GHEORGHINA HANEŞ

DICŢIONAR
FRANCEZ – ROMÂN
ROMÂN – FRANCEZ

DICTIONNAIRE
FRANÇAIS – ROUMAIN
ROUMAIN – FRANÇAIS

EDITURA ŞTIINŢIFICĂ

Bucuresti
1992 gs.

DICȚIONAR
FRANCEZ–ROMÂN
ROMÂN–FRANCEZ

DICTIONNAIRE
FRANÇAIS – ROUMAIN
ROUMAIN – FRANÇAIS

Gheorghina Haneş

DICTIONNAIRE FRANÇAIS–ROUMAIN ROUMAIN–FRANÇAIS

EDITURA ŞTIINŢIFICĂ, BUCUREŞTI, 1991

Gheorghina Haneş

DICŢIONAR
FRANCEZ – ROMÂN
ROMÂN – FRANCEZ

EDITURA ŞTIINŢIFICĂ, BUCUREŞTI, 1991

Tehnoredactor : **ANGELA ILOVAN**

Coli de tipar : 42,50. Bun de tipar : 16.I.1991

Comanda 20025
Regia Autonomă a Imprimeriilor —
Imprimeria „CORESI" — București
ROMÂNIA

ISBN 973-44-0010-x

PREFAŢĂ

Lucrarea de faţă este o reelaborare a *Dicţionarului francez-român şi român-francez* prezentat publicului într-o primă ediţie în anul 1974 şi care s-a bucurat de o bună primire din partea unor largi pături de cititori.

După cum se ştie, dicţionarele cu volum mic, lucrări practice concepute ca instrumente de consultare şi destinate unor pături cît mai largi de cititori, trebuie să îndeplinească două condiţii de bază: a) să aibă un caracter *normativ*, adică să răspundă unui număr cît mai mare şi mai variat de probleme, oferind reguli şi forme vizuale de transpunere a lexicului pe plan bilingv; b) să redea — printr-o atentă selectare a terminologiei — esenţa limbii franceze (respectiv române) actuale.

Pentru a răspunde acestor condiţii, dicţionarul de faţă înregistrează — ca şi în prima ediţie — pe lîngă cuvintele-titlu, numeroase construcţii de limbă, indicaţii şi lămuriri suplimentare sub forma unor paranteze explicative şi încorporează o largă expunere a instrumentelor gramaticale — toate acestea, cu scopul de a-l ajuta pe cel ce consultă lucrarea, la înţelegerea şi aplicarea lexicului francez şi român.

Ni s-a sugerat să includem în lista de cuvinte şi unii termeni preluaţi, în ultimii ani, de limba franceză din limba engleză, care în ansamblul lor sînt denumiţi, „franglais". Cu toate că această categorie de neologisme depăşeşte limitele propuse de dicţionarul de faţă (în forma lui stabilită la prima redactare), faptul că termeni de acest gen sînt întîlniţi în toate ziarele, în toate revistele (chiar cele tehnice) şi chiar şi în unele romane franceze din zilele noastre — pe de altă parte, faptul că cei mai mulţi dintre ei au fost preluaţi şi de exprimarea curentă românească, ne-a determinat să înregistrăm în lista de cuvinte a acestei ediţii şi pe cei mai frecvenţi termeni „franglais", dînd, bineînţeles în traducere, forma — originară sau adaptată — în care apar ei în limba română.

Sub raportul tehnicii lexicografice s-a recurs la cea mai simplă formă de redactare pentru o mînuire uşoară a dicţionarului, ca instrument de lucru şi anume:

— *Cuvîntul-titlu* este tipărit cu litere aldine.

— *Termenii francezi* sînt urmaţi de transcrierea fonetică (internaţională), închisă între paranteze drepte, atunci cînd pronunţarea lor se depărtează de regulile fonetice generale.

— La versiunea francez-română s-a inserat în cuvîntul-titlu atît forma de masculin, cît şi forma de feminin a substantivului — respectiv a adjectivului francez — iar corespondentul românesc s-a rezumat la forma masculină, cea feminină fiind desigur cunoscută de români. La versiunea român-franceză, în schimb, atît cuvîntul-titlu românesc, cît şi corespondentul francez au fost redate în ambele forme, deoarece — dicţionarul urmărind un scop normativ — s-a considerat că atît variaţia formelor de feminin, cît şi grafia lor sînt informaţii necesare.

— *Categoria morfologică, diatezele verbelor* sînt redate cu litere cursive.

— *Indicaţiile de domeniu, cele stilistice* şi *explicaţiile complementare* sînt tipărite cu litere cursive şi închise între paranteze rotunde.

— *Traducerea* termenilor şi a sensurilor, cu alte cuvinte definiţiile, sînt tipărite cu litere drepte de rînd.

— *Tilda* (~) înlocuieşte cuvîntul-titlu.

— *Cratima* (-) înlocuieşte partea stabilă a cuvîntului, comună tuturor formelor derivate.

— *Diatezele verbelor* şi *categoriile morfologice* sînt despărţite prin cifre romane.

— Diferitele *sensuri* ale termenilor francezi — respectiv româneşti — sînt despărţite prin cifre arabe.

— *Sinonimele* se despart între ele cu *virgulă* cînd sînt sinonime foarte apropiate şi cu *punct şi virgulă* cînd sînt sinonime mai depărtate.

— La versiunea francez-română, *asteriscul* marchează *h* aspirat.

— *Prepoziţiile, conjuncţiile etc.*, care sînt cerute în diverse construcţii gramaticale, sînt tipărite cu litere aldine, pentru a ieşi în evidenţă; de exemplu: **(+à)**; **(+ de)**.

— *Lista abrevierilor*, conformă normelor adoptate de lucrările lexicografice apărute în ultimii ani la noi în țară, este concepută în românește și comună ambelor părți ale acestui dicționar (**francez-român** și **român-francez**).

— *Parantezele explicative, domeniile, prescurtările etc.* sînt prezentate tot în românește, lucrarea fiind destinată — după cum am mai spus — în primul rînd românilor. De altfel, marea majoritate a indicațiilor gramaticale, în forma lor prescurtată, cît și prescurtările în general sînt identice cu forma franceză (*f.*, *m.*, *adj.*, *adv.*, *vi.*, *vt.*, *vr.* etc.) sau atît de aproape, încît ele sugerează cititorilor corespondentul francez — în cazul în care dicționarul ar fi utilizat și de francezi.

— *Gruparea sensurilor* s-a făcut (la cuvintele polisemantice) după sistemul de redactare specific dicționarelor bilingve și anume: sensurile principale (cele mai uzuale și mai frecvente) ale cuvîntului-titlu sînt tratate ca valori de sine stătătoare și marcate cu cifre arabe, iar unele sensuri secundare — provenite din compliniri sau din diverse construcții — au fost grupate după bara dublă (//), sub formă de expresii.

— *Pluralul* substantivelor și al adjectivelor nu se specifică decît la partea de dicționar francez-română, pluralele românești considerîndu-se cunoscute. Pluralele care se formează de la singular prin adăugarea lui **-s** (**jour** *(pl. ~s) m.*; **table** *(pl. ~s) f.*; **grand, ~e** *(pl. ~s, ~es) adj.*; **petit, ~e** *(pl. ~s, ~es) adj.* etc.) — regulă generală în gramatica franceză — nu se înregistrează; în schimb se înregistrează (imediat după cuvîntul-titlu și între paranteze rotunde) toate formele care se abat de la regulile gramaticale generale:

a. pluralele în **-x**: **jeu** *m. (pl. ~x)*;

b. terminația în **-al**, care formează pluralul în **-aux**: **maréchal** *m. (pl. ~aux)*; **amical** *adj. (pl. ~aux)*; în această categorie se notează, ca excepție, și cuvinte terminate în **-al** care formează pluralul prin adăugarea lui **-s**: **bal** *m. (pl. ~s)*; **festival** *m. (pl. ~s)*; **final, ~e** *adj. (pl. ~s, ~es)*; **fatal, ~e** *adj. (pl. ~s, ~es)*;

c. formele duble de plural. De exemplu, **minimum** *m. (pl. ~s* și *~a)*;

d. cuvintele care au la singular terminația **-ail** și care formează pluralul fie în **-aux**, fie în **-s** *(travail — travaux* și *détail — détails)*;

e. cuvintele — substantive și adjective — terminate la singular în **-s**, **-x**, **-z** și care păstrează la plural aceeași formă; ele sînt scoase în evidență prin indicația prescurtată: *invar.* = invariabil.

— *Conjugarea verbelor* rămîne principala dificultate a limbii franceze:

La verbele tranzitive și reflexive s-a folosit formula lexicografică clasică de contopire: **a (se) opune** = (s')opposer.

În partea român-franceză, mai ales, multe verbe *(a pune, a poseda* etc.), care au numeroase accepțiuni, apar în dicționar foarte sumar lucrate și încadrate într-un spațiu mai redus; aceasta se explică prin faptul că sensurile lor se suprapun întocmai accepțiunilor corespondentului francez; în ceea ce privește nuanțarea, ea se înregistrează prin construcții, după bara dublă, de cele mai multe ori cu sensul imprimat de complinire.

— *Participiul trecut* cu valoare de adjectiv — atunci cînd nu are alte sensuri decît pe cele corespunzătoare sensurilor verbului — nu se redactează în capitol separat, ci se înregistrează doar forma și categoria gramaticală — cu litere aldine și după linioară — în continuarea articolului matcă. Aceasta informează pe cititori că participiul trecut al verbului se folosește ca adjectiv (uneori numai la anumite sensuri, indicate cu cifre aldine și închise între paranteze rotunde), cu accepțiunea corespunzătoare.

Cînd adjective de felul celor citate mai sus se substantivează — (fenomen identic ambelor limbi) — se menționează acest fapt pentru a da cititorului încă o informație în plus: **condamné, ~e** *adj.*, *m.f.*; **évadé, ~e** *adj.*, *m.f.* etc.

Desigur că atunci cînd participiul trecut cu valoare de adjectiv dezvoltă și sensuri speciale, deosebite de cele imprimate de sensul verbului, ele se redactează în articole separate.

Un exemplu ilustrativ este cazul următoarelor verbe și participii ale lor: **reformer** și **réformer**:

— la primul verb, *reformer*, participiul devine adjectiv și corespunde exact sensurilor verbului — deci se inserează, simplu, numai forma și anume după linioară: **reformer** *vt.*.... — **reformé, ~e** *adj.*

— la cel de-al doilea verb: *réformer*, participiul cîștigă sensuri noi și chiar se substantivează căpătînd un alt sens; deci, acesta va alcătui un articol de dicționar separat.

Participiul trecut, ca atare, nu se înregistrează; locul lui firesc revenind în corpul articolului constituit din verb.

— S-au inserat cuvinte în *forma* lor *negativă*, atunci cînd ele sînt folosite în aceeași măsură ca și corespondentele afirmative: *nezdruncinat*, *neînduplecat*, *nevăzut* etc.; acest gen de cuvinte sînt expuse, de cele mai multe ori în locuțiuni, deoarece ele nu s-au concretizat în limbă ca participiu trecut al verbului devenit adjectiv, dar se folosesc ca supin sau formează locuțiuni.

Astfel de exemple le-am fi putut plasa, desigur, în cadrul verbelor respective; am crezut, însă, că procedeul pe care l-am aplicat este mai practic.

— Atunci cînd *adverbul* derivat prin regula generală de la adjectiv se traduce prin formula „în mod....“, „ca....“ el se înregistrează — de asemenea — la sfîrșitul articolului (adjectivului) și este tipărit cu litere aldine; în cazul în care adjectivul are mai multe sensuri, se specifică (între paranteze rotunde) cifrele sensurilor de la care derivă adverbe. De exemplu: de la **vigoureux, ~euse** *adj.* se formează **vigoureusement** *adv.* „în mod viguros....“ Nevrînd să renunțăm la formele de adverb din cauza lipsei de spațiu, am considerat că această informație, chiar sumară, este utilă (mai ales începătorilor), demonstrînd existența cuvîntului, utilizarea lui, formarea lui regulată sau — uneori — aberantă: **arrogant, ~e** *adj.* — **arrogamment** *adv.*; **constant, ~e** *adj.* — **constamment** *adv.* Bineînțeles că toate adverbele cu traducere deosebită față de adjectiv au fost lucrate în articole separate; de exemplu: alături de adjectivul **actuel, ~le** cu sensurile lui, figurează, cu valoare de cuvînt-titlu: **actuellement** *adv.*, care se traduce prin: actualmente, în prezent, acum; sau alături de adjectivul **littéral, ~e** *adj* cu sensul de „literal“, „textual“, figurează **littéralement** *adv.* care se traduce prin: literalmente, de-a dreptul, categoric, fără doar și poate.

— *Instrumentele gramaticale* s-au redat în dicționar foarte detaliat și cu exemplificări bogate pentru a preveni — pe cît posibil — confuziile.

— *Lista de cuvinte* a fost selectată în așa fel încît să oglindească limbajul uzual, să cuprindă termenii indispensabili din cît mai multe și variate domenii de activitate, evitînd în același timp lexicul de prea strictă specialitate, cuvintele învechite, ieșite din uz, argotice, cuvintele rare, arhaismele etc.

— S-au exclus, în general, *trimiterile* de la o literă la alta.

— S-a renunțat de cele mai multe ori la includerea unor *variante formale*, recomandînd în acest fel termenul la care s-a dat definiția drept cel mai actual, cel mai frecvent, cel mai corect.

— Nu s-au inserat în lista de cuvinte decît sensurile *figurate* cu circulație mare; folosirea figurativă a sensurilor proprii nu se specifică în nici un fel — ea putînd fi recunoscută în contextele date.

— *Derivatele* nu s-au înregistrat mecanic (toate abstractele verbale, toate adjectivările etc.) ci s-au preferat cele uzuale, cele care constituie locuțiuni, expresii etc. și care aduc o nouă nuanță de sens sau care ajută în continuare la derivare.

— Pentru *corespondență* au fost aleși termenii cei mai proprii și mai caracteristici; la echivalentele românești, de exemplu, s-a renunțat în cele mai frecvente cazuri la înregistrarea unui număr prea mare de sinonime care, se presupune, fiind cunoscute cititorului român, îi vin automat în minte.

— Pentru exemplificări s-au folosit expresii, proverbe, locuțiuni conținînd corespondentul prin care este tradus sensul.

— S-a renunțat deseori la sensurile rare ale cuvîntului. Dacă un cuvînt se întrebuințează numai într-o anumită expresie, nu se dă traducerea lui, ci a expresiei în întregime; de exemplu:

erre *f. aller grand* ~ **a.** a circula cu viteză; **b.** a merge iute; **c.** *(fam.)* a cheltui prea mult.

— Pentru a concentra cît mai mult material într-un spațiu cît mai restrîns, am folosit toate mijloacele lexicografice permise, printre care enumerăm:

a) paranteze de completare — cu text românesc, înaintea corespondentului, și cu text francez după corespondent — pentru a fixa sensul principal sau a-l explica;

b) cînd termenul are două traduceri, acestea s-au contopit cu ajutorul parantezelor: **muson** *m.* (vent) mousson *f.*; **pălimar** *n.* (pilier de) véranda *f*; în cazuri ca cele enumerate, precum și în orice situație în care un substantiv se găsește într-o sintagmă, indicația de gen se referă numai la forma din afara parantezei;

c) îndrumări privitoare la unele regimuri de construcții verbale (tot între paranteze explicative) pentru a ne putea lipsi de exemplificări: **(+ dat.)**, **(+ pl.)** ș.a.

d) termeni ca *politic, ~ă, politehnic, ~ă, tehnic, ~ă* etc. — deoarece conțin în titlu și forma adjectivului și pe cea a substantivului feminin, iar traducerea ar urma să fie identică pentru ambele categorii gramaticale, s-a hotărît — la varianta românească — să se contopească în felul următor: **tehnic, ~ă** *adj., f.*, technique; dar la varianta franceză, redactarea va fi deosebită: **technique I.** *adj.* tehnic. **II.** *f.* tehnică.

e) la *termeni francezi cu forme invariabile* la masculin și feminin atît pentru adjectiv, cît și pentru substantiv, traducerea românească nu specifică amîndouă formele, deoarece ele se socotesc implicit cunoscute: **romaniste** *adj., m.f.* romanist; la forma românească, identitatea dintre adjectiv și substantiv reiese mai evident: **romanist, ~ă,** *adj., m.f.* romaniste. De cîte ori a fost posibil, s-a completat definiția cu o paranteză suplimentară, care întregește informația: **romanist, ~ă** *adj., m.f.* (philologue, linguiste) romaniste.

f) derivate franceze care se traduc în românește printr-un termen neologic, intrat în limba română din limba franceză, se notează — în cele mai multe cazuri fără traducere — la cuvîntul de bază; de exemplu: **galaxie** *f....* — **galactique** *adj.* sau **alpinisme** *m....* — **alpiniste** *adj., m.f.*

— O strictă selecție s-a aplicat la cuvintele formate cu *prefixe* sau cu *elemente de compunere* care imprimă cuvîntului de bază nuanțe de sens proprii; în amîndouă versiunile dicționarului, elementele de compunere s-au înregistrat ca cuvinte-titlu, definite prin corespondent (românesc, respectiv francez), sugerînd modul general de formare al acestui gen de compuși în ambele limbi și dînd consultantului posibilitatea de a-i înțelege din text sau de a-i folosi. De exemplu:

fr. **anté-** *rom.* **ante-**

fr. **auto-** *rom.* **auto-**

fr. **bi-** *rom.* **bi-** (cu sens de: **a.** repetiție; **b.** existența simultană a două exemplare de același fel; **c.** dublare);

fr. **co-** *rom.* **co-** (cu sens de: **a.** grupare, îmbinare; **b.** adăugire); și astfel se continuă înregistrarea elementelor de compunere la locul cuvenit conform ordinei lor alfabetice.

— Cuvintele cu *ortografie dublă* au fost date la forma lor cea mai uzitată și — după cum s-a mai spus — nu s-au făcut trimiteri, decît în cadrul aceleiași litere a dicționarului: cabbale — kabbale; calife — khalife; cleptomane — kleptomane.

— S-a căutat să se păstreze o proporție armonioasă și logică între literele dicționarului.

— De asemenea, s-a urmărit redactarea uniformă — pe cît permitea cuvîntul — a cuvintelor în cadrul uneia și aceleiași categorii gramaticale (numerale, pronume etc.).

Acestea au fost — în linii mari — principalele probleme pe care ni le-am fixat ca scop și pe care le-am urmărit în decursul redactării. Sperăm ca cititorii să profite de strădania depusă și să găsească în dicționarul de față un instrument de lucru corespunzător cerințelor.

Autoarea

PRÉFACE

Le présent ouvrage représente une version refondue du dictionnaire paru en 1974 et qui, à l'époque, avait reçu un bon accueil de la part du public.

Chose connue, les dictionnaires de petit volume sont en fait destinés à toutes les catégories de lecteurs et ne sont que des instruments, indispensables, de travail. Ils doivent remplir deux conditions: a) avoir un caractère *normatif*, c'est à dire répondre à un nombre grand et varié de problèmes en offrant des règles et des formes visuelles sur la transposition du lexique sur le plan bilingue; b) réaliser, par une parfaite sélection de la terminologie, la quintessence de la langue française (respectivement roumaine) moderne.

Pour faire face à ces deux conditions, le présent dictionnaire contient, comme d'ailleurs sa première édition, sauf les *mots-vedettes*, de nombreuses constructions de langue, des indications ainsi que des explications supplémentaires, placées entre parenthèses; il incorpore de même une large présentation des instruments grammaticaux. Tous ces éléments bien mis au point, ont le but d'aider celui qui le consulte à mieux comprendre et appliquer le lexique français et roumain.

On nous a suggérer d'inclure dans la liste des mots certains termes repris ces dernières années par le français de l'anglais, termes qu'on appelle globalement „franglais". Bien que cette catégorie de néologismes dépasse les limites du présent dictionnaire, le fait que de tels termes soient utilisés dans tous les journaux, les revues — même celles techniques — ainsi que dans certains romans français contemporains, nous oblige à le faire. D'autre part, dans la mesure où la plupart d'entre eux ont été repris par la langue roumaine courante aussi nous avons décidé de les enregistrer dans la liste des mots de cette nouvelle édition, en donnant à la traduction la forme originaire où celle adaptée sous laquelle ils apparaissent en roumain.

Pour une manipulation facile du dictionnaire on a choisi la forme la plus simple de rédaction:

— Le *mot-vedette* est imprimé en caractères gras.

— Les *termes français* sont suivis de leur transcription phonétique, mise entre crochets, lorsque leur prononciation est différente des règles phonétiques générales.

— Pour la partie français-roumain on a inséré au mot-vedette tant la forme masculine que celle féminine du nom — ou de l'adjectif français — tandis que son correspondant roumain n'a gardé que sa forme masculine, le féminin étant connu par les utilisateurs roumains. Pour ce qui est de la partie roumain-français, tant le mot-vedette roumain que son correspondant français sont présentés sous les deux formes, car en poursuivant notre but normatif, on a considéré que la variation des formes féminines ainsi que leur graphie représentent des informations nécessaires.

— La *catégorie morphologique*, les *aspects des verbes* sont marqués en caractères italiques.

— Les *indications de domaines*, celles *stylistiques* et les *explications complémentaires* sont imprimées en caractères italiques et mises entre parenthèses.

— La *traduction* des termes et de leurs *définitions* est faite par des caractères maigres.

— La *tilde* (~) remplace les mots-vedettes.

— Les *aspects des verbes* ainsi que les *catégories morphologiques* sont séparés par des chiffres romains.

— Les différents sens des mots roumains ou français sont séparés par des chiffres arabes.

— Les *synonimes* sont séparés par des virgules lorsqu'ils sont très rapprochés comme sens, et par des points-virgules lorsque leur synonimie est plus éloignée.

— Pour la partie français-roumain, l'astérisque (*) marque le *h* aspiré.

— Les *prépositions*, les *conjonctions*, etc., demandées par certaines constructions grammaticales sont en gras; ex.: **(+à)**; **(+de)**.

— La *liste des abréviations*, conforme aux normes adoptées par les ouvrages lexicographiques parus les dernières années dans notre pays, est conçue en roumain et en français, et elle est commune aux deux parties du dictionnaire.

— La plupart des *indications grammaticales* dans leur forme abrégée, ainsi que les *abréviations* sont identiques — ou presque — aux deux langues (*f.*, *m.*, *adj.*, *adv.*, *vi.*, *vt.*, etc.).

— Le *regroupement des sens* (mots polysémiques) a été fait conformément au système des dictionnaires bilingues: les significations principales (les plus usuelles et fréquentes) du mot-vedette sont traitées comme des valeurs en-soi et marquées par des chiffres arabes, et les sens secondaires ont été regroupés après les deux barres obliques — // —, sous forme d'expressions.

— Le *pluriel des noms et des adjectifs* n'est spécifié que dans la partie français-roumain., Les pluriels formés par le rajoutement du -s (**jour** *(pl. ~s) m.;* **table** *(pl. ~s) f.;* **grand, ~e** *(pl. ~s, ~es) adj.)* — règle générale dans la grammaire française — ne sont pas enregistrés. Par contre juste après le mot-vedette et entre parenthèses, sont enregistrés toutes les exceptions:

a) les pluriels en **-x: jeu** *m. (pl. ~x);*

b) la terminaison en **-al** qui forme le pluriel en **-aux: maréchal** *m. (pl. ~aux);* **amical** *adj (pl. ~aux);* on note dans cette catégorie en tant qu'exceptions, les mots terminés en **-al** et qui reçoivent au pluriel un **-s: bal** *m. (pl. ~s);* **festival** *m. (pl. ~s);* **final, ~e** *adj. (pl. ~s, ~es);* **fatal, ~e** *adj. (pl. ~s, ~es);*

c) les formes des pluriels doubles. Ex.: **minimum** *m. (pl. ~s* et *~a);*

d) les mots ayant au singulier la terminaison **-ail** et qui reçoivent au pluriel ou **-aux**, ou-s (travail — travaux; détail — détails);

e) les mots — noms et adjectifs — terminés au singulier en **-s, -x, -z** et qui gardent la même forme au pluriel; ces mots sont mis en évidence par l'abréviation: *invar.* = invariable.

La partie roumain-français présente beaucoup de verbes *(a pune, a poseda,* etc. — „mettre", „posséder") qui ont plusieurs acceptions; ils y sont assez sommairement traités: on leur a accordé un espace restreint. Celà s'explique par le fait que leurs sens se superposent dans les deux langues. Quant à la nuance, elle s'enregistre par des constructions placées après les barres obliques.

— Lorsque le *participe passé à valeur adjectivale* ne garde que les sens des verbes, on enregistre la forme et la catégorie grammaticale en italiques et après le trait-d'union. Celà informe le lecteur que le participe passé du verbe est utilisé en tant qu'adjectif (les exceptions quant au sens sont indiquées en gras entre parenthèses) avec la signification respective.

La substantivation de tels adjectifs (élément commun aux deux langues) est elle-aussi marquée: **condamné, ~e** *adj., m.f.*; **évadé, ~e** *adj., m.f.*, etc.

Lorsque le participe passé à valeur adjectivale développe des significations spéciales, différentes du sens du verbe, un article séparé lui est destiné.

Un exemple édifiant en ce sens: **reformer** et **réformer**:

— pour le verbe *reformer* le participe passé devient adjectif et correspond parfaitement au sens du verbe; donc, on va simplement insérer la forme après le trait-d'union: **reformer** *vt...* — **reformé, ~e** *adj.;*

— pour le verbe *réformer* le participe passé acquiert de nouvelles significations et sa substantivation lui accordant un nouveau sens, il a droit à un article séparé.

On n'enregistre pas le participe passé en tant que tel; il a sa place à côté du verbe auquel il tient.

— On a inséré de même des *mots dans leur forme négative* lorsqu'ils sont utilisés tout aussi fréquemment que leurs correspondants affirmatifs: **nezdruncinat, ~ă** *adj.*, (**de ~** inébranlable, ferme), **nevăzut, ~ă** *adj.* (invisible), etc.; dans la plupart des cas ces mots sont exposés sous forme de locutions: n'étant pas concrétisés dans la langue comme participes passés du verbe en sa forme adjectivale, ils sont utilisés en tant que *supin* (forme nominale du verbe latin conservée en roumain) ou ils forment des locutions.

— Quand l'*adverbe*, dérivé de manière générale de l'adjectif, se traduit par la formule „în mod...", „ca..." (de manière...) il est enregsitré à la fin de l'adjectif et il est imprimé en caractères italiques; si l'adjectif a plusieurs sens, on spécifie (entre parenthèses) les chiffres des sens desquels ils dérivent. Ex.: **arrogant, ~e** *adj.* — **arrogamment** *adv.;* **constant, ~e** *adj.* — **constamment** *adv.*

— Les adverbes dont la traduction est différente sont présentés dans des articles séparés. Ex.: à côté de l'adjectif **actuel, ~le** avec ses sens, figure en tant que mot-vedette **actuellement** *adv.* qui se traduit par „actualmente, în prezent, acum"; à côté de l'adjectif **littéral, ~e** (avec le sens „literal", „textual") figure **littéralement** *adv.* qui se traduit par: „literalmente, de-a dreptul, categoric, fără doar și poate".

— Les *instruments grammaticaux* occupent une place importante dans le dictionnaire, leur exemplification étant bien mise au point afin d'éviter les confusions.

— La *liste des mots* a été choisie avec soin pour refléter la langue usuelle, pour englober les termes indispensables des domaines les plus variés, en évitant pourtant le lexique trop spécialisé, les mots anciens, passés de mode, l'argot, les mots rares ou les archaïsmes.

— En général on a exclu les *renvois* d'une lettre à l'autre.

— On a renoncé dans la plupart des cas à l'inclusion des *variantes formelles.*

— On n'a inséré dans la liste des mots que les *sens figurés* de large circulation; l'emploi figuratif des sens propres des termes n'est pas du tout mentionné; il peut être reconnu lors des contextes où il figure.

— Les *dérivés* n'ont pas été enregistrés de manière mécanique: on a préféré les dérivés usuels, ceux qui représentent des locutions, des expressions, etc. et qui apportent une nuance nouvelle ou aident à leur tour à une nouvelle dérivation.

— Pour la *correspondance* on a choisi les termes les plus adéquats, les plus caractéristiques; pour les équivalents roumains, par exemple, on a renoncé à l'enregistrement d'un trop grand nombre de synonimes.

— Pour les *exemplifications* on a utilisé des expressions, des proverbes, des locutions qui continnennent tous, le correspondant par lequel le sens a été traduit.

— Les sens rarement utilisés ont été généralement abandonnés. Si un mot n'est utilisé que dans une seule expression, on ne donne pas sa traduction, mais celle de l'expression en entier. Ex:

erre *f. aller grand* ~ **a.** a circula cu viteză; **b.** a merge iute; **c.** *(fam.)* a cheltui prea mult.

En tenant compte de l'espace réduit mis à notre disposition, on a utilisé tous les moyens lexicographiques permis. On mentionne entre autres:

a) *parenthèses de complètement* — pour le texte roumain elles se trouvent avant le correspondant et pour celui français, après — afin de fixer le sens principal ou de l'expliquer;

b) lorsque le terme se traduit de deux manières différentes, les deux possibilités ont été mises ensemble à l'aide des parenthèses: **muson** *m.* (vent) mousson *f.*; **palimar** *n.* (pilier de) véranda *f.;* dans de pareils cas, comme dans toute situation où un nom se trouve en un syntagme, l'indication ne concerne que la forme existant en dehors des parenthèses;

c) des indications concernant certaines constructions verbales (toujours entre parenthèses) pour qu'on puisse se dispenser des exemples: **(+ dat.), (+ pl.)** et ainsi de suite;

d) des termes comme **politic, ~ă** (la politique, politique, ~ment), etc., qui contiennent la forme adjectivale et celle du nom au féminin et dont la traduction devrait être identique aux deux catégories grammaticales, on a décidé — pour la version roumaine — de les faire fusionner de la manière suivante: **tehnic, ~ă** *adj., f.*, technique; pour la version française, la rédaction est différente: **technique I.** *adj.* tehnic **II.** *f.* tehnică;

e) pour ce qui est des termes français ayant des formes invariables au masculin et au féminin tant pour l'adjectif que pour le nom, la traduction roumaine ne spécifie pas les deux formes: **romaniste** *adj., m.f.* romanist; en roumain, l'identité adjectif-nom est beaucoup plus claire: **romanist, ~ă** *adj., m.f.* romaniste. Dans certains cas, la définition a été complétée par des parenthèses supplémentaires, qui apportent un plus d'information: **romanist, ~ă** *adj., m.f.* (philologue, linguiste) romaniste;

f) les dérivés français qui se traduisent en roumain par un néologisme entré en roumain du français accompagnent le mot-vedette: **galaxie** f .... — **galactique** *adj.* ou **alpinisme** *m*... — **alpiniste** *adj., m.f.*

Les mots formés par préfixation ou à l'aide d'éléments de composition qui leur impriment des nuances tout à fait propres, ont été strictement sélectionnés; dans les deux parties les éléments de composition ont été enregistrés en tant que mots-vedettes définis par leur correspondant — français ou roumain — en suggérant la manière générale de formation de ce genre de composants dans les deux langues, en offrant ainsi la possibilité de mieux les comprendre. Ex.:

— fr. **anté-** roumain **ante-**;

— fr. **auto-** roumain **auto-**;

— fr. **bi-** roumain **bi-** (avec le sens de: **a.** répétition; **b.** existence simultanée de 2 exemplaires du même type; **c.** redoublement);

— fr. **co-** roumain **co-** (avec le sens de: **a.** groupement; **b.** ajoutement)

— Les mots à *ortographe double* sont présentés sous leur forme la plus utilisée; les renvois ne sont faits que dans le cadre de la même lettre: cabbale — kabbale; calife — khalife; cleptomane — kleptomane.

— On s'est efforcé de garder une proportion harmonieuse et logique entre les lettres du dictionnaire.

— On a essayé de même de réaliser une rédaction uniforme des mots dans une seule catégorie grammaticale (si le mot le permettait) — les adjectifs numéraux cardinaux ou ordinaux, pronoms, etc.

On vous a présenté de manière assez brève, les problèmes principaux qu'on s'était fixé comme but de notre travail et qu'on a essayé de respecter tout au long du dictionnaire. Nous espérons que nos lecteurs, surtout les jeunes, puissent en profiter et en trouver un instrument de travail bien utile.

L'auteur

Traduction: *Mihaela MIHAI*

DICȚIONAR FRANCEZ-ROMÂN

DICTIONNAIRE FRANÇAIS-ROUMAIN

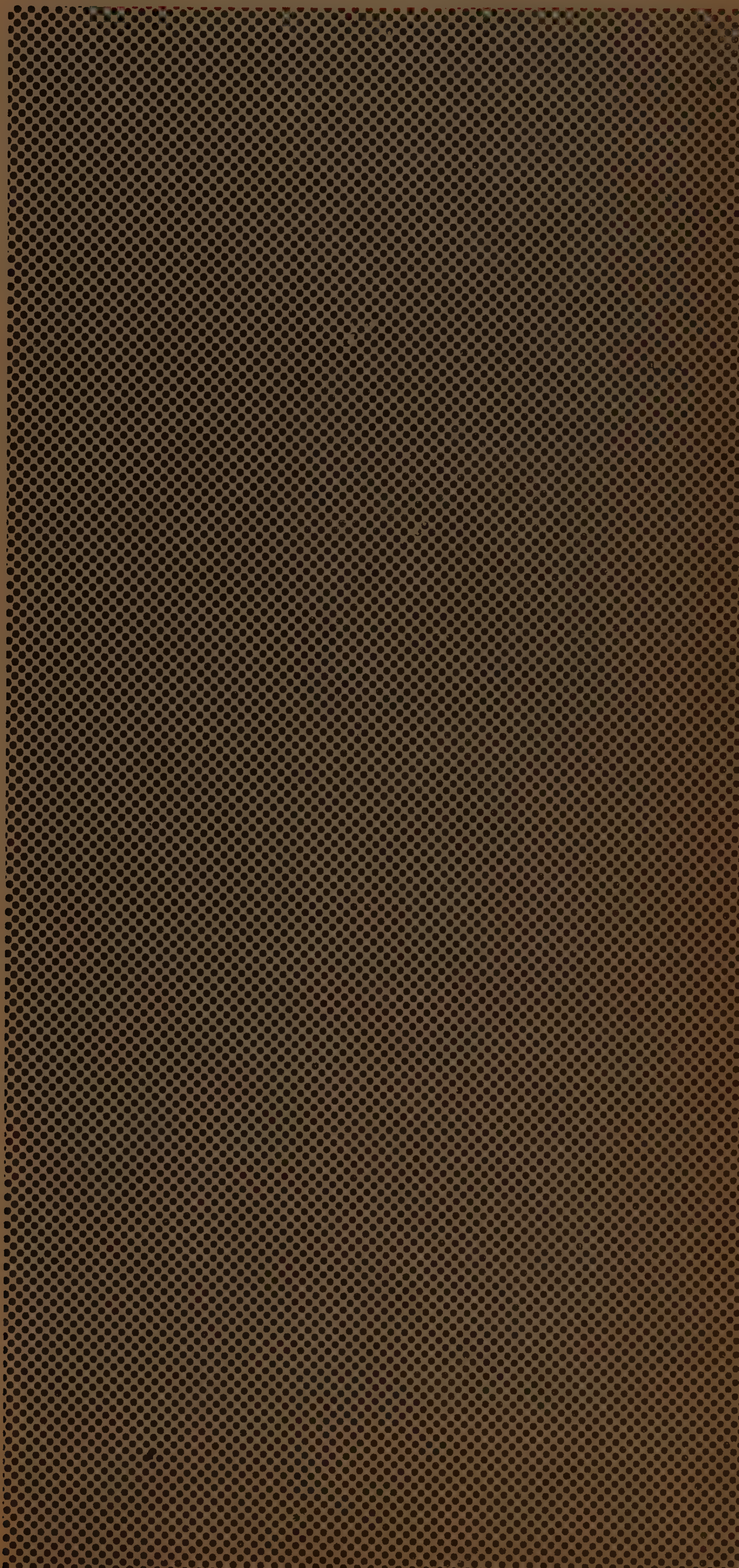

A

A, a^{1} *m.* (litera) A, a; *depuis A jusqu'à Z* de la a la z; *(fam.) ne savoir ni ~ ni b* a nu avea habar, a fi clei.

a^{2} *m. (muz.)* la.

a^{3} *(prez. ind., pers. 3 sg. de la* **avoir)** are; a; *il ~ une auto* el are un automobil; *il ~ travaillé* el a lucrat.

à *prep.* (+ *le* = **au**; + *les* = **aux)** **1.** la; *~ la perfection* la perfecţie, desăvîrşit; *vivre ~ Paris* a locui (trăi) la Paris; *aller ~ Paris* a merge la Paris; *~ minuit* la miezul nopţii. **2.** pînă la; *de dix (heures) ~ onze* de la (ora) zece pînă la unsprezece. **3.** cu; *~ regret* cu regret, cu părere de rău; *(temporal) remettre ~ (la) huitaine* a amîna cu o săptămînă. **4.** de; *scie ~ main* ferăstrău de mînă; *facile ~ dire* uşor de spus. **5.** pe; *~ pied* pe jos; *~ jamais* pe veci, pentru totdeauna. **6.** după, conform, potrivit cu; *~ mon avis* după părerea mea. **7.** ca, drept; *prendre ~ témoin* a lua ca martor. **8.** cîte; *peu ~ peu* puţin cîte puţin. **9.** din; *~ nouveau* din nou. **10.** în; *~ la hâte* în grabă; *~ défaut de...* în lipsă de... **11.** *(se traduce prin* **dat.)** *dites ~ Jean de...* spuneţi lui Ion să... **12.** *(se traduce printr-un* **gen.** *sau* **adj. pos.)** *un ami ~ lui* un prieten de-al lui // *~ cheval* călare; *~ reculons* de-a-ndăratelea; *~ la maison* acasă; *~ la bonne heure!* **a.** foarte bine! **b.** în sfîrşit! *quant ~ ...* cît despre..., în ceea ce priveşte...

abaissant, ~e *adj. (fig.)* umilitor; degradant.

abaissement *m.* **1.** coborîre. **2.** scădere; reducere; micşorare; *~ de la température* scădere a temperaturii. **3.** *(fig.)* umilire. **4.** *(fig.)* decădere; degradare.

abaisser I. *vt.* **1.** a coborî, a lăsa în jos. **2.** *(fig.)* a reduce; a micşora. **II.** *vr.* **1.** a se coborî, a se lăsa (în jos). **2.** *(fig.,* + **à)** a se înjosi. — **abaissé, ~e** *adj.* **(I).**

abaisseur *m. (tehn.)* dispozitiv de coborîre.

abandon *m.* **1.** abandonare, părăsire. **2.** *(sport)* abandon. **3.** *(jur.)* renunţare, cedare // *~ de soi-même* uitare de sine; *avec ~* cu încredere; deschis, pe faţă; *à l'~* **a.** în dezordine; **b.** la voia întîmplării.

abandonner I. *vt.* **1.** a părăsi; a renunţa (la). **2.** *(jur.)* a ceda (drepturi, bunuri). **II.** *vi. (sport)* a abandona. **III.** *vr.* (+ **à)** **1.** a se lăsa pradă (unor sentimente, stări). **2.** a se descuraja. — **abandonné, ~e** *adj.* **(I).**

abasourdir *vt.* **1.** a asurzi. **2.** *(fig.)* a consterna. **3.** a uimi, a ului. — **abasourdi, ~e** *adj.* **(2, 3).**

abat *m. pluie d'~* aversă, ploaie torenţială (de scurtă durată).

abatant *m.* **1.** capac. **2.** clapă.

abâtardir I. *vt.* a altera, a strica. **II.** *vr.* **1.** a degenera. **2.** a se altera, a se strica. — **abâtardi, ~e** *adj.*

abâtardissement *m.* **1.** alterare, stricare. **2.** degenerare.

abat-jour *m. invar.* **1.** abajur. **2.** *(constr.)* luminator.

abats *m.pl.* măruntaie (de vită).

abattage *m.* abataj.

abattant *m. (constr.)* chepeng.

abattement *m.* (stare de) descurajare, depresiune.

abattis *m.* măruntaie de pasăre.

abattoir *m.* abator.

abattre I. *vt.* **1.** a culca la pămînt; a prăvăli. **2.** a doborî, a face să se prăbuşească (avioane, păsări). **3.** *(fig.)* a descuraja, a demoraliza. **4.** a omorî; a răpune // *petite pluie abat grand vent* buturuga mică răstoarnă carul mare; *(fam.) ~ de la besogne* a munci cît şapte. **II.** *vr.* **1.** a cădea, a se prăbuşi. **2.** (+ **sur)** a se năpusti (la, pe, asupra). **3.** *(despre vînt, furtună)* a se domoli, a se potoli. **4.** (+ **de)** a se îndepărta, a se abate (de la). **5.** (+ **vers)** a o apuca (spre). — **abattu, ~e** *adj.* **(I).**

abbatial, ~e *(m. pl. -aux) adj.* de abaţie, mănăstiresc.

abbaye [-bei:] *f.* abaţie; mănăstire.

abbé *m.* abate.

abbesse *f.* stareţă.

A B C [abese] *m.* **1.** abecedar. **2.** *(fig.)* noţiuni elementare.

abcès *m.* abces // *crever l'~* a sparge buba; a stîrpi răul.

abdication *f.* abdicare.

abdiquer *vt.* a abdica.

abdomen *m. (anat.)* abdomen. — **abdominal, ~e** *adj.*

abécédaire *m.* abecedar.

abeille *f.* albină // *~ mâle* trîntor; *~ mère* matcă.

aberrant, ~e *adj.* aberant.

aberration *f.* aberaţie.

abêtir *vt. vr.* a (se) prosti, a (se) îndobitoci. — **abêti, ~e** *adj.*

abêtissement *m.* tîmpire, îndobitocire.

abhorrer *vt.* a detesta, a avea oroare de...

abîme *m.* abis, prăpastie // *l'~ appelle l'~* o nenorocire nu vine niciodată singură; *~ de douleur* culme a durerii.

abîmer I. *vt.* *(fam.)* a strica; a deteriora. **II.** *vr.* **1.** a se strica, a se deteriora. **2.** *(fig.,* + **dans)** a se adînci, a se pierde (în gînduri, în visare). — **abîmé,** ~**e** *adj.* **(I).**

abject, ~**e** *adj.* abject, josnic, ticălos.

abjection *f.* abjecţie, josnicie, ticăloşie.

abjuration *f.* abjuraţie, renegare // *faire ~* a abjura.

abjurer *vt.* a abjura, a se lepăda de...

ablatif *m.* *(gram.)* ablativ.

ablation *f.* *(med., geol.)* ablaţiune.

ablution *f.* *(bis.)* abluţiune.

abnégation *f.* abnegaţie; devotament.

aboi *m.* *(înv.)* lătrătură // *être (réduit) aux ~s* a fi la strîmtoare.

aboiement *m.* lătrat.

abolir *vt.* **1.** *(jur.)* a aboli. **2.** a desfiinţa; a lichida. — **aboli,** ~**e** *adj.*

abolition *f.* *(jur.)* abolire.

abominable *adj.* abominabil; mîrşav. — **abominablement** *adv.*

abomination *f.* *avoir en ~* a avea oroare (de).

abominer *vt.* **1.** a detesta. **2.** a avea oroare (de).

abondance *f.* abundenţă, belşug; *en ~* din belşug // *parler d'~* a improviza.

abondant, ~**e** *adj.* abundent, îmbelşugat. — **abondamment** *adv.*

abonder *vi.* (+ **en**) a abunda în..., a fi bogat în..., a fi plin de...

abonnement *m.* abonament.

abonner *vt. vr.* (+ **à**) a (se) abona (la). — **abonné,** ~**e** *adj., m.f.*

abonnir *vt. vr.* a (se) îmbunătăţi, a (se) ameliora. — **abonni,** ~**e** *adj.*

abord *m.* **1.** acces. **2.** *(fig.)* întîmpinare, (mod de) primire. **3.** *(la pl.)* vecinătate, împrejurimi // *(tout) d'~* în primul rînd; *du premier ~* la sosire; *dès l'~, de prime ~* de la început, din capul locului.

abordable *adj.* **1.** *(despre preţuri)* accesibil. **2.** abordabil, accesibil. **3.** *(fig.)* primitor.

abordage *m.* *(mar.)* abordaj.

aborder I. *vi.* *(mar.)* a aborda; a acosta. **II.** *vt.* **1.** *(mar.)* a aborda. **2.** a intra în vorbă, a acosta. **3.** *(fig.)* a ataca (o problemă, o discuţie).

aborigène *adj.* aborigen, autohton; de baştină.

abort/if, -ive *adj.* *(biol.)* prematur.

abot *m.* piedică (la vite, cai).

abouchement *m.* *(tehn.)* îmbinare; îmbucare.

aboucher I. *vt.* **1.** *(tehn.)* a îmbina, a pune cap la cap. **2.** *(fig.)* a pune în contact, în legătură (cu). **II.** *vr.* (+ **avec**) a intra în legătură (cu). — **abouché,** ~**e** *adj.* **(I 1).**

about *m.* *(tehn.)* storţ, capăt.

aboutement *m.* *(tehn.)* îmbinare, punere cap la cap.

abouter *vt.* *(tehn.)* a îmbina, a pune cap la cap. — **abouté,** ~**e** *adj.*

aboutir *vi.* **1.** (+ **à**) a ajunge (la), a atinge; a da (în); *le sentier aboutit à l'autoroute* cărarea ajunge pînă la autostradă, cărarea dă în autostradă. **2.** *(fig., despre acţiuni, demersuri)* a reuşi, a avea succes.

aboutissement *m.* **1.** rezultat. **2.** realizare.

aboyer *vi.* **1.** *(despre cîini)* a lătra. **2.** *(fam.* + **contre)** a vocifera (împotriva). **3.** *(fam.,* + **après)** a fi dornic (de...), a jindui (după...).

abraser *vt.* *(tehn.)* a uza prin frecare. — **abrasé,** ~**e** *adj.*

abrasion *f.* **1.** *(geol.)* abraziune. **2.** *(tehn.)* abrazare.

abrégé *m.* **1.** rezumat; *en ~* în rezumat; pe scurt. **2.** compendiu.

abrégement *m.* **1.** prescurtare. **2.** rezumare.

abréger *vt.* **1.** a (pre)scurta. **2.** a reduce; a trunchia. — **abrégé,** ~**e** *adj.*

abreuvage, abreuvement *m.* adăpat.

abreuver *vt. vr.* a (se) adăpa.

abreuvoir *m.* adăpătoare; jgheab (de adăpat).

abréviation *f.* abreviere, prescurtare.

abri *m.* adăpost; *(fig.)* refugiu; *à l'~* la adăpost, în siguranţă.

abricot *m.* **1.** caisă. **2.** zarzără.

abricotier *m.* **1.** cais. **2.** zarzăr.

abriter *vt. vr.* (+ **contre**) a (se) adăposti; *(fig.)* a (se) refugia. — **abrité,** ~**e** *adj.*

abrivent *m.* *(hort.)* rogojină de protecţie.

abrogation *f.* *(jur.)* abrogare.

abroger *vt.* *(jur.)* a abroga. — **abrogé,** ~**e** *adj.*

abrupt [~brypt], ~**e I.** *adj.* abrupt. **II.** *m.* pantă abruptă.

abrutir *vt. vr.* a (se) abrutiza; a (se) îndobitoci. — **abruti,** ~**e** *adj.*

abrutissement *m.* abrutizare; îndobitocire.

abscisse *f.* *(geom.)* abscisă.

abscons, ~**e** *adj.* greu de înţeles, confuz.

absence *f.* absenţă, lipsă; *en l'~ de...* în absenţa..., în lipsa... // *avoir des ~s* a avea lapsusuri de memorie.

absent, ~**e I.** *adj.* **1.** absent. **2.** *(fig.)* distrat, neatent. **II.** *m.f.* absent; *les ~s ont toujours tort* absenţii sînt întotdeauna de vină.

absentéisme *m.* *(ec. pol.)* absenteism.

absentéiste *adj., m.f.* *(ec. pol.)* absenteist.

absenter *vr.* (+ **de**) **1.** a se retrage (de undeva), a se îndepărta (pentru scurtă vreme). **2.** a absenta, a nu fi de faţă.

absinthe *f.* *(bot.)* pelin.

absolu, ~**e** *adj.* **1.** *(mat., fiz.)* absolut. **2.** *(fig.)* complet, total, desăvîrşit; *confiance ~e* încredere totală. **3.** *(înv.)* totalitar; despotic // *refus ~* refuz definitiv, irevocabil; *ton ~* ton poruncitor.

absolument *adv.* **1.** (în mod) absolut, cu desăvîrşire. **2.** neapărat, cu tot dinadinsul; *il faut ~ que...* trebuie neapărat să...

absolutisme *m.* *(pol.)* absolutism.

absolutiste *adj., m.f.* *(pol.)* absolutist.

absorbant, ~**e I.** *adj.* **1.** absorbant. **2.** *(fig.)* captivant. **II.** *m.* (corp) absorbant.

absorber I. *vt.* **1.** a absorbi; a se îmbiba de... **2.** *(fam.)* a îngurgita. **3.** *(fig.)* a preocupa (intens), a captiva. **II.** *vr.* *(fig.,* + **dans)** a se cufunda, a se adînci (în).

absorption *f.* absorbţie; absorbire.

absoudre *vt.* (+ **de**) **1.** *(jur.)* a achita, a absolvi. **2.** *(bis.)* a dezlega, a ierta (de păcate). **3.** *(fig.)* a ierta, a scuza.

abstenir *vr.* (+ **de**) a se abţine, a se reţine (de la); a se lipsi (de).

abstention *f.* abţinere; reţinere.

abstinence *f.* abstinență // *faire ~ de...* a se abține, a se reține de la...

abstinent, ~e *adj.* *(despre oameni)* abstinent; cumpătat.

abstraction *f.* abstracție; *faire ~ de...* a face abstracție de...

abstraire *vt.* a abstrage. — **abstrait,** ~e *adj.*

absurde I. *adj.* **1.** absurd. **2.** *(fam.)* stupid. **II.** *m.* absurd; absurditate; *tomber dans l'~* a cădea în absurd; *par ~* prin absurd. — **absurdement** *adv.* **(I).**

absurdité *f.* **1.** absurditate. **2.** *(fam.)* prostie, stupiditate.

abus *m.* **1.** abuz, exces; *(jur.) ~ d'autorité* abuz de putere. **2.** eroare, greșeală; *c'est un ~ de croire...* este o eroare a crede...

abuser I. *vi.* **(+ de)** a abuza, a face abuz (de). **II.** *vt.* a înșela, a induce în eroare. **III.** *vr.* **(+ sur) 1.** a se înșela (asupra). **2.** a-și face iluzii (despre).

abus/if, -ive *adj.* **1.** abuziv. **2.** excesiv. — **abusivement** *adv.*

abyss/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* **1.** abisal; de abis. **2.** *(fig.)* profund; fără fund.

abysse *m.* abis, prăpastie.

abyssinien, ~ne *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* abisinian.

acabit *m.* *(peior.)* soi, teapă.

acacia *m.* *(bot.)* salcîm.

académicien, ~ne *m.f.* academician.

académie *f.* academie; *(cu maj.)* Academia franceză. — **académique** *adj.*

acajou *m.* *(bot.)* acaju, mahon.

acariâtre *adj.* *(invar.)* **1.** morocănos, ursuz. **2.** cusurgiu.

accablant, ~e *adj.* copleșitor; insuportabil; *chaleur ~e* zăduf, arșiță, căldură insuportabilă.

accablement *m.* **1.** istovire, sleire (a puterilor). **2.** *(fig.)* tristețe mare; apăsare.

accabler *vt.* **1.** **(+ de)** a împovăra; a copleși (cu). **2.** a învinge, a zdrobi. — **accablé,** ~e *adj.* **(1).**

accalmie *f.* **1.** acalmie. **2.** *(fig.)* răgaz, răstimp de liniște.

accaparement *m.* acaparare.

accaparer *vt.* **1.** a acapara. **2.** *(fig.)* a nu da răgaz. — **accaparé,** ~e *adj.* **(1).**

accapar/eur, -euse *m.f.* acaparator.

accéder *vi.* **(+ à) 1.** a avea acces (la). **2.** a ajunge (pînă la); a intra, a pătrunde (pînă în). **3.** *(fig.)* a fi de acord (cu), a consimți (la) // *~ aux désirs de qn.* a îndeplini dorințele cuiva.

accéléra/teur, -trice I. *adj.* accelerator. **II.** *m.* *(auto)* accelerator.

accélération *f.* **1.** accelerație. **2.** accelerare.

accélérer *vt.* **1.** a accelera, a grăbi. **2.** *(tehn.)* a activa. — **accéléré,** ~e *adj.*

accent *m.* **1.** *(gram.)* accent. **2.** intonație, inflexiune (a vocii).

accentuation *f.* *(gram.)* accentuare; *(fig.) l'~ de l'instabilité économique* accentuarea instabilității economice.

accentuer I. *vt.* **1.** *(gram.)* a accentua, a pune accent. **2.** *(fig.)* a sublinia, a scoate în relief. **3.** *(fig.)* a spori; *~ l'effort* a spori efortul. **II.** *vr.* a se accentua, a se intensifica. — **accentué,** ~e *adj.* **(I 1, II).**

acceptable *adj.* acceptabil.

accepter *vt.* **1.** a accepta; a consimți. **2.** *(com.)* a accepta, a onora; *~ une traite* a onora o poliță.

acception *f.* accepți(un)e, sens, înțeles.

accès *m.* **1.** acces; intrare; *voie d'~* cale de acces; *donner ~ (à)* a permite accesul. **2.** *(med.)* acces, criză. **3.** *(fig.)* acces, izbucnire (de furie).

accessibilité *f.* accesibilitate.

accessible *adj.* **1.** accesibil, la îndemînă. **2.** *(despre oameni)* accesibil, abordabil.

accession *f.* parvenire // *~ au pouvoir* ajungere la putere.

accessoire I. *adj.* accesoriu, secundar, auxiliar; *(fig.)* neglijabil. **II.** *m. pl.* **1.** accesorii, recuzită. **2.** furnituri.

accident *m.* accident // *par ~* accidental, din întîmplare.

accidenté, ~e **I.** *adj.* **1.** *(despre terenuri, drumuri)* accidentat. **2.** *(fig.)* agitat, zbuciumat. **II.** *adj.*, *m.f.* accidentat.

accidentel, ~le *adj.* accidental, întîmplător. — **accidentellement** *adv.*

accidenter *vt.* *(fam.)* a accidenta.

acclamation *f.* aclamație, ovație // *par ~s* în unanimitate.

acclamer *vt.* a aclama, a ovaționa.

acclimatation *f.*, **acclimatement** *m.* aclimatizare; adaptare.

acclimater *vt.* *vr.* a (se) aclimatiza; a (se) adapta. — **acclimaté,** ~e *adj.*

accointance *f.* relație, legătură, raport.

accointer *vr.* **(+ avec)** a stabili legături de prietenie (cu); a se atașa (de).

accolade *f.* **1.** îmbrățișare. **2.** *(poligr., arhit.)* acoladă // *(ist.) donner l'~* a investi cavaler.

accoler I. *vt.* **1.** *(poligr., arhit.)* a face o acoladă. **2.** a lipi; a împreuna. **II.** *vr.* **(+ à)** a se sprijini, a se agăța (de). — **accolé,** ~e *adj.* **(II).**

accommodable *adj.* acomodabil; adaptabil.

accommodage *m.* *(culin.)* preparare; asezonare.

accommodant, ~e *adj.* **1.** *(despre caractere)* conciliant; blînd. **2.** *(despre oameni)* amabil, binevoitor.

accommodation *f.* acomodare; adaptare.

accommodement *m.* **1.** acord, învoială. **2.** împăcare.

accommoder I. *vt.* **(+ à) 1.** a adapta, a modifica (după, conform cu). **2.** *(culin.)* a prepara; a asezona. **3.** *(fam.)* a bîrfi, a vorbi de rău // *~ à toutes les sauces* a face albie de porci. **II.** *vr.* **1.** **(+ de)** a se mulțumi (cu); a se împăca (cu). **2.** **(+ avec)** a cădea la învoială (cu). **3.** **(+ à)** a se adapta (la); a se conforma. — **accommodé,** ~e *adj.* **(I 2).**

accompagna/teur, -trice *m.f.* *(muz.)* acompaniator.

accompagnement *m.* **1.** însoțire. **2.** *(muz.)* acompaniament. **3.** *(culin.)* garnitură.

accompagner I. *vt.* **1.** a însoți, a întovărăși. **2.** *(muz.)* a acompania. **3.** **(+ de)** a adăuga, a alătura. **II.** *vr.* **1.** **(+ de)** a se însoți (cu), a se întovărăși (cu). **2.** *(muz.)* a se acompania. — **accompagné,** ~e *adj.* **(I 1, II 1).**

accompli, ~e *adj.* **1.** îndeplinit; împlinit; *fait ~* fapt împlinit. **2.** *(fig.)* perfect, desăvîrșit.

accomplir **I.** *vt.* a efectua; a săvîrşi, a realiza // ~ *des merveilles* a face minuni. **II.** *vr.* a se îndeplini, a se efectua.

accomplissement *m.* **1.** efectuare; realizare. **2.** *(fig.)* desăvîrşire.

accord *m.* **1.** acord, (bună) înţelegere; *être d'* ~ a fi de acord, a consimţi; *d'un commun* ~ **a.** de comun acord; **b.** în unanimitate. **2.** *(gram., muz.)* acord. **3.** consimţămînt. **4.** *(pol.)* acord, convenţie. **5.** acordare (a unui instrument).

accordage *m.* *(muz.)* acordaj.

accordéon *m.* acordeon.

accordéoniste *m.f.* acordeonist.

accorder **I.** *vt.* **1.** a pune de acord; a împăca. **2.** a acorda, a da; a conferi; ~ *une faveur* a acorda, a face o favoare. **3.** *(muz.)* a acorda. **II.** *vr.* **1.** a se înţelege, a fi de aceeaşi părere; a fi de acord. **2.** *(gram.)* a se acorda. **3.** **(+ de, à)** a consimţi (să, la).

accordeur *m.* (specialist) acordor.

accordoir *m.* acordor, instrument de acordat.

accore **I.** *adj.* *(despre ţărm, coastă)* abrupt. **II.** *m.* *(mar.)* pontil, proptea.

accort, ~**e** *adj.* *(fam.)* simpatic; amabil, îndatoritor. — **accortement** *adv.*

accostage *m.* *(mar.)* acostare.

accoster *vt.* **1.** *(mar.)* a acosta, a aborda. **2.** a intra în vorbă (cu cineva); *(fam.)* a agăţa (pe cineva).

accotement *m.* *(constr., c.f.)* acostament.

accoter *vt. vr.* **(+ contre, sur)** a (se) rezema (de), a (se) propti (de).

accotoir *m.* reazem.

accouchée *f.* lăuză.

accouchement *m.* naştere.

accoucher **I.** *vi.* **1.** a naşte, a da naştere. **2.** *(fig., fam.)* a crea; a produce. **II.** *vt.* a moşi.

accouch/eur, -euse **I.** *adj., m.f.* (doctor) mamoş. **II.** *f.* moaşă.

accouder *vr.* **(+ à, sur)** a se rezema în coate (de). — **accoudé,** ~**e** *adj.*

accoudoir *m.* reazem, rezemătoare (pentru coate).

accouplement *m.* **1.** împerechere, împreunare. **2.** *(tehn.)* cuplare; conectare.

accoupler **I.** *vt.* **1.** a împerechea; a împreuna. **2.** *(tehn.)* a cupla; a conecta. **3.** a înjuga, a înhăma o pereche de animale. **II.** *vr.* *(despre animale)* a se împerechea (pentru reproducere). — **accouplé,** ~**e** *adj.* (I 2).

accourir *vi.* a alerga, a veni în fuga mare.

accoutrement *m.* împopoţonare.

accoutrer *vt. vr.* a (se) împopoţona, a (se) înzorzona. — **accoutré,** ~**e** *adj.*

accoutumer **I.** *vt. vr.* **(+ à)** a (se) obişnui, a (se) deprinde (cu); a (se) familiariza (cu). **II.** *vi.* **(+ de)** a obişnui să... — **accoutumé,** ~**e** *adj.*

accouver *vi.* *(despre păsări)* a cloci.

accréditer **I.** *vt.* **1.** a acredita; a împuternici. **2.** *(jur.)* a garanta, a gira. **II.** *vr.* *(despre zvonuri)* a se propaga, a se difuza. — **accrédité,** ~**e** *adj.* (I 1).

accréditeur *m.* *(jur.)* garant, girant.

accréditif *m.* *(fin.)* acreditiv.

accroc [-kro] *m.* **1.** ruptură; agăţătură. **2.** *(fam.)* dificultate, piedică. **3.** defect.

accrochage *m.* **1.** agăţare, suspendare. **2.** ciocnire, coliziune (între vehicule). **3.** *(mil.)* ciocnire, încăierare. **4.** *(sport)* acroşaj. **5.** *(mar.)* abordaj. **6.** *(fam.)* conflict.

accroche-cœur *m.* cîrlionţ.

accrocher **I.** *vt.* **1.** a agăţa, a atîrna, a suspenda. **2.** a agăţa, a rupe; ~ *un bas* a agăţa un ciorap // ~ *une place* a face rost de un loc. **II.** *vr.* **(+ à)** **1.** a se agăţa (de), a se prinde (de). **2.** *(fam.)* a se crampona (de). — **accroché,** ~**e** *adj.* (I 1).

accroissement *m.* **1.** *(agr.)* creştere; dezvoltare. **2.** *(fig.)* sporire.

accroître *vt. vr.* a creşte, a (se) mări; a spori.

accroupir *vr.* a se aşeza pe vine. — **accroupi,** ~**e** *adj.*

accroupissement *m.* şedere pe vine.

accru *m.* *(bot.)* lăstar.

accrue *f.* **1.** creştere, sporire. **2.** *(geol.)* întindere (treptată).

accu *m.* *(fam.)* acumulator.

accueil *m.* **1.** primire, întîmpinare; *faire bon (mauvais)* ~ *à qn.* a primi, a întîmpina cu căldură (cu răceală) pe cineva. **2.** ecou favorabil (la cărţi, spectacole).

accueillant, ~**e** *adj.* **1.** *(despre oameni)* primitor; afabil, cordial. **2.** *(despre locuinţe, interioare)* plăcut, confortabil.

accueillir *vt.* **1.** a primi, a întîmpina. **2.** a primi favorabil; a aproba.

accul *m.* **1.** fundătură. **2.** impas; *à l'* ~ în impas.

acculer **I.** *vt.* **1.** a încolţi (pe cineva). **2.** *(fig.)* a împinge la, a constrînge. **II.** *vr.* **1.** a se lipi cu spatele de perete. **2.** a se da înapoi cu spatele.

accumulateur *m.* *(el.)* acumulator.

accumulation *f.* **1.** *(ec. pol.)* acumulare. **2.** acumulare; îngrămădire.

accumuler *vt.* **1.** *(ec. pol.)* a acumula. **2.** a acumula, a aduna; a îngrămădi. — **accumulé,** ~**e** *adj.*

accusa/teur, -trice *m.f., adj.* **1.** acuzator. **2.** *(peior.)* delator.

accusatif *m.* *(gram.)* acuzativ.

accusation *f.* **1.** *(jur.)* acuzare, incriminare. **2.** *(fam.)* învinuire, reproş.

accusé, ~**e** **I.** *adj., m.f.* *(jur.)* acuzat. **II.** *adj.* *(despre trăsăturile feţei)* pronunţat, accentuat.

accuser **I.** *vt.* **1.** *(jur.)* a acuza, a incrimina. **2.** *(fam.)* a învinui, a reproşa. **3.** a sublinia, a accentua, a scoate în relief // ~ *une vive douleur* a simţi o durere ascuţită; ~ *juste* a relata exact; ~ *son âge* a-şi recunoaşte vîrsta; ~ *réception* a aviza de primire. **II.** *vr.* **1.** a se acuza (reciproc). **2.** a-şi imputa, a-şi reproşa (reciproc).

ace [eis] *m.* *(la tenis)* as.

acerbe *adj.* **1.** aspru, iritant (la gust). **2.** *(fig.)* sarcastic, muşcător.

acéré, ~**e** *adj.* **1.** ascuţit. **2.** tăios. **3.** *(fig.)* muşcător, caustic.

acétone *f.* *(chim.)* acetonă.

acétylène *m.* *(chim.)* acetilenă. — **acétylénique** *adj.*

achalandage *m.* **1.** atragere a clientelei. **2.** clientelă, vad.

achalandé, ~**e** *adj.* *(despre magazine)* **1.** cu mulţi clienţi, cu vad. **2.** înţesat (cu mărfuri).

achalander *vt.* **1.** a furniza clienţi unui magazin. **2.** a aproviziona cu mărfuri.

acharné, **~e** *adj.* **1.** îndîrjit, înverşunat. **2.** hotărît, dîrz; *volonté ~e* voinţă dîrză. **3.** încăpăţînat // *être ~ à...* a fi pornit să...

acharnement *m.* **1.** îndîrjire, înverşunare; atitudine pătimaşă. **2.** încăpăţînare. **3.** hotărîre, dîrzenie.

acharner I. *vt.* **1.** a întărîta, a asmuţi. **2.** a îndîrji. **II.** *vr.* a se îndîrji, a se înverşuna.

achat *m.* **1.** cumpărătură, tîrguială. **2.** *(com., fin.)* cumpărare; *~ à terme* cumpărare pe credit; *pouvoir d'~* putere de cumpărare.

acheminement *m.* **1.** îndrumare, dirijare. **2.** înaintare (progresivă).

acheminer I. *vt.* **1.** (+ **sur**) a îndrepta, a dirija (spre). **2.** (+ **par**) a trimite, a expedia (cu, prin). **3.** *(fig.* + **vers**) a îndruma, a orienta (spre). **II.** *vr.* (+ **vers**) a se îndrepta, a o lua (spre). — **acheminé,** **~e** *adj.*

acheter *vt.* **1.** a cumpăra, a tîrgui. **2.** a plăti; *~ (au) comptant* a plăti cu bani gheaţă. **3.** *(fig.)* a mitui; a corupe.

achet/eur, -euse *m.f.* cumpărător; client.

achèvement *m.* **1.** terminare; încheiere, desăvîrşire (a unui lucru început). **2.** finisare // *en voie d'~* pe sfîrşite.

achever I. *vt.* **1.** a termina; a încheia (un lucru început); a pune capăt (unei activităţi). **2.** a finisa, a desăvîrşi. **3.** *(fam.)* a da lovitura de graţie; a da gata. **II.** *vi.* (+ **de**) a termina (de), a isprăvi (de). **III.** *vr.* a se termina; a se încheia. — **achevé,** **~e** *adj.* **(I 1, 2, III).**

achillée [~ki~] *f.* *(bot.)* coada-şoricelului.

achoppement *m.* obstacol, piedică; dificultate; *(fig.) pierre d'~* obstacol, încercare (grea).

achopper *vi.* **1.** a se împiedica. **2.** *(fig.)* a se poticni, a eşua.

acide I. *adj.* *(despre gust)* acid, acru; înţepător; *(fig.)* dezagreabil. **II.** *m.* *(chim.)* acid.

acidité *f.* *(chim., med.)* aciditate.

aciduler *vt.* *vr.* **1.** *(chim.)* a (se) acidula. **2.** a (se) acri uşor. — **acidulé,** **~e** *adj.*

acier *m.* **1.** oţel. **2.** *(fig.)* armă (de oţel).

aciérie *f.* oţelărie.

aciériste *m.* oţelar.

acné *f.* *(med.)* acnee.

acolyte *m.* **1.** diacon. **2.** *(fam., peior.)* acolit, complice.

acompte *m.* acont, avans.

acoquiner *vr.* (+ **à, avec**) a se înhăita (cu). — **acoquiné,** **~e** *adj.*

à-côté *(pl. à-côtés)* *m.* **1.** parte secundară; accesorii. **2.** supliment; adaos.

acoumètre *m.* *(fiz.)* audiometru.

à-coup *(pl: à-coups)* *m.* smucitură; şoc; *sans ~s* **a.** fără şocuri, lin; **b.** continuu // *travailler par ~s* a lucra în asalt.

acousticien, **~ne** *m.f.* acustician.

acoustique I. *adj.* acustic. **II.** *f.* *(fiz.)* acustică.

acquéreur *m.* **1.** achizitor. **2.** cumpărător, client.

acquérir *vt.* **1.** a obţine, a cîştiga. **2.** a cumpăra, a achiziţiona.

acquêt *m.* *(jur.)* achiziţie, bun achiziţionat.

acquiescement *m.* consimţire, aprobare.

acquiescer *vi.* a consimţi, a aproba.

acquis, **~e I.** *adj.* obţinut, dobîndit // *droit ~* drept incontestabil; *totalement ~* întru totul devotat. **II.** *m.* cunoştinţe; experienţă, pricepere.

acquisition *f.* **1.** achiziţionare; procurare. **2.** cumpărătură; achiziţie.

acquit [-ki] *m.* chitanţă // *par ~ de conscience* **a.** cu conştiinţa împăcată; **b.** din scrupulozitate.

acquittement *m.* **1.** plată (a datoriilor băneşti). **2.** *(jur.)* achitare; *verdict d'~* verdict, sentinţă de achitare.

acquitter I. *vt.* **1.** a achita, a plăti (o datorie bănească). **2.** *(jur.)* a achita, a declara nevinovat. **II.** *vr.* **1.** a-şi plăti datoriile (băneşti). **2.** *(fig.)* a se achita de o obligaţie, de un comision. — **acquitté,** **~e** *adj.* **(I).**

acre *f.* *(în metrologie)* acru.

âcre *adj.* **1.** *(despre gust, miros)* înţepător. **2.** *(fig.)* tăios, caustic, muşcător. — **âcrement** *adv.*

âcreté, acrimonie *f.* **1.** acreală; senzaţie de acru. **2.** *(fig.)* causticitate.

acrimoni/eux, -euse *adj.* **1.** *(despre oameni)* arţăgos, pus pe ceartă. **2.** *(despre ton)* muşcător; caustic.

acrobate *m.f.* acrobat.

acrobatie *f.* acrobaţie. — **acrobatique** *adj.*

acrylate *m.* *(chim.)* acrilat.

acte *m.* **1.** act, acţiune, fapt. **2.** *(teatru)* act. **3.** act, certificat; document // *prendre ~ de...* a lua notă de..., a lua cunoştinţă de...; *faire ~ de...* a arăta, a manifesta.

ac/teur, -trice *m.f.* actor, artist; comediant.

act/if, -ive I. *adj.* **1.** *(despre oameni)* activ, energic. **2.** *(gram.)* activ; *voie -ive (du verbe)* diateza activă (a verbului). **3.** în activitate. **4.** *(despre remedii, medicamente)* eficace. **II.** *m.* *(com., fin.)* activ; *(fig.) à son ~* la activul lui. — **activement** *adv.* **(I 3).**

action *f.* **1.** acţiune. **2.** activitate. **3.** faptă, act; *de bonnes (mauvaises) ~s* fapte bune (rele). **4.** *(jur.)* acţiune, proces; *intenter une ~* a intenta o acţiune, a face proces. **5.** *(tehn.)* acţionare.

actionnaire *m.f.* *(ec., fin.)* acţionar.

actionner *vt.* *(tehn.)* a acţiona, a pune în mişcare // *~ qn. en justice* a da pe cineva în judecată.

activer I. *vt.* a activa, a intensifica (mersul unui motor); *(fig.) le vent a activé le feu* vîntul a înteţit focul; *(med.) ~ la circulation du sang* a activa circulaţia sîngelui. **II.** *vr.* *(fam.,* + **à**) a se agita, a se foi.

activisme *m.* **1.** activism. **2.** spirit activ.

activiste *m.f., adj.* *(pol.)* extremist; terorist.

activité *f.* **1.** activitate; *en ~* în activitate, activ; în serviciu. **2.** sîrguinţă, hărnicie; energie (în muncă). **3.** eficacitate (a unui medicament).

actualisation *f.* actualizare.

actualiser *vt.* a actualiza. — **actualisé,** **~e** *adj.*

actualité *f.* **1.** actualitate; *être d'~* a fi de actualitate, a fi la ordinea zilei. **2.** *(cinema, la pl.)* jurnal de actualităţi.

actuel, **~le** *adj.* actual; de actualitate; *à l'heure ~le* la ora actuală, în momentul de faţă.

actuellement *adv.* actualmente, în prezent.

acuité *f.* **1.** ascuţime, acuitate. **2.** *(fig.)* agerime, perspicacitate.

acupuncteur, acuponcteur [aky-] *m.* *(med.)* acupunctor, specialist în acupunctură.

acupuncture, acuponcture [aky-] *f.* *(med.)* acupunctură.

acutangle *adj.*, *m.* *(geom.)* (triunghi) ascuțit-unghi.

adage *m.* maximă, sentință.

adaptable *adj.* adaptabil.

adaptateur *m.* *(tehn.)* **1.** adaptator. **2.** adaptor.

adaptation *f.* **1.** adaptare, ajustare. **2.** *(tehn.)* montare. **3.** *(biol.)* acomodare.

adapter I. *vt.* **1.** a adapta, a ajusta, a potrivi. **2.** *(tehn.)* a monta. **II.** *vr.* **1.** **(+ à)** a se adapta (la); a se deprinde (cu). **2.** a se conforma (cu). — **adapté,** ~e *adj.*

addenda [addẽ-] *m. invar.* adendă.

addit/if, -ive I. *adj.* *(mat., tehn.)* aditiv. **II.** *m.* **1.** *(fin.)* supliment, adaos. **2.** *(chim.)* aditiv.

addition **1.** adăugare; adaos. **2.** *(mat.)* adunare. **3.** *(fam.)* notă de plată (într-un restaurant).

additionnel, ~le *adj.* adițional; suplimentar. — **additionnellement** *adv.*

additionner *vt.* **1.** *(mat.)* a aduna. **2.** a adăuga. **3.** a înmulți (cu). — **additionné,** ~e *adj.* **(1).**

adénome *m.* *(med.)* adenom, tumoare benignă.

adepte *m.f.* adept, partizan.

adéquat, ~e [~kwa] *adj.* adecvat, potrivit; nimerit; corespunzător.

adhérence *f.* **1.** aderare, (a)lipire. **2.** *(anat.)* aderență.

adhérent, ~e **I.** *adj.* **1.** aderent, strîns lipit (de). **2.** atașat, anexat. **II.** *m.f.* aderent, membru (al unui partid, al unei asociații); *carte d'* ~ carnet de membru.

adhérer *vt.* **(+ à)** **1.** a adera (la), a se lipi (de). **2.** *(fig.)* a adera (la), a se alătura (unei grupări, unui partid).

adhésion *f.* **1.** *(fiz.)* adeziune. **2.** *(fig.)* adeziune; aderare; consimțămînt; *donner son* ~ *à...* a-și da consimțămîntul la...

adhésivement *adv.* prin adeziune.

adieu *interj.*, *m.* adio, rămas bun.

adip/eux, -euse *adj.* *(anat.)* adipos, gras.

adjacent, ~e *adj.* adiacent; alăturat, învecinat.

adject/if, -ive I. *adj.* adjectival. **II.** *m.* *(gram.)* adjectiv.

adjoindre *vt.* *vr.* **(+ à)** a (se) asocia (cu); a (se) încorpora (la); a (se) îngloba (în).

adjoint, ~e *adj.*, *m.* adjunct; *directeur* ~ director adjunct.

adjonction *f.* adaos, adăugire.

adjudant *m.* *(mil.)* **1.** plutonier; plutonier-major. **2.** aghiotant.

adjuger I. *vt.* **1.** *(jur.)* a adjudeca. **2.** a acorda, a decerna (un premiu); a da (o gratificație). **II.** *vr.* *(fam.)* a-și însuși; a-și atribui; *s'* ~ *la meilleure part* a-și lua partea leului. — **adjugé,** ~e *adj.* **(I).**

adjuration *f.* **1.** rugăminte fierbinte, implorare. **2.** (formulă de) descîntec.

adjurer *vt.* a se ruga fierbinte, a implora.

adjuvant, ~e *adj.*, *m.* (medicament) asociat; adjuvant.

admettre *vt.* **1.** a admite, a primi. **2.** a admite, a recunoaște; ~ *pour vrai* a recunoaște de bun. **3.** a permite, a îngădui.

administra/teur, -trice *m.f.* administrator.

administrat/if, -ive *adj.* administrativ.

administrativement *adv.* pe cale administrativă.

administration *f.* **1.** administrare; gospodărire. **2.** administrație.

administrer *vt.* **1.** a administra, a conduce. **2.** *(med.)* a administra, a da un medicament // ~ *une volée de coups* a trage o mamă de bătaie.

admirable *adj.* admirabil, minunat, încîntător. — **admirablement** *adv.*

admira/teur, -trice *m.f.* admirator.

admirat/if, -ive *adj.* admirativ. — **admirativement** *adv.*

admirer *vt.* a admira. — **admiré,** ~e *adj.*

admissible *adj.* admisibil; acceptabil.

admission *f.* **1.** admitere, primire // *concours d'* ~ examen de admitere. **2.** recunoaștere; acceptare. **3.** *(tehn.)* admisiune; *soupape d'* ~ supapă de admisiune.

admonestation *f.* **1.** admonestare; mustrare, dojenire. **2.** avertisment.

admonester *vt.* a admonesta; a mustra, a dojeni.

admonition *f.* dojană.

adolescence *f.* adolescență.

adolescent, ~e *adj.*, *m.f.* adolescent.

adonner *vr.* **(+ à)** **1.** a se deda (la). **2.** a se consacra, a se dedica.

adopter *vt.* **1.** *(jur.)* a adopta, a înfia. **2.** *(fig.)* a adopta, a-și însuși (idei, proiecte). — **adopté,** ~e *adj.* **(1).**

adopt/if, -ive *adj.* *(jur.)* adoptiv; *parents* ~*s* părinți adoptivi.

adoption *f.* **1.** *(jur.)* adoptare, înfiere. **2.** *(fig.)* adoptare, însușire (a unei idei, a unui proiect).

adorable *adj.* adorabil; fermecător. — **adorablement** *adv.*

adora/teur, -trice *m.f.* **1.** adorator, idolatru. **2.** *(fam.)* adorator, curtezan.

adoration *f.* **1.** adorare, cult, venerație. **2.** *(fig.)* adorație, iubire mare.

adorer *vt.* **1.** a adora, a venera. **2.** *(fig.)* a adora, a iubi fierbinte. — **adoré,** ~e *adj.*

adossement *m.* sprijinire, rezemare.

adosser *vt.* *vr.* **(+ à, contre)** a (se) rezema, a (se) sprijini cu spatele (de). — **adossé,** ~e *adj.*

adoucir I. *vt.* **1.** a îndulci. **2.** *(fig.)* a atenua, a modera. **3.** *(fig.)* a alina, a ușura (o durere, un necaz). **4.** *(tehn.)* a poliza, a șlefui. **II.** *vr.* **1.** *(despre timp)* a se muia, a se îndulci. **2.** *(fig.)* a se tempera, a se potoli. — **adouci,** ~e *adj.*

adoucissage *m.* *(tehn.)* lustruire, șlefuire, polizare.

adoucissement *m.* **1.** îndulcire. **2.** *(fig.)* atenuare, moderare. **3.** *(fig.)* alinare (a unei dureri); ușurare (a unei pedepse).

adresse *f.* **1.** îndemînare, dexteritate; iscusință. **2.** adresă, domiciliu. **3.** adresă, comunicare oficială // *tour d'* ~ scamatorie.

adresser I. *vt.* a adresa, a trimite; ~ *une lettre* a trimite o scrisoare; *(fig.)* ~ *la parole à qn.* a se adresa cuiva // ~ *des compliments* a lăuda; ~ *des reproches* a dojeni, a mustra. **II.** *vr.* **(+ à)** **1.** a se adresa (cuiva). **2.** a recurge (la cineva), a interveni (pe lîngă cineva). **3.** a se referi (la), a se raporta (la).

adroit, ~e *adj.* **1.** îndemînatic, dibaci, priceput. **2.** *(fig.)* isteț; abil. — **adroitement** *adv.*

adulat/eur, -trice *adj.*, *m.f.* adulator; lingușitor.

adulation *f.* adulare; lingușire.

aduler *vt.* a adula, a lingusi.

adulte *m.f.* adult.

adultère *adj.*, *m.f.* *(jur.)* adulter.

advenir *(folosit numai la pers. 3 sg. și la inf.)* a se întîmpla, a surveni; *quoi qu'il advienne* orice s-ar întîmpla; *advienne que pourra* fie ce-o fi, întîmplă-se ce s-o întîmpla.

adverbe *m. (gram.)* adverb.

adverbi/al, -e *(m.pl. -aux) adj. (gram.)* adverbial.

adversaire *m.* adversar; rival.

adversat/if, -ive *adj. (gram.)* adversativ.

adverse *adj.* **1.** advers, contrar, opus. **2.** potrivnic, ostil; *fortune ~* adversitate, soartă potrivnică; nenoroc.

adversité *f.* **1.** adversitate, soartă potrivnică; vitregie (a sorții). **2.** nenorocire, împrejurare nenorocită.

aérage *m.*, **aération** *f.* **1.** aerisire. **2.** aerisire; aeraj; *conduite d' ~* conductă de aerisire. **3.** ventilare.

aérer *vt.* **1.** a aerisi. **2.** a ventila.

aérien, ~ne I. *adj.* **1.** aerian; *(mil.) forces ~nes* forțe aeriene. **2.** *(fig.)* vaporos; diafan // *voies ~nes* aparat respirator; *défense ~ne* apărare antiaeriană; *corps ~s* corpuri gazoase; *phénomènes ~s* fenomene atmosferice. **II.** *m. (radio)* antenă.

aéro- *elem. de comp.* aero-.

aérocâble *m.* cablu aerian.

aérodrome *m.* aerodrom.

aérodynamique I. *adj.* aerodinamic. **II.** *f.* aerodinamică.

aérogare *f.* aerogară.

aérolithe *m. (astr.)* aerolit.

aéromodèle *m. (av.)* aeromodel.

aéromodélisme *m. (av.)* aeromodelism.

aéronaute *m.* aeronaut.

aéronautique I. *adj.* aeronautic. **II.** *f.* aeronautică.

aéronef *f.* aeronavă.

aérophagie *f. (med.)* aerofagie.

aéroplane *m.* aeroplan.

aéroport *m.* aeroport.

aéroporté, ~e *adj.* aeropurtat.

aérosol *m. (med.)* aerosol.

aérostat *m. (av.)* aerostat, balon.

aérostation *f.* aerostație.

aérostatique I. *adj.* aerostatic. **II.** *f.* aerostatică.

aérotransporté, ~e *adj. v.* **aéroporté.**

affabilité *f.* afabilitate, curtoazie.

affable *adj.* afabil, curtenitor. — **affablement** *adv.*

affabulation *f.* fabulație.

affadir *vt.* **1.** a face (să devină) fad, a lipsi de savoare. **2.** *(fig.)* a face (să devină) insipid. — **affadi, ~e** *adj.*

affadissant, ~e *adj. (fig.)* insipid, fără haz.

affadissement *m.* **1.** lipsă de gust, de savoare. **2.** *(fig.)* lipsă de haz, de umor.

affaiblir *vt. vr.* **1.** a slăbi, a (se) șubrezi. **2.** a (se) slei, a (se) istovi (de puteri). **3.** *(fig.)* a (se) reduce, a slăbi, a (se) micșora. — **affaibli, ~e** *adj.*

affaiblissement *m.* **1.** slăbire, șubrezire. **2.** istovire, sleire. **3.** estompare (a culorii).

affaire *f.* **1.** afacere; *homme d' ~s* om de afaceri. **2.** chestiune, problemă; treabă; *avoir ~ à (avec) qn.* a avea treabă cu cineva; *~ de cœur* problemă sentimentală, de inimă. **3.** *(jur.)* proces; cauză. **4.** *(la pl.)* obiecte (de îmbrăcăminte) personale // *les ~s sont les ~s* frate, frate, dar brînza-i pe bani; *être hors d' ~* a fi în afară de orice pericol; *se tirer d' ~* a se descurca, a ieși din încurcătură; *en faire son ~ de qch.* a-și face din ceva problemă personală.

affairé, ~e *adj. (fam.)* agitat, aferat.

affairement *m. (fam.)* agitație, forfotă.

affairer *vr. (fam.)* a se agita, a se foi; a se afla în treabă.

affairisme *m. (peior.)* afacerism.

affairiste *m. (peior.)* afacerist.

affaissement *m.* **1.** *(geol.)* surpare, prăbușire (de teren). **2.** *(fig.)* descurajare; cădere (morală).

affaisser I. *vt.* **1.** *(despre ape, ploi)* a surpa. **2.** *(fig.)* a zdrobi, a dărîma (sufletește). **II.** *vr.* **1.** *(despre pămînt, terenuri)* a se surpa. **2.** a se îndoi, a se încovoia (sub presiune). **3.** *(fig. despre oameni)* a se gîrbovi. **4.** *(fig.)* a se dărîma, a se prăbuși (sufletește). — **affaissé, ~e** *adj.*

affaler *vr. (fam.)* a se prăvăli; a cădea lat. — **affalé, ~e** *adj.*

affamation *f. v.* **affamement.**

affamé, ~e *adj., m.f.* **1.** înfometat, flămînd. **2.** *(fig.)* lacom, avid.

affamement *m.* **1.** înfometare. **2.** foamete.

affamer *vt.* a înfometa.

affectation *f.* **1.** *(jur.)* afectare, destinare, atribuire. **2.** *(mil.)* afectare, încorporare (la o unitate). **3.** simulare, prefăcătorie // *parler avec ~* a vorbi afectat.

affecter I. *vt.* **1.** a afecta, a destina (unui scop anumit). **2.** a atribui, a aloca (fonduri). **3.** *(mil.)* a afecta, a încorpora (la o unitate). **4.** a se preface, a simula (bucurie, durere). **5.** a afecta, a atinge; *cette maladie affecte le cœur* această boală afectează inima. **6.** a mișca; a mîhni; *cette nouvelle m'a affecté* această veste m-a mîhnit. **II.** *vr.* **1.** a se lăsa impresionat. **2.** a se întrista, a se mîhni. — **affecté, ~e** *adj.* **(I 6, II).**

affect/if, -ive *adj.* afectiv.

affection *f.* **1.** afecțiune, dragoste; simpatie. **2.** *(med.)* afecțiune, boală; *~ chronique* boală cronică // *prendre en ~* a îndrăgi; *se prendre d' ~ pour...* a prinde drag de...

affectionné, ~e *adj.* atașat; devotat; *(în formule de adresare) votre serviteur ~...* al dumneavoastră devotat servitor...

affectionner *vt.* a avea afecțiune pentru cineva.

affectivité *f.* afectivitate.

affectu/eux, -euse *adj.* afectuos; tandru // *paroles -euses* cuvinte calde. — **affectueusement** *adv.*

afférent, ~e *adj.* aferent, legat de...

affermage *f.* **1.** arendare. **2.** (contract de) arendă.

affermer *vt.* a arenda.

affermir *vt. vr.* a (se) întări, a (se) consolida. — **affermi, ~e** *adj.*

affermissement *m. (fig.)* întărire, consolidare (a ideilor, părerilor); *l' ~ de la coopération pacifique* întărirea cooperării pașnice.

affété, ~e *adj.* artificial, nefiresc, prețios (în vorbe, în purtare).

afféterie *f.* afectare; prețiozitate; *(la pl.)* maimuțăreli.

affichage *m.* afișare; afișaj.

affiche *f.* **1.** afiș. **2.** placardă, pancartă // *colleur d' ~s* afișor.

afficher I. *vt.* **1.** a afişa. **2.** *(fig.)* a etala, a expune (ostentativ); a face paradă de... **II.** *vr.* a se afişa, a se arăta (ostentativ). — **affiché, ~e** *adj.* **(I 1).**

affichette *f.* afiş mic.

afficheur *m.* afişor.

affichier *m.* afişier.

affidé, ~e *adj., m.f.* **1.** confident, (persoană) de încredere. **2.** *(peior.)* complice.

affilage *m.* *(tehn.)* rectificare fină.

affilé, ~e *adj.* **1.** ascuţit, tăios. **2.** *(fig.)* rău, muşcător // *d'~e à l'~e* fără întrerupere, într-una.

affiler *vt.* a ascuţi (un obiect tăios).

affilerie *f.* tocilărie.

affiliation *f.* afiliere; afiliaţie.

affilier *vt. vr.* a (se) afilia, a (se) asocia. — **affilié, ~e** *adj., m.f.*

affiloir *m.* tocilă (de mînă).

affinage, affinement *m.* *(tehn.)* afinaj.

affiner I. *vt.* *(tehn.)* a afina. **II.** *vr.* *(fig.)* a se rafina. — **affiné, ~e** *adj.*

affineur *m.* *(tehn.)* afinor.

affinité *f.* afinitate; potrivire (de caracter).

affinoir *m.* darac.

affirmat/if, -ive I. *adj.* afirmativ. **II.** *f.* *(gram.)* propoziţie afirmativă. — **affirmativement** *adv.* **(I).**

affirmer I. *vt.* **1.** a afirma; a susţine. **2.** a manifesta; a da dovadă de; *~ sa personnalité* a-şi manifesta personalitatea. **II.** *vr.* a se afirma, a se manifesta. — **affirmé, ~e** *adj.*

affixe *m.* *(lingv.)* afix.

affleurement *m.* *(geol.)* **1.** aflorimènt. **2.** netezire, nivelare.

affleurer I. *vt.* *(geol.)* a aflora. **II.** *vi.* **(+ à)** a ajunge la acelaşi nivel (cu).

affliction *f.* durere (profundă); mîhnire, întristare (adîncă).

affligeant, ~e *adj.* *(fig.)* dezolant, jalnic.

affliger *vt.* **1.** a îndurera, a mîhni (adînc). **2.** *(despre boli)* a lovi, a atinge. — **affligé, ~e** *adj.* **(1).**

affluence *f.* **1.** afluenţă, mulţime (de oameni); îmbulzeală; aglomeraţie. **2.** *(fig.)* abundenţă, belşug.

affluent, ~e *adj., m.* *(geogr.)* afluent.

affluer *vi.* *(despre ape)* a curge (spre); a se vărsa (în) // *le sang lui afflue au visage* sîngele îi năvăleşte în obraz.

afflux *m.* **1.** *(med.)* aflux. **2.** *(fig.)* afluenţă.

affolant, ~e *adj.* înnebunitor // *nouvelle ~e* ştire îngrozitoare.

affolement *m.* **1.** pierdere a minţii. **2.** spaimă.

affoler I. *vt.* **1.** a înnebuni, a scoate din minţi. **2.** a îngrozi, a înspăimînta. **II.** *vr.* **1.** a-şi ieşi din minţi, a-şi pierde capul. **2.** *(fam* **+ de)** a se entuziasma (de, pentru); a se pasiona (după). — **affolé, ~e** *adj.*

affranchi, ~e I. *adj.* *(ist., despre sclavi)* eliberat. **II.** *m.f.* *(ist.)* libert.

affranchir I. *vt.* **1.** *(ist.)* a elibera (un sclav). **2.** *(jur.)* a scuti (de taxe, impozite). **3.** a franca, a timbra (o scrisoare, un pachet). **II.** *vr.* a se elibera, a scăpa (de).

affranchissement *m.* **1.** *(ist.)* eliberare, dezrobire (a sclavilor). **2.** francare, timbrare (de scrisori, pachete).

affres *f. pl.* chinuri; *les ~ de la mort* chinurile morţii.

affrètement *m.* *(mar.)* afretare, navlosire.

affréter *vt.* *(mar.)* a afreta, a navlosi. — **affrété, ~e** *adj.*

affréteur *m.* *(mar.)* **1.** navlositor. **2.** armator.

affr/eux, -euse *adj.* îngrozitor, înfiorător; oribil // *temps ~* vreme foarte urîtă. — **affreusement** *adv.*

affriander *vt.* **1.** a momi, a pune momeală. **2.** *(fig.)* a atrage, a ademeni.

affriolant, ~e *adj.* îmbietor, atrăgător; ademenitor.

affrioler *vt.* a îmbia, a atrage; a ademeni.

affront *m.* afront, jignire; *faire un ~ à qn.* a jigni pe cineva.

affrontement *m.* **1.** *(tehn.)* ajustare, potrivire cap la cap. **2.** înfruntare, ciocnire.

affronter I. *vt.* **1.** *(tehn.)* a ajusta, a potrivi cap la cap. **2.** a înfrunta, a brava; a sfida. **II.** *vr.* a se înfrunta (reciproc), a se ciocni (în păreri).

affublement *m.* *(fam.)* împopoţonare.

affubler *vt. vr.* a (se) împopoţona. — **affublé, ~e** *adj.*

affût *m.* **1.** *(mil.)* afet. **2.** (loc de) pîndă; *(fig.)* *être à l'~* a sta la pîndă.

affûtage *m.* *(tehn.)* ascuţire de unelte la tocilă.

affûter *vt.* *(tehn.)* a ascuţi unelte la tocilă.

affûteur *m.* *~ de couteaux* tocilar.

afin *adv.* *~que...* pentru ca..., în scopul..., ca să...; *~ de...* pentru a..., în scopul de a...

african, ~e *adj., m.f.* *(cu maj.)* african, (locuitor) din Africa.

agaçant, ~e *adj.* agasant, sîcîitor // *(fam.)* *c'est ~* e dezagreabil, e neplăcut.

agace *f.* *(ornit.)* coţofană.

agacement *m.* **1.** strepezire a dinţilor. **2.** *(fig.)* iritare; *(la pl.)* neplăceri, necazuri.

agacer *vt.* **1.** a strepezi (dinţii). **2.** *(fig.)* a agasa, a sîcîi. — **agacé, ~e** *adj.*

agaillardir *vt. vr.* a (se) înveseli. — **agaillardi, ~e** *adj.*

agape *f.* *(fam.)* agapă.

age *m.* grindei.

âge *m.* **1.** vîrstă; *du même ~ que...* de o vîrstă cu...; *entre deux ~s* între două vîrste. **2.** epocă, ev; *le Moyen-Age* evul mediu; epoca feudală // *avant l'~* înainte de vreme, prematur; *avancer en ~* a se maturiza; a îmbătrîni.

âgé, ~e *adj.* **1.** în vîrstă de; *~ de vingt ans* în vîrstă de douăzeci de ani. **2.** vîrstnic, bătrîn; *plus ~ que...* mai bătrîn decît...

agence *f.* agenţie.

agencement *m.* îmbinare, aranjare; aranjament.

agencer *vt* **1.** a aranja, a combina. **2.** *(tehn.)* a ajusta.

agenda *(pl. ~s)* *m.* agendă.

agenouillement *m.* îngenunchere.

agenouiller *vr.* a îngenunchea. — **agenouillé, ~e** *adj.*

agent *m.* **1.** agent, factor; *les ~s atmosphériques* factorii atmosferici. **2.** agent, reprezentant; *~ de change* agent de schimb.

aggloméerat *m.* *(geol.)* aglomerat, conglomerat.

agglomération *f.* **1.** aglomerare, îngrămădire. **2.** aglomeraţie.

aggloméré *m.* **1.** *(tehn.)* brichetă. **2.** *(tehn.)* aglomerat. **3.** chirpici.

agglomérer *vt. vr.* a (se) aglomera, a (se) strînge (la un loc), a (se) îngrămădi. — **aggloméré, ~e** *adj.*

agglutinant, ~e I. *adj. (lingv.)* aglutinant; *langues ~es* limbi aglutinante. **II.** *m.* **1.** *(chim.)* aglutinant. **2.** chit.

agglutination *f. (lingv.)* aglutinare.

agglutiner *vt. vr.* **1.** *(lingv.)* a (se) aglutina. **2.** a (se) uni, a (se) lipi (la loc). — **agglutiné, ~e** *adj.*

aggravant, ~e *adj.* agravant; *circonstances ~es* circumstanţe agravante.

aggravation *f.* agravare, înrăutăţire.

aggraver *vt. vr.* a (se) agrava, a (se) înrăutăţi. — **aggravé, ~e** *adj.*

agile *adj.* agil, sprinten. — **agilement** *adv.*

agilité *f.* **1.** agilitate, sprinteneală. **2.** vioiciune; ascuţime; *~ de l'esprit* ascuţime a minţii.

agir I. *vi.* **1.** a acţiona. **2.** a se purta, a se comporta; *façon d'~* fel de a se comporta. **3.** (+ **sur**) a acţiona (asupra), a influenţa; *(fig.) ~ sur l'esprit de qn.* a influenţa pe cineva // *faire ~* a pune în mişcare; *~ auprès de...* a interveni pe lîngă... **II.** *vr.* *(impers.) il s'agit de...* **a.** este vorba de...; **b.** trebuie să...

agissant, ~e *adj.* eficient, eficace.

agissements *m.pl.* uneltiri; intrigi.

agita/teur, -trice *m.f.* agitator.

agitation *f.* **1.** agitaţie; forfotă. **2.** *(fig.)* zbucium, tulburare. **3.** răzmeriţă; tulburări.

agiter *vt.* **1.** a agita, a scutura, a clătina. **2.** *(fig.)* a nelinişti, a tulbura // *~ une question* a dezbate o problemă; *~ les esprits* a aţîţa, a răzvrăti spiritele. — **agité, ~e** *adj.*

agneau *m.* **1.** miel. **2.** *(fig., despre oameni)* mieluşel.

agneler *vi. (despre oi)* a făta.

agnelle *f.* oiţă, mioară.

agonie *f.* agonie.

agonisant, ~e *adj., m.f.* agonizant; muribund.

agoniser *vi.* **1.** a agoniza, a fi în (stare de) agonie. **2.** *(fig.)* a fi în declin; a decădea.

agrafage *m.* fixare în agrafe.

agrafe *f.* **1.** agrafă. **2.** copcă; clamă. **3.** *(tehn.)* scoabă. **4.** pafta. **5.** broşă.

agrafer *vt.* a prinde, a fixa cu agrafe.

agrafeuse *f. (tehn.)* maşină de prins agrafe, clame; capsator.

agraire *adj.* agrar.

agrandir *vt. vr.* **1.** a (se) mări; a creşte, a spori; a (se) extinde. **2.** *(fig.)* a (se) înălţa în grad. — **agrandi, ~e** *adj.*

agrandissement *m.* mărire; creştere; extindere.

agrarien, ~ne *adj.* agrarian.

agréable I. *adj.* agreabil, plăcut. **II.** *m. art.* *joindre l'utile à l'~* a îmbina utilul cu plăcutul. — **agréablement** *adv.* **(I).**

agréer I. *vt.* **1.** a agrea; a vedea cu ochi buni. **2.** a aproba, a încuviinţa (o cerere, un proiect, o propunere) // *veuillez ~...* primiţi vă rog... **II.** *vi.* (+ **à**) a-i plăcea (cuiva), a-i fi pe plac, a-i conveni.

agrégat *m. (constr.)* agregat.

agrégé, ~e *m.f., adj.* (profesor) agregat.

agréger I. *vt.* **1.** a admite într-o societate, într-un corp constituit. **2.** a reuni, a aduna. **II.** *vr.* a se agrega, a se alipi.

agrément *m.* **1.** consimţămînt, aprobare. **2.** agrement, distracţie. **3.** *(la pl.)* podoabă, garnitură.

agrémenter *vt.* a împodobi, a orna. — **agrémenté, ~e** *adj.*

agresser *vt.* (+ **sur**) a ataca, a comite o agresiune.

agresseur *adj., m.f.* agresor.

agress/if, -ive *adj.* agresiv, provocator // *caractère ~* fire certăreaţă. — **agressivement** *adv.*

agression *f.* agresiune, atac.

agressivité *f.* agresivitate.

agreste *adj.* **1.** rustic, cîmpenesc. **2.** necultivat, sălbatic. — **agrestement** *adv.*

agricole *adj.* **1.** agrar. **2.** agricol.

agriculteur *m.* agricultor.

agriculture *f.* agricultură; *mécaniser l'~* a mecaniza agricultura.

agriffer *vr.* (+ **à**) **1.** a se prinde cu ghearele (de). **2.** a se agăţa, a se încleşta (de). — **agriffé, ~e** *adj.*

agripper *vt. vr.* **1.** a (se) agăţa, a (se) apuca, a (se) prinde (de). **2.** *(fig.)* a (se) crampona. — **agrippé, ~e** *adj.*

agro-alimentaire *adj.* agro-alimentar.

agrochimie *f.* agrochimie. — **agrochimique** *adj.*

agronome *m.* agronom.

agronomie *f.* agronomie. — **agronomique** *adj.*

agrumes *m. pl.* (fructe) citrice.

aguerrir *vt. vr.* (+ **contre, à**) a (se) căli, a (se) întări.

aguets *m. pl.* pîndă; *être (se tenir) aux ~* **a.** a fi (a sta) la pîndă, a pîndi; **b.** *(fig.)* a aştepta momentul prielnic.

aguichant, ~e *adj. (fam.)* atrăgător, ademenitor, seducător.

aguicher *vt. (fam.)* a atrage, a ademeni, a seduce.

aguich/eur, -euse *m.f.* persoană provocatoare, aţîţătoare, seducătoare.

ahurir *vt. (fam.)* a aiuri, a năuci, a buimăci. — **ahuri, ~e** *adj.*

ahurissant, ~e *adj.* uluitor, stupefiant.

ahurissement *m.* uluire, stupefacţie.

aiche *f. (pisc.)* momeală.

aide I. *f.* ajutor, sprijin; asistenţă, protecţie; *à l'~ de...* **a.** cu ajutorul..., graţie..., datorită...; **b.** în ajutorul... **II.** *m.f.* adjunct.

aider I. *vt.* a ajuta, a sprijini. **II.** *vi.* (+ **à**) **1.** a contribui, a ajuta (la). **2.** a uşura, a facilita. **III.** *vr.* (+ **de**) a se ajuta (cu), a se folosi (de); *s'~ d'un dictionnaire* a se folosi de un dicţionar.

aïeul, ~e I. *m.f. (pl. ~s)* bunic, moş. **II.** *m.* *(pl. aïeux)* strămoşi, străbuni.

aigle I. *m.f. (ornit.)* vultur, acvilă. **II.** *m.* **1.** stemă, blazon (reprezentînd un vultur); pajură. **2.** *(fig.)* vultur, zmeu // *regard d'~* privire pătrunzătoare, ochi ager. **III.** *f. pl.* drapel, stindard (cu acvilă); *les ~s romaines* stindardele romane.

aiglon *m.* vulturaş.

aigre I. *adj.* **1.** acru. **2.** *(despre alimente)* acrit, alterat. **3.** *(despre mirosuri)* înţepător, acid. **4.** *(despre sunete)* ascuţit, strident. **5.** *(despre oameni, atitudini)* acru, morocănos. **II.** *m.* acru; acreală; *sentir l'~* a mirosi a acru. — **aigrement** *adv.* **(I 4, 5).**

aigre-dou/x, -ce *adj.* dulce-acrişor.

aigrelet, ~te *adj.* **1.** acrişor. **2.** *(fam.)* piţigăiat.

aigrette *f.* **1.** egretă. **2.** *(ornit.)* egretă; stîrc alb.

aigretté, ~e *adj.* *(bot., ornit.)* cu egretă.

aigreur *f.* **1.** acrime; acreală. **2.** *(fig.)* amărăciune // *(med.)* *~s d'estomac* arsuri, aciditate la stomac.

aigrir I. *vt.* **1.** a acri, a înăcri. **2.** *(fig.)* a dezgusta. **II.** *vi.* *(despre alimente)* a se acri, a se altera. **III.** *vr.* **1.** *(despre alimente)* a se oţeti, a se înăcri. **2.** *(fig., despre oameni)* a se înăcri, a deveni ursuz, supărăcios. — **aigri, ~e** *adj.*

aigrissement *m.* acrire; înăcrire.

aigu, ~ë I. *adj.* **1.** *(despre obiecte)* ascuţit. **2.** *(despre senzaţii, sentimente)* intens, viu; acut. **3.** *(despre privire, ochi)* scrutător, pătrunzător. **4.** *(fig.)* ager, vioi, isteţ. **5.** *(despre voci, sunete)* strident, ascuţit. **6.** *(despre acţiuni, conflicte)* înverşunat, dîrz; acut. **II.** *m.* *(muz.)* notă înaltă.

aiguière [-gyi-] *f.* **1.** ceainic. **2.** ibric.

aiguillage [-gyi-ja-] *m.* *(c.f.)* (ac de) macaz.

aiguille [-gyij] *f.* **1.** ac; *~ à coudre* ac de cusut; *~ de sapin* ac de brad; *chercher l'~ dans une botte de foin* a căuta acul în carul cu fîn. **2.** andrea. **3.** indicator, limbă (la aparate de precizie). **4.** *(c.f.)* (ac de) macaz. **5.** *(geogr.)* pisc, vîrf // *de fil en ~* din fir pînă-n aţă, în amănunţime.

aiguiller [-gyi-] *vt.* **1.** *(c.f.)* a manevra, a întoarce macazul. **2.** *(fig.)* a îndruma, a orienta.

aiguilleur [-gyijoeːr] *m.* acar, macagiu.

aiguillier [-gyije] *m.* testea de ace.

aiguillon [-gyijõ] *m.* **1.** ţepuşă, strămurare (de îmboldit vitele). **2.** *(la insecte)* ac. **3.** *(bot.)* ghimpe, spin. **4.** *(fig.)* încurajare, stimulare.

aiguillonner [-gyijo-] *vt.* **1.** a împunge, a îmboldi (vitele). **2.** *(fig.)* a încuraja, a stimula.

aiguiser *vt.* **1.** a ascuţi. **2.** *(fig.)* a stimula, a excita; *~ l'appétit* a stimula pofta (de mîncare). — **aiguisé, ~e** *adj.* **(1).**

aiguis/eur *m.* tocilar.

aiguisoir *m.* tocilă.

ail [ay] *m. sg.* usturoi.

aile *f.* **1.** aripă; *battre des ~s* a da din aripi; *~ de moulin* aripă de moară, fofează; *(fig.)* *avoir des ~s* a prinde aripi. **2.** *(mil.)* aripă, flanc. **3.** *(sport)* aripă, extremă. **4.** *(av.)* palǎ (de elice). **5.** *(fig.)* avînt, însufleţire // *battre de l'~* a fi la ananghie; *à tire-d'~* iute ca săgeata, ca vîntul.

ailé, ~e *adj.* cu aripi, (în)aripat.

aileron *m.* **1.** *(av.)* eleron. **2.** *(la peşti)* aripioară, înotătoare.

ailleurs [-joeːr] *adv.* *d'~* **a.** de altundeva; **b.** de altfel, de altminteri; *par ~* **a.** pe de altă parte; **b.** de altfel; *nulle part ~* nicăieri (în altă parte).

aimable *adj.* amabil, binevoitor, îndatoritor; *c'est très ~ à vous* este foarte drăguţ din partea dvs.; *vous êtes bien ~ de...* sînteţi prea amabil... — **aimablement** *adv.*

aimant¹ *m.* **1.** magnet. **2.** *(fig.)* farmec, nuri.

aimant², **~e** *adj.* afectuos, tandru.

aimantation *f.* magnetizare.

aimanter *vt.* a magnetiza.

aimer I. *vt.* **1.** a iubi; *n'~ que soi* a nu se iubi decît pe sine, a fi egoist. **2.** a-i plăcea; *~ la musique* a-i plăcea muzica // *~ que...* (+ *conj.*) a fi mulţumit să..., a găsi plăcut, agreabil să... **II.** *vr.* a se iubi. — **aimé, ~e** *adj., m.f.*

aine *f.* *(anat.)* vintre.

aîné, ~e I. *adj.* mai în vîrstă, mai mare; *frère ~* frate mai mare. **II.** *m.f.* **1.** primul născut. **2.** persoană mai în vîrstă.

ainsi I. *adv.* astfel, aşa; *pour ~ dire...* ca să spunem aşa...; *et ~ de suite* şi aşa mai departe, etc. **II.** *conj.* deci, aşadar, în consecinţă // *~ que* **a.** ca şi; **b.** aşa cum; după cum; precum.

air¹ *m.* **1.** aer; *prendre l'~* **a.** a lua aer; **b.** a se plimba. **2.** *(la pl.)* văzduh; *dans les ~s* în văzduh. **3.** *(fig.)* atmosferă, ambianţă // *coup d'~* junghi; *paroles en l'~* vorbe-n vînt, vorbe goale; *courant d'~* curent (de aer).

air² *m.* aer, înfăţişare, aspect; *(fam.)* mutră; *se donner (prendre) des ~s* a-şi da aere, ifose // *du même ~* în acelaşi fel; *ça en a tout l'~* aşa pare (să fie).

air³ *m.* *(muz.)* **1.** melodie, cîntec. **2.** arie.

airage *m.* *(mine.)* galerie de aerisire.

airain *m.* bronz // *d'~* dur, rezistent; *les sons de l'~* dangătele clopotului; *ciel d'~* cer de plumb.

aire *f.* **1.** arie (de treierat). **2.** *(fig.)* domeniu de activitate, tărîm.

airelle *f.* *(bot.)* **1.** afin. **2.** afină.

aisance *f.* **1.** uşurinţă, dezinvoltură (în mişcări, în purtare). **2.** îndestulare, belşug. **3.** *(la pl.)* *lieux (cabinets, fosse) d'~s* closet.

aise I. *f.* **1.** bucurie, plăcere, satisfacţie. **2.** tihnă, confort; *se mettre à l'~ (à son ~)* a se face comod // *(se sentir, être) à l'~* (a se simţi, a fi) la largul său; *à votre ~!* cum doriţi! *aimer ses ~s* a ţine la tabieturile sale. **II.** *adj. invar.* mulţumit; bucuros.

aisé, ~e *adj.* **1.** uşor. **2.** *(despre oameni)* înstărit, cu dare de mînă. **3.** *(despre trai)* îndestulat, din abundenţă // *style ~* stil natural.

aisément *adv.* cu uşurinţă, fără efort, lesne.

aisseau *m.* şindrilă.

aisselle *f.* subsuoară.

ajointer *vt.* a îmbina cap la cap. — **ajointé, ~e** *adj.*

ajour *m.* ajur, găurele.

ajourer *vt.* a ajura. — **ajouré, ~e** *adj.*

ajournement *m.* **1.** amînare. **2.** *(jur.)* citaţie.

ajourner *vt.* **1.** a amîna. **2.** *(jur.)* a cita; a trimite citaţie. — **ajourné, ~e** *adj.*

ajouter *vt.* **1.** a adăuga; a anexa. **2.** *(fig.)* a mări; a amplifica // *~ foi* a da crezare.

ajustage *m.* *(tehn.)* ajustaj.

ajustement *m.* **1.** adaptare; potrivire. **2.** *(tehn.)* ajustaj; ajustare.

ajuster I. *vt.* **1.** *(tehn.)* a ajusta. **2.** a potrivi, a adapta. **3.** a aranja (cu grijă). **II.** *vr.* **1.** a se adapta, a se acomoda. **2.** *(fig.)* a se înţelege, a cădea la învoială. — **ajusté, ~e** *adj.* **(I).**

ajusteur *m.* *(tehn.)* ajustor.

ajustoir *m.* *(tehn.)* balanţă de mare precizie.

alambic *m.* alambic.

alambiqué, ~e *adj.* **1.** *(chim.)* alambicat, distilat. **2.** *(fig.)* alambicat, întortocheat, complicat.

alambiquer *vt.* **1.** a distila. **2.** *(fig.)* a încîlci, a complica.

alanguir *vt. vr.* a slăbi, a (se) moleşi.

alanguissement *m.* **1.** (stare de) apatie. **2.** moleşeală.

alarmant, **~e** *adj.* neliniştitor, alarmant.

alarme *f.* **1.** alarmă. **2.** *(fig.)* spaimă, frică. **3.** *(la pl.)* nelinişte; *faire cesser les ~s de qn.* a linişti pe cineva.

alarmer *vt. vi.* **1.** a (se) alarma, a (se) nelinişti. **2.** a (se) speria, a (se) înspăimînta. — **alarmé,** **~e** *adj.*

alarmiste *adj., m.f.* **1.** alarmist. **2.** pesimist.

albanais, **~e** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* albanez, (locuitor) din Albania.

albâtre *m.* **1.** *(mineral.)* alabastru. **2.** *(fig.)* alb strălucitor.

albatros *m.* *(ornit.)* albatros.

album [-ɔm] *m.* album.

albumine *f.* *(chim.)* albumină.

albuminoïde *m.* *(chim.)* albuminoid; *(la pl.)* proteine.

alcali *m.* *(chim.)* alcaliu // *~ volatil* amoniac.

alcalin, **~e** *adj.* *(chim.)* alcalin.

alcalinité *f.* *(chim.)* alcalinitate.

alcaloïde *m.* alcaloid.

alchimie *f.* alchimie. — **alchimique** *adj.*

alchimiste *m.* alchimist.

alcool [-kɔl] *m.* **1.** alcool; *~ à brûler, ~ dénaturé* spirt denaturat. **2.** *(la pl.)* băuturi alcoolice.

alcoolification [-kɔ-] *f.* fermentaţie alcoolică.

alcoolique [-kɔ-] **I.** *adj.* alcoolic. **II.** *m. f.* alcoolic, beţiv.

alcoolisation [-kɔ-] *f.* alcoolizare.

alcooliser [-kɔ-] **I.** *vt.* a adăuga alcool (unui lichid). **II.** *vr.* *(despre oameni)* a se alcooliza, a deveni alcoolic. — **alcoolisé,** **~e** *adj.*

alcôve *f.* alcov.

aldin, **~e** *adj.* *(poligr.)* aldin.

aléatoire *adj.* aleatoriu, riscant, hazardat. — **aléatoirement** *adv.*

alentour *adv, à l'~* în împrejurimi; de jur împrejur.

alentours *m. pl.* **1.** împrejurimi, vecinătate. **2.** bordură, bandă decorativă.

alerte¹ *f.* **1.** alertă, alarmă; *se tenir en ~* **a.** a fi în stare de alarmă; a sta treaz; **b.** a fi, a sta în expectativă. **2.** *(av.)* alarmă aeriană.

alerte² **I.** *adj. invar.* **1.** iute, sprinten, ager. **2.** *(înv.)* vigilent, atent. **II.** *adv.* în alarmă, în gardă. — **alertement** *adv.* **(I 1).**

alerter *vt.* **1.** a da alarma. **2.** a chema (miliţia, pompierii).

alésage *m.* *(tehn.)* alezaj; alezare.

aléser *vt.* *(tehn.)* a aleza. — **alésé,** **~e** *adj.*

aléseuse *f.* *(tehn.)* maşină de alezat.

alésoir *m.* *(tehn.)* alezor.

alevin *m.* *(iht.)* alevin, plevuşcă.

alezan, **~e** *adj. m.* (cal) roib.

algarade *f.* *(fam.)* ieşire violentă.

algèbre *f.* **1.** *(mat.)* algebră. **2.** manual de algebră // *(fam.) c'est de l'~ pour moi* asta pentru mine e pe păsăreşte.

algébriquement *adv.* pe cale algebrică, algebric.

algérien, **~ne** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* algerian, (locuitor) din Algeria.

algie *f.* *(med.)* durere, algie.

algorithme *m.* *(mat., lingv.)* algoritm. — **algorithmique** *adj.*

algue *f.* *(bot.)* algă.

alias *adv.* alias, altfel spus, adică.

alibi *m.* **1.** *(jur.)* alibi. **2.** *(fig.)* justificare, scuză.

aliénabilité *f.* *(jur.)* alienabilitate, înstrăinare (de bunuri).

aliénable *adj.* *(jur.)* alienabil, care poate fi înstrăinat.

aliénation *f.* **1.** *(jur.)* alienare, înstrăinare. **2.** *(med.)* alienaţie mintală.

aliéné, **~e** *adj., m.f.* alienat, nebun; dement // *asile d'~s* ospiciu.

aliéner **I.** *vt.* **1.** *(jur.)* a aliena, a înstrăina. **2.** *(fig.)* a pierde; *~ son indépendance* a-şi pierde independenţa. **II.** *vr.* **1.** *(jur.)* a se aliena, a se înstrăina. **2.** *(fig.)* a-(şi) înstrăina, a-(şi) îndepărta; *s'~ toutes les sympathies* a-şi îndepărta toate simpatiile.

aliéniste *m., adj.* (medic) alienist.

alignement *m.* **1.** aliniere. **2.** aliniament.

aligner *vt. vr.* a (se) alinia, a (se) înşirui. — **aligné,** **~e** *adj.*

aliment *m.* **1.** aliment. **2.** hrană.

alimentation *f.* **1.** alimentare; alimentaţie; hrană. **2.** comerţ de produse alimentare; *rayon de l'~* sector alimentar.

alimenter **I.** *vt.* **1.** a alimenta, a hrăni, a nutri. **2.** **(+ en)** a aproviziona, a alimenta (cu). **3.** *(fig.)* a întreţine; *~ la conversation* a întreţine conversaţia. **II.** *vr.* **1.** a se alimenta, a se hrăni. **2.** **(+ en)** a se aproviziona (cu). — **alimenté,** **~e** *adj.* **(II 2).**

alinéa *m.* *(poligr.)* alineat.

aliter **I.** *vt.* **1.** a culca, a pune la pat (un bolnav). **2.** *(despre boli)* a ţintui la pat. **II.** *vr.* a cădea (bolnav) la pat. — **alité,** **~e** *adj.*

alizé *adj., m.* alizeu; *les ~s* (vînturi) alizee.

allaitement *m.* alăptare.

allaiter *vt.* a alăpta.

alléchant, **~e** *adj.* **1.** apetisant, îmbietor. **2.** *(fig.)* seducător, atrăgător.

allécher *vt.* **1.** a atrage, a îmbia. **2.** a face poftă. **3.** *(fig.)* a seduce, a ademeni.

allée *f.* alee // *des ~s et venues* du-te-vino, alergătură.

allégation *f.* **1.** alegaţie, invocare. **2.** afirmaţie; aserţiune.

allégement *m.* **1.** reducere, micşorare; *(fig.) l'~ des impôts* micşorarea impozitelor. **2.** *(fig.)* îndulcire, îmblînzire; uşurare (a unui program). **3.** alinare (a unei suferinţe).

alléger **I.** *vt.* **1.** a uşura; a reduce, a micşora (greutăţi, poveri, sarcini). **2.** *(fig.)* a uşura, a alina (necazuri, griji). **II.** *vr.* *(fam.)* a se uşura. — **allégé,** **~e** *adj.*

allégorie *f.* alegorie. — **allégorique** *adj.*

allègre *adj.* **1.** vioi, vesel, bine dispus. **2.** sprinten, alegru. — **allègrement** *adv.*

allégresse *f.* veselie, bucurie, fericire mare.

alléguer *vt.* **1.** a pretexta, a invoca, a cita (drept mărturie). **2.** *(jur.)* a stabili un alibi.

allemand, **~e** **I.** *adj.* german, nemţesc. **II.** *m.* limba germană // *(fam.) c'est du haut ~* este de neînţeles. **III.** *f.* *(muz., cor.)* alemandă. **IV.** *m.f.* *(cu maj.)* german, neamţ.

aller¹ **I.** *vi.* **1.** a merge; a umbla; a se duce; *on y va!* hai să mergem! *~ et venir* a umbla de colo pînă colo. **2.** a (con)duce (la, spre); *tous les chemins vont à Rome* toate drumurile duc la Roma. **3.** *(despre mecanisme)* a funcţiona. **4.** a se asorta, a se potrivi (cu); *ça ne va pas* **a.** nu se asortează, nu se potriveşte; **b.** *(fam.)* nu ţine! nu se înghite! **5.** *(fig.)* a înainta; a progresa // *allons!* hai! *allez-y!* dă-i drumul! *cela va de soi! cela va sans dire!* se-nţelege (de la sine)! *(y) ~ fort* a exagera; *comment allez-vous?* ce mai faceţi? *(impers.) il y va de...* este vorba de... **II.** *v. aux.* **1.** *(la prez., urmat de inf., formează viit. apropiat) il va partir* (el) o să plece, (el) va pleca. **2.** *(la imperf., urmat de inf.)* a fi pe punctul să..., a fi cît pe ce să... **3.** *(formează un imper.) n'allez pas la croire!* nu cumva să(-l) crezi! **III.** *vt.* a merge; *~ grand train* a merge repede // *~ son chemin* a-şi vedea de treabă. **IV.** *vr.* **1.** (+ *adv.* **en**) a se duce, a pleca; *va-t'en!* pleacă! *allons-nous-en!* hai să plecăm! *(fig.) tout s'en est allé en fumée!* totul s-a dus pe copcă. **2.** *(fig.)* a dispărea, a pieri; *(fam.)* a muri, a se prăpădi.

aller^2 *m.* mers; dus; *(l') ~ et (le) retour* dus (şi) întors // *au pis ~* în cel mai rău caz.

allergie *f.* *(med.)* alergie. — **allergique** *adj.*

alliage *m.* **1.** *(metal.)* aliaj. **2.** *(fam.)* amestecătură.

alliance *f.* **1.** alianţă, pact. **2.** asociaţie. **3.** (unire prin) căsătorie. **4.** verighetă. **5.** *(fig.)* unire, acord.

allié, ~e I. *adj.* aliat; unit; *pays ~s* ţări aliate // *~ par le sang* cu legături de sînge, de rudenie. **II.** *m.* aliat.

allier I. *vt.* (+ **à, avec**) **1.** *(metal.)* a alia, a combina, a amesteca (cu). **2.** a căsători; a cununa (cu). **3.** *(fig.)* a uni, a îmbina. **II.** *vr.* **1.** a se alia, a se asocia (cu). **2.** a se căsători (cu).

alligator *m.* *(zool.)* aligator.

allitération *f.* *(stil.)* aliteraţie.

allocation *f.* **1.** alocare. **2.** alocaţie. **3.** ajutor (în bani), subvenţie.

allocution *f.* alocuţiune; cuvîntare (ocazională).

allogène *adj.* alogen; de altă origine, din altă parte.

allonge *f.* **1.** *(tehn.)* alonjă, prelungitor. **2.** *(sport)* alonjă.

allongement *m.* (pre)lungire.

allonger I. *vt.* **1.** a (pre)lungi. **2.** a întinde; *~ le bras* a întinde braţul // *(fam.) ~ le pas* a grăbi, a iuţi pasul; *~ une sauce* a subţia un sos; *(fam.) ~ la sauce* a face caz de. **II.** *vi.* a se lungi, a creşte. **III.** *vr.* **1.** a se lungi. **2.** a se întinde, a se culca // *(fig.) son visage s'allonge* face o mutră plouată. — **allongé, ~e** *adj.* **(III 2).**

allopathe *adj.*, *m.* (medic) alopat.

allopathie *f.* *(med.)* alopatie. — **allopathique** *adj.*

allouer *vt.* a aloca; a atribui, a acorda (bani, indemnizaţii, gratificaţii). — **alloué, ~e** *adj.*

allumer I. *vt.* **1.** a aprinde; *~ une cigarette* a aprinde o ţigară; *~ une lampe* a aprinde o lampă. **2.** a lumina; *~ une pièce* a lumina o încăpere. **3.** *(fig.)* a aprinde, a stîrni; a provoca. **II.** *vr.* **1.** a se aprinde, a lua foc. **2.** a scînteia, a străluci. **3.** *(fig.)* a se însufleţi; a se înflăcăra.

allumette *f.* chibrit // *~s au fromage* saleuri.

allumeur *m.* **1.** lampagiu. **2.** dispozitiv (automat) de aprindere.

allumoir *m.* **1.** aprinzător. **2.** brichetă.

allure *f.* **1.** mers, pas; *~ chancellante* mers şovăielnic, clătinat. **2.** viteză, iuţeală; *à toute ~* cu toată viteza; în plină viteză. **3.** aer, aspect. **4.** *(la pl.)* purtare, atitudine. **5.** regim de funcţionare (al unei maşini, al unui mecanism). **6.** *(sport)* alură.

allusion *f.* aluzie; *faire ~ à...* a face aluzie la...

alluvion *f.* *(geol.)* aluviune // *d'~* aluvionar.

alluvionnaire *adj.* *(geol.)* aluvionar.

almanach [-na] *m.* almanah.

aloès [-ɛs] *m.* *(bot.)* aloe.

aloi *m.* *(la metalele preţioase)* titlu, calitate.

alors I. *adv.* **1.** (pe) atunci, pe vremea aceea. **2.** atunci, în cazul acesta; *~ je n'en veux plus!* în cazul acesta nu mai vreau! **II.** *conj.* deci, aşadar // *~ que* **a.** chiar dacă; **b.** pe cînd, în timp ce.

alouette *f.* ciocîrlie // *il attend que les ~s lui tombent toutes rôties* aşteaptă să-i vină de-a gata, să-i pice mură-n gură.

alourdir I. *vt.* **1.** a îngreuna. **2.** *(fig.)* a împovăra, a încărca. **3.** a obosi; a moleşi. **II.** *vr.* a se îngreuna. — **alourdi, ~e** *adj.*

alourdissant, ~e *adj.* apăsător.

alourdissement *m.* **1.** îngreunare. **2.** apăsare, împovărare. **3.** *(fig.)* oboseală; slăbiciune.

aloyage *m.* titrare (de metale preţioase).

aloyer *vt.* a titra (metale preţioase).

alpenstock *m.* baston de munte, alpenştoc.

alpestre *adj.* alpestru, alpin.

alphabet *m.* **1.** alfabet. **2.** abecedar. **3.** *(fig.)* minimum de cunoştinţe (necesare). — **alphabétique** *adj.*

alphabétisation *f.* alfabetizare.

alpin, ~e I. *adj.* alpin. **II.** *m.* *(mil.)* vînător de munte.

alpinisme *m.* alpinism; *faire de l'~* a face alpinism.

alpiniste *m.f.* alpinist.

altérable *adj.* alterabil.

altérant, ~e *adj.* care alterează; alterant.

altération *f.* **1.** alterare; stricare. **2.** *(fig.)* modificare, transformare // *~ des sentiments* slăbire a sentimentelor; *~ de la vérité* denaturare a adevărului.

altercation *f.* altercaţie.

altérer I. *vt.* **1.** a altera. **2.** *(fig.)* a modifica, a transforma. **3.** *(jur.)* a falsifica, a denatura; *~ les faits* a denatura faptele. **II.** *vr.* **1.** a se altera. **2.** a se modifica, a se transforma. **3.** *(despre alimente)* a se strica. **4.** *(despre materiale, utilaje)* a se deteriora. — **altéré, ~e** *adj.* **(I 1, II 1, 3).**

alternance *f.* **1.** alternanţă. **2.** alternare.

alternant, ~e *adj.* alternant.

alternateur *m.* *(el.)* alternator.

alternat/if, -ive I. *adj.* alternativ; periodic. **II.** *m.* *(el.)* curent alternativ. **III.** *f.* **1.** alternare. **2.** alternativă. — **alternativement** *adv.* **(I).**

alterné, ~e *adj.* alternat // *(agr.) culture ~e* asolament.

alterner *vi.* **1.** a alterna. **2.** a reveni succesiv.

altesse *f.* alteţă.

alti/er, -ère *adj.* semeţ, trufaş. — **altièrement** *adv.*

altimètre *m.* *(geod.)* altimetru.

altimétrie *f.* *(geod.)* altimetrie. — **altimétrique** *adj.*

altiste *m.* *(muz.)* altist.

altitude *f.* altitudine, înălţime // *prendre de l'~* a se ridica, a se înălţa.

alto *m.* *(muz.)* **1.** (voce) alto. **2.** violă.

altruisme *m.* altruism.

altruiste *adj.*, *m.f.* altruist.

aluminium [-ɔm] *m.* *(chim.)* aluminiu.

alun *m.* *(chim.)* alaun, piatră-acră.

alunir *vi.* a aseleniza, a aluniza.

alunissage *m.* aselenizare, alunizare.

alvéolaire *adj.* *(anat.)* alveolar.

alvéole *m.* **1.** *(anat.)* alveolă. **2.** celulă, căsuţă a fagurelui.

alvéolé, ~e *adj.* alveolar, cu alveole.

alvin, ~e *adj.* *(med.)* ipogastric // *flux* ~ diaree.

amabilité *f.* **1.** amabilitate. **2.** *(la pl.)* atenţii.

amadou *m.* *(bot.)* iască.

amadouement *m.* îmbunare, potolire, liniştire (prin linguşiri).

amadouer *vt.* **1.** a îmbuna, a potoli, a linişti (prin linguşiri). **2.** a flata. — **amadoué, ~e** *adj.* **(1).**

amaigrir *vt. vr.* a (se) slăbi. — **amaigri, ~e** *adj.*

amaigrissant, ~e *adj.* care slăbeşte // *régime* ~ cură de slăbire.

amaigrissement *m.* slăbire (a trupului, a organismului).

amalgame *m.* **1.** *(metal.)* amalgam. **2.** *(fig.)* amestec; confuzie.

amalgamer *vt.* **1.** *(chim.)* a amalgama. **2.** *(fig.)* a amesteca. — **amalgamé, ~e** *adj.*

amande *f.* **1.** *(bot.)* migdală; *en* ~ migdalat; în formă de migdală. **2.** miez ; sîmbure.

amandier *m.* *(bot.)* migdal.

amant, ~e *m.f.* amant, iubit.

amarre *f.* *(mar.)* cablu, parîmă (de legat).

amarrer *vt.* *(mar.)* a amara. — **amarré, ~e** *adj.*

amas *m.* grămadă, morman; maldăr // ~ *de neige* troian.

amasser *vt.* **1.** *(ec. pol.)* a acumula, a strînge. **2.** a acumula, a îngrămădi. — **amassé, ~e** *adj.*

ama/teur, -trice *adj.*, *m.f.* **1.** amator. **2.** diletant.

amateurisme *m.* **1.** *(sport)* amatorism. **2.** diletantism.

amazone *f.* amazoană.

ambages *f. pl.* *sans* ~ pe şleau, fără ocolişuri.

ambassade *f.* **1.** ambasadă. **2.** *(fig.)* solie; misiune.

ambassadeur *m.* **1.** ambasador. **2.** *(fig.)* trimis, sol, mesager.

ambassadrice *f.* **1.** soţie de ambasador. **2.** ambasadoare.

ambiance *f.* **1.** ambianţă, mediu; atmosferă; climat. **2.** *(fam.)* bună dispoziţie, antren.

ambiant, ~e *adj.* ambiant.

ambigu, ~ë *adj.* *(despre vorbe, atitudini)* ambiguu, echivoc.

ambiguïté *f.* ambiguitate; situaţie echivocă.

ambiti/eux, -euse **I.** *adj.* **1.** ambiţios. **2.** dornic, doritor (de). **3.** *(despre modul de exprimare)* căutat, pretenţios. **II.** *m.f.* ambiţios. — **ambitieusement** *adv.* **(I 1).**

ambition *f.* ambiţie.

ambitionner *vt.* a rîvni (la); a căuta să obţină.

amble *m.* buiestru.

ambler *vi.* *(despre animale)* a merge în buiestru.

ambon *m.* amvon.

ambre *m.* **1.** chihlimbar, ambră. **2.** culoarea de chihlimbar.

ambré, ~e *adj.* **1.** care miroase a ambră. **2.** de culoarea chihlimbarului.

ambrer *vt.* a parfuma cu ambră.

ambroisie *f.* *(mit.)* ambrozie.

ambrosiaque *adj.* ambrozian; minunat, dumnezeiesc.

ambulance *f.* ambulanţă; salvare.

ambulanci/er, -ère *m.f.* infirmier, brancardier (de ambulanţă).

ambulant, ~e *adj.* ambulant.

ambulatoire *adj.* **1.** *(jur.)* fără domiciliu fix. **2.** *(despre tratamente medicale)* ambulatoriu.

âme *f.* **1.** suflet; *être (se donner) corps et ~ à...* a fi (a se dedica) cu trup şi suflet. **2.** inimă; *il pleure à fendre l'~* plînge de ţi se rupe inima. **3.** fiinţă omenească, ins, persoană // *avec ~* **a.** cu însufleţire, cu elan; **b.** cu sensibilitate; cu căldură, cu sentiment; *ouvrir son ~ à qn.* a se destăinui cuiva; *Dieu ait son ~!* Dumnezeu să-l ierte! *rendre l'~* a muri; *pas une ~ qui vive* nici ţipenie de om; *grande ~* fire aleasă, nobilă; *c'est l'~ de équipe* este animatorul echipei; *état d'~* stare de spirit.

amélioration *f.* **1.** ameliorare, îmbunătăţire; progres. **2.** *(tehn.)* înnobilare.

améliorer *vt. vr.* a (se) ameliora, a (se) îmbunătăţi. — **amélioré, ~e** *adj.*

aménagement *m.* **1.** amenajare. **2.** organizare, sistematizare; ~ *urbain* sistematizare urbană.

aménager *vt.* a amenaja; a aranja. — **aménagé, ~e** *adj.*

amende *f.* amendă // *faire ~ honorable* a-şi recunoaşte greşeala; a-şi cere iertare.

amendement *m.* amendament.

amender *vt.* *(jur.)* a amenda, a îmbunătăţi, a ameliora.

amène *adj.* *invar.* politicos; curtenitor, amabil.

amener **I.** *vt.* a aduce (cu sine)// ~ *qn. à faire qch.* a determina pe cineva să facă ceva; *(jur.)* *mandat d'~* mandat de arestare. **II.** *vr.* *(pop.)* a veni; *amène-toi!* vino-ncoa! fă-te-ncoace!

aménité *f.* blîndeţe; afabilitate.

amenuisement *m.* **1.** subţiere. **2.** micşorare, reducere.

amenuiser **I.** *vt.* a subţia. **II.** *vr.* a se micşora, a se reduce. — **amenuisé, ~e** *adj.*

amer^1 *m.* *(mar.)* reper (pe coastă) pentru navigaţie.

am/er^2**, ~ère** *adj.* **1.** amar. **2.** *(fig.)* trist, dureros // *raillerie, -ère* batjocură usturătoare.

amèrement *adv.* **1.** cu amărăciune. **2.** amarnic.

américain, ~e *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* american, (locuitor) din America.

américanisation *f.* americanizare.

américaniser *vt. vr.* a (se) americaniza. — **américanisé, e~** *adj.*

américanisme *m.* **1.** *(lingv.)* americanism. **2.** mod de viaţă american.

amerrir *vi* *(av.)* a ameriza. — **amerri, ~e** *adj.*

amerrissage *m.* *(av.)* amerizare.

amertume *f.* **1.** amăreală; amărăciune. **2.** *(fig.)* durere; tristeţe. **3.** *(fig.)* resentiment; ciudă // *critiquer avec ~* a critica cu asprime.

améthyste *f.* **1.** *(mineral.)* ametist. **2.** *(fig.)* culoarea violet.

ameublement *m.* **1.** mobilier. **2.** mobilare.

ameublir *vt.* *(agr.)* a afina. — **ameubli, ~e** *adj.*

ameublissement *m.* *(agr.)* afînare.

ameutement *m.* *(vîn.)* asmuţire.

ameuter I. *vt.* *(vîn.)* a asmuţi; *(fig.)* ~ *contre...* a asmuţi, a aţîţa (împotriva). **II.** *vr.* a se revolta.

ami, ~e I. *m.f.* **1.** prieten; amic; camarad; *les ~s de nos ~s sont nos ~s* prietenii prietenilor noştri sînt prietenii noştri. **2.** *(fam.)* iubit. **3.** *(fam.)* amator, iubitor de... // ~ *du silence* singuratic. **II.** *adj.* **1.** prietenos, amical, binevoitor; *voix ~e* voce prietenoasă. **2.** prieten, aliat; *peuple* ~ popor prieten.

amiable *adj.* prietenos, amabil // *à l'* ~ prin bună înţelegere; prieteneşte.

amic/al, ~e *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* amical, prietenesc. **II.** *f.* asociaţie; *~e de tennis* asociaţie de tenis. — **amicalement** *adv.* **(I).**

amidon *m.* amidon // *empois d'* ~ scrobeală.

amidonnage *m.* scrobire.

amidonner *vt.* a scrobi. — **amidonné, ~e** *adj.*

amincir *vt. vr.* a (se) subţia. — **aminci, ~e** *adj.*

amincissement *m.* subţiere.

aminobenzène *m.* *(chim.)* aminobenzen, anilină.

amir/al *(pl. -aux)* **I.** *m.* *(mar.)* amiral. **II.** *adj. m.* *vaisseau* ~ navă amiral.

amirauté *f.* amiralitate.

amitié *f.* **1.** prietenie; *se prendre d'* ~ *pour...* **a.** a lega prietenie cu; **b.** a prinde simpatie pentru... **2.** *(la pl.)* amabilităţi; complimente; *~s à tous!* complimente tuturor! // *faites-moi l'* ~ *de...* faceţi-mi serviciul de a...; fiţi bun şi...

ammoniac *m.* *(chim.)* amoniac.

amnésie *f.* *(med.)* amnezie. — **amnésique** *adj., m.f.*

amnistie *f.* *(jur.)* amnistie; *loi d'* ~ decret de amnistie.

amnistier *vt.* *(jur.)* a amnistia, a acorda amnistie. — **amnistié, ~e** *adj., m.f.*

amocher *vt.* *(pop.)* a sluţi, a desfigura. — **amoché, ~e** *adj.*

amodiataire *m.f.* arendaş.

amodier *vt.* a arenda, a da în arendă (în concesiune).

amoindrir *vt. vr.* a (se) micşora; a (se) diminua. — **amoindri, ~e** *adj.*

amoindrissement *m.* micşorare; diminuare.

amollir *vt. vr.* **1.** a (se) (în)muia. **2.** *(fig.)* a (se) moleşi. **3.** *(fig.)* a se înduioşa. — **amolli, ~e** *adj.*

amollissant, ~e *adj.* moleşitor.

amollissement *m.* moleşeală.

amonceler *vt. vr.* **1.** a (se) îngrămădi. **2.** *(fig.)* a (se) aduna, a (se) acumula. — **amoncelé, ~e** *adj.*

amoncellement *m.* **1.** îngrămădire. **2.** acumulare.

amont *m.* *en* ~ *(de...)* în amonte, în sus (de...).

amorçage *m.* amorsare; amorsaj.

amorce *f.* **1.** nadă, momeală; *(fig.)* ademenire. **2.** *(mil.)* amorsă. **3.** *(fam.)* început; pornire, start.

amorcement *m.* *v.* **amorçage.**

amorcer *vt.* **1.** a pune momeală, nadă. **2.** *(tehn.)* a amorsa. **3.** *(fam.)* a porni, a începe. **4.** *(fig. +* **par***)* a momi, a ademeni, a atrage.

amorphe *adj.* **1.** amorf. **2.** *(fam.)* bleg, molîu.

amortir *vt.* **1.** *(jur., fin.)* a amortiza. **2.** a amortiza, a diminua (forţa, intensitatea). — **amorti, ~e** *adj.*

amortissable *adj.* *(fin.)* amortizabil.

amortissement *m.* *(fin.)* amortizare.

amortisseur *m.* *(tehn.)* amortizor // ~ *d'air* pernă pneumatică.

amour *m.* amor, dragoste, iubire; *on revient toujours à son premier* ~ prima dragoste n-o uiţi niciodată // *(c'est) un* ~ *de...* (este) o mîndreţe de..., o podoabă, un deliciu de...

amouracher *vr.* (+ **de**) *(peior.)* a se amoreza (de); a i se aprinde (cuiva) călcîiele (după).

amourette *f.* **1.** dragoste trecătoare; capriciu, flirt. **2.** *(bot.)* tremurătoare.

amour/eux, -euse I. *adj.* îndrăgostit; amorezat. **II.** *m.f.* amant; adorator. — **amoureusement** *adv.* **(I).**

amour-propre *m.* amor-propriu.

amovibilité *f.* **1.** *(jur.)* amovibilitate. **2.** *(tehn.)* mobilitate.

amovible *adj.* **1.** *(jur.)* amovibil. **2.** *(tehn.)* mobil, deplasabil.

ampère *m.* *(el.)* amper.

ampèremètre *m.* *(el.)* ampermetru.

amphibie I. *m.* **1.** *(zool.)* amfibie. **2.** *(tehn.)* amfibiu. **3.** *(fam.)* oportunist; cameleon. **II.** *adj.* amfibiu.

amphithéâtre *m.* amfiteatru.

amphitryon *m.* amfitrion, gazdă.

amphore *f.* amforă.

ample *adj.* *invar.* **1.** *(despre îmbrăcăminte)* larg, bogat. **2.** *(despre spaţii, suprafeţe)* întins, spaţios, vast; larg. **3.** *(fig.)* abundent // *plus* ~ mai amănunţit.

amplement *adv.* **1.** cu amploare. **2.** amplu, larg. **3.** din belşug, din plin.

ampleur *f.* **1.** amploare, lărgime. **2.** *(fig.)* amploare, importanţă; *l'* ~ *des événements* amploarea evenimentelor.

amplificateur *m.* *(tehn.)* amplificator.

amplification *f.* **1.** *(tehn.)* amplificare. **2.** *(fig.)* extindere, dezvoltare. **3.** *(peior.)* exagerare, umflare.

amplificat/if, -ive *adj.* *(lingv.)* augmentativ.

amplifier *vt. vr.* **1.** a (se) amplifica; a (se) mări. **2.** *(fam.)* a (se) exagera, a (se) umfla. — **amplifié, ~e** *adj.*

amplitude *f.* amplitudine.

ampoule *f.* **1.** fiolă; conţinutul unei fiole. **2.** bec (electric). **3.** băşică.

ampoulé, ~e *adj.* *(fig.)* emfatic, bombastic, umflat.

amputation *f.* **1.** *(med.)* amputare. **2.** *(fig.)* tăietură (într-un text).

amputer *vt.* **1.** *(med.)* a amputa. **2.** *(fig.)* a tăia; a reteza; a ciunti. — **amputé, ~e** *adj., m.f.*

amuïr *vr.* *(fon.)* a muia.

amuïssement *m.* *(fon.)* muiere.

amulette *f.* amuletă.

amusant, ~e *adj.* amuzant, distractiv; hazliu, nostim.

amusement *m.* distracţie, amuzament, divertisment.

amuser I. *vt.* a amuza, a distra; a înveseli. **II.** *vr.* a se amuza, a se distra; *s'* ~ *aux dépens de qn.* a se distra pe socoteala cuiva // *pour s'* ~ în glumă, în joacă. — **amusé, ~e** *adj.* **(I).**

amusette *f.* *(fam.)* distracţie, amuzament.

amygdale *f.* *(anat.)* amigdală.

amygdalite *f.* *(med.)* amigdalită.

an *m.* **1.** an; *Nouvel ~* anul nou; *bon ~ mal ~* **a.** an de an; **b.** una peste alta, în medie; *par ~* **a.** pe an, anual; **b.** în fiecare an; *il y a un ~* acum un an; *une fois l'~* o dată pe an. **2.** *(la pl.)* vîrstă; *(fig.)* vechime // *jour de l'~* (ziua de) 1 ianuarie; *(fam.) je m'en moque comme de l'~ quarante!* puţin îmi pasă!

anachorète [-kɔ-] *m.* anahoret, pustnic, sihastru.

anachronique *adj.* anacronic.

anachronisme *m.* anacronism.

anacrouse, anacruse *f.* *(muz.)* anacruză.

anagramme *f.* anagramă. — **anagrammatique** *adv.*

an/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* *(anat.)* anal.

analectes *m. pl.* *(lit.)* analecte.

analgésique *adj., m.* *(med.)* analgezic; calmant.

analogie *f.* analogie; *par ~* prin analogie. — **analogique** *adj.*

analogue *adj.* analog; similar.

analphabète *adj., m.f.* analfabet.

analphabétisme *m.* analfabetism.

analysable *adj.* analizabil.

analyse *f.* analiză; *~ détaillée* analiză amănunţită; *en dernière ~* în ultimă analiză // *esprit d'~* spirit analitic.

analyser *vt.* **1.** a analiza. **2.** a cerceta, a studia. — **analysé, ~e** *adj.*

analyste *m.f.* (matematician) analist.

analytique *adj.* analitic.

ananas [-na] *m.* *(bot.)* ananas.

anaphore *f.* *(stil.)* anaforă.

anaphylaxie *f.* *(med.)* anafilaxie. — **anaphylactique** *adj.*

anarchie *f.* **1.** anarhie. **2.** *(fig.)* dezordine, dezorganizare; confuzie; haos. — **anarchique** *adj.*

anarchisant, ~e *adj.* *(pol.)* cu tendinţe anarhice.

anarchisme *m.* *(pol.)* anarhism.

anarchiste *adj., m.f.* *(pol.)* anarhist.

anathématisation *f.* *(rel.)* anatemizare.

anathématiser *vt.* *(rel.)* a anatemiza, a excomunica. — **anathémisé, ~e** *adj.*

anathème *f.* **1.** *(rel.)* anatemă, excomunicare. **2.** *(fam.)* blestem, afurisenie.

anatomie *f.* **1.** anatomie. **2.** disecţie. — **anatomique** *adj.*

anatoxine *f.* *(chim. med.)* anatoxină.

ancestr/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* ancestral; străvechi.

ancêtres *m. pl.* strămoşi, străbuni; predecesori.

anchois *m.* **1.** *(iht.)* sardea. **2.** pastă de peşte.

ancien, ~ne **I.** *adj.* **1.** vechi, străvechi. **2.** vechi, bătrînesc; *coutume ~ne* obicei bătrînesc. **3.** fost; *l'~ domicile* fosta locuinţă; *~ élève* fost elev. **4.** *(despre lucruri)* vechi, uzat; vetust. **II.** *m.* *(cu maj.)* scriitor din antichitate; antic // *les ~s du village* bătrînii satului; *le plus ~ en charge* cel mai vechi în grad.

anciennement *adv.* pe vremuri, odinioară, altădată.

ancienneté *f.* vechime; *~ dans le travail* vechimea în cîmpul muncii.

ancrage *m.* *(mar., constr.)* ancorare.

ancre *f.* *(mar., constr.)* ancoră.

ancrer **I.** *vi.* *(mar.)* a ancora. **II.** *vt.* **1.** *(constr.)* a ancora, a fixa, a consolida (prin ancorare). **2.** *(fig. +* **dans)** a fixa, a întări (în). **III.** *vr.* *(fig.)* a se fixa, a se stabili. — **ancré, ~e** *adj.* **(III).**

andouille *f.* **1.** cîrnat de porc; caltaboş. **2.** *(zool.)* prapur. **3.** *(pop.)* nătărău, neghiob.

âne *m.* măgar; *(fam.) le coup de pied de l'~* lovitura măgarului // *pont aux ~s* dificultate, piedică; *têtu comme un ~* încăpăţînat ca un catîr.

anéantir **I.** *vt.* **1.** a nimici, a distruge, a zdrobi. **2.** *(fig.)* a consterna. **II.** *vr.* *(fig.)* a se spulbera, a dispărea. — **anéanti, ~e** *adj.*

anéantissement *m.* **1.** nimicire, distrugere; exterminare. **2.** *(fig.)* descurajare, deprimare.

anecdote *f.* anecdotă; *recueil d'~s* culegere de anecdote.

anel *m.* *(tehn.)* inel.

anémiant, ~e *adj.* *(med.)* anemiant.

anémie *f.* *(med.)* anemie.

anémier *vt. vr.* *(med.)* a (se) anemia. — **anémié, ~e** *adj.*

anémique **I.** *adj.* **1.** *(med.)* anemic, bolnav de anemie. **2.** *(fam.)* fără vlagă, fără energie. **II.** *m.f.* *(med.)* anemic.

ânerie *f.* **1.** *(fam.)* prostie crasă. **2.** *(fam.)* măgărie.

ânesse *f.* *(zool.)* măgăriţă.

anesthésiant *adj. m.* *(farm.)* anesteziant.

anesthésie *f.* *(med.)* anestezie; anesteziere.

anesthésier *vt.* *(med.)* a anestezia. — **anesthésié, ~e** *adj.*

anesthésique *adj., m.* *(farm.)* anestezic.

anesthésiste *m.* (medic) anestezist.

ange *m.* înger // *être aux ~s* a fi în culmea fericirii.

angelet *m.* îngeraş.

angélique *adj.* angelic, îngeresc. — **angéliquement** *adv.*

angine *f.* *(med.)* anghină; *~ de poitrine* anghină pectorală.

anglais, ~e **I.** *adj.* englezesc, englez, britanic. **II.** *m.* limba engleză. **III.** *m.f.* *(cu maj.)* englez, locuitor din Anglia // *filer (s'en aller) à l'~e* a o şterge englezeşte.

angle *m.* **1.** *(geom.)* unghi. **2.** colţ; *faire ~ avec..., faire l'~ de...* a face colţul cu (strada)... **3.** *(fig.)* refugiu, ascunziş // *d'un (sous un) certain ~* dintr-un (sub un) anumit punct de vedere.

anglican, ~e *adj., m.f.* *(rel.)* anglican.

anglicanisme *m.* *(rel.)* anglicanism.

anglicisme *m.* *(lingv.)* anglicism, englezism.

anglomane *m.* angloman.

anglomanie *f.* anglomanie.

anglophile *m.f., adj.* anglofil.

anglophilie *f.* anglofilie.

anglophobe *adj., m.f.* anglofob.

anglophobie *f.* anglofobie.

angoissant, ~e *adj.* neliniştitor, îngrijorător.

angoisse *f.* **1.** nelinişte, îngrijorare mare; angoasă. **2.** *(med.)* anxietate.

angoisser *vt.* a nelinişti, a îngrijora tare. — **angoissé, ~e** *adj.*

angora *m., adj. m.* (pisică, iepure de) angora.

anguille *f.* *(iht.)* anghilă; ţipar // *il y a ~ sous roche* nu e lucru curat, e ceva putred la mijloc.

angulaire *adj.* **1.** unghiular. **2.** colţuros // *pierre ~* piatră unghiulară.

angul/eux, -euse *adj.* **1.** cu unghiuri, unghiular. **2.** colţuros. **3.** *(despre trăsăturile feţei)* pronunţat, accentuat. **4.** *(fig.)* dificil. **5.** plin de vicisitudini.

anhydride *m.* *(chim.)* anhidridă // ~ *arsénieux* şoricioaică.

anicroche *f.* *(fam.)* piedică; hop.

aniline *f.* *(chim.)* anilină.

anim/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* **1.** animal; *charbon* ~ cărbune animal. **2.** animalic; bestial, brutal. **3.** animalic, instinctiv. **II.** *m.* **1.** animal, dobitoc. **2.** *(fig.)* animal; brută.

animalesque *adj.* animalic.

animalité *f.* animalitate; bestialitate.

anima/teur, -trice *adj., m.f.* animator; însufleţitor.

animation *f.* **1.** animaţie, însufleţire. **2.** antren // *donner de l'* ~ a antrena, a anima. **3.** viaţă, mişcare, forfotă.

animer I. *vt.* **1.** a însufleţi, a da viaţă. **2.** *(fig.)* a încuraja, a stimula. **3.** *(fig.)* a anima, a înviora; ~ *la conversation* a înviora conversaţia. **II.** *vr.* **1.** a se însufleţi, a se înviora. **2.** *(fig.)* a se înflăcăra, a se aprinde. — **animé,** ~**e** *adj.*

animosité *f.* **1.** animozitate, ostilitate. **2.** resentiment.

anis [~ni] *m.* *(bot.)* anason.

anisette *f.* lichior de anason.

ankylose *f.* anchiloză, înţepenire.

ankyloser *vt. vr.* a (se) anchiloza, a (se) înţepeni. — **ankylosé,** ~**e** *adj.*

annales *f. pl.* **1.** anale. **2.** istorie.

annaliste *m.* analist; cronicar.

anneau *(pl.* ~*x)* *m.* **1.** inel. **2.** ochi de za. **3.** buclă, zuluf de păr. **4.** *(mat., tehn.)* spiră. **5.** belciug // ~ *de mariage* verighetă.

année *f.* an; *à l'* ~ pe an, anual; *l'* ~ *prochaine* **a.** la anul; **b.** anul viitor; *bonne* ~ *!* la mulţi ani! An nou fericit!

annelé, ~**e** *adj.* **1.** *(zool.)* inelat. **2.** *(despre păr)* buclat.

annelet *m.* ineluş.

annexe I. *f.* **1.** anexă. **2.** *(la pl.)* material suplimentar; supliment. **II.** *adj. invar.* anexat; adăugat.

annexer *vt.* **1.** a anexa; a alipi. **2.** a incorpora (prin violenţă).

annexion *f.* **1.** anexare, alipire. **2.** *(pol.)* anexiune.

annihilation *f.* **1.** anihilare, nimicire. **2.** *(jur.)* anulare.

annihiler *vt.* a anihila; a nimici. — **annihilé,** ~**e** *adj.*

anniversaire I. *adj.* aniversar. **II.** *m.* aniversare, zi de naştere.

annonce *f.* **1.** anunţ; înştiinţare, încunoştinţare; ~ *au journal* anunţ la ziar. **2.** (pre)vestire; semn; indiciu // *les petites* ~*s* mica publicitate.

annoncer I. *vt.* **1.** a anunţa, a încunoştinţa, a face cunoscut. **2.** a publica. **3.** a arăta, a indica. **4.** *(fig.)* a (pre)vesti, a proroci, a prezice. **II.** *vr.* a se arăta, a se manifesta; a se înfăţişa ca...

annoncia/teur, -trice *adj.* (pre)vestitor.

annonciation *f.* anunţare; înştiinţare.

annotation *f.* adnotare, însemnare; notă (explicativă).

annoter *vt.* a adnota (un text). — **annoté,** ~**e** *adj.*

annuaire *m.* anuar // ~ *du téléphone* carte de telefon.

annuel, ~**le** *adj.* **1.** anual. **2.** care durează un an. — **annuellement** *adv.*

annuité *f.* *(jur., fin.)* anuitate.

annulaire I. *adj.* inelar. **II.** *m.* (deget) inelar.

annulat/if, -ive *adj.* care anulează.

annulation *f.* **1.** anulare; suprimare. **2.** *(jur.)* abrogare; invalidare.

annuler *vt.* **1.** a anula; a suprima. **2.** *(jur.)* a abroga, a invalida. — **annulé,** ~**e** *adj.*

anoblir *vt.* a înnobila. — **anobli,** ~**e** *adj., m.f.*

anoblissement *m.* înnobilare.

anode *f.* *(el.)* anod. — **anodique** *adj.*

anodin, ~**e** *adj.* **1.** anodin, ineficace; *remède* ~ leac ineficace. **2.** *(fam.)* inofensiv, neînsemnat.

anom/al, ~**e** *(m.pl. -aux)* *adj.* *(gram.)* anormal; aberant.

anomalie *f.* anomalie.

ânon *m.* măgăruş.

anonymat *m.* anonimat; *garder l'* ~ a păstra anonimatul.

anonyme *adj. invar., m.* anonim. — **anonymement** *adv.*

anophèle *m.* (ţînţar) anofel.

anorak *m.* hanorac.

anorganique *adj.* *(chim.)* anorganic.

anorm/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* anormal, neobişnuit. **II.** *adj., m.f.* dezechilibrat, nebun. — **anormalement** *adv.* (I).

anour *adj.* *(zool.)* anur, fără coadă.

anse *f.* **1.** toartă (de coş, de vase). **2.** golf mic. **3.** mîner.

ansé, ~**e** *adj.* cu toartă, cu mîner.

antagonique *adj.* **1.** antagonic, opus. **2.** vrăjmaş, duşman.

antagonisme *m.* **1.** antagonisme. **2.** rivalitate.

antagoniste I. *m.* adversar; vrăjmaş, duşman. **II.** *adj. invar.* antagonist, opus.

antan *m.* *d'* ~ de altădată, de odinioară; de mai an.

ante- *pref.* ante-, înainte (de).

antécédence *f.* antecedenţă.

antécédent, ~**e I.** *adj.* antecedent. **II.** *m.* **1.** *(la pl.)* antecedente. **2.** *(fig.)* origine.

antéchrist *m.* antihrist.

antédiluvien, ~**ne** *adj.* **1.** *(geol.)* antediluvian. **2.** *(fig.)* străvechi; perimat, demodat.

antenne *f.* *(radio, entom.)* antenă.

antérieur, ~**e** *adj.* anterior; precedent. — **antérieurement** *adv.*

antériorité *f.* prioritate, întîietate.

anthologie *f.* antologie. — **anthologique** *adj.*

anthracite I. *m.* *(mineral.)* antracit. **II.** *adj. invar.* cenuşiu închis.

anthrax *m.* *(med. vet.)* antrax, dalac.

anthrène *m.* *(entom.)* molie.

anthropoïde *adj., m.* antropoid.

anthropologie *f.* antropologie. — **anthropologique** *adj.*

anthropologiste, anthropologue *m.* (cercetător) antropolog.

anthropophage *adj., m.f.* antropofag, canibal.

anthropophagie *f.* antropofagie, canibalism.

anthropozoïque I. *adj.* antropozoic. **II.** *m.* era cuaternară.

anti- *pref.* **1.** anti-, împotriva, contra. **2.** ne-.

antiaérien, ~ne *adj.* *(mil.)* antiaerian.

antiatomique *adj.* antiatomic.

antibelliciste *adj.* antirăzboinic.

antibiotique *adj.*, *m.* (preparat) antibiotic.

antibrouillard *adj.* care străpunge ceaţa // *phare ~* far de ceaţă.

antichambre *f.* **1.** anticameră; *faire l'~* a aştepta (în anticameră); *faire faire ~* a lăsa să aştepte mult (în anticameră). **2.** *(tehn.)* antecameră; cameră de precombustie.

antichar *adj.* *(mil.)* anticar, antitanc.

anticipation *f.* anticipare; anticipaţie; *par ~* cu anticipaţie, dinainte.

anticiper I. *vt.* a anticipa, a o lua înainte (cu vorba, cu fapta); a devansa. **II.** *vi.* (+ **sur**) a încălca, a uzurpa; *~ sur les droits de qn.* a încălca drepturile cuiva // *~ sur les faits* a antedata; *~ sur ses revenus* a-şi cheltui veniturile. — **anticipé, ~e** *adj.* (**I**).

antidate *f.* antedată.

antidater *vt.* a antedata. — **antidaté, ~e** *adj.*

antidérapant, ~e *adj.* *(auto)* antiderapant.

antidote *m.* *(med.)* antidot, remediu.

antifasciste *adj.*, *m.f.* *(pol.)* antifascist.

antilope *f.* **1.** *(zool.)* antilopă. **2.** piele de antilopă.

antiméridien *m.* antemeridian.

antimilitarisme *m.* antimilitarism.

antimilitariste *adj.*, *m.f.* antimilitarist.

antimoine *m.* *(chim.)* antimoniu, stibiu.

antimor/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* imoral.

antinévralgique *adj.*, *m.* *(farm.)* antinevralgic.

antinomie *f.* *(fil.)* antinomie, contradicţie. — **antinomique** *adj.*

antipathie *f.* **1.** antipatie, aversiune; repulsie. **2.** incompatibilitate.

antipathique *adj.* **1.** antipatic, dezagreabil. **2.** *(înv.)* duşmănos.

antipode *m.* antipod; *(fig.)* *à l'~ de...* la antipodul...; diametral opus.

antiquaille *f.* *(fam.)* vechitură.

antiquaire *m.* negustor de obiecte de artă vechi.

antique I. *adj.* **1.** antic, (stră)vechi. **2.** *(fam.)* demodat, învechit. **II.** *m.* antichitate. — **antiquement** *adv.* (**I**).

antiquité *f.* **1.** antichitate, vechime; timpuri străvechi; *de toute ~* din timpuri străvechi; de totdeauna, de cînd lumea. **2.** *(la pl.)* opere de artă (din antichitate); antichităţi.

antirabique *adj.*, *m.* (medicament) antirabic.

antisémite *m.* antisemit. — **antisémitique** *adj.*

antisémitisme *m.* antisemitism.

antiseptique *adj.* *m.* (medicament) antiseptic.

antisociable *adj.* nesociabil.

antisoci/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* antisocial.

antisport/if, -ive *adj.* nesportiv.

antithèse *f.* **1.** *(stil.)* antiteză. **2.** *(fig.)* opoziţie.

antonyme *m.* *(gram.)* antonim.

antonymie *f.* *(gram.)* antonimie.

antre *m.* **1.** peşteră, grotă; văgăună. **2.** bîrlog al animalelor sălbatice.

anus [-nys] *m.* *(anat.)* anus.

anxiété *f.* anxietate, teamă, nelinişte.

anxi/eux, -euse *adj.* **1.** (foarte) îngrijorat, neliniştit. **2.** *(med.)* anxios // *~ de...* dornic de..., avid de... — **anxieusement** *adv.*

aorte *f.* *(anat.)* aortă. — **aortique** *adj.*

aortite *f.* *(med.)* aortită.

août [u] *m.* (luna) august.

apache *m.* *(pop.)* apaş; derbedeu; huligan.

apaisant, ~e *adj.* liniştitor; calmant.

apaisement *m.* **1.** liniştire, calmare, potolire; alinare; *(fig.)* *donner de l'~* a linişti, a asigura. **2.** (stare de) linişte.

apaiser *vt.* *vr.* a (se) linişti, a (se) potoli; a (se) domoli. — **apaisé, ~e** *adj.*

apanage *m.* *(ist.)* apanaj.

aparté *m.* **1.** *(teatru)* aparte; *en ~* aparte. **2.** conversaţie între patru ochi.

apartheid [-hajd] *m.* *(pol.)* aparthaid.

apathie *f.* apatie; indiferenţă; pasivitate. — **apathique** *adj.*

apatride *adj.*, *m.f.* *(jur.)* apatrid.

apercept/if, -ive *adj.* *(fil.)* aperceptiv.

aperception *f.* *(fil.)* apercepţie.

apercevoir I. *vt.* **1.** a zări. **2.** *(fig.)* a băga de seamă, a observa. **II.** *vr.* (+ **de**) a-şi da seama (de), a observa, a remarca; *sans s'en ~ (de...)* fără a-şi da seama (de...); pe nesimţite, pe negîndite.

aperçu *m.* vedere de ansamblu // *donner un ~ de la situation* a face o expunere sumară asupra situaţiei.

apéritif, apéro *m.* (băutură alcoolică de) aperitiv.

à-peu-près *m.* *invar.* aproximaţie.

apeurer *vt.* a speria; a înfricoşa. — **apeuré, ~e** *adj.*

aphasie *f.* *(med.)* afazie, pierdere a glasului. — **aphasique** *adj.*, *m.f.*

aphérèse *f.* *(lingv.)* afereză.

aphone *adj.* afon; *(fam.)* mut.

aphonie *f.* afonie; *(fam.)* muţenie.

aphorisme *m.* aforism.

aphte *m.* *(med. vet.)* aftă.

apht/eux, -euse *adj.* *(med. vet.)* aftos.

apicole *adj.* apicol.

apiculteur *m.* apicultor.

apiculture *f.* apicultură.

apitoiement *m.* înduioşare.

apitoyer I. *vt.* a înduioşa, a stîrni milă. **II.** *vr.* (+ **sur**) a se înduioşa, a fi cuprins de milă; a compătimi; *s'~ sur le sort de qn.* a compătimi pe cineva.

aplanir I. *vt.* **1.** a nivela, a netezi (drumuri, şosele). **2.** *(fig.)* a aplana, a înlătura (neînţelegeri, conflicte). **II.** *vr.* *(fig.)* a se aplana, a se atenua. — **aplani, ~e** *adj.*

aplanissement *m.* nivelare, netezire (de drumuri, de şosele).

aplatir I. *vt.* **1.** a aplatiza, a turti. **2.** *(tehn.)* a lamina. **3.** *(fam.)* a reduce la tăcere, a amuţi (pe cineva). **II.** *vr.* **1.** a se înjosi, a se umili (faţă de cineva). **2.** *(fam.)* a cădea lat, a se întinde cît e de lung. **3.** *(despre cauciucuri)* a se dezumfla. — **aplati, ~e** *adj.*

aplatissement *m.* **1.** aplatizare, turtire. **2.** *(tehn.)* laminare. **3.** *(fig.)* înjosire, umilire.

aplatisseur *m.* **1.** (muncitor) laminor. **2.** maşină de zdrobit grîne, cereale.

aplatissoir *m.*, **aplatissoire** *f.* *(tehn.)* laminor de nivelare.

aplomb *m.* **1.** direcție verticală; direcție perpendiculară. **2.** *(fig.)* aplomb; cutezanță, tupeu // *d'* ~ **a.** vertical; perpendicular; **b.** în echilibru stabil; *se sentir d'* ~ a se simți bine, în formă.

apocalypse *f.* apocalips.

apocalyptique *adj.* **1.** apocaliptic, de apocalips. **2.** *(fig.)* obscur, confuz; enigmatic.

apocope *f.* *(lingv.)* apocopă.

apocryphe *adj.* *(despre documente, scrieri)* apocrif, fals, neautentic.

apogée *m.* **1.** *(astr.)* apogeu. **2.** *(fig.)* culme, punct culminant.

apologétique I. *adj.* apologetic. **II.** *f.* apologetică.

apologie *f.* apologie; *(fam.)* *faire l'* ~ *de qn.* a face apologia cuiva, a ridica în slăvi pe cineva.

apologiste *m.f.* apologet.

apophonie *f.* *(lingv.)* apofonie, alternanță vocalică.

apophtegme *m.* apoftegmă, sentință, aforism, maximă.

apophysaire *adj.* *(anat.)* apofizar.

apophyse *f.* *(anat.)* apofiză.

apoplexie *f.* *(med.)* apoplexie. — **apoplectique** *adj.*, *m.f.*

apostasie *f.* *(rel.)* apostasie, abjurare.

apostasier *vi.* *(rel.)* a abjura, a renega o credință.

apostat *adj.*, *m.* *(rel.)* apostat.

aposter *vt.* a posta; ~ *une sentinelle* a posta o santinelă.

apostille *f.* *(jur.)* apostilă, semnătură.

apostolat *m.* apostolat.

apostolique *adj.* **1.** apostolic. **2.** papal, pontifical.

apostrophe *f.* **1.** *(în retorică)* apostrofă. **2.** *(fam.)* apostrofă, imputare; mustrare. **3.** *(gram.)* apostrof.

apostropher *vt.* *(fam.)* a apostrofa; a mustra.

apothéose *f.* **1.** apoteoză. **2.** laudă; onoruri.

apôtre *m.* **1.** *(bis.)* apostol. **2.** misionar; *(fig.)* propagator.

apparaître *vi.* **1.** a apărea; a se arăta, a se ivi, a se manifesta. **2.** a părea evident, posibil // *il apparaît que...* se dovedește că...; reiese că...

apparat *m.* pompă, gală, ceremonie; *en grand* ~ cu mare pompă; *festin d'* ~ masă de gală; *manteau d'* ~ haină de ceremonie.

appareil *m.* **1.** aparat. **2.** *(constr.)* apareiaj.

appareillage *m.* **1.** *(mar.)* manevră de plecare. **2.** *(tehn.)* aparatură. **3.** *(constr.)* apareiaj.

appareiller I. *vt.* **1.** a potrivi, a împerechea; a asorta. **2.** a potrivi, a fasona pietre de construcție (pentru a fi îmbinate). **II.** *vi.* *(mar.)* a pleca, a porni la drum. — **appareillé,** ~**e** *adj.* **(I).**

apparence *f.* 1 aparență, înfățișare, exterior; *en* ~ în aparență; pe cît se pare. **2.** urmă, vestigiu.

apparent, ~**e** *adj.* **1.** aparent; nereal. **2.** vădit, evident.

apparenter *vr.* **(+ à) 1.** a se înrudi (cu). **2.** *(fig.)* a se asemăna (cu), a avea puncte comune (cu). — **apparenté,** ~**e** *adj.*

appariement *m.* **1.** împerechere, asortare. **2.** *(tehn.)* cuplare.

apparier *vt.* *vr.* **1.** a (se) împerechea, a (se) asorta. **2.** *(tehn.)* a (se) cupla. — **apparié,** ~**e** *adj.*

appariteur *m.* aprod, ușier.

apparition *f.* **1.** apariție. **2.** arătare, fantomă.

appartement *m.* apartament.

appartenance *f.* apartenență; *l'* ~ *à un parti* apartenență la un partid.

appartenir I. *vi.* **(+ à) 1.** a aparține, a fi proprietatea (cuiva). **2.** a face parte (din), a ține (de). **3.** a fi în serviciul (cuiva). **II.** *vr.* a-și aparține, a fi liber, a fi independent. **III.** *v. impers.* a depinde, a atîrna; *il n'appartient qu'à... de...* nu depinde decît de... să...

appas *m. pl.* farmec, atracție; nuri.

appât *m.* **1.** momeală, nadă. **2.** *(fig.)* cursă, capcană. **3.** *(fig.)* farmec; seducție // *gober l'* ~ a se lăsa tras pe sfoară.

appâter *vt.* **1.** a momi. **2.** a îndopa (o pasăre de curte). **3.** *(fig.)* a seduce, a atrage.

appauvrir I. *vt.* **1.** a sărăci. **2.** a secătui. **II.** *vr.* a sărăci, a deveni sărac. — **appauvri,** ~**e** *adj.*

appauvrissement *m.* **1.** sărăcire. **2.** secătuire.

appel *m.* **1.** apel; ~ *téléphonique* apel telefonic; *faire* ~ *à...* a face apel la..., a apela la...; *(jur.)* *sans* ~ fără (drept de) apel. **2.** *(fig.)* impuls, îndemn. **3.** *(sport)* bătaie.

appeler I. *vt.* **1.** a numi, a denumi. **2.** a chema, a striga; *(mil.)* ~ *sous les drapeaux* a lua în armată, a chema sub drapel. **3.** *(jur.)* a cita. **4. (+ sur)** a atrage (asupra); ~ *l'attention sur...* a atrage atenția asupra... **II.** *vr.* a se numi, a se chema; *voilà ce qui s'appelle...* asta se cheamă... iată ce numesc eu... — **appelé,** ~**e** *adj.* **(I 1).**

appellat/if, -ive *adj.*, *m.* *(gram.)* apelativ.

appellation *f.* (de)numire, apelativ.

appendice [-pɛ̃-] *m.* **1.** *(anat.)* apendice. **2.** *(fig.)* apendice, anexă. **3.** *(la publicații)* apendice, addenda.

appendicite *f.* *(med.)* apendicită.

appesantir I. *vt.* **1.** a îngreuia, a împovăra. **2.** *(fig.)* a apăsa, a oprima. **II.** *vr.* **(+ sur)** a insista (asupra); a accentua.

appesantissement *m.* îngreuiere, împovărare; apăsare.

appétence *f.* apetență, poftă, dorință.

appétissant, ~**e** *adj.* apetisant, îmbietor; *(fig.)* ispititor.

appétit *m.* **1.** poftă de mîncare, apetit; *bon* ~ *!* poftă bună! *l'* ~ *vient en mangeant!* pofta vine mîncînd! **2.** *(fig.)* poftă, dorință.

applaudir I. *vt.* a aplauda. **II.** *vi.* **(+ à) 1.** a aproba, a consimți. **2.** *(fam.)* a lăuda. **III.** *vr.* **(+ de)** a se felicita (pentru); a se bucura (de).

applaudissement *m.* **1.** aplaudare. **2.** *(la pl.)* aplauze.

applicable *adj.* aplicabil; *être* ~ *à...* a se aplica la...; a se referi la...

applicage *m.* *(tehn.)* aplicare.

application *f.* **1.** aplicare; *mettre en* ~ a pune în aplicare, în practică; a aplica. **2.** *(mat.)* aplicație // *étudier avec* ~ a studia cu sîrguință.

applique *f.* **1.** aplică, ornament. **2.** lampă aplicată pe perete, aplică.

appliqué, ~**e** *adj.* *(despre copii, elevi)* silitor, sîrguincios, studios.

appliquer I. *vt.* **1.** a aplica; a face să adere. **2.** a realiza, a pune în aplicare // *(fam.)* ~ *une gifle* a trage o palmă; ~ *un remède* **a.** a administra un medicament; **b.** a folosi un remediu. **II.** *vr.* **(+ à) 1.** a se aplica, a se potrivi (la, cu).

2. *(fig.)* a-şi da (toată) osteneala; a se strădui (să).

appointage *m.* *(tehn.)* ascuţire (la vîrf).

appointements *m. pl.* salariu, leafă (de funcţionar).

appointer¹ *vt.* *(tehn.)* a ascuţi, a face vîrf.

appointer² *vt.* a plăti salariul, leafa.

appontage *m.* *(av.)* apuntare.

appontement *m.* *(mar.)* debarcader // *(constr.)* ~ *de déchargement* rampă de descărcare.

apponter *vi.* *(av.)* a apunta.

apport *m.* aport, contribuţie.

apporter *vt.* **1.** a (a)duce. **2.** *(fig.)* a invoca; ~ *des raisons valables* a invoca motive valabile. **3.** a da, a depune; ~ *tout son soin à...* a depune toată osteneala să..., a se strădui să... // ~*des soins* a da îngrijiri.

apposer *vt.* a pune, a aplica; ~ *sa signature* a-şi pune semnătura.

apposition *f.* *(lingv.)* apoziţie // ~ *d'un paraphe* parafare; ~ *du sceau* sigilare.

appréciable *adj.* apreciabil, considerabil.

appréciat/if, -ive *adj.* apreciativ; estimativ.

appréciation *f.* **1.** apreciere, preţuire, evaluare. **2.** *(fig.)* preţuire, stimă, consideraţie.

apprécier *vt.* **1.** a aprecia, a evalua. **2.** a calcula, a măsura (din ochi). **3.** *(fig.)* a aprecia, a preţui, a stima. — **apprécié,** ~**e** *adj.* **(1).**

appréhender *vt.* **1.** a pune mîna pe, a înhăţa; a aresta; ~ *un voleur* a pune mîna pe un hoţ. **2.** *(fig.)* a se teme de...

appréhension *f.* **1.** teamă. **2.** *(fig.)* percepere // *avoir l'* ~ *de...* a se teme că...

apprendre I. *vt.* **1.** a învăţa; a studia; a se instrui; ~ *par coeur* a învăţa pe dinafară. **2.** **(+ à)** a informa (pe cineva); a comunica, a anunţa. **3.** a învăţa (pe cineva), a preda (cuiva); *(fam.)* *ça vous apprendra!* să te înveţi minte! **4.** a afla; ~ *de source autorisée* a afla din sursă autorizată. **II.** *vr.* **(+ à)** a se învăţa (să).

apprenti, ~**e** *m.f.* **1.** ucenic. **2.** *(fig.)* începător.

apprentissage *m.* ucenicie // *faire l'* ~ *de...* a se obişnui cu...; a se antrena la...

apprêt *m.* **1.** apret; scrobire; *donner l'* ~ a da apret, a apreta, a scrobi. **2.** *(la pl.)* pregătiri, preparative.

apprêtage *m.* **1.** *(text.)* apretură; apretare. **2.** scrobire.

apprêter I. *vt.* **1.** a pregăti. **2.** a apreta, a scrobi. **3.** *(culin.)* a prepara; a asezona. **II.** *vr.* **1.** **(+ à)** a se pregăti (de), a fi pe punctul (să). — **apprêté,** ~**e** *adj.* **(I 1, 2).**

appris *adj. m.* *(fam.)* *mal* ~ fără educaţie, grosolan.

apprivoisement *m.* îmblînzire; dresare, dresaj.

apprivoiser I. *vt.* a îmblînzi; a dresa (un animal). **II.** *vr.* **1.** *(despre oameni)* a deveni mai sociabil, a se îmblînzi. **2.** **(+ avec)** a se obişnui (cu), a se familiariza (cu). — **apprivoisé,** ~**e** *adj.* **(I).**

apprivois/eur, -euse *adj.* îmblînzitor, dresor.

approba/teur, -trice *adj.* aprobator.

approbat/if, -ive *adj.* aprobativ.

approbation *f.* aprobare, încuviinţare, consimţămînt.

approchant, ~**e I.** *adj.* apropiat, asemănător. **II.** *adv.* *(fam.)* aproximativ, circa.

approche *f.* **1.** apropiere. **2.** *(la pl.)* împrejurimi; vecinătate; *les* ~*s d'une ville* împrejurimile unui oraş.

approché, ~**e** *adj.* **1.** apropiat (de). **2.** aproximativ.

approchement *m.* apropiere.

approcher I. *vt. vr.* a (se) apropia. **II.** *vt.* **1.** a aborda. **2.** a avea acces (la). **III.** *vi.* **1.** a avansa (spre), a se apropia (de). **2.** (fig., **+ de)** a atinge, a fi aproape (de); ~ *du but* a fi aproape de ţel. **3.** a se apropia, a se asemăna.

approfondir *vt.* **1.** a adînci, a săpa în adîncime. **2.** *(fig.)* a aprofunda. — **approfondi,** ~**e** *adj.*

approfondissement *m.* **1.** adîncire. **2.** *(fig.)* aprofundare, cercetare temeinică.

appropriation *f.* **1.** apropriere. **2.** atribuire.

approprier I. *vt.* a adapta, a potrivi. **II.** *vr.* a-şi apropria, a-şi însuşi; *(fig.)* a-şi atribui. — **approprié,** ~**e** *adj.* **(I).**

approuver I. *vt.* **1.** a aproba, a încuviinţa; a consimţi. **2.** a fi de acord, a subscrie (la). **II.** *vr.* a fi mulţumit de sine. — **approuvé,** ~**e** *adj.* **(I 1).**

approvisionnement *m.* **1.** aprovizionare; ~ *en...* aprovizionare cu... **2.** *(la pl.)* materii prime.

approvisionner *vt. vr.* a (se) aproviziona.

approvisionn/eur, -euse *m.f.* achizitor (de materiale, de provizii).

approximat/if, -ive *adj.* aproximativ. — **approximativement** *adv.*

approximation *f.* aproximaţie.

appui *m.* **1.** sprijin, reazem; *point d'* ~ punct de sprijin; *(fig.)* *à l'* ~ *de* în sprijinul, în ajutorul. **2.** rezemătoare // *l'* ~ *d'une fenêtre* pervaz (al unei ferestre).

appuyer I. *vt.* **1.** a sprijini, a rezema; a propti. **2.** *(fig.)* a da sprijin, a sprijini, a susţine; ~ *une demande* a sprijini o cerere. **II.** *vi.* **(+ à, sur) 1.** a apăsa (pe); ~ *sur le bouton* a apăsa pe buton. **2.** *(fig.)* a insista, a accentua (pe); ~ *sur un argument* a insista asupra unui argument. **III.** *vr.* **(+ sur) 1.** a se sprijini (de, pe), a se rezema (de, pe). **2.** *(fig.)* a se întemeia, a se baza (pe). — **appuyé,** ~**e** *adj.* **(I 1).**

âpre *adj.* **1.** aspru. **2.** *(fig.)* avid; ~*au gain* avid, ahtiat de cîştig. **3.** aprig, violent; *lutte* ~ luptă aprigă. — **âprement** *adv.*

après I. *prep.* **1.** *(temporal)* după, la sfîrşitul, la capătul; ~ *que...* după ce...; ~ *coup* **a.** după ce s-a întîmplat; **b.** prea tîrziu. **2.** *(local)* după, în urma, îndărătul; *l'un* ~ *l'autre* unul după altul, pe rînd, succesiv; în şir. **3.** *(local)* după, mai departe de, dincolo de... **4.** *(modal)* în conformitate cu // *et* ~ *?* ei şi?; ~ *tout* la urma urmei, în fond, în definitiv. **II.** *adv.* după aceea, mai tîrziu, pe urmă, ulterior.

après-demain I. *adv.* poimîine. **II.** *m. invar.* a treia zi.

après-diner *m.* după cină.

après-midi *m.* după-amiază, după-prînz.

âpreté *f.* **1.** asprime, gust aspru, înţepător. **2.** *(fig.)* asprime, severitate.

à-propos I. *adv.* apropo, fiindcă veni vorba. **II.** *m.* apropo.

apte *adj. invar.* apt, potrivit, bun să..., capabil (pentru, să).

aptitude *f.* **1.** aptitudine; înclinare, dispoziţie naturală. **2.** *(jur.)* capacitate.

aquarelle [-kwa-] *f.* acuarelă.

aquarium [-kwa-] *m.* acvariu.

aquatique [-kwa-] *adj.* acvatic.

aqueduc [-ke-] *m.* apeduct.

aqu/eux, -euse [-kø-] *adj.* apos, apătos.

aquilin [-ki-] *adj. m.* acvilin, coroiat; *nez* ~ nas acvilin.

aquilon [-ki-] *m.* crivăţ.

arabe I. *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* **1.** arab. **2.** maur. **II.** *m.* limba arabă.

arabesque I. *adj.* arabesc. **II.** *f.* **1.** *(muz.)* arabescă. **2.** arabesc, ornament în stil maur.

arabique *adj.* arab // *gomme* ~ gumă arabică.

arabisant *m.* filolog specialist în limba arabă.

arabiser *vi.* a studia limba arabă.

arable *adj.* *(agr.)* arabil.

arachide *f.* *(bot.)* arahidă.

araignée *f.* *(entom.)* păianjen; *toile d'* ~ pînză de păianjen // *(fam.)* *avoir une* ~ *dans le plafond* a fi într-o ureche.

arbalète *f.* *(ist.)* arbaletă.

arbitrage *m.* *(jur.)* arbitraj; arbitrare.

arbitraire I. *adj.* **1.** arbitrar, (făcut) la întîmplare. **2.** abuziv. **II.** *m.* despotism.

arbitrairement *adv.* (în mod) arbitrar, după bunul plac.

arbitr/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* *(jur.)* arbitral. — **arbitralement** *adv.*

arbitre *m.* *(sport)* arbitru.

arbitrer *vt.* **1.** *(jur.)* a judeca. **2.** *(sport)* a arbitra.

arborer *vt.* **1.** a arbora, a înălţa, a ridica. **2.** *(fig.)* a arbora, a afişa (ostentativ).

arborescence *f.* arborescenţă.

arborescent, ~e *adj.* arborescent.

arbre *m.* **1.** copac, arbore, pom; ~ *fruitier* pom fructifer; ~ *de Noël* pom de Crăciun. **2.** *(mar.)* arbore. **3.** *(tehn.)* ax, arbore.

arbrisseau *m.* tufă.

arbuste *m.* arbust.

arc *m.* arc; *(arhit.)* ~ *de triomphe* arc de triumf; *(geom.)* ~ *de cercle* arc de cerc // *avoir plusieurs cordes à son* ~ a avea mai multe posibilităţi, mai multe soluţii.

arcade *f.* *(arhit., anat.)* arcadă.

arcane *m.* taină, secret.

arcanson *m.* *(chim.)* colofoniu, sacîz.

arc-boutement *m.* *(tehn.)* interferenţă (la angrenaje).

arc-bouter *vt. vr.* a (se) sprijini, a (se) propti; ~ *une voûte* a sprijini o boltă.

arceau *m.* **1.** *(constr.)* arcuitură. **2.** arc, boltă.

arc-en-ciel *(pl.* ~*s-en-ciel)* *m.* curcubeu.

archaïque [-ka-] *adj.* **1.** arhaic. **2.** *(lingv.)* învechit.

archaïsant [-ka-] *adj. m.* arhaizant.

archaïsme [-ka-] *m.* *(lingv.)* arhaism.

archange [-ka-] *m.* *(bis.)* arhanghel.

arche *f.* **1.** *(constr.)* arcadă. **2.** corabie; arcă; *l'* ~ *de Noé* arca lui Noe.

archéologie [-ke-] *f.* arheologie. — **archéologique** *adj.*

archéologue [-ke-] *m.f.* arheolog.

archer *m.* arcaş.

archère *f.* *(ist.)* lucarnă, ferestruică (în zidul cetăţilor).

archerot *m.* *(fig.)* cupidon.

archet *m.* *(muz.)* arcuş.

archétype [-ke-] *m.* arhetip; model; etalon.

archevêché *m.* *(bis.)* **1.** arhiepiscopie. **2.** arhiepiscopat.

archevêque *m.* *(bis.)* arhiepiscop.

archi- *element de compunere* arhi-.

archibondé, ~e *adj.* *(fam.)* arhiplin, înţesat.

archimillionnaire *adj., m.f.* arhimilionar.

archipel *m.* *(geogr.)* arhipelag.

architecte *m.* arhitect.

architectonique I. *adj.* arhitectonic. **II.** *f.* arhitectonică.

architectur/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* arhitectural.

architecture *f.* **1.** arhitectură. **2.** *(fig.)* formă, structură.

archivaire *m.* arhivar.

archives *f. pl.* arhivă.

archiviste *m.* arhivist.

arciforme *adj.* în formă de arc.

arçon *m.* **1.** *(text.)* darac. **2.** *(sport, la cal)* mîner.

arçonnage *m.* *(text.)* dărăceală.

arçonner *vt.* *(text.)* a da la darac, a dărăci.

arçonn/eur, -euse *m.f.* *(text.)* dărăcitor.

arctique *adj.* *(geogr.)* arctic.

ardemment [~ damã] *adv.* cu înflăcărare, cu ardoare.

ardent, ~e *adj.* **1.** aprins, în flăcări. **2.** arzător, fierbinte, dogorîtor. **3.** *(fig.)* fierbinte, aprins, pasionat // *charbons* ~*s* jeratic; *être sur des charbons* ~*s* a sta (ca) pe ghimpi; a sta ca pe cărbuni aprinşi; *être* ~ *à l'étude* a studia cu rîvnă.

ardeur *f.* **1.** arşiţă; *l'* ~ *du soleil* arşiţa soarelui. **2.** *(fig.)* ardoare, înflăcărare. **3.** *(fig.)* rîvnă.

ardillon *m.* limbă (la catarame).

ardoise *f.* *(mineral.)* ardezie.

ardoisière *f.* carieră de ardezie.

ardu, ~e *adj.* **1.** abrupt, în pantă repede. **2.** *(fig.)* greu, anevoios.

are *m.* *(metrol.)* ar.

arène *f.* arenă.

aréner *vi. vr.* **1.** *(despre nave)* a se împotmoli. **2.** *(despre clădiri)* a se dărîma. — **aréné,** ~e *adj.*

aréopage *m.* **1.** *(ist.)* areopag. **2.** *(fig.)* areopag; reuniune de savanţi.

arête *f.* **1.** os de peşte. **2.** coamă, creastă. **3.** muchie.

argas [~gas] *m.* *(zool.)* căpuşă.

argent *m.* **1.** argint; *vif* ~ argint-viu, mercur. **2.** bani; ~ *comptant* bani gheaţă, bani peşin; ~ *de poche* bani de buzunar. **3.** *(fig.)* bogăţie; *(fam.)* bănet.

argentage *m.* argintare.

argentan *m.* *(met.)* alpaca, argentan.

argenté, ~e *adj.* **1.** *(despre obiecte de metal)* argintat; suflat cu argint. **2.** *(fig.)* argintiu.

argenter *vt.* a arginta, a sufla cu argint.

argenterie *f.* argintărie.

argenteur *m.* argintar.

argentin[1], ~e *adj.* **1.** *(poet.)* argintiu. **2.** *(fig.)* cristalin; *voix* ~*e* voce cristalină.

argentin[2], ~e *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* argentinian, (locuitor) din Argentina.

argile *f.* *(geol.)* argilă; lut.

argil/eux, -euse *adj.* *(geol.)* argilos; lutos.

argot *m.* *(lingv.)* argou. — **argotique** *adj.*

argotiser *vi.* a vorbi în argou.

arguer I. *vt.* a conchide, a trage concluzia. **II.** *vi.* (+ **de**) a invoca, a pretexta.

argument *m.* argument // *tirer ~ de qch.* a argumenta prin...

argumentation *f.* argumentare; argumentaţie.

argumenter *vi.* **1.** (+ **contre**) a argumenta, a folosi argumente. **2.** a trage concluzii.

argus [-gys] *m.* *(fam.)* *yeux d'~* ochi de argus, persoană foarte ageră.

argutie [-si] *f.* subtilitate.

aria¹ *m.* *(fam.)* belea, necaz; *que d'~s !* ce de belele!

aria² *f.* *(muz.)* melodie, arie.

aride *adj. invar.* **1.** uscat, sec. **2.** neroditor, sterp; *(geogr.) climat ~* climă uscată. **3.** *(fig.)* arid; *texte ~* text arid.

aridité *f.* ariditate.

aristarque *m.* *(lit.)* critic sever.

aristocrate *adj.*, *m.f.* aristocrat.

aristocratie [~si] *f.* **1.** aristocraţie. **2.** *(fig.)* elită.

aristocratique *adj.* **1.** aristocratic. **2.** distins, elegant. — **aristocratiquement** *adv.*

arithmétique I. *adj.* aritmetic. **II.** *f.* aritmetică. — **arithmétiquement** *adv.*

arithmomètre *m.* aritmometru, maşină de calcul aritmetic.

arlequin *m.* arlechin.

armateur *m.* armator.

armature *f.* **1.** *(constr.)* armătură. **2.** *(fig.)* armătură, schelet.

arme *f.* **1.** armă; *être sous les ~s* a fi sub arme, a face serviciul militar; *poser les ~s* a depune armele, a înceta lupta; *(fig.)* a se declara învins; a ceda. **2.** *(la pl.)* blazon, stemă; *aux ~s de...* cu stema lui... // *à ~s égales* cu puteri egale; *(fam.) avec ~s et bagages* cu căţel (şi) cu purcel.

armée *f.* **1.** armată. **2.** *(fig.)* mulţime.

armement *m.* *(mil.)* **1.** armament; arme. **2.** (în)armare; *la course aux ~s* cursa înarmărilor.

arménien, ~ne *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* armean.

armer I. *vt.* **1.** a înarma. **2.** a încărca (o armă). **3.** *(tehn., constr.)* a echipa; a dota cu armătură. **4.** a arma, a echipa un vas. **5.** *(fig.)* a întări, a oţeli. **II.** *vr.* (+ **de**) a se înarma; *(fig.) s'~ de patience* a se înarma cu răbdare. — **armé, ~e** *adj.* (**I**).

armistice *m.* armistiţiu; *commission d'~* comisie de armistiţiu.

armoire *f.* dulap, şifonier.

armoiries *f. pl.* emblemă, stemă.

armori/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* heraldic.

armure *f.* *(ist., mil.)* armură.

armurerie *f.* armurărie.

armurier *m.* armurier.

aromate *m.* mirodenie.

aromatique *adj.* aromat, înmiresmat.

arôme *m.* aromă, mireasmă.

aronde *f.* *(înv.)* rîndunică; *en queue d'~* în coadă de rîndunică, bifurcat.

arpège *m.* *(muz.)* arpegiu.

arpent *m.* (măsură agrară de aproximativ un) pogon.

arpenter *vt.* **1.** a măsura (suprafaţa unui teren). **2.** *(fig.)* a umbla cu paşi mari încolo şi-ncoace; a măsura cu paşi mari în lung şi-n lat.

arpenteur *m.* măsurător (de terenuri); topograf.

arquebuse *f.* *(ist.)* archebuză.

arquebusier *m.* *(ist.)* archebuzier.

arquer *vt. vr.* a (se) arcui, a (se) încovoia, a (se) îndoi. — **arqué, ~e** *adj.*

arrachage *m.* **1.** smulgere, scoatere (de plante, buruieni, rădăcini). **2.** *(med.)* extracţie (de dinţi).

arrachement *m.* smulgere, scoatere; extragere.

arrache-pied *m.* *d'~* fără întrerupere, într-una.

arracher I. *vt.* **1.** a smulge, a trage afară; a dezrădăcina; *~ des pommes de terre* a smulge, a scoate cartofi; *(fig.) ~ de l'argent à qn.* a smulge, a obţine (cu greu) bani de la cineva. **2.** a desface, a detaşa (cu greu) // *~ les plumes d'une oie* a jumuli o gîscă de pene. **II.** *vr.* **1.** (+ **de**) a se smulge (din, de lîngă). **2.** a-şi smulge; *(fam.) s'~ les cheveux* a-şi smulge părul din cap, a fi disperat // *s'~ à...* a se detaşa (cu greu) de..., a se sustrage (cu greu) din...; *(fam.) s'~ les yeux* a-şi scoate ochii, a se certa (pentru). — **arraché, ~e** *adj.* (**I**).

arracheur *m.* *(fam.)* *mentir comme un ~ de dents* a minţi pe rupte, de-nghează apele; a spune gogoşi.

arracheuse *f.* maşină de recoltat, combină.

arrangement *m.* **1.** aranjare, rînduire. **2.** dispoziţie, prevedere, măsură; *prendre des ~s* a lua măsuri. **3.** convenţie, tranzacţie. **4.** conciliere, aplanare (a unui conflict).

arranger I. *vt.* **1.** a aranja, a pune în ordine; a rîndui. **2.** a repara; a pune la punct (un mecanism). **3.** *(fig.)* a pune la cale; a combina. **II.** *vr.* **1.** a se aranja, a se instala bine (comod). **2.** *(fig.)* a se înţelege, a se pune de acord. **3.** a-şi lua măsuri (în vederea unei acţiuni). **4.** *(despre neînţelegeri, diferende)* a se lichida, a se aplana // *(fam.) arrangez-vous !* fă cum ştii! descurcă-te cum poţi! *cela m'arrange* îmi convine. — **arrangé, ~e** *adj.* (**I 1, 2**).

arrenter *vt.* a arenda. — **arrenté, ~e** *adj.*

arrestation *f.* arestare.

arrêt *m.* **1.** oprire; încetare; stopare; *l'~ des expériences nucléaires* încetarea experienţelor nucleare. **2.** blocare. **3.** staţie (de autobuz, de tramvai); *~ facultatif* staţie facultativă. **4.** haltă. **5.** *(jur.)* hotărîre, decizie. **6.** *(tehn.)* piedică, opritor. **7.** *(sport)* parare // *(la pl.) mettre aux ~s* a trimite la arest; *tomber (être) en ~* **a.** a rămîne înmărmurit; **b.** *(vîn., despre cîini)* a areta; *chien d'~* prepelicar.

arrêté, ~e I. *adj.* fix, imuabil. **II.** *m.* *(jur.)* decizie, hotărîre.

arrêter I. *vt.* **1.** a opri (din mişcare). **2.** a fixa, a întări, a consolida; *~ un volet* a fixa un oblon. **3.** a întrerupe (din activitate, din funcţionare, din vorbă); a curma. **4.** a aresta. **5.** a încheia (o socoteală, un tîrg). **6.** a reţine, a(-şi) rezerva (un loc, un bilet la tren, la teatru). **II.** *vi.* a se opri; *(fam.)* a înceta. **III.** *vr.* **1.** a se opri, a sta pe loc. **2.** (+ **à, chez**) a zăbovi, a întîrzia (la). **3.** a se întrerupe (din acţiune, vorbă). **4.** *(despre privire, ochi)* a se fixa. **5.** *(fig.,* + **à**) a se opri (la), a se hotărî (la..., pentru...).

arrêtoir *m.* *(tehn.)* opritor.

arrhes *f. pl.* **1.** acont. **2.** zălog.

arrière I. *m.* **1.** spate, dos. **2.** *(sport)* fundaş. **II.** *adj. invar.* din spate, de dinapoi. **III.** *interj.* înapoi! în lături! **IV.** *adv.* înapoi, îndărăt // *en*

~ *de*... în spatele...; *en* ~ **a.** în urmă; **b.** cu întîrziere.

arriéré, ~**e I.** *adj.* **1.** întîrziat, în întîrziere. **2.** *(med.)* arierat, înapoiat mintal. **3.** retrograd; *idées* ~*es* idei retrograde. **4.** *(fig.)* demodat, învechit. **II.** *m.* restanţă.

arrière-ban *m.* *(fam.)* *le ban et l'* ~ tot natul, toată lumea.

arrière-boutique *(pl.* ~-~*s)* *f.* odăiţă în fundul unei prăvălii.

arrière-cour *(pl.* ~-~*s)* *f.* curtea (de) din dos.

arrière-garde *f.* ariergardă.

arrière-goût *(pl.* ~-~*s)* *m.* *(fig.)* gust amar, amărăciune.

arrière-grand-mère *f.* străbunică.

arrière-grand-père *m.* străbunic.

arrière-grands-parents *m.* *pl.* străbunici.

arrière-main *(pl.* ~-~*s)* *f.* dosul palmei.

arrière-pensée *(pl.* ~-~*s)* *f.* **1.** gînd ascuns. **2.** reticenţă.

arrière-petit-fils *m.* strănepot.

arrière-petite-fille *f.* strănepoată.

arrière-petits-enfants *m.* *pl.* strănepoţi.

arrière-plan *m.* *sg.* *en* ~ pe plan secundar; *(fig.)* în spate; în umbră.

arrière-point *m.* cusătură înapoia acului.

arriérer *vt.* a întîrzia, a amîna o plată.

arrière-saison *f.* **1.** sfîrşit de toamnă; toamnă tîrzie. **2.** *(fig.)* bătrîneţe.

arrière-train *m.* **1.** partea din spate (a unui vehicul, a unui animal). **2.** remorcă.

arrimage *m.* *(mar.)* arimaj, stivare.

arrimer *vt.* *(mar.)* a arima.

arrivage *m.* transport de mărfuri.

arrivée *f.* sosire.

arriver I. *vi.* **1.** a veni, a sosi. **2.** a se produce, a surveni; *un malheur n'arrive jamais seul* o nenorocire nu vine niciodată singură. **3.** *(fig.,* + **à)** a reuşi (să); a ajunge (la); a parveni (să); ~ *à ses fins* a-şi atinge scopul // *faire* ~ **a.** a face să vină, a comanda; **b.** a cauza, a provoca. **II.** *v. impers.* a se întîmpla; *quoi-qu'il arrive...* orice s-ar întîmpla...

arrivisme *m.* arivism.

arriviste *m.f.* arivist.

arrogance *f.* aroganţă, trufie, semeţie.

arrogant, ~**e** *adj.*, *m.f.* arogant, trufaş, semeţ.

arroger *vr.* **1.** a-şi aroga, a-şi atribui (un drept, o putere). **2.** a-şi însuşi (fără drept).

arrondir I. *vt.* **1.** a rotunji. **2.** *(fig.)* a mări; a completa; a întregi. **II.** *vr.* **1.** a se rotunji, a deveni rotund. **2.** *(fig.)* a se împlini, a se îngrăşa. — **arrondi,** ~**e** *adj.*

arrondissement *m.* **1.** rotunjire. **2.** *(în Franţa)* circumscripţie administrativă, arondisment.

arrosage, arrosement *m.* stropire; stropit; *tuyau d'* ~ furtun (pentru stropit).

arroser *vt.* **1.** a stropi, a uda. **2.** *(despre rîuri, fluvii)* a uda. **3.** *(fig.)* a mitui; *(fam.)* a unge. **4.** *(fam.)* a însoţi mîncarea cu băutură (bună). — **arrosé,** ~**e** *adj.*

arroseuse *f.*, **arrosoir** *m.* stropitoare (de mînă).

arsen/al *(pl. -aux)* *m.* **1.** arsenal. **2.** *(fig.)* cantitate mare de arme.

arsenic *m.* *(chim.)* arsenic // ~ *blanc* şoricioaică.

art *m.* **1.** artă; *(fam.)* *pour l'amour de l'* ~ de amorul artei, cu totul dezinteresat; *beaux* ~*s* belearte. **2.** pricepere, măiestrie; îndemînare.

artère *f.* **1.** *(anat.)* arteră. **2.** arteră de circulaţie.

artériel, ~**le** *adj.* *(anat.)* arterial.

artériosclérose *f.* *(med.)* arterioscleroză.

arthritique *adj.* *(med.)* artritic.

arthritisme *m.* *(med.)* artritism.

artichaut *m.* *(bot.)* anghinare.

article *m.* **1.** articol; ~ *de journal* articol de ziar; *(gram.)* ~ *indéfini* articol nehotărît. **2.** obiect de comerţ. **3.** punct, capitol (al unei scrieri); *je passe à l'* ~ *suivant* trec la capitolul următor.

articulaire *adj.* *(anat.)* articular.

articulation *f.* **1.** *(anat.)* articulaţie, încheietură. **2.** *(lingv.)* articulare.

articuler I. *vt.* *(lingv.)* a articula. **II.** *vi.* a articula; a pronunţa desluşit. — **articulé,** ~**e** *adj.* **(I).**

artifice *m.* artificiu, şiretlic; şmecherie; *feu d'* ~ **a.** foc de artificii; **b.** spirit, vervă.

artificiel, ~**le** *adj.* **1.** artificial. **2.** *(fig.)* afectat, forţat. — **artificiellement** *adv.*

artifici/eux, -euse *adj.* şiret, viclean, prefăcut. — **artificieusement** *adv.*

artillerie *f.* artilerie // *pièce d'* ~ tun.

artilleur *m.* artilerist.

artimon *m.* *(mar.)* artimon.

artisan, ~**e** *m.f.* **1.** artizan, meseriaş, meşteşugar. **2.** *(fig.)* făuritor.

artisan/al, ~**e** *(m.pl. -aux)* *adj.* meşteşugăresc.

artisanat *m.* **1.** artizanat. **2.** breaslă.

artiste *m.f.* artist; actor. — **artistique** *adj.*

arythmique *adj.* aritmic, neregulat.

as *m.* **1.** *(la jocul de cărţi)* as; *un* ~ *de l'aviation* un as al aviaţiei. **2.** *(la zaruri)* unu.

asbeste *m.* *(mineral.)* azbest.

ascaride, ascaris *m.* *(zool.)* ascaridă, limbric.

ascendance *f.* **1.** *(tehn.)* ascensiune, suire. **2.** ascendenţă, obîrşie.

ascendant, ~**e I.** *adj.* ascendent, suitor. **II.** *m.* **1.** *(astr.)* înălţare, ridicare (faţă de linia de orizont). **2.** *(fig.)* ascendent, autoritate, influenţă. **3.** *(la pl.)* ascendenţi, strămoşi.

ascenseur *m.* ascensor, lift.

ascension *f.* ascensiune; urcare; înălţare.

ascète [-sɛtə] *m.* ascet. — **ascétique** *adj.*

ascétisme [-sɛ-] *m.* ascetism.

ascorbique *adj.* *(chim.)* *acide* ~ vitamina C.

asepsie *f.* *(med.)* asepsie. — **aseptique** *adj.*

aseptiser *vt.* *(med.)* a aseptiza, a steriliza.

asexué, ~**e, assexuel,** ~**le** *adj.* asexuat.

asiate *m.f.* *(cu maj.)* asiatic.

asiatique *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* asiatic.

asile *m.* azil; *(fig.)* refugiu; adăpost.

aspect [-pɛ] *m.* aspect, înfăţişare; *sous un autre* ~ dintr-alt punct de vedere, sub (un) alt aspect.

asperge *f.* *(bot.)* sparanghel.

asperger *vt.* **1.** a stropi. **2.** a pulveriza. — **aspergé,** ~**e** *adj.*

aspérité *f.* asperitate.

aspersion *f.* **1.** *(bis.)* aspersiune. **2.** stropire. **3.** pulverizare.

aspersoir *m.* *(tehn.)* aspersor.

asphaltage *m.* asfaltare.

asphalte *m.* **1.** asfalt. **2.** *(fam.)* trotuar, drum asfaltat.

asphalter *vt.* a asfalta. — **asphalté,** ~**e** *adj.*

asphyxiant, ~**e** *adj.* **1.** *(med.)* asfixiant. **2.** *(fig.)* sufocant, înăbuşitor.

asphyxie *f.* **1.** *(med.)* asfixie. **2.** *(fig.)* sufocare, înăbuşire.

asphyxier *vt. vr.* **1.** *(med.)* a (se) asfixia. **2.** *(fig.)* a (se) înăbuşi, a (se) sufoca. — **asphyxié,** ~**e** *adj.*

aspic *m.* *(culin.)* aspic // *(fam.) langue d'* ~ **a.** femeie rea; viperă; **b.** limbă afurisită.

aspirant, ~**e** *m.f.* aspirant.

aspirateur *adj., m.* *(tehn.)* aspirator.

aspiration *f.* **1.** aspirare. **2.** *(gram.)* aspiraţie. **3.** *(fig.)* aspiraţie, năzuinţă.

aspiratoire *adj.* aspirator.

aspirer **I.** *vt.* a aspira. **II.** *vi.* **(+ à)** a aspira, a năzui, a ţinti (la). — **aspiré,** ~**e** *adj.* **(I).**

aspirine *f.* *(farm.)* aspirină.

assagir *vt. vr.* **1.** a (se) cuminţi. **2.** *(fig.)* a (se) calma, a (se) linişti. — **assagi,** ~**e** *adj.*

assagissement *m.* cuminţire.

assaillant, ~**e** *adj., m.f.* agresor.

assaillir *vt.* **1.** a lua cu asalt; a asalta. **2.** *(fig.)* a hărţui.

assainir *vt.* **1.** a asana; a curăţa, a face salubru. **2.** *(fig.)* a purifica; a epura. **3.** *(ec., fin.)* a stabiliza.

assainissement *m.* asanare.

assainisseur *m.* *(tehn.)* asanator.

assaisonnant, ~**e** *adj.* *(culin.) plantes* ~*es* verdeţuri pentru supă.

assaisonnement *m.* *(culin.)* **1.** condimentare, asezonare. **2.** condiment.

assaisonner *vt.* *(culin.)* a condimenta; a asezona. — **assaisonné,** ~**e** *adj.*

assassin, ~**e** *adj., m.f.* asasin, ucigaş.

assassinat *m.* asasinat, omor premeditat.

assassiner *vt.* **1.** a asasina, a ucide cu premeditare. **2.** *(fam.)* a pisălogi, a plictisi (de moarte). — **assassiné,** ~**e** *adj.*

assaut *m.* *(mil.)* asalt, atac; *donner l'* ~ a da asalt, a asalta // *faire* ~ *de...* a se întrece, a se lua la întrecere; a rivaliza în...

assauvagir *vt. vi.* a (se) sălbătici.

assèchement *m.* (de)secare; asanare.

assécher *vt.* a (de)seca; a asana. — **asséché,** ~**e** *adj.*

assemblage *m.* *(constr., tehn.)* asamblare; asamblaj.

assemblée *f.* adunare; întrunire; *la Grande Assemblée Nationale* Marea Adunare Naţională.

assembler *vt.* **1.** a aduna, a strînge împreună; a grupa, a concentra. **2.** a convoca; ~ *le Congrès* a convoca Congresul. **3.** *(tehn.)* a asambla. **4.** *(fig.)* a combina. — **assemblé,** ~**e** *adj.* **(1, 3).**

assener *vt.* a trage, a da o lovitură puternică.

assentiment *m.* asentiment, consimţămînt.

asseoir **I.** *vt.* **1.** a aşeza, a pune (în echilibru). **2.** *(fig.)* a hotărî. **3.** a institui. **4.** a fixa, a stabili (impozite). **5.** *(fig.)* a înscăuna; a instala (într-o funcţie). **II.** *vr.* a se aşeza.

assermenter *vt.* a lua jurămîntul (unui funcţionar, unui militar).

assert/if, -ive *adj.* afirmativ.

assertion *f.* aserţiune, afirmaţie.

asservir **I.** *vt.* **1.** a aservi, a subjuga, a (în)robi. **2.** *(fig.)* a stăpîni, a domina; ~ *ses passions* a-şi stăpîni pasiunile. **II.** *vr.* a se supune. — **asservi,** ~**e** *adj.*

asservissant, ~**e** *adj.* înrobitor.

asservissement *m.* aservire, (în)robire, subjugare.

assesseur *m.* *(jur.)* asesor.

assez *adv.* destul, de ajuns, suficient // *en avoir* ~ *de...* a se sătura de..., a fi sătul de...

assidu, ~**e** *adj.* **1.** asiduu, continuu. **2.** stăruitor, insistent; perseverent. — **assidument** *adv.*

assiduité *f.* **1.** asiduitate. **2.** stăruinţă, insistenţă; perseverenţă.

assiégeant, ~**e** *adj., m.f.* asediator.

assiéger *vt.* **1.** a asedia; a împresura. **2.** *(fam.)* a pisălogi, a bate la cap. — **assiégé,** ~**e** *adj., m.f.* **(1).**

assiette *f.* farfurie // *(fam.) ne pas se sentir dans son* ~ a nu se simţi în apele sale; *avoir l'* ~ *au beurre* a avea pîinea şi cuţitul.

assignation *f.* **1.** *(jur.)* citaţie. **2.** *(fin.)* alocare, atribuire; alocaţie.

assigner *vt.* **1.** *(jur.)* a cita. **2.** *(fin.)* a aloca, a atribui. **3.** a repartiza, a distribui; ~ *des tâches* a distribui sarcini. **4.** a trasa; *tâches assignées par le plan* sarcini trasate de plan.

assimilable *adj.* asimilabil.

assimillant, ~**e** *adj.* asimilant.

assimila/teur, -trice *adj.* asimilator.

assimilation *f.* **1.** asimilare. **2.** *(fiziol.)* asimilaţie.

assimiler **I.** *vt.* **1.** a asimila. **2.** a asemăna, a compara (cu). **II.** *vr.* **1.** a se identifica (cu), a se asimila (cu). **2.** *(fig.)* a-şi însuşi, a asimila (idei, cunoştinţe). — **assimilé,** ~**e** *adj.* **(I 1, II).**

assis, ~**e** *adj.* **1.** aşezat. **2.** situat; plasat.

assise *f.* **1.** *(constr.)* asiză, rînd de zidărie. **2.** *(fig.)* bază, fundament. **3.** *(la pl.)* curte cu juri // *tenir ses* ~*s* a se întruni.

assistance *f.* **1.** asistenţă, sprijin, ajutor. **2.** asistenţă, public, auditoriu.

assistant, ~**e** *adj., m.f.* asistent.

assister **I.** *vi.* **(+ à)** a asista, a fi de faţă (la); a lua parte (la). **II.** *vt.* a asista (pe cineva); a ajuta, a sprijini.

association *f.* **1.** *(psih.)* asociaţie, legătură (de idei, fapte). **2.** asociere, întovărăşire.

associé, ~**e** *m.f., adj.* asociat, tovarăş.

associer **I.** *vt.* **1.** a asocia, a face legătură (de idei, fapte). **2.** a(-şi) asocia; a(-şi) lua tovarăşi, asociaţi. **II.** *vr.* **1.** **(+ avec)** a se asocia, a se întovărăşi (cu). **2.** *(fig.,* **+ à)** a se asocia, a participa (la).

assoiffé, ~**e** *adj.* **1.** însetat. **2.** *(fig.)* avid (de), dornic (de).

assolement *m.* *(agr.)* asolament.

assoler *vt.* *(agr.)* a cultiva prin asolament.

assombrir *vt. vr.* a (se) întuneca; *(fig.)* a (se) posomorî, a (se) întrista. — **assombri,** ~**e** *adj.*

assommant, ~**e** *adj.* *(fam.)* **1.** obositor. **2.** plictisitor la culme; agasant.

assommer *vt.* **1.** a lovi (mortal), a doborî, a ucide (cu o lovitură violentă). **2.** *(fam.)* a plictisi de moarte; a pisa. — **assommé,** ~**e** *adj.* **(1).**

assommeur *m.* ucigaş.

assommoir *m.* bîtă, măciucă, ciomag.

assonance *f.* *(stil.)* asonanţă.

assortiment *m.* **1.** asortare. **2.** asortiment.

assortir **I.** *vt.* **1.** a asorta, a potrivi; a armoniza. **2.** a aproviziona (cu mărfuri variate). **3.** *(tehn.)* a amesteca. **II.** *vr.* a se asorta, a se potrivi; a se armoniza. — **assorti,** ~**e** *adj.*

assortissant, ~**e** *adj.* (+ **à**) care se asortează (la).

assoupir *vt. vr.* **1.** a ațipi. **2.** *(fig.)* a (se) calma (pentru un moment); a (se) atenua. — **assoupi,** ~**e** *adj.*

assoupissement *m.* ațipire.

assouplir *vt. vr.* a (se) face suplu; a (se) mlădia. — **assoupli,** ~**e** *adj.*

assouplissage *m.* *(text.)* tratament pentru muierea fibrelor.

assouplissement *m.* mlădiere.

assourdir *vt.* **1.** a asurzi (pe cineva). **2.** a atenua, a micșora (un zgomot, un sunet). **3.** *(fig.)* a buimăci, a ameți, a năuci. — **assourdi,** ~**e** *adj.*

assourdissant, ~**e** *adj.* asurzitor.

assourdissement *m.* asurzire.

assouvir *vt.* a(-și) potoli, a(-și) satisface (setea, foamea, ura). — **assouvi,** ~**e** *adj.*

assouvissement *m.* **1.** satisfacere. **2.** domolire, liniștire.

assujettir **I.** *vt.* **1.** a supune, a subjuga, a înrobi. **2.** (+ **à**) a constrînge, a obliga (la). **3.** a lega strîns, a fixa. **II.** *vr.* (+ **à**) a se supune (la). — **assujetti,** ~**e** *adj.*

assujettissement *m.* **1.** supunere, subjugare, înrobire. **2.** *(fig.)* constrîngere. **3.** *(fig.)* robie, sclavie.

assumer *vt.* a(-și) asuma, a lua asupra sa. — **assumé,** ~**e** *adj.*

assurance *f.* **1.** certitudine, siguranță; *en toute* ~ **a.** cu siguranță; **b.** cu toată încrederea. **2.** îndrăzneală, aplomb. **3.** *(jur.)* asigurare; *contrat d'* ~ *en cas de vie* contract de asigurare pe viață.

assuré, ~**e** **I.** *adj.* **1.** sigur pe sine; cutezător, îndrăzneț. **2.** sigur, cert. **3.** *(jur.)* asigurat, garantat (prin contract) // *mal* ~ nesigur. **II.** *m.* persoană asigurată (la o societate de asigurări).

assurément *adv.* (de)sigur, cu siguranță, fără îndoială.

assurer **I.** *vt.* **1.** a asigura, a pune la adăpost. **2.** a asigura, a garanta (prin contract). **3.** a imobiliza, a fixa. **4.** (+ **de**) a certifica; a încredința (de). **5.** *(com., jur.)* a asigura (o persoană, un bun). **II.** *vr.* **1.** *(com., jur.)* a se asigura; *s'* ~ *sur la vie* a se asigura pe viață. **2.** (+ **de**) a se asigura (de), a se încredința (de); a se convinge (de).

assureur *m.* *(com.)* asigurant.

astérie *f.* *(zool.)* stea-de-mare.

astérisque *m.* *(tipogr.)* asterisc.

astéroïde *m.* *(astr.)* asteroid.

asthénie *f.* *(med.)* astenie. — **asthénique** *adj., m.f.*

asthme [asm] *m.* *(med.)* astmă. — **asthmatique** *adj., m.f.*

asticoter *vt.* *(fam.)* a sîcîi, a agasa.

astigmate, astigmatique *adj., m. f.* *(med.)* astigmatic.

astigmatisme *m.* *(med.)* astigmatism.

astiquage *m.* *(fam.)* lustruială.

astiquer *vt.* *(fam.)* a lustrui, a freca (pentru a obține luciu). — **astiqué,** ~**e** *adj.*

astrakan *m.* (blană de) astrahan.

astre *m.* astru; stea; planetă // *l'* ~ *du jour* soarele; *l'* ~ *de la nuit* luna.

astreindre **I.** *vt.* a constrînge; a sili. **II.** *vr.* (+ **à**) a-și impune.

astreinte *f.* **1.** constrîngere; silire, forțare. **2.** *(fig.)* obligație.

astringeance *f.* astringență.

astrologie *f.* astrologie. — **astrologique** *adj.*

astrologue *m.* astrolog.

astronaute *m.f.* astronaut.

astronautique *f.* astronautică.

astronef *m.* astronavă, navă cosmică.

astronom *m.f.* astronom.

astronomie *f.* astronomie. — **astronomique** *adj.*

astrophysicien *m.* astrofizician.

astrophysique *f.* astrofizică.

astuce *f.* **1.** șiretenie, viclenie. **2.** subtilitate, finețe. **3.** *(fam.)* glumă, vorbă de duh.

astuci/eux, -euse *adj.* **1.** șiret, viclean. **2.** subtil; ingenios; spiritual. — **astucieusement** *adv.*

asymétrie *f.* asimetrie. — **asymétrique** *adj.*

atavique *adj.* atavic.

atavisme *m.* atavism.

atelier *m.* atelier.

atermoiement *m.* *(la pl.)* tergiversare, tărăgănare.

atermoyer *vt.* **1.** a amîna. **2.** a tergiversa, a tărăgăna.

athée *adj., m.f.* ateu.

athéisme *m.* ateism.

athénien, ~**ne** *adj.*, *m.f.* **1.** *(cu maj.)* atenian, (locuitor) din Atena. **2.** *(fig.)* clasic; (om) foarte cult.

athérine *f.* *(iht.)* aterină.

athlète *m.* atlet. — **athlétique** *adj.*

athlétisme *m.* atletism.

atlantique *adj.* *(geogr.)* atlantic.

atlas *m.* atlas (geografic, lingvistic, folcloric).

atmosphère *f.* **1.** atmosferă. **2.** *(fig.)* ambianță. — **atmosphérique** *adj.*

atome *m.* *(chim., fiz.)* atom. — **atomique** *adj.*

atomiser *vt.* **1.** *(chim.)* a atomiza. **2.** *(fig.)* a distruge, a desființa.

atomiseur *m.* *(tehn.)* atomizor, pulverizator.

atomiste *m.f., adj.* *(fiz., fil.)* atomist.

atomistique *f.* atomistică.

atone *adj.* *(despre vocale, silabe)* aton, fără accent.

atonie *f.* *(med.)* atonie. — **atonique** *adj.*

atours *m. pl.* veșminte, găteli, podoabe femeiești.

atout *m.* **1.** *(la jocul de cărți)* atu. **2.** *(fig.)* șansă.

âtre *m.* vatră.

atrium [~ɔm] *m.* *(arhit., ist.)* atrium.

atroce *adj. invar.* atroce, cumplit. — **atrocement** *adv.*

atrocité *f.* **1.** atrocitate, cruzime. **2.** faptă cumplită.

atrophie *f.* *(med.)* atrofie.

atrophier *vr.* *(med.)* a se atrofia. — **atrophié,** ~**e** *adj.*

attabler *vr.* a se așeza, a se instala la masă // *s'* ~ *à faire qch.* a porni la..., a se pune să (facă ceva)...

attachant, ~**e** *adj.* **1.** atractiv, captivant. **2.** *(despre firi, caractere)* apropiat, cald.

attache *f.* **1.** legătură. **2.** *(anat.)* încheietură. **3.** *(tehn.)* ataș, adaos. **4.** *(fig., la pl.)* relații.

attaché, ~**e** **I.** *adj.* atașat; fixat. **II.** *m.* atașat (de presă, cultural, militar).

attachement *m.* atașament; afecțiune.

attacher **I.** *vt.* **1.** a lega, a fixa. **2.** *(fig.)* a prinde, a captiva // ~ *du prix* a pune preț; ~ *de l'im-*

portance a da importanţă. **II.** *vr.* (+ **à**) **1.** a se ataşa, a se lega (de); a adera (la). **2.** *(despre plante)* a se agăţa (de), a se urca (pe) // *s' ~ aux pas de qn.* a urmări pe cineva pas cu pas.

attaquable *adj.* atacabil.

attaquant, ~e I. *adj.* atacant. **II.** *m.f.* **1.** *(mil.)* agresor. **2.** *(sport)* atacant. **3.** *(la volei)* trăgător.

attaque *f.* **1.** atac, agresiune. **2.** *(sport)* atac, ofensivă. **3.** *(med.)* atac, acces // *(mine) front d' ~* front de abataj; *(fam.) être d' ~* **a.** a fi în formă; **b.** a fi îndrăzneţ.

attaquer I. *vt.* **1.** a ataca, a comite o agresiune. **2.** *(fig.)* a ataca, a acuza. **3.** a roade, a mînca; *la rouille attaque le fer* rugina roade fierul. **4.** *(fam.)* a începe; a porni (o treabă, o acţiune). **II.** *vr.* (+ **à**) a ataca, a se lega (de); a provoca.

attardé, ~e *adj., m.f.* **1.** *(med.)* înapoiat, arierat. **2.** *(fig.)* întîrziat, rămas în urmă.

attarder I. *vt.* a face să întîrzie, a întîrzia (pe cineva). **II.** *vr.* **1.** a întîrzia, a ajunge cu întîrziere. **2.** *(fig.* + **à)** a-şi pierde vremea (să, la, cu). **3.** a zăbovi.

atteindre I. *vt.* **1.** a parveni (la); a ajunge (pînă la); *nous atteindrons Bucarest avant la nuit* vom ajunge la Bucureşti înainte de lăsarea nopţii. **2.** a atinge, a nimeri (cu proiectile, pietre); *(fig.) ~ son but* a-şi atinge scopul, a reuşi. **3.** a ajunge, a prinde din urmă. **4.** *(fig.)* a tulbura; a impresiona. **5.** *(fam.)* a face rău cuiva, a lovi // *rien ne l'atteint* este (total) indiferent. **II.** *vi.* (+ **à**) **1.** a atinge. **2.** a ajunge (la). — **atteint, ~e** *adj.* **(I 2).**

atteinte *f.* **1.** lovitură. **2.** neajuns, prejudiciu; pagubă; *(jur.)* daună // *hors d' ~* în afară de pericol.

attelage *m.* **1.** atelaj. **2.** înhămare.

atteler I. *vt.* **1.** a înhăma, a pune în ham. **2.** *(tehn.* a lega, a cupla. **II.** *vr.* **1.** *(fig.,* + **avec)** a se uni, a se asocia (cu). **2.** *(fam.* + **à)** a se înhăma(la); a se apuca (de). — **attelé, ~e** *adj.* **(I).**

attelle *f.* **1.** jug. **2.** *(med.)* atelă.

attenant, ~e *adj.* alăturat, vecin.

attendre I. *vt.* a aştepta. **II.** *vi.* **1.** (+ **à**) a amîna, a întîrzia (pînă)... **2.** (+ **après**) a conta (pe), a spera (la) // *en attendant* **a.** pînă atunci, între timp; **b.** deocamdată; *en attendant que...* pînă (să)... **III.** *vr.* **1.** (+ **à**) a se aştepta (la). **2.** (+ **sur**) a conta, a se baza (pe).

attendrir *vt., vr.* **1.** a (se) frăgezi, a (se) muia. **2.** *(fig.)* a (se) înduioşa. — **attendri, ~e** *adj.*

attendrissant, ~e *adj.* înduioşător; impresionant.

attendrissement *m.* **1.** înduioşare; (sentiment de) emoţie. **2.** milă, compasiune.

attendu *prep.* întrucît..., dat fiind... // *~ que* deoarece..., avînd în vedere că...

attentat *m.* atentat.

attente *f.* aşteptare; expectativă.

attenter *vi.* (+ **à**) a atenta (la) // *~ à ses jours* a-şi pune capăt zilelor, a se sinucide.

attent/if, -ive *adj.* **1.** atent. **2.** *(fig.)* atent, amabil, politicos. — **attentivement** *adv.*

attention *f.* **1.** atentie; *attirer l' ~ sur...* a atrage atenţia asupra...; *faire ~ à...* **a.** a fi atent...; **b.** a acorda atenţie; **c.** a fi cu băgare de seamă (la)... **2.** solicitudine, grijă afectuoasă. **3.** *(la pl.)* atenţii, amabilităţi.

attentionné, ~e *adj. (despre oameni)* atent, prevenitor, îndatoritor.

attenuant, ~e *adj. (jur., med.)* atenuant.

atténuation *f.* atenuare, diminuare.

atténuer *vt.* a atenua, a diminua. — **atténué, ~e** *adj.*

atterrer *vt.* a consterna. — **atterré, ~e** *adj.*

atterrir *vi.* **1.** *(av.)* a ateriza. **2.** *(mar.)* a acosta. — **atterri, ~e** *adj.*

atterrissage *m.* **1.** *(av.)* aterizare; aterizaj. **2.** *(mar.)* acostare.

attestation *f.* **1.** atestare. **2.** adeverinţă, certificat. **3.** mărturie.

attester *vt.* **1.** a atesta; a certifica; a confirma. **2.** *(fig.)* a dovedi. — **attesté, ~e** *adj.* **(1).**

attiédir I. *vt.* **1.** a încropi; *~ de l'eau* a încropi apă. **2.** *(fig.)* a domoli, a potoli. **II.** *vr. (fig.)* a se domoli, a se potoli. — **attiédi, ~e** *adj.* **(I 1).**

attiédissement *m.* **1.** încropire. **2.** *(fig.)* domolire, potolire.

attifement *m.* *(fam.)* împopoţonare.

attifer *vt. vr.* *(fam.)* a (se) împopoţona. — **attifé, ~e** *adj.*

attifet *m.* *(fam.)* podoabă, găteală.

attirail *m.* **1.** trusă, set (de unelte, obiecte). **2.** echipament. **3.** *(fam.)* catrafuse, calabalîc.

attirance *f.* atracţie, farmec.

attirant, ~e *adj.* atrăgător; seducător.

attirer *vt.* **1.** a atrage. **2.** *(fig.)* a fermeca, a seduce // *~ des ennuis* a provoca, a cauza neplăceri.

attiser *vt.* **1.** a aţîţa, a înviora (focul). **2.** *(fig.)* a întărîta, a excita.

attisoir *m.* vătrai.

attitrer *vt.* **1.** a investi (pe cineva) într-o funcţie. **2.** a recunoaşte (cuiva) o demnitate, un drept. — **attitré, ~e** *adj.*

attitude *f.* **1.** atitudine, poziţie; postură. **2.** *(fig.)* purtare; ţinută.

attouchement *m.* atingere // *(mat.) point d' ~* punct de contact.

attract/if, -ive *adj.* atrăgător.

attraction *f.* **1.** *(fiz.)* atracţie. **2.** *(fig.)* înclinaţie. **3.** *(la pl.)* (spectacol de) varietăţi.

attrait *m.* **1.** atracţie, farmec, seducţie. **2.** înclinare, aptitudine. **3.** *(la pl.)* farmece, nuri.

attraper I. *vt.* **1.** a apuca, a înşfăca, a pune mîna (pe). **2.** *(fig.)* a păcăli, a trage pe sfoară // *(fam.) ~ une maladie* a contracta o boală; a se molipsi. **II.** *vr.* **1.** a se înşela (reciproc). **2.** (+ **à**)a se ciocni, a se lovi (de).

attrayant, ~e *adj.* atrăgător, fermecător, seducător.

attribuer *vt. vr.* a(-şi) atribui, a(-şi) acorda. — **attribué, ~e** *adj.*

attribut *m.* **1.** atribut, însuşire. **2.** *(gram.)* nume predicativ. **3.** *(în logică)* predicat.

attribut/if, -ive *adj.* atributiv.

attribution *f.* **1.** atribuire. **2.** *(la pl.)* atribuţii, sarcini.

attrister *vt. vr.* a (se) întrista, a (se) posomorî. — **attristé, ~e** *adj.*

attroupement *m.* adunare, îmbulzeală zgomotoasă (de oameni).

attrouper *vr.* *(despre oameni)* a se îngrămădi, a se îmbulzi (zgomotos).

au *art. contr. v.* **à.**

aubade *f.* **1.** serenadă. **2.** *(fig.)* batjocură, huiduială.

aubaine *f.* noroc, chilipir; întîmplare fericită.

aube *f.* **1.** (revărsat de) zori. **2.** *(fig.)* debut, început.

aubépine *f.* măceş.

auberge *f.* han.

aubergine *f.* pătlăgea vînătă.

aubergiste *m.f.* hangiu.

aucun, ~**e I.** *adj. nehot.* nici un, nici o. **II.** *pron. nehot.* nici unul, nici una // *d'* ~*s disent que...* unii spun că...

aucunement *adv.* deloc, nicidecum, cîtuşi de puţin.

audace *f.* **1.** îndrăzneală, curaj, cutezanţă. **2.** *(peior.)* insolenţă, obrăznicie // *avec* ~ **a.** cu obrăznicie; insolent; **b.** cu îndrăzneală; curajos.

audaci/eux, -euse *adj.* îndrăzneţ, cutezător, curajos. — **audacieusement** *adv.*

au-deçà *adv.* dincoace; de partea asta.

au-dedans *adv.* înăuntru, în interior.

au-dehors *adv.* în afară, în exterior.

au-delà I. *adv.* dincolo; peste. **II.** *m. art.* lumea cealaltă, lumea de apoi.

au-dessous *adv.* dedesubt; mai jos.

au-dessus *adv.* deasupra; mai sus.

au-devant *adv.* înaintea, în întîmpinarea...

audience *f.* **1.** audienţă. **2.** *(jur.)* audiere.

audiogramme *m.* *(fiz., med.)* audiogramă.

audiomètre *m.* *(fiz., med.)* audiometru.

audio-visuel, ~**le** *adj.* *(despre metode de învăţămînt)* audio-vizual.

audi/teur, -trice *m.f.* *(la pl.)* public, asistenţă.

audit/if, -ive *(anat.)* auditiv.

audition *f.* *(muz.)* audiţie.

auditoire *m.* auditoriu, public, asistenţă.

auditorium [~ɔm] *m.* sală de audiţii.

auge *f.* **1.** troacă, adăpătoare. **2.** *(tehn.)* jgheab. **3.** *(geogr.)* albie.

augmentat/if, -ive *adj., m.* *(gram.)* augmentativ.

augmentation *f.* creştere, mărire; sporire.

augmenter *vt. vi.* a creşte, a spori, a (se) mări; a (se) amplifica. — **augmenté,** ~**e** *adj.*

augure *m.* augur, prevestire; *(signe) de bon* ~ (semn) de bun augur.

augurer *vt.* a prevesti; a prezice.

auguste *adj.* august; impunător; maiestuos.

aujourd'hui *adv.* **1.** astăzi, azi. **2.** în zilele noastre.

aulx [o:] *m. pl.* v. **ail.**

aumône *f.* pomană, milostenie.

aune [o:-] *m.* *(bot.)* arin.

auparavant *adv.* (mai) înainte // *quelques années* ~ cu cîţiva ani în urmă.

auprès *adv.* aproape, în apropierea; ~ *de...* **a.** în apropiere de..., lîngă...; **b.** *(comparativ)* pe lîngă...; **c.** în comparaţie cu... // *défendre...* ~ *de qn.* a apăra... în faţa cuiva.

auquel *pron. relat. contr. v.* **lequel.**

auréole *f.* **1.** aureolă, nimb. **2.** *(fig.)* faimă, glorie.

auriculaire I. *adj.* *(anat.)* auricular. **II.** *m.* deget mic.

auricule *f.* *(anat.)* **1.** auricul. **2.** pavilionul urechii.

aurifère *adj.* *(mineral.)* aurifer.

aurochs [~ roks] *m.* bour.

aurore *f.* **1.** auroră, zori de zi. **2.** *(fig.)* zori, început.

auscultation *f.* *(med.)* auscultare, auscultaţie.

ausculter *vt.* *(med.)* a ausculta.

auspices *m. pl.* protecţie; sprijin, ajutor; *sous les* ~ *de...* cu sprijinul...; sub protecţia...; sub auspiciile...

aussi I. *adv.* **1.** la fel de, (tot) atît de; (tot) aşa de. **2.** şi, de asemenea. **II.** *conj.* în consecinţă, de aceea // ~ *bien que* ca şi, precum (şi); ~ *longtemps que...* cîtă vreme..., atîta vreme cît...

aussitôt *adv.* imediat, de îndată; ~ *que* de îndată ce // ~ *dit,* ~ *fait* zis şi făcut.

austère *adj. invar.* auster, sobru; sever. — **austèrement** *adv.*

austérité *f.* austeritate, sobrietate; severitate.

austr/al, ~**e** *(m. pl. -als şi -aux)* *adj.* austral, sudic, meridional.

australien, ~**ne** *adj.; m.f.* *(cu maj.)* australian, (locuitor) din Australia.

autant *adv.* tot atît (de, ca); la fel (de, ca) // ~ *que* **a.** pe cît; **b.** tot (pe) atît (cît); ~ *de têtes* ~ *d'avis* cîte capete atîtea păreri; *(fam.)* ~ *dire* (e) ca şi cum ai spune; *d'* ~ în aceeaşi măsură; *d'* ~ *plus...* cu atît mai mult; *d'* ~ *moins* cu atît mai puţin.

autarchie *f.* autarhie. — **autarchique** *adj.*

autel *m.* *(bis.)* altar.

auteur *m.* **1.** autor, responsabil; făptaş. **2.** autor, scriitor; *droits d'* ~ drepturi de autor.

authenticité *f.* autenticitate.

authentifier *vt.* *(jur.)* a autentifica, a legaliza. — **authentifié,** ~**e** *adj.*

authentique *adj.* autentic; original.

auto^1- *pref.* auto-.

auto^2 *f.* *(fam.)* automobil, maşină.

auto-allumage *m.* *(tehn.)* autoaprindere.

autobiographie *f.* autobiografie. — **autobiographique** *adj.*

autobus [-bys] *m.* autobuz.

autocar *m.* autocar.

autochtone [-tok-] *adj., m.f.* autohton, băştinaş.

autocrate *m.* *(pol.)* autocrat, monarh absolut.

autocratie [-si] *f.* *(pol.)* autocraţie; absolutism. — **autocratique** *adj.*

autocritique I. *f.* autocritică. **II.** *adj.* autocritic.

autodéfense *f.* autoapărare.

autodestruction *f.* autodistrugere.

autodétermination *f.* autodeterminare.

autodidacte *adj., m.f.* autodidact.

autodrome *m.* autodrom.

autofinancement *m.* *(ec., fin.)* autofinanţare.

autogestion *f.* *(ec.)* autogestiune.

autographe *m., adj. m.* autograf.

automate *adj., m.* automat.

automatique I. *adj.* automat, automatic. **II.** *f.* automatică. — **automatiquement** *adv.* (I).

automatisation *f.* *(tehn.)* automatizare.

automatiser *vt.* *(tehn.)* a automatiza.

automatisme *m.* *(tehn.)* automatism.

automn/al [~tɔmnal], ~**e** *(m. pl. -aux)* *adj.* autumnal, tomnatic, de toamnă.

automne [~tɔnə] *m.* **1.** toamnă. **2.** *(fig.)* declin.

automobile *f.* automobil, maşină.

automobilisme *m.* automobilism.

automobiliste *m.* automobilist.

automo/teur, -trice I. *adj.* automotor. II. *f.* (tren) automotor.

autonome *adj.* autonom; liber, independent.

autonomie *f.* autonomie; libertate, independenţă.

autoportrait *m.* autoportret.

autopropulsé, ~e *adj.* autopropulsat.

autopropulseur *adj., m.* autopropulsor.

autopropulsion *f.* autopropulsie.

autopsie *f.* *(med.)* autopsie.

autopsier *vt.* a face autopsia.

autorail *m.* (tren) automotor.

autorisation *f.* **1.** autorizare; aprobare. **2.** autorizaţie; (certificat de) împuternicire.

autoriser **I.** *vt.* **1.** a autoriza, a împuternici. **2.** a permite, a îngădui. **3.** a îndreptăţi. **II.** *vr.* **(+ de)** a se întemeia (pe); *en m'autorisant de...* întemeindu-mă pe... — **autorisé, ~e** *adj.* **(I).**

autoritaire *adj., m.f.* autoritar. — **autoritairement** *adv.*

autorité *f.* **1.** autoritate, forţă, putere; *emporter d'~* a recurge la forţă. **2.** autoritate, instituţie, organ (de stat). **3.** *(fig.)* autoritate, prestigiu; influenţă.

autoroute *f.* autostradă.

auto-stop *m.* *(fam.)* autostop; *faire du l'~* a face autostop, a călători prin autostop.

auto-stoppeur, -euse *m.f.* *(fam.)* autostopist.

autosuggestion *f.* *(psih.)* autosugestie.

autour^{1} *m.* *(ornit.)* uliu.

autour^{2} **I.** *prep.* împrejur, în jur; *tourner ~ de...* a se învîrti în jurul... **II.** *adv.* de jur împrejur // *(fam.) ~ de...* circa, aproximativ.

autre **I.** *adj. nehot.* **1.** alt; *d'~ part* pe de altă parte; *~ chose* altceva. **2.** celălalt, cestălalt; *l'~ main* cealaltă mînă; *nous ~s* noi (cestălalţi) // *l'~ jour, l'~ soir* deunăzi. **II.** *pron. nehot.* **1.** *(precedat de art. hot.)* celălalt; *les deux ~s* ceilalţi doi. **2.** *(precedat de art. nehot.)* altul; *aucun ~ que lui* nimeni altul decît el // *quelqu'un d'~* altcineva; *l'un et l'~* amîndoi; *d'un moment à l'~* din clipă în clipă; *de temps à ~* din cînd în cînd.

autrefois *adv.* pe vremuri, altădată, odinioară.

autrement *adv.* altfel; în mod diferit.

autrichien, ~ne *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* austriac, (locuitor) din Austria.

autruche *f.* *(ornit.)* struţ.

autrui *pron. nehot.* aproapele, semenul.

auvent *m.* streaşină.

auvergne *f.* argăseală.

aux *art. contr. v.* **à**.

auxiliaire *adj., m.f.* **1.** auxiliar; (de) ajutor. **2.** *(gram.)* auxiliar, ajutător.

auxquelles *pron. relat. contr. v.* **laquelle.**

auxquels *pron. relat. contr. v.* **lequel.**

avachir *vr.* **1.** a se deforma, a se lăbărţa. **2.** *(fam.)* a se pleoşti, a se moleşi. — **avachi, ~e** *adj.*

avachissement *m.* **1.** deformare, lăbărţare. **2.** *(fam.)* delăsare; moleşire; *(peior.)* decrepitudine.

aval^{1} *m.* *en ~ (de)...* în aval, în jos (de).

aval^{2} *m.* *(fin.)* aval; gir, garanţie; *donner son ~* a-şi da girul, a garanta.

avalanche *f.* **1.** *(geogr.)* avalanşă. **2.** *(fig.)* mulţime, multitudine, avalanşă (de).

avaler *vt.* **1.** a înghiţi; *~ d'un trait* a înghiţi dintr-o dată, dintr-o sorbitură. **2.** a înfuleca. **3.** *(fam.)* a le înghiţi fără să crîcnească.

avaliser *vt.* a sprijini; a-şi da girul (pentru); *~ une politique* a sprijini o politică.

avance *f.* **1.** înaintare. **2.** *(constr.)* ieşind, rezalit. **3.** *(fin.)* avans, acont; *verser des ~s* a acorda avans. **4.** *(fig., la pl.)* avansuri, propuneri // *être (arriver) en ~* a fi (a sosi) înainte de ora fixată; *prendre l'~ (sur)* a depăşi; *à l'~, d'~, par ~* înainte, dinainte, cu anticipaţie. **5.** *(sport)* avantaj.

avancé, ~e *adj.* **1.** înaintat, avansat; *idées ~es* idei înaintate, progresiste. **2.** *(despre alimente)* trecut, stricat // *(fam.) me voilà bien ~(e)!* mare scofală am făcut!

avancement *m.* **1.** înaintare; extindere. **2.** progres. **3.** avansare, promovare; *recevoir de l'~* a fi avansat, a obţine o avansare.

avancer **I.** *vt.* **1.** a întinde, a da; *~ la main* a întinde mîna. **2.** a face să progreseze. **3.** a avansa, a promova // *~ son départ* a-şi grăbi plecarea; *~ la date de retour* a reveni mai înainte de data hotărîtă; *~ une proposition* a prezenta, a face o propunere; *~ ses opinions* a-şi expune părerile; *~ de l'argent à qn.* a împrumuta cuiva bani. **II.** *vi.* **1.** a avansa, a înainta; *la montre avance* ceasul o ia înainte. **2.** a avansa, a promova (în grad). **III.** *vr.* **1.** a avansa, a înainta. **2.** *(fig.)* a se angaja; *(fam.) s'~ trop* a se angaja prea mult, a merge prea departe. **3.** *(despre timp)* a se scurge.

avant **I.** *m.* **1.** parte dinainte, faţă. **2.** *(la fotbal)* înaintaş // *aller de l'~* **a.** a acţiona energic, a proceda cu mînă forte; **b.** a înainta, a avansa (cu repeziciune). **II.** *adj. invar.* de dinainte, din faţă; *la roue ~* roata din faţă. **III.** *adv.* **1.** înainte, în faţă, în frunte. **2.** mai devreme, anterior // *entrer très ~ dans la forêt* a pătrunde adînc în pădure; *fort ~ dans la nuit* tîrziu noaptea; *mettre en ~* a invoca, a pretexta; *se mettre en ~* a se impune, a se face (voit) remarcat; *d'~* de cu vreme, din timp. **IV.** *prep.* **1.** înaintea, în faţa. **2.** înainte (de), mai devreme decît, anterior; *~ peu* **a.** cu puţin (timp) înainte; **b.** (în) curînd. **3.** mai presus de; *~ tout* **a.** mai presus de orice; **b.** în principal.

avantage *m.* **1.** avantaj, profit, folos. **2.** superioritate (numerică). **3.** *(jur.)* favoare, privilegiu; *à titre d'~* ca o favoare. **4.** *(sport)* avantaj // *être à son ~* a arăta bine.

avantager *vt.* a avantaja, a favoriza. — **avantagé, ~e** *adj.*

avantag/eux, -euse *adj.* avantajos, favorabil; *un prix ~* un preţ avantajos, moderat. — **avantageusement** *adv.*

avant-bras *m. invar.* *(anat.)* antebraţ.

avant-centre *m.* *(fotbal)* centru înaintaş.

avant-coureur, avant-courrier, *adj., m.* **1.** precursor, premergător. **2.** *(fig.)* (pre)vestitor.

avant-derni/er, -ère *adj., m.f.* penultim.

avant-garde *f.* avangardă.

avant-goût *m.* *(fam.)* presimţire.

avant-guerre *m.* perioadă antebelică.

avant-hier *adv.* alaltăieri.

avant-poste *m.* *(mil.)* avanpost.

avant-projet *m.* anteproiect.

avant-propos *m. invar.* cuvînt înainte, prefaţă.

avant-scène *f.* avanscenă.

avant-toit *m.* streaşină.

avant-train *m.* parte de dinainte a unui vehicul.

avare *adj. invar.*, *m.f.* avar, zgîrcit.

avarice *f.* avariţie, zgîrcenie.

avarie *f.* **1.** avarie. **2.** avariere, deteriorare.

avarier *vt. vr.* a (se) avaria; a (se) strica, a (se) deteriora. — **avarié,** ~e *adj.*

avatar *m.* avatar, schimbare (în rău), metamorfoză.

avec *prep.* **1.** *(asociativ)* cu; împreună cu, însoţit de; *se lever ~ le jour* a se scula cu noaptea-n cap. **2.** *(instrumental)* cu (ajutorul). **3.** faţă de. **4.** *(la început de frază)* în ciuda..., cu tot...// *d'~...* de...; *divorcer d'~...* a divorţa de...

avenant, ~e *adj. (despre oameni, atitudini)* plăcut, agreabil, prietenos // *à l'~ de...* pe măsura, în proporţia, în conformitate cu...; în acord cu...

avènement *m.* suire (pe tron), înscăunare.

avenir *m.* viitor; *à l'~* pe viitor; de acum încolo.

avent *m. (bis.)* advent.

aventure *f.* aventură, întîmplare neprevăzută; d'~ din întîmplare, la noroc, la nimereală // *dire la bonne ~* a ghici (în cărţi, în cafea).

aventurer *vt. vr.* a (se) expune, a (se) hazarda, a (se) aventura.

aventur/eux, -euse *adj.* aventuros; riscant, primejdios. — **aventureusement** *adv.*

aventuri/er, -ère *m.f.* aventurier.

avenu, ~e *adj. non ~* neavenit, considerat (drept) nul.

avenue *f.* **1.** magistrală, bulevard. **2.** alee.

avérer *vt. vr.* a (se) adeveri; a se dovedi // *il s'avère nécessaire de...* se impune să... — **avéré,** ~e *adj.*

avers [~vɛːr] *m. (la monede, medalii)* avers.

averse *f.* aversă, ploaie torenţială.

aversion *f.* aversiune, antipatie; dezgust, scîrbă // *prendre en ~* a se scîrbi (de).

averti, ~e *adj.* **1.** prevenit, pus în gardă; informat. **2.** *(fam.)* isteţ; experimentat // *un homme ~ en vaut deux* paza bună trece primejdia rea; *se tenir pour ~* a fi cu băgare de seamă; a fi în gardă.

avertir *vt.* **1.** a avertiza, a preveni. **2.** a informa, a înştiinţa.

avertissement *m.* **1.** avertizare, prevenire. **2.** avertisment; mustrare. **3.** prefaţă, cuvînt înainte. **4.** *(fin.)* aviz de plată.

avertisseur *m.* **1.** *(tehn.)* avertizor, semnalizator. **2.** *(auto)* claxon.

aveu *m.* **1.** mărturisire; mărturie. **2.** consimţămînt, aprobare.

aveuglant, ~e *adj.* **1.** orbitor. **2.** *(fam.)* care sare-n ochi.

aveugle *adj.*, *m.f.* orb; *à l'~*, *en ~* **a.** ca orbii, orbeşte; **b.** fără discernămînt; (în mod) imprudent.

aveuglement *m.* **1.** orbire. **2.** *(fig.)* rătăcire. **3.** *(fig.)* încăpăţînare (stupidă).

aveuglément *adv.* **1.** orbeşte; fără discernămînt. **2.** fără rezerve.

aveugler **I.** *vt.* **1.** a orbi. **2.** *(despre lumină, corpuri strălucitoare)* a tulbura vederea, a lua ochii. **II.** *vr.* (+ **sur**) **1.** a se înşela (asupra). **2.** *(fam.)* a-şi face iluzii (despre). — **aveuglé,** ~e *adj.*

aveuglette *f. à l'~* pe orbecăite, pe dibuite; *(fig.)* la nimereală.

aveulissement *m.* moleşire, vlăguire.

avia/teur, -trice *m.f.* aviator.

aviation *f.* aviaţie.

avicole *adj.* avicol.

aviculteur *m.* avicultor.

aviculture *f.* avicultură.

avide *adj. invar.* avid, lacom, hrăpăreţ, nesăţios. — **avidement** *adv.*

avidité *f.* lăcomie, aviditate; poftă, nesaţ.

avilir *vt. vr.* **1.** a (se) deprecia, a (se) devaloriza. **2.** *(fig.)* a (se) înjosi, a (se) degrada. — **avili,** ~e *adj.*

avilissant, ~e *adj. (fig.)* înjositor, degradant.

avilissement *m.* **1.** depreciere, devalorizare (a mărfurilor); scădere (a preţului). **2.** *(fig.)* înjosire, degradare.

avion *m.* avion, aeroplan // *~ de vol à voile* aeromodel.

aviron *m.* **1.** ramă, vîslă. **2.** canotaj // *course à l'~* regată.

avis [~vi] *m.* **1.** părere, opinie, sfat. **2.** înştiinţare; aviz // *~ au lecteur* cuvînt înainte, prefaţă.

avisé, ~e *adj.* **1.** *(despre oameni)* prudent, circumspect. **2.** *(despre oameni)* cu experienţă. **3.** *(despre acţiuni, fapte)* chibzuit, judicios.

aviser **I.** *vt.* a avertiza; a informa, a înştiinţa. **II.** *vi.* **1.** a fi de părere, a crede de cuviinţă. **2.** a aviza; a hotărî, a decide. **III.** *vr.* (+ **de**) **1.** a observa, a-şi da seama (de). **2.** a se decide, a se hotărî (să).

avitaillement *m. (mar.)* aprovizionare.

avitaminose *f. (med.)* avitaminoză.

avivage *m. (text.)* avivare.

aviver *vt.* **1.** *(text.)* a aviva. **2.** a înviora; *~ la couleur* a înviora, a da strălucire culorii; *~ le feu* a înviora, a aţîţa focul. **3.** *(fig.)* a înteţi, a răscoli (o durere, o supărare).

avocat *m.* avocat.

avoine *f. (bot.)* ovăz.

avoir^1 **I.** *vt.* **1.** a avea, a poseda. **2.** a obţine, a(-şi) procura. **3.** a avea (la dispoziţie), a dispune de... **4.** a(-i) fi; *~ faim (soif, froid, peur)* a-i fi foame (sete, frig, frică); *comme eut dit...* cum ar fi spus...; *en ~ à (contre, après) qn.* a fi supărat pe cineva, a fi pornit împotriva cuiva // *il y a un an* acum un an; *faire-~* a procura; a înlesni; *~ à cœur (de...)* a-i sta pe inimă (să...); *en ~ assez* a se sătura (pînă în gît); *(construcţii urmate de inf.) n'~ qu'à* **a.** a nu-i rămîne decît să..., a nu avea decît să...; **b.** este de ajuns să...; *~ beau...* în zadar, degeaba; *~ à...* a trebui să..., a fi obligat să... **II.** *v. impers. il y (en) a...* este, există, se află; *qu'y a-t-il?* ce este? ce s-a întîmplat?; *il n'y a pas de mal* nu face nimic; *il n'y a pas de quoi* pentru nimic, n-ai pentru ce. **III.** *v. aux. (formează timpurile compuse) il a mangé* el a mîncat; *il avait lu* el citise.

avoir^2 *m.* **1.** avere; bun(uri). **2.** *(com.)* activ.

avoisinant, ~e *adj.* vecin; apropiat (de).

avoisiner *vt.* **1.** a se învecina (cu); *le village avoisine la forêt* satul se învecinează cu pădurea, este lîngă pădure. **2.** *(fig.)* a se asemăna. — **avoisiné, ~e** *adj.* (1).

avortement *m.* **1.** *(med.)* avort; avortare. **2.** *(fig.)* insucces, eşec.

avorter *vi.* **1.** *(med.)* a avorta. **2.** *(fig.)* a eşua; a suferi un eşec.

avorton *m.* *(fam.)* avorton, stîrpitură.

avouer *vt.* a mărturisi; a recunoaşte.

avril *m.* (luna) aprilie; *(fig.)* *poisson d'* ~ păcăleală de 1 aprilie.

axe *m.* **1.** axă. **2.** *(tehn.)* ax // ~ *de piston* bolţ de piston.

axer *vt.* **1.** a axa, a centra. **2.** *(fig.* + **sur)** a orienta, a îndrepta (spre). — **axé, ~e** *adj.*

axillaire *adj.* **1.** *(anat.)* axilar. **2.** *(bot.)* lateral.

axiomatique I. *adj.* axiomatic. **II.** *f.* *(log.)* axiomatică.

axiome *m.* *(mat., fil.)* axiomă; *(fig.)* principiu.

azimut [~myt] *m.* *(astr.)* azimut.

azotate *m.* *(chim.)* azotat, nitrat.

azote *m.* *(chim.)* azot, nitrogen.

azur *m.* **1.** azur, albastru deschis. **2.** azur, cer // *pierre d'* ~ lapislazuli.

azuré, ~e *adj.* azuriu // *(poet.)* *la voûte ~e* cerul.

azyme *adj.* *pain* ~ pască.

B

baba *adj. invar. (fam.)* uluit, trăsnit // *rester ~* a rămîne cu gura căscată.

babeurre *m.* zer.

babil [~bil], **babillage** *m.* **1.** pălăvrăgeală, flecăreală. **2.** gîngurit (de păsărele); ciripit.

babillard, ~e *adj., m.f.* flecar, guraliv.

babiller *vi.* **1.** a pălăvrăgi, a flecări. **2.** *(despre păsărele)* a gînguri, a ciripi.

babine *f.* **1.** babină (la cîine, maimuță). **2.** *(fam., la pl.)* buze; *s'en lécher les ~s* a-și linge buzele, a se linge pe degete.

babiole *f. (fam.)* bagatelă, moft.

bâbord *m. (mar.)* babord.

babouche *f.* papuc (de piele).

babylonien, ~ne *adj.; m.f. (cu maj.)* babilonian, (locuitor) din Babilon(ia).

bac¹ *m. (mar.)* bac.

bac², baccalauréat *m.* (examen de) bacalaureat.

bâche *f.* **1.** prelată. **2.** coviltir. **3.** capotă. **4.** răsadniță.

bachelier, -ère *m.f.* (candidat la) bacalaureat.

bachot¹ *m.* bărcuță, luntriță.

bachot² *m. (fam.)* bacalaureat; *passer son ~* a-și lua bacalaureatul.

bacille [~sil] *m. (med.)* bacil.

bâclage *m. (fam.)* rasoleală; treabă dată peste cap.

bâcler *vt.* **1.** a zăvorî cu un drug (uși, porți, ferestre). **2.** *(fam.)* a rasoli, a da treaba peste cap.

bactérie *f.* bacterie.

bactériologie *f.* bacteriologie. — **bactériologique** *adj.*

bactériologiste, bactériologue *m.* (cercetător, savant) bacteriolog.

badaud, ~e *m.f., adj.* **1.** gură-cască. **2.** nătăfleț.

baderne *f. (fam.) vieille ~* hodoroagă, rablă.

badigeon *m.* var de spoit.

badigeonnage *m.* **1.** zugrăveală; spoit. **2.** *(med.)* badijonaj.

badigeonner *vt.* **1.** a spoi; a zugrăvi. **2.** *(med.)* a badijona. — **badigeonné, ~e** *adj.* (1).

badigeonneur *m.* spoitor; zugrav.

badin, ~e *adj., m.f.* glumeț, hazliu, poznaș.

badinage *m.* glumă, șagă.

badiner *vi.* a glumi.

badinerie *f.* copilărie, glumă.

bafouer *vt.* a ridiculiza, a batjocori (fără milă). — **bafoué, ~e** *adj.*

bafouillage *m. (fam.)* bîlbîială, bîiguială.

bafouiller *vi. vt. (fam.)* a (se) bîlbîi, a bîigui.

bagage *m.* **1.** bagaj. **2.** *(fig.)* cunoștințe (în diferite domenii) // *plier ~* a-și lua tălpășița, a o șterge.

bagarre *f.* **1.** tărăboi, scandal. **2.** încăierare; învălmășeală.

bagatelle *f.* bagatelă, moft.

bagnard *m.* ocnaș.

bagne *m.* ocnă.

bagnole *f. (pop.)* automobil (hodorogit).

bagou(t) *m. (fam.)* limbuție, flecăreală.

bague *f.* inel.

baguenauder *vi. vr. (fam.)* a hoinări; a flana.

baguette *f.* baghetă // *mener (faire marcher) qn. à la ~* a ține pe cineva din scurt.

bah *interj.* aș!

bahut *m.* cufăr.

bai, ~e *adj. (despre cai)* murg.

baie¹ *f.* **1.** golf mic; radă. **2.** *(constr.)* gol (de ușă, de fereastră).

baie² *f. (bot.)* bacă.

baignade *f.* (loc de) scăldat; scăldătoare.

baigner I. *vt.* **1.** a scălda, a îmbăia. **2.** *(despre ape, mări, oceane)* a uda, a scălda (un țărm, un continent). **II.** *vi.* a fi acoperit de lichid; a înota în lichid; *les griottes baignent dans l'alcool* vișinele înoată în alcool. **III.** *vr.* a se scălda; a se îmbăia, a face baie.

baign/eur, -euse I. *m.f.* **1.** persoană care se scaldă. **2.** băiaș. **II.** *f.* halat de baie.

baignoire *f.* **1.** (cadă de) baie; scăldătoare. **2.** *(la teatru)* lojă la parter.

bail *(pl. baux) m.* contract de închiriere.

bâillement *m.* **1.** căscat. **2.** deschizătură.

bâiller *vi.* **1.** a căsca. **2.** a se întredeschide; a se căsca.

bâillon *m.* căluș.

bâillonner *vt.* **1.** a pune căluș. **2.** *(fig.)* a reduce la tăcere.

bain *m.* **1.** baie. **2.** cadă. **3.** *(la pl.)* stabiliment de băi; stațiune balneară // *garçon de ~* băiaș; *fille de ~* băieșiță; *(fam.) envoyer qn. au ~* a trimite pe cineva la plimbare, a-i face vînt; *être dans le ~* a fi (băgat) pînă-n gît.

bain-marie *m. invar. (culin.)* sistem de fierbere, baie marină.

baionnette *f.* baionetă.

baiser¹ *vt.* **1.** *(rar)* a săruta, a pupa. **2.** *(fam., vulg.)* a avea relații sexuale.

baiser² *m.* sărut.

baisse *f.* **1.** scădere, descreştere. **2.** *(fig.)* slăbire, diminuare.

baisser I. *vt.* **1.** a coborî, a lăsa în jos; *(fig.)* ~ *le nez* a lăsa nasul în jos, a se ruşina. **2.** a reduce, a modera (forţa, intensitatea) // ~ *pavillon* a ceda, a se da bătut; ~ *l'oreille* a se ruşina; ~ *la tête (le front)* a-şi pleca capul (fruntea). **II.** *vi.* a scădea, a slăbi (în intensitate). **III.** *vr.* a se (a)pleca; a se îndoi. — **baissé,** ~**e** *adj.* **(I).**

bajoue *f.* *(fam.)* obraz căzut, flasc.

bal *(pl.* ~*s)* *m.* bal.

balade *f.* *(fam.)* plimbare, hoinăreală.

balader *vr.* *(fam.)* a se plimba, a hoinări.

baladin *m.* saltimbanc, comediant; actor prost.

balafre *f.* **1.** tăietură mare pe obraz. **2.** cicatrice mare pe obraz.

balafrer *vt.* a face (cuiva) o tăietură mare pe obraz; a însemna (pe cineva). — **balafré,** ~**e** *adj.*

balai *m.* mătură; *donner un coup de* ~ **a.** a da cu mătura, a face (puţină) curăţenie; **b.** *(fig.)* a mătura, a da afară din serviciu.

balance *f.* **1.** cîntar, balanţă; ~ *des paiements* balanţă de plăţi; ~ *commerciale* balanţă comercială; *faire pencher (incliner) la* ~ a înclina balanţa (în favoarea...), a decide (în favoarea...); *mettre en* ~ a pune în balanţă. **2.** *(fig.)* cumpănă, echilibru // *en* ~ în suspensie; *emporter la* ~ a fi în avantaj.

balancement *m.* oscilaţie; legănare.

balancer I. *vt.* **1.** a balansa, a legăna. **2.** *(fig.)* a cîntări, a cumpăni, a pune în cumpănă. **3.** *(fam.)* a arunca, a azvîrli; a se descotorosi; ~ *par la fenêtre* a arunca pe fereastră. **II.** *vi.* a şovăi, a ezita; a oscila (între). **III.** *vr.* a se balansa, a se legăna // *(pop.) s'en* ~ **a.** a nu se sinchisi, a nu-i păsa; **b.** a-şi bate joc (de).

balancier *m.* *(tehn., entom.)* balansier.

balançoire *f.* leagăn, scrînciob, balansoar.

balayage, balayement *m.* măturat.

balayer *vt.* **1.** a mătura. **2.** *(fig.)* a goni, a izgoni; *(fam.)* a concedia.

balayeur, ~**euse I.** *m.f.* măturător (de străzi). **II.** *f.* maşină de măturat (străzile).

balbutie *f.* bîlbîit, gîngăvit.

balbutiement [~si~] *m.* **1.** bîlbîială, gîngăveală. **2.** *(fig.)* tatonare. **3.** *(la pl., în artă)* începuturi.

balbutier [~sje] *vi.* *vt.* a (se) bîlbîi; a gîngăvi.

balcon *m.* balcon.

baldaquin *m.* baldachin.

baleine *f.* **1.** *(zool.)* balenă. **2.** balenă, lamelă flexibilă (pentru gulere, corsete).

baleinier *m.* **1.** *(mar.)* balenieră. **2.** pescuitor de balene.

baleinière *f.* *(mar.)* balenieră.

balise *f.* *(mar.)* **1.** baliză. **2.** geamandură.

baliser *vt.* *(mar.)* a baliza.

balistique I. *adj.* *(mec.)* balistic. **II.** *f.* balistică.

baliveau *m.* **1.** *(silv.)* semincer. **2.** *(constr.)* bilă.

baliverne *f.* balivernă, palavră; vorbă de clacă.

balkanique *adj.* balcanic, din Balcani.

ballade *f.* *(lit., muz.)* baladă.

ballast *m.* *(c.f., mar.)* balast.

balle *f.* **1.** minge. **2.** proiectil mic, glonţ. **3.** pleavă // *renvoyer la* ~ a riposta (imediat); *prendre (saisir) la* ~ *au bond* a profita de ocazie.

ballerine *f.* balerină.

ballet *m.* *(cor., muz.)* balet.

ballon *m.* **1.** minge, balon. **2.** balon, aerostat. **3.** balon (pentru copii).

ballonnement *m.* *(med.)* balonare.

ballonner *vt.* *vr.* *(med.)* a (se) balona. — **ballonné,** ~**e** *adj.*

ballot *m.* **1.** balot; pachet. **2.** *(fam.)* om greoi, mototol.

ballottage *m.* *(pol.)* balotaj.

ballottement *m.* clătinare, legănare.

ballotter I. *vt.* a clătina, a legăna. **II.** *vi.* a se clătina, a se legăna; a se hîţîna.

balluchon *m.* *(fam.)* legăturică, boccea.

balnéaire *adj.* *invar.* balnear.

balnéologie *f.* *(med.)* balneologie. — **balnéologique** *adj.*

balnéothérapie *f.* *(med.)* balneoterapie. — **balnéothérapique** *adj.*

balourd, ~**e** *adj., m.f.* (om) grosolan, mojic, necioplit.

balourdise *f.* grosolănie; mojicie.

balte, baltique *adj.* baltic, din regiunile Mării Baltice.

balustrade *f.* balustradă.

bambin, ~**e** *m.f.* *(fam.)* copil, puşti.

bamboche *f.* **1.** marionetă, paiaţă. **2.** *(fam.)* chef, chiolhan.

bambocher *vi.* *(fam.)* a chefui, a se ţine de chefuri.

bambou *m.* (lemn de) bambus.

ban *m.* **1.** *(ist.)* proclamare publică (a unui eveniment); strigare. **2.** afişare (la biserică) a unei căsătorii. **3.** licitaţie. **4.** surghiunire; surghiun. **5.** chemare sub drapel // *le* ~ *et l'arrière* ~ toată lumea; *être en rupture de* ~ *avec...* **a.** a fi eliberat de (anumite) obligaţii; **b.** a nu (mai) fi în bune relaţii cu...

banal, ~**e** *(m. pl. -aux* şi *-als)* *adj.* banal, comun, obişnuit. — **banalement** *adv.*

banaliser *vt.* *vr.* a (se) banaliza. — **banalisé,** ~**e** *adj.*

banalité *f.* banalitate.

banane *f.* *(bot.)* banană.

bananier *m.* *(bot.)* banan, bananier.

banc *m.* **1.** bancă. **2.** banc; ~ *de sable (de poissons)* banc de nisip (de peşti).

bancaire *adj.* *(fin.)* bancar.

bandage *m.* **1.** legare; legătură. **2.** *(med.)* bandaj, pansament.

bande^1 *f.* **1.** fîşie, bandă. **2.** banderolă. **3.** peliculă. **4.** *(med.)* faşă // *coller qn. sous* ~ a pune pe cineva într-o situaţie dificilă; *par* ~ indirect.

bande^2 *f.* bandă, ceată, gaşcă // *faire* ~ *à part* a face opinie separată, a se ţine deoparte.

bandeau *m.* bandă, legătură (de încins fruntea, de legat ochii) // *(fig.) avoir un* ~ *sur les yeux* a fi orb.

bander *vt.* **1.** a bandaja, a pansa. **2.** a lega (la ochi).

banderole *f.* **1.** banderolă. **2.** steguleţ, flamură.

bandière *f.* stindard, drapel.

bandit *m.* bandit, hoţ, tîlhar.

banditisme *m.* banditism, tîlhărie.

bandoulière *f.* bandulieră // *en* ~ de-a curmezişul pieptului.

bank-note *(pl.* ~-~*s)* *f.* *(fin.)* bancnotă.

banlieue *f.* periferie (a unui oraş); suburbie.

bannière *f.* 1. *(ist.)* drapel feudal, banieră. 2. *(fig.)* flamură.

bannir *vt.* 1. a proscrie, a surghiuni; a exila. 2. *(fig.)* a izgoni, a alunga; *~ toute crainte* a alunga orice teamă. — **banni, ~e** *adj., m.f.* (1).

bannissement *m.* 1. exil, surghiun. 2. izgonire, alungare.

banque *f.* *(fin.)* bancă.

banqueroute *f.* *(fin., jur.)* bancrută, faliment.

banquet *m.* banchet; ospăț.

banqueter *vi.* a benchetui.

banquette *f.* banchetă; băncuță.

banqui/er, -ère *m.f.* bancher.

banquise *f.* *(mar.)* banchiză.

baptême [ba-tɛmə] *m.* botez; *nom de ~* prenume, nume de botez.

baptiser [bati~] *vt.* a boteza; *(fam.) ~ le vin* a pune apă în vin, a boteza vinul.

baquet *m.* hîrdău, ciubăr.

bar *m.* 1. bar. 2. cabaret.

baraque *f.* baracă.

baraquement *m.* 1. *(constr.)* baracament. 2. baracă.

baratte *f.* putinei.

baratter *vt.* a bate smîntîna în putinei (pentru a se alege untul).

barbare *adj., m.f.* 1. barbar. 2. (om) crud; fără inimă. 3. (om) necivilizat; grosolan. — **barbarement** *adv.*

barbarie *f.* 1. barbarie, lipsă de civilizație. 2. *(fig.)* sălbăticie, cruzime.

barbarisme *m.* *(lingv.)* barbarism.

barbe *f.* 1. barbă. 2. mustăți (la cereale) // *à la ~ de...* a. în ciuda...; b. sub nasul...; *vieille ~* om demodat, cu idei învechite; *se faire la ~* a se bărbieri; *rire dans sa ~* a rîde pe înfundate.

barbelé, ~e I. *adj.* *(despre arme albe)* cu zimți. II. *m. pl.* sîrmă ghimpată.

barbiche *f.*, **barbichon** *m.* barbișon, cioc.

barbier *m.* bărbier.

barbotage *m.* 1. bălăceală. 2. *(fiz.)* barbotare.

barboter *vi.* a se bălăci, a înota în noroi.

barbouillage *m.* 1. murdărire. 2. *(fam.)* mîzgăleală; mîzgălitură, scris neciteț.

barbouiller *vt.* 1. a murdări, a mînji. 2. a mîzgăli; a scrie fără pricepere, fără talent.

barbu, ~e *adj., m.f.* bărbos.

barbue *f.* *(iht.)* (specie de) calcan.

barcarolle *f.* *(muz.)* barcarolă.

barde *m.* bard, poet.

bardeau *m.* șindrilă, șiță.

barder *vi.* *(fam.)* *ça va ~!* e lată! se-ngroașă gluma!

bardot *m.* catîr.

barème *m.* *(fin., mat.)* barem.

barguigner *vi.* *sans ~* fără ezitare.

baricaut *m.* balercă.

baril [~ri și ~ril] *m.* butoiaș.

bariolage *m.* bălțătură, împestrițare.

barioler *vt.* a bălța, a împestrița. — **bariolé, ~e** *adj.*

baromètre *m.* *(fiz.)* barometru.

barométrie *f.* *(fiz.)* barometrie. — **barométrique** *adj.*

baron, ~ne *m.f.* baron.

baronnie *f.* baronie; domeniul unui baron.

baroque I. *adj.* ciudat, bizar. II. *m.* (stil) baroc.

barque *f.* barcă // *bien mener sa ~* a-și conduce bine treburile.

barquette *f.* 1. bărcuță. 2. *(culin.)* corăbioară.

barrage *m.* 1. barare. 2. baraj, zăgaz, stăvilar. 3. *(sport)* baraj.

barre *f.* bară, drug // *argent (or) en ~* argint (aur) în lingouri; *c'est de l'or en ~* de o valoare certă; *coup de ~* schimbare bruscă (de orientare, de comportare); *(sport) ~ de saut* ștachetă.

barreau *m.* 1. *(jur.)* barou. 2. vergea.

barrement *m.* barare, anulare.

barrer *vt.* 1. a bara, a închide. 2. a bara, a anula (un text). — **barré, ~e** *adj.*

barreur *m.* *(la canotaj)* cîrmaci.

barricade *f.* baricadă.

barricader *vt. vr.* a (se) baricada.

barrière *f.* barieră; *(fig.)* obstacol, piedică.

barrique *f.* butoi (de cca 300 l).

barrir *vi.* *(despre rinoceri, elefanți)* a mugi.

baryum [-riɔm] *m.* *(met.)* bariu.

bas^1**, basse** I. *adj.* 1. jos, scund. 2. (a)plecat, înclinat; *la tête basse* cu capul plecat. 3. inferior, de jos; *le ~ Danube* Dunărea de jos. 4. *(despre prețuri)* scăzut, mic; *à ~ prix* cu preț convenabil, ieftin. 5. *(fig.)* josnic, abject; trivial; *âme basse* suflet josnic // *temps ~* timp noros, vreme închisă; *mer basse* reflux; *jour ~* scăpătat, asfințit; *~ âge* vîrstă fragedă; *à voix basse* pe șoptite; *vue basse* vedere slabă; *faire main basse sur...* a lua cu japca, a prăda. II. *adv.* 1. jos; *en ~* jos, în josul...; *d'en ~* de jos. 2. încet; *parler ~* a vorbi încet // *là-~* acolo; *ici-~* pe pămînt, în lumea aceasta; *à ~* la pămînt; *mettre ~* a făta; *jeter (mettre) à ~* a doborî. III. *m. art.* partea de jos, josul; *le ~ de la page* josul paginii // *avoir des hauts et des ~* a avea suișuri și coborîșuri (în viață).

bas^2 *m.* ciorap; *(fam.) ~ de laine* economii, bani la ciorap.

basalte *m.* *(geol.)* bazalt. — **basaltique** *adj.*

basané, ~e *adj.* 1. oacheș. 2. bronzat.

bascule *f.* *(tehn.)* basculă.

basculement *m.* basculare.

basculer I. *vi.* a bascula. II. *vt.* a răsturna. — **basculé, ~e** *adj.*

basculeur *m.* *(tehn.)* basculator.

base *f.* 1. *(geom., chim.)* bază. 2. *(constr.)* temelie, fundament; soclu; *(fig.) jeter les ~s...* a pune bazele...; *(fig.) sur des ~s équitables* pe baze echitabile. 3. parte inferioară, poale; picior; *la ~ d'une montagne* poalele unui munte. 4. *(fig.)* principiu, premisă // *à ~ de...* pe principiul..., în conformitate cu...

baser *vt.* (+ **sur**) a (se) întemeia, a (se) baza, a pune bază (pe).

bas-fond *(pl. ~-~s)* *m.* 1. adîncitură; depresiune. 2. *(fig., la pl.)* drojdie, pleavă; *les ~s de la société* drojdia societății.

basilic *m.* *(bot.)* busuioc.

basilique *f.* bazilică.

basket-ball *m.* baschet, baschet-bal.

baskett/eur, -euse *m.f.* jucător de baschet, baschetbalist.

basque^1 *f.* pulpană // *être toujours pendu aux ~s de qn.* a se ține scai de cineva.

basque^{2} *adj.* basc, aparţinînd bascilor // **béret** ~ bască.

bas-relief *(pl. ~-~s)* *m.* basorelief.

basse *f.* *(muz.)* bas.

basse-cour *(pl. ~s-~s)* *f.* **1.** curtea de păsări. **2.** orătănii.

bassement *adv.* josnic, mişeleşte.

bassesse *f.* josnicie, mîrşăvie.

basset *m.* (cîine) baset.

bassin *m.* **1.** lighean (mare). **2.** bazin; rezervor.

bassinet *m.* lighenaş.

bastion *m.* bastion.

bastonnade *f.* ciomăgeală.

bastringue *m.* *(pop.)* sfredel.

bas-ventre *(pl. ~-~s)* *m.* burtă, vintre.

bât *m.* samar // *chacun sait où le ~ le blesse* fiecare şi-o ştie pe-a lui.

bataillard, ~e *adj.* bătăios.

bataille *f.* bătălie, luptă.

batailler *vi.* **1.** a se bate, a se încăiera. **2.** *(fig.)* a polemiza; a contesta.

bataill/eur, -euse *adj., m.* (om) bătăios, certăreţ.

bataillon *m.* *(mil.)* batalion.

bâtard, ~e I. *adj.* **1.** *(despre copii)* nelegitim, natural. **2.** *(despre animale)* corcit. **II.** *m.f.* bastard. **III.** *f.* scriere batardă.

bateau *m.* **1.** vapor, vas, navă. **2.** încărcătură a unui vapor // *monter un ~* a juca o festă.

bateler *vt.* a transporta cu vaporul.

batel/eur, -euse *m.f.* scamator, măscărici.

bateli/er, -ère *m.f.* barcagiu, luntraş.

bathyscaphe *m.* *(mar.)* batiscaf.

bathysphère *f.* *(mar.)* batisferă.

bâti *m.* batir.

batifolage *m.* zbenguială; zburdălnicie.

batifoler *vi.* *(fam.)* a se zbengui, a se zbînţui.

batillage *m.* clipocit (de apă).

batiller *vi.* *(despre ape)* a clipoci.

bâtiment *m.* **1.** clădire, edificiu, construcţie. **2.** bastiment, navă mare.

bâtir^{1} *vt.* **1.** a clădi, a construi. **2.** *(fig.)* a făuri, a întocmi // *~ en l'air* a-şi face castele în Spania. — **bâti, ~e** *adj.* **(1).**

bâtir^{2} *vt.* a însăila.

bâtisse *f.* **1.** zidărie (a unei construcţii). **2.** clădire, edificiu.

bâtiss/eur, -euse *m.f.* **1.** constructor. **2.** *(fig.)* întemeietor, făuritor.

batiste *f.* *(text.)* batist.

bâton *m.* băţ, ciomag; baston; *mettre des ~s dans les roues (de qn.)* a pune (cuiva) beţe în roate // *à ~s rompus* fără şir, fără continuitate; alandala.

bâtonner *vt.* a ciomăgi.

bâtonnet *m.* beţigaş; bastonaş.

battage *m.* treierat; treieriş.

battant, ~e I. *adj.* batant, care se închide singur; *porte ~e* uşă batantă // *tambour ~* repede, în doi timpi şi trei mişcări; *~-neuf* nou-nouţ. **II.** *m.* **1.** limbă de clopot. **2.** batant, canat.

batte *f.* **1.** mai. **2.** bătător.

battement *m.* lovitură (repetată), bătaie; *~ du cœur* bătaie, pulsaţie a inimii.

batterie *f.* **1.** *(muz., mil., el.)* baterie. **2.** *(fig., la pl.)* manevre, uneltiri, maşinaţii // *dresser ses ~s* a-şi lua (toate) măsurile.

batteuse *f.* batoză, maşină de treierat.

battre I. *vt.* **1.** a bate; *(fig.)* *~ le fer pendant qu'il est chaud* a bate fierul cît e cald. **2.** a bate, a învinge (în luptă); *(fig.)* a triumfa (asupra). **3.** a lovi, a izbi. **4.** a străbate, a cutreiera; *(fig.)* *~ la campagne* a bate cîmpii; a divaga. **5.** a agita, a scutura (amestecuri lichide) // *~ les oreilles* a împuia urechile; *~ froid à qn.* a manifesta răceală faţă de cineva. **II.** *vi.* **1.** a bate, a lovi (în); *~ des mains* **a.** a bate din mîini; a aplauda; **b.** *(fig.)* a aproba, a fi de acord. **2.** *(despre inimă)* a bate // *~ son plein* a atinge apogeul, a fi în toi. **III.** *vr.* a se bate, a se lupta; *(fig.)* *se ~ contre des moulins à vent* a se bate cu morile de vînt.

battu, ~e I. *adj.* bătut, bătătorit // *yeux ~s* ochi încercănaţi. **II.** *f.* *(vîn.)* bătaie, goană.

baudet *m.* măgar (de prăsilă).

baudruche *f.* băşică (de bou, oaie).

bauge *f.* **1.** vizuină a mistreţului. **2.** loc murdar, cloacă. **3.** chirpici.

baume *m.* **1.** *(chim.)* balsam, răşină parfumată. **2.** *(fig.)* consolare, alinare.

bauxite *f.* *(mineral.)* bauxită.

bavard, ~e *adj.* **1.** vorbăreţ, guraliv. **2.** *(fig.)* indiscret.

bavardage *m.* flecăreală, trăncăneală.

bavarder *vi.* a flecări, a trăncăni.

bave *f.* **1.** bale. **2.** *(fig.)* vorbe veninoase.

baver *vi.* a-i curge bale // *~ sur...* a ponegri, a calomnia.

bayer *vi.* *(fam.)* a sta cu gura căscată (privind).

bazar *m.* bazar.

béant, ~e *adj.* larg deschis, căscat.

béat, ~e *adj.* **1.** calm, liniştit. **2.** bigot. **3.** *(fam.)* prostănac.

béatitude *f.* (stare de) beatitudine; fericire deplină.

beatnic [bit-nik] *m.* bitnic, tînăr contestatar.

beau *(m. sg., înainte de vocală,* **bel), belle** *(m. pl. ~x)* **I.** *adj.* **1.** frumos. **2.** considerabil, mare; *belle fortune* avere considerabilă. **3.** *(fig.)* remarcabil; *~ talent* talent remarcabil. **4.** *(cu valoare de superl.)* straşnic, grozav // *un ~ jour...* **a.** într-o bună zi...; **b.** pe neaşteptate; *au ~ milieu (de)* **a.** drept în mijloc(ul); **b.** în toiul...; *le bel âge* tinereţea; *un bel âge* o vîrstă respectabilă; *belle humeur* bună dispoziţie; *l'échapper belle* a ieşi basma curată; *il y a ~ temps...* e mult de cînd; *avoir ~ (urmat de un inf.)* în zadar, degeaba; *bel et bien* **a.** de tot, cu totul; **b.** realmente; *à belles dents* cu înverşunare; *la manquer belle* a scăpa ocazia. **II.** *m.* **1.** *(art.)* frumosul. **2.** frumuseţe. **III.** *f.* **1.** (femeie) frumoasă. **2.** *(la pl.)* sexul frumos // *en faire voir de belles à qn.* a-i face mizerii cuiva.

beaucoup I. *adv.* **1.** mult; *c'est ~ si...* **a.** mult a trebuit să...; **b.** din fericire...; (+ **de,** *urmat de adv. de comparaţie)* *de ~* (cu) mult mai...; *(precedat de un comp.)* *être plus jeune que... de ~* a fi (cu) mult mai tînăr decît...; *(urmat de un superl. relat.)* *de ~ plus agé que...* cu mult mai bătrîn decît... **2.** din abundenţă, din plin, (în mod) copios. **3.** în număr mare. **4.** intens; *travailler ~* a munci intens, mult. **5.** *(cu valoare de superl.)* foarte, extrem de...; *merci ~* foarte mulţumesc. **II.** *m.* *c'est ~ de...* este mare lucru să...; *il s'en faut de* ~ **a.** mai are pînă să; **b.** este o mare deosebire.

beau-fils *(pl.* ~*x*-~*)* *m.* **1.** ginere. **2.** fiu vitreg.

beau-frère *(pl.* ~*x*-~*s)* *m.* cumnat.

beau-père *(pl.* ~*x*-~*s)* *m.* **1.** socru. **2.** tată vitreg.

beauté *f.* **1.** frumuseţe. **2.** femeie frumoasă. **3.** sexul frumos // *(fam.) se (re) faire une* ~ a se farda; *être en* ~ a arăta bine.

beaux-arts *m. pl.* arte frumoase, bele-arte.

beaux-parents *m. pl.* socri.

bébé *m.* copilaş, bebe, prunc.

bec *m.* **1.** cioc, plisc (la păsări). **2.** *(fam.)* bot. **3.** *(fam.)* gură. **4.** vîrf. **5.** bec; ~ *de gaz* bec de gaz; felinar. **6.** muştiuc (la unele instrumente muzicale). **7.** *(geogr.)* pinten, limbă (de pămînt) // *en* ~ *d'aigle* coroiat, acvilin; *blanc-*~ începător, boboc, cu caş la gură; *(fam.) avoir une prise de* ~ *avec...* a se ciorovăi cu...

bécarre *(muz.)* *m.* becar.

bécasse *f.* **1.** *(ornit.)* becaţă, sitar. **2.** *(fam.)* neroadă, gîscă.

bécassine *f.* **1.** *(ornit.)* becaţină. **2.** *(fam.)* prostuţă, neroadă.

bec-de-lièvre *(pl.* ~*s-de-*~*)* *m.* *(med.)* buză de iepure.

béchage *m.* săpare; săpat.

béchamel *(culin.)* sos alb.

bêche *f.* cazma; hîrleţ.

bêcher *vt.* a săpa, a întoarce (pămîntul) cu cazmaua.

bêchette *f.* căzmăluţă.

bêcot *m.* *(fam.)* guriţă, pupic.

bécoter, bécotter *vt. vr.* *(fam.)* a (se) pupa.

becqueter I. *vt.* **1.** a lovi cu ciocul. **2.** a ciuguli. **II.** *vr.* *(pop.)* a se pupa (reciproc).

bedeau *m.* ţîrcovnic; paraclis(i)er.

bédouin, ~**e** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* beduin.

béer *vi.* *(folosit numai la: part. prez.* **béant**; *part. trec.* **bé,** ~**e)** a fi căscat, a fi larg deschis; *(rester) bouche bée* (a rămîne) cu gura căscată.

beffroi *m.* (turn cu) clopot.

bégaiement, bégayement *m.* bîlbîială, gîngăveală.

bégayer I. *vi.* a (se) bîlbîi, a gîngăvi. **II.** *vt.* a bîigui; ~ *une excuse* a bîigui o scuză.

bégay/eur, -euse *adj.*, *m.f.* bîlbîit, (om) gîngav.

bégonia, bégonie *m.* *(bot.)* begonie.

béguètement *m.* behăit (de capră).

bégueter *vi.* *(despre capre)* a behăi.

bégueule *f.* *(fam.)* mironosiţă.

bégueulerie *f.*, **bégueulisme** *m.* *(fam.)* ipocrizie, făţărnicie.

béguin *m.* scufie, căciuliţă // *(fam.) avoir un* ~ *pour qn.* a avea o slăbiciune pentru cineva.

beige *adj.* (de culoare) bej.

beigne *f.* *(pop.)* palmă, scatoalcă.

beignet *m.* *(culin.)* clătită.

bel[1] *adj.* v. **beau.**

bel[2] *m.* *(fiz.)* bel.

bêlement *m.* behăit.

bêler *vi.* a behăi.

belette *f.* *(zool.)* nevăstuică.

belge *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* belgian, (locuitor) din Belgia.

bélier *m.* berbec.

bélière *f.* talangă (a berbecului).

bélinographe *m.* *(fiz.)* belinograf.

bélître *m.* *(înv.)* om de nimic, puşlama.

belladone *f.* *(bot.)* beladonă, mătrăgună.

bellâtre *adj. invar.*, *m.* închipuit; fudul.

belle *adj. f.* v. **beau.**

belle-fille *(pl.* ~*s-*~*s)* *f.* **1.** noră. **2.** fiică vitregă.

belle-mère *(pl.* ~*s-*~*s)* *f.* **1.** soacră. **2.** mamă vitregă.

belles-lettres *f. pl.* beletristică.

belle-sœur *(pl.* ~*s-*~*s)* *f.* **1.** cumnată. **2.** soră vitregă.

belliciste *m.*, *adj.* războinic, belicos.

belligérance *f.* situaţia de beligerant; beligeranţă.

belligérant, ~**e** *adj.*, *m.f.* beligerant.

belliqu/eux, -euse *adj.* **1.** belicos, războinic. **2.** *(fam.)* agresiv.

bellot, ~**te** *adj.* *(fam.)* frumuşel; drăguţ.

belluaire *m.* *(ist.)* **1.** gladiator. **2.** îmblînzitor de fiare.

belvédère *m.* *(arhit.)* belvedere; foişor.

bémol *m.* *(muz.)* bemol.

bénédictin, ~**e I.** *m.f.* (călugăr) benedictin. **II.** *f.* (băutură) benedictină.

bénédiction *f.* binecuvîntare.

bénéfice *m.* **1.** beneficiu; *(ec.) participation aux* ~*s* participare la beneficii; *(jur.) sous* ~ *d'inventaire* sub beneficiu de inventar; *(fig.)* în mod provizoriu. **2.** profit, cîştig // *au* ~ *de...* în folosul...

bénéficiaire *adj.*, *m.f.* beneficiar.

bénéficier *vi.* **(+ de)** a beneficia (de); a trage profit (din), a profita (de).

benêt *adj.*, *m.* nătîng, prostuţ.

bénévole *adj. invar.* **1.** benevol. **2.** *(înv.)* binevoitor. — **bénévolement** *adv.*

bénignité *f.* **1.** blîndeţe. **2.** *(med.)* benignitate.

bén/in, -igne *adj.* **1.** indulgent; blînd, blajin. **2.** fără consecinţe grave. **3.** *(med.)* benign. — **bénignement** *adv.*

bénir *vt.* a binecuvînta // *pain bénit* anafură; *eau bénite* agheasmă.

bénitier *m.* agheasmatar.

benjamin, ~**e** [bẽ ~] *m.f.* prîslea; mezin.

benjoin [bẽ ~] *m.* smirnă.

benne *f.* **1.** *(tehn.)* benă. **2.** *(mine.)* vagonet. **3.** coş care se prinde în spate (pentru culesul strugurilor).

benoîtement *adv.* cu bunătate (prefăcută).

benzine *f.* *(chim.)* benzen.

benzoïque [bẽ ~] *adj.m.* *(chim.)* benzoic.

benzol *m.* *(chim.)* benzol.

béquille *f.* **1.** cîrjă. **2.** *(av.)* bechie.

béquiller *vi.* *(fam.)* a merge în cîrje.

bercail *m.* **1.** stînă, tîrlă. **2.** *(fig.)* casă părintească, cămin.

berceau *m.* **1.** leagăn. **2.** *(mar.)* cavalet. **3.** boltă de frunziş; umbrar // *étouffer au* ~ a sugruma din faşă; a smulge din rădăcină.

bercement *m.* legănare; legănat.

bercer *vt. vr.* **1.** a (se) legăna. **2.** *(fig.* + **de)** a (se) hrăni (cu), a (se) amăgi. **3.** *(fig.)* a (se) alina; a (se) consola.

berc/eur, -euse I. *adj.* care leagănă. **II.** *f.* **1.** leagăn suspendat. **2.** balansoar. **3.** cîntec de leagăn.

béret *m.* beret(ă); basc(ă).

bergamote *f.* *(bot.)* (pară) bergamotă.

berg/er, -ère *m.f.* cioban, păstor // *chien de* ~ cîine ciobănesc.

bergerette *f.* **1.** ciobăniță, păstoriță. **2.** *(ornit.)* codobatură. **3.** *(muz.)* pastorală.
bergerie *f.* **1.** stînă, tîrlă. **2.** turmă de oi. **3.** *(lit.)* pastorală.
berline *f.* **1.** *(înv.)* berlină. **2.** *(min.)* vagonet. **3.** limuzină cu patru uși.
berlingot *m.* *(fam.)* trăsură veche, hodoroagă.
berlue *f.* *avoir la* ~ a avea orbul găinilor; *(fig.)* a judeca strîmb.
berne *f.* *pavillon (drapeau) en* ~ pavilion, steag în bernă.
berner *vt.* *(fam.)* **1.** a lua în derîdere. **2.** a păcăli.
berthe *f.* garniță (de lapte).
besace *f.* desagă, traistă // *réduire (mettre) à la* ~ a aduce la sapă de lemn.
besaci/er, -ère *m.f.* cerșetor.
besicles *f. pl.* *(ir.)* ochelari, bicicletă.
besogne *f.* treabă, lucru, muncă; *aller vite en* ~, *abattre (expédier) de la* ~ a fi expeditiv la treabă, a munci cu spor.
besogner *vi.* *(înv.)* a munci.
besogn/eux, -euse **I.** *adj.* *(despre oameni)* strîmtorat, sărac. **II.** *m.f.* (om) nevoiaș.
besoin *m.* **1.** nevoie, trebuință, necesitate. **2.** lipsă; mizerie. **3.** *(la pl.)* necesități fiziologice // *pour le* ~ *de la cause* de circumstanță.
besti/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* *adj.* bestial. — **bestialement** *adv.*
bestialité *f.* bestialitate.
bestiaux *m. pl.* vite.
bestiole *f.* gînganie.
best-seller [best-] *m.* (carte) best-seller; succes de librărie.
bétail *m.* vite; *gros* ~ vite cornute mari; *menu* ~ vite cornute mici.
bête **I.** *f.* **1.** animal, dobitoc. **2.** *(fam.)* lighioană, insectă (vătămătoare) // ~ *noire* gogoriță, sperietoare; ~ *à bon Dieu* buburuză; *chercher la petite* ~ a căuta nod în papură. **II.** *adj. invar.* **1.** prost; ~ *comme un pot (une cruche, une oie)* prost ca o cizmă, tîmpit. **2.** *(fam.)* zăpăcit // *pas si* ~*!* nu se prinde! nu mă duci! — **bêtement** *adv.* (**II**).
bêtise *f.* **1.** prostie, lipsă de inteligență. **2.** inepție, stupiditate.
béton *m.* *(constr.)* beton // *(la fotbal)* *faire le* ~ a face zid.
bétonnage *m.* *(constr.)* betonare.
bétonner *vt.* *(constr.)* a betona.
bétonnière *f.* betonieră.
betterave *f.* sfeclă (roșie).
beuglement *m.* **1.** muget. **2.** *(fig.)* răget, zbieret.
beugler *vi.* **1.** a mugi. **2.** *(fam.)* a rage, a zbiera.
beurre *m.* unt; ~ *noir* unt încins // *petit-*~ biscuit; *c'est un (vrai)* ~ merge ca uns, ca pe roate; *faire son* ~ a prinde cheag, a-și face o situație.
beurré *m.* pară zemoasă.
beurrée *f.* tartină cu unt.
beurrer *vt.* a unge cu unt.
beurrier *m.* untieră.
beuverie *f.* chef monstru.
bévue *f.* **1.** greșeală grosolană; gogomănie. **2.** confuzie; eroare.
bey [bɛ] *m.* bei.
bi- *elem. de comp.* bi-, cu două...; în două...
biais, ~**e** **I.** *adj.* pieziș, oblic. **II.** *m.* **1.** linie oblică; oblicitate. **2.** *(fig.)* mijloc indirect, cale piezișă // *en (de)* ~ **a.** în verif; **b.** *(fig.)* pe ocolite, indirect.
biaiser *vi.* **1.** a merge pieziș, (de-a) curmeziș(ul). **2.** *(fig.)* a o lua pe ocolite, *(fam.)* pe după piersic.
bibelot *m.* bibelou.
biberon *m.* biberon.
bible *f.* **1.** biblie. **2.** *(fig.)* carte de căpătîi.
bibliographe *m.* bibliograf.
bibliographie *f.* bibliografie. — **bibliographique** *adj.*
bibliologie *f.* bibliologie. — **bibliologique** *adj.*
bibliophile *m.* bibliofil.
bibliophilie *f.* bibliofilie.
bibliothécaire *m.* bibliotecar.
bibliothéconomie *f.* biblioteconomie. — **bibliothéconomique** *adj.*
bibliothèque *f.* bibliotecă.
biblique *adj.* biblic.
bicarbonate *m.* *(chim.)* bicarbonat.
bicéphale *adj.* **1.** *(despre un făt, un animal)* bicefal. **2.** *(fig.)* cu doi conducători.
biceps [~sɛps] *m.* *(anat.)* biceps.
biche *f.* căprioară.
bicher *vi.* *(pop.)* **1.** a merge strună. **2.** a reuși.
bichette *f.* căprioară tînără.
bichonner *vt. vr.* a (se) dichisi, a (se) ferchezui.
bicolore *adj.* bicolor.
bicoque *f.* bojdeucă; magherniță.
bicorne **I.** *adj.* cu două colțuri. **II.** *m.* (pălărie) bicorn.
bicot *m.* *(fam.)* ied.
bicyclette *f.* bicicletă.
bicycliste *m.* biciclist.
bidet *m.* **1.** căluț. **2.** bideu.
bidon *m.* **1.** bidon. **2.** *(pop.)* pîntec, burdihan.
bidonville *m.* cartier mizer.
bielle *f.* *(tehn.)* bielă.
biellette *f.* *(tehn.)* bieletă.
bien **I.** *adv.* **1.** bine; ~ *ou mal* de bine, de rău; *tout est* ~ *qui finit* ~ toate-s bune cînd se sfîrșesc cu bine. **2.** foarte, cît se poate de; ~ *laid* foarte urît. **3.** aproximativ; cam, vreo, circa; *il y a* ~ *5 ans* sînt vreo 5 ani. **4.** (cu) mult (mai); ~ *plus* mult mai mult // *vouloir* ~ a voi, a fi de acord; ~ *que* deși; *aller* ~ a fi sănătos; *bel et* ~ de tot, definitiv, cu totul. **II.** *m.* **1.** *(art.)* binele; *qui* ~ *fera,* ~ *trouvera* bine faci, bine găsești; *grand* ~ *vous fasse!* să-ți fie de bine! **2.** bun (material); ~*s de consommation* bunuri de consum.
bien-aimé, ~**e** *adj., m.f.* iubit, scump.
bien-être *m.* **1.** stare plăcută, bună. **2.** bunăstare, prosperitate.
bienfaisance [~fə~] *f.* binefacere, filantropie.
bienfaisant, ~**e** [~fə~] *adj.* binefăcător; bun, folositor; salutar.
bienfait *m.* binefacere.
bienfait/eur, -trice *adj., m.f.* binefăcător.
bien-fondé *m.* *(jur.)* temei.
bienheur/eux, -euse *adj.* **1.** (prea) fericit. **2.** favorabil.
bienn/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* bienal. **II.** *f.* bienală.
bienséance *f.* bună-cuviință; decență; tact.

bienséant, ~e *adj.* cuviincios; decent; cu tact.

bientôt *adv.* **1.** curînd; *à ~* pe curînd. **2.** repede, iute.

bienveillance *f.* bunăvoință.

bienveillant, ~e *adj.* binevoitor. — **bienveillamment** *adv.*

bienvenu, ~e I. *adj.* binevenit. **II.** *m.f.* oaspete binevenit.

bienvenue *f.* bun sosit, bun venit; *souhaiter la ~ à qn.* a ura cuiva bun sosit.

bière¹ *f.* bere // *(fam.) ce n'est pas de la petite ~ !* nu-i puțin lucru!

bière² *f.* sicriu, coșciug.

biffage *m.* bifare.

biffer *vt.* **1.** a bifa. **2.** *(fig.)* a suprima; a anula.

biffure *f.* (semn de) bifare.

bifteck *m.* *(culin.)* biftec.

bifurcation *f.* bifurcare; bifurcație.

bifurquer *vi.* **1.** a se împărți în două, a se bifurca. **2.** (+ **sur, vers**) a coti (la), a o lua (spre).

bigame *adj.*, *m.f.* bigam.

bigamie *f.* bigamie.

bigarreau *m.* cireașă pietroasă.

bigarreautier *m.* cireș (care face cireșe pietroase).

bigarrer *vt.* a tărca, a împestrița, a bălța. — **bigarré, ~e** *adj.*

bigarrure *f.* **1.** tărcătură, împestrițătură. **2.** *(fig.)* amestecătură.

bigle *adj.* *(despre oameni)* sașiu.

bigler *vi.* a fi sașiu; a se uita cruciș.

bigot, ~e *adj.*, *m.f.* bigot, habotnic.

bigotisme *m.* bigotism.

bigoudi *m.* bigudiu.

bigre *interj.* *(fam.)* drace!, ei poftim!

bigrement *adv.* *(fam.)* grozav, teribil de, al dracului de.

bijou *(pl. ~x)* *m.* bijuterie, giuvaer.

bijouterie *f.* **1.** bijuterie. **2.** (magazin de) bijuterii.

bijouti/er, -ère *m.f.* bijutier, giuvaergiu.

bikini *m.* (costum de baie) bikini.

bilan *m.* bilanț; *faire le ~* a face bilanțul.

bilatér/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* bilateral. — **bilatéralement** *adv.*

bile *f.* **1.** *(fiziol.)* bilă, fiere. **2.** *(fig.)* fiere, venin, amărăciune // *se faire de la ~* a-și face sînge rău.

bili/eux, -euse *adj.* **1.** *(fiziol.)* bilios. **2.** *(fig.)* irascibil, iritabil.

bilingue *adj.* bilingv.

bilinguisme [~gyis~] *m.* *(lingv.)* bilingvism.

billard *m.* biliard.

bille *f.* **1.** bilă, sferă. **2.** *(pop.)* cap, căpățînă, dovleac.

billebaude *f.* *à la ~* alandala, în dezordine.

billet *m.* bilet // *~ de banque* bancnotă; *~ doux* scrisorică de dragoste.

billevesée *f.* trăsnaie.

billion *num. card.* bilion.

billot *m.* **1.** butuc. **2.** suport de nicovală.

bilobé, ~e *adj.* *(despre frunze)* bilobat.

bimensuel, ~e *adj.* bimensual, bilunar.

bimoteur *adj. m.*, *m.* (avion) bimotor.

binage *m.* **1.** prășire. **2.** prașilă.

binaire *adj.* binar.

biner *vt.* a prăși.

binette *f.* săpăligă.

bineur *m.*, **bineuse** *f.* *(agr.)* prășitoare.

binocle *m.* lornion.

binôme *m.* *(mat.)* binom.

bio- *elem. de comp.* bio-.

biobibliographie *f.* biobibliografie. — **biobibliographique** *adj.*

biochimie *f.* biochimie. — **biochimique** *adj.*

biographe *m.* biograf.

biographie *f.* biografie. — **biographique** *adj.*

biographier *vt.* a face o biografie.

biologie *f.* biologie. — **biologique** *adj.*

biologiste, biologue *m.* biolog.

biopsie *f.* *(med.)* biopsie.

biosphère *f.* *(geogr.)* biosferă. — **biosphérique** *adj.*

bioxyde *m.* *(chim.)* bioxid.

biparti, ~e (~te) *adj.* bipartit.

bipède *adj.*, *m.f.* biped.

biplan *adj.*, *m.* (avion) biplan.

bique *f.* **1.** *(fam.)* capră. **2.** *(pop.)* mîrțoagă.

biquet *m.* *(fam.)* ied.

biquette *f.* *(fam.)* căpriță, iadă.

biréacteur *adj.*, *m.* bireactor, avion cu reacție bimotor.

bis¹ [bi], **~e** *adj.* cenușiu-cafeniu // *pain ~* pîine neagră.

bis² [bis] *adv.*, *interj.*, *m.* bis.

bisaïeul, ~e *m.f.* străbunic.

bisaille *f.* făină neagră.

bisannuel, ~le *adj.* bianual, de două ori pe an.

biscornu, ~e *adj.* **1.** bicorn. **2.** *(fig.)* bizar, straniu.

biscotte *f.* **1.** felie de pîine uscată în cuptor; pesmet. **2.** biscuit, pișcot.

biscuit *m.* **1.** biscuit. **2.** porțelan dublu ars, biscuit.

bise¹ *f.* **1.** crivăț; vînt rece din nord. **2.** *(poetic)* iarnă.

bise² *f.* *(fam.)* sărut; pupic.

bismuth [~myt] *m.* *(chim.)* bismut.

bison *m.* *(zool.)* bizon.

bissac *m.* desagă.

bissec/teur, -trice *(mat.)* **I.** *adj.* bisector. **II.** *f.* bisectoare.

bissel *m.* *(tehn.)* bisel.

bisser *vt.* a bisa.

bissextile *adj.* *invar.* *(despre ani)* bisect.

bissexué, ~e, bissexuel, ~le *adj.* *(biol.)* bisexuat.

bistouri *m.* bisturiu.

bistre *adj.* *invar.*, *m.* (culoare) brun-închis.

bistré, ~e *adj.* brun-închis.

bistrot *m.* *(pop.)* bistrou, cîrciumioară.

bitumage *m.* *(constr.)* bitumaj; bitumare.

bitume *m.* *(chim.)* bitum.

bitumer, bituminer *vt.* *(constr.)* a bitumina.

bitumin/eux, -euse *adj.* *(chim.)* bituminos.

bivouac *m.* bivuac.

bivouaquer *vi.* a bivuaca.

bizarre *adj.* bizar, ciudat, straniu. — **bizarrement** *adv.*

bizarrerie *f.* bizarerie, ciudățenie.

black-out [~-aut] *m.* *(mil.)* camuflaj // *(fam.) imposer le ~* a impune discreție absolută, tăcere totală.

blafard, ~e *adj.* **1.** *(despre lumină, culori)* alburiu; șters. **2.** *(despre ten, figură)* palid, livid.

blague *f.* **1.** punguţă de tutun. **2.** *(fam.)* minciuni. **3.** *(fam.)* glumă, farsă // *sans ~ !* n-aş crede!

blaguer I. *vi.* **1.** *(fam.)* a spune minciuni. **2.** a glumi; a face farse. **II.** *vt.* *(fam.)* a lua pe cineva în derîdere.

blagu/eur, -euse *adj., m.f.* (om) glumeţ, mucalit, hîtru.

blair *m.* *(pop.)* nas.

blaireau *m.* **1.** *(zool.)* bursuc, viezure. **2.** pămătuf (de bărbierit).

blâmable *adj.* blamabil, condamnabil, reprobabil.

blâme *m.* dezaprobare, oprobriu; blam.

blâmer *vt.* a dezaproba, a reproba, a blama.

blanc, blanche I. *adj.* **1.** alb. **2.** curat. **3.** *(fig.)* candid, pur. **4.** *(fam.)* alb, cu părul alb // *donner carte blanche à qn.* a da cuiva mînă liberă; *gelée blanche* chiciură, promoroacă. **II.** *m.* **1.** alb, culoarea albă; *signer en ~* a semna în alb. **2.** albituri, pînzeturi; *magasin de ~* magazin cu albituri. **3.** *(poligr.)* albitură // *~ de poulet* piept de pui, de pasăre. **III.** *f.* **1.** *(muz.)* doime. **2.** bilă albă (la biliard).

blanc-bec *m.* *(fam.)* boboc; tînăr fără experienţă.

blanchaille *f.* *(iht.)* albitură.

blanchâtre *adj. invar.* alburiu, albicios.

blancheur *f.* albeaţă; *(fig.)* naivitate, inocenţă.

blanchiment *m.* albit; albire.

blanchir I. *vt.* **1.** a albi, a înălbi. **2.** a spăla (rufe). **3.** *(culin.)* a opări. **4.** *(fig.)* a dezvinovăţi. **II.** *vi.* **1.** a se albi; a deveni alb. **2.** *(fig.)* a îmbătrîni, a se învechi (într-o meserie). **III.** *vr.* **1.** a se păta cu ceva alb. **2.** *(fig.)* a se dezvinovăţi.

blanchissage *m.* **1.** albire. **2.** spălat (al rufelor). **3.** rafinare (a zahărului).

blanchissant, ~e *adj.* **1.** care începe să albească. **2.** care înălbeşte, care curăţă.

blanchisseuse *f.* spălătoreasă.

blanc-seing *(pl. ~s-~s)* *m.* hîrtie iscălită în alb.

blandices *f. pl.* nuri.

blanquette *f. (culin.)* tocăniţă din carne albă cu ciuperci şi arpagic.

blasement *m.* blazare; plictiseală, dezgust.

blaser *vt. vr.* a (se) blaza; a (se) plictisi, a (se) dezgusta (de toate). — **blasé, ~e** *adj., m.f.*

blason *m.* blazon; stemă.

blasphéma/teur, -trice *m.f., adj.* hulitor.

blasphématoire *adj.* **1.** de blestem, de hulă. **2.** care blestemă, care huleşte.

blasphème *m.* **1.** *(rel.)* blasfemie, hulă. **2.** blestem.

blasphémer *vt. vi.* **1.** *(rel.)* a rosti o blasfemie, a huli. **2.** a blestema.

blatier *m.* grînar, negustor de grîne.

blatte *f.* *(entom.)* gîndac-de-bucătărie, libarcă.

blazer [-zər] *m.* vestă de flanelă colorată.

blé *m.* grîu.

blême *adj.* alb la faţă, (foarte) palid, livid.

blêmir *vi.* a păli (brusc); a se albi la faţă; a se îngălbeni.

blêmissement *m.* pălire (bruscă); îngălbenire (la faţă).

blende [blã:də] *f.* *(mineral.)* blendă.

blépharite *f.* *(med.)* blefarită.

blèsement *m.* pelticărie; pelticie, pelticeală.

bléser *vi.* a vorbi peltic.

blessant, ~e *adj.* jignitor, ofensator.

blesser I. *vt. vr.* a (se) răni. **II.** *vt.* **1.** a jigni, a ofensa. **2.** *(jur.)* a prejudicia; a păgubi. — **blessé, ~e** *adj., m.f.*

blessure *f.* **1.** rană. **2.** jignire, ofensă.

blet, ~te *adj.* *(despre fructe)* trecut, fleşcăit.

blettir *vi.* *(despre fructe)* a se trece, a se fleşcăi.

bleu, ~e I. *adj.* bleu, albastru (deschis); azuriu // *conte ~* basm cu zîne; *colère ~e* furie oarbă. **II.** *m.* **1.** albastru. **2.** albăstreală, scrobeală. **3.** *(fam.)* vînătaie // *en être (rester) ~* a fi (a rămîne) uluit; *~ de travail* salopetă; *(fam.) passer au ~* a face uitat, a nu menţiona.

bleuâtre *adj. invar.* albăstriu, spre albastru.

bleuet *m.* *(bot.)* albăstrea, albăstrică.

bleuir *vt. vi.* a (se) învineţi.

bleuissement *m.* albăstrire.

bleuté, ~e *adj.* **1.** albăstrior. **2.** albăstriu, spre albastru.

bleuter *vt.* a albăstri.

blindage *m.* *(mil., el.)* blindaj.

blinder *vt.* *(mil.)* a blinda. — **blindé, ~e** *adj.*

bloc *m.* bloc; *(fig.) faire ~ contre...* a face bloc, a se alia împotriva...; *en ~* **a.** în bloc, laolaltă; **b.** în mare.

blocage *m.* **1.** blocare. **2.** *(sport)* stop, stopare. **3.** *(constr.)* blocaj.

blockhaus [-aus] *m.* bloc, bloc-haus.

bloc-notes *(pl. ~s-~s)* *m.* blocnotes.

blocus [-kys] *m.* *(ec., pol.)* blocadă.

blond, ~e *adj., m.f.* blond.

blondinet, ~e *adj., m.f.* (copil) bălăior.

blondir I. *vi.* a deveni blond. **II.** *vt.* *(culin.)* a rumeni (în grăsime).

bloquer *vt.* a bloca.

blottir *vr.* a se ghemui, a se cuibări.

blouse *f.* **1.** bluză. **2.** haină uşoară şi largă.

blouson *m.* *(sport.)* bluzon.

blousse *f.* *(text.)* puf de lînă.

blue-jean [bludʒin] *(pl. ~-~s)* *m.* blugi *m.pl.*

blues [bluz] *m.* *(muz.)* foxtrot lent.

bluet *m.* v. **bleuet.**

bluette *f.* **1.** scînteioară. **2.** *(fig.)* foc de paie.

bluff [blœf] *m.* bluf.

bluffer [blœ-] *vt. vi.* **1.** a intimida prin bluf; a blufa. **2.** a înşela prin bluf.

blutage *m.* cernere (a făinii); cernut.

bluter *vt.* a cerne (făină).

boa *m.* *(zool.)* şarpe boa.

bob *m.* *(sport, fam.)* bob, bobslei.

bobard *m.* *(fam.)* gogoaşă, minciună.

bobe *f.* *(fam.)* grimasă.

bobèche *f.* disc de sfeşnic.

bobinage *m.* *(tehn.)* bobinare; bobinaj.

bobine *f.* **1.** mosor. **2.** *(el.)* bobină.

bobiner *vt.* a bobina, a înfăşura, a depăna pe bobină.

bobin/eur, -euse *m.f.* *(el.)* bobinator.

bobinoir *m.* *(el.)* maşină de bobinat.

bobo *m.* *(în limbajul copiilor)* durere; bubă.

bobsleigh [~slɛ] *m.* *(sport)* bobslei, bob.

bocage *m.* **1.** crîng. **2.** tufăriş, desiş.

boc/al *(pl. -aux)* *m.* borcan.

boche *m.* *(fam., peior.)* neamţ.

bock [bək] *m.* ţap (de bere).

bœuf [bœf] *(pl. ~s)* [bΦ] **I.** *m.* **1.** bou. **2.** carne de vacă // *avoir un ~ sur la langue* a nu îndrăzni să crîcnească. **II.** *adj. (pop.)* grozav, nemaipomenit; colosal; *succès ~* succes nemaipomenit.

boggie *m. (tehn.)* boghiu.

bohème **I.** *adj., m.f.* boem. **II.** *f. (lit., muz.)* boemă.

bohémien, ~ne *adj.; m.f. (cu maj.)* **1.** (locuitor) din Boemia. **2.** ţigan.

boire^1 **I.** *vt.* **1.** a bea; *~ le vin du marché* a bea aldămaşul. **2.** a suge, a absorbi. **3.** *(fig.)* a înghiţi, a îndura. **4.** a chefui; a se îmbăta. **II.** *vi.* **1.** a bea; a consuma băuturi alcoolice; *aimer à ~* a-i plăcea să bea // *qui a bu, boira* năravul din fire n-are lecuire.

boire^2 *m.* băut, faptul de a bea.

bois *m.* **1.** lemn. **2.** pădure; codru. **3.** tijă (la steag). **4.** *(muz., la pl.)* instrumente de suflat din lemn // *homme de ~* mălai mare; *on vera de quel ~ je me chauffe* vă arăt eu vouă, cine sînt (eu).

boisage *m.* **1.** *(constr.)* sprijinire. **2.** lemn, bîrnă de sprijin.

boisement *m.* împădurire.

boiser *vt.* **1.** *(constr.)* a sprijini cu bîrne (de lemn). **2.** a căptuşi cu lemn. **3.** a împăduri. — **boisé, ~e** *adj.*

boiserie *f.* lambriuri (de lemn).

boisseau *m.* ob(o)roc (de măsurat cereale).

boisselier *m.* dogar.

boissellerie *f.* (obiecte de) dogărie.

boisson *f.* **1.** băutură. **2.** beţie; *s'adonner à la ~* a lua darul beţiei.

boîte *f.* **1.** cutie. **2.** conţinutul unei cutii. **3.** *(peior.)* loc de muncă // *~ de nuit* local de noapte, cabaret; *(ir.) mettre en ~* a lua în derîdere.

boîtement *m.* şchiopătare.

boîter *vi.* a şchiopăta.

boît/eux, -euse *adj. m.f.* şchiop.

boîtier *m.* **1.** sipet. **2.** sistem de capace (la ceas).

bol^1 *m.* **1.** bol, castronaş. **2.** conţinutul unui bol // *avoir ras — le — ~* a fi sătul pînă-n gît.

bol^2 *m.* bol, cocoloş.

boléro *m.* **1.** (vestă) bolerou. **2.** *(cor., muz.)* bolero.

bolet *m. (bot.)* mînătarcă, hrib.

bolide *m. (astr.)* bolid // *comme un ~* ca fulgerul.

bolivien, ~ne *adj.; m.f. (cu maj.)* bolivian, (locuitor) din Bolivia.

bombance *f. (fam.)* zaiafet, chiolhan.

bombardement *m.* **1.** bombardare. **2.** bombardament.

bombarder *vt.* a bombarda.

bombardier *m.* bombardier, avion de bombardament.

bombe *f. (mil.)* bombă // *tomber comme une ~* a sosi pe neaşteptate, ca trăsnetul; *faire la ~* a trage un chef.

bombement *m.* bombare.

bomber *vt. vr.* a (se) bomba. — **bombé, ~e** *adj.*

bombyx *m.* vierme-de-mătase.

bon^1, **bonne** **I.** *adj.* **1.** bun, de calitate; *~ ouvrier* muncitor bun, priceput. **2.** agreabil, plăcut. **3.** favorabil. **4.** bun, binevoitor, indulgent; *~nes paroles* vorbe bune, vorbe de încurajare; *vous êtes trop ~* sînteţi prea bun, prea amabil. **5.** (+ **à**) bun (de), eficace; apt (pentru); *il n'est ~ à rien* nu-i bun de nimic, nu-i nimic de capul lui; *à quoi ~?* la ce bun? la ce foloseşte? pentru ce? **6.** rentabil; avantajos; *~ métier* meserie rentabilă // *~ père* tată afectuos; *~ nombre de...* număr considerabil de...; *de ~ne heure* devreme; *de ~ matin* dis-de-dimineaţă. **II.** *adv.* bine; *tenir ~* a se ţine bine, a rezista, a nu se da bătut // *pour (tout) de ~* (în mod) serios; *comme ~ vous semble* cum vrei, cum ţi-e voia.

bon^2 *m.* bon, dovadă scrisă.

bonace *f.* acalmie, calm (al mării).

bonasse *adj. invar.* **1.** blajin. **2.** bleg, naiv.

bon-bec *(pl. ~s-~s)* *m.* bun de gură; guraliv.

bonbon *m.* bomboană.

bonbonne *f.* **1.** damigeană. **2.** canistră.

bonbonnière *f.* bombonieră.

bond *m.* săritură, salt; *~ calitatif* salt calitativ // *du premier ~* dintr-un condei; *faire faux ~ (à)* a-şi călca cuvîntul (faţă de).

bonde *f.* **1.** vrană. **2.** cep.

bondé, ~e *adj. (fig.)* înţesat, arhiplin.

bondir *vi.* a sări, a face salturi.

bondissement *m.* **1.** salt; săritură. **2.** *(fig.)* emoţie vie.

bonheur *m.* **1.** fericire; *par ~* din fericire. **2.** noroc, şansă; circumstanţă favorabilă.

bonhomie *f.* bonomie, cumsecădenie.

bonhomme *(pl. bonshommes)* **I.** *m.* **1.** bonom, om cumsecade. **2.** *(fam.)* om credul, naiv. **3.** moş(neag). **4.** om, bărbat. **II.** *adj.* cumsecade.

boni *(pl. ~s)* *m. (ec.)* **1.** primă. **2.** beneficiu.

bonification *f.* **1.** îmbunătăţire, ameliorare. **2.** bonificaţie; bonificare.

bonifier *vt. vr.* a (se) îmbunătăţi; a (se) ameliora.

boniment *m.* **1.** *(fam.)* reclamă sforăitoare. **2.** vorbe amăgitoare.

bonjour *m.* bună ziua; *(fam.) c'est simple comme ~* e simplu ca bună ziua // *dire ~* a saluta.

bonne *f.* femeie de serviciu; *~ à tout faire* femeie la toate.

bonne-maman *(pl. ~s—~s)* *f.* bunicuţă, mamă-mare.

bonnement *adv.* simplu, fără ocolişuri; cu bună-credinţă; *tout ~* **a.** pur şi simplu; **b.** realmente, de necontestat.

bonnet *m.* **1.** bonetă; tichie; scuf(iţ)ă. **2.** ciur (la rumegătoare) // *avoir la tête près du ~* a-i sări repede ţandăra; *opiner du ~* a încuviinţa (dînd din cap).

bonnette *f.* boneţică, tichiuţă; scufiţă (pentru copii).

bonniche *f. (fam.)* slujnicuţă.

bon-papa *(pl. ~s-~s)* *m.* bunel, bunicuţ, tată-mare.

bonsoir *m.* bună seara.

bonté *f.* **1.** bunătate. **2.** *(la pl.)* amabilităţi // *ayez la ~ de...* binevoiţi să...; fiţi bun şi...

bonze *m.* bonz, preot budist.

bonzerie *f.* mănăstire de bonzi.

boomerang [bumrãg] *m.* bumerang.

borax *m. (chim.)* borax.

bord *m.* **1.** margine. **2.** bordură. **3.** ţărm, mal. **4.** bor (la pălărie). **5.** *(mar.)* bord; *tableau de ~* tablou de bord // *être au ~ de..., être sur le ~ de...* a fi pe punctul de a..., a fi gata să...; *à ras ~* plin ochi.

bordage *m.* bordare; tivire.

bordé *m.* **1.** șnur, galon, găitan (folosit la bordat). **2.** *(mar.)* bordaj.

bordeaux *adj. invar.* bordo, roșu-închis.

border *vt.* **1.** a borda, a garnisi cu bordură. **2.** a tivi. **3.** a mărgini, a se întinde de-a lungul. **4.** *(despre ape)* a trece pe lîngă (coastă, port). — **bordé, ~e** *adj.* **(1, 2).**

bordereau *m.* borderou.

bordure *f.* **1.** bordură, margine; *en* ~ **a.** la marginea; **b.** de-a lungul. **2.** cadru. **3.** *(la hochei pe gheață)* mantinelă *f.*

bore *m.* *(chim.)* bor. — **borique** *adj.*

boré/al, ~e *(m. pl. -als și -aux) adj.* boreal.

borgne I. *adj. invar.* **1.** chior. **2.** *(fig.)* prost întreținut, (cu aspect) jalnic. **3.** *(fig.)* suspect. **II.** *m.f.* chior; *au royaume des aveugles, les ~s sont rois* în țara orbilor, chiorul e împărat.

bornage *m.* **1.** hotărnicie, delimitare. **2.** *(mar.)* cabotaj.

borne *f.* **1.** bornă. **2.** *(pop.)* kilometru. **3.** *(la pl.)* hotar, frontieră, limită teritorială; *sans ~(s)* fără margini, nemărginit.

borner I. *vt.* **1.** a borna, a marca cu borne; a delimita, a mărgini. **2.** *(fig.)* a restrînge; a limita. **II.** *vr.* **(+ à) 1.** a se limita (la). **2.** *(fig.)* a se mulțumi (cu). — **borné, ~e** *adj.* **(I 1).**

bosquet *m.* boschet.

bossage *m.* *(arhit.)* bosaj.

bosse *f.* **1.** cocoașă. **2.** cucui. **3.** ridicătură (de teren). **4.** *(fig.)* talent; înclinație.

bosser I. *vi.* *(pop.)* a munci din greu. **II.** *vt.* *(mar.)* a lega, a fixa otgoanele.

bossu, ~e *m.f., adj.* cocoșat.

boston *m.* (vals) boston.

bot, ~e *adj.* *(despre mîini, picioare)* chircit.

botanique I. *adj.* botanic. **II.** *f.* botanică.

botaniste *m.f.* botanist.

botte¹ *f.* mănunchi, legătură; snop.

botte² *f.* cizmă // *à propos de ~s* hodoronc-tronc, nitam-nisam.

botteler *vt.* a lega, a strînge în mănunchi, a înmănunchea.

botter *vt. vr.* a (se) încălța (cu cizme). — **botté, ~e** *adj.*

bottier *m.* cizmar.

bottillon *m.* legăturică (de zarzavaturi).

bottine *f.* botină; ghetuță; cizmuliță.

bouc *m.* **1.** țap; *(fig.)* ~ *émissaire* țap ispășitor. **2.** barbișon.

boucan *m.* *(fam.)* tărăboi, zarvă, tămbălău.

boucaner *vi.* *(fam.)* a face tărăboi, zarvă.

boucanier *m.* pirat, corsar.

bouchage *m.* **1.** astupare. **2.** astupătoare; dop.

boucharde *f.* *(constr.)* buciardă.

boucharder *vt.* *(constr.)* a buciarda.

bouche *f.* **1.** gură; *provisions de* ~ de-ale gurii, merinde; *être (demeurer, rester)* ~ *béante (bée)* a rămîne cu gura căscată; *avoir l'eau à la* ~ a-ți lăsa gura apă; *(la pl.) les ~s du Rhin* gurile Rinului. **2.** deschizătură, orificiu. **3.** buze. **4.** *(fig.)* gură, ins, persoană. **5.** bot. **6.** cioc.

bouché, ~e *adj.* **1.** astupat, închis, obstruat. **2.** *(fam.)* mărginit, prost // *temps* ~ timp închis, posomorît; *vin* ~ vin îmbuteliat.

bouchée *f.* **1.** îmbucătură, gură (de). **2.** bomboană de ciocolată.

boucher¹ *vt.* **1.** a înfunda, a astupa. **2.** a bara, a închide.

boucher² *m.* măcelar.

boucherie *f.* **1.** abator. **2.** măcelărie. **3.** *(fig.)* măcel.

bouche-trou *(pl.* ~-~*s)* *m.* umplutură.

bouchon *m.* **1.** dop, bușon. **2.** șomoiog, mănunchi de paie.

boucle *f.* **1.** cataramă, pafta. **2.** buclă, cîrlionț, zuluf. **3.** cot (de rîu). **4.** verigă, inel // *se serrer la* ~ a strînge cureaua; *~s d'oreilles* cercei.

bouclé, ~e *adj.* *(despre fibre, păr)* creț, buclat.

boucler I. *vt.* **1.** a strînge cu (în) catarame. **2.** a bucla, a încreți (părul). **3.** *(fam.)* a băga, a vîrî la închisoare // ~ *ses comptes* a(-și) încheia socotelile; ~ *ses malles* a-și face bagajele, a se pregăti de plecare. **II.** *vi. vr.* *(despre păr)* a (se) bucla, a (se) cîrlionța. — **bouclé, ~e** *adj.*

bouclier *m.* **1.** scut, pavăză. **2.** siguranță (la ușă).

bouddhisme *m.* *(rel.)* budism. — **bouddhiste** *m., adj.*

bouder I. *vi.* a sta îmbufnat, bosumflat. **II.** *vt.* a face mutre (cuiva); a face mofturi.

bouderie *f.* îmbufnare, supărare; țîfnă.

boud/eur, -euse *adj., m.f.* (om) îmbufnat, bosumflat.

boudin *m.* caltaboș // *s'en aller en eau de* ~ a se duce pe apa sîmbetei; *ressort à* ~ arc în spirală.

boudoir *m.* budoar.

boue *f.* **1.** noroi. **2.** *(geol.)* depozit; sediment. **3.** *(fig.)* mocirlă.

bouée *f.* *(mar.)* geamandură // ~ *de sauvetage* colac de salvare.

boueur *m.* gunoier; măturător.

bou/eux, -euse *adj.* **1.** plin de noroi; noroios. **2.** murdar.

bouffant, ~e *adj.* umflat, bufant, înfoiat.

bouffe¹ *adj. invar.* buf, comic; *opéra* ~ operă bufă.

bouffe² *f.* *(pop.)* haleală; *(arg.)* crăpelniță.

bouffée *f.* suflare, adiere, pală.

bouffer I. *vi.* a se umfla, a se înfoia. **II.** *vt.* *(pop.)* a hali, a înfuleca.

bouffi, ~e *adj.* **1.** buhăit, puhav. **2.** *(fig., despre stil, exprimare)* umflat, bombastic.

bouffir *vt. vi.* **1.** a (se) umfla, a (se) buhăi. **2.** *(fig.)* a se înfoia.

bouffissure *f.* **1.** umflătură. **2.** *(fig.)* înfoiere.

bouffon, ~ne I. *adj.* caraghios, comic. **II.** *m.* bufon.

bouffonner *vi.* **1.** a face pe bufonul. **2.** a spune, a face bufonerii.

bouffonnerie *f.* bufonerie; farsă, glumă.

bouge *m.* casă insalubră, cocioabă.

bougeoir *m.* sfeșnic cu toartă.

bougeotte *f.* *(fam.)* *avoir la* ~ a nu avea astîmpăr.

bouger *vi. vt.* *(fam.)* a (se) mișca.

bougie *f.* **1.** lumînare. **2.** *(tehn.)* bujie.

bougon, ~ne *adj.* *(fam., despre oameni)* morocănos, ursuz.

bougonnement *m.* mîrîit, mormăit (de nemulțumire); cîrteală.

bougonner *vi.* *(fam., despre oameni)* a mîrîi, a mormăi; a cîrti.

bougran *m.* *(text.)* vatir.

bougr/e, -esse *m.f. (pop.)* individ, ţip; *un bon ~* un tip cumsecade // *~ de...* fără pereche de..., nemaipomenit de...

bougrement *adv. (pop.)* grozav, teribil de..., foarte.

bouillabaisse *f.* ciorbă pescărească.

bouillage *m.* fierbere.

bouillant, ~e *adj.* **1.** clocotitor, în clocot. **2.** *(fig.)* arzător, clocotitor, ardent.

bouilleur *m.* **1.** povarnă, velniţă. **2.** *(tehn.)* fierbător.

bouilli *m.* rasol, carne fiartă în supă; *~ de bœuf* rasol de vacă.

bouillie *f.* terci // *mettre en ~* a zdrobi, a face zob.

bouillir I. *vi.* a fierbe, a clocoti // *~ de colère* a turba de furie; *~ d'impatience* a arde de nerăbdare. **II.** *vt.* a fierbe, a pune la fiert; *~ le lait* a fierbe laptele.

bouilloire *f.* ceainic.

bouillon *m.* **1.** băşicuţă (la suprafaţa unui lichid în fierbere). **2.** clocot. **3.** bulion, supă (de carne).

bouillonnant, ~e *adj.* **1.** clocotitor. **2.** *(fig.)* efervescent; agitat.

bouillonnement *m.* **1.** clocotire. **2.** *(fig.)* efervescenţă; agitaţie.

bouillonner *vi.* **1.** a clocoti, a da în clocot. **2.** *(fig.)* a se agita.

bouillotte *f.* termofor.

boulang/er, -ère *m.f.* brutar.

boulangerie *f.* **1.** fabricare a pîinii. **2.** brutărie.

boule *f.* **1.** bulă, sferă. **2.** bulgăre. **3.** bilă (la un examen) // *faire ~ de neige* a creşte, a se mări.

bouleau *m. (bot.)* mesteacăn.

bouledogue *m.* (cîine) buldog.

bouler *vi.* a se rostogoli (ca o minge).

boulet *m.* ghiulea (de tun).

boulette *f.* **1.** cocoloş; boţ. **2.** *(culin.)* perişoară; chifteluţă.

boulevard *m.* bulevard.

boulevardi/er, -ère *adj.* bulevardier, de bulevard.

bouleversant, ~e *adj.* tulburător; impresionant.

bouleversement *m.* **1.** răsturnare. **2.** *(fig.)* tulburare, agitaţie; perturbaţie.

bouleverser *vt.* **1.** a răsturna, a întoarce cu susul în jos; a răvăşi. **2.** *(fig.)* a tulbura, a impresiona (profund). — **bouleversé, ~e** *adj.*

boulon *m. (tehn.)* bulon.

boulonnage *m. (tehn.)* bulonare.

boulonner *vt.* a fixa cu buloane.

boulot, ~te I. *adj., m.f. (fam.)* (om) rotofei, durduliu. **II.** *m. (pop.)* muncă; treabă.

bouquer *vi. (fig.)* a constrînge, a sili.

bouquet *m.* **1.** buchet; mănunchi. **2.** buchet (al vinului), aromă // *c'est le ~!* asta-i culmea (culmilor).

bouquetière *f.* florăreasă.

bouquin¹ *m.* **1.** cărţulie. **2.** carte veche, terfeloagă.

bouquin² *m.* **1.** ţap bătrîn. **2.** *(fam.)* satir.

bouquiner I. *vi.* **1.** a căuta cărţi vechi. **2.** a cerceta cărţi vechi. **II.** *vt. (fam.)* a citi, a buchisi.

bouquinerie *f.* **1.** buchiseală. **2.** anticariat.

bouquiniste *m.* anticar.

bourbe *f.* noroi, mocirlă.

bourb/eux, -euse *adj.* noroios, mocirlos.

bourbier *m.* **1.** smîrc, mlaştină. **2.** *(fig.)* situaţie încîlcită; încurcătură.

bourde *f. (fam.)* gogoaşă, minciună gogonată.

bourdon¹ *m. (entom.)* bondar, bărzăun // *faux ~* trîntor (de albină).

bourdon² *m.* clopot mare cu sunet grav.

bourdonnant, ~e *adj.* bîzîitor, zumzăitor; zbîrnîitor.

bourdonnement *m.* **1.** zumzet, bîzîit (de albine, insecte). **2.** murmur surd, înfundat. **3.** vîjîit (în urechi).

bourdonner *vi.* **1.** *(despre albine, insecte)* a zumzăi, a bîzîi. **2.** *(despre mulţimi)* a murmura.

bourg [buːr] *m.* **1.** sat mare; orăşel, tîrg. **2.** burg, cetăţuie.

bourgade *f.* tîrguşor.

bourgeois, ~e I. *m. f., adj.* burghez; *petit- ~* mic-burghez; *préjugés ~* prejudecăţi burgheze, conformiste. **II.** *f. (pop.)* nevastă. — **bourgeoisement** *adv.*

bourgeois-agrarien, ~ne *adj.* burghezo-moşieresc.

bourgeoisie *f.* burghezie.

bourgeon *m.* **1.** *(bot.)* mugur. **2.** *(fam.)* coş (pe faţă).

bourgeonnement *m.* înmugurire.

bourgeonner *vi.* **1.** a înmuguri. **2.** *(fig.)* a se naşte, a se ivi. **3.** *(fam.)* a avea (a face) coşuri (pe faţă).

bourlingu/eur, -euse *adj. (fam.)* aventurier.

bourrade *f. (fig.)* bruftuială // *donner à qn. une ~ amicale* a lovi pe cineva prieteneşte pe umăr.

bourrage *m. (c.f., mine)* buraj; burare // *~ de crâne* împuiere a capului, bătaie de cap.

bourrasque *f.* **1.** vijelie (de scurtă durată). **2.** *(fig.)* val, acces (de mînie, de furie).

bourre *f. (fig.)* umplutură.

bourreau *m.* călău, gîde.

bourrée *f.* legătură de surcele.

burrèlement *m.* **1.** durere chinuitoare. **2.** *(fig.)* chin, tortură morală.

bourreler *vt.* a chinui, a tortura.

bourrelet *m.* **1.** pernă în formă de colac. **2.** sul (de pus la uşi, ferestre), burleu.

bourrelier *m.* şelar.

bourrellerie *f.* şelărie.

bourrer I. *vt.* **1.** a umple cu cîlţi (saltele, şei). **2.** *(fam.)* a îndopa. **II.** *vr. (fam.)* a se îmbuiba, a se îndopa (cu mîncare).

bourrette *f. (text.)* buret.

bourriche *f.* coş pentru peşte.

bourrique *f.* **1.** măgăriţă. **2.** *(fig.)* nerod, gogoman.

bourriquet *m.* măgăruş.

bourroir *m. (mine)* fultuitor.

bourse *f.* **1.** pungă (de bani). **2.** *(fin.)* bursă. **3.** alocaţie, subvenţie; bursă.

boursicau, boursicot *m.* punguţă (de bani).

boursi/er, -ère I. *adj.* **1.** *(fin.)* de bursă, referitor la bursă. **2.** bursier. **II.** *m.f.* **1.** *(fin.)* jucător la bursă. **2.** curtier. **3.** (elev, student) bursier.

boursouflé, ~e *adj.* **1.** umflat; buhăit, puhav. **2.** *(fig.)* emfatic, bombastic.

boursouflement *m.* umflare; buhăire.

boursoufler *vi. vr.* a (se) umfla; a (se) buhăi.

boursouflure *f.* **1.** umflătură; buhăială. **2.** *(fig.)* emfază.

bousculade *f.* busculadă, îngrămădeală, îmbulzeală.

bousculer *vt. vr.* a (se) înghesui, a (se) îmbulzi; a (se) îmbrînci.

bouse *f.* baligă.

bouser *vi. (despre vite)* a se băliga.

bousillage *m.* **1.** *(constr.)* vălătuc. **2.** *(fam.)* lucru de mîntuială.

bousiller I. *vi. (constr.)* a vălătuci. **II.** *vt. (fam.)* a da rasol, a lucra de mîntuială.

boussole *f.* busolă // *(fam.) perdre la ~* a-şi pierde busola.

boustifaille *f. (pop.)* **1.** zaiafet; ospăţ. **2.** crăpelniţă.

bout *m.* **1.** cap(ăt); *jusqu'au ~* pînă la capăt; *~ à ~* cap(ăt) la cap(ăt); *de ~ en ~, d'un ~ à l'autre* de la un cap la altul, în întregime; *au ~ de...* **a.** la capătul a...; **b.** după... **2.** vîrf; *du ~ des lèvres (des dents)* **a.** din vîrful buzelor, afectat; **b.** nesincer. **3.** sfîrşit. **4.** bucată, bucăţică // *avoir une chose sur le ~ du doigt* a şti (a cunoaşte) ceva ca pe degete, perfect; *pousser à ~* a scoate din sărite; *à ~ portant* de-a dreptul, pe şleau; *venir à ~ de...* a veni de hac; a răzbi, a birui; *au ~ du compte* la urma urmelor.

boutade *f.* butadă, vorbă de duh.

boutargue *f.* butargă, icre de chefal conservate.

boute-en-train *m. invar. (fam.)* om de viaţă.

boutefeu *(pl. ~x) m.* **1.** *(fam.)* aţîţător. **2.** *(mine)* artificier.

bouteille *f.* **1.** sticlă; conţinutul unei sticle. **2.** butelie.

bouter *vt.* a împinge.

bouterolle *f.* **1.** şănţuleţ (la cheie). **2.** *(tehn.)* buterolă.

boutique *f.* **1.** prăvălie (mică); magazin. **2.** atelier (meşteşugăresc) // *fermer ~* a trage oblonul, a se lăsa de meserie.

boutisse *f. (constr.)* butisă.

boutoir *m.* **1.** rît (de mistreţ). **2.** cuţitoaie.

bouton *m.* **1.** mugur. **2.** boboc (de floare). **3.** sfîrc, mamelon. **4.** nasture. **5.** buton (de manşetă, de cămaşă). **6.** *(fam.)* bubuliţă, coş (pe faţă). **7.** mîner rotund. **8.** cap (de chibrit) // *ne tenir qu'à un ~* a se ţine numai într-un fir de aţă; *(tele) tourner le ~ d'accord* a pune pe post.

boutonnage *m.* încheiere cu nasturi.

boutonner I. *vi.* **1.** a înmuguri, a da muguri. **2.** a îmboboci, a face boboci. **3.** *(fam.)* a avea bubuliţe, coşuri (pe faţă). **II.** *vr.* a (se) încheia (cu nasturi). — **boutonné, ~e** *adj.* **(II).**

boutonnerie *f.* mercerie.

boutonnière *f.* butonieră, cheotoare.

bouton-pression *(pl. ~s-~) m.* capsă.

bouturage *m. (agr.)* butăşire.

bouture *f. (agr., bot.)* butaş.

bouturer I. *vi. (despre arbori)* a da vlăstare. **II.** *vt. (agr.)* a butăşi.

bouverie *f.* staul (pentru boi).

bouvet *m. (tehn.)* rindea de fasonat.

bouvetage *m. (tehn.)* rindeluire în uluc.

bouveteuse *f. (tehn.)* maşină de lambat.

bouvi/er, -ère I. *m.f.* boar. **II.** *adj.* tras de boi.

bouvillon *m.* juncan.

bovin, ~e I. *adj.* bovin, de bou. **II.** *f.* bovină.

box [bɔks] *(pl. ~es) m.* boxă, despărţitură, compartiment.

boxe *f. (sport)* box.

boxer I. *vi.* a boxa. **II.** *vt. (fam.)* a lovi, a da (în cineva).

boxeur *m.* boxer, pugilist.

boyard [~jaːr] *m.* boier.

boyau [bwa-jo] *(pl. ~x) m.* **1.** maţ, intestin. **2.** furtun. **3.** drum strîmt.

boycottage [bɔj~] *m.* boicotare, boicot.

boycotter [bɔj~] *vt.* a boicota.

bracelet *m.* brăţară.

bracelet-montre *(pl. ~s-~s) m.* ceas-brăţară.

brachi/al [~kjal], **~e** *(m. pl. -aux) adj. (anat.)* brahial.

brachialgie [~ki~] *f. (med.)* durere în braţe.

braconnage *m.* braconaj.

braconner *vi.* a bracona.

braconnier *m.* braconier.

braguette *f.* prohab.

brahmane *m. (rel.)* brahman. — **brahmanique** *adj.*

brahmanisme *m. (rel.)* brahmanism.

brai *m.* smoală.

braie *f.* **1.** *(înv.)* scutec. **2.** *(înv., la pl.)* nădragi.

braillard, ~e, braill/eur, -euse *adj., m.f.* (om) zgomotos, gălăgios.

braille *m.* scriere pentru orbi.

brailler *vi.* a zbiera, a urla.

braiment *m.* zbieret, răget (de măgar).

braire *vi.* **1.** *(despre măgari)* a zbiera, a rage.

braise *f.* jar, jăratic; *(fig.) être sur la ~* a sta ca pe jăratic.

braiser *vt. (culin.)* a fierbe înăbuşit.

braisiller *vi.* a străluci; a scinteia.

brame, bramement *m.* boncăluit (al cerbului).

bramer *vi. (despre cerbi)* a boncălui.

bran *m. ~ de scie* rumeguş.

brancard *m.* **1.** targă, brancardă. **2.** hulubă.

brancarder *vt.* a transporta cu targa.

brancardier *m.* brancardier.

branchage *m.* **1.** rămuriş. **2.** (grămadă de) crengi, ramuri.

branche *f.* **1.** ramură, cracă; creangă. **2.** *(fig.)* ramificaţie; ramură, spiţă. **3.** braţ (de fluviu). **4.** branşă; domeniu, specialitate // *~ de lunette* braţ de ochelari; *(fam.) être sur la ~* a fi în pom.

branchement *m. (tehn.)* branşament.

brancher *vt. (tehn.)* a branşa.

branchette *f.* rămurică, crenguţă.

branchi/al, ~e *(m. pl. -aux) adj. (zool.)* branhial.

branchies *f. pl. (zool.)* branhii.

branchu, ~e *adj. (despre arbori)* rămuros; stufos.

brande *f.* **1.** *(bot.)* mărăcine. **2.** mărăciniş.

brandebourg *m.* brandenburg, galon.

brandevin *m.* vinars.

brandiller *vt. vi.* a (se) bălăbăni.

brandir *vt.* **1.** a roti (o sabie, un paloş, o armă) deasupra capului. **2.** a flutura în aer (în semn de victorie).

branlant, ~e *adj.* oscilant.

branle *m.* **1.** oscilare, clătinare. **2.** *(fig.)* impuls // *se mettre en ~* a porni; a se urni.

branle-bas *m. invar. (fam.)* dezordine, agitaţie, învălmăşeală.

branlement *m.* clătinare (a capului).

branler I. *vt.* a clătina. II. *vi.* a se clătina, a oscila.

braquage *m.* *(av.)* bracare.

braque I. *m.* (cîine) brac; prepelicar. II. *m.*, *adj.* zăpăcit, (om) zvînturat, sonat.

braquer *vt.* 1. a îndrepta, a orienta (o armă, un aparat) spre...; *(fig.)* ~ *les yeux* a. a ţintui, a pironi cu privirea; b. a aţinti (ochii, privirea). 2. a schimba direcţia (unui automobil); a dirija (spre).

bras *m.* 1. braţ; ~ *dessus* ~ *dessous* braţ la braţ; ~ *de fleuve* braţ de fluviu; *rester les* ~ *croisés* a sta cu braţele încrucişate; a rămîne indiferent. 2. *(la pl.)* lucrători, braţe de muncă // *à* ~*-le-corps* de mijloc, de talie; *(despre bărbaţi) en* ~ *de chemise* în cămaşă, fără haină.

brasage *m.* *(metal.)* lipire, sudare.

braser *vt.* *(metal.)* a lipi, a suda. — **brasé,** ~**e** *adj.*

brasier *m.* 1. jar, cărbuni aprinşi. 2. *(fig.)* ardoare, înflăcărare.

brasillement *m.* scînteiere (a mării).

brasiller I. *vt.* *(culin.)* a pîrpăli. II. *vi.* *(despre mare)* a scînteia.

brassage *m.* 1. *(tehn.)* brasaj. 2. *(fig.)* amestec.

brassard *m.* brasardă.

brasse *f.* 1. *(mar.)* braţ (1,83 m). 2. (înot) bras.

brassée *f.* 1. braţ de (lemne, fîn, vreascuri). 2. *(la înot)* distanţă parcursă printr-o mişcare de braţe.

brasser *vt.* a prepara berea.

brasserie *f.* 1. fabrică de bere. 2. braserie, berărie.

brass/eur, -euse *m.f.* 1. berar. 2. înotător în stil bras // ~ *d'affaires* om de afaceri.

brassière *f.* 1. brasieră. 2. *(la pl.)* curele (la raniţă).

brasure *f.* *(metal.)* 1. aliaj de lipit. 2. lipitură.

bravache *m.* fanfaron, lăudăros.

bravade *f.* bravadă, sfidare // *faire* ~ a brava.

brave I. *adj.* 1. brav, viteaz. 2. cumsecade, de treabă. II. *m.* viteaz.

bravement *adv.* 1. vitejeşte. 2. fără ezitare, cu curaj.

braver *vt.* 1. a înfrunta cu curaj. 2. a brava, a sfida.

bravissimo [~visimo] *interj.* bravisimo!

bravo I. *interj.* bravo! II. *m.* bravo.

bravoure *f.* bravură, vitejie.

braye *f.* funie, odgon (pentru ridicatul greutăţilor).

break [brɛk] *m.* *(sport)* brec.

brebiette *f.* oiţă, mioriţă.

brebis *f.* 1. oaie. 2. *(rel.)* credincios.

brèche *f.* 1. breşă, spărtură. 2. *(geol.)* brecie. 3. *(fig.)* prejudiciu, daună // *faire une* ~ *à...* a micşora, a scădea; a lua din...; *battre en* ~ a zdrobi.

bréchet *m.* iadeş.

bredouillage, bredouillement *m.* bîiguială, bolboroseală.

bredouille I. *f.* marţ (la table). II. *adj.* plouat, cu coada-ntre picioare.

bredouiller I. *vi.* a bîigui, a bolborosi. II. *vt.* a îngăima.

bredouill/eur, -euse *adj.*, *m.f.* bîlbîit.

bref, brève I. *adj.* 1. scurt; concis, succint; *en* ~ pe scurt, în rezumat. 2. *(fig.)* tăios; *ton* ~ glas tăios. II. *adv.* bref, în fine, ce mai tura-vura.

brelan *m.* *(la pocher)* brelan.

breloque *f.* breloc // *(fam.) battre la* ~ a bate cîmpii.

brème *f.* *(iht.)* plătică.

brésil *m.* lemn de culoare roşiatică; băcan.

brésilien, ~**ne** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* brazilian, (locuitor) din Brazilia.

brésiller^{1} *vt.* a vopsi cu băcan.

brésiller^{2} *vi.*, *vt.* a (se) fărîmiţa; a (se) pulveriza.

brésiller^{3} *vi.* *(dial.)* a scînteia; a străluci.

bretauder *vt.* a castra, a scopi.

bretelle *f.* 1. curea (de armă, de rucsac etc.). 2. *(la pl.)* bretele. 3. *(c.f.)* bretelă. 4. *(în circulaţia rutieră)* drum, cale de legătură, de racord.

breton, ~**ne** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* breton, (locuitor) din Bretagne.

breuvage *m.* băutură (de leac).

brevet *m.* 1. brevet; patentă. 2. diplomă. 3. *(fig.)* garanţie. 4. *(fig.)* dovadă, mărturie.

breveter *vt.* 1. a breveta; a acorda un brevet. 2. *(fig.)* a recunoaşte drept... — **breveté,** ~**e** *adj.*

bréviaire *m.* 1. *(rel.)* breviar. 2. *(fig.)* carte de căpătîi.

brévité *f.* *(fon.)* scurtime.

bribes *f. pl.* 1. resturi, rămăşiţe. 2. *(fig.)* fărîme, frînturi (de).

bric-à-brac *m.* *invar.* (magazin de) vechituri.

brik *m.* *(mar.)* bric.

bricole *f.* 1. pieptar, piept de ham. 2. chingă, curea (de transportat bagaje). 3. *(mil.)* ricoşeu. 4. *(înv.)* şiretlic. 5. *(fam.)* treabă măruntă; fleac, lucru de nimic.

bricoler I. *vi.* 1. *(înv., despre proiectile)* a ricoşa. 2. *(fam.)* a drege, a meremetisi. II. *vt.* 1. a drege, a repara (de bine de rău). 2. *(înv.)* a înşela.

bricol/eur, -euse *m.f.* persoană care practică meserii variate şi de scurtă durată.

bride *f.* 1. frîu. 2. căpăstru. 3. bridă, gaică // *à* ~ *abattue, à toute* ~ a. în galop; b. în goana mare, mîncînd pămîntul; *aller* ~ *en main* a fi prudent, circumspect.

brider *vt.* 1. a pune frîu (unui cal). 2. *(despre haine strîmte)* a ţine, a strînge. 3. *(fig.)* a împiedica, a încurca. 4. *(tehn.)* a pune bridă. 5. *(fig.)* a înfrîna, a stăvili.

bridge *m.* (joc de) bridge.

bridger *vi.* a juca bridge.

bridg/eur, -euse *m.f.* jucător de bridge.

brièvement *adv.* 1. pe scurt, (în mod) concis. 2. repede, iute.

brièveté *f.* 1. durată scurtă, scurtime. 2. concizie.

brif(f)e *f.* *(pop.)* 1. codru de pîine. 2. hrană.

brif(f)er *vt.* *vi.* *(pop.)* a înfuleca.

brigade *f.* *(mil.)* brigadă.

brigadier *m.* *(mil.)* brigadier.

brigand *m.* brigand, tîlhar.

brigandage *m.* brigandaj, tîlhărie.

brigue *f.* intrigă, cabală.

briguer I. *vt.* a candida (pentru un post). II. *vi.* a unelti, a trage sforile.

brillance *f.* *(fiz.)* **1.** strălucire. **2.** luminozitate.

brillant, ~**e** **I.** *adj.* **1.** strălucitor, sclipitor. **2.** *(fig.)* interesant, captivant. **3.** *(despre oameni)* remarcabil, strălucit. **4.** *(despre afaceri)* prosper, înfloritor. **II.** *m.* **1.** strălucire, sclipire. **2.** briliant. — **brillamment** *adv.*

brillantine *f.* briantină.

briller *vi.* a străluci, a sclipi.

brillot(t)er *vi.* a licări.

brimade *f.* **1.** renghi, farsă, păcăleală. **2.** vexați(un)e.

brimbalement *m.* *(fam.)* legănare; balansare.

brimbaler **I.** *vt.* a clătina, a legăna. **II.** *vr.* a se balansa, a se bălăngăni.

brimer *vt.* **1.** a păcăli, a juca un renghi. **2.** a maltrata.

brin *m.* **1.** fir (de iarbă). **2.** bucățică, capăt (de ață, de fir) // *un* ~ *de...* puțin..., o lecuță de...; *(fam.) un beau* ~ *de fille* o mîndrețe de fată.

brindille *f.* rămurică, rămurea.

brioche *f.* *(culin.)* brioșă.

brique **I.** *f.* cărămidă. **II.** *adj.* *invar.* cărămiziu.

briquet *m.* **1.** scăpărătoare, amnar. **2.** brichetă (de aprins țigările).

briquetage *m.* zidărie de cărămidă.

briqueter *vt.* a pava cu cărămizi.

briqueterie [~tri] *f.* cărămidărie.

briquetier *m.* cărămidar.

briquette *f.* brichetă (de cărbune).

bris *m.* **1.** spargere, sfărîmare, zdrobire. **2.** *(mar.)* epavă.

brisance *f.* *(mine)* brizanță.

brise *f.* briză; adiere; boare.

brisé, ~**e** *adj.* **1.** spart, în cioburi, în bucăți. **2.** pliant; *porte* ~*e* ușă pliantă. **3.** *(fig., despre oameni)* distrus. **4.** *(fig., despre voce)* slab, fără vlagă.

brise-bise *m.* *invar.* brizbiz.

brise-glace *m.* *invar.* **1.** *(mar.)* spărgător de gheață. **2.** *(hidr.)* spargheț.

brisement *m.* spargere.

brise-mottes *m.* tăvălug.

briser **I.** *vt.* **1.** a sparge. **2.** *(fig.)* a zdrobi; ~ *le cœur (de qn.)* a zdrobi, a frînge (cuiva) inima. **3.** a întrerupe, a curma. **II.** *vi.* *(despre valuri)* a se sparge // ~ *avec qn.* a o rupe (cu cineva), a se certa definitiv (cu cineva). **III.** *vr.* **1.** *(despre valuri)* a se sparge. **2.** *(tehn.)* a se îndoi. **3.** *(fig.)* a se mîhni, a se necăji.

briseur *m.* ~ *de grève* spărgător de grevă.

brise-vent *m.* *invar.* apărătoare de vînt (pentru plante).

bristol *m.* bristol; carton alb, lucios.

brisure *f.* **1.** spărtură. **2.** țandără, ciob.

britanique *adj.* britanic.

broc [bro] *m.* (sta)cană.

brocante *f.* *(fam.)* comerț de lucruri de ocazie.

brocanter *vi.* a face comerț cu lucruri de ocazie.

brocant/eur, -euse *m.f.* persoană care face comerț cu lucruri de ocazie.

brocard *m.* *(fam.)* zeflemea.

brocarder *vt.* *(fam.)* a lua în zeflemea.

brocart *m.* *(text.)* brocart.

brochage *m.* broșare; broșat.

broche *f.* **1.** frigare. **2.** *(tehn.)* broșă. **3.** broșă, agrafă (de podoabă).

broché, ~**e** *adj.* **1.** *(despre cărți)* broșat. **2.** *(tehn.)* șănțuit.

brocher *vt.* **1.** *(text.)* a întrețese cu fir de metal. **2.** a broșa (cărți). **3.** *(fam.)* a da rasol, a rasoli.

brochet *m.* *(iht.)* știucă.

brocheter *vt.* **1.** a înfige, a pune în frigare. **2.** *(tehn.)* a fixa, a înțepeni cu broșe.

brochette *f.* **1.** *(tehn.)* fus. **2.** frigăruie.

broch/eur, -euse *m.f.* lucrător broșer (de cărți).

brochoir *m.* ciocan de potcovar.

brochure *f.* **1.** broșare; broșat. **2.** broșură.

brodequin *m.* **1.** bocanc; gheată. **2.** *(ist., la pl.)* aparate de tortură.

broder *vt.* **1.** a broda. **2.** *(fig.)* a înfrumuseța. **3.** *(fig.)* a exagera, a umfla; a inventa. — **brodé,** ~**e** *adj.* (1).

brod/eur, -euse **I.** *m.f.* lucrător de broderie. **II.** *f.* **1.** mașină de brodat. **2.** brodeză.

broie *f.* meliță.

broiement *v.* **broyage (1).**

brome *m.* *(chim.)* brom. — **bromique** *adj.*

bromure *m.* *(chim.)* bromură.

bronche *f.* *(anat.)* bronhie. — **bronchique** *adj.*

broncher *vi.* a se împiedica, a se poticni // *ne pas* ~ a nu se clinti; *sans* ~ fără ezitare; fără emoție.

bronchite *f.* *(med.)* bronșită.

broncho-pneumonie [~ko~] *f.* *(med.)* bronhopneumonie.

bronchoscopie [~ko~] *f.* *(med.)* bronhoscopie.

brontosaure *m.* brontozaur.

bronzage *m.* bronzare.

bronze *m.* bronz.

bronzer **I.** *vt.* a bronza. **II.** *vr.* a se bronza, a se înnegri (de soare, vînt). — **bronzé,** ~**e** *adj.*

brossage *m.* periere.

brosse *f.* **1.** perie. **2.** pensulă groasă // ~ *à dents* periuță de dinți.

brossée *f.* **1.** periere, periat. **2.** *(fam.)* ploaie de lovituri, chelfăneală.

brosser **I.** *vt.* **1.** a peria. **2.** *(fam.)* a bate măr, a chelfăni. **II.** *vr.* **1.** a se peria. **2.** *(fam.)* a-și pune pofta în cui.

brossi/er, -ère *m.f.* perier.

brou *m.* coajă (de nucă, de migdală).

brouet *m.* *(culin.)* terci.

brouette *f.* roabă, tărăboanță.

brouetter *vt.* a transporta cu roaba, cu tărăboanța.

brouhaha *m.* zarvă, gălăgie.

brouillage *m.* *(tele.)* bruiaj.

brouillard *m.* ceață, pîclă; *(fig.)* negură.

brouillasse *f.* ceață ușoară; bură.

brouillasser *v. impers.* *(fam.)* a se lăsa ceață; a bura.

brouille *f.* **1.** ceartă; vrajbă. **2.** dezacord.

brouiller **I.** *vt.* **1.** a amesteca, a bate; ~ *des œufs* a bate ouăle. **2.** a amesteca, a răvăși. **3.** *(fig.)* a dezbina, a învrăjbi, a băga zîzanie. **4.** *(tele.)* a bruia. **II.** *vr.* **1.** *(despre vin)* a se tulbura. **2.** *(despre timp)* a se strica, a se înnora. **3.** *(despre vedere)* a se încețoșa. **4.** *(despre oameni)* a se certa, a se învrăjbi. **5.** *(fig.)* a deveni confuz, a se încurca.

brouillerie *f.* ceartă, neînțelegere trecătoare.

brouillon, ~**e** **I.** *adj., m.f.* încurcă-lume. **II.** *m.* bruion, ciornă.

brouillonner *vt.* a mîzgăli (un bruion, o ciornă).

brouissaille *f.* mărăcine // *en* ~ în dezordine; zbîrlit, vîlvoi.

brousse *f.* **1.** hăţiş, mărăciniş; sihlă. **2.** *(în regiunile tropicale)* pădure virgină; junglă.

brout *m.* *(bot.)* lăstar.

broutage, broutement *m.* **1.** păscut. **2.** *(mec.)* mişcare sacadată.

brouter *vt.* a paşte // *où la chèvre est attachée, il faut qu'elle broute* întinde-te cît ţi-e plapuma.

broutille *f.* **1.** crenguţă. **2.** *(fig.)* fleac, lucru de nimic.

broyage *m.* **1.** măcinare; strivire. **2.** *(tehn.)* concasare, sfărîmare.

broyer *vt.* **1.** a măcina; a strivi. **2.** *(tehn.)* a concasa, a sfărîma. **3.** *(fig.)* a sfărîma, a distruge, a nimici // ~ *du noir* a fi frămîntat, a avea gînduri negre. — **broyé, ~e** *adj.* **(1, 2).**

broyeur *m.* *(tehn.)* concasor.

bru *f.* noră.

bruine *f.* burniţă, bură.

bruiner *v. impers.* a burniţa, a bura.

bruire *vi.* a fremăta, a foşni.

bruissant, ~e *adj.* foşnitor; care freamătă.

bruissement *m.* freamăt, foşnet.

bruit *m.* **1.** zgomot; gălăgie, vacarm; *faire du* ~ **a.** a face zgomot; **b.** a stîrni vîlvă; *beaucoup de ~ pour rien* mult zgomot pentru nimic. **2.** zvon; *le ~ court que...* umblă zvonul că..., se zvoneşte că...

brûlage *m.* ardere.

brûlant, ~e *adj.* **1.** arzător, fierbinte. **2.** *(fig.)* arzător, urgent.

brûlé, ~e I. *adj.* **1.** ars, distrus de foc. **2.** pîrlit, bronzat (de soare); *teint* ~ ten bronzat. **3.** *(fam., despre oameni)* prins (asupra faptului); demascat; descoperit // *cerveau ~, tête ~e* om exaltat. **II.** *m.* miros de ars, de pîrlit // *(fam.) cela sent le* ~ nu miroase-a bine. **III.** *f.* *(pop.)* chelfăneală.

brûlement *m.* **1.** ardere. **2.** (senzaţie de) arsură.

brûle-pourpoint *m.* *à* ~ **a.** pe nepusă masă, pe negîndite; **b.** *(fig.)* fără menajamente, în faţă.

brûler I. *vt.* a arde // ~ *le pavé* a fugi mîncînd pămîntul; ~ *les étapes* a sări, a trece peste etape; a avansa vertiginos (în grad, în funcţie). **II.** *vi.* **1.** a se arde, a se consuma prin foc. **2.** (+ **de**) a arde de dor, de nerăbdare; a dori cu ardoare. **III.** *vr.* a se arde; a se frige.

brûlerie *f.* distilerie de vin.

brûleur *m.* *(tehn.)* arzător.

brûlis *m.* *(silv.)* curătură (obţinută prin ardere); runc, laz.

brûloir *m.* aparat pentru prăjit cafeaua.

brûlure *f.* arsură.

brume *f.* ceaţă; pîclă.

brumer *v. impers.* a se lăsa ceaţă.

brum/eux, -euse *adj.* **1.** ceţos; pîclos. **2.** *(fig.)* obscur; vag.

brun, ~e I. *adj.* brun, cafeniu-închis. **II.** *adj., m.f.* (om) brun, brunet, oacheş. **III.** *f.* înserare; *sur la ~e* pe înserat(e).

brunet, ~te *m.f., adj.* (om) brunet, brun, oacheş.

brunir I. *vt.* **1.** *(despre soare)* a bronza, a înnegri. **2.** *(metal.)* a lustrui. **II.** *vi.* a deveni brun; a se închide la culoare.

brunissement *m.* înnegrire (a părului, a pielii).

brunissoir *m.* *(tehn.)* lustruitor.

brusque *adj.* **1.** *(despre acţiuni, evenimente)* brusc, subit, inopinat. **2.** *(despre oameni, caractere, atitudini)* repezit, iute; tăios. — **brusquement** *adv.*

brusquer *vt.* **1.** a brusca, a repezi (pe cineva). **2.** a grăbi, a precipita (o acţiune, un deznodămînt).

brusquerie *f.* bruscheţe.

brut, ~e I. *adj.* **1.** brut, neprelucrat. **2.** *(fig.)* necivilizat, necioplit. **II.** *adv.* *(com., fin.)* brut(o).

brut/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* **1.** brutal. **2.** grosolan. — **brutalement** *adv.*

brutaliser *vt.* a brutaliza, a maltrata.

brutalité *f.* brutalitate.

brute *f.* brută, bestie.

bruyant, ~e *adj.* zgomotos, gălăgios. — **bruyamment** *adv.*

bruyère *f.* bălărie; iarbă-neagră // *coq de* ~ cocoş-sălbatic.

buanderie *f.* spălătorie.

buandière *f.* spălătoreasă.

bucc/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* *(anat.)* bucal.

bûche *f.* **1.** buştean; butuc; buturugă. **2.** *(fam.)* dobitoc.

bûcher *m.* rug.

bûcheron, ~e *m.f.* tăietor de lemne (în pădure).

bûchette *f.* surcea, surcică.

bûch/eur, -euse *m.f.* *(fam.)* om zelos, harnic.

bucolique I. *adj.* bucolic. **II.** *m.* genul bucolic. **III.** *f.* bucolică.

budget *m.* buget.

budgétaire *adj.* bugetar.

buée *f.* **1.** abur. **2.** *(înv.)* spălatul rufelor.

buer I. *vt.* a spăla rufe. **II.** *vi.* a aburi; a degaja vapori.

buffet *m.* **1.** bufet (de vase). **2.** bufet, restaurant (în gări). **3.** *(pop.)* stomac.

buffeti/er, -ère *m.f.* bufetier.

buffle *m.* bivol.

buffletin *m.* *(zool.)* malac.

bufflonne *f.* bivoliţă.

buis *m.* *(bot.)* merişor, bănuţi.

buisson *m.* tufiş; crîng // *battre les ~s* a căuta, a cerceta.

buissonn/eux, -euse *adj.* plin de tufişuri.

buissonni/er, -ère *adj.* *(fam.)* *faire l'école ~ère* a trage la fit, a chiuli (de la şcoală).

bulbe *m.* *(bot., anat.)* bulb.

bulb/eux, -euse *adj.* *(bot., anat.)* bulbos.

bulgare *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* bulgar, (locuitor) din Bulgaria.

bulldog [buldog] *m.* (cîine) buldog.

bulldozer [bul~ʒoe:r şi byl~ʒ:r] *m.* buldozer.

bulle *f.* **1.** bulă, băşică (de aer, de gaz). **2.** *(med.)* băşică cu lichid. **3.** pecete. **4.** bulă papală.

bulletin *m.* **1.** buletin (medical, meteorologic). **2.** buletin de vot. **3.** publicaţie periodică.

bull/eux, -euse *adj.* băşicat.

bure¹ *f.* *(text.)* aba, dimie.

bure² *f.* *(mine)* puţ orb.

bureau *m.* birou // ~ *de tabac* debit de tutun, tutungerie; ~ *de poste* oficiu poştal.

bureaucrate *m.* birocrat.

bureaucratie *f.* birocraţie. — **bureaucratique** *adj.*

burette *f.* sticluţă (pentru oţet, untdelemn).

burin *m.* **1.** ac de gravat. **2.** *(metal.)* daltă.

burinage *m.* gravare (a unui metal).

buriner I. *vt.* **1.** a grava (metale). **2.** *(fig.)* a relata, a povesti. **II.** *vi.* *(pop.)* a trudi.

burlesque I. *adj.* burlesc; grotesc, caraghios. **II.** *m.* genul burlesc. — **burlesquement** *adv.*

burnous [~nu și ~nus] *m.* burnuz.

bus *m.* *(fam.)* autobuz.

busc *m.* **1.** balenă (de corset). **2.** *(hidr.)* busc.

buse^1 *f.* **1.** specie de șoim. **2.** *(fig.)* nătărău, ignorant.

buse^2 *f.* **1.** lăptoc, scoc (de moară). **2.** *(mine)* tub de aeraj.

busqué, ~e *adj.* *(despre nas)* coroiat, încovoiat.

buste *m.* bust.

but *m.* **1.** țintă. **2.** *(fig.)* țel, obiectiv, scop; *dans le ~ de...* în scopul..., cu intenția de a... **3.** *(sport)* gol; *accorder le ~* a acorda gol // *de ~ en blanc* **a.** deodată, brusc; **b.** direct.

buter I. *vi.* (+ **contre**) **1.** a se propti, a se sprijini (de). **2.** a se împiedica (de). **3.** *(fig.)* a se afla în dilemă. **II.** *vt.* a propti, a sprijini. **III.** *vr.* **1.** (+ **contre**) a se lovi (de). **2.** *(fig.)* a se încăpățîna. — **buté, ~e** *adj.*

buteur *m.* *(sport)* trăgător (la poartă), șuter.

butin *m.* pradă (de război).

butoir *m.* *(c.f.)* tampon (la capătul liniei).

butor *m.* mojic, bădăran.

buttage *m.* mușuroire.

butte *f.* mușuroi (de pămînt), moviliță.

butter *vt.* a mușuroi (o plantă).

butteur, buttoir *m.* rariță.

butylène *m.* *(chim.)* butilenă.

buvable *adj.* **1.** băubil, potabil. **2.** *(despre vin)* pasabil, bunicel.

buvard *adj.*, *m.* *papier ~* (hîrtie) sugativă.

buvette *f.* bufet cu răcoritoare.

buv/eur, -euse *adj.*, *m.f.* băutor; bețiv.

byzantin, ~e *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* bizantin, (locuitor) din Bizanț.

byzantinologie *f.* bizantinologie. — **byzantinologique** *adj.*

byzantinologue *m.* (cercetător, savant) bizantinolog.

C

ça [sa] *pron. dem. (fam.)* ăsta; asta // *comment ~ va?* ce mai faci? *comme ~* astfel, aşa.

çà [sa] *adv.* aici, ici; *~ et là* ici şi colo, încoace şi încolo.

cabale *f.* cabală; intrigă.

cabaler *vi.* a unelti, a complota.

cabal/eur, -euse *m.f.* intrigant, uneltitor.

cabalistique *adj.* **1.** cabalistic, magic. **2.** *(fig.)* tainic, misterios.

cabane *f.* **1.** cabană; adăpost. **2.** baracă. **3.** coteţ.

cabanon *m.* colibă, bojdeucă.

cabaret *m.* **1.** cîrciumă; tavernă. **2.** cabaret.

cabareti/er, -ère *m.f.* **1.** cîrciumar. **2.** cabaretier.

cabas *m.* papornîţă, coş.

cabestan *m.* *(mar.)* cabestan.

cabine *f.* cabină.

cabinet *m.* **1.** cabinet. **2.** debara. **3.** *(la pl.)* closet. **4.** birou, cameră de lucru. **5.** consiliu de miniştri; guvern.

câblage *m.* **1.** telegrafiere. **2.** *(tehn.)* cablaj.

câble *m.* **1.** *(tehn.)* cablu. **2.** telegramă.

câbler *vt.* **1.** a telegrafia. **2.** *(el.)* a conecta; a face contactul.

câblogramme *m.* cablogramă.

caboche *f.* **1.** *(ir.)* căpăţînă, dovleac. **2.** cui cu cap plat.

cabochon *m.* cabuşon, piatră (semi)preţioasă.

cabot *m.* **1.** *(iht.)* chefal. **2.** *(fam.)* javră, potaie.

cabotage *m.* *(mar.)* cabotaj, navigaţie costieră.

caboter *vi.* *(mar.)* a face cabotaj.

caboteur *m.* *(mar.)* navă-cabotier.

cabotin *m.* **1.** actor ambulant. **2.** *(fam.)* cabotin, actor prost.

cabotinage *m.* *(fam.)* cabotinaj, cabotinism.

cabotiner *vi.* *(fam.)* a face fasoane.

cabrer **I.** *vt.* *(av.)* a cabra. **II.** *vr.* **1.** *(despre animale patrupede)* a cabra. **2.** *(fig.)* a se răzvrăti; a se împotrivi. — **cabré, ~e** *adj.* **(II).**

cabri *m.* ied.

cabriolet *m.* cabrioletă.

cacao *m.* cacao.

cacaotier *m.* arbore de cacao.

cacarder *vi.* *(despre gîşte)* a gîgîi.

cachalot *m.* *(zool.)* caşalot.

cache *f.* ascunzătoare; tainiţă.

cache-cache *m.* (joc de-a)v-aţi ascunselea.

cache-col *m.v.* **cache-nez.**

cache-couture *m. invar.* extrafor.

cachemire *m.* **1.** *(text.)* caşmir. **2.** şal din caşmir

cache-nez *m. invar.* fular, şal (de lînă).

cache-pot *m. invar. (fam.) à ~* pe ascuns; (în mod) fraudulos.

cacher *vt. vr.* **1.** a (se) ascunde; a (se) sustrage (privirii). **2.** a (se) acoperi. **3.** *(fig.)* a (se) disimula. — **caché, ~e** *adj.*

cache-sexe *m. invar.* slip.

cachet *m.* **1.** pecete, sigiliu; *(fig.)* amprentă, urmă. **2.** ştampilă. **3.** onorar. **4.** *(farm.)* caşetă, capsulă // *avoir du ~* a fi şic.

cachetage *m.* pecetluire, sigilare.

cacheter *vt.* **1.** a pecetlui, a sigila. **2.** a închide, a lipi (un plic, o scrisoare). — **cacheté, ~e** *adj.*

cachette *f.* ascunziş, ascunzătoare // *en ~* pe ascuns.

cachexie *f.* *(med.)* caşexie, stare de slăbiciune mare.

cachot *m.* **1.** celulă, carceră. **2.** închisoare, temniţă.

cachotterie *f.* *(fam.)* secret.

cachotti/er, -ère *adj., m.f.* *(fam.)* misterios; secretos.

cacophonie *f.* *(gram., muz.)* cacofonie. — **cacophonique** *adj.*

cactier, cactus [~ty:s] *m.* *(bot.)* cactus.

cadastre *m.* **1.** cadastru. **2.** *(agr.)* hotărnicire.

cadastrer *vt.* a cadastra, a înscrie în cadastru.

cadavér/eux, -euse, cadavérique *adj.* cadaveric.

cadavre *m.* cadavru, leş, stîrv.

cadeau *m.* cadou, dar.

cadenas *m.* lacăt.

cadenasser *vt.* a încuia cu lacăt.

cadence *f.* cadenţă; ritm // *en ~* cu regularitate, (în mod) regulat.

cadencé, ~e *adj.* în cadenţă; ritmat.

cadencer *vt.* a cadenţa; a ritma.

cadet, ~te **I.** *adj.* mezin. **II.** *m.f.* **1.** mezin. **2.** *(sport)* junior // *c'est le ~ de mes soucis!* asta să-mi fie grija! **III.** *m.* *(mil.)* cadet.

cadran *m.* cadran; *~ à touches* cadran (de telefon) cu clape // *~ d'appel* disc de telefon.

cadre *m.* **1.** bordură, ramă; *(zoot.) ~ à rayons de cire* ramă cu faguri. **2.** cadru; *~ de bicyclette* cadru de bicicletă; *(constr.) ~ de fondation* cadru de fundaţie. **3.** pervaz, toc (de uşă). **4.** *(poligr.)* răstav. **5.** *(fig.)* plan, organizare (a unei lucrări literare, ştiinţifice). **6.** *(fig.)* mediu, ambianţă; atmosferă. **7.** *(la pl.)* cadre, personal (de conducere); *besoin en ~s* nevoie de cadre; *former et promouvoir des ~s* a forma şi a promova cadre // *dans le ~ de...* în limitele...

cadrer *vi.* a cadra, a se potrivi; a concorda.

caduc, -duque *adj.* **1.** *(jur.)* caduc. **2.** *(fig.)* perimat; învechit.

caducité *f.* *(jur.)* caducitate.

caduque *adj. f. v.* **caduc.**

cafard *m.* **1.** *(entom.)* gîndac-de-bucătărie, libarcă. **2.** *(fig., fam.)* descurajare; gînduri negre // *avoir le* ~ a fi prost dispus.

café I. *m.* **1.** *(bot.)* cafea; seminţe de cafea. **2.** (infuzie de) cafea, cafea fiartă; ~ *au lait* cafea cu lapte. **3.** cafenea. **II.** *adj. invar.* cafeniu-închis.

café-concert *(pl. ~s-~s)* *m.* şantan, cafeconcert.

caféier *m.* (arbore de) cafea.

caféine *f.* *(farm.)* cafeină.

cafetan *m.* caftan.

cafeti/er, -ère *m.f.* cafegiu.

cafetière *f.* ibric de cafea; cafetieră.

cafouillis *m.* *(fam.)* dezordine; situaţie confuză.

cage *f.* **1.** colivie. **2.** cuşcă // *mettre en* ~ *(fam.)* a băga la răcoare, a închide; ~ *de l'escalier* casa scării; ~ *de l'ascenseur* puţul ascensorului.

cagot, ~e *adj., m.f.* bigot; ipocrit, făţarnic.

cagoterie *f.* bigoterie; ipocrizie, făţărnicie.

cagoule *f.* glugă.

cahier *m.* **1.** caiet; ~ *de brouillon* caiet de notiţe, maculator. **2.** *(poligr.)* coliţă.

cahin-caha *adv.* tîrîş-grăpiş.

cahot *m.* **1.** zdruncinătură. **2.** hop. **3.** *(fig.)* obstacol, dificultate.

cahotant, ~e *adj.* *(despre drumuri)* cu hopuri; prost, desfundat.

cahotement *m.* *(fam.)* hurducătură, zgîlţîială.

cahoter *vt.* a hurduca, a zgîlţîi. — **cahoté, ~e** *adj.*

cahute *f.* **1.** colibă mică; bordei. **2.** cabană (mică).

caïd [kaid] *m.* caid.

caïeu [kajø] *m.* *(bot.)* **1.** mugur. **2.** bulb.

caillage *m.* coagulare (a laptelui); brînzire.

caille *f.* *(ornit.)* prepeliţă.

caillé I. *m.* **1.** lapte prins. **2.** cazeină. **II.** *adj.* *lait* ~ lapte prins.

caillebotte *f.* caş.

caillement *m.* v. **caillage.**

cailler *vt. vr.* a (se) închega, a (se) coagula.

cailletage *m.* sporovăială, flecăreală.

cailleter *vi.* a flecări, a sporovăi.

caillot [kajo] *m.* *(med.)* cheag (de sînge).

caillou *(pl. ~x)* *m.* pietricică.

caillouter *vt.* a pava (cu pietriş).

caillout/eux, -euse *adj.* *(despre drumuri, terenuri)* cu pietriş; plin de pietriş.

cailloutis *m.* *(geol.)* prundiş.

caïque *m.* *(mar.)* caic.

caisse *f.* **1.** ladă, cufăr. **2.** casă (de bani). **3.** casierie // *(fam.)* *battre la grosse* ~ a bate toba; a-şi face reclamă.

caissette *f.* lădiţă.

caissi/er, -ère *m.f.* casier.

caisson *m.* **1.** cheson. **2.** *(constr.)* casetă.

cajoler *vt.* **1.** a mîngîia. **2.** a flata; a linguşi.

cajolerie *f.* flatare; linguşire.

cajol/eur, -euse *adj., m.f.* linguşitor.

cake [kɛk] *m.* *(culin.)* chec.

cal *(pl. ~s)* *m.* bătătură (la picior).

calage *m.* **1.** *(maş.)* calare. **2.** *(tehn.)* împănare. **3.** *(mar.)* calaj.

calamité *f.* calamitate; dezastru.

calamit/eux, -euse *adj.* catastrofal, dezastruos.

calandrage *m.* *(text.)* calandrare.

calandre *f.* **1.** *(tehn.)* calandru. **2.** *(text.)* mangel.

calandrer *vt.* *(tehn.)* a calandra. — **calandré, ~e** *adj.*

calandr/eur, -euse *m.f.* *(tehn.)* calandror.

calcaire I. *adj.* calcaros. **II.** *m.* calcar; piatră-de-var.

calcification *f.* calcifiere, calcificare.

calcifié, ~e *adj.* calcifiat, calcificat.

calcination *f.* *(chim., metal.)* calcinare.

calciner *vt.* *(chim., metal.)* a calcina; a arde. — **calciné, ~e** *adj.*

calcium [~ɔm] *m.* *(chim.)* calciu.

calcul *m.* **1.** *(mat.)* calcul. **2.** *(fig.)* proiect, plan. **3.** *(med.)* calcul, piatră.

calcula/teur, -trice I. *adj., m.f.* calculator. **II.** *m.* maşină de calculat.

calculer I. *vt.* a calcula; a socoti; *(fig.)* a aprecia, a evalua. **II.** *vi.* a calcula. — **calculé, ~e** *adj.*

cale *f.* *(mar.)* cală.

calé, ~e *adj.* *(fam.)* tobă (de carte); foarte instruit.

calebasse *f.* **1.** *(bot.)* tigvă. **2.** *(pop.)* cap; ţeastă.

calèche *f.* caleaşcă.

caleçon *m.* chiloţi bărbăteşti, indispensabili.

calembour *m.* calambur, joc de cuvinte.

calendes *f. pl.* *(în antichitate)* calende; *(fam.)* *aux* ~ *grecques* la calendele greceşti, la paştele cailor.

calendrier *m.* calendar.

calepin *m.* carneţel, blocnotes.

caler I. *vt.* **1.** a fixa, a înţepeni. **2.** a cala, a bloca. **3.** a regla, a potrivi. **II.** *vi.* *(despre motoare)* a se opri brusc. — **calé, ~e** *adj.* **(I 1, 2).**

calfatage *m.* *(mar.)* călăfăţuire.

calfater *vt.* *(mar.)* a călăfătui.

calfeutrer I. *vt.* a astupa crăpăturile (la uşi, la ferestre). **II.** *vr.* *(fam.)* a se închide (în casă).

calibrage *m.* *(tehn.)* calibrare.

calibre *m.* **1.** *(tehn.)* calibru. **2.** *(tehn.)* şablon. **3.** *(fig.)* mărime, proporţie. **4.** *(fam.)* fel, soi, teapă.

calibrer *vt.* *(tehn.)* a calibra. — **calibré, ~e** *adj.*

calibreur *m.* *(tehn.)* calibror.

calice *m.* **1.** *(bot., anat.)* caliciu. **2.** *(bis.)* potir. **3.** cupă.

calicot *m.* *(text.)* stambă.

califourchon *m.* *à* ~ călare.

câlin, ~e *adj., m.f.* calin, alintător.

câliner *vt.* a alinta, a dezmierda.

câlinerie *f.* alintare; alintătură.

call/eux, -euse *adj.* aspru, calos.

calligraphe *m.* caligraf.

calligraphie *f.* caligrafie. — **calligraphique** *cdj.*

calligraphier *vt. vi.* a caligrafia. — **calligraphié, ~e** *adj.*

callosité *f.* *(anat.)* calozitate.

calmant, ~e I. *adj.* liniştitor, calmant. **II.** *m.* *(farm.)* calmant.

calme I. *adj.* calm, liniştit; *(fig.)* stăpînit, potolit // *ciel* ~ cer senin. **II.** *m.* calm; *(fig.)* stăpînire de sine, sînge rece.

calmement *adv.* cu calm; în linişte.

calmer *vt. vr.* a (se) calma, a (se) potoli.

calomnia/teur, -trice *adj., m.f.* calomniator; defăimător.

calomnie *f.* calomnie; defăimare.

calomnier *vt.* a calomnia; a defăima.

calomnieusement *adv.* (în mod) calomnios.

calorie *f.* *(fiz.)* calorie.

calorifère *m.* calorifer.

calorique *adj.* *(fiz.)* caloric.

calot *m.* *(mil., fam.)* şapcă, chipiu.

calotte *f.* calotă (de pălărie).

calque *m.* **1.** hîrtie de calc. **2.** *(lingv.)* calc. **3.** *(peior.)* copie servilă; plagiat.

calquer *vt.* **1.** a calchia. **2.** *(fig.)* a imita cu servilitate.

calvaire *m.* calvar, suferinţă morală.

cambrage, cambrement *m.* cambrare, arcuire.

cambrer *vt. vr.* a (se) cambra, a (se) arcui. — **cambré, ~e** *adj.*

cambriolage *m.* spargere, (furt prin) efracţie.

cambrioler *vt.* a face o spargere, a fura prin efracţie.

calvinisme *m.* *(rel.)* calvinism.

calviniste *adj., m.f.* *(rel.)* calvin, hughenot.

calvitie [~si] *f.* chelie.

camarade *m.* **1.** tovarăş. **2.** coleg, tovarăş de muncă.

camaraderie *f.* camaraderie, colegialitate.

cambré, ~e *adj.* cambrat; arcuit.

cambriol/eur, -euse *m.f.* hoţ, spărgător.

cambrure *f.* cambrură, arcuitură.

cambuse *f.* *(mar.)* cambuză.

cambusier *m.* *(mar.)* cambuzier.

came *f.* *(tehn.)* camă.

camée *m.* camee.

caméléon *m.* *(zool.)* cameleon.

camélia *m.* *(bot.)* camelie.

camelote *f.* *(fam.)* **1.** marfă de proastă calitate. **2.** lucru prost executat.

caméra *f.* **1.** *(tele.)* videocaptor. **2.** *(cinema)* cameră (de luat vederi).

cameraman *(pl. -men)* *m.* cameraman, operator (de cinema, televiziune).

camérier *m.* camerier; ofiţer în serviciul personal al papei.

caméristе *f.* *(fam.)* cameristă.

camion *m.* (auto)camion; ~ *citerne* (auto)camion cisternă.

camionnage *m.* **1.** camionaj, transporturi cu camionul. **2.** taxă de camionaj.

camionnette *f.* (auto) camionetă.

camionneur *m.* camionagiu.

camisole *f.* *(înv.)* camizol // *(med.)* ~ *de force* cămaşă de forţă.

camomille *f.* *(bot.)* muşeţel, romaniţă.

camouflage *m.* **1.** camuflare. **2.** camuflaj. **3.** *(fig.)* deghizare, travestire.

camoufler *vt.* **1.** a camufla. **2.** *(fig.)* a deghiza, a travesti. — **camouflé, ~e** *adj.*

camouflet *m.* *(fam.)* afront, palmă.

camp *m.* **1.** tabără, campament; *lever le* ~ a ridica tabăra; *(fig.)* a o întinde, a pleca; ~ *d'entraînement* tabără de antrenament; ~ *de sport* cantonament; ~ *de repos* tabără de odihnă. **2.** lagăr; ~ *de concentration* lagăr de concentrare.

campagnard, ~e **I.** *m.f.* ţăran; locuitor de la ţară. **II.** *adj.* ţărănesc, cîmpenesc.

campagne *f.* **1.** *(geogr.)* cîmp(ie), şes; *en rase* ~ pe şes întins; *(fig.)* *battre la* ~ a bate cîmpii, a divaga. **2.** *(mil.)* campanie, expediţie // *à la* ~ la ţară.

campanile, campanille *m.* *(arhit.)* campanilă, turn-clopotniţă.

campanule *f.* *(bot.)* campanulă, clopoţel.

campement *m.* **1.** *(mil.)* campament, tabără. **2.** *(fig.)* instalare provizorie.

camper **I.** *vi.* **1.** *(mil.)* a campa. **2.** a se instala (provizoriu). **II.** *vt.* a posta, a aşeza // *bien campé* solid; sigur (pe...) **III.** *vr.* a se instala, a se stabili // *(fam.)* *se* ~ *devant qn.* a se posta în faţa cuiva. — **campé, ~e** *adj.* **(I 1).**

camphre [kã:frə] *m.* *(chim.)* camfor.

camphré, ~e [kã~] *adj.* *(chim.)* camforat.

camping [kãpiŋ] *m.* *(sport)* camping.

camus, ~e [~my] *adj.* **1.** *(despre nas)* turtit. **2.** *(fig.)* confuz, încurcat.

canadien, ~ne **I.** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* canadian, (locuitor) din Canada. **II.** *f.* canadiană, scurtă (îmblănită).

canaille **I.** *f.* **1.** canalie, secătură. **2.** gloată; calicime. **II.** *adj.* ticălos, mişel.

canaillerie *f.* ticăloşie, mişelie.

can/al *(pl. -aux)* *m.* **1.** *(constr., tehn.)* canal. **2.** conductă; tub. **3.** *(geogr.)* canal maritim. **4.** *(fig.)* intermediu; mijloc, cale.

canalisation *f.* canalizare.

canaliser *vt.* **1.** *(constr., tehn.)* a canaliza. **2.** *(fig.)* a îndruma, a îndrepta (spre). — **canalisé, ~e** *adj.* **(1).**

canapé *m.* canapea.

canard *m.* **1.** raţă; răţoi. **2.** *(fam.)* zvon, ştire mincinoasă. **3.** ziar (de senzaţie). **4.** *(muz.)* notă falsă; sunet strident.

canardeau *m.* boboc de raţă; răţuşcă.

canari *m.* *(ornit.)* canar.

cancan *m.* **1.** *(fam.)* cancan, bîrfă. **2.** *(cor.)* cancan.

cancaner *vi.* **1.** *(despre raţe)* a măcăi. **2.** *(fam.)* a bîrfi.

cancani/er, -ère *adj., m.f.* *(fam.)* bîrfitor.

cancer [~sɛ:r] *m.* *(med.)* cancer.

cancér/eux, -euse *adj., m.f.* *(med.)* canceros.

cancérigène *adj.* *(med.)* cancerigen.

cancre *m.* **1.** *(zool.)* crab. **2.** *(fam.)* şcolar prost, leneş.

candélabre *m.* sfeşnic mare cu mai multe braţe.

candeur *f.* **1.** candoare, nevinovăţie; puritate. **2.** *(înv.)* sinceritate, francheţe.

candi *adj., m.* (zahăr) candel.

candidat, ~e *m.f.* candidat (la un examen, la un titlu, la o funcţie).

candidature *f.* candidatură.

candide *adj.* **1.** candid, pur, nevinovat. **2.** *(peior.)* naiv, credul.

candidement *adv.* cu candoare.

candir *vr.* **1.** *(despre zahăr)* a se cristaliza. **2.** a se zaharisi.

cane *f.* raţă (femelă).

canette *f.*, **caneteau, caneton** *m.* răţuşcă, boboc.

canevas *m.* *(text.)* canava.

caniche *m.* (cîine) pudel, caniş.

caniculaire *adj.* canicular, dogoritor.

canicule *f.* caniculă, căldură dogoritoare, arşiţă.

canif *m.* briceag.

canin, **~e** **I.** *adj.* canin; cîinesc; *(anat.) dent ~e* dinte canin. **II.** *f.* (dinte) canin.

caniveau *m.* rigolă.

canne *f.* **1.** *(bot.)* trestie; *~ à sucre* trestie-de-zahăr. **2.** baston // *avaler sa ~* a sta ţeapăn ca un băţ; *~ à pêche* undiţă de pescuit; *~-de-jonc* papură.

canneler *vt.* *(arhit.)* a orna cu caneluri. — **cannelé,** **~e** *adj.*

cannelle^{1}, cannette *f.* canea, cana.

cannelle^{2} *f.* *(culin.)* scorţişoară.

cannelure *f.* **1.** *(arhit.)* canelură. **2.** *(tehn.)* canelură.

cannibale *adj.*, *m.f.* canibal, antropofag.

cannibalisme *m.* canibalism, antropofagie.

canon *m.* **1.** tun. **2.** ţeavă (de armă). **3.** *(bis.)* canon, lege. **4.** *(tehn.)* tip, model; etalon.

canoë *m.* *(sport, mar.)* canoe.

canoniquement *adv.* după canoane.

canonisation *f.* *(bis.)* canonizare.

canoniser *vt.* *(bis.)* a canoniza. — **canonisé,** **~e** *adj.*

canonnade *f.* *(mil.)* canonadă, salvă de tunuri.

cannonage *m.* bombardament de artilerie.

canonner *vt.* a bombarda, a trage cu tunul (în).

canonnier *m.* *(mil.)* tunar.

canonnière *f.* *(mar.)* canonieră.

canot *m.* *(mar.)* barcă; *~ à voiles* barcă cu vele // *~ à moteur* şalupă.

canotage *m.* canotaj.

canoter *vi.* a face canotaj; a vîsli.

canotier *m.* **1.** vîslaş. **2.** pălărie cu boruri rotunde şi tari.

cantabile [~le] *m.* *(muz.)* cantabile.

cantaloup *m.* *(bot.)* cantalup.

cantate *f.* *(muz.)* cantată.

cantatrice *f.* cîntăreaţă (de operă).

cantharide *f.* *(entom.)* cantaridă.

cantilène *f.* *(lit., muz.)* cantilenă.

cantine *f.* cantină.

cantini/er, -ère *m.f.* cantinier.

canton *m.* canton; *~ forestier* canton silvic.

cantonnement *m.* *(mil.)* cantonament.

cantonner **I.** *vt.* *(mil.)* a cantona (trupe). **II.** *vi.* *(mil.)* a intra în cantonament. **III.** *vr.* *(fig.)* a se închide (în sine); a se izola.

cantonnier *m.* cantonier.

canule *f.* *(med.)* canulă.

caoutchouc [kautʃu] *m.* cauciuc.

caoutchoutage [~tʃu~] *m.* cauciucare.

caoutchouter [~tʃu~] *vt.* a cauciuca. — **caoutchouté,** **~e** *adj.*

cap *m.* **1.** *(geogr.)* promontoriu, cap. **2.** *(mar.)* provă. **3.** *(mar.)* direcţie; drum; *avoir le ~ au nord* a avea direcţia spre nord; a naviga spre nord. **4.** *(înv.)* cap; *de pied en ~* din cap pînă-n picioare // *(fam.) doubler le ~ de...* a depăşi, a trece de...

capable *adj.* capabil; destoinic.

capacité *f.* **1.** capacitate, conţinut (al unui vas). **2.** *(fig.)* capacitate, competenţă; *(sport) ~s physiques* capacitate fizică.

cape *f.* capă, pelerină // *rire sous ~* a rîde pe sub mustăţi; *sous ~* pe ascuns; pe furiş; cu viclenie.

capelan *m.* *(fam.)* capelan, preot.

capillaire *adj.* *(anat.)* capilar.

capitaine *m.* **1.** căpitan. **2.** *(fig.)* şef, conducător.

capitainerie *f.* *(mar.)* căpitănie.

capital^{1} *m.* *(ec., fin.)* capital.

capit/al^{2}, **~e** *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* capital, fundamental, esenţial; *point ~* punct capital // *(jur.) peine ~e* pedeapsă cu moartea; *(poligr.) lettre ~e* (literă) majusculă, verzală. **II.** *f.* **1.** oraş de reşedinţă, capitală. **2.** *(poligr.)* verzală, majusculă; *petite ~* căpităluţă.

capitalisation *f.* *(ec.; fin.)* capitalizare.

capitaliser *vt.* *vi.* **1.** *(ec., fin.)* a capitaliza. **2.** *(fig.)* a acumula, a aduna. — **capitalisé,** **~e** *adj.*

capitalisme *m.* capitalism.

capitaliste *m.f.* capitalist.

capit/eux, -euse *adj.* *(despre băuturi alcoolice)* ameţitor; care se urcă la cap.

capitonnage *m.* tapiserie.

capitonner **I.** *vt.* a tapisa. **II.** *vr.* *(fam.)* a se acoperi, a se înveli (bine). — **capitonné,** **~e** *adj.*

capitulard *m.* **1.** capitulard. **2.** *(fam.)* laş.

capitulation *f.* capitulare.

capituler *vt.* **1.** a capitula. **2.** *(fam.)* a ceda.

caporal *m.* **1.** *(mil.)* caporal. **2.** mahorcă.

capot^{1} [~po] *m.* **1.** *(mar.)* tambuchi. **2.** *(auto)* capota motorului.

capot^{2} *adj.* *invar.* *(fam.) faire ~* a face marţ; a da gata.

capotage *m.* *(av.)* capotaj.

capote *f.* *(auto, tehn.)* capotă.

capoter **I.** *vi.* **1.** *(despre vehicule)* a capota, a se da peste cap. **2.** *(despre avioane)* a capota, a se prăbuşi. **II.** *vt.* *(auto)* a monta o capotă. — **capoté,** **~e** *adj.*

câpre *f.* *(culin.)* caperă.

caprice *m.* capriciu, toană.

caprici/eux, -euse *adj.* *(despre oameni)* capricios, cu toane; inconsecvent; schimbător. — **capricieusement** *adv.*

capsulage *m.* capsulare.

capsule *f.* **1.** capsulă. **2.** casetă; pilulă. **3.** *(la tir)* capsă.

capsuler *vt.* a capsula. — **capsulé,** **~e** *adj.*

captage *m.* *(tehn.)* captare.

captation *f.* *(jur.)* captaţie.

captatoire *adj.* captator, care captează.

capter *vt.* **1.** *(tehn., hidr.)* a capta, a colecta. **2.** *(radio, tele.)* a capta, a intercepta. **3.** *(fig.)* a atrage, a ademeni. — **capté,** **~e** *adj.*

capt/if, -ive *adj.*, *m.f.* captiv; prizonier.

captivant, **~e** *adj.* **1.** captivant, pasionant. **2.** atrăgător, seducător.

captiver *vt.* **1.** a captiva, a pasiona. **2.** a atrage, a fermeca. **3.** a cuceri; *~ la bienveillance de qn.* a cuceri, a cîştiga bunăvoinţa cuiva. — **captivé,** **~e** *adj.*

captivité, *f.* captivitate; prizonierat.

capture *f.* **1.** capturare. **2.** pradă, captură. **3.** *(tehn.)* captaţie.

capturer *vt.* **1.** a captura; a lua prizonier. **2.** a apuca, a pune mîna (pe). — **capturé,** **~e** *adj.*

capuchon *m.* glugă, capişon.

capuchonné, **~e** *adj.* cu glugă.

capucin, **~e** *m.f.* (călugăr) capucin.

caquet, caquetage *m.* **1.** cîrîit (de găină). **2.** *(fam.)* pălăvrăgeală, flecăreală.

caqueter *vi.* **1.** *(despre găini)* a cîrîi. **2.** *(fam.)* a pălăvrăgi, a flecări.

caquet/eur, -euse *adj., m.f. (fam.)* flecar; vorbă-lungă.
car¹ *conj.* deoarece, căci, pentru că.
car² *m.* autocar.
carabine *f. (mil.)* carabină.
carabinier *m. (ist.)* carabinier.
caracoler *vi. (despre cai)* a ţopăi.
caracouler *vi. (despre porumbei)* a gînguri.
caractère *m.* **1.** caracter, fire. **2.** (trăsătură) caracteristică. **3.** *(poligr.)* (caracter de) literă. **4.** semn (convenţional); *~s algébriques* semne algebrice. **5.** *(înv.)* scriere.
caractérisation *f.* caracterizare.
caractériser *vt. vr.* a (se) caracteriza; a (se) individualiza. — **caractérisé, ~e** *adj.*
caractéristique I. *adj.* caracteristic; specific, tipic. **II.** *f.* caracteristică; caracter distinctiv.
caracul *m.* (blană de) caracul.
carafe *f.* carafă, clondir // *(pop.) rester en ~* **a.** a rămîne cu gura căscată; **b.** a rămîne pe de lături, pe dinafară.
carafon *m.* clondiraş.
carambolage *m.* **1.** (la biliard) carambol(aj). **2.** *(fam.)* ciocnire.
carambole *m. (la biliard)* minge roşie.
caramboler *vt. vi.* **1.** *(la biliard)* a face carambol. **2.** *(fam.)* a ciocni.
caramel *m.* **1.** caramel, zahăr ars. **2.** caramelă.
caraméliser I. *vi. (despre zahăr)* a se carameliza, a se face caramel. **II.** *vt.* a carameliza (zahăr). — **caramélisé, ~e** *adj.* **(I).**
carapace *f. (zool.)* carapace, ţeastă.
carat *m. (met.)* carat.
caravane *f.* caravană.
carbon(n)ade *f.* friptură la grătar.
carbone *m. (chim.)* carbon.
carbonifère *adj.* carbonifer.
carbonisation *f. (chim.)* carbonizare.
carboniser *vt. vr.* a (se) carboniza. — **carbonisé, ~e** *adj.*
carburant *adj. m.* carburant.
carburateur *m. (auto)* carburator.
carbure *m. (chim.)* carbură.
carcasse *f.* **1.** *(zool.)* carcasă. **2.** *(tehn.)* carcasă, cadru, schelet.
carcinom *m. (med.)* carcinom.
cardage *m. (text.)* cardare.
carde *f.* cardă, maşină de dărăcit, darac.
carder *vt. (text.)* a carda; a scărmăna, a dărăci. — **cardé, ~e** *adj.*
card/eur, -euse I. *m.f.* dărăcitor. **II.** *f. (text.)* cardă, darac.
cardiaque *adj., m.f. (med.)* cardiac.
cardin/al, ~e *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* **1.** cardinal; *points ~aux* puncte cardinale; *(gram.) adjectiv numéral ~* numeral cardinal. **2.** *(fig.)* principal, fundamental. **II.** *m. (bis.)* cardinal.
cardiologie *f.* cardiologie. — **cardiologique** *adj.*
cardiologue *m.* (medic) cardiolog.
cardio-vasculaire *adj. (anat.)* cardiovascular.
carême *m. (la catolici)* postul Paştelui.
carence *f.* lipsă, carenţă.
carène *f. (mar.)* carenă.
caressant, ~e *adj.* mîngîietor, dezmierdător.
caresse *f.* mîngîiere, dezmierdare.
caresser *vt.* **1.** a mîngîia, a dezmierda. **2.** *(fig.)* a nutri; *~ de grands projets* a nutri proiecte mari.
cargaison *f.* încărcătură (a unei nave).
cargo *m. (mar.)* cargou, cargobot.
caricature *f.* caricatură.
caricaturer *vt.* a caricaturiza.
caricaturiste *m.* caricaturist.
carie *f.* carie (dentară).
carier *vt. vr.* a (se) caria. — **carié, ~e** *adj.*
carillon *m.* sunet de clopot în cadenţă vie.
carillonner I. *vi.* a trage clopotele în cadenţă vie. **II.** *vt.* **1.** *(despre ceas)* a bate orele. **2.** *(fig.)* a trîmbiţa (ştiri, noutăţi).
carillonneur *m.* clopotar.
carlingue *f. (av., mar.)* carlingă.
carmagnole *f. (cor., muz.)* carmaniolă.
carmin *m., adj. invar.* (roşu) carmin.
carnage *m.* carnaj, măcel, masacru.
carnassi/er, -ère *adj.* **1.** *(despre animale)* carnasier. **2.** *(fig.)* feroce; vorace.
carnassière *f.* **1.** tolbă de vînătoare. **2.** *(zool.)* carnasieră.
carnation *f.* carnaţie.
carnaval *(pl. ~s) m.* carnaval.
carnet *m.* **1.** carnet. **2.** agendă de buzunar.
carnivore *adj., m.f.* carnivor.
carottage *m.* **1.** *(fiz.)* carotaj. **2.** *(fam.)* înşelătorie; furt.
carotte *f. (bot.)* morcov // *poil de ~* roşcovan, om cu părul roşu.
carotter *vt. (fam.)* a escroca, a înşela.
carotti/er, -ère *m.f. (fam.)* escroc, potlogar.
caroube *f. (bot.)* roşcovă.
caroubier *m. (bot.)* roşcov.
carpe¹ *f.* **1.** *(iht.)* crap. **2.** *(fig.)* prost, ignorant // *muet comme une ~* mut ca un peşte; *(sport) saut de ~* săritura peştelui.
carpe² *m. (anat.)* carp.
carpeau *m. (iht.)* crăpcean.
carpette *f.* carpetă, covoraş.
carquois *m.* tolbă de săgeţi.
carre *f.* **1.** grosime; *la ~ d'une planche* grosimea unei scînduri. **2.** colţ; unghi (drept). **3.** calotă (la pălării). **4.** cant; muchie (la patine, la schiuri).
carré, ~e I. *adj.* **1.** pătrat; *(mat.) racine ~e* rădăcină pătrată; *(fig.) tête ~e* cap pătrat. **2.** *(fig.)* răspicat, hotărît; *réponse ~e* răspuns răspicat. **3.** *(fam.)* corect, loial; *~ en affaires* corect în afaceri // *épaules ~es* umeri laţi. **II.** *m.* **1.** *(mat.)* pătrat; *élever au ~* a ridica la pătrat. **2.** palier. **3.** *(mar., mil.)* careu. **4.** răzor strat (de legume).
carreau *m.* **1.** *(constr.)* dală, lespede. **2.** *(constr.)* ochi de geam. **3.** placă (de ceramică). **4.** *(text.)* carou, pătrăţel. **5.** *(la cărţile de joc)* caro(u) // *(fam.) demeurer sur le ~* **a.** a rămîne mort pe loc; **b.** a eşua.
carrefour *m.* răscruce, răspîntie.
carrelage *m.* **1.** pardosire (cu lespezi, cu cărămizi). **2.** pardoseală.
carreler *vt.* a pava, a pardosi (cu dale, lespezi). — **carrelé, ~e** *adj.*
carreleur *m.* faianţator.
carrément *adv.* **1.** *(mat.)* în unghi drept; (în) pătrat. **2.** *(fig.)* fără înconjur, ritos.

carrer I. *vt.* *(mat.)* a ridica la pătrat. **II.** *vr.* *(fig.)* a se așeza comod (într-un fotoliu).

carrière¹ *f.* carieră; profesie.

carrière² *f.* carieră de piatră.

carriole *f.* brișcă cu două roți.

carrossable *adj.* *(despre drumuri)* carosabil.

carrosse *m.* rădvan, trăsură luxoasă // *rouler* ~ a trăi în mare lux.

carrosser *vt.* a monta o caroserie.

carrosserie *f.* *(tehn., auto)* caroserie.

carrossier *m.* carosier, specialist în caroserie (de automobile).

carrousel [—zɛl] *m.* carusel.

carrure *f.* **1.** lățime în spate, carură; ~ *d'athlète* carură de atlet, carură atletică. **2.** *(la haine)* lărgime.

cartable *m.* ghiozdan.

carte *f.* **1.** cartonaș; ~ *de visite* carte de vizită; ~ *postale* carte poștală. **2.** carte de joc; *tirer les* ~*s* a ghici, a da în cărți. **3.** carnet de identitate. **4.** *(la restaurante)* listă (de bucate). **5.** hartă // *donner* ~ *blanche* a da mînă liberă.

cartel *m.* **1.** *(ec. pol.)* cartel. **2.** *(pol.)* coaliție, bloc.

carter [-tɛr] *m.* *(tehn.)* carter // *(auto)* ~ *d'huile* baie de ulei.

cartilage *m.* *(anat.)* cartilaj, zgîrci.

cartilagin/eux, -euse *adj.* cartilaginos, cu zgîrciuri.

cartographe *m.f.* cartograf.

cartographie *f.* cartografie. — **cartographique** *adj.*

carton *m.* **1.** carton. **2.** cutie (de carton). **3.** dosar.

cartonnage *m.* **1.** cartonaj; cartonare. **2.** obiect de carton.

cartonner *vt.* a cartona, a lega în coperte de carton.

cartothèque *f.* (dulap) cartotecă.

cartouche I. *f.* *(mil.)* cartuș. **II.** *m.* *(arhit., tehn.)* cartuș.

cartouchière *f.* *(mil.)* cartușieră.

cas *m.* **1.** caz; împrejurare; *faire* ~ *de...* a face caz de...; *en* ~ *de...* în cazul cînd..., în ipoteza în care...; *en tout* ~ în orice caz, oricum. **2.** *(med., gram.)* caz.

casani/er, -ère I. *adj.* legat de casă, sedentar. **II.** *m.f.* *(fam.)* cazanier.

casaque *f.* cazacă // *tourner* ~ a întoarce foaia.

cascade *f.* cascadă, cădere de apă // ~ *d'applaudissements* furtună de aplauze.

cascad/eur, -euse *m.* cascador.

case *f.* **1.** colibă; cabană. **2.** compartiment, despărțitură (la mobilă).

caséification *f.* cazeificare, brînzire.

caséifier *vt.* **1.** *(despre cazeină)* a brînzi (laptele). **2.** a face (laptele) brînză, a transforma (laptele) în brînză. — **caséifié,** ~**e** *adj.*

caséine *f.* *(chim.)* cazeină.

casemate *f.* *(mil., mar.)* cazemată.

casemater *vt.* *(mil.)* a dota cu cazemate.

caser I. *vt.* **1.** *(înv.)* a clasa în rafturi. **2.** *(fam.)* a căpătui (pe cineva). **II.** *vr.* *(fam.)* **1.** a se stabili; a se instala. **2.** a se căpătui, a se căsători. — **casé,** ~**e** *adj.*

caserne *f.* cazarmă.

casernement *m.* **1.** încazarmare. **2.** cazarmament.

caserner *vt.* a încazarma.

cash [kaʃ] *adv.* *payer* ~ a plăti cu bani gheață.

casier *m.* **1.** *(jur.)* cazier. **2.** stelaj.

casino *(pl.* ~*s)* *m.* cazinou.

casque *m.* cască; coif.

casquette *f.* caschetă.

casquettier *m.* șepcar; ceaprazar.

cassable *adj.* casabil.

cassage *m.* spargere.

cassant, ~**e** *adj.* **1.** casant; friabil, sfărîmicios. **2.** fragil. **3.** *(fig.)* tăios; *ton* ~ ton tăios.

cassation *f.* *(jur., mil.)* casare.

casse¹ **I.** *f.* *(fam.)* *payer la* ~ a plăti oalele sparte. **II.** *m.* *(arg.)* spargere, furt.

casse² *f.* **1.** *(poligr.)* casă (de litere). **2.** container.

casse-cou *m.* *invar.* **1.** om imprudent. **2.** loc primejdios.

casse-croûte *m.* *invar.* *(fam.)* gustare, masă frugală.

casse-gueule *m.* *invar.* *(pop.)* rachiu tare; trăscău.

cassement *m.* spargere, sfărîmare // ~ *de tête* bătaie de cap.

casse-noisettes *m.* *invar.* clește de spart alune.

casse-noix *m.* *invar.* spărgător de nuci.

casse-pierres *m.* *invar.* *(tehn.)* concasor.

casser I. *vt.* **1.** a sparge; a sfărîma; *(fam.)* ~ *les oreilles à qn.* a sparge cuiva urechile. **2.** a rupe. **3.** *(jur.)* a casa. // *à tout* ~ fără reținere, năvalnic; ~ *bras et jambes* a tăia orice entuziasm, orice avînt. **II.** *vr.* **1.** a se sparge, a se sfărîma; *se* ~ *la tête* a-și sparge capul; *(fig.)* a-și bate capul, a-și da osteneală. **2.** a se rupe // *se* ~ *le nez* a da greș. — **cassé,** ~**e** *adj.*

casserole *f.* cratiță (cu coadă).

casse-tête *m.* *invar.* **1.** măciucă. **2.** *(fig.)* muncă anevoioasă; bătaie de cap.

cassette *f.* casetă.

cass/eur, -euse *m.* *f.* **1.** spărgător. **2.** *(fam.)* fanfaron, lăudăros.

cassolette *m.* casoletă.

cassoulet *m.* *(culin.)* iahnie de fasole cu afumături.

cassure *f.* **1.** spărtură. **2.** *(geol.)* fisură. **3.** *(metal.)* casură. **4.** *(fig.)* ruptură, despărțire.

castagnettes *f.* *pl.* castaniete.

caste *f.* castă.

castor *m.* **1.** *(zool.)* castor, biber. **2.** *(mar.)* mus.

castration *f.* castrare, jugănire.

castrer *vt.* a castra, a jugăni. — **castré,** ~**e** *adj.*

casuel, ~**le** *adj.* neprevăzut, inopinat. — **casuellement** *adv.*

cataclysme *m.* **1.** cataclism. **2.** *(fig.)* catastrofă, dezastru.

catacombes *f.* *pl.* catacombe.

catafalque *m.* catafalc.

catalepsie *f.* *(med.)* catalepsie. — **cataleptique** *adj., m.f.*

catalogue *m.* catalog.

cataloguer *vt.* a cataloga; a înscrie în catalog. — **catalogué,** ~**e** *adj.*

catalyse *f.* *(chim.)* cataliză.

catalyser *vt.* *(chim.)* a cataliza.

catalyseur *m.* *(chim.)* catalizator.

cataplasme *m.* *(med.)* cataplasmă.

catapultage *m.* *(av.)* catapultare.

catapulte *f.* *(ist., mil.)* catapultă.

cataracte *f.* **1.** cataractă, cădere de apă. **2.** *(med.)* cataractă, albeață.

catarrhe *m.* **1.** *(med.)* catar. **2.** *(fam.)* guturai.

catastrophe *f.* catastrofă; nenorocire mare; dezastru. — **catastrophique** *adj.*

catéchiser *vt.* **1.** *(bis.)* a catehiza. **2.** *(fig.)* a convinge.

catéchisme *m.* **1.** *(bis.)* catehism. **2.** *(fig.)* principii fundamentale.

catégorie *f.* **1.** *(fil.)* categorie. **2.** clasă; serie.

catégorique *adj.* **1.** categoric; absolut, indiscutabil. **2.** clar, precis.

catégoriquement *adv.* fără discuții, fără vorbă, categoric.

cathédrale *f.* catedrală.

cathéter [-tɛr] *m.* *(chir.)* cateter; sondă.

cathode *f.* *(fiz.)* catod. — **cathodique** *adj.*

catholicisme *m.* catolicism.

catholique **I.** *adj.* **1.** catolic. **2.** *(fam.)* catolic, ortodox; conform regulilor, canoanelor. **II.** *m.f.* catolic. — **catholiquement** *adv.*

cati *m.* *(text.)* apret.

catilinaire *f.* *(lit.)* catilinară, satiră violentă.

catir *vt.* *(text.)* a da apret; a apreta.

catisage *m.* *(text.)* apretare.

cauchemar *m.* **1.** coșmar, vis urît. **2.** obsesie.

causal, **~e** *adj.* cauzal; *(gram.)* *proposition ~e* propoziție cauzală.

causalité *f.* *(fil.)* cauzalitate // *rapport de ~* raport obiectiv dintre cauză și efect; raport de cauzalitate.

causant, **~e** *adj.* *(fam.)* guraliv, gureș.

causat/if, -ive *adj.* cauzativ.

cause *f.* **1.** cauză; motiv; rațiune; *être (la) ~ de* **a.** a fi cauza, a pricinui; **b.** a ocaziona, a da ocazie; *à ~ de* din cauza, din pricina; *et pour ~* pentru motive serioase, temeinice. **2.** *(jur.)* proces. **3.** cauză, problemă, chestiune; *en connaissance de ~* în cunoștință de cauză, cunoscînd bine problema // *mettre en ~* a incrimina; *épouser la ~ de qn.*, *prendre fait et ~ pour qn.* a fi de partea cuiva.

causer **I.** *vt.* a cauza, a provoca, a pricinui. **II.** *vi.* (+ **de**) a conversa, a sta de vorbă (de, despre).

causerie *f.* conversație (intimă), cozerie; taifas.

causette *f.* *(fam.)* șuetă, taclale; *faire la ~* a sta la taclale.

caus/eur, -euse **I.** *adj.* priceput la vorbă. **II.** *m.f.* *(fam.)* cozeur.

causticité *f.* **1.** *(chim.)* causticitate. **2.** *(fig.)* răutate caustică.

caustique *adj.* **1.** *(chim.)* caustic. **2.** *(fig.)* acerb, mușcător.

cautel/eux, -euse *adj.* *(peior.)* **1.** dibaci, șiret. **2.** bănuitor, neîncrezător, suspicios.

cautère *m.* *(med.)* cauter.

cautérisation *f.* *(med.)* cauterizare.

caution *f.* *(jur.)* cauțiune, garanție.

cautionner *vt.* *(jur.)* a depune cauțiune, a garanta (bănește). — **cautionné,** **~e** *adj.*

cavalcade *f.* cavalcadă.

cavalerie *f.* cavalerie.

cavalier^1 *m.* **1.** călăreț. **2.** *(mil.)* cavalerist. **3.** *(ist.)* cavaler // *~ servant* tînăr însoțitor.

cavali/er^2**, -ère** **I.** *adj.* **1.** îndrăzneț; arogant; semeț. **2.** *(despre gesturi, purtare)* liber; libertin. **II.** *f.* călăreață // *à la ~* **a.** cu aroganță, cu semeție; **b.** (cam) deșănțat.

cavatine *f.* *(muz.)* cavatină.

cave **I.** *adj. invar.* **1.** scobit. **2.** *(despre obraji)* supt, scofîlcit. **II.** *f.* **1.** pivniță, beci. **2.** *(la jocuri de noroc)* fond de bani, cavă.

caveau *m.* cavou.

caver **I.** *vt.* **1.** a săpa. **2.** *(despre ape)* a roade. **II.** *vr.* *(despre ochi)* a se înfunda (în orbite); *(despre obraji)* a se scofîlci.

caverne *f.* **1.** *(geol.)* cavernă, peșteră, grotă. **2.** speluncă, tavernă. **3.** *(med.)* cavernă.

cavern/eux, -euse *adj.* **1.** *(med.)* cavernos. **2.** *(despre glas, voce)* cavernos, gros.

caviar *m.* icre negre.

cavité *f.* cavitate; scobitură; gol.

ce^1 *pron. dem.* **1.** *(ca subiect al v.* **être**) *c'est vrai? est-ce vrai?* este adevărat? **2.** (+ **que, qui**) *c'est hier que j'ai rancontré votre père* ieri l-am întîlnit pe tatăl d-tale. **3.** *(precedă pron. relat.* **qui, que, dont, quoi**) ce, ceea ce; *pour ~ qui est de moi...* în ceea ce mă privește... **4.** (+ **que**) ce, cît (de); *~ qu'il est amusant!* ce amuzant este! *à ~ qu'on dit* după cît se spune... // *par ~ que* pentru ca, ca să; *c'est que...* fiindcă, pentru că...; *c'est pourquoi...* **a.** iată de ce...; **b.** de aceea; *c'est-à-dire* adică; mai bine zis; cu alte cuvinte; *~ me semble* mi se pare.

ce^2 *(m. sg. înainte de vocală* **cet**)**, cette** *(pl. ces)* *adj. dem.* **1.** acest; această; ăsta; asta; *cet homme* acest om; *cette table* această masă; *ces enfants* acești copii. **2.** în acest, în această; *~ soir* (în) astă seară. **3.** acel, aceea.

céans *adv.* aici înăuntru, în casă; *venez ~* intrați în casă // *maître de ~* stăpînul casei.

ceci *pron. dem.* aceasta, asta; acest lucru; *retenez bien ~!* reține asta! ține bine minte acest lucru!

cécité *f.* *(med.)* orbire.

céder **I.** *vt.* a ceda; a renunța (la un obiect, un bun) // *~ le (du) terrain* a da înapoi (în fața inamicului); *~ le pas (à qn.)* **a.** a lăsa (pe cineva) să treacă înainte; **b.** a recunoaște superioritatea (cuiva); **c.** a da precădere. **II.** *vi.* **1.** (+ **à**) a ceda, a se supune. **2.** *(despre lucruri)* a nu mai rezista; a se rupe. **3.** *(despre epidemii)* a descrește, a scădea; *(despre boli)* a se ameliora.

cédille *f.* sedilă.

cèdre, cédrus [~drys] *m.* *(bot.)* cedru.

cédule *f.* *(jur.)* citație; înscris.

ceindre *vt.* **1.** a înconjura, a împrejmui. **2.** a încinge, a lega; *~ sa tête de...* a-și lega capul cu... — **ceint,** **~e** *adj.*

ceinture *f.* **1.** centură, cingătoare; curea, cordon; *~ de sécurité* centură de siguranță; *~ de sauvetage* centură, colac de salvare. **2.** talie, mijloc, brîu; *jusqu'à la ~* pînă la brîu. **3.** *(mil.)* centiron. **4.** *(mil.)* centură, zonă fortificată.

ceinturon *m.* *(mil.)* centiron.

cela *pron. dem.* asta, aceasta; acest lucru; *il ne manquait plus que ~* asta mai lipsea! (e) culmea! // *comment ~ va-t-il?* **a.** cum merge cu sănătatea? **b.** cum merg treburile? *il y a vingt ans de ~* acum douăzeci de ani.

célébration *f.* celebrare; sărbătorire.

célèbre *adj.* celebru, renumit.

célébrer *vt.* **1.** a celebra; a sărbători. **2.** *(bis.)* a oficia; ~ *un mariage* a oficia o căsătorie. — **célébré,** ~**e** *adj.*

célébrité *f.* **1.** celebritate, reputaţie, faimă. **2.** celebritate, om celebru.

céler *vt.* a ascunde, a tăinui. — **célé,** ~**e** *adj.*

céleri *m.* *(bot.)* ţelină.

célérité *f.* viteză, rapiditate, iuţeală.

céleste *adj.* **1.** celest, ceresc; *la voûte* ~ bolta cerească, cerul. **2.** divin.

célibat *m.* celibat, burlăcie.

célibataire *adj.*, *m.* celibatar, burlac, holtei.

celle *(pl.* ~*s) pron. dem. f.* **1.** aceea, acelea; cea, cele. **2.** (+ **adv.)** ~*-ci* aceasta; ~*s-ci* acestea; ~*-là* aceea; ~*s-là* acelea.

cellier *m.* **1.** beci, pivniţă. **2.** cramă.

cellophane *f.* celofan.

cellulaire *adj.* **1.** *(bot., biol.)* celular. **2.** împărţit în celule; cu celule.

cellule *f.* **1.** *(biol.)* celulă; *(tehn.)* ~ *photo-électrique* celulă fotoelectrică. **2.** chilie (de mănăstire, de penitenciar). **3.** *(apic.)* alveolă. **4.** *(pol.)* celulă; grupă organizatorică.

celluloïd *m.* celuloid.

cellulose *f.* celuloză.

celte, celtique I. *adj.* celt(ic). **II.** *m.* limba celtică.

celui *(pl. ceux) pron. dem. m.* **1.** acel(a), aceia; cel, cei. **2.** (+ **adv.)** ~*-ci* acesta; *ceux-ci* aceştia; ~*-là* acela; *ceux-là* aceia.

cénacle *m.* cenaclu.

cendre *f.* **1.** cenuşă; *réduire en* ~*s* a preface în cenuşă. **2.** *(la pl., poet.)* rămăşiţe pămînteşti.

cendré, ~**e** *adj.* cenuşiu, ca cenuşa.

cendrée *f.* **1.** zgură. **2.** *(sport)* pistă de zgură.

cendrier *m.* **1.** *(tehn.)* cenuşar. **2.** scrumieră.

cendrillon [~ijɔ̃] *f.* cenuşăreasă.

cène *f.* **1.** *(bis., cu maj.)* Cina cea de taină. **2.** *(la protestanţi)* împărtăşanie.

censé, ~**e** *adj.* considerat, socotit, presupus, privit ca...

censément *adv.* *(fam.)* **1.** în aparenţă, pe cît se pare. **2.** în principiu.

censeur *m.* **1.** critic (literar, artistic). **2.** cenzor.

censure *f.* **1.** cenzură; cenzurare. **2.** *(fig.)* control, verificare.

censurer *vt.* **1.** a cenzura, (publicaţii, reprezentaţii). **2.** *(fig.)* a controla, a verifica. — **censuré,** ~**e** *adj.*

cent I. *num. card.* (o) sută; *pour* ~ la sută; ~*pour* ~ **a.** sută la sută; **b.** complet, deplin; **c.** fără îndoială, sigur // *faire les* ~ *coups* a-şi face de cap. **II.** *num. ord.* al o sutălea; a o suta; *page* ~ pagina o sută. **III.** *m.* **1.** (o) sută; (cifra o) sută. **2.** *(ec., fin.)* cent // *(fam.) je vous la donne en* ~*!* mă prind pe (ori)ce vrei!

centaine *f.* (vre)o sută; *par* ~*s* cu sutele.

centaure *m.* *(mit.)* centaur.

centenaire I. *adj.* **1.** centenar. **2.** foarte bătrîn. **II.** *m.f.* centenar, persoană de o sută de ani. **III.** *m.* centenar, aniversare a 100 de ani (de la un eveniment).

centième I. *num. ord.* *(le, la* ~*)* al o sutălea, a o suta. **II.** *m.* sutime.

centigrade *adj.*, *m.* centigrad.

centigramme *m.* centigram.

centilitre *m.* centilitru.

centime *m.* centimă.

centimètre *m.* centimetru.

centrage *m.* *(tehn.)* centrare, centraj.

centr/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* **1.** central, la centru, în centru. **2.** principal; capital. **II.** *f.* *(tehn.)* centrală; ~*e électrique* centrală electrică. — **centralement** *adv.* **(I).**

centralisa/teur, -trice *adj.*, *m.f.* centralizator.

centralisation *f.* centralizare.

centraliser *vt.* a centraliza; a grupa, a aduna, a reuni (în jurul unui centru).

centralisme *m.* *(pol.)* centralism; ~ *démocratique* centralism democratic.

centre *m.* **1.** centru; mijloc; *au* ~ **a.** la centru, la mijloc; **b.** pe prim plan, la loc de frunte. **2.** *(fig.)* centru, sediu central. **3.** oraş (mare); centru; ~*s ouvriers* centre muncitoreşti.

centrer *vt.* **1.** *(tehn.)* a centra; a aşeza, a fixa la centru. **2.** *(fig.)* a orienta, a îndrepta (către, spre). — **centré,** ~**e** *adj.*

centrifug/eur, -euse I. *adj.* centrifug. **II.** *m.* (maşină) centrifugă.

centuple *adj.*, *m.* însutit; *au* ~ **a.** însutit; **b.** infinit mai mult.

centupler *vt.* a însuti. — **centuplé,** ~**e** *adj.*

cep *m.* butuc de viţă de vie.

cépage *m.* răsad de viţă de vie.

cépée *f.* *(silv.)* **1.** lăstar. **2.** lăstăriş.

cependant I. *conj.* (şi) totuşi, cu toate acestea; dar; *il reste* ~ *une chance* dar mai rămîne o şansă. **II.** *adv.* între timp, în acest timp; ~ *que* în timp ce, pe cînd.

céramique I. *adj.* de ceramică, din ceramică. **II.** *f.* ceramică.

céramiste *adj.*, *m.f.* ceramist.

cerbère *m.* cerber, paznic sever.

cerce [sɛrs] *f.* *(constr., tehn.)* şablon; calibru.

cerceau *(pl.* ~*x) m.* **1.** *(tehn.)* inel. **2.** cerc; *les* ~*x d'un tonneau* cercurile unui butoi; *jouer au* ~ a se juca cu cercul.

cerclage *m.* cercuire; cercuit.

cercle *m.* **1.** cerc; *(geogr.)* ~ *polaire* cerc polar; *(tehn.)* ~ *de fût (de tonneau)* cerc de butoi; *(fig.)* ~ *vicieux* cerc vicios. **2.** circumferinţă. **3.** *(tehn.)* inel. **4.** *(fig.)* sferă, cadru // *faire* ~ *autour* a se strînge roată în jur.

cercler *vt.* a cercui, a pune cercuri. — **cerclé,** ~**e** *adj.*

cercueil *m.* sicriu.

céréale *f.* cereală.

céréali/er, -ère I. *adj.* cerealier. **II.** *m.* producător de cereale.

cérébr/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* **1.** cerebral, de (la) creier. **2.** cerebral, mintal; raţional. **3.** *(fig.)* intelectual. **II.** *m.f.* cerebral.

cérémonial *m.* ceremonial; protocol.

cérémonie *f.* **1.** ceremonie; solemnitate. **2.** *(bis.)* ceremonie, slujbă. **3.** (act de) politeţe, curtoazie // *(fam.) sans* ~ fără fasoane.

cérémoni/eux, -euse *adj.* **1.** ceremonios. **2.** extrem de politicos. — **cérémonieusement** *adv.*

cerf [sɛr] *m.* *(zool.)* cerb.

cerf-volant [sɛr-~] *(pl.* ~*s-*~*s) m.* **1.** *(entom.)* rădaşcă. **2.** zmeu (de jucărie).

cerise I. *f.* cireaşă. **II.** *adj. invar.* roşu (ca cireaşa).

cerisette *f.* **1.** cireaşă uscată. **2.** lichior de cireşe.

cerisier *m.* *(bot.)* cireş // ~ *aigre* vişin.

cerne *m.* **1.** *(la arbori)* inel anual. **2.** *(la ochi)* cearcăn. **3.** contur.

cerné, ~e *adj.* **1.** *(despre ochi)* (în)cercănat. **2.** *(mil.)* împresurat, înconjurat.

cernement *m.* **1.** încercuire, împresurare. **2.** conturare.

cerner *vt.* a înconjura, a împresura.

certain, ~e I. *adj.* **1.** sigur, cert; indiscutabil; *fait ~* fapt cert. **2.** fix, determinat. **II.** *pron. nehot.* **1.** anumit; *homme d'un ~ âge* om de o anumită vîrstă. **2.** oarecare. **3.** *(la pl.)* unii; *~s affirment que...* unii afirmă că... **III.** *m.* fapt, lucru cert.

certainement *adv.* (de)sigur, bineînţeles; de la sine înţeles.

certes *adv.* desigur, cu siguranţă, fără îndoială.

certificat *m.* **1.** certificat. **2.** diplomă. **3.** *(fig.)* asigurare, garanţie.

certificateur *adj.*, *m.* *(jur.)* atestator, garant.

certification *f.* **1.** certificare; atestare. **2.** certificat; adeverinţă.

certifier *vt.* **1.** a certifica, a atesta. **2.** a garanta. — **certifié, ~e** *adj.*

certitude *f.* certitudine; *la ~ d'un fait* certitudinea, evidenţa unui fapt; *avoir la ~ que...* a avea certitudinea că..., a avea convingerea că...

cerveau *m.* **1.** *(anat.)* creier; *(med.) tumeur au ~* tumoare la creier; *(tehn.) ~ électronique* creier electronic. **2.** *(fig.)* inteligenţă, judecată; cap // *rhume de ~* guturai; *transport de ~* congestie cerebrală.

cervelet *m.* *(anat.)* cerebel.

cervelle *f.* **1.** *(anat.)* materie a creierului; creier. **2.** *(fam.)* cap; *se brûler la ~* a-şi trage un glonte în cap; a-şi zbura creierii. **3.** *(fam.)* minte, judecată; *se creuser la ~* a-şi frămînta mintea, a-şi bate capul. **4.** *(culin.)* creier.

ces *adj. dem. pl.* v. **ce**^{2}.

césar *m.* cezar, împărat.

césarien, ~ne I. *adj.* cezarian. **II.** *f.* *(med.)* (operaţie) cezariană.

cessation *f.* *(jur.)* oprire; suspendare // *(ec.) ~ de la production* încetare a producţiei.

cesse *f.* încetare, sfîrşit; *sans ~* fără încetare, tot timpul.

cesser I. *vt.* a opri, a întrerupe. **II.** *vi.* **1.** a se opri, a lua sfîrşit. **2.** (+ **de**) a înceta (de a...).

cessez-le-feu *m. invar.* armistiţiu.

cession *f.* *(jur.)* **1.** cesiune, cedare. **2.** bun cesionat.

cessionaire *m.f.* *(jur.)* cesionar.

césure *f.* *(stil.)* cezură.

cet *adj. dem. m. sg. v.* **ce**^{2}.

cette *adj. dem. f. sg. v.* **ce**^{2}.

ceux *pron. dem. m. pl. v.* **celui.**

chacal *(pl. ~s) m.* *(zool.)* şacal.

chacun, ~e *pron. nehot.* fiecare // *(fam.) tout un ~* oricine.

chafouin, ~e *adj.*, *m.f.* (om) viclean, prefăcut.

chagrin, ~e I. *adj.* **1.** trist, amărît. **2.** îndurerat. **II.** *m.* **1.** tristeţe, amărăciune. **2.** supărare, necaz; durere.

chagrinant, ~e *adj.* întristător; dureros.

chagriner *vt.* a întrista, a amărî.

chah *m.* v. **schah.**

chahut *m.* *(fam.)* gălăgie, tărăboi.

chahuter I. *vt.* **1.** *(fam.)* a provoca dezordine, scandal. **2.** *(fig.)* a critica; a scutura. **II.** *vi.* a face gălăgie, tărăboi.

chahut/eur, -euse *m.f.* *(fam.)* scandalagiu.

chaîne *f.* **1.** lanţ. **2.** *(text.)* urzeală. **3.** *(fig.)* lanţ, şir // *travail à la ~* lucru la bandă; *(radio) transmettre en ~* a transmite pe reţea.

chaînette *f.* lănţişor.

chaînon *m.* verigă, ochi de lanţ.

chair I. *f.* **1.** carne; *en ~ et en os* în carne şi oase, în persoană. **2.** carne, pulpă (a fructului). **3.** *(fig.)* fire omenească, natură umană. **4.** trup // *souffrir dans sa ~* a suferi fizic; *bien en ~* gras, solid; *ni ~ ni poisson* nici laie, nici bălaie; *avoir la ~ de poule* a i se face (cuiva) pielea de găină. **II.** *adj. invar.* de culoarea pielii.

chaire *f.* **1.** catedră. **2.** tribună; estradă. **3.** amvon.

chaise *f.* scaun // *être assis entre deux ~s* a fi în două luntri; *~ à bras* fotoliu.

chaland *m.* *(mar.)* şalandă; şlep.

châle I. *m.* **1.** şal. **2.** broboadă. **II.** *adj. col ~* guler şal.

chalet *m.* vilă (în stil elveţian).

chaleur *f.* **1.** căldură. **2.** *(la pl.)* febră, temperatură mare. **3.** *(fig.)* căldură, entuziasm; ardoare; zel (impetuos).

chaleur/eux, -euse *adj.* *(fig.)* **1.** cald, afectuos. **2.** entuziast.

chaleureusement *adv.* cu căldură, (în mod) călduros.

challenge [ʃa-] *m.* *(sport)* şalanj.

challenger^1 [tʃalã:ʒe] *vt.* *(sport)* a candida la titlul de campion.

challenger^2 [tʃalɛnʒœ:r] *m.* *(sport)* candidat la titlul de campion.

chaloir *vi.*: *peu m'en chaut!* puţin îmi pasă! nu mă interesează!

chaloupe *f.* *(mar.)* şalupă.

chalumeau *m.* **1.** pai (de băut lichide). **2.** fluier.

chalut *m.* *(mar.)* năvod.

chalutier *m.* *(mar.)* **1.** năvodar. **2.** drifter, trauler.

chamade *f.* *(ist.)* semnal de capitulare // *battre la ~* **a.** *(despre inimă)* a bate puternic; **b.** a fi stăpînit de emoţie.

chamaille *f.* ceartă, sfadă.

chamailler *vr.* a se certa, a se sfădi.

chamarre *f.* pasmanterie; broderie; fireturi.

chamarrer *vt.* a împodobi, a acoperi cu fireturi, cu galoane. — **chamarré, ~e** *adj.*

chambellan *m.* şambelan.

chambre *f.* **1.** cameră, odaie. **2.** *(pol., cu maj.)* Cameră; sală de deliberare; *Chambre des députés* Camera deputaţilor. **3.** casă; *garder la ~* a sta în casă, a nu ieşi; *femme de ~* **a.** fată-n casă; **b.** cameristă; *robe de ~* capot, haină de casă // *~ à air* cameră de bicicletă.

chambrer *vt.* a păstra (vinuri) la temperatura camerei.

chambrette *f.* odăiţă, cămăruţă.

chameau *m.* *(zool.)* cămilă; *(text.) poil de ~* păr de cămilă.

chamois I. *m.* *(zool.)* capră de munte. **II.** *adj. invar.* galben deschis.

chamotte *f.* *(tehn.)* şamotă.

champ *m.* **1.** *(la pl.)* cîmp, şes, cîmpie; *à travers ~s* **a.** peste cîmp; **b.** *(fig.)* razna; *(med.) ~*

opératoire cîmp operator. **2.** lan, holdă; ~ *de blé* lan de grîu. **3.** fond (la tablouri, gravuri) // ~ *de recherches* domeniu de investigaţii, de cercetări; *courir les ~s* a umbla creanga; *à tout bout de ~* la tot pasul; *prendre la clef des ~s* a o şterge; *sur-le-~* pe moment; imediat, pe loc; *donner libre ~* a da frîu liber; *ouvrir le ~ à...* a deschide perspective.

champagne *m.* şampanie.

champagnisation *f.* şampanizare.

champagniser *vt.* a şampaniza. — **champagnisé, ~e** *adj.*

champêtre *adj.* cîmpenesc.

champignon *m.* *(bot.)* ciupercă.

champion, ~ne *m.f.* **1.** *(sport)* campion; ~ *mondial* campion mondial. **2.** *(ist.)* luptător // *se faire le ~ de...* a deveni apărătorul (înfocat) al...

championnat *m.* *(sport.)* campionat.

chance *f.* **1.** noroc; *bonne ~!* noroc! *avoir de la ~* a avea noroc; *tenter sa ~* a-şi încerca norocul. **2.** ocazie favorabilă; *(la pl.)* sorţi; perspective // *courir la ~ de...* a risca să...; *par ~* din fericire.

chancelant, ~e *adj.* **1.** care se clatină, se împleticeşte. **2.** *(fig.)* şovăitor, nesigur.

chanceler *vi.* **1.** a se clătina; a se împletici. **2.** *(fig.)* a şovăi; a ezita.

chancelier *m.* *(pol.)* cancelar.

chancellerie *f.* *(pol.)* cancelarie.

chanc/eux, -euse *adj.* **1.** *(fam.)* norocos. **2.** hazardat, riscat, aleatoriu.

chancir *vi.* a mucegăi. — **chanci, ~e** *adj.*

chancre *m.* *(med.)* şancru, ulceraţie.

chandail *m.* pulover, tricou.

chandelier *m.* **1.** sfeşnic. **2.** lumînărar, fabricant de lumînări.

chandelle *f.* **1.** lumînare (de seu). **2.** lumină de lumînare // *(en) voir trente-six ~s* a vedea stele verzi; *faire l'économie aux bouts de ~* a se scumpi la tărîţe; *le jeu n'en vaut pas la ~* nu face daraua cît ocaua; *en valoir la chandelle* a merita să...

change *m.* **1.** schimb. **2.** schimb în natură, troc.

changeant, ~e *adj.* **1.** schimbător, nestabil; variabil. **2.** *(text.)* cu reflexe, cu ape.

changement *m.* schimbare; modificare; *~s d'ordre qualitatif* schimbări de ordin calitativ // ~ *de voie* macaz; *(auto)* ~ *de vitesse* schimbător de viteze.

changer I. *vt.* **1.** a schimba, a modifica. **2.** a schimba, a da în schimb. **3.** a converti, a transforma; ~ *en or* a transforma în aur // ~ *un pneu* a înlocui un cauciuc. **II.** *vi.* **1.** (+ **de**) a schimba; ~ *de condition* a-şi schimba situaţia; *(fig.)* ~ *d'avis* a-şi schimba părerea, a se răzgîndi. **2.** a se schimba; *le temps va ~* timpul se va schimba. **III.** *vr.* *(fam.)* **1.** a-şi schimba (hainele), a se schimba. **2.** (+ **en**) a se transforma (în). — **changé, ~e** *adj.* **(I 1, 3, III 2).**

chanoine *m.* *(bis.)* canonic.

chanson *f.* **1.** cîntec; ~ *populaire* cîntec popular. **2.** *(fig., la pl.)* fleacuri, mofturi.

chansonnette *f.* şansonetă; cîntecel.

chansonn/ier, -ère *m.f.* autor de şansonete, şansonetist.

chant^1 *m.* **1.** cîntat, cîntare. **2.** cîntec. **3.** *(lit.)* cînt; *(la pl.)* poem; poezie.

chant^2 *m.* cant (la scînduri, grinzi etc.).

chantage *m.* şantaj.

chantant, ~e *adj.* **1.** cantabil. **2.** melodios // *soirée ~e* serată muzicală.

chanter I. *vi.* **1.** a cînta. **2.** *(despre greieri, insecte)* a ţîrîi. **3.** *(despre păsărele)* a cînta, a ciripi. **4.** *(despre apă)* a susura, a murmura // *si ça vous chante...* dacă vă surîde..., dac-aşa vă place...; *faire ~ qn.* a şantaja pe cineva; *pain à ~* azimă. **II.** *vt.* **1.** a cînta (un cîntec). **2.** *(fam.)* a îndruga (verzi şi uscate).

chant/eur, -euse I. *m.f.* **1.** cîntăreţ. **2.** *(la pl.)* păsări cîntătoare. **II.** *adj.* cîntător; *oiseau ~* pasăre cîntătoare // *maître ~* şantajist.

chantier *m.* şantier // ~ *pétrolier* schelă petrolieră.

chantonnement *m.* fredonare.

chantonner *vt. vi.* a fredona. — **chantonné, ~e** *adj.*

chantoung *m.* *(text.)* şantung.

chantre *m.* **1.** *(bis.)* cantor, dascăl. **2.** *(fig.)* poet.

chanvre *m.* *(bot.)* cînepă.

chaos [kaô] *m.* **1.** haos. **2.** *(fig.)* confuzie; încurcătură; babilonie. — **chaotique** [kaô~] *adj.*

chapardage *m.* *(fam.)* ciordeală, şterpeleală.

chaparder *vt.* *(fam.)* a ciordi, a şterpeli.

chapard/eur, -euse *m.f.* *(fam.)* pungaş, găinar.

chape *f.* mantie preoţească.

chapelet *m.* **1.** *(bis.)* (şirag de) mătănii. **2.** *(fig.)* şir; serie.

chapeli/er, -ère I. *m.f.* pălărier. **II.** *f.* cutie de pălării.

chapelle *f.* **1.** capelă, paraclis. **2.** *(fig.)* bisericuţă, gaşcă, clan // ~ *ardente* cameră mortuară.

chapelure *f.* pesmet (pisat).

chaperon *m.* însoţitoare a unei tinere fete.

chaperonner *vt.* *(despre femei în vîrstă)* a însoţi, a acompania în societate (o fată).

chapiteau *m.* *(arhit.)* capitel.

chapitre *m.* **1.** capitol. **2.** *(fig.)* parte, diviziune; categorie // *sur le ~ de...* în materie de..., în privinţa...

chapon *m.* *(zool.)* clapon.

chaque *adj. nehot.* fiecare, oricare; fiece, orice; *à ~ instant* în orice clipă, în fiecare clipă.

char *m.* **1.** car (de lupte, de curse); *(mil.)* ~ *de combat (d'assaut)* car de luptă, tanc; ~ *funèbre* car funebru, dric. **2.** trăsură. **3.** căruţă (trasă de boi).

charabia *m.* limbă păsărească.

charade *f.* şaradă.

charançon *m.* *(entom.)* gărgăriţă.

charbon *m.* **1.** cărbune. **2.** tăciune. **3.** *(med. vet.)* antrax, dalac // *être sur des ~s (ardents)* a sta (ca) pe jeratic.

charbonnage *m.* **1.** exploatare a cărbunelui. **2.** mină, zăcămînt de cărbune.

charbonner *vt. vi.* a (se) carboniza.

charbonni/er, -ère I. *m.f.* cărbunar. **II.** *adj.* carbonifer, de cărbune.

charbonnière *f.* cărbunărie; cuptor de mangal.

charcuter *vt.* *(chir. fam.)* a opera prost, a măcelări.

charcuterie *f.* mezelărie, cîrnăţărie.

charcuti/er, -ère *m.f.* mezelar, cîrnăţar.

chardon *m.* scaiete.

chardonneret *m. (ornit.)* sticlete.

charge *f.* **1.** încărcătură. **2.** greutate, povară; *plier sous la ~* a se încovoia sub povară. **3.** *(mar.)* tonaj. **4.** funcţie (publică). **5.** impozit; *(fin.)* taxă. **6.** *(jur.)* (prezumţie de) culpă. **7.** *(mil.)* atac. **8.** *(metal.)* şarjă. **9.** sarcină, îndatorire; misiune // *femme de ~* femeie de serviciu; *prendre en ~* a întreţine, a avea grijă (de); *revenir à la ~* a insista; *à ~ de...* **a.** cu condiţia să...; **b.** cu obligaţia să...

chargé, ~e **I.** *adj.* **1.** încărcat, împovărat. **2.** *(fig.,* + **de)** obligat, însărcinat (să). **3.** *(fig.)* copleşit // *temps ~* vreme urîtă, întunecată. **II.** *m.* responsabil; *~ d'affaires* însărcinat cu afaceri // *~ de cours* lector.

chargement *m.* **1.** încărcare. **2.** încărcătură.

charger **I.** *vt.* **1.** a încărca. **2.** *(fig.)* a împovăra. **3.** *(jur.)* a depune împotriva cuiva. **4.** a încredinţa o misiune, a trasa o sarcină. **5.** *(fig.)* a exagera, a şarja. **II.** *vr.* (+ **de)** a lua asupra sa, a-şi asuma.

chariot *m.* **1.** car; căruţă. **2.** cărucior.

charitable *adj.* **1.** caritabil, milos. **2.** indulgent. — **charitablement** *adv.*

charité *f.* **1.** milă. **2.** pomană, milostenie.

charivari *m.* **1.** zgomot asurzitor, vacarm. **2.** dezordine, harababură.

charlatan *m.* şarlatan.

charlatanerie *f.* şarlatanie.

charlotte *f.* **1.** *(culin.)* şarlotă. **2.** pălărie (cu bor) garnisită cu panglici şi dantele.

charmant, ~e *adj.* fermecător, încîntător; şarmant // *(cu maj.) Prince Charmant* Făt-Frumos.

charme *m.* **1.** vrajă; descîntec. **2.** şarm, farmec. **3.** *(la pl.)* frumuseţe, nuri // *(fam.) se porter comme un ~* a fi sănătos tun.

charmer *vt.* a fermeca, a încînta, a vrăji. — **charmé, ~e** *adj.*

charm/eur, -euse **I.** *m.f.* **1.** vrăjitor. **2.** persoană fermecătoare. **II.** *adj.* fermecător, încîntător.

charnel, ~le *adj.* **1.** trupesc. **2.** carnal; senzual. **3.** pămîntesc; *biens ~s* bunuri pămînteşti. — **charnellement** *adv.*

charnier *m.* osuar.

charnière *f.* **1.** balama, ţîţînă. **2.** *(zool.)* ligament. **3.** *(fig.)* punct de legătură; joncţiune.

charnu, ~e *adj.* **1.** cărnos. **2.** gros.

charogne *f.* mortăciune, stîrv.

charpentage *m.* dulgherit.

charpente *f.* *(constr.)* şarpantă, schelet.

charpenterie *f.* dulgherie, dulgherit.

charpentier *m.* dulgher.

charreti/er, -ère **I.** *m.f.* căruţaş. **II.** *adj.* *(despre drumuri)* bun de căruţe, de care.

charrette *f.* şaretă.

charriage *m.* **1.** transportare, transport (cu carul). **2.** cărăuşie. **3.** preţ de transport. **4.** *(geol.)* şariaj.

charrier *vt.* **1.** a transporta, a duce, a căra (cu carul). **2.** *(despre fluvii, avalanşe)* a lua, a duce cu sine.

charroi *m.* cărăuşie.

charron *m.* rotar.

charronnage *m.* rotărit; rotărie.

charroyer *vt.* a transporta (cu căruţa, cu carul).

charroyeur *m.* cărăuş.

charruage *m.* **1.** plugărie, plugărit. **2.** arătură (cu plugul).

charrue *f.* plug; *~-balance* plug basculant.

charte *f.* **1.** *(ist.)* cartă; constituţie. **2.** *(pol.)* cartă.

chartreuse *f.* mănăstire.

chas *m.* ureche de ac.

chasse *f.* **1.** vînătoare. **2.** teren de vînătoare. **3.** *(fig.)* urmărire. **4.** *(fig.)* alungare, izgonire // *(fam.) donner la ~ à...* a urmări, a fugări.

châsse *f.* **1.** raclă. **2.** ramă, montură.

chasse-clou *(pl. ~-~s) m. (tehn.)* dorn.

chasse-mouches *m. invar.* apărătoare de muşte.

chasse-neige *m. invar.* plug de zăpadă.

chasse-pierres *m. invar. (c.f.)* grătar.

chasser **I.** *vt.* **1.** a vîna. **2.** a (iz)goni, a pune pe fugă, a alunga. **3.** a înfunda, a bate (un cui) // *un clou chasse l'autre* cui pe cui se scoate. **II.** *vi.* **1.** a vîna. **2.** a derapa. **3.** *(despre vînt)* a bate, a sufla (dinspre).

chass/eur, -euse **I.** *m.f.* vînător. **II.** *m.* **1.** avion de vînătoare. **2.** pilot de avion de vînătoare. **3.** comisionar (de hotel).

chassie *f.* *(anat.)* urdoare, puchină.

chassi/eux, -euse *adj.* urduros, puchinos.

châssis *m.* **1.** *(constr.)* ramă; cadru. **2.** *(auto, c.f.)* şasiu. **3.** *(constr.)* cercevea.

chaste *adj.* cast; pur, neprihănit. — **chastement** *adv.*

chasteté *f.* castitate, virtute.

chasuble *f.* *(bis.)* patrafir.

chat, chatte *m.f.* **1.** pisică. **2.** motan, cotoi; *le ~ botté* motanul încălţat // *(il n'y a) pas un ~* (nu e) nici ţipenie de om; *écrire comme un ~* a scrie urît, neciteţ.

châtaigne *f.* **1.** *(bot.)* castană. **2.** *(pop.)* (lovitură de) pumn.

châtaignier *m.* *(bot.)* castan.

châtain, ~e **I.** *adj.* şaten, castaniu. **II.** *m.* **1.** castaniu, culoare castanie; *~ clair* castaniu-deschis. **2.** (om cu părul) şaten.

château *m.* **1.** castel; *(fig.) ~x en Espagne* castele în Spania, iluzii, himere. **2.** *(hidr.)* castel de apă. **3.** conac. **4.** *(culin.)* muşchi (de porc) la grătar // *~-fort* cetate, cetăţuie.

châtelain, ~e *m.f.* castelan(ă).

châtelet *m.* cetăţuie.

châtier *vt.* **1.** a pedepsi. **2.** *(fig.)* a şlefui, a cizela.

châtiment *m.* pedeapsă, sancţiune.

chatoiement, chatoîment *m.* sclipire, reflex.

chaton^{1} *m.* **1.** pisoiaş, pisicuţ. **2.** *(bot.)* mîţişor.

chaton^{2} *m.* **1.** montură de inel. **2.** piatră preţioasă, nestemată.

chatonner^{1} *vt.* a monta o piatră preţioasă.

chatonner^{2} *vi.* *(despre pisici)* a făta.

chatouille *f.* *(fam.)* gîdilătură.

chatouillement *m.* **1.** gîdilare, gîdilat. **2.** *(fig.)* flatare.

chatouiller *vt.* **1.** a gîdila. **2.** *(fig.)* a flata, a măguli.

chatouill/eux, -euse *adj.* **1.** gîdilicios. **2.** *(fig.)* susceptibil, supărăcios.

chatoyant, ~e *adj.* *(despre stofe, mătăsuri, bijuterii)* lucios; cu ape, cu reflexe.

chatoyer *vi.* a luci; a face ape.

châtrage *m.* castrare, jugănire.

châtrer *vt.* **1.** a castra, a jugăni. **2.** *(fig.)* a mutila, a ciopîrţi.

chatte *f.* v. **chat.**

chattemite *f.* *(fam.)* prefăcută, mîţă blîndă.

chatterie *f.* **1.** *(fam.)* pisiceală, răsfăţ. **2.** *(la pl.)* dulciuri, bunătăţi.

chatterton *m.* *(el.)* izolirband.

chaud, ~e I. *adj.* **1.** cald. **2.** călduros. **3.** *(despre firi, temperamente)* prietenos, afectuos. **4.** *(fig.)* înflăcărat, entuziast // *nouvelle toute ~e* veste proaspătă, recentă. **II.** *adv.* cald; *tenir ~* a ţine (de) cald // *(fam.) coûter ~* a costa scump. **III.** *m.* căldură; *être au ~* a sta la căldură // *cela ne me fait ni ~ ni froid* (asta) mă lasă rece, puţin îmi pasă.

chaudement *adv.* cu căldură, cu entuziasm.

chaudeau *m.* *(culin.)* şodou.

chaudière *f.* **1.** cazan. **2.** *(tehn.)* generator de vapori.

chaudron *m.* ceaun, tuci.

chaudronnerie *f.* cazangerie.

chaudronni/er, -ère *m.f.* **1.** căldărar. **2.** cazangiu.

chauffage *m.* încălzire; încălzit; *~ central* încălzire centrală // *~ urbain* termoficare.

chauffe *f.* **1.** *(metal.)* furnal. **2.** încălzire; încălzit.

chauffe-bain *(pl. ~-~s)* *m.* boiler.

chauffe-plats *m.* *invar.* reşou pentru păstrat mîncarea caldă.

chauffer I. *vt.* **1.** a încălzi; *~ de l'eau* a încălzi apă. **2.** *(fig.)* a pune pe foc, a grăbi. **II.** *vi.* *vr.* **1.** a se încălzi. **2.** *(fam.)* a se înfierbînta, a se exalta. — **chauffé, ~e** *adj.* **(I 1).**

chauffeur *m.* **1.** fochist, maşinist. **2.** şofer.

chauler *vt.* a vărui; a da cu var.

chaume *m.* **1.** pai. **2.** *(agr.)* mirişte. **3.** căsuţă, colibă acoperită cu paie.

chaumer *vt.* a dezmirişti.

chaumière *f.* *v.* **chaume (3).**

chaussée *f.* **1.** şosea. **2.** drum.

chausse-pied *(pl. ~-~s)* *m.* încălţător, limbă de pantofi.

chausser I. *vt.* **1.** a încălţa. **2.** a fixa, a lega (de picior). **3.** *(fam.)* a adopta (o idee, o părere). **4.** *(agr.)* a muşuroi. **II.** *vi.* **1.** *(despre încălţăminte)* a veni bine. **2.** a purta (un anumit număr la încălţăminte); *il chausse du 40* poartă 40 (la pantofi). **III.** *vr.* a se încălţa. — **chaussé, ~e** *adj.* **(I 1).**

chaussette *f.* **1.** şosetă; ciorap trei sferturi. **2.** ciorap bărbătesc.

chausseur *m.* pantofar; cizmar.

chausson *m.* papuc.

chaussure *f.* **1.** încălţăminte; pantofi. **2.** industrie de încălţăminte.

chauve *adj.* **1.** chel. **2.** *(despre munţi)* golaş, pleşuv; despădurit.

chauve-souris *(pl. ~s-~)* *f.* *(zool.)* liliac.

chauvin, ~e *adj.*, *m.f.* şovin.

chauvinisme *m.* şovinism.

chaux *f.* piatră de calcar // *~ d'arsenic* şoricioaică; *~ vive* var; *lait de ~* var stins.

chavirement *m.* *(mar.)* scufundare.

chavirer *vi.* **1.** *(despre vehicule)* a se răsturna, a se da peste cap. **2.** *(despre vapoare)* a se scufunda. **3.** a se clătina. **4.** *(fig.)* a fi descumpănit, a se tulbura.

chef [ʃef] *m.* **1.** *(înv.)* cap; *(fig.) ~ de famille* cap de familie. **2.** şef; conducător, căpetenie. **3.** bucătar (şef) // *~ d'orchestre* dirijor; *de son propre (plein) ~* cu de la sine putere; *au premier ~* în primul rînd.

chef-d'oeuvre *(pl. ~s-~)* *m.* capodoperă.

chef-lieu [ʃɛf-ljΦ] *(pl. ~s-~x)* *m.* centru al unui departament administrativ; capitală de judeţ.

cheik [ʃɛk] *m.* şeic.

chemin *m.* **1.** drum, cale (de comunicaţie); *~ faisant, en ~* pe drum, pe parcurs; *se mettre en ~* a porni la drum; *montrer le ~* **a.** a arăta, a indica drumul; **b.** *(fig.)* a da exemplu; *~ de fer* (linie de) cale ferată. **2.** itinerar, traseu // *faire du ~* a ajunge departe, a reuşi.

chemineau *m.* vagabond.

cheminée *f.* **1.** vatră; cămin, şemineu. **2.** coş, horn.

cheminement *m.* **1.** înaintare (pe drum); mers. **2.** *(fig.)* înaintare, progresare.

cheminer *vi.* **1.** a merge, a umbla. **2.** a parcurge drum lung; a drumeţi. **3.** *(fig., despre idei)* a-şi face drum, a înainta.

cheminot *m.* (lucrător) feroviar.

chemise *f.* **1.** cămaşă. **2.** *(tehn.)* cămaşă, înveliş. **3.** *(maş.)* manta. **4.** *(poligr.)* supracopertă.

chemisette *f.* **1.** cămaşă bărbătească cu mîneci scurte. **2.** bluză.

chemisier *m.* **1.** lucrător, vînzător de cămăşi. **2.** bluză de femeie de croială clasică (cu mîneci lungi şi manşete).

chenapan *m.* şnapan, pungaş.

chêne *m.* *(bot.)* stejar.

chènevière *f.* *(agr.)* cînepişte.

chènevis *m.* sămînţă de cînepă.

chènevotte *f.* *(text.)* puzderie.

chenille *f.* **1.** *(zool.)* omidă. **2.** *(tehn.)* şenilă.

chenillé, ~e *adj.* *(despre vehicule)* pe (cu) şenile.

chenillette *f.* *(mil.)* şeniletă.

chenu, ~e *adj.* **1.** cărunt, încărunţit, albit (de bătrîneţe). **2.** *(despre munţi)* cu creste înzăpezite.

cheptel [ʃɛptɛl] *m.* *(agr.)* şeptel.

chèque *m.* *(ec., fin.)* cec.

chéquier *m.* *(ec., fin.)* carnet de cecuri.

cher, chère I. *adj.* **1.** drag, scump, iubit. **2.** scump; preţios, de preţ. **3.** costisitor. **II.** *adv.* scump; *payer ~* a plăti scump // *ne pas valoir ~* a nu face doi bani.

chercher I. *vt.* **1.** a căuta; *~ une solution* a căuta o soluţie; *(fam.) ~ la petite bête* a căuta nod în papură. **2.** a rîvni (la, după), a urmări (ceva) // *~ à...* a se sili (să), a se strădui (să). **II.** *vi.* a căuta, a cerceta. **III.** *vr.* a se analiza.

cherch/eur, -euse *m.f.* cercetător.

chère¹ *adj.f.* v. **cher (I).**

chère² *f.* *faire bonne (mauvaise) ~* a mînca bine (prost).

chèrement *adv.* scump.

chéri, ~e *adj.*, *m.f.* drag, scump, iubit.

chérif *m.* şerif.

chérir *vt.* *vr.* a (se) iubi, a (se) îndrăgi.

cherry [ʃeri] *m.* vişinată.

cherté *f.* **1.** scumpete (a vieţii). **2.** preţ exagerat.

chérubin *m.* **1.** *(bis.)* heruvim. **2.** *(fig.)* copilaş frumos, îngeraş.

chét/if, -ive *adj.* plăpînd; pipernicit.

chev/al *(pl. -aux) m.* **1.** cal; *(fig.) ~ de bataille* cal de bătaie. **2.** *(fig., la pl.)* cavalerie; soldați călări // *à ~* călare; *monter à ~* **a.** a călări; **b.** a încăleca; *(sport) ~ de bois* capră; *monter sur ses grands -aux* a se înfuria.

chevaleresque *adj.* cavaleresc; de cavaler. — **chevaleresquement** *adv.*

chevalerie *f. (în evul mediu)* ordinul cavalerilor.

chevalet *m.* **1.** șevalet. **2.** *(la vioară)* căluș. **3.** *(tehn.)* capră.

chevalier *m.* **1.** *(ist.)* cavaler. **2.** cavaler, membru al unui ordin onorific; grad de cavaler; *~ de la Légion d'Honneur* cavaler al Legiunii de Onoare.

chevalière *f.* șevalieră, inel cu sigiliu.

chevalin, ~e *adj.* cabalin.

cheval-vapeur *(pl. -aux-~) m. (mec.)* cal-putere.

chevauchée *f.* **1.** cavalcadă. **2.** *(fig.)* goană.

chevauchement *m.* **1.** călărit. **2.** încălecare; încălecat.

chevêche *f.* cucuvea, cucuvaie.

chevelu, ~e *adj.* **1.** acoperit cu păr, păros. **2.** pletos // *monts ~s* munți împăduriți.

chevelure *f.* păr, frizură; *avoir une belle ~* a avea un păr frumos.

chevet *m.* **1.** căpătîi (al patului); *livre de ~* carte de căpătîi. **2.** pernă de pus la căpătîi.

cheveu *(pl. ~x) m.* (fir de) păr; *ne tenir qu'à un ~* a atîrna de un fir de păr; *fendre (couper) les ~x en quatre* a tăia firul de păr în patru.

cheville *f.* **1.** *(anat.)* gleznă. **2.** cep; cui de lemn. **3.** *(tehn.)* știft (de pană).

cheviotte *f. (text.)* șeviot.

chèvre *f.* capră; *ménager la ~ et le chou* a împăca și capra și varza.

chevreau *m.* **1.** ied. **2.** *(piel.)* șevro.

chèvrefeuille *m.* caprifoi.

chevrette *f.* **1.** iadă, căpriță. **2.** pirostrie.

chevreuil *m.* căprioară.

chevron *m. (constr.)* căprior (la acoperiș).

chevronné, ~e *adj. (fam.)* rutinat, învechit în meserie.

chevrotant, ~e *adj. (fam., despre glas)* tremurat.

chevroter **I.** *vi. (despre capre)* a behăi. **II.** *vt. vi. (fam.)* a vorbi cu glas tremurat.

chewing-gum [ʃwiŋgəm] *m.* gumă de mestecat.

chez **I.** *prep.* la; *~ lui* la el (acasă); *~ les Romains* la romani, pe vremea romanilor; *~ Voltaire* la Voltaire, în (opera lui) Voltaire. **II.** *m.* (+ *pron. pers.)* casă, cămin; locuință; interior; *avoir un ~-soi* a avea o casă, o locuință proprie.

chic **I.** *m. (fam.)* șic, eleganță. **II.** *adj. invar. (fam.)* șic, elegant, cu gust // *(fam.) un ~ type* **a.** un tip grozav; **b.** un om cumsecade. — **chiquement** *adv.* **(II).**

chicane *f.* **1.** șicană; sîcîială. **2.** *(tehn.)* obstacol (în calea circuitului unui fluid), baraj.

chicaner *vi. vt.* a șicana, a face șicane, a căuta pricină cuiva, a sîcîi.

chicanerie *f.* șicană; sîcîială.

chican/eur, -euse, chicani/er, -ère *adj., m.f.* șicanator; cîrcotaș.

chiche *adj. m.* zgîrcit; meschin, hapsîn // *(bot.) pois -~* năut. — **chichement** *adv.*

chichis *m. pl. (fam.)* mofturi, fasoane // *faire des ~* a se fandosi.

chicorée *f. (bot.)* cicoare.

chicot *m.* **1.** ciot (de copac). **2.** *(fam.)* colț (de dinte rupt, stricat).

chien, ~ne *m.f.* **1.** cîine; *~ de berger* cîine ciobănesc; *chien-loup* cîine lup. **2.** *(la arme de foc)* cocoș. **3.** *(pop.)* om hain // *(fam.) avoir du ~* a avea pe vino-ncoace; *temps de ~* vreme mizerabilă, foarte proastă; *entre ~ et loup* pe înserate.

chiendent *m.* **1.** *(bot.)* pir. **2.** *(fam.)* încurcătură, balamuc.

chienlit [ʃjɛ̃li] *m. (fam.)* **1.** mască de carnaval. **2.** mascaradă.

chiffe *f.* **1.** cîrpă. **2.** *(fig.)* molîu; cîrpă.

chiffon *m.* **1.** cîrpă, zdreanță. **2.** *(fam., la pl.)* toalete; găteli, podoabe; *parler ~s* a vorbi despre toalete, despre modă.

chifonnable *adj.* șifonabil.

chiffonnage, chiffonnement *m.* mototolire, boțire, șifonare.

chiffonner *vt.* **1.** a mototoli, a boți, a șifona. **2.** *(fig.)* a ofensa, a supăra. — **chiffonné, ~e** *adj.*

chiffonier *m.* scrin, comodă.

chiffrage, chiffrement *m.* **1.** evaluare în cifre. **2.** transpunere în cifre.

chiffre *m.* **1.** cifră; număr. **2.** sumă, cantitate. **3.** cifru. **4.** inițiale, monogramă; *faire graver son ~ sur...* a-și grava inițialele pe...

chiffrer **I.** *vi.* a calcula. **II.** *vt.* **1.** a numerota. **2.** a evalua (în cifre). **3.** a grava, a broda inițiale. **4.** a cifra, a aplica un cifru (unui text). — **chiffré, ~e** *adj.* **(II 4).**

chiffreur *m.* calculator.

chignole *f. (tehn.)* burghiu.

chignon *m.* coc (de păr), conci.

chilien, ~ne *adj.*; *m.f. (cu maj.)* chilian, (locuitor) din Chile.

chimère *f.* himeră, iluzie; utopie. — **chimérique** *adj.*

chimie *f.* chimie; *~ agricole* agrochimie. — **chimique** *adj.*

chimiste *m.f.* chimist.

chimpanzé *m.* cimpanzeu.

chinage *m.* **1.** *(text.)* tărcare; înspicare în diferite culori. **2.** *(fig.)* depreciere.

chiné, ~e *adj. (despre țesături)* înspicat.

chiner *vt.* **1.** *(text.)* a tărca, a înspica (în două sau mai multe culori). **2.** *(fam.)* a zeflemisi; a batjocori.

chin/eur, -euse *m.f. (fam.)* zeflemist.

chinois, ~e **I.** *adj.* **1.** chinez(esc), din China. **2.** *(fig.)* complicat, încurcat. **II.** *m.* limba chineză. **III.** *m.f. (cu maj.)* chinez, locuitor din China.

chinoiserie *f.* bibelou chinezesc.

chiot *m.* cățeluș, cățel.

chiper *vt. (pop.)* a ciupi; a șterpeli.

chiperie *f. (pop.)* șterpeleală; ciupeală.

chip/eur, -euse *m.f. (pop.)* hoț, pungaș.

chipie *f. (fam.)* scorpie, aspidă.

chipotage *m.* **1.** mofturi, fasoane. **2.** tîrguială, tocmeală.

chipoter *vi.* **1.** a face mofturi; a căuta nod în papură. **2.** a se tîrgui, a se tocmi.

chipot/eur, -euse, chipoti/er, -ère *m.f.* cîrcotaș.

chips *m. pl. (culin.)* (rondele de) cartofi prăjiți.

chiquenaude *f.* bobîrnac.

chiquer *vt. vi.* a mesteca (tutun).

chirurgie *f.* chirurgie.

chirurgien *m.* chirurg.

chirurgien-dentiste *m.* dentist, stomatolog.

chiure *f.* excrement de muscă.

chlamyde [kla ~] *f.* hlamidă.

chlore [klo ~] *m.* *(chim.)* clor. — **chlorique** *adj.*

chloré, **~e** [klo ~] *adj.* *(chim.)* care conţine clor.

chlorhydrique [klo ~] *adj. m.* *(chim.)* clorhidric.

chloroforme [klo ~] *m.* *(chim., farm.)* cloroform.

chlorophylle [klo ~] *f.* *(biochim.)* clorofilă.

chlorure [klo ~] *m.* *(chim.)* clorură.

choc *m.* **1.** şoc; ciocnire. **2.** *(fig.)* conflict // ~ *de retour* ricoşare.

chocolat **I.** *m.* ciocolată. **II.** *adj. invar.* de culoarea ciocolatei, ciocolatiu.

chœur [kœːr] *m.* **1.** cor; *(fig.)* *en* ~ în cor; împreună; în unanimitate. **2.** *(bis.)* strană.

choir *vi.* **1.** a cădea. **2.** *(fig.)* a se discredita // *laisser* ~ *qn.* a abandona pe cineva.

choisir *vt.* **1.** a alege; a opta. **2.** a selecta, a selecţiona, a tria. — **choisi,** **~e** *adj.*

choix *m.* **1.** alegere; opţiune; *au* ~ la alegere; *faire son* ~ *parmi...* a alege dintre...; *avoir l'embarras du* ~ a fi în dilemă. **2.** calitate; *de* ~ de calitate; ales. **3.** sortiment; grup de obiecte alese; *un* ~ *de poèmes* poeme alese. **4.** discernămînt; *sans* ~ fără discernămînt.

cholécyste *m.* *(anat.)* colecist.

cholécystite *f.* *(med.)* colecistită.

cholécystographie *f.* *(med.)* colecistografie.

cholédoque [ko ~] *adj. m., m.* *(anat.)* (canal) coledoc.

choléra [kɔ ~] *m.* **1.** holeră. **2.** *(fig.)* scorpie, ciumă.

cholérique [kɔ ~] *adj., m.f.* **1.** holeric. **2.** *(fig.)* coleric, impulsiv.

cholestérol *m.* *(med.)* colesterol.

chômage *m.* **1.** şomaj. **2.** *(fam.)* repaus, odihnă.

chômer *vi.* **1.** a şoma. **2.** (+**de**) a fi lipsit, a duce lipsă (de).

chôm/eur, -euse *m.f.* şomer.

chope *f.* halbă (de bere).

chopine *f.* *(pop.)* **1.** sticlă, clondir. **2.** ţap (de bere).

choquant, **~e** *adj.* şocant; care scandalizează.

choquer *vt.* **1.** a lovi, a ciocni. **2.** *(fig.)* a scandaliza; a şoca. — **choqué,** **~e** *adj.*

chor/al, **~e** *(m. pl. -aux)* [kɔ ~] *adj., m.f.* coral.

chorégraphe [kɔ ~] *m.f.* coregraf.

chorégraphie [kɔ ~] *f.* coregrafie. — **chorégraphique** *adj.*

choriste [kɔ ~] *m.f.* corist.

chorus [korys] *m.* *(fam.)* *faire* ~ **a.** a repeta în cor; **b.** *(fig.)* a se ralia (la opinia cuiva), a fi (pe deplin) de acord (cu cineva).

chose **I.** *f.* **1.** lucru; *peu de* ~, *pas grand-* ~ puţin lucru; mai nimic(a toată); *c'est la même* ~ e acelaşi lucru. **2.** lucru, obiect // *les* ~*s vont mal* treburile merg prost; *quelque* ~ ceva. **II.** *adj.* *(fam.)* *monsieur* ~ nea cutare; *rester tout* ~ a rămîne uluit, trăsnit.

chou *(pl.* ~*x)* *m.* varză // *aller planter ses* ~*x...* a se retrage la ţară...; ~*-fleur* conopidă; ~*-rave* gulie.

chouchou, **~te** *m.f.* *(fam.)* preferat, iubit, favorit.

chouchouter *vt.* *(fam.)* a răsfăţa, a dezmierda.

choucroute *f.* *(culin.)* varză acră.

chouette **I.** *f.* cucuvea, cucuvaie. **II.** *adj.* *(fam.)* **1.** grozav, straşnic. **2.** nostim; şic.

chouraver *vt.* *(pop.)* a şterpeli, a ciordi.

choyer *vt.* a îngriji cu dragoste; a răsfăţa.

chrestomathie [krɛs ~] *f.* *(filol.)* crestomaţie.

chrétien, **~ne** [kretjɛ̃] **I.** *m.f.* creştin. **II.** *adj.* creştin(esc). — **chrétiennement** [kret ~] *adv.*

chrétienté [kret ~] *f.* creştinătate.

christ *m.* crucifix.

christianiser [kris ~] *vt.* a creştina.

christianisme [kris ~] *m.* creştinism; religia creştină.

chromage [kro ~] *m.* *(tehn.)* cromare; cromaj.

chromatique [kro ~] **I.** *adj.* cromatic. **II.** *f.* cromatică.

chrome [krom] *m.* *(chim.)* crom.

chromer [kro ~] *vt.* *(tehn.)* a croma.

chromolithographie [kro ~] *f.* cromolitografie.

chromosome [kro ~] *m.* *(biol.)* cromozom.

chronicité [kro ~] *f.* *(med.)* cronicitate, caracter cronic.

chronique [kro ~] **I.** *f.* **1.** cronică, letopiseţ. **2.** cronică, articol de ziar. **II.** *adj.* *(med.)* cronic.

chroniqueur [kro ~] *m.* **1.** cronicar. **2.** redactor de cronică (la ziar). **3.** corespondent (sportiv).

chronographe [kro ~] *m.* *(tehn.)* cronograf.

chronologie [kro ~] *f.* cronologie. — **chronologique** *adj.*

chronométrage [kro ~] *m.* cronometraj, cronometrare.

chronomètre [kro ~] *m.* **1.** *(fiz.)* cronometru. **2.** ceas de precizie.

chronométrer [kro ~] *vt.* a cronometra. — **chronométré,** **~e** *adj.*

chronométrie [kro ~] *f.* cronometrie.

chrysanthème [kri ~] *m.* crizantemă.

chuchotement *m.* şuşotire, şuşoteală; murmur (de voci).

chuchoter *vi. vt.* a şopti, a şuşoti; a murmura.

chuchoterie *f.* *(fam.)* vorbe la ureche, conversaţie în şoaptă.

chuinter *vi.* **1.** *(despre păsările de noapte)* a ţipa. **2.** a şuiera; a vorbi şuierat.

chut *interj.* sst! linişte!

chute *f.* **1.** cădere; ~ *d'eau* cădere de apă, cascadă. **2.** *(fig.)* eşec, insucces. **3.** rest, deşeu.

chuter *vi.* *(fam.)* a cădea, a pica; ~ *au bachot* a pica la bacalaureat.

chypriot, **~e** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* cipriot, (locuitor) din Cipru.

ci [si] **I.** *adv.* *(în opoziţie cu* **là,** *indică apropierea)* aici, ici; *par-* ~, *par-là* pe ici, pe colo; prin diverse locuri; *de-* ~, *de-là* de ici, de colo; ~*-gît...* aici zace... // ~*-contre* alăturat. **II.** *pron. dem.* **1.** *(în opoziţie cu* **ça)** *comme* ~ *comme ça* aşa şi aşa; nici bine, nici rău. **2.** *(+ adj. dem.* **ce** **(cet), cette**; + *pron. dem.* **celui, celle,** *pentru accentuare)* *cet homme-* ~ omul acesta.

ci-après *adv.* mai jos, mai departe, în continuare.

cible *f.* **1.** ţintă; *tirer à la* ~ a trage la ţintă. **2.** *(fig.)* scop, obiectiv.

ciboire *m.* *(bis.)* anafornifă.

ciboulette *f.* arpagic.

cicatrice *f.* **1.** cicatrice. **2.** *(fig.)* urmă; efect, consecinţă.

cicatrisant, **~e** *adj., m.* (medicament) cicatrizant.

cicatrisation *f.* cicatrizare.

cicatriser I. *vt.* **1.** *(despre medicamente)* a cicatriza; a vindeca. **2.** *(fig.)* a calma, a linişti. **II.** *vr.* **1.** *(despre răni şi ţesuturi)* a se cicatriza; a se vindeca. **2.** *(fig.)* a se calma; a se alina. — **cicatrisé, ~e** *adj.*

cicérone *m.* cicerone, călăuză, ghid.

ci-contre *adv.* **1.** alături; alăturat. **2.** pe pagina alăturată.

ci-dessous *adv.* **1.** mai jos. **2.** (ceva) mai încolo.

ci-dessus *adv.* **1.** mai sus. **2.** (ceva) mai înainte.

ci-devant *adv.* **1.** anterior. **2.** mai sus; mai înainte.

cidre *m.* cidru, băutură de mere.

ciel^1 *(pl. cieux)* **I.** *m.* **1.** cer; boltă cerească; firmament; *à ~ ouvert* sub cerul liber, afară, în aer liber; *(fam.) être ravi au septième ~* a fi în al nouălea cer de fericire. **2.** *(fig.)* meleag; ţară; regiune. **3.** *(bis., la pl.)* rai. **4.** *(fig.)* putere divină, providenţă // *grâce au ~ !* slavă Domnului! **II.** *interj.* Doamne! vai! cerule!

ciel^2 *(pl. ~s)* *m.* **1.** climat, aer, atmosferă. **2.** polog (la pat).

cierge *m.* luminare; făclie.

cigale *f.* greier.

cigare *m.* ţigară de foi, havană.

cigarette *f.* ţigară, ţigaretă.

ci-gît *v.* **ci (I).**

cigogne *f.* barză.

ci-inclus *adv.* inclus, adăugat.

ci-joint *adv.* alăturat.

cil *m.* **1.** geană. **2.** *(biol.)* cil.

cillement *m.* clipire (a pleoapelor).

ciller [sije] *vi.* a clipi (din ochi).

cime *f.* vîrf (de munte), pisc, culme.

ciment *m.* ciment // *~ armé* beton armat.

cimenter *vt.* **1.** a cimenta. **2.** *(fig.)* a întări, a consolida; *~ la paix* a consolida pacea. — **cimenté, ~e** *adj.*

cimentier *m.* betonist.

cimeterre *m.* iatagan.

cimetière *m.* cimitir.

cinéaste *m.* cineast.

ciné-club *(pl. ~-~s)* *m.* cineclub.

cinéma *m.* cinema(tograf); sală de cinematograf.

cinémascope *m.* cinemascop.

cinémathèque *f.* cinematecă.

cinématographie *f.* cinematografie. — **cinématographique** *adj.*

cinématographier *vt.* a turna un film, a filma. — **cinématographié, ~e** *adj.*

cinéphile *m.f.* cinefil, amator de filme.

cinérama *m.* cineramă.

cinglant, ~e *adj.* biciuitor, usturător; aspru, sever.

cinglé, ~e *adj.* *(pop.)* într-o ureche, ţicnit.

cingler^1 *vi.* *(mar.,* + **vers)** a naviga, a se îndrepta (spre).

cingler^2 *vt.* **1.** a biciui, a şfichiui, a plesni. **2.** *(fig.)* a biciui, a înţepa cu vorba.

cinq [sɛ̃k] **I.** *num. card.* cinci. **II.** *num. ord.* al cincilea; a cincea. **III.** *m.* (cifra) cinci.

cinquantaine *f.* **1.** (vreo) cincizeci. **2.** (vîrsta de) cincizeci de ani.

cinquante I. *num. card.* cincizeci. **II.** *num. ord.* al cincizecilea; a cincizecea. **III.** *m.* (cifra) cincizeci.

cinquantenaire I. *adj.* (care durează) de cincizeci de ani. **II.** *m.f.* persoană de cincizeci de ani.

cinquantième I. *num. ord. (le, la ~)* al cincizecilea; a cincizecea. **II.** *m.* a cincizecea parte.

cinquième I. *num. ord. (le, la ~)* al cincilea; a cincea. **II.** *m.* cincime.

cintrage *m.* *(tehn.)* arcuire.

cintre *m.* **1.** *(arhit.)* boltă, arc. **2.** *(constr.)* curbură (de arc, de boltă). **3.** *(tehn.)* armatură. **4.** umeraş de haine.

cintré, ~e *adj.* **1.** *(tehn.)* arcuit, curbat. **2.** *(pop.)* într-o ureche, ţicnit.

cintrer *vt.* **1.** *(tehn.)* a curba, a arcui. **2.** *(constr.)* a bolti.

cirage *m.* **1.** *(text.)* ceruire. **2.** văcsuire, ceruit. **3.** cremă de ghete.

circonférence *f.* **1.** *(geom.)* circumferinţă, cerc. **2.** incintă.

circonflexe *adj. invar. m.* (accent) circumflex.

circonlocution *f.* perifrază.

circonscription *f.* **1.** circumscripţie (administrativă). **2.** *(geom.)* circumscriere.

circonscrire *vt.* **1.** *(geom.)* a circumscrie. **2.** *(fig.)* a delimita.

circonspect, ~e [~kõspɛ şi ~kõspekt] *adj.* circumspect; prudent, precaut.

circonspection *f.* circumspecţie, prudenţă; precauţie.

circonstance *f.* circumstanţă, împrejurare; conjunctură; *de ~* de circumstanţă, ocazional.

circonstanciel, ~le *adj.* *(gram.)* circumstanţial.

circonvenir *vt.* a înşela, a duce cu vorba; *(fam.)* a îmbrobodi.

circonvolution *f.* **1.** *(anat.)* circumvoluţie. **2.** rotire, învîrtire.

circuit *m.* **1.** *(geom.)* circumferinţă. **2.** traseu, itinerar, circuit (turistic). **3.** *(el.)* circuit.

circulaire I. *adj.* circular; în (formă de) cerc // *voyage ~* călătorie în circuit. **II.** *f.* circulară, dispoziţie. — **circulairement** *adv.* **(I).**

circulation *f.* **1.** circulaţie; *mettre en ~* **a.** a pune în circulaţie; **b.** a da curs; **c.** a publica, a da publicităţii; *(anat.) la ~ du sang* circulaţia sîngelui. **2.** *(fig.)* propagare.

circulatoire *adj.* circulator, de circulaţie.

circuler *vi.* **1.** a circula; a se deplasa, a umbla. **2.** *(com., fin.)* a circula, a trece din mînă în mînă, a fi în uz. **3.** *(fig., despre zvonuri, ştiri)* a se răspîndi, a umbla din gură în gură.

cire *f.* ceară.

cirement *m.* ceruire; ceruit.

cirer *vt.* **1.** a cerui, a lustrui cu ceară. **2.** a văcsui, a da cu ceară. — **ciré, ~e** *adj.*

cir/eur, -euse *m.f.* **1.** ceruitor. **2.** lustragiu.

cir/eux, -euse *adj.* ceros, de ceară; ca ceara.

cirque *m.* **1.** circ. **2.** *(geol.)* căldare.

cirrhose *f.* *(med.)* ciroză. — **cirrhotique** *adj.*

cirse *m.* *(bot.)* scai.

cisaillement *m.* *(tehn.)* tăiere.

cisailler *vt.* *(tehn.)* a tăia. — **cisaillé, ~e** *adj.*

cisalpin, ~e *adj.* cisalpin; *la Gaule ~e* Galia cisalpină.

ciseau *m.* **1.** *(tehn.)* daltă; scalpel. **2.** *(la pl.)* foarfece.

cisèlement *m.* cizelare.

ciseler *vt.* a cizela; *(fig.)* a şlefui. — **ciselé, ~e** *adj.*

ciseleur *m.* dăltuitor.

ciselure *f.* cizelură.

citadelle *f.* **1.** citadelă, fortăreaţă. **2.** *(fig.)* bastion; centru, focar.

citadin, ~**e** **I.** *m.f.* citadin, orăşean. **II.** *adj.* orăşenesc.

citation *f.* **1.** citat. **2.** *(jur.)* citare; citaţie.

cité *f.* **1.** oraş. **2.** cartier, centru; ~ *ouvrière* cartier muncitoresc; ~ *universitaire* centru universitar. **3.** cetate // *droit de* ~ drept de cetăţenie.

citer *vt.* **1.** a cita, a da un citat (din). **2.** *(jur.)* a cita, a chema în justiţie. **3.** a invoca; a menţiona (în sprijinul...).

citerne *f.* cisternă, rezervor; ~ *automobile* autocisternă.

cithare *f.* *(muz.)* ţiteră.

citoyen, ~**ne** *m.f.* **1.** cetăţean. **2.** *(fam.)* persoană, individ.

citoyenneté *f.* cetăţenie.

citron **I.** *m.* lămîie. **II.** *adj. invar.* galben-deschis, de culoarea lămîiei.

citronnade *f.* sitronadă, limonadă.

citronnelle *f.* *(bot.)* lămîiţă.

citronnier *m.* lămîi.

citrouille *f.* bostan, dovleac.

civière *f.* targă; brancardă.

civil, ~**e** **I.** *adj.* civil. **II.** *m.* **1.** civil. **2.** *(fam.)* viaţă particulară.

civilisa/teur, -trice *adj.* civilizator.

civilisation *f.* civilizaţie.

civilisé, ~**e** *adj.* **1.** civilizat. **2.** *(fam.)* manierat, politicos.

civiliser *vt. vr.* a (se) civiliza.

civiliste *m.* specialist în drept civil.

civilité *f.* **1.** politeţe, curtoazie. **2.** *(la pl.)* complimente.

civique *adj.* civic; *garde* ~ gardă civică, gardă naţională.

civisme *m.* civism.

clabaudage *m.* *(fam.)* **1.** gălăgie, hărmălaie. **2.** vorbărie.

clabauder *vi.* *(fam.)* **1.** (+ **contre**) a denigra, a bîrfi. **2.** a face gură (degeaba).

clabauderie *f.* *(fam.)* bîrfeală.

clabot, clabotage *m.* *(mec.)* îmbinare, angrenare.

claboter *vt.* *(mec.)* a îmbina, a angrena. — **claboté,** ~**e** *adj.*

claie [klɛ] *f.* **1.** sită (de sîrmă). **2.** leasă de nuiele.

clair, ~**e** **I.** *adj.* **1.** luminos; strălucitor. **2.** *(despre culori)* deschis. **3.** clar, transparent, limpede; *(despre vreme, cer)* senin. **4.** *(fig.)* net; desluşit; distinct; evident. **II.** *adv.* (în mod) clar, limpede; distinct; *voir* ~ a vedea limpede; a-şi da seama. **III.** *m.* lumină // *le* ~ *de lune* clarul de lună; *tirer une affaire au* ~ a lămuri, a clarifica o chestiune.

clairement *adv.* desluşit, cu claritate.

clairière *f.* luminiş, poiană.

clair-obscur *(pl.* ~*s-*~*s)* *m.* *(pict.)* clar-obscur.

clairon *m.* **1.** goarnă, trîmbiţă. **2.** *(mil.)* trompet, gornist.

claironnant, ~**e** *adj.* strident.

claironner *vi. vt.* a suna din goarnă, a trîmbiţa.

clairsemé, ~**e** *adj.* răsfirat; răzleţ.

clairvoyance *f.* viziune clară, clarviziune, perspicacitate.

clairvoyant, ~**e** *adj.* clarvăzător, perspicace.

clameaux *m. pl.* *(constr.)* clame; scoabe.

clamer *vt.* a striga în gura mare.

clameur *f.* strigăt, urlet (de protest, de nemulţumire).

clan *m.* **1.** clan; trib. **2.** *(fig.)* clică, grup; facţiune.

clandestin, ~**e** *adj.* clandestin; ilicit. — **clandestinement** *adv.*

clandestinité *f.* *(pol.)* ilegalitate.

clapir *(despre iepuri)* **I.** *vi.* a ţipa, a striga. **II.** *vr.* a se ascunde, a se ghemui (în vizuină).

clapotage *m.* v. **clapotement.**

clapotant, ~**e** *adj.* v. **clapoteux.**

clapotement *m.* clipocit, clipoceală; susur (de apă).

clapoter *vi.* *(despre ape)* a clipoci; a susura.

clapot/eux, -euse *adj.* *(despre ape)* clipocitor.

clapotis *m.* clipocit al mării.

clappement *m.* plescăială, plescăit (din limbă).

clapper *vi.* a plescăi (din limbă).

claquant, ~**e** *adj.* **1.** clănţănitor, clămpănitor. **2.** *(pop.)* obositor, istovitor.

claque *f.* **1.** palmă, scatoalcă. **2.** (pălărie) clac.

claquement *m.* plesnet, plesnitură; pocnitură, pocnet.

claquemurer *vr.* *(fam.)* a se zăvorî, a se izola (în casă).

claquer **I.** *vi.* **1.** a plesni, a pocni. **2.** a trosni, a pîrîi. **3.** *(despre dinţi)* a clănţăni. **4.** *(pop.)* a crăpa, a muri. **5.** *(fam.)* a eşua, a claca. **6.** *(fig.)* a bate din palme, a aplauda. **II.** *vt.* **1.** a trînti (o uşă, un sertar). **2.** a istovi, a vlăgui (pe cineva).

claquet *m.* titirez, hădărag (de moară).

claqueter *vi.* **1.** *(despre berze)* a clămpăni. **2.** *(despre păsări de curte)* a cloncăni.

claquette *f.* plesnitoare.

clarification *f.* **1.** limpezire (a unui lichid). **2.** *(fig.)* clarificare, lămurire.

clarifier **I.** *vt.* **1.** a limpezi (un lichid). **2.** a purifica, a rafina (o substanţă). **3.** *(fig.)* a clarifica, a lămuri. **II.** *vr.* **1.** a se clarifica, a se limpezi; *(despre atmosferă, cer)* a se însenina. **2.** a se purifica.

clarine *f.* **1.** talangă. **2.** tilincă, clopoţel.

clarinette *f.* *(muz.)* clarinet.

clarinettiste *m.* *(muz.)* clarinetist.

clarté *f.* **1.** lumină; *la* ~ *du jour* lumina zilei. **2.** limpezime, claritate (în idei, în judecată).

classe *f.* **1.** clasă; ~ *sociale* clasă socială; *la* ~ *ouvrière* clasa muncitoare; *ennemi de* ~ duşman de clasă. **2.** categorie; diviziune. **3.** (sală de) clasă (de şcoală, de liceu) // *faire la* ~ a ţine lecţia; *aller en* ~ a merge la şcoală; *avoir de la* ~ a fi distins.

classé, ~**e** **I.** *adj.* clasat. **II.** *m.f.* *(sport)* finalist.

classement *m.* **1.** rînduire; clasificare; sortare. **2.** clasament. **3.** *(jur.)* clasare.

classer **I.** *vt.* **1.** a clasa; a sorta. **2.** *(jur.)* a clasa, a scoate de sub cercetare. **3.** a clasifica. **II.** *vr.* a se clasa (la examen, la competiţii). — **classé,** ~ **e** *adj.*

classeur *m.* **1.** clasor. **2.** clasator. **3.** sortator.

classicisme *m.* *(lit.)* clasicism.

classificateur *m.* clasificator.

classification *f.* clasificare; clasare (sistematică).

classifier *vt.* a clasifica; a clasa (sistematic). — **classifié,** ~**e** *adj.*

classique I. *adj.* **1.** *(lit.)* clasic; *langues ~s* limbile clasice. **2.** tipic, caracteristic. **3.** *(fam.)* curent, obişnuit; consacrat (prin obişnuinţă, prin tradiţie). **II.** *m.* clasic.

claudiquer *vi.* a şchiopăta.

clause *f.* *(jur.)* clauză; stipulaţie.

claustr/al, ~**e** *(m. pl. -aux) adj.* claustral, mănăstiresc.

claustration *f.* claustrare; izolare.

claustrer I. *vt.* *(bis.)* a claustra. **II.** *vr.* **1.** a se călugări. **2.** *(fig.)* a se închide, a se izola. — **claustré,** ~**e** *adj.* **(I, II 2).**

clavecin *m.* *(muz.)* clavecin.

claveciniste *m.f.* clavecinist.

claveter *vt.* *(tehn.)* a îmbina cu pană.

claviculaire *adj.* *(anat.)* clavicular.

clavicule *f.* *(anat.)* claviculă.

clavier *m.* claviatură.

clayon [klɛjõ] *m.* **1.** leasă. **2.** ţarc (de oi).

clayonnage *m.* *(constr.)* cleionaj; împletitură de sîrmă, de nuiele.

clayonner *vt.* **1.** a consolida prin reţea de sîrmă (o coastă de deal, o rîpă). **2.** a zăgăzui. — **clayonné,** ~**e** *adj.*

clef I. *f.* cheie; *(arhit.)* ~ *de voûte* **a.** cheie de boltă; **b.** *(fig.)* bază, suport, fundament; *sous* ~ **a.** sub cheie, încuiat; **b.** *(fam.)* întemniţat, închis. **II.** *adj.* capital, esenţial; *position* ~ poziţie-cheie, poziţie esenţială.

clématite *f.* *(bot.)* clematită.

clémence *f.* **1.** clemenţă, indulgenţă; milă. **2.** bunătate, blîndeţe.

clément, ~**e** *adj.* **1.** clement, indulgent; milos. **2.** bun, blînd. **3.** *(fig.)* favorabil, binevoitor.

clenche, clenchette *f.* drugul ivărului.

clepsydre *f.* clepsidră, ceas de nisip.

cleptomane *m.f.* *(med.)* cleptoman.

cleptomanie *f.* *(med.)* cleptomanie.

clerc [klɛːr] *m.* **1.** cleric; preot. **2.** *(fig.)* cărturar, învăţat. **3.** *(înv.)* secretar de notar, de avocat.

clergé *m.* cler, preoţime.

clergyman *(pl. clergymen) m.* pastor protestant.

cliché *m.* **1.** *(poligr., foto.)* clişeu. **2.** clişeu, expresie stereotipă.

client, ~**e** *m.f.* client.

clientèle *f.* clientelă.

clignement *m.* clipire, clipit (din ochi).

cligner *vi.* a clipi (din ochi); ~ *de l'oeil à qn.* a face cu ochiul cuiva.

clignotant *m.* *(auto)* semnalizator (intermitent) de direcţie.

clignotement *m.* **1.** clipire, clipit (al pleoapelor). **2.** *(fig.)* licărire.

clignoter *vi.* **1.** *(despre pleoape)* a se zbate. **2.** *(despre lumini, flăcări)* a pîlpîi, a licări.

clignoteur *m.* v. **clignotant.**

climat *m.* **1.** climă, climat; *(fig.)* ~ *de compréhension (de paix)* climat de înţelegere (de pace). **2.** *(fig.)* ambianţă, atmosferă; mediu.

climatérique *adj.* climateric.

climatique *adj.* climatic.

climatisation *f.* climatizare, menţinere la o atmosferă uniformă; *degré de* ~ grad de climatizare.

climatisé, ~**e** *adj.* **1.** *(despre săli de spectacol, locuinţe)* (prevăzut) cu aer condiţionat. **2.** *(despre aer)* menţinut la o temperatură egală.

climatiser *vt.* a prevedea cu aer condiţionat (săli de spectacol, locuinţe).

climatologie *f.* climatologie. — **climatologique** *adj.*

climatologue *adj.*, *m.* specialist în climatologie, climatolog.

clin *m.* ~ *d'oeil* clipit, clipire din ochi; *en un ~ d'oeil* într-o clipă, numaidecît.

clinicien [~siɛ̃] *m.*, *adj.* clinician.

clinique I. *adj.* clinic. **II.** *f.* clinică.

clique *f.* *(fam.)* clică, bandă, şleahtă.

cliquet *m.* *(mec.)* clichet.

cliqueter *vi.* a zăngăni, a zdrăngăni, a zornăi.

cliquetis *m.* zdrăngănit.

cliquette *f.* castanietă.

clisse *f.* împletitură (din nuiele, răchită) pentru sticle, damigene.

clisser *vt.* a înveli sticle, damigene (cu împletitură de nuiele, de răchită, de fire plastice).

clivage *m.* **1.** *(tehn.)* clivaj; clivare. **2.** *(fig.)* separare, delimitare.

cliver *vt.* *(tehn.)* a cliva.

cloaque *f.* cloacă, canal colector.

clochard, ~**e** *m.f.* *(fam.)* vagabond.

cloche I. *f.* **1.** clopot. **2.** *(tehn.)* capac (în formă de clopot). **3.** *(fig.)* avertisment. **II.** *adj.* cloş; *jupe* ~ fustă cloş.

clochement *m.* şchiopătare.

clocher^1 *m.* clopotniţă.

clocher^2 *vi.* a şchiopăta.

clocheter *vi.* *(despre clopote)* a suna, a dăngăni.

clochette *f.* clopoţel.

cloison *f.* **1.** *(constr.)* perete despărţitor. **2.** *(bot.)* membrană.

cloisonné, ~**e** *adj.* **1.** compartimentat. **2.** *(despre obiecte în email)* cloazonat.

cloisonner *vt.* a compartimenta.

cloître *m.* mănăstire.

cloîtrer I. *vt.* **1.** *(bis.)* a claustra. **2.** *(fig.)* a închide, a izola. **II.** *vr.* **1.** a se călugări. **2.** *(fig.)* a se retrage, a se izola; a trăi izolat.

clopin-clopant *adv.* *(fam.)* **1.** şontîc-şontîc. **2.** tîrîş-grăpiş.

clopiner *vi.* *(fam.)* a şontîcăi, a merge şontîc.

cloque *f.* băşică (pe piele).

cloquer I. *vi.* a se băşica. **II.** *vt.* *(text.)* a gofra.

clore I. *vt.* **1.** a închide; ~ *les yeux* a închide ochii; *(fig.)* a muri; *les yeux clos* **a.** cu ochii închişi; **b.** *(fig.)* orbeşte. **2.** a înfunda, a astupa; ~ *les passages* a astupa trecerile. **3.** a împrejmui, a înconjura. **4.** *(fig.)* a termina, a declara terminat; ~ *la séance* a declara şedinţa terminată. **5.** *(com.)* a contracta, a încheia (o tranzacţie, un contract) // *à la nuit close* la căderea nopţii, pe înserate. **II.** *vi.* a se închide; *la fenêtre clôt mal* fereastra nu se închide bine. — **clos,** ~**e** *adj.* **(I).**

clos *m.* teren (de cultură) împrejmuit.

clôture *f.* **1.** împrejmuire, îngrăditură; gard. **2.** demarcaţie; delimitare (între două terenuri). **3.** incintă de mănăstire. **4.** *(fig.)* viaţă de mănăstire. **5.** *(fin.)* încheiere, lichidare (a unor socoteli).

clôturer *vt.* **1.** a împrejmui, a îngrădi. **2.** *(fig.)* a încheia, a termina, a pune capăt. — **clôturé, ~e** *adj.* **(1).**

clou *m.* **1.** cui. **2.** *(fam.)* haz, poantă. **3.** *(pop.)* abces; furuncul, buboi // *(culin.)* ~ *de girofle* cuișoară.

clouer *vt.* **1.** a bate, a fixa în cuie. **2.** *(fig.)* a țintui, a imobiliza.

cloup *m.* *(geogr.)* depresiune închisă.

clouté *adj.* *passage* ~ trecere pentru pietoni.

clouter *vt.* **1.** a bate în cuie; a prinde cu ținte. **2.** a împodobi cu ținte.

cloutier *m.* **1.** fabricant de cuie. **2.** vînzător de cuie.

clown [klun] *m.* clovn.

clownerie [klu~] *f.* număr de clovn (la circ), clovnerie.

club [kləb] *m.* **1.** (local de) club. **2.** baston de golf.

clystère *m.* *(med.)* clismă; spălătură intestinală.

co- *elem. de comp.* co-; (împreună) cu, la un loc (cu).

coagulant, ~e *adj.*, *m.* coagulant.

coagulation *f.* coagulare; închegare.

coaguler *vt.* *vr.* a (se) coagula, a (se) închega. — **coagulé, ~e** *adj.*

coaliser *vt.* *vr.* a (se) coaliza, a (se) uni; a (se) alia (contra unui inamic comun). — **coalisé, ~e** *adj.*, *m.f.*

coalition *f.* **1.** coalizare. **2.** coaliție; alianță. **3.** *(fig.)* înțelegere, unire.

coassement *m.* orăcăială, orăcăit.

coasser *vi.* *(despre broaște)* a orăcăi.

coauteur *m.* **1.** coautor. **2.** *(fam.)* copărtaș; cofăptaș.

cobalt *m.* *(chim.)* cobalt.

cobaye [~ba:j] *m.* *(zool.)* cobai.

cobelligérant *adj.m.*, *m.* cobeligerant.

cobra *m.* *(zool.)* cobră, șarpe-cu-ochelari.

cocagne *f.* *pays de* ~ țară în care curge numai lapte și miere.

cocaïne *f.* *(chim.)* cocaină.

cocaïnomane *m.f.* cocainoman.

cocarde *f.* cocardă, insignă.

cocasse *adj.* *(fam.)* caraghios, nostim, cu haz.

coccinelle *f.* *(entom.)* buburuză.

coche¹ *m.* căruță de poștă, poștalion.

coche² *f.* semn, scrijelitură (pe răboj).

coche³ *f.* scroafă.

cocher *vt.* a însemna pe răboj.

coch/er, -ère **I.** *m.f.* vizitiu, birjar. **II.** *adj. f.* *porte -ère* poartă pentru vehicule.

cochet *m.* cocoș, tînăr, puiandru.

cochon *m.* **1.** porc. **2.** carne de porc // ~ *de lait* purcel de lapte.

cochonnaille *f.* *(pop.)* afumătură de porc.

cochonnerie *f.* *(pop.)* porcărie, mîrșăvie.

cochonnet *m.* purceluș, purcel.

cocker [~ker] *m.* (cîine) cocker.

cocktail [~tɛl] *m.* cocteil.

coco **I.** *m.* cocos; *noix de* ~ nucă-de-cocos; *lait de* ~ lapte de cocos. **II.** *f.* *(fam.)* cocaină.

cocon *m.* cocon, gogoașă a viermelui de mătase.

cocotier *m.* *(bot.)* cocotier.

cocotte *f.* **1.** *(în limbajul copiilor)* găină; cloșcă. **2.** cocoșel de hîrtie. **3.** cocotă, femeie de moravuri ușoare.

coction *f.* coacere.

cocu, ~e **I.** *adj.* *(despre soți)* încornorat, cu coarne. **II.** *m.f.* soț înșelat.

cocufier *vt.* *(pop.)* a înșela, a încornora.

codage *m.* cifrare, aplicare a cifrului (pe un text), codaj.

code *m.* **1.** *(jur.)* cod; *le* ~ *civil* codul civil. **2.** regulament, regulă; *le* ~ *de la route* normele de circulație rutieră.

coder *vt.* a cifra, a aplica cifru (pe un text). — **codé, ~e** *adj.*

codex *m.* *(ist.)* codex, codice.

codicille *m.* *(jur.)* codicil.

codifica/teur, -trice *m.f.* codificator; legiuitor.

codification *f.* *(jur.)* codificare.

codifier *vt.* *(jur.)* a codifica. — **codifié, ~e** *adj.*

coefficient *m.* **1.** *(mat.)* coeficient. **2.** *(tele.)* factor.

coéquipi/er, -ère *m.f.* coechipier.

coercibilité *f.* *(fiz.)* coercibilitate.

coercible *adj.* *(fiz.)* coercibil.

coeur *m.* **1.** inimă, cord; *prendre qch. à* ~ **a.** a pune ceva la inimă; **b.** a se interesa (mult) de ceva; *de bon* ~ din toată inima, bucuros. **2.** piept; *serrer qn. sur son* ~ a strînge pe cineva la piept. **3.** *(fig.)* curaj; *le* ~ *lui manqua* n-a avut curaj(ul). **4.** *(la jocul de cărți)* cupă. **5.** *(bot.)* inimă (a lemnului, a fructelor) // *par* ~ pe de rost, pe dinafară; ~ *à* ~ deschis, pe față, franc; *à contre* ~ în silă; *avoir le* ~ *gros* a fi trist, necăjit; *mal au* ~ greață; *si le* ~ *vous en dit* dacă doriți; *avec* ~ cu zel.

coexistence *f.* coexistență; ~ *pacifique* coexistență pașnică.

coexister *vi.* a coexista.

coffrage *m.* *(constr.)* cofraj.

coffre *m.* **1.** cufăr; ladă. **2.** *(fin.)* casă (de bani). **3.** *(mar.)* geamandură. **4.** chichiță (la trăsură).

coffre-fort *(pl.* ~*s-*~*s)* *m.* casă de bani.

coffrer *vt.* **1.** a face un cofraj. **2.** *(fam.)* a băga la zdup.

coffret *m.* **1.** *(tehn., el.)* cofret. **2.** lădiță.

cognac *m.* coniac.

cognassier *m.* *(bot.)* gutui.

cognée *f.* topor; secure.

cognement *m.* **1.** lovire. **2.** *(auto)* bătaie a motorului.

cogner **I.** *vt.* *(pop.)* a pocni, a lovi, a izbi. **II.** *vi.* **1.** (+ **sur**) a bate, a lovi (în, pe). **2.** (+ **à**) a bate, a ciocăni (la). **3.** *(despre motoare)* a avea bătaie. **III.** *vr.* (+ **à**) a se lovi, a se izbi (de, la).

cohabitant, ~e *adj.*, *m.f.* colocatar.

cohabitation *f.* coabitare.

cohabiter *vi.* a coabita.

cohérence *f.* **1.** coerență. **2.** *(fig.)* legătură, înțeles logic.

cohérent, ~e *adj.* **1.** coerent. **2.** *(fig.)* coerent, închegat, logic.

cohériter *vi.* a moșteni în comun.

cohériti/er, -ère *m.f.* *(jur.)* comoștenitor.

cohésion *f.* **1.** *(fiz.)* coeziune. **2.** *(fig.)* coeziune, legătură (strînsă).

cohorte *f.* **1.** *(ist., mil.)* cohortă. **2.** *(fam.)* ceată, grup.

cohue *f.* **1.** mulțime, gloată (zgomotoasă). **2.** înghesuială, îmbulzeală.

coi, coite *adj. se tenir* ~ **a.** a tăcea chitic; **b.** a sta liniştit, calm; *rester (demeurer)* ~ a rămîne fără glas, a amuţi (de mirare, de surpriză).

coiffe *f.* bonetă; scufie.

coiffé, ~**e** *adj.* **1.** acoperit pe cap. **2.** pieptănat, coafat. **3.** *(peior.,* + **de)** ahtiat, nebun, pasionat (după) // *né* ~ născut cu căiţă.

coiffer I. *vt. vr.* **1.** a(-şi) pune pălăria pe cap. **2.** a (se) pieptăna; a (se) coafa. **II.** *vr.* *(fam.,* + **de)** a prinde gust (de); a se pasiona (după).

coiff/eur, -euse I. *m.f.* frizer, coafor. **II.** *f.* (mobilă de) toaletă.

coiffure *f.* **1.** acoperămînt de cap. **2.** coafură, pieptănătură.

coin [kwɛ̃] *m.* **1.** colţ; ungher. **2.** *(fig.)* colţişor, loc retras. **3.** *(tehn.)* pană, ic. **4.** *(sport)* corner // *du* ~ *des yeux* cu coada ochilor; *au* ~ *du feu* **a.** la gura sobei; **b.** în intimitate.

coincement *m.* *(tehn.)* înţepenire, blocare.

coincer I. *vt.* **1.** *(tehn.)* a înţepeni, a bloca. **2.** *(fam.)* a prinde, a încolţi pe cineva. **3.** *(fig.)* a încuia (pe cineva). **II.** *vr.* *(tehn.)* a se înţepeni, a se bloca (între). — **coincé,** ~**e** *adj.*

coïncidence [koɛ̃-] *f.* **1.** *(mat.)* coincidenţă. **2.** *(fig.)* potrivire.

coïncident [koɛ̃-], ~**e** *adj.* **1.** *(mat.)* care coincide. **2.** concomitent, simultan.

coïncider [koɛ̃-] *vi.* **1.** *(mat.)* a coincide. **2.** *(fig.)* a se potrivi, a corespunde cu; a coincide.

coing [kwɛ̃] *m.* gutuie.

coïntéresser *vt.* a cointeresa.

coke *m.* *(mineral.)* cocs.

cokéfaction *f.* *(tehn.)* cocsificare.

cokéfier *vt.* *(tehn.)* a cocsifica, a transforma în cocs. — **cokéfié,** ~**e** *adj.*

col *m.* **1.** guler. **2.** gît (de sticlă, de urcior). **3.** *(anat.)* col. **4.** *(geogr.)* pas, trecătoare; defileu. **5.** *(geol.)* curmătură; şa.

colature *f.* **1.** filtrare, strecurare. **2.** lichid filtrat.

colchique *m.* *(bot.)* brîndușă.

colère *f.* mînie, furie; *passer sa* ~ *sur...* a-şi vărsa mînia pe...

colér/eux, -euse *adj.* coleric, irascibil.

colibacille *m.* *(med.)* colibacil.

colibacillose *m.* *(med.)* colibaciloză.

colibri *m.* *(ornit.)* colibri.

colifichet *m.* **1.** fleac, moft, bagatelă. **2.** bibelou.

colimaçon *m.* melc // *en* ~ în spirală.

colin *m.* **1.** *(iht.)* merlan. **2.** *(ornit.)* potîrniche.

colin-maillard *m. sg.* (jocul) de-a baba oarba.

colique *f.* *(med.)* colică // *(fam.) avoir la* ~ a muri de frică.

colis *m.* colet, pachet; ~ *postal* colet poştal.

colite *f.* *(med.)* colită.

collabora/teur, -trice *m.f.* colaborator.

collaboration *f.* colaborare; ~ *bilatérale* colaborare bilaterală.

collaborationnisme *m.* *(pol.)* colaboraţionism. — **collaborationniste** *adj., m.f.*

collaborer *vi.* a colabora.

collage *m.* **1.** *(tehn.)* încleiere, lipire. **2.** *(fam.)* colaj, concubinaj.

collant, ~**e I.** *adj.* **1.** cleios, lipicios. **2.** *(despre rochii, haine)* colant, strîns pe corp. **3.** *(fam., despre persoane)* pisălog, scai. **II.** *m.* haină colantă, maiou, pantalon colant.

collapsus [-sys] *m.* *(med.)* colaps.

collatér/al, ~**e** *(m. pl. -aux) adj., m.f.* colateral.

collation *f.* **1.** colaţionare; (a unui text). **2.** gustare.

collationner *vt.* a colaţiona; a compara (manuscrise, texte). — **collationné,** ~**e** *adj.*

colle *f.* clei; lipici.

collectage *m.* colectare (de bani).

collecte *f.* colectă (de bani).

collecter I. *vt.* a colecta, a face colectă (de bani). **II.** *vi.* *(despre puroi, sînge)* a colecta. — **collecté,** ~**e** *adj.*

collecteur *m.* colector (de dări, amenzi, cotizaţii) // *(tehn.)* ~ *d'échappement* galerie de evacuare; *(metal.)* ~ *de scories* separator de zgură.

collect/if, -ive *adj.* colectiv. — **collectivement** *adv.*

collection *f.* colecţie.

collectionner *vt.* **1.** a colecţiona. **2.** *(fam.)* a acumula. — **collectionné,** ~**e** *adj.*

collectionn/eur, -euse *m.f.* colecţionar.

collectivisation *f.* colectivizare.

collectiviser *vt.* a colectiviza. — **collectivisé,** ~**e** *adj.*

collectivisme *m.* colectivism.

collectiviste *adj., m.f.* *(ec. pol.)* colectivist.

collectivité *f.* colectivitate, comunitate omenească.

collège *m.* **1.** colegiu, corp; ~ *électoral* colegiu electoral. **2.** colegiu; liceu.

collégi/al, ~**e** *(m. pl. -aux) adj.* colegial // *direction* ~*e* conducere colectivă.

collégien, ~**ne** [~ʒjɛ̃] **I.** *adj.* liceal, de liceu. **II.** *m.f.* elev.

collègue *m.f.* coleg.

collement *m.* lipire, încleiere.

coller I. *vt.* **1.** a lipi; *(fam.)* ~ *une gifle* a lipi, a arde o palmă. **2.** a încleia. **3.** *(fam.)* a reduce la tăcere (pe cineva), a închide gura (cuiva). **4.** *(fam.)* a trînti la examen. **II.** *vi.* **1.** (+ **à**) a (se) lipi (de), a adera (la). **2.** *(fam., despre haine)* a veni bine, a se potrivi.

collerette *f.* guleraş; coleretă.

collet *m.* guler (de haină) // *être* ~ *monté* a-şi da ifose, a face pe grozavul.

colleter I. *vt.* a lua de guler, a apuca de piept. **II.** *vr.* a se încăiera.

collier *m.* **1.** colier, şirag. **2.** *(la ham)* gîtar. **3.** zgardă; curea. **4.** *(mar., tehn.)* colier. **5.** *(tehn.)* brăţară. **6.** *(constr., petr.)* inel // *coup de* ~ opintire, sforţare; efort.

collimateur *m.* *(opt.)* colimator // *(fam.) tenir dans le* ~ a ţine sub supraveghere, a nu lăsa din ochi.

colline *f.* colină; colnic.

collision *f.* **1.** izbire, ciocnire, coliziune. **2.** *(fig.)* conflict. **3.** *(fig.)* rivalitate. **4.** încăierare, luptă violentă.

colloque *m.* **1.** *(fam.)* convorbire, discuţie. **2.** colocviu; conferinţă; ~ *de sociologie* colocviu de sociologie.

collusion *f.* înţelegere secretă, cîrdăşie.

colmatage *m.* *(tehn.)* colmatare.

colmater I. *vt.* **1.** *(tehn.)* a colmata. **2.** *(fig.)* a repara, a aranja. **II.** *vr.* a se obtura, a se astupa.

colocataire *m.f.* colocatar.

colombage *m.* *(arhit.)* paiantă.

colombe *f.* **1.** *(ornit.)* porumbiță, columbă. **2.** *(poet.)* porumbel. **3.** *(tehn.)* rîndea de dogărie.

colombier *m.* porumbar.

colon *m.* **1.** *(ist.)* colon, colonist. **2.** arendaș; fermier.

côlon *m.* *(anat.)* colon.

colonage *m.* **1.** arendare. **2.** contract de arendă.

colonel *m.* colonel.

colonelle *f.* coloneleasă, soție de colonel.

coloni/al, ~e *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* colonial. **II.** *f.* armată colonială.

colonialisme *m.* colonialism.

colonialiste *adj., m.f.* colonialist.

colonie *f.* colonie.

colonisa/teur, -trice *adj., m.f.* colonizator.

colonisation *f.* colonizare.

coloniser *vt.* a coloniza.

colonnade *f.* *(arhit.)* colonadă.

colonne *f.* **1.** coloană. **2.** *(arhit.)* columnă. **3.** *(fig.)* sprijin, suport.

colophane *f.* *(chim.)* colofoniu, sacîz.

coloquinte *f.* *(pop.)* tărtăcuță, dovleac.

colorant, ~e *adj., m.* colorant.

coloration *f.* **1.** colorare. **2.** colorație, pigmentație.

colorer I. *vt.* **1.** a colora, a da culoare; a vopsi. **2.** *(fig.)* a înfrumuseța; a îmbogăți (descrierea, exprimarea, stilul). **II.** *vr.* a se colora; a prinde culoare. — **coloré, ~e** *adj.*

coloriage *m.* colorare; vopsire.

colorier *vt.* a colora (desene, imagini, fotografii); a aplica o culoare. — **colorié, ~e** *adj.*

coloris [~ri] *m.* **1.** colorit, culoare. **2.** *(fig.)* nuanță expresivă.

coloriste *m.* (pictor) colorist.

coloss/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* colosal, uriaș, gigantic. — **colossalement** *adv.*

colosse *m.* colos; uriaș.

colportage *m.* colportaj.

colporter *vt.* **1.** a colporta. **2.** *(fig.)* a răspîndi, a difuza (știri false), a colporta.

colport/eur, -euse *m.f.* **1.** negustor ambulant. **2.** colportor, propagator (de știri false).

colt *m.* colt, pistol automat.

colza *m.* *(bot.)* rapiță.

coma *m.* *(med.)* comă.

comat/eux, -euse *adj.* *(med.)* **1.** comatos. **2.** în comă.

combat *m.* **1.** luptă; încăierare. **2.** *(mil.)* luptă, bătălie; ciocnire (de trupe) *être hors de ~* a fi scos din luptă.

combat/if, -ive *adj.* **1.** combativ. **2.** agresiv.

combativité *f.* **1.** combativitate. **2.** agresivitate.

combattant, ~e *adj., m.f.* luptător, combatant.

combattre *vi.* **1.** a (se) lupta, a se bate; *~ corps à corps* a (se) lupta corp la corp. **2.** *(fig.* **+ contre)** a se împotrivi, a combate (idei, argumente).

combe *f.* *(geogr.)* vîlcea; văgăună.

combien I. *adv.* **1.** cît; *~ vous doit-il?* cît îți (vă) datorează? **2.** în ce măsură, cît de (tare, mult). **II.** *m. invar.* *(fam.)* *le ~ sommes-nous aujourd'hui?* în cîte (ale lunii) sîntem azi?

combinaison *f.* **1.** combinare, îmbinare. **2.** *(fam.)* combinație, aranjament, plan; calcul. **3.** combinezon, furou. **4.** salopetă.

combinat *m.* combinat (industrial).

combinateur *m.* *(tehn.)* combinator.

combiné¹ *m.* *(chim.)* (corp) compus.

combiné² *m.* **1.** aparat (modern) de telefon. **2.** receptor; *décrocher le ~* a ridica receptorul, a deschide telefonul.

combiner I. *vt.* **1.** a combina, a îmbina; a potrivi. **2.** *(fam.)* a combina, a plănui; a organiza. **II.** *vr.* a se combina, a se uni (cu). — **combiné, ~e** *adj.*

comble I. *m.* **1.** *(constr.)* acoperiș. **2.** *(fig.)* culme; *à son ~* la culme, la paroxism // *de fond en ~* de sus pînă jos, în întregime. **II.** *adj. invar.* arhiplin, ticsit // *la mesure est ~!* s-a întrecut măsura!

combler *vt.* **1.** a umple (cu vîrf). **2.** a astupa; a acoperi. **3.** *(fig.)* a satisface din plin (dorințele cuiva); a copleși // *~ la mesure* a depăși limita, a întrece măsura. — **comblé, ~e** *adj.*

combustible *adj., m.* combustibil.

combustion *f.* combustie, ardere.

comédie *f.* **1.** *(lit.)* comedie. **2.** *(fig.)* prefăcătorie, ipocrizie.

comédien, ~ne *m.f.* **1.** comedian, actor (de comedie). **2.** *(fig.)* ipocrit; șarlatan.

comestible I. *adj.* comestibil. **II.** *m. pl.* alimente.

comète *f.* *(astr.)* cometă.

comique I. *adj.* comic; hazliu; caraghios. **II.** *m.* **1.** *(art.)* comicul. **2.** (autor, actor) comic. — **comiquement** *adv.* **(I).**

comité *m.* comitet.

commandant *m.* *(mil., mar.)* comandant.

commande *f.* comandă, cerere de mărfuri; mărfuri comandate.

commandement *m.* **1.** comandă, poruncă. **2.** *(mil.)* comandament. **3.** directivă, ordin. **4.** lege, precept.

commander I. *vt.* **1.** *(mil.)* a comanda. **2.** a porunci, a ordona. **3.** *(fig.)* a domina; a impune. **4.** a comanda, a face comandă de (mărfuri). **II.** *vi.* **(+ à) 1.** a comanda, a porunci. **2.** a (se) domina, a (se) înfrînge. **III.** *vr.* a se impune, a se comanda // *l'amour ne se commande pas* dragoste cu sila nu se poate.

commandeur *m.* comandor.

commanditaire *m., adj.* *(ec.)* comanditar.

commanditer *vt.* *(ec.)* a comandita.

commando *m.* *(mil.)* comando.

comme I. *conj.* **1.** ca; *~ si...* ca și cînd... **2.** (așa, după) cum; *~ on fait son lit on se couche* cum îți vei așterne, așa vei dormi. **3.** întrucît, pentru că. **4.** (pe) cînd. **II.** *adv.* **1.** ce, cît; *~ c'est beau!* cît este de frumos! **2.** cum; *~ qui dirait* cum s-ar zice. **3.** ca (și) // *~ ci ~ ça* așa și așa; *tout ~* leit, identic, la fel; *~ quoi...* drept care...

commémoraison *f.* *(bis.)* pomenire.

commémorat/if, -ive *adj.* comemorativ.

commémoration *f.* comemorare.

commémorer *vt.* a comemora.

commencement *m.* **1.** început; *au ~* **a.** la început; **b.** din timpurile străvechi; *dès le ~* de la (bun) început, din capul locului. **2.** punct de plecare, moment inițial. **3.** *(fig.)* origine, sursă.

commencer I. *vt.* **1.** a începe. **2.** a inaugura. **II.** *vi.* **1.** **(+ à, de)** a începe, a porni (să); *(impers.)* *il commence à pleuvoir* începe să plouă. **2.** **(+ par)** a debuta (prin).

comment *adv.* **1.** cum; ~ *allez-vous?* cum îţi merge? ce mai faci? ~ *donc!* cum de nu! *et* ~ *!* şi încă cum! **2.** în ce fel, în ce mod. **3.** pentru ce? de ce?

commentaire *m.* **1.** comentariu, interpretare. **2.** explicaţie, lămurire.

commenta/teur, -trice *m.f.* comentator.

commenter *vt.* a comenta; a interpreta.

commérage *m.* *(fam.)* trăncăneală, vorbe goale.

commerçable *adj.* negociabil.

commerçant, ~e I. *m.f.* comerciant; negustor. **II.** *adj.* comercial; negustoresc.

commerce *m.* **1.** comerţ; negoţ. **2.** prăvălie; magazin.

commercer *vi.* a face comerţ.

commerci/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* comercial; negustoresc. — **commercialement** *adv.*

commercialisation *f.* comercializare.

commercialiser *vt.* a comercializa, a pune în comerţ. — **commercialisé, ~e** *adj.*

commère *f.* **1.** cumătră. **2.** *(fam.)* ţaţă.

commettre I. *vt.* **1.** a comite, a săvîrşi. **2.** a compromite, a discredita; ~ *sa réputation* a-şi compromite reputaţia. **II.** *vr.* a se compromite; a se discredita.

commis *m.* **1.** comis (într-o întreprindere comercială). **2.** rîndaş.

commisération *f.* compătimire, milă.

commissaire *m.* **1.** comisar. **2.** delegat, împuternicit (temporar).

commissariat *m.* comisariat.

commission *f.* **1.** comisie. **2.** *(ec., fin.)* comision; *toucher une* ~ a încasa un comision. **3.** comision, serviciu.

commissionnaire *m.* **1.** comisionar. **2.** intermediar, misit.

commode I. *adj.* **1.** comod, plăcut, confortabil; *fauteuil* ~ fotoliu confortabil. **2.** uşor, lesnicios. **3.** *(peior.)* leneş, puturos // *(despre oameni)* *n'être pas* ~ a fi exigent, sever. **II.** *f.* scrin, comodă. — **commodément** *adv.* **(I 1, 2).**

commodité *f.* **1.** comoditate; confort. **2.** *(la pl.)* plăceri, distracţii.

commodore *m.* comodor.

commotion *f.* *(med.)* comoţie.

commuable *adj.* *(jur.)* comutabil.

commuer *vt.* *(jur.)* a comuta. — **commué, ~e** *adj.*

commun, ~e I. *adj.* **1.** comun, general; *la voix ~e* opinia generală, publică. **2.** *(gram., mat.)* comun. **3.** obştesc. **4.** obişnuit, normal; banal; *peu* ~ puţin obişnuit, original. **5.** vulgar, fără distincţie // *d'un* ~ *accord* în înţelegere, în armonie. **II.** *m. art.* *(la pl.)* acareturi, (clădiri) anexe // *en* ~ în comun, laolaltă; *du* ~ de rînd.

communautaire *adj.* de comunitate.

communauté *f.* **1.** comunitate, posesiune în comun. **2.** identitate; ~ *d'idées* identitate de idei. **3.** colectivitate; asociaţie.

commune *f.* comună.

communément *adv.* de obicei, în general.

communicable *adj.* **1.** comunicabil. **2.** (pus) în comunicaţie (cu); care comunică. **3.** *(med.)* contagios.

communicant, ~e *adj.* comunicant; *(fiz.)* *vases ~s* vase comunicante.

communica/teur, -trice *adj.* de comunicaţie, de legătură.

communicat/if, -ive *adj.* **1.** *(despre oameni)* comunicativ, sociabil. **2.** uşor de transmis.

communication *f.* **1.** comunicare; ştire; *faire une* ~ a face o comunicare. **2.** comunicaţie, legătură; contact; *voies de* ~ căi de comunicaţie; ~ *téléphonique* legătură telefonică; *mettre en* ~ *avec* a pune în contact cu.

communier *vi.* *(bis.)* a se împărtăşi.

communion *f.* **1.** *(bis.)* împărtăşanie. **2.** *(fig.)* comuniune (de idei, de sentimente). **3.** comunitate.

communiqué *m.* comunicat.

communiquer I. *vt.* a comunica; a transmite. **II.** *vi.* **(+à, avec, par)** a comunica (prin); a fi în legătură (cu). **III.** *vr.* a se transmite, a se propaga.

communisant, ~e *adj.*, *m.f.* simpatizant al comunismului.

communisme *m.* comunism. — **communiste** *m.f.*, *adj.*

commutateur *m.* *(el.)* comutator; întrerupător, şaltăr.

commutation *f.* **1.** substituire. **2.** *(jur.)* comutare.

compacité *f.* densitate.

compact, ~e *adj.* **1.** compact; dens. **2.** *(fig.)* des; îndesat. **3.** *(fig.)* strîns; unit.

compagne *f.* **1.** tovarăşă, însoţitoare. **2.** soţie.

compagnie *f.* **1.** companie, însoţire, tovărăşie; *tenir* ~ *à qn.* a însoţi, a ţine cuiva tovărăşie. **2.** societate, cerc. **3.** companie, asociaţie (comercială, industrială). **4.** *(mil.)* companie. **5.** cîrd, stol (de păsări) // *fausser* ~ *(à...)* a se retrage, a pleca; *de* ~, *en* ~ împreună, laolaltă.

compagnon *m.* **1.** tovarăş; coleg. **2.** însoţitor. **3.** meseriaş.

comparable *adj.* **(+ à)** comparabil (cu).

comparaison *f.* comparare, comparaţie; *en* ~ *de...*, *par* ~ *à...* în comparaţie cu..., în raport cu... // *sans* ~ fără seamăn, neasemuit.

comparaître *vi.* a se prezenta, a se înfăţişa (în faţa unei autorităţi).

comparat/if, -ive I. *adj.* comparativ. **II.** *m.* *(gram.)* (gradul) comparativ. — **comparativement** *adv.*

comparer *vt.* **(+ à, avec)** a compara; a confrunta (cu). — **comparé, ~e** *adj.*

comparse *m.f.* *(teatru)* figurant.

compartiment *m.* compartiment.

compartimentage *m.* compartimentare.

compartimenter *vt.* **1.** a compartimenta. **2.** *(fig.)* a împărţi pe categorii. — **compartimenté, ~e** *adj.*

comparution *f.* *(jur.)* prezentare, înfăţişare.

compas *m.* **1.** *(tehn.)* compas. **2.** *(mar.)* busolă // ~ *de mesure* distanţier; ~ *à balustre* balustru.

compassé, ~e *adj.* compasat; afectat.

compassion *f.* compasiune, milă, compătimire.

compatibilité *f.* compatibilitate; potrivire.

compatible *adj.* compatibil; corespunzător, potrivit.

compatir *vi.* **(+ à, avec) 1.** a lua parte, a participa (la). **2.** a se potrivi (la, cu); a se înţelege, a fi de acord (cu).

compatissant, ~e *adj.* compătimitor.

compatriote *m.f.* compatriot.

compendium [~ɔm] *m.* compendiu; rezumat.

compensa/teur, -trice I. *adj.* compensator. **II.** *m.* *(tehn.)* compensator.

compensat/if, -ive *adj.* v. **compensatoire.**

compensation *f.* 1. compensare; *(mat.) loi de ~* legea compensării. 2. *(ec., fin.)* compensaţie, despăgubire.

compensatoire *adj.* compensatoriu.

compenser *vt.* 1. a compensa; a completa; a contrabalansa. 2. *(fig.)* a răsplăti; a despăgubi. 3. *(sport)* égaler.

compérage *m.* complicitate, cîrdăşie.

compère *m.* 1. cumătru. 2. complice.

compétence *f.* 1. competenţă, pregătire. 2. competenţă, calitate (de a...); *avoir la ~ de...* a fi de competenţa cuiva să...

compétent, ~e *adj.* 1. competent, pregătit. 2. în măsură să...; autorizat.

compéti/teur, -trice *m.f.* concurent; competitor.

compéti/tif, -ive *adj.* competitiv.

compétition *f.* competiţie, concurs, întrecere.

compila/teur, -trice *m.f.* compilator.

compilation *f.* compilaţie, compilare.

compiler *vt.* a compila. — **compilé, ~e** *adj.*

complainte *f.* baladă; cîntec popular de jale.

complaire I. *vi.* **(+ à)** a plăcea, a fi pe placul (cuiva). **II.** *vr.* a se complăcea; a se simţi bine.

complaisance *f.* 1. complezenţă, amabilitate; *de ~* **a.** de complezenţă; **b.** fictiv. 2. *(peior.)* concesie, îngăduinţă, cedare.

complaisant, ~e *adj.* 1. complezent, amabil. 2. *(peior.)* îngăduitor; slab. — **complaisamment** *adv.*

complément *m.* complinire, întregire.

complémentaire *adj.* complementar.

compl/et, -ète I. *adj.* 1. complet; întreg. 2. plin. 3. *(fig.)* desăvîrşit // *(fam.) c'est ~!* na! asta mai lipsea! **II.** *m.* costum (întreg) de haine // *au (grand) ~* în întregime, integral. — **complètement** *adv.*

compléter *vt. vr.* a (se) completa, a (se) întregi.

complét/if, -ive I. *adj.* completiv. **II.** *f.* *(gram.)* completivă.

complexe^{1} *adj.* 1. complex. 2. *(fig.)* complicat; dificil.

complexe^{2} *m.* 1. *(psih.)* complex. 2. complex, ansamblu (industrial).

complexé, ~e *adj., m.f.* *(psih.)* complexat.

complexité *f.* complexitate.

complication *f.* 1. complicaţie, încurcătură. 2. *(med.)* complicaţie, agravare.

complice *adj., m.f.* complice.

complicité *f.* complicitate; conivenţă.

compliment *m.* 1. compliment; amabilitate. 2. *(la pl.)* complimente, vorbe curtenitoare.

complimenter *vt.* a complimenta; a elogia.

compliquer I. *vt.* a complica, a încurca; a provoca complicaţii. **II.** *vr.* 1. a se complica; a se încurca. 2. *(fam.)* a se agrava, a se înrăutăţi. — **compliqué, ~e** *adj.*

complot *m.* complot.

comploter *vt. vi.* a complota.

comportement *m.* comportament, comportare, purtare; atitudine.

comporter I. *vt.* a avea, a conţine; *toute règle comporte des exceptions* orice regulă are (conţine) excepţii. **II.** *vr.* 1. *(despre oameni)* a se purta, a se comporta. 2. *(despre maşini, mecanisme)* a funcţiona.

composant, ~e I. *adj.* component, alcătuitor. **II.** *m.* *(chim.)* component. **III.** *f.* *(mat., mec.)* componentă.

composé, ~e I. *adj.* 1. compus, alcătuit, format; *(gram.) temps ~* timp compus. 2. *(fig.)* afectat, artificial. **II.** *m.* *(chim.)* (corp) compus.

composer I. *vt.* 1. a compune, a alcătui, a forma. 2. *(poligr.)* a culege. 3. a crea, a elabora (opere literare, muzicale). 4. a grupa, a orîndui, a aşeza, a aranja. **II.** *vi.* 1. a compune. 2. **(+ avec)** a se învoi, a cădea de acord (cu). **III.** *vr.* **(+ de)** a se compune, a se alcătui (cu, din).

composite *adj.* *(fig.)* disparat; heteroclit.

composi/teur, -trice *m.f.* 1. compozitor. 2. *(poligr.)* culegător, zeţar.

composition *f.* 1. compunere, lucrare scrisă. 2. compoziţie (literară, muzicală). 3. fabricaţie. 4. *(poligr.)* culegere. 5. compunere, alcătuire, îmbinare. 6. *(fig.)* acord, învoială.

composteur *m.* 1. *(tehn.)* compostor. 2. *(poligr.)* matriţă.

compote *f.* compot // *(fam.) en ~* strivit; zob.

compotier *m.* compotieră.

compréhensible *adj.* comprehensibil; clar, uşor de înţeles.

compréhens/if, -ive *adj.* *(despre oameni, atitudini)* înţelegător; indulgent, îngăduitor.

compréhension *f.* 1. comprehensiune; (putere de) înţelegere; pricepere; *politique de ~ entre les peuples* politică de înţelegere între popoare. 2. bunăvoinţă, indulgenţă, îngăduinţă.

comprendre I. *vt.* 1. a include, a cuprinde în sine, a îngloba. 2. *(fig.)* a înţelege, a pricepe; *n'y rien ~* a nu înţelege o boabă // *faire ~* a explica, a demonstra; *(fam.) pourboire y compris* bacşişul inclus.

compresseur *adj.m., m.* *(tehn.)* compresor.

compress/if, -ive *adj.* 1. *(chir.)* compresiv. 2. *(fig.)* opresiv.

compression *f.* 1. compresiune, comprimare. 2. *(fig.)* reducere (de cheltuieli, de personal). 3. *(fig.)* constrîngere.

comprimer *vt.* 1. a comprima; a apăsa. 2. *(fig.)* a reduce, a restrînge. 3. *(fig.)* a stăpîni, a ţine în frîu. 4. *(fig.)* a înăbuşi, a sugruma. — **comprimé, ~e** *adj.*

compromettant, ~e *adj.* compromiţător.

compromettre I. *vt.* 1. a compromite, a discredita. 2. a strica, a distruge. **II.** *vr.* a se compromite, a se discredita, a se face de rîs.

compromis, ~e I. *adj.* compromis, discreditat. **II.** *m.* compromis; tranzacţie.

compromission *f.* 1. compromitere. 2. *(pol. peior.)* compromis.

comptabiliser [kõta~] *vt.* *(ec., fin.)* a contabiliza.

comptabilité, [kõta~] *f.* *(ec., fin.)* contabilitate.

comptable [kõta~] *adj., m.f.* contabil.

comptage [kõta~] *m.* numărătoare; numărare.

comptant [kõtã] **I.** *adj. m. argent ~* bani peşin. **II.** *adv. payer ~* a plăti pe loc. **III.** *m.* numerar.

compte [kõt] *m.* 1. calcul, socoteală. 2. *(ec., fin.)* cont; *~ courant* cont curent. 3. profit, avantaj // *~ rendu* dare de seamă; *se rendre ~ (que)* a-şi da seama, a înţelege (că); *trouver son ~* a avea de cîştigat; *à bon ~* ieftin; *au bout du ~, en fin de ~* în cele din urmă; la urma urmei;

régler son ~ *à qn.* **a.** a concedia, a da afară pe cineva; **b.** a omorî pe cineva; **c.** a i-o plăti cuiva; ~ *à rebours* numărătoare inversă.

compte-gouttes *m. invar.* pipetă // *au* ~ cu picătura.

compter [kõte] **I.** *vt.* **1.** a socoti, a număra, a calcula. **2.** a socoti, a considera; a evalua // *sans* ~ cu largheţe, cu generozitate; ~ *avec...* a ţine seama de...; *à* ~ *de...* începînd de la... **II.** *vi.* **1.** a conta, a avea importanţă. **2.** (+ **sur**) a conta (pe), a se bizui (pe), a se încrede (în). **3.** (+ **parmi**) a face parte (dintre). **4.** (+ **inf.**) a intenţiona, a avea de gînd (să). **5.** (+ **de**) a data. — **compté,** ~**e** *adj.* (**I 1**).

compt/eur, -euse **I.** *m.f.* socotitor. **II.** *m.* *(tehn.)* contor // ~ *d'eau* apometru.

comptoir [kõt~] *m.* **1.** tejghea. **2.** agenţie comercială.

comte *m.* **1.** conte. **2.** comite.

comté *m.* **1.** domeniul (feudal) al unui conte. **2.** comitat, district.

comtesse *f.* contesă.

compulser *vt.* **1.** a căuta în acte, în registre, a compulsa. **2.** a examina (cu atenţie), a cerceta (cărţi, manuscrise).

concasser *vt.* **1.** *(tehn.)* a concasa. **2.** a sfărîma, a zdrobi.

concasseur *m.* *(tehn.)* concasor.

concave *adj.* concav.

concavité *f.* concavitate.

concéder *vt.* **1.** a acorda (favoruri, drepturi, privilegii). **2.** a admite, a recunoaşte. **3.** a îngădui; a permite. **4.** *(jur.)* a concesiona.

concentration *f.* **1.** *(ec. pol.)* concentrare, acumulare; ~ *de capital* acumulare de capital. **2.** *(mil.)* concentrare. **3.** *(chim.)* concentraţie. **4.** *(fig.)* concentrare, încordare a atenţiei.

concentré, ~**e** *adj.* concentrat; condensat; *lait* ~ lapte condensat.

concentrer **I.** *vt.* **1.** a concentra; ~ *ses efforts sur...* a-şi concentra eforturile asupra... **2.** a strînge, a acumula. **II.** *vr.* a se concentra; a gîndi intens.

concentrique *adj.* *(mat.)* concentric.

concept [~sept] *m.* concept.

conception *f.* **1.** concepere; procreare, zămislire. **2.** elaborare, creare. **3.** *(fig.)* concepţie, idee, opinie.

concerner *vt.* a se raporta, a se referi (la) // *en ce qui concerne...* în ceea ce priveşte...

concert *m.* **1.** concert. **2.** *(fig.)* înţelegere (deplină), acord; *de* ~ *(avec...)* de acord (cu...), în acord (cu...).

concertation *f.* înţelegere.

concerter **I.** *vt.* a pune la cale; a pregăti (în comun). **II.** *vr.* a se sfătui, a se pune de acord.

concertiste *m.* concertist.

concerto *m.* concert (de pian, de vioară).

concess/if, -ive **I.** *adj.* concesiv. **II.** *f.* *(gram.)* (propoziţie) concesivă.

concession *f.* **1.** *(ec.)* concesionare; concesiune. **2.** loc de veci. **3.** *(fig.)* concesie; cedare.

concessionnaire *adj., m.f.* *(ec.)* concesionar.

concevable *adj.* care se poate concepe, de conceput.

concevoir *vt.* **1.** *(despre femei)* a concepe, a zămisli. **2.** *(fig.)* a imagina; a crea, a inventa. **3.** *(fig.)* a înţelege. **4.** *(fig.)* a resimţi (dragoste, ură, dezgust).

concierge *m.f.* portar.

conciergerie *f.* **1.** funcţie de portar. **2.** locuinţa unui portar.

concile *m.* *(bis.)* conciliu; sinod.

conciliable *adj.* conciliabil.

conciliabule *m.* conciliabul, consfătuire.

conciliant, ~**e** *adj.* conciliant, împăciuitor.

concilia/teur, -trice *m.f.* conciliator, împăciuitorist.

conciliation *f.* conciliere, împăcare.

concilier **I.** *vt.* a concilia, a împăca. **II.** *vr.* **1.** a se pune de acord, a se împăca. **2.** a dobîndi, a-şi cîştiga (stima, încrederea cuiva).

concis, ~**e** *adj.* *(despre vorbe, stil)* concis, succint, concentrat.

concision *f.* concizie; formulare scurtă.

concitoyen, ~**ne** *m.f.* concetăţean.

conclave *m.* *(bis.)* conclav.

concluant, ~**e** *adj.* concludent; convingător.

conclure **I.** *vt.* **1.** a rezolva, a încheia (definitiv). **2.** a conchide, a trage concluzii. **II.** *vi.* (+ **à**) a se pronunţa (pentru).

conclusion *f.* concluzie, încheiere; *en* ~ **a.** în concluzie; **b.** în consecinţă.

concombre *m.* castravete.

concomitance *f.* concomitenţă, simultaneitate.

concomitant, ~**e** *adj.* concomitent, simultan. — **concomitamment** *adv.*

concordance *f.* concordanţă; *en* ~ *avec...* în concordanţă cu...

concordant, ~**e** *adj.* concordant, care concordă cu...

concorder *vi.* a concorda; a corespunde, a se potrivi.

concourant, ~**e** *adj.* concurent, convergent.

concourir *vi.* **1.** *(fiz., mat.)* a converge. **2.** (+ **à**) a duce, a tinde (spre). **3.** (+ **à**) a contribui, a ajuta (la). **4.** (+ **avec**) a concura (alături de cineva), a se întrece (cu).

concours *m.* **1.** *(sport)* competiţie. **2.** concurs; examen. **3.** ajutor; sprijin; colaborare; *prêter son* ~ a-şi da sprijinul // ~ *de circonstances* concurs de împrejurări.

concr/et, -ète **1.** *adj.* concret; real, material. **2.** precis, determinat. **3.** *(chim.)* compact, solid.

concrétion *f.* **1.** închegare, solidificare. **2.** *(geol.)* concreţiune. **3.** *(tehn.)* concreţionare.

concrétiser *vt. vr.* a (se) concretiza, a (se) materializa.

concubin, ~**e** *adj., m.f.* concubin.

concubinage *m.* concubinaj.

concupiscence *f.* senzualitate; concupiscenţă.

concupiscent, ~**e** *adj.* senzual; concupiscent.

concurremment [kõ-kyr-ra-mã] *adv.* **1.** în concurenţă cu. **2.** concomitent, în acelaşi timp (cu).

concurrence *f.* concurenţă; competiţie; *entrer en* ~ *avec qn., faire* ~ *à qn.* a face cuiva concurenţă; *(com.) jusqu'à* ~ *de...* pînă la concurenţa sumei (cantităţii) de...

concurrencer *vt.* a concura, a face concurenţă.

concurrent, ~**e** **I.** *adj.* concurent, rival. **II.** *m.f.* concurent; competitor.

concussion *f.* delapidare.

concussionnaire *adj., m.f.* delapidator.

condamnable [—dana—] *adj.* condamnabil; reprobabil.

condamnation [—dana—] *f.* **1.** *(jur.)* condamnare. **2.** reprobare; *(fig.)* dezaprobare, blam. **3.** *(jur.)* pedeapsă.

condamner [—dane] **I.** *vt.* **1.** *(jur.)* a condamna. **2.** a reproba; *(fig.)* a dezaproba, a blama. **3.** **(+ à)** a constrînge, a obliga (la). **4.** a bloca, a închide (o trecere, o fereastră); *(fig.)* a interzice. **II.** *vr.* **1.** **(+ à)** a se condamna, a se obliga (la). **2.** a se recunoaşte vinovat. — **condamné, ~e** *adj., m.f.* **(I 1).**

condensateur *m.* *(fiz., tehn.)* condensator.

condensation *f.* *(fiz.)* condensare.

condensé *m.* rezumat (al unei opere literare).

condenser **I.** *vt.* **1.** a condensa. **2.** *(fig.)* a concentra; a exprima în mod concis. **II.** *vr.* *(despre vapori)* a se condensa.

condenseur *m.* *(fiz., tehn.)* **1.** condensator. **2.** condensor.

condescendance *f.* **1.** condescendenţă, consideraţie, deferenţă. **2.** bunăvoinţă, amabilitate; complezenţă.

condescendant, ~e *adj.* **1.** condescendent, respectuos, deferent. **2.** binevoitor, amabil.

condescendre *vi.* **(+ à)** a binevoi să consimtă la.

condiment *m.* *(culin.)* condiment.

condition *f.* **1.** condiţie, stare; ~ *physique* condiţie fizică; *en bonne* ~ în stare bună. **2.** situaţie socială. **3.** împrejurare; *dans ces ~s...* în aceste împrejurări... **4.** condiţie, rezervă; *(jur.)* clauză; *à ~ que..., sous ~...* cu condiţia să..., sub rezerva...

conditionnel, ~le **I.** *adj.* **1.** condiţionat, subordonat, supus unei condiţii. **2.** *(gram.)* condiţional. **II.** *m. art.* *(gram.)* condiţionalul, optativul.

conditionnellement *adv.* cu anumite condiţii, condiţionat de...

conditionner *vt.* **1.** a condiţiona, a determina. **2.** a provoca. — **conditionné, ~e** *adj.* **(1).**

condoléances *f. pl.* condoleanţe.

conduc/teur, -trice **I.** *m.f.* **1.** conducător, însoţitor; călăuză. **2.** vatman, manipulant. **3.** şofer. **4.** mecanic (de locomotivă); maşinist. **II.** *adj.* **1.** *(tehn.)* conductor. **2.** conducător; călăuzitor; *(fig.) principe* ~ principiu călăuzitor. **III.** *m.* supraveghetor; şef de echipă.

conduire **I.** *vt.* **1.** a conduce, a întovărăşi. **2.** a comanda (trupe, armate). **3.** a şofa. **4.** *(fig.)* a duce, a împinge, a mîna; ~ *au désespoir* a împinge la desperare. **5.** *(fig.)* a dirija; a îndruma; a călăuzi. **II.** *vi.* a conduce; a manevra. **III.** *vr.* a se purta, a se comporta; *se mal* ~ a se purta urît.

conduit *m.* **1.** *(tehn.)* conductă. **2.** horn, coş. **3.** canal; *~s lacrymaux* canale lacrimale.

conduite *f.* **1.** conducere, întovărăşire. **2.** *(fig.)* dirijare, îndrumare; călăuzire. **3.** *(fig.)* conduită, purtare, comportare. **4.** *(tehn.)* conductă. **5.** *(mil.)* comandă // ~ *d'eau* apeduct; ~ *intérieure* (automobil) limuzină.

cône^1 *m.* con (de brad, de pin).

cone^2 *m.* *(geom.)* con.

confection *f.* **1.** confecţionare. **2.** haină confecţionată, confecţie.

confectionner *vt.* a confecţiona. — **confectionné, ~e** *adj.*

confectionn/eur, -euse *m.f.* fabricant de confecţii.

confédération *f.* confederaţie.

confédérer *vt. vr.* a (se) (re)uni într-o confederaţie. — **confédéré, ~e** *adj., m.f.*

conférence *f.* conferinţă; ~ *de presse* conferinţă de presă; *donner une ~ de presse* a face o conferinţă de presă; ~ *au sommet* conferinţă la nivel înalt // *maître de* ~ conferenţiar (universitar).

conférenci/er, -ère *m.f.* conferenţiar.

conférer **I.** *vi* **(+ avec)** a discuta (cu). **II.** *vt.* a conferi, a atribui, a acorda (distincţii, titluri).

confesse *f.* spovedanie.

confesser **I.** *vt.* a mărturisi // *(fam.)* ~ *qn.* a obţine de la cineva mărturisiri complete. **II.** *vr.* a se spovedi.

confesseur *m.* *(bis.)* duhovnic, confesor.

confession *f.* **1.** spovedanie, mărturisire. **2.** cult.

confetti *m. invar.* confeti.

confiance *f.* încredere; *de ~, en* ~ cu încredere; fără ezitare.

confiant, ~e *adj.* încrezător.

confidence *f.* confidenţă, mărturisire, destăinuire // *en* ~ în taină, în secret.

confident, ~e *m.f.* confident.

confidentiel, ~le *adj.* confidenţial; secret. — **confidemment, confidentiellement** *adv.*

confier **I.** *vt.* **1.** a încredinţa, a lăsa în grija (cuiva). **2.** a destăinui. **II.** *vr.* **1.** **(+ en, dans)** a se încrede (în). **2.** **(+ à)** a se destăinui (cuiva).

configuration *f.* **1.** configuraţie. **2.** aspect, înfăţişare.

configurer *vt.* a da formă.

confinement *m.* **1.** învecinare. **2.** surghiunire, exilare.

confiner **I.** *vi* **(+ à)** **1.** a se învecina (cu). **2.** *(fig.)* a se asemăna (cu); a se înrudi (cu). **II.** *vt.* **1.** a închide, a izola. **2.** a surghiuni, a exila. **III.** *vr.* a se închide, a se izola. — **confiné, ~e** *adj.* **(II).**

confins *m. pl.* margini, limite; graniţe, hotare.

confire *vt.* **1.** a conserva fructe (în sirop de zahăr). **2.** a pune în saramură, a mura.

confirmation *f.* confirmare; întărire, adeverire.

confirmer **I.** *vt.* **1.** a confirma; a întări, a adeveri. **2.** a sancţiona, a ratifica. **II.** *vr.* a se confirma, a se adeveri. — **confirmé, ~e** *adj.*

confiscation *f.* *(jur.)* confiscare.

confiserie *f.* **1.** cofetărie. **2.** cofeturi, dulciuri, zaharicale.

confis/eur, -euse *m.f.* cofetar.

confisquer *vt.* *(jur.)* a confisca. — **confisqué, ~e** *adj.*

confit, ~e *adj.* *fruits ~s* fructe zaharisite.

confiture *f.* dulceaţă.

conflagration *f.* *(mil., pol.)* conflagraţie.

conflit *m.* **1.** conflict; ciocnire. **2.** *(fig.)* antagonism. **3.** *(fam.)* discuţie (violentă). **4.** *(jur.)* dezacord; contradicţie.

confluent *m.* *(geogr.)* confluenţă.

confluer *vi.* **1.** *(despre cursuri de apă)* a se întîlni, a se împreuna, a se vărsa (unul într-altul). **2.** *(fig.)* a aspira, a năzui (spre).

confondre **I.** *vt.* **1.** a confunda. **2.** a amesteca, a pune laolaltă. **3.** *(fig.)* a reduce la tăcere. **4.** *(fig.)* a ului. **5.** *(fig.)* a demasca. **II.** *vr.* **1.** a se confunda, a se contopi; a se amesteca, a se uni. **2.** a se tulbura, a se încurca // *se ~ en excuses* a se pierde în scuze.

conformation *f.* **1.** conformare. **2.** conformaţie, structură.

conforme *adj.* (+ **à**) conform, identic; potrivit (cu).

conformément *adv.* (+ **à**) în conformitate (cu), corespunzător (cu).

conformer *vt. vr.* **1.** a (se) conforma; a (se) supune. **2.** a (se) adapta (la), a (se) acomoda.

conformisme *m.* conformism.

conformiste *m.f.* conformist.

conformité *f.* **1.** conformitate. **2.** supunere; *~ aux usages* supunere faţă de uzanţe.

confort *m.* confort, bunăstare.

confortable *adj.* confortabil, comod. — **confortablement** *adv.*

confrontation *f.* **1.** confruntare. **2.** comparare.

confronter *vt.* **1.** a confrunta; a pune faţă-n faţă. **2.** a compara.

confus, ~e *adj.* **1.** confuz, neclar, vag. **2.** *(despre oameni)* încurcat, jenat; ruşinat. — **confusément** *adv.* (**1**).

confusion *f.* **1.** (stare de) confuzie. **2.** jenă, încurcătură; ruşine; *à la ~ de...* spre ruşinea...

congé *m.* **1.** concediu, vacanţă. **2.** concediere // *donner son ~ à qn.* a concedia pe cineva; *prendre ~* a-şi lua rămas bun.

congédier *vt.* a concedia, a da afară, a elibera din funcţie. — **congédié, ~e** *adj.*

congélation *f.* congelare, îngheţare.

congeler *vt. vr.* a (se) congela, a îngheţa. — **congélé, ~e** *adj.*

congénère *adj.* de acelaşi soi, de aceeaşi speţă.

congénit/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* congenital.

congère *f.* troian (de zăpadă).

congest/if, -ive *adj.* *(med.)* congestiv.

congestion *f.* **1.** *(med.)* congestie. **2.** *(fig.)* aglomerare.

congestionner **I.** *vt.* a congestiona. **II.** *vr.* a se congestiona, a se înroşi, a se aprinde la faţă. — **congestionné, ~e** *adj.*

conglomérat *m.* *(geol.)* conglomerat.

conglomérer *vt.* a forma un conglomerat (din).

conglutination *f.* conglutinare, coagulare.

conglutiner *vt.* a conglutina, a coagula.

congolais, ~e *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* congolez, (locuitor) din Congo.

congratulation *f.* *(fam.)* felicitare.

congratuler *vt. vr.* *(fam.)* a (se) felicita.

congrégation *f.* congregaţie (religioasă).

congrès [—grɛ] *m.* congres.

congressiste *m.f.* congresist.

congru, ~e *adj.* **1.** *(mat.)* congruent; concordant, echivalent. **2.** precis, exact. **3.** redus, minim.

congruence *f.* *(mat.)* congruenţă; concordanţă, coincidenţă.

conifère *adj.*, *m.* *(bot.)* conifer.

conique *adj.* *(geom.)* conic.

conjecture *f.* **1.** ipoteză, prezumţie. **2.** presupunere.

conjecturer *vt.* a presupune.

conjoindre *vt.* a uni; a împreuna.

conjoint, ~e **I.** *adj.* indisolubil, legat, strîns unit. **II.** *m.f.* *(jur.)* soţ.

conjointement *adv.* **1.** împreună, de comun acord. **2.** în acelaşi timp, concomitent.

conjoncteur *m.* *(el.)* conjunctor.

conjonct/if, -ive **I.** *adj.* *(gram.)* conjunctiv. **II.** *f.* *(anat.)* conjunctivă.

conjonction *f.* **1.** împreunare, îmbinare fericită. **2.** *(gram.)* conjuncţie.

conjonctivite *f.* *(med.)* conjunctivită.

conjoncture *f.* conjunctură, concurs de împrejurări.

conjugaison *f.* *(gram.)* conjugare.

conjug/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* conjugal. — **conjugalement** *adv.*

conjuguer **I.** *vt.* **1.** a uni, a reuni, a îmbina. **2.** *(gram.)* a conjuga. **II.** *vr.* *(gram.)* a se conjuga. — **conjugué, ~e** *adj.*

conjuration *f.* **1.** conjuraţie, conspiraţie, complot. **2.** *(la pl.)* rugăminţi stăruitoare; implorare.

conjuré, ~e *m.f.* conjurat, conspirator.

conjurer **I.** *vt.* **1.** a decide, a hotărî; a-şi jura. **2.** a conspira, a complota. **3.** a implora, a ruga stăruitor. **II.** *vr.* a se uni, a se alia (în conjuraţie).

connaissable *adj.* cognoscibil.

connaissance *f.* **1.** cunoştinţă; cunoaştere; *en ~ de cause* în cunoştinţă de cauză. **2.** *(la pl.)* informaţii; noţiuni, idei (despre); *niveau des ~s* nivelul cunoştinţelor. **3.** cunoştinţă, raport, relaţie; *faire (lier) ~ avec qn.* a face cunoştinţă cu cineva // *reprendre ~* a-şi veni în fire (din leşin); *perdre ~* a leşina.

connaiss/eur, -euse *m.f.* *(fam.)* cunoscător; priceput, expert.

connaître **I.** *vt.* **1.** a cunoaşte (pe cineva), a fi în relaţii (cu cineva). **2.** a şti, a avea cunoştinţă (de), a fi la curent (cu). **3.** a şti, a cunoaşte. **II.** *vr.* (+ **en, à**) a se pricepe (la), a fi expert (în) // *se faire ~* **a.** a se recomanda; **b.** a se remarca, a se evidenţia; **c.** a se manifesta.

connecter *vt.* *(el., mec.)* a conecta.

connecteur *m.* *(tehn.)* conector.

connexion *f.* conexiune, legătură.

connivence *f.* conivenţă, complicitate (morală), înţelegere secretă; *de ~* de conivenţă, în acord cu; în complicitate cu.

connu, ~e *adj.* **1.** cunoscut, ştiut; *ni vu ni ~* nu ştiu, n-am văzut; habar n-am. **2.** cunoscut, celebru, renumit.

conquérant, ~e *adj.*, *m.f.* cuceritor.

conquérir *vt.* **1.** a cuceri. **2.** *(fig.)* a dobîndi; a cîştiga. — **conquis, ~e** *adj.* (**1**).

conquête *f.* **1.** cucerire. **2.** *(fig.)* izbîndă.

consacrer **I.** *vt.* **1.** *(bis.)* a consacra, a închina. **2.** a tîrnosi. **3.** a hirotonisi. **4.** *(fig.)* a consfinţi, a ratifica. **5.** a destina, a dedica; *~ son temps à...* a-şi dedica timpul... **II.** *vr.* (+ **à**) a se consacra, a se dedica. — **consacré, ~e** *adj.*

consanguin, ~e **I.** *adj.* consangvin, înrudit (după tată). **II.** *m.f.* rudă, rubedenie.

conscience *f.* **1.** conştiinţă; *cas de ~* caz de conştiinţă. **2.** conştiinciozitate, scrupulozitate; *par acquit de ~* din scrupulozitate // *en ~* (în mod) sincer; *la main sur la ~* cu mîna pe inimă; *perdre ~* **a.** a leşina; **b.** a adormi.

conscienci/eux, -euse *adj.* **1.** conștiincios. **2.** scrupulos, serios, corect. — **consciencieusement** *adv.*

conscient, ~e *adj.* conștient. — **consciemment** *adv.*

conscription *f.* *(mil.)* recrutare, înrolare.

conscrit *m.* *(mil.)* recrut.

consécration *f.* **1.** consacrare, închinare. **2.** *(bis.)* tîrnosire; sfințire. **3.** hirotonisire. **4.** *(fig.)* confirmare, ratificare.

consécut/if, -ive *adj.* consecutiv, fără întrerupere. — **consécutivement** *adv.*

conseil *m.* **1.** sfat, povață; îndrumare. **2.** sugestie; *sur le ~ de...* la îndemnul, la sugestia... **3.** consiliu; sfat, consfătuire // *avocat ~* avocat consilier; *la nuit porte ~* noaptea e bun sfetnic; *tenir ~* a delibera, a discuta.

conseiller **I.** *vt.* **1.** a sfătui, a îndruma. **2.** a îndemna. **II.** *vr.* (+**à**) a se sfătui (cu), a cere sfat (de la). — **conseillé, ~e** *adj.*

conseill/er, -ère *m.f.* consilier; membru într-un consiliu.

conseill/eur, -euse *m.f.* sfătuitor, povățuitor.

consensus [~sys] *m.* înțelegere, acord, consens.

consentement *m.* consimțămînt, încuviințare; adeziune.

consentir **I.** *vi* (+ **à**) **1.** a consimți, a cădea de acord, a încuviința; a subscrie (la). **2.** *(fig.)* a se resemna. **II.** *vt.* *(jur.)* a autoriza.

conséquence *f.* consecință, urmare, rezultat; *en (par) ~* în consecință, prin umare // *tirer à ~* a avea importanță; *de ~* important, grav, serios.

conséquent, ~e **I.** *adj.* **1.** consecvent; conform cu... **2.** *(pop.)* considerabil, important. **II.** *m.* *par ~* în consecință, ca urmare, deci. — **conséquemment** *adv.*

conservat/eur, -trice **I.** *adj.* conservator, păstrător. **II.** *m.* *(pol.)* conservator.

conservation *f.* conservare; păstrare.

conservatism *m.* conservatorism, conservatism.

conservatoire *m.* *(muz., teatru)* conservator.

conserve *f.* conservă; aliment conservat.

conserver *vt.* *vr.* **1.** a (se) păstra, a (se) conserva. **2.** *(fig.)* a (se) păzi. — **conservé, ~e** *adj.*

considérable *adj.* considerabil, însemnat, remarcabil. — **considérablement** *adv.*

considération *f.* **1.** considerație, stimă, respect; *par ~ pour...* din respect pentru... **2.** motiv, considerent. **3.** considerare, cont; *en ~ de...* ținînd cont de...; *avoir en ~* a ține cont, a ține seamă; *prendre en ~* a lua în considerare. **4.** *(la pl.)* considerații, observații.

considérer **I.** *vt.* **1.** a privi cu atenție; a analiza, a examina. **2.** *(fig.)* a aprecia; a considera, a socoti (drept). **II.** *vr.* (+ **comme**) a se considera, a se socoti (drept). — **considéré, ~e** *adj.*

consignation *f.* *(com.)* consignație.

consigne *f.* **1.** consemn; ordin, dispoziție. **2.** *(în școli, cazărmi)* consemnare. **3.** *(în gări)* birou de bagaje.

consigner *vt.* **1.** a da în consignație. **2.** *(fin.)* a consemna, a depune. **3.** *(fig.)* a însemna, a nota. **4.** a consemna (disciplinar) elevi, militari (în școală, în cazarmă). — **consigné, ~e** *adj.*

consistance *f.* **1.** consistență; tărie. **2.** *(fig.)* stabilitate.

consistant, ~e *adj.* **1.** consistent; tare. **2.** *(despre hrană)* consistent, substanțial. **3.** *(fig.)* stabil, fix.

consister *vi.* (+ **à, dans, en**) **1.** a consista (în), a consta (în, din), a fi alcătuit (din). **2.** a se baza (pe).

consistoire *m.* *(bis.)* consistoriu.

consolant, ~e *adj.* consolant; alinător.

consola/teur, -trice *adj., m.f.* consolator.

consolation *f.* consolare, mîngîiere.

console *f.* *(constr.)* consolă.

consoler *vt.* *vr.* a (se) consola, a (se) mîngîia. — **consolé, ~e** *adj.*

consolidation *f.* consolidare, întărire.

consolider *vt.* a consolida, a întări. — **consolidé, ~e** *adj.*

consomma/teur, -trice *m.f.* consumator.

consommation *f.* **1.** consumație; consum; *denrées de ~* bunuri de consum. **2.** săvîrșire; îndeplinire, efectuare.

consommé, ~e **I.** *adj.* **1.** consumat. **2.** desăvîrșit, perfect. **3.** *(fig.)* priceput, experimentat. **II.** *m.* *(culin.)* consome, supă de carne (concentrată).

consommer *vt.* **1.** a săvîrși, a executa. **2.** a consuma; a folosi.

consomption *f.* *(med.)* epuizare (progresivă).

consonance *f.* *(muz., stil.)* consonanță.

consonant, ~e *adj.* *(muz., stil.)* consonant.

consonantique *adj.* *(lingv.)* consonantic.

consonantisme *m.* *(lingv.)* consonantism.

consonne *f.* *(fon.)* consoană.

consort **I.** *adj.* *prince ~* prinț consort. **II.** *m.* **1.** comunitate de bunuri. **2.** *(la pl.)* cointeresați; copărtași.

consortium [~ɔm] *m.* **1.** *(ec., fin.)* consorțiu. **2.** *(bot.)* simbioză.

conspira/teur, -trice *m.f.* conspirator; complotist.

conspiration *f.* conspirație; complot; uneltire.

conspirer **I.** *vt.* a conspira; a unelti. **II.** *vi.* **1.** (+ **à**) a tinde, a concura (spre). **2.** (+ **contre**) a unelti (împotriva).

conspuer *vt.* **1.** a scuipa (pe). **2.** a huidui, a batjocori (în public).

constamment [kɔ̃s-ta-mã] *adv.* **1.** (în mod) constant, mereu. **2.** cu tenacitate, ferm.

constance *f.* **1.** constanță, statornicie. **2.** *(fig.)* perseverență.

constant, ~e **I.** *adj.* **1.** *(despre oameni, sentimente)* constant, statornic; perseverent, stăruitor; ferm. **2.** *(despre lucruri)* invariabil; durabil. **II.** *f.* *(mat., fiz.)* constantă.

constatation *f.* constatare.

constater *vt.* **1.** a constata; a stabili (o realitate, un adevăr). **2.** a remarca, a observa; a lua cunoștință (de).

constellation *f.* constelație.

constellé, ~e *adj.* **1.** *(despre cer)* înstelat, plin de stele. **2.** *(fig.)* acoperit, plin de.

consternation *f.* consternare; înmărmurire (de indignare, de spaimă).

consterné, ~e *adj.* consternat, înmărmurit (de indignare, de spaimă).

constipant, ~e *adj.* *(med.)* constipant.

constipation *f.* *(med.)* constipație.

constiper *vt.* *(med.)* a constipa. — **constipé, ~e** *adj.*

constituant, ~e *adj.* component, constituent.

constituer *vt. vr.* a (se) constitui; a (se) organiza; a (se) institui // *se ~ prisonnier* a se preda justiției. — **constitué, ~e** *adj.*

constitution *f.* 1. *(pol.)* constituție. 2. constituție, structură. 3. constituire; alcătuire. 4. întemeiere, instituire.

constitutionnalisme *m.* *(pol.)* constituționalism; regim constituțional.

constitutionnaliste *adj.* *(pol.)* constituționalist.

constitutionnalité *f.* *(pol.)* constituționalitate.

constitutionnel, ~le *adj.* constituțional; bazat pe constituție. — **constitutionnellement** *adv.*

construc/teur, -trice *adj.*, *m.f.* constructor.

construct/if, -ive *adj.* constructiv; *dialogue ~* dialog constructiv.

construction *f.* 1. construcție, construire. 2. construcție, clădire, edificiu.

construire **I.** *vt.* 1. a construi; a clădi. 2. *(fig.)* a organiza; a dispune, a combina. 3. *(geom.)* a construi; a descrie, a trasa. **II.** *vr.* a se construi. — **construit, ~e** *adj.* (I 1).

consul *m.* consul.

consulaire *adj.* consular.

consulat *m.* consulat.

consultant, ~e *adj.* *(despre medici, avocați)* consultant.

consultat/if, -ive *adj.* consultativ.

consultation *f.* 1. consultare. 2. consultație, consult (medical, juridic).

consulter **I.** *vt.* 1. a consulta, a cere sfatul (cuiva). 2. a cerceta (documente, izvoare). **II.** *vi* *(despre medici)* a consulta, a da o consultație.

consumer **I.** *vt.* 1. *(despre foc)* a nimici, a distruge. 2. *(fig.)* a istovi, a slei (de puteri). 3. *(fig.)* a consuma, a cheltui, a folosi (în întregime). **II.** *vr.* 1. a se consuma; a se epuiza. 2. *(fig.)* a se măcina; a se consuma.

contact [~takt] *m.* contact, atingere; *(fig)* raporturi, relații.

contacter *vt.* *(fam.)* a lua contact, a stabili legătura (cu cineva).

contacteur *m.* *(el.)* contactor.

contagi/eux, -euse *adj.* *(med.)* contagios, molipsitor.

contagion *f.* *(med.)* contagiune, molipsire.

container [kõtenər] *m.* *(tehn.)* container.

contamination *f.* 1. contaminare; infectare. 2. *(fig.)* corupere.

contaminer *vt.* 1. a contamina, a infecta. 2. *(fig.)* a corupe. — **contaminé, ~e** *adj.*

conte *m.* poveste, basm // *~ à dormir debout* născocire gogonată.

contempla/teur, -trice *m.f.* visător.

contemplat/if, -ive *adj.*, *m.f.* contemplativ; visător. — **contemplativement** *adv.*

contemplation *f.* 1. contemplare; percepere. 2. contemplație; reverie.

contempler **I.** *vt.* a contempla, a privi (înde)lung. **II.** *vr.* a se contempla, a se privi cu admirație.

contemporain, ~e *adj.*, *m.f.* contemporan.

contemp/teur, -trice *adj.*, *m.f.* denigrator.

contenance *f.* 1. capacitate; conținut. 2. întindere, suprafață. 3. *(fig.)* aer, înfățișare; atitudine // *faire mauvaise ~, perdre ~* a-și pierde cumpătul.

contenir **I.** *vt.* 1. a conține. 2. a cuprinde, a include. 3. *(fig.)* a-și stăpîni, a-și înăbuși (bucuria, teama, lacrimile). **II.** *vr.* a se stăpîni, a se reține.

content, ~e **I.** *adj.* 1. mulțumit, satisfăcut. 2. bucuros, fericit. **II.** *m.* *(fam.)* *avoir son ~ de...* a avea (din)... după pofta inimii.

contentement *m.* mulțumire, satisfacție.

contenter **I.** *vt.* a mulțumi, a satisface. **II.** *vr.* (+ **de**) 1. a se mulțumi (cu). 2. a se mărgini (la).

contenti/eux, -euse **I.** *adj.* contestat, în litigiu. **II.** *m.* *(jur.)* litigiu.

contenu^1 *m.* 1. conținut. 2. *(fig.)* sens, tîlc.

contenu^2**, ~e** *adj.* 1. stăpînit, reținut; înăbușit. 2. *(fig.)* modest, rezervat.

conter *vt.* a povesti, a istorisi // *~ fleurette à qn.* a face curte cuiva, a flirta cu cineva.

contestable *adj.* contestabil.

contestation *f.* 1. *(jur.)* contestație. 2. contestare; tăgăduire. 3. controversă; obiecție; opoziție.

conteste *f.* *sans ~* **a.** fără discuție; **b.** incontestabil.

contester **I.** *vt.* 1. a contesta; a pune în discuție. 2. a reclama, a revendica; *~ une succession* a revendica o moștenire. **II.** *vi.* (+ **sur**) a discuta (despre); a dezbate. — **contesté, ~e** *adj.* (I).

cont/eur, -euse *m. f.* 1. povestitor. 2. autor de povești, de basme.

contexte *m.* context; text, cuprins.

contigu, ~ë *adj.* alăturat, învecinat, adiacent.

contiguïté *f.* contiguitate; învecinare.

continence *f.* 1. abstinență. 2. cumpătare.

continent^1 *m.* *(geogr.)* continent.

continent^2**, ~e** *adj.* 1. abstinent; cast. 2. cumpătat.

continent/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* continental.

contingence *f.* contingență; raport.

contingent, ~e **I.** *adj.* ocazional, întîmplător; eventual. **II.** *m.* 1. *(mil.)* contingent. 2. contribuție, aport.

continu, ~e *adj.* continuu, neîntrerupt.

continua/teur, -trice *m.f.* continuator.

continuation *f.* 1. continuare; urmare. 2. prelungire.

continuel, ~le *adj.* 1. neîntrerupt. 2. frecvent, repetat. — **continuellement** *adv.*

continuer **I.** *vt.* 1. a continua, a urma; a merge înainte; *~ son chemin* a-și continua, a-și urma drumul. 2. a continua, a duce mai departe (un lucru început). **II.** *vi.* 1. (+ **à, de**) a continua (să); a persevera, a persista (în). 2. a dura. 3. a se prelungi; a se întinde.

continuité *f.* continuitate.

contondant, ~e *adj.* contondent, tare.

contorsion *f.* 1. contorsiune, contractare (a mușchilor); răsucire violentă (a membrelor, a trupului). 2. strîmbătură, schimonoseală.

contorsionner *vr.* 1. a se contorsiona, a se contracta. 2. a se strîmba, a se schimonosi. — **contorsionné, ~e** *adj.*

contour *m.* 1. contur. 2. meandru.

contournement *m.* înconjur, ocol.

contourner *vt.* a înconjura; a ocoli.

contracept/if, -ive *adj. (med.)* anticoncepţional.

contractant, ~e *adj., m.f.* contractant.

contracter I. *vt.* **1.** a contracta, a strînge. **2.** *(jur.)* a contracta, a se angaja (prin contract). **3.** a contracta, a lua (o boală). **II.** *vr.* **1.** a se contracta; a se strînge, a se zgîrci. **2.** *(gram.)* a se contrage. — **contracté, ~e** *adj.*

contraction *f.* **1.** *(jur.)* contractare. **2.** contracţie, încordare. **3.** *(gram.)* contracţie, contragere.

contractuel, ~le *adj. (jur.)* contractual.

contradiction *f.* **1.** contradicţie **2.** dezacord; *en ~ avec...* în opoziţie cu..., în dezacord cu...

contradictoire *adj.* contradictoriu. — **contradictoirement** *adv.*

contraindre *vt. vr.* (+ **à**) **1.** a (se) constrînge. **2.** a (se) înfrîna.

contraint, ~e I. *adj.* **1.** constrîns; forţat. **2.** reţinut, jenat. **II.** *f.* constrîngere; restricţie; *par ~* prin constrîngere; prin forţă.

contraire I. *adj.* contrar, opus; potrivnic. **II.** *m. art.* contrariul, opusul // *au ~* dimpotrivă, din contră.

contrairement *adv.* (+ **à**) contrar..., potrivnic...

contrariant, ~e *adj.* **1.** supărător; regretabil. **2.** *(fam)* plictisitor.

contrarier *vt.* **1.** a contraria; a supăra. **2.** a contracara, a împiedica. — **contrarié, ~e** *adj.* (1).

contrariété *f.* contrarietate; *(fam.)* nemulţumire; plictiseală.

contrastant, ~e *adj.* contrastant; opus.

contraste *m.* contrast, deosebire (izbitoare).

contraster I. *vi.* (+ **avec**) a contrasta (cu), a fi în contrast (cu). **II.** *vt.* a pune în contrast, în opoziţie.

contrat *m. (jur.)* contract; *~ d'assurance en cas de vie* contract de asigurare pe viaţă.

contravention *f. (jur.)* contravenţie.

contre I. *prep.* **1.** împotriva, contra; în ciuda; *envers et ~ tous* în pofida, în ciuda tuturor. **2.** de; *se heurter ~ un mur* a se lovi de un zid. **3.** aproape de, lîngă; *tout ~...* foarte aproape de... **II.** *adv.* contra, împotriva // *ci-~* alături; alăturat; *tenir ~* a rezista; a se opune; *par ~* **a.** în schimb; **b.** dimpotrivă. **III.** *m.* **1.** contrariul, opusul. **2.** *(sport)* blocaj.

contrebalancer *vt.* **1.** a contrabalansa; a cumpăni. **2.** *(fig.)* a egala (în valoare, în merit, în forţă). **3.** *(fig.)* a neutraliza.

contrebande *f.* contrabandă.

contrebandi/er, -ère *adj., m.f.* contrabandist.

contrebasse *f. (muz.)* contrabas.

contrebassiste *m. (muz.)* contrabasist, contrabas.

contre-boutant *(pl. ~-~s) m.* proptea.

contre-bouter *vt.* a propti; a întări, a sprijini cu proptele.

contrecarrer *vt.* a contracara; a se opune.

contrecoup *m.* **1.** repercusiune. **2.** *(fig.)* urmare, consecinţă (indirectă). **3.** *(mil.)* contralovitură.

contredanse *f.* contradans.

contredire I. *vt.* **1.** a contrazice. **2.** a opune argumente, a obiecta; a contesta. **3.** a dezminţi. **II.** *vr.* a se contrazice.

contredit *m. sans ~* desigur, fără îndoială, fără doar şi poate.

contrée *f.* ţinut, regiune.

contrefaçon *f.* contrafacere; imitaţie (frauduloasă).

contrefacteur *m.* falsificator.

contrefaction *f.* falsificare.

contrefaire *vt.* **1.** a contraface; a falsifica. **2.** a reproduce, a copia. **3.** a denatura, a deforma // *~ sa voix* a-şi schimba, a-şi preface vocea. — **contrefait, ~e** *adj.*

contre-fil *m. à ~* în răspăr.

contrefort *m.* **1.** *(arhit.)* contrafort. **2.** ştaif.

contre-jour *m. à ~* la lumină slabă.

contre-lettre *(pl. ~-~s) f.* contraordin.

contremaître *m.* **1.** *(tehn.)* maistru. **2.** *(c.f.)* şef de echipă.

contremander *vt.* a contramanda, a revoca.

contremarque *f.* contramarcă.

contre-mesure *(pl. ~-~s) f.* contramăsură // *à ~* în contratimp.

contre-mur *(pl. ~-~s) m. (constr.)* zid de protecţie.

contre-offensive *f. (mil.)* contraofensivă.

contrepartie *f.* opinie opusă; contrariul, opusul // *en ~* în compensaţie, în schimb.

contre-peser *vt.* a contrabalansa; a cumpăni.

contre-pied *m. à ~* **a.** pe picior greşit; **b.** în sens contrar.

contrepoids *m.* **1.** *(tehn.)* contragreutate. **2.** *(fig.)* contrapondere; compensare.

contre-poil *m. à ~* în răspăr; *(fig.)* potrivnic, ostil.

contrepoint *m. (muz.)* cotrapunct.

contre-porte *(pl. ~-~s) f.* uşă capitonată.

contrer *vt. vi.* **1.** *(sport)* a bloca. **2.** *(la bridge)* a contra.

contre-révolution *f.* contrarevoluţie.

contre-révolutionnaire *adj., m.f.* contrarevoluţionar.

contreseing *m.* contrasemnătură.

contresens *m.* **1.** contrasens. **2.** nonsens // *à ~* pe dos, de-a-ndoaselea; în răspăr.

contrasignataire *adj., m.f.* contrasemnatar.

contresigner *vt.* a contrasemna.

contretemps *m. (muz.)* contratimp; *à ~* în contratimp; la moment nepotrivit.

contrevenant, ~e *m.f.* contravenient.

contrevenir *vi.* (+ **à**) a contraveni, a (în)călca (regula, legea).

contrevent *m.* oblon.

contre-visite *(pl. ~-~s) f. (med.)* contravizită.

contribuable *adj., m.f.* contribuabil.

contribuer *vi.* (+ **à**) **1.** a contribui (la), a participa (la). **2.** a colabora, a coopera (la).

contribut/if, -ive *adj.* de contribuţie.

contribution *f.* **1.** contribuţie; aport; *mettre à ~* a pune la contribuţie; *apporter sa ~ à...* a-şi aduce contribuţia la... **2.** impozit.

contrit, ~e *adj.* **1.** pocăit. **2.** trist, amărît.

contrition *f.* pocăire, căinţă.

contrôle *m.* **1.** control; verificare. **2.** *(fig.)* supraveghere.

contrôler I. *vt.* **1.** a controla, a verifica. **2.** *(fig.)* a supraveghea. **II.** *vr.* a se controla; a se stăpîni. — **contrôlé, ~e** *adj.*

contrôl/eur, -euse I. *m.f.* controlor. **II.** *m. (tehn.)* aparat de control.

contrordre *m.* contraordin; revocare a unui ordin (anterior).

controuver *vt.* a născoci, a scorni. — **controuvé, ~e** *adj.*

controverse *f.* controversă, discuţie în contradictoriu.

controverser *vt.* **1.** a controversa, a discuta în contradictoriu. **2.** a polemiza. — **controversé, ~e** *adj.*

contumace *f.* *(jur.)* contumacie; *en ~* în contumacie, în lipsă.

contusion *f.* contuzi(un)e; lovitură.

contusionner *vt.* a contuziona, a provoca o contuzie.

convaincant, ~e *adj.* convingător.

convaincre *vt.* a convinge. — **convaincu, ~e** *adj.*

convalescence *f.* convalescenţă.

convalescent, ~e *adj.*, *m.f.* convalescent.

convenable *adj.* **1.** convenabil; acceptabil. **2.** *(despre ţinută, purtare)* decent; cuviincios. **3.** oportun; potrivit; *moment ~* moment oportun. **4.** **(+ à)** conform (cu), proporţional (cu). — **convenablement** *adv.*

convenance *f.* **1.** legătură, raport; analogie; *quelle ~ peutil y avoir?* ce raport poate să fie? **2.** *(la pl.)* cuviinţă; convenienţe.

convenir **I.** *vi.* **1.** (+ **de**; + *aux* **être** și **avoir**) a conveni, a cădea de acord, a se înţelege; *c'est convenu* ne-am înţeles; rămîne stabilit; de acord. **2.** (+ *aux.* **être**) a recunoaşte. **3.** (+ *aux.* **avoir**) a-i fi pe plac, a-i conveni. **4.** (+ **à**; *aux.* **être**) a se potrivi (cu); *cela convient à ce que...* aceasta se potriveşte cu ceea ce... **II.** *v. impers.* **1.** (+ **de**) a se cuveni, a se cădea (să). **2.** (+ **que**) a trebui (să). **III.** *vr.* **1.** a se potrivi (reciproc). **2.** a se plăcea (reciproc) // *il convient de souligner...* se cuvine subliniat (că...).

convention *f.* **1.** convenţie, înţelegere, acord; *(pol.)* pact. **2.** *(la pl.)* obiceiuri, deprinderi // *de ~* convenţional.

conventionnel, ~le *adj.* **1.** convenţional, prin înţelegere (tacită); *(mil.)* *forces ~les* forţe (armate) convenţionale. **2.** prin tradiţie; după obicei. **3.** *(fig.)* artificial. — **conventionnellement** *adv.*

convenu, ~e *adj.* **1.** convenit, admis; *alors, c'est ~!* atunci am convenit, ne-am înţeles! **2.** *(fig.)* convenţional; *langage ~* limbaj convenţional.

convergence *f.* *(fiz., mat.)* convergenţă.

convergent, ~e *adj.* *(fiz., mat.)* convergent, care converge.

converger *vi.* *(fiz., mat.)* a converge.

conversation *f.* conversaţie.

converser *vi.* a conversa, a sta de vorbă; a discuta.

conversion *f.* **1.** *(ec., fin.)* convertire; conversiune. **2.** *(bis.)* convertire. **3.** *(fig.)* schimbare (de idei, de opinie).

convertir *vt.* *vr.* **1.** a (se) transforma, a (se) schimba (în). 2. *(bis.,* + **à)** a (se) converti (la).

convertissage *m.* *(metal.)* convertizare.

convertissement *m.* *(ec., fin.)* convertire.

convertisseur *m.* **1.** *(metal.)* convertizor. **2.** *(el.)* transformator.

convexe *adj.* convex.

convexité *f.* convexitate.

conviction *f.* convingere; certitudine; *avoir la ~ que...* a avea certitudinea că..., a fi convins de... // *(jur.) pièce à ~* dovadă, probă (de culpabilitate).

convier *vt.* **1.** a invita, a pofti. **2.** a chema, a convoca.

convive *m.f.* conviv, comesean.

convocation *f.* convocare.

convoi *m.* **1.** convoi. **2.** cortegiu. **3.** (garnitură de) tren. **4.** escortă.

convoiement *m.* **1.** escortare, însoţire (a unui convoi). **2.** escortă.

convoiter *vt.* a rîvni, a pofti (la), a jindui.

convoitise *f.* poftă excesivă; cupiditate.

convoquer *vt.* **1.** a convoca. **2.** a invita, a chema. — **convoqué, ~e** *adj.*

convoyer *vt.* a escorta, a însoţi (un convoi). — **convoyé, ~e** *adj.*

convoyeur *adj.*, *m.* însoţitor.

convulser *vt.* *vr.* a (se) convulsiona; a (se) crispa. — **convulsé, ~e** *adj.*

convuls/if, -ive *adj.* **1.** convulsiv, însoţit de convulsii. **2.** *(fig.)* nervos, sacadat. — **convulsivement** *adv.* **(2)**.

convulsion *f.* convulsie; spasm.

convulsionner *vt.* a produce convulsii.

coopérant, ~e *adj.* cooperant.

coopéra/teur, -trice *m.f.* cooperator.

coopérat/if, -ive **I.** *adj.* cooperatist. **II.** *f.* cooperativă; *~ agricole de production* cooperativă agricolă de producţie.

coopération *f.* **1.** cooperaţie. **2.** cooperare.

coopérativisation *f.* cooperativizare.

coopérer *vi.* **1.** a coopera. **2.** (+ **à**) a colabora (la); a-şi da concursul, a lua parte (la).

cooptation *f.* cooptare.

coopter *vt.* a coopta; a admite prin cooptare.

coordination *f.* coordonare.

coordonna/teur, -trice *adj.* coordonator.

coordonner *vt.* a coordona. — **coordonné, ~e** *adj.*

copain, ~e *m.f.* *(fam.)* **1.** prieten. **2.** camarad, coleg, tovarăş (de clasă, de joacă).

copartage *m.* *(jur.)* copartaj.

copartageant, ~e *adj.*, *m.f.* *(jur.)* copărtaş.

copartager *vt.* a împărţi cu alţii.

coparticipant, ~e *adj.*, *m.f.* coparticipant, participant în comun.

copeau *m.* **1.** aşchie. **2.** *(la pl.)* talaş.

copie *f.* **1.** copie, reproducere (exactă); imitaţie; *(fig.)* replică. **2.** *(poligr.)* copie; exemplar. **3.** *(peior.)* plagiat, pastişă. **4.** *(ec., fin.)* duplicat // *~ figurée* facsimil.

copier *vt.* **1.** a copia, a reproduce. **2.** a copia, a transcrie (un text). **3.** *(peior)* a reda (servil), a plagia. **4.** *(fig.)* a imita.

copi/eux, -euse *adj.* copios, îmbelşugat, bogat, abundent. — **copieusement** *adv.*

copilote *m.* *(av.)* copilot, pilot auxiliar.

copiste *m.f.* copist.

coproduction *f.* coproducţie (cinematografică).

copropriétaire *m.f.* coproprietar.

copropriété *f.* coproprietate, proprietate comună.

copulat/if, -ive *adj.* *(gram.)* copulativ.

copulation *f.* *(fiziol., zool.)* copulaţie; cuplare, împerechere.

copule *f.* *(lingv., gram.)* copulă.

coq^{1} [kok] *m.* **1.** cocoş. **2.** *(la păsări)* mascul // *~ de village* personaj important; *fier comme un*

~ foarte mîndru; *au chant du* ~ cînd se crapă de ziuă; ~ *-vierge* clapon; ~ *-d'Inde* curcan.

coq^2 *m.* bucătar (pe vapoare mari).

coque *f.* **1.** coajă (de ou, de nucă); *œuf à la* ~ ou fiert (moale) în coajă. **2.** cocon, gogoașă (de crisalidă).

coquelicot I. *m.* mac-roșu, mac-de-cîmp. **II.** *adj.* roșu ca macul.

coqueluche *f.* *(med.)* tuse convulsivă.

coquet, **~te** *adj.* **1.** cochet, dichisit. **2.** *(fam.)* rotunjor, considerabil; *somme* *~te* sumă rotunjoară. — **coquettement** *adv.*

coqueter *vi.* *(fam.)* a cocheta; a flirta.

coquetier *m.* ouar, păhăruț de ouă.

coquetterie *f.* cochetărie.

coquillage *m.* *(zoól.)* cochilie de moluscă.

coquille *f.* **1.** scoică, cochilie. **2.** găoace (de melc). **3.** coajă (de ou, de nucă) // *rentrer dans sa* ~ a se izola, a se retrage.

coquin, **~e** *m.f.* **1.** ticălos, netrebnic. **2.** *(fam.)* ștrengar.

coquinerie *f.* ticăloșie; măgărie.

cor^1 *m.* **1.** corn, ramură (a coarnelor cerbului, renului). **2.** *(muz.)* corn // *à* ~ *et à cri* cu surle și trîmbițe.

cor^2 *m.* bătătură (la picior).

cor/ail *(pl. -aux)* **I.** *m.* *(zoòl.)* coral, mărgean. **II.** *adj.* corai.

corallifère *adj.* coralifer.

corallin, **~e** *adj.* coraliu, de culoarea coralului.

corbeau *m.* corb.

corbeille *f.* **1.** coș împletit; conținutul unui coș. **2.** rond de flori.

corbillard *m.* dric, car mortuar.

corbillon *m.* coșuleț.

corbin *m.* *en bec de* ~ coroiat.

cordage *m.* **1.** frînghie, funie. **2.** *(mar.)* parîmă.

corde *f.* **1.** frînghie, funie. **2.** coardă; *(fig.)* *toucher la* ~ *sensible* a atinge la coarda sensibilă. **3.** *(text.)* cord; urzeală. **4.** ștreang; *(fig.)* *se mettre la* ~ *au cou* a-și pune ștreangul de gît. **5.** sîrmă, cablu // *trop tirer sur la* ~ a exagera.

cordelette *f.* sforicică.

cordelière *f.* **1.** șnur, cingătoare răsucită (ca frînghia). **2.** *(arhit.)* torsadă.

corder I. *vt.* **1.** a răsuci în formă de frînghie. **2.** a lega cu frînghie.

cordi/al, **~e** *(m.pl. -aux)* **I.** *adj.* **1.** întăritor; *remède* ~ doctorie întăritoare. **2.** *(fig.)* cordial, afectuos. **II.** *m.* băutură întăritoare; întăritor, tonic.

cordialement *adv.* cu cordialitate, prietenește, (în mod) cordial; *(fam., în corespondență)* ~ *à vous..* cu prietenie, cu cordialitate, al dumneavoastră...

cordialité *f.* cordialitate; afecțiune.

cordilière *f.* *(geogr.)* lanț de munți.

cordon *m.* **1.** șnur, șiret. **2.** cordon // *(fam.)* *serrer les* ~ *s de la bourse* a strînge baierele pungii; ~ *- bleu* bucătăreasă foarte pricepută.

cordonnerie *f.* **1.** cizmărit; meșteșugul de cizmar. **2.** cizmărie.

cordonnet *m.* **1.** ibrișin. **2.** ceapraz (de mătase, aur, argint).

cordonni/er, -ère *m.f.* cizmar, pantofar.

coréen [kɔ-re-ɛ̃], **~e** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* coreean, (locuitor) din Coreea.

coriace *adj.* **1.** *(despre carne)* tare, ca o talpă. **2.** *(fig.)* încăpățînat, neînduplecat; tenace; dur.

cormoran *m.* *(ornit.)* cormoran.

cornac *m.* **1.** cornac, conducător de elefanți. **2.** *(fam.)* călăuză, ghid.

corne *f.* **1.** corn (de animal). **2.** unghie, copită (de animal). **3.** *(muz.)* corn. **4.** colț; îndoitură // *faire des* *~s* *à un livre* a îndoi colțurile la o carte.

cornée *f.* *(anat.)* cornee.

corneille *f.* cioară.

cornemuse *f.* *(muz.)* cimpoi.

cornemuseur *m.* cimpoier, cimpoiaș.

corner I. *vi.* **1.** a suna din corn. **2.** *(despre urechi)* a țiui, a vîjîi. **II.** *vt.* a îndoi colțul (la o pagină) // *(fam.)* ~ *une nouvelle* a trîmbița o știre.

corner [kɔr-nɛːr] *m.* *(la fotbal)* corner, lovitură de colț.

cornet *m.* **1.** cornet. **2.** trompetă, trîmbiță. **3.** *(muz.)* trompet(ist).

cornettiste *m.* trompet(ist).

corniche *f.* **1.** *(arhit.)* cornișă. **2.** *(geogr.)* cornișă, brînă.

cornichon *m.* **1.** castravecior (de murat). **2.** *(pop.)* nătăfleț.

cornouille *f.* *(bot.)* coarnă.

cornouiller *m.* *(bot.)* corn.

cornu, **~e** **I.** *adj.* **1.** cornut. **2.** *(fig.)* extravagant. **II.** *m.* **1.** taur. **2.** *(art., fam.)* dracul.

corollaire *m.* *(mat., log.)* corolar.

corolle *f.* *(bot.)* corolă.

corollé, **~e** *adj.* *(bot.)* corolat, cu corolă.

coronaire *adj.* *(anat.)* coronar.

coron/al, **~e** *(m. pl. -aux)* *adj.* **1.** în formă de cunună. **2.** *(anat.)* coronal, frontal.

corporat/if, -ive *adj.* corporativ // *esprit* ~ spirit de solidaritate.

corporation *f.* *(ec. pol.)* corporație.

corporatisme *m.* *(ec. pol.)* corporatism.

corporel, **~le** *adj.* corporal; trupesc. — **corporellement** *adv.*

corps [kɔr] *m.* **1.** corp, trup. **2.** trunchi. **3.** colectiv, colectivitate. **4.** *(chim.)* corp, substanță. **5.** *(mil.)* mare unitate, corp. **6.** *(jur.)* corpus, corp de legi // *mi-*~ la mijloc, la talie; *prendre du* ~ a se îngrășa; *à* ~ *perdu* impetuos, nebunește; *donner* ~ *à* a materializa, a realiza; *faire* ~ *avec...* **a.** a adera la...; **b.** a se asocia cu...; *en* ~ in corpore, cu toții (împreună); *le* ~ *enseignant* cadrele de învățămînt.

corpulence *f.* corpolență.

corpulent, **~e** *adj.* *(despre oameni)* corpolent, voinic, trupeș.

corpuscule *m.* *(fiz.)* corpuscul

correct, **~e** *adj.* **1.** corect, conform regulilor. **2.** *(fig.)* fidel, exact; conform realității. **3.** *(fig.)* corect, cinstit. **4.** *(fam.)* pasabil; acceptabil. — **correctement** *adv.*

correc/teur, -trice *adj.* corector.

correct/if *m.* corectiv; rectificare.

correction *f.* **1.** corectare, îndreptare, rectificare. **2.** *(poligr.)* corectură. **3.** *(fam.)* corecție, bătaie. **4.** corectitudine.

correctionnel, ~**le I.** *adj.* corecţional. **II.** *f.* tribunal corecţional.

corrélat/if, -ive *adj., m.* corelativ.

corrélation *f.* corelaţie, legătură (reciprocă); *en ~ avec...* în corelaţie cu...

corrélativité *f.* corelativitate.

correspondance *f.* **1.** corespondenţă; scrisori. **2.** *(în transporturi)* legătură, comunicaţie. **3.** (fig.) legătură, raport, (relaţie de) concordanţă.

correspondant, ~**e I.** *adj.* corespondent, corespunzător. **II.** *m.f.* corespondent; *~ de presse* corespondent de presă.

correspondre *vi.* **1.** **(+ avec)** a fi în corespondenţă (cu). **2.** a fi în legătură, a comunica (reciproc). **3.** *(despre mijloace de transport*; **+ avec)** a face legătura (cu). **4.** **(+ à)** a fi conform (cu); a coincide, a se potrivi (cu).

corrida *f.* corida, luptă cu tauri.

corridor *m.* coridor; culoar.

corriger I. *vt.* **1.** a corija, a corecta, a rectifica. **2.** *(fig.)* a ameliora, a îndrepta. **3.** a revizui, a verifica (lucrări, teme). **4.** a pedepsi (un copil). **5.** *(fig.)* a tempera, a îmblînzi, a îndulci. **II.** *vr.* **(+ de)** a se corija, a se îndrepta. — **corrigé,** ~**e** *adj.*

corroboration *f.* coroborare.

corroborer *vt.* a corobora.

corroder *vt.* **1.** a eroda, a roade, a face eroziuni (prin acţiune chimică). **2.** *(fig.)* a distruge pe încetul.

corrompre *vt.* **1.** a altera, a strica. **2.** *(fig.)* a denatura. **3.** *(fig.)* a corupe, a perverti. — **corrompu,** ~**e** *adj.* **(3).**

corros/if, -ive I. *m.* *(chim.)* coroziv. **II.** *adj.* *(fig.)* **1.** distrugător, nimicitor. **2.** *(fig.)* muşcător, usturător.

corrosion *f.* *(chim.)* coroziune.

corroyage *m.* **1.** geluire, rindeluire. **2.** *(tehn.)* sudare la forjă.

corruptible *adj.* *(despre oameni, caractere)* coruptibil, venal.

corruption *f.* **1.** putrezire, descompunere. **2.** *(fig.)* deformare; denaturare. **3.** *(fig.)* corupţie, pervertire.

corsage *m.* **1.** bust. **2.** corsaj.

corsaire *m.* **1.** corsar. **2.** pirat, hoţ de mare.

corse *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* corsican, (locuitor) din Corsica.

corsé, ~**e** *adj.* **1.** copios, bogat. **2.** *(fig.)* scabros. **3.** *(fam.)* important.

corser I. *vt.* a dezvolta, a da consistenţă. **II.** *vr.* *(despre afaceri, aventuri)* a se complica.

corset *m.* corset; centură.

corseter *vt.* *vr.* a (se) (în)corseta. — **corseté,** ~**e** *adj.*

corso *m.* corso, promenadă.

cortège *m.* **1.** cortegiu, alai. **2.** *(fig.)* şir; înşiruire.

cortex *m.* *(anat.)* *~ cérébral* scoarţă cerebrală.

corvée *f.* corvoadă.

corvette *f.* *(mar., mil.)* corvetă.

coryphée *m.* corifeu.

cosaque *adj., m.* cazac.

cosécante *f.* *(mat.)* cosecantă.

cosignataire *m.f., adj.* *(jur.)* cosemnatar.

cosinus [~nys] *m.* *(mat.)* cosinus.

cosmétique I. *adj.* cosmetic. **II.** *f.* cosmetică.

cosmique *adj.* cosmic; *espace ~* spaţiu cosmic, interplanetar.

cosmodrome *m.* cosmodrom.

cosmogénie *f.* cosmogenie. — **cosmogénique** *adj.*

cosmogonie *f.* cosmogonie. — **cosmogonique** *adj.*

cosmographe *m.f.* cosmograf.

cosmographie *f.* cosmografie. — **cosmographique** *adj.*

cosmonaute *m.f.* cosmonaut.

cosmopolite *m., adj.* cosmopolit.

cosmopolitisme *m.* cosmopolitism.

cosmos [~os] *m.* cosmos; univers.

cosse *f.* *(bot.)* păstaie.

cossu, ~**e** *adj.* *(fig.)* bogat, înstărit.

cost/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* *adj.* *(anat.)* costal.

costaud *adj.* *m.* *(fam.)* voinic, solid, zdravăn.

costume *m.* **1.** costum de haine (bărbătesc). **2.** taior (de damă). **3.** port (specific unei regiuni, unei ţări).

costumer *vt.* *vr.* **1.** a (se) costuma. **2.** a (se) travesti, a (se) deghiza. — **costumé,** ~**e** *adj.*

costumier *m.* costumier.

cotangente *f.* *(mat.)* cotangentă.

cotation *f.* cotare; apreciere, preţuire, evaluare.

cote *f.* cotă.

côte *f.* **1.** *(anat.)* coastă. **2.** coastă, ţărm, mal, faleză (a mării); *faire ~, aller à la ~* a trage la mal. **3.** coastă; povîrniş (de deal). **4.** *(mar.)* flanc // *~ à ~* unul lîngă altul; cot la cot; *(despre stofe) à ~s* reiat, cu dungi în relief.

côté *m.* parte, latură; *de tous ~s* din toate părţile, de pretutindeni; *de ~* **a.** deoparte, la o parte; izolat; **b.** pieziş; *mettre de ~* a pune deoparte, a economisi // *~ maternel* ascendenţă maternă; *à ~ de...* **a.** lîngă; aproape de...; **b.** *(fig.)* faţă de...; pe lîngă...

coteau *m.* **1.** colină. **2.** versant de deal.

côtelé, ~**e** *adj.* reiat; *velours ~* catifea reiată.

côtelette *f.* **1.** *(culin.)* cotlet. **2.** *(la pl.)* cotleţi, favoriţi.

coter *vt.* **1.** a cota; a clasa. **2.** *(fig.)* a cota, a aprecia, a evalua. — **coté,** ~**e** *adj.*

coterie *f.* *(pop.)* gaşcă, clică.

côti/er, -ère I. *adj.* de coastă. **II.** *m.* vas de coastă.

cotignac *m.* *(culin.)* peltea de gutui.

cotisant, ~**e** *adj., m.f.* cotizant.

cotisation *f.* cotizaţie; *(fig.)* contribuţie, aport.

cotiser I. *vi.* a cotiza, a plăti cotizaţie. **II.** *vr.* a pune mînă de la mînă.

coton *m.* (fir de) bumbac.

cotonnade *f.* cotonadă, stambă (de bumbac).

cotonner *vi.* *(despre ţesături)* a se scămoşa.

cotonnerie *f.* **1.** bumbăcărie. **2.** plantaţie de bumbac.

cotonn/eux, -euse *adj.* **1.** pufos. **2.** *(fig.)* moale, flasc.

cotonni/er, -ère I. *adj.* de bumbac. **II.** *m.* *(bot.)* bumbac.

côtoyer *vt.* **1.** a merge pe lîngă... **2.** a naviga de-a lungul... **3.** *(fig.)* a atinge; a se învecina cu.

cotre *m.* *(mar.)* cuter.

cotte *f.* **1.** *(înv.)* tunică; *~ de mailles* zale. **2.** haină de lucru; salopetă.

cou *m.* gît; *jusqu'au ~* **a.** pînă-n gît; **b.** complet; *tordre le ~ à qn.* **a.** a strînge de gît, a gîtui pe cineva; **b.** a ruina, a distruge pe cineva.

couard, ~e *adj.* laş, poltron.

couardise *f.* laşitate, poltronerie.

couchage *m.* culcare; culcat.

couchant, ~e I. *adj. soleil ~* soare-apune. **II.** *m.* **1.** apus, asfinţit. **2.** *(fig.)* declin, bătrîneţe.

couche *f.* **1.** *(poet.)* pat. **2.** scutec. **3.** strat. **4.** *(fig.)* pătură, categorie (socială). **5.** *(la pl.)* naştere.

coucher¹ I. *vt.* **1.** a culca; *(fig.) le vent a couché le blé* vîntul a culcat grîul. **2.** a trînti (la pămînt), a abate // *~ par écrit* a pune pe hîrtie; a trece în scris. **II.** *vi.* **1.** a petrece noaptea. **2.** a se culca, a dormi. **III.** *vr.* **1.** a se culca; a se întinde. **2.** a se culca, a se duce la culcare; a se băga în pat. **3.** *(despre soare)* a asfinţi. **4.** a se înclina, a se lăsa pe o coastă. — **couché, ~e** *adj.*

coucher² *m.* **1.** culcare; culcat. **2.** apus, asfinţit. **3.** culcuş.

couchette *f.* *(c.f., mar.)* cuşetă, pat.

couci-couça *adv.* *(fam.)* aşa şi aşa; nici prea bine, nici prea rău.

coucou *m.* **1.** *(ornit.)* cuc. **2.** ceas cu cuc.

coude *m.* *(anat.)* cot; *~ à ~* cot la cot; *(fig.)* solidar.

coudée *f.* *(metr.)* cot // *avoir ses ~s franches* a avea libertate de acţiune, a avea mînă liberă.

couder *vt.* a îndoi, a plia (în formă de cot). — **coudé, ~e** *adj.*

coudoiement *m.* înghiontire.

coudoyer *vt.* **1.** a înghionti, a lovi cu cotul. **2.** *(fam.)* a frecventa (des); a fi în contact cu.

coudre *vt.* a coase; *machine à ~* maşină de cusut. — **cousu, ~e** *adj.*

coudrier *m.* *(bot.)* alun.

couenne *f.* şorici (de porc).

couille *f.* *(pop.)* testicul.

couillon *m.* *(pop.)* nătărău, prost.

couiner *vi.* *(fam.)* **1.** a guiţa. **2.** a se smiorcăi, a bîzîi.

coulage *m.* **1.** (s)curgere (a unui lichid). **2.** turnare (a metalului, a betonului). **3.** *(fig.)* risipă.

coulant, ~e I. *adj.* **1.** curgător, fluid. **2.** *(fig., despre oameni)* culant; mărinimos, darnic. **3.** *(fig., despre stil)* curgător, natural // *noeud ~* laţ. **II.** *m.* *(bot.)* stolon. — **coulament** *adv.* (I).

coule *f.* *(fam.) à la ~* **a.** *(despre oameni)* priceput, iscusit (în meserie); **b.** din plin, larg; fără restricţie.

coulée *f.* **1.** *(tehn.)* turnare. **2.** scurgere (a unui lichid).

coulement *m.* curgere; scurgere.

couler I. *vi.* **1.** *(despre lichide)* a curge; a se scurge; a se prelinge. **2.** *(mar., despre nave)* a se scufunda, a se duce la fund. **3.** a se lichefia, a se topi // *le temps coule* timpul trece. **II.** *vt.* **1.** a vărsa (un lichid, dintr-un vas într-altul). **2.** *(metal.)* a turna (în tipare). **3.** *(mar.)* a scufunda (o corabie, un vas) // *(fam.) ~ un regard* a arunca o privire. **III.** *vr.* **1.** a se strecura (pe furiş, pe nesimţite). **2.** *(fig.)* a se ruina (reciproc).

couleur *f.* **1.** culoare; *en ~* în culori, colorat; *de ~* de culoare. **2.** vopsea, materie colorantă; *(poligr.)* cerneală. **3.** *(la pl.)* drapel, pavilion. **4.** *(fig.)* poziţie, opinie (politică) // *(fam.) conter des ~s* a spune gogoşi; *(constr.) ~ de fond* grund; *haut en ~* roşu, aprins la faţă; *sous ~ de...* sub motiv că..., sub pretextul...; *changer de ~* a se schimba la faţă.

couleuvre *f.* *(zool.)* năpîrcă // *avaler des ~s* a înghiţi bobîrnace.

coulissant, ~e *adj.* *(tehn.)* culisant.

coulisse *f.* **1.** *(teatru, la pl.)* culise. **2.** *(mec.)* culisă; ghidaj // *travailler dans des ~s* a trage sforile.

coulisseau *m.* *(tehn.)* culisou.

coulissement *m.* *(tehn.)* culisare.

coulisser *vi.* *(tehn.)* a aluneca pe culise.

couloir *m.* **1.** *(constr.)* culoar, coridor. **2.** gang, pasaj.

coulpe *f. battre sa ~* a-şi exprima regretul; a-şi cere iertare.

coumarine *f.* *(chim.)* cumarină.

coup *m.* **1.** lovitură, izbitură; *(fam.) ~ de théâtre* lovitură de teatru; *~ de maître* lovitură de maestru, ispravă iscusită; *(la rugbi) ~ franc* **a.** lovitură liberă; **b.** lovitură de pedeapsă; *manquer son ~* a nu izbuti, a da greş. **2.** *(mil.)* foc; detunătură. **3.** rană, vînătaie. **4.** duşcă, înghiţitură; *boire un ~* a trage o duşcă // *~ de téléphone, ~ de fil* chemare la telefon; *~ de balai* măturat; *~ de brosse* periat; *~ de fer* călcat; *~ de vent* furtună; *~ de main* (mînă de) ajutor; *~ de fortune, ~ du sort* hazard, întîmplare; *(med.) ~ de sang* hemoragie cerebrală; *(med.) ~ de soleil* insolaţie; *encore un ~* încă o dată; *d'un seul ~* dintr-o dată; *sur le ~* îndată; *tout d'un ~, tout à ~* subit, pe neaşteptate; *à ~ sûr* (de)sigur, fără îndoială; *après ~* prea tîrziu, la spartul tîrgului; *~ de chapeau* salut; *~ d'œil* ocheadă; *~ de tête* faptă nebunească, nesăbuită; *tenir le ~* a rezista; *faire les cent ~s* a duce o viaţă dezordonată; a face excese; *risquer le ~* a-şi asuma riscurile; *en venir aux ~s* a ajunge la bătaie; *(la box) ~ direct* directă; *(la tir) ~ à blanc* cartuş alb.

coupable *adj., m.f.* vinovat.

coupage *m.* **1.** *(în viticultură)* cupaj, cupajare. **2.** *(text.)* croire; tăiat // *(tehn.) ~ autogène* tăiere autogenă.

coupant, ~e I. *adj.* **1.** ascuţit, tăios. **2.** *(fig.)* tăios, tranşant, autoritar. **II.** *m.* tăiş, ascuţiş.

coupe¹ *f.* cupă; conţinutul unei cupe.

coupe² *f.* **1.** *(silv.)* tăiere. **2.** *(tehn.)* secţiune. **3.** *(în croitorie)* cupă, croială. **4.** *(în versificaţie)* cezură // *la ~ du visage* conturul feţei.

coupé *m.* **1.** (trăsură) cupeu. **2.** compartiment (de vagon de tren).

coupe-circuit *m. invar.* *(el.)* siguranţă.

coupe-file *m. invar.* *(în circulaţie)* permis de liberă-trecere.

coupe-jarret *(pl. ~-~s) m.* tîlhar.

coupeller *vt.* *(chim., metal.)* a cupela.

coupement *m.* **1.** tăiere. **2.** intersecţie de şine.

coupe-papier *m. invar.* **1.** *(poligr.)* ghilotină. **2.** cuţit de tăiat hîrtie.

couper I. *vt.* **1.** a tăia; *(fig.) ~ dans le vif* **a.** a tăia în carne vie; **b.** a acţiona energic. **2.** a croi. **3.** a îndoi (un lichid) cu apă. **4.** a opri, a întrerupe; *(el.) ~ le circuit* a întrerupe circuitul electric. **5.** a intersecta; a întretăia. **6.** a tăia, a suprima; ~ *un alinéa* a tăia un paragraf (dintr-un text). **7.** a împărţi, a diviza; ~ *en morceaux* a împărţi în bucăţi. **II.** *vi.* a tăia, a scurta; ~ *par la forêt* a scurta (drumul) prin pădure // ~ *à...* a scăpa de...; ~ *court à...* a pune capăt la... **III.** *vr.* **1.** a se tăia; *se ~ le doigt* a se tăia la deget. **2.** *(despre linii, drumuri)* a se (între)tăia, a se intersecta, a se încrucişa. **3.** *(despre piele)* a crăpa. — **coupé, ~e** *adj.* **(I, III).**

couperet *m.* **1.** satîr. **2.** cuţit de ghilotină.

coup/eur, -euse I. *m.f.* croitor specializat în croitul hainelor. **II.** *f.* *(poligr.)* ghilotină, maşină de tăiat hîrtie.

couplage *m.* *(tehn.)* cuplaj; asamblare.

couple^{1} *f.* pereche de obiecte.

couple^{2} *m.* cuplu, pereche de oameni, de animale; *(el.)* ~ *thermo-électrique* termo-cuplu.

coupler *vt.* **1.** a lega perechi-perechi; a lega doi cîte doi. **2.** *(mec.)* a cupla. — **couplé, ~e** *adj.*

couplet *m.* *(muz., lit.)* cuplet.

coupleur *m.* *(mec.)* dispozitiv de cuplare.

couploir *m.* *(tehn.)* tăietor, unealtă de tăiat.

coupole *f.* *(arhit.)* cupolă.

coupon *m.* **1.** *(ec., fin.)* cupon, titlu (de acţiune, de obligaţie). **2.** *(text.)* cupon, rest (dintr-un balot).

coupure *f.* **1.** tăietură, incizie. **2.** *(mine)* făgaş. **3.** *(fin.)* bancnotă divizionară. **4.** tăietură, extras (dintr-un ziar). **5.** *(fig.)* tăiere, suprimare, amputare (a unui text).

cour *f.* **1.** curte; *sur* ~ (care dă) în curte. **2.** *(jur., cu maj.)* Curte; ~ *d'appel* Curtea de apel. **3.** *(cu maj.)* Curte (princiară, regală), reşedinţă a unui suveran; suită (a unui principe, a unui rege).

courage *m.* curaj; vitejie; îndrăzneală // *(fam.)* *prendre son ~ à deux mains* a-şi lua inima în dinţi; *bon ~!* noroc!

courag/eux, -euse *adj.* curajos; viteaz; îndrăzneţ. — **courageusement** *adv.*

couramment [~-ra-mã] *adv.* în mod curent, frecvent, obişnuit // *lire* ~ a citi curgător, cu uşurinţă.

courant, ~e I. *adj.* **1.** care aleargă. **2.** curgător; *eau ~e* apă curgătoare. **3.** curent, în curs. **4.** *(despre scris)* cursiv. **5.** *(fig.)* curent, obişnuit, uzual. **II.** *f.* scriere cursivă. **III.** *m.* **1.** curent; *(el.)* ~ *alternatif* curent alternativ; *il y a ~ d'air* trage, e curent. **2.** *(fig.)* curent, mişcare; ~ *littéraire* mişcare literară. **3.** *(fig.)* mers, curs; progres // *au* ~ la zi; *mettre qn. au* ~ a informa pe cineva.

courbatu, ~e *adj.* **1.** *(despre animale)* deşelat. **2.** *(despre oameni)* frînt de oboseală, spetit.

courbature *f.* **1.** *(med.)* curbatură. **2.** *(la animale)* deşelare.

courbe I. *adj.* curb, arcuit, încovoiat. **II.** *f.* **1.** îndoitură. **2.** curbă; cotitură (a drumului); ~ *de niveau* curbă de nivel.

courbement *m.* curbare.

courber *vt.* *vr.* **1.** a (se) curba, a (se) îndoi; a (se) încovoia. **2.** *(fig.)* a (se) înclina; a (se) supune. — **courbé, ~e** *adj.*

courbette *f.* plecăciune, temenea.

courbure *f.* **1.** curbură; îndoitură. **2.** arcuire (a lemnului).

courette *f.* **1.** curticică. **2.** *(constr.)* luminator.

cour/eur, -euse *m.f.* *(sport)* alergător; concurent, participant la un concurs (de alergări) // *(în ciclism)* ~ *de tête* ciclist din capul plutonului; ~ *de fond* fondist.

courge *f.* *(bot.)* dovleac.

courgette *f.* *(bot.)* dovlecel, bostănel.

courir I. *vi.* **1.** a alerga, a fugi. **2.** *(sport)* a participa la o cursă, la un concurs de alergări. **3.** *(despre ştiri, zvonuri)* a circula, a se propaga. **4.** a merge, a se îndrepta spre; *(fig.)* ~ *à sa perte* a merge la pieire. **5.** (+ **après**) a fugări, a urmări; a alerga după // *le temps court* timpul se scurge, trece; *par le temps qui court* **a.** în timpurile noastre; **b.** în împrejurările actuale. **II.** *vt.* **1.** a urmări, a goni (vînatul). **2.** a căuta, a umbla după; ~ *les places* a căuta slujbă. **3.** a cutreiera; *(fig.)* ~ *le monde* a cutreiera lumea, a călători (mult) // ~ *un risque (un danger)* a se expune unui risc (unui pericol).

couronne *f.* **1.** coroană; cunună. **2.** *(fig.)* tron; putere monarhică // *la triple* ~ tiara papală.

couronnement *m.* **1.** încoronare. **2.** *(constr., arhit.)* coronament. **3.** *(fig.)* încununare; recompensă, răsplată.

couronner I. *vt.* **1.** a încorona, a pune (cuiva) coroană. **2.** *(fig.)* a răsplăti, a recompensa; a premia. **3.** *(fig.)* a încheia cu succes (o activitate, o operă); a încununa // ~ *les voeux de qn.* a îndeplini dorinţele cuiva; *(mil.)* ~ *une position* a cuceri o poziţie. **II.** *vr.* (+ **de**) a se acoperi (de). — **couronné, ~e** *adj.* **(I).**

courrier *m.* **1.** curier, factor poştal. **2.** cronică (în jurnale, în reviste). **3.** corespondenţă.

courriériste *m.* cronicar (literar, muzical, artistic).

courroie *f.* curea; *(tehn.)* ~ *de transmission* curea de transmisie.

courroucer *vt.* *vr.* a (se) mînia, a (se) înfuria. — **courroucé, ~e** *adj.*

courroux *m.* mînie, furie.

cours *m.* **1.** (oră de) curs. **2.** curs; manual, tratat. **3.** *(ec.)* curs; preţ (de vînzare). **4.** *(în oraşe)* promenadă, bulevard. **5.** *(geogr.)* (par)curs; lungime (a unei ape). **6.** *(fig.)* durată, (interval de) timp; *en ~ de route* pe drum, în timpul drumului. **7.** *(fig.)* curs, desfăşurare, mers; *le ~ des événements* cursul evenimentelor. **8.** vogă, modă. **9.** credit // *donner libre ~ à...* a da frîu liber, a lăsa în voie; *au ~ de...* în decursul...

course *f.* **1.** fugă; goană; *prendre sa ~* a o lua la fugă. **2.** drum, cursă; *faire une ~ en taxi* a face o cursă cu taxiul; *la ~ pour Braşov* cursa de Braşov. **3.** întrecere, competiţie (sportivă); *(fig.)* *la ~ aux armements* cursa înarmărilor. **4.** *(la pl.)* curse, alergări de cai. **5.** hipodrom // *faire des ~s* a umbla după cumpărături, după comisioane; *finir sa ~* a muri; *à bout de ~* epuizat, la capătul puterilor; *être dans la course* a fi la curent cu tot ce se face sau se întîmplă.

coursier *m.* **1.** *(poet.)* cal de luptă, bidiviu. **2.** scoc (de moară).

coursive *f.* **1.** *(constr.)* palier. **2.** *(mar.)* culoar.

court, ~e I. *adj.* **1.** scurt. **2.** *(despre timp)* scurt; puţin; limitat. **3.** *(despre oameni)* scund.

4. *(despre vorbire)* concis, laconic. **5.** *(despre prețuri)* scăzut, mic. **6.** *(despre inteligență, cunoștințe)* insuficient, limitat // *vue ~e* miopie. **II.** *adv.* (pe) scurt; *couper ~ (la parole)* a tăia scurt (vorba); *(prendre) de ~* **a.** (a lua) din scurt; **b.** (a lua) pe neașteptate, prin surprindere // *tout ~* (și) nimic mai mult; *à ~ de...* lipsit de, fără...

courtaud, ~e *adj. (fam.)* scurt și bondoc.

court-circuit *(pl. ~s-~s) m. (el.)* scurtcircuit.

court-circuiter *vt. (el.)* a scurt-circuita.

courtepointe *f.* cuvertură de pat căptușită; macat.

courtilière *f. (entom.)* coropișniță.

courtisan *m.* **1.** curtean. **2.** curtezan.

courtisane *f.* curtezană; prostituată.

courtiser *vt.* **1.** a flata. **2.** a face curte (unei femei).

courtois, ~e *adj.* curtenitor, amabil, politicos. — **courtoisement** *adv.*

courtoisie *f.* curtoazie, politețe, curtenie.

couru, ~e *adj.* căutat; cu căutare; *personne ~e* persoană cu căutare // *(fam.) c'est ~e* sigur, precis, fără îndoială.

couscous [kuskus] *m. (culin.)* cușcuș.

couseuse *f.* mașină de cusut industrială.

cousin, ~e *m.f.* văr; *~s germains* veri primari.

coussin *m.* pernă.

coussinet *m.* **1.** perniță. **2.** *(tehn.)* cuzinet.

coût *m.* cost; preț; *le ~ de la vie* costul vieții.

coûtant, ~e *adj. prix ~* preț de cost.

couteau *m.* cuțit; *(fig.) être à ~x tirés (avec qn.)* a fi la cuțite (cu cineva); *(tehn.) ~ à écharner* falț, cuțit de descărnat; *~ de poche* briceag; *mettre le ~ sur la gorge de qn.* a-i pune cuiva sula în coaste, a constrînge pe cineva.

coutelas *m.* pumnal.

coutelier *m.* cuțitar, fabricant de cuțite.

coutellerie *f.* cuțitărie.

coûter *vi.* a costa; *(fig.) aveu qui coûte* destăinuire care costă; *(impers.) il me coûte de...* mă costă să...; îmi vine greu să...// *coûte que coûte* cu orice preț, neapărat.

coût/eux, -euse *adj.* **1.** costisitor; scump. **2.** *(fig.)* scump plătit. — **coûteusement** *adv.*

coutil [~ti] *m. (text.)* doc, dril.

coutre *m.* fierul plugului.

coutume *f.* obicei; tradiție, datină; *de ~* de obicei; în mod obișnuit; *comme de ~* ca de obicei.

coutumi/er, -ère *adj.* obișnuit; de zi cu zi; zilnic.

couture *f.* **1.** coasere, cusut; cusătură. **2.** croitorie // *battre à plate ~* a bate măr, a cotonogi; *maison de ~* casă de mode.

couturier *m.* croitor (de dame).

couturière *f.* croitoreasă.

couvain *m.* ouă de insecte.

couvaison *f.* **1.** clocit, clocire. **2.** timpul clocitului.

couvent *m.* mănăstire.

couver *vt.* **1.** a cloci (ouă). **2.** *(fig.)* a urzi, a pune la cale // *~ une maladie* a cloci o boală.

couvercle *m.* capac.

couvert^1 *m.* **1.** tacîm. **2.** *(fig.)* adăpost; *être à ~* **a.** a fi la adăpost, a fi în siguranță; **b.** a avea garanții; **c.** a avea justificare // *le vivre et le ~* masă și casă; *mettre le ~* a pune masa; *ôter le ~* a strînge masa.

couvert^2**, ~e** *adj.* **1.** acoperit; *temps ~* **a.** timp noros; **b.** cer acoperit. **2.** *(despre pomi)* încărcat; plin (de). **3.** *(fig.)* deghizat; ascuns // *être bien ~* a fi îmbrăcat gros; *à mots ~s* pe ocolite.

couverture *f.* **1.** cuvertură; învelitoare. **2.** copertă, scoarță de carte. **3.** *(constr.)* învelitoare (de acoperiș). **4.** *(ec., fin.)* acoperire; garanție. **5.** *(fig.)* pretext; *sous ~ de...* sub pretextul că...

couveuse *f.* **1.** cloșcă. **2.** clocitoare. **3.** incubator.

couvoir *m.* cuibar.

couvre-chef *(pl. ~-~s) m. (fam.)* pălărie.

couvre-feu *m. invar. (ist.)* semnal de stingere; ora stingerii.

couvre-lit *(pl. ~-~s) m.* cuvertură de pat.

couvre-pied(s) *m.* **1.** pătură pentru picioare. **2.** cuvertură de ornament (pentru pat).

couvre-plat *(pl. ~-~s) m.* capac (pentru acoperit mîncarea).

couvreur *m.* țiglar; șindrilar.

couvrir I. *vt.* **1.** a acoperi; a înveli. **2.** *(fig., +* **de***)* a copleși (cu). **3.** *(fig.)* a înăbuși; *~ un bruit* a înăbuși un zgomot. **4.** a străbate; *~ une grande distance* a străbate o distanță mare. **5.** *(ec., fin.)* a compensa. **6.** a apăra, a proteja. **7.** *(fig.)* a acoperi, a ascunde, a disimula. **II.** vr. **1.** a se acoperi, a se înveli. **2.** a se îmbrăca. **3.** a-și pune pălăria. **4.** *(fig.)* a se pune la adăpost, a se asigura. **5.** *(fig.)* a se ascunde; a se preface. **6.** *(com.)* a-și recupera banii // *le temps (le ciel) se couvre* se întunecă, se înnorează.

crabe *m. (zool.)* crab.

crachat *m.* scuipat.

craché, ~e *adj. (fam.) tout ~* aidoma, leit.

crachement *m.* scuipare, scuipat // *~ de sang* hemoptizie.

cracher I. *vt.* **1.** a scuipa. **2.** *(fam., pop.)* a cheltui, a debursa // *les volcans crachent de la lave* vulcanii împroașcă lavă. **II.** *vi.* **1.** a scuipa; a expectora. **2.** a stropi; a împroșca.

crachin *m.* bură, burniță.

crachoir *m.* scuipătoare.

crack *m.* **1.** *(la curse de cai)* favorit. **2.** *(fam.)* campion sportiv.

craie [krɛ] *f.* cretă.

crailler *vi. (despre ciori)* a croncăni.

craindre *vt.* **1.** a se teme (de), a-i fi frică (de). **2.** a fi sensibil (la) // *~ ses parents* a-și respecta părinții; *~ pour qn.* a tremura pentru cineva; *ne pas ~ de...* a avea curajul să.

crainte *f.* teamă, frică; aprehensiune; *de ~ que..., dans la ~ que...* de teamă să nu..., ca nu cumva să... // *~ filiale* respect filial.

craint/if, -ive *adj.* fricos, temător, timid, sfios. — **craintivement** *adv.*

cramoisi, ~e *adj., m.* (culoare) roșu-închis, stacojiu.

crampe *f.* **1.** crampă. **2.** *(bot.)* cîrcel. **3.** *(fam.)* crampon, pisălog.

crampon *m.* **1.** *(tehn., el)* crampon. **2.** *(constr.)* scoabă. **3.** *(tehn.)* clamă. **4.** *(sport)* colțar. **5.** *(bot.)* crampon, cîrcel. **6.** *(fam.)* pisălog, crampon.

cramponnage *m.* cramponaj, utilizarea cramponelor (în alpinism).

cramponnement *m.* cramponare, agățare, prindere, fixare (prin clame, prin scoabe).

cramponner I. *vt.* **1.** a fixa, a prinde (cu scoabe, cu clame). **2.** *(fam.)* a pisălogi, a se ţine scai (de cineva). **II.** *vr.* **1.** a se prinde, a se agăţa. **2.** *(fam.)* a se crampona, a ţine morţiş (la). — **cramponné,** **~e** *adj.* **(I 1).**

cran *m.* **1.** crestătură, tăietură (în). **2.** *(fig.)* treaptă, grad; *monter d'un ~* **a.** a urca cu o treaptă; **b.** a cîştiga în valoare. **3.** *(fam.)* îndrăzneală, curaj; *avoir du ~* a avea curaj, a fi îndrăzneţ.

crâne^{1} *m.* **1.** *(anat.)* craniu. **2.** cap. **3.** *(fam.)* inteligenţă, minte.

crâne^{2} **I.** *adj.* **1.** mîndru, hotărît. **2.** înfipt, îndrăzneţ. **3.** *(fam.)* faimos, grozav. **4.** sănătos; în formă. **II.** *m.* fanfaron // *faire le ~* a brava. — **crânement** *adv.* **(I).**

crâner *vi.* *(fam.)* a se lăuda; a face pe fanfaronul.

crânerie *f.* *(fam.)* **1.** îndrăzneală nesăbuită. **2.** fanfaronadă, lăudăroşenie.

crân/eur, -euse *adj.* *(fam.)* lăudăros; îngîmfat; fanfaron.

crâni/en, **~ne** *adj.* *(anat.)* cranian.

cranter *vt.* a cresta.

cranson *m.* *(bot.)* hrean.

crapaud *m.* *(zool.)* broască-rîioasă // *(fam.)* *avaler un ~* a înghiţi găluşca; *être laid comme un ~* a fi urît foc.

crapule *f.* **1.** desfriu, destrăbălare. **2.** secătură, puşlama.

crapulerie *f.* mîrşăvie, ticăloşie.

crapul/eux, -euse *adj.* *(despre gesturi, atitudini)* desfrînat, destrăbălat. — **crapuleusement** *adv.*

craque *f.* *(pop.)* gogoaşă, minciună.

craquelin *m.* **1.** covrig. **2.** biscuit crocant.

craquelure *f.* *(la porţelanuri, emailuri, glazuri)* fisură, crăpătură.

craquement *m.* pîrîit; trosnitură.

craquer I. *vi.* **1.** a trosni, a pîrîi; a plesni. **2.** *(fam.)* a se clătina, a deveni îndoielnic; *l'affaire craque* afacerea se clatină. **3.** *(fam.)* a eşua, a da greş. **II.** *vt.* **1.** a rupe, a sfîşia. **2.** *(fam.)* a cheltui, a risipi // *~ une allumette* a aprinde un chibrit.

craquètement *m.* clănţănit (de dinţi).

craqueter *vi.* a pîrîi, a trosni încet.

crasse I. *f.* **1.** (strat de) jeg, rapăn. **2.** *(tehn., la pl.)* zgură (de cupru); cenuşă (de plumb). **3.** *(fig.)* mizerie, sărăcie lucie. **II.** *adj.* cras, grosolan; *bêtise ~* prostie crasă.

crass/eux, -euse *adj.* jegos, murdar.

cratère *m.* *(geol.)* crater.

cravache *f.* cravaşă // *mener à la ~* a mîna cu biciul.

cravacher I. *vt.* a cravaşa. **II.** *vi.* *(fig.)* a da pinteni, a se grăbi.

cravate *f.* cravată.

crawl [krɔl] *m.* (înot) craul.

cray/eux, -euse *adj.* cretos, ca creta.

crayon [krɛjõ] *m.* **1.** creion. **2.** desen în creion; schiţă, eboşă. **3.** *(fig.)* stil, manieră de a scrie // *~ de rouge à lèvres* tub de ruj.

crayonnage *m.* **1.** creionare. **2.** desen în creion.

creyonner *vt.* 1. a creiona; a schiţa (cu creionul). **2.** *(fig.)* a descrie în linii mari, a schiţa.

cré *adj.* *invar.* nemaipomenit, fantastic, grozav.

créance *f.* **1.** *(fin., jur.)* creanţă. **2.** *(fig.)* încredere // *lettres de ~* scrisori de acreditare (ale unui ambasador).

créanci/er, -ère *m.f.* creditor.

créa/teur, -trice I. *m.f., adj.* creator, inventator. **II.** *m.* **1.** *(bis., cu maj.)* Dumnezeu. **2.** fondator, întemeietor.

création *f.* **1.** creare, înfiinţare. **2.** întemeiere, instituire. **3.** creaţie, operă (literară, artistică) // *(bis.) la ~ du monde* facerea lumii

créature *f.* **1.** făptură, fiinţă vie; om. **2.** *(fam.)* creatură, individ.

crèche *f.* **1.** iesle. **2.** creşă; leagăn.

crédence *f.* vitrină (pentru argintărie, porţelanuri).

crédibilité *f.* credibilitate.

crédible *adj.* de crezut, credibil.

crédit *m.* **1.** *(ec., fin.)* credit; *à ~* pe credit, pe datorie; *faire ~ à qn.* **a.** a da cuiva pe credit; **b.** *(fig.)* a avea încredere în cineva. **2.** *(fig.)* autoritate; consideraţie; *jouir d'un grand ~ auprès de...* a se bucura de mare consideraţie pe lîngă... // *prêter son ~* a gira, a garanta.

créditer *vt.* *(com.)* a credita; a deschide (cuiva un) credit.

crédi/teur, -trice *adj., m.f.* creditor.

credo *m.* *invar.* **1.** *(bis., cu maj.)* crez. **2.** *(fig.)* credinţă.

crédule *adj.* credul, încrezător; naiv. — **crédulement** *adv.*

crédulité *f.* credulitate; încredere (prea) mare.

créer *vt.* **1.** a crea, a cauza, a provoca. **2.** a crea, a realiza; a scrie (o operă literară). **3.** a organiza; a întemeia, a institui.

crémaillère *f.* *(tehn.)* cremalieră // *(fam.)* *pendre la ~* a sărbători (printr-o masă) instalarea într-o casă nouă.

crémation *f.* incinerare (a morţilor).

crématoire *adj., m.* crematoriu.

crème I. *f.* **1.** smîntînă. **2.** cremă; *~ au chocolat* cremă de ciocolată; *(fig.) la ~ de la société* fruntea societăţii. **3.** lichior; *~ de menthe* lichior de mentă. **4.** brînză topită. **5.** cremă, alifie (de faţă) // *~ fouettée* frişcă. **II.** *adj.* *invar.* alb-gălbui, crem.

crémer *vi.* *(despre lapte)* a se smîntîni.

crémerie *f.* **1.** lăptărie. **2.** iaurgerie. **3.** bufet lacto.

crém/eux, -euse *adj.* smîntînos, ca smîntîna.

crémi/er, -ère *m.f.* lăptar; iaurgiu; brînzar.

crémone *f.* *(constr.)* cremonă.

créneau *m.* *(arhit.)* crenel.

crénelage *m.* zimţi (la monede).

créneler *vt.* **1.** *(arhit.)* a crenela, a face creneluri. **2.** a zimţui (monede). — **crénelé,** **~e** *adj.*

crénelure *f.* *(arhit.)* creneluri pe zidurile unei cetăţi.

créole *adj., m.f.* creol.

crêpage *m.* **1.** *(text.)* creponare, încreţire. **2.** ondulare (a părului).

crêpe^{1} *m.* **1.** crep; *(text.)* *~ de Chine* crep de China; *souliers à semelle de ~* pantofi cu (talpă de) crep. **2.** (crep de) doliu.

crêpe^{2} *f.* *(culinar)* clătită.

crêpé *m.* păr adăugat la coafură.

crêpelé, **~e,** **crépelu,** **~e** *adj.* *(despre păr)* creţ.

crêper *vt.* **1.** a friza, a încreţi (părul). **2.** *(text.)* a crepona, a încreţi.

crépière *f.* vînzătoare de clătite.

crépine *f.* **1.** franjuri. **2.** *(tehn.)* sorb. **3.** *(tehn.)* crepină.

crépinette *f.* *(culinar)* ghiudem.

crépitation *f.*, **crépitement** *m.* pîrîit, trosnet.

crépiter *vi.* a pîrîi, a trosni.

crépon *m.* *(text.)* crepon.

crépu, **~e** *adj.* *(despre păr)* scurt şi creţ.

crépusculaire *adj.* crepuscular, de amurg.

crépuscule *m.* **1.** amurg, crepuscul; înserare. **2.** *(fig.)* declin.

crescendo [kre-sɛ̃-do] *adv.* *(muz.)* crescendo.

cresson *m.* *(bot.)* creson.

crétacé, **~e** *adj.*, *m.* *(geol.)* cretaceu.

crête *f.* **1.** creastă (la păsări). **2.** coamă, creastă (de munte, de acoperiş, de val) // *baisser la ~* a lăsa nasu-n jos.

crêté, **~e** *adj.* cu creastă.

crétin, **~e** *m.f.* *(fam.)* cretin, imbecil, idiot.

crétinerie *f.* *(fam.)* stupiditate, tîmpenie, idioţenie.

cretonne *f.* *(text.)* creton.

creusage, creusement *m.* **1.** săpare, săpat (în pămînt). **2.** scobire, găurire (în lemn, în piatră).

creuser I. *vt.* **1.** a săpa. **2.** a scobi, a găuri. **3.** *(fig.)* a săpa, a brăzda. **4.** *(fig.)* a adînci, a aprofunda (o problemă, un subiect) // *~ des rides sur le front* a face, a brăzda riduri pe frunte. **II.** *vr.* *(despre obraji)* a se scofîlci // *(fam.)* *se ~ la tête* a-şi bate capul (căutînd un răspuns, o soluţie), a-şi frămînta mintea.

creuset *m.* *(tehn., metal.)* creuzet.

cr/eux, -euse I. *adj.* **1.** scobit. **2.** săpat. **3.** *(despre arbori)* scorburos, găunos. **4.** *(despre stomac)* gol. **5.** *(despre ochi)* adîncit în orbite. **6.** *(despre obraji)* scofîlcit, supt. **7.** *(despre glas, voce)* jos, gros // *avoir le ventre ~* a fi înfometat; *assiette -euse* farfurie adîncă, farfurie de supă; *mer -euse* mare agitată. **II.** *m.* **1.** cavitate; gaură, scobitură. **2.** *gol* // *le ~ de la main* căuşul palmei. **III.** *adv.* *sonner ~* a suna a dogit, a spart.

crevaison *f.* crăpare, plesnire.

crevant, **~e** *adj.* *(pop.)* **1.** istovitor, extenuant. **2.** caraghios; (foarte) hazliu.

crevasse *f.* *(geogr.)* crăpătură, crevasă.

crevasser I. *vt.* a crăpa, a produce crăpături, crevase. **II.** *vi.* *vr.* a se crăpa, a se fisura.

crever I. *vt.* **1.** a sparge, a crăpa. **2.** a străpunge. **3.** *(fig.)* a slei de puteri, a epuiza // *(med.)* *~ un abcès* a deschide un abces; *ça crève les yeux* sare în ochi, este evident; *ça crève le coeur* îţi rupe inima (de milă). **II.** *vi.* **1.** a se sparge, a crăpa. **2.** *(despre cauciucuri)* a face explozie. **3.** *(despre animale)* a muri. **4.** *(fam.)* a crăpa, a plesni; a muri. **III.** *vr.* *(fam.)* a se omorî lucrînd, a se speti. — **crevé,** **~e** *adj.*

crevette *f.* *(zool.)* crevetă.

cri *m.* **1.** strigăt; ţipăt. **2.** zgomot, scîrţîit; *le ~ de la scie* scîrţîitul ferăstrăului // *(fam.)* *dernier ~* ultimul răcnet (al modei).

criailler *vi.* **1.** *(despre unele păsări domestice)* a ţipa. **2.** *(fam., despre oameni)* a se ciorovăi.

criaillerie *f.* *(fam.)* scandal, ceartă.

criaill/eur, -euse *adj.*, *m.f.* *(fam.)* scandalagiu.

criant, **~e** *adj.* **1.** revoltător, strigător la cer. **2.** *(fam.)* care sare în ochi, izbitor.

criard, **~e** *adj.* **1.** ţipător; *(fig.)* *couleur ~e* culoare ţipătoare. **2.** *(despre voce)* ascuţit; strident. **3.** *(fig.)* strigător la cer, flagrant.

criblage *m.* **1.** cernere. **2.** *(tehn.)* ciuruire.

crible *m.* **1.** sită. **2.** *(tehn.)* ciur. **3.** *(mine)* grătar // *passer au ~ de l'esprit* a discerne.

cribler *vt.* **1.** a da prin ciur. **2.** *(fig.)* a alege, a tria. **3.** a ciurui, a străpunge. **4.** *(fig.)* a copleşi, a împovăra; *~ de dettes* a împovăra cu datorii. — **criblé,** **~e** *adj.* **(3).**

cribl/eux, -euse *adj.* ciuruit.

cric *m.* *(tehn.)* cric.

cricket [kri-kɛ] *m.* *(sport)* crichet.

cricri *m.* *(pop.)* greier.

criée *f.* **1.** *(jur.)* strigare, citare. **2.** vînzare la licitaţie.

crier I. *vi.* **1.** a striga; a ţipa. **2.** **(+ à)** a protesta. **3.** **(+ à, près, contre)** a certa (pe cineva); a se răsti, a ţipa, a răcni (la cineva) // *(auto)* *les freins crient* frînele scrîşnesc. **II.** *vt.* **1.** a striga, a anunţa cu glas tare (în public); a vesti, a anunţa (ceva). **2.** a striga (la licitaţie). **3.** a protesta; a reclama. **4.** *(jur.)* a cita (pe cineva) // *~ grâce* **a.** a implora milă; **b.** a se recunoaşte învins.

cri/eur, -euse *m.f.* **1.** crainic, vestitor. **2.** telal. **3.** negustor ambulant.

crime *m.* **1.** crimă. **2.** greşeală gravă.

criminel, **~le I.** *adj.* **1.** criminal, vinovat de crimă. **2.** nelegiuit. **II.** *m.f.* criminal; asasin. **III.** *m.* *(jur.)* procedură penală. — **criminellement** *adv.*

criminologie *f.* *(jur.)* criminologie.

criminologiste, criminologue *m.* *(jur.)* criminalist.

crin *m.* **1.** *(la cai)* păr (din coadă sau coamă). **2.** *(bot.)* fibră vegetală.

crinière *f.* **1.** coamă (de cal, de leu). **2.** *(fig.)* plete, păr bogat.

crinoline *f.* crinolină.

crique *f.* *(geogr.)* golfuleţ.

crise *f.* **1.** *(med.)* criză; atac. **2.** lipsă, penurie. **3.** *(ec. pol.)* criză, dezechilibru, perturbaţie. **4.** *(fig.)* moment hotărîtor.

crispant, **~e** *adj.* *(fig.)* enervant, iritant.

crispation *f.* crispare.

crisper *vt.* *vr.* **1.** a (se) crispa, a (se) contracta. **2.** a (se) încleşta. — **crispé,** **~e** *adj.*

crissement *m.* **1.** scîrţîit. **2.** scrîşnet, scrîşnire (a dinţilor).

crisser *vi.* **1.** a scîrţîi. **2.** *(despre dinţi)* a scrîşni.

crist/al *(pl. -aux)* *m.* **1.** cristal. **2.** *(la pl.)* obiecte de cristal. **3.** *(fig.)* limpezime, transparenţă.

cristallin, **~e I.** *adj.* cristalin, de cristal; *(geol.)* *roche ~e* rocă cristalină; *(fig.)* *voix ~e* voce cristalină, armonioasă. **II.** *m.* *(anat.)* cristalin.

cristalisation *f.* cristalizare.

cristaliser *vt.* *vr.* **1.** a (se) cristaliza. **2.** *(fig.)* a (se) cristaliza, a (se) închega. **3.** a (se) limpezi. — **cristalisé,** **~e** *adj.* **(1).**

cristallographie *f.* cristalografie. — **cristallographique** *adj.*

critère *m.* criteriu; normă.

critiquable *adj.* criticabil.

critique I. *adj.* **1.** critic; dificil; *moment ~* moment decisiv, critic; *position ~* poziție critică, dificilă. **2.** critic; comentat; *édition ~* ediție critică; *esprit ~* spirit critic. **II.** *m.* critic (literar, artistic). **III.** *f.* **1.** critică (literară, artistică). **2.** critică, blam. — **critiquement** *adv.* **(I).**

critiquer *vt.* a critica.

croassement *m.* croncănit (de corb, de cioară).

croasser *vi.* *(despre ciori, corbi)* a croncăni.

croc [kro] *m.* **1.** cîrlig. **2.** *(zool.)* colț. **3.** *(mar.)* ganci, cîrlig de încărcare.

croc-en-jambe *m.* piedică (pusă cuiva cu piciorul).

crocher *vt.* a apuca, a prinde (cu cîrlig).

crochet [~ʃɛ] *m.* **1.** *(tehn.)* cîrlig. **2.** șperaclu. **3.** croșetă, igliță. **4.** *(poligr.)* croșetă, paranteză dreaptă. **5.** *(box)* croșeu. **6.** *(fig.)* ocol, detur, înconjur // *vivre aux ~s de qn.* a trăi pe spinarea cuiva.

crochetage *m.* croșetare; croșetat.

crocheter *vt.* a croșeta. — **crocheté, ~e** *adj.*

crocheteur *m.* hamal.

crochu, ~e *adj.* **1.** îndoit, (ră)sucit. **2.** *(despre nas, cioc)* coroiat.

crocodile *m.* *(zool.)* crocodil.

croire I. *vt.* **1.** a crede (pe cineva); *j'aime à ~* îmi place să cred; *je vous crois!* cred și eu! **2.** a considera, a socoti; a gîndi (că). **II.** *vi.* **1.** (+ **à**) a crede; *c'est à n'y pas ~!* e de necrezut! **2.** (+ **en**) a se încrede (în). **3.** a crede în Dumnezeu, a fi credincios. **III.** *vr.* a se crede; a se considera (drept).

croisade *f.* **1.** *(ist.)* cruciadă. **2.** *(fig.)* campanie.

croisé *m.* *(ist.)* cruciat.

croisée *f.* răspîntie, răscruce; intersecție (de drumuri).

croisement *m.* **1.** încrucișare. **2.** răscruce, răspîntie, intersecție (de drumuri). **3.** *(text.)* împletitură.

croiser I. *vt.* **1.** a încrucișa; a așeza în cruce; *(fig.) ~ les bras* a încrucișa brațele; a rămîne pasiv. **2.** a se încrucișa cu, a face cruce cu. **3.** a încrucișa, a amesteca (rase de animale). **4.** a petrece (o haină). **5.** a tăia calea, drumul. **II.** *vr.* **1.** a se încrucișa, a se întîlni (cu cineva). **2.** *(despre animale)* a se cupla, a se împerechea. — **croisé, ~e** *adj.* **(I 1).**

croisette *f.* cruciuliță.

croiseur *m.* *(mar.)* crucișător.

croisière *f.* *(mar., av.)* croazieră.

croissance *f.* creștere, dezvoltare (progresivă).

croissant *m.* **1.** *(astr.)* semilună. **2.** *(culin.)* corn.

croissant, ~e *adj.* în creștere, în dezvoltare (progresivă).

croisure *f.* loc, punct de încrucișare.

croître *vi.* a crește; a se dezvolta (progresiv).

croix *f.* cruce; *en ~* în cruce, (așezat) cruciș, încrucișat.

crône *m.* macara (în port).

croquant, ~e I. *adj.* *(culin.)* crocant. **II.** *f.* prăjitură crocantă.

croque-mitaine *(pl. ~-~s)* *m.* gogoriță, sperietoare de copii.

croque-mort *(pl. ~-~s)* *m.* *(fam.)* cioclu.

croquer I. *vi.* *(despre prăjituri, bomboane)* a cronțăni, a se sfărîma (între dinți). **II.** *vt.* **1.** a ronțăi, a sfărîma între dinți. **2.** a înghiți (lacom). **3.** *(fig.)* a cheltui, a toca (bani, averi).

croquet [krɔ-kɛ] *m.* *(sport)* crochet.

croquette *f.* *(culin.)* **1.** crochetă (de carne, pește, brînză). **2.** bomboană de ciocolată.

croquignole *f.* **1.** fursec, biscuit crocant. **2.** bobîrnac (peste nas).

croquis *m.* **1.** schiță, crochiu; eboșă. **2.** *(poligr.)* machetă.

cross-country [-kaun-] *m.* *(sport)* cros.

crosse *f.* **1.** cîrjă (episcopală). **2.** *(sport)* crosă (de hochei). **3.** *(mil.)* patul puștii. **4.** *(arhit.)* croșet. **5.** *(maș.)* cap de cruce.

crossette *f.* *(hort.)* altoi.

crotale *m.* *(zool.)* șarpe-cu-clopoței.

crotte *f.* **1.** baligă. **2.** noroi.

crotter *vt.* *vr.* a (se) murdări cu noroi, a (se) umple de noroi.

crottin *m.* băligar de cal.

crouler *vi.* **1.** a se nărui; a se dărîma; a se prăvăli (la pămînt). **2.** *(fig.)* a se dezagrega; a se distruge, a se nimici.

croupe *f.* **1.** *(zool.)* crupă. **2.** *(geogr.)* coamă, culme; deal mic. **3.** *(constr.)* versant triunghiular de acoperiș.

croupetons *m. pl.* *à ~* pe vine.

croupier *m.* *(la jocurile de noroc)* crupier.

croupière *f.* *(la ham)* pofil.

croupion *m.* **1.** tîrtiță. **2.** *(fam.)* noadă.

croupir *vi.* **1.** *(despre ape)* a stagna, a (se) cloci. **2.** *(fig., despre oameni)* a zăcea (în mizerie). — **croupi, ~e** *adj.* **(1).**

croupissant, ~e *adj.* **1.** clocit; stătut. **2.** *(fig., despre oameni)* trîndav, leneș; molatic.

croupissement *m.* clocire; cloceală.

croustade *f.* coajă, crustă.

croustillant, ~e *adj.* **1.** *(culin.)* crocant. **2.** *(despre povestiri, anecdote)* piperat, picant.

croustiller *vi.* *(despre prăjituri, unele alimente)* a se sfărîma între dinți, a fi crocant.

croûte *f.* **1.** coajă, crustă. **2.** *(piel.)* șpalt.

croûton *m.* **1.** colțuc (de pîine). **2.** *(culin.)* cruton.

croyance *f.* **1.** credință. **2.** convingere; opinie.

croyant, ~e *adj.*, *m.f.* *(bis.)* credincios.

cru^{1} *m.* **1.** podgorie. **2.** vin // *de son ~* inventat, născocit.

cru^{2}**, ~e** *adj.* **1.** crud; necopt, nefiert. **2.** *(text.)* brut, neapretat. **3.** *(despre culori)* crud, viu. **4.** *(despre cuvinte, anecdote)* șocant, prea liber // *à ~* direct, de-a dreptul.

cruauté *f.* **1.** cruzime, ferocitate. **2.** faptă crudă, barbarie.

cruche *f.* **1.** cană. **2.** urcior; *(fig.) tant va la ~ à l'eau qu'à la fin elle se casse* urciorul nu merge de multe ori la apă. **3.** *(fam.)* prost, dobitoc; gîlmă.

cruchette *f.* **1.** căniță. **2.** urcioraș.

cruchon *m.* urcioraș.

cruci/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* crucial, hotărîtor, decisiv.

crucifier *vt.* *(bis.)* a răstigni, a crucifica. — **crucifié, ~e** *adj.*

crucifix [~fi] *m.* *(bis.)* crucifix.

crucifixion *f.* *(bis.)* răstignire, crucificare.

crudité *f.* **1.** cruditate; *(la pl.)* crudități; verdețuri. **2.** *(fig.)* violență, forță; *~ de langage* violență de limbaj. **3.** *(fig.)* vorbă fără perdea, măscări.

crue *f.* **1.** creștere, umflare (a apelor). **2.** mărire, ridicare (a prețurilor, a taxelor).

cruel, ~le *adj.* **1.** *(despre oameni, firi)* crud; atroce, feroce. **2.** *(despre atitudini, gesturi)* crîncen; neînduplecat. — **cruellement** *adv.*

crûment *adv.* pe șleau, verde, fără menajament.

crustacé *m.* *(zool.)* crustaceu.

crypte *f.* criptă, cavou.

cryptologie *f.* criptologie. — **cryptologique** *adj.*

cryptologue *m.* criptolog.

csardas [tcʃar-da-ʃ] *f.* ceardaș, dans unguresc.

cubage *m.* *(mat., tehn.)* cubaj.

cubain, ~e *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* cuban, cubanez, (locuitor) din Cuba.

cube *m.*, *adj.* *(geom., mat.)* cub.

cubilot *m.* *(metal.)* cubilou.

cubique *adj.* *(mat., geom.)* cubic.

cubisme *m.* *(ist. artei)* cubism.

cubiste *adj.*, *m.f.* *(ist. artei)* cubist.

cuculle *f.* glugă.

cueillage [kœ-ja:ʒ(ə)] *m.*, **cueillaison** [kœ-jɛ-ʒɔ̃], **cueille** [kœ-j(ə)] *f.* **1.** *(agr.)* cules. **2.** sezonul culesului.

cueillette [kœ-jɛ-t-(ə)] *f.* cules de fructe.

cueill/eur, -euse *m.f.* culegător de fructe.

cueillir *vt.* a culege, a aduna, a strînge (fructe, flori); *(fig.)* *~ des lauriers* a dobîndi glorie.

cueilloir *m.* **1.** coș, tîrnă de cules fructe. **2.** prăjină de cules fructe.

cuiller *m.*, **cuillère** *f.* **1.** lingură. **2.** *(petr.)* sapă // *~ à pot* polonic; *~ à café* linguriță de cafea.

cuillerée *f.* lingură; conținutul unei linguri.

cuilleron *m.* găvan (al lingurii).

cuir *m.* **1.** piele de animal. **2.** piele tăbăcită.

cuirasse *f.* cuirasă, platoșă.

cuirasser **I.** *vt.* a îmbrăca o cuirasă. **II.** *vr.* *(fig.,* + **contre)** **1.** a se pregăti, a se înarma (pentru). **2.** a se oțeli, a se căli (împotriva). — **cuirassé, ~e** *adj.*

cuire **I.** *vt.* **1.** a fierbe (alimente). **2.** a coace (alimente). **3.** a arde (olărie, cărămizi). **4.** *(fam.)* a coace, a cloci; *~ un rhume* a coace un guturai. **II.** *vi.* **1.** a fierbe. **2.** a se coace. **3.** *(med.)* a arde, a ustura. — **cuit, ~e** *adj.* **(I 1 2 3).**

cuisant, ~e *adj.* **1.** care fierbe. **2.** care se coace. **3.** *(fig.)* aspru, tăios; *froid ~* frig tăios. **4.** *(fig.)* usturător; jignitor; *paroles ~es* vorbe jignitoare.

cuisine *f.* **1.** bucătărie. **2.** mîncare gătită // *manger de la bonne ~* a mînca bine.

cuisiner **I.** *vi.* a găti, a face mîncare. **II.** *vt.* *(fig.)* a trage sforile, a manevra.

cuisini/er, -ère **I.** *m.f.* bucătar. **II.** *f.* mașină de gătit.

cuisse *f.* *(anat.)* coapsă.

cuisson *f.* **1.** fierbere (a alimentelor). **2.** coacere (a alimentelor). **3.** *(fig.)* durere usturătoare.

cuistre *m.* *(fam.)* pedant ridicol și pretențios; belfer.

cuistrerie *f.* pedanterie ridicolă.

cuite *f.* **1.** ardere (a cărămizilor). **2.** legare, concentrare (a siropului, a dulceții).

cuivrage *m.* *(metal.)* arămire.

cuivre *m.* **1.** *(chim.)* cupru; aramă. **2.** gravură în aramă. **3.** obiecte de aramă. **4.** *(muz.)* suflători de aramă // *(metal.)* *~ jaune* alamă.

cuivré, ~e *adj.* **1.** arămiu. **2.** *(despre voce, sunete)* răsunător; metalic, strident.

cuivrer **I.** *vt.* *(metal.)* a arămi. **II.** *vr.* *(fam.)* a se arămi.

cuivr/eux, -euse *adj.* **1.** care conține cupru, aramă: **2.** arămiu, ca de aramă.

cul [ky] *m.* *(pop.)* șezut, fund // *~-de-sac* **a.** fundătură; **b.** impas.

culasse *f.* *(tehn.)* chiulasă.

culbute *f.* tumbă; rostogolire // *faire la ~* **a.** a decădea; **b.** a se ruina.

culbuter *vt.* *vi.* a (se) răsturna, a (se) da peste cap, a (se) rostogoli.

culbuteur *m.* *(tehn.)* culbutor; basculator.

culer *vi.* a merge de-a-ndaratelea; a da îndărăt.

culinaire *adj.* culinar.

culminant, ~e *adj.* culminant; *point ~* **a.** punct culminant, apogeu; **b.** *(astr.)* punct de culminație.

culmination *f.* *(astr.)* culminație.

culminer *vi.* **1.** *(astr.)* a culmina. **2.** *(fig.)* a culmina, a ajunge la apogeu.

culot *m.* **1.** soclu. **2.** *(geol.)* coș vulcanic // *avoir du ~* a fi obraznic, a avea tupeu.

culotte *f.* **1.** pantaloni (scurți). **2.** chiloți (de damă).

culpabilité *f.* culpabilitate, vinovăție.

culte *m.* **1.** cult; religie. **2.** *(fig.)* admirație, venerație; *le ~ de la personalité* cultul personalității.

cultivable *adj.* *(despre pămînt, terenuri)* cultivabil; arabil.

cultiva/teur, -trice *adj.*, *m.f.* cultivator, agricultor.

cultiver *vt.* **1.** a cultiva, a lucra pămîntul. **2.** a îngriji plante. **3.** *(fig.)* a se interesa de; a se dedica. **4.** *(fig.)* a cultiva, a întreține (relații, prietenii). **5.** *(fig.)* a forma; a dezvolta (prin exerciții, prin învățătură). — **cultivé, ~e** *adj.* **(5).**

cultuel, ~le *adj.* de cult.

cultur/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* agricol.

culture *f.* **1.** cultivare; creștere. **2.** cultură; *plantes de ~* plante de cultură; *~ physique* cultură fizică. **3.** teren cultivat. **4.** *(fig.)* cultură, dezvoltare intelectuală.

culturel, ~le *adj.* cultural, de cultură.

cumin *m.* *(bot.)* chimen, chimion.

cumul *m.* cumul.

cumulard *m.* *(fam.)* cumulard.

cumulat/if, -ive *adj.* cumulativ; prin cumul, prin acumulare. — **cumulativement** *adv.*

cumuler *vt.* *vi.* a cumula.

cunette *f.* rigolă; canal (strîmt) de scurgere.

cupide *adj.* lacom, hrăpăreț. — **cupidement** *adv.*

cupidité *f.* cupiditate; lăcomie de bani.

curat/if, -ive *adj.* curativ; tămăduitor.

cure *f.* **1.** *(med.)* cură, tratament (îndelungat). **2.** *(la catolici)* parohie // *n'en avoir ~* **a.** a nu da atenție, a nu se interesa; **b.** a nu avea habar.

curé *m.* preot, paroh (catolic).

cure-dent *(pl. ~-~s)* *m.* scobitoare.

curer *vt.* **1.** a curăța. **2.** a răzui.

curetage *m.* *(med.)* chiuretaj, raclaj.

cureter *vt.* *(med.)* a chiureta, a face un chiuretaj.

curette *f.* **1.** *(chir.)* chiuretă. **2.** *(mine)* dîrg.

curi/al, ~**e** *(m. pl. -aux) adj. (la catolici)* parohial.

curie *f. (la romani)* curie.

curi/eux, -euse I. *adj.* **1.** curios; indiscret. **2.** ciudat, straniu. **II.** *m.f.* curios. **III.** *m.* ciudățenie. — **curieusement** *adv.*

curiosité *f.* **1.** curiozitate; indiscreție. **2.** *(la pl.)* rarități.

curs/if, -ive I. *adj.* **1.** *(despre scriere, exprimare, vorbire)* cursiv, curgător, fluent. **2.** *(poligr., despre caractere)* cursiv, italic. **3.** *(fig.)* scurt, rapid. **II.** *f.* scriere cursivă.

cutané, ~**e** *adj. (anat.)* cutanat; cutaneu.

cuve *f.* cuvă.

cuveau *m.* putinică.

cuvette *m.* **1.** chiuvetă. **2.** lighean. **3.** *(geol.)* cuvetă.

cuvier *m.* albie de (spălat) rufe.

cyanure *m. (chim.)* cianură.

cybernéticien, ~**ne** *m.f., adj.* cibernetician.

cybernétique I. *adj.* cibernetic. **II.** *f.* cibernetică.

cyclamen [si-kla-mɛn] *m. (bot.)* ciclamă.

cycle *m.* ciclu; perioadă. — **cyclique** *adj.*

cyclisme *m. (sport)* ciclism.

cycliste *adj., m.f. (sport)* ciclist.

cyclo-cross *m. (sport)* ciclocros; cursă de obstacole.

cyclomoteur *m.* motoretă.

cyclone *m.* ciclon. — **cyclonique** *adj.*

cyclope *m. (mit., zool.)* ciclop.

cyclopéen, ~**ne** *adj. (fig.)* ciclopic, uriaș, gigantic.

cygne *m. (ornit.)* lebădă.

cylindrage *m.* **1.** *(constr.)* cilindrare. **2.** *(met.)* laminare.

cylindraxe *m. (tehn.)* cilindruax.

cylindre *m.* **1.** cilindru; *(tehn.)* ~ *compresseur* tăvălug. **2.** *(tehn.)* sul. **3.** *(tehn.)* valț. **4.** *(poligr.)* val.

cylindrique, cylindroïde *adj.* cilindric.

cymbale *f. (muz.)* țimbal.

cyme *f. (bot.)* inflorescență.

cynégétique *adj.* cinegetic, vînătoresc.

cynique *adj.* cinic; nerușinat; sfidător. — **cyniquement** *adj.*

cynisme *m.* cinism.

cyprès *m. (bot.)* chiparos.

cyrillique *adj. alphabet* ~ alfabet chirilic.

cystite *f. (med.)* cistită.

cytologie *f.* citologie, studiul celulelor. — **cytologique** *adj.*

cytoplasme *m. (biol.)* citoplasmă.

czar *m. (ist.)* țar.

D

dace I. *adj.* dacic, din Dacia. **II.** *m.f. (cu maj.)* dac, locuitor din Dacia.

dactyle *m. (metr.)* dactil.

dactylo, dactylographe *m.f.* dactilograf.

dactylographie *f.* dactilografie. — **dactylographique** *adj.*

dactylographier *vt.* a dactilografia. — **dactylographié, ~e** *adj.*

dada *(pl. ~s) m.* idee fixă, marotă.

dadaïsme *m. (lit.)* dadaism.

dadaïste *m. (lit.)* dadaist.

dague *f.* pumnal cu lamă scurtă.

daguerréotype *m. (tehn.)* daghereotip.

daguerréotypie *f. (tehn.)* daghereotipie.

dahlia *m. (bot.)* dalie, gherghină.

daigner *vi.* a binevoi, a găsi de cuviinţă; *(fam.)* a catadicsi.

daim *m.* 1. *(zool.)* dam, căprior. **2.** (piele de) antilopă.

dais *m.* **1.** baldachin. **2.** *(arhit.)* boltă.

dalaï-lama *m.* dalai-lama.

dallage *m. (constr.)* dalaj; pavaj cu dale.

dalle *f. (constr.)* dală, lespede.

daller *vt. (constr.)* a pava, a pardosi cu dale. — **dallé, ~e** *adj.*

dalleur *m.* faianţar.

daltonien, ~ne *m.f.* daltonist, bolnav de daltonism.

daltonisme *m. (med.)* daltonism.

damas [~ma] *m. (text.)* damasc.

damassé, ~e *adj.* ca damascul.

dame I. *f.* **1.** doamnă. **2.** *(la unele jocuri)* damă. **3.** *(la şah)* regină. **4.** *(constr.)* mai. **5.** *(pop.)* soţie, nevastă. **II.** *interj.* păi!

dame-jeanne *(pl. ~s-~s) f.* damigeană.

damer *vt. (constr.)* a bate, a bătători (pămîntul) cu maiul.

damier *m.* tablă de şah, de dame.

damnable [dana~] *adj.* condamnabil.

damnation [dana~] *f. (rel.)* damnaţiune.

damné, ~e *adj., m.f.* **1.** *(rel.)* damnat. **2.** *(fig.)* blestemat, afurisit.

damner [dane] **I.** *vt. (rel.)* a damna, a blestema. **II.** *vt. vr. (fig.)* a (se) blestema, a (se) afurisi.

damoiseau *m. (fam.)* tînăr galant; domnişor.

dancing [—siŋ] *m.* dancing, local de dans.

dandin *m. (fam.)* nătăfleţ.

dandinage, dandinement *m.* legănat, legănare; balansare (a corpului).

dandiner *vi. vr.* a (se) legăna; a (se) balansa.

dandy *(pl. ~s) m.* dandi, filfison.

danger *m.* **1.** pericol, primejdie. **2.** *(fam.)* inconvenient, neajuns; *quel ~ y-a-t-il de...?* ce inconvenient este să...?

danger/eux, -euse *adj.* periculos, primejdios. — **dangereusement** *adv.*

danois, ~e I. *adj.*; *m.f. (cu maj.)* danez, (locuitor) din Danemarca. **II.** *m.* **1.** limba daneză. **2.** (cîine) dog.

dans *prep.* **1.** în, întru; *sombrer ~ un profond sommeil* a cădea într-un somn adînc. **2.** în, peste, după; *~ quelques jours* peste cîteva zile. **3.** pe; *jouer ~ la rue* a se juca pe stradă; *baiser qn. ~ le cou* a săruta pe cineva pe gît; *longs cheveux ~ le cou* păr lung pe ceafă (gît). **4.** cam, circa, aproximativ; *avoir ~ les 40 ans* a avea cam 40 de ani; *cela coûte ~ les dix francs* costă cam zece franci.

dansant, ~e *adj.* **1.** dansant, cu dans; *soirée ~e* serată dansantă. **2.** *(despre melodii)* de dans.

danse *f.* **1.** dans, joc. **2.** melodie de dans // *(fam.) entrer en ~* a intra în acţiune; a participa la...

danser I. *vi.* a dansa, a juca; *(fam.) le chat parti, les souris dansent* cînd pisica nu-i acasă, şoarecii joacă pe masă. **II.** *vt.* a executa un dans, a dansa; *~ une valse* a dansa un vals.

dans/eur, -euse *m.f.* **1.** dansator. **2.** amator de dans.

danubien, ~ne *adj.* danubian, dunărean.

dard *m.* **1.** *(ist.)* dardă, suliţă (de aruncat). **2.** ac (la unele insecte). **3.** *(bot.)* pistil.

darder *vt.* **1.** a străpunge (cu darda); *(fig.) ~ du regard* a străpunge, a săgeta cu privirea. **2.** a arunca, a lansa (cu putere).

dardilloner *vt. (fam.)* a înţepa (cu vorba).

dare-dare *adv. (fam.)* fuga-fuguţa, degrabă.

dartre *f. (med.)* pecingine, impetigo.

dartr/eux, -euse *adj., m.f. (med.)* pecinginos.

datation *f.* datare.

date *f.* dată; *de nouvelle (fraîche) ~* de dată recentă, de curînd // *prendre ~* a fixa o întîlnire; *être le premier en ~* a avea prioritate; *faire ~* a marca (în istorie) un moment important.

dater I. *vt.* a data. **II.** *vi.* a face epocă; *à ~ de...* începînd din (cu)... — **daté, ~e** *adj.* (I).

dat/if, -ive I. *adj.* dat, desemnat. **II.** *m. (gram.)* dativ.

datte *f.* curmală.

dattier *m.* curmal.

daube *f.* *(culin.)* **1.** înăbușire a cărnii. **2.** carne înăbușită.

dauber I. *vt.* *(culin.)* a pregăti carnea înăbușit. **II.** *vi.* *(fam.)* a lua în zeflemea, a zeflemisi.

dauphin^1 *m.* *(zool.)* delfin, porc-de-mare.

dauphin^2 *m.* *(ist.)* delfin, prinț moștenitor (în Franța).

davantage *adv.* mai mult, în plus; *je ne sais pas ~* nu știu mai mult.

de (+ *art. hot. sg.* **le** = **du**; + *art. hot. pl.* **les** = **des**). **I.** *prep.* **1.** de la; *d'un jour à l'autre* **a.** de la o zi la alta; **b.** brusc, deodată, subit. **2.** de, despre; *se souvenir ~...* a-și aduce aminte de... **3.** de, din cauza; *~ ma faute* din cauza, din vina mea; *mourir ~ soif* a muri de sete. **4.** drept, ca pe; *traiter qn. d'imbécile* a trata pe cineva ca pe un imbecil; a califica pe cineva drept imbecil. **5.** de, din; *sac ~ papier* sac de (din) hîrtie; *citer ~ mémoire* a cita din memorie. **6.** cu; *c'en est fait ~...* s-a zis cu...; *(temporal) à partir ~...* începînd cu... **7.** să; (urmat de *inf.*) *il est bon ~...* e bine să... **8.** de pe; *du temps ~...* de pe vremea lui... **9.** dintre; *le plus célèbre des...* cel mai vestit dintre... **10.** *(particulă de noblețe)* *comtesse ~ Noailles* contesa de Noailles. **11.** (formează *genitivul*; nu se traduce) *le bruit ~ la rue* zgomotul străzii. **12.** (introduce o *apoziție*; nu se traduce) *la ville ~ Bucarest* orașul București. **13.** (cu funcție de *art. nehot.*; nu se traduce) *avoir ~ bons amis* a avea prieteni buni // *~ jour en jour* zilnic; *quoi ~ neuf?* ce mai nou? *~ rien* **a.** de loc, cîtuși de puțin; **b.** nu face nimic, nu-i nimic; *~ plus* mai mult, în plus; *~ par...* în numele..., din ordinul..., din partea... **II.** *art. partitiv* (nu se traduce): *manger des fraises* a mînca fragi; *acheter ~ la viande* a cumpăra carne; *boire du vin* a bea vin.

dé^1 *m.* **1.** zar. **2.** *(la pl.)* joc de noroc.

dé^2 *m.* degetar.

déambulatoire *m.* *(constr.)* deambulatoriu.

déambuler *vi.* a se plimba, a flana.

débâcle *f.* **1.** dezgheț (al apelor). **2.** *(fig.)* prăbușire, ruină. **3.** *(mil.)* derută, debandadă (după înfrîngere).

débâillonner *vt.* a dezlega. — **débâillonné, ~e** *adj.*

déballage *m.* despachetare.

déballer I. *vt.* a despacheta. **II.** *vi.* *(fam.)* a-și răcori inima; a-și da drumul la gură. — **déballé, ~e** *adj.* (I).

débandade *f.* debandadă, dezordine; *à la ~* în dezordine; (în mod) confuz.

débander *vt.* a dezlega, a desface (o legătură).

débarbouillage *m.* spălat pe față.

débarbouiller I. *vt.* a(-și) spăla, a(-și) curăța fața. **II.** *vr.* **1.** a se spăla pe față. — **débarbouillé, ~e** *adj.*

débarcadère *m.* *(mar.)* debarcader.

débardeur *m.* docher; hamal (în port).

débarqué, ~e *m.f.* *(fam.)* nou-sosit, străin.

débarquement *m.* debarcare.

débarquer I. *vt.* **1.** a debarca. **2.** *(fig., fam.)* a se debarasa, a se descotorosi (de). **II.** *vi.* a debarca.

débarras *m.* **1.** *(fam.)* debarasare. **2.** debara.

débarrasser *vt.* *vr.* **1.** *(fam.)* a (se) debarasa, a (se) descotorosi. **2.** a(-și) scoate, a(-și) da jos (haina, paltonul).

débat *m.* **1.** discuție. **2.** *(jur., pol., la pl.)* dezbateri.

débattre I. *vt.* a dezbate, a discuta (o problemă, o afacere). **II.** *vr.* a se zbate. — **débattu, ~e** *adj.* (I).

débauchage *m.*, **débauche** *f.* **1.** dezmăț, destrăbălare. **2.** *(fig.)* abuz, exces.

débauché, ~e *m.f.*, *adj.* dezmățat, libertin.

débaucher I. *vt.* **1.** a ademeni. **2.** a antrena (pe cineva) la desfrîu; a corupe. **II.** *vr.* **1.** a se abate (de la datorie). **2.** a se destrăbăla.

débile *adj.* debil, plăpînd; fără vlagă. — **débilement** *adv.*

débilitant, ~e *adj.* care slăbește (puterile); debilitant.

débilitation *f.* *(med.)* debilitare.

débilité *f.* *(med.)* debilitate; slăbiciune.

débiliter *vt.* *vr.* a (se) debilita, a slăbi. — **débilité, ~e** *adj.*

débit^1 *m.* *(fin.)* debit, datorie.

débit^2 *m.* **1.** *(com.)* debit, vînzare, desfacere (de mărfuri cu amănuntul). **2.** debit de tutun. **3.** debitare, tăiere (a lemnului). **4.** *(la lichide și gaze)* debit. **5.** *(fig.)* debit, flux verbal.

débitant, ~e *m.f.* debitant, negustor de mărfuri cu amănuntul.

débiter^1 *vt.* *(fin.)* a debita.

débiter^2 *vt.* **1.** a vinde mărfuri cu amănuntul. **2.** a tăia în bucăți (lemn, piatră). **3.** *(fig.)* a debita, a vorbi (pe nerăsuflate).

débi/teur, -trice *m.f.* debitor, datornic.

déblai *m.* **1.** *(constr.)* curățire și nivelare (a unui teren). **2.** *(c.f.)* debleu. **3.** *(la pl.)* dărîmături, ruine.

déblaiement, déblayement *m.* *(constr.)* debleiere.

déblayer *vt.* *(constr.)* a curăța (un teren); a degaja, a libera (locul); *~ le terrain* **a.** a pregăti terenul; a îndepărta piedicile; **b.** *(fam.)* a lăsa locul liber, a pleca. — **déblayé, ~e** *adj.*

déblocage *m.* deblocare.

débloquer *vt.* a debloca. — **débloqué, ~e** *adj.*

déboire *m.* **1.** decepție. **2.** eșec.

déboisement *m.* despădurire.

déboiser *vt.* *vr.* a (se) despăduri. — **déboisé, ~e** *adj.*

déboîtement *m.* luxație.

déboîter *vt.* *vr.* a (se) scrînti, a (se) luxa.

débonnaire *adj.* blajin, blînd, (prea) îngăduitor. — **débonnairement** *adv.*

débordant, ~e *adj.* **1.** debordant. **2.** *(fig.)* nestăvilit năvalnic.

débordé, ~e *adj.* copleșit; *~ de travail* copleșit de muncă.

débordement *m.* **1.** revărsare. **2.** *(fig.)* torent, potop.

déborder I. *vt.* a ieși în afară de, a depăși. **II.** *vi.* **1.** a se revărsa, a da pe dinafară, a deborda. **2.** *(pop.)* a deborda, a vomita // *~ de...* a străluci de..., a nu mai putea de...

débosseler *vt.* *vr.* a (se) îndrepta, a (se) netezi.

débotter *vt.* *vr.* a (se) descălța.

débouchage *m.* v. **débouchement**.

débouché *m.* **1.** ieșire (la loc deschis, la larg). **2.** *(fam.)* capăt (al unui drum). **3.** *(ec.)* debușeu.

débouchement *m.* destupare, desfundare.

déboucher I. *vt.* **1.** a destupa, a desfunda. **2.** *(fig.)* a descuia (la minte). **II.** *vi.* **(+ dans) 1.** *(despre drumuri, străzi)* a ieși la...; a da în... **2.** *(despre rîuri)* a se vărsa în... **III.** *vr.* **1.** a se destupa, a se desfunda. **2.** *(fig.)* a se descuia (la minte).

déboucler I. *vt.* **1.** a desface, a descheia (o cataramă). **2.** a desface părul (buclele). **II.** *vr.* a se desface (la haină), a se descheia. — **débouclé,** ~e *adj.*

déboulonnage, déboulonnement *m.* deșurubare, debulonare.

déboulonner *vt.* a deșuruba, a debulona. — **déboulonné,** ~e *adj.*

débourrage *m.* **1.** *(tehn.)* deburare. **2.** cîlți (de lînă).

débours *m.* bani cheltuiți, plătiți (din pungă, din buzunar).

déboursement *m.* cheltuială de bani (din pungă, din buzunar).

débourser *vt.* a cheltui, a plăti (din pungă, din buzunar); a debursa.

debout I. *adv.* în picioare; în poziție verticală; *dormir* ~ a dormi d(e)-a-n-picioarelea // *tenir* ~ a ține piept, a rezista. **II.** *interj.* sus!, sculați!

déboutonner I. *vt.* a descheia nasturii (la haină) // *(fam.)* ~ *son coeur* a-și spune oful, a-și răcori inima. **II.** *vr.* **1.** a-și descheia nasturii. **2.** *(fam.)* a spune tot. — **déboutonné,** ~e *adj.* **(I, II 1).**

débranchement *m.* *(c.f.)* triere, desfacere (a unei garnituri).

débrancher *vt.* **1.** *(c.f.)* a tria, a desface (o garnitură). **2.** *(el.)* a desface racordul, branșamentul. — **débranché,** ~e *adj.*

débrayage *m.* *(auto, mec.)* debreiaj; debreiere.

débrayer [—brɛ-je] *vt.* *(auto, mec.)* a debreia.

débridé, ~e *adj.* nestăvilit, neînfrînat; excesiv.

débrider *vt.* **1.** a scoate frîul (animalului). **2.** *(med.)* a deschide, a inciza. // *sans* ~ fără întrerupere.

débris *m.* **1.** ruine, dărîmături. **2.** *(fam.)* rămășițe; resturi.

débrouillard, ~e *adj., m.f.* *(fam.)* (om) descurcăreț.

débrouiller *vt. vr.* *(fam.)* a (se) descurca.

début *m.* **1.** început; *dès le* ~ încă de la început, din capul locului. **2.** debut (literar, artistic).

débutant, ~e *m.f.* debutant.

débuter *vi.* **1.** a începe. **2.** a debuta (în literatură, în teatru).

deçà *adv.* ~ *(et) delà* de o parte și de alta; *en* ~ *de...,* de partea asta; în partea de dincoace de...

décachetage *m.* deschidere, desfacere (a unui plic).

décacheter *vt.* a deschide, a desface (un plic). — **décacheté,** ~e *adj.*

décade *f.* decadă.

décadence *f.* decadență; *(fig.)* declin; decădere.

décadent, ~e *adj., m.f.* decadent.

décaèdre *m.* *(geom.)* decaedru.

décaféiner *vt.* a decafeiniza. — **décaféiné,** ~e *adj.*

décagon/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* *(mat.)* decagonal.

décagone *m.* *(mat.)* decagon.

décagramme *m.* decagram.

décalage *m.* **1.** decalaj, distanță (în spațiu, în timp). **2.** *(fig.)* nepotrivire, dezacord.

décalcification *f.* *(med.)* decalcificare, decalcifiere.

décalcifier *vt. vr.* a (se) decalcifica, a (se) decalcifia. — **décalcifié,** ~e *adj.*

décaler *vt.* a decala, a distanța (în spațiu, în timp). — **décalé,** ~e *adj.*

décalitre *m.* decalitru.

décalquage, décalque *m.* decalcare, decalc.

décalquer *vt.* a decalca. — **décalqué,** ~e *adj.*

décamètre *m.* decametru.

décampement *m.* *(mil.)* ridicare a taberei.

décamper *vi.* **1.** *(mil.)* a ridica tabăra. **2.** *(fam.)* a spăla putina.

décanat *m.* decanat.

décantage *m.*, **décantation** *f.* decantare.

décanter *vt.* **1.** a decanta. **2.** *(fig.)* a limpezi, a clarifica; ~ *ses idées* a-și limpezi ideile. — **décanté,** ~e *adj.* **(1).**

décanteur *m.* *(tehn.)* decantor.

décapage *m.* *(tehn.)* decapare.

décapant *m.* *(metal.)* decapant.

décaper *vt.* *(tehn.)* a decapa. — **décapé,** ~e *adj.*

décapitation *f.* decapitare.

décapiter *vt.* a decapita. — **décapité,** ~e *adj.*

décapotable *adj.* *(despre automobile)* decapotabil.

décapoter *vt.* *(auto)* a decapota, a lăsa capota (în jos). — **décapoté,** ~e *adj.*

décapsuler *vt.* a scoate capsula (la sticle). — **décapsulé,** ~e *adj.*

décasyllabe, décasyllabique *adj.* *(despre versuri)* decasilab(ic).

décathlon *m.* *(la atletism)* decatlon.

décati, ~e *adj.* *(fig.)* trecut; fără strălucire; veștejit.

décaver *vt.* a decava, a ruina (pe cineva). — **décavé,** ~e *adj.*

décéder *vi.* a deceda, a muri. — **décédé,** ~e *adj., m.f.*

décèlement *m.* descoperire, dare în vileag.

déceler *vt.* **1.** a dezvălui, a da în vileag. **2.** a vădi, a dovedi. — **décelé,** ~e *adj.*

décembre *m.* (luna) decembrie.

décemment [desa-] *adv.* **1.** (în mod) decent, cu decență. **2.** (în mod) rezonabil.

décence *f. sg.* **1.** decență, (bună) cuviință. **2.** tact.

décenn/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* decenal.

décennie *f.* deceniu.

décent, ~e *adj.* decent, cuviincios.

décentralisa/teur, -trice *adj.* descentralizator.

décentralisation *f.* descentralizare.

décentraliser *vt.* a descentraliza. — **décentralisé,** ~e *adj.*

décentrer *vt.* *(fig.)* a descentra. — **décentré,** ~e *adj.*

déception *f.* decepție, dezamăgire.

décernement *m.* decernare.

décerner *vt.* a decerna, a conferi (premii, decorații).

décès *m.* deces, moarte.

décevant, ~e *adj.* decepționant.

décevoir *vt.* a decepționa, a dezamăgi. — **déçu,** ~e *adj.*

déchaînement *m.* dezlănţuire // *~ de colère* explozie de furie.

déchaîner *vt. vr.* a (se) dezlănţui. — **déchaîné, ~e** *adj.*

déchanter *vi. (fam.)* a o lăsa mai moale.

décharge *f.* **1.** descărcare; *~ électrique* descărcare electrică; *~ de fusil* descărcare (salvă) de puşcă. **2.** *(fig.)* descărcare, uşurare // *témoin à ~* martor al apărării; *à la ~ de...,* în scopul de a scuza pe...

déchargeoir *m.* canal de scurgere.

décharger I. *vt. vr.* a (se) descărca. **II.** *vi. (despre pete)* a se întinde, a se lăţi. — **déchargé, ~e** *adj.*

décharner *vr.* a se descărna, a slăbi. — **décharné, ~e** *adj.*

déchaumage *m.* dezmiriştire; dezmiriştit.

déchaumer *vt.* a dezmirişti. — **déchaumé, ~e** *adj.*

déchaumeuse *f.* dezmiriştitor, grapă-dezmiriştitor.

déchaussage, déchaussement *m.* **1.** descălţare. **2.** deşosare (a unui dinte).

déchausser I. *vt.* a descălţa. **II.** *vr.* **1.** a se descălţa. **2.** *(despre dinţi)* a se deşosa. — **dechaussé, ~e** *adj.*

dèche *f. (pop.)* lipsă (de bani), strîmtoare // *être en ~* a fi lefter; *tomber dans la ~* a ajunge în sapă de lemn.

déchéance *f.* **1.** *(jur.)* pierdere a unui drept. **2.** *(fig.)* decădere; dizgraţie. **3.** *(fig.)* îmbătrînire; decrepitudine.

déchet *m.* deşeu; rebut.

déchiffrable *adj.* descifrabil.

déchiffrage *m.* descifrare (a unei partituri).

déchiffrement *m.* descifrare (a unui text).

déchiffrer I. *vt.* **1.** a descifra (un text). **2.** a interpreta (o partitură la prima vedere). **3.** *(fig.)* a desluşi; a înţelege. **II.** *vr.* a se descifra. — **déchiffré, ~e** *adj.*

déchiqueter *vt.* **1.** a ciopîrţi. **2.** *(fig.)* a defăima, a calomnia. — **déchiqueté, ~e** *adj.*

déchirant, ~e *adj. (fig.)* sfîşietor, dureros.

déchirement *m.* **1.** rupere, sfîşiere. **2.** *(fig., la pl).* tulburări, dezbinări.

déchirer *vt. vr.* **1.** a (se) rupe; a (se) sfîşia. **2.** *(fig.)* a (se) insulta, a (se) sfîşia (reciproc). — **déchiré, ~e** *adj.*

déchirure *f.* ruptură; sfîşietură.

déchoir *vi.* a decădea.

décidément *adv.* **1.** (în mod) hotărît, cu hotărîre. **2.** *(fam.)* sigur, precis; cu siguranţă.

décider *vt. vr.* a (se) decide, a (se) hotărî. — **décidé, ~e** *adj.*

décigramme *m.* decigram.

décilitre *m.* decilitru.

décimal, ~e I. *adj. (mat.)* zecimal. **II.** *f.* zecimală.

décimation *f.* decimare.

décimer *vt.* a decima. — **décimé, ~e** *adj.*

décimètre *m.* **1.** decimetru. **2.** riglă decimetru.

décis/if, -ive *adj.* **1.** decisiv, preponderent, hotărîtor. **2.** *(fam., despre ton)* categoric, tăios. — **décisivement** *adv.* **(1).**

décision *f.* **1.** decizie, hotărîre. **2.** *(jur.)* sentinţă.

déclamation *f.* declamare; declamaţie.

déclamatoire *adj.* **1.** declamator. **2.** *(fig.)* bombastic, emfatic.

déclamer I. *vt.* a declama. **II.** *vi.* (+ **contre**) a vorbi cu patimă (împotriva...).

déclaration *f.* **1.** declarare. **2.** proclamaţie (oficială). **3.** *(jur.)* declaraţie. **4.** *(fam.)* declaraţie, mărturisire.

déclarer I. *vt.* **1.** a declara, a dace cunoscut; a afirma (categoric). **2.** a proclama (oficial). **3.** *(jur.)* a depune mărturie // *~ que...* a asigura că... **II.** *vr.* **1.** *(med.)* a se declara, a se manifesta. **2.** a se destăinui; a se explica. **3.** a se pronunţa, a lua atitudine.

déclassement *m.* declasare.

déclasser *vt. vr.* a (se) declasa. — **déclassé, ~e** *adj.*

déclenchement *m.* declanşare.

déclencher I. *vt. vr. (tehn.)* a (se) declanşa. **II.** *vt.* a provoca. — **déclenché, ~e** *adj.* **(I).**

déclencheur *m. (tehn.)* declanş(at)or.

déclic *m. (tehn.)* declic.

déclin *m.* **1.** declin; *(fig.)* decădere; decadenţă. **2.** *(astr.)* asfinţire, scăpătare // *pencher sur (vers) son ~* a se apropia de sfîrşit.

déclinable *adj. (gram.)* declinabil.

déclinaison *f.* **1.** *(gram.)* declinare. **2.** *(astr.)* declinaţie.

déclinant, ~e *adj.* **1.** în pantă. **2.** *(fig.)* în declin.

déclination *f.* **1.** *(gram.)* declinare. **2.** *(fig.)* declin.

décliner I. *vi.* **1.** a fi în declin, a scăpăta; *(despre soare)* a asfinţi, a scăpăta. **2.** *(fig.)* a decădea. **II.** *vt.* **1.** *(gram.)* a declina. **2.** a declina, a refuza (funcţii, onoruri, răspunderi). **3.** *(jur.)* a nu recunoaşte, a nu admite // *~ son nom* a-şi spune numele, a se recomanda.

déclive I. *adj.* în pantă, înclinat. **II.** *f.* pantă, înclinaţie.

déclivité *f. (geogr., c.f.)* declivitate, înclinaţie.

décodage *m.* decodificare, decodare.

décoder *vt.* a decodifica, a decoda.

décocher *vt.* a azvîrli, a arunca; a lansa.

décocté *m. (farm.)* decoct.

décoiffement *m.* ciufulire.

décoiffer *vt.* **1.** a zbîrli, a ciufuli. **2.** a scoate, a lua (pălăria) de pe cap. — **décoiffé, ~e** *adj.*

décollage *m. (av.)* decolare; decolaj; *~ vertical* decolare verticală.

décollement *m.* dezlipire; *~ de la rétine* dezlipirea retinei.

décoller I. *vt.* a dezlipi; *~ un timbre* a dezlipi un timbru. **II.** *vi. (av.)* a decola. — **décollé, ~e** *adj.* **(I).**

décolleté, ~e I. *adj.* decoltat; *(fam.) propos ~s* vorbe (cam) libere, decoltate. **II.** *m.* decolteu.

décolleter *vt.* a decolta, a răscroi (la gît).

décolonisation *f.* decolonizare.

décoloniser *vt.* a decoloniza. — **décolonisé, ~e** *adj.*

décolorant, ~e *adj., m.* decolorant.

décoloration *f.* decolorare.

décolorer *vt. vr.* a (se) decolora. — **décoloré, ~e** *adj.*

décombres *m.pl.* dărîmături, ruine.

décommander *vt.* a contramanda; a anula (invitaţii, ordine).

décompléter *vt.* a descompleta. — **décomplété,** ~**e** *adj.*

décomposer *vt vr.* a (se) descompune. — **décomposé,** ~**e** *adj.*

décomposition *f.* descompunere.

décompte *m.* *(fin.)* decont.

décompter *vt.* *(fin.)* a deconta. — **décompté,** ~**e** *adj.*

déconcentration *f.* descentralizare administrativă.

déconcertant, ~**e** *adj.* tulburător, deconcertant.

déconcerter *vt.* a tulbura; a deruta, a deconcerta. — **déconcerté,** ~**e** *adj.*

déconfire *vt.* **1.** a zdrobi (în bătălie). **2.** *(fam.)* a reduce la tăcere. — **déconfit,** ~**e** *adj.*

déconfiture *f.* *(fam.)* **1.** derută (totală). **2.** faliment total, bancrută.

décongestionner *vt.* **1.** a descongestiona. **2.** *(fig.)* a degaja, a libera.

déconsidération *f.* **1.** desconsiderare. **2.** discreditare.

déconsidérer **I.** *vt.* a desconsidera. **II.** *vr.* a se discredita. — **déconsidéré,** ~**e** *adj.*

décontenancement *m.* descumpănire, dezorientare.

décontenancer *vt.* *vr.* a (se) descumpăni, a (se) dezorienta. — **décontenancé,** ~**e** *adj.*

décontracter *vt.* *vr.* a (se) destinde, a (se) relaxa. — **décontracté,** ~**e** *adj.*

décontraction *f.* destindere, relaxare (a mușchilor).

déconvenue *f.* insucces, eșec umilitor.

décor *m.* **1.** decor. **2.** ambianță, atmosferă.

décora/teur, -trice *m.f.* decorator.

décorat/if, -ive *adj.* decorativ, ornamental.

décoration *f.* **1.** decorare, împodobire. **2.** decorație, medalie.

décorer *vt.* **1.** a decora, a împodobi. **2.** a decora, a conferi o decorație. — **décoré,** ~**e** *adj.*

décorticage *m.* decorticare (a grăunțelor de cereale).

décortication *f.* decorticare (a arborilor).

décortiquer *vt.* a decortica (grăunțe, arbori). — **décortiqué,** ~**e** *adj.*

découcher *vi.* a nu dormi acasă, a dormi prin străini.

découdre **I.** *vt.* *vr.* a (se) descoase. **II.** *vi.* *(fam.)* *en* ~ a se lua la harță.

découler *vi.* (+ **de**) a decurge, a rezulta (din).

découpage *m.* **1.** decupare. **2.** decupaj (cinematografic).

découper **I.** *vt.* **1.** a tăia în bucăți. **2.** a decupa, a tăia după un contur. **II.** *vr.* a se decupa; a se detașa. — **découpé,** ~**e** *adj.*

découpure *f.* **1.** decupare. **2.** partea decupată.

décourageant, ~**e** *adj.* descurajant.

découragement *m.* descurajare.

décourager *vt.* *vr.* a (se) descuraja. — **découragé,** ~**e** *adj.*

décousu, ~**e** *adj.* **1.** descusut. **2.** *(fig.)* dezlînat, incoerent.

décousure *f.* descusătură.

découvert, ~**e** **I.** *adj.* descoperit. **II.** *m.* *à* ~ **a.** descoperit, neacoperit; **b.** fără apărare; **c.** *(fig.)* deschis, pe față.

découverte *f.* descoperire // *à la* ~... în căutarea...

découvrir **I.** *vt.* a descoperi; ~ *un secret* **a.** a descoperi un secret; **b.** a dezvălui un secret. **II.** *vr.* **1.** a se descoperi. **2.** a-și scoate pălăria. **3.** *(fig.)* a-și spune gîndul, intenția.

décrasser *vt.* *vr.* a (se) curăța de murdărie. — **décrassé,** ~**e** *adj.*

décrépir *vr.* *(despre oameni)* a se ramoli. — **décrépit,** ~**e** *adj.*

décrépitude *f.* decrepitudine, ramolisment.

décret *m.* decret.

décréter *vt.* **1.** a decreta. **2.** *(fam.)* a declara în mod sentențios.

décret-loi *m.* *(jur.)* decret-lege.

décripter *vt.* **1.** a decodifica. **2.** a descifra.

décrire **I.** *vt.* *vr.* a (se) descrie. **II.** *vt.* a trasa (o linie curbă, un arc). — **décrit,** ~**e** *adj.*

décrochage *m.* desprindere (a unui obiect agățat).

décrochement *m.* *(geol.)* decroșare.

décrocher *vt.* **1.** a desprinde (un obiect agățat). **2.** *(fam.)* a obține, a face rost // ~ *le récepteur* a ridica receptorul (de telefon) din furcă. — **decroché,** ~**e** *adj.* **(1).**

décroissance *f.*, **décroissement** *m.* descreștere, scădere; diminuare.

décroître *vi.* a descrește, a scădea; a se diminua.

décrotter *vt.* *vr.* a (se) curăța de noroi.

décrotteur *m.* lustragiu.

décrottoir *m.* grătar de metal (servind drept ștergătoare).

décrue *f.* descreștere (a apelor).

déçu, ~**e** *adj.* decepționat.

dédaignable *adj.* (demn) de disprețuit.

dédaigner *vt.* **1.** a disprețui. **2.** (+ **de**) a nu binevoi (să).

dédaign/eux, -euse *adj.* **1.** disprețuitor. **2.** orgolios, mîndru. — **dédaigneusement** *adv.*

dédain *m.* dispreț.

dédale *m.* labirint.

dedans **I.** *adv.* înăuntru, în interior; *en (par)* ~ înăuntru, în interior; pe dinăuntru // *(fam.)* *mettre* ~ a băga mesa. **II.** *m.* interior; mijloc // *au* ~ *de soi même* în sinea sa; *en son* ~ în mintea sa.

dédicace *f.* dedicație.

dédicacer *vt.* a scrie o dedicație.

dédier **I.** *vt.* a dedica; a consacra. **II.** *vr.* *(fig.)* a se dedica, a-și închina (forțele, puterea). — **dédié,** ~**e** *adj.*

dédire **I.** *vt.* a dezavua, a dezaproba (pe cineva). **II.** *vr.* a se dezice; a retracta.

dédit *m.* dezicere.

dédommagement *m.* **1.** despăgubire. **2.** compensație.

dédommager **I.** *vt.* *vr.* a (se) despăgubi. **II.** *vt.* a compensa. — **dédommagé,** ~**e** *adj.*

dédoublement *m.* **1.** dedublare. **2.** împărțire în două.

dédoubler *vt.* *vr.* **1.** a (se) dedubla. **2.** a (se) împărți în două. — **dédoublé,** ~**e** *adj.*

déduc/tif, -ive *adj.* *(fil.)* deductiv. — **déductivement** *adv.*

déduction *f.* *(fil.)* deducție.

déduire *vt.* **1.** *(fil.)* a deduce; *on peut en* ~ *que...* se poate deduce că... **2.** a scădea (din).

déesse *f.* zeiță.

défaçonner *vr.* a se deforma. — **défaçonné,** ~**e** *adj.*

défaillance *f.* **1.** slăbiciune. **2.** leșin.

défaillant, ~e *adj.* *(despre oameni)* (foarte) slab; sfîrşit.

défaillir *vi.* **1.** a leşina. **2.** a-şi pierde puterile, a se sfîrşi.

défaire I. *vt.* **1.** a desface. **2.** a învinge, a înfrînge, a bate. **3.** (+ **de**) a descotorosi (de) // *~ un marché* a rezilia un contract; *(fam.)* a renunţa la un tîrg. **II.** *vr.* **1.** a se desface. **2.** *(despre oameni,* + **de**) a se descotorosi, a se dezbăra, a scăpa (de).

défait, ~e *adj.* **1.** desfăcut. **2.** *(despre armate)* învins; distrus. **3.** *(despre oameni)* palid, tras (la faţă), desfigurat.

défaite *f.* **1.** *(mil.)* bătălie pierdută. **2.** *(fig.)* înfrîngere.

défaitisme *m.* defetism.

défaitiste *adj., m.f.* defetist.

défalcation *f.* defalcare.

défalquer *vt. vr.* a (se) defalca. — **défalqué, ~e** *adj.*

défaut *m.* **1.** lipsă; *à (au) ~ de* **a.** în lipsă de; **b.** în loc de. **2.** cusur, defect, meteahnă. **3.** inconvenient, dezavantaj // *faire ~* a lipsi; *être en ~* **a.** a nu fi în regulă; **b.** a se înşela; *en ~* în culpă.

défaveur *f.* dizgraţie.

défavorable *adj.* defavorabil; nefavorabil. — **défavorablement** *adv.*

défavoriser *vt.* a dezavantaja. — **défavorisé, ~e** *adj.*

défectible *adj.* imperfect; incomplet.

défect/if, -ive *adj.* *(gram.)* defectiv.

défection *f.* **1.** defecţiune. **2.** *(astr.)* eclipsă // *(fam.) faire ~* a abandona.

défectu/eux, -euse *adj.* defectuos; cu defect(e). — **défectueusement** *adv.*

défectuosité *f.* defect; (stare de) defecţiune.

défendre I. *vt.* **1.** a apăra. **2.** a proteja; a adăposti (de); *~ du froid* a adăposti de frig. **3.** (+ *inf.*) a interzice, a nu permite; *~ de sortir* a interzice ieşirea. **4.** *(jur.)* a pleda pentru... **II.** *vr.* **1.** a se apăra; a respinge (un atac, o agresiune). **2.** a rezista (la); *(fig.)* a ţine piept. **3.** a se adăposti. **4.** *(jur.)* a se apăra, a se dezvinovăţi // *ne pouvoir se ~ de...* a nu se putea împiedica să...

défense *f.* **1.** (măsuri de) apărare. **2.** interzicere, oprire; *~ de fumer!* fumatul oprit! **3.** *(la pl.)* fortificaţii, întărituri. **4.** *(zool.)* colţ.

défenseur *m.* **1.** apărător; protector. **2.** avocat.

défens/if, -ive I. *adj.* defensiv. **II.** *f.* defensivă; *être (se tenir) sur la ~* a fi în defensivă. — **défensivement** *adv.* **(I).**

déférence *f.* deferenţă, condescendenţă (respectuoasă).

déférent, ~e *adj.* deferent, condescendent.

déférer I. *vt.* **1.** a conferi (onoruri, titluri). **2.** *(jur.)* a deferi; a denunţa. **II.** *vi.* (+ **à**) a ceda (din respect). **III.** *vr.* a se conferi, a se atribui.

déferler *vi.* *(despre valuri)* a se sparge rostogolindu-se (cu zgomot).

défertiliser I. *vt.* *(agr.)* a defertiliza. **II.** *vr.* *(despre pămînt)* a-şi pierde fertilitatea. — **défertilisé, ~e** *adj.*

défeuillage *m.* desfrunzire.

défeuillaison *f.* cădere a frunzelor.

défeuiller *vt. vr.* a (se) desfrunzi. — **défeuillé, ~e** *adj.*

défi *m.* provocare; sfidare // *mettre qn. au ~* a provoca pe cineva; *~ à...* refuz de a se înclina...

défiance *f.* neîncredere; suspiciune.

défiant, ~e *adj.* neîncrezător; suspicios.

déficeler *vt.* a dezlega, a desface sfoara (unui pachet). — **déficelé, ~e** *adj.*

déficience *f.* deficienţă; lipsă.

déficient, ~e *adj.* **1.** cu deficienţe. **2.** *(med.)* insuficient.

déficit [~sit] *m.* *(fin.)* deficit.

déficitaire *adj.* *(fin.)* deficitar.

défier^1 **I.** *vt.* a sfida; *(fig.)* a brava, a înfrunta. **II.** *vr.* a se provoca reciproc.

défier^2 *vr.* (+ **de**) a nu avea încredere, a fi bănuitor.

défiguration *f.* desfigurare.

défigurer *vt. vr.* **1.** a (se) desfigura. **2.** *(fig.)* a (se) altera. — **défiguré, ~e** *adj.* **(1).**

défilé *m.* **1.** defileu. **2.** defilare (a trupelor).

défiler^1 **I.** *vt.* **1.** a deşira, a scoate firele. **2.** a destrăma. **II.** *vr.* *(fam.)* **1.** a se sustrage, a se eschiva. **2.** a se retrage pe furiş. — **défilé, ~e** *adj.* **(I).**

défiler^2 *vi.* a defila.

défileuse *f.* maşină de destrămat.

défini, ~e *adj.* **1.** definit, determinat; explicat. **2.** delimitat, circumscris. **3.** *(gram.)* hotărît; *article ~* articol hotărît // *le passé ~* perfectul simplu.

définir *vt.* **1.** a defini, a da o definiţie. **2.** a explica; a preciza. **3.** a limita, a stabili limite.

définit/if, -ive I. *adj.* definitiv. **II.** *f.* situaţie definitivă; *en -ive* în definitiv, la urma urmelor. — **définitivement** *adv.* **(I).**

déflagration *f.* deflagraţie, aprindere bruscă.

déflagrer *vi.* a se aprinde, a exploda brusc.

déflorer *vt.* *(med.)* a deflora, a dezvirgina.

défonçage, défoncement *m.* **1.** desfundare. **2.** arătură adîncă; desţelenire.

défoncer *vt.* **1.** a desfunda. **2.** a ara (pămîntul) adînc; a desţeleni. — **défoncé, ~e** *adj.*

défonceuse *f.* **1.** plug de desfundare. **2.** *(tehn.)* maşină de frezat.

déformation *f.* deformare; deformaţie.

déformer *vt. vr.* **1.** a (se) deforma. **2.** *(fig.)* a (se) altera, a (se) denatura. — **déformé, ~e** *adj.*

défouler *vr.* *(fam.)* a se defula, a-şi da drumul (sentimentelor).

défrichable *adj.* defrişabil.

défrichage, défrichement *m.* **1.** defrişare; desţelenire. **2.** teren defrişat, desţelenit.

défricher *vt.* a defrişa; a desţeleni. — **défriché, ~e** *adj.*

défriper *vt.* a netezi, a întinde (haine, stofe). — **défripé, ~e** *adj.*

défriser *vt. vr.* a (se) descreţi. — **défrisé, ~e** *adj.*

défroncer *vt.* a descreţi (cute, pliuri). — **défroncé, ~e** *adj.*

défroque *f.* boarfe, bulendre; vechituri.

défunt, ~e *adj., m.f.* defunct, răposat.

dégagement *m.* **1.** degajare. **2.** *(fig.)* atitudine degajată. **3.** coridor, culoar.

dégager I. *vt.* **1.** a degaja, a elibera; *(fig.)* a desprinde. **2.** a emana, a exala. **II.** *vr.* a se degaja, a se elibera. — **dégagé, ~e** *adj.* **(I 1, II).**

dégaine *f. (fam.)* alură caraghioasă, ridicolă.

dégarnir I. *vt.* **1.** a scoate podoabele. **2.** a despuia (copaci). **II.** *vr.* **1.** *(despre copaci)* a se despuia. **2.** a se goli. — **dégarni,** ~e *adj.*

dégât *m.* **1.** deteriorare, stricăciune; pagubă. **2.** risipă (de mîncare, băutură) // *faire le ~* a devasta, a pustii.

dégazonnement *m.* tundere a gazonului.

dégazonner *vt.* a tunde gazonul.

dégel *m.* **1.** dezgheț. **2.** *(fig.)* destindere.

dégelée *f. (pop.)* scărmăneală.

dégèlement *m.* dezghețare.

dégeler *vt. vi.* a (se) dezgheța. — **dégelé,** ~e *adj.*

dégéneration *f.* degenerare.

dégénérer *vi.* a degenera. — **dégénéré,** ~e *adj., m.f.*

dégénérescence *f.* degenerescență.

dégénérescent, ~e *adj.* degenerescent.

dégingandé, ~e *adj., m.f. (fam.)* (om) deșelat.

dégluement *m.* descleiere.

dégluer *vt.* a descleia. — **déglué,** ~e *adj.*

déglutination *f. (lingv.)* deglutinare.

déglutiner *vi. vr. (lingv.)* a se deglutina.

déglutir *vt. (fiziol.)* a înghiți, a îngurgita.

déglutition *f. (fiziol.)* deglutiție; înghițire, îngurgitare.

dégommage *m. (text.)* descleiere.

dégommer *vt.* **1.** *(text.)* a degoma, a descleia. **2.** *(fig.)* a scoate din pîine. — **dégommé,** ~e *adj.* **(1).**

dégonder *vt.* a scoate din țîțîni (uși, ferestre). — **dégondé,** ~e *adj.*

dégonflement *m.* **1.** dezumflare. **2.** *(fig.)* ușurare.

dégonfler I. *vt. vr.* a (se) dezumfla. **II.** *vr. (fam.)* a se dezumfla, a da înapoi. — **dégonflé,** ~e *adj.*

dégorgement *m.* **1.** vomitare, vărsare. **2.** *(text.)* descleiere.

dégorger I. *vt.* **1.** a vomita, a vărsa. **2.** a desfunda, a destupa. **3.** *(tehn.)* a curăța (de corpuri străine). **4.** *(fig.)* a da înapoi, a restitui. **II.** *vi.* **1.** a se revărsa. **2.** *(pop.)* a mărturisi. **III.** *vr.* a se goli. — **dégorgé,** ~e *adj.* **(I 2, 3, III).**

dégourdir *vt. vr.* **1.** a (se) dezmorți. **2.** *(fig.)* a (se) dezgheța. — **dégourdi,** ~e *adj.*

dégourdissement *m.* dezmorțire.

dégoût *m.* **1.** dezgust, scîrbă, silă. **2.** *(fig.)* aversiune, repulsie.

dégoûtant, ~e *adj.* dezgustător, scîrbos // *c'est ~!* **a.** este revoltător! **b.** este descurajator. — **dégoûtamment** *adv.*

dégoûter I. *vt.* **1.** a dezgusta, a scîrbi. **2.** *(fig.)* a inspira aversiune, repulsie. **II.** *vr.* a se dezgusta, a se scîrbi. — **dégoûté,** ~e *adj.*

dégoutter *vi.* a picura.

dégradant, ~e *adj.* degradant, înjositor.

dégradation *f.* **1.** *(mil.)* degradare. **2.** degradare, deteriorare, stricare. **3.** *(fig.)* înjosire.

dégradé, ~e **I.** *adj.* **1.** *(mil.)* degradat. **2.** deteriorat, stricat. **II.** *m.* degradeu, estompare treptată (a culorilor, luminii).

dégrader I. *vt. (mil.)* a degrada. **II.** *vt. vr.* **1.** a (se) degrada, a (se) deteriora, a (se) strica. **2.** *(fig.)* a (se) înjosi.

dégraissage *m.* degresare.

dégraissant *m. (tehn.)* degresant.

dégraisser *vt.* **1.** a degresa. **2.** *(fam.)* a slăbi, a face (mai) slab. — **dégraissé,** ~e *adj.*

dégraver, dégraveler *vt.* a curăța de pietriș, de nisip (canale, conducte). — **dégravé, dégravelé,** ~e *adj.*

degré *m.* **1.** treaptă; *par ~s* în trepte; *(fig.)* treptat, progresiv. **2.** grad; *(gram.) ~s de comparaison* grade de comparație; *(geogr.) ~ de latitude* grad de latitudine. **3.** *(fig.)* grad, stadiu.

dégress/if, -ive *adj.* regresiv.

dégression *f.* scădere, diminuare treptată.

dégrèvement *m.* degrevare.

dégrever *vt.* a degreva. — **dégrevé,** ~e *adj.*

dégringolade *f.* **1.** *(fam.)* prăvălire, rostogolire. **2.** *(fig.)* decădere treptată, degringoladă.

dégringoler I. *vi.* **1.** a se prăvăli, a se rostogoli. **2.** *(fig.)* a decădea treptat, a degringola. **II.** *vt.* a coborî iute, val-vîrtej; *~ un escalier* a coborî iute o scară.

dégrisement *m.* trezire din beție; *(fig., fam.)* dezmeticire; revenire la realitate.

dégriser *vt. vr.* a (se) trezi din beție; *(fam.)* a (se) dezmetici, a aduce la realitate, a-și reveni. — **dégrisé,** ~e *adj.*

dégrosser *vt. (metal.)* a degroșa. — **dégrossé,** ~e *adj.*

dégrossir I. *vt.* **1.** a subția. **2.** *(tehn.)* a eboșa. **3.** *(fig.)* a civiliza, a șlefui. **II.** *vr.* a se subția. — **dégrossi,** ~e *adj.*

dégrossissage, dégrossissement *m.* subțiere.

déguenillé, ~e *adj., m.f.* zdrențăros.

déguerpir *vi. (pop.)* a se cărăbăni, a o șterge.

déguisement *m.* **1.** deghizare, travestire. **2.** costum (pentru deghizare). **3.** *(fig.)* prefăcătorie.

déguiser *vt. vr.* **1.** a (se) deghiza, a (se) travesti. **2.** *(fig.)* a (se) preface. — **déguisé,** ~e *adj.*

dégustateur *m.* degustător (de băuturi).

dégustation *f.* degustare (a băuturilor).

déguster *vt.* **1.** a degusta (o băutură). **2.** *(fig.)* a savura.

déhanché, ~e *adj.* deșelat.

déhanchement *m.* deșelare.

déharnacher *vt.* a scoate harnașamentul, a deshăma. — **déharnaché,** ~e *adj.*

dehors I. *adv.* afară; *de ~* de afară, din afară, din exterior; *en (par-) ~* în afară, pe dinafară, în exterior; *en ~ de...* **a.** independent de...; **b.** fără... **II.** *m.* **1.** exterior; *au ~, au ~ de...* în afară, în exteriorul... **2.** *(la pl.)* aparențe.

déification *f.* zeificare.

déifier *vt.* a zeifica. — **déifié,** ~e *adj.*

déjà *adv.* **1.** deja, încă de pe (acum, atunci). **2.** mai dinainte.

déjection *f.* dejecție, evacuare a materiilor fecale.

déjeter *vt. vr.* a (se) curba, a (se) strîmba. — **déjeté,** ~e *adj.*

déjettement *m.* curbare, strîmbare.

déjeuner I. *vi.* **1.** a lua gustarea de dimineață. **2.** a lua masa de prînz; a prînzi, a dejuna. **II.** *m.* **1.** gustare de dimineață. **2.** (masă de) prînz, dejun.

déjouer *vt.* a dejuca, a zădărnici (planuri, proiecte, intrigi).

delà *prep.* dincolo de; de partea cealaltă; *par ~* în partea cealaltă, dincolo; *au ~ de...* după; peste.

délabrement *m.* **1.** deteriorare. **2.** *(fig.)* șubrezire, ruinare a sănătății.

délabrer *vt. vr.* **1.** a (se) deteriora. **2.** *(fig.)* a (se) șubrezi. — **délabré, ~e** *adj.*

délacer *vt, vr.* a(-și) desface șireturile.

délai, *m.* amînare; răgaz; *sans* ~ neîntîrziat, fără întîrziere; *à bref* ~ foarte curînd, într-un răstimp scurt.

délai-congé *m.* *(jur.)* preaviz.

délaissement *m.* delăsare, neglijare; abandon.

délaisser *vt.* **1.** a neglija; a părăsi, a abandona. **2.** *(jur.)* a renunța. — **délaissé, ~e** *adj.*

délaiter *vt.* a scoate zerul (dintr-un produs lactat).

délaiteuse *f.* presă de unt.

délaissant, ~e *adj.* odihnitor.

délassement *m.* odihnă, destindere, recreare.

délasser *vt. vr.* a (se) odihni, a (se) destinde, a (se) recrea. — **délassé, ~e** *adj.*

déla/teur, -trice *m.f.* delator, denunțător (plătit).

délation *f.* delațiune, denunțare, denunț.

délavage *m.* spălăcire; decolorare.

délaver *vt. vr.* a (se) decolora; a (se) spălăci. — **délavé, ~e** *adj.*

délayage, délayement *m.* diluare.

délayer *vt.* a dilua. — **délayé, ~e** *adj.*

delco *m.* *(tehn.)* delco.

deleatur *m.* *invar.* *(poligr.)* deleatur, semn de corectură care indică anularea.

délébile *adj.* *encre* ~ cerneală care se șterge.

délectable *adj.* desfătător; încîntător.

délectation *f.* desfătare, delectare; încîntare.

délecter *vt. vr.* a (se) desfăta, a (se) delecta.

délégataire *m.f.* *(jur.)* împuternicit.

délégation *f.* **1.** delegație. **2.** împuternicire.

délégué, ~e *m.f.* delegat, împuternicit.

déléguer *vt.* a delega, a împuternici.

déliberant, ~e *adj.* deliberant.

déliberat/if, -ive *adj.* deliberativ.

délibération *f.* **1.** deliberare, dezbatere. **2.** chibzuire.

délibéré, ~e *adj.* hotărît, decis; determinat // *de propos* ~*s* într-adins, anume. — **délibérément** *adv.*

délibérer *vi.* **1.** a delibera, a dezbate. **2.** a chibzui. **3.** **(+ de)** a hotărî (să).

délicat, ~e *adj.* **1.** delicat, fin; *(fig.)* gingaș. **2.** șubred, plăpînd, fragil // *ouvrage* ~ lucru minuțios; *différence* ~*e* diferență subtilă; *des mets* ~*s* mîncăruri alese, rafinate. — **délicatement** *adv.*

délicatesse *f.* **1.** delicatețe, finețe; gingășie. **2.** *(fig.)* prudență, precauție. **3.** debilitate, slăbiciune // ~*s de conscience* scrupule; *manquer de* ~ a fi lipsit de tact, de discreție; *traiter qn. avec* ~ a se purta prevenitor, amabil cu cineva.

délice *m. sg.*, **délices** *f. pl.* deliciu.

délici/eux, -euse *adj.* delicios. — **délicieusement** *adv.*

délictu/eux, -euse *adj.* *(jur.)* delictuos.

délié, ~e *adj.* **1.** subțirel; fin. **2.** *(fig.)* subtil; pătrunzător // *(fam.)* *avoir la langue* ~*e* **a.** a fi guraliv; **b.** a fi indiscret.

déliement *m.* dezlegare.

délier *vt.* **1.** a dezlega. **2.** *(fig.)* a libera (de promisiune, jurămînt). **3.** *(bis.)* a ierta, a izbăvi.

délimitation *f.* delimitare.

délimiter *vt.* a delimita. — **délimité, ~e** *adj.*

délinéament *m.* contur, formă.

délinquance *f.* *(jur.)* delincvență.

délinquant, ~e *m.f.* *(jur.)* delincvent.

délirant, ~e *adj.* **1.** delirant. **2.** *(fig.)* excesiv.

délire *m.* delir, aiurare.

délirer *vi.* **1.** a delira, a aiura. **2.** *(fig.)* a divaga.

délissage *m.* triere.

délisser *vt.* a tria.

délit^1 *m.* *(jur.)* delict.

délit^2 *m.* fisură, crăpătură (într-un bloc de piatră).

délivrance *f.* **1.** eliberare, dezrobire. **2.** naștere.

délivre *m.* *(anat.)* placentă.

délivrer *vt.* **1.** a elibera, a dezrobi. **2.** a asista (o femeie) la naștere. — **délivré, ~e** *adj.* **(1).**

déloger I. *vi.* **1.** a schimba locuința, a se muta. **2.** *(fam.)* a pleca, a părăsi un loc. **3.** *(fig.)* a muri. **II.** *vt.* **1.** a alunga, a da afară (din locuință). **2.** *(fam.)* a scoate din pîine. — **délogé, ~e** *adj.* **(II 1).**

déloy/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.*, *m.f.* (om) incorect, necinstit, nesincer. — **déloyalement** *adv.*

déloyauté *f.* lipsă de loialitate; incorectitudine, necinste.

delta *m.* *(geogr.)* deltă.

déluge *m.* potop.

délurer *vt. vr.* a (se) înviora, a (se) dezgheța. — **déluré, ~e** *adj.*

démagogie *f.* demagogie. — **démagogique** *adj.*

démagogue *m.* demagog.

démaillage *m.* deșirare (a ochiurilor).

démailler I. *vt.* a deșira, a desface (o împletitură). **II.** *vr.* *(despre împletituri)* a se deșira. — **démaillé, ~e** *adj.*

démailloter *vt.* a desfășa (un copil mic). — **démailloté, ~e** *adj.*

demain I. *adv.* **1.** mîine. **2.** în viitorul apropiat. **II.** *m.* ziua de mîine; *à* ~ pe mîine.

demande *f.* **1.** cerere; *à la* ~ *générale* la cererea generală (a publicului). **2.** petiție // *(com.)* *livrer sur* ~ a livra la comandă.

demander I. *vt.* **1.** a cere; *je ne demande pas mieux* nici nu cer altceva, asta-i și dorința mea. **2.** a întreba; ~ *son chemin à qn.* a întreba (pe cineva) care este drumul (bun) // *on vous demande* sînteți chemat; *je vous demande de...* vă solicit să... **II.** *vr.* a se întreba; *je me demande si...* mă întreb dacă...

démangeaison *f.* mîncărime.

démanger *vi.* a mînca; a produce mîncărime; *(fam.)* *la langue lui démange* are mîncărime de (la) limbă.

démantèlement *m.* **1.** dărîmare, doborîre (a zidurilor. **2.** *(fig.)* lichidare, desființare; *le* ~ *de bases militaires* lichidarea bazelor militare.

démanteler *vt.* **1.** a dărîma, a doborî (ziduri, garduri). **2.** *(fig.)* a lichida; a desființa.

démaquiller *vt. vr.* a (se) demachia. — **démaquillé, ~e** *adj.*

démarcat/if, -ive *adj.* de demarcație.

démarcation *f.* demarcare; demarcație.

démarche *f.* **1.** mers, umblet. **2.** *(fig.)* demers, intervenție.

démarrage *m.* *(mec.)* demaraj.

démarrer *vi.* *(despre vehicule)* a demara, a porni.

démarreur *m.* *(mec.)* demaror.

démasquer *vt. vr.* a (se) demasca. — **démasqué, ~e** *adj.*

démêlé *m.* ceartă, gîlceavă; răfuială.

démêlement *m.* descurcare, descîlcire (a părului).

démêler I. *vt.* **1.** a descurca, a descîlci (părul). **2.** *(fig.)* a deosebi, a discerne // *avoir à ~ avec...* a avea de împărţit (unul cu altul). **II.** *vr.* **1.** a-şi descurca părul. **2.** *(fig.)* a se descurca; a ieşi din...

démembrement *m.* dezmembrare.

démembrer *vt. vr.* a (se) dezmembra. — **démembré, ~e** *adj.*

déménagement *m.* mutare; mutat.

déménager *vt. vi.* a (se) muta.

démence *f.* demenţă, nebunie.

démener *vr.* **1.** *(fam.)* a se zbate. **2.** *(fig.)* a-şi da osteneala, a se sili.

dément, ~e *adj., m.f.* dement, nebun.

dementi *m.* dezminţire.

démentiel, ~le *adj.* demenţial.

démentir *vt. vr.* a (se) dezminţi; a (se) contrazice.

démériter *vi.* a pierde stima, consideraţia.

démesure *f.* lipsă de măsură.

démesuré, ~e *adj.* nemăsurat; exagerat, excesiv. — **démesurément** *adv.*

démettre I. *vt.* **1.** a scrînti, a luxa. **2.** *(fig.)* a demite, a destitui; a revoca. **II.** *vr.* **1.** a-şi scrînti, a-şi luxa (braţul, piciorul). **2.** *(fig.)* a-şi da demisia.

déménblement *m.* golire de mobilă (a unei camere, a unui apartament).

démeubler *vt.* a goli de mobilă (o cameră, un apartament). — **démeublé, ~e** *adj.*

demeurant, ~e I. *m.f.* supravieţuitor. **II.** *m.* *(înv.)* rest, rămăşiţă // *au ~* **a.** la urma urmelor; **b.** de altfel.

demeure *f.* **1.** locuinţă, domiciliu. **2.** *(înv.)* durata şederii într-un loc // *être en ~ envers qn.* a-i fi îndatorat cuiva; *à ~* stabil, definitiv.

demeurer *vi.* **1.** a locui, a domicilia. **2.** a rămîne, a sta; *(fam.) ~ (tout) court* a rămîne mut // *en ~ là* a se mărgini (doar) la atît.

demi, ~e I. *adj.* **1.** jumătate; *une ~-heure* o jumătate de oră; *à ~* pe jumătate. **2.** *(în compuse)* semi, pe jumătate. **3.** *(fig.)* incomplet. **II.** *m.* **1.** jumătate. **2.** halbă. **3.** *(sport)* half, mijlocaş.

demi-bas *m. invar.* ciorapi trei sferturi.

demi-botte *(pl. ~-~s) f.* cizmă cu carîmbul scurt.

demi-cercle *(pl. ~-~s) m.* *(mat.)* semicerc.

demi-circulaire *adj.* *(mat.)* semicircular.

demi-dieu *(pl. ~-~x) m.* semizeu.

demi-finale *(pl. ~-~s) f.* *(sport)* semifinală.

demi-fond *m.* *(sport)* semifond.

demi-frère *(pl. ~-~s) m.* frate vitreg.

demi-heure *(pl. ~-~s) f.* jumătate de oră.

demi-jour *m. invar.* clarobscur, lumină slabă.

démilitarisation *f.* demilitarizare.

démilitariser *vt.* a demilitariza. — **démilitarisé, ~e** *adj.*

demi-mesure *(pl. ~-~s) f.* jumătate de măsură; măsură insuficientă.

demi-mort, ~e *adj.* *(fig.)* pe jumătate mort, aproape mort.

demi-mot *adv.* *(fam.)* *à ~* din două vorbe şi-un cuvînt.

demi-pensionnaire *(pl. ~-~s) m.f.* semiintern.

demi-produit *(pl. ~-~s) m.* semiprodus; semifabricat.

demis, ~e *adj.* *(despre încheieturi, membre)* luxat, dezarticulat, scrîntit.

demi-saison *f. invar.* sezon de tranziţie, anotimp intermediar; primăvară, toamnă.

demi-savant *(pl. ~-~s) m.* semidoct.

demi-sœur *(pl. ~-~s) f.* soră vitregă.

demi-sol *(pl. ~-~s) m.* *(constr.)* demisol.

demi-sommeil *(pl. ~-~s) m.* aţipire, aţipit.

démission *f.* **1.** demisie; *remettre sa ~* a-şi da demisia. **2.** renunţare, abandon.

démissionner *vi.* a-şi da demisia, a demisiona.

demi-ton *(pl. ~-~s) m.* *(muz.)* semiton.

demi-tour *(pl. ~-~s) m.* *faire ~* **a.** a face cale-ntoarsă; **b.** a o întoarce.

démiurge *m.* demiurg.

demi-volée *(pl. ~-~s) f.* *(la tenis)* demivoleu.

démobilisation *f.* demobilizare.

démobiliser *vt.* a demobiliza; *(fig.) ~ l'opinion publique* a demobiliza opinia publică. — **démobilisé, ~e** *adj.*

démocrate *adj., m.f.* democrat.

démocratie *f.* democraţie.

démocratique *adj.* democratic. — **démocratiquement** *adv.*

démocratisation *f.* democratizare.

démocratiser *vt. vr.* a (se) democratiza.

démodé, ~e *adj.* **1.** demodat. **2.** *(fig.)* desuet, perimat.

démoder *vr.* a se demoda.

démographe *m.* demograf.

démographie *f.* demografie. — **démographique** *adj.*

demoiselle *f.* domnişoară.

démolir *vt.* **1.** a demola, a dărîma. **2.** *(fig.)* a distruge, a ruina. — **démoli, ~e** *adj.*

démolition *f.* **1.** demolare, dărîmare. **2.** *(la pl.)* dărîmături.

démon *m.* **1.** *(în antichitate)* divinitate; geniu, spirit. **2.** drac, diavol.

démonétisation *f.* scoatere din circulaţie a unei monede.

démonétiser I. *vt.* a scoate o monedă din circulaţie; a demonetiza. **II.** *vr.* **1.** *(despre monede)* a se devaloriza, a se deprecia. **2.** *(fig.)* a se banaliza. — **démonétisé, ~e** *adj.*

démoniaque *adj.* demonic; posedat (de demon).

démonstrat/if, -ive *adj.* demonstrativ. — **démonstrativement** *adv.*

démonstration *f.* demonstrare; demonstraţie.

démontable *adj.* *(tehn.)* demontabil.

démontage *m.* *(tehn.)* demontare.

démonter I. *vt.* **1.** *(tehn.)* a demonta. **2.** *(fig.)* a zăpăci, a tulbura. **II.** *vr.* **1.** *(tehn.)* a se demonta. **2.** *(fam.)* a-şi disloca (umărul, glezna). **3.** *(fam.)* a se fîstîci, a se zăpăci. — **démonté, ~e** *adj.*

démontrer *vt. vr.* a (se) demonstra, a (se) dovedi (prin raţionament). — **démontré, ~e** *adj.* (**I 1, II 1**).

démoralisant, ~e, démoralisa/teur, -trice *adj.* demoralizant.

démoralisation *f.* demoralizare.

démoraliser *vt. vr.* a (se) demoraliza. — **démoralisé, ~e** *adj.*

démordre *vi.* *(cu negaţie)* a renunţa (la părere, la plan).

démunir *vt. vr.* (+ **de**) a (se) lipsi (de); a (se) priva (de). — **démuni,** ~**e** *adj.*

démuseler *vt.* **1.** a scoate botniţa. **2.** *(fig.)* a da frîu liber.

dénantir *vr.* a se lipsi (de), a renunţa (la).

dénationalisation *f.* deznaţionalizare, pierdere a naţionalităţii.

dénationaliser *vt.* a deznaţionaliza. — **dénationalisé,** ~**e** *adj.*

dénatter *vt. vr.* a (se) despleti. — **dénatté,** ~**e** *adj.*

dénaturation *f.* denaturare; *(fig.)* deformare, alterare, falsificare.

dénaturer *vt.* a denatura; *(fig.)* a falsifica, a altera, a deforma. — **dénaturé,** ~**e** *adj.*

dénégation *f.* negare, tăgăduire.

dénicher *vt.* *(fig.)* a descoperi; a da peste..., a dibui. — **déniché,** ~**e** *adj.*

dénicotiniser *vt.* a denicotiniza. — **dénicotinisé,** ~**e** *adj.*

denier *m.* **1.** *(în antichitate)* dinar. **2.** *(la pl.)* bani.

dénier *vt.* a nega, a tăgădui.

dénigrant, ~**e** *adj.* denigrant, denigrator, defăimător.

dénigrement *m.* denigrare, defăimare, ponegrire.

dénigrer *vt. vr.* a (se) denigra, a (se) defăima, a (se) ponegri. — **dénigré,** ~**e** *adj.*

dénigreur *m.* denigrator.

déniveler *vt.* a denivela. — **dénivelé,** ~**e** *adj.*

dénivellation *f.*, **dénivellement** *m.* denivelare.

dénombrement *m.* recensămînt.

dénombrer *vt.* a recenza (populaţia, armata).

dénominateur *m.* *(mat.)* numitor.

dénominatif *adj.*, *m.*, *m.* *(gram.)* denominativ.

dénomination *f.* denumire.

dénommer *vt.* a denumi. — **dénommé,** ~**e** *adj.*

dénoncer *vt.* **1.** a denunţa, a pîrî. **2.** *(jur.)* a anula, a declara nul (un tratat, un act). **3.** *(fig.)* a divulga. — **dénoncé,** ~**e** *adj.*

dénoncia/teur, -trice *m.f.* denunţător, delator.

dénonciation *f.* denunţare, denunţ.

dénoter *vt.* a denota, a vădi.

dénouement *m.* deznodămînt.

dénouer *vt. vr.* a (se) deznoda; a (se) desface. — **dénoué,** ~**e** *adj.*

denrée *f.* marfă; articol de consum; *(la pl.)* merinde.

dense *adj. invar.* **1.** dens, compact; des. **2.** *(fig.)* concis; *style* ~ stil concis. **3.** numeros, în număr mare.

densimètre *m.* *(fiz.)* densimetru.

densité *f.* *(fiz.)* densitate.

dent *f.* **1.** *(anat.)* dinte; *les* ~*s de la scie* dinţii ferăstrăului. **2.** *(geogr.)* dinte, colţ. **3.** *(fig.)* muşcătură, bîrfeală // ~ *de sagesse* măsea de minte; *rire du bout de* ~*s* a rîde galben; *n'avoir pas de quoi mettre sous la* ~ a nu avea nici după ce bea apă; *(fam.)* *déchirer à belles* ~*s* a forfeca, a bîrfi; *(fam. ir.)* *toutes* ~*s dehors* **a.** rînjit; **b.** rînjind.

dentaire *adj.* *(anat.)* dentar.

dent/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* *adj.*, *f.* *(fon.)* (consoană) dentală.

dentelé, ~**e** *adj.* **1.** dantelat; împodobit cu dantelă. **2.** dinţat, cu margini zimţate.

denteler *vt.* a dantela.

dentelle *f.* dantelă.

dentellerie *f.* dantelărie.

dentelure *f.* *(arhit., bot.)* dantelură; zimţi.

denter *vt.* *(tehn.)* a dinţa. — **denté,** ~**e** *adj.*

denticule *m.* **1.** dinţişor. **2.** *(arhit.)* denticul.

dentier *m.* proteză dentară.

dentifrice *adj.* *pâte* ~ pastă de dinţi.

dentiste *m.* dentist.

dentition *f.* dentiţie.

denture *f.* dantură.

dénudation *f.* **1.** despuiere, dezgolire. **2.** *(bot.)* descojire, desfrunzire. **3.** *(geol.)* denudaţie.

dénuder I. *vt.* a despuia, a dezgoli. **II.** *vr.* **1.** a despuia. **2.** *(despre dinţi)* a se deşosa. — **dénudé,** ~**e** *adj.*

dénuement *m.* lipsă (a strictului necesar).

dénuer *vt. vr.* a (se) lipsi, a (se) priva (de strictul necesar). — **dénué,** ~**e** *adj.*

déodorant, ~**e** *adj.*, *m.* *v.* **désodorisant.**

déontologie *f.* deontologie // ~ *médicale* etică medicală. — **déontologique** *adj.*

dépannage *m.* *(auto)* depanare.

dépanner *vt.* *(auto)* a depana. — **dépanné,** ~**e** *adj.*

dépann/eur, -euse I. *adj.*, *m.* depanator. **II.** *f.* maşină de depanare.

dépaquetage *m.* despachetare.

dépaqueter *vt.* a despacheta. — **dépaqueté,** ~**e** *adj.*

dépareiller *vt.* a desperechea, a descompleta. — **dépareillé,** ~**e** *adj.*

déparier *vt.* a desperechea (mănuşi, ciorapi). — **déparié,** ~**e** *adj.*

départ *m.* **1.** plecare; *être sur son* ~ a fi pe picior de plecare, a fi gata de drum. **2.** *(fig.)* început, debut. **3.** *(sport)* start; *faux* ~ start greşit.

département *m.* **1.** departament, împărţire administrativă (în Franţa). **2.** *(pol.)* departament, minister. **3.** judeţ.

départment/al, ~**e** *(m.pl. -aux)* *adj.* departamental.

départir *vr.* **1.** a abandona, a renunţa (la). **2.** a face opinie separată.

dépassement *m.* depăşire.

dépasser I. *vt.* a depăşi, a întrece; *(fam.)* *cela me dépasse!* acest lucru mă depăşeşte! e prea greu (mult) pentru mine! **II.** *vr.* a se depăşi (reciproc), a se întrece.

dépaysement *m.* dezrădăcinare.

dépayser I. *vt.* **1.** a dezrădăcina. **2.** *(fig.)* a dezorienta, a deruta. **II.** *vr.* a se expatria, a emigra. — **dépaysé,** ~**e** *adj.*

dépeçage, dépècement *m.* **1.** îmbucătăţire, tăiere în bucăţi. **2.** *(fam.)* dezmembrare.

dépecer 1. a îmbucătăţi, a tăia în bucăţi. **2.** *(fam.)* a dezmembra. — **dépecé,** ~**e** *adj.*

dépêche *f.* telegramă.

dépêcher I. *vt.* a trimite, a expedia în grabă (un curier, un răspuns). **II.** *vr.* a se grăbi, a se zori; a da zor. — **dépêché,** ~**e** *adj.*

dépeindre *vt.* a descrie, a zugrăvi. — **dépeint,** ~**e** *adj.*

dépendance *f.* dependenţă; subordonare.

dépendant, ~**e** *adj.* dependent; subordonat.

dépendre *vi.* (+ **de**) **1.** a depinde, a atîrna (de), a fi în funcţie (de). **2.** a rezulta, a decurge (din).

3. a face parte (din); *territoires qui dépendent de...* teritorii care fac parte din...

dépens [~pã] *m. pl.* cheltuieli (de judecată); *aux ~ de...* **a.** pe cheltuiala..., pe seama...; **b.** în detrimentul...

dépense *f.* cheltuială.

dépenser I. *vt.* **1.** a cheltui. **2.** a consuma. **II.** *vr.* a se consuma; a participa intens la...

dépensi/er, -ère *adj., m.f.* cheltuitor.

dépérir *vi.* **1.** a slăbi, a(-și) pierde vlaga. **2.** *(fig.)* a se deteriora.

dépérissement *m.* slăbire; vlăguire.

dépeuplement *m.* depopulare.

dépeupler *vt.* a depopula. — **dépeuplé,** ~e *adj.*

déphasage *n.* *(el.)* defazaj.

dépiécer *vt.* a face bucăți, a sfîrteca. — **dépiécé,** ~e *adj.*

dépilage *m.*, **dépilation** *f.* depilare.

dépilatoire I. *adj.* care depilează. **II.** *m.* depilator.

dépilement *m.* v. **dépilage.**

dépiler *vt. vr.* a (se) depila. — **dépilé,** ~e *adj.*

dépistage *m.* depistare.

dépister *vt.* a depista, a da de urmă.

dépit *m.* ciudă, necaz; *en ~ de...* în ciuda..., cu toate că...

dépiter *vt. vr.* a (se) înciuda; a (se) necăji. — **dépité,** ~e *adj.*

déplacement *m.* **1.** deplasare. **2.** *(mar.)* deplasament.

déplacer *vt. vr.* a (se) deplasa, a (se) mișca din loc // *~ un fonctionnaire* a schimba un funcționar; *~ la question* a se depărta de la subiect. — **déplacé,** ~e *adj.*

déplaire I. *vi.* a displăcea, a fi neplăcut să...; *n'en déplaise à...* în pofida, în ciuda... **II.** *vr.* a nu se simți bine (într-un mediu); a nu se complăcea.

déplaisant, ~e *adj.* neplăcut, dezagreabil.

déplaisir *m.* *(inv.)* neplăcere, nemulțumire.

dépliant *m.* prospect, catalog pliant.

déplier *vt.* **1.** a dezdoi, a desface, a desfășura (un obiect pliat, îndoit). **2.** *(fig.)* a expune (idei, fapte). **3.** a etala (marfă). — **déplié,** ~e *adj.* **(1).**

déploiement, déploîment *m.* **1.** desfășurare. **2.** etalare.

déplorable *adj.* deplorabil, jalnic. — **déplorablement** *adv.*

déplorer *vt.* **1.** a deplînge. **2.** a dezaproba, a condamna. — **déploré,** ~e *adj.*

déployer I. *vt.* **1.** a desfășura; a desface, a întinde. **2.** *(fig.)* a etala // *rire à gorge déployée* a rîde în hohote. **II.** *vr.* **1.** a se desfășura. **2.** *(fig.)* a se manifesta. — **déployé,** ~e *adj.* **(I).**

déplumer I. *vt.* **1.** a jumuli (de pene). **2.** *(fig.)* a jecmăni. **II.** *vr.* *(fam.)* a cheli. — **déplumé,** ~e *adj.*

déport *m. sans ~* pe loc, imediat.

déportation *f.* deportare.

déporté, ~e *m.f., adj.* deportat.

déportements *m.pl.* comportare desfrînată; desfrîu.

déporter *vt.* a deporta; a exila.

déposant, ~e *adj., m.f.* **1.** *(jur.)* (martor) care depune. **2.** depunător (de bani).

déposer I. *vt.* **1.** a depune (bani). **2.** a depune; a pune jos. **3.** *(fig.)* a destitui. **II.** *vi.* *(jur.)* a depune, a face depoziție. **III.** *vr.* a se depune, a se sedimenta. — **déposé,** ~e *adj.* **(I, III).**

dépositaire *m.* depozitar.

déposition *f.* **1.** destituire, scoatere din funcție. **2.** *(jur.)* depoziție.

déposséder *vt.* a deposeda. — **dépossédé,** ~e *adj.*

dépossession *f.* deposedare.

dépôt *m.* **1.** depunere. **2.** depozit (de mărfuri). **3.** *(geol.)* depuneri, sedimente. **4.** depou (de tramvaie, autobuze).

dépouille *f.* *(poet.)* rămășițe pămîntești, corp neînsuflețit.

dépouillement *m.* **1.** *(fig.)* jefuire, prădare. **2.** despuiere, extragere de note (din scrieri, dosare).

dépouiller I. *vt.* **1.** a dezbrăca (de haină). **2.** *(fig.)* a jefui, a prăda. **3.** a despuia, a extrage note (din scrieri, dosare). **4.** *(fig.)* a lipsi, a priva. **II.** *vr.* **1.** *(despre animale)* a năpîrli. **2.** *(despre oameni)* a se dezbrăca, a se despuia. **3.** *(fig.)* a renunța. — **dépouillé,** ~e *adj.* **(I 1, II 1, 2).**

dépourvoir *vt. vr.* a (se) priva (de).

dépourvu, ~e *adj.* lipsit // *au ~* pe nepregătite, pe neașteptate.

dépravation *f.* depravare; desfrîu.

dépraver *vt. vr.* a (se) deprava, a (se) perverti. — **dépravé,** ~e *adj.*

déprécia/teur, -trice *adj., m.f.* depreciator.

dépréciat/if, -ive *adj.* depreciativ.

dépréciation *f.* depreciere; devalorizare.

déprécier *vt. vr.* a (se) deprecia, a(-și) pierde din valoare, a (se) devaloriza. — **déprécié,** ~e *adj.*

dépréda/teur, -trice *adj., m.f.* delapidator.

déprédation *f.* **1.** prădare, jefuire. **2.** deturnare de fonduri, delapidare.

dépress/if, -ive *adj.* depresiv, deprimant.

dépression *f.* **1.** *(geogr., fiz.)* depresiune. **2.** *(fig.)* depresiune, deprimare.

déprimant, ~e *adj.* deprimant.

déprimer *vt.* a deprima, a demoraliza. — **déprimé,** ~e *adj.*

dépuceler *vt.* a deflora, a dezvirgina.

depuis I. *prep.* **1.** de la...; *(temporal) ~ la création du monde* (începînd) de la facerea lumii; *(local) ~ Paris jusqu'à Bucarest* de la Paris pînă la București. **2.** de; *(temporal) ~ peu* de puțină vreme, nu de mult; *~ toujours* de totdeauna, dintotdeauna; *~ lors* (încă) de pe atunci; *~ que...* de pe cînd... **II.** *adv.* din acel moment, de atunci.

dépurat/if, -ive *adj., m.* *(med.)* depurativ.

dépuration *f.* curățare, purificare.

dépurer *vt.* a curăța, a purifica.

députation *f.* deputăție; solie.

député *m.* deputat.

déracinement *m.* **1.** dezrădăcinare. **2.** *(fig.)* extirpare.

déraciner *vt.* **1.** a dezrădăcina. **2.** *(fig.)* a extirpa. — **déraciné,** ~e *adj.*

déraillement *m.* *(c.f.)* deraiere.

dérailler *vi.* *(c.f.)* a deraia. — **déraillé,** ~e *adj.*

déraison *f.* nesocotință, nesăbuință.

déraisonnable *adj.* nesocotit, nesăbuit. — **déraisonnablement** *adv.*

déraisonner *vi.* a bate cîmpii, a vorbi aiurea.

dérangement *m.* **1.** deranj(are), dezordine. **2.** *(fig.)* stînjenire, incomodare. **3.** deranjament, defectare // ~ *de corps* a. indigestie; b. diaree; ~ *d'esprit* ţicneală.

déranger *vt. vr.* **1.** a (se) deranja. **2.** a (se) strica, a (se) defecta. — **dérangé,** ~**e** *adj.*

dérapage *m.* derapare.

déraper *vi. (despre vehicule)* a derapa.

dératisation *f.* deratizare.

dératiser *vt.* a deratiza. — **dératisé,** ~**e** *adj.*

dérayure *f.* răzor; hat.

derby *m.* derbi.

derechef *adv.* iarăşi, din nou.

dérèglement *m.* **1.** dereglare. **2.** *(fig.)* desfrîu.

dérégler *vt. vr.* **1.** a (se) deregla. **2.** *(fig.)* a (se) abate de la calea cea bună. — **déreglé,** ~**e** *adj.* (1).

déridé, ~**e** *adj. (despre oameni)* senin; surîzător.

dérider *vt. vr.* a(-şi) descreţi fruntea, a (se) înveseli, a (se) dispune.

dérision *f.* derîdere, luare în rîs, zeflemea.

dérisoire *adj.* derizoriu; neînsemnat. — **dérisoirement** *adv.*

dérivat/if, -ive *adj., m. (med.)* derivativ.

dérivation *f.* **1.** *(mat., lingv.)* derivare. **2.** derivaţie, ramificaţie; braţ (de apă).

dérive *f. (mar., av.)* derivă; *(fig.) être (aller) à la* ~ a se lăsa dus de curent, a se lăsa la voia întîmplării.

dériver I. *vi.* **1.** a deriva, a proveni (din), a rezulta (din). **2.** *(despre ape)* a devia, a se abate de la cursul firesc. **3.** *(despre nave, avioane)* a se abate, a devia. **II.** *vt.* **1.** a abate (cursul unei ape). **2.** *(el., lingv.)* a deriva. — **dérivé,** ~**e** *adj.*

dermatologie *f. (med.)* dermatologie. — **dermatologique** *adj.*

dermatologiste *m.* (medic) dermatolog.

derme *m. (anat.)* dermă. — **dermique** *adj.*

dermite *f. (med.)* dermatită, dermită.

derni/er, -ère *adj.* **1.** ultim, din urmă. **2.** trecut; *l'année -ère* anul trecut. **3.** extrem de, foarte; *avec la -ère énergie* foarte energic, cu cea mai mare energie.

dernièrement *adv.* de curînd, nu de mult, recent.

dernier-né, dernière-née *m.f.* ultimul născut, mezin.

derobade *f.* derobare, sustragere; *(fam.)* chiul.

dérobé, ~**e** *adj.* ascuns, secret; *à la* ~*e* pe furiş, în ascuns.

dérober I. *vt.* **1.** a fura. **2.** a ascunde; ~ *son regard* a-şi ascunde, a-şi feri privirea. **II.** *vr.* a se deroba, a se sustrage; a se eschiva // *il sentit ses genoux se* ~ *sous lui* el simţi că i se moaie picioarele.

dérogation *f. (jur.)* derogare; abatere.

dérogatoire *adj. (jur.)* derogatoriu.

déroger *vi. (jur.* + **à**) a se abate, a se îndepărta (de la).

déroulement *m.* desfăşurare.

dérouler I. *vt. vr.* a (se) desfăşura. **II.** *vt. (tehn.)* a derula. — **déroulé,** ~**e** *adj.*

déroutant, ~**e** *adj.* derutant.

déroute *f.* **1.** derută, dezorientare. **2.** debandadă, dezordine.

dérouter *vt.* **1.** a abate din drum. **2.** a schimba (pe parcurs) itinerarul (unui vapor, unui tren). **3.** a deruta, a dezorienta.

derrière I. *prep.* **1.** după, îndărătul. **2.** în urma, în spatele. **3.** dincolo de, sub; ~ *les apparences* dincolo de aparenţe. **II.** *adv.* în urmă, în spate; *par* ~ prin, pe la spate; *sens devant* ~ cu faţa-n spate, pe dos, anapoda. **III.** *m.* **1.** partea dindărăt (a unui lucru); dos. **2.** şezut, fund. **3.** *(mil., la pl.)* ariergardă.

derviche, dervis *m.* derviş.

des I. *art. hot. pl. contr.* v. **1. le. 2. de. II.** *art. nehot. pl.* v. **un.**

dès *prep.* **1.** *(temporal)* încă din; încă de, chiar de; ~ *demain* chiar de mîine; ~ *lors* **a.** chiar de atunci, din clipa aceea; **b.** ca urmare, în consecinţă. **2.** *(local)* încă de la, chiar de la; ~ *sa source* încă de la izvor.

désabusement *m.* pierdere a iluziilor; dezamăgire.

désabuser I. *vt.* **1.** a aduce la realitate. **2.** a deziluziona; a dezamăgi. **II.** *vr.* **1.** a-şi da seama de (o) greşeală. **2.** a nu-şi mai face iluzii. — **désabusé,** ~**e** *adj.*

désaccord *m.* dezacord, neînţelegere; dezbinare; nepotrivire.

désaccorder *vt. vr. (muz.)* a (se) dezacorda.

désaccoupler *vt. (tehn.)* a decupla. — **désaccouplé,** ~**e** *adj.*

désaccoutumance *f.* dezobişnuire; dezvăţ.

désaccoutumer *vt. vr.* a (se) dezobişnui, a (se) dezvăţa. — **désaccoutumé,** ~**e** *adj.*

désaffectionner *vr.* (+ **de**) a se detaşa (de), a se îndepărta (de).

désagréable *adj.* dezagreabil, neplăcut. — **désagréablement** *adv.*

désagrégation *f.* **1.** dezagregare. **2.** *(fig.)* descompunere, dizolvare; desfiinţare.

désagréger *vt. vr.* **1.** a (se) dezagrega. **2.** *(fig.)* a se descompune, a (se) dizolva; a (se) împrăştia. — **désagrégé,** ~**e** *adj.*

désagrément *m.* dezagrement, neplăcere; neajuns.

désajustement *m.* **1.** desfacere. **2.** deranjare.

désajuster *vt.* **1.** a desface. **2.** a deranja. — **désajusté,** ~**e** *adj.*

désallaiter *vt.* a înţărca. — **désallaité,** ~**e** *adj.*

désaltérant, ~**e** *adj.* care potoleşte setea; dezalterant.

désaltérer *vt. vr.* a(-şi) potoli setea. — **désaltéré,** ~**e** *adj.*

désamorçage *m.* **1.** scoatere a amorsei (la armă). **2.** *(el.)* întrerupere a curentului.

désamorcer *vt.* **1.** a scoate amorsa (la armă). **2.** *(el.)* a întrerupe curentul (la aparate, maşini). — **désamorcé,** ~**e** *adj.*

désapparier *vt.* v. **déparier.**

désappointement *m.* dezamăgire, deziluzie, decepţie.

désappointer *vt.* **1.** a toci, a rupe vîrful. **2.** *(fig.)* a dezamăgi, a deziluziona, a decepţiona. — **désappointé,** ~**e** *adj.*

désapproba/teur, -trice *adj.* dezaprobator.

désapprobation *f.* dezaprobare.

désapprouver *vt.* a dezaproba. — **désapprouvé,** ~**e** *adj.*

désarçonner *vt. (fig.)* a descumpăni, a demonta, a dezorienta.

désargenté, ~**e** *adj. (fam.)* lefter, fără para chioară.

désarmant, ~**e** *adj. (fig.)* dezarmant.

désarmement *m.* dezarmare.

désarmer I. *vt.* **1.** a dezarma (pe cineva). **2.** *(fig.)* a îndupleca. **II.** *vi.* **1.** a depune armele, a capitula; a înceta ostilitățile. **2.** *(fig.)* a ceda. — **désarmé,** **~e** *adj.*

désarroi *m.* **1.** dezordine mare, neorînduială. **2.** *(fig.)* haos, confuzie.

désarticulation *f.* dezarticulare, dezarticulație.

désarticuler *vt. vr.* a (se) dezarticula. — **désarticulé,** **~e** *adj.*

désassemblage *m.* *(tehn.)* demontare (a unui asamblaj).

désassembler *vt.* *(tehn.)* a demonta (un asamblaj).

désassortir *vt.* a desperechea (ceva asortat).

désastre *m.* dezastru; catastrofă.

désastr/eux, -euse *adj.* **1.** dezastruos. **2.** *(fam.)* catastrofal. — **désastreusement** *adv.*

désavantage *m.* **1.** dezavantaj, inconvenient. **2.** inferioritate. **3.** *(sport)* dezavantaj, handicap.

désavantager *vt.* a dezavantaja; a păgubi (pe cineva). — **désavantagé,** **~e** *adj.*

désavantag/eux, -euse *adj.* dezavantajos, nefavorabil. — **désavantageusement** *adv.*

désaveu *m.* **1.** retractare (a unei mărturisiri); tăgăduire. **2.** dezavuare, renegare.

désavouer *vt.* **1.** a retracta (o mărturisire); a tăgădui. **2.** a dezavua, a renega.

désaxer *vt.* **1.** *(tehn.)* a dezaxa. **2.** *(fig.)* a dezechilibra. — **désaxé,** **~e** *adj.*

descellement *m.* rupere a peceților, a sigiliilor.

desceller *vt.* a rupe pecețile, sigiliile. — **descellé,** **~e** *adj.*

descendance *f.* descendență; posteritate, urmași.

descendant, **~e I.** *adj.* descendent, coborîtor. **II.** *m.f.* descendent, urmaș.

descendre I. *vi* **(+** *aux.* **être) 1.** a (s)coborî, a descinde (din). **2.** a descinde, a trage (la hotel). **3.** *(jur.)* a descinde, a se deplasa la fața locului // *~ à terre* a debarca. **II.** *vt.* **(+** *aux.* **avoir) 1.** a coborî, a da jos. **2.** *(fam.)* a lăsa, a depune; *la voiture vous descendra à la porte,* mașina vă va lăsa la ușă. **3.** *(fam.)* a doborî; *~ un avion* a doborî un avion. — **descendu,** **~e** *adj.* **(II 3).**

descente *f.* **1.** coborîre. **2.** pantă. **3.** *(jur.)* descindere. **4.** *(chir.)* hernie.

descript/if, -ive *adj.* descriptiv.

description *f.* descriere; descripție.

désemparé, **~e** *adj.* *(fig., despre oameni)* descumpănit, dezorientat.

désemparer *vi.* *sans ~* **a.** fără a părăsi locul; **b.** *(fig.)* imediat, pe loc; **c.** *(fig.)* fără întrerupere, neîntrerupt; în șir.

désenchantement *m.* dezamăgire; decepție.

désenchanter *vt.* a dezamăgi, a decepționa. — **désenchanté,** **~e** *adj.*

désenflement *m.* dezumflare.

désenfler *vt. vr.* a (se) dezumfla. — **désenflé,** **~e** *adj.*

désengagement *m.* dezangajare.

désengager *vt.* a scuti. — **désengagé,** **~e** *adj.*

déséquilibre *m.* **1.** dezechilibru, lipsă de echilibru. **2.** *(fig.)* tulburare mintală.

déséquilibré, **~e I.** *adj.* **1.** dezechilibrat. **2.** *(fig., despre oameni)* tulburat mintal. **II.** *m.f.* dezechilibrat; *(fam.)* țicnit, țăcănit.

déséquilibrer *vt. vr.* a (se) dezechilibra.

désert, **~e** *adj., m.* deșert, pustiu.

déserter I. *vt.* a abandona, a părăsi. **II.** *vi.* *(mil.,* **+ à)** a dezerta, a trece la inamic.

déserteur *m.* dezertor.

désertion *f.* **1.** dezertare. **2.** *(fig.)* abandonare.

désespérant, **~e** *adj.* dezesperant, deznădăjduitor. — **désespéramment** *adv.*

désespéré, **~e I.** *adj.* desperat, deznădăjduit // *mal ~* boală incurabilă; *je suis ~ de ce malentendu* îmi pare extrem de rău de această neînțelegere. **II.** *m.f.* desperat; *agir en ~* a proceda ca un desperat. — **désespérement** *adv.*

désespérer I. *vi.* **1.** a despera, a deznădăjdui. **2.** **(+de)** a-și pierde speranța (în), a nu mai aștepta nimic (de la). **II.** *vt.* a exaspera, a duce la desperare. **III.** *vr.* a cădea pradă desperării.

désespoir *m.* desperare, deznădejde; *en ~ de cause* în desperare de cauză, nemaiavînd încotro.

déshabiliter *vt.* *(jur.)* a declara incapabil, inapt.

déshabillage *m.* dezbrăcare.

deshabillé *m.* haină de interior, neglijeu.

déshabiller *vt. vr.* a (se) dezbrăca. — **déshabillé,** **~e** *adj.*

déshabituer *vt. vr.* a (se) dezobișnui. — **déshabitué,** **~e** *adj.*

désherbage *m.* plivire; plivit.

désherber *vt.* a plivi. — **désherbé,** **~e** *adj.*

désheritement *m.* dezmoștenire.

désheriter *vt.* **1.** a dezmoșteni. **2.** *(fig.)* a lipsi, a frustra. — **désherité,** **~e** *adj.*

déshonneur *m.* dezonoare; rușine, infamie.

déshonorant, **~e** *adj.* dezonorant; rușinos, infamant.

déshonorer *vt. vr.* a (se) dezonora, a (se) acoperi de ocară. — **déshonoré,** **~e** *adj.*

déshydratation *f.* *(chim., med.)* deshidratare.

déshydrater *vt. vr.* *(chim.)* a (se) deshidrata. — **déshydraté,** **~e** *adj.*

désidérat/if, -ive *adj.* deziderativ.

design [dizaiŋ] *m.* *(tehn.)* dizain *n.*

désignation *f.* desemnare; indicare, specificare.

désigner *vt.* **1.** a desemna; a indica, a specifica; *~ son successeur* a desemna, a-și alege succesorul. **2.** a însemna; a reprezenta. **3.** a fixa; *~ l'heure* a fixa ora. — **désigné,** **~e** *adj.*

désillusion *f.* deziluzie; decepție.

désillusionner I. *vt.* a deziluziona; a decepționa. **II.** *vr.* a-și pierde iluziile. — **désillusionné,** **~e** *adj*

désinence *f.* *(gram.)* desinență, terminație.

désinfectant, **~e** *adj., m.* dezinfectant.

désinfecter *vt. vr.* a (se) dezinfecta. — **désinfecté,** **~e** *adj.*

désinfection *f.* dezinfectare; dezinfecție.

désintégration *f.* dezintegrare.

désintégrer *vt. vr.* a (se) dezintegra. — **desintégré,** **~e** *adj.*

désinteressé, **~e** *adj.* *(despre oameni, atitudini)* **1.** dezinteresat; indiferent, nepăsător. **2.** imparțial.

désintéressement *m.* dezinteresare; nepăsare.

désintéresser I. *vt.* *(jur.)* a despăgubi. **II.** *vr.* a se dezinteresa; a pierde interesul.

désintérêt *m.* dezinteres; indiferență, nepăsare.

désintoxication *f.* dezintoxicare.

désintoxiquer *vt.* a dezintoxica. — **désintoxiqué, ~e** *adj.*

désinvolte *adj.* **1.** dezinvolt, liber, degajat. **2.** *(fam.)* impertinent.

désinvolture *f.* dezinvoltură, degajare.

désir *m.* dorință.

désirable *adj.* de dorit; dezirabil.

désirer *vt.* a dori; *laisser à ~* a lăsa de dorit // *se faire ~* a se lăsa așteptat.

désir/eux, -euse *adj.* doritor, dornic (de).

désistement *m.* **1.** *(jur.)* desistare, renunțare. **2.** *(pol.)* retragere (a candidaturii).

désister *vr.* **1.** *(jur.)* a se desista, a renunța. **2.** *(pol.)* a-și retrage candidatura.

désobéir *vi.* **(+ à)** a nu asculta (de); a nu se supune.

désobéissance *f.* neascultare, nesupunere; nesubordonare.

désobéissant, ~e *adj.* neascultător, nesupus.

désobligeance *f.* *(fam.)* lipsă de amabilitate, de politețe.

désobligeant, ~e *adj.* nepoliticos, neîndatoritor. — **désobligeamment** *adv.*

désobstruction *f.* destupare.

désobstruer *vt.* a destupa. — **désobstrué, ~ e** *adj.*

désodorisant, ~e *adj., m.* *(chim.)* deodorant; dezodorizant.

désodoriser *vt.* a lua mirosul.

désœuvré, ~e *adj.* **1.** inactiv (din lene). **2.** lipsit de ocupație; șomer. **3.** care nu știe să facă nimic.

désœuvrement *m.* inactivitate.

désolant, ~e *adj.* **1.** dezolant, jalnic. **2.** *(fam., despre oameni)* insuportabil, (foarte) plicticos.

désolation *f.* dezolare; jale.

désoler I. *vt.* **1.** a pustii, a devasta (regiuni, ținuturi). **2.** a dezola, a mîhni profund. **II.** *vr.* a se întrista, a se mîhni adînc. — **désolé, ~e** *adj.*

désolidariser *vr.* a se desolidariza.

désopilant, ~e *adj.* *(fam.)* foarte caraghios.

désopiler *(fam.)* **I.** *vt.* a stîrni haz. **II.** *vr.* a se prăpădi de rîs; a se amuza copios.

désordonné, ~e *adj., m.f.* dezordonat; nedisciplinat.

désordre *m.* **1.** dezordine, neorînduială. **2.** *(fig.)* confuzie; incoerență. **3.** *(la pl.)* dezordine, tulburări.

désorganisation *f.* dezorganizare.

désorganiser *vt. vr.* a (se) dezorganiza. — **désorganisé, ~e** *adj.*

désorientation *f.* dezorientare.

désorienter *vt.* a dezorienta; a zăpăci, a deruta. — **désorienté, ~e** *adj.*

désormais *adv.* de acum înainte, pe viitor.

désoxyder *vt.* *(chim.)* a dezoxida. — **désoxydé, ~e** *adj.*

despote I. *m.* despot, tiran. **II.** *adj.* despotic, tiranic, samavolnic. — **despotique** *adj.* **(I).**

despotisme *m.* despotism, tiranie.

desquamation *f.* *(med.)* descuamare.

desquamer *vt. vr.* *(med.)* a (se) descuama. — **desquamé, ~e** *adj.*

desquelles *pron. relat. f.pl. contr.* v. **laquelle.**

desquels *pron. relat. m.pl. contr.* v. **lequel.**

dessaisir *(jur.)* **I.** *vt.* a deposeda. **II.** *vr.* **(+ de)** a se desesiza; a renunța (la). — **dessaisi, ~e** *adj.* **(I).**

dessaisissement *m.* *(jur.)* renunțare.

dessèchement *m.* **1.** uscare. **2.** secare. **3.** *(fig.)* uscăciune, lipsă de sensibilitate.

dessécher *vt. vr.* **1.** a (se) usca. **2.** a seca. **3.** a slăbi; a (se) descărna. — **desséché, e ~** *adj.*

dessein *m.* proiect, plan, intenție; *à ~, de ~ formé* într-adins, cu intenția de a..., intenționat.

desseller *vt.* a deșeua. — **dessellé, ~e** *adj.*

desserrer I. *vt.* **1.** a da drumul din strînsoare; a slăbi strînsoarea. **2.** a descleșta (dinții). **II.** *vr.* **1.** a se desface. **2.** a se relaxa. — **desserré, ~e** *adj.*

dessert *m.* desert.

desserte *f.* **1.** măsuță de servit, servantă. **2.** deservire; *la ~ de la population* deservirea populației.

desservir^{1} *vt.* **1.** a servi. **2.** a asigura legătura, comunicarea (între, cu).

desservir^{2} *vt.* **1.** a strînge masa. **2.** *(fig.)* a deservi, a face cuiva un serviciu rău.

dessication *f.* uscare, secare.

dessin *m.* **1.** desen. **2.** schiță, plan.

dessina/teur, -trice *m.f.* desenator (tehnic).

dessiner I. *vt.* **1.** a desena. **2.** *(fig.)* a contura, a scoate în evidență. **II.** *vr.* **1.** a se contura. **2.** *(fig.)* a se preciza. — **dessiné, ~e** *adj.* **(I).**

dessous I. *adv.* dedesubt; *là-~* (acolo) dedesubt; *par ~* pe dedesubt // *sens dessus ~* alandala. **II.** *prep.* *(în opoziție cu „dessus"; + de)* sub; *de ~...* de sub...; *au-~ (de)* **a.** sub; **b.** mai jos; inferior // *par-~ (la) jambe* fără efort, cu ușurință. **III.** *m.* *(art.)* **1.** (partea de) dedesubt. **2.** dos (al unei stofe). **3.** *(la pl.)* lenjerie de damă. **4.** *(fig., la pl.)* dedesubturi; secret // *avoir le (du) ~* a fi în dezavantaj, a rămînea mai prejos.

dessuintage, dessuintement *m.* *(text.)* degresare a lînii.

dessuinter *vt.* *(text.)* a degresa lîna. — **dessuinté, ~e** *adj.*

dessus I. *adv.* deasupra; *là-~* **a.** (aici) deasupra; **b.** în această privință; **c.** (și-)acum; *au-~* **a.** deasupra; **b.** mai sus; **c.** superior; *par-~* **a.** pe deasupra, peste; **b.** mai presus; **c.** în afară de // *mettre le doigt ~* a pune degetul pe rană; *sens ~ dessous* alandala. **II.** *prep.* *(în opoziție cu „dessous"; + de)* deasupra, peste; *au-~ de...* **a.** deasupra; **b.** peste; **c.** dincolo de, după; *par-~* **a.** peste; **b.** în afară de; **c.** în plus // *(fam.) par-~ le marché* colac peste pupăză. **III.** *m.* *(art.)* **1.** partea de deasupra. **2.** față (a unei stofe) // *avoir le ~* a fi avantajat; *le ~ du panier* fruntea, crema.

destin *m.* destin, soartă.

destinataire *m.* destinatar; adresant.

destination *f.* **1.** destinație. **2.** *(înv.)* misiune; menire.

destinée *f.* v. **destin.**

destiner *vt.* a destina; a hărăzi. — **destiné, ~e** *adj.*

destituer *vt.* a destitui; a demite (din post). — **destitué, ~e** *adj.*

destitution *f.* destituire; demitere (din post).

destroyer *m.* *(mar.)* distrugător.

destruc/teur, -trice *adj.* distrugător.

destruct/if, -ive *adj.* destructiv, distrugător, nimicitor.

désu/et, -ète *adj.* desuet, învechit, perimat.

désuétude *f.* *(jur.)* desuetudine; ieşire din uz.

désunion *f.* **1.** dezbinare. **2.** dezacord, neînţelegere.

désunir *vt.* **1.** a despărţi. **2.** *(fig.)* a dezbina. — **désuni, ~e** *adj.*

détaché, ~e *adj.* **1.** dezlegat; desprins; detaşat, separat. **2.** *(fig.)* indiferent; *prendre un air ~* a lua un aer indiferent.

détachement *m.* **1.** detaşare, separare; desprindere. **2.** *(mil.)* detaşament.

détacher I. *vt.* **1.** a dezlega; a desprinde; a detaşa; a separa. **2.** a (în)depărta. **3.** a detaşa, a transfera temporar. **II.** *vr.* (+ **de**) **1.** a se detaşa (de); a se desprinde (de). **2.** *(fig.)* a se înstrăina (de).

détail *m.* detaliu, amănunt; *en ~* în detaliu, detaliat, cu (de-)amănuntul.

détailler *vt.* **1.** a tăia în bucăţi. **2.** *(fig.)* a detalia; a expune în detaliu. — **détaillé, ~e** *adj.*

détaler *vi.* *(fam.)* a se căra, a spăla putina.

détecter *vt.* *(tehn.)* a detecta. — **détecté, ~e** *adj.*

détecteur *m.* *(tehn.)* detector.

détection *f.* **1.** *(tehn.)* detectare. **2.** *(fiz.)* detecţie; *~ aérienne* detecţie aeriană.

détective *m.* detectiv.

déteindre I. *vt. vi.* a (se) decolora, a (se) spălăci. **II.** *vr.* a se decolora, a-şi pierde culoarea. — **déteint, ~e** *adj.*

dételage *m.* deshămare; deshămat.

dételer *vt.* **1.** a deshăma. **2.** *(fam.)* a bate în retragere, a renunţa. — **dételé, ~e** *adj.* (**1**).

détendeur *m.* *(tehn.)* detentor.

détendre I. *vt.* a destinde, a întinde. **II.** *vr.* **1.** a se destinde; *(fig.)* a se linişti, a se calma. **2.** *(fig.)* a se relaxa; a se recrea. — **détendu, ~e** *adj.*

détenir *vt.* **1.** a deţine, a păstra. **2.** a deţine, a ţine arestat.

détente *f.* **1.** trăgaci, cocoş (de puşcă). **2.** descărcare (de armă). **3.** *(fiz.)* detentă. **4.** *(fig.)* destindere, relaxare; *~ internationale* destindere internaţională. **5.** *(fig.)* ameliorare, îmbunătăţire.

détention *f.* **1.** deţinere, păstrare. **2.** *(jur.)* detenţi(un)e.

détenu, ~e *adj., m.f.* *(jur.)* deţinut, arestat.

détergent *adj.* *(chim.)* detergent.

détérioration *f.* deteriorare; degradare; uzare.

détériorer *vt. vr.* a (se) deteriora; a (se) degrada (prin întrebuinţare îndelungată); a (se) uza. — **détérioré, ~e** *adj.*

déterminable *adj.* determinabil; calculabil.

déterminant, ~e I. *adj.* determinant, hotărîtor. **II.** *m.* *(mat.)* determinant.

déterminat/if, -ive *adj., m.* *(gram.)* determinativ.

détermination *f.* **1.** determinare; stabilire. **2.** hotărîre, decizie.

déterminer I. *vt.* **1.** a determina; a stabili. **2.** a hotărî, a decide. **3.** a provoca, a cauza. **II.** *vr.* a se hotărî, a se decide. — **déterminé, ~e** *adj.*

déterrement *m.* dezgropare, deshumare.

déterrer *vt.* **1.** a dezgropa, a deshuma. **2.** *(fam.)* a descoperi. — **déterré, ~e** *adj.*

détersion *f.* **1.** *(med.)* curăţare; spălătură. **2.** *(fiz.)* detersiune.

détestable *adj.* detestabil; dezgustător, execrabil. — **détestablement** *adv.*

détestation *f.* detestare; ură.

détester *vt. vr.* a (se) detesta, a nu (se) putea suferi, a (se) urî. — **detesté, ~e** *adj.*

détirer *vr.* a se întinde (pentru a se dezmorţi).

détonant, ~e *adj.* *(tehn.)* detonant; exploziv.

détonateur *m.* *(tehn.)* detonator.

détonation *f.* detonaţie, detunătură; explozie.

détoner *vi.* a detona.

détonner *vi.* *(fig.)* a distona.

détordre *vt. vr.* a (se) dezrăsuci; a (se) întinde (la loc). — **détors, ~e** *adj.*

détorsion *f.* dezrăsucire; întindere (la loc).

détortiller, détortillonner *vt.* a descîlci (lînă).

détour *m.* **1.** cotitură, şerpuire. **2.** ocol; ocoliş. **3.** *(fig.)* subterfugiu, tertip.

détourné, ~e *adj.* ocolit, lăturalnic; *(fig.)* *par voie ~e* pe căi ocolite, prin subterfugii; *lieu ~* loc retras, izolat.

détournement *m.* **1.** abatere, deviere. **2.** *(fin.)* deturnare, sustragere (de fonduri).

détourner I. *vt.* **1.** a abate, a devia, a schimba direcţia. **2.** a întoarce (în partea opusă); *~ la tête* a întoarce capul. **3.** a îndepărta; *~ les soupçons* a îndepărta bănuielile. **4.** *(fin.)* a deturna, a delapida, a sustrage (fonduri). **II.** *vr.* **1.** a se întoarce. **2.** a ocoli, a face un ocol. **3.** (+ **de**) a se abate, a devia (de la). **4.** *(fig.)* a renunţa (la).

détracter *vt.* a detracta, a ponegri, a defăima. — **détracté, ~e** *adj.*

détrac/teur, -trice *adj., m.f.* detractor, calomniator.

détraquement *m.* detracare, viciere.

détraquer I. *vt.* **1.** a strica, a defecta (un mecanism). **2.** *(fig. fam.)* a tulbura (minţile). **II.** *vr.* **1.** *(despre mecanisme)* a se defecta, a se strica. **2.** *(despre oameni)* a se sminti, a se dezechilibra (nervos); a se vicia. — **détraqué, ~e** *adj., m.f.*

détremper *vt.* **1.** a dizolva (într-un lichid). **2.** *(metal.)* a muia (oţelul). — **détrempé, ~e** *adj.*

détresse *f.* **1.** suferinţă cumplită, desperare. **2.** situaţie critică // *(mar.)* *navire en ~* navă în pericol.

détriment *m.* detriment; prejudiciu; *au ~ de...* în detrimentul...

détritique *adj.* *(geol., despre roci)* detritic.

détritus *m.* **1.** *(geol.)* detritus. **2.** rămăşiţă, deşeu.

détroit *m.* **1.** *(înv.)* district. **2.** regiune, ţinut. **3.** *(geogr.)* strîmtoare; trecătoare (în munţi).

détromper *vt.* a arăta (cuiva) că se înşeală, a deschide (cuiva) ochii; *(fam.)* a lămuri (pe cineva). — **détrompé, ~e** *adj.*

détrônement *m.* detronare.

détrôner *vt.* a detrona. — **détrôné, ~e** *adj.*

détruire I. *vt.* **1.** a nimici, a distruge. **2.** *(fig.)* a ruina. **3.** a extermina // *~ les soupçons* a spulbera bănuielile. **II.** *vr.* *(fam.)* a se sinucide, a-şi lua viaţa. — **détruit, ~e** *adj.* (**I**).

détruisant, ~e *adj.* distrugător.

dette *f.* **1.** datorie. **2.** *(fig.)* îndatorire, obligaţie morală.

deuil *m.* **1.** doliu, jale, întristare. **2.** îmbrăcăminte de doliu.

deux I. *num. card.* doi, două. **II.** *num. ord.* al doilea, a doua. **III.** *m.* (cifra) doi // *tous les* ~ amîndoi; *à* ~ împreună; *c'est* ~, *ça fait* ~ nu-i tot una.

deuxième *num. ord. (le, la* ~*)* al doilea, a doua.

deux-pièces *m.* îmbrăcăminte compusă din două piese.

deux-points *m. invar. (în punctuație)* două puncte.

dévalée *f.* coborîș.

dévaler *vt. vi.* a coborî (repede).

dévaliser *vt.* a fura, a prăda.

dévalis/eur, -euse *m.f.* hoț, pungaș.

dévalorisation *f.* devalorizare; depreciere.

dévaloriser *vt. vr.* a (se) devaloriza; a (se) deprecia. — **dévalorisé,** ~**e** *adj.*

dévaluation *f.* devalorizare.

dévaluer *vt.* a coborî cursul (unei monede); a devaloriza (o monedă). — **dévalué,** ~**e** *adj.*

devancement *m.* **1.** devansare; *(fig.)* întrecere. **2.** preîntimpinare, prevenire.

devancer *vt.* **1.** a devansa; a depăși; *(fig.)* a întrece. **2.** a preîntîmpina, a preveni. — **devancé,** ~**e** *adj.* **(1).**

devanci/er, -ère I. *m.f.* precursor, înaintaș. **II.** *m. pl. art.* strămoșii. **III.** *adj.* precedent, anterior.

devant I. *prep.* **1.** în față. **2.** față de // *au* ~ *de...* înaintea..., în întîmpinarea...; *(jur.) par* ~ în prezența. **II.** *adv.* înainte // *aller au* ~ **a.** a merge în întîmpinare; **b.** *(fig.)* a face primii pași; **c.** a preveni; *par* ~ dinainte; *(sens)* ~ *derrière* anapoda. **III.** *m.* **1.** partea dinainte (din față). **2.** fațadă (a unei case).

devanture *f.* **1.** fațadă. **2.** vitrină.

dévasta/teur, -trice *adj.* devastator, pustiitor.

dévastation *f.* devastare, pustiire.

dévaster *vt.* a devasta, a pustii; a face ravagii. — **dévasté,** ~**e** *adj.*

déveinard, ~**e** *m.f. (fam.)* ghinionist.

déveine *f. (fam.)* ghinion, neșansă.

développement *m.* **1.** desfășurare, dezvoltare; *en voie de* ~ în curs de dezvoltare. **2.** *(foto)* developare.

développer I. *vt.* **1.** a dezveli, a despacheta. **2.** a întinde, a desfășura; ~ *une carte* a desfășura o hartă. **3.** a dezvolta; a(-și) expune (idei, păreri). **4.** *(foto)* a developa. **II.** *vr.* **1.** a se desfășura. **2.** a se transforma, a se schimba. **3.** a se dezvolta, a crește. — **développé,** ~**e** *adj.*

devenir I. *vi.* a deveni; a se transforma, a se preface (în) // *ne savoir que* ~ a fi în mare încurcătură; *qu'est-il devenu?* **a.** ce face (el)? **b.** ce s-a întîmplat cu el? **II.** *m.* *(fil.)* devenire, transformare progresivă. — **devenu,** ~**e** *adj.* **(I).**

dévergondage *m.* **1.** nerușinare. **2.** dezmăț.

dévergonder *vr.* a se destrăbăla, a se dezmăța. — **dévergondé,** ~**e** *adj., m.f.*

déverrouiller *vt.* a descuia, a trage zăvorul. — **déverrouillé,** ~**e** *adj.*

dévers, ~**e I.** *adj.* strîmb, aplecat. **II.** *m.* *(tehn.)* înclinație.

déversement *m.* **1.** revărsare a apelor. **2.** *(tehn.)* înclinare, înclinație.

déverser^{1} *vt. vr.* a (se) înclina, a (se) apleca.

déverser^{2} *vi.* a se (re)vărsa.

déversoir *m.* **1.** *(tehn.)* deversor. **2.** *(fig.)* debușeu.

dévêtir *vt. vr.* a (se) dezbrăca. — **dévêti,** ~**e** *adj.*

dévêtissement *m.* dezbrăcare.

déviation *f.* deviație, deviere; abatere.

déviationnisme *m. (pol.)* deviaționism.

déviationniste *adj., m. (pol.)* deviaționist.

dévider *vt.* **1.** a depăna. **2.** *(fig.)* a descurca, a descîlci. — **dévidé,** ~**e** *adj.*

dévidoir *m. (tehn.)* haspel.

dévier *vi.* a devia, a se abate. — **dévié,** ~**e** *adj.*

devin, -eresse *m.f.* ghicitor.

deviner *vt. vr.* a (se) ghici.

devinette *f.* ghicitoare, cimilitură.

devis *m. (tehn.)* deviz.

dévisager *vt. vr.* a (se) privi fix, insistent; a (se) fixa (în ochi).

devise *f.* deviză.

dévissage *m.* deșurubare.

dévisser *vt. vr.* a (se) deșuruba. — **dévissé,** ~**e** *adj.*

dévitalisation *f.* devitalizare (a unui dinte).

dévitaliser *vt.* a devitaliza (un dinte). — **dévitalisé,** ~**e** *adj.*

dévoiement *m. (arhit.)* înclinare, înclinație.

dévoilement *m.* dezvăluire, dare la iveală.

dévoiler *vt. vr.* a (se) dezvălui, a (se) da la iveală. — **dévoilé,** ~**e** *adj.*

devoir^{1} **I.** *vt.* **1.** a datora, a fi dator; ~ *de tous côtés* a fi dator vîndut. **2.** *(urmat de* **inf.***)* a trebui să; *dussé-je (dusses-tu)...* chiar dacă ar fi să..., să știu de bine că... **II.** *v. impers. il doit être* trebuie să fie, să existe. **III.** *vr.* a fi obligat; *je me devais de...* eram obligat să...

devoir^{2} *m.* **1.** datorie; obligație. **2.** temă, exercițiu (școlar). **3.** *(la pl.)* omagii; onoruri // *en* ~ *de...* gata să...

dévolu, ~**e I.** *adj.* cuvenit (de drept). **II.** *m.* *(fam.) jeter son* ~ *sur...* **a.** a ridica pretenții asupra...; **b.** a pune ochii pe...

dévorant, ~**e, dévora/teur, -trice** *adj.* **1.** *(despre animale)* devorant. **2.** *(fig.)* mistuitor; sfîșietor. **3.** *(fig.)* excesiv; cumplit.

dévorer I. *vt.* **1.** a devora; a mînca cu lăcomie; *(fam.)* a înfuleca. **2.** *(fig.)* a mistui, a sfîșia // ~ *des yeux* a sorbi din ochi. **II.** *vr.* a se devora (reciproc).

dévot, ~**e** *adj., m.f.* **1.** pios, evlavios, cucernic. **2.** devotat, (om) de încredere. — **dévotement** *adv.*

dévotion *f.* **1.** devoțiune, cucernicie, evlavie. **2.** devotament, abnegație.

dévouement *m.* **1.** devotament. **2.** jertfire de sine.

dévouer *vt. vr.* **1.** a (se) devota, a (se) consacra, a (se) dărui (cu totul). **2.** a (se) jertfi, a (se) sacrifica. — **dévoué,** ~**e** *adj.* **(1).**

dexterité *f.* dexteritate, îndemînare, dibăcie.

dextre *adj. invar.* drept; în (din) partea dreaptă.

dextrement *adv.* cu dexteritate, cu îndemînare, cu dibăcie.

dia *interj.* hăis!

diabète *m. (med.)* diabet.

diable I. *m.* drac, diavol; *du* ~, *de tous les* ~*s* al dracului (de)..., peste măsură de..., grozav de...; *donner (envoyer) au* ~ *(à tous les* ~*s)* a drăcui, a da dracului // *tirer le ~ par la queue* a trage mîţa de coadă; *bon ~* băiat de treabă; om cumsecade; *pauvre ~* pîrlit, nenorocit; *à la ~* foarte prost; de mîntuială. **II.** *interj.* drace! ei drăcie!

diablement *adv.* *(fam.)* grozav de, al dracului de...

diablerie *f.* drăcie; drăcovenie, blestemăţie.

diablesse *f.* *(fam.)* drăcoaică.

diableteau *m.* drăcuşor.

diablotin, **~e** **I.** *m.f.* drăcuşor. **II.** *m.* *(culin.)* bomboană învelită în hîrtie.

diabolique *adj.* diabolic. — **diaboliquement** *adv.*

diacre *m.* diacon.

diacritique *adj.* *(lingv.)* diacritic.

diadème *m.* diademă.

diagnose *f.* diagnoză.

diagnostic *m.* diagnostic.

diagonal, **~e** **I.** *adj.* diagonal. **II.** *f.* diagonală; *en ~* în diagonală; în bie; de-a curmezişul.

diagramme *m.* diagramă.

dialect/al, **~e** *(m.pl. -aux)* *adj.* *(lingv.)* dialectal.

dialecte *m.* *(lingv.)* dialect.

dialecticien, **~ne** *m.f.* *(fil.)* dialectician.

dialectique **I.** *adj.* dialectic; *matérialisme ~* materialism dialectic. **II.** *f.* *(fil.)* dialectică. — **dialectiquement** *adv.* **(I).**

dialectologie *f.* *(lingv.)* dialectologie. — **dialectologique** *adj.*

dialectologue *m.* *(lingv.)* dialectolog.

dialogue *m.* dialog.

dialoguer **I.** *vi.* *(fam.)* a dialoga, a conversa (cu cineva). **II.** *vt.* *(lit.)* a pune în formă de dialog.

diamant *m.* diamant.

diamanter *vt.* a împodobi cu diamante. — **diamanté,** **~e** *adj.*

diamantifère *adj.* *(despre regiuni, terenuri)* diamantifer.

diamantin, **~e** *adj.* **1.** diamantin. **2.** dur ca diamantul.

diamétr/al, **~e** *(m. pl. -aux)* *adj.* diametral. — **diamétralement** *adv.*

diamètre *m.* *(mat.)* diametru.

diapason *m.* *(fiz., muz.)* diapazon.

diaphane *adj.* diafan, fin; străveziu, transparent.

diaphanéité *f.* transparenţă.

diapositive *f.* *(foto.)* diapozitiv.

diaprer *vt.* **1.** a împestriţa. **2.** *(fig.)* a smălţui, a smălţa. — **diapré,** **~e** *adj.*

diarrhée *f.* *(med.)* diaree.

diatribe *f.* diatribă, critică violentă; pamflet.

dictame *m.* *(fig.)* balsam; consolare.

dictateur *m.* *(pol.)* dictator.

dictatori/al, **~e** *(m. pl. -aux)* *adj.* **1.** dictatorial; absolut. **2.** *(fig.)* tranşant, imperios.

dictature *f.* **1.** *(pol.)* dictatură. **2.** *(fig.)* putere despotică, tiranie.

dictée *f.* dictare.

dicter *vt.* **1.** a dicta. **2.** *(fig.)* a sugera; a inspira. **3.** *(fig.)* a dicta, a impune.

diction *f.* *(stil.)* dicţiune.

dictionnaire *m.* dicţionar.

dicton *m.* dicton; zicală, proverb.

didactique **I.** *adj.* didactic. **II.** *f.* didactică. — **didactiquement** *adv.*

dièdre *m.*, *adj.* *(geom.)* diedru.

diérèse *f.* *(fon.)* diereză.

dièse *m.* *(muz.)* diez.

diesel *m.* (motor) diesel.

diète^1 *f.* *(med.)* dietă, regim.

diète^2 *f.* *(pol.)* dietă.

diététicien, **~ne** *m.f.* (medic) dietetician.

diététique **I.** *adj.* dietetic, de regim. **II.** *f.* *(med.)* dietetică.

dieu *(pl. ~x)* *m.* **1.** *(la sg., cu maj.)* Dumnezeu. **2.** zeu, idol.

diffamant, **~e** *adj.* difamant, defăimător.

diffama/teur, **-trice** *adj.*, *m.f.* defăimător, calomniator.

diffamation *f.* defăimare.

diffamatoire *adj.* *(jur.)* difamatoriu.

diffamer *vt.* *vr.* a (se) defăima, a (se) ponegri. — **diffamé,** **~e** *adj.*

différence *f.* diferenţă, deosebire; *à la ~ de...* spre deosebire de...; *faire (sentir) la ~* a simţi, a observa deosebirea (dintre).

différenciation *f.* diferenţiere; distincţie.

différencier *vt.* *vr.* a (se) diferenţia; a (se) distinge. — **différencié,** **~e** *adj.*

différend *m.* diferend; neînţelegere.

différent, **~e** *adj.* diferit, deosebit, altfel // *(fam.)* *cela est ~* asta este (cu totul) altceva. — **différemment** *adv.*

différentiel, **~le** **I.** *adj.* *(mat.)* diferenţial. **II.** *f.* *(mat.)* diferenţială. **III.** *m.* *(mec.)* diferenţială.

différentier *vt.* *(mat.)* a calcula diferenţiala. — **différentié,** **~e** *adj.*

différer **I.** *vt.* a amîna, a întîrzia (un fapt, o acţiune). **II.** *vi.* **1.** a diferi, a se deosebi. **2.** a avea păreri diferite; a nu fi de acord. — **différé,** **~e** *adj.* **(I 1).**

difficile *adj.* **1.** *(despre lucruri)* dificil, greu, anevoios; complicat. **2.** *(despre persoane)* exigent, mofturos, cusurgiu. — **difficilement** *adv.*

difficulté *f.* **1.** dificultate, greutate; *sans ~* fără dificultate, uşor, cu uşurinţă. **2.** obiecţie, contestaţie // *(fam.)* *avoir des ~s avec...* a avea încurcături cu...

difficultu/eux, **-euse** *adj.* **1.** *(fam.)* complicat; încurcat. **2.** *(despre oameni)* dificil.

difforme *adj.* **1.** diform, disproporţionat. **2.** pocit, slut.

difformité *f.* diformitate; defect; anomalie.

diffus, **~e** *adj.* difuz, împrăştiat; *(fig.)* *style ~* stil difuz. — **diffusément** *adv.*

diffuser *vt.* *vr.* **1.** *(fiz.)* a (se) difuza, a (se) împrăştia. **2.** *(fig.)* a (se) difuza, a (se) transmite, a (se) propaga. — **diffusé,** **~e** *adj.*

diffuseur *m.* *(tehn.)* difuzor.

diffusion *f.* **1.** *(fiz.)* difuziune, împrăştiere. **2.** *(fig.)* difuzare, propagare.

digérable *adj.* digerabil.

digérer *vt.* **1.** a digera, a mistui. **2.** *(fam.)* a înghiţi (un afront). — **digéré,** **~e** *adj.* **(1).**

digeste *adj.* *(fam.)* uşor de digerat.

digestible *adj.* digerabil, digestibil.

digest/if, **-ive** *adj.* digestiv, de digestie.

digestion [—tjon] digestie.

digit/al, **~e** *(m. pl. -aux)* *adj.* digital; al degetelor.

digne *adj.* **1.** demn, vrednic de; *~ de foi* demn de încredere. **2.** onorabil, respectabil. — **dignement** *adv.*

dignitaire *m.* demnitar.

dignité *f.* **1.** demnitate, atitudine demnă. **2.** gravitate, seriozitate. **3.** demnitate, funcţie înaltă.

digresser *vi.* a face digresiuni.

digress/if, -ive *adj.* digresiv.

digression *f.* digresiune.

digue *f.* **1.** *(constr.)* dig. **2.** *(fig.)* obstacol; stavilă.

diguer *vt.* *(constr.)* a îndigui.

diktat *m.* *(pol.)* dictat.

dilapida/teur, -trice *adj., m.f.* delapidator.

dilapidation *f.* delapidare.

dilapider *vt.* a delapida. — **dilapidé, ~e** *adj.*

dilatant, ~e *adj.* *(fiz.)* dilatant, dilatator.

dilata/teur, -trice *adj., m.* *(chir.)* dilatator.

dilatation *f.* *(fiz.)* dilataţie; dilatare.

dilater *vt. vr.* *(fiz.)* a (se) dilata. — **dilaté, ~e** *adj.*

dilatoire *adj.* *(jur.)* dilatoriu.

dilemme *m.* dilemă.

dilettante *m.* diletant.

dilettantisme *m.* diletantism.

diligence^1 *f.* **1.** osteneală; zel. **2.** promptitudine // *(jur.) à la ~ de...* la cererea lui...

diligence^2 *f.* (trăsură de) diligenţă.

diligent, ~e *adj.* **1.** sîrguincios, zelos. **2.** prompt. — **diligemment** *adv.*

diluer *vt.* **1.** a dilua. **2.** *(fig.)* a slăbi, a atenua. — **dilué, ~e** *adj.*

dilution *f.* **1.** diluare. **2.** *(chim.)* diluţie.

diluvien, ~ne *adj.* **1.** *(geol.)* diluvian. **2.** torenţial; *pluie ~ne* ploaie torenţială.

diluvium [~ɔm] *m.* *(geol.)* diluviu.

dimanche *m.* duminică.

dîme *f.* dijmă, zeciuială.

dimension *f.* *(mat., fiz.)* dimensiune.

dîmer *vt. vi.* a dijmui, a zeciui. — **dîmé, ~e** *adj.*

dîmeur *m.* dijmuitor.

diminuant, ~e *adj.* diminuant; depreciator.

diminuer *vt. vr.* a diminua, a scădea; a (se) împuţina, a (se) micşora. — **diminué, ~e** *adj.*

diminut/if, -ive *adj., m.* *(gram.)* diminutiv.

diminution *f.* diminuare, scădere; împuţinare.

dinar *m.* *(ec., fin.)* dinar.

dinde *f.* **1.** curcă. **2.** *(fig.)* gîscă, femeie proastă // *plumer la ~* a jumuli, a escroca pe cineva.

dindon *m.* **1.** curcan. **2.** *(fig.)* (om) prost, nătărău // *aller garder ses ~s* a se retrage la ţară; *garder les ~s avec...* a paşte porcii împreună cu...

dindonneau *m.* curcănaş; pui de curcă.

dîner^1 *vt.* a lua masa de seară, a cina // *~ de...* a se hrăni cu...; *~ par cœur* a se hrăni cu răbdări prăjite.

dîner^2 *m.* masă de seară, cină.

dînette *f.* gustărică (între intimi).

dîn/eur, -euse *m.f.* comesean.

dingo *adj. invar.* *(pop.)* ţicnit, scrîntit la cap.

dinguer *vi.* *(fam.)* a hoinări; a flana // *envoyer ~* a da afară, a trimite la plimbare (pe cineva).

diocèse *m.* *(rel.)* dioceză, eparhie.

dionysiaque *adj.* dionisiac, bahic.

dioptrie *f.* *(fiz.)* dioptrie.

dioptrique *(fiz.)* **I.** *adj.* dioptric. **II.** *f.* dioptrică.

diorama *(pl. ~s)* *m.* dioramă.

diphasé, ~e *adj.* *(el.)* bifazat.

diphtérie *f.* *(med.)* difterie. — **diphtérique** *adj.*

diphtongaison *f.* *(fon.)* diftongare.

diphtongue *f.* *(fon.)* diftong.

diphtonguer *vt. vr.* *(fon.)* a (se) diftonga. — **diphtongué, ~e** *adj.*

diplomate *m.* **1.** diplomat. **2.** *(fig.)* om abil, cu tact.

diplomatie *f.* **1.** diplomaţie. **2.** *(fig.)* tact, abilitate.

diplomatique I. *adj.* **1.** diplomatic; *par voie ~* pe cale diplomatică. **2.** *(fig.)* abil, dibaci. **II.** *f.* diplomatică. — **diplomatiquement** *adv.*

diplôme *m.* diplomă.

diplômé, ~e *adj., m.f.* (persoană) care are o diplomă, diplomat.

dire^1 **I.** *vt.* **1.** a spune, a zice; *on dit* **a.** se spune, se zvoneşte; **b.** se obişnuieşte (să se spună); *on dirait que..., on aurait dit que...* s-ar zice că, s-ar părea că...; *quoi qu'on dise* orice s-ar spune; *pour ainsi ~* ca să spunem aşa; *vouloir ~* **a.** a vrea să spună; **b.** a însemna; *(fam.) (cela) soit dit en passant...* în trecere fie zis... **2.** a afirma // *il n'y a rien à ~ à ...* nu se poate obiecta nimic în privinţa...; *trouver à ~* a găsi de obiectat, de criticat; *que veut ~...?* ce-nseamnă...? *en ~ de belles* a îndruga verzi şi uscate; *c'est-à ~* adică, cu alte cuvinte; *cela va sans ~* bineînţeles. **II.** *vi.* *(fam.)* a-i plăcea, a-i fi pe plac, a-i surîde. **III.** *vr.* **1.** a se pretinde. **2.** a-şi spune reciproc. **3.** a zice în sinea sa, a reflecta.

dire^2 *m.* spusă; declaraţie, afirmaţie; *au ~ de..., selon le ~ de...* după spusa..., după afirmaţia...

direct, ~e I. *adj.* **1.** direct, drept. **2.** nemijlocit; *rapport ~* raport nemijlocit. **II.** *m.* *(la box)* directă.

directement *adv.* **1.** fără înconjur, de-a dreptul, direct; *aller ~ à son but* a merge drept la ţintă. **2.** exact; chiar; *~ en face* exact în faţă, vizavi.

direc/teur, -trice I. *m.f.* director (de şcoală, de întreprindere). **II.** *f.* *(geom.)* directoare.

direction *f.* **1.** conducere, dirijare. **2.** direcţie; post de director; birou al directorului. **3.** direcţie, orientare (în spaţiu).

directive *f.* directivă; normă.

directorat *m.* directorat.

directori/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* directorial.

directrice *f.* *((geom.)* directoare.

dirigeable *m.* *(av.)* dirijabil.

dirigeant, ~e *adj., m.f.* conducător; *la classe ~e* clasa conducătoare; *les ~s du Parti* Conducătorii de partid

diriger I. *vt.* **1.** a îndrepta, a orienta; *~ ses pas vers...* a-şi îndrepta paşii spre... **2.** a conduce, a îndruma, a dirija. **II.** *vr.* (+ **vers**) a se îndrepta; a se dirija (spre) // *il ne saura jamais se ~* niciodată n-o să ştie să se comporte.

discernement *m.* discernămînt.

discerner *vt.* a discerne, a deosebi, a face distincţie.

disciple *m.* discipol.

disciplinaire *adj.* disciplinar. — **disciplinairement** *adv.*

discipline *f.* **1.** disciplină; ordine. **2.** disciplină, ramură a unei științe.

discipliner *vt. vr.* **1.** a (se) disciplina. **2.** *(fig.)* a (se) stăpîni. — **discipliné,** ~**e** *adj.*

discobole *m.* discobol, aruncător cu discul (la vechii greci).

discontinu, ~**e** *adj.* discontinuu; intermitent.

discontinuation *f.* întrerupere, intermitență.

discontinuer *vt. vr.* a (se) întrerupe.

discontinuité *f.* discontinuitate, lipsă de continuitate.

disconvenance *f.* nepotrivire; disproporție.

discopathie *f.* *(med.)* discopatie.

discord *adj. invar.* *(despre instrumente muzicale)* neacordat.

discordance *f.* discordanță, nepotrivire.

discordant, ~**e** *adj.* discordant, nepotrivit.

discorde *f.* discordie, vrajbă; neînțelegere.

discothèque *f.* discotecă.

discour/eur, -euse *m.f.* vorbă-lungă, flecar.

discourir *vi.* a vorbi pe larg (despre ceva); a perora.

discours *m.* **1.** vorbă; vorbire; *un* ~ *superflu* vorbe de prisos; *(gram.) parties du* ~ părți de vorbire. **2.** discurs, cuvîntare; alocuțiune.

discourtois, ~**e** *adj.* nepoliticos. — **discourtoisement** *adv.*

discrédit *m.* discreditare.

discréditer *vt. vr.* a (se) discredita. — **discrédité,** ~**e** *adj.*

discr/et, -ète *adj.* discret; rezervat, reținut (în vorbă, în faptă). — **discrètement** *adv.*

discrétion *f.* discreție; rezervă, reținere (în vorbă, în faptă); *à* ~ la discreție, fără restricție; *à la* ~ *de...* la discreția, la cheremul...

discrétionnaire *adj.* *(jur.)* discreționar; nelimitat.

discrimination *f.* discriminare; ~ *raciale* discriminare rasială; *pratiquer la* ~ a face discriminare.

discriminer *vt.* a face discriminare.

disculper *vt. vr.* **1.** a (se) dezvinovăți. **2.** a (se) justifica. — **disculpé,** ~**e** *adj.*

discurs/if, -ive *adj.* discursiv, împrăștiat.

discussion *f.* **1.** discuție, convorbire, conversație. **2.** controversă.

discutable *adj.* discutabil; îndoielnic.

discuter I. *vt.* **1.** a discuta; a dezbate (în contradictoriu) legi, proiecte, probleme. **2.** a contesta; ~ *les ordres d'un supérieur* a contesta ordinele unui superior. **II.** *vi.* (+ **de**) a discuta, a schimba păreri (despre). — **discuté,** ~**e** *adj.* **(I 1).**

disert, ~**e** *adj.* care vorbește curgător, care are darul vorbirii.

disette *f.* foamete; *(fig.)* lipsă; sărăcie.

dis/eur, -euse *m.f.* cîntăreț de muzică ușoară // *-euse de bonne aventure* ghicitoare, prezicătoare.

disgrâce *f.* **1.** dizgrație. **2.** *(fig.)* nenorocire; necaz.

disgracier *vt.* a dizgrația. — **disgracié,** ~**e** *adj.*

disgraci/eux, -euse *adj.* **1.** dizgrațios. **2.** *(fam.)* neplăcut, plicticos; *besogne -euse* treabă neplăcută. — **disgracieusement** *adv.*

disjoindre *vt. vr.* a (se) separa, a (se) dezuni. — **disjoint,** ~*e* *adj.*

disjoncteur *m.* *(el.)* disjunctor.

disjonct/if, -ive I. *adj.* *(gram.)* disjunotiv. **II.** *f.* *(gram.)* conjuncție disjunctivă.

disjonction *f.* disjuncție; separare, despărțire.

dislocation *f.* **1.** dislocare, desprindere (dintr-un întreg), dezmembrare. **2.** *(med.)* luxație, dezarticulare, scrîntire. **3.** *(mil.)* deplasare, mutare din loc în loc.

disloquer *vt. vr.* **1.** a (se) disloca, a (se) desprinde, a (se) dezmembra. **2.** *(med.)* a (se) luxa, a (se) dezarticula, a (se) scrînti. **3.** *(mil.)* a (se) deplasa, a (se) muta din loc în loc. — **disloqué,** ~e *adj.*

disparaître *vi.* a dispărea. — **disparu,** ~**e** *adj.*

disparate *adj.* disparat, desperecheat.

disparité *f.* nepotrivire, dezacord.

disparition *f.* dispariție.

dispatcher [— pɛt-ʃœːr] *m.* dispecer.

dispendi/eux, -euse *adj.* costisitor. — **dispendieusement** *adv.*

dispensaire *m.* dispensar.

dispense *f.* dispensă, scutire; ~ *d'âge* dispensă de vîrstă.

dispenser I. *vt.* **1.** a distribui, a împărți. **2.** a dispensa, a scuti. **II.** *vr.* (+ **de**) a se dispensa (de). — **dispensé,** ~**e** *adj.* **(I).**

disperser *vt. vr.* a (se) dispersa, a (se) răspîndi, a (se) împrăștia. — **dispersé,** ~**e** *adj.*

dispersion *f.* **1.** dispersare, împrăștiere. **2.** *(fiz.)* dispersie (a luminii).

disponibilité *f.* **1.** disponibilitate, rezervă. **2.** concediere (dintr-un post). **3.** *(fin., la pl.)* disponibilități bugetare, fonduri disponibile.

disponible *adj.* **1.** disponibil. **2.** *(despre funcționari)* în disponibilitate.

dispos *adj. m.* (bine) dispus.

disposer I. *vt.* **1.** a dispune, a aranja, a rîndui. **2.** *(fig.)* a pregăti (sufletește). **3.** *(fig.)* a îndemna; a împinge; ~ *à accepter* a îndemna să accepte. **II.** *vi.* (+ **de**) a dispune (de), a avea la dispoziție. **III.** *vr.* (+ **à**) a se pregăti (de, pentru). — **disposé,** ~**e** *adj.* **(I 1).**

dispositif *m.* *(tehn.)* dispozitiv.

disposition *f.* **1.** dispoziție, așezare. **2.** dispoziție, hotărîre; prescripție. **3.** *(+* **pour***)* aptitudine, înclinație; vocație (pentru). **4.** (+ **à**) predispoziție, tendință (spre, către). **5.** dispoziție, stare (sufletească); *(fam.) être en bonne* ~ a fi în dispoziție bună, a fi bine dispus. **6.** *(la pl.)* pregătiri, preparative // *être en* ~ *de...* **a.** a avea intenția să...; **b.** a fi pe cale să...

disproportion *f.* disproporție.

disproportionné, ~**e** *adj.* disproporționat.

disputailler *vi.* *(fam.)* a se ciorovăi, a se ciondăni.

disputaill/eur, -euse *m.f.* *(fam.)* certăreț.

dispute *f.* **1.** dispută, discuție (în contradictoriu). **2.** competiție // *hors* ~ nu (mai) încape discuție, incontestabil.

disputer I. *vt. vr.* **1.** a(-și) disputa. **2.** a (se) certa. **II.** *vi.* (+ **de**) a fi în concurență, a rivaliza (prin). **III.** *vt.* a contesta.

disqualification *f.* *(sport)* descalificare.

disqualifier *vt. vr.* *(sport)* a (se) descalifica. — **disqualifié,** ~**e** *adj.*

disque *m.* disc.

dissection *f.* **1.** *(med.)* disecţie. **2.** disecare, analiză (minuţioasă).

dissemblable *adj.* diferit, deosebit.

dissemblance *f.* diferenţă, deosebire.

dissembler *vi.* a se deosebi.

dissémination *f.* **1.** *(bot.)* diseminare. **2.** *(fig.)* răspîndire, împrăştiere.

disséminer *vt. vr.* a (se) răspîndi, a (se) împrăştia. — **disséminé,** **~e** *adj.*

dissension *f.*, **dissentiment** *m.* disensiune, conflict.

disséquer *vt.* **1.** *(med.)* a diseca. **2.** a analiza (minuţios). — **disséqué,** **~e** *adj.* **(1).**

dissertation *f.* disertaţie.

disserter *vi.* **(+ sur) 1.** a discuta, a dezbate. **2.** a susţine o disertaţie (despre).

dissidence *f.* **1.** disidenţă, sciziune; *entrer en* ~ a se scinda. **2.** divergenţă de păreri.

dissident, **~e** *adj.*, *m.f.* disident.

dissimilation *f.* *(lingv.)* disimilaţie; disimilare.

dissimiler *vt.* *(lingv.)* a disimila. — **dissimilé,** **~e** *adj.*

dissimilitude *f.* lipsă de similitudine, neasemănare.

dissimula/teur, -trice *m.f.*, *adj.* (om) prefăcut, ascuns, nesincer.

dissimulation *f.* disimulare, prefăcătorie, nesinceritate.

dissimuler I. *vt.* a disimula, a ascunde, a tăinui. **II.** *vr.* a se preface. — **dissimulé,** **~e** *adj.*

dissipa/teur, -trice *m.f.*, *adj.* (om) cheltuitor, risipitor; mînă spartă.

dissipation *f.* **1.** risipire, împrăştiere. **2.** risipă, cheltuială nechibzuită. **3.** *(fig.)* neatenţie, distragere.

dissipé, **~e** *adj.* distras, distrat, împrăştiat, neatent.

dissiper I. *vt.* **1.** a risipi, a împrăştia; *(fig.)* ~ *les soupçons* a împrăştia bănuielile. **2.** a risipi, a cheltui fără chibzuială. **II.** *vr.* **1.** a se împrăştia. **2.** a nu fi în stare de o muncă susţinută.

dissociation *f.* *(chim.)* disociere, disociaţie.

dissocier *vt.* **1.** *(chim.)* a disocia. **2.** *(fig.)* a separa, a despărţi. — **dissocié,** **~e** *adj.*

dissoluble *adj.* *(chim.)* dizolvabil, disolubil.

dissolution *f.* **1.** *(chim.)* dizolvare. **2.** *(fig.)* descompunere, destrămare.

dissolvant, **~e I.** *adj.* **1.** dizolvant. **2.** *(fig.)* nimicitor, distrugător. **II.** *m.* *(chim.)* dizolvant.

dissonance *f.* **1.** *(muz., gram.)* disonanţă. **2.** stridenţă; dezacord.

dissonant, -e *adj.* disonant, neplăcut la ureche.

dissoudre I. *vt.* **1.** *(chim.)* a dizolva. **2.** *(fig.)* a dizolva, a desfiinţa, a suprima; ~ *un parti* a dizolva, a desfiinţa un partid. **3.** *(fig.)* a anula // ~ *un mariage* a desface o căsătorie. **II.** *vr.* **1.** *(chim.)* a se dizolva. **2.** *(fig.)* a se transforma, a se preface (în). **3.** *(fig.)* a-şi pierde vigoarea. — **dissous, -oute** *adj.*

dissuader *vt.* a face (pe cineva) să-şi schimbe hotărîrea.

dissuas/if, -ive *adj.* *(despre argumente)* care te face să-ţi schimbi hotărîrea.

dissuasion *f.* **1.** insistenţă (pe lîngă cineva) pentru a-şi schimba hotărîrea. **2.** *(pol., mil.)* descurajare.

dissyllabe, dissyllabique, *adj.* bisilabic.

dissimétrie *f.* asimetrie, lipsă de simetrie. — **dissimétrique** *adj.*

distance *f.* distanţă; *de* ~ *en* ~ din distanţă în distanţă, din loc în loc; *à* ~ la distanţă.

distancer *vt.* **1.** a distanţa, a lăsa în urmă. **2.** a întrece, a depăşi.

distant, **~e** *adj.* **1.** depărtat, la distanţă (de). **2.** *(fig.)* distant, rezervat; rece.

distillat [—ti-la] *m.* (produs) distilat.

distillateur [—ti-la—] *m.* distilator.

distillation [—ti-la—] *f.* **1.** distilare. **2.** *(fig.)* chintesenţă.

distiller [—ti-le] *vt.* a distila. — **distillé,** **~e** *adj.*

distillerie [—ti-lə—] *f.* distilerie.

distinct, **~e** [—tɛ̃:kt] *adj.* **1.** distinct, deosebit. **2.** *(fig.)* clar, precis. — **distinctement** *adv.*

distinct/if, -ive *adj.* distinctiv; caracteristic.

distinction *f.* **1.** distincţie, deosebire; *sans* ~ fără distincţie, fără deosebire. **2.** distincţie, fineţe, eleganţă. **3.** distincţie, cinste (acordată cuiva).

distingué, **~e** *adj.* **1.** distins; elegant; fin. **2.** remarcabil; eminent; *écrivain* ~ scriitor remarcabil.

distinguer I. *vt.* **1.** a distinge, a desluşi, a vedea clar. **2.** a face distincţie, a deosebi; a diferenţia. **II.** *vr.* a se distinge, a se evidenţia.

distique *m.* *(metr.)* distih.

distordre *vt.* a răsuci, a deforma prin răsucire. — **distors,** **~e** *adj.*

distorsion *f.* **1.** răsucire. **2.** *(fiz.)* distorsiune.

distraction *f.* **1.** distracţie, amuzament. **2.** distracţie, neatenţie, neluare-aminte. **3.** furt, sustragere.

distraire I. *vt. vr.* **1.** a (se) distra; a (se) amuza. **2.** *(fig.,* **+ de)** a (se) deranja (de la), a (se) îndepărta (de la). **II.** *vt.* a sustrage, a fura.

distrait, **~e** *adj.*, *m.f.* (om) distrat, neatent. — **distraitement** *adv.*

distrayant, **~e** *adj.* distractiv, amuzant.

distribuer *vt.* a distribui; a repartiza. — **distribué,** **~e** *adj.*

distribu/teur, -trice *m.f.* distribuitor.

distribut/if, -ive *adj.* distributiv.

distribution *f.* **1.** distribuire; repartizare. **2.** *(tehn.)* distribuţie. **3.** aranjament, dispoziţie.

district *m.* district, ţinut.

dit, **~e I.** *adj.* **1.** zis, spus; *proprement* ~ propriu-zis; *autrement* ~ altfel spus, cu alte cuvinte; *bientôt* ~ uşor de spus; *(ceci) soit* ~ *en passant* în treacăt fie zis. **2.** zis, stabilit, hotărît; *aussitôt* ~, *aussitôt fait!* zis şi făcut! **3.** zis, (de)numit. **II.** *m.* *(lit.)* cuvînt, maximă, învăţătură.

dithyrambe *m.* *(lit.)* ditiramb.

dithyrambique *adj.* **1.** ditirambic. **2.** *(fig.)* elogios. **3.** *(fam.)* sforăitor.

diurétique *adj.*, *m.* *(med.)* diuretic.

diurn/al, **~e** *(m. pl. -aux)* *adj.* cotidian.

diurne *adj.* **1.** diurn; de (o) zi. **2.** *(zool.)* efemer.

divaga/teur, -trice *adj.* care divaghează.

divagation *f.* **1.** *(geogr.)* ieşire din matcă (a unui rîu). **2.** *(la pl.)* divagare; divagaţie, digresiune.

divaguer *vi.* **1.** *(despre rîuri)* a ieşi din matcă. **2.** *(fig.)* a divaga, a se abate de la subiect.

divan *m.* divan, canapea.

divergence *f.* divergenţă; deosebire (de păreri), dezacord.

divergent, ~**e** *adj.* divergent; opus; deosebit.

diverger *vi.* a se deosebi, a fi în dezacord.

divers, [—vɛːr] ~**e** *adj.* **1.** divers, diferit, variat, felurit; *faits* ~ (fapte) diverse. **2.** *(la pl., precedă substantivul)* unii, anumiţi; ~*es personnalités* anumite personalităţi. — **diversement** *adv.*

diversification *f.* diversificare.

diversifier *vt.* **1.** a diversifica. **2.** a varia, a schimba. — **diversifié,** ~**e** *adj.*

diversion *f.* **1.** *(mil., pol.)* diversiune. **2.** *(fig.)* diversiune, distragere.

diversité *f.* **1.** diversitate, varietate. **2.** *(fig.)* diferenţă, deosebire.

divertir I. *vt.* a distra, a amuza. **II.** *vr.* a se distra, a se amuza; a se veseli. — **diverti,** ~**e** *adj.*

divertissant, ~**e** *adj.* distractiv, amuzant.

divertissement *m.* divertisment, amuzament, distracţie.

dividende *m.* **1.** *(mat.)* deîmpărţit. **2.** *(fin.)* divident.

divin, ~**e** *adj.* **1.** divin, dumnezeiesc. **2.** excelent; minunat, admirabil. — **divinement** *adv.*

divina/teur, -trice *m.*, *f.* ghicitor, prezicător.

divination *f.* ghicire, prezicere.

divinatoire *adj.* *baguette* ~ baghetă magică.

divinisation *f.* divinizare.

diviniser *vt.* a diviniza. — **divinisé,** ~**e** *adj.*

divinité *f.* divinitate.

diviser *vt.* **1.** a împărţi, a divide. **2.** *(fig.)* a învrăjbi. — **divisé,** ~**e** *adj.*

diviseur *m.* *(mat.)* împărţitor; divizor.

divisibilité *f.* *(mat.)* divizibilitate.

divisible *adj.* *(mat.)* divizibil.

division *f.* **1.** divizare; împărţire, fragmentare. **2.** *(mat.)* împărţire. **3.** secţie (administrativă). **4.** *(mil.)* divizie. **5.** *(fig.)* dezbinare; vrajbă.

divisionnaire *adj.* *(mil., fin.)* divizionar.

divorce *m.* **1.** divorţ. **2.** *(fig.)* ruptură.

divorcer *vi.* **1.** a divorţa. **2.** *(fig., +* **d'avec***)* a rupe (cu), a renunţa (la). — **divorcé,** ~**e** *adj., m.f.*

divulgation *f.* divulgare.

divulguer *vt.* a divulga, a da în vileag. — **divulgué,** ~**e** *adj.*

dix I. *num. card.* zece. **II.** *num. ord.* al zecelea, a zecea. **III.** *m.* **1.** (cifra) zece. **2.** *(la cărţi de joc)* decar.

dix-huit I. *num. card.* optsprezece. **II.** *num. ord.* al optsprezecelea, a optsprezecea.

dix-huitième *num. ord.* *(le, la* ~*)* al optsprezecelea, a optsprezecea.

dixième *num. ord.* *(le, la* ~ *)* al zecelea, a zecea.

dix-neuf I. *num. card.* nouăsprezece. **II.** *num. ord.* al nouăsprezecelea, a nouăsprezecea.

dix-neuvième *num. ord.* *(le, la* ~*)* al nouăsprezecelea, a nouăsprezecea.

dix-sept I. *num. card.* şaptesprezece. **II.** *num. ord.* al şaptesprezecelea, a şaptesprezecea.

dix-septième *num. ord.* *(le, la* ~*)* al şaptesprezecelea, a şaptesprezecea.

dizaine *f.* grup de (vreo) zece.

do *m. invar.* *(muz.)* do.

docile *adj.* docil, supus, blînd. — **docilement** *adv.*

docilité *f.* docilitate, supunere, blîndeţe.

dock [dɔk] *m.* *(mar.)* doc.

docker [dɔkɛr] *m.* *(mar.)* docher.

docte *adj., m.* (om) doct, învăţat, erudit, savant. — **doctement** *adv.*

docteur *m.* **1.** doctor, medic. **2.** doctor în ştiinţe.

doctor/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* *adj.* *(ir.)* doctoral, afectat, pedant, grav. — **doctoralement** *adv.*

doctorat *m.* **1.** doctorat. **2.** titlu de doctor.

doctoresse *f.* doctoriţă.

doctrinaire *adj.* doctrinar.

doctrine *f.* doctrină.

document *m.* document.

documentaire I. *adj.* documentar. **II.** *m.* (film) documentar.

documentaliste *m.* lucrător în domeniul documentării, documentarist.

documentariste *m.* autor de (filme) documentare, documentarist.

documentation *f.* documentare, documentaţie.

documenter *vt.* *vr.* a (se) documenta.

dodelinement *m.* legănare (a capului).

dodeliner I. *vt.* a legăna. **II.** *vi.* (+ **de**) a clătina; ~ *de la tête* a-şi legăna capul. **III.** *vr.* a se legăna.

dodo *interj.* *(în limbajul copiilor)* nani; *faire* ~ a face nani.

dodu, ~**e** *adj.* *(fam.)* grăsun, dolofan.

dogmatique I. *adj.* dogmatic. **II.** *m.* adept al dogmatismului. **III.** *f.* dogmatică. — **dogmatiquement** *adv.*

dogmatisme *m.* *(fil.)* dogmatism.

dogme *m.* dogmă.

dogue *m.* (cîine) mops, buldog // *(fam.)* *humeur de* ~ afaniseală.

doigt [dwa] *m.* deget; *à deux* ~*s de…* **a.** la două degete de…; **b.** în apropiere de…, la un pas de…; *un* ~ *de…* un deget de…, un pic, puţin; *se mordre les* ~*s* a-şi muşca degetele, a se căi amarnic; *avoir dans les* ~*s* a şti ca pe apă; *mettre son* ~ *au feu* a pune mîna în foc, a garanta; *mettre le* ~ *sur* a ghici, a o nimeri.

doigté [dwa~] *m.* **1.** *(muz.)* digitaţie. **2.** *(fig.)* abilitate.

doit *m.* *(fin.)* debit, pasiv.

doléances *f. pl.* doleanţe, plîngeri, deziderate.

dolent, ~**e** *adj.* plîngăreţ; tînguitor, trist, jalnic.

dollar *m.* *(ec., fin.)* dolar.

dolman *m.* *(mil.)* dolman.

dolmen [—men] *m.* dolmen.

domaine *m.* **1.** domeniu, bun imobiliar. **2.** latifundiu, moşie. **3.** domeniu, sector (de activitate).

dôme *m.* **1.** dom; catedrală. **2.** *(fig.)* boltă; ~ *de verdure* boltă de verdeaţă.

domestication *f.* domesticire.

domesticité *f.* **1.** starea de servitor. **2.** servitorime.

domestique I. *adj.* **1.** casnic. **2.** domestic; domesticit. **II.** *m.f.* servitor. **III.** *m.* *(cu sens colectiv)* personal casnic // *(fam.)* *le petit* ~ familia.

domestiquer *vt.* a domestici.

domicile *m.* domiciliu; *à* ~ la domiciliu, acasă.

domiciliaire *adj.* *(jur.)* domiciliar; *perquisition* ~ percheziţie domiciliară.

domicilier I. *vt.* a domicilia. **II.** *vr.* *(jur.)* a se stabili, a-şi fixa domiciliul. — **domicilié, ~e** *adj.*

dominant, ~e I. *adj.* dominant; predominant; principal. **II.** *f.* dominantă, trăsătură majoră.

domina/teur, -trice *adj.* dominator, autoritar.

domination *f.* **1.** dominare; dominaţie, stăpînire. **2.** influenţă, ascendent.

dominer I. *vt. vi.* a domina; a stăpîni. **II.** *vr.* *(fig.)* a se stăpîni, a se reţine.

dominicain, ~e *m.f., adj.* *(rel.)* dominican.

dominic/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* duminical, de duminică.

dominion *m.* *(pol.)* dominion.

domino *m.* **1.** (costum de) domino. **2.** *(la pl.)* joc de domino.

dommage *m.* pagubă; daună; stricăciune // *c'est ~* (este) păcat, (este) regretabil; *(jur.)* *~s et intérêts* despăgubiri.

domp/tage, domptement *m.* îmblînzire.

dompter [dɔ̃~] **I.** *vt.* **1.** a subjuga, a supune. **2.** a îmblînzi (fiare). **3.** *(fig.)* a înfrîna, a stăpîni. **II.** *vr.* *(fig.)* a se înfrîna; a se stăpîni.

dompt/eur, -euse [dɔ̃~] *m.f.* îmblînzitor (de fiare); dresor.

don *m.* **1.** dar, cadou. **2.** *(fig.)* aptitudine, talent. **3.** *(rel.)* prinos, ofrandă. **4.** *(jur.)* donaţie.

donataire *m.f.* *(jur.)* donatar.

dona/teur, -trice *m.f.* *(jur.)* donator.

donation *f.* *(jur.)* donaţie.

donc *conj.* deci, aşadar, prin urmare // *allons ~!* nu-i posibil! *dis ~!* **a.** ia spune! **b.** ia ascultă.

donjon *m.* *(ist.)* donjon.

donné, ~e I. *adj.* **1.** dat; *étant ~ (que)...* dat fiind (că)... **2.** acordat; atribuit; consacrat. **3.** *(despre piese de teatru)* jucat, reprezentat. **4.** determinat, stabilit; *temps ~* timp determinat. **II.** *f.* *(la pl.)*date, fapte stabilite (ştiinţific).

donner I. *vt.* **1.** a da; *~ un coup d'épaule* a da o mînă de ajutor, a pune umărul; *~ le jour, ~ la vie* a naşte, a da naştere. *~ raison* a da dreptate; *~ sa parole* **a.** a-şi da cuvîntul; **b.** a-şi da consimţămîntul. **2.** *(agr.)* a produce // *~ des lois* a stabili legi; *~ son temps* a-şi consacra timpul; *je vous le donne en dix (cent)* mă prind (că nu ghiceşti); *~ la chasse (à)* a urmări (pe). **II.** *vi.* **1.** *(agr.)* a produce. **2.** (+ **de**) a da, a lovi (cu). **3.** (+ **sur**) a se repezi, a se năpusti (la). **4.** a cădea (în). **5.** (+ **sur**) a da (peste); a găsi // *~ dedans* a intra, a cădea mesa; *~ sur les nerfs* a călca pe nervi. **III.** *vr.* **1.** a se dărui. **2.** a se transmite // *se ~ de la peine* a se osteni, a-şi da osteneală (să); *se ~ le mot* a se înţelege, a cădea la învoială (cu cineva); *(fam.)* *se ~ l'air* **a.** a pleca (departe); **b.** a se emancipa; *se ~ du mouvement* a face mişcare; *s'en ~ à cœur joie* a se bucura din tot sufletul.

donn/eur, -euse *m.f.* *(med.)* *~ de sang* donator de sînge.

dont *pron. rel.* **1.** al cărui, a cărui. **2.** despre care, despre ce; *voici ce ~ il s'agit* iată despre ce este vorba. **3.** din care, de la care. **4.** *(înv.)* de unde. **5.** în care; *du rythme ~ il va...* în ritmul în care merge... **6.** pe care.

donzelle *f.* *(peior.)* damicelă, damă.

dopage *m.* dopare, dopaj.

doper *vt.* a dopa.

doping [-piŋ] *m.* dopare, dopaj.

dorage *m.* aurire; aurit.

dorénavant *adv.* de acum înainte, pe viitor.

dorer I. *vt.* **1.** a auri; a polei (cu aur). **2.** *(fig.)* a prezenta într-o lumină favorabilă // *~ la pilule* a face hapul mai uşor de înghiţit. **II.** *vr.* a se auri. — **doré, ~e** *adj.*

dor/eur, -euse *m.f.* aurar.

dorique *adj.* *(arhit.)* doric.

dorlotement *m.* alintare; răsfăţ.

dorloter I. *vt.* a alinta, a răsfăţa. **II.** *vr.* a se răsfăţa, a se menaja. — **dorloté, ~e** *adj.*

dormant, ~e I. *adj.* **1.** *(despre ape)* stătător; domol. **2.** *(tehn.)* fix, imobil. **II.** *m.* *(constr.)* toc (de fereastră, de uşă).

dorm/eur, -euse I. *adj., m.f.* (om) somnoros. **II.** *f.* dormeză.

dormir I. *vi.* **1.** a dormi; *~ (tout) debout* a dormi de-a-n-picioarele, a fi frînt de oboseală. **2.** a moţăi, a dormita // *faire des contes à ~ debout* a spune (a îndruga) moşi pe groşi. **II.** *vt.* a dormi; *~ son dernier sommeil* a dormi somnul de veci.

dormit/if, -ive *adj., m.* somnifer.

dors/al, ~e *(m.pl. -aux)* **I.** *adj.* *(anat.)* dorsal // *épine ~e* şira spinării. **II.** *f.* *(iht.)* înotătoare dorsală.

dortoir *m.* dormitor (comun).

dorure *f.* **1.** aurire, poleire cu aur. **2.** (falsă) strălucire.

dos *m.* **1.** spate; spinare; *être sur le ~* **a.** a sta pe spate; **b.** a zăcea la pat, a fi bolnav; *être sur le ~ de qn.* **a.** a trăi pe spinarea cuiva; **b.** a urmări, a hărţui (pe cineva). **2.** spate, spătar, spetează. **3.** spate, parte din spate; *habit déchiré dans le ~* haină ruptă în spate. **4.** dos, revers, verso; *~ de la main* dosul palmei; *voir au ~* vezi verso, întoarce pagina // *avoir bon ~* a ţine la tăvăleală; *(fam.)* *avoir plein le ~* a fi sătul pînă în gît.

dosage *m.* dozare; dozaj.

dose *f.* doză.

doser *vt.* a doza; a proporţiona (doza). — **dosé, ~e** *adj.*

doseur *m.* *(tehn.)* dozator.

dossier^1 *m.* spătar, spetează, rezemătoare.

dossier^2 *m.* **1.** dosar, totalitatea actelor scrise (adunate la un loc). **2.** dosar, învelitoare de carton.

dot [dɔt] *f.* dotă; zestre.

dot/al, ~e *adj.* dotal, de zestre.

dotation *f.* dotare, utilare, echipare (cu cele necesare).

doté, ~e *adj.* **1.** înzestrat (de natură), dotat. **2.** *(despre întreprinderi, uzine)* utilat.

doter *vt.* **1.** a dota, a da dotă. **2.** a utila, a echipa (cu cele necesare).

douaire *m.* parte de avere lăsată soţiei de soţul decedat.

douairière *f.* *(ist.)* văduvă dintr-o familie nobilă.

douane *f.* **1.** vamă. **2.** taxe vamale.

douani/er, -ère I. *adj.* vamal. **II.** *m.* vameş.

doublage *m.* **1.** dublare; îndoire, punere în două. **2.** dublaj. **3.** *(mar.)* căptuşire, ferecare.

double I. *adj.* dublu, îndoit; *consonne ~* consoană dublă, repetată; *à ~ sens* cu dublu înţeles (sens), echivoc. **II.** *adv.* dublu; *au ~* **a.**

dublu, îndoit; **b.** cu mult mai mult; *en* ~ în dublu (exemplar). **III.** *m.* **1.** *(art.)* dublul, îndoitul (unei cantități, unei sume). **2.** duplicat. **3.** copie, reproducere. **4.** dublet. **5.** *(sport)* (joc) dublu.

doublé, ~**e I.** *adj.* dublat; dublu. **II.** *m.* duble, metal suflat (cu aur sau argint).

doublement I. *m.* dublare; îndoire. **II.** *adv.* **1.** dublu, de două ori. **2.** în două feluri.

doubler I. *vt.* **1.** a dubla, a îndoi. **2.** a pune în două; ~ *le fil* a pune ața în două. **3.** a îndoi, a împături în două. **4.** a dubla, a căptuși (o haină). **5.** a depăși, a trece de; *(fig.)* ~ *le cap* a trece hopul; ~ *le pas* a iuți pasul; ~ *une classe* a repeta o clasă, a rămîne repetent. **II.** *vi.* **(+ de) 1.** a deveni de două ori mai mare, a se dubla. **2.** a mări, a spori. **3.** *(despre automobile)* a depăși.

doublet *m.* **1.** duble, imitație de piatră prețioasă. **2.** dublă (la table). **3.** dublet, al doilea exemplar (al unui obiect).

doublure *f.* **1.** dublură, căptușeală. **2.** *(la teatru)* dublură.

douce *adj.*, *f.* v. **doux.**

douceâtre *adj.* **1.** dulceag. **2.** *(fig.)* fad.

doucement *adv.* **1.** încet, încetișor. **2.** ușor; ușurel; domol. **3.** blînd, cu blîndețe; cu calm. **4.** *(fig.)* pe ascuns; pe înfundate.

doucer/eux, -euse *adj.* **1.** dulceag. **2.** *(fig.)* mieros; prefăcut. — **doucereusement** *adv.*

doucet, ~**te** *adj.* *(fam.)* dulcișor.

douceur *f.* **1.** dulceață, gust dulce. **2.** *(fig.)* plăcere, desfătare. **3.** blîndețe; *en* ~ **a.** cu blîndețe; **b.** încetișor, fără grabă; **c.** cu calm; **d.** cu menajamente. **4.** indulgență; bunăvoință; *traiter avec* ~ a trata cu indulgență. **5.** *(metal.)* maleabilitate; ductilitate. **6.** *(la pl.)* dulciuri, zaharicale. **7.** *(la pl.)* amabilități; vorbe dulci.

douche *f.* **1.** (instalație de) duș. **2.** jet de apă.

doucher I. *vt.* *vr.* a face duș. **II.** *vt.* *(fam.)* a tăia elanul, entuziasmul cuiva.

douch/eur, -euse *m.f.* băieș.

doucir *vt.* a șlefui (oglinzi, metale). — **douci,** ~**e** *adj.*

doucissage *m.* șlefuire (a oglinzilor, metalelor).

doué, ~**e** *adj.* *(despre oameni)* înzestrat de natură, talentat, dotat.

douille *f.* ~ *de lampe* dulie.

douillet, ~**te I.** *adj.* **1.** moale, molcuț. **2.** delicat, gingaș. **3.** *(fig.)* (prea) simțitor, (prea) sensibil. **II.** *f.* pufoaică, haină vătuită. — **douillettement** *adv.* **(I).**

douleur *f.* **1.** durere. **2.** *(fig.)* suferință morală.

doulour/eux, -euse *adj.* dureros. — **douloureusement** *adv.*

doute *m.* **1.** îndoială, dubiu, nesiguranță; *être en* ~ a sta la îndoială, a șovăi; *hors de* ~ în afară de orice îndoială, incontestabil, de netăgăduit; *sans* ~ fără îndoială, negreșit. **2.** bănuială // *avoir des* ~*s sur*... a bănui..., a se îndoi de...

douter I. *vi.* a se îndoi // ~ *de qn* a suspecta pe cineva. **II.** *vr.* **(+ de)** a bănui; a presimți; *je ne m'en serais jamais douté de*... niciodată n-aș fi bănuit să... // *(fam.)* *ne pas se* ~ *de* a nu avea habar de.

dout/eux, -euse *adj.* **1.** îndoielnic, nesigur. **2.** echivoc, ambiguu; dubios.

douve *f.* doagă.

doux, douce I. *adj.* **1.** dulce. **2.** *(fig.)* plăcut, agreabil. **3.** *(despre somn)* liniștit, calm, odihnitor. **4.** *(despre terenuri, scări)* înclinat puțin, cu pantă mică. **5.** *(despre climă, agenți fizici)* moderat, blînd. **6.** *(despre metale)* maleabil. // *en douce* pe tăcute; pe neobservate; *feu* ~ foc moale, domol; *(fam.)* *se la couler douce* **a.** a-și face viața plăcută; **b.** a nu-și face sînge rău, a nu se sinchisi; *vin* ~ must. **II.** *m.* *(fam.)* băutură dulce. **III.** *adv.* ușurel, încetișor // *en douce* fără zgomot, fără zarvă; cu discreție, pe tăcute.

douzaine *f.* **1.** duzină; *à la* ~ de duzină. **2.** (interval, cantitate de) circa, vreo douăsprezece; *s'absenter une* ~ *de jours* a lipsi vreo douăsprezece zile.

douze I. *num. card.* doisprezece. **II.** *num. ord.* *(fam.)* al doisprezecelea, a douăsprezecea.

douzième *num. ord.* *(le, la* ~*)* al doisprezecelea, a douăsprezecea.

doyen, ~**ne** *m.f.* decan (al unei facultăți).

drachme [drakmə] *f.* *(ec., fin.)* drahmă.

draconien, ~**ne** *adj.* *(despre legi)* draconic, foarte aspru.

dragage *m.* *(tehn.)* dragaj; dragare.

dragée *f.* **1.** drajeu. **2.** pilulă, hap; *(fig.)* *avaler la* ~ a înghiți (hapul), a înghiți gălușca.

drageoir *m.* bomboniera (pentru drajeuri).

drageon *m.* *(bot.)* lăstar.

dragline [—glinə] *m.* draglină.

dragon¹ *m.* **1.** *(mit.)* dragon, balaur. **2.** *(zool.)* dragon. **3.** *(fig.)* paznic sever.

dragon² *m.* *(ist., mil.)* dragon, soldat de cavalerie.

drague *f.* *(tehn.)* dragă.

draguer *vt.* a draga.

dragueur *m.* dragor, mînuitor de dragă // ~ *de mines* dragor, navă de deminare.

drain *m.* *(tehn., med.)* dren.

drainage *m.* *(tehn., med.)* drenaj, drenare.

drainer *vt.* *vr.* *(tehn., med.)* a (se) drena. — **drainé,** ~**e** *adj.*

draineur *m.* *(tehn.)* specialist în drenaj.

draisine *f.* *(c.f.)* drezină.

dramatique I. *adj.* **1.** dramatic; *auteur* ~ autor dramatic. **2.** *(fig.)* dramatic, zguduitor. **II.** *m.* *(art.)* genul dramatic. — **dramatiquement** *adv.*

dramatiser *vt.* a dramatiza; *(fig.)* ~ *un événement* a dramatiza, a exagera o întîmplare.

dramaturge *m.* autor dramatic, dramaturg.

dramaturgie *f.* dramaturgie.

drame *m.* **1.** dramă. **2.** *(fig.)* dramă, întîmplare nenorocită.

drap *m.* **1.** postav. **2.** cearșaf // *être dans de beaux* ~*s* a fi la ananghie.

drapé *m.* cută, fald.

drapeau *m.* steag, drapel.

drapement *m.* drapare.

draper I. *vt.* **1.** a drapa. **2.** a aranja artistic în cute (un material). **II.** *vr.* **1. (+ de)** a se drapa, a se îmbrăca (cu). **2.** *(fig.)* **(+ dans)** a se fuduli (cu), a face paradă (de). — **drapé,** ~**e** *adj.*

draperie *f.* draperie.

drastique *adj.* drastic.

drêche *f.* borhot.

drelin *m.* *(fam.)* țîrîit, zbîrnîit (de sonerie).

dressage *m.* **1.** ridicare, înălțare. **2.** *(tehn.)* montare, instalare. **3.** dresare; dresaj (de animale).

dressement *m.* întocmire, redactare, dresare (a unei liste, a unui act).

dresser I. *vt.* **1.** a ridica, a înălța; a face să stea drept. **2.** a monta, a instala; ~ *une tente* a monta un cort. **3.** a redacta, a întocmi; ~ *un plan* a întocmi un plan; *(jur.)* ~ *un procès-verbal* a dresa un proces verbal. **4.** a dresa (animale). **5.** *(fam.)* a instrui, a forma (personal de serviciu, elevi, soldați). **6.** *(fig.,* + **contre)** a întărîta, a asmuți (împotriva) // ~ *le couvert* a aranja, a pune masa; ~ *l'oreille (ses oreilles) (fam.)* a trage cu urechea; ~ *le lit* a face patul. **II.** *vr.* **1.** a se ridica, a se înălța. **2.** (+ **contre**) a se răzvrăti, a se răscula (împotriva) // *sentir ses cheveux se* ~ *sur la tête* a simți cum i se face părul măciucă în cap de groază. — **dressé,** ~**e** *adj.* **(I 2, 4, 5).**

dress/eur, -euse *m.f.* dresor (de animale).

dressoir *m.* etajeră (pentru veselă).

dribbler *vi.* *(sport)* a dribla.

dribbling *m.* *(sport)* dribling; driblare.

drift *m.* *(geol.)* morenă.

drille [drijə] *f.* burghiu.

drive [draiv] *m.* *(sport)* draiv.

drogue *f.* **1.** medicament, leac. **2.** drog, stupefiant. **3.** *(la pl.)* chimicale.

droguer *vt. vr.* **1.** a (se) îndopa cu droguri, cu medicamente. **2.** a (se) droga. — **drogué,** ~**e** *adj., m.f.*

droguerie *f.* **1.** drogherie. **2.** droguri.

droguiste *m.* droghist.

droit¹ *m.* **1.** drept; *de (plein)* ~ de drept, în mod (cu totul) legitim; firesc; *être en* ~ *de...* a avea dreptul să...; *à qui de* ~ celui în drept. **2.** drept, știința dreptului. **3.** impozit, taxă; ~*s de douane* taxe vamale // *à bon* ~ pe bună dreptate; cu drept cuvînt.

droit², ~**e I.** *adj.* **1.** drept; *en ligne* ~*e, en* ~*e ligne* **a.** în linie dreaptă; **b.** direct. **2.** *(despre lucruri)* drept, vertical. **3.** drept, din dreapta; *(fam.) être le bras* ~ *de qn.* a fi mîna dreaptă a cuiva // *esprit* ~ fire francă, loială. **II.** *adv.* drept, direct; *aller* ~ *au but* a merge drept la țintă. **III.** *f.* **1.** *(art.)* dreapta; *à* ~*e* la dreapta, pe mîna dreaptă. **2.** *(mil.)* flancul drept. **3.** mîna dreaptă. **4.** *(geom.)* dreaptă. **5.** *(la box)* directă. — **droitement** *adv.* **(I).**

droiti/er, -ère *m.f.* dreptaci.

droiture *f.* (spirit de) dreptate, echitate.

drolatique *adj.* **1.** caraghios, năstrușnic. **2.** recreativ.

drôle *adj.* **1.** caraghios, nostim; comic. **2.** *(fam.)* ciudat, straniu. — **drôlement** *adv.*

drôlerie *f.* *(fam.)* caraghioslîc; poznă.

drôlet, ~**te** *adj.* amuzant.

dromadaire *m.* *(zool.)* dromader.

dru, ~**e I.** *adj.* **1.** des (ca peria), stufos. **2.** viguros, voinic; *enfant* ~ copil voinic. **II.** *adv.* **1.** des; îndesat; *semer* ~ a semăna des. **2.** cu putere, tare, vîrtos.

drugstore [drœg-] *m.* prăvălioară cu mărfuri variate.

druide *m.* *(ist.)* druid, preot celt. — **druidique** *adj.*

dry [draj] *adj., m. invar.* (vin) sec.

du¹ *art. hot. m. sg. contr.* v. **1. de. 2. le.**

du² *art. partitiv* v. **de (II).**

dû¹ *m.* drept(uri); *réclamer son* ~ a-și cere drepturile.

dû², ~**e** *adj.* datorat; *impôts* ~*s* impozite datorate // *en bonne et* ~*e forme* redactat după toate formele legale.

dualisme *m.* *(fil., pol.)* dualism. — **dualiste** *adj., m.*

dualité *f.* *(fil.)* dualitate.

dubitat/if, -ive *adj.* dubitativ, care exprimă îndoială. — **dubitativement** *adv.*

duc *m.* **1.** duce. **2.** *(ornit.)* buhă.

ducat *m.* ducat, monedă de aur.

duché *m.* ducat, ținut stăpînit de un duce.

duchesse *f.* ducesă; soție de duce.

ductile *adj.* **1.** *(despre metale)* ductil. **2.** *(fig.)* suplu, maleabil.

ductilité *f.* **1.** *(fiz.)* ductilitate. **2.** *(fig.)* suplețe, maleabilitate.

duel *m.* **1.** duel. **2.** *(fig.)* luptă.

duelliste *m.* duelist, duelgiu.

dulcinée *f.* *(fam.)* dulcinee, iubită.

dûment *adv.* cum se cuvine; cu forme în regulă.

dumping [doem-piŋ] *m.* *(com.)* dumping.

dune *f.* *(geol., geogr.)* dună.

duo *m.* *(muz.)* duo, duet.

duodénite *f.* *(med.)* duodenită.

duodénum [—ɔm] *m.* *(anat.)* duoden.

dupe *adj. invar., m.f.* păcălit, tras pe sfoară.

duper *vt.* a păcăli, a trage pe sfoară.

duperie *f.* păcăleală.

dup/eur, -euse *m.f.* potlogar, pungaș.

duplex *m.* *(tele.)* duplex.

duplicata *m. invar.* duplicat; copie.

duplicateur *m.* *(tehn.)* multiplicator.

duplication *f.* duplicare; dublare.

duplicité *f.* duplicitate; fățărnicie.

duquel *pron. relat. m. sg. contr.* v. **lequel.**

dur, ~**e I.** *adj.* **1.** tare; *œuf* ~ ou tare, răscopt; *(fig.) avoir l'oreille* ~*e* a fi tare de o ureche; *avoir la tête* ~*e* **a.** a fi tare de cap; **b.** a fi încăpățînat. **2.** dificil, greu; *(fig.) vie* ~*e* **a.** viață grea; **b.** viață austeră. **3.** *(despre oameni, atitudini)* dur, aspru; sever // *rendre la vie* ~*e à qn.* a face (cuiva) zile amare, zile fripte. **II.** *adv.* **1.** (din) greu; *travailler* ~ a munci din greu. **2.** cu vigoare, cu energie. — **durement** *adv.* **(I 3).**

durabilité *f.* durabilitate, trăinicie.

durable *adj.* **1.** durabil, trainic. **2.** stabil, constant. — **durablement** *adv.*

durant *prep.* în timpul; tot timpul; ~ *l'été* tot timpul verii.

durcir *vt. vr.* **1.** a (se) întări, a (se) solidifica. **2.** *(fig.)* a (se) înăspri. — **durci,** ~**e** *adj.*

durcissement *m.* **1.** întărire, solidificare. **2.** *(fig.)* înăsprire; ~ *des relations* înăsprire, încordare a relațiilor.

durée *f.* durată // *(fam.) être de* ~ a ține la tăvăleală, a fi rezistent.

durer *vi.* **1.** a dura, a ține. **2.** *(despre vinuri, alimente)* a dura, a rezista; a se conserva. **3.** a îndura, a suporta; ***ne pouvoir* ~ *de (à)...*** a nu mai putea suporta să... // ***ne pouvoir* ~ *dans sa peau*** a arde de nerăbdare; ***ne pouvoir* ~ *en place*** a fi neliniștit; a nu sta locului; ***faire* ~** a prelungi.

duret, ~te *adj.* *(fam.)* tărișor, tăricel; cam tare.

dureté *f.* **1.** tărie, duritate. **2.** *(fig.)* asprime. **3.** *(la pl.)* vorbe grele.

durillon *m.* bătătură (la picior).

duvet *m.* **1.** tulei (la păsări). **2.** tulei, fir de păr abia crescut (în barbă). **3.** sac de dormit din puf. **4.** puf (la fructe).

duvet/eux, -euse *adj.* **1.** pufos; plin de puf. **2.** ca puful.

duvetine *f.* *(text.)* diftină.

dynamique I. *adj.* **1.** dinamic. **2.** *(fam.)* energic, întreprinzător. **II.** *f.* dinamică; *la* ~ *du développement économique* dinamica dezvoltării economice. — **dynamiquement** *adv.* **(I).**

dynamisme *m.* **1.** dinamism. **2.** *(fam.)* energie, vitalitate.

dynamitage *m.* dinamitare.

dynamite *f.* dinamită.

dynamiter *vt.* a dinamita. — **dynamité, ~e** *adj.*

dynamo *f.* *(el.)* dinam.

dynastie *f.* dinastie. — **dynastique** *adj.*

dysenterie *f.* *(med.)* dizenterie. — **dysentérique** *adj.*

dyspepsie *f.* *(med.)* dispepsie. — **dyspepsique, dyspeptique** *adj.*

dyssymétrie *f.* lipsă de simetrie. — **dyssimétrique** *adj.*

E

eau *(pl. ~x) f.* **1.** apă; *pêcher en ~ trouble* a pescui în apă tulbure; *faire venir l' ~ à la bouche* a-ți lăsa gura apă. **2.** ape, sclipiri; *diamant d'une belle ~* diamant cu ape, cu sclipiri frumoase // *tout en ~* (scăldat) în lacrimi; *être en ~* a fi tot o transpirație, a fi leoarcă de năduşeală; *~ de Seltz* sifon; *~x ménagères* zoaie, lături; *coup d'épée dans l' ~* eșec, insucces.

eau-de-vie *f.* rachiu // *~ de prunes* țuică.

eau-forte *f.* **1.** *(chim.)* apă tare. **2.** acvaforte; stampă.

eaux-vannes *f. pl.* scurgeri.

ébahir I. *vt. (înv.)* a surprinde, a uimi. **II.** *vr.* a se ului, a rămîne cu gura căscată. — **ébahi, ~e** *adj.*

ébahissement *m.* surprindere, uimire; stupefacție.

ébats *m. pl.* zbenguială // *prendre ses ~* a se zbengui; a se distra.

ébattre *vr.* a se zbengui, a zburda.

ébaubir *vr. (fam.)* a rămîne cu gura căscată (de mirare). — **ébaubi, ~e** *adj.*

ébaubissement *m. (fam.)* mirare (mare), uimire; stupefacție.

ébauchage *m.* **1.** schițare. **2.** *(tehn.)* degroșare. **3.** *(metal.)* eboșare.

ébauche *f.* **1.** schiță. **2.** *(metal.)* eboșă.

ébaucher *vt. vr.* **1.** a (se) schița. **2.** *(fig.)* a (se) contura. — **ébauché, ~e** *adj.* **(1).**

ébauchoir *m. (tehn.)* dăltiță.

ébavurer *vt. (tehn.)* a debavura.

ébène *f.* (lemn de) abanos.

ébènier *m. (bot.)* abanos.

ébéniste *m.* ebenist; tîmplar de mobile (din abanos).

éberluer *vt.* a ului, a înmărmuri. — **éberlué, ~e** *adj.*

éblouir *vt.* **1.** *(despre lumină)* a orbi, a lua ochii. **2.** *(fig.)* a surprinde, a ului // *être ébloui par les apparences* a fi înșelat de aparențe. — **ébloui, ~ e** *adj.*

éblouissant, ~e *adj.* **1.** *(despre lumină, soare)* orbitor. **2.** *(fig.)* minunat, fermecător; *sourire ~* zîmbet fermecător.

éblouissement *m.* **1.** întunecare (momentană) a vederii. **2.** amețeală. **3.** *(fig.)* uimire (admirativă).

éborgner *vt.* a chiorî; *(fam.)* a învineți ochiul (cuiva).

ébouillantage *m.* opărire; opăreală.

ébouillanter *vt. vr.* a (se) opări.

éboulement *m.* **1.** surpare, prăvălire; *~ de terrain* surpare, alunecare de teren. **2.** *(constr.)* ebulment. **3.** surpătură, dărîmătură.

ébouler *vi. vr.* a se surpa, a se nărui; a se prăvăli.

éboulis *m. (geol.)* grohotiș.

ébourgeonnage, ébourgeonnement *m. (hort.)* copilit.

ébouriffant, ~e *adj. (fam.)* extraordinar, nemaipomenit.

ébouriffer *vt.* **1.** a ciufuli. **2.** *(fam.)* a ului, a zăpăci. — **ébouriffé, ~e** *adj.* **(1).**

ébourreuse *f. (agr.)* mașină de dezghiocat.

ébouter *vt.* a reteza, a tăia vîrful.

ébranchoir *m. (hort.)* cosor (cu mîner lung).

ébranlement *m.* **1.** punere în mișcare. **2.** *(fig.)* zdruncinare // *~ nerveux* tulburare nervoasă.

ébranler I. *vt.* **1.** a zgudui, a zdruncina; *(fig.)* a slăbi. **2.** *(fig.)* a tulbura; a impresiona. **II.** *vr.* *(despre vehicule)* a se urni, a se clinti; a se pune în mișcare. — **ébranlé, ~e** *adj.* **(I).**

ébrèchement *m.* ciobire; știrbire.

ébrécher *vt.* a ciobi, a știrbi; *(fam.) ~ son crédit* a-și știrbi, a-și diminua creditul. — **ébréché, ~e** *adj.*

ébréchure *f.* știrbitură, ciobitură.

ébriété *f.* (stare de) ebrietate; beție.

ébrouer *vr.* **1.** *(despre cai)* a sforăi. **2.** *(despre animale domestice)* a strănuta.

ébruitement *m.* răspîndire (de știri, noutăți, secrete).

ébruiter *vt.* a răspîndi (știri, noutăți, secrete).

ébullition *f.* **1.** fierbere, ebuliție; clocot. **2.** *(fig.)* agitație, frămîntare; efervescență.

écacher *vt.* a sfărîma (nuci, alune).

écaille *f.* **1.** *(iht., bot.)* solz. **2.** carapace (de broască țestoasă). **3.** baga. **4.** valvă (de scoică). **5.** coșcoveală (la ziduri).

écailler I. *vt.* a curăța de solzi. **II.** *vr.* *(despre tencuială)* a se coșcovi.

écaill/eux, -euse *adj.* solzos.

écaillure *f.* coșcoveală, scorojeală.

écale *f.* coajă, găoace (la nuci, alune).

écaler *vt.* a dezghioca (nuci, alune). — **écalé, ~e** *adj.*

écalure *f.* peliculă, pieliță (de nucă, alună).

écang *m.* meliță.

écanguer *vt.* a melița.

écarlate *f., adj.* (culoarea) roșu-aprins; stacojiu.

écarquiller *vt.* a depărta (mult) // *~ les yeux* a holba, a căsca ochii; a se zgîi.

écart *m.* **1.** dare (bruscă) la o parte; săritură (salt) într-o parte. **2.** *(mil., tehn.)* abatere. **3.** *(c.f.)* ecartament. **4.** *(fig.)* abatere; digresiune. **5.** distanţă, interval // *se tenir à l'* ~ **a.** a sta deoparte; **b.** a sta în rezervă; *tenir à l'* ~ **a.** a izola; **b.** a feri; *à l'* ~ *de...* departe de...; *(fig.) mettre à l'* ~ a pune deoparte.

écarté, ~**e** *adj.* depărtat; ferit; izolat; *endroit* ~ loc ferit.

écarteler *vt.* **1.** *(ist.)* a sfîrteca. **2.** a împărţi. — **écartelé,** ~**e** *adj.*

écartement *m.* **1.** (în)depărtare; separare. **2.** distanţă, interval. **3.** *(tehn., c.f.)* ecartament.

écarter I. *vt.* **1.** a (în)depărta, a distanţa. **2.** a dispersa. **3.** a abate (de la). **II.** *vr.* a se (în)depărta; a se abate; *s'* ~ *du sujet* a se abate de la subiect.

ecchymose [—ki—] *f.* *(med.)* echimoză; vînătaie.

ecclési/al, ~**e** *(m. pl.- aux)*, **ecclésiastique** *adj.* ecleziastic, bisericesc.

écervelé, ~**e** *adj., m.f.* smintit, descreierat.

échafaud *m.* **1.** eşafod. **2.** *(fig.)* pedeapsă cu moartea.

échafaudage *m.* **1.** eşafodaj, schelă(rie). **2.** *(fam.)* teanc; maldăr. **3.** *(fig.)* înlănţuire de idei (artificial) combinate; *(fam.)* minciuni.

échafauder I. *vi.* a ridica, a construi (o schelă, un eşafodaj). **II.** *vt.* **1.** *(fam.)* a îngrămădi (una peste alta). **2.** *(fig.)* a combina; a întocmi. — **échafaudé,** ~**e** *adj.*

échalas *m.* arac.

échalausser *vt.* *(agr.)* a arăci.

échalier *m.* **1.** pîrleaz. **2.** gard de nuiele.

échancrer *vt.* a răscroi. — **échancré,** ~**e** *adj.*

échancrure *f.* răscroială, răscroitură.

échange *m.* schimb; ~ *avantageux* schimb avantajos; *assurer le libre* ~ a asigura liberul schimb // *en* ~ drept compensaţie; *en* ~ *de...* în locul...

échanger *vt.* a schimba, a face schimb. — **échangé,** ~**e** *adj.*

échangeur *m.* *(tehn.)* schimbător.

échantillon *m.* **1.** mostră, eşantion; model. **2.** *(tehn.)* şablon. **3.** *(fig.)* pildă, exemplu.

échappatoire *f.* *(fam.)* (portiţă de) scăpare; subterfugiu.

échappé, ~**é I.** *adj., m.f.* evadat. **II.** *f.* **1.** *(fig.)* ieşire, portiţă de scăpare. **2.** *(fig.)* escapadă. **3.** (între)deschidere, deschizătură (îngustă). **4.** *(fig.)* clipă, moment.

échappement *m.* **1.** *(auto)* eşapament. **2.** regulator de bătăi (la ceasornice).

échapper I. *vi.* **1.** a scăpa; ~ *par miracle* a scăpa ca prin minune. **2.** (+ **de**) a scăpa, a se salva, a fugi (de); a evada (din). **3.** (+ **à**) a se sustrage. **4.** a lăsa să(-i) scape. **5.** a lăsa să cadă (involuntar). **II.** *vt.* a se feri, a evita; ~ *le danger* a evita pericolul // *l'* ~ *belle* **a.** a scăpa ieftin; **b.** a scăpa ca prin urechile acului. **III.** *vr.* **1.** a evada, a fugi. **2.** *(fam.)* a o şterge, a se furişa // *son dernier espoir s'échappa* ultima speranţă i s-a spulberat.

écharde *f.* aşchie, ţeapă (intrată sub piele).

échardonneuse *f.* *(text.)* maşină de curăţat lîna de scame.

écharnage, écharnement *m.* *(piel.)* fălţuire manuală.

écharnoir *m.* *(piel.)* cuţitoaie.

écharpe *f.* eşarfă // *en* ~ **a.** în bandulieră; **b.** în curmeziş; oblic.

échasse *f.* **1.** piciorong, papainoagă, cataligă. **2.** *(ornit.)* piciorong // *(fam.) monté sur des* ~*s* emfatic; scrobit.

échaudage^1 *m.* **1.** văruit; spoit. **2.** lapte de var (pentru spoit).

échaudage^2 *m.* **1.** opărire. **2.** pălire (a cerealelor).

échaudé *m.* *(culin.)* gogoaşă.

échauder^1 *vt.* a vărui. — **échaudé,** ~**e** *adj.*

échauder^2 *vt. vr.* a (se) opări. — **échaudé,** ~**e** *adj.*

échaudure *f.* opăreală.

échauffant, ~**e** *adj.* **1.** care încălzeşte, care înfierbîntă. **2.** *(fam.)* constipant. **3.** *(fig.)* iritant, enervant.

échauffement *m.* **1.** încălzire; înfierbîntare; *(fig.)* surescitare. **2.** *(agr.)* fermentare, încingere a cerealelor.

échauffer *vt. vr.* **1.** a (se) încălzi, a (se) înfierbînta; *(sport) course à s'échauffer* cursă de încălzire. **2.** *(agr.)* a (se) încinge. **3.** *(fig.)* a (se) aprinde, a (se) anima. — **échauffé,** ~**e** *adj.*

échauffourée *f.* *(fam.)* încăierare.

échéance *f.* scadenţă, termen (de plată); *à longue (brève)* ~ pe termen lung (scurt).

échéancier *m.* *(com.)* scadenţar, registru de scadenţe.

échéant, ~**e** *adj.* *le cas* ~ dacă e cazul, eventual.

échec *m.* eşec, insucces, nereuşită // *tenir en* ~ a ţine în frîu; *faire* ~ *à...* a împiedica (să)...

échecs *m. pl.* (joc de) şah; *joueur d'* ~ şahist.

échelette *f.* scăriţă, scăricică.

échelle *f.* scară; *(fig.) à l'* ~ *mondiale* pe scară mondială.

échelon *m.* **1.** treaptă (a unei scări mobile), fuscel. **2.** *(fig.)* grad. **3.** *(mil.)* eşalon.

échelonnement *m.* eşalonare.

échelonner *vt.* a eşalona. — **échelonné,** ~**e** *adj.*

écheveau *m.* scul // *démêler l'* ~ *d'une intrigue* a descurca iţele unei intrigi.

écheveler *vt. vr.* a (se) ciufuli, a (se) despleti. — **échevelé,** ~**e** *adj.*

échevette *f.* jurubiţă.

échine *f.* *(pop.)* şira spinării; coloană vertebrală // *avoir l'* ~ *souple* a fi servil, slugarnic; *courber l'* ~ *devant...* a se pleca în faţa...

échinée *f.* spată (de porc).

échiner I. *vt.* a frînge şira spinării. **II.** *vr.* *(fam.)* a se speti, a se deşela (de muncă).

échiquier *m.* tablă de şah.

écho [—ko] *m.* **1.** ecou. **2.** *(fig.)* răsunet, vîlvă.

échoir *vi.* **1.** a se întîmpla, a se nimeri. **2.** a-i reveni; ~ *en partage* a-i reveni după împărţire. **3.** *(despre termene)* a ajunge la scadenţă // *le cas échéant* dacă e cazul.

échoppe *f.* **1.** stilet. **2.** dugheană; maghernită.

échopper *vt.* a grava.

échouage, échouement *m.* *(mar.)* eşuare.

échouer *vi.* **1.** *(mar.)* a eşua. **2.** *(fig.)* a nu reuşi; a eşua. — **échoué,** ~**e** *adj.*

écimage *m.* *(agr., hort.)* ciupit.

écimer *vt.* *(agr., hort.)* a ciupi.

éclaboussement *m.* împroşcare, stropire (cu noroi).

éclabousser *vt.* a împroşca, a stropi (cu noroi).

éclaboussure *f.* împroşcătură, stropitură (de noroi).

éclair *m.* **1.** fulger; *(fig.) comme l'* ~ ca fulgerul, într-o clipă. **2.** *(fig.)* sclipire; străfulgerare. **3.** *(culin.)* ecler. **4.** *(fam.)* fermoar.

éclairage *m.* luminare, luminat; iluminat // *(auto)* ~*-route* fază mare; ~*-code* fază mică.

éclairant, ~**e** *adj.* *(fig.)* explicativ, lămuritor.

éclaircie *f.* **1.** luminiș (în pădure). **2.** ochi senin (într-un cer înnorat). **3.** *(fig.)* ameliorare (momentană).

éclaircir I. *vt.* **1.** a lumina; a limpezi. **2.** *(silv.)* a răr i. **3.** *(fig.)* a lămuri, a explica. **II.** *vr.* **1.** *(despre timp, vreme, cer)* a se lumina, a se însenina. **2.** *(fig.)* a se clarifica // *s'* ~ *la voix* a-și drege glasul.

éclaircissage *m.* *(silv.)* rărire.

éclaircissement *m.* explicație, lămurire; clarificare.

éclairer I. *vt.* **1.** a lumina; a ilumina. **2.** *(fig.)* a lămuri. **3.** *(fig.)* a instrui, a învăța. **4.** *(pop.)* a da bani. **II.** *vi.* a lumina, a străluci. **III.** *vr.* **1.** a se lumina, a primi lumină. **2.** *(fig.)* a învăța, a se instrui; a se documenta. — **éclairé,** ~**e** *adj.*

éclaireur *m.* *(mil.)* ecleror; cercetaș.

éclat *m.* **1.** așchie, țandără; ciob; *voler en* ~*s* a se face țăndări. **2.** *(mil.)* schijă. **3.** strălucire; luciu. **4.** bubuitură, detunătură; *les* ~*s du tonnerre* bubuitul tunetului // ~*s de rire* hohote de rîs; *action d'* ~ faptă vitejească; *faire de l'* ~ a face vîlvă.

éclatant, ~**e** *adj.* **1.** strălucitor, sclipitor; *(fig.)* strălucit, răsunător. **2.** *(fig.)* vizibil, vădit, evident.

éclatement *m.* explozie.

éclater *vi.* **1.** a exploda, a face explozie. **2.** a se sparge (în bucăți). **3.** *(fig.)* a izbucni; *(fam.)* ~ *de rire* a izbucni în rîs.

éclipse *f.* *(astr.)* eclipsă.

éclipser I. *vt.* **1.** *(astr.)* a eclipsa. **2.** *(fig.)* a ascunde; a umbri. **II.** *vr.* *(fam.)* a se eclipsa, a dispărea pe furiș.

éclisse *f.* **1.** *(tehn.)* eclisă. **2.** *(chir.)* atelă.

éclisser *vt.* *(tehn.)* a lega, a îmbina cu eclise.

éclore *vi.* **1.** *(despre pui)* a ieși din găoace. **2.** *(despre flori)* a se deschide, a înflori. **3.** *(fig.)* a se ivi, a apărea.

éclosion *f.* **1.** ieșire (a puilor) din găoace. **2.** înflorire. **3.** *(fig.)* apariție; ivire.

éclusage *m.* închidere prin ecluză.

écluse *f.* ecluză.

écœurant, ~**e** *adj.* grețos, scîrbos; dezgustător.

écœurement *m.* **1.** îngrețoșare, scîrbire. **2.** greață, scîrbă; dezgust.

écœurer *vt.* **1.** a scîrbi. **2.** *(fig.)* a stîrni indignare. — **écœuré,** ~**e** *adj.*

école *f.* școală // *faire* ~ a-și găsi mulți imitatori; *être à bonne* ~ a fi bine îndrumat.

écoli/er, -ère *m.f.* **1.** școlar, elev. **2.** discipol.

écologie *f.* ecologie. — **écologique** *adj.*

éconduire *vt.* **1.** a respinge; ~ *une demande* a respinge o cerere. **2.** *(fam.)* a pofti afară, a da pașaportul.

économat *m.* economat.

économe I. *m.* econom; administrator. **II.** *adj.* *invar.* econom; cumpătat.

économie *f.* **1.** economie; ~ *politique* economie politică. **2.** cumpătare, chibzuială; *(fig.)* măsură. **3.** *(la pl.)* bani economisiți, economii. — **économique** *adj.*

économiser *vt.* **1.** a economisi; a agonisi. **2.** *(fig.)* a menaja, a cruța. — **économisé,** ~**e** *adj.* (1).

économiste *m.* economist.

écope *f.* **1.** *(mar.)* ispol. **2.** *(constr.)* canciog.

écoper *(fam.)* a mînca, a înghiți (certuri, reproșuri, bătaie).

écorçage *m.* cojire (a lemnului).

écorce *f.* **1.** scoarță (de copac). **2.** *(anat.)* scoarța cerebrală. **3.** coajă (a fructelor). **4.** *(fig.)* aparență, aspect exterior.

écorcer *vt.* *vr.* a (se) coji, a (se) jupui. — **écorcé,** ~**e** *adj.*

écorchement *m.* cojire, jupuire.

écorcher I. *vt.* **1.** a jupui. **2.** a zdreli, a juli. **3.** *(fig.)* a jupui de bani, a jecmăni. **II.** *vr.* a se zgîria; a se juli, a se zdreli. — **écorché,** ~**e** *adj.* (I 1).

écorcheur *m.* jupuitor (de animale).

écorchure *f.* zgîrietură; julitură, zdrelitură.

écorner *vt.* **1.** a rupe coarnele. **2.** a rupe colțurile; a știrbi. — **écorné,** ~**e** *adj.*

écossais, ~**e I.** *adj.* **1.** scoțian, din Scoția. **2.** *(despre țesături)* ecosez. **II.** *m.f.* *(cu maj.)* scoțian, locuitor din Scoția.

écosser *vt.* a dezghioca; a curăța (de coajă, de păstaie). — **écossé,** ~**e** *adj.*

écot [—ko] *m.* **1.** trunchi, cu ramurile (inegal) tăiate. **2.** cotă-parte.

écoulement *m.* curgere, scurgere; *(fig.) l'* ~ *du temps* scurgerea timpului.

écouler I. *vt.* a vinde, a desface (mărfuri). **II.** *vr.* **1.** a se scurge. **2.** *(despre ape)* a se retrage. **3.** *(fig.)* a trece. **4.** *(fig.)* a se diminua, a se împuțina.

écourter *vt.* **1.** a scurta, a reteza. **2.** *(fig.)* a trunchia, a ciunti. — **écourté,** ~**e** *adj.*

écoute *f.* **1.** ascultare; prindere cu urechea // *se mettre (être) à l'* ~ a asculta (la radio, la telefon); *ne quittez pas l'* ~ *!* nu închideți aparatul (de telefon)! *être aux* ~*s* a ciuli urechea.

écouter *vt.* **1.** a asculta. **2.** *(fig.)* a pleca urechea (la); a ține seama (de). **3.** *(fig.)* a primi favorabil; ~ *une requête* a primi favorabil o cerere.

écouteur *m.* receptor de telefon.

écoutille *f.* *(mar.)* tambuchi.

écran *m.* ecran; *le petit* ~ micul ecran, televizor // *porter à l'* ~ a ecraniza.

écrasant, ~**e** *adj.* **1.** strivitor, zdrobitor. **2.** *(fig.)* mult superior.

écraser *vt.* **1.** a strivi, a zdrobi (sub povară). **2.** *(fig.)* a nimici. **3.** *(fig.)* a copleși; a împovăra. — **écrasé,** ~**e** *adj.*

écrémer *vt.* **1.** a smîntîni (laptele). **2.** *(fig.)* a lua caimacul. — **écrémé,** ~**e** *adj.*

écrémeuse *f.*, **écrémoir** *m.* separator (de lapte); centrifugă.

écrevisse *f.* *(zool.)* rac // ~ *de mer* homar.

écrille *f.* leasă, zăgaz de nuiele.

écrin *m.* cutie (de bijuterii); sipet.

écrire I. *vt.* **1.** a scrie; *(fig.) c'était écrit* așa a fost scris, așa a trebuit să se întîmple. **2.** a redacta; a compune. **3.** **(+ à)** a scrie (scrisori), a corespondа (cu). **II.** *vr.* **1.** a se scrie. **2.** a se ortografia. **3.** a se înscrie; a se imprima.

écrit, ~e I. *adj.* **1.** scris. **2.** înscris, imprimat. **II.** *m.* **1.** scriere, scris; *par ~* în scris. **2.** înscris, act; dovadă. **3.** *(la pl.)* scrieri, opere.

écriteau *m.* afiş; tablă indicatoare.

écritoire *f.* penar; trusă de scris.

écriture *f.* **1.** scriere; scris. **2.** stil.

écrivailler *vi. (fam., despre scriitori)* a scrie prost.

écrivailleur *m. (fam.)* scriitor prost.

écrivain I. *m.* scriitor, autor. **II.** *adj. femme ~* scriitoare.

écrou *m. (tehn.)* piuliţă.

écrouelles *f.pl. (med.)* scrofule.

écrouer *vt.* a băga la închisoare.

écroulement *m.* **1.** surpare. **2.** *(fig.)* prăbuşire; ruină.

écrouler *vt.* **1.** a se surpa; a se prăvăli. **2.** *(fig.)* a se prăbuşi; a pieri. — **écroulé, ~e** *adj.* **(1).**

écrouter *vt. (agr.)* a descoji. — **écrouté, ~e** *adj.*

écrouteuse *f. (agr.)* grapă.

écru, ~e *adj.* **1.** *(despre ţesături)* neprelucrat; nealbit. **2.** (de culoare) ecru; *soie ~e* mătase ecru.

écu *m.* **1.** *(ist.)* scut. **2.** blazon, stemă. **3.** *(la pl.)* bani; bogăţie.

écueil *m.* piedică, stavilă.

écuelle *f.* strachină, blid.

éculer *vt.* a scîlcia, a deforma (încălţămintea).

écumage *m.* **1.** spumare. **2.** luare a spumei.

écumant, ~e *adj.* **1.** spumos. **2.** *(fig.)* furios, spumegînd de furie.

écume *f.* **1.** spumă. **2.** clăbuc.

écumer I. *vt.* a lua spuma. **II.** *vi.* **1.** a spumega; a se acoperi cu spumă. **2.** *(fig.)* a clocoti, a face spume la gură de mînie.

écum/eux, -euse *adj.* spumos; înspumat.

écumoire *f.* spumieră.

écureuil *m. (zool.)* veveriţă.

écurie *f.* grajd.

écusson *m.* **1.** ecuson, blazon. **2.** *(mil.)* petliţă.

écuyer *m.* **1.** *(ist.)* scutier. **2.** călăreţ (de circ).

eczéma *m. (med.)* eczemă.

eczémat/eux, -euse *adj. (med.)* eczematos.

éden [~den] *m.* eden, paradis.

édenien, ~ne, édénique *adj.* edenic, paradisiac.

édenté, ~e *adj. (despre oameni)* ştirb.

édicter *vt.* a publica (o lege, un edict).

édifiant, ~e *adj.* **1.** moralizator, educativ. **2.** *(fig.)* edificator, lămuritor.

édification *f.* edificare; *l'~ du nouveau régime social* edificarea noului regim social.

édifice *m.* **1.** edificiu, clădire. **2.** *(fig.)* instituţie.

édifier *vt.* **1.** a edifica, a construi. **2.** *(fig.)* a crea, a institui. **3.** *(fig.* **+ sur**) a edifica (asupra), a informa (despre). — **édifié, ~e** *adj.* **(1, 2).**

édile *m.* **1.** *(ist.)* edil, magistrat roman. **2.** *(fam.)* consilier municipal.

édilitaire *adj.* edilitar.

édilité *f.* **1.** edilitate. **2.** consiliu municipal.

édit *m. (ist.)* edict.

éditer *vt.* a edita, a publica. — **édité, ~e** *adj.*

édi/teur, -trice *m.f., adj.* editor.

édition *f.* **1.** editare, publicare. **2.** ediţie.

éditori/al, ~e *(m.pl. -aux)* **I.** *adj.* editorial // *comité ~* comitet de redacţie. **II.** *m.* editorial, articol de fond.

édredon *m.* (plapumă de) puf.

éduca/teur, -trice *m.f., adj.* educator, pedagog.

éducat/if, -ive *adj.* educativ.

éducation *f.* **1.** educare. **2** educaţie; (bună) creştere.

éduction *f. (tehn.)* eşapament.

édulcorer *vt.* **1.** a îndulci. **2.** *(fig.)* a atenua.

éduquer *vt. (fam.)* a educa, a da educaţie; a creşte, a forma (un copil). — **éduqué, ~e** *adj.*

effacement *m.* **1.** ştergere, şters; ştersătură. **2.** *(fig.)* modestie.

effacer I. *vt.* **1.** a şterge; *(fig.) ~ un souvenir* a şterge, a îndepărta, a înlătura o amintire. **2.** *(fig.)* a întrece, a depăşi; a eclipsa. **II.** *vr.* **1.** a se da în lături. **2.** *(fig.)* a sta în umbră(din modestie, discreţie) // *s'~ devant qn.* a lăsa pe cineva să treacă înainte. — **effacé, ~e** *adj.* **(I 1).**

effanures *f. pl.* frunze uscate.

effarant, ~e *adj.* **1.** înspăimîntător. **2.** nemaipomenit, extraordinar.

effarement *m.* spaimă.

effarer *vt.* a speria, a înspăimînta. — **effaré, ~e** *adj.*

effaroucher I. *vt.* **1.** a speria, a înspăimînta. **2.** a pune pe fugă. **II.** *vr.* **(+ de) 1.** a se speria, a fugi (de). **2.** a se intimida, a se fîstîci. — **effarouché, ~e** *adj.*

effect/if, -ive I. *adj.* efectiv, real, adevărat. **II.** *m. (mil.)* efectiv.

effectivement *adv.* realmente; cu adevărat; (în mod) efectiv.

effectuer *vt. vr.* a (se) efectua, a (se) înfăptui, a (se) realiza.

efféminer *vt.* a efemina; a moleşi, a muia. — **efféminé, ~e** *adj.*

effervescence *f.* **1.** *(chim.)* efervescenţă. **2.** *(fig.)* agitaţie, frămîntare.

effervescent, ~e *adj.* **1.** *(chim.)* efervescent. **2.** *(fig.)* frămîntat; clocotitor.

effet *m.* **1.** efect; rezultat; consecinţă; *faire son ~* a-şi face efectul, a da rezultat. **2.** impresie; *(fam.) faire l'~ de....* a avea aerul de...; a lăsa impresia de... **3.** *(fin.)* valoare (negociabilă). **4.** *(la pl.)* bunuri. **5.** *(mil.)* efecte, echipament // *en ~* efectiv, într-adevăr; *à cet ~, pour cet ~* în vederea..., în scopul...

effeuillage *m.*, **effeuillaison** *f.* desfrunzire.

effeuillement *m.* cădere a frunzelor.

effeuiller *vt. vr.* a (se) desfrunzi, a (se) despuia de frunze.

efficace *adj., invar.* eficace. — **efficacement** *adv.*

efficience *f.* eficienţă; eficacitate.

efficient, ~e *adj.* **1.** eficient. **2.** competent.

effigie *f.* efigie; imagine, chip.

effilage *m.* destrămare (fir cu fir).

effilement *m. (geol.)* efilare.

effilé, ~e I. *adj.* lung şi subţire; *(fam.)* subţirel // *taille ~e* talie de viespe. **II.** *m.* franj.

effiler I. *vt.* **1.** a destrăma (o ţesătură). **2.** a subţia. **II.** *vr.* a se subţia; a slăbi.

effilochage *m.* scămoşare.

effilocher *vt. vr.* a (se) scămoşa.

effilochure, effilure *f.* scamă.

efflanqué, ~e *adj.* **1.** costeliv, uscăţiv. **2.** *(fig.)* sec, uscat.

effleurage, effleurement *m.* atingere uşoară (în treacăt).

effleurer *vt.* a atinge ușor (în treacăt).

effluve *f.* efluviu, emanație; exalare.

effondrement *m.* **1.** *(geol.)* dislocare; prăvălire. **2.** *(fig.)* prăbușire; ruină. **3.** *(fin.)* scădere bruscă.

effondrer *vr.* a se prăbuși, a se prăvăli, a se nărui. — **éffondré,** ~**e** *adj.*

efforcer (+ de, à) *vr.* a se strădui, a se sili (să).

effort *m.* **1.** efort, sforțare. **2.** *(fig.)* străduință, strădanie.

effraction *f.* *(jur.)* efracție.

effrangement *m.* destrămare (pe margine).

effranger *vt.* a destrăma (pe margine).

effrayant, ~**e** *adj.* **1.** înfricoșător, înspăimîntător. **2.** *(fam.)* de speriat, extraordinar.

effrayer *vt. vr.* a (se) speria, a (se) înfricoșa, a (se) înspăimînta. — **effrayé,** ~**e** *adj.*

effréné, ~**e** *adj.* **1.** neînfrînat, nestăpînit. **2.** fără măsură, excesiv.

effritement *m.* **1.** fărîmițare. **2.** *(agr.)* sleire (a solului). **3.** *(fig.)* disociere.

effriter **I.** *vt.* *(agr.)* a slei pămîntul. **II.** *vr.* **1.** *(geol.)* a se roade, a se măcina. **2.** *(fig.)* a se fărîmița; a se dezagrega. — **effrité,** ~**e** *adj.*

effroi *f.* spaimă, groază; teroare.

effronté, ~**e** *adj., m.f.* obraznic, nerușinat, insolent. — **effrontément** *adv.*

effronterie *f.* obrăznicie, nerușinare, insolență.

effroyable *adj.* **1.** înspăimîntător. **2.** respingător. — **effroyablement** *adv.* **(1).**

effusion *f.* **1.** scurgere, vărsare (a unui lichid). **2.** *(fig.)* efuziune, manifestare (exagerată) de sentimente.

égaiement *m.* înveselire.

égailler *vr.* a se dispersa, a se răspîndi.

ég/al, ~**e** *(m.pl. -aux)* **I.** *adj.* **1.** egal, la fel, deopotrivă. **2.** statornic, uniform, constant. **3.** *(despre drumuri, suprafețe)* neaccidentat, neted // *cela m'est* ~ mi-e tot una, mi-e indiferent; *c'est* ~ *!* **a.** nu face nimic! **b.** totuși, cu toate acestea. **II.** *m.f.* egal; *traiter d'* ~ *à* ~ a trata de la egal la egal // *n'avoir pas d'* ~ a excela, a nu avea pereche; *sans* ~ unic în felul său, de neasemuit.

égalable *adj.* egalabil.

également *adv.* **1.** de asemenea. **2.** în aceeași măsură.

égaler **I.** *vt.* **1.** a egala, a egaliza. **2.** a uniformiza. **3.** a nivela, a netezi. **4.** *(fig.)* a ajunge, a atinge același grad, aceeași treaptă. **II.** *vr.* **(+ à)** a se asemui; a se pune pe aceeași treaptă (cu). — **égalé,** ~**e** *adj.* **(I).**

égaliser *vt.* a nivela, a netezi. — **égalisé,** ~**e** *adj.*

égalité *f.* **1.** egalitate; *mettre en* ~ a pune pe picior de egalitate. **2.** *(fig.)* constanță în comportare.

égard *m.* menajament // *avoir* ~ *à* a lua în considerare; *en* ~ *à...* ținînd seama de...; *à l'* ~ *de...* relativ la..., în ceea ce privește...; *à cet* ~ din acest punct de vedere, în această privință; *à tous* ~*s* în toate privințele; *avoir des* ~*s (pour...)* a menaja (pe...)

égarement *m.* **1.** rătăcire. **2.** *(fig.)* tulburare; derută.

égarer **I.** *vt.* **1.** a rătăci, a pierde. **2.** *(fig.)* a turbura; a deruta. **II.** *vr.* **1.** a se rătăci; a greși drumul; a se răzleți. **2.** *(fig.)* a cădea în greșeală. — **égaré,** ~**e** *adj.* **(I 1).**

égayant, ~**e** *adj.* amuzant.

égayement *m.* v. **égaiement.**

égayer *vt. vr.* a (se) înveseli.

égide *f.* *(fig.)* egidă, scut; ocrotire; *sous l'* ~*de...* sub egida...

églantier *m.* *(bot.)* măceș, trandafir sălbatic.

église *f.* **1.** biserică. **2.** *(cu maj.)* comunitatea creștină.

églogue *f.* *(lit.)* eglogă.

égocentrique *adj., m.f.* *(fil.)* egocentric.

égocentrisme *m.* *(fil.)* egocentrism.

égoisme *m.* egoism.

égoiste *adj., m.f.* egoist. — **égoistement** *adv.*

égorgement *m.* **1.** înjunghiere. **2.** omor, ucidere; măcel.

égorger *vt.* **1.** a tăia beregata. **2.** a ucide, a omorî; a măcelări, a masacra.

égorgeur *m.* **1.** asasin, ucigaș. **2.** *(fig.)* călău.

égosiller *vr.* a țipa cît te ține gura; a zbiera.

égout *m.* **1.** scursoare. **2.** canal de scurgere. **3.** *(fig.)* cloacă, mocirlă // *tout-à-l'* ~ hazna.

égoutier *m.* vidanjor.

égouttage *m.* **1.** scurgere; picurare. **2.** drenare a apei (de pe ogor).

égoutté, ~**e** *adj.* scurs // *fromage* ~ **a.** caș; **b.** brînză de vaci.

égoutter *vt. vr.* a (se) scurge.

égrapper *vt.* a curăța boabele de pe ciorchini.

égratigner *vt. vr.* **1.** a (se) zgîria. **2.** a (se) juli, a (se) zdreli.

égratign/eur, -euse *adj.* *(text.)* egrenor.

égratignure *f.* **1.** zgîrietură. **2.** julitură, zdrelitură.

égrenage *m.* **1.** *(text.)* egrenare. **2.** *(agr.)* dezghiocare.

égrener *vt.* **1.** *(text.)* a egrena. **2.** *(agr.)* a dezghioca.

égreneuse *m.* *(text.)* meliță.

égrotant, ~**e** *adj.* bolnăvicios.

égrugeoir *m.* rîșniță.

égruger *vt.* a rîșni.

égyptien, ~**ne** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* egiptean, (locuitor) din Egipt.

éhonté, ~**e** *adj., m.f.* nerușinat, impertinent.

éjecter *vt.* a ejecta; a evacua.

éjecteur *m.* *(tehn.)* ejector // ~ *à vapeur* sufler (cu jet de aburi).

éjection *f.* **1.** ejecție; evacuare. **2.** împroșcare.

élaboration *f.* întocmire, elaborare.

élaborer *vt.* a întocmi, a elabora. — **élaboré,** ~**e** *adj.*

élan¹ *m.* elan, avînt; *(fig.)* însuflețire; entuziasm; *couper l'* ~ *de qn.* a(-i) tăia elanul (cuiva).

élan² *m.* *(zool.)* elan.

élancé, ~**e** *adj.* subțire, zvelt, suplu.

élancement *m.* **1.** *(med.)* junghi; colică. **2.** *(fig.,* **+ vers)** avînt, năzuire (spre, către).

élancer **I.** *vi.* *(med.)* a da junghiuri. **II.** *vr.* **(+ vers)** **1.** a se avînta (spre, către). **2.** a se repezi (la).

élargir **I.** *vt.* **1.** a lărgi; a lăți; *(fig.)* a extinde. **2.** *(fig.)* a elibera din închisoare. **II.** *vr.* **1.** a se lărgi. **2.** a se extinde. — **élargi,** ~**e** *adj.* **(I 1).**

élargissement *m.* **1.** lărgire. **2.** extindere. **3.** *(fig.)* eliberare (din închisoare).

élargissure *f.* **1.** nadă, adaos. **2.** *(în croitorie)* clin.

élasticité *f.* **1.** elasticitate. **2.** *(fig.)* supleţe.

élastique *adj.* **1.** elastic. **2.** *(fig.)* suplu, mlădios.

élavé, ~e *adj.* spălăcit.

élec/teur, -trice *m.f., adj.* alegător, elector.

élect/if, -ive *adj.* electiv.

élection *f.* alegere; *(pol.)* *~s législatives* alegeri legislative.

éléctoral, ~e *(m.pl. -aux) adj. (pol.)* electoral; *le corps ~* corpul electoral, alegătorii.

électricien, ~ne *m.f., adj.* electrician.

électricité *f.* electricitate.

électrification *f.* electrificare.

électrifier *vt.* a electrifica. — **électrifié, ~e** *adj.*

électrique *adj.* electric; *fer ~* fier (de călcat) electric.

électriquement *adv.* prin electricitate.

électrisant, ~e *adj.* *(fig.)* electrizant; exaltant.

électrisation *f.* electrizare.

électriser *vt.* **1.** a electriza. **2.** *(fig.)* a înflăcăra, a entuziasma; a exalta. — **électrisé, ~e** *adj.*

électro-aimant *(pl. ~-~s) m.* electromagnet.

électrochoc *m.* *(med.)* electroşoc, şoc electric.

électrocuter *vt.* *(jur.)* a electrocuta.

électrocution *f.* *(jur.)* electrocutare.

électrolyse *f.* *(fiz., med.)* electroliză.

électrolyser *vt.* *(fiz.)* a descompune prin electroliză.

électrolyseur *m.* *(fiz.)* electrolizor.

électromagnétique *adj.* *(fiz.)* electromagnetic.

électromagnétisme *m.* *(fiz.)* electromagnetism.

électromécanicien *adj. m., m.* electromecanic.

électromécanique **I.** *adj.* electromecanic. **II.** *f.* electromecanică.

électron *m.* *(fiz.)* electron.

électronique **I.** *adj.* electronic. **II.** *f.* electronică.

électrotechnique **I.** *adj.* electrotehnic. **II.** *f.* electrotehnică.

élégance *f.* eleganţă.

élégant, ~e *adj., m.f.* elegant. — **élégamment** *adv.*

élégiaque **I.** *adj.* elegiac; melancolic, trist, jalnic. **II.** *m.* poet elegiac.

élégie *f.* *(lit.)* elegie.

élément *m.* **1.** element, parte (componentă). **2.** *(chim.)* element, substanţă (omogenă). **3.** *(fiz.)* pilă electrică; cuplu electric. **4.** *(la pl.)* forţele naturii. **5.** *(fig.)* mediu (înconjurător); *être dans son ~* a fi în mediul, în elementul său; *(fam.)* a se simţi la largul său. **6.** *(la pl.)* elemente, noţiuni de bază; principii fundamentale.

élémentaire *adj.* **1.** elementar. **2.** simplu, redus (la esenţial).

éléphant *m.* *(zool.)* elefant // *faire d'une mouche un ~* a face din ţînţar armăsar, a exagera.

éléphanteau *m.* pui de elefant.

éléphantesque *adj.* *(fam.)* enorm, uriaş.

élevage *m.* creştere (de animale domestice).

éléva/teur, -trice **I.** *adj.* înălţător. **II.** *m.* *(tehn.)* elevator.

élévation *f.* **1.** ridicare, înălţare; *(mat.)* *~ au carré* ridicare la pătrat; *l'~ des prix* majorarea, ridicarea preţurilor; *l'~ du niveau économique (de vie)* ridicarea, creşterea nivelului economic (de trai). **2.** ridicătură de pămînt, colină. **3.** *(tehn.)* elevaţie. **4.** *(fig.)* nobleţe, distincţie.

élévatoire *adj.* v. **élévateur (I).**

élève *m.f.* **1.** elev, şcolar. **2.** discipol.

élever **I.** *vt.* **1.** a ridica, a înălţa; *(fig.)* *~ le ton* **a.** a ridica tonul, a vorbi (mai) tare; **b.** a se răsti. **2.** a clădi, a construi (edificii, monumente). **3.** a creşte (animale, păsări). **4.** a forma, a instrui (copii, elevi). **5.** *(fig.)* a crea, a funda (un sistem, o doctrină) // *~ des doutes* a da naştere la bănuieli, a suscita bănuieli; *~ la voix pour...* a pleda, a vorbi în favoarea... **II.** *vr.* **1.** a se ridica, a se înălţa. **2.** *(fig.)* a se naşte, a se isca. **3.** (+ **contre**) a se ridica (împotriva), a se împotrivi; a protesta. — **élevé, ~e** *adj.* **(I 2, 5, II 2).**

élev/eur, -euse **I.** *m.f.* crescător. **II.** *f.* clocitoare.

élider *vt.* *(gram.)* a elida, a face eliziune. — **élidé, ~e** *adj.*

élimer *vt.* a toci, a roade, a uza (haine, îmbrăcăminte). — **élimé, ~e** *adj.*

élimina/teur, -trice *adj.* eliminatoriu.

élimination *f.* eliminare.

éliminatoire **I.** *adj.* eliminatoriu. **II.** *f.pl.* *(sport)* jocuri eliminatorii.

éliminer *vt.* a elimina, a înlătura. — **éliminé, ~e** *adj.*

élire **1.** a alege. **2.** a vota.

élision *f.* *(gram.)* eliziune.

élite *f.* elită // *ouvrier d'~* muncitor fruntaş.

élixir [—liksi:r] *m.* elixir.

elle *pron. pers.* *(pers. 3 f. sg.)* **1.** *(nom.)* ea. **2.** *(dat. +* **à)** ei, îi. **3.** *(ac.)* (pe) ea; o.

elles *pron. pers.* *(pers. 3 f.pl.)* **1.** *(nom.)* ele. **2.** *(dat. +* **à)** lor, le. **3.** *(ac.)* (pe) ele; le.

ellipse *f.* *(gram., geom.)* elipsă.

elliptique *adj.* *(geom., gram.)* eliptic. — **elliptiquement** *adv.*

élocution *f.* elocuţiune.

éloge *m.* **1.** elogiu, laudă. **2.** discurs elogios, panegiric.

élogier *vt.* a elogia.

élogi/eux, -euse *adj.* elogios.

éloigné, ~e *adj.* îndepărtat; departe.

éloignement *m.* **1.** îndepărtare. **2.** depărtare, distanţă.

éloigner **I.** *vt.* **1.** a (în)depărta. **2.** *(fig.)* a îndepărta; a respinge. **II.** *vr.* **1.** a se (în)depărta, a pleca. **2.** a se separa, a se despărţi.

élongation *f.* *(med.)* elongaţie.

élonger *vt.* a lungi; a întinde (în lungime). — **élongé, ~e** *adj.*

éloquence *f.* elocvenţă, elocinţă.

éloquent, ~e *adj.* **1.** elocvent, grăitor; convingător. **2.** semnificativ; *silence ~* tăcere semnificativă. — **éloquemment** *adv.*

élu, ~e *adj., m.f.* ales, desemnat (prin vot).

élucidation *f.* elucidare, clarificare, lămurire.

élucider *vt.* a elucida, a clarifica, a lămuri (o problemă). — **élucidé, ~e** *adj.*

élucubration *f.* elucubraţie; divagaţie.

éluder *vt.* a eluda, a evita, a ocoli.

émaciation *f.* *(med.)* slăbire.

émacier *vr.* *(med.)* a slăbi. — **émacié, ~e** *adj.*

ém/ail *(pl. -aux) m.* **1.** smalţ. **2.** email; obiect emailat.

émailler *vt.* **1.** a smălţui. **2.** a emaila; a împodobi, a orna cu email. — **émaillé, ~e** *adj.*

émaillure *f.* smălţuire, emailare.

émanation *f.* *(fiz.)* emanaţie, emanare.

émancipateur, -trice *adj.* emancipator; *idées -trices* idei emancipatoare.

émancipation *f.* *(jur.)* emancipare.

émanciper *vt. vr.* **1.** *(jur.)* a (se) emancipa. **2.** *(fig.)* a (se) libera. — **émancipé, ~e** *adj.*

émaner *vi.* **1.** a emana. **2.** *(fig.,* **+ de)** a proveni din, a-și avea obîrșia în...

émargement *m.* *feuille d'~* stat de plată.

émasculation *f.* castrare; jugănire.

émasculer *vt.* a castra; a jugăni. — **émasculé, ~e** *adj.*

emballage *m.* **1.** ambalare, împachetare. **2.** ambalaj.

emballement *m.* **1.** *(tehn.)* ambalare (a motorului). **2.** *(fam.)* entuziasm, pornire, avînt.

emballer I. *vt.* **1.** a ambala, a împacheta. **2.** *(tehn.)* a ambala (motorul). **3.** *(fig., fam.)* a entuziasma, a înflăcăra. **II.** *vr.* **1.** *(despre cai)* a se ambala. **2.** *(fig., fam.)* a se aprinde, a o lua razna. — **emballé, ~e** *adj.* **(I 1).**

embarcadère *m.* **1.** *(mar.)* ambarcader; debarcader. **2.** *(c.f.)* peron.

embarcation *f.* *(mar.)* ambarcație.

embargo *m.* *(jur.)* embargo.

embarquement *m.* *(mar.)* îmbarcare.

embarquer I. *vt. vr.* **1.** a (se) îmbarca. **2.** *(fig.)* a (se) angaja, a (se) lansa (într-o afacere). **II.** *vi.* a se îmbarca, a se urca (la bord, în vagon); *demain je dois ~* mîine trebuie să mă îmbarc. — **embarqué, ~e** *adj.*

embarras *m.* **1.** aglomerație, îmbulzeală, îngrămădeală. **2.** *(fig.)* încurcătură, bucluc; *tirer d'~* a scoate din încurcătură, din bucluc; *être dans l'~* **a.** a fi în încurcătură; **b.** a se jena; a fi jenat. **3.** jenă, tulburare // *avoir l'~ du choix* a fi în dilemă; *faire des ~s* a-și da ifose, a se fandosi.

embarrassant, ~e *adj.* **1.** stînjenitor, incomod. **2.** inoportun.

embarrassé, ~e *adj.* *(despre oameni)* jenat, stînjenit.

embarrasser I. *vt.* **1.** a încurca, a împiedica. **2.** a incomoda, a stînjeni, a stingheri; a jena, a deranja. **3.** *(fig.)* a pune în încurcătură, a tulbura. **II.** *vr.* **1.** **(+ de)** a se preocupa, a se îngriji (de). **2.** **(+ dans)** a se zăpăci; a se încurca (în).

embasement *m.* *(arhit.)* soclu de clădire.

embastillement *m.* *(fam.)* întemnițare, încarcerare.

embastiller *vt.* *(fam.)* a întemnița, a încarcera. — **embastillé, ~e** *adj.*

embauche *f.*, **embauchage** *m.* angajare (de muncitori).

embaucher *vt.* a angaja (muncitori).

embauchoir *m.* șan.

embaumement *m.* **1.** înmiresmare, parfumare. **2.** îmbălsămare (a cadavrelor).

embaumer I. *vt.* **1.** a îmbălsăma (un cadavru). **2.** a înmiresma, a parfuma. **II.** *vi.* *(despre flori)* a răspîndi parfum. — **embaumé, ~e** *adj.* **(I).**

embaumeur *m.* îmbălsămător de cadavre.

embellir I. *vt.* a înfrumuseța, a împodobi. **II.** *vi.* a se face frumos; *le temps embellit* se face timp frumos; se înseninează. — **embelli, ~e** *adj.* **(I).**

embellissement *m.* înfrumusețare.

embêtant, ~e *adj.* *(fam.)* plicticos, plictisitor.

embêtement *m.* *(fam.)* **1.** plictiseală. **2.** neplăcere, necaz.

embêter *vt.* *(fam.)* **1.** a plictisi; a pisa, a bate la cap. **2.** a contraria; a importuna. — **embêté, ~e** *adj.*

emblée *adj. f.* *d'~* **a.** dintr-o dată, dintr-o singură lovitură; **b.** fără greutate, cu ușurință.

emblématique *adj.* emblematic, cu caracter de emblemă.

emblème *m.* emblemă; stemă; simbol.

embobiner *vt.* **1.** a depăna pe mosor. **2.** *(fam.)* a îmbrobodi, a duce cu vorba. — **embobiné, ~e** *adj.*

emboitage *m.* *(tehn.)* îmbucare.

emboitement *m.* *(tehn.)* îmbucare.

emboiter I. *vt.* *(tehn.)* a îmbuca // *~ le pas à qn.* a urma pe cineva pas cu pas. **II.** *vr.* *(tehn.)* a se încastra; a se îmbuca. — **emboîté, ~e** *adj.*

emboîture *f.* *(tehn.)* îmbucătură.

embonpoint *m.* împlinire (a trupului) // *prendre de l'~* a se îngrășa, a lua proporții.

emboucher *vr.* *(despre rîuri, fluvii)* a se vărsa în...

embouchoir *m.* **1.** *(muz.)* muștiuc. **2.** șan.

embouchure *f.* **1.** gură (de fluviu, de rîu). **2.** *(muz.)* muștiuc. **3.** zăbală.

embourber *vt. vr.* a (se) împotmoli, a (se) înnămoli, a (se) îngloda. — **embourbé, ~e** *adj.*

embourgeoisement *m.* îmburghezire.

embourgeoiser *vr.* a se îmburghezi. — **embourgeoisé, ~e** *adj.*

embouteillage *m.* **1.** tragere la sticle (a unui lichid). **2.** blocaj de circulație.

embouteiller *vt.* a trage la sticle (un lichid).

embranchement *m.* **1.** ramificație, ramificare. **2.** răspîntie, răscruce. **3.** încrengătură. **4.** *(c.f.)* linie deviată. **5.** *(tehn.)* ambranșament.

embrancher *vt.* **1.** a împreuna, a lega (drumuri, țevi). **2.** a face un branșament. — **embranché, ~e** *adj.* **(1).**

embrasement *m.* **1.** vîlvătaie, pălălaie. **2.** *(fig.)* conflagrație. **3.** iluminație.

embraser *vt.* **1.** a aprinde, a da foc. **2.** a (i)lumina puternic. **3.** *(fig.)* a înflăcăra.

embrassade *f.* *(fam.)* îmbrățișare.

embrassement *m.* **1.** îmbrățișare. **2.** sărutare, sărutat.

embrasser I. *vt.* **1.** a îmbrățișa, a strînge în brațe. **2.** a săruta. **3.** *(fig.)* a îmbrățișa, a adopta (idei, doctrine). **4.** a conține, a cuprinde // *qui trop embrasse mal étreint* cine începe prea multe, nu duce nimic la capăt. **II.** *vr.* **1.** a se săruta (reciproc). **2.** a se îmbrățișa, a se strînge în brațe (reciproc).

embrasure *f.* **1.** pervaz. **2.** *(mil., arhit.)* ambrazură.

embrayage [—brɛ—] *m.* *(tehn.)* **1.** ambreiaj. **2.** ambreiere.

embrayer [—brɛ—] *vt.* *(tehn.)* a ambreia.

embrayeur [—brɛ—] *m.* *(tehn.)* (dispozitiv de) ambreiaj.

embrocation *f.* *(med.)* cataplasmă.

embrochement *m.* punere în frigare.

embrocher *vt.* a pune în frigare.

embrouillage, embrouillement *m.* **1.** încurcătură, complicație, bucluc. **2.** *(fam.)* confuzie; dezordine, zăpăceală.

embrouiller *vt. vr.* a (se) încurca, a (se) zăpăci. — **embrouillé, ~e** *adj.*

embrumer *vt. vr.* **1.** a (se) învălui în ceaţă. **2.** *(fig.)* a (se) posomorî, a (se) întrista. — **embrumé, ~e** *adj.* (1).

embrunir *vr.* **1.** a deveni brun. **2.** *(fig.)* a se închide, a se întuneca.

embryologie *f.* embriologie. — **embryologique** *adj.*

embryologiste *m.* (specialist) embriolog.

embryon *m.* *(biol.)* embrion.

embryonnaire *adj.* **1.** *(biol.)* embrionar. **2.** *(fig.)* primar, rudimentar; în faşă.

embuche *f.* **1.** *(înv.)* capcană, cursă. **2.** *(fig., la pl.)* şiretlic, maşinaţie, tertip. **3.** piedică.

embuer *vt.* a aburi. — **embué, ~e** *adj.*

embuscade *f.* **1.** *(mil.)* ambuscadă. **2.** *(fig.)* capcană, cursă.

embusqué *m., adj.m.* *(mil.)* ambuscat, mobilizat pe loc.

embusquer *vr.* *(mil., fam.)* a se pune la adăpost.

émécher *vt. vr.* *(fam.)* a (se) ameţi (de băutură), a (se) afuma. — **éméché, ~e** *adj.*

émeraude **I.** *f.* smarald. **II.** *adj. invar.* de culoarea smaraldului.

émerger *vi.* **1.** a apărea, a ţîşni la suprafaţă (din apă). **2.** *(fig.)* a apărea, a se arăta; a se manifesta.

émeri *m.* *(tehn.)* şmirghel.

émeriser *vt.* *(tehn.)* a şmirghelui.

émérite *adj. invar.* emerit; *savant ~* om de ştiinţă emerit.

émersion *f.* *(fiz., mar.)* emersiune.

émerveillement *m.* uimire; uluială.

émerveiller **I.** *vt.* a uimi, a ului. **II.** *vr.* a se mira, a se minuna.

émétique *adj. m.* *(farm.)* vomitiv.

émet/teur, -trice **I.** *adj.* emiţător. **II.** *m.* *(tele)* emiţător.

émettre **I.** *vt.* **1.** *(fiz.)* a emite; *~ de la chaleur* a emite căldură; *(fig.)* *~ une opinion* a emite, a exprima o părere. **2.** a pune în circulaţie (monede, bani, timbre). **II.** *vi.* *(tele.)* a transmite.

émeute *f.* răzmeriţă; rebeliune; insurecţie.

émeutier *m.* **1.** răsculat; rebel. **2.** instigator, aţîţător.

émietter *vt. vr.* a (se) fărîmiţa, a (se) mărunţi.

émigrant, ~e *m.f.* emigrant.

émigration *f.* **1.** emigrare. **2.** *(zool.)* migraţiune.

émigrer *vi.* a emigra. — **émigré, ~e** *adj., m.f.*

éminemment [—namã] *adv.* eminamente; cît se poate de...

éminence *f.* **1.** înălţime, ridicătură de teren; movilă. **2.** *(bis.)* eminenţă.

éminent, ~e *adj.* eminent, excepţional.

émissaire *m.* emisar, trimis; agent.

émission *f.* **1.** *(fiz.)* emisiune, emitere. **2.** emisie, punere în circulaţie (de acţiuni, de bani). **3.** emisiune de radio şi televiziune; difuzare prin radio şi televiziune.

emmagasinage *m.* **1.** depozitare, înmagazinare. **2.** *(fig.)* îngrămădire; acumulare.

emmagasiner *vt.* **1.** a înmagazina, a depozita. **2.** *(fiz.)* a acumula. **3.** *(fig.)* a aduna, a acumula (cunoştinţe). — **emmagasiné, ~e** *adj.* (1, 2).

emmailloter *vt.* **1.** a înfăşa (un sugar). **2.** a înfăşura; a lega. — **emmailloté, ~e** *adj.*

emmanchement *m.* *(mine)* cep.

emmanchure *f.* răscroiala mînecii.

emmêlement *m.* încurcătură, încîlceală.

emmêler *vt. vr.* **1.** a (se) încurca, a (se) încîlci. **2.** *(fig.)* a (se) tulbura, a (se) zăpăci.

emmênagement *m.* mutat, mutare (dintr-o locuinţă într-alta).

emménager *vt. vi.* a se muta (dintr-o locuinţă în alta). — **emménagé, ~e** *adj.*

emmener *vt.* a lua, a duce cu sine.

emmerdant, ~e *adj.* *(fam.)* dezagreabil, (extrem de) plictisitor.

emmerdement *m.* *(fam.)* plictiseală (extremă); contrarietate (mare).

emmerder *(fam.)* **I.** *vt.* a agasa, a plictisi; a contraria (la maximum). **II.** *vr.* a se plictisi (tare).

emmétrer *vt.* *(constr.)* a stivui.

emmitoufler *vt. vr.* (+ **dans, de**) a (se) înfofoli, a (se) încotoşmăna. — **emmitouflé, ~e** *adj.*

emmotter *vt.* a muşuroi (arbori, plante). — **emmotté, ~e** *adj.*

emmurer *vt.* a închide cu ziduri, a zidi. — **emmuré, ~e** *adj.*

émoi *m.* emoţie, turburare; agitaţie; nelinişte.

émollient, ~e *adj., m.* *(farm.)* emolient.

émolument *m.* **1.** profit, avantaj. **2.** *(la pl.)* remuneraţie *(în bani)*, salariu.

émot/if, -ive *adj.* emotiv, sensibil, impresionabil.

émotion *f.* emoţie; agitaţie, tulburare.

émotionner *vt. vr.* a (se) emoţiona; a (se) tulbura. — **émotionné, ~e** *adj.*

émotivité *f.* emotivitate.

émouchoir *m.* apărătoare de muşte.

émoudre *vt.* a ascuţi, a da la tocilă.

émouleur *m.* tocilar.

émoulu, ~e *adj.* *être frais ~ de...* a fi proaspăt absolvent al...

émousser *vt.* a toci (vîrful, tăişul).

émoustillant, ~e *adj.* **1.** *(despre vin)* spumos. **2.** *(fam.)* vesel; antrenant.

émoustiller *vi.* *(fam.)* a da bună dispoziţie, a antrena.

émouvant, ~e *adj.* mişcător, emoţionant, impresionant.

émouvoir *vt.* a mişca, a emoţiona, a impresiona.

empailler *vt.* **1.** a împăia (animale, păsări). **2.** a înfăşura, a înveli în paie. — **empaillé, ~e** *adj.*

empaler *vt.* *(ist.)* a trage în ţeapă.

empan *m.* *(metr.)* palmă (de pămînt).

empanacher *vt. vr.* *(fam.)* a (se) împopoţona. — **empanaché, ~e** *adj.*

empaquetage *m.* împachetare, ambalare.

empaqueter *vt.* a împacheta, a ambala. — **empaqueté, ~e** *adj.*

emparer *vr.* (+ **de**) a pune mîna (pe), a pune stăpînire (pe); *(fig.)* a acapara, a cuceri.

empâter **I.** *vt.* **1.** a umple de cocă. **2.** a îndopa (păsări de curte). **II.** *vr.* **1.** a se îngrăşa. **2.** *(despre limbă)* a se împletici. — **empâté, ~e** *adj.*

empatter *vt.* a lega, a îmbina două bucăţi de lemn cu scoabe. — **empatté, ~e** *adj.*

empêché, ~e *adj.* **1.** reţinut (de obligaţii). **2.** *(fam.)* jenat, încurcat // *être ~ de sa personne (de sa contenance)* a nu şti ce să facă, a fi în mare încurcătură.

empêchement *m.* obstacol, piedică; opoziţie; *ne pas y mettre d'~* a nu face opoziţie, a nu se opune.

empêcher I. *vt.* **1.** a împiedica; a se opune. **2.** *(înv.)* a jena, a încurca. **II.** *vr.* (+ **de**) a se abţine, a se stăpîni (să).

empeigne *f.* căpută (de pantof).

empennage *m.* *(av.)* ampenaj.

empereur *m.* împărat.

empesage *m.* scrobit; apretare.

empesé, ~**e** *adj.* scrobit, apretat; *(fam.)* scorţos, rigid.

empeser *vt.* a scrobi, a apreta.

empester *vt.* *vi.* **1.** a infecta. **2.** *(fig.)* a corupe. — **empesté,** ~**e** *adj.* **(1).**

empêtrer *vt.* *vr.* (+ **dans**) **1.** a (se) împiedica (în, de). **2.** *(fig., peior.)* a (se) antrena, a (se) vîrî pînă-n gît. — **empêtré,** ~**e** *adj.* **(1).**

emphase *f.* emfază.

emphatique *adj.* emfatic. — **emphatiquement** *adv.*

emphysémat/eux, -euse *adj.* *(med.)* emfizematos.

emphysème *m.* *(med.)* emfizem.

empiècement *m.* platcă (de cămaşă, de rochie).

empierrement *m.* *(constr.)* **1.** (îm)pietruire. **2.** macadam.

empierrer *vt.* *(constr.)* a pietrui. — **empierré,** ~**e** *adj.*

empiètement *m.* **1.** încălcare (a unei proprietăţi); călcare de hotar. **2.** *(fig.)* uzurpare.

empiéter *vi.* (+ **sur**) **1.** a încălca (o proprietate, un drept). **2.** *(fig.)* a uzurpa. — **empiété,** ~**e** *adj.*

empiffrer *vt.* *vr.* *(fam.)* a (se) ghiftui, a (se) îmbuiba. — **empiffré,** ~**e** *adj.*

empilage, empilement *m.* stivuire.

empiler I. *vt.* a stivui. **II.** *vr.* a se îngrămădi, a se aduna teanc. — **empilé,** ~**e** *adj.*

empire *m.* **1.** imperiu. **2.** *(fig.)* influenţă, ascendent; autoritate; *avoir (exercer) de l'* ~ *sur...* a avea autoritate asupra...

empirer *vt.* *vi.* a (se) înrăutăţi, a (se) agrava.

empirique I. *adj.* empiric. **II.** *m.* vraci; şarlatan. — **empiriquement** *adv.*

empirisme *m.* **1.** *(fil.)* empirism. **2.** *(înv.)* şarlatanism.

emplacement *m.* aşezare, amplasare; poziţie.

emplâtre *m.* *(farm.)* plasture.

emplette *f.* cumpărătură, tîrguială; *faire des* ~*s* a face cumpărături // *faire l'* ~ *de...* a cumpăra...

emplir *vt.* *vr.* a (se) umple.

emplissage *m.* *(tehn.)* umplere.

emploi *m.* **1.** întrebuinţare, utilizare. **2.** post, slujbă; *être sans* ~ **a.** *(despre oameni)* a fi fără slujbă; **b.** *(despre obiecte)* a fi inutil; *créer des* ~*s* a crea posturi, locuri de muncă. **3.** *(jur.)* folosinţă, uz.

employé, ~**e** *m.f.* funcţionar, salariat.

employer I. *vt.* a folosi, a utiliza. **II.** *vr.* a fi în uz; a se folosi, a se utiliza // *s'* ~ *à...* **a.** a se strădui să...; **b.** a se ocupa de...

employ/eur, -euse *m.f.* patron.

empocher *vt.* *(fam.)* a băga în buzunar // ~ *de coups* a încasa ghionţi.

empoignade *f.* *(fam.)* sfadă; gîlceavă.

empoignant, ~**e** *adj.* *(fig.)* impresionant, tulburător.

empoigne *f.* luare, apucare.

empoigner *vt.* **1.** a lua, a apuca (strîns); a strînge (în pumn). **2.** *(fig.)* a emoţiona, a tulbura.

empois *m.* scrobeală; amidon; apret.

empoisonnant, ~**e** *adj.* **1.** otrăvitor. **2.** *(fig.)* inoportun; jenant; plictisitor.

empoisonnement *m.* **1.** otrăvire. **2.** *(fam.)* plictiseală, afaniseală.

empoisonner I. *vt.* **1.** a otrăvi. **2.** a infecta (cu mirosul), a împuţi. **3.** *(fig.)* a corupe, a perverti. **4.** *(fig.)* a plictisi, a afanisi (pe cineva). **II.** *vr.* **1.** a se otrăvi, a lua otravă. **2.** *(fig.)* a se corupe, a se perverti. — **empoisonné,** ~**e** *adj.* **(I 1, II 1).**

empoisser *vt.* a da, a unge cu smoală.

empoissonnement *m.* (re)populare cu peşte (a unui lac, rîu).

empoissonner *vt.* a (re)popula cu peşte (un lac, un rîu).

emporté, ~**e** *adj.* **1.** *(despre oameni)* violent, coleric. **2.** *(despre fire, caracter)* impetuos.

emportement *m.* mînie; pornire violentă.

emporte-pièce *m.* *invar.* **1.** *(metal.)* poanson. **2.** *(tehn.)* preducea.

emporter I. *vt.* **1.** a duce (cu sine), a lua, a transporta; *(fam.)* *le diable vous emporte!* să te ia dracu! du-te dracului! **2.** a smulge. **3.** *(fig.)* a răpune; *être emporté par la maladie* a fi răpus de boală. **4.** *(mil.)* a lua cu asalt; a cuceri // *l'* ~ *(sur)* a învinge, a cîştiga, a birui. **II.** *vr.* **1.** a se mînia, a se înfuria. **2.** *(despre cai)* a se ambala.

empourpré, ~**e** *adj.* **1.** purpuriu. **2.** *(despre figură, obraz)* îmbujorat.

empourprer I. *vt.* a colora în roşu-purpuriu. **II.** *vr.* a se înroşi, a se îmbujora (la faţă).

empreindre *vt.* *vr.* a (se) întipări, a (se) imprima.

empreinte *f.* întipărire, urmă, amprentă; *(fig.)* pecete.

empressé, ~**e I.** *adj.* atent, amabil, prevenitor; *être* ~ *auprès de...* a fi prevenitor cu... **II.** *m.* *faire l'* ~ a face pe zelosul.

empressement *m.* **1.** grabă, zor. **2.** amabilitate, atenţie.

empresser *vr.* **1.** a se grăbi, a se zori. **2.** a se arăta atent, prevenitor.

emprise *f.* influenţă, ascendent, autoritate morală.

emprisonnement *m.* întemniţare.

emprisonner *vt.* a întemniţa, a băga la închisoare. — **emprisonné,** ~**e** *adj.*

emprunt *m.* **1.** împrumut; *d'* ~ **a.** de împrumut; **b.** factice. **2.** *(fig.)* imitaţie, plagiat.

emprunter *vt.* **1.** a împrumuta, a lua cu împrumut. **2.** *(fig.)* a imita; a reproduce. **3.** a urma; ~ *une route* a urma, a lua un drum. — **emprunté,** ~**e** *adj.* **(1).**

ému, ~**e** *adj.* **1.** mişcat, impresionat. **2.** emoţionat.

émulation *f.* emulaţie, (luare la) întrecere; ~ *socialiste* întrecere socialistă.

émule *m.* emul; rival, concurent.

émulseur *m.* *(tehn.)* emulsor.

émuls/if, -ive *adj.* *(despre seminţe)* oleaginos.

émulsion *f.* *(farm., chim.)* emulsie.

en I. *prep.* **1.** în; ~ *général* în general; de obicei; ~ *hâte* în grabă, pe grabă; ~ *vie* în viaţă, viu; *de mal* ~ *pis* din ce în ce mai rău; ~ *outre* în afară de; *docteur* ~ *médecine* doctor în medicină; ~ *vérité* în(tr-)adevăr; *(aller)* ~ *ville* (a merge) în oraș; ~ *été* în timpul verii, vara; *d'aujourd'hui* ~ *huit* de azi într-o săptămînă. **2.** de, din; ~ *or* de aur, din aur. **3.** în formă de; ~ *amande* în formă de migdală; migdalat. **4.** la; *se mettre* ~ *route* a porni la drum. **5.** ca; precum, în felul; ~ *ami* ca un prieten, prietenește; ~ *tant que...* ca, în calitate de // *l'appétit vient* ~ *mangeant* pofta vine mîncînd; ~ *avant!* înainte! ~ *arrière!* înapoi! **II.** *adv. (folosit cu verbe de mișcare)* de acolo, din, de la; *s'* ~ *aller* a pleca de la...; a pleca de acolo. **III.** *pron. pers. invar.* **1.** *(corespunde prep.* **de** *+ complement)* de el (ea etc). **2.** de aceasta; *soyez-* ~ *convaincu!* să fii convins (de aceasta). **3.** din această cauză; *j'* ~ *suis très heureuse* sînt foarte fericită (din această cauză). **4.** despre aceasta; *qu'* ~ *dis-tu?* **a.** ce spui (despre asta)? **b.** ce părere ai (despre aceasta)? // ~ *vouloir à...* a vrea răul cuiva, a fi pornit împotriva cuiva; *ne pas s'* ~ *faire* a nu-i păsa; *quoi qu'il* ~ *soit!* fie ce-o fi!

enamourer *vr. (fam.)* a se înamora. — **enamouré,** ~**e** *adj.*

encablure *f. (mar.)* cablu.

encadrement *m.* **1.** încadrare. **2.** cadru, ramă; chenar, bordură.

encadrer I. *vt.* **1.** a înrăma, a pune în ramă. **2.** a integra; *(mil.)* a înrola. **II.** *vr.* **1.** a se încadra, a se integra. **2.** *(fig.)* a se armoniza (cu mediul înconjurător). — **encadré,** ~**e** *adj.*

encager *vt.* **1.** a închide în colivie. **2.** *(fam.)* a băga la răcoare. — **encagé,** ~**e** *adj.*

encaisse *f. (com., fin.)* totalul valorilor din casă.

encaissement *m.* **1.** *(com., fin.)* încasare. **2.** *(geol., geogr.)* încastrare. **3.** ambalare (în lăzi).

encaisser *vt.* **1.** a încasa. **2.** a pune, a ambala (în ladă) // *il encaisse tout* acceptă, înghite (tot, orice).

encaisseur *m.* casier; încasator.

encan *m.* licitație, mezat; *(fam.) à l'* ~ la mezat.

encart *m. (poligr.)* foaie, coală intercalată.

encartage *m. (poligr.)* **1.** inserare, intercalare. **2.** supliment (intercalat la legat).

encarter *vt. (poligr.)* a insera, a intercala (în supliment). — **encarté,** ~**e** *adj.*

encaserner *vt.* a încazarma. — **encaserné,** ~**e** *adj.*

encastrement *m.* încastrare; fixare.

encastrer *vt. vr.* a (se) încastra; a (se) fixa. — **encastré,** ~**e** *adj.*

encaustiquage *m.* ceruire; ceruit.

encaustique *f.* ceară de parchet.

encaustiquer *vt.* a cerui. — **encaustiqué,** ~**e** *adj.*

encaver *vt. vr.* a (se) depozita în pivniță. — **encavé,** ~**e** *adj.*

enceindre *vt.* a încinge; a împrejmui, a închide.

enceint, ~**e I.** *adj.* încins; împrejmuit // *femme* ~*e* femeie gravidă. **II.** *f.* incintă.

encens *m.* **1.** tămîie. **2.** *(fig.)* proslăvire, glorificare. **3.** *(fam.)* tămîiere, lingușire.

encensement *m.* **1.** *(bis.)* tămîiere. **2.** *(fig.)* proslăvire, glorificare. **3.** *(fam.)* tămîiere, lingușire.

encenser *vt.* **1.** *(bis.)* a tămîia. **2.** *(fig.)* a proslăvi, a glorifica.

encensoir *m. (bis.)* cădelniță.

encéphale *m. (anat.)* encefal. — **encéphalique** *adj.*

encéphalite *f. (med.)* encefalită.

encerclement *m.* **1.** încercuire; împrejmuire. **2.** *(fig.)* împresurare.

encercler *vt.* **1.** a încercui; a împrejmui. **2.** *(fig.)* a împresura. — **encerclé,** ~**e** *adj.*

enchaînement *m.* **1.** înlănțuire, încătușare. **2.** *(fig.)* înșiruire; legătură.

enchaîner I. *vt.* **1.** a înlănțui, a încătușa. **2.** *(fig.)* a supune, a aservi. **3.** *(fig.)* a captiva; a fermeca, a subjuga. **4.** *(fig.)* a înșirui (logic); a coordona. **II.** *vr.* **1.** a se înlănțui, a urma în succesiune logică. **2.** a depinde. — **enchaîné,** ~**e** *adj.*

enchanté, ~**e** *adj.* **1.** încîntat, fericit; ~*e de vous voir* (sînt) încîntată să vă văd. **2.** vrăjit, fermecat.

enchantement *m.* **1.** încîntare, bucurie. **2.** vrajă, farmec // *comme par* ~ ca prin minune.

enchanter *vt.* **1.** a face farmece. **2.** a fermeca; a captiva, a seduce. **3.** a încînta, a bucura.

enchant/eur, -eresse I. *adj.* încîntător, fermecător; șarmant. **II.** *m.f.* vrăjitor, magician.

enchâssement *m.* **1.** fixare (într-o montură); montare. **2.** încastrare. **3.** *(fig.)* inserare, intercalare (de texte, citate).

enchasser *vt.* **1.** a fixa (într-o montură), a monta. **2.** *(fig.)* a intercala, a insera (texte, citate). — **enchassé,** ~**e** *adj.*

enchâssure *f.* **1.** fixare, montare. **2.** montură.

enchemiser *vt.* a acoperi, a îmbrăca (cu înveliș protector). — **enchemisé,** ~**e** *adj.*

enchère *f.* licitație, mezat.

encherir *vi.* **1.** a se scumpi. **2.** (+ **sur**) a supralicita.

enchérissement *m.* scumpire, creștere a prețurilor.

enchérisseur *m.* (supra)licitant.

enchevalement *m. (constr.)* proptire.

enchevaucher *vt. (constr.)* a încăleca, a suprapune (țigle, scînduri, șipci). — **enchevauché,** ~**e** *adj.*

enchevauchure *f. (constr.)* încălecare, suprapunere (de țigle, de șipci).

enchevêtrement *m.* **1.** încurcătură, încîlceală. **2.** *(fig.)* confuzie, dezordine.

enchevêtrer I. *vt. (constr.)* a îmbina, a îmbuca (grinzi, scînduri). **II.** *vr.* a se încîlci; a se încurca (în exprimare, în idei).

encirement *m.* ceruire.

enclave *f. (geol.)* enclavă.

enclaver *vt. (tehn.)* a îmbuca. — **enclavé,** ~**e** *adj.*

enclencher *vt. (el.)* a anclanșa. — **enclenché,** ~**e** *adj.*

enclin, ~**e** *adj.* înclinat, predispus la.

enclitique *adj. (gram.)* enclitic.

enclore *vt.* a împrejmui; a închide (cu gard), a îngrădi.

enclos, ~**e I.** *adj.* împrejmuit, îngrădit. **II.** *m.* **1.** loc împrejmuit. **2.** țarc (pentru vite). **3.** împrejmuire, gard.

enclume *f.* nicovală; *(fig.) entre l'* ~ *et le marteau* între ciocan și nicovală.

encoche *f.* crestătură (pe răboj).

encochement *m.* crestare (pe răboj).

encocher *vt.* a cresta (pe răboj). — **encoché,** ~**e** *adj.*

encognure, encoignure *f.* ungher, colț.

encollage *m.* **1.** *(tehn.)* încleiere. **2.** *(text.)* impregnare (cu clei).

encoller *vt.* **1.** *(tehn.)* a încleia. **2.** *(text.)* a impregna (cu clei). — **encollé, ~e** *adj.*

encolleuse *f.* maşină de încleiat.

encolure *f.* **1.** *(la cai)* grumaz. **2.** gît. **3.** *(la haine)* răscroiala gîtului. **4.** *(fam.)* alură, aer, aspect.

encombrant, ~e *adj.* **1.** stînjenitor. **2.** *(fig., despre oameni)* pisălog; încurcă-lume.

encombre *m. sans ~* fără piedici, fără necazuri.

encombrement *m.* îngrămădeală; îmbulzeală.

encombrer I. *vt.* **1.** a încurca (trecerea, circulaţia). **2.** *(fig.)* a incomoda, a jena, a stînjeni // *~ sa mémoire* a-şi încărca memoria. **II.** *vr.* *(fam.,* + **de)** a se încurca (cu), a se împiedica (de) // *ne pas s'~ de scrupules* a nu-şi face scrupule.

encontre *adv. aller à l'~ de...* a merge împotriva..., a se împotrivi.

encore I. *adv.* **1.** încă; *~ une fois* încă o dată; *~ autant* încă pe atît. **2.** pînă acum, pînă în prezent; *il n'y a pas ~ été...* pînă acum n-a fost... **3.** mai; *il y avait ~ une autre raison* mai era şi alt motiv. **4.** din nou, încă o dată. **5.** totuşi; *~ aurait-il fallu le dire* (şi) totuşi ar fi trebuit să spui (aceasta). **6.** măcar, cel puţin; *si ~...* măcar de-ar...; *~ que* deşi, măcar că. **II.** *interj.* iar!

encorné, ~e *adj.* **1.** cornut. **2.** *(fam.; despre soţi)* încornorat.

encourageant, ~e *adj.* încurajator; stimulant.

encouragement *m.* încurajare; stimulare.

encourager *vt.* **1.** a încuraja; a stimula. **2.** a incita, a determina.

encourir *vt.* a risca, a se expune (la).

encrassement *m.* **1.** îmbîcsire. **2.** *(tehn.)* ancrasare.

encrasser *vt. vr.* **1.** a (se) îmbîcsi (cu murdărie), a (se) murdări. **2.** *(tehn.)* a (se) ancrasa. — **encrassé, ~e** *adj.*

encre *f.* cerneală.

encrier *m.* călimară.

encroûter I. *vt.* a acoperi cu coajă, cu crustă. **II.** *vr.* **1.** a se acoperi cu coajă, cu crustă. **2.** *(fig.)* a se anchiloza (în prejudecăţi, idei învechite). — **encroûté, ~e** *adj.*

encuver *vt.* a trage la butoi. — **encuvé, ~e** *adj.*

encyclique *f.* *(bis.)* enciclică.

encyclopédie *f.* enciclopedie. — **encyclopédique** *adj.*

endémie *f.* *(med.)* endemie. — **endémique** *adj.*

endenté, ~e *adj.* **1.** cu dinţi. **2.** *(tehn.)* dinţat.

endettement *m.* contractare de datorii.

endetter *vt. vr.* a (se) îndatora. — **endetté, ~e** *adj.*

endeuiller *vt.* a îndolia, a cerni. — **endeuillé, ~e** *adj.*

endiablé, ~e *adj.* **1.** *(fam.)* îndrăcit, infernal. **2.** *(fig.)* impetuos.

endigage, endiguement *m.* *(hidr.)* îndiguire.

endiguer *vt.* **1.** *(hidr.)* a îndigui, a zăgăzui. **2.** *(fig.)* a stăvili, a împiedica. — **endigué, ~e** *adj.* (1).

endimancher *vt. vr.* *(fam.)* a (se) îmbrăca de sărbătoare, a (se) găti. — **endimanché, ~e** *adj.*

endive *f.* *(bot.)* andivă.

endocarde *m.* *(anat.)* endocard.

endocarpe *m.* *(bot.)* endocarp.

endocrine *adj. f.* *(anat.) glande ~* glandă endocrină.

endocrinologie *f.* endocrinologie. — **endocrinologique** *adj.*

endoctrinement *m.* îndoctrinare.

endoctriner *vt.* a îndoctrina. — **endoctriné, ~e** *adj.*

endolorir *vt.* a pricinui o durere, a îndurera. — **endolori, ~e** *adj.*

endolorissement *m.* **1.** îndurerare. **2.** (stare de) durere.

endommagement *m.* deteriorare, stricare.

endommager *vt. vr.* a (se) deteriora, a (se) strica. — **endommagé, ~e** *adj.*

endormant, ~e *adj.* *(fig., fam.)* adormitor, plictisitor.

endormi, ~e *adj.* **1.** adormit. **2.** *(fig., fam.)* moale, leneş // *bras ~* braţ amorţit.

endormir I. *vt.* **1.** a adormi (pe cineva). **2.** *(fig.)* a potoli, a linişti; *~ les soupçons* a potoli bănuielile. **3.** *(med.)* a anestezia. **II.** *vr.* **1.** a adormi. **2.** (+ **sur**) a slăbi vigilenţa; a se lăsa pe tînjală // *s'~ du sommeil du juste* a muri, a închide ochii.

endos *m.* *(com., fin.)* gir, andosament.

endosse *f.* *(fam.)* răspundere, responsabilitate.

endossement *m.* v. **endos.**

endosser *vt.* **1.** a îmbrăca. **2.** *(fig.)* a lua asupră-şi, a-şi asuma. **3.** *(fin., com.)* a andosa.

endosseur *m.* **1.** *(com.)* andosant. **2.** *(ec.)* girant.

endroit *m.* **1.** loc; *à quel ~?* în ce loc? **2.** localitate; *les gens de l'~* oamenii din localitate, localnicii. **3.** pasaj, fragment (dintr-un text scris, dintr-un discurs) // *(la stofe, ţesături) à l'~* pe faţă; *à l'~ de...* în privinţa..., relativ la...

enduire I. *vt. vr.* (+ **de**) a (se) unge, a (se) da (cu). **II.** *vt.* *(constr.)* a tencui.

enduit, ~e I. *adj.* **1.** uns (cu). **2.** tencuit. **II.** *m.* *(constr.)* **1.** tencuială; spoială. **2.** unsoare. **3.** grund.

endurance *f.* **1.** rezistenţă, putere de îndurare. **2.** *(mec.)* durabilitate.

endurant, ~e *adj.* **1.** rezistent (la frig, foame, durere). **2.** *(fam.)* răbdător.

endurcir I. *vt.* **1.** a întări; a învîrtoşa. **2.** *(fig.)* a căli, a oţeli. **II.** *vr.* **1.** (+ **à**) a se obişnui (cu). **2.** *(fig.)* a deveni insensibil (la), a se împietri (faţă de). — **endurci, ~e** *adj.*

endurcissement *m.* **1.** întărire, învîrtoşare. **2.** *(fig.)* rezistenţă, putere de îndurare. **3.** *(fig.)* călire, oţelire.

endurer *vt.* a îndura; a răbda; *(fam.)* a tolera.

énergie *f.* **1.** *(fiz.)* energie. **2.** *(fig.)* energie, forţă; *sans ~* fără energie, moale.

énergique *adj.* energic; tare. — **énergiquement** *adv.*

énergumène *m.* **1.** *(rel.)* posedat (de demon). **2.** *(fig.)* apucat, exaltat.

énervant, ~e *adj.* enervant, iritant.

énervement *m.* enervare, iritare.

énerver *vt. vr.* a (se) enerva, a (se) supăra, a (se) irita. — **énervé, ~e** *adj.*

enfance *f. sg.* **1.** copilărie. **2.** copii, puştime. **3.** *(fig.)* origine, început.

enfant **I.** *m.* **1.** copil, prunc. **2.** descendent, urmaş // *être un ~ de...* a fi originar din...; *(fam.) bon ~* **a.** cumsecade; **b.** fără morgă, familiar. **II.** *f.* copilă.

enfantement *m.* **1.** naştere, procreare. **2.** *(fig.)* creaţie; producţie.

enfanter *vt.* **1.** a naşte, a da naştere. **2.** *(fig.)* a crea, a produce.

enfantillage *m.* copilărie, naivitate; *(la pl.)* scorneli, prostii.

enfantin, *~e* *adj.* **1.** copilăresc; copilăros. **2.** *(fig.)* pueril, naiv.

enfer *m.* iad, infern, gheenă; *d'~* de infern, infernal // *bruit d'~* zgomot asurzitor.

enfermer *vt.* **1.** a închide, a încuia. **2.** a izola (în închisoare, în spital). **3.** a închide, a împrejmui, a înconjura (cu gard, cu zid). **4.** a conţine, a cuprinde. — **enfermé,** *~e* *adj.* **(1, 3).**

enfièvrement *m.* înfrigurare, febrilitate; (supra) excitare.

enfièvrer *vt.* a înfrigura, a (supra) excita. — **enfièvré,** *~e* *adj.*

enfilade *f.* **1.** şir, înşiruire; *en ~* în şir, în serie. **2.** *(mil.)* anfiladă.

enfilage *f.* **1.** înşirare. **2.** înşiruire.

enfiler *vt.* **1.** a înşira (pe aţă). **2.** a străpunge (în luptă) // *~ son pantalon* a-şi trage pantalonii; *~ un chemin* a o apuca, a o lua pe un drum; *~ des perles* a tăia frunză la cîini.

enfil/eur, -euse *m.f.* *(fam.)* *~ de perles* pierde-vară.

enfin *adv.* **1.** în fine, în sfîrşit. **2.** în concluzie; pe scurt.

enflammer *vt.* *vr.* **1.** a (se) aprinde. **2.** *(fig.)* a (se) înflăcăra, a (se) pasiona; a (se) ambala. — **enflammé,** *~e* *adj.*

enfler **I.** *vt.* **1.** a umfla. **2.** *(fig.)* a exagera. **II.** *vr.* **1.** a se umfla. **2.** *(fig.)* a se făli, a se umfla în pene. — **enflé,** *~e* *adj.* **(I).**

enflure *f.* **1.** umflătură. **2.** *(fig.)* buhăială. **3.** *(fam.)* exagerare.

enfoncement *m.* **1.** înfundare; înfigere. **2.** adîncitură. **3.** forţare, spargere (a unei uşi). **4.** *(mil.)* rupere, străpungere a frontului.

enfoncer **I.** *vt.* **1.** a vîrî, a înfige. **2.** a sparge, a forţa (o uşă). **3.** *(mil.)* a rupe, a străpunge (o linie de apărare) // *(fam.)* *~ qn.* a înfunda pe cineva; *~ des portes ouvertes* a demonstra un lucru evident. **II.** *vi* a se scufunda, a cădea la fund. **III.** *vr.* **1.** **(+ dans)** a se afunda, a se cufunda (în). **2.** a se prăbuşi. — **enfoncé,** *~e* *adj.* **(I 2).**

enfonçure *f.* cavitate, adîncitură.

enfouir **I.** *vt.* **1.** a înfunda, a băga în pămînt; a îngropa. **2.** *(fig.)* a ascunde. **II.** *vr.* **1.** a se ascunde. **2.** *(fig.)* a se retrage, a se refugia. — **enfoui,** *~e* *adj.*

enfouissement *m.* **1.** îngropare. **2.** *(fig.)* ascundere.

enfouisseur *m.* **1.** tăinuitor. **2.** *(entom.)* gropar, necrofor.

enfourcher *vt.* **1.** a lua în furcă; a împunge cu furca. **2.** a încăleca, a se sui (călare) pe.

enfourchure *f.* bifurcare.

enfreindre *vt.* a (în)călca (o lege, un consemn).

enfuir *vr.* **1.** a fugi; a evada. **2.** *(fam.)* a o întinde, a o şterge. **3.** *(despre timp)* a trece, a se scurge.

enfumage *m.* afumare.

enfumer *vt.* *vr.* a (se) afuma. — **enfumé,** *~e* *adj.*

engagé, *~e* **I.** *m.*, *adj.* *m.* **1.** *(mil.)* (soldat) voluntar. **II.** *adj.* **1.** angajat, tocmit; reţinut. **2.** *(despre obiecte)* dat în gaj, amanetat. **3.** *(despre scriitori)* angajat, încadrat (într-un curent politic, social).

engageant, *~e* *adj.* îmbietor, ispititor, ademenitor.

engagement *m.* **1.** amanetare. **2.** angajament (scris, oral); făgăduială. **3.** *(mil.)* angajare. **4.** logodnă.

engager **I.** *vt.* **1.** a angaja, a tocmi. **2.** a pune amanet, a da în gaj. **3.** *(com., ec.)* a investi (capital) // *cela n'engage à rien* asta nu obligă la nimic; *~ à dîner* a invita la cină. **II.** *vr.* **1.** a se angaja (într-o funcţie). **2.** *(mil.)* a se înrola. **3.** a se înscrie (într-o competiţie). **4.** *(pol.)* a se încadra. **5.** a se angaja, a promite, a-şi lua angajamentul // *s'~ dans la forêt* a pătrunde în pădure.

engeance *f.* *(peior.)* prăsilă, neam, sămînţă rea.

engelure *f.* *(med.)* degerătură.

engendrement *m.* zămislire, procreare.

engendrer *vt.* **1.** a zămisli, a procrea. **2.** *(fig.)* a provoca, a da naştere (la).

engin *m.* **1.** maşină; instrument de război. **2.** *(tehn.)* maşină; unealtă, instrument.

engineering [ɛndʒiniriŋ] *m.* engineering.

englober *vt.* **(+ dans)** a îngloba, a cuprinde, a introduce (în). — **englobé,** *~e* *adj.*

engloutir **I.** *vt.* **1.** a înghiţi, a da pe gît. **2.** a absorbi; a face să dispară. **II.** *vr.* **(+ dans)** a se pierde, a dispărea (în). — **englouti,** *~e* *adj.* **(II).**

engloutissement *m.* înghiţire; absorbire.

engorgement *m.* *(tehn.)* înfundare (a unei conducte).

engorger *vt.* *vr.* *(tehn.)* a (se) înfunda. — **engorgé,** *~e* *adj.*

engouement *m.* **1.** *(med.)* obturare, astupare. **2.** *(fig.)* admiraţie exagerată.

engouer **I.** *vt.* *(med.)* a obtura, a astupa. **II.** *vr.* *(peior.,* **+ de)** a se pasiona, a se entuziasma (de).

engouffrement *m.* **1.** prăvălire, scufundare (în abis, în mare). **2.** năvălire (a vîntului, a apei). **3.** *(fig.)* risipire, pierdere.

engouffrer **I.** *vt.* **1.** a precipita, a prăvăli (în prăpastie). **2.** *(despre prăpastie, hău)* a absorbi, a înghiţi. **3.** a înfuleca, a îmbuca lacom. **II.** *vr.* **1.** *(despre vînturi, ape)* a năvăli (cu violenţă). **2.** a se prăvăli, a se pierde (în prăpastie, în abis).

engourdir *vt.* *vr.* **1.** a amorţi, a (se) înţepeni. **2.** *(fig.)* a (se) toropi; a (se) lenevi. — **engourdi,** *~e* *adj.*

engourdissement *m.* **1.** amorţire, înţepenire. **2.** *(fig.)* amorţeală, toropeală; leneveală. **3.** *(zool.)* somn hibernal.

engrais *m.* *(agr.)* îngrăşămînt.

engraissement, engraissage *m.* îngrăşare; îndopare.

engraisser **I.** *vt.* **1.** a îngrăşa; a îndopa (animale, păsări). **2.** a îngrăşa, a fertiliza (pămîntul). **II.** *vi.* *vr.* *(despre oameni)* a se îngrăşa. — **engraissé,** *~e* *adj.*

engrangement *m.* însilozare.

engranger *vt.* a însiloza. — **engrangé, ~e** *adj.*

engrenage *m.* **1.** *(tehn.)* angrenaj. **2.** *(fig.)* concurs de împrejurări.

engrènement *m.* *(tehn.)* angrenare, îmbucare.

engrener I. *vt. vi.* *(maș.)* a angrena // *bien ~ qch.* a începe, a porni bine ceva; *~ des relations* a lega, a face relații. **II.** *vr.* **1.** *(tehn.)* a se angrena, a se îmbuca. **2.** *(fig.)* a se armoniza, a se potrivi. — **engrené, ~e** *adj.* **(II 1).**

engrenure *f.* *(tehn.)* angrenare.

engueulade *f.* *(pop.)* bruftuială, ocară.

engueuler *vt. vr.* *(pop.)* a (se) bruftui, a (se) ocărî.

enhardir I. *vt.* a încuraja (pe cineva). **II.** *vr.* **1.** a prinde inimă, curaj. **2.** **(+ à)** a merge pînă la..., a-și permite să...

enharnacher *vt.* **1.** a pune hamurile, harnașamentul (pe cal); a înhăma (un cal). **2.** *(fig.)* a împopoțona. — **enharnaché, ~e** *adj.*

énième *adj.* *(fam.)* *pour la ~ fois* pentru a nu știu cîta oară.

énigmatique *adj.* enigmatic; tainic, misterios. — **énigmatiquement** *adv.*

énigme *f.* enigmă, taină.

enivrant, ~e [ãni—] *adj.* *(fig.)* îmbătător, exaltant.

enivrement [ãni—] *m.* **1.** îmbătare; (stare de) beție. **2.** *(fig.)* (stare de) exaltare.

enivrer [ãni —] *vt. vr.* **1.** a (se) îmbăta. **2.** *(fig.)* a (se) exalta. — **enivré, ~e** *adj.* **(1).**

enjambée *f.* pas; *marcher à grandes ~s* a merge cu pași mari.

enjamber I. *vt.* a păși peste. **II.** *vi.* **1.** a merge cu pași mari. **2.** *(fig.,* **+ sur)** a încălca, a uzurpa.

enjeu *m.* miză // *mettre sa tête pour ~* a garanta cu capul.

enjoindre *vt.* a ordona, a comanda; a prescrie.

enjôlement *m.* *(fam.)* seducere; seducție.

enjôler *vt.* *(fam.)* a seduce, a încînta; a captiva.

enjôl/eur, -euse *m.f., adj.* *(fam.)* seducător.

enjolivement *m.* ornament, podoabă, garnitură.

enjoliver *vt.* a orna, a împodobi, a garnisi. — **enjolivé, ~e** *adj.*

enjolivure *f.* ornament, garnitură.

enjoué, ~e *adj.* vesel, hazliu.

enjouement *m.* voie bună; veselie, haz.

enjuguer *vt.* a înjuga. — **enjugué, ~e** *adj.*

enlacement *m.* **1.** înnodare, legare; împletire. **2.** îmbrățișare, înlănțuire.

enlacer *vt.* **1.** a înnoda, a lega; a împleti. **2.** a strînge (în brațe), a îmbrățișa; a înlănțui. — **enlacé, ~e** *adj.*

enlaçure *f.* *(tehn.)* încheiere cu scoabe.

enlaidir *vt. vi.* a (se) urîți, a (se) poci. — **enlaidi, ~e** *adj.*

enlaidissement *m.* urîțire, pocire.

enlèvement *m.* **1.** luare, ridicare. **2.** răpire; rapt.

enlever I. *vt.* **1.** a ridica, a sălta în sus. **2.** a deplasa, a muta (un obiect de la locul lui). **3.** *(fig.)* a entuziasma, a exalta. **4.** *(mil.)* a lua, a cuceri (prin surprindere). **5.** a lua (ceva de la cineva); a lipsi (pe cineva de ceva) // *~ une tache* a scoate o pată. **II.** *vr.* a se ridica. — **enlevé, ~e** *adj.* **(I 1, 2, 4).**

enlevure *f.* *(arhit.)* relief.

enlisement *m.* înnămolire.

enliser *vr.* a se înnămoli. — **enlisé, ~e** *adj.*

enluminer *vt.* **1.** a orna cu miniaturi. **2.** *(tehn.)* a colora (intens). — **enluminé, ~e** *adj.*

enlumin/eur, -euse *m.f.* miniaturist.

enluminure *f.* miniatură.

enneigé, ~e *adj.* acoperit de zăpadă, nins.

enneigement *m.* înzăpezire.

enneiger *vt.* *(despre zăpadă)* a acoperi, a cădea asupra...

ennemi, ~e [enə—] **I.** *m.f.* **1.** dușman, vrăjmaș, inamic; *~ de classe* dușman de clasă. **2.** rival. **II.** *adj.* ostil, dușmănos.

ennoblir [ãno—] *vt.* a înnobila. — **ennobli, ~e** *adj.*

ennoblissement [ãnɔ —] *m.* înnobilare.

ennui *m.* **1.** plictiseală; urît; *mourir d'~* a muri de plictiseală. **2.** necaz, supărare. **3.** grijă; neliniște.

ennuyer I. *vt.* **1.** a plictisi. **2.** a contraria; a enerva, a agasa. **II.** *vr.* a se plictisi. — **ennuyé, ~e** *adj.* **(1).**

ennuy/eux, -euse *adj.* **1.** plicticos, plictisitor. **2.** enervant; agasant. — **ennuyeusement** *adv.*

énoncé *m.* **1.** enunț. **2.** enunțare.

énoncer *vt. vr.* a (se) enunța; a (se) formula.

énonciat/if, -ive *adj.* enunțiativ.

énonciation *f.* enunțare; formulare.

enorgueillir [ãnor—] *vr.* **(+ de)** a se mîndri, a se făli (cu).

énorme *adj.* enorm, imens. — **énormément** *adv.*

énormité *f.* **1.** imensitate, întindere colosală. **2.** *(fam.)* enormitate, absurditate.

enquérir *vr.* **(+ de)** a se informa (despre), a cerceta.

enquête *f.* anchetă; cercetare.

enquêter I. *vi.* **(+ sur)** a ancheta, a face cercetări. **II.** *vr.* **(+ de)** a se informa (despre).

enquêt/eur, -euse *adj., m.f.* (magistrat) anchetator.

enraciner I. *vt.* *(hort.)* a sădi. **II.** *vr.* **1.** *(bot.)* a prinde rădăcini. **2.** *(fig.)* a se fixa; a se înrădăcina. — **enraciné, ~e** *adj.*

enragé, ~e *adj.* **1.** *(med.)* turbat. **2.** *(fig.)* furios. **3.** *(fig.)* pătimaș; excesiv // *manger de la vache ~e* a duce viață grea, a fi în mizerie.

enrager *vi.* *(fig.)* a turba de mînie // *faire ~* a enerva, a înfuria, a scoate din sărite; *~ contre...* a tuna și a fulgera împotriva...

enraiement, enrayement *m.* împiedicare, frînare; jugulare.

enrayer *vt. vr.* **1.** a (se) opri pe neașteptate. **2.** *(fam.)* a (se) înfrîna. — **enrayé, ~e** *adj.*

enrayure *f.* frînă, opritoare (la roată).

enrégimenter *vt. vr.* a (se) înregimenta.

enregistrement *m.* înregistrare.

enregistrer *vt.* **1.** a înregistra; a consemna, a nota. **2.** *(fig.)* a constata, a lua act. **3.** *(muz.)* a înregistra, a imprima (pe discuri, benzi). — — **enregistré, ~e** *adj.*

enregistr/eur *m.* (aparat) înregistrator; *~ sonore* înregistrator de sunet.

enrhumer [ãry —] *vr.* a răci, a căpăta guturai. — **enrhumé, ~e** *adj.*

enrichi, ~e I. *adj.* **1.** îmbogățit. **2.** *(fig.,* **+ de)** ornamentat, împodobit (cu); înfrumusețat (cu). **3.** *(metal.)* înnobilat. **II.** *m.f.* *(peior.)* parvenit.

enrichir **I.** *vt.* *vr.* a (se) îmbogăţi. **II.** *vt.* *(fig.)* a ornamenta, a împodobi; a înfrumuseţa.

enrichissement *m.* **1.** îmbogăţire. **2.** *(fig.)* ornamentare, împodobire. **3.** *(metal.)* înnobilare.

enrobage, enrobement *m.* **1.** *(culin.)* glasat; glasare. **2.** *(fig.)* mascare, deghizare.

enrober *vt.* **1.** *(culin.)* a glasa. **2.** *(fig.)* a masca, a deghiza. — **enrobé,** ~**e** *adj.* **(1).**

enrôlement *m.* **1.** *(mil.)* înrolare. **2.** *(jur.)* înscriere pe rol.

enrôler *vt.* *vr.* **1.** *(mil.)* a (se) înrola. **2.** *(jur.)* a (se) înscrie pe rol. **3.** a (se) afilia, a (se) înscrie (într-o grupare, într-un partid). — **enrôlé,** ~**e** *adj.*

enroué, ~**e** *adj.* *(despre voce, glas)* răguşit; spart.

enrouement *m.* răguşeală.

enrouer *vr.* a răguşi.

enrouiller *vt.* *vr.* a (se) rugini. — **enrouillé,** ~**e** *adj.*

enroulement *m.* **1.** înfăşurare. **2.** răsucire. **3.** *(arhit.)* spirală, volută. **4.** *(bot.)* încolăcire.

enrouler *vt.* *vr.* **1.** a (se) rula. **2.** **(+ autour, sur)** a (se) înfăşura, a (se) răsuci, a (se) încolăci (în jurul). — **enroulé,** ~**e** *adj.*

ensablement *m.* înnisipare.

ensabler *vt.* *vr.* a (se) împotmoli în nisip. — **ensablé,** ~**e** *adj.*

ensanglanter *vt.* a însîngera. — **ensanglanté,** ~**e** *adj.*

enseignant, ~**e** **I.** *adj.* didactic; *le corps* ~ corpul didactic. **II.** *m.* profesor; învăţător, dascăl.

enseigne **I.** *f.* **1.** firmă. **2.** *(mil.)* flamură, stindard. **3.** *(înv., la pl.)* marcă, indice de recunoaştere // *fausses* ~*s* informaţii false; *loger à l'* ~ *de la belle étoile* a dormi sub cerul liber; *à telle (s)* ~*(s) que...* dovadă că... **II.** *m.* **1.** portdrapel; stegar. **2.** *(mar.)* ofiţer subaltern; aspirant.

enseignement *m.* **1.** învăţămînt. **2.** precept, învăţătură.

enseigner *vt.* **1.** a preda, a da lecţii. **2.** a instrui; a da instrucţiuni. **3.** a indica, a arăta.

ensellement *m.* *(geogr.)* şa, curmătură.

ensellure *f.* *(anat.)* curbura şalelor.

ensemble **I.** *adv.* **1.** împreună, laolaltă. **2.** simultan, în acelaşi timp. **II.** *m.* **1.** ansamblu; totalitate; *dans l'* ~ **a.** în totalitate; **b.** în mare. **2.** *(tehn.)* asamblare; asamblaj; ansamblu. **3.** grup, colectiv; ansamblu; ~ *folklorique* ansamblu folcloric. **4.** garnitură, set (de îmbrăcăminte) // *vue d'* ~ privire generală.

ensemencement *m.* *(agr., biol.)* însămînţare.

ensemencer *vt.* *(agr., biol.)* a însămînţa. — **ensemmencé,** ~**e** *adj.*

ensevelir *vt.* **1.** a înmormînta, a înhuma. **2.** *(fig.)* a acoperi, a înghiţi // *(fam.)* *enseveli dans l'oubli* dat uitării. — **enseveli,** ~**e** *adj.* **(1).**

ensevelissement *m.* înmormîntare, înhumare.

ensiler *vt.* a însiloza. — **ensilé,** ~**e** *adj.*

ensoleillé, ~**e** *adj.* **1.** însorit. **2.** *(fig.)* luminat, înseninat.

ensommeillé, ~**e** *adj.* **1.** somnoros. **2.** adormit.

ensorcelant, ~**e** *adj.* seducător; captivant; şarmant.

ensorceler *vt.* **1.** a vrăji, a fermeca. **2.** *(fig.)* a seduce, a captiva. — **ensorcelé,** ~**e** *adj.*

ensorcel/eur, -euse *adj.*, *m.f.* **1.** vrăjitor. **2.** *(fig.)* seducător.

ensorcellement *m.* **1.** vrajă, farmec. **2.** *(fig.)* încîntare; şarm.

ensuite *adv.* **1.** *(temporal)* apoi, după aceea; *et* ~*?* şi-apoi? **2.** *(local)* după, în urma.

ensuivre *vr.* *(numai la pers. 3)* a urma, a rezulta, a fi consecinţa...; *(impers.)* *il s'ensuit que...* rezultă că...; urmează să...

entacher *vt.* ~ *l'honneur de...* a păta onoarea...

entaillage *m.* **1.** *(tehn.)* dinţare. **2.** *(silv.)* crestare.

entaille *f.* **1.** *(tehn.)* dinţare. **2.** *(silv.)* tăietură; crestătură.

entailler *vt.* **1.** a tăia. **2.** *(silv.)* a cresta. — **entaillé,** ~**e** *adj.*

entamer *vt.* **1.** a tăia prima bucată dintr-un aliment. **2.** a începe, a porni o discuţie, o conversaţie. **3.** *(fig.)* a ştirbi, a atinge (renumele, reputaţia). — **entamé,** ~**e** *adj.* **(1, 3).**

entamure *f.* **1.** tăietură, crestătură. **2.** incizie (mică).

entartrer *vr.* **1.** *(tehn.)* a se încrusta. **2.** *(despre dinţi)* a se acoperi cu tartru.

entassement *m.* îngrămădire; grămadă, morman.

entasser **I.** *vt.* **1.** a îngrămădi; a aduna grămadă. **2.** *(fam.)* a aduna, a acumula // ~ *paroles sur paroles* a spune verzi şi uscate. **II.** *vr.* a se înghesui. — **entassé,** ~**e** *adj.*

ente *f.* *(hort.)* altoi.

entendement *m.* **1.** înţelegere. **2.** judecată, minte.

entendeur *m.* *à bon* ~ *salut* cine are urechi de auzit, să audă.

entendre **I.** *vt.* **1.** a auzi; *ne pas* ~ **a.** a nu auzi; **b.** a fi surd; *on entend dire que...* se aude că... **2.** *(jur.)* a asculta; a audia (martori). **3.** a înţelege, a pricepe; *donner à* ~ a lăsa să se înţeleagă; a insinua; *ne rien* ~ *(à...)* a nu pricepe nimic (din, despre), a nu avea habar (de) // *ne rien vouloir* ~ a rămîne neînduplecat. **II.** *vr.* **1.** a se înţelege; *(fam.)* *cela s'entend bien* asta se înţelege de la sine. **2.** a fi de acord. **3.** **(+ à, en)** a se pricepe (la).

entendu, ~**e** *adj.* înţeles, stabilit; convenit; *alors c'est* ~ atunci ne-am înţeles; aşa rămîne; *étant* ~ *que...* stabilit fiind că..., după cum era stabilit...; *bien* ~ bineînţeles, desigur.

entente *f.* **1.** înţeles, interpretare; *mot à double* ~ cuvînt cu dublu înţeles. **2.** înţelegere, acord, armonie; *vivre en bonne* ~ *avec...* a trăi în armonie cu... **3.** *(pol.)* convenţie.

enter *vt.* *(agr., hort.)* a altoi. — **enté,** ~**e** *adj.*

entériner *vt.* *(jur.)* a admite, a aproba; a confirma.

entérocolite *f.* *(med.)* enterocolită.

enterrement *m.* **1.** (ceremonie funebră de) înmormîntare. **2.** convoi funebru. **3.** *(fig.)* renunţare, abandonare.

enterrer **I.** *vt.* **1.** a îngropa (în pămînt). **2.** a înmormînta, a înhuma. **3.** *(fig.)* a abandona, a renunţa (la). **II.** *vr.* *(fig.)* a se retrage, a se izola. — **enterré,** ~**e** *adj.* **(I 1, 2).**

en-tête *(pl.* ~*-*~*s)* *m.* *(poligr.)* antet.

entêtement *m.* încăpăţînare, îndărătnicie.

entêter *vr.* a se încăpăţîna; a persista (în). — **entêté, ~e** *adj.*

enthousiasme *m.* entuziasm, înflăcărare; avînt.

enthousiasmer I. *vt.* a entuziasma, a înflăcăra; ~ *la foule* a înflăcăra mulţimea. **II.** *vr.* (+ **de**) a se entuziasma, a se înflăcăra. — **enthousiasmé, ~e** *adj.*

enthousiaste *adj.*, *m.f.* entuziast.

entiché, ~e *adj.* (*fam.*, + **de**) **1.** amorezat (de). **2.** mort (după).

entichement *m.* încăpăţînare pătimaşă.

enticher *vr.* (*fam.*, + **de**) **1.** a-şi pierde capul (după). **2.** a se pasiona, a fi mort (după).

enti/er, -ère I. *adj.* **1.** întreg; neatins, neştirbit. **2.** (*fig.*) total, deplin // *esprit* ~ spirit intransigent, dintr-o bucată. **II.** *m.* (*mat.*) întreg // *en* ~ în totalitate, în întregime. — **entièrement** *adv.* **(I)**

entité *f.* (*fil.*) entitate.

entoir *m.* cosor (de altoit).

entomologie *f.* entomologie. — **entomologique** *adj.*

entomologiste *m.f.* (cercetător) entomolog.

entonnage *m.* tragere la butoi.

entonner^1 *vt.* a trage la butoi.

entonner^2 *vt.* a intona (un cîntec).

entonnoir *m.* pîlnie.

entorse *f.* **1.** (*med.*) entorsă. **2.** (*fig.*) alterare, denaturare // *donner une* ~ *à la vérité* a denatura adevărul.

entortillement *m.* înfăşurare, încolăcire.

entortiller *vt.* *vr.* **1.** a (se) înfăşura, a (se) încolăci (în jurul). **2.** (*fig.*) a (se) exprima confuz. — **entortillé, ~e** *adj.* **(1)**.

entour *m.* (*la pl.*) împrejurimi; (*la sg.*) *à l'* ~ *(de)*... în preajma...

entourage *m.* anturaj, (lumea din) mediul înconjurător.

entourer I. *vt.* **1.** a înconjura. **2.** a împrejmui. **3.** (*mil.*) a încercui, a împresura. **4.** (*fig.*) a înconjura, a copleşi (cu atenţii, cu devotament, cu grijă). **II.** *vr.* (+ **de**) a se înconjura (de). — **entouré, ~e** *adj.* **(I 2, 3)**.

entournure *f.* răscroiala mînecii.

entracte *m.* **1.** antract. **2.** (*fig.*) intermediu.

entraide *f.* ajutor reciproc; într-ajutorare.

entraider *vr.* a se ajuta reciproc.

entrailles *f. pl.* **1.** (*anat.*) viscere, măruntaie. **2.** (*fig.*) miez.

entrain *m.* antren, bună dispoziţie // (*fam.*) *montrer de l'* ~ a se arăta (a fi) zelos.

entraînant, ~e *adj.* antrenant.

entraînement *m.* **1.** (*sport*) antrenament. **2.** (*fig.*) antrenare, atragere.

entraîner I. *vt.* **1.** a trage, a tîrî; (*fig.*) *se laisser* ~ a se lăsa tîrît, antrenat; a (se) înflăcăra; a (se) entuziasma. **2.** (*tehn.*) a antrena, a pune în mişcare. **3.** (*sport*) a antrena, a pregăti. **4.** (*fig.*) a cauza, a provoca. **II.** *vr.* (*sport*) a se antrena.

entraîneur *m.* antrenor (sportiv).

entraîneuse *f.* animatoare (de local).

entr'apercevoir *vt.* a întrezări.

entrave *f.* **1.** piedică (la animale). **2.** (*fig.*) obstacol.

entraver *vt.* **1.** a împiedica (un animal). **2.** (*fig.*) a împiedica, a pune piedici.

entre *prep.* **1.** între; (*fam.*) *soit dit* ~ *nous* între noi fie vorba. **2.** în; ~ *de bonnes mains* în mîini bune. **3.** din, dintre; *un d'* ~... unul dintre... // ~ *chien et loup* în amurg, la căderea serii.

entrebâillement *m.* întredeschidere; deschizătură, crăpătură.

entrebâiller *vt.* a întredeschide, a crăpa (uşa, fereastra). — **entrebâillé, ~e** *adj.*

entre-bande (*pl.* ~-~*s*) *f.* (*text.*) chenar, margine.

entrechoquer I. *vt.* a ciocni, a izbi unul de altul // (*fam.*) ~ *les dents* a clănţăni din dinţi. **II.** *vr.* **1.** a se ciocni; a se izbi (reciproc). **2.** (*fig.*) a se contrazice; a se opune unul altuia.

entrecôte *f.* antricot.

entrecouper *vt.* a întrerupe.

entrecroisement *m.* întretăiere, încrucişare; intersecţie.

entrecroiser *vt.* *vr.* a (se) încrucişa, a (se) intersecta.

entre-deux *m.* *invar.* **1.** (*constr.*) interspaţiu. **2.** mijloc. **3.** (*în croitorie*) bandă intercalată.

entrée *f.* **1.** intrare; acces; uşă de intrare. **2.** antreu, vestibul. **3.** (*fig.*) debut, început. **4.** (*culin.*) gustări.

entrefaite *f.* *sur ces* ~*s* (tocmai) atunci, în acel moment.

entrefermer *vt.* a închide pe jumătate; a lăsa întredeschis.

entrefilet *m.* notiţă, paragraf (în ziar).

entrelacer *vt.* *vr.* a (se) împleti, a (se) întreţese. — **entrelacé, ~e** *adj.*

entre-ligne *m.* (*poligr.*) spaţiu între două rînduri tipărite.

entremêler *vt.* **1.** a amesteca. **2.** a împleti, a întreţese. — **entremêlé, ~e** *adj.*

entremets *m.* (*culinar*) dulce (servit între brînzeturi şi fructe).

entremett/eur, -euse *m.f.* **1.** intermediar, mijlocitor. **2.** codoş; proxenet.

entremettre *vr.* a mijloci, a se interpune; a interveni.

entremise *f.* mijlocire // *par l'* ~ *de*... prin intermediul...

entrepôt *m.* (*ec.*, *mar.*) antrepozit.

entreprenant, ~e *adj.* întreprinzător; îndrăzneţ.

entreprendre *vt.* a întreprinde; a se apuca să...

entrepreneur *m.* antreprenor.

entreprise *f.* întreprindere; antrepriză (comercială, industrială); ~ *typographique* întreprindere tipografică.

entrer I. *vi.* **1.** a intra; a pătrunde; (*fig.*) ~ *dans le détail* a intra în detalii, a examina în amănunţime; ~ *en matière* **a.** a intra în materie, a veni la subiect; **b.** (*fam.*) a începe. **2.** a încăpea // *faire* ~ *qn.* a introduce pe cineva (într-o încăpere, într-o societate). **II.** *vt.* a aduce, a importa, a introduce (mărfuri, aparate).

entre-rail (*pl.* ~-~*s*) *m.* (*c.f.*) ecartament.

entresol *m.* mezanin.

entre-temps *m.* răgaz, interval (de timp).

entretenir I. *vt.* **1.** a întreţine; ~ *le feu* a întreţine focul; (*fam.*) ~ *qn. de*... a întreţine pe cineva despre..., a vorbi cu cineva despre... **2.** *(fig.)* a menține; ~ *la paix* a menține, a păstra pacea. **II.** *vr.* a sta de vorbă, a se întreține (cu cineva). — **entretenu,** ~**e** *adj.*

entretien *m.* **1.** întreținere. **2.** *(tehn.)* deservire. **3.** convorbire, conversație.

entrevoir *vt.* **1.** a întrezări, a întrevedea. **2.** *(fig., fam.)* a prevedea.

entrevue *f.* întrevedere, întîlnire.

entropie *f.* *(fiz.)* entropie. — **entropique** *adj.*

entrouvrir *vt. vr.* a (se) (între)deschide, a (se) deschide (puțin), a (se) crăpa. — **entrouvert,** ~**e** *adj.*

énumération *f.* enumerare.

énumérer *vt.* a enumera.

envahir *vt.* **1.** a invada, a ocupa (un ținut, o regiune). **2.** *(fig.)* a năpădi, a copleși; a cuprinde. — **envahi,** ~**e** *adj.*

envahissant, ~**e** *adj.* **1.** invadator. **2.** *(fig.)* copleșitor; năvalnic.

envahissement *m.* invadare; invazie.

envahisseur *m.* invadator, cotropitor; ocupant.

envasement *m.* înnămolire, împotmolire.

envaser *vt. vr.* a (se) înnămoli, a se împotmoli. — **envasé,** ~**e** *adj.*

enveloppant, ~**e** *adj.* **1.** învăluitor. **2.** *(fig.)* fermecător, seducător.

enveloppe *f.* **1.** învelitoare. **2.** plic. **3.** *(anat.)* membrană. **3.** *(auto)* anvelopă. **5.** *(tehn.)* manta.

enveloppement *m.* **1.** înfășurare. **2.** acoperire. **3.** *(mil.)* învăluire; încercuire.

envelopper I. *vt.* **1.** a înfășura. **2.** a acoperi. **3.** *(mil.)* a învălui, a încercui. **4.** *(fig.)* a ascunde, a masca // ~ *du regard* a cuprinde cu privirea. **II.** *vr.* a se înveli, a se înfășura. — **enveloppé,** ~**e** *adj.*

envenimer I. *vt.* **1.** a învenina, a infecta cu venin. **2.** *(fig.)* a învenina, a otrăvi; a amărî. **II.** *vr.* **1.** a se infecta. **2.** *(fig.)* a se învenina; a se otrăvi. — **envénimé,** ~**e** *adj.*

envergure *f.* *d'* ~ de anvergură, de (mare) amploare.

envers I. *prep.* față de... // ~ *et contre tous* în ciuda tuturor. **II.** *m.* dos; (partea din) spate; *à l'* ~ **a.** pe dos, de-a-ndoaselea; **b.** alandala // *avoir la tête à l'* ~ a fi sucit, scrîntit (la cap).

envi *m.* *à l'* ~ care mai de care, pe întrecute.

enviable *adj.* (demn) de invidiat.

envie *f.* **1.** invidie, pizmă. **2.** poftă, dorință; *avoir* ~ *de...* a-i fi poftă (să)..., a dori (să)...

envier *vt.* **1.** a invidia, a pizmui. **2.** a pofti, a dori.

envi/eux, -euse *adj., m.f.* invidios. — **envieusement** *adv.*

environ I. *adv.* cam, circa, aproximativ; în jur de. **II.** *m.pl.* împrejurimi, vecinătate // *(fam.)* *aux* ~*s de...* **a.** aproape de..., în preajma...; **b.** pe vremea..., (cam) pe la...

environnant, ~**e** *adj.* **1.** înconjurător. **2.** din apropiere, apropiat.

environnement *m.* **1.** împrejmuire. **2.** *(fig.)* mediu (înconjurător); atmosferă.

environner *vt.* **1.** a înconjura, a împrejmui. **2.** *(fig.)* a sta în preajma, a antura. — **environné,** ~**e** *adj.* (1).

envisager *vt.* **1.** a considera, a lua în considerare. **2.** (+ **de**) a proiecta, a avea intenția (să).

envoi *m.* **1.** trimitere, expediere. **2.** pachet, colet. **3.** transport // *(sport)* *coup d'* ~ **a.** lovitură de început; **b.** pasare; **c.** *(fig.* + **pour**) cale liberă.

envol *m.* **1.** *(av.)* decolare. **2.** *(fig.)* avînt, elan.

envolée *f.* zbor de păsări.

envoler *vr.* **1.** *(despre păsări)* a-și lua zborul. **2.** *(av.)* a decola // *le temps s'envole!* timpul zboară! *l'occasion s'envole* ocazia trece, dispare.

envoûtant, ~**e** *adj.* încîntător, șarmant.

envoûtement *m.* **1.** vrăjitorie, descîntec (magic). **2.** *(fig.)* încîntare; șarm, farmec.

envoûter *vt.* **1.** a vrăji; a descînta. **2.** *(fig.)* a fermeca, a captiva; a încînta. — **envouté,** ~**e** *adj.* (1).

envoyé, ~**e** *m.f.* trimis, sol // ~ *de Dieu* misionar; ~ *spécial* reporter special.

envoyer I. *vt.* **1.** a trimite. **2.** a expedia // *(fam.)* ~ *au diable* a da dracului; ~ *promener* a trimite la plimbare.

envoy/eur, -euse *m.f.* expeditor.

enzyme *f.* *(chim.)* enzimă, ferment.

épagneul *m.* (cîine) prepelicar cu păr lung.

épais, ~**se** *adj.* **1.** gros; *tissu* ~ stofă groasă. **2.** des; *bois* ~ pădure deasă. **3.** dens; compact; *brouillard* ~ ceață densă. **4.** *(fig.)* adînc, profund; *nuit* ~*se* noapte adîncă, întunecoasă. **5.** *(fig.)* grosolan, greoi.

épaisseur *f.* **1.** grosime. **2.** desime. **3.** densitate. **4.** *(geom.)* lățime. **5.** *(fig.)* încetineală, greutate (în judecată).

épaissir *vt. vi.* **1.** a (se) îngroșa. **2.** a (se) îndesi.

épanchement *m.* **1.** (s)curgere, vărsare. **2.** *(med.)* epanșament. **3.** *(fig.)* efuziune, manifestare (a sentimentelor).

épancher *vt. vr.* a(-și) descărca sufletul (inima).

épandre I. *vt.* **1.** a împrăștia, a presăra. **2.** a vărsa (un lichid). **II.** *vr.* **1.** a se împrăștia, a se întinde. **2.** a se revărsa.

épanoui, ~**e** *adj.* **1.** *(despre flori)* deschis, înflorit. **2.** *(fig., despre oameni)* vesel, jovial.

épanouir I. *vt.* **1.** a deschide, a desface. **2.** *(fig.)* a însenina, a descreți (figura, fruntea). **II.** *vr.* **1.** *(despre flori)* a se deschide; a înflori. **2.** *(fig., despre figură, frunte)* a se destinde, a se descreți; a se însenina.

épanouissement *m.* **1.** înflorire, deschidere (a florilor). **2.** *(fig.)* înflorire; avînt, dezvoltare. **3.** *(fig.)* satisfacție (sufletească), încîntare.

éparchie *f.* *(bis.)* eparhie.

épargnant, ~**e** *adj.* (foarte) econom.

épargne *f.* economie; *caisse d'* ~ casă de economii, de depuneri.

épargner I. *vt.* **1.** a face economie, a economisi. **2.** *(fig.)* a scuti, a cruța. **II.** *vr.* *(fig.)* a se menaja, a se cruța.

éparpillement *m.* **1.** împrăștiere; dispersare. **2.** risipă; *(fig.)* ~ *de forces* risipă de forțe.

éparpiller I. *vt.* a împrăștia, a risipi; *(fig.)* ~ *ses forces* a-și risipi, a-și irosi forțele. **II.** *vr.* a se răzleți; a se dispersa. — **éparpillé,** ~**e** *adj.* (I).

éparque *m.* *(bis.)* eparh.

épars [—pa:r], ~**e** *adj.* **1.** risipit; răzleț. **2.** *(despre păr, bucle)* în dezordine.

épart *m.* **1.** drug (de închis ușa). **2.** *(tehn.)* traversă de susținere, de consolidare.

épatant, ~**e** *adj.* *(fam.)* epatant, grozav, nemaipomenit.

épaté, ~e *adj.* **1.** turtit; *nez ~* nas turtit, borcănat. **2.** *(fam., despre oameni)* uimit, uluit.

épater *vt. (fam.)* a epata, a impresiona; a uimi a ului // *~ le bourgeois* a scandaliza lumea.

épaule *f.* **1.** *(anat.)* umăr; *(fig.) donner un coup d' ~, prêter l' ~* a pune umărul, a da o mînă de ajutor; *hausser les ~s* a da din umeri. **2.** *(zool.)* spată // *par-dessus l' ~* cu dispreţ.

épaulement *m.* **1.** *(mil.)* parapet, întăritură. **2.** *(constr.)* zid de susţinere.

épauler *vt. (fig.)* a ajuta; a pune umărul.

épaulette *f.* **1.** *(mil.)* epolet. **2.** bretea (de rochie, de cămaşă).

épave *f.* **1.** *(mar.)* epavă. **2.** *(fam.)* persoană dărîmată.

épée *f.* **1.** sabie; spadă. **2.** *(fig.)* carieră militară, militărie // *coup d' ~ dans l'eau* strădanie zadarnică; *mettre l' ~ dans les reins* a băga sula-n coaste; *passer au fil de l' ~* a masacra, a omorî (în masă); *à la pointe de l' ~* cu sila.

épeler *vt.* a silabisi.

épellation *f.* silabisire.

épenthèse *f. (lingv.)* epenteză. — **épenthétique** *adj.*

éperdu, ~e *adj.* **1.** înnebunit (de), tulburat (de). **2.** violent, pătimaş. — **éperdument** *adv.* **(2).**

éperon *m.* pinten.

éperonné, ~e *adj.* cu pinteni; pintenat.

éperonner *vt.* **1.** a da pinteni. **2.** *(fig.)* a îndemna, a stimula.

épervier *m. (ornit.)* erete.

éphèbe *m.* **1.** *(la vechii greci)* efeb. **2.** *(peior.)* tînăr (frumos).

éphémère *adj.* efemer, vremelnic, trecător.

épi *m. (bot.)* spic; *monter en ~* a da în spic // *~ de maïs* ştiulete de porumb.

épicarpe *m. (bot.)* epicarp.

épice *f. (culin.)* mirodenie // *pain-d' ~* turtă dulce.

épicé, ~e *adj.* **1.** *(despre mîncăruri)* piperat. **2.** *(despre prăjituri)* aromat. **3.** *(fig.)* cu haz; picant.

épicentre *m. (geol.)* epicentru.

épicerie *f.* băcănie, magazin de coloniale.

épici/er, -ère *m.f.* băcan.

épicurien, ~ne *adj. (fil.)* epicurian.

épicurisme *m. (fil.)* epicurism.

épicycle *m. (astr.)* epiciclu, orbită.

épidémie *f. (med.)* epidemie. — **épidémique** *adj.*

épiderme *m. (anat.)* epidermă // *avoir l' ~ sensible* a fi susceptibil. — **épidermique** *adj.*

épié, ~e *adj.* **1.** *(despre grîne)* cu spic, înspicat. **2.** *(fig.)* cu moţ, moţat.

épier I. *vi. (despre grîne)* a da în spic, a lega. **II.** *vt.* a pîndi; a supraveghea.

épi/eur, -euse *m.f.* iscoadă, spion.

épigastre *m. (anat.)* epigastru. — **épigastrique** *adj.*

épiglotte *f. (anat.)* epiglotă.

épigramatiste *m.f.* epigramist.

épigramme *f. (lit.)* epigramă.

épigraphe *f.* **1.** epigraf; moto. **2.** *(înv.)* inscripţie.

épigraphie *f.* epigrafie, studiul inscripţiilor vechi. — **épigraphique** *adj.*

épigraphiste *m.f.* (specialist) epigrafist.

épilage *m.* depilare.

épilation *f.* epilaţie; (d)epilare; *l' ~ des sourcils* (d)epilarea sprîncenelor.

épilatoire *adj.* depilator, depilant.

épilepsie *f. (med.)* epilepsie. — **épileptique** *adj.*

épiler *vt. vr.* a (se) depila.

épilogue *m.* epilog; sfîrşit, încheiere.

épiloguer *vi. (fam.,* **+ sur)** a critica, a căuta nod în papură.

épinard *m.* spanac; *(la pl.)* pireu de spanac.

épine *f.* ghimpe, spin, mărăcine // *(anat.) ~ dorsale* şira spinării, coloana vertebrală.

épin/eux, -euse *adj.* spinos; *(fig.)* delicat, încurcat.

épinglage *m.* prindere cu (în) ace.

épingle *f.* **1.** ac de păr. **2.** ac cu gămălie, bold // *tiré à quatre ~s* dichisit, fercheş; *coup d' ~* înţepătură; *~ à linge* cîrlig de rufe.

épingler *vt.* a prinde cu (în) ace cu gămălie.

épinglier *m.* testea de ace (cu) gămălie.

épinière *adj. f. (anat.) moelle ~* măduva spinării.

Épiphanie *f. (bis.)* bobotează.

épiphrase *f. (lit.)* epifrază.

épiphyse *f. (anat.)* epifiză.

épique *adj.* epic // *(fam.) discussion ~* discuţie furtunoasă, agitată.

épiscop/al, *(m.pl. -aux)* **~e** *adj. (bis.)* episcopal.

épiscopat *m. (bis.)* episcopat.

épisode *m.* episod.

épisodique *adj.* **1.** episodic. **2.** secundar, accesoriu. — **épisodiquement** *adv.* **(1).**

épistolaire *adj.* epistolar, de epistolă.

épistyle *m. (arhit.)* epistil, arhitravă.

épitaphe *f.* epitaf // *(fam.) faire l' ~ de qn.* a aprecia pe cineva după moarte.

épithalame *m. (lit.)* epitalam; oraţie de nuntă.

épithéliom [—ɔm] *m. (med.)* epiteliom, carcinom.

épithète *f.* epitet.

épître *f.* **1.** epistolă. **2.** *(fam.)* scrisoare, răvaş.

éploré, ~e *adj. (despre oameni)* dezolat, desperat // *saule ~* salcie-plîngătoare.

éployer *vt.* a întinde, a desfăşura.

épluchage *m. (fam.)* verificare minuţioasă, puricare.

éplucher I. *vt.* **1.** a curăţa zarzavaturi, legume. **2.** *(fig.)* a verifica minuţios, a purica. **3.** a jumuli (păsări). **II.** *vr.* **1.** a se examina critic (reciproc). **2.** *(despre păsări)* a se ciuguli.

épluch/eur, -euse *m.f. (fam.)* cenzor (sever).

épointer *vt. vr.* a(-şi) toci, a(-şi) uza, a(-şi) rupe (vîrful). — **épointé, ~e** *adj.*

éponge *f.* **1.** *(zool.)* burete. **2.** burete de baie, lufă; *(fig.) passer l' ~ sur...* a trece cu buretele peste..., a da uitării. **3.** *(text.)* eponj.

éponger *vt. vr.* a (se) şterge (cu buretele).

épopée *f. (lit.)* epopee; poem epic.

époque *f.* epocă; *faire ~* a face epocă; a face vîlvă.

épouiller *vt. vr.* a (se) curăţa de păduchi, a (se) despăduchea.

épousailles *f.pl.* celebrarea căsătoriei; cununie.

épouse *f.* v. **époux.**

épousée *f. (înv.)* mireasă.

épouser *vt.* **1.** a lua în căsătorie, a se căsători (cu). **2.** *(fig.)* a adopta, a îmbrăţişa (idei, credinţe, principii) // *~ la forme de...* a lua forma...

épousseter *vt.* a şterge, a scutura de praf.

époussette *f.* măturică; pămătuf de șters praful.

épouvantable *adj.* înspăimîntător, înfiorător; groaznic, oribil. — **épouvantablement** *adv.*

épouvantail *m.* sperietoare; gogoriță.

épouvante *f.* spaimă, groază // *frapper d'* ~ a înspăimînta, a îngrozi.

épouvanter *vt. vr.* a (se) înspăimînta, a (se) înfricoșa.

ép/oux, -ouse *m.f.* soț, consort.

épreindre *vt.* a stoarce; ~ *un citron* a stoarce o lămîie.

éprendre *vr.* (+ **de**) a se îndrăgosti, a se amoreza (de). — **épris,** ~**e** *adj.*

épreuve *f.* **1.** probă, încercare; experiență; *mettre à l'* ~ a pune la încercare. **2.** durere, încercare grea. **3.** *(poligr.)* corectură // *à l'* ~ *de...* care rezistă la..., rezistent la...; *à l'* ~ pe încercate.

épris, ~**e** *adj.* v. **éprendre.**

éprouver *vt.* **1.** a încerca, a pune la încercare; a verifica. **2.** *(fig.)* a avea, a (re)simți; ~ *des doutes* a avea îndoieli.

éprouvette *f.* eprubetă.

épucer *vt.* a purica; a scutura de purici.

épuisable *adj.* epuizabil, care seacă.

épuisant, ~**e** *adj.* epuizant; extenuant.

épuisement *m.* **1.** terminare; secare. **2.** epuizare, sleire de puteri.

épuiser I. *vt.* **1.** a epuiza, a termina, a isprăvi. **2.** a seca; *(fig.)* a istovi, a slei de puteri // ~ *un sujet* a trata temeinic un subiect. **II.** *vr.* **1.** a seca. **2.** *(fig.)* a se istovi, a se extenua. — **épuisé,** ~**e** *adj.*

épuration *f.* **1.** *(tehn.)* epurare, curățire, purificare. **2.** *(fig.)* epurare; eliminare.

épuratoire *adj.* purificator.

épure *f.* *(tehn.)* epură.

épurer *vt.* **1.** a epura, a purifica. **2.** *(fig.)* a elimina. — **épuré,** ~**e** *adj.*

équarrir *vt.* **1.** a ecarisa, a ciopli (în pătrat). **2.** a jupui (animale). — **équarri,** ~**e** *adj.*

équarrissage *m.* **1.** ecarisare, cioplire. **2.** ecarisaj.

équarrisseur *m.* persoană care lucrează în serviciul de ecarisaj.

équarrissoir *m.* abator de ecarisaj.

équateur [—kwa—] *m.* *(geogr.)* ecuator.

équation [—kwa—] *f.* *(mat.)* ecuație.

équatorial, ~**e** *adj.* ecuatorial.

équerre *f.* **1.** echer. **2.** vinclu.

équestre [—kes—] *adj.* ecvestru, călare.

équilibre *m.* **1.** echilibru; stabilitate. **2.** *(fig.)* pondere; calm.

équilibré, ~**e** *adj.* **1.** echilibrat. **2.** proporționat; armonios. **3.** *(fig., despre oameni)* echilibrat, ponderat, cumpănit.

équilibrer *vt. vr.* a (se) echilibra, a (se) pune în echilibru.

équilibriste *m.f.* (acrobat) echilibrist.

équinoxe *m.* *(astr.)* echinocțiu.

équipage *m.* **1.** echipaj, personal de serviciu pe nave, pe avioane. **2.** *(înv.)* trăsură de lux, caleașcă.

équipe *f.* **1.** echipă; *esprit d'* ~ spirit de echipă; ~ *junior* echipă de juniori; ~ *locale* echipă gazdă; ~ *invitée* echipă oaspete. **2.** *(tehn.)* schimb, tură.

équipée *f.* escapadă; aventură.

équipement *m.* **1.** echipare. **2.** *(mil.)* echipament, efecte // *(av.)* ~ *de bord* instalație de bord.

équiper *vt. vr.* **1.** a (se) echipa, a (se) dota (cu). **2.** (+ **pour**) a (se) pregăti (de, pentru). — **équipé,** ~**e** *adj.* **(1).**

équipi/er, ère *m.f.* *(sport.)* echipier.

équitable *adj.* echitabil, just. — **équitablement** *adv.*

équitation *f.* echitație, călărie; *maître d'* ~ maestru de călărie.

équité *f.* **1.** echitate, nepărtinire. **2.** *(fig.)* cinste, omenie.

équivalence *f.* echivalență; identitate.

équivalent, ~**e** *adj.* echivalent; identic.

équivaloir *vi.* (+ **à**) a echivala, a fi egal (cu), a face (cît).

équivoque I. *adj.* **1.** echivoc, cu două înțelesuri, ambiguu. **2.** *(fig.)* suspect, dubios. **II.** *f.* **1.** (cuvînt) echivoc. **2.** incertitudine, nesiguranță.

éradication *f.* extirpare.

éraflement *m.* zgîriere ușoară.

érafler *vt.* **1.** a zgîria ușor. **2.** a atinge la suprafață. — **éraflé,** ~**e** *adj.*

éraflure *f.* zgîrietură superficială.

érailler *vt.* **1.** a destrăma (o țesătură). **2.** a zgîria superficial. — **éraillé,** ~**e** *adj.*

éraillure *f.* **1.** *(text.)* destrămătură. **2.** zgîrietură superficială.

ère *f.* **1.** *(ist., geol.)* eră. **2.** *(fig.)* epocă, perioadă.

érection *f.* **1.** înălțare, construire. **2.** *(fiziol.)* erecție.

éreintant, ~**e** *adj.* *(fam.)* istovitor.

éreintement *m.* istovire, sleire.

éreinter *vt.* **1.** a obosi peste măsură, a istovi. **2.** *(fam.)* a face praf, a distruge (prin critică). — **éreinté,** ~**e** *adj.* **(1).**

éreinteur *adj., m.* *(fam.)* (critic) sever, aspru.

érésipèle *m.* v. **érysipèle.**

ergot *m.* *(zool., tehn.)* pinten // *(fam.)* *se dresser sur ses* ~*s* **a.** a se înfoia; **b.** a se rățoi.

ergotage *m.*, **ergoterie** *f.* *(fam.)* șicanare; șicană.

ergoté, ~**e** *adj.* *(zool.)* pintenat.

ergoter *vi.* *(fam.)* **1.** a contrazice. **2.** a șicana, a sîcîi.

ergot/eur, -euse *adj., m.f.* chițibușar; cîrcotaș.

ériger I. *vt.* **1.** a construi, a clădi. **2.** a crea, a institui; a fonda. **3.** *(fig.,* + **en)** a ridica, a înălța (la rangul de). **II.** *vr.* (+ **en**) a se erija (în), a-și atribui; a-și lua rolul (de).

ermitage *m.* sihăstrie, pustnicie; ermitaj.

ermite *m.* ermit, sihastru, pustnic.

éroder *vt.* a roade, a produce eroziuni.

éros/if, -ive *adj.* *(geol.)* eroziv.

érosion *f.* *(geol.)* eroziune, roadere.

érotique *adj.* **1.** erotic; senzual. **2.** licențios; indecent. — **érotiquement** *adv.*

érotisme *m.* *(psih.)* **1.** erotism. **2.** senzualism.

errance *f.* rătăcire.

errant, ~**e** *adj.* rătăcitor; nomad.

errata *m. invar.* *(poligr.)* erată.

errements *m.pl.* **1.** maniere; procedee. **2.** *(peior., fig.)* rătăcire, greșeală.

errer *vi.* **1.** a rătăci, a vagabonda. **2.** *(fig.)* a se înșela, a greși.

erreur *f.* eroare, greșeală; *par* ~ din greșeală; ~ *de calcul* eroare de calcul, socoteală greșită.

erroné, ~**e** *adj.* greșit, eronat.

ersatz *m.* erzaț, surogat.
éructer *vi.* *(med.)* a eructa, a rîgîi.
érudit, ~e *adj.*, *m.f.* erudit.
érudition *f.* erudiție.
érugin/eux, -euse *adj.* ruginiu; de rugină.
érupt/if, -ive *adj.* **1.** *(geol.)* eruptiv, de origine vulcanică. **2.** *(med.)* eruptiv, însoțit de o erupție.
éruption *f.* *(med., geol.)* erupție.
érysipèle *m.* *(med.)* erizipel, brîncă.
ès *prep.* în (materie de); *docteur ~ sciences* doctor în științe.
escabeau *m.* taburet.
escadre *f.* *(mar., av.)* escadră.
escadrille *f.* *(mar., av.)* escadrilă.
escadron *m.* *(mil.)* escadron.
escalade *f.* escaladă; escaladare // *monter à l'~* a se sui, a se cățăra.
escalader *vt.* **1.** a escalada; a sări (peste). **2.** a sui, a se cățăra.
escale *f.* *(av., mar.)* escală.
escalier *m.* **1.** scară; *(constr.)* *~ en limaçon* scară în spirală. **2.** treaptă; *monter les ~s (quatre à quatre)* a sui treptele (în goană).
escamotable *adj.* *(tehn.)* escamotabil.
escamotage *m.* **1.** *(tehn.)* escamotare. **2.** șterpeleală.
escamoter *vt.* **1.** *(tehn.)* a escamota, a ascunde; *~ le train d'atterissage* a escamota, a ridica trenul de aterizare. **2.** a șterpeli.
escamot/eur, -euse *m.f.* *(la circ)* escamoter, scamator.
escapade *f.* escapadă; aventură.
escarbot *m.* *(entom.)* scarabeu.
escargot *m.* *(zool.)* melc.
escarmouche *f.* **1.** *(mil.)* hărțuială; scurtă ciocnire de trupe. **2.** *(fig.)* încăierare (scurtă).
escarpé, ~e *adj.* abrupt, povîrnit, rîpos.
escarpement *m.* pantă abruptă.
escarpin *m.* (pantof) escarpen.
escarpolette *f.* leagăn, scrînciob.
escarre *f.* *(med.)* escară.
escient *m.* *à mon (ton, son) ~* cu bună știință, conștient; *à bon ~* cinstit, de bună-credință.
esclaffer *vr.* *(fam.)* a rîde în hohote.
esclandre *m.* scandal, tapaj.
esclavage *m.* robie, sclavie; *(fig.)* aservire, jug; opresiune.
esclavagisme *m.* sclavagism.
esclavagiste *m.* sclavagist.
esclave *adj.*, *m.f.* sclav, rob.
escobar *m.* om viclean, ipocrit.
escogriffe *f.* *(fam.)* lungan, prăjină.
escomptable *adj.* *(com.)* scontabil.
escompte *m.* *(com.)* scont.
escompter *vt.* **1.** *(com.)* a sconta. **2.** *(fig.)* a conta pe.
escorte *f.* escortă; pază // *faire ~* a însoți, a acompania.
escorter *vt.* **1.** a escorta, a păzi. **2.** *(fam.)* a însoți, a întovărăși. — **escorté,** ~e *adj.*
escourgée *f.* gîrbaci.
escrime *f.* *(sport)* scrimă.
escrimer **I.** *vi.* a face scrimă. **II.** *vr.* *(fam. +* **à***)* a se strădui, a se chinui (să).
escrim/eur, -euse *m.f.* *(sport)* scrimer.
escroc [—kro] *m.* escroc; pungaș.
escroquer *vt.* a escroca; a înșela. — **escroqué,** ~e *adj.*
escroquerie *f.* escrocherie; înșelătorie, pungășie.
ésotérique *adj.* **1.** *(fil.)* esoteric. **2.** secret, ascuns, tainic.
ésotérisme *m.* *(fil.)* esoterism.
espace *m.* **1.** spațiu; întindere; imensitate; *~ cosmique* spațiu cosmic. **2.** răstimp. **3.** interval, loc, distanță (între).
espacement *m.* **1.** rărire. **2.** spațiu, distanță, interval (între). **3.** *(poligr.)* spațiere.
espacer *vt.* **1.** a rări. **2.** *(poligr.)* a spația. — **espacé,** ~e *adj.*
espadrille *f.* espadrilă.
espagnol, ~e **I.** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* spaniol, (locuitor) din Spania. **II.** *m.* *art.* limba spaniolă; *en ~* în limba spaniolă, spaniolește.
espagnolette *f.* *(constr.)* cremonă.
espalier *m.* *(hort.)* spalier.
espèce *f.* **1.** specie; *l'~ humaine* specia umană, omenirea. **2.** *(bot., zool.)* specie; varietate, soi. **3.** fel, calitate // *(jur.)* *en l'~* în speță; *(fin.)* *en ~s (bonnes et valables, sonnantes et trébuchantes)* în numerar, cu bani gheață.
espérance *f.* speranță, nădejde; *dans l'~ que (de)...* în speranța că...
espérer **I.** *vt.* a spera, a nădăjdui // *il ne faut pas ~ l'impossible* nu trebuie să aștepți imposibilul. **II.** *vi.* a se încrede, a-și pune nădejdea în.
espiègle *adj.*, *m.f.* **1.** zburdalnic, nebunatic. **2.** poznaș, glumeț.
espièglerie *f.* **1.** zburdălnicie. **2.** poznă, glumă.
espion, ~ne *m.f.* spion, iscoadă.
espionnage *m.* spionaj.
espionner *vt.* *vr.* a (se) spiona.
esplanade *f.* esplanadă.
espoir *m.* speranță, nădejde.
esprit *m.* **1.** spirit, suflet, duh; *rendre l'~* a-și da duhul, a muri. **2.** spirit, fantomă. **3.** minte, judecată; *perdre l'~* a-și pierde mintea; *avoir l'~ ailleurs* a nu fi atent, a fi cu mintea aiurea. **4.** aptitudine, talent; *avoir l'~ du commerce* a avea aptitudini comerciale. **5.** sens; concepție, vederi; *dans l'~ de la loi* în vederile legii. **6.** *(chim.)* spirt // *(înv.)* *bel ~* literat; *~ fort* liber-cugetător, ateu; *faire de l'~* a face glume, a glumi; *(fam.)* *plein ~* **a.** deștept foc; **b.** plin de umor; *~ follet* spiriduș.
esquif *m.* *(mar.)* barcă, luntre (ușoară).
esquimau, ~de **I.** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* eschimos. **II.** *m.* cîine eschimos.
esquinter *vt.* *vr.* *(fam.)* a (se) istovi, a (se) surmena. — **esquinté,** ~e *adj.*
esquisse *f.* **1.** schiță, eboșă, crochiu. **2.** vedere generală.
esquisser *vt.* a schița, a eboșa. — **esquissé,** ~e *adj.*
esquive *f.* *(la box)* eschivă.
esquiver **I.** *vt.* a evita. **II.** *vr.* a se eschiva.
essai *m.* **1.** încercare; probă; *coup d'~* **a.** încercare; **b.** tentativă; *~ valable* încercare reușită; *à titre d'~* cu titlu de probă. **2.** *(la rugbi)* eseu. **3.** *(lit.)* eseu, studiu restrîns. **4.** eșantion, probă // *~ nucléaire* experiență nucleară.
essaim *m.* **1.** *(apic.)* roi. **2.** cîrd, ceată; trupă.
essaimage *m.* *(apic.)* roire, roit.

essaimer *vi.* **1.** *(despre albine)* a roi. **2.** *(fig.)* a emigra; a se răspîndi.

essayage *m.* probă, încercare.

essayer I. *vt.* **1.** a face proba, a proba. **II.** *vi.* (+ **de**) **1.** a încerca; ~ *d'un remède* a încerca un medicament. **2.** a se strădui; ~ *de persuader qn.* a se strădui să convingă pe cineva. **III.** *vr.* (+ **à**) **1.** a-și încerca, a-și măsura (puterea, dibăcia); a se verifica. **2.** a se exersa (la).

essayiste *m.* *(lit.)* eseist.

essence *f.* **1.** esență; *par* ~ prin definiție, prin esență. **2.** *(bot.)* esență, specie (de arbore). **3.** esență, extract. **4.** benzină; carburant.

essentiel, ~le I. *adj.* **1.** esențial, fundamental. **2.** indispensabil, foarte important. **II.** *m. art.* esențialul, principalul; *voilà l'~ de l'affaire* iată esențialul în această afacere. — **essentiellement** *adv.*

essieu *m.* **1.** osie. **2.** *(tehn.)* as.

essor *m.* **1.** zbor; *prendre son* ~ **a.** a-și lua zborul; **b.** *(av.)* a decola; **c.** *(fig.)* a se emancipa. **2.** *(fig.)* înflorire, dezvoltare, progres.

essorer I. *vt. vr.* a (se) usca, a (se) zvînta. **II.** *vt.* a stoarce.

essoreuse *f.* *(tehn., text.)* mașină de stors, centrifugă.

essouflement *m.* gîfîială.

essouffler I. *vt.* a face să-și piardă respirația. **II.** *vr.* a pierde respirația. — **essouflé, ~e** *adj.*

essuie-glace *(pl. ~-~s) m.* *(auto)* ștergător de parbriz.

essuie-mains *m. invar.* prosop, ștergar.

essuie-pieds *m. invar.* ștergător de picioare.

essuyage *m.* ștergere, șters.

essuyer *vt. vr.* a (se) șterge. — **essuyé, ~e** *adj.*

est [est] *m.* est, răsărit; orient.

estafette *f.* ștafetă.

estafier *m.* spadasin.

estafilade *f.* **1.** cicatrice (pe față); balafră. **2.** *(fam.)* ruptură (la haine).

estagnon *m.* bidon, cantă.

estaminet *m.* **1.** cafenea. **2.** fumoar (într-o cafenea).

estampe *f.* stampă.

estampillage *m.* ștampilare.

estampille *f.* ștampilă.

estampiller *vt.* a ștampila. — **estampillé, ~e** *adj.*

esthète *m.f.* estet.

esthéticien, ~ne I. *m.f.* estetician. **II.** *f.* cosmeticiană.

esthétique I. *f.* estetică. **II.** *adj.* estetic; frumos. — **esthétiquement** *adv.*

esthétisme *m.* *(fil.)* estetism.

estimable *adj.* **1.** vrednic de stimă. **2.** apreciabil, considerabil.

estimateur *m.* prețuitor, evaluator.

estimat/if, -ive *adj.* estimativ.

estimation *f.* prețuire, evaluare; apreciere.

estime *f.* stimă, considerație // *à l'~* aproximativ, din ochi.

estimer I. *vt.* **1.** a evalua, a aprecia, a prețui. **2.** a stima. **3.** a considera, a socoti, a găsi (că); ~ *inutile de...* a socoti inutil să... **II.** *vr.* a se considera, a se socoti.

estivage *m.* văratic.

estiv/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* estival, văratic, de vară.

estivant, ~e *m.f.* sezonist, vilegiaturist.

estiver *vi.* *(despre turme)* a văra.

estoc *m.* sabie lungă și subțire // *d'~ et de taille* la voia întîmplării.

estomac *m.* *(anat.)* stomac // *avoir l'~ creux, avoir l'~ dans ses talons* a fi lihnit de foame; *(fam.) avoir de l'~* a fi cutezător, îndrăzneț.

estomaquer *vt.* *(fam.)* a lăsa cu gura căscată (de uimire).

estompage *m.* estompare, atenuare.

estompe *f.* *(tehn.)* estompă.

estompement *m.* v. **estompage.**

estomper I. *vt.* **1.** a estompa, a atenua (culorile, umbrele). **2.** *(fig.)* a atenua; a diminua (intensitatea). **II.** *vr.* *(fig.)* a se șterge, a se estompa. — **estompé, ~e** *adj.*

estonien, ~e *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* eston, (locuitor) din Estonia.

estrade *f.* estradă.

estragon *m.* *(bot.)* tarhon.

estropié, ~e I. *adj.* **1.** estropiat, schilodit, mutilat. **2.** *(fig.)* ciuntit. **II.** *m.f.* estropiat, schilod, infirm.

estropier *vt. vr.* a (se) estropia, a (se) schilodi, a (se) mutila (reciproc).

estuaire *m.* *(geogr.)* estuar.

estudiantin, ~e *adj.* studențesc.

esturgeon *m.* *(iht.)* *~-de-la-mer-Noire* nisetru: *~-étoilé* păstrugă.

et *conj.* și; ~ *voilà que...* și iată că...

étable *f.* staul de vite.

établi *m.* **1.** *(tehn.)* banc (de montaj). **2.** banc, masă (de tîmplărie).

établir I. *vt.* **1.** a așeza; a plasa. **2.** a funda, a institui, a întemeia; *(fig.)* a pune în vigoare (legi, principii, opinii). **3.** a stabili; a fixa; a instala. **4.** a demonstra, a dovedi (pe bază de probe) // *on a établi que..., il est établi que...* este obiceiul să..., se obișnuiește să... **II.** *vr.* **1.** a se stabili; a se fixa **2.** a se restabili. **3.** *(fam.)* a se căsători. — **établi, ~e** *adj.* **(I 3, II).**

établissement *m.* **1.** stabilire. **2.** stabiliment; întreprindere (comercială, industrială); instituție publică. **3.** *(fig.)* căpătuire, rostuire.

étage *m.* **1.** etaj, cat. **2.** *(mine)* stockwerk. **3.** *(fig.)* categorie, rang, treaptă.

étagement *m.* etajare; plasare în straturi, în etaje.

étager *vt. vr.* a (se) etaja.

étagère *f.* etajeră.

étai *m.* **1.** *(constr.)* șpraiț, grindă, proptea. **2.** *(fig.)* sprijin; mijloc de consolidare.

étaiement *m.* *(constr.)* șpraițuire, proptire.

étain *m.* cositor, staniu.

étalage *m.* **1.** etalaj, etalare. **2.** (marfă expusă în) vitrină. **3.** *(fig.)* paradă, demonstrație.

étalager *vt. vr.* **1.** a etala, a expune (mărfuri). **2.** *(fig.)* a face paradă, a se făli.

étalagiste *m.f.* decorator de vitrine.

étaler I. *vt.* **1.** a etala, a expune. **2.** a desfășura, a întinde. **3.** *(fig.)* a repartiza (în timp), a eșalona. **4.** *(fig.)* a face paradă (de), a se făli (cu). **II.** *vr.* a se întinde; a se lungi; a cădea lat; *(fam.) s'~ à terre* a se-ntinde pe jos cît e de lung. — **étalé, ~e** *adj.*

étalon^{1} *m.* etalon (de măsură).

étalon^{2} *m.* armăsar.

étalonnage, étalonnement *m.* etalonare.

étalonner *vt.* *(metr.)* a etalona.

étamage *m.* cositorire, spoire.

étamer *vt.* a cositori, a spoi. — **étamé,** ~**e** *adj.*

étameur *m.* spoitor de vase.

étamine *f.* **1.** *(text.)* etamină. **2.** *(bot.)* stamină.

étampage *m.* *(metal.)* matriţare, ştanţare.

étampe *f.* *(metal.)* matriţă, ştanţă.

étampeur *m.* (muncitor) matriţer, ştanţator.

étamure *f.* spoială cu cositor, cositorire.

étanche *adj.* *(tehn.)* etanş.

étanchéité *f.* *(tehn.)* etanşeitate.

étancher *vt.* **1.** *(tehn.)* a etanşa. **2.** *(fig.)* a opri, a potoli, a astîmpăra.

étançon *m.* **1.** *(constr.)* şpraiţ, proptea. **2.** *(min.)* stîlp de susţinere. **3.** *(agr.)* trupiţă.

étançonner *vt.* *(constr.)* a şpraiţui, a propti.

étang *m.* heleşteu, iaz.

étape *f.* **1.** *(mil., sport)* etapă. **2.** perioadă; *(fig.)* fază; *nouvelle ~ de développement* nouă perioadă de dezvoltare.

état *m.* **1.** stare; *en bon ~* în stare bună; *être en ~ de...* a fi în stare să..., a fi capabil să...; *être hors d'~ de...* a nu fi în stare să..., a fi incapabil să... **2.** stare socială, condiţie. **3.** *(cu maj.)* stat. **4.** listă; inventar // *faire ~ de...* **a.** a face caz de...; **b.** a socoti, a considera; **c.** a cita; **d.** a se baza pe...; **e.** a ţine cont de...; *tenir en ~* a conserva; *remettre en ~* a repara, a repune în funcţiune.

étatisation *f.* etatizare; naţionalizare.

étatiser *vt.* a etatiza; a naţionaliza. — **étatisé,** ~**e** *adj.*

étau *m.* menghină.

étayage *m.* v. **étaiement.**

étayer *vt.* **1.** *(constr.)* a propti, a şpraiţui. **2.** *(fig.)* a sprijini, a susţine. — **étayé,** ~**e** *adj.* **(1).**

été *m.* vară // *(fam.)* *l'~ de la vie* vîrsta maturităţii; maturitate.

éteindre I. *vt.* **1.** a stinge (focul, lumina). **2.** a închide, a întrerupe (aparate electrice, termice). **3.** *(fig.)* a anula, a lichida (procese, datorii). **4.** *(fig.)* a potoli, a astîmpăra (setea, ardoarea, pofta, dorinţa). **II.** *vr.* **1.** *(despre lumină, foc)* a se stinge. **2.** *(fig.)* a se prăpădi, a muri (încetul cu încetul). — **éteint,** ~**e** *adj.* **(I 1, 2, II 1).**

étendard *m.* stindard.

étendoir *m.* frînghie de întins rufe.

étendre I. *vt.* **1.** a întinde; *~ du linge* a întinde rufe; *~ les bras (jambes)* a întinde braţele (picioarele); *(culin.)* *~ la pâte* a întinde coca. **2.** a întinde, a lungi; a culca (un om, un bolnav). **3.** a subţia cu apă, a dilua. **4.** *(com.)* a dezvolta, a extinde (o întreprindere, un comerţ). **5.** *(fig.)* a(-şi) mări, a(-şi) spori (puterea, influenţa). **II.** *vr.* **1.** a se întinde, a se lungi; a se culca. **2.** a se desfăşura. **3.** *(fig.)* a se dezvolta, a prospera. **4.** *(fig.)* a dura. — **étendu,** ~**e** *adj.* **(I 1, 4, II 2, 3).**

étendue *f.* **1.** întindere. **2.** dimensiune. **3.** interval (de timp), durată. **4.** *(muz.)* registru. **5.** *(fig.)* dezvoltare, extindere. **6.** *(fig.)* importanţă.

éternel, ~**le I.** *adj.* etern, veşnic. **II.** *m.* *art.* **1.** veşnicia, eternitatea. **2.** *(cu maj.)* Dumnezeu.

éternellement *adv.* veşnic; pe veci.

éterniser *vt.* *vr.* *(fam.)* a (se) eterniza, a (se) perpetua, a (se) prelungi. — **éternisé,** ~**e** *adj.*

éternité *f.* veşnicie, eternitate // *de toute ~* din vremuri imemoriale, de cînd lumea şi pămîntul.

éternuement *m.* strănut.

éternuer *vi.* a strănuta.

éteule *f.* *(agr.)* mirişte.

éthane *m.* *(chim.)* (gaz) etan.

éther [—te:r] *m.* **1.** *(chim.)* eter. **2.** *(poet.)* atmosferă, aer. — **étherique** *adj.*

éthéré, ~**e** *adj.* subtil, fin; aerian, diafan.

éthiopien, ~**ne** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* etiopian, (locuitor) din Etiopia; abisinian.

éthique I. *adj.* etic, moral. **II.** *f.* etică, morală.

ethnique *adj.* etnic.

ethnographe *m.* etnograf.

ethnographie *f.* etnografie. — **ethnographique** *adj.*

ethnologie *f.* etnologie. — **ethnologique** *adj.*

ethnologue *m.* etnolog.

éthyle *m.* *(chim.)* etil. — **éthylique** *adj.*

éthylène *f.* *(chim.)* etilenă. — **éthylénique** *adj.*

étincelant, ~**e** *adj.* scînteietor; sclipitor.

étinceler *vi.* a scînteia, a sclipi; a străluci.

étincelle *f.* **1.** scînteie. **2.** *(fig.)* sclipire.

étiolement *m.* **1.** ofilire (a plantelor). **2.** *(fig.)* slăbire, şubrezire.

étioler I. *vt.* a ofili. **II.** *vr.* **1.** a se ofili. **2.** *(fig.)* a slăbi, a se şubrezi. — **étiolé,** ~**e** *adj.*

étiologie *f.* *(med.)* etiologie. — **étiologique** *adj.*

étiqueter *vt.* **1.** a eticheta. **2.** *(fig.)* a califica. — **étiqueté,** ~**e** *adj.*

étiquette *f.* **1.** etichetă. **2.** *(fig.)* etichetă; ceremonial; protocol.

étirage *m.* **1.** întindere. **2.** *(tehn.)* etirare.

étirer I. *vt.* **1.** întinde, a trage, a lungi. **2.** *(tehn.)* a etira. **II.** *vr.* *(fam.)* a se întinde.

étireuse *f.* *(tehn.)* banc de etirare.

étoffe *f.* **1.** ţesătură; stofă. **2.** *(fig.)* subiect, material.

étoile *f.* **1.** stea; astru, planetă; *(fig., fam.)* *faire voir à qn. des ~s en plein midi* a face pe cineva să vadă stele verzi. **2.** stea de cinema, star. **3.** decoraţie; ornament în formă de stea. **4.** *(poligr.)* asterisc, steluţă // *à la belle ~* în aer liber; *être né sous une bonne ~* a fi născut într-o zodie norocoasă.

étoilé, ~**e** *adj.* **1.** înstelat. **2.** în formă de stea.

étoiler *vt.* a înstela.

étole *f.* etolă.

étonnant, ~**e** *adj.* uimitor, uluitor; extraordinar. — **etonnament** *adv.*

étonnement *m.* mirare, uimire.

étonner *vt.* *vr.* a (se) mira, a (se) ului. — **étonné,** ~**e** *adj.*

étouffant, ~**e** *adj.* înăbuşitor, sufocant.

étouffée *f.* *(culin.)* înăbuşire; *à l'~* înăbuşit.

étouffement *m.* **1.** înăbuşire, asfixiere, sufocare. **2.** năbuşeală, zăduf.

étouffer I. *vt.* **1.** a înăbuşi, a asfixia, a sufoca. **2.** a stinge; *~ le feu* a stinge focul. **3.** *(fig.)* a înăbuşi; a reprima; *~ une révolte* a reprima o revoltă. **II.** *vi* a se înăbuşi, a se asfixia, a se sufoca; *(fam.)* *~ de rire* a leşina, a se prăpădi de rîs. **III.** *vr.* **1.** a se îneca; a se sufoca. — **étouffé,** ~**e** *adj.* **(I).**

étoupe *f.* cîlți.

étouper *vt.* a astupa cu cîlți.

étourderie *f.* zăpăceală; distracție; (greșeală din) neatenție; *par* ~ din zăpăceală.

étourdi, ~e *adj., m.f.* zăpăcit, distrat, neatent; *à l'* ~*e* ca un zăpăcit, fără minte, fără judecată. — **étourdiment** *adv.*

étourdir **I.** *vt.* **1.** a zăpăci, a ameți (dintr-o lovitură). **2.** *(fig.)* a zăpăci, a obosi, a ameți. **II.** *vr.* (+ **sur**) a căuta uitarea (în distracții, petreceri).

étourdissant, ~e *adj.* surprinzător, uluitor; tulburător.

étourdissement *m.* **1.** amețeală, scurt leșin. **2.** *(fig.)* zăpăceală.

étourneau *m.* **1.** *(ornit.)* sturz. **2.** *(fig.)* tînăr zăpăcit.

étrange *adj.* ciudat, straniu, bizar. — **étrangement** *adv.*

étrang/er, -ère **I.** *adj., m.f.* **1.** străin; din afară; *(fig.)* *être* ~ *à...* **a.** a fi străin de..., a nu avea nici o noțiune despre...; **b.** a nu avea nici o legătură, nici un raport cu... **II.** *m.* străinătate; *vivre à l'* ~ a trăi în străinătate.

étrangeté *f.* ciudățenie, bizarerie.

étranglement *m.* **1.** sugrumare, gîtuire. **2.** *(med., tehn.)* strangulare.

étrangler *vt.* a sugruma, a gîtui, a strangula; *(fig.)* ~ *les libertés* a suprima libertățile. — **étranglé, ~e** *adj.*

être^1 **I.** *vi.* **1.** a fi; *ne fût-ce que...* dacă n-ar fi decît...; *fût-il...* chiar dacă ar fi...; (+ **de**) ~ *d'or* a fi (făcut) din aur, a fi de aur; *(cu adj. dem.* **ce,** *în galicisme) voilà ce que c'est* iată ce este, iată despre ce este vorba; *c'est ça!* asta e! așa! foarte bine! *ce n'est rien* nu-i nimic; (+**à**) ~ *toujours à...* **a.** a fi întotdeauna gata să...; **b.** a fi pus pe...; ~ *prêt à...* **a.** a fi gata să...; **b.** a fi cît pe ce să... **2.** a fi, a exista. **3.** a se afla. **4.** a se petrece, a se întîmpla. **5.** a face; a costa, a valora. **6.** a se simți // *c'est à vous de...* **a.** e rîndul d-tale să...; **b.** d-tale îți revine să...; *c'est selon* depinde; ~ *d'usage* a sta în obicei, a se obișnui; *j'y suis!* **a.** am nimerit, am ghicit! **b.** am reușit! *ça y est!* **a.** merge! **b.** se face! **c.** gata! *n'y* ~ *pour rien* **a.** a nu avea nici o vină; **b.** a nu avea nici un amestec; *vous n'y êtes pas du tout* te înșeli (amarnic); ~ *dans son tort* **a.** a se înșela; **b.** a nu avea dreptate; *pour ce qui est de ...* în ceea ce privește..., în privința...; *c'est à prendre ou à laisser* ori... ori, cum vrei, cum poftești; *comme si de rien n'était* ca și cînd nimic nu s-ar fi întîmplat; ~ *pour qch.* a servi la ceva. **II.** *v. impers. il est* este, se află, există; *il est tôt* este devreme; *il est à présumer que...* este de presupus că... // *toujours est-il...* și totuși... **III.** *v. aux* **1. a.** *(formează timpurile compuse ale unor verbe intranzitive) nous sommes venus en toute hâte* am venit în (mare) grabă; **b.** *(formează timpurile compuse ale unor verbe cu diateză reflexivă) je me suis blessé* m-am rănit; **c.** *(formează timpurile compuse ale unor verbe impers.) il est arrivé que...* s-a întîmplat să... **2.** a fi; *(formează diateza pasivă)* ~ *desiré* a fi dorit. **3.** *(fam., urmat de verb la inf.)* a merge, a se duce; *j'ai été la voir* am fost să o văd, m-am dus s-o văd.

être^2 *m.* **1.** ființă **2.** *(cu maj.)* Dumnezeu. **3.** persoană, individ. **4.** existență.

étrécir *vt, vr. (înv.)* a (se) strîmta. — **étréci, ~e** *adj.*

étrécissement *m. (înv.)* strîmtare.

étreindre **I.** *vt.* **1.** a îmbrățișa; a strînge în brațe. **2.** *(fig.)* a înăbuși, a sugruma. **II.** *vr.* a se strînge, a se înghesui (unu-ntr-altul).

étreinte *f.* **1.** strîngere; îmbrățișare. **2.** *(mine)* îngustare.

étrenne *f.* **1.** dar, cadou (de anul nou). **2.** *(fam.)* saftea.

étrenner **I.** *vt.* a face un cadou; a dărui. **II.** *vi.* *(fam.)* **1.** a face safteaua. **2.** a se înnoi (cu).

étrier *m.* **1.** scară (de șa). **2.** *(anat.)* scăriță. **3.** *(constr.)* chingă // *avoir le pied à l'* ~ **a.** a fi gata de drum; **b.** a fi pe calea cea bună; *être ferme sur ses* ~*s* **a.** a-și apăra cu fermitate ideile, opiniile; **b.** a persista în hotărîre.

étrille *f.* țesală.

étriller *vt.* a țesăla. — **étrillé, ~e** *adj.*

étriper *vt.* a scoate măruntaiele.

étriquer *vt.* **1.** a strîmta (o haină). **2.** *(fig.)* a scurta (un discurs). — **étriqué, ~e** *adj.*

étroit, ~e *adj.* **1.** îngust, strîmt. **2.** *(fig.)* limitat, meschin. **3.** strict, riguros. **4.** strîns, intim // *à l'* ~ strîmtorat, sărăcăcios, în mizerie; *tête* ~*e* cap sec, cap pătrat.

étroitement *adv.* **1.** îndeaproape. **2.** strict, riguros.

étroitesse *f.* îngustime; *(fig.)* ~ *d'esprit* îngustime de spirit, de gîndire.

étude *f.* **1.** studiu; învățătură. **2.** studiere; cercetare. **3.** sală de studii, clasă. **4.** birou de notar, de avocat // *maître d'* ~ pedagog, supraveghetor (la meditații); ~ *du soir* curs seral.

étudiant, ~e *m.f.* student.

étudié, ~e *adj.* **1.** studiat; calculat, îngrijit. **2.** prefăcut, afectat; *gestes* ~*s* mișcări afectate.

étudier **I.** *vt.* **1.** a studia, a învăța. **2.** a studia, a observa; a examina. **II.** *vr.* **1.** (+ **à**) a se strădui (să). **2.** a se observa (cu atenție), a se studia.

étui *m.* **1.** toc (de ochelari). **2.** cutie (de pălării). **3.** testea de ace. **4.** *(mil.)* dulie.

étuve *f.* **1.** etuvă. **2.** baie de aburi. **3.** *(tehn.)* aburitor. **4.** *(tehn.)* uscător (cu aburi).

étymologie *f.* etimologie. — **étymologique** *adj.*

étymologiste *m.f.* (savant) etimolog.

eucalyptus *m.* *(bot.)* eucalipt.

eucharistie [—ka—] *f.* *(bis.)* împărtășanie, cuminecătură. — **eucharistique** *adj.*

eunuque *m.* eunuc.

euphémique *adj.* **eufemic.**

euphémisme *m.* *(lingv.)* eufemism.

euphonie *f.* *(muz.)* eufonie. — **euphonique** *adj.*

euphorie *f.* euforie; fericire deplină, beatitudine. — **euphorique** *adj.*

eurasien, ~ne *adj.* eurasian.

européaniser *vt.* a europeniza. — **européanisé, ~e** *adj.*

européen, ~ne *adj., m.f.* european, din Europa.

eurythmie *f.* echilibru, armonie. — **eurythmique** *adj.*

eux *pron. pers. (pers. 3 m.pl.; formă accentuată)* **1.** *(nom.)* ei. **2.** *(ac.)* (pe) ei. **3.** *(dat.,* + **à)** lor, le.

évacuation *f.* **1.** *(med., tehn.)* evacuare, eliminare. **2.** părăsire (a unui apartament, a unei localități).

évacuer I. *vt.* **1.** a evacua, a goli, a părăsi (un imobil, o localitate). **2.** *(med., tehn.)* a evacua, a elimina, a scoate. **3.** a evacua, a da afară (pe cineva). **II.** *vr.* a se evacua.

évader *vr.* (+ **de**) **1.** a evada, a fugi, a scăpa din (închisoare, lagăr). **2.** *(fig.)* a evada, a se libera (din). — **évadé,** ~**e** *adj.*, *m.f.*

évaluation *f.* evaluare, estimare, prețuire.

évaluer *vt.* **1.** a evalua, a prețui, a estima. **2.** a determina (numărul, distanța, durata). — **évalué,** ~**e** *adj.*

évangéliaire *m.* *(bis.)* evangheliar.

évangélique *adj.* *(bis.)* evanghelic.

évangéliste *m.* *(bis.)* evanghelist.

évangile *m.* **1.** *(cu maj.)* evanghelie; *(fig.)* *parole d'* ~ literă de evanghelie. **2.** *(fig.)* carte fundamentală, carte de căpătîi.

évanouir *vr.* **1.** a leșina, a-și pierde cunoștința. **2.** *(fig.)* a dispărea, a se șterge. — **évanoui,** ~**e** *adj.*

évanouissement *m.* **1.** *(med.)* leșin; sincopă. **2.** *(fig.)* dispariție.

évaporation *f.* *(fiz.)* evaporare.

évaporé, ~**e** *adj.*, *m.f.* *(fam.)* zurliu, zăpăcit.

évaporer I. *vt.* a evapora, a supune evaporării. **II.** *vr.* **1.** a se evapora; a se transforma în vapori. **2.** *(fig.)* a se volatiliza, a dispărea.

évasement *m.* evazare, deschidere; deschizătură.

évaser *vt.* *vr.* a evaza, a (se) lărgi. — **évasé,** ~**e** *adj.*

évas/if, -ive *adj.* evaziv; vag, ocolit. — **évasivement** *adj.*

évasion *f.* **1.** evadare, evaziune; *(fig.)* *avoir besoin d'* ~ a avea nevoie de o evadare. **2.** *(fig.)* ocolire (a unei dificultăți, a unui obstacol).

évasure *f.* *(tehn.)* deschidere a unui orificiu.

évêché *m.* *(bis.)* episcopie; episcopat.

éveil *m.* **1.** deșteptare. **2.** *(fig.)* alarmă; *donner l'* ~ **a.** a da alarma; **b.** a pune în gardă // *être (se tenir) en* ~ a fi în gardă.

éveillé, ~**e** *adj.* **1.** treaz. **2.** *(fig., fam.)* vioi, vesel; dezghețat.

éveiller I. *vt.* **1.** a trezi, a deștepta (din somn). **2.** *(fig.)* a stimula; a provoca; ~ *des soupçons* a provoca bănuieli. **II.** *vr.* a se trezi, a se deștepta (din somn) // *le soupçon s'éveille* se naște bănuiala.

événement *m.* eveniment; fapt important.

évent *m.* **1.** *(înv.)* expunere la vînt, la aer. **2.** *(tehn.)* canal de evacuare a gazelor. **3.** *(metal.)* răsuflătoare. **4.** *(sport)* event // *(fam.)* *tête à l'* ~ **a.** cap sec; **b.** zevzec.

éventail *(pl.* ~*s)* *m.* evantai; *en* ~ în evantai; desfășurat larg.

éventé, ~**e** *adj.* *(despre băuturi)* trezit.

éventer I. *vt.* **1.** a face vînt (cu evantaiul). **2.** a aerisi, a expune la vînt; a vîntura. **3.** *(fig.)* a detecta, a descoperi; *(fam.)* ~ *la mèche* a ghici, a mirosi la timp. **II.** *vr.* **1.** a-și face vînt (cu evantaiul). **2.** *(despre băuturi)* a se trezi.

éventration *f.* *(med.)* eventrație.

éventrer *vt.* **1.** a spinteca, a tăia burta. **2.** a desfunda. — **éventré,** ~**e** *adj.*

éventualité *f.* eventualitate; *dans l'* ~ *de...* în eventualitatea că...

éventuel, ~**le** *adj.* eventual; ipotetic, posibil. — **éventuellement** *adv.*

évêque *m.* *(bis.)* episcop.

évertuer *vr.* a se strădui, a se sili.

éviction *f.* *(jur.)* evicțiune.

évidage *m.* golire, scoatere.

évidement *m.* **1.** *(în croitorie)* răscroială. **2.** *(chir.)* evidare. **3.** *(tehn.)* degajare.

évidemment [—vida—] *adv.* bineînțeles, evident.

évidence *f.* evidență; (se) *mettre en* ~ a (se) scoate în evidență; *de toute* ~ fără îndoială, cu siguranță.

évident, ~**e** *adj.* evident, vădit; neîndoielnic; *il est* ~ *que...* este evident, este limpede că...

évider *vt.* **1.** a scobi. **2.** a goli; a scoate. **3.** a răscroi. **4.** *(chir.)* a evida.

évier *m.* chiuvetă (de spălat vase).

évincement *m.* înlăturare (prin uneltiri).

évincer *vt.* **1.** *(jur.)* a deposeda. **2.** a înlătura, a elimina (un concurent) prin uneltiri.

évitable *adj.* evitabil; de evitat.

évitement *m.* evitare // *(c.f.)* *voie d'* ~ **a.** linie secundară; **b.** linie de garaj.

éviter *vt.* *vr.* a (se) evita, a (se) ocoli (reciproc); a (se) feri (de...).

évoca/teur, -trice *adj.* evocator.

évocation *f.* evocare.

évoluer *vi.* **1.** a evolua, a se mișca, a se desfășura larg. **2.** *(fig.)* a evolua, a se dezvolta (intelectual). **3.** *(fig.)* a se transforma; a-și schimba părerile, opiniile. — **évolué,** ~**e** *adj.* (2).

évolut/if, -ive *adj.* evolutiv.

évolution *f.* **1.** evoluție; dezvoltare. **2.** *(fig.)* transformare.

évoquer *vt.* a evoca; a readuce în memorie. — **évoqué,** ~**e** *adj.*

ex [eks] *pref.* ex, fost.

exacerbation [egza —] *f.* exacerbare.

exacerber [egza —] *vt.* a exacerba. — **exacerbé,** ~**e** *adj.*

exact, ~**e** [egzakt] *adj.* **1.** exact, întocmai. **2.** punctual. **3.** exact, precis; *les sciences* ~*es* științele exacte, matematice. — **exactement** *adv.*

exactitude [egzak —] *f.* **1.** exactitate; precizie. **2.** punctualitate.

exagération [egza —] *f.* exagerare; *(fam.)* umflare, amplificare.

exagérer [egza—] *vt.* a exagera; a amplifica peste măsură; *n'exagérons pas!* să nu exagerăm! *(fam.)* *il exagère!* exagerează! întrece măsura! — **exagéré,** ~**e** *adj.*

exaltation [egzal—] *f.* **1.** glorificare, (pro)slăvire. **2.** *(fig.)* exaltare, înflăcărare; entuziasm (exagerat).

exalter [egzal —] **I.** *vt.* **1.** a ridica în slăvi, a glorifica. **2.** *(fig.)* a exalta, a înflăcăra, a entuziasma. **II.** *vr.* a se exalta; a se înflăcăra, a se entuziasma. — **exalté,** ~**e** *adj.*

examen [egzam—] *m.* **1.** examinare; cercetare, investigație; *matériel soumis à l'* ~ *de...* material supus examinării... **2.** examen, probă.

examina/teur, -trice [egza—] *m.f.* examinator.

examiner I. *vt.* **1.** a examina, a cerceta cu atenție. **2.** a lua în considerare; ~ *une proposition* a lua o propunere în considerare. **3.** a controla, a verifica; a supune la probă. **II.** *vr.* a se examina, a se studia, a se observa (reciproc). — **examiné,** ~**e** *adj.*

exaspérant, ~**e** [egzas—] *adj.* exasperant.

exaspération [egzas—] *f.* exasperare.

exaspérer [egzas—] **I.** *vt.* a exaspera, a aduce la desperare; a scoate din minţi, din sărite. **II.** *vr.* **1.** a se enerva, a se irita (tare). **2.** *(despre dureri)* a se exacerba, a se ascuţi. — **exaspéré,** ~**e** *adj.*

exaucement [egzo —] *m.* împlinire, realizare (a unei dorinţe).

exaucer [egzo—] *vt.* a împlini, a satisface (o dorinţă, o rugăminte).

excavateur *m.* *(tehn.)* excavator.

excavation *f.* **1.** excavaţie. **2.** *(maş.)* săpătură. **3.** *(constr.)* debleu, excavare, săpare.

excaver *vt.* *(constr.)* a excava, a săpa. — **excavé,** ~**e** *adj.*

excédant, ~**e** *adj.* excedent, de prisos, în plus.

excédent *m.* *(ec., fin.)* excedent, surplus.

excédentaire *adj.* excedentar; *(fin.) balance* ~ balanţă excedentară.

excéder **I.** *vt.* **1.** a depăşi; a întrece. **2.** *(fig.)* a plictisi, a pisa; a exaspera. **II.** *vr.* a se extenua, a se obosi. **II.** *vr.* a se extenua, a se obosi (tare), a se istovi. — **excédé,** ~**e** *adj.*

excellence *f.* **1.** *par* ~ prin excelenţă. **2.** *(cu maj.)* excelenţă, titlu de ministru, de ambasador.

excellent, ~**e** *adj.* excelent, foarte bun. — **excellemment** *adv.*

exceller *vi.* (+ **à, dans, en**) a excela (în), a se distinge (în).

excentricité *f.* **1.** *(tehn.)* excentricitate. **2.** *(fig.)* bizarerie; ţicneală.

excentrique **I.** *adj.* **1.** *(geom.)* excentric. **2.** *(despre locuri, cartiere, poziţii)* excentric, departe de centru. **3.** *(despre oameni, atitudini)* excentric, ciudat, original. **II.** *m.f.* persoană excentrică; excentric, original. — **excentriquement** *adv.*

excepté *prep.* *(plasat înaintea substantivului, invar.), adj.* *(plasat după substantiv, se acordă:* ~**e)** în afară de, cu excepţia, exceptînd // ~*que...* afară doar...

excepter *vt.* a excepta, a face excepţie, a lăsa deoparte.

exception *f.* excepţie, abatere; *l'* ~ *confirme la règle* excepţia confirmă regula; ~ *faite de..., à l'* ~ *de...* în afară de..., cu excepţia...

exceptionnel, ~**le** *adj.* excepţional, (cu totul) deosebit. — **exceptionnellement** *adv.*

excès *m.* **1.** exces; surplus. **2.** *(fig.)* exces, lipsă de măsură; exagerare // *à l'* ~ excesiv, la culme; ~ *de pouvoir* abuz de putere.

excess/if, -ive *adj.* excesiv; exagerat. — **excessivement** *adv.*

excitant, ~**e** **I.** *adj.* **1.** excitant; aţîţător. **2.** *(fig.)* stimulator. **II.** *m.* *(med.)* excitant, stimulant.

excitation *f.* **1.** excitare; excitaţie. **2.** *(fig.)* stimulare. **3.** *(fig.)* aţîţare, provocare, instigare.

exciter **I.** *vt.* **1.** *(fiziol.)* a excita, a stimula, a activa. **2.** (+ **à**) a aţîţa (la); a trezi, a suscita (la). **II.** *vr.* **1.** a se încuraja, a se stimula (reciproc). **2.** a se înflăcăra; a se ambala. — **excité,** ~**e** *adj.*

exclamat/if, -ive *adj.* exclamativ.

exclamation *f.* exclamaţie; exclamare; *le point d'* ~ semnul exclamării.

exclamer *vr.* a exclama.

exclure **I.** *vt.* **1.** a exclude, a elimina. **2.** a înlătura, a îndepărta. **II.** *vr.* a se exclude, a fi incompatibil (cu). — **exclu,** ~**e** *adj.* **(I).**

exclus/if, -ive **I.** *adj.* **1.** exclusiv. **2.** exclusivist. **II.** *f.* (măsură de) excludere, eliminare.

exclusion *f.* **1.** excludere; eliminare. **2.** *(sport)* descalificare *à l'* ~ *de...* excluzînd, cu excepţia, în afară de...

exclusivement *adv.* doar, numai.

exclusivisme *m.* exclusivism.

exclusiviste *m.* exclusivist.

exclusivité *f.* exclusivitate; *en* ~ în exclusivitate.

excommunication *f.* *(bis.)* excomunicare.

excommunier *vt.* *(bis.)* a excomunica. — **excommunié,** ~**e** *adj.*

excoriation *f.* zgîrietură, jupuială uşoară.

excorier *vt.* a zgîria; a jupui uşor (pielea). — **excorié,** ~**e** *adj.*

excrément *m.* excrement; fecale.

excréter *vt.* *(med.)* a excreta.

excrétion *f.* *(fiziol.)* excreţie.

excroissance *f.* *(med.)* excrescenţă.

excursion *f.* **1.** excursie. **2.** *(fig.)* digresiune.

excursionner *vi.* a face excursii.

excursionniste *m.f.* excursionist.

excusable *adj.* scuzabil, de scuzat.

excuse *f.* **1.** scuză; *faire des* ~*s* a-şi cere scuze. **2.** motiv, pretext; *invoquer mille* ~*s* a invoca o mie de pretexte.

excuser **I.** *vt.* a scuza, a ierta. **II.** *vr.* a se scuza, a-şi cere scuze, a-şi cere iertare; *(fam.) qui s'excuse s'accuse* cine se scuză, se acuză.

exécrable [ɛgze—] *adj.* execrabil, dezgustător, respingător. — **exécrablement** *adv.*

exécration [ɛgze—] *f.* oroare, repulsie.

exécrer [ɛgze—] *vt.* a nu putea suferi, a avea oroare de..., a detesta.

exécutant, ~**e** [ɛgze —] *m.f.* executant.

exécuter [ɛgze—] **I.** *vt.* **1.** a executa, a îndeplini; a pune în aplicare. **2.** a executa, a face; a fabrica. **3.** *(muz.)* a interpreta, a cînta. **4.** *(jur.)* a executa, a urmări; a pedepsi cu moartea. **II.** *vr.* a se executa; a se supune. — **exécuté,** ~**e** *adj.*

exécu/teur, -trice [ɛgze—] *m.f.* *(jur.)* executor.

exécut/if, -ive [ɛgze—] **I.** *adj.* *(jur.)* executiv. **II.** *m.* putere executivă.

exécution [ɛgze—] *f.* **1.** *(jur.)* execuţie, executare; ~ *capitale* execuţie, pedeapsă cu moartea. **2.** îndeplinire. **3.** confecţionare // *mettre à* ~ **a.** a executa; **b.** a pune în aplicare.

exécutoire [ɛgze—] *adj. m.* *(jur.)* executoriu. — **éxécutoirement** *adv.*

exégèse [ɛgze—] *f.* exegeză; interpretare (de text).

exégète *m.* exeget; interpret, comentator; critic. — **exégétique** *adj.*

exemplaire [ɛgzã—] **I.** *adj.* exemplar; *conduite* ~ purtare exemplară. **II.** *m.* **1.** exemplar (de publicaţie, de carte). **2.** *(fig.)* mostră, model. — **exemplairement** *adv.*

exemple [ɛgzã—] *m.* exemplu, pildă, model; *à l' ~ de...* după exemplul..., conform (exemplului)..., ca...; *par ~* **a.** de pildă, de exemplu; **b.** ei, asta-i! nu mai spune! *sans ~ !* fără precedent! nemaipomenit!

exempt, —e [ɛgzã ~] *adj.* **1.** scutit; dispensat. **2.** apărat, ferit; *~ de soucis* ferit de griji, fără griji.

exempter [ɛgzã—] *vt.* **1.** a scuti, a dispensa. **2.** a apăra, a feri.

exemption [ɛgzãp—] *f.* scutire, dispensă.

exercer [ɛgzɛr—] **I.** *vt.* **1.** a exercita, a practica (o profesiune, o meserie). **2.** a exersa (la un instrument muzical). **3.** *(mil.)* a forma, a instrui. **II.** *vr.* **1.** a se exersa, a face exerciţii; a se pregăti. **2.** *(sport)* a se antrena.

exercice [ɛgzɛr—] *m.* **1.** exerciţiu. **2.** exercitare, practicare (a unei profesii, meserii). **3.** exerciţii, temă. **4.** *(mil.)* instrucţie. **5.** gimnastică; mişcare // *en ~* în funcţie; în activitate; *~ illégal de la médecine* practică ilegală a medicinei.

exfoliation *f.* **1.** *(bot., metal.)* exfoliere. **2.** *(med.)* descuamaţie, descuamare.

exfolier *vt. vr.* **1.** *(bot., metal.)* a (se) exfolia. **2.** *(med.)* a (se) descuama. — **exfolié, ~e** *adj.* **(1).**

exhalaison [ɛgza—] *f.* **1.** exalaţie. **2.** miros (urît); duhoare.

exhalation [ɛgza—] *f.* exalare, degajare de vapori.

exhaler [ɛgza—] *vt. vr.* a (se) răspîndi, a (se) împrăştia, a (se) degaja. — **exhalé, ~e** *adj.*

exhausser [ɛgzo—] **I.** *vt.* *(constr.)* a înălţa, a ridica. **II.** *vr.* a se înălţa în rang. — **exhaussé, ~e** *adj.*

exhausteur [ɛgzos—] *m.* *(tehn.)* exhaustor.

exhaus/tif, -ive [ɛgzos—] *adj.* exhaustiv; complet. — **exhaustivement** *adv.*

exhiber [ɛgzi—] *vt. vr.* a (se) exhiba, a (se) afişa.

exhibition [ɛgzi—] *f.* **1.** exhibiţie, etalare, expunere ostentativă. **2.** *(la pl., la circ)* exhibiţii, jonglerii. **3.** *(sport)* demonstraţie.

exhibitionnisme [ɛgzi—] *m.* exhibiţionism. — **exhibitionniste** *m.f., adj.*

exhortation [ɛgzɔr—] *f.* exortaţie, încurajare, imbold.

exhorter [ɛgzɔr—] *vt.* a exorta, a îndemna, a îmboldi.

exhumation [ɛgzy—] *f.* exhumare, dezgropare.

exhumer [ɛgzy—] *vt.* a deshuma, a dezgropa; *(fig.)* a reaminti. — **exhumé, ~e** *adj.*

exigeant, —e [ɛgzi—] *adj.* exigent, pretenţios.

exigence [ɛgzi —]*f.* exigenţă, pretenţie.

exiger [ɛgzi—] *vt.* **1.** a pretinde, a cere (imperios). **2.** *(fig.)* a obliga, a impune; a necesita.

exigu, ~ë [ɛgzi—] *adj.* strîmt, îngust. **2.** modic, modest; neînsemnat.

exiguïté [ɛgzi—] *f.* **1.** îngustime, micime. **2.** modicitate.

exil [ɛgzil] *m.* exil, surghiun.

exiler [ɛgzi ~] *vt. vr.* a (se) exila, a (se) surghiuni. — **exilé, ~e** *adj., m.f.*

existant, ~e [ɛgzis—] *adj.* **1.** existent; în viaţă. **2.** *(despre legi)* în vigoare.

existence [ɛgzis—] *f.* **1.** existenţă. **2.** viaţă. **3.** *(fig.)* realitate; *nier l'~ d'un fait* a nega realitatea unui fapt.

existentialisme [ɛgzis—] *m.* *(fil.)* existenţialism.

existentialiste [ɛgzis—] *adj., m.f.* *(fil.)* existenţialist.

existentiel, ~le [ɛgzis ~] *adj.* *(fil.)* existenţial.

exister [ɛgzis—] *vi.* **1.** a exista, a avea fiinţă; a fi, a se afla; *(impers.) il existe* este, se află, există. **2.** a trăi; a se manifesta. **3.** a dura, a subzista.

exode [ɛgzodə] *m.* exod, emigrare în masă.

exonération [ɛgzɔ—] *f.* **1.** exonerare, liberare (de sarcini, de obligaţii). **2.** degrevare, descărcare (de datorii, impozite).

exonérer [ɛgzɔ—] *vt. vr.* a (se) exonera, a (se) libera (de sarcini, obligaţii). **2.** a (se) degreva, a (se) descărca (de datorii, de impozite).

exorbitant, ~e [ɛgzɔr—] *adj.* exorbitant, excesiv, exagerat.

exorciser [ɛgzɔr—] *vt.* *(bis.)* a exorciza.

exorcisme [ɛgzɔ́r—] *m.* *(bis.)* exorcism.

exotique [ɛgzɔ—] *adj.* exotic.

exotisme [ɛgzɔ—] *m.* exotism.

expansible *adj.* *(fiz.)* expansibil.

expans/if, -ive *adj.* *(despre oameni, caractere)* expansiv, comunicativ; exuberant.

expansion *f.* **1.** *(fiz.)* expansiune. **2.** *(fig.)* expansivitate; exuberanţă. **3.** *(fig.)* propagare (de idei, doctrine).

expansionnisme *m.* *(pol.)* expansionism.

expansionniste *adj., m.f.* *(pol.)* expansionist; *forces ~s* puteri (forţe) expansioniste.

expansivité *f.* expansivitate; caracter expansiv.

expatrier *vt. vr.* a (se) expatria. — **expatrié, ~e** *adj.*

expectant, ~e, expectat/if, -ive *adj.* în aşteptare, în expectativă.

expectative *f.* expectativă; aşteptare.

expectorant, ~e *adj., m.* expectorant.

expectoration *f.* *(med.)* expectoraţie, flegmă.

expectorer *vt.* *(med.)* a expectora.

expédient, ~e **I.** *adj.* oportun, util, folositor. **II.** *m.* expedient.

expédier *vt.* **1.** a expedia, a trimite (la destinaţie). **2.** a termina (prompt), a rezolva (o treabă, o afacere). **3.** *(fam.)* a se descotorcsi (de cineva). — **expédié, ~e** *adj.* **(1).**

expédi/teur, -trice *m.f., adj.* expeditor, trimiţător.

expédit/if, -ive *adj.* expeditiv; iute, prompt. — **expéditivement** *adv.*

expédition *f.* **1.** expediere, trimitere (la destinaţie). **2.** *(mil.)* expediţie, campanie. **3.** expediţie; misiune; *~ polaire* expediţie la pol. **4.** îndeplinire (promptă), rezolvare; lichidare.

expéditionnaire *m., adj.* **1.** expeditor; trimiţător. **2.** expediţionar.

expérience *f.* experienţă.

expériment/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* experimental. — **expérimentalement** *adv.*

expérimentation *f.* **1.** experiment. **2.** experienţă.

expérimenter *vt.* a experimenta, a verifica pe cale de experiment. — **expérimenté, ~e** *adj.*

expert, ~e **I.** *adj.* **1.** versat, priceput. **2.** cu experienţă; îndemînatic, dibaci. **II.** *m.* *(jur.)* expert. — **expertement** *adv.* **(I).**

expertise *f.* *(jur.)* expertiză.

expertiser *vt.* *(jur.)* a face expertiză.

expia/teur, -trice *adj.* v. **expiatoire.**

expiation *f.* ispăşire.

expiatoire *adj.* ispășitor.

expier *vt.* a ispăși, a expia.

expirant, ~e *adj.* 1. *(despre oameni)* muribund, pe moarte. 2. pe sfîrșite.

expiration *f.* 1. *(fiziol.)* expirație. 2. *(jur.)* expirare; scadență.

expirer I. *vt.* *(fiziol.)* a expira. **II.** *vi.* 1. *(despre oameni)* a muri, a-și da sufletul. 2. *(despre termene, contracte, convenții)* a expira. — **expiré, ~e** *adj.*

explet/if, -ive *adj., m.* *(gram.)* expletiv.

explicable *adj.* explicabil.

explicat/if, -ive *adj.* explicativ.

explication *f.* 1. explicație, lămurire, clarificare. 2. explicație, predare (a unei teme noi). 3. justificare; motiv, cauză.

explicite *adj.* 1. explicit, clar. 2. categoric, net. — **explicitement** *adv.*

expliciter *vt.* a explicita, a clarifica, a face clar.

expliquer I. *vt.* 1. a explica, a lămuri, a arăta; a desluși. 2. a explica, a preda (o temă nouă). **II.** *vr.* 1. a se explica, a se justifica. 2. a se lămuri. 3. a-și exprima (gîndurile, intențiile).

exploit *m.* faptă eroică; vitejie; *(fam.)* ispravă.

exploitant *m.* exploatator.

exploitation *f.* 1. exploatare. 2. *(mine)* abataj.

exploiter *vt.* 1. a exploata. 2. a trage foloase, a folosi. 3. *(fig.)* a specula (în mod abuziv). — **exploité, ~e** *adj., m.f.*

exploit/eur, -euse *adj.* *classe -euse* clasă exploatatoare.

explora/teur, -trice *m.f.* 1. explorator; cercetător. 2. *(fig.)* spion, iscoadă.

exploration *f.* explorare; cercetare.

explorer *vt.* a explora; a cerceta.

exploser *vi.* 1. a exploda, a face explozie, a sări în aer. 2. *(fig.)* a izbucni.

explos/if, -ive I. *adj.* 1. exploziv; care produce explozie. 2. *(fig.)* exploziv, violent. **II.** *m.* *(chim., mil.)* exploziv. **III.** *f.* *(fon.)* (consoană) explozivă.

explosion *f.* 1. explozie. 2. *(fig.)* izbucnire, explozie.

exporta/teur, -trice *adj., m.f.* exportator.

exportation *f.* exportare; export.

exporter *vt.* a exporta; a face export. — **exporté, ~e** *adj.*

exposant *m.* *(mat.)* exponent.

exposé *m.* expunere; referat; dare de seamă; *~ concernant...* expunere asupra...

exposer I. *vt.* 1. a expune, a prezenta, a etala (obiecte, mărfuri). 2. (+ **à**) a expune spre, a orienta (spre). 3. *(fig.)* a pune în pericol, a supune riscurilor. 4. *(fig.)* a expune, a face cunoscut, a relata // *~ au grand jour* a da publicității; a da pe față. **II.** *vr.* a se expune; a se pune în pericol; a risca.

exposition *f.* 1. expunere. 2. expoziție. 3. povestire, relatare (a unui eveniment).

expr/ès, -esse I. *adj.* 1. expres, formal; *ordre ~* ordin expres. 2. net, limpede; precis. **II.** *adv.* intradins, anume, special pentru...; *(fam.) fait ~* cu intenție, deliberat.

express [—prɛs] *adj., m.* (tren) expres.

express/if, -ive *adj.* expresiv; viu; sugestiv, elocvent. — **expressivement** *adv.*

expression *f.* 1. expresie, înfățișare. 2. manifestare; exprimare. 3. *(mat.)* expresie; *réduire à sa plus simple ~* a. a reduce la cea mai simplă expresie; b. a reduce la volumul cel mai mic; c. *(fig.)* a aduce în stare de mizerie. 4. *(lingv.)* expresie, sintagmă.

expressionnisme *m.* *(pict.)* expresionism.

expressionniste *m.f., adj.* *(pict.)* expresionist.

exprimer I. *vt.* a exprima, a manifesta (gînduri, idei, sentimente). **II.** *vr.* 1. a se exprima, a-și manifesta (ideile, sentimentele, gîndurile). 2. a se exprima, a vorbi.

exproprier *vt.* a expropria. — **exproprié, ~e** *adj.*

expulser *vt.* 1. a expulza; a (iz)goni. 2. *(med.)* a evacua. 3. *(med.)* a expectora. — **expulsé, ~e** *adj.*

expulsion *f.* 1. expulzare, (iz)gonire. 2. *(tehn.)* expulsie. 3. *(med.)* evacuare.

expurger *vt.* 1. a elimina. 2. *(fig.)* a cenzura.

exquis, ~e *adj.* 1. delicios, excelent. 2. încîntător; fin, delicat. 3. *(înv.)* rafinat, subtil. — **exquisément** *adv.*

exsangue *adj.* 1. *(despre țesuturi)* lipsit de sînge. 2. *(despre figuri, obraji)* palid, cadaveric.

extase *f.* extaz.

extasier *vr.* a se extazia, a fi cuprins de admirație. — **extasié, ~e** *adj.*

extensibilité *f.* extensibilitate; elasticitate.

extensible *adj.* extensibil; elastic.

extens/if, -ive *adj.* extensiv.

extension *f.* 1. extensiune, întindere. 2. *(fig.)* dezvoltare, extindere, creștere.

exténuant, ~e *adj.* extenuant, istovitor.

exténuation *f.* extenuare, sleire de puteri.

exténuer *vt. vr.* a (se) extenua, a (se) epuiza, a (se) istovi. — **exténué, ~e** *adj.*

extérieur, ~e I. *adj.* 1. exterior; extern; *à l'~* afară, în exterior. 2. vizibil, vădit, manifest. **II.** *m.* 1. exterior, aparență. 2. *(constr.)* exterior; fațadă. 3. străinătate // *nouvelle de l'~* știri externe, de peste hotare. — **extérieurement** *adv.*

extérioriser *vt. vr.* a (se) exterioriza, a (se) manifesta. — **extériorisé, ~e** *adj.*

extermina/teur, -trice *adj.* exterminator, nimicitor.

extermination *f.* exterminare, nimicire.

exterminer *vt. vr.* 1. a (se) extermina, a (se) masacra, a (se) nimici. 2. *(fig.)* a (se) istovi. — **exterminé, ~e** *adj.* (1).

externat *m.* externat.

externe I. *adj.* 1. extern, în afară, la exterior. 2. străin. **II.** *m.f.* 1. (elev) extern. 2. *(med.)* extern.

extinc/teur, -trice *adj., m.* *(tehn.)* extinctor, stingător.

extinction *f.* 1. *(tehn.)* extincție, stingere. 2. slăbire; pierdere. 3. *(fig.)* suprimare, anulare // *jusqu'à l'~* pînă la epuizare; *~ de voix* afonie.

extirpation *f.* 1. *(chir.)* extirpare. 2. *(agr.)* smulgere (din rădăcini); stîrpire. 3. *(fig.)* distrugere (totală); exterminare.

extirper *vt.* 1. *(chir.)* a extirpa. 2. *(agr.)* a smulge din rădăcini, a stîrpi. 3. *(fig.)* a distruge (definitiv), a extermina. — **extirpé, ~e** *adj.* (1, 2).

extorquer *vt.* a extorca, a stoarce // *~ de l'argent à qn.* a scoate bani de la cineva.

extorsion *f.* extorcare.

extra I. *adv. invar. (fam.)* de calitate superioară, a-ntîia, extra. **II.** *m.* supliment // *faire des ~s* a face cheltuieli speciale (într-un anumit scop). **III.** *elem. de comp.* extra-.

extracteur *m.* *(tehn.)* extractor.

extract/if, -ive *adj.* extractiv, care serveşte la extras.

extraction *f.* **1.** extracţie, extragere; smulgere, scoatere. **2.** *(fig.)* provenienţă; origine; teapă.

extrader *vt.* *(jur.)* a extrăda. — **extradé, ~e** *adj.*

extradition *f.* *(jur.)* extrădare.

extrados [—do] *m.* *(arhit.)* extrados.

extra-fin, ~e *adj.* extrafin.

extra-fort *m.* *(în croitorie)* extrafor.

extraire *vt.* a extrage, a scoate.

extrait *m.* **1.** extras. **2.** *(chim.)* extract. **3.** *(lit., la pl.)* fragmente, bucăţi alese. **4.** rezumat (de carte).

extraordinaire *adj.* extraordinar, nemaipomenit; deosebit, excepţional.

extraordinairement *adv.* **1.** foarte, extrem de. **2.** *(fam.)* bizar, ridicol.

extra-systole *f.* *(med.)* extrasistolă.

extrapoler *vt.* *(mat.)* a extrapola. — **extrapolé, ~e** *adj.*

extraterrestre *adj.* extraterestru.

extraterrien, ~ne *m.f.* extraterestru.

extravagance *f.* extravaganţă; excentricitate.

extravagant, ~e *adj., m.f.* extravagant; excentric.

extravaguer *vi.* a bate cîmpii, a vorbi aiurea.

extrême I. *adj.* **1.** extrem; *l'~ limite* limita extremă, ultima limită. **2.** intens; violent. **3.** excesiv de. **II.** *m.* (limită) extremă; *à l'~* **a.** la limita..., la capătul...; **b.** în cel mai înalt grad, la maximum. — **extrêmement** *adv.* **(I).**

extrême-onction *f.* *(bis.)* maslu.

extrémisme *m.* *(pol.)* extremism.

extrémiste *adj., m.f.* *(pol.)* extremist.

extrémité *f.* **1.** extremitate, capăt. **2.** extremă; *tomber d'une ~ dans l'autre* a cădea dintr-o extremă în alta. **3.** *(la pl.)* (acte de) violenţă. **4.** *(anat., la pl.)* extremităţi // *être réduit à l'~* a fi în stare de mizerie; *pousser qn. à l'~* a scoate din sărite pe cineva.

exubérance [ɛgzy—] *f.* exuberanţă; vioiciune, expansivitate.

exubérant, ~e [ɛgzy—] *adj.* exuberant, foarte vioi; expansiv.

exultation [ɛgzyl—] *f.* exultare, fericire mare.

exulter [ɛgzyl—] *vi.* a exulta, a simţi o mare bucurie.

F

fa *m. invar. (muz.)* fa.

fable *f.* **1.** *(lit.)* fabulă. **2.** legendă, basm // *être la ~ de...* **a.** a fi de pomină; **b.** a fi (a ajunge) de rîsul lumii.

fablier *m.* **1.** culegere de fabule. **2.** fabulist.

fabricant *m.* fabricant.

fabrica/teur, -trice *m.f. (peior.)* născocitor; plăsmuitor.

fabrication *f.* fabricare; fabricaţie.

fabrique *f.* fabrică; *marque de ~* marca fabricii // *(fam.) des nouvelles de sa ~* ştiri fabricate, plăsmuite, născocite de el.

fabriquer *vt.* **1.** a fabrica, a face; a confecţiona. **2.** *(fam.)* a născoci, a inventa. — **fabriqué, ~e** *adj.*

fabulation *f. (lit.)* fabulaţie.

fabul/eux, -euse *adj.* **1.** fabulos; de basm, legendar. **2.** *(fam.)* extraordinar, de necrezut, nemaipomenit. — **fabuleusement** *adv.*

fabuliste *m.* fabulist.

façade *f.* **1.** *(constr.)* faţadă. **2.** *(fig.)* aparenţă (înşelătoare); exterior.

face *f.* **1.** faţă, obraz; figură; *de ~* din faţă; *~ à ~* faţă în faţă; *à la ~ de...* în faţa..., în prezenţa...; *faire ~ à...* **a.** a se afla cu faţa la...; **b.** *(fig.)* a înfrunta; a riposta; **c.** *(fig.)* a face faţă; a soluţiona (o problemă). **2.** *(la pl.)* tîmple. **3.** suprafaţă; *la ~ de la terre* suprafaţa pămîntului. **4.** *(fig.)* aspect, înfăţişare; aparenţă; *sauver la ~* a salva aparenţele. **5.** cap (la monede).

facétie *f.* glumă, farsă; năzbîtie.

facéti/eux, -euse *adj.* glumeţ, poznaş. — **facétieusement** *adv.*

facette *f.* faţetă.

facetter *vt.* a şlefui, a tăia în faţete (cristale, pietre preţioase).

fâcher I. *vt.* **1.** a supăra; a mîhni. **2.** a irita; a enerva // *(fam.) j'en suis (bien) fâché* îmi pare (foarte) rău, sînt (foarte) necăjit. **II.** *vr.* **1.** a se supăra, a se mîhni. **2.** a se supăra; a se înfuria; *se ~ tout rouge* a se înfuria, a vedea roşu. **3.** (+ **avec**) a se certa (cu). — **fâché, ~e** *adj.*

fâcherie *f.* **1.** supărare; mîhnire. **2.** ceartă, dezacord.

fâch/eux, -euse *adj.* **1.** supărător, neplăcut; penibil. **2.** inoportun; *intervention -euse* intervenţie inoportună. — **fâcheusement** *adv.*

faci/al, ~e *(m.pl. -aux) adj. (anat.)* facial.

faciès [—ɛs] *m. (ir.)* mutră, figură.

facile *adj.* uşor, lesnicios // *caractère ~* fire amabilă, prietenoasă, apropiată. — **facilement** *adv.*

facilitation *f.* facilitare, înlesnire.

facilité *f.* **1.** uşurinţă; *~ d'élocution* uşurinţă de exprimare. **2.** frivolitate, neseriozitate. **3.** *(la pl.)* înlesniri, facilităţi; *des ~s de paiement* înlesniri de plată.

faciliter *vt.* a înlesni, a facilita.

façon *f.* **1.** model, fason, formă; *en ~ de...* în formă de...; imitînd... **2.** mod, fel, manieră; *à la ~ de...* de maniera..., în felul... **3.** *(la pl.)* conduită, purtare; mod de a proceda; *(fam.)* fasoane, mofturi // *n'avoir ni mine, ni ~* a nu avea nici un haz; *c'est une ~ de parler* vorba vine; *sans ~* simplu, fără ceremonie; *de toute ~* oricum; orice s-ar întîmpla; *de (telle) ~ que...* astfel... că, încît; *de ~ à...* ca să...

faconde *f.* limbuţie.

façonnement *m.* fasonare.

façonner I. *vt.* a modela, a forma, a fasona. **II.** *vi.* a face fasoane, mofturi. — **façonné, ~e** *adj.* **(I),**

fac-similé *(pl. ~-~s) m.* facsimil.

facteur *m.* **1.** factor (poştal, matematic). **2.** *(fig.)* factor, element; *~ constructif* factor constructiv; *~ de progres* factor de progres.

factice *adj. invar.* factice, artificial, prefăcut. — **facticement** *adv.*

facti/eux, -euse *adj.* rebel, răzvrătit(or). — **factieusement** *adv.*

faction *f.* **1.** facţiune. **2.** aşteptare îndelungată; pîndă // *(mil.) être de ~* a fi de gardă.

factionnaire *m. (mil.)* santinelă.

factit/if, -ive *adj. (gram.)* factitiv.

facturation *f.* (serviciu de) facturare.

facture^{1} *f.* factură, structură, constituţie.

facture^{2} *f. (com.)* factură // *prix de ~* preţ de fabrică.

facturer *vt. (com.)* a factura.

facturier *m. (com.)* facturier.

facultat/if, -ive *adj.* facultativ. — **facultativement** *adv.*

faculté *f.* **1.** facultate, capacitate; aptitudine; *(la pl.)* calităţi, însuşiri. **2.** caracteristică, proprietate. **3.** *(jur.)* libertate (de acţiune); drept. **4.** facultate (în cadrul universităţii).

fadaise *f.* nerozie, platitudine.

fadasse *adj. invar. (fam.)* foarte fad, lipsit de orice gust.

fade *adj. invar.* fad, insipid, searbăd; *(fig.)* anost. — **fadement** *adv.*

fadeur *f.* **1.** sărbezeală. **2.** *(la pl.)* complimente nesărate.

fafelu, ~**e** *adj.* **1.** durduliu; dolofan. **2.** *(fig.)* dezgheţat, vioi.

fagot *m.* **1.** legătură de vreascuri. **2.** mănunchi.

fagotage *m.* **1.** legatul vreascurilor. **2.** *(fam.)* treabă de mîntuială.

fagoter I. *vt.* **1.** a lega vreascurile (în mănunchi). **2.** *(fam.)* a scorni. **3.** *(fig.)* a da rasol, a rasoli (o treabă). **II.** *vt. vr.* *(fam.)* a (se) îmbrăca fără gust. — **fagoté,** ~**e** *adj.*

fagoue *f.* **1.** momiţă. **2.** splină de porc.

faiblard, ~**e** *adj.* *(fam.)* plăpînd.

faible I. *adj.* **1.** *(despre oameni)* slab, nevolnic; fără vlagă. **2.** *(despre lucruri)* şubred, netrainic. **3.** *(despre posibilităţi, venituri)* mic, redus; insuficient. **4.** *(fig.)* slab, fără intensitate. **5.** *(fig., despre oameni)* slab pregătit; mediocru. **6.** *(fig.)* indulgent, (prea) îngăduitor // *côté* ~ parte vulnerabilă, cusur; *âge* ~ copilărie. **II.** *m.* **1.** nevolnic, neputincios. **2.** slăbiciune, preferinţă; *avoir un* ~ *pour qn.* a avea slăbiciune pentru cineva. **3.** *(fig.)* lipsă; defect.

faiblement *adv.* **1.** fără intensitate, fără vlagă. **2.** *(fig.)* fără convingere.

faiblesse *f.* **1.** slăbiciune, debilitate (fizică). **2.** leşin, sincopă. **3.** *(fig.)* lipsă de talent; nepricepere. **4.** *(fig.)* slăbiciune, febleţe; predilecţie.

faiblir *vi.* a slăbi.

faïence *f.* faianţă.

faïenci/er, -ère *m.f.* faienţar, ceramist.

faille *f.* **1.** *(geol.)* falie. **2.** *(text.)* fai. **3.** *(fig.)* lacună, lipsă.

failler *vr.* *(geol.)* a se disloca. — **faillé,** ~**e** *adj.*

failli, ~**e** *adj., m.f.* falit.

faillible *adj.* care poate greşi, supus greşelii.

faillir *vi.* **1.** a da greş, a greşi; *sans* ~ la sigur, fără (a da) greş. **2.** *(com.)* a da faliment. **3.** **(+ à)** a nu se conforma, a (în)călca; ~ *à sa promesse* a nu-şi ţine cuvîntul, a-şi călca promisiunea. **4.** *(urmat de inf.)* a fi cît pe ce să..., a fi pe punctul de a...

faillite *f.* **1.** *(com.)* faliment; *faire* ~ a da faliment. **2.** *(fig.)* eşec, nereuşită.

faim *f.* **1.** foame. **2.** *(fig.)* nesaţ; aviditate.

faine *f.* *(bot.)* jir.

fainéant, ~**e** *adj., m.f.* leneş, trîndav.

fainéanter *vi.* *(fam.)* a lenevi, a trîndăvi.

fainéantise *f.* lenevie, trîndăvie.

faire^{1} **I.** *vt.* **1.** a face; *ne* ~ *que...* a nu face decît să...; *2 fois 5 font 10* 2 ori 5 fac 10. **2.** a săvîrşi; a efectua. **3.** *(fig.)* a întocmi; a făuri. **4.** a fabrica (obiecte). **5.** a confecţiona (haine). **6.** a construi, a clădi. **7.** a îndeplini, a realiza. **8.** a compune, a elabora (o operă literară); a scrie. **9.** a agonisi, a strînge (bani, provizii). **10.** *(despre femei)* a da naştere, a naşte. **11.** *(despre animale mamifere)* a făta. **12.** *(despre plante, pomi)* a produce, a da (roade, frunze, flori). **13.** *(fig.)* a provoca, a cauza, a pricinui; ~ *pitié* a provoca milă. **14.** a rîndui, a aranja; a pregăti (masa, patul). **15.** a exercita, a practica (o meserie, o funcţie). **16.** *(fam.)* a studia; ~ *les mathématiques* a studia matematica. **17.** a deprinde, a obişnui (pe cineva cu ceva) // ~ *attention* a băga de seamă; ~ ~ a da dispoziţie, a pune să se execute; ~ *voir* a arăta; *bonne à tout* ~ femeie de serviciu, femeie la toate; *c'en est fait!* gata, s-a sfîrşit! s-a zis! ~ *tort à qn.* a nedreptăţi pe cineva; *ne pas mal* ~ *de...,* ~ *bien de...* **a.** bine ar fi să..., mai bine să...; **b.** ar trebui să..., s-ar cădea să...; *pourquoi* ~*?* pentru ce? *fasse le ciel que...!* să dea Domnul să...! ~ *connaître,* ~ *savoir* a comunica, a înştiinţa; a da veste; *n'avoir que* ~ *de...* a nu avea nevoie de...; ~ *l'objet de...* a forma obiectul (unei discuţii, unui contract). **II.** *v. impers.* *il fait (beau, chaud, jour, nuit)* este (frumos, cald, ziuă, noapte); *il fait bon de...* e bine să...; *il se fait tard* se face tîrziu, începe să se facă tîrziu. **III.** *vi.* **1.** a se potrivi; *ça fait bien de...* se potriveşte să... **2.** a părea; a lăsa, a da impresia de...; ~ *jeune* a face tînăr, a întineri. **3.** *(despre alimente, obiecte)* a costa. **4.** a acţiona; *n'en* ~ *qu'à sa tête.* **a.** a nu face decît după capul său; **b.** a se încăpăţîna // ~ *comme si de rien n'était* a se preface că nu s-a întîmplat nimic; ~ *de son mieux* a se strădui; *avoir fort à* ~ a avea de furcă; *(il n'y a) rien à* ~ degeaba, inutil. **IV.** *vr.* **1.** a se face; *comment se fait-il que...?* cum se face că...? **2.** a deveni; *se* ~ *vieux* a deveni bătrîn, a îmbătrîni. **3.** *(fig.)* a se drege, a se ameliora. **4.** **(+ à)** a se deprinde, a se obişnui (cu o muncă, cu o idee) // *(fam.)* *se* ~ *la main* a i se forma, a i se da mîna (cuiva); *ne pas s'en* ~ a nu se sinchisi (de)...; *se* ~ *avocat* a îmbrăţişa cariera de avocat; *se* ~ *coiffer* a se coafa.

faire^{2} *m.* **1.** facere; săvîrşire. **2.** acţiune.

faire-part *m. invar.* anunţ (de naştere, de înmormîntare).

fair-play *m.* *(sport)* sportivitate, fair-play.

faire-valoir *m. invar.* punere în valoare.

faisable [fə—] *adj.* **1.** realizabil. **2.** posibil.

faisan [fə—] *m.* *(ornit.)* fazan.

faisandage [fə—] *m.* macerare (a cărnii), fezandare.

faisandeau [fə—] *m.* pui de fazan.

faisander [fə—] *vt. vr.* *(despre carne)* a (se) macera, a (se) fezanda.

faisane [fə—] *f.* *(ornit.)* făzăniţă.

faisceau *m.* **1.** mănunchi. **2.** *(mat., fiz.)* fascicul. **3.** *(la pl.)* fascie.

faisselle *f.* strecurătoare de brînză, sădilă.

fait, ~**e I.** *adj.* **1.** făcut; săvîrşit, efectuat; *aussitôt dit, aussitôt* ~ *!* zis şi făcut! **2.** fabricat; confecţionat // *prix* ~ **a.** preţ stabilit, convenit; **b.** preţ fix; *homme* ~ om matur; ~ *au travail* deprins cu munca; *c'est* ~ *!* gata! *bien* ~ bine conformat; ~ *pour...* **a.** capabil de..., apt pentru; **b.** înclinat spre...; **c.** destinat (pentru); *phrase toute* ~*e* locuţiune; aforism; *idées (opinions) toutes* ~*es* idei, păreri preconcepute. **II.** *m.* **1.** fapt, întîmplare. **2.** fapt, faptă, acţiune; *prendre qn. sur le* ~ a surprinde pe cineva asupra faptului; *le* ~ *est que...* adevărul este că..., fapt este că... *par le* ~*...,* *en (de, au)* ~*...* **a.** de fapt...; în fond, în realitate; **b.** în definitiv... **3.** subiect, problemă; *venir au* ~ a ajunge la subiect, la punctul esenţial. **4.** *(la pl.)* acte de vitejie; isprăvi // *tout à* ~ pe de-a-ntregul, complet; absolut; *si* ~ aşa este, desigur; *en* ~ *de...* în materie de...; în privinţa...; *du* ~ *de...* în urma..., din cauza..., din pricina...

faîte *m.* **1.** vîrf. **2.** *(geogr.)* creastă, coamă. **3.** *(fig.)* culme.

faîtière *f.* **1.** olan. **2.** lucarnă.

fait-tout *m. invar.* oală minune.

faix *m.* povară, sarcină, încărcătură.

fakir *m.* fachir.

falaise *f.* faleză.

falbala *m.* falbala, volan plisat.

fallaci/eux, -euse *adj.* înşelător, amăgitor. — **fallacieusement** *adv.*

falloir *v. impers.* a trebui, a fi necesar (să); a fi nevoie (de); *s'il avait fallu...* dacă ar fi trebuit să..., dacă ar fi fost nevoie să... // *s'en* ~ a lipsi; *tant s'en faut...* mai e mult pînă să...; *comme il faut* cum trebuie; *encore faut-il que...* şi totuşi e necesar (să)...

falot^1 *m.* felinar (de mînă).

falot^2, **~e** *adj.* **1.** şters, tern; spălăcit. **2.** hîtru, pişicher.

falsifica/teur, -trice *m.f., adj.* falsificator; plastograf.

falsification *f.* falsificare; denaturare; plastografiere.

falsifier *vt.* a falsifica, a denatura; a contraface; a plastografia. — **falsifié, ~e** *adj.*

famé, ~e *adj. mal* ~ rău famat.

famélique *adj., m.f.* flămînd, hămesit, înfometat.

fam/eux, -euse *adj.* **1.** faimos, renumit, reputat. **2.** *(fam.)* straşnic, grozav. — **fameusement** *adv.*

famili/al, ~e *(m.pl. -aux)* familial, de familie.

familiariser *vt. vr.* (+ **avec**) a (se) familiariza, a (se) deprinde (cu). — **familiarisé, ~e** *adj.*

familiarité *f.* **1.** familiaritate, intimitate. **2.** obişnuinţă; experienţă îndelungată. **3.** *(la pl.)* maniere, gesturi (prea) libere.

famili/er, -ère I. *adj.* **1.** familiar. **2.** intim, apropiat. **3.** *(despre atitudini, comportări)* simplu, neafectat, fără pretenţii. **4.** (bine) cunoscut. **II.** *m.* intim, apropiat (al casei). — **familièrement** *adv.* **(I).**

famille *f.* **1.** familie; *(lingv.)* ~ *de mots* familie, grup de cuvinte. **2.** neam, dinastie.

famine *f.* foamete.

fan [fan] *m.* *(sport)* suporter, fan; *(la pl.)* galerie.

fanal *m.* **1.** felinar (mare), fanal. **2.** *(fig.)* călăuză, ghid.

fanatique *adj., m.f.* fanatic. — **fanatiquement** *adv.*

fanatiser *vr.* a deveni fanatic. — **fanatisé, ~e** *adj.*

fanatisme *m.* fanatism.

fanchon *f.* băsmăluţă; batic.

fane *f.* frunză uscată; frunziş uscat.

faner I. *vt.* **1.** a recolta fîn. **2.** a întoarce fînul. **3.** a fana, a ofili, a veşteji; *la chaleur fane les fleurs* căldura fanează, ofileşte florile. **4.** a decolora, a spălăci. **II.** *vr.* **1.** a se ofili, a se veşteji. **2.** a se usca; a (se) scoroji. — **fané, ~e** *adj.* **(I 3, 4, II).**

fan/eur, -euse I. *m.f.* cosaş. **II.** *f.* maşină agricolă de uscat fînul.

fanfare *f.* fanfară.

fanfaron, ~ne *adj., m.f.* fanfaron, lăudăros.

fanfaronnade *f.* fanfaronadă, lăudăroşenie.

fanfaronner *vi.* a se lăuda, a face pe fanfaronul.

fanfreluches *f.pl.* farafasticuri; zorzoane.

fange *f.* **1.** noroi, glod, tină. **2.** *(fig.)* cloacă.

fang/eux, -euse *adj.* **1.** noroios, gloduros. **2.** *(fig.)* infect.

fanion *m.* fanion, steguleţ.

fanon *m.* **1.** fanon (la balene). **2.** guşa curcanului.

fantaisie *f.* **1.** fantezie, imaginaţie. **2.** capriciu, toană // *de* ~ inventat, scornit; *(muz.)* ~ *sur...* variaţiuni (libere) pe (tema)...

fantaisiste *adj.* plăsmuit, născocit.

fantasmagorie *f.* **1.** fantasmagorie. **2.** *(fig.)* elucubraţie, aberaţie. — **fantasmagorique** *adj.*

fantasme *m.* **1.** fantasmă, vedenie, nălucă. **2.** *(fig.)* himeră, halucinaţie.

fantasque *adj.* original; bizar, straniu.

fantassin *m.* *(mil.)* infanterist.

fantastique *adj.* **1.** fantastic, plăsmuit, imaginar. **2.** bizar, straniu, ciudat. **3.** *(fam.)* extraordinar, formidabil. — **fantastiquement** *adv.*

fantoche *m.* **1.** fantoşă, marionetă. **2.** *(fig.)* om de paie.

fantomatique *adj.* **1.** fantomatic. **2.** *(fig.)* vag, imprecis.

fantôme *m.* **1.** fantomă, stafie, strigoi. **2.** *(fig.)* aparenţă, umbră.

fanure *f.* veştejire, ofilire.

faon [fã] *m.* *(zool.)* pui de căprioară.

faquin *m.* puşlama, lichea.

faquinerie *f.* **1.** ticăloşie, mişelie. **2.** potlogărie.

farandole *f.* *(cor.)* farandolă.

farandoler *vi.* a dansa farandola.

faramineux, -euse *adj.* *(fam.)* uluitor; prodigios.

farce *f.* **1.** *(culin.)* umplutură. **2.** *(lit.)* farsă. **3.** *(fig.)* festă, poznă.

farc/eur, -euse *m.f.* **1.** farsor, om neserios. **2.** *(fam.)* poznaş, năzdrăvan.

farcin *m.* *(med. vet.)* răpciugă.

farcin/eux, -euse *adj.* răpciugos.

farcir I. *vt.* **1.** *(culin.)* a umple. **2.** *(fig.,* + **de)** a înţesa (cu). **II.** *vr.* a se umple.

fard *m.* fard, suliman // *sans* ~ pe faţă, pe şleau.

fardeau *m.* povară, greutate.

farder I. *vt.* **1.** a farda, a machia. **2.** *(fig.)* a înfrumuseţa, a împodobi. **3.** *(fig.)* a masca, a ascunde. **II.** *vr.* a se farda, a se machia.

farfadet *m.* spiriduş, drăcuşor.

farfelu, ~e *adj.* extravagant, abracadabrant.

farfouiller *vi.* *(fam.,* + **dans)** a cotrobăi, a scotoci (prin, în).

faribole *f.* *(fam.)* fleac, bagatelă; vorbă goală.

farine I. *f.* făină. **II.** *adj.* alb (ca făina).

farin/eux, -euse *adj.* făinos.

farouche *adj.* **1.** cumplit, crîncen. **2.** *(despre regiuni)* sălbatic, necivilizat.

fascicule *m.* fascicul.

fasciculé, ~e *adj.* *(bot., arhit.)* fasciculat.

fascinant, ~e, fascina/teur, -trice *adj.* fascinant, captivant.

fascination *f.* fascinaţie.

fascine *f.* *(constr.)* faşină.

fasciner^1 *vt.* *(constr.)* a lucra cu faşine.

fasciner^2 *vt.* a fascina, a subjuga; a captiva. — **fasciné, ~e** *adj.*

fascisme [—ʃi—] *m.* *(pol.)* fascism. — **fasciste** *adj., m.f.*

faséole *f.* *(pop.)* fasole.

fasque *f.* snop.

faste I. *adj. jour* ~ zi fastă, zi fericită. **II.** *m.* **1.** fast, splendoare, măreţie. **2.** *(fig.)* ostentaţie. **3.** *(la pl.)* cronică, anale.

fastidi/eux, -euse *adj.* fastidios, plicticos, anost. — **fastidieusement** *adv.*

fastu/eux, -euse *adj.* fastuos, pompos; măreț. — **fastueusement** *adv.*

fat [fat] *m., adj.m.* **1.** nerod, nătărău. **2.** fudul, arogant, trufaș.

fatal, ~e *(m.pl. ~s) adj.* **1.** fatal, iminent, inevitabil; *(fam.) c'était ~* era inevitabil, de prevăzut. **2.** funest, nefast; *coup ~* lovitură funestă, mortală // *femme ~e* femeie fatală. — **fatalement** *adv.*

fatalisme *m.* *(fil.)* fatalism. — **fataliste,** *adj., m.f.*

fatalité *f.* **1.** *(fil.)* fatalitate; destin implacabil. **2.** concurs nefericit de împrejurări; nenorocire.

fatidique *adj.* fatidic, însemnat de soartă. — **fatidiquement** *adv.*

fatigant, ~e *adj.* **1.** obositor; istovitor, epuizant. **2.** *(fig.)* plictisitor; agasant.

fatigue *f.* **1.** oboseală; epuizare, extenuare. **2.** trudă, efort.

fatiguer I. *vt.* **1.** a obosi; a epuiza, a extenua. **2.** *(fig.)* a plictisi; a agasa. **3.** *(fam.)* a uza, a toci, a folosi (la maximum) // *~ des questions* a hărțui cu întrebările. **II.** *vi.* a trudi. **III.** *vr.* **1.** a se osteni, a se obosi. **2.** a se plictisi, a se sătura. — **fatigué, ~e** *adj.* (I).

fatras *m.* harababură, dezordine.

fatuité *f.* îngîmfare, trufie; suficiență.

faubourg *m.* suburbie, cartier periferic.

fauchage *m.,* **fauchaison** *f.* **1.** cosit. **2.** secerat.

fauchard *m.* cosor cu două tăișuri.

fauche *f.* v. **fauchage.**

fauché, ~e *adj.* *(fam.)* fără bani, lefter.

fauchée *f.* **1.** cositură. **2.** secerătură.

faucher I. *vt.* **1.** a cosi. **2.** a secera; *(fig.)* a doborî, a nimici. **II.** *vi.* *(despre cai)* a se cosi.

fauchet *m.* greblă cu dinți de lemn.

fauch/eur, -euse I. *m.f.* **1.** cosaș. **2.** secerător. **3.** *(fig.)* călău. **II.** *f.* **1.** secerătoare mecanică. **2.** *(fig., art.)* moartea.

faucillage *m.* seceriș.

faucille *f.* secere.

faucon *m.* *(ornit.)* șoim.

fauconnerie *f.* **1.** dresare de șoimi. **2.** vînătoare cu șoimi.

fauconnier *m.* dresor de șoimi.

fauconnière *f.* tașcă de vînătoare.

faufil *m.* saia, șular.

faufilage *m.* însăilare.

faufiler I. *vt.* a însăila. **II.** *vr.* a se fofila, a se furișa; a se eschiva.

faufilure *f.* însăilătură; sailă, saia.

fault [fa-ul] *m.* *(sport)* fault.

faune I. *f.* faună. **II.** *m.* *(mit.)* faun.

faussaire *m.f.* **1.** falsificator. **2.** escroc, șarlatan.

fausse *adj. f.* v. **faux².**

faussement *adv.* (în mod) fals, inexact, neadevărat; pe nedrept.

fausser I. *vt.* **1.** a deforma (obiecte). **2.** *(fig.)* a falsifica, a denatura, a altera (adevărul). **3.** a (în)călca (cuvîntul, jurămîntul, promisiunea). **4.** a forța, a da peste cap (chei, broaște) // *~ la compagnie (à qn.)* **a.** a nu se prezenta (la o întîlnire); **b.** a o șterge (englezește). **II.** *vi.* a cînta fals. **III.** *vr.* a se deforma. — **faussé, ~e** *adj.* (I 1, III).

fausset¹ *m.* falset.

fausset² *m.* cep (de butoi).

fausseté *f.* **1.** falsitate, inexactitate. **2.** duplicitate; ipocrizie.

fauss/eur, -euse *m.f., adj.* sperjur.

faute *f.* **1.** păcat. **2.** viciu, lipsă; *~ de...* în lipsă de... **3.** eroare, greșeală; *une ~ de calcul* o eroare de calcul; *(sport) ~ personnelle* greșeală personală; *~ consécutive* greșeală repetată. **4.** vină // *prendre qn. en ~* a prinde pe cineva cu mîța-n sac; *sans ~* cu siguranță, neapărat.

fauter *vi.* *(fam.)* a greși, a călca pe-alături.

fauteuil *m.* fotoliu.

fauteur *m.* *~ de guerre* ațîțător la război.

faut/if, -ive *adj.* **1.** supus greșelii. **2.** vinovat; *n'être pas ~* a nu fi vinovat. **3.** greșit, eronat; *texte ~* text plin de erori, text greșit.

fautivement *adv.* din greșeală.

fauve I. *adj.* **1.** roșcat, arămiu. **2.** sălbatic. **II.** *m.* **1.** culoare arămie. **2.** fiară (sălbatică).

fauvette *f.* *(ornit)* pitulice.

faux¹ *f.* seceră.

faux², fausse I. *adj.* **1.** fals, inexact. **2.** eronat, greșit. **3.** *(despre acțiuni, atitudini)* prefăcut, fățarnic. **4.** *(despre situații, stări)* înșelător, aparent; simulat. **5.** *(fig.)* neîntemeiat, nefondat. **6.** *(despre acte, iscălituri)* contrafăcut, plastografiat // *fausse couche* avortare; avort; *faire ~ bond* a nu se ține de cuvînt; *fausse balle* glonte orb. **II.** *adv.* fals. **III.** *m.* *(jur.)* fals (în acte publice); contrafacere, plastografie; *s'inscrire en ~* a se înscrie în fals; a contesta // *(fam.) être dans le ~* a se înșela; *à ~* pe nedrept, în mod injust. — **faussement** *adv.* (I 1, 2, 3).

faux-col *(pl. ~-~s)* *m.* guler tare (mobil).

faux-fuyant *(pl. ~-~s)* *m.* subterfugiu.

faux-monnayeur *(pl. ~-~s)* *m.* falsificator de bani.

faux-semblant *(pl. ~-~s)* prefăcătorie; simulare.

faveur *f.* **1.** favoare, hatîr. **2.** bunăvoință, indulgență. **3.** credit, trecere (pe lîngă cineva); *en ~* cu trecere, cu credit. **4.** *(la pl.)* avantaje; favoruri // *en ~ de...* **a.** ținînd seama de...; avînd în vedere...; **b.** în profitul...; *à la ~ de...* **a.** profitînd de...; **b.** cu ajutorul..., prin mijlocirea...; *de ~* preferențial.

favorable *adj.* **1.** favorabil, prielnic; avantajos. **2.** binevoitor. — **favorablement** *adv.*

favori, ~te I. *adj.* favorit, preferat. **II.** *m.f.* **1.** favorit, protejat. **2.** *(sport)* (concurent) favorit. **III.** *m.pl.* favoriți.

favoriser *vt.* **1.** a favoriza; a proteja. **2.** a înlesni, a ajuta; *~ les arts* a înlesni dezvoltarea artelor. — **favorisé, ~e** *adj.* (1).

favoritisme *m.* favoritism.

fébrifuge *m.* *(med.)* febrifug.

fébrile *adj.* **1.** febril. **2.** *(fig.)* nervos, agitat. — **fébrilement** *adv.*

fébrilité *f.* **1.** febrilitate. **2.** *(fig.)* agitație, nervozitate.

féc/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* *(med.)* *matière ~e* materii fecale, excremente.

fécond, ~e *adj.* fecund; rodnic.

fécondation *f.* *(biol.)* fecundare, fecundație.

féconder *vt.* *(biol.)* a fecunda. — **fécondé, ~e** *adj.*

fécondité *f.* fecunditate; rodnicie.

fécule *f.* feculă, amidon; făină de cartofi.

fédér/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* federal.

fédéraliser *vt. vr.* a (se) federaliza. — **fédéralisé ~ e** *adj.*

fédéralisme *m.* federalism.

fédéraliste *adj., m.f.* federalist.

fédérat/if, -ive *adj.* federativ.

fédération *f.* federaţie.

fédéré, ~e I. *adj.* federat. **II.** *m.* membru al unei federaţii.

fée *f.* **1.** zînă. **2.** *(fig.)* femeie fermecătoare.

feed-back [fid-] *m. invar. (în cibernetică)* feedback, retroacţiune.

féerie *f.* **1.** *(lit., teatru)* feerie. **2.** *(fig.)* splendoare; minune. — **féerique** *adj.*

feindre I. *vt.* a simúla // ~ *que...* a presupune că... **II.** *vi.* (+ **à**) a ezita, a şovăi (să). — **feint, ~e** *adj.* **(1).**

feinte *f.* **1.** simulacru, prefăcătorie; artificiu. **2.** *(sport)* fentă. **3.** *(fam.)* capcană, cursă.

feinter I. *vi.* *(sport.)* a fenta. **II.** *vt.* *(fam.)* a păcăli, a amăgi.

feldspath *m.* *(mineral.)* feldspat. — **feldspathique** *adj.*

fêler I. *vt.* a crăpa, a ciocni. **II.** *vr.* *(fam.)* a se ţăcăni, a se ţicni. — **fêlé, ~e** *adj.* **(I).**

félicitation *f.* felicitare, urare; *(la pl.)* complimente.

félicité *f.* fericire; mulţumire mare.

féliciter I. *vt.* **1.** a felicita. **2.** a aproba, a aplauda. **II.** *vr.* (+ **de**) **1.** a se felicita (pentru). **2.** a se socoti fericit, satisfăcut (pentru).

félidés *m. pl.* *(zool.)* feline.

félin, ~e I. *adj.* felin; *(fig.)* suplu, graţios. **II.** *m.* *(zool.)* felină.

félon, ~ne *adj. m.f.* trădător; mişel.

félonie *f.* trădare; mişelie.

fêlure *f.* **1.** crăpătură, fisură. **2.** *(fig.)* hibă; *(fam.)* scrînteală, ţicneală. **3.** *(fig.)* dezacord.

femelle *f.* **1.** *(zool.)* femelă. **2.** *(fam.)* muiere. **3.** *(tehn., pop.)* babă, copcă.

féminin, ~e I. *adj.* feminin, femeiesc. **II.** *m.* *(gram.)* genul feminin.

féminisation *f.* feminizare; efeminare.

féminiser *vt. vr.* a (se) feminiza; a (se) efemina. — **féminisé, ~e** *adj.*

féminisme *m.* feminism.

féministe *m.f., adj.* feminist.

féminité *f.* feminitate.

femme *f.* **1.** femeie. **2.** soţie, nevastă // *prendre* ~ a se căsători; ~ *de chambre* jupîneasă; ~ *de ménage* menajeră; *remède de bonne* ~ leac băbesc.

femmelette *f.* **1.** femeiuşcă. **2.** *(fig.)* papălapte.

fémor/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* *(anat.)* femural.

fémur *m.* *(anat.)* femur.

fenaison *f.* **1.** cositul fînului. **2.** epoca cositului.

fendage *m.* **1.** despicare. **2.** fandare (la scrimă).

fendeur *m.* tăietor de lemne.

fendillement *m.* **1.** crăpare, fisurare. **2.** crăpătură, fisură.

fendiller I. *vt.* a crăpa, a plesni. **II.** *vr.* a se crăpa, a se fisura. — **fendillé, ~e** *adj.*

fendoir *m.* satîr.

fendre I. *vt.* **1.** a despica, a crăpa; *(fig.)* ~ *un cheveu en quatre* a despica firul (de păr) în patru; *geler à pierre* ~ ger de crapă pietrele. **2.** *(fig.)* a-şi tăia, a-şi face, a-şi croi drum; ~ *la foule* a-şi face drum prin mulţime. **II.** *vr.* **1.** a se crăpa, a se despica. **2.** *(sport)* a fanda. — **fendu, ~e** *adj.* **(I 1, II 1).**

fenestration *f.* *(arhit., chir.)* fenestraţie.

fenestré, ~e *adj.* *(constr.)* cu crăpături; crăpat, spart.

fenêtrage *m.* totalitatea ferestrelor unei clădiri.

fenêtre *f.* fereastră // *ouvrir une ~ sur...* a deschide o perspectivă spre...

fenêtrer *vt.* **1.** *(constr.)* a face, a lăsa deschizături pentru ferestre. **2.** a pune ferestre.

fenouil *m.* mărar.

fente *f.* **1.** crăpătură, despicătură; fisură. **2.** *(sport)* fandare.

féod/al, ~ e *(m. pl.-aux) adj.* feudal. — **féodalement** *adv.*

féodalisme *m.* feudalism.

féodalité *f.* feudalitate.

fer *m.* **I.** *(la sg.)* **1.** *fier*; *(fig.) volonté de* ~ voinţă dîrză, de fier; ~ *à repasser* fier de călcat; *chemin de* ~ drum de fier, cale ferată. **2.** sabie, spadă // ~ *à cheval* potcoavă; ~ *à friser* drot. **II.** *(la pl.)* **1.** *(med.)* forceps. **2.** fiare, lanţuri, cătuşe; *(fig.)* robie, sclavie.

fer-blanc *m.* tinichea; tablă.

ferblanterie *f.* tinichigerie.

ferblantier *m., adj. m.* tinichigiu.

féri/al, ~e *(m.pl -aux) adj.* sărbătoresc, de sărbătoare.

férié, ~e *adj.* *(despre zile)* de sărbătoare.

férir *vt. sans coup* ~ fără dificultate.

fermage *m.* arendă.

ferm/ail *(pl. -aux) m.* închizătoare, fermoar.

fermant, ~e *adj. à jour* ~ la sfîrşitul zilei; *à nuit ~e* la căderea nopţii.

ferme^1 **I.** *adj.* **1,** solid, robust. **2.** ferm, hotărît; sigur. **3.** compact, consistent. **4.** *(fig.)* neclintit; stabil // *(geogr.) terre* ~ **a.** continent; **b.** uscat. **II.** *adv.* **1.** cu soliditate, (în mod) temeinic. **2.** cu tărie; straşnic // *tenir* ~ a rezista, a ţine piept. — **fermement** *adv.* **(I 2, 4).**

ferme^2 *f.* **1.** fermă. **2.** arendă.

fermé, ~e *adj.* **1.** închis; încuiat. **2.** astupat. **3.** *(despre oameni, fam.)* încuiat, nesociabil // *les yeux ~s* **a.** orbeşte, necugetat; **b.** fără ezitare, cu deplină încredere.

ferment *m.* **1.** ferment, drojdie. **2.** *(fig.)* sămînţă; ~ *de discorde* sămînţă de vrajbă.

fermentable *adj.* fermentabil.

fermentation *f.* **1.** fermentare, fermentaţie; dospire. **2.** *(fig.)* frămîntare, agitaţie.

fermenter *vi.* **1.** a fermenta, a dospi. **2.** *(fig.)* a se frămînta, a se agita. — **fermenté, ~e** *adj.* **(1).**

fermer I. *vt.* **1.** a închide; ~ *la porte au nez de qn.* **a.** a închide cuiva uşa în nas; **b.** a împiedica, a opri intrarea cuiva; *(fig.)* ~ *les yeux* **a.** a muri; **b.** a închide ochii, a tolera; ~ *la bouche à qn.* a închide gura cuiva, a reduce pe cineva la tăcere. **2.** a îngrădi, a împrejmui (curţi, terenuri) // ~ *boutique* a da faliment; ~ *la discussion* a încheia discuţia; ~ *l'électricité* a stinge lumina. **II.** *vi.* a se închide; *la porte ferme bien* uşa se închide bine. **III.** *vr.* **1.** *(chir.)* a se cicatriza. **2.** *(fig.)* a deveni inaccesibil.

fermeté *f.* **1.** solidaritate, trăinicie. **2.** *(fig.)* tărie, temeinicie, fermitate. **3.** *(fig.)* autoritate, energie; hotărîre.

fermeture *f.* **1.** închizătoare. **2.** închidere; *l'heure de ~ des magasins* ora de închidere a magazinelor.

fermi/er, -ère *m.f.* **1.** fermier. **2.** arendaș. **3.** dijmaș.

fermoir *m.* fermoar, închizătoare.

féroce *adj.* **1.** *(despre animale)* sălbatic. **2.** *(fig.)* feroce, crîncen; crud. — **férocement** *adv.*

férocité *f.* ferocitate, sălbăticie, cruzime.

ferrage *m.* **1.** potcovire, potcovit. **2.** parte metalică a unui obiect.

ferraillage *m.* armătură.

ferraille *f.* fier vechi.

ferraillement *m.* **1.** zăngănit de arme. **2.** *(fam.)* ceartă.

ferrailler *vi.* **1.** a se bate în săbii. **2.** *(fam.)* a se certa.

ferrailleur *m.* *(fam.)* duelgiu; certăreț.

ferrant *adj. m.* *maréchal ~* potcovar.

ferré, ~e *adj.* **1.** cu fier, ferecat. **2.** de fier; *voie ~e* drum de fier, cale ferată // *cheval ~* cal potcovit.

ferrement *m.* ferecătură.

ferrer *vt.* **1.** a fereca. **2.** a potcovi.

ferreux *adj. m.* *(chim.)* feros.

ferrière *f.* **1.** tașcă (de potcovar, de lăcătuș). **2.** ploscă.

ferrique *adj.* *(chim.)* feric.

ferro- *elem. de comp.* fero-.

ferronnerie *f.* **1.** *(constr.)* armătură de fier. **2.** lucrătură artistică în fier.

ferronnier *m.* (lucrător, negustor) fierar.

ferroviaire *adj.* feroviar, de cale ferată.

ferrugin/eux, -euse *adj.* feruginos.

ferrure *f.* **1.** ferecătură. **2.** potcovire. **3.** potcoavele unui cal.

fertile *adj.* fertil, mănos, roditor. — **fertilement** *adv.*

fertilisable *adj.* fertilizabil.

fertilisant, ~e *adj.* fertilizant.

fertilisation *f.* fertilizare.

fertiliser *vt.* a fertiliza. — **fertilisé, ~e** *adj.*

fertilité *f.* fertilitate, rodnicie.

féru, ~e *adj.* *(fam.,* **+de***)* pasionat, nebun după...

férule *f.* **1.** nuia. **2.** *(fig.)* autoritate, tiranie.

fervent, ~e *adj.* **1.** fervent, zelos, plin de rîvnă. **2.** entuziast. **3.** fierbinte, arzător.

ferveur *f.* **1.** fervoare, zel, rîvnă. **2.** entuziasm. **3.** înfocare, ardoare.

fesse *f.* fesă, bucă // *(pop.) s'en battre les ~s* **a.** a nu mai putea de rîs; **b.** a nu lua lucrurile în serios.

fessée *f.* bătaie la spate.

fesser *vt.* a trage o bătaie la spate.

festin *m.* festin, ospăț; banchet.

festival *(pl. ~s) m.* festival.

festivité *f.* festivitate, serbare, sărbătoare; sărbătorire.

feston *m.* feston.

festonner *vt.* a festona. — **festonné, ~e** *adj.*

festoyer I. *vt.* a sărbători, a primi (pe cineva) cu cinste. **II.** *vi.* a chefui, a benchetui.

fête *f.* **1.** sărbătoare; *bonnes ~s!* sărbători fericite! **2.** petrecere; sărbătorire. **3.** ziua numelui.

fêter *vt.* a sărbători, a serba.

fétiche *m.* fetiș, idol.

féticheur *m.* vraci.

fétichisme *m.* **1.** fetișism. **2.** *(fig.)* venerație, adorație. — **fétichiste** *adj., m.f.*

fétide *adj.* fetid, puturos.

fétidité *f.* miros greu, putoare, duhoare.

fétu *m.* pai.

feu^1 *(pl. ~x) m.* **1.** foc; *(fam.) jeter ~ et flamme* a fi foc și pară, a tuna și a fulgera; *mettre sa main au ~ que...* a-și băga mîna în foc că...; *prendre ~* **a.** a lua foc; **b.** a se înfuria; **c.** a se îndrăgosti. **2.** incendiu. **3.** sobă, cămin; *au coin du ~* la gura sobei. **4.** sursă de lumină (lampă; bec; lumînare). **5.** *(fig.)* vatră, gospodărie. **6.** *(fig.)* strălucire; sclipire. **7.** *(auto)* far. **8.** *(fam.)* entuziasm; avînt // *faire long ~* a tărăgăna; *n'avoir ni ~ ni lieu* a nu avea nici un căpătîi; *à petit ~* încetul cu încetul; *~ vert (în circulație)* semnal de liberă trecere; *(mil.) faire ~* a trage; *~ rouge (în circulație)* semnal de stop.

feu^2**, ~e** *adj.* defunct, decedat, răposat.

feudataire *m.f.* vasal.

feuillage *m.* frunziș.

feuillaison *f.* înfrunzire.

feuille *f.* **1.** frunză. **2.** petală. **3.** filă, foaie, pagină. **4.** foaie, ziar, gazetă.

feuillé, ~e I. *adj.* cu (multe) frunze, frunzos. **II.** *f.* umbrar, frunzar.

feuiller *vi.* a înfrunzi, a da frunze.

feuilleret *m.* fălțuitor.

feuillet *m.* **1.** foaie de hîrtie, filă. **2.** *(zool.)* foios.

feuilletage *m.* plăcintă, prăjitură din foi.

feuilleter I. *vt.* **1.** a răsfoi. **2.** a citi în grabă. **II.** *vr.* *(despre aluat)* a se desface în foi.

feuilleton *m.* (roman) foileton.

feuilletoniste *m.f.* (scriitor) foiletonist.

feuillette *f.* butoiaș, balercuță.

feuilletement *m.* **1.** răsfoire. **2.** desfacere în foi (a aluatului).

feuillu, ~e I. *adj.* frunzos, stufos. **II.** *m.pl.* *(bot.)* foioase.

feuillure *f.* falț.

feutier *m.* fochist; mecanic de calorifer (la blocuri).

feutrable *adj.* *(despre țesături)* care se pîslește.

feutrage *m.* pîslire (a țesăturilor).

feutre *m.* **1.** pîslă, fetru. **2.** pălărie de fetru.

feutré, ~e *adj.* **1.** pîslos. **2.** (garnisit) cu fetru // *à pas ~s* tiptil, fără zgomot.

feutrer *vt.* **1.** a pîsli. **2.** a garnisi cu fetru.

fève *f.* *(bot.)* bob.

février *m.* (luna) februarie.

fez *m.* fes.

fi *interj.* pfui! ptiu! // *faire ~ de...* a disprețui.

fiacre *m.* trăsură, birjă; cupeu.

fiançailles *f.pl.* logodnă.

fiancé, ~e I. *adj.* logodit. **II.** *m.f.* logodnic.

fiancer *vt. vr.* a (se) logodi.

fiasco *m.* fiasco, eșec // *faire ~* **a.** *(fam.)* a da chix; **b.** *(com.)* a da faliment; **c.** *(despre opere literare, artistice)* a cădea, a nu avea succes.

fibre *f.* **1.** fibră. **2.** *(fig.)* temperament, fire; *~s isolantes* fibre izolante // *~ de bois* talaş.

fibr/eux, -euse *adj.* fibros.

fibrillation *f.* *(med.)* fibrilaţie.

fibrome *m.* *(med.)* fibrom.

fibule *f.* *(arh., ist.)* fibulă.

ficelage *m.* legare cu sfoară.

ficeler I. *vt.* **1.** a lega cu sfoară. **2.** *(fam.)* a îmbrăca. **II.** *vr.* *(fam.)* a se dichisi. — **ficelé, ~e** *adj.*

ficelier 1. *m.* ghem de sfoară. **2.** *(fig.)* om şiret, sforar.

ficelle *f.* **1.** sfoară; *(fig.)* *tenir les ~s* a trage sforile. **2.** *(la pl., fig.)* şiretlicuri; sforărie.

ficellerie *f.* **1.** fabrică de sfoară. **2.** comerţ cu sfoară.

fiche *f.* **1.** fişă; *~ de bibliothèque* fişă de bibliotecă. **2.** balama. **3.** scoabă. **4.** fisă (de joc). **5.** ştecăr.

ficher I. *vt.* **1.** a bate, a înfige (stîlpi, pari). **2.** *(fig.)* a aţinti, a pironi (ochii, privirea). **3.** *(fam.)* a arunca, a trînti, a azvîrli; — *tout en l'air* **a.** a arunca totul în aer, a distruge totul; **b.** a renunţa la tot. **4.** a fişa, a face fişe // *~ la paix à qn.* a lăsa pe cineva în pace; *~ à la porte* a da afară; *~ dedans* a băga mesa; *~ le camp* a spăla putina. **II.** *vr.* a se trînti, a se azvîrli, a se arunca // *se ~ de...* a-şi bate joc de...; *je m'en fiche!* puţin îmi pasă! mă doare în cot!

fichier *m.* fişier.

fichoir *m.* cîrlig de rufe.

fichtre *interj.* drace! ei drăcie!

fichtrement *adv.* *(fam.)* al dracului de...; afurisit de...

fichu¹ *m.* basma, batic, fişiu; broboadă.

fichu², **~e** *adj.* **1.** *(fam.)* ruinat, distrus, compromis. **2.** (foarte) neplăcut; afurisit de // *~ de...* capabil de... în stare să...; *il est ~* s-a zis cu el, s-a dus pe copcă.

fichure *f.* floare (la cui).

fict/if, -ive *adj.* **1.** fictiv, nereal. **2.** născocit, plăsmuit. **3.** fictiv, inexistent. — **fictivement** *adv.*

fiction *f.* ficţiune; născocire, plăsmuire.

fidèle *adj.* *invar.* **1.** fidel, credincios, devotat. **2.** statornic; de nădejde. **3.** *(fig.)* conform (cu...). — **fidèlement** *adv.*

fidélité *f.* **1.** fidelitate, credinţă; devotament. **2.** constanţă, statornicie. **3.** *(fig.)* exactitate, precizie.

fief *m.* *(ist.)* feudă, fief.

fieffé, ~e *adj.* *(fam.)* inveterat.

fiel *m.* **1.** *(anat.)* bilă. **2.** *(fig.)* fiere, venin.

fiell/eux, -euse *adj.* **1.** amar ca fierea. **2.** *(fig.)* veninos.

fiente *f.* **1.** baligă. **2.** găinaţ.

fienter *vi.* **1.** a se băliga. **2.** a se găinăţa.

fi/er, -ère *adj.* **1.** mîndru, semeţ, falnic. **2.** trufaş; arogant. — **fièrement** *adv.*

fier *vr.* **(+ à)** a se încrede (în).

fierté *f.* **1.** mîndrie, semeţie. **2.** trufie; aroganţă.

fièvre *f.* **1.** *(med.)* febră, temperatură; *~ musculaire* febră musculară; curbatură. **2.** *(pop., la pl.)* friguri. **3.** *(fig.)* agitaţie, surescitare.

fiévr/eux, -euse *adj.* **1.** *(med.)* febril. **2.** *(fig.)* înfrigurat; agitat. — **fiévreusement** *adv.*

fifre *m.* (cîntăreţ din) fluier.

fifrelin *m.* fleac, flecuşteţ.

figaro *m.* *(fam.)* frizer.

figement *m.* **1.** congelare. **2.** *(fam.)* înţepenire, încremenire.

figer I. *vt.* *(despre frig)* a îngheţa, a congela. **II.** *vr.* **1.** a îngheţa; a se închega. **2.** *(fam.)* a înţepeni, a încremeni; a se împietri. — **figé, ~e** *adj.*

fignolage *m.* **1.** finisare. **2.** migală.

fignoler *vi.* *vt.* **1.** a migăli, a executa minuţios. **2.** a finisa.

figue *f.* smochină // *mi-~, mi-raisin* **a.** nici prea prea, nici foarte foarte; **b.** nici cal, nici măgar.

figuier *m.* smochin.

figurant, ~e *adj., m.f.* figurant (la teatru, cinematograf).

figurat/if, -ive *adj.* **1.** *(în arte)* figurativ. **2.** *(despre stil, exprimare)* figurat.

figuration *f.* **1.** figuraţie (la teatru, cinematograf). **2.** reprezentare prin figuri.

figure *f.* **1.** figură, faţă, obraz. **2.** înfăţişare, aspect. **3.** simbol, imagine alegorică. **4.** *(cor., geom., stil.)* figură. **5.** *(sport)* poziţie // *prendre ~* a se contura.

figuré, ~e I. *adj.* figurat. **II.** *m.* (sens) figurat; *au propre et au ~* la propriu şi la figurat. — **figurément** *adv.*

figurer I. *vt.* a înfăţişa, a reprezenta (prin imagini); a simboliza. **II.** *vi.* a se afla, a figura (pe liste, în registre). **III.** *vr.* *(fig.)* a crede; a-şi închipui.

figurine *f.* figurină.

fil *m.* **1.** fir; fibră textilă. **2.** sîrmă. **3.** tăiş. **4.** *(fig.)* şir, serie, succesiune. **5.** *(fig.)* curent, curs (de apă) // *tirer les ~s d'une affaire* a trage sforile într-o afacere; *cousu de ~ blanc* cusut cu aţă albă; *ne tenir qu'à un ~* a atîrna de un (fir de) păr; *donner du ~ à retordre* a da de furcă; *(fam.)* *donner un coup de ~* a da un telefon; *au ~ des années* de-a lungul anilor.

filage *m.* *(text.)* filare, filat, tors.

filament *m.* *(el.)* filament.

filament/eux, -euse *adj.* filamentos.

filandi/er, -ère I. *m.f., adj.* filator. **II.** *f.* torcătoare.

filandre *f.* funigel.

filandr/eux, -euse *adj.* **1.** *(despre carne)* aţos, fibros. **2.** *(fig.)* încîlcit, încurcat.

filateur *m.* filator.

filature *f.* **1.** filatură. **2.** *(fig.)* filare; urmărire poliţienească.

file *f.* şir, rînd; *à la ~* în şir, unul după altul.

filer I. *vt.* **1.** a toarce. **2.** *(fig.)* a fila, a urmări (pe cineva). **3.** *(fig.)* a ţese, a urzi (întrigi), a unelti. **II.** *vi.* **1.** a curge încet; a se prelinge. **2.** *(despre lămpi cu gaz)* a fila. **3.** *(fam.)* a pleca, a se retrage // *~ à l'anglaise* a o şterge englezeşte, a spăla putina.

filet *m.* **1.** năvod. **2.** fileu (pentru păr). **3.** *(sport)* plasă, fileu. **4.** reţea (de dantelă). **5.** *(fig.)* laţ. **6.** *(culin.)* file; muşchi (de porc); *faux-~* muşchiuleţ (de porc). **7.** *(tehn.)* filet. **8.** *(fig.)* firişor, firicel.

filetage *m.* *(tehn.)* filetare.

fileter *vt.* *(tehn.)* a fileta.

fil/eur, -euse *m.f.* filator.

fili/al, ~e *(m.pl. -aux)* **I.** *adj.* filial. **II.** *f. (com.)* filială. — **filialement** *adv.*

filiation *f.* **1.** filiaţie. **2.** *(fig.)* suită, înlănţuire (logică).

filière *f.* **1.** *(tehn.)* filieră. **2.** *(fig.)* succesiune.

filiforme *adj.* **1.** filiform. **2.** *(fig.)* slab, plăpînd.

filigrane *m.* filigran.

filigraner *vt.* **1.** a lucra în filigran. **2.** a imprima un filigran (pe hîrtie, timbre, hîrtie-monedă). — **filigrané, ~e** *adj.*

fille *f.* **1.** fată fecioară. **2.** fiică; descendentă. **3.** servitoare. **4.** prostituată // *petite-~* (stră)nepoată; *belle-~* **a.** noră; **b.** fiică vitregă.

fillette *f.* fetiţă.

filleul, ~e *m.f.* fin.

film *m.* **1.** film. **2.** *(fig.)* succesiune, desfăşurare.

filmer *vt.* a filma.

filmothèque *f.* filmotecă.

film-pack *m. (foto.)* filmpac.

filoche *f.* **1.** reţea. **2.** sacoşă.

filon *m.* **1.** *(geol.)* filon. **2.** *(fig.)* sursă, izvor.

filou *m.* pungaş; potlogar; şarlatan.

filouter *vt.* a şterpeli.

fils *m.* fiu; descendent // *(arrière-) petit-~* (stră)nepot; *beau-~* **a.** ginere; **b.** fiu vitreg; *~ à papa* fecior de bani gata.

filtrage *m.* filtrare.

filtrant, ~e *adj.* filtrant; *papier ~* hîrtie de filtru.

filtration *f.* filtrare; filtraţie.

filtre *m. (tehn.)* filtru.

filtrer I. *vt.* **1.** a filtra. **2.** *(fig.)* a controla minuţios. **II.** *vi.* **1.** a pătrunde, a se infiltra. **2.** *(fig.)* a se strecura // *laisser ~ une nouvelle* a lăsa să transpire o ştire.

fin¹ *f.* **1.** sfîrşit; final; încheiere. **2.** moarte, deces. **3.** *(fig.)* scop, ţel, destinaţie; *en venir à ses ~s* a-şi atinge, a-şi ajunge scopul; *toucher à sa ~, être sur sa ~* a fi pe sfîrşite; *en ~ de compte* **a.** la urma urmei; **b.** în rezumat.

fin², ~e *adj.* **1.** fin, delicat; de calitate superioară. **2.** fin, mărunt. **3.** *(fig.)* subtil, rafinat // *pointe ~e* vîrf ascuţit. — **finement** *adv.*

fin/al, ~e *(m. pl. ~s)* **I.** *adj.* final. **II.** *f. (sport)* (întîlnire) finală. **III.** *m. (muz.)* final.

finalement *adv.* finalmente, în cele din urmă.

finaliste *m.f. (sport)* finalist.

finalité *f. (fil.)* finalitate.

finance *f.* finanţe, mijloace băneşti // *la haute ~* marii financiari.

financement *m.* finanţare; *~ des entreprises d'Etat* finanţarea intreprinderilor de stat.

financer I. *vt.* a finanţa. **II.** *vi.* **1.** a plăti. **2.** a procura bani. — **financé, ~e** *adj.* (I).

financi/er, -ère I. *adj.* financiar; relativ la finanţele publice. **II.** *m.* financiar, bancher. — **financièrement** *adv.* (I).

finasser *vi. (fam.)* a face pe şmecherul.

finasserie *f. (fam.)* şmecherlîc.

finass/eur, -euse, finassi/er, -ère *m.f. (fam.)* şmecher.

finaud, ~e *adj., m.f.* şiret, rafinat.

finauderie *f.* şiretenie.

finchelle *f. (mar.)* edec.

fine *f.* **1.** şampanie. **2.** coniac.

fines *f.pl.* praf de cărbune.

finesse *f.* **1.** fineţe. **2.** delicateţe; zvelteţe; eleganţă. **3.** calitate superioară. **4.** *(fig.)* subtilitate, fineţe.

finette *f. (text.)* finet.

fini, ~e I. *adj.* **1.** limitat, mărginit. **2.** sfîrşit, încheiat, terminat; *c'est ~* gata! s-a sfîrşit. **3.** finisat. **4.** *(fig.)* epuizat, stors (de vlagă). **II.** *m. (fil.)* finit.

finir I. *vt.* **1.** a termina, a isprăvi, a sfîrşi. **2.** a înceta, a pune punct; a încheia. **3.** a finisa; a desăvîrşi. **II.** *vi.* **1.** a înceta, a lua sfîrşit, a se termina; *~ de...* a înceta de a... **2.** a muri; a se sfîrşi // *~ par ...* a ajunge să...; *à n'en plus ~* interminabil; *en ~ avec qn.* a se descotorosi de cineva.

finish [-niʃ] *m. (sport)* finiş.

finissage *m.* finisaj.

finition *f.* finisare; finisaj; *travaux de ~* lucrări de finisaj.

finlandais, ~e *adj.*; *m.f. (cu maj.)* finlandez, (locuitor) din Finlanda.

finnois, ~e *adj.* **1.** finic. **2.** finlandez.

fiole *f.* fiolă.

fiord *m.* v. **fjord.**

fioriture *f.* **1.** *(muz.)* fioritură. **2.** înfloritură; podoabă, ornament.

firmament *m.* firmament, cer, boltă cerească.

firman *m. (ist.)* firman.

firme *f. (com.)* firmă.

fisc *m. (fin.)* fisc.

fisc/al, ~e *(m. pl. -aux) adj. (fin.)* fiscal, de fisc; *fraude ~e* fraudă fiscală. — **fiscalement** *adv.*

fiscaliser *vt.* a impune, a mări impozitul. — **fiscalisé, ~e** *adj.*

fiscalité *f. (fin., jur.)* fiscalitate.

fissibilité *f.* fisibilitate (a materiei).

fissible *adj. (despre substanţe chimice)* fisionabil.

fissile *adj. (despre materie)* fisibil.

fission *f.* fisiune, fisionare (a atomului).

fissuration *f.* fisurare, plesnire, crăpare.

fissure *f.* **1.** fisură, plesnitură, crăpătură. **2.** *(fig.)* ruptură, întrerupere.

fissurer *vt. vr.* a (se) fisura, a (se) crăpa. — **fissuré, ~e** *adj.*

fiston *m. (pop.)* fiu, fecior.

fistule *f. (med.)* fistulă.

five -o'clock [fajvoklok] *m.* five o'clock.

fixage *m.* fixare.

fixa/teur, -trice *adj., m.f.* fixator.

fixat/if, -ive I. *adj.* fixator. **II.** *m.* fixativ.

fixation *f.* **1.** fixare, înţepenire. **2.** stabilire. **3.** *(med.)* fixaţie.

fixe I. *adj.* **1.** fix, imobil, nemişcat. **2.** stabil, permanent, neschimbător. **3.** *(fig.)* precis, exact. **II.** *m.* salariu de bază. — **fixement** *adv.* (I).

fixer I. *vt.* **1.** a fixa, a înţepeni. **2.** *(fam.)* a fixa, a ţinti, a pironi (cu) privirea. **3.** *(fig.)* a statornici, a stabili // *(fam.) n'être pas encore fixé...* **a.** a nu şti încă..., a nu fi încă lămurit; **b.** a nu fi încă hotărît... **II.** *vr.* **1.** a se fixa, a se stabili. **2.** *(fig.)* a se lămuri. — **fixé, ~e** *adj.* (I 1, 3, II).

fixité *f.* **1.** fixitate, imobilitate, nemişcare. **2.** *(fig.)* stabilitate, statornicie.

fjord [fioːrd] *m. (geogr)* fiord.

flache I. *f.* **1.** băltoacă. **2.** groapă în pavaj. **II.** *adj. invar.* fleşcăit.

flacon *m.* flacon, sticlă.

flagellateur *m.* flagelator.

flagellation *f.* flagelare.

flageller *vt.* **1.** a flagela, a biciui. **2.** *(fig.)* a veşteji, a înfiera.

flagorner *vt.* *(fam.)* a linguşi.

flagornerie *f.* *(fam.)* linguşire.

flagorn/eur, -euse *m.f.* *(fam.)* linguşitor.

flagrance *f.* evidenţă izbitoare, flagranţă.

flagrant, ~e *adj.* flagrant, incontestabil; bătător la ochi.

flair *m.* **1.** simţul olfactiv al cînelui. **2.** *(fig.)* fler, perspicacitate.

flairer *vt.* **1.** *(despre cîini)* a adulmeca, a mirosi. **2.** *(fig.)* a presimţi.

flamand, ~e *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* flamand, (locuitor) din Flandra.

flamant *m.* *(ornit.)* flamingo.

flambage *m.* flambaj, flambare.

flambant, ~e *adj.* **1.** arzător, care arde cu flacără. **2.** *(fam.)* strălucitor, superb // ~ *neuf* nou-nouţ.

flambe *f.* pălălaie.

flambeau *m.* **1.** torţă, făclie. **2.** sfeşnic; candelabru. **3.** *(fig.)* far, lumină călăuzitoare // ~ *olympique* faclă olimpică.

flambée *f.* **1.** flacără foc. **2.** *(fig.)* explozie; ~ *de colère* explozie de mînie.

flambement *m.* flambare.

flamber I. *vt.* a flamba, a trece prin flacără. **II.** *vi.* a arde cu flacără. — **flambé, ~e** *adj.*

flamboiement *m.* strălucire; scînteiere.

flamboyant, ~e *adj.* **1.** strălucitor; scînteietor. **2.** *(arhit.)* flamboaiant. **3.** *(fig.)* ţipător, bătător la ochi.

flamboyer *vi.* **1.** a arde cu flacără. **2.** *(fig.)* a străluci.

flamme *f.* **1.** flacără; văpaie; pară; *jeter feu et ~s* a fi foc şi pară. **2.** *(fig.)* strălucire. **3.** *(mar.)* fanion. **4.** *(bot.)* stînjenel // *être tout feu et (tout) ~ pour...* a se înflăcăra pentru...

flammèche *f.* scînteie.

flammerole *f.* flăcăruie.

flan *m.* **1.** *(culin.)* tartă. **2.** matriţă pentru monede. **3.** *(poligr.)* flanc.

flanc *m.* **1.** *(anat,.)* coastă; rînă. **2.** flanc, coastă, latură. **3.** *(sport)* aripă.

flancher *vi.* *(fam.)* a ceda, a se muia; a renunţa.

flanchet *m.* fleică.

flandrin *m.* *(fam.)* găligan, lungan.

flanelle *f.* flanelă.

flâner *vi.* a hoinări, a flana.

flânerie *f.* hoinăreală.

flân/eur, -euse *m.f.* hoinar, gură-cască.

flanquer^{1} *vt.* **1.** a flanca, a însoţi. **2.** *(mil.)* a sprijini, a apăra din flanc.

flanquer^{2} *vt.* *(fam.)* a arunca, a (a)zvîrli // ~ *un soufflet à qn.* a cîrpi, a trînti cuiva o palmă.

flaque *f.* băltoacă.

flash [flaʃ] *m.* **1.** *(cinema, foto.)* flaş, bliţ. **2.** *(în presă)* ştire scurtă, transmisă în prioritate.

flasque^{1} *adj.* flasc, moale, fleşcăit.

flasque^{2} *f.* ploscă.

flatter I. *vt.* **1.** a mîngîia; ~ *un animal* a mîngîia un animal. **2.** *(fig.)* a desfăta, a încînta, a fermeca; ~ *l'oreille* a desfăta auzul. **3.** *(fig.)* a flata, a măguli. **II.** *vr.* (+ de) **1.** a pretinde, a-şi închipui că..., a-şi face iluzii că... **2.** a se felicita, a avea satisfacţia că... — **flatté, ~e** *adj.* (I 3).

flatterie *f.* linguşire, măgulire.

flatt/eur, -euse I. *adj.* **1.** mîngîietor. **2.** flatant, măgulitor. **II.** *m.f.* linguşitor. — **flatteusement** *adv.* (I).

fléau *m.* **1.** îmblăciu. **2.** bici. **3.** zăvor. **4.** *(fig.)* flagel, plagă; calamitate, nenorocire, prăpăd; *le ~ de la guerre* calamitatea, flagelul războiului.

flèche *f.* **1.** săgeată; *en ~* **a.** repede, ca săgeata; **b.** în linie dreaptă. **2.** *(arhit.)* fleşă // *faire ~ de tout bois* a recurge la orice mijloc; *ne savoir de quel bois faire ~* a da din colţ în colţ.

fléchir *vt. vi.* **1.** a (se) îndoi, a (se) curba, a (se) încovoia. **2.** *(fig.)* a (se) supune; a (se) îndupleca.

fléchissement *m.* **1.** îndoire, încovoiere. **2.** slăbire; înmuiere. **3.** *(fig.)* cedare; supunere; înduplecare.

flegmatique *adj.* flegmatic, calm; nepăsător. — **flegmetiquement** *adv.*

flegme *m.* **1.** flegmă, scuipat, spută. **2.** *(fig.)* calm, sînge rece.

flein *m.* paneraş.

flétrir^{1} *vt. vr.* **1.** a (se) ofili, a (se) veşteji, a păli. **2.** a (se) altera. — **flétri**^{1}, **~e** *adj.*

flétrir^{2} *vt.* **1.** a însemna cu fierul roşu. **2.** *(fig.)* a stigmatiza, a înfiera. **3.** *(fig.)* a necinsti. — **flétri**^{2}, **~e** *adj.*

flétrissure^{1} *f.* veştejire, ofilire.

flétrissure^{2} *f.* **1.** însemnare cu fierul roşu. **2.** *(fig.)* înfierare, stigmatizare. **3.** dezonorare.

fleur *f.* **1.** floare; ~ *double* floare bătută. **2.** *(fig.)* cremă, elită. **3.** *(fig.)* înfloritură, podoabă. **4.** *(la pl.)* floare, mucegai // *à ~ de...* (mai) pînă la..., aproape la nivelul...; *avoir les nerfs à ~ de peau* a fi iritabil, nervos.

fleuraison *f.* v. **floraison.**

fleurant, ~e *adj.* parfumat, cu miros plăcut.

fleurdélisé, ~e *adj.* *(în heraldică)* cu flori de crin.

fleurer *vi.* a exala un miros plăcut.

fleuret *m.* floretă (de scrimă)).

fleureter *vi.* a flirta.

fleurette *f.* floricică // *conter ~* a face curte.

fleuri, ~e *adj.* **1.** înflorit, smălţuit cu flori. **2.** *(despre ten)* proaspăt, strălucitor. **3.** *(despre stil)* ornamentat // *Pâques ~es* duminica floriilor; *la saison ~e* primăvara.

fleurir I. *vi.* **1.** a înflori. **2.** *(fig.)* a creşte, a se dezvolta; a prospera. **II.** *vt.* **1.** a împodobi cu flori. **2.** *(fig.)* a orna, a decora.

fleuriste *m.f.* **1.** florar. **2.** florist.

fleuron *m.* **1.** ornament în formă de floare. **2.** *(poligr.)* vinietă. **3.** *(bot.)* floare a inflorescenţei.

fleuve *m.* **1.** fluviu. **2.** *(fig.)* torent.

flexibilité *f.* flexibilitate, supleţe.

flexible *adj.* flexibil, suplu, mlădios.

flexion *f.* **1.** flexiune, îndoire; mlădiere. **2.** *(gram.)* flexiune.

flexionnel, ~e *adj.* *(gram.)* flexionar.

flexure *f.* *(geol.)* îndoitură (fără rupere) în straturi.

flibusterie *f.* **1.** piraterie. **2.** escrocherie, banditism.

flibustier *m.* **1.** pirat, corsar. **2.** bandit, escroc.

flic^1 *m.* *(pop.)* curcan, gardist.

flic^2 *m.* talaş.

flipot *m.* *(constr.)* pană; cep de lemn.

flirt [flœrt] *m.* flirt.

flirter [flœr—] *vi.* a flirta.

floche *adj.* **1.** flocos, miţos. **2.** scămoşat.

flocon *m.* **1.** floc, smoc. **2.** fulg (de zăpadă).

floconn/eux, -euse *adj.* **1.** ca fulgul. **2.** cu fulgi.

floraison *f.* înflorire.

flor/al, ~e *(m., pl. -aux) adj.* floral.

flore *f.* floră.

floriculture *f.* floricultură.

florilège *m.* *(lit.)* florilegiu.

florin *m.* *(ec., fin.)* florin, forinţ.

florissant, ~e *adj.* înfloritor; prosper.

flot *m.* **1.** val, talaz, undă. **2.** flux; maree. **3.** *(fig.)* sumedenie, droaie, mulţime. **4.** *(fig., la pl.)* torent, şuvoi. **5.** plutărit // *à ~s* din abundenţă.

flottable *adj.* flotabil, plutitor.

flottage *m.* plutărit.

flottaison *f.* *ligne de ~* linie de plutire.

flottant, ~e *adj.* **1.** plutitor. **2.** unduitor. **3.** *(fig.)* şovăielnic, nehotărît.

flottation *f.* *(tehn.)* flotaţie.

flotte^1 *f.* **1.** flotă. **2.** *(pop.)* ploaie; apă.

flotte^2 *f.* **1.** colac care ţine la suprafaţă un cablu. **2.** plută (la undiţă).

flottement *m.* **1.** plutire. **2.** *(fig.)* şovăială, ezitare.

flotter I. *vi.* **1.** a pluti. **2.** *(fig.)* a şovăi, a ezita. **II.** *vt.* **1.** a plutări. **2.** *(mar.)* a ţine la suprafaţă (un cablu).

flotteur *m.* **1.** plutaş. **2.** *(tehn.)* flotor.

flottille *f.* *(av., mar.)* flotilă.

flou, ~e I. *adj.* **1.** vag, neclar, nedistinct. **2.** uşor, vaporos. **II.** *adv.* *(ir.)* într-o doară.

fluage *m.* *(tehn.)* fluaj.

fluctuant, ~e *adj.* **1.** fluctuant; schimbător, nestatornic. **2.** *(fig.)* nehotărît, nedecis.

fluctuation *f.* **1.** fluctuaţie. **2.** oscilaţie. **3.** *(fig.)* variaţie.

fluctuer *vi.* **1.** a fluctua. **2.** a oscila. **3.** *(fig.)* a varia.

fluctu/eux, -euse *adj.* instabil, mobil.

fluent, ~e *adj.* fluent, curgător.

fluer *vi.* a curge.

fluet, ~te *adj.* firav, subţiratic.

fluide I. *adj.* fluid, curgător. **II.** *m.* *(fiz.)* fluid.

fluidité *f.* *(fiz.)* fluiditate.

fluor *m.* *(chim.)* fluor.

fluorescence *f.* *(fiz.)* fluorescenţă.

fluorescent, ~e *adj.* *(fiz.)* fluorescent.

flûte I. *f.* **1.** *(muz.)* flaut. **2.** flautist. **3.** franzeluţă. **4.** pahar subţire cu picior. **5.** *(fam., la pl.)* picioare lungi, catalige. **II.** *interj.* ei drăcie!

flûté, ~e *adj.* *(despre sunete, voci)* subţire şi melodios.

flûteau *m.* fluieraş.

flûter *vi.* a cînta din flaut.

flûtiste *m.f.* flautist.

fluvi/al, ~e *(m., pl. -aux) adj.* fluvial.

fluviatile *adj.* *plantes ~s* plante de apă dulce.

flux *m.* **1.** flux. **2.** *(fig.)* şuvoi, torent. **3.** *(fiz* flux, curent.

fluxion *f.* *(med.)* congestie, fluxiune; *~ de po* *trine* congestie pulmonară.

focal, ~e *(m.pl. -aux) adj.* *(fiz.)* focal.

foetus [fetys] *m.* fetus, făt.

foi *f.* **1.** credinţă; *de bonne ~* de bună credinţ **2.** sinceritate; loialitate. **3.** încredere; *avoir* *en (dans)...* a avea încredere în... **4.** religie, cu // *sur la ~ de...* pe baza...; *sur ma ~* pe cuvîntu meu, pe onoarea mea; *ma ~ !* într-adevăr! zău *digne de ~* demn de crezare.

foie *m.* *(anat.)* ficat.

foin *m.* fîn; *meule de ~* căpiţă de fîn // *bête* *manger du ~* prost ca noaptea.

foire *f.* **1.** bîlci, tîrg, iarmaroc. **2.** expoziţie co mercială periodică.

foirer *vi.* **1.** *(despre şuruburi)* a scăpa. **2.** *(despr* *afaceri, întreprinderi)* a eşua.

fois *f.* **1.** dată, oară; *une ~ pour toutes* o dat pentru totdeauna; *toutes les ~ que...* ori de cît ori // *une ~ que* de îndată ce; *à la ~* simultan în acelaşi timp; deodată.

foison *f.* abundenţă, belşug; *à ~* din belşug

foisonnant, ~e *adj.* *(fig.)* bogat, abundent.

foisonnement *m.* mişunare, forfoteală, viermu ială.

foisonner *vi.* **1.** a mişuna, a forfoti, a viermu **2.** a abunda; a se găsi din belşug.

fol *adj. m., m.* v. **fou.**

folâtre *adj.* nebunatic, zburdalnic, zglobiu.

folâtrer *vi.* a face nebunii, a zburda.

folâtrerie *f.* zburdălnicie, zbenguială.

folichon, ~ne *adj.* *(fam.)* zburdalnic, nebunati

folichonner *vi.* *(fam.)* a face zburdălnicii, ne bunii.

folie *f.* **1.** nebunie, demenţă; *à la ~* la nebunie nebuneşte. **2.** scrînteală, sminteală. **3.** *(fam.* aiureală, năzbîtie; extravaganţă.

folio I. *m.* *(pl. ~s)* **1.** folio, filă. **2.** coloncifru **II.** *adj. invar., m. in-~* (carte) de format in-foli

foliotage *m.* paginare.

folioter *vt.* a pagina.

folklore *m.* folclor. — **folklorique** *adj.*

folkloriste *m.f.* (cercetător) folclorist.

folle *adj. f., f.* v. **fou.**

follement *adv.* la nebunie, nebuneşte.

follet, ~te *adj.* *(rar)* nebunatic, zglobiu, zbu dalnic.

folliculaire *m.* *(peior.)* scrib, gazetăraş.

follicule *m.* **1.** *(bot.)* foliculă. **2.** *(anat.)* folicu

fomenta/teur, -trice *m.f.* aţîţător, instigator uneltitor.

fomentation *f.* aţîţare, instigare; uneltire.

fomenter *vt.* a aţîţa, a instiga (la); a unel (comploturi, războaie).

fonçage *m.* **1.** *(min., constr.)* săpătură de ve ticală. **2.** grunduire.

foncé, ~e *adj.* *(despre culori)* închis.

foncer I. *vt.* **1.** a înfunda (un butoi). **2.** *(min.* *constr.)* a săpa pe verticală. **3.** a întuneca, închide culoarea. **II.** *vi.* *(fam., +* **sur**) a se nă pusti (asupra); a se repezi (la); a tăbărî (pe

fonci/er, -ère *adj.* **1.** funciar. **2.** *(fig.)* temeini solid.

foncièrement *adv.* esenţialmente; absolut.

fonction *f.* **1.** *(fiziol., mat.)* funcţie. **2.** *(mec.)* funcţiune, acţiune. **3.** slujbă, post // *faire ~ de...* a servi drept..., a ţine loc de...; *en ~ de...* în raport cu..., ţinînd seama de...

fonctionnaire *m.f.* funcţionar, slujbaş.

fonctionnarisme *m.* birocratism.

fonctionnel, ~le *adj.* *(fiziol.)* funcţional.

fonctionnement *m.* funcţionare.

fonctionner *vi.* a-şi îndeplini funcţia; a funcţiona.

fond *m.* **1.** fund. **2.** fond, esenţă; *au ~* în fond, în realitate, de fapt // *faire ~ sur...* a conta, a pune bază pe...; *à ~* temeinic; *de ~ en comble* de sus pînă jos, radical.

fondage *m.* topire a metalelor.

fondament/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* **1.** fundamental, de temelie. **2.** *(fig.)* fundamental, esenţial; principal. — **fondamentalement** *adv.*

fondant, ~e I. *adj.* **1.** care se topeşte. **2.** *(metal.)* care topeşte. **II.** *m.* **1.** (bomboană) fondantă. **2.** *(metal.)* fondant.

fonda/teur, -trice *m.f.* fondator, întemeietor; ctitor.

fondation *f.* **1.** fundaţie, temelie. **2.** întemeiere; ctitorie.

fondé, ~e I. *adj.* **1.** fundat, înfiinţat, întemeiat. **2.** fundamentat; motivat; justificat; *être ~ à...* a avea motive temeinice pentru a...; *~ sur...* fundamentat pe..., bazat pe... **3.** autorizat; *être ~ de faire (dire) qch.* a fi autorizat, să zică (să facă) ceva. **II.** *m.* *~ de pouvoir* împuternicit, mandatar, procurist.

fondement *m.* **1.** *(arhit., constr.)* fundament, fundaţie, temelie. **2.** *(fig.)* fundamentare, temei. **3.** *(fig.)* cauză, motiv; *sans ~* fără motiv, nemotivat.

fonder I. *vt.* **1.** *(constr.)* a pune temelie; a turna fundaţia. **2.** *(fig.)* a fonda, a întemeia, a institui. **II.** *vr.* (+ **sur**) a se baza, a se sprijini (pe...). — **fondé, ~e** *adj.* **(I 2).**

fonderie *f.* topitorie; turnătorie.

fondeur *m.* (muncitor) turnător, topitor.

fondeuse *f.* *(tehn.)* topitoare.

fondre I. *vt.* **1.** a topi; a lichefia. **2.** a dizolva (într-un lichid). **3.** a turna (într-o formă). **4.** *(fig.)* a îmbina, a unifica. **II.** *vi.* **1.** a se topi; a se lichefia. **2.** a se dizolva. **3.** *(fam.,* + **sur)** a se năpusti (pe), a se repezi (asupra, la). **4.** *(fig., fam.)* a se topi, a se volatiliza // *~ en larmes* a izbucni în lacrimi. **III.** *vr.* **1.** a se topi, a se lichefia. **2.** a se îmbina, a se combina. **3.** *(fam.)* a dispărea, a se volatiliza.

fondrière *f.* **1.** hîrtoapă, groapă. **2.** teren mlăştinos.

fonds *m.* **1.** teren agricol. **2.** teren de construcţie. **3.** capital, fond; *(la pl.)* bani lichizi; *(fig.)* resurse. **4.** *(fig.)* caracter. **5.** fond (al unei biblioteci).

fondu, ~e *adj.* **1.** topit, lichefiat. **2.** dizolvat.

fongible *adj.* *(jur.)* fungibil.

fongicide *m.* *(agr.)* fungicid.

fongosité *f.* spongiozitate.

fongu/eux, -euse *adj.* spongios.

fontaine *f.* **1.** izvor; *(fig.)* sursă. **2.** fîntînă, puţ.

fontanelle *f.* *(anat.)* fontanelă, moalele capului.

fonte *f.* *(metal.)* **1.** topire, turnare. **2.** fontă.

fontis *m.* surpătură (de teren).

fonts *m. pl.* *(bis.)* cristelniţă.

football [futbo:l] *m.* fotbal.

footballeur [futbo-] *m.* fotbalist.

for *m.* for, autoritate, instanţă.

forage *m.* *(tehn.)* foraj.

forain, ~e *adj.* **1.** străin, venetic. **2.** de bîlci; *fête ~e* bîlci.

forban *m.* pirat, bandit.

forçat *m.* ocnaş.

force I. *f.* **1.** forţă, putere; vigoare, energie; *à toute ~* **a.** din toate puterile; **b.** cu orice preţ; *de ~* cu forţa. **2.** rezistenţă, soliditate. **3.** violenţă; constrîngere; *user de ~* a face uz de violenţă. **4.** intensitate // *faire ~* a constrînge; *de gré ou de ~* vrînd nevrînd; *à ~ de...* cu ajutorul...; *être de ~ à...* a fi în stare să... **II.** *adj.* mult; *~ gens* mulţi oameni, multă lume.

forcement *m.* forţare.

forcément *adv.* **1.** de nevoie, obligatoriu. **2.** forţamente, prin forţa împrejurărilor.

forcené, ~e *adj. m.f.* furios, furibund; înverşunat, îndîrjit.

forceps *m.* *(med.)* forceps.

forcer I. *vt.* **1.** a forţa; *~ une serrure* a forţa, a sparge o broască. **2.** *(fig.)* a sili, a constrînge. **3.** a strîmba, a strica (chei, mecanisme). **4.** a trece peste, a învinge (obstacole, piedici). **5.** a lua cu forţa, a cotropi (teritorii, oraşe). **6.** *(fig.)* a exagera, a întrece măsura // *~ le pas* a iuţi pasul. **II.** *vi.* a face un efort. **III.** *vr.* (+ **à, de) 1.** a se sforţa, a se sili, a-şi da silinţa. **2.** a se obliga, a-şi impune (să). — **(I, III) forcé, ~e** *adj.*

forcing [-siŋ] *m.* *(sport)* atac susţinut, forsing.

forclos, ~e *adj.* *(jur.)* decăzut (din drepturi).

forclusion *f.* *(jur.)* decădere (din drepturi).

forer *vt.* *(tehn.)* a fora, a găuri. — **foré, ~e** *adj.*

forest/ier, -ère I. *adj.* forestier, silvic, de pădure. **II.** *m.* pădurar.

foret *m.* sfredel, burghiu.

forêt *f.* **1.** pădure, codru. **2.** *(fig.)* mulţime, sumedenie.

foreur *m.* sondor.

foreuse *f.* *(tehn.)* foreză.

forfaire (folosit numai la *inf.* şi la *timpurile compuse*, + *aux.* **avoir)** *vi.* (+ **à)** a încălca (un jurămînt, o promisiune).

forfait[1] *m.* nelegiuire, ticăloşie.

forfait[2] *m.* *(sport)* forfe.

forfait[3] *m.* *(fam.)* tocmeală, învoială.

forfaitaire *adj.* forfetar, pe tocmeală, după învoială.

forfanterie *f.* lăudăroşenie, fanfaronadă.

forficule *f.* *(entom.)* urechelniţă.

forge *f.* **1.** forjă. **2.** potcovărie, făurărie. **3.** *(fig.)* confecţionare, făurire.

forgeable *adj.* forjabil.

forgeage *m.* **1.** forjare. **2.** *(fig.)* făurire.

forger I. *vt.* **1.** a forja. **2.** *(fig.)* a făuri, a crea, a elabora. **3.** *(fam.)* a inventa, a născoci. **II.** *vr.* *(fig.)* a-şi face, a-şi făuri. — **forgé, ~e** *adj.*

forgeron *m.* **1.** fierar. **2.** potcovar.

forgeur *m.* forjor.

forint *m.* *(ec., fin.)* forint.

formage *m.* *(tehn.)* formare.

formaline *f.* *(chim.)* formol.

formaliser *vr.* a se formaliza; a se ofensa; a se scandaliza. — **formalisé, ~e** *adj.*

formalisme *m.* formalism.

formaliste *adj., m.f.* formalist.

formalité *f.* formalitate.

format *m.* format.

forma/teur, -trice *m.f., adj. (tehn.)* formator.

formation *f.* **1.** formare; alcătuire; constituire, întocmire. **2.** *(mil.)* formaţie, dispozitiv; ~ *d'attaque* formaţie de atac. **3.** echipă, ansamblu. **4.** *(fig.)* educaţie, instrucţie.

forme *f.* **1.** formă; *pour la* ~ de formă; de ochii lumii; *en* ~ *de...* în formă de...; *être en* ~ a fi în formă. **2.** înfăţişare; aspect; *(la pl.)* contur; siluetă. **3.** *(fig.)* fel, manieră (de exprimare); *(la pl.)* mod de comportare. **4.** *(jur.)* formalitate; procedură. **5.** *(tehn.)* calapod, tipar // *mettre en* ~ a redacta.

formel, ~le *adj.* **1.** formal; categoric, indiscutabil. **2.** de formă. **3.** precis; explicit, net. — **formellement** *adv.*

formène *m. (chim.)* metan.

former I. *vt.* **1.** a forma, a da formă, a fasona. **2.** a alcătui, a întocmi; a constitui. **3.** *(fig.)* a institui, a întemeia. **4.** *(fig.)* a emite, a formula (obiecţii, păreri); a face, a concepe (proiecte, planuri). **5.** a educa; a instrui; *(fig.)* a cizela. **II.** *vr.* **1.** a lua forma de... **2.** a se forma, a se dezvolta.

formidable *adj.* formidabil, extraordinar, nemaipomenit. — **formidablement** *adv.*

formulaire *m.* formular.

formulation *f.* **1.** formulare. **2.** formulă.

formule *f.* **1.** formulă. **2.** *(fam.)* soluţie, modalitate.

formuler *vt.* **1.** a formula, a enunţa; a emite. **2.** a redacta. — **formulé, ~e** *adj.*

fornica/teur, -trice *m.f.* stricat, depravat.

fornication *f.* depravare; luxură.

fors *prep. (înv.) tout est perdu ~ l'honneur* totul e pierdut, (în) afară de onoare.

fort, ~e I. *adj.* **1.** puternic; robust, viguros. **2.** *(mil.)* fortificat, consolidat. **3.** solid, rezistent. **4.** *(despre sunete, zgomote)* tare, intens. **5.** mare; considerabil; *~e somme* sumă mare, importantă. **6.** *(despre cunoştinţe, informaţii)* solid, serios // *esprit* ~ ateu; *à plus ~e raison* cu atît mai mult; *se faire ~ de* a se face forte să, a se angaja să; *c'est un peu ~ !* e prea de tot! întrece măsura! **II.** *adv.* **1.** tare, cu vigoare, (în mod) viguros. **2.** (foarte) mult, extrem de... // *(fam.) aller* ~ a exagera, a întrece măsura. **III.** *m.* **1.** *(mil.)* fort; întăritură, fortăreaţă. **2.** *(fig.)* parte(a) tare; *(fam.)* forte. **3.** *(fig.)* toi; *au ~ du combat* în toiul luptei. — **fortement** *adv.* **(I 1, 4).**

forte [-te] *adv. (muz.)* forte.

forteresse *f.* fortăreaţă // ~ *volante* bombardier.

fortifiant, ~e *adj.* fortifiant, tonic, stenic.

fortification *f.* **1.** fortificare, consolidare. **2.** *(mil.)* fortificaţie, întăritură.

fortifier I. *vt.* **1.** *(constr.)* a întări; a consolida. **2.** *(mil.)* a întări, a fortifica. **3.** a susţine moralmente. **4.** a confirma, a întări. **II.** *vr.* **1.** *(mil.)* a se fortifica. **2.** *(fig.)* a se întări, a prinde putere; a se consolida. — **fortifié, ~e** *adj.* **(I 1, 2, II 1).**

fortissimo *adv. (muz.)* fortissimo, foarte tare.

fortuit, ~e *adj.* fortuit; accidental, întîmplător. — **fortuitement** *adv.*

fortune *f.* **1.** soartă. **2.** hazard, întîmplare; *de* ~ **a.** din întîmplare; **b.** improvizat; *à la ~ du pot* la noroc, la întîmplare. **3.** noroc, şansă. **4.** avere, stare, bogăţie; *faire* ~ **a.** a face avere, a se îmbogăţi; **b.** a reuşi în viaţă // *faire contre mauvaise ~ bon coeur* a face haz de necaz.

fortuné, ~e *adj.* **1.** fericit, norocos. **2.** bogat, înstărit.

fosse *f.* **1.** gaură, orificiu. **2.** groapă. **3.** şanţ, tranşee. **4.** *(anat.)* fosă, cavitate // ~ *d'aisances* closet.

fossé *m.* **1.** şanţ, groapă. **2.** *(fig.)* prăpastie. **3.** *(geol.)* graben.

fossette *f.* **1.** gropiţă. **2.** gropiţă în obraz.

fossile I. *m.* **1.** *(geol.)* fosilă. **2.** *(fig.)* persoană cu idei învechite, ruginite. **II.** *adj.* fosil.

fossilisation *f.* fosilizare.

fossiliser *vt. vr.* a (se) fosiliza. — **fossilisé, ~e** *adj.*

fossoir *m.* tîrnăcop.

fossoyeur *m.* gropar.

fou *(m. sg. înainte de vocală:* **fol), folle I.** *adj.* **1.** nebun, dement. **2.** înnebunit, scos din fire. **3.** *(fig.)* nebunesc, imprudent. **4.** *(fam.)* excesiv, exagerat // ~ *rire* hohot de rîs (de nepotolit); *herbes folles* buruieni; *rendre* ~ a înnebuni, a scoate din minţi. **II.** *m.f.* nebun, dement. **III.** *m.* **1.** nebun (la şah). **2.** bufon, măscărici.

fouace *f. (culin.)* turtă.

fouage *m. (ist.)* fumărit.

foudre^{1} *f.* trăsnet; *(fig.) coup de* ~ **a.** lovitură de trăsnet; **b.** surpriză mare; **c.** dragoste fulgerătoare.

foudre^{2} *m.* butoi mare, bute.

foudrier *m.* dogar, butnar.

foudroiement *m.* trăsnet.

foudroyant, ~e *adj.* fulgerător.

foudroyer I. *vt.* **1.** a trăsni. **2.** a omorî fulgerător. **II.** *vi.* a fulgera; *(fig.) ~ du regard* a fulgera cu privirea.

fouet *m.* **1.** bici. **2.** biciuire; *(ist.)* flagelare. **3.** *(fig.)* stimulare, îndemn.

fouettement *m.* **1.** biciuire. **2.** bătaie.

fouetter I. *vt.* **1.** a biciui; *(ist.)* a flagela. **2.** a bate; a agita; ~ *la crème* a bate frişca. **3.** *(fig.)* a încuraja, a stimula // *avoir d'autres chats à* ~ a avea alte preocupări, alte griji. **II.** *vr.* a se biciui; *(ist.)* a se flagela. — **fouetté, ~e** *adj.*

fougère *f.* **1.** ferigă. **2.** iarbă.

fougue^{1} *f.* impetuozitate; ardoare, înflăcărare.

fougue^{2} *f. (mar.)* uragan.

fougu/eux, -euse *adj.* năvalnic, tumultuos; aprig. — **fougueusement** *adv.*

fouille *f.* **1.** săpătură arheologică; explorare. **2.** *(fam.)* scotoceală, scormoneală. **3.** percheziţie.

fouiller I. *vt.* **1.** a face săpături; a explora. **2.** *(fam.)* a scormoni, a scotoci. **3.** *(fig.)* a studia, a aprofunda (o problemă). **4.** a percheziţiona. **II.** *vr.* a se căuta prin buzunare.

fouill/eur, -euse I. *m.f., adj.* cercetător; explorator. **II.** *m. (zool.)* mistreţ.

fouillis *m.* talmeş-balmeş, harababură.

fouinard, ~e *adj., m.f. (fam.)* indiscret, curios.

fouine^{1} *f. (zool.)* dihor.

fouine^{2} *f.* **1.** *(agr.)* furcă. **2.** harpon mare.

fouiner *vi.* 1. a cotrobăi, a scotoci. 2. *(fam.)* a-și băga nasul, a se amesteca (unde nu-i fierbe oala).

fouir *vt.* a săpa, a scormoni (pămîntul).

foulage *m.* 1. *(text.)* călcare, piuare. 2. strivire.

foulant, ~e *adj.* *(pop.)* obositor, istovitor.

foulard *m.* fular.

foule *f.* mulțime, masă, gloată; afluență; *en ~* în masă.

foulée *f.* 1. călcătură; pas. 2. *(vîn.)* urmă de animal. 3. *(sport)* fuleu.

fouler I. *vt.* 1. a presa. 2. a călca, a păși; *(fig.)* *~ aux pieds* a călca în picioare, a nesocoti. 3. *(fig.)* a oprima, a apăsa. II. *vr.* a-și luxa, a-și scrînti (încheieturile membrelor).

foul/eur, -euse I. *m.* piuar. II. *f.* *(în fabrici)* mașină de călcat postav, piei.

fouloir *m.* 1. mașină de călcat postav, piei. 2. călcătorie. 3. aparat pentru stors strugurii.

foulon *m.* *(text.)* 1. apretor. 2. piuă.

foulque *f.* *(ornit.)* lișiță.

foulure *f.* entorsă, scrîntitură, luxație.

four *m.* 1. cuptor. 2. *(fam.)* fiasco, eșec // *petit ~* pesmecior; prăjiturică uscată.

fourbe *adj.*, *m.f.* viclean, șiret.

fourberie *f.* viclenie, șiretenie.

fourbi *m.* calabalîc, catrafuse.

fourbir *vt.* a curăța, a lustrui (arme, alămuri).

fourbissage, fourbissement *m.* curățare, lustruire.

fourbu, ~e *adj.* istovit, epuizat.

fourche *f.* 1. furcă. 2. răspîntie, întretăiere de drumuri; bifurcare.

fourche-fière *(pl. ~s-~s)* *f.* furcoi.

fourchement *m.* bifurcare.

fourcher I. *vi.* a se despica, a se bifurca. II. *vt.* a întoarce cu furca.

fourchet *m.* furcă cu doi dinți.

fourchette *f.* 1. furculiță. 2. iadeș.

fourchon *m.* *(agr., tehn.)* dinte de furcă.

fourchu, ~e *adj.* despicat.

fourgon¹ *m.* furgon.

fourgon² *m.* vătrai.

fourgonner *vi.* a scormoni jăraticul (cu vătraiul).

fourgonnette *f.* furgonetă.

fourlançure *f.* *(text.)* defect în țesătură.

fourmi *f.* *(entom.)* furnică.

fourmilière *f.* furnicar, mușuroi.

fourmillement *m.* 1. furnicătură. 2. *(fig.)* forfotă, forfoteală.

fourmiller *vi.* 1. a mișuna; a viermui, a colcăi, a forfoti. 2. a pișca, a înțepa. 3. *(fig.)* a abunda.

fournaise *f.* 1. cuptor. 2. vatră. 3. *(fig.)* dogoare, arșiță.

fourneau *m.* 1. mașină de gătit. 2. cuptor de pîine.

fournerie *f.* secție de cuptoare (într-o uzină).

fournier *m.* furnalist.

fourniment *m.* *(mil.)* echipament.

fournir I. *vt.* a furniza, a aproviziona // *~ un travail* a presta o muncă. II. *vi.* (+ à) a contribui la... III. *vr.* 1. a se îndesi, a deveni stufos. 2. a se aproviziona. — **fourni, ~e** *adj.* (I).

fournisseur *m.* furnizor.

fourniture *f.* furnitură.

fourrage *m.* furaj, nutreț.

fourrager I. *vi.* 1. a tăia nutreț. 2. a strînge nutreț. 3. *(fig.)* a răvăși; a cotrobăi. II. *vt.* a pustii, a devasta.

fourrag/er, -ère I. *adj.* furajer; *base -ère* bază furajeră. II. *f.* teren cultivat cu plante de nutreț.

fourré¹ *m.* desiș, hățiș.

fourré², ~e *adj.* 1. *(despre haine)* dublat, căptușit; îmblănit. 2. *(culin.)* umplut. 3. matlasat. 4. des, stufos.

fourreau *m.* 1. teacă; învelitoare; toc. 2. furou.

fourrer I. *vt.* 1. a îmblăni (o haină); a garnisi cu blană. 2. a îndopa (animale, păsări) // *~ en prison* a băga la închisoare; *~ son nez dans...* a-și băga nasul, a se amesteca (în). II. *vr.* (+ **dans, sous**) a se băga, a se vîrî.

fourre-tout *m.* *invar.* 1. sacoșă (încăpătoare). 2. debara.

fourreur *m.* blănar, cojocar.

fourrier *m.* *(mil.)* furier.

fourrière *f.* 1. magazie (de furaje, de lemne). 2. ocol de vite.

fourrure *f.* (haină de) blană.

fourvoiement *m.* 1. rătăcire; greșeală, eroare. 2. cale greșită.

fourvoyer *vr.* 1. a se rătăci; *(fam.)* a se pierde. 2. *(fig.)* a greși; a se înșela (grav).

foutaise *f.* *(pop.)* bagatelă, lucru fără importanță.

fouteau *m.* *(bot.)* fag.

foutelaie *f.* făget.

foutre I. *vt.* *(pop.)* *~ la paix à qn.* a lăsa pe cineva în pace, a nu-l bate la cap. II. *vr.* *(fam.,* + **de**) 1. a-și bate joc. 2. a nu se sinchisi (de).

fox-terrier *(pl. ~-~s)* *m.* (cîine) foxterier.

fox-trot *m.* *invar.* *(cor., muz.)* foxtrot.

foyer *m.* 1. cămin, vatră. 2. foc. 3. *(fiz.)* focar. 4. *(fig.)* casă, cămin. 5. *(fig.)* centru; nucleu. 6. *(teatru)* foaier.

frac *m.* (costum) frac.

fracas *m.* 1. vuiet; bubuit; trosnet. 2. tămbălău, zarvă; vacarm. 3. *(fig.)* vîlvă, răsunet.

fracassant, ~e *adj.* zgomotos, zornăitor; răsunător.

fracassement *m.* trosnitură, pocnitură.

fracasser *vt.* *vr.* a (se) sparge, a (se) zdrobi.

fraction *f.* 1. fracțiune, fragment; bucată. 2. *(mat.)* fracție.

fractionnaire *adj.* *(mat.)* fracționar.

fractionnel, ~le *adj.* fracționist.

fractionnement *m.* fracționare, segmentare; divizare.

fractionner *vt.* a fracționa, a segmenta, a diviza. — **fractionné, ~e** *adj.*

fractionnisme *m.* *(pol.)* fracționism.

fractionniste *adj.*, *m.f.* fracționist.

fracture *f.* fractură, rupere.

fracturer *vt.* a fractura, a frînge. — **fracturé, ~e** *adj.*

fragile *adj.* 1. fragil, sfărîmicios. 2. *(fig.)* gingaș, delicat. — **fragilement** *adv.*

fragilité *f.* 1. fragilitate. 2. *(fig.)* instabilitate, nestatornicie.

fragment *m.* 1. fragment. 2. *(lit.)* pasaj; extras.

fragmentaire *adj.* fragmentar; incomplet.

fragmentation *f.* fragmentare; segmentare.

fragmenter *vt.* a fragmenta; a segmenta. — **fragmenté, ~e** *adj.*

frai *m.* plevușcă.

fraîche^{1} *adj.* v. **frais**^{1}.

fraîche^{2} *f.* *(mar.)* briză.

fraîchement *adv.* **1.** la răcoare. **2.** *(fig.)* recent, proaspăt, de curînd. **3.** *(fam.)* cu răceală.

fraîcheur *f.* **1.** răcoare. **2.** *(fig.)* prospețime; strălucire.

fraîchir *vi.* **1.** *(despre temperatură)* a scădea. **2.** *(despre timp, vreme)* a se răcori.

frais^{1}, **fraîche** **I.** *adj.* **1.** *(despre timp, vînt, aer)* răcoros; rece. **2.** *(fig.)* proaspăt, recent. **3.** *(despre culori, nuanțe)* viu; strălucitor. **II.** *m.* **1.** răcoare. **2.** *(mar.)* briză. **III.** *adv.* *de ~, tout ~* de curînd, recent; *il fait ~* e răcoare; *boire ~* a bea (o băutură) rece.

frais^{2} *m. pl.* cheltuieli // *à grands ~* cu mare osteneală; *se mettre en ~* a face eforturi; *faire les ~ de la conversation* a întreține conversația.

fraisage *m.* *(tehn.)* frezare.

fraise^{1} *f.* **1.** fragă. **2.** căpșună.

fraise^{2} *f.* **1.** prapur. **2.** gușă (la curcan).

fraise^{3} *f.* *(tehn.)* freză, frezmașină.

fraiser *vt.* **1.** a plisa. **2.** *(tehn.)* a freza.

frais/eur, -euse **I.** *m.f.* frezor. **II.** *f.* *(tehn.)* freză, frez-mașină.

fraisier *m.* **1.** frag, tufă de fragi. **2.** căpșun, tufă de căpșuni.

framboise *f.* zmeură.

framboisé, ~e *adj.* cu (aromă de) zmeură.

framboiseraie *f.* zmeuriș.

framboisier *m.* zmeur, tufă de zmeură.

franc^{1} *m.* *(ec., fin.)* franc.

franc^{2}, **franche** **I.** *adj.* **1.** liber, scutit de impozite. **2.** *(fig.)* franc, sincer, cinstit, deschis // *avoir son ~ parler* a fi slobod la gură. **II.** *adv.* cu franchețe, pe față.

franc^{3}, **franque** *m.f.* *(cu maj.)*; *adj.* *(ist.)* franc.

français, ~e **I.** *adj.* francez, franțuzesc; *à la ~e* ca francezii, ca la francezi, în felul franțuzesc. **II.** *m.* **1.** limba franceză // *entendre le ~* a înțelege ce ți se spune; *en bon ~* răspicat. **III.** *adv.* **1.** franțuzește. **IV.** *m.f.* *(cu maj.)* francez, locuitor din Franța.

franche *adj.* *f.* v. **franc**^{2}.

franchement *adv.* cu franchețe, de-a dreptul, pe șleau.

franchir *vt.* **1.** a sări, a trece (peste); *~ le seuil* a trece pragul. **2.** a trece de, a depăși (limite, granițe). **3.** *(fig.)* a învinge, a birui (obstacole, piedici) // *~ le pas* a se decide, a se hotărî.

franchise *f.* **1.** independență; libertate. **2.** *(ist.)* scutire (de taxe), gratuitate. **3.** *(fig.)* sinceritate, franchețe.

franchissement *m.* **1.** trecere, sărire (peste). **2.** eliberare.

franciser *vt. vr.* *(fam.)* a (se) franțuzi.

franc-maçon *(pl. ~s-~s)* *m.* (franc)mason.

franc-maçonnerie *f.* (franc)masonerie. — **(franc) maçonnique** *adj.*

franco *adv.* franco, scutit de plata taxelor (de transport, vamale).

francophile *adj.*, *m.f.* francofil.

francophilie *f.* francofilie.

francophobe *adj.*, *m.f.* francofob.

francophobie *f.* francofobie.

francophone *adj.*, *m.f.* (persoană) care vorbește franțuzește.

franc-parler *m.* vorbire deschisă, pe față.

franc-saure *(pl. ~s-~s)* *m.* scrumbie uscată și sărată.

franc-tireur *(pl. ~s-~s)* *m.* franctiror.

frange *f.* **1.** franj, ciucure. **2.** breton. **3.** *(fiz.)* franjă.

frangin, ~e *m.f.* *(pop.)* frate, soră.

franglais *m.* *(lingv.)* frangle(u).

franque *adj.* *f.* v. **franc**^{3}.

frappant, ~e *adj.* frapant, izbitor, bătător la ochi.

frappe *f.* **1.** batere (a monedei). **2.** bătaie (la mașina de scris). **3.** *(sport)* lovitură // *force de ~* forță de șoc.

frappe-devant *m.* *invar.* *(tehn.)* baros.

frapper **I.** *vt. vi.* a lovi, a bate. **II.** *vt.* **1.** a izbi, a plesni. **2.** a bate monedă. **3.** *(tehn.)* a da cap (la cuie, ace). **4.** *(fig.)* a frapa, a impresiona; a uimi. **5.** a frapa, a răci (băuturi) // *~ l'imagination* a înflăcăra imaginația; *~ son coup* a-și face efectul. **III.** *vr.* **1.** a se lovi, a se plesni. **2.** *(fig.)* a se lăsa impresionat (peste măsură); a se emoționa. — **frappé, ~e** *adj.* **(II 1, 5, III).**

fraser *vt.* a frămînta (aluatul).

frasque *f.* trăsnaie, poznă.

fraternel, ~le *adj.* fratern, frățesc.

fraternellement *adv.* frățește.

fraternisation *f.* fraternizare; înfrățire.

fraterniser *vi.* a fraterniza; a se înfrăți.

fraternité *f.* fraternitate, frăție; înfrățire.

fratricide *m.*, *adj.* *m.* fratricid.

fraude *f.* **1.** fraudă, înșelătorie; *en ~* prin fraudă, în mod fraudulos. **2.** contrabandă // *~ fiscale* delapidare.

frauder **I.** *vt.* a comite fraudă // *~ le fisc* a delapida. **II.** *vi.* (+ **sur**) a fura (din).

fraud/eur, -euse *adj.*, *m.f.* defraudator, delapidator.

fraudul/eux, -euse *adj.* fraudulos. — **frauduleusement** *adv.*

frayer **I.** *vt.* **1.** a deschide, a croi (drum). **2.** a toci, a uza (prin frecare). **II.** *vi.* **1.** *(pisc.)* a se înmulți, a se reproduce. **2.** *(fig.,* + **avec)** a întreține relații (cu), a frecventa (pe). **III.** *vr.* *se ~ (un) chemin* a-și deschide drum; a-și face loc.

frayeur *f.* spaimă, teamă, frică.

fredaine *f.* *(fam.)* ștrengărie, șotie.

fredon *m.* **1.** *(înv.)* tril. **2.** brelan. **3.** refren.

fredonnement *m.* **1.** fredonare. **2.** melodie fredonată.

fredonner *vt. vi.* a fredona, a îngîna (o melodie).

frégate *f.* *(mar.)* fregată.

frein *m.* **1.** frîu. **2.** *(fig.)* obstacol, piedică. **3.** frînă // *ronger son ~* a se stăpîni cu greu, a-și mușca zăbala; *sans ~* **a.** fără măsură; **b.** fără limită.

freinage *m.* **1.** frînare. **2.** sistem de frîne.

freiner **I.** *vt. vi.* a frîna. **II.** *vt.* *(fig.)* **1.** a stăvili, a împiedica. **2.** a modera, a potoli.

freinte *f.* *(tehn.)* rebutare.

frelatage *m.* **1.** amestec, pritocire. **2.** falsificare, contrafacere (a vinului).

frelater *vt.* **1.** a amesteca, a pritoci. **2.** a falsifica (vinul). **3.** *(fig.)* a altera, a descompune. — **frelaté, ~e** *adj.*

frêle *adj.* plăpînd, gingaș; *(fig.)* debil, șubred.

freloche *f.* plasă de fluturi.

freluche *f.* pompon, ciucure, canaf.

frémir *vi.* **1.** a tremura. **2.** *(fig.*, + **de)** a se cutremura (de). **3.** *(despre arbori)* a foşni.

frémissant, ~e *adj.* fremătător.

frémissement *m.* **1.** tremur, fior. **2.** *(fig.)* cutremurare. **3.** foşnet, fîşîit; freamăt.

frêne *m.* *(bot.)* frasin.

frénésie *f.* frenezie, delir, pasiune violentă.

frénétique I. *adj.* frenetic, delirant. **II.** *m.f.* nebun, furios. — **frénétiquement** *adv.* **(I).**

fréquemment [fre-ca-] *adv.* **1.** deseori, des. **2.** (în mod) obişnuit.

fréquence *f.* frecvenţă.

fréquent, ~e *adj.* **1.** frecvent, des. **2.** *(fig.)* obişnuit.

fréquentation *f.* **1.** frecventare. **2.** vizitare. **3.** *(fam.)* relaţie, legătură (sentimentală).

fréquenter *vt.* **1.** a frecventa. **2.** a vizita, a merge (des). **3.** *(fam.)* a avea legături (sentimentale).

frère *m.* **1.** frate; ~ *germain* frate bun. **2.** călugăr.

frérot *m.* *(fam.)* frăţior.

fresque *f.* frescă.

fret *m.* **1.** navlu. **2.** fraht.

fréter *vt.* a navlosi.

frétillant, ~e *adj.* *(fam.)* vioi, zburdalnic, neastîmpărat.

frétillement *m.* zbatere, zvîcnire; vînzoleală.

frétiller *vi.* **1.** a se zbate; a se vînzoli. **2.** *(fam.)* a nu avea astîmpăr.

frétillon *m.* *(fam.)* zvîrlugă.

fretin *m.* plevuşcă.

frettage *m.* *(tehn.)* fretare.

frette *f.* *(tehn.)* fretă.

fretter *vt.* *(tehn.)* a freta. — **fretté, ~e** *adj.*

friabilité *f.* friabilitate.

friable *adj.* friabil, sfărîmicios.

friand, ~e I. *adj.* **1.** pofticios. **2.** *(fig.)* lacom, avid, nesaţios. **II.** *m.* pateu (cu carne, ciuperci).

friandise *f.* **1.** (poftă de) mîncăruri rafinate. **2.** *(la pl.)* dulciuri.

fric *m.* *(pop.)* lovele, gologani.

fricadelle *f.* *(culin.)* chiftea.

fricandeau *m.* *(culin.)* friptură de viţel împănată.

fricassée *f.* **1.** *(culin.)* tocană de pui, de iepure. **2.** *(pop.)* mardeală.

fricat/if, -ive *adj.* *(lingv.)* fricativ.

friche *f.* pîrloagă, ţelină.

fricot *m.* **1.** *(fam.)* carne. **2.** *(culin.)* tocană.

fricoter *vi.* **1.** a chefui. **2.** *(fig.)* a specula.

fricot/eur, -euse *m.f.* **1.** *(pop.)* chefliu. **2.** *(fam.)* speculant.

friction *f.* **1.** frecare; frecţie. **2.** *(fig.)* fricţiune, divergenţă.

frictionner *vt.* *vr.* a (se) freca, a (se) fricţiona.

frigide *adj.* *invar.* *(med.)* frigid.

frigidité *f.* **1.** *(med.)* frigiditate. **2.** *(fig.)* răceală.

frigo *m.* *(fam.)* **1.** carne congelată. **2.** aparat frigorific.

frigorifère *m.* *(tehn.)* frigorifer.

frigorifique I. *adj.* frigorific. **II.** *m.* frigider.

fril/eux, -euse I. *adj.* friguros; înfrigurat, zgribulit (de frig). **II.** *f.* broboadă.

frimas *m.* **1.** brumă; chiciură. **2.** *(la pl.)* iarnă.

frime *f.* *(fam.)* **1.** prefăcătorie, aparenţă. **2.** fleac.

frimousse *f.* *(fam.)* mutrişoară, mutriţă.

fringale *f.* *(fam.)* foame bruscă şi violentă.

fringant, ~e *adj.* **1.** vioi, zburdalnic. **2.** fercheş, sclivisit.

friper *vt.* *vi.* **1.** a (se) boţi, a (se) mototoli, a (se) şifona. **2.** a (se) uza. — **fripé, ~e** *adj.*

fripi/er, -ère *m.f.* telal.

fripon, ~ne I. *m.f.* **1.** escroc, pungaş. **2.** *(fam.)* ştrengar. **II.** *adj.* dezgheţat, şmecher.

friponnerie *f.* pungăşie, escrocherie; găinărie.

fripouille *f.* *(pop.)* canalie, lichea.

fripouillerie *f.* *(pop.)* lichelism.

frire *vt.* *vi.* a (se) frige; a (se) prăji.

frisage *m.* coafare, ondulare.

frisant, ~e *adj.* *(despre păr)* care (se) ondulează; ondulat.

frise *f.* **1.** *(arhit.)* friză. **2.** *(industr.)* friz.

friser I. *vt.* **1.** a ondula, a încreţi. **2.** *(fig.)* a atinge uşor, în treacăt, a friza; ~ *la folie* a friza nebunia. **II.** *vi.* *(despre păr)* a bucla, a face cîrlionţi, bucle. — **frisé, ~e** *adj.*

frisette *f.* *(fam.)* buclă, cîrlionţ.

friseur *m.* frizer, coafor.

frisoir *m.* drot, fier de frizat.

frisque *adj.* *(fam.)* fercheş, dichisit.

frisquet, ~te *adj.* *(fam.)* **1.** proaspăt, răcoros; *vent* ~ vînt răcoros; *il fait* ~ e răcoare. **2.** drăgălaş.

frisson *m.* **1.** frison. **2.** înfiorare, fior.

frissonnant, ~e *adj.* fremătător; vibrant.

frissonnement *m.* **1.** înfiorare. **2.** *(fig.)* tulburare; nelinişte, neastîmpăr.

frissonner *vi.* **1.** a avea frisoane. **2.** *(fig.)* a se înfiora.

frisure *f.* pieptănătură.

frit, ~e I. *adj.* prăjit; *pommes de terre ~es* cartofi prăjiţi. **II.** *f.* *pl.* cartofi prăjiţi.

fritte *f.* **1.** *(în industr. sticlei)* frită. **2.** zgură.

frittier *m.* *(în industr. sticlei)* prăjitor.

friture *f.* **1.** prăjire. **2.** prăjeală; aliment prăjit. **3.** *(tehn., tele.)* parazit.

frivole I. *adj.* frivol, uşuratic. **II.** *m.* frivolitate. — **frivolement** *adv.*

frivolité *f.* **1.** frivolitate. **2.** *(la pl.)* fleacuri, nimicuri.

froc *m.* **1.** anteriu, rasă de călugăr. **2.** călugărie. **3.** *(pop.)* nădragi.

frocard *m.* *(pop.)* călugăr.

froid, ~e I. *adj.* **1.** rece. **2.** *(fig.)* calm, flegmatic. **3.** *(fig.)* şters, inexpresiv. **4.** *(despre oameni)* rece, distant; rezervat. **II.** *m.* **1.** frig. **2.** *(fig.)* răceală, impasibilitate // *prendre* ~ a răci; *être en* ~ *avec qn.* a nu se avea bine cu cineva; *à* ~ la rece; obiectiv. — **froidement** *adv.*

froideur *f.* **1.** răceală. **2.** *(fig.)* indiferenţă, impasibilitate; flegmă. **3.** *(fig.)* rezervă; reţinere.

froissable *adj.* şifonabil.

froissement *m.* **1.** şifonare, mototolire. **2.** *(fig.)* jignire, ofensă.

froisser I. *vt.* **1.** a strivi. **2.** a şifona, a mototoli. **3.** *(fig.)* a ofensa, a jigni. **II.** *vr.* **1.** a se mototoli, a se şifona. **2.** *(fig.)* a se ofensa. — **froissé, ~e** *adj.*

frôlement *m.* **1.** atingere uşoară. **2.** fîşîit.

frôler *vt.* **1.** a atinge uşor. **2.** *(fam.)* a fi la un pas de...

fromage *m.* **1.** brînză; ~ *à la crème* brînză cu smîntînă. **2.** *(fam.)* sinecură.

fromageon *m.* brînză albă.

fromag/er, -ère I. *m.f.* brînzar. **II.** *m.* sădilă, strecurătoare de brînză.

fromagerie *f.* **1.** brînzărie. **2.** stînă.

froment *m.* *(bot.)* grîu cîrnău.

fronce *f.* fronseu (la rochii).

froncé, ~e *adj.* **1.** *(despre frunte)* încruntat. **2.** *(despre rochii)* fronsat.

froncement *m.* **1.** încrețire. **2.** încrețitură, cută. **3.** încruntare (a frunții).

froncer *vt.* **1.** a încreți fruntea, a se încrunta. **2.** a încreți, a fronsa (o rochie); a plisa // ~ *les sourcils* a încrunta din sprîncene.

fronde *f.* **1.** praștie. **2.** *(fig.)* frondă, opoziție.

fronder I. *vt.* a trage cu praștia. **II.** *vi.* a face frondă, a se răzvrăti.

frond/eur, -euse *m.f., adj.* *(fig.)* răzvrătit.

front *m.* **1.** frunte. **2.** față; fizionomie. **3.** *(fig.)* cap. **4.** frontispiciu. **5.** *(mil.)* front // *faire* ~ a ține piept; **a.** *de* ~ direct; **b.** frontal; *(fam.)* *avoir le* ~ *de...* a avea tupeul (obrăznicia) să...

front/al, ~e *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* frontal. **II.** *m.* osul frontal.

frontali/er, -ère *adj.* de frontieră, privitor la frontieră.

frontière *f.* frontieră, graniță, hotar.

frontispice *m.* frontispiciu.

fronton *m.* *(arhit.)* fronton.

frottage *m.* v. **frottement.**

frottée *f.* *(pop.)* frecuș.

frottement *m.* frecare.

frotter I. *vi.* *(tehn.)* a produce o frecare, a freca. **II.** *vt. vr.* **1.** a (se) freca. **2.** a (se) fricționa.

frottis *m.* frotiu.

frottoir *m.* cîrpă, perie de frecat.

frou-frou *(pl.* ~-~*s)*, **frou-frou** *m.* **1.** foșnet (al țesăturilor). **2.** zumzet, zumzăială.

froussard, ~e *adj., m.f.* *(pop.)* poltron, laș.

frousse *f.* *(pop.)* frică, groază, spaimă.

fructifère *adj.* fructifer.

fructifiant, ~e *adj.* rodnic, roditor, productiv.

fructification *f.* fructificare, rodire.

fructifier *vi.* a fructifica.

fructu/eux, -euse *adj.* fructuos; *(fig.)* rodnic; avantajos. — **fructueusement** *adv.*

frug/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* **1.** frugal. **2.** *(fig.)* sobru, auster. — **frugalement** *adv.*

fruit *m.* **1.** fruct, rod. **2.** *(fig.)* rod; rezultat.

fruiterie *f.* fructărie.

fruiti/er, -ère I. *adj.* fructifer. **II.** *m.f.* fructar. **III.** *m.* loc, cămară, poliță pentru conservat fructe.

frusques *f.pl.* *(pop.)* țoale, vechituri.

frusquin *m.* *(pop.)* calabalîc.

fruste *adj.* **1.** aspru, zgrunțuros, neșlefuit. **2.** *(fig.)* grosolan, neșlefuit.

frustration *f.* *(jur.)* frustrare.

frustrer *vt.* **1.** *(jur.)* a frustra. **2.** a înșela, a amăgi.

fugit/if, -ive I. *adj.* efemer, trecător. **II.** *m.f.* fugar. — **fugitivement** *adv.*

fugue *f.* **1.** *(muz.)* fugă. **2.** *(fam.)* escapadă.

fuir I. *vi.* **1.** a fugi, a alerga; *(fam.)* a o șterge. **2.** *(fig., despre timp, vreme)* a trece (repede), a se scurge. **3.** a evada; a dezerta // *le tonneau fuit* butoiul curge. **II.** *vt.* a fugi de, a evita; ~ *une personne* a fugi de cineva, a evita pe cineva.

fuite *f.* **1.** fugă, goană; *prendre la* ~ a fugi; *mettre en* ~ a pune pe fugă. **2.** scurgere de gaz. **3.** orificiu; crăpătură, fisură (într-un vas). **4.** *(fig.)* sustragere; eschivare. **5.** *(fig.)* subterfugiu.

fulgurant, ~e *adj.* **1.** fulgurant, fulgerător. **2.** *(fig.)* pătrunzător; violent.

fulguration *f.* **1.** fulgerare. **2.** fulgurație.

fulgurer *vi.* a fulgera.

fulminant, ~e *adj.* **1.** *(chim.)* exploziv. **2.** *(fig.)* fulminant, amenințător, violent.

fulminer *vi.* **1.** *(chim.)* a exploda. **2.** *(fig., fam.)* a tuna și a fulgera.

fumaison *f.* afumare.

fumant, ~e *adj.* **1.** fumegînd; fumegător. **2.** *(fig.)* clocotitor (de mînie, de indignare).

fume-cigarette *m.* *invar*, țigaretă.

fumée *f.* **1.** fum; *(fam.)* *il n'y a pas de* ~ *sans feu* fără foc nu iese fum. **2.** abur, vapori; *s'en aller en* ~ **a.** a se preface în aburi; a se vaporiza; **b.** *(fig.)* a dispărea, a se volatiliza. **3.** *(fig.)* deșertăciune; *(la pl.)* fumuri, vanitate.

fumer¹ I. *vi.* a fumega. **II.** *vt.* **1.** a fuma, a pufăi. **2.** a afuma (carne, slănină).

fumer² *vt.* a gunoi pămîntul.

fumeron *m.* tăciune.

fumet *m.* mireasmă, aromă (a alimentelor, a vinurilor).

fum/eur, -euse *m.f.* fumător.

fum/eux, -euse *adj.* **1.** fumegător, fumegos. **2.** *(fig.)* obscur, neclar; tulbure.

fumier *m.* gunoi; bălegar.

fumière *f.* groapă de gunoi.

fumigateur *m.* **1.** *(agr.)* aparat de fumigație. **2.** *(med.)* inhalator.

fumigation *f.* **1.** fumigație; afumare. **2.** *(med.)* inhalație.

fumigène I. *adj.* fumigen. **II.** *m.* substanță fumigenă.

fumiste *m.* **1.** sobar; coșar, hornar. **2.** mecanic de calorifere. **3.** *(fam.)* mistificator, farsor.

fumoir *m.* **1.** fumoar. **2.** afumătoare.

fumure *f.* *(agr.)* îngrășămînt.

funambulesque *adj.* *(fig.)* bizar, excentric.

funebre *adj.* **1.** funebru; macabru. **2.** trist, jalnic.

funérailles *f. pl.* funeralii.

funéraire *adj.* funerar.

funeste *adj.* funest, nefast, fatal. — **funestement** *adv.*

funiculaire *m.* funicular.

fur *m.* *au* ~ *et à mesure (que)* treptat, succesiv, pe măsură ce.

furetage *m.* scotoceală, scormoneală.

fureter *vi.* a scotoci, a scormoni.

furet/eur, -euse *m.f., adj.* curios, indiscret.

fureur *f.* **1.** furie, violență; *(fig.)* nebunie; *à la* ~ la nebunie. **2.** frenezie, patimă // *faire* ~ a face furori, a avea mare succes.

furibond, ~e *adj., m.f.* furibund, furios, turbat.

furie *f.* **1.** furie, mînie. **2.** ardoare, impetuozitate. **3.** femeie rea.

furi/eux, -euse *adj.* **1.** furios, mînios, turbat. **2.** impulsiv, violent. — **furieusement** *adv.*

furoncle *m.* *(med.)* furuncul.

furoncul/eux, -euse *adj.* *(med.)* furunculos.

furonculose *f.* *(med.)* furunculoză.

furt/if, -ive *adj.* discret; ascuns // *regard* ~ ocheadă.

furtivement *adv.* pe ascuns, pe furiş.

fuscine *f.* trident.

fuseau *m.* **1.** fus. **2.** *(tehn.)* croşet.

fusée^{1} *f.* **1.** *(tehn.)* bucşă. **2.** fus (de ceasornic).

fusée^{2} *f.* **1.** *(mil., av.)* rachetă, fuzee. **2.** *(fig.)* izbucnire, cascadă (de rîs).

fuselage *m.* *(av.)* fuzelaj.

fuseler *vt.* a tăia, a ciopli în formă de fus. — **fuselé,** ~e *adj.*

fuser *vi.* **1.** a se topi din cauza căldurii. **2.** *(fig.)* a izbucni, a ţîşni.

fusette *f.* *(tehn.)* fuzetă.

fusibilité *f.* *(tehn.)* fuzibilitate.

fusible *adj.* *(metal.)* fuzibil.

fusil [-zi] *m.* **1.** puşcă. **2.** puşcaş. **3.** cremene; amnar. **4.** piatră de tocilă.

fusilier *m.* puşcaş.

fusillade *f.* **1.** salvă de focuri de armă. **2.** schimb de focuri. **3.** execuţie prin împuşcare.

fusiller *vt.* a executa prin împuşcare.

fusion *f.* **1.** *(fiz.)* fuziune; topire. **2.** *(fig.)* fuzionare, contopire; amestec. **3.** *(fig.)* alianţă, înţelegere. **4.** *(ec.)* fuzionare, regrupare.

fusionner *vt. vi.* a fuziona, a (se) contopi; a (se) uni. — **fusionné,** ~e *adj.*

fustiger *vt. vr.* **1.** a (se) biciui. **2.** *(fig.)* a (se) pedepsi.

fût *m.* **1.** butoi. **2.** trunchi de arbore. **3.** *(arhit.)* fus. **4.** pat de armă.

futaie *f.* **1.** pădure bătrînă, codru. **2.** arbore bătrîn.

futaille *f.* butoi de vin.

futaine *f.* *(text.)* barchet.

futé, ~e *adj.* *(fam.)* şmecher, pişicher.

futile *adj.* **1.** neserios, frivol. **2.** inutil, zadarnic. — **futilement** *adv.*

futilité *f.* **1.** frivolitate. **2.** zădărnicie, inutilitate.

futur, ~e **I.** *adj.* viitor. **II.** *m.* *(gram.)* timpul viitor.

futurisme *m.* futurism. — **futuriste** *m.f.*, *adj.*

fuyant, ~e *adj.* *(despre timp, evenimente)* care fuge, care trece repede // *front* ~ frunte teşită.

fuyard, ~e **I.** *adj.*, *m.f.* fugar. **II.** *m.* dezertor.

G

gabardine *f.* *(text.)* gabardină.
gabari *m.* v. **gabarit.**
gabariage *m.* luarea gabaritului (unei piese).
gabarier *vt.* a lua gabaritul (unei piese).
gabarit *m.* **1.** *(tehn., c.f.)* gabarit. **2.** *(fam.)* importanţă, greutate. **3.** *(pop.)* statură; talie.
gaber I. *vi.* a glumi, a spune şotii. **II.** *vt.* a lua în derîdere; a lua peste picior.
gabie *f.* *(mar.)* gabie.
gabier *m.* *(mil.)* gabier.
gabion *m.* *(tehn., mil.)* gabion.
gabionnage *m.* *(mil.)* gabionare, gabionaj.
gabionner *vt.* *(mil.)* a apăra cu gabioane.
gachâge *m.* irosire; risipă.
gâche *f.* **1.** zăvor, ivăr. **2.** *(tehn.)* brăţară (de conductă).
gâcher *vt.* **1.** a strica; a deteriora. **2.** *(fig.)* a cheltui, a risipi; a irosi.
gâchette *f.* **1.** trăgaci (la arme de foc). **2.** piedică (la zăvor).
gâcheur *m.* cîrpaci.
gâchis *m.* **1.** mortar. **2.** teren desfundat, **3.** fleşcăraie. **4.** *(fam.)* încurcătură; confuzie.
gadget [-dʒet] *m.* gadget, obiect (mic) de folos practic.
gadoue *f.* mocirlă.
gaffe *f.* **1.** *(mar.)* cange. **2.** *(fam.)* gafă.
gaffer I. *vt.* *(mar.)* a prinde cu cangea. **II.** *vi.* *(fam.)* a face, a comite o gafă.
gaff/eur, -euse *m. f.* *(fam.)* persoană care face gafe, gafor.
gaffier *m.* mînuitor de cange.
gag *m.* gag; vorbă de haz, glumă.
gaga *adj., m.f.* *(fam.)* ramolit.
gage *m.* **1.** *(jur.)* gaj, amanet. **2.** *(fig.)* garanţie, asigurare. **3.** *(fig., la pl.)* leafă (a unui servitor, a unui angajat) // *à ~s* plătit; cu simbrie.
gager *vt.* **1.** a garanta prin gaj. **2.** *(fam.)* a paria; a pune rămăşag. **3.** a plăti (un servitor, un angajat) cu leafă. — **gagé, ~e** *adj.* **(1).**
gagnant, ~e *adj., m.f.* cîştigător.
gagne-denier *(pl. ~-~s)* *m.* muncitor ziler.
gagne-pain *m.* *invar.* **1.** mijloc de subzistenţă. **2.** *(fig.)* susţinător; sprijin // *~ honorable* ocupaţie, meserie onorabilă.
gagner I. *vt.* **1.** a cîştiga; *~ gros* a cîştiga bine; *~ du temps* a cîştiga timp, a temporiza; *~ du terrain* a cîştiga teren, a avansa. **2.** a ajunge la; a atinge; *~ la frontière* a ajunge la graniţă. **3.** a merita; *il l'a bien gagné!* a meritat-o! i-a revenit pe drept! **4.** a lua, a contracta, a căpăta (o boală) // *gagné par le désespoir* cuprins de desperare; *~ le dessus* a birui; *~ qn. de vitesse* **a.** a o lua cuiva înainte; **b.** a preveni intenţiile cuiva. **II.** *vi.* **1.** *(despre idei, curente)* a se răspîndi, a se propaga. **2.** **(+ sur)** a depăşi; a devansa. **3.** **(+ à)** a fi în avantaj, a cîştiga (în). **III.** *vr.* *(despre boli, deprinderi)* a se transmite.
gagn/eur, -euse *m.f.* cîştigător.
gai, ~e *adj.* **1.** vesel, voios, jovial. **2.** plăcut, agreabil. **3.** *(tehn.)* slab, cu joc. — **gaiement** *adv.* **(1).**
gaieté *f.* veselie, voioşie; *(fam.)* *être en ~* **a.** a fi (bine) dispus; **b.** a fi ameţit (de băutură); *de ~ de coeur* din toată inima, cu tot sufletul.
gaillard, ~e I. *adj.* **1.** vesel, bine dispus. **2.** vioi, zglobiu. **3.** viguros, zdravăn, voinic. **4.** *(fam.)* cu chef, uşor ameţit (de băutură). **5.** *(înv.)* îndrăzneţ; curajos, brav. **II.** *m.f.* **1.** persoană energică, hotărîtă. **2.** persoană uşuratică. — **gaillardement** *adv.* **(I 1).**
gaillardise *f.* **1.** veselie, voioşie (mare). **2.** *(la pl.)* gesturi, cuvinte libere, deşucheate.
gain *m.* cîştig, agoniseală.
gaine *f.* **1.** teacă, toc, etui. **2.** corset.
gainier *m.* corsetier.
gala *m.* gală; *soirée de ~* serată de gală.
galant, ~e I. *adj.* galant, curtenitor // *agir en ~ homme* a proceda ca un om de lume, în mod civilizat. **II.** *m.* *(fam.)* iubit; curtezan // *(fam.)* *vert ~* crai, craidon. — **galamment** *adv.* **(I).**
galanterie *f.* **1.** galanterie, curtoazie, purtare atentă faţă de femei. **2.** intrigă amoroasă. **3.** *(la pl.)* complimente (făcute femeilor).
galantine *f.* *(culin.)* piftie, galantină.
galaxie *f.* *(astr.)* galaxie. — **galactique** *adj.*
galbe *m.* **1.** *(arhit.)* galb. **2.** contur, profil. **3.** *(arg.)* şic.
gale *f.* **1.** scabie, rîie. **2.** *(fam.)* scorpie, viperă.
galéjade *f.* glumă răutăcioasă; batjocură.
galéjer *vi.* a spune glume, răutăţi (batjocoritoare).
galène *f.* *(mineral., radio)* galenă.
galère *f.* **1.** galeră. **2.** *(la pl.)* condamnare la galere; muncă silnică. **3.** *(fig.)* iad, infern.
galerie *f.* **1.** coridor, culoar, gang. **2.** *(mine, hidr.)* galerie. **3.** muzeu; sală de muzeu. **4.** colecţie de tablouri. **5.** suită, serie de obiecte (de artă, ştiinţifice). **6.** *(teatru)* galerie; spectatorii de la galerie. **7.** *(fam.)* chibiţi. **8.** galerie (pentru perdele).

galérien *m.* ocnaș.

galetas *m.* **1.** odaie în pod; mansardă. **2.** locuință mizerabilă, cocioabă.

galette *f.* **1.** *(culin.)* galetă. **2.** *(pop.)* bani, gologani.

gal/eux, -euse *adj., m.f.* rîios.

galimatias *m.* **1.** vorbire confuză, încîlcită. **2.** încurcătură, bucluc.

galle *f.* *(bot.)* gogoașă.

gallicisme *m.* *(lingv.)* galicism.

gallinacé, ~e I. *adj.* galinaceu, referitor la găină. **II.** *m.pl.* *(zool.)* galinacee.

gallique *adj.* galic.

gallois, ~e *adj.; m.f.* *(cu maj.)* galez, (locuitor) din Țara Galilor.

gallo-romain, ~e *adj., m.f.* *(ist.)* galo-roman.

gallup [-oep] *m.* sondare a opiniei publice (pe baza unui chestionar).

galoche *f.* **1.** sabot, încălțăminte cu talpă de lemn. **2.** galoș // *menton de (en) ~* bărbie ascuțită.

galocher *vi.* a tropăi.

galon *m.* galon; ceapraz.

galonnard *m.* *(peior.)* ofițer.

galonner *vt.* a împodobi cu galoane, cu ceaprazuri. — **galonné, ~e** *adj.*

galop *m.* galop; *(fig.)* *au (grand) ~* în galop; în goana mare.

galopade *f.* galopadă, cursă la galop.

galopant, ~e *adj.* *(med.)* galopant.

galoper *vi.* **1.** a galopa. **2.** *(fam.)* a umbla mult, a alerga (prin oraș).

galopin *m.* *(fam.)* trepăduș.

galvanique *adj.* *(fiz.)* galvanic.

galvanisateur *m.* *(tehn.)* galvanizator.

galvanisation *f.* *(tehn.)* galvanizare.

galvaniser *vt.* *(tehn.)* a galvaniza; *(fig.)* *~ la foule* a galvaniza, a însufleți mulțimea. — **galvanisé, ~e** *adj.*

galvanocautère *m.* *(med.)* galvanocauter.

galvanomètre *m.* *(fiz.)* galvanometru.

galvanotype *m.* *(poligr.)* galvanotip.

galvanotypie *f.* *(poligr.)* galvanotipie.

galvauder I. *vt.* **1.** *(înv.)* a certa aspru. **2.** a strica, a încurca (o treabă, o afacere). **II.** *vi.* *(pop.)* a vagabonda. **III.** *vr.* **1.** a se vîrî. **2.** a se aventura.

galvaud/eux, -euse *m.f.* *(fam.)* vagabond; neisprăvit.

gambade *f.* țopăială.

gambader *vi.* **1.** a țopăi. **2.** *(fig.)* a se agita.

gambette *m.* *(ornit.)* fluierar.

game [ghem] *m.* *(tenis)* ghem, joc.

gamelle *f.* gamelă.

gamète *m.* *(biol.)* gamet, celulă reproductivă.

gamin, ~e *m.f.* **1.** copil vagabond; hoinar. **2.** ștrengar. **3.** copil; puști.

gaminerie *f.* copilărie; ștrengărie, șotie.

gamme *f.* **1.** *(muz.)* gamă. **2.** gamă, succesiune, serie // *passer la ~ de...* a depăși competența...

gammé, ~e *adj.* încîrligat.

ganglion *m.* *(anat.)* ganglion.

ganglionnaire *adj.* *(anat.)* ganglionar.

gangrène *f.* **1.** *(med.)* cangrenă. **2.** *(fig.)* corupție.

gangrener *vt. vr.* **1.** a (se) cangrena. **2.** *(fig.)* a (se) corupe. — **gangrené, ~e** *adj.*

gangren/eux, -euse *adj.* *(med.)* cangrenos.

gangster [—tɛ:r] *m.* gangster.

ganse *f.* șiret, șnur, găitan.

gansette *f.* șirețel, șnuruleț.

gant *m.* mănușă; *(fam.)* *mettre (prendre) des ~s* **a.** a se purta cu mănuși (cu cineva) // *souple comme un ~* maleabil; *aller comme un ~* a se potrivi de minune; *se donner des ~s* a se grozăvi.

ganter I. *vi.* a purta mănuși (numărul...); *~ de sept* a purta mănuși numărul șapte. **II.** *vr.* a-și pune mănușile. — **ganté, ~e** *adj.* **(II).**

garage *m.* **1.** garare; garat. **2.** garaj.

garagiste *m.* garagist.

garant, ~e I. *m.f.* garant, chezaș. **II.** *m.* garanție, chezășie; *prendre à ~* a lua pe garanție.

garanti, ~e I. *adj.* garantat // *~ sur facture* de calitate ireproșabilă. **II.** *m.* *(com., fin)* garant. **III.** *f.* **1.** *(jur.)* garanție. **2.** *(fig.)* asigurare, garantare.

garantir I. *vt.* **1.** a garanta, a se pune garant; a răspunde pentru. **2.** *(fam.,* + **de)** a apăra, a proteja, a feri (de). **II.** *vr.* a se apăra; a se feri.

garce *f.* *(fam.)* femeie stricată, pui de lele.

garçon *m.* **1.** băiat. **2.** holtei, burlac. **3.** lucrător, calfă. **4.** chelner, ospătar.

garçonne *f.* băietană; fată emancipată.

garçonnet *m.* băiețel, băiețaș.

garçonni/er, -ère I. *adj.* băiețesc. **II.** *f.* garsonieră.

garde^1 *f.* **1.** pază; gardă; supraveghere. **2.** păstrare; conservare. **3.** gardă, trupă de pază. **4.** gardă a unei săbii // *prendre ~ (à, de, que)...* a lua seama (la),.... a fi atent (la)...; *~ à...!* atenție la...! *mettre en ~* a avertiza, a atrage atenția, a preveni; *jusqu'à la ~* **a.** în întregime, cu totul; **b.** excesiv.

garde^2 *m.* paznic; gardian // *~ forestier* pădurar; *~ messier* pîndar, jitar; *~ sanitaire* agent sanitar veterinar.

garde^3 *f.* îngrijitoare (a unui bolnav); infirmieră.

garde-barrière *(pl. ~s-~(s))* *m.* cantonier, paznic de barieră.

garde-feu *m.* *invar.* paravan (așezat înaintea sobei).

garde-boue *m.* *invar.* *(la biciclete, motociclete)* aripă (împotriva noroiului).

garde-fou *(pl. ~-~s)* *m.* **1.** balustradă, parapet. **2.** *(fig.)* pavăză.

garde-malade *(pl. ~s-~s)* *m.f.* infirmier.

garde-manche [*pl.* *~-~(s)*] *m.* mînecuță (pentru protejarea hainelor), cotieră.

garde-manger *m.* *invar.*, dulăpior cu plasă de sîrmă (pentru alimente).

garde-nappe [*pl.* *~-~(s)*] *m.* suport.

gardénia *m.* *(bot.)* gardenia.

garder I. *vt.* **1.** a păzi, a apăra. **2.** a supraveghea. **3.** a opri (la sine); a păstra // *~ le lit* **a.** a sta în pat; **b.** a zăcea bolnav; *~ à vue* a nu slăbi din ochi. **II.** *vr.* **1.** a se menține, a se păstra. **2.** (+ **de)** a se feri, a se păzi (de); a evita.

garde-robe *(pl. ~-~s)* *f.* **1.** garderob. **2.** garderobă, îmbrăcăminte. **3.** vestiar.

gardien, ~ne I. *m.f.* paznic; portar. **II.** *m.* *(sport)* *~ de but* portar. **III.** *adj.* ocrotitor, protector.

gare^1 *f.* gară // *~ aérienne* aerogară.

gare^{2} *interj.* păzea! ferește! *sans crier* ~ **a.** pe neașteptate, pe nepusă masă; **b.** fără a zice nici pis.

garer I. *vt.* **1.** a gara. **2.** *(fam.)* a pune la adăpost. **II.** *vr.* *(fam.)* a se pune la adăpost.

gargariser *vr.* **1.** a se gargarisi, a face gargară. **2.** *(pop.)* a trage la măsea.

gargarisme *m.* gargară.

gargote *f.* birt, făgădău.

gargouillement *m.* **1.** gîlgîială. **2.** chiorăială.

gargouiller *vi.* **1.** a gîlgîi. **2.** a chiorăi.

garnement *m.* **1.** netrebnic, om de nimic; lichea. **2.** *(fam.)* copil rău, insuportabil.

garnir I. *vt.* **1.** (+ **de**) a prevedea, a înzestra (cu). **2.** (+ **de**) a împodobi, a garnisi (cu). **3.** *(fam.)* a umple, a înțesa. **II.** *vr.* a se umple // *se* ~ *contre le froid* a se îmbrăca bine, a se înfofoli. — **garni,** ~**e** *adj.* **(I).**

garnison *f.* (oraș de) garnizoană.

garnissage *m.* *(mine)* bandaj.

garniture *f.* **1.** garnitură, ornament; podoabă. **2.** (a)sortiment (complet). **3.** garnitură (la friptură).

garrot^{1} *m.* greabăn (la cal).

garrot^{2} *m.* **1.** cordar (la ferăstrău). **2.** *(med.)* garou.

garrottage *m.* strangulare; legătură strînsă.

garrotter *vt.* a lega strîns. — **garrotté,** ~**e** *adj.*

gars *m.* *(fam.)* băiat, flăcău.

gasconnade *f.* fanfaronadă, lăudăroșenie.

gasconner *vi* a se lăuda.

gaspillage *m.* **1.** risipă. **2.** risipire, irosire.

gaspiller *vt.* a risipi; a irosi; ~ *son temps* a-și irosi, a-și pierde timpul.

gaspill/eur, -euse *adj., m.f.* risipitor.

gastrique *adj.* *(anat.)* gastric; *suc* ~ suc gastric.

gastrite *f.* *(med.)* gastrită.

gastro- *elem. de comp.* gastro-; de stomac, gastric.

gastronome *m.* gastronom.

gastronomie *f.* gastronomie. — **gastronomique** *adj.*

gâteau *m.* prăjitură; plăcintă.

gâter I. *vt.* **1.** *(înv.)* a strica, a deteriora. **2.** *(despre căldură)* a altera, a putrezi (alimente). **3.** *(fig.)* a strica, a vicia, a corupe. **4.** a răsfăța, a răzgîia (un copil) // ~ *ses vêtements* a-și murdări hainele. **II.** *vr.* **1.** a se strica. **2.** *(despre alimente)* a se altera, a putrezi // *cela se gâte* lucrurile se încurcă, iau o întorsătură proastă. — **gâté,** ~**e** *adj.* **(I 4, II).**

gâterie *f.* răsfăț; alintare.

gât/eux, -euse *adj., m.f.* ramolit.

gâtine *f.* loc mlăștinos, rovină.

gauche I. *adj., invar.* **1.** stîng. **2.** strîmb; deviat. **3.** *(fig.)* neîndemînatic, stîngaci. **II.** *m.* **1.** deviație. **2.** *(fig.)* neîndemînare, stîngăcie. **III.** *f.* **1.** mîna stîngă; *à* ~ **a.** la stînga; pe mîna stîngă; **b.** anapoda, de-a-ndoaselea. **2.** *(pol.)* aripa stîngă; stînga (unui partid). — **gauchement** *adv.* **(I 3).**

gauch/er, -ère *adj., m.f.* stîngaci.

gaucherie *f.* stîngăcie, neîndemînare.

gauchir I. *vi. vr.* **1.** a se deforma, a se scoroji. **2.** a devia, a se abate (din drum); *(fig.)* a se îndepărta (de la linia dreaptă). **II.** *vt.* **1.** a deforma, a strîmba. **2.** a devia (traiectoria). **3.** *(fig.)* a se feri (de); a evita.

gauchisant, ~**e** *adj.* *(pol.)* de stînga.

gauchisme *m.* *(pol.)* stîngism.

gauchissement *m.* **1.** deformare, scorojire. **2.** *(fig.)* evitare.

gauchiste *adj., m.f.* *(pol.)* stîngist.

gaude *f.* **1.** *(bot.)* rezedă. **2.** terci.

gaudisserie *f.* *(fam.)* zeflemea, batjocură.

gaufrage *m.* **1.** gofrare. **2.** gofraj.

gaufre *f.* fagure.

gaufrer *vt.* a gofra.

gaufrette *f.* prăjitură în formă de fagure.

gaufroir *m.* presă de gofrat.

gaufrure *f.* relief imprimat pe o stofă.

gaule *f.* **1.** prăjină lungă. **2.** proțap (pentru bătut, scuturat pomi). **3.** vargă, nuia.

gaulée *f.* *(fam.)* lovitură de băț, de prăjină.

gauler *vt.* a bate, a scutura un pom fructifer (cu proțapul).

gaulis *m.* lăstăriș.

gaulois, ~**e I.** *adj.* **1.** galic, din Galia. **2.** *(fam., despre oameni, caractere)* deschis, vesel. **II.** *m.f.* *(ist., cu maj.)* gal, locuitor din Galia.

gauloiserie *f.* glumă (cam) fără perdea.

gausser *vr.* (+ **de**) a-și bate joc, a face haz (de).

gausserie *f.* *(pop.)* glumă batjocoritoare.

gavage *m.* îndopare; ghiftuială.

gave^{1} *f.* *(înv.)* gîtlej.

gave^{2} *m.* torent.

gaver *vt. vr.* *(fam.)* a (se) îndopa, a (se) ghiftui, a (se) îmbuiba.

gavotte *f.* *(cor., muz.)* gavotă.

gavroche *m.* puști parizian.

gaz *m. invar.* **1.** gaz. **2.** fluid // *mettre les* ~ a accelera, a da viteză; *(fam.) à pleins* ~ cu toată viteza.

gazage *m.* gazare.

gaze *f.* *(text.)* gaz.

gazéifier *vt.* *(chim.)* a gazifica, a preface în gaz. — **gazéifié,** ~**e** *adj.*

gazéiforme *adj.* în stare gazoasă.

gazelle *f.* *(zool.)* gazelă.

gazer I. *vt.* a gaza. **II.** *vi.* *(fam., auto)* a goni, a conduce repede. — **gazé,** ~**e** *adj., m.f.* **(I).**

gazette *f.* ziar, gazetă.

gaz/eux, -euse *adj.* gazos.

gazoduc *m.* conductă de gaze.

gazomètre *m.* *(tehn.)* gazometru.

gazométrie *f.* *(tehn.)* gazometrie.

gazon *m.* **1.** *(bot.)* gazon. **2.** teren gazonat.

gazonnement *m.* *(hort.)* gazonare.

gazonner *vt.* *(hort.)* a acoperi cu gazon. — **gazonné,** ~**e** *adj.*

gazouillant, ~**e** *adj.* ciripitor.

gazouillement *m.* **1.** ciripire, ciripit. **2.** gîngurit (de copil mic). **3.** murmur, susur (de apă).

gazouiller *vi.* **1.** a ciripi. **2.** *(despre copii mici)* a gînguri. **3.** *(despre ape)* a murmura, a susura.

gazouillis *m.* **1.** ciripit slab. **2.** murmur slab.

geai *m.* *(ornit.)* gaiță.

géant, ~**e I.** *m.f.* uriaș, gigant // *le* ~ *des mers* balena; *à pas de* ~ foarte repede, rapid. **II.** *adj.* **1.** uriaș, gigantic. **2.** *(fig.)* considerabil, foarte important.

géhenne *f.* **1.** gheenă, iad, infern. **2.** *(fig.)* tortură, supliciu.

geindre *vi.* a geme, a se văicări; a scînci.

gel *m.* **1.** îngheț (al apelor); ger. **2.** *(chim.)* gel.

gélatine *f.* gelatină.

gélatin/eux, -euse *adj.* gelatinos.

gelé, ~e *adj.* **1.** înghețat, înțepenit (de frig); *(fig.) crédits ~s* credite înghețate, blocate. **2.** *(fig.)* rece; de gheață; *public ~* public rece, indiferent.

gelée *f.* **1.** ger; îngheț. **2.** *(culin.)* piftie; aspic. **3.** *(culin.)* jeleu; peltea // *~ blanche* brumă.

geler I. *vt.* a îngheța. **II.** *vi.* **1.** a îngheța; a degera. **2.** a rebegi, a înțepeni (de frig). **III.** *v. impers.* a gerui; *il gèle à pierre fendre* e (un) ger de crapă pietrele // *~ blanc* a cădea brumă.

gélure *f.* **1.** degerare. **2.** degerătură.

gé/meau, -melle *m.f.* *(înv.)* geamăn.

géminé, ~e *adj.* geminat; îngemănat; în pereche.

géminer *vt.* a grupa în pereche, a face pereche; a îngemăna.

gémir *vi.* a geme, a se văita.

gémissant, ~e *adj.* gemător, gemînd.

gémissement *m.* geamăt, vaiet.

gemme I. *f.* **1.** *(mineral.)* gemă. **2.** mugure. **3.** rășină (de brad). **II.** *adj. sel ~* sare gemă.

gemmer *vi.* *(despre plante)* a da muguri.

gênant, ~e *adj.* jenant, stînjenitor.

gencive *f.* *(anat.)* gingie.

gencivite *f.* v. **gingivite.**

gendarme *m.* jandarm.

gendarmerie *f.* (local de) jandarmerie.

gendre *m.* ginere.

gêne¹ *f.* **1.** *(med.)* jenă, tulburare. **2.** sfială, stinghereală // *(fam.) sans ~* fără jenă, fără a-i păsa; *être dans la ~* a fi strîmtorat, a duce lipsă de bani.

gêne² *m.* *(biol.)* genă.

généalogie *f.* genealogie. — **généalogique** *adj.*

gêné, ~e *adj.* **1.** jenat. **2.** strîmtorat bănește.

gêner I. *vt.* **1.** a jena, a deranja, a incomoda. **2.** a pune într-o situație jenantă. **II.** *vr.* a se jena, a se sfii.

génér/al¹, **~e** *(m.pl. -aux)* **I.** *adj.* **1.** general; *en ~* în general; îndeobște. **2.** vag, nedeterminat. **II.** *m. art.* generalul, ceea ce este general.

général² *m.* **1.** *(mil.)* general. **2.** *(rel.)* căpetenie, șef.

générale *f.* **1.** soție de general. **2.** *(mil.)* alarmă.

généralement *adv.* în general; de obicei.

généralisable *adj.* generalizabil.

généralisa/teur, -trice *adj.* generalizator.

généralisation *f.* generalizare.

généraliser *vt. vr.* a (se) generaliza. — **généralisé, ~e** *adj.*

généralité *f.* **1.** generalitate. **2.** *(la pl.)* generalități, idei generale.

généra/teur, -trice I. *adj.* generator. **II.** *m.* cazan de mașină cu aburi. **III.** *f.* **1.** *(el.)* generator. **2.** *(mat.)* generatoare.

génération *f.* **1.** *(biol.)* generare, naștere. **2.** generație. **3.** *(fig.)* creare, producere; generare.

générer *vt.* *(biol.)* a genera, a da naștere.

génér/eux, -euse I. *adj.* **1.** generos, mărinimos; darnic. **2.** *(despre pămînt)* fertil. **3.** *(despre vinuri)* de primă calitate. **II.** *m.* om generos. — **généreusement** *adv.* (**I**).

générique *adj.* generic.

générosité *f.* **1.** generozitate, mărinimie; dărnicie. **2.** *(la pl.)* daruri, binefaceri.

genèse *f.* geneză.

généticien *m.* genetician.

génétique I. *adj.* genetic. **II.** *f.* genetică.

génétiste *m.* v. **généticien.**

géni/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* genial. — **génialement** *adv.*

génialité *f.* genialitate.

génie *m.* **1.** geniu. **2.** *(poet.)* spirit, duh. **3.** talent, aptitudine, înclinație. **4.** caracter specific; *le ~ d'une langue* caracterul specific al unei limbi.

génisse *f.* **1.** juncă. **2.** *(poet.)* vacă.

génisson *m.* taur tînăr.

génit/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* genital.

génitif *m.* *(gram.)* genitiv.

génito-urinaire *adj.* *(anat.)* genito-urinar.

génocide *m.* genocid.

genou *(pl. ~x)* *m.* genunchi; *à ~x* în genunchi.

genouillère *f.* genunchieră.

genre *m.* **1.** gen, neam; *le ~ humain* neamul omenesc. **2.** fel, tip, soi. **3.** *(bot., zool.)* specie, varietate. **4.** mod, fel; procedeu, metodă; *~ de vie* mod de viață. **5.** *(gram., lit.)* gen // *ce n'est pas mon ~* nu-mi place; *faire (se donner) du ~* a-și da aere, a afecta; *de bon ~* de bun gust; *dans (en) son ~* ca el (ea).

gens¹ [ʒã] *f.* *(la romani)* gintă.

gens² [ʒã] *m. pl.* oameni; lume // *~ de lettres* scriitori; *les jeunes ~* tineretul.

gent¹ *f.* **1.** *(înv.)* națiune, neam. **2.** *(fam.)* rasă, neam.

gent², **~e** *adj.* *(înv.)* drăguț.

gentiane *f.* *(bot.)* gențiană.

gentil¹ *m.* **1.** *(la vechii evrei)* străin. **2.** *(la creștini)* păgîn.

gentil², **~le** *adj.* **1.** gentil, amabil, prevenitor. **2.** plăcut, agreabil; drăguț.

gentilhomme [—ti-jom(ə)] *(pl. gentils-hommes)* *m.* gentilom, nobil.

gentilhommerie [—ti-jom(ə)—] *f.* *(înv.)* **1.** noblețe, boierie. **2.** nobilime, boierime.

gentilisme *m.* păgînism.

gentillesse *f.* gentilețe, amabilitate.

gentillet, ~te *adj.* *(fam.)* drăguțel.

gentiment *adv.* **1.** (în mod) gentil, cu gentilețe, cu amabilitate. **2.** *(ir.)* frumos; *te voilà ~ arrangé!* frumos te-a mai aranjat!

génuflexion *f.* **1.** genuflexiune. **2.** *(la pl.)* plecăciuni, lingușeli.

geo- *elem. de comp.* geo-; terestru, de pămînt.

géodésie *f.* *(mat.)* geodezie.

géodésien *m.* (cercetător, specialist) geodez.

géodésique I. *adj.* geodezic. **II.** *f.* *(mat.)* geodezică.

géographe *m.f.* (cercetător, specialist) geograf.

géographie *f.* geografic. — **géographique** *adj.*

geôle [ʒo : lə] *f.* pușcărie, temniță, închisoare.

geôli/er, -ère [ʒo —] *m.f.* temnicer.

géologie *f.* geologie. — **géologique** *adj.*

géologue *m.f.* (cercetător, specialist) geolog.

géomètre *m.* **1.** geometru. **2.** topometru.

géométrie *f.* geometrie.

géométrique *adj.* **1.** geometric. **2.** *(fig.)* regulat. **3.** *(fig.)* precis, (riguros) exact. — **géométriquement** *adv.*

géophysicien *m.* (cercetător, specialist) geofizician.

géophysique I. *adj.* geofizic. **II.** *f.* geofizică.

géopolitique I. *adj.* geopolitic. **II.** *f.* geopolitică.

géorama *(pl. ~s) m.* **1.** georamă. **2.** hartă de relief.

géosphère *f.* geosferă. — **géosphérique** *adj.*

gérance *f.* gerare.

géranium [~ɔm] *m.* *(bot.)* mușcată.

gérant, ~e *m.f.* gerant.

gerbage *m.* legare în snopi.

gerbe *f.* **1.** snop. **2.** jerbă; mănunchi; fascicul.

gerbée *f.* snop de paie.

gerber I. *vt.* a lega în snopi. **II.** *vi.* a forma o jerbă.

gercement *m.* **1.** crăpare. **2.** crăpătură.

gercer I. *vt.*, *vi.* a crăpa; a plesni. **II.** *vr.* a se crăpa.

gerçure *f.* crăpătură, plesnitură.

gérer *vt.* a gera; a administra (în contul altuia).

gerfaut *m.* *(ornit.)* erete.

gériatrie *f.* geriatrie.

germain¹**, ~e** *adj.* *cousins ~s* veri primari, veri buni.

germanique *adj.* germanic.

germanisant, ~e *adj.*, *m.f.* germanist.

germanisation *f.* germanizare.

germaniser *vt.* a germaniza. — **germanisé, ~e** *adj.*

germanisme *m.* *(lingv.)* germanism.

germaniste *m.* (lingvist, filolog) germanist.

germe *m.* **1.** germen, sămînță. **2.** *(fig.)* cauză, sursă, origine.

germen *m.* *(biol.)* germene.

germer *vi.* **1.** *(biol.)* a germina, a încolți. **2.** *(fig.)* a se naște.

germina/teur, -trice *adj.* *(biol.)* germinator.

germinat/if, -ive *adj.* *(biol.)* germinativ.

germination *f.* *(biol.)* germinație, încolțire.

gérondif *m.* *(gram.)* participiu prezent; gerunziu.

gerzeau *m.* *(bot.)* neghină.

gésier *m.* pipotă.

gésir *vi.* a zăcea; *(poet.)* *ci-gît...* aici zace..., aici (se) odihnește... // *(fam.)* *voilà où gît la difficulté* iată în ce constă dificultatea.

gestation *f.* **1.** *(med.)* gestație. **2.** *(fig.)* perioadă de elaborare.

geste¹ *m.* **1.** gest, mișcare. **2.** acțiune, faptă; ispravă.

geste² *f.* *art.* poem epic (din evul mediu).

gesticulation *f.* gesticulație, gesticulare.

gesticuler *vi.* a gesticula.

gestion *f.* *(fin.)* gestiune.

gestionnaire *adj.*, *m.f.* *(fin.)* gestionar.

geyser [ʒɛzɛːr] *m.* *(geol.)* gheizer.

ghetto *m.* ghetou.

gibb/eux, -euse *adj.* ghebos, cocoșat.

gibbon *m.* *(zool.)* gibon.

gibbosité *f.* *(med.)* gheb, cocoașă.

giberne *f.* cartușieră.

giberner *vt.* *(pop.)* a plictisi, a bate la cap.

gibet *m.* spînzurătoare.

gibier *m.* vînat.

giboulée *f.* ploaie scurtă (cu grindină).

giclement *m.* împroșcare.

gicler *vi.* a împroșca.

gicleur *m.* *(auto)* jiclor.

gifle *f.* **1.** palmă. **2.** *(fam.)* afront.

gifler *vt.* *(fam.)* a pălmui.

gigantesque *adj.* gigantic, uriaș.

gigantisme *m.* *(med.)* gigantism.

gigolette *f.* *(fam.)* fată (foarte) tînără; fetiță.

gigolo *m.* *(fam.)* tînăr întreținut de o femeie, pește.

gigot *m.* but, ciozvîrtă (de berbec); jigou.

gilet *m.* jiletcă, vestă.

gimblette *f.* colac.

gingiv/al, ~e *(m.pl. -aux) adj.* gingival.

gingivite *f.* *(med.)* gingivită.

ginglard *adj. m.* *(despre vin)* (z)borșit.

ginguet, ~te I. *adj.* *(despre vin)* acriu. **II.** *m.* poșircă, vin acru.

girafe *f.* girafă.

girafeau, girafon *m.* pui de girafă.

girandole *f.* girandolă, sfeșnic cu mai multe brațe.

giration *f.* mișcare giratorie, girație.

giratoire *adj.* giratoriu.

giroflée *f.* *(bot.)* micsandră.

giroflier *m.* arbust de cuișoare.

giron *m.* **1.** poală. **2.** *(fig.)* sîn; *rentrer dans le ~ de...* a reintra în sînul...

girouette *f.* giruetă, morișcă de vînt.

gisant, ~e *adj.* (care zace) culcat, întins.

gisement *m.* *(mineral.)* zăcămînt.

gît *ind. prez. pers. 3 sg.* de la **gésir.**

gitan, ~e *m.f.* țigan.

gîte *m.* **1.** culcuș. **2.** vizuină. **3.** *(culin.)* pulpă. **4.** *(mineral.)* zăcămînt.

gîter I. *vi.* *(fam.)* a mînca, a poposi (peste noapte). **II.** *vt.* a găzdui (peste noapte). **III.** *vr.* a se oploși.

givrage *m.* *(meteor., av.)* jivraj.

givre *m.* chiciură, promoroacă.

givré, ~e *adj.* **1.** acoperit cu chiciură, cu promoroacă. **2.** jivrat.

glabre *adj.* *(bot.)* **1.** neted, fără peri. **2.** *(fig.)* spîn, imberb.

glaçage *m.* **1.** lustru (dat stofei, hîrtiei). **2.** smălțuire. **3.** *(culin.)* glasare.

glaçant, ~e *adj.* care îngheață // *accueil ~* primire rece, de gheață.

glace *f.* **1.** gheață. **2.** înghețată. **3.** oglindă. **4.** geam mobil (la vehicule). **5.** *(fig.)* răceală, indiferență // *montagne de ~* aisberg, ghețar plutitor; *ferré(e) à ~* tare în...

glacer I. *vt.* **1.** a îngheța; a congela; *(fig.)* *l'examinateur glace les élèves* examinatorul îngheață elevii. **2.** a pune la gheață. **3.** *(culin.)* a glasa, a acoperi cu glazură. **II.** *vr.* a îngheța; a se congela. — **glacé, ~e** *adj.*

glacerie *f.* **1.** comerț cu înghețată. **2.** fabrică de oglinzi.

glaciaire *adj.* *(geol.)* glaciar.

glaci/al, ~e *adj.* glacial. — **glacialement** *adv.*

glaciation *f.* **1.** *(geol.)* glaciație. **2.** înghețare.

glacier *m.* **1.** *(geol.)* ghețar. **2.** vînzător de înghețată. **3.** fabricant de oglinzi.

glacière *f.* **1.** *(înv.)* ghețărie. **2.** răcitor, ghețar. **3.** șerbetieră.

glaciologie *f.* glaciologie, studiul gheţarilor.

glaciologue *m.* (specialist) glaciolog.

glacis [~si] *m.* povîrniş.

glaçon *m.* sloi de gheaţă.

glaçure *f.* **1.** *(culin.)* glazură. **2.** *(în ceramică)* smalţ.

gladiateur *m.* *(ist.)* gladiator.

glaïeul *m.* *(bot.)* gladiolă.

glaire *f.* **1.** mucozitate. **2.** albuş de ou crud.

glair/eux, -euse *adj.* bălos, vîscos.

glaise *f.* *(geol.)* humă, lut, argilă // *terre* ~ pămînt argilos.

glaiser *vt.* a lipi cu humă (cu lut, cu argilă).

galis/eux, -euse *adj.* *(geol.)* humos, lutos, argilos.

glaisière *f.* carieră de humă, de lut, de argilă.

glaive *m.* **1.** spadă. **2.** armă tăioasă.

glanage *m.* *(agr.)* spicuială.

gland *m.* **1.** ghindă. **2.** ciucure, canaf.

glande *f.* *(anat.)* glandă.

glandulaire, glandul/eux, -euse *adj.* *(anat.)* glandular.

glane *f.* **1.** mănunchi de spice. **2.** funie (de ceapă, de usturoi).

glanement *m.* *(agr.)* spicuire.

glaner *vt.* *(agr.)* a spicui.

glanure *f.* *(agr.)* spicuială, spicuire.

glapir *vi.* **1.** a scheuna, a chelălăi. **2.** *(fig.)* a vorbi strident, a se piţigăi.

glapissant, ~e *adj.* *(despre glas, voce)* ascuţit, strident.

glapissement *m.* scheunat, chelălăit.

glas [gla] *m.* dangăt de clopot (pentru morţi).

glaucome *m.* *(med.)* glaucom.

glauque *adj.* verde-albăstrui.

glèbe *f.* **1.** bulgăre de pămînt. **2.** glie.

glissade *f.* **1.** (a)lunecare. **2.** dare pe gheaţă, săniuş. **3.** derdeluş. **4.** *(fig.)* greşeală, pas greşit; *de ~ en ~* din greşeală-n greşeală.

glissant, ~e *adj.* **1.** (a)lunecos. **2.** *(tehn.)* glisant. **3.** *(fig.)* periculos, hazardat, riscat.

glissement *m.* **1.** (a)lunecare. **2.** *(tehn.)* glisare.

glisser I. *vi.* **1.** a (a)luneca. **2.** *(tehn.)* a glisa. **3.** *(fig.)* a trece repede (peste un subiect), a nu insista. **II.** *vt.* a strecura (încet, pe nesimţite); *(fig.)* *~ un mot à l'oreille de qn.* a-i strecura o vorbă cuiva la ureche. **III.** *vr.* **1.** a se strecura. **2.** *(fig.)* a se insinua.

glissière *f.* *(tehn.)* glisieră.

glissoire *f.* derdeluş.

glob/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* global, în ansamblu; în bloc. — **globalement** *adv.*

globe *m.* glob, sferă.

globe-trotter [-tər] *m.* globtroter.

globulaire *adj.* globular.

globule *m.* globulă.

globul/eux, -euse *adj.* compus din globule, globulos.

gloire *f.* **1.** glorie, faimă; reputaţie; renume. **2.** glorie, onoare, fală; *se faire ~ de...* a-şi face un titlu de glorie din..., a se lăuda. **3.** persoană celebră. **4.** *(poet.)* strălucire, splendoare.

glori/eux, -euse *adj.* **1.** glorios. **2.** celebru, renumit, reputat. — **glorieusement** *adv.* **(1).**

glorifica/teur, -trice *m.f., adj.* glorificator.

glorification *f.* glorificare, slăvire, preamărire.

glorifier I. *vt.* a glorifica, a slăvi, a preamări. **II.** *vr.* a se mîndri, a se făli. — **glorifié, ~e** *adj.* **(I).**

gloriole *f.* glorie deşartă.

glose *f.* **1.** glosă. **2.** *(fam.)* critică, comentariu răuvoitor.

gloser *vi.* **1.** **(+ sur)** a glosa, a adnota (un text). **2.** *(fam.)* a critica.

glossaire *m.* glosar.

glossateur *m.* glosator.

glossine *f.* *(entom.)* musca ţeţe.

glott/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* *(fon.)* glotal.

glotte *f.* *(anat.)* glotă. — **glottique** *adj.*

glouglou *m.* **1.** gîlgîit. **2.** uguit, uguire. **3.** cloncănit.

glouglouter *vi.* **1.** *(despre curcani)* a cloncăni. **2.** *(despre lichide)* a gîlgîi.

gloussement *m.* **1.** cotcodăcit. **2.** *(fam.)* rîs înfundat. **3.** *(fam.)* şuşoteală.

glousser *vi.* **1.** a cotcodăci. **2.** *(fam.)* a rîde gîlgîit.

glouton, ~ne *adj.* lacom. — **gloutonnement** *adv.*

gloutonner *vi.* a mînca cu lăcomie, a înfuleca.

gloutonnerie *f.* lăcomie (la mîncare).

glu *f.* **1.** clei (pentru prins păsările). **2.** *(fig.)* lipici, vino-ncoace.

gluant, ~e *adj.* **1.** cleios, lipicios, vîscos. **2.** *(fig.)* tenace, persistent.

glucose *m.* *(chim.)* glucoză.

glucosé, ~e *adj.* *(chim.)* glucozat.

gluer *vt.* **1.** a da cu clei. **2.** a năclăi.

gluten [—tɛn] *m.* *(chim.)* gluten.

glutin/eux, -euse, *adj.* cleios, vîscos.

glycémie *f.* *(med.)* glicemie.

glycérine *f.* *(chim.)* glicerină.

glycériner *vt.* a da cu glicerină.

glycérol *m.* v. **glycérine.**

glycine *f.* *(bot.)* glicină.

glycose *f.* v. **glucose.**

glyptique *f.* gliptică, gravare a pietrelor preţioase.

gnome [gnoːm(ə)] *m.* **1.** *(mit.)* gnom. **2.** stîrpitură, pocitură.

gnomique *adj.* gnomic.

gnose [gnoːz(ə)] *f.* *(fil.)* cunoaştere.

gnosticisme *m.* *(fil.)* gnosticism.

gnostique *m. adj.* *(fil.)* gnostic.

go *m.* *(fam.)* *tout de ~* **a.** fără dificultate, uşor; **b.** fără mofturi, de-a dreptul.

goal [goːl] *m.* *(sport)* **1.** poartă. **2.** gol. **3.** portar.

goal-average [goːl-~] *m.* *(la fotbal)* golaveraj.

gobage *m.* *(pop.)* **1.** snobism. **2.** dragoste oarbă.

gobelet *m.* pahar fără picior.

gober *vt.* **1.** a înghiţi repede şi pe nemestecate. **2.** *(fam.)* a crede cu uşurinţă (orice). **3.** *(înv.)* a înhăţa, a pune mîna (pe cineva) // *la ~, ~ le morceau* a cădea în cursă.

gobet *m.* *(fam.)* înghiţitură, îmbucătură.

gobeter *vt.* a tencui.

gob/eur, -euse *m.f.* **1.** mîncău. **2.** *(fam.)* neghiob, credul.

gobie *m.* *(iht.)* guvid.

gobelin *m.* (tapiserie) goblen.

godaille *f.* *(fam.)* **1.** chef. **2.** vin prost, poşircă.

godailler *vi.* *(fam.)* a chefui.

goder *vi.* *(despre rochii)* a face godeuri, a goda.

godet *m.* godeu, cută.

godiche *adj., m.f.* *(fam.)* bleg, netot.

godichon, ~ne *adj., m.f. (fam.)* **1.** naiv. **2.** neîndemînatic, stîngaci.

godiveau *m. (culin.)* chifteluţă marinată.

goélette *f. (mar.)* goeletă.

gogo *m. (fam.)* găgăuţă // *à ~* din belşug, din plin.

goguenard, ~e I. *adj.* zeflemitor, ironic, batjocoritor. **II.** *m.f.* mucalit.

goguenarder *vi. (fam.)* a zeflemisi, a ironiza.

goguenardise *f. (fam.)* zeflemea, ironie.

goguette *f. (fam.)* **1.** glumă. **2.** petrecere, chef // *être en ~* a fi bine dispus, a fi cu chef.

goinfre *m.* mîncău, găman.

goinfrer *vi.* a mînca (mult) cu lăcomie; a înfuleca.

goinfrerie *f.* lăcomie (la mîncare).

goitre *m. (med.)* guşă.

goitr/eux, -euse *adj., m.f. (med.)* guşat.

golf *m. (sport)* golf.

golfe *m. (geogr.)* golf.

golfeur *m.* jucător de golf.

goménol *m. (farm.)* gomenol.

gombo *m. (bot.)* bamă.

gommage *m. (în artele grafice)* gumaj.

gomme *f.* **1.** gumă; *~ à effacer, ~ élastique* gumă de şters, radieră. **2.** *(fig.)* îngîmfare; gomă, snobism.

gommer *vt.* **1.** a da, a unge cu gumă. **2.** a şterge cu radiera.

gomm/eux, -euse I. *adj.* **1.** ca guma. **2.** *(despre arbori)* care produce gumă. **II.** *m. (fig.)* tînăr scrobit, gomos.

gond *m.* ţîţînă, balama; *(fam.) mettre (faire sortir, jeter) hors des ~s* a scoate din ţîţîni, din fire; *sortir de ses ~s* a-şi ieşi din fire, din ţîţîni.

gondolage *m.* coşcovire.

gondolant, ~e *adj. (pop.)* foarte comic, foarte caraghios.

gondole *f.* gondolă.

gondoler I. *vi.* a se coşcovi. **II.** *vr. (pop.)* a se prăpădi de rîs.

gondolier *m.* gondolier.

gonflement *m.* **1.** umflare. **2.** umflătură.

gonfler I. *vt.* **1.** a umfla. **2.** *(fig.)* a umple. **II.** *vr.* **1.** a se umfla. **2.** *(fig.)* a-şi ieşi din piele, a se îngîmfa. — **gonflé, ~e** *adj.*

gong *m. (muz.)* gong.

goniomètre *m.* goniometru.

goniométrie *f.* goniometrie. — **goniométrique** *adj.*

gonocoque *m. (med.)* gonococ.

goret *m.* **1.** purcel de lapte. **2.** *(fam.)* băieţel (murdar).

gorge *f.* **1.** gît, gîtlej; *avoir mal à la ~* a avea dureri în gît; *(fig.) couper la ~ à qn.* a tăia gîtul cuiva, a ucide pe cineva. **2.** grumaz. **3.** bust (de femeie). **4.** *(geogr.)* trecătoare, strungă, chei. **5.** *(arhit.)* ciubuc; mulură concavă // *rire à ~ déployée* a rîde în hohote.

gorgée *f.* (un) gît de...; duşcă, înghiţitură.

gorger *vt. vr.* a (se) îmbuiba, a (se) ghiftui. — **gorgé, ~e** *adj.*

gorgerette *f.* guleraş de damă.

gorgerin *m.* grumăjer.

gorgone *f. (mit.)* gorgonă; furie.

gorille *m. (zool.)* gorilă.

gosier *m.* **1.** gîtlej. **2.** glas, voce.

gosse *m.f. (fam.)* copil(ă); puştan(că).

gothique I. *adj.* **1.** gotic. **2.** *(fam.)* învechit, de modă veche. **II.** *m.* **1.** *(arhit.)* stil(ul) gotic. **2.** limba goţilor. **III.** *f.* scriere gotică; alfabet gotic.

goton *f. (pop.)* ţărăncuţă.

gouache *f. (pict.)* guaşă.

goudron *m. (chim.)* gudron, catran.

goudronnage *m.* gudronare.

goudronner *vt.* a gudrona. — **goudronné, ~e** *adj.*

goudronn/eux, -euse *adj.* ca gudronul.

gouet *m.* cosor.

gouffre *m.* **1.** prăpastie, hău, abis. **2.** bulboană, vîltoare.

goujat *m.* bădăran, ţopîrlan, mojic.

goujaterie *f.* bădărănie, ţopîrlănie, mojicie.

goujon *m.* **1.** *(tehn.)* diblu; gujon. **2.** *(constr.)* ghermea.

goujonner^{1} *vt. (tehn.)* a fixa cu dibluri.

goujonner^{2} *vt. (pop.)* a duce de nas.

goule *f. (mit.)* vampir.

goulée *f. (fam.)* înghiţitură, îmbucătură mare.

goulot *m.* gît (de sticlă).

goulotte *f.* jgheab de scurgere.

goulu, ~e *adj., m.f.* mîncăcios, lacom. — **goulûment** *adv.*

goupille *f. (tehn.)* ştift, spin.

goupiller *vt.* **1.** *(tehn.)* a fixa cu ştifturi, cu spini. **2.** *(pop.)* a pune la cale.

goupillon *m.* **1.** sfeştoc. **2.** pămătuf pentru curăţatul sticlelor.

gourd, ~e I. *adj. (despre mîini)* amorţit de frig. **II.** *f.* **1.** *(fam.)* tont, nătărău; imbecil. **2.** *(bot.)* tigvă. **3.** ploscă (pentru apă).

gourdin *m.* bîtă, ciomag.

gourmade *f.* (lovitură de) pumn.

gourmand, ~e *adj., m.f.* lacom, gurmand.

gourmander *vt.* a lua la rost; a mustra.

gourmandiller *vt.* a face uşoare reproşuri.

gourmandise *f.* **1.** lăcomie. **2.** mîncare bună, fină.

gourme *f. (med.)* pecingine, impetigo // *(despre tineret) jeter sa ~* a face nebunii.

gourmé, ~e *adj. (fig.)* afectat, preţios.

gourmet *m.* cunoscător într-ale mîncării.

gourmette *f.* lănţuc de ceas.

gousse *f.* **1.** păstaie. **2.** căţel (de usturoi).

gousset *m.* buzunăraş de vestă.

goût *m.* **1.** simţul gustului. **2.** gust, savoare; *(fig.) être de son ~* a fi pe gustul, pe placul său. **3.** poftă, plăcere; *par ~* de plăcere. **4.** *(pop.)* iz, miros. **5.** *(fig.)* (bun) gust, eleganţă; *être mis avec ~* a fi îmbrăcat cu gust.

goûter^{1} *vt.* **1.** a gusta. **2.** *(fig.)* a aprecia; a-i plăcea, a savura. **3.** a se bucura (de). **II.** *vi.* (+ **de, à**) a gusta puţin.

goûter *m.* gustare de după-amiază.

goutte^{1} *f.* **1.** picătură, pic, strop; *~ à ~* picătură cu picătură; *(fig.)* puţin cîte puţin, încetul cu încetul. **2.** *(fam.)* (păhărel de) băutură spirtoasă // *je ne vois ~* nu văd (absolut) nimic.

goutte^{2} *f. (med.)* gută, podagră.

goutte-à-goutte *m. invar.* (aparat de) perfuzie.

gouttelette *f.* pic; picur.

goutter *vi.* a picura.

goutt/eux, -euse *adj., m.f. (med.)* gutos.

gouttière *f.* **1.** jgheab de streaşină. **2.** *(med.)* gutieră.

gouvernable *adj.* guvernabil.

gouvernail *m.* **1.** cîrmă. **2.** *(fig.)* conducere, cîrmuire.

gouvernant, ~e I. *adj.* care guvernează, conduce. **II.** *f.* guvernantă (la copii). **III.** *m.pl.* conducători.

gouverne *f.* **1.** conducere, cîrmuire (a unei ambarcaţiuni). **2.** *(fig.)* regulă de conduită. **3.** *(av., la pl.)* tablou de bord.

gouvernement *m.* **1.** guvernare, conducere, (o)cîrmuire. **2.** guvern. **3.** funcţia de guvernator.

gouvernement/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* guvernamental.

gouverner I. *vt.* **1.** a guverna, a (o)cîrmui. **2.** a conduce (o ambarcaţiune). **II.** *vr.* **1.** a se administra, a se conduce singur. **2.** *(fig.)* a se stăpîni.

gouverneur *m.* **1.** guvernator. **2.** director al unei mari instituţii (de stat). **3.** preceptor.

grabat *m.* pat mizerabil.

grabuge *m.* *(fam.)* gîlceavă, sfadă.

grâce *f.* **1.** graţie, gingăşie; farmec. **2.** graţie, favoare; *~ à...* graţie... datorită... **3.** *(jur.)* graţiere // *faire ~ à qn.* **a.** a ierta pe cineva (de ceva); **b.** a dispensa, a scuti pe cineva (de ceva); *rendre ~ à...* a aduce mulţumiri...; *de bonne ~* bucuros, cu plăcere; *de mauvaise ~* în (de) silă; *de ~!* vă rog (mult)!

gracier *vt.* *(jur.)* a graţia, a ierta. — **gracié, ~e** *adj.*

gracieuseté *f.* **1.** gentileţe; amabilitate. **2.** *(fam.)* gratificaţie.

graci/eux, -euse *adj.* gentil, amabil; drăguţ // *à titre ~* în mod gratuit.

gracieusement *adv.* **1.** în mod gratuit. **2.** cu graţie, cu gingăşie.

gracile *adj.* subţire, zvelt; delicat.

gracilité *f.* zvelteţe; delicateţe.

gradation *f.* **1.** gradaţie. **2.** progresie.

grade *m.* **1.** grad, treaptă; nivel, stadiu. **2.** titlu.

gradé *adj.m., m.* *(mil.)* gradat.

gradin *m.* *(constr.)* graden.

graduation *f.* gradare; împărţire în grade (la instrumente de măsurat).

graduel, ~le *adj.* treptat; progresiv. — **graduellement** *adv.*

graduer *vt.* **1.** a grada, a împărţi în grade. **2.** *(fig.)* a grada, a mări (a micşora) treptat. — **gradué, ~e** *adj.*

graffiti *m.pl.* *(arh.)* graffiti, inscripţii (desene) pe monumente antice.

graille *f.* *(fam.)* cioară.

graillement *m.* hîrîială.

grailler *vi.* **1.** a cîrîi (ca cioara). **2.** *(despre glas)* a hîrîi.

grain *m.* **1.** grăunte, sîmbure. **2.** grăunte, fir; *~ de sable* fir de nisip. **3.** bob, boabă; *~ de raisin* bob de strugure. **4.** *(mar.)* rafală de vînt. **5.** *(meteor.)* aversă de ploaie, gren. **6.** *(la pl.)* cereale, grîne. **7.** *(fig.)* pic; dram // *~ de beauté* aluniţă; *séparer l'ivraie d'avec le bon ~* a alege grîul din neghină; *avoir un ~* a fi (cam) într-o ureche.

grainage *m.* v. **grenage.**

graine *f.* *(bot.)* sămînţă; *monter en ~* **a.** a da sămînţă; **b.** *(fig.)* a se dezvolta, a creşte // *mauvaise ~* soi rău.

grainer *vi.* v. **grener.**

graineur *m.* sericicultor.

graissage *m.* *(tehn.)* gresaj, ungere.

graisse *f.* **1.** grăsime. **2.** *(tehn.)* unsoare. **3.** floare (a vinului).

graisser I. *vt.* **1.** *(tehn.)* a gresa. **2.** a păta cu grăsime // *(fam.)* *~ la patte à qn.* a da şperţ, a mitui; *~ ses bottes* a se pregăti de drum. **II.** *vi.* *(despre vin)* a prinde floare. **III.** *vr.* a se păta cu grăsime.

graisseur *m.* *(maş.)* gresor.

graiss/eux, -euse *adj.* **1.** gras, unsuros. **2.** pătat cu grăsime; murdar.

grammaire *f.* gramatică.

grammairien, ~ne *m.f.* gramatician.

grammatic/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* gramatical. — **grammaticalement** *adv.*

gramme *m.* gram.

grand, ~e I. *adj.* **1.** mare, vast. **2.** *(despre fiinţe)* înalt, voinic. **3.** *(fig.)* mare, însemnat; celebru, ilustru // *~e âme* suflet generos, ales; *~ vent* vînt puternic; *il y avait ~ monde* era lume multă; *(au) ~ jour* (în) plină zi, ziua-n amiaza mare; *mettre au ~ jour* a da la iveală; *(au) ~ air* (în) aer liber; *avoir ~ air* a avea prestanţă; *~ âge* adînci bătrîneţe. **II.** *m.* **1.** adult, om mare. **2.** persoană importantă. **III.** *adv.* mare; *en ~* **a.** în mare; **b.** în mărime naturală; *tout ~ (ouvert)* larg (deschis).

grandelet, ~te *adj.* măricel, mărişor.

grandement *adv.* **1.** din plin, din belşug; cu prisosinţă. **2.** *(fam.)* foarte mult; extrem de... **3.** *(fig.)* cu nobleţe, cu eleganţă. **4.** *(fig.)* cu generozitate, cu mărinimie.

grandet, ~te *adj.* v. **grandelet.**

grandeur *f.* **1.** mărime; dimensiune; talie. **2.** *(fig.)* importanţă, amploare. **3.** prestigiu. **4.** măreţie, splendoare. **5.** *(la pl.)* demnităţi, onoruri // *regarder du haut de sa ~* a privi cu dispreţ.

grandiloquence *f.* grandilocvenţă; exprimare pompoasă.

grandiloquent, ~e *adj.* *(despre stil, exprimare)* grandilocvent, bombastic, emfatic.

grandiose I. *adj. invar.* grandios, măreţ; impunător. **II.** *m.* grandoare, măreţie.

grandir I. *vi.* a se mări, a creşte. **II.** *vt.* **1.** a mări, a face să crească. **2.** *(fig.)* a înălţa, a înnobila.

grandissant, ~e *adj.* care creşte; care se măreşte.

grandissement *m.* mărire; creştere.

grandissime *adj.* *(fam.)* foarte mare.

grand-maman *(pl. ~-~s)*, **grand-mère** *(pl. ~(s)-~s)* *f.* **1.** bunică, mamă-mare. **2.** *(fam.)* bunicuţă, maică, femeie bătrînă.

grand-papa *(pl. ~-~s)*, **grand-père** *(pl. ~(s)-~s)* *m.* **1.** bunic, tată-mare. **2.** *(fam.)* om bătrîn.

grands-parents *m.pl.* bunici.

grange *f.* şură; hambar.

granit(e) *m.* *(geol.)* granit.

granit/eux, -euse *adj.* *(geol.)* granitos.

granitique *adj.* *(geol.)* granitic.

granulage *m.* granulare.

granulaire *adj.* granular.

granulateur *m.* *(tehn.)* granulator.

granulation *f.* granulaţie.

granule, granulé *m.* granulă.

granuler *vt.* a granula, a transforma în granule. — **granulé, ~e** *adj.*

granul/eux, -euse *adj.* granulos.

granulome *m.* *(med.)* granulom.

grape-fruit [grɛp-frut] *m.* *(bot.)* grepfrut.

graphie *f.* grafie, scriere a cuvintelor; scris. — **graphique** *adj.*

graphite *m.* *(mineral.)* grafit.

graphologie *f.* grafologie. — **graphologique** *adj.*

graphologue *m.* (specialist) grafolog.

grappe *f.* **1.** ciorchine. **2.** legătură; ~ *d'oignons* legătură de ceapă.

grappin *m.* **1.** *(mar.)* grapină. **2.** cange.

grappu, ~**e** *adj.* încărcat cu ciorchini.

gras, grasse I. *adj.* **1.** gras. **2.** pătat de grăsime; soios, slinos, unsuros. **3.** *(despre litere)* gras. **4.** *(despre pămînt)* fertil, roditor. **5.** *(despre iarbă)* gras, plin de sevă. **6.** *(fig.)* abundent, bogat // *bouillon* ~ supă de carne; *faire la* ~*se matinée* a se scula tîrziu (dimineaţa). **II.** *m.* parte grasă (la carne). **III.** *adv. manger (faire)* ~ a mînca de dulce; *parler* ~ **a.** a graseia; **b.** *(fam.)* a vorbi fără perdea.

grassement *adv.* *(fam.)* **1.** confortabil, larg. **2.** (în mod) generos; cu generozitate.

grasset, ~**te** *adj.* *(fam.)* grăsuţ.

grasseyement *m.* graseiere.

grasseyer *vi.* a graseia.

grassouillet, ~**te** *adj.* *(fam.)* grăsun, durduliu, rotofei.

gratification *f.* gratificaţie.

gratifier *vt.* a gratifica.

gratin *m.* **1.** crustă (de mîncare) rămasă pe fundul cratiţei. **2.** mîncare gratinată. **3.** *(fam.)* hailaif, elită.

gratiner I. *vt.* *(culin.)* a gratina. **II.** *vi.* *(despre mîncăruri)* a se prinde de fundul cratiţei. — **gratiné,** ~**e** *adj.*

gratis [~tis] *adv.* (pe) gratis, (în mod) gratuit.

gratitude *f.* gratitudine, recunoştinţă.

grattage *m.* răzuire.

gratte^{1} *f.* săpăligă (pentru plivit).

gratte^{2} *f.* cîştig necinstit (mărunt); găinărie.

gratte-ciel *m.* *invar.* zgîrie-nori.

grattelle *f.* *(pop.)* rîie.

gratte-papier *m.* *invar.* *(fam.)* conţopist.

gratte-pieds *m.* *invar.* grătar, ştergătoare (pentru picioare).

gratter I. *vt.* **1.** a răzui. **2.** a rade, a şterge (cu lama). **3.** a scărpina. **4.** a zgîria, a rîcîi. **5.** *(fig.)* a linguşi. **6.** *(fam.)* a ciupi, a realiza mici profituri. **II.** *vr.* a se scărpina. **III.** *vi.* *(pop.)* a trudi.

grattoir *m.* **1.** răzuitor; răzuitoare; răzuş. **2.** *(tehn.)* şabăr.

gratture *f.* răzuială.

gratuit, ~**e** *adj.* **1.** gratuit. **2.** *(fig.)* dezinteresat. **3.** *(fig.)* fără rost; fără motiv. **4.** *(fig.)* neîntemeiat, nefundat. — **gratuitement** *adv.*

gratuité *f.* gratuitate.

gravats *m.pl.* moloz.

grave I. *adj.* **1.** grav, serios; important. **2.** *(muz.)* grav, profund. **3.** ponderat, aşezat; *homme* ~ om aşezat, ponderat. **II.** *m.* **1.** *(lit.)* stil grav. **2.** *(muz.)* ton grav, profund. — **gravement** *adv.*

graveler *vt.* a aşterne pietriş.

gravel/eux, -euse *adj.* **1.** amestecat cu pietriş. **2.** *(fig.)* necuviincios; deşucheat.

gravelle *f.* piatră (la rinichi, la vezică), litiază.

gravelure *f.* vorbire necuviincioasă.

graver I. *vt.* **1.** a grava. **2.** *(fig.)* a întipări // ~ *un disque* a înregistra, a imprima un disc. **II.** *vr.* *(fig.)* a se întipări. — **gravé,** ~**e** *adj.* **(I).**

graveur *m.* gravor.

gravide *adj.f.* *(despre femei)* gravidă.

gravidité *f.* *(med.)* graviditate.

gravier *m.* **1.** pietriş. **2.** *(med.)* nisip (în urină).

gravir *vt.* *vi.* a sui, a urca (cu greu).

gravitation *f.* *(fiz.)* gravitaţie.

gravité *f.* **1.** *(fiz.)* gravitate; *centre de* ~ centru de gravitate. **2.** *(fig.)* gravitate, însemnătate, importanţă.

graviter *vi.* (+ **autour**) **1.** *(fiz., astr.)* a gravita (în jurul). **2.** *(fig.)* a tinde (spre).

gravure *f.* **1.** gravare. **2.** *(pict.)* gravură; stampă.

gré *m.* **1.** voie, voinţă; *bon* ~ *mal* ~, *de* ~ *ou de force* de voie, de nevoie. **2.** capriciu, fantezie. **3.** plac, gust; *trouver à son* ~ a găsi pe placul său; *agir à son* ~ **a.** a proceda după placul său; **b.** a acţiona după capul său // *savoir (bon)* ~ *à qn.* a-i fi recunoscător cuiva.

grec, grecque I. *adj.* grec, grecesc // *calotte grecque* fes. **II.** *m.* limba greacă. **III.** *f.* *à la grecque* după moda grecească. **IV.** *m.f.* *(cu maj.)* grec, locuitor din Grecia.

gréciser *vt.* a greciza (un cuvînt).

grécité *f.* caracter grecesc.

gréco-latin, ~**e** *adj.* greco-latin.

gréco-romain, ~**e** *adj.* greco-roman.

grecque *adj.f.* v. **grec.**

gredin, ~**e** *m.f.* ticălos, netrebnic; pramatie.

gredinerie *f.* ticăloşie, netrebnicie.

greffage *m.* **1.** *(med.)* grefare. **2.** *(bot.)* altoire.

greffe^{1} *m.* grefă (de tribunal).

greffe^{2} *f.* **1.** *(med.)* grefă. **2.** *(bot.)* altoi; altoire.

greffer I. *vt.* **1.** *(med.)* a face grefă, a grefa. **2.** *(bot.)* a altoi. **3.** *(fig.)* a introduce, a insera. **II.** *vr.* *(fig.)* a se grefa.

greffier *m.* *(jur.)* grefier.

greffoir *m.* briceag de altoit.

greffon *m.* **1.** altoi. **2.** grefon.

grêle^{1} *adj.* **1.** subţire; *jambes* ~*s* picioare subţiri. **2.** *(despre voce)* piţigăiat.

grêle^{2} *f.* **1.** grindină, piatră. **2.** *(fig.)* ploaie, mulţime de...

grêlé, ~**e** *adj.* **1.** bătut de grindină, de piatră. **2.** ciupit de vărsat.

grêler I. *v. impers.* a cădea grindină, piatră. **II.** *vt.* *(despre grindină)* a strica, a prăpădi.

grêl/eux, -euse *adj.* *(despre timp)* care ameninţă cu grindină.

grêlon *m.* bob de grindină.

grelot *m.* zurgălău, clopoţel.

grelottement *m.* dîrdîială, dîrdîit.

grelotter *vi.* a dîrdîi.

grenade *f.* **1.** *(bot.)* rodie. **2.** *(mil.)* grenadă.

grenadier *m.* **1.** *(bot.)* rodiu. **2.** *(mil.)* grenadier.

grenage *m.* granulare; fărîmiţare.

grenaille *f.* **1.** alică. **2.** grăunţe pentru păsări.

grenat I. *m.* *(mineral.)* granat. **II.** *adj.* *invar.* grena, roşu închis.

grené, ~**e** *adj.* granulat mărunt; fărîmiţat.

grener I. *vt.* a granula mărunt; a fărîmiţa. **II.** *vi.* *(despre cereale)* a produce seminţe.

grènetis *m. (la monede)* muchie zimțată.

grenier *m.* **1.** hambar. **2.** podul casei. **3.** *(fig.)* grînar.

grenouille *f.* broască.

grenouillère *f.* baltă plină de broaște.

grenouillette *f.* broscuță.

grenu, ~e *adj.* **1.** plin de grăunțe. **2.** granulos.

grès *m. (geol.)* gresie.

grés/eux, -euse *adj.* ca gresia.

grésière *f.* carieră de gresie.

grésil [~zil] *m.* măzăriche, grindină măruntă.

grésillement *m.* **1.** țîrîit (al greierului). **2.** sfîrîit.

grésiller¹ *v. impers.* a cădea grindină.

grésiller² **I.** *vt.* a zbîrci. **II.** *vi. (despre greieri)* a țîrîi.

grève *f.* **1.** prundiș; plajă. **2.** grevă; *faire (se mettre en)* ~ a face grevă.

grever *vt.* a greva, a încărca (cu impozite, taxe, ipoteci).

gréviste *adj., m.f.* grevist.

gribouillage *m. (fam.)* **1.** mîzgălitură. **2.** scris necitet.

gribouille *m. (fam.)* nătărău.

gribouiller *vi. vt. (fam.)* **1.** a mîzgăli. **2.** a scrie necitet.

gribouillette *f. à la* ~ la noroc.

gribouillis *m. (fam.)* scris necitet.

grief *m.* plîngere; *formuler ses ~s* a-și formula plîngerea.

grièvement *adv.* **1.** (în mod) grav. **2.** greu, cu greutate.

griffade *f.* zgîrietură.

griffage *m. (silv.)* grifaj.

griffe *f.* **1.** gheară. **2.** ștampilă, sigiliu, parafă. **3.** *(bot.)* bulb. **4.** *(bot.)* cîrcel. **5.** emblemă, etichetă. **6.** *(tehn.)* gheară, clamă. **7.** *(fig.)* stăpînire, dominație (crudă).

griffer *vt.* **1.** a zgîria (cu ghearele, cu unghiile). **2.** a parafa, a sigila. **3.** *(despre vulturi)* a înhăța cu ghearele.

griffon¹ *m. (mit., arhit.)* grifon.

griffon² *m.* gură de izvor (de apă minerală).

griffon³ *m.* specie de cîine de vînătoare.

griffonnage *m.* scriere neciteață, mîzgălitură.

griffonner *vt.* **1.** a scrie necitet. **2.** a scrie în grabă.

griffonn/eur, -euse, griffonni/er, -ère *m.f. (fam.)* scriitor fără valoare.

griffu, ~e *adj.* cu gheare.

griffure *f.* zgîrietură (cu ghearele).

grignon *m.* colțuc (de pîine).

grignotage, grignotement *m.* ronțăială, ronțăit.

grignoter *vt.* a ronțăi.

grigou *m. (fam.)* zgîrie-brînză.

gri-gri, grigri *(pl. ~s-~s) m.* amuletă, talisman.

gril [gril] *m.* grătar.

grillade *f.* (friptură la) grătar; *à la* ~ la grătar.

grillage¹ *m.* prăjire (a cafelei).

grillage² *m.* grilaj.

grillager *vt.* a împrejmui cu grilaj.

grille *f.* **1.** grilă, gratii, zăbrele. **2.** grătar (de sobă, de mașină).

grillé, ~e *adj.* **1.** fript (pe grătar). **2.** prăjit // *(fam.) être* ~ **a.** a fi recunoscut, identificat; **b.** a fi pățit; *affaire ~e* afacere ratată.

grille-pain *m. invar.* aparat de prăjit (felii de) pîine.

griller¹ *vt.* **1.** a pune zăbrele; a zăbreli. **2.** *(fig.)* a închide, a băga la închisoare.

griller² **I.** *vt.* **1.** a frige (pe grătar). **2.** a prăji. **3.** a dogori; a pîrjoli. **4.** *(fam)* a arde, a strica, a scoate din uz (aparate electrice) // ~ *une cigarette* a fuma o țigară. **II.** *vi.* **1.** a se frige. **2.** a (se) arde; *(fig.)* ~ *d'envie de...* a arde de nerăbdare; a dori cu ardoare.

grillet *m.* v. **grillon.**

grilloir *m.* aparat de prăjit cafea.

grillon *m.* greier.

grimaçant, ~e *adj.* care se strîmbă; care face grimase.

grimace *f.* **1.** grimasă, strîmbătură a (feței). **2.** *(fig.; la pl.)* fandoseli, nazuri.

grimacer *vi.* **1.** a se strîmba, a face grimase. **2.** *(fig.)* a face nazuri; a se fandosi.

grimacerie *f.* strîmbătură.

grimage *m.* machiaj, grimă.

grimaud, ~e *adj. (pop.)* morocănos, posac, ursuz.

grimer *vt. vr.* a (se) machia, a (se) grima, a (se) farda.

grimpant, ~e *adj.* cățărător.

grimpée *f. (fam.)* suiș.

grimper *vi.* a se cățăra.

grimpette *f.* cărare în pantă iute.

grimp/eur, -euse **I.** *adj.* cățărător. **II.** *m.* alpinist.

grincement *m.* **1.** scîrțîit. **2.** scrîșnire (a dinților).

grincer *vi.* a scîrțîi // ~ *des dents* a scrîșni din dinți.

grinch/eux, -euse *adj. (despre oameni, caractere)* morocănos, acru; dificil.

gringotter *vi.* **1.** a ciripi. **2.** *(fam.)* a fredona.

griotte *f.* vișină.

griottier *m.* vișin.

grippage *m. (tehn.)* gripare.

gripp/al, ~e *(m.pl. -aux) adj. (med.)* gripal, de gripă.

grippe *f. (med.)* gripă // *prendre qn. en* ~ a nu simpatiza pe cineva.

grippé, ~e *adj., m.f.* gripat.

grippement *m.* v. **grippage.**

gripper **I.** *vt.* a prinde cu ghearele; a înhăța. **II.** *vi. (tehn.)* a se gripa.

grippe-sou [*pl.* ~-~*(s)*] *m. (fam.)* zgîrie-brînză.

gris, ~e **I.** *adj.* **1.** gri, cenușiu. **2.** *(fig.)* întunecat, posomorît. **3.** amețit (de băutură), cherchelit. **II.** *m.* (culoarea) gri, cenușiu.

grisannt, ~e *adj.* amețitor; îmbătător.

grisâtre *adj.* (care bate în) cenușiu.

griser *vt. vr.* **1.** a (se) griza, a (se) îmbăta ușor. **2.** *(fig.)* a-și pierde capul.

griserie *f.* chercheleală.

grisette *f.* pitulice (cenușie).

grisonnant, ~e *adj. (despre oameni)* grizonant, cărunt.

grisonnement *m.* încărunțire.

grisonner *vi. (despre oameni)* a încărunți.

grisotte *f.* baghetă (la ciorap).

grisou *m. (mine)* grizu.

grive *f. (ornit.)* sturz.

grivelé, ~e *adj.* pătat cu cenușiu și alb.

grivois, ~e *adj. (despre glume, cîntece)* deocheat, picant.

grivoiserie *f.* picanterie.

grog *m.* (băutură) grog.

grognard, ~e *adj.*, *m.f.* v. **grognon.**

grognement *m.* **1.** grohăit. **2.** *(fam.)* bombănit, mormăit (de nemulţumire).

grogner *vi.* **1.** a grohăi. **2.** *(fam.)* a bombăni, a mormăi (de nemulţumire).

grognon, ~ne *adj.*, *m.f.* (persoană) care bombăne, care mormăie (de nemulţumire).

groin [grwɛ] *m.* rît.

grommeler *vi.* *vt.* *(fam.)* a bombăni, a mormăi.

grondant, ~e *adj.* bubuitor.

grondement *m.* **1.** mormăit, mîrîit. **2.** bubuit, vuiet (înfundat).

gronder I. *vi.* **1.** a bombăni. **2.** *(despre animale)* a mormăi, a mîrîi. **3.** a bubui, a vui. **II.** *vt.* *vr.* *(fam.)* a (se) dojeni, a (se) mustra (reciproc).

gronderie *f.* dojană, mustrare.

grond/eur, -euse *adj.* *(despre ton, voce)* dojenitor.

gros, grosse I. *adj.* **1.** gros. **2.** mare. **3.** ordinar, grosolan; ~ *mots* cuvinte grosolane, triviale // ~ *bonnet (légume)* persoană sus-pusă, influentă; ştab; ~ *temps* vînt puternic; *avoir le coeur* ~ a fi amărît, a avea inima grea; *grosse mer* mare furtunoasă. **II.** *adv.* mult; *gagner* ~ a cîştiga mult // *en* ~ **a.** angro, cu ridicata; **b.** în linii mari. **III.** *m.* **1.** *(fam.)* persoană corpolentă. **2.** *(pop.)* persoană cu vază.

groseille *f.* **1.** coacăză. **2.** sirop de coacăze // ~ *à maquereau* agrişă.

groseillier *m.* coacăz // ~ *à maquereau* agriş.

gros-grain *m.* *(text.)* rejansă.

grossesse *f.* *(med.)* sarcină, graviditate.

grosseur *f.* volum; dimensiune.

grossi/er, -ère I. *adj.* **1.** grosolan, ordinar. **2.** *(fig.)* trivial, mojic // *erreur -ère* greşeală gravă. **II.** *m.* **1.** angrosist. **2.** grosolănie. — **grossièrement** *adv.* **(I).**

grossièreté *f.* grosolănie; mojicie.

grossir I. *vt.* **1.** a îngroşa. **2.** *(fig.)* a da amploare, a exagera. **II.** *vi.* **1.** a se mări, a spori, a creşte (în volum, în intensitate). **2.** *(despre ape)* a se umfla. **3.** a cîştiga în importanţă.

grossissant, ~e *adj.* care se măreşte; care creşte.

grossissement *m.* **1.** îngroşare. **2.** *(tehn.)* grosisment.

grossiste *m.* angrosist.

grotesque *adj.* grotesc, caraghios, ridicol. — **grotesquement** *adv.*

grotte *f.* grotă, peşteră, cavernă.

grouillant, ~e *adj.* colcăitor.

grouillement *m.* mişunat; colcăială; viermuială.

grouiller I. *vi.* **1.** a mişuna, a colcăi, a viermui. **2.** *(despre intestine)* a chiorăi (de foame). **II.** *vr.* *(fam.)* a se agita.

groupage *m.* grupare; aşezare pe categorii.

groupe *m.* grup(ă), ceată.

groupement *m.* grupare.

grouper *vt.* *vr.* a (se) grupa.

gruau¹ *m.* arpacaş.

gruau², gruo *m.* *(ornit.)* pui de cocor.

grue *f.* **1.** *(ornit.)* cocor. **2.** *(fam.)* femeie uşoară. **3.** *(mec.)* macara.

grumeau *m.* **1.** cocoloş. **2.** cheag.

grumeler *vr.* a se închega.

grumel/eux, -euse *adj.* cu cocoloaşe.

grutier *m.* macaragiu.

gruyère *m.* varietate de şvaiţer.

gué *m.* vad (peste un rîu) // *sonder le* ~ a sonda terenul.

guelte *f.* *(com.)* comision, tantiemă.

guenille *f.* zdreanţă, cîrpă.

guenill/eux, -euse *adj.*, *m.f.* zdrenţăros.

guenon *f.* **1.** maimuţă (femelă). **2.** femeie urîtă foc.

guenuche *f.* maimuţică.

guépard *m.* *(zool.)* ghepard.

guêpe *f.* viespe.

guêpier¹ *m.* **1.** viespar. **2.** *(fig.)* bucluc, încurcătură.

guêpier² *m.* *(ornit.)* albinărel.

guère *adv.* deloc, cîtuşi de puţin // *ne...* ~ *que* doar, numai; *ne...* ~ puţin.

guéret **1.** ţarină. **2.** pîrloagă.

guéridon *m.* gheridon.

guérilla [~ja] *f.* guerilă; război de partizani.

guériliero *m.* partizan.

guérir *vt.* *vr.* a (se) vindeca, a (se) tămădui.

guérison *f.* vindecare, tămăduire.

guérissable *adj.* vindecabil.

guériss/eur, -euse *adj.*, *m.f.* (persoană) care vindecă, tămăduieşte; tămăduitor.

guérite *f.* gheretă.

guerre *f.* **1.** război; *petite* ~ război de guerilă; ~ *à outrance* război de exterminare; *faire la* ~ *à...* a declara război...; *(pol.)* ~ *froide* război rece. **2.** strategie militară // *à la* ~ *comme à la* ~ trebuie să te adaptezi circumstanţelor; *de* ~ *las* la capătul puterilor; sătul.

guerri/er, -ère I. *adj.* războinic. **II.** *m.* **1.** războinic. **2.** *(poet.)* soldat, oştean.

guerroyer *vi.* a se război.

guet [gɛ] *m.* **1.** pîndă; *faire le* ~ a pîndi, a sta la pîndă. **2.** supraveghere, pază (de noapte).

guet-apens [gɛ-ta-pã] *(pl. guets-apens)* *m.* cursă, capcană.

guète *f.* v. **guet.**

guêtre *f.* ghetră; jambieră.

guetter *vt.* **1.** a pîndi. **2.** *(fam.)* a aştepta cu nerăbdare.

guetteur *m.* pîndar.

gueulard, ~e *adj.*, *m.f.* gălăgios, scandalagiu, guraliv.

gueule *f.* **1.** bot (la unele animale). **2.** *(pop.)* mutră; *bonne* ~ mutră simpatică. **3.** *(pop.)* gură; fleancă // *fermer la* ~ a tăcea; *(bot.)* *~-de-loup*, *~-de-lion* gura leului.

gueulement *m.* *(pop.)* răcnet, urlet (de furie).

gueuler *vi.* *(pop.)* a răcni, a urla.

gueusard *m.* netrebnic, ticălos.

gueuse¹ *f.* *(metal.)* lingou de fontă.

gueuse² *adj.* *f.* v. **gueux.**

gueuser *vi.* *vt.* a cerşi.

gueuserie *f.* calicie, sărăcie lucie.

gu/eux, -euse I. *adj.* sărman, calic. **II.** *m.f.* **1.** coate-goale. **2.** pungaş; netrebnic, ticălos. **III.** *f.* prostituată.

gui *m.* *(bot.)* vîsc.

guiche *f.* cîrlionţ de păr.

guichet *m.* **1.** vizetă. **2.** ghişeu.

guichetier *m.* temnicer.

guidage *m.* *(mine., tehn.)* ghidaj.

guide¹ *m.* ghid; *(fig.)* îndrumător, conducător; călăuză.

guide² *f.* dîrlog.

guider I. *vt.* **1.** a ghida, a călăuzi. **2.** a conduce, a dirijá un vehicul. **3.** *(fig.)* a îndruma, a sfătui. **II.** *vr.* a se călăuzi, a se conduce.

guidon *m.* **1.** *(la biciclete)* ghidon. **2.** *(la tir)* cătare.

guignard, ~e *adj., m.f.* *(fam.)* ghinionist.

guigne *f.* *(fam.)* ghinion.

guigner I. *vi.* a trage cu (coada) ochiul(ui). **II.** *vt.* a rîvni (la ceva).

guignol *m.* **1.** marionetă. **2.** teatru de marionete. **3.** *(fig.)* paiață.

guignon *m.* ghinion.

guillemet *m.* ghilimea.

guilleret, ~te *adj.* **1.** bine dispus. **2.** vioi, isteț.

guillotine *f.* **1.** *(ist.)* ghilotină. **2.** *(fig.)* pedeapsă capitală.

guillotinement *m.* *(ist.)* ghilotinare.

guillotiner *vt.* *(ist.)* a ghilotina. — **guillotiné, ~e** *adj.*

guimbarde *f.* **1.** *(fam.)* rablă, droagă. **2.** *(tehn.)* rîndea de adîncime.

guindal *m.* vinci, troliu.

guindé, ~e *adj.* **1.** *(despre oameni)* grav; afectat. **2.** *(despre atitudini, exprimare)* bombastic, emfatic, umflat.

guinder I. *vt.* a(-și) umfla (stilul, vorbele). **II.** *vr.* *(fig.)* a-și da ifose.

guinée *f.* *(ec., fin.)* guinee.

guingois *m.* *de ~* pieziș.

guinguette *f.* căsuță la țară.

guirlande *f.* **1.** ghirlandă. **2.** *(fig.)* accesoriu; detaliu.

guirlander *vt.* a împodobi cu ghirlande.

guise *f.* *vivre à sa ~* a trăi după placul său, după voie; *en ~ de* **a.** în chip de; **b.** în loc de.

guitare *f.* chitară.

guitariser *vi.* *(fam.)* a cînta la chitară.

guitariste *m.f.* chitarist.

gulden [gyl-den] *m.* *(ec., fin.)* gulden.

gustat/if, -ive *adj.* *(anat.)* gustativ.

gustation *f.* gustare; degustare.

gutta-percha *f.* gutapercă.

guttur/al, ~e *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* gutural. **II.** *f.* sunet gutural.

guzla *f.* *(muz.)* guzlă.

gymnase *m.* gimnaziu.

gymnaste *m.* gimnast amator.

gymnastique I. *f.* gimnastică. **II.** *adj.* gimnastic.

gymnique *adj.* gimnastic // *exercices ~s* exerciţii de gimnastică.

gynécologie *f.* *(med.)* ginecologie. — **gynécologique** *adj.*

gynécologue, gynécologiste *m.f.* (medic) ginecolog.

gypaète *m.* *(ornit.)* zăgan.

gypse *m.* *(mineral.)* ghips.

gyromètre *m.* *(av.)* girometru.

gyroscope *m.* *(tehn.)* giroscop. — **gyroscopique** *adj.*

gyrostat *m.* *(tehn.)* girostat.

H

***habanera** *f.* *(cor., muz.)* habaneră.

habile *adj.* **1.** abil, îndemînatic, dibaci, destoinic. **2.** şmecher, şiret. **3.** *(jur.)* apt (de a...) — **habilement** *adv.*

habilitation *f.* *(jur.)* abilitare.

habileté *f.* **1.** abilitate, îndemînare, dibăcie, destoinicie. **2.** şmecherie, şiretenie.

habiliter *vt.* *(jur.)* a abilita, a conferi dreptul de a... // *être habilité à...* a avea împuternicirea să..., a fi împuternicit să... — **habilité,** ~**e** *adj.*

habillage *m.* îmbrăcare.

habillant, ~**e** *adj.* *(fam.)* care îmbracă bine, care stă bine.

habillement *m.* îmbrăcăminte, haine.

habiller I. *vt.* **1.** a îmbrăca. **2.** *(despre costume, rochii)* a îmbrăca, a veni (bine sau rău). **3.** *(fig.)* a acoperi, a ascunde: a camufla. **II.** *vr.* a se îmbrăca. — **habillé,** ~**e** *adj.*

habill/eur, -euse *m.f.* costumier (la teatru).

habit *m.* **1.** costum, rînd de haine. **2.** *(la pl.)* veşminte, haine // ~ *de cérémonie* frac.

habitable *adj.* locuibil, (bun) de locuit.

habitacle *m.* **1.** *(poet.)* locaş. **2.** *(av.)* cabina echipajului. **3.** *(mar.)* habitaclu. **4.** sălaş, aşezare.

habitant, ~**e** *m.f.* locuitor.

habitat *m.* **1.** arie locuită de o populaţie, de o specie de animale. **2.** aşezare; ~ *rural* aşezare sătească. **3.** ansamblul condiţiilor de locuit.

habitation *f.* **1.** locuire. **2.** locuinţă, domiciliu; ~*s à bon marché* locuinţe ieftine.

habiter *vt.* *vi.* a locui; a sălăşlui. — **habité,** ~**e** *adj.*

habitude *f.* obişnuinţă, obicei, deprindere; *prendre l'* ~ *de...* a se obişnui să...; *d'* ~ de obicei; *par* ~ din obişnuinţă.

habitué, ~**e I.** *m.f.* obişnuit, de-al casei. **II.** *adj.* **(+ à)** deprins, învăţat (cu).

habituel, ~**le** *adj.* obişnuit; frecvent. — **habituellement** *adv.*

habituer *vt.* *vr.* **(+ à)** a (se) obişnui, a (se) deprinde; a (se) familiariza (cu).

***hâbler** *vi.* a flecări, a pălăvrăgi.

***hâblerie** *f.* flecăreală, pălăvrăgeală.

***hâbl/eur, -euse** *adj., m.f.* flecar, palavragiu; fanfaron, lăudăros.

***hache** *f.* topor; secure.

***hachement** *m.* tocare, tocat.

***hacher I.** *vt.* **1.** a toca, a tăia mărunt. **2.** a ciopîrţi. **3.** *(fig.)* a distruge, a nimici. **4.** *(tehn.)* a haşura. — **haché,** ~**e** *adj.*

***hachereau** *m.* **hachette** *f.* toporişcă, bărdiţă.

***hache-viande** *m.* *invar.* maşină de tocat carne.

***hachis** *m.* tocătură (de carne, peşte).

***hachisch** *m.* haşiş.

***hachoir** *m.* **1.** butuc (de măcelărie). **2.** satîr; tocător.

***hachurateur** *m.* *(tehn.)* haşurator.

***hachure** *f.* *(tehn.)* haşură.

***hachurer** *vt.* *(tehn.)* a haşura. — **hachuré,** ~**e** *adj.*

***hagard,** ~**e** *adj.* buimac, buimăcit // *regard* ~ privire rătăcită.

hagiographe *m.* hagiograf.

hagiographie *f.* hagiografie. — **hagiographique** *adj.*

haïdouk *m.* haiduc.

***haie** *f.* **1.** gard (de mărăcini, de nuiele); ~ *vive* gard viu. **2.** *(fig.)* şir (de oameni, de lucruri): *faire la* ~ a se înşirui. **3.** *(la pl., sport)* garduri.

haïk *m.* burnuz.

***haillon** *m.* zdreanţă.

***haillonn/eux, -euse** *adj.* zdrenţăros.

***haine** *f.* ură, duşmănie; *en* ~ *de, par* ~ *de* din ură faţă de.

***hain/eux, -euse** *adj.* duşmănos. — **haineusement** *adv.*

***haïr I.** *vt.* a urî; a duşmăni; a detesta. **II.** *vr.* a se urî (reciproc). — **haï,** ~**e** *adj.*

***haïssable** *adj.* demn de ură.

***halage** *m.* *(mar.)* halaj, remorcare.

***hâle** *m.* **1.** arşiţă, dogoare. **2.** bronzare, înnegrire a pielii (de soare, de vînt).

***hâlé,** ~**e** *adj.* (uşor) bronzat, înnegrit, pîrlit (de soare, de vînt).

haleine *f.* **1.** răsuflare, respiraţie, suflu; *(re)prendre* ~ a (mai) răsufla, a se odihni; *hors d'* ~ cu răsuflarea tăiata, gîfîind; *sans* ~ fără suflare; *à perte d'* ~, *à perdre l'* ~ **a.** pe nerăsuflate; **b.** gata să-şi dea sufletul. **2.** *(fig.)* parfum, miros // *en* ~ **a.** în formă (bună); **b.** în nesiguranţă; **c.** sub presiune; *de longue* ~ de mare întindere, vast.

halener *vt.* *(vîn., despre cîini)* a adulmeca.

haler¹ *vt.* a asmuţi cîinii pe urma vînatului.

***haler**² **I.** *vt.* *(mar.)* a trage la edec; a remorca (un vas). **II.** *vi.* *(despre vînt)* a-şi schimba direcţia.

***hâler** *vt.* *(despre soare, vînt)* a bronza, a înnegri uşor (pielea, figura).

***haletant,** ~e *adj.* **1.** gîfîind; *(fam.)* cu sufletul la gură. **2.** *(fig.)* avid (de).
***halètement** *m.* gîfîială; gîfîit.
***haleter** *vi.* **1.** a gîfîi. **2.** *(fig.)* a fi avid (de).
***haleur** *m.* *(mar.)* remorcher.
***halin** *m.* odgon.
***hall** [o:l] *m.* hol.
hallali *m.* *(vîn.)* sunet de corn.
***halle** *f.* hală; *(metal.)* ~ *de coulée* hală de turnare.
***hallebarde** *f.* *(ist.)* halebardă.
***hallebardier** *m.* *(ist.)* halebardier.
***hallier** *m.* tufăriş; tufiş; lăstăriş.
hallucinant, ~e *adj.* halucinant; obsedant.
hallucination *f.* halucinaţie; nălucă, vedenie.
halluciné, ~e **I.** *adj.* cu halucinaţii. **II.** *m.f.* halucinat.
***halo** *m.* *(fig.)* strălucire; nimb.
halogène *adj., m.* *(chim.)* halogen.
***halte I.** *f.* oprire, haltă, popas; *faire* ~ a poposi, a face o haltă. **II.** *interj.* halt! stai!
haltère *m.* *(sport)* halteră.
haltérophile *adj., m.* *(sport)* halterofil.
haltérophilie *f.* *(sport)* haltere.
***halvâ** *f.* halva.
***hamac** *m.* hamac.
***hameau** *m.* cătun.
hameçon *m.* cîrlig de undiţă // *mordre à l'* ~ a se lăsa ademenit; a cădea în cursă.
***hampe**^{1} *f.* coadă, prăjină (de steag).
***hampe**^{2} *f.* fleică (de vacă).
***hamster** *m.* *(zool.)* hîrciog.
***han** *m. invar.* icnet.
***hanche** *f.* şold; *mettre le poing sur la* ~ a-şi pune mîinile în şolduri.
***hancher** *vi.* a-şi legăna şoldurile (în mers).
***hand-ball** [and-bal] *m.* handbal.
***handicap** [—cap] *m.* **1.** *(sport)* handicap. **2.** *(fig.)* piedică, greutate.
***handicaper** *vt.* **1.** *(sport)* a handicapa. **2.** *(fig.)* a handicapa, a stînjeni. — **handicapé,** ~e *adj.*
***hangar** *m.* **1.** şură. **2.** *(av.)* hangar.
***hanneton** *m.* **1.** cărăbuş. **2.** *(fig.)* zăpăcit, zvînturat, zevzec.
***hansart** *m.* satîr.
***hanse** *f.* *(ist.)* hansă. — ***hanséatique** *adj.*
***hanter** *vt.* **1.** *(înv.)* a frecventa, a vizita (des). **2.** *(fig.)* a obseda, a chinui. — ***hanté,** ~e *adj.*
***hantise** *f.* obsesie, idee fixă.
***happe** *f.* **1.** *(constr.)* scoabă. **2.** butuc metalic (la roţi).
***happement** *m.* **1.** hăpăit, înghiţire (cu lăcomie). **2.** înhăţare, înşfăcare.
***happer** *vt.* **1.** a hăpăi, a înghiţi (cu lăcomie). **2.** a înhăţa, a înşfăca.
***happy-end** *(pl.* ~-~*s)* *m.* hepiend, sfîrşit fericit.
***haquet** *m.* cotigă cu două roţi (pentru transportul butoaielor).
***haquetier** *m.* căruţaş (care transportă butoaie).
***hara-kiri** *m.* harachiri.
***harangue** *f.* **1.** cuvîntare, discurs. **2.** *(fam.)* dojană, mustrare; predică.
***haranguer** *vt.* **1.** a adresa o cuvîntare. **2.** *(fam.)* a dojeni, a ţine predică.
***harangu/eur, -euse** *m.f.* *(fam.)* orator flecar.
***haras** *m.* **1.** herghelie. **2.** crescătorie de cai de prăsilă.
***harassant,** ~e *adj.* istovitor, extenuant.
***harasse** *f.* coş de răchită (pentru ambalarea sticlăriei).
***harassement** *m.* istovire; oboseală extremă.
***harasser** *vt.* a istovi; a slei de puteri. — **harassé,** ~e *adj.*
***harcelant,** ~e *adj.* sîcîitor, agasant.
***harcèlement** *m.* hărţuire, sîcîială.
***harceler** *vt.* a hărţui, a sîcîi, a agasa. — **harcelé,** ~e *adj.*
***hardes** *f. pl.* boarfe, catrafuse.
***hardi,** ~e **I.** *adj.* **1.** îndrăzneţ, cutezător. **2.** obraznic; impertinent. **II.** *adv.* *(pop.)* mult, din belşug.
***hardiesse** *f.* **1.** îndrăzneală, cutezanţă. **2.** *(fig.)* originalitate. **3.** obrăznicie, impertinenţă.
***hardiment** *adv.* **1.** cu îndrăzneală, cu curaj. **2.** fără ruşine. **3.** fără înconjur, de-a dreptul; pe şleau.
***harem** [—rem] *m.* harem.
***hareng** *m.* hering // ~*-de-Danube* scrumbie de Dunăre; *sec comme un* ~ slab ca un ţîr.
***harenguier** *m.* **1.** *(mar.)* drifter. **2.** pescar de heringi.
***hargne** *f.* arţag, draci; poftă de ceartă.
***hargn/eux, -euse** *adj.* arţăgos, pus pe ceartă. — **hargneusement** *adv.*
***haricot** *m.* fasole; ~*s verts* fasole verde.
***haridelle** *f.* mîrţoagă, gloabă.
harmonica *m.* **1.** armonică. **2.** armonică de gură, muzicuţă.
harmonie *f.* **1.** *(muz.)* armonie. **2.** *(fig.)* armonie, bună înţelegere.
harmonier *vt.* v. **harmoniser.**
harmoni/eux, -euse *adj.* armonios. — **harmonieusement** *adv.*
harmonique *adj.* **1.** *(muz.)* armonic. **2.** în armonie cu. — **harmoniquement** *adv.*
harmonisation *f.* *(muz.)* armonizare.
harmoniser I. *vt.* **1.** *(muz.)* a armoniza. **2.** *(fam.)* a pune în armonie; a potrivi. **II.** *vr.* **(+ à)** a se armoniza (cu), a se potrivi (cu).
harmoniste *m.* *(muz.)* armonist.
harmonium [—ɔm] *m.* armoniu.
***harnachement** *m.* **1.** înhămare. **2.** harnaşament. **3.** *(fam.)* îmbrăcăminte caraghioasă.
harnacher I. *vt.* a înhăma. **II.** *vt. vr.* *(fam.)* a (se) împopoţona.
***harnais,** ***harnois** *m.* ham.
***harpagon** *m.* (h)arpagon, zgîrcit, avar.
***harpe**^{1} *f.* *(muz.)* harpă.
***harpe**^{2} *f.* *(constr.)* harpon.
***harper**^{1} *vi.* a cînta la harpă.
***harper**^{2} **I.** *vt.* a înhăţa. **II.** *vr.* *(fam.)* a se încăiera.
***harpie** *f.* *(zool.)* harpie; *(fig.)* scorpie, zgripţuroaică.
***harpiste** *m.f.* *(muz.)* harpist.
***harpon** *m.* **1.** harpon. **2.** *(constr.)* cîrlig de fier, cange.
***harponnage, harponnement** *m.* pescuit cu harponul.
***harponner I.** *vt.* **1.** a pescui cu harponul. **2.** *(fam.)* a prinde, a înhăţa. **II.** *vi.* a arunca harponul.

***hart** *f.* **1.** curmei. **2.** ştreang; spînzurătoare.

***hasard** *m.* **1.** hazard, întîmplare (neprevăzută); *au* ~ la întîmplare; *par* ~ întîmplător, din întîmplare. **2.** noroc, şansă; *à tout* ~ la noroc, fie ce-o fi. **3.** *(la pl.)* risc, pericol; *aux ~s de...* cu riscul de a... **4.** destin, soartă.

***hasarder I.** *vt.* **1.** a risca; *(fig.)* a încerca, a merge la risc. **2.** a se încumeta, a îndrăzni. **II.** *vr.* a se hazarda, a se aventura. — ***hasardé,** ~**e** *adj.*

***hasard/eux, -euse** *adj.* hazardat; riscat, primejdios; *démarche -euse* demers riscat. — **hasardeusement** *adv.*

***hase** *f.* iepuroaică.

hast *m.* *(înv.)* lance.

***hâte¹** *f.* grabă; zor; *à la* ~ în pripă, în grabă // *avoir* ~ a se grăbi, a se precipita; *en* ~ grabnic, iute, repede.

***hâte²** *f.* **1.** frigare. **2.** carne friptă la frigare.

***hâtelle, hâtellette** *f.* frigăruie.

***hâter** *vt. vr.* a (se) grăbi.

***hât/if, -ive** *adj.* **1.** *(despre fructe, legume)* timpuriu, precoce. **2.** făcut în grabă, pripit.

***hâtivement** *adv.* pe fugă, în pripă.

***hausse** *f.* **1.** ridicare, înălţare. **2.** sporire, creştere; *être en* ~ **a.** a fi în creştere, a creşte; **b.** a-şi mări valoarea; *à la* ~ în urcare; ~ *des prix* creştere a preţurilor.

***haussement** *m.* urcare, ridicare; *(fig.)* ~ *d'épaules* ridicare, dare din umeri (în semn de indiferenţă).

***hausser I.** *vt.* a înălţa, a ridica (mai sus). **II.** *vi.* *(despre valori, preţuri)* a creşte; a spori. **III.** *vr.* a se înălţa, a se ridica.

***haut,** ~**e I.** *adj.* **1.** înalt. **2.** *(fig.)* înalt, superior; ~ *fonctionnaire* funcţionar superior. **3.** *(despre ape)* crescut, umflat. **4.** *(despre sunete)* acut. **5.** *(despre ape)* de sus, de la izvoare. **6.** suprapus, sus-pus; *(fig.) en* ~ *lieu* în sfere suspuse // ~ *à la main* semeţ, arogant; *prendre le* ~ *ton* a ameninţa; *de ~s faits d'armes* strălucite fapte de arme; ~ *en couleur* **a.** în culori vii, ţipătoare; **b.** *(despre stil)* colorat; *(mar.) mer ~e* **a.** mare agitată; **b.** mare deschisă, largul mării; *à ~e voix* cu voce tare. **II.** *adv.* **1.** sus; *en* ~ în sus; *d'en* ~ de sus. **2.** tare; *parler* ~ a vorbi tare. **III.** *m.* **1.** înălţime; *colonne qui a trois mètres de* ~ coloană cu o înălţime de trei metri. **2.** vîrf; culme // *tomber de son* ~ a cădea din pod, a rămîne trăsnit (de uimire); *le* ~ *du jour* prînzul, miezul zilei; *de* ~ cu dispreţ, arogant.

***hautain,** ~**e** *adj.* semeţ, trufaş; sfidător. — **hautainement** *adv.*

***hautbois** *m.* *(muz.)* oboi.

***haut-de-forme** *m.* joben.

***haute** *f. art.* *(pop.)* înalta societate.

***haute-contre** *f.* *(muz.)* contralto.

***hautement** *adv.* **1.** pe faţă; deschis. **2.** sus şi tare.

***hauteur** *f.* **1.** înălţime; *(fam.) être à la* ~ a fi la înălţime, a corespunde. **2.** colină, înălţime; *(geogr.)* altitudine. **3.** *(fig.)* trufie, semeţie.

***haut-le-coeur** *m. invar.* **1.** greaţă. **2.** *(fig.)* dezgust.

***haut-le-corps** *m. invar.* tresărire.

***haut-parleur** *(pl.* ~-~*s)* *m.* difuzor.

***havage** *m.* *(mine)* havaj; havare.

***havane I.** *m.* havană. **II.** *adj. invar.* maro-deschis, tabac.

***hâve** *adj.* **1.** palid. **2.** jigărit.

***haveur** *m.* miner care execută un havaj.

***haveuse** *f.* *(mine)* haveză.

***havir** *vt.* a pîrpăli.

***havre** *m.* mic port adăpostit.

***havresac** *m.* **1.** raniţă. **2.** traistă, tolbă.

***heaume** *m.* *(ist.)* coif.

hebdomadaire *adj., m.* hebdomadar, săptămînal.

hebdomadairement *adv.* cu săptămîna; la săptămînă.

hébergement *m.* găzduire.

héberger *vt.* a găzdui. — **hébergé,** ~**e** *adj.*

hébété, ~**e** *adj.* năuc, buimac // *avoir un air* ~ a avea un aer stupid, abrutizat.

hébétement *m.* năuceală, buimăceală, zăpăceală.

hébéter *vt.* a năuci, a zăpăci; a buimăci.

hébétude *f.* năucire; buimăceală.

hébraïque *adj.* ebraic.

hébraïsant, ~**e** *m.f., adj.* (filolog) ebraist.

hébraïser *vi.* a studia limba ebraică.

hébraïste *m.f., adj.* v. **hébraïsant.**

hébreu I. *adj. m.* ebraic. **II.** *m.* limba ebraică.

hécatombe *f.* **1.** *(ist.)* hecatombă. **2.** măcel, masacru.

hectare *m.* hectar.

hectolitre *m.* hectolitru.

hedera *m.* *(bot.)* iederă.

hégémonie *f.* hegemonie.

hélas [—la:s] *interj.* vai!

***héler** *vt.* a striga (de departe); ~ *un taxi* a chema, a striga (după) un taxi.

hélianthe *m.* floarea-soarelui.

hélice *f.* *(av., mar.)* elice.

hélicoptère *m.* elicopter.

héliographe *m.* *(tehn., tele.)* heliograf.

héliographie *f.* **1.** heliografie. **2.** descriere a soarelui.

héliograveur *m.* heliogravor.

héliogravure *f.* heliogravură.

héliothérapie *f.* *(med.)* helioterapie.

hélioport *m.* aeroport pentru elicoptere.

hélioporté, ~**e** *adj.* transportat cu elicopterul.

hélium [—ɔm] *m.* *(chim.)* heliu.

hellène *m.f.* *(ist.)* elen; grec. — **hellénique** *adj.*

hellénisant, ~**e** *m.f., adj.* (filolog) elenist.

hellénisation *f.* elenizare.

helléniser *vt. vi.* a eleniza.

hellénisme *m.* elenism.

helléniste *m.* v. **hellénisant.**

hellénistique *adj.* elenistic.

helminthe *m.* vierme intestinal.

helvétique *adj.* elveţian.

hématie *f.* *(fiziol.)* hematie.

hématologie *f.* *(biol., med.)* hematologie. — **hématologique** *adj.*

hématologiste, hématologue *m.* (medic) hematolog.

hématome *m.* *(med.)* hematom.

hématose *f.* *(fiziol.)* hematoză.

hématozoaire *m.* *(zool.)* hematozoar.

hématurie *f.* *(med.)* hematurie.

hemi- *elem. de comp.* hemi-, semi-, (pe) jumătate.

hémicirculaire *adj.* semicircular.

hémione *m.* *(zool.)* colun, măgar sălbatic.

hémiplégie *f.* *(med.)* hemiplegie.

hémisphère *m.* emisferă. — **hémisphérique** *adj.*

hémistiche *m.* emistih.

hemo- *elem. de comp.* hemo-, sangvin, de sînge.

hémoptysie *f.* *(med.)* hemoptizie. — **hémoptysique** *adj.*

hémorragie *f.* *(med.)* hemoragie. — **hémorragique** *adj.*

hémorroïdes *f. pl.* *(med.)* hemoroizi.

hémostase *f.* *(med.)* hemostază. — **hémostatique** *adj.*

***hennir** *vi.* a necheza.

***hennissement** *m.* nechezare, nechezat.

***hep** *interj.* hei!

hépatique *adj., m.f.* *(med.)* hepatic.

hépatite *f.* *(med.)* hepatită.

héraldique **I.** *adj.* heraldic. **II.** *f.* heraldică.

héraldiste *m.* specialist în heraldică.

***héraut** *m.* *(ist.)* herald, crainic.

herbacé, ~e *adj.* erbaceu, ierbos.

herbage *m.* **1.** ierburi. **2.** pășune, izlaz, imaș.

herbagement *m.* pășunat.

herbager *vt.* a duce la pășunat.

herbe *f.* iarbă; *~ fourragère* iarbă de nutreț // *~s potagères* zarzavaturi; *fines ~s* verdeață; *(fam.)* *en ~* în devenire; crud; *~-royale* busuioc.

herb/eux, -euse *adj.* ierbos, cu iarbă.

herbier *m.* ierbar.

herbivore *m., adj.* erbivor.

herborisa/teur, -trice *m.f.* persoană care strînge plante.

herborisation *f.* strîngere de plante pentru studiu.

herboriser *vi.* a strînge plante pentru studiu.

herboriseur *m.* v. **herborisateur.**

herboriste *m.* negustor de plante medicinale.

herbu, ~e *adj.* ierbos, (acoperit) cu multă iarbă.

herbue *f.* pămînt sărac.

herculéen, ~ne *adj.* herculean.

héréditaire *adj.* ereditar.

hérédité *f.* **1.** ereditate. **2.** *(jur.)* moștenire; bun moștenit.

hérésie *f.* **1.** *(rel.)* erezie. **2.** greșeală, eroare.

héréticité *f.* caracter eretic (al unei doctrine). — **hérétique** *adj.*

***hérissement** *m.* zbîrlire.

***hérisser** **I.** *vt.* **1.** *(despre oameni, păsări, animale)* a-și zbîrli (părul, penele, blana). **2.** a acoperi, a presăra cu. **II.** *vr.* **1.** *(despre păr, pene, blană)* a se zbîrli, a se ridica în sus. **2.** *(fig. despre oameni)* a se zborși. — **hérissé, ~e** *adj.*

***hérisson** *m.* **1.** *(zool.)* arici. **2.** *(fig.)* om ursuz.

herissonne *f.* aricioaică.

héritage *m.* moștenire // *faire un ~* a moșteni.

hériter **I.** *vt.* a moșteni. **II.** *vi.* (+ **de**) a obține prin moștenire.

hériti/er, -ère *m.f.* **1.** moștenitor. **2.** *(fam.)* copil, urmaș.

hermaphrodisme *m.* *(biol.)* hermafroditism.

hermaphrodite *adj., m.f.* *(biol.)* hermafrodit.

hermétique *adj.* ermetic; *(fig.)* greu de înțeles, de neînțeles. — **hermétiquement** *adv.*

hermétisme *m.* *(în poezie)* ermetism.

hermine *f.* *(zool.)* herm(el)ină.

herminette *f.* teslă.

***hernie** *f.* *(med.)* *~ étranglée* hernie strangulată.

héroïne[1] *f.* eroină.

héroïne[2] *f.* *(farm.)* heroină.

héroïque *adj.* eroic. — **héroïquement** *adv.*

héroïsme *m.* eroism.

***héron** *m.* *(ornit.)* bîtlan.

***héros** *m.* erou.

***hersage** *m.* grăpare, grăpat.

***herse** *f.* grapă.

***hersement** *m.* v. **hersage.**

***herser** *vt.* a grăpa.

***herseur** *m.* grăpaș.

hertz *m.* *(fiz.)* herț.

hertzien, ~ne *adj.* *(fiz.)* herțian.

hésitant, ~e *adj.* șovăitor, nehotărît.

hésitation *f.* șovăială, nehotărîre.

hésiter *vi.* a șovăi // *~ à...* a nu se încumeta să..., a nu îndrăzni să...

hétairie, hétérie *f.* *(ist.)* eteric.

hétéroclite *adj.* **1.** heteroclit. **2.** bizar.

hétérogène *adj.* eterogen.

hétérogénéité *f.* eterogeneitate.

hétéromorphe *adj.* eteromorf.

hétéromorphie *f.*, **hétéromorphisme** *m.* eteromorfism.

hetman *m.* hatman.

***hêtraie** *f.* făget.

***hêtre** *m.* *(bot.)* fag.

***heu** *interj.* he, hei!

heur *m.* fericire, noroc, șansă.

heure *f.* oră, ceas; *à l'~* pe oră; *à la bonne ~!* **a.** într-un ceas bun! **b.** perfect, bravo! // *être à l'~* a fi punctual; *tout à l'~* **a.** numaidecît; **b.** adineaori; *à tout à l'~* pe curînd; *de bonne ~* de vreme; *chercher midi à quatorze ~s* a căuta nod în papură.

heureusement *adv.* **1.** în chip fericit; favorabil. **2.** din fericire. **3.** foarte nimerit, foarte potrivit; *expression ~ trouvée* expresie foarte potrivită.

heur/eux, -euse **I.** *adj.* **1.** fericit. **2.** mulțumit, satisfăcut. **3.** norocos; *~ au jeu* norocos la joc. **4.** potrivit, nimerit; *repartie -euse* răspuns potrivit. // *~ présage* semn bun. **II.** *m.f.* **1.** fericit. **2.** norocos.

***heurt** [œ:r] *m.* **1.** ciocnitură, izbitură. **2.** *(fig.)* ciocnire (de idei); divergență. **3.** contrast (între culori).

***heurtement** *m.* ciocnire; izbitură.

***heurter** **I.** *vt.* a ciocni; a izbi; *(fig.)* a răni; *~ l'amour-propre* a răni amorul propriu. **II.** *vi.* **1.** a bate (la ușă), a ciocăni. **2.** (+ **contre**) a se ciocni, a se izbi.

***heurtoir** *m.* **1.** *(c.f.)* tampon. **2.** *(înv.)* inel (de bătut în poartă).

hexaèdre *m., adj.* *(geom.)* (h)exaedru. — **hexaédrique** *adj.*

hexagone *m.* *(geom.)* hexagon.

hexamètre *adj., m.* (h)exametru.

hiatus [~tys] *m.* **1.** *(lingv.)* hiat. **2.** *(fig.)* pauză, întrerupere.

hibern/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* hibernal, de iarnă.

hibernant, ~e *adj.* care hibernează, hibernant.

hibernation *f.* hibernare; iernat.

hiberner *vi.* a hiberna.

***hibou** *m.* **1.** *(ornit.)* bufniță, buhă. **2.** *(fig.)* om ursuz.

***hic** *m.* *(fig., fam.)* **1.** greutate, piedică. **2.** chichiță.

***hideur** *f.* hidoșenie, sluțenie.

***hid/eux, -euse** *adj.* **1.** hidos, slut. **2.** *(fig.)* respingător, mîrșav, infam. — **hideusement** *adv.*

***hier** *adv.* **1.** ieri. **2.** de curînd, recent // *être né d'* ~ a fi fără experiență, ageamiu; *homme d'* ~ parvenit.

***hiérarchie** *f.* ierarhie. — **hiérarchique** *adj.*

***hiérarchiser** *vt.* a ierarhiza, a pune în ordine ierarhică.

hiératique *adj.* **1.** hieratic; *écriture* ~ scriere hieratică. **2.** *(fig.)* rigid, înțepenit. — **hiératiquement** *adv.*

hiéroglyphe *m.* (h)ieroglifă. — **hiéroglyphique** *adj.*

hilarant, ~e, hilare *adj.* ilar, ilariant; hazos.

hilarité *f.* ilaritate, haz; veselie.

hindi *m.* v. **hindoustani.**

hindou, ~e I. *adj.* *(rel.)* hindus. **II.** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* indian, (locuitor) din India.

hindoustani *m.* limba hindustană.

***hippie** *adj.*, *m.f.* hippy.

hippique *adj.* hipic.

hippisme *m.* hipism.

hippocampe *m.* *(zool.)* hipocamp, cal-de-mare.

hippodrome *m.* hipodrom.

hippologie *f.* hipologie. — **hippologique** *adj.*

hipoppotame *m.* *(zool.)* hipopotam.

hirondelle *f.* rîndunică, rîndunea.

hirsute *adj.* **1.** zbîrlit, hirsut. **2.** *(fig.)* posac, ursuz.

hispanique *adj.* spaniol, spaniolesc.

hispanisant *m.* (filolog) hispanist.

hispanisme *m.* (lingv). hispanism.

***hisser** *vt. vr.* a (se) ridica, a (se) cocoța. — **hissé, ~e** *adj.*

histoire *f.* **1.** istorie. **2.** istorisire, povestire; poveste, basm. **3.** *(fam.)* brașoave, baliverne. **4.** întîmplare neplăcută, pățanie // *faire des* ~*s* a face mofturi; ~ *de...* numai ca să..., doar pentru...

historien, ~ne *m.f.* istoric.

historiette *f.* istorioară hazlie, anecdotă.

historiographe *m.* istoriograf.

historiographie *f.* istoriografie.

historique I. *adj.* istoric // *(fam.)* *c'est* ~ a fost într-adevăr așa, s-a întîmplat în realitate. **II.** *m.* istoric, expunere (a unui eveniment). — **historiquement** *adv.*

hit [hit] *m.* șlagăr de (mare) succes, hit.

hiver *m.* iarnă.

hivernage *m.* arătură de toamnă.

hivern/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* hibernal; de iarnă.

hiverner I. *vt.* a efectua arătura de toamnă. **II.** *vi.* a ierna.

***hobby** *m.* hobby.

***hoche** *f.* **1.** crestătură (pe răboj). **2.** breșă; spărtură.

***hochement** *m.* ~ *de tête* clătinare a capului, dare din cap.

***hochequeue** *m.* *(ornit.)* codobatură.

***hocher** *vt.* a scutura, a zgîlțîi // ~ *la tête* a clătina, a da din cap.

***hochet** *m.* **1.** jucărioară (pentru sugaci). **2.** fleac, nimic.

***hockey** [—ke] *m.* *(sport)* hochei; ~ *sur glace* hochei pe gheață.

hockeyeur *m.* *(sport)* hocheist.

hoir *m.* *(jur.)* moștenitor direct.

hoirie *f.* *(jur.)* moștenire.

***holà I.** *interj.* **1.** hei! **2.** stai! **II.** *m.* *(fam.)* *mettre le* ~ a restabili ordinea.

***holding** [-diŋ] *m.* *(ec. fin.)* holding.

***hold-up** [-ap] *m.* atac armat (împotriva băncilor).

***hollandais, ~e** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* olandez, (locuitor) din Olanda.

***hollande I.** *m.* brînză de Olanda. **II.** *f.* *(text.)* olandă.

holocauste *m.* *(ist.)* **1.** holocaust, jertfă. **2.** *(fig.)* ofrandă, sacrificiu.

***homard** *m.* *(zool.)* homar.

***homarderie** *f.* crescătorie de homari.

***home** *m.* cămin, casă.

homélie *f.* **1.** predică. **2.** *(fig.)* dăscăleală.

homéopathe *adj.*, *m.* (medic) homeopat.

homéopathie *f.* *(med.)* homeopatie. — **homéopathique** *adj.*

homérique *adj.* homeric; *rire* ~ rîs homeric, zgomotos.

homicide *m.* **1.** omucidere, omor, asasinat. **2.** ucigaș, asasin.

hommage *m.* omagiu // *rendre* ~ **a.** a saluta cu respect; **b.** a omagia.

homme *m.* **1.** om; *(fig.)* ~ *de paille* om de paie. **2.** bărbat. **3.** soț, bărbat // ~ *de lettres* scriitor; ~ *de mer* marinar; ~ *de peine* salahor; ~ *de guerre* militar; ~ *de loi* jurist.

homme-grenouille *(pl.* ~*s-*~*s)* *m.* om-broască, scafandru.

homogène *adj.* omogen.

homogénéisation *f.* omogenizare.

homogénéiser *vt.* a omogeniza.

homogénéite *f.* omogenitate.

homologation *f.* *(jur., sport)* omologare.

homologuer *vt.* *(jur., sport)* a omologa. — **homologué, ~e** *adj.*

homonyme *adj.*, *m.* *(lingv.)* omonim.

homonymie *f.* *(lingv.)* omonimie.

homosexualité *f.* *(med.)* homosexualitate.

homosexuel, ~le *adj.*, *m.* homosexual.

homuncule *m.* *(fam.)* avorton, stîrpitură.

***hongre I.** *m.* (cal) jugan. **II.** *adj. m.* *(despre cai)* castrat, jugănit.

***hongrer** *vt.* a castra, a jugăni (cai).

***hongreur** *m.* jugănar.

***hongrois, ~e I.** *adj.* unguresc, maghiar. **II.** *m.* limba maghiară. **III.** *m.f.* *(cu maj.)* ungur, maghiar, locuitor din Ungaria.

honnête *adj.* **1.** onest, cinstit. **2.** cumsecade. **3.** *(fam.)* convenabil; acceptabil; *prix* ~ preț acceptabil. — **honnêtement** *adv.*

honnêteté *f.* onestitate, cinste, probitate.

honneur *m.* **1.** onoare, cinste. **2.** glorie, reputație (bună), faimă // *(mil.)* *rendre les* ~*s* a da onorul; *faires les* ~*s de la maison* a face onorurile casei; *faire* ~ *à...* a onora; a cinsti.

***honnir** *vt.* a face de rușine (în public). — **honni, ~e** *adj.*

honorabilité *f.* onorabilitate, cinste.

honorable *adj.* onorabil, respectabil // *faire amende* ~ a se căi. — **honorablement** *adv.*

honoraire I. *adj.* onorar; onorific. **II.** *m. pl.* onorar(iu).

honorer I. *vt.* **1.** a onora, a cinsti (pe cineva). **2.** a onora, a face cinste; ~ *de sa présence* a onora prin prezență. **3.** a onora, a plăti în termen. **II.** *vr.* **1.** (+ **par**) a dobîndi cinste, considerație. **2.** (+ **de**) a-și face o onoare din..., a se mîndri cu... — **honoré,** ~**e** *adj.*

honorifique *adj.* onorific. — **honorifiquement** *adv.*

***honte** *f.* **1.** rușine; *avoir* ~ a-i fi rușine. **2.** umilire, ocară, ofensă.

***hont/eux, -euse** *adj.* **1.** *(despre oameni)* rușinat, jenat. **2.** *(despre acțiuni)* rușinos, blamabil. — **honteusement** *adv.*

hôpital *m.* **1.** spital. **2.** *(înv.)* azil.

***hoquet** *m.* sughiț.

***hoqueter** *vi.* a sughița.

***hoqueton** *m.* *(ist.)* surtuc (de pînză sau piele).

horaire I. *adj.* orar; cu ora; pe oră. **II.** *m.* orar.

***horde** *f.* hoardă.

horizon *m.* orizont.

horizont/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* orizontal. **II.** *f.* *(geom.)* (linie) orizontală. — **horizontalement** *adv.* **(I).**

horloge *f.* orologiu.

horloger *m.* ceasornicar.

horlogerie *f.* ceasornicărie.

hormis *prep.* exceptînd, (în) afară de.

hormone *f.* *(biol.)* hormon.

horoscope *m.* horoscop.

horreur *f.* **1.** oroare; aversiune. **2.** grozăvie, grozăvenie, atrocitate. **3.** *(la pl.)* porcării, cuvinte scabroase.

horrible *adj.* oribil, îngrozitor, cumplit.

horrifier *vt.* **1.** a îngrozi. **2.** a scîrbi, a dezgusta. — **horrifié,** ~**e** *adj.*

horrifique *adj.* **1.** oribil, îngrozitor. **2.** scîrbos, dezgustător.

horripilant, ~**e** *adj.* **1.** înfiorător. **2.** *(fam.)* extrem de enervant.

horripilation *f.* **1.** zbîrlire (a părului): piele de găină. **2.** *(fam.)* enervare extremă.

horripiler *vt.* **1.** a înfiora, a îngrozi. **2.** *(fam.)* a scoate din fire, a enerva la culme. — **horripilé,** ~**e** *adj.*

***hors** *prep.* **1.** afară; ~ *de...* în afară de...; ~ *d'ici!* ieși! **2.** cu excepția, exceptînd // ~ *ligne,* ~ *série* deosebit, excepțional.

***hors-d'œuvre** *m. invar.* *(culin.)* gustări, aperitiv.

***hors-jeu** *m. invar.* *(sport)* ofsaid.

***hors-la-loi** *m. invar.* om în afara legii.

***hors-texte** *m. invar.* *(poligr.)* coliță (cu gravuri), planșă.

hortensia *m.* *(bot.)* hortensie.

horticole *adj.* horticol.

horticulteur *m.* horticultor.

horticulture *f.* horticultură.

hospice *m.* **1.** ospiciu. **2.** azil.

hospitali/er, -ère *adj.* ospitalier, primitor.

hospitalisation *f.* spitalizare.

hospitaliser *vt.* a spitaliza. — **hospitalisé,** ~**e** *adj.*

hospitalité *f.* ospitalitate, găzduire (bună).

hostile *adj.* ostil, dușmănos. — **hostilement** *adv.*

hostilité *f.* **1.** ostilitate, dușmănie. **2.** *(la pl.)* ostilități, operații de război.

hot-dog [*pl.* ~-~*s*] *m.* hotdog, tartină cu crenvurșt sau cîrnat cald.

hôt/e, -esse *m.f.* **1.** gazdă. **2.** oaspete, musafir. **3.** *(fig.)* locuitor; *les* ~*s des bois* locuitorii pădurilor // *table d'* ~ (masă cu) pensiune; *(av.)* *-esse de l'air* stiuardesă.

hôtel *m.* **1.** hotel. **2.** casă boierească; palat // ~ *de ville* primărie; *maître d'* ~ șeful personalului de deservire (într-o casă mare, restaurant).

hôteli/er, -ère I. *m.f.* hotelier. **II.** *adj.* hotelier, de hotel.

hôtellerie *f.* pensiune.

hôtesse *f.* v. **hôte.**

***hotte** *f.* coș de prins în spate.

***houblon** *m.* *(bot.)* hamei.

***houblonner** *vt.* a pune hamei în bere.

***houe** *f.* săpăligă.

***houille** *f.* huilă.

***houillière** *f.* mină de huilă.

***houle** *f.* **1.** *(mar.)* hulă; tălăzuire. **2.** *(fig.)* agitație, furtună.

***houlette** *f.* toiag, bîtă.

***houl/eux, -euse** *adj.* **1.** *(despre mări, oceane)* agitat de hulă. **2.** *(fig.)* furtunos, vijelios.

***houppe** *f.* **1.** ciucure. **2.** puf (de pudră). **3.** moț, smoc (de păr).

***houppelande** *f.* *(ist.)* mantie îmblănită.

***houpper** *vt.* a face ciucuri // ~ *la laine* a scărmăna lîna.

***houppette** *f.* ciucuraș, ciucurel.

***hourra** *interj., m.* ura!

***houseaux** *m. pl.* jambiere (de piele).

***houspiller** *vt.* **1.** a maltrata, a chinui. **2.** a ocărî.

***houspill/eur, -euse** *m.f.* scandalagiu.

***housse** *f.* învelitoare, husă.

***housser** *vt.* a acoperi cu husă.

***houssine** *f.* joardă, vargă, nuia (de bătut covoare, haine).

***houssiner** *vt.* a bate cu joarda (covoare, haine).

***hublot** *m.* *(mar.)* hublou.

***huche** *f.* **1.** covată pentru frămîntat și păstrat pîinea. **2.** covată (a morii), căpistere.

***huée** *f.* **1.** *(vîn.)* hăituială. **2.** *(fig.)* huiduială.

***huer I.** *vt.* a huidui. **II.** *vi.* *(despre bufnițe)* a țipa.

***huguenot,** ~**e** *adj.; m.f.* *(cu maj.)* hughenot; calvin.

huilage *m.* ungere cu ulei.

huile *f.* **1.** ulei. **2.** untdelemn. **3.** esență, parfum; ~ *de rose* parfum de trandafir // *verser de l'* ~ *sur le feu* a pune paie peste foc; *verser de l'* ~ *sur les plaies* a consola.

huiler *vt.* a unge cu ulei.

huilerie *f.* **1.** fabrică de ulei. **2.** magazin de uleiuri.

huil/eux, -euse *adj.* uleios.

huilier *m.* serviciu de untdelemn și oțet.

huis *m.* *(înv.)* ușă; *à* ~ *clos* **a.** cu ușile închise; **b.** în secret.

huisserie *f.* *(constr.)* canat.

huissier *m.* **1.** ușier, aprod. **2.** *(jur.)* portărel.

***huit I.** *num. card.* opt // ~ *jours* o săptămînă; *d'aujourd'hui en* ~ de azi într-o săptămînă. **II.** *num. ord.* al optulea, a opta. **III.** *m.* **1.** (cifra) opt. **2.** ziua de opt (a lunii).

***huitaine** *f.* **1.** serie de opt. **2.** opt zile; *à (la) ~* (cam) peste opt zile, peste (circa) o săptămînă.

***huitième I.** *num. ord. (le, la ~)* al optulea, a opta. **II.** *m.* optime.

huître *f.* **1.** *(iht.)* stridie. **2.** *(fam.)* nătărău, neghiob.

***humage** *m.* sorbire, sorbit.

humain, ~e I. *adj.* **1.** omenesc, uman; *l'espèce ~e* specia umană. **2.** omenos, milos // *n'avoir plus forme ~e* a fi diform. **II.** *m.* **1.** *(la pl., poet.)* oamenii, muritorii. **2.** *(art.)* omenescul, natura omenească. — **humainement** *adv.* (I).

humanisation *f.* umanizare.

humaniser *vt. vr.* **1.** a (se) umaniza. **2.** a (se) îmblînzi; a (se) civiliza. — **humanisé, ~e** *adj.*

humanisme *m.* umanism.

humaniste *m., adj.* umanist.

humanitaire *adj.* umanitar.

humanitarisme *m.* umanitarism.

humanité *f.* **1.** umanitate, omenire. **2.** *(fig.)* omenie. **3.** *(la pl.)* studii umaniste.

humble *adj.* **1.** umil, smerit. **2.** modest, mediocru. — **humblement** *adv.*

humectation *f.* umectare, umezire.

humecter I. *vt.* a umecta, a umezi (ușor); a înmuia. **II.** *vr.* a se umezi.

***humer** *vt.* **1.** a sorbi. **2.** a inspira, a trage pe nas. **3.** *(fig.)* a simți.

humeur *f.* **1.** *(biol.)* umoare; *l'~ vitrée* umoarea sticloasă. **2.** *(fig.)* dispoziție; *être de bonne ~* a fi în bună dispoziție, a fi bine dispus. **3.** toană, capriciu.

humide I. *adj.* umed, jilav, reavăn // *l'~ élément* apa. **II.** *m.* umezeală, umiditate.

humidification *f.* umezire.

humidifier *vt.* a umezi. — **humidifié, ~e** *adj.*

humidité *f.* umiditate; umezeală.

humiliant, ~e *adj.* umilitor, înjositor.

humiliation *f.* **1.** umilire, înjosire. **2.** umilință; afront.

humilier *vt. vr.* a (se) umili, a (se) înjosi. — **humilié, ~e** *adj.*

humilité *f.* **1.** umilință, smerenie. **2.** rezervă; modestie.

humoriste *m.f., adj.* umorist. — **humoristique** *adj.*

humour *m.* umor; *~ noir* umor negru.

humus [—mys] *m.* *(pedol.)* humus.

***hune** *f.* *(mar.)* gabie.

***hunier** *m.* *(mar.)* gabier.

***huppe** *f.* **1.** moț (de pene). **2.** panaș. **3.** *(ornit.)* pupăză.

***huppé, ~e** *adj.* **1.** *(despre păsări)* moțat. **2.** *(fam.)* de vază.

***hure** *f.* **1.** rît. **2.** căpățînă (de animal). **3.** *(pop.)* mutră.

***hurlant, ~e** *adj.* urlător.

***hurlement** *m.* urlat; urlet.

***hurler I.** *vi.* a urla. **II.** *vt.* a urla, a cînta foarte tare.

hurluberlu *m.* *(fam.)* om zvăpăiat, zmucit; aiurit.

hurlupé, ~e *adj.* ciufulit, zbîrlit.

***huron, ~ne** *m.f., adj.* bădăran.

***hussard** *m.* *(ist.)* husar.

***hussite** *m.* *(rel.)* husit.

***hutin** *adj. m.* **1.** încăpățînat. **2.** pus pe ceartă.

***hutte** *f.* colibă.

hyacinthe *f.* **1.** *(mineral.)* hiacint. **2.** *(înv.)* zambilă.

hybride I. *adj.* hibrid, corcit. **II.** *m.* corcitură.

hybrider *vt.* a încrucișa prin hibridare.

hybridisme *m.*, **hybridité** *f.* hibriditate.

hydatique *adj.* *(med.)* hidatic.

hydrante *m.* *(tehn.)* hidrant, gură de apă.

hydrate *m.* *(chim.)* hidrat.

hydrater *vt.* *(chim.)* a hidrata. — **hidraté, ~e** *adj.*

hydraulicien *m.* (inginer) hidrotehnician.

hydraulique I. *adj.* hidraulic; *frein ~* frînă hidraulică; *presse ~* presă hidraulică. **II.** *f.* *(fiz.)* hidraulică.

hydravion *m.* hidroavion.

hydre *f.* *(zool.)* hidră.

hydrique *adj.* hidric.

hydro- *elem. de comp.* hidr-, hidro-, de apă.

hydrocarbure *f.* *(chim.)* hidrocarbură.

hydrocéphale *adj., m.* hidrocefal.

hydrocéphalie *f.* *(med.)* hidrocefalie.

hydrodynamique I. *adj.* hidrodinamic. **II.** *f.* hidrodinamică.

hydro-électrique *adj.* hidroelectric.

hydrogène *m.* *(chim.)* hidrogen; *bombe à ~* bombă cu hidrogen.

hydrogéner *vt.* a hidrogena. — **hydrogéné, ~e** *adj.*

hydroglisseur *m.* *(av.; mar.)* hidroglisor.

hydrographe *adj., m.* (inginer) hidrograf.

hydrographie *f.* hidrografie. — **hydrographique** *adj.*

hydrologie *f.* hidrologie. — **hydrologique** *adj.*

hydrolyse *f.* *(chim.)* hidroliză.

hydrolyser *vt.* *(chim.)* o face o hidroliză. — **hydrolysé, ~e** *adj.*

hydromécanique I. *adj.* hidromecanic. **II.** *f.* hidromecanică.

hydromel *m.* hidromel.

hydrophobie *f.* hidrofobie, frică de apă.

hydrosphère *f.* *(geogr.)* hidrosferă.

hydrostatique I. *adj.* hidrostatic; *balance ~* balanță hidrostatică. **II.** *f.* hidrostatică.

hydrothérapie *f.* *(med.)* hidroterapie. — **hydrothérapique** *adj.*

hydrophile *adj.* *(chim.)* hidrofil.

hydrophobe *adj., m.* hidrofob.

hidropique *adj., m.* hidropic.

hyène *f.* *(zool.)* hienă.

hygiène *f.* igienă.

hygiénique *adj.* igienic. — **hygiéniquement** *adv.*

hygiéniste *m.* (medic) igienist.

hymen [—men] *m.* **1.** *(anat.)* himen. **2.** *(poet.)* himeneu, căsătorie.

hyménée *m.* **1.** himeneu, cîntec de nuntă (la greci și romani). **2.** *(poet.)* căsătorie.

hymne *m.* imn.

hyper- *pref.* hiper-; peste; în exces.

hyperbole *f.* *(lit. mat.)* hiperbolă.

hyperbolique *adj.* **1.** *(lit., mat.)* hiperbolic. **2.** *(fig.)* exagerat. — **hyperboliquement** *adv.*

hypersonique *adj.* supersonic.

hypertendu, ~e *adj., m.f.* *(med.)* hipertensiv.

hypertension *f.* *(med.)* hipertensiune.

hyperthyroïdie *f.* *(med.)* hipertiroidie.

hypertrophie *f.* *(med.)* hipertrofie.

hypnose *f.* **1.** *(med.)* hipnoză. **2.** *(fig.)* fascinație.

hypnotique *adj., m.* *(med.)* hipnotic.

hypnotiser *vt.* **1.** *(med.)* a hipnotiza. **2.** *(fig.)* a fascina. — **hypnotisé, ~e** *adj.*

hypnotiseur *m.* hipnotizator.

hypnotisme *m.* hipnotism.

hypo- *pref.* hipo-; sub; în deficit.

hypocentre *m.* *(geol.)* hipocentru.

hypocondre *m.* *(anat.)* hipocondru.

hypocondrique *adj., m.f.* ipohondru.

hypocondrie *f.* ipohondrie.

hypocoristique *adj.* *(lingv.)* hipocoristic.

hypocrisie *f.* ipocrizie, prefăcătorie, fățărnicie.

hypocrite *adj., m.f.* ipocrit, prefăcut, fățarnic. — **hypocritement** *adv.*

hypoderme *m.* *(anat.)* hipoderm. — **hypodermique** *adj.*

hypogastre *m.* *(anat.)* hipogastru. — **hypogastrique** *adj.*

hypogeé *m.* *(arhit.)* hipogeu.

hypostase *f.* ipostază.

hypotendu, ~ e *adj., m.f.* *(med.)* hipotensiv.

hypotension *f.* *(med.)* hipotensiune.

hypoténuse *f.* *(geom.)* ipotenuză.

hypothécaire *adj.* *(jur.)* ipotecar; prin ipotecă.

hypothèque *f.* *(jur.)* ipotecă // *lever une ~* a înlătura o piedică.

hypothéquer *vt.* **1.** *(jur.)* a ipoteca. **2.** *(fig.)* a angaja. — **hypothéqué, ~e** *adj.* **(1).**

hypothèse *f.* ipoteză

hypothétique *adj.* ipotetic. — **hypothétiquement** *adv.*

hystérie *f.* *(med.)* isterie. — **hystérique** *adj.*

I, i *m.* (litera) **I, i**; *(fig.) mettre les points sur les ~* a pune punctul pe i // *droit comme un ~* drept ca bradul.

ïambe *m. (metr.)* iamb. — **ïambique** *adj.*

ibérique *adj.; m.f. (cu maj.)* iberic, (locuitor) din Peninsula Iberică.

ibis *m. (ornit.)* ibis.

iceberg [ajs— sau is—] *m. (geogr.)* aisberg, ghețar plutitor.

ichtyologie [ik—] *f.* ihtiologie. — **ichtyologique** *adj.*

ichtyologiste [ik—] *m.f.* (cercetător) ihtiolog.

ici *adv.* aici, aci; ici; *par ~* pe aici; *~ et là* ici și colo; *jusqu' ~* **a.** pînă aici, **b.** pînă acum // *prés d' ~* în apropiere, în vecinătate; *d' ~ là...* pînă atunci; *d' ~ peu* în curînd.

icône *f.* icoană.

iconoclasme *m.* iconoclasm.

iconoclaste *m.f., adj.* iconoclast.

iconographe *m. f.* iconograf.

iconographie *f.* iconografie. — **iconographique** *adj.*

iconostase *f. (bis.)* iconostas; catapeteasmă.

ictère *m. (med.)* icter. — **ictérique** *adj.*

ictus *m. (med.)* ictus, șoc.

idé/al, ~e *(pl. ~s* și *-aux)* **I.** *adj.* **1.** ideal, perfect, desăvîrșit. **2.** irealizabil, himeric. **II.** *m. art.* idealul; *l' ~ serait...* idealul ar fi... — **idéalement** *adv.* **(I).**

idéalisation *f.* idealizare.

idéaliser *vt.* a idealiza. — **idéalisé, ~e** *adj.*

idéalisme *m. (fil.)* idealism.

idéaliste *m.f., adj. (fil.)* idealist.

idéation *f. (psih.)* ideație.

idée *f.* **1.** idee, noțiune. **2.** inspirație; *manquer d ~s* a-i lipsi inspirația. **3.** opinie, părere; mod de a vedea; *à son ~* după părerea sa; *changer d' ~* a se răzgîndi, a-și schimba părerea. // *~s noires* gînduri negre; *vivre à son ~* a trăi după bunul său plac; *jeter l' ~ sur le papier* a schița (pe hîrtie).

identification *f.* identificare.

identifier I. *vt.* a identifica. **II.** *vr.* (+**à, avec**) a se identifica (cu); a se confunda (cu). — **identifié, ~ e** *adj.*

identique *adj.* identic; aidoma. — **identiquement** *adv.*

identité *f.* identitate.

idéogramme *m.* ideogramă.

idéographie *f.* ideografie. — **idéographique** *adj.*

idéologie *f.* ideologie. — **idéologique** *adj.*

idéologue *m.* ideolog.

idiome *m. (lingv.)* idiom. — **idiomatique** *adj.*

idiosyncrasie *f. (med.)* idiosincrasie.

idiot, ~e *adj., m.f.* idiot; imbecil.

idiotie [—*si*] *f.* idioțenie; idioție.

idolâtre *adj., m.f.* idolatru.

idolâtrer *vt.* a idolatriza. *(fig.)* a adora.

idolâtrie *f.* idolatrie; *(fig.)* adorație.

idole *f.* idol.

idylle [—dil] *f.* idilă. — **idyllique** *adj.*

if *m. (bot.)* tisă.

igname [iŋa — și igna—] *f. (bot.)* ignamă.

ignare [iŋar] *adj.* ignorant; neinstruit, incult.

igné, ~e [igne] *adj.* ars.

ignifère [igni—] *adj.* ignifer, care transmite focul.

ignifuge [igni—] *adj., m.f. (tehn.)* ignifug.

ignition [igni—] *f.* ardere.

ignivome [igni—] *adj.* eruptiv.

ignoble [iŋo—] *adj.* josnic, mîrșav. — **ignoblement** *adv.*

ignominie [iŋo—] *f.* josnicie, infamie.

ignomini/eux [iŋo—], **-euse** *adj.* rușinos, dezonorant. — **ignominieusement** *adv.*

ignorance [iŋo~] *f.* ignoranță; incultură // *dans l' ~* în necunoștință de cauză.

ignorant [iŋo—], **~e** *adj., m.f.* ignorant; incult.

ignorer [iŋo—] *vt.* a ignora, a nu ști; a nu cunoaște. — **ignoré, ~e** *adj.*

il *pron. pers.* el.

île *f.* insulă.

iléon *m. (anat.)* ileon.

îlet *m.*, **îlette** *f.* insuliță.

iléus [—eys] *m. (med.)* ocluzie intestinală.

iliaque *adj. (anat.)* iliac.

ilion *m. (anat.)* ilion.

illég/al, ~e *(m.pl. -aux.) adj.* ilegal; conspirativ. — **illégalement** *adv.*

illégalité *f.* **1.** ilegalitate. **2.** act ilegal.

illégitime *adj.* **1.** *(despre copii)* nelegitim, natural. **2.** nejustificat; *revendications ~s* revendicări nejustificate. **3.** ilegal.

illégitimité *f.* nelegitimitate.

illetré, ~e *adj.* **1.** analfabet. **2.** incult, necultivat.

illicite *adj.* ilicit, nepermis. — **illicitement** *adv.*

illimité, ~e *adj.* nelimitat, fără limită.

illisible *adj.* necitet; indescifrabil.

illogique *adj.* ilogic, nelogic. — **illogiquement** *adv.*

illumination *f.* **1.** iluminație. **2.** *(fig.) inspirație*

illuminé ~e *adj.*; *m.f.* *(bis.)* inspirat, iluminat; vizionar.

illuminer I. *vt.* a (i)lumina. **II.** *vr.* a se lumina, a se însenina.

illuminisme *m.* *(fil.)* iluminism. — **illuministe** *m. f.*

illusion *f.* **1.** iluzie; *(fig.)* miraj, himeră. **2.** impresie, aparență.

illusionner *vt.* *vr.* a (se) amăgi, a (se) înșela; a-și face iluzii.

illusionnisme *m.* iluzionism; scamatorie, prestidigitație.

illusionniste *m.f.* scamator, prestidigitator.

illusoire *adj.* iluzoriu; înșelător; van. — **illusoirement** *adv.*

illustrateur *m.* ilustrator; desenator.

illustration *f.* **1.** ilustrare, reprezentare, **2.** ilustrație.

illustre *adj.* ilustru, celebru, renumit.

illustré, ~e **I.** *adj.* *(despre cărți, reviste, jurnale)* ilustrat. **II.** *m.* revistă ilustrată.

illustrer I. *vt.* a ilustra (o carte, o revistă). **II.** *vr.* a se remarca, a se distinge.

îlot *m.* insuliță, ostrov.

ilote *m.* *(ist.)* ilot, rob.

ilotisme *m.* *(ist.)* ilotism, robie.

ils *pron. pers.* ei.

im- *pref.* v. **in-.**

image *f.* **1.** imagine; portret. **2.** reflectare, oglindire. **3.** închipuire. **4.** asemănare; *à son ~* după chipul și asemănarea lui. **5.** figură (de stil), metaforă, simbol. **6.** icoană.

imagé, ~e *adj.* *(stil.)* cu imagini, cu metafore.

imaginable *adj.* imaginabil.

imaginaire *adj.* imaginar, fictiv.

imaginat/if, **-ive** *adj.* imaginativ, inventiv.

imagination *f.* **1.** imaginație, fantezie. **2.** invenție, născocire.

imaginer I. *vt.* **1.** a(-și) imagina, a(-și) închipui. **2.** a inventa, a născoci. **II.** *vr.* a-și imagina, a crede, a gîndi. — **imaginé,** ~e *adj.* **(2).**

imbattable *adj.* imbatabil, de neînvins.

imbécile *adj.*, *m.f.* imbecil; nătărău, nerod.

imbécilité *f.* imbecilitate; neghiobie, stupiditate.

imberbe *adj.* **1.** spîn, imberb. **2.** *(fig.)* foarte tînăr.

imbiber *vt.* *vr.* a (se) îmbiba — **imbibé,** ~e *adj*

imbibition *f.* îmbibare.

imbrication *f.* suprapunere parțială (a țiglelor, a solzilor).

imbriquer *vt.* *vr.* a (se) suprapune parțial. — **imbriqué,** ~e *adj.*

imbroglio *m.* încurcătură, confuzie, imbrolio.

imbu, ~e *adj.* **1.** îmbibat. **2.** *(fig.)* pătruns, plin (de). **3.** *(peior).* infatuat.

imitable *adj.* imitabil.

imita/teur, **-trice** *adj.*, *m.f.* imitator.

imitat/if, **-ive** *adj.* imitativ.

imitation *f.* imitare, imitație // *à l'~ de...* după modelul..., după exemplul...

imiter *vt.* **1.** a imita, a reproduce; a copia. **2.** a contraface; a plagia. — **imité,** ~e *adj.*

immaculé, ~e *adj.* **1.** imaculat, nepătat. **2.** *(fig.)* pur, neprihănit.

immanence *f.* *(fil.)* imanență.

immanent, ~e *adj.* **1.** *(fil.)* imanent. **2.** intrinsec. **3.** permanent, constant; statornic.

immanquable *adj.* cert, sigur, inevitabil. — **immanquablement** *adv.*

immatériel, ~le *adj.* imaterial; spiritual.

immatriculation *f.* înmatriculare; înscriere, înregistrare.

immatriculer *vt.* a înmatricula; a înscrie, a înregistra. — **immatriculé,** ~e *adj.*

immature *adj.* nematur; necopt, crud.

immédiat, ~e *adj.* **1.** imediat; pe loc. **2.** *(jur.)* direct; nemijlocit. — **immédiatement** *adv.*

immémori/al, ~e *(m. pl.-aux)* *adj.* imemorial, străvechi.

immense *adj.* **1.** imens, colosal, enorm. **2.** *(fig.)* adînc, profund. — **immensément** *adv.*

immensité *f.* imensitate; nemărginire.

immensurable *adj.* fără margini, fără limite; imens.

immerger *vt.* a (s)cufunda, a afunda (într-un lichid). — **immergé,** ~e *adj.*

immérité ~e *adj.* nemeritat.

immersion *f.* imersiune, afundare, (s)cufundare.

immeuble I. *m.* **1.** imobil. **2.** *(jur.)* bun imobiliar. **II.** *adj.* *(jur.)* imobil, imobiliar.

immigrant, ~e *adj.*, *m.f.* imigrant.

immigration *f.* **1.** imigrare. **2.** imigrație.

immigrer *vi.* a imigra. — **immigré,** ~é *adj.* *m.f.*

imminence *f.* iminență.

imminent, ~e *adj.* iminent, inevitabil.

immiscer *vr.* a se amesteca (fără drept) în treburile altuia.

immixtion *f.* imixtiune, amestec, ingerință.

immobile *adj.* imobil, nemișcat, fix.

immobili/er, **-ère,** *adj.* *(jur.)* imobiliar.

immobilisation *f.* imobilizare.

immobiliser I. *vt.* **1.** a imobiliza, a fixa. **2.** *(mijl.)* a opri, a ține pe loc. **3.** *(fin.)* a bloca. **II.** *vr.* a se imobiliza, a se opri. — **immobilisé,** ~e *adj.* **(I).**

immobilisme *m.* imobilism.

immobilité *f.* imobilitate, nemișcare, neclintire.

immodéré, ~e *adj.* fără măsură; necumpătat; excesiv. — **immodérément** *adv.*

immolateur *m.* sacrificator.

immolation *f.* jertfire, sacrificare.

immoler *vt.* a sacrifica, a jertfi. — **immolé,** ~e *adj.*

immonde *adj.* **1.** imund, murdar; dezgustător. **2.** *(fig.)* josnic, infam.

immondices *f. pl.* gunoi, murdărie (pe stradă).

immor/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* imoral; desfrînat, corupt. — **immoralement** *adv.*

immoralité *f.* imoralitate.

immortaliser *vt.* a imortaliza. — **immortalisé,** ~e *adj.*

immortalité *f.* **1.** nemurire. **2.** *(fig.)* amintire veșnică.

immortel, ~le **I.** *adj.* nemuritor; *(fig.)* veșnic. **II.** *m.* *(fam.)* academician. **III.** *f.* *pl.* *(bot.)* imortele.

immotivé, ~e *adj.* nemotivat; fără motiv.

immuable *adj.* imuabil; permanent, constant. — **immuablement** *adv.*

immunisant, ~e *adj.* *(med.)* imunizant.

immunisation *f.* *(med.)* imunizare.

immunisé, ~e *adj.* *(med.)* imun.

immuniser *vt.* *(med.)* a imuniza.

immunité *f.* **1.** *(jur.)* imunitate. **2.** *(fin.)* scutire (de impozite).

immutabilité *f.* imuabilitate; permanenţă, fixitate.

impact *m.* ciocnire, coliziune.

impair, ~**e** **I.** *adj.* impar; fără soţ. **II.** *m.* gafă, stîngăcie.

impalpable *adj.* minuscul; imperceptibil.

impardonnable *adj.* de neiertat.

imparfait, ~**e** **I.** *adj.* incomplet, neterminat; nedesăvîrşit. **II.** *m.* *(gram.)* (timpul) imperfect. — **imparfaitement** *adv.*

imparité *f.* imparitate.

imparti/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* *adj.* imparţial, nepărtinitor; obiectiv. — **impartialement** *adv.*

impartialité *f.* imparţialitate, nepărtinire; obiectivitate.

impasse *f.* **1.** fundătură, intrare. **2.** *(fig.)* impas, încurcătură. **2.**

impassibilité *f.* impasibilitate, nepăsare.

impassible *adj.* impasibil, nepăsător; flegmatic.

impatience [—sjã:—] *f.* nerăbdare; nelinişte, neastîmpăr.

impatient, —**e** [—sjã] *adj.* nerăbdător; neliniştit, îngrijorat. — **impatiemment** *adv.*

impatienter [—sjã—] **I.** *vr.* a scoate din răbdări (pe cineva); **II.** *vr.* a se nelinişti; a-şi pierde răbdarea.

impavide *adj.* **1.** neînfricat; cutezător. **2.** neclintit; de nezdruncinat.

impayable *adj.* **1.** comic, caraghios; ridicol. **2.** *(fam.)* nemaipomenit grozav.

impeccabilité *f.* impecabilitate.

impeccable *adj.* impecabil, fără cusur, perfect. — **impeccablement** *adv.*

impénétrabilité *f.* impenetrabilitate, nepătrundere.

impénétrable *adj.* **1.** impenetrabil, de nepătruns. **2.** *(fig., despre idei, sentimente)* de neînţeles.

impensable *adj.* de neconceput.

impérat/if, -ive **I.** *adj.* imperativ, poruncitor, de comandă. **II.** *m.* **1.** imperativ; necesitate (categorică). **2.** *(gram.)* imperativ — **impérativement** *adv.*

impératrice *f.* împărăteasă.

imperceptibilité *f.* imperceptibilitate.

imperceptible *adj.* imperceptibil. — **imperceptiblement** *adv.*

imperfect/if, -ive *adj.* *(gram.)* imperfectiv.

imperfection *f.* cusur, defect; imperfecţiune.

impéri/al, ~**e** *(m.pl. -aux)* *adj.* imperial, împărătesc. — **impérialement** *adv.*

impérialisme m. imperialism.

impérialiste *adj., m.f.* imperialist.

impéri/eux, -euse adj. **1.** *(despre exprimare, ton)* imperios, autoritar, poruncitor. **2.** *(despre purtare, atitudini)* trufaş, semeţ. **3.** *(fig.)* obligatoriu, de neînlăturat; urgent. — **impérieusement** *adv.*

impérissable *adj.* nepieritor, nemuritor, veşnic.

imperméabilisation *f.* impermeabilizare.

imperméabiliser *vt.* a impermeabiliza. — **imperméabilisé,** ~**e** *adj.*

imperméabilité *f.* impermeabilitate.

imperméable **I.** *adj.* impermeabil. **II.** *m.* impermeabil, manta de ploaie.

impersonnalité *f.* lipsă de personalitate.

impersonnel, ~**le** *adj.* **1.** impersonal; banal, puţin original. **2.** *(gram.)* impersonal; unipersonal. — **impersonnellement** *adv.*

impertinence *f.* impertinenţă, obrăznicie.

impertinent, ~**e** *adj., m.f.* impertinent, neobrăzat. — **impertinement** *adv.*

imperturbabilité *f.* imperturbabilitate; calm; nepăsare.

imperturbable *adj.* imperturbabil; calm; nepăsător. — **imperturbablement** *adv.*

impétigo *m.* *(med.)* pecingine.

impétu/eux, -euse *adj.* **1.** impetuos, năvalnic, tumultuos. **2.** *(fig.)* iute, aprig, nestăpînit.

impétueusement *adv.*

impétuosité *f.* impetuozitate; *(fig.)* ardoare.

impie *adj., m.f.* *(bis.)* nelegiuit; necredincios.

impiété *f.* **1.** *(bis.)* impietate; nelegiuire. **2.** necuviinţă. **3.** vorbă, faptă nelegiuită.

impitoyable *adj.* nemilos; neîndurător, necruţător.

impitoyablement *adv.* fără milă; fără cruţare.

implacabilité *f.* neînduplecare, neîndurare.

implacable *adj.* implacabil, (de) neînduplecat; neîndurător. — **implacablement** *adv.*

implantation *f.* **1.** împlîntare. **2.** plantare, sădire. **3.** instalare. **4.** *(chim.)* implantaţie. **5.** *(med.)* implantare.

implanter **I.** *vt.* **1.** a împlînta, a înfige. **2.** a planta, a sădi. **3.** *(fig.)* a stabili, a introduce. **II.** *vr.* *(fam.)* **1.** a se introduce. **2.** a se fixa, a se stabili.

implication *f.* **1.** *(jur.)* implicare. **2.** implicaţie, consecinţă.

implicite *adj.* implicit; subînţeles. — **implicitement** *adv.*

impliquer *vt.* *(jur.)* a implica; a avea drept consecinţă.

implorant, ~**e** *adj.* implorător; rugător.

imploration *f.* implorare; rugă fierbinte.

implorer *vt.* a implora, a ruga stăruitor, fierbinte.

impoli, ~**e** *adj., m.f.* nepoliticos; mojic. — **impoliment** *adv.*

impolitesse *f.* impoliteţe; mojicie.

impondérabilité *f.* *(fiz.)* imponderabilitate.

impondérable *adj.* **1.** *(fiz.)* imponderabil. **2.** *(fig.)* imperceptibil, subtil.

impondéré, ~**e** *adj.* **1.** fără greutate; *(fig.)* fără importanţă. **2.** lipsit de măsură; necumpătat.

impopulaire *adj.* nepopular.

impopularité *f.* lipsă de popularitate; impopularitate.

importable *adj.* importabil; admis la import.

importance *f.* **1.** importanţă, însemnătate. **2.** importanţă, autoritate, influenţă. **3.** *(fig.)* îngîmfare, trufie.

important, ~**e** **I.** *adj.* **1.** important, însemnat, considerabil. **2.** cu vază, influent. **3.** *(fig.)* îngîmfat; trufaş. **II.** *m.art.* esenţialul.

importa/teur, -trice *adj., m.f.* importator.

importation *f.* **1.** import. **2.** *(la pl.)* mărfuri importate.

importé, ~**e** *adj.* *(despre mărfuri)* de import, importate.

importer I. *vt.* **1.** *(folosit numai la inf., la part. prez. și la pers. 3 sg.)* a importa, a prezenta importanță, a interesa; *ce qui importe...* ceea ce interesează..., ceea ce are importanță... **2.** a importa (mărfuri). **II.** *v. impers. il importe de...* **a.** se cuvine să...; **b.** este necesar să...; *qu'importe?* ce-are a face? *que m'importe?* ce-mi pasă?

importun, **~e** *adj.* inoportun; supărător. — **importunément** *adv.*

importunité *f.* inoportunitate; stăruință plictisitoare.

imposable *adj. (ec.)* impozabil.

imposant, **~e** *adj.* **1.** impozant, impunător; măreț. **2.** mare, considerabil.

imposer I. *vt.* **1.** *(ec.)* a impune. **2.** *(fig.)* a impune; a insufla (respect, stimă, teamă). **II.** *vr. vi.* **1.** (+ **à**) a se impune. **2.** a se afirma. — **imposé,** **~e** *adj.*

impossibilité *f.* imposibilitate, neputință.

impossible I. *adj.* **1.** imposibil; irealizabil. **2.** *(fam.)* extraordinar; bizar; extravagant. **4.** *(despre persoane)* nesuferit, insuportabil. **II.** *m. art.* imposibilul; *tenter l'* **~** a încerca imposibilul.

imposteur *m.* impostor, șarlatan.

imposture *f.* impostură, șarlatanie.

impôt *m. (ec.)* impozit.

impotence *f. (med.)* impotență.

impotent, **~e** *adj., m.f. (med.)* impotent.

impracticable *adj.* **1.** *(despre drumuri)* impracticabil, desfundat, de neumblat // *projet* **~** proiect irealizabil.

impratique *adj.* nepractic.

imprécation *f.* imprecație, ocară.

imprécis, **~e** *adj.* neprecis, vag, neconturat.

impregnable *adj.* impregnabil.

imprégnation *f.* impregnație; impregnare, îmbibare.

imprégner *vt.vr.* a (se) impregna, a (se) îmbiba. — **imprégné,** **~e** *adj.*

imprenable *adj. (despre cetăți, orașe)* inexpugnabil.

imprésario *m.* impresar (de teatru).

impression^1 *f.* **1.** amprentă, întipărire; semn, urmă. **2.** imprimare, tipărire; *fautes d'* **~** greșeli de imprimare, de tipar. **3.** ediție.

impression^2 *f.* impresie, părere.

impressionnabilité *f.* impresionabilitate; sensibilitate.

impressionnable *adj.* impresionabil; sensibil.

impressionnant, **~e** *adj.* **1.** impresionant. **2.** impozant.

impressionner^1 *vt.* **1.** a imprima, a lăsa urmă, a întipări. **2.** a imprima, a tipări. — **impressionné**^{1}, **~e** *adj.*

impressionner^2 **I.** *vt.* a impresiona, a tulbura; a afecta. **II.** *vr.* a se impresiona, a se tulbura. — **impressionné**^{2}, **~e** *adj.*

impressionnisme *m. (pict.)* impresionism.

impressionniste *adj., m.f. (pict.)* impresionist.

imprévisible *adj.* imprevizibil, de neprevăzut.

imprévision *f.* lipsă de prevedere.

imprévoyance *f.* nesocotință; imprudență.

imprévoyant, **~e** *adj.* neprevăzător.

imprévu, **~e** *adj., m.* neprevăzut.

imprimatur *m. invar.* bun de imprimat, bun de tipar.

imprimé, **~e I.** *adj.* imprimat. **II.** *m.* **1.** tipăritură, imprimat. **2.** țesătură imprimată.

imprimer I. *vt.* **1.** a imprima, a lăsa urme (prin apăsare). **2.** *(tipogr.)* a tipări; a edita; a imprima. **II.** *vr.* a se imprima, a se grava.

imprimerie *f.* tipografie; imprimerie.

imprimeur *m.* tipograf.

improbité *f.* necinste.

improduct/if, **-ive** *adj.* neproductiv, neroditor.

improductivité *f.* neproductivitate; sterilitate (a solului).

impromptu [—prɔ̃pty] **I.** *adj. invar.* **1.** neprevăzut, neașteptat. **2.** nepregătit; improvizat. **II.** *adv. (înv.)* pe loc, pe nepregătite, pe nepusă masă. **III.** *m. (muz.)* impromptu.

impropre *adj.* **1.** impropriu, nepotrivit. **2.** necorespunzător, greșit. — **improprement** *adv.*

improvisa/teur, **-trice** *adj., m.f.* improvizator.

improvisation *f.* improvizare; improvizație.

improviser *vt. vi.* a improviza. — **improvisé,** **~e** *adj.*

improviste *adv. à l'* **~** pe neașteptate; subit, dintr-o dată.

imprudence *f.* imprudență.

imprudent, **~e** *adj.* imprudent. — **imprudemment** *adv.*

impuls/if, **-ive** *adj., m.f.* impulsiv.

impulsion *f.* **1.** impulsie. **2.** *(fig.)* impuls, stimulent.

impulsivité *f.* impulsivitate.

impunément *adv.* fără urmări (grave).

impur, **~e** *adj.* **1.** murdar. **2.** *(chim.)* amestecat, impur. **3.** *(fig.)* impudic; imoral.

impureté *f.* impuritate; murdărie.

imputabilité *f. (jur.)* imputabilitate.

imputable *adj. (jur.)* imputabil.

imputation *f.* **1.** imputare, reproș. **2.** *(fin., jur.)* imputație.

imputer *vt.* **1.** a învinui; a reproșa. **2.** *(fin., jur.)* a imputa.

in- pref. **1.** in-. **2.** ne-.

inabordable *adj.* **1.** inabordabil. **2.** *(despre prețuri)* excesiv, exagerat (de mare).

inaccentué, **~e** *adj. (gram., fon.)* neaccentuat; neintonat, aton.

inacceptable *adj.* inacceptabil; inadmisibil.

inaccessible *adj.* **1.** inaccesibil. **2.** *(fig.)* insensibil. **3.** *(fig.)* de nepătruns, de neînțeles.

inaccompli, **~e** *adj.* neîndeplinit; neîmplinit.

inaccomplissement *m.* neîndeplinire; neîmplinire.

inaccoutumé, **~e** *adj.* **1.** *(înv.,* + **à)** neobișnuit (cu). **2.** neașteptat.

inachevé, **~e** *adj.* neterminat, neisprăvit; necomplet, incomplet.

inachèvement *m.* neisprăvire, neterminare.

inact/if, **-ive** *adj.* **1.** inactiv; pasiv. **2.** indolent, leneș.

inaction *f.* **1.** inactivitate. **2.** indolență, lenevie.

inactivité *f.* inactivitate; pasivitate, inerție.

inactuel, **~le** *adj.* neactual, inactual.

inadaptable *adj.* inadaptabil, neadaptabil.

inadaptation *f.* inadaptare, neadaptare.

inadapté, **~e** *adj.* inadaptat, neadaptat.

inadéquat, **~e** *adj.* inadecvat, neadecvat, nepotrivit; necorespunzător.

inadmissible *adj.* inadmisibil, de neadmis.

inadvertance *f.* inadvertență; nebăgare de seamă.

inaliénabilité *f.* *(jur.)* inalienabilitate.

inaliénable *adj.* *(jur.)* inalienabil.

inaltérable *adj.* **1.** inalterabil. **2.** *(fig.)* de neclintit.

inaltéré, ~**e** *adj.* nealterat, nestricat; *(fig.)* neschimbat.

inamovibilité *f.* *(jur.)* inamovibilitate.

inamovible *adj.* *(jur.)* inamovibil.

inanimé, ~**e** *adj.* **1.** neînsuflețit. **2.** *(fam.)* leșinat.

inanité *f.* zădărnicie, vanitate, deșertăciune.

inanition *f.* inaniție.

inappétence *f.* *(med.)* **1.** inapetență. **2.** greață.

inappréciable *adj.* (de) neprețuit, foarte valoros.

inapte *adj.* inapt; incapabil.

inaptitude *f.* incapacitate; nepricepere.

inassouvi, ~**e** *adj.* nepotolit, nesatisfăcut.

inattaquable *adj.* **1.** inatacabil; inexpugnabil. **2.** *(fig.)* ireproșabil.

inattendu, ~**e** *adj.* neașteptat; neprevăzut.

inaugur/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* *adj.* inaugural, de inaugurare.

inaugura/teur, -trice *m.f.* inaugurator.

inaugurer *vt.* **1.** a inaugura; a dezveli un monument. **2.** *(fig.)* a însemna, a marca un început.

inavouable *adj.* inavuabil, de nemărturisit.

incalculable *adj.* incalculabil; imposibil de apreciat.

incandescence *f.* incandescență.

incandescent, ~**e** *adj.* incandescent.

incantation *f.* **1.** incantație, descîntec, magie. **2.** vrajă, farmec.

incantatoire *adj.* magic; de incantație.

incapable *adj., m.* incapabil; inapt; neputincios.

incapacité *f.* incapacitate; nepricepere; ~ *de travail* incapacitate de muncă.

incarcération *f.* încarcerare, întemnițare.

incarcérer *vt.* a încarcera, a întemnița. — **incarcéré,** ~**e** *adj.*

incarnation *f.* **1.** încarnare, întrupare. **2.** *(fig.)* întruchipare, personificare.

incarner I. *vt.* *(fig.)* a personifica, a întruchipa. **II.** *vr.* **1.** *(despre unghii)* a se încarna. **2.** *(fig.)* a se identifica cu... — **incarné,** ~**e** *adj.*

incartade *f.* **1.** necuviință; atitudine necuviincioasă. **2.** poznă; extravaganță.

incassable *adj.* incasabil.

incendiaire I. *m.f.* **1.** incendiator. **2.** *(fig.)* agitator, instigator. **II.** *adj.* **1.** incendiar. **2.** *(fig.)* ațîțător.

incendie *m.* incendiu; foc.

incendier *vt.* **1.** a incendia, a da foc. **2.** *(fig.)* a ațîța; a răzvrăti. — **incendié,** ~**e** *adj.*

incertain, ~**e** *adj.* **1.** nesigur, incert, îndoielnic. **2.** vag, confuz. **3.** nehotărît; nedeterminat. **4.** *(despre timp)* variabil, schimbător, nestatornic.

incertitude *f.* incertitudine, nesiguranță, îndoială // *être dans l'*~ a nu fi sigur; a șovăi.

incessant, ~**e** *adj.* neîncetat, continuu, neîntrerupt.

incessament *adv.* **1.** (în mod) neîntrerupt, continuu. **2.** cît mai repede, fără întîrziere.

inceste *m.* incest.

incestu/eux, -euse *adj.* incestuos. — **incestueusement** *adv.*

inchoat/if, -ive [—kɔ—] *adj.* *(gram.)* incoativ.

incidence *f.* **1.** *(geom.)* incidență. **2.** *(fig.)* repercusiune, urmare, consecință.

incident, ~**e I.** *adj.* **1.** *(geom.)* incident. **2.** *(fig.)* ocazional, incidental. **II.** *m.* incident. — **incidemment** *adv.* **(I).**

incinération *f.* incinerare.

incinérer *vt.* a incinera. — **incinéré,** ~**e** *adj.*

inciser *vt.* *(chir.)* a face o incizie, a inciza.

incis/if, -ive I. *adj.* *(fig.)* mușcător; incisiv. **II.** *f.* (dinte) incisiv.

incision *f.* *(chir.)* incizie.

incita/teur, -trice *adj., m.f.* incitator, instigator.

incitation *f.* incitație; instigare.

inciter *vt.* a incita, a instiga (la); a întărîta, a ațîța.

incivique *adj.* necetățenesc.

inclémence *f.* severitate, asprime.

inclinaison *f.* înclinare, aplecare; oblicitate.

inclination *f.* **1.** înclinație, predispoziție. **2.** simpatie; afecțiune.

incliner I. *vt.* a înclina, a apleca. **II.** *vi.* **1.** a se înclina, a se apleca, a se îndoi. **2.** *(fig.)* a înclina spre..., a fi dispus la... **III.** *vr.* **1.** a se pleca, a se înclina, a se încovoia. **2.** *(fig.)* a se supune. — **incliné,** ~**e** *adj.* **(I 1, III 1).**

inclure *vt.* a include, a îngloba. — **inclus,** ~**e** *adj.*

inclus/if, -ive *adj.* inclusiv. — **inclusivement** *adv.*

inclusion *f.* includere; inserare.

incoercible *adj.* **1.** *(fiz.)* incoercibil. **2.** *(fig.)* de nestăpînit, de neconstrîns.

incognito *adj.* incognito.

incohérence *f.* incoerență.

incohérent *adj.* incoerent; fără (înlănțuire) logică.

incolore *adj.* **1.** incolor. **2.** *(fig.)* șters, fără personalitate.

incomber *vi.* **(+ à)** a incumba, a(-i) reveni cuiva (în mod obligatoriu).

incomestible *adj.* necomestibil.

incommensurabilité *f.* nemărginire, imensitate.

incommensurable *adj.* **1.** *(mat.)* incomensurabil. **2.** nemărginit. — **incommensurablement** *adv.*

incommodant, ~**e** *adj.* supărător, deranjant.

incommode *adj.* **1.** incomod. **2.** *(fam.)* plictisitor. — **incommodément** *adv.*

incommoder *vt.* a incomoda, a deranja.

incommodité *f.* **1.** (stare de) jenă, neplăcere. **2.** boală (ușoară).

incomparable *adj.* incomparabil, fără pereche. — **incomparablement** *adv.*

incompatibilité *f.* *(jur.)* incompatibilitate, nepotrivire; ~ *d'humeur* nepotrivire de caracter.

incompatible *adj.* *(jur.)* incompatibil.

incompétence *f.* incompetență, necompetență.

incompétent, ~**e** *adj.* incompetent, necompetent.

incompl/et, -ète *adj.* incomplet, necomplet. — **incomplètement** *adv.*

incompréhensible *adj.* **1.** de neînțeles. **2.** inexplicabil.

incompréhens/if, -ive *adj.* *(despre oameni)* neînțelegător.

incompréhension *f.* lipsă de înțelegere.

inconcevable *adj.* de neconceput, de neînțeles; *(fig.)* surprinzător; extraordinar.

inconditionné, ~**e** **inconditionnel,** ~**le,** *adj.* **1.** necondiționat. **2.** imperativ, absolut.

inconduite *f.* purtare urîtă, imorală.

inconfortable *adj.* incomod; neconfortabil.

incongru, ~**e** *adj.* necuviincios. — **incongrûment** *adv.*

incongruité *f.* necuviinţă.

inconnaissable *adj.* incognoscibil, de necunoscut.

inconnu, ~**e I.** *adj.* **1.** necunoscut, neştiut; nou. **2.** obscur; ascuns, tainic. **II.** *m.f.* necunoscut, persoană necunoscută. **III.** *f.* *(mat.)* necunoscută.

inconscience *f.* inconştienţă.

inconscient, ~**e I.** *adj.* **1.** inconştient, fără cunoştinţă. **2.** *(fig.)* fără minte, fără judecată. **3.** *(despre fapte, acţiuni)* inconştient, involuntar. **II.** *m.f.* inconştient. — **inconsciemment** *adv.* **(I).**

inconséquence *f.* inconsecvenţă.

inconséquent, ~**e** *adj.* inconsecvent, schimbător. — **inconséquemment** *adv.*

inconsidéré, ~**e** *adj.* nechibzuit, uşuratic, imprudent. — **inconsidérément** *adv.*

inconsistance *f.* **1.** inconsistenţă. **2.** *(fig.)* lipsă de temei.

inconsistant, ~**e** *adj.* **1.** inconsistent. **2.** *(fig.)* fără legătură (logică).

inconsolable *adj.* neconsolabil, de nemîngîiat.

inconsolé, ~**e** *adj.* neconsolat, nemîngîiat.

inconstance *f.* **1.** inconstanţă, nestatornicie. **2.** variabilitate, instabilitate.

inconstant, ~**e** *adj.* inconstant, nestatornic.

incontestable *adj.* incontestabil; sigur, cert. — **incontestablement** *adv.*

incontesté, ~**e** *adj.* indiscutabil, de necontestat.

incontinence *f.* **1.** *(med.)* incontinenţă. **2.** necumpătare.

incontinent, ~**e I.** *adj.* *(despre oameni)* necumpătat; netemperat. **II.** *adv.* *(înv.)* imediat, numaidecît.

inconvenance *f.* necuviinţă.

inconvenant, ~**e** *adj.* **1.** necuviincios; deplasat. **2.** inoportun.

inconvénient *m.* **1.** inconvenient, neajuns, dezavantaj. **2.** piedică, dificultate.

inconvertible, inconvertissable *adj.* **1.** neconvertibil. **2.** constant, permanent.

incoordination *f.* lipsă de coordonare.

incorporation *f.* **1.** înglobare. **2.** alipire, anexare. **3.** *(mil.)* încorporare.

incorporer *vt.* **1.** a îngloba. **2.** a alipi, a anexa. **3.** *(mil.)* a încorpora. — **incorporé,** ~**e** *adj.*

incorrect, ~**e** *adj.* **1.** incorect, greşit, eronat. **2.** incorect, necinstit. — **incorrectement** *adv.*

incorrection *f.* incorectitudine.

incorrigible *adj.* incorigibil. — **incorrigiblement** *adv.*

incorruptibilité *f.* cinste, integritate morală.

incorruptible *adj.* incoruptibil; integru, cinstit. — **incorruptiblement** *adj.*

incrédule I. *adj.* neîncrezător. **II.** *m.f.* necredincios, ateu.

incrédulité *f.* **1.** neîncredere. **2.** necredinţă.

incrimination *f.* **1.** *(jur.)* incriminare. **2.** învinuire.

incriminer *vt.* **1.** *(jur.)* a incrimina. **2.** a învinui. — **incriminé,** ~**e** *adj.* **(1).**

incroyable *adj.* **1.** de necrezut; extraordinar. **2.** scandalos, revoltător. — **incroyablement** *adv.* **(1).**

incroyant, ~**e** *adj., m.f.* necredincios, ateu.

incrustation *f.* incrustare; incrustaţie.

incruster I. *vt.* **1.** a incrusta; a împodobi cu incrustaţii. **II.** *vr.* **1.** a se incrusta; a adera puternic (la o suprafaţă). **2.** *(fig., fam.)* a se fixa. — **incrusté,** ~**e** *adj.*

incuba/teur, -trice I. *adj.* incubator. **II.** *m.* incubator, clocitoare.

incubation *f.* **1.** *(biol., med.)* incubaţie. **2.** clocire.

incuber *vt.* a pune la incubat.

inculpation *f.* *(jur.)* inculpare.

inculper *vt.* a inculpa. — **inculpé,** ~**e** *m.f.*

inculquer *vt.* a insufla.

inculte *adj.* **1.** *(despre pămînt)* necultivat, nelucrat, în paragină. **2.** *(despre oameni)* incult, fără cultură, neinstruit.

incunable *m., adj. m.* incunabul.

incurable *adj.* *(med.)* incurabil, nevindecabil. — **incurablement** *adv.*

incurie *f.* neglijenţă, delăsare.

incursion *f.* *(mil.)* incursiune; atac neaşteptat.

incurvation *f.* **1.** arcuire, încovoiere (din afară înăuntru). **2.** curbură.

incurver *vt. vr.* a (se) curba, a (se) arcui (din afară înăuntru). — **incurvé,** ~**e** *adj.*

indécence *f.* indecenţă.

indécent, ~**e** *adj.* indecent. — **indécemment** *adv.*

indéchiffrable *adj.* **1.** indescifrabil, neciteţ; *(fig.)* încurcat. **2.** *(fam.)* impenetrabil, enigmatic.

indécis, ~**e** *adj.* **1.** nedecis, nehotărît. **2.** îndoielnic, nesigur; confuz.

indécision *f.* nehotărîre; ezitare.

indéfectible *adj.* indestructibil, etern.

indéfini, ~**e** *adj.* **1.** indefinit, nedefinit, nedeterminat; *(fig.)* vag, nelămurit, nedesluşit. **2.** *(gram.)* nehotărît, nedefinit. — **indéfiniment** *adv.*

indéfinissable *adj.* nelămurit, tulbure.

indéfrisable *adj., f.* (ondulaţie) permanent(ă).

indélébile *adj.* **1.** indelebil, de neşters; *encre* ~ cerneală indelebilă. **2.** *(fig.)* etern.

indélicat, ~**e** *adj.* **1.** nedelicat. **2.** *(despre atitudini, procedee)* necinstit. — **indélicatement** *adv.* **(1).**

indélicatesse *f.* nedelicateţe; nepoliteţe, necuviinţă.

indemne [-dεmn] *adj.* **1.** neatins; teafăr. **2.** *(jur.)* fără pagubă, nepăgubit.

indemnisation [-dεmn-] *f.* v. **indemnité.**

indemniser [-dεmn-] *vt.* **1.** *(jur.)* a indemniza. **2.** a despăgubi.

indemnité [-dεmn-] *f.* **1.** *(jur.)* indemnizaţie. **2.** despăgubire.

indéniable *adv.* incontestabil, de netăgăduit.

indentation *f.* adîncitură, scobitură; crestătură.

indenté, ~**e** *adj.* crestat.

indépendance *f.* **1.** independenţă, neatîrnare. **2.** libertate.

indépendant, ~**e** *adj.* **1.** independent, neatîrnat. **2.** liber.

indépendamment *adv.* fără legătură (cu); independent (de).

indéracinable *adj.* de nedezrădăcinat; indestructibil.

indescriptible *adj.* indescriptibil, de nedescris.

indésirable *adj.* indezirabil, nedorit.

indétermination *f.* nehotărîre, ezitare; îndoială.

indéterminé, **~e** *adj.* **1.** *(mat.)* nedeterminat. **2.** nehotărît, nedecis.

index *m.* **1.** (deget) arătător. **2.** *(tehn.)* ac, limbă, indicator. **3.** indice, index; *mettre à l' ~* **a.** *(despre publicaţii)* a pune la index, a interzice (apariţia); **b.** *(despre oameni)* a da la o parte; a boicota.

indexation *f.* **1.** indexare. **2.** index, repertor.

indexer *vt.* **1.** a indexa, a întocmi un index. **2.** a introduce într-un index. **3.** *(fin.)* a converti. — **indexé,** **~e** *adj.*

indic *m.* *(fam.)* turnător.

indica/teur, -trice **I.** *adj.* indicator. **II.** *m.* **1.** indicator. *~ du niveau d'essence* indicator, contor de benzină. **2.** (agent) informator.

indicat/if, -ive **I.** *adj.* indicativ; îndrumător. **II.** *adj., m.* *(gram.)* indicativ. **III.** *m.* **1.** semnal (radiofonic). **2.** *(tele.)* indicativ, cod.

indication *f.* **1.** indicaţie, indiciu. **2.** *(med.)* prescripţie.

indice *m.* **1.** indiciu, semn. **2.** *(mat.)* indice.

indicible *adj.* inexprimabil, de nespus.

indien, **~ne** **I.** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* indian (locuitor) din India. **II.** *f.* *(text.)* indian.

indifférence *f.* indiferenţă, nepăsare.

indifférent, **~e** *adj.* **1.** indiferent, nepăsător; *cela m'est ~* mi-e indiferent, mi-e egal. **2.** neinteresant, fără importanţă. — **indifféremment** *adv.*

indifférer *vi.* *(fam.)* a lăsa indiferent, a lăsa rece.

indigène *adj., m.f.* indigen, băştinaş, autohton.

indigent, **~e** *m.f., adj.* nevoiaş, sărac.

indigeste *adj.* **1.** indigest. **2.** *(fig.)* confuz, încîlcit; greoi.

indigestion *f.* *(med.)* indigestie.

indignation *f.* indignare, revoltă.

indigne *adj.* **1.** nedemn, nevrednic. **2.** ruşinos, dezonorant. — **indignement** *adv.*

indigner *vt.* *vr.* a (se) indigna, a (se) revolta. — **indigné,** **~e** *adj.*

indignité *f.* **1.** lipsă de demnitate. **2.** josnicie; laşitate. **3.** *(jur.)* degradare civică.

indigo **I.** *m.* (culoare) indigo. **II.** *adj.* indigo, albastru-vînăt.

indiquer *vt.* **1.** a indica, a arăta. **2.** a face cunoscut, a semnala. **3.** a determina, a fixa. **4.** *(fig.)* a schiţa, a zugrăvi (în linii mari). — **indiqué,** **~e** *adj.*

indirect, **~e** *adj.* indirect // *(gram.)* *cas ~s* cazuri oblice; *(jur.)* *ligne ~e* linie colaterală.

indirectement *adv.* pe căi ocolite; în mod indirect.

indiscipline *f.* indisciplină; nesupunere.

indiscipliné, **~e** *adj.* nedisciplinat; nesupus.

indiscr/et, -ète *adj.* indiscret. — **indiscrètement** *adv.*

indiscretion *f.* indiscreţie.

indiscutable *adj.* indiscutabil; sigur, neîndoielnic. — **indiscutablement** *adv.*

indispensable *adj.* indispensabil. — **indispensablement** *adv.*

indisposer *vt.* **1.** a îmbolnăvi uşor. **2.** *(fig.)* a indispune; a nemulţumi. — **indisposé,** **~e** *adj.* **(1).**

indisposition *f.* **1.** indispoziţie, boală uşoară. **2.** *(med.)* menstre.

indissoluble *adj.* indisolubil, trainic. — **indissolublement** *adv.*

indistinct, **~e** *adj.* neclar, nelămurit; confuz, vag. — **indistinctement** *adv.*

individu *m.* **1.** individ, exemplar (dintr-o categorie de fiinţe). **2.** *(fam.)* individ, ins; persoană.

individualiser *vt.* a individualiza. — **individualisé,** **~e** *adj.*

individualisme *m.* individualism.

individualiste *adj., m.f.* individualist.

individualité *f.* individualitate; personalitate.

individuel, **~le** *adj.* individual. — **individuellement** *adv.*

indivisément *adv.* *(jur.)* în indiviziune.

indivision *f.* *(jur.)* indiviziune; coproprietate.

indolence *f.* **1.** indolenţă; nepăsare, indiferenţă. **2.** apatie; lene.

indolent, **~e** *adj.* **1.** indolent; nepăsător, indiferent. **2.** apatic, leneş; — **indolemment** *adv.*

indolore *adj.* nedureros; fără dureri.

indu, **~e** *adj.* **1.** nepotrivit; contrar regulii, obiceiului. **2.** *(jur.)* nedatorat.

indubitable *adj.* indubitabil, neîndoios, sigur, cert. — **indubitablement** *adv.*

induc/teur, -trice *adj., m.* *(fiz.)* inductor.

induct/if, -ive *adj.* *(el., fil.)* inductiv.

induction *f.* *(fiz., fil.)* inducţie.

induire *vt.* **1.** a duce la, a determina (la...) // *~ en erreur* a induce în eroare, a înşela. **2.** a stabili (logic), a conchide.

indulgence *f.* indulgenţă, îngăduinţă.

indulgent, **~e** *adj.* indulgent, îngăduitor.

indûment *adv.* pe nedrept.

induration *f.* *(med.)* induraţie.

indurer *vt.* *vr.* *(med., despre ţesuturi)* a (se) întări, a (se) indura. — **induré,** **~e** *adj.*

industrialisation *f.* industrializare.

industrialiser *vt.* *vr.* a (se) industrializa. — **industrialisé,** **~e** *adj.*

industrie *f.* **1.** industrie. **2.** profesiune, meserie.

industriel, **~le** **I.** *adj.* industrial. **II.** *m.* industriaş.

industri/eux, -euse *adj.* iscusit, dibaci, îndemînatic. — **industrieusement** *adv.*

inébranlable *adj.* **1.** neclintit; ferm, solid. **2.** *(fig.)* statornic, constant. — **inébranlablement** *adv.*

inédit, **~e** *adj.* **1.** *(despre opere, lucrări)* inedit; nepublicat, needitat. **2.** *(fig.)* nou, neobişnuit, original.

ineffable *adj.* inefabil, de nespus. — **ineffablement** *adv.*

ineffaçable *adj.* **1.** care nu se şterge. **2.** *(fig.)* de neuitat, de neşters (din amintire).

inefficace *adj.* ineficace, fără efect.

inefficacité *f.* ineficacitate.

inég/al, **~e** *(m. pl. -aux)* *adj.* **1.** inegal, neegal. **2.** *(despre suprafeţe, terenuri, drumuri)* accidentat. **3.** *(despre mişcări, pulsaţii)* neregulat, variabil; neuniform. **4.** *(fig.)* schimbător, nestabil. — **inégalement** *adv.* **(1, 4).**

inégalité *f.* **1.** inegalitate, disproporţie. **2.** neregularitate, variabilitate (în mişcare). **3.** *(fig.)* inegalitate, nestabilitate (în conduită). **4.** *(mat.)* relaţie de inegalitate.

inélégant, **~e** *adj.* neelegant, fără eleganţă. — **inélégamment** *adv.*

inéluctabilité *f.* fatalitate, inevitabilitate.

inéluctable *adj.* ineluctabil, inevitabil; fatal. — **inéluctablement** *adv.*

inepte *adj.* inept, stupid; absurd.

ineptie [-si] *f.* inepţie, stupiditate; absurditate.

inépuisable *adj.* inepuizabil; nesfîrşit. — **inépuisablement** *adv.*

inéquitable *adj.* neechitabil, nedrept, injust. — **inéquitablement** *adv.*

inerte *adj.* **1.** inert, nemişcat, neînsufleţit. **2.** *(fig.)* apatic.

inertie [-si] *f.* **1.** inerţie. **2.** *(fig.)* indolenţă, apatie. **3.** rezistenţă pasivă.

inespérable, inespéré, ~e *adj.* nesperat, neaşteptat.

inestimable *adj.* inestimabil, de nepreţuit.

inévitable *adj.* inevitabil, de neînlăturat. — **inévitablement** *adv.*

inexact [—za şi —kt], ~e *adj.* **1.** inexact, fals, neadevărat. **2.** nepunctual. — **inexactement** *adv.*

inexactitude *f.* **1.** lipsă de exactitate, de punctualitate. **2.** inexactitate, neadevăr.

inexercé, ~e *adj.* neobişnuit (cu), nedeprins (cu).

inexistant, ~e *adj.* **1.** inexistent. **2.** *(fam.)* şters, fără valoare.

inexistence *f.* inexistenţă, nefiinţă.

inexorabilité *f.* neînduplecare.

inexorable *adj.* inexorabil, neînduplecat; *(fig.)* nemilos, crud. — **inexorablement** *adv.*

inexpérimenté, ~e *adj.* neexperimentat; fără experienţă.

inexplicable *adj.* **1.** inexplicabil. **2.** *(fig.)* ciudat, bizar. — **inexplicablement** *adv.*

inexpress/if, -ive *adj.* inexpresiv, neexpresiv.

inexpugnable [—pygna—] *adj.* *(mil.)* inexpugnabil, de necucerit.

inextensibilité *f.* inextensibilitate.

inextensible *adj.* inextensibil.

inextricable *adj.* inextricabil, (foarte) încurcat de nerezolvat. — **inextricablement** *adv.*

infaillible *adj.* **1.** infailibil, sigur; garantat. **2.** infailibil, perfect. — **infailliblement** *adv.*

infamant, ~e *adj.* infamant, degradant, dezonorant.

infâme *adj.* infam, josnic. **2.** scîrnav, scîrbos.

infamie *f.* **1.** infamie, ticăloşie, josnicie. **2.** *(la pl.)* injurii, vorbe de ocară.

infanterie *f.* *(mil.)* infanterie; pedestrime.

infanticide *m.* infanticid, pruncucidere.

infantile *adj.* **1.** infantil **2.** *(fig.)* neserios, copilăros, naiv. **3.** ramolit, în mintea copiilor.

infantilisme *m.* *(med.)* infantilism.

infarctus [-tys] *m.* *(med.)* infarct.

infatigable *adj.* neobosit. — **infatigablement** *adv.*

infatuation *f.* infatuare, îngîmfare.

infatué, ~e *adj., m.f.* infatuat, îngîmfat.

infécond, ~e *adj.* nefecund, neroditor; *(fig.)* sterp.

infécondité *f.* nefecunditate, nerodnicie; *(fig.)* sterilitate.

infect, ~e *adj.* **1.** *(despre mirosuri)* greu; stricat; fetid. **2.** *(despre obiecte)* respingător, dezgustător; murdar. **3.** *(despre oameni)* infect; josnic, mîrşav. **4.** *(fam.)* foarte prost, mizerabil.

infecter I. *vt. vr.* *(med.)* **1.** a (se) infecta. **2.** a (se) contamina, a (se) molipsi. **II.** *vi.* a mirosi urît, a puţi. — **infecté,** ~e *adj.* (1).

infecti/eux, -euse *adj.* *(med.)* infecţios; molipsitor, contagios.

infection *f.* **1.** *(med.)* infecţie; contaminare, molipsire. **2.** duhoare, putoare.

inféodation *f.* înfeudare, subjugare, înrobire.

inféoder *vt. vr.* a (se) înfeuda. — **inféodé,** ~e *adj.*

inférence *f.* *(fil.)* raţionament.

inférer *vt.* *(fil.)* a conchide.

inférieur, ~e **I.** *adj.* **1.** inferior. **2.** de calitate proastă // *animaux ~s* animale nevertebrate. **II.** *m.f.* inferior, subaltern. — **inférieurement** *adv.*

infériorité *f.* inferioritate.

infern/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* **1.** infernal, drăcesc; diabolic. **2.** *(fig.)* infernal; insuportabil, nesuferit. — **infernalement** *adv.*

infertile *adj.* **1.** *(despre pămînt)* nefertil, neroditor, sărac. **2.** *(fig.)* sterp, steril.

infertilité *f.* ariditate; sterilitate.

infestation *f.* *(med.)* infestaţie.

infester *vt.* **1.** a pustii, a bîntui. **2.** *(despre animale dăunătoare)* a năpădi; a invada. **3.** *(med.)* a infesta.

infidèle *adj.* **1.** infidel, necredincios. **2.** inexact, greşit. **3.** nesigur, slab; *mémoire* ~ memorie slabă. — **infidèlement** *adv.*

infidélité *f.* **1.** infidelitate, nestatornicie; faptă necinstită. **2.** inexactitate (a unui text, a unei traduceri).

infiltration *f.* **1.** infiltrare, infiltraţie; pătrundere. **2.** *(med.)* infiltrat. **3.** *(fig.)* insinuare, strecurare.

infiltrer *vr.* **1.** a se infiltra, a pătrunde. **2.** *(fig.)* a se insinua, a se strecura. — **infiltré,** ~e *adj.* (1).

infime *adj.* infim, minuscul; imperceptibil.

infini, ~e **I.** *adj.* infinit, nemărginit, nesfîrşit. **II.** *m.* infinit, nemărginire; ***à l'*** ~ la infinit, fără limită.

infiniment *adv.* **1.** la infinit, nesfîrşit de. **2.** extrem de; foarte.

infinité *f.* **1.** infinitate. **2.** *(fam.)* număr (cantitate) mare; mulţime.

infinitésim/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* *(mat.)* infinitezimal.

infinit/if, -ive I. *adj.* *(gram.)* infinitiv(al). **II.** *m.* *(gram.)* infinitiv.

infirmat/if, -ive *adj.* *(jur.)* infirmativ.

infirmation *f.* *(jur.)* infirmare; respingere.

infirme *adj., m.f.* infirm, beteag, schilod.

infirmer *vt.* **1.** *(jur.)* a infirma. **2.** *(fig.)* a dezminţi.

infirmerie *f.* infirmerie.

infirmi/er, -ère *m.f.* infirmier.

infirmité *f.* **1.** infirmitate; beteşug. **2.** *(fig.)* lipsă; imperfecţiune.

infixe *m.* *(lingv.)* infix.

inflammabilité *f.* inflamabilitate; *(fig.)* înflăcărare.

inflammable *adj.* **1.** inflamabil. **2.** *(fig.)* pătimaş.

inflammation *f.* **1.** inflamare, aprindere. **2.** *(med.)* inflamaţie.

inflammatoire *adj.* *(med.)* inflamator.

inflation *f.* *(ec.)* inflaţie; *la lutte contre l'~* lupta împotriva inflaţiei.

inflationniste *adj.* inflaţionist; *profits ~s* profituri inflaţioniste.

infléchir *vt., vr.* a (se) îndoi, a (se) curba; a devia. — **infléchi,** ~e *adj.*

infléchissable *adj.* de neclintit; de nezdruncinat.

inflexibilité *f.* **1.** inflexibilitate. **2.** *(fig.)* fermitate; rigiditate.

inflexible *adj.* **1.** inflexibil. **2.** *(fig.)* neînduplecat, ferm. — **inflexiblement** *adv.*

inflexion *f.* **1.** flexiune, îndoire, încovoiere. **2.** inflexiune (a vocii).

infliger *vt.* a aplica, a da (o pedeapsă, o amendă).

inflorescence *f.* *(bot.)* inflorescenţă.

influençable *adj.* influenţabil.

influence *f.* **1.** influenţă; ascendent. **2.** *(fam.)* trecere.

influencer *vt.* a influenţa.

influent, ~e *adj.* influent, cu vază, cu trecere.

influenza *f.* *(med.)* gripă.

influer *vi.* **(+ sur)** a influenţa asupra...

in-folio *adj. invar., m. (poligr.)* (carte) de format in-folio.

infondé, ~e *adj.* nefondat, fără temei.

informa/teur, -trice *m.f.* informator.

information *f.* **1.** informare, informaţie; material informativ. **2.** *(jur.)* anchetă, cercetare.

informe *adj.* **1.** inform. **2.** hîd, dizgraţios; diform.

informer I. *vt. vr.* a (se) informa, a (se) pune la curent. — **informé,** ~e *adj.*

infortune *f.* **1.** nefericire, nenoroc. **2.** ghinion, neşansă; *(la pl.)* necazuri // *conter ses ~s* a-şi spune păsul; *compagnon d'~* tovarăş de suferinţă.

infortuné, ~e *adj.* nenorocit, nefericit.

infra- *pref.* infra-.

infrac/teur, -trice *adj., m.f.* infractor.

infraction *f.* infracţiune.

infra-son *(pl. ~-~s) m. (fiz.)* infrasunet.

infrastructure *f.* **1.** *(tehn.)* infrastructură. **2.** *(ec.)* bază.

infravirus *m.* *(biol.)* virus filtrant, ultravirus.

infroissable *adj.* *(despre ţesături)* neşifonabil.

infructu/eux, -euse *adj.* zadarnic, inutil. — **infructueusement** *adv.*

infuser *vt.* **1.** a face o infuzie, a opări (plante medicinale). **2.** a introduce (o infuzie), a infuza. **3.** *(fig.)* a comunica, a transmite.

infusible *adj.* infuzibil, care nu se topeşte.

infusion *f.* infuzie, fiertură (de ceai, plante medicinale).

infusoir *m.* infuzor.

ingambe *adj.* *(fam.)* sprinten, vioi.

ingénier *vr.* **(+ à)** a se strădui (să), a căuta (să).

ingénieur *m.* inginer.

ingéni/eux, -euse *adj.* ingenios; iscusit, dibaci. — **ingénieusement** *adv.*

ingéniosité *f.* ingeniozitate; agerime (a minţii); inventivitate.

ingénu, ~e *adj., m.f.* ingenuu; naiv, inocent, candid. — **ingénument** *adv.*

ingénuité *f.* ingenuitate; naivitate, candoare, inocenţă.

ingérence *f.* ingerinţă, amestec ilegal (în treburile altcuiva); *(pol.)* ~ *dans les affaires intérieures* amestec în afacerile interne.

ingérer I. *vt.* a ingera, a înghiţi. **II.** *vr.* *(fig.)* a se amesteca, a se băga (în treburile altcuiva).

ingestion *f.* *(fiziol.)* ingerare, ingestie.

ingrat, ~e **I.** *adj.* **1.** *(despre figură, aspect, voce)* neplăcut, dezagreabil. **2.** *(despre oameni)* ingrat, nerecunoscător. **3.** *(despre pămînt)* neproductiv; steril. **4.** *(fig.)* greu, anevoios. **II.** *m.f.* om ingrat.

ingratitude *f.* ingratitudine, nerecunoştinţă.

ingrédient *m.* **1.** *(med.)* ingredient. **2.** *(culin.)* mirodenie.

ingurgitation *f.* ingurgitare; înghiţire; *(fam.)* înfulecare.

ingurgiter *vt.* a ingurgita, a înghiţi (cu lăcomie); *(fam.)* a înfuleca.

inhabile *adj.* neîndemînatic, stîngaci. — **inhabilement** *adv.*

inhabilité *f.* **1.** neîndemînare, stîngăcie. **2.** *(jur.)* incapacitate legală.

inhabitable *adj.* de nelocuit, nelocuibil.

inhabité, ~e *adj.* nelocuit.

inhabituel, ~le *adj.* neobişnuit.

inhala/teur, -trice *adj., m.* inhalator.

inhalation *f.* inhalare; inhalaţie.

inhaler *vt.* a inhala.

inhérence *f.* inerenţă, caracter inerent.

inhiber *vt.* *(fiziol., psih.)* a inhiba.

inhibition *f.* *(fiziol., psih.)* inhibiţie, inhibare.

inhospitali/er, -ère *adj.* neprimitor, neospitalier.

inhumain, ~e *adj.* inuman, neomenos; crud, feroce. — **inhumainement** *adv.*

inhumanité *f.* lipsă de omenie; cruzime, sălbăticie, barbarie.

inhumation *f.* înhumare, înmormîntare.

inhumer *vt.* a înhuma, a înmormînta.

inimaginable *adj.* inimaginabil, de neînchipuit; extraordinar.

inimitié *f.* duşmănie, vrăjmăşie.

ininterrompu, ~e *adj.* neîntrerupt; neîncetat; continuu.

inique *adj.* **1.** nedrept, injust, inechitabil. **2.** arbitrar, abuziv, samavolnic. — **iniquement** *adv.*

iniquité *f.* **1.** nedreptate. **2.** nelegiuire; abuz.

initi/al, ~e *(m.pl. -aux)* **I.** *adj.* iniţial. **II.** *f.* *(poligr.)* iniţială.

initialement *adv.* la început, iniţial.

initia/teur, -trice *adj., m.f.* iniţiator.

initiation *f.* iniţiere.

initiative *f.* iniţiativă; *sur l'~ de...* la iniţiativa...

initié, ~e *adj., m.f.* iniţiat; cunoscător.

initier *vt. vr.* a (se) iniţia; a (se) instrui.

injecter I. *vt.* a injecta. **II.** *vr.* **1.** *(despre ochi)* a se injecta. **2.** *(despre oameni)* a se congestiona, a se înroşi (la faţă). — **injecté,** ~e *adj.* **(II 1).**

injecteur *m.* injector.

injection *f.* injectare; injecţie.

injure *f.* injurie, insultă; înjurătură.

injurier *vt.* a insulta; a ofensa, a jigni.

injuri/eux, -euse *adj.* insultător; ofensator, injurios. — **injurieusement** *adv.*

injuste *adj.* **1.** nedrept, injust. **2.** fals, inexact. — **injustement** *adv.*

injustice *f.* (act de) nedreptate.

injustifié, ~e *adj.* nejustificat.

inlassable *adj.* neobosit, neostenit; perseverent. — **inlassablement** *adv.*

inné, ~e *adj.* înnăscut; congenital; nativ.

innervation *f.* *(anat., fiziol.)* inervaţie.

innerver *vt.* *(despre nervi)* a inerva (un organ).

innocence *f.* **1.** inocenţă, nevinovăţie. **2.** *(ir.)* naivitate, simplitate.

innocent, ~e *adj., m.f.* **1.** inocent, nevinovat. **2.** *(ir.)* naiv, simplu; sărac cu duhul.

innocenter *vt.* **1.** a declara (pe cineva) nevinovat. **2.** a scuza, a justifica.

innombrable *adj.* (de) nenumărat, fără număr.

innommable *adj.* *(fam.)* dezgustător.

innova/teur, -trice *m.f.* inovator.

innovation *f.* inovație.

innover *vt. vi.* a inova; a înnoi.

in-octavo *adj. invar., m.* *(poligr.)* (carte) de format in-octavo.

inoculable *adj.* *(med.)* inoculabil.

inoculation *f.* *(med.)* inoculare.

inoculer *vt.* *(med.)* **1.** a inocula. **2.** *(fig.)* a transmite, a propaga (idei, opinii).

inodore *adj.* inodor, nemirositor.

inoffens/if, -ive *adj.* **1.** inofensiv. **2.** nepericulos; nevătămător. — **inoffensivement** *adv.*

inondation *f.* **1.** inundare, revărsare; inundație. **2.** *(fig.)* afluență, aflux (mare); invazie.

inonder *vt.* **1.** a inunda; a îneca. **2.** *(fig.)* a inunda, a invada. — **inondé, ~e** *adj.*

inopérable *adj.* *(med.)* inoperabil, neoperabil.

inopérant, ~e *adj.* *(despre medicamente, tratamente)* inoperant, fără efect; fără urmare.

inopiné, ~e *adj.* inopinat, neașteptat, neprevăzut. — **inopinément** *adv.*

inopportun, ~e *adj.* inoportun, nepotrivit. — **inopportunément** *adv.*

inopportunité *f.* inoportunitate.

inorganique *adj.* *(chim.)* anorganic.

inoubliable *adj.* de neuitat.

inouï, ~e *adj.* nemaiauzit, nemaipomenit.

inoxydable *adj.* *(despre metale)* inoxidabil.

in-quarto *adj. invar., m.* *(poligr.)* (carte) de format in-quarto.

inquiétant, ~e *adj.* îngrijorător, alarmant.

inquiéter *vt.* **1.** a neliniști, a îngrijora. **2.** a sîcîi, a hărțui, a chinui. **II.** *vr.* **(+ de) 1.** a se neliniști, a se îngrijora, a se frămînta (pentru). **2.** a se preocupa (de).

inqui/et, -ète *adj.* îngrijorat; agitat.

inquiétude *f.* neliniște, îngrijorare.

inquisiteur I. *m.* *(ist.)* inchizitor. **II.** *adj.* *(fig.)* scrutător, aspru.

inquisition *f.* *(ist.)* inchiziție.

inquisitori/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* **1.** inchizitorial. **2.** *(fig.)* aspru, crud.

insaisissable *adj.* *(fig.)* insesizabil; imperceptibil.

insalubre *adj.* insalubru, nesănătos.

insalubrité *f.* insalubritate.

insatiabilité *f.* **1.** poftă excesivă (de mîncare). **2.** *(fig.)* nesaț, lăcomie.

insatiable *adj.* lacom, nesățios. — **insatiablement** *adv.*

insatisfaction *f.* nemulțumire.

insatisfait, ~e *adj.* nesatisfăcut; nemulțumit.

insciemment [~siamã] *adv.* pe ascuns, fără știre.

inscription *f.* **1.** inscripție. **2.** înregistrare, înmatriculare. **3.** *(mat.)* înscriere. **4.** indicație, semn.

inscrire I. *vt.* **1.** a înregistra, a înmatricula. **2.** a nota, a consemna; *(fig.)* a socoti, a considera. **3.** *(mat.)* a înscrie. **II.** *vr.* a se înscrie; *(jur.)* *s'~ en faux* a se înscrie în fals; *~ à l'ordre du jour* a înscrie pe ordinea de zi. — **inscrit, ~e** *adj.* **(I).**

insecte *m.* insectă.

insecticide *adj. invar., m.* insecticid.

insectivore *adj. invar., m.* (animal) insectivor.

insécurité *f.* nesiguranță, lipsă de siguranță.

insémination *f.* *(biol.)* inseminare, fecundare.

inséminer *vt.* *(biol.)* a insemina, a fecunda.

inséminé, ~e *adj.*

insensé, ~e I. *adj., m.f.* smintit, nebun. **II.** *adj.* nesăbuit; absurd.

insensibilisation *f.* *(med.)* insensibilizare; anesteziere.

insensibiliser *vt.* *(med.)* a insensibiliza; a anestezia.

insensibilité *f.* insensibilitate; *(fig.)* nepăsare, indiferență.

insensible *adj.* **1.** insesizabil, imperceptibil. **2.** *(fig.)* nepăsător, insensibil; indiferent.

insensiblement *adv.* **1.** pe nesimțite. **2.** (în mod) gradat.

inséparable *adj.* inseparabil, de nedespărțit, de nedezlipit. — **inséparablement** *adv.*

insérer *vt.* a insera; a introduce (note, informații). — **inséré, ~e** *adj.*

insertion *f.* **1.** inserare. **2.** *(med.)* inserție.

insidi/eux, -euse *adj.* **1.** insidios, perfid, viclean. **2.** *(la unele boli)* înșelător, ascuns. — **insidieusement** *adv.*

insigne I. *adj. invar.* însemnat; remarcabil. **II.** *m.* insignă.

insignifiance *f.* neînsemnătate, lipsă de importanță, de valoare.

insignifiant, ~e *adj.* insignifiant, neînsemnat, fără importanță.

insinuant, ~e *adj.* *(fig.)* insinuant.

insinuation *f.* **1.** insinuare, strecurare. **2.** *(fig.)* insinuare, aluzie (răutăcioasă).

insinuer I. *vt.* *(fig.)* a insinua, a da de înțeles; a strecura (o idee, o părere). **II.** *vr.* a se insinua, a se strecura, a se introduce (cu abilitate).

insipide *adj.* **1.** insipid, fad, searbăd. **2.** *(fig).* anost, fără haz.

insistance *f.* insistență, stăruință; perseverență.

insistant, ~e *adj.* insistent, stăruitor; perseverent.

insister *vi.* a insista, a stărui; a persevera.

insolation *f.* *(med.)* insolație.

insolence *f.* insolență, impertinență, obrăznicie.

insolent, ~e *adj.* insolent, obraznic, impertinent. — **insolemment** *adv.*

insolite *adj. invar.* neobișnuit; neuzitat.

insolubilité *f.* insolubilitate.

insoluble *adj.* insolubil, nedizolvabil; *(fig.)* nerezolvabil.

insomnie *f.* insomnie; nesomn.

insondable *adj.* insondabil; *(fig.)* de nepătruns, de neînțeles.

insonorisant, ~e *adj.* *(despre fibre, materiale)* insonorizant.

insonore *adj.* insonor.

insonoriser *vt.* a insonoriza.

insouciance *f.* nepăsare, indiferență.

insouciant, ~e, insouci/eux, -euse *adj.* nepăsător, indiferent, fără grijă.

insoumis, ~e *adj.* nesupus, rebel.

insoumission *f.* nesupunere.

insoutenable *adj.* insuportabil, intolerabil.

inspecter *vt.* **1.** a inspecta; a controla. **2.** a examina, a cerceta cu atenție.

inspec/teur, -trice *m.f.* inspector.
inspection *f.* inspecţie; control.
inspectorat *m.* inspectorat.
inspirant, ~e, inspira/teur, -trice *adj.* inspirator.
inspiration *f.* 1. *(fiziol.)* inspiraţie 2. *(fig.)* inspiraţie; idee; sugestie.
inspiratoire *adj.* *(fiziol.)* inspiratoriu.
inspirer I. *vt.* 1. *(fiziol.)* a inspira, a trage aer în plămîni. 2. *(fig.)* a inspira; a insufla; a sugera. **II.** *vr.* 1. a se inspira; a se conduce după... — **inspiré, ~ e** *adj., m.f.*
instabilité *f.* 1. instabilitate. 2. *(fig.)* nestatornicie.
instable *adj.* 1. instabil, nestabil. 2. *(fig.)* schimbător, variabil, nestatornic. — **instablement** *adv.*
installateur *m.* instalator.
installation *f.* 1. instalare. 2. instalaţie // *~ de chauffage central* calorifer.
installer I. *vt.* 1. a instala. 2. *(tehn.)* a instala, a monta. **II.** *vr.* 1. a se instala, a se stabili (într-o locuinţă, într-o localitate). 2. *(fam.)* a se aşeza comod, confortabil. — **installé, ~e** *adj.*
instamment *adv.* (în mod) insistent, cu insistenţă.
instance *f.* 1. insistenţă, stăruinţă; *faire ~ auprès de qn.* a stărui pe lîngă cineva. 2. *(jur.)* instanţă; *(fam.)* *en dernière ~* în ultimă instanţă //*en ~ de...* pe punctul de a....
instant *m.* moment, clipă; *à l' ~* pe loc, numaidecît, într-o clipă; *à chaque ~* **a.** din clipă în clipă; **b.** continuu, fără întrerupere.
instant, ~e *adj.* stăruitor, insistent.
instantané, ~e I. *adj.* 1. instantaneu, subit. 2. brusc, neaşteptat. 3. prompt. **II.** *m.* *(foto.)* instantaneu. — **instantanément** *adv.* (I).
instar *subst.* *à l' ~ de...* în felul..., după exemplul...., ca...
instaura/teur, -trice *m.f.* instaurator; întemeietor, fondator.
instauration *f.* instaurare; întemeiere, fondare.
instaurer *vt.* 1. a instaura; a întemeia; a fonda. 2. a institui; a statornici. — **instauré, ~e** *adj.*
instiga/teur, -trice *m.f.* instigator, aţîţător.
instigation *f.* instigare; aţîţare.
instillation [— tila —] *f.* *(med.)* instilaţie.
instiller [— tile] *vt.* *(med.)* a instila.
instinct [— stɛ̃] *m.* instinct; *d' ~, par ~* din instinct.
instinct/if, -ive *adj.* instinctiv. — **instinctivement** *adv.*
instituer *vt.* 1. a institui, a înfiinţa, a întemeia. 2. *(jur.)* a institui, a numi, a desemna. — **institué, ~e** *adj.*
institut *m.* institut.
institu/teur, -trice *m.f.* 1. învăţător, institutor. 2. *(înv.)* ctitor, întemeietor.
institution *f.* 1. instituire; înfiinţare. 2. instituţie (publică). 3. lege fundamentală. 4. institut; instituţie pedagogică; *~ d'enseignement supérieur* instituţie de învăţămînt superior.
instructeur *m.* instructor.
instruct/if, -ive *adj.* instructiv plin de învăţăminte.
instruction *f.* 1. instruire, instrucţie. 2. învăţătură; cunoştinţe. 3. învăţămînt. 4. *(jur.)* anchetă. 5. *(la pl.)* instrucţiuni, indicaţii; directive.
instruire I. *vt.* 1. a instrui, a învăţa. 2. a informa, a înştiinţa 3. *(jur.)* a ancheta. **II.** *vr.* a se instrui. — **instruit, ~e** *adj.*
instrument *m.* 1. instrument, unealtă, sculă. 2. *(jur.)* document, act.
instrument/al, ~e *(m.pl. -aux) adj.* instrumental.
instrumentation *f.* *(muz.)* instrumentaţie, orchestraţie.
instrumenter *vi.* 1. *(jur.)* a întocmi, a dresa (acte publice). 2. *(muz.)* a orchestra.
instrumentiste *m.* *(muz.)* instrumentist.
insu *subst.* *à l' ~ de...* fără ştirea...; *à mon (ton, son...)* fără ştirea mea (ta, sa...).
insubordination *f.* insubordonare; nesupunere.
insubordonné, ~e *adj.* insubordonat, nesupus, nedisciplinat; recalcitrant.
insuccès [- syksɛ] *m.* eşec, nereuşită.
insuffisance *f.* 1. insuficienţă, lipsă. 2. incapacitate; inaptitudine.
insuffisant, ~e *adj.* 1. insuficient, neîndestulător; nesatisfăcător. 2. incapabil; inapt. — **insuffisamment** *adv.* (1).
insuffler *vt.* 1. *(med., tehn.)* a insufla. 2. *(fig.)* a inspira, a trezi (cuiva) un gînd, un sentiment.
insulaire *adj., m.f.* insular.
insuline *f.* *(chim.)* insulină.
insultant, ~ e *adj.* insultător, jignitor.
insulte *f.* 1. insultă, jignire. 2. injurie, ocară.
insulter I. *vt.* a insulta, a jigni. **II.** *vi.* (+ **à**) 1. a înfrunta, a sfida. 2. a-şi bate joc, a batjocori.
insupportable *adj.* insuportabil, (de) nesuferit. — **insupportablement** *adv.*
insurger *vr.* (+ **contre**) a se răscula, a se răzvrăti, a se ridica împotriva... — **insurgé, ~e** *adj., m.f.*
insurmontable *adj.* insurmontabil, de neînvins.
insurrection *f.* insurecţie.
intact [— takt], **~ e** *adj.* 1. intact, întreg, neatins. 2. *(fig.)* teafăr, neştirbit; pur, curat.
intangible *adj.* 1. intangibil. 2. *(fig.)* inviolabil.
intarissable *adj.* nesecat, inepuizabil. — **intarissablement** *adv.*
intégr/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* integral, întreg, complet. **II.** *f.* *(mat.)* integrală. — **intégralement** *adv.* (I).
intégralité *f.* *(mat.)* integralitate.
intégrant, ~e *adj.* integrant // *(mat.) facteur ~* factor multiplicator.
intégrateur *adj., m.* *(mat.)* integrator.
intégration *f.* integrare, înglobare, includere; *l' ~ à l'ensemble de l'économie* integrarea în ansamblul economiei.
intègre *adj.* *invar.* integru; onest.
intégrer (+ **dans**) **I.** *vt.* a integra, a include (în). **II.** *vr.* a se integra, a se asimila (cu). — **intégré, ~e** *adj.*
intégrité *f.* 1. integritate; *~ territoriale* integritate teritorială. 2. *(fig.)* integritate, probitate.
intellect *m.* intelect; inteligenţă, minte.
intellectualisme *m.* *(fil.)* intelectualism.
intellectualité *f.* intelectualitate.
intellectuel, ~le *adj., m.f.* intelectual. — **intellectuellement** *adv.*
intelligence *f.* 1. inteligenţă, deşteptăciune; minte. 2. aptitudine, pricepere; *avoir l' ~ de...* a se pricepe în ... 3. îndemînare, abilitate, adre-

să // *en bonne ~ avec* în bună înţelegere cu; *d'~ avec...* de conivenţă cu...; *signes d'~* semne de complicitate.

intelligent, ~e *adj.* 1. inteligent, deştept, ager la minte. 2. îndemînatic, abil, descurcăreţ. — **intelligemment** *adv.*

intelligentsia [-ligen-] *f.* intelectualii, pătura intelectuală.

intelligible *adj.* inteligibil; clar, distinct. — **intelligiblement** *adv.*

intempérance *f.* necumpătare; exces // *~ de langage* violenţă de limbaj, ocări.

intempérant, ~e *adj.* necumpătat; excesiv.

intempérie *f.* intemperie, vreme rea.

intempest/if, -ive *adj.* 1. intempestiv; neaşteptat, inoportun. 2. nepotrivit; în contratimp. — **intempestivement** *adv.*

intenable *adj.* 1. insuportabil. 2. *(fam.)* dezlănţuit, de nestăpînit.

intendance *f.* 1. *(mil.)* intendenţă. 2. (serviciu de) administraţie.

intendant, ~e *m.f.* intendent; administrator (la şcoli, internate).

intense *adj. invar.* intens, puternic; viu. — **intensément** *adv.*

intens/if, -ive *adj.* intensiv, intens. — **intensivement** *adv.*

intensification *f.* intensificare.

intensifier *vt. vr.* a (se) intensifica. — **intensifié, ~e** *adj.*

intensité *f.* intensitate.

intenter *vt.* a intenta (proces), a da în judecată.

intention *f.* intenţie, gînd; proiect, plan // *à l'~ de...* **a.** în onoarea...; **b.** (special, înadins) pentru ...; *dans l'~ de...* (făcut) în scopul de a...; *~ arrêtée* hotărîre.

intentionné, ~e *adj.* intenţionat, cu intenţie.

intentionnel, ~le *adj.* intenţionat, conştient, deliberat.

inter- *pref.* 1. inter-. 2. între-.

intercalation *f.* intercalare; includere; inserare.

intercaler *vt.* a intercala; a insera, a include. — **intercalé, ~e** *adj.*

intercéder *vi.* a interveni a stărui; *~ en faveur de... ~ pour...* a interveni în favoarea...; *~ auprès de...* a stărui pe lîngă...

intercepter *vt.* 1. a opri, a împiedica. 2. a intercepta, a surprinde (o scrisoare, un mesaj).

intercepteur *m.* avion de vînătoare.

interception *f.* interceptare; intercepţie.

intercesseur *m.* mijlocitor, intermediar.

intercession *f.* mijlocire, intervenţie.

interclasse *m.* pauză, recreaţie (între două ore de curs).

interdiction *f.* interdicţie, interzicere; prohibire.

interdire *vt.* 1. a interzice, a opri. 2. *(jur.)* a degrada civic. 3. *(jur.)* a pune sub interdicţie.

interdit, ~e I. *adj.* 1. interzis, oprit. 2. *(fig.)* surprins, uimit. **II.** *m.* 1. *(bis.)* interdicţie. 2. *(jur.)* interzis.

intéressant, ~e *adj.* interesant; vrednic de interes.

intéressé, ~e I. *adj.* interesat, egoist. **II.** *m.f.* interesat; părtaş, asociat.

intéressement *m.* cointeresare, participare (la o afacere, întreprindere).

intéresser I. *vt.* 1. a interesa, a stîrni interesul. 2. a cointeresa. 3. a interesa, a privi..., a se referi la...; *intéressant (qn., qch.)...* privind..., privitor la... **II.** *vr.* 1. (+ **à**) a se interesa (de...) a arăta interes (pentru...). 2. (+ **de**) a se informa (despre).

intérêt *m.* 1. interes, folos, avantaj; *par ~* din interes; *il est de votre ~ de..., vous avez ~ à...* este în interesul dvs. să... 2. atracţie. 3. *(fig.)* solicitudine, bunăvoinţă. 4. *(fin.)* dobîndă; (drepturi la) beneficiu; *prêt à ~* împrumut cu dobîndă.

interférence *f.* 1. întrepătrundere. 2. *(fig.)* interferenţă.

interférent, ~e *adj.* *(fiz.)* interferent.

intérferer *vi.* *(fiz.)* a interfera.

intérieur, ~e I. *adj.* 1. interior, intern // *dans son for ~* în sinea sa; în conştiinţa sa. **II.** *m.* 1. interior; *à l'~* înăuntru; în interior. 2. *(la fotbal)* inter. 3. *(fig.)* interior, casă, cămin.

intérieurement *adv.* 1. în interior; pe dinăuntru. 2. *(fig.)* în sine, în sufletul său.

intérim [~ rim] *m.* interim, interimat; *par ~* în interimat, (în mod) provizoriu.

intérimaire *adj.* interimar; provizoriu, temporar.

interjection *f.* *(gram.)* interjecţie.

interligne *(poligr.)* *m.* spaţiu alb dintre rînduri.

interlinéaire *adj.* între rînduri, interliniar.

interlocu/teur, -trice *m.f.* interlocutor.

interlocutoire *m.*, *adj.* *(jur.)* interlocutoriu.

interlope *adj. invar.* interlop, suspect.

interloquer *vt.* *(fam.)* a surprinde, a zăpăci.

interlude *m.* interludiu; intermezzo.

intermède *m.* 1. interval de timp (între). 2. *(în teatru)* intermediu. 3. *(fig.)* episod.

intermédiaire I. *adj.* intermediar. **II.** *m.* 1. intermediar, mijlocitor, mediator. 2. intermediu, mijlocire; *par l'~ de qn.* prin intermediul cuiva.

interminable *adj.* interminabil; nesfîrşit. — **interminablement** *adv.*

intermittence *f.* intermitenţă; întrerupere, pauză; *par ~* discontinuu, cu întreruperi; *sans ~* fără întrerupere, continuu.

intermittent, ~e *adj.* intermitent, discontinuu, cu întreruperi.

internat *m.* internat.

internation/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* internaţional.

internationalisation *f.* internaţionalizare.

internationaliser *vt.* a internaţionaliza. — **internationalisé, ~e** *adj.*

internationalisme *m.* *(ec. pol.)* internaţionalism; *l'~ prolétarien* internaţionalismul proletar.

internationaliste *m.f.*, *adj.* *(ec. pol.)* internaţionalist.

interne I. *adj.* intern, interior. **II.** *m.f.* (elev, medic) intern.

interner *vt.* 1. a interna (în spital). 2. a închide (în lagăr). — **interné, ~e** *adj.*

interpellation *f.* interpelare.

interpeller *vt.* a interpela.

interpénétration *f.* interpenetraţie, întrepătrundere.

interpénétrer *vr.* a se întrepătrunde. — **interpénétré, ~e** *adj.*

interpolation *f.* **1.** interpolare. **2.** adaos între rîndurile unui text.

interpoler *vt.* a interpola, a insera, a introduce. — **interpolé, ~e** *adj.*

interposer I. *vt.* a interpune; *(fig.)* ~ *son autorité* a-și interpune autoritatea. **II.** *vr.* a se interpune; *(fig.)* a interveni, a se amesteca; a mijloci. — **interposé, ~e** *m.f., adj.*

interposition *f.* **1.** interpunere. **2.** *(fig.)* intervenție, amestec.

interprétat/if, -ive *adj.* interpretativ.

interprétation *f.* **1.** interpretare; tălmăcire (a unui text, a unei legi). **2.** sens, tîlc.

interprète *m.f.* **1.** translator, traducător. **2.** interpret, comentator. **3.** interpret; actor // *être l'* ~ *de qn. auprès de...* a fi mediatorul, interpretul cuiva pe lîngă...

interpréter *vt.* **1.** a interpreta. **2.** *(înv.)* a traduce (dintr-o limbă străină). **3.** a interpreta, a explica (texte vechi); a comenta, a tîlcui (legi). **4.** a interpreta, a executa (o piesă muzicală); a juca (un rol). — **interprété, ~e** *adj.* **(2, 3).**

interrègne *m.* interregn.

interroga/teur, -trice I. *adj.* întrebător. **II.** *m.f.* examinator.

interrogat/if, -ive *adj.* întrebător, interogativ.

interrogation *f.* întrebare; *point d'* ~ semn de întrebare.

interrogatoire *m.* *(jur.)* interogatoriu.

interroger I. *vt.* **1.** a întreba, a chestiona, a examina (un elev, un candidat). **2.** *(fig.)* a consulta; ~ *l'histoire* a consulta istoria. **II.** *vr.* **1.** a se întreba. **2.** a se consulta (reciproc).

interrompre *vt.* *vr.* a (se) întrerupe, a (se) opri (din lucru, din vorbă). — **interrompu, ~ e** *adj.*

interrupteur *m.* *(el.)* întrerupător, șalter.

interruption *f.* întrerupere, oprire.

intersecté, ~e *adj.* *(mat.)* intersectat, tăiat.

intersection *f.* intersecție, întretăiere.

intersigne *m.* semn prevestitor.

interstice *m.* interstițiu.

interurbain, ~e I. *adj.* interurban. **II.** *m.* *(fam.)* telefon interurban.

intervalle *m.* **1.** interval, distanță. **2.** răstimp // *dans l'* ~ între timp; *par* ~*s* din timp în timp, din cînd în cînd.

intervenir *vi.* **1.** a interveni, a se întîmpla, a se produce (incidental). **2.** a interveni, a se interpune. **3.** a lua cuvîntul (în public).

intervention *f.* **1.** intervenție. **2.** luare de cuvînt (în public).

interventionnisme *m.* *(pol.)* intervenționism.

interventionniste *m.f.* *(pol.)* intervenționist.

interversion *f.* **1.** intervertire; inversiune. **2.** *(fam.)* metateză.

intervertir *vt.* a interverti; a inversa. — **interverti, ~e** *adj.*

intestin, ~e I. *adj.* **1.** intestin, intern; *guerres ~es* războaie interne, războaie civile. **II.** *m.* *(anat.)* intestin.

intimation *f.* **1.** ordin (scris). **2.** *(jur.)* somație.

intime I. *adj.* **1.** intim, interior, lăuntric. **2.** *(fig.)* apropiat, familiar. **II.** *m.* *(fam.)* prieten intim. — **intimement** *adv.* **(I).**

intimé, ~e *adj., m.f.* *(jur.)* intimat, citat.

intimer *vt.* **1.** a notifica; a ordona, a anunța (în scris). **2.** *(jur.)* a chema la judecată, a cita.

intimidant, ~e, intimida/teur, -trice *adj.* *(despre procedee, măsuri)* care intimidează; de intimidare.

intimidation *f.* intimidare.

intimider *vt.* *vr.* a (se) intimida; a (se) speria; a (se) zăpăci. — **intimidé, ~e** *adj.*

intimité *f.* **1.** intimitate; familiaritate. **2.** adîncuri, străfunduri. **3.** *(la pl.)* intimități.

intitulation *f.* intitulare; titlu.

intitulé *m.* titlu // ~ *d'inventaire* rubrică de inventar.

intituler *vt.* *vr.* a (se) intitula; a (se) numi, a (se) chema.

intolérable *adj.* intolerabil, de nesuportat.

intolérance *f.* **1.** intoleranță. **2.** intransigență.

intolérant, ~e *adj.* intolerant, intransigent, sever, aspru.

intonation *f.* intonare; intonație.

intoxication *f.* intoxicație; intoxicare, otrăvire.

intoxiquer *vt.* *vr.* a (se) intoxica, a (se) otrăvi. — **intoxiqué, ~e** *adj.*

intrados [-do] *m.* *(constr. av.)* intrados.

intraitable *adj.* *(despre oameni)* refractar; încăpățînat.

intransigeance *f.* intransigență.

intransigeant, ~e *adj., m.f.* intransigent.

intransit/if, -ive *adj., m.* *(gram.)* (verb) intranzitiv. — **intransitivement** *adv.*

intransmissible *adj.* netransmisibil.

intravein/eux, -euse *adj.* *(anat.)* intravenos.

intrépide *adj.* *invar.* **1.** temerar, curajos; cutezător. **2.** *(fam.)* tenace; încăpățînat. — **intrépidement** *adv.* **(1).**

intrépidité *f.* temeritate, curaj; cutezanță.

intrigant, ~e *adj., m.f.* intrigant.

intrigue *f.* **1.** intrigă, uneltire, mașinație, manevră. **2.** intrigă (a unei piese de teatru, a unui roman).

intriguer I. *vt.* a intriga, a trezi curiozitatea (cuiva). **II.** *vi.* a intriga, a unelti, a complota.

intrinsèque *adj.* intrinsec.

introduct/if, -ive *adj.* introductiv.

introduction *f.* **1.** introducere; prefață; cuvînt introductiv. **2.** includere; adăugare // *lettre d'* ~ scrisoare de recomandație.

introduire I. *vt.* **1.** a introduce, a băga. **2.** a include, a insera; a adăuga; **3.** a introduce, a pune în practică, a institui (un sistem, o modă). **II.** *vr.* a se introduce, a pătrunde, a intra (cu forța, pe furiș).

intronisation *f.* **1.** înscăunare; învestire. **2.** *(fig.)* stabilire, instituire.

introniser I. *vt.* **1.** a înscăuna; a învesti. **2.** *(fig.)* a stabili, a introduce (doctrine, obiceiuri). **II.** *vr.* a se înscăuna, a lua puterea (prin forță). — **intronisé, ~ e** *adj.*

introspection *f.* *(psih.)* introspecți(un)e.

intrus, ~e *adj., m.f.* intrus.

intrusion *f.* **1.** pătrundere (pe nedrept, în mod abuziv). **2.** *(geol.)* intruziune.

intuit/if, -ive *adj.* intuitiv. — **intuitivement** *adv.*

intuition *f.* **1.** intuire, înțelegere, pătrundere. **2.** intuiție; presimțire.

inusité, ~e *adj.* *(despre cuvinte, expresii)* inuzitat, neuzitat, neobișnuit; rar.

inutile *adj.* inutil; nefolositor. — **inutilement** *adv.*

inutilisable *adj.* inutilizabil, de neîntrebuinţat.

inutilité *f.* **1.** inutilitate, zădărnicie. **2.** *(fig., la pl.)* fleacuri, prostii.

invalidation *f.* *(jur.)* invalidare.

invalide I. *adj.* **1.** invalid, infirm. **2.** *(jur.)* nul. **II.** *m.* *(mil.)* invalid.

invalider *vt.* *(jur.)* a invalida; a declara nul.

invalidité *f.* *(jur.)* invaliditate, nulitate.

invariable *adj.* invariabil, neschimbător. — **invariablement** *adv.*

invasion *f.* invazie; cotropire.

invective *f.* invectivă, injurie.

invectiver *vt.* *vi.* **(+ contre)** a adresa (cuiva) invective, a insulta.

inventaire *m.* inventar; *sous (par) bénéfice d'* ~ sub beneficiu de inventar.

inventer *vt.* a inventa; *(fig.)* a scorni, a născoci // *fam.) n'avoir pas inventé la poudre* a fi sărac cu duhul. — **inventé,** ~**e** *adj.*

inven/teur, -trice *m.f.* inventator.

invent/if, -ive *adj.* inventiv; ingenios.

invention *f.* **1.** invenţie, descoperire. **2.** născocire, minciună.

inventorier *vt.* **1.** a inventaria, a face inventarul. **2.** *(fig.)* a clasa; *(fam.)* a categorisi. — **inventorié** ~ e *adj.*

inverse I. *adj.* invers; inversat; *(mat.) en raison* ~ invers proporţional. **II.** *m.* invers, contrariu. — **inversement** *adv.*

inverser *vt.* a inversa; a întoarce pe dos, a răsturna.

inverseur *m.* *(tehn.)* inversor.

inversion *f.* **1.** *(gram., mat.)* inversiune. **2.** *(chim.)* invertire.

invertébré, ~**e** *adj., m.f.* *(zool.)* nevertebrat.

invertir *vt.* **1.** a inversa, a întoarce, a răsturna (simetric faţă de poziţia iniţială). **2.** *(chim.)* a inverti. — **inverti,** ~**e** *adj.* **(2).**

investiga/teur, -trice *m.f., adj.* cercetător.

investigation *f.* investigaţie; cercetare.

investir *vt.* **1.** a învesti, a împuternici **2.** *(mil.)* a încercui; a asedia. **3.** *(fin.)* a investi, a plasa (un capital).

investissement *m.* **1.** *(mil.)* asediere; asediu. **2.** *(fin.)* investiţie.

investiture *f.* **1.** *(ist., jur.)* învestitură; împuternicire. **2.** *(mil.)* asediere; asediu.

invétéré, ~**e** *adj.* **1.** *(despre obiceiuri rele)* inveterat, înrădăcinat. **2.** *(despre oameni)* înrăit; învechit (în rele), incorigibil.

invétérer *vr.* a se înrădăcina; a se consolida.

invincible *adj.* invincibil, de neînvins. — **invinciblement** *adv.*

inviolabilité *f.* inviolabilitate; *l'* ~ *des frontières* inviolabilitatea frontierelor.

inviolable *adj.* inviolabil. — **inviolablement** *adv.*

inviolé, ~**e** *adj.* neviolabil; neatins.

invisible *adj.* invizibil, (de) nevăzut. — **invisiblement** *adv.*

invitation *f.* **1.** invitaţie; convocare; *sur l'* ~ *de* ... în urma invitaţiei lui... **2.** somaţie.

invite *f.* **1.** *(la jocul de cărţi)* deschidere. **2.** *(fam.)* chemare, apel; îndemn.

invité, ~**e** *m.f.* invitat, musafir.

inviter I. *vt.* **1.** a invita, a pofti. **2.** a invita, a convoca. **3.** *(fig.)* a îmbia, a îndemna. **4.** a soma, a porunci, **II.** *vr.* a se invita, a se pofti.

invocation *f.* **1.** invocare. **2.** *(bis.)* hram.

invocatoire *adj.* invocator.

involontaire *adj.* involuntar, fără voie, neintenţionat. — **involontairement** *adv.*

involuté, ~**e** *adj.* *(despre frunze)* involut.

involution *f.* *(biol., mat.)* involuţie.

invoquer *vt.* a se referi la...; a invoca, a cita.

invraisemblable *adj.* **1.** neverosimil, de necrezut. **2.** *(fam.)* extraordinar, ciudat, nemaipomenit. — **invraisemblablement** *adv.*

invraisemblance *f.* neverosimilitate.

invulnérabilité *f.* invulnerabilitate.

invulnérable *adj.* invulnerabil.

iode *m.* *(chim.)* iod.

iodé, ~**e** *adj.* *(chim.)* iodat.

iodler *vi.* v. **iouler.**

iodoforme *m.* *(chim.)* iodoform.

iodure *m.* *(chim.)* iodură.

ion *m.* *(fiz.)* ion // ~ *thermique* termion.

ionien, ~**ne** *adj.; m.f.* *(ist.)* ionian, ionic, (locuitor) din Ionia.

ionique *adj.* **1.** *(fiz.)* ionic. **2.** *(ist.)* ionic, din Ionia.

ionisation *f.* *(fiz., chim.)* ionizare; ionizaţie.

ioniser *vt.* *(fiz. chim.)* a ioniza; a produce ionizarea. — **ionisé,** ~**e** *adj.*

iota *m.* iotă; *(fam.) pas un* ~ nici o iotă, (absolut) nimic.

iouler *vi.* a chiui, a striga iodlere.

iranien, ~**ne** *adj., m.f.* *(cu maj.)* iranian, (locuitor) din Iran.

irasquien, ~ **ne** *adj.; m.f.* *(cu maj.)* irakian (locuitor) din Irak.

irascibilité *f.* irascibilitate, iritabilitate.

irascible *adj.* irascibil, iritabil; *(fam.)* arţăgos.

ire *f.* *(poet.)* mînie, furie.

iris [-is] *m.* **1.** *(poet.)* curcubeu. **2.** *(anat.)* iris. **3.** *(bot.)* iris, stînjenel.

irisation *f.* irizare, irizaţie.

iriser *vt.* *vr.* a (se) iriza. — **irisé,** ~ **e** *adj.*

irlandais, ~**e** *adj.; m.f.* *(cu maj.)* irlandez, (locuitor) din Irlanda.

ironie *f.* ironie; zeflemea, persiflare.

ironique *adj.* ironic; zeflemitor.

ironiquement *adv.* cu ironie; în zeflemea.

ironiser *vt.* *vi.* a ironiza, a zeflemisi, a ridiculiza.

irradiation *f.* *(fiz.)* iradiere, iradiaţie.

irradier I. *vi.* *vr.* *(despre lumină, căldură)* a iradia; a (se) propaga, a (se) împrăştia. **II.** *vt.* a expune la radiaţii.

irraisonnable *adj.* absurd; fără sens.

irraisonné, ~**e** *adj.* iraţional, absurd.

irrationalisme *m.* *(fil.)* iraţionalism.

irrationnel, ~**le** *adj.* iraţional, neraţional, absurd.

irréalisable *adj.* irealizabil, nerealizabil.

irrecevable *adj.* inacceptabil; *(jur.)* inadmisibil.

irréductible *adj.* **1.** ireductibil. **2.** *(fig.)* neclintit, neînduplecat.

irréel, ~**le** *adj.* ireal, imaginar, fantastic.

irréfléchi, ~**e** *adj.* pripit; necugetat.

irréflexion *f.* lipsă de judecată; zăpăceală; pripeală.

irréfrangible *adj.* *(fiz.)* nerefractabil.

irréfrénable *adj.* *(despre sentimente)* de nestăpînit, de nestăvilit.

irréfutable *adj.* irefutabil, de necombătut, absolut convingător.

irrégularité *f.* **1.** neregularitate; neconformitate. **2.** neregulă; dezordine.

irréguli/er, -ère *adj.* **1.** neregulat, neuniform; nesimetric. **2.** *(despre atitudini, purtări)* imoral. — **irrégulièrement** *adv.*

irréligi/eux, -euse *adj.* **1.** *(despre oameni)* ateu. **2.** *(despre acţiuni, atitudini)* antireligios.

irrémédiable *adj.* iremediabil; ireparabil, fără leac. — **irrémédiablement** *adv.*

irrémissible *adj.* fatal, implacabil.

irréparable *adj.* ireparabil.

irrépréhensible *adj.* fără cusur, fără greş, ireproşabil.

irrépressible *adj.* de nestăvilit, de nestăpînit.

irréprochable *adj.* ireproşabil, perfect, fără cusur. — **irréprochablement** *adv.*

irrésistible *adj.* irezistibil. — **irrésistiblement** *adv.*

irrésolu, ~e *adj.* *(despre oameni)* nehotărît; şovăitor, nedecis. — **irrésolument** *adv.*

irrésolution *f.* nehotărîre; îndoială; şovăială.

irrespirable *adj.* *(despre aer, atmosferă)* irespirabil, sufocant; înecăcios; *(fig.)* insuportabil.

irresponsabilité *f.* iresponsabilitate; lipsă de răspundere.

irresponsable **1.** *adj.* iresponsabil. **II.** *m.f.* **1.** minor. **2.** alienat mintal.

irrévérence *f.* lipsă de respect, necuviinţă.

irrévérenci/eux, -euse *adj.* ireverenţios, necuviincios, obraznic, impertinent. — **irrévérencieusement** *adv.*

irréversibilité *f.* *(mec., chim., el.)* ireversibilitate.

irréversible *adj.* *(mec., chim., el.)* ireversibil.

irrévocable *adj.* irevocabil; (hotărît) definitiv. — **irrévocablement** *adv.*

irrigateur *m.* *(med.)* irigator.

irrigation *f.* **1.** *(agr.)* irigaţie. **2.** *(med.)* irigare.

irriguer *vt.* *(agr.)* a iriga.

irritabilité *f.* iritabilitate; irascibilitate.

irritable *adj.* iritabil, supărăcios; irascibil, nervos.

irritant, ~e *adj.* iritant; enervant, supărător.

irritat/if, -ive *adj.* *(med.)* iritativ, iritant.

irritation *f.* **1.** iritare, supărare, enervare. **2.** *(med.)* iritaţie.

irriter I. *vt.* **1.** a irita, a enerva. **2.** *(fig.)* a excita, a stîrni. **II.** *vr.* a se irita, a se enerva.

irruption *f.* **1.** irupere, năvală, năpustire. **2.** irupţie, revărsare (a unei ape).

isba *f.* izbă.

islandais, ~e *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* islandez, (locuitor) din Islanda.

isocèle *adj.* *(mat.)* isoscel.

isoglosse *f.* *(lingv.)* izoglosă.

isolant, ~e I. *adj.* izolant // *bouteille ~e* termos. **II.** *m.* *(el.)* (corp) izolant.

isola/teur, -trice *adj.* izolator, izolant.

isolation *f.* *(fiz., tehn.)* **1.** izolare. **2.** izolaţie.

isolationnisme *m.* *(pol.)* izolaţionism.

isolationniste *adj.*; *m.f.* *(pol.)* izolaţionist.

isolement *m.* **1.** izolare, singurătate, solitudine. **2.** *(el., chim.)* izolaţie.

isoler I. *vt.* a izola, a separa, a despărţi. **II.** *vr.* a se izola, a se retrage în singurătate. — **isolé, ~e** *adj.*

isoloir *m.* cabină de vot.

isomorphe *adj.* *(mineral.)* izomorf.

isotherme I. *adj.* *(fiz.)* izoterm. **II.** *f.* *(meteor.)* izotermă. — **isothermique** *adj.* **(I).**

isotope *adj.*, *m.* *(fiz.)* izotop.

isotrope *adj.*, *m.* *(fiz.)* izotrop.

israélien, ~ne *adj.* izraelian, izraelit, din Izrael.

israélite I. *adj.* izraelit, evreiesc. **II.** *m.f.* *(cu maj.)* izraelit, evreu.

issu, ~e I. *adj.* născut, provenit, ieşit din... **II.** *f.* **1.** ieşire. **2.** *(fig.)* soluţie; *sans ~* **a.** fără scăpare; **b.** fără soluţie. **3.** *(fig.)* rezultat, sfîrşit // *à l'~ des travaux* la încheierea lucrărilor.

isthme *m.* *(geogr.)* istm.

italianisant, ~e *m.f.* (filolog) italienist.

italianisme *m.* *(lingv.)* italienism.

italien, ~ne I. *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* italian, (locuitor) din Italia. **II.** *m.* limba italiană.

italique *adj.* **1.** italic. **2.** *(despre caractere de tipar)* cursiv, italic.

itérat/if, -ive *adj.* *(gram.)* iterativ.

itinéraire *m.* itinerar.

itinérant, ~e *adj.* itinerant.

itou *adv.* *(fam.)* de asemenea.

ivoire *m.* **1.** (obiect de) fildeş. **2.** *(fig.)* (culoare) ivoar.

ivoirin, ~e *adj.* **1.** de fildeş. **2.** ca fildeşul.

ivraie *f.* *(bot.)* neghină.

ivre *adj.* *invar.* beat, în stare de ebrietate.

ivresse *f.* **1.** (stare de) ebrietate, beţie. **2.** *(fig.)* entuziasm; excitare, tulburare.

ivrogne *m.*, *adj.* beţiv, beţivan.

ivrognerie *f.* beţie; darul beţiei.

J

jable *m.* *(tehn.)* gardină.

jabot *m.* **1.** gușă (la păsări). **2.** *(pop.)* burduhan, burtă. **3.** jabou.

jabotage *m.* *(fam.)* flecăreală.

jaboter *vi.* *(fam.)* a flecări.

jabot/eur, -euse *m.f.* *(fam.)* flecar, palavragiu.

jacasse *f.* **1.** *(pop.)* coțofană. **2.** *(fam.)* femeie flecară.

jacassement *m.* v. **jacasserie.**

jacasser *vi.* **1.** *(despre coțofene)* a cîrîi. **2.** *(fam.)* a flecări.

jacasserie *f.* *(fam.)* flecăreală.

jachère *f.* pîrloagă, țelină.

jacinthe *f.* *(bot.)* zambilă.

jack *m.* *(tele.)* jack.

jacobée *f.* *(bot.)* rugină.

jacobin, ~e **I.** *adj.* iacobin. **II.** *m.* **1.** călugăr dominican. **2.** *(ist.)* iacobin.

jacobinisme *m.* *(ist.)* iacobinism.

jactance *f.* **1.** trufie, aroganță. **2.** fanfaronadă, lăudăroșenie.

jade *m.* *(mineral.)* jad.

jadis [-dis] **I.** *adv.* altădată, cîndva (în trecut). **II.** *adj.* *invar.* de altădată, de odinioară.

jaguar [-gwa:r] *m.* *(zool.)* jaguar.

jaillir *vi.* a țîșni, a izbucni.

jailissant, ~e *adj.* țîșnitor.

jaillissement m. **1.** țîșnire. **2.** *(fig.)* izbucnire, ieșire violentă.

jais *m.* *noir comme du ~* negru ca smoala.

jale *f.* găvan mare.

jalon *m.* **1.** *(top.)* jalon. **2.** *(fig.)* punct de reper.

jalonner **I.** *vi.* *(top.)* a jalona. **II.** *vt.* *(fig.)* a fixa puncte de reper. — **jalonné, ~e** *adj.*

jalonneur *m.* *(top.)* jaloner.

jalouser *vt.* **1.** a fi gelos (pe). **2.** a invidia, a pizmui.

jalousie *f.* **1.** gelozie. **2.** invidie, pizmă. **3.** jaluzea.

jal/oux, -ouse **I.** *adj.* **1.** gelos. **2.** invidios, pizmaș. **3.** dornic; *être ~ à...* a fi dornic să... **II.** *m.f.* persoană geloasă. — **jalousement** *adv.* **(I).**

jamais **I.** *adv.* **1.** niciodată; *mieux vaut tard que ~* mai bine mai tîrziu decît niciodată. **2.** vreodată; *si ~ il revient...* dacă revine vreodată...// *à (tout) ~, pour ~* pentru totdeauna. **II.** *m.* *(fam.)* *au grand ~* nicicînd, niciodată.

jambe *f.* **1.** gambă. **2.** picior; *traiter qn. par-dessous ~* a lua pe cineva peste picior. **3.** *(av.)* jambă // *courir à toutes ~s* a fugi mîncînd pămîntul; *passer la ~ à qn.* a-i pune cuiva o piedică.

jambette *f.* **1.** picioruș. **2.** piedică.

jambi/er, -ère **I.** *adj.* **1.** *(anat.)* *muscles ~s* mușchii piciorului. **II.** *m.* *(anat.)* mușchi (al piciorului). **III.** *f.* jambieră, ghetră.

jambon *m.* șuncă, jambon.

janissaire *m.* *(ist.)* ienicer.

jante *f.* *(tehn.)* jantă // *~ de roue* obadă.

jantille *f.* zbat, paletă (la roata de moară, la vapoare).

janvier *m.* (luna) ianuarie.

japon *m.* produs japonez; obiect fabricat în Japonia.

japonais, ~e *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* japonez, (locuitor) din Japonia.

japonisant *m.* cercetător al limbii și culturii japoneze.

jappage *m.* (s)chelălăială; lătrătură.

jappement *m.* (s)chelălăit; lătrat.

japper *vi.* a (s)chelălăi; a lătra, a hămăi.

jaquette *f.* **1.** jachetă. **2.** cămașă (a unei cărți).

jardin *m.* grădină // *~ sec* ierbar; *~ d'hiver* seră (într-o locuință); *jeter une pierre dans le ~ de qn.* a se referi, a face aluzie la cineva.

jardinage *m.* **1.** grădinărie, grădinărit. **2.** grădină, loc de cultivare a zarzavaturilor. **3.** zarzavaturi.

jardiner *vi.* a grădinări.

jardinet *m.* grădiniță.

jardini/er, -ère **I.** *m.f.* grădinar. **II.** *adj.* de grădină, grădinăresc. **III.** *f.* jardinieră.

jargon *m.* **1.** *(lingv.)* jargon. **2.** gîgîit, sîsîit (al gîscanului).

jargonner *vi.* **1.** *(fam.)* a vorbi în jargon. **2.** *(despre gîscani)* a gîgîi; a sîsîi.

jarovisation *f.* *(agr.)* iarovizare.

jarre *f.* urcior.

jarret *m.* **1.** *(anat.)* partea opusă rotulei genunchiului. **2.** *(zool.)* jaret // *(fam.)* *avoir du ~* **a.** a ține la drum lung; **b.** a fi un dansator neobosit.

jarretelle, jarretière *f.* jartieră.

jarrissade *f.* luminiș (într-o pădure).

jars [ʒa:r] *m.* gîscan.

jaser *vi.* **1.** a flecări. **2.** *(fam.)* a bîrfi, a cleveti. **3.** *(despre unele păsări)* a cîrîi.

jaseran *m.* *(ist.)* cămașă de zale.

jas/eur, -euse *m.f.*, *adj.* flecar.

jasmin *m.* *(bot.)* iasomie.

jaspe *m.* *(mineral.)* jasp, matostat.

jatte *f.* strachină, blid.

jauge *f.* **1.** măsură de capacitate (pentru lichide, grîne) **2.** *(tehn.)* calibru. **3.** şanţ pentru răsaduri.

jaugeage *m.* **1.** măsurare a capacităţii (unui recipient). **2.** *(text.)* şablonare.

jauger *vt.* **1.** a măsura capacitatea (unui recipient). **2.** *(fig.)* a cîntări, a aprecia (pe cineva).

jaugeur *m.* specialist în verificarea capacităţilor.

jaunâtre *adj.* gălbui.

jaune I. *adj.* **1.** galben // *maladie* ~ gălbinare. **II.** *m.* **1.** galben, culoarea galbenă. **2.** *(fam.)* spărgător de grevă // ~ *d'œuf* gălbenuş. **III.** *adv. rire* ~ a rîde galben, a rîde silit.

jaunet, ~te I. *adj.* gălbui. **II.** *m.* **1.** galben, gălbior, piesă de aur.

jaunir I. *vt.* a colora în galben, a îngălbeni. **II.** *vi.* a se îngălbeni.

jaunissant, ~e *adj.* care (se) îngălbeneşte.

jaunisse *f.* *(med.)* gălbinare, icter.

jaunissement *m.* îngălbenire.

javeau *m.* ostrov.

javelage *m.* culcare a grînelor pe brazdă în pale.

javelé, ~e *adj.* *(despre grîne)* cu bobul înnegrit (de umezeală).

javeler I. *vt.* a culca grînele pe brazdă în pale. **II.** *vi.* *(despre grîne)* a se îngălbeni.

javelle *f.* pală (de grîu) culcată pe o brazdă.

javelot *m.* suliţă.

jazz *m.* *(muz.)* jaz.

jazz-band *m.* jazband, orchestră de jaz.

je *pron. pers.* eu.

jeannette *f.* scîndură de călcat.

jeannot *m.* *(fam.)* tont, nătăfleţ, nătîng.

jeep [dʒip] *m.* jeep, gip.

jérémiade *f.* tînguială, văicăreală.

jerrican, jerrycan *m.* canistră (de benzină).

jersey *m.* *(ţesătură de)* jerseu.

jesse *f.* *(iht.)* văduvioară.

jésuite *m.*, *adj.* **1.** iezuit. **2.** *(fig.)* ipocrit, făţarnic. — **jésuitique** *adj.*

jésuitisme *m.* **1.** iezuitism. **2.** *(fig.)* ipocrizie, făţărnicie.

jet *m.* **1.** azvîrlire, aruncare. **2.** ţîşnitură, jet. **3.** traiectorie. **4.** avion cu reacţie. **5.** *(bot.)* stolon // ~ *d'abeilles* roi de albine; ~ *d'eau* fîntînă arteziană, havuz; *(metal.)* ~ *(de coulée)* reţea de turnare; *(fig.)* *d'un seul* ~ dintr-o dată.

jeter I. *vt.* **1.** a azvîrli, a arunca. **2.** a trînti, a răsturna; ~ *à terre* a trînti la pămînt, a răsturna. **3.** *(fig.)* a se debarasa, a se lepăda. **4.** *(despre pomi, plante)* a da (muguri, frunze, rădăcini). **5.** *(despre albine)* a roi. **6.** *(fig.)* a semăna; ~ *le trouble* a semăna nelinişte // ~ *par terre*, ~ *bas* a demola, a dărîma; ~ *à la face (à la figure, au nez, au visage)* a reproşa; ~ *feu et flamme* a tuna şi fulgera; ~ *les fondements d'une maison* a pune temelia unei case; ~ *sa gourme* a se destrăbăla, a-şi face de cap. **II.** *vr.* (+**dans**) **1.** a se arunca, a se precipita (în). **2.** *(despre rîuri)* a se vărsa (în).

jeton *m.* jeton, fisă.

jeu *(pl. ~x)* *m.* **1.** joc; ~*x Olympiques* jocuri olimpice; ~ *d'échecs* (joc de) şah; *(fig.)* *faire le* ~ *de qn.* a face jocul cuiva; ~ *de mots* joc de cuvinte. **2.** joc, mod de a juca (un rol). **3.** cîntare, cîntat (la un instrument muzical); interpretare. **4.** *(tehn.)* mod de funcţionare (a unui aparat, mecanism). **5.** *(la tenis)* ghem, joc // *ce n'est qu'un* ~ *pour moi!* asta-i floare la ureche, e o jucărie pentru mine! *se piquer au* ~ a se înverşuna; *par* ~ din joacă; în glumă; *faire bonne mine à mauvais* ~ a face haz de necaz; *n'être pas du* ~ a nu lua parte la ceva; *le* ~ *n'en vaut pas la chandelle* mai mare daraua decît ocaua.

jeudi *m.* joi; ~ *saint* joia mare.

jeun *adv.* *à* ~ pe nemîncate, pe stomacul gol.

jeune *adj. invar.*, *m.* (om) tînăr.

jeûne *m.* *post*; *(fam.)* *long comme un jour de* ~ lung cît o zi de post.

jeûner *vi.* a ţine post, a posti.

jeunesse *f.* **1.** tinereţe; *de la première* ~ în (de) primă tinereţe; *de* ~ (încă) din tinereţe. **2.** tineret, tinerime.

jeunet, ~e *adj.* *(fam.)* tinerel.

jiu-jitsu [dʒjydʒitsy] *m.* *(sport)* jiu-jitzu.

joaillerie *f.* **1.** giuvaergerie. **2.** giuvaer, bijuterie.

joailli/er -ère *m.f.* giuvaergiu, bijutier.

job *m.* *(fam.)* slujbă, post.

jobard, ~e *m.f.* **1.** nerod, neghiob. **2.** naiv, credul.

jobarder *vt.* *(pop.)* a trage pe sfoară.

jobarderie, jobardise *f.* *(pop.)* **1.** nerozie, neghiobie. **2.** naivitate.

jocasse *f.* *(ornit.)* sturz.

jockey [-ke] *m.* jocheu.

jodler *vi.* a hăuli (pe munte).

joie *f.* **1.** bucurie, veselie; *s'en donner à coeur* ~ a se bucura din toată inima. **2.** *(la pl.)* petreceri.

joindre I. *vt.* **1.** a împreuna, a uni, a îmbina; *(fig.)* ~ *l'utile à l'agréable* a îmbina utilul cu plăcutul. **2.** a adăuga. **3.** a ajunge (din urmă), a pune mîna pe... // *(fam.)* ~ *les deux bouts* a face faţă (cu greu) cheltuielilor (gospodăriei). **II.** *vi.* a se îmbina a se uni. **III.** *vr.* (+**à, avec**) **1.** a se uni (cu). **2.** *(fig.)* a se asocia (la).

joint *m.* **1.** *(anat.)* încheietură; articulaţie. **2.** *(constr.)* rost. **3.** *(tehn.)* garnitură. **4.** *(fig.)* punct nevralgic.

joint, ~e *adj.* împreunat, unit // *ci-*~ (aici) alăturat.

jointoiement *m.* *(constr.)* rostuire.

jointoyer *vt.* *(constr.)* a rostui.

jointure *f.* **1.** îmbinare, împreunare. **2.** *(anat.)* încheietură; articulaţie.

joker *m.* *(la cărţile de joc)* joker.

joli, ~e *adj.* **1.** drăguţ; ~ *à croquer* foarte drăguţ, delicios. **2.** agreabil, plăcut // *jouer un* ~ *tour (à qn.)* a juca o festă (cuiva).

joliet, ~te *adj.* drăgălaş, drăguţel.

joliment *adv.* **1.** drăguţ; cu amabilitate. **2.** *(fam.)* mult, foarte; *nous sommes* ~ *contents* sîntem foarte mulţumiţi.

jonc *m.* *(bot.)* stuf.

jonchée *f.* morman, grămadă (de).

joncher *vt.* **1.** a presăra (flori, frunze). **2.** *(fig.)* a acoperi, a aşterne.

jonchère *f.* stufărie; stufăriş.

jonction *f.* **1.** joncţiune, împreunare; unire. **2.** *(c.f.)* legătură între linii. **3.** *(constr.)* îmbinare.

jongler *vi.* (+ **avec**) a jongla (cu).

jonglerie *f.* **1.** jonglerie. **2.** şarlatanie, escrocherie.

jongleur *m.* **1.** *(în evul mediu)* menestrel. **2.** jongler.

jonque *f.* *(mar.)* joncă.

jonquille **I.** *f.* *(bot.)* narcisă galbenă. **II.** *m., adj. invar.* (culoarea) alb-gălbui.

jordanien, **~ne** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* iordanian, (locuitor) din Iordania.

joue *f.* **1.** obraz. **2.** *(la animale)* falcă.

jouée *f.* *(constr.)* şpalet.

jouer **I.** *vi.* **1.** *(despre copii)* a se juca. **2.** **(+ de)** a cînta (la un instrument). **3.** *(despre mecanisme)* a funcţiona. **4.** *(tehn., despre piese)* a avea joc, a se mişca // ~ *à* .. a face pe..., a imita; ~ *de malheur* a nu avea noroc; *en jouant* în joacă, în glumă. **II.** *vt.* **1.** a juca (un joc). **2.** *(la jocul de cărţi)* a miza. **3.** a interpreta, a executa (o melodie, un rol). **4.** a juca, a practica (un sport); ~ *à l'extérieur* a juca în deplasare. **III.** *vr.* **(+ de)** a nesocoti; a-şi bate joc (de).

jouet *m.* jucărie. **2.** *(fig.)* (obiect de) batjocură.

jou/eur, -euse **I.** *m.f.* **1.** jucător; *(sport)* ~ *à l'extérieur* jucător în deplasare. **2.** jucător de cărţi, cartofor. **3.** *(muz.)* instrumentist // ~ *de violon* violonist; ~ *de piano* pianist. **II.** *adj.* jucăuş.

joufflu, **~e** *adj.* *(fam.)* bucălat, dolofan.

joug [ʒu] *m.* jug.

jouir *vi.* **(+ de)** **1.** a se folosi (de); a trage folos (din), a profita (de). **2.** a se bucura (de). **3.** a poseda, a avea; ~ *d'une bonne santé* a avea o sănătate înfloritoare.

jouissance *f.* **1.** plăcere (mare). **2.** folosinţă, întrebuinţare; folos, profit.

jouiss/eur, -euse *m.f.* juisor.

joujou *(pl. ~x)* *m.* jucărie, jucărică.

jour *m.* **1.** zi; *à* ~ la zi; la curent; *par* ~ pe zi; *au* ~ *le* ~ de pe o zi pe alta, de azi pe mîine; *grand* ~ ziua namiaza mare, în plină zi; ~*-férié* zi de repaus, de odihnă. **2.** lumină a zilei; *clair comme un* ~ limpede ca lumina zilei. **3.** *(fig.)* lumină, aspect, unghi; *sous un ~ favorable* într-o lumină favorabilă. **4.** *(constr.)* deschizătură, gol. **5.** *(la pl.)* viaţă // *tous les ~s* zilnic; *du ~ au lendemain* în scurt timp, fără întîrziere.

journ/al, *(pl. -aux)* *m.* **1.** jurnal, ziar, gazetă; ~ *parlé* radiojurnal; ~ *filmé* jurnal cinematografic // *(livre)* ~ registru.

journali/er, -ère **I.** *adj.* zilnic. **II.** *m.* ziler.

journalisme *m.* jurnalism, ziaristică, gazetărie.

journaliste *m.f.* jurnalist, ziarist, gazetar. — **journalistique** *adj.*

journée *f.* **1.** zi; *à la* ~ *(despre muncă, salariu)* cu ziua. **2.** drum parcurs într-o zi; *à deux ~s de Rome* la (o distanţă de) două zile la Roma.

journellement *adv.* în fiecare zi, zilnic.

joute *f.* întrecere; luptă, rivalitate.

jouter *vi.* a se întrece, a rivaliza (cu cineva).

jouteur *m.* rival.

jouveanceau *m.* băietan, băieţandru.

jouvencelle *f.* fetişcană.

jouxte *prep.* **1.** în apropiere de. **2.** *(înv.)* conform cu.

jouxter *vt.* *(înv.)* a sta alături de, a se învecina cu.

jovi/al, **~e** *(m.pl. -als şi -aux)* *adj.* jovial, voios. — **jovialement** *adv.*

jovialité *f.* jovialitate, voioşie.

joyau m. **1.** giuvaer, bijuterie. **2.** *(fam.)* obiect preţios.

joyeuseté *f.* *(fam.)* vorbă de duh, glumă.

joy/eux, -euse *adj.* voios, vesel. — **joyeusement** *adv.*

jubé *m.* *(arhit.)* galerie între cor şi naos (în unele biserici).

jubilaire *adj.* jubiliar; comemorativ.

jubilation *f.* *(fam.)* jubilare, satisfacţie (exteriorizată).

jubilé *m.* jubileu; comemorare.

jubiler *vi.* *(fam.)* a jubila; a arăta (mare) satisfacţie.

jucher *vt.* *vr.* a (se) cocoţa. — **juché,** **~e** *adj.*

judaïque *adj.* **1.** iudaic. **2.** *(peior.)* formal, formalist; *interprétation* ~ interpretare formală.

judaïsme *m.* iudaism.

judas *m.* **1.** iudă, trădător, om făţarnic. **2.** *(constr.)* ferestruică, vizetă.

judelle *f.* *(ornit.)* lişiţă.

judiciaire *adj.* judiciar, judecătoresc. — **judiciairement** *adv.*

judici/eux, -euse *adj.* judicios; *organisation -euse du territoire* organizarea judicioasă a teritoriului. — **judicieusement** *adv.*

judo [dʒydo] *m.* *(sport)* judo.

judoka *m.* persoană care practică judo.

juge *m.* **1.** judecător. **2.** *(sport)* arbitru; ~ *de touche* arbitru de linie.

jugé *m.* *au* ~ după o apreciere rapidă.

juge-arbitre *m.* *(sport)* arbitru.

jugement *m.* **1.** *(jur.)* judecată; *(fig.)* ~ *dernier* judecata de apoi. **2.** judecată, raţionament. **3.** *(jur.)* sentinţă.

jugeote *f.* *(fam.)* glagore, minte; bun-simţ.

juger **I.** *vt.* **1.** *(jur.)* a judeca. **2.** a raţiona. **3.** a considera, a fi de părere; a aprecia; ~ *bon (nécessaire) de...* a considera drept bun (necesar) să... // *jugez combien je fus surpris!* vă puteţi închipui (gîndiţi-vă) cît de surprins am fost! **II.** *vr.* **1.** a se judeca. **2.** a se considera, a se aprecia (pe sine).

jugulaire **I.** *adj.* *(anat.)* jugular. **II.** *f.* **1.** vîna jugulară. **2.** cureluşă (la căştile militare).

juguler *vt.* **1.** a gîtui, a sugruma. **2.** *(fig., fam.)* a plictisi de moarte.

ju/if, -ive **I.** *adj.* evreiesc. **II.** *m.f.* *(cu maj.)* evreu.

juillet *m.* *(luna)* *iulie.*

juin *m.* *(luna)* *iunie.*

julien, **~ne** *adj.* iulian; *le calendrier* ~ calendarul iulian.

jum/eau, -elle *adj.*, *m.f.* geamăn.

jumelage *m.* îngemănare.

jumeler *vt.* a îngemăna, a împreuna. — **jumelé,** **~e** *adj.*

jumelles *f.pl.* **1.** piese jumelate (ale unui mecanism). **2.** binoclu.

jument *f.* iapă.

jungle [ʒɔ̃ -] *f.* junglă.

junior **I.** *adj.* *m.* junior. **II.** *m.* *(sport)* junior.

junte [ʒɔ̃ -] *f.* *(pol.)* juntă.

jupe *f.* fustă.

jupon *m.* **1.** jupon. **2.** *(fig.)* femeie, fată; *(fam.) courir le* ~ a umbla după femei, după fuste.

juré, ~**e I.** *adj.* jurat, legat prin jurămînt // *ennemi* ~ duşman declarat, pe faţă. **II.** *m.* jurat.

jurement *m.* **1.** jurămînt. **2.** înjurătură.

jurer I. *vt.* a jura, a promite. **II.** *vi.* **1.** a înjura; a blestema. **2.** a nu se potrivi, a nu se armoniza. **III.** *vr.* a-şi jura (unul altuia).

juridiction *f.* *(jur.)* jurisdicţie.

juridictionnel, ~**le** *adj.* *(jur.)* jurisdicţional.

juridique *adj.* juridic. — **juridiquement** *adv.*

jurisconsulte *m.* (avocat) jurisconsult.

jurisprudence *f.* *(jur.)* jurisprudenţă.

juriste *m.* jurist.

juron *m.* înjurătură.

jury *m.* juriu.

jus [ʒy] *m.* suc, zeamă; *(fam.)* ~ *de la treille* zeamă de struguri, vin // *tomber dans le* ~ a intra la apă.

jusant *m.* *(mar.)* reflux.

jusque *prep.* **1.** pînă (la, în); *jusqu'à ce que...* pînă (în momentul, la data) cînd... **2.** pînă şi, chiar şi.

justaucorps *m.* haină strînsă pe corp (din sec. XVII).

juste I. *adj.* **1.** just, drept; echitabil; *sentence* ~ sentinţă echitabilă. **2.** legitim, întemeiat; îndreptăţit. **3.** *(despre haine)* strîmt, pe corp. **4.** exact; precis; *balance* ~ balanţă exactă. **II.** *m.* (om) drept, înţelept. **III.** *adv.* bine; cu precizie; întocmai // *au* ~ exact, precis; *(fam.) comme de* ~ cum se cuvine, cum trebuie. // *c'est tout* ~ *si...* **a.** aproape că...; **b.** *(în propoziţii negative)* doar că nu...

justement *adv.* **1.** cu dreptate, pe drept. **2.** tocmai (pe cînd). **3.** *(la început de frază)* cu atît mai mult cu cît...

juste-milieu *m.* cale de mijloc.

justesse *f.* justeţe; exactitate.

justice *f.* **1.** justiţie. **2.** dreptate, echitate // *se faire* ~ a se răzbuna.

justiciable *adj., m.f.* justiţiabil.

justicier *m.* *(ist.)* feudal cu drept de judecată.

justifiable *adj.* justificabil; scuzabil.

justifica/teur, -trice *adj.* justificator.

justificat/if, -ive *adj.* justificativ.

justification *f.* **1.** justificare; dezvinovăţire. **2.** dovadă.

justifier I. *vt.* **1.** a justifica; a îndreptăţi. **2.** a arăta, a demonstra; a dovedi // *la fin justifie les moyens* scopul scuză mijloacele. **II.** *vr.* a se justifica, a se dezvinovăţi. — **justifié,** ~**e** *adj.*

jute *m.* *(text.)* iută.

juter *vi.* a lăsa zeamă.

jut/eux, -euse *adj.* *(despre fructe)* zemos.

juvénile *adj.* juvenil, tineresc.

juvénilité *f.* tinereţe, ardoare tinerească.

juxta- *pref.* juxta-.

juxtaposer *vt. vr.* a (se) juxtapune. — **juxtaposé,** ~**e** *adj.*

juxtaposition *f.* juxtapunere.

K

kacha *f.* *(culin.)* cașă.

kaki *adj. invar.* (de culoare) kaki.

kaléidoscope *m.* caleidoscop. — **kaléidoscopique** *adj.*

kali *m.* *(chim.)* potasiu, kaliu.

kamikaze *m.* pilot (japonez) de sacrificiu.

kandjar *m.* hanger.

kangourou *m.* *(zool.)* cangur.

kantien, ~ne *adj.* *(fil.)* kantian.

kantisme *m.* *(fil.)* kantianism.

karpatique *adj.* *(geogr.)* carpatic.

karstique *adj.* *(geogr.)* carstic.

karting [-tiŋ] *m.* *(sport)* carting.

kayak *m.* *(mar.)* caiac.

kéfir *m.* chefir.

képi *m.* chipiu.

kératite *f.* *(med.)* cheratită, inflamarea corneei.

kératoplastie *f.* *(med.)* grefă a corneei.

kératose *f.* *(med.)* cheratoză, îngroșare a pielii.

kermès *m.* **1.** *(bot.)* cîrmîz. **2.** *(entom.)* coșenilă. **3.** materie colorantă din fructele de cîrmîz sau din gogoșile de coșenilă.

kermesse *f.* chermesă.

ketchup [-tʃəp] *m.* *(culin.)* sos de roșii foarte condimentat.

khan *m.* han (tătar).

khanat *m.* **1.** demnitatea de han. **2.** hanat.

kibboutz *m.* fermă în Izrael, chibuț.

kid *m.* blănița de ied.

kidnapper *vt.* a răpi persoane (pentru răscumpărare).

kidnapp/eur, -euse *m.f.* răpitor de persoane (pentru răscumpărare).

kidnapping [-piŋ] *m.* chidnaping, răpire de persoane (pentru răscumpărare).

kif-kif [kif] *adj. invar.* *(fam.)* la fel, asemănător, întocmai.

kiki *m.* *(fam.)* gît; *serrer le ~ à qn.* a strînge pe cineva de gît.

kilo *m.* kilogram, chil.

kilocalorie *f.* *(fiz.)* kilocalorie.

kilocycle *m.* *(fiz.)* kilociclu.

kilogramme *m.* kilogram.

kilogramme-force *f.*, **kilogramme-poids** *m.* *(fiz.)* kilogramforță.

kilogrammètre *m.* *(fiz.)* kilogrammetru.

kilométrage *m.* kilometraj.

kilomètre *m.* kilometru. — **kilométrique** *adj.*

kilométrer *vt.* a marca intervalele kilometrice; a kilometra.

kilovolt *m.* *(fiz.)* kilovolt.

kilowatt *m.* *(fiz.)* kilowatt.

kilowatt-heure *m.* *(fiz.)* kilowatt-oră.

kimono *m.* chimono.

kinésithérapeute *m.f.* (masor) chineziterapeut.

kinésithérapie *f.* masaj terapeutic.

kiosque *m.* chioșc.

kirsch [kirʃ] *m.* vișinată.

klaxon *m.* claxon.

klaxonner *vi.* a claxona.

knock-out [nɔkawt] **I.** *m.* *(sport)* cnocaut; *mettre ~* a face cnocaut. **II.** *adj. invar.* *(pop.)* făcut pilaf, praf.

knout *m.* cnut.

kobold *m.* spiriduș (în Germania).

kola, kolatier *m.* *(bot.)* (arbore de) cola.

kolkhoze *m.* colhoz.

kolkhozien, ~ne *m.f.*, *adj.* colhoznic.

konzern [-tsɛrn] *m.* concern.

kopeck *m.* *(ec. fin.)* copeică.

kouglof *m.* *(culin.)* guguluf.

krach [-ak] *m.* *(ec. fin.)* crah.

kummel *m.* lichior de chimen.

kvas, kwas *m.* cvas.

kyste *m.* *(med.)* chist. — **kystique** *adj.*

L

la^1 *art. hot. f. sg.* ~ *bibliothèque* biblioteca.

la^2 *pron. pers. (pers. 3 f. sg. ac.)* (pe) ea, o.

la^3 *m. (muz.)* (nota) la.

là *adv.* **1.** acolo; colo; *par* ~ **a.** pe acolo; **b.** pe această cale; *jusque* ~ **a.** pînă acolo; **b.** pînă aici, punct!; **c.** pînă la acel moment, pînă atunci; *par ci, par* ~ **a.** pe ici, pe colo; **b.** din cînd în cînd. **2.** *(fig.)* aici, la acest punct; *de* ~ de aici.

labeur *m.* muncă (grea); *bêtes de* ~ vite de muncă // *terre en* ~ ogor.

labi/al, ~**e** *(m.pl. -aux)* **I.** *adj. (anat., zool.)* labial. **II.** *f. (fon.)* labială.

labialisation *f. (fon.)* labializare.

labié, ~**e** *adj. (bot.)* labiat.

labile *adj.* labil, nestabil, nestatornic; nesigur; *mémoire* ~ memorie nesigură.

laborantine *f.* laborantă.

laboratoire *m.* laborator.

labori/eux, -euse *adj.* **1.** laborios, anevoios. **2.** *(despre oameni)* harnic, muncitor. — **laborieusement** *adv.* **(1).**

labour *m.* **1.** arat; arătură. **2.** *(la pl.)* ogor arat, ţarină.

labourable *adj. (despre pămînt, terenuri)* arabil.

labourage *m.* v. **labour (1).**

labourer *vt.* **1.** a ara, a brăzda (pămîntul). **2.** a lăsa urme, dîre // *visage labouré de rides* obraz ridat, zbîrcit.

laboureur *m.* plugar, agricultor.

laboureuse *f.* tractor.

labyrinthe *m.* **1.** labirint. **2.** *(fig.)* încurcătură, încîlceală.

lac *m.* lac // *(fam.) être dans le* ~ a intra la apă.

lacer *vt.* a strînge în şireturi. — **lacé,** ~**e** *adj.*

lacération *f.* sfîşiere, rupere (de hîrtii, afişe).

lacérer *vt.* a sfîşia, a rupe în bucăţi (hîrtii, afişe); a sfîrteca.

lacet *m.* **1.** şiret, şnur. **2.** *(la pl.)* laţ, cursă // *route en* ~ drum în serpentină; *faire des* ~*s* a oscila.

lac/eur, -euse *m.f.* împletitor; năvodar.

lâchage *m.* abandonare, părăsire.

lâche I. *adj. invar.* **1.** *(despre noduri, legături)* slab, moale; *(fig.)* destins, neîncordat. **2.** *(despre oameni)* moale, fără vlagă. **3.** *(despre acţiuni, fapte)* josnic, odios. **4.** *(fig., despre stil, exprimare)* dezlînat; confuz. **5.** *(fig., despre oameni)* laş, poltron, fricos. **II.** *m.* laş.

lâchement *adv.* cu laşitate; (în mod) josnic.

lâché, ~**e** *adj.* neglijent; de mîntuială.

lâcher I. *vt.* **1.** a desface, a slăbi (din strînsoare); a da drumul. **2.** *(fig.)* a scăpa, a lăsa să(-i) scape; ~ *un mot* a scăpa un cuvînt. **3.** *(fam.)* a abandona, a părăsi. **4.** *(fam.)* a ceda; a lăsa (din preţ, din pretenţii) // ~ *pied* **a.** a da înapoi; a ceda. **b.** a fugi. **II.** *vi.* a slăbi, a se destinde. **III.** *vr.* **1.** *(fam.)* a se delăsa. **2.** a se desface.

lâcheté *f.* **1.** moliciune, slăbiciune. **2.** laşitate. **3.** faptă mîrşavă.

lacis *m.* **1.** reţea de fire. **2.** dantelă.

laconique *adj.* laconic, concis, lapidar. — **laconiquement** *adv.*

lacrym/al, ~**e** *(m.pl. -aux) adj. (anat.)* lacrimal.

lacrymogène *adj. invar.* lacrimogen.

lacs [la] *m.* **1.** şnur. **2.** laţ. **3.** *(fig.)* laţ, mreajă, cursă.

lactation *f.* **1.** lactaţie. **2.** alăptare.

lacté, ~**e** *adj.* **1.** lăptos, ca laptele. **2.** *(despre regim, dietă)* lactat, (alcătuit) din lactate. **3.** *(despre alimente)* care conţine lapte, cu lapte.

lactuca *m. (bot.)* lăptucă.

lacunaire *adj.* v. **lacuneux.**

lacune *f.* lacună, gol, lipsă.

lacun/eux, -euse *adj.* cu lacune, cu lipsuri.

laçure *f.* şnuruire.

lacustre *adj.* lacustru.

ladr/e, -esse *m.f., adj.* **1.** lepros. **2.** *(fig.)* zgîrcit; cărpănos.

ladrerie *f.* **1.** *(înv.)* lepră. **2.** *(fam.)* zgîrcenie; cărpănoşie.

lagon *m.* ghiol.

lagune *f.* lagună.

laïcisation *f.* laicizare.

laïciser *vt.* a laiciza. — **laïcisé,** ~**e** *adj.*

laïcité *f.* caracter laic.

laid, ~**e** *adj.* urît, diform, slut. — **laidement** *adv.*

laidasse *f.*, **laideron** *m.f. (fam.)* femeie urîtă pocitanie, muma-pădurii.

laideur *f.* urîţenie, sluţenie.

laidir *vi.* a se urîţi. — **laidi,** ~**e** *adj.*

laie^1 *f.* femela mistreţului, scroafă.

laie^2 *f.* potecă dreaptă în pădure.

laie^3 *f.* ciocan de pietrar.

lainage *m.* **1.** lîna oilor. **2.** ţesătură de lînă; lenaj. **3.** *(text.)* scămoşare.

laine *f.* (veşmînt de) lînă.

lainer *vt.* a scămoşa.

lainette *f.* deşeuri de lînă.

lain/eux, -euse *adj.* **1.** (cu aspect) lînos. **2.** *(despre ţesături)* de lînă.

lain/ier, -ère *adj.* de lînă, din lînă; cu lînă.

laïque *adj., m.f.* laic, mirean.

lais *m. (silv.)* semincer.

laisse *f.* zgardă // *mener qn. en ~* a duce pe cineva de nas.

laisser I. *vt.* **1.** a lăsa, a slăbi din strînsoare, a da drumul; *(fig.) ~ la bride* a da frîu liber; a lăsa în voie. **2.** a permite, a admite, a îngădui; *~ faire* **a.** a îngădui; **b.** a nu se sinchisi; a se dezinteresa; **c.** a nu interveni, a nu se amesteca. **3.** a lăsa, a părăsi, a abandona; *(fig.) ~ ses os (sa vie, sa peau)* a-şi lăsa oasele, a-şi pierde viaţa. **4.** a încredinţa; a lăsa în grija. **5.** a înceta, a întrerupe (o activitate) // *c'est à prendre ou à ~* ori... ori; *~ tomber* a renunţa; *ne pas ~ de...* a nu înceta de a... **II.** *vr.* **1.** a se lăsa; *se ~ aller* a se lăsa în voia soartei // *se ~ faire* a ceda a nu se împotrivi; *se ~ aller à...* a se deda la...

laisser-aller *m. invar.* neglijenţă, delăsare.

laissez-passer *m. invar.* permis de trecere.

lait *m.* lapte // *petit-~* zer.

laitage *m.* produse lactate.

laitance, laite *f.* lapţi (de peşte).

laiterie *f.* lăptărie.

lait/eux, -euse *adj.* (cu aspect) lăptos.

laiti/er, -ère I. *m.f.* lăptar. **II.** *m. (metal.)* zgură. **III.** *adj.* cu lapte; de lapte.

laiton *m. (met.)* alamă.

laitonnage *m. (metal.)* alămire.

laitue *f. (bot.) ~ cultivée* lăptucă.

laize *f.* lăţime a unei stofe.

lama[1] *m. (zool.)* lamă.

lama[2] *m.* preot budist.

lambeau *m.* **1.** fîşie, zdreanţă. **2.** bucată, fragment; *mettre en ~x* a rupe în bucăţi, a sfîşia. **3.** *(fig.)* resturi, rămăşiţe.

lambin, ~e *adj.* moale, lent.

lambiner *vi. (fam.)* a tîndăli.

lambrequin *m. (arhit.)* element decorativ; lambrechin.

lambris *m. (arhit.)* lambriu.

lambrissage *m. (arhit.)* împodobire cu lambriuri.

lambrisser *vt. (arhit.)* a aplica lambriuri.

lambrissure *f.* v. **lambrissage.**

lambruche, lambrusque *f. (bot.)* lăuruscă, viţă-sălbatică.

lame *f.* **1.** lamă. **2.** tăiş. **3.** felie (subţire); felioară. **4.** *(mar.)* val, talaz. **5.** *(text.)* iţă // *fine ~* femeiuşcă şmecheră.

lamé *m. (text.)* material ţesut cu fir metalic, lame.

lamellaire *adj.* lamelar.

lamellation *f.* dispunere în lamele.

lamelle *f.* lamelă, foiţă, plăcuţă (de metal, de sticlă).

lamellé, ~e *adj.* cu lamele; compus din lamele.

lamentable *adj.* **1.** lamentabil, jalnic, de plîns; regretabil. **2.** *(fam.)* prost, mizerabil. — **lamentablement** *adv.*

lamentation *f.* lamentare, văicăreală; bocet, vaiet.

lamenter I. *vi.* a boci. **II.** *vr.* a se tîngui, a se lamenta. **III.** *vt.* a deplînge, a deplora.

lamer *vt.* a rindelui, a gelui. — **lamé, ~e** *adj.*

laminage *m. (metal.)* laminare.

laminer *vt. (metal.)* a lamina. — **laminé, ~e** *adj., m.f.*

laminerie *f. (metal.)* secţie de laminare.

lamineur *m. (metal.)* laminator; laminorist.

laminoir *m. (metal.)* laminor.

lampant, ~e *adj.* **1.** *(despre produse petroliere)* lampant. **2.** *(fam., despre vin)* băubil.

lampe *f.* lampă // *(auto.) ~ de projecteur* fază mare; *~ pilote* fază mică.

lampée *f. (pop.)* duşcă, înghiţitură.

lamper *vt. (fam.)* a trage la măsea.

lamperon *m.* candelă.

lampier *m.* **1.** suport de lampă. **2.** felinar de cimitir.

lampion *m.* lampion.

lampiste *m.* lampist (în mine) // *s'en prendre au ~* a da vina pe acarul Păun.

lampyre *m. (entom.)* licurici.

lançage *m.* v. **lancement.**

lance *f.* lance // *rompre une ~ avec qn.* a avea o discuţie cu cineva: *baisser la ~* a închina steagul; a ceda.

lancée *f.* **1.** lansare, aruncare. **2.** *(la pl.)* junghiuri.

lance-flammes *m. invar. (mil.)* aruncător de flăcări.

lance-fusées *m. invar. (av.)* lansator de rachete.

lance-grenades *m. invar. (mil.)* aruncător de grenade.

lancement *m.* aruncare, lansare; *(av.) ~ au parachute* lansare cu paraşuta.

lance-mines *m. invar. (mil.)* aruncător de mine.

lance-pierres *m. invar.* praştie.

lancer[1] **I.** *vt.* a lansa, a zvîrli, a arunca // *~ une affaire* a pune pe roate o afacere; *~ le gibier* a hăitui vînatul. **II.** *vr.* a se lansa, a se arunca; *(fam.) se ~ dans les affaires* a se lansa în afaceri.

lancer[2] *m. (vîn.)* hăituială.

lancette *f.* **1.** *(chir.)* lanţetă. **2.** *(la pescuit)* lansetă.

lanc/eur, -euse *m.f.* **1.** aruncător. **2.** *(tehn.)* lansator.

lancier *m. (mil.)* lăncier.

lancinant, ~e *adj. (despre dureri)* care înjunghie, care zvîcneşte.

lanciner *vi. (despre dureri)* a da junghiuri.

lançoir *m. (tehn.)* descărcător.

landau *(pl. ~s) m.* landou.

lande *f.* bărăgan; stepă.

land/eux, -euse *adj. (despre regiuni)* de stepă.

langage *m.* grai, vorbire, limbaj.

lange *m.* scutec // *dans les ~s* (încă de) la început, în faşă.

langelotte *f. (tehn.)* şteamp.

langer *vt.* a înfăşa.

langour/eux, -euse *adj.* languros, galeş; melancolic. — **langoureusement** *adv.*

langouste *f. (zool.)* langustă.

langue *f.* **1.** *(anat.)* limbă; *~ de terre* limbă de pămînt; *se mordre la ~* **a.** a-şi muşca limba; **b.** a-şi înghiţi vorba. **2.** limbă, grai, limbaj.

langue-de-boeuf *(pl. ~s-de-~) f. (constr.)* şpaclu.

langue-de-chat *(pl. ~s-de-~) f.* (pişcot) limbă de pisică.

languette *f.* **1.** limbuţă. **2.** pană de lemn. **3.** *(constr.)* lambă, feder.

langueur *f.* **1.** apatie; depresiune, melancolie. **2.** lîncezeală.

languir **I.** *vi.* **1.** a lîncezi; a zăcea (în suferinţă). **2.** a tînji, a se consuma. **3.** *(fig.)* a trena, a se lungi. **4.** *(despre plante)* a se ofili. **II.** *vr.* a se plictisi.

languissamment *adv.* **1.** alene. **2.** (în mod) languros, galeş.

languissant, ~e *adj.* **1.** sleit, secătuit de puteri; *(fig.)* stins, fără vlagă. **2.** *(despre priviri, atitudini)* languros, galeş. **3.** *(fig.)* abătut; apatic.

languissement *m.* lîncezeală.

laniaire *f.* (dinte) canin.

lanière *f.* **1.** curea. **2.** fîşie, bandă.

lanoline *f.* lanolină.

lansquenet *m.* **1.** pedestraş german (din sec. XVI). **2.** numele unui joc de cărţi.

lanter *vt.* a ciocăni (metalul).

lanterne *f.* **1.** lanternă, felinar. **2.** *(fam., la pl.)* baliverne; vorbe de clacă.

lanterner **I.** *vi.* a tîndăli, a-şi pierde vremea. **II.** *vt.* *(fam.)* a amîna, a duce cu vorba (pe cineva).

lanternerie *f.* **1.** pierdere de vreme, tîndăleală. **2.** prostie, neghiobie.

lanternier *m.* lampagiu.

laotien, ~ne *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* laoţian, (locuitor) din Laos.

lapement *m.* lipăit.

laper *vt. vi.* a lipăi.

lapereau *m.* vătui.

lapidaire *adj.* *(despre stil, vorbire, formule)* scurt, concis, lapidar.

lapida/teur, -trice *m.f.* lapidator.

lapidation *f.*, **lapidement** *m.* ucidere cu pietre, lapidare.

lapider *vt.* a ucide cu pietre, a lapida.

lapid/eur, -euse *m.f.* v. **lapidateur.**

lapidification *f.* împietrire, pietrificare.

lapidifier *vt. vr.* a (se) pietrifica. — **lapidifié, ~e** *adj.*

lapill/eux, [—lø] **-euse** *adj.* pietros, tare ca piatra.

lapin, ~e *m.f.* iepure (de casă).

lapis, lapis-lazuli *m.* *(mineral.)* lapislazuli.

lapon, ~ne *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* lapon, (locuitor) din Laponia.

laps *m.* ~ *de temps* interval de timp scurs.

lapsus [—ys] *m.* lapsus, inadvertenţă (din uitare, din neatenţie).

laquage *m.* lăcuire.

laquais *m.* **1.** lacheu. **2.** *(fig.)* om slugarnic.

laque **I.** *f.* lac (de lustruit). **II.** *m.* obiect lăcuit.

laquelle *(pl. lesquelles)* **I.** *pron. relat. f.* care // **a.** (+ **à**) *la fille à ~...* fata căreia...; *(la pl. auxquelles) les personnes auxquelles l'on veut...* persoanele cărora vrei să...; **b.** (+ **de**) *sur le compte de ~...* despre care..., asupra căreia...; *(la pl. desquelles) sur le compte desquelles...* despre care...; asupra cărora. **II.** *pron. interog. f.* (pe) care.

laquer *vt.* **1.** a lăcui. **2.** a lustrui. — **laqué, ~e** *adj.*

laquet *m.* lăculeţ.

laqueur *m.* lăcuitor.

larcin *m.* **1.** pungăşie, ciordeală, şterpeleală. **2.** obiect furat; *(fam.)* pradă.

lard [lar] *m.* slănină // *faire du ~* a prinde osînză.

lardage *m.* împănare cu slănină.

larder *vt.* a împăna cu slănină. — **lardé, ~e** *adj.*

lard/eux, -euse *adj.* plin de slănină.

lardon *m.* **1.** bucăţică de slănină pentru împănat. **2.** *(pop.)* ţînc, mucos.

largable *adj.* *(av.)* detaşabil.

large **I.** *adj. invar.* **1.** lat. **2.** întins, mare, vast. **3.** *(fig.)* mare, considerabil; *faire de ~s concessions* a face concesii mari, considerabile. **4.** *(despre obiecte de îmbrăcăminte)* larg; comod; confortabil. **5.** *(despre atitudini)* generos; tolerant. **6.** *(despre opinii)* liberal. **II.** *m.* lărgime, lăţime; larg, lat; *en long et en ~* în lung şi în lat; *être au ~* a se simţi la largul său // *prendre le ~* a o tuli, a o lua la sănătoasa. — **largement** *adv.* **(I 5, 6).**

largesse *f.* **1.** dărnicie. **2.** *(la pl.)* daruri.

largeur *f.* **1.** lăţime, lărgime. **2.** *(fig.)* largheţe, dărnicie, generozitate. **3.** *(fig.)* mărinimie (în idei, în atitudini).

largo *(muz.)* *adv.* largo.

larguer **I.** *vt.* **1.** *(mar.)* a desfăşura, a întinde (pînzele). **2.** *(fig.)* a abandona, a părăsi. **II.** *vi.* *(despre cusături)* a se desface.

larme *f.* **1.** lacrimă; *verser des ~s* a vărsa lacrimi, a plînge. **2.** *(fam.)* strop, pic, picătură // *~s de l'aurore* rouă.

larmoiement *m.* **1.** lăcrimare. **2.** *(fig.)* smiorcăială.

larmoyant, ~e *adj.* **1.** lăcrămos. **2.** *(fig.)* smiorcăit.

larmoyer *vi.* **1.** *(fam.)* a lăcrima. **2.** *(fig.)* a se smiorcăi.

larron, ~ne **I.** *m.f.* hoţ, pungaş // *s'entendre comme ~s en foire* a se înţelege de minune. **II.** *m.* **1.** *(poligr.)* falţ. **2.** gaură, fisură (într-un canal).

larronerie *f.* furtişag.

larvaire *adj.* larvar, de larvă.

larve *f.* larvă.

larvé, ~e *adj.* **1.** *(med.)* în stare de incubaţie. **2.** *(fig.)* latent; mocnit; în faşă.

laryngite *f.* *(med.)* laringită.

laryngologie *f.* laringologie. — **laryngologique** *adj.*

laryngologue *m.* (medic) laringolog.

larynx *m.* *(anat.)* laringe.

las, ~se *adj.* **1.** obosit, ostenit. **2.** *(fig.)* sătul, plictisit; dezgustat.

lasagne *f.* *(culin.)* tăiţei.

lasc/if, -ive *adj.* **1.** lasciv; voluptuos. **2.** obscen, impudic, neruşinat. — **lascivement** *adv.*

lasciveté, lascivité *f.* **1.** lascivitate; voluptate. **2.** obscenitate, impudicitate, neruşinare.

laser [—zɛr] *m.* *(fiz.)* laser.

lassant, ~e *adj.* **1.** obositor. **2.** *(fig.)* plictisitor.

lasser **I.** *vt.* **1.** a obosi, a istovi, a epuiza. **2.** *(fig.)* a plictisi, a importuna. **II.** *vr.* **1.** (+ **à**) a se obosi, a-şi da osteneală. **2.** (+ **de**) a se plictisi de..., a se dezgusta de...

lassitude *f.* **1.** oboseală. **2.** *(fig.)* descurajare; plictiseală.

lasso *m.* lasou.

lastex [—tex] *m.* *(text.)* lastex.

latence *f.* stare latentă.

latent, ~e *adj.* latent.

latér/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* lateral, lăturalnic. — **latéralement** *adv.*

latifundium [—ɔm] *m.* latifundiu, moşie (mare), domeniu (vast).

latin, ~e I. *adj.* latin. **II.** *m.* *(lingv.)* limba latină // *y perdre son ~* a nu (mai) înţelege boabă, a nu se (mai) dumiri; *c'est du ~* e ceva complet ininteligibil; *entendre son ~* a-şi cunoaşte meseria. **III.** *m.f.* *(ist.; cu maj.)* locuitor din Laţiu.

latinisant, ~e *adj.* latinizant.

latinisation *f.* latinizare.

latiniser *vt. vr.* a (se) latiniza.

latinisme *m.* *(lingv.)* latinism.

latiniste *m.* (filolog) latinist.

latinité *f.* latinitate.

latino-américain, ~e *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* latino-american, din America Latină.

latitude *f.* **1.** amploare, extensiune. **2.** *(geogr.)* latitudine. **3.** *(fig.)* deplină libertate (de acţiune).

latrines *f. pl.* latrină.

lattage *m.* şipcuire.

latte *f.* **1.** ulucă; şipcă. **2.** *(tehn.)* riglă. **3.** *(sport)* ştachetă.

latter *vt.* a bate şipci; a şindrilui.

laudat/if, -ive *adj.* de laudă, laudativ.

lauré, ~e *adj.* împodobit cu lauri.

lauréat, ~e *adj.*, *m.f.* laureat.

laurier *m.* **1.** *(bot.)* laur, dafin. **2.** *(fig., la pl.)* lauri, glorie, triumf.

lavable *adj.* lavabil.

lavabo *m.* lavabou, chiuvetă.

lavage *m.* **1.** spălat, spălare; spălătură. **2.** *(fig.)* poşircă.

lavallière *f.* (cravată) lavalieră.

lavande *f.* *(bot.)* levănţică.

lavanderie *f.* spălătorie.

lavandière *f.* **1.** *(înv.)* spălătoreasă. **2.** *(ornit.)* codobatură.

lavasse *f.* *(pop.)* zeamă lungă.

lave *f.* lavă (vulcanică).

lave-mains *m. invar.* chiuvetă.

lavement *m.* **1.** spălat, spălătură. **2.** clismă.

laver I. *vt.* **1.** a spăla. **2.** *(fig.)* a şterge, a face să dispară (insulte, jigniri) // *~ la tête à qn.* a trage o praftură cuiva. **II.** *vr.* **1.** a se spăla. **2.** *(fig.)* a se justifica, a se dezvinovăţi. — **lavé, ~e** *adj.*

laverie *f.* spălătorie.

lavette *f.* spălător, cîrpă de vase.

lav/eur, -euse *m.f.* spălător.

lavoir *m.* **1.** lavoar. **2.** spălătorie.

lavure *f.* **1.** spălătură de vase. **2.** *(fig.)* zeamă lungă. **3.** *(la pl.)* fărîme, resturi de metal preţios.

laxat/if, -ive *adj.*, *m.* laxativ.

laxité *f.* moliciune; lipsă de rezistenţă, de soliditate.

layette *f.* **1.** garnitură de scutece. **2.** lădiţă.

lazaret *m.* **1.** leprozerie. **2.** lazaret, infirmerie.

le¹ *art. hot. m. sg.* *~ chien* cîinele.

le² *pron. pers.* *(pers. 3 m. sg. ac.)* (pe) el, -l, îl.

lé *m.* lat, lăţime (la ţesături); *(fig.)* *tout du long et du ~* în lung şi în lat.

leader [li-dər] *m.* *(pol. sport)* lider; şef.

leadership [li-dər-ʃip] *m.* **1.** comandament. **2.** hegemonie.

léchage *m.* **1.** lingere; lins. **2.** *(fig.)* linguşire.

lèche *f.* *(fam.)* linguşeală.

lécher I. *vt.* **1.** a linge. **2.** *(fig., despre flăcări, valuri)* a atinge uşor; a mîngîia. **3.** *(fam.)* a linguşi. **II.** *vr.* a se linge; *se ~ les doigts* a-şi linge degetele.

lécherie *f.* *(fam.)* lăcomie.

léchette *f.* *(fam.)* feliuţă.

léch/eur, -euse *m.f.* *(fam.)* **1.** pofticios, mîncău. **2.** lingău.

léchonner *vt.* *(fam.)* **1.** a linge. **2.** a pupa, a săruta.

leçon *f.* lecţie; învăţătură // *faire la ~ à qn.* a dojeni pe cineva.

lec/teur, -trice *m.f.* **1.** lector, cititor. **2.** lector universitar.

lectica *f.* lectică, litieră.

lecture *f.* **1.** lectură, citit, citire. **2.** *(la pl.)* lectură, cărţi // *cabinet de ~* bibliotecă publică; *(poligr.)* *~ de l'épreuve d'imprimerie* corectură.

lég/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* legal, în conformitate cu legea, legitim.

légalement *adv.* **1.** (în mod) legal. **2.** din punct de vedere legal; legalmente.

légalisation *f.* legalizare.

légaliser *vt.* a legaliza, a certifica.

légaliste *m.* legalist, adept al legalităţii.

légalité *f.* legalitate.

légat *m.* legat, emisar papal.

légataire *m.f.* *(jur.)* legatar; moştenitor.

légation *f.* legaţie.

légendaire I. *adj.* legendar. **II.** *m.* culegere de legende.

légende *f.* **1.** *(lit.)* legendă. **2.** *(peior.)* născocire. **3.** legendă, text explicativ (la ilustrate, hărţi). **4.** inscripţie gravată (circular) pe monede.

lég/er, -ère *adj.* **1.** uşor. **2.** *(despre mese, prînzuri)* frugal. **3.** *(fig.)* fără importanţă; superficial. **4.** *(fig.)* superficial, uşuratic; *à la -ère* în mod uşuratic // *pas ~* pas vioi; *avoir la main -ère* **a.** a fi îndemînatic; **b.** a fi iute de mînă.

légèrement *adv.* **1.** uşurel; sprinten. **2.** cu uşurinţă.

légèreté *f.* **1.** uşurinţă. **2.** agilitate, sprinteneală (în mişcare). **3.** *(fig.)* inconstanţă, instabilitate. **4.** *(fig.)* neseriozitate; frivolitate. **5.** *(fig.)* imprudenţă.

légiférer *vi.* a legifera.

légion *f.* **1.** *(la romani)* legiune. **2.** *(fam.)* mulţime (mare).

légionnaire *m.*, *adj.* legionar, soldat roman.

législa/teur, -trice *m.f.*, *adj.* legislator.

législat/if, -ive *adj.* legislativ. — **legislativement** *adv.*

législation *f.* legislaţie; legiuire.

législature *f.* legislatură.

légiste I. *m.* jurist. **II.** *adj.* **médecin ~** medic legist.

légitimation *f.* **1.** legitimare. **2.** legitimaţie.

légitime I. *adj.* **1.** legitim, legal. **2.** legitim, îndreptăţit, justificat. **II.** *m.f.* *(fam.)* soţ, soţie. — **légitimement** *adv.*

légitimer I. *vt.* **1.** a legitima, a recunoaşte (un copil). **2.** a stabili (identitatea). **3.** a justifica, a explica (o acţiune, o atitudine). **II.** *vr.* **1.** a se legitima, a prezenta o legitimaţie. **2.** a se justifica. — **légitimé, ~e** *adj.* (I 1).

légitimité *f.* legitimitate.

legs [lɛg] *m.* *(jur.)* legat, dispoziție testamentară.

léguer *vt.* **1.** a lăsa moștenire **2.** *(fig.)* a transmite urmașilor.

légume I. *m.* legumă. **II.** *f.* *(fam.)* *grosse* ~ personaj important, cu vază.

légumi/er, -ère *adj.* de legume; *jardin* ~ grădină de legume.

légumin/eux, -euse *adj.* leguminos.

légumiste *m.* vegetarian.

leitmotiv [lajt—] *m.* **1.** *(muz.)* laitmotiv. **2.** *(fig.)* idee, concepție călăuzitoare.

lendemain *m.* ziua următoare, a doua zi; *remettre du jour au* ~ a amîna pe a doua zi; a amîna de pe o zi pe alta.

lénifiant, ~**e** *adj.* calmant, alinător.

lénifier *vt.* **1.** a calma, a alina, a ușura durerile. **2.** *(fig.)* a atenua.

léninisme *m.* leninism.

léniniste *adj.*, *m.f.* leninist.

lénit/if, -ive *adj.*, *m.* calmant, lenitiv.

lent, ~**e** *adj.* **1.** *(despre oameni, mișcări, acțiuni)* încet, lent; domol. **2.** *(fig.)* încet, cu efect întîrziat. — **lentement** *adv.*

lente *f.* *(entom.)* lindină.

lenteur *f.* încetineală; *(la pl.)* tărăgăneli, tergiversări.

lenticulaire, lenticulé, ~**e, lentiforme** *adj.* lenticular.

lentigin/eux, -euse *adj.* pistruiat.

lentille *f.* **1.** *(bot.)* linte. **2.** *(fiz.)* lentilă. **3.** *(med., la pl.)* pistrui.

lentill/eux, -euse *adj.* v. **lentigineux.**

lento *adv.* *(muz.)* lento.

léonin, ~**e** *adj.* leonin, de leu // *la part* ~*e* partea leului.

léopard *m.* *(zool.)* leopard, panteră.

lèpre *f.* **1.** *(med.)* lepră. **2.** *(fig.)* plagă; pacoste.

lépr/eux, -euse *adj.*, *m.f.* lepros.

léproserie *f.* leprozerie.

lequel *(pl. lesquels)* **I.** *pron. relat. m.* care // **a.** (+ **à** = **auquel, auxquels**) *l'ami auquel l'on veut faire un cadeau* prietenul căruia vrei să-i faci un cadou; *les amis auxquels l'on veut faire confiance* prietenii cărora vrei să le acorzi încredere; **b.** (+ **de** = **duquel, desquels**) *sur le compte duquel...* despre care..., asupra căruia...; *sur le compte desquels...* despre care..., asupra cărora... **II.** *pron. interog. m.* (pe) care?

les^{1} *art. hot. pl.* ~ *garçons* băieții; ~ *filles* fetele.

les^{2} *pron. pers. (pers. 3 pl. ac.; formă accentuată)* **1.** *m.* (pe) ei, i, îi. **2.** *f.* (pe) ele, le.

lès *prep.* v. **lez.**

lèse *adj. f.* *crime de* ~ *majesté* crimă de lezmajestate.

léser *vt.* **1.** a răni. **2.** *(fig.)* a leza, a jigni, a ofensa. **3.** *(jur.)* a păgubi, a aduce (cuiva) prejudicii. — **lésé,** ~**e** *adj.*

lésinant, ~**e** *adj.* avar, zgîrcit; cărpănos.

lésine *f.* avariție, zgîrcenie; cărpănoșie.

lésiner *vi.* (+ **sur**) a face economii exagerate; a se zgîrci; *(fam.)* *ne pas* ~ *(sur les frais)* a nu se zgîrci (la cheltuieli).

lésin/eur, -euse *adj.* v. **lésinant.**

lésion *f.* **1.** *(med.)* leziune. **2.** *(jur.)* lezare; prejudiciu.

lesquelles *pron. relat.* v. **laquelle.**

lesquels *pron. relat.* v. **lequel.**

lessivage *m.* **1.** spălare cu leșie. **2.** *(fam.)* ruinare; ruină.

lessive *f.* leșie // *faire la* ~ a spăla rufe.

lessiveuse *f.* **1.** mașină de spălat rufe. **2.** cazan de fiert rufe.

lessivière *f.* spălătoreasă.

lest *m.* *(mar.)* lest, balast // *jeter du* ~ a renunța la ceva (spre a ieși din încurcătură).

leste *adj.* sprinten, agil, iute, ușor. — **lestement** *adv.*

lét/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* *adj.* *(med.)* mortal.

létalité *f.* mortalitate.

léthargie *f.* **1.** letargie. **2.** *(fig.)* toropeală, amorțeală. — **léthargique** *adj.*

lett/on, ~**ne** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* leton, (locuitor) din Letonia.

lettre *f.* **1.** literă; *à la* ~, *au pied de la* ~ **a.** literă cu literă, literal; **b.** cu exactitate, punctual. **2.** *(poligr.)* literă, caracter tipografic. **3.** scrisoare. **4.** *(la pl.)* literatură, litere; *homme de* ~*s* om de litere; scriitor // *les belles-*~*s* beletristica; *(ec.)* ~ *de change* poliță.

lettré, ~**e** *adj.*, *m.f.* **1.** știutor de carte. **2.** literat.

leu^{1} *m.* *à la queue* ~ ~ unul după altul, în șir.

leu^{2} *(pl. lei)* *m.* *(ec., fin.)* leu.

leucémie *f.* *(med.)* leucemie.

leucocyte *m.* *(med.)* leucocită, globulă albă.

leucome *m.* *(med.)* leucom, albeață.

leuconychie *f.* noiță.

leur^{1} *(pl.* ~*s)* *adj. pos.* lor.

leur^{2} *pron. pers.* *(pers. 3 pl. dat.)* lor, le, li.

leur^{3} *pron. pos.* *(le, la* ~*)* al lor, a lor.

leurre *m.* momeală, amăgeală.

leurrer I. *vt.* a momi. **II.** *vr.* a se amăgi cu iluzii.

leurs^{1} *adj. pos.* v. **leur**^{1}.

leurs^{2} *pron. pos.* *(les,* ~*)* ai lor, ale lor.

lev *m.* *(ec., fin.)* leva.

levage *m.* **1.** ridicat, ridicare. **2.** creștere. **3.** *(fin.)* prelevare; *le* ~ *des impôts* prelevarea impozitelor.

levain *m.* **1.** drojdie, plămadă, plămădeală. **2.** *(fig.)* germene.

levant I. *m.* răsărit, est, orient. **II.** *adj. m.* *soleil* ~ soare-răsare.

levé, ~**e** *adj.* *voter par assis et* ~ a vota prin ridicare în picioare; *tête* ~*e* cu hotărîre, cu capul sus; *au pied* ~ pe nepusă masă.

levée *f.* **1.** ridicare; *(jur.)* *la* ~ *des scellés* ridicarea sechestrului. **2.** percepere a impozitelor. **3.** *(constr.)* rambleu, dig. **4.** *(bot.)* încolțire. **5.** levată (la jocul de cărți).

lever^{1} **I.** *vt.* **1.** a ridica. **2.** a înălța. **3.** a redresa. **4.** *(fig.)* a înlătura (obstacole, interdicții). **5.** *(fig.)* a suspenda; a suprima // ~ *des impôts* a percepe impozite; *(fam.)* ~ *les épaules* a da din umeri; ~ *le siège* a pleca; ~ *un plan* a face, a desena un plan. **II.** *vr.* **1.** a se scula, a se ridica în picioare. **2.** a se scula din pat. **3.** *(despre vînt)* a se porni, a începe. **4.** *(despre soare)* a răsări. **III.** *vi.* **1.** *(despre plante, grîne)* a răsări. **2.** *(despre aluat)* a dospi.

lever^{2} *m.* **1.** sculare, sculat. **2.** ridicare // *(topogr.)* ~ *de plans* releveu; *le* ~ *du soleil* răsăritul soarelui.

lev/eur, -euse *m.f.* *(poligr.)* zețar, culegător.

levier *m.* pîrghie de manevră, levier.

lévigation *f.* **1.** *(chim.)* levigare. **2.** *(în ceramică)* șlemuire.

léviger *vt.* a pulveriza (după dizolvare într-un lichid).

lévrauder *vt.* a hărțui.

lèvre *f.* **1.** buză. **2.** *(la pl.)* margini // *se mordre les ~s* a se căi; *avoir encore du lait sur les ~s* a fi (încă) cu caș la gură; *avoir le cœur sur les ~s* ce-i în gușă și-n căpușă.

levrette *f.* *(zool.)* ogarcă.

lévr/eux, -euse *adj.* buzat.

lévrier *m.* **1.** *(zool.)* ogar. **2.** *(fig.)* copoi.

lévulose *m.* *(chim.)* levuloză, fructoză.

levure *f.* **1.** maia. **2.** drojdie; *~ de bière* drojdie de bere.

levurer *vt.* a pune la fermentat.

lexic/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* lexical.

lexicographe *m.* lexicograf.

lexicographie *f.* lexicografie. — **lexicographique** *adj.*

lexicologie *f.* lexicologie. — **lexicologique** *adj.*

lexicologue *m.* (cercetător) lexicolog.

lexicon *m.* lexicon.

lexique *m.* **1.** lexic. **2.** lexicon.

lézard *m.* șopîrlă.

lézarde *f.* crăpătură într-un zid.

liage *m.* **1.** legare. **2.** *(text.)* încrucișare, legătură.

liaison *f.* **1.** legătură. **2.** *(constr.)* mortar. **3.** *(fig.)* relație (de dragoste). **4.** *(fig.)* joncțiune.

liane *f.* *(bot.)* liană.

liant, ~e I. *adj.* **1.** suplu, flexibil, maleabil. **2.** *(fig.)* sociabil, prietenos. **II.** *m.* *(constr.)* liant.

liard *m.* ban, gologan, para; *n'avoir pas un rouge ~* a nu avea para chioară.

liarder *vi.* *(fam.)* a se zgîrci.

liard/eur, -euse *m.f.* *(fam.)* zgîrcit, calic.

liasse *f.* teanc, pachet (de hîrtii).

libanais, ~e *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* libanez, (locuitor) din Liban.

libation *f.* **1.** libație. **2.** *(fig.)* beție mare.

libelle *m.* libel, pamflet.

libelliste *m.* pamfletar.

libellule *f.* *(entom.)* libelulă, calul-dracului.

libér/al, ~e *(m. pl. -aux)* **I.** *m.f.* liberal. **II.** *adj.* **1.** *(despre idei, concepții)* liberal. **2.** *(despre oameni)* larg, generos.

libéralement *adv.* cu larghețe.

libéralisation *f.* liberalizare.

libéraliser *vt.* a liberaliza.

libéralisme *m.* *(pol.)* liberalism.

libéralité *f.* **1.** liberalitate, lipsă de prejudecăți. **2.** mărinimie, generozitate.

libéra/teur, -trice *m.f.*, *adj.* eliberator.

libération *f.* **1.** eliberare. **2.** *(mil.)* lăsare la vatră.

libératoire *adj.* liberator, care eliberează (de o obligație).

libérer I. *vt.* **1.** a libera, a pune în libertate. **2.** a elibera (de o obligație, de o sarcină). **3.** *(mil.)* a lăsa la vatră. **II.** *vr.* **1.** a se libera; a se elibera. **2.** a plăti, a se achita (de o obligație) — **libéré, ~e** *adj.* **(I 1, 3).**

libérien, ~ne *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* liberian, (locuitor) din Liberia.

libertaire *m.f.*, *adj.* anarhist.

liberté *f.* **1.** libertate. **2.** *(la pl.)* privilegii, drepturi. **3.** *(la pl.)* îndrăzneală, cutezanță; *prendre des ~s* a-și permite multe. **4.** independență, neatîrnare (a unui stat) // *~ de langage* franchețe; exprimare slobodă.

libertin, ~e *adj.*, *m.f.* **1.** libertin, desfrînat. **2.** *(înv.)* liber-cugetător.

libertinage *m.* libertinaj, desfrîu.

libidin/eux, -euse *adj.* libidinos.

libidinosité *f.* libidinozitate.

libido *f.* libido, instinct sexual.

libraire *m.* librar.

librairie *f.* **1.** librărie. **2.** breasla librarilor. **3.** *(înv.)* bibliotecă.

libre *adj.* **1.** liber; *~ penseur* liber-cugetător; *~ arbitre* liber-arbitru. **2.** *(despre țări, popoare)* independent, neatîrnat. **3.** liber, necăsătorit // *~ de...* scutit de...; *~ à vous de...* n-aveți decît să... — **librement** *adv.* **(1, 2).**

libre-service *(pl. ~s-~s)* *m.* autoservire.

librettiste *m.* libretist.

libret/to *(pl. -tos* și *-ti)* *m.* libret.

lice¹ *f.* *(ist.)* arenă, loc de luptă.

lice² *f.* *(vîn.)* cățea de vînătoare.

lice³ *f.* v. **lisse**².

licence *f.* **1.** licență; *~ ès lettres* licență în litere. **2.** necuviință, lipsă de respect. **3.** licență, derogare; *~ poétique* licență poetică. **4.** autorizație de folosire a unui brevet.

licencié, ~e I. *adj.* **1.** concediat, dat afară. **II.** *m.f.* licențiat.

licenciement *m.* concediere.

licencier I. *vt.* a concedia. **II.** *vr.* a se emancipa.

licenci/eux, -euse *adj.* necuviincios, licențios. — **licencieusement** *adv.*

lichen [—kɛn] *m.* *(bot.)* lichen.

liciter *vt.* *(jur.)* a licita, a vinde la licitație.

liçorne *f.* licorn, animal fabulos.

licou *m.* căpăstru.

licitation *f.* licitație.

licite *adj.* permis, admisibil, îngăduit; legal. — **licitement** *adv.*

liciter *vt.* a licita.

lie *f.* **1.** drojdie, zaț. **2.** *(fig.)* scursoare, drojdie.

lied *(pl. ~s* și *~er)* *m.* *(muz.)* lied.

lie-de-vin *adj.* *invar.* de culoare roșu-închis.

liège *m.* plută.

liégé, ~e *adj.* prevăzut cu plută.

liég/eux, -euse *adj.* de plută; ca pluta.

liement *m.* legare.

lien *m.* **1.** legătură; *(fig.)* *~ de sang* legătură de sînge. **2.** *(la pl.)* lanțuri; *briser (rompre) ses ~s* a se elibera.

lier I. *vt.* **1.** a lega; *(fig.)* *~ des relations (avec...)* a lega relații (cu...); a face relații (cu...). **2.** a înlănțui; *~ ses idées* a-și înlănțui ideile. **3.** a împreuna, a uni. **II.** *vr.* **1.** a stabili relații, a se împrieteni cu cineva. **2.** **(+ par)** a se lega, a se angaja, a se obliga (prin). — **lié, ~e** *adj.*

lierne *f.* *(constr.)* grindă de legătură.

lierre *m.* *(bot.)* iederă.

lieu *(pl. ~x)* *m.* **1.** loc (în spațiu); *tenir ~ de* a ține loc de, a înlocui; *avoir ~* a avea loc, a se întîmpla; *au ~ de...* în locul..., în loc să... **2.** localitate; regiune. **3.** pasaj (într-o scriere) // *être de haut ~* a fi de familie nobilă; *avoir ~ de...* a avea motive de a...; *n'avoir ni feu ni ~* a nu avea nici un căpătîi; *donner ~ à...* a da prilej la...; *il y a ~ de...* e cazul să...; *en premier*

~ în primul rînd, mai întîi; *au ~ que...* pe cînd..., cîtă vreme...; *(la pl.) ~x d'aisance* closet.

lieue *f.* leghe.

li/eur, -euse *m.f. (agr.)* legător (de snopi).

lieuse *f. (tehn., agr.)* legătoare.

lieutenance *f.* locotenență.

lieutenant *m.* locotenent.

lièvre *m.* iepure; *chasser deux ~s à la fois* a fugi după doi iepuri deodată.

lift *m.* ascensor, lift.

lifter *vi. vt. (sport)* a lifta.

liftier *m.* liftier, liftboi.

ligament *m. (anat.)* ligament.

ligament/eux, -euse *adj. (anat.)* ligamentos.

ligature *f.* **1.** *(med.)* ligatură. **2.** fașă. **3.** *(hort.)* legătură la altoi. **4.** *(poligr.)* literă dublă.

lignage *m.* **1.** *(tehn.)* liniatură. **2.** *(înv.)* ascendență, familie, neam.

ligne *f.* **1.** linie; *(fig.) ~ directrice de base* linie directoare de bază; *(sport) ~ de touche* linie laterală, linie de tușă. **2.** hotar; linie de demarcație. **3.** rînd, șir. **4.** undiță. **5.** fir, cablu; *~ téléphonique* cablu telefonic. **6.** *(jur.)* descendență, filiație. **7.** *(la pl.)* trăsături, contururi. **8.** *(tehn.)* riglă. **9.** *(poligr.)* rînd; *lire entre les ~s* a citi printre rînduri. **10.** *(în transporturi)* traseu // *(fam.) en première ~* în primul rînd, mai întîi; *hors ~* net superior; *dépasser la ~* a întrece măsura; *avoir de la ~* a avea siluetă; *~ de conduite* regulă de conduită.

lignée *f.* **1.** filiație. **2.** neam, descendență.

lign/eux, -euse *adj.* lemnos.

lignifier *vt. vr. (bot.)* a (se) lignifica. — **lignifié, ~e** *adj.*

ligote *f.* frînghie.

ligoter *vt.* a lega fedeleș. — **ligoté, ~e** *adj.*

ligue *f.* ligă, coaliție.

liguer *vt. vr.* a (se) uni într-o ligă, a (se) coaliza.

lilas I. *m. (bot.)* liliac. **II.** *adj.* liliachiu.

lili/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* alb ca crinul.

lilliputien, ~ne *adj.* liliputan, foarte mic.

limace *f.* melc (fără cochilie).

limaçon *m. (zool.)* melc.

limaçonner *vr.* a se strînge ghem.

limage *m. (tehn.)* pilire, pilit.

limaille *f. (tehn.)* pilitură.

liman *m. (geogr.)* liman.

limbe *m. (bot.)* limb.

lime *f.* pilă; rașpel.

limer I. *vt.* **1.** a pili; *(fig.)* a șlefui. **2.** a toci. **II.** *vr. (fig.)* a se șlefui.

lim/eur, -euse I. *m.f.* (muncitor) pilitor, șlefuitor. **II.** *f. (tehn.)* mașină de pilit, de șlefuit. **III.** *adj.* care pilește; pilitor.

limier *m.* **1.** copoi. **2.** *(fam.)* polițist, sticlete.

limitat/if, -ive *adj.* limitativ. — **limitativement** *adv.*

limitation *f.* limitare.

limite *f.* limită, margine; hotar.

limiter *vt. vr.* a (se) limita, a (se) mărgini. — **limité, ~e** *adj.*

limitrophe *adj.* limitrof, vecin, învecinat.

limogeage *m. (fam.)* punere în disponibilitate, concediere.

limoger *vt. (fam.)* a pune în disponibilitate, a concedia.

limon^1 *m.* mîl, nămol.

limon^2 *m. (bot.)* lămîie.

limonade *f.* limonadă.

limonadi/er, -ère *m.f.* limonagiu.

limon/eux, -euse *adj.* mîlos.

limonier *m. (bot.)* lămîi.

limonière *f.* **1.** hulubă. **2.** căruță cu hulube.

limousine *f.* limuzină.

limpide *adj. invar.* **1.** limpede, transparent. **2.** *(fig.)* deschis, clar.

limpidité *f.* limpezime, claritate.

limure *f. (tehn.)* pilire; pilitură.

lin *m. (bot.)* **1.** inișor. **2.** pînză de in.

linceul *m.* giulgiu.

linéaire *adj.* liniar.

liné/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* **1.** liniar. **2.** *(jur.)* în linie directă.

linéament *m.* **1.** trăsătură; contur. **2.** *(fig.)* liniament, schiță.

linette *f. (bot.)* sămînță de in.

linge *m.* rufă; rufărie, albituri; *(fig.) il faut laver son ~ sale en famille* rufele murdare se spală în familie.

ling/er, -ère *m.f., adj.* lenjer.

lingerie *f.* lenjerie, rufărie.

lingot *m.* **1.** lingou. **2.** *(metal.)* bloc.

lingotage *m. (metal.)* turnare în lingouri.

lingotière *f. (metal.)* lingotieră.

lingu/al [—gwal], **~e** *(m. pl. -aux) adj.* lingual.

linguiste *m.f.* lingvist.

linguistique I. *adj.* lingvistic. **II.** *f.* lingvistică.

linographe *m.* linograf.

linoléum [—ɔm] *m.* linoleum.

linon *m. (text.)* linou.

linotte *f.* **1.** *(ornit.)* cînepar. **2.** *(iht.)* grindel. // *tête de ~* zevzec.

linotype *m.* linotip.

linotypie *f.* linotipie.

linotypiste *m.f.* linotipist.

linteau *m. (constr.)* buiandrug, lintou.

lion *m. (zool.)* leu.

lionne *f. (zool.)* leoaică.

lionceau *m. (zool.)* pui de leu.

lipides *m. pl. (chim.)* lipide, corpuri grase.

lippe *f.* buza de jos // *faire la ~* a se îmbufna.

lippée *f.* înghițitură.

lippu, ~e *adj.* buzat.

liquéfaction [—ke—] *f.* lichefiere.

liquéfier [—ke—] *vt. vr.* a (se) lichefia. — **liquéfié, ~e** *adj.*

liqueur [—koer] *f.* **1.** lichior. **2.** licoare.

liquidation [—ki—] *f.* lichidare; rezolvare.

liquide [—ki—] **I.** *adj.* lichid; *argent ~* bani lichizi, bani gheață. **II.** *m.* lichid. **III.** *f. (fon.)* (consoană) lichidă.

liquider [—ki—] **I.** *vt.* **1.** a lichida; a termina, a rezolva (o afacere). **2.** a desființa (o întreprindere, o societate). **3.** *(fam.)* a se descotorosi (de); a se debarasa (de); a lichida. **II.** *vr.* a-și plăti, a-și lichida datoriile. — **liquidé, ~e** *adj.* **(I 1, 2).**

liquidité [—ki—] *f.* fluiditate.

lire^1 *f. (ec., fin.)* liră.

lire^2 *vt.* **1.** a citi. **2.** a descifra (manucrise, partituri muzicale). **3.** *(fig.)* a interpreta.

lis [lis] *m. (bot.)* crin; *fleur de ~* floare de crin.

lisérage *m.* chenar cu fir (la o broderie).

liséré *m.* găitan.

liseron *m.* *(bot.)* rochiţa-rîndunicii, volbură.

lis/eur, -euse **I.** *m.f.* cititor. **II.** *f.* **1.** învelitoare de carte. **2.** lizeuză.

lisible *adj.* lizibil, citeţ. — **lisiblement** *adv.*

lisière *f.* **1.** lizieră, fîşie (de altă culoare) aplicată pe un veşmînt. **2.** margine, lizieră (de pădure, de cîmpie) // *tenir en ~s* **a.** a conduce, a dirija; **b.** a tutela.

lisse^1 **I.** *adj.* *invar.* neted şi lucios. **II.** *m.* netezime; suprafaţă netedă.

lisse^2 *f.* **1.** *(text.)* spată. **2.** *(piel.)* raşpel.

lisseau *m.* ghem de aţă.

lisser *vt.* **1.** a netezi. **2.** a lustrui. **3.** *(culin.)* a glasa. — **lissé, ~e** *adj.*

lissoir *m.* *(constr.)* netezitoare.

lissure *f.* netezire.

liste *f.* listă, înşiruire.

lit *m.* **1.** pat; ~ *de camp* **a.** pat de campanie; **b.** pat pliant. **2.** aşternut. **3.** *(fig.)* căsătorie; *enfant du second ~* copil din a doua căsătorie. **4.** *(fig.)* strat, pătură; ~ *de paille* strat de paie. **5.** *(fig.)* albie (de rîu).

litanies *f.* *pl.* **1.** litanii, rugăciuni catolice. **2.** *(fig.)* pomelnic lung şi plicticos.

liteau *m.* şindrilă.

literie *f.* aşternut de pat.

litham *m.* feregea.

lithiase *f.* *(med.)* litiază.

lithographe *m.* litograf.

lithographie *f.* litografie. — **lithographique** *adj.*

lithographier *vt.* a litografia. — **lithografié, ~e** *adj.*

litière *f.* *(ist.)* lectică, litieră.

litige *m.* **1.** *(jur.)* litigiu. **2.** conflict, diferend.

litigi/eux, -euse *adj.* *(jur.)* litigios; *problèmes ~* probleme în litigiu, litigioase.

litre *m.* **1.** litru. **2.** *(pop.)* litru de vin.

litron *m.* *(pop.)* litruţă.

littéraire *adj.* literar. — **littérairement** *adv.*

littér/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* literal, textual.

littéralement *adv.* literalmente; *(fam.)* absolut; întru totul.

littérateur *m.* literat, om de litere.

littérature *f.* **1.** literatură. **2.** bibliografie.

littor/al, ~e *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* de lîngă ţărm. **II.** *m.* litoral, ţărm.

lituani/en, ~ne *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* lituanian, (locuitor) din Lituania.

liturgie *f.* **1.** liturghie. — **liturgique** *adj.*

livèche *f.* *(bot.)* leuştean.

livide *adj.* livid, palid, vînăt.

lividité *f.* lividitate, paloare.

living-room [-viŋ-rum] *m.* livingrum, cameră de zi.

livraison *f.* livrare, furnizare, predare (de mărfuri, de comenzi).

livre^1 *m.* **1.** carte; ~ *de chevêt* carte de căpătîi. **2.** registru; ~ *de comptes* registru de socoteli.

livre^2 *f.* *(ec., fin.)* livră.

livrée *f.* **1.** livrea. **2.** servitorime // *petite ~* ţinută obişnuită; *grande ~* ţinută de gală.

livrer **I.** *vt.* **1.** a livra, a preda; a furniza (comenzi, mărfuri); **2.** a da, a angaja, a porni; *(fig.)* ~ *(une) bataille* a da, a angaja o luptă. **3.** a abandona, a ceda // ~ *un secret* **a.** a încredinţa un secret (cuiva); **b.** a trăda, a da în vileag un secret; ~ *passage* a lăsa, a permite să (se) treacă; ~ *au public* a pune în vînzare. **II.** *vr.* (+ à) **1.** a se deda la... **2.** a se lăsa pradă. **3.** a se consacra. **4.** a se preda.

livresque *adj.* livresc.

livret *m.* **1.** livret. **2.** carnet. **3.** catalog (la muzee). **4.** *(muz.)* libret.

livr/eur, -euse **I.** *m.f.* comisionar. **II.** *f.* furgonetă.

lob *m.* *(la tenis)* lob.

lobaire *adj.* *(anat.)* lobar.

lobe *m.* *(anat., bot.)* lob.

lobé, ~e *adj.* *(bot.)* lobat.

lobule *m.* *(anat.)* lobul.

lobul/eux, -euse *adj.* *(anat.)* împărţit în lobuli.

loc/al, ~e *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* local, din partea locului. **II.** *m.* local. — **localement** *adv.* **(I).**

localisation *f.* localizare.

localiser **I.** *vt.* a localiza, a limita. **II.** *vr.* a se localiza, a se plasa. — **localisé, ~e** *adj.*

localité *f.* localitate.

locataire *m.* **1.** locatar. **2.** chiriaş.

locat/if, -ive **I.** *adj.* locativ. **II.** *m.* *(gram.)* cazul locativ.

location *f.* **1.** locaţie, închiriere. **2.** chirie.

loche *f.* *(iht.)* ţipar.

locomobile **I.** *adj.* locomobil. **II.** *f.* locomobilă.

locomotion *f.* locomoţie.

locomotive *f.* locomotivă.

locuste *f.* *(entom.)* lăcustă.

locution *f.* *(lingv.)* locuţiune; expresie.

loden [—dən] *m.* *(text.)* loden.

loess [lθːs] *m.* *(geol.)* loess.

logarithme *m.* *(mat.)* logaritm. — **logarithmique** *adj.*

loge *f.* **1.** lojă (la teatru). **2.** cabina actorului. **3.** gheretă de portar. **4.** colibă de pădurar. **5.** *(constr.)* boxă.

logement *m.* locuinţă, apartament // *prendre ~* a se instala.

loger **I.** *vi.* a locui. **II.** *vt.* **1.** a găzdui. **2.** a instala, a aşeza. **4.** a situa. **III.** *vr.* **1.** *(despre oameni)* a se instala. **2.** *(fig.)* a se plasa, a se localiza; a se fixa.

log/eur, -euse *m.f.* persoană care închiriază camere mobilate.

logicien, ~ne *m.f.* logician.

logique **I.** *adj.* logic. **II.** *f.* logică. — **logiquement** *adv.* **(I).**

logis *m.* locuinţă, domiciliu, casă; apartament.

logisticien *m.* *(fil.)* adept al logisticii; logistician.

logistique **I.** *adj.* logistic. **II.** *f.* logistică.

logorrhée *f.* logoree; *(fam.)* limbuţie.

loi *f.* **1.** lege, normă, regulă. **2.** legalitate. **3.** *(fig.)* autoritate; putere // *homme de ~* jurist; *n'avoir ni foi ni ~* a nu avea nici un scrupul; *dicter la ~* a-şi impune voinţa; *se faire une ~ de...* a-şi impune...

loin *adv.* departe; *qui va doucement va ~* încet-încet departe ajungi // ~ *des yeux ~ du cœur* ochii care nu se văd se uită; ~ *de là* cîtuşi de puţin, deloc; *d'aussi ~ que...* pe cît de...; oricît de...; *au ~* în depărtare.

lointain, ~e **I.** *adj.* (în)depărtat. **II.** *m.* depărtare; *dans le ~* în depărtare.

loisible *adj.* îngăduit, permis.

loisir *m.* **1.** răgaz, timp liber. **2.** ocupaţie, îndeletnicire plăcută // *à ~* pe îndelete.

lombago *m.* v. **lumbago.**

lombaire *adj.* *(anat.)* lombar.

lombard, ~**e** **I.** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* lombard, (locuitor) din Lombardia. **II.** *m.* zaraf.

lombes *m.pl.* *(anat.)* șale.

lombric *m.* *(zool.)* rîmă.

londonien, ~**ne** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* londonez, (locuitor) din Londra.

lon/g, ~**gue** **I.** *adj.* **1.** lung. **2.** lung, îndelungat; *un ~ voyage* o călătorie lungă. **3.** *(fig.)* lent; încet; *qu'il est ~ à venir!* ce încet se mișcă! **4.** *(despre scrieri)* vast, amplu // *(tout) au ~* pe larg; *de ~gue haleine* de durată. **II.** *m.* lungime, lung; *le ~ de...* de-a lungul... **III.** *f.* *à la ~gue* **a.** cu vremea, cu timpul; **b.** în cele din urmă. **IV.** *adv.* mult, amplu, vast.

longanimité *f.* răbdare mare.

longe *f.* pripon, curea de legat (calul).

longer *vt.* **1.** a se întinde de-a lungul; *le jardin long la rue* grădina se întinde de-a lungul străzii. **2.** a merge de-a lungul; *~ la rivière* a merge de-a lungul rîului.

longévité *f.* **1.** longevitate, viață lungă. **2.** durată a vieții.

longitude *f.* longitudine.

longitudin/al, ~**e** *(m.pl. -aux)* *adj.* longitudinal. — **longitudinalement** *adv.*

longrine *f.* *(c.f.)* traversă.

longtemps *adv.* multă vreme, timp îndelungat; *il y a ~* demult, odinioară.

longue *adj. f., f.* v. **long.**

longuement *adv.* **1.** mult timp; timp îndelungat, îndelung. **2.** pe larg, în amănunt. **3.** *(fig.)* cu atenție, (în mod) atent.

longuerie *f.* *(fam.)* tărăgăneală, tărăgănare.

longuet, ~**te** **I.** *adj.* *(fam.)* lungăreț, lunguieț. **II.** *f.* franzeluță.

longueur *f.* **1.** lungime. **2.** durată (de timp). **3.** tărăgăneală // *traîner en ~* a (se) tărăgăna.

longue-vue *(pl. ~s-~s)* *f.* lunetă.

looping [lupiŋ] *m.* *(av.)* luping.

lopin *m.* petic de pămînt.

loquace [—kwa— și —ka—] *adj.* vorbăreț, limbut, locvace.

loquacité [—kwa— și —ka—] *f.* limbuție, vorbărie.

loque *f.* zdreanță.

loquet *m.* bară de zăvorît ușa, zăvor, cîrlig.

loqueteau *m.* cîrlig (la ferestre).

loquet/eux, -euse *adj., m.f.* zdrențăros, rufos.

lord *m.* lord.

lorgner *vt.* **1.** a privi cu coada ochiului. **2.** *(fam.)* a fixa (cu privirea). **3.** *(fig.)* a rîvni, a pofti.

lorgnette *f.* lornietă; binoclu mic.

lorgnon *m.* lornion.

loriot *m.* *(ornit.)* grangur.

lors [lɔr] *adv.* atunci // *pour ~* **a.** în acea perioadă; **b.** în acest caz; *dès ~* **a.** de atunci, din acel moment; **b.** în consecință; *depuis ~* de atunci.

lorsque *conj.* (atunci) cînd; în caz că.

losange *m.* *(geom.)* romb.

losanger *vt.* a împărți în romburi.

lot [lo] *m.* **1.** lot, parcelă. **2.** loz (de loterie). **3.** *(fig.)* parte, soartă.

loterie *f.* loterie.

lotion *f.* **1.** loțiune. **2.** spălare.

lotionner *vt.* a spăla, a fricționa cu o loțiune.

lotir *vt.* **1.** a împărți în loturi. **2.** a înzestra, a dota (pe cineva). — **loti,** ~**e** *adj.* **(1).**

lotissement *m.* împărțire în loturi, parcelare.

loto *m.* loto.

lotte *f.* *(iht.)* mihalț.

lotus [—tys] *m.* *(bot.)* lotus, floare-de-tău.

louable *adj.* demn de laudă, lăudabil.

louage *m.* **1.** închiriere. **2.** chirie.

louange *f.* laudă, elogiu; proslăvire.

louanger *vt.* a ridica în slăvi, a proslăvi.

louchard ~**e,** *adj., m.f.* *(fam.)* sașiu.

louche^1 **I.** *adj.* **1.** *(despre oameni, ochi, privire)* cruciș, sașiu. **2.** *(fig.)* dubios, echivoc, necurat; *affaire ~* afacere necurată. **II.** *m.* *il y a du ~ là-dedans* e ceva necurat la mijloc.

louche^2 *f.* polonic.

loucher *vi.* a se uita cruciș.

louchet *m.* hîrleț, cazma.

louch/eur, -euse *m.f.* sașiu.

louchir *vi.* *(despre lichide)* a se tulbura.

louer^1 **I.** *vt.* **1.** a lăuda. **2.** a slăvi, a proslăvi. **II.** *vr.* a se lăuda.

louer^2 *vt.* a închiria.

loulou *m.* (cîine) spiț.

loup *m.* **1.** lup; *quand on parle du ~ on en voit la queue* vorbești de lup și lupul la ușă; *le ~ mourra dans sa peau* lupul își schimbă părul, dar năravul ba // *entre chien et ~* în amurg; *comme un ~ blanc* ca un cal breaz.

loup-cervier *(pl. ~s-~s)* *m.* *(zool.)* rîs.

loupe *f.* *(fiz.)* lupă.

louper *vt.* **1.** a lucra de mîntuială. **2.** a scăpa (o ocazie).

loup-garou *(pl. ~s-~s)* *m.* **1.** vîrcolac. **2.** *(fig.)* om ursuz.

lourd, ~**e** *adj.* **1.** greu; *valise très ~e* valiză foarte grea; *industrie ~e* industrie grea; *(sport) poids ~* categorie grea. **2.** grav. **3.** greoi. **4.** *(despre alimente)* indigest. **5.** *(fig.)* copleșitor, apăsător; *temps ~* atmosferă apăsătoare // *avoir la main ~e* **a.** a lovi tare; **b.** a pedepsi cu severitate.

lourdaud, ~**e** **I.** *adj.* **1.** *(despre oameni)* greoi, încet. **2.** *(despre limbă, stil)* greoi, confuz; încărcat. **II.** *m.f.* persoană greoaie.

lourdement *adv.* **1.** greu, cu greu. **2.** ca toată puterea. **3.** greoi, stîngaci // *se tromper ~* a se înșela în mod grav; *peser ~ sur...* a avea consecințe importante asupra...

lourdeur *f.* **1.** greutate. **2.** încetineală. **3.** *(fig.)* caracter dificil.

loutre *f.* (blană de) lutru.

louve *f.* **1.** lupoaică. **2.** năvod.

louvet, ~**te** *adj.* sur, cenușiu.

louveteau *m.* pui de lup, lupan.

louveter *vi.* *(despre lupoaice)* a făta.

louvoiement *m.* *(fig. fam.)* manevră; manevrare.

louvoyer *vi.* **1.** *(mar.)* a manevra. **2.** *(fig.)* a merge pe căi ocolite.

loy/al, ~**e** *(m.pl. -aux)* loial, sincer, cinstit.

loyalement *adv.* **1.** sincer, cu sinceritate. **2.** cinstit, cu (bună) credință.

loyauté *f.* loialitate, sinceritate, credință.

loyer *m.* **1.** chirie. **2.** termen de plată a chiriei.

lubie *f.* *(fam.)* toană, capriciu, ciudățenie.

lubricité *f.* lubricitate, desfrîu.

lubrifiant, ~**e** *adj., m.* lubrifiant.

lubrification *f.* lubrifiere, ungere.

lubrifier *vt. vr.* a (se) unge, a (se) lubrifia.

lubrique *adj.* lubric; obscen. — **lubriquement** *adv.*

lucane *m.* *(entom.)* rădaşcă.

lucarne *f.* lucarnă.

lucide *adj.* lucid, limpede la minte, treaz. —**lucidement** *adv.*

lucidité *f.* luciditate, claritate de gîndire.

luciole *f.* *(entom.)* licurici, luciolă.

lucrat/if, -ive *adj.* rentabil, bănos, lucrativ.

luette *f.* *(anat.)* omuşor.

lueur *f.* licărire; rază de lumină.

luge *f.* săniuţă.

luger *vi.* a se da cu săniuţa.

lugubre **I.** *adj.* lugubru, sumbru, jalnic. **II.** *m.* caracter lugubru. — **lugubrement** *adv.*

lui *pron. pers.* **I.** *(pers. 3 m.sg.; formă accentuată)* **1.** *(nom.)* el; *~-même* el însuşi. **2.** *(ac.)* (pe) el, îl, i. **3.** *(dat.,* + **à)** lui, îi, i. **II.** *(pers. 3 sg. dat.)* lui, ei; îi, i.

luire *vi.* **1.** a licări. **2.** a luci. **3.** *(fig.)* a apărea, a se manifesta.

luisance *f.* lucire; licărire.

luisant, ~e **I.** *adj.* lucios, lucitor. **II.** *m.* **1.** luciu, lustru. **2.** *(arg.)* soare.

lumbago [lɔ̃~] *m.* *(med.)* lumbago, durere lombară.

lumen *m.* *(fiz.)* lumen.

lumière *f.* **1.** lumină. **2.** izvor, sursă de lumină. **3.** *(fig.)* inteligenţă, capacitate intelectuală; cunoştinţe // *mettre en ~* a scoate în evidenţă; *porter la ~ dans une affaire* a clarifica o problemă

lumignon *m.* **1.** opaiţ. **2.** muc de lumînare.

luminaire *m.* **1.** lumînare de biserică. **2.** *(fig.)* astru, stea.

luminescence *f.* luminiscenţă.

luminescent, ~e *adj.* luminiscent.

lumin/eux, -euse **I.** *adj.* **1.** luminos, strălucitor. **2.** *(fig.)* limpede, clar. **II.** *m.* strălucire, luminozitate. — **lumineusement** *adv.* **(I).**

luminisme *m.* *(pict.)* luminism. — **luministe** *adj., m.*

luminosité *f.* **1.** luminozitate; strălucire. **2.** *(fig.)* claritate, limpezime.

lunaire *adj.* **1.** *(astr.)* lunar, referitor la Lună. **2.** *(fig.)* visător.

lunatique **I.** *adj.* capricios, sucit. **II.** *m.f.* lunatic.

lundi *m.* lundi.

lune *f.* **1.** lună. **2.** *(fig.)* toană, capriciu; *être dans sa mauvaise ~* a fi în toane rele // *être dans la ~* a fi cu capul în nori.

luné, ~e *adj.* în formă de semilună // *bien ~* bine dispus.

lunette *f.* **1.** lunetă. **2.** *(la pl.)* ochelari. **3.** iadeş (la păsări).

lunetterie *f.* industrie optică.

lunule *f.* **1.** semilună. **2.** *(anat.)* noiţă.

lunulé, ~e *adj.* *(despre unghii)* cu noiţe.

lupanar *m.* bordel, lupanar.

lurette *f.* *(fam.)* *il y a belle ~*....e mult de cînd...

luron, ~ne *m.f.* chefliu, om de viaţă.

lustrage *m.* lustruit, lustruire.

lustre *m.* **1.** lustru, luciu. **2.** lustră. **3.** *(fig.)* strălucire, şlefuială. **4.** *(în ceramică)* glazură.

lustrer *vt.* a lustrui. — **lustré, ~e** *adj.*

lustrine *f.* *(text.)* lustrin.

luter *vt.* a astupa cu lut.

luth [lyt] *m.* **1.** lăută. **2.** *(fig.)* inspiraţie.

luthérien, ~ne *m.f., adj.* luteran.

lutin, ~e **I.** *adj.* vioi, dezgheţat. **II.** *m.* **1.** spiriduş. **2.** *(fig.)* drăcuşor, copil zburdalnic.

lutiner **I.** *vt. vr.* a (se) tachina, a (se) necăji (reciproc). **II.** *vi.* a zburda, a se zbengui.

lutrin *m.* *(bis.)* **1.** strană. **2.** cîntăreţ de strană.

lutte *f.* **1.** luptă; încăierare. **2.** conflict; dispută. **3.** *(sport,* la *pl.)* lupte.

lutter *vi.* **1.** (+ **contre)** a lupta, a se bate. **2.** (+ **de)** a lupta, a rivaliza, a se întrece.

lutt/eur, -euse *m.f.* luptător, combatant.

luxation *f.* *(med.)* luxare; luxaţie, scrîntitură.

luxe *m.* **1.** lux, fast, somptuozitate. **2.** abundenţă, profuziune.

luxer *vt. vr.* *(med.)* a (se) luxa, a (se) scrînti.

luxu/eux, -euse *adj.* luxos, fastuos, somptuos. — **luxueusement** *adv.*

luxure *f.* desfrîu, dezmăţ.

luxuriance *f.* belşug, abundenţă.

luxuriant, ~e *adj.* **1.** *(despre vegetaţie)* luxuriant, abundent. **2.** *(fig.)* încărcat, (prea) plin de..., (prea) bogat în...

luxuri/eux, -euse *adj.* *(despre oameni, atitudini, purtări)* destrăbălat, dezmăţat.

luzerne *f.* *(bot.)* lucernă.

lycée *m.* liceu.

licyéen, ~ne *m.f.* licean.

lymphatisme *m.* *(med.)* limfatism. — **lymphatique** *adj., m.f.*

lymphe *f.* *(anat.)* limfă.

lynchage *m.* linşaj, linşare.

lyncher *vt.* a linşa. — **lynché, ~e** *adj.*

lynx *m.* *(zool.)* linx.

lyre *f.* *(muz.)* liră.

lyrique **I.** *adj.* liric. **II.** *m.* **1.** *(lit.)* genul liric. **2.** poet liric.

lyrisme *m.* lirism.

lys *m.* v. **lis.**

M

ma *(pl. mes) adj. pos. f.* mea.

maboule *adj., m.f. (pop.)* ţăcănit, zurliu.

macabre *adj.* macabru; funebru; sinistru.

macadam [—dam] *m. (constr.)* macadam.

macadamiser *vt. (constr.)* a pava cu macadam, a macadamiza. — **macadamisé,** ~e *adj.*

macaque *m. (zool.)* macac; *(fig.)* maimuţoi, pocitanie.

macaron *m. (culin.)* picromigdală.

macaroni *m. invar.* **1.** *(culin.)* macaroane **2.** *(pop.)* macaronar.

macchabée [—ka—] *m. (pop.)* cadavru (de om înecat).

macédoine *f.* **1.** *(culin.)* ghiveci de legume. **2.** *(fig.)* amestecătură; talmeş-balmeş.

macédonien, ~**ne** *adj.*; *m.f. (cu maj.)* macedonean, (locuitor) din Macedonia.

macération *f. (chim.)* macerare; maceraţie.

macéré ~e **I.** *adj.* macerat; conservat în oţet, murat. **II.** *m. (fam.)* produs macerat.

macérer I. *vt.* **1.** *(chim.)* a macera. **2.** a conserva în oţet, a mura. **II.** *vi. (despre fructe, legume)* a se macera.

mâchefer *m.* zgură (de cărbune).

mâchelière *f.* măsea.

mâcher *vt.* **1.** a mesteca. **2.** *(despre unele maşini)* a sfîrteca, a rupe în bucăţi // ~ *la besogne à qn.* a da cuiva mură-n gură; ~ *à vide* a înghiţi în sec.

machiavélique *adj.* machiavelic, perfid; fără scrupule. — **machiavéliquement** *adv.*

machiavélisme *m.* machiavelism, perfidie.

mâchiller *vt.* a morfoli.

machin/al, ~**e** *(m. pl. -aux) adj.* **1.** maşinal, mecanic, automat. **2.** *(fig.)* inconştient. — **machinalement** *adv.*

machination *f.* intrigă, uneltire; *(fam.)* maşinaţie.

machine *f.* **1.** *(mec.)* maşină. **2.** vehicul (cu mecanism sau motor). **3.** aparat, maşinărie // *faire ~ arrière* a da înapoi; a se răzgîndi.

machiner *vt.* **1.** a maşina, a unelti. **2.** a aranja, a combina (cu abilitate, cu pricepere).

machinerie *f.* **1.** maşinărie. **2.** aparatură.

machinisme *m.* **1.** maşinism. **2.** mecanism. — **machiniste** *m.*

mâchoire *f. (anat.)* falcă, maxilar.

mâchonnement *m.* **1.** rumegare; rumegat. **2.** mestecare; mestecat; morfoleală.

mâchonner *vt.* **1.** a molfăi, a morfoli. **2.** *(fig.)* a mormăi.

mâchure *f.* rosătură (la ţesuturi).

maçon, ~**ne** *m.* **1.** zidar. **2.** *(peior.)* meseriaş prost, cîrpaci. **3.** (franc)mason.

maçonnage *m.* **1.** zidărie; zidire. **2.** *(metal.)* căptuşire.

maçonner *vt.* **1.** a zidi, a construi. **2.** a tencui. **3.** *(fig.)* a cîrpăci.

maçonnerie *f.* **1.** zidărie. **2.** (franc)masonerie.

maçonnique *adj.* (franc)masonic.

macque *f. (text.)* meliţă.

macquer *vt. (text.)* a meliţa.

macramé *m.* macrameu.

macro- *préf.* macro-.

macrocosme *m.* macrocosm; univers, cosmos. — **macrocosmique** *adj.*

macromoléculaire *adj.* macromolecular.

macromolécule *f.* macromoleculă.

macropode *adj. (zool.)* cu picioare lungi; *(bot.)* cu pedunculi lungi.

macroscopique *adj.* macroscopic.

maculage *m.*, **maculation** *f.* **1.** mîzgăleală; mîzgălitură. **2.** pătare.

maculature *f.* maculatură.

macule *f.* pată; murdărie.

maculer *vt.* a păta, a murdări, a mînji. — **maculé,** ~e *adj.*

macusson *m. (bot.)* tuberoză, chiparoasă.

madame *(pl. mesdames) f.* doamnă, cucoană; stăpîna casei.

madéfaction *f.* umezire.

madéfier *vt.* a umezi. — **madéfié,** ~e *adj.*

madeleine *f. (culin.)* madlenă.

mademoiselle *(pl. mesdemoiselles) f.* domnişoară, duduie.

madone *f.* madonă.

madré, ~e *adj. (fam.)* şiret, coţcar; hîtru.

madrier *m. (constr.)* scîndură groasă; bîrnă.

madrig/al *(pl. -aux) m. (muz.)* madrigal.

maestoso *adv. (muz.)* maestoso.

maffia *f.* mafie.

magasin *m.* **1.** magazin; prăvălie, **2.** depozit, magazie.

magasinage *m.* depozitare, înmagazinare.

magasinier *m.* magaziner.

magazine *m.* magazin, revistă periodică ilustrată.

mage *m.* **1.** mag. **2.** astrolog.

magicien, ~**ne** *adj., m.f.* magician; vrăjitor.

magie *f.* **1.** magie, vrăjitorie. **2.** *(fig.)* vrajă, farmec.

magique *adj.* **1.** magic, fermecat, vrăjit. **2.** *(fig.)* încîntător, fermecător. — **magiquement** *adv.*

magistr/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* **1.** magistral, admirabil, desăvîrşit. **2.** impozant; pedant, doctoral. — **magistralement** *adv.*

magistrat *m.* **1.** magistrat. **2.** demnitar.

magistrature *f.* magistratură.

magnanime *adj.* generos, mărinimos. — **magnanimement** *adv.*

magnanimité *f.* mărinimie, generozitate.

magnat *m.* magnat.

magnétique *adj.* **1.** *(fiz.)* magnetic. **2.** *(fig.)* irezistibil, fascinant.

magnétisant, ~e *adj.* **1.** *(fiz.)* magnetizant. **2.** *(fig.)* atrăgător, fascinant.

magnétisation *f.* *(fiz.)* magnetizare.

magnétiser *vt.* **1.** *(fiz.)* a magnetiza. **2.** *(fig.)* a atrage, a fascina.

magnétisme *m.* **1.** *(fiz.)* magnetism. **2.** *(fig.)* atracţie.

magnétophone *m.* *(tehn.)* magnetofon.

magnétoscope *m.* *(fiz.)* magnetoscop.

magnificence *f.* **1.** măreţie, splendoare, somptuozitate. **2.** *(la pl.)* generozitate.

magnifique *adj.* **1.** magnific; falnic. **2.** *(fam.)* nemaipomenit, grozav. — **magnifiquement** *adv.*

magnolia, magnolier *m.* *(bot.)* magnolie.

magot^1 *m.* **1.** *(zool.)* magot, maimuţă-berberă. **2.** *(fig.)* pocitanie, maimuţoi.

magot^2 *m.* *(fam.)* bani la ciorap.

magyar, ~e I. *adj.* maghiar, unguresc. **II.** *m.f.* maghiar, ungur; locuitor din Ungaria.

mahara(d)jah *m.* maharadjah, prinţ indian.

maharani *f.* maharani, soţie de maharadjah.

mahométan, ~e *m.f., adj.* *(rel.)* mahomedan.

mahométisme *m.* *(rel.)* mahomedanism.

mai *m.* (luna) mai.

maie *f.* **1.** copaie. **2.** paner (de pîine).

maigre I. *adj.* **1.** slab; uscăţiv. **2.** *(despre carne)* fără grăsime, macră. **3.** *(despre pămînt)* neroditor, sterp. **4.** *(fig.)* debil, jigărit, prăpădit // *appointements ~s* salariu mediocru. **II.** *m.* **1.** persoană slabă. **2.** carne macră. **3.** post; *manger (faire) ~* a ţine post, a posti.

maigrelet, ~te *adj.* slăbuţ, plăpînd, debil.

maigrement *adv.* cu modestie; din (cu) puţin.

maigreur *f.* **1.** slăbiciune. **2.** *(fig.)* lipsă de conţinut, de amploare (a stilului, a unui subiect). **3.** sterilitate (a pămîntului).

maigrichon, ~ne, maigriot, ~te *adj., m.f.* *(fam.)* v. **maigrelet.**

maigrir *vt. vi.* a slăbi. — **maigri, ~e** *adj.*

mail *m.* **1.** mai, ciocan. **2.** alee; promenadă.

maille *f.* **1.** ochi (de împletitură). **2.** verigă. **3.** za; *cotte de ~s* zale. **4.** *(med.)* albeaţă (la ochi). **5.** *(bot.)* mugur // *n'avoir pas ~ à partir avec qn.* a nu avea nimic de împărţit cu cineva.

maillechort *m.* *(met.)* alpaca.

mailler *vi.* *(despre plante)* a da muguri.

mailleter *vt.* *(tehn.)* a nitui. — **mailleté, ~e** *adj.*

mailloche *f.* mai, ciocan mare de lemn.

maillon *m.* **1.** ochi (de împletitură). **2.** verigă. **3.** *(vit.)* coardă tînără cu muguri.

maillonner *vt.* a lega cu lanţ. — **maillonné, ~e** *adj.*

maillot *m.* **1.** faşă, scutec. **2.** maiou, tricou.

main *f.* **1.** mînă; *de ~ en ~* din mînă în mînă; *de première ~* din primă mînă, direct; de la sursă; *prêter la ~* a da o mînă de ajutor; a sprijini. **2.** *(sport)* henţ // *battre des ~s* a aplauda; *sous ~* pe ascuns; *sous la ~* la îndemînă; *en venir aux ~s* a se încăiera; *faire ~ basse* a şterpeli; *prendre son courage à deux ~s* a-şi lua inima în dinţi; *se faire la ~* a se exersa, a-şi face mîna, a intra în mînă; *prendre la ~ dans le sac* a prinde cu mîţa-n sac.

main-d'oeuvre *(pl. ~ s-d' ~) f.* **1.** mînă de lucru. **2.** manoperă.

main-forte *f.* asistenţă, ajutor; *prêter ~ à qn.* a sări în ajutorul cuiva.

mainmise *f.* *(jur.)* sechestru; poprire.

maint, ~e *adj.* un mare număr de..., nenumăraţi...; *~es fois* de nenumărate ori; deseori.

maintenant *adv.* acum; în prezent; azi // *dès ~...* (începînd) din acest moment; *~ que...* de vreme ce...

maintenir I. *vt.* **1.** a menţine, a susţine (în stare de stabilitate). **2.** *(fig.)* a menţine, a păstra, a respecta (o stare de lucruri). **3.** *(fig.)* a susţine, a afirma. **II.** *vr.* **1.** a se menţine în stare de stabilitate). **2.** a se menţine, a se păstra, a se conserva.

maintien [—tjɛ̃] *m.* **1.** menţinere, păstrare, respectare. **2.** ţinută; atitudine; purtare.

maire *m.* primar.

mairie *f.* **1.** primărie. **2.** funcţie de primar.

mais *conj.* dar, ci, însă // *~ si* ba da, negreşit, fireşte.

maïs [—is] *m.* *(bot.)* porumb.

maison *f.* **1.** casă. *à la ~* acasă. **2.** menaj, gospodărie. **3.** familie, neam. **4.** întreprindere.

maisonnette *f.* căsuţă, căscioară.

maître I. *m.* **1.** stăpîn; *être son ~* **a.** a fi stăpîn pe sine; **b.** a nu depinde de nimeni. **2.** proprietar. **3.** profesor, dascăl; *~ d'école* dascăl, învăţător. **4.** maestru; *les ~s de la littérature roumaine* maeştrii literaturii române; *~ de ballet* maestru de balet; *~ X, avocat à la cour* maestrul X, avocat la curte. **5.** meşter, maistru // *trouver son ~* a-şi găsi naşul; *parler en ~* a vorbi de sus; *se rendre ~* a pune stăpînire; *(fam.) ~-chanteur* şantajist; *les ~s de maison* gazdele; *~-queux* bucătar; *(invar., pentru m. şi f.) ~ de conférences* lector universitar; *~ de sport* instructor sportiv. **II.** *adj.* îndemînatic, priceput // *être ~ de choisir* a fi liber să alegi.

maîtresse I. *f.* **1.** stăpînă. **2.** profesoară. **3.** amantă, metresă. **II.** *adj. f. idée ~* **a.** idee esenţială; **b.** idee călăuzitoare; *pièce ~ d'une collection* piesa principală dintr-o colecţie.

maîtrisable *adj.* care se poate stăpîni.

maîtrise *f.* **1.** stăpînire de sine. **2.** *(fig.)* măiestrie.

maîtriser I. *vt.* **1.** stăpîni, a îmblînzi (animale). **2.** *(fig.)* a tempera; a înăbuşi. **II.** *vr.* a se stăpîni, a se domina, a se reţine. — **maîtrisé, ~e** *adj.*

majesté *f.* **1.** măreţie, splendoare. **2.** maiestate.

majestu/eux, -euse *adj.* maiestuos, măreţ, impunător. — **majestueusement** *adv.*

majeur, ~e **I.** *adj.* mai mare, major; superior. **II.** *m.* degetul mijlociu (al mîinii).

major *m.* *état* ~ stat-major.

majoration *f.* majorare; sporire.

majordome *m.* majordom.

majorer *vt.* a majora; a spori. — **majoré,** ~e *adj.*

majorité *f.* **1.** majoritate. **2.** *(jur.)* majorat.

majuscule *f.*, *adj.* (literă) majusculă.

mal, ~e *adj.* *(rar)* rău; funest // *bon an,* ~ *an* una peste alta; *bon gré,* ~ *gré* de voie, de nevoie. **II.** *adv.* **1.** rău; *tant bien que* ~ de bine, de rău; *de* ~ *en pis* din rău în mai rău; din lac în puț. **2.** prost; defectuos; *se porter* ~ a o duce prost cu sănătatea // *sans* ~ binișor; *(fam.) pas* ~ destul. **III.** *m.* *(pl. maux)* **1.** rău; *dire du* ~ *de qn.* a vorbi de rău pe cineva. **2.** durere, suferință; boală; *maux de tête* dureri de cap, migrenă. **3.** osteneală, trudă; *se donner du* ~, *avoir du* ~ *à...* a-și da osteneală. **4.** necaz, supărare. **5.** *(la pl.)* calamități, nenorociri // *le* ~ *est que...* inconvenientul (partea proastă) este că...; ~ *du pays* dor de țară; ~ *au cœur* greață.

malade *adj.*, *m.f.* bolnav.

maladie *f.* **1.** boală, maladie. **2.** *(fig.)* viciu; manie.

malad/if, -ive *adj.* bolnăvicios, morbid, maladiv. — **maladivement** *adv.*

maladresse *f.* stîngăcie, neîndemînare; gafă.

maladroit, ~e *adj.*, *m.f.* stîngaci, neîndemînatic. — **maladroitement** *adv.*

malaise *m.* **1.** indispoziție, jenă. **2.** nevoie, strîmtoare; *être dans le* ~ a fi strîmtorat. **3.** *(fig.)* proastă dispoziție; neliniște.

malaisé, ~e *adj.* anevoios; dificil. — **malaisément** *adv.*

malandrin *m.* haimana.

malappris, ~e *adj.*, *m.f.* bădăran, necioplit.

malaria *f.* *(med.)* malarie, friguri palustre.

malavisé ~e *adj.* nesocotit, nesăbuit.

malaxer *vt.* a amesteca, a frămînta, a malaxa.

malaxeur *adj.* *m.* *(tehn.)* malaxor.

malchance *f.* ghinion, nenoroc, neșansă.

malchanc/eux, -euse *adj.*, *m.f.* ghinionist.

mâle I. *adj.* de parte bărbătească; bărbătesc, masculin. **2.** *(fig.)* viril, energic, viguros. **II.** *m.* parte bărbătească; bărbat, mascul.

malédiction *f.* **1.** blestem. **2.** *(fig.)* nenorocire, fatalitate.

maléfice *m.* vrăjitorie, farmec, deochi.

maléfique *adj.* nefast.

malemort *f.* moarte tragică.

malencontre *f.* *(fam.)* bucluc, belea.

malencontr/eux, -euse *adj.* neplăcut, nelalocul lui. — **malencontreusement** *adv.*

mal-en-point *adj.* *invar.* în stare proastă.

malentendu *m.* neînțelegere; interpretare greșită.

malfaçon *f.* defect, cusur.

malfaire *vi.* *(folosit numai la inf.)* a face rău, a dăuna.

malfaisant, ~e [—fə—] *adj.* vătămător, dăunător; nefast.

malfai/teur, -trice *m.f.* răufăcător.

malfamé, ~e *adj.* rău famat, cu nume rău.

malformation *f.* *(med.)* malformație, defect congenital.

malgré *prep.* împotriva, în pofida, în ciuda // ~ *moi* fără voia mea; ~ *tout* cu orice preț; ~ *que* deși, cu toate că.

malhabile *adj.* neîndemînatic, stîngaci.

malheur I. *m.* nenorocire, calamitate, prăpăd; *par* ~ din nenorocire, din păcate.

malheureusement *adv.* din nefericire; din păcate.

malheur/eux, -euse *adj.*, *m.f.* **1.** nenorocit, nefericit. **2.** nenorocos; ghinionist. **3.** biet, păcătos.

malhonnête *adj.* necinstit. — **malhonnêtement** *adv.*

malhonnêteté *f.* **1.** necinste. **2.** necuviință, impolitețe.

malice *f.* malițiozitate; răutate // *n'y pas entendre* ~ a nu lua (ceva) în nume de rău.

malici/eux, -euse *adj.*, *m.f.* **1.** malițios; răutăcios. **2.** *șiret.* — **malicieusement** *adv.*

malignité *f.* **1.** răutate; înclinație spre rău. **2.** *(med.)* caracter dăunător, malignitate.

mal/in, -igne *adj.* **1.** rău, răutăcios. **2.** *(fam.)* ironic. **3.** șiret; abil, descurcăreț. **4.** *(med.)* malign. **5.** *(fam.)* complicat.

malingre *adj.* pricăjit.

malle *f.* **1.** valiză, bagaj; *faire sa* ~ a-și face bagajele, a se pregăti de plecare. **2.** (diligență de) poștă. **3.** *(auto)* port-bagaj.

malléabilite *f.* *(metal.)* maleabilitate.

malléable *adj.* **1.** *(despre metale)* maleabil. **2.** *(despre materiale)* mlădios, suplu. **3.** *(fig.)* docil, adaptabil.

mallette *f.* cufăraș, valijoară.

malmener *vi.* a brusca; a brutaliza.

malodorant, ~e *adj.* rău mirositor, puturos.

malotru, ~e *adj.*, *m.f.* mîrlan, neam prost.

malpropre *adj.* **1.** neîngrijit. **2.** *(despre lucruri, obiecte)* grosolan executat. **3.** *(fig.)* dubios, necinstit. — **malproprement** *adv.*

malpropreté *f.* **1.** murdărie. **2.** *(fig.)* lucru necurat, necinstit.

malsain, ~e *adj.* **1.** vătămător, dăunător (sănătății). **2.** *(fig.)* imoral. **3.** *(fig.)* periculos.

malséance *f.* necuviință, atitudine deplasată.

malséant, ~e *adj.* deplasat, nelalocul lui.

malsonnant, ~e *adj.* *(despre vorbe, expresii)* necuviincios, deplasat.

malt *m.* malț.

malter *vt.* *(chim.)* a malțifica.

malteur *m.f.*, *adj.* lucrător berar.

maltraiter *vt.* **1.** a maltrata, a brutaliza. **2.** *(fam.)* a critica aspru, a face cu ou și cu oțet.

malveillance *f.* **1.** rea-voință. **2.** intenție rea.

malveillant, ~e *adj.*, *m.f.* răuvoitor, rău intenționat. — **malveillamment** *adv.*

malvenant, ~e *adj.* în contratimp.

malvenu, ~e *adj.* *(jur.)* nelegal.

malversation *f.* *(jur.)* malversațiune; deturnare de fonduri.

maman *f.* *(fam.)* mamă, mămică; *grand'* ~, *bonne* ~ mamă-mare, bunică.

mamelle *f.* *(anat.)* mamelă.

mamelon *m.* **1.** *(anat.)* sfîrc (de mamelă). **2.** colină rotundă, mamelon.

mameluk [—luk] *m.* mameluc.

mamillaire *adj.* *(anat.)* cu mameloane, cu protuberanţe.

mammaire *adj.* *(anat.)* mamar; *glandes ~s* glande mamare.

mammifère *adj.* *(zool.)* mamifer.

mammouth *m.* mamut.

management [-nadʒ-] *m.* *(tehn.)* management.

manager [—nɛdʒœ:r şi —nadʒ—] *m.* manager; impresar.

manant *m.* **1.** ţăran, sătean. **2.** om din popor.

mancelle *f.* curea de ham.

manche^1 *m.* **1.** mîner, coadă (la unelte, instrumente). **2.** *(av.)* manşă.

manche^2 *f.* **1.** mînecă; *(fig.)* *tirer la ~ à qn.* a trage pe cineva de mînecă. **2.** *(la jocuri)* manşă, etapă, parte. **3.** *(tehn.)* tub, manşă // *en ~s de chemise* în cămaşă; *c'est une autre paire de ~s* e altă poveste, *(fam.)* e altă mîncare de peşte.

mancheron *m.* **1.** manşetă. **2.** mînecă scurtă. **3.** *(la pl.)* coarnele plugului.

manchette *f.* **1.** manşetă. **2.** manşetă de ziar. **3.** *(ir., la pl.)* cătuşe.

manchon *m.* **1.** manşon de blană. **2.** *(tehn.)* manşon.

manchot, ~**e** *adj.* **1.** ciung. **2.** *(fig.)* stîngaci, neîndemînatic.

mancie *f.* ghicit.

mandarin *m.* *(ist.)* mandarin.

mandarine *f.* *(bot.)* mandarină.

mandarinier *m.* *(bot.)* mandarin.

mandat *m.* **1.** mandat, împuternicire; misiune. **2.** mandat poştal.

mandataire *m.* *(jur.)* mandatar, prepus.

mandater *vt.* **1.** a completa un mandat. **2.** a trimite prin mandat. **3.** a împuternici pe cineva.

mander *vt.* a convoca, a chema (să vină).

mandibule *f.* *(anat.)* mandibulă.

mandoline *f.* *(muz.)* mandolină.

mandoliniste *m.f.* cîntăreţ la mandolină, mandolinist.

mandrin *m.* *(tehn.)* mandrină.

manège *m.* **1.** manej. **2.** *(mar.)* manevră, manevrare. **3.** *(fig.)* maşinaţie.

manéger I. *vt.* a dresa (cai). **II.** *vi.* *(fig.)* a unelti.

manette *f.* *(mec.)* manetă, pîrghie de comandă.

manganèse *m.* *(chim.)* mangan.

mangeaille *f.* *(fam.)* mîncare, crăpelniţă.

mangeoire *f.* troacă, iesle.

manger^1 **I.** *vt.* **1.** a mînca, a se hrăni; *(fam.)* a consuma. **2.** a mînca, a lua masa. **3.** *(fig.)* a toca, a cheltui (bani, averi)// *salle à ~* sufragerie; *~ qn. des yeux* a sorbi (de drag) pe cineva din ochi; *la rouille mange les métaux* rugina atacă metalele. **II.** *vr.* **1.** a se devora (reciproc). **2.** *(despre vocale)* a se elida.

manger^2 *m.* **1.** mîncat, mîncare. **2,** hrană, aliment // *perdre le boire et le ~* **a.** a pierde pofta de viaţă; **b.** a-şi pierde tihna.

mang/eur, -euse *m.f.* mîncăcios, mîncău.

maniable *adj.* **1.** lesne de mînuit, maniabil **2.** *(fig.)* maleabil; suplu.

maniaque *adj., m.f.* maniac.

maniacle *f.* *(tehn.)* mănuşă de protecţie.

manie *f.* **1.** manie, apucătură deprindere (ciudată). **2.** *(med.)* manie, idee fixă.

maniement *m.* **1.** mînuire; manipulare. **2.** administrare, gestiune. **3.** *(fig.)* conducere, dirijare.

manier *vt.* **1.** a mînui, a manipula (un instrument, o sculă). **2.** a modela; a fasona (ceară, lut). **3.** *(fig.)* a se sluji de. **4.** a administra, a gira (afaceri, fonduri). **5.** *(fig.)* a dirija. **6.** *(mar.)* a manevra // *(fam.)* *bien ~ la parole* a întoarce bine vorbele.

manière *f.* **1.** manieră, chip, fel, mod; *de ~ ou d'autre* într-un fel sau într-altul; *de ~ à...* în aşa fel, încît...; *en ~ de...* în chip de... **2.** ţinută, mod de comportare; *(fam.; la pl.)* nazuri, mofturi // *de toute ~* oricum; *à la ~ de...* ca şi, ca, precum...; *~ de parler* întorsătură de frază; *en quelque ~* ca să zicem aşa, într-un anumit sens.

maniéré, ~e *adj.* *(despre oameni)* **1.** manierat, cu purtări alese. **2.** afectat, preţios, căutat.

manieur *m.* mînuitor.

manifestant, ~**e** *adj., m.f.* manifestant.

manifestation *f.* manifestare; manifestaţie.

manifeste^1 *adj. invar.* manifest, evident, clar, vădit. — **manifestement** *adv.*

manifeste^2 *m.* manifest.

manifester I. *vt.* a manifesta, a da dovadă, a vădi. **II.** *vi.* a manifesta, a face manifestaţie. **III.** *vr.* **1.** a se manifesta, a se exprima. **2.** *(fig.)* a se arăta, a apărea.

manigance *f.* *(fam.)* manevră, maşinaţie, tertip.

manigancer *vt.* *(fam.)* a unelti, a trage sforile.

manîment *m.* v. **maniement.**

manipulateur *m.* manipulant.

manipulation *f.* **1.** manipulare, mînuire. **2.** *(fig.)* manevră.

manipuler *vt.* a manipula, a mînui.

manivelle *f.* *(tehn.)* manivelă.

mannequin *m.* **1.** manechin. **2.** *(fig.)* om de paie.

manœuvrable *adj.* manevrabil.

manœuvre I. *f.* **1.** manevră, manevrare; *(la pl.)* manevre militare. **2.** *(mar.)* pilotare. **3.** *(fig.)* uneltire, sforărie. **II.** *m.* **1.** muncitor manual. **2.** muncitor necalificat.

manœuvrer I. *vt.* **1.** a manevra, a face să funcţioneze. **2.** *(fig.)* a mînui (bani). **3.** *(mar.)* a pilota. **II.** *vi.* **1.** a efectua o manevră militară. **2.** *(fig.)* a trage sforile.

manœuvrier *m.* *(mar.)* pilot.

manoir *m.* **1.** *(ist.)* castel feudal. **2.** conac.

manomètre *m.* *(fiz.)* manometru.

manouvrier *m.* **1.** muncitor manual. **2.** (muncitor) zilier.

manquant, ~**e** *adj., m.f.* absent.

manque *m.* **1.** lipsă, deficit; *~ de...* lipsă de... **2.** *(fig.)* meteahnă, cusur.

manqué, ~**e** *adj.* **1.** defect; cu defecte. **2.** nereuşit, ratat; *spectacole ~* spectacol nereuşit.

manquement *m.* *~ au devoir* încălcarea datoriei.

manquer I. *vi.* **1.** (+**de**) a duce lipsă (de). **2.** (+ **à**) a lipsi, a absenta (de la); *~ au rendez-vous* a lipsi de la randevu. **3.** (+ **à**) a nu respecta. **4.** (+ **dans**) a eşua (în) // *le pied lui a manqué* i-a alunecat piciorul; *~ à son devoir* **a.** a nu-şi face datoria; **b.** a se sustrage de la obligaţiile sale; *~ à sa parole* a nu se ţine de cuvînt; *~ de...* (+ **inf.**) **a.** a uita să..., a neglija să...; **b.** a fi cît p-aci să...,; **c.** a risca; *sans ~* neapărat; *(impers.)* *il s'en manque peu que...* puţin lipseşte să...

II. *vt.* **1.** a nu-nimeri; a rata. **2.** a scăpa, a pierde; *(fam.)* ~ *l'occasion* a scăpa ocazia; *la* ~ *belle* a scăpa ca prin minune. **3.** *(fam.)* a cîrpăci // *(fig.)* ~ *son but* a nu-şi atinge scopul.

mansarde *f.* mansardă.

mansardé, ~**e** *adj.* *(constr.)* mansardat.

mansuétude *f.* blîndeţe, bunătate.

mante *f.* *(entom.)* călugăriţă.

manteau *m.* **1.** palton, mantou. **2.** manta, mantie.

mantelet *m.* pelerină scurtă.

mantille *f.* mantilă.

manucure *m.f.* manichiurist.

manuel, ~**le** **I.** *adj.* manual, de mînă. **II.** *m.* manual şcolar.

manufacture *f.* **1.** manufactură. **2.** întreprindere manufacturieră

manufacturer *vt.* a manufactura, — **manufacturé** ~**e** *adj.*

manufacturi/er, -ère **I.** *m.f.* proprietar de manufactură. **II.** *adj.* manufacturier.

manuscrit, ~**e** *adj.*, *m.* manuscris.

manutention *f.* *(mil.)* manutanţă.

mappemonde *f.* mapamond, planisferă.

maquereau *m.* *(iht.)* scrumbie.

maquette *f.* *(arhit. constr.)* machetă.

maquillage *m.* **1.** machiere, fardare. **2.** machiaj, grimă.

maquiller *vt. vr.* a (se) machia, a (se) farda. — **maquillé,** ~**e** *adj.*

maquill/eur, -euse *m.f.* *(în cosmetică)* machior.

maquis *m.* **1.** desiş, hăţiş. **2.** *(fig.)* labirint. **3.** *(ist.)* mişcare de rezistenţă (în Franţa). **4.** *(pol.)* (grup de) rezistenţă; luptă de rezistenţă. **5.** *(fig.)* complicaţie mare // *prendre le* ~ **a.** a fugi, a se refugia; **b.** a-şi lua lumea-n cap.

maquisard *m.* luptător în mişcarea de rezistenţă (din Franţa).

maraîchage *m.* **1.** grădinărit. **2.** cultură de zarzavaturi.

maraîch/er, -ère *m.f.* zarzavagiu.

marais *m.* **1.** mlaştină. **2.** grădină de zarzavat // *gàz des* ~ gaz metan; *(med.)* *fievres des* ~ malarie, paludism.

marasme *m.* marasm; epuizare morală, apatie.

marasque *f.* cireaşă amară.

marasquin *m.* lichior de cireşe amare.

marathon *m.* *(sport)* maraton // *coureur de* ~ maratonist.

marâtre *f.* mamă vitregă.

maraudage *m.*, **maraude** *f.* ciordeală, şterpeleală.

marauder *vt.* a ciordi, a şterpeli.

maraud/eur, -euse *m.f.* hoţ; borfaş.

marbre *m.* (obiect de) marmură.

marbrer *vt.* a face să arate ca marmura; a imita marmura. — **marbré,** ~**e** *adj.*

marbri/er, -ère **I.** *adj.* referitor la marmură. **II.** *m.* lucrător în marmură. **III.** *f.* carieră de marmură.

marbrure *f.* marmoraj.

marc^{1} *m.* **1.** drojdie. **2.** zaţ (de cafea).

marc^{2} *m.* *(ec. fin.)* marcă.

marcassin *m.* *(zool.)* pui de mistreţ.

marcassite *f.* *(mineral.)* pirită, marcasit.

marchand, ~**e** **I.** *m.f.* negustor, comerciant; ~ *forain* negustor ambulant; // ~ *en gros* angrosist. **II.** *adj.* comercial.

marchandage *m.* tocmeală.

marchander **I.** *vt. vi.* a se tocmi // *(fam.)* *ne pas* ~ *sa vie* a nu-şi precupeţi viaţa, a se expune. **II.** *vi.* *a* şovăi, a ezita; a tărăgăna.

marchandise *f.* marfă; *(fam.)* *faire valoir sa* ~ a-şi lăuda marfa.

marche *f.* **1.** mers, umblet. **2.** *(mil., muz.)* marş. **3.** drum, cale. **4.** *(fig.)* evoluţie; progres. **5.** treaptă // *se mettre en* ~ a porni (la drum).

marché *m.* **1.** piaţă; *le Marché comun* Piaţa comună, Comunitatea economică europeană. **2.** tîrg, iarmaroc. **3.** tîrguială, cumpărătură. **4.** *(fig.)* înţelegere, aranjament, convenţie // *bon* ~ ieftin; *par-dessus le* ~ în plus, pe deasupra; ~ *aux puces* bazar, talcioc.

marchepied *m.* **1.** (auto) scară, treaptă. **2.** *(fig.)* trambulină.

marcher^{1} *vi.* **1.** a merge, a mărşălui; ~ *vers...* a merge, a se îndrepta spre...; ~ *à* ... a avansa spre... **2.** a porni (la drum). **3.** *(despre mecanisme)* a merge, a funcţiona. **4.** *(despre timp)* a trece, a se scurge. **5.** *(despre afaceri, întreprinderi)* a prospera. **6.** *(fam.)* a se lăsa dus. **7.** *(fam.)* a accepta; a consimţi. **8.** *(fam.)* a mărşălui // *(despre obiecte, culori)* ~ *ensemble* a se potrivi, a se armoniza.

marcher^{2} *m.* mers, umblet.

marcotte *f.* *(hort.)* butaş.

marcotter *vt.* *(hort.)* a butăşi.

mardi *m.* marţi // ~ *-gras* lăsata secului.

mare *f.* **1.** mlaştină. **2.** baltă; băltoacă.

marécage *m.* teren mocirlos.

marécag/eux, -euse *adj.* *(despre regiuni, terenuri)* mlăştinos.

maréchal *(pl. -aux)* *m.* mareşal.

maréchalerie *f.* potcovărie.

maréch/al-ferrant *(pl. -aux-~s)* *m.* potcovar.

marée *f.* **1.** maree. **2.** *(fig.)* mulţime (de oameni) // ~ *montante*, ~ *haute* flux; ~ *descendante*, ~ *basse* reflux.

marelle *f.* şotron // ~ *assise* ţintar.

margarine *f.* margarină.

marge *f.* **1.** margine, limită. **2.** bordură, lizieră. **3.** marjă, rezervă (de timp, spaţiu). **4.** *(fig.)* latitudine, libertate; *donner de la* ~ *à qn.* a da cuiva latitudinea de a ... // *en* ~ pe de lături; *en* ~ *de...* în afara...

margelle *f.* ghizd.

margin/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* *adj.* **1.** marginal. **2.** *(fig.)* lăturalnic. **3.** *(fig.)* secundar.

margot *f.* *(fam.)* coţofană.

margotin *m.* legătură de surcele.

margouillis *m.* **1.** fleşcăraie, mîzgă. **2.** *(fig.)* harababură.

marguerite *f.* *(bot.)* margaretă.

mari *m.* soţ, bărbat.

mariable *adj.* nubil; de însurat, de măritat.

mariage *m.* **1.** căsătorie, mariaj, nuntă. **2.** mariaj, căsnicie. **3.** *(fig.)* unire.

marié, ~**e** **I.** *adj.* căsătorit. **II.** *m.* mire. **III.** *f.* mireasă.

marier *vt. vr.* **1.** a (se) căsători. **2.** *(fig.)* a (se) uni. **3.** *(fig.)* a (se) asorta, a (se) armoniza.

mari/eur, -euse *m.f.*, *adj.* peţitor.

marijuana [-riwana] *f.* (stupefiant) marihuana.

marin, ~**e** **I.** *adj.* marin, de mare. **II.** *m.* marinar.

marinade *f.* *(culin.)* marinată.

marinage *m.* *(culin.)* marinare.

marine *f.* marină; ~ *marchande* marină comercială.

mariner *vt.* *(culin.)* a marina.

marini/er, -ère **I.** *adj.* marinăresc, de marină. **II.** *m.* pilot de vas. **III.** *f.* bluză marinărească.

marionnette *f.* **1.** marionetă, paiaţă. **2.** *(fig.)* om de paie.

maritalement *adv.* ca soţ şi soţie.

maritime *adj.* maritim.

maritorne *f.* *(fam.)* ţaţă, matracucă.

marivaudage *m.* amabilitate preţioasă; limbaj galant.

marivaudé, ~e *adj.* *(despre stil)* **1.** rafinat; pedant, preţios. **2.** întortocheat, alambicat.

marjolaine *f.* *(bot.)* măghiran.

mark *m.* *(ec., fin.)* marcă.

marketing [-tiŋ] *m.* *(com.)* marketing.

marmaille *f.* *(pop.)* liotă de copii.

marmelade *f.* marmeladă.

marmite *f.* oală; cratiţă // *faire bouillir la* ~ a duce gospodăria, a ţine casa.

marmonner *vt.* *(fam.)* a bombăni.

marmoréen, ~ne *adj.* **1.** marmorean. **2.** *(fig.)* rece ca marmura.

marmot *m.* *(fam.)* ţînc, plod // *croquer le* ~ a ţi se urî aşteptînd.

marmottement *m.* mormăit, bodogăneală.

marmotter *vt.* a mormăi, a bodogăni.

marne *f.* *(geol.)* marnă.

marnière *f.* carieră de marnă.

marocain, ~e *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* marocan; (locuitor) din Maroc.

maroquin *m.* marochin, saftian.

maroquinerie *f.* marochinărie.

marotte *f.* marotă, idee fixă.

marquage *m.* (semn de) marcare; marcaj.

marquant, ~e *adj.* marcant, de vază; remarcabil.

marque *f.* **1.** semn, indiciu. **2.** pecete, efigie; parafă. **3.** *(fig.)* importanţă, vază; *personnage de* ~ om cu vază, om de seamă. **4.** urmă, amprentă. **5.** *(fig.)* mărturie, dovadă. **6.** marcă, ştampilă; ~ *de fabrique* marca fabricii // *(sport) tableau de* ~ tabelă de marcaj; *ouvrir la* ~ a deschide scorul.

marquer **I.** *vt.* **1.** a marca, a însemna (pentru recunoaştere). **2.** a înscrie, a însemna, a nota; *(sport)* ~ *un point* a înscrie un punct. **3.** a ştampila. **4.** a înfiera (animale). **5.** a arăta, a indica; ~ *l'heure* a indica ora. **6.** *(fig.)* a vădi, a dovedi. **7.** a fixa, a hotărî. **8.** a scoate în evidenţă. **II.** *vi.* **1.** a imprima, a lăsa urme. **2.** a se distinge, a se remarca. **III.** *vr.* a se tatua. — **marqué, ~e** *adj.* **(I 1, 3, 4, III).**

marqueter *vt.* **1.** a lucra marchetărie. **2.** a împodobi cu desene şi culori. — **marqueté, ~e** *adj.* **(2).**

marqueterie *f.* marchetărie.

marquet/eur, -euse **I.** *m.f.* marcator. **II.** *m.* dispozitiv de marcare.

marquis, ~e **I.** *m.f.* *(ist.)* marchiz. **II.** *f.* *(constr.)* marchiză.

marraine *f.* naşă.

marrant, ~e *adj.* *(fam.)* **1.** plin de haz; nostim; *c'est* ~ (să) te strici de rîs. **2.** ciudat, bizar.

marre *adv.* *(fam.)* *en avoir* ~ a fi sătul pînă-n gît.

marrer *vr.* *(fam.)* a se strica de rîs.

marri, ~e *adj.* trist, amărît.

marron **I.** *m.* **1.** castană; ~ *glacé* castană zaharisită, maroană; *(fig.)* *tirer les ~s du feu* a scoate castanele din foc (cu mîna altuia). **2.** jeton de prezenţă (a muncitorilor la lucru). **3.** *(pop.)* ghiont. **II.** *adj.* cafeniu, maro.

marronnier *m.* *(bot.)* castan.

mars *m.* (luna) martie.

marseillais, ~e **I.** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* marsiliez, (locuitor) din Marsilia. **II.** *f.* *(cu maj.)* (imnul) Marseieza.

marsouin *m.* *(zool.)* marsuin.

marteau *m.* **1.** ciocan; *(fig.)* *se trouver entre l'enclume et le* ~ a fi între ciocan şi nicovală // *(pop.)* *graisser le* ~ a unge osia.

marteau-piqueur *(pl.* *~x -~s)* *m.* *(tehn.)* ciocan pneumatic.

martel *m.* *(înv.)* ciocan // *se mettre* ~ *en tête* a-şi băga ceva în cap.

martelage, martélement *m.* *(metal.)* forjare.

marteler *vt.* a bate cu ciocanul, a ciocăni; *(metal.)* a forja.

marti/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* **1.** marţial; solemn, grav. **2.** *(fam.)* bătăios, belicos // *cour ~e* tribunal militar, curte marţială. — **martialement** *adv.* **(1).**

martien, ~ne *adj.*, *m.f.* marţian.

martinet^1 *m.* *(ornit.)* lăstun.

martinet^2 *m.* *(tehn.)* ciocan hidraulic

martre *f.* *(zool.)* jder.

martyr, ~e *adj.*, *m.f.* mucenic, martir.

martyre *m.* martiriu, martiraj.

martyriser *vt.* a martiriza, a chinui. — **martyrysé, ~e** *adj.*

marxisme *m.* *(fil., pol.)* marxism.

marxiste *adj.*, *m.f.* *(fil., pol.)* marxist.

mas [ma:s] *m.* căsuţă de ţară; bojdeucă.

mascarade *f.* **1.** mascaradă; bal mascat. **2.** *(fig.)* farsă; prefăcătorie.

mascotte *f.* *(fam.)* mascotă, talisman.

masculin, ~e **I.** *adj.* masculin, bărbătesc. **II.** *m.* *(gram.)* genul masculin.

masque *m.* **1.** mască. **2.** fizionomie, expresie, aer. **3.** *(fig.)* înfăţişare falsă; aparenţă înşelătoare. **4.** persoană mascată. **5.** cască (la scrimă) // *lever le* ~ a da cărţile pe faţă; *arracher le* ~ *à qn.* a demasca pe cineva.

masquer *vt.* *vr.* **1.** a (se) masca. **2.** a (se) camufla, a (se) ascunde. — **masqué, ~e** *adj.*

massacrant, ~e *adj.* groaznic (de plictisitor).

massacre *m.* măcel, masacru.

massacrer *vt.* **1.** a masacra, a măcelări. **2.** *(fig.)* a strica (un text, o lucrare). — **massacré, ~e** *adj.*

massacreur *m.* **1.** ucigaş, călău. **2.** *(fig.)* cîrpaci, executant prost.

massage *m.* masaj.

masse^1 *f.* **1.** masă, bloc compact; ~ *de pierre* bloc de piatră. **2.** grămadă, sumedenie; *(fam.)* maldăr; morman. **3.** masă de oameni, mulţime, gloată. **4.** *(arhit.)* ansamblu // ~ *de chair* matahală, namilă; *en* ~ **a.** în totalitate; **b.** în ansamblu, în general.

masse^2 *f.* **1.** ciocan, mai, baros. **2.** baston (de ceremonii).

massepain *m.* *(culin.)* marţipan.

masser^1 *vt.* a masa; a fricționa.

masser^2 *vt. vr.* a (se) masa, a (se) îngrămădi. — **massé,** **~e** *adj.*

massette *f.* *(tehn.)* baros.

mass/eur, -euse *m.f.* masor.

massif^1 *m.* masiv (muntos).

mass/if^2**, -ive** *adj.* **1.** masiv, plin, compact. **2.** masiv, greu. — **massivement** *adv.*

mass-media *m. pl.* (tehnică de) difuzare în masă a informațiilor, mass-media.

massue *f.* măciucă, bîtă, ciomag.

mastic *m.* **1.** sacîz. **2.** chit (de lipit).

masticage *m.* chituire.

mastication *f.* masticație.

mastiquer^1 *vt.* a mastica, a mesteca (alimente).

mastiquer^2 *vt.* a chitui. — **mastiqué,** **~e** *adj.*

mastite *f.* *(med.)* mastită.

mastoc *adj.* *(pop.)* grosolan, din topor.

mastodonte *m.* **1.** mastodont. **2.** *(fig.)* namilă.

mastoïdite *f.* *(med.)* mastoidită.

masure *f.* cocioabă, maghernită.

mat^1 [mat] *m.*, *adj.* *(la șah)* mat.

mat^2 [mat], **~e** *adj.* **1.** mat, fără luciu. **2.** *(despre sticlă)* mat, opac. **3.** *(despre sunet)* înăbușit, surd.

mât [ma] *m.* **1.** catarg. **2.** *(c.f.)* stîlp semnalizator. **3.** băț de umbrelă.

matador *m.* matador.

matage *m.* **1.** *(tehn.)* ștemuire. **2.** *(metal., text.)* matisare.

match [metʃ] *(pl.* *~es)* *m.* meci; *~nul* meci nul.

match-ball [metʃ ~] *(pl.* *~ — ~s)* *m.* minge de meci, mecibol.

matcher *vi.* a disputa un meci.

matefaim *m.* *(culin.)* clătită.

matelas *m.* **1.** saltea. **2.** *(fam.)* pat, culcuș.

matelasser *vt.* **1.** a matlasa (o haină, o stofă). **2.** a capitona (o ușă). **3.** a tapisa (un scaun). — **matelassé.** **~e** *adj.*

matelassure *f.* umplutură de saltea.

matelot *m.* **1.** matelot, marinar. **2.** costum marinar.

mater **I.** *vt.* **1.** a face pe cineva (șah) mat. **2.** *(fig.)* a înfrînge rezistența; *(fam.)* a tăia nasul. **II.** *vr.* a se mortifica.

matérialiser *vt. vr.* a (se) materializa, a (se) realiza, a (se) înfăptui. — **matérialisé,** **~e** *adj.*

matérialisme *m.* *(fil.)* materialism.

matérialiste *adj.*, *m.* *(fil.)* materialist.

matérialité *f.* *(fil.)* materialitate.

matériel, **~le** **I.** *adj.* **1.** material; *base ~le* bază materială. **2.** *(fig.)* trupesc // *temps ~* timp necesar (pentru a îndeplini ceva). **II.** *m.* material.

matériellement *adv.* **1.** materialicește. **2.** materialmente, efectiv; realmente.

maternel, **~le** **I.** *adj.* matern. **2.** din (spre) partea mamei. **II.** *f.* *(fam.)* grădiniță de copii. — **maternellement** *adv.* **(I).**

maternité *f.* maternitate; casă de nașteri.

mathématicien, **~ne** *m.f.* matematician.

mathématique **I.** *adj.* **1.** matematic. **2.** *(fig.)* precis, (riguros) exact. **II.** *f.* *pl.* matematică. — **mathématiquement** *adv.* **(I).**

matière *f.* **1.** materie, substanță; *la ~ grise* **a.** materia cenușie; **b.** *(fam.)* inteligență; *en ~ de...* în materie de..., privitor la..., în ceea ce privește...; *~s premières* materii prime. **2.** material. **3.** *(fig.)* problemă, subiect; *entrer en ~* a intra în subiect // *prêter ~ à...* a da prilej la...; *~ à plaisanterie* motiv de glumă.

matin **I.** *m.* dimineață; *de grand ~*, *de bon ~* dis-de-dimineață; *ce ~* azi-dimineață. **II.** *adv.* **1.** devreme. **2.** dimineața, în timpul dimineții; *demain ~* mîine dimineață.

mâtin *m.* dulău, zăvod.

matin/al, **~e** *(m. pl. -aux* și *~s)* *adj.* matinal, de dimineață. — **matinalement** *adv.*

matinée *f.* **1.** dimineață; *faire la grasse ~* a dormi tîrziu dimineața **2.** matineu (artistic, cultural).

matité *f.* **1.** aspect mat; opacitate. **2.** surditate (a sunetelor).

matois, **~e** *adj.*, *m.f.* viclean, rafinat.

matoiserie *f.* viclenie, șiretenie.

matou *m.* cotoi, motan.

matraque *f.* ciomag; măciucă.

matraquer *vt.* **1.** a lovi cu măciuca, a ciomăgi. **2.** *(fig.)* a maltrata.

matrice *f.* **1.** *(anat.)* uter, mitră. **2.** *(tehn.)* matriță.

matricule **I.** *f.* matricolă, registru, rol. **II.** *adj.* matricol; matricular. **III.** *m.* număr matricol.

matriculer *vt.* a înmatricula, a înregistra. — **matriculé,** **~e** *adj.*

matrimoni/al, **~e** *(m.pl. -aux)* *adj.* matrimonial. — **matrimonialement** *adv.*

matrone *f.* **1.** matroană. **2.** femeie în vîrstă, respectabilă. **3.** moașă.

maturation *f.* coacere, maturație.

maturité *f.* **1.** maturitate, stare de dezvoltare deplină. **2.** *(fig.)* chibzuială (în acțiuni, purtări).

maudire *vt. vr.* a (se) blestema. — **maudit,** **~e** *adj.*

maudissable *adj.* blamabil.

maugréer *vi.* (+ **contre**) **1.** a bombăni, a bodogăni. **2.** a critica, a vorbi de rău.

mauresque *adj.* maur, arăbesc.

mausolée *m.* mausoleu.

maussade *adj.* *invar.* **1.** *(despre oameni)* posac, morocănos. **2.** *(despre vreme)* închis, posomorît. **3.** *(despre firi, caractere)* dezagreabil. — **maussadement** *adv.* **(1, 3).**

maussaderie *f.* proastă dispoziție.

mauvais, **~e** **I.** *adj.* **1.** *(despre oameni)* prost, nepriceput. **2.** *(despre obiecte)* de calitate inferioară; prost executat. **3.** rău; *~e foi* rea-credință. **4.** *(fam., despre purtări, gesturi)* deplasat; reprobabil. **5.** *(fig.)* funest, nefast; dăunător // *~ oeil* deochi; *faire ~e mine à qn.* **a.** a face cuiva mutre; **b.** a primi cu răceală pe cineva; *~ sujet* derbedeu; *~e langue* limbă ascuțită; *prendre en ~e part* a lua în nume de rău. **II.** *m.* **1.** om rău. **2.** *(art.)* răul, partea rea. **III.** *adv.* *il fait ~* e timp urît; *sentir ~* **a.** a mirosi rău, neplăcut, dezagreabil. **b.** *(fam.)* a fi suspect, a nu inspira încredere.

mauve *adj.* *invar.*, *m.* (culoarea) mov, violet.

mauviette *f.* *(ornit.)* ciocîrlie.

maux *m. pl.* v. **mal.**

maxi- *pref.* maxi-.

maxillaire [—lɛːrə] *m.* *(anat.)* maxilar.

maxim/al, **~e** *(m.pl. -aux)* *adj.* maximal; maxim, cel mai mare.

maxime *f.* maximă, sentinţă, precept.

maxim/um [—ɔm] *(pl. -a* şi *~s)* **I.** *m.* **1.** maxim, maximum; *au ~* la maximum; în cel mai înalt grad. **2.** *(mat.)* maximă. **II.** *adj.* maxim, cel mai mare.

mayonnaise *f.* *(culin.)* maioneză.

mazagran *m.* *(culin.)* mazagran.

mazette *f.* **1.** gloabă. **2.** *(fam.)* bicisnic. **3.** *(fam.)* mazetă, ageamiu.

mazout *m.* *(petr.)* mazut, păcură.

mazurka *f.* *(cor.)* mazurcă.

me *pron. pers. (pers. 1 sg.).* **1.** *(dat.)* mie, mi, îmi. **2.** *(ac.)* (pe) mine, mă.

méandre *m.* meandră, cotitură, şerpuitură.

mec *m.* *(pop.)* **1.** tip, individ. **2.** camarad.

mécanicien, ~**ne** **I.** *m.* mecanic, maşinist. **II.** *adj.* mecanic; *ingénieur ~* inginer mecanic.

mécanique **I.** *f.* **1.** mecanică. **2.** mecanism, maşinărie; maşină. **II.** *adj.* **1.** mecanic. **2.** *(fig.)* maşinal, automat. — **mécaniquement** *adv.* **(II).**

mécanisation *f.* mecanizare; *degré de ~* grad de mecanizare.

mécaniser *vt.* a mecaniza; *~ l'agriculture* a mecaniza agricultura. — **mécanisé,** ~**e** *adj.*

mécanisme *m.* **1.** mecanism, maşinărie. **2.** *(la pl.)* factori, elemente. **3.** *(fig.)* mod de funcţionare.

mécano *m.* *(fam.)* mecanic.

méchanceté *f.* răutate.

méchant, ~**e** **I.** *adj.* **1.** rău. **2.** răutăcios, muşcător, înţepător // *s'attirer une ~e affaire* a da de bucluc; *de ~e humeur* prost dispus, bosumflat. **II.** *m.f.* persoană, fiinţă rea. — **méchamment** *adv.* **(I).**

mèche *f.* **1.** feştilă. **2.** şfichi. **3.** şuviţă de păr; meşă; smoc. **4.** burghiu, sfredel. **5.** fitil. **6.** scamă. **7.** *(med.)* meşă // *éventer (découvrir) la ~* a descoperi un complot; *vendre la ~* a trăda un secret; *être de ~ avec qn.* a fi de conivenţă cu cineva.

mécompte *m.* **1.** eroare de calcul. **2.** lipsă (dintr-o cantitate). **3.** *(fig.)* dezamăgire, decepţie.

méconnaissable *adj.* de nerecunoscut.

méconnaissance *f.* **1.** ignorare, necunoaştere. **2.** nerecunoaştere; contestare. **3.** subapreciere. **4.** nerecunoştinţă, ingratitudine.

méconnaître **I.** *vt.* **1.** a contesta, a tăgădui. **2.** a subaprecia, a subestima. **3.** a renega, a se lepăda (de); a nesocoti. **4.** a fi nerecunoscător (faţă de). **II.** *vr.* *(fam.)* a nu-şi cunoaşte lungul nasului. — **méconnu,** ~**e** *adj.*

mécontent, ~**e** *adj., m.f.* nemulţumit.

mécontentement *m.* nemulţumire; insatisfacţie.

mécontenter *vt.* a nemulţumi (pe cineva).

mécréant, ~**e** *adj., m.f.* *(rel.)* necredincios; ateu.

mécroire *vi.* **1.** a nu crede, a fi necredincios. **2.** a refuza să creadă, să dea crezare.

médaille *f.* **1.** medalie. **2.** decoraţie.

médailler *vt.* a decora cu o medalie. — **médaillé,** ~**e** *adj.*

médailleur *m.* gravor de medalii.

médaillier *m.* medalier.

médailliste *m.f.* numismat.

médaillon *m.* medalion.

médecin *m.* medic, doctor.

médecine *f.* **1.** medicină, ştiinţă medicală. **2.** profesiunea de medic. **3.** tratament; medicaţie. **4.** doctorie, medicament; remediu.

médi/al, ~**e** *(m.pl. -aux) adj.* medial, aşezat la mijloc.

médian, ~**e** **I.** *adj.* median; mijlociu. **II.** *f.* *(geom.)* mediană.

média/teur, -trice *adj., m.f.* mediator, mijlocitor, intermediar.

médiation *f.* mediere, mijlocire.

médiatrice *f.* *(geom.)* mediatoare.

médic/al, ~**e** *(m.pl. -aux) adj.* medical; *assistance ~e* asistenţă medicală.

médicament *m.* medicament; leac, doctorie.

médicament/eux, -euse *adj.* medicamentos.

médication *f.* medicaţie, tratament.

médicin/al, ~**e** *(m.pl. -aux) adj.* medicinal; *plantes ~es* plante medicinale.

médico-legal, ~**e** *(m.pl. -aux) adj.* medico-legal.

médiéval, ~**e** *(m.pl. -aux) adj.* medieval.

médiocre **I.** *adj.* mediocru; mijlociu. **II.** *m.* mediocritate. — **médiocrement** *adv.* **(I).**

médiocrité *f.* **1.** mediocritate. **2.** situaţie modestă.

médire **I.** *vi.* (+ **de**) a vorbi de rău, a bîrfi (despre, pe). **II.** *m.* bîrfeală.

médisance *f.* bîrfeală, clevetire.

médisant, ~**e** *adj.* *(despre oameni)* bîrfitor, defăimător.

méditat/if, -ive *adj.* meditativ, îngîndurat, visător.

méditation *f.* meditaţie, reflectare (adîncă).

méditer **I.** *vt.* a proiecta, a plănui, a se gîndi la. **II.** *vi.* (+ **sur**) a medita, a reflecta (asupra).

méditerrané, ~**e** **I.** *adj.* situat în mijlocul uscatului; fără ieşire la mare. **II.** *f.* mare închisă.

médius [—dys] *m.* degetul mijlociu.

médullaire *adj.* *(anat.)* cu măduvă, medular.

médulle *f.* *(bot.)* măduvă.

médull/eux, -euse *adj.* *(bot.)* (plin) cu măduvă.

méduse *f.* *(zool., mit.)* meduză.

meeting [mi-tiŋ] *m.* **1.** miting. **2.** întîlnire sportivă.

méfaire *(folosit numai la inf.)* *vi.* a face rău, a dăuna; a prejudicia.

méfait *m.* **1.** faptă rea; act criminal. **2.** daună, pagubă.

méfiance *f.* neîncredere; bănuială, suspiciune.

méfiant, ~**e** *adj.* neîncrezător; bănuitor, suspicios.

méfier *vr.* (+ **de**) a nu avea încrdere (în); a pune la îndoială, a suspecta.

mégalith *m.* *(ist.)* megalit. — **mégalithique** *adj.*

mégalomane *adj., m.f.* megaloman, grandoman.

mégalomanie *f.* megalomanie, grandomanie.

mégaphone *m.* *(tehn.)* megafon, difuzor.

mégarde *adv.* *par ~* din greşeală, din neatenţie.

mégère *f.* cotoroanţă, zgripţuroaică.

mégir *vt.* a argăsi, a tăbăci. — **mégi,** ~**e** *adj.*

mégissier *m.* tăbăcar.

mégot *m.* *(pop.)* muc de ţigară, chiştoc.

meilleur, ~**e** **A.** *(comp. de* la **bon)** **I.** *adj.* mai bun. **II.** *adv.* mai bine; *il fait ~* **a.** e mai bine; **b.** e mai plăcut // *il fait ~ qu'hier* e mai frumos ca ieri. **B.** *(le ~, la ~e)* **I.** *adj.* *(superl.* de la **bon)** cel mai bun. **III.** *m.* lucrul cel mai bun; *le ~ est* *de...* cel mai bun lucru este să... // *être unis pour le ~ et pour le pire* a fi uniţi la bine şi la rău.

méjuger *vt. vr.* a (se) judeca greşit.

mélancolie *f.* melancolie. — **mélancolique** *adj.*, *m.f.*

mélange *m.* **1.** amestecare. **2.** amestec, melanj. **3.** amestecătură (de lume); amalgam. **4.** *(la pl.)* culegere de articole.

mélanger I. *vt.* **1.** a amesteca. **2.** *(fig.)* a pune la un loc; *(fam.)* a băga în aceeaşi oală. **4.** *(fam.)* a încurca, a încîlci. **II.** *vr.* a se amesteca. — **mélangé,** ~e *adj.*

mélasse *f.* melasă.

mêlée *f.* **1.** încăierare. **2.** *(sport)* meleu.

mêler I. *vt.* **1.** a amesteca. **2.** a uni, a îmbina; *(fig.)* ~ *l'agréable à l'utile* a îmbina plăcutul cu utilul. **3.** *(fam.)* a încîlci, a încurca. **4.** *(fig.)* a amesteca, a implica. **II.** *vr.* **1.** a se amesteca, a se uni, a se contopi. **2.** *(despre animale)* a se împerechea. **3.** *(fig.,* + **à)** a interveni; a lua parte; *(peior.)* a se amesteca, a se băga; *se ~ à la conversation* a interveni în conversaţie. **4.** *(fig.,* + **de)** a se interesa, a se preocupa (de). **5.** a se încăiera. — **mêlé,** ~e *adj.* **(I 1, 2, 4).**

mélilot *m.* *(bot.)* sulfină.

méli-mélo *m.* *(fam.)* talmeş-balmeş; mişmaş.

mellifère *adj.* *(apic.)* melifer.

mellitome *m.* *(apic.)* roiniţă.

mélo *m.* *(fam.)* melodramă.

mélodie *f.* melodie. — **mélodique** *adj.*

mélodi/eux, -euse *adj.* melodios. — **mélodieusement** *adv.*

mélodrame *m.* melodramă. — **mélodramatique** *adj.*

mélomane *m.f.*, *adj.* meloman.

mélomanie *f.* melomanie.

melon *m.* **1.** pepene galben // ~ *d'eau* pepene verde. **2.** (pălărie) melon.

melonnière *f.* pepenărie.

mélopée *f.* **1.** melopee. **2.** recitativ.

membrane *f.* *(anat., bot.)* membrană.

membran/eux, -euse *adj.* *(anat., bot.)* membranos.

membre *m.* **1.** *(anat., mat., gram.)* membru; parte. **2.** *(fig.)* membru (al unei colectivităţi); ~ *fondateur* membru fondator.

membrille *f.* gutuie.

même I. *adj.* **1.** acelaşi, identic. **2.** *(după substantive şi pronume)* însuşi; *moi-~* eu însumi // *de soi-~* de la sine, din proprie iniţiativă; *par cela-~* tocmai prin aceasta. **II.** *adv.* chiar, chiar şi; tot astfel şi; *à ~* direct din, chiar din // *de ~* la fel, identic, aidoma; *pas ~* nici măcar; *tout de ~* totuşi; *de ~ que* ca şi; precum, după cum; *être à ~ de...* a fi în stare să...; *mettre qn. à ~ de...* a pune pe cineva în situaţia de a... **III.** *m.f.* *(le, la ~)* **1.** aceeaşi persoană. **2.** acelaşi lucru; *cela revient au ~* e acelaşi lucru.

mémento [—mɛ̃—] *(pl. ~s)* *m.* **1.** memento, aducere-aminte; însemnare, notă. **2.** agendă.

mémère *f.* *(fam.)* mătuşică.

mémoire^1 *f.* **1.** memorie. **2.** amintire, aducere-aminte. **3.** reputaţie, faimă // *de ~ d'homme* de cînd e lumea; *à la ~ de...* în cinstea...

mémoire^2 *m.* **1.** memoriu; expozeu, expunere. **2.** socoteală, cont. **3.** *(la pl., cu maj.)* memorii.

mémorable *adj.* memorabil, vrednic de ţinut minte. — **mémorablement** *adv.*

mémorandum [—ɔm] *m.* **1.** memorandum, memoriu. **2.** agendă.

mémorer *vt.* a memora.

mémorial *m.* **1.** memorial. **2.** monument comemorativ.

mémorialiste *m.* memorialist, scriitor de memorii.

mémoriser *vt.* a memoriza.

menaçant, ~e *adj.* ameninţător.

menace *f.* **1.** ameninţare. **2.** primejdie.

menacer I. *vt.* **1.** a ameninţa. **2.** a pune în pericol, a primejdui // *~ de...* a fi pe punctul de a...; a sta să... **II.** *vr.* a se ameninţa (reciproc).

ménage *m.* **1.** menaj, gospodărie. **2.** gospodărire // *entrer en ~, se mettre en ~* a se căsători; *faire bon ~ avec qn.* a duce casă bună, a se înţelege cu cineva.

ménagement *m.* **1.** menajament, menajare. **2.** măsură, cumpătare.

ménager^1 **I.** *vt.* **1.** a gospodări cu economie, cu chibzuială (bani, venituri, bunuri). **2.** *(fig.)* a menaja, a cruţa; *~ ses forces* a-şi cruţa puterile. **3.** a pregăti; a înlesni, a uşura; *~ une entrevue* a pregăti o întrevedere // *~ une surprise* a rezerva o surpriză; *~ ses expressions* a-şi măsura cuvintele. **II.** *vr.* **1.** a se menaja, a se cruţa. **2.** a-şi pregăti, a-şi rezerva.

ménag/er^2**, -ère I.** *adj.* menajer, casnic, gospodăresc. **II.** *f.* gospodină.

ménagerie *f.* menajerie.

mendiant, ~e *m.f.* cerşetor.

mendicité *f.* **1.** cerşetorie; cerşit. **2.** cerşetorime.

mendier *vt. vi.* a cerşi, a cere de pomană.

meneau *(pl. ~x)* *m.* cercevea, giurgiuvea.

mener I. *vt.* **1.** a îndruma, a călăuzi; a dirija; *(fam.) ~ qn. par le (bout du) nez* a duce pe cineva de nas. **2.** a conduce, a mîna (un vehicul). **3.** a fi în frunte (la dans, la sport). **4.** a introduce; a face să aibă acces (la o autoritate). **5.** a transporta (cu un vehicul); a duce, a căra. **6.** a trasa // *~ bien sa barque* a se descurca bine, a reuşi; *~ loin* a avea consecinţe grave; *~ doucement qn.* a menaja pe cineva, a se purta cu mănuşi (cu cineva); *~ grand train* a trăi pe picior mare. **II.** *vi.* (+ **à)** a duce, a conduce la (spre).

ménestrel *m.* menestrel, trubadur.

men/eur, -euse *m.f.* conducător; cap, şef.

méninge *f.* *(anat.)* meninge.

méningite *f.* *(med.)* meningită.

menotte *f.* **1.** mînuţă. **2.** *(la pl.)* cătuşe.

mensonge *m.* **1.** minciună; *(poetic)* născocire, ficţiune. **2.** *(fig.)* iluzie; deşertăciune.

mensong/er, -ère *adj.* **1.** mincinos, neadevărat. **2.** *(fig.)* fals, înşelător. — **mensongèrement** *adv.*

menstruation *f.* *(fiziol.)* menstruaţie.

mensualité *f.* rată lunară.

mensuel, ~le *adj.* lunar.

mensuellement *adv.* **1.** cu luna, pe timp de o lună, lunar. **2.** în fiecare lună.

ment/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* mintal; *(med.) aliénation ~e* alienare mintală, demenţă.

mentalement *adv.* cu mintea; în minte, în gînd.

mentalité *f.* mentalitate, concepţie.

ment/eur, -euse *adj.*, *m.f.* mincinos.

menthe *f.* *(bot.)* mintă, izmă.

mention *f.* **1.** menţionare, citare. **2.** specificare, precizare. **3.** menţiune, notă (pe un act); *faire* ~ a face menţiune, a menţiona. **4.** menţiune, distincţie.

mentionner *vt.* **1.** a menţiona, a releva. **2.** a specifica.

mentir *vi.* a minţi; a induce în eroare.

menton *m.* bărbie; ~ *de galoche* bărbie proeminentă // *jusqu'au* ~ pînă-n gît, pînă peste cap.

mentonnet *m.* **1.** ureche (la zăvor). **2.** cîrlig (la car).

mentonnière *f.* **1.** banderolă, curea care trece pe sub bărbie. **2.** *(med.)* bandaj pentru fracturi de bărbie.

mentor *m.* mentor, îndrumător.

menu^{1} *m.* listă de bucate, meniu.

menu^{2}, ~e **I.** *adj.* **1.** subţire. **2.** mărunt; *~e monnaie* bani mărunţi. **3.** mic // ~ *poisson* plevuşcă. **II.** *m.* amănunt; detaliu; *par le* ~ cu de-amănuntul, în amănunţime. **III.** *adv.* mărunt; *écrire* ~ a scrie mărunt.

menuet *m.* *(muz., cor.)* menuet.

menuiser *vi.* a lucra tîmplărie.

menuiserie *f.* tîmplărie.

menuisier *m.* tîmplar.

menu-vair *m.* blană de jder.

ményanthe *m.* *(bot.)* trifoişte.

méplat, ~e *adj.* inegal ca grosime.

méprendre *vr.* a se înşela, a confunda.

mépris *m.* dispreţ, desconsiderare // *au* ~ *de...*, *en* ~ *de...* în pofida, în ciuda.

méprisable *adj.* **1.** demn de dispreţ, de dispreţuit. **2.** neînsemnat, mărunt.

méprisant, ~e *adj.* dispreţuitor.

méprise *f.* eroare, confuzie.

mépriser **I.** *vt.* **1.** a dispreţui. **2.** a nu lua în seamă, a nu da importanţă // ~ *la mort* a înfrunta moartea; ~ *ses engagements* a-şi încălca îndatoririle. **II.** *vr.* a se dispreţui. — **méprisé**, ~e *adj.* **(I 1).**

mer *f.* *(geogr.)* mare; *pleine* ~ largul mării // *basse* ~ reflux; *haute* ~ flux; *prendre la* ~ a se îmbarca; *ce n'est pas la* ~ *à boire* nu e cine ştie ce (greu); *porter l'eau à la* ~ a vinde castraveţi la grădinar.

mercantile *adj.* **1.** mercantil, negustoresc. **2.** *(peior.)* rapace, hrăpăreţ.

mercantilisme *m.* **1.** mercantilism, spirit negustoresc. **2.** *(peior.)* rapacitate.

mercenaire *m.*, *adj.* mercenar.

mercerie *f.* **1.** mercerie. **2.** prăvălie de mărunţişuri.

merceriser *vt.* *(text.)* a merceriza. — **mercerisé**, ~e *adj.*

merci **I.** *f.* **1.** milă, îndurare, iertare; *sans* ~ fără milă // *Dieu* ~ **a.** slavă Domnului! **b.** din fericire; *à la* ~ *de...* la discreţia...; *dire* ~ a mulţumi. **II.** *m.* **1.** mulţumire; *mille ~s* mii de mulţumiri. **2.** *(fig.)* recompensă, răsplată. **III.** *interj.* mulţumesc! mersi!

mercredi *m.* miercuri.

mercure *m.* *(chim.)* mercur, argint-viu.

mercuriale^{1} *f.* mercurial, listă de preţuri într-o piaţă.

mercuriale^{2} *f.* *(fam.)* dojană, mustrare.

mercurialiser *vt.* *(fam.)* a mustra, a dojeni.

merde *f.* *(pop.)* excrement.

mère **I.** *f.* **1.** mamă; *grand'* ~ mamă mare, bunică; *belle* ~ **a.** soacră; **b.** mamă vitregă. **2.** femelă cu pui. **3.** *(fam.)* femeie din popor, maică. **4.** *(bis.)* stareţă; călugăriţă. **5.** loc de baştină, patrie. **6.** origine, cauză. **7.** *(apic.)* matcă // ~ *nourrice* doică, mancă. **II.** *adj.* *idée* ~ idee principală, fundamentală.

méridien, ~ne *adj.*, *m.* *(geogr.)* meridian.

méridion/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.*, *m.f.* meridional, sudic.

meringue *f.* *(culinar)* bezea cu cremă.

mérinos **I.** *m.* **1.** rasă de oi merinos. **2.** lînă merinos. **II.** *adj.* de rasă merinos.

méritant, ~e *adj.* merituos.

mérite *m.* **1.** merit. **2.** valoare; *homme de* ~ om de valoare, om valoros.

mériter **I.** *vt.* **1.** a merita, a fi demn de. **2.** a fi pasibil de // ~ *de...* **a.** a avea importanţă; **b.** a fi necesar de a... **II.** *vi.* *bien* ~ *de...* a binemerita de la... **III.** *vr.* a se merita. — **mérité**, ~e *adj.* **(I 1).**

méritoire *adj.* meritoriu, vrednic de laudă. — **méritoirement** *adv.*

merlan *m.* *faire des yeux de* ~ *frit* a bleojdi ochii.

merle *m.* mierlă.

merleau *m.* pui de mierlă.

merlin *m.* toporişcă.

merlu *m.*, **merluche** *f.* batog.

merveille *f.* minune, minunăţie; *à* ~ de minune, admirabil // *ce n'est pas* ~ *si...* nu e de mirare dacă...

merveill/eux, -euse **I.** *adj.* **1.** minunat, excelent. **2.** uluitor, surprinzător; extraordinar, miraculos. **II.** *m. art.* *(lit.)* supranaturalul, miraculosul. — **merveilleusement** *adv.* **(I).**

mes *adj. pos.* v. **1. ma. 2. mon.**

mésalliance *f.* mezalianţă.

mésallier *vt.* *vr.* a face mezalianţă.

mésange *f.* piţigoi.

mésavenant, ~e *adj.* neplăcut, dezagreabil, supărător.

mésaventure *f.* întîmplare neplăcută, păţanie.

mesdames *f. pl.* v. **madame.**

mesdemoiselles *f. pl.* v. **mademoiselle.**

mésemploi *m.* proastă folosire.

mésemployer *vt.* a folosi rău; ~ *son temps* a-şi folosi rău timpul.

mésentente *f.* neînţelegere; dezacord.

mésestimation *f.* subestimare, subevaluare, subapreciere.

mésestime *f.* părere proastă; desconsiderare.

mésestimer **I.** *vt.* **1.** a desconsidera (pe cineva). **2.** a subestima, a subevalua, a subaprecia. **II.** *vr.* a se subaprecia, a se subestima. — **mésestimé**, ~e *adj.*

mésintelligence *f.* dezacord; dezbinare; disensiune.

mésinterprétation *f.* răstălmăcire.

mésinterpréter *vt.* a răstălmăci. — **mésinterprété**, ~e *adj.*

mesquin, ~e *adj.* meschin, mărunt, neînsemnat. — **mesquinement** *adv.*

mesquinerie *f.* meschinărie, micime de caracter.

mess *m.* popotă.

message *m.* **1.** mesaj, comunicare, înştiinţare. **2.** misiune; *remplir (s'acquiter d') un ~* a îndeplini o misiune. **3.** misivă.

messag/er, -ère I. *m.f.* mesager, trimis, sol. **II.** *adj.* de poştă; *voiture -ère* căruţă de poştă.

messagerie *f.* mesagerie.

messe *f.* *(bis.)* slujbă // *~ des morts* parastas.

messéance *f.* **1.** lipsă de bună-cuviinţă. **2.** atitudine deplasată.

messéant, ~e *adj.* deplasat, nelalocul lui.

messeigneurs *m.pl.* v. **monseigneur.**

messie *m.* *(rel.)* mesia, mîntuitor.

messier *m.* pîndar, paznic.

messieurs *m.pl.* v. **monsieur.**

mesure *f.* **1.** măsurare; măsurat. **2.** unitate de măsură. **3.** măsură, dimensiune; *demi-~* jumătate de măsură; *être en ~ de...* a fi în măsură, în stare să...; *outre ~* peste măsură; excesiv; *au fur et à ~, à ~ que...* pe măsură ce. **4.** *(fig.)* moderaţie, tact; *manquer de ~* a fi lipsit de tact.

mesuré, ~e *adj.* *(fam.)* moderat; cumpătat. — **mesurément** *adv.*

mesurer I. *vt.* **1.** a măsura. **2.** a cîntări; *(fig.)* a evalua. **3.** *(fig.)* a calcula. **II.** *vr.* (+ **avec**) a se măsura, a se compara (cu); a se lua la întrecere (cu).

mésusage, *m.*, **mésusance** *f.* abuz.

mésuser *vi.* (+ **de**) a abuza (de).

métabolisme *m.*, *(fiziol.)* metabolism.

mét/al, *(pl. -aux)* *m.* **1.** metal. **2.** aliaj // *(fam.)* *de quel ~ êtes-vous donc?* din ce aluat eşti plămădit?

métallescent, ~e *adj.* cu aspect metalic.

métallifère *adj.* *(despre roci)* metalifer.

métallin, ~e *adj.* cu luciu metalic.

métallique I. *adj.* **1.** metalic, de metal. **2.** *(fig.)* sonor ca metalul; metalic, aspru, strident. **II.** *f.* metalurgie.

métalliser *vt.* a metaliza. — **métallisé, ~e** *adj.*

métallo *m.* *(fam.)* muncitor metalurgist.

métallographie *f.* metalografie. — **métallographique** *adj.*

métallurgie *f.* metalurgie. — **métallurgique** *adj.*

métallurgiste *m.* metalurgist.

métamorphose *f.* **1.** metamorfozare. **2.** *(biol.)* metamorfoză. **3.** *(fig.)* prefacere, transformare.

métamorphoser *vt.* *vr.* a (se) metamorfoza, a (se) transforma, a (se) schimba.

métaphore *f.* metaforă.

métaphorique *adj.* metaforic, figurat; bogat în metafore. — **métaphoriquement** *adv.*

métaphoriser I. *vt.* a face metafore. **II.** *vi.* a vorbi metaforic.

métaphrase *f.* **1.** interpretare a unui text. **2.** traducere literală.

métaphysicien, ~ne I. *m.f.* metafizician. **II.** *adj.* metafizic.

métaphysique I. *f.* metafizică. **II.** *adj.* **1.** metafizic. **2.** foarte abstract; greu de înţeles. — **métaphysiquement** *adv.* **(II).**

métastase *f.* *(med.)* metastază. — **métastatique** *adj.*

métathèse *f.* *(fon.)* metateză.

métayage *m.* arendă (în parte).

métay/er, -ère *m.f.* **1.** arendaş (în parte). **2.** fermier. **3.** muncitor agricol.

métempsyc(h)ose *f.* metempsihoză.

météo *f.*, **météogramme** *m.* buletin meteorologic.

météore *m.* *(astr.)* meteor.

météorique *adj.* meteoric // *pierres ~s* aeroliţi.

météorite *f.* meteorit. — **météoritique** *adj.*

météorologie *f.* meteorologie.

météorologique *adj.* meteorologic; *bulletin ~* buletin meteorologic.

météorologiste, météorologue *m.* meteorolog.

métèque *m.* venetic; liftă.

méthane *m.* *(chim.)* metan.

méthode *f.* **1.** metodă; mod, manieră de a proceda. **2.** manual; metodică. **3.** sistem de lucru.

méthodique *adj.* metodic; sistematic. — **méthodiquement** *adv.*

méthodologie *f.* metodologie. — **méthodologique** *adj.*

méthodologiste, méthodologue *m.* (specialist) metodolog.

méthyle *m.* *(chim.)* metil.

méthylène *m.* *(chim.)* metilen, alcool metilic; *bleu de ~* albastru de metilen. — **méthylique** *adj.*

méticul/eux, -euse *adj.* meticulos, scrupulos, pedant. — **méticuleusement** *adv.*

méticulosité *f.* meticulozitate, migală.

métier *m.* **1.** meserie, meşteşug; *être du ~* **a.** a fi de meserie; **b.** a se pricepe (la). **2.** profesiune; ocupaţie (obişnuită). **3.** slujbă; funcţie. **4.** *(text.)* război de ţesut // *homme de ~* specialist; *faire ~ de...* a profesa.

métis [—tis], **~se I.** *m.f.* **1.** metis; corcitură. **2.** *(bot.)* hibrid. **II.** *adj.* **1.** corcit. **2.** amestecat.

métissage *m.* corcire, încrucişare de rase.

métisser *vt.* a încrucişa rase diferite, a corci.

métonymie *f.* *(stil.)* metonimie. — **métonymique** *adj.*

métrage *m.* metraj; *court ~* film de scurt metraj.

mètre *m.* metru; *~ carré* metru pătrat; *~ cube* metru cub.

métrer *vt.* a măsura cu metrul.

métrique I. *adj.* *(metr.)* metric. **II.** *f.* metrică.

métro *m.* metrou.

métrologie *f.* metrologie. — **métrologique** *adj.*

métrologiste, métrologue *m.* metrolog.

métropole *f.* metropolă.

métropolitain, ~e I. *adj.* **1.** metropolitan. **2.** arhiepiscopal. **II.** *m.* **1.** arhiepiscop. **2.** metrou.

métropolite *m.* mitropolit.

mets *m.* fel de mîncare.

mett/eur, -euse *m.f.* *~ en page* paginator; *~ en scène* regizor.

mettre I. *vt.* **1.** a pune, a aşeza; *(fam.)* *~ à même de...* a pune în situaţia de a...; a da posibilitatea să...; *~ au fait* a pune la curent, a informa; *(poligr.)* *~ en page* a pune în pagină. **2.** a plasa, a instala. **3.** a băga, a introduce. **4.** a se îmbrăca, a-şi pune. **5.** a stabili; *~ un impôt* a stabili un impozit. **6.** a insera; a publica; *~ une annonce* a publica un anunţ // *~ à neuf* a renova; *~ deux heures à...* a-i trebui, a folosi două ore pentru a...; *mettez que...* să admitem că...; *~ le feu* a da foc; *~ fin* a termina; *~ en pièces* a face bucăţi, a sparge; *~ en poudre* a pisa; *y ~ du sien* **a.** a contribui; **b.** a face concesii; *~ à jour* a aduce la zi; *~ sa vie pour...* a-şi risca viaţa pentru... **II.** *vr.* **1.** a se aşeza.

2. a se îmbrăca; *se ~ avec goût* a se îmbrăca cu gust // *se ~ à l'aise* a se face comod; *se ~ en route* a porni la drum; *se ~ en rapport (avec)* a lua legătura (cu); *se ~ en frais* a-şi da osteneala; *se ~ en colère* a se înfuria; *se ~ en tête* a-şi băga în cap; *se ~ à jour* a se pune la curent; *se ~ à l'abri* a se adăposti.

meuble I. *adj.* mobil; *(jur.) biens ~s* bunuri mobile. II. *m.* mobilă; mobilier.

meubler *vt.* a mobila (o casă, o cameră) // *~ sa tête (son esprit, sa mémoire)* a se cultiva. — **meublé,** *~e adj.*

meuglement *m.* muget.

meugler *vi.* a mugi.

meule *f.* 1. piatră de moară. 2. piatră de tocilă. 3. stog // *~ de fromage* roată de caşcaval.

meuler *vt.* a ascuţi (la tocilă); *machine à ~* tocilă.

meunerie *f.* 1. morărit. 2. breasla morarilor.

meuni/er, -ère *m.f.* morar.

meurtri/er, -ère I. *adj. m.f.* ucigaş, asasin. II. *adj.* ucigător; *(fig.)* distrugător, pustiitor.

meurtrir *vt.* 1. a lovi, a învineţi; a stîlci în bătăi. 2. *(despre ploi, grindină, piatră)* a strica, a bate (fructe, legume). 3. *(fig.)* a mîhni, a îndurera (sufletul, inima). — **meurtri,** *~e adj.*

meurtrissant, *~e adj.* care învineţeşte.

meurtrissure *f.* 1. vînătaie, contuzie. 2. lovitură, pată (pe fructe).

meute *f.* haită.

mévendre *vt.* a vinde în pierdere.

mévente *f.* vînzare în pierdere.

mexicain, *~e adj.; m.f. (cu maj.)* mexican, (locuitor) din Mexic.

mezzanine *f. (constr.)* mezanin.

mi¹ *adj. invar., adv.* jumătate; *à ~-chemin* la jumătatea drumului; *à ~-voix* cu jumătate de glas, cu glas scăzut.

mi² *m. (muz.)* (nota) mi.

miasme *m.* miasmă, duhoare.

miaulement *m.* mieunat, miorlăit; miorlăitură.

miauler *vi.* a mieuna, a miorlăi.

miaul/eur, -euse *adj.* miorlăitor.

micro-¹ *pref.* micro-.

micro² *m. (fam.)* microfon.

microbe *m.* 1. microb. 2. *(pop.)* stîrpitură, avorton.

microbien, *~ne adj.* microbian.

microbiologie *f.* microbiologie. — **microbiologique** *adj.*

microbiologiste *m.f.* (cercetător) microbiolog.

microcosme *m.* microcosm. — **microcosmique** *adj.*

microfilm *m.* microfilm.

microfilmer *vt.* a microfilma, a fotografia pe microfilm. — **microfilmé,** *~e adj.*

micromoléculaire *adj.* micromolecular.

micromolécule *f.* micromoleculă.

microphone *m. (tehn.)* microfon.

microphotographie *f.* microfotografie.

micropode *adj.* 1. *(zool.)* cu picioare scurte. 2. *(bot.)* cu pedunculi scurţi.

microradiographie *f.* microradiografie.

microscope *m.* microscop.

microscopie *f.* microscopie. — **microscopique** *adj.*

microsillon *m.* microsion.

midi *m.* 1. amiază, miezul zilei; *en plein ~* ziua-n amiaza mare, în plină zi. 2. ora prînzului, ora douăsprezece (ziua). 3. sud. 4. *(cu maj.)* ţările meridionale // *chercher ~ à quatorze heures* a. a bate cîmpii; b. a căuta nod în papură; *il est ~ sonné* a. e prea tîrziu; b. imposibil.

midinette *f.* midinetă.

mie¹ *f.* 1. firimitură de pîine. 2. miez de pîine.

mie² *f. (fam.)* 1. prietenă. 2. iubită; amantă.

miel *m.* 1. miere. 2. *(fig.)* blîndeţe, dulceaţă.

miellé, *~e adj.* 1. îndulcit cu miere. 2. dulce ca mierea. 3. *(fig.)* mieros; afectat.

miell/eux, -euse *adj.* 1. mieros. 2. *(fig.)* dulceag, prefăcut. — **mielleusement** *adv.*

mien, *~ne* I. *pron. pos. (pers. 1 sg.) le ~, la ~ne* al meu, a mea. II. *adj. pos.* meu, mea. III. *m. pl. les ~s* ai mei, familia mea, rudele mele.

miette *f.* 1. firimitură, fărîmă; *(fam., la pl.)* resturi, rămăşiţe.

mieux A. *adv. (comp.* de la **bien**) mai bine; *tant ~* cu atît mai bine; *~ vaut tard que jamais* mai bine mai tîrziu decît niciodată; *aller ~* a-i merge mai bine (cu sănătatea). B. *(le, la ~)* I. *adv. (superl.* de la **bien**) cel mai bine. II. *m.* lucrul cel mai bun // *faute de ~* din lipsă de altceva (mai bun); *être au ~ avec qn.* a fi cu cineva în cele mai bune relaţii; *de ~ en ~* din ce în ce mai bine.

mièvre *adj.* 1. plăpînd, firav; delicat. 2. searbăd, fad. 3. dulceag, siropos. — **mièvrement** *adv.* (3).

mièvrerie, mièvreté *f.* 1. afectare. 2. sclifoseală, fandoseală.

mignard, *~e* I. *adj.* drăgălaş, gingaş. II. *m. (arg.)* copilaş.

mignardise *f.* alint, moft.

mignon, *~ne adj.* drăguţ, graţios, delicat.

mignonnerie *f.* delicateţe, gingăşie.

mignonnet, *~te adj.* drăguţ, micuţ.

mignoter *vt. vr.* a (se) răsfăţa, a (se) alinta.

migraine *f. (med.)* migrenă.

migra/teur, -trice *adj. (despre păsări)* migrator, călător.

migration *f.* 1. migraţiune, migrare. 2. *(fig.)* pribegie, bejenie.

migratoire *adj. (despre popoare)* migrator.

migrer *vi (despre lichide)* a curge.

mijoter I. *vi.* 1. *(despre alimente)* a fierbe înăbuşit. 2. *(fig.)* a mocni, a cloci. II. *vr. (fig.)* a se răsfăţa.

mil *m. (bot.)* mei.

mildiou *m. (bot.)* mană.

milice *f.* miliţie // *(ist.) les ~s romaines* armata romană.

milieu *(pl. ~x) m.* 1. mijloc, centru; *au beau ~ de..., en plein ~ de...* în centrul..., (chiar) la mijlocul...; printre...; în plin... 2. mijloc, jumătate; *tenir le juste ~* a se menţine pe linia de mijloc. 3. mediu; sferă (intelectuală sau socială). 4. *(la pl.)* grup, cerc; lume, anturaj; *les ~x progressistes* cercurile progresiste.

militaire I. *adj.* 1. militar. 2. militarist; războinic. II. *m.* 1. militar. 2. militărie; armată. — **militairement** *adv.* (I).

militant, *~e adj., m.f.* 1. activist. 2. militant, luptător (pentru o idee); *~ pour le désarmement* militant pentru (politica de) dezarmare.

militariser *vt.* a militariza.

militarisme *m.* militarism.

militariste *adj.*, *m.f.* militarist.

militer *vi.* a milita, a lupta (pentru o idee).

mille^{1} **I.** *num. card.* (o) mie // *être à ~ lieues* a fi străin de problemă. **II.** *m.* (cifra) mie.

mille^{2} *m.* milă (marină).

mille-feuille (*pl.* *~-~s*) **I.** *f.* (*bot.*) coada-șoricelului. **II.** *m.* (*culin.*) plăcintă cu foi.

mille-fleurs *f. invar.* apă de flori.

millénaire I. *adj.* milenar. **II.** *m.* mileniu.

mille-pattes, mille-pieds *m. invar.* (*zool.*) miriapod.

milliaire I. *adj.* kilometric. **II.** *m.* piatră de kilometru.

milliard *m.* miliard.

milliardaire *adj.*, *m.f.* miliardar.

milliasse *f.* (*fam.*) puzderie, mulțime.

millième I. *num. ord.* (*le, la ~*) al miilea, a mia. **II.** *m.* miime.

millier *m.* (circa) o mie; (*pop.*) miar.

milligramme *m.* miligram.

millilitre *m.* mililitru.

millimètre *m.* milimetru. — **millimétrique** *adj.*

million *m.* milion // *riche à ~s* putred de bogat.

millionnaire *adj.*, *m.f.* milionar.

mime *m.* **1.** mim. **2.** pantomimă.

mimer *vt. vi.* **1.** a mima. **2.** a imita, a maimuțări.

mimique I. *adj.* mimic. **II.** *f.* mimică.

mimosa *m.* (*bot.*) mimoză.

minable *adj.* (*fam.*) jalnic, de plîns.

minage *m.* (*mil.*) minare.

minaret *m.* minaret.

minauder *vi.* a se sclifosi, a se fandosi.

minauderie *f.* sclifoseală, fandoseală.

minaudi/er, -ère *adj.* sclifosit, fandosit.

mince *adj.* **1.** subțire. **2.** (*despre oameni*) zvelt. **3.** (*fig.*) neînsemnat; fără importanță.

minceur *f.* subțirime.

mincir *vi.* a se subția, a deveni zvelt. — **minci, ~e** *adj.*

mine^{1} *f.* **1.** mină, înfățișare. **2.** expresie (a feții). **3.** aspect, aparență. **4.** (*la pl.*) mofturi, nazuri // *faire ~ de...* a se preface că...; *faire bonne ~ à mauvais jeu* a face haz de necaz.

mine^{2} *f.* **1.** mină; zăcămînt. **2.** puțul minei. **3.** mină de creion. **4.** (*fig.*) bogăție, izvor nesecat.

mine^{3} *f.* (*mil.*) mină explozivă.

miner I. *vt.* **1.** (*mil.*) a mina. **2.** (*fig.*) a submina; a distruge (cu încetul). **3.** (*agr.*) a desțeleni. **II.** *vr.* (*fig.*) a se consuma, a se distruge (cu încetul). — **miné, ~e** *adj.* (**I 1**).

minerai *m.* minereu.

minér/al, ~e (*m. pl.* *-aux*) *adj.*, *m.* mineral.

minéralier *m.* cargobot care transportă minereu.

minéraliser *vt.* *vr.* a (se) mineraliza.

minéralogie *f.* mineralogie. — **minéralogique** *adj.*

minéralogiste *m.f.* mineralog.

minet, ~te I. *m.f.* (*fam.*) pisoiaș, pisicuță. **II.** *f.* (*fig.*) mutrișoară.

mineur^{1} *m.* miner, lucrător în mină.

mineur^{2}, **~e I.** *adj.* minor, mai mic, mai neînsemnat. **II.** *m. f.*, *adj.* (*jur.*) minor.

mini- *pref.* mini-

miniature I. *f.* (*pict.*) miniatură; *en ~* în miniatură. **II.** *adj.* miniatural, minuscul.

miniaturer *vt.* a împodobi cu miniaturi.

miniaturiser *vt.* a miniaturiza; *~ un émetteur radio* a miniaturiza un emițător radio. — **miniaturisé, ~e** *adj.*

miniaturiste *m.f.*, *adj.* miniaturist.

mini/er, -ère *adj.* minier.

minijupe *f.* minifustă, minijupă.

minim/al, ~e (*m. pl.* *-aux*) minimal.

minime I. *adj.* minim, neînsemnat, neglijabil. **II.** *m.f.* (*sport*) junior.

minimiser *vt.* **1.** a minimaliza. **2** a reduce la minimum. — **minimisé, ~e** *adj.*

minim/um [—ɔm] (*pl.* *~s* și *-a*) **I.** *m.* minim; *un ~ de connaissances* un minim de cunoștințe. **II.** *adj. invar.* (*mat.*) minim; cel mai mic; *valeur ~* valoare minimă.

ministère *m.* **1.** minister; departament. **2.** funcție. **3.** mijlocire, concurs; *offrir son ~* a-și oferi concursul. **4.** guvern; cabinet ministerial // *~ public* procuratură.

ministériel, ~le *adj.* ministerial. — **ministériellement** *adv.*

ministre *m.* **1.** ministru. **2.** (*fig.*) agent, instrument, mijloc.

minois *m.* (*fam.*) mutrișoară.

minoritaire *adj.*, *m.f.* minoritar.

minorité *f.* minoritate; număr mai mic.

minoterie *f.* **1.** moară mecanică. **2.** comerț cu făină.

minotier *m.* **1.** morar. **2.** negustor de făină.

minuit *m.* miezul nopții.

minuscule I. *adj.* minuscul, foarte mic. **II.** *f.* (*poligr.*) minusculă.

minutage *m.* cronometraj.

minute^{1} **I.** *f.* **1.** minut; (*culin.*) *à la ~* la minut; la comandă. **2.** (*fig.*) clipă, moment; *d'une ~ à l'autre* dintr-o clipă într-alta, imediat. **II.** *interj.* stai așa! stop!

minute^{2} *f.* (*jur.*) minută.

minuter^{1} *vt.* a redacta o minută.

minuter^{2} *vt.* a cronometra. — **minuté, ~e** *adj.*

minutie *f.* **1.** minuțiozitate, migală. **2.** amănunt; chițibuș.

minuti/eux, -euse *adj.* **1.** minuțios, meticulos; scrupulos. **2.** chițibușar. — **minutieusement** *adv.* (**1**).

mioche *m.f.* (*fam.*) mucos, țînc.

mirabelle *f.* corcodușă.

mirabellier *m.* corcoduș.

miracle *m.* **1.** minune; miracol; *à ~* de minune, perfect; *par ~* prin minune, în mod miraculos. **2.** eveniment extraordinar; ocazie deosebită.

miracul/eux, -euse *adj.* **1.** miraculos, minunat. **2.** (*fig.*) uluitor, admirabil. — **miraculeusement** *adv.*

mirage *m.* **1.** (*fiz.*) miraj; iluzie optică. **2.** (*fig.*) nălucă, vedenie.

mire *f.* **1.** (*tehn.*) miră. **2.** (*mil.*) cătare // *point de ~* țintă.

mirer I. *vt.* **1.** a privi cu atenție, a examina. **2.** a ținti, a ochi. **3.** (*fam.*) a rîvni; *~ une place* a rîvni la un post. **II.** *vr.* **1.** a se oglindi; a se uita în oglindă. **2.** (*fig.*) a se admira.

mirifique *adj.* (*fam.*) splendid, măreț. — **mirifiquement** *adv.*

mirobolant, ~e *adj.* (*fam.*) fantasmagoric, mirobolant.

miroir *m.* **1.** oglindă. **2.** suprafață lucioasă (care reflectă).

miroitant, **~e** *adj.* sclipitor, scînteietor.

miroitement *m.* reverberare, sclipire, scînteiere.

miroiter *vi.* a scînteia, a reverbera // *faire ~* a ademeni, a momi.

misanthrope *adj., m.f.* **1.** mizantrop. **2.** *(fig.)* sălbatic, nesociabil.

misanthropie *f.* mizantropie. — **misanthropique** *adj.*

miscellanées *f. pl.* miscelaneu.

mise *f.* **1.** punere; *~ en valeur* punere în valoare; *(poligr.) ~ en pages* punere în pagină; *~ en scène* punere în scenă; înscenare. **2.** miză (la jocul de cărți). **3.** îmbrăcăminte, ținută; *~ correcte* ținută îngrijită // *~ en œuvre* începerea unei acțiuni; *~ en plis* **a.** coafare; **b.** coafură; *~ à la retraite* pensionare; *~ en cause* implicare.

miser *vt.* **1.** *(la jocurile de noroc)* a miza. **2.** *(fig.,* **+sur)** a conta, a sconta (pe).

misérable I. *adj., m.f.* **1.** nenorocit. **2.** sărman, nevoiaș. **3.** mizerabil, ticălos, nemernic. **II.** *adj.* **1.** trist, deplorabil, de plîns, jalnic. **2.** sărăcăcios, mizer. **3.** *(despre scrieri, lucrări)* prost, lipsit de valoare. — **misérablement** *adv.* **(II).**

misère *f.* **1.** mizerie, sărăcie, nevoie. **2.** *(fig.)* slăbiciune, nimicnicie. **3.** neplăcere, plictiseală // *faire des ~s à qn.* a face șicane cuiva.

miser/eux, -euse *adj.* sărman, nevoiaș.

miséricorde *f.* **1.** milă, compasiune. **2.** iertare, îndurare // *œuvres de ~* opere de binefacere.

miséricordi/eux, -euse *adj.* milos, milostiv, îndurător. — **miséricordieusement** *adv.*

missel *m.* carte de rugăciuni.

missile *m.* *(mil.)* **1.** proiectil teleghidat. **2.** rachetă; *~ balistique* rachetă balistică.

mission *f.* **1.** misiune, delegație. **2.** *(fig.)* menire, rol // *(fam.) donner à qn. la ~ de...* a da cuiva mandatul să...

missionnaire *m., adj.* misionar.

missive *f.* *(fam.)* misivă, scrisoare.

mistral *m.* (vîntul) mistral.

mite *f.* molie.

mité, **~e** *adj.* ros de molii.

mi-temps *f.* *(sport)* repriză; pauză dintre reprize.

mit/eux, -euse *adj.* *(fam.)* nenorocit, amărît; zdrențăros, rufos.

mitigation *f.* atenuare, îmblînzire, îndulcire.

mitigeant, **~e** *adj.* *(med.)* lenitiv.

mitiger I. *vt.* **1.** a tempera, a îmblînzi, a îndulci. **2.** a amesteca. **II.** *vr.* a se îmblînzi, a se tempera, — **mitigé,** **~e** *adj.*

miton *m.* mînecuță (pînă la cot).

mitonner *vt.* **1.** a găti la foc domol. **2.** *(fig.)* a pregăti cu migală, cu grijă.

mitoyen, **~ne** *adj.* **1.** despărțitor. **2.** de mijloc.

mitoyenneté *f.* *(jur.)* coproprietate.

mitraillade *f.* tir de mitralieră.

mitrailler *vt.* a mitralia.

mitraillette *f.* pistol-mitralieră.

mitrailleur *m.* mitralior.

mitrailleuse *f.* mitralieră.

mitr/al, **~e** *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* *(anat.)* mitral. **II.** *m.f.* *(med.)* bolnav de stenoză mitrală.

mitre *f.* *(bis.)* mitră.

mive *f.* *(culin.)* sirop; peltea.

mixte *adj.* mixt, amestecat.

mixtion, **mixture** *f.* **1.** mixtură. **2.** *(peior.)* amestecătură.

Mlle *presc.* de la *mademoiselle.*

Mme *presc.* de la *madame.*

mobile^1 *adj.* **1.** mobil. **2.** *(fig.)* schimbător; nestatornic.

mobile^2 *m.* cauză, motiv, mobil, temei.

mobili/er, -ère I. *adj.* *(jur.)* mobiliar; *valeur ~ère* valoare mobiliară. **II.** *m.* mobilier.

mobilisation *f.* *(mil.)* mobilizare; *(fig.) la ~ des masses (à...)* mobilizarea maselor (la...).

mobiliser *vt.* *(mil.)* a mobiliza; *(fam.)* a apela la serviciile cuiva.

mobilité *f.* **1.** mobilitate. **2.** *(fig.)* instabilitate.

mocassin *m.* mocasin.

moche *adj.* *(fam.)* **1.** nasol, urît. **2.** dezagreabil, neplăcut.

modalité *f.* modalitate, posibilitate.

mode^1 *f.* modă; vogă; *à la ~* la modă.

mode^2 *m.* **1.** mod, chip, fel. **2.** modalitate, mijloc; *~ de transport* mijloc de transport. **3.** metodă, formă; procedeu. **4.** *(gram.)* mod.

modelage *m.* modelare, modelaj.

modèle I. *m.* **1.** model; tipar, formă. **2.** machetă. **II.** *adj.* model; perfect.

modeler I. *vt.* **1.** a modela. **2.** *(fig.,* **+ sur)** a potrivi (după), a conforma (cu). **II.** *vr.* *(fig.,* **+ sur)** a se modela (după), a lua drept model. — **modelé,** **~e** *adj.*

model/eur, -euse *m.f., adj.* modelator.

modéra/teur, -trice *adj., m.f.* (agent) moderator.

modération *f.* **1.** moderație, cumpătare. **2.** reducere (de preț, de taxe). **3.** *(jur.)* ușurare, îndulcire (a unei pedepse).

moderato *adv.* *(muz.)* moderato.

modérer I. *vt.* **1.** a modera, a micșora, a reduce; a slăbi. **2.** *(fig.)* a tempera, a înfrîna. **II.** *vr.* a se tempera, a se înfrîna; a se domoli, a se calma. — **modéré,** **~e** *adj.*

modérément *adv.* cu moderație, cu cumpătare.

moderne *adj.* **1.** modern, la modă. **2.** modern, actual, nou.

modernisation *f.* modernizare.

moderniser *vt. vr.* a (se) moderniza. — **modernisé,** **~e** *adj.*

modernité *f.* caracter modern.

modeste *adj.* **1.** modest, simplu, fără pretenții. **2.** moderat. **3.** mediocru, de valoare redusă.

modestement *adv.* fără pretenții; cu modestie.

modestie *f.* **1.** modestie, simplitate. **2.** moderație.

modicité *f.* modicitate, micime.

modification *f.* modificare, prefacere, transformare.

modifier *vt. vr.* a (se) modifica, a (se) preface, a (se) transforma. — **modifié,** **~e** *adj.*

modique *adj.* modest, mărunt, neînsemnat; *prix ~* preț foarte mic. — **modiquement** *adv.*

modiste *f.* modistă.

modulation *f.* modulație, modulare, inflexiune a vocii.

moduler *vt.* a modula (vocea, sunetele). — **modulé,** **~e** *adj.*

moelle [moal] *f.* **1.** măduvă. **2.** *(fig.)* esenţă // *n'avoir pas de ~ dans les os* a nu avea vlagă, a fi lipsit de vigoare.

moelleusement *adv.* moale; alene.

moell/eux, -euse I. *adj.* **1.** cu măduvă; *os ~* os cu măduvă. **2.** moale. **3.** suplu, graţios, delicat. **II.** *m.* **1.** fineţe, supleţe (a unei ţesături). **2.** delicateţe, graţie (a gesturilor, mişcărilor).

mœurs [mœrs] *f. pl.* moravuri, obiceiuri, deprinderi.

moffette *f.* *(geol.)* mofetă.

mofflet *m.* pîiniţă moale.

moi I. *pron. pers.* *(pers. 1 sg., formă accentuată).* **1.** *(nom.)* eu; *~-même* eu însumi. **2.** *(dat., +***à***)* mie, mi, îmi. **3.** *(ac.)* (pe) mine, mă. **II.** *m. invar.* individualitate, personalitate.

moindre *adj. invar.* **I.** *(comp.* de la **petit) 1.** mai mic (ca dimensiune). **2.** mai puţin (cantitativ). **3.** inferior (ca valoare). **4.** mai slab (ca intensitate). **II.** *(le, la ~; superl.* de la **petit)** cel mai mic.

moine *m.* călugăr, monah.

moineau *m.* **1.** vrabie; *~ à la main vaut mieux que grue qui vole* nu da vrabia din mînă pe cioara de pe gard.

moins A. *adv.* *(comp.* de la **peu)** mai puţin; *ni plus ni ~, rien de ~ que* nici mai mult, nici mai puţin; *plus ou ~* mai mult sau mai puţin // *à ~ de...; (+ inf.)* numai dacă..., numai în caz că...; *rien ~ que* cîtuşi de puţin; *au ~, du ~* cel puţin; *en ~ de rien* într-o secundă, foarte repede. **B.** *(le, la ~).* **I.** *adv.* *(superl.* de la **peu**; *art.) le ~* cel mai puţin; *à tout le ~* la cel mai puţin (posibil), la minimum. **II.** *m.* cel mai mic lucru; *(fam.)* nimica toată. **C.** *prep.* fără, minus; *en ~* în minus. **D.** *m.* **1.** *(mat.)* minus. **2.** *(poligr.)* linie de dialog, pauză.

moirage *m.* *(text.)* reflexe, ape.

moire *f.* *(text.)* moar.

moiré, ~e *adj.* *(text.)* moarat.

mois *m.* lună; *par ~* pe lună, lunar; *au ~* cu luna.

moise *f.* *(constr.)* stinghie.

moise *m.* coş pentru nou-născuţi.

moisi, ~e I. *adj.* mucegăit; mucezit. **II.** *m.* mucegai.

moisir I. *vt.* a acoperi cu mucegai. **II.** *vi.* **1.** a mucegăi, a mucezi. **2.** *(fig., fam.)* a vegeta, a sta inactiv, a lîncezi.

moisissure *f.* mucegai.

moisson *f.* **1.** recoltă de cereale (secerată). **2.** seceriş.

moissonnage *m.* secerat; seceriş.

moissonner *vt.* **1.** a secera. **2.** a recolta; a culege recolta.

moissonn/eur, -euse *m.f., adj.* secerător.

moissonneuse *f.* *(tehn.)* secerătoare // *~-batteuse* combină.

moite *adj.* jilav.

moiteur *f.* jilăveală.

moitié *f.* **1.** jumătate; *à ~, de ~* pe jumătate; *(fam.) être de ~* a împărţi juma-juma. **2.** *(fam.)* nevastă.

moitir *vt.* a umezi, a jilăvi.

moka *m.* **1.** (cafea) moca. **2.** prăjitură cu cremă de cafea.

mol, ~le *adj.* v. **mou.**

molaire *f., adj.* *(anat.)* molar.

moldave I. *adj.* moldovenesc. **II.** *m.f.* *(cu maj.)* moldovean.

moléculaire *adj.* **1.** *(chim., fiz.)* molecular. **2.** *(fig.)* fragmentar.

molécule *f.* *(chim., fiz.)* moleculă.

molestation *f.* molestare.

molester *vt.* a molesta.

molets *m.pl.* nisipuri mişcătoare.

molette *f.* **1.** *(mec.)* moletă. **2.** rotiţă zimţată.

mollasse I. *adj. invar.* molatic, fleşcăit. **II.** *m.f.* bleg, molîu, apatic.

mollasserie *f.* blegeală, apatie.

molle *adj. f.* v. **mou.**

mollement *adv.* **1.** moale; domol; lent; alene. **2.** blînd, dulce; liniştit. **3.** *(fig.)* fără energie; cu delăsare.

mollesse *f.* **1.** moliciune. **2.** *(fig.)* lipsă de energie, de voinţă.

mollet^1 *m.* *(anat.)* pulpă.

mollet^2**, -te** *adj.* moale // *œuf ~* ou cleios.

molletière *f.* moletieră.

molleton *m.* *(text.)* molton.

molletonner *vt.* a căptuşi cu molton; a moltona (obiecte de îmbrăcăminte). — **molletonné, ~e** *adj.*

mollir *vi.* **1.** a se muia. **2.** *(fig.)* a pierde din intensitate; a ceda.

mollusques *m.pl.* *(zool.)* moluşte.

moment *m.* **1.** moment; clipă, secundă; *à tout ~, à tous ~s* **a.** în orice clipă; **b.** la tot pasul; *du ~ que* din moment ce; *au ~ où...* în momentul în care... **2.** timpul prezent // *à ce ~ (là)* pe atunci; *par ~s* din cînd în cînd; *profiter du ~* a profita de ocazie.

momentané, ~e *adj.* momentan, de moment. — **momentanément** *adv.*

momerie *f.* sclifoseală, fandoseală; mascaradă.

momie *f.* **1.** mumie. **2.** *(fig.)* momîie.

momification *f.* mumifiere.

momifier *vt. vr.* a (se) mumifica. — **momifié** *~e adj.*

mon *(pl. mes) adj. pos. m.* meu.

monac/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* monahal, monahicesc.

monarchie *f.* monarhie. — **monarchique** *adj.*

monarchisme *m.* monarhism.

monarchiste *adj., m.f.* monarhist.

monarque *m.* monarh, suveran.

monastère *m.* mănăstire.

monastique *adj.* mănăstiresc; călugăresc; monastic.

monceau *m.* morman, grămadă, maldăr.

mondain, ~e *adj., m.f.* monden, de lume.

mondanité *f.* mondenitate.

monde *m.* **1.** lume, univers, cosmos. **2.** pămînt, glob pămîntesc; *de par le ~* în orice colţ al pămîntului; *(fam.) au bout du ~* la capătul pămîntului. **3.** lume, societate, comunitate umană; *tout le ~* **a.** toată lumea; **b.** fiecare. **4.** *(fig., cu determinări indicînd apartenenţa) le ~ savant* savanţii, oamenii de ştiinţă. **5.** viaţă laică, lumească // *pas le moins du ~* deloc, cîtuşi de puţin; *mettre au ~* a da naştere; *venir au ~* a se naşte; *pour rien au ~* cu nici un preţ.

mondi/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* mondial. — **mondialement** *adv.*

mondrain *m.* movilă, dîmb.

monétaire *adj.*, monetar, bănesc; *marché* ~ piață monetară.

monétiser *vt.* a transforma în monedă.

mongol, ~e *adj.; m.f. (cu maj.)* mongol, (locuitor) din Mongolia.

moniteur *m. (sport)* instructor; ~ *fédéral* instructor federal.

monnaie *f.* **1.** monedă; *battre* ~ a bate monedă; *(fig.) payer en même* ~ a plăti cu aceeași monedă. **2.** mărunțiș, bani mărunți.

monnayer *vt. (fig.)* a comercializa, a vinde.

monnayeur *m. faux* ~ falsificator de bani.

mono- *pref.* mono-

monocle *m.* monoclu.

monogame *adj., m.f.* monogam.

monogamie *f.* monogamie. — **monogamique** *adj.*

monogramme *m.* monogramă.

monographie *f.* monografie. — **monographique** *adj.*

monolithe *adj., m.* monolit. — **monolithique** *adj.*

monologue *m.* monolog, soliloc.

monologuer *vi.* a vorbi de unul singur, a monologa.

monôme *m.* **1.** *(mat.)* monom. **2.** *(fam.)* monom, șir indian.

monomoteur *adj. m., m.* (avion) cu un singur motor.

monophasé *adj. m. (fiz.)* monofazic; monofazat.

monoplan *adj. m., m.* (avion) monoplan.

monopole *m.* **1.** *(ec. pol.)* monopol. **2.** *(fig.)* privilegiu exclusiv.

monopolisation *f.* **1.** *(ec. pol.)* monopolizare. **2.** *(fig.)* acaparare.

monopoliser *vt.* **1.** *(ec. pol.)* a monopoliza. **2.** *(fig.)* a acapara.

monorai [—rai] *adj. m., m.* (tren) cu (pe) o singură șină.

monosyllabe *m. (gram.)* monosilab. — **monosyllabique** *adj.*

monothéisme *m. (rel.)* monoteism.

monothéiste *adj., m.f. (rel.)* monoteist.

monotone *adj.* **1.** monoton. **2.** *(fig.)* plictisitor, searbăd.

monotonie *f.* **1.** monotonie. **2.** *(fig.)* uniformitate (plictisitoare).

monseigneur *(pl. messeigneurs) m.* monsenior.

monsieur *(pl. messieurs) m.* domn.

monstre I. *m.* **1.** *(mit.)* monstru. **2.** monstru, pocitanie; *(fig.)* persoană odioasă, josnică. **II.** *adj. (fam.)* **1.** monstruos. **2.** enorm.

monstru/eux, -euse *adj.* **1.** monstruos; anormal. **2.** *(fam.)* enorm; imens, colosal. **3.** *(fig.)* oribil, hidos. — **monstrueusement** *adv.*

monstruosité *f.* **1.** monstruozitate, anomalie. **2.** *(fig.)* cruzime; act monstruos.

mont *m.* **1.** munte. **2.** *(fig.)* culme // *promettre ~s et merveilles* a promite marea și sarea; *par ~s et par vaux* peste tot.

montage *m.* **1.** urcare; ridicare. **2.** *(tehn.)* montare, montaj. **3.** *(teatru)* punere în scenă.

montagnard, ~e **I.** *adj.* muntenesc, de munte. **II.** *m.f.* muntean.

montagne *f.* **1.** munte; *(fig.) soulever les ~s* a muta munții din loc. **2.** *(fig.)* morman, vraf, maldăr // *~s russes* tobogan; *se faire des ~s, faire une* ~ *(de...)* a exagera lucrurile.

montagn/eux, -euse *adj.* muntos.

montant, ~e **I.** *adj.* montant. **II.** *m.* **1.** cadru. **2.** sumă totală // *le* ~ *de...* la o cifră de...; *(sport) les ~s du but* stîlpii porții.

monte *f. (zool.)* montă.

monté, ~e *adj.* **1.** înzestrat; prevăzut (cu). **2.** *(muz.)* acordat. **3.** *(mil.)* călare. **4.** *(teatru)* montat, pus în scenă // *coup* ~ lovitură premeditată; *collet* ~ distant; *avoir la tête ~e* a fi surexcitat, exaltat; ~ *en couleurs* puternic colorat.

monte-charge *m. invar.* ascensor pentru materiale, pentru mărfuri.

montée *f.* **1.** urcuș, suiș. **2.** ridicare, creștere; *(fig.)* ~ *des prix* creștere a prețurilor; ~ *des eaux* creștere, umflare a apelor. **3.** scară (într-o locuință).

monter I. *vi.* (+ *aux.* **être**) **1.** a urca. **2.** *(fig.)* a crește, a se ridica, a se înălța; ~ *en grade* a crește în grad; *la rivière monte* rîul crește, se umflă. **II.** *vt.* (+ *aux.* **avoir**) **1.** a urca; ~ *un escalier* a urca o scară. **2.** a duce, a purta în sus. **3.** a ridica. **4.** *(muz.)* a acorda (un instrument). **5.** a întoarce arcul unui mecanism. **6.** a merge (în susul apei). **7.** a încăleca. **8.** *(în teatru)* a monta; a pune în scenă. **9.** *(tehn.)* a monta; a asambla. **10.** *(fig.)* a înjgheba; a organiza // ~ *les esprits* a excita, a exalta (spiritele); ~ *le coup à qn.* a păcăli pe cineva. **III.** *vr.* (+ *aux.* **être**) a se irita; a se înfuria // *se* ~ *le bourrichon* a-și face iluzii; *se* ~ *la tête* a-și băga în cap.

mont/eur, -euse *m.f.* montor, montator.

monticule *m.* muncel; măgură.

montre^{1} *f.* ceas, ceasornic // *(sport) course contre la* ~ alergare contra cronometru.

montre^{2} *f.* **1.** mostră, eșantion. **2.** vitrină. **3.** etalare; expunere // *faire* ~ *de...* **a.** a face paradă de...; **b.** a dovedi, a da dovadă de...

montrer I. *vt.* **1.** a arăta; a expune, a prezenta. **2.** a indica, a desemna. **3.** *(fig.)* a vădi, a manifesta; a da dovadă de... **4.** *(fig.)* a dezvălui, a da în vileag. **II.** *vr.* **1.** a apărea, a se arăta. **2.** *(fig.)* a se dovedi, a se vădi.

monture *f.* **1.** animal de încălecat. **2.** montură.

monument *m.* monument.

monument/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* monumental, colosal, gigantic.

mops(e) *m.* (cîine) mops.

moquer *vr.* (+ **de**) **1.** a rîde (de), a lua în derîdere, a-și bate joc (de). **2.** a nu-i păsa, a nu ține seama (de); *se* ~ *du tiers comme du quart* a nu-i păsa de nimeni; *s'en* ~ *comme de l'an quarante* a nu-i păsa de nimic.

moquerie *f.* batjocură, bătaie de joc, zeflemea; ironie.

moquette *f. (text.)* mochetă.

moqu/eur, -euse I. *adj.* batjocoritor, ironic, zeflemitor. **II.** *m.f.* zeflemist. — **moqueusement** *adv.* (**I**).

mor/al, ~*e* *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* **1.** moral, conform cu principiile moralei // *force ~e* forţă spirituală. **II.** *m.* stare de spirit, dispoziţie sufletească, moral. — **moralement** *adv.* **(I).**

morale *f.* **1.** morală. **2.** *(fam.)* ceartă, dojană, mustrare. **3.** *(fam.)* învăţătură, concluzie.

moralisant, ~**e** *adj.* moralizant.

moralisa/teur, -trice *adj.* moralizator.

moraliser *vt.* *(fam.)* a face morală, a moraliza.

moralité *f.* moralitate; cinste, bună purtare.

morasse *f.* *(poligr.)* (pagină) albă.

moratoire *adj.*, *m.* *(jur.)* moratoriu.

morbide *adj.* morbid, bolnăvicios.

morbidité *f.* morbiditate, (stare de) boală.

morbleu *interj.* la dracu!

morceau *m.* **1.** bucată; tranşă. **2.** operă artistică, literară, muzicală. **3.** *(fig.)* fragment, parte // *manger le ~* a da de gol; *gober le ~* a înghiţi găluşca.

morceler *vt.* *vr.* a (se) îmbucătăţi, a (se) împărţi, a (se) diviza. — **morcelé,** ~**e** *adj.*

mordache *f.* vătrai.

mordant, ~**e** **I.** *adj.* **1.** *(chim.)* corosiv, caustic. **2.** *(despre voce)* ascuţit; pătrunzător. **3.** *(fig.)* muşcător, tăios; acerb. **II.** *m.* **1.** *(fig.)* causticitate. **2.** *(chim.)* mordant.

mordicus [—kyss] *adv.* *(fam.)* **1.** neapărat, fără doar şi poate. **2.** morţiş.

mordiller *vt.* a muşca în joacă, uşor.

mordre **I.** *vt.* **1.** a muşca. **2.** *(chim.)* a ataca; a distruge. **3.** *(despre insecte)* a înţepa, a pişca. **4.** a roade. **5.** *(fig.)* a muşca, a ataca (vehement). **II.** *vi.* **(+ à, dans)** **1.** a muşca (din); *~ à belles dents* a muşca cu poftă. **2.** *(mec.)* a se angrena. **III.** *vr.* *se ~ la langue* a-şi muşca limba. — **mordu,** ~**e** *adj.*

morfondre *vr.* **1.** a fi pătruns (de ploaie, de frig). **2.** *(fig.)* a se plictisi.

morganatique *adj.* morganatic. — **morganatiquement** *adv.*

morgue *f.* **1.** trufie, aroganţă. **2.** morgă; institut medico-legal.

moribond, ~**e** *adj.*, *m.f.* muribund.

moricaud, ~**e** *adj.*, *m.f.* *(fam.)* tuciuriu, oacheş, brunet.

morigéner *vt.* a dojeni, a mustra; *(fam.)* a aduce la ordine.

morne *adj.* **1.** *(despre oameni)* abătut; posomorît. **2.** *(despre culori)* mat, stins; sumbru. **3.** *(despre vreme)* întunecat, posomorît.

morose *adj.* morocănos, mahmur, bosumflat.

morphème *m.* *(fon.)* morfem.

morphine *f.* *(farm.)* morfină.

morphinomane *adj.*, *m.f.* *(med.)* morfinoman.

morphologie *f.* morfologie. — **morphologique** *adj.*

mors *m.* zăbală.

morse^{1} *m.* *(zool.)* morsă.

morse^{2} *m.* **1.** alfabet morse. **2.** telegraf morse.

morsure *f.* **1.** muşcătură. **2.** pişcătură. înţepătură. **3.** *(fam.)* urmă, semn.

mort^{1} *f.* **1.** moarte, deces; *à la vie et à la ~* **a.** pe viaţă şi pe moarte; **b.** pentru totdeauna, pe veci. **2.** *(fig.)* distrugere, ruină. **3.** *(jur.)* pedeapsă cu moartea.

mort^{2}**,** ~**e** **I.** *adj.* **1.** mort, decedat, răposat; *être plus ~ que vif* a fi mai mult mort decît viu. **2.** *(fam.)* neînsufleţit, inert. **3.** *(fig.)* palid, lipsit de strălucire. **II.** *m.f.* mort; decedat; *(fam.)* *faire le ~* a face pe mortul.

mortadelle *f.* *(culin.)* mortadelă.

mortaise *f.* *(tehn.)* nut, canelură.

mortaiseuse *f.* *(tehn.)* morteză.

mortalité *f.* mortalitate.

mort-bois *m.* vreascuri.

mortel, ~**le** **I.** *adj.* **1.** muritor. **2.** mortal; de moarte; *(fig.)* funest, nefast; *(fam.)* *ennemi ~* duşman de moarte. **II.** *m.f.* muritor. — **mortellement** *adv.* **(I 2).**

mortier *m.* **1.** *(constr.)* mortar. **2.** *(mil., mar.)* aruncător de mine.

mortifiant, ~**e** *adj.* *(fig.)* umilitor, jignitor.

mortification *f.* **1.** mortificare. **2.** *(fig.)* umilire, jignire.

mortifier *vt.* *vr.* **1.** a (se) mortifica, a(-şi) chinui trupul. **2.** *(fig.)* a (se) umili. — **mortifié,** ~**e** *adj.*

mortuaire *adj.* mortuar, funebru.

morue *f.* *(iht.)* morun // *huile de foie de ~* untură de peşte; *~ sèche* batog.

morve *f.* **1.** *(med. vet.)* morvă, răpciugă. **2.** muci.

morvé *m.* *(bot.)* vîsc.

morv/eux, -euse *adj.* **1.** răpciugos. **2.** mucos.

mosaïque^{1} *f.* **1.** mozaic. **2.** *(fig.)* amestec, amestecătură.

mosaïque^{2} *adj.* *(rel.)* (de rit) mozaic.

mosaïste *m.* mozaicar.

moscovite **I.** *adj.* moscovit. **II.** *m.f.* *(cu maj.)* locuitor al Moscovei.

mosquée *f.* moschee.

mot *m.* **1.** cuvînt, vorbă; termen; *~s croisés* cuvinte încrucişate; *se payer des ~s* a spune vorbe goale; *en peu de ~s, en un ~* într-un cuvînt, pe scurt. **2.** *(fam.)* răvaş, bilet // *~ de l'enigme* dezlegarea enigmei; *~ d'ordre* consemn, parolă; *à ~s couverts* pe ocolite; *jeu de ~s* calambur; *prendre à demi-~* a înţelege repede, uşor, a prinde din zbor.

mo/teur, -trice **I.** *adj.* motor, motric; *force -trice* forţă motrică. **II.** *m.* **1.** motor. **2.** *(fig.)* promotor.

motif *m.* **1.** motiv, mobil, cauză; raţiune. **2.** *(jur.)* temei. **3.** *(muz.)* frază melodică. **4.** *(lit.)* subiect, temă.

motion *f.* **1.** *(înv.)* mişcare. **2.** moţiune.

motivation *f.* motivare; justificare, temei.

motiver *vt.* **1.** a motiva, a justifica. **2.** a susţine, a întemeia pe un motiv. — **motivé,** ~**e** *adj.*

moto *f.* *(fam.)* motocicletă.

motocycle *m.* motoretă.

motocyclette *f.* motocicletă.

motocycliste *m.f.* motociclist.

motorette *f.* motoretă.

motorisation *f.* motorizare; mecanizare; *la ~ de l'agriculture* mecanizarea agriculturii.

motoriser *vt.* a motoriza; a mecaniza. — **motorisé,** ~**e** *adj.*

motrice *adj.* *f.* v. **moteur.**

motte *f.* **1.** bulgăre. **2.** movilă, muşuroi.

mou *(m. sg. înainte de vocală* **mol), molle** **I.** *adj.* **1.** moale, flasc. **2.** maleabil. **3.** moale, neted, plăcut la pipăit. **4.** *(fig.)* domol, indolent; apatic, bleg. **II.** *m.* partea moale a unui lucru.

mouchard, ~e *m. f. (fam.)* **1.** spion. **2.** delator.

mouchardage *m. (fam.)* **1.** spionaj. **2.** denunţare.

moucharder *vt. vi. (fam.)* **1.** a spiona. **2.** a denunţa.

mouche *f.* **1.** *(entom.)* muscă; *(fam.) faire la ~ du coche* a face pe musca la arat. **2.** muscă, mic smoc de păr sub buza de jos // *~ à miel* albină; *pattes de ~* scris ilizibil; *fine ~* persoană rafinată, şireată.; *faire d'une ~ un éléphant* a face din ţînţar, armăsar; *gober des ~s* a tăia frunză la cîini; *prendre la ~* a se înfuria, a-i sări muştarul.

moucher¹ *vr.* a-şi sufla nasul.

moucher² *vt. (fam.)* **1.** a spiona. **2.** a denunţa.

moucheron¹ *m.* musculiţă.

moucheron² *m.* muc (de lumînare).

moucheter *vt. (text.)* a imprima cu puncte (simetrice). — **moucheté, ~e** *adj.*

mouchoir *m.* **1.** batistă. **2.** basma.

mouchure *f.* **1.** muc de lumînare. **2.** muc, mucozitate.

moudre *vt.* **1.** a măcina, a rîşni. **2.** *(fig.)* a fărîma, a zdrobi. — **moulu, ~e** *adj.*

moue *f.* mutră, strîmbătură; *faire la ~* **a.** a face mutre, a se strîmba; **b.** a se bosumfla.

mouette *f.* pescăruş.

mouffette *f. (zool.)* sconcs.

moufle¹ *m. (metal.)* muflă.

moufle² *f.* mănuşă cu un singur deget.

mouillage *m.* **1.** umezire. **2.** muiere, dare la apă. **3.** îndoire cu apă (a laptelui, a vinului). **4.** *(mar.)* (loc de) ançorare; manevră de ancorare.

mouillant, ~e *adj.* dizolvant.

mouillement *m. (fon.)* înmuiere.

mouiller I. *vr.* **1.** a muia. **2.** a uda, a umezi. **3.** a îndoi cu apă (vin, lapte). **4.** *(fon.)* a înmuia, a palataliza. **5.** *(mar.)* a ancora. **II.** *vr.* **1.** a se uda; a se umezi; a se stropi. **2.** *(despre copii mici)* a face în pat; a se uda. — **mouillé, ~e** *adj.*

mouilleur *m.* **1.** buretieră. **2.** *(mar.)* puitor de mine.

mouillure *f.* **1.** umezire. **2.** umezeală. **3.** *(fon.)* palatalizare.

moulage¹ *m.* **1.** *(metal.)* turnare (în tipar). **2.** mulare. **3.** mulaj.

moulage² *m.* măcinare; măcinat.

moule¹ *m. (metal.)* formă, tipar.

moule² *f.* **1.** scoică. **2.** *(fam.)* bleg; nătărău.

mouler I. *vt.* a mula. **2.** *(fig.)* a modela. **II.** *vr.* **1.** a se mula; a se ajusta. **2.** *(fig., + sur)* a se lua după, a imita. — **moulé, ~e** *adj.*

mouleur *m.f., adj. (metal.)* turnător; formator.

moulin *m.* **1.** moară; *(fam.) faire venir l'eau au ~* a da apă la moară; *se battre contre des ~s à vent* a se lupta cu morile de vînt. **2.** rîşniţă. **3.** teasc.

mouliner *vt.* **1.** *(text.)* a mulina. **2.** a măcina, a rîşni.

moulinet *m.* **1.** vîrtelniţă. **2.** *(pesc.)* mulinetă.

moulin/eur, -euse, moulini/er, -ère *m.f.* filator.

moulon *m.* maldăr, teanc.

moult *adv. (înv.)* **1.** mult. **2.** (foarte) intens.

moulu, ~e *adj.* v. **moudre.**

moulure *f. (arhit.)* mulură, ciubuc.

mourant, ~e I. *adj.* **1.** muribund, pe moarte. **2.** slab, lînced; *voix ~e* voce slabă, stinsă. **II.** *m.f.* muribund.

mourir I. *vi.* **1.** a muri, a deceda, a răposa. **2.** *(fig.)* a se pierde, a se stinge. **3.** *(fig.)* a dispărea, a pieri // *à ~* foarte mult, extrem; la culme; *(fam.) ~ de dépit* a crăpa de ciudă. **II.** *vr.* a se stinge din viaţă.

mousquet *m. (ist.)* muschetă.

musquetaire *m. (ist.)* muşchetar.

mousqueton *m. (ist.)* puşcă cu ţeava scurtă.

mousse¹ *m.* elev marinar.

mousse² *f. (bot.)* muşchi.

mousse³ *f.* **1.** spumă. **2.** frişcă.

mousse⁴ *adj. invar.* bont, tocit.

mousseline *f. (text.)* muselină.

mousser *vi.* a face spumă.

mouss/eux, -euse I. *adj.* spumos, **II.** *m.* vin spumos.

moussoir *m.* tel.

mousson *f.* (vînt) muson.

moussu, ~e *adj.* acoperit cu muşchi.

moustache *f.* **1.** mustaţă. **2.** *(iht.)* mreană.

moustachu, ~e *adj.* mustăcios.

moustiquaire *f.* plasă contra ţînţarilor.

moustique *m. (entom.)* ţînţar.

moût *m.* must.

moutard *m. (pop.)* mucos.

moutarde *f.* muştar; *(fig.) la ~ lui monte au nez* îi sare muştarul.

mouton *m.* **1.** *(zool.)* oaie. **2.** carne de oaie. **3.** piele, blană de oaie. **4.** *(fam.)* om blînd, credul. **5.** *(fam.)* naiv, prost. **6.** *(sport)* capră // *revenons à nos ~s* să revenim la subiect.

mouton, ~ne I. *adj.* blînd ca oaia. **II.** *f.* mieluşea.

moutonné, ~e *adj.* **1.** creţ ca o oaie; frizat. **2.** lînos.

moutonner I. *vt.* a încreţi ca părul de oaie. **II.** *vi.* *(despre ape)* a forma valuri cu creste albe; *(despre valuri)* a spumega. **III.** *vr.* *(despre cer)* a se acoperi cu norişori albi.

moutonnerie *f.* spirit de imitaţie.

moutonn/eux, -euse *adj. (despre mări, ape)* spumegînd; agitat.

mouture *f.* **1.** măcinare; măcinătură. **2.** uium.

mouvant, ~e *adj.* **1.** mişcător, mobil; *sables ~s* nisipuri mişcătoare. **2.** *(fig.)* instabil, nesigur.

mouvement *m.* **1.** mişcare. **2.** gest. **3.** circulaţie, forfotă, animaţie. **4.** fluctuaţie (de bani, valori, fonduri). **5.** mişcare, agitaţie. *~ populaire* mişcare populară. **6.** mutare, transferare (de personal, de populaţie). **7.** *(muz.)* măsură // *le ~ classique* curent clasic; *~ de fièvre* acces de febră; *(être) dans le ~* **a.** (a merge) în pas cu progresul; **b.** (a fi) la curent.

mouvementé, ~e *adj.* **1.** *(despre terenuri)* accidentat. **2.** *(fig.)* agitat, frămîntat.

mouvementer *vt.* a da viaţă, a însufleţi, a anima.

mouvoir I. *vt.* **1.** a mişca, a deplasa. **2.** *(fig.)* a impulsiona; a anima. **II.** *vr.* a se mişca, a se deplasa. **III.** *vi.* **1.** a se agita, a se frămînta. **2.** (+ de) a depinde de...; a ţine de...

moyen¹ *m.* **1.** mijloc, mod, modalitate. **2.** procedeu, metodă // *par le ~ de..., au ~ de...* cu ajutorul...; datorită...; *avoir des ~s* a fi înstărit.

moyen², **~ne I.** *adj.* **1.** mijlociu, mediu; de mijloc. **2.** potrivit; mediocru. **II.** *f.* medie; *en ~* în medie.
moyenâg/eux, -euse *adj.* medieval; *(fig.)* învechit.
moyennant *prep.* **1.** cu ajutorul..., prin intermediul... **2.** în schimbul.
moyeu¹ *m.* butucul roţii.
moyeu² *m.* **1.** gălbenuş de ou. **2.** prună glasată.
muabilité *f.* muabilitate, variabilitate.
muable *adj.* variabil; schimbător.
mucilage *m.* mucilagiu; viscozitate.
mucilagin/eux, -euse *adj.* mucilaginos; vîscos.
mucosité *f.* mucozitate.
mue *f.* **1.** năpîrlire. **2.** perioada năpîrlirii. **3.** *(fig.)* schimbare a vocii.
muer I. *vi.* **1.** a năpîrli. **2.** a-şi schimba vocea. **II.** *vr.* a se schimba, a se transforma.
muet, **~te I.** *adj.* mut // *à la ~te* pe tăcute, pe muteşte. **II.** *m.f.* (om) mut.
mufle *m.* **1.** bot, rît. **2.** *(fam.)* mutră. **3.** *(fam.)* bădăran, mitocan.
muflerie *f.* *(fam.)* bădărănie, mitocănie.
muflier *m.* *(bot.)* gura-leului.
muge *m.* *(iht.)* chefal.
mugir *vi.* **1.** a mugi. **2.** *(fig.)* a vui, a urla; *le vent mugit* vîntul vuieşte.
mugissant, **~e** *adj.* vuitor, vîjîitor.
mugissement *m.* **1.** muget. **2.** *(fig.)* vuiet, urlet.
muguet *m.* lăcrămioară, mărgăritărel.
mulâtre, **~sse** *m.f.*, *adj.* mulatru.
mule¹ *f.* papuc fără spate.
mule² *f.* *(zool.)* catîrcă.
mulet *m.* **1.** catîr. **2.** *(iht.)* barbun.
muletier *m.* conducător de catîri.
mulsion *f.* mulgere.
multi- *pref.* multi-.
multicellulaire *adj.* multicelular.
multicolore *adj.* multicolor.
multiforme *adj.* **1.** cu multe forme, multiform. **2.** multilateral; *développement ~* dezvoltare multilaterală.
multilatér/al, **~e** *(m. pl. -aux)* *adj.* multilateral. —**multilateralement** *adv.*
multimillionnaire *adj.* multimiliónar.
multinational, **~e** *(m. pl. -aux)* *adj.* multinaţional; *(com.)* *firme ~e* firmă multinaţională.
multiple I. *adj.* **1.** multiplu; *sur de plans ~s* pe multiple planuri. **2.** variat, felurit. **II.** *m.* *(mat.)* multiplu.
multipliable *adj.* multiplicabil.
multiplicande *m.* *(mat.)* deînmulţit.
multiplicateur *adj.*, *m.* **1.** *(mat.)* înmulţitor. **2.** multiplicator.
multiplicat/if, -ive *adj.* multiplicativ.
multiplication *f.* multiplicare, înmulţire.
multiplicité *f.* multiplicitate, mulţime.
multiplier I. *vt.* a multiplica, a înmulţi. **II.** *vi.* *(despre animale)* a se înmulţi, a pui. **III.** *vr.* a se înmulţi, a se reproduce.
multiséculaire *adj.* multisecular.
multitude *f.* multitudine; mulţime, sumedenie.
municip/al, **~e** *(m. pl. -aux)* *adj.* municipal.
municipalité *f.* municipalitate.
municipe *m.* municipiu.
munificence *f.* generozitate, dărnicie; largheţe.
munificent, **~e** *adj.* generos, mărinimos; darnic.
munir I. *vt.* a înzestra, a echipa; a aproviziona. **II.** *vr.* **(+ de)** a se aproviziona (cu). — **muni,** **~e** *adj.*
munition *f.* muniţie.
muqu/eux, -euse I. *adj.* mucos; de natura mucusului. **II.** *f.* membrană mucoasă.
mur *m.* **1.** zid; perete. **2.** *(fig., la pl.)* oraş // *mettre qn. au (pied du) ~* a strînge pe cineva cu uşa; a încolţi pe cineva.
mûr, **~e** *adj.* **1.** *(despre fructe)* copt. **2.** *(fig., despre oameni)* matur. **3.** *(fig.)* chibzuit; socotit, (bine) cumpănit, matur; *après ~e délibération* după matură chibzuinţă // *âge ~* maturitate; *être ~ pour...* **a.** a fi (tocmai) bun de...; **b.** a fi potrivit să...; **c.** a fi pregătit pentru... — **mûrement** *adv.* **(I 3).**
murage *m.* **1.** zidire; închidere cu ziduri. **2.** *(tehn.)* căptuşeală.
muraille *f.* zid, perete gros; *(la pl.)* zid împrejmuitor (la fortăreţe); metereze.
mur/al, **~e** *(m.pl. -aux)* *adj.* mural, de perete; fixat de perete.
mûre *f.* dudă // *autant en dit le renard des ~s* strugurii sînt prea acri!
murer *vt.* **1.** a zidi, a înconjura cu ziduri. **2.** a astupa, a zidi (uşi, ferestre). **3.** *(fig.)* a izola, a claustra. — **muré,** **~e** *adj.*
muriate *m.* *(chim.)* clorură. — **muriatique** *adj.*
mûrier *m.* dud, agud // *~ de-haies* mur.
mûrir *vi.*, *vt.* **1.** a (se) coace. **2.** *(fig.)* a (se) maturiza. — **mûri,** **~e** *adj.*
mûrissage, mûrissement *m.* **1.** coacere. **2.** maturizare.
murmure *m.* **1.** murmur, şoaptă. **2.** şopot, susur. **3.** freamăt.
murmurer *vi.* **1.** a murmura. **2.** *(despre ape)* a şopoti, a susura. **3.** a fremăta. **4.** *(fig.)* a cîrti; a bombăni.
mûron *m.* *(bot.)* mură.
musard, **~e I.** *adj.* gură-cască. **II.** *m.f.* pierde-vară.
musarder *vi.* *(fam.)* a-şi pierde vremea; a hoinări.
musardise *f.* *(fam.)* hoinăreală; pierdere de vreme.
muscadelle *f.* pară tămîioasă.
muscadet *m.* vin muscat.
muscle *m.* **1.** *(anat.)* muşchi. **2.** *(fig., pop.)* forţă, vigoare.
musclé, **~e** *adj.* v. **musculeux.**
musculaire *adj.* *(anat.)* muscular.
musculature *f.* *(anat.)* musculatură.
muscul/eux, -euse *adj.* musculos.
muse *f.* **1.** muză; izvor de inspiraţie poetică. **2.** *(înv.)* poezie; literatură.
museau *m.* **1.** bot. **2.** *(pop.)* mutră.
musée *m.* muzeu.
museler *vt.* **1.** a pune botniţă (unui animal). **2.** *(fig., fam.)* a reduce la tăcere.
muselière *f.* botniţă.
musellement *m.* gîtuire a opiniei publice.
muséographe *m.* (cercetător) muzeograf.
muséologie *f.* muzeologie. — **muséologique** *adj.*
muser *vi.* a hoinări, a căsca gura.

musette *f.* **1.** cimpoi. **2.** traistă, desagă; ranîţă // *bal* ~ serbare cîmpenească.

music/al, ~e *(m.pl. -aux) adj.* **1.** muzical. **2.** *(fig.)* armonios, melodios. — **musicalement** *adv.*

musicalité *f.* **1.** muzicalitate. **2.** *(fig.)* armonie; sonoritate.

musicien, ~ne I. *m.f.* **1.** muzician, muzicant. **2.** *(pop.)* şantajist. **II.** *adj.* cu talent muzical.

musicographe *m.f.* textier.

musicologie *f.* muzicologie. — **musicologique** *adj.*

musicologue *m.f.* muzicolog.

musique *f.* **1.** muzică. **2.** text muzical // *mettre en* ~ a pune pe note; *chêf de* ~ capelmaistru.

musse-pot *m.* *à* ~ tiptil, pe furiş, pe nesimţite.

musser *vt. vr.* *(pop.)* a (se) piti.

musulman, ~e *adj., m.f.* *(cu maj.)* musulman.

mutation *f.* **1.** *(biol.)* mutaţie. **2.** *(fam.)* schimbare, înlocuire.

muter *vt.* a muta din post, a transfera.

mutilant, ~e *adj.* *(med.)* care mutilează; mutilant.

mutilation *f.* **1.** mutilare, schilodire. **2.** *(fig.)* deteriorare, degradare.

mutiler *vt.* **1.** a mutila, a schilodi; a desfigura. **2.** *(fig.)* a deteriora, a degrada. **3.** *(fig.)* a trunchia. — **mutilé, ~e** *adj.*

mutin, ~e I. *adj.* **1.** îndărătnic, rebel, nesupus. **2.** vioi, dezgheţat. **II.** *m.* rebel, răzvrătit.

mutiner *vr.* **1.** a se revolta, a se răzvrăti. **2.** a se încăpăţîna (în îndîrjire). **3.** a se irita, a se supăra.

mutinerie *f.* **1.** revoltă, răzvrătire. **2.** încăpăţînare, îndărătnicie. **3.** *(fig.)* vioiciune; aer dezgheţat.

mutir *vi.* a bombăni, a mîrîi (pe înfundate).

mutisme *m.*, **mutité** *f.* mutism, muţenie.

mutualité *f.* **1.** mutualitate, reciprocitate. **2.** sistem de ajutor reciproc.

mutuel, ~le *adj.* mutual, reciproc. — **mutuellement** *adv.*

myalgie *f.* durere musculară.

mycoderme *m.* *(chim.)* floare (la vin, oţet).

myope *adj.* **1.** *(med.)* miop. **2.** *(fig.)* mărginit.

myopie *f.* **1.** *(med.)* miopie. **2.** *(fig.)* îngustime de vederi.

myosotis(-de-bois) *m.* *(bot.)* miozotis, nu-mă-uita.

myriapodes *m.pl.* *(zool.)* miriapode.

myrmidon *m.* pitic, pigmeu; *(fam.)* năpîrstoc.

myrrhe *f.* smirnă.

myrte(-commun) *m.* *(bot.)* mirt.

myrtille *f.* *(bot.)* **1.** afin. **2.** afină.

mystère *m.* **1.** mister, taină. **2.** *(lit., în epoca feudală)* dramă religioasă.

mystéri/eux, -euse *adj.* misterios, tainic. — **mystérieusement** *adv.*

mysticisme *m.* misticism

mystifiable *adj.* mistificabil.

mystificateur, -trice *adj., m.* mistificator.

mystification *f.* mistificare.

mystifier *vt.* a mistifica. — **mystifié, ~e** *adj.*

mystique I. *adj., m.* mistic. **II.** *f.* místică. — **mystiquement** *adv.* **(I).**

mythe *m.* mit; legendă; basm. — **mythique** *adj.*

mythologie *f.* mitologie. — **mythologique** *adj.*

mythomane *adj., m.f.* mitoman.

mythomanie *f.* mitomanie.

N

nabab *m.* nabab; *(fig.)* bogătaş.

nable *m.* *(mar.)* cep.

nabot, ~e *adj.*, *m.f.* năpîrstoc, pitic.

nacelle *f.* *(av.)* nacelă.

nacre *f.* sidef.

nacré, ~e *adj.* sidefiu.

nadir *m.* *(astr.)* nadir.

nage *f.* înot, nataţie // *tout en ~* a fi năduşit leoarcă, a fi lac de apă.

nageoire *f.* *(iht.)* (aripioară) înotătoare.

nageoter *vi.* *(fam.)* a se bălăci.

nager I. *vi.* **1.** a înota. **2.** *(despre lemne)* a pluti. **3.** *(mar.)* a vîsli, a lopăta. **4.** *(fam.)* a bîjbîi; a şovăi, a ezita // *~ entre deux eaux* a împăca şi capra şi varza. **II.** *vt.* a înota (într-un anumit stil); *~ la brasse* a înota bras. **III.** înot; sistem de înot.

nag/eur, -euse *m.f.* **1.** înotător. **2.** *(mar.)* vîslaş.

naguère(s) *adv.* nu de mult, de curînd, recent.

naïade *f.* *(mit.)* naiadă.

na/ïf, -ïve I. *adj.* **1.** naiv, ingenuu; simplu. **2.** sincer. **3.** credul, prostuţ. **II.** *m.f.* naiv, credul; prost. — **naïvement** *adv.* **(I).**

nain, ~e *m.f.*, *adj.* pitic.

naissance *f.* **1.** naştere; *de ~* din naştere. **2.** neam, familie; origine, obîrşie. **3.** *(fig.)* început, punct de plecare // *donner ~* a pricinui; *prendre ~* a începe, a izvorî; *~ du jour* ivirea zorilor.

naissant, ~e *adj.* în devenire.

naître *vi.* **1.** a (se) naşte; *faire ~* a naşte; a da naştere; *(fig.)* a provoca, a produce. **2.** a se trage din; *~ d'une bonne famille* a se trage dintr-o familie bună. **3.** (+ **de**) a proveni, a rezulta (din).

naïveté *f.* **1.** naivitate, candoare. **2.** credulitate; prostie.

naja *m.* *(zool.)* şarpele-cu-ochelari, cobra.

nankin *m.* *(text.)* nanchin.

nansouk *m.* *(text.)* nansuc.

nantir I. *vt.* **1.** a da amanet. **2.** (+ **de**) a aproviziona (cu), a asigura (cu), a prevedea (cu). **II.** *vr.* **1.** a lua amanet. **2.** (+ **de**) a-şi lua, a se asigura (cu).

nantissement *m.* **1.** amanetare. **2.** amanet, zălog.

naos *m.* *(bis.)* naos.

napalm *m.* *(chim.)* napalm.

naphtalène *m.*, **naphtaline** *f.* naftalină.

naphte *m.* ţiţei, petrol brut.

napoléon *m.* (monedă) napoleon. pol de aur.

napoléonien, ~ne *adj.* napoleonian.

nappe *f.* **1.** faţă de masă. **2.** întindere mare (de apă).

napperon *m.* şerveţel.

narcisse *m.* narcisă.

narcose *f.* *(med.)* narcoză.

narcotique *adj.*, *m.* *(med.)* narcotic.

narcotiser *vt.* *(med.)* a narcotiza. — **narcotisé, ~e** *adj.*

nargue *f.* sfidare, nepăsare, indiferenţă // *faire (la) ~ à...* a sfida; *faire (dire) ~ de...* a nu se sinchisi de...

narguer *vt.* *(fam.)* a sfida; a nu se sinchisi.

narguilé [—gi—] *m.* narghilea.

narine *f.* *(anat.)* nară.

narquois, ~e *adj.* **1.** răutăcios; maliţios; şiret. **2.** şmecher, pişicher. — **narquoisement** *adv.* **(1).**

narquoiserie *f.* **1.** şiretenie, şmecherie. **2.** maliţiozitate, răutate.

narra/teur, -trice *m.f.* povestitor, narator.

narrat/if, -ive *adj.* *(lit.)* narativ.

narration *f.* povestire, naraţiune.

narrer *vt.* a povesti, a nara.

nas/al, ~e *(m.pl. -aux)* **I.** *adj.* **1.** nazal, al nasului; *fosses ~es* fose nazale, nări. **2.** *(fon.)* nazal, (pronunţat) pe nas. **II.** *f.* *(lingv.)* nazală.

nasalisation *f.* *(fon.)* nazalizare; pronunţare nazală.

nasaliser *vt.* *(fon.)* a nazaliza.

nasalité *f.* *(fon.)* nazalitate.

nasarde *f.* bobîrnac; *(fig.)* aluzie răutăcioasă.

nasarder *vt.* *(fam.)* a lua în zeflemea, a persifla.

naseau *m.* nară (la animale).

nasillard, ~e *adj.* (care vorbeşte) pe nas, nazal.

nasiller *vi.* a vorbi pe nas.

nat/al, ~e *(m.pl. -als şi -aux)* *adj.* natal, de naştere // *pays ~* patrie.

natalité *f.* natalitate.

natation *f.* nataţie; înot; *maître de ~* profesor de înot.

nat/if, -ive I. *adj.* **1.** (+ **de**) originar, de fel (din). **2.** *(fig.)* nativ, înnăscut. **3.** *(mineral.)* natural, în stare naturală. **II.** *m.* băştinaş, autohton, indigen.

nation *f.* neam, naţiune.

nation/al, ~e *(m.pl. -aux)* **I.** *adj.* naţional. **II.** *m.pl.* conaţionali.

nationalisation *f.* *(ec. pol.)* naţionalizare.

nationaliser *vt.* *(ec. pol.)* a naţionaliza. — **nationalisé, ~e** *adj.*

nationalisme *m.* naţionalism.

nationaliste *adj.*, *m.f.* naţionalist.

nationalité *f.* naționalitate.

nativement *adv.* **1.** prin natura sa, de felul său. **2.** (de) la obîrşie, (de) la origine.

nativité *f.* **1.** *(rel.)* (zi de) naştere. **2.** *(cu maj.)* Crăciun.

nattage *m.* **1.** împletire. **2.** împletitură.

natte *f.* **1.** rogojină. **2.** împletitură. **3.** cosiță, coadă (de păr) împletită.

natter **I.** *vt.* **1.** a împleti. **2.** a acoperi cu rogojini. **3.** a împleti (în) cosițe. **II.** *vr.* a-şi împleti părul (în cosițe). — **natté, ~e** *adj.*

natti/er, -ère *m.f.* rogojinar.

naturalisation *f.* **1.** naturalizare; împămîntenire, încetățenire. **2.** aclimatizare (a unei plante, a unui animal). **3.** împăiere (de animale).

naturaliser *vt.* **1.** a naturaliza. **2.** a aclimatiza (o plantă, un animal). **3.** a împăia (animale, păsări). — **naturalisé, ~e** *adj., m.f.*

naturalisme *m.* *(lit., fil.)* naturalism.

naturaliste **I.** *m.* **1.** naturalist, specialist în ştiințele naturii. **2.** *(lit., fil.)* adept al naturalismului **II.** *adj.* naturalist.

nature **I.** *f.* **1.** natură. **2.** natură, (caracter) specific; *de (par) sa ~* prin natura sa. **3.** fire, temperament; *contre ~* **a.** împotriva firii; **b.** imoral. **4.** specie, fel, soi // *de ~* înnăscut; *état de ~* starea primitivă; *payer le tribut à la ~* a muri. **II.** *adj. invar.* **1.** natural, nefalsificat. **2.** ca în natură. **3.** natural, firesc; fără afectare.

naturel, ~le **I.** *adj.* **1.** natural; din natură, de la natură. **2.** firesc; *il est ~ de...* e firesc ca... **3.** simplu, fără afectare; fără artificii. **4.** existent în natură, natural; *gaz ~* gaz natural. **5.** natural, neamestecat, nefalsificat; *vin ~* vin natural. **6.** *(despre copii)* natural, din flori, nelegitim // *c'est ~!* natural! bineînțeles! **II.** *m.* **1.** natură, specific. **2.** fire, fel de a fi. **3.** naturalețe // *au ~* după natură, aidoma.

naturellement *adv.* **1.** (în mod) natural; de la natură, din fire. **2.** de la sine; fără efort, cu uşurință. **3.** deschis, cu franchețe. **4.** *(la început de frază)* fireşte, evident; bineînțeles. **5.** *(fam., ca afirmație)* da, sigur; cum să nu.

naufrage *m.* **1.** naufragiu. **2.** *(fig.)* ruină; prăbuşire morală // *faire ~ au port* a se îneca (ca țiganul) la mal.

naufrager *vi.* **1.** a naufragia. **2.** *(fig.)* a se ruina; a eşua. — **naufragé, ~e** *adj., m.f.*

nauséabond, ~e *adj.* **1.** greţos. **2.** *(fig.)* dezgustător.

nausée *f.* **1.** greață **2.** *(fig.)* dezgust, silă.

nautique *adj.* nautic; *ski ~* schi nautic; surf.

naval, ~e *(m.pl. ~s)* *adj.* naval.

navet *m.* *(bot.)* nap.

navette[1] *f.* **1.** suveică. **2.** *(c.f.)* navetă; *faire la ~* a face naveta; *(fig.)* a umbla încoace şi încolo.

navette[2] *f.* *(bot.)* rapiță.

navigabilité *f.* navigabilitate.

navigable *adj.* **1.** *(despre ape)* navigabil. **2.** *(despre nave)* manevrabil.

navigant, ~e **I.** *adj.* *(mar., av.)* navigant. **II.** *m.* navigator.

naviga/teur, -trice *adj., m.f.* *(mar., av.)* navigator.

navigation *f.* navigație.

naviguer *vi.* **1.** a naviga, a pluti. **2.** *(mar., av.)* a conduce o navă.

naville *f.* şanț de irigație.

navire *m.* navă, vas, vapor; *~ aérien* aeronavă.

navire-citerne *m.* navă-tanc, navă-cisternă.

navrant, ~e *adj.* sfîşietor, dezolant.

navrement *m.* consternare, dezolare; mîhnire profundă.

navrer *vt.*, a consterna, a dezola; a mîhni profund. — **navré, ~e** *adj.*

nazi *adj., m.f.* *(pol.)* nazist.

nazisme *m.* *(pol.)* nazism.

ne *adv.* *(neg., precedînd verbul)* nu; *(de obicei în legătură cu altă neg. din prop.)* *je ~ veux pas* nu vreau; *je n'y vois goutte* nu văd nimic; *il n'y a personne* nu e nimeni; *(folosit singur, alături de verbe ca* **oser, cesser, savoir, pouvoir)** *je n'ose* nu îndrăznesc; *je ~ sais* nu ştiu; *que ~ l'a-t-il dit?* de ce n-a spus-o? *(folosit expletiv)* *il est plus malade qu'on ~ pense* e mai bolnav decît se crede.

né, ~e *adj.* **1.** născut. **2.** din naştere // *être ~ pour,..* a avea înclinații pentru... a fi făcut pentru...; *bien ~* de familie bună.

néanmoins *conj.* totuşi, cu toate acestea.

néant, *m.* **1.** neant. **2.** *(fig.)* nimicnicie, deşertăciune.

nébul/eux, -euse **I.** *adj.* **1.** *(despre cer)* nebulos, întunecat. **2.** *(fig.)* nebulos, neclar, confuz. **3.** *(fig.)* întunecat, îngrijorat; neliniştit. **II.** *f.* *(astr.)* nebuloasă.

nébulosité *f.* **1.** nebulozitate, întunecare (uşoară). **2.** *(fig.)* neclaritate, confuzie (a ideilor, a exprimării).

nécessaire **I.** *adj.* **1.** necesar, trebuincios; indispensabil. **2.** inevitabil, de neînlăturat // *il est ~ de..* trebuie să... **II.** *m.* **1.** strictul necesar. **2.** trusă (cu obiecte indispensabile unui anumit scop); neseser; *~ de toilette* trusă de toaletă. — **nécessairement** *adv.* (I).

nécessité **I.** *f.* **1.** necesitate, trebuință, nevoie; *de première ~* de primă necesitate. **2.** ananghie; constrîngere, silă. **3.** *(la pl.)* nevoi naturale // *de (toute) ~* neapărat, negreşit; *par ~* de nevoie, silit, constrîns.

nécessiter *vt.* **1.** a necesita. **2.** a implica.

nécessit/eux, -euse *adj., m.f.* (om) nevoiaş.

nécrologe *m.* necrolog. — **nécrologique** *adj.*

nécropole *f.* **1.** *(în antichitate)* necropolă. **2.** cimitir mare.

nécrose *f.* *(biol.)* necroză; cangrenă.

nécroser *vt.* *vr.* a (se) necroza; a (se) cangrena; — **nécrosé, ~e** *adj.*

nectar *m.* **1.** *(bot.)* nectar. **2.** *(fig.)* nectar, băutură delicioasă.

néerlandais, ~e *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* olandez, (locuitor) din Olanda.

nef *f.* **1.** *(bis.)* naos. **2.** *(poet., înv.)* navă, corabie.

néfaste *adj. invar.* **1.** nefast. **2.** fatal, funest.

nèfle *f.* *(bot.)* moşmoană // *(on vous donnera) des ~s!* mai pune-ți pofta-n cui!

négat/if, -ive **I.** *adj.* negativ, care neagă. **II.** *f.* **1.** *(gram.)* propoziție negativă. **2.** *(fam.)* refuz. — **négativement** *adv.* (I).

négation *f.* **1.** negare, tăgadă. **2.** *(gram.)* negație.

négativisme *m.* *(fil.)* negativism.

negativiste *adj., m.f.* negativist.

négligé, ~e **I.** *adj.* **1.** neglijat, omis, trecut cu vederea. **2.** neîngrijit; şlampăt. **II.** *m.* **1.** lipsă de îngrijire; delăsare (în îmbrăcăminte). **2.** neglijeu, haină de casă.

négligeable *adj.* neglijabil, neînsemnat.

négligeance *f.* **1.** neglijență, neîngrijire. **2.** nepăsare, indiferență.

néglijemment [-gli-ʒa-] *adv.* **1.** cu neglijență, în mod neglijent. **2.** cu indiferență; fără interes.

négligent, ~e *adj.* **1.** neglijent, dezordonat. **2.** nepăsător, indiferent.

négliger I. *vt.* **1.** a neglija; a se dezinteresa (de); a nu se îngriji (de). **2.** a trece cu vederea; a omite. **II.** *vr.* a se neglija.

négoce *m.* negoț, comerț.

négociant, ~e *m.f.* negustor, comerciant.

négocia/teur, -trice *m.f.* negociator; intermediar.

négociation *f.* **1.** negociere. **2.** afacere negociată.

négocier I. *vt.* **1.** a negocia, a mijloci, a trata (vînzări, afaceri). — **négocié, ~e** *adj.*

nègre, négresse I. *m.f.* negru // *travailler comme un ~* a se speti muncind, a munci pe brînci. **II.** *adj. f.* (în forma *nègre*) *l'art ~* arta neagră.

négrillon, ~ne *m.f.* copil de negru.

négroïde *adj.* negroid.

neige *f.* zăpadă, nea; *blanc comme ~* alb ca zăpada, ca neaua; *(fig.)* pur, imaculat, neprihănit // *~ fondue* lapoviță; *tempête de ~* viscol; *oeufs en ~* albuș spumă; *ou sont les ~s d'antan?* unde sînt vremurile de odinioară?

neiger *v. impers.* a ninge.

neig/eux, -euse *adj.* acoperit cu zăpadă, nins.

ne-m'oubliez-pas *m.* *(bot.)* nu-mă-uita, miozotis.

nenni I. *adv.* *(fam.)* nu! aș! **II.** *m.* refuz.

nénufar, nénuphar *m.* *(bot.)* nufăr.

néo- *elem. de comp.* neo-.

néo-capitalisme *m.* *(pol.)* neocapitalism.

néo-capitaliste *adj., m.f.* *(pol.)* neocapitalist.

néo-colonialisme *m.* *(pol.)* neocolonialism.

néo-colonialiste *adj., m.f.* *(pol.)* neocolonialist.

néo-fascisme *m.* *(pol.)* neofascism.

néo-fasciste *adj., m.f.* *(pol.)* neofascist.

néoformation *f.* *(biol.)* neoformație.

néogène *m.* *(geol.)* neogen.

néo-grec, ~-greque *adj.* neogrec.

néo-latin, ~e *adj.* neolatin.

néolithique *m. art., adj.* *(geol.)* neolitic(ul).

néologisme *m.* *(lingv.)* neologism.

néon *m.* *(chim.)* neon.

néophyte *m.f.* neofit.

néoplasme *m.* *(med.)* neoplasm, cancer.

néozoïque *adj., m. art.* *(geol.)* neozoic(ul).

néphélion *m.* *(med.)* albeață (la ochi).

néphritique I. *adj.* nefritic, renal. **II.** *m.f.* nefritic, bolnav de rinichi.

néphrite *f.* *(med.)* nefrită.

néphrose *f.* *(med.)* nefroză.

népotisme *m.* nepotism; favoritism.

nerf [nɛ:r] *m.* **1.** nerv; *(fam.) donner (taper) sur les ~s* a călca pe nervi, a enerva. **2.** *(fam.)* tendon, vînă; *~ de boeuf* vînă de bou. **3.** *(fig.)* nerv, vigoare, energie. **4.** *(fig.)* factor, interes principal.

nerv/eux, -euse *adj.* **1.** privitor la nervi, de nervi. **2.** *(despre oameni)* nervos, irascibil; iritat, enervat. **3.** *(fig.)* cu nerv, viguros, energic. — **nerveusement** *adv.* **(2, 3).**

nervosité *f.* nervozitate.

nervure *f.* *(bot.)* nervură.

net, nette I. *adj.* **1.** curat. **2.** *(despre atitudini, acțiuni)* franc, leal, cinstit. **3.** *(com.)* neto. **4.** *(fig., despre idei, situații)* neechivoc. **5.** *(despre scris)* distinct, deslușit, citeț // *voix nette* voce clară, limpede; *en avoir le cœur ~* **a.** a fi cu conștiința împăcată; **b.** a se convinge. **II.** *m.* *mettre au ~* a trece, a scrie pe curat. **III.** *adv.* **1.** dintr-o dată, scurt; *trancher ~* a termina scurt. **2.** fără ocolișuri, pe șleau, net; *refuser (tout) ~* a refuza net. — **nettement** *adv.* **(I 1, 2).**

netteté *f.* **1.** curățenie. **2.** *(fig.)* precizie, claritate.

nettoiement, nettoyage *m.* curățare; curățenie.

nettoyer *vr. vt.* a (se) curăța.

nettoy/eur, -euse I. *m.f.* persoană care curăță, care spală. **II.** *f.* aparat de curățat.

neuf^{1} **I.** *num. card.* nouă. **II.** *num. ord.* al nouălea, a noua; *page ~* pagina a noua, pagina nouă. **III.** *m.* (cifra) nouă.

neuf^{2}**, neuve I.** *adj.* **1.** nou; *quoi de ~?* ce mai e nou? ce se mai aude? *à ~* ca nou; *tout ~* nou-nouț. **2.** *(fig.)* nou, inedit; *sujet ~* subiect inedit. **II.** *m. art.* noul, noutatea.

neurasthénie *f.* *(med.)* neurastenie; nevroză astenică. — **neurasthénique** *adj., m.f.*

neurologie *f.* neurologie. — **neurologique** *adj.*

neurologiste, neurologue *m.* (medic) neurolog.

neuro-végétat/if, -ive *adj.* *(med.)* neurovegetativ.

neutral, ~e *adj.* neutral, neutru.

neutralisant, ~e *adj.* neutralizant, neutralizator.

neutralisation *f.* neutralizare.

neutraliser I. *vt.* **1.** a neutraliza, a anihila. **2.** a declara neutru. **II.** *vr.* a se neutraliza, a se anula (reciproc).

neutralisme *m.* *(pol.)* neutralism.

neutraliste *adj., m.* *(pol.)* neutralist.

neutralité *f.* neutralitate.

neutre I. *adj.* **1.** neutru. **2.** indiferent. **II.** *m.* **1.** națiune neutră. **2.** *(gram.)* (genul) neutru.

neuve *adj. f.* v. **neuf.**

neuvième I. *num. ord.* *(le, la ~)* al nouălea, a noua. **II.** *m.* noime.

névé *m.* zăpadă înghețată.

neveu *m.* nepot; *~ à la mode de Bretagne* nepot de văr primar.

névralgie *f.* nevralgie. — **névralgique** *adj.*

névropathe *adj., m.f.* nevropat.

névrose *f.* *(med.)* nevroză. — **névrosique** *adj.*

névrosé, ~e *adj., m.f.* nevrotic, nevrozat.

névrotique *adj.* nevrotic.

nez *m.* **1.** nas; *(fam.) mettre (fourrer) son (le) ~ partout* a-și băga, a-și vîrî nasul peste tot, a se amesteca în toate; *(fam.) parler du ~* a vorbi pe nas; *~ retroussé* nas în vînt; *rire au ~ de qn.* a rîde în nasul cuiva. **2.** miros; *avoir le ~ fin* **a.** a avea mirosul fin; **b.** *(fam.)* a simți, a prevedea; **c.** a avea fler. **3.** *(mar.)* proră, bot. **4.** *(tehn.)* nas // *tirer les vers du ~ à qn.* a smulge cuiva o taină; *pied de ~* tiflă; *jeter à qn. une chose au ~* a-i arunca în față, a-i reproșa cuiva ceva; *à vue de ~* la prima vedere; *mettre le ~ à la fenêtre* a se uita pe geam.

ni *conj.* nici; *~ l'un ~ l'autre* nici unul nici celălalt.

niais, ~e *adj., m.f.* nerod, neghiob.

niaisement *adv.* prostește; fără minte, fără cap.

niaiser *vi.* *(fam.)* a-și pierde vremea cu prostii.

niaiserie *f.* neghiobie, nerozie.

niaisot, ~te *adj. m.f.* prostuț.
niche¹ *f.* **1.** nișă, firidă. **2.** cușcă, coteț de cîini.
niche² *f.* poznă, șotie, ghidușie.
nichée *f.* sumedenie, droaie, liotă.
nicher I. *vi.* a cuibări. **II.** *vt.* *(fam.)* a pune, a așeza; a plasa. **III.** *vr.* **1.** a se cuibări. **2.** *(fam.)* a se pripăși, a se aciua.
nichoir *m.* cuibar.
nickel *m.* nichel.
nickelage *m.* nichelaj.
nickeler *vt.* a nichela. — **nickelé, ~e** *adj.*
nickelure *f.* **1.** nichelare. **2.** obiect nichelat.
nicotine *f.* nicotină.
nicotinisme *m.* tabagism, intoxicație tabagică.
nictation *f.* clipire, clipeală; tic nervos (al pleoapelor).
nid *m.* **1.** cuib. **2.** vizuină, bîrlog.
nidifier *vi.* *(despre păsări)* a-și construi cuibul, a cuibări.
nièce *f.* nepoată (de frate sau soră).
niellage *m.* *(metal.)* nielare.
nielle *f.* **1.** *(bot.)* neghină. **2.** mălură, tăciune.
niellure *f.* stricare a grînelor (datorită mălurii).
nier *vt.* a nega, a tăgădui.
nigaud, ~e *adj., m.f.* *(fam.)* neghiob, nerod.
nigauderie *f.* nghiobie, prostie.
nihilisme *m.* *(fil., pol.)* nihilism.
nihiliste *s.m., adj.* *(fil., pol.)* nihilist.
nimbe *m.* nimb.
nipper *vt. vr.* *(fam.)* a (se) înțoli.
nippes *f.pl.* *(fam.)* țoale.
nippon, ~e *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* nipon, japonez, (locuitor) din Japonia.
nitouche *f.* *sainte* ~ mironosiță, femeie ipocrită.
nitrate *m.* *(chim.)* nitrat, azotat.
nitre *m.* *(chim., pop.)* salpetru.
nitrogène *m.* *(chim.)* nitrogen, azot.
niveau *m.* **1.** nivel; *passage à* ~ pasaj de nivel; *de (au)* ~ la același nivel, la aceeași înălțime; *(fig.)* ~ *de vie* nivel de viață. **2.** *(tehn.)* nivelă. **3.** *(fig.)* stadiu, treaptă; *(peior.)* teapă.
nivelage *m.* nivelare.
niveler I. *vt.* **1.** a nivela, a netezi. **2.** *(fig.)* a nivela, a egaliza. **II.** *vr.* a se nivela. — **nivelé, ~e** *adj.*
nivel/eur, -euse *adj.* nivelator.
niveleur *m.* *(agr.)* tîrșîitoare.
nivellement *m.* **1.** *(tehn.)* nivelment. **2.** *(fig.)* nivelare, egalizare.
nobiliaire *adj.* nobiliar.
noble I. *adj.* **1.** nobil, aristocratic. **2.** *(fig.)* nobil, distins. **II.** *m.f.* nobil. **III.** *m.* caracter nobil; noblețe (de caracter). — **noblement** *adv.* (I).
noblesse *f.* **1.** noblețe; rang de nobil. **2.** nobilime, aristocrație. **3.** *(fig.)* distincție; înălțime morală; valoare.
nobliau *m.* boiernaș.
noce *f.* **1.** nuntă. **2.** căsătorie, mariaj. **3.** *(art.)* nuntașii // *voyage des maîtres,* ~*s des valets* cînd pisica nu-i acasă, șoarecii joacă pe masă; *faire la* ~ a petrece, a chefui.
nocer *vi.* *(fam.)* a chefui, a petrece.
noc/eur, -euse *m.f.* *(fam.)* chefliu.
noc/if, -ive *adj.* nociv, vătămător; dăunător.
nocivité *f.* nocivitate, caracter vătămător.
noctambule *adj., m.f.* noctambul, somnambul.
noctuelle *f.* *(ornit.)* cucuvea.
nocturne I. *adj.* nocturn, de noapte. **II.** *m.* *(muz.)* nocturnă.
nodulaire *adj.* **1.** plin de noduri, cu noduri. **2.** nodular.
nodule *m.* **1.** noduleț. **2.** *(biol.)* nodul.
nodul/eux, -euse *adj.* noduros.
noël *m.* **1.** *(cu maj.)* Crăciun. **2.** colind (de Crăciun).
nœud *m.* **1.** nod. **2.** articulație (a degetelor). **3.** nod, ciot (de arbore). **4.** *(mar.)* nod, milă marină // ~ *coulant* juvăț, ochi, laț; ~ *de ruban* fundă; *filer son* ~ a da ortul popii.
noir, ~e I. *adj.* **1.** negru. **2.** *(fam.)* murdar. **3.** *(fig.)* întunecos, întunecat. **4.** *(fig.)* trist, posomorît, sumbru; *idées* ~*es* idei sumbre // *il fait* ~ se întunecă, se înnoptează; *n'être pas si diable qu'on est* ~ nu-i dracul chiar atît de negru; nu e chiar atît de grav. **II.** *m.* **1.** negru, persoană aparținînd rasei negre. **2.** culoare neagră, negru; *mettre du* ~ *sur du blanc* a pune negru pe alb, a scrie // *broyer du* ~, *s'enfoncer dans le* ~ a avea gînduri negre; *aller (passer) du blanc au* ~ a trece de la o extremă la alta. **III.** *f.* **1.** *(muz.)* pătrime. **2.** bilă neagră (la un examen). **IV.** *adv.* (în) negru; *(fig.)* *voir en* ~ a vedea în negru, a fi pesimist.
noirâtre *adj.* negricios.
noiraud, ~e *adj., m.f.* oacheș.
noirceur *f.* **1.** negreală. **2.** tristețe, melancolie; posomoreală.
noircir I. *vt.* **1.** a înnegri. **2.** *(fig.)* a întuneca, a întrista. **3.** *(fig.)* a defăima, a ponegri. **II.** *vi.* **1.** a se înnegri. **2.** *(fig.)* a se întuneca. **III.** *vr.* **1.** a se înnegri. **2.** *(fig.)* a se ponegri, a se defăima (reciproc). **3.** *(despre timp)* a se întuneca, a se închide. — **noirci, ~e** *adj.*
noircissement *m.* înnegrire.
noise *f.* *chercher* ~ *à qn.* a căuta (cuiva) rîcă.
noiseraie *f.* alunet, aluniș.
noisetier *m.* *(bot.)* alun.
noisette I. *f.* alună. **II.** *adj.* de culoarea alunei, ca aluna.
noix *f.* **1.** nucă. **2.** rotula genunchiului. **3.** roată dințată (la rîșniță). **4.** *(mec.)* nucă; rotulă // *(tehn.)* ~ *de robinet* cep de robinet.
nolis [—li] *m.* *(mar.)* fraht.
nolisement *m.* *(mar.)* afretare.
noliser *vt.* *(mar.)* a afreta.
nom *m.* **1.** nume; *(fam.)* *petit* ~ nume mic, prenume; *au* ~ *de...* în numele...; *appeler les choses par leur* ~ a spune lucrurilor pe nume, a vorbi pe șleau. **2.** *(fig.)* nume, persoană însemnată. **3.** reputație, renume, faimă. **4.** *(gram.)* substantiv.
nomade *adj. invar., m.f.* nomad.
nomaderie *f.* viață nomadă.
nombre *m.* *(mat., gram.)* număr; *sans* ~ fără (de) număr, nenumărat, nelimitat; *en* ~ **a.** în număr mare, numeros; **b.** destul de mulți, cîți trebuie // *le (plus) grand* ~ marea majoritate, majoritatea; *(bon)* ~ *de...* numeroși..., mulți...; ~ *de gens* multă lume; ~ *rond* cifră rotundă; *au* ~ *de...* printre; *du* ~ *de...* dintre...
nombr/eux, -euse *adj.* **1.** numeros. **2.** *(lit.)* armonios, cadențat. — **nombreusement** *adv.*
nombril [—bri] *m.* *(anat.)* buric.
nomenclateur *m.* nomenclator.

nomenclature *f.* **1.** nomenclatură. **2.** listă, catalog (de titluri).

nomin/al, ~e *(m.pl. -aux)* **1.** nominal; de nume; pe nume; după nume. **2.** cu numele; *n'avoir qu'une autorité ~e* a nu avea autoritate decît cu numele. **3.** *(gram.)* nominal, substantival. — **nominalement** *adv.* **(1).**

nominatif *m.* *(gram.)* nominativ.

nomination *f.* numire (în slujbă).

nominativement *adv.* pe nume.

nommé, ~e I. *adj.* numit // *à point ~* la timp, la ţanc, la momentul potrivit; *à (au) jour ~* în ziua stabilită. **II.** *m.f. art.* (sus-)numitul.

nommément *adv.* anume; pe nume.

nommer I. *vt.* **1.** a numi, a chema pe nume. **2.** a da (un) nume, a boteza. **3.** a numi în funcţie. **4.** a califica, a denumi. **II.** *vr.* **1.** a-şi declara numele. **2.** a se numi, a se chema.

non I. *adv.* **1.** *(negaţie)* nu; *~ seulement...* nu numai (că)...; *~ pas que...* nu că... **2.** *(element de derivaţie cu sens negativ)* ne-; *~-agression* neagresiune; *~-intervention* neintervenţie, neamestec. **II.** *m.* nu; *(fig.)* refuz.

non-aligné, ~e *adj., m.f.* *(pol.)* nealiniat.

non-alignement *m.sg.* *(pol.)* nealiniere.

non-belligérance *f.sg.* *(pol.)* nonbeligeranţă, neutralitate (provizorie).

non-belligérant, ~e *adj., m.f.* *(pol.)* nonbeligerant.

nonce *m.* nunţiu (papal).

nonchalance *f.* nepăsare, indolenţă; apatie.

nonchalant, ~e *adj.* nepăsător, indolent; apatic. — **nonchalamment** *adv.*

nonciature *f.* nunţiatură.

non-conformisme *m.sg.* *(în artă, literatură)* nonconformism.

non-conformiste *adj., m.f.* **1.** *(în artă, literatură)* nonconformist. **2.** *(rel., ist.)* protestant.

non-ingérance *f.sg.* *(pol.)* neamestec (în treburile altcuiva).

non-intervention *f.* *(pol.)* neintervenţie, neamestec.

non-interventionniste *adj., m.f.* *(pol.)* neintervenţionist.

nonne *f.* călugăriţă, maică.

nonobstant I. *prep.* cu toate..., în ciuda..., în pofida... **II.** *adv.* cu toate acestea, totuşi.

nonpareil, ~le *adj.* fără pereche, fără seamăn.

non-recours *m.* *~ à la force* nerecurgere la forţă.

non-réussite *f.* insucces.

non-sens *m.* *invar.* nonsens, absurditate.

non-stop [-stop] *adj.* *invar.* non-stop, continuu, fără întrerupere; *cinéma ~* reprezentaţie de cinematograf non-stop.

nord *m.* nord, miazănoapte // *perdre le ~* **a.** a se rătăci; **b.** *(fam.)* a-şi pierde cumpătul. — **nordique** *adj.*

nord-africain, ~e I. *adj.* **1.** nordafrican, din Africa de Nord. **2.** algerian, din Algeria. **II.** *m.f.* *(cu maj.)* **1.** nordafrican, locuitor din Africa de Nord. **2.** algerian, locuitor din Algeria.

nord-américain, ~e I. *adj.* **1.** nordamerican, din America de Nord. **2.** din Statele Unite. **II.** *m.f.* *(cu maj.)* **1.** nordamerican, locuitor din America de Nord. **2.** american, din Statele Unite.

nord-est [—est] *m.* nord-est.

nord-ouest [—west] *m.* nord-vest.

norm/al, ~e *(m.pl. -aux)* **I.** *adj.* **1.** normal. **2.** obişnuit; natural. **II.** *f.* *(mat.)* normală. — **normalement** *adv.* **(I).**

normalien, ~ne *m.f.* elev al unei şcoli normale, normalist.

normalisation *f.* *(tehn.)* normare, standardizare.

normaliser *vt.* *(tehn.)* a norma; a standardiza. — **normalisé, ~e** *adj.*

normand, ~e *adj.* normand, din Normandia // *répondre en ~* a nu zice nici da nici ba.

normat/if, -ive *adj.* normativ.

norme *f.* normă, regulă.

norvégien, ~ne *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* norvegian, (locuitor) din Norvegia.

nos *adj. pos.* v. **notre¹.**

nostalgie *f.* nostalgie. — **nostalgique** *adj.*

notabilité *f.* **1.** notabilitate, vază, însemnătate. **2.** notabilitate, persoană de vază.

notable I. *adj.* notabil, însemnat. **II.** *m.* notabil, persoană însemnată.

notablement *adv.* mult.

notaire *m.* notar.

notamment *adv.* **1.** în special, îndeosebi, mai ales. **2.** printre altele; de exemplu.

notariat *m.* notariat; funcţia de notar.

notation *f.* notaţie; notare.

note *f.* **1.** notă, însemnare; *prendre ~* a lua notă; *(fam.)* *être dans la ~* a fi în notă, a face ceea ce trebuie; *forcer la ~* a exagera, a forţa nota. **2.** adnotare. **3.** notă de plată, socoteală. **4.** notă, calificativ (la şcoală).

noter *vt.* **1.** a nota, a însemna. **2.** *(fig.)* a băga în seamă, a fi atent (la).

notice *f.* notiţă, însemnare scurtă.

notification *f.* *(jur.)* notificare.

notifier *vt.* *(jur.)* a notifica. — **notifié, ~e** *adj.*

notion *f.* noţiune.

notionnel, ~le *adj.* referitor la noţiune, noţional.

notoire *adj.* notoriu, cunoscut de toată lumea. — **notoirement** *adv.*

notoriété *f.* **1.** notorietate. **2.** *(fig.)* faimă, celebritate. **3.** *(jur.)* act de notorietate.

notre¹ *(pl. nos)* *adj. pos.* nostru, noastră.

nôtre² *(pl. ~s)* **I.** *pron. pos.* *(le, la ~)* al nostru, a noastră. **II.** *m.* **1.** bunul, avutul nostru. **2.** *(la pl.)* rudele, părinţii, prietenii, apropiaţii noştri; *(fam.)* ai noştri.

nouage, nouement *m.* înnodare.

nouer I. *vt.* **1.** a înnoda; a lega (printr-un nod); *(fam.)* *~ amitié avec...* a lega prietenie cu... **2.** *(fig.)* a organiza; *~ un complot* a organiza un complot. **II.** *vi.* *(despre grîne, fructe)* a lega, a prinde. **III.** *vr.* a se lega. — **noué, ~e** *adj.* **(I 1, 2, III).**

nou/eux, -euse *adj.* cu noduri, noduros.

nougat *m.* *(culin.)* nuga.

nouille *f.* **1.** *(la pl.)* tăiţei. **2.** *(fig.)* bleg, papă-lapte.

nourri, ~e *adj.* **1.** hrănit, nutrit. **2.** *(despre fructe)* plin, cărnos. **3.** *(fam.)* *despre mîncăruri)* condimentat din belşug. **4.** *(fig.)* abundent, bogat.

nourrice *f.* doică, dădacă.

nourrici/er, -ère *adj.* **1.** nutritiv, hrănitor. **2.** *(fig., despre persoane)* care asigură subzistenţa.

nourrir I. *vt.* **1.** a hrăni, a nutri. **2.** a alăpta. **3.** *(fig.)* a forma, a instrui, a creşte (în spiritul...).

4. *(fig.)* a nutri, a întreţine; ~ *l'amitié* a întreţine prietenia // ~ *un serpent dans son sein* a încălzi un şarpe la sîn. **II.** *vr.* a se hrăni, a se nutri, a se alimenta.

nourrissant, ~**e** *adj.* hrănitor, nutritiv.

nourrisson *m.* sugaci.

nourriture *f.* hrană, mîncare.

nous *pron. pers. (pers. 1 pl.)* **I.** *(nom.)* **1.** noi *entre* ~ *soit dit* între noi fie vorba; ~*-mêmes* noi înşine; *chez* ~ **a.** la noi; **b.** acasă. **2.** *(în documente oficiale)* eu, noi. **II.** *(dat.)* nouă, ne, ni. **III.** *(ac.)* *(pe)* noi, ne.

nouveau *(m. sg. înainte de vocală:* **nouvel)** **nouvelle** **I.** *adj.* **1.** nou. **2.** proaspăt, recent. **3.** neexperimentat, novice, ageamiu // ~ *riche* parvenit. **II.** *m. art.* noul; noutatea. **III.** *adv.* **1.** nou; recent; *à* ~ din nou încă o dată; *de* ~ iarăşi.

nouveau-né *(pl.* ~*-*~*s) m., adj.* nou-născut.

nouveauté *f.* noutate; lucru nou.

nouvel, ~**le** *adj.* v. **nouveau.**

nouvelle *f.* **1.** ştire, veste, noutate; ~*s à la main* ştiri mărunte, curiozităţi; *point de* ~*s, bonnes* ~*s* dacă nu sînt veşti, înseamnă că totul merge bine. **2.** *(lit.)* nuvelă // *prendre des* ~*s de qn.* a întreba de cineva, a se informa asupra cuiva; *vous aurez (entendrez) de mes* ~*s!* o să vedeţi voi; o să mai auziţi voi de mine!; v-o fac eu vouă!

nouvellement *adv.* de curînd, recent.

nouvelliste *m.* *(lit.)* nuvelist, scriitor de nuvele.

nova/teur, -trice *adj., m.f.* inovator.

novice **I.** *m.f.* **1.** *(rel.)* novice. **2.** *(fig.)* novice, persoană neexperimentată, începător. **II.** *adj.* novice, lipsit de experienţă; ageamiu.

noviciat *m.* **1.** *(rel.)* noviciat. **2.** *(fam.)* ucenicie.

noyade *f.* înec.

noyau *m.* **1.** sîmbure. **2.** *(anat., fiz.)* nucleu. **3.** *(el.)* miez. **4.** *(text.)* inimă. **5.** *(fig.)* sîmbure; origine.

noyer[1] **I.** *vt.* **1.** a îneca. **2.** a uda; a scălda; a înmuia. **3.** *(despre ploi, ape)* a inunda. **4.** *(fam.)* a ruina. **II.** *vr.* **1.** a se îneca. **2.** *(fig.)* a se scălda. **3.** *(fig.)* a se încurca; a se pierde; *se* ~ *dans les raisonnements* a se pierde în raţionamente. — **noyé,** ~**e** *adj., m.f.*

noyer[2] *m.* **1.** *(bot.)* nuc. **2.** lemn de nuc.

nu, nue *adj.* **1.** gol, neîmbrăcat; *(fam.)* ~ *comme un ver* gol puşcă; *(fig.)* *vérité toute nue* adevăr gol-goluţ. **2.** *(despre stil)* sobru, sever // *à* ~. pe faţă, aşa cum este; *à l'œil* ~ cu ochiul liber **II.** *m.* nud.

nuage *m.* nor.

nuag/eux, -euse *adj.* **1.** *(despre cer)* înnorat; noros. **2.** *(fig.)* nelămurit, neclar; obscur; nebulos. — **nuageusement** *adv.* (2).

nuance *f.* **1.** nuanţă (de culoare). **2.** *(fig.)* nuanţă, deosebire uşoară.

nuancer *vt.* a nuanţa, a trece de la o nuanţă la alta. — **nuancé,** ~**e** *adj.*

nubile *adj.* nubil.

nubilité *f.* nubilitate.

nucléaire *adj.* *(fiz.)* nuclear.

nucléon *m.* *(fiz.)* nucleon.

nudisme *m.* nudism.

nudiste *adj., m.f.* nudist.

nudité *f.* nuditate; goliciune.

nue *f.* nor; *(fig.)* *tomber de* ~*s* a cădea din nori.

nuée *f.* **1.** nor gros. **2.** *(fig.)* sumedenie, droaie, mulţime.

nuement *adv.* v. **nûment.**

nuire **I.** *vi.* **(+ à)** a vătăma, a dăuna, a face rău. **II.** *v. impers.* *il nuit* e dăunător, dăunează. **III.** *vr.* a-şi dăuna, a-şi face rău.

nuisible *adj.* vătămător, dăunător; prejudiciabil; *conséquences* ~*s* consecinţe dăunătoare. — **nuisiblement** *adv.*

nuit *f.* **1.** noapte; *bonne* ~*!* noapte bună! *la* ~, *de* ~ noaptea, în timpul nopţii; ~ *et jour* zi şi noapte, neîntrerupt. **2.** întuneric; *il fait* ~ e întuneric // *la* ~ *des temps* (în) negura vremurilor.

nuitamment *adv.* în timpul nopţii.

nul, nulle **I.** *adj.* **1.** nici unul (una). **2.** nul, fără valoare, de nimic // *nulle part* nicăieri. **II.** *pron. nehot.* nimeni; ~ *n'est prohète en son pays* nimeni nu e profet în ţara sa. **III.** *m.* zero, nulitate.

nullement *adv.* nicidecum, deloc.

nullification *f.* *(jur.)* anulare.

nullifier *vt.* *(jur.)* a anula.

nullité *f.* **1.** *(jur.)* nulitate. **2.** *(fig.)* persoană fără valoare.

nûment *adv.* *(fig.)* pe faţă, pe şleau, fără înconjur.

numéraire *m.* numerar; *payer en* ~ a plăti în numerar, cu bani lichizi.

numérateur *m.* *(mat.)* numărător.

numération *f.* *(mat.)* numeraţie.

numérique *adj.* numeric; de numere. — **numériquement** *adv.*

numéro *m.* **1.** număr, cifră. **2.** numere (de ziar, de revistă) // ~ *un* **a.** de primă calitate; **b.** principal; *(despre oameni)* *c'est un* ~*!* e o figură! e un tip!

numérotage *m.* numerotare.

numéroter **I.** *vt.* a numerota. **II.** *vr.* *(mil.)* a se număra. — **numéroté,** ~**e** *adj.*

numismate *m.* numismat.

numismatique **I.** *adj.* numismatic. **II.** *f.* numismatică.

nupti/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* *adj.* nupţial, de nuntă.

nuque *f.* ceafă, grumaz.

nurse [nœrs] *f.* bonă, dădacă.

nutrition *f.* nutriţie, hrănire.

nylon *m.* nailon.

nymphe *f.* *(mit., entom.)* nimfă.

O

oasien, ~**ne I.** *adj.* din oază. **II.** *m.f.* locuitor al unei oaze.

oasis [—zis] *f.* oază.

obédience *f.* *(bis.)* obedienţă; supunere, ascultare.

obéir *vi.* **1.** a asculta, a se supune. **2.** a ceda; ~ *à la force,* ~ *de force* a ceda forţei.

obéissance *f.* ascultare, supunere.

obéissant, ~**e** *adj.* ascultător, supus; docil.

obélisque *m.* obelisc.

obèse *adj., m.f.* *(med.)* obez.

obésité *f.* *(med.)* obezitate.

obit [—bit] *m.* parastas.

objecter *vt.* **1.** a obiecta; a contesta. **2.** a răspunde.

object/if, -ive I. *adj.* obiectiv; imparţial. **II.** *m.* **1.** *(foto., mil.)* obiectiv. **2.** *(fig.)* ţel, ţintă, scop. — **objectivement** *adv.* **(I).**

objection *f.* obiecţie; împotrivire // *si vous n'y voyez pas d'* ~ dacă nu vedeţi nici un inconvenient.

objectivité *f.* obiectivitate; imparţialitate, nepărtinire.

objet *m.* **1.** obiect, lucru. **2.** *(fig.)* intenţie. **3.** *(fil.)* obiect; materie // *(fam.) sans* ~ fără rost.

objurgation *f.* mustrare, dojană aspră; reproş.

oblation *f.* *(rel.)* ofrandă, jertfă.

obligation *f.* **1.** obligaţie, îndatorire; datorie. **2.** obligaţie, (motiv de) recunoştinţă; *avoir de grandes* ~*s à...* a avea mari obligaţii faţă de... **3.** *(jur., fin.)* obligaţie, titlu // *être dans l'* ~ *de...* a fi obligat să...

obligatoire *adj.* obligatoriu.

obligatoirement *adv.* (în mod) obligatoriu, impus.

obligé, ~**e** *adj.* **1.** obligat; îndatorat. **2.** silit, constrîns; *je me vois* ~ *de...* mă văd silit să... **3.** inevitabil; *conséquence* ~*e* consecinţă inevitabilă. **4.** consacrat; obişnuit; *formule* ~*e* formulă (de cerere, de petiţie) consacrată.

obligeance *f.* îndatorire, amabilitate, bunăvoinţă.

obligeant, ~**e** *adj.* *(despre oameni, gesturi, purtare)* îndatoritor, amabil, binevoitor. — **obligeamment** *adv.*

obliger I. *vt.* **1.** a obliga, a sili, a constrînge. **2.** *(fig.)* a determina, a impinge (să). **3.** *(fig.)* a îndatora; ~ *ses amis* a-şi îndatora prietenii. **II.** *vr.* a se obliga; a se lega (faţă de...) // *(jur.) s'* ~ *pour qn.* a gira pe cineva.

oblique I. *adj.* **1.** oblic; *(fig.)* pieziş. **2.** lăturalnic 3 *(fig.)* necinstit; nesincer, prefăcut. **II.** *m* *(anat.)* muşchiul oblic. **III.** *f.* linie oblică. — **obliquement** *adv.* **(I 1, 2).**

obliquer *vi.* a schimba direcţia.

oblitération *f.* **1.** ştergere, dispariţie treptată. **2.** anulare (prin ştampilare, prin perforare). **3.** *(med.)* obstruare (a unui vas).

oblitérer *vt.* **1.** a şterge, a roade treptat. **2.** a anula (prin ştampilare, prin perforare). **3.** *(med.)* a obstrua (un vas). — **oblitéré,** ~**e** *adj.*

oblong, ~**ue** *adj.* oblong, lunguieţ, alungit.

obole *f.* obol, contribuţie (modestă).

obscène *adj.* obscen.

obscénité *f.* obscenitate.

obscur, ~**e** *adj.* **1.** obscur, întunecat, întunecos. **2.** *(fig.)* neclar, confuz. **3.** *(fig.)* mediocru. — **obscurément** *adv.* **(1, 2).**

obscurantisme *m.* obscurantism.

obscurantiste *adj., m.f.* obscurantist.

obscurcir *vt. vr.* a (se) întuneca.

obscurcissement *m.* întunecare.

obscurité **1.** obscuritate, întuneric. **2.** *(fig.)* confuzie, neclaritate. **3.** *(fig.)* existenţă obscură; mediocritate.

obsédant, ~**e** *adj.* obsedant.

obséder *vt.* a obseda; a preocupa (intens), a frămînta (încontinuu). — **obsédé,** ~**e** *adj., m.f.*

obsèques *f. pl.* funeralii (cu pompă).

obséqui/eux, -euse *adj.* *(despre oameni, manifestări)* slugarnic, servil, plecat. — **obséquieusement** *adv.*

obséquiosité *f.* slugărnicie, servilism.

observance *f.* observare, respectare (a legii, a normelor religioase).

observa/teur, -trice I. *m.f.* observator. **II.** *adj. m.* observator, pătrunzător, perspicace; *esprit* ~ spirit pătrunzător.

observation *f.* **1.** observare, cercetare, examinare. **2.** respectare a unei norme. **3.** observaţie, mustrare, dojană. **4.** remarcă, reflecţie.

observatoire *m.* observator (astronomic, meteorologic).

observer I. *vt.* **1.** a respecta (o lege, o normă). **2.** a observa, a cerceta, a examina. **3.** a supraveghea. **4.** a remarca, a băga de seamă; a distinge. **II.** *vr.* **1.** a se observa, a se controla (în exprimare, în manifestare). **2.** a se pîndi, a se supraveghea (reciproc).

obsession *f.* obsesie, idee fixă.

obstacle *m.* obstacol, piedică, stavilă.

obstétrique *f.* *(med.)* obstetrică.

obstination *f.* încăpățînare, îndărătnicie.

obstiné, ~**e** **I.** *adj., m.f.* încăpățînat, îndărătnic. **II.** *adj.* *(fig.)* îndîrjit; asiduu; *travail* ~ muncă îndîrjită.

obstinément *adv.* cu îndîrjire, cu asiduitate.

obstiner *vr.* **1.** a persevera, a se îndîrji. **2.** *(fig.)* a persista.

obstruct/if, -ive *adj.* *(med.)* obstructiv, care astupă.

obstruction **1.** *(med.)* obturație. astupare. **2.** *(pol.)* obstrucție, opoziție, împotrivire.

obstructionnisme *m.* *(pol.)* obstrucționism.

obstructionniste *adj., s.m.* *(pol.)* obstrucționist.

obstruer *vt.* *(med.)* a obtura, a astupa.

obtempérer *vi.* (+ **à**) a asculta, a se supune.

obtenir *vt. vr.* a (se) obține, a (se) dobîndi.

obtention *f.* *(jur.)* obținere, dobîndire.

obturant, ~**e** *adj.* *(tehn.)* astupător, obturant.

obtura/teur, -trice *adj. m.* *(tehn.)* obturator.

obturation *f.* *(tehn.)* obturație astupare.

obturer *vt.* *(tehn.)* a obtura, a astupa.

obtus, ~e *adj.* **1.** *(geom.)* obtuz. **2.** *(fig.)* redus, mărginit.

obus [—by] *m.* *(mil.)* obuz.

obusier *m.* *(mil.)* obuzier.

obvenir *vi.* *(jur.)* a reveni, a se cuveni (cuiva).

obvier *vi.* (+ **à**) a preîntîmpina, a lua măsuri.

oc *adv.* *langue d'*~ grup de dialecte din sudul Franței.

occasion *f.* ocazie, prilej; împrejurare; *d'* ~ **a.** de ocazie; **b.** *(fig.)* puțin meritoriu; *à l'* ~ ocazional; *saisir l'* ~ *aux cheveux* a nu lăsa să-i scape ocazia, a profita de ocazie // ~ *de dispute* pricină de dispută.

occasionnel, ~**le** *adj.* ocazional, întîmplător. — **occasionnellement** *adv.*

occasionner *vt.* a ocaziona, a prilejui.

occident [ɔksi—] *m.* **1.** occident, apus. **2.** *(cu maj.)* țările din apus.

occident/al, ~e [ɔksi—] *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* occidental. **II.** *m.pl.* *(cu maj.)* popoarele din apus, popoarele occidentale.

occipit/al, ~e *(m. pl. -aux)* [ɔksi—] *adj., m.* (os) occipital.

occiput [ɔksipyt] *m.* *(anat.)* occiput.

occire *vt. vr.* *(înv., folosit numai la* **inf.** *și* **part. trec.**) a (se) ucide, a (se) omorî. — **occis,** ~e *adj.*

occlus/if, -ive **I.** *adj.* *(med.)* care astupă, care închide. **II.** *f., adj. f.* *(fon.)* (consoană) oclusivă.

occlusion *f.* *(med.)* ocluzie, astupare, închidere (a unui canal).

occulte *adj.* ocult, ascuns.

occultisme *m.* *(fil.)* ocultism.

occultiste *m.f.* *(fil.)* ocultist.

occupation *f.* **1.** ocupație, profesiune, meserie. **2.** activitate, îndeletnicire. **3.** *(mil.)* ocupație, ocupare // *donner de l'* ~ *à qn.* a da (cuiva) de furcă; *être sans* ~ a nu avea de lucru; a șoma.

occuper **I.** *vt.* **1.** a ocupa. **2.** a locui. **3.** *(mil.)* a ocupa, a pune stăpînire. **4.** *(fig.)* a preocupa // ~ *un emploi* a deține o slujbă; ~ *des ouvriers* a da de lucru muncitorilor. **II.** *vr.* **1.** (+ **à**) a se ocupa, a se îndeletnici (cu). **2.** (+ **de**) a se interesa, a se îngriji (de) — **occupé,** ~e *adj.* **(I 3).**

occurrence *f.* împrejurare, întîmplare, caz; *en cette* ~... în această împrejurare...

océan *m.* **1.** ocean. **2.** *(fig.)* noian; întindere nemărginită. **3.** *(fig.)* vîltoare. — **océanique** *adj.*

océanographe *m.* (specialist) oceanograf.

océanographie *f.* oceanografie. — **océanographique** *adj.*

ocre **I.** *f.* *(mineral.)* ocru, argilă colorată. **II.** *adj. invar.* ocru.

ocrer *vt.* a colora cu ocru. — **ocré,** ~e *adj.*

octave *f.* *(muz.)* octavă.

octobre *m.* (luna) octombrie.

octogénaire *adj., m.f.* (persoană) în vîrstă de optzeci de ani; octogenar.

octogon/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* *(geom.)* octogonal.

octogone *m.* *(geom.)* octogon.

octroi *m.* *(jur.)* concesiune.

octroyer **I.** *vt.* **1.** a acorda. **2.** a concesiona. **II.** *vr.* a-și acorda sie însuși.

oculaire *adj.* *(anat.)* ocular, al ochiului; *(fig.)* *témoin* ~ martor ocular.

oculiste *m., adj.* (medic) oculist, oftalmolog.

odalisque *f.* odaliscă; cadînă.

ode *f.* *(lit.)* odă.

odeur *f.* miros; *(fam.)* *n'être pas en* ~ *de sainteté auprès de qn.* a nu fi văzut cu ochi buni, a nu fi în grațiile cuiva.

odi/eux, -euse **I.** *adj.* odios, mîrșav; detestabil. **II.** *m.* mîrșăvie; ticăloșie, infamie. — **odieusement** *adv.* **(I).**

odorant, ~e *adj.* plăcut mirositor, parfumat.

odorat *m.* simțul mirosului.

odoriférant, ~**e** *adj.* v. **odorant.**

odyssée *f.* *(fig.)* odisee, peripeții.

œcuménique [e—] *adj.* *(bis.)* ecumenic.

œdème [e—] *m.* *(med.)* edem.

œil *(pl. yeux)* *m.* **1.** ochi; *à l'* ~ **a.** din ochi; **b.** pe gratis; *aux yeux de...* în (sub) ochii..., de față cu...; *à vue d'* ~ văzînd cu ochii, repede; *avoir l'* ~ *(les yeux) sur...* a lua (pe cineva) la ochi; *avoir un* ~ *à Paris et l'autre à Pontoise.* a fi cu un ochi la făină și cu altul la slănină, a se uita cruciș; *sauter aux yeux, crever les yeux* a sări în ochi, a fi evident; *faire de l'* ~ a face cu ochiul; *loin des yeux, loin du cœur* ochii care nu se văd se uită. **2.** privire, căutătură, uitătură; *de l'* ~ **a.** din privire; **b.** cu privirea. **3.** *(la unelte)* gaură (pentru mîner). **4.** *(bot.)* ochi, mugure. **5.** *(poligr.)* relieful literei; floare. **6.** *(mar.)* ochi, buclă, laț. **7.** *(la pl.)* steluțe, ochiuri (de grăsime). **8.** *(fam., la pl.)* ochelari // *pour les beaux yeux de qn.* de dragul cuiva; *clin d'* ~ **a.** clipire; **b.** *(fig.)* clipită; *(pop.)* *taper de l'* ~ a dormi; *n'avoir pas froid aux yeux* a fi energic, curajos; *(fam.)* *taper dans l'* ~ a plăcea; *(pop.)* *s'en battre l'* ~ a nu se sinchisi; *mauvais* ~ deochi; *aux yeux de...* pentru..., după părerea...

œillade *f.* ocheadă, privire (semnificativă) aruncată pe furiș.

œillet *m.* garoafă.

œilleton *m.* **1.** lăstar de floare **2.** *(mil.)* vizor circular.

œilletonner *vt.* a lăstări, a curăța de lăstari.

œsophage [e—] *m.* *(anat.)* esofag.

œuf [œf] *(pl. ~s*[ø]*) m.* **1.** ou; *~ à la coque* ou cu zeamă, moale; *~ dur* ou răscopt, tare; *des ~s sur le plat* (ouă) ochiuri; *des ~s brouillès* ouă ochiuri; *des ~s brouillés* ouă jumări. **2.** *(fig.)* sămînţă, germene; *tuer (écraser) dans l'~* a distruge (încă) din germene; a tăia din rădăcină // *~s de poisson* icre; *jaune d'~* gălbenuş; *blanc d'~* albuş.

œuvé, ~e *adj.* *(despre peşti)* cu icre.

œuvre I. *f.* **1.** treabă, muncă; *se mettre à l'~* a se pune pe treabă. **2.** operă, rezultat al muncii. **3.** operă, lucrare literară. **4.** acţiune, faptă; *bonnes ~s* fapte bune // *faire ~ de...* a da dovadă de...; a se comporta ca...; *(fam.) mettre tout en ~* a se face luntre şi punte; a face tot posibilul. **II.** *m.* **1.** operă (a unui autor). **2.** *(constr.)* clădire; zidărie.

œuvrer *vi.* *(înv.)* a munci.

offensant, ~e *adj.* ofensator, insultător, jignitor.

offense *f.* **1.** ofensă, insultă, jignire. **2.** *(rel.)* greşeală.

offenser I. *vt.* **1.** a ofensa, a insulta, a jigni. **2.** *(înv.)* a supăra, a tulbura; *~ la vue* a supăra vederea; *il n'y a que la vérité qui offense* (numai) adevărul supără. **3.** *(rel.)* a greşi, a păcătui. **II.** *vr.* a se simţi ofensat, a se supăra. — **offensé, ~e** *adj.*

offens/if, -ive I. *adj.* ofensiv. **II.** *f.* *(mil.)* ofensivă, atac.

offert, ~e *adj.* v. **offrir.**

office I. *m.* **1.** funcţie, oficiu; slujbă; *d'~* **a.** din oficiu; **b.** din proprie iniţiativă. **2.** birou, oficiu; agenţie. **3.** *(fig.)* serviciu; *rendre un (bon) ~ à qn.* **a.** face un serviciu cuiva. **4.** slujbă religioasă. **5.** personalul de serviciu dintr-o casă, dintr-un hotel. **II.** *f.* oficiu; cămară.

officialisation *f.* oficializare.

officialiser *vt.* a oficializa. — **officialisé, ~e** *adj.*

officialité *f.* oficialitate, caracter oficial.

officiant *m., adj. m.* (preot) oficiant.

officiel, ~le *adj.* **1.** oficial. **2.** *(fig.)* rece, stăpînit; formal, stereotip. — **officiellement** *adv.*

officier^1 *vi.* a oficia (o slujbă religioasă).

officier^2 *m.* **1.** funcţionar. **2.** ofiţer. **3.** cavaler (al unui ordin).

offici/eux, -euse *adj.* oficios, neoficial. — **officieusement** *adv.*

officin/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* oficinal, farmaceutic.

officine *f.* **1.** (laborator de) farmacie. **2.** *(fam.)* bucătărie. **3.** *(fig.)* oficină, loc unde se urzesc intrigi.

offrande *f.* ofrandă, prinos; dar.

offre *f.* ofertă; *loi de l'~ et de la demande* legea cererii şi a ofertei.

offrir I. *vt.* **1.** a oferi. **2.** a pune la dispoziţie. **3.** *(fig.)* a înfăţişa, a expune (vederii). **II.** *vr.* **1.** (+ **à**) a se oferi să.. **2.** a se prezenta. — **offert, ~e** *adj.*

offset [—set] *m.* *invar.* *(poligr.)* ofset.

offusquer [—fus—] **I.** *vt.* **1.** a întuneca. **2.** a orbi, a lua vederile. **3.** *(fig.)* a supăra. **II.** *vr.* *(fam.)* a se ofusca, a se simţi jignit.

ogiv/al, ~e *(m. pl. -aux) adj* *(arhit.)* ogival.

ogive *f.* *(arhit.)* ogivă.

ogre, ~sse *m.f.* **1.** căpcăun. **2.** *(fig.)* căpcăun om crud, sălbatic. **3.** *(fam.)* mîncău // *manger comme un ~* a mînca enorm de mult.

ohé *interj.* hei!

ohm *m.* *(fiz.)* ohm. — **ohmique** *adj.*

ohmmètre *m.* *(fiz.)* ohmmetru.

oie *f.* **1.** gîscă. **2.** *(fig.)* persoană credulă, proastă.

oignon [ɔɲɔ̃] *m.* **1.** ceapă. **2.** bulb, ceapă; *~ de tulipe* ceapă de lalea **3.** *(fam.)* ceas mare; ceas prost.

oignonet [ɔɲɔ—] *m.* cepşoară.

oïl [ɔil] *adv.* *langue d'~* grup de dialecte din nordul Franţei.

oindre *vt.* **1.** a unge. **2.** a mirui. — **oint, ~e** *adj.*

oiseau *m.* **1.** pasăre. **2.** targă (a zidarului) // *comme l'~ sur la branche* nestabil; *~ de mauvais augure* cobe, piază-rea; *(ir., fam.) drôle d'~* individ, specimen curios; *à vol d'~* în linie dreaptă.

oiselet *m.v.* **oiselle (1).**

oiseleur, oiselier *m.* păsărar.

oiselle *f.* **1.** păsărică, păsărea. **2.** *(pop.)* fată naivă, gîscă.

ois/eux, -euse *adj.* de prisos, inutil // *paroles ~euses* vorbe de clacă.

ois/if, -ive *adj.* leneş, trîndav.

oisivement *adv.* în trîndăvie.

oisillon *m.* păsărică, puişor.

oisiveté *f.* lenevie, trîndăvie.

oison *m.* **1.** boboc de gîscă. **2.** *(fig., fam.)* om mărginit.

oléagin/eux, -euse I. *adj.* oleaginos, uleios. **II.** substanţă oleaginoasă.

oléfiant, ~e *adj.* uleios.

oléifère *adj.* din care se extrage ulei; care produce ulei.

oléiforme *adj.* ca uleiul.

oléomètre *m.* *(tehn.)* oleometru.

olfact/if, -ive *adj.* olfactiv; *sens ~* simţ olfactiv; miros.

olfaction *f.* simţul mirosului; miros.

oliban *m.* tămîie.

oligarchie *f.* *(pol.)* oligarhie. — **oligarchique** *adj.*

oligarque *m.* *(pol.)* oligarh.

olivaie *f.* livadă cu măslini.

olivaire *adj.* în formă de măslină; ca măslina.

olivaison *f.* **1.** recoltă de măsline. **2.** culesul măslinelor.

olivâtre *adj.* *invar.* măsliniu, brun-verzui.

olive I. *f.* **1.** măslină. **2.** *(înv.)* ramură de măslin. **II.** *m.* *adj.* *invar.* măsliniu, brun-verzui.

oliver *vi.* *vt.* a culege măsline.

oliverie *f.* **1.** fabrică de ulei de măsline. **2.** presă pentru extras uleiul din măsline.

olivette *f.* **1.** măslinuţă. **2.** livadă de măslini.

olivier *m.* **1.** *(bot.)* măslin. **2.** ramură de măslin. **3.** lemn de măslin.

olympe *m.* *(poet.)* cer.

olympique *adj.* *les jeux ~s* Jocurile Olimpice.

olympiade *f.* *(ist., sport)* olimpiadă.

olympien, ~ne *adj.* olimpian, maiestuos, impunător.

ombelle *f.* *(bot.)* umbelă, inflorescenţă.

ombellé, ~e *adj.* *(despre flori)* inflorescent.

ombellifère *(bot.)* **I.** *adj.* umbelifer. **II.** *f.* umbeliferă.

ombilic *m.* *(anat.)* ombilic, buric.

ombilic/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* *(anat.)* ombilical.

ombrage *m.* **1.** umbrar. **2.** *(fig.)* bănuială, neîncredere.

ombrageant, ~e *adj.* care umbreşte, care face umbră.

ombragé, ~e *adj.* umbrit; umbros, plin de umbră.

ombrager **I.** *vt.* **1.** a umbri, a face umbră. **2.** *(poet.)* a acoperi. **II.** *vr.* **(+ de)** a se adăposti, a se pune la adăpost.

ombrag/eux, -euse *adj.* **1.** *(despre cai)* sperios, fricos. **2.** *(fig., despre oameni, caractere)* bănuitor; neîncrezător.

ombre *f.* **1.** umbră; *(fam.)* *faire ~ à qn.* a lăsa (pe cineva) în umbră, a eclipsa (pe cineva). **2.** întuneric, obscuritate; *(la pl.)* tenebre. **3.** *(tehn.)* haşuri. **4.** *(fig.)* aparenţă, iluzie, părere. **5.** umbră, fantomă // *à l' ~ de...* **a.** la adăpostul...; **b.** *(fig.)* sub protecţia...; *sous l' ~ (de)...* sub pretextul...; *(fam.)* *à l' ~* la închisoare, la răcoare.

ombrelle *f.* umbreluţă de soare.

ombrer *vt.* a umbri (desene, tablouri). — **ombré,** ~e *adj.*

ombr/eux, -euse *adj.* *(poet.)* umbros.

omelette *f.* omletă.

omettre *vt.* **1.** a omite, a nu îndeplini; a lăsa la o parte. **2.** a neglija, a trece cu vederea; a uita.

omis, ~e *adj.* omis, uitat.

omission *f.* **1.** omitere. **2.** omisiune.

omni- *pref.* **1.** omni-. **2.** atot-.

omnicolore *adj.* **1.** cu toate culorile. **2.** multicolor.

omnipotence *f.* omnipotenţă, atotputernicie.

omnipotent, ~e *adj.* omnipotent, atotputernic.

omniprésence *f.* omniprezenţă.

omniprésent, ~e *adj.* omniprezent.

omniscience *f.* atotştiinţă.

omniscient, ~e *adj.* atotştiutor.

omnivore *adj.* omnivor.

omoplate *f.* *(anat.)* omoplat.

on *pron. nehot.* **1.** se; ~ *dit* se zice, se spune. **2.** (după **et, ou, que, si** *este folosit cu art.*) *si l' ~ réfléchit...* dacă stai să te gîndeşti... **3.** *(înlocuieşte un pron. pers., cerînd acordul în gen şi număr)* ~ *est égaux après la mort* în faţa morţii toţi sînt egali.

once *f.* uncie. **2.** *(fig., fam.)* dram; pic.

onci/al, ~e *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* uncial; *écriture ~e* scriere uncială. **II.** *f.* *(poligr.)* uncială.

oncle *m.* unchi.

onction *f.* **1.** ungere. **2.** minuire. **3.** *(fig.)* vorbire dulce, mieroasă.

onctu/eux, -euse *adj.* **1.** unsuros, gras. **2.** *(fig.)* onctuos, mieros. — **onctueusement** *adv.* (2).

onctuosité *f.* onctuozitate.

onde *f.* **1.** val, talaz. **2.** *(fiz.)* undă; *longueur d' ~* lungime de undă.

ondé, ~e *adj.* **1.** ondulat. **2.** *(despre ţesături)* cu unde, cu ape.

ondée *f.* răpăială, ploaie scurtă (puternică); aversă.

ondoiement *m.* unduire.

ondoyant, ~e *adj.* **1.** unduios. **2.** *(fig.)* schimbător, nestatornic.

ondoyer *vi.* **1.** a undui, a se legăna. **2.** *(despre drumuri, ape)* a şerpui.

ondulant, ~e *adj.* unduitor.

ondulateur *m.* *(fiz.)* ondulator.

ondulation *f.* **1.** *(fiz.)* ondulaţie, ondulare. **2.** legănare, unduire. **3.** ondulaţie; buclare a părului. **4.** linie şerpuitoare; contur sinuos.

ondulatoire *adj.* *(fiz.)* ondulatoriu.

ondulé, ~e *adj.* **1.** *(despre păr)* ondulat, creţ. **2.** *(fig.)* şerpuitor, sinuos.

onduler **I.** *vi.* a undui, a se legăna. **II.** *vt.* a ondula, a încreţi.

ondul/eux, -euse *adj.* unduios.

onér/eux, -euse *adj.* **1.** oneros, care impune sarcini. **2.** *(fig.)* împovărător, apăsător. **3.** *(fig.)* costisitor. — **onéreusement** *adv.*

ongle *m.* **1.** unghie. **2.** *(la unele animale)* gheară // *avoir de l'esprit jusqu'au bout des ~s* a fi foarte spiritual.

onglé, ~e *adj.* (prevăzut) cu unghii.

onglier *m.* **1.** trusă pentru unghii. **2.** *(la pl.)* forfecuţă de unghii.

onguent [—gã] *m.* unguent; alifie.

onomastique **I.** *adj.* onomastic, de nume. **II.** *(lingv.)* onomastică, studiul numelor proprii.

onomatopée *f.* *(lingv., lit.)* onomatopee. — **onomatopéique** *adj.*

ontologie *f.* *(fil.)* ontologie. — **ontologique** *adj.*

onze **I.** *num. card.* unsprezece. **II.** *num. ord.* al unsprezecelea, a unsprezecea.

onzième *num. ord.* *(le, la ~)* al unsprezecelea, a unsprezecea.

opacifier **I.** *vt.* a opaciza, a face (să devină) opac. **II.** *vr.* a se opaciza, a deveni opac. — **opacifié,** ~e *adj.*

opacité *f.* **1.** *(fiz.)* opacitate. **2.** *(fig.)* întunecime umbră deasă.

opale **I.** *f.* *(mineral.)* opal **II.** *adj. invar.* de culoarea opalului, opal.

opalin, ~e *adj* opalin; lăptos.

opaque *adj.* **1.** *(fiz.)* opac. **2.** *(poet.)* dens. **3.** *(fig.)* impenetrabil; de neînţeles.

opéra *(pl. ~s)* *m.* **1.** (teatru de) operă; ~ *comique* operă comică. **2.** *(înv.)* lucrare capitală, operă (a unui scriitor).

opéra/teur, -trice *m. f.* operator.

opérat/if, -ive *adj.* operativ.

opérativement *adv.* cu operativitate.

opération *f.* **1.** operaţie, acţiune; ~ *chimique* acţiune chimică. **2.** *(chir.)* operaţie, intervenţie chirurgicală **3.** *(mat.)* operaţie, calcul: combinaţie **4.** operaţie militară; mişcare strategică.

opérationnel, ~le *adj.* *(mil.)* operaţional.

opératoire *adj.* *(chir.)* operatoriu.

opercule *m.* **1.** căpăcel. **2.** *(iht., apic.)* opercul.

opérer **I.** *vt.* **1.** a opera, a efectua; a realiza. **2.** *(chir.)* a opera; a supune unei intervenţii chirurgicale. **3.** *(despre medicamente, tratamente)* a acţiona, a avea efect. **II.** *vr.* a se opera, a se efectua; a se produce. — **opéré,** ~e *adj., m.f.* (I 2).

opérette *f.* operetă.

ophtalmologie *f.* *(med.)* oftalmologie. — **ophtalmologique** *adj.*

ophtalmologiste, ophtalmologue *m.* (medic) oftalmolog.

opiacé, ~**e I.** *adj.* care conţine opiu. **II.** *m.* medicament cu opiu.

opiner *vi.* a opina, a-şi da avizul, a-şi spune părerea // ~ *du bonnet* a aproba (dînd din cap).

opiniâtre I. *adj.* **1.** îndărătnic, încăpăţînat. **2.** înverşunat, perseverent. **3.** *(fig.)* persistent, tenace. **II.** *m.f.* încăpăţînat. — **opiniâtrement** *adv.* **(I).**

opiniâtrer *vr.* **1.** a se încăpăţîna. **2.** a se înverşuna, a se îndîrji.

opiniâtreté *f.* **1.** îndărătnicie, încăpăţînare. **2.** *(fig.)* perseverenţă; tenacitate.

opinion *f.* opinie, părere, aviz; *(pol.)* ~ *publique* opinie publică; *échange d'* ~*s* schimb de păreri; *courant d'* ~ curent de opinie.

opiomane *adj., m.f.* *(med.)* opioman.

opiomanie *f.* *(med.)* opiomanie.

opium [—ɔm] *m.* opiu.

opossum [—ɔm] *m.* *(zool.)* oposum.

opportum, ~**e** *adj.* oportun, potrivit, nimerit; favorabil. — **opportunément** *adv.*

opportunisme *m.* *(pol.)* oportunism.

opportuniste *adj., m.f.* oportunist.

opportunité *f.* **1.** oportunitate. **2.** prilej favorabil.

opposable *adj.* opozabil.

opposant, ~**e I.** *adj.* opozant; de opoziţie; *parti* ~ partid de opoziţie. **II.** *m.f.* *(jur.)* opozant, oponent.

opposé, ~**e I.** *adj.* **1.** opus; (aşezat) în faţă, (în partea) dimpotrivă. **2.** opus, contrar, potrivnic. **II.** *m. à l'* ~ din contra; *à l'* ~ *de...* în opoziţie cu...

opposer I. *vt.* **1.** a opune, a pune (faţă) în faţă. **2.** *(fig.)* a opune, a compara, a face paralelă; a pune în contrast. **II.** *vr.* a se opune, a se împotrivi.

opposition *f.* **1.** opoziţie, împotrivire. **2.** contrast; *(fig.)* antagonism.

oppositionnel, ~**le** *adj.* **1.** în opoziţie. **2.** antagonic.

oppresser *vt.* **1.** a apăsa (tare). **2.** *(fig.)* a turmenta, a frămînta. **3.** *(rar)* a oprima, a asupri. — **oppressé,** ~**e** *adj.*

oppresseur *m., adj. m.* opresor, asupritor.

oppress/if, -ive *adj.* opresiv, asupritor; împilator.

oppression *f.* **1.** apăsare, jenă la respiraţie. **2.** *(fig.)* oprimare, asuprire, împilare.

oprimant, ~**e** *adj.* oprimant, apăsător.

opprimer *vt.* a oprima, a asupri, a împila. — **opprimé,** ~**e** *adj., m.f.*

opprobre *m.* **1.** oprobriu, dispreţ. **2.** infamie; ruşine.

optat/if, -ive *adj., m.* *(gram.)* optativ.

opter *vi.* a opta; a alege.

opticien *m.* optician.

optime *adv.* *(fam.)* optim, foarte bine; în cel mai bun fel.

optimisme *m.* *(fil.)* optimism.

optimiste *adj., m.f.* optimist.

option *f.* opţiune; alegere.

optique I. *adj.* optic; de vedere. **II.** *f.* **1.** *(fiz.)* optică. **2.** *(fig.)* optică, punct de vedere; apreciere. — **optiquement** *adv.* **(I).**

opulence *f.* opulenţă, bogăţie, belşug.

opulent, ~**e** *adj.* **1.** opulent, bogat, îmbelşugat. **2.** care trăieşte în belşug. — **opulemment** *adv.* **(1).**

opus *m.* *(muz.)* opus.

opuscule *m.* opuscul.

or^{1} *m.* **1.** *(met.)* aur. **2.** ban (monedă) de aur. **3.** obiecte de aur. **4.** *(fig.)* opulenţă, bogăţie // *valoir son pesant d'* ~ a fi (de) nepreţuit; *marcher (rouler) sur l'* ~, *nager dans l'* ~, *être cousu d'* ~ a fi putred de bogat.

or^{2} *conj.* **1.** dar, însă. **2.** deci, aşadar.

oracle *m.* **1.** *(mit.)* oracol. **2.** profeţie, prevestire.

orage *m.* **1.** furtună, vijelie, **2.** *(fig.)* frămîntare (mare), zbucium. **3.** *(fig.)* calamitate, nenorocire.

orag/eux, -euse *adj.* **1.** furtunos, vijelios. **2.** *(fig.)* agitat, zbuciumat. **3.** *(despre oameni)* nervos, coleric, violent. — **orageusement** *adv.* **(1).**

oraison *f.* oraţiune, discurs, cuvîntare.

or/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* oral, verbal, prin viu grai. **II.** *m.* *(fam.)* (examen) oral.

oralement *adv.* prin viu grai.

orange I. *f.* portocală. **II.** *m., adj. invar.* (de culoare) oranj, portocaliu.

orangé, ~**e** *adj.* portocaliu.

orangeade *f.* oranjadă.

oranger *m.* portocal.

orangeraie *f.* livadă de portocali.

orangerie *f.* oranjerie, seră de portocali.

orang-outan(g) [—rã-u—] *(pl.* ~*s-*~*(g)s)* *m.* *(zool.)* orangutan.

orateur *m.* **1.** orator. **2.** *(fam.)* persoană elocventă.

oratoire^{1} *adj.* oratoric, de orator.

oratoire^{2} *m.* *(bis.)* oratoriu, paraclis.

orbe *m.* **1.** *(astr.)* orbită. **2.** *(poet.)* glob, sferă, disc; *l'* ~ *du soleil* discul solar.

orbiculaire *adj.* **1.** rotund. **2.** *(anat., despre muşchi)* orbicular.

orbiculairement *adv.* în cerc.

orbit/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* *adj.* *(astr.)* orbital.

orbite *f.* **1.** *(anat.)* orbită, cavitate a ochiului. **2.** *(astr.)* orbită; *mettre sur* ~ a plasa pe orbită.

orchestration [kɛs—] *f.* *(muz.)* orchestraţie.

orchestre [—kɛs—] *m.* **1.** orchestră; *chef d'* ~ dirijor (de orchestră). **2.** fotoliu de orchestră (la teatru).

orchestrer [—kɛs—] *vt.* a orchestra.

orchidée [—ki—] *f.* *(bot.)* orhidee.

ordinaire I. *adj.* ordinar, obişnuit, de rînd; mediocru, banal, comun. **II.** *m.* obicei; *d'* ~, *pour l'* ~ de obicei, de cele mai multe ori; *à l'* ~, *comme à l'* ~ ca de obicei. — **ordinairement** *adv.* **(I).**

ordin/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* *adj.* *(gram.)* ordinal.

ordinateur *m.* ordinator, calculator electronic.

ordination *f.* hirotonisire.

ordonnance *f.* **1.** rînduire, întocmire, aranjare. **2.** ordonanţă, decizie; lege administrativă. **3.** reţetă; prescripţie medicală. **4.** *(fin.)* ordin de plată. **5.** regulament militar. **6.** *(mil.)* (soldat de) ordonanţă. **7.** hotărîre, sentinţă judecătorească // *officier d'* ~ aghiotant.

ordonnancement *m.* ordonanţare (a unei plăţi).

ordonnancer *vt.* a ordonanţa (o plată).

ordonnateur *m.* *(fin.)* ordonator.

ordonner *vt.* **1.** a rîndui, a aranja, a pune în ordine. **2.** a ordona, a comanda, a porunci. **3.** a hirotonisi. **4.** *(despre medici)* a prescrie. **5.** *(fam.)* a hotărî, a dispune. — **ordonné, ~e** *adj.* **(1, 3).**

ordre *m.* **1.** ordine, succesiune; *à l' ~ du jour* la ordinea zilei. **2.** ordine, rînduială; *nouvel ~ économique* noua ordine economică; *procéder par ~* a proceda în mod ordonat, cu ordine, metodic. **3.** disciplină, regulă stabilită. **4.** ordin, categorie, rang; *de premier ~* de prim ordin, de prim rang. **5.** clasă (socială). **6.** ordin, poruncă, comandă. **7.** decoraţie, distincţie. **8.** *(zool., bot.)* ordin, diviziune // *avoir de l' ~* **a.** a avea metodă (în acţiune, în expunere); **b.** a fi precis, clar (în judecată, în exprimare).

ordure *f.* gunoi, murdărie; *(fam.)* lepădătură.

orduri/er, -ère *adj.* murdar, obscen.

orée *f.* margine, lizieră; *à l' ~ du bois* la marginea pădurii.

oreille *f.* **1.** ureche; *(fam.)* *venir aux ~s* a(-i) ajunge (cuiva) la urechi; *étourdir (rompre) les ~s à qn.* a-i împuia cuiva urechile; *à l' ~* la ureche, în şoaptă. **2.** *(anat.)* auriculă, pavilionul urechii. **3.** auz; *avoir l' ~ fine* a avea auzul bun. **4.** *(tehn.)* ureche, toartă // *jusqu'aux ~s* din cap pînă-n picioare; *par dessus les ~s* pînă peste cap; *faire la sourde ~* a se preface că nu înţelege; *montrer le bout de l' ~* a se da de gol; *prêter l' ~* a asculta; *boucles d' ~* cercei.

oreiller *m.* pernă (de dormit).

oreillère *f.* *(entom.)* urechelniţă.

oreillette *f.* *(anat.)* auricul.

oreillons *m. pl.* *(med.)* oreion.

ores *adv.* acum; *d' ~ et déjà* chiar de pe acum.

orfèvre *m.* aurar; argintar.

orfèvrerie *f.* aurărie, argintărie.

organdi *m.* *(text.)* organdi.

organe *m.* **1.** *(anat.)* organ. **2.** voce, glas; *avoir un bel ~* a avea o voce frumoasă. **3.** *(tehn.)* piesă, organ (de maşină). **4.** publicaţie, ziar. **5.** *(fig.)* exponent, mijlocitor; *servir d' ~ auprès de...* a servi de mijlocitor pe lîngă..., a fi exponentul... **6.** *(pol.)* organ; *~ central* organ central.

organique *adj.* organic. — **organiquement** *adv.*

organisa/teur, -trice *m.f., adj.* organizator.

organisation *f.* **1.** organizare; orînduire; *~ sociale* orînduire socială. **2.** structură, constituţie. **3.** organizaţie.

organisationnel, ~le *adj.* organizatoric; de organizare; *activité ~le* activitate organizatorică; *(pol.)* *fonctions ~les* funcţii organizatorice.

organiser *vt. vr.* a (se) organiza. — **organisé, ~e** *adj.*

organisme *m* **1.** *(anat.)* organism. **2.** *(fig.)* organizaţie.

orge *f.* orz // *à grain d' ~* cu picăţele; cu puncte.

orgeat *m.* sirop de migdale.

orgelet *m.* urcior (la ochi).

orgie *f.* **1.** orgie, desfrîu. **2.** *(fam.)* exces.

orgue *m.* orgă // *~ de Barbarie* flaşnetă.

orgueil [—gœj] *m.* orgoliu, trufie; vanitate.

orgueill/eux, -euse [—gœj—] *adj. m.f.* orgolios, trufaş, vanitos. — **orguilleusement** *adv.*

orichalque [--kalkə] *m.* *(ist., met.)* oricalc.

orient *m.* **1.** orient, răsărit, **2.** *(cu maj.)* ţările din răsărit.

orient/al, ~e *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* oriental, din Orient **II.** *m.pl.* *(cu maj.)* popoarele din Orient.

orientalisme *m.* orientalism.

orientaliste *m.f.* (cercetător) orientalist.

orientation *f.* **1.** orientare (în spaţiu). **2.** *(fig.)* direcţie; sens.

orienter **I.** *vt* **1.** a orienta, a îndrepta (după punctele cardinale). **2.** *(fig.)* a îndruma, a călăuzi, a ghida. **II.** *vr.* **1.** a se orienta (în spaţiu). **2.** *(fig.)* a se descurca. — **orienté, ~e** *adj.* **(I 1).**

orifice *m.* orificiu, gaură; gură.

oriflamme *f.* *(ist.)* flamură.

originaire *adj.* **1.** originar, de obîrşie (din), de fel (din). **2.** înnăscut. **3.** primitiv, de la început, originar. — **originairement** *adv.*

origin/al, ~e *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* **1.** original, autentic. **2.** original, nou; deosebit. **3.** *(fig., despre oameni, caractere, maniere)* ciudat, excentric. **II.** *m.* original; *en ~* în original. — **originalement** *adv.* **(I).**

originalité *f.* **1.** originalitate, noutate. **2.** *(fig.)* ciudăţenie, excentricitate.

origine *f.* **1.** origine, obîrşie, izvor; *à l' ~* la origine, la început. **2.** provenienţă; *d' ~ roumaine* de provenienţă românească. **3.** *(lingv.)* etimologie.

originel, ~le *adj.* originar, care persistă de la origine.

originellement *adv.* (încă de) la origine, originar.

orillon *m.* *(tehn.)* ureche, toartă.

oripeau *m.* **1.** broderie de aur sau de argint fals. **2.** *(fig.)* strălucire falsă.

orlon *m.* (fibră) orlon.

orme *m.* *(bot.)* ulm // *attendez-moi sous l' ~ !* poţi s-aştepţi mult şi bine!

ormeau *m.* ulm tînăr.

ornement *m* **1.** ornament. **2.** *(fig.)* podoabă **3.** *(rel.)* odăjdii. **4.** *(fig.)* figură de stil.

ornement/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* ornamental, de ornament, de podoabă.

ornementation *f.* ornamentaţie, împodobire.

ornementer *vt.* a ornamenta, a împodobi cu ornamente. — **ornementé, ~e** *adj.*

orner *vt.* **1.** a orna, a împodobi; a decora. **2.** *(fig.)* îmbogăţi. **3.** a pavoaza. — **orné, ~e** *adj.* **(1).**

ornière *f.* **1.** făgaş, urmă (lăsată de o căruţă). **2.** *(fig.)* rutină, obişnuinţă.

ornithologie *f* ornitologie. — **ornithologique** *adj.*

ornithologiste, ornithologue *m.* (naturalist) ornitolog.

ornithorynque *m.* *(zool.)* ornitorinc.

orphelin, ~e *m.f., adj* orfan.

orphelinat *m.* orfelinat.

orteil *m.* deget (de la picior).

orthodoxe *adj* **1.** *(rel.)* ortodox. **2.** *(fig.)* conform cu. **3.** *(fam.)* foarte strict.

orthodoxie *f.* **1.** *(rel.)* ortodoxie. **2.** *(fig.)* conformitate (strictă).

orthographe *f.* ortografie; *faute d' ~* greşeală de ortografie

orthographier *vt.* a ortografia. — **orthographié, ~e** *adj.*

orthographique *adj.* ortografic. — **orthographiquement** *adv.*

orthopédie *f.* *(med.)* ortopedie. — **orthopédique** *adj.*

orthopédiste *adj.*, *m.f.* (chirurg) ortoped.

ortie *f.* urzică.

ortier *vt.* **1.** urzica. **2.** *(despre vin)* a pişca.

os [ɔs, *pl.* o] *m.* **1.** *(anat.)* os; ~ *à (la) mœlle* **a.** os cu măduvă; **b.** *(fam.)* ciolan de ros; *en chair et en* ~ în carne şi oase, în persoană; *jusqu'à la mœlle des* ~ pînă în măduva oaselor, foarte adînc. **2.** *(poet., la pl.)* oseminte.

oscillant, ~e [—silã—] *adj.* **1.** oscilant. **2.** *(fig.)* fluctuant.

oscillateur [—sila—] *m.* *(fiz.)* oscilator.

oscillation [—sila—] *f.* **1.** *(fiz.)* oscilaţie, oscilare. **2.** *(fig.)* fluctuaţie.

oscillatoire [—sila—] *adj.* *(fiz.)* oscilatoriu.

osciller [—sile] *vi.* **1.** *(fiz.)* a oscila. **2.** *(fig.)* a fluctua. **3.** *(fig.)* a şovăi, a ezita.

oscillographe [—silo—] *m.* *(el.)* oscilograf.

oscillogramme [—silo—] *m.* *(el.)* oscilogramă.

osé, ~e *adj.* **1.** *(despre gesturi, acţiuni)* îndrăzneţ, riscant. **2.** *(despre oameni)* îndrăzneţ, obraznic.

oser *vt.* **1.** a îndrăzni, a cuteza; *(fam.)* *si j'ose le dire* dacă pot (îndrăzni) să spun aşa. **2.** a încerca, a risca.

osier *m.* **1.** *(bot.)* răchită. **2.** nuia de răchită.

osmose *f.* **1.** *(fiz.)* osmoză. **2.** *(fig.)* penetraţie.

ossature *f.* **1.** *(anat.)* osatură, schelet. **2.** *(fig.)* structură; constituţie, alcătuire. **3.** *(tehn.)* osatură, carcasă; element de susţinere, de rezistenţă.

osselet *m.* **1.** oscior. **2.** arşic. **2.** *(arg.)* dinte.

ossements *m. pl.* **1.** oseminte. **2.** *(poet.)* rămăşiţe.

osseret *m.* satîr (de măcelar).

oss/eux, -euse *adj.* osos.

ossification *f.* osificare.

ossifier *vt.* **1.** a osifica. **2.** *(fig.)* a împietri. — **ossifié, ~e** *adj.* (1).

ossuaire *m.* **1.** morman de oseminte. **2.** osuar.

ostéite *f.* *(med.)* osteită, inflamaţie a ţesutului osos.

ostensible *adj.* făţiş, pe faţă, deschis. — **ostensiblement** *adv.*

ostension *f.* *(rel.)* expunere a moaştelor.

ostensoir *m.* *(rel.)* chivot.

ostentation *f.* ostentaţie; paradă, etalare.

ostentatoire *adj.* ostentativ.

ostéologie *f.* *(anat.)* osteologie, studiul oaselor. — **ostéologique** *adj.*

ostraciser *vt.* a ostraciza, a alunga (din viaţa publică); a exclude. — **ostracisé, ~e** *adj.*

ostracisme *m.* ostracism, alungare (din viaţa publică); excludere.

otage *m.* **1.** ostatic. **2.** *(fig.)* zălog.

otalgie *f.* *(med.)* otalgie, durere de urechi. — **otalgique** *adj.*

ôté *prep.* exceptînd, în afară de..., cu excepţia...

ôter I. *vt.* **1.** a scoate. **2.** a lua; ~ *du monde* a lua viaţa cuiva. **3.** a scădea. **II.** *vr.* **1.** a se îndepărta, a se retrage, a pleca. **2.** a se scula; *ôte-toi de là que je m'y mette* scoală-te tu, ca să mă aşez eu.

oto-rhino-laryngologie *f.* *(med.)* otorinolaringologie. — **oto-rhino-laryngologique** *adj.*

oto-rhino-laryngologiste *m.f.* (medic) otorinolaringolog.

ottoman, ~e I. *adj.* otoman. **II.** *f.* divan, canapea. **III.** *m.* stofă în dungi late, otoman.

ou *conj.* *(adesea întărit cu adv.* **bien)** sau, ori.

où *adv.* **1.** *(interogativ)* unde; încotro; spre ce, la ce; *d'* ~ *?* **a.** de unde, din ce loc? **b.** de ce origine? din ce izvor? **2.** *(relativ)* *par* ~... unde, în care; la care; ~ *que*... oriunde..., în orice loc...

ouate *f.* vată.

ouatement *m.* vătuire.

ouater *vt.* **1.** a vătui, a dubla cu vată. **2.** *(fig.)* a cocoloşi, a răsfăţa, a rîzgîia — **ouaté, ~e** *adj.* (1).

ouat/eux, -euse *adj.* **1.** moale ca vata. **2.** asemănător cu vata.

ouatine *f.* vatelină.

ouatiner *vt.* a căptuşi cu vatelină. — **ouatiné, ~e** *adj.*

oubli *m. sg.* **1.** uitare; ~ *de soi* uitare de sine. **2.** rătăcire; *moment d'* ~ moment de rătăcire.

oubliable *adj.* care se poate uita.

oublier I. *vt.* **1.** a uita. **2.** a neglija, a pierde din vedere; a nu lua în considerare. **II.** *vr.* **1.** a se uita pe sine; a se neglija. **2.** a-şi uita îndatoririle, obligaţiile. **3.** *(fam.)* a comite o necuviinţă, o obrăznicie // *s'* ~ *jusqu'à... (au point de...)* a-şi ieşi din fire pînă la a... — **oublié, ~e** *adj.* (I).

oubliettes *f. pl.* temniţă subterană (pentru condamnaţii pe viaţă) // *mettre (jeter) aux* ~ a da, a lăsa uitării.

oubli/eux, -euse *adj.*, *m.f.* uituc.

ouest *m.* vest, apus.

ouest-allemand, ~e *adj.* vest-german, din Republica Federală a Germaniei.

oui I. *adv.* *(afirmaţie)* da // ~*-da!* ba bine că nu! **II.** *m. invar.* da; aprobare // *dire (le grand)* ~ a spune da, a se căsători.

ouï-dire *m. invar.* spusă, vorbă auzită; *par* ~ din auzite.

ouïe *f.* **1.** auz. **2.** *(iht., la pl.)* branhii, urechi.

ouïr *vt.* **1.** a auzi, a asculta. **2.** *(jur.)* a audia.

ouistiti *m.* *(zool.)* maimuţă-uistiti.

oupille *f.* şomoiog de paie aprins.

ouragan *m.* uragan, vijelie; *(fig.)* *comme un* ~ cu violenţă, cu impetuozitate.

ouralien, ~ne *adj.* din Urali.

ourdir *vt.* **1.** *(text.)* a urzi. **2.** *(fig.)* a unelti, a pune la cale.

ourdissage *m.* *(text.)* urzire, urzeală.

ourdiss/eur, -euse *m.f.* **1.** *(text.)* urzitor. **2.** *(fig.)* uneltitor, cospirator; complotist.

ourdissoir *m.* *(text.)* urzitoare; maşină de urzit.

ourler *vt.* a tivi, a face tiv.

ourlet *m.* tiv.

ours [urs] *m.* **1.** urs; *vendre la peau de l'* ~ *(avant qu'on l'ait mis par terre)* a vinde pielea ursului din pădure. **2.** *(fam.)* urs, om ursuz, nesociabil.

ourse *f.* ursoaică.

oursin *m.* **1.** *(zool.)* arici-de-mare. **2.** blană de urs.

ourson *m.* ursuleţ; pui de urs.

oust(e) *interj.* *(fam.)* şterge-o! afară!

out [awt] *adv.* *(sport)* aut, afară.

outarde *f. (ornit.)* dropie.

outil *m. (tehn.)* unealtă, instrument; organ; *les ~s de travail* uneltele de muncă.

outillage *m. (tehn.)* utilaj.

outiller I. *vt.* **1.** *(tehn.)* a utila, a înzestra cu utilaj. **2.** *(fig.)* a procura mijloace. **II.** *vr.* a-şi procura unelte. — **outillé, ~e** *adj.* **(I 1).**

outrage *m.* **1.** insultă, ofensă, jignire (gravă); **2.** *(poet.)* nedreptate, vitregie. **3.** stigmat, urmă; *les ~s du temps* urmele anilor.

outrageant, ~e *adj. (despre vorbe, atitudini)* insultător, jignitor.

outrager I. *vt.* **1.** a insulta, a ofensa, a jigni (grav); a degrada. **2.** *(poet.)* a batjocori. **II.** *vr.* a se insulta, a se jigni, a se ofensa (reciproc).

outrageusement *adv.* **1.** (în mod) jignitor. **2.** excesiv, peste măsură de...

outrag/eux, -euse *adj.* v. **outrageant.**

outrance *f.* exagerare; exces; *à (toute) ~* **a.** cu înverşunare; **b.** fără limită, pînă la exces.

outranci/er, -ère *adj.* exagerat, excesiv.

outre I. *prep.* **1.** dincolo (de), (de) peste; *d'~-mer* de peste mare; *(fig.) ~-tombe* dincolo de mormînt, pe lumea cealaltă; *~ mesure* peste măsură, exagerat. **2.** în afară (de); în plus (de); pe deasupra; *en ~* în plus, mai mult. **II.** *adv.* **1.** mai departe; *passer ~* **a.** a trece mai departe; **b.** a nu ţine cont, a nu lua în considerare // *~ que...* nu numai că, dar şi...

outrecuidance *f.* înfumurare, aroganţă; impertinenţă.

outrecuidant, ~e *adj.* înfumurat, arogant; impertinent.

outremer *m. (mineral.)* peruzea, lapislazuli.

outrepasser *vt.* **1.** a depăşi. **2.** a trece peste.

outrer I. *vt.* **1.** a exagera, a întrece măsura. **2.** a istovi, a slei (de puteri). **3.** *(fig.)* a întărîta pe cineva, a-l scoate din fire. **II.** *vr.* a se istovi. — **outré, ~e** *adj.*

outsider [awtsajdər] *m. (sport)* autsaider.

ouvert, ~e *adj.* **1.** deschis. **2.** *(fig.)* sincer, franc; *à cœur ~* pe faţă, cinstit; *caractère ~* caracter sincer // *intelligence ~e* minte pătrunzătoare; *guerre ~e* război pe faţă; *à livre ~* pe loc, nepregătite.

ouvertement *adv.* pe faţă, fără înconjur.

ouverture *f.* **1.** deschizătură. **2.** deschidere. **3.** *(fig.)* propunere; *faire des ~s de paix* a face propuneri de pace. **4.** *(muz.)* uvertură. **5.** *(tehn.)* orificiu, gaură; gură // *~ de cœur* sinceritate, francheţe; *~ d'esprit* ascuţime de minte, perspicacitate.

ouvrable *adj. jour ~* zi lucrătoare, zi de lucru.

ouvrage *m.* **1.** lucru, muncă. **2.** lucru (efectuat), produs (al muncii). **3.** lucrare, producţie literară. **4.** operă, realizare. **5.** lucru de mînă; *sac à ~* săculeţ de lucru (de mînă).

ouvrager *vt.* a lucra cu minuţiozitate, a migăli.

ouvraison *f.* prelucrare a materiilor prime.

ouvrant, ~e *adj. à jour ~* cînd se crapă de ziuă, în zorii zilei.

ouvré, ~e *adj.* **1.** confecţionat. **2.** fasonat; *fer ~* fier fasonat. **3.** *(despre lenjerie)* brodat, ajurat.

ouvre-boîtes *m. invar.* cheie de deschis cutiile de conserve.

ouvrer *vt.* a prelucra, a fasona.

ouvri/er, -ère I. *m.f.* **1.** muncitor, lucrător; *~ hautement qualifié* muncitor cu înaltă calificare. **2.** *(fig.)* autor, făuritor. **II.** *f. (la albine, termite)* lucrătoare. **III.** *adj.* muncitor; muncitoresc; *la classe ~ère* clasa muncitoare; *mouvement ~* mişcare muncitorească.

ouvrir I. *vt.* a deschide. **II.** *vi.* **1.** a (se) deschide. **2.** (+ **sur**) a da spre... **III.** *vr.* **1.** a se deschide. **2.** *(fig.,* + **à**) a-şi deschide inima, a se destăinui.

ovaire *m. (anat., bot.)* ovar.

ovale *adj., m.* oval.

ovarien, ~ne *adj. (anat.)* ovarian.

ovation *f.* ovaţie, aclamaţie, aplauze (furtunoase).

ovationner *vt.* a ovaţiona, a aclama (furtunos).

ové, ~e *adj.* în formă de ou.

oviforme *adj.* oviform.

ovin, ~e *adj. (zool.)* ovin.

ovinés, ovins *m. pl. (zool.)* ovine.

ovipare *adj. (despre animale)* ovipar.

oviparité *f. (biol.)* oviparitate.

ovoïde *adj.* ovoid, în formă de ou.

ovulaire *adj.* ovular.

ovulation *f.* ovulaţie.

oxydable *adj. (despre metale)* oxidabil.

oxydant, ~e *adj. m. (chim.)* oxidant.

oxydation *f. (chim.)* oxidaţie; oxidare.

oxyde *m. (chim.)* oxid.

oxyder *vt.* a oxida. — **oxidé, ~e** *adj.*

oxygénation *f.* oxigenare.

oxygène *m.* oxigen.

oxygéner *vt.* a oxigena. — **oxygéné, ~e** *adj.*

oxyure *m. (med.)* oxiur.

ozone *m. (chim.)* ozon.

ozoné, ~e *adj.* ozonat.

ozoniser *vt.* a ozoniza.

ozoniseur *m. (tehn.)* ozonizor.

ozonomètre *m. (tehn.)* ozonometru.

P

pacage *m.* **1.** izlaz, păşune. **2.** păşunat.

pacager I. *vi.* a păşuna, a paşte. **II.** *vt.* a duce la păscut.

pacha *m.* paşă.

pachalesque *adj.* de paşă.

pachyderme *adj., m.* *(zool.)* pahiderm.

pacifica/teur, -trice *adj., m.f.* pacificator.

pacification *f.* **1.** pacificare. **2.** *(fig.)* liniştire; împăcare.

pacifier *vt.* **1.** a pacifica, a restabili pacea. **2.** a restabili calmul, liniştea. — **pacifié, ~e** *adj.*

pacifique *adj.* pacific; paşnic; calm. — **pacifiquement** *adv.*

pacifisme *m.* *(pol.)* pacifism.

pacifiste *m.f., adj.* *(pol.)* pacifist.

pacotille *f.* **1.** *(peior.)* marfă de calitate proastă. **2.** *(fam.)* adunătură, grămadă de obiecte.

pacte *m.* *(pol.)* pact, tratat; acord.

pactiser *vi.* **1.** a încheia un pact. **2.** *(peior.)* a pactiza, a cădea la învoială.

paddock *m.* padoc.

pagaie [—ghɛ] *f.* *(sport)* pagaie.

pagaille *f.* *(fam.)* dezordine, harababură; *en* ~ **a.** în dezordine, vraişte. **b.** iute, în grabă.

paganisme *m.* păgînism.

page¹ *f.* **1.** pagină. **2.** foaie; *tourner la* ~ a întoarce foaia, a trece mai departe // *être à la* ~ a fi la curent (cu noutăţile, cu evenimentele); *mettre en* ~ a pagina; *quelques glorieuses* ~*s de l'histoire roumaine* cîteva fapte glorioase din istoria Românilor.

page² *m.* *(ist.)* paj.

pagination *f.* paginare; paginaţie.

paginer *vt.* a pagina. — **paginé, ~e** *adj.*

paie [pɛ] *f.* salariu, plată; *jour de* ~ zi de plată.

paiement *m.* **1.** plată. **2.** sumă plătită // *facilités de* ~ credit.

païen, ~ne *m.f., adj.* **1.** păgîn. **2.** *(fam.)* nelegiuit.

paillasse¹ *f.* saltea de paie.

paillasse² *m.* paiaţă, măscărici.

paillasson *m.* **1.** rogojină. **2.** ştergătoare (de picioare).

paille I. *f.* **1.** pai (de cereale). **2.** paie; *(fam.)* *feu de* ~ foc de paie, entuziasm trecător; *homme de* ~ om de paie; prepus // ~ *de fer* sîrmă de parchet; *sur la* ~ în mare mizerie. **II.** *adj. invar.* de culoarea paiului, pai; *jaune* ~ galben-pai.

paillebart *m.* chirpici.

pailler *m.* **1.** pătul, hambar. **2.** claie de paie.

paillès *m. pl.* perciuni.

pailleteur *m.* zlătar.

paillette *f.* paietă.

paillon *m.* împletitură de paie pentru sticle.

pain *m.* **1.** pîine; ~ *bis* pîine neagră; pîine integrală; ~ *noir* pîine de secară. **2.** *(fig.)* hrană, existenţă, trai // ~ *d'épice* turtă dulce; *petit* ~ chiflă; ~ *de sucre* căpăţînă de zahăr.

pair, ~e I. *adj.* **1.** cu soţ; *(mat.)* *nombre* ~ număr cu soţ. **2.** egal, la fel; *être* ~ *avec qn.* a fi egal cu cineva. **II.** *m.* **1.** egalitate. **2.** *(la pl.)* egali // *de* ~ pereche; *hors (de)* ~ de prim rang.

paire *f.* pereche; cuplu.

pairement *adv.* în pereche; cîte doi.

paisible *adj.* paşnic, calm; tihnit, netulburat.

paisiblement *adv.* **1.** (în mod) paşnic. **2.** în tihnă // *dormir* ~ a dormi liniştit.

paisseau *m.* arac.

paître I. *vi.* *(despre vite)* a paşte // *(fam.)* *envoyer qn.* ~ a trimite pe cineva la plimbare; a concedia. **II.** *vt.* **1.** a duce la păscut, a paşte vitele. **2.** *(fig.)* a hrăni cu cunoştinţe, a instrui.

paix *f.* **1.** (stare de) pace. **2.** pace, linişte, tihnă, *laisser en* ~ a lăsa în pace. **3.** acord, înţelegere; armonie // *vivre en* ~ *avec...* a trăi în relaţii bune cu...; *faire la* ~ a se împăca.

pal *(pl.* ~*s)* *m.* ţeapă, ţepuşă.

palace *m.* hotel luxos.

paladin *m.* *(fam.)* om curajos, brav.

palais¹ *m.* **1.** palat; castel // *(jur., cu maj.)* ~ *de Justice* palatul justiţiei; *les gens de* ~ **a.** magistraţii; **b.** avocaţii. **2.** casă frumoasă.

palais² *m.* **1.** *(anat.)* palat, cerul gurii. **2.** *(fig.)* gust.

palan *m.* scripete.

palanche *f.* cobiliţă.

palat/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj., f.* *(fon.)* palatal(ă).

palatalisation *f.* *(fon.)* palatalizare.

palatalisé ~e *adj.* *(fon.)* palatalizat.

palatin, ~e *adj.* *(anat.)* referitor la cerul gurii, palatin.

pale *f.* **1.** *(mar.)* latul vîslei. **2.** vană (la rezervoare). **3.** *(tehn.)* pală, braţ (de elice, de rotor).

pâle *adj.* **1.** *(despre oameni)* palid. **2.** *(despre culori)* şters, spălăcit.

palefrenier *m.* rîndaş la cai.

palefroi *m.* *(ist.)* cal de paradă.

paléo- *elem. de comp.* paleo-.

paléographe *adj., m.f.* paleograf.

paléographie *f.* paleografie. — **paléographique** *adj.*

paléolithique *m. adj. (geol.)* paleolitic.

paléologue *m.* specialist în limbile vechi.

paléontologie *f.* paleontologie. — **paléontologique** *adj.*

paleron *m.* spată (la animale).

palet *m. (sport)* disc.

paletot *m.* palton scurt; haină trei sferturi.

palette *f.* **1.** *(pict., sport)* paletă. **2.** *(fig.)* colorit. **3.** *(tehn.)* pală. **4.** lopățică // *(med.)* ~ *à pansement* atelă.

pâleur *f.* paloare, paliditate; lividitate.

palier *m.* **1.** *(constr.)* odihna scării, palier. **2.** *(tehn.)* lagăr. **3.** *(fig.)* treaptă, grad // *par ~s* treptat.

pâlir I. *vi.* **1.** a păli, a deveni palid. **2.** *(despre culori)* a se șterge, a se spălăci // *faire* ~ **a.** a speria; **b.** a eclipsa, a pune în umbră. **II.** *vt.* a păli; a îngălbeni; *l'automne pâlit les feuilles* toamna îngălbenește frunzele.

palis [– li] *m.* **1.** par, bulumac. **2.** loc împrejmuit cu pari.

palissade *f.* zăplaz, gard de uluci, palisadă.

palissadement *m.* împrejmuire cu uluci.

palissader *vt.* a împrejmui cu uluci.

palissage *m. (hort.)* palisaj.

palissandre *m.* **1.** *(bot.)* palisandru. **2.** lemn de palisandru.

palisser *vt. (hort.)* a palisa.

palliat/if, -ive I. *adj.* paliativ, cu eficacitate de moment. **II.** *m.* **1.** paliativ. **2.** *(fig.)* măsură provizorie, soluție momentană.

palmarès *m.* palmares.

palme *f.* **1.** ramură de palmier. **2.** (*înv.*) palmier. **3.** labă de gîscă (pentru înot). **4.** *(fig., la pl.)* reușită; victorie; *remporter les ~s* a cuceri victoria. **5.** palme, distincție; *les ~s académiques* palmele academice.

palmé, ~e *adj. (bot., zool.)* palmat.

palmer *vt. (fam.)* a conferi palmele academice.

palmier *m. (bot.)* palmier.

pâlot, ~te *adj. (fam.)* palid, gălbejit.

palpable *adj.* **1.** palpabil. **2.** *(fig.)* evident, sigur; manifest.

palper *vt.* **1.** *(med.)* a palpa. **2.** a pipăi.

palpitant, ~e *adj. (fam.)* palpitant, pasionant.

palpitation *f.* palpitație, bătaie de inimă.

palpiter *vi.* **1.** *(med.)* a palpita. **2.** *(fig.)* a tresălta, a fremăta.

palplanche *f. (constr., mine)* palplanșă.

paludéen, ~ne *adj.* de baltă, de mlaștină; *fièvre ~ne* friguri de baltă, malarie.

paludisme *m. (med.)* paludism.

palustre *adj.* palustru, de baltă // *fièvre* ~ malarie.

pâmer *vr.* (+ **de**) a leșina; *(fig.) se ~ de rire* a leșina de rîs // *se ~ d'aise* a nu mai putea de bine.

pâmoison *f.* leșin; sincopă; *tomber en* ~ a leșina.

pamphlet *m.* pamflet.

pamphlétaire *m.* pamfletar.

pamplemousse *m.f. (bot.)* (fruct de) grepfrut.

pamplemoussier *m. (bot.)* grepfrut.

pan-[1] *elem. de comp.* pan-.

pan[2] *m.* **1.** poală, pulpană. **2.** *(geom.)* față de poliedru.

panacée *f.* panaceu; leac, remediu universal.

panache *m.* **1.** panaș, smoc de pene colorate. **2.** *(fig.)* trîmbă; ~ *de fumée* trîmbă de fum.

panacher I. *vt.* **1.** a împodobi cu panaș. **2.** a împestrița. **3.** *(fig.)* a amesteca, a combina. **II.** *vr.* **1.** a se împodobi cu (un) panaș. **2.** a se împestrița. — **panaché, ~e** *adj.*

panader *vr.* (+ **de**) a se împăuna, a se fuduli (cu).

panafricain, ~e *adj. (pol.)* panafrican.

panafricanisme *m. (pol.)* panafricanism.

panais *m. (bot.)* păstîrnac.

panama *m.* (pălărie de) panama.

panaméricain, ~e *adj. (pol.)* panamerican.

panaméricanisme *m. (pol.)* panamericanism.

panarabe *adj. invar. (pol.)* panarab.

panarabisme *m. (pol.)* panarabism.

panaris *m. (med.)* panarițiu.

pancarte *f.* **1.** pancartă; afiș. **2.** dosar.

panchromatique *adj. (foto)* pancromatic, sensibil la toate culorile.

pancréas [~a:s] *m. (anat.)* pancreas.

pandectes *f.pl. (jur.)* pandecte.

pané, ~e *adj. (culin.)* pane; tăvălit în pesmet.

panégyrique *m.* **1.** panegiric, cuvîntare laudativă. **2.** elogiu exagerat, tămîiere.

panique *f.* panică, spaimă mare; derută.

panne[1] *f.* osînză.

panne[2] *f.* pană de motor; *tomber (rester, être) en* ~ a rămîne în pană.

panne[3] *f. (tehn.)* ascuțiș (la ciocan).

panné, ~e *adj., m.f. (pop.)* lefter.

panneau *f.* **1.** panou, tablou; ~ *de signalisation* tablou de semnalizare. **2.** *(vîn.)* laț; *(fig.) donner dans le* ~ a cădea în laț, în cursă.

pannequet *m. (culin.)* clătită.

panner *vt. (tehn.)* a prelucra cu ascuțișul ciocanului; a ciocăni.

paner *vt. (culin.)* a tăvăli prin pesmet.

panicule *f. (bot.)* paniculă, inflorescență în formă de ciorchine.

panier *m.* **1.** paner, coș. **2.** conținutul unui coș; *un ~ de pain* un coș de pîine // ~ *percé* mînă spartă; *faire danser l'anse du* ~ a ciupi la coșniță.

panification *f.* panificație.

panoplie *f.* panoplie.

panoptique *m.* panoptic.

panorama *m.* **1.** frescă. **2.** panoramă, priveliște vastă.

panoramique *adj., m.* (film) panoramic.

panse *f.* **1.** *(zool.)* rumen. **2.** *(fam.)* burtă, pîntece.

pansement *m. (med.)* pansare; pansament.

panser *vt.* **1.** *(med.)* a pansa. **2.** *(fig.)* a calma, a alina. **3.** *(zoot.)* a țesăla. — **pansé, ~e** *adj.* (1).

pansu, ~e *adj., m.f. (fam.)* burtos, pîntecos.

pantagruélesque, pantagruélique *adj.* pantagruelic, îmbelșugat, copios; *festin* ~ ospăț pantagruelic.

pantalon *m.* **1.** pantalon. **2.** chiloți (de damă).

pantalonnier *m.* pantalonar, croitor de pantaloni.

pantelant, ~e *adj.* foarte emoționat, foarte mișcat.

panthéisme *m. (fil.)* panteism.

panthéiste *adj., m.f. (fil.)* panteist.

panthéon *m.* panteon.

panthère *f. (zool.)* panteră.

pantière *f.* tolbă, tașcă de vînător.

pantin *m.* paiață, marionetă.

pantographe *m.* **1.** *(tehn.)* pantograf. **2.** *(c.f.)* troleu.

pantois, ~**e** *adj.* *(fam.)* stupefiat, înmărmurit // *laisser qn.* ~ a lăsa pe cineva cu gura căscată.

pantomètre *m.* *(tehn.)* pantometru.

pantomime **I.** *f.* **1.** mimare, mimat. **2.** mimică. **3.** *(teatru)* pantomimă. **II.** *m.* mim. **III.** *adj.* pantomimic.

pantouflard *m.* *(fam.)* bărbat cazanier.

pantoufle *f.* papuc // *raisonner comme une* ~ **a.** a fi prost ca o ciubotă: **b.** a bate cîmpii; *en* ~*s* **a.** comod: **b.** fără jenă.

panure *f.* pesmet.

panzer *m.* *(mil.)* car blindat.

paon [pã] *m.* **1.** păun. **2.** *(fig.)* om trufaș.

paonne [pãnə] *f.* păuniță.

paonneau [pãno] *m.* păunaș, păunel.

paonner [pãne] *vi.* *(fam.)* a se împăuna, a se fuduli.

papa *m.* **1.** tată, tătic. **2.** *(fam.)* bătrînel.

pap/al, ~**e** *(m.pl. -aux)* *adj.* papal; de papă; *bulle* ~*e* bulă papală.

papauté *f.* papalitate.

pape *m,* papă; suveran pontif.

papelard *adj.*, *m.* *(fam.)* ipocrit, fariseu.

papelardise *f.* *(fam.)* ipocrizie, fariseism.

paperasse *f.* hîrțoagă, hîrtie fără valoare.

paperasserie *f.* **1.** hîrțogărie, adunătură de hîrțoage. **2.** scriptologie.

papeterie *f.* **1.** papetărie. **2.** fabrică de hîrtie. **3.** industrie de hîrtie. **4.** mapă cu hîrtie și plicuri de scrisori.

papeti/er, -ère *m.f.*, *adj.* **1.** fabricant de hîrtie. **2.** comerciant de hîrtie.

papier *m.* **1.** hîrtie: *jeter ses idées sur le* ~ a-și așterne ideile pe hîrtie; ~ *timbré* hîrtie timbrată: ~ *carbone* hîrtie-carbon, indigo. **2.** manuscrise *envoyer le* ~ *en typographie* a trimite manuscrisul în tipografie. **3.** document; act; *présenter les* ~*s* a prezenta actele. **4.** poliță, chitanță // *sur le* ~ în teorie, în stadiu de proiect; ~ *buvard* sugativă; ~ *de verre,* ~*-émeri* glaspapir.

papille *f.* *(anat.)* papilă.

papillon^1 *m.* **1.** fluture. **2.** *(fig.)* om ușuratic, nestatornic. **3.** (cravată) papion.

papillon^2, ~**ne** *adj.* **1.** în formă de fluture. **2.** *(fig.)* flușturatic, neserios // *nœud* ~ cravată papion.

papillote *f.* **1.** papiotă de ață. **2.** papiotă (pentru încrețit părul). **3.** bomboană învelită în hîrtie.

papiste *m.f.* *(peior.)* papistaș.

papotage *m.* *(fam.)* trăncăneală, flecăreală; vorbe de clacă.

papoter *vi.* *(fam.)* a trăncăni, a flecări.

papou, ~**e** *adj.* papuaș.

papule *f.* bubulițe; spuzeală.

papul/eux, -euse *adj.* spuzit, cu bubițe.

papyrus [—rys] *m.* papirus.

paquebot *m.* *(mar.)* pachebot.

pâquerette *f.* *(bot.)* părăluță, bănuț.

Pâques **I.** *m.* Paști. **II.** *f. pl.* ~ *fleuries* duminica Floriilor; *long comme d'ici à* ~ lung cît o zi de post.

paquet *m.* **1.** pachet. **2.** *(poligr.)* șpalt. **3.** *(sport)* grup de înaintare (la rugbi).

paquetage *m.* împachetare; ambalare.

paqueter *vt.* a împacheta; a ambala.

pâquis *m.* pășune, islaz.

par *prep.* **1.** prin; ~ *la ville* prin oraș. **2.** peste; ~ *monts et* ~ *vaux* peste munți și peste văi. **3.** în timp de, pe (timp de); ~ *semaine* pe (timp de o) săptămînă. **4.** cu; ~ *force* cu forța. **5.** din; ~ *intérêt* din interes; ~ *hasard* din întîmplare. **6.** de (către). **7.** în; ~ *ordre chronologique* în ordine cronologică // *de* ~ *la loi* în numele legii; ~ *deça* pe aici; ~ *delà* pe acolo; ~*-çi,* ~*-là* **a.** pe ici, pe colo; **b.** cu intermitențe, în mod intermitent; **c.** din cînd în cînd; ~ *conséquent* prin urmare, în consecință; ~ *trop...* cu mult prea..., excesiv de...; *parce que...* pentru că, fiindcă, deoarece.

para^1**-** *elem. de comp.* para-.

para^2 *m.* *(fam.)* parașutist.

parabole^1 *f.* parabolă, pildă, alegorie.

parabole^2 *f.* *(geom.)* parabolă.

parabolique^1 *adj.* parabolic, alegoric. — **paraboliquement** *adv.*

parabolique^2 *adj.* *(geom.)* parabolic, curbat.

parachèvement *m.* desăvîrșire, perfecționare.

parachever *vt.* a desăvîrși; a perfecționa. — **parachevé,** ~**e** *adj.*

parachutage *m.* parașutare.

parachute *f.* parașută.

parachuter *vt.* a parașuta.

parachutisme *m.* parașutism.

parachutiste *m.f.*, *adj.* parașutist.

parade *f.* **1.** *(mil.)* paradă. **2.** ostentație, lăudăroșenie. **3.** *(sport)* parare, evitare (a unei lovituri) // *lit de* ~ catafalc; *de* ~ de ochii lumii; ~ *sportive* defilare.

parader *vi.* **1.** a manevra. **2.** *(fig.)* a face paradă, a se fuduli.

paradigme *m.* *(lingv.)* paradigmă.

paradis *m.* **1.** paradis, eden, rai. **2.** *(fig.)* fericire.

paradisiaque *adj.* paradiziac, ca din rai.

paradisier *m.* *(ornit.)* pasărea-paradisului.

parados [—do] *m.* *(mil.)* parados.

paradox/al, ~**e** *(m.pl. -aux)* *adj.* paradoxal; ciudat, straniu. — **paradoxalement** *adv.*

paradoxe *m.* **1.** *(fil.)* paradox. **2.** ciudățenie, bizarerie.

paraffine *f.* *(chim., farm.)* parafină.

parafoudre *m.* *(fiz.)* paratrăsnet.

paragraphe *m.* paragraf.

paraître **I.** *vi.* **1.** a apărea, a se arăta, a se ivi. **2.** *(despre boli)* a se manifesta. **3.** a părea, a arăta; ~ *plus jeune* a părea mai tînăr. **4.** a compărea; ~ *devant...* a compărea în fața... **5.** *(despre publicații)* a apărea, a ieși de sub tipar // *faire* ~ **a.** a vădi, a demonstra; **b.** a publica. **II.** *v. impers.* a se părea; *il paraît que...* se pare că..., pare-se...

parallaxe *f.* *(astr.)* paralaxă. — **parallactique** *adj.*

parallèle **I.** *adj.* **1.** *(mat.)* paralel. **2.** *(fig.)* concomitent (cu). **3.** conform (cu). **II.** *f.* *(mat.)* (linie) paralelă. **III.** *m.* **1.** *(geogr.)* paralelă. **2.**

(lit.) paralelă, comparație. — **parrallèlement** *adv.* (I).

parallélépipède, parallélipipède *m.* *(geom.)* paralelipiped.

parallélisme *m.* **1.** paralelism. **2.** *(fig.)* corespondență. **3.** comparație, paralelă.

parallélogramme *m.* *(geom.)* paralelogram.

paralysant, ~e *adj.* paralizant.

paralyser I. *vi.* *(med.)* a paraliza. **II.** *vt.* **1.** a paraliza, a imobiliza, a înțepeni. **2.** *(fig.)* a opri, a bloca. — **paralisé, ~e** *adj.*

paralysie *f.* *(med.)* paralizie.

paralytique *adj.*, *m.f.* paralitic.

paramètre *m.* *(mat.)* parametru; *(fig.)* *réaliser les ~s prévus* a realiza parametrii prevăzuți. — **paramétrique** *adj.*

paramilitaire *adj.* paramilitar; *formation ~* formație paramilitară.

paranoïa *f.* *(med.)* paranoia. — **paranoïaque** *adj.*

parapet *m.* *(constr.)* parapet.

paraphasie *f.* *(med.)* parafazie, turburare a vorbirii.

paraphe *m.* parafă; siglă.

parapher *vt.* **1.** a parafa. **2.** a semna.

paraphrase *f.* parafrază.

paraphraser *vt.* a parafraza. — **paraphrasé, ~e** *adj.*

paraphrastique *adj.* parafrastic.

parapluie *m.* umbrelă.

parasitaire *adj.* **1.** *(biol.)* parazitar, de parazit; *(fig.)* *vie ~* viață de parazit. **2.** superfluu, inutil, de prisos.

parasite I. *m.* **1.** *(biol.)* parazit. **2.** *(fam.)* parazit, om care trăiește pe spinarea altora. **3.** *(radio, la pl.)* paraziți. **II.** *adj.* *(biol.)* parazit; parazitar; *plante ~* plantă parazită.

parasitisme *m.* parazitism, trîndăvie.

parasitologie *f.* *(biol.)* parazitologie.

parasitologue *m.f.* (medic, cercetător) parazitolog.

parasol *m.* parasol, umbrelă de soare.

parasympathique *adj.*, *m.* *(anat.)* (sistem nervos) parasimpatic.

parataxe *f.* *(lingv.)* parataxă, juxtapunere.

paratonnerre *m.* *(fiz.)* paratrăsnet.

parâtre *m.* tată vitreg.

paravent *m.* **1.** paravan. **2.** paravînt.

parbleu *interj.* zău!

parc *m.* **1.** parc; grădină publică. **2.** parc de automobile. **3.** țarc, ocol de vite.

parcage *m.* *(auto)* parcare; parcaj.

parcellaire *adj.* parcelat, împărțit în parcele.

parcelle *f.* parcelă, lot.

parceller *vt.* a parcela, a împărți în parcele, în loturi.

parchemin *m.* **1.** pergament. **2.** document; manuscris. **3.** *(fig., la pl.)* titluri de noblețe. **4.** *(fam.)* patalama.

parcimonie *f.* parcimonie, zgîrcenie.

parcimoni/eux, -euse *adj.* zgîrcit. — **parcimonieusement** *adv.*

parcourir *vt.* **1.** a parcurge, a străbate. **2.** *(fig.)* a examina rapid, a trece cu privirea; a răsfoi (în grabă); *~ un journal* a parcurge, a răsfoi un jurnal.

parcours [~kur] *m.* parcurs; traseu; itinerar.

pardessus *m.* pardesiu.

pardi, pardieu *interj.* bineînțeles! desigur!

pardon *m.* **1.** iertare. **2.** *(bis., la pl.)* indulgențe // *je vous demande ~* vă cer scuze, scuzați.

pardonner I. *vt.* **1.** a ierta; a scuza. **2.** a tolera; a îngădui. **II.** *vi.* (+ **à**) a ierta; a cruța. **III.** *vr.* **1.** a se ierta, a se scuza; a fi scuzabil. **2.** a-și ierta; a se scuza (reciproc).

pare-boue *m.* *invar.* *(auto)* apărătoare de noroi.

pare-brise *m.* *invar.* **1.** *(auto)* parbriz. **2.** *(constr.)* paravînt.

pare-chocs *m.* *invar.* *(auto)* bară de protecție.

pare-feu *m.* *invar.* stingător de incendiu.

pareil, ~le I. *adj.* **1.** asemănător, asemenea; similar. **2.** conform; echivalent; *~ à...* **a.** conform cu...; **b.** comparabil cu... // *c'est ~* este același lucru. **II.** *m.f.* seamăn; *sans ~* fără seamăn, fără pereche. **III.** *f.* *rendre la ~le* a plăti cu aceeași monedă. — **pareillement** *adv.* (I).

parement *m.* **1.** podoabă, ornament. **2.** împodobire, ornamentare. **3.** *(constr.)* parament.

parent, ~e *m.f.* **1.** rudă. **2.** *(la pl.)* părinți. **3.** *(la pl.)* strămoși.

parentage *m.* rude, neamuri.

parenté *f.* **1.** (legătură de) rudenie; înrudire. **2.** rubedenii, neamuri. **3.** *(fig.)* afinitate; legătură, raport.

parenthèse *f.* **1.** paranteză; *(fig.)* *par ~* în treacăt, incidental. **2.** *(fig.)* digresiune.

parer^{1} *vt.* a împodobi, a ornamenta. **II.** *vr.* **1.** a se găti, a se împodobi. **2.** *(fig.,* **+de)** a se făli (cu), a face paradă (de). — **paré, ~e** *adj.* (I, II 1).

parer^{2} **I.** *vt.* **1.** *(sport)* a para. **2.** a evita. **II.** *vi.* (+ **à**) **1.** a repara, a remedia. **2.** a se feri (de); a se pune la adăpost // *~ au plus pressé* a se ocupa de ceea ce este mai urgent.

parésie *f.* *(med.)* pareză.

paresse *f.* **1.** lenevie, trîndăvie. **2.** încetineală, lîncezeală.

paresser *vi.* *(fam.)* a lenevi, a trîndăvi.

paresseusement *adv.* încet; alene, domol.

paress/eux, -euse *adj.*, *m.f.* leneș, trîndav.

parfaire *vt.* a desăvîrși, a finisa.

parfait, ~e I. *adj.* **1.** desăvîrșit, perfect, impecabil. **2.** desăvîrșit, absolut; *ressemblance ~e* asemănare absolută, totală. **II.** *m.* **1.** perfecțiune. **2.** *(culin.)* parfeu; înghețată cu frișcă. **3.** *(gram.)* perfect, trecut.

parfaitement *adv.* **1.** perfect, admirabil, foarte bine. **2.** desigur, bineînțeles.

parfiler *vt.* *(text.)* a destrăma. — **parfilé, ~e** *adj.*

parfois *adv.* uneori, cîteodată; din cînd în cînd.

parfum *m.* **1.** miros plăcut, aromă, mireasmă. **2.** parfum.

parfumer *vt.* *vr.* a (se) parfuma. — **parfumé, ~e** *adj.*

parfumerie *f.* parfumerie.

pari *m.* pariu, prinsoare.

parier *vt.* a paria, a face prinsoare // *(fam.)* *je parie que...* **a.** afirm, susțin (că...); **b.** sînt convins că..., sînt (ca și) sigur că...; *il y a gros (beaucoup) à ~* **a.** este ca și sigur; **b.** sînt motive serioase să se creadă.

parisien, ~ne *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* parizian, (locuitor) al Parisului.

parisyllabe, parisyllabique *adj.* *(gram.)* parisilabic.

parité *f.* paritate, echivalenţă (perfectă).

parjure **I.** *m.* violare de jurămînt, jurămînt strîmb. **II.** *m.*, *adj.* sperjur.

parjurer *vr.* a comite un sperjur, a jura strîmb.

parking [—kiŋ] *m.* *(auto)* (loc de) parcare.

parlant, ~**e** *adj.* **1.** vorbitor. **2.** *(fig.)* vorbăreţ. **3.** *(fig.)* expresiv, sugestiv. **4.** evident // *généralement* ~ în genere, în general; *cinéma* ~ cinematograf sonor.

parlement *m.* parlament.

parlementaire **I.** *adj.* parlamentar. **II.** *m.* **1.** ambasador; reprezentant. **2.** parlamentar, membru al parlamentului.

parlementer *vi.* a parlamenta, a duce tratative, a negocia.

parler¹ **I.** *vi.* **1.** a vorbi; a se exprima; ~ *correctement* a se exprima corect. **2.** a discuta, a conversa. **3.** (+ **à**) a se adresa // ~ *d'or* a avea gură de aur (gura aurită); *tu parles!* ce spui! *trop* ~ *nuit* vorbă multă, sărăcia omului; *trouver à qui* ~ a-şi găsi naşul. **II.** *vt.* **1.** a vorbi o limbă; ~ *le roumain* a vorbi româneşte. **2.** a trata (despre); ~ *affaires* a trata (despre) afaceri // ~ *raison* a trezi la realitate, a face (pe cineva) să-şi vină în fire. **III.** *vr.* **1.** a se vorbi. **2.** a-şi vorbi (reciproc).

parler² *m.* **1.** vorbire, limbaj, fel de a vorbi. **2.** limbă. **3.** dialect.

parl/eur, -euse *m.f.* *beau* ~ orator.

parloir *m.* *(la internate, închisori)* vorbitor.

parmesan *m.* *(culin.)* parmezan.

parmi *prep.* printre; în mijlocul.

parodie *f.* **1.** parodie; parodiere. **2.** *(fig.)* imitare; maimuţăreală.

parodier *vt.* **1.** a parodia. **2.** *(fig.)* a imita; a maimuţări. — **parodié,** ~**e** *adj.*

paroi *f.* **1.** perete. **2.** faţă laterală (a unui perete).

paroisse *f.* parohie // *n'être pas de la même* ~ a nu fi de aceeaşi părere; *coq de* ~ personajul cel mai important din sat.

paroissi/al, ~**e** *(m.pl. -aux)* *adj.* parohial.

paroissien, ~**ne** *m.f.* **1.** enoriaş. **2.** *(fam.)* tip, individ.

parole *f.* **1.** vorbire, însuşire de a vorbi. **2.** ton, (timbru de) voce. **3.** vorbă, cuvînt; *adresser la* ~ *à qn.* a-i vorbi cuiva; *donner sa* ~ a-şi da cuvîntul, a făgădui; ~ *d'honneur!* pe cuvînt de onoare! **4.** text (la cîntece). **5.** *(mil.)* parolă.

parolier *m.* textier; libretist.

paronyme *m.* *(lingv.)* paronim.

paronymie *f.* *(lingv.)* paronimie. — **paronymique** *adj.*

paroxysme *m.* paroxism; culme, intensitate maximă. — **paroxystique** *adj.*

parquer *vt.* **1.** *(auto)* a parca, a gara. **2.** a închide în ţarc. **3.** a îngrădi, a împrejmui.

parquet *m.* **1.** *(jur.)* procuratură, parchet. **2.** *(constr.)* parchet.

parquetage *m.* *(constr.)* parchetare; parchetat.

parqueter *vt.* *(constr.)* a parcheta, a pardosi cu parchet.

parqueteur *m.* parchetar.

parrain *m.* naş.

parrainer *vt.* a năşi.

parricide *m.*, *adj.* paricid.

parsemer *vt.* a presăra.

part¹ *m.* **1.** prunc; *(jur.)* *suppression de* ~ pruncucidere. **2.** fătare.

part² *f.* **1.** parte. **2.** fragment, bucată. **3.** cotă-parte // *quelque* ~ (pe) undeva; *nulle* ~ nicăieri; *faire* ~ *de...* a împărtăşi...; *prendre en mauvaise* ~ a lua în rău; *(billet de) faire-*~ invitaţie la o ceremonie; *à* ~ **a.** aparte, separat; **b.** în afară de, fără; **c.** exceptînd, cu excepţia...

partage *m.* **1.** împărţeală, împărţire. **2.** *(jur.)* partaj. **3.** *(fig.)* parte; soartă, destin. **4.** participare // *sans* ~ **a.** complet, în întregime; **b** fără restricţii.

partagé, ~**e** *adj.* **1.** *(despre păreri, opinii)* în dezacord, în opoziţie, opusă. **2.** *(fam.)* reciproc împărtăşit.

partageant *m.* părtaş.

partager **I.** *vt.* **1.** a împărţi. **2.** *(fig.)* a împărtăşi **3.** a lua parte, a se asocia, a participa (în măsură egală). **4.** a repartiza; a da. **5.** a separa, a despărţi. **II.** *vi.* **1.** a împărţi. **2.** a avea (o) parte (din). **III.** *vr.* **1.** a se împărţi, a se diviza, a se separa. **2.** *(fig.)* a nu se potrivi, a fi în dezacord **3.** a participa la, a lua parte la; *se* ~ *le pouvoir* a-şi împărţi puterea. — **partagé,** ~**e** *adj* **(I, III 1).**

partance *f.* *(mar.)* plecare iminentă (a unui vas) *en* ~ pe punctul de a pleca; *point de* ~ punct de plecare.

partant *conj.* deci, prin urmare, aşadar.

partenaire *m.f.* **1.** partener (de dans, de sport) **2.** tovarăş, asociat.

parterre *m.* **1.** *(hort.)* parter. **2.** *(teatru)* parter; totalitatea spectatorilor de la parter.

parti *m.* **1.** *(pol.)* partid. **2.** hotărîre; rezoluţie *prendre un* ~ a lua o hotărîre, a se hotărî (la) **3.** profit, cîştig. **4.** partidă; (proiect de) căsătorie //*tirer* ~ *de...* a profita de pe urma...; *prendre le* ~ *de qn.* a lua partea cuiva; ~ *pris* părere preconcepută; *prendre son* ~ a se resemna.

parti/al, ~**e** *(m.pl. -aux)* *adj.* **1.** parţial *(pol.)* *éléctions* ~*les* alegeri parţiale. **2.** părtinitor neobiectiv. — **partialement** *adv.*

partialité *f.* parţialitate, părtinire.

participant, ~**e** *adj.*, *m.f.* participant.

participation *f.* participare.

participe *m.* *(gram.)* participiu.

participer *vi.* **1.** (+ **à**) a participa, a lua parte (la). **2.** (+**à**) a coopera, a contribui (la). **3.** (+ **à**) a se alătura, a se asocia (la). **4.** (+ **de**) a ţine de

particulaire *adj.* **1.** particular. **2.** *(gram.)* de particulă.

particulariser *vt.* a particulariza, a individualiza — **particularisé,** ~**e** *adj.*

particularisme *m.* particularism, particularitate.

particularité *f.* particularitate, trăsătură specifică

particule *f.* **1.** particulă, părticică. **2.** prepoziţie **3.** particulă de nobleţe.

particuli/er, -ère **I.** *adj.* **1.** particular, specific **2.** particular, individual, personal. **3.** amănunţit, detaliat. **4.** deosebit, remarcabil. **5.** separat aparte. **6.** nepublic, cu caracter privat. **II.** *m* particular, persoană particulară // *en son* ~ în forul său interior; *dans le* ~ **a.** în cerc re strîns; **b.** în intimitate; *en* ~ **a.** în particular, aparte; **b.** în special; mai cu seamă. **III.** *f.* *(fam.)* soţie, nevastă. — **particulièrement** *adv.* **(I).**

partie *f.* **1.** parte; *en* ~ în parte; *en tout ou en* ~ în total sau în parte; *(jur.)* ~ *civile* parte civilă. **2.** *(ec., fin., sport)* partidă. **3.** *(muz.)* partitură. **4.** petrecere, divertisment // *quitter la* ~ a abandona; *la* ~ *n'est pas égale* forţele nu sînt egale; *faire* ~ *de...* a fi membru în...

partiel, ~**le** *adj.* parţial. — **partiellement** *adv.*

partir^{1} *vi.* **1.** a se duce, a pleca. **2.** a se pune în mişcare, în funcţiune; a porni. **3.** *(fig.,* + **de)** a emana, a proveni (de la, din) // *à* ~ *de...* începînd de la...; *à* ~ *d'aujourd'hui* de azi înainte, de acum încolo; ~ *c'est mourir un peu* ochii care nu se văd, se uită.

partir^{2} *vt.* *(fam.)* *avoir maille à* ~ *avec qn.* a avea ceva de împărţit cu cineva; a se sfădi cu cineva.

partisan, ~**e** *m.f., adj.* **1.** partizan, adept (al unei idei, doctrine). **2.** (luptător) partizan.

partit/if, -ive *adj., m.* *(gram.)* partitiv.

partition *f.* **1.** împărţire, divizare. **2.** *(muz.)* partitură.

partout *adv.* peste tot, pretutindeni; *de* ~ de pretutindeni.

parturition *f.* **1.** naştere. **2.** fătare.

parure *f.* **1.** podoabă, găteală. **2.** garnitură de pietre preţioase.

parution *f.* apariţie, publicare.

parvenir *vi.* **1.** (+ **à**) a parveni, a ajunge (la). **2.** a parveni; a se îmbogăţi; a se înălţa în rang. **3.** (+ **à**) a parveni, a reuşi, a izbuti (să).

parvenu, ~**e** *m.f.* parvenit.

parvis [-vi] *m.* piaţă în faţa bisericii.

pas^{1} *m.* **1.** pas; *(fig.)* ~ *à* ~ pas cu pas, încetul cu încetul; *à deux* ~ la doi paşi, foarte aproape. **2.** urmă (de pas). **3.** mers, călcătură. **4.** *(geogr.)* pas, trecătoare. **5.** treaptă. **6.** *(tehn.)* pas (de filet) // *sur le* ~ *de la porte* în pragul uşii; *à* ~ *de loup* tiptil, pe furiş; *faire les cent* ~ a se plimba încoace şi încolo; *de ce* ~ imediat, pe loc; *marcher à* ~ *de géant* a face progrese rapide.

pas^{2} *adv.* **1.** nu; ~ *vrai?* nu-i aşa? *pourquoi* ~*?* de ce nu? ~ *grand chose* nu mare lucru; *(de obicei întărit cu neg.* **ne)** *je ne veux* ~ nu vreau. **2.** nici; ~ *du tout* deloc; nicidecum.

passable *adj.* acceptabil; suportabil. — **passablement** *adv.*

passade *f.* **1.** scurtă şedere; trecere rapidă. **2.** capriciu, toană; aventură trecătoare.

passage *m.* **1.** trecere; *le* ~ *interdit!* trecerea oprită! **2.** loc de trecere. **3.** taxă de trecere. **4.** pasaj, culoar (acoperit); *(c.f.)* ~ *à niveau* pasaj de nivel, barieră. **5.** *(geogr.)* trecătoare, pas. **6.** (stare de) tranziţie; *de* ~ de tranziţie, intermediar. **7.** *(lit.)* pasaj, fragment // *donner (livrer)* ~ a lăsa să treacă, a da drumul; *ouvrir le* ~ a deschide drum, cale; *oiseaux de* ~ păsări migratoare.

passag/er, -ère I. *adj.* trecător, de scurtă durată; *(fig.)* efemer. **II.** *m.f.* călător, pasager. — **passagèrement** *adv.* **(I).**

passant, ~**e I.** *adj.* *en* ~ în treacăt, în trecere. **II.** *m.f.* trecător.

passe *f.* *(sport)* pasă; *(la tenis)* ~ *croisée* pasă pe diagonală// *mot de* ~ parolă; *mauvaise* ~ situaţie dificilă, proastă.

passé, ~**e I.** *adj.* trecut; *minuit* ~ trecut de miezul nopţii. **II.** *m.* **1.** trecut. **2.** *(gram.)* perfect; *le* ~ *composé* perfectul compus. **III.** *prep.* după; ~ *midi* după prînz.

passe-lait *m.* *invar.* strecurătoare de lapte.

passement *m.* ceapraz, firet.

passementer *vt.* a împodobi cu ceaprazuri, cu fireturi. — **passementé,** ~**e** *adj.*

passementerie *f.* (magazin de) pasmanterie, ceaprăzărie, fireturi.

passementi/er, -ère *m.f.* ceaprazar.

passe-montagne *(pl.* ~-~*s)* *m.* căciulă care acoperă ceafa şi urechile.

passe-partout *m.* *invar.* paspartu, şperaclu.

passepoil *m.* **1.** paspoal; tiv. **2.** vipuşcă.

passeport *m.* **1.** paşaport. **2.** permis de liberă trecere.

passer I. *vi.* *(+aux.* **être) 1.** a trece; ~ *outre* **a.** a trece peste, a trece mai departe; **b.** a nu lua în considerare. **2.** (+ **par)** a traversa, a merge de-a curmezişul, a tăia (prin, peste). **3.** (+ **chez)** a intra în treacăt, a trece pe la; *en passant* **a.** în treacăt; **b.** incidental, ocazional. **4.** *(despre culori)* a se şterge. **5.** *(bot.)* a se ofili. **6.** *(fig.)* a înceta; a se sfîrşi. **7.** *(despre lichide)* a trece, a se scurge (prin); a se filtra. **8.** *(fig.)* a circula, a se răspîndi. **9.** *(despre monede)* a avea curs; a circula. **10.** a se introduce, a pătrunde. **11.** *(la jocul de cărţi)* a pasa, a nu juca (un tur). **12.** *(cinema)* a rula, a proiecta un film. **13.** (+ **à)** a se duce, a se deplasa (spre, la) // ~ *sur...* **a.** a nu ţine cont de...; **b.** a omite, a nu menţiona; *en* ~ *par...* a suferi; a se resemna, a se supune. **II.** *vt.* *(+ aux.* **avoir) 1.** a trece, a traversa. **2.** a transporta (marfă, călători). **3.** a transmite, a da din mînă în mînă. **4.** a îmbrăca; a-şi pune. **5.** a stabili, a încheia; ~ *un contrat* a încheia un contract. **6.** *(culin.)* a filtra, a strecura, a trece (prin sită). **7.** (+ **à)** a petrece, a folosi timpul (pentru a...). **8.** a scuza, a ierta. **9.** a trece peste, a nu menţiona; a omite. **10.** *(sport)* a pasa. // ~ *son temps à... (+inf.);* a-şi petrece timpul...; *passez-moi une cigarette* dă-mi o ţigară; ~ *les bornes* a întrece limita; ~ *une blouse* a(-şi) pune, a îmbrăca o bluză. **III.** *vr.* **1.** a se petrece, a se întîmpla, a avea loc. **2.** (+ **de)** a se abţine (de la), a se lipsi (de). **3.** *(despre timp)* a trece, a se scurge. **4.** a se decolora, a se şterge. **5.** *(fig.)* a se ofili, a-şi pierde strălucirea. **IV.** *v. impers.* a se petrece, a avea loc.

passereau *m.* păsărică.

passerelle *f.* **1.** pasarelă. **2.** *(mar.)* punte de comandă.

passe-temps *m.* *invar.* distracţie, divertisment.

passe-thé *m.* *invar.* strecurătoare de ceai.

pass/eur, -euse *m.f.* conductor de bac, podar.

passible *adj.* *(jur.* + **de)** pasibil, susceptibil (de).

passif^{1} *m.* *(gram.)* pasiv, diateză pasivă.

pass/if^{2}**, -ive** *adj.* **1.** pasiv, inactiv. **2.** moale, lipsit de iniţiativă; inert. — **passivement** *adv.*

passing [-siŋ] *m.* *(sport)* pasă// ~ *de revers* passing de rever.

passion *f.* 1. *(bis.)* suferință, patimă. 2. pasiune, dorință vie; afecțiune adîncă //*agir dans la* ~ a acționa la furie.

passionnant, ~**e** *adj.* pasionant, captivant.

passionné, ~**e** *adj., m.f.* pasionat, pătimaș, entuziast.

passionnément *adv.* cu patimă, la nebunie.

passionner **I.** *vt.* 1. a pasiona. 2. a captiva; a entuziasma, a înflăcăra. **II.** *vr.* (+ **pour**) 1. a se aprinde, a se înflăcăra, a se pasiona (pentru, după). 2. a se îndrăgosti, a se amoreza (de).

passivité *f.* pasivitate, inerție.

passoire *f.* strecurătoare.

pastel^1 *adj., invar., m.* *(pict.)* pastel.

pastellisé, ~**e** *adj.* 1. desenat în pastel. 2. pastelat.

pastèque *f.* pepene verde.

pasteur *m.* 1. păstor, cioban. 2. pastor, preot (protestant).

pasteuriser *vt.* a pasteuriza. — **pasteurisé,** ~**e** *adj.*

pastichage, pastiche *m.* *(lit., pict.)* pastișă, imitație.

pasticher *vt.* *(lit., pict.)* a pastișa, a imita (maniera, stilul). — **pastiché,** ~**e** *adj.*

pastich/eur, -euse *m.f.* pastișor.

pastille *f.* 1. pastilă, bulin. 2. bomboană.

pastis [-tis] *m.* 1. băutură cu anason. 2. *(fam.)* talmeș-balmeș, harababură.

pastor/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* pastoral, cîmpenesc, rustic. **II.** *f.* *(teatru)* pastorală.

pastoureau *m.* ciobănaș.

pastourelle *f.* păstoriță, ciobăniță.

patache *f.* *(fam.)* droșcă.

patate *f.* 1. specie de gulie. 2. *(fam.)* cartof.

patati-patata *interj.* tura-vura, tranca-fleanca.

patauger *vi.* 1. a se bălăci. 2. *(fam.)* a se împotmoli; a bîjbîi, a se încurca.

pâte *f.* 1. aluat, cocă. 2. pastă. 3. magiun// *mettre la main à la* ~ a pune mîna, a da o mînă de ajutor; *vivre comme un coq en* ~ a trăi ca în sînul lui Avram.

pâté *m.* 1. *(culin.)* pateu. 2. *(fig.)* pată de cerneală.

patent, ~**e** *adj.* evident, manifest, vădit.

patentage *m.* *(tehn.)* călire.

patente *f.* 1. *(com.)* patentă, brevet. 2. *(ist.)* certificat, diplomă.

patenté, ~**e** *adj.* 1. *(com.)* patentat; brevetat. 2. *(fam.)* patent, autentic, veritabil.

patenter *vt.* a patenta, a breveta.

patère *f.* cuier.

paterne *adj.* patern, părintesc.

paternel, ~**le** **I.** *adj.* părintesc, patern. **II.** *m.* *(pop.)* tată. — **paternellement** *adv.* (I).

paternité *f.* *(jur.)* paternitate.

pât/eux, -euse *adj.* vîscos, cleios.

pathétique *adj.* patetic, mișcător, emoționant. — **pathétiquement** *adv.*

pathétisme *m.* patetism.

pathogène *adj.* *(med.)* patogen.

pathogénie *f.* *(med.)* patogenie. — **pathogénique** *adj.*

pathologie *f.* 1. *(med.)* patologie. 2. suferință, afecțiune, boală. — **pathologique** *adj.* (1).

pathologiste *m.* (medic) patolog.

pathos [-to:s] *m.* patos, emfază, avînt.

patience *f.* 1. răbdare; *perdre* ~ a-și pierde răbdarea; *mettre la* ~ *de qn. à bout* a scoate din răbdări, din sărite pe cineva. 2. tenacitate, perseverență; stăruință. 3. pasiență.

patient, ~**e** **I.** *adj.* 1. răbdător, calm; stoic. 2. perseverent. **II.** *m.f.* *(med.)* pacient. — **patiemment** *adv.* (I).

patienter *vi.* 1. a răbda. 2. a aștepta cu răbdare.

patin *m.* 1. patină; ~*s à roulettes* patine cu rotile. 2. tălpică, tălpig.

patinage *m.* patinaj; ~*artistique* patinaj artistic.

patine *f.* 1. oxidare; cocleală. 2. patină (a timpului).

patiner *vi.* *(sport, auto)* a patina.

patin/eur, -euse *m.f.* patinator.

patinoire *f.* patinoar, (teren de) patinaj.

patinot *m.* olan de horn.

pâtir *vi.* 1. a suferi, a îndura. 2. *(despre acțiuni, afaceri)* a lîncezi.

pâtis *m.* izlaz, pășune.

pâtisserie *f.* 1. patiserie. 2. prăjituri, cofeturi.

pâtissi/er, -ère *adj., m.f.* cofetar.

patoche *f.* *(fam.)* labă, mînă mare.

patois *m.* 1. dialect. 2. *(fam.)* mod de exprimare. 3. jargon.

patraque **I.** *f.* rablă, hîrb, vechitură. **II.** *adj.* rablagit, hîrbuit.

pâtre *m.* păstor, cioban.

patriarc/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* *adj.* patriarhal. — **patriarcalement** *adv.*

patriarche *m.* 1. *(ist., bis.)* patriarh. 2. *(fig.)* bătrîn venerabil.

patricien, ~**ne** **I.** *m.f.* *(ist.)* patrician. **II.** *(adj.)* 1. nobil, aristocrat; rafinat. 2. *(peior.)* mîndru, îngîmfat.

patrie *f.* 1. patrie. 2. loc de baștină.

patrimoine *m.* 1. patrimoniu, avere moștenită de la părinți; bunuri de familie. 2. *(fig.)* moștenire comună, bun comun.

patriote *adj., m.f.* patriot.

patrioterie *f.* *(fam.)* paradă de patriotism.

patriotique *adj.* patriotic. — **patriotiquement** *adv.*

patriotisme *m.* patriotism.

patron^1 *m.* *(tehn.)* tipar, model, șablon.

patron^2, ~**ne** **I.** *m.f.* 1. patron, proprietar; stăpîn. 2. *(fam.)* șef. 3. *(bis.)* sfînt protector. **II.** *f.* *(pop.)* nevastă.

patronage *m.* patronaj, ocrotire; asistență.

patronat *m.* *(ec. com.)* patronat.

patronner^1 *vt.* a patrona; a ocroti.

patronner^2 *vi.* *(tehn.)* a tăia după model, după tipar.

patronnier *m.* *(tehn.)* rihtuitor.

patronyme *m.* nume patronimic, nume de familie. — **patronymique** *adj.*

patrouille *f.* 1. patrulă. 2. patrulare.

patrouiller *vi.* 1. *(fam.)* a se bălăci. 2. *(mil.)* a patrula.

patrouilleur *m.* 1. *(mil.)* membru al unei patrule. 2. *(mar.)* vas de escortă.

patte *f.* 1. labă. 2. epolet. 3. *(tehn.)* scoabă, piron. 4. picior (la obiecte) // *faire* ~ *de velours* a simula blîndețe, amabilitate; *graisser la* ~ *(à qn.)* a da șperț (cuiva), a unge osia.

patte-d'oie *(pl.* ~*s-*~*)* *f.* 1. răscruce, răspîntie. 2. *(fam.)* laba-gîștei.

pâturage *m.* **1.** păşune, izlaz. **2.** păşunat.

pâture *f.* **1.** nutreţ, furaj. **2.** imaş, păşune. **3.** *(fam.)* hrană.

pâturer I. *vi.* *(despre vite)* a paşte. **II.** *vt.* a duce (vitele) la păscut, la păşunat.

paturon *m.* *(zool.)* chişiţă.

paume *f.* palmă (a mîinii) // *(ist.) jeu de ~* joc cu mingea (asemănător cu oina).

paumée *f.* palmă; lovitură de palmă.

paupérisation *f.* pauperizare, sărăcire.

paupière *f.* *(anat.)* pleoapă // *ouvrir la ~* a se trezi; *fermer la ~* **a.** a adormi; **b.** a muri.

pause *f.* **1.** pauză; întrerupere (momentană, temporară). **2.** *(mil.)* repaus.

pauvre I. *adj. invar.* **1.** sărac, nevoiaş; *(fam.) ~ d'esprit* sărac cu duhul. **2.** sărăcăcios. **3.** *(fig.)* sterp, neroditor, neproductiv. **4.** *(fig.)* slab, prost, anemic; *argument ~* argument slab, neconvingător. **5.** *(fig.)* biet, sărman, nenorocit; *~ de moi!* sărăcan de mine! **II.** *m.* **1.** om sărac. **2.** cerşetor; sărăntoc. — **pauvrement** *adv.* **(I).**

pauvret, ~te *m.f., adj.* *(fam.)* sărăcuţ, biet.

pauvreté *f.* sărăcie, lipsă, nevoie.

pavage *m.* **1.** pavare. **2.** pavaj.

pavaner *vr.* a merge ţanţoş; a-şi da ifose.

pavé, ~e I. *adj.* pavat. **II.** *m.* **1.** pavea. **2.** pavaj, caldarîm. **3.** *(fam.)* drum pavat, stradă // *être sur le ~* a fi pe drumuri, fără adăpost; *battre le ~* a bate trotuarele, a umbla creanga.

paver *vt.* a pava, a acoperi cu pavaj.

pavillon *m.* **1.** *(constr.)* pavilion, chioşc. **2.** *(anat.)* pavilion, ureche externă. **3.** *(mar.)* steag, stindard // *(fam.) baisser ~* a ceda, a se da bătut.

pavois *m.* **1.** *(ist.)* pavăză, scut. **2.** parapet. **3.** *(mar.)* pavoaz.

pavoisement *m.* pavoazare.

pavoiser *vt.* a pavoaza. — **pavoisé, ~e** *adj.*

pavot *m.* *(bot.)* mac.

payant, ~e I. *adj.* **1.** care plăteşte, platnic. **2.** care se plăteşte, cu plată. **3.** *(fam.)* rentabil. **II.** *m.* platnic.

paye *f.* v. **paie.**

payement *m.* *v.* **paiement.**

payer I. *vt.* **1.** a plăti; *(fig.) ~ les pots cassés* a plăti oalele sparte. **2.** a recompensa, a răsplăti. **3.** *(fig.)* a ispăşi. **4.** *(fig.)* a pedepsi // *~ d'audace* a fi îndrăzneţ; *~ de sa personne* a-şi risca viaţa. **II.** *vi.* *(fam.)* a renta; a merita. **III.** *vr.* a-şi oferi; *se ~ un voyage* a-şi oferi o călătorie; *se ~ de...* a se mulţumi cu...; *(fam.) se ~ la tête de qn.* a-şi bate joc de cineva.

pay / eur, euse I. *adj.*; *m.f.* platnic. **II.** *m.* casier.

pays [pɛ-i] *m.* **1.** ţară; *mal du ~* dor de ţară. **2.** regiune, ţinut; *~ plat* (regiune de) şes; *haut ~* regiune muntoasă. **3.** loc natal, loc de baştină. **4.** *(fig.)* domeniu, tărîm // *voir du ~* a călători mult; *être en ~ de connaissance* **a.** a fi printre cunoscuţi; **b.** a se găsi într-un domeniu familiar; *faire voir du ~ à qn.* a-i da cuiva de furcă.

paysage, *m.* peisaj, privelişte.

paysan, ~ne I. *m.f.* **1.** ţăran, sătean. **2.** *(peior.)* om necioplit, grosolan // *à la ~ne* ţărăneşte. **II.** *adj.* ţărănesc, de ţăran; ca ţăranii.

paysannerie *f.* **1.** ţărănime. **2.** stare, condiţie de ţăran.

peau *f.* **1.** *(anat.)* piele; *(fam.) se mettre dans la ~ de qn.* a intra în pielea cuiva, a se pune în situaţia cuiva; *vendre la ~ de l'ours* a vinde pielea ursului din pădure. **2.** *(bot.)* coajă // *risquer sa ~* a-şi risca viaţa; *faire bon marché de sa ~* a nu-şi precupeţi viaţa; *(fam.) ~ d'âne* patalama; *dans sa ~ mourra le loup* năravul din fire n-are lecuire.

peausserie *f.* pielărie.

peaussier *m.*, *adj. m.* pielar.

pécari *m.* **1.** *(zool.)* pecari, specie de porc sălbatic. **2.** piele de pecari.

peccadille *f.* greşeală mică, păcat neînsemnat.

pechblende *f.* *(mineral.)* pehblendă.

pêche^1 *f.* *(bot.)* piersică.

pêche^2 *f.* **1.** pescuit. **2.** (cantitatea de) peşte pescuit. **3.** drept de pescuit.

péché *m.* *(rel.)* păcat, greşeală; *~ avoué est à demi pardonné* greşeala mărturisită este pe jumătate iertată.

pécher *vi.* **1.** *(rel.)* a păcătui, a cădea în păcat. **2.** *(fig.)* a greşi; *~ par trop de zèle* a greşi din prea mult zel.

pêcher^1 *m.* *(bot.)* piersic.

pêcher^2 *vt.* a pescui; *(fig.) ~ en eau trouble* a pescui în apă tulbure.

pêcherie *f.* pescărie; loc de pescuit.

péch/eur, -eresse *adj.*, *m.f.* păcătos.

pêch/eur, -euse I. *m.f.* pescar, pescuitor. **II.** *adj.* pescăresc, de pescuit.

pécore *f.* **1.** vită, animal. **2.** *(fig., fam.)* toantă, neroadă.

péculat *m.* deturnare de fonduri publice.

pécule *m.* economie (modestă); bani economisiţi.

pécuniaire *adj.* pecuniar, bănesc. — **pécuniairement** *adv.*

pécuni/eux, -euse *adj.* *(fam.)* cu stare, cu dare de mînă; bogat.

pédagogie *f.* pedagogie.

pédagogique *adj.* pedagogic. — **pédagogiquement** *adv.*

pédale *f.* **1.** *(tehn.)* pedală. **2.** *(fig.)* ciclism.

pédaler *vi.* **1.** a pedala. **2.** a merge cu bicicleta. **3.** *(pop.)* a alerga.

pédal/eur, -euse *m.f.* ciclist.

pédagogue *m.f.* **1.** pedagog; educator. **2.** critic, cenzor; *s'ériger en ~* a se erija în critic.

pédant, ~e *adj.*, *m.f.* pedant.

pédanterie *f.* pedanterie.

pédéraste *m.* pederast, homosexual.

pédérastie *f.* pederastie, homosexualitate.

pédestre *adj.* pedestru, pe jos. — **pédestrement** *adv.*

pédiatre *m.* pediatru, medic de copii.

pédiatrie *f.* pediatrie.

pédicelle *m.* *(bot.)* peduncul mic; codiţă.

pédicure *m.f.* pedichiurist.

pedigree [-gri] *m.* pedigriu, genealogia unui animal de rasă.

pédologie^1 *f.* pedologie, studiul copilului.

pédologie^2 *f.* pedologie, ştiinţa solului.

pédologue *m.* pedolog, cercetător al solului.

pédonculaire *adj.* *(bot.)* peduncular.

pédoncule *m.* **1.** *(bot.)* codiţă. **2.** *(zool.)* peduncul, suport al unui organ. **3.** *(anat.)* protuberanţă a creierului.

pègre *f.* *(agr.)* lume interlopă.

peignage *m.* dărăcit, dărăcire.

peigne *m.* **1.** pieptene. **2.** darac // *donner un coup de ~ (à)* a finisa; *passer au ~ fin* a examina în amănunţime.

peigné, ~e I. *adj.* **1.** pieptănat. **2.** *(fig.)* dichisit, aranjat; *mal ~* neglijent. **II.** *m.* (stofă de) lînă dărăcită; camgarn. **III.** *f.* *(fam.)* chelfăneală, bătaie, păruială.

peigner I. *vt.* **1.** a pieptăna. **2.** *(text.)* a dărăci. **3.** *(fig.)* a lucra cu îngrijire. **4.** *(fam.)* a bate, a chelfăni. **II.** *vr.* **1.** a se pieptăna. **2.** *(fam.)* a se bate, a se părui (reciproc).

peign/eur, -euse I. *m.f.*, *adj.* dărăcitor. **II.** *f.* darac.

peignoir *m.* **1.** capot. **2.** halat de baie.

peinard, ~e *adj.* liniştit, calm; tacticos.

peindre I. *vt.* **1.** a picta. **2.** *(constr.)* a zugrăvi, a vopsi. **3.** *(fig.)* a descrie, a înfăţişa; a (re)prezenta. **II.** *vr.* a se vopsi, a se farda.

peine *f.* **1.** pedeapsă, sancţiune. **2.** suferinţă morală; zbucium. **3.** trudă, osteneală; efort; *avec ~* cu trudă, cu greu. **4.** dificultate, piedică, obstacol. **5.** încurcătură; ananghie // *faire de la ~* a supăra, a mîhni; *donnez-vous la ~ de...* binevoiţi să...; *en être pour sa ~* a nu se alege cu nimic (din munca sa); *faire ~* a inspira milă; *homme de ~* rîndaş; *~ perdue* degeaba, în zadar; *à ~* mai nimic; (de-)abia...

peiner I. *vt.* **1.** a supăra, a mîhni. **2.** a obosi. **II.** *vi.* **1.** a-şi da osteneală, a se strădui; a trage (din greu). **2.** **(+ à)** a-i veni greu să...; a-i repugna să... **III.** *vr.* **1.** a munci, a se strădui (să). **2.** a se mîhni, a se supăra. — **peiné, ~e** *adj.* **(I 1).**

peint, ~e *adj.* pictat; vopsit.

peintre *m.* pictor // *~ en batiments* zugrav.

peinture *f.* **1.** pictură. **2.** tablou pictat. **3.** vopsea. **4.** vopsire, zugrăvire; zugrăveală. **5.** *(fig.)* descriere, înfăţişare.

péjorat/if, -ive *adj.* peiorativ, depreciativ. — **péjorativement** *adv.*

péjoration *f.* **1.** înrăutăţire. **2.** depreciere.

pékinois, ~e I. *adj.* din Pekin. **II.** *m.* (cîine) pechinez. **III.** *m.f.* *(cu maj.)* locuitor din Pekin.

pelage *m.* **1.** jupuire. **2.** blană, piele (de animal).

pélamide *f.* *(iht.)* pălămidă.

pelattage *m.* *(tehn.)* răzuire (a pieilor).

pelé, ~e I. *adj.* **1.** chel, chelbos. **2.** cojit; curăţat; *pomme ~e* măr curăţat. **3.** *(fig.)* arid, sterp. **II.** *m.f.* *(fam.)* chel, chelbos.

pêle-mêle I. *m.* *invar.* talmeş-balmeş, dezordine, harababură. **II.** *adv.* **1.** confuz. **2.** în dezordine, vraişte.

peler I. *vt.* **1.** *(tehn.)* a răzui (pieile). **2.** a coji, a curăţa de coajă. **II.** *vi.* *(despre animale)* a năpîrli. **III.** *vr.* a se coji.

pèlerin, ~e *m.f.* pelerin; călător.

pèlerinage *m.* (loc de) pelerinaj.

pèlerine *f.* pelerină.

pélican *m.* *(ornit.)* pelican.

pelisse *f.* şubă; haină de blană.

pelissier *m.* blănar; cojocar.

pellagre *f.* *(med.)* pelagră.

pellagr/eux, -euse *adj.* *(med.)* pelagros.

pelle *f.* **1.** lopată; *(fam.)* *à la ~* cu lopata, din belşug. **2.** *(mar.)* pană a vîslei. **3.** făraş; *à la ~* cu făraşul // *la ~ se moque du fourgon* rîde ciob de oală spartă.

peller *vt.* v. **pelleter.**

pelletée *f.* **1.** conţinutul unei lopeţi. **2.** *(fig.)* sumedenie, ghiotură, grămadă.

pelleter *vt.* a vîntura cu lopata.

pellicule *f.* **1.** peliculă, membrană foarte subţire. **2.** pieliţă, pojghiţă. **3.** mătreaţă. **4.** *(foto., cinema)* film, peliculă.

pelote *f.* **1.** ghem; *se mettre en ~* a se face ghem. **2.** cocoloş. **3.** perniţă de ace.

peloter *vt.* *vr.* **1.** a (se) face ghem. **2.** *(fig.)* a (se) linguşi, a (se) flata (reciproc). **3.** *(pop.)* a (se) mîngîia, a (se) pipăi (reciproc).

peloton *m.* **1.** ghemotoc. **2.** perniţă de ace. **3.** pîlc, ceată. **4.** stol; roi. **4.** *(mil.)* pluton.

pelotonnement *m.* ghemuire.

pelotonner *vt.* *vr.* **1.** a (se) ghemui, a (se) strînge. **2.** *(fig.)* a (se) aduna (în grup).

pelouse *f.* peluză.

peluche *f.* *(text.)* pluş.

peluché, ~e *adj.* *(despre ţesături)* pluşat.

pelure *f.* coajă (de fruct, de legumă) // *papier ~* hîrtie pelur, foiţă.

pelvien, ~ne *adj.* *(anat.)* pelvian; *les os ~s* oasele pelviene.

pelvis [—vis] *m.* *(anat.)* pelvis, bazin.

pén/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* *(jur.)* penal. — **pénalement** *adv.*

pénaliser *vt.* a penaliza, a sancţiona. — **pénalisé, ~e** *adj.*

pénalité *f.* *(jur.)* penalitate.

penalty *m.* *(sport)* (lovitură de) pedeapsă; (lovitură de la) 11 metri.

penaud, ~e *adj.* *(fam.)* ruşinat, plouat.

penchant *m.* **1.** pantă, povîrniş. **2.** *(fig.)* predispoziţie; înclinaţie // *(fam.)* *avoir du (un) ~ pour...* a avea slăbiciune pentru...; a-i plăcea...

pencher I. *vt.* a înclina, a (a)pleca. **II.** *vi.* **1.** a se înclina, a se (a)pleca. **2.** *(fig.)* a înclina spre. **III.** *vr.* **1.** a se înclina, a se (a)pleca. **2.** *(fig.,* **+ sur)** a se interesa (de). — **penché, ~e** *adj.*

pendaison *f.* **1.** spînzurătoare, agăţare. **2.** (moarte prin) spînzurătoare.

pendant^1 *m.* **1.** pereche, corespondent. **2.** *(fig.)* pereche; egal, seamăn.

pendant^2 *prep.* în timpul; *~ que...* în timp ce..., pe cînd...

pendantif *m.* pandantiv.

pendard, ~e *m.f.* *(fam.)* găinar, potlogar.

penderie *f.* garderob, şifonier.

pendre I. *vt.* **1.** a agăţa, a atîrna, a suspenda. **2.** a spînzura // *être pendu à...* **a.** a fi foarte atent la...; **b.** a depinde de... **II.** *vi.* a atîrna. **III.** *vr.* **1.** a se spînzura. **2.** a se atîrna, a se agăţa; *(fam.)* *se ~ au cou de qn.* a se agăţa de gîtul cuiva, a îmbrăţişa pe cineva. — **pendu, ~e** *adj.*

pendulaire *adj.* *(despre mişcări)* pendular, oscilatoriu.

pendule^1 *m.* pendul.

pendule^2 *f.* pendulă // *~ de pointage* ceas de pontaj.

pêne *m.* zăvor.

pénétrable *adj.* **1.** penetrabil. **2.** *(fig.)* uşor de ghicit, de înţeles.

pénétrant, ~e *adj.* penetrant, pătrunzător.

pénétration *f.* penetraţie, pătrundere.

pénétrer I. *vt.* **1.** a pătrunde. **2.** a străpunge. **3.** *(fig.)* a pricepe, a înţelege. **4.** *(fig.)* a mişca profund; a impresiona. **II.** *vi.* **1.** a pătrunde, a intra adînc în, a se înfunda. **2.** *(fig.)* a răzbate, a ajunge, a parveni. **III.** *vr.* **1.** *(despre substanțe)* a se impregna. **2.** (+ **de**) a se pătrunde (de), a înţelege. — **pénétré,** ~**e** *adj.*

pénible *adj.* **1.** penibil, neplăcut, dezagreabil. **2.** obositor; apăsător // *style* ~ stil forţat, chinuit.

péniblement *adv.* cu greu, cu efort.

péniche *f.* **1.** şlep. **2.** şalupă. **3.** ambarcaţiune de pază, de supraveghere.

péninsulaire *adj.* peninsular.

péninsule *f.* *(geogr.)* peninsulă.

pénitence *f.* **1.** *(bis.)* penitenţă, căinţă; canon. **2.** pedeapsă; *pour* ~, *en* ~ *de...* ca pedeapsă...

pénitencier *m.* *(jur.)* penitenciar.

pénitent, ~**e** *m.f., adj.* *(bis.)* penitent, pocăit.

pennage *m.* *(ornit.)* penaj.

penne *f.* *(mar.)* vîrf (la antenă).

penné, ~**e** *adj.* *(bot.)* penat.

penniforme *adj.* *(bot.)* în formă de pană; ca pana.

pénombre *f.* penumbră.

pensée¹ *f.* *(bot.)* pansea.

pensée² *f.* **1.** gîndire, chibzuire; judecată; raţionament. **2.** cugetare. **3.** minte, gînd; *par la* ~ în gînd. **4.** părere, opinie. **5.** scop, intenţie. **6.** visare, reverie. **7.** maximă, sentinţă. **8.** amintire.

penser¹ **I.** *vi.* **1.** a gîndi. **2.** a medita; a reflecta, a chibzui. **3.** a raţiona, a judeca. **4.** (+ **à**) a avea de gînd, a intenţiona (să). **II.** *vt.* **1.** a gîndi (ceva); a avea de gînd, a intenţiona. **2.** a spera, a trage nădejde; ~ *réussir* a spera să reuşeşti. **3.** a crede; a aprecia, a fi de părere; ~ *que...* a crede că...

penser² *m.* **1.** *(înv.)* gîndire. **2.** *(poet.)* gînd.

penseur *m., adj.* gînditor, cugetător; *libre* ~ liber-cugetător.

pens/if, -ive *adj.* gînditor, îngîndurat; dus pe gînduri. — **pensivement** *adv.*

pension¹ *f.* pensiune.

pension² *f.* pensie (de bătrîneţe, de boală).

pensionnaire *m.f.* **1.** elev de pension. **2.** pensionar. **3.** persoană internată (în spital, în ospiciu, în azil).

pensionnat *m.* pension; şcoală cu internat.

pensionné, ~**e** **I.** *adj.* pensionat, cu pensie; la pensie. **II.** *m.f.* pensionar.

pensionner *vt.* a pensiona, a scoate la pensie.

pentagonal, ~**e** *(m.pl. -aux)* *adj.* pentagonal.

pentagone [pɛ̃—] *m., adj.* *(geom.)* pentagon.

pentathlon [pɛ̃—] *m.* *(sport)* pentatlon.

pente *f.* **1.** *(geogr.)* pantă, versant. **2.** *(geom.)* înclinare. **3.** *(fig.)* înclinaţie, predispoziţie.

penture *f.* *(constr.)* balama.

pénurie *f.* **1.** penurie, lipsă. **2.** sărăcie (mare), mizerie.

pépier *vi.* **1.** a piui. **2.** *(fam.)* a pălăvrăgi, a trăncăni.

pépin *m.* sîmbure (de fruct).

pépinière *f.* **1.** puiet. **2.** pepinieră.

péplos, péplum *m.* *(în antichitate)* peplu, mantie scurtă.

perçage *m.* *(tehn.)* găurire, găurit.

percale *f.* *(text.)* percal, pînză de bumbac subţire.

perçant, ~**e** *adj.* **1.** străpungător, care străpunge; de străpungere; *vrille* ~*e* burghiu de străpungere. **2.** *(fig., despre ochi, privire)* viu, ager. **3.** ascuţit, strident; *voix* ~*e* voce stridentă.

perce *f.* burghiu, sfredel.

percée *f.* **1.** deschizătură; gaură, spărtură. **2.** *(mil.)* străpungere; spargere (a frontului, a liniilor). **3.** drum, cale (deschisă).

percement *m.* străpungere, deschidere, găurire.

perce-neige *f.* *invar.* *(bot.)* ghiocel.

percentage *m.* procentaj.

perce-oreille *(pl.* ~-~*s)* *m.* *(entom.)* urechelniţă

perce-papier *(pl.* ~-~*s)* *m.* perforator de hîrtie.

percep/teur, -trice **I.** *adj.* care percepe, perceptor; *organe* ~ organ perceptor, organ de percepere. **II.** *m.* perceptor, încasator (de dări, impozite, taxe).

perceptible *adj.* **1.** perceptibil, sesizabil. **2.** *(fin.)* perceptibil, care poate fi încasat. — **percéptiblement** *adv.* (1).

percer **I.** *vt.* **1.** a străpunge; a găuri. **2.** *(fig.)* a descoperi // *(sport)* ~ *la défense* a pătrunde. **II.** *vi.* **1.** a (se) sparge; *l'abcès a percé* abcesul a spart. **2.** *(fig.)* a se manifesta.

perche *f.* prăjină; *(sport) sauter à la* ~ săritură cu prăjina.

percussion *f.* percuţie; percutare.

percutant, ~**e** *adj.* percutant.

percuter **I.** *vt.* *(mil.)* a percuta. **II.** *vi.* (+ **contre**) a se lovi, a se izbi (de); a percuta (în); *la voiture a percuté contre un arbre* maşina s-a izbit de un copac.

percuteur *n.* *(mil.)* percutor.

perdre **I.** *vt.* **1.** a pierde; ~ *son temps* a-şi pierde vremea; ~ *l'occasion* a pierde ocazia, a scăpa prilejul. **2.** a pierde, a rătăci; *(fig.)* ~ *la tête* a-şi pierde capul, a se zăpăci. **3.** *(fig.)* a duce de rîpă; a înfunda (pe cineva) // ~ *qn. dans l'esprit de...* a discredita pe cineva în ochii... **II.** *vi.* **1.** a pierde din valoare. **2.** *(fig.)* a scădea (în ochii cuiva). **3.** a (se) scurge. **4.** (+ **à, sur**) a pierde, a păgubi. **III.** *vr.* **1.** a se pierde, a se rătăci. **2.** (+ **dans**) a se pierde (în), a se contopi (cu); *(despre ape curgătoare)* a se vărsa (în). **3.** a se perima. **4.** *(fig.)* a se compromite; a se dezonora // *(fam.)* *s'y* ~ a nu mai înţelege nimic.

perdreau *m.* pui de potîrniche.

perdrix *f.* potîrniche.

perdu, ~**e** *adj.* **1.** pierdut. **2.** rătăcit, pierdut. **3.** *(despre bolnavi)* condamnat, pierdut. **4.** ruinat, distrus. **5.** *(pict.)* şters, estompat; *contours* ~*s* contururi şterse // *peine* ~*e* osteneală zadarnică; *tête* ~*e* într-o ureche; *moments* ~*s* clipe de răgaz; clipe libere; *à corps* ~ **a.** fără preget; **b.** cu ardoare, cu impetuozitate; ~ *dans les rêves* cufundat în visuri; *(poet) contrée* ~*e* regiune îndepărtată.

père *m.* **1.** tată, părinte. **2.** *(fam.)* moş. **3.** *(fig.)* întemeietor; fondator, creator. **4.** *(bis.)* preot; călugăr. **5.** *(la pl.)* strămoşi // *grand-*~ bunic; *beau-*~ socru.

percept/if, -ive *adj.* perceptiv, de percepţie.

perception *f.* **1.** percepere, încasare (de impozite, taxe). **2.** percepţie (fiscală). **3.** *(fig.)* percepţie, sesizare, înţelegere.

percer **I.** *vt.* **1.** a găuri; a perfora. **2.** a străpunge, a sparge. **3.** a străbate, a răzbate (prin). **4.** *(fig.)* a pătrunde, a sesiza, a percepe. **5.** *(fig.)* a da în vileag, a demasca, a dezvălui // ~ *le cœur* a sfîşia inima, a mîhni. **II.** *vi.* **1.** a crăpa, a plesni, a se sparge. **2.** a se vădi; *(fig.)* a se manifesta; a ieşi la iveală.

percevable *adj.* perceptibil, sesizabil.

percevoir *vt.* **1.** a percepe (taxe, impozite). **2.** *(fig.)* a percepe; a-şi da seama.

perche¹ *f.* *(iht.)* biban.

perche² *f.* **1.** prăjină. **2.** *(constr.)* bilă, manelă.

percher *vi. vr.* **1.** a se cocoţa. **2.** *(fam.)* a se aciua. — **perché,** ~**e** *adj.* **(1).**

perchis [—i] *m.* **1.** pădure tînără; lăstăriş. **2.** gard din pari.

perchoir *m.* stinghie (în coteţele de găini).

perclus, ~**e** *adj.* paralizat; olog, paralitic.

perclusion *f.* paralizie.

perçoir *m.* *(tehn.)* burghiu.

percussion *f.* **1.** lovire, ciocnire, izbire. **2.** *(muz.)* percuţie.

percuter *vt.* **1.** a lovi, a ciocni, a izbi. **2.** *(med.)* a ciocăni, a percuta.

perdition *f.* **1.** pierzanie, dezastru, prăpăd. **2.** *(mar.)* primejdie. **3.** *(fig.)* desfrîu, decădere.

pérégrin, ~**e** *adj., m.f.* **1.** peregrin, pelerin. **2.** pribeag; nomad.

pérégrination *f.* **1.** peregrinare, pelerinaj. **2.** pribegie.

péremption *f.* *(jur.)* perimare, perempţiune.

péremptoire *adj.* peremptoriu, hotărîtor; decisiv. — **péremptoirement** *adv.*

pérenne *adj.* peren, de lungă durată.

pérennité *f.* perenitate, durabilitate.

perfectible *adj.* perfectibil.

perfection *f.* **1.** săvîrşire, terminare. **2.** perfecţiune, desăvîrşire // *à la* ~ la perfecţie, perfect.

perfectionnement *m.* perfecţionare, desăvîrşire.

perfectionner *vt.* a perfecţiona, a desăvîrşi. — **perfectionné,** ~**e** *adj.*

perfide *adj., m.f.* perfid, viclean, ipocrit. — **perfidement** *adv.*

perfidie *f.* perfidie, viclenie; ipocrizie.

perfora/teur, -trice I. *adj.* perforator, care perforează. **II.** *m.* perforator. **III.** *f.* maşină de perforat.

perforation *f.* perforare; perforaţie.

perforer *vt.* a perfora. — **perforé,** ~**e** *adj.*

perforeuse *f.* perforator.

performance *f.* performanţă.

performeur *m.* *(sport)* performer.

perfusion *f.* *(med.)* perfuzie.

pergola *f.* *(constr.)* pergolă.

péricarde *m.* *(anat.)* pericard. — **péricardique** *adj.*

péricarpe *m.* *(bot.)* pericarp.

périclitation *f.* periclitare, primejduire.

péricliter *vi.* **1.** a fi în pericol, a se afla în primejdie. **2.** a periclita, a pune în pericol, în primejdie. — **périclité,** ~**e** *adj.*

perigée *m.* *(astr.)* perigeu.

péril *m.* **1.** pericol, primejdie. **2.** risc; *au* ~ *de...* cu riscul de a...; *à ses risques et* ~*s* pe răspunderea sa.

périll/eux, -euse *adj.* **1.** periculos, primejdios. **2.** risca(n)t. — **périlleusement** *adv.*

périmer *vr.* **1.** a se perima, a se învechi, a se demoda. **2.** *(jur.)* a se stinge; a se prescrie. — **périmé,** ~**e** *adj.*

périmètre *m.* **1.** *(geom.)* perimetru. **2.** contur, limită (a unei zone).

perinée *m.* *(anat.)* perineu.

période I. *f.* **1.** perioadă, interval, răstimp. **2.** *(med.)* fază (a unei boli). **3.** *(med., la pl.)* period, ciclu, menstre. **4.** *(mil.)* stagiu. **II.** *m.* **1.** punct culminant. **2.** treaptă, grad.

périodique I. *adj.* periodic, la dată fixă. **II.** *m.* periodic, revistă (periodică).

periodiquement *adv.* din cînd în cînd, periodic.

perioste *m.* *(anat.)* periost.

péripétie *f.* peripeţie.

périphérie *f.* **1.** periferie. **2.** *(geom.)* circumferinţă. — **périphérique** *adj.*

périphrase *f.* *(stil.)* perifrază. — **périphrastique** *adj.*

périr *vi.* **1.** a pieri, a se stinge. **2.** *(fig.)* a pieri, a dispărea. **3.** *(jur.)* a se perima.

périscope *m.* *(fiz., mat.)* periscop.

périssable *adj.* **1.** pieritor. **2.** perisabil, care se alterează lesne; *des denrées* ~*s* mărfuri perisabile.

périssoire *f.* *(mar.)* caiac.

péritoine *m.* *(anat.)* peritoneu.

péritoné/al, ~**e** *(m. pl. -aux) adj.* *(anat.)* peritoneal.

péritonite *f.* *(med.)* peritonită.

perle *f.* **1.** perlă, mărgăritar. **2.** mărgea, boabă; *enfiler des* ~*s* **a.** a înşira mărgele; **b.** a tăia frunză la cîini. **3.** *(fam.)* lucru perfect (executat); fiinţă, persoană impecabilă. **4.** *(ir.)* vorbă ridicolă; absurditate, enormitate // *semer des* ~*s devant les pourceaux* a strica orzul pe gîşte.

perlé, ~**e** *adj.* **1.** perlat, ca perla. **2.** perlat, (împodobit) cu perle. **3.** *(fig.)* (foarte) fin; perfect.

perler I. *vt.* **1.** a decortica (cereale). **2.** *(fig.)* a desăvîrşi, a şlefui. **II.** *vi.* **1.** a ţîşni în picături. **2.** a picura.

perlette *f.* perluţă.

perli/er, -ère I. *adj.* **1.** privitor la perle, de perle. **2.** *(despre scoici)* perlier, care produce perle. **II.** *m.* negustor de perle.

permanence *f.* **1.** permanenţă; *en* ~ în permanenţă, constant, fără întrerupere. **2.** imuabilitate; stabilitate // *être de* ~ *(à...)* a fi (face) de gardă (la...)

permanent, ~**e I.** *adj.* **1.** permanent; constant; neîntrerupt. **2.** imuabil; stabil. **II.** *m.* activist; ~ *du parti* activist de partid.

perméabiliser *vt.* a permeabiliza, a face permeabil. — **perméabilisé,** ~**e** *adj.*

perméabilité *f.* permeabilitate.

perméable *adj.* **1.** permeabil. **2.** *(fig.)* influenţabil, receptiv.

permettre I. *vt.* a permite, a îngădui; a admite, a tolera. **II.** *vr.* (+ **de**) a-şi permite, a-şi lua libertatea (de a...).

permis, ~**e I.** *adj.* **1.** permis, îngăduit, admis. **2.** legitim. **II.** *m.* permis, autorizaţie.

permission *f.* **1.** permisiune, încuviinţare; *(fam.)* *avec votre* ~ **a.** cu voia d-tale; **b.** mă rog d-tale. **2.** autorizaţie. **3.** *(mil.)* permisie.

permissionnaire *m.* permisionar, soldat în permisie.

permutation *f.* **1.** *(mat.)* permutaţie. **2.** permutare, transpunere. **3.** transfer, transferare.

permuter I. *vt.* **1.** a transfera (un funcționar). **2.** *(mat.)* a permuta, a efectua o permutație. **II.** *vi.* a face schimb. — **permuté, ~e** *adj.* **(I).**

pernici/eux, -euse *adj.* pernicios; *anémie -euse* anemie pernicioasă. — **pernicieusement** *adv.*

péroraison *f.* *(fam.)* perorație, perorare.

pérorer *vi.* *(fam.)* a perora; a vorbi cu emfază.

perpendiculaire I. *adj.* perpendicular. **II.** *f.* *(geom.)* (dreaptă, linie) perpendiculară. — **perpendiculairement** *adv.* **(I).**

perpétuation *f.* perpetuare; *~ d'une espèce* perpetuare a unei specii.

perpétuel, ~le *adj.* perpetuu, permanent; veșnic. — **perpétuellement** *adv.*

perpétuer *vt.* *vr.* **1.** a (se) perpetua, a (se) transmite din generație în generație. **2.** a (se) menține (veșnic).

perpétuité *f.* caracter perpetuu, veșnicie // *à ~* pe veci, pentru totdeauna.

perplexe *adj.* perplex, nedumerit.

perplexité *f.* perplexitate, nedumerire.

perquisition *f.* *(jur.)* percheziție.

perquisitionner *vi.* *(jur.)* a percheziționa.

perrette *f.* *(fam.)* pușculiță.

perron *m.* *(constr.)* peron.

perroquet *m.* papagal.

perruche *f.* **1.** femelă a papagalului. **2.** specie de papagal mic, peruș.

perruque *f.* perucă.

perruquier *m.* peruchier.

persan, ~e I. *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* persan, (locuitor) din Persia. **II.** *m.* limba persană.

perse *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* pers, (locuitor) din vechea Persie.

persécuter *vt.* a persecuta, a prigoni. — **persécuté, ~e** *adj.* *m.f.*

persécu/teur, -trice *adj.*, *m.f.* persecutor, prigonitor.

persécution *f.* **1.** persecutare, prigonire. **2.** persecuție, prigoană.

persévérance *f.* perseverență, stăruință.

persévérant, ~e *adj.* perseverent, stăruitor. — **persévéramment** *adv.*

persévérer *vi.* **1.** a persevera, a stărui. **2.** a dura, a persista.

persienne *f.* *(constr.)* jaluzea.

persiflage *m.* persiflare.

persifler *vt.* a persifla, a zeflemisi.

persifl/eur, -euse *adj.*, *m.f.* zeflemist.

persil [—si] *m.* *(bot.)* pătrunjel.

persistance *f.* **1.** persistență, stăruință. **2.** persistență, menținere; durată.

persistant, ~e *adj.* **1.** persistent, stăruitor. **2.** persistent, durabil, trainic.

persister *vi.* **1.** (+ **dans**) a persista, a stărui (în); *~ dans sa résolution* a stărui în hotărîrea sa. **2.** a dura, a continua, a se menține.

personnage *m.* **1.** personaj; persoană marcantă, om de vază. **2.** individ, ins; *~ peu recommandable* individ dubios.

personnalité *f.* **1.** personalitate, individualitate. **2.** persoană marcantă, personalitate.

personne¹ *f.* **1.** persoană, om, ins; *en ~* în persoană, personal. **2.** *(gram.)* persoană // *bien fait de sa ~* bine făcut; *aimer sa ~* a se iubi pe sine, a fi egoist; *payer de sa ~* a se expune.

personne² *pron. nehot. m. sg.* **1.** nimeni; nici un; *(fam.) il n'y a plus ~* nu mai e nimeni. **2.** cineva.

personnel, ~le I. *adj.* personal, specific, individual, propriu. **II.** *m.* personal, cadre; *le ~ médical* cadrele medicale.

personnellement *adv.* personal, în persoană.

personnifier *vt.* a personifica; a întruchipa. — **personnifié, ~e** *adj.*

perspective *f.* **1.** *(geom.)* perspectivă. **2.** priveliște, peisaj. **3.** *(fig.)* perspectivă, viitor; *en ~* în perspectivă; în, pentru viitor.

perspicace *adj.* perspicace; pătrunzător.

perspicacité *f.* perspicacitate; spirit de pătrundere.

persuader I. *vt.* a convinge, a persuada. **II.** *vr.* a-și închipui, a crede. — **persuadé, ~e** *adj.* **(I).**

persuas/if, -ive *adj.* convingător, persuasiv. — **persuasivement** *adv.*

persuasion *f.* **1.** persuasiune, darul convingerii. **2.** convingere; credință fermă.

perte *f.* **1.** pierdere; *~ de temps* pierdere de vreme; *(com.) à ~* în pierdere. **2.** distrugere; pieire; moarte. **3.** pagubă, daună; *~s matérielles* pagube materiale // *~ de connaissance* leșin; *à ~ de vue* cît vezi cu ochii; *en pure ~* **a.** pe degeaba; **b.** fără rezultat, fără efect.

pertinence *f.* **1.** pricepere, competență. **2.** pertinență, caracter adecvat.

pertinent, ~e *adj.* **1.** pertinent, competent. **2.** potrivit, adecvat. — **pertinemment** *adv.*

perturba/teur, -trice *adj.*, *m.f.* scandalagiu, zurbagiu.

perturber *vt.* a perturba, a tulbura.

pervenche I. *f.* *(bot.)* saschiu, brebenoc. **II.** *adj. invar.* albastru deschis.

pervers, ~e *adj.*, *m.f.* pervers; corupt, depravat. — **perversement** *adv.*

perversion *f.* **1.** perversiune, pervertire; corupere. **2.** *(fig.)* denaturare, viciere.

perversité *f.* perversitate.

pervertir I. *vt.* **1.** a perverti, a corupe; a deprava. **2.** *(fig.)* a vicia; a denatura. **II.** *vr.* a se perverti, a se deprava; a se corupe. — **perverti, ~e** *adj.*

pesant, ~e I. *adj.* **1.** greu. **2.** greoi; lent; *démarche ~e* mers greoi; *style ~* stil greoi, confuz. **3.** *(fig.)* apăsător, penibil; *charge ~e* obligație penibilă. **II.** *m.* greutate // *valoir son ~ d'or* a valora aur, a fi de neprețuit. — **pesamment** *adv.*

pesanteur *f.* **1.** greutate, apăsare. **2.** *(fiz.)* gravitație.

pèse-alcool *m.* *(fiz.)* alcoolmetru.

pèse-bébé *m.* cîntar pentru sugaci.

pesée *f.* **1.** cîntărire. **2.** apăsare.

peser I. *vt.* **1.** a cîntări. **2.** *(fig.)* a cîntări, a cumpăni; a chibzui // *~ ses paroles* a-și măsura cuvintele. **II.** *vi.* **1.** a cîntări, a trage (greu) la cîntar. **2.** (+ **sur**) a apăsa; *~ sur le cœur de qn.* a sta cuiva pe inimă. **3.** *(fig.*, + **sur**) a influența, a avea efect (asupra).

pessimisme *m.* pesimism.

pessimiste *adj.* *m.f.* pesimist.

peste *f.* **1.** *(med.)* ciumă, pestă; *(fam.) fuir qn. comme la ~* a fugi de cineva ca de ciumă. **2.** *(fig.)* pacoste, urgie // *~ soit de...* să-l ia dracu de...

pester *vi.* (+ **contre**) a înjura (împotriva).

pestiféré, ~e *adj.*, *m.f.* ciumat, contaminat de ciumă.
pestilence *f.* miros infect, putoare.
pestilent, ~e *adj.* pestilent; rău mirositor.
pestilentiel, ~le *adj.* pestilențial; infect, puturos.
pet *m.* *(arg.)* vînturi.
pétale *m.* *(bot.)* petală.
pétard *m.* **1.** *(mil.)* petardă. **2.** *(fig.)* tărăboi, tămbălău. **3.** *(fig.)* știre senzațională, bombă.
pétarder *vt.* a arunca petarde.
péter *vi.* **1.** *(arg.)* a trage vînturi. **2.** a trosni, a pocni. **3.** *(fam.)* a exploda, a se sparge.
pétillant, ~e *adj.* viu, vioi, ager; *feu* ~ foc viu; *regard* ~ privire jucăușă.
pétillement *m.* **1.** trosnet, pîrîit (al lemnului în foc). **2.** sclipire; licărire.
pétiller *vi.* **1.** *(despre lemne)* a trosni, a pocni (în foc). **2.** *(fig.)* a sclipi; a licări // ~ *de (faire)* a clocoti, a fremăta; ~ *d'esprit* a fi foarte spiritual.
pétiole [~si~] *m.* *(bot.)* pețiol.
pétiolé, ~e [~si~] *adj.* *(bot.)* pețiolat, cu codiță.
petiot, ~e *adj.*, *m.f.* *(fam.)* micuț, mititel.
petit, ~e **I.** *adj.* **1.** mic. **2.** tînăr, nevîrstnic. **3.** *(fig.)* mărunt, fără importanță, neînsemnat. **4.** *(fig.)* meschin; ~ *esprit* om meschin // ~*e santé* sănătate șubredă; *être aux ~s soins avec qn.* a fi foarte atent cu cineva. **II.** *m.* **1.** copil. **2.** pui; *faire des ~s* a face pui, a făta. **3.** *(fam.)* drag, scump, iubit. **III.** *m.pl.* oameni mărunți, obidiți, sărmani. **IV.** *adv.* **1.** puțin; ~ *à* ~ **a.** puțin cîte puțin; **b.** încetul cu încetul; *un* ~ *peu* foarte puțin; *un* ~ *de...* puțin.
petit-beurre *(pl. ~s-~)* *m.* biscuit, pișcot.
petit-bois *(pl. ~s-~)* *m.* toc de fereastră.
petit-bourgeois, ~e *(pl. ~s-~)* *m.*, *adj.* micburghez.
petite-bourgeoisie *f.* mică burghezie.
petite-fille *(pl. ~s-~s)* *f.* nepoată (de fiu, de fiică).
petitement *adv.* **1.** în cantitate mică; puțin; moderat. **2.** pe puțin, cel puțin; *il y en a cent,* ~ sînt o sută, pe puțin. **3.** cu modestie. **4.** *(fig.)* (în mod) josnic, meschin.
petitesse *f.* **1.** micime, dimensiune redusă. **2.** modicitate // ~ *de coeur* meschinărie.
petit-fils *(pl. ~s-~)* *m.* nepot (de fiu, de fiică).
petit-gris *(pl. ~s-~)* *m.* **1.** *(zool.)* jder. **2.** blană de jder.
pétition *f.* cerere; petiție.
pétitionnaire *m.f.* petiționar.
pétitionner *vi.* a face, a înainta o cerere.
petit-lait *m.* zer.
petit-neveu *(pl. ~s-~x)* *m.* **1.** strănepot. **2.** *pl.* *(inv.)* urmași.
petite-nièce *(pl. ~s-~s)* *f.* strănepoată.
petit-pois *m.* mazăre.
petits-enfants *m.pl.* nepoți (de fiu, de fiică).
petit-suisse *m.* brînză de vaci proaspătă.
pétré, ~e *adj.* *(geogr.)* pietros.
pétr/eux, -euse *adj.* stîncos.
pétri, ~e *adj.* **1.** frămîntat, plămădit. **2.** *(fig., fam.)* plin; umflat.
pétrifiant, ~e *adj.* **1.** pietrificator. **2.** *(fam.)* uluitor.
pétrification *f.* pietrificare; împietrire.
pétrifier **I.** *vt.* **1.** a pietrifica, a transforma în piatră. **2.** *(fam.)* a ului, a stupefia. **II.** *vr.* a se pietrifica. — **pétrifié,** ~e *adj.*
pétrin *m.* copaie, albie // *être dans le* ~ a fi în mare încurcătură.
pétrir *vt.* **1.** a frămînta, a plămădi. **2.** *(fig.)* a forma, a fasona.
pétrisseuse *f.* malaxor.
pétrochimie *f.* petrochimie. — **pétrochimique** *adj.*
pétrochimiste *m.f.* petrochimist.
pétrodollar *m.* *(ec.pol.)* petrodolar.
pétrographe *m.f.* petrograf.
pétrographie *f.* petrografie. — **pétrographique** *adj.*
pétrole *m.* petrol, țiței; ~ *lampant,* petrol lampant, gaz.
pétroléine *f.* vaselină.
pétrolerie *f.* rafinărie de petrol.
pétrol/ier, -ère **I.** *adj.* petrolier; de petrol; *industrie -ère* industrie petrolieră. **II.** *m.* **1.** *(mar.)* (vas) petrolier. **2.** petrolist.
petrolifère *adj. invar.* petrolifer; *terrain* ~ teren petrolifer.
pétulance *f.* **1.** vioiciune, elan nestăpînit. **2.** impetuozitate.
pétulant, ~e *adj.* **1.** vioi, zburdalnic. **2.** impetuos, năvalnic, tumultuos. — **pétulamment** *adv.*
pétunia *m.* *(bot.)* petunie.
peu **I.** *adv.* **1.** puțin, un pic; *quelque* ~ **a.** oarecum; **b.** ușor, puțin; *pour* ~ *que* oricît de puțin; *un petit* ~ foarte puțin; o gură de // *à* ~ *(de chose) près* **a.** aproape; **b.** circa, aproximativ; *sous* ~ în curînd; *depuis* ~ recent, de curînd; *tant soit* ~ o nimica toată; *c'est un* ~ *fort!* cam tare! **II.** *m.* puțin; cantitate mică.
peuh *interj.* vax! ei aș!
peuplade *f.* seminție, trib, neam.
peuple **I.** *m.* **1.** popor. **2.** populație. **3.** *(fam.)* mulțime; sumedenie. **II.** *adj.* **1.** popular. **2.** comun, vulgar.
peuplement *m.* **1.** populare. **2.** *(silv.)* arboret.
peupler **I.** *vt.* **1.** a popula; ~ *une région* a popula o regiune. **2.** a locui. **3.** a forma, a constitui populația; *les nations qui peuplent l'Afrique* națiunile care constituie populația din Africa. **II.** *vi.* a se înmulți. **III.** *vr.* *(despre țări, regiuni, locuri)* a se popula. — **peuplé,** ~e *adj.* (I 1, II).
peuplier *m.* plop.
peur *f.* frică, teamă; spaimă; *avoir une* ~ *bleue* a trage o spaimă groaznică; *de* ~ *de... (que...)* de teamă, de frică să...
peur/eux, -euse *adj.* **1.** fricos; temător, sperios. **2.** timid. **3.** poltron. — **peureusement** *adv.*
peut-être **I.** *adv.* poate // ~ *que...* s-ar putea să..., ar fi posibil să... **II.** *m. invar.* **1.** *(fam.)* rezervă. **2.** posibilitate; probabilitate.
phaéton *m.* **1.** vizitiu, birjar; căruțaș. **2.** faeton.
phalange *f.* **1.** *(ist., mil.)* falangă. **2.** *(anat.)* falangă.
phalanstère *m.* falanster.
phantasme *m.* **1.** halucinație; iluzie optică. **2.** fantasmă, fantomă, nălucă.
pharaon *m.* **1.** *(ist.)* faraon. **2.** numele unui joc de cărți.
pharaonien, ~ne, **pharaonique** *adj.* faraonic, de faraon.

phare *m.* **1.** far; ~ *d'automobile* far de automobil; ~ *de recul* far de marşarier. **2.** *(fig.)* ghid, călăuză.

pharisaïque *adj.* fariseic, ipocrit, făţarnic. — **pharisaïquement** *adv.*

pharisaïsme *m.* **1.** fariseism. **2.** *(fig.)* ipocrizie, duplicitate, făţărnicie.

pharisien *m.* **1.** *(ist.)* fariseu. **2.** ipocrit, făţarnic.

pharmacie *f.* farmacie. — **pharmaceutique** *adj.*

pharmacien, ~ne *m.f.* farmacist.

pharmacologie *f.* farmacologie. — **pharmacologique** *adj.*

pharmacopée *f.* farmacopee.

pharyngien, ~ne *adj.* *(anat.)* faringian, al faringelui.

pharyngite *f.* *(med.)* faringită.

pharynx *m.* *(anat.)* faringe.

phase *f.* **1.** *(astr.)* fază; aspect succesiv. **2.** *(fig.)* fază, stadiu, etapă.

phébus *m.* stil obscur şi întortocheat; galimatias.

phénicien, ~ne *adj., m.f.* *(cu maj.)* fenician, (locuitor) din Fenicia.

phénique *adj.* fenic; **acid** ~ acid fenic, fenol.

phénix *m.* **1.** (pasărea) fenix. **2.** *(fig.)* minune, fenomen.

phénol *m.* *(chim.)* fenol; acid fenic.

phénomén/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* fenomenal, nemaipomenit. — **phénoménalement** *adv.*

phénomène *m.* **1.** fenomen, fapt natural. **2.** *(fig.)* raritate; lucru rar.

phénoménologie *f.* *(fil.)* fenomenologie, descrierea fenomenelor. — **phénoménologique** *adj.*

phényl *m.* *(chim.)* fenil.

phénylamine *f.* *(chim.)* fenilamină, anilină.

philanthrope *m.f.* filantrop.

philanthropie *f.* filantropie. — **philanthropique** *adj.*

philatélie *f.*, **philatélisme** *m.* filatelie. — **philatélique** *adj.*

philatéliste *m.f.* filatelist.

philharmonie *f.* *(muz.)* filarmonică. — **philharmonique** *adj.*

philippique *f.* filipică, discurs violent, acuzator.

philistin *m.* *(fam.)* filistin, retrograd.

philo- *pref.* filo-.

philologie *f.* filologie; ~ *romane* filologie romanică; romanistică.

philologique *adj.* filologic; *recherches ~s* cercetări filologice. — **philologiquement** *adv.*

philologue *m.f.* filolog, specialist în filologie.

philomèle *f.* *(poet.)* filomelă, privighetoare.

philosophe **I.** *m.* *(în antichitate)* înţelept, gînditor. **II.** *m.f.* filozof; persoană care studiază filozofia.

philosopher *vi.* *(fam.)* a filozofa, a discuta la nesfîrşit.

philosophie *f.* **1.** filozofie. **2.** sistem filozofic. **3.** înţelepciune. **4.** curs de filozofie.

philosophique *adj.* filozofic // *esprit* ~ spirit metodic, obiectiv. — **philosophiquement** *adv.*

philtre *m.* filtru; băutură magică.

phlébite *f.* *(med.)* flebită.

phobie *f.* fobie, frică bolnăvicioasă.

phonème *m.* *(lingv.)* fonem.

phonéticien, ~ne *m.f.* (lingvist) fonetician.

phonétique **I.** *adj.* fonetic. **II.** *f.* fonetică; ~ *expérimentale* fonetică experimentală. — **phonétiquement** *adv.*

phonétisme *m.* *(lingv.)* fonetism.

phonie *f.* **1.** *(fam.)* telefonie, radio-telefonie. **2.** fonie, sonoritate.

phonique *adj.* fonic; sonor.

phono-^{1} *pref.* fono-.

phono^2 *m.* *(fam.)* fonograf.

phonogramme *m.* **1.** fonogramă. **2.** telegramă telefonată.

phonographe *m.* *(fiz.)* fonograf. — **phonographique** *adj.*

phonologie *f.* *(lingv.)* fonologie. — **phonologique** *adj.*

phonothèque *f.* fonotecă, colecţie de benzi de magnetofon înregistrate.

phoque *m.* *(zool.)* focă.

phosphate *m.* *(chim.)* fosfat.

phosphater *vt.* *(agr.)* a trata cu fosfaţi. — **phosphaté, ~e** *adj.*

phosphore *m.* *(chim.)* fosfor.

phosphorescent, ~e *adj.* fosforescent.

photo-^{1} *pref.* foto-.

photo^2 *m.* *(fam.)* fotografie.

photocopie *f.* fotocopie.

photocopier *vt.* a fotocopia. — **photocopié, ~e** *adj.*

photo-électrique *adj.* *(fiz).* fotoelectric; *cellule* ~ celulă fotoelectrică.

photogène *adj.* *(fiz.)* fotogen, producător de lumină.

photogénie *f.* *(fiz.)* fotogenie, producere de lumină.

photogénique *adj.* *(despre oameni)* fotogenic.

photographe *m.f.* fotograf.

photographie *f.* fotografie. — **photographique** *adj.*

photographier *vt.* a fotografia. — **photografié, ~e** *adj.*

photon *m.* *(fiz.)* foton. — **photonique** *adj.*

photothèque *f.* fototecă, arhivă de fotografii.

phototypie *f.* *(poligr.)* fototipie.

phrase *f.* **1.** frază. **2.** *(fig., la pl.)* vorbărie; vorbe goale // *sans ~s* **a.** pe şleau, ritos; **b.** fără comentarii; *faire des ~s* a vorbi afectat, emfatic; ~ *(toute) faite* formulă banală.

phraséologie *f.* **1.** construcţie de frază specifică unei limbi, unui scriitor. **2.** *(peior.)* frazeologie, vorbărie. — **phraséologique** *adj.*

phtisie *f.* *(med.)* ftizie. — **phtisique** *adj., m.f.*

phtisiologie *f.* *(med.)* ftiziologie. — **phtisiologique** *adj.*

phtisiologue *m.* (medic) ftiziolog.

phyl(l)oxéra *m.* *(entom.)* filoxeră.

phylloxéré, ~e *adj.* *(bot.)* atins de filoxeră.

physalite *f.* *(mineral.)* topaz.

physicien, ~ne *m.f.* **1.** fizician, **2.** *(fam.)* prestidigitator.

physico-chimie *f.* fizico-chimie. — **physico-chimique** *adj.*

physiologie *f.* **1.** fiziologie. — **physiologique** *adj.*

physiologiste, physiologue *m.f.* (medic) fiziolog.

physionomie *f.* **1.** fizionomie, înfăţişare, chip. **2.** *(fig.)* caracter distinctiv.

physionomiste *m.f.* fizionomist.

physiopathologie *f.*v. **physiologie.**

physiothérapie *f.* *(med.)* fizioterapie.

physique I. *adj.* fizic; *exercices ~s* exerciţii fizice. **II.** *f.* fizică. **III.** *m.* fizic, înfăţişare, exterior, aspect. — **physiquement** *adv.* **(I).**

phytopathologie *f.* fitopatologie, patologie vegetală.

phytophage *adj.* *(despre animale)* fitofag, ierbivor.

piaf *m.* *(pop.)* vrabie.

piaffement *m.* **1.** tropăit (al cailor) cu picioarele din faţă. **2.** *(fig.)* trepidare; fremătare.

piaffer *vi.* **1.** *(despre cai)* a tropăi, a bate cu picioarele din faţă. **2.** *(fig.)* a trepida, a fremăta. **3.** *(înv.)* a se făli.

piaillement [pjajə—] *m.* piuit.

piailler [pjaje] *vi.* **1.** a piui. **2.** *(fam.)* a scînci.

piaillerie [pjajə—] *f.* *(fam.)* scînceală.

pianino *m.* pianină.

pianiste *m.f.* pianist.

piano *(pl. ~s)* *m.* pian; *~ à queue* pian cu coadă; *~ droit* pianină.

pianoter *vi.* *(fam.)* a zdrăngăni la pian.

piaulard, ~e *adj.*, *m.f.* *(fam.)* smiorcăit.

piauler *vi.* **1.** a piui; a cîrîi. **2.** a scînci.

pic^1 *m.* **1.** tîrnăcop. **2.** *(constr.)* şpiţ. **3.** pisc, vîrf (de munte) // *à ~* **a.** la ţanc, la momentul oportun; **b.** direct; **c.** perpendicular.

pic^2 *m.* *(ornit.)* ciocănitoare, ghionoaie.

pichenette *f.* *(fam.)* bobîrnac.

pichet *m.* urcior.

pickles [pikl] *m.pl.* murături în oţet.

pickpocket [—kèt] *m.* hoţ de buzunare.

pick-up [—koep] *m.* *invar.* picup.

picole *f.* cazma, hîrleţ (de vie).

picorer *vt.* *vi.* **1.** a ciuguli. **2.** *(fig.)* a culege de ici şi colo.

picot *m.* **1.** aşchie (de lemn). **2.** picou, colţ de dantelă.

picotage *m.* **1.** ciugulit; ciuguleală. **2.** pişcătură. **3.** *(fig.)* tachinărie.

picoté, ~e *adj.* **1.** punctat. **2.** *(pop.)* ciupit (de vărsat).

picotement *m.* **1.** (senzaţie de) furnicătură. **2.** înţepătură, pişcătură. **3.** *(fig.)* tachinărie; înţepături.

picoter I. *vt.* **1.** a înţepa, a pişca. **2.** *(despre păsări)* a ciuguli. **3.** *(fig.)* a tachina. **II.** *vr.* *(fig.)* a se înţepa (reciproc).

pie^1 *f.* **1.** *(ornit.)* coţofană. **2.** *(fig.)* persoană vorbăreaţă, flecară // *trouver la ~ au nid* a descoperi praful de puşcă; *fromage à la ~* brînză proaspătă; *~-grièche* sfrîncioc.

pie^2 *adj.* *oeuvre ~* operă pioasă.

pièce *f.* **1.** bucată, parte; fragment; *(fam.)* *mettre en ~s* a face bucăţi; a zdrobi, a distruge. **2.** piesă (dintr-un serviciu, dintr-o colecţie). **3.** cameră; odaie. **4.** ban, monedă. **5.** piesă de teatru. **6.** petic; *mettre une ~ à...* a pune un petic la..., a petici. **7.** *(tehn.)* piesă, parte demontabilă (la mecanisme, maşini)// *~ de résistance* articol de fond (într-un ziar); *de toutes ~s* complet; în întregime.

piécette *f.* bănuţ, monedă măruntă.

pied *m.* **1.** *(anat.)* picior, laba piciorului; *~ plat* picior plat, platfus; *de ~ en cap* din cap pînă în picioare; *(sport)* *~ d'appel* picior de bătaie. **2.** urmă de picior. **3.** poale; *au ~ d'une montagne* la poalele unui munte. **4.** picior, măsură de lungime englezească. **5.** *(metr.)* picior de vers; silabă // *~ de nez* tiflă; *au petit ~* **a.** pe scurt; **b.** în mic, în miniatură; *de ~ ferme* cu hotărîre, cu curaj; *(tehn.)* *~ à coulisse* şublăr; *au~ de la lettre* literal; *~s et poings liés* legat burduf; *prendre ~* a prinde cheag; *perdre ~* a şovăi; *au ~ levé* pe nepusă masă; *(fam.)* *mettre les ~s dans le plat* a călca în străchini; *à ~* pe jos.

pied-bot *(pl. ~s-~s)* *m.* şchiop.

piédest/al *(pl. -aux)* *m.* **1.** piedestal. **2.** *(fig.)* proptea; suport.

piège *m.* cursă, capcană; *(fig.)* *tendre (dresser) un ~* a întinde o cursă; *tomber (donner) dans le ~* a se prinde în cursă.

pierraille *f.* **1.** bolovăniş. **2.** grămadă de pietriş.

pierre *f.* **1.** piatră; *(fam.)* *jeter la ~ à qn.* a arunca cu piatră în cineva, a blama pe cineva; *geler à ~ fendre* a fi (un) ger de crapă pietrele. **2.** bolovan. **3.** *(med.)* calcul.

pierrée *f.* jgheab de piatră.

pierreries *f. pl.* **1.** pietre preţioase, nestemate. **2.** bijuterii.

pierrette *f.* **1.** pietricică. **2.** vrabie, vrăbiuţă.

pierr/eux, -euse *adj.* **1.** preţios; ca piatra. **2.** pietros, plin de pietre.

piété *f.* pietate, smerenie, cucernicie.

piétinement *m.* **1.** tropăit. **2.** călcare în picioare.

piétiner I. *vi.* **1.** a tropăi. **2.** *(fig.)* a bate pasul pe loc. **II.** *vt.* a călca cu picioarele.

piéton, ~ne *m.f.* pieton.

piétonn/ier, -ère *adj.* *rue -ère* stradă pietonală.

piètre *adj.* *invar.* biet, prăpădit // *faire ~ figure* **a.** a face impresie proastă; **b.** a nu fi luat în seamă.

piètrement *adv.* jalnic, de plîns, ca vai de lume.

pieu *m.* par, ţăruş.

pieuvre *f.* **1.** *(zool.)* caracatiţă. **2.** *(fig.)* persoană nesăţioasă, hrăpăreaţă.

pi/eux, -euse *adj.* pios, cucernic, respectuos. — **pieusement** *adv.*

pigeon *m.* **1.** porumbel; *~ voyageur* porumbel călător. **2.** *(arg.)* fraier.

pigeonne *f.* *(ornit.)* porumbiţă.

pigeonnier *m.* **1.** porumbar, hulubărie. **2.** mansardă.

pigment *m.* **1.** *(anat.)* pigment.

pigmentation *f.* *(anat.)* pigmentare; pigmentaţie.

pigmenter *vt.* a pigmenta; a colora cu pigment. — **pigmenté, ~e** *adj.*

pigne *f.* con de brad.

pignon^1 *m.* *(constr.)* coamă de zid.

pignon^2 *m.* *(tehn.)* pinion.

pilage *m.* pisare; pisat.

pilaire *adj.* v. **pileux (1).**

pilastre *m.* *(arhit.)* pilastru.

pile^1 *f.* *(la medalii)* revers // *~ ou face* cap sau pajură.

pile^2 *f.* **1.** vraf, teanc. **2.** *(el., fiz.)* pilă. **3.** *(constr.)* pilot. // *s'arrêter ~* a se opri brusc.

pil/eux, -euse *adj.* **1.** pilos, referitor la păr. **2.** acoperit cu păr, păros.

pilier *m.* **1.** *(constr.)* coloană, stilp. **2.** *(fig.)* susţinător, apărător. **3.** pilier (la rugbi).

pillage *m.* **1.** jaf. **2.** *(fig.)* plagiat.

pillard, ~e *adj., m.f.* **1.** jefuitor. **2.** *(fig.)* plagiator.

piller *vt.* **1.** a jefui, a prăda. **2.** *(fig.)* a plagia.

pill/eur, -euse *m.f., adj.* v. **pillard (1).**

pilon *m.* **1.** pisălog de piuliţă. **2.** *(constr.)* mai, bătător. **3.** *(fam.)* copan (de pasăre) // *marteau ~* ciocan pneumatic; *mettre au ~* a distruge, a nimici.

pilonnage *m.* **1.** pisare. **2.** *(constr.)* bătătorire. **3.** *(mil.)* bombardament intens.

pilonner *vt.* **1.** a pisa. **2.** *(constr.)* a bătători. **3.** *(mil.)* a bombarda (intens).

pilori *m.* stilp (al infamiei). // *mettre au ~* a pune la zid, a condamna.

pilot *m.* pilon, par, stîlp.

pilotage *m.* *(av., mar.)* pilotaj; pilotare.

pilote *m.* *(av., mar.)* pilot.

piloter^1 *vt.* *(constr.)* a bate ţăruşi, piloni (de consolidare).

piloter^2 *vt.* **1.** *(av., mar.)* a pilota. **2.** *(fig.)* a conduce, a dirija; a ghida.

pilotis *m.* *(constr.)* (ansamblu de) piloni, stîlpi de consolidare (pe fundul apelor).

pilule *f.* pilulă, bulin // *avaler la ~* a înghiţi hapul, a înghiţi găluşca; *dorer la ~* a prezenta ceva neplăcut sub un aspect atrăgător.

piment *m.* **1.** ardei, piper-roşu. **2.** *(fig.)* savoare, picanterie.

pimenter *vt.* **1.** *(culin.)* a pipera. **2.** *(fig.)* a pipera, a da savoare. — **pimenté, ~e** *adj.*

pimpant, ~e *adj.* fercheş, spilcuit, dichisit.

pin *m.* *(bot.)* pin // *~ alpestre, ~ nain* jneapăn.

pinacle *m.* **1.** *(constr.)* partea cea mai înaltă a unei clădiri. **2.** *(fig.)* vîrf, culme.

pinacothèque *f.* pinacotecă.

pinaill/eur, -euse *adj., m.f.* *(fam.)* chiţibuşar.

pinçade *f.* ciupitură, pişcătură.

pinçage *m.* *v.* **pincement.**

pince *f.* **1.** cleşte. **2.** *(în croitorie)* pensă. **3.** cîrlig de rufe. **4.** *(poligr.)* clupă, gheară. **5.** *(tehn.)* clemă, cleşte.

pincé, ~e I. *adj.* **1.** *(fam.)* înţepat; rece, sec. **2.** *(în croitorie)* pensat. **II.** *f.* strop, vîrf; *une ~e de sel* un vîrf de sare.

pinceau *m.* **1.** pensulă. **2.** *(fig.)* pictură, manieră de a picta. **3.** *(fig.)* pictor.

pincement *m.* **1.** ciupire, ciupit. **2.** *(agr., hort.)* cîrnire.

pince-nez *m. invar.* ochelari (fără braţe) prinşi de nas.

pincer I. *vt.* **1.** a ciupi, a pişca. **2.** *(agr., hort.)* a cîrni. **3.** *(fam.)* a surprinde, a prinde asupra faptului // *(fam.) ~ les lèvres* a-şi ţuguia buzele (în semn de dispreţ). **II.** *vi.* *(despre ger şi vînt)* a pişca, a frige.

pincette *f.* **1.** cleştişor. **2.** pensetă. **3.** *(la: pl.)* vătrai; cleşte pentru cărbuni.

pinçon *m.* urmă de pişcătură; vînătaie.

pinçure *f.* ciupitură, pişcătură.

pingouin *m.* *(zool.)* pinguin.

ping-pong *m.* ping-pong, tenis de masă.

pingre *m.f., adj.* *(fam.)* avar, zgîrcit.

pingrerie *f.* *(fam.)* avariţie, zgîrcenie.

pinson *m.* cintezoi.

pintade *f.* bibilică.

piochage *m.* **1.** săpat, săpare (cu hîrleţul). **2.** *(fig.)* toceală, buchiseală.

pioche *f.* cazma, hîrleţ.

piochement *m.* săpătură (cu hîrleţul).

piocher *vt.* **1.** a săpa (cu hîrleţul). **2.** *(fig.)* a toci, a buchisi.

pioch/eur, -euse I. *m.f., adj.* **1.** săpător. **2.** *(fig.)* tocilar, bucher. **II.** *f.* *(tehn.)* maşină de săpat, de afînat.

piolet *m.* piolet (pentru alpinism).

pion, ~e *m.f.* pion.

pionnier *m.* **1.** pionier, militar care lucrează la terasamente. **2.** soldat de geniu. **3.** defrişor, desţelenitor de regiuni necultivate. **4.** *(fig.)* pionier, deschizător de drumuri.

pipe *f.* **1.** pipă, lulea. **2.** cantitatea de tutun dintr-o pipă.

pipe-line [pajp-lajn] *(pl. ~-~s)* *m.* conductă petrolieră.

piper I. *vt.* a momi; a păcăli, a înşela. **II.** *vi.* *(pop.)* a trage din lulea, a pipa.

pipette *f.* pipetă.

pipiement *m.* piuit.

pipier^1 *vi.* a piui.

pipi/er^2, -ère *m.f.* fabricant de pipe.

piquage *m.* **1.** cusut la maşină; tighelire. **2.** cusătură de maşină, tighel.

piquant, ~e I. *adj.* **1.** înţepător, pişcător; *(fig.)* *froid ~* frig înţepător, pătrunzător. **2.** *(culin.)* iute, picant. **3.** *(fig.)* picant. **II.** *m.* ghimpe, spin, ţepuşă.

pique I. *f.* **1.** suliţă. **2.** suliţaş // *à cent ~s au dessous de...* mult inferior... **II.** *m.* *(la cărţile de joc)* pică.

piqué *m.* **1.** *(text.)* pichet. **2.** *(mil.)* picaj.

pique-feu *m.* vătrai, cleşte de foc.

pique-nique *m.* picnic, masă la iarbă verde.

pique-niquer *vi.* a participa la un picnic; a mînca la iarbă verde.

piquer I. *vt.* **1.** a înţepa, a împunge. **2.** *(med.)* a face o injecţie. **3.** a da la maşină, a tigheli. **4.** *(culin.)* a împăna (carnea). **5.** *(fig.)* a pişca, a înţepa cu vorba. **6.** *(fig.)* a aţîţa; a stimula. **7.** *(despre alimente, băuturi)* a ustura (uşor). **II.** *vi.* **1.** *(av.)* a coborî în picaj. **2.** *(despre băuturi)* a se oţeti, a se acri. **III.** *vr.* **1.** a se înţepa, a se împunge. **2.** *(fam.)* a se ofusca, a se bosumfla. **3.** *(fam.)* a se făli. **4.** *(despre băuturi)* a se oţeti, a se acri. **5.** *(fam., +* **de***)* a se îndrăgosti (de), a se aprinde (după). — **piqué, ~e** *adj.* **(I 3, 4, II 2, III 4).**

piquet^1 *m.* **1.** ţăruş, par. **2.** pichet, mic detaşament.

piquet^2 *m.* (jocul de) pichet.

piquetage *m.* *(constr.)* pichetaj, jalonare.

piqueter *vt.* **1.** *(constr.)* a jalona, a marca cu ţăruşi. **2.** a împestriţa cu puncte.

piqueton *m.*, **piquette** *f.* poşircă.

piqueur^1 *m.* picher, supraveghetor de lucrări de construcţii // *~ de vin* degustător de vinuri.

piqu/eur,^{2} -euse I. *m.f.* tighelar, ştepuitor. **II.** *m.* ciocan pneumatic. **III.** *adj.* care înţeapă, înţepător.

piqûre *f.* **1.** înțepătură; pișcătură. **2.** tighel; tighelitură. **3.** injecție. **4.** acrire, oțetire (a lichidelor, a băuturilor). **5.** ciupitură, gaură (făcută de insecte, de viermi). **6.** *(tehn.)* defect.

pirate *m.* pirat.

piraterie *f.* piraterie.

pire I. *adj. invar. (comp.* de la *mauvais)* mai rău; mai vătămător, mai dăunător. **II.** *adj. (le, la ~; superl.* de la *mauvais)* cel mai rău, cel mai vătămător, cel mai dăunător. **III.** *m.* lucrul cel mai rău.

piriforme *adj.* piriform, în formă de pară.

pirogue *f. (mar.)* pirogă.

piron *m.* boboc de gîscă.

pirouette *f.* **1.** *(cor.)* piruetă. **2.** *(fig.)* schimbare bruscă de părere, de atitudine.

pirouetter *vi.* **1.** *(cor.)* a face piruete. **2.** *(fig.)* a-și schimba brusc părerea, atitudinea.

pis[1] *m.* uger.

pis[2] **I.** *adv. (comp.* de la *mal)* mai rău, mai prost; *de mal en ~, de ~ en ~* din rău în mai rău; din lac în puț; *(fam.) tant ~ !* cu atît mai rău! **II.** *adj. invar. (comp.* de la *mauvais)* mai rău, mai prost. **III.** *adv. (superl.* de la *mal)* cum nu se poate mai prost, mai rău. **IV.** *adj. (le, la ~; superl.* de la *mauvais)* cel mai rău, cel mai prost. **V.** *m.* lucrul cel mai rău, cel mai prost.

pis-aller *m. invar. au ~* în cel mai rău caz, în ultimă instanță.

piscicole *adj.* piscicol; de piscicultură.

pisciculteur *m.* piscicultor.

pisciculture *f.* piscicultură.

pisciforme *adj.* în formă de pește.

piscine *f.* piscină, bazin de înot.

pisé *m. (const.)* chirpici.

pissenlit *m.* păpădie.

pisser *vi. vt.* a urina.

pistache *f. (bot.)* fistic.

pistard *m.* ciclist pe pistă.

piste *f.* **1.** urmă; *perdre la ~ de qn.* a pierde urma cuiva. **2.** *(sport, av.)* pistă; *~ en cendrée* pistă de zgură; *~couverte* teren acoperit; *(av.) ~d'envol* pistă de decolare. **3.** potecă.

pister *vt.* a urmări.

pistil *m. (bot.)* pistil.

pistole *f. (ist.)* veche monedă de aur.

pistolet *m.* **1.** pistol; *~-mitrailleur* pistol-mitralieră. **2.** *(tehn.)* florar. **3.** *(culin.)* franzeluță.

piston *m.* **1.** *(mec.)* piston. **2.** *(fam.)* pilă, protecție, proptea.

pistonnage *m. (fam.)* pistonare, protecție.

pistonner *vt.* **1.** a insista (pe lîngă cineva), a plictisi (cu insistențele). **2.** *(fam.)* a proteja, a susține.

pitance *f.* **1.** rație, tain. **2.** *(fam.)* subzistență, hrană (zilnică).

pitancerie *f.* economat.

pitancier *m.* econom.

pit/eux, -euse *adj.* jalnic, vrednic de milă. — **piteusement** *adv.*

pitié *f. sg.* **1.** milă, compasiune, compătimire; *digne de ~* vrednic de milă; *à faire ~* **a.** să-i plîngi de milă; **b.** detestabil. **2.** (sentiment de) dispreț, desconsiderare; reprobare; *en ~, avec ~* cu dispreț.

piton *m. (tehn.)* piton.

pitoyable *adj.* **1.** jalnic, vrednic de milă. **2.** *(fam.)* foarte prost; foarte rău. — **pitoyablement** *adv.*

pittoresque *adj., m.* pitoresc. — **pittoresquement** *adv.*

pituite *f.* mucozitate, flegmă.

pivoine *f. (bot.)* bujor.

pivot *m.* **1.** *(tehn., sport)* pivot. **2.** *(fig.)* punct esențial.

pivotation *f.*, **pivotement** *m.* pivotare.

pivoter *vi.* a pivota, a se roti pe pivot.

pizza *f. (culin.)* pizza.

pizzicato *adv. (muz.)* pițicato.

plaçage *m.* **1.** plasare. **2.** distribuire de locuri.

placage *m.* **1.** *(tehn.)* placaj, furnir. **2.** furniruire.

placard *m.* **1.** dulap în perete. **2.** placardă, afiș.

placarder *vt.* **1.** a afișa. **2.** *(fam.)* a ironiza, a lua în rîs.

place *f.* **1.** loc; *prendre la ~ de qn.* **a.** a lua locul cuiva; **b.** a substitui pe cineva; *sur ~* pe loc. **2.** slujbă, post, funcție. **3.** piață; *la ~ de l'Opéra* piața Operei // *~ forte* fortăreață, cetate.

placement *m.* **1.** plasare; plasament. **2.** vînzare, desfacere. **3.** *(la pl.)* investiții.

placer[1] **I.** *vt.* **1.** a așeza, a pune; a instala. **2.** *(fig.)* a situa, a fixa (în timp). **3.** *(fig.)* a numi, a băga (într-un serviciu). **4.** a plasa, a vinde // *~ de l'argent* a investi bani; *~ des marchandises* a desface mărfuri. **II.** *vr.* **1.** a se plasa, a se așeza. **2.** a se stabili. **3.** a se clasa; *se ~ premier* a se clasa primul. **4.** a intra într-un serviciu. — **placé, ~e** *adj.*

placer[2] *m.* zăcămînt aurifer.

plac/eur, -euse *m.f.* plasator.

placide *adj.* **1.** placid; flegmatic. **2.** calm, pașnic; molcom, domol. — **placidement** *adv.*

placidité *f.* **1.** placiditate; flegmă. **2.** calm.

plafond *m.* **1.** plafon, tavan. **2.** *(av.)* altitudine maximă. **3.** *(ec., fin.)* plafon; (cifră) limită.

plafonnage *m. (ec., fin.)* plafonare.

plafonner I. *vt.* a construi un plafon. **II.** *vi.* **1.** *(av.)* a atinge altitudinea maximă. **2.** *(fig.)* a plafona, a fixa un plafon, un maxim. — **plafonné, ~e** *adj.* **(II 2).**

plafonnier *m.* plafonieră.

plage *f.* **1.** plajă. **2.** *(poet.)* regiune, meleag.

plagiaire *m., adj.* plagiator.

plagiat *m.* plagiat.

plagier *vt.* a plagia. — **plagié, ~e** *adj.*

plaid *m.* pled, pătură.

plaider *vi. vt. (jur.)* a pleda.

plaidoirie *f.*, **plaidoyer** *m. (jur.)* pledoarie.

plaie *f.* **1.** rană. **2.** *(fig.)* durere morală, suferință. **3.** *(fig.)* plagă, flagel.

plain, ~e *adj.* neted, plat // *de ~-pied* **a.** la același nivel; **b.** fără piedică, ușor; *(despre păsări) aller de ~* a plana.

plaindre I. *vt.* **1.** a (de)plînge, a compătimi. **2.** a regreta; a-i părea rău. **II.** *vr.* **1.** a se plînge, a se văita, a se văicări. **2.** *(jur.)* a reclama; a face plîngere.

plaine *f.* cîmpie, șes.

plainte *f* **1.** geamăt, plînset; lamentație. **2.** doleanță. **3.** imputare; reproș. **4.** *(jur.)* reclamație, plîngere.

plaint/if, -ive *adj.* tînguitor, jalnic. — **plaintivement** *adv.*

plaire I. *vi.* a plăcea, a fermeca, a avea farmec // *comme il vous plaira* **a.** cum doriţi; **b.** cum veţi dori; *(impers.) s'il vous plaît* vă rog; *(fam.) plaît-il?* poftim? **II.** *vr.* **1.** a se simţi bine, a se complăcea. **2.** a se plăcea, a se iubi (reciproc). **3.** *(despre plante)* a-i prii.

plaisance *f.* divertisment, agrement.

plaisant, ~e I. *adj.* **1.** plăcut, agreabil. **2.** amuzant, distractiv. **II.** *m.* **1.** glumeţ, mucalit. **2.** latură comică, amuzantă. — **plaisamment** *adv.* **(I).**

plaisanter I. *vi.* **(+ à, sur)** a glumi, a spune în glumă. **II.** *vt.* **1.** a-şi bate joc, a rîde (de). **2.** a tachina (pe cineva).

plaisanterie *f.* **1.** glumă; tachinărie. **2.** ironie, batjocură // *être porté à la ~* a fi glumeţ.

plaisantin *m.* hîtru.

plaisir *m.* **1.** plăcere, bucurie; satisfacţie; *faire ~* **a.** a face plăcere, a bucura; **b.** a satisface, a mulţumi. **2.** distracţie, divertisment. **3.** favoare, plac, voie; *faitesmoi le ~ de...* faceţi-mi favoarea de a...; *bon ~* arbitru, bun plac. **4.** *(la pl.)* plăceri lumeşti // *à ~* **a.** fără temei; **b.** degeaba, de prisos; *à faire ~!* de ţi-e mai mare dragul!

plan, ~e I. *adj.* plan, plat, neted. **II.** *m.* **1.** *(mat.)* suprafaţă plană. **2.** plan; proiect; *lever un ~* a face un plan; *~ de perspective* proiect de perspectivă // *laisser en ~* a abandona; a lăsa baltă; *rester en ~* a rămîne în suspensie; *sur le ~ de...* din punctul de vedere al...

planche *f.* **1.** scîndură. **2.** planşă. **3.** brazdă, răzor. **4.** *(la pl.)* scenă // *(sport) ~d'appel* prag.

plancher *m.* pardoseală; podea.

planchette *f.* **1.** planşetă. **2.** scîndurică.

plançon *m.* butaş.

plancton *m.* *(biol.)* plancton.

plane *m.* *(bot.)* arţar.

planer *vi.* a plana, a pluti în aer.

planétaire I. *adj.* planetar, referitor la planete; *système ~* sistem planetar. **II.** *m.* *(tehn.)* ax planetar.

planétarium *m.* planetariu.

planète *f.* planetă // *(fam.) être né sous une heureuse ~* a fi născut într-o zodie norocoasă.

planeur *m.* *(av.)* planor.

planier *m.* *(geogr.)* podiş.

planification *f.* *(ec.)* planificare.

planifica/teur, -trice *m.f.* *(ec.)* planificator.

planifier *vt.* *(ec.)* a planifica. — **planifié, ~e** *adj.*

planiforme *adj.* **1.** de formă plană, neted. **2.** plat; turtit.

planisphère *m.* planisferă, planiglob, mapamond.

planning [-niŋ] *m.* **1.** plan de lucru (detaliat). **2.** planificare.

planquer *vt. vr.* *(arg.)* a (se) ascunde, a (se) pune la adăpost. — **planqué, ~e** *adj.*

plant *m.* **1.** *(bot.)* puiet, răsad. **2.** răzor, brazdă.

plantain *m.* *(bot.)* pătlagină.

plantation *f.* **1.** plantare, sădire. **2.** plantaţie.

plante *f.* **1.** plantă // *jardin des ~s* grădină botanică. **2.** *(anat.)* talpa piciorului.

planter I. *vt.* a planta; a (ră)sădi // *~ sa tente* **a.** a-şi ridica, a-şi pune cortul; **b.** *(fam.)* a se fixa, a se instala. **II.** *vr.* *(fam.,* **+ devant)** a se posta, a se proţăpi (în faţa). — **planté, ~e** *adj.* **(I).**

planteur *m.* plantator.

planteuse *f.* *(agr.)* plantatoare, maşină de plantat.

planton *m.* *(mil.)* planton.

plantur/eux, -euse *adj.* **1.** *(fam.)* planturos. **2.** fertil, rodnic; *terre -euse* pămînt rodnic, roditor.

plaque *f.* **1.** placă. **2.** decoraţie, ordin. **3.** disc. **4.** tăbliţă. **5.** insignă profesională // *~ minéralogique* număr de automobil.

plaquer *vt.* **1.** a placa, a acoperi cu un strat de metal preţios. **2.** a furnirui cu lemn scump. **3.** *(fam.)* a părăsi, a abandona. **4.** *(sport)* a placa.

plaquette *f.* **1.** plachetă; broşură. **2.** placă comemorativă.

plaquis *m.* incrustaţie pe mobilă.

plasma *m.* *(biol.)* plasmă.

plasticien *m.* plastician, artist plastic.

plasticité *f.* plasticitate.

plastique I. *adj.* plastic. **II.** *f.* plastică; sculptură. **III.** *m.* material plastic.

plastron *m.* **1.** plastron. **2.** pieptar (la platoşă). **3.** şorţ din piele (pentru protecţie).

plat¹ *m.* **1.** farfurie. **2.** conţinutul unei farfurii. **3.** fel de mîncare. **4.** talger (de balanţă) // *œufs sur le ~* (ouă) ochiuri.

plat², ~e I. *adj.* **1.** plat, plan, neted. **2.** *(fig.)* searbăd, fără expresivitate; plictisitor; *style ~* stil searbăd, insipid // *mer ~e* mare liniştită, calmă; *ramper à ~ ventre* a se tîrî în patru labe. **II.** *adv.* plat; şters, searbăd. **III.** *m. art.* **1.** parte lată, latul. **2.** *(fig.)* platitudine, mediocritate // *à ~* **a.** *(despre cauciucuri)* dezumflat, pe geantă; **b.** *(fam.)* dezumflat, fără energie; fără entuziasm. — **platement** *adv.* **(I).**

platane, platanier *m.* *(bot.)* platan.

plateau *m.* **1.** taler, talger (de balanţă). **2.** tavă (de servit). **3.** podium. **4.** platou (de filmare). **5.** *(geogr.)* platou, podiş. **6.** *(c.f.)* platformă. **7.** *(maş.)* planşaibă.

plate-bande *(pl. ~s-~s)* *f.* **1.** brazdă, răzor. **2.** *(tehn.)* platbandă.

platée *f.* *(constr.)* temelie, fundaţie.

plate-forme *(pl. ~s-~s)* *f.* **1.** platformă. **2.** *(constr.)* acoperiş plat. **3.** *(c.f.)* rampă. **4.** *(pol.)* program, expunere de principii, de poziţie, platformă.

platine *m.* *(met.)* platină.

platiner *vt.* *(tehn.)* a platina; *(fam.) ~ ses cheveux* a-şi face părul blond foarte deschis, a-şi platina părul. — **platiné, ~e** *adj.*

platitude *f.* **1.** platitudine, banalitate. **2.** sărbezeală, gust fad.

platonique *adj.* **1.** platonic, pur. **2.** *(fig.)* abstract; inaplicabil. — **platoniquement** *adv.*

plâtrage *m.* *(constr.)* lucrare în ghips.

plâtras *m.* moloz.

plâtre *m.* **1.** stuc, ipsos. **2.** lucrare de ipsos.

plâtrer *vt.* **1.** a tencui. **2.** *(chir.)* a pune în ghips. — **plâtré, ~e** *adj.*

plâtrier *m.* lucrător în ghips, în ipsos; tencuitor.

plâtrière *f.* carieră de var.

plausible *adj.* plauzibil; verosimil. — **plausiblement** *adv.*

play-back [pleĭ-bek] *m.* *(tele., cinema)* play-back.

play-boy *(pl.* ~-~*s)* *m.* *(fam.)* june fercheş, dandi; play-boy.

plébéien, ~**ne** *adj., m.f.* *(ist.)* plebeu, plebeian.

plebiscite *m.* plebiscit.

plébisciter *vt. vi.* **1.** a supune unui plebiscit. **2.** a vota prin plebiscit.

pléiade *f.* pleiadă, cerc de literaţi.

plein, ~**e I.** *adj.* **1.** plin, umplut; *à* ~ din plin; *en* ~ în plin; *(fig.)* ~ *de soi-même* plin de sine; infatuat, înfumurat. **2.** compact, masiv. **3.** complet, întreg. **4.** rotund, gras, voinic. **5.** *(fig.,* + **de)** plin, pătruns de // *de* ~ *vent, en* ~ *air* în aer liber; *donner* ~ *pouvoir* a acorda mînă liberă, puteri depline; *à* ~*es mains* din belşug; *à* ~*es voiles* cu toată viteza. **II.** *m.* **1.** plin; *en* ~ din plin. **2.** mijloc, centru // *battre son* ~ a fi în toi. — **pleinement** *adv.* **(I).**

pléni/er, -ère *adj.* plenar, complet; *séance -ère* şedinţă plenară.

plénipotentiaire *m. adj.* (diplomat) plenipotenţiar.

plénitude *f.* plenitudine, (de)plinătate.

pléonasme *m.* *(stil.)* pleonasm. — **pléonastique** *adj.*

pléthore *f.* belşug, abundenţă; surplus. — **pléthorique** *adj.*

pleur *m.* **1.** plîns, lacrimi. **2.** *(fam.)* picătură, pic.

pleural, ~**e** *(m.pl. -aux)* *adj.* *(anat.)* pleural.

pleurer I. *vi.* **1.** a plînge. **2.** (+ **sur**) a deplînge, a deplora. **3.** *(despre seva copacilor)* a picura. **II.** *vt.* a regreta, a se căi; ~ *ses fautes* a-şi regreta greşelile.

pleurésie *f.* *(med.)* pleurezie.

pleurétique *m.f.* *(med.)* bolnav de pleurezie.

pleur/eur, -euse I. *adj.* *(fam.)* plîngăreţ, plîngăcios. **II.** *f.* **1.** bocitoare. **2.** pană de struţ (la pălărie).

pleurite *f.* *(med.)* pleurită.

pleurnicher *vi.* *(fam.)* a se smiorcăi, a scînci.

pleurnicherie *f.* *(fam.)* smiorcăială, scînceală.

pleutre *m.* *(fam.)* **1.** netrebnic, secătură. **2.** laş.

pleutrerie *f.* *(fam.)* **1.** ticăloşie, netrebnicie. **2.** laşitate.

pleuvasser, pleuviner *vi.* *(fam., despre ploaie)* a ţîrîi; a picura.

pleuvoir I. *v. impers.* a ploua; *(fam.)* *il pleut à verse* plouă cu găleata, torenţial. **II.** *vi.* *(fig.)* a cădea cu duiumul, a curge potop, a se revărsa.

plèvre *f.* *(anat.)* pleură.

plexiglas *m.* plexiglas.

plexus *m.* *(anat.)* plex.

pleyon *m.* **1.** mlajă, coardă (de viţă). **2.** ramură flexibilă.

pli *m.* **1.** pliu, cută. **2.** zbîrcitură, rid. **3.** plic. **4.** *(poligr.)* falţ. **5.** îndoitură; *faire un* ~ *(à...)* **a.** a face o îndoitură (la...), a îndoi (la)...; **b.** a marca. **6.** *(fig.)* apucătură, deprindere. **7.** ondulaţie; *mise en* ~*s* ondulaţie de păr.

pliable *adj.* **1.** pliabil, flexibil, mlădios. **2.** *(fig.)* docil, supus.

pliage *m.* pliere, îndoire.

pliant, ~**e I.** *adj.* **1.** pliant, flexibil. **2.** *(fig.)* docil, maleabil. **II.** *m.* scaun pliant.

plier I. *vt.* **1.** a îndoi, a încovoia. **2.** a plia, a împături; a strînge (lenjerie, haine). **3.** a face pliuri. **4.** *(fig.)* a deprinde, a obişnui; ~ *à la discipline* a deprinde cu disciplina. **II.** *vi. vr.* **1.** a se îndoi, a se încovoia. **2.** a se plia. **3.** *(fig.)* a se deprinde, a se obişnui. **4.** *(fig.)* a se supune, a ceda. **5.** *(mil.)* a se retrage, a se replia.

pli/eur, -euse I. *m.f.* *(poligr.)* fălţuitor. **II.** *f.* *(tehn.)* aparat de fălţuit.

plinthe *f.* *(arhit.)* soclu, piedestal.

plissé, ~**e I.** *adj.* **1.** plisat, cu pliseuri. **2.** încreţit. **II.** *m.* pliseu, cută (îngustă).

plissement *m.* **1.** plisare; plisat. **2.** *(geol.)* cutare, încreţire a straturilor.

plisser I. *vt.* **1.** a plisa. **2.** a încreţi. **II.** *vi.* *(despre stofe, ţesături)* a face pliuri; a cădea în pliuri.

plissure *f.* pliseu, pliu, cută, încreţitură.

pliure *f.* *(poligr.)* făţuială.

ploiement *m.* îndoire, încovoiere.

plomb *m.* **1.** *(metal.)* plumb. **2.** glonţ. **3.** sigiliu de plumb (la vamă). **4.** *(el.)* siguranţă // *à* ~ direct, drept; *tomber à* ~ **a.** a pica la ţanc; **b.** a se nimeri bine.

plombage *m.* **1.** plumbuire. **2.** plombare (a dinţilor).

plombagine *f.* *(mineral.)* plombagină, grafit pentru creioane.

plomber I. *vt.* **1.** a plumbui. **2.** a plomba. **3.** *(constr.)* a verifica cu firul cu plumb. **II.** *vr.* *(fig.)* a se mohorî, a se întuneca. — **plombé,** ~**e** *adj.* (I 1, 2).

plombeur *m.* plumbuitor (de vagoane, de colete).

plombier *m.* **1.** muncitor în industria plumbului. **2.** instalator.

plongée *f.*, **plongement** *m.* **1.** plonjare. **2.** cufundare.

plongeoir *m.* trambulină.

plongeon *m.* **1.** *(sport)* plonjon; săritură, salt (în apă). **2.** *(ornit.)* cufundar.

plonger *vt.* **1.** *(sport)* a plonja, a face un plonjon. **2.** a (s)cufunda; a băga; *(fig.)* *être plongé dans...* a fi cufundat în..., a fi absorbit (de)... **3.** a împlînta, a înfige. **II.** *vi.* a se băga, a se cufunda în apă. **III.** *vr.* **1.** a se băga, a se cufunda. **2.** *(fig.)* a se deda; a se abandona.

plong/eur, -euse I. *adj., m.f.* **1.** scufundător. **2.** plonjor. **II.** *m.* scafandru.

ploutocrate *m.* *(pol.)* plutocrat.

ploutocratie *f.* *(pol.)* plutocraţie. — **ploutocratique** *adj.*

ployable *adj.* mlădios, flexibil.

ployer I. *vt.* **1.** a îndoi, a încovoia. **2.** a împături (lenjerie, haine). **3.** *(fig.)* a domoli, a potoli; a disciplina. **II.** *vi.* **1.** (+ **sous**) a se încovoia, a se îndoi; *(fig.)* a se pleca; a se supune. **2.** *(fig.,* + **à**) a se adapta (la); a se conforma (cu, la).

pluie *f.* ploaie // *faire la* ~ *et le beau temps* a fi mare şi tare, a avea pîinea şi cuţitul; *parler de la* ~ *et du beau temps* a vorbi verzi şi uscate.

plumage *m.* **1.** *(ornit.)* penaj. **2.** *(fig.)* exterior, aparenţă.

plumaison *f.* jumulire (de pene).

plumard *m.* măturică de pene.

plume *f.* **1.** pană. **2.** fulg, puf; *léger comme une* ~ uşor ca un fulg. **3.** peniţă. **4.** *(fig.)* stil; pană // *homme de* ~ scriitor; om de litere; *(fam.)* *perdre ses* ~*s* a cheli.

plumeau *m.* saltea de fulgi, de puf.

plumée *f.* jumulire; jumulit.

plumer *vt.* **1.** a jumuli (de pene). **2.** *(fam.)* a jefui; a escroca. — **plumé,** ~**e** *adj.* **(1).**

plum/eux, -euse *adj.* acoperit cu pene.

plumier *m.* penar.

plumule *f.* puf, fulg.

plupart *f. la ~* cea mai mare parte, majoritatea; *la ~ du temps* de obicei, îndeobşte.

plur/al, ~**e** *(m.pl. -aux) adj.* plural, multiplu.

pluraliser *vt.* a pune la plural.

pluralisme *m. (fil. pol.)* pluralism.

pluralité *f.* pluralitate, multiplicitate.

pluri- *elem. de comp.* pluri-.

pluriel, ~**le** *adj., m. (gram.)* plural.

plus A. *adv.* [ply] **I.** *(comparativ)* **1. (+ que)** mai; *~ loin (que)* mai departe (de), mai încolo (de). **2. (+ de)** mai mult (decît), (în) plus (de), peste; mai bine (de); *bien ~, de ~, qui ~ est* **a.** în plus, în afară de; **b.** peste, pe deasupra, (ba) mai mult; *d'autant ~* cu atît mai mult; *~ ou moins* mai mult sau mai puţin; *ni ~, ni moins* nici mai mult, nici mai puţin; tot atît. **3. (+ ne)** nu... mai; *n'y pensez ~* nu te mai gîndi // *(fam.) non ~* nici; *~ jamais, jamais ~* niciodată. **II.** *(superlativ; le, la ~;* **+ de)** cel mai... (dintre). **B.** *m.* [plys] **1.** maxim, maximum; *tout au ~* cel mult, maximum. **2.** *(mat.)* (semnul) plus // *au ~* în plus, peste, pe deasupra.

plusieurs I. *adj. nehot. pl.* mai mulţi, cîţiva. **II.** *pron. nehot. pl.* unii.

plus-payé *(pl. ~-~s) m.* surplus.

plus-produit *(pl. ~-~s) m. (ec. pol.)* plusprodus.

plus-que-parfait [plys~] *m. (gram.)* mai-mult-ca-perfect.

plus-value *(pl. ~-~s) f. (ec. pol.)* plusvaloare.

plutonien, ~**ne, plutonique** *adj. (geol.)* plutonian, vulcanic.

plutôt *adv.* **1.** mai curînd, mai degrabă. **2.** mai bine, de preferinţă.

pluvi/eux, -euse *adj.* **1.** ploios. **2.** care aduce ploaie.

pneu *(pl. ~s) m. (auto)* pneu.

pneumatique I. *adj.* pneumatic, (care funcţionează) cu aer comprimat. **II.** *f. (fiz.)* pneumatică, ştiinţă a corpurilor gazoase.

pneumonie *f. (med.)* pneumonie.

pneumothorax *m. (med.)* pneumotorax.

poche *f.* **1.** buzunar; *(fam.) argent de ~* bani de buzunar. **2.** pungă, sac; traistă. **3.** guşă (la păsări).

pochée *f.* conţinutul unui buzunar.

pocher I. *vt.* a învineţi; *~ un oeil à qn.* a învineţi cuiva un ochi. **II.** *vi. (despre veşminte)* a sta umflat; a nu veni bine.

pochette *f.* buzunăraş.

podagre I. *adj., m.f.* bolnav de gută, de podagră. **II.** *f. (med.)* gută, podagră.

podium [—ɔm] *m.* podium, estradă demontabilă.

poêle^{1} *m.* sobă (de fier).

poêle^{2} *f.* tigaie.

poêlette *f.* tigăiţă.

poêlier *m.* sobar.

poème *m. (lit.)* poem.

poésie *f.* **1.** poezie. **2.** *(la pl.)* scrieri în versuri. **3.** versificaţie; ritm.

poétastre *m.* poet prost, poetastru.

poète *m.* **1.** poet. **2.** *(fig.)* om imaginativ, sensibil.

poétesse *f.* poetesă, poetă.

poétique I. *adj.* **1.** poetic, plin de poezie. **2.** *(fig.)* încîntător, fermecător. **3.** poetic, referitor la poezie; propriu poeziei; *licence ~* licenţă poetică. **II.** *f.* **1.** poetică, arta poeziei. **2.** tratat de versificaţie. — **poétiquement** *adv.* **(I 1, 2).**

poétiser I. *vt.* **1.** a poetiza, a da un caracter poetic. **2.** *(fig.)* a înfrumuseţa, a idealiza. **II.** *vi.* a face versuri. — **poétisé,** ~**e** *adj.*

poids *m.* **1.** greutate, pondere. **2.** greutate de cîntar. **3.** *(sport)* **a.** greutate, bilă de metal; **b.** *(sport)* categorie grea. **4.** *(fig.)* povară. **5.** *(fig.)* consideraţie, importanţă; merit // *~ lourd* camion.

poignant, ~**e** *adj.* sfîşietor, cumplit, îngrozitor.

poignard *m.* pumnal // *le ~ sur la gorge* cu sula în coastă.

poignarder *vt.* **1.** a înjunghia. **2.** *(fig.)* a răni, a sfîşia inima.

poignard/eur, -euse *m.f.* cuţitar; bătăuş.

poigne *f. (fam.)* energie; fermitate; autoritate.

poignée *f.* **1.** pumn, conţinutul unui pumn; *une ~ de...* un pumn de, o mînă de; puţini, cîţiva. **2.** mîner, plăsea.

poignet *m.* **1.** încheietura mîinii. **2.** manşetă.

poil *m.* **1.** păr (de pe corp). **2.** *(zool.)* păr, blană. **3.** *(bot.)* perişori, puf // *~ follet* tulei(e); *à ~* în pielea goală.

poilu, ~**e** *adj.* cu păr, păros.

poinçon *m.* **1.** *(tehn.)* poanson. **2.** sulă. **3.** ştampilă, marcă (pe obiecte de metal preţios).

poinçonnage, poinçonnement *m.* **1.** poansonare, perforare. **2.** marcare (a metalelor preţioase).

poinçonner *vt. (tehn.)* a poansona.

poinçonn/eur, -euse I. *m.f.* **1.** persoană care poansonează, care perforează. **2.** taxator (care perforează bilete de călătorie). **II.** *f.* maşină de perforat, poansoneză.

poindre *vi.* **1.** *(despre soare, lumina zilei)* a miji, a răsări. **2.** *(despre plante)* a încolţi, a răsări.

poing *m.* pumn // *dormir à ~s fermés* a dormi buştean; *se ronger les ~s* a-şi muşca mîinile.

point^{1} *m.* **1.** împunsătură (de ac). **2.** punct; *~ de départ* punct de plecare, punct iniţial; *mettre au ~* a pune la punct; *être sur le ~ de...* a fi pe punctul de a...; *~ de vue* punct de vedere, perspectivă; *(sport) victoire aux ~s* victorie la puncte. **3.** *(gram.)* semn (de punctuaţie), punct; *~-virgule* punct şi virgulă; *~ d'interrogation* semn de întrebare. **4.** *(la cărţile de joc)* valoare. **5.** *(fig.)* chestiune, problemă. **6.** *(fig.)* parte, fragment, paragraf // *au plus haut ~* în cel mai înalt grad; *~ du jour* zori, revărsat de ziuă; *~ de coté* junghi; *être mal en ~* a nu fi în apele sale; *à ~* **a.** la ţanc, la timp; **b.** tocmai bun; îndeajuns (de); *de ~ en ~* exact; *au dernier ~* **a.** în ultimă instanţă; **b.** extrem de, foarte; *de (en) tout ~* pe de-a-ntregul; *(c.f.) ~ d'arrêt* haltă; *au (à tel) ~ que* astfel încît.

point^{2} *adv.* deloc; ioc // *~ du tout* cîtuşi de puţin.

pointage *m.* **1.** perforare (a biletelor de intrare, de călătorie). **2.** *(ec.)* pontare. **3.** *(tehn.)* punctare, însemnare. **4.** *(sport)* punctaj. **5.** *(sport)* arbitraj.

pointe *f.* **1.** vîrf. **2.** cui (de sîrmă); ţintă. **3.** *(poligr.)* ac de gravat. **4.** *(fig.)* poantă // *la ~ du jour* revărsatul zorilor; *en ~* în formă ascuţită.

pointeau *m.* **1.** *(tehn.)* poanson. **2.** pontator.

pointer¹ [—tɛːr] *m.* *(vîn.)* pointer, cîine de vînătoare.

pointer² *vt.* **1.** a ponta. **2.** a marca, a însemna (cu puncte); a puncta. **3.** (+ **dans**) a îndrepta (înspre...); a ţinti. **4.** *(tehn.)* a poansona.

pointerie *f.* fabrică de cuie.

pointeur *m.* pontator.

pointillage *m.* **1.** punctare. **2.** gravare în puncte.

pointille *f.* amănunt; fleac.

pointillé *m.* **1.** linie punctată. **2.** gravură în puncte.

pointillement *m.* v. **pointillage.**

pointiller **I.** *vi.* **1.** a puncta. **2.** *(tehn.)* a poansona. **3.** *(fam.)* a cicăli; a bate la cap. **4.** a fi extrem de exigent. **II.** *vt.* **1.** a marca cu puncte. **2.** *(fig.)* a împunge, a înţepa.

pointill/eux, -euse *adj.* *(fam.)* **1.** cicălitor. **2.** (prea) pretenţios, (prea) exigent. **3.** susceptibil, irascibil.

pointu, ~e *adj.* **1.** ascuţit, ţuguiat. **2.** *(despre glas)* strident. **3.** *(fig.)* neplăcut, dezagreabil.

pointure *f.* dimensiune, măsură (de încălţăminte, de mănuşi, de pălării).

poire *f.* **1.** *(bot.)* pară. **2.** *(fam.)* netot, fraier. **3.** (pompă în formă de) pară.

poireau *m.* praz.

poirier *m.* *(bot.)* păr.

pois *m.* mazăre; *petits ~* mazăre verde; *~ secs* mazăre uscată // *~ chiche* năut.

poison *m.* **1.** otravă. **2.** *(fig.)* venin.

poisse *f.* *(pop.)* ghinion; neplăcere.

poisser *vt.* **1.** a unge cu smoală. **2.** a năclăi.

poiss/eux, -euse *adj.* lipicios; năclăit.

poissillon *m.* peştişor.

poisson *m.* peşte; *(fam.)* *être muet comme un ~* a fi mut ca un peşte, a nu scoate o vorbă // *~ d'avril* păcăleală de 1 aprilie; *ni chair, ni ~* între...; nici aşa, nici aşa; *comme un ~ dans l'eau* la largul său, foarte mulţumit.

poissonnaille *f.* plevuşcă.

poissonnerie *f.* pescărie.

poitrail *m.* **1.** *(la animale)* piept. **2.** *(la cai)* pieptar, colac de ham.

poitrinaire *m.f.*, *adj.* bolnav de plămîni, tuberculos, ftizic.

poitrine *f.* **1.** piept. **2.** sîn.

poivrade *f.* *(culin.)* sos cu piper.

poivre *m.* **1.** (boabe de) piper. **2.** *(fig.)* picanterie, savoare // *~ et sel* cenuşiu, grizonant, cărunt; *cher comme du ~* foarte scump.

poivré, ~e *adj.* **1.** piperat, picant, iute. **2.** *(fig.)* licenţios, deocheat. **3.** *(fig.)* caustic, sarcastic. **4.** *(pop.)* exagerat de scump, piperat.

poivrer *vt.* a pipera.

poivrier *m.* **1.** arbust de piper. **2.** cutie de ţinut piper.

poivron *m.* *(bot.)* ardei iute.

poix *f.* smoală.

poker [—kɛːr] *m.* **1.** (joc de) pocher. **2.** vătrai.

polaire *adj.* polar.

polariser *vt.* **1.** *(fiz.)* a polariza. **2.** *(fig.)* a concentra, a aduna. — **polarisé, ~e** *adj.*

polariseur *m.*, *adj. m.* *(fiz.)* polarizor; polarizator.

polarité *f.* polaritate.

pôle *m.* **1.** *(geogr.)* pol. **2.** *(fig.)* antipod, punct opus.

polémique **I.** *f.* polemică, dispută literară. **II.** *adj.* polemic, critic, combativ.

polémiquer, polémiser *vi.* a polemiza, a discuta în contradictoriu.

polenta *f.* mămăligă.

poli, ~e **I.** *adj.* **1.** lustruit, şlefuit. **2.** *(fig.)* politicos; afabil; civilizat. **II.** *m.* lustru, luciu, şlefuială. — **poliment** *adv.* (I 2).

police¹ *f.* poliţie.

police² *f.* poliţă.

policeman [—man] *m.* poliţist, poliţai; agent de poliţie.

polichinelle *m.* **1.** măscărici, paiaţă. **2.** *(fig.)* om de nimic, lichea.

polici/er, -ère **I.** *adj.* de poliţie, poliţienesc. **II.** *m.f.* poliţist.

policlinique *f.* policlinică.

poliomyélite *f.* *(med.)* poliomielită, paralizie infantilă. — **poliomyélitique** *adj.*

polir *vt.* *vr.* **1.** *(tehn.)* a (se) lustrui; a (se) şlefui. **2.** *(fig.)* a (se) cultiva, a (se) civiliza; a (se) rafina.

polissage *m.* *(tehn.)* lustruire; şlefuire.

poliss/eur, -euse *m.f.* *(tehn.)* lustruitor, şlefuitor.

polissoir *m.* **1.** *(tehn.)* polizor. **2.** polisoar, instrument de lustruit.

polisson, ~ne **I.** *m.f.* **1.** derbedeu, haimana. **2.** *(fam.)* ştrengar. **II.** *adj.* (prea) liber, deocheat.

polissonnerie *f.* *(fam.)* ştrengărie.

polissure *f.* lustruire, şlefuire; lustru, şlefuială.

politesse *f.* politeţe; curtoazie, afabilitate.

politicien, ~ne *m.f.* politician.

politique **I.** *adj.* **1.** politic. **2.** *(fig.)* dibaci, abil, îndemînatic. **II.** *f.* **1.** politică. **2.** *(fig.)* dibăcie, abilitate; calcul. — **politiquement** *adv.*

politisation *f.* politizare.

politiser *vt.* a politiza.

polka *f.* *(cor., muz.)* polcă.

pollen [—lɛn] *m.* *(bot.)* polen.

pollinisation *f.* *(bot.)* polenizare.

polluant, ~e *adj.* poluant; *produit ~* produs poluant.

polluer *vt.* a polua; a infecta; *les gaz polluent l'atmosphère* gazele poluează atmosfera.

pollution *f.* poluare; infectare; *la ~ de l'air (des eaux)* poluarea aerului (a apelor).

polo *m.* *(sport)* polo.

polonais, ~e **I.** *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* polonez, (locuitor) din Polonia. **II.** *m.* *(lingv.)* limba poloneză. **III.** *f.* *(cor., muz.)* poloneză.

poltron, ~ne *m.f.*, *adj.* poltron. — **poltronnement** *adv.*

poltronnerie *f.* poltronerie.

poly- *pref.* **1.** poli-. **2.** pluri-.

polycellulaire *adj.* *(biol.)* pluricelular.

polychrome [—kroːm] *adj.* policrom, în mai multe culori.

polychromie [—kro—] *f.* policromie; îmbinare a mai multor culori.

polyclinique *f.* policlinică.

polyèdre *(geom.)* **I.** *adj.* poliedric. **II.** *m.* poliedru. — **polyédrique** *adj.*

polygame *adj.* *(bot.)* cu flori hermafrodite.

polyglotte *adj.*, *m.f.* poliglot.

polygone *m.* **1.** *(geom.)* poligon. **2.** *(mil.)* teren de tir; poligon de tragere.

polygraphe *m.* poligraf.

polygraphie *f.* poligrafie. — **polygraphique** *adj.*

polymère *m.* *(chim.)* polimer.

polymérisation *f.* *(chim.)* polimerizare.

polymériser *vt.* *(chim.)* a polimeriza.

polynésien, ~ne *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* polinezian, (locuitor) din Polinezia.

polynôme *m.* *(mat.)* polinom.

polype *m.* *(zool., med.)* polip.

polyphonie *f.* *(muz.)* polifonie. — **polyphonique** *adj.*

polysémantique *adj.* *(lingv.)* polisemantic.

polysémie *f.* *(lingv.)* polisemie, multiplicitate de sensuri.

polysyllabe, polysyllabique *adj.*, *m.* (cuvînt) polisilabic.

polytechnicien [-tɛk-] *m.* politehnician, student la școala politehnică.

polytechnique [-tɛk-] *adj.* politehnic; *école ~* școală politehnică.

polyvalent, ~e *adj.* *(chim.)* polivalent.

pomiculteur *m.* pomicultor.

pommade *f.* alifie, unsoare.

pommader *vt.* **1.** a pomăda; a unge cu pomadă. **2.** *(fam.)* a linguși. — **pommadé, ~e** *adj.* **(1).**

pomme[1] *f.* **1.** *(bot.)* măr; fructul mărului; *~ acerbe* măr pădureț. **2.** inimă, miez; *la ~ d'une laitue* inima unei salate. **3.** *(pop.)* figură, mutră // *~-de-pin* con de brad; *~-de-terre* cartof.

pomme[2] *f.* *(bot.)* cartof; *~s frites* batonașe de cartofi prăjiți; *~s chips* rondele de cartofi prăjiți.

pommé, ~e *adj.* **1.** rotunjit, ca mărul. **2.** *(fam.)* gogonat; *sottise ~e* prostie gogonată.

pommeau *m.* **1.** măciulie. **2.** oblînc.

pommer *vi.* *(despre legume)* a face căpățînă; a se rotunji.

pommeraie *f.* livadă de meri.

pommette *f.* **1.** măciulie; gămălie. **2.** *(la pl.)* pometi. **3.** *(hort.)* proțap.

pommier *m.* *(bot.)* măr.

pomologie *f.* pomologie. — **pomologique** *adj.*

pomologiste, pomologue *m.* pomolog, specialist în pomologie.

pompage *m.* pompare, pompaj.

pompe[1] *f.* **1.** pompă, fast, lux, alai. **2.** *(înv.)* glorie, triumf.

pompe[2] *f.* *(tehn.)* pompă // *à toute ~* cu toată viteza.

pomper *vt.* **1.** *(tehn.)* a pompa. **2.** *(fig.)* a aspira, a trage, a absorbi. **3.** *(pop.)* a trage la măsea, a suge.

pomp/eux, -euse *adj.* **1.** pompos, fastuos, grandios. **2.** *(fig.)* pompos, emfatic. **3.** *(înv.)* triumfător; glorios. — **pompeusement** *adv.*

pompier *m.* pompier.

pompiste *m.* pompist, vînzător la stațiile de benzină.

pompon *m.* pompon, ciucure, canaf.

ponant *m.* *(înv.)* apus, soare-apune.

ponce *f.* piatră ponce.

ponceau *m.* podeț.

ponc/eux, -euse **I.** *adj.* ca piatra ponce. **II.** *f.* mașină de șlefuit.

poncho [-tʃo] *m.* poncio.

ponc/if, -ive *adj.* banal, fără originalitate; imitat.

ponction *f.* *(med.)* puncție.

ponctualité *f.* punctualitate; exactitate.

ponctuation *f.* *(gram.)* punctuație.

ponctuel, ~le *adj.* punctual; exact. — **ponctuellement** *adv.*

ponctuer *vt.* **1.** *(gram.)* a pune semne de punctuație. **2.** a puncta. **3.** *(fig.)* a sublinia, a accentua. — **ponctué, ~e** *adj.*

pondaison *f.* **1.** ouat. **2.** perioada ouatului.

pondération *f.* **1.** *(fiz.)* pondere, greutate. **2.** *(fig.)* echilibru; calm, seninătate. **3.** *(fig.)* importanță, valoare. **4.** *(fig.)* moderație, cumpătare.

pondérer *vt.* *vr.* a (se) echilibra. — **pondéré, ~e** *adj.*

pondér/eux, -euse *adj.* care are mare greutate.

pondoir *m.* cuibar (pentru ouat).

pondre *vt.* **1.** a oua. **2.** *(fam.)* a crea, a produce.

poney *m.* ponei, cal mic englezesc.

pont *m.* **1.** pod. **2.** *(mar.)* punte // *laisser passer l'eau sous le ~* a-și vedea de treabă; *~ aux ânes* rezolvare la mintea cocoșului.

pontage *m.* amplasare a unui pod.

ponte *f.* **1.** pontă, ouat. **2.** timpul ouatului.

ponter *vi.* a ponta, a miza (la jocul de noroc).

pontier *m.* **1.** macaragiu. **2.** podar (la poduri cu pivot).

pontife *m.* pontif, pontific; *(bis.)* *le souverain ~* Papa.

pontific/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* pontifical; papal.

pontificat *m.* pontificat, demnitate de pontif.

pontifier *vi.* *(fam.)* a-și da importanță.

pont-levis *(pl. ~s-~)* *m.* pod mobil (la castelele feudale).

ponton *m.* ponton; pod provizoriu din bărci; platformă plutitoare.

pontonnier *m.* **1.** pontonier. **2.** încasator al taxei de pod.

pop-art, pop'art [~-art] *m.sg.* *(arte)* pop-art.

pope *m.* popă, preot ortodox.

popeline *f.* *(text.)* poplin.

popote *f.* **1.** popotă. **2.** *(fam.)* bucătărie; cantină; restaurant.

populace *f.* *(peior.)* plebe, norod.

populaire **I.** *adj.* popular; *poésie ~* poezie populară; *conseil ~* consiliu popular. **II.** *m.* *(peior.)* mulțime, plebe.

populariser *vt.* *vr.* a (se) populariza, a (se) răspîndi, a (se) face cunoscut. — **popularisé, ~e** *adj.*

popularité *f.* popularitate.

population *f.* populație // *la ~ ouvrière* muncitorii; *la ~ laborieuse* muncitorimea.

popul/eux, -euse *adj.* foarte populat.

populisme *m.* *(lit.)* poporanism.

populiste *m.*, *adj.* *(lit.)* poporanist.

poquet *m.* *(agr.)* cuib.

porc *m.* **1.** porc. **2.** carne de porc.

porcelaine *f.* porțelan.

porcelainerie *f.* porțelănărie, fabrică de porțelan.

porche *m.* pridvor; tindă.

porch/er, -ère *m.f.* porcar, păzitor de porci.

porcherie *f.* cocină, coteț de porci.

pore *m.* *(anat.)* por.

por/eux, -euse *adj.* poros.

pornographe *adj.*, *m.f.* pornograf.

pornographie *f.* pornografie, obscenitate. — **pornographique** *adj.*

porosité *f.* porozitate.

porphyre *m.* *(mineral.)* porfir. — **porphyrique** *adj.*

porphyroïde *adj.* ca porfirul; de porfir.

porridge [-ridʒ] *m.* *(culin.)* porridge.

port¹ *m.* **1.** port, radă. **2.** port, oraş portuar. **3.** *(fig.)* liman, adăpost // *faire naufrage au ~* a se îneca ca ţiganul la mal.

port² *m.* purtare; atitudine, conduită, ţinută.

portail *m.* *(arhit.)* portal.

portant¹ *m.* **1.** mîner (de ladă, de cufăr). **2.** cataramă de centiron.

portant², ~e *adj.* *(tehn.)* portant, susţinător, de susţinere // *bien ~* sănătos; *à bout ~* de foarte aproape.

portat/if, -ive *adj.* portativ; transportabil.

porte *f.* **1.** uşă; *mettre à la ~* a da pe uşă afară; *~ de derrière* **a.** uşa din dos; **b.** *(fig.)* portiţă de scăpare. **2.** poartă. **3.** *(fig.)* intrare; *refuser (fermer, défendre) sa ~ à qn.* a interzice cuiva intrarea în casă. **4.** *(geogr., la pl.)* defileu, chei; trecătoare, pas // *aux ~s de...* în pragul...; *à ~ close* în secret; *il faut qu'une ~ soit ouverte ou fermée* ori una, ori alta; ori aşa, ori aşa; *(despre cetăţi, oraşe) ouvrir ses ~s* a se preda.

porté, ~e *adj.* *(fig.,* + **à, sur)** înclinat, predispus (la, spre).

porte-affiches *m.* *invar.* afişier, portafiş.

porte-avions *m.* *invar.* portavion.

porte-bagages *m.* *invar.* portbagaj.

porte-bonheur *m.* amuletă, talisman.

porte-chapeaux *m.* *invar.* cuier (de pălării).

porte-cigare *m.* *invar.* portţigaret.

porte-cigares, porte-cigarettes *m.* *invar.* tabacheră.

porte-clefs *m.* *invar.* portchei, inel de chei.

porte-couteau *m.* *invar.* suport pentru tacîm.

porte-drapeau *m.* *invar.* *(ist.)* portdrapel, stegar.

portée *f.* **1.** *(zool.)* durata gestaţiei. **2.** bătaie (a unei arme). **3.** *(muz.)* portativ. **4.** *(constr.)* deschidere. **5.** distanţă (la care poate ajunge mîna, văzul, auzul) // *à la ~ de la main* la îndemînă; *hors de sa ~* peste puterea lui de pricepere.

portefeuille *m.* **1.** portofel. **2.** *(fig.)* departament ministerial, portofoliu. **3.** *(com., fin.)* efecte, valori mobiliare.

porte-habit *m.* umeraş, umăr.

porte-lettres *m.* *invar.* mapă de corespondenţă.

porte-malheur *m.* *invar.* (aducător de) ghinion.

portemanteau *m.* **1.** portmantou, cuier. **2.** valiză-cufăr.

porte-mine *m.* *invar.* creion automat.

porte-monnaie *m.* *invar.* portmoneu.

porte-parole *m.* *invar.* purtător de cuvînt.

porte-plume *m.* *invar.* toc, condei.

porter I. *vt.* **1.** a purta, a duce; *(fig.) ~ bien son âge* a-şi purta bine anii. **2.** a transporta, a căra. **3.** a avea asupra sa, a purta cu sine. **4.** a purta, a îmbrăca. **5.** a ţine; *~ le front haut* a ţine fruntea sus. **6.** a îndrepta; a dirija; *~ son regard vers...* a-şi îndrepta privirea spre... **7.** *(ec., fin.)* a raporta; a aduce, a produce. **8.** a aduce, a cauza, a pricinui; *~ malheur* a aduce ghinion. **9.** a rodi, a da roade; a produce. **10.** *(fig.* + **à)** a împinge, a incita (la); a duce (la). **II.** *vi.* **1.** (+ **sur)** a se sprijini, a se rezema (pe). **2.** *(despre animale)* a purta pui. **3.** *(despre arme de foc;* + **à)** a avea bătaie; a lovi, a bate. **4.** (+ **sur)** a avea drept obiect, a ţinti. **5.** (+ **sur, contre)** a se lovi (de). **6.** *(mar.,* + **vers)** a se dirija, a se îndrepta (spre). **7.** *(fig.)* a avea afect; a face impresie. **III.** *vr.* **1.** (+ **vers)** a se duce, a merge (spre); a se îndrepta (spre). **2.** (+ **sur)** a se transporta (către). **3.** (+ **à)** a se deda (la). **4.** a se prezenta; a candida // *se ~ fort pour, se ~ garant* a garanta pentru; *se ~ en...* a se comporta, a proceda (ca)...; *se ~ bien* a fi sănătos.

porte-rame *m.* *invar.* furchet.

porte-savon *m.* *invar.* savonieră.

porte-serviettes *m.* *invar.* suport pentru prosoape.

port/eur, -euse I. *m.f.* purtător; *~ de germes* purtător de microbi. **II.** *m.* **1.** comisionar. **2.** *(jur., com.)* deţinător, purtător; *titre au ~* titlu la purtător. **3.** hamal.

porte-voix *m.* *invar.* megafon.

porti/er, -ère *m.f.* portar.

portière *f.* **1.** portieră, uşă de vehicul. **2.** draperie (la uşă).

portillon *m.* portiţă.

portion *f.* **1.** parte, porţiune, bucată. **2.** porţie, raţie, tain.

portique *m.* *(arhit.)* portic, galerie susţinută de coloane.

portrait *m.* **1.** *(pict.)* portret. **2.** *(fig.)* asemănare mare. **3.** *(lit.)* portret, descriere.

portraitiste *m.f.* portretist.

portuaire *adj.* portuar.

portugais, ~e *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* portughez, (locuitor) din Portugalia.

pose *f.* **1.** punere, aşezare. **2.** *(tehn.)* montare; instalare. **3.** atitudine, poziţie. **4.** *(fig.)* poză, afectare.

posé, ~e *adj.* aşezat, grav, serios; *homme ~* om aşezat // *voix ~e* voce fermă; *à main ~e* **a.** cu băgare de seamă; **b.** cu sîrg. — **posément** *adv.*

poser I. *vt.* **1.** a aşeza, a pune; *(fig.)* a stabili; **2.** a aranja, a instala, a monta. **3.** *(mil.)* a plasa. **4.** *(fig.)* a impune; a consacra. **5.** a adresa, a formula; *~ une question* a formula o întrebare. **6.** *(fam.)* a presupune; a admite // *~ les armes* a depune armele, a face pace. **II.** *vi.* **1.** a se sprijini, a se rezema. **2.** a poza (la fotograf, la pictor); *(fig.)* a lua poză. **3.** *(foto.)* a expune. **III.** *vr.* **1.** a se aşeza, a se plasa. **2.** *(av.)* a ateriza. **3.** *(fig.,* + **en)** a se erija în, a se da drept, a face pe.

pos/eur, -euse I. *adj.* afectat, care pozează. **II.** *m.* instalator, montor (de).

posit/if, -ive I. *adj.* **1.** pozitiv, favorabil; *réponse -ive* răspuns pozitiv. **2.** cert, sigur; *fait ~* fapt cert. **II.** *m.* **1.** *(art.)* pozitivul. **2.** *(gram.)* gradul pozitiv. **3.** *(foto.)* pozitiv. — **positivement** *adv.* **(I).**

position *f.* **1.** poziţie, aşezare. **2.** *(fig.)* circumstanţă, împrejurare, situaţie; *se trouver dans une ~ difficile* a se afla într-o situaţie grea. **3.** *(fig.)* rang, poziţie socială. **4.** atitudine, ţinută; postură. **5.** *(mil.)* poziţie.

positivisme *m.* *(fil.)* pozitivism.

positiviste *adj.*, *m.f.* *(fil.)* pozitivist.

posologie *f.* *(farm., med)* posologie. — **posologique** *adj.*

possédant, ~e *m.f.* *(jur.)* posesor.

possédé, **~e** *adj.* **1.** posedat, dominat, stăpînit. **2.** *(fig.)* smintit, ieşit din minţi.

posséder **I.** *vt.* **1.** a poseda, a stăpîni, a deţine. **2.** *(fig.)* a şti, a cunoaşte bine; ~ *à merveille une langue étrangère* a cunoaşte la perfecţie o limbă străină. **II.** *vr.* a se stăpîni, a se domina.

possesseur *m.* posesor, proprietar.

possessif *m.*, *adj.m.* *(gram.)* posesiv.

possession *f.* posesiune, posesie.

possibilité *f.* posibilitate, putinţă.

possible **I.** *adj.* posibil, cu putinţă; *autant que* ~ pe cît posibil; *le plus tôt* ~ cît mai curînd posibil. **II.** *m.* *(art.)* posibilul; *faire tout le* ~ a face tot posibilul. **III.** *adv.* poate, posibil // *(fam.)* *au* ~ la culme.

post- *pref.* post-.

postdate *f.* postdată, dată ulterioară.

postdater *vt.* a postdata. — **postdaté,** **~e** *adj.*

postdiluvien, **~ne** *adj.* postdiluvian; de după potop.

poste[1] *f.* **1.** *(înv.)* poştă, loc de schimbare a cailor. **2.** *(înv.)* poştalion, diligenţă. **3.** *(înv.)* poştă, distanţă de (aproximativ) 20 km. **4.** poştă; clădire a poştei // ~ *restante* post-restant.

poste[2] *m.* **1.** post, serviciu. **2.** funcţie. **3.** *(mil.)* santinelă. **4.** *(tehn.)* instalaţie, post; ~ *de télévision* post de televiziune.

poster **I.** *vt.* *vr.* a (se) posta, a (se) plasa. **II.** *vt.* **1.** a trimite, a expedia cu poşta. **2.** a plasa; *(la tenis)* ~ *la balle* a plasa mingea.

postérieur, **~e** **I.** *adj.* **1.** posterior, ulterior. **2.** posterior, în spate, pe partea dinapoi. **II.** *m.* *(fam.)* dos, posterior, şezut. — **postérieurement** *adv.* **(I).**

postériorité *f.* posterioritate.

postérité *f.* posteritate; urmaşi; generaţiile viitoare.

postface *f.* postfaţă (la cărţi).

posthume *adj.* postum.

postiche **I.** *adj.* **1.** adăugat ulterior, postiş. **2.** *(fig.)*. fals, artificial, prefăcut. **3.** inutil. **II.** *m.* *(în teatru)* ornament artificial.

posti/er, -ère *m.* **1.** funcţionar la poştă. **2.** *(înv.)* cal de poştă.

postillon *m.* **1.** *(înv.)* olăcar, şef de poştă. **2.** surugiu.

postméridien, **~ne** *adj.* *(geogr.)* postmeridian.

postulant, **~e** *m.f.* postulant, solicitant.

postulat *m.* *(fil., mat.)* postulat, principiu fundamental.

postulation *f.* cerere, solicitare.

postuler *vt.* **1.** a cere, a solicita. **2.** *(fil.)* a postula.

posture *f.* **1.** postură, atitudine. **2.** situaţie, stare; *être en* ~ *de...* a fi în situaţia de a...

pot *m.* **1.** vas, oală; *(fam.)* *payer les* ~*s cassés* a plăti oalele sparte. **2.** *(la jocul de cărţi)* pot // *à la fortune du* ~ la nimereală, la voia întîmplării; *découvrir le* ~ *aux roses* a descoperi secretul; *tourner autour du* ~ a o lua pe departe.

potable *adj.* **1.** potabil, care se poate bea. **2.** *(fam.)* pasabil, acceptabil.

potache *m.* *(fam.)* licean.

potage *m.* ciorbă // *pour tout* ~ în total, cu totul, mare şi lat.

potag/er, -ère **I.** *adj.* **1.** comestibil. **2.** legumicol. **II.** *m.* grădină de zarzavaturi.

potassium [~ɔm] *m.* *(chim.)* potasiu.

pot-au-feu *m.* **1.** *(culin.)* (carne de) rasol. **2.** oală pentru supă.

pot-de-vin *(pl.* ~*s-de-*~*)* *m.* **1.** aldămaş. **2.** mită, şperţ.

poteau *m.* **1.** stîlp. **2.** *(la curse)* potou // *envoyer au* ~ a trimite în faţa plutonului de execuţie.

potée *f.* *(fam.)* liotă, droaie.

potelé, **~e** *adj.* durduliu, grăsuţ.

potelet *m.* stinghie.

potellé *f.* *(bot.)* măselariţă.

potence *f.* **1.** ştreang, spînzurătoare. **2.** stîlp.

potentat *m.* **1.** potentat, suveran. **2.** *(fig.)* persoană cu autoritate, cu influenţă.

potentiel, **~le** **I.** *adj.* **1.** *(el. fiz.)* potenţial. **2.** (presupus) posibil; *accroissement* ~ creştere potenţială. **II.** *n.* **1.** *(el.fiz.)* potenţial. **2.** *(fig.)* potenţial, forţă (disponibilă); ~ *matériel et humain* potenţial material şi uman; ~ *productif* potenţial productiv.

pou *(pl.* ~*x)* *m.* păduche.

pouah *interj.* ptiu!

poubelle *f.* ladă de gunoi.

pouce *m.* **1.** degetul mare (de la mînă, de la picior). **2.** deget, veche măsură de lungime. **3.** *(fig.)* bucăţică, fărîmă // *se tourner les* ~*s* a tăia frunză la cîini; *(manger) sur le* ~ (a mînca) la botul calului.

pouding [-diŋ] *m.* budincă cu stafide.

potentation *f.* **1.** potenţare. **2.** *(mat.)* ridicare la o putere.

potentiel, **~le** **I.** *adj.* **1.** potenţial; în stare latentă. **2.** posibil. **II.** *m.* potenţial; forţă, putere.

potentiomètre *m.* *(fiz.)* potenţiometru.

poterie *f.* **1.** olărie. **2.** olărit. **3.** veselă (de metal). **4.** olan de horn.

potier *m.* olar.

potin *m.* *(fam.)* **1.** bîrfeală; zvon. **2.** zarvă, tărăboi.

potion *f.* poţiune; medicament lichid.

potiron *m.* *(bot.)* **1.** dovleac, bostan. **2.** mînătarcă.

pot-pourri *(pl.* ~*s-*~*s)* *m.* **1.** *(culin.)* ghiveci. **2.** *(muz.)* potpuriu.

pouce *m.* degetul mare.

poudre *f.* **1.** pudră. **2.** praf; pulbere; *réduire en* ~ a preface în pulbere, a pulveriza. **3.** praf de puşcă; *(fam.)* *n'avoir pas inventé la* ~ a nu fi inventat praful de puşcă, a nu fi prea deştept.

poudrer *vt.* *vr.* a (se) pudra. — **poudré,** **~e** *adj.*

poudrerie *f.* pulberărie.

poudr/eux, -euse *adj.* plin de praf, prăfuit, colbăit.

poudrier *m.* pudrieră.

poudroyer **I.** *vi.* a se ridica sub formă de praf. **II.** *vt.* **1.** a prăfui. **2.** a presăra cu pudră, cu pulbere.

pouf *m.* taburet rotund capitonat.

pouffer *vi.* a pufni; ~ *de rire* a pufni de rîs, a izbucni în rîs.

pouill/eux, -euse **I.** *adj.* **1.** păduchios, plin de păduchi. **2.** sterp, arid. **3.** *(fam.)* murdar. **II.** *m.* **1.** păduchios. **2.** nenorocit, mizerabil.

poulailler *m.* **1.** coteț de păsări, de găini. **2.** *(teatru)* galerie.

poulain *m.* mînz.

poule *f.* **1.** găină; *(fig.) avoir la chair de ~* a avea piele de găină, a te înfiora. **2.** *(pop.)* femeie ușoară.

poulet *m.* pui (de găină).

poulette *f.* **1.** găinușă. **2.** *(fam.)* puicuță, iubițică.

pouliche *f.* mînză, iapă tînără.

poulichon *m.* mînz(oc).

poulie *f.* *(tehn.)* (roată de) scripete.

pouliner *vi.* *(despre iepe)* a făta.

pouls [pu] *m.* puls; *tâter le ~* a lua pulsul; *(fig.)* a tatona, a sonda terenul.

poumon *m.* *(anat.)* plămîn.

pound [pawnd] *m.* *(ec. fin.)* pfund, funt.

poupard, ~e I. *adj.* dolofan, durduliu. **II.** *m.* prunc în fașă.

poupe *f.* *(mar.)* pupă // *(fam.) avoir le vent en ~* a-ți merge bine.

poupée *f.* **1.** păpușă. **2.** manechin. **3.** fuior.

poupon, ~ne *m.f.* **1.** prunc. **2.** copil dolofan.

pouponnière *f.* creșă.

pour I. *prep.* **1.** pentru; *~ que...* pentru a... **2.** în locul, în schimbul; *une parole ~ une autre* un cuvînt în locul altuia. **3.** drept, ca, în calitate de. **4.** spre, către; la; *partir ~ la ville* a pleca la oraș. **5.** în sprijinul, în favoarea; *plaider ~ ...* a pleda în favoarea... **6.** *(fam.)* pe punctul de a...; gata de... // *~ rire* de haz, de glumă; *en être ~ sa peine* a-și da osteneala degeaba; *~ peu que...* cît de cît...; oricît de...; *~ de bon* de-a binelea; *n'y être ~ rien* a nu avea nici un amestec. **II.** *m. soutenir le ~ et le contre* a susține pro și contra.

pourboire *m.* bacșiș.

pourceau *m.* purcel.

pourcelet *m.* purceluș, godănel.

pour-cent *m. invar.* procent.

pourcentage *m.* procentaj.

pourchas *m.*, **pourchasse** *f.* **1.** urmărire. **2.** *(fig.)* prigonire; prigoană.

pourchasser *vt.* **1.** a urmări. **2.** *(fig.)* a prigoni. **3.** *(fig.)* a vîna.

pourfendre *vt.* **1.** a spinteca. **2.** *(ir.)* a ataca.

pourlécher *vr.* *(fam.)* a se linge pe buze.

pourparles *m.pl.* tratative; negocieri; discuții.

pourpre I. *f.* **1.** purpură. **2.** *(fig.)* demnitate imperială. **II.** *m.* **1.** purpuriu. **2.** *(fig.)* roșeață. **3.** *(med.)* erupție (pe piele) // *le ~ lui monta au visage* i s-a urcat sîngele în obraz. **III.** *adj.* purpuriu, roșu-închis.

pourpré, ~e, pourpr/eux, -euse *adj.* purpuriu.

pourquoi I. *conj.* de ce, pentru ce, din ce cauză. **II.** *m. invar.* motiv; temei, rațiune.

pourri, ~e I. *adj.* putred, putrezit, descompus; *(fig.)* stricat, corupt. **II.** *m.* putregai, putreziciune.

pourrir I. *vi.* a putrezi, a intra în putrefacție; *(fig.)* a se deteriora, a se degrada. **II.** *vt. vr.* a (se) strica, a (se) altera, a (se) descompune; *(fig.)* a (se) degrada.

pourissage *m.* dospire, macerare.

pourrissement *m.* *(fig.)* degradare, deteriorare.

pourriture *f.* **1.** putrezire. **2.** putreziciune, putregai. **3.** *(fig.)* decadență morală, corupție.

poursuite *f.* **1.** urmărire; fugărire; goană; *(jur.) ~ judiciaire* urmărire judiciară. **2.** *(la pl.)* stăruințe, insistențe.

poursuivant, ~e I. *adj.*, *m.f.* *(jur.)* reclamant. **II.** *m.f.* solicitator, candidat.

poursuivre I. *vt.* **1.** a urmări. **2.** a continua; a duce mai departe. **3.** *(jur.)* a acționa în justiție; a urmări pe cale judiciară. **4.** *(fig.)* a chinui, a hărțui. **II.** *vr.* a se continua, a merge mai departe.

pourtant *conj.* totuși, cu toate acestea.

pourtour *m.* înconjur, ocol, circuit.

pourvoi *m.* *(jur.)* recurs.

pourvoir I. *vi.* **(+à)** a prevedea (cu); a furniza; a avea grijă (de). **II.** *vt.* **1.** a aproviziona, a echipa, a înzestra. **2.** a căpătui. **III.** *vr.* **1.** **(+ de)** a se aproviziona, a se înarma (cu). **2.** *(jur.)* a face recurs. — **pourvu, ~e** *adj.*

pourvoy/eur, -euse *m.f.* **1.** furnizor. **2.** achizitor.

pousse *f.* **1.** creștere. **2.** mlădiță, vlăstar. **3.** *(zool.)* tignafes. **4.** tulburare a vinului.

poussée *f.* **1.** împingere; brînci. **2.** *(med.)* puseu, acces.

pousser I. *vt.* **1.** a împinge. **2.** a îmbrînci; a da brînci. **3.** a extinde; a întinde. **4.** a scoate, a emite; ~ *~ des cris* a scoate strigăte. **5.** *(fig.)* a îndemna, a stimula; a determina // *~ le feu* a ațîța focul; *~ qn. à bout* a scoate pe cineva din sărite. **II.** *vi.* a crește, a se dezvolta. **III.** *vr.* a da din coate, a-și croi drum.

poussier *m.* funingine.

poussière *f.* **1.** praf, pulbere, colb. **2.** *(fig.)* neant.

poussiér/eux, -euse *adj.* **1.** prăfuit, prăfos, colbăit. **2.** fin, mărunt ca praful.

poussin *m.* **1.** pui de găină. **2.** *(fig.)* copilaș.

poussoir *m.* buton (de sonerie); șalter.

poutrage *m.*, **poutraison** *f.* asamblare a grinzilor.

poutre *f.* grindă, bîrnă groasă.

poutrelle *f.* grindei, grindă subțire.

pouvoir^1 **I.** *vt.* **1.** a putea, a fi în stare (de); *(fam.) n'en ~ plus* a nu mai putea. **2.** a avea influență. **II.** *v. impers.* a se putea, a fi cu putință; *il peut arriver que...* s-ar putea întîmpla să... **III.** *vr.* a se putea, a fi cu putință; *il se peut que...* s-ar putea să...

pouvoir^2 *m.* **1.** posibilitate, putință. **2.** putere, autoritate; influență, trecere. **3.** guvernămînt, conducere. **4.** mandat; împuternicire. **5.** putere, forță, capacitate // *(ec.) ~ d'achat* putere de cumpărare; *~ en place* guvern aflat la putere.

praesidium [~ɔm] *m.* prezidiu.

pragmatique I. *adj.* pragmatic. **II.** *f.* *(ist.)* ordonanță imperială. — **pragmatiquement** *adv.*

pragmatisme *m.* *(fil.)* pragmatism. — **pragmatiste** *adj.*, *m.f.*

prairie *f.* **1.** fîneață, pășune. **2.** pajiște.

pralin *m.* *(agr.)* **1.** îngrășămînt. **2.** pămînt îngrășat. **3.** *(culin.)* glazură.

praline *f.* *(culin.)* pralină.

praliné, ~e I. *adj.* *(culin.)* pralinat. **II.** *m.* amestec de ciocolată cu praline zdrobite.

praticable *adj.* **1.** *(despre drumuri)* practicabil. **2.** accesibil. **3.** *(fig.)* sociabil.

praticien, ~ne *m.f.* practician.

pratique I. *adj.* **1.** practic. **2.** priceput, îndemînatic. **3.** util, folositor. **II.** *f.* **1.** practică. **2.** procedeu. **3.** obicei, tradiţie. **4.** experienţă; deprindere; rutină. **5.** *(la pl.)* practici religioase. **6.** *(fam.)* contact, frecventare.

pratiquement *adv.* **1.** în mod practic. **2.** în practică.

pratiquer I. *vt.* **1.** a practica, a pune în practică. **2.** a practica, a exercita. **3.** a face, a realiza. **4.** *(fam.)* a veni în contact cu, a frecventa. **II.** *vi.* *(fam.)* a îndeplini practici religioase. **III.** *vr.* a se practica, a se efectua; a se pune în practică.

pré¹- *pref.* pre-.

pré² *m.* pajişte.

préalable *adj.* prealabil; *au ~* în prealabil, mai întîi. — **préalablement** *adv.*

préambule *m.* **1.** preambul. **2.** introducere; cuvînt înainte.

préavertir *vt.* a preveni, a avertiza. — **préaverti, ~e** *adj.*

préavis *m.* preaviz, înştiinţare prealabilă.

préaviser *vt.* a da preaviz.

précaire *adj.* **1.** precar, nestabil; nesigur, incert. **2.** provizoriu. — **précairement** *adv.*

précaution *f.* precauţie; băgare de seamă; prudenţă.

précautionner I. *vt.* *(înv.)* a preveni. **II.** *vr.* a se păzi, a se feri.

précautionn/eux, -euse *adj.* precaut, prevăzător; circumspect. — **précautionneusement** *adv.*

précédent, ~e I. *adj.* precedent, anterior, premergător. **II.** *m.* precedent, antecedent, fapt (exemplu) anterior. — **précédemment** *adv.* (I).

précéder I. *vt.* **1.** a preceda; a exista înainte de. **2.** a devansa. **II.** *vi.* (+ en) **1.** a preceda; a fi, a sta înaintea. **2.** a avea prioritate, a întrece.

précepte *m.* **1.** precept, normă, regulă, principiu. **2.** sfat, povaţă.

précepteur *m.* preceptor, educator.

prêche *m.* predică.

prêcher *vt.* **1.** a predica, a propovădui. **2.** *(fig.)* a recomanda. **3.** *(fam.)* a dojeni, a dăscăli.

prêcheur *m.* **1.** *(fam.)* povăţuitor. **2.** *(înv.)* predicator, propovăduitor.

préci/eux, -euse I. *adj.* **1.** preţios, scump, de valoare. **2.** *(fig.)* scump, drag. **3.** afectat, preţios. **II.** *f.* **1.** *(ist.)* preţioasă, femeie de lume (în sec. XVII). **2.** femeie afectată.

préciosité *f.* preţiozitate, afectare.

précipice *m.* **1.** prăpastie, abis. **2.** *(fig.)* ruină, dezastru.

précipitamment *adv.* **1.** în (mare) grabă. **2.** brusc.

précipitation *f.* **1.** precipitare, grabă mare, zor. **2.** repezeală, pripeală. **3.** *(chim.)* precipitare. **4.** *(la pl.)* precipitaţii atmosferice.

précipité, ~e I. *adj.* precipitat, grăbit; *départ ~* plecare precipitată. **II.** *m.* *(chim.)* precipitat. — **précipitamment** *adv.*

précipiter I. *vt.* *vr.* **1.** a (se) arunca de la înălţime a (se) azvîrli. **2.** *(fig.)* a (se) repezi, a (se) năpusti; a (se) precipita. **II.** *vi.* *(chim.)* a forma un precipitat, a precipita.

précis, ~e I. *adj.* **1.** precis, fix, exact; *l'heure ~e* ora exactă. **2.** hotărît, categoric. **3.** clar, limpede; concis. **II.** *m.* manual, carte rezumativă; *~ de sociologie* manual de sociologie.

précisément *adv.* **1.** tocmai. **2.** (în mod) exact, precis. **3.** *(fam.)* da.

préciser *vt.* a preciza, a exprima cu precizie; a determina. — **précisé, ~e** *adj.*

précision *f.* **1.** precizie, exactitate. **2.** claritate, rigurozitate. **3.** *(la pl.)* informaţii detaliate; precizări.

précité, ~e *adj.* citat anterior, sus-citat.

précoce *adj.* *(bot.)* precoce, timpuriu; *(fig.)* *enfant ~* copil precoce. — **précocement** *adv.*

précocité *f.* precocitate, dezvoltare prematură.

préconception *f.* idee preconcepută; prejudecată.

préconcevoir *vt.* a avea idei preconcepute. — **préconçu, ~e** *adj.*

préconisation *f.* preconizare.

préconiser *vt.* a preconiza.

précurseur *adj. m.*, *m.* precursor, înaintaş, premergător.

prédécesseur *m.* predecesor; precursor, înaintaş.

prédestination *f.* predestinare, predestinaţie.

prédestiner *vt.* **1.** a predestina, a sorti. **2.** a decide, a hotărî dinainte. — **prédestiné, ~e** *adj.*, *m.f.*

prédicat *m.* *(gram., log.)* predicat.

prédica/teur, -trice *m.f.* predicator, propovăduitor.

prédicat/if, -ive *adj.* *(gram.)* predicativ.

prédication *f.* **1.** predicare, propovăduire. **2.** predică.

prédilection *f.* predilecţie, preferinţă; *de ~* de preferinţă.

prédisposer *vt.* a predispune. — **prédisposé, ~e** *adj.*

prédisposition *f.* predispoziţie, înclinaţie.

prédominance *f.* predominanţă, caracter predominant.

prédominant, ~e *adj.* predominant.

prédominer *vi.* a predomina.

prééminence *f.* **1.** preeminenţă, superioritate. **2.** supremaţie; hegemonie.

prééminent, ~e *adj.* preeminent, superior.

préemption *f.* *(jur.)* preemţiune.

préfabrication *f.* prefabricare; prefabricaţie.

préfabriqué, ~e I. *adj.* **1.** prefabricat. **2.** din prefabricate; *maison ~e* casă din prefabricate. **II.** *m.* prefabricat.

préface *f.* prefaţă, introducere; *(fam.)* preambul.

préfacer *vt.* a prefaţa, a scrie prefaţa.

préfacier *m.* prefaţator.

préférable *adj.* preferabil, de preferat.

préférablement *adv.* de preferinţă, mai bine.

préférence *f.* **1.** preferinţă; *de ~* de preferinţă, mai curînd, mai degrabă. **2.** *(la pl.)* favoruri.

préférentiel, ~le *adj.* preferenţial.

préférer *vt.* a prefera, a da întîietate, prioritate; a-ţi plăcea mai mult. — **préféré, ~e** *adj.*, *m.f.*

préfet *m.* *(ist.)* prefect // *~ des études* director de studii.

préfixe *m.*, *adj.* *(gram.)* prefix.

prégnance *f.* pregnanţă; caracter pregnant.

prégnant, ~e *adj.* pregnant; expresiv.

prégnation *f.* *(zool.)* gestaţie.

préhistoire *f.* preistorie.

préhistorique *adj.* **1.** preistoric. **2.** *(fam.)* foarte vechi, arhaic. **3.** *(glumeţ)* ieşit din uz; demodat.

préjudice *m.* **1.** prejudiciu. **2.** daună, rău, pagubă; *causer de fâcheux ~s* a provoca prejudicii grave // *au ~ de ...* în detrimentul...; *sans ~ de...* **a.** fără a renunța la...; **b.** sub rezerva...

préjudicier *vi.* **1.** a prejudicia, a aduce prejudicii. **2.** a dăuna, a păgubi.

préjugé *m.* prejudecată, idee preconcepută.

préjuger *vi.* (+ **de**) a prevedea, a aprecia mai dinainte; *autant qu'on peut ~ ...* în măsura în care se poate aprecia...

prélasser *vr.* a se întinde, a se instala comod.

prélat *m.* *(bis.)* prelat.

prélèvement *m.* **1.** prelevare, extragere a unei părți (dintr-un tot). **2.** parte extrasă (dintr-un tot).

prélever *vt.* **1.** a preleva; a lua, a scoate (din). **2.** a extrage o parte (dintr-un tot).

préliminaire **I.** *adj.* preliminar. **II.** *m.* **1.** introducere. **2.** *(la pl.)* preliminarii; discuții prealabile. **3.** *(fam.)* polilogie; vorbe goale. — **préliminairement** *adv.* (**I**).

prélude *m.* *(muz.)* preludiu.

préluder **I.** *vi.* **1.** a-și drege vocea. **2.** a încerca un instrument (înainte de a executa melodia); a improviza (pe un instrument). **3.** *(fig.)* a începe. **II.** *vt.* (+ **à**) **1.** a se pregăti (pentru). **2.** a preceda. **3.** a prevesti.

prématuré, ~e *adj.* prematur, timpuriu, înainte de vreme; *(fig.)* *conclusion ~e* conluzie prematură. — **prématurément** *adv.*

préméditation *f.* premeditare, punere la cale.

préméditer *vt.* a premedita, a pune la cale. — **prémédité, ~e** *adj.*

prémices *f.pl.* *(fig.)* începuturi; debut.

premi/er, -ère **I.** *(le, la ~)* *num. ord.* primul, cel dintîi; *le ~ venu* **a.** primul venit; **b.** *(fam.)* oricine, te miri cine. **II.** *adj.* **1.** prim, dintîi inițial; *matières -ères* materii prime. **2.** cel mai bun, cel mai însemnat. **3.** indispensabil, absolut necesar; imediat, urgent; *parer aux ~s besoins* a face față nevoilor celor mai urgente; *principes ~s* principii de bază; *notions -ères* noțiuni rudimentare, elementare. **III.** *f.* **1.** vagon (compartiment, cabină) de clasa întîi. **2.** premieră, primă reprezentație (de teatru). **3.** premieră la casele de modă. **IV.** *m.* **1.** etajul întîi. **2.** ziua de întîi (a lunii).

premièrement *adv.* în primul rînd, înainte de toate, mai întîi.

prémilitaire *adj.* premilitar.

prémisse *f.* *(log.)* premisă.

prémonition *f.* **1.** presimțire, presentiment. **2.** semn prevestitor.

prémunir *vt.* *vr.* a (se) înarma (împotriva); a (se) feri.

prendre **I.** *vt.* **1.** a lua; *~ en considération* a ține seama, a lua în considerare; *~ corps* a lua formă, a se înfiripa; *~ congé de qn.* a-și lua rămas bun de la cineva. **2.** a se aproviziona, a se echipa. **3.** a obține, a dobîndi. **4.** *(fam.)* a apuca, a pune mîna pe; a înhăța. **5.** a (sur)prinde // *~ en faute* a prinde cu ocaua mică; *~ à contresens* a înțelege greșit; *~ de l'âge* a îmbătrîni; *~ du poids (de l'embonpoint)* a se îngrășa; *~ froid* a răci; *~ à coeur* a pune ceva la inimă; *~ goût* a da de gust; *~ soin* a purta de grijă; *~ qn. en amitié* a se împrieteni cu cineva; *~ en affection* a îndrăgi; *c'est à ~ ou à laisser* ori... ori; *~ la mouche* a-i sări muștarul. **II.** *vi.* **1.** *(despre plante)* a (se) prinde. **2.** *(despre ape)* a îngheța. **3.** *(despre lapte)* a se prinde, a se coagula. **4.** *(despre foc)* a se întinde. **5.** *(despre culori)* a prinde, a se fixa. **6.** *(fig.)* a reuși, a avea succes; a face impresie, a face efect // *~ sur soi de...* a-și asuma (răspunderea). **III.** *vr.* **1.** a se prinde, a se agăța. **2.** (+ **à**) a începe să..., a se pune pe...

prénom *m.* prenume.

prénommé, ~e *adj.* *m.f.* sus-numit.

préoccupation *f.* **1.** preocupare. **2.** interes deosebit (pentru ceva).

préoccuper *vt.* *vr.* **1.** a (se) preocupa, a (se) interesa îndeaproape. **2.** a (se) îngrijora, a (se) neliniști. — **préoccupé, ~e** *adj.* (**2**).

prépara/teur, -trice *m.f.* preparator; meditator.

préparatifs *m.pl.* preparative; măsuri (dispoziții, pregătiri) speciale.

préparation *f.* **1.** preparare, pregătire. **2.** fabricare; confecționare. **3.** produs preparat.

préparer **I.** *vt.* a prepara, a pregăti // *~ les voies à qn.* a netezi drumul cuiva. **II.** *vr.* **1.** a se prepara, a se pregăti. **2.** a fi iminent; a veni (cu siguranță); *l'orage se prépare* vine furtuna.

prépondérance *f.* **1.** preponderență, precumpănire, superioritate. **2.** precădere, prioritate.

prépondérant, ~e *adj.* preponderent.

prépondérer *vi.* a precumpăni.

préposé, ~e *m.f.* *(jur.)* prepus.

préposition *f.* *(gram.)* prepoziție.

prépositionnel, ~le *adj.* *(gram.)* prepozițional.

prépuce *m.* *(anat.)* prepuț.

prérogative *f.* prerogativă, privilegiu.

près **I.** *adv.* aproape; *de ~* **a.** de aproape; **b.** cu vigilență, cu atenție // *à peu ~* circa; aproximativ; *à cela ~* cu excepția; afară de; *ni de ~ ni de loin* în nici un fel, nicicum. **II.** *prep.* (+ **de**) lîngă; pe lîngă, în apropiere de.

présage *m.* **1.** prevestire, prezicere. **2.** semn prevestitor.

présager *vt.* a prevesti, a prezice.

presbyte *adj.*, *m.f.* *(med.)* prezbit.

presbytère *m.* *(bis.)* prezbiteriu; casă parohială.

presbytie *f.* *(med.)* prezbiție, prezbitism.

prescription *f.* **1.** *(jur.)* prescripție; prescriere. **2.** dispoziție, ordin formal. **3.** *(med.)* rețetă.

prescrire *vt.* **1.** a prescrie; a ordona, a recomanda. **2.** *(jur.)* a prescrie, a șterge prin prescripție.

préséance *f.* precădere, prioritate, întîietate.

présence *f.* prezență; *~ d'esprit* prezență de spirit.

présent^1 *m.* cadou, dar; plocon.

présent^2**, ~e** **I.** *adj.* **1.** prezent, de față. **2.** *(fig.)* viu, proaspăt; *souvenir ~* amintire (rămasă) vie. **3.** actual; contemporan. **II.** *m.* **1.** *(gram.)* prezent. **2.** actualitate; contemporaneitate. **3.** *(la pl., art.)* persoanele prezente // *à ~* acum, actualmente.

présentable *adj.* *(fam.)* prezentabil, arătos.

présentement *adv.* în prezent, acum.

présenter **I.** *vt.* **1.** a prezenta, a arăta. **2.** a oferi; *(fig.)* *l'affaire présente un grand avantage* afacerea oferă un avantaj mare. **3.** a recomanda, a face prezentările // *~ ses excuses* a se scuza; *~ une théorie* a expune o teorie. **II.** *vr.* **1.** a se înfăţişa, a se prezenta. **2.** a se recomanda. **3.** a apărea, a se ivi; a surveni.

préserva/teur, -trice *adj.* prezervator; apărător.

préservat/if, -ive *adj.*, *m.* prezervativ, (mijloc) de apărare.

préserver *vt.* *vr.* a (se) prezerva, a (se) apăra, a (se) ocroti.

présidence *f.* preşedinţie.

président *m.* preşedinte; prezident.

présidente *f.* **1.** preşedintă. **2.** soţie de preşedinte.

présidentiel, ~le *adj.* prezidenţial.

présider I. *vt.* a prezida. **II.** *vi.* (+ **à**) **1.** a se afla în frunte. **2.** a veghea (la).

présidium *m.* v. **praesidium.**

présompt/if, -ive *adj.* *(jur.)* prezumtiv. — **présomptivement** *adv.*

présomption *f.* **1.** prezumţie, presupunere. **2.** înfumurare; trufie, aroganţă.

présomptu/eux, -euse *adj.*, *m.f.* **1.** îngîmfat, fudul; trufaş, semeţ. **2.** suficient, prezumţios. — **présomptueusement** *adv.*

presque *adv.* aproape, aproximativ.

presqu'île *f.* *(geogr.)* peninsulă.

pressage *m.* presare, presat.

pressant, ~e *adj.* **1.** presant, urgent. **2.** insistent, stăruitor.

presse *f.* **1.** teasc, presă. **2.** tipar; maşină de tipărit. **3.** presă, ziare; *(fam.)* *avoir bonne ~* a avea presă bună, a fi bine văzut. **4.** *(fig.)* grabă, zor; *il y a grande ~* (este) mare zor.

pressé, ~e I. *adj.* **1.** presat; comprimat; stors. **2.** *(fig.)* grăbit, pripit; *être ~ d'en finir* **a.** a fi grăbit să termine; **b.** a fi dornic să termine (mai repede). **3.** urgent. **4.** *(mil.)* împresurat: atacat. **5.** *(fam.)* hărţuit, sîcîit. **II.** *m.* *s'occuper du plus ~* a se ocupa de ce e mai urgent.

presse-citron *m.* *invar*, storcătoare de lămîi.

pressément *adv.* cu grabă, cu zor.

pressentiment *m.* presentiment, presimţire.

pressentir *vt.* a presimţi; a bănui.

presser I. *vt.* **1.** a presa, a apăsa. **2.** a presa, a strînge (cu presa), a stoarce, a tescui; a comprima; *(fig.)* *~ les rangs* a strînge rîndurile. **3.** *(fig.)* a nu da răgaz, a nu slăbi; *(fam.)* a stărui, a insista. **4.** a grăbi, a zori. **II.** *vi.* a nu suferi amînare, a fi urgent // *(fam.)* *rien ne presse* nu-i nici o grabă. **III.** *vr.* **1.** a se grăbi. **2.** a se îmbulzi.

pressier *m.* *(tehn.)* presor.

pression *f.* **1.** *(fiz.)* presiune; *~ atmosphérique* presiune atmosferică. **2.** apăsare. **3.** *(fig.)* presiune, constrîngere; violenţă.

pressing [-siŋ] *m.* *(sport)* presing.

pressis *m.* suc (de fructe, de carne).

pressoir *m.* teasc.

pressurage *m.* **1.** tescuit; tescuire. **2.** *(fig.)* stoarcere, epuizare, sleire.

pressurer *vt.* **1.** a stoarce (cu presa, cu teascul), a tescui. **2.** *(fig.)* a slei, a istovi (prin impozite, dări); a exploata.

pressureur *m.* asupritor; exploatator.

pressuriser *vt.* a menţine sub presiune.

prestance *f.* prestanţă, ţinută impunătoare.

prestation *f.* **1.** prestare, depunere; *~ de serment* depunere de jurămînt. **2.** prestaţie, contribuţie în bani.

preste *adj.* sprinten, agil; prompt. — **prestement** *adv.*

prestesse *f.* agilitate; promptitudine.

prestidigitateur *m.* prestidigitator, scamator.

prestidigitation *f.* prestidigitaţie, scamatorie.

prestige *m.* **1.** prestigiu, autoritate morală. **2.** *(fig.)* atracţie, seducţie.

prestigi/eux, -euse *adj.* prestigios, cu prestigiu.

présumer I. *vt.* a presupune. **II.** *vi.* (+ **de**) a avea părere (prea) bună (de); *~ trop de ses forces* a se încrede prea mult în puterile sale. — **présumé, ~e** *adj.* **(I).**

présupposer *vt.* a presupune.

présupposition *f.* presupunere; supoziţie.

présure *f.* cheag.

présurer *vt.* a închega (cu ajutorul cheagului). — **présuré, ~e** *adj.*

prêt[1] *m.* **1.** (dare cu) împrumut. **2.** sumă împrumutată; obiect dat cu împrumut.

prêt[2]**, ~e** *adj.* (+ **à**) pregătit (pentru); hotărît, decis; dispus (să, la); gata (de).

pretantaine *f.* *(fam.)* *courir la ~* a hoinări, a umbla teleleu.

prêt-à-porter *(pl. ~s-à-~)* *m.* haină de gata.

prétendant, ~e *m.f.* pretendent, aspirant.

prétendre I. *vt.* **1.** a pretinde, a cere. **2.** a afirma, a susţine. **II.** *vi.* (+ **à**) a rîvni, a năzui (la); a tinde (spre).

prétendu, ~e pretins, aşa-zis, presupus.

prétendument *adv.* pe nedrept; (în mod) fals.

prête-nom *(pl. ~-~s)* *m.* *(jur.)* înlocuitor; reprezentant.

prétenti/eux, -euse I. *adj.*, *m.f.* pretenţios, exigent. **II.** *adj.* *(fam.)* afectat, înfumurat. — **prétentieusement** *adv.* **(II).**

prétention *f.* **1.** pretenţie; revendicare (nejustificată). **2.** ambiţie; năzuinţă (ambiţioasă). **3.** *(fam.)* afectare; *(la pl.)* ifose.

prêter I. *vt.* **1.** a da cu împrumut, a împrumuta. **2.** *(fig.)* a atribui // *~ l'oreille* a pleca urechea; *~ serment* a depune jurămînt. **II.** *vi.* **1.** *(despre stofe)* a se întinde. **2.** (+ **à**) a da prilej, a oferi ocazie (la). **III.** *vr.* (+ **à**) a se preta, a consimţi (la).

prêt/eur, -euse *adj.*, *m.f.* împrumutător (pe gaj).

prétexte *m.* pretext, motiv (aparent); *sous ~ que...* sub pretext că..., pe motiv că...

prétexter *vt.* a pretexta, a invoca un motiv.

prétoire *m.* **1.** *(la romani)* pretoriu. **2.** *(jur.)* tribunal.

prétorien, ~ne *adj.*, *m.* *(la romani)* pretorian.

prêtre *m.* preot.

prêtresse *f.* *(la antici)* preoteasă.

prêtrise *f.* *(la catolici)* sacerdoţiu.

préture *f.* *(ist.)* pretură.

preuve *f.* **1.** dovadă, probă; *(fig.)* mărturie. **2.** *(mat.)* probă, verificare.

prévaloir I. *vi.* a prevala. **II.** *vr.* (+ **de**) **1.** a se prevala (de), a trage folos (din). **2.** a se mîndri (cu). **3.** a se bizui (pe).

prévenance *f.* atenţie, atitudine prevenitoare.

prévenant, ~e *(despre oameni, atitudini)* prevenitor, politicos, amabil.

prévenir *vt.* **1.** a o lua, a apuca înainte; a prevedea, a anticipa. **2.** a preveni, a preîntîmpina; a evita. **3.** a preveni, a avertiza, a pune în gardă.

prévent/if, -ive *adj.* preventiv. — **préventivement** *adv.*

prévention *f.* **1.** prejudecată. **2.** părtinire. **3.** *(jur.)* prevenție; arest preventiv.

prévision *f.* **1.** previziune, prevedere; *(ec.) les ~s du plan* prevederile planului. **2.** supoziție, ipoteză.

prévoir *vt.* **1.** a prevedea; a deduce, a intui. **2.** *(jur.)* a specifica; a menționa. **3.** a lua măsuri de precauție. **4.** a echipa (cu). — **prévu, ~e** *adj.* (4).

prêvot *m.* **1.** *(ist.)* magistrat (în Franța). **2.** ofițer de jandarmi.

prévoyance *f.* prevedere; prudență, băgare de seamă.

prévoyant, ~e *adj.* prevăzător; prudent.

priapée *f.* poezie licențioasă.

prier *vt.* **1.** a ruga; *je vous (en) prie* **a.** vă rog; **b.** poftim. **2.** a invita, a pofti; *être prié d'assister à...* a fi invitat să participe la...

prière *f.* **1.** rugă, rugăciune. **2.** rugăminte, cerere. **3.** invitație.

prieur, ~e *m.f., adj.* stareț (de schit).

prieuré *m.* **1.** stăreție. **2.** schit.

primaire *adj.* **1.** primar. **2.** *(fam.)* primitiv, simplist.

primat *m.* **1.** *(fil.)* prioritate, primat. **2.** *(bis.)* primat.

primauté *f.* întîietate, prioritate.

prime^1 *f.* primă; retribuție suplimentară.

prime^2 *adj. invar.* **1.** *(mat.)* prim. **2.** inițial, primordial, prim; *la ~ jeunesse* prima tinerețe // *de ~ abord* din capul locului, de la început; *de ~ saut* subit.

primer I. *vt.* **1.** a premia. **2.** a întrece, a lua înainte. **II.** *vi.* **1.** a se distinge. **2.** a avea întîietate, a prima.

primesauti/er, -ère *adj.* **1.** spontan. **2.** prompt.

primeurs *f. pl.* trufandale.

primevère *f.* *(bot.)* ciubotica-cucului.

primit/if, -ive I. *adj.* **1.** primitiv. **2.** *(fam.)* necultivat, necivilizat. **II.** *m.* om primitiv, neevoluat. — **primitivement** *adv.* (I).

primo *adv.* în primul rînd, (mai) întîi.

primordial, ~e *(m.pl. -aux) adj.* **1.** primordial, inițial. **2.** de prim ordin. **3.** principal, esențial; fundamental. — **primordialement** *adv.*

primule *f.* *(bot.)* primulă, ciubotica-cucului.

prince *m.* prinț, principe // *vivre en ~* a trăi împărătește; *fait de ~* act arbitrar; *(ist.) ~ royal* moștenitor al tronului.

princeps [-sɛps] *adj. invar. édition ~* ediție princeps.

princesse *f.* prințesă, principesă.

princi/er, -ère *adj.* **1.** princiar, de prinț. **2.** somptuos, bogat, fastuos. — **princièrement** *adv.*

principal, ~e *(m.pl. -aux)* **I.** *adj.* **1.** principal; important. **2.** de frunte, de căpetenie. **II.** *m.* **1.** *(art.)* principalul. **2.** director de colegiu. **3.** *(fam.)* șef (într-un birou). **4.** *(la pl.)* notabilități, persoane marcante. **5.** *(jur.)* fond.

principalement *adv.* în principal, mai ales, mai cu seamă.

principauté *f.* principat.

principe *m.* **1.** principiu; regulă, normă; *(fiz.)* lege; *en ~* în principiu; (în mod) teoretic. **2.** principiu, concepție; punct de vedere.

printani/er, -ère *adj.* **1.** primăvăratic. **2.** *(despre țesături)* vesel; viu (colorat).

printemps *m.* primăvară.

prioritaire *adj.* prioritar, care se bucură de prioritate; *devoir ~* sarcină prioritară.

prioritairement *adv.* cu prioritate.

priorité *f.* prioritate, întîietate; precădere.

pris, ~e *adj.* **1.** luat, împrumutat; *mot ~ du latin* cuvînt luat, împrumutat din limba latină. **2.** cuprins, atins (de); *(fig.)* amorezat, îndrăgostit. **3.** *(despre ape, rîuri)* înghețat.

prise *f.* **1.** luare, apucare. **2.** cucerire, pradă, captură. **3.** doză, priză; *~ de tabac* priză de tabac. **4.** coagulare, închegare. **5.** *(hidr.)* captare; abatere; *~ d'eau* **a.** captare a (cursului) unei ape; **b.** abatere a (cursului) unei ape; **c.** robinet // *lâcher ~* a da drumul; *~ de bec* sfadă, gîlceavă; *donner ~* a da loc, a oferi prilej; *avoir ~ sur qn.* a avea influență asupra cuiva; *donner ~ sur soi* a se expune; *(el.) ~ de courant* priză; *~ de vues* **a.** fotografiere; **b.** filmare; *~ de possession* intrare în posesiune.

priser^1 *vt.* a aprecia; a evalua.

priser^2 *vt.* a priza, a trage pe nas.

prisme *m.* *(fiz., geom.)* prismă.

prison *f.* **1.** închisoare, temniță. **2.** detențiune.

prisonni/er, -ère *adj., m.f.* prizonier.

privation *f.* **1.** privațiune, suprimare; *~ des droits* privațiune de drepturi. **2.** lipsuri, sărăcie; *vivre dans les ~s* a trăi în lipsuri. **3.** abținere, renunțare; *s'imposer des ~s* a-și impune renunțări.

privé, ~e I. *adj.* **1.** privat, particular, personal. **2.** lipsit de. **II.** *m.* viață particulară.

priver I. *vt.* **1.** a priva, a lipsi (pe cineva de). **2.** a domestici, a îmblînzi (animale, păsări). **II.** *vr.* (+ **de**) **1.** a se lipsi, a se priva (de); a renunța (la). **2.** a se abține (de la).

privilège *m.* **1.** privilegiu, avantaj. **2.** *(jur.)* drept, prerogativă.

privilégié, ~e *adj., m.f.* privilegiat, favorizat; favorit.

privilégier *vt.* a privilegia (pe cineva); a acorda un avantaj (cuiva).

prix *m.* **1.** preț; *à tout ~* cu orice preț; *au ~ de...* cu prețul... **2.** premiu. **3.** *(fig.)* răsplată, recompensă.

pro- *pref.* pro-; favorabil, în favoarea.

probabilité *f.* probabilitate; *(mat.) calcul des ~s* calculul probabilităților.

probable *adj.* probabil.

probablement *adv.* după toate probabilitățile, după cît se pare.

probant, ~e *adj.* probant, doveditor; edificator.

probe *adj. invar.* cinstit, onest; integru.

probité *f.* probitate, cinste, integritate.

problématique *adj.* **1.** problematic, îndoielnic, nesigur. **2.** echivoc; suspect. — **problématiquement** *adv.*

problème *m.* **1.** *(mat., fiz.)* problemă. **2.** chestiune, problemă; *~ controversé* problemă controversată.

procédé *m.* procedeu; metodă, manieră.

procéder *vi.* **1.** (+ **de**) a proveni, a purcede (din). **2.** (+ **de**) a se trage (din). **3.** a acționa, a proceda. **4.** (+ **à**) a efectua; *~ à une opération* a efectua o operaţie. **5.** (+ à) a purcede, a porni (la); a începe (să), a se pune (pe).

procédure *f.* *(jur.)* procedură.

procès *m.* **1.** *(jur.)* proces; judecată. **2.** (proces de) dezvoltare, evoluţie, desfăşurare.

procession *f.* procesiune; alai, cortegiu.

processionnellement *adv.* în procesiune, în cortegiu.

processus [-sys] *m.* (proces de) dezvoltare, desfăşurare, evoluţie; *le ~ d'édification du (de la)...* procesul de desăvîrşire a...

procès-verb/al *(pl. ~- -aux)* *m.* proces-verbal.

prochain, ~e **I.** *adj.* **1.** proxim; imediat următor. **2.** viitor. **3.** imediat, direct; *(med.) cause ~e* cauză imediată. **II.** *m. art.* aproapele.

prochainement *adv.* în curînd, în viitor.

proche **I.** *adj. invar.* apropiat. **II.** *m.pl.* rude. **III.** *adv.* aproape // *ici ~* imediat lîngă; *de ~ en ~* treptat.

proclamation *f.* **1.** proclamaţie; proclamare. **2.** manifest.

proclamer **I.** *vt.* **1.** a proclama, a declara, a enunţa. **2.** a recunoaşte oficial. **2.** *(fig.)* a dezvălui, a divulga. **II.** *vr.* a se proclama, a se declara drept...

proclitique *adj., m.* *(gram.)* proclitic.

procréa/teur, -trice *adj., m.f.* procreator, zămislitor.

procréation *f.* procreaţie, procreare, zămislire.

procréer *vt.* a procrea, a zămisli.

procuration *f.* **1.** procurare. **2.** *(jur.)* procură; mandat, împuternicire.

procurer *vt. vr.* a-(şi) procura.

procureur *m.* **1.** intermediar; mandatar, împuternicit. **2.** *(jur.)* procuror.

prodigalement *adv.* cu risipă.

prodigalité *f.* risipă (mare), prodigalitate.

prodige *m.* minune, miracol.

prodigi/eux, -euse *adj.* **1.** uluitor, fantastic. **2.** considerabil, enorm; prodigios; *activité -euse* activitate prodigioasă. — **prodigieusement** *adv.*

prodigiosité *f.* prodigiozitate; minunăţie.

prodigue *adj., m.f.* **1.** risipitor. **2.** (extrem de) generos, darnic.

prodiguer **I.** *vt.* a risipi, a împărţi cu dărnicie. **II.** *vr.* *(fig.)* **1.** a se expune, a nu se cruţa. **2.** a se dedica.

produc/teur, -trice *adj., m.f.* producător (de bunuri materiale).

product/if, -ive *adj.* **1.** productiv; *(ec.) secteur ~* sector productiv; *forces -ives* forţe productive, forţe de producţie; *unité -ive* unitate productivă. **2.** rodnic, fertil.

production *f.* **1.** producere; producţie; *rapports de ~* raporturi de producţie. **2.** producţie; produs. **3.** *(jur.)* prezentare, arătare. **4.** *(cinema)* producţie, film.

productivité *f.* **1.** productivitate, randament. **2.** rentabilitate.

produire **I.** *vt.* **1.** a produce, a face, a crea; a fabrica. **2.** *(fig.)* a da, a furniza. **3.** *(fig.)* a da naştere; a prilejui; a provoca. **4.** a aduce profituri // *~ des preuves* a dovedi, a prezenta dovezi; *~ des fruits* a rodi, a da roade. **II.** *vr.* **1.** a se produce, a avea loc; a se înfăptui, a se realiza. **2.** a se produce, a se prezenta (în faţa).

produit *m.* **1.** produs. **2.** vlăstar. **3.** pui. **4.** *(ec.)* venit, profit; beneficiu. **5.** *(chim.)* produs preparat. **6.** *(mat.)* produs, rezultat. **7.** *(fig.)* urmare, efect.

proéminence *f.* proeminenţă, ieşitură, ieşind.

proéminent, ~e *adj.* **1.** proeminent, ieşit în afară. **2.** *(fig.)* ieşit din comun; remarcabil; excepţional.

profana/teur, -trice *adj., m.f.* profanator, pîngăritor.

profanation *f.* profanare, pîngărire; sacrilegiu.

profane **I.** *adj.* profan, laic. **II.** *m.f.* necunoscător, neştiutor; ageamiu.

profaner *vt.* **1.** a profana, a pîngări. **2.** *(fig.)* a degrada. — **profané, ~e** *adj.* (1).

proférer *vt.* a profera.

professer *vt.* **1.** a profesa; a practica, a exercita (o meserie, o profesie). **2.** a recunoaşte, a mărturisi (în public).

professeur *m.* profesor.

profession *f.* **1.** profesiune, carieră; meserie; ocupaţie, îndeletnicire (permanentă); *de ~* **a.** de meserie; **b.** *(fam.)* din obişnuinţă; din practică. **2.** mărturisire, recunoaştere publică // *faire ~ de foi* a face profesiune de credinţă.

professionnel, ~le **I.** *adj.* profesional; de profesie. **II.** *m.f.* profesionist. — **professionnellement** *adv.* (I).

professor/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* **1.** profesoral. **2.** *(peior.)* doctoral; pretenţios, pedant.

professorat *m.* profesorat, carieră de profesor.

profil *m.* **1.** profil; *de ~* din profil, dintr-o parte. **2.** *(fig.)* aspect. **3.** *(arhit.)* secţiune verticală.

profiler **I.** *vt.* **1.** a profila, a contura, a reprezenta din profil. **2.** *(metal.)* a fasona, a prelucra (prin laminare). **3.** a stabili, a da un profil determinat (unei instituţii, întreprinderi). **II.** *vr.* a se profila, a se contura; a se reliefa.

profit *m.* profit, avantaj, folos; *tirer ~* a trage folos; *mettre à ~* a se folosi; *au ~ de...* în folosul...

profitable *adj.* **1.** profitabil, avantajos. **2.** util, folositor. — **profitablement** *adv.*

profiter **I.** *vi.* **1.** (+ de) a profita, a beneficia, a se bucura (de). **2.** (+ à) a raporta, a aduce cîştig, venit. **3.** a folosi, a servi. **II.** *v. impers.* a folosi, a fi de folos; *il profite plus de...* este de mai mare folos să...

profiterole *f.* *(culin.)* profiterol.

profi/teur, -euse *m.f.* *(peior.)* profitor.

profond, ~e **I.** *adj.* **1.** profund, adînc. **2.** *(fig.)* extrem, considerabil. **3.** *(fig.)* greu de pătruns, de înţeles // *voix ~e* voce gravă; *bleu ~* albastru-închis. **II.** *adv.* la mare adîncime, adînc.

profondément *adv.* **1.** adînc. **2.** profund. **3.** foarte.

profondeur *f.* **1.** profunzime, adîncime. **2.** *(fig.)* impenetrabilitate.

profusion *f.* profuziune, belşug (mare), abundenţă; *à ~* din belşug.

progéniture *f.* **1.** progenitură, vlăstar, urmaş. **2.** pui, prăsilă. **3.** *(fam.)* copil, odraslă.

prognose *f.* prognoză; pronostic.

prognostique *adj.* prevestitor.

programmation *f.* programare; alcătuire a unui program.

programme *m.* **1.** program (de teatru, de concert). **2.** program, proiect, plan. **3.** orar. **4.** *(fig.)* linie de conduită, de acţiune.

programmer *vt.* **1.** a include în(tr-un) program. **2.** a programa; a alcătui, a stabili un program.

progrès *m.* **1.** dezvoltare, creștere; intensificare; extindere. **2.** progres, propășire. **3.** *(fig.)* înaintare, mers înainte.

progresser *vi.* **1.** a progresa, a se dezvolta, a crește. **2.** *(fig.)* a progresa, a avansa, a înainta. **3.** *(fig.)* a propăși.

progress/if, -ive *adj.* progresiv. — **progressivement** *adv.*

progression *f.* **1.** creștere, dezvoltare. **2.** *(fig.)* înaintare; mișcare progresivă. **3.** *(fig.)* progres, propășire. **4.** *(mat.)* progresie.

progressisme *m.* doctrină progresistă.

progressiste *m.f., adj.* progresist.

progressivité *f.* caracter progresiv.

prohiber *vt.* a prohibi, a interzice. — **prohibé, ~e** *adj.*

prohibit/if, -ive *adj.* prohibitiv. — **prohibitivement** *adv.*

prohibition *f.* prohibiție, prohibire, interzicere.

proie *f.* pradă; victimă; *(fig.) être en ~ à...* a fi pradă...; *être la ~ de...* a fi victima...

projecteur *m.* **1.** reflector. **2.** aparat de proiecție.

projectile *m.* *(mil.)* proiectil.

projection *f.* **1.** proiectare, azvîrlire, lansare. **2.** *(geom., cinema)* proiecție.

projet *m.* **1.** proiect, intenție; plan. **2.** *(tehn.)* proiect; schiță.

projeter *vt.* **1.** a proiecta, a azvîrli, a lansa. **2.** a proiecta, a plănui. **3.** *(geom., cinema)* a proiecta; a rula.

prolétaire *m., adj.* proletar.

prolétariat *m.* proletariat.

prolétarien, ~ne *adj.* proletar, referitor la proletariat.

prolétarisation *f.* proletarizare.

prolétariser *vt.* a proletariza.

prolifération *f.* *(biol.)* proliferare; reproducere; înmulțire.

proliférer *vi.* *(biol.)* a prolifera; a se reproduce; a se înmulți.

prolifique *adj.* *(biol.)* prolific, care se înmulțește repede; *(fig.)* fertil, productiv.

prolixe *adj.* *(despre vorbire, stil)* prolix, confuz; încărcat. — **prolixement** *adv.*

prologue *m.* *(lit.)* prolog.

prolongation *f.* prelungire (în timp).

prolongement *m.* **1.** prelungire. **2.** *(fig.)* continuare.

prolonger I. *vt.* a prelungi. **II.** *vr.* **1.** a se prelungi, a continua. — **prolongé, ~e** *adj.*

promenade *f.* **1.** plimbare. **2.** promenadă.

promener I. *vt.* a plimba // *(fam.) envoyer ~* a o reteza scurt, a se descotorosi. **II.** *vr.* a se plimba.

promen/eur, -euse *m.f.* persoană care se plimbă.

promenoir *m.* promenadă.

promesse *f.* promisiune, făgăduială.

promett/eur, -euse *adj.* promițător.

promettre I. *vt.* **1.** a promite, a făgădui. **2.** *(fig.)* a anunța, a vesti; a prezice. **II.** *vi.* a da nădejdi, a promite. **III.** *vr.* a se angaja, a-și promite; a lua o hotărîre (fermă).

promis, ~e I. *adj.* promis, făgăduit. **II.** *m.f.* logodnic.

promiscuité *f.* promiscuitate.

promontoire *m.* *(geogr.)* promontoriu, cap.

promo/teur, -trice *m.f.* promotor, inițiator; protagonist.

promotion *f.* **1.** promovare. **2.** promoție.

promouvoir *(folosit numai la infinitiv, la timpurile compuse și la forma pasivă) vt.* **1.** a promova, a înălța în grad; *~ des cadres* a promova cadre. **2.** *(fig.)* a favoriza.

prompt, ~e *adj.* **1.** prompt; imediat. **2.** grabnic, rapid. **3.** vioi, activ; pătrunzător; *esprit ~* spirit activ. — **promptement** *adv.*

promptitude *f.* **1.** promptitudine; iuțeală, rapiditate. **2.** punctualitate, exactitate.

promu, ~e *adj.* promovat.

promulguer *vt.* *(jur.)* a promulga. — **promulgué, ~e** *adj.*

pronaos *m.* *(arhit., bis.)* pronaos.

prôner *vt.* a (pro)slăvi, a ridica în slăvi.

pronom *m.* *(gram.)* pronume.

pronominal, ~e *(m.pl. -aux) adj.* *(gram.)* pronominal; *verbe ~* verb pronominal, verb reflexiv. — **pronominalement** *adv.*

prononcé, ~e *adj.* (foarte) pronunțat, marcat, vizibil; *traits (du visage) ~s* trăsături (ale feței) pronunțate, accentuate.

prononcer I. *vt.* **1.** *(fon.)* a pronunța, a rosti, a articula. **2.** a ține, a rosti; *~ un discours* a ține un discurs. **3.** a decreta; a declara. **II.** *vi.* *(jur.)* a se pronunța; a decide. **III.** *vr.* **1.** a se pronunța, a-și manifesta intenția. **2.** *(fig.)* a se reliefa, a ieși în evidență.

prononciation *f.* *(fon.)* **1.** pronunțare, rostire. **2.** pronunție.

pronostic *m.* **1.** pronostic, conjectură. **2.** semn prevestitor, simptom.

pronostiquer *vt.* a pronostica; a prezice.

pronostiqu/eur, -euse *m.f.* persoană care face pronosticuri.

propagande *f.* propagandă.

propagandisme *m.* spirit de propagandă.

propagandiste *adj., m.f.* propagandist.

propaga/teur, -trice *adj., m.f.* propagator.

propagation *f.* propagare, răspîndire.

propager *vt. vr.* **1.** a (se) propaga, a (se) înmulți. **2.** *(fig.)* a (se) răspîndi, a (se) difuza. — **propagé, ~e** *adj.*

propension *f.* **1.** tendință. **2.** *(fig.)* înclinare, pornire.

prophète *m.* profet, proroc; *nul n'est ~ en son pays* nimeni nu este profet în țara lui; *~ de malheur* cobe.

prophétesse *f.* sibilă.

prophétie *f.* **1.** profeție, prorocire. **2.** prezicere.

prophétique *adj.* profetic. — **prophétiquement** *adv.*

prophétiser *vt.* **1.** a profeți, a proroci. **2.** *(fig., fam.)* a prezice, a prevesti. — **prophétisé, ~e** *adj.*

prophylactique *adj.* *(med.)* profilactic, preventiv.

prophylaxie *f.* *(med.)* profilaxie, prevenire a bolilor.

propice *adj.* propice; prielnic; potrivit, nimerit; *choisir le moment ~* a alege momentul potrivit; *~ à...* propice pentru...

proportion *f.* **1.** proporție; *en ~ de...* **a.** în proporție de...; **b.** în raport cu..., raportat la...; *à*

~ proporţional. **2.** *(la pl.)* proporţii, dimensiuni; mărime; întindere.

proportionnel, ~le *adj.* proporţional. — **proportionnellement** *adv.*

proportionnément *adv.* în proporţie de, proporţional cu.

proportionner *vt.* a proporţiona; a potrivi, a adapta, a pune de acord. — **proportionné, ~e** *adj.*

propos *m.* vorbă, cuvînt; *de vains* ~ vorbe în vînt // *à* ~ **a.** la ţanc, la momentul potrivit; **b.** apropo, fiindcă veni vorba; *à tout* ~ toată ziua, bună ziua; *hors de* ~, *mal à* ~ în contratimp; *de* ~ *délibéré* intenţionat; *à* ~ *de...* în legătură cu...; *à ce* ~... în privinţa asta; *à quel* ~*?* pentru ce? din ce cauză?

proposer I. *vt.* **1.** a propune, a supune spre deliberare. **2.** a oferi. **3.** a prezenta, a recomanda (un candidat). **II.** *vr.* **1.** a se propune, a se oferi. **2.** a-şi propune, a avea de gînd.

proposition *f.* **1.** propunere, ofertă; sugestie. **2.** *(mat.)* teoremă. **3.** *(gram.)* propoziţie.

propre I. *adj.* **1.** propriu, personal; *(gram.) nom* ~ substantiv propriu. **2.** potrivit, indicat; convenabil; ~ *à...* bun de..., potrivit pentru... **3.** curat. **II.** *m.* specific // *en* ~ în proprietate particulară; *un* ~ *à rien* un pierde-vară, un derbedeu! *(ir.) c'est du* ~ *!* frumoasă treabă!

proprement *adv.* **1.** în exclusivitate. **2.** convenabil, corect; *(fam.)* curăţel, binişor. **3.** (în mod) exact, precis; cu precizie. **4.** (în mod) integru, cu integritate. **5.** *(gram.)* la propriu. **6.** *(fam.)* pur şi simplu // *à* ~ *parler* **a.** ca să vorbim pe şleau; **b.** la drept vorbind; ~ *dit* propriu-zis.

propret, ~te *adj.* *(fam.)* curăţel.

propreté *f.* curăţenie.

propriétaire *m.f.* proprietar.

propriété *f.* **1.** proprietate, posesiune; bun. **2.** imobil, domeniu. **3.** specific; particularitate.

propulser *vt.* *(mec.)* a propulsa, a împinge.

propulsion *f.* *(mec.)* propulsie.

prorogation *f.* *(jur.)* prorogare; amînare; suspendare.

proroger *vt.* *(jur.)* a proroga; a amîna; a suspenda. — **prorogé, ~e** *adj.*

prosaïque *adj.* prozaic; comun, obişnuit; vulgar. — **prosaïquement** *adv.*

prosaïsme *m.* prozaism; banalitate; platitudine.

prosaïser I. *vi.* a scrie în proză; a face proză. **II.** *vt.* a banaliza.

prosateur *m.* prozator.

proscription *f.* **1.** proscripţie, izgonire; exil. **2.** *(fig.)* abolire; suprimare; desfiinţare.

proscrire *vt.* **1.** a proscrie, a izgoni; a exila. **2.** *(fig.)* a aboli; a suprima, a desfiinţa. **3.** *(fig.)* a interzice (categoric). — **proscrit, ~e** *adj.*, *m.f.*

prose *f.* proză.

prosélyte *m.* **1.** prozelit, convertit. **2.** adept.

prosélytisme *m.* prozelitism.

prosodie *f.* *(metr.)* prozodie. — **prosodique** *adj.*

prospecter *vt.* **1.** *(geol.)* a prospecta, a cerceta. **2.** *(fig.)* a studia, a analiza.

prospecteur *m.* *(geol.)* prospector.

prospection *f.* **1.** prospectare. **2.** prospecţiune.

prospectus [-tys] *m.* prospect.

prospère *adj.* prosper, înfloritor.

prospérer *vt.* **1.** a prospera, a înflori, a-i merge bine. **2.** *(biol.)* a se înmulţi.

prospérité *f.* prosperitate, bunăstare.

prostate *f.* *(anat.)* prostată.

prosternation *f.*, **prosternement** *m.* prosternare.

prosterner *vt.* *vr.* a (se) prosterna; a (se) ploconi.

prostituée *f.* prostituată.

prostituer *vt.* *vr.* **1.** a (se) prostitua. **2.** *(fig.)* a (se) dezonora, a (se) înjosi.

prostitution *f.* **1.** prostituţie. **2.** prostituare. **3.** *(fig.)* înjosire.

prostration *f.* *(med.)* prostraţie, apatie.

prostré, ~e *adj.* *(med.)* deprimat; apatic.

protagoniste *m.* **1.** protagonist, actor principal, erou principal. **2.** *(fig.)* promotor, pionier.

protec/teur, -trice *m.f.* protector, ocrotitor.

protection *f.* **1.** protecţie, ocrotire. **2.** sprijin, ajutor. **3.** protecţie, favoare; *(fam.)* pilă.

protectionnisme *m.* *(ec.)* protecţionism. — **protectionniste** *adj.*

protectorat *m.* *(pol.)* protectorat.

protégé, ~e *m.f.* protejat, favorit.

protège-coude *(pl.* ~-~*s) m.* *(la hockei)* cotieră.

protéger *vt.* **1.** a proteja, a ocroti. **2.** a favoriza, a susţine. **3.** a încuraja; ~ *les arts* a încuraja artele.

protège-tibia *(pl.* ~-~*s) m.* *(la hockei)* jambieră.

protéine *f.* proteină. — **protéique** *adj.*

protestant, ~e *m.f.*, *adj.* *(rel.)* protestant.

protestantisme *m.* *(rel.)* protestantism.

protestataire *adj.*, *m.f.* protestatar.

protestation *f.* protestare; protest.

protester *vi.* **1.** (+ **contre**) a protesta, a se ridica (împotriva). **2.** (+ **de**) a asigura, a da asigurări; a încredinţa.

prothèse *f.* *(chir.)* proteză.

prothétique *adj.* *(chir., fon.)* protetic.

protocolaire *adj.* protocolar, ceremonios.

protocole *m.* **1.** protocol, ceremonial. **2.** proces-verbal. **3.** *(fig.)* etichetă, reguli de societate.

protoplasma, protoplasme *m.* *(biol.)* protoplasmă.

proton [-tɔ̃] *m.* *(chim.)* proton. — **protonique** *adj.*

prototype *m.* **1.** prototip, model; prim exemplar. **2.** *(fig.)* prototip, exemplar desăvîrşit.

protubérance *f.* **1.** protuberanţă, ieşitură. **2.** *(astr., la pl.)* protuberanţe.

protubérant, ~e *adj.* protuberant.

proue *f.* *(mar.)* proră, provă.

prouesse *f.* **1.** bravură; act de curaj. **2.** *(fam.)* reuşită.

prouver *vt.* a proba, a dovedi; a confirma.

provenance *f.* provenienţă, origine, obîrşie // *en* ~ *de...* (provenit) din...

provenant, ~e *adj.* (+ **de**) care provine (de la), care rezultă (din).

provenç/al, ~e *(m.pl. -aux) adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* provensal, (locuitor) din regiunea Provence.

provende *f.* **1.** *(agr.)* urluială. **2.** merinde; provizii.

provenir *vi.* (+ **de**) a proveni; a se trage, a rezulta (din).

proverbe *m.* proverb.

proverbi/al, ~e *(m.pl. -aux) adj.* **1.** proverbial. **2.** de pomină. — **proverbialement** *adv.*

providence *f.* providenţă // *s'en remettre à la* ~ a se lăsa la voia întîmplării; *être la* ~ *de qn.* **a.** a fi salvarea cuiva; **b.** a fi ajutorul, sprijinul cuiva.

providentiel, ~**le** *adj.* **1.** providenţial. **2.** *(fam.)* fericit; nesperat. — **providentiellement** *adv.*

provigner *vt.* *(vit.)* a butăşi.

provin *m.* *(vit.)* butaş.

province *f.* provincie.

provinci/al, ~**e** *(m.pl. -aux) adj., m.f.* provincial, (locuitor) din provincie.

provincialisme *m.* **1.** *(lingv.)* provincialism; expresie specifică unei provincii. **2.** *(fig.)* stîngăcie; aer provincial.

proviseur *m.* director de studii al unui liceu de băieţi.

provision *f.* **1.** provizie; *faire* ~ *de...* a face provizie de..., a se aproviziona cu... **2.** *(la pl.)* cumpărături // *(fin.) chèque sans* ~ cec fără acoperire.

provisoire I. *adj.* provizoriu, vremelnic. **II.** *m.* provizorat, situaţie provizorie. — **provisoirement** *adv.* (I).

provisorat *m.* funcţia de director al unui liceu de băieţi.

provocant, ~**e** *adj.* provocator, agresiv; impertinent.

provoca/teur, -trice *adj., m.f.* provocator, instigator.

provocation *f.* **1.** provocare, sfidare. **2.** instigare, aţîţare. **3.** cauzare; determinare.

provoquer I. *vt.* **1.** a provoca; a sfida. **2.** a instiga, a aţîţa. **3.** a pricinui, a cauza; a determina. **II.** *vr.* a se provoca (reciproc).

proxénète *m.f.* proxenet.

proxénétisme *m.* proxenetism.

proximité *f.* apropiere; vecinătate // *à* ~ *de...* lîngă, în preajma..., în apropiere de...

prude I. *adj.f., f.* mironosiţă. **II.** *adj.* ipocrit, prefăcut, făţarnic. — **prudemment** *adv.*

prudence *f.* prudenţă, precauţie; circumspecţie.

prudent, ~**e** *m.f., adj.* prudent, precaut; circumspect.

pruderie *f.* ipocrizie.

prudhommerie *f.* suficienţă.

prudhommesque *adj.* sentenţios, solemn.

pruine *f.* brumă (pe fructe).

prune *f.* **1.** prună. **2.** ţuică de prune; *boire de la* ~ a bea ţuică de prune // *pour des* ~*s* de florile mărului; *aux* ~*s* la anul.

pruneau *m.* **1.** prună uscată. **2.** *(pop.)* glonte.

pruneautier *m.* *(bot.)* goldan.

prunelée *f.* dulceaţă de prune.

prunelle *f.* **1.** *(bot.)* porumbă. **2.** *(anat.)* pupilă // *jouer de la* ~ a arunca ochiade; *comme la* ~ *des yeux* ca ochii din cap, ca lumina ochilor.

prunier *m.* *(bot.)* prun // ~ *cerise* corcoduş.

prussien, ~**ne** *adj., m.f.* *(cu maj.)* prusian; prusac; (locuitor) din Prusia.

psalmiste *m.* psalmist, autor de psalmi.

psalmodiation, psalmodie *f.* psalmodiere.

psalmodier *vt. vi.* **1.** a psalmodia. **2.** *(fig.)* a citi, a recita, a cînta monoton.

psaume *m.* psalm.

psautier *m.* **1.** *(bis.)* psaltire. **2.** *(zool.)* foios.

pseudonyme *m.* pseudonim.

psychanalyse [-ka-] *f.* psihanaliză.

psychanalyste [-ka-] *m.* psihanalist.

psychiatre [-kja-] *m.* (medic) psihiatru.

psychiatrie [-kja-] *f.* psihiatrie. — **psychiatrique** *adj.*

psychique *adj.* psihic.

psychologie [-k-] *f.* psihologie. — **psychologique** *adj.*

psychologue [-k-] **I.** *adj.* psiholog. **II.** *m.* **1.** psiholog, specialist în psihologie. **2.** *(fam.)* cunoscător de oameni, de caractere, de firi.

psychopathe [-k-] psihopat.

psychopathie [-k-] *f.* psihopatie.

psychose [-ko:z] *f.* psihoză.

ptôse *f.* *(med.)* ptoză.

puant, ~**e** *adj.* puturos, împuţit, fetid.

puanteur *f.* duhoare, miros fetid.

pubère *adj., m.* **1.** *(fiziol.)* puber, ajuns la pubertate. **2.** *(jur.)* nubil.

puberté *f.* *(fiziol.)* pubertate.

publ/ic, -ique I. *adj.* public // *charges -iques* impozite, taxe; *services* ~*s* administraţia de stat. **II.** *m.* public; *en* ~ în public. — **publiquement** *adv.*

publication *f.* **1.** publicare. **2.** publicaţie; lucrare publicată.

publiciste *m.* **1.** publicist. **2.** jurnalist, ziarist.

publicitaire *adj.* publicitar, de publicitate.

publicité *f.* **1.** publicitate; reclamă; *faire de la* ~ a face publicitate, a anunţa. **2.** notorietate publică. **3.** oficialitate; caracter oficial.

publier *vt.* **1.** a publica; a edita, a face să apară (cărţi, ziare). **2.** a răspîndi, a face public; ~ *une nouvelle* a răspîndi o ştire.

puce *f.* *(entom.)* purice // *avoir la* ~ *à l'oreille* **a.** a sta (ca) pe ghimpi; **b.** a fi bănuitor, suspicios; *marché aux* ~*s* hală de vechituri.

pucelage *m.* virginitate, feciorie.

pucelle *f.* *(fam.)* virgină, fecioară.

pudeur *f.* **1.** pudoare, ruşine. **2.** sfială; timiditate. **3.** discreţie.

pudibond, ~**e** *adj.* *(fam.)* de o pudoare afectată.

pudicité *f.* pudicitate.

pudique *adj.* **1.** pudic, ruşinos. **2.** timid, sfios; rezervat. — **pudiquement** *adv.*

puer I. *vi.* a puţi. **II.** *vt.* a duhni a...; ~ *le vin* a duhni a vin.

puériculture *f.* puericultură.

puéril, ~**e** *adj.* pueril, copilăresc. — **puérilement** *adv.*

puérilité *f.* copilărie, acţiune copilărească.

pugilat *m.* **1.** pugilat, box. **2.** bătaie; încăierare.

pugiliste *m.* pugilist, boxer.

puîné, ~**e** *adj., m.f.* mezin.

puis *adv.* apoi, după aceea; *et* ~ şi apoi, pe deasupra, în plus.

puisard *m.* **1.** ciutură, găleată de scos apa din puţ. **2.** hazna.

puiser *vt.* **1.** a scoate apa din puţ. **2.** *(fig.)* a lua, a se inspira (de la, din).

puisette *f.* găleţică.

puisque *conj.* de vreme ce, din moment ce, deoarece.

puissamment *adv.* **1.** cu putere, cu forţă. **2.** *(fam.)* foarte, extrem de tare.

puissance *f.* **1.** putere; forţă. **2.** autoritate, prestigiu. **3.** dominaţie, stăpînire. **4.** putinţă, capacitate. **5.** *(med.)* eficacitate // *en ~* **a.** virtualmente; **b.** în germene.

puissant, **~e** *adj.* **1.** puternic, voinic, robust. **2.** *(fig.)* influent; cu credit mare.

puits *m.* puţ; fîntînă // *le ~ de l'abîme* infernul, iadul.

pullman [pulman] *m.* pulman, vagon de lux.

pull-over *(pl. ~-~s)* *m.* pulover.

pullulation *f.*, **pullulement** *m.* **1.** înmulţire rapidă. **2.** *(fig.)* foială, mişunare.

pulluler *vi.* **1.** a se înmulţi rapid. **2.** *(fig.)* a mişuna, a viermui.

pulmonaire *adj.* pulmonar.

pulpe *f.* **1.** carne de fruct sau legumă, pulpă. **2.** *(tehn.)* reziduu (de fructe, sfeclă, măsline). **3.** *(anat.)* pulpă dentară. **4.** buricul degetului.

pulp/eux, -euse *adj.* *(despre fructe, legume)* cărnos.

pulsat/if, -ive *adj.* *(med.)* **1.** care produce pulsaţii. **2.** care bate, care zvîcneşte.

pulsatile *adj.* *(med.)* pulsatil, intermitent.

pulsation *f.* **1.** pulsaţie; puls. **2.** zvîcnire.

pulvérisateur *m.* pulverizator.

pulvériser *vt.* **1.** a pulveriza. **2.** a preface în pulbere. **3.** *(fig.)* a nimici, a zdrobi, a desfiinţa. — **pulvérisé,** **~e** *adj.*

pulvériseur *m.* *(agr.)* grapă.

punaise *f.* **1.** *(entom.)* ploşniţă. **2.** pioneză.

punch [pənʃ] *m.* *(culin.)* punci.

punique *adj.* *(ist.)* punic, cartaginez // *foi ~* rea-credinţă.

punir *vt.* a pedepsi. — **puni,** **~e** *adj.*

punit/if, -ive *adj.* de pedeapsă.

punition *f.* **1.** pedeapsă, sancţiune, penalitate. **2.** pedepsire.

pupe *f.* *(entom.)* pupă, nimfă.

pupillaire¹ [-pil-lɛːr] *adj.* *(jur.)* pupilar.

pupillaire² [-pil-lɛːr] *adj.* *(anat.)* pupilar.

pupillarité [-pil-la-] *f.* *(jur.)* tutelă; perioadă de tutelă.

pupille¹ [-pilə] *m.f.* *(jur.)* pupil, copil în tutela cuiva.

pupille² [-pilə] *f.* *(anat.)* pupilă.

pupitre *m.* pupitru // *être au ~* a dirija un concert.

pur, **~e** *adj.* **1.** pur, curat, neamestecat. **2.** neviciat, nealterat; *(fig.)* inocent; neprihănit // *ciel ~* cer senin; *la ~e vérité* adevărul gol-goluţ; *en ~ chef* în capul gol; *en ~e perte* pe degeaba, zadarnic. — **purement** *adv.* **(3).**

purée *f.* **1.** *(culin.)* pireu, piure. **2.** *(pop.)* mizerie; strîmtoare.

pureté *f.* **1.** puritate, curăţenie. **2.** *(fig.)* neprihănire, nevinovăţie. **3.** *(fig.)* integritate, corectitudine.

purgat/if, -ive *adj.*, *m.* *(med.)* purgativ.

purgatoire *m.* *(rel.)* purgatoriu.

purge *f.* **1.** purgaţie. **2.** purgativ, curăţenie. **3.** *(fig.)* epurare.

purger **I.** *vt.* **1.** *(med.)* a administra un purgativ. **2.** *(tehn.)* a purifica, a curăţa // *~ sa peine* a-şi ispăşi, a-şi executa pedeapsa. **II.** *vr.* **1.** a lua un purgativ. **2.** *(fig.)* a se purifica, a se curăţi.

purifica/teur,-trice *adj.* purificator.

purifier *vt.* *vr.* a (se) purifica, a (se) curăţa; a (se) epura; a (se) asana. — **purifié,** **~e** *adj.*

puritain, **~e** *m.f.*, *adj.* *(rel.)* puritan.

puritanisme *m.* *(rel.)* puritanism.

puron *m.* zer dulce.

purpurin, **~e** *adj.* purpuriu.

pur-sang *m.* *invar.* cal pursînge.

purulent, **~e** *adj.* purulent.

pus *m.* puroi.

pusillanime *adj.* **1.** lipsit de curaj, laş. **2.** bicisnic, nevolnic. — **pusillanimement** *adv.*

pusillanimité *f.* **1.** laşitate. **2.** bicisnicie, nevolnicie.

pustule *f.* *(med.)* pustulă, bubuliţă.

putain *f.* prostituată, tîrfă.

putois *m.* **1.** *(zool.)* dihor. **2.** blană de dihor.

putréfaction *f.* putrefacţie, descompunere.

putréfier *vt.* *vr.* a putrezi, a (se) descompune. — **putréfié,** **~e** *adj.*

putrescence *f.* putrefacţie.

putride *adj.* putred, putregăit.

putridité *f.* putreziciune.

putsch [putʃ] *m.* *(pol.)* puci.

pygmée *m.* pigmeu, pitic.

pygméen, **~ne** *adj.* **1.** de pigmeu, pitic. **2.** *(fig.)* fără importanţă.

pyjama *m.* pijama.

pylône *m.* pilon, stîlp.

pylore *m.* *(anat.)* pilor. — **pylorique** *adj.*

pyramid/al, **~e** *(m. pl. -aux)* *adj.* **1.** piramidal. **2.** *(fig.)* nemaipomenit, formidabil.

pyramidalement *adv.* în formă de piramidă.

pyramide *f.* piramidă.

pyrite *f.* *(mineral.)* pirită.

pyrographe *m.* *(el. tehn.)* pirograf.

pyrograver *vt.* a pirograva. — **pyrogravé,** **~e** *adj.*

pyrograveur *m.* pirogravor.

pyrogravure *f.* pirogravură.

pyroscaphe *m.* *(mar.)* piroscaf.

pyrosphère *f.* *(geol.)* pirosferă.

pyrotechnicien, **~ne** [-tɛk-] *m.f.* pirotehnician.

pyrotechnie [-tɛk-] *f.* *(mil.)* pirotehnie. — **pyrotechnique** *adj.*

pythie *f.* *(fam.)* ghicitoare, prezicătoare.

python *m.* *(zool.)* piton.

Q

Qq [ky] *m.* (litera) Q q; *(med.) fièvre Q*; febră Q.

qlaksonner *vt.* a clacsona.

quadragénaire [kwa-] *adj., m.f.* cvadragenar.

quadrant [ka-] *m.* **1.** *(geom., topogr.)* cvadrant. **2.** *(mat.)* diedru.

quadrature [kwa-] *f.* *(geom.)* cvadratură; *(fig.) la ~ du cercle* problemă de nerezolvat.

quadricolore [kwa-] *adj.* cu (de, în) patru culori.

quadriennal, ~e *(m. pl. -aux)* [kwa-] *adj.* **1.** (care durează) de patru ani. **2.** (care se petrece) din patru în patru ani.

quadrilatéral, ~e *(m. pl. -aux)* [kwa-] *adj.* cu patru laturi.

quadrilatère I. *adj.* cu patru laturi. **II.** *m.* patrulater.

quadrilitère [kwa-] *adj.* *(despre cuvinte)* din (cu) patru litere.

quadrillage [ka-] *m.* **1.** împărţire în pătrate. **2.** desen în dungi care formează pătrate.

quadrille [ka-] *m.* *(cor., muz.)* cadril.

quadriller [ka-] *vt.* a cadrila. — **quadrillé, ~e** *adj.*

quadrimoteur [kwa- sau ka-] *adj. m., m.* (avion) cu patru motoare.

quadrinôme [kwa-] *m.* *(în algebră)* cvadrinom.

quadripartite [kwa-] *adj. invar.* cvadripartit; *conférence ~* conferinţă cvadripartită.

quadriréacteur [kwa-] *adj. m., m.* (avion) cu patru motoare cu reacţie.

quadrupède [kwa-] *adj., m.* patruped.

quadruple [kwa-] *adj., m.* cvadruplu, împătrit; *payer le ~ d'une somme* a plăti împătritul unei sume.

quadrupler [kwa-] **I.** *vt.* a împătri, a mări (a înmulţi) de patru ori. **II.** *vi.* a spori, a creşte de patru ori, a se împătri.

quadruplication [kwa-] *s.f.* împătrire, cvadruplare.

quai [ke] *m.* **1.** *(mar.)* chei. **2.** *(c.f.)* peron // *~ d'accostage* dană; *~ de chargement* rampă.

qualifiable [ka-] *adj.* calificabil.

qualificat/if, -ive [ka-] *adj. m.* calificativ.

qualification [ka-] *f.* **1.** calificare. **2.** denumire; calificativ, epitet.

qualifié ~e [ka-] *adj.* **1.** calificat. **2.** îndreptăţit, în măsură, în drept; *n'être pas ~ pour...* a nu fi în drept să...

qualifier [ka-] *vt.vr.* **1.** a (se) califica; *(sport) se ~ pour la finale* a se califica în finală. **2.** a (se) considera, a (se) trata drept...

qualitat/if, -ive [ka-] *adj.* calitativ. — **qualitativement** *adv.*

qualité [ka-] *f.* **1.** calitate, însuşire; *de (bonne) ~* de calitate (bună); *en ~ de ..., (jur.) ès ~s...* în calitate de..., ca... **2.** aptitudine, înclinaţie.

quand I. *adv.* cînd; *depuis ~?* de cînd? *pour ~?* pentru cînd? *jusqu'à ~?* pînă cînd? // *~ même* totuşi, oricum. **II.** *conj.* (atunci) cînd, în momentul în care // *~ même* cu toate că, chiar dacă.

quant à *loc. prep.* cît despre, cît priveşte; relativ la; *~ l'avenir* cît despre viitor..., cît priveşte viitorul...

quant-à-moi, quant-à-soi *m. invar.* *(fam.)* rezervă, reţinere; reticenţă; *(être, se tenir) sur son ~* (a fi, a sta) în rezervă.

quantième [kã-] **I.** *adj.* *(invar.)* al cîtelea. **II.** *m.* zi, dată; *je ne sais le ~ du mois où l'on est* nu ştiu ce zi a lunii este, nu ştiu în cîte ale lunii sîntem.

quantitat/if, -ive [kã ~] *adj.* cantitativ. — **quantitativement** *adv.*

quantité [kã-] *f.* **1.** cantitate; *en ~* **a.** în cantitate mare, abundent; **b.** în număr mare. **2.** cîtime; număr, mărime; număr (mare) de... **3.** *(fon.)* cantitate.

quantum [kwãtɔm] *m.* **1.** cuantum; cotă. **2.** *(la pl. quanta, fiz.) quanta de lumière* fotoni.

quarantaine [karã-] *f.* **1.** (vreo) patruzeci (de). **2.** (vîrsta de) patruzeci de ani; *atteindre la ~* a împlini (vîrsta de) patruzeci de ani. **3.** carantină; *mettre en ~* a pune în carantină.

quarante [karã-] **I.** *num. card.* patruzeci. **II.** *num. ord.* al patruzecilea, a patruzecea // *s'en moquer comme de l'an ~* a nu se sinchisi, a nu-i păsa. **III.** *m.* **1.** (cifra) patruzeci. **2.** *(la pl., cu maj.) les ~* (cei patruzeci de) membri (ai) Academiei franceze.

quarantième [karã-] *num. ord.* *(le, la ~)* al patruzecilea, a patruzecea.

quart^{1} [ka:r] *m.* **1.** sfert, pătrime; *un ~ d'heure* un sfert de oră. **2.** (sticlă de) un sfert de litru; *un ~ de...* (sticlă de) un sfert de litru de... **3.** *(mar.)* cart; *être de ~* a fi de cart // *pour le ~ d'heure* pentru moment; *passer un mauvais ~ d'heure* a trece prin clipe grele; *les trois ~s du temps* în cea mai mare parte a timpului, mai toată vremea; *(fam.) faire de ~* a fi cu ochii în patru.

quart^{2} [ka:r] ~e **I.** *num. ord.* *(înv.)* al patrulea, a patra. **II.** *adj.* din patru în patru. **III.** *m. le* *tiers et le* ~ şi unii şi alţii. **IV.** *(muz.)* cvartă.

quartette [kwar-] *m.* *(muz.)* cvartet.

quartier [ka-] *m.* **1.** sfert; *un* ~ *de pomme* un sfert de măr. **2.** felie; bucată; *un* ~ *d'orange* o felie de portocală; *un* ~ *de terre* o bucată de pămînt. **3.** cartier, raion. **4.** carîmb (al cizmei). **5.** *(mil.)* cartier; ~ *général* cartier general. **6.** *(mil., la pl.)* cantonament // *par* ~*s* trimestrial; *faire (donner)* ~ a ierta, a cruţa; *mettre en* ~*s* a face bucăţi, a sfîrteca; *sans* ~ imediat, pe loc, fără amînare; *à* ~ deoparte, la o parte.

quartz [kwa-] cuarţ.

quasar [kwa-] *m.* *(astr.fiz.)* quasar.

quasi [kazi] *adv.* aproape, ca şi cum, cvasi.

quaternaire [kwa-] *adj.*, *m.* cuaternar.

quatorze [ka-] **I.** *num. card.* paisprezece. **II.** *num. ord.* al paisprezecelea, a paisprezecea; *Louis* ~ Ludovic al paisprezecelea.

quatorzième [ka-] *num. ord.* [*le, la* ~] al paisprezecelea, a paisprezecea.

quatre [ka-] **I.** *num. card.* patru; *entre* ~ *yeux* între patru ochi; *fendre (couper) un cheveu en* ~ a despica firul (de păr) în patru; *à* ~ cîte patru (deodată); *se mettre en* ~ a face pe dracu-n patru, a se face luntre şi punte // *à* ~ *pas* la doi paşi, în apropiere; *manger comme* ~ a mînca cît şapte, a se ghiftui. **II.** *num. ord.* al patrulea, a patra. **III.** *m.* **1.** (cifra) patru. **2.** ziua de patru (a lunii).

quatre-vingt, quatre-vingts *num. card.* optzeci.

quatre-vingtième *num. ord.* *(le, la* ~*)* al optzecilea; a optzecea.

quatrième **I.** *num. ord.* *(le, la* ~*)* al patrulea; a patra. **II.** *m.* etajul al patrulea; *habiter au* ~ a locui la (etajul) al patrulea, la (etajul) patru. **III.** *f.* clasa a patra; *faire sa* ~ a fi în clasa a patra.

que **I.** *pron. rel.* **1.** pe care; *le roman* ~ *j'ai lu* romanul pe care l-am citit. **2.** (pe) cînd; *du temps* ~ *j'étais à Paris* de pe vremea cînd eram la Paris. **II.** *pron. interog.* **1.** ce; ~ *dis-tu?* ce spui? ~ *faire?* ce-i de făcut? **2.** de ce, pentru ce; ~ *ne vient-il plus vite?* de ce nu vine mai repede? // *n'avoir* ~ *faire de...* a nu avea ce face cu..., a nu avea nevoie de... **III.** *conj.* **1.** că; *je pense* ~ *...* cred că... **2.** să; *je crains qu'il ne pleuve* mi-e teamă să nu plouă; *il se peut* ~ *je me trompe* se poate să mă înşel. **3.** *(fam.)* încît, de; *il crie qu'il en secoue toute la maison* ţipă de zguduie toată casa. **4.** deoarece, fiindcă. **5.** decît, ca; *il paraît plus jeune* ~ *sa sœur* pare mai tînăr decît sora lui. **6.** (+ **aussi**) (pe) cît // *parce que...* pentru că; *tant bien* ~ *mal* aşa şi aşa; *tel* ~ precum, aşa cum; *avant* ~ înainte ca...; *pas* ~ *je sache!* după cîte ştiu eu, nu! *c'est de toi* ~*...* despre tine se...; *quand on est jeune et qu'on se porte bien...* cînd eşti tînăr şi (cînd eşti) sănătos...; *il y a dix ans qu'il est parti* sînt zece ani de cînd a plecat. **IV.** *adv.* **1.** ce, cît; *qu'elle est jolie!* ce drăguţă e! ~ *de monde!* ce de lume! **2.** decît, doar; *il ne désire* ~ *lire* nu doreşte decît să citească, doreşte doar să citească.

quel, quelle **I.** *adj. interog.* **1.** cine; ~ *en est l'auteur?* cine este autorul? **2.** ce (fel de); ~ *homme est-ce?* ce (fel de) om este? *quelle chance!* ce noroc! **3.** care; ~ *est son nom?* care e numele lui? **4.** cît; *quelle heure est-il?* cît e ceasul? **II.** *pron. interog.* care; *de nous deux,* ~ *est le plus grand?* dintre noi doi, care este cel mai înalt? **III.** *adj. relat.* ~ *...que...* **a.** oricît; **b.** oricine; **c.** oricare.

quelconque *adj.* **1.** *(nehot.)* oarecare; *réponse* ~ răspuns oarecare. **2.** *(despre oameni)* mediocru, fără valoare, neînsemnat.

quelque **I.** *adj. nehot.* **1.** vreun; vreo. **2.** *(la pl.)* nişte; cîţiva. **2.** orice; *de* ~ *condition qu'elle soit* de orice condiţie ar fi. **4.** cîtva; *pendant* ~ *temps* cîtva timp // *et* ~*s* şi ceva (peste); ~ *peu* puţin, într-o oarecare măsură; *nous sommes* ~ *peu parents* sîntem puţin rude. **II.** *adv.* **1.** oricît (de). **2.** aproximativ, circa, vreo, aproape; *il y a* ~ *vingt ans* acum vreo douăzeci de ani // ~ *chose* ceva; ~ *part* undeva.

quelquefois *adv.* cîteodată, uneori.

quelqu'un, ~**e** *(pl. quelques-uns, quelques-unes)* *pron. nehot.* **1.** (vre)unul, (vre)una. **2.** cineva, careva; *(fam.) il se croit* ~ se crede cineva, se crede persoană importantă.

quémander *vt. vi.* **1.** a cere stăruitor. **2.** a se milogi, a cerşi (o slujbă, un serviciu etc.).

quémand/eur, -euse *m.f.* **1.** solicitator. **2.** *(fam.)* milog.

qu'en-dira-t-on *m. invar.* *(fam.)* gura lumii, bîrfă.

quenelle *f.* umplutură de carne (la pateuri).

quenotte *f.* *(fam.)* dinţişor (de lapte).

quenouille *f.* **1.** furcă de tors. **2.** *(bot.)* tijă; ~ *de maïs* cocean de porumb // *allez filer votre* ~*!* vezi-ţi de treabă!

querelle *f.* **1.** ceartă, sfadă; *chercher* ~ *(à qn.)* a căuta ceartă (cuiva), a provoca (pe cineva). **2.** discuţie polemică; dispută, altercaţie // *embrasser (épouser, prendre) la* ~ *de qn.* a face cauză comună cu cineva, a lua partea cuiva.

quereller **I.** *vt.* a certa, a mustra, a dojeni. **II.** *vi. vr.* a se certa (reciproc).

querell/eur, -euse *adj.*, *m.f.* certăreţ, gîlcevitor; *être d'humeur -euse* a fi certăreţ din fire.

quérir, querir *vt.* *(folosit numai la inf., după verbele aller, envoyer, faire, venir)* *aller* ~ *qn.* a se duce să cheme pe cineva; *envoyer* ~ *qn.* a trimite după cineva.

qu'est-ce que *pron. interog.* *(folosit numai în prop. principale interogative)* ce? ~ *vous voulez?* ce doriţi (doreşti)?

question *f.* **1.** întrebare. **2.** problemă; ~*s sociales* probleme sociale // *(înv.) mettre à la* ~ a supune la cazne, a tortura; *être* ~ *de...* a fi vorba de...; *faire* ~ a pune la îndoială; *pas (plus)* ~ *de...* **a.** nici vorbă de...; **b.** (absolut) sigur că...

questionnaire *m.* **1.** *(înv.)* gîde, călău. **2.** chestionar.

questionner **I.** *vt.* a pune întrebări, a interoga, a chestiona. **II.** *vr.* a-şi pune întrebări (reciproc), a se chestiona (reciproc).

questionn/eur, -euse *m.f.* anchetator.

questure [kes-] *f.* **1.** *(înv.)* (funcţia de) chestor. **2.** chestură.

quête *f.* **1.** *(înv.)* cercetare, căutare; *être en* ~ *de...* a fi în căutare de..., a fi în căutarea... **2.** chetă, colectă (de bani).

quêter I. *vt.* **1.** *(vîn.)* a căuta, a adulmeca. **2.** a căuta, a merge în căutare de..., a umbla după...; *(fig.)* a solicita; ~ *des éloges* a solicita elogii. **II.** *vi.* a face chetă.

quêt/eur, -euse *adj., m.f.* (persoană) care face chetă.

quetsche [kweʃə] *f.* *(reg.)* **1.** prună brumărie. **2.** ţuică făcută din prune brumării.

queue [kø] *f.* **1.** coadă; *(fig.) la ~ d'une comète* coada unei comete; *faire (la) ~* a face coadă, a sta la coadă; *être à la ~ de la classe* a fi (în) coada clasei; *(fam.) tirer le diable par la ~* a trage mîţa de coadă. **2.** *(bot.)* codiţă, peduncul. **3.** mîner, coadă (de cană, de cratiţă). **4.** trenă. **5.** *(la biliard)* tac. **6.** *(mine)* bandaj // *à la ~ leu leu* unul după altul, în şir; *quand on parle du loup on en voit la ~* vorbeşti de lup şi lupu-i la uşă; *finir en ~ de poisson* a se sfîrşi prost; *en ~* pe urmele...; *(fam.) pas la ~ d'un* ... nici picior de..., nici urmă de; *(în ciclism) ~ du peloton* trenă.

queue-de-cheval *(pl. ~s-de-~)* *f.* **1.** *(în coafură)* coadă de cal. **2.** *(ist.)* tui.

queue-de-morue *(pl. ~s-de-~)* *f.* **1.** pensulă. **2.** *(fam.)* haine de gală; frac.

queue-de-rat *(pl. ~s-de-~)* *f.* *(tehn.)* pilă tronconică.

qui I. *pron. rel.* **1.** care. **2.** pe cine, pe (cel) care. **3.** (ceea) ce; *voilà ce ~...* iată (ceea) ce... // ~ *plus est* ba mai mult; ~ *pis est* ba mai rău. **II.** *pron. nehot.* **1.** cine, oricine; ~ *que ce soit* oricine ar fi. **2.** *(în corelaţie cu sine însuşi)* unii... alţii; *et ~ de droite et ~ de gauche* unii de colo, alţii de dincolo; care din dreapta, care din stînga // ~ *a bu boira* năravul din fire, n-are lecuire. **III.** *pron. interog.* cine, ce; ~ *êtes-vous* cine eşti dumneata? *de ~ parlez-vous?* de (despre) cine vorbiţi?

quia (+ à) *subst. mettre à ~* a reduce la tăcere; *être (réduit) à ~* **a.** a fi redus la tăcere; **b.** a fi pe drojdie, a fi foarte sărac.

quiconque *pron. rel. nehot. sg.* oricine, oricare.

quidam [kyidam] *m.* *(ir.)* cineva, (persoană) oarecare.

qui/et, -éte *adj.* *(înv.)* liniştit, calm; molcom, potolit; paşnic.

quiétude [kie- şi kje-] *f.* linişte, calm, tihnă.

quignon [ki-] *m.* colţuc, codru de pîine.

quille¹ *f.* **1.** *(mar.)* chilă; ~ *de roulis* chilă de ruliu. **2.** *(av.)* ~ *de dérive* derivă.

quille² *f.* **1.** popic; *jouer aux ~s* a juca popice. **2.** sticlă în formă de popic // *(pop.) jouer des ~s* a o lua la picior; *(fam.) droit comme une ~* (drept) ca lumînarea.

quillette *f.* butaş de răchită.

quincaille *f.* **1.** articole de fierărie pentru uz casnic. **2.** *(fam.)* gologani, parale.

quincaillerie *f.* **1.** articole de fierărie. **2.** (magazin) ferometal.

quincailli/er, -ère *m.f.* negustor de articole de fierărie.

quine [kin] *m.* **1.** *(la loterie)* combinaţie (cîştigătoare) de cinci numere. **2.** *(la loton)* serie de cinci numere, aşezate pe acelaşi rînd. **3.** *(la table)* dublă de cinci.

quinine [ki-] *f.* chinină.

quinoléine [ki-] *f.* *(chim.)* chinoleină, benzopiridină.

quinquagénaire [kyɛ̃-kwa-] *adj., m.f.* (persoană) în vîrstă de cincizeci de ani.

quinquennal, ~e [kyɛ̃-kye-] *(m. pl. -aux)* *adj.* **1.** (care durează) de cinci ani, cincinal: *plan ~* plan cincinal. **2.** (care se petrece) din cinci în cinci ani.

quinquennat *m.* *(ec.pol.)* (plan) cincinal.

quinquets [kɛ̃-] *m. pl.* *(pop.)* ochi; *allumer ses ~s* a fi numai ochi.

quinquina [kɛ̃-] *m.* arbore de chinină.

quint, ~e [kɛ̃t] **I.** *num. ord.* al cincilea, a cincea; *Charles ~* Carol al cincilea, Carol Cvintul. **II.** *m.* cincime.

quintaine [kɛ̃-] *f.* *(fam.) servir de ~* a fi cal de bătaie.

quint/al [kɛ̃-] *(pl. -aux)* *m.* chintal.

quinte [kɛ̃:tə] *f.* **1.** cvintă. **2.** acces de tuse violentă. **3.** *(fig.)* capriciu, toană.

quintessence [kɛ̃-] *f.* chintesenţă.

quintessencié, ~e [kɛ̃-] *adj.* *(fig.)* extrem de subtil, de rafinat.

quintessencier [kɛ̃-] *vt.* a rafina; *(fig.)* a face subtil.

quinttete [kyɛ̃- şi kɛ̃-] *m.* *(muz.)* cvintet.

quint/eux, -euse [kɛ̃-] *adj.* **1.** care are accese violente de tuse. **2.** *(fig.)* capricios, mofturos, cu toane.

quintuple [kɛ̃-] **I.** *adj.* încincit. **II.** număr încincit.

quintupler [kɛ̃-] *vt. vi.* a (se) încinci, a (se) mări, a spori de cinci ori. — **quintuplé, ~e** *adj.*

quinzaine [kɛ̃-] *f.* **1.** chenzină. **2.** perioadă de două săptămîni. **3.** (vreo) cincisprezece.

quinze [kɛ̃-] **I.** *num. card.* cincisprezece. **II.** *num. ord.* al cincisprezecelea; a cincisprezecea; *Louis ~* Ludovic al cincisprezecelea.

quinzième [kɛ̃-] *num. ord.* *(le, la ~)* al cincisprezecelea, a cincisprezecea.

quiproquo [ki ~ko] *m.* confuzie, încurcătură.

quittance *f.* chitanţă.

quittancer *vt.* a da chitanţă (de), a adeveri.

quitte I. *adj.* **1.** chit, achitat (de o datorie pecuniară). **2.** scăpat, salvat (de o obligaţie morală, socială); *être ~ d'une visite* a scăpa de o vizită // *(en) être ~ pour...* a scăpa, a se alege numai numai cu...; *être (faire) ~ à ~* a nu-şi mai datora nimic unul altuia; ~ *à...* chit că..., chiar dacă..., indiferent dacă...

quitter I. *vt.* **1.** a scuti de. **2.** a părăsi, a lăsa; ~ *sa famille* a-şi părăsi familia; ~ *la ville* a pleca din oraş // ~ *le travail* a întrerupe lucrul; ~ *ses vêtements* a-şi scoate hainele; ~ *le lit* a se scula din pat (după o boală); *ne pas ~ des yeux* a nu-şi lua privirile (de la); *(fam.)* a nu slăbi din ochi; ~ *la vie* a muri; ~ *le monde* a renunţa la viaţa lumească, a se călugări; *(fig.) ~ le droit chemin* a apuca pe un drum greşit; ~ *prise* a da drumul; *(fig.)* a renunţa (la un proiect). **II.** *vr.* a se separa, a se despărţi.

quitus [kyitys] *m.* (chitanță de) descărcare // *donner ~ à un caissier* a descărca un casier.

qui-vive *m. invar. (être) se tenir sur le ~* a fi cu ochii în patru.

quoi I. *pron. rel.* care, ce; *à ~* la ce; la care; *après ~* după care; *de ~* de care; *avoir de ~ vivre* a avea din ce trăi// *(pop.) avoir de ~* a avea parale; *il n'y a pas de ~* pentru nimic, n-aveți pentru ce; *sans ~...* altfel, de unde nu... **II.** *pron. interog.* ce? *~ faire?* ce-i de făcut? *~ que ce soit...* oricare ar fi...; *comme ~* cum și ce fel, în ce chip. **III.** *interj.* ce! cum! *~! vous partez?* ce! ai și plecat?

quoique *conj.* deși, cu toate că.

quolibet [kɔ-] *m.* glumă (proastă).

quota [kɔ-] *m.* cotă, procentaj.

quote-part [kɔt-] *f.* *(ec.)* cotă-parte.

quotidien, ~ne [kɔ-] **I.** *adj.* cotidian, zilnic, de fiecare zi. **II.** *m.* cotidian, ziar.

quotidiennement [kɔ-] *adv.* zilnic, de zi cu zi, de (în) fiecare zi.

quotient [kɔ-] *m.* *(mat.)* cît.

quotité [kɔ-] *f.* *(ec.)* sumă la care se ridică o cotă-parte.

R

rabâchage, rabâchement *m.* *(fam.)* **1.** vorbărie, sporovăială. **2.** pisălogeală.

rabâcher *vt.* *vi.* *(fam.)* **1.** a sporovăi. **2.** a pisălogi.

rabâcheur, -euse *adj.*, *m.f.* *(fam.)* pisălog.

rabais *m.* rabat, reducere (de preț).

rabaissement *m.* **1.** reducere (a prețului). **2.** *(fig.)* umilire, înjosire. **3.** *(fig.)* depreciere.

rabaisser I. *vt.* **1.** a coborî; ~ *la voix* a coborî vocea, a vorbi mai încet. **2.** a reduce (prețul). **3.** *(fig.)* a deprecia. **II.** *vr.* a se înjosi, a se umili. — **rabaissé,** ~**e** *adj.* **(I).**

rabaisseur *m.* depreciator, denigrator.

rabat *m.* parte rabatabilă dintr-un obiect pliant.

rabat-eau *m.* *invar.* dop, astupătoare.

rabattage *m.* reducere a prețului.

rabattement *m.* **1.** lăsare în jos. **2.** netezire.

rabattoir *m.* *(agr.)* rabator.

rabattre I. *vt.* **1.** a lăsa în jos; a coborî. **2.** a răsfrînge (gulerul, manșetele). **3.** a reduce (prețul). **4.** a scurta, a tăia; ~ *une branche* a scurta o creangă; *(fig.)* ~ *le caquet à qn.* a tăia cuiva vorba; ~ *les prétentions de qn.* a mai tăia din pretențiile cuiva. **II.** *vi.* **1.** a se abate (din drum). **2.** (+ **de**) a reduce, a micșora; *(fig.)* *en* ~ *de*... a(-și) reduce pretențiile, a o lăsa mai moale. **III.** *vr.* *se* ~ *sur*... a se mulțumi cu...; *se* ~ *à*... a aduce vorba despre.

rabattu, ~**e** *adj.* *col* ~ guler răsfrînt.

rabbi(n) *m.* rabin.

rabique *adj.* *(med.)* rabic, de turbare.

râble *m.* *(zool.)* spinare; șale.

râblé, -e *adj.* **1.** *(zool.)* tare de șale. **2.** robust, spătos; musculos.

rabot *m.* **1.** rindea // *passer le* ~ a finisa, a perfecționa.

rabotage, rabotement *m.* **1.** *(tehn.)* rabotare. **2.** *(în industria lemnului)* rindeluire.

raboter *vt.* **1.** a rindelui (lemnul). **2.** *(tehn.)* a rabota. **3.** *(fig.)* a finisa; a șlefui. — **raboté,** ~**e** *adj.*

raboteur *m.* *(tehn.)* rabotor.

raboteuse *f.* *(tehn.)* raboteză.

rabot/eux, -euse *adj.* **1.** *(despre lemne)* noduros. **2.** *(despre drumuri)* gloduros; desfundat. **3.** *(fig.)* necioplit.

rabougrir *vi.* *vr.* *(despre plante)* a se sfriji; a se chirci. — **rabougri,** ~**e** *adj.*

rabougrissement *m.* sfrijire; chircire.

rabouter, raboutir *vt.* **1.** a înnădi (cap la cap). **2.** a racorda. — **rabouté, rabouti,** ~**e** *adj.*

raboutissage *m.* **1.** înnădire (cap la cap). **2.** racordare.

rabrouer *vt.* *(fam.)* a se răsti (la cineva).

racaille *f.* *(peior.)* drojdie, pleavă (a societății).

raccommodable *adj.* reparabil.

raccommodage *m.* reparare; reparație.

raccommodement *m.* *(fam.)* împăcare, reconciliere.

raccommoder I. *vt.* a repara (haine, lenjerie). **II.** *vt.* *vr.* *(fam.)* a (se) împăca, a (se) reconcilia. — **raccommodé,** ~**e** *adj.*

raccompagner *vt.* a conduce, a însoți.

raccord *m.* **1.** legătură, unire. **2.** *(tehn.)* racord. **3.** *(maș.)* reducție; manșon. **4.** *(tele.)* cuplor.

raccordement *m.* **1.** legătură, împreunare. **2.** *(c.f.)* linie de racordare. **3.** *(tehn.,* *constr.)* racordare. **4.** *(el.)* interconectare.

raccorder *vt.* **1.** a lega, a uni, a împreuna. **2.** *(tehn.)* a racorda. **3.** *(el.)* a (inter)conecta. — **raccordé,** ~**e** *adj.*

raccourci, ~**e I.** *adj.* scurtat. **II.** *m.* **1.** scurtătură; drum scurtat. **2.** rezumat, prescurtare (a unui text).

raccourcir I. *vt.* **1.** a scurta. **2.** a prescurta (un text). **II.** *vi.* **1.** a se scurta. **2.** a se micșora.

raccourcissement *m.* **1.** scurtare. **2.** prescurtare (a unui text).

raccroc [rakro] *m.* *par* ~ printr-o minune.

raccrocher I. *vt.* **1.** a agăța, a atîrna din nou. **2.** *(fam.)* a apuca, a prinde // *(absolut)* ~ *le recepteur* a așeza receptorul în furcă, a închide telefonul. **II.** *vr* (+ **à**) a se agăța, a se crampona (de). — **raccroché,** ~**e** *adj.* **(II).**

race *f.* **1.** rasă, seminție, neam. **2.** familie; descendenți. **3.** *(zool.)* rasă, specie, soi. **4.** *(fig.)* categorie.

racé, ~**e** *adj.* **1.** de rasă (bună). **2.** *(fig., despre oameni)* distins, rasat.

racème *m.* *(bot.)* ciorchine.

rachat *m.* răscumpărare.

rachetable *adj.* reparabil.

racheter I. *vt.* **1.** a răscumpăra. **2.** *(bis.)* a ispăși. **3.** *(fig.)* a compensa. **II.** *vr.* a se reabilita.

rachi-anesthésie *f.* *(chir.)* rahianestezie.

rachidien, ~**ne** *adj.* *(anat.)* rahidian.

rachis *m.* *(anat.)* coloana vertebrală, șira spinării.

rachitique *adj.* *(med.)* rahitic.

rachitisme *m.* *(med.)* rahitism.

raci/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* rasial.
racinal *(pl. -aux) m. (constr.)* grindă principală.
racine *f.* **1.** rădăcină; *(fam.) prendre* ~ a prinde rădăcini; *(fig.) couper le mal dans sa* ~ a stîrpi răul de la rădăcină. **2.** bază, picior, poale (de munte). **3.** *(bot., la pl.)* rădăcinoase. **4.** *(gram.)* rădăcină, radical.
racisme *m.* rasism.
raciste *m.f., adj.* rasist.
raclage *m.* **1.** răzuire, răzuială. **2.** *(chir.)* raclaj.
racle *f.* răzuitoare.
raclée *f. (pop.)* chelfăneală.
racler I. *vt.* a răzui. **II.** *vr. se* ~ *la gorge* a-şi drege glasul. — **raclé,** ~e *adj.* **(I).**
raclette *f.*, **racloir** *m.* **1.** *(tehn.)* racletă. **2.** *(tehn.)* răzuş. **3.** *(în industria lemnului)* cuţitoaie.
raclure *f.* **1.** răzuire; răzuială. **2.** răzătură. **3.** *(pop.)* drojdie, pleavă (a societăţii).
racolage *m. (fam.)* agăţare, acostare.
racoler *vt.* **1.** *(înv.)* a încorpora (cu sila), a lua cu arcanul. **2.** *(fam.)* a agăţa, a acosta.
racontage *m. (fam.)* bîrfă, cancan.
raconter *vt.* a povesti, a istorisi // *en* ~ a pălăvrăgi.
racornir *vt. vr.* **1.** a (se) întări, a (se) învîrtoşa. **2.** a (se) usca; a se zbîrci. **3.** *(fig.)* a (se) înăspri; a (se) împietri.
racornissement *m.* **1.** întărire, învîrtoşare. **2.** uscare; zbîrcire.
radar *m. (tele.)* radar.
rade *f. (mar.)* radă.
radeau *m. (mar.)* plută.
radiaire I. *adj.* radial, dispus în raze. **II.** *f. (bot.)* ştevie.
radi/al, ~e *(m. pl. -aux) adj. (anat.)* radial.
radian *m. (mat.)* radian.
radiance *f. (fiz.)* radianţă.
radiant, ~e *adj. (fiz.)* care radiază, radiant.
radiateur *m. (tehn.)* radiator.
radiation^1 *f. (fiz.)* radiaţie; radiere.
radiation^2 *f. (jur.)* radiere; ştergere, tăiere.
radical, ~e *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* **1.** *(bot.)* radicular. **2.** radical, definitiv. **3.** radical, complet. **II.** *m.f. (pol.)* radical, partizan al radicalismului. **III.** *m. (mat., gram.)* rădăcină; radical. — **radicalement** *adv.* **(I 2, 3).**
radicalisation *f. (pol.)* radicalizare.
radicalisme *m. (pol.)* radicalism.
radiculaire *adj. (bot.)* radicular.
radicule *f. (bot.)* radiculă.
radier I. *vt.* a radia, a şterge, a tăia. **II.** *vi.* **1.** a radia, a emite raze. **2.** *(fig.)* a străluci. — **radié,** ~e *adj.* **(I).**
radi/eux, -euse *adj.* **1.** *(poetic)* luminos, strălucitor. **2.** *(fig.)* radios, vesel, voios.
radio^1**.** *elem. de comp.* radio-
radio^2 **I.** *f. (fam.)* (aparat de) radio. **II.** *m.* radiotelegrafist; radiotelefonist.
radio-act/if, -ive *adj. (fiz.)* radioactiv.
radio-activité *f. (fiz.)* radioactivitate.
radiocommunication *f.* radiocomunicaţie.
radioconducteur *m.* radioconductor.
radiodiffuser *vt.* a radiodifuza, a difuza prin radio.
radiodiffusion *f.* radiodifuziune.
radiogramme *f. (tele.)* radiogramă.
radiographie *f.* radiografie.
radiographier *vt.* a face o radiografie.
radioguidage *m. (av., mar.)* radionavigaţie.
radio-isotope *m. (chim.)* radioizotop; izotop radioactiv.
radiojournal *m.* radiojurnal.
radiologie *f. (med.)* radiologie. — **radiologique** *adj.*
radiologue, radiologiste *m.* (medic) radiolog.
radiophonie *f.* radiofonie. — **radiophonique** *adj.*
radioreportage *m.* radioreportaj.
radioscopie *f. (med.)* radioscopie. — **radioscopique** *adj.*
radiothérapie *f. (med.)* radioterapie, tratament cu raze X. — **radiothérapique** *adj.*
radis [-di] *m. (bot.)* ridiche de lună.
radium [-ɔm] *m. (chim.)* radiu.
radjah [radʒza] *m.* rajah.
radoire *f.* lopăţică (de răzuit).
radotage *m.* trăncăneală; vorbărie goală.
radoter *vi.* a trăncăni, a vorbi fără rost; a bate cîmpii.
radot/eur, -euse *m.f., adj.* flecar.
radoucir I. *vt.* **1.** a îndulci. **2.** *(fig.)* a potoli, a calma; a îmblînzi. **II.** *vr. (fig.)* a se linişti, a se potoli; a se îmblînzi. — **radouci,** ~e *adj.*
radoucissement *m.* **1.** îndulcire. **2.** *(fig.)* potolire, domolire; îmblînzire.
rafale *f.* rafală (de vînt).
raffermir *vt.* **1.** a consolida, a fortifica. **2.** *(fig.)* a încuraja. — **raffermi,** ~e *adj.* **(1).**
raffermissement *m.* **1.** consolidare, fortificare. **2.** *(fig.)* încurajare.
raffinage *m. (tehn.)* rafinare.
raffiné, ~e **I.** *adj.* **1.** *(tehn.)* rafinat. **2.** rafinat, fin, subtil. **3.** *(peior.)* perfid, viclean. **4.** abil, dibaci. **II.** *m.* persoană rafinată.
raffinement *m.* **1.** rafinament; fineţe, subtilitate. **2.** *(peior.)* perfidie, viclenie.
raffiner I. *vt. (tehn.)* a rafina. **II.** *vi* **(+ sur)** a analiza cu subtilitate; a despica firul în patru.
raffinerie *f. (tehn.)* rafinărie.
raffin/eur, -euse *m.f.* rafinor, rafinator.
raffoler *vi. (fam.,* **+ de)** a-i plăcea la nebunie, a se înnebuni (după).
raffut *m. (fam.)* scandal, vacarm.
raffûter *vt.* a ascuţi (un tăiş). — **raffûte,** ~e *adj.*
rafistolage *m. (fam.)* cîrpăcire, peticire.
rafistoler *vt. (fam.)* a cîrpăci; a petici. — **rafistolé,** ~e *adj.*
rafle *f.* **1.** jaf. **2.** razie.
rafler *vt. (fam.)* a lua în grabă, a curăţa de...
rafraîchir I. *vt.* **1.** a răci. **2.** a răcori. **3.** a recondiţiona, a renova // ~ *la mémoire à...* a reaminti. **II.** *vi. vr.* **1.** a se răci. **2.** a se răcori. **III.** *vr.* a bea o băutură răcoritoare. — **rafraîchi,** ~e *adj.*
rafraîchissant, ~e **I.** *adj.* răcoritor. **II.** *m.* (băutură) răcoritoare.
rafraîchissement *m.* **1.** răcorire. **2.** recondiţionare (de obiecte), renovare. **3.** *(la pl.)* (băuturi) răcoritoare.
rafraîchisseur, rafraîchissoir *m.* frapieră, recipient de răcit sticle.
ragaillardir *vt. (fam.)* a înviora; a însufleţi.

rage *f.* **1.** *(med.)* turbare. **2.** *(fig.)* mînie, furie; *écumer de* ~ a spumega de furie// *faire* ~ a bîntui; *avoir la* ~ *de...* a vrea cu orice preț să...; *à la* ~ **a.** la nebunie; **b.** cu înverșunare.

rager *vi.* *(fam.)* a turba (de furie).

rag/eur, -euse *adj.* *(fam.)* mînios, furios. — **rageusement** *adv.*

raglan *m., adj. invar.* (haină, palton, pardesiu) raglan.

ragot, ~e I. *m.f., adj.* bondoc. **II.** *m.* *(fam.)* bîrfeală.

ragoter *(fam.)* **I.** *vt.* a cicăli, a bate la cap. **II.** *vi.* a bîrfi.

ragoût *m.* tocană, mîncare cu sos.

ragreér *vt.* *(constr.)* **1.** a finisa (o fațadă). **2.** a renova, a repara. — **ragréé, ~e** *adj.*

rai *m.* **1.** rază. **2.** spiță (de roată).

raid [rɛd] *m.* **1.** *(înv.)* incursiune (de trupe). **2.** *(av., mar.)* raid.

raide I. *adj. invar.* **1.** înțepenit, țeapăn; anchilozat. **2.** *(fig.)* rigid, inflexibil. **3.** abrupt, povîrnit; *sentier* ~ cărăruie abruptă // *(fam.)* *c'est un peu* ~ *!* e cam exagerat! **II.** *adv.* *tuer* ~ a omorî pe loc; *tomber* ~ *mort* a cădea mort. — **raidement** *adv.* **(I 1, 2).**

raideur *f.* **1.** înțepenire; anchilozare. **2.** rigiditate. **3.** *(fig.)* asprime; neînduplecare. **4.** înclinație (mare); pantă (mult) înclinată. **5.** *(fig.)* răceală, rezervă.

raidillon *m.* **1.** cărare în pantă. **2.** urcuș greu.

raidir I. *vt.* **1.** a întinde tare, a încorda; ~ *les muscles* a-și încorda mușchii. **2.** *(arhit.)* a consolida (cu grinzi) // ~ *les prix* a îngheța prețurile. **II.** *vi. vr.* a (se) înțepeni. — **raidi, ~e** *adj.*

raidissement *m.* **1.** încordare. **2.** înțepenire. **3.** *(fig.)* încăpățînare; înverșunare.

raidisseur *m.* *(tehn.)* extensor.

raie^1 *f.* **1.** *(la stofe)* dungă, vrîstă. **2.** linie, trăsătură. **3.** cărare (în păr). **4.** *(agr.)* brazdă.

raie^2 *f.* *(iht.)* calcan.

raifort *m.* *(bot.)* hrean.

rail [ra:j] *m.* **1.** *(c.f.)* șină. **2.** cale ferată.

railler I. *vt.* a zeflemisi; a ridiculiza; a ironiza. **II.** *vi.* a glumi. **III.** *vr.* (+ **de**) a-și bat joc (de)

raillerie *f.* **1.** glumă; *la* ~ *à part,...* lăsînd gluma la o parte,... **2.** zeflemea; ironie // *sans* ~ serios; adevărat; *tourner en* ~ a lua în derîdere.

raill/eur, -euse I. *adj.* zeflemitor; ironic. **II.** *m.f.* zeflemist. — **railleusement** *adv.* **(I).**

rainer *vt.* *(tehn.)* a nutui. — **rainé, ~e** *adj.*

rainette *f.* **1.** *(zool.)* brotăcel. **2.** măr renet.

rainure *f.* **1.** fisură. **2.** *(constr.)* uluc. **3.** *(el.)* ancoșă. **4.** *(tehn.)* canelură, renură.

raire *vi.* *(despre cerbi)* a boncălui.

rais *m.* v. **rai.**

raisin *m.* strugure // ~*s secs* stafide; *(fam.)* *moitié figue, moitié* ~ mai în glumă, mai în serios.

raison *f.* **1.** rațiune, judecată. **2.** *(fam.)* minte, cap; *ne pas avoir toute sa* ~ a nu fi cu mintea întreagă, a fi țicnit. **3.** motiv, cauză; argument; *il y a de bonnes* ~*s pour...* sînt motive suficiente pentru... **4.** *(mat.)* raport, relație // *demander* ~ *à* a cere socoteală; *en* ~ *de...* **a.** avînd în vedere...; **b.** în funcție de; **c.** datorită..., din pricina...; *à plus forte* ~ cu atît mai mult; *se faire une* ~ a se resemna; *(ec.)* ~ *sociale* firmă; *sans rime ni* ~ fără nici o noimă; *ramener (rappeler) à la* ~ a readuce la realitate.

raisonnable *adj.* **1.** *(despre oameni)* rezonabil, cu judecată. **2.** *(despre acțiuni, fapte)* rațional; cumpătat. **3.** *(despre prețuri)* convenabil, moderat. — **raisonnablement** *adv.* **(1, 2).**

raisonnement *m.* **1.** raționament; judecată (logică). **2.** *(la pl.)* obiecții.

raisonner I. *vi.* **1.** a raționa, a gîndi, a judeca. **2.** a obiecta; a replica. **II.** *vt.* **1.** a raționa, a judeca, a gîndi. **2.** a sfătui.

raisonn/eur, -euse *m.f., adj.* **1.** (persoană) care raționează, care judecă, care gîndește. **2.** (persoană) care aduce obiecții, replici.

rajah *m.* v. **radjah.**

rajeunir *vt. vr.* *(fam.)* a (se) întineri, a (se) face mai tînăr. — **rajeuni, ~e** *adj.*

rajeunissement *m.* întinerire.

rajustement *m.* **1.** ajustare, adaptare, potrivire. **2.** *(fig. fam.)* împăcare // ~ *des prix, des salaires* reașezare a prețurilor, a salariilor.

rajuster I. *vt.* **1.** a ajusta; a potrivi, a adapta (din nou); a repune în bună stare. **2.** a-și potrivi (îmbrăcămintea) // ~ *les prix, les salaires* a reașeza prețurile, lefurile. **II.** *vr.* *(fam.)* a se împăca. — **rajusté, ~e** *adj.* **(I 1, 3).**

râle, râlement *m.* **1.** *(med.)* ral. **2.** horcăit.

ralenti *m.* *(auto, cinema)* ralanti // *au* ~ încet; pe îndelete.

ralentir I. *vi.* *(despre viteză)* a încetini, a se micșora, a descrește. **II.** *vt. vr.* **1.** a (se) micșora. **2.** *(fig.)* a (se) domoli, a (se) tempera. **III.** *vt.* a încetini (viteza); a frîna.

ralentissement *m.* **1.** încetinire, micșorare (a vitezei . **2.** *(fiz.)* retardare. **3.** *(fig.)* domolire, temperare.

ralentisseur *m.* *(foto.)* încetinitor.

râle *vi.* **1.** a horcăi. **2.** *(med.)* a rala. **3.** *(despre tigri)* a rage. **4.** *(despre căprioare)* a țipa. **5.** *(fam.)* a bombăni.

ralliement *m.* raliere, aderare.

rallier I. *vt.* **1.** a ralia; a aduna, a (re)grupa. **2.** *(fig.)* a uni, a pune de acord; a alătura. **II.** *vr.* **1.** a se ralia; a se aduna, a se (re)grupa. **2.** (+ **à**) a adera (la), a se alătura (unei idei). — **rallié, ~e** *adj.* **(II 2).**

rallonge *f.* **1.** prelungitor; prelungitoare. **2.** prelungire.

rallongement *m.* **1.** lungire. **2.** prelungire.

rallonger *vt. vr.* **1.** a (se) lungi. **2.** a (se) prelungi. — **rallongé, ~e** *adj.*

rallumer *vt.vr* a(se) reaprinde. — **rallumé, ~e** *adj.*

rallye [- li] *m.* *(sport)* raliu; ~ *automobile* raliu automobilistic.

ramage *m.* ciripit.

ramager *vi.* a ciripi.

ramas *m.* *(peior.)* adunătură.

ramassage *m.* **1.** adunare, strîngere (de pe jos). **2.** recoltare.

ramassé, ~e *adj.* *(fam.)* scurt și îndesat.

ramassement *m.* v. **ramassage.**

ramasser I. *vt.* **1.** a strînge, a aduna. **2.** a ridica (de jos). **3.** *(fig.)* a rezuma, a concentra // ~ *ses forces* a-și încorda puterile, a se opinti. **II.** *vr.* a se ghemui, a se chirci.

ramass/eur, -euse *m.f.* **1.** colecționar. **2.** *(agr.)* colector (de produse).

ramassis *m.* v. **ramas.**

rambarde *f.* *(mar.)* balustradă.

rame *f.* **1.** *(mar.)* vîslă, ramă. **2.** *(c.f.)* garnitură de vagoane. **3.** *(hort.)* arac // *tirer à la ~* a vîsli, a rama.

rameau *m.* ramură, creangă // *Dimanche des Rameaux* duminica Floriilor.

ramée *f.* frunziș; boltă de frunziș.

ramener I. *vt.* **1.** a aduce înapoi; a readuce. **2.** a raporta; *~ tout à soi* a raporta totul la sine. **3.** *(mat.* + **à)** a reduce (la). **4.** a restabili; *~ la paix* a restabili pacea. **5.** *(fin., com.)* a lăsa, a coborî (prețul); *~ ses cheveux en arrière* a-și trage, a-și da părul pe spate // **II.** *vr.* **1.** (+ **à)** a se reduce, a se rezuma (la). **2.** *(fam.)* a veni // *ramènes-toi!* fă-te-ncoace!

ramer¹ *vt.* *(hort.)* a arăci. — **ramé,** ~**e** *adj.*

ramer² *vi.* *(mar.)* a vîsli, a rama.

ram/eur, -euse *m.f.* *(mar.)* vîslaș.

ram/eux, -euse *adj.* **1.** rămuros; cu multe crengi. **2.** ramificat.

ramification *f.* **1.** *(bot., anat.)* ramificație. **2.** *(fig.)* subdiviziune.

ramifier *vt.vr.* **1.** a (se) ramifica. **2.** *(fig.)* a (se) subîmpărți, a (se) subdiviza. — **ramifié,** ~**e** *adj.*

ramille *f.* **1.** rămurea, rămurică. **2.** uscătură, gătej.

ramoindrir *vt. vr.* a (se) micșora; a (se) împuțina. — **ramoindri,** ~**e** *adj.*

ramollir I. *vt.* **1.** a (în)muia. **2.** *(fig.)* a moleși. **II.** *vr.* **1.** a se muia; a se fleșcăi. **2.** *(fam.)* a se ramoli. — **ramolli,** ~**e** *adj.*

ramollissant, ~**e** *adj.* moleșitor.

ramollissement *m.* **1.** înmuiere; fleșcăire. **2.** *(med.)* ramolisment, senilizare.

ramonage *m.* hornărit.

ramoner *vt.* a mătura, a curăța hornurile.

ramoneur *m.* coșar, hornar.

rampant, ~**e** *adj.* **1.** *(bot., zool.)* tîrîtor. **2.** *(arhit.)* rampant, înclinat. **3.** *(fig.)* slugarnic, plecat // *en ~* tîrîș; *tige ~e* vrej.

rampe *f.* **1.** *(teatru)* rampă; *(mil.)* *~ de lancement* rampă de lansare (a rachetelor). **2.** *(constr).* balustradă.

rampement *m.* *(rar.)* tîrîre, tîrît.

ramper *vi.* a se tîrî.

ramure *f.* **1.** rămuriș. **2.** (coroană de) coarne de cerb.

rancart *m.* *(fam.)* rebut; *mis au ~* **a.** dat la rebut; **b.** pus la index.

rance I. *adj.* **1.** rînced. **2.** *(fam.)* trecut, îmbătrînit, fanat. **II.** *m.* gust rînced.

ranch [rα̃tʃ] *m.* fermă mare, ranci.

ranche *f.* fuscel.

rancidité *f.* rîncezeală.

rancir *vi.* a rîncezi; a mucezi. — **ranci,** ~**e** *adj.*

rancissement *m.* rîncezire; rîncezeală.

rancœur *f.* pică, ranchiună (ascunsă).

rançon *f.* **1.** (preț de) răscumpărare. **2.** *(fig.)* ispășire // *mettre à ~* a prăda.

rançonnement *m.* **1.** răscumpărare. **2.** *(fig.)* stoarcere de bani.

rançonner *vt.* **1.** a pune, a obliga la răscumpărare. **2.** *(fig.)* a stoarce de bani.

rancune *f.* ranchiună, pizmă.

rancuni/er, -ère *adj., m.f.* ranchiunos.

randonnée *f.* **1.** *(vîn.)* circuit, tîrcol. **2.** plimbare; călătorie // *~ offensive* raid, atac.

rang *m.* **1.** rang; poziție (socială), treaptă. **2.** rînd, șir. **3.** demnitate. **4.** *(poligr.)* pupitru de cules.

rangé, ~**e I.** *adj.* **1.** ordonat, rînduit, pus la locul lui. **2.** *(fig.)* așezat, ordonat. **II.** *f.* **1.** rînd; șir. **2.** șirag, colan, salbă.

rangement *m.* rînduire, aranjare.

ranger I. *vt.* **1.** a (o)rîndui; a pune în ordine, a aranja. **2.** a strînge, a deretica (prin cameră). **3.** a trage la o parte (un vehicul). **4.** *(fig.,* + **parmi)** a număra, a considera (printre). **5.** *(fig.,* + **sous)** a supune. **II.** *vr.* **1.** a se așeza în ordine. **2.** a se plasa, a lua loc. **3.** a se da la o parte, în lături. **4.** *(fam.)* a se cuminți // *se ~ sous...* a se supune...; *se ~ à l'avis (l'opinion) de qn.* a se declara de părerea cuiva.

ranimation *f.* *(med.)* reanimare.

ranimer I. *vt.* **1.** a reînsuflеți. **2.** *(med.)* a reanima. **3.** *(fig.)* a reînflăcăra; a reda energie, entuziasm. **II.** *vr.* **1.** a se reînsufleți, a-și veni în fire. **2.** *(fig.)* a se entuziasma. — **ranimé,** ~**e** *adj.*

rapace I. *adj.* **1.** *(despre păsări)* rapace, răpitor. **2.** *(fig.)* lacom, hrăpăreț. **II.** *m.* pasăre de pradă.

rapacité *f.* *(fig.)* rapacitate, aviditate, lăcomie (de cîștig).

râpage *m.* răzuire.

rapatriement *m.* repatriere.

rapatrer *vt.* a repatria. — **rapatrié,** ~**e** *adj., m.f.*

râpe *f.* **1.** răzătoare, răzuitoare. **2.** *(tehn.)* rașpel.

râper I. *vt.* a răzui, a da la răzătoare. **II.** *vr.* *(fam.)* a se roade; a se jerpeli. — **râpé,** ~**e** *adj.*

rapetasser *vt.* *(fam.)* **1.** a cîrpi; a cîrpăci. **2.** *(fig.)* a corija, a îndrepta. — **rapetassé,** ~**e** *adj.*

rapetasseur *m.* **1.** *(fam.)* cîrpaci. **2.** *(fig.)* compilator.

rapetissement *m.* **1.** micșorare. **2.** *(fig.)* depreciere.

rapetisser *vt. vr.* **1.** a (se) micșora, a scădea. **2.** *(fig.)* a (se) deprecia. — **rapetissé,** ~**e** *adj.*

râp/eux, -euse *adj.* aspru (ca o răzătoare).

raphia *m.* rafie.

rapide I. *adj.* **1.** rapid, repede, iute. **2.** *(despre pante, planuri)* (foarte) înclinat; pieptiș. **II.** *m.* (tren) rapid. — **rapidement** *adv.* **(I 1).**

rapidité *f.* rapiditate, iuțeală; viteză.

rapiéçage, rapiècement *m.* cîrpire, peticire (a rufelor, hainelor).

rapiécer *vt.* a cîrpi, a petici (rufe, haine). — **rapiécé,** ~**e** *adj.*

rapine *f.* pradă, jaf; hoție.

rapiner *vt. vr.* a jefui, a prăda.

rapinerie *f.* jaf, jefuire.

rappariement *m.* asortare, împerechere.

rapparier *vt.* a împerechea (din nou); a asorta. — **rapparié,** ~**e** *adj.*

rappel *m.* **1.** (re)chemare. **2.** *(mil.)* adunare.

rappelé, ~**e** *adj.* *(mil.)* (re)chemat sub drapel.

rappeler I *vt.* **1.** a (re)chema. **2.** a (re)aminti. **3.** a destitui; a elibera (din funcție) // *~ à la vie* a readuce la viață. **II.** *vr.* a-și aminti (de).

rappliquer *vi.* *(pop.)* **1.** a veni **2.** a reveni.

rapport *m.* **1.** venit, beneficiu. **2.** raport, dare de seamă. **3.** raport, legătură; *en ~ avec...* **a.** în raport cu...; **b.** în conformitate cu...; *sous le ~ de...* din punctul de vedere al...; sub raportul...; *par ~ à...* **a.** față de..; **b.** în ceea ce privește..., relativ la...; *avoir ~ à...* a se raporta la...

rapporter I. *vt.* **1.** a aduce înapoi, a readuce; a restitui. **2.** a aduce cu sine. **3.** *(fig.)* a aduce beneficii, venituri. **4.** a raporta, a face un raport; a relata. **5.** *(fig.)* a raporta (la), a îndrepta spre (către). **II.** *vr.* **(+ à) 1.** a se referi (la). **2.** a se bizui (pe), a se încrede (în).

rapport/eur, -euse I. *adj.* pîrîtor. **II.** *m.* *(mat.)* raportor. **III.** *m.f.* referent.

rapproché, ~e *adj.* **1.** apropiat. **2.** învecinat, vecin.

rapprochement *m.* **1.** apropiere. **2.** *(fig.)* împăcare, reconciliere. **3.** confruntare, comparare.

rapprocher I. *vt.* **1.** a apropia, a aduce mai aproape. **2.** a stabili o apropiere, o legătură. **3.** a împăca, a reconcilia. **4.** a confrunta, a compara (texte). **II.** *vr.* **1.** a se apropia. **2.** *(fig.)* a se asemăna.

rapt *m.* *(jur.)* rapt, răpire.

râpure *f.* răzătură.

raquette *f.* *(sport)* rachetă.

rare *adj.* **1.** rar. **2.** neobișnuit, excepțional. **3.** scump, prețios. — **rarement** *adv.* **(1, 2).**

raréfaction *f.* rarefiere.

raréfier *vt. vr.* **1.** a (se) rări. **2.** *(fiz.)* a (se) rarefia. — **raréfié, ~e** *adj.*

rareté *f.* **1.** raritate. **2.** *(fiz.)* densitate slabă. **3.** obiect rar; raritate, curiozitate.

rarissime *adj.* *(fam.)* rarisim, foarte rar.

ras, ~e I. *adj.* *(despre păr)* ras // *~e campagne* șes; *faire table ~e* a face tabula rasa, a considera nul. **II.** *adv.* scurt // *à (au) ~ de...* la nivelul...

rasage *m.* ras, bărbierit.

rasance *f.* *(mil.)* razanță.

rasant, ~e *adj.* **1.** *(mil.)* razant. **2.** *(fam.)* nepotrivit; inoportun.

raser *vt.* **1.** a rade (barba, părul). **2.** *(fig.)* a rade, a șterge (de pe suprafața pămîntului); a nimici. **3.** a atinge în treacăt. **4.** *(fam.)* a bate la cap, a plictisi.

rasette *f.* *(agr.)* antrebrăzdar, antetrupiță.

ras/eur, -euse *m.f.* *(fam.)* pisălog.

rasoir *m.* **1.** mașină de ras (electrică). **2.** brici.

rassasiement *m.* săturare.

rassasier *vt.* a sătura; a potoli, a satisface (foamea, setea). — **rassasié, ~e** *adj.*

rassemblement *m.* **1.** grupare, strîngere (la un loc). **2.** mulțime, gloată (de oameni).

rassembler *vt.* **1.** a grupa; a strînge (la un loc). **2.** a pune în ordine // *~ ses idées* a-și aduna ideile, gîndurile; *~ ses esprits* a-și recăpăta sîngele rece, stăpînirea de sine.

rasseoir *vr.* **1.** a se reașeza. **2.** *(despre vin)* a se depune; a se limpezi. — **rassis, ~e** *adj.* **(2).**

rasséréner *vt. vr.* a (se) liniști, a (se) calma. — **rasséréné, ~e** *adj.*

rassortiment *m.* reaprovizionare cu mărfuri.

rassortir *vt.* a reaproviziona cu mărfuri. — **rassorti, ~e** *adj.*

rassurant, ~e *adj.* liniștitor.

rassurer *vt.* a liniști, a potoli. — **rassuré, ~e** *adj.*

rat *m.* **1.** *(zool.)* șobolan. **2.** *(fam.)* zgîrie-brînză.

ratatiner *vr.* **1.** *(fam.)* a se zbîrci. **2.** a se chirci. — **ratatiné, ~e** *adj.*

rate *f.* *(anat.)* splină // *ne pas se fouler la ~* a nu se prăpădi muncind.

raté, ~e I. *adj.* **1.** greșit; prost executat. **2.** *(fig.)* ratat. **II.** *m.* **1.** *(mil.)* lovitură greșită, rateu. **2.** *(tehn.)* întrerupere, rateu. **3.** *(fam.)* ratat.

râteau *m.* greblă.

râtelage *m.* *(agr.)* greblare; greblat.

râteler *vt.* a grebla. — **râtelé, ~e** *adj.*

râtelier *m.* **1.** grătar de iesle. **2.** rastel. **3.** dantură falsă, proteză dentară.

rater I. *vi.* **1.** *(despre arme)* a rata, a nu lua foc. **2.** *(fam.)* a eșua, a da greș. **II.** *vt.* a scăpa, a pierde; *~ l'occasion* a scăpa ocazia // *~ un examen* a pica la un examen.

ratier *m.* (cîine) șoricar.

ratière *f.* cursă, capcană de șobolani.

ratification *f.* *(jur.)* ratificare; confirmare; *échange des instruments de ~* schimb de instrumente de ratificare.

ratifier *vt.* *(jur.)* a ratifica; a confirma. — **ratifié, ~e** *adj.*

ratiner *vt.* *(text.)* a ratina. — **ratiné, ~e** *adj.*

ration *f.* rație, porție, tain.

rationalisation *f.* organizare științifică; raționalizare.

rationaliser *vt.* a organiza științific; a raționaliza. — **rationalisé, ~e** *adj.*

rationnel, ~le *adj.* **1.** rațional; fundat pe rațiune. **2.** dedus prin raționament. — **rationnellement** *adv.*

rationnement *m.* raționalizare, normare.

rationner *vt.* a raționaliza, a norma. — **rationné, ~e** *adj.*

ratissage *m.* **1.** greblare. **2.** răzuire.

ratisser *vt.* **1.** a grebla. **2.** *(fam.)* a șterpeli. **3.** a răzui. — **ratissé, ~e** *adj.* **(1, 3).**

rattissoir *m.*, **ratissoire** *f.* unealtă de plivit.

ratissure *m.* răzuitură.

raton *m.* *(zool.)* pui de șobolan.

rattachement *m.* legare (din nou).

rattacher I. *vt.* **1.** a lega (din nou). **2.** *(fig.)* a stabili o legătură, o corelație. **II.** *vr.* **(+ à) 1.** a se uni (cu), a se alipi (la). **2.** a decurge (din). — **rattaché, ~e** *adj.* **(I 1, II 1).**

rattrapage *m.* prindere din urmă.

rattraper I. *vt.* **1.** a prinde din nou, a pune iar mîna pe. **2.** a prinde, a ajunge din urmă. **3.** *(fig.)* a recupera. **II.** *vr.* **1. (+ à)** a se prinde (de), a se agăța (de). **2.** *(fig., + de)* a se despăgubi, a-și scoate pîrleala.

raturage *m.* anulare, ștergere (printr-o linie groasă) a celor scrise.

rature *f.* ștersătură pe un manuscris (printr-o linie groasă).

raturer *vt.* a șterge, a anula cele scrise (cu o linie groasă). — **raturé, ~e** *adj.*

rauque *adj. (despre voce, glas)* **1.** aspru. **2.** răgușit.

ravage *m.* **1.** ravagiu, pustiire, devastare. **2.** *(fig.)* perturbare mare.

ravager *vt.* a face ravagii, a pustii, a devasta. — **ravagé,** ~**e** *adj.*

ravaler *vt.* **1.** a înghiți; *(fam.)* ~ *sa salive* a-și înghiți vorbele. **2.** *(constr.)* a renova. **3.** *(fig.)* a deprecia; a denigra.

ravaudage *m.* **1.** cîrpire (de haine, ciorapi). **2.** *(fig.)* lucru grosolan executat, cîrpăceală. **3.** *(fam.)* taifas.

ravauder I. *vt.* **1.** a cîrpi, a țese. **2.** *(fig.)* a compila. **II.** *vi. (fam.)* a sporovăi, a flecări; a bate apa-n piuă. — **ravaudé,** ~**e** *adj.* **(I).**

ravauderie *f.* **1.** cîrpeală, cîrpăceală. **2.** *(fam.)* sporovăială.

ravaud/eur, -euse *m.f.* **1.** cîrpaci. **2.** *(fam.)* flecar.

rave *f. (bot.)* **1.** gulie. **2.** nap.

ravi, ~**e** *adj.* **1.** încîntat; fermecat, vrăjit. **2.** *(fam.)* transportat (de bucurie, de admirație).

ravigoter *vt. vr.* a (se) întrema, a (se) înzdrăveni.

ravilir *vt. vr.* a (se) înjosi, a (se) umili; a (se) dezonora. — **ravili,** ~**e** *adj.*

ravilissement *m.* înjosire, umilință; dezonorare.

ravin *m.* **1.** rîpă. **2.** văgăună. **3.** *(constr.)* viroagă.

ravine *f.* puhoi, torent, șuvoi.

ravinée *f.* surpătură formată de torenți, de puhoaie.

raviner *vt. (despre șuvoaie, puhoaie, torenți)* a roade; a surpa.

ravir *vt.* **1.** a răpi; a fura. **2.** *(fig.)* a încînta, a fermeca // *à* ~ admirabil, minunat.

raviser *vt.* a se răzgîndi.

ravissant, ~**e** *adj. (despre păsări, animale)* **1.** răpitor. **2.** *(fig.)* încîntător, fermecător.

ravissement *m.* **1.** răpire. **2.** *(fig.)* încîntare, extaz; entuziasm.

raviss/eur, -euse *m.f. (fam.)* hrăpăreț.

ravitaillement *m.* aprovizionare (cu alimente).

ravitailler *vt. vr.* (+ **en**) **1.** a (se) aproviziona (cu). **2.** *(fam.)* a (se) alimenta. — **ravitaillé,** ~**e** *adj.* **(I).**

ravivage *m.* **1.** reaprindere, ațîțare (a focului) **2.** *(fig.)* înviorare, trezire (a sentimentelor).

raviver *vt.* **1.** a reaprinde; a ațîța (focul). **2.** *(fig.)* a înviora; a reconforta. — **ravivé,** ~**e** *adj.*

rayage *m. (text.)* dungare.

rayé, ~**e** *adj.* **1.** dungat; vrîstat. **2.** șters, radiat (dintr-un registru, de pe o listă).

rayement *m.* v. **rayage.**

rayer *vt.* **1.** a trage dungi; a dunga. **2.** a șterge, a radia.

rayon *m.* **1.** *(fiz., mat.)* rază. **2.** spiță (de roată). **3.** raft, poliță. **4.** raion (de mărfuri). **5.** *(agr.)* brazdă. **6.** zonă; district. **7.** *(fiz., la pl.)* radiații // ~ *de miel* fagure.

rayonnage *m.* **1.** *(agr.)* tragere de brazde. **2.** stelaj. **3.** totalitatea rafturilor dintr-o bibliotecă, dintr-un magazin.

rayonnant, ~**e** *adj.* **1.** strălucitor. **2.** *(fiz.)* radiant; radial.

rayonné, ~**e** *adj.* radial; (dispus) în raze.

rayonnement *m.* **1.** *(fiz.)* radiere, radiație. **2.** *(fig.)* strălucire. **3.** *(fig.)* propagare, răspîndire.

rayonner *vi.* **1.** a radia, a emana, a răspîndi raze. **2.** a străluci. **3.** *(fig.)* a răspîndi, a propaga.

rayure *f.* **1.** dungă; *à* ~*s* cu dungi. **2.** ștersătură (printr-o linie), anulare. **3.** zgîrietură, scrijelitură.

re-, ré-, r- *pref.* **1.** re-. **2.** *(rar)* des-.

ré *m. invar. (muz.)* (nota) re.

réacteur *m.* **1.** *(av.)* motor cu reacție. **2.** *(fiz.)* reactor; *(industr.)* ~ *nucléaire* reactor nuclear.

réact/if, -ive I. *adj. (fiz.)* reactiv. **II** *m. (chim).* substanță reactivă.

réaction *f.* **1.** *(fiz., chim.)* reacție. **2.** *(fig.)* reacție, împotrivire. **3.** *(pol.)* reacțiune.

réactionnaire *adj., m.f. (pol.)* reacționar.

réactivation *f.* reactivare.

réactiver *vt.* a reactiva. — **réactivé,** ~**e** *adj.*

réadaptation *f.* readaptare.

réadapter *vt.* a readapta. — **réadapté,** ~**e** *adj.*

réaffirmer *vt.* a reafirma.

réagir *vi.* **1.** *(chim.)* a reacționa. **2.** *(fig.)* a reacționa; a riposta.

réajustement *m.* v. **rajustement.**

réajuster *vt.* v. **rajuster.**

réalisable *adj.* realizabil; posibil.

réalisa/teur, -trice *adj., m.f.* realizator, înfăptuitor.

réalisation *f.* **1.** realizare, înfăptuire; îndeplinire. **2.** creație, operă.

réaliser *vt.* **1.** a realiza, a înfăptui; a îndeplini. **2.** a pricepe, a-și da seama. — **réalisé,** ~**e** *adj.* **(1).**

réalisme *m.* realism.

réaliste *adj., m.f.* realist; *solution* ~ soluție realistă.

réalité *f.* realitate; *en* ~ în realitate, în fapt.

réanimation *f.* v. **ranimation.**

réanimer *vt.* v. **ranimer.**

rébarbat/if, -ive *adj.* rebarbativ, respingător.

rebelle I. *m.f.* rebel, răzvrătit. **II.** *adj.* **1.** rebel, nesupus. **2.** recalcitrant, refractar.

rebeller *vr.* (+ **contre**) **1.** a se răzvrăti, a se răscula (împotriva). **2.** a se împotrivi, a protesta.

rébellion *f.* **1.** rebeliune, răzvrătire. **2.** împotrivire; rezistență.

rebiffer *vt. (fam.)* a protesta, a se împotrivi.

rebond *m.* săritură înapoi; ricoșeu.

rebondir *vi.* a-și lua un nou avînt; a relua (o activitate întreruptă).

rebondissement *m.* **1.** săltare, săritură. **2.** *(fig.)* avînt nou; reluare a activității.

rebord *m.* **1.** margine. **2.** tiv. **3.** bordură, ramă.

rebours^{1} *m. à (au)* ~ **a.** invers; **b.** în răspăr; *compte à* ~ numărătoare inversă.

rebours^{2}**,** ~**e** *adj.* ursuz.

rebras *m.* manșetă (la mînecă).

rebroussement *m.* **1.** luare în răspăr. **2.** schimbare de sens, de direcție.

rebrousser I. *vt.* a lua în răspăr, a da părul în sus // ~ *chemin* a se întoarce din drum; a face cale-ntoarsă. **II.** *vi.* a-și schimba direcția, sensul.

rebuffade *f.* bruscare; bruftuială.

rébus [-bys] *m.* **1.** rebus. **2.** *(fig.)* enigmă.

rebut *m.* **1.** rebut; *mettre au* ~ a pune la rebut; *mise au* ~ rebutare. **2.** *(fig.)* pleavă, drojdie // *de* ~ fără valoare; *tomber au* ~ a ieși din uz

rebutant, ~**e** *adj.* dezgustător; respingător.

rebuter *vt.* **1.** a dezgusta, a produce silă. **2.** a respinge; a rebuta.

récalcitrant, ~**e** *adj.* recalcitrant.

récapitulatif, -ive *adj.* **1.** recapitulativ. **2.** rezumativ.

récapitulation *f.* **1.** recapitulare. **2.** rezumare.

récapituler *vt.* **1.** a recapitula. **2.** a rezuma.

recel [rəsɛl], **recèlement** *m.* dosire (de obiecte furate).

receler *vt.* **1.** a dosi (obiecte furate). **2.** a conține.

récemment [resamã] *adv.* recent, de curînd.

recensement *m.* recensămînt.

recenser *vt.* **1.** a recenza, a face un recensămînt. **2.** a inventaria. — **recensé,** ~**e** *adj.*

recens/eur, -euse *m.f.*, *adj.* recenzor.

recension *f.* *(lit.)* **1.** comparare, confruntare a unui text după manuscris. **2.** recenzie.

récent, ~**e** *adj.* recent, nou.

récépissé *m.* recipisă.

réceptacle *m.* **1.** loc de întîlnire, de adunare. **2.** *(bot.)* receptacul. **3.** *(constr.)* rezervor, bazin colector (de apă).

récepteur *m.* *(tehn., anat.)* receptor.

récept/if, -ive *adj.* receptiv.

réception *f.* **1.** primire, recepție; *(com.) accuser ~* a confirma primirea; *jour de ~* zi de primire, de audiență. **2.** *(constr.)* recepționare, luare în primire. **3.** recepție, reuniune; *donner une ~* a da o recepție. **4.** admitere, acceptare (a unei piese de teatru).

réceptionnaire *m.f.* *adj.* *(com.)* recepționer.

réceptionner *vt.* *(com.)* a recepționa, a lua în primire. — **réceptionné,** ~**e** *adj.*

réceptivité *f.* **1.** *(fil.)* receptivitate. **2.** *(med.)* predispoziție.

récession *f.* **1.** dare înapoi; recul. **2.** *(ec.pol.)* recesiune.

recette *f.* **1.** încasare; sumă încasată. **2.** *(med., culin.)* rețetă.

recevable *adj.* acceptabil.

recev/eur, -euse *m.f.* **1.** casier. **2.** taxator, încasator (la autobuze, tramvaie) // *~ des contributions* perceptor.

recevoir I. *vt.* **1.** a primi. **2.** a accepta; a admite. **3.** a căpăta, a lua; a obține. **II.** *vi.* a primi (musafiri), a avea zi de primire.

rechange *m.* schimb; înlocuire.

rechanger *vt.* a înlocui, a schimba (din nou). — **rechangé,** ~**e** *adj.*

réchapper *vi.* (+ **à**) a scăpa teafăr; a ieși, a scăpa viu și nevătămat. — **réchappé,** ~**e** *adj.*

recharge *f.*, **rechargement** *m.* **1.** reîncărcare. **2.** rezervă.

recharger *vt.* a reîncărca (o armă).

réchaud *m.* reșou // *~ à gaz* aragaz.

réchauffage *m.* încălzire; reîncălzire.

réchauffé, ~**e I.** *adj.* **1.** reîncălzit, încălzit din nou. **2.** *(fam.)* răsuflat. **II.** *m.* *(fam.)* vechitură.

réchauffement *m.* reîncălzire.

réchauffer I. *vt.* a reîncălzi; *(fig., fam.)* a reanima, a reînviora. **II.** *vr.* **1.** a se încălzi; a-și încălzi (mîinile, picioarele). **2.** *(fam.)* a se reanima, a se reaprinde; a se reîncinge.

réchauffeur *m.* *(tehn.)* *~ à eau chaude* boiler.

rêche *adj.* aspru; *(fam.) caractère ~* fire aspră, dificilă.

recherche *f.* **1.** cercetare, investigație (științifică). **2.** căutare; *partir (être) à la ~ de...* a pleca (a fi) în căutarea... **3.** *(jur.)* anchetă // *se vêtir avec ~* a fi pedant în felul de a se îmbrăca.

recherché, ~**e** *adj.* **1.** căutat; mult cerut. **2.** *(fig.)* pedant.

rechercher *vt.* **1.** a cerceta, a face investigații (științifice). **2.** a căuta, a umbla după; *~ des faveurs* a umbla după hatîruri. **3.** *(jur.)* a ancheta. **4.** a peți, a cere mîna.

rechigné, ~**e** *adj.* posac, morocănos.

rechigner *vi.* **1.** (+ **à**) a face mofturi, a se strîmba. **2.** a cîrti.

rechute *f.* **1.** *(med.)* recidivă. **2.** *(fig.)* recădere (în aceeași greșeală).

rechuter *vi.* *(med.)* a recidiva.

récidive *f.* *(jur., med.)* recidivă.

récidiver *vi.* **1.** *(jur.)* a recidiva. **2.** *(despre boli)* a recidiva, a reveni.

récidiviste *m.f.*, *adj.* *(jur.)* recidivist.

récif *m.* *(geol.)* recif.

récipient *m.* recipient, vas.

réciprocité *f.* reciprocitate.

réciproque *adj.* reciproc; mutual. — **réciproquement** *adv.*

récit *m.* **1.** povestire, expunere (amănunțită). **2.** *(muz.)* recitativ.

récital *(pl. ~s)* *m.* recital.

récitant, ~**e I.** *adj.* *(muz.)* solist, solo. **II.** *m.f.* *(teatru)* recitator.

récitatif *m.* *(muz.)* recitativ.

récitation *f.* recitare; declamare.

réciter *vt.* **1.** a recita; a declama. **2.** *(fam.)* a spune; a povesti.

réclamant, ~**e** *m.f.*, *adj.* *(jur.)* reclamant.

réclamation *f.* reclamație, plîngere.

réclame *f.* reclamă, publicitate.

réclamer I. *vt.* **1.** a reclama, a cere. **2.** a necesita; a avea nevoie. **3.** *(jur.)* a revendica // *~ du secours* a striga după ajutor. **II.** *vi.* **1.** (+ **contre**) a reclama, a se opune, a protesta (împotriva). **2.** (+ **en**) a interveni; *~ en faveur de...* a interveni în sprijinul ... **III.** *vr.* (+ **de**) a se prevala, a face uz (de); a se bizui (pe).

reclus, ~**e I.** *adj.*, *m.f.* singuratic, solitar, izolat. **II.** *m.f.* călugăr, schimnic, pustnic.

réclusion *f.* *(jur.)* recluziune, închisoare.

réclusionnaire *m.f.* *(jur.)* deținut.

recoin *m.* ungher, cotlon.

récolement *m.* verificare, control.

récoler *vt.* a verifica, a controla. — **recolé,** ~**e** *adj.*

recoller I. *vt.* **1.** *(fam.)* a trînti la examen. **2.** *(fig.)* a reuni. **II.** *vr.* *(fig.)* a se reuni. — **recollé,** ~**e** *adj.*

récolte *f.* **1.** recoltare, culegere (a roadelor). **2.** recoltă, rod; *(fig.)* rezultat.

récolter *vt.* a recolta, a culege recolta.

recommandable *adj.* **1.** recomandabil. **2.** indicat, potrivit.

recommandation *f.* **1.** recomandație, recomandare. **2.** sfat, îndemn, povață. **3.** expediere recomandată (prin poștă) // *être en grande ~* a se bucura de mare stimă.

recommander I. *vt.* **1.** a recomanda, a indica; a prescrie. **2.** a sfătui, a îndemna (insistent). **3.** a recomanda, a prezenta în mod călduros, elogios. **4.** a expedia recomandat (prin poștă). **II.** *vr.* a se recomanda, a se impune de la sine // *se ~ à qn.* a cere cu insistență ajutorul cuiva; a ruga pe cineva. — **recommandé, ~e** *adj.* **(I 4).**

recommencement *m.* reîncepere; reînceput.

recommencer I. *vt.* **1.** a reîncepe, a o lua de la început; *ça reste à ~* trebuie luat de la început. **2.** a relua; *~ son travail* a-și relua lucrul. **II.** *vi.* a reîncepe; a porni din nou; *~ de plus belle* a reîncepe cu mai multă vigoare.

récompense *f.* **1.** recompensă, răsplată; *pour ~* ca răsplată; *en ~ (de...)* **a.** ca răsplată (pentru); **b.** în schimb(ul). **2.** despăgubire, compensație. **3.** primă; premiu.

récompenser *vt.* **1.** a răsplăti, a recompensa. **2.** a despăgubi.

recomposer *vt. vr.* a (se) reface; a (se) reconstitui. — **recomposé, ~e** *adj.*

recomposition *f.* refacere; reconstituire.

réconciliable *adj.* reconciliabil.

réconcilia/teur, -trice *m.f.* împăciuitor; conciliator.

réconciliation *f.* **1.** reconciliere, împăcare. **2.** înțelegere; punere de acord.

réconcilier *vt. vr.* a (se) împăca, a (se) reconcilia. — **réconcilié, ~e** *adj.*

reconditionner *vt.* a recondiționa, a repara, a readuce în stare de funcțiune. — **reconditionné, ~e** *adj.*

reconduire *vt. (ir.)* a da afară; a expulza.

reconduite *f. (ir.)* dare afară, alungare; expulzare.

réconfort *m.* consolare, îmbărbătare, ajutor (moral).

réconfortant, ~e I. *adj.* **1.** reconfortant, întăritor; *boisson ~e* băutură întăritoare. **2.** *(fig.)* încurajator; mîngîietor. **II.** *m. (med.)* întăritor, tonic.

réconforter *vt.* **1.** a reconforta, a întări, a întrema. **2.** *(fig.)* a îmbărbăta, a încuraja; — **réconforté, ~e** *adj.*

reconnaissable *adj.* care se poate recunoaște (ușor).

reconnaissance *f.* **1.** recunoaștere. **2.** recunoștință. **3.** mărturisire (a unei greșeli). **4.** recunoaștere, explorare; *avion de ~* avion de recunoaștere.

reconnaissant, ~e *adj.* recunoscător.

reconnaître I. *vt.* **1.** a recunoaște, a distinge. **2.** a recunoaște, a admite. **3.** a recunoaște, a mărturisi (o greșeală). **4.** a merge în recunoaștere, în explorare. **II.** *vr.* **1.** a se recunoaște, a se regăsi. **2.** a se orienta. **3.** *(fig.)* a se recunoaște, a se declara; *se ~ coupable* a se recunoaște vinovat.

réconsidération *f.* reconsiderare; reexaminare.

réconsidérer *vt.* a reconsidera; a reexamina.

reconstituant, ~e *adj., m.* (medicament) întremător, întăritor.

reconstituer *vt.* a reconstitui. — **reconstitué, ~e** *adj.*

reconstitution *f.* reconstituire.

reconstruction *f.* **1.** reconstruire; reconstrucție. **2.** reedificare; refacere.

reconversion *f.* preschimbare; adaptare.

reconvertir *vt.* a reconverti. — **reconverti, ~e** *adj.*

recoquillement *m.* îndoire (a colțului unei pagini de carte).

recoquiller I. *vt.* **1.** a îndoi (colțul la pagină). **2.** a încolăci, a răsuci (în formă de melc). **II.** *vr.* a se încolăci; a se răsuci. — **recoquillé, ~e** *adj.*

record *m.* record.

recordman *(pl. recordmen) m. (sport)* recordman.

recoupe *f.* **1.** *(agr.)* otavă; a doua coasă. **2.** resturi de postav, de pînză (rămase după croitul hainelor).

recourbement *m.* încovoiere, curbare, arcuire.

recourber *vt. vr.* a (se) încovoia, a (se) curba. — **recourbé, ~e** *adj.*

recourbure *f.* încovoietură; curbură.

recourir *vi.* (+ **à**) a recurge (la), a cere ajutor.

recours *m.* **1.** recurgere (la ajutor, la asistență), căutare (de sprijin, de ajutor). **2.** *(jur.)* recurs. **3.** refugiu, scăpare // *avoir ~ à...* a recurge la...; *en dernier ~* în ultimă instanță.

recouvrable *adj.* recuperabil.

recouvrage *m. (tehn.)* acoperire, îmbrăcare.

recouvrement *m.* **1.** recuperare. **2.** *(fin.)* încasare, percepere (de impozite). **3.** *(mat., constr.)* acoperire; *~ par...* acoperire cu...

recouvrer *vt.* **1.** a recupera. **2.** *(fin.)* a încasa; a percepe (impozite).

recouvrir I. *vt.* **1.** a acoperi (complet). **2.** *(fig.)* a ascunde, a masca (sub aparențe înșelătoare). **II.** *vr. (despre cer)* a se acoperi, a se înnoura. — **recouvert, ~e** *adj.* **(I 1).**

récréat/if, -ive *adj.* recreativ; odihnitor.

récreation *f.* **1.** recreere, odihnă. **2.** *(la școală)* recreație, pauză.

recréer *vt. vr.* a (se) distra, a (se) recrea, a (se) destinde. — **recrée, ~e** *adj.*

récrier *vr.* a exclama.

récrimination *f.* **1.** recriminare. **2.** protest (critic).

récriminatoire *adj.* recriminatoriu, cu imputări.

récriminer *vi.* **1.** a recrimina. **2.** a reproșa, a acuza; a critica. **3.** a cîrti, a bombăni.

recroqueviller *vr.* **1.** a se răsuci. **2.** *(fig.)* a se chirci, a se ghemui. — **recroquevillé, ~e** *adj.*

recrû *m. (silv.)* lăstăriș, rămuriș tînăr.

recru, ~e *adj.* rupt, frînt (de oboseală).

recrudescence *f.* **1.** recrudescență; recidivă. **2.** *(fig.)* reluare (într-un ritm mai intens); reizbucnire.

recrudescent, ~e *adj.* **1.** recrudescent, înrăutățit, înăsprit. **2.** intensificat.

recrue *f.* **1.** *(mil.)* recrut. **2.** *(mil.)* recrutare.

recrutement *m. (mil.)* recrutare.

recruter I. *vt.* **1.** *(mil.)* a recruta. **2.** *(fig.)* a înscrie, a înrola, a încorpora. **3.** *(fam.)* a primi (într-o societate, asociație). **II.** *vr.* a se recruta. — **recruté, ~e** *adj.*

rect/al, ~e *(m. pl. -aux) adj. (med.)* rectal.

rectangle *m., adj. (mat.)* dreptunghi.

rectangulaire *adj. (mat.)* dreptunghiular.

recteur *m.* rector (universitar).

rectificat/if, -ive *adj.* rectificator.

rectification *f.* rectificare, corijare; corectare.

rectifier *vt.* **1.** a rectifica, a corija; a corecta. **2.** *(chim.)* a distila. — **rectifié, ~e** *adj.*

rectiligne *adj.* *(mat., geom.)* rectiliniu; drept, în linie dreaptă.

rectitude *f.* **1.** rectitudine. **2.** *(fig.)* spirit de dreptate, sinceritate.

rectorat *m.* rectorat.

rectum [-ɔm] *m.* *(anat.)* rect.

reçu, ~e I. *adj.* primit, acceptat // *être ~ médecin* a fi numit medic. **II.** *m.* chitanţă; recipisă // *au ~ de...* la primirea...

recueil *m.* **1.** culegere (de acte, documente). **2.** antologie.

recueillement *m.* reculegere; meditare.

recueilli, ~e *adj.* *(despre oameni)* **1.** recules, adîncit în meditaţie. **2.** calm, liniştit.

recueillir I. *vt.* **1.** a culege, a strînge, a aduna; *(fam.)* *~ ses esprits* a-şi aduna minţile; a se concentra. **2.** *(fig.)* a moşteni. **3.** a adăposti, a primi la sine. **II.** *vr.* a se reculege, a medita.

recuit, ~e 1. *adj.* răscopt. **II.** *m.* *(metal.)* recoacere.

recul *m.* **1.** *(tehn.)* recul. **2.** *(fig.)* regres.

reculé, ~e I. *adj.* îndepărtat; retras, izolat. **II.** *f.* **1.** *(geogr.)* vale adîncă, înfundată. **2.** *(mil.)* retragere, repliere.

reculement *m.* **1.** opritoare (de ham). **2.** *(mil.)* retragere.

reculer I. *vt.* **1.** a da, a împinge, a trage înapoi. **2.** a întinde, a extinde; *~ les bornes d'un État* a extinde graniţele unui stat. **3.** *(fig.)* a amîna, a temporiza. **II.** *vi.* **1.** a se da, a se trage înapoi. **2.** *(fig.)* a se codi; a amîna, a temporiza. **3.** *(fig.)* a reveni (asupra unei hotărîri).

reculons *m. pl.* *à ~* de-a-ndăratelea.

récupérable *adj*, recuperabil.

récupération *f.* recuperare; redobîndire.

récupéré, ~e *adj.* *(despre oameni)* apt de muncă.

récupérer I. *vt.* a recupera. **II.** *vr.* **1.** a-şi recăpăta forţele; a-şi reveni. **2.** a se odihni (după un efort mare). **3.** a se despăgubi.

récurrent, ~e *adj.* *(mat., med.)* recurent.

récusable *adj.* *(jur.)* recuzabil.

récusation *f.* *(jur.)* recuzare.

récuser *vt.* *vr.* *(jur.)* a (se) recuza. — **récusé, ~e** *adj.*

recyclage *m.* reciclare.

recycler *vt.* *vr.* a (se) recicla.

rédacteur, -trice *m.f.* redactor; *~ en chef* redactor-şef.

rédaction *f.* **1.** redactare. **2.** redacţie.

rédactionnel, ~le *adj.* redacţional; cu caracter de redacţie.

reddition *f.* *(mil.)* predare.

rédemp/teur, -trice *adj.* mîntuitor.

rédemption *f.* **1.** *(bis.)* mîntuire, redempţiune. **2.** *(fig.)* izbăvire.

redevable I. *adj* **1.** dator. **2.** *(fig.)* îndatorat, obligat. **II.** *m.f.* datornic.

redevance *f.* *(fin.)* redevenţă.

rédiger *vt.* a redacta; a formula în scris. — **rédigé, ~e** *adj.*

redingote *f.* redingotă.

redire I. *vt.* a repeta, a spune de mai multe ori. **II.** *vi.* a obiecta // *avoir toujours qch. à ~* a avea întotdeauna ceva de spus împotrivă; *trouver à ~* a găsi motiv de critică.

redite *f.* repetare inutilă.

redondance *f.* redundanţă.

redondant, ~e *adj.* **1.** de prisos. **2.** *(despre stil)* redondant, încărcat, emfatic.

redonner I. *vt.* **1.** a da înapoi, a restitui. **2.** *(fig.)* a reda; *~ des forces* a reda puteri. **II.** *vi.* **1.** a reîncepe. **2.** (+ **dans**) a recădea (în).

redoublement *m.* **1.** dublare, sporire. **2.** *(gram.)* reduplicare.

redoubler I. *vt.* **1.** a dubla, a îndoi (cantitativ). **2.** a înteţi, a intensifica. **3.** *(despre elevi, studenţi)* a repeta (clasa, anul) // *~ sa classe* a rămîne repetent. **II.** *vi.* **1.** (+ **de**) a dubla; a spori, a intensifica. **2.** a se înteţi, a se intensifica. — **redoublé ~e** *adj.* **(I 1, II 1).**

redoutable *adj.* redutabil, de temut.

redoute *f.* *(mil.)* redută.

redouter *vt.* a se teme (de).

redresse *f.* *à la ~* cu energie, energic.

redressement *m.* **1.** ridicare, redresare; îndreptare. **2.** *(fin.)* redresare, ameliorare. **3.** *(fig.)* reabilitare.

redresser *vt.* **I. 1.** a redresa, a îndrepta. **2.** a ridica, a aşeza (din nou) în picioare. **3.** *(fig.)* a reabilita. **II.** *vr.* a se ridica, a se redresa; a se îndrepta.

réducteur *m.* **1.** *(chir., mec.)* reductor. **2.** *(chim.)* dezoxidant.

réductibilité *f.* reductibilitate.

réductible *adj.* reductibil.

réduction *f.* **1.** reducere; micşorare. **2.** *(tehn.)* reducţie, copie în mic. **3.** *(chir.)* reducere; punere la loc (a unui os). **4.** *(fig.)* supunere, subjugare. **5.** *(chim.)* dezoxidare // *(mat.)* *~ au même dénominateur* aducere la acelaşi numitor.

réduire I. *vt.* **1.** a reduce, a micşora, a diminua; *~ un plan* a desena, a reduce un plan la scară (mică). **2.** *(mat.)* a simplifica (o fracţie, o expresie). **3.** a preface; a transforma; *~ le blé en farine* a transforma grîul în făină. **4.** *(chim.)* a dezoxida. **5.** *(chir.)* a reduce, a pune la loc (un os). **6.** *(fig.* + **à**) a constrînge; a obliga (la). **II.** *vr.* (+ **à**) a se reduce (la), a se limita (la).

réduit, ~e I. *adj.* **1.** redus, micşorat. **2.** *(despre oameni)* redus, mărginit, prost. **3.** *(mat.)* simplificat. **4.** *(chim.)* dezoxidat. **II.** *m.* loc, colţ retras.

réduplicat/if, -ive *adj.* *(gram.)* reduplicativ.

réduplication *f.* *(gram.)* reduplicare; reduplicaţie.

réédification *f.* **1.** reedificare; reconstruire. **2.** *(fig.)* restabilire.

réédifier *vt.* **1.** a reclădi, a reconstrui. **2.** *(fig.)* a restabili. — **réédifié, ~e** *adj.*

rééditer *vt.* a reedita; a retipări. — **réédité, ~e** *adj.*

réédition *f.* reeditare; retipărire.

rééducation *f.* reeducare.

rééduquer *vt.* a reeduca. — **rééduqué, ~e** *adj.*

réel, ~le I. *adj.* **1.** real, adevărat. **2.** real, efectiv, indiscutabil. **3.** palpabil, concret. **II.** *m.* *art.* realul, realitatea.

réellement *adv.* **1.** realmente, efectiv. **2.** într-adevăr; aievea.

réévaluation *f.* *(fin.)* reevaluare.

réévaluer *vt.* *(fin.)* a reevalua. — **réévalué, ~e** *adj.*

réexamen *m.* reexaminare.

réexaminer *vt.* a reexamina. — **réexaminé, ~e** *adj.*

refaire I. *vt.* **1.** a reface, a face din nou. **2.** a reîncepe, a relua. **3.** a reface, a repara. **II.** *vr.* **1.** a se reface (după boală), a se întrema. **2.** *(fam.)* a-şi reface averea, situaţia. — **refait, ~e** *adj.*

réfection *f.* restaurare, recondiţionare.

réfectoire *m.* **1.** *(bis.)* refectoriu, trapeză. **2.** sufragerie; sală de mese.

refend *m.* *(tehn.)* separare, despicare // *(constr.)* *mur de ~* perete despărţitor.

référé *m.* *(jur.)* **1.** hotărîre provizorie. **2.** recurs.

référence *f.* **1.** referinţă, referire, raportare (la un text, la o autoritate). **2.** text, lucrare de referinţă. **3.** *(la pl.)* referinţe, recomandare.

référencer *vt.* a da referinţe.

référendaire *adj.*, *m.* *(ist.)* referendar.

référendum [-ɔm] *m.* *(pol.)* referendum.

référer I. *vt.* **1.** a raporta, a referi. **2.** a atribui. **II.** *vi.* a face raport. **III.** *vr.* **(+ à)** a se referi, a se raporta (la).

réfléchir I. *vi.* a reflecta, a cugeta, a chibzui. **II.** *vt.* *vr.* **1.** *(fiz.)* a (se) reflecta, a (se) răsfrînge. **2.** *(fig.)* a (se) oglindi. — **réfléchi, ~e** *adj.* **(II).**

réfléchissement *m.* *(fiz.)* reflectare; răsfrîngere.

réflecteur *adj.*, *m.* *(fiz.)* reflector.

reflet *m.* **1.** *(fiz.)* reflex; rază reflectată. **2.** sclipire, lucire, strălucire. **3.** *(fig.)* oglindire; imagine (oglindită).

refléter I. *vt.* **1.** *(fiz.)* a reflecta. **2.** *(fig.)* a exprima; a reprezenta; a reproduce. **II.** *vr.* *(fig.)* a se reflecta, a se răsfrînge.

réflexe *m.*, *adj.* *(fiziol.)* reflex.

réflexibilité *f.* *(fiz.)* reflexibilitate.

réflexible *adj.* *(fiz.)* reflexibil.

réflexion *f.* **1.** *(fiz.)* reflexie; reflectare, răsfrîngere. **2.** *(fig.)* reflecţie, cugetare, chibzuire. **3.** *(fig.)* observaţie, reflecţie // *toute ~ faite* după matură gîndire.

refluer *vi.* **1.** *(despre ape, lichide)* a se retrage. **2.** *(fig.)* a reveni, a se întoarce (de unde a plecat).

reflux [-fly] *m.* **1.** *(mar.)* reflux. **2.** *(fig.)* descreştere, regres.

refondre *vt.* **1.** a retopi. **2.** *(fig.)* a reface (în întregime). — **refondu, ~e** *adj.*

refonte *f.* **1.** *(metal.)* retopire. **2.** *(fig.)* refacere (în întregime), prefacere (totală).

réforma/teur, -trice *m.f.*, *adj.* reformator.

réforme *f.* **1.** reformă, reformare. **2.** prefacere, schimbare. **3.** corectare, îmbunătăţire.

réformé, ~e I. *adj.* **1.** schimbat în bine; îmbunătăţit, ameliorat. **2.** scos din uz. **3.** *(mil.)* reformat, scos din cadre. **II.** *m.* *(bis.)* protestant.

reformer *vt.* *vr.* a (se) reforma, a (se) restructura. — **reformé, ~e** *adj.*

réformer I. *vt.* **1.** a restabili. **2.** a schimba în bine, a îmbunătăţi, a ameliora. **3.** a scoate din uz; *(mil.)* a scoate din cadre. **II.** *vr.* *(fig.)* a se corija, a se îndrepta, a se schimba în bine.

refoulement *m.* **1.** *(tehn., med.)* refulare. **2.** respingere. **3.** *(fig.)* înăbuşire. **4.** *(text.)* călcat, presat; aburit (al stofei).

refouler *vt.* **1.** *(tehn., med.)* a refula. **2.** a respinge. **3.** *(fig.)* a înăbuşi, a(-şi) stăpîni. **4.** *(text.)* a călca, a presa, a aburi. — **refoulé, ~e** *adj.*

réfractaire I. *adj.* **1.** *(fiz.)* refractar, rezistent la temperaturi înalte. **2.** *(despre oameni)* refractar, nesupus; rebel. **II.** *m.* refractar, rebel.

réfracter *vt.* *vr.* *(fiz.)* a (se) refracta. — **réfracté, ~e** *adj.*

réfracteur *adj.* *m.* *(fiz.)* refractor, care refractă.

réfraction *f.* *(fiz.)* refracţie.

refrain *m.* *(lit., muz.)* refren.

refrènement *m.* (în)frîngere; reprimare.

refréner *vt.* a înfrîna, a înăbuşi; a reprima. — **refréné, ~e** *adj.*

refrigérant, ~e *adj.* **1.** refrigerent; care răceşte. **2.** *(fig.)* rece, glacial.

réfrigérateur *m.* frigider.

réfrigération *f.* refrigerare, congelare.

réfrigérer *vt.* *(tehn.)* a refrigera, a congela.

refroidir I. *vt.* **1.** a răci. **2.** *(fig.)* a potoli, a domoli. **3.** *(arg.)* a omorî; a lăsa rece. **II.** *vr.* **1.** a se răci. **2.** a răci, a contracta o răceală. — **refroidi, ~e** *adj.*

refroidissant, ~e *adj.* *(fam.)* care domoleşte, care taie (entuziasmul, elanul).

refroidissement *m.* **1.** răcire; scădere a temperaturii. **2.** răceală.

refroidisseur *m.* *(tehn.)* răcitor.

refuge *m.* **1.** refugiu, adăpost. **2.** *(fig.)* sprijin; ajutor. **3.** refugiu (în mijlocul străzii).

réfugier *vr.* **1.** a se refugia. **2.** a se pune la adăpost. **3.** *(fam.)* a se retrage; a se ascunde. — **réfugié, ~e** *adj.*, *m.f.*

refus *m.* **1.** refuz. **2.** respingere.

refuser I. *vt.* **1.** a refuza **2.** a respinge. **II.** *vr.* **1.** a se lipsi (de), a se priva (de), a renunţa (la). **2. (+ à, de)** a refuza, a nu consimţi.

réfutable *adj.* *(jur.)* refutabil; care se poate respinge.

réfutation *f.* refutare; respingere, combatere cu motive temeinice.

réfuter *vt.* a refuta; a respinge, a combate cu motive temeinice.

regagner *vt.* **1.** a recîştiga; a redobîndi. **2.** a se întoarce (spre), a se înapoia (la); *~ sa demeure* a se întoarce acasă.

regain *m.* **1.** *(agr.)* otavă, a doua coasă. **2.** *(fig.)* recrudescenţă; reluare (mai intensă).

régal, ~e I. *adj.* regal, de rege. **II.** *m.* *(pl. ~s)* **1.** *(fam.)* masă mare; festin, ospăţ. **2.** *(fig.)* plăcere deosebită, desfătare.

régalade *f.* ospătare.

régalant, ~e *adj.* *(fam.)* **1.** încîntător. **2.** (foarte) distractiv, amuzant.

régaler I. *vt.* **1.** a ospăta. **2.** *(fig.)* a desfăta, a distra (pe cineva). **II.** *vr.* *(fam.)* a se ospăta.

regard *m.* privire; *en ~ de...* în faţă..., vizavi (de)...; *au ~ de...* faţă de..., în comparaţie cu...; *tourner ses regards vers...* **a.** a implora; **b.** a-şi pune speranţele în...

regardant, ~e *adj.* econom, calculat (în cheltuieli).

regarder I. *vt.* **1.** a privi; *(fig.)* *~ d'un (mauvais) bon œil* a (nu) privi cu ochi buni. **2.** *(fig.)*

a privi spre, a fi orientat către // *cela me regarde!* asta mă priveşte; ~ *comme* a considera, a evalua (drept); ~ *de haut* a lua de sus, a dispreţui; ~ *en face* **a.** a fixa; **b.** a brava, a înfrunta; *se faire* ~ a atrage atenţie. **II.** *vi.* **(+à) 1.** a se uita, a fi atent (la). **2.** a stărui (asupra) // ~ *de près à...* a da mare atenţie la...; *y* ~ *à deux fois* a cugeta mult înainte de a... **III.** *vr.* a se privi (reciproc), a se uita unul la altul.

régate *f.* **1.** *(mar.)* regată. **2.** cravată marinărească.

régence *f.* *(pol.)* regenţă.

régénéra/teur, -trice 1. *adj.* regenerator. **II.** *m.* *(tehn.)* regenerator.

régénération *f.* **1.** înnoire; primenire. **2.** *(chim., tehn.)* regenerare. **3.** *(tele.)* reactivare.

régénérer *vt.* **1.** a regenera, a (re)înnoi. **2.** *(fig.)* a reîntineri. — **régénéré,** ~**e** *adj.*

régent, ~**e** *adj., m.f.* regent.

régicide I. *m.f.* regicid. **II.** *m.* atentat la viaţa unui suveran.

régie *f.* *(în administraţie, în teatru)* regie.

regimbement *m.* **1.** împotrivire, rezistenţă. **2.** protest.

regimber I. *vi.* **1.** *(despre animale)* a azvîrli (din picioare). **2.** *(fig.)* a se împotrivi, a protesta. **II.** *vr.* a se revolta.

régime *m.* **1.** *(pol.)* regim, formă de guvernămînt. **2.** regim; organizare. **3.** lege; regulament. **4.** *(tehn.)* sistem, mod de funcţionare. **5.** regim (alimentar), dietă.

régiment *m.* **1.** *(mil.)* regiment. **2.** *(fam.)* ceată, droaie.

région *f.* **1.** regiune, ţinut; meleag(uri). **2.** *(fig.)* sferă, domeniu, tărîm.

région/al, ~**e** *(m.pl. -aux)* *adj.* regional.

régionalisme *m.* *(lingv., pol.)* regionalism.

régir *vt.* **1.** a domni, a guverna. **2.** a conduce, a administra. **3.** *(fig.)* a determina, a impune. **4.** *(gram., despre verbe)* a avea drept complement.

régisseur *m.* **1.** administrator (al unei moşii), vechil. **2.** regizor (de teatru, cinema).

registre *m.* **1.** registru; condică. **2.** *(tehn.)* şuber. **3.** *(la sobe)* tiraj. **4.** *(muz.)* registru.

réglable *adj.* reglabil.

réglage *m.* **1.** reglaj; reglare. **2.** liniat al hîrtiei.

règle *f.* **1.** riglă; linie. **2.** *(fig.)* regulă (de purtare); precept, normă. **3.** regulament; disciplină, ordine // *en* ~ *générale* de obicei, în general.

réglé, ~**e** *adj.* **1.** regulat, uniform. **2.** *(despre hîrtie)* liniat. **3.** *(fig., despre oameni)* cuminte, aşezat, la locul lui // *être* ~ *d'avance* a fi fixat, stabilit (mai) dinainte.

règlement *m.* **1.** regulament; regulă. **2.** lichidare, încheiere. **3.** reglementare; rezolvare // ~ *de compte* răfuială.

réglementaire *adj.* reglementar, regulamentar. — **réglementairement** *adv.*

réglementation *f.* reglementare.

réglementer *vt.* a reglementa. — **réglementé,** ~**e** *adj.*

régler I. *vt.* **1.** a linia. **2.** *(fig.,* **+ sur)** a potrivi (cu); a adapta (la). **3.** *(înv.)* a hotărî, a fixa. **4.** *(fig.)* a dirija, a conduce. **5.** *(teh., mil.)* a regla, a pune la punct. **6.** a plăti, a achita. **7.** a pune ordine (în), a orîndui // ~ *un différend* a pune capăt unei dispute, unei neînţelegeri. **II.** *vr.* **1.** *(fam.)* a se potoli, a se aşeza. **2. (+ sur)** a se lua după.

réglet *m.* **1.** *(constr.)* dreptar. **2.** *(arhit.)* ciubuc. **3.** *(poligr.)* reglet.

réglette *f.* **1.** linioară. **2.** *(el.)* regletă.

régl/eur, -euse *m.f., adj., (tehn.)* reglor.

réglure *f.* liniatură.

régnant, ~**e** *adj.* **1.** domnitor, care domneşte. **2.** *(fig.)* dominant.

règne *m.* **1.** domnie. **2.** *(fig.)* autoritate (morală), influenţă. **3.** *(în ştiinţele naturii)* regn.

régner *vi.* **1.** a domni, a stăpîni; *(fam.) la méfiance règne partout* peste tot domneşte neîncrederea. **2.** *(fig.)* a domina, a fi la modă // ~ *le long de...* a se întinde de-a lungul...

regonfler *vr.* *(fam.)* a se remonta, a prinde din nou curaj.

regorgement *m.* revărsare, debordare.

regorger *vi.* **1.** a se răvărsa, a deborda, a da pe dinafară. **2.** *(fig.)* a fi plin de..., a abunda în...; *(fam.)* ~ *de santé* a fi sănătos tun.

régresser *vi.* **1.** a regresa. **2.** a scădea, a se micşora. **3.** *(fig.)* a decădea.

régress/if, -ive *adj.* regresiv.

régression *f.* **1.** *(biol.)* regres. **2.** *(fig.)* scădere; decădere.

regret *m.* **1.** regret, părere de rău; *être au* ~ *de...* a fi mîhnit că..., a regreta că...; *à* ~ **a.** cu părere de rău; **b.** fără voie, silit. **2.** căinţă, remuşcare.

regrettable *adj.* regretabil.

regretter *vt.* **1.** a regreta, a-i părea rău. **2.** a se căi, a avea remuşcări. **3.** a se scuza, a-şi cere scuze.

regrèvement *m.* mărire, creştere de impozit.

regroupement *m.* regrupare.

regrouper *vt. vr.* a (se) regrupa. — **regroupé,** ~**e** *adj.*

régularisation *f.* regularizare.

régulariser *vt.* **1.** a regulariza. **2.** *(tehn.)* a regla.

régularité *f.* **1.** conformitate (cu legi, cu reguli stabilite). **2.** punctualitate. **3.** regularitate, uniformitate; simetrie. **4.** *(tehn.)* ritmicitate.

régulation *f.* **1.** organizare. **2.** *(tehn.)* reglare; reglaj.

réguli/er, -ère *adj.* **1.** regulat; *verbe* ~ verb regulat. **2.** conform legilor (regulilor) stabilite. **3.** ordonat; simetric, proporţionat. **4.** regulat; la oră (dată) fixă. **5.** firesc, normal; *(fam.) conduite -ère* **a.** purtare corectă; **b.** purtare firească.

régulièrement *adv.* cu regularitate.

réhabilitation *f.* *(jur.)* reabilitare.

réhabiliter I. *vt.* *(jur.)* a reabilita; a reintegra în drepturi. **II.** *vt. vr.* a(-şi) recîştiga stima, consideraţia; a (se) reabilita. — **réhabilité,** ~**e** *adj.* **(I).**

rehaussage *m.* retuş, îngroşare de contur, reliefare (a unui desen).

rehausse *f.,* **rehaussement** *m.* înălţare, ridicare de nivel.

rehausser I. *vt.* **1.** a înălţa, a ridica. **2.** *(fig.)* a reînsufleţi, a da impuls (nou). **3.** *(fam.)* a evidenţia, a pune în valoare. **4.** *(pict.)* a da strălucire; a scoate în relief. **II.** *vr.* *(despre cursul monedelor)* a creşte, a cîştiga în valoare. — **rehaussé,** ~**e.**

rein *m.* **1.** *(anat.)* rinichi. **2.** *(anat., la pl.)* şale. **3.** *(arhit.)* extrados al bolţii // *(fam.) se casser les ~s* a-şi frînge gîtul; *poursuivre (presser) qn. d'épée dans les ~s* a pune cuiva sula-n coaste.

réincarnation *f.* *(fil.)* reîncarnare.

réincarner *vr.* *(fil.)* a se reîncarna. — **réincarné, ~e** *adj.*

reine *f.* **1.** regină. **2.** *(entom.)* matcă.

réintégration *f.* reintegrare.

réintégrer *vt.* **1.** *(jur.)* a reintegra, a repune în drepturi. **2.** a reveni, a se (re)întoarce (la domiciliu). — **réintégré, ~e** *adj.*

réitération *f.* **1.** repetare; reînnoire. **2.** recidivă.

réitérer *vt.* **1.** a repeta; a reînnoi. **2.** a recidiva.

rejaillissement *m.* **1.** ţîşnire. **2.** săritură, salt. **3.** *(fig.)* răsfrîngere.

rejet *m.* **1.** respingere, înlăturare. **2.** *(silv.)* lăstar, mlădiţă.

rejeter I. *vt.* **1.** a arunca (înapoi); a respinge. **2.** a vărsa, a voma. **3.** a respinge, a refuza; *~ une offre* a respinge o ofertă. **4.** *(bot.)* a da lăstari. **5.** a amîna; *~ à une date ultérieure* a amîna la o dată ulterioară. **6.** **(+ sur)** a da vina (pe). **II.** *vr.* a se da înapoi; a se retrage.

rejeton *m.* **1.** *(bot.)* mlădiţă, lăstar. **2.** *(fig.)* descendent, urmaş.

rejoindre *vt. vr.* **1.** a (se) împreuna, a (se) uni (din nou). **2.** a (se) regăsi, a (se) întîlni. — **rejoint, ~e** *adj.*

réjoui, ~e *adj.* voios, bine dispus.

réjouir I. *vt.* a bucura, a înveseli; a desfăta; *~ la vue* a desfăta ochiul. **II.** *vr.* **1.** **(+ de)** a se bucura (de). **2.** a se înveseli, a petrece.

réjouissance *f.* **1.** bucurie. **2.** veselie, petrecere. **3.** *(la pl.)* serbări publice.

réjouissant, ~e *adj.* îmbucurător.

relâche *m.* **1.** relaş, (zi, interval de) repaus. **2.** întrerupere, răgaz; *sans ~* fără întrerupere.

relâché, ~e *adj.* (prea) liber, desfrînat.

relâchement *m.* **1.** slăbire. **2.** *(med.)* diaree. **3.** *(fig.)* destindere, relaxare; repaus. **4.** *(fig.)* delăsare, lîncezeală, slăbire (a zelului, a entuziasmului).

relâcher I. *vt.* **1.** a libera (un prizonier), a da drumul; a lăsa în libertate. **2.** *(fig.)* a slăbi; a relaxa, a destinde; *~ la discipline* a slăbi disciplina. **II.** *vr.* **1.** a slăbi, a se destinde. **2.** *(fig.)* a se linişti, a se relaxa; a se odihni. **3.** *(fig.)* a se muia, a slăbi. **4.** *(despre timp, vreme)* a se îndulci, a se îmblînzi.

relais^1 *m.* *(el., tehn.)* releu.

relais^2 *m.* **1.** releu de poştă, popas. **2.** *(sport)* releu; ştafetă; *course de ~* alergare de ştafetă.

relance *f.* relansare.

relancement *m.* *(ec., pol.)* relansare.

relancer *vt.* **1.** a stîrni vînatul. **2.** *(la jocul de cărţi, la tenis)* a relansa // *(fam.) ~ qn.* **a.** a se ţine (scai) după cineva; **b.** a deranja pe cineva; **c.** a repezi pe cineva, a se răsti la cineva.

relater *vt.* **1.** a relata; a expune, a povesti. **2.** a raporta. **3.** a menţiona; a cita.

relat/if, -ive *adj.* **1.** **(+ à)** relativ la, cu privire la. **2.** legat (printr-un raport); contingent; dependent. **3.** *(gram.)* relativ; *pronom ~* pronume relativ. **4.** relativ, nestabil; variabil. **5.** incomplet; aproximativ. — **relativement** *adv.* **(1, 5).**

relation *f.* **1.** relaţie, raport; legătură. **2.** *(la pl.)* relaţii, cunoştinţe; prieteni. **3.** relatare, povestire.

relativisme *m.* *(fil.)* relativism. — **relativiste** *adj., m.f.*

relativité *f.* *(fiz.)* relativitate.

relaxation *f.* relaxare, destindere.

relaxe *f.* *(jur.)* punere în libertate (a unui prizonier).

relaxer *vt.* *(jur.)* a pune în libertate (un prizonier).

relayer *vt.* a înlocui, a schimba (la lucru, într-o competiţie sportivă).

relayeur *m.* (persoană de) schimb; înlocuitor.

relégation *f.* **1.** surghiunire, expulzare. **2.** îndepărtare; mutare disciplinară.

reléguer I. *vt.* **1.** a surghiuni, a expulza. **2.** a muta disciplinar. **II.** *vr.* a se retrage.

relent *m.* **1.** gust de închis, de stătut. **2.** miros urît, duhoare.

relevage *m.* *(tehn.)* ridicare.

relevant, ~e *adj.* dependent, pendinte.

relève *f.* **1.** schimbare, înlocuire. **2.** (persoană, tură, echipă de) schimb.

relevé, ~e I. *adj.* **1.** ridicat în sus. **2.** *(fig.)* distins; ales. **3.** *(culin.)* picant. **II.** *m.* **1.** rezumat scris. **2.** listă; notă. **3.** tablou statistic. **4.** *(geod.)* releveu.

relèvement *m.* **1.** ridicare. **2.** *(mat.)* relevare. **3.** *(mar., av.)* relevment. **4.** *(fig.)* creştere, mărire, sporire.

relever I. *vt.* **1.** a ridica (de jos); *(fig.) ~ la tête* a ridica capul. **2.** a reconstitui; a reclădi. **3.** *(tehn.)* a ridica, a înălţa. **4.** *(fig.)* a înnobila. **5.** a ridica, a spori (salarii, preţuri). **6.** *(fig.)* a releva, a reliefa; a sublinia. **7.** **(+de)** a da dezlegare; a elibera (de legămînt, obligaţie, sarcină). **8.** a înlocui, a schimba (gărzi, santinele). **9.** a demite, a da afară din serviciu. **10.** *(culin.)* a da gust (picant) // *~ les manches* a sufleca mînecile. **II.** *vi.* **(+ de) 1.** a-şi reveni (din); *~ de maladie* a-şi reveni după boală; a se vindeca. **2.** a depinde (de). **3.** a aparţine. **III.** *vr.* **1.** a se ridica, a se scula. **2.** a se ridica în picioare. **3.** *(fig.* **+ de)** a ieşi cu bine (din); a-şi reveni, a se restabili. **4.** *(fig.)* a se distinge, a se remarca.

reliage *m.* cercuire (de butoaie).

relief *m.* **1.** ridicătură, proeminenţă. **2.** *(geogr.)* relief. **3.** *(fig.)* relief, contur; *(se) mettre en ~* a (se) pune în relief, a (se) evidenţia.

relier I. *vt.* **1.** a lega din nou. **2.** a reînnoda. **3.** *(poligr.)* a lega. **4.** a cercui (butoaie). **5.** *(fig.)* a uni, a stabili legături, comunicaţii. **II.** *vr.* a se lega; a se uni.

reli/eur, -euse I. *m.* *(poligr.)* legător. **II.** *f.* maşină de legat (cărţi).

religi/eux, -euse I. *adj.* **1.** religios. **2.** credincios, cucernic. **3.** *(fam.)* scrupulos. **II.** *m.f.* călugăr, monah.

religieusement *adv.* în mod scrupulos.

religion *f.* **1.** religie. **2.** cucernicie, credinţă. **3.** călugărie // *se faire une ~ de...* a-şi face o lege din...

religiosité *f.* religiozitate; evlavie, pietate.

reliquaire [-kɛːr] *m.* *(bis.)* raclă cu moaşte.

reliquat [-ka] *m.* **1.** *(fin.)* rest (dintr-o datorie bănească). **2.** *(med.)* urme, urmări (ale unei boli), sechele.

relique *f.* *(bis.)* relicve, moaște.

remaniable *adj.* **1.** care se poate remania. **2.** care trebuie remaniat.

remaniement *m.* **1.** remaniere; schimbare, modificare. **2.** prelucrare.

remanier *vt.* **1.** a remania; a schimba, a modifica. **2.** a prelucra. — **remanié,** **~e** *adj.*

remariage *m.* **1.** recăsătorire. **2.** a doua căsătorie.

reliure *f.* *(poligr.)* **1.** legare. **2.** legătură. **3.** legătorie.

relocation *f.* subînchiriere.

relouer *vt.* a subînchiria.

rélucter *vi.* a se opune cu dîrzenie.

reluire *vi.* a luci, a străluci.

reluisant, **~e** *adj.* **1.** strălucitor, lucitor. **2.** *(fig.)* strălucitor, atrăgător.

reluquer *vt.* *vr.* *(fam.)* a (se) măsura cu coada ochiului (cu curiozitate, cu invidie).

remâcher *vt.* **1.** *(despre rumegătoare)* a rumega. **2.** *(fam.)* a frămînta în gînd (o idee, o problemă).

remaillage *m.* remaiere.

remailler *vt.* a remaia (ciorapi). — **remaillé,** **~e** *adj.*

remarquable *adj.* remarcabil; deosebit, ales. — **remarquablement** *adv.*

remarque *f.* **1.** observație, remarcă; ~ *judicieuse* observație potrivită, judicioasă. **2.** notă, însemnare.

remarquer **I.** *vt.* a observa; a remarca; a distinge; *il est à ~ que..* este de remarcat că...; *faire ~ à qn.* a atrage atenția cuiva. **II.** *vr.* a se remarca, a se distinge.

remblai *m.* *(constr., c.f.)* rambleu.

remblayage *m.* *(constr., mine)* rambleiere.

remblayeuse *f.* *(mine)* mașină de rambleiat.

rembourrer *vt.* a umple (mobile) cu cîlți, cu lînă. — **rembourré,** **~e** *adj.*

rembourrure *f.* lînă, cîlți (pentru umplut mobile).

remboursable *adj.* rambursabil.

remboursement *m.* **1.** (plată prin) ramburs. **2.** restituire, rambursare (a unei sume de bani).

rembourser **I.** *vt.* a rambursa, a restitui (bani). **II.** *vr.* a se achita.

rembruni, **~e** *adj.* posomorît, trist.

rembrunir **I.** *vt.* *vi.* a (se) înnegri, a (se) întuneca (la culoare). **II.** *vr.* *(fig.)* a se posomorî, a se întrista.

remède *m.* **1.** remediu, leac. **2.** *(fig.)* soluție; modalitate // *porter ~* a remedia.

remédiable *adj.* remediabil; soluționabil.

remédier *vi.* (+ **à**) a remedia, a îndrepta. — **remédié,** **~e** *adj.*

remembrement *m.* *(agr.)* comasare.

remembrer *vt.* *(agr.)* a comasa.

remémoration *f.* rememorare; reamintire.

remémorer *vt.* *vr.* a-(și) rememora; a(-și) reaminti.

remerciement *m.* mulțumire (adusă cuiva).

remercier *vt.* a mulțumi, a aduce mulțumiri // *(fam.)* ~ *qn.* a concedia, a da pe cineva afară (în mod politicos, amabil).

remettre **I.** *vt.* **1.** a pune la loc; *(fam.)* ~ *qn. à sa place* a pune pe cineva la locul lui. **2.** a repune; ~ *en question* a repune în discuție, a readuce pe tapet. **3.** a încredința; a depune; ~ *de l'argent à qn.* a încredința bani cuiva. **4.** a înmîna, a remite (scrisori, pachete); a da în primire, a preda. **5.** *(despre medicamente, tratamente)* a restabili; a însănătoși, a vindeca. **6.** a amîna; ~ *à huitaine* a amîna cu 8 zile // ~ *à neuf* a reînnoi, a face ca nou; ~ *la partie* a o lua de la început. **II.** *vr.* **1.** a relua, a reîncepe; *se ~ en route* a-și relua drumul. **2.** *(med.)* a se restabili; a se însănătoși, a se vindeca. **3.** *(fig.)* a-și readuce aminte // *(fam.)* *s'en ~ à...* a se lăsa în grija..., a se încrede în...; *le temps se remet* vremea se ameliorează. — **remis,** **~e** *adj.* **(I 1, II 2).**

remisage *m.* *(auto)* garare.

remise *f.* **1.** repunere. *(tehn.)* ~ *en marche* repunere în funcțiune. **2.** remitere, predare; livrare. **3.** *(ec.)* reducere, rabat. **4.** *(ec.)* comision; remiză. **5.** absolvire (de pedeapsă, de datorii). **6.** amînare; *partir sans ~* a pleca neîntîrziat. **7.** remiză, adăpost (pentru vehicule) // *(c.f.)* ~ *à locomotives* depou de locomotive.

remiser *vt.* *(auto)* a gara. — **remisé,** **~e** *adj.*

remisier *m.* remizier (de bursă).

rémission *f.* **1.** iertare. **2.** *(jur.)* grațiere // *sans ~* **a.** fără întrerupere; **b.** fără milă; **c.** negreșit, neapărat.

remontage *m.* întoarcere (a unui ceasornic, a unui arc).

remontant, **~e** **I.** *adj.* care urcă; care merge în sus. **II.** *m.* băutură întăritoare.

remonte *f.* **1.** urcare în susul apei. **2.** *(mil.)* remontă.

remonter **I.** *vi.* **1.** *(ec., despre valori, rente)* a se urca, a crește (din nou). **2.** *(fig.)* a data, a exista din vremea... **II.** *vt.* **1.** a urca din nou; a urca încă o dată. **2.** a ridica, a înălța (un zid, un piedestal). **3.** a întoarce (un ceas, un mecanism). **4.** a merge în susul unei ape. **5.** a sufleca // ~ *le moral de qn.* a îmbărbăta pe cineva. **III.** *vr.* **1.** a se reechipa; a se reînzestra. **2.** *(fam.)* a se înzdrăveni, a prinde noi forțe. **3.** *(fam.)* a se remonta, a prinde din nou curaj.

remontoir *m.* *(tehn.)* remontoar.

remontrance *f.* mustrare, dojană.

remords *m.* remușcare, mustrare de cuget; regret.

remorquage *m.* remorcare.

remorque *f.* remorcă; *à la ~* la remorcă.

remorquer *vt.* a remorca. — **remorqué,** **~e** *adj.*

remorqueur *m.* *(mar.)* remorcher.

rémoulade *f.* sos de maioneză cu muștar și usturoi.

remoulage *m.* **1.** mulaj nou. **2.** tărîțe.

rémouleur *m.* *(tehn.)* tocilar.

remous *m.* **1.** vîltoare, vîrtej (de apă). **2.** *(fig.)* mișcare, agitație.

rempart *m.* zid de apărare (a unei cetăți); meterez.

rempiéter *vt.* a căputa (ciorapii). — **rempiété,** **~e** *adj.*

remplaçant, **~e** *m.f.* locțiitor.

remplacement *m.* înlocuire, substituire.

remplacer **I.** *vt.* **1.** a înlocui, a substitui (pe cineva). **2.** a înlocui, a ține locul (cuiva). **II.** *vr.* a se înlocui (reciproc); a se substitui (unul altuia). — **remplacé,** **~e** *adj.*

remplir **I.** *vt.* **1.** a umple. **2.** *(fam.)* a ocupa. **3.** a folosi, a întrebuința; *bien ~ son temps* a-și folosi bine timpul. **4.** a completa (o fişă, un formular). **5.** *(fig.)* a îndeplini (o promisiune); a duce la bun sfîrşit (o sarcină, o obligaţie). **6.** *(fig.)* a ocupa, a deţine (un post, o funcţie). **II.** *vr.* a se umple. — **rempli, ~e** *adj.* **(I 1, II).**

remplissage *m.* *(constr.)* umplutură (de mortar şi pietriş).

remplisseuse *f.* *(constr.)* maşină de turnat umplutură.

remplumer *vr.* **1.** *(despre păsări)* a-şi schimba penele. **2.** *(fam., despre oameni)* a se reîntrema, a se restabili. **3.** *(fig.)* a-şi îndrepta situaţia.

remporter *vt.* *(fig.)* a cîştiga, a repurta, a obţine.

remuage *m.* **1.** vînturare (a grîului). **2.** pritocire (a vinului).

remuant, ~e *adj.* **1.** neastîmpărat; zburdalnic. **2.** *(fig.)* neliniştit, agitat.

remue-ménage *m.* **1.** *(fam.)* dezordine, deranj, harababură. **2.** *(fam.)* scandal, tărăboi.

remuement, remûment *m.* **1.** mişcare. **2.** agitaţie. **3.** *(fig.)* tulburare. **4.** vînturare; vînturătură.

remuer I. *vt.* **1.** a mişca; a da din... **2.** a muta din loc, a deplasa; *(fam.)* ~ *ciel et terre* a muta munţii din loc. **3.** *(fig.)* a mişca, a înduioşa // ~ *une question* a examina o problemă pe toate feţele; ~ *l'argent à la pelle* a fi foarte bogat; ~ *la queue* a da din coadă. **II.** *vi.* a se mişca, a nu sta locului; **III.** *vr.* **1.** a se mişca. **2.** *(fig.)* a se agita; a se lupta (pentru), a face demersuri. — **remué, ~e** *adj.* **(I 3).**

remugle *m.* iz (prost).

rémunérant, ~e, rémunéra/teur, -trice *adj.* remuneratoriu; avantajos (băneşte).

rémunération *f.* **1.** recompensă, răsplată. **2.** remuneraţie, retribuţie, plată.

rémunératoire *adj.* remuneratoriu; avantajos (băneşte).

rémunérer *vt.* **1.** a recompensa, a răsplăti. **2.** a remunera, a retribui, a plăti.

renâcler *vi.* **1.** *(despre animale)* a forăi. **2.** *(fam., despre oameni;* + **à)** a se zbîrli, a se împotrivi.

renaissance *f.* **1.** renaştere, refacere. **2.** reînnoire; revenire. **3.** reînflorire, avînt.

renaissant, ~e *adj.* care renaşte; *(fig.)* pe cale de refacere, de însănătoşire.

renaître *vi.* **1.** a renaşte, a se naşte din nou. **2.** *(fig.)* a recăpăta puteri, a se întrema // ~ *à la vie* a prinde din nou gust de viaţă.

renard *m.* **1.** vulpe. **2.** *(fig.)* vulpoi, persoană vicleană.

renarde *f.* *(zool.)* vulpoaică.

renardeau *m.* pui de vulpe.

renardière *f.* vizuină de vulpe.

renchéri, ~e *m.f., adj.,* mofturos, fandosit // *faire le (la)* ~*(e)* a se fandosi.

renchérir I. *vt.* a scumpi, a ridica preţul. **II.** *vi.* **1.** a se scumpi. **2.** (+ **sur**) a întări (spusele); a exagera, a adăuga.

renchérissement *m.* scumpire, ridicare (a preţurilor).

rencogner I. *vt.* a înghesui, a împinge în colţ. **II.** *vr.* a se ghemui într-un colţ.

rencontre *f.* **1.** întîlnire. **2.** ciocnire; şoc. **3.** intretăiere, intersecţie (de drumuri, de ape). **4.** coincidenţă, întîmplare; *de* ~ din întîmplare, întîmplător // *à la* ~ *de...* în întîmpinarea...

rencontrer I. *vt.* a întîlni. **II.** *vi.* a găsi, a nimeri. **III.** *vr.* **1.** a se întîlni. **2.** *(fam.)* a se potrivi. **3.** a se ciocni.

rendement *m.* **1.** *(agr.)* productivitate la hectar. **2.** randament.

rendez-vous *m.* **1.** întîlnire (fixată dinainte). **2.** loc de întîlnire (fixat dinainte).

rendre I. *vt.* **1.** a înapoia, a restitui. **2.** a duce, a purta, a transporta. **3.** a vomita, a vărsa. **4.** *(mil.)* a preda; ~ *une ville* a preda un oraş. **5.** a răspîndi, a exala (parfum, miros). **6.** *(agr., fin.)* a produce. **7.** a exprima // ~ *un service à qn.* a face cuiva un serviciu; ~ *la justice* a face, a împărţi dreptatea; ~ *visite* a face o vizită, a vizita; ~ *l'âme (l'esprit)* a-şi da sufletul, a muri; ~ *compte* a da seamă; ~ *justice à...* **a.** a da (cuiva) dreptate; **b.** a recunoaşte (meritele, dreptul cuiva); ~ *grâce* a mulţumi; ~ *la santé* a reda sănătatea; ~ *praticable* a repara. **II.** *vr.* **1.** a merge, a se duce (la, în). **2.** *(mil.)* a se preda. **3.** *(fig.,* + **à)** a ceda // *se* ~ *maître de...* a se face stăpîn pe..., a pune mîna pe...

rendu, ~e *adj.* *compte* ~ **a.** dare de seamă; **b.** recenzie.

rendurcir *vr.* **1.** a se întări (mai tare). **2.** *(fig.)* a se înrăi, a se înăspri. — **rendurci, ~e** *adj.*

rendurcissement *m.* **1.** întărire. **2.** *(fig.)* înăsprire.

rêne *f.* **1.** hăţ. **2.** *(fig.)* frînă.

renégat, ~e *m.f.* renegat.

renfermé, ~e I. *adj.* *(fam., despre oameni)* închis, puţin comunicativ. **II.** *m.* miros greu (de închis, de stătut).

renfermer I. *vt.* **1.** a (re)închide. **2.** *(fig.)* a cuprinde, a conţine. **3.** a condensa; a restrînge. **II.** *vr.* **1.** *(fig.)* a se concentra; a se închide în sine. **2.** (+ **dans**) a se mărgini, a se limita (la).

renflé, ~e *adj.* îngroşat la mijloc.

renflement *m.* **1.** umflare. **2.** umflătură. **3.** proeminenţă.

renfler *vt. vi.* a (se) umfla.

renflouage, renflouement *m.* *(mar.)* despotmolire.

renflouer *vt.* **1.** *(mar.)* a despotmoli. **2.** *(fig.)* a descurca, a scoate din încurcătură.

renfoncement *m.* **1.** *(constr.)* intrînd, scobitură. **2.** *(poligr.)* alineat.

renfoncer I. *vt.* **1.** a înfunda (din nou, mai adînc). **2.** a trage (pălăria) peste ochi, peste urechi // *(fam.)* ~ *ses larmes* a-şi înghiţi lacrimile. **II.** *vr.* a se înfunda (mai comod) în fotoliu, în scaun.

renforçage, renforcement *m.* **1.** *(constr.)* consolidare, ranfort. **2.** *(fig.)* intensificare.

renforcer I. *vt.* **1.** *(constr.)* a întări, a consolida. **2.** *(fig.)* a spori rezistenţa; a intensifica. **II.** *vi.* a creşte; a se intensifica. — **renforcé, ~e** *adj.*

renfort *m.* **1.** *(constr.)* ranfort; adaos. **2.** *(mil.)* întărire, mărire de forţe // *à grand* ~ *de...* cu mult(ă)..., cu o mulţime de...

renfrognement *m.* **1.** încruntare. **2.** posomorîre.

renfrogner *vr.* **1.** a se încrunta. **2.** a se posomorî. — **renfrogné, ~e** *adj.*

rengagement *m.* reangajare.

rengager *vr.* a se reangaja.

rengorger *vr.* **1.** *(despre păsări)* a-şi umfla pieptul, guşa. **2.** *(fig.)* a se umfla în pene, a se îngîmfa.

reniement *m.* renegare.

renier *vt.* **1.** a renega, a se lepăda de. **2.** a tăgădui; a dezminți. **3.** a abjura (o religie, o credință).

reniflement *m.* **1.** aspirare pe nas. **2.** smiorcăit, smiorcăială.

renifler I. *vi.* **1.** a aspira pe nas. **2.** a smiorcăi. **3.** a adulmeca. **4.** *(fam.*; + **sur)** a face nazuri. **II.** *vt.* a mirosi, a aspira.

renifl/eur, -euse *m.f.* *(fam.)* mofturos; smiorcăit.

rénitence *f.* *(med.)* rezistență (la apăsare).

rénitent, ~e *adj.* *(med.)* rezistent (la apăsare).

renne *m.* *(zool.)* ren.

renom *m.* v. **renommée.**

renommé, ~e *adj.* renumit, celebru, faimos.

renommée *f.* **1.** renume; celebritate. **2.** glorie, faimă // *(fam.)* *apprendre qch. par la ~* a afla ceva din zvon public.

renommer *vt.* a renumi; a realege.

renoncement *m.* renunțare // *~ de soi-même* abnegație, sacrificiu (de sine).

renoncer *vi.* (+ **à**) **1.** a renunța, a se lăsa păgubaș. **2.** a părăsi, a abandona.

renonciation *f.* *(jur.)* (act de) renunțare.

renouement *m.* **1.** reînnodare. **2.** *(fig.)* reluare, restabilire.

renouer I. *vi.* a restabili legături (cu cineva). **II.** *vt.* *vr.* **1.** a (se) reînnoda. **2.** *(fig., fam.)* a (se) relua, a (se) restabili.

renoûment *m.* v. **renouement.**

renouveau *m.* **1.** reînnoire; renaștere, reînviere. **2.** primăvară.

renouveler I. *vt.* **1.** a reînnoi; a reface. **2.** *(jur.)* a redeschide, a reitera (un proces). **3.** *(fig.)* a reactualiza, a repune pe tapet. **4.** *(fig.)* a transforma. **5.** *(fig.)* a regenera. **II.** *vr.* **1.** a se reînnoi; a se primeni. **2.** a se reîntoarce; a reveni. — **renouvelé, ~e** *adj.* **(I 1, 4, 5, II 1).**

renouvellement *m.* **1.** reînnoire, primenire. **2.** reîntoarcere (periodică). **3.** *(jur.)* prelungire (de contracte, convenții). **4.** *(fig.)* renaștere, înviorare; regenerare. **5.** *(fig.)* avînt sporit; recrudescență. **6.** *(constr.)* renovare.

rénova/teur, -trice *adj.* renovator, înnoitor.

rénovation *f.* **1.** transformare, schimbare (în bine); îndreptare. **2.** *(constr.)* renovare; restaurare.

rénover *vt.* **1.** a transforma, a schimba în bine, a îndrepta. **2.** *(constr.)* a renova; a restaura. — **rénové, ~e** *adj.*

renseignement *m.* informație; lămurire.

renseigner *vt.* *vr.* a (se) informa; a (se) lămuri.

rentabilité *f.* rentabilitate.

rentable *adj.* rentabil.

rente *f.* rentă; venit; *(jur.)* *~ viagère* rentă viageră.

renter *vt.* **1.** a da, a asigura (cuiva) o rentă, un venit. **2.** a servi (cuiva) o rentă.

renti/er, -ère *m.f.* rentier.

rentraire *vt.* *(text.)* a stopa.

rentraiture *f.* *(text.)* stopare.

rentray/eur, -euse *m.f.* stoper.

rentré, ~e *adj.* **1.** *(fig.)* înăbușit, stăpînit. **2.** *(despre ochi)* înfundat, în fundul capului. **3.** *(despre obraz)* supt.

rentrée *f.* **1.** reîntoarcere, înapoiere acasă. **2.** deschidere, (re)începere; *la ~ des classes* începerea anului școlar. **3.** *(ec., fin.)* percepere, încasare (de la contribuabili) // *~ de la récolte* strîngerea recoltei.

rentrer I. *vi.* (+ *aux.* **être**) **1.** a se întoarce, a reveni acasă. **2.** a intra, a se încadra. **3.** *(fig.)* a recăpăta; a recupera; *~ dans son bien* a-și recupera averea. **4.** *(fin.)* a se încasa. **5.** a se îmbuca, a se potrivi // *~ en soi-même* a reflecta, a cugeta. **II.** *vt.* (+ *aux.* **avoir**) a băga în casă; a pune la adăpost // *~ ses larmes* a-și stăpîni, a-și înghiți lacrimile.

renversant, ~e *adj.* *(fam.)* uluitor; tulburător; *c'est ~!* e nemaipomenit!

renverse *f.* *à la ~* pe spate.

renversé, ~e *adj.* răsturnat; de-a-ndoaselea // *en être ~* a fi descumpănit, a rămîne gură-cască; *crème ~e* cremă caramel.

renversement *m.* **1.** răsturnare. **2.** *(mar.)* schimbare bruscă (a direcției vîntului, curentului). **3.** *(av.)* ranversare. **4.** *(el.)* inversare, schimbare a polarității. **5.** *(fig.)* decadență totală; ruină.

renverser I. *vt.* **1.** a răsturna. **2.** a vărsa (un lichid). **3.** a inversa, a schimba complet. **4.** *(fig.)* a tulbura; a ului, a înmărmuri; a da gata // *~ sens dessus dessous* a da peste cap. **II.** *vi.* *(despre vehicule)* a se răsturna. **III.** *vr.* **1.** a se răsturna; a se prăvăli. **2.** a se întinde pe spate.

renvider *vt.* *(text.)* a înfășura pe mosor.

renvideur *m.* *(text.)* *~ automatique* selfactor.

renvoi *m.* **1.** înapoiere, trimitere înapoi. **2.** *(mil.)* trimitere la vatră. **3.** concediere. **4.** *(jur.)* amînare. **5.** *(jur.)* destituire. **6.** trimitere (la o referință), notă; *~ en marge* notă marginală. **7.** *(fiziol.)* rîgîială. **8.** *(fiz.)* reflectare, reverberație. **9.** *(fiz.)* repercusiune. **10.** *(jur.)* repartizare.

renvoyer *vt.* **1.** a trimite înapoi; a întoarce; a înapoia. **2.** a amîna. **3.** a concedia, a da afară. **4.** *(jur.)* a achita. **5.** *(fig.,* + **à)** a trimite la; a se referi la; *~ au texte original* a trimite la (textul) original. **6.** *(mil.)* a demobiliza. **7.** *(fiz.)* a reflecta (lumină). **8.** *(fiz.)* a repercuta (sunete). **9.** *(fiz.)* a transmite, a radia (căldură).

réorganisa/teur, -trice *adj.* reorganizator.

réorganisation *f.* reorganizare.

réorganiser *vt.* *vr.* a (se) reorganiza. — **réorganisé, ~e** *adj.*

réorientation *f.* reorientare.

réorienter *vt.* *vr.* a (se) reorienta, a (se) orienta într-o nouă direcție. — **réorienté, ~e** *adj.*

réouverture *f.* redeschidere; *la ~ d'un théâtre* redeschiderea unui teatru.

repair *m.* bîrlog, vizuină.

répandre I. *vt.* **1.** a vărsa (lichide); *(fig.)* *~ des larmes* a vărsa lacrimi, a plînge amarnic. **2.** a răspîndi, a împrăștia (lumină, căldură); *(fig.)* a difuza (știri, vești); a propaga (doctrine). **3.** a revărsa (lumină, căldură). **4.** a exala (parfum, miros). **5.** a împărți, a repartiza, a distribui. **II.** *vr.* **1.** *(despre lichide)* a se vărsa. **2.** *(fig.)* a se revărsa; a împînzi. **3.** *(fig.)* a se difuza; a se propaga. **4.** a se dispersa.

répandu, ~e *adj.* **1.** *(despre știri, vești)* răspîndit, propagat. **2.** *(despre idei, doctrine)* admis, acceptat, acreditat.

réparable *adj.* reparabil.

répara/teur, -trice *adj.* reparator.

réparation *f.* **1.** reparaţie, reparare. **2.** *(jur., ec.)* compensare. **3.** *(fig.)* satisfacţie.

réparer *vt.* **1.** a repara, a drege. **2.** a îndrepta, a corecta. **3.** *(jur.)* a plăti daune // ~ *l'honneur de qn.* a da satisfacţie cuiva. — **réparé, ~e** *adj.* **(1, 2).**

répartement *m.* *(fin.)* repartizare a impozitelor.

repartie *f.* răspuns prompt, replică.

repartir I. *vt.* *(+ aux.* **avoir)** a replica, a răspunde prompt. **II.** *vi.* *(+ aux.* **être)** **1.** a pleca din nou. **2.** a relua, a o lua de la început; ~ *à zéro* a porni din nou de la zero.

répartir *vt.* **1.** a împărţi, a distribui. **2.** a repartiza. — **réparti, ~e** *adj.*

répartition *f.* **1.** împărţire, distribuire. **2.** repartizare.

repas *m.* masă; *heure du* ~ ora mesei; ~ *léger* masă frugală // ~ *du matin* micul dejun ; ~ *du soir* cină; ~ *champêtre* picnic.

repasse *f.* făină cu tărîţe.

repasser I. *vi.* a trece din nou (pe la); a reveni. **II.** *vt.* **1.** a trece dincolo, a trece de partea cealaltă. **2.** a ascuţi (un cuţit, o lamă). **3.** a călca (rufe). **4.** *(fig.)* a relua, a repeta; ~ *sa leçon* a-şi repeta lecţia. **5.** *(fig.)* a evoca.

repasseur *m.* **1.** tocilar. **2.** aparat de ascuţit; tocilă. — **répassé, ~e** *adj.* **(II 3).**

repasseuse *f.* călcătoreasă.

repentir^1 *m.* **1.** căinţă, regret, remuşcare. **2.** pocăinţă.

repentir^2 *vr.* **1.** a se căi, a avea remuşcări; a regreta. **2.** a se pocăi. — **repenti, ~e** *adj.* **(2).**

repérage *m.* reperare.

répercussion *f.* **1.** *(fiz.)* repercutare, răsfrîngere (a sunetului). **2.** *(fig.)* urmare, consecinţă.

répercuter I. *vt.* *(fiz.)* a repercuta, a răsfrînge (unde). **II.** *vr.* **1.** *(fiz., despre unde)* a se repercuta, a se răsfrînge. **2.** *(fig.)* a avea urmări, consecinţe.

repère *m.* reper; *(fig.) point de* ~ punct de reper.

repérer *vt.* a repera, a marca prin repere; a determina o poziţie, un punct (prin repere).

répertoire *m.* **1.** repertoriu, listă; indice. **2.** *(în teatru)* repertoriu, program.

repertorier *vt.* a înscrie, a trece în repertoriu.

répéter *vt.* **1.** a repeta; ~ *une expérience* a repeta, a reface o experienţă. **2.** *(arhit.)* a reproduce simetric (un ornament). **3.** *(fiz.)* a reflecta, a reda, a reproduce (o imagine). **II.** *vr.* **1.** *(fam.)* a se repeta, a spune mereu acelaşi lucru. **2.** a se întîmpla din nou.

répéti/teur, -trice *m.f.* **1.** meditator. **2.** *(înv.)* pedagog, supraveghetor (în şcoli, internate).

répétition *f.* **1.** repetiţie; repetare. **2.** meditaţie, lecţie particulară. **3.** reluare; revenire.

repiquage, repiquement *m.* *(agr.)* repicare, plantare prin răsad.

repiquer *vt.* *(agr.)* a răsădi, a (trans)planta răsaduri.

répit [-pi] *m.* **1.** răgaz; *sans (trêve ni)* ~ fără pic de răgaz. **2.** destindere; odihnă.

repl/et, -ète *adj.* durduliu, rotunjor.

réplétion *f.* **1.** îngrăşare peste măsură. **2.** supraîncărcare (a stomacului).

repli *m.* **1.** cută dublă. **2.** sinuozitate; ondulaţie. **3.** *(geogr.)* val, încreţitură de teren // *les* ~*s du coeur* străfundul inimii.

repliement *m.* **1.** împăturire. **2.** *(mil.)* batere în retragere, repliere.

replier I. *vt.* a împături, a strînge. **II.** *vr.* **1.** a se îndoi, a se apleca. **2.** *(despre reptile)* a se încolăci. **3.** *(mil.)* a bate în retragere; a se replia. **4.** *(despre drumuri, cărări)* a coti // *se* ~ *sur soi-même* a se reculege; a medita. — **replié, ~e** *adj.* **(I, II 1, 2).**

réplique *f.* **1.** replică, răspuns. **2.** copie (după o operă de artă originală).

répliquer *vt. vi.* a replica, a răspunde.

répondre I. *vt.* **1.** a da răspuns; a răspunde. **2.** a asigura, a afirma; *je vous réponds que cela est ainsi!* vă asigur că aşa este! **II.** *vi.* **1.** a răspunde. **2.** **(+ à)** a răspunde (la), a corespunde (cu); a fi simetric (cu), a fi proporţional (cu). **3.** **(+ à)** a satisface. **4.** a replica; a protesta. **4.** *(despre sunete, ecouri)* a (se) repeta. **6.** **(+ de)** a răspunde (de), a garanta (de). **III.** *vr.* **1.** a fi, a se afla în simetrie (cu). **2.** a-şi răspunde reciproc. **3.** a fi în legătură (cu).

répons [-pɔ] *m.* *(bis.)* răspuns.

réponse *f.* **1.** răspuns; *(fam.) avoir* ~ *à tout* a avea răspuns la toate. **2.** scrisoare de răspuns. **3.** justificare; explicaţie, motivare.

report *m.* **1.** *(ec.)* report. **2.** amînare.

reportage *m.* **1.** reportaj. **2.** anchetă (radiodifuzată, filmată, televizată).

reporter^1 [-tɛːr] *m.* (ziarist) reporter.

reporter^2 **I.** *vt.* **1.** *(ec., fin.)* a reporta, a face un report; *à* ~ de reportat. **2.** a amîna. **II.** *vr.* **(+ à)** **1.** a se duce cu gîndul. **2.** a se referi (la), a se raporta (la).

repos *m.* **1.** repaus; *état de* ~ stare de repaus; *au* ~ în repaus. **2.** odihnă; *prendre du* ~ a se odihni. **3.** *(constr.)* odihna scării. **4.** *(fig.)* linişte, tihnă; pace; *laisser en* ~ a lăsa în pace. **5.** *(la versuri)* cezură // *de tout* ~ **a.** de toată încrederea; **b.** fără surprize; fără complicaţii.

reposant, ~e *adj.* odihnitor, liniştitor.

reposé, ~e *adj.* odihnit, liniştit // *à tête* ~*e* **a.** la rece, cu mintea clară; **b.** după o matură chibzuinţă.

reposer I. *vt.* **1.** a repune, a reaşeza (la loc). **2.** a lăsa să se odihnească, a odihni; ~ *sa tête sur...* a-şi odihni capul pe... **3.** *(fig.)* a linişti, a calma (nervii, starea sufletească). **II.** *vi.* **1.** a sta, a se afla (pe). **2.** a dormi. **3.** a fi înmormîntat; a odihni; *qu'il repose en paix* odihnească în pace. **4.** **(+ sur)** a fi fundat, clădit pe. **5.** *(fig.,* **+ sur)** a se baza, a se întemeia (pe). **III.** *vr.* a se odihni.

reposséder *vt.* a reintra în posesie.

repoussant, ~e *adj.* respingător, dezgustător.

repoussement *m.* **1.** respingere. **2.** *(la arme de foc)* recul.

repousser I. *vt.* **1.** a respinge; *(fig.)* a rezista (la). **2.** *(fig.)* a alunga, a înlătura. **3.** *(despre vegetale)* a da ramuri noi. **II.** *vi.* **1.** *(despre păr, vegetale)* a creşte din nou. **2.** *(despre arme de foc)* a face recul. **3.** *(fig.)* a inspira repulsie; a dezgusta.

repoussoir *m.* *(tehn.)* pană.

répréhensible *adj.* reprehensibil; blamabil, criticabil.

répréhension *f.* reprehensiune, mustrare.

reprendre I. *vt.* **1.** a lua (pentru) a doua oară, a relua; a lua înapoi. **2.** a relua, a reîncepe. **3.** a critica, a blama. // ~ *ses esprits* a-şi veni în fire.

II. *vi.* 1. *(despre apă)* a prinde pojghiţă; a îngheţa. 2. *(despre călduri, ploi, frig)* a reveni, a reîncepe. 3. *(med.)* a se restabili, a se reface. III. *vr.* 1. a retracta (cele spuse, afirmate). 2. a redeveni stăpîn pe sine; a se stăpîni. 3. a reîncepe; a continua (de unde s-a oprit); *on se reprend à espérer* reîncepi să speri.

représailles *f. pl.* represalii.

représentant, ~e *m.f.* 1. reprezentant, împuternicit. 2. exponent; tip reprezentativ.

représentat/if, -ive *adj.* 1. reprezentativ. 2. ilustrativ // *(fam.) homme ~* persoană cu prestanţă.

représentation *f.* 1. reprezentare; *frais de ~* cheltuieli de reprezentare. 2. *(în teatru)* reprezentaţie, spectacol. 3. *(lit., arte)* înfăţişare; reprezentare, zugrăvire.

représenter I. *vt.* 1. *(lit., arte)* a reprezenta, a înfăţişa, a zugrăvi. 2. *(în teatru)* a juca. 3. a reprezenta pe cineva, a-i ţine locul. 4. a arăta, a demonstra. 5. *(fig.)* a personifica. II. *vr.* a-şi închipui, a-şi imagina.

répressible *adj.* pasibil de pedeapsă.

répress/if, -ive *adj.* represiv.

répression *f.* represiune, reprimare.

réprimande *f.* dojană, mustrare.

réprimander *vt.* a dojeni, a mustra.

réprimer *vt.* a reprima, a înăbuşi prin violenţă.— **réprimé, ~e** *adj.*

repris *m.* *~ de justice* recidivist.

reprisage *m.* 1. cîrpire. 2. stopare (a stofelor).

reprise *f.* 1. reluare, luare înapoi; *(mil.)* recucerire. 2. urmare, continuare (a unei acţiuni începute anterior); reluare; *la ~ des hostilités* reluarea ostilităţilor. 3. *(sport)* repriză. 4. stopare (a stofelor). 5. *(muz.)* bis; parte bisată // *à (par) ~s* în etape; *à plusieurs (maintes) ~s* în repetate rînduri, de mai multe ori.

repriser *vt.* 1. a cîrpi, a ţese (ciorapi). 2. a stopa (stofe). — **reprisé, ~e** *adj.*

réproba/teur, -trice *adj.* reprobator.

réprobation *f.* reprobare, dezaprobare.

reprochable *adj.* reproşabil.

reproche *m.* 1. reproş, învinuire, imputare. 2. mustrare, dojană // *sans ~* **a.** fără supărare; **b.** ireproşabil.

reprocher *vt., vr.* a(-şi) reproşa, a(-şi) imputa.

reproduc/teur, -trice *adj.* *(biol.)* reproductor.

reproductible *adj.* reproductibil.

reproduct/if, -ive *adj.* *(biol.)* reproductor.

reproduction *f.* 1. *(biol.)* reproducere, înmulţire. 2. *(ec.)* reproducţie.

reproduire I. *vt.* 1. a reproduce. 2. a imita; a copia. II. *vr.* *(biol.)* a se reproduce, a se înmulţi.

réprouver *vt.* a reproba, a dezaproba; a respinge. — **réprouvé, ~e** *adj.*

reps *m.* *(text.)* rips.

reptile *m.* *(zool.)* reptilă.

repu, ~e *adj* sătul (pînă în gît); ghiftuit, îmbuibat.

républicain, ~e *adj., m.f.* republican.

république *f.* republică.

répudiation *f.* 1. *(jur.)* repudiere. 2. *(fig.)* respingere, renegare.

répudier *vt.* 1. *(jur.)* a repudia (o soţie). 2. *(fig.)* a respinge; a renega. — **répudié, ~e** *adj.*

repue *f.* îmbuibare, ghiftuire.

répugnance *f.* aversiune; silă; dezgust.

répugnant, ~e *adj.* 1. dezgustător, respingător; scîrbos. 2. contrar, opus; potrivnic.

répugner *vi.* (+ **à**) a avea repulsie (faţă de). 2. a produce dezgust, silă.

répuls/if, -ive *adj.* respingător; dezgustător.

répulsion *f.* 1. *(fiz.)* repulsie, respingere. 2. *(fig.)* dezgust, aversiune.

réputation *f.* reputaţie, faimă, renume.

réputé, ~e *adj.* 1. renumit, reputat; cu renume. 2. *(fam.)* considerat, ţinut drept...

requérant, ~e *m.f.* *(jur.)* solicitant; reclamant.

requérir *vt.* 1. a reclama, a solicita. 2. *(jur.)* a cere în numele legii, a reclama.

requête *f.* 1. cerere, rugăminte. 2. *(jur.)* cerere, reclamaţie.

requiem [-kyi-] *m. invar.* (bis.) recviem.

requin *m.* *(iht.)* rechin.

requis, ~e *adj.* 1. cerut, impus (de lege). 2. cuvenit.

réquisition *f.* *(jur.)* rechiziţie.

réquisitionnement *m.* rechiziţionare.

réquisitionner *vt.* a rechiziţiona. — **réquisitionné, ~e** *adj.*

réquisitoire *m.* 1. *(jur.)* rechizitoriu. 2. *(fig.)* critică violentă.

réquisitori/al, ~e *(m.pl. -aux) adj.* *(jur.)* rechizitorial.

rescapé, ~e *adj., m.f.* scăpat teafăr (dintr-o catastrofă, dintr-un accident).

rescousse *f.* *à la ~* în ajutor.

réseau *m.* 1. plasă, fileu. 2. reţea; *~ ferroviaire (téléphonique)* reţea feroviară (telefonică).

résection [-sjɔ̃] *f.* *(chir.)* rezecţie.

réséda *m.* *(bot.)* rozetă.

réserve *f.* 1. rezervă. 2. depozit; provizii. 3. *(fig.)* rezervă, reţinere; *sans ~* fără rezervă, fără reticenţă. 4. *(fig.)* prudenţă; circumspecţie.

réservé, ~e *adj.* 1. rezervat, reţinut, pus deoparte. 2. *(despre oameni, atitudini)* rezervat, reţinut; circumspect.

réserver I. *vt.* 1. a rezerva, a reţine (pentru cineva); a pune deoparte. 2. *(fam.)* a destina. II. *vr.* (+ **à, de**) a aştepta momentul potrivit (ca să, pentru).

réserviste *m.* *(mil.)* rezervist.

réservoir *m.* rezervor; *(tehn.) ~ à essence* rezervor de benzină.

résidant, ~e *adj.* domiciliat.

résidence *f.* 1. domiciliu. 2. reşedinţă, rezidenţă.

résident *m.* rezident.

résidentiel, ~le *adj.* rezidenţial.

résider *vi.* 1. a-şi avea reşedinţa. 2. *(fig.,* + **en)** a rezida, a se afla (în); a consta (din).

résidu *m.* 1. *(petr., tehn.)* reziduu. 2. *(fig.)* rămăşiţă, rest.

résiduaire *adj.* reziduar, care formează reziduuri.

résiduel, ~le *adj.* care provine din reziduu.

résignation *f.* 1. *(jur.)* renunţare (la unele drepturi). 2. *(fig.)* resemnare.

résigné, ~e *adj.* *(fig.)* resemnat.

résigner I. *vt.* a renunţa de bună voie. II. *vr.* a se resemna.

résiliation *f.* *(jur.)* reziliere (de contract).

résilier *vt.* *(jur.)* a rezilia (un contract). — **résilié, ~e** *adj.*

résine *f.* răşină.

résiner *vt.* **1.** a extrage rășină. **2.** a unge cu rășină.

résin/eux, -euse *adj.* rășinos.

résini/er, -ère I. *m.f.* rășinar. **II.** *adj.* de rășină; din rășină.

résistance *f.* **1.** (forță, putere de) rezistență. **2.** *(fig.)* opoziție, împotrivire; refuz. **3.** *(fam.)* obstacol, dificultate // *plat de ~* fel de mîncare principal (la o masă).

résistant, ~**e** *adj.* rezistent; tare, trainic.

résister *vi.* (+ **à**) **1.** a rezista; a nu ceda (la), a ține piept. **2.** *(fig.)* a rezista, a suporta (efortul, oboseala).

résolu, ~**e** *adj.* decis, hotărît. — **résolument** *adv.*

résolution *f.* **1.** decizie; rezoluție. **2.** dîrzenie, fermitate, voință. **3.** lichidare (a unui conflict, a unei probleme). **4.** *(mat.)* rezolvare (analitică, grafică); dezlegare. **5.** *(chim.,* + **en)** transformare, reducere.

résonance *f.* **1.** *(tehn.)* rezonanță; acustică. **2.** *(fig.)* repercusiune; consecință. **3.** *(fam.)* ecou.

résonateur *m.* *(tele.)* rezonator // *~ à cavité* cavitate rezonantă.

résonnant, ~**e** *adj.* răsunător.

résonnement *m.* răsunet.

résonner *vi.* a răsuna.

résorber *vt. vr.* *(med.)* a (se) resorbi.

résorption *f.* resorbție; reabsorbire.

résoudre I. *vt.* **1.** *(chim.)* a descompune. **2.** a rezolva; a dezlega, a găsi soluția. **3.** a determina, a decide; *~ de...* a se hotărî să... **4.** a dezlega, a ghici. **5.** *(jur.)* a anula (un contract). **II.** *vr.* **1.** (+ **à**) a se hotărî, a se decide (să). **2.** *(chim.,* + **en)** a se descompune (în).

résous *adj. m.* *(chim.)* descompus.

respect *m.* **1.** respect; stimă; *~ mutuel* respect mutual, reciproc. **2.** *(la pl.)* respecte, omagii.

respectabilité *f.* respectabilitate, onorabilitate.

respectable *adj.* **1.** respectabil, demn de respect; onorabil. **2.** *(fam.)* impozant, considerabil. — **respectablement** *adv.*

respecter I. *vt.* **1.** a respecta, a stima. **2.** *(fig.)* a cruța. **II.** *vr.* a se respecta, a-și păstra demnitatea. — **respecté,** ~**e** *adj.* (**I 1**).

respect/if, -ive *adj.* respectiv. — **respectivement** *adv.*

respectu/eux, -euse *adj.* respectuos. — **respectueusement** *adv.*

respiration *f.* respirație, (ră)suflare // *couper la ~ à qn.* a lua (cuiva) piuitul.

respiratoire *adj.* respirator; *voies ~s* căi respiratorii.

respirer I. *vi.* **1.** a respira, a răsufla. **2.** *(fam.)* a trăi. **II.** *vt.* **1.** a respira, a inhala (aer, gaz). **2.** *(fam.)* a exterioriza, a manifesta.

resplendir *vi.* a străluci.

resplendissant, ~**e** *adj.* strălucitor.

resplendissement *m.* strălucire.

responsabilité *f.* responsabilitate, răspundere; *esprit de ~* spirit de răspundere.

responsable I. *adj.* responsabil, răspunzător; *~ envers...* responsabil față de... **II.** *m.f.* responsabil.

ressaisir I. *vt.* a apuca din nou; a reapuca; *(fig.)* a reintra în posesie, a pune din nou mîna pe **II.** *vr.* a-și veni în fire.

ressemblance *f.* **1.** asemănare, similitudine. **2.** *(fig.)* analogie.

ressemblant, ~**e** *adj.* asemănător.

ressembler I. *vi.* (+ **à**) a semăna, a se asemăna (cu). **II.** *vr.* a semăna (unul cu altul), a se asemăna; *se ~ comme deux gouttes d'eau* a semăna ca două picături de apă.

ressentiment *m.* resentiment, animozitate.

ressentir I. *vt.* a (re)simți. **II.** *vr.* (+ **de**) a se resimți.

resserre *f.* magazie mică (pentru scule, unelte).

resserrement *m.* **1.** strîmtare, îngustare. **2.** *(fig.)* constrîngere. **3.** *(fam.)* constipație.

resserrer I. *vt.* **1.** a strînge mai tare. **2.** a închide, a pune la loc sigur. **II.** *vr.* *(fig.)* **1.** a se restrînge. **2.** a se strîmta, a se îngusta; *(despre văi)* a se închide. **3.** *(despre țesături)* a intra (la apă). — **resserré,** ~**e** *adj.* (**I 2, II 2**).

ressort *m.* **1.** *(tehn.)* resort, arc. **2.** *(fig.)* resort, domeniu de activitate // *ceci n'est pas de mon ~* nu-i de competența mea, nu mă pricep.

ressortir^{1} **I.** *vi.* **1.** a reieși, a ieși în relief. **2.** (+ **de**) a reieși, a decurge, a rezulta (din). **II.** *vt.* *(fam.)* a dezgropa; *~ une vieille histoire* a dezgropa o poveste veche.

ressortir^{2} *vi.* (+ **à**) **1.** a fi de resortul, de competența cuiva. **2.** a depinde (de).

ressortissant, ~**e** *m.f.* *(jur., pol.)* supus, cetățean.

ressource *f.* **1.** posibilitate. **2.** soluție, expedient; ajutor. **3.** *(la pl.)* resurse, mijloace de trai; fonduri // *en dernière ~* în ultimă instanță.

ressuer *vi.* *(despre ziduri)* a se umezi, a deveni igrasios. — **ressué,** ~**e** *adj.*

ressusciter I. *vt.* **1.** a învia. **2.** *(fig.)* a reînnoi, a reînvia. **II.** *vi.* **1.** a (re)învia. **2.** *(fig.)* a reapărea.

ressuyer *vt. vr.* a (se) usca; a (se) zvînta.

restant, ~**e I.** *adj.* rămas // *poste ~e* post-restant. **II.** *m.* rest, rămășiță.

restaurant *m.* restaurant.

restaura/teur, -trice, *m.f.* **1.** restaurator (de opere de artă). **2.** administrator de restaurant, birtaș.

restauration *f.* **1.** *(arhit., tehn.)* restaurare, reparare. **2.** *(tehn.)* recondiționare. **3.** *(fig.)* avînt nou, viață nouă.

restaurer I. *vt.* **1.** a restaura, a repara. **2.** *(fig.)* a restabili, a reintroduce // *(fam.) ~ ses forces* a-și reface forțele. **II.** *vr.* a-și potoli foamea; a mînca.

reste *m.* **1.** rest, rămășiță. **2.** *(fig.)* urmă // *~s mortels* rămășițe pămîntești; *(partir) sans demander son ~* (a pleca, a o șterge) în grabă, pe furiș; *au ~, du ~* **a.** în plus, pe deasupra; **b.** dealtfel, dealtminteri; *et le ~* și așa mai departe, etc.

rester (+ **avoir** sau **être** după cum exprimă acțiunea sau starea). **I.** *vi.* **1.** a sta; a rămîne; *(fam.) ~ court* a rămîne cu gura căscată, a amuți. **2.** a dura; a dăinui // *en ~ là* a se limita la. **II.** *v. impers.* *il reste à...* **a.** a rămîne să...; **b.** trebuie să...; *il reste que...* adevărat că...

restituer *vt.* a restitui, a înapoia.

restitution *f.* restituire, înapoiere.

restreindre I. *vt.* **1.** a restrînge, a limita. **2.** a micșora, a diminua. **II.** *vr.* a-și restrînge (cheltuielile). — **restreint,** ~**e** *adj.* (**I**).

restrict/if, -ive *adj.* restrictiv, limitativ.

restriction *f.* **1.** restricţie; limitare, restrîngere. **2.** *(la pl.)* restricţii (bugetare, alimentare) // *sans* ~ în întregime.

résultat *m.* **1.** rezultat; consecinţă. **2.** *(mat.)* rezultat.

résulter (folosit numai la *inf.*, la *part. prez.* şi *trec.* şi la *pers. 3* a celorlalte timpuri) *vi.* **1.** a rezulta; a urma, a reieşi; a izvorî; *il en résulte que...* reiese că... **2.** *(mat.)* a rămîne (la o operaţie).

résumé *m.* rezumat.

résumer I. *vt.* **1.** a rezuma, a reda pe scurt. **2.** a cuprinde în sine; a însuma. **II.** *vr.* (+ **à**) a se rezuma, a se limita (la).

resurgir *vi.* a reapărea.

résurrection *f.* **1.** (re)înviere, resurecţie. **2.** *(fig.)* trezire, deşteptare.

rétablir I. *vt.* **1.** a restabili; ~ *l'équilibre* a restabili echilibrul; *(fig.)* ~ *les faits* a restabili faptele. **2.** *(tehn.)* a recondiţiona, a restaura. **II.** *vr.* a se restabili, a se însănătoşi, a se (re)întrema.

rétablissement *m.* **1.** restabilire. **2.** *(tehn.)* recondiţionare; restaurare. **3.** restabilire, însănătoşire.

rétamage *m.* cositorire.

rétamer *vt.* a cositori. — **rétamé,** ~**e** *adj.*

rétameur *m.* spoitor (de tingiri).

retard *m.* **1.** întîrziere; rămînere în urmă; *en* ~ în întîrziere; în urmă. **2.** amînare.

retardataire *adj.*, *m.f.* întîrziat.

retarda/teur, -trice *adj.* *(fiz.)* încetinitor.

retardation *f.* *(fiz.)* încetinire (a mişcării).

retardement *m.* **1.** întîrziere; *bombe à* ~ bombă cu efect întîrziat. **2.** amînare.

retarder I. *vt.* **1.** a întîrzia; a amîna. **2.** *(fig.)* a încetini; a frîna. **II.** *vi.* a întîrzia, a rămîne în urmă.

retenir I. *vt.* **1.** a reţine, a opri; ~ *qn. à dîner* a opri pe cineva la masă; ~ *une place* a reţine un loc. **2.** a păstra; a conserva. **3.** a stăpîni, a înfrîna. *(fig.)* ~ *ses larmes* a-şi ţine lacrimile. **4.** a memora, a ţine minte; *facile à* ~ uşor de memorat. **5.** *(fig.*, + **sur**) a reţine, a scădea (din). **II.** *vr.* **1.** (+ **à**) a se ţine, a se agăţa (de, la). **2.** (+ **de**) a se abţine (de a...); a se stăpîni (să...). **3.** *(fam.*, + **sur**) a fi moderat.

rétention *f.* **1.** reţinere; oprire. **2.** *(med.)* retenţie.

retentir *vi.* **1.** a răsuna. **2.** a se repercuta. **3.** *(fig.)* a avea răsunet.

retentissant, ~**e** *adj.* răsunător; sonor.

retentissement *m.* **1.** răsunet. **2.** *(fig.)* răsunet; repercusiune.

retenue *f.* **1.** reţinere, oprire. **2.** *(fin.)* poprire. **3.** *(mat.)* cifră reţinută în minte. **4.** *(fig.)* reţinere, moderaţie; sobrietate. **5.** *(constr.)* baraj; *lac de* ~ lac de baraj, de acumulare.

réticence *f.* **1.** reticenţă; **2.** *(fam.)* ezitare; rezervă.

réticent, ~**e** *adj.* reticent.

réticulaire *adj.* reticular.

réticule *m.* **1.** *(fiz., geod.)* reticul. **2.** plasă pentru păr.

rét/if, -ive *adj.* îndărătnic; *(fig.)* nedisciplinat, greu de stăpînit.

rétine *f.* *(anat.)* retină.

retiré, ~**e** *adj.* **1.** *(despre locuri)* retras, izolat, puţin frecventat. **2.** *(despre oameni)* singuratic, solitar.

retirement *m.* contractare, zgîrcire (a muşchilor).

retirer I. *vt.* **1.** a retrage. **2.** a scoate; a extrage. **II.** *vr.* **1.** a se retrage; a pleca, a se îndepărta. **2.** *(despre rîuri, ape)* a reveni în matcă. **3.** *(despre ţesături)* a intra (la apă).

rétivité *f.* îndărătnicie.

retomber *vi.* a recădea // *(fam.)* ~ *sur...* a cădea din nou peste..., a da iar peste...; *faire* ~ *la faute sur...* a arunca vina (pe); ~ *dans l'oubli* a cădea în uitare.

retordage, retordement *m.* *(text.)* atelier de răsucit fire.

retordoir *m.* *(text., tehn.)* răsucitoare.

retordre *vt.* a răsuci (din nou) // *donner du fil à* ~ *à qn.* a da de furcă cuiva.

rétorquer *vt.* a întoarce (argumentul, raţionamentul), a replica.

retors, ~**e I.** *adj.* răsucit (de mai multe ori). **II.** *adj.*, *m.f.* *(fig.)* şiret, viclean.

rétorsion *f.* replicare; replică.

retouche *f.* **1.** retuşare, corectare. **2.** *(foto., pict.)* retuşă.

retoucher I. *vt.* a retuşa, a corecta; a perfecţiona. **II.** *vi.* *(foto., pict.*, + **à**) a face o retuşă.

retouch/eur, -euse *m.f.* *(foto.)* retuşer.

retour *m.* **1.** întoarcere, înapoiere. **2.** *(fig.)* revenire; reapariţie; *le* ~ *du printemps* revenirea primăverii. **3.** returnare, trimitere înapoi. **4.** retur; *match* ~ meci retur. **5.** *(com.)* restituire. **6.** compensaţie; compensare. **7.** *(la pl.)* ocoliş; meandre, sinuozităţi // *en* ~ *de...* în schimbul a...; *sans* ~ pentru totdeauna, pe veci.

retournage *m.* întoarcere (a unei haine, a unui palton).

retournement *m.* **1.** întoarcere, răsturnare. **2.** *(fig.)* răstălmăcire.

retourner I. *vi.* **1.** a se înapoia (la locul plecării), a se întoarce. **2.** a se restitui. **3.** (+ **à**) a relua, a se întoarce (la); ~ *au travail* a relua lucrul. **II.** *vt.* **1.** a întoarce (pe altă parte). **2.** a înapoia, a trimite îndărăt. **3.** *(fig.)* a cerceta (cu de-amănuntul); a scruta. **4.** *(fig.)* a răscoli (sufleteşte), a emoţiona. **III.** *vr.* **1.** a se întoarce (de pe o parte pe alta). **2.** a se întoarce înapoi. **3.** a privi în urmă, înapoi. **IV.** *v. impers.* a fi vorba despre; *de quoi retourne-t-il?* despre ce este vorba?

retracer *vt.* *vr.* a(-şi) aminti; a(-şi) evoca.

rétraction *f.* retractare, dezicere (a celor spuse).

rétracter I. *vt.* a retracta (cele spuse). **II.** *vr.* **1.** a se contracta, a se strînge, a se zgîrci. **2.** *(fig.)* a se dezice; a retracta (cele spuse).

rétraction *f.* **1.** *(med.)* retracţie. **2.** restrîngere, contracţie.

retrait *m.* **1.** contracţie; contragere. **2.** *(agr.)* chircire, zgîrcire. **3.** retragere; ~ *du permis de circulation* retragerea permisului de circulaţie. **4.** reflux. **5.** *(constr.)* intrînd // *en* ~ *de...* retras faţă de..., în spatele...

retraite *f.* **1.** retragere. **2.** *(mil.)* repliere. **3.** singurătate; loc retras; refugiu. **4.** pensie; *mettre à la* ~ a scoate la pensie. **5.** *(fin.)* cambie.

retraité, ~**e** *adj.*, *m.f.* pensionar.

retraiter *vt.* a scoate la pensie.

retranchement *m.* **1.** *(mil.)* fortificație, retranșament. **2.** suprimare, scoatere (a unui cuvînt, a unui text). **3.** reducere; diminuare.

retrancher I. *vt.* **1.** a tăia, a suprima (cuvinte dintr-un text). **2.** *(mil.)* a fortifica, a întări. **3.** *(mat.)* a scădea. **II.** *vr.* **1.** a-și reduce cheltuielile. **2.** *(fig.,* + **derrière)** a se da (după), a se camufla (după). **3.** (+ **à**) a se limita (la). **III.** *vi.* (+ **sur, de**) a micșora, a diminua, a reduce (din).

retranscription *f.* retranscriere.

retranscrire *vt.* a retranscrie.

retransmetteur *m.* *(tele.)* aparat de retransmisie.

retransmettre *vt.* a retransmite; *(tele.)* a difuza.

retransmission *f.* *(tele.)* retransmisie.

rétrécir I. *vt.* **1.** a îngusta, a strîmta. **2.** *(fig.)* a slăbi, a micșora (capacitatea, mintea, posibilitățile). **II.** *vi. vr.* **1.** a se îngusta, a se strîmta. **2.** *(despre țesături)* a intra (la apă). **3.** *(fig.)* a pierde din amploare. — **rétréci, ~e** *adj.*

rétrécissement *m.* strîmtare, îngustare.

rétribuer *vt.* a retribui, a remunera.

rétribution *f.* retribuție, remunerație; ~ *réelle* retribuție reală.

rétroact/if, -ive *adj.* retroactiv. — **rétroactivement** *adv.*

rétroaction *f.* efect retroactiv.

rétrocéder *vt.* a retroceda.

rétrocession *f.* retrocedare.

rétrogradation *f.* **1.** retrogradare. **2.** *(astr.)* retrogradație.

rétrograde *adj.* retrograd; *(fig.)* opus progresului.

rétrograder I. *vi.* **1.** a regresa. **2.** *(auto.)* a scoate din viteză. **3.** *(astr., despre aștri)* a retrograda. **II.** *vt.* a retrograda, a coborî în grad, în rang.

rétrogression *f.* recul.

rétrospect/if, -ive I. *adj.* retrospectiv. **II.** *f.* (expoziție) retrospectivă. — **rétrospectivement** *adv.* **(I).**

rétrospection *f.* retrospecțiune.

retroussement *m.* ridicare în sus; suflecare.

retrousser I. *vt.* **1.** a ridica în sus; a sufleca; ~ *ses manches* a-și sufleca mînecile. **2.** a rula (manșeta). **II.** *vr.* a se sufleca. — **retroussé, ~e** *adj.*

retroussis [~si] *m.* **1.** bor, margine (de pălărie). **2.** rever (de haină).

retrouver I. *vt.* a regăsi // *aller ~ un ami* a merge să (re)întîlnești un prieten; ~ *la santé (ses forces)* a se însănătoși, a se înzdrăveni. **II.** *vr.* **1.** a se regăsi (după o absență) reciproc. **2.** *(fig.)* a se orienta // *se ~ seul* a fi singur.

rétroviseur *adj., m.* retrovizor; oglindă retrovizoare.

rets [rɛ] *m.* **1.** plasă; laț; mreajă. **2.** *(fig.)* mreje; capcană.

réunion *f.* **1.** reunire, alipire. **2.** întrunire, reuniune. **3.** grupare, înmănunchiere.

réunir I. *vt.* **1.** a reuni, a împreuna (ce este despărțit). **2.** a uni, a lega. **3.** a aduna, a întruni. **II.** *vr.* **1.** a se întruni, a se aduna. **2.** a converge. — **réuni, ~e** *adj.* **(I 1, 2).**

réussir I. *vi.* **1.** a reuși, a izbuti. **2.** *(despre plante)* a se aclimatiza. **3.** *(înv.,* + **à)** a obține succes (la). **4.** (+ **à**) a parveni, a ajunge (să). **II.** *vt.* a reuși. — **réussi, ~e** *adj.* **(I 1, 2).**

réussite *f.* **1.** rezultat. **2.** reușită, succes. **3.** pasiență.

revaloir *vt.* a răsplăti, a plăti cu aceeași măsură; *je vous revaudrai cela!* (o să) ți-o plătesc eu!

revalorisation *f.* **1.** *(fin.)* revalorizare. **2.** *(fig.)* revalorificare.

revaloriser *vt.* **1.** *(fin.)* a revaloriza. **2.** *(fig.)* a revalorifica. — **revalorisé, ~e** *adj.*

revanchard, ~e *adj., m.f.* revanșard; răzbunător.

revanche *f.* revanșă // *en ~* **a.** în schimb; **b.** ca răsplată.

revancher *vr.* a se revanșa, a-și lua revanșa.

rêvasserie *f.* reverie; *(fig.)* himeră, utopie.

rêvass/eur, -euse *adj., m.f.* visător.

rêve *m.* **1.** vis; *faire un ~* a visa. **2.** *(fig.)* iluzie, himeră.

revêche *adj.* **1.** acru. **2.** *(fig.)* posac, ursuz. **3.** *(fig.)* recalcitrant.

réveil *m.* **1.** deșteptare (din somn). **2.** *(fig.)* renaștere // *le ~ de la nature* întoarcerea primăverii.

réveille-matin *m. invar.* ceas deșteptător.

réveiller *vt. vr.* **1.** a (se) trezi, a (se) deștepta din somn. **2.** *(fig.)* a (se) trezi la realitate, a (se) redeștepta.

réveillon *m.* revelion.

réveilloner *vi.* *(fam.)* a petrece revelionul.

révéla/teur, -trice I. *adj.* revelator. **II.** *m.* *(foto.)* revelator, developator.

révélation *f.* **1.** revelație; descoperire. **2.** destăinuire.

révéler *vt.* **1.** a descoperi. **2.** a destăinui. **3.** a vădi, a da dovadă. — **révélé, ~e** *adj.* **(1, 2).**

revenant *m.* strigoi, stafie.

revendicat/if, -ive *adj.* revendicativ.

revendication *f.* revendicare.

revendiquer *vt.* a revendica; a cere, a pretinde.

revenir *vi.* **1.** a reveni, a se întoarce; *(fam.)* *revenons à nos moutons* să ne întoarcem la oile noastre, la subiectul discuției; *~ à soi* **a.** a-și reveni din leșin; **b.** *(fig.)* a-și veni în fire. **2.** a reapărea; a se repeta. **3.** *(fig.)* a se calma, a se liniști. **4.** *(fin., com.)* a costa, a reveni la; *à combien cela revient-il?* cît revine? cît mă costă? **5.** a i se cuveni; a-i reveni // *cette personne ne me revient pas* această persoană nu-mi place; *~ sur ses pas* a face cale întoarsă; *~ sur une opinion* a-și schimba părerea; *cela revient au même* e același lucru; *cela revient à dire que...* asta înseamnă (de fapt) că...

revenu *m.* **1.** *(fin.)* venit; ~ *réel* venit real. **2.** *(metal.)* revenire.

revenue *f.* crîng, pădure de lăstari.

rêver I. *vi.* **1.** a visa. **2.** *(fam.)* a aiura; a bate cîmpii. **II.** *vt.* **1.** a rîvni, a dori. **2.** *(fam.)* a născoci, a inventa.

réverbérant, ~e *adj.* *(fiz.)* reverberant.

réverbération *f.* **1.** *(fiz.)* reverberație. **2.** *(tehn.)* reflexie, răsfrîngere.

réverbère *m.* **1.** *(tehn.)* reverber. **2.** felinar (de stradă).

réverbérer *vt. vr.* a (se) răsfrînge, a (se) reflecta.

révérence *f.* **1.** respect, cinstire. **2.** reverență, plecăciune // *tirer sa ~* **a.** a saluta și a pleca; **b.** *(fam.)* a se căra; *sauf ~, ~ parler* iertat! să-mi fie, să nu fie cu supărare.

révérenciel ~le *adj.* respectuos.

révérenci/eux, -euse *adj.* **1.** reverenţios, respectuos; ceremonios. **2.** smerit; umil. — **révérencieusement** *adv.*

révérend, ~e *adj.* *(bis.)* cuvios, cucernic.

révérer *vt.* a respecta profund, a venera. — **révéré, ~e** *adj.*

rêverie *f.* **1.** reverie, visare. **2.** himeră, idee extravagantă.

revers [-vɛ:r] *m.* **1.** dos, spate (al unui lucru); *à ~* din spate; pe la spate. **2.** *(la monezi)* revers; *(fig.) le ~ de la médaille* reversul medaliei. **3.** *(la haine, cizme)* rever. **4.** *(mil.)* eşec, înfrîngere.

reversement *m.* **1.** *(fin., ec.)* transfer de fonduri. **2.** *(mar.)* transbordare.

reverser *vt.* a revărsa, a descărca; *~ ses nerfs sur qn.* a-şi descărca nervii pe cineva.

réversibilité *f.* reversibilitate.

réversible *adj.* reversibil.

revêtement *m.* **1.** *(arhit.)* placare; placaj. **2.** *(constr.)* căptuşeală. **3.** *(metal.)* căptuşire. **4.** *(tehn.)* acoperire // *(constr.) ~ en dalles* dalaj.

revêtir I. *vt.* **1.** a îmbrăca, a acoperi (cu). **2.** *(fig.)* a ascunde, a masca. **3.** a învesti (cu o demnitate); a înălţa la (rangul de). **II.** *vr.* (+ **de**) **1.** a se îmbrăca (cu). **2.** a se acoperi (cu).

rêv/eur, -euse *adj.* **1.** visător. **2.** meditativ, gînditor. **3.** distrat.

rêveusement *adv.* ca prin vis.

revigorer *vt.* a reînviora. — **revigoré, ~e** *adj.*

revirement *m.* **1.** *(fin.)* reviriment (de fonduri). **2.** *(fig.)* schimbare bruscă (de atitudine, de opinie).

réviser *vt.* a revizui; a revedea; a reexamina. — **révisé, ~e** *adj.*

réviseur *m.* **1.** *(poligr.)* corector-revizor. **2.** *(c.f.)* controlor.

révision *f.* **1.** *(jur.)* revizuire. **2.** *(tehn.)* revizie, verificare, control.

révisionnisme *m.* *(pol.)* revizionism.

révisionniste *adj., m.f.* *(pol.)* revizionist.

revivifier *vt.* a reînsufleţi, a reanima. — **revivifié, ~e** *adj.*

revivre *vi.* a reveni la viaţă; a-şi recăpăta forţele // *faire ~* a reînnoi; a reda (vechea) strălucire.

révocable *adj.* *(jur.)* revocabil.

révocation *f.* *(jur.)* **1.** revocare; anulare, contramandare. **2.** destituire.

révocatoire *adj.* *(jur.)* revocatoriu.

revoici; revoilà *prep.* *(fam.)* iată din nou...

revoir I. *vt.* a revedea; a reexamina; a reciti; *à ~* de revăzut. **II.** *vr.* a se revedea; a se întîlni din nou. **III.** *m.* revedere; *au ~!* la revedere!

révoltant, ~e *adj.* revoltător.

révolte *f.* **1.** revoltă; răzvrătire. **2.** *(fig.)* revoltă, indignare.

révolter *vt. vr.* **1.** a (se) revolta; a (se) răzvrăti. **2.** *(fig.)* a (se) revolta, a (se) indigna. — **révolté, ~e** *adj.; m.f.*

révolu, ~e *adj.* **1.** împlinit, trecut; *avoir 18 ans ~s* a avea 18 ani împliniţi. **2.** trecut, dispărut; *époque ~e* epocă trecută.

révoluté, ~e *adj.* *(bot.)* revolut.

révolution *f.* **1.** *(pol.)* revoluţie. **2.** mişcare circulară; revoluţie. **3.** *(mec.)* turaţie. **4.** *(fig.)* transformare radicală.

révolutionnaire *adj., m.f.* revoluţionar.

révolutionner *vt.* **1.** a revoluţiona. **2.** a preface, a transforma radical.

revolver [-vɛ:r] *m.* revolver.

révoquer *vt.* **1.** a revoca; a contramanda. **2.** a destitui. **3.** *(jur.)* a declara nul, a anula // *~ en doute* a contesta, a pune la îndoială.

revue *f.* **1.** examinare, trecere în revistă; *passer en ~* a trece în revistă, a examina. **2.** revizie. **3.** paradă militară. **4.** revistă, publicaţie periodică.

révulser I. *vt.* a indigna, a revolta (puternic). **II.** *vr.* a se congestiona. — **révulsé, ~e** *adj.*

révulsif *m.* *(med.)* revulsiv.

révulsion *f.* *(med.)* revulsie.

rez [re] *prep.* alături, lîngă // *à ~ de...* la nivelul...

rez-de-chaussée *m. invar.* *(constr.)* parter.

rhabillage, rhabillement *m.* **1.** reparare; reparaţie. **2.** remontare.

rhabiller I. *vt.* **1.** a schimba aspectul. **2.** a drege, a cîrpi. **II.** *vr.* a se îmbrăca din nou, a se reîmbrăca.

rhabill/eur, -euse *m.f.* cîrpaci.

rhapsode *m.* *(în Grecia antică)* rapsod.

rhapsodie *f.* *(muz.)* rapsodie.

rhapsodiste *m.* *(muz.)* compozitor de rapsodii.

rhénan, ~e *adj.* renan, de la Rin.

rhéostat *m.* *(el.)* reostat.

rhéteur *m.* *(în antichitate)* retor.

rhétorique *f.* **1.** *(stil., lit.)* retorică. **2.** *(peior.)* discurs emfatic.

rhinanthe *m.* *(bot.)* sunătoare.

rhinite *f.* *(med.)* rinită.

rhinocéros [-serɔ:s] *m.* *(zool.)* rinocer.

rhizome *m.* *(bot.)* rizom.

rhododendron [rɔdɔ-] *m.* *(bot.)* rododendru, smirdar.

rhombe *m.* *(geom.)* romb. — **rhombique** *adj.*

rhomboïdal, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* *(geom.)* romboidal.

rhomboïde *m.* *(geom.)* romboid.

rhotacisme *m.* *(lingv.)* rotacism.

rhum [rɔm] *m.* rom.

rhumatisant, ~e *adj., m.f.* reumatic.

rhumatisme *m.* *(med.)* reumatism.

rhumatologie *f.* *(med.)* reumatologie.

rhume *m.* *(med.)* guturai // *~ de cerveau* rinită; *~ des foins* boala-fînului.

rhynchite *m.* *(entom.)* gărgăriţă.

riant, ~e *adj.* rîzător, vesel; *visage ~* figură veselă, surîzătoare.

ribambelle *f.* *(fam.)* cîrd, droaie.

riblage *m.* netezire, şlefuire (a pietrei de moară, a tocilei).

ribler *vt.* a netezi, a şlefui (pietre de moară, tocile).

riblette *f.* felie de carne friptă la grătar; vrăbioară.

riblon *m.* *(metal.)* deşeu (de oţel, de fier).

ribote *f.* *(pop.)* chef, beţie.

riboter *vi.* *(pop.)* a chefui.

riboteur *m.* *(pop.)* chefliu.

ricanement *m.* rînjet; rînjeală.

ricaner *vi.* a rînji.

rican/eur, -euse *adj.* care rînjeşte, rînjitor.

richard *m.* *(fam.)* bogătan; chiabur.

riche I. *adj.* **1.** *(despre oameni)* bogat, avut. **2.** *(despre pămînturi)* fertil, mănos, roditor. **II.** *m.* bogătaș // *nouveau* ~ parvenit.

richement *adv.* din belșug, din plin.

richesse *f.* **1.** bogăție; avere. **2.** fertilitate; fecunditate (a solului). **3.** *(fig.)* strălucire; ~ *du coloris* strălucirea coloritului. **4.** *(la pl.)* bogății, valori; tezaur.

richissime *adj.* *(fam.)* extrem de bogat.

ricin *m.* *(bot.)* ricin; *huile de* ~ ulei de ricin.

ricocher *vi.* a ricoșa.

ricochet *m.* **1.** ricoșeu. **2.** *(mil.)* ricoșare. **3.** *(fig.)* efect indirect; contralovitură; *par* ~ indirect.

rictus [-ys] *m.* rictus, rînjire.

ride *f.* rid, zbîrcitură (a pielii).

rideau *m.* **1.** perdea. **2.** (teatru) cortină // *tirer le* ~ *sur...* a face uitat, a mușamaliza; *(constr.)* ~ *roulant* ridouri de fereastră.

ridelle *f.* loitră, draghină.

rider *vt. vr.* a (se) zbîrci, a (se) rida. — **ridé, ~e** *adj.*

ridicule I. *adj.* **1.** ridicol, caraghios. **2.** derizoriu; *prix* ~ preț derizoriu. **II.** *m.* **1.** ridicol; *tomber dans le* ~ a cădea în ridicol // *tourner qn. en* ~ a-și bate joc de cineva, a-l face caraghios; *jeter le* ~ *sur...* a ridiculiza pe... — **ridiculement** *adv.* **(I).**

ridiculiser *vt.* a ridiculiza.

rien I. *pron. nehot.* **1.** ceva; *est-il* ~ *de plus beau?* poate fi ceva mai frumos? **2.** nimic; *cela ne fait* ~ nu face nimic; *pour* ~ **a.** în mod inutil; **b.** fără motiv; **c.** pe nimica toată, gratuit; degeaba; *il n'est* ~ *de tel que...* nimic nu se compară cu... // ~ *que...* doar, numai; *n'être pour* ~ *dans...* a nu avea nici un amestec în...; ~ *moins que* deloc, cîtuși de puțin; ~ *de moins que* într-adevăr, fără îndoială; *(în context cu sens negativ) il est incapable de* ~ *dire* nu este capabil să spună ceva. **II.** *m.* **1.** neant, neființă. **2.** (lucru de) nimic, fleac; *de petits* ~*s* nimicuri, fleacuri // *en un* ~ *de temps* într-o clipită.

riflard *m.* **1.** șpaclu (de zidar). **2.** *(tehn).* pilă aspră.

rifler *vt.* **1.** a zgîria. **2.** *(pop.)* a șterpeli. — **riflé, ~e** *adj.* **(1).**

rigide *adj.* **1.** rigid, țeapăn. **2.** *(fig.)* neînduplecat; sever. — **rigidement** *adv.*

rigidité *f.* **1.** rigiditate; *(fig.)* formalism. **2.** *(fig.)* neînduplecare, severitate excesivă.

rigolade *f.* *(pop.)* **1.** glumă; distracție. **2.** haz, rîs.

rigole *f.* **1.** rigolă; șănțuleț. **2.** jgheab.

rigoler *vi.* a glumi, a face haz; a se veseli.

rigol/eur, -euse *m.f.* petrecăreț.

rigolo, ~te *adj.* *(pop.)* **1.** glumeț. **2.** nostim, amuzant.

rigour/eux, -euse *adj.* **1.** riguros, (foarte) aspru. **2.** sever, strict. **3.** (foarte) exact, precis. — **rigoureusement** *adv.*

rigueur *f.* **1.** severitate, strictețe. **2.** rigoare; *(fam.) de* ~ de rigoare; *à la* ~ la rigoare, în cel mai rău caz. **3.** asprime; violență; ~ *du froid* asprimea frigului. **3.** rigurozitate; exactitate, precizie; ~ *scientifique* rigoare științifică.

rillettes *f. pl.* *(culin.)* tocătură de porc prăjită.

rillons *m. pl.* *(culin.)* jumări (de porc, de gîscă).

rime *f.* **1.** rimă. **2.** *(înv.)* vers; poezie.

rimer I. *vi.* **1.** a rima. **2.** *(fig.)* a însemna, a avea sens; *ne* ~ *à rien* a nu însemna nimic, a nu avea nici un sens. **3.** *(fam.)* a se potrivi. **II.** *vt.* a versifica, a transpune în versuri. — **rimé, ~e** *adj.* **(II).**

rimeur *m.* *(peior.)* versificator.

rinçage *m.* clătire; clătit.

rincé, ~e I. *adj.* clătit, spălat. **II.** *f.* *(pop.)* ciomăgeală.

rincer *vt.* a clăti, a spăla.

rinçoir *m.* lighean de clătit (vase, rufe).

rinçure *f.* zoaie, lături.

ring [riŋ] *m.* *(sport)* ring.

ringard *m.* vătrai.

ripaille *f.* *(fam.)* chiolhan, chef // *faire* ~ a chefui.

ripailler *vi.* *(fam.)* a chefui, a face chef.

ripaill/eur, -euse *m.f.* *(fam.)* chefliu.

riper I. *vt.* **1.** *(mar.)* a ripa. **2.** a netezi, a șlefui piatra. **II.** *vi.* a derapa, a aluneca.

riposte *f.* ripostă, replică; răspuns prompt.

riposter *vi.* a riposta, a replica; a răspunde prompt.

rire I. *vi.* **1.** a rîde; ~ *dans sa barbe,* ~ *sous cape* a rîde în barbă, pe sub mustață; ~ *du bout des lèvres (des dents),* ~ *jaune* a rîde galben; ~ *à gorge déployée* a se prăpădi, a se tăvăli de rîs; *rira bien qui rira le dernier* cine rîde la urmă rîde mai bine. **2.** a se distra, a se amuza; a face haz. **3.** *(despre soartă, noroc)* a surîde, a fi favorabil. **4.** (+ **de**) a-și bate joc (de), a lua în rîs (pe) // *prêter à* ~ a fi ridicol; *pour* ~ în glumă. **II.** *vr.* (+ **de**) a rîde (de), a lua în rîs, a-și bate joc (de). **III.** *m.* rîs, rîset; *gros* ~ rîs jovial.

risée *f.* **1.** rîs; hohot de rîs. **2.** batjocură.

risette *f.* surîs, zîmbet.

risible *adj.* **1.** rizibil, de rîs. **2.** ridicol, caraghios. — **risiblement** *adv.*

risotto *m.* *(culin.)* rizoto; pilaf.

risque *m.* risc; *au* ~ *de...* cu riscul de a... // *à tout* ~ la întîmplare; *à ses* ~*s et périls* pe răspunderea sa.

risqué, ~e *adj.* **1.** riscat, periculos. **2.** riscat, îndrăzneț.

risquer I. *vt.* a risca; *(fam.)* ~ *le paquet* a risca totul, a pune totul în joc. **2.** a risca, a pune la bătaie. **3.** a merge la întîmplare, la risc; a proceda orbește. **II.** *vi.* (+ **de,** + *inf.)* a risca, a (se) expune. **III.** *vr.* (+ **à**) a se risca, a se expune.

rissole *f.* colțunaș (cu carne).

rissoler *vt.* *(culin.)* a rumeni, a prăji. — **rissolé, ~e** *adj.*

ristourner *vt.* a trece, a muta de pe un cont pe altul. — **ristourné, ~e** *adj.*

rite *m.* **1.** *(bis.)* rit. **2.** ritual, rînduială.

ritournelle *f.* *(muz.)* ritornelă.

rituel, ~le I. *adj.* ritual, conform riturilor. **II.** *m.* *(bis.)* ritual.

rivage *m.* mal, țărm (de mare, de fluviu).

riv/al, ~e *(m. pl. -aux) adj., m.f.* rival; concurent; adversar // *sans* ~ fără seamăn, inegalabil.

rivaliser *vi.* **1.** a rivaliza, a concura. **2.** a sta alături de...; a egala.

rivalité *f.* rivalitate; concurență; întrecere.

rive *f.* mal, ţărm (de rîu, de lac).

rivelet *m.* pîrîiaş.

river *vt.* **1.** a nitui. **2.** a lega, a fixa. **3.** a înfige (adînc), a împlînta. — **rivé, ~e** *adj.*

riverain, ~e *adj.* riveran; *pays ~s* ţări riverane.

rivet *m.* *(tehn.)* nit.

rivetage *m.* *(tehn.)* nituire.

riveter *vt.* *(tehn.)* a nitui. — **riveté, ~e** *adj.*

riveur *m.* *(tehn.)* nituitor.

riveuse *f.* *(maş.)* maşină de nituit.

rivière *f.* rîu // *~ de diamants* colier de diamante.

riviérette *f.* rîuleţ.

rivoir *m.* *(tehn.)* **1.** ciocan de nituit. **2.** maşină de nituit.

rivure *f.* **1.** *(tehn.)* nituire. **2.** *(metal.)* cusătură nituită. **3.** cui de balama.

rixe *f.* ceartă cu bătaie.

riz [ri] *m.* *(bot.)* orez.

riziculture *f.* rizicultură, cultură a orezului.

rizière *f.* orezărie; cîmp de orez.

rob¹ *m.* *(culinar)* peltea.

rob² *m.* *(la bridge)* rober.

robe *f.* **1.** rochie. **2.** robă (de magistrat). **3.** păr (de animal) // *pommes de terre en ~ de chambre* cartofi (fierţi, copţi) în coajă.

robinet *m.* robinet.

robinier *m.* *(bot.)* salcîm.

robot *m.* robot.

robuste *adj.* **1.** robust, zdravăn, viguros. **2.** *(fig.)* ferm, neclintit, hotărît. — **robustement** *adv.*

robustesse *f.* robusteţe, vigoare.

roc *m.* stîncă // *ferme comme un ~* neclintit.

rocade *f.* *(mil., la şah)* rocadă.

rocaille *f.* pămînt pietros.

rocaill/eux, -euse *adj.* **1.** *(despre pămînt)* pietros; bolovănos. **2.** *(fig.)* aspru, dur.

rocambolesque *adj.* *(lit.)* rocambolesc, fantastic, extravagant.

roche *f.* *(geol.)* rocă, stîncă // *eau de ~* apă (limpede) de izvor; *clair comme l'eau de ~* limpede (ca lumina zilei), clar, neîndoios; *cœur de ~* inimă de piatră; *il y a anguille sous ~* e ceva putred (aici); *(geol.) cristal de ~* cuarţ.

rocher¹ *m.* *(geol.)* stîncă ascuţită.

rocher² *vi.* *(despre bere)* a face spumă.

roch/eux, -euse *adj.* *(geol.)* stîncos.

rocking-chair [-akiŋ-tʃer] *m.* (fotoliu) balansoar.

rococo **I.** *m.* *(stil.)* rococo. **II.** *adj. invar.* **1.** rococo. **2.** *(fig.)* de modă veche, demodat.

rodage *m.* *(mec.)* **1.** rodaj. **2.** rodare.

roder *vt.* *(mec.)* a roda. — **rodé, ~e** *adj.*

rôder *vi.* **1.** a da tîrcoale. **2.** a hoinări, a vagabonda.

rôd/eur, -euse *m.f.* vagabond.

rodoir *m.* maşină de rodat.

rodomontade *f.* fanfaronadă, lăudăroşenie.

rogne *f.* *(pop.)* furie, iritare // *être en ~* a fi furios.

rogner *vt.* **1.** a tăia; a scurta; a reduce. **2.** *(agr.)* a cîrni. **3.** *(pop.)* a bombăni (furios).

rogneuse *f.* *(poligr.)* ghilotină.

rogn/eux, -euse *adj., m.f.* *(arg.)* rîios.

rognon *m.* *(culin.)* rinichi.

rognure *f.* *(poligr.)* deşeu, rest (de hîrtie).

rogue¹ *adj.* arogant, semeţ.

rogue² *f.* icre sărate, tarama.

rogué, ~e *adj.* *(despre peşti)* cu icre.

roi *m.* rege // *le ~ des animaux* leul; *le ~ des oiseaux* vulturul; *le ~ de la création* omul; *pour le ~ de Prusse* de florile mărului.

roide *adj.* v. **raide.**

roideur *f.* v. **raideur.**

roidir *vt.* v. **raidir.**

rôle *m.* **1.** *(jur.)* rol. **2.** *(fin.)* rol; listă (de contribuabili). **3.** *(teatru)* rol; *premier ~* rolul principal. **4.** funcţie; *(fig.)* sarcină, atribuţie // *à tour de ~* după listă; (rînd) pe rînd.

romain, ~e *adj.* roman, din Roma; *chiffres ~s* cifre romane; *(poligr.) caractère ~* caracter roman, literă dreaptă.

roman¹ *m.* **1.** *(lit.)* roman; povestire; *~-feuilleton* roman foileton. **2.** *(fig.)* aventură imaginară; himeră, închipuire.

roman², ~e *adj.* **1.** *(filol.)* romanic. **2.** *(arhit.)* roman.

romance *f.* *(muz., lit.)* romanţă.

romancer *vt.* *(lit.)* a romanţa, a da formă (caracter) de roman. — **romancé, ~e** *adj.*

romanci/er, -ère *m.f.* romancier, autor de romane.

romanesque *adj.* **1.** romanesc, cu caracter de roman. **2.** *(fig.)* romanesc, fantezist, imaginar. **3.** *(fam.)* visător, romanţios.

romanisant, ~e *adj., m.f.* (filolog, lingvist) romanist.

romanisation *f.* *(ist.)* romanizare.

romaniser **I.** *vt.* *(ist.)* a romaniza. **II.** *vi.* a deveni catolic. — **romanisé, ~e** *adj.*

romaniste *m.f.* **1.** (filolog, lingvist) romanist. **2.** specialist în dreptul roman.

romantique **I.** *adj.* **1.** *(lit.)* romantic. **2.** *(fig.)* romantic, exaltat; *(fam.)* romanţios. **II.** *m.f.* (scriitor) romantic.

romantisme *m.* *(lit.)* romantism.

rompement *m.* rupere // *~ de tête* efort, concentrare mare.

rompre **I.** *vt.* **1.** a rupe, a frînge; a sfărîma. **2.** a întrerupe. **3.** (+ **à**) a obişnui (cu) // *~ une lance avec...* **a.** a avea un conflict cu...; **b.** a polemiza cu...; *à tout ~* **a.** cu tărăboi, cu zarvă; **b.** frenetic; *(fam.) ~ la tête (les oreilles) à qn.* a bate pe cineva la cap. **II.** *vi.* **1.** *(sport)* a da înapoi. **2.** (+ **avec**) a rupe, a se certa (cu), a se despărţi (de). **3.** a se sparge, a se sfărîma. **III.** *vr.* **1.** a se sfărîma, a se sparge. **2.** *(fig.,* + **à**) a se obişnui (cu) // *(fam.) se ~ le cou* a eşua; *se ~ la tête à...* a-şi bate capul cu...

rompu, ~e *adj.* **1.** rupt. **2.** sfărîmat. **3.** *(despre legături, relaţii)* întrerupt. **4.** *(despre oameni)* extenuat, foarte obosit. **5.** *(despre oameni,* + **de**) cu mare experienţă, foarte priceput (în).

ronce *f.* **1.** *(bot.)* rug, mărăcine. **2.** *(bot.)* mur. **3.** *(fig.)* asperitate // *~ artificielle* sîrmă ghimpată.

ronceraie *f.* mărăciniş.

ronc/eux, -euse *adj.* plin de mărăcini, mărăcinos.

ronchonnement *m.* *(fam.)* bombăneală.

ronchonner *vi.* *(fam.)* a bombăni.

ronchonn/eur, -euse *m.f.*, *adj.* *(fam.)* nemulțumit.

roncier *m.*, **roncière** *f.* **1.** tufă de mure. **2.** mărăciniș.

rond, ~e I. *adj.* **1.** rotund. **2.** *(fig.)* rotunjor // *être ~ en affaires* a fi culant în afaceri; *bourse ~e* pungă doldora de bani. **II.** *adv.* *(despre motoare)* *tourner ~* a merge regulat, a avea bătaie regulată. **III.** *m.* cerc; *en ~* în cerc // *~ de serviette* inel de șervet.

ronde I. *f.* **1.** *(mil.)* rond, inspecție. **2.** *(mil.)* patrulă de inspecție. **3.** horă. **4.** cîntec (vesel) de chef. **5.** scriere rondă. **II.** *adv.* *à la ~* **a.** în jur, pe o rază de...; **b.** la rînd, unul după altul.

rondeau *m.* **1.** *(lit.)* rondel. **2.** *(muz.)* rondo. **3.** *(agr.)* tăvălug. **4.** rondelă, disc.

rondelet, ~te *adj.* *(fam.)* rotunjor, durduliu, plinuț.

rondelle *f.* *(tehn.)* rondelă, șaibă.

rondement *adv.* **1.** iute, prompt, repede; *(fam.)* *mener une affaire ~* a lichida repede o afacere. **2.** exact; egal. **3.** *(fig.)* deschis, pe față: pe șleau.

rondeur *f.* rotunjime.

rondier *m.* *(tehn.)* bilă, manelă, retevei.

rondin *m.* **1.** ciomag. **2.** tăvălug de lemn.

rond-point *(pl.* *~s-~s)* *m.* rond, piață circulară.

ronflant, ~e *adj.* **1.** sforăitor; sonor, zgomotos. **2.** *(fig.)* emfatic, umflat.

ronflement *m.* sforăit.

ronfler *vi.* a sforăi.

ronfl/eur, -euse I. *m.f.* persoană care sforăie în somn. **II.** *m.* **1.** *(el.)* summer. **2.** *(tele.)* buzzer.

ronge *m.* rumegat.

ronger I. *vt.* **1.** a roade; *~ un os* a roade un os. **2.** a roade, a mînca; *la rouille ronge le fer* rugina roade, mănîncă fierul. **3.** *(fig.)* a măcina, a mina // *~ son frein* a-și stăpîni furia. **II.** *vr.* **1.** a-și roade; *se ~ les ongles* a-și roade unghiile. **2.** *(fig.)* a se consuma, a se mistui, a se măcina.

rong/eur, -euse I. *adj.* **1.** rozător; *bêtes -euses* animale rozătoare. **2.** *(fig.)* chinuitor, mistuitor. **II.** *m.* *(zool.)* rozător.

ronron, ronronnement *m.* **1.** tors al pisicii. **2.** bătaie (regulată) a unui motor. **3.** *(fig.)* clocotit (al apei, al unui lichid).

ronronner *vi.* *(despre pisici)* a toarce.

röntgen [-gɛn] *m.* *(fiz.)* unitate de raze X, unitate roentgen.

röntgenthérapie [gɛn-] *f.* *(med.)* roentgenterapie, tratament cu raze X.

roquefort *m.* (brînză) rocfort.

roquer *vi.* *(la jocul de șah)* a face rocadă.

roquet *m.* **1.** javră, potaie. **2.** *(fig.)* persoană arțăgoasă. **3.** *(text.)* mosor.

roquetin *m.* mosoraș, mosorel.

rosace *f.* *(arhit.)* rozasă, roză.

rosacé, ~e *adj.* ca trandafirul.

rosaire *m.* *(bis.)* **1.** șirag de mătănii. **2.** rugăciune.

rosbif *m.* *(culin.)* rosbif.

rose¹ *f.* trandafir, roză // *découvrir le pot aux ~s* a da peste un secret.

rose² I. *adj.* *invar.* roz, trandafiriu. **II.** *m.* (culoarea) roz; *(fig.)* *voir la vie en ~* a vedea viața în roz.

rosé, ~e *adj.* bătînd în roz // *vin ~* vin porfiriu.

roseau *m.* stuf, trestie.

rosée *f.* rouă.

roséole *f.* *(med.)* rujeolă.

roseraie *f.* teren plantat cu trandafiri.

rosette *f.* **1.** trandafiraș. **2.** *(tehn.)* rozetă.

rosier *m.* trandafir // *~ rouge*, *~ sauvage* măceș, răsură.

rosir *vi.* a deveni roz, a se colora în roz.

rossée *f.* *(fam.)* bătaie zdravănă, ploaie de lovituri.

rosserie *f.* *(fam.)* înțepătură; ironie.

rossignol *m.* **1.** *(ornit.)* privighetoare. **2.** *(fam.)* șperaclu.

rossinante *f.* mîrțoagă. gloabă.

rostelle *f.* **1.** cioculeț. **2.** *(bot.)* lob.

rotacisme *m.* v. **rhotacisme.**

rotat/if, -ive I. *adj.* rotativ. **II.** *f.* *(poligr.)* rotativă.

rotation *f.* **1.** rotație, învîrtire (în jurul unei axe); rotire. **2.** *(agr.)* **1.** asolament. **2.** rotație a culturilor.

rotatoire *adj.* circular.

rôti *m.* friptură la cuptor, la tavă.

rôtir I. *vt.* **1.** a frige, a prăji. **2.** a coace. **II.** *vr.* a se prăji; *se ~ au soleil* a se prăji la soare. **III.** *vi.* *(fig., fam.)* a se prăji, a se coace, a muri de căldură.

rôtissage *m.* *(culin.)* **1.** frigere (la grătar). **2.** coacere (la cuptor).

rôtisserie *f.* **1.** grătar. **2.** rotiserie.

rôtiss/eur, -euse *m.f.* grataragiu.

rôtissoire *f.* grătar; rotisor.

rotonde *f.* **1.** *(constr.)* rotondă. **2.** chioșc (de grădină) rotund.

rotondité *f.* **1.** rotunjime. **2.** *(fam.)* corpolență.

rotor *m.* *(el., av.)* rotor, elice de helicopter.

rotule *f.* **1.** *(anat.)* rotulă; genunchi. **2.** *(tehn.)* nucă, ax rotund, rotulă.

roturi/er, -ère *adj.*, *m.f.* *(în feudalism)* plebeu, om de rînd.

rouage *m.* **1.** *(tehn.)* ruaj. **2.** *(fig.)* rotiță, șurub (într-un sistem).

roublard, ~e *adj.* *(pop.)* pișicher.

roublardise *f.* *(pop.)* șiretenie; sforărie.

rouble *m.* *(ec., fin.)* rublă.

roucoulade *f.*, **roucoulement** *m.* uguit; gîngurit.

roucouler *vi.* *(despre porumbei, turturele)* a ugui, a gînguri.

roue *f.* roată; *(fig.)* *mettre (jeter) des bâtons dans les ~s* a pune bețe-n roate // *(mar.)* *~ de gouvernail* timonă.

roué, ~e I. *adj.* șiret; dibaci // *~ de fatigue* frînt de oboseală. **II.** *m.f.* **1.** sforar; șarlatan. **2.** golan, derbedeu.

rouelle *f.* felie rotundă.

rouer *vt.* **1.** *(ist.)* a trage pe roată. **2.** *(fam.)* a stîlci în bătaie.

rouerie *f.* șiretenie; sforărie; tragere pe sfoară.

rouet *m.* vîrtelniță, depănătoare.

rouf *m.* *(mar.)* ruf.

rouge I. *adj.* roșu // *se fâcher tout ~* a se mînia, a se înroși de mînie. **II.** *m.* **1.** roșu, culoarea roșie; *(fam.)* *voir ~* a vedea roșu, a se înfuria. **2.** ruj de buze. **3.** *(metal.)* incandescență. **4.** *(pop.)* vin roșu. **5.** *(fig.)* roșeață, aflux de sînge în obraz.

rougeâtre *adj.* roşiatic.

rougeoiement *m.* luciri roşietice; învăpăiere.

rougeole *f.* *(med.)* pojar; rujeolă.

rougeoyer *vi.* a se învăpăia, a se împurpura.

rouget, ~te *adj.* roşior; cam roşu.

rougeur *f.* roşeaţă, aflux de sînge (în obraz).

rougir *vt. vi.* a (se) înroşi. — **rougi, ~e** *adj.*

rouille *f.* rugină.

rouiller *vt. vr.* **1.** a (se) rugini. **2.** *(fig.)* a (se) anchiloza.

roulade *f.* **1.** rulare, înfăşurare. **2.** rostogolire.

roulage *m.* **1.** rulare. **2.** *(agr.)* netezire, trecere cu tăvălugul (peste ogor). **3.** transport de mărfuri cu autocamioane; întreprindere de transporturi.

roulant, ~e *adj.* **1.** rulant; *escalier* ~ scară rulantă. **2.** continuu, neîntrerupt. **3.** *(pop.)* nostim, plin de haz.

rouleau *m.* **1.** rulou. **2.** *(poligr.)* val. **3.** *(tehn., text.)* sul. **4.** tăvălug.

roulement *m.* **1.** rostogolire; rulare. **2.** huruit (de trăsură, de căruţă). **3.** duruit (de tobă). **4.** bubuit (de tunet). **5.** *(ec., fin.)* rulare; rulment; *fonds de* ~ fond de rulment.

rouler I. *vt.* **1.** a rostogoli, a rula; a da de-a dura. **2.** a nivela cu tăvălugul. **3.** a rula, a strînge înfăşurat, a face sul. **4.** *(fam.)* a păcăli, a trage pe sfoară // ~ *les „r“* a graseia; *(fam.)* ~ *carrosse* a avea automobil propriu. **II.** *vi.* **1.** a se rostogoli, a veni de-a dura; a se prăvăli de sus. **2.** *(despre tunet)* a bubui, a durui. **3.** a rula, a face să circule (bani, mărfuri). **4.** **(+ sur)** a avea drept subiect de conversaţie. **III.** *vr.* **1.** a se rostogoli, a se tăvăli (în iarbă, pe nisip). **2.** a se face ghem, a se încolăci.

roulette *f.* **1.** ruletă; *(tehn.)* ~ *à mesurer* ruletă de măsurare. **2.** rotiţă; rotilă; *patins à* ~*s* patine cu rotile // *(fam.)* *aller comme sur des* ~*s* a merge strună, ca pe roate.

roulis *m.* *(mar., av.)* ruliu.

roulotte *f.* rulotă; casă pe roate.

roumain, ~e I. *adj.* român, românesc, din România. **II.** *m.* limba română. **III.** *m.f.* *(cu maj.)* român, locuitor din România.

round [rawnd] *m.* *(sport)* rundă; repriză.

roupie *f.* *(ec., fin.)* rupie.

roupiller *vi.* *(pop.)* a dormita; a moţăi, a picoti.

rouquet *m.* iepure.

rouquin, ~e *adj., m.f.* *(pop.)* roşcovan.

rouspéter *vi.* *(fam.)* a protesta; a bombăni.

rouspét/eur, -euse *m.f.* **1.** protestatar. **2.** ursuz, morocănos.

roussâtre *adj.* roşcat.

rousse *adj. f.* v. **roux.**

rousseur *f.* roşeaţă // *tache de* ~ pistrui.

roussi *m.* miros de pîrlit, de pîrleală.

roussir *vt. vi.* a (se) pîrli.

roussissure *f.* pîrleală.

route *f.* **1.** drum; *se mettre en* ~ a porni la drum; ~ *en lacets* (drum în) serpentină. **2.** şosea; ~ *nationale* şosea naţională. **3.** cale; *(fig.)* *barrer la* ~ *(à...)* a tăia calea. **4.** circulaţie; *accidents de la* ~ accidente de circulaţie. **5.** rută, itinerar; *changer de* ~ a schimba ruta, itinerarul. **6.** *(mar.)* rută. **7.** *(astr.)* traiectorie // *(tehn.)* *mise en* ~ pornire; *(mar.)* *faire* ~ *sur...* a se îndrepta spre...

routier^{1} *m.* **1.** camionagiu (pe distanţe lungi). **2.** ciclist de fond.

routi/er^{2}**, -ère** *adj.* rutier.

routine *f.* rutină; obişnuinţă.

routini/er, -ère *adj.* **1.** rutinat, cu rutină. **2.** tipicar.

rouvieux *adj.* *(despre cai, cîini)* rîios; răpănos.

roux, rousse I. *adj.* roşcat; roşcovan. **II.** *m.f.* roşcovan. **III.** *m.* **1.** roşu; culoare roşie. **2.** *(culin.)* rîntaş.

roy/al, ~e *(m.pl. -aux)* **I.** *adj.* regal, regesc. **II.** *f.* ţăcălie, barbişon, cioc. — **royalement** *adv.* **(I).**

royalisme *m.* regalism; monarhism.

royaliste *adj., m.f.* regalist; monarhist.

royaume *m.* regat // ~ *des morts* infern; *je ne ferai pas ça pour un* ~ n-aş face asta pentru nimic în lume.

royauté *f.* regalitate.

ruade *f.* **1.** zvîrlitură de copită (a calului, a măgarului). **2.** *(fig.)* atac brusc, neaşteptat.

ruban *m.* **1.** panglică. **2.** bandă; ~ *magnétique*, ~ *de magnétophone* bandă de magnetofon // *(anat.)* ~*s de la glotte*, ~*s vocaux* corzi vocale.

rubéole *f.* *(med.)* rubeolă.

rubicond, ~e *adj.* *(despre figură, faţă)* roşu, rumen.

rubigin/eux, -euse *adj.* ruginiu.

rubis *m.* *(mineral.)* rubin.

rubrique *f.* *(poligr.)* rubrică.

ruche *f.* **1.** stup, ştiubei. **2.** *(fig.)* aglomeraţie de oameni. **3.** volan plisat de tul, de dantelă (la rochii).

ruché *m.* volan plisat (încreţit) (la rochii).

ruchée *f.* albinele dintr-un stup.

rucher^{1} *m.* prisacă, stupină.

rucher^{2} *vt.* **1.** a plisa, a încreţi (volane de tul, de dantelă). **2.** a garnisi (o rochie) cu volane.

rude *adj.* **1.** aspru. **2.** *(despre drumuri)* cu hîrtoape. **3.** *(fig.)* greu, obositor; *travail* ~ muncă grea, obositoare. **4.** sever; de temut. **5.** primitiv; grosolan.

rudement *adv.* **1.** cu asprime. **2.** *(fig.)* greu; rău. **3.** *(fam.)* (foarte) tare; straşnic de; *c'est* ~ *bon!* e tare bun! e straşnic!

rudesse *f.* asprime; *(fig.)* severitate; *avec* ~ cu severitate.

rudiment *m.* **1.** rudiment, noţiune elementară. **2.** *(biol.)* organ în formaţie; început.

rudimentaire *adj.* **1.** rudimentar, elementar. **2.** primitiv, neevoluat; grosolan.

rudoiement, rudoyement *m.* ceartă aspră.

rudoyer *vt.* a repezi, a trata cu asprime; a brutaliza, a maltrata.

rue *f.* stradă; *la grand-*~ strada principală; ~ *piétonnière* stradă pietonală.

ruée *f.* îngrămădire, îmbulzeală; iureş.

ruelle *f.* stradelă, străduţă; ulicioară.

ruer I. *vi.* *(despre cai, măgari)* a azvîrli din picioare. **II.** *vr.* **(+ sur)** a se năpusti (pe); a se (a)zvîrli (asupra), a se repezi (la).

ruf(f)ian, rufien *m.* desfrînat, rufian.

rugby *m.* *(sport)* rugbi.

rugbyman *(pl. -men)* *m.* *(sport)* rugbist, jucător de rugbi.

rugir *vi.* **1.** *(despre lei)* a rage. **2.** *(despre oameni)* a răcni.

rugissant, ~**e** *adj.* **1.** *(despre lei)* care rage. **2.** *(despre oameni)* care răcneşte.

rugissement *m.* **1.** răget (de leu). **2.** răcnet (de om). **3.** urlet, vuiet (de vînt, de furtună).

rugosité *f.* rugozitate, asperitate; asprime.

rugu/eux, -euse *adj.* rugos, aspru; zgrunţuros.

ruine *f.* **1.** ruină. **2.** dărăpănare, năruire. **3.** *(fig.)* pieire, distrugere; *(fam.)* *il court à sa* ~ merge spre pieire. **4.** *(fam., despre oameni)* ruină, dărîmătură. **5.** *(la pl.)* resturi.

ruiner I. *vt.* **1.** a ruina. **2.** a prăpădi, a degrada. **3.** *(fig.)* a ruina, a sărăci (pe cineva). **4.** *(fig.)* a distruge (sănătatea). **II.** *vr.* **1.** a se ruina, a se surpa. **2.** a se ruina; a ajunge la sapă de lemn.

ruin/eux, -euse *adj.* ruinător, care ruinează.

ruisseau *m.* **1.** pîrîu; albie de pîrîu. **2.** *(la străzi)* rigolă, şanţ.

ruisselant, ~**e** *adj.* **1.** care curge şiroaie. **2.** ud leoarcă.

ruisseler *vi.* **1.** a curge gîrlă, a curge şiroaie. **2.** a fi lac de...; ~ *de sueur* a fi lac de transpiraţie.

ruisselet *m.* pîrîiaş.

ruissellement *m.* curgere în şiroaie, şiroire.

rumen *m.* *(zool.)* rumen.

rumeur *f.* **1.** rumoare, freamăt (de voci). **2.** agitaţie, zarvă; vîlvă. **3.** vuiet, muget, vîltoare (de ape).

ruminant, ~**e I.** *adj.* rumegător. **II.** *m.pl.* *(zool.)* rumegătoare.

rumination *f.* *(zool.)* rumegare, rumegat.

ruminer *vt.* **1.** *(despre animale)* a rumega. **2.** *(fam.)* a rumega, a medita asupra unui fapt.

rupestre *adj. invar.* *(despre plante)* rupestru.

rupteur *m.* *(el., auto)* ruptor.

rupture *f.* **1.** ruptură. **2.** *(el.)* întrerupere (a contactului). **3.** *(fig.)* ceartă; despărţire // *en* ~ *avec...* în opoziţie (făţişă) cu...

rur/al, ~**e** *(m.pl. -aux)* rural.

ruse *f.* şiretenie, şiretlic; vicleşug, viclenie.

rusé, ~**e** *adj.* **1.** şiret, viclean. **2.** dibaci, priceput.

ruser *vi.* a folosi şiretlicuri, viclenii.

rus/eur, -euse *m.f.* coţcar, pişicher.

russe I. *adj.* rus, rusesc. **II.** *m.* (limba) rusă. **III.** *m.f.* *(cu maj.)* rus.

russophile *adj., m.f.* rusofil.

rustaud, ~**e** *adj., m.f.* mojic, bădăran.

rustauderie *f.* grosolănie, bădărănie.

rusticité *f.* rusticitate.

rustique *adj.* rustic; ţărănesc, cîmpenesc. — **rustiquement** *adv.*

rustre *adj., m.f.* bădăran, necioplit, grosolan.

rut [ryt] *m.* *(zool.)* rut; perioadă de rut.

rutilance *f.* **1.** roşu-aprins. **2.** strălucire, sclipire.

rutilant, ~**e** *adj.* **1.** roşu-aprins. **2.** strălucitor, sclipitor.

rutiler *vi.* a străluci, a sclipi (în roşu-aprins).

rythme *m.* **1.** *(muz.)* ritm; cadenţă. **2.** *(fig.)* ritm, desfăşurare (regulată); ~ *annuel de croissance* ritm anual de creştere. — **rythmique** *adj.*

rythmer *vt.* a ritma, a cadenţa. — **rythmé,** ~**e** *adj.*

S

S, s [ɛs] *m.* (litera) S, s; *(fam.) faire des* ~ a merge în zigzag.

sa *(pl. ses) adj. pos. f.* sa.

sabaye [-ɛ] *f. (mar.)* odgon.

sabbat [-ba] *m.* **1.** *(la evrei)* sabat. **2.** *(fam.)* hărmălaie, zarvă. — **sabbatique** *adj.*

sablage *m. (metal.)* sablaj, sablare.

sable *m.* **1.** nisip; *(fig.) bâtir sur le* ~ a clădi pe nisip. **2.** *(med.)* nisip, calculi renali (mici).

sablé, ~e *adj.* **1.** (presărat) cu nisip. **2.** *(metal.)* sablat.

sabler *vt.* **1.** a presăra (cu) nisip; a acoperi cu nisip. **2.** *(metal.)* a sabla.

sabl/eur, -euse **I.** *m.f. (metal.)* lucrător la sablaj. **II.** *m.* **1.** *(tehn.)* aparat de sablat. **2.** *(metal.)* proiector de nisip (cu aer comprimat).

sabl/eux, -euse *adj.* nisipos, amestecat cu nisip.

sablier *m.* **1.** nisiparniță. **2.** clepsidră cu nisip.

sablière *f.* **1.** carieră de nisip. **2.** *(c.f.)* nisipelniță. **3.** *(constr.)* cosoroabă.

sablon *m.* **1.** nisip (foarte) fin. **2.** *(la pl.)* ținut nisipos, grezos.

sablonn/eux, -euse *adj.* nisipos // *fruit* ~ fruct mălăieț.

sablonnier *m.* cărăuș de nisip.

sablonnière *f.* carieră de nisip.

sabord *m. (mar.)* sabord.

saborder *vt.* **1.** *(mar.)* a saborda. **2.** *(fig.)* a torpila.

sabot *m.* **1.** *(la pl.)* saboți, galenți. **2.** *(zool.)* copită. **3.** garnitură de metal la picioarele mobilelor. **4.** titirez. **5.** *(constr.)* sabot, apărătoare metalică, papuc. **6.** *(tehn.)* sabot; frînă. **7.** piedică (la roată).

sabotage *m.* **1.** confecționarea saboților. **2.** *(fig.)* sabotaj.

saboter *vt.* **1.** *(tehn.)* a fixa sabotul, a fereca. **2.** *(fig.)* a sabota; a torpila.

sabot/eur, -euse *m.f. (fam.)* sabotor.

saboti/er, -ère *m.f.* fabricant (negustor) de saboți.

sabre *m.* sabie // *(înv.)* ~ *baïonnette* baionetă.

sabrer *vt.* **1.** a da lovituri cu sabia; a trece prin sabie. **2.** a ciopîrți, a masacra. **3.** *(fig.)* a critica vehement // ~ *de la besogne* a da rasol, a lucra de mîntuială.

sabreur *m.*, *adj. m.* spadasin, sabrer.

sac^1 *m.* **1.** sac; desagă; *(fam.) prendre qn. la main dans le* ~ a prinde pe cineva cu mîța în sac. **2.** conținutul unui sac. **3.** *(pop.)* burtă, burduhan. **4.** raniță // *(anat.)* ~ *lacrymal* sac lacrimal; *vider son* ~ a-și descărca inima; ~ *à main* poșetă; *l'affaire est dans le* ~ treaba este sigură, ca și făcută; ~ *de montagne* rucsac.

sac^2 *m.* jaf, prădăciune // *mettre à* ~ a prăda; a devasta.

saccadé, ~e *adj.* sacadat.

saccage *m.* **1.** tulburare. **2.** prădăciune, jaf.

saccagement *m.* prădare; devastare; pustiire.

saccager *vt.* a prăda; a devasta; a pustii. — **saccagé, ~e** *adj.*

saccageur *m.* jefuitor, devastator.

saccharase [saka-] *f. (chim.)* invertază.

saccharate [saka-] *m. (chim.)* zaharat.

sacchar/eux, -euse [saka-] *adj.* zaharos.

saccharifier [saka-] *vt. (chim.)* a zaharifica. — **saccharifié, ~e** *adj.*

saccharin, ~e [saka-] *adj.* ca zahărul.

sacerdoce *m.* **1** sacerdoțiu. **2.** preoțime, cler.

sachée *f.* sac; conținutul unui sac.

sachet *m.* săculeț, săcușor.

sacoche *f.* **1.** sacoșă. **2.** geantă de piele. **3.** tașcă, tolbă. **4.** ghiozdan.

sacralisation *f. (bis.)* sacralizare.

sacraliser *vt. (bis.)* a sacraliza.

sacramentaire *m. (bis.)* minei.

sacramentel, ~le *adj.* **1.** sacramental. **2.** *(fig.)* solemn. — **sacramentellement** *adv.*

sacre *m.* **1.** ungere, încoronare a unui monarh. **2.** *(bis.)* hirotonisire. **3.** *(fig.)* consacrare.

sacré, ~e *adj.* **1.** sfînt; sfințit. **2.** *(fig.)* sacru; venerabil, scump. **3.** *(bis.)* uns, hirotonisit. **4.** *(fam.)* afurisit.

sacrebleu *interj.* ei drăcie!

sacrement *m.* **1.** *(bis.)* sacrement. **2.** taina căsătoriei.

sacrer **I.** *vt.* **1.** a unge, a încorona un monarh. **2.** *(bis.)* a hirotonisi. **3.** *(fig.)* a consacra, a consfinți. **II.** *vi.* a înjura; a blestema.

sacrifice *m.* **1.** jertfă, sacrificiu. **2.** *(fig.)* jertfire, renunțare. **3.** *(la pl.)* privațiuni.

sacrifier **I.** *vt.* **1.** a sacrifica, a jertfi. **2.** *(fig.)* a renunța la, a se lipsi de; ~ *ses intérêts* a renunța la interesele sale. **3.** *(fig.)* a consacra; a dedica. **II.** *vi.* (+ **à**) a aduce jertfă. **III.** *vr.* **1.** a se sacrifica. **2.** *(fig.)* a se devota; a se consacra.

sacrilège **I.** *m.* sacrilegiu; profanare. **II.** *adj.*, *m.* nelegiuit; profanator.

sacripant *m.* **1.** lichea; pușlama. **2.** *(fam.)* fanfaron, gură-mare.

sacristain *m.* paracliser, tîrcovnic.

sacristie *f.* *(în bis. catolică)* sacristie.

sacro-saint, **~e** *adj,* sacrosanct.

sacrum [sacrɔm] *m.* sacrum.

sadique *adj., m.f.* **1.** sadic. **2.** sălbatic, crud.

sadisme *m.* **1.** sadism. **2.** sălbăticie, cruzime.

safe [seif] *m.* casă de bani, seif.

safran **I.** *m.* **1.** *(bot.)* şofran. **II.** *adj. invar.* galben (ca şofranul).

safraner *vt.* a şofrăni; a vopsi cu şofran. — **safrané** **~e** *adj.*

saga *f.* *(lit.)* saga.

sagace *adj.* perspicace, pătrunzător; *(livresc)* sagace.

sagacité *f.* perspicacitate; *(livresc)* sagacitate.

sage **I.** *adj.* **1.** instruit, cultivat, înţelept. **2.** prudent, circumspect; judicios, cumpătat. **3.** cuminte, ascultător; supus. **4.** paşnic. **II.** *m.* înţelept. — **sagement** *adv.*

sage-femme *(pl. ~s-~s)* *f.* moaşă.

sagesse *f.* **1.** înţelepciune; deşteptăciune. **2.** prudenţă; cumpătare, pondere. **3.** cuminţenie.

sagittaire *m.* **1.** arcaş (roman). **2.** *(astr., art.)* Săgetătorul.

sagitt/al, **~e** *(m. pl. -aux),* **sagitté,** **~e** *adj.* *(anat., bot.)* în formă de săgeată.

saignant, **~e** *adj.* sîngerînd, în sînge.

saignée *f.* **1.** *(med.)* luare de sînge. **2.** *(fam.)* sacrificiu bănesc.

saignement *m.* sîngerare, scurgere de sînge (din nas).

saigner **I.** *vt.* **1.** a lua sînge. **2.** a drena un teren. **3.** *(fig.)* a stoarce de bani, a estorca. **II.** *vi.* a pierde sînge; a sîngera. **III.** *vr.* *(fig.)* a-şi impune sacrificii băneşti.

saillant, **~e** **I.** *adj.* **1.** ieşit în afară, proeminent. **2.** *(fig.)* izbitor, frapant. **II.** *m.* **1.** ieşind. **2.** sclipire de spirit.

saillie *f.* **1.** ieşitură, proeminenţă; *faire ~* **a.** a ieşi în afară; **b.** a ieşi în evidenţă. **2.** salt (brusc). **3.** *(arhit.)* ieşind, relief. **4.** *(fig.)* pornire, elan, avînt. **5.** glumă, spirit.

saillir^1 **I.** *vi.* a ţîşni. **II.** *vt.* *(despre animale)* a goni.

saillir^2 *vi.* a ieşi în afară; a ieşi în relief, a se reliefa.

sain^1, **~e** *adj.* **1.** sănătos; teafăr. **2.** salubru. **3.** nevătămat, în stare bună.

sain^2 *m.* slănină.

saindoux *m.* untură topită.

sainement *adv.* **1.** în condiţii igienice. **2.** *(fig.)* cu chibzuială, cu judecată.

saint, **~e** **I.** *adj.* **1.** sfînt; sfinţit; sacru. **2.** cucernic // *la semaine ~e* săptămîna patimilor. **II.** *m.f.* sfînt.

saint-bernard *m.* (cîine) Saint-Bernard.

sainteron *m.* *(fam.)* ipocrit, om făţarnic.

saint-esprit *m. art.* *(rel.)* sfîntul duh.

sainteté *f.* sfinţenie // *sa ~* sfinţia sa; *n'être pas en odeur de ~ auprès de qn.* a nu fi bine văzut de cineva.

saint-honoré *(pl. ~s-~s)* *m.* prăjitură cu cremă.

saint-père *m. art.* Papa.

saint-siège *m. art.* Sfîntul scaun, Vaticanul.

saisi, **~e** **I.** *m.* *(jur.)* debitor căruia i s-a pus sechestru. **II.** *adj.* **1.** *(jur.)* sechestrat. **2.** *(fam.)* uluit, încremenit. **III.** *f.* *(jur.)* sechestru // *~e-arrêt* poprire.

saisir **I.** *vt.* **1.** a apuca; a înhăţa. **2.** *(fig.)* a prinde; *le froid m'a saisi* m-a prins frigul, m-a luat cu frig. **3.** *(fig.)* a pune mîna, a sări pe...; a profita de... **4.** *(fig.)* a pricepe, a înţelege. **5.** *(jur.)* a pune sechestru; a opera o poprire. **6.** a sesiza, a încunoştinţa, a anunţa. **II.** *vr.* **1.** (+ **de**) a apuca, a pune mîna (pe). **2.** (+ **par**) a se prinde (de). **3.** *(fig.)* a-şi da seama, a înţelege, a pricepe.

saisissable *adj.* **1.** *(jur.)* sechestrabil. **2.** *(fig.)* sesizabil.

saisissant, **~e** **I.** *adj.* **1.** pătrunzător. **2.** *(fig.)* impresionant; surprinzător.

saisissement *m.* **1.** înfiorare; fior. **2.** *(fig.)* emoţie puternică, uimire.

saison *f.* **1.** anotimp, sezon. **2.** vreme, perioadă. **3.** perioadă de tratament; cură // *de ~* propice potrivit; *hors de ~* deplasat; *marchand des quatre ~s* precupeţ.

saisonni/er, **-ère** **I.** *adj.* de sezon, sezonier. **II.** *m.* muncitor sezonier.

sakko *m.* sacou, veston (bărbătesc).

salade *f.* **1.** salată. **2.** *(bot.)* salată verde, lăptucă. **3.** *(fig.)* harababură, ghiveci, talmeş-balmeş. **4.** *(pop.)* chelfăneală.

saladier *m.* salatieră.

salaire *m.* **1.** salariu; *~ de base* salariu de bază. **2.** *(fig.)* răsplată, recompensă // *~ aux pièces* plată în acord.

salaison *f.* aliment conservat prin sărare, sărătură.

salamandre *f.* *(zool.)* salamandră.

salami *m.* salam.

salarié, **~e** *m.f., adj.* salariat.

salarier *vt.* a salariza.

salasse *adj* *(fam.)* cam murdar.

salaud, **~e** *m.f.* **1.** *(pop.)* îngălat, murdar. **2.** *(fig.)* ticălos, mîrşav.

salauderie *f.* *(fig.)* ticăloşie, mîrşăvie.

sale *adj.* **1.** murdar, nespălat. **2.** *(despre culori)* tern, spălăcit. **3.** *(fig.)* obscen, necuviincios; josnic, mîrşav; *affaire ~* **a.** afacere necurată, dubioasă; **b.** mîrşăvie. — **salement** *adv.* **(1, 3).**

salé^1 *m.* sărătură, carne sărată // *petit ~* pastramă.

salé^2, **~e** *adj.* **1.** sărat. **2.** *(fig.)* picant, piperat, hazliu, spiritual // *prix ~* preţ exorbitant.

saler *vt.* **1.** a săra. **2.** *(fig.)* a scumpi.

saleté *f.* murdărie; gunoi. **2.** *(fig.)* mîrşăvie, ticăloşie; obscenitate.

salicole *adj.* producător de sare.

salicylate *m.* *(chim.)* salicilat.

salicylique *adj., m.* *(chim.)* salicilic.

salière *f.* solniţă.

salifère *adj.* salin, care conţine sare.

salin, **~e** **I.** *adj.* salin, care conţine sare. **II.** *m.* salină maritimă. **III.** *f.* salină, ocnă.

salinité *f.* salinitate.

salir **I.** *vt.* **1.** a murdări, a păta; a mînji. **2.** *(fig.)* a necinsti; a întina. **II.** *vr.* a se murdări. — **sali,** **~e** *adj.*

salissant, **~e** *adj.* **1.** care murdăreşte. **2.** care se murdăreşte (uşor).

salivaire *adj.* *(anat.)* salivar.

salival, **~e** *adj.* de salivă.

salivant, ~e *adj.* care provoacă salivă.

salivation *f.* salivaţie.

salive *f.* salivă.

saliver *vi.* a saliva (tare).

salle *f.* **1.** sală. **2.** salon (de spital). **3.** cameră, odaie; ~ *de séjour* cameră de zi // ~ *à manger* sufragerie; ~ *de classe* clasă (de şcoală).

salon *m.* **1.** salon, cameră de primire. **2.** *(cu maj.)* expoziţie.

salonet *m.* salonaş.

salonnard, ~e *m.f.* *(fam.)* om de lume, monden.

salonnier *m.* critic de artă.

salopard *m.* haimana, derbedeu; puşlama.

salope *f.* **1.** femeie îngălată. **2.** tîrîtură.

salopette *f.* **1.** salopetă. **2.** şorţuleţ de copil.

salpêtre *m.* *(chim.)* salpetru, silitră.

salpêtr/eux, -euse *adj.* *(chim.)* salpetros, silitros.

salpicon *m.* tocăniţă de ciuperci.

salpingite *f.* *(med.)* salpingită.

salse *f.* *(geol.)* vulcan noroios, salţă.

salsepareille *f.* *(bot.)* salce.

saltimbanque *m.* **1.** saltimbanc, acrobat. **2.** *(fig.)* bufon, măscărici.

salubre *adj.* salubru. — **salubrement** *adv.*

salubrité *f.* salubritate.

saluer I. *vt.* **1.** a saluta. **2.** *(fig.)* a aclama. **II.** *vr.* a se saluta (reciproc).

salut I. *m.* **1.** salut; salutare. **2.** salvare; scăpare. **II.** *interj.* salve!

salutaire *adj.* salutar, salvator.

salutation *f.* salutare.

salva/teur, -trice *adj.*, *m.f.* salvator.

salve *f.* **1.** *(mil.)* salvă. **2.** *(fig.)* ropot.

samedi *m.* sîmbătă.

samour *m.* *(zool.)* samur, zibelină.

samouraï *m.* samurai.

samovar *m.* samovar.

sanatorium [-ɔm] *(pl.* ~s*)* *m.* sanatoriu.

sanctifiant, ~e *adj.* care sfinţeşte.

sanctifica/teur, -trice *m.f.*, *adj.* (persoană) care sfinţeşte.

sanctification *f.* sanctificare, sfinţire.

sanctifier *vt.* **1.** a sanctifica, a sfinţi. **2.** *(rel.)* a sărbători.

sanction *f.* **1.** sancţionare; confirmare **2.** sancţiune; pedeapsă.

sanctionner *vt.* **1.** a sancţiona; a confirma. **2.** a sancţiona, a pedepsi.

sanctuaire *m.* sanctuar, loc(aş) sfînt; altar.

sandale *f.* sandală, sanda.

sandsalette *f.* săndăluţă.

sandre *f.* *(iht.)* şalău.

sandwich [-dwitʃ] *(pl.* ~ *es* sau ~*s)* *m.* sandviş.

sang *m.* **1.** sînge; *se faire du mauvais* ~ a-şi face sînge rău; a se enerva; *liens du* ~ legături de sînge, de rudenie. **2.** *(fig.)* viaţă; *donner son* ~ a-şi da viaţa, a muri; a se sacrifica. **3.** obîrşie, origine; ascendenţă // *(med.)* *coup de* ~ apoplexie, congestie cerebrală; dambla.

sang-froid *m.* sînge rece, stăpînire de sine; *de* ~ cu sînge rece; cu calm.

sanglant, ~e *adj.* **1.** sîngeros. **2.** însîngerat. **3.** roşu-aprins. **4.** *(fig.)* cumplit, crîncen.

sangle *f.* chingă // *lit de* ~ pat de campanie.

sangler I. *vt.* **1.** a închinga, a încinge (cu chingă, cu cingătoare). **2.** a plesni cu biciul, a biciui. **II.** *vr.* a se încinge (cu brîu, cu cingătoare).

sanglier *m.* *(zool.)* mistreţ.

sanglot *m.* **1.** hohot de plîns. **2.** suspin, oftat.

sangloter *vi.* **1.** a hohoti de plîns. **2.** a plînge cu sughiţuri.

sang-mêlé *m.* *invar.* metis.

sangsue *f.* *(zool.)* lipitoare.

sanguin, ~e *adj.* sanguin; *vaisseaux* ~s vase sanguine; *(fig.)* *tempérament* ~ temperament sanguin, violent.

sanguinaire *adj.* sîngeros, crud.

sanguinolent, ~e *adj.* sanghinolent.

sanhédrin *m.* **1.** *(ist.)* sanhedrin. **2.** *(fig.)* consiliu secret.

sanie *f.* puroi.

sani/eux, -euse *adj.* purulent, cu puroi.

sanitaire *adj.*, *m.* sanitar.

sans *prep.* fără; ~ *doute* **a.** probabil; **b.** fără îndoială, desigur; *non* ~... nu fără a..., cu; ~ *que* (+ **subj.**) fără ca să... // ~ *quoi*... altfel, altminteri; ~ *faute* neapărat.

sansal *m.* samsar.

sanscrit, ~e *adj.* v. **sanskrit.**

sans-fil *m.* *invar.* telegrafie (telefonie) fără fir.

sans-gêne *m.* *invar.* lipsă de politeţe; lipsă de jenă; *(fam.)* dezinvoltură.

sanskrit, ~e **I.** *adj.* sanscrit. **II.** *m.* *(lingv.)* limba sanscrită.

sansonnet *m.* *(ornit.)* graur.

sans-souci I. *adj.* fără grijă. **II.** *m.* nepăsare, indolenţă.

sans-travail *m.* *invar.* *(fam.)* şomer.

santal *(pl.* ~s*)* *m.* *(bot.)* santal.

santaline *f.* *(chim.)* esenţă de santal.

santé *f.* sănătate; *maison de* ~ casă de sănătate, sanatoriu; spital.

santir *m.* *(muz.)* ţambal.

sape *f.* **1.** *(mil.)* tranşee; şanţ. **2.** *(fig.)* săpare, subminare. **3.** cazma de miner. **4.** *(agr.)* seceră cu mîner scurt.

sapement *m.* săpare, săpat.

saper *vt.* **1.** a săpa. **2.** *(fig.)* a submina. **3.** *(agr.)* a secera.

sapeur *m.* **1.** săpător. **2.** *(agr.)* secerător. **3.** *(mil.)* genist.

saphir *m.* *(mineral.)* safir.

sapide *adj.* gustos, savuros.

sapidité *f.* gust ales, savoare.

sapin *m.* brad.

sapine *f.* **1.** scînduri de brad. **2.** *(tehn.)* macara; scripete.

sapinière *f.* brădet.

sapristi *interj.* ei, drăcie!

saprophyte *m.*, *adj.* saprofită.

sarabande *f.* **1.** *(cor.)* sarabandă. **2.** *(fam.)* joc zgomotos.

sarcasme *m.* sarcasm, ironie muşcătoare.

sarcastique *adj.* sarcastic, muşcător. — **sarcastiquement** *adv.*

sarcelle *f.* *(ornit.)* lişiţă.

sarclage *m.* plivire; plivit.

sarcler *vt.* **1.** a plivi. **2.** *(fig.)* a îndepărta; suprima. **3.** *(fam.)* a face curăţenie.

sarcl/eur, -euse *m.f* plivitor.

sarclure *f.* plivitură; buruieni plivite

sarcomat/eux, -euse *adj.* *(med.)* referitor la sarcom, sarcomatos.
sarcome *m.* *(med.)* sarcom.
sarcophage^{1} *m.* *(în antichitate)* sarcofag.
sardanapalesque *adj.* sardanapalic.
sarde *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* sard, (locuitor) din Sardinia.
sardine *f.* *(iht.)* sardea.
sardoine *f.* *(mineral.)* sardonix.
sardonique *adj.* sardonic; batjocoritor. — **sardoniquement** *adv.*
sarment *m.* curmei de viță, curpen.
sarrau *(pl.* *~x* și *~s)* *m* **1.** șorț de uniformă școlărească. **2.** veșmînt (de lucru) purtat pe deasupra.
sartis *m.* *(mar.)* sart.
sas *m.* **1.** *(tehn.)* sită; ciur. **2.** dîrmon de nisip, de pietriș. **3.** *(hidr.)* sas.
sassement *m.* cernere, cernut.
sasser *vt.* **1.** a cerne. **2.** *(fig.)* a examina cu atenție.
sasset *m.* sitișoară, situță.
sasseur *m.* *(agr.)* sită mecanică, selector.
satané, ~e *adj.* *(fam.)* diabolic; afurisit, al dracului.
satanique *adj.* satanic, drăcesc, diavolesc.
satanisme *m.* caracter satanic.
satellite I. *m.* *(astr.)* satelit; *~ artificiel* satelit artificial. **II.** *adj.* *(fig.)* *pays ~* țară satelită.
satiété *f.* **1.** sațietate; săturare. **2.** *(fig.)* saturație, dezgust (de).
satin *m.* *(text.)* satin, atlaz.
satiner *vt.* *(text.)* a satina. — **satiné, ~e** *adj.*
satire *f.* *(lit.)* satiră.
satirique I. *adj.* satiric, mușcător. **II.** *m.* autor de satire, poet satiric. — **satiriquement** *adv.* **(I).**
satiriser *vt.* a satiriza; a înfiera prin satiră.
satisfaction *f.* **1.** satisfacție, mulțumire; *donner ~* **a.** a da satisfacție; **b.** a repara o jignire, o ofensă. **2.** satisfacere.
satisfaire I. *vt.* *vr.* a (se) mulțumi, a (se) satisface. **II.** *vi.* **(+ à)** a îndeplini; a se achita de.
satisfaisant, ~e *adj.* **1.** satisfăcător, mulțumitor. **2.** suficient, îndestulător.
satisfait, ~e *adj.* satisfăcut, mulțumit.
satrape *m.* **1.** *(ist.)* satrap. **2.** *(fig.)* tiran, despot.
saturable *adj.* *(chim.)* saturabil.
saturant, ~e *adj.* *(chim.)* saturant.
saturation *f.* **1.** *(chim.)* saturație. **2.** *(fig.)* sațietate, șaț.
saturé, ~e *adj.* **1.** *(chim.)* saturat. **2.** *(fig.)* sătul (pînă în gît).
saturer *vt.* **1.** *(chim.)* a satura. **2.** *(fig.)* a satura.
saturnales *f. pl.* **1.** *(în antichitate)* saturnalii. **2.** *(fig.)* orgie, desfrîu.
satyrique *adj.* satiric, mușcător, batjocoritor.
sauce *f.* *(culin.)* sos // *faire sa ~ à qn.* a-i trage cuiva o săpuneală; *gober la ~* a plăti oalele sparte; *savoir s'accommoder à toutes les ~s* a ști să se adapteze la toate situațiile.
saucière *f.* sosieră.
saucisse *f.* cîrnat.
saucisson *m.* salam, mezel.
sauf^{1} [so:f] *prep.* fără, în afară de, cu excepția // *~ à* ... **a.** numai să nu...; **b.** cu condiția să...; *~ que...* sub rezerva...
sauf^{2} [so:f], **sauve** *adj.* teafăr, nevătămat.
sauf-conduit *(pl ~-~s)* *m.* permis de liberă trecere.
sauge *f.* *(bot.)* salvie, jale.
saugrenu, ~e *adj.* **1.** ciudat, bizar, straniu. **2.** *(fam.)* impertinent, obraznic.
saule *m.* răchită; salcie; *~ pleureur* salcie-plîngătoare.
saumâtre *adj.* **1.** sălciu. **2.** *(fig.)* amar.
saumon *m.* *(iht.)* somon.
saumure *f.* saramură.
saumurer *vt.* a pune la saramură. — **saumuré, ~e** *adj.*
saunerie *f.* sărăcie.
saupoudrer *vt.* a presăra (cu zahăr, cu sare).
saur^{1} *adj. m.* sărat și afumat.
saur^{2}, **~e** *adj.* șarg.
saurer *vt.* a conserva prin afumare și sărare.
saurin *m.* scrumbie proaspăt afumată.
saurir *vt.* v. **saurer.**
saut *m.* **1.** salt, săritură. **2.** *(fam.)* cădere. **3.** cădere de apă, cascadă. **4.** *(fig.)* salt, trecere bruscă; *développement par ~s* dezvoltare în salturi // *faire le ~* a lua o hotărîre; *de plein ~* dintr-o dată; fără menajamente.
saut-de-lit *m.* *invar.* halat de dimineață.
saute *f.* schimbare bruscă; *~ d'humeur* schimbare bruscă de dispoziție, toană.
sauté *m.* *(culin.)* sote.
sautée *f.* *(fig.)* trecere sub tăcere; omisiune.
sauteler *vi.* a țopăi.
saute-mouton *m.* (jocul de-a) capra.
sauter I. *vi.* **1.** a sări; *~ aux nues* **a.** a sări în sus (de enervare); **b.** a nu mai putea de bucurie; *~ aux yeux* a sări în ochi, a bate la ochi; *~ d'une idée à une autre* a sări de la o idee la alta. **2.** **(+ par)** a sări (pe, prin). **3.** **(+ sur)** a se arunca (asupra); a se repezi (la). **4.** *(fig.)* a se ruina, a da faliment. **5.** a exploda, a sări în aer; *faire ~* a arunca în aer. **II.** *vt.* **1.** a sări, a trece (peste). **2.** *(fig.)* a omite.
sauterelle *f.* *(entom.)* lăcustă.
sautillage *m.* țopăială.
sautillant, ~e *adj.* **1.** săltăreț. **2.** *(fig.)* sacadat.
sautillement *m.* țopăială, țopăit.
sautiller *vi.* a țopăi.
sautoir *m.* **1.** încrucișare, așezare în cruciș; *en ~* cruciș. **2.** tigaie. **3.** *(sport)* obstacol (de sărit). **4.** *(sport)* pistă de elan.
sauvage I. *adj.* **1.** *(despre animale)* sălbatic, nedomesticit. **2.** *(bot.)* pădureț. **3.** *(despre locuri, terenuri)* necultivat, virgin. **4.** *(fig.)* crud, barbar, sălbatic. **5.** *(fig.)* sălbatic, posac. **II.** *m.f.* sălbatic, primitiv. — **sauvagement** *adv.* **(I).**
sauvageon^{1} *m.* puiet nealtoit.
sauvageon^{2}, **~ne** *m.f.* *(fam.)* copil sălbatic.
sauvagerie *f.* **1.** sălbăticie. **2.** obiceiuri sălbatice.
sauvegarde *f.* **1.** ocrotire, apărare. **2.** adăpost; protecție; *sous la ~ de la loi* la adăpostul legii. **3.** salvgardare; *la ~ des droits et des libertés démocratiques* salvgardarea drepturilor și libertăților democratice.
sauvegarder *vt.* **1.** a ocroti; a proteja. **2.** *(fig.)* a salva, a salvgarda.
sauve-qui-peut *m.* *invar.* panică, fugă (generală) dezordonată.

sauver I. *vt.* **1.** a salva. **2.** *(rel.)* a mîntui. **3.** *(fig.)* a cruța. **4.** *(fam.)* a conserva, a păstra intact. **II.** *vr.* **1.** *(fam.)* a fugi, a o lua la sănătoasa; *sauvez-vous!* hai, pleacă! fugi! **2.** a evada. **3.** a se adăposti; a se refugia. **4.** *(com.)* a se despăgubi.

sauvetage *m.* salvare.

sauvette *f. à la ~* în fuga mare, în mare grabă.

sauveur *m.* **1.** salvator. **2.** mîntuitor. **3.** eliberator.

savamment *adv.* **1.** în mod savant; cu erudiție. **2.** *(fam.)* cu pricepere; cu abilitate.

savane *f.* *(geogr.)* savană.

savant, ~e I. *adj.* **1.** învățat; doct. **2.** *(fam.)* complicat; *c'est trop ~ pour moi* este prea complicat pentru mine. **II.** *m.f.* om de știință; savant, erudit.

savarin *m.* *(culin.)* savarină.

savate *f.* **1.** papuc vechi. **2.** *(fam.)* prostănac; bou. **3.** *(fam.)* rasoleală. **4.** *(mar.)* tălpice // *traîner la ~* a trage mîța de coadă.

saveter *vt.* *(fam.)* a cîrpăci.

savetier *m.* *(fam.)* cîrpaci (de încălțăminte).

saveur *f.* savoare, gust, aromă.

savoir¹ **I.** *vt.* **1.** a ști, a cunoaște, a avea cunoștință de; *reste à ~ si...* rămîne de știut dacă...; *en ~ long sur...* a cunoaște multe despre...; *c'est à ~* e bine de știut. **2.** a se pricepe într-un domeniu, a avea cunoștințe; a ști, a cunoaște; *~ le grec* a ști grecește, a cunoaște limba greacă. **3.** a afla // *ne ~ rien de rien* a nu avea habar; *un je ne sais qui* un oarecare; *faire ~* a aduce la cunoștință; *à ~...* și anume... **II.** *vr.* *(fam.)* a se ști, a se cunoaște.

savoir² *m.* cultură, erudiție.

savoir-faire *m.* *invar.* pricepere, îndemînare.

savoir-vivre *m.* *invar.* cunoașterea regulilor vieții de societate, a uzanțelor.

savon *m.* **1.** săpun. **2.** săpunire. **3.** *(fam.)* săpuneală, perdaf.

savonnage *m.* săpunire.

savonner I. *vt.* **1.** a săpuni, a spăla cu săpun. **2.** *(fam.)* a trage o săpuneală, un perdaf. **II.** *vr.* a se săpuni, a se spăla cu săpun.

savonnerie *f.* fabrică de săpun.

savonnette *f.* **1.** săpun de toaletă. **2.** pămătuf de bărbierit.

savonn/eux, -euse *adj.* **1.** ca săpunul. **2.** cu săpun; *eau -euse* apă cu săpun.

savonni/er, -ère I. *adj.* referitor la săpun; de săpun. **II.** *m.* fabricant de săpun, săpunar.

savourer *vt.* a savura, a se delecta.

savouret *m.* **1.** os de măduvă. **2.** *(fam.)* cuvînt slobod, piperat.

savour/eux, -euse *adj.* savuros, gustos. — **savoureusement** *adv.*

saxophone *m.* *(muz.)* saxofon.

sbire *m.* zbir.

scabi/eux, -euse I. *adj.* ca rîia.

scabr/eux, -euse *adj.* **1.** aspru, țepos. **2.** *(despre drumuri, terenuri)* accidentat, cu hîrtoape; anevoios. **3.** *(fig.)* riscant, îndrăzneț. **4.** *(fig.)* scabros; necuviincios.

scalp *m.* scalp.

scalpel *m.* scalpel.

scalpement *m.* scalpare.

scalper *vt.* a scalpa.

scandale *m.* **1.** scandal, zarvă, tărăboi. **2.** *(fam.)* indignare, revoltă.

scandal/eux, -euse *adj.* scandalos; revoltător. — **scandaleusement** *adv.*

scandaliser *vt. vr.* a (se) scandaliza, a (se) indigna, a (se) revolta.

scander *vt. vr.* **1.** a (se) scanda. **2.** a (se) accentua, a (se) sublinia; a (se) marca. — **scandé, ~e** *adj.* **(2).**

scandinave *adj., m.f.* *(cu maj.)* scandinav, (locuitor) din Scandinavia.

scaphandre *m.* **1.** scafandru. **2.** costum de scafandru.

scaphandrier *m.* scafandru, scafandrier.

scarabée *m.* *(entom.)* scarabeu.

scarlatine *f.* *(med.)* scarlatină.

scarlatin/eux, -euse I. *adj.* de scarlatină. **II.** *m.f.* bolnav de scarlatină.

sceau *m.* **1.** sigiliu; pecete, ștampilă; *mettre le ~ sur...* a pune pecetea pe..., a pecetlui. **2.** *(fig.)* caracter distinctiv, marcă, însemn // *sous le ~ du secret* în mare taină.

scélérat, ~e *adj., m.f.* scelerat, nelegiuit, ticălos.

scélératesse *f.* nelegiuire, ticăloșie.

scellage *m.* **1.** pecetluire; ștampilare. **2.** sigilare; aplicare a sigiliului.

scellement *m.* *(constr.)* fixare (în zid).

sceller *vt.* **1.** a pecetlui; a ștampila. **2.** a sigila, a aplica sigiliu. **3.** *(constr.)* a fixa (în zid). **4.** *(tehn.)* a închide ermetic. **5.** *(fig.)* a confirma, a întări. — **scellé, ~e** *adj.*

scellés *m. pl.* *(jur.)* sigiliu; *apposer les ~* a aplica sigiliul.

scénario *m.* *(teatru, film)* scenariu.

scénariste *m. f.* scenarist.

scène *f.* **1.** scenă (de teatru); *mettre en ~* a pune în scenă, a regiza (o piesă de teatru). **2.** podium, estradă. **3.** *(art.)* teatrul, arta dramatică. **4.** totalitatea decorurilor. **5.** subdiviziune a unui act, scenă. **6.** *(fig.)* ieșire violentă, ceartă // *se mettre en ~* **a.** a se pune în valoare; **b.** a se scoate în evidență.

scénique *adj.* scenic; de scenă. — **scéniquement** *adv.*

scénographe *m.* scenograf.

scénographie *f.* scenografie. — **scénographique** *adj.*

scepticisme *m.* **1.** *(fil.)* scepticism. **2.** rezervă, îndoială.

sceptique I. *adj.* sceptic, neîncrezător. **II.** *m.* *(fil.)* sceptic. — **sceptiquement** *adv.* **(I).**

sceptre *m.* **1.** sceptru. **2.** *(fig.)* autoritate (absolută), suveranitate. **3.** *(fig.)* superioritate, preeminență.

schah [ʃa] *m.* șah (al Persiei).

schéma [ʃe-ma] *m.* **1.** schemă. **2.** schiță; plan.

schématique [ʃe-] *adj.* schematic. — **schématiquement** *adv.*

schématiser [ʃe-] *vt.* a schematiza, a prezenta schematic.

schématisme [ʃe-] *m.* schematism.

scherzo [skɛr-] *adv.* *(muz.)* scherzo.

schilling [ʃi-liŋ] *m.* *(ec., fin.)* șiling, monedă austriacă.

schisme [ʃism] *m.* **1.** *(rel.)* schismă. **2.** *(fig.)* dezbinare, sciziune; ruptură. — **schismatique** *adj.*, *m.f.*

schiste [ʃi—] *m.* *(geol.)* şist.

schizophrène [ski—] *f.* *(med.)* schizofrenic.

schizophrénie [ski—] *f.* *(med.)* schizofrenie.

sciable [sja—] *adj.* care se poate tăia cu ferăstrăul.

sciage [sja—] *m.* **1.** tăiere cu ferăstrăul, debitare. **2.** cherestea.

sciatique [sja—] **I.** *adj.*, *m.* *(anat.)* (nerv) sciatic. **II.** *f.* *(med.)* sciatică.

scie [si] *f.* **1.** ferăstrău; ~ *mécanique* ferăstrău mecanic. **2.** *(fam.)* pisălog // *en dents de* ~ zimţat, cu zimţi.

sciemment [sjamã] *adv.* cu bună ştiinţă, (în mod) conştient.

science *f.* **1.** cunoaştere (aprofundată). **2.** cunoştinţe. **3.** ştiinţă; *homme de* ~ om de ştiinţă. **4.** erudiţie.

science-fiction *f.* ştiinţă-ficţiune.

scientifique *adj.* ştiinţific. — **scientifiquement** *adv.*

scintigramme *f.* *(med.)* scintigramă.

scientisme *m.* scientism.

scientiste *adj.*, *m.f.* scientist.

scier [si—] *vt.* **1.** a tăia cu ferăstrăul. **2.** a tăia, a despica. **3.** *(fig.)* a mira, a ului. — **scié,** ~e *adj.* **(1, 2).**

scierie [si—] *f.* ferăstrău, joagăr; fabrică de cherestea.

scieuse [sj—] *f.* ferăstrău mecanic.

scindement [sε̃—] *m.* scindare.

scinder [sε̃—] *vt.* *vr.* a (se) scinda, a (se) fracţiona; a (se) diviza. — **scindé,** ~e *adj.*

scintillant [sε̃—], ~e *adj.* **1.** pîlpîitor. **2.** scînteietor, sclipitor.

scintillation [sε̃—] *f.*, **scintillement** [sε̃ ~] *m.* **1.** licărire, pîlpîire. **2.** sclipire, scînteiere.

scintiller [sε̃-ti-je] *vi.* **1.** a licări, a pîlpîi. **2.** a scînteia; a sclipi.

scion [sjɔ̃] *m.* **1.** altoi. **2.** mlădiţă. **3.** mugure. **4.** *(fig.)* urmaş, vlăstar. **5.** *(arg.)* şiş.

scionner [sj ~] *vt.* **1.** a lovi cu nuiaua. **2.** *(arg.)* a tăia cu şişul.

scission *f.* **1.** sciziune; scizionare. **2.** *(fig.)* separare, despărţire. **3.** *(bis.)* schismă.

scissionnaire *adj.* **1.** care (se) scindează. **2.** de sciziune.

scissionniste *m.f.* scizionist.

sciure *f.* **1.** rumeguş. **2.** pulbere de piatră. **3.** pilitură metalică.

sclér/eux, -euse *adj.* *(despre ţesuturi)* îngroşat, fibros.

sclérose *f.* *(med.)* scleroză.

scléroser *vr.* **1.** a se scleroza; **2.** a-şi pierde elasticitatea. — **sclérosé,** ~e *adj.*

sclérotique *f.* *(anat.)* sclerotică.

scobine *f.* *(tehn.)* scoabă, unealtă de răzuit.

scolaire **I.** *adj.* de şcoală; şcolar; şcolăresc. **II.** *m.* manual şcolar.

scolairement *adv.* şcolăreşte.

scolarisation *f.* şcolarizare.

scolariser *vt.* a şcolariza. — **scolarisé,** ~e *adj.*

scolarité *f.* **1.** şcolaritate. **2.** durată a şcolarităţii.

scolastique **I.** *adj.* scolastic. **II.** *m.* scolast, filozof scolastic medieval. **III.** *f.* scolastică.

scolastiquement *adv.* **1.** după metode scolastice; prin metode scolastice. **2.** (în mod) formal.

scoliaste *m.* *(lit.)* scoliast; comentator, adnotator (de opere vechi).

scolie *f.* *(lit.)* scolie, notă, adnotare (pe un text vechi).

scolié, ~e *adj.* *(despre texte vechi)* adnotat, comentat.

scoliose *f.* *(med.)* scolioză.

sconse *m.* (blană de) sconcs.

scooter [skutœ:r] *m.* scuter.

scorbut *m.* *(med.)* scorbut.

scorbutique **I.** *adj.* scorbutic. **II.** *f.* bolnav de scorbut.

score *m.* *(sport)* scor.

scorer [—rər] *m.* *(sport)* golgheter.

scoriacé, ~e *adj.* asemănător zgurei.

scorie *f.* **1.** *(metal.)* zgură, scorie (a metalelor topite). **2.** *(geol.)* piatră vulcanică poroasă.

scorification *f.* *(metal.)* scorificare.

scorifier *vt.* *(metal.)* a transforma în zgură, a preface în scorii.

scorpion *m.* *(entom.)* scorpion.

scotch [skotʃ] *m.* scotch, wisky.

scribe *m.* **1.** *(în antichitate)* scrib. **2.** cărturar (la vechii evrei). **3.** *(peior.)* conţopist; copist.

scribouillard *m.* *(peior.)* conţopist, scîrţa-scîrţa pe hîrtie.

scrofule *f.* *(med.)* scrofulă.

scroful/eux, -euse *adj.*, *m.f.* *(med.)* scrofulos.

scrotum *m.* *(anat.)* scrot.

scrupule *m.* scrupul.

scrupul/eux, -euse *adj.* **1.** scrupulos. **2.** *(fig.)* minuţios, conştiincios. **3.** *(fam.)* migălos, făcut cu migală.

scrupuleusement *adv.* foarte conştiincios, cu scrupulozitate.

scrupulosité *f.* **1.** scrupulozitate. **2.** *(fig.)* minuţiozitate; migală.

scruta/teur, -trice *adj.* scrutător, pătrunzător.

scruter *vt.* a scruta, a cerceta (cu de-amănuntul).

scrutin *m.* **1.** scrutin; totalitatea voturilor; *tour de* ~ tur de scrutin. **2.** vot, votare.

scull [skœl] *m.* *(sport)* scull.

sculptage *m.* sculptare; sculptat.

sculpter *vt.* a sculpta. — **sculpté,** ~e *adj.*

sculpteur *m.* sculptor.

sculptur/al, ~e *(m.pl. -aux)* sculptural.

sculpture *f.* sculptură.

scythique *adj.* **1.** *(ist.)* scitic. **2.** necivilizat, barbar.

se **I.** *pron. pers.* *(pers. 3 sg., pl.)* **1.** *(dat.)* îşi. **2.** *(ac.)* se, (pe) sine. **II.** *pron. refl.* se.

sea-line [si-laĭn] *m.* *(constr.)* sea-line.

séance *f.* şedinţă; adunare, reuniune; ~ *plénière* şedinţă plenară // ~ *tenante* imediat, pe loc.

séant, ~e **I.** *adj.* **1.** potrivit, convenabil. **2.** cuviincios, decent. **II.** *m.* *(pop.)* dos, fund.

seau *m.* găleată, căldare.

sébacé, ~e *adj.* sebaceu, gras, unsuros; *(anat.)* *glande* ~*e* glandă sebacee.

sec, sèche **I.** *adj.* **1.** uscat, arid, sterp. **2.** *(despre climă, timp)* uscat, secetos. **3.** *(bot.)* lipsit de sevă, veştejit; uscat. **4.** sec; *à* ~ **a.** fără apă, sec; secat; **b.** fără bani; **c.** *(fig.)* epuizat, vlăguit (de putere). **5.** *(despre oameni)* slab, uscățiv. **6.** *(fig.)* rece; tăios // *cœur* ~ inimă de piatră; *pain* ~ pîine goală; *(fam.) se trouver à* ~ a fi pe geantă. **II.** *m.* **1.** lucru uscat; uscătură. **2.** loc uscat. **III.** *adv.* cu asprime; ritos // *boire* ~ a bea zdravăn.

sécante *f.* *(mat.)* secantă.

sécateur *m.* foarfece de grădinar.

sécession *f.* *(pol.)* separare, despărțire, secesiune (a unei uniuni, federații).

sécessionniste *adj.*, *m.f.* *(pol.)* adept al secesiunii; separatist.

séchage *m.* uscare.

sèche *adj. f.* v. **sec (I).**

sèchement *adv.* cu răceală, cu asprime, rece, tăios, aspru.

sécher I. *vt.* **1.** a usca, a zvînta. **2.** a seca. **3.** *(fig.)* a șterge; ~ *ses larmes* a-și șterge lacrimile; *(fam.)* a se consola. **II.** *vi.* **1.** *(despre ape, rîuri)* a seca. **2.** *(despre plante)* a se veșteji, a se usca. **3.** *(fig.)* a se usca, a se consuma; ~ *sur pied* a se usca pe picioare (de durere, de dor). **III.** *vr.* a se usca; *se* ~ *devant le feu* a se usca la foc. — **séché,** ~**e** *adj.*

sécheresse *f.* **1.** uscăciune; secetă. **2.** *(fig.)* asprime, răceală. **3.** *(fig.)* lipsă, sărăcie; ~ *de cœur* lipsă de sensibilitate.

sécherie *f.* uscătorie.

sécheur *m.* uscător, aparat de uscat.

sécheuse *f.* mașină de uscat rufe.

séchoir *m.* **1.** uscătorie. **2.** suport pentru uscat.

second [zgɔ̃ și səgɔ̃], ~**e I.** *num. ord.* *(le* ~, *la* ~*e)* al doilea, a doua. **II.** *adj.* **1.** (al) doilea, (a) doua. **2.** secund; *(mat.) nombre* ~ număr secund. **3.** *(fil.)* secundar; *cause* ~*e* cauză secundară // *sans* ~*e* fără pereche. **III.** *m.* **1.** etajul al doilea. **2.** *(mar.)* ofițer secund. **3.** *(la duel)* secund. **4.** al doilea (la rînd); *en* ~ **a.** pe locul al doilea, pe locul doi; **b.** ca ajutor, ca secund. **IV.** *f.* clasa a doua. — **secondement** *adv.* **(II 1, 3).**

secondaire I. *adj.* **1.** secundar, subordonat; accesoriu. **2.** mediu, mijlociu. **II.** *m.* *(geol.)* era secundară. — **secondairement** *adv.* **(I).**

seconde [zgɔ̃:d și səgɔ̃:d] *f.* **1.** secundă. **2.** *(fig.)* moment, clipă.

seconder *vt.* **1.** a secunda, a ajuta; a asista. **2.** a sprijini, a favoriza.

sécot, ~**e** *m.f.*, *adj.* *(pop.)* uscățiv.

secouade, secouée *f.* **1.** scuturare, scuturătură. **2.** *(pop.)* chelfăneală; păruială.

secouement *m.* scuturătură, zguduitură, zgîlțîitură.

secouer I. *vt.* **1.** a scutura; a agita; a zgîlțîi. **2.** *(fig.)* a scutura, a lepăda; a se libera, a se debarasa. **3.** *(fam.)* a certa, a săpuni (pe cineva). **4.** *(fig.)* a zdruncina. **II.** *vr.* *(fam.)* a se stimula, a se pune în mișcare.

secoueur *m.* *(agr.)* scuturător.

secoûment *m.* v. **secouement.**

secourir I. *vt.* **1.** a ajuta, a sprijini. **2.** a salva. **II.** *vr.* a se întrajutora, a se ajuta reciproc.

secourisme *m.* prim-ajutor.

secours *m.* **1.** ajutor, asistență, sprijin. **2.** folos, utilitate; *être d'un grand* ~ a fi de mare folos. **3.** *(mil., la pl.)* ajutoare, trupe de ajutor.

secousse *f.* **1.** zdruncinătură, zguduitură. **2.** oscilare, oscilație; seism. **3.** *(fig.)* șoc // *(fam.) se donner une* ~ a face un efort; *faire une chose à la* ~ a face, a lucra ceva în asalt; *sans* ~ progresiv.

secquière *f.* potecă (prin pădure).

secr/et, -ète I. *adj.* **1.** secret, tainic; ascuns, disimulat. **2.** nemărturisit. **II.** *m.* **1.** loc ascuns, tainiță. **2.** *(fam.)* carceră (de închisoare), secret. **3.** mister, taină; *en* ~ în taină, în secret. — **secrètement** *adv.* **(I).**

secrétaire I. *m.f.* secretar. **II.** *m.* birou de scris.

secrétariat *m.* (birou de) secretariat.

sécréter *vt.* *(fiziol.)* a secreta.

sécrét/eur, -teuse (-trice) *adj.* *(fiziol.)* secretor, care secretează.

sécrétion *f.* *(fiziol.)* secreție.

sectaire *adj.* **1.** sectar. **2.** exclusivist; intolerant. **3.** îngust, mărginit.

sectateur *m.* **1.** sectant. **2.** exclusivist; intolerant.

secte *f.* **1.** *(rel.)* sectă. **2.** *(fam.)* clică, grup.

secteur *m.* **1.** *(geom.)* sector. **2.** *(mil.)* sector, zonă de operațiuni. **3.** porțiune, parte (dintr-o suprafață). **4.** cartier. **5.** domeniu, ramură de activitate.

section *f.* **1.** secționare, tăiere. **2.** secțiune, tăietură. **3.** *(lit.)* parte, capitol. **4.** secție; ~ *de vote* secție de votare.

sectionnement *m.* secționare, divizare, împărțire (în sectoare, în secțiuni).

sectionner *vt.* a secționa, a diviza, a împărți (în sectoare, în secțiuni). — **sectionné,** ~**e** *adj.*

séculaire *adj.* **1.** secular. **2.** *(fig.)* străvechi.

séculairement *adv.* din veac în veac, din secol în secol.

sécularisation *f.* *(bis.)* secularizare.

séculariser *vt.* *(bis.)* a seculariza. — **sécularisé,** ~**e** *adj.*

secundo [səgɔ̃do] *adv.* în al doilea rînd.

sécurité *f.* **1.** securitate, siguranță. **2.** tihnă, liniște. **3.** asigurare; ~ *sociale* asigurări sociale. **4.** siguranță, dispozitiv de blocare (la o armă).

sédat/if, -ive *adj.*, *m.* *(med.)* sedativ, calmant.

sédation *f.* *(med.)* calmare.

sédentaire *adj.* **1.** sedentar; retras; *(mil.) service* ~ parte sedentară. **2.** stabil. — **sédentairement** *adv.*

sédentarité *f.* sedentarism, viață sedentară.

sédiment *m.* *(geol.)* sediment; depozit, depunere.

sédimentaire *adj.* *(geol.)* sedimentar.

sédimentation *f.* *(geol.)* sedimentare, sedimentație, depunere (lentă).

séditi/eux, -euse *adj.* **1.** sedițios; răzvrătitor. **2.** instigator. — **séditieusement** *adv.*

sédition *f.* **1.** sedițiune; răzvrătire. **2.** instigare.

séduc/teur, -trice I. *m.f.* seducător. **II.** *adj.* seducător, ademenitor.

séduction *f.* **1.** seducție, farmec. **2.** seducere, ademenire.

séduire *vt.* **1.** a seduce, a fermeca; a încînta. **2.** a amăgi, a înșela; a ademeni. **3.** a corupe. — **séduit,** ~**e** *adj.*

séduisant, ~e *adj.* seducător, fermecător.

segment *m.* **1.** *(mat.)* segment, porţiune. **2.** *(zool.)* inel.

segmentaire *adj.* segmentar, format din segmente.

segmentation *f.* segmentaţie; segmentare.

segmenter *vt.* a segmenta, a tăia în segmente. — **segmenté,** ~e *adj.*

ségrégat/if, -ive *adj.* care separă; care rezultă dintr-o segregare.

ségrégation *f.* **1.** *(pol.)* segregaţie, discriminare rasială. **2.** *(metal.)* segregare, separare.

ségrégationnisme *m.* *(pol.)* segregaţionism, discriminare rasială. — **ségrégationniste** *adj.*, *m.f.*

ségréger *vi.* *(metal.)* a segrega, a se separa.

seiche *f.* *(zool.)* sepie.

seigle *m.* *(bot.)* secară.

seigneur *m.* **1.** *(ist.)* senior, nobil, suzeran. **2.** proprietar, stăpîn. **3.** *(rel., cu maj.)* Dumnezeu // *à tout ~ tout honneur* fiecăruia după rangul lui; fiecăruia după meritele lui.

seigneuri/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* seniorial, nobiliar.

seigneurie *f.* **1.** domeniu, pămînt seniorial; moşie. **2.** *(fig.)* nobleţe, însuşiri cavalereşti.

seille *f.* doniţă, cofă.

seillette *f.* donicioară, cofiță.

sein *m.* **1.** sîn; *réchauffer un serpent dans son ~* a încălzi un şarpe la sîn. **2.** *(fig.)* inimă; piept; *serrer à son ~* a strînge la piept. **3.** interior; măruntaie; *au ~ de...* în mijlocul..., în interiorul. **4.** *(fig.)* mediu.

seing *m.* semnătură; iscălitură; *blanc-~* semnătură în alb.

séisme *m.* *(geol.)* seism, cutremur de pămînt.

séismicité *f.* *(geol.)* seismicitate.

séismique *adj.* v. **sismique.**

séismographe *m.* v. **sismographe.**

seize *num. card.* şaisprezece.

seizième *num. ord.* *(le ~, la ~)* al şaisprezecelea; a şaisprezecea.

séjour *m.* **1.** şedere (într-un loc). **2.** loc de şedere.

séjourner *vi.* a sta, a se stabili pentru un timp (undeva).

sel *m.* **1.** sare. **2.** *(fig.)* spirit, vioiciune. **3.** *(la pl.)* săruri // *~ d'oseille* piatră-acră.

sélecteur *m.* *(mec., agr.)* selector.

sélect/if, -ive *adj.* selectiv. ~ **sélectivement** *adv.*

sélection *f.* selecţie; selecţionare.

sélectionner *vt.* a selecţiona, a alege. — **sélectionné,** ~e *adj.*

sélectionn/eur, -euse *m.f.* selecţioner.

sélectionnisme *m.* *(biol.)* selecţionism, darvinism, teoria selecției naturale. — **sélectionniste** *adj.*

sélénique *adj.* selenar, lunar.

sélénium [—ɔm] *m.* *(chim.)* seleniu.

sélénographie *f.* *(astr.)* selenografie, descriere a Lunii. — **sélénographique** *adj.*

self-service *(pl. ~-~s)* *m.* autoservire.

selle *f.* **1.** şa (de cal, de bicicletă, de motocicletă). **2.** *(la pl.)* scaun, ieşire afară // *en ~* călare; *être bien en ~* a fi stăpîn pe situație.

seller *vt.* a pune șaua, a înșeua.

sellerie *f.* șelărie.

sellette *f.* capră, scăunel (suspendat) pentru zidari.

sellier *m.* şelar.

selon *prep.* conform, potrivit cu // *c'est ~* depinde; *~ moi* după mine, după părerea mea; *~ que* după cum.

semailles *f. pl.* *(agr.)* semănat, semănătură.

semaine *f.* săptămînă.

sémantique *(lingv.)* **I.** *adj.* semantic. **II.** *f.* semantică.

sémaphore *m.* *(mar., c.f.)* semafor, semnalizator. — **sémaphorique** *adj.*

sémaphoriste *m.* semaforist.

sémasiologie *f.* *(lingv.)* semasiologie. — **sémasiologique** *adj.*

sémasiologue *m.* *(lingv.)* semasiolog.

semblable **I.** *adj.* **1.** asemănător. **2.** *(geom.)* asemenea. **II.** *m.* seamăn // *il n'a pas son ~* n-are asemănare, n-are pereche. — **semblablement** *adv.* (**I 1**).

semblance *f.* asemănare.

semblant *m.* aparenţă; *faux ~* aparenţă înșelătoare // *faire ~ de* a simula; *ne faire ~ de rien* a se preface nepăsător.

sembler **I.** *vi.* a părea. **II.** *v. impers.* a (i) se părea; *il me semble* mi se pare // *ce me semble* după părerea mea; *si bon vous semble* dacă găsiţi cu cale.

séméiologie, sémiologie *f.* *(med.)* semiologie. — **séméiologique, sémiologique** *adj.*

semelle *f.* **1.** talpă. **2.** *(fam.)* pas; *ne pas avancer d'une ~* a nu înainta nici cu un pas, a nu progresa deloc; *battre la ~* a bate pasul pe loc. **3.** căpută de ciorap. **4.** tălpig (de proptea).

semence *f.* sămînţă.

semer *vt.* **1.** a semăna, a însămînța. **2.** *(fig.)* a presăra, a împărţi; *~ de l'argent* a distribui bani. **3.** *(fig.)* a propaga, a răspîndi // *sur le sable* a clădi pe nisip.

semestre *m.* **1.** semestru. **2.** retribuţie semestrială.

semestriel, ~le *adj.* semestrial. — **semestriellement** *adv.*

sem/eur, -euse *m.f.* **1.** semănător. **2.** *(fig.)* propagator.

semi- *pref.* semi-; (pe) jumătate.

semi-circulaire *adj.* semicircular.

semi-consonne *f.* *(fon.)* semiconsonantă; semiconsoană.

séminaire *m.* **1.** seminar (teologic). **2.** grupă de studiu (pe specialităţi) în învăţămîntul superior.

sémin/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* *(bot., anat.)* seminal.

séminariste *m.* seminarist.

sémiotique *f.* **1.** *(med.)* semiologie. **2.** *(în logica matematică)* semiotică, teorie a simbolurilor.

semis *m.* **1.** semănat; *~ en paquets* semănat în cuiburi. **2.** semănătură. **3.** răsad.

sémite *adj.*, *m.f.* semit. — **sémitique** *adj.*

sémitisme *m.* semitism, caracter semitic.

semi-ton *(pl. ~-~s)* *m.* *(muz.)* semiton.

semi-voyelle *f.* *(fon.)* semivocală.

semoir *m.* *(agr.)* semănătoare mecanică.

semonce *f.* **1.** mustrare, dojană. **2.** avertisment, somație. **3.** *(inv.)* invitație.

semoncer *vt.* a mustra, a dojeni.

semoule *f.* griş.

sempiternel, ~**le** *adj.* **1.** veşnic, etern. **2.** continuu, permanent. **3.** invariabil. — **sempiternellement** *adv.*

sénat *m.* senat.

sénateur *m.* senator.

sénatori/al, ~**e** *(m. pl. -aux) adj.* senatorial, de senator; de senat.

sénéchal *m.* cap al justiţiei în statele feudale.

sénéchaussée *f.* (mică) jurisdicţie feudală.

sénile *adj. invar.* senil.

sénilité *f.* senilitate.

senior *m. (sport)* senior.

sens [sã:s] *m.* **1.** simţ; *(fam.) bon* ~, ~ *commun* bun-simţ. **2.** parte, faţă; *retourner qch. dans tous les* ~ a întoarce ceva pe toate feţele. **3.** direcţie, sens; ~ *unique* sens unic. **4.** înţeles, sens, accepţie, semnificaţie; *parole à double* ~ cuvînt cu dublu înţeles, echivoc // *perdre le* ~ a-şi pierde cumpătul.

sensation *f.* senzaţie, impresie puternică.

sensationnel, ~**le** *adj.* senzaţional, uimitor, extraordinar.

sensé, ~**e** *adj* cu bun-simţ; cu judecată, raţional. — **sensément** *adv.*

sensibiliser *vt. (foto., med.)* a sensibiliza.

sensibilité *f.* **1.** sensibilitate; simţire. **2.** *(fig.)* afectivitate, emotivitate. **3.** *(fiz.)* sensibilitate, precizie.

sensible *adj.* **1.** sensibil, simţitor, impresionabil, emotiv. **2.** evident, apreciabil; remarcabil; *des progrès* ~*s* progrese apreciabile.

sensiblement *adv.* **1.** în mod sensibil. **2.** apreciabil; mult.

sensiblerie *f. (fam.)* sensibilitate afectată.

sensit/if, -ive *adj.* **1.** senzitiv. **2.** simţitor, sensibil.

sensorial, ~**e, sensoriel,** ~**le** *adj. (anat.)* senzorial.

sensualisme *m.* **1.** *(fil.)* senzualism. **2.** plăcerile simţurilor.

sensualité *f.* senzualitate, plăceri trupeşti.

sensuel, ~**le** *adj.* senzual. — **sensuellement** *adv.*

sente *f.* potecă.

sentence *f.* **1.** sentinţă, cugetare, maximă; precept. **2.** *(jur.)* sentinţă, hotărîre judecătorească.

sentenci/eux, -euse *adj.* **1.** sentenţios, plin de maxime. **2.** afectat, grav. — **sentencieusement** *adv.*

senteur *f.* miros, mireasmă, parfum.

sentier *m.* **1.** cărare, potecă. **2.** *(fig.)* cale // ~ *de borne* răzor, hat.

sentiment *m.* **1.** sentiment, simţămînt. **2.** convingere, părere fermă. **3.** impresie, senzaţie. **4.** afecţiune, tandreţe.

sentiment/al, ~**e** *(m.pl. -aux) adj.* sentimental. — **sentimentalement** *adv.*

sentimentalisme *m.* sentimentalism; sensibilitate excesivă.

sentinelle *f.* santinelă.

sentir I. *vt.* **1.** a simţi, a resimţi. **2.** a mirosi; ~ *une fleur* a mirosi o floare. **3.** a mirosi a, a avea parfum de; ~ *le tabac* a mirosi a tutun. **4.** *(fig.)* a înţelege, a-şi da seama, a percepe. **5.** *(fig.)* a aprecia; a gusta. **6.** *(fam.)* a da impresia, a avea aparenţă (de) // *ne pouvoir* ~ *qn.* a nu putea suferi pe cineva. **II.** *vi.* a mirosi, a exala. **III.** *vr.* **1.** a se simţi; *je me sens mal* mă simt prost. **2.** (+ **de**) a resimţi.

seoir I. *vi.* **1.** (folosit numai la *part. prez.* **séant**; *part. trec.* **sis,** ~**e**) a fi situat; a-şi avea sediul. **2.** (folosit numai la *pers. a 3-a)* a şedea bine, a se potrivi. **II.** *v. impers.* a se cădea, a se cuveni // *il sied mal de...* şade rău să...

séparable *adj.* separabil; *particule* ~ particulă separabilă; prefix.

sépara/teur, -trice I. *adj.* separator, despărţitor. **II.** *m. (tehn.)* separator.

séparat/if, -ive *adj.* care separă, despărţitor.

séparation *f.* separare, separaţie, despărţire.

séparatisme *m.* **1.** *(pol.)* separatism. **2.** tendinţă de izolare. — **séparatiste** *adj., m.f.*

séparé, ~**e** *adj.* **1.** separat, aparte. **2.** distinct, deosebit. — **séparément** *adv.*

séparer I. *vt.* **1.** a separa, a despărţi, a izola. **2.** a desface în părţile componente. **3.** a clasa, a rîndui. **4.** a împărţi; a diviza. **5.** *(fig.)* a considera, a lua separat, a disocia. **II.** *vr.* a divorţa, a se despărţi.

sépia *(pl.* ~*s) f.* **1.** *(zool.)* sepie. **2.** cerneală sepia.

sept I. *num. card.* şapte. **II.** *num. ord.* al şaptelea, a şaptea. **III.** *m.* **1.** (cifra) şapte. **2.** ziua a şaptea (a lunii). **3.** *(la cărţile de joc)* şeptar.

septembre *m.* (luna) septembrie.

septentrion *m.* nord, miazănoapte.

septentrion/al, ~**e** *(m.pl. -aux)* **I.** *adj.* septentrional, nordic, de miazănoapte. **II.** *m.pl. (cu maj.)* popoarele nordice.

septicémie *f. (med.)* septicemie.

septième I. *num. ord. (le, la* ~*)* al şaptelea, a şaptea; *(fig.) être au* ~ *ciel* a fi în al şaptelea cer. **II.** *f.* **1.** clasa a şaptea. **2.** *(muz.)* septimă. **III.** *m. (mat.)* şeptime.

septique *adj. (med.)* septic, infectat cu microbi.

septuagénaire *m.f., adj.* septuagenar; (persoană) în vîrstă de şaptezeci de ani.

sépulcr/al, ~**e** *(m.pl. -aux) adj.* **1.** sepulcral, de mormînt. **2.** *(fig.)* cavernos.

sépulcre *m.* mormînt.

sépulture *f.* **1.** înmormîntare, înhumare. **2.** mormînt.

séquelle *f.* **1.** clică, camarilă. **2.** *(med.)* sechelă.

séquence *f.* **1.** secvenţă. **2.** *(la jocul de cărţi)* suită.

séquestration *f.* sechestrare.

séquestre *m. (jur.)* sechestru.

séquestrer I. *vt. (jur.)* a sechestra. **II.** *vr. (fig.)* a se sihăstri, a se izola. — **séquestré,** ~**e** *adj.*

sequin *m. (ist.)* ţechin (de aur).

sérail [se-raj] *m. (ist.)* **1.** serai. **2.** harem.

séran *m. (tehn.)* darac.

sérançage *m.* (atelier de) dărăcit.

séraphin *m. (bis.)* serafim. — **séraphique** *adj.*

serbe *adj., m.f. (cu maj.)* sîrb, sîrbesc, (locuitor) din Serbia.

serbo-croate *m. (lingv.)* limba sîrbo-croată.

serdar *m. (ist.)* serdar.

serdeau *m. (ist.)* **1.** stolnic. **2.** paharnic.

serein, ~**e** *adj.* **1.** senin. **2.** *(fig.)* calm, senin, liniştit.

sérénade *f.* serenadă.

sérénader *vi. (fam.)* a cînta serenade.

sérénité *f.* **1.** seninătate, senin. **2.** calm, liniște, pace.

sér/eux, -euse *adj.* *(med.)* seros; apos, apătos.

serf, serve *adj.*, *m.f.* șerb, iobag.

serfouette *f.* *(agr.)* săpăligă.

serfouir *vr.* *(agr.)* a scormoni cu săpăliga.

serge *f.* *(text.)* serj.

sergent *m.* **1.** polițai. **2.** *(mil.)* sergent. **3.** *(tehn.)* crivală, teasc.

séricicole *adj.* sericicol.

sériciculteur *m.* sericicultor.

sériciculture *f.* sericicultură.

série *f.* serie; șir, înșiruire // *hors* ~ ieșit din comun.

sériel, ~le *adj.* de serie.

sérier *vt.* a seria, a orîndui în serie; a clasa. — **sérié, ~e** *adj.*

séri/eux, -euse I. *adj.* **1.** serios, grav. **2.** sobru; așezat, ponderat. **3.** lipsit de vioiciune, de zburdălnicie. **4.** real, adevărat, sincer. **5.** *(fam.)* periculos, primejdios; grav; *la situation est -euse* situația este gravă. **II.** *m.* seriozitate, gravitate; *prendre au* ~ a lua în serios.

sérieusement *adv.* **1.** fără glumă, (în) serios. **2.** realmente; adevărat. **3.** cu gravitate, (în mod) grav.

serin *m.* *(ornit.)* canar.

seringage *m.* **1.** *(hort.)* stropire în ploaie fină. **2.** *(tehn.)* șprițuire.

seringue *f.* *(med.)* seringă.

seringuer *vt.* **1.** a injecta cu seringa. **2.** *(hort.)* a stropi cu pompa.

sériosité *f.* seriozitate.

serment *m.* **1.** jurămînt. **2.** *(fig.)* promisiune, făgăduială.

sermon *m.* **1.** predică, didahie. **2.** *(fam.)* mustrare plictisitoare.

sermonner I. *vi.* a predica. **II.** *vt.* *(fig.)* a mustra, a dojeni.

sérologie *f.* serologie. — **sérologique** *adj.*

sérosité *f.* *(fiziol.)* serozitate.

sérothérapie *f.* *(med.)* seroterapie.

serpe *f.* cosor.

serpent *m.* **1.** *(zool.)* șarpe; *~-à-lunettes* șarpe-cu-ochelari, cobra; *~-à-sonnettes* crotal, șarpe-cu-clopoței. **2.** *(fig.)* om hain, veninos.

serpenteau *m.* **1.** pui de șarpe. **2.** *(mil.)* rachetă, fuzee.

serpentement *m.* șerpuire.

serpenter *vi.* a șerpui.

serpentin, ~e I. *adj.* de șarpe, șerpesc. **II.** *m.* **1.** serpentină (de hîrtie). **2.** serpentină, țeavă de alambic.

serpigin/eux, -euse *adj.* *(med.)* spuzit.

serrage *m.* **1.** strîngere. **2.** *(poligr.)* răstav.

serre^1 *f.* *(hort.)* seră.

serre^2 *f.* **1.** strîngere, apăsare, presare. **2.** *(la pl.)* gheare (la păsări). **3.** *(agr.)* gherlă. **4.** țarc. **5.** pivniță pentru lemne.

serré, ~e I. *adj.* **1.** strîns. **2.** des; îndesat. **3.** strîmt. **4.** *(fig.)* riguros, precis, exact. **II.** *adv.* **1.** cu atenție, prudent. **2.** cu nerușinare; *mentir* ~ a minți cu nerușinare, în mod sfruntat.

serre-bijoux *m. invar.* casetă de bijuterii.

serre-bras *m. invar.* *(chir.)* bandaj pentru braț.

serre-fils *m. invar.* *(el.)* clemă.

serre-freins *m. invar.* *(c.f.)* frînar.

serre-joint *(pl.* *~-~s)* *m.* *(tehn.)* crivală, teasc.

serrement *m.* strîngere; ~ *de main* strîngere de mînă; *(fig.)* ~ *de cœur* strîngere de inimă; mîhnire, supărare.

serrer I. *vt.* **1.** a strînge, a aduna. **2.** a strînge, a presa, a apăsa; ~ *la main* a strînge mîna. **3.** a strînge, a îndesa; ~ *les rangs* a strînge rîndurile // ~ *les dents* a scrîșni din dinți; ~ *qn. de près* a ține pe cineva din scurt. **II.** *vr.* **1.** a se strînge; a se contracta. **2.** a se apropia, a se strînge (unul într-altul).

serre-tête *m.* **1.** bandă, cordeluță care ridică părul de pe frunte. **2.** șapcă cu urechi (legată sub bărbie).

serrure *f.* broască, închizătoare.

serrurier *m.* lăcătuș.

sertir *vt.* a monta o piatră prețioasă. — **serti, ~e** *adj.*

sertissage *m.* montare a unei pietre prețioase.

sertissure *f.* montură a unei pietre prețioase.

sérum [—ɔm] *m.* *(fiziol.)* ser.

servage *m.* **1.** șerbie, iobăgie. **2.** *(fig.)* dependență.

servant, ~e I. *adj.* care servește // *(fam.)* *cavalier* ~ bărbat curtenitor. **II.** *m.* *(mil.)* servant. **III.** *f.* **1.** slujnică, servitoare. **2.** servantă, bufet pentru veselă.

serve *adj.f.*, *f.* v. **serf.**

serv/eur, -euse I. *m.f.* **1.** *(sport)* jucător care servește mingea. **2.** chelner, ospătar. **II.** *f.* cafetieră; ibric de cafea.

serviabilité *f.* serviabilitate.

serviable *adj.* serviabil, îndatoritor. — **serviablement** *adv.*

service *m.* **1.** serviciu, slujbă, funcție, post; *entrer en* ~ **a.** a intra în slujbă; **b.** a intra în funcțiune. **2.** treabă, ocupație; îndatorire, sarcină. **3.** serviciu; secție; birou. **4.** funcționare; efectuare a serviciului. **5.** ajutor, sprijin, asistență. **6.** folosință, folos; uz; *mettre en* ~ a pune în folosință **7.** garnitură (de vase, de sticlărie, de lenjerie de masă); ~ *en porcelaine* serviciu de porțelan. **8.** *(bis.)* slujbă religioasă, serviciu divin. **9.** *(sport)* lansarea mingii; *(la tenis)* serviciu // *mauvais* ~ deserviciu; *qu'y a-t-il pour votre* ~*?* ce doriți? cu ce vă putem fi de folos? *rendre* ~ *à…* a servi, a ajuta pe…

serviette *f.* **1.** șervet. **2.** ștergar, prosop. **3.** servietă; geantă de piele.

servile *adj.* **1.** de sclav; de rob. **2.** *(fig.)* servil, slugarnic. — **servilement** *adv.*

servilisme *m.*, **servilité** *f.* servilism, slugărnicie.

servir I. *vt.* **1.** a sluji. **2.** a servi; ~ *qn. à table* a servi pe cineva la masă. **3.** a servi, a face un serviciu. **4.** a ajuta, a sprijini; a susține **5.** *(fig.)* a înlesni, a favoriza // ~ *une rente à qn.* a plăti o rentă cuiva. **II.** *vi.* **1.** **(+ à, de)** a fi de folos, a servi, a sluji (la). **2.** *(sport)* a servi. **3.** *(mil.)* a presta serviciul militar. **III.** *vr.* **1.** **(+ de)** a se servi, a se folosi (de). **2.** a se servi (la masă). **3.** a-și face reciproc servicii.

serviteur *m.* servitor, slugă, slujitor.

servitude *f.* **1.** servitute, robie, aservire. **2.** constrîngere, obligație.

servomécanisme *m.* *(mec.)* sistem mecanic de comandă și reglare.

servomoteur *m.* *(mec.)* dispozitiv de reglare a motoarelor.

ses *adj. pos.* v. **1. sa. 2. son**^{1}.

session *f.* sesiune; ~ *extraordinaire* sesiune extraordinară.

set *m.* **1.** *(sport)* set, repriză. **2.** platou de filmare.

set-ball [set- ~] *(pl. ~-~s) m.* minge de set, setbol.

setter [sɛ-tɛr] *m.* (cîine) prepelicar; setter.

seuil [soej] *m.* **1.** prag. **2.** *(poetic)* prag, început; *au ~ de la vie* în pragul vieţii.

seul, ~e I. *adj.* **1.** singur, solitar. **2.** unic // ~ *à* ~ între patru ochi; *un ~ et même* unul şi acelaşi; *comme un ~ homme* în unanimitate; *pas un* ~ nici unul, nimeni. **II.** *m.* unul singur.

seulement *adv.* **1.** numai, exclusiv; atît doar; *non ~... mais...* nu numai... dar şi... **2.** dar, însă. **3.** de-abia. **4.** tocmai; *je venais ~ d'entrer* tocmai intrasem. **5.** măcar, barem, cel puţin.

seulet, ~te *adj.* singurel, singur-singurel.

sève *f.* **1.** *(bot.)* sevă. **2.** *(fig.)* vlagă, vigoare.

sévère *adj.* **1.** sever, aspru; exigent. **2.** riguros, scrupulos. **3.** auster, sobru // *perte* ~ pierdere (pagubă) gravă. — **sévèrement** *adv.*

sévérité *f.* **1.** severitate, asprime. **2.** exigenţă. **3.** *(la pl.)* pedepse aspre. **4.** austeritate, sobrietate.

sévices *m.pl.* maltratări, acte de violenţă.

sévir *vi.* **1.** (+ **contre**) a pedepsi sever. **2.** *(fig.)* a bîntui, a face ravagii.

sevrage *m.* înţărcat; înţărcare.

sevrer I. *vt.* **1.** a înţărca. **2.** *(fig.)* a lipsi, a priva. **II.** *vr.* *(fig.)* a se lipsi (de).

sexagénaire *adj., m.f.* sexagenar; (persoană) în vîrstă de şaizeci de ani.

sex-appeal [—pil] *m.* farmec // *avoir du* ~ a-l avea pe vino-ncoace.

sexe *m.* sex; *le ~ fort* sexul tare; *le beau ~, le ~ faible* sexul frumos, sexul slab.

sexologie *f.* sexologie.

sexologue *m.* specialist în probleme sexuale.

sextant *m.* *(opt. mar.)* sextant.

sextuor *m.* *(muz.)* sextet.

sexualité *f.* *(biol.)* sexualitate.

sexué, ~e *adj.* *(biol.)* sexuat.

sexuel, ~le *adj.* sexual.

sexy *adj. invar.* *(fam.)* **1.** *(despre oameni)* cu sex-appeal, sexi. **2.** *(despre filme, reviste)* erotic.

seyant, ~e *adj.* *(despre lucruri de îmbrăcăminte)* potrivit; care şade bine.

shah *m.* v. **schah.**

shérif [ʃe-rif] *m.* şerif.

shilling [ʃi-liŋ] *m.* *(ec., fin.)* şiling, monedă divizionară engleză.

shimmy [ʃi—] *m.* *(cor.)* şimi.

shocking [ʃɔ-kiŋ] *adj.* necuviincios, deplasat, şocant.

shoot [ʃut] *m.* *(la fotbal)* şut.

shooter [ʃu—] *vt.* *(la fotbal)* a şuta.

shopping [ʃopiŋ] *m.* alergătură pe la vitrine, magazine.

short [ʃərt] *m.* şort, chilot scurt (de sport).

show [ʃo] *m.* spectacol de varietăţi (axat pe o singură vedetă).

shrapnel [ʃrap-nɛl] *m.* şrapnel (de artilerie).

si^1 **I.** *conj.* **1.** *(condiţional)* cu condiţia ca, în cazul că, (numai) dacă. **2.** *(dubitativ)* dacă, de; *et ~...* chiar dacă... // ~ *tant est que...* în măsura în care...; ~ *ce n'est que...* afară de..., cu excepţia...; ~ *ce n'est...* dacă nu cumva...; ~ *fait* desigur; ~ *bien que...* **a.** pînă într-atît încît...; **b.** astfel încît... **II.** *m. invar.* condiţie, rezervă. **III.** *adv.* **1.** atît de, într-atît, într-un asemenea grad. **2.** oricît. **3.** *(după propoziţii interogativ-negative)* da, ba da.

si^2 *m. invar.* *(muz.)* (nota) si.

siamois, ~e I. *adj.* siamez, din Siam; *(fam.)* *frères* ~ fraţi siamezi; *(fig.)* prieteni nedespărţiţi. **II.** *m.f.* *(cu maj.)* siamez, locuitor din Siam.

sibérien, ~ne *adj.* siberian.

sibilant, ~e *adj.* *(fon.)* şuierător, siflant.

sibylle *f.* sibilă, prezicătoare, ghicitoare.

sibyllin, ~e *adj.* sibilic; enigmatic.

sic *adv.* sic, (tocmai) după original.

sicaire *m.* ucigaş plătit.

siccat/if, -ive I. *adj.* sicativ, care usucă. **II.** *m.* sicativ.

siccité *f.* **1.** uscare. **2.** uscăciune.

side-car [sajd- ~] *m.* ataş de motocicletă.

sidér/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* *(astr.)* sideral, astral.

sidérant, ~e *adj.* *(fam.)* uluitor, care te încremeneşte.

sidération *f.* încremenire; şoc nervos.

sidérer *vt.* a încremeni; a stupefia, a ului. — **sidéré, ~e** *adj.*

sidérolithique *adj.* *(geol.)* bogat în minereuri de fier.

sidérurgie *f.* siderurgie. — **sidérurgique** *adj.*

sidérurgiste *m.* siderurgist.

siècle *m.* **1.** secol, veac. **2.** timp, epocă; *dans tous les ~s* în toate timpurile, în toate epocile. **3.** *(fig.)* veşnicie; *il y a un ~ que...* o veşnicie este de cînd...

siège *m.* **1.** scaun, jilţ. **2.** capră (la trăsură). **3.** *(jur.)* fotoliu prezidenţial. **4.** sediu, reşedinţă. **5.** *(mil.)* asediu. **II. 6.** fund, şezut. **7.** *(fig.)* centru, focar; locaş.

siéger *vi.* **1.** a avea sediul, reşedinţa. **2.** *(fig.)* a rezida, a se afla. **3.** a ocupa un loc într-o adunare deliberativă.

sien, ~ne I. *pron. pos.* *(pers. 3 sg.)* al său, a sa. **II.** *adj. pos.* său, sa. **III.** *m. il y met du ~* **a.** pune de la sine; **b.** pune din banii lui; **c.** inventează; adaugă de la el. **IV.** *m. pl.* ai săi; familia sa. **V.** *f. pl. il fait des ~nes* face (tot felul de) şotii, isprăvi (tipice lui).

sieste *f.* siestă, somn de după prînz.

sifflade *f.* fluierături (la spectacole, la meciuri).

sifflage *m.* *(med., vet.)* respiraţie şuierătoare.

sifflant, ~e I. *adj.* *(fon.)* siflant, şuierător. **II.** *f.* (consoană) siflantă, sibilantă.

sifflement *m.* **1.** fluierat. **2.** şuierat.

siffler I. *vi.* **1.** a fluiera. **2.** a şuiera // *n'avoir qu'à ~* a nu face decît un semn; *tu peux ~!* n-ai decît! **II.** *vt.* **1.** a fluiera o melodie. **2.** a chema printr-un fluierat. **3.** a dezaproba prin fluierături.

sifflet *m.* **1.** signal. **2.** fluierătură; fluier; *coup de ~* fluier, fluierătură. **3.** *(mar.)* sirenă.

sifflotement *m.* fluierătură uşoară.

siffloter *vi. vt.* a fluiera uşor.

sigillation *f.* sigilare, pecetluire.

sigillé, ~e *adj.* sigilat, pecetluit.

sigillographie *f.* sigilografie, studiul vechilor peceţi. — **sigilographique** *adj.*

sigle *m.* siglă.

sign/al *(m. pl. -aux) m.* semnal; *donner le* ~ a da semnalul; ~ *d'alarme* semnal de alarmă.

signalé, ~**e** *adj.* **1.** semnalat. **2.** *(fam.)* cunoscut, vestit; remarcabil, deosebit.

signalement *m.* semnalment; semn particular.

signaler I. *vt.* **1.** a semnala. **2.** a desemna, a indica. **3.** a releva, a atrage atenţia. **4.** a da semnalmentele cuiva. **5.** *(fig.)* a face cunoscut; a pune în evidenţă. **II.** *vr.* a se distinge.

signalétique *adj.* **1.** de semnalare, de informare. **2.** caracteristic.

signaleur *m.* *(c.f.)* semnalizator.

signalisation *f.* **1.** semnalizare. **2.** dispozitiv, sistem de semnalizare.

signataire *m.* *(jur.)* semnatar.

signature *f.* **1.** semnătură. **2.** *(poligr.)* signatură.

signe *m.* **1.** semn, indiciu. **2.** semn convenţional. **3.** manifestare exterioară; gest. **4.** *(med.)* simptom. **5.** semn distinctiv, semnalment. **6.** semnal.

signer I. *vt.* **1.** a semna, a(-şi) pune semnătura. **2.** *(înv.)* a însemna, a marca cu un semn distinctiv. **II.** *vi.* (+ **à**) a semna (ca martor, ca parte contractantă). **III.** *vr.* a-şi face semnul crucii. — **signé,** ~**e** *adj.* (I 1).

signet *m.* semn de carte.

signifiance *f.* **1.** semnificaţie. **2.** indiciu.

significat/if, -ive *adj.* **1.** semnificativ. **2.** expresiv, pregnant. — **significativement** *adv.*

signification *f.*, **signifié** *m.* **1.** semnificaţie, sens, înţeles. **2.** *(jur.)* notificare.

signifier *vt.* **1.** a însemna, a avea sensul de... **2.** a face cunoscut; a anunţa. **3.** *(jur.)* a notifica // *ne ~ rien, ne ~ pas grande chose* a nu valora mare lucru.

silence *m.* **1.** tăcere; *passer sous ~* a trece sub tăcere; a omite. **2.** *(fig.)* linişte; *dans le ~ de la nuit* în liniştea nopţii. **3.** *(muz.)* pauză. **4.** *(fig.)* mister, taină.

silencieusement *adv.* în tăcere, pe tăcute; fără zgomot; tiptil.

silenci/eux, -euse I. *adj.* **1.** tăcut, taciturn. **2.** liniştit. **3.** înăbuşit, surd. **4.** *(despre motoare)* silenţios. **II.** *m.* *(auto)* amortizor de zgomot.

silex *m.* *(mineral.)* silex, cremene.

silhouette *f.* siluetă; linie a corpului.

silic/eux, -euse *adj.* silicios; ca cremenea.

sillage *m.* *(mar.)* urmă, dîră, siaj.

siller *vt.* *(mar.)* a lăsa dîră.

silo *m.* siloz.

silotage *m.* însilozare.

sillon *m.* **1.** brazdă. **2.** *(fig.)* dîră. **3.** *(poetic)* cîmpie, ogor. **4.** *(la pl.)* zbîrcituri, riduri.

sillonner *vt.* **1.** a brăzda. **2.** *(fig.)* a străbate în lung şi în lat.

silure *m.* *(iht.)* somn.

simagrée *f.* *(fam.)* maimuţăreală, sclifoseală; fasoane.

similaire *adj.* similar, asemănător; analog, echivalent.

similarité *f.* similitudine, asemănare.

similitude *f.* similitudine, asemănare; analogie, conformitate.

simple I. *adj.* **1.** simplu, elementar. **2.** simplu, neamestecat. **3.** lesnicios, lipsit de complicaţii. **4.** simplu, modest. **5.** neafectat; natural. **6.** sincer. **7.** naiv, prostănac; credul. **8.** fără cultură; din topor, rudimentar. **II.** *m.* **1.** (lucru) simplu. **2.** om redus, om simplu. **3.** *(sport)* partidă jucată în doi, simplu. **III.** *m. pl.* *(bot.)* plante medicinale; ierburi.

simplement *adv.* **1.** simplu, cu simplitate, fără afectare. **2.** de-a dreptul, pe şleau. **3.** doar, numai, exclusiv.

simplet, ~**te** *adj.*, *m.f.* simpluţ; naiv.

simplicité *f.* **1.** simplicitate, simplitate. **2.** naivitate, candoare. **3.** lipsă de afectare, naturaleţe.

simplifica/teur, -trice *adj.*, *m.f.* simplificator, vulgarizator.

simplification *f.* simplificare.

simplifier *vt. vr.* a (se) simplifica. — **simplifié,** ~**e** *adj.*

simplisme *m.* *(fil.)* simplism. — **simpliste** *adj.*, *m.f.*

simulacre *m.* **1.** simulacru, aparenţă. **2.** prefăcătorie, acţiune simulată, simulare // *faire le ~ de...* a simula..., a se preface că...

simulat/eur, -trice *m.f.* simulant.

simulation *f.* **1.** simulare, prefăcătorie. **2.** ficţiune.

simuler *vt.* a simula, a da impresia de, a se preface. — **simulé,** ~**e** *adj.*

simultané, ~**e** *adj.* simultan, concomitent.

simultanément *adv.* concomitent, în acelaşi timp, (în mod) simultan.

simultanéité *f.* simultaneitate; sincronism.

sinapis *m.* *(bot.)* muştar.

sinapisme *m.* cataplasmă cu muştar.

sincère *adj.* sincer, deschis, franc.

sincèrement *adv.* cu sinceritate; de bună credinţă.

sincérité *f.* sinceritate, francheţe.

sinécure *f.* sinecură.

singe *m.* **1.** *(zool.)* maimuţă. **2.** *(fam.)* maimuţoi, pocitanie.

singer *vt.* *(fam.)* a maimuţări, a imita.

singerie *f.* **1.** maimuţăreală, imitaţie ridicolă. **2.** *(fig.)* fandoseală; nazuri.

sing/eur, -euse I. *adj.* care imită, care maimuţăreşte. **II.** *m.* maimuţoi, imitator.

singulariser *vt. vr.* a (se) singulariza, a (se) deosebi, a (se) distinge (de, dintre).

singularité *f.* **1.** originalitate. **2.** *(peior.)* ciudăţenie, bizarerie.

singuli/er, -ère I. *adj.* **1.** neobişnuit, aparte, ieşit din comun. **2.** ciudat, bizar, straniu // *méthode -ère* metodă personală, originală. **II.** *adj.*, *m.* *(gram.)* singular; *le (nombre) ~* (numărul) singular.

singulièrement *adv.* **1.** deosebit de, foarte, extrem de. **2.** mai ales, îndeosebi, în special.

sinistre I. *adj.* **1.** sinistru, groaznic, îngrozitor. **2.** ameninţător; funest, nefast. **II.** *m.* sinistru, nenorocire, calamitate, urgie. — **sinistrement** *adv.* (I).

sinistré, ~**e** *adj.*, *m.f.* sinistrat.

sinon *conj.* **1.** dacă nu, altfel, în caz contrar. **2.** în afară de, decît // ~ *que* numai, decît.

sinu/eux, -euse *adj.* sinuos, întortocheat, cotit.

sinuosité *f.* sinuozitate.

sinus *m.* *(geom., anat.)* sinus.

sinusite *f.* *(med.)* sinuzită.

sionisme *m.* *(pol.)* sionism.

sioniste *m.f.*, *adj.* *(pol.)* sionist.

siphon *m.* **1.** *(fiz.)* sifon. **2.** *(mar.)* trombă.

sire *m.* **1.** *(ist.)* nobil feudal. **2.** sire, maiestate.

sirène *f.* **1.** *(mit.)* sirenă. **2.** *(fig.)* femeie atrăgătoare, încîntătoare, ademenitoare. **3.** *(fiz.)* sirenă; *~ d'alarme* sirenă de alarmă // *(fam.) voix de ~* voce melodioasă.

sirop *m.* sirop.

siroter *vt. vi.* *(fam.)* a sorbi puţin cîte puţin, a degusta.

sirup/eux, -euse *adj.* siropos.

sis, ~e *adj.* situat, (am)plasat; care se află...

sismicité *f.* seismicitate.

sismogramme *m.* seismogramă.

sismographe *m.* *(fiz.)* seismograf.

sismographie *f.* seismografie. — **sismographique** *adj.*

sismologie *f.* seismologie. — **sismologique** *adj.*

site *m.* privelişte, peisaj; poziţie // *(mil.) ligne de ~* linie de tir; *angle de ~* unghi de tir.

sitôt *adv.* imediat, îndată, numaidecît; *~ que* de îndată ce, de cum...

situation *f.* **1.** poziţie; aşezare, amplasare. **2.** atitudine, postură. **3.** *(fig.)* situaţie; stare, condiţie. **4.** *(fig.)* slujbă, situaţie // *(despre femei) être dans une ~ intéressante* a fi însărcinată.

situer **I.** *vt.* **1.** a situa, a (am)plasa, a aşeza. **2.** *(fig.)* a determina; a fixa (local, cronologic). **II.** *vr.* a se situa, a lua poziţie. — **situé, ~e** *adj.* **(I 1).**

six **I.** *num. card.* şase. **II.** *num. ord.* al şaselea, a şasea; *page ~* pagina a şasea, pagina şase. **III.** *m.* **1.** (cifra) şase. **2.** ziua a şasea (a lunii). **3.** *(la cărţile de joc)* şesar, şase.

sixième **I.** *num. ord.* *(le, la ~)* al şaselea, a şasea. **II.** *m.f.* al şaselea, a şasea (într-o clasă, într-un rînd). **III.** *m.* **1.** şesime. **2.** etajul al şaselea; *habiter au ~* a locui la (etajul) al şaselea, la (etajul) şase.

sixte *f.* *(muz.)* sextă.

sketch *(pl. ~s)* m. scheci.

ski *m.* *(sport)* schi; *aller à ~s* a merge pe schiuri; *faire du ~* a schia.

skier *vi.* *(sport)* a schia.

ski/eur, -euse *m.f.* schior.

skiff *m.* *(sport, mar.)* **1.** schif. **2.** cursă de schif.

skyte *m.* schit.

slalom *m.* *(sport)* slalom.

slave **I.** *adj., m.f.* slav. **II.** *m.* *(lingv.)* limba slavă.

slavisant, ~e *m.f.* slavist.

slaviser *vt.* a slaviza. — **slavisé, ~e** *adj.*

slavon *m.* *(lingv.)* limba slavonă.

slip *m.* slip; chilot de baie.

slogan *m.* slogan, lozincă.

slovaque *adj., m.f.* *(cu maj.)* slovac, (locuitor) din Slovacia.

slovène *adj. m.f.* *(cu maj.)* sloven, (locuitor) din Slovenia.

smash [smetʃ] *m.* *(la tenis)* smeci.

smasher [smetʃ-] *vi.* *(la tenis)* a smecia.

smog *m.* smog, aer poluat cu fum.

smoking *m.* smoching.

snob *m.f., adj. invar.* snob.

snobisme *m.* snobism.

sobor *m.* sobor, adunare.

sobre *adj.* **1.** sobru, simplu. **2.** cumpătat, moderat. **3.** *(fig.)* discret, reţinut. **4.** *(fig.)* simplu, modest. — **sobrement** *adv.*

sobriété *f.* **1.** sobrietate, simplitate. **2.** cumpătare, moderaţie. **3.** *(fig.)* discreţie. **4.** *(fig.)* modestie, simplitate.

sobriquet *m.* poreclă.

soc *m.* brăzdar.

sociabilité *f.* sociabilitate.

sociable *adj.* sociabil; prietenos, comunicativ. — **sociablement** *adv.*

soci/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* social; *sciences ~es* ştiinţe sociale // *(com.) raison ~e* firmă.

social-démocrate *m.* *(pol.)* social-democrat.

social-démocratie *f.* *(pol.)* social-democraţie.

socialement *adv.* sub raport social, socialmente.

socialisation *f.* socializare.

socialiser *vt.* a socializa.

socialisme *m.* *(pol.)* socialism.

socialiste *adj., m.f.* *(pol.)* socialist.

société *f.* **1.** societate; grup social; *vivre en ~* a trăi în societate. **2.** orînduire social-economică. **3.** cerc, companie; relaţii sociale. **4.** reuniune mondenă. **5.** societate, asociaţie; *(jur.) ~ en nom collectif* societate în nume colectiv.

socioculturel, ~le *adj.* socio-cultural.

sociologie *f.* sociologie. — **sociologique** *adj.*

sociologue *m.* sociolog; specialist în sociologie.

sockette f. şosetă.

socle *m.* *(arhit.)* soclu, piedestal, postament.

socque *m.* încălţăminte de protecţie (de lemn sau de piele).

soda *m.* apă gazoasă, sifon.

sodé, ~e *adj.* care conţine sodă, cu sodă.

sodique *adj.* *(chim.)* sodic.

sodium [—ɔm] *m.* *(chim.)* sodiu, natriu.

sœur *f.* **1.** soră; *~ germaine* soră bună; *demi-~* soră vitregă. **2.** călugăriţă.

sœurette *f.* *(fam.)* surioară.

sofa *m.* sofa, canapea.

soffite *m.* **1.** *(arhit.)* scafă. **2.** *(el.)* sofită.

soi *pron. pers.* *(pers. 3 sg., formă accentuată)* sine; *~-même* sine însuşi; *sur ~* asupra sa; la sine; *à part ~* în sine; *rentrer en ~* **a.** a se închide în sine; **b.** a reflecta, a gîndi; *aller de ~* a fi de la sine înţeles // *être ~-même* a fi natural; *être à ~* a fi independent; *revenir à ~* a-şi veni în simţiri; *chez ~* **a.** acasă; **b.** în ţara sa; *nul n'est prophète chez ~* nimeni nu-i profet în ţara lui.

soi-disant *adj. invar., adv.* pretins, aşa-zis; chipurile, pe cît se pare.

soie *f.* mătase; *ver à ~* vierme-de-mătase.

soierie *f.* **1.** fabrică de mătase. **2.** mătăsuri. **3.** ţesătură de mătase.

soif *f.* **1.** sete. **2.** *(fig.)* poftă, dorinţă arzătoare, nesaţ // *avoir la ~ de...* a fi ahtiat după...; *boire à sa ~* a bea pe săturate.

soigné, ~e *adj.* **1.** *(despre oameni)* îngrijit, dichisit; pedant. **2.** *(despre lucruri)* de calitate; făcut cu grijă, cu atenţie.

soigner **I.** *vt.* **1.** a îngriji; a purta de grijă. **2.** *(fam.)* a alinta, a răsfăţa. **II.** *vi.* (+**à**) a veghea, (să, la); a se îngriji, a avea grijă (de). **III.** *vr.* **1.** a se îngriji. **2.** a se căuta (la doctor).

soign/eux, -euse *adj.* **1.** grijuliu; meticulos. **2.** dichisit, îngrijit. **3.** minuțios, amănunțit — **soigneusement** *adv.* **(1, 3).**

soin *m.* **1.** minuțiozitate, meticulozitate. **2.** grijă, atenție, solicitudine, preocupare; *avoir ~ de..*. a avea grijă de..., a fi atent la... **3.** îngrijire, sarcină. **4.** *(la pl.)* îngrijire medicală // *être aux petits ~s auprès de qn.* a fi foarte atent cu cineva; *prendre ~ de...* a veghea asupra, a supraveghea.

soir *m.* seară; *à ce ~* pe deseară.

soirée *f.* **1.** seară; durata unei seri; *spectacle en ~* spectacol de seară. **2.** serată.

soit [pronunțat *soi* înaintea unei consoane, *soit* înaintea unei vocale] **I.** *conj.* **1.** fie, sau; *~ l'un, ~ l'autre* sau unul, sau altul; fie unul, fie celălalt. **2.** adică. aproximativ, cam, preț de; *~ d'une heure* preț de vreo oră. **3.** fie, să luăm, să presupunem. **II.** *adv.* [pronunțat *soit*] fie// *tant ~ peu* (oricît de) puțin; *~!* treacă!

soixante *num. card.* șaizeci.

soixantième *num. ord.* *(le, la ~)* al șaizecilea, a șaizecea.

soja *m.* *(bot.)* soia.

sol^1 *m.* pămînt, sol, teren; *(fig.) le ~natal* pămîntul natal, locul de baștină.

sol^2 *m.* *(ec., fin.)* monedă peruviană, sol.

sol^3 *m. invar.* *(muz.)* (nota) sol.

solaire *adj.* **1.** solar. **2.** *(fig.)* surîzător, deschis.

solarium [—ɔm] *(pl. ~s)* *m.* solariu.

soldat I. *m.* **1.** soldat, ostaș, militar. **2.** *(fig.)* luptător, militant. **II.** *adj.* milităros.

soldatesque I. *f.* *(peior.)* soldățime **II.** *adj.* cătănesc.

solde^1 *f.* soldă // *(peior.) à la ~ de...* în serviciul...

solde^2 *m.* **1.** *(fin.)* sold. **2.** *(com.)* rest de marfă vîndut cu preț scăzut.

solder^1 *vt.* a plăti solda.

solder^2 **I.** *vt.* **1.** *(fin.)* a lichida un cont. **2.** *(com.)* a vinde la solduri. **II.** *vr.* *(fig.)* a se solda, a se încheia.

sole *f.* *(agr.)* solă; ogor de asolament.

soleil *m.* **1.** *(astr.)* soare; *(fam.) sous le ~* sub soare, pe pămînt; *~ levant* soare-răsare; *au ~ couchant* la apusul soarelui. **2.** *(fig.)* lumina soarelui; lumină de soare // *coup de ~* insolație.

solennel, ~le [— la —] **I.** *adj.* **1.** solemn, sărbătoresc, ceremonios; *entrée ~le* intrare solemnă. **2.** grav, important. **3.** *(fam.)* emfatic, pompos. **II.** *m.* caracter solemn. — **solennellement** *adv.* **(I).**

solennité [—la—] *f.* **1.** solemnitate, ceremonie, ceremonial. **2.** măreție; importanță. **3.** *(fam.)* emfază, afectare.

solfège *m.* *(muz.)* **1.** solfegiu. **2.** solfegiere.

solfier *vt.* *(muz.)* a solfegia.

solidaire *adj.* solidar, legat, unit. — **solidairement** *adv.*

solidariser I. *vt.* *(jur.)* a solidariza, a face răspunzător. **II.** *vr.* (+ **avec**) a se solidariza, a se declara solidar (cu).

solidarité *f.* **1.** solidaritate; *mouvement de ~* mișcare, acțiune de solidaritate. **2.** interdependență (de fenomene, elemente); coeziune, unire. **3.** răspundere reciprocă.

solide I. *adj.* **1.** solid. **2.** rezistent; trainic, durabil. **3.** consistent; *repas ~* masă consistentă. **4.** tare, dur. **5.** *(fam.)* voinic, robust, viguros. **6.** *(fig.)* temeinic, serios; de nădejde; *avoir de ~s raisons pour..*. a avea motive temeinice pentru... **II.** *m.* *(fiz.)* corp solid. — **solidement** *adv.* **(I).**

solidification *f.* solidificare, întărire.

solidifier *vt. vr.* a (se) solidifica, a (se) întări. — **solidifié, ~e** *adj.*

solidité *f.* **1.** soliditate, tărie, duritate; consistență. **2.** rezistență, trăinicie. **3.** *(fig.)* temeinicie, seriozitate.

soliloque *m.* soliloc, monolog.

soliloquer *vi.* a monologa, a vorbi de unul singur.

soliste *adj., m.f.* *(muz., cor.)* solist.

solitaire I. *adj.* **1.** *(despre oameni)* solitar, singur; singuratic. **2.** *(despre locuri, regiuni)* izolat, retras; pustiu. **II.** *m.* **1.** pustnic, sihastru. **2.** diamant montat singur, solitar. — **solitairement** *adv.* **(I, 1).**

solitude *f.* **1.** solitudine, singurătate. **2.** loc singuratic, retras. **3.** *(fig.)* însingurare, izolare.

solive *f.* *(constr.)* grindă.

sollicitation *f.* solicitare, cerere (insistentă); rugăminte.

solliciter *vt.* **1.** a solicita, a cere (cu insistență); a ruga. **2.** a provoca, a stîrni; *~ l'attention* a suscita atenția. **3.** a invita, a pofti. **4.** a îndemna, a incita; *~ à le révolte* a îndemna la răscoală. **5.** *(tehn.)* a solicita, a supune unor acțiuni fizice.

sollicit/eur, -euse *m.f.* solicitator, solicitant.

sollicitude *f.* **1.** solicitudine, grijă, atenție. **2.** preocupare.

solo *(pl. ~s și soli)* *m., adj.* *(muz., cor.)* solo.

solstice *m.* *(astr.)* solstițiu.

solubilité *f.* *(chim.)* solubilitate.

soluble *adj.* **1.** *(chim.)* solubil. **2.** *(fig.)* rezolvabil.

solution *f.* **1.** *(mat.)* soluție; (mod de) rezolvare; rezultat. **2.** soluționare; deznodămînt, concluzie. **3.** *(chim.)* soluție. **4.** dizolvare, topire.

solutionner *vt.* a soluționa, a rezolva.

solvabilité *f.* *(com.)* solvabilitate, capacitate de a plăti.

solvable *adj.* *(com.)* solvabil.

solvant *m.* *(chim.)* solvent, dizolvant.

soma *m.* *(biol.)* soma.

sombre *adj.* **1.** sumbru, întunecos, obscur. **2.** posomorît, întunecat; *ciel ~* cer întunecat. **3.** închis la culoare. **4.** *(fig.)* taciturn, abătut; sumbru// *avenir ~* viitor nesigur; *il fait ~* e întuneric, e beznă. — **sombrement** *adv.* **(1, 2).**

sombrer *vi.* **1.** *(mar.)* a se scufunda. **2.** *(fig.)* a se prăbuși, a se nărui.

sombrero *(pl. ~s)* *m.* sombrero, pălărie (mare) de soare.

sommaire I. *adj.* **1.** sumar, succint, scurt. **2.** *(fam.)* rapid, expeditiv. **II.** *m.* **1.** rezumat. **2.** tablă de materii, sumar, cuprins. — **sommairement** *adv.* **(I).**

sommation *f.* **1.** somație; avertisment. **2.** *(fig.)* invitație.

somme^1 *f.* **1.** *(mat.)* sumă, total. **2.** *(fig.)* totalitate, ansamblu// *en ~, ~ toute* în fond, în definitiv.

somme^2 *f.* *bête de ~* vită de povară.

somme^3 *m.* *(fam.)* somn.

sommeil *m.* **1.** somn. **2.** *(fig.)* amorțeală, toropeală. **3.** hibernare.

sommeiller *vi.* **1.** a moțăi, a picoti. **2.** *(fig.)* a dormita, a sta în amorțeală.

sommelier *m.* *(ist.)* chelar.

sommellerie *f.* **1.** *(ist.)* slujba de chelar. **2.** cămară.

sommer *vt.* **1.** a soma; a avertiza. **2.** *(jur.)* a trimite somație. **3.** *(mat.)* a însuma.

sommet *m.* **1.** *(geogr.)* vîrf, pisc, creastă. **2.** *(fig.)* culme, punct culminant, apogeu // *réunion au ~* reuniune la cel mai înalt nivel.

sommier^1 *m.* **1.** somieră. **2.** *(înv.)* vită de povară. **3.** *(arhit.)* piatră, cărămidă de susținere. **4.** *(constr.)* ușor.

sommier^2 *m.* registru (de încasări).

sommité *f.* **1.** vîrf. **2.** *(fig.)* somitate, persoană marcantă.

somnambule *m.f.*, *adj.* somnambul.

somnifère **I.** *adj.* somnifer, adormitor; *(fam.)* plictisitor. **II.** *m.* *(med.)* somnifer.

somnolence *f.* **1.** somnolență. **2.** *(fig.)* toropeală, moleșeală.

somnolent, **~e** *adj.* **1.** somnolent. **2.** *(fig.)* toropit, moleșit.

somnoler *vi.* a somnola, a moțăi; a dormita.

somptu/eux, **-euse** **I.** *adj.* somptuos, fastuos, luxos. **II.** *m.* somptuozitate. — **somptueusement** *adv.* **(I).**

somptuosité *f.* somptuozitate, lux, fast.

son^1 *(pl. ses)* *adj. pos. m.* său.

son^2 *m.* ton; sunet.

son^3 *m.* *(agr.)* tărîțe // *(fam.)* *tache de ~* pistrui.

sonar *m.* *(mar.)* aparat pentru detectarea submarinelor.

sonate *f.* *(muz.)* sonată.

sonatine *f.* *(muz.)* sonatină.

sondage *m.* **1.** sondaj, sondare. **2.** *(fig.)* cercetare, studiu; investigație.

sonde *f.* sondă // *marcher la ~ à la main* a fi cu băgare de seamă.

sonder **I.** *vt.* **1.** a sonda, a explora. **2.** *(fig.)* a cerceta, a investiga. **3.** *(fam.)* a tatona. **II.** *vr.* *(med.)* a se sonda.

sondeur *m.* sondor.

sondeuse *f.* *(tehn.)* sondeză.

song *m.* melodie; cîntec.

songe *m.* **1.** vis; *en ~* în vis. **2.** *(fig.)* visare; iluzie, himeră.

songer **I.** *vi.* (+ **à**) **1.** a intenționa, a avea de gînd (să). **2.** a se gîndi, a reflecta, a medita (la) // *vous n'y songez pas!* ce-ți trece prin gînd! **II.** *vt.* **1.** a visa (prin somn). **2.** *(fam.)* a gîndi.

songerie *f.* visare, reverie.

song/eur, **-euse** **I.** *adj.* visător, meditativ; preocupat. **II.** *m.* visător.

sonique *adj.* *(fiz.)* sonic; *vitesse ~* viteză sonică.

sonnaille *f.* talangă.

sonnailler *m.* vită cu talangă.

sonnant, **~e** *adj.* **1.** sunător, care sună; cu sonerie. **2.** precis, fix, exact; *à l'heure ~e* **a.** la oră fixă, la țanc; **b.** punctual; *espèces ~es* bani peșin.

sonné, **~e** *adj.* **1.** precis, exact; *à minuit ~* exact la miezul nopții. **2.** *(fam., despre vîrstă)* împlinit; *il (elle) a trente ans ~s* are treizeci de ani împliniți, bătuți pe muche // *(fam.)* *être ~* a fi țăcănit, într-o ureche.

sonner **I.** *vi.* **1.** a suna. **2.** *(fig.)* a suna, a sosi, a veni. **II.** *vt.* a suna; *~ l'alarme* a suna, a da alarma; *~ la cloche* a trage clopotul.

sonnerie *f.* sonerie.

sonnet *m.* *(lit.)* sonet.

sonnette *f.* **1.** clopoțel. **2.** sonerie. **3.** *(constr.)* sonetă.

sonnettiste *m.* *(lit.)* sonetist, autor de sonete.

sonneur *m.* **1.** clopotar. **2.** lăutar. **3.** trompetist.

sonore **I.** *adj.* **1.** sonor, răsunător; *voix ~* voce plină, sonoră. **2.** *(fig.)* emfatic, sforăitor. **II.** *adj.*, *m.f.* *(fon.)* (consoană) sonoră.

sonorisation *f.* sonorizare.

sonoriser *vt.* a sonoriza. — **sonorisé,** **~e** *adj.*

sonorité *f.* sonoritate; rezonanță, timbru.

sopha *m.* v. **sofa.**

sophisterie *f.* sofisticărie.

sophistication *f.* **1.** sofisticare. **2.** denaturare, falsificare.

sophistique **I.** *adj.* sofistic. **II.** *f.* sofistică.

sophistiquer *vt.* **1.** a sofistica. **2.** a falsifica, a denatura. — **sophistiqué,** **~e** *adj.*

sophistiqu/eur, **-euse** *m.f.* falsificator.

soporifère, **soporifique** **I.** *adj.* **1.** adormitor. **2.** *(fig.)* plictisitor, plicticos. **II.** *m.* somnifer, **soporific.**

sorbet *m.* nume de băutură răcoritoare (din suc de fructe și alcool); sorbet.

sorbetière *f.* șerbetieră.

sorcellerie *f.* vrăjitorie, magie; descîntec.

sorci/er, **-ère** *adj.*, *m.f.* vrăjitor.

sordide *adj.* **1.** sordid, murdar, dezgustător. **2.** *(fig.)* josnic, meschin, infect. — **sordidement** *adv.*

sordidité *f.* murdărie, infecție.

sornette *f.* baliverně.

sort *m.* **1.** soartă, ursită, destin. **2.** întîmplare, hazard. **3.** sorți, șanse. **5.** deochi, farmec; *jeter le (un) ~* a face farmece.

sortable *adj.* potrivit, nimerit; convenabil.

sorte *f.* **1.** fel, soi, specie, gen. **2.** rang, condiție. **3.** fel, mod, manieră; *faire en ~ que...* a proceda în așa fel, încît... **4.** *(com.)* sort; categorie. **5.** *(poligr.)* garnitură de litere // *de la bonne ~* convenabil, așa cum trebuie; *en quelque ~* oarecum, ca să zicem așa; *en ~ que, de (telle) ~ que* astfel încît.

sortie *f.* **1.** ieșire. **2.** *(av.)* misiune (de luptă). **3.** *(fig.)* ieșire, izbucnire (împotriva cuiva) // *se ménager une ~* a-și lăsa o portiță de scăpare; *(tele.)* *~ d'anode* bornă anodică.

sortie-de-bain *(pl. ~s - ~s)* *f.* halat de baie.

sortilège *m.* vrajă, farmece, vrăjitorie.

sortir **I.** *vi.* (+ *aux.* **être**) **1.** a ieși. **2.** a se plimba; a merge la plimbare. **3.** (+ **de**) a proveni (din). **4.** a se îndepărta; a se deplasa; *~ du sujet* a se îndepărta de subiect. **5.** a (se) răspîndi; a (se) degaja. **6.** (+ **de**) a ieși în afară. **7.** a crește, a ieși din pămînt, a răsări. **II.** *vt.* (+ *aux.* **avoir**) **1.** a scoate afară; *~ la voiture du garage* a scoate mașina din garaj. **2.** *(fig.)* a scăpa; a salva. **3.** a scoate la plimbare, a plimba. **4.** *(fam.)* a da afară. **5.** a produce; *~ un nouveau type de...* a produce un nou tip de... **III.** *v. impers.* **1.** a ieși, a se răspîndi; *il m'est sorti de mémoire* mi-a ieșit din minte, am uitat. **2.** a exala.

sot. **~te I.** *adj.* *m.f.* **1.** prost: prostănac, nerod. **2.** tont; idiot. **II.** *adj.* **1.** prostesc, ridicol. **2.** prostit, zăpăcit, stupid. **3.** nereușit, nefericit. — **sottement** *adv.* **(II).**

sottise *f.* prostie, nerozie; stupiditate.

sou *m.* monedă măruntă, ban, para; *ne pas valoir quatre ~s* a nu face doi bani; *un ~ amène l'autre* ban la ban trage; *~ à ~*, *~ par ~* ban cu ban.

soubassement *m.* **1.** *(constr.)* temelie, fundament. **2.** tăblie (de marmură) la cămin.

soubresaut *m.* **1.** salt brusc. **2.** *(fig.)* tresărire, tresăltare.

soubresauter *vi.* a tresări, a tresălta.

soubrette *f.* subretă, slujnică, fată în casă.

souche *f.* **1.** butuc, trunchi, buștean. **2.** *(fig.)* strămoș; sorginte; origine, proveniență. **3.** *(constr.)* horn. **4.** matcă, cotor (de chitanțier). // *de vieille ~* de viță veche.

souci *m.* **1.** grijă, îngrijorare; *prendre du ~* a-și face griji. **2.** preocupare.

soucier *vr.* a se sinchisi, a se preocupa, a-i păsa (de).

souci/eux, -euse *adj.* **1.** preocupat, îngrijorat. **2.** grijuliu, atent. — **soucieusement** *adv.*

soucoupe *f.* farfurioară (pentru ceașcă) // *~ volante* farfurie zburătoare.

soudage *m.* *(metal.)* sudaj, sudare.

soudain, ~e I. *adj.* brusc, subit, instantaneu; neașteptat. **II.** *adv.* pe neașteptate, deodată. — **soudainement** *adv.* **(I).**

soudanais, ~e, soudanien, ~ne *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* sudanez (locuitor) din Sudan.

soude *f.* *(chim.)* sodă.

souder *vt.* *vr.* a (se) suda. — **soudé, ~e** *adj.*

soud/eur, -euse *m.f.* *(metal.)* sudor.

soudoyer *vt.* *(peior.)* **1.** a tocmi, a angaja. **2.** a mitui.

soudure *f.* **1.** sudură, sudare. **2.** loc sudat. **3.** *(fig.)* unire, legătură, îmbinare.

soue *f.* cocină de porci.

soufflage *m.* suflare (a sticlei).

soufflante *f.* *(tehn.)* suflantă.

souffle *m.* **1.** suflu, respirație, răsuflare; *retenir son ~* a-și ține respirația. **2.** suflare, boare, adiere. **3.** emanație. **4.** *(fig.)* inspirație, avînt // *ne tenir qu'à un ~* a ține de un fir de păr.

souffler I. *vi.* **1.** a sufla. **2.** a respira (anevoie), a răsufla (greu); a gîfîi. **3.** a-și trage răsuflarea, a-și trage sufletul // *ne pas ~* a nu crîcni. **II.** *vt.* **1.** a ațîța; *~ le feu* a ațîța focul (suflînd). **2.** a stinge; *~ la bougie* a stinge luminarea (suflînd). **3.** a sufla, a șopti (lecția, rolul). **4.** *(tehn.)* a sufla, a umfla cu țeava. **5.** *(fam.)* a șterpeli. **6.** *(fig.)* a insufla, a inspira // *ne ~ mot* a tăcea chitic.

soufflerie *f.* **1.** *(metal.)* vînt. **2.** *(tehn.)* suflerie. **3.** țevăria unei orgi.

soufflet[1] *m.* **1.** foale. **2.** coș de trăsură. **3.** *(foto.)* burduf.

soufflet[2] *m.* **1.** palmă. **2.** *(fig.)* afront, ofensă.

souffletade *f.* pălmuire; pălmuială.

souffleter *vt.* **1.** a pălmui. **2.** *(fig.)* a jigni, a ofensa.

souffl/eur, -euse *m.f.* *(teatru)* sufleor.

souffrance *f.* suferință, durere // *affaire en ~* afacere în suspensie.

souffrant, ~e *adj.*, *m.f.* **1.** suferind, bolnav. **2.** răbdător.

souffre *m.* *(chim. met.)* sulf, pucioasă.

souffre-douleur *m.* *invar.* *(fam.)* țap ispășitor.

souffret/eux, -euse *adj.* bolnăvicios, plăpînd.

souffrir I. *vt.* **1.** a (re)simți, a încerca. **2.** a îndura, a rezista, a suporta; a pătimi. **3.** a tolera, a îngădui; a consimți. **4.** *(fig.)* a fi susceptibil de. **II.** *vi.* **1.** a suferi, a îndura o suferință. **2.** a lîncezi. **III.** *vr.* a se suferi, a se suporta reciproc.

soufrage *m.* **1.** *(vit.)* stropire cu pucioasă. **2.** impregnare cu sulf.

soufre *m.* *(chim.)* sulf, pucioasă; *fleur de ~* floare de pucioasă.

soufrière *f.* zăcămînt de sulf.

souhait *m.* **1.** dorință; *à ~* după dorință, după pofta inimii. **2.** urare; *~s de bonne année* urări de Anul nou; *à vos ~s!* noroc!

souhaitable *adj.* de dorit.

souhaiter *vt.* *vr.* **1.** a(-și) dori. **2.** a(-și) ura.

souillarde *f.* recipient pentru spălatul vaselor.

souiller *vt.* *vr.* **1.** a (se) murdări, a (se) mînji; a (se) păta. **2.** *(fig.)* a (se) dezonora.

souillon I. *m.f.* *(fam.)* persoană murdară, neîngrijită. **II.** *m.* cîrpă.

souillure *f.* pată, murdărie.

soûl [su], **~e. I.** *adj.* **1.** sătul, ghiftuit. **2.** (foarte) beat. **II.** *m.* saț, sațietate.

soulagement *m.* ușurare.

soulager I. *vt.* **1.** a ușura. **2.** *(fig.)* a alina. **3.** *(fig.)* a da ajutor, a ajuta. **4.** *(arg.)* a șterpeli, a ușura de. **II.** *vr.* a se ușura; a se elibera.

soûlant, ~e *adj.* **1.** sățios. **2.** *(pop.)* plictisitor.

soûlard, ~e, soûlaud, ~e *m.f.*, *adj.* *(pop.)* bețivan.

soûler *vt.* *vr.* *(pop.)* **1.** a (se) sătura; a (se) îmbuiba. **2.** a (se) îmbăta (tare).

soûlerie *f.* *(pop.)* bețivăneală; beție.

soulèvement *m.* **1.** ridicare, înălțare. **2.** *(fig.)* răscoală, răzmeriță // *~ de coeur* greață, silă.

soulever I. *vt.* **1.** a ridica, a înălța. **2.** a răscoli, a răvăși. **3.** *(fig.)* a ridica la răscoală. **4.** *(fig.)* a stîrni, a provoca; *~ des rires* a provoca rîsete. **II.** *vi.* *le cœur lui soulève* îi vine rău de la stomac, i se face greață. **III.** *vr.* **1.** a se ridica. **2.** *(fig.)* a se răscula, a se răzvrăti. — **soulevé, ~e** *adj.*

souleveur *adj.*, *m.* *(tehn.)* elevator.

soulier *m.* pantof.

soulignement *m.* subliniere.

souligner *vt.* **1.** a sublinia. **2.** *(fig.)* a scoate în relief, a evidenția. — **souligné, ~e** *adj.*

soumettre I. *vt.* **1.** a supune, a subjuga; *(fig.)* a înfrînge. **2.** *(fig.)* a supune, a prezenta. **3.** a subordona. **II.** *vr.* a se supune, a accepta. — **soumis, ~e** *adj.* **(I 1, 3).**

soumission *f.* **1.** supunere, docilitate. **2.** subordonare.

soupape *f.* supapă.

soupçon *m.* **1.** bănuială, suspiciune. **2.** *(fam.)* cantitate infimă (de). **3.** supoziție, presupunere; părere.

soupçonnable *adj.* suspect, care dă de bănuit.

soupçonner I. *vt.* **1.** a bănui, a suspecta. **2.** a presupune; a crede. **II.** *vr.* a se suspecta (reciproc).

soupçonn/eux, -euse *adj.* bănuitor, neîncrezător, suspicios. — **soupçonneusement** *adv.*

soupe *f.* **1.** supă. **2.** *(mil.)* masa ostașilor.

soupé *m.* v. **souper**^{2}.

soupente *f.* debara.

souper^1 *vi.* **1.** a lua masa de seară, a cina. **2.** a supa, a cina noaptea tîrziu (după spectacol).

souper^2 *m.* supeu, cină.

soupeser *vt.* a cîntări în mînă.

soupière *f.* supieră, castron de supă.

soupir *m.* **1.** suspin, oftat. **2.** *(poet.)* murmur, șopot. **3.** *(muz.)* pauză // *rendre son dernier* ~ a-și da duhul, a muri.

soupir/ail *(pl. -aux) m.* *(constr.)* răsuflătoare.

soupirant I. *adj.* care suspină. **II.** *m.* *(fam.)* adorator, curtezan.

soupirer *vi.* **1.** a ofta, a suspina. **2.** *(fig., +* **après)**, a dori; a rîvni (la).

souple *adj.* **1.** suplu, mlădios; flexibil. **2.** *(fig.)* supus, docil. — **souplement** *adv.*

souplesse *f.* **1.** supleţe; flexibilitate. **2.** *(fig.)* docilitate, supunere.

source *f.* **1.** izvor; *prendre sa* ~ a izvorî. **2.** *(fig.)* origine, obîrșie. **3.** sursă; ~ *de pétrole* sursă de petrol. **4.** *(ist.)* document original, izvor istoric. **5.** *(lit.)* text original.

sourcil [-si] *m.* sprînceană; *froncer le* ~ a încrunta sprîncenele.

sourciller^1 *vi.* a încrunta sprîncenele // *sans* ~ fără a clipi; *ne pas* ~ a nu se clinti, a rămîne nepăsător.

sourciller^2 *vi.* *(despre izvoare)* a țîșni.

sourcill/eux, -euse *adj.* **1.** încruntat. **2.** *(fig.)* trufaș, mîndru.

sourcillon *m.* izvoraș.

sourd, ~**e I.** *adj.* **1.** surd; *faire la* ~*e oreille* **a.** a face pe surdul; **b.** a nu se lăsa înduplecat. **2.** *(fig.)* înăbușit; nedefinit, confuz; *douleur* ~*e* durere confuză, înfundată. **3.** *(fig.)* insensibil, de piatră. **4.** *(fig.)* mocnit; secret. **II.** *m.f.* surd. — **sourdement** *adv.* **(I).**

sourdaud, ~**e** *m.f.* om tare de ureche.

sourde-muette *(pl.* ~*s-*~*s)* *adj. f., f.* surdomută.

sourdine *f.* amortizor de zgomote, surdină; *(fam.)* *en* ~ în surdină, în secret.

sourd-muet *(pl.* ~*s-*~*s)* *adj. m., m.* surdomut.

sourdre *vi.* (folosit numai la *inf.* și la *ind. prez. pers. 3 sg.)* **1.** a izvorî. **2.** *(fig.)* a ieși; a rezulta.

souriant, ~**e** *adj.* surîzător, zîmbăreț.

souriceau *m.* șoricel.

souricier *m.* mîncător de șoareci.

souricière *f.* **1.** cursă de șoareci. **2.** *(fig.)* capcană.

souriquois, ~**e** *adj.* *(fam.)* șoricesc.

sourire^1 *vi.* **1.** a surîde, a zîmbi. **2.** *(fig.)* a plăcea, a conveni.

sourire^2 *m.* surîs, zîmbet.

souris *f.* șoarece.

sournois, ~**e I.** *adj.* ascuns, disimulat. **II.** *adj., m.f.* ipocrit, fățarnic. — **sournoisement** *adv.*

sournoiserie *f.* ipocrizie, fățărnicie.

sous^1 *pref.* sub-.

sous^2 *prep.* **1.** sub; *en* ~ *main* pe sub mînă. **2.** în (interior), înăuntru. **3.** pe vremea, pe timpul; ~ *Napoléon I* pe timpul lui Napoleon I. **4.** cu (ajutorul), prin, de. **5.** din cauza, sub imperiul // ~ *peu* peste puţin (timp); în curînd; ~ *la condition...* cu condiţia...; ~ *la main* la îndemînă.

sous-alimentation *f.* subalimentare, subnutrire.

sous-alimenter *vt. vr.* a (se) subalimenta. — **sous-alimenté,** ~**e** *adj.*

sous-bail *(pl.* ~*-baux)* *m.* **1.** subînchiriere. **2.** subarendare.

sous-baill/eur, -euse *m.f.* **1.** subchiriaș. **2.** subarendaș.

sous-bois *m.* *(silv.)* subarboret, vegetaţie măruntă din pădure.

sous-chef *(pl.* ~*-*~*s)* *m.* subșef.

sous-classe *(pl.* ~*-*~*s)* *f.* subclasă, subdiviziune a unei clase.

souscription *f.* **1.** semnare; semnătură. **2.** subscripție. **3.** sumă subscrisă.

souscrire I. *vt.* a iscăli, a semna. **II.** *vi.* **(+ à)** a subscrie (la), a consimți; a adera (la).

sous-direc/teur, -trice *m.f.* subdirector.

sous-doyen *(pl.* ~*-*~*s)* *m.* prodecan.

sous-élément *(pl.* ~*-*~*s)* *m.* element secundar.

sous-entendre *vt.* a subînţelege; a implica, a presupune.

sous-entendu *(pl.* ~*-*~*s)* *m.* subînțeles; *par* ~*s* cu subînţelesuri.

sous-entente *(pl.* ~*-*~*s)* *f.* vorbă cu subînțeles.

sous-équipé, ~**e** *adj.* insuficient înzestrat (cu mijloace tehnice).

sous-estimer, sous-évaluer *vt.* a subestima, a subevalua, a subaprecia.

sous-lieutenance *f.* *(mil.)* grad de sublocotenent.

sous-lieutenant *(pl.* ~*-*~*s)* *m.* *(mil.)* sublocotenent.

sous-locataire *(pl.* ~*-*~*s)* *m.f.* subchiriaș.

sous-location *(pl.* ~*-*~*s)* *f.* subînchiriere.

sous-louer *vt.* a subînchiria. — **sous-loué,** ~**e** *adj.*

sous-main *m.* *invar.* mapă de birou // *en* ~ pe sub mînă, pe ascuns.

sous-maître *(pl.* ~*-*~*s)* *m.* pedagog.

sous-marin, ~**e** *m., adj.* submarin.

sous-officier *(pl.* ~*-*~*s)* *m.* *(mil.)* subofițer.

sous-ordre *(pl.* ~*-*~*s)* *m.* subaltern // *en* ~ **a.** în subordine; **b.** de mîna a doua.

sous-sol *(pl.* ~*-*~*s)* *m.* *(géol., constr.)* subsol.

sous-titre *(pl.* ~*-*~*s)* *m.* subtitlu.

sous-titrer *vt.* a subintitula.

soustract/if, -ive *adj.* *(mat.)* de scăzut.

soustraction *f.* **1.** sustragere, eschivare. **2.** *(mat.)* scădere. **3.** subtilizare, furt.

soustraire I. *vt.* **1.** a sustrage, a fura; a subtiliza. **2.** *(mat.)* a scădea. **II.** *vr.* a se sustrage, a se eschiva. — **soustrait,** ~**e** *adj.* **(I 1, 2)**

sous-vêtement *(pl.* ~*-*~*s)* *m.* (obiect de) lenjerie de corp.

soutache *f.* sutaș; șiret, găitan.

soutane *f.* **1.** sutană, anteriu, haină preoţească. **2.** *(fam.)* funcţia de preot.

soute *f.* *(mar.)* buncăr.

soutenable *adj.* suportabil, ușor de îndurat.

soutènement *m.* *(constr.)* susţinere; proptea.

souteneur *m.* **1.** susţinător. **2.** *(peior.)* proxenet.

soutenir I. *vt.* **1.** a sprijini, a susţine, a propti. **2.** a menţine, a păstra; ~ *en vie* a menține în viaţă. **3.** a ajuta, a da o mînă de ajutor. **4.** *(fig.)* a încuraja, a îmbărbăta. **5.** a pretinde, a afirma.

6. a întreţine (familia, rudele). **7.** *(fig.)* a îndura, a suporta, a răbda. **II.** *vr.* **1.** a se ţine pe picioare. **2.** a se susţine, a se sprijini (reciproc). **3.** *(fig.)* a persista, a dura. — **soutenu,** ~**e** *adj.* **(I 1, II 3).**

souterrain, ~**e** **I.** *adj.* **1.** subteran. **2.** *(fig.)* ascuns; secret. **II.** *m.* subteran, hrubă; tunel.

soutien *m.* **1.** sprijin, proptea; suport. **2.** *(fig.)* apărător; protector.

soutien-gorge *(pl. ~-~s)* *m.* sutien, brasieră.

soutirage *m.* pritocire.

soutirer *vt.* a pritoci. — **soutiré,** ~**e** *adj.*

souvenance *f.* *(înv., poet.)* amintire (îndepărtată); reminiscenţă.

souvenir *m.* **1.** amintire, reminiscenţă; *en ~ de...* în amintirea... **2.** semn (obiect) amintitor; suvenir.

souvenir *vr.* a-şi aminti.

souvent *adv.* adesea, des, (a)deseori; (în mod) frecvent // *plus ~ !* **a.** niciodată! **b.** *(pop.)* vezi să nu!

souverain, ~**e** **I.** *adj.* **1.** suveran; absolut, total; *rémède ~* leac suveran; *mépris ~* dispreţ absolut. **2.** suprem, în cel mai înalt grad // *le ~ pontife* Papa. **II.** *m.f.* monarh, suveran. **III.** *adj.* suveran, stăpîn.

souverainement *adv.* **1.** în cel mai înalt grad; excelent, admirabil. **2.** cu putere suverană, deplină. **3.** *(jur.)* fără drept de apel, definitiv.

souveraineté *f* **1.** suveranitate, autoritate supremă. **2.** *(fig.)* supremaţie.

soviet *m.* soviet.

soviétique *adj.; m.f. (cu maj.)* sovietic, (locuitor) din U.R.S.S.

soya *m.* v. **soja.**

soy/eux, -euse *adj.* mătăsos.

spaci/eux, -euse *adj.* spaţios, încăpător; vast. — **spacieusement** *adv.*

spadassin *m.* spadasin; *(fam.)* duelgiu.

spadon *m.* spangă.

spaghetti *m.* spaghete.

spahi *m., adj.m.* spahiu.

spalax *m.* *(zool.)* orbete.

sparadrap *m.* plasture.

spartiate **I.** *adj.* *(ist.)* spartan // *à la ~* în mod spartan, cu austeritate. **II.** *m.* *(fig.)* om aspru, auster.

spasme *m.* *(med.)* spasm, convulsie.

spasmodique *adj.* spasmodic, convulsiv. — **spasmodiquement** *adv.*

spathe *f.* *(tehn.)* spată.

spati/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* *adj.* spaţial.

spatialité *f.* spaţialitate.

spatule *f.* *(chir.)* spatulă, lopăţică.

speaker [spikər] *m.* crainic (de radio, de televiziune); spicher.

spéci/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* *adj.* special.

spécialement *adv.* cu precădere.

spécialisation *f.* specializare // *école de ~* şcoală de specializare.

spécialisé, ~**e** *adj.* de specialitate; *la presse ~e* presa de specialitate.

spécialiser **I.** *vt.* a specifica, a arăta (în mod precis). **II.** *vr.* a se specializa.

spécialiste *adj., m.f.* specialist.

spécialité *f.* specialitate.

spéci/eux, -euse **I.** *adj.* specios, amăgitor, aparent. — **spécieusement** *adv.*

spécificat/if, -ive *adj.* specificator.

spécification *f.* specificare; specificaţie.

spécificité *f.* specific; stare specifică.

spécifier *vt.* a specifica. — **spécifié,** ~**e** *adj.*

spécifique **I.** *adj.* specific, propriu, distinctiv. **II.** *m.* specific. — **spécifiquement** *adv.* **(I).**

spécimen [~men] *m.* specimen; mostră, eşantion.

spectacle *m.* **1.** spectacol, priveliște. **2.** spectacol, reprezentaţie (teatrală, cinematografică); *se donner en ~* a se da în spectacol, a se face de rîs.

spectaculaire *adj.* spectacular, spectaculos.

specta/teur, -trice *m.f.* **1.** spectator. **2.** martor ocular.

spectr/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* *adj.* **1.** spectral, fantomatic. **2.** *(fiz.)* spectral.

spectre *m.* **1.** spectru, fantomă. **2.** *(fig.)* sperietoare. **3.** *(fam.)* persoană care arată rău, arătare. **4.** *(fiz.)* spectru solar.

spectrographe *m.* *(tehn.)* spectrograf; *(in electromecanică) ~ de masse* spectrograf de masă.

spectrographie *f.* spectrografie. — **spectrographique** *adj.*

spectroscope *m.* *(tehn.)* spectroscop.

spectroscopie *f.* spetroscopie. — **spectroscopique** *adj.*

spécula/teur, -trice *m.f.* speculant; speculator.

spéculat/if, -ive *adj.* *(fil.)* speculativ; *espri ~* spirit speculativ, abstract, teoretic. — **spéculativement** *adv.*

spéculation *f.* **1.** *(fil.)* speculaţie. **2.** *(fin.)* speculaţie bancară, afacere de bursă. **3.** *(com.)* speculă.

spéculer *vi.* **1.** *(fil.)* a face speculaţii. **2.** *(fin.)* a face speculaţii de bursă. **3.** *(fig., +* **sur)** a profita, a exploata; a miza (pe). **4.** *(com., +* **sur)** a specula, a face speculă.

spéculum [—lɔm] *(pl. ~s)* *m.* *(chir.)* specul.

spéléologie *f.* speologie.

spéléologiste, spéléologue *m.* (cercetător) speolog.

spermacéti *m.* spermanţet.

spermatozoïde *m.* *(biol.)* spermatozoid.

sperme *m.* *(biol.)* spermă. — **spermatique** *adj.*

sphère *f.* **1.** *(geom.)* sferă. **2.** *(astr.)* sferă, glob. **3.** *(fig.)* sferă, domeniu; mediu; *~ d'activité* domeniu de activitate; *~ d'influence* sferă de influenţă. — **sphérique** *adj.*

sphincter *m.* *(anat.)* sfincter.

sphinx *m.* **1.** *(mit.)* sfinx. **2.** *(fig.)* persoană enigmatică.

spin [spin] *m.* *(fiz.)* spin.

spinellé, ~**e** *adj.* ţepos, ghimpos, spinos.

spinifère *adj.* purtător de spini.

spinule *f.* spinişor.

spir/al, ~**e** *(m. pl.-aux)* **I.** *adj.* spiral, în formă de spirală. **II.** *m.* resort de ceasornic. **III.** *f.* spirală; *en ~* în (formă de) spirală.

spirant, ~**e** **I.** *adj.* *(fon.)* spirant. **II.** *f.* *(fon.)* spirantă, fricativă.

spire *f.* **1.** *(geom.)* spiră. **2.** învîrtitură.

spiritisme *m.* spiritism. — **spiritiste** *m.f.*

spiritualisation *f.* spiritualizare.

spiritualiser *vt.* a spiritualiza. — **spiritualisé, ~e** *adj.*

spirituel, ~le **I.** *adj.* **1.** spiritual, sufletesc. **2.** *(rel.)* religios, pios. **3.** spiritual, plin de spirit (de duh); *mot ~* vorbă de spirit, glumă. **4.** referitor la intelect, de intelect. **II.** *m.* putere spirituală. — **spirituellement** *adv.* (**I**).

spiritu/eux, -euse **I.** *adj.* spirtos. **II.** *m.* băutură spirtoasă.

spiroïd/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* învîrtit în spirală.

spleen [splin] *m.* **1.** plictis, dezgust de viaţă, splin. **2.** neurastenie.

splendeur *f.* **1.** splendoare; strălucire. **2.** *(fig.)* măreţie, fast.

splendide *adj.* **1.** splendid; strălucitor. **2.** *(fig.)* fastuos, măreţ, somptuos. — **splendidement** *adv.*

spolia/teur, -trice *adj.*, *m.f.* spoliator, jefuitor.

spoliation *f.* spoliere, jaf, prădăciune.

spolier *vt.* a spolia, a jefui, a prăda. — **spolié, ~e** *adj.*

spondyle *m.* *(anat.)* vertebră.

spongiaires *m.pl.* *(zool.)* spongieri, bureţi.

spongi/eux, -euse *adj.* spongios, poros, ca bureţii.

spongiosité *f.* spongiozitate, porozitate.

spontané, ~e *adj.* **1.** spontan, firesc, de la sine. **2.** prompt, iute; *réplique ~e* replică promptă. **3.** *(bot.)* sălbatic, în stare sălbatică. **4.** *(biol.)* spontaneu; *génération ~e* generaţie spontanee. — **spontanément** *adv.* (**1, 2**).

spontanéité *f.* **1.** spontaneitate. **2.** promptitudine.

sporadicité *f.* sporadicitate, discontinuitate.

sporadique *adj.* **1.** sporadic, discontinuu. **2.** răzleţ, izolat. — **sporadiquement** *adv.*

sporange *m.* *(bot.)* sporange.

spore *f.* *(bot., zool.)* spor.

sporifère *adj.* *(bot., zool.)* sporifer.

sport *m.* sport.

sport/if, -ive *adj.*, *m.f.* sportiv. — **sportivement** *adv.*

sportivité *f.* sportivitate, caracter sportiv.

sports/man *(pl. -men)* *m.* sportsman, sportiv.

spot [spot] *m.* *(tele.)* scurt film publicitar.

spoutnik *m.* sputnic; satelit artificial.

spray [sprej] *m.* sprei.

sprint [—int] *m.* *(sport)* sprint.

sprinter¹ [—intɛr] *m.* *(sport)* sprinter.

sprinter² [—inte] *vi.* *(sport)* a sprinta.

spumaire *f.* mucegai al grîului.

spum/eux, -euse *adj.* spumos.

spumosité *f.* spumozitate.

sputation *f.* scuipat.

squale *m.* *(iht.)* specie de rechin cu spini.

squame *f.* scuamă, coajă (a pielii).

squam/eux, -euse *adj.* **1.** cu scuame, cu coji. **2.** solzos.

square [—wa:r] *m.* scuar, (mică) grădină publică.

squelette *m.* **1.** *(anat.)* schelet, osatură. **2.** *(fam.)* slăbănog. **3.** *(tehn.)* carcasă. **4.** *(fig.)* schiţă, schemă.

squelettique *adj.* scheletic, uscat, slab.

stabilisant *m.* *(chim.)* stabilizant, stabilizator.

stabilisa/teur, -trice *m.f.*, *adj.* stabilizator.

stabilisation *f.* *(fin.)* stabilizare.

stabiliser *vt. vr.* *(fin.)* a (se) stabiliza. — **stabilisé, ~e** *adj.*

stabilité *f.* **1.** stabilitate, echilibru. **2.** *(fig.)* statornicie, permanenţă, constanţă.

stable *adj.* **1.** stabil. **2.** *(fig.)* statornic, constant; durabil.

stabulation *f.* **1.** *(zool.)* stabulaţie. **2.** *(med.)* regim de spital.

staccato *adv.* *(muz.)* stacato.

stade *m.* **1.** stadiu, etapă, fază (de dezvoltare). **2.** *(în antichitate)* arenă. **3.** *(sport)* stadion. **4.** *(sport)* teren.

stage *m.* stagiu; perioadă, etapă.

stagiaire *m.f.*, *adj.* stagiar.

stagnant, ~e *adj.* **1.** stătător, stagnant. **2.** *(fig.)* inactiv, inert.

stagnation *f.* **1.** stagnare; *~ économique* stagnare economică. **2.** *(fig.)* inerţie, inactivitate.

stagner *vi.* **1.** a stagna, a sta pe loc. **2.** *(fig.)* a nu progresa; a lîncezi.

stalactite *f.* *(geol.)* stalactită.

stalagmite *f.* *(geol.)* stalagmită.

stalle *f.* **1.** *(bis.)* strană. **2.** *(teatru)* stal. **3.** *(zoot.)* boxă de grajd.

staminé, ~e *adj.* *(bot.)* cu stamine.

staminifère *adj.* *(bot.)* staminifer, purtător de stamine.

stance *f.* *(metr.)* stanţă, strofă.

stand *m.* **1.** poligon de tir. **2.** stand, compartiment de expoziţie. **3.** tribună (la curse).

standard *m.* tip, model, etalon, standard.

standardisation *f.* standardizare, uniformizare, tipizare.

standardiser *vt.* a standardiza, a uniformiza, a tipiza. — **standardisé, ~e** *adj.*

standardiste *m.f.* telefonist.

standing [-diŋ] *m.* **1.** poziţie socială, standing. **2.** confort, lux.

staphylocoque *m.* *(med.)* stafilococ.

star *f.* vedetă de cinema, stea.

starlette *f.* steluţă de cinema.

starter [—tɛ:r] *m.* *(sport)* starter.

stase *f.* *(med.)* stază.

station *f.* **1.** staţie; *~ de taxis* staţie de taxiuri. **2.** *(c.f.)* haltă. **3.** staţie, oprire; *~ d'autobus* staţie de autobuz. **4.** staţiune; *~ balnéaire* staţiune balneară // *~ d'émission* post emiţător; *en ~ verticale* în picioare.

stationnaire *adj.* staţionar, neschimbat.

stationnement *m.* staţionare.

stationner *vi.* **1.** a staţiona. **2.** a face staţie.

station-service *(pl. ~s-~)* *f.* punct pentru deservirea automobiliştilor, motocicliştilor; autoservice.

statique **I.** *adj.* static, pasiv, imuabil. **II.** *f.* *art.* *(fiz.)* statica. — **statiquement** *adv.* (**I**).

statisticien, ~ne *m.f.* statistician.

statistique **I.** *f.* **1.** statistică. **2.** numărătoare, recensămînt. **II.** *adj.* statistic.

statoréacteur *m.* *(av.)* statoreactor, propulsor cu reacţie.

statuaire *adj.* statuar, monumental, impresionant.

statue *f.* **1.** statuie. **2.** *(fig.)* persoană rece.

statuer *vt. vi.* a statua, a hotărî, a decide.

statuette *f.* statuetă.

stature *f.* statură, stat, talie.

statut *m.* statut, lege, regulament.

statutaire *adj.* prevăzut în statut, statutar. — **statuairement** *adv.*

stéarine *f.* *(chim.)* stearină.

stèle *f.* *(arhit.)* stelă.

stellaire *adj.* **1.** stelar, de stele. **2.** stelat, în formă de stea.

sténo *f.* *(fam.)* stenografie // *prendre en* ~ a stenografia.

sténodactylo *m.f.* stenodactilograf.

sténodactylographie *f.* stenodactilografie.

sténogramme *m.* stenogramă.

sténographe *m.f.* stenograf.

sténographie *f.* **1.** stenografie. **2.** stenografiere. — **sténographique** *adj.*

sténographier *vt.* a stenografia. — **sténographié, ~e** *adj.*

sténose *f.* *(med.)* stenoză.

sténotype *f.* stenotip.

sténotypie *f.* stenotipie. — **sténotypiste** *m.f.*

steppe *f.* *(geogr.)* stepă.

stère *m.* *(metr.)* ster.

stéréogramme *m.* *(foto.)* stereogramă.

stéréographie *f.* stereografie. — **stéréographique** *adj.*

stéréométrie *f.* *(geom.)* stereometrie. — **stéréométrique** *adj.*

stéréophonie *f.* *(muz.)* stereofonie. — **stéréophonique** *adj.*

stéréoscope *m.* *(fiz.)* stereoscop. — **stéréoscopique** *adj.*

stéréostatique I. *f.* *(fiz.)* stereostatică. **II.** *adj.* *(fiz.)* stereostatic.

stéréotype *m.* *(poligr.)* stereotip.

stéréotypé, ~e *adj.* stereotipic; stereotip.

stéréotypie *f.* *(poligr.)* stereotipie.

stérer *vt.* *(silv.)* a măsura cu sterul.

stérile *adj.* **1.** steril, sterp, neroditor, neproductiv. **2.** *(chim.)* steril, sterilizat, dezinfectat. **3.** *(fig.)* zadarnic, van, inutil. — **stérilement** *adv.*

stérilisant, ~e *adj.* sterilizant.

stérilisateur *m.* *(med.)* sterilizator.

stérilisation *f.* **1.** *(chim.)* sterilizare, dezinfectare. **2.** *(med.)* castrare.

stériliser I. *vt.* **1.** a secătui. **2.** *(chim.)* a steriliza, a dezinfecta. **II.** *vr.* *(fig.)* a se secătui, a se epuiza. — **stérilisé, ~e** *adj.*

stérilité *f.* sterilitate.

sterlet *m.* *(iht.)* cegă.

sterling [~liŋ] *m.* *invar.* *adj.* *m.* (liră) sterlină.

sterne *f.* *(ornit.)* rîndunică-de-mare.

sternum [—ɔm] *m.* *(anat.)* stern.

sternutation *f.* strănut: strănutat.

sternutatoire *adj.* *poudre* ~ praf de strănutat.

stéthoscope *m.* *(med.)* stetoscop.

steward [stjuard] *m.* steward, băiat de serviciu pe (aero)nave.

sthène *m.* *(fiz.)* sten.

sthénique *adj.* *(med.)* stenic.

stick *m.* **1.** baston flexibil. **2.** crosă (la hochei).

stigmate *m.* **1.** stigmat: pecete. **2.** *(ist.)* semn, însemnare cu fierul roșu.

stigmatisation *f.* **1.** stigmatizare. **2.** *(fig.)* înfierare, blam; dezonorare.

stigmatiser *vt.* **1.** *(ist.)* a stigmatiza, a însemna cu fierul roșu. **2.** *(fig.)* a înfiera, a blama. — **stigmatisé, ~e** *adj.*

stillation *f.* picurare.

stilligoutte *m.* *(med.)* pipetă.

stimulant, ~e I. *adj.* stimulant, stimulator. **II.** *m.* **1.** *(med.)* stimulent. **2.** *(fig.)* impuls, imbold.

stimula/teur, -trice *adj.* stimulator; care dă imbold.

stimulation *f.* stimulare.

stimuler *vt.* **1.** *(med.)* a stimula, a activa, a excita. **2.** *(fig.)* a încuraja, a îmboldi.

stipendier *vt.* a stipendia. — **stipendié, ~e** *m.f.* *adj.*

stipendium [—ɔm] *m.* stipendiu.

stipulation *f.* stipulaţie, clauză (la contract, la convenţie).

stipuler *vt.* a stipula, a stabili o condiţie, o clauză (la contracte, convenţii).

stock *m.* **1.** stoc (de mărfuri). **2.** depozit.

stockage *m.* stocaj, stocare (de mărfuri).

stocker *vt.* a stoca, a depozita (mărfuri). — **stocké, ~e** *adj.*

stoïcien, ~ne *adj.*, *m.f.* *(fil.)* stoic, adept al stoicismului.

stoïcisme *m.* **1.** *(fil.)* stoicism. **2.** *(fig.)* fermitate, dîrzenie.

stoïque *adj.* stoic, ferm, neclintit. ~ **stoïquement** *adv.*

stolon *m.* *(bot.)* stolon.

stomatologie *f.* *(med.)* stomatologie.

stomatologiste *m.f.* (doctor) stomatolog.

stop I. *interj.* stop! oprește! stai! **II.** *m.* stop, oprire: *s'arrêter au* ~ a se opri la stop.

stoppage¹ *m.* *(text.)* stopare, stopat.

stoppage² *m.* stopare, oprire (a vehiculelor).

stopper¹ *vt.* *(text.)* a stopa. — **stopé, ~e** *adj.*

stopper² **I.** *vi* *(despre mașini, vehicule)* a stopa, a se opri. **II.** *vt.* **1.** a opri, a stopa (un vehicul, o mașină). **2.** *(fig.)* a înceta: a pune capăt.

stopp/eur, -euse *m.f.* *(text.)* stoper.

store *m.* stor, jaluzea.

strangula/teur, -trice *adj.* stangulator, gîtuitor.

strangulation *f.* strangulare, gîtuire.

stranguler *vt.* a strangula, a gîtui. — **strangulé, ~e** *adj.*

strapontin *m.* strapontin(ă).

strass *m.* **1.** stras. **2.** *(fig.)* falsă strălucire.

stratagème *m.* **1.** stratagemă, manevră. **2.** tertip, vicleșug.

strate *f.* *(geol.)* strat.

stratège *m.* *(mil.)* strateg.

stratégie *f.* *(mil.)* strategie. — **stratégique** *adj.*

stratification *f.* stratificare.

stratifier *vt.* *vr.* a (se) stratifica. — **stratifie, ~e** *adj.*

stratosphère *f.* stratosferă. — **stratosphérique** *adj.*

streptococcie *f.* *(med.)* infecţie cu streptococi.

streptocoque *m.* *(med.)* streptococ.

stress *m.* *(psih.)* stres.

striation *f.* striere.

stricage *m.* *(text.)* finisare, finisaj (a postavului).

strict, ~e *adj.* **1.** strict, exact, sever, riguros. — **strictement** *adv.*

stridence *f.* stridenţă.

strident, ~e *adj.* strident, ţipător, ascuţit.

stridulant, ~e *adj.* ţîrîitor.

striduler *vi* a ţîrîi.

strie *f.* striaţie.

strier *vt.* a stria, a brăzda; a zgîria. — **strié, ~e** *adj.*

striure *f.* striaţie.

strix *m.* *(ornit.)* cucuvea.

strophe *f.* **1.** strofă. **2.** stanţă.

structuralisme *m.* *(lingv.)* structuralism.

structuraliste *adj., m.f.* *(lingv.)* structuralist.

structure *f.* **1.** structură, construcţie. **2.** conformaţie, alcătuire; *(fig.)* dispoziţie. **3.** factură, formaţie. **4.** *(pol.)* structură, (mod de) organizare, orînduire; *a ~ administrative-territoriale* structura administrativ-teritorială.

structurer *vt.* a structura. — **structuré, ~e** *adj.*

strumes *f.pl.* *(med.)* scrofule.

strum/eux, -euse *adj.* *(med.)* scrofulos.

strumite *f.* *(med.)* guşă.

stuc *m.* *(constr.)* stuc.

stucage *m.* *(constr.)* stucatură.

studi/eux, -euse *adj.* studios, silitor, sîrguincios. — **studieusement** *adv.*

studio *m.* **1.** (mobilă de) cameră de celibatar, garsonieră. **2.** studio, atelier (de artist, de fotograf). **3.** studio cinematografic; studio de radio, de televiziune.

stupéfaction *f.* stupefacţie, stupoare.

stupéfait, ~e *adj.* uluit, încremenit (de uimire).

stupéfiant, ~e I. *adj.* **1.** stupefiant. **2.** uluitor. **II.** *m.* *(med.)* stupefiant.

stupéfier *vt.* **1.** a amorţi, a da o stare de inerţie. **2.** a stupefia, a ului. — **stupéfié, ~e** *adj.*

stupeur *f.* **1.** amorţire; abrutizare. **2.** stupoare, uimire (mare).

stupide *adj., m.f.* **1.** stupid, absurd. **2.** prost, mărginit. — **stupidement** *adv.*

stupidité *f.* **1.** stupiditate, imbecilitate. **2.** prostie, tîmpenie; vorbă fără sens; *ne dit pas des ~s!* nu vorbi prostii!

stuquer *vt.* *(constr.)* a ornamenta cu stuc. — **stuqué, ~e** *adj.*

style *m.* **1.** *(bot.)* stil. **2.** stil, manieră (artistică). **3.** *(fam.)* stil, gen, fel (de a vorbi, de a se purta).

styler *vt. vr.* a (se) stila, a (se) deprinde cu bunele maniere. — **stylé, ~e** *adj.*

stylet *m.* stilet, pumnal mic.

stylisation *f.* stilizare.

styliser *vt.* **1.** a stiliza; a imprima un anumit stil. **2.** a reprezenta un obiect după un model convenţional. — **stylisé, ~e** *adj.*

styliste *m.f.* *(lit.)* stilist; maestru al stilului.

stylisticien, ~ne *m.f.* specialist în stilistică.

stylistique I. *f.* stilistică. **II.** *adj.* stilistic.

stylo *m.* stilou.

stylobille *m.* pix, creion cu pastă.

stylographe *m.* v. **stylo.**

su *m.* *au vu et au ~ de tout le monde* pe faţă, deschis, în văzul lumii.

suaire *m.* giulgiu.

suant, ~e *adj.* jilav, ud; mustos.

suave *adj.* suav, delicat, fin, gingaş. — **suavement** *adv.*

suavité *f.* suavitate, fineţe, gingăşie.

sub- *pref.* sub-.

subaigu, ~ë *adj.* *(med.)* subacut.

subalpin, ~e *adj.* *(geogr.)* subalpin.

subalterne *adj., m.f.* subaltern, subordonat.

subconscience *f.* subconştient, stare de subconştienţă.

subconscient, ~e *adj., m.* subconştient.

subcutané, ~e *adj.* *(med.)* subcutanat.

subdiviser *vt. vr.* a (se) subîmpărţi. — **subdivisé, ~e** *adj.*

subdivision *f.* subdiviziune; subîmpărţire.

subir *vt.* **1.** a suferi, a îndura, a răbda. **2.** *(fig.)* a se supune, a suporta (o încercare). **3.** a susţine; *~ un examen* a susţine un examen.

subit, ~e *adj.* subit, brusc; neaşteptat, inopinat.

subitement, subito *adv.* deodată, subit; pe nepusă masă.

subjacent, ~e *adj.* subiacent.

subject/if, -ive *adj.* subiectiv, individual, personal. — **subjectivement** *adv.*

subjectivisme *m.* *(fil.)* subiectivism.

subjectiviste *adj., m.* *(fil.)* subiectivist.

subjectivité *f.* subiectivitate.

subjonctif *m.* *(gram.)* subjonctiv, conjunctiv.

subjugation *f.* subjugare, înrobire.

subjuguer *vt.* **1.** a subjuga, a înrobi. **2.** *(fig.)* a fermeca. — **subjugué, ~e** *adj.*

sublime I. *adj.* sublim, admirabil, înălţător. **II.** *m. art.* sublimul, perfecţiunea. — **sublimement** *adv.* (I).

sublimé, ~e *adj., m.* *(chim.)* sublimat.

sublimer *vt. vr.* *(chim.)* a (se) sublima.

sublingual, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* *(anat.)* sublingual.

submerger *vt.* **1.** a inunda, a acoperi cu apă; a îneca. **2.** a scufunda, a băga la fund. **3.** *(fig.)* a copleşi. — **submergé, ~e** *adj.*

submersible I. *adj.* submersibil, care se poate scufunda. **II.** *m.* submarin.

submersion *f.* **1.** submersiune, scufundare. **2.** înec, înecare; inundare.

subordination *f.* subordonare, dependenţă.

subordonné, ~e I. *adj.* **1.** subordonat, dependent. **2.** secundar. **II.** *m.f.* subordonat; subaltern.

subordonner *vt. vr.* a (se) subordona; a (se) supune.

suborner *vt.* **1.** a seduce, a ademeni. **2.** a mitui, a corupe. — **suborné, ~e** *adj.*

suborn/eur, -euse *adj., m.f.* **1.** seducător, ademenitor. **2.** mituitor, corupător.

subrécot *m.* *(com.)* adaos; pretenţie suplimentară.

subreptice *adj.* ilicit, nepermis; (făcut) pe ascuns.

subrepticement *adv.* pe ascuns, pe furiş; pe sub mînă.

subrogation *f.* *(jur.)* substituire.

subroger *vt.* *(jur.)* a substitui, a înlocui. — **subrogé, ~e** *adj.*

subside *m.* **1.** impozit, contribuţie. **2.** subsidiu, subvenţie.

subsidence *f.* *(geol.)* alunecare (de teren).

subsidiaire *adj.* subsidiar, auxiliar; complementar.

subsidiairement *adv.* în subsidiar, în al doilea rînd.

subsistance *f.* **1.** subzistenţă, întreţinere. **2.** *(la pl.)* merinde, aliment; mijloace de existenţă.

subsister *vi.* **1.** a subzista, a trăi. **2.** *(fig.)* a dăinui; a supravieţui.

substance *f.* **1.** substanţă, materie. **2.** esenţă, fond; *en ~* în esenţă, în fond, pe scurt.

substantiel, ~**le** *adj.* **1.** substanţial, nutritiv, hrănitor, consistent. **2.** *(fig.)* esenţial, capital, important. — **substantiellement** *adv.*

substantif *m.* *(gram.)* substantiv.

substantival, ~**e** *adj.* *(gram.)* substantival.

substantiver *vt.* *(gram.)* **1.** a substantiva. **2.** a folosi drept substantiv.

substituer I. *vt.* a substitui, a înlocui. **II.** *vr.* a se substitui, a se pune în locul altuia.

substitut *m.* *(jur.)* substitut.

substitution *f.* **1.** *(mat.)* substituţie. **2.** substituire, înlocuire.

subsumer *vt.* *(fil.)* a subsuma.

subterfuge *m.* subterfugiu, şiretlic, stratagemă.

subtil, ~**e** *adj.* **1.** subtil, fin. **2.** ager, pătrunzător, perspicace; abil, dibaci. — **subtilement** *adv.*

subtilisation *f.* subtilizare; şterpelire.

subtiliser I. *vt.* *(fam.)* a subtiliza, a şterpeli. **II.** *vr.* a deveni mai fin, mai subtil.

subtilité *f.* subtilitate, fineţe.

suburbain, ~**e** *adj.* suburban.

subvenir *vi.* (+ **à**) a se îngriji (de).

subvention *f.* subvenţie, ajutor bănesc.

subventionnel, ~**le** *adj.* subvenţional, de subvenţie.

subventionner *vt.* a subvenţiona.

subvers/if, -ive *adj.* subversiv. — **subversivement** *adv.*

subversion *f.* subversiune.

subvertir *vi.* a tulbura, a răsturna (ordinea), a provoca tulburări.

suc *m.* suc, zeamă; sevă.

succédané, ~**e** *adj.*, *m.* înlocuitor; erzaţ.

succéder I. *vi.* (+ **à**) **1.** a urma, a veni după, a succeda. **2.** a moşteni. **II.** *vr.* a se succeda, a urma unul altuia.

succès *m.* succes, reuşită.

successeur *m.* succesor, urmaş, moştenitor.

success/if, -ive *adj.* **1.** succesiv, continuu. **2.** *(jur.)* succesoral. — **successivement** *adv.* **(1)**.

succession *f.* **1.** succesiune, şir, înşiruire, serie. **2.** *(jur.)* succesiune, moştenire.

succinct [~sẽ], ~**e** *adj.* succint; concis, scurt; *discours* ~ discurs concis. — **succinctement** *adv.*

succomber *vi.* **1.** a cădea sub povară. **2.** a muri, a sucomba. **3.** (+ **à**) a ceda, a se lăsa ispitit (de).

succulence *f.* suculenţă, savoare, gust.

succulent, ~**e** *adj.* suculent, savuros, gustos.

succursale *f.* *(com., fin.)* sucursală, filială.

sucement *m.* sugere, supt.

sucer *vt.* **1.** a suge. **2.** a sorbi. **3.** *(fam.)* a bea. **4.** *(fig.,* + **à**) a se adăpa (la), a sorbi (din), a se hrăni (cu).

sucette *f.* susetă, tetină.

suceur *m.* *(tehn.)* sorb, ţeavă, aspiratoare.

suçon *m.* acadea.

suçoter *vt.* a suge pe-ndelete.

sucrant, ~**e** *adj.* care îndulceşte.

sucrase *f.* *(chim.)* invertază.

sucre *m.* zahăr; *pain de* ~ căpăţînă de zahăr // ~ *d'orge* acadea; ~ *de lait* lactoză; *être tout* ~ *et tout miel* a fi numai lapte şi miere.

sucré, ~ **e** *adj.* **1.** îndulcit; dulce; zaharos. **2.** *(fig.)* mieros, afectat.

sucrer *vt.* a îndulci.

sucrerie *f.* **1.** fabrică (rafinărie) de zahăr. **2.** *(la pl.)* dulciuri.

sucri/er, -ère I. *adj.* referitor la zahăr; de zahăr. **II.** *m.f.* lucrător la o fabrică de zahăr. **III.** *m.* zaharniţă.

sud I. *adj.* sudic, de sud; de miazăzi. **II.** *m.* *(geogr., cu maj.)* sud, miazăzi.

sud-africain, ~**e** *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* sud-african, (locuitor) din Africa de Sud.

sud-américain, ~**e** *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* sud-american, (locuitor) din America de Sud.

sudation *f.* *(fiziol.)* sudaţie.

sud-est I. *adj.* sud-estic, de sud-est. **II.** *m.* *(geogr., cu maj.)* sud-est.

sudiste *m.*, *adj.* *(ist.)* sudist.

sud-ouest I. *adj.* sud-vestic, de sud-vest. **II.** *m.* *(geogr., cu maj.)* sud-vest.

suédois, ~**e** *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* suedez, (locuitor) din Suedia.

suée *f.* **1.** transpirare, asudare. **2.** *(fig.)* spaima, emoţie violentă. **3.** *(pop.)* corvoadă.

suer I. *vi.* **1.** a asuda, a transpira. **2.** *(fig.)* a-şi da osteneală, a trudi. **3.** a picura, a se prelinge // *faire* ~ *qn.* a da de furcă cuiva. **II.** *vt.* *(fam.)* ~ *sang et eau* a trudi din greu, a da în brînci.

sueur *f.* **1.** sudoare, transpiraţie; *(fam.) à la* ~ *de son front* cu sudoarea frunţii. **2.** *(fig.)* trudă; muncă grea.

suffire I. *vi.* **1.** a ajunge, a fi suficient; *il suffit de...* ajunge să...; *il suffit que...* e suficient ca să... **2.** (+ **à**) a face faţă. **II.** *vr.* a nu avea nevoie de alţii, a-ţi ajunge.

suffisance *f.* suficienţă, înfumurare, vanitate // *en* ~, *à* ~ destul, suficient.

suffisant, ~**e I.** *adj.* **1.** suficient, îndestulător. **2.** vanitos; arogant; *ton* ~ ton arogant. **II.** *m.f.* înfumurat, îngîmfat. — **suffisamment** *adv.*

suffixation *f.* *(lingv.)* sufixare.

suffixe *m.* *(lingv.)* sufix.

suffixé, ~**e** *adj.* *(lingv.)* cu sufix.

suffocant, ~**e** *adj.* **1.** sufocant, înăbuşitor. **2.** *(fam.)* (foarte) emoţionant.

suffocation *f.* sufocare, sufocaţie; asfixie.

suffoquer I. *vt.* a sufoca, a înăbuşi. **II.** *vr.* a-şi pierde răsuflarea; a se asfixia.

suffrage *m.* **1.** *(pol.)* sufragiu, vot; ~ *universel* vot universal. **2.** asentiment, adeziune.

suggérer *vt.* **1.** a sugera, a da o idee. **2.** a insinua.

suggest/if, -ive *adj.* sugestiv, grăitor, evocator.

suggestion *f.* **1.** sugestie; sfat. **2.** insinuare.

suggestionner *vt.* **1.** a sugestiona. **2.** a insinua.

suggestivité *f.* sugestivitate.

suicide *m.* **1.** sinucidere. **2.** *(fig.)* compromitere; pierzanie.

suicidé, ~**e** *m.f.* *adj.* sinucigaş.

suicider *vr.* **1.** a se sinucide. **2.** *(fig.)* a se pierde; a se compromite.

suie *f.* funingine.

suif *m.* **1.** seu. **2.** *(fig.)* perdaf, săpuneală.

suintement *m.* prelingere, picurare.

suinter *vi.* a se prelinge, a picura.

suisse *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* elveţian, (locuitor) din Elveţia.

suite *f.* **1.** suită, cortegiu, alai. **2.** urmare, continuare; consecinţă; rezultat; *par* ~ *de...* ca o consecinţă (urmare) a...; *à la* ~ *de...* în urma... **3.** succesiune, şir; înlănţuire (logică); *propos sans* ~ cuvinte fără şir // *esprit de* ~ spirit metodic;

tout de ~ îndată, numaidecît; *par la* ~ **a.** cu timpul; **b.** mai tîrziu, apoi.

suivant, ~**e I.** *adj.* următor. **II.** *m. pl.* suită, escortă. **III.** *f.* **1.** fată în casă, subretă. **2.** *(în teatru)* confidentă. **IV.** *prep.* **1.** de-a lungul, în sensul, în direcţia. **2.** după (părerea); potrivit, conform (cu) // ~ *que*... în funcţie de...

suivi, ~**e** *adj.* **1.** însoţit, urmat. **2.** neîntrerupt; în şir; cu şir. **3.** cu o desfăşurare logică; logic. **4.** frecventat; *théâtre* ~ teatru (mult) frecventat.

suivre I. *vt.* **1.** a urma, a veni după. **2.** a însoţi, a întovărăşi. **3.** a pîndi, a urmări. **4.** a merge de-a lungul; ~ *la Seine* a merge de-a lungul Senei; ~ *le quai* a merge pe chei, a o ţine pe chei. **5.** a păşi pe; a ţine (un drum, o potecă). **6.** a continua. **7.** a frecventa; ~ *un cycle de conférences* a frecventa un ciclu de conferinţe. **8.** a asculta (atent); ~ *un récit* a asculta (atent) o istorisire. **9.** *(fig.)* a se conforma, a fi în pas cu; ~ *la mode* a fi în pas cu moda. **10.** *(fig.)* a adera, a se angaja. **11.** *(fig.)* a supraveghea. **12.** *(fig.)* a sezisa, a pricepe. **II.** *vi.* a merge în urma; a veni după. **III.** *v. impers.* a urma, a reieşi, a rezulta; *il suit de là que*... rezultă de aici că... **IV.** *vr.* **1.** a se succede. **2.** a se urma, a se urmări. **3.** *(fig.)* a se înlănţui.

sujet[1] *m.* **1.** cauză, motiv, temei. **2.** subiect, temă (despre care se vorbeşte, se scrie) // *au* ~ *de*... în legătură cu...; despre...; *sur le* ~ *de*... pe tema... **3.** fiinţă, om, individ; *(fil.)* subiect. **4.** *(gram.)* subiect. **5.** *(biol.)* portaltoi.

sujet[2], ~**te I.** *adj.* (+ **à**) **1.** supus; ~ *à la loi* supus legii. **2.** înclinat spre, predispus la. **3.** susceptibil de; expus la. **II.** *m.f.* supus (al unui suveran).

sujétion *f.* **1.** supunere, subordonare. **2.** înrobire, robie. **3.** constrîngere.

sulfamide *m.* *(farm.)* sulfamidă.

sulfatage *m.* *(vit.)* stropire cu sulf, sulfatare.

sulfate *m.* *(chim.)* sulfat.

sulfaté, ~**e** *adj.* *(chim.)* care conţine sulfaţi, cu sulfaţi.

sulfater *vt.* *(vit.)* a sulfata.

sulfurage *m.* *(vit.)* sulfurare.

sulfuration *f.* *(chim.)* combinare a unui element cu sulf.

sulfure *m.* *(chim.)* sulfură.

sulfurer *vt.* *(chim.)* a combina cu sulf. — **sulfuré,** ~**e** *adj.*

sulfur/eux, -euse *adj.* *(chim.)* sulfuros.

sulfurique *adj.* *(chim.)* sulfuric.

sultan, ~**e** *m.f.* sultan(ă).

summum [-ɔm] *m.* sumum, punct culminant, culme.

super- *préf.* **1.** super-. **2.** supra-.

superbe I. *adj.* **1.** superb, splendid. **2.** *(fam.)* mîndru, semeţ. **3.** impunător, impozant. **II.** *m.* trufaş, înfumurat. **III.** *f.* îngîmfare; trufie; morgă. — **superbement** *adv.* **(I).**

supercarburant *m.* benzină superioară.

supercherie *f.* şiretlic; escrocherie; fraudă.

superfétation *f.* prisos, surplus.

superfétatoire *adj.* de prisos, în plus.

superficialité *f.* superficialitate.

superficie *f.* **1.** suprafaţă. **2.** *(fig.)* aparenţă, aspect exterior. **3.** *(fig.)* cunoaştere superficială.

superficiel, ~**le** *adj.* superficial; de suprafaţă.

superficiellement *adv.*

superfin, ~**e** *adj.* foarte fin.

superflu, ~**e I.** *adj.* superfluu; inutil, zadarnic. **II.** *m.* prisos; prisosinţă.

superfluité *f.* inutilitate; zădărnicie.

superforteresse *f.* *(av.)* bombardier greu.

supérieur, ~**e I.** *adj.* superior, de deasupra; mai înalt; mai sus. **II.** *m.* **1.** superior. **2.** *(bis.)* stareţ — **supérieurement** *adv.* **(I).**

supériorité *f.* superioritate; preponderenţă.

superlat/if, -ive I. *adj.* superlativ; *au* ~ la superlativ, în cel mai înalt grad. **II.** *m.* *(gram.)* (gradul) superlativ. — **superlativement** *adv.* **(I).**

supermarché *m.* magazin alimentar cu autoservire.

superposer *vt.* *vr.* a (se) suprapune.

superposition *f.* suprapunere; *la* ~ *des attributions dans l'activité des régions et des districts* suprapunerea atribuţiilor în activitatea regiunilor şi districtelor.

superproduction *f.* *(ec. pol.)* supraproducţie.

superprofit *m.* *(ec. pol.)* supraprofit.

supersensible *adj.* *(fiz.)* suprasensibil.

supersonique *adj.* *(fiz.)* supersonic.

superstiti/eux, -euse *adj.*, *m.f.* superstiţios.

superstition *f.* superstiţie.

superstructure *f.* **1.** *(constr.)* supraetajare. **2.** *(fil.)* suprastructură.

superviser *vt.* a superviza.

supervision *f.* superviziune.

supplanter *vt.* (a submina pentru) a lua locul cuiva.

suppléance *f.* suplinire; înlocuire.

suppléant, ~**e** *adj.*, *m.f.* supleant, suplinitor, locţiitor.

suppléer I. *vt.* **1.** a completa; a împlini. **2.** a înlocui; a suplini. **II.** *vi.* (+ **à**) a compensa; a remedia.

supplément *m.* supliment, adaos.

supplémentaire *adj.* suplimentar.

supplét/if, -ive *adj.* *(gram.)* supletiv.

supplication *f.* rugăminte, rugă (umilă).

supplice *m.* supliciu, cazna, tortură.

supplicié, ~**e** *m.f.* persoană supusă supliciului.

supplicier *vt.* **1.** a supune la chinuri fizice, a tortura. **2.** *(fig.)* a chinui.

supplier *vt.* a ruga (umil, insistent), a implora.

supplique *f.* cerere (scrisă).

support *m.* **1.** suport, susţinere. **2.** *(fig.)* sprijin, ajutor.

supportable *adj.* suportabil.

supporter[1] [-tœ:r] *m.* *(sport)* suporter, susţinător (înflăcărat).

supporter[2] **I.** *vt.* **1.** a suporta; a-şi asuma (obligaţii, cheltuieli). **2.** a susţine, a sprijini. **3.** *(fig.)* a îndura, a răbda. **4.** *(fam.)* a permite, a tolera. **II.** *vr.* a se suporta, a se tolera (reciproc).

supposé, ~**e** *adj.* presupus, admis; *cas* ~ caz admis // *nom* ~ nume fals; ~ *que*... presupunînd că.

supposer *vt.* **1.** a presupune, a imagina; a-şi închipui.

supposition *f.* **1.** supoziţie; ipoteză, presupunere. **2.** *(jur.)* substituire frauduloasă.

suppositoire *m.* *(med.)* supozitor.

suppression *f.* **1.** suprimare; eliminare. **2.** nimicire, exterminare. **3.** anulare, abrogare.

supprimer *vt.* **1.** a suprima; a elimina. **2.** a nimici, a extermina. **3.** a anula, a abroga. — **supprimé,** **~e** *adj.*

suppurer *vi.* *(med.)* a supura.

supputation *f.* calculare; evaluare.

supputer *vt.* a calcula; a evalua; a cîntări. — **supputé,** **~e** *adj.*

supra *adv.* supra, peste, deasupra.

suprématie *f.* supremaţie; preponderenţă.

suprême *adj.* **1.** suprem, cel mai important (mare, înalt). **2.** ultim, cel din urmă. — **suprêmement** *adv.*

sur^1 *prep.* **1.** pe; ~ *la table* pe masă; ~ *la droite* pe dreapta. **2.** deasupra; peste. **3.** din; *retenir* ~... a reţine (a scădea) din... **4.** după, pe baza; *juger* ~ *les apparences* a judeca după aparenţe. **5.** despre; *discuter* ~... a discuta despre... **6.** spre, către; asupra; ~ *le soir* spre seară // *revenir* ~ *ses pas* a se întoarce înapoi; ~ *l'heure* imediat, neîntîrziat; ~ *ce*... acestea fiind zise...; *porter* ~ *soi* a purta cu sine...

sur^2 *pref.* supra-; foarte.

sur^3**,** **~e** *adj.* acrişor; acid(ulat).

sûr, **~e** *adj.* sigur, cert; evident; *jouer à coup* ~ a merge la sigur; *en lieu* ~ la loc sigur // *bien* ~ desigur; *à coup* ~ neapărat; negreşit.

surabondance *f.* belşug excesiv, supraabundenţă.

surabondant, **~e** *adj.* **1.** excesiv. **2.** superfluu, de prisos. — **surabondamment** *adv.*

surabonder *vi.* a prisosi.

surah *m.* *(text.)* sura.

suraigu, **~ë** *adj.* **1.** foarte ascuţit. **2.** *(med.)* violent, acut.

suralimentation *f.* supraalimentare; supraalimentaţie.

suralimenter *vt.* a supraalimenta.

surannation *f.* *(jur.)* perimare.

suranné, **~e** *adj.* **1.** perimat, ieşit din uz. **2.** *(fig.)* veşted, ofilit.

surbaissé, **~e** *adj.* **1.** *(arhit.)* teşit. **2.** *(auto)* jos, scund.

surcharge *f.* **1.** supraîncărcare. **2.** *(c.f.)* supragreutate. **3.** *(el.)* suprasarcină.

surcharger *vt.* **1.** a supraîncărca. **2.** *(fig.)* a împovăra.

surchauffage *m.*, **surchauffe** *f.* supraîncălzire.

surchauffer *vt.* a supraîncălzi. — **suréchauffé,** **~e** *adj.*

surclasser *vt.* *(sport)* a depăşi, a întrece (un adversar).

surcroît *m.* creştere, sporire; surplus // *par* ~, *de* ~ în plus; colac peste pupăză.

surcroître **I.** *vi.* a creşte nemăsurat. **II.** *vt.* a spori peste măsură.

surdité *f.* surzenie, surditate.

surédifier *vt.* *(constr.)* a supraetaja. — **surédifié,** **~e** *adj.*

surélévation *f.* **1.** *(constr.)* supraetajare. **2.** scumpire, ridicare a preţului.

surélever *vt.* **1.** a ridica nivelul. **2.** *(constr.)* a înălţa, a ridica. **3.** *(fig.)* a scumpi (peste măsură). — **surélevé,** **~e** *adj.*

sûrement *adv.* cu siguranţă.

surenchère *f.* supralicitare; supralicitaţie.

surenchérir *vi.* a supralicita.

surestimation *f.* supraestimare.

surestimer *vt.* a supraestima. — **surestimé,** **~e** *adj.*

suret, **~te** *adj.* acrişor, acidulat.

sûreté *f.* **1.** siguranţă; *en* ~ în siguranţă. **2.** măsură de siguranţă; garanţie, chezăşie // *parler avec* ~ a vorbi cu aplomb; *la* ~ *nationale* securitatea naţională (de stat).

surévaluer *vt.* a supraevalua. — **surévalué,** **~e** *adj.*

surexcitable *adj.* surescitabil, iritabil.

surexcitant, **~e** *adj.* surescitant; enervant, iritant.

surexcitation *f.* surescitare; enervare, iritare.

surexciter *vt.* a surescita; a enerva, a irita. — **surexcité,** **~e** *adj.*

surfaçage *m.* *(tehn.)* şlefuire.

surface *f.* **1.** suprafaţă. **2.** *(fig.)* aparenţă.

surfacer *vt.* *vi.* *(tehn.)* a şlefui. — **surfacé,** **~e** *adj.*

surfait, **~e** *adj.* exagerat, umflat.

surfil *m.* saia, şular.

surfiler *vt.* **1.** a surfila. **2.** *(text.)* a răsuci firul. — **surfilé,** **~e** *adj.*

surfing [sœrfiŋ] *m.* *(sport)* surfing.

surgeon *m.* *(bot.)* lăstar.

surgir *vi.* **1.** a se ivi, a apărea; a răsări. **2.** *(fig.)* a surveni; a se isca. **3.** *(despre ape)* a ţîşni; a izvorî.

surgissement *m.* apariţie, ivire (bruscă).

surhausser *vt.* **1.** *(constr.)* a înălţa, a ridica. **2.** a scumpi, a urca preţul. — **surhaussé,** **~e** *adj.*

surhomme *m.* supraom.

surhumain, **~e** *adj.* supraomenesc.

surin *m.* *(arg.)* cuţit; şiş.

surir *vi.* a se acri. — **suri,** **~e** *adj.*

sur-le-champ *adv.* numaidecît, imediat, pe loc, la moment.

surlendemain *m.* poimîine.

surlonge *f.* *(culinar)* **1.** garf. **2.** ceafă.

surmenage *m.* *(med.)* surmenaj, extenuare.

surmener *vt.* *vr.* a (se) surmena, a (se) extenua. — **surmené,** **~e** *adj.*

surmontable *adj.* lesne de învins.

surmonter **I.** *vt.* **1.** a trece de, peste. **2.** a fi (a se afla) situat deasupra. **3.** *(fig.)* a învinge; ~ *la crise* a învinge criza. **4.** *(fig.)* a stăpîni, a domina; ~ *son antipathie* a-şi domina antipatia. **II.** *vr.* *(fig.)* a se înfrîna, a se domina. — **surmonté,** **~e** *adj.* **(I 2).**

surnager *vi.* **1.** a pluti la suprafaţă. **2.** *(fam.)* a subzista.

surnaturel, **~le** *adj.* **1.** supranatural, miraculos, fantastic. **2.** *(fig.)* extraordinar, excepţional. — **surnaturellement** *adv.*

surnom *m.* poreclă.

surnombre *m.* excedent.

surnommer *vt.* a porecli.

surnourrir *vt.* a supraalimenta. — **surnourri,** **~e** *adj.*

surnuméraire **I.** *adj.* supranumerar, în plus. **II.** *m.* (angajat) extrabugetar.

suroffre *f.* supraofertă.

surpasser **I.** *vt.* **1.** a întrece în înălţime. **2.** *(fig.)* a depăşi, a întrece (din mers). **3.** *(fam.)* a uimi, a ului. **II.** *vr.* a se depăşi, a se întrece (pe sine).

surpaye *f.* **1.** gratificaţie. **2.** suprapreţ. **3.** bacşiş.

surpeuplé, ~e *adj.* suprapopulat, aglomerat.

surpeuplement *m.* suprapopulare.

surplomb *m.* **1.** ieşind (la o construcţie, la o stîncă). **2.** înclinare; *en ~* înclinat.

surplomber I. *vi. (arhit.)* a fi înclinat, a sta plecat. **II.** *vt.* a sta înclinat peste, a atîrna peste; a se apleca peste; *le rocher surplombe le ravin* stînca stă aplecată peste prăpastie.

surplus [-ply] *m.* surplus, excedent, prisos // *au ~...* dealtfel...; în fond..., de fapt...

surprenant, ~e *adj.* surprinzător, uluitor.

surprendre I. *vt.* **1.** a surprinde, a prinde asupra faptului. **2.** a lua pe neaşteptate. **3.** *(fig.)* a uimi, a ului; a descumpăni // *~ la bonne foi de qn.* a abuza de buna-credinţă a cuiva; *~ un secret* a descoperi un secret; *~ un message* a intercepta un mesaj. **II.** *vr.* **(+ à)** a se surprinde, a se pomeni, a se trezi; *se ~ à parler* a se pomeni vorbind.

surpression *f. (tehn.)* suprapresiune.

surpris, ~e I. *adj.* surprins, mirat, uluit. **II.** *f.* **1.** surpriză; uimire, mirare; surprindere; *prendre par ~* a lua prin surprindere. **2.** surpriză, dar neaşteptat.

surproduction *f. (ec. pol.)* supraproducţie.

surproduire *vt. (ec. pol.)* a obţine o supraproducţie.

surprofit *m. (ec. pol.)* supraprofit.

surréalisme *m. (arte, lit.)* suprarealism.

surréaliste *adj. m.f. (arte, lit.)* suprarealist.

surrection *f. (geol.)* izbucnire, ţîşnire.

surréel *m.* suprareal.

surrén/al, ~e *(m.pl. -aux) adj. (anat.)* suprarenal.

sursaturation *f.* **1.** *(chim.)* suprasaturaţie. **2.** *(fam.)* săturare, îmbuibare.

sursaturer *vt.* **1.** *(chim.)* a suprasatura. **2.** *(fam.)* a sătura, a îmbuiba. — **sursaturé, ~e** *adj.*

sursaut *m.* tresărire (bruscă); *en ~* (tresărind) brusc.

sursauter *vi.* a tresări.

surseoir I. *vt.* a amîna. **II.** *vi.* **(+ à)** a întrerupe, a suspenda.

sursis *m.* amînare.

surtaux *m.* impozit excesiv, taxă exagerată.

surtaxe *f.* suprataxă, taxă suplimentară.

surtout^1 *adv.* mai ales, mai cu seamă, îndeosebi.

surtout^2 *m.* **1.** surtuc. **2.** cărucior de bagaje.

surveillance *f.* supraveghere, urmărire; pază.

surveillant, ~e *m.f.* **1.** supraveghetor; păzitor, gardian // *~ des études* pedagog.

surveiller I. *vt.* a supraveghea; a păzi. **II.** *vi.* **(+ à)** a veghea (la), a băga de seamă. **III.** *vr.* **1.** a se supraveghea; a-şi controla purtarea, vorbele. **2.** a se supraveghea, a se păzi reciproc.

survenir *vi.* a surveni, a sosi pe neaşteptate.

survêtement *m. (sport)* trening.

survêtir *vt.* a încotoşmăna, a înfofoli. — **survêtu, ~e** *adj.*

survie *f.* supravieţuire.

survivant, ~e *adj., m.f.* supravieţuitor.

survivre *vi.* **(+ à)** a supravieţui.

survol *m.* zbor la mare înălţime.

survoler *vt.* **1.** a zbura (pe) deasupra; a survola. **2.** *(fig.)* a considera cu superficialitate.

sus [sy] *prep.* asupra, împotriva // *en ~* în plus; *en ~ de* peste, pe deasupra.

susceptibilité *f.* susceptibilitate.

susceptible *adj.* **1.** apt, capabil de, în stare de. **2.** susceptibil, sensibil; supărăcios.

suscitation *f.* suscitare, aţîţare, provocare.

susciter *vt.* **1.** a suscita, a aţîţa, a provoca. **2.** a da loc; a declanşa.

susdénommé, ~e, susdit, ~e *adj., m.f. (jur.)* sus-numit.

susmentionné, ~e *adj.* sus-menţionat, sus-citat.

susnommé, ~e *adj., m.f.* v. **susdénommé.**

suspect [syspɛ], **~e I.** *adj.* **1.** suspect; *~ de...* bănuit de...; suspect de... **2.** îndoielnic. **II.** *m.f.* suspect.

suspecter *vt.* a suspecta; a pune la îndoială.

suspendre *vt.* **1.** a atîrna, a suspenda, a agăţa. **2.** *(fig.)* a amîna; a întrerupe; a opri. **3.** *(fig.)* a interzice, a suprima (vremelnic); *~ un journal* a interzice un ziar.

suspendu, ~e *adj.* **1.** suspendat, agăţat. **2.** *(fig.)* atent, cu sufletul la gură; *être ~ aux lèvres de qn.* a fi foarte atent la spusele cuiva. **3.** *(fig.)* şovăielnic, nehotărît.

suspens *adj. invar.* suspendat (din funcţie) // *en ~* în suspensie; *question en ~* problemă nerezolvată.

suspense [sœspɛ̃ns] *m.* moment de încordare (într-un film, într-o lucrare literară); suspans.

suspens/if, -ive *adj. (jur.)* suspensiv // *(gram.) points ~s* puncte de suspensie.

suspension *f.* **1.** suspendare, agăţare. **2.** *(auto, c.f.)* suspensie. **3.** plafonieră, lustră. **4.** suspendare (din funcţie). **5.** încetare (de plăţi).

suspicion *f.* suspiciune, bănuială, neîncredere.

sustentation *f.* susţinere, întreţinere (prin hrană).

sustenter *vt. vr.* a (se) hrăni, a (se) alimenta.

susuration *f.*, **susurrement** *m.* **1.** susur, murmur. **2.** freamăt.

susurrer *vi.* **1.** *(despre ape curgătoare)* a susura, a murmura. **2.** *(despre frunziş, copaci)* a fremăta.

suture *f. (chir.)* sutură.

suturer *vt. (chir.)* a sutura, a coase o rană.

suzerain, ~e *adj., m.f. (ist.)* suzeran.

suzeraineté *f. (ist.)* suzeranitate.

svastika *m.* zvastică.

svelte *adj.* zvelt, suplu.

sveltesse *f.* zvelteţe, supleţe.

sweater [switər] *m.* sveter.

swing [swiŋ] *m. (cor. muz.)* sving.

sycomore *m. (bot.)* sicomor.

syllabe *f.* silabă. — **syllabique** *adj.*

syllabiser *vt.* a silabisi.

syllogisme *m. (log.)* silogism. — **syllogistique** *adj.*

sylphe *m. (mit.)* silf.

sylphide *f.* **1.** *(mit.)* silfidă. **2.** *(fig.)* femeie graţioasă şi zveltă.

sylvain, ~e *adj.* de pădure; din pădure; pădureţ.

sylve *f.* pădure, sihlă.

sylvestre *adj.* de pădure, silvestru.

sylvicole *adj.* silvicol.

sylviculteur *m.* silvicultor.

sylviculture *f.* silvicultură.

symbiose *f. (biol.)* simbioză. — **symbiotique** *adj.*

symbole *m.* simbol.

symbolique I. *adj.* simbolic. **II.** *f.* simbolică; simbolistică. — **symboliquement** *adv.* **(I).**

symboliser *vt.* a simboliza.

symbolisme *m.* *(fil., lit.)* simbolism.

symboliste *adj.*, *m.f.* *(fil., lit.)* simbolist.

symétrie *f.* simetrie.

symétrique *adj.* simetric. — **symétriquement** *adv.*

sympathie *f.* simpatie; afinitate, atracție.

sympathique I. *adj.* simpatic, atrăgător, plăcut. **II.** *m.* *(anat.)* (sistemul nervos) simpatic. — **sympatiquement** *adv.* **(I).**

sympathisant, ~**e** *adj.*, *m.f.* simpatizant.

sympathiser *vi.* (+ **avec**) a simpatiza (cu).

symphonie *f.* *(muz.)* simfonie.

symphonique *adj.* *(muz.)* simfonic. — **symphoniquement** *adv.*

symposion, symposium [-ɔm] *m.* simpozion.

symptomatologie *f.* *(med.)* simptomatologie. — **symptomatologique** *adj.*

symptôme *m.* simptom, semn, indiciu. — **symptomatique** *adj.*

synagogue *f.* *(bis.)* sinagogă.

synchrone, synchronique *adj.* sincron, sincronic; simultan.

syncroniser *vt.* a sincroniza.

synchroniseuse *f.* *(cinema)* sincronizator.

synchronisme *m.* sincronism, simultaneitate.

syncope *f.* *(med., muz., lingv.)* sincopă.

syncoper I. *vt.* *(muz., lingv.)* a sincopa. **II.** *vi.* *(muz., despre note)* a fi unite prin sincopă. — **syncopé,** ~**e** *adj.*

syndic *m.* *(jur.)* sindic.

syndicalisme *m.* sindicalism.

syndicaliste *m.f.*, *adj.* sindicalist.

syndicat *m.* sindicat.

syndiqué, ~**e I.** *m.f.* sindicalist. **II.** *adj.* sindicalizat.

syndiquer *vt.* *vr.* a (se) sindicaliza, a (se) organiza în sindicat.

syndrome *m.* *(med.)* sindrom.

synecdoque *f.* *(lit.)* sinecdocă.

synode *m.* *(bis.)* sinod.

synonyme *adj.*, *m.* *(lingv.)* sinonim.

synonymie *f.* *(lingv.)* sinonimie.

synopsis *m.* tablou sinoptic.

synoptique *adj.* sinoptic.

syntactique *adj.* *(gram.)* sintactic.

syntagme *m.* *(lingv.)* sintagmă.

syntaxe *f.* *(gram.)* sintaxă.

synthèse *f.* sinteză.

synthétique *adj.* sintetic. — **synthétiquement** *adv.*

synthétiser *vt.* a sintetiza. — **synthétisé,** ~**e** *adj.*

syphilis *f.* *(med.)* sifilis. — **syphilitique** *m.f.* *adj.*

syrien, ~**ne** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* sirian, (locuitor) din Siria.

systématique I. *adj.* sistematic, organizat, chibzuit. **II.** *f.* sistematizare, clasare după un sistem. — **systématiquement** *adv.* **(I).**

systématiser *vt.* a sistematiza. — **systématisé,** ~**e** *adj.*

système *m.* sistem // *taper sur le* ~ a călca pe nervi; *se faire un* ~ *de...* a-și face un obicei din...; *par* ~ în mod sistematic.

systole *f.* *(med.)* sistolă.

T

ta *(pl. tes) adj. pos. f.* ta.

tabac I. *m.* **1.** *(bot.)* tutun; *bureau (débit) de ~* debit de tutun, tutungerie. **2.** *(la pl.)* regie. **II.** *adj. invar.* de culoarea tutunului; tabac.

tabagisme *m. (med.)* tabagism, nicotinism.

tabatière *f.* **1.** tabacheră de tutun. **2.** *(constr.)* lucarnă; ochi la pod.

tabernacle *m. (bis.)* tabernacol.

tabès [-bɛs] *m. (med.)* tabes.

tablature *f. (muz.)* tablatură.

table *f.* **1.** masă; *mettre (dresser) la ~* a pune (a așterne) masa. **2.** masă, mîncare; *~ d'hôte* masă-pensiune (servită la ore fixe). **3.** tabel, listă // *la ~ de multiplication* tabla înmulțirii; *faire ~ rase* a face tabula rasa; *~ de nuit* noptieră; *(sport) ~ de barême (de cotation)* tabelă de punctaj.

tableau *m.* **1.** tablă (de școală). **2.** tablou, pictură. **3.** tabel, listă. **4.** *(tehn.)* tablou; *(auto., av.) ~ de bord* tablou de bord. **5.** *(fig.)* priveliște. **6.** *(fig.)* evocare; descriere // *(sport) ~ d'affichage* tabelă de afișaj.

tabler *vi.* (+ **sur**) a se baza, a se întemeia, a se bizu (pe).

tablette *f.* **1.** poliță, policioară. **2.** tabletă; *~ de chocolat* tabletă de ciocolată. **3.** pastilă.

tablier *m.* **1.** șorț. **2.** *(constr., auto)* tablier (protector). **3.** *(la sobe)* ușiță de cenușar.

tabou *adj.* tabu, sfînt.

tabouret *m.* taburet.

tabulaire *adj.* tabular.

tabulatrice *f. (în automatică)* tabulator.

tac *m. du ~ au ~* prompt, cu promptitudine.

tache *f.* **1.** pată. **2.** *(fig.)* cusur, defect; *sans ~* **a.** fără cusur, fără defect; **b.** inocent; neprihănit // *~ de rousseur* pistrui; *faire ~* **a.** a distona, a contrasta; a nu-și avea locul (printre); **b.** a păta, a dezonora.

tâche *f.* **1.** lucru, muncă. **2.** sarcină; obligație // *prendre à ~ de...* a-și da osteneala să...; *travailler à la ~* a lucra cu bucata, în acord.

tachéographe [-ke-] *m. (tehn.)* tahigraf.

tachéomètre [-ke-] *m.* **1.** *(tehn.)* tahimetru. **2.** *(maș.)* vitezometru.

tachéométrie [-ke-] *f. (tehn.)* tahimetrie.

tacher *vt. vr.* **1.** a (se) păta, a (se) murdări. **2.** *(fig.)* a (se) compromite.

tâcher *vi.* **1.** (+ **de**) a se strădui (să), a-și da silința (să). **2.** (+ **à**) a căuta (să), a încerca (să).

tâcheron *m.* muncitor în acord.

tacheter *vt.* a împestrița.

tachycardie [-ki-] *f. (med.)* tahicardie.

tachymètre [-ki-] *m.* v. **tachéomètre.**

tacite *adj.* **1.** tacit; *consentement ~* consimțămînt tacit. **2.** implicit; subînțeles. — **tacitement** *adv.*

taciturne *adj. (despre oameni)* taciturn, tăcut.

tact *m.* **1.** pipăit. **2.** *(fig.)* tact.

tacticien *m. (mil.)* tactician.

tactile *adj.* tactil.

tactique I. *f. (mil.)* tactică; *changer de ~* **a.** a schimba tactica; **b.** *(fig.)* a schimba macazul. **II.** *adj.* tactic; de tactică.

taffetas *m. (text.)* tafta.

tagète *m. (bot.)* crăiță, vîzdoagă.

taie *f.* **1.** față de pernă. **2.** albeață (la ochi). **3.** *(fig.)* văl.

taïga *f. (geogr.)* taiga.

taillade *f.* **1.** tăietură, crestătură; incizie. **2.** julitură, zgîrietură.

taillant *m.* tăiș; ascuțiș.

taille *f.* **1.** *(hort.)* tăiere, tunsoare. **2.** croială, tăietură. **3.** tăiș. **4.** statură, înălțime; *haute ~* statură înaltă. **5.** talie, mijloc; *tour de ~* măsura taliei. **6.** răboj. **7.** *(ist.)* bir, impozit // *(constr.) pierre de ~* piatră cioplită; *des habits à sa ~* haine pe măsură; *être de ~ à...* a fi în stare să...

taillé, ~e *adj.* **1.** tăiat; *~ à coups de hache* tăiat, cioplit grosolan. **2.** șlefuit, cizelat, fasonat. **3.** *(fam.)* pregătit; gata. **4.** (+ **pour**) făcut, croit (pentru) // *bien ~* **a.** bine proporționat; **b.** bine ascuțit.

taille-crayon *m.* ascuțitoare.

tailler I. *vt.* **1.** a tăia. **2.** a ciopli (piatra). **3.** a șlefui (pietre, diamante). **4.** a fasona, a sculpta. **5.** *(hort.)* a tunde, a tăia. **6.** a croi (lenjerie, haine). **7.** a ascuți (creioane). **8.** *(fig.)* a fărîmița // *~ de la besogne à qn.* a da cuiva de lucru. **II.** *vr.* **1.** a-și tăia, a-și croi; *(fig.) se ~ un chemin* a-și croi drum (în viață). **2.** *(pop.)* a fugi, a o șterge.

tailleur *m.* croitor // *~ de pierres* pietrar; *costume ~* taior.

tailleuse *f.* croitoreasă.

taillis *m. (silv.)* crîng, desiș; pădure măruntă.

tailloir *m. (arhit.)* abacă.

taire I. *vt.* a ascunde, a tăinui; a tăcea // *faire ~* **a.** a impune tăcere; **b.** a stăpîni, a înfrîna. **II.** *vr.* **1.** a tăcea. **2.** (+ **sur**) a trece sub tăcere.

talc *m.* (pudră de) talc.

talent *m.* talent; înclinație, aptitudine.

talentu/eux, -euse *adj. (fam.)* talentat, înzestrat. — **talentueusement** *adv.*

taler **I.** *vt.* a bate, a strivi (fructe, legume). **II.** *vr.* *(despre fructe, legume)* a se bate, a se strivi. — **talé,** ~**e** *adj.*

talisman *m.* talisman, amuletă, fetiş.

tallage *m.* *(bot.)* înfrăţire.

talle *f.* *(bot.)* lăstar (din rădăcină).

taller *vi.* *(bot.)* a lăstări.

taloche *f.* **1.** drişcă de zidar. **2.** *(fam.)* scatoalcă, palmă.

talocher *vt.* *(fam.)* a da o palmă, o scatoalcă.

talon *m.* **1.** călcîi. **2.** talon (la ciorapi). **3.** toc (la pantofi). **4.** colţuc, rest (de pîine). **5.** cotor. **6.** pinten. **7.** talon (de bonier, de chitanţier) // *montrer (tourner) les* ~*s* a-şi lua tălpăşiţa.

talonnage *m.* *(la rugbi)* talonare.

talonner *vt.* **1.** a da pinteni calului. **2.** *(la rugbi)* a talona. **3.** *(fam.)* a se ţine scai.

talonnette *f.* talonetă, branţ.

talonneur *m.* *(la rugbi)* taloner.

talus [-ly] *m.* pantă; povîrniş.

tambouille *f.* tocană // *faire la* ~ a găti (mîncare).

tambour *m.* **1.** tobă. **2.** toboşar. **3.** *(tehn.)* tambur. **4.** gherghef. **5.** *(anat.)* timpan // ~ *de basque* tamburină; *(ist.)* ~ *de ville* crainic; *(fam.)* *mener qn.* ~ *battant* a lua repede pe cineva, a-l bruftui.

tambourin *m.* **1.** tamburină. **2.** toboşar de tamburină.

tambouriner **I.** *vi.* **1.** a bate toba. **2.** a imita (cu degetele) bătaia tobei. **II.** *vt.* *(fig.)* a bate toba, a striga în gura mare.

tambourineur *m.* *(fig.)* gură-spartă.

tambour-major *(pl.* ~-~*s)* *m.* *(mil.)* tambur-major.

tamis [-mi] *m.* sită, ciur; *passer par le* ~ **a.** a da prin sită; **b.** *(fig.)* a examina critic.

tamiser *vt.* a trece prin sită, a cerne.

tamis/eur, -euse **I.** *m.f.* muncitor care cerne. **II.** *m.* ciur de cenuşă, de cărbuni.

tampon *m.* **1.** tampon. **2.** dop, buşon, astupătoare. **3.** *(tehn.)* amortizor.

tamponner **I.** *vt.* **1.** a astupa (cu tampon, cu dop, cu buşon). **2.** *(med.)* a tampona. **3.** *(c.f., auto)* a tampona, a ciocni; a lovi. **4.** a ştampila. **II.** *vr.* a se tampona, a se ciocni.

tam-tam *m.* **1.** *(muz.)* tam-tam; gong; (din extremul orient). **2.** *(fam.)* gălăgie, scandal, vacarm.

tan *m.* argăseală.

tancer *vt.* a certa, a mustra, a dojeni.

tanche *f.* *(iht.)* lin.

tandem [-dem] *m.* (bibicletă) tandem.

tandis *adv.* ~ *que* **a.** pe cînd, în timp ce; **b.** *(înv.)* atîta timp cît; **c.** în loc să.

tangage *m.* *(mar.)* tangaj.

tangence *f.* **1.** *(geom.)* tangenţă. **2.** *(fig.)* atingere, contact.

tangent, ~**e** **I.** *adj.* *(geom.)* tangent. **II.** *f.* *(geom.)* tangentă // *s'échapper par* ~*e, prendre la* ~*e* a scăpa ca prin urechile acului.

tangentiel, ~**le** *adj.* *(geom.)* tangenţial. — **tangentiellement** *adv.*

tangible *adj.* **1.** tangibil, pipăibil. **2.** *(fig.)* real; vădit, evident. — **tangiblement** *adv.* **(1).**

tango **I.** *m.* *(cor.)* tangou. **II.** *adj.* *invar.* portocaliu.

tanguer *vi.* *(despre vapoare)* a avea tangaj.

tanière *f.* **1.** vizuină, bîrlog. **2.** *(fam.)* ascunzătoare. **3.** *(fig.)* cocioabă.

tanin *m.* *(chim.)* tanin.

tank *m.* *(mil.)* tanc.

tanker *m.* *(mar.)* tanc petrolier, navă cisternă.

tannage *m.* tăbăcire, argăsire.

tannant, ~**e** *adj.*, *m.* tanant.

tanné, ~**e** **I.** *adj.* **1.** *(despre piei)* tăbăcit, argăsit. **2.** cafeniu-închis. **3.** *(fam.)* ars, tăbăcit de soare. **II.** *m.* culoarea argăselii.

tanner *vt.* **1.** a tăbăci (piei), a argăsi. **2.** *(pop.)* a bate la cap; a enerva.

tannerie *f.* tăbăcărie.

tanneur *m.* tăbăcar.

tant *adv.* **1.** atît (de); aşa de, în asemenea măsură; ~... ~ cu cît... cu atît; ~ *mieux!* cu atît mai bine; ~ *pis!* cu atît mai rău! păcat!; ~... *que...* în aşa măsură, pînă într-atît(a)... încît... **2.** *(în corelaţie cu* **que)** atît... cît. **3.** cîtuşi; oricît; *(un)* ~ *soit peu* cîtuşi de puţin. **4.** (+ **de)** atît de, atîta; atîţia; atîtea // ~ *bien que mal* de bine de rău; *en* ~ *que...* ca..., în calitate(a) de...; ~ *et plus* mult, cu duiumul, cu toptanul; ~ *vaut l'homme,* ~ *vaut la terre* omul sfinţeşte locul.

tante *f.* mătuşă, tanti.

tantième *m.* *(fin.)* tantiemă.

tantine *f.* *(fam.)* mătuşică.

tantinet *m.* *(fam.)* fărîmă, fărîmiţă, bucăţică.

tantôt *adv.* **1.** (în) (curînd, peste puţin (timp); *à* ~ pe curînd. **2.** adineauri, de curînd. **3.** cînd; ~... ~ cînd... cînd.

taon [tã] *m.* *(entom.)* tăun, bărzăune.

tapage *m.* **1.** *(fam.)* tapaj, gălăgie, larmă. **2.** *(pop.)* tapare (de bani).

tapager *vi.* a face tapaj; a face gălăgie.

tapag/eur, -euse *adj.* **1.** zgomotos. **2.** ţipător, care bate la ochi. — **tapageusement** *adv.*

tapant, ~**e** *adj.* *(fam.)* *midi* ~ douăsprezece punct.

tape *f.* (lovitură de) palmă.

tapé, ~**e** *adj.* **1.** bătut. **2.** *(despre fructe)* uscat, copt (în cuptor). **3.** dactilografiat, bătut la maşină. **4.** *(fam.)* lovit cu leuca (în cap), ţăcănit // *c'est bien* ~*!* **a.** s-a reuşit! **b.** aşa-i trebuie!

tape-à-l'oeil *adj.* *invar.* frapant, bătător la ochi.

taper **I.** *vt.* **1.** a bate; a lovi. **2.** a ciocăni (la uşă). **3.** a pălmui (pe cineva). **4.** a tapa (părul). **5.** a bate la maşină, a dactilografia. **6.** *(fam.)* a tapa (pe cineva) de bani. **II.** *vi.* **1.** (+ **sur)** a lovi, a bate. **2.** *(fig., despre vin)* a se urca la cap. **3.** *(despre soare)* a bate, a dogorî // ~ *de l'oeil* a dormi; ~ *sur les nerfs* a agasa, a călca pe nervi. **III.** *vr.* a se lovi; a se bate (reciproc).

tapioca, tapioka *m.* (feculă de) tapioca.

tapir^1 *m.* *(zool.)* tapir.

tapir^2 *vr.* a se piti, a se tupila.

tapis *m.* **1.** covor. **2.** velinţă // *être sur le* ~ a fi pe tapet; ~ *roulant* bandă rulantă.

tapisser *vt.* **1.** a tapisa, a îmbrăca (o mobilă). **2.** a capitona. **3.** a tapeta (un perete). **4.** (+ **de)** a acoperi (cu).

tapisserie *f.* **1.** tapiserie. **2.** tapiţerie. **3.** tapet.

tapissi/er, -ère *m.f.* tapiţer.

tapoter *vt.* *(fam.)* a bate uşor cu palma.

taquet *m.* **1.** ţăruş. **2.** *(maş.)* tachet.

taquin, ~e *adj., m.f.* (persoană) căruia îi place să tachineze, să necăjească (cu glume).

taquiner *vt.* **1.** a tachina, a necăji (în glumă). **2.** *(fam.)* a sîcîi, a plictisi.

taquinerie *f.* **1.** tachinare. **2.** tachinărie.

taraud *m.* *(tehn.)* tarod, burghiu de filet.

tarauder *vt.* **1.** *(tehn.)* a fileta. **2.** *(pop.)* a pisălogi.

taraudeuse *f.* *(tehn.)* mașină de filetat.

tard I. *adv.* tîrziu; *tôt ou ~* mai curînd sau mai tîrziu; o dată și o dată; inevitabil. **II.** *m.* (*sur le ~* **a.** tîrziu seara; **b.** în amurgul vieții.

tarder I. *vi.* a întîrzia. **II.** *v. impers.* a fi grăbit să..., a fi nerăbdător să...

tard/if, -ive *adj.* tardiv. — **tardivement** *adv.*

tardillon, ~ne *m.f.* *(fam.)* prîslea, mezin.

tare *f.* **1.** dara; *(com.) faire la ~* a lua daraua. **2.** *(fig.)* tară, viciu, defect.

taré, ~e *adj.* corupt; viciat.

tarentelle *f.* *(cor.)* tarantelă.

tarer *vt.* **1.** a strica (mărfuri). **2.** *(com.)* a lua daraua. **3.** *(fig.)* a murdări, a păta; a pîngări, a necinsti.

targette *f.* zăvor.

targuer *vr.* (+ **de**) a se lăuda, a se mîndri, a se făli (cu).

tarif *m.* tarif; listă de prețuri.

tarifaire *adj. invar.* tarifar.

tarifer *vt.* a tarifa; a fixa, a stabili un tarif.

tarin *m.* *(ornit.)* scatiu.

tarir I. *vt.* **1.** a seca; a slei (un izvor, o fîntînă). **2.** *(fig.)* a opri. **II.** *vi.* **1.** a seca. **2.** *(fig.)* a înceta. — **tari, ~e** *adj.*

tarissement *m.* **1.** secare. **2.** *(fig.)* epuizare, sleire.

tarmacadam *m.* macadam gudronat (pentru drumuri, șosele).

tarpan *m.* cal sălbatic.

tarse *m.* *(anat.)* tars.

tarte *f.* *(culin.)* tartă.

tartine *f.* **1.** tartină. **2.** *(fig.)* discurs anost; peltea.

tartre *m.* tartru, piatră (pe dinți).

tartufe *m.* fățarnic, ipocrit.

tartuferie *f.* ipocrizie, fățărnicie.

tas *m.* grămadă; morman; stivă // *un ~ de...* o mulțime de...; *être sur le ~* a fi la lucru; a fi la locul de muncă; *prendre sur le ~* a prinde în flagrant delict.

tasse *f.* ceașcă; cană; conținutul unei cești.

tassement *m.* tasare; lăsare (a terenului, a fundațiilor).

tasser I. *vt.* **1.** a îndesa. **2.** a înghesui, a îngrămădi. **II.** *vi.* *(despre plante)* a se îndesi. **III.** *vr.* **1.** *(despre terenuri, construcții)* a se afunda, a se lăsa. **2.** *(despre oameni)* a se înghesui; a se îngrămădi. **3.** *(fam.)* a se liniști, a se potoli. — **tassé, ~e** *adj.*

tâter I. *vt.* **1.** a pipăi. **2.** *(fig.)* a încerca, a sonda // *~ le pouls* a lua pulsul; *~ qn.* a iscodi pe cineva. **II.** *vi.* **1.** (+ **de**) a gusta (din). **2.** (+ **de, à**) a experimenta, a încerca.

tatillonage *m.* *(fam.)* meticulozitate maniacă; migală.

tatillonner *vi.* *(fam.)* a se ocupa cu fleacuri, cu amănunte; a migăli.

tâtonnement *adj.* **1.** dibuială, bîjbîială, orbecăială. **2.** *(fig.)* tatonare, sondare.

tâtonner *vi.* **1.** a bîjbîi, a orbecăi. **2.** *(fig.)* a tatona, a sonda.

tâtons *m. pl.* *à ~* pe dibuite.

tatouage *m.* tatuaj, tatuare.

tatouer *vt.* a tatua. — **tatoué, ~e** *adj.*

taudis *m.* cocioabă, maghernită.

taupe *f.* *(zool.)* cîrtiță, sobol.

taupinée, taupinière *f.* mușuroi de cîrtiță.

taureau *m.* *(zool.)* taur; *(fig.) prendre le ~ par les cornes* a lua taurul de coarne.

taurillon *m.* taur tînăr.

taurin, ~e *adj.* taurin, de taur.

tautologie *f.* tautologie. — **tautologique** *adj.*

taux *m.* **1.** *(com.)* preț curent. **2.** dobîndă; *prêter au ~ de...* a împrumuta cu dobînda de... **3.** taxă, contribuție. **4.** procent, proporție; *~ de chaumage* procent de șomaj.

taveler *vt. vr.* a (se) păta.

taverne *f.* tavernă, cîrciumă murdară.

taverni/er, -ère *m.f.* cîrciumar.

taxateur *m., adj. m.* taxator.

taxation *f.* *(fin.)* taxare; *la ~ des profits* taxare asupra profiturilor.

taxe *f.* **1.** taxă. **2.** impozit.

taxer *vt.* **1.** *(fin.)* a taxa; a stabili taxe. **2.** *(fig.)* a califica (drept).

taxi *m.* *(auto.)* taxi; mașină mică.

taximètre *m.* (contor de) taximetru.

taxiphone *m.* telefon public (cu fisă).

tchécoslovaque *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* cehoslovac; (locuitor) din Cehoslovacia.

tchéque *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* ceh.

te *pron. pers.* *(pers. 2 sg.)* **1.** *(dat.)* ție, ți, îți. **2.** *(ac.)* (pe) tine, te.

té *m.* *(tehn.)* teu.

team [tim] *m.* *(sport)* tim, echipă.

technicien, ~ne [tek-] *m.f.* tehnician.

technicité [tek-] *f.* tehnicitate.

technique [tek-] **I.** *adj.* tehnic. **II.** *f.* tehnică // *(hidr.) ~ de l'eau* hidraulică. — **techniquement** *adv.* (**I**).

téchnocrate [tek-] *m.f.* tehnocrat.

technocratie [tek-] *f.* tehnocrație.

technologie [tek-] *f.* tehnologie. — **technologique** *adj.*

technologue [tek-] *m.* tehnolog.

teckel *m.* *(cîine)* techel; dachel; baset.

tectonique *(geol.)* **I.** *f.* tectonică. **II.** *adj.* tectonic.

tégument *m.* *(anat., bot.)* tegument.

teigne *f.* **1.** *(entom.)* molie. **2.** chelbe // *cela tient comme une ~* se ține ca rîia, ca scaiul (de om).

teign/eux, -euse *adj.* chelbos.

teiller *vt.* a melița (in, cînepă).

teill/eur, -euse I. *m.f.* melițător (de cînepă, de in). **II.** *f.* *(text.)* meliță, mașină de melițat (in, cînepă).

teindre *vt. vr.* a (se) vopsi, a (se) colora.

teint *m.* **1.** ten. **2.** *(text.)* culoare, vopsea.

teinte *f.* **1.** tentă, nuanță. **2.** culoare // *une ~ de...* o umbră de..., o idee de...

teinté, ~e *adj.* ușor colorat, cu o nuanță de...; *(fig.)* nuanțat.

teinter *vt.* a vopsi, a colora. — **teint, ~e** *adj.*

teinture *f.* **1.** vopsea. **2.** vopsit, vopsire. **3.** tinctură; *~ d'iode* tinctură de iod. **4.** *(fig.)* spoială, cunoștințe superficiale.

teinturerie *f.* vopsitorie, boiangerie.

teinturi/er, -ère *m.f.* boiangiu.

tel, telle I. *adj.* **1.** asemenea, astfel, atare; *de telle sorte que...* astfel încît... **2.** anume, anumit; cutare; *en ~ ou ~ cas* în cutare sau cutare caz. **3.** atît de... **4.** de așa natură. **5.** ca și, precum...; și; *~ maître, ~ valet* cum e turcul și pistolul; cum e sacul și peticul; *~-quel* așa, la fel (cum era); neschimbat, aidoma, întocmai; *rien de ~ que...* nimic mai bun (potrivit) decît... **II.** *adj., pron. dem.* acesta, aceasta; aceștia, acestea. **III.** *pron. nehot.* unul; cineva; cutare.

télé¹- *elem. de comp.* tele-.

télé² *f.* *(fam.)* televiziune.

télécabine *f.* cabină de teleferic.

télécommande *f.* telecomandă.

télécommander *vt.* a telecomanda. — **télécommandé, ~e** *adj.*

télécommunication *f.* telecomunicație.

télécran *m.* ecran de televiziune.

télédynamie *f.* teledinamică. — **télédynamique** *adj.*

téléférique *m.* v. **téléphérique.**

télégénique *adj.* telegenic.

télégramme *m.* telegramă.

télégraphe *m.* telegraf.

télégraphie *f.* telegrafie.

télégraphier *vt. vi.* a telegrafia, a transmite o telegramă.

télégraphique *adj.* **1.** telegrafic; prin telegraf. **2.** *(fig.)* concis, laconic. — **télégraphiquement** *adv.*

télégraphiste *m.f.* telegrafist.

téléguidage *m.* teleghidare, teleghidaj; *système de ~* sistem de teleghidare.

téléguider *vt.* a teleghida. — **téléguidé, ~e** *adj.*

téléimprimeur *m.* teleimprimator, telescriptor.

télématique I. *adj.* telematic; *système ~* sistem telematic. **II.** *f.* *(în informatică)* telematică, teleprelucrare (a datelor).

télémécanique I. *adj.* telemecanic. **II.** *f.* telemecanică.

télémètre *m.* telemetru. — **télémétrique** *adj.*

télémétreur *m.* telemetrist.

téléobjectif *m.* teleobiectiv.

téléologie *f.* *(fil.)* teleologie. — **téléologique** *adj.*

télépathe *m.* telepat; medium.

télépathie *f.* telepatie. — **télépathique** *adj.*

téléphérique *m.* teleferic, funicular.

téléphone *m.* telefon.

téléphoner *vi. vt.* a telefona.

téléphonie *f.* telefonie. — **téléphonique** *adj.*

téléphoniste *m.f.* telefonist.

télérecepteur *m.* telereceptor.

télescopage *m.* ciocnire violentă (între două trenuri, două vehicule).

télescope *m.* **1.** *(fiz.)* lunetă, telescop. **2.** *(fig.)* mijloc de observație. — **télescopique** *adj.*

télescoper *vt. vr.* a (se) ciocni; a (se) lovi, a (se) izbi unul de altul.

téléski *m.* *(sport)* ski-lift; telescaun.

téléspecta/teur, -trice *m.f.* telespectator.

téléviser *vt.* a transmite prin televiziune, a televiza. — **télévisé, ~e** *adj.*

téléviseur *m.* televizor.

télévision *f.* televiziune.

télex *m.* telex.

tellement *adv.* **1.** atît de, pînă într-atît. **2.** *(fam.)* mult; foarte // *~ ... que...* în așa măsură (grad)... încît...

tellurien, ~ne, tellurique *adj.* **1.** teluric, pămîntesc. **2.** *(chim.)* teluric // *fièvres telluriques* paludism.

téméraire *m., adj.* temerar, îndrăzneț, cutezător. — **témérairement** *adv.*

témérité *f.* temeritate, îndrăzneală, cutezanță.

témoignage *m.* **1.** mărturie; *rendre ~ (à..., pour...)* a depune mărturie, a fi martor (în favoarea). **2.** dovadă, semn.

témoigner I. *vt.* a manifesta, a vădi; a exprima. **II.** *vi.* **1.** *(jur.)* a depue mărturie, a fi martor. **2.** (+ **de**) a dovedi, a atesta; a exprima, a manifesta.

témoin *m.* **1.** martor. **2.** dovadă, mărturie; atestare.

tempe *f.* *(anat.)* tîmplă.

tempérament *m.* temperament, fire; caracter; *par ~* temperamental; *(fam.)* *avoir du ~* **a.** a fi cu temperament; **b.** a fi senzual // *à ~* în rate.

tempérance *f.* cumpătare, moderație; sobrietate.

tempérant, ~e *adj.* temperant; sobru.

température *f.* **1.** *(fiz.)* temperatură. **2.** *(înv.)* febră.

tempéré, ~e *adj.* **1.** *(geogr.)* temperat. **2.** *(fig.)* moderat; echilibrat. — **tempérément** *adv.* (2).

tempérer *vt.* a tempera; a domoli, a modera.

tempête *f.* **1.** furtună, vijelie; vifor, viforniță. **2.** *(fig.)* zbucium, frămîntare // *~ d'applaudissements* ropot de aplauze.

tempêter *vi.* *(fam.)* a face scandal; a tuna și a fulgera.

tempétu/eux, -euse *adj.* **1.** agitat, zbuciumat. **2.** care aduce furtună; *vent ~* vînt care aduce furtună. **3.** *(fam.)* impetuos, violent. — **tempétueusement** *adv.* (1, 3).

temple *m.* *(bis.)* templu.

tempo *m.* *(muz.)* tempo; ritm, cadență.

temporaire *adj.* temporar, vremelnic, trecător; provizoriu. — **temporairement** *adv.*

tempor/al, ~e *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* *(anat.)* temporal. **II.** *m. pl.* *(anat.)* oasele temporale.

temporel, ~le *adj.* **1.** temporar, vremelnic. **2.** *(bis.)* pămîntesc. — **temporellement** *adv.* (1).

temporiser *vi.* a temporiza, a tergiversa.

temps *m.* **1.** timp; *gagner du ~* a cîștiga timp; *à ~* **a.** la timp; **b.** pe timp limitat; *(sport)* *~ mort* timp mort; *entre-~* între timp. **2.** vreme; *par tous les ~* pe orice vreme; *être de son ~* a fi în pas cu vremea (în care trăiești); *du ~ où...* pe vremea cînd...; *dans la nuit des ~* în negura vremurilor. **3.** durată; perioadă, epocă. **4.** pauză; răgaz. **5.** *(gram.)* timp (verbal). **6.** *(muz.)* timp, diviziune a măsurii; măsură // *de tout ~* dintotdeauna; *prendre son ~* a face ceva pe îndelete; *de ~ en ~, de ~ à autre* din cînd în cînd; *faire la pluie et le beau ~,* a avea pîinea și cuțitul; *il y a beau ~ que...* e mult de cînd...; *(ec.)* *~ chômé* gol de producție.

tenace *adj.* **1.** tenace, stăruitor, perseverent; dîrz. **2.** *(fig.)* încăpățînat, îndărătnic. — **tenacement** *adv.*

ténacité *f.* tenacitate, stăruință, perseverență; dîrzenie.

tenaille *f.*, **tenailles** *f. pl.* *(tehn.)* clește.

tendance *f.* **1.** *(fiz.)* tendință, atracție. **2.** *(fig.)* înclinare, dispoziție, pornire // *(jur.) procès de ~* proces de intenție.

tendanci/eux, -euse *adj.* tendențios. — **tendancieusement** *adv.*

tendant, ~e *adj.* (+ **à**) care tinde (către), care are drept scop...

tendeur *m.* **1.** *(text., maș.)* întinzător. **2.** *(tehn.)* tendor, extensor.

tendoir *m.* **1.** prăjină de rufe. **2.** frînghie de rufe. **3.** *(text.)* fuscel.

tendon *m.* *(anat.)* tendon.

tendre^1 *adj.* **1.** moale, fraged. **2.** tînăr. **3.** simțitor, sensibil, delicat. **4.** tandru, drăgăstos; duios. **5.** *(despre culori)* palid, delicat. — **tendrement** *adv.* **(4)**.

tendre^2 **I.** *vt.* **1.** a întinde; *~ la main* **a.** a întinde mîna; **b.** a da, a oferi ajutor; **c.** a cerși. **2.** a tapeta // *~ l'oreille* a ciuli urechea. **II.** *vi.* *(fig.,* + **à**) a tinde (către, spre); a viza // *~ à sa fin* a fi pe sfîrșite. **III.** *vr.* a se întinde, a se încorda. — **tendu, ~e** *adj.* (**I, III**).

tendresse *f.* **1.** tandrețe, afecțiune. **2.** *(la pl.)* mîngîieri, dezmierdări.

tendreté *f.* frăgezime.

tendron *m.* *(bot.)* vlăstar; lăstar.

ténèbres *f. pl.* **1.** întuneric, beznă; *dans les ~* pe întuneric. **2.** *(fig.)* incultură, ignoranță. **3.** *(fig.)* incertitudine.

ténébr/eux, -euse *adj.* **1.** tenebros, întunecos; întunecat, obscur; *(fig.)* de neînțeles. **2.** *(fig.)* posomorît, sumbru, trist. **3.** *(fig.)* ascuns, perfid. — **ténébreusement** *adv.*

ténia *m.* *(zool.)* tenie, panglică.

tenir **I.** *vt.* **1.** a ține. **2.** a păstra; a menține. **3.** a avea, a deține // *~ tête à qn.* a ține piept cuiva, a rezista cuiva; *~ pour ...* a considera drept (ca pe...); *~ ...pour* a crede; *~ la tête* a conduce, a sta în frunte; *~ des propos, ~ des discours* a vorbi, a expune; *tiens!* **a.** ia te uită!; **b.** ia (asta)! na! ține (asta)! **c.** ia ascultă! **d.** ce vorbești? **II.** *vi.* **1.** a ține, a sta; *mes lunettes ne tiennent pas bien* ochelarii nu-mi stau cum trebuie, nu țin bine. **2.** (+ **à**) a se învecina (cu); a sta lipit (de). **3.** (+ **à**) a fi legat, a fi agățat (de). **4.** a rezista, a dura. **5.** (+ **à**) a atîrna, a depinde (de); *~ à un fil* a atîrna de un fir de ață, a sta într-un fir de ață. **6.** (+ **de**) a semăna, a aduce (cu). **7.** (+ **pour**) a ține (cu), a fi de partea // *~ bon* a rezista, a nu ceda. **III.** *vr.* a se ține, a sta; *se ~ debout* a sta în picioare // *s'en ~ à...* a se mărgini (la), a se mulțumi (cu); *savoir à quoi s'en ~* **a.** a fi informat; **b.** a ști la ce să se aștepte. **IV.** *v. impers.* a depinde; *il ne tient qu'à lui* depinde numai de el; *qu'à cela ne tienne!* **a.** dacă e vorba numai pe asta! **b.** nici o piedică! **c.** puțin îmi pasă!

tennis [-nis] *m.* *(sport)* tenis; *~ de table* tenis de masă, ping-pong.

tenon *m.* cep.

tenonner *vt.* *(tehn.)* a da cep.

ténor *(pl. ~s) m.* *(muz.)* tenor.

tension *f.* tensiune, încordare // *~ d'esprit* preocupare intensă.

tensoriel, ~le *adj.* *(mat.)* tensorial.

tentaculaire *adj.* **1.** *(zool.)* tentacular. **2.** *(fig.)* învăluitor; acaparator.

tentacule *m.* *(zool.)* tentacul.

tentant, ~e *adj.* **1.** tentant, ispititor. **2.** ademenitor.

tentation *f.* **1.** tentație, ispită. **2.** ademenire, atracție.

tentative *f.* tentativă, încercare.

tente *f.* cort // *se retirer sous sa ~* a se izola.

tenter^1 **I.** *vt.* **1.** a întreprinde; a încerca. **2.** a tenta, a ispiti, a face poftă. **II.** *vi.* (+ **de**) a încerca, a căuta (să).

tenter^2 *vt.* a acoperi cu (foaie de) cort.

tenture *f.* **1.** tapet. **2.** tapiserie.

tenu, ~e *adj.* **1.** îngrijit, (bine) întreținut. **2.** obligat; *être ~ à...* a fi obligat să... **3.** *(fin., despre prețuri)* stabil.

ténu, ~e *adj.* **1.** *(despre fire)* subțire. **2.** *(despre aer, vapori)* rar; rarefiat. **3.** *(fig.)* subtil.

tenue *f.* **1.** sesiune (a unui tribunal, a unei adunări). **2.** comportare; conduită. **3.** îmbrăcăminte, ținută; costum. **4.** stabilitate; fixitate. **5.** *(sport)* postură // *(mil.) en ~* în uniformă.

tératologie *f.* *(biol.)* teratologie. — **tératologique** *adj.*

tercet *m.* *(stil.)* terțet.

térébenthine *f.* *(farm.)* terebentină.

térébrant, ~e *adj.* **1.** perforant. **2.** *(fig.)* pătrunzător, sfredelitor.

tergal *m.* *(text.)* tergal.

tergiverser *vi.* a tergiversa, a tărăgăna.

terme *m.* **1.** sfîrșit, capăt. **2.** termen, scadență; *(med.) avant ~* înainte de termen, prematur; *accord à long ~* acord pe termen lung. **3.** durată. **4.** trimestru de chirie. **5.** termen, cuvînt; expresie; *peser (mesurer) ses ~s* a-și măsura, a-și cîntări cuvintele; *~ de métier* termen tehnic. **6.** *(la pl.)* termeni, raporturi, relații; *être en bons ~s avec qn.* a fi în raporturi bune cu cineva. **7.** *(jur., la pl.)* condiții, stipulații.

termer *vt.* a fixa termen.

terminaison *f.* **1.** sfîrșit, capăt. **2.** *(lingv.)* terminație; desinență. **3.** *(anat.)* extremitate.

termin/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* **1.** *(bot.)* terminal, așezat la vîrf. **2.** ultim.

terminer *vt. vr.* a (se) termina, a (se) sfîrși, a (se) încheia. — **terminé, ~e** *adj.*

terminologie *f.* terminologie.

terminus **I.** *m.* terminus, capăt; stație ultimă (de cale ferată, de tramvai, de autobuz). **II.** *adj.* terminal, final.

termite *m.* *(entom.)* termită.

terne *adj.* **1.** tern, șters, spălăcit. **2.** *(fig.)* monoton; fără originalitate.

ternir **I.** *vt.* **1.** a șterge (luciul, lustrul obiectelor). **2.** a întuneca (culoarea). **3.** *(fig.)* a păta (reputația, renumele). **II.** *vr.* **1.** *(despre luciul, lustrul obiectelor)* a se șterge. **2.** *(despre culori)* a se întuneca. — **terni, ~e** *adj.*

terrain *m.* **1.** teren, loc. **2.** *(geol.)* sol // *être sur son ~* a se afla în domeniul său, în elementul său.

terrasse *f.* *(constr., geol.)* terasă.

terrassement *m.* **1.** *(c.f.)* terasament. **2.** *(constr.)* săpătură de pămînt.

terrasser *vt.* **1.** a consolida, a sprijini (cu pămînt). **2.** a trînti, a doborî, a răsturna la pămînt; *(fig.)* a da gata. — **terrassé, ~e** *adj.*

terre *f.* **1.** *(astr., cu maj.)* pămîntul. **2.** pămînt, sol; *à* ~, *par* ~ **a.** la pămînt; **b.** pe jos. **3.** țară, meleag, regiune; *en* ~ *étrangère* în țară străină, pe meleaguri străine. **4.** *(mar., mil.)* uscat. **5.** proprietate (rurală), domeniu. **6.** *(art.)*locuitorii pămîntului; oamenii, lumea // ~ *ferme* continent; ~ *cuite* teracotă; *porter en* ~ a îngropa, a înmormînta; *mettre pied à* ~ a coborî (dintr-un vehicul); *remuer ciel et* ~ a face pe dracu-n patru; ~ *à* ~ comun, vulgar; *tant vaut l'homme tant vaut la* ~ omul sfințește locul.

terre-plein *(pl.* ~-~*s)* *m.* **1.** pămînt bătătorit. **2.** ridicătură de pămînt.

terrer I. *vt.* *(agr.)* **1.** a mușuroi. **2.** a gunoi. **II.** *vr.* **1.** a se adăposti. **2.** *(fig.)* a se ascunde, a se piti. — **terré,** ~**e** *adj.*

terrestre *adj.* terestru, pămîntesc.

terreur *f.* teroare, groază.

terr/eux, -euse *adj.* **1.** de pămînt. **2.** *(fig.)* pămîntiu, livid, cadaveric.

terrible *adj.* **1.** teribil, groaznic, îngrozitor, înspăimîntător. **2.** *(fig.)* puternic, violent. **3.** *(fam.)* strașnic, nemaipomenit.

terriblement *adv.* nemaipomenit de, fantastic de.

terrien, ~**ne I.** *adj.* rural, agricol. **II.** *m.f.* pămîntean.

terrier [-rje] *m.* vizuină.

terrifier *vt.* a îngrozi, a înspăimînta; *(fam.)* a băga în sperieți. — **terrifié,** ~**e** *adj.*

terrigène *adj.* *(geol.)* terigen.

terril *m.* *(mine)* haldă.

terrine *f.* **1.** vas de pămînt; terină. **2.** piftie.

territoire *m.* teritoriu.

territori/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* *adj.* teritorial. — **territorialement** *adv.*

terroir *m.* ogor, pămînt; ~ *fertil* pămînt fertil // *sentir le* ~ a-și trăda originea.

terroriser *vt.* **1.** a teroriza. **2.** *(fam.)* a intimida; a proceda prin intimidare. — **terrorisé,** ~**e** *adj.*

terrorisme *m.* terorism; regim de teroare; sistem de teroare.

terroriste *adj., m.f.* terorist.

tertiaire *adj. m.* *(geol.)* terțiar.

tertre *m.* *(geogr.)* movilă, dîmb // ~ *funéraire* tumul.

tes *adj. pos.* v. **1. ta. 2. ton.**

tessiture *f.* *(muz.)* **1.** registru. **2.** textură.

tesson *m.* ciob.

test[1] *m.* **1.** *(zool.)* carapace, cochilie. **2.** *(bot.)* tegument exterior.

test[2] *m.* probă, test.

testament *m.* *(jur.)* testament.

testamentaire *adj.* *(jur.)* testamentar.

testa/teur, -trice *m.f.* *(jur.)* testator.

tester[1] *vi.* **1.** a testa, a-și face testamentul. **2.** a lăsa prin testament.

tester[2] *vt.* a supune unui test.

testicule *m.* *(anat.)* testicul.

testimoni/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* *adj.* testimonial, bazat pe mărturie.

tétanie *f.*, **tétanisme** *m.* *(med.)* tetanie. — **tétanique** *adj.*

tétanos [-nos] *m.* *(med.)* tetanos.

têtard *m.* *(zool.)* mormoloc.

tête *f.* **1.** cap; craniu; *baisser la* ~ **a.** a lăsa capul în jos; **b.** a lăsa nasu-n jos, a se rușina; *monter à la* ~ **a.** a (i) se urca la cap; **b.** a tulbura mințile; *perdre la* ~ a-și pierde capul, cumpătul; a se zăpăci; *(en avoir) par dessus la* ~ (a avea) pînă peste cap. **2.** minte, inteligență; judecată; *de* ~ din minte, din memorie. **3.** (cap de) om, persoană, ins, individ. **4.** vîrf; extremitate. **5.** început. **6.** *(tehn.)* cap, floare // *coup de* ~ faptă nesăbuită; *il y va de ta* ~ ! e în joc viața ta! *à la* ~ *de..., en* ~ în fruntea...; *tenir* ~ a rezista, a ține piept; *jeter à la* ~ *(de qn.)* a imputa (cuiva); *avoir la* ~ *près du bonnet* a fi iute la mînie.

tête-à-tête *m. invar.* întrevedere (particulară) între două persoane // *en* ~ între patru ochi, în doi.

tête-chèvre *m.* *(ornit.)* pițigoi.

tête-de-nègre *m., adj. invar.* (de culoare) cafeniu-închis.

tétée *f.* supt.

téter *vt. vi.* *(despre sugaci, animale tinere)* a suge.

tétin *m.* *(anat.)* sfîrc (al mamelei).

tétine *f.* **1.** *(la mamifere)* țîță; uger. **2.** tetină, biberon.

téton *m.* **1.** *(fam.)* sîn.

tétralogie *f.* *(lit.)* tetralogie.

tétrasyllabe, tétrasyllabique *adj.* *(despre cuvinte)* tetrasilabic.

têtu, ~**e** *adj.* **1.** încăpățînat, îndărătnic. **2.** tenace, perseverent.

teutonique *adj.* teuton(ic); germanic.

texte *m.* **1.** text, scriere originală; ~*s choisis* texte alese, scrieri alese. **2.** *(poligr.)* literă, caracter. **3.** *(fig.)* subiect, materie; *revenir à son* ~ a reveni la subiect, la problemă.

textile I. *adj.* textil. **II.** *m.* **1.** țesătură. **2.** *(la pl.)* industrie textilă.

textuel, ~**le** *adj.* textual, cuvînt cu cuvînt. — **textuellement** *adv.*

texture *f.* **1.** *(poligr., tehn.)* textură. **2.** *(text.)* urzeală. **3.** *(fig.)* schelet.

thalamus [-mys] *m.* *(anat.)* talamus.

thé *m.* **1.** *(bot.)* arbust de ceai. **2.** infuzie de ceai; *boire du* ~ a bea ceai.

théâtr/al, ~**e** *(m.pl. -aux)* *adj.* **1.** teatral, de teatru. **2.** *(fig.)* teatral, căutat, afectat. — **théâtralement** *adv.* **(2).**

théâtre *m.* **1.** (clădire, instituție de) teatru. **2.** spectacol, reprezentație (de teatru); *(fig.)* *coup de* ~ lovitură de teatru. **3.** *(lit.)* piesă de teatru, operă dramatică. **4.** artă dramatică; profesiune de actor. **5.** scenă.

théière *f.* ceainic.

thématique *adj.* *(gram., muz.)* tematic.

thème *m.* **1.** temă, subiect, materie. **2.** retroversiune. **3.** *(gram.)* radical, rădăcină. **4.** *(muz.)* temă, motiv.

théocrate *m.* teocrat.

théocratie *f.* teocrație. — **théocratique** *adj.*

théodolite *m.* *(tehn.)* teodolit.

théologie *f.* teologie. — **théologique** *adj.*

théologien *m.* teolog.

théorématique *adj.* teorematic, ipotetic.

théorème *m.* *(mat.)* teoremă.

théoricien, ~**ne** *m.f.* teoretician.

théorie *f.* teorie.

théorique *adj.* teoretic. — **théoriquement** *adv.*

théosophe *m.f.* teozof.

théosophie *f.* teozofie. — **théosophique** *adj.*

thérapeute *m.f.* (medic) terapeut.

thérapeutique **I.** *adj.* *(med.)* terapeutic. **II.** *f.* terapeutică.

thérapie *f.* v. **thérapeutique (II).**

thermal, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* termal.

thermie *f.* *(fiz.)* termie. — **thermique** *adj.*

thermification *f.* *(fiz.)* termoficare.

thermistance *f.* *(el.)* termistor.

thermite *f.* *(metal.)* termit.

thermocautère *m.* *(chir.)* termocauter.

thermocentrale *f.* termocentrală.

thermodynamique **I.** *adj.* termodinamic. **II.** *f.* *(fiz.)* termodinamică.

thermo-électricité *f.* *(el.)* termoelectricitate. — **thermo-électrique** *adj.*

thermographe *m.* termograf.

thermomètre *m.* termometru.

thermonucléaire *adj.* *(fiz.)* termonuclear.

thermophore *m.* pernă electrică; termofor.

thermoplastique *adj.* termoplastic.

thermorégulation *f.* reglare a temperaturii prin termostat.

thermos *f.* termos.

thermostat *m.* *(fiz.)* termostat, termoregulator.

thésaurisation *f.* tezaurizare.

thésauriser *vi.* a strînge bani, a economisi; *(fam.)* a tezauriza.

thèse *f.* **1.** teză, idee principală. **2.** teză, lucrare (de diplomă, de doctorat). **3.** *(fam.)* opinie, idee; părere.

thon *m.* *(iht.)* ton.

thoracique *adj.* *(anat.)* *cage ~* cavitate toracică.

thorax *m.* *(anat.)* coşul pieptului, torace.

thrène *m.* bocet, cîntec funebru (la vechii greci).

thrombose *f.* *(med.)* tromboză.

thuya *m.* *(bot.)* tuie, arborele vieţii.

thymol *m.* *(med.)* timol.

thymus *m.* *(anat.)* timus. — **thymique** *adj.*

thyroïde *f.* *(anat.)* glanda tiroidă.

thyroïdien, ~ne *adj.* *(anat.)* tiroid, tiroidian.

tiare *f.* **1.** tiară, mitră papală. **2.** *(fig.)* demnitate de papă; papalitate.

tibia *m.* *(anat.)* tibia.

tic *m.* **1.** *(med.)* tic. **2.** *(fig.)* tic, deprindere, obicei prost.

ticket [-ke] *m.* **1.** bilet (de autobuz, de metrou). **2.** tichet, bon (de cartelă).

tiède *adj.*, *adv.* **1.** călduţ; încropit. **2.** *(fig.)* slab, fără vlagă; fără entuziasm.

tiédir *vi.* *vt.* a (se) încropi.

tiédissement *m.* **1.** încălzire uşoară; încropeală. **2.** răcire uşoară, răcoreală. **3.** *(fig.)* slăbire (a unui sentiment).

tien, ~ne **I.** *pron. pos.* *(pers. 2 sg.)* *le ~, la ~ne* al tău, a ta. **II.** *adj. pos.* tău, ta. **III.** *m.* *tu y mets du ~* **a.** adaugi de la tine; **b.** inventezi, aiurezi; **c.** pui din banii tăi, dai tu bani. **IV.** *f.pl.* *tu as fait des ~nes* ai făcut (tot felul de) năzbîtii, boacăne. **V.** *m.pl.* ai tăi, rudele tale, părinţii tăi.

tiers^1 *m.* **1.** treime. **2.** terţ; a treia persoană // *se moquer du ~ comme du quart* **a.** a-i fi perfect indiferent; **b.** a nu ţine seamă de nimic.

tier/s^2**, -ce** **I.** *adj.* terţ; (care vine) în al treilea rînd. **II.** *f.* *(muz.)* terţă.

tige *f.* **1.** *(bot.)* tulpină, tijă. **2.** *(tehn.)* tijă. **3.** cotor (la pene). **4.** carîmb (de cizmă). **5.** *(fig.)* viţă, familie. **6.** *(fig.)* origine, sursă // *~ de maïs* cocean de porumb.

tignasse *f.* *(fam.)* claie de păr.

tignon *m.* *(fam.)* coc, conci.

tigre *m.* **1.** *(zool.)* tigru. **2.** *(fig.)* om crud.

tigrer *vt.* a vărga, a dunga; a tigra. — **tigré, ~e** *adj.*

tigresse *f.* **1.** *(zool.)* tigroaică. **2.** *(fam.)* femeie rea.

tilde *m.* *(poligr.)* tildă.

tille *f.* teslă.

tilleul *m.* **1.** *(bot.)* tei. **2.** floare de tei. **3.** ceai (infuzie) de tei.

timbale *f.* **1.** *(muz.)* timpan. **2.** pahar de metal. **3.** *(pop.)* crăticioară // *décrocher la ~* a repurta victoria.

timbalier *m.* *(muz.)* timpanist.

timbre *m.* **1.** clopoţel, sonerie metalică. **2.** timbru, sunet. **3.** timbru, marcă poştală. **4.** ştampilă (a poştei). **5.** *(tehn.)* presiune maximă (a unui cazan).

timbré, ~e *adj.* **1.** timbrat. **2.** *(fam.)* ţicnit, într-o ureche // *voix ~e* voce sonoră, puternică.

timbre-poste *(pl. ~s-~)* *m.* timbru, marcă poştală.

timbrer *vt.* **1.** a timbra (scrisori, cereri). **2.** a ştampila.

timbrophile *m.* filatelist.

timbrophilie *f.* filatelism; filatelie.

time-out [taim-aut] *m.* *(sport)* taim-aut, scurtă întrerupere (reglementară).

timide *adj.*, *m.f.* timid, sfios; ruşinos. — **timidement** *adv.*

timidité *f.* timiditate, sfială; sfiiciune.

timon *m.* **1.** oişte. **2.** *(mar.)* timonă; cîrmă.

timonier *m.* *(mar.)* timonier; cîrmaci.

timoré, ~e *adj.* **1.** timorat. **2.** fricos.

tinette *f.* hîrdău, tinetă.

tintamarre *m.* *(fam.)* gălăgie mare; zarvă.

tintement *m.* **1.** vibrare (a unui sunet), rezonanţă. **2.** sonerie. **3.** ţiuit; *~ d'oreilles* ţiuit în urechi.

tinter **I.** *vt.* a bate clopotul. **II.** *vi.* a suna; a răsuna.

tique *f.* *(zool.)* căpuşă.

tiquer *vi.* **1.** a avea un tic. **2.** *(fam.)* a-şi manifesta nemulţumirea; a protesta // *sans ~* fără a clipi.

tiqueté, ~e *adj.* pestriţ; împestriţat.

tiqueture *f.* împestriţare.

tiqu/eur, -euse *m.f.* *(fam.)* protestatar.

tir *m.* **1.** (poligon de) tir, tragere. **2.** *(mine)* explodare.

tirade *f.* *(lit., teatru)* tiradă.

tirage *m.* **1.** tragere; tras. **2.** *(poligr., termo.)* tiraj.

tiraillement *m.* **1.** tragere încolo şi încoace; hărţuială; sîcîială. **2.** *(med.)* contracţie; colică. **3.** *(fam.)* ciorovăială. **4.** *(fig.)* incertitudine; nehotărîre.

tirailler *vt.* a trage, a smuci încolo şi-ncoace; a hărţui; a sîcîi.

tiraillerie *f.* hărţuială; sîcîială.

tirailleur *m.* *(mil.)* tiralior.

tirant *m.* **1.** barieră, şnur. **2.** *(la cizme, ghete)* ureche. **3.** *(la carne)* tendon, zgîrci. **4.** *(constr.)* tirant.

tire^1 *f. (fam.) (tout) d'une* ~ **a.** într-una, fără întrerupere; **b.** imediat, pe loc, cît ai bate din palme.

tire^2 *f. (fam.)* automobil.

tire-au-flanc *m. invar.* chiulangiu.

tire-bouchon *m.* tirbuşon // *en* ~ în spirală.

tire-fond *m. invar.* **1.** *(c.f.)* tirfon. **2.** inel de tavan (pentru lămpi).

tire-ligne *(pl.* ~-~*s) m. (tehn.)* trăgător.

tirelire *f.* puşculiţă, tirlir.

tirer I. *vt.* **1.** a trage; ~ *un tiroir* a trage un sertar; ~ *les rideaux* a trage perdelele. **2.** a scoate; ~ *la langue* a scoate limba; *(fig.)* ~ *qn. d'embarras (d'affaire)* a scoate pe cineva din belea, din încurcătură. **3.** a trage, a întinde, a lungi; ~ *ses bas* a-şi trage ciorapii; *(fig.)* ~ *les ficelles* a trage sforile, a manevra; *(fam.) tiré par les cheveux* tras de păr. **4.** *(mil.)* a trage (cu o armă de foc); ~ *une balle* a trage un glonte. **5.** a trage, a trasa (o linie) // ~ *qch. au clair* a lămuri ceva; ~ *vengeance* a se răzbuna; *(fam.)* ~ *sa révérence* a pleca, a-şi lua rămas bun; ~ *parti de...* a folosi, a utiliza; ~ *les vers du nez* a descoase pe cineva; ~ *l'attention de qn.* a atrage atenţia cuiva; *se faire* ~ *l'oreille* a se lăsa rugat; ~ *de l'argent* a stoarce bani. **II.** *vi.* **1.** **(+ sur, vers)** a trage; ~ *sur sa cigarette* a trage din ţigară; *(auto)* ~ *vers la droite* a trage pe dreapta; ~ *au sort* a trage la sorţi. **2.** *(despre coşuri, sobe)* a avea tiraj. **3.** *(mil.,* + **sur)** a ochi (pe cineva), a ţinti (asupra cuiva). **4.** **(+ sur)** a întinde; *(fam.)* ~ *sur la ficelle* a întinde coarda, a exagera. **5.** *(despre culori* + **vers, sur)** ~ *sur le jaune* a bate în galben // ~ *à sa fin* a fi pe sfîrşite. **III.** *vr.* **1.** a scăpa, a ieşi cu bine (dintr-un impas); *s'en* ~ *tout juste* a scăpa ca prin urechile acului. **2.** a se descurca, a o scoate la capăt. **3.** *(fam.)* a slăbi, a se trage (la faţă, la trup).

tiret [-rε] *m.* cratimă, liniuţă de unire.

tirette *f.* **1.** şnur, şiret. **2.** agăţătoare (la fustă, palton). **3.** tăblie mobilă (la masă, la birou).

tir/eur, -euse *m.f.* **1.** trăgător. **2.** *(text.)* filator.

tiroir *m.* sertar.

tisane *f.* ceai; infuzie.

tiser *vt. (tehn.)* a introduce, a băga.

tison *m.* tăciune.

tisonner *vi. vt.* a aţîţa focul.

tisonnier *m.* vătrai.

tissage *m.* **1.** ţesut. **2.** ţesătorie.

tisser *vt.* **1.** a ţese. **2.** *(despre păianjeni)* a ţese, a-şi urzi (pînza). **3.** *(fig.)* a urzi, a unelti.

tisserand *m.* ţesător.

tisseur *m., adj. m.* ţesător.

tissu, ~**e I.** *adj.* ţesut, urzit. **II.** *m.* **1.** *(text.)* ţesătură; material ţesut. **2.** *(anat.)* ţesut.

tissure *f. (text.)* **1.** ţesere; ţesătură. **2.** textură; urzeală.

tissutier *m.* ceaprazar.

titan *m. (mit.)* titan; gigant.

titanesque, titanique *adj.* titanic, gigantic, uriaş.

titillation *f.* gîdilare, gîdilitură (uşoară).

titiller *vt.* a gîdila (uşor).

titrage *m. (chim.)* titrare.

titre *m.* **1.** titlu (de carte, de revistă). **2.** demnitate, rang. **3.** calificare. **4.** *(jur.)* bază legală, drept; calitate; *à* ~ *de* **a.** în calitate de; **b.** cu titlul de, cu caracter de; *à quel* ~*?* în ce calitate? // *en* ~ titular; *à juste* ~ pe drept cuvînt; *à* ~ *gratuit* (pe) gratis; *à* ~ *provisoire* (în mod) provizoriu; *au même* ~ pentru acelaşi motiv; *à plus d'un* ~ pentru mai multe motive.

titrer *vt.* **1.** a acorda un titlu (de nobleţe). **2.** *(chim.)* a titra. — **titré,** ~**e** *adj.*

tituber *vi.* a se clătina pe picioare, a se împletici.

titulaire *adj., m.f.* titular.

titularisation *f.* titularizare, numire într-un post (ca titluar).

titulariser *vt.* a numi într-un post (ca titular), a titulariza. — **titularisé,** ~**e** *adj.*

toast [toːst] *m.* **1.** toast, închinare; urare. **2.** felie de pîine prăjită (cu unt) // *porter un* ~ **a.** a toasta, a închina; **b.** a ura.

toaster [tos-] *vi.* a toasta, a închina; a ura.

toboggan *m.* tobogan.

tocsin *m.* tocsin, clopot de alarmă // *sonner le* ~ *sur qn.* a aţîţa împotriva cuiva.

toge *f. (în antichitate)* togă.

toi *pron. pers. (pers. 2 sg., formă accentuată).* **1.** *(nom.)* tu; ~*-même* tu însuţi. **2.** *(dat.,* + **à)** ţie, ţi, îţi. **3.** *(ac.)* (pe) tine; te.

toile *f.* **1.** *(text.)* pînză, ţesătură (de in, cînepă, bumbac). **2.** *(pict.)* pînză; tablou. **3.** cort; *sous la* ~ în cort. **4.** *(mar.)* velă; pînză de vele // ~ *cirée* muşama.

toilerie *f.* (fabrică de) pînzeturi.

toilette *f.* **1.** (masă de) toaletă. **2.** toaletă, îngrijire corporală. **3.** *(la pl.)* chiuvetă, lavabou; closet. **4.** îmbrăcăminte; rochie.

toiser *vt. (fam.)* a privi ţintă (pe cineva); a măsura (pe cineva) din cap pînă în picioare.

toison *f.* **1.** blană, lînă de oaie. **2.** *(fam.)* păr bogat.

toit *m.* **1.** *(constr.)* acoperiş. **2.** *(fam.)* casă, locuinţă; *(fig.)* adăpost // *publier, crier sur les* ~*s* a bate toba, a trîmbiţa; *sous le* ~ la mansardă.

toiture *f.* v. **toit (1).**

tôle *f.* **1.** tablă. **2.** *(pop.)* închisoare, gherlă.

tolérable *adj.* **1.** tolerabil; suportabil. **2.** admisibil, acceptabil.

tolérance *f.* toleranţă, îngăduinţă, indulgenţă.

tolérant, ~**e** *adj.* tolerant; îngăduitor, indulgent.

tolérer *vt.* **1.** a tolera, a îngădui. **2.** a suporta; a accepta. **3.** a suferi, a îndura.

tôlerie *f.* tinichigerie.

tôlier *m.* tinichigiu.

tollé *m.* **1.** huiduială. **2.** proteste (gălăgioase).

tomate *f.* pătlăgică roşie, tomată.

tombal, ~**e** *adj.* de mormînt; funerar // *pâleur* ~*e* paloare cadaverică.

tombant, ~**e** *adj.* în cădere; care cade // *à la nuit* ~*e* în amurg, pe înserat.

tombe *f.* **1.** mormînt; groapă. *(fig.) avoir un pied dans la* ~ a fi cu un picior în groapă. **2.** *(poet.)* moarte. **3.** piatră funerară // *(fam.) être muet comme une* ~ a fi foarte discret.

tombé, ~**e** *adj. (fig.)* decăzut.

tombeau *m.* **1.** monument funerar; mauzoleu; cavou. **2.** *(fig.)* moarte, sfîrşit; *rester fidèle jusqu'au* ~ a rămîne credincios pînă la moarte // *tirer du* ~ a dezgropa, a scoate la iveală.

tombée *f. à la* ~ *de la nuit* la căderea nopţii; *à la* ~ *du jour* în amurg, pe înserate.

tomber^1 **I.** *vi.* (+ *aux.* **être**) **1.** a cădea; a se prăvăli; *(fam.)* ~ *de la lune (des nues, de haut)* a cădea din nori, a cădea din pod; ~ *d'accord* a cădea la învoială, a se învoi. **2.** a se prosterna, a se arunca (în fața cuiva). **3.** (+ **sur, contre, vers**) a cădea (peste); a se năpusti, a se arunca pe neașteptate (asupra). **4.** a sucomba, a muri, a pieri; *(fam.)* ~ *de sommeil* a muri de somn. **5.** a slăbi (în intensitate, în forță), a scădea; *(despre foc)* a se stinge. **6.** (+ **dans**) a cădea; a se prinde (în). **7.** *(despre avioane)* a se prăbuși. **8.** *(despre tradiții, obiceiuri, mode)* a dispărea, a se pierde. **9.** a degenera; a se degrada; a decădea. **10.** (+ **dans**; *despre rîuri, ape)* a se vărsa (în); a se revărsa // ~ *sur qn.* a întîlni pe neașteptate pe cineva; ~ *à rien* a se reduce la zero; ~ *à plat* a avea un eșec total; *(fam.) laisser* ~ **a.** a părăsi; **b.** a renunța. **II.** *vt.* (+ *aux.* **avoir,** *fam.)* a doborî, a trînti (pe cineva); a(-l) învinge. **III.** *v. impers. il tombe de la pluie* plouă; *il tombe de la neige* ninge.

tomber^2 *m. (sport, la lupte)* cădere.

tombeur *m.f. (fam.)* luptător // ~ *de femmes* seducător.

tombola *f.* tombolă.

tome *m. (poligr.)* tom, volum.

toment/eux, -euse *adj. (bot.)* pufos.

tomer *vt.* a împărți în tomuri, în volume.

tom-pouce *m. invar.* pitic.

ton^1 *(pl. tes) adj. pos. m.* tău.

ton^2 *m.* **1.** *(muz.)* ton; *(fig.) le* ~ *fait la chanson* tonul face muzica. **2.** *(lingv.)* accent. **3.** intonație, inflexiune (a glasului). **4.** *(pict.)* culoare; nuanță // *bon* ~ maniere alese.

tonalité *f.* **1.** *(muz., tele.)* tonalitate. **2.** *(lingv.)* intonație. **3.** *(lit.)* notă specifică. **4.** *(fig.)* tentă, nuanță.

tondage *m.,* **tondaison** *f.* tuns, tunsoare.

tond/eur, -euse I. *m.f.* persoană care tunde. **II.** *f.* mașină de tuns.

tondre *vt.* **1.** a tunde (oameni, animale). **2.** a reteza, a tăia scurt (iarbă, crăci de copac). **3.** *(fig.)* a jupui, a jecmăni (de parale). — **tondu,** ~**e** *adj.*

tonifiant, ~**e** *adj.* tonic, întăritor.

tonifier *vt.* a fortifica, a întări (un organism, un organ, un țesut). — **tonifié,** ~**e** *adj.*

tonique I. *adj.* **1.** *(gram.)* accentuat. **2.** *(med.)* tonic, întăritor; stimulator, reconfortant. **II.** *f.* **1.** *(muz.)* tonică. **2.** *(fon.)* vocală (silabă) tonică. **III.** *m. (med.)* tonic, (medicament) întăritor.

tonitruant, ~**e** *adj. (fam.)* tunător; răsunător.

tonnage *m. (tehn., mar.)* tonaj.

tonnant, ~**e** *adj.* tunător; răsunător.

tonne *f.* **1.** butoi, bute. **2.** tonă.

tonneau *m.* **1.** butoi; conținutul unui butoi. **2.** *(fam.)* tumbă; *faire le* ~ a face o tumbă. **3.** *(av.)* tonou.

tonnelage *m.* dogărit.

tonnelet *m.* butoiaș.

tonnelier *m.* dogar.

tonnelle *f.* umbrar de verdeață.

tonnellerie *f.* dogărie.

tonner I. *v. impers.* a tuna. **II.** *vi.* **1.** a bubui. **2.** *(fig.,* + **contre)** a tuna și a fulgera (împotriva).

tonnerre *m.* **1.** tunet. **2.** *(rar)* trăsnet; *(fig.) coup de* ~ (lovitură de) trăsnet, eveniment neașteptat.

tonsure *f. (bis.)* tonsură.

tonte *f.* v. **tondage.**

tonton *m. (fam.)* unchi.

top [top] *m.* **1.** bătaie (de gong). **2.** *(tele.)* impuls; top. **3.** clasament pentru cel mai bun șlagăr, top.

topaze *f. (mineral.)* topaz.

toper *vi. (fam.)* a da mîna, a se învoi.

topette *f.* fiolă, sticluță.

topique I. *adj.* topic; local. **II.** *f. (stil.)* topică.

topo *m. (fam.)* **1.** releveu. **2.** expunere, expozeu.

topographe *m.* topograf.

topographie *f.* topografie. — **topographique** *adj.*

toponymie *f.* toponimie. — **toponymique** *adj.*

toquade *f. (fam.)* **1.** capriciu, toană. **2.** manie.

toquante *f. (pop.)* ceas.

toque *f.* tocă, pălărioară fără boruri.

toqué, ~**e** *adj. (fam.)* **1.** (+ **de**) nebun (după), mort (după); îndrăgostit (de). **2.** țicnit, într-o ureche; maniac.

toquer I. *vt.* a atinge, a lovi încet; a bate, a ciocăni (la ușă, la fereastră). **II.** *vr. (fam.,* + **de)** a se îndrăgosti (de), a i se aprinde călcîiele (după).

torche *f.* torță.

torchère *f.* sfeșnic; candelabru.

torchis [-ʃi] *m. (constr.)* chirpici.

torchon *m.* **1.** cîrpă. **2.** spălător (de vase).

torchonner *vt.* **1.** a șterge (cu cîrpa). **2.** *(fam.)* a da rasol, a da peste cap (o treabă). — **torchonné,** ~**e** *adj.* (**2**).

tordage *m.* **1.** *(text.)* torsiune (a firelor). **2.** *(tehn.)* torsionare, cablare.

tordant, ~**e** *adj. (fam.)* caraghios, comic.

tord/eur, -euse I. *m.f. (text.)* torcător. **II.** *f.* mașină de torsionare, de cablare.

tord-nez *m. invar. (zoot.)* iavașa.

tordre I. *vt.* **1.** a răsuci, a suci. **2.** a stoarce. **3.** *(text.)* a torsiona. **4.** *(tehn.)* a cabla. **II.** *vr.* **1.** a se răsuci, a se suci. **2.** a se contorsiona // *se* ~ *(de rire)* a se strica, a se tăvăli de rîs.

toréador *m.* toreador.

torero *m.* matador.

torpeur *f.* toropeală, somnolență; apatie.

torpide *adj.* **1.** toropit, somnolent; apatic. **2.** *(despre boli)* lent, mocnit.

torpille *f. (mil.)* torpilă.

torpiller *vt.* **1.** *(mil.)* a torpila. **2.** *(fig.)* a submina (o acțiune, un proiect).

torpilleur *m. (mar.)* torpilor.

torréfaction *f. (tehn.)* prăjit, prăjire.

torréfier *vt. (tehn.)* a prăji; a usca prin prăjire.

torrent *m.* **1.** torent; puhoi, șuvoi. **2.** *(fig.)* năvală; curent irezistibil.

torrentiel, ~**le** *adj.* torențial. — **torrentiellement** *adj.*

torrentu/eux, -euse *adj.* torențial; impetuos, vijelios.

torride *adj.* torid, dogoritor; fierbinte.

tors, ~**e I.** *adj.* **1.** răsucit în formă de spirală. **2.** strîmb. **II.** *m.* **1.** răsucire a firelor. **2.** șnur gros de mătase. **3.** burghiu în spirală.

torsade *f.* **1.** *(tehn., arhit.)* torsadă. **2.** *(la pl.)* ciucuri.

torse *m. (anat.)* tors; bust.

torsion *f.* **1.** torsiune; răsucire. **2.** *(text.)* torsionare.

tort *m.* **1.** nedreptate. **2.** prejudiciu, neajuns; pagubă // *se mettre en* ~ a se face vinovat (de); *à* ~ pe nedrept; *à* ~ *et à travers* fără noimă; *avoir* ~ a nu avea dreptate; a se înşela.

tortillage *m.* **1.** răsucire. **2.** *(fig., fam.)* exprimare confuză, încîlcită. **3.** *(fam.)* tertip.

tortillard *adj. m.* *(bot.)* chircit; noduros.

tortiller **I.** *vt.* a răsuci. **II.** *vr.* **1.** *(despre reptile)* a se încolăci. **2.** *(despre oameni)* a se agita.

tortillon *m.* şomoiog.

tortionnaire *m.* călău, gîde.

tortis [-ti] *m.* **1.** scul. **2.** ghirlandă de flori.

tortu, ~**e** *adj.* **1.** strîmb, răsucit. **2.** *(înv.)* diform.

tortue *f.* *(zool.)* broască ţestoasă // *à pas de* ~ încet, agale, iavaş-iavaş.

tortu/eux, -euse *adj.* **1.** sinuos. **2.** *(fig.)* nesincer, necinstit. — **tortueusement** *adv.*

torturant, ~**e** *adj.* torturant, chinuitor.

torture *f.* **1.** tortură; cazną, schingiuire. **2.** *(fig.)* frămîntare, zbucium.

torturer *vt.* **1.** a tortura; a schingiui. **2.** *(fig.)* a frămînta.

torve *adj.* *(despre ochi, priviri)* chiorîş, ameninţător.

tôt *adv.* **1.** devreme. **2.** curînd; *au plus* ~, *le plus* ~ *possible* cît de curînd (posibil).

tot/al, ~**e** *(m.pl. -aux)* **I.** *adj.* **1.** total; întreg, complet; general. **2.** *(fig.)* deplin, desăvîrşit. **II.** *m.* **1.** total; *(fig.)* *au* ~ **a.** în total, una peste alta; **b.** în definitiv, la urma urmei. **2.** întreg. — **totalement** *adv.* **(I).**

totaliser *vt.* a totaliza, a însuma. — **totalisé,** ~**e** *adj.*

totalitaire *adj.* *(pol.)* totalitar.

totalitarisme *m.* *(pol.)* totalitarism, regim totalitar.

totalitariste *m.f.* *(pol.)* totalitarist.

totalité *f.* totalitate; tot; *en* ~ integral.

toton *m.* sfîrlează, titirez.

touage *m.* *(mar.)* tragere la edec.

toubib *m.* *(pop.)* doctor.

touchant^{1} *prep.* cu privire la, privitor la.

touchant^{2}**,** ~**e** *adj.* emoţionant, mişcător.

touche *f.* **1.** atingere. **2.** bîtă (pentru mînat boii). **3.** *(fam.)* aspect, înfăţişare. **4.** *(la instrumente muzicale)* clapă. **5.** *(pict.)* tuşă // *pierre de* ~ piatră de încercare; *(tele.)* ~ *d'appel* buton de apel.

toucher^{1} **I.** *vt.* **1.** a atinge. **2.** a pipăi. **3.** *(med.)* a palpa. **4.** a încasa; ~ *de l'argent* a încasa bani. **5.** *(fig.)* a mişca, a înduioşa. **6.** *(fig.)* a privi, a avea legătură cu; *en ce qui (le) touche...* în ceea ce(-l) priveşte... // ~ *du fouet* a îndemna cu biciul; *(mar.)* ~ *terre* a aborda; *(fam.)* *touchez du bois!* bate-n lemn! **II.** *vi.* (+ **à**) **1.** a atinge, a ajunge (la...). **2.** a pune mîna (pe); a se atinge (de). **3.** a modifica. **4.** a atinge, a se apropia (de), a (fi pe punctul de) a ajunge; ~ *au but* a-şi atinge scopul; ~ *à sa fin* a se apropia de sfîrşit. **5.** *(fam.)* a gusta; ~ *à un plat* a gusta dintr-un fel de mîncare. **III.** *vr.* a se mărgini; a se învecina.

toucher^{2} *m.* **1.** pipăit. **2.** *(muz.)* tuşeu. **3.** *(med.)* palpare.

touée *f.* *(mar.)* edec.

touer *vt.* *(mar.)* a trage la edec.

touffe *f.* **1.** *(agr., bot.)* tufă. **2.** smoc (de păr).

touffeur *f.* atmosferă sufocantă; dogoare.

touffu, ~**e** *adj.* **1.** stufos, des. **2.** *(fig.)* încărcat; încîlcit.

touillage *m.* **1.** amestecare. **2.** agitare (a unui lichid, pentru a-l amesteca).

touiller *vt.* **1.** a amesteca. **2.** a agita (un lichid, pentru a-l amesteca). — **touillé,** ~**e** *adj.* **(1).**

toujours *adv.* **1.** întotdeauna; *pour* ~ **a.** pentru totdeauna, de-a pururi; **b.** irevocabil; definitiv. **2.** totuşi, oricum; ~ *est-il que...* oricum..., orice s-ar spune...; şi totuşi... // ~ *plus (moins)* din ce în ce mai mult (puţin), mereu mai mult (puţin); *comme* ~ ca de obicei; *presque* ~ foarte des.

touloupe *f.* cojoc (de oaie).

toupet *m.* **1.** smoc de păr; moţ. **2.** *(fig.)* tupeu, neobrăzare.

toupie *f.* sfîrlează, titirez.

toupillon *m.* smoc (de pene, de fulgi).

touque *f.* canistră; cantă, bidon (de tablă).

tour^{1} *f.* *(arhit., constr.)* turn; turlă.

tour^{2} *m.* **1.** învîrtitură. **2.** ocol, înconjur, tur; *(fig.)* ~ *d'horizon* tur de orizont, privire de ansamblu. **3.** plimbare, raită; *faire un petit* ~ a da o raită. **4.** contur, circumferinţă. **5.** *(fam.)* farsă, festă, renghi; *jouer un* ~ *à qn.* a juca o festă cuiva. **6.** întorsătură, turnură; *(stil.)* ~ *de phrase* întorsătură de frază. **7.** rînd; ~ *à* ~ (rînd) pe rînd, unul după altul. **8.** *(tehn.)* strung. **9.** *(sport)* tur, circuit. **10.** *(la gimnastică)* întoarcere // *en un* ~ *de main* într-o clipă; *avoir plus d'un* ~ *dans son sac* a avea mai multe resurse, mai multe posibilităţi.

tourbe^{1} *f.* *(mineral.)* turbă.

tourbe^{2} *f.* *(peior.)* gloată, ceată, mulţime.

tourbière *f.* *(mineral.)* zăcămînt de turbă.

tourbillon *m.* **1.** vîrtej; trîmbă. **2.** bulboană (de apă) // ~ *de fumée* nor de fum.

tourbillonnant, ~**e** *adj.* volburos.

tourbillonnement *m.* **1.** învolburare. **2.** *(av.)* turbionare. **3.** *(fig.)* vîrtej, vîltoare.

tourbillonner *vi.* a se învolbura.

tourelle *f.* **1.** turnuleţ. **2.** *(mil., mar.)* turelă.

tourillon *m.* **1.** *(maş.)* fus. **2.** *(maş.)* bulon. **3.** ţîţînă.

tourisme *m.* turism.

touriste *m.f.* turist.

tourment *m.* **1.** *(înv.)* tortură, supliciu. **2.** chin, suferinţă (fizică). **3.** *(fig.)* frămîntare, zbucium.

tourmente *f.* **1.** vijelie, furtună (scurtă). **2.** *(fig.)* agitaţie, zbucium.

tourmenté, ~**e** *adj.* **1.** *(despre sol)* neregulat, accidentat. **2.** *(fig.)* chinuit; agitat, zbuciumat.

tourmenter **I.** *vt.* **1.** *(înv.)* a tortura, a supune la torturi. **2.** *(despre boli, suferinţe)* a chinui. **3.** *(fig.)* a pricinui griji, necazuri. **4.** *(fig.)* a plictisi, a importuna. **II.** *vr.* a-şi face griji, a se frămînta.

tourmenteur *m.* călău, gîde.

tournage *m.* **1.** *(tehn.)* strunjire. **2.** *(cinema)* turnare; înregistrare pe peliculă.

tournailler *vi.* *(fam.)* a da tîrcoale.

tournant, ~**e** **I.** *adj.* **1.** circular. **2.** turnant. **II.** *m.* **1.** cotitură, cot; colţ; *au* ~ *d'une rue* la colţul străzii; *(fig.) ~ décisif* cotitură hotărîtoare. **2.** *(auto)* viraj. **3.** *(mar.)* vîrtej, vîltoare.

tourné, ~e *adj.* **1.** întors, învîrtit. **2.** (+ **sur, vers**) îndreptat, orientat (spre). **3.** *(despre alimente)* fermentat, alterat. **4.** *(tehn.)* strunjit, dat la strung // *avoir l'esprit mal ~* **a.** a înţelege pe dos; **b.** a interpreta tendenţios.

tourne-disque *(pl. ~-~s) m.* patefon.

tournedos [-do] *m.* *(culin.)* muşchi de vacă.

tournée *f.* **1.** turneu (de teatru, de orchestre). **2.** *(fam.)* rînd (de băuturi).

tournemain *m. en un ~* într-o clipită; cît ai bate din palme.

tournement *m. ~ de tête* ameţeală, vertij.

tourner I. *vt.* **1.** a învîrti; a roti. **2.** a suci. **3.** a înconjura, a ocoli; *(fig.) ~ une difficulté* a ocoli, a eluda o dificultate. **4.** *(tehn.)* a strunji // *~ une lettre* a ticlui o scrisoare; *~ tout en bien* a interpreta totul în bine; *~ bride* a face cale-ntoarsă; *~ les talons* a-şi lua tălpăşiţa; *~ qn. en ridicule* a ridiculiza pe cineva; *~ un film* a filma, a turna un film. **II.** *vi.* **1.** a se întoarce, a se învîrti. **2.** (+ **à**) a întoarce (spre, la); a cîrmi (spre), a o lua (la). **3.** a se schimba; a se întoarce; *le vent a tourné* **a.** vîntul s-a schimbat; **b.** *(fig.)* norocul s-a întors. **4.** *(despre alimente)* a se altera, a se acri. **5.** *(despre culori,* + **à**) a bate (în). **6.** *(cinema)* a interpreta (un rol). **7.** *(fig.,* + **à**) a tinde (spre, către); a avea înclinare (spre). **8.** *(despre fructe)* a se coace // *~ autour de...* a da tîrcoale; *~ rond* **a.** *(despre motoare)* a funcţiona regulat; **b.** a merge bine; *(fam.) ~ de l'œil* a leşina. **III.** *vr.* **1.** a se învîrti; a se roti. **2.** (+ **vers**) a se întoarce (spre). **3.** (+ **en**) a se transforma, a se preface (în).

tournerie *f.* strungărie.

tournesol *m.* **1.** floarea-soarelui. **2.** *(chim.)* turnesol.

tournette *f.* vîrtelniţă, sucală.

tourneur *m.f.* *(tehn.)* strungar.

tournevis *m.* *(tehn.)* şurubelniţă.

tourniole *f.* *(med.)* panariţiu, sugel.

tourniquer *vi.* *(fam.)* a da tîrcoale.

tourniquet *m.* foraibăr.

tournis *m.* *(zoot.)* capie.

tournoi *m.* **1.** *(ist.)* turnir. **2.** *(sport)* concurs, competiţie.

tournoiement, tournoîment *m. ~ de tête* ameţeală.

tournoyant, ~e *adj.* **1.** care se învîrteşte, se roteşte (dezordonat). **2.** pivotant.

tournoyer *vi.* **1.** a se învîrti, a se roti (dezordonat). **2.** a pivota.

tournure *f.* **1.** înfăţişare, aspect. **2.** *(fig.)* turnură, întorsătură (a evenimentelor); *~ de phrase* turnură de frază. **3.** *(fig.)* gen, fel de a fi. **4.** topică. **5.** deşeu metalic (de la strung).

tourte *f.* **1.** plăcintă rotundă (cu umplutură); *(înv.)* tartă. **2.** *(fam.)* prostănac; imbecil.

tourteau *m.* turtă.

tourtelette *f.* turtiţă, plăcinţică.

tourtereau *m.* **1.** *(ornit.)* turturel. **2.** *(fam., la pl.)* amorezi, porumbei.

tourterelle *f.* *(ornit.)* turturea, turturică.

tourtière *f.* *(culin.)* **1.** formă de tort. **2.** tavă de plăcintă.

tous *pron. nehot.* v. **tout.**

tousser *vi.* a tuşi.

toussotement *m.* tuse slabă.

toussoter *vi.* a tuşi uşor.

tout, ~e *(pl. tous, ~es)* **I.** *adj.* **1.** *(la sg.)* orice; oricare; *à ~ prix* cu orice preţ; *~ autre* oricare altul. **2.** tot; *~ le monde* toată lumea; *~ le temps* tot timpul. **3.** întreg // *pour ~e réponse* drept singur răspuns; *en ~ temps* oricînd; *~es les fois que...* ori de cîte ori...; *de ~e évidence* evident; *tous deux* amîndoi. **II.** *pron. nehot.* **1.** tot; *comme ~* foarte, de tot; *~ est bien qui finit bien* totul e bine cînd se sfîrşeşte cu bine; *en ~* **a.** în total; **b.** cu totul. **2.** orice; *capable de ~* în stare de orice // *après ~* la urma urmei, în definitiv; *à ~ prendre* în definitiv. **III.** *adv.* **1.** cu totul; complet, în întregime; *~ à fait* în întregime, de tot. **2.** fără rezervă. **3.** fără excepţie. **4.** deşi // *~ à coup* deodată, pe nepusă masă; *~ d'un coup* dintr-o dată; în acelaşi timp; *~ doux!* încet! *~ à l'heure, ~ de suite* imediat; *~ juste* exact (atît cît); *~ au moins* cel puţin; *pas du ~* de loc; *du ~* nicidecum. **IV.** *m. art.* **1.** totul; *risquer le ~ pour le ~* a risca totul pe o carte. **2.** *(mat.)* întreg // *le ~ est de...* principalul, esenţialul este să...

tout-à-l'égout *m. invar.* sistem de canalizare.

toutefois *adv.* totuşi, cu toate astea.

toute-puissance *f.* atotputernicie; putere suverană.

tout-terrain *m.* autoturism de teren.

toux *f.* *(med.)* tuse.

toxicité *f.* *(biol.)* toxicitate.

toxicologie *f.* *(med.)* toxicologie. — **toxicologique** *adj.*

toxicologue *m.* (medic) toxicolog.

toxique I. *m.* substanţă toxică, otravă. **II.** *adj.* toxic, otrăvitor.

trac *m.* **1.** *(fam.)* trac, emoţie. **2.** *(sport)* febră de start, trac.

tracas *m.* **1.** *(fam.)* grijă; belea, necaz. **2.** dezordine, învălmăşeală; hărţuială.

tracasser I. *vt.* **1.** a plictisi, a sîcîi, a bate la cap. **2.** a hărţui. **II.** *vr.* a-şi face sînge rău; a se frămînta. — **tracassé, ~e** *adj.*

tracasserie *f.* plictiseală; grijă; belea.

tracassi/er, -ère *adj.* cicălitor, pisălog.

trace *f.* **1.** *(vîn.)* urmă, amprentă. **2.** urmă, semn. **3.** *(fig.)* indiciu; menţiune. **4.** *(fig.)* vestigiu, rest.

tracé *m.* **1.** traseu. **2.** traiectorie.

tracer *vt.* **1.** a trasa, a trage linii. **2.** a trasa (litere), a scrie. **3.** *(fig.)* a descrie, a zugrăvi. **4.** *(fig.)* a trasa, a indica, a da directive.

trachée *f.* *(anat.)* trahee.

tract *m.* tract, manifest; foaie (broşură) de propagandă.

tractation *f.* *(pol., la pl.)* negocieri, tratative.

tracteur *m.* tractor.

traction *f.* *(tehn.)* tracţiune.

tractoire *adj.* de tracţiune.

tradition *f.* tradiţie; datină, obicei.

traditionalisme *m.* tradiţionalism.

traditionaliste *m.f.* tradiţionalist.

traditionnel, ~le *adj.* tradiţional; obişnuit. — **traditionnellement** *adv.*

traduc/teur, -trice *m.f.* **1.** traducător. **2.** interpret, tălmaci.

traduction *f.* **1.** traducere. **2.** *(fig.)* interpretare, tălmăcire; *(fig.)* ~ *dans les faits* traducere în fapte.

traduire I. *vt.* **1.** a traduce; *(fig.)* ~ *dans les faits* a traduce în fapte. **2.** *(fig.)* a tălmăci, a interpreta. **3.** a reda, a reproduce // *(jur.)* ~ *en justice* a da în judecată. **II.** *vr.* **1.** a se traduce. **2.** (+ **par**) a se exprima, a se reda (prin).

trafic *m.* **1.** *(ec.)* trafic; comerţ, negoţ. **2.** *(ec.)* comerţ clandestin. **3.** *(tele.)* comunicaţie // *le ~ routier* circulaţia rutieră; ~ *touristique* trafic turistic.

trafiquant, ~e *m.f.* *(peior.)* traficant, negustor; afacerist.

trafiquer *vi.* **1.** *(peior.)* a face trafic, a trafica. **2.** a face negoţ; a negocia.

trafiqu/eur, -euse *m.f.* v. **trafiquant.**

tragédie *f.* **1.** *(lit.)* tragedie. **2.** *(fig.)* nenorocire, catastrofă.

tragédien, ~ne *m.f.* tragedian, actor de tragedie.

tragi-comédie *(pl.* ~-~*s)* *f.* *(lit.)* tragi-comedie.

tragicomique *adj.* tragicomic.

tragique I. *adj.* tragic; jalnic, funest. **II.** *m.* **1.** *(lit.)* genul tragic. **2.** tragism. **3.** autor de tragedii. — **tragiquement** *adv.* **(I).**

trahir I. *vt.* **1.** a trăda. **2.** a da în vileag, a divulga. **II.** *vr.* a se trăda, a se da de gol.

trahison *f.* **1.** trădare. **2.** *(fam.)* infidelitate.

train *m.* **1.** tren; *manquer le ~* **a.** a scăpa trenul; **b.** *(fig.)* a scăpa ocazia. **2.** mers, umblet, pas; *aller grand (bon) ~* a merge repede, a goni. **3.** goană; *à fond de ~* în goana mare. **3.** convoi // *être mal en ~, ne pas être en ~* a fi prost dispus; *être en ~ de...* a fi tocmai pe cale să...; *mise en ~* punere în funcţiune; punere în mişcare; ~ *de vie* fel (mod) de viaţă; *(la animale)* *avant-~* parte dinainte; *arrière-~* parte dinapoi.

traînage *m.* transport cu sania.

traînant, ~e *adj.* **1.** tîrîtor. **2.** care atîrnă (pe pămînt). **3.** *(fig.)* monoton, tărăgănat, molatic.

traînard, ~e *m.f.* om apatic; moliu.

traînasse *f.* mlădiţă, lăstar.

traînasser *(fam.)* **I.** *vt.* a lungi, a tărăgăna. **II.** *vi.* **1.** a se moşmondi. **2.** a umbla creanga, fără rost.

traîne *f.* **1.** remorcare. **2.** trenă, coadă (la rochie) // *vivre à la ~ de qn.* a trăi pe spinarea cuiva.

traîneau *m.* sanie.

traînée *f.* dîră, urmă.

traîner I. *vt.* a trage; ~ *en remorque* a trage după sine, a remorca. **2.** a tîrî, a tîrşii. **3.** a tărăgăna; ~ *ses paroles* a vorbi rar, a-şi tărăgăna vorba. **II.** *vi.* **1.** a atîrna. **2.** *(despre acţiuni)* a trena, a lîncezi. **3.** *(despre persoane)* a umbla de colo colo (fără rost). **4.** *(despre lucruri)* a zăcea (împrăştiat, în dezordine). **III.** *vr.* **1.** a umbla, a merge cu greutate. **2.** a se tîrî.

training [treniŋ] *m.* *(sport)* trening.

trainoir *m.* *(agr.)* grapă de sfărîmat bulgării.

train-train *m.* mers, rost; rutină; *le ~ habituel (quotidien)* rutina zilnică.

traire *vt.* a mulge.

trait *m.* **1.** şleau, trăgătoare (la căruţe, trăsuri). **2.** *(ist.)* suliţă. **3.** săgeată. **4.** linie, trăsătură; *reproduire ~ pour ~* a reproduce trăsătură cu trăsătură; a reda aidoma, fidel. **5.** *(poligr.)* linie, liniuţă; ~ *d'union* liniuţă de unire, cratimă; *au ~* liniar. **6.** înghiţitură, duşcă; *d'un seul ~* dintr-o (singură) înghiţitură. **7.** *(la pl.)* trăsături caracteristice, fizionomie. **8.** *(fig.)* ironie, înţepătură // ~ *d'amitié* act de prietenie; *avoir ~ à...* a avea legătură cu..., a se raporta la...; ~ *de génie* sclipire de geniu; ~ *d'esprit* vorbă de duh; *bêtes de ~* animale de corvoadă.

traitable *adj.* **1.** tratabil, care se poate trata. **2.** *(fig., despre oameni)* blînd; cu care se poate sta de vorbă, acomodabil.

traitant, ~e *adj.* *médecin ~* medic curant.

traite *f.* **1.** *(zoot.)* muls, mulgere. **2.** (etapă de) drum; *d'une (seule) ~* fără întrerupere. **3.** *(com.)* poliţă, trată, cambie.

traité *m.* **1.** tratat, lucrare ştiinţifică. **2.** *(ec. pol.)* tratat, convenţie.

traitement *m.* **1.** (mod de) purtare; comportare. **2.** salariu. **3.** soldă (de ofiţer). **4.** *(med.)* tratament; *être en ~ chez...* a fi în tratament la... **5.** *(chim., mineral.)* prelucrare, tratare (cu).

traiter I. *vt.* **1.** a se purta, a se comporta (cu, faţă de). **2.** a ospăta; a trata. **3.** a trata, a dezvolta (un subiect, o problemă). **4.** a pertracta, a negocia (o convenţie, un contract). **5.** *(med.)* a îngriji, a trata. **6.** *(fam.)* a trata de, a considera drept...; ~ *qn. de haut* a lua, a trata pe cineva de sus. **7.** *(chim., mineral.)* a prelucra; a trata cu. **II.** *vi.* **1.** (+ **de**) a trata, a discuta, a vorbi (despre); a se ocupa (de). **2.** (+ **à**) a negocia, a se tocmi. **III.** *vr.* **1.** a se trata, a se îngriji. **2.** *(fam.,* + **de)** a se califica, a se trata (reciproc) de...

traîtr/e, -esse I. *adj.* **1.** trădător. **2.** viclean, fals // *ne pas dire un ~ mot* a nu sufla o vorbă, a tăcea chitic. **II.** *m.f.* trădător // *en ~* pe ascuns, mişeleşte.

traîtreusement *adv.* mişeleşte, pe ascuns; pe la spate.

traîtrise *f.* trădare; *par ~* prin trădare; neloial.

trajectoire *f.* *(astr., mil.)* traiectorie.

trajet *m.* **1.** traiect, traseu, parcurs. **2.** drum, călătorie; ~ *difficile* drum anevoios.

tram *m.* *(fam.)* tramvai.

trame *f.* **1.** *(text.)* bătătură, urzeală. **2.** *(fig.)* intrigă; maşinaţie; complot.

tramer *vt.* **1.** *(text.)* a bate (firele bătelii), a urzi. **2.** *(fig.)* a unelti, a complota, a maşina.

trameuse *f.* *(text.)* vîrtelniţă.

tramway [—wɛ] *(pl.* ~*s)* *m.* tramvai.

tranchage *m.* **1.** retezare. **2.** tranşare.

tranchant, ~e **I.** *adj.* **1.** tăios. **2.** *(fig.)* tranşant; fără replică. **3.** *(despre culori)* ţipător; contrastant. **II.** *m.* **1.** tăiş, ascuţiş; *(fig.)* *à deux ~s* cu două tăişuri. **2.** muchie.

tranche *f.* **1.** felie. **2.** *(mat., fin.)* tranşă. **3.** *(mine)* fîşie. **4.** muchie. **5.** *(agr.)* postată.

tranché, ~e **I.** *adj.* **1.** retezat, tăiat; tranşat. **2.** *(fig.)* net, (bine) marcat, distinct; contrastant. **II.** *f.* **1.** *(mil., mine)* tranşee. **2.** şanţ.

trancher I. *vt.* **1.** a reteza, a tăia. **2.** *(fig.)* a tranşa, a rezolva repede (o încurcătură, o dificultate) // ~ *le mot* a vorbi (pe ton) categoric; *le ~ net* a o spune verde în faţă. **II.** *vi.* **1.** (+ **dans**) a tăia; ~ *dans le vif* a tăia în carne vie, a lua măsuri drastice. **2.** (+ **sur**) a decide, a hotărî (asupra). **3.** *(fig.,* + **sur)** a contrasta (cu).

tranchoir *m.* tocător; fund de lemn.

tranquille [—kil] *adj.* **1.** calm, domol; lin. **2.** fără griji, liniştit. — **tranquillement** *adv.*

tranquillisant, ~**e I.** *adj.* liniştitor, calmant. **II.** *m.* *(med.)* tranchilizant.

tranquilliser *vt. vr.* a (se) linişti, a (se) calma.

tranquillité *f.* **1.** linişte, tihnă. **2.** calm, seninătate.

trans- *pref.* trans-.

transaction *f.* **1.** tranzacţie, convenţie. **2.** învoială, înţelegere.

transactionnel, ~**le** *adj.* tranzacţional.

transatlantique I. *adj.* transatlantic; de peste Atlantic. **II.** *m.* **1.** *(mar.)* transatlantic. **2.** şezlong.

transbordement *m.* transbordare.

transborder *vt.* a transborda.

transbordeur *m.* (navă, vehicul) transbordor.

transcendance *f.* *(fil.)* transcendenţă.

transcendant, ~**e** *adj.* *(fil.)* transcendent.

transcendant/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* *adj.* *(fil.)* transcedental.

transcripteur *m.* *(în automatică)* transcriptor.

transcription *f.* transcriere, copiere; transcripţie.

transcrire *vt.* a transcrie; a copia. — **transcrit,** ~**e** *adj.*

transe *f.* **1.** *(med.)* transă. **2.** nelinişte, anxietate // *(fam.)* *être dans les* ~*s* a muri de frică.

transférer *vt.* **1.** a transfera. **2.** *(fig.)* a da, a ceda; a transmite. **3.** *(fin.)* a vira. — **transféré,** ~**e** *adj.*

transfert *m.* **1.** transfer; transferare. **2.** *(fig.)* transmitere. **3.** *(fin.)* virament.

transfiguration *f.* transfigurare.

transfigurer *vt. vr.* a (se) transfigura; a(-şi) schimba expresia, înfăţişarea. — **transfiguré,** ~**e** *adj.*

transforma/teur, -trice I. *adj.* transformator, înnoitor. **II.** *m.* *(el.)* transformator.

transformation *f.* **1.** transformare; schimbare. **2.** metamorfoză.

transformer I. *vt.* **1.** a transforma; a preface, a schimba. **2.** *(fam.)* a ameliora. **3.** *(la rugbi)* a transforma. **II.** *vr.* **1.** a se transforma; a se schimba. **2.** a se metamorfoza. — **transformé,** ~**e** *adj.*

transformeur *m.* *(la rugbi)* transformer.

transfuge *m.* transfug; dezertor, fugar.

transfuser *vt.* **1.** a transvaza (un lichid). **2.** *(med.)* a face transfuzie (de sînge). — **transfusé,** ~**e** *adj.* (1).

transfusion *f.* *(med.)* transfuzie.

transgresser *vt.* a călca, a viola, legea, ordinul; a contraveni.

transgresseur *m.* *(jur.)* contravenient.

transgression *f.* **1.** *(jur.)* călcare, violare a ordinelor, a legilor; contravenţie. **2.** *(geogr.)* transgresiune.

transhumance *f.* *(agr.)* transhumanţă.

transhumant, ~**e** *adj.* *(agr.)* transhumant.

transhumer I. *vt.* a duce (turma) la păscut pe munte. **II.** *vi.* a merge la păscut pe munte.

transi, ~**e** *adj.* pătruns de frig, rebegit.

transiger [—ʒe] *vi.* a cădea la învoială.

transir I. *vt.* *(despre frig)* a pătrunde. **II.** *vi.* a rebegi, a înlemni de frig.

transistor *m.* *(fiz.)* transistor.

transit [—zit] *m.* tranzit; *de* ~ de tranzit; *en* ~ în tranzit.

transitaire [—zi—] *adj.* tranzitar; de tranzit.

transiter [—zi—] *vt. vi.* a tranzita.

transit/if, -ive *adj.* *(gram.)* tranzitiv. — **transitivement** *adv.*

transition [—zi—] *f.* tranziţie; trecere; transformare treptată.

transitoire [—zi—] *adj.* tranzitoriu.

translater *vt.* *(înv.)* a tălmăci.

translateur *m.* translator, traducător.

translation *f.* **1.** transferare, strămutare. **2.** *(mat.)* translaţie. **3.** *(înv.)* traducere.

translit(t)ération *f.* transliteraţie.

transmetteur *m.* (aparat) transmiţător.

transmetter I. *vt.* **1.** a transmite, a trimite (un obiect). **2.** a transmite, a comunica; a difuza, a emite (un mesaj). **3.** *(jur.)* a da, a ceda; a transmite. **II.** *vr.* *(fiz.)* a se transmite, a se propaga. — **transmis,** ~**e** *adj.* (I 3).

transmigration *f.* **1.** transmigraţie. **2.** metempsihoză.

transmigrer *vi.* a pribegi.

transmission *f.* **1.** *(jur.)* transmitere; cedare. **2.** comunicare. **3.** *(fiz.)* propagare. **4.** *(radio)* transmisiune, emisiune radiofonică. **5.** *(la biciclete)* angrenaj // ~ *de la pensée* telepatie.

transmuter *vt. vr.* *(chim.)* a (se) preface, a (se) preschimba.

transocéanique *adj.* transoceanic, de peste ocean.

transparaître *vi.* **1.** a se întrezări. **2.** *(fig.)* a se ghici; a se întrevedea.

transparence *f.* transparenţă.

transparent, ~**e I.** *adj.* **1.** transparent; străveziu. **2.** *(fig.)* uşor de ghicit; evident. **II.** *m.* transparent.

transpercement *m.* străpungere; străbatere.

transpercer *vt.* **1.** a străpunge. **2.** *(despre ploaie, frig)* a pătrunde. — **transpercé,** ~**e** *adj.* (1).

transpiration *f.* transpiraţie, năduşeală.

transpirer *vi.* **1.** a transpira, a năduşi. **2.** *(fig.)* a transpira, a ieşi la iveală. — **transpiré,** ~**e** *adj.* (1).

transplantation *f.*, **transplantement** *m.* transplantare.

transplanter *vt.* **1.** a transplanta. **2.** *(fig.)* a transfera, a transporta. — **transplanté,** ~**e** *adj.* (1).

transport *m.* **1.** transport, transportare; *frais de* ~ cheltuieli de transport. **2.** *(fig.)* emoţie; entuziasm // ~ *de colère* izbucnire violentă; ~ *au cerveau* congestie cerebrală.

transporter I. *vt.* **1.** a transporta; a aduce, a căra. **2.** a transpune. **3.** *(fig.)* a încînta (peste măsură). **II.** *vr.* a se transporta, a se deplasa. — **transporté,** ~**e** *adj.* (I 2, 3).

transporteur *m.* **1.** transportor. **2.** cărăuş; căruţaş; camionagiu.

transposer I. *vt.* **1.** a transpune, a muta (dintr-un loc într-altul, dintr-o stare într-alta). **2.** *(muz.)* a transpune, a transcrie. **3.** *(fig.)* a transpune, a reda (în scris, pe scenă, pe ecran). **II.** *vr.* *(fig.)* a se strămuta. — **transposé,** ~**e** *adj.* (I 2, 3).

transposition *f.* **1.** transpoziţie. **2.** transpunere.

transvaser, *vt.* a transvaza. — **transvasé,** ~**e** *adj.*

transvers/al, ~**e** *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* transversal. **II.** *f.* **1.** *(geom.)* transversală. **2.** transversală; linie, bară orizontală. — **transversalement** *adv.* (I).

transverse *adj. (anat.)* oblic, pieziş.

transylvain, ~**e I.** *adj.* transilvan, ardelenesc. **II.** *m.f. (cu maj.)* transilvănean, ardelean.

trapèze *m. (geom.)* trapez.

trapéziste *m.f.* acrobat la trapez.

trappe *f.* chepeng, trapă.

trappon *m.* chepeng de pivniţă.

trapu, ~**e** *adj.* scurt şi îndesat, bondoc.

traque *f. (vîn.)* hăituială, goană (a vînatului).

traquenard *m.* cursă, capcană.

traquer *vt.* **1.** *(vîn.)* a hăitui, a goni. **2.** *(fig.)* a urmări, a hărţui.

traqueur *m. (vîn.)* gonac, hăitaş.

traumatique *adj. (med.)* traumatic.

traumatisme *m. (med.)* traumatism.

trav/ail *(pl. -aux) m.* **1.** muncă, lucru; *(ec.) la division du* ~ diviziunea muncii; ~ *manuel* **a.** muncă manuală; **b.** lucru de mînă. **2.** execuţie, lucrătură. **3.** lucrare, studiu. **4.** *(la pl.)* discuţii, dezbateri. **5.** funcţionare (a unei maşini). **6.** *(fiz., med.)* travaliu // ~ *de la fermentation* proces de fermentaţie; ~ *à chaud* prelucrare la cald.

travaillé, ~**e** *adj.* **1.** lucrat, executat; *ouvrage bien* ~ lucru bine executat. **2.** *(fig.)* lucrat, şlefuit, polisat; *style* ~ stil şlefuit. **3.** *(fig.)* muncit, obsedat; ~ *par une idée* obsedat de o idee.

travailler I. *vt.* **1.** a lucra. **2.** a fasona; a şlefui; a ameliora; *(fig.)* ~ *son style* a-şi şlefui stilul. **3.** *(culin.)* a frămînta; ~ *la pâte* a frămînta coca. **4.** *(agr.)* a lucra, a munci; ~ *la terre* a munci pămîntul. **5.** *(fig.)* a preocupa, a nelinişti // ~ *les esprits* a aţiţa spiritele. **II.** *vi.* **1.** a munci, a lucra. **2.** (+ **contre**) a unelti (împotriva). **3.** a exersa o profesiune, o meserie. **4.** *(despre must, vin)* a fierbe, a fermenta.

travaill/eur, -euse I. *adj.* **1.** muncitor. **2.** silitor, sîrguincios. **II.** *m.f.* muncitor, lucrător.

travaillisme *m. (pol.)* laburism.

travailliste *adj., m. (pol.)* laburist.

travelage *m. (c.f.)* ecartament între traverse.

travers *m.* **1.** lăţime, lat. **2.** curmeziş. **3.** *(la persoane)* defect, cusur. **3.** capriciu, toană, ciudăţenie // *de* ~ oblic; strîmb; *à* ~, *au* ~ *de...* **a.** prin (mijlocul)...; **b.** peste, de-a curmezişul; *prendre qch. de* ~ a înţelege greşit; *se mettre en* ~ *(de)* a se opune (la); *à tort et à* ~ alandala; *(fam.) regarder de* ~ a se uita chiorîş.

traverse *f.* **1.** *(c.f., auto)* traversă. **2.** stinghie. **3.** scurtătură; *prendre un chemin de* ~ a o lua pe scurtătură, a tăia drept prin... **4.** *(fig.)* obstacol, piedică.

traversée *f.* **1.** traversare; străbatere. **2.** pasaj // ~ *des voies* **a.** nod de cale ferată; joncţiune de linii; **b.** intersecţie de drumuri.

traverser I. *vt.* **1.** a traversa, a trece (dincolo). **2.** a străbate, a pătrunde prin; *(fig.)* ~ *un moment difficile* a trece printr-un moment greu. **II.** *vi.* a sta de-a curmezişul. **III.** *vr.* a se traversa; a se străbate.

traversin *m.* **1.** sul de căpătîi. **2.** *(la butoaie)* doagă (de la fund).

travesti, ~**e I.** *adj.* travestit, deghizat. **II.** *m.* travestiu, costum (de teatru, de carnaval).

travestir *vt. vr.* a (se) travesti, a (se) deghiza.

travestissement *m.* **1.** deghizare. **2.** deformare.

trébuchement *m.* **1.** poticnire. **2.** pas greşit.

trébucher *vi.* a se poticni, a se împiedica.

trébuchet *m. (mil., în evul mediu)* catapultă.

tréfilage *m. (metal.)* trefilare, trefilat.

tréfiler *vt. (metal.)* a trefila; a trage.

tréfilerie *f.* **1.** *(metal.)* atelier de trefilare. **2.** maşină de trefilat. **3.** fabrică de sîrmă.

tréfileur *m. (metal.)* trefilator.

trèfle *m.* **1.** trifoi. **2.** *(la cărţile de joc)* treflă, spatie // *(tele.)* ~ *cathodique* ochi magic, indicator de acord.

tréfonds *m.* **1.** subsol. **2.** *(fig.)* străfunduri, adîncuri.

treillage *m.* **1.** zăbrele; grătar. **2.** *(agr.)* spalier pentru vie.

treille *f.* boltă, umbrar de viţă.

treillis *m.* **1.** *(constr.)* grindă cu zăbrele. **2.** spalier. **3.** *(mat.)* latice, structură. **4.** pînză de sac. **5.** haină de lucru.

treize I. *num. card.* treisprezece. **II.** *num. ord.* al treisprezecelea.

treizième *num. ord., m.f. (le, la* ~*)* al treisprezecelea, a treisprezecea.

tréma *f.* tremă.

tremblant, ~**e** *adj.* **1.** tremurător, tremurînd; *être tout* ~ tremurînd ca varga. **2.** *(fig.)* mort de frică.

tremblement *m.* **1.** tremurat; tremurătură. **2.** tremur, vibraţie (a glasului, a sunetelor). **3.** oscilaţie. **4.** *(fig.)* cutremurare, înfiorare. **5.** *(muz.)* trill // ~ *de terre* cutremur de pămînt, seism.

trembler *vi.* **1.** a tremura. **2.** a se clătina; a oscila. **3.** *(despre lumină)* a licări. **4.** *(despre ape)* a se încreţi. **5.** *(despre glas)* a tremura, a şovăi. **6.** *(despre pămînt)* a se zgudui, a se cutremura. **7.** *(fig., despre oameni)* a se cutremura, a se înfiora.

trembl/eur, -euse I. *adj.* care tremură; timid, fricos. **II.** *m. (el.)* întrerupător automat, vibrator.

tremblotant, ~**e** *adj. (fam.)* **1.** *(despre lumină)* pîlpîitor. **2.** *(fig.)* nesigur, şovăielnic.

trembloter *vi. (fam.)* a tremura uşor.

trémolo *m. (muz.)* tremolo.

trémoussement *m.* agitaţie, fîţîială.

trémousser *vr.* **1.** a se agita, a se fîţîi. **2.** *(fam.)* a se da peste cap, a face eforturi să...

trempe *f.* **1.** *(metal.)* călire. **2.** *(fig.)* oţelire.

tremper I. *vt.* **1.** a (în)muia, a îmbiba (cu lichid). **2.** a uda; a scălda. **3.** *(metal.)* a căli. **II.** *vi.* **1.** a se (în)muia. **2.** *(fig., peior.)* a fi amestecat, a fi complice (într-o afacere). **III.** *vr.* a intra, a se cufunda (în apă). — **trempé,** ~**e** *adj.*

tremplin *m.* trambulină.

trémulation *f.* tremurătură; tremulaţie.

trémuler *vi.* a tremura, a fi cuprins de tremur.

trenail *m. (tehn.)* diblu, crampon.

trench-coat [~-ko:t] *m.* trenci.

trentaine *f.* **1.** (vreo) treizeci. **2.** (vîrsta de) treizeci de ani.

trente I. *num. card.* treizeci. **II.** *num. ord.* al treizecilea, a treizecea // *être sur son* ~*-et-un* a fi spilcuit, a fi îmbrăcat de sărbătoare.

trentième *num. ord.*, *m.f.* *(le, la ~)* al treizecilea, a treizecea.

trépan *m.* **1.** *(chir.)* trepan. **2.** *(tehn.)* trepan, sapă (de foraj), foreză.

trépanage *m.* **1.** *(chir.)* trepanare. **2.** *(tehn.)* forare.

trépaner *vt.* **1.** *(chir.)* a trepana. **2.** *(tehn.)* a perfora.

trépas *m.* *(poet.)* deces, moarte.

trépassé, ~e *adj.*, *m.f.* *(poet.)* decedat; răposat.

trépasser *vi.* *(poet.)* a deceda; a răposa.

trépidant, ~e *adj.* trepidant; vibrant; palpitant.

trépidation *f.* **1.** trepidație, trepidare; vibrare. **2.** *(fig.)* agitație, neastîmpăr.

trépider *vi.* **1.** a trepida; a vibra. **2.** a se agita.

trépied *m.* **1.** trepied. **2.** pirostrii.

trepignement *m.* tropăit.

trépigner *vi.* a tropăi, a da din picioare.

très *adv.* *(formează superlativul absolut)* foarte; *~ agréable* foarte agreabil.

trésor *m.* **1.** comoară. **2.** *(fig.)* odor. **3.** *(fin.)* tezaur; vistierie; *(la pl.)* bogății, avuții.

trésorerie *f.* **1.** tezaur; vistierie. **2.** finanțele statului.

trésori/er, -ère *m.f.* **1.** vistiernic. **2.** casier.

tressage *m.* *(text.)* **1.** împletitură. **2.** împletit, împletire.

tressaillement *m.* **1.** tresărire. **2.** *(fig.)* agitație, emoție.

tressaillir *vi.* **1.** a tresări. **2.** a se cutremura, a vibra.

tressauter *vi.* a tresări (tare); a zvîcni.

tresse *f.* **1.** *(mil.)* tresă, galon. **2.** coadă, cosiță (de păr). **3.** *(arhit.)* ornament, ciubuc din împletituri. **4.** *(text.)* împletitură, șiret.

tresser *vt.* *(text.)* a împleti. — **tressé, ~e** *adj.*

tresseuse *f.* *(text.)* mașină de împletit.

tréteau *m.* **1.** capră (de sprijin). **2.** *(poligr.)* regal. **3.** *(la pl.)* scenă de bîlci.

treuil *m.* *(tehn.)* troliu.

trêve *f.* **1.** armistițiu, suspendare a ostilităților. **2.** *(fig.)* oprire, încetare; relaș // *~ de...* destul cu..., să încetăm cu...

tri- *pref.* tri.

triage *m.* **1.** selecționare, selectare; triere. **2.** *(c.f.)* triaj.

triangle *m.* **1.** *(geom.)* triunghi. **2.** *(muz.)* trianglu.

triangulaire *adj.* *(geom.)* triunghiular. — **triangulairement** *adv.*

tribord *m.* *(mar.)* tribord.

tribu *f.* **1.** trib. **2.** *(în științele naturale)* subfamilie.

tribulation *f.* **1.** tribulație, necaz. **2.** frămîntare, agitație.

tribun *m.* **1.** *(ist., la romani)* tribun. **2.** *(fig.)* comandant, șef. **3.** *(fam.)* orator popular.

tribun/al *(pl. -aux)* *m.* *(jur.)* tribunal; instanță judecătorească.

tribune *f.* tribună // *~ sacrée* amvon.

tribut *m.* **1.** tribut, bir. **2.** *(fig.)* tribut, aport // *payer le ~ à la nature* a muri.

tributaire *adj.* **1.** tributar. **2.** *(fig.)* supus, dependent.

tricher **I.** *vt.* a trișa (la jocuri de noroc). **II.** *vi.* *(fam.)* a induce în eroare, a înșela.

tricherie *f.* **1.** trișare (la jocuri de noroc). **2.** *(fam.)* înșelătoric.

trich/eur, -euse *m.f.* trișor (la jocuri de noroc).

tricolore *adj.* tricolor.

tricorde *adj.* *(despre instrumente muzicale)* cu trei coarde.

tricorne *m.* (pălărie) tricorn.

tricot *m.* **1.** tricotare, împletitură; tricot. **2.** tricou, jerseu.

tricotage *m.* *(text.)* tricotare; tricotaj.

tricoter *vt.* *vi.* a tricota, a împleti // *aiguille à ~* igliță, andrea de tricotat. — **tricoté, ~e** *adj.*

tricot/eur, -euse **I.** *m.f.* tricoter. **II.** *f.* *(text.)* tricoteză, mașină de tricotat.

tricycle *m.* triciclu; tricicletă.

trident *m.* trident; furcă cu trei dinți.

trienn/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* **1.** trienal; (care durează) de trei ani. **2.** care se întîmplă la trei ani o dată.

trier *vt.* **1.** a tria, a alege; a selecta, a selecționa. **2.** a clasa; a pune pe categorii, a categorisi. — **trié, ~e** *adj.*

trieuse *f.* *(tehn.)* mașină de sortat.

trifolié, ~e *adj.* *(despre frunze)* cu trei foi pe același pețiol.

trifouiller *vi.* *(fam.)* a scotoci, a răvăși.

trigonométrie *f.* trigonometrie. — **trigonométrique** *adj.*

trijumeau *adj.*, *m.* *(anat.)* trigemen.

trille *m.* *(muz.)* tril.

triller *vi.* *(muz.)* a face triluri; a cînta în triluri.

trillion [—li—] *m.* *(mat.)* trilion.

trilogie *f.* *(lit.)* trilogie.

trimbalage, trimbalement *m.* *(fam.)* trambalare.

trimbaler *vt.* *(fam.)* a trambala.

trimer *vi.* *(fam.)* a munci din greu.

trimestre *m.* trimestru.

trimestriel, ~le *adj.* trimestrial. — **trimestriellement** *adv.*

trimmer *m.* *(tele.)* trimmer, condensator de reglare.

trimoteur *adj.*, *m.* (avion) cu trei motoare.

tringle *f.* **1.** *(tehn.)* tijă. **2.** vergea metalică.

trinité *f.* trinitate, treime.

trinôme *m.*, *adj.* *(mat.)* trinom.

trinquer *vi.* a ciocni (paharele); a închina, a bea (cu cineva).

trinqueur *m.* chefliu, amator de chefuri.

trio *m.* **1.** *(muz.)* trio. **2.** *(fam.)* grup de trei persoane.

triolet *m.* *(lit., muz.)* triolet.

triomph/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* **1.** triumfal; victorios. **2.** *(fig.)* impunător; solemn. — **triomphalement** *adv.*

triomphant, ~e *adj.* **1.** triumfător; victorios. **2.** *(fig.)* măreț; solemn. **3.** *(fam.)* decisiv, hotărîtor; *argument ~* argument hotărîtor.

triompha/teur, -trice *adj.* triumfător; victorios.

triomphe *m.* **1.** triumf. **2.** victorie, biruință (militară). **3.** *(fig.)* succes; reușită, izbîndă.

triompher *vi.* **1.** a triumfa; a reuși, a izbîndi. **2.** *(fig.)* a se bucura (tare), a se mîndri. **3.** **(+ de)** a învinge, a birui (pe). **4.** **(+ dans)** a excela (în); a fi mai presus (de).

tripartite *adj. invar.* tripartit; (compus, constituit) din trei părți.

tripes *f.pl.* **1.** mațe (de vită). **2.** *(fam.)* intestine, viscere de om.

triphasé, ~e *adj.* *(el.)* trifazic; trifazat.

triphtongue *f. (gram.)* triftong.

triple I. *adj.* triplu, întreit; cu trei; *en ~ exemplaire* în triplu exemplar. **II.** *m. (art.)* întreitul, triplul. — **triplement** *adv.* **(I).**

tripler *vt. vi.* a (se) tripla, a (se) întrei. — **triplé, ~e** *adj.*

tripot *m.* tripou, stabiliment de jocuri de noroc.

tripotage *m. (fam.)* **1.** afacere murdară, potlogărie. **2.** trafic (de influenţă). **3.** *(fig.)* bîrfeli; uneltiri.

tripoter I. *vt. (fam., peior.)* **1.** a pipăi, a palpa. **2.** a specula. **3.** a trafica. **II.** *vi.* **1.** *(fam.)* a specula. **2.** *(fig.)* a bîrfi; a face intrigi.

tripot/eur, -euse *m.f.* **1.** *(peior.)* afacerist. **2.** speculant (de bursă).

tryptique *m.* triptic.

trique *f. (fam.)* ciomag, bîtă // *à coups de ~* cu biciul, cu toroipanul.

trirème *f. (ist., mar.)* triremă; galeră cu trei rînduri de rame.

trisaïeul, ~e *m.f.* străbun, strămoş.

trissyllabe *adj., m. (gram.)* (cuvînt) cu trei silabe, trisilab. — **trissyllabique** *adj.*

triste *adj.* **1.** trist, amărît. **2.** jalnic, de compătimit; mizerabil. **3.** penibil, greu // *couleur ~* culoare mohorîtă; *faire ~ mine (figure)* a arăta prost. — **tristement** *adv.*

tristesse *f.* **1.** tristeţe. **2.** întristare.

triton *m. (zool.)* triton, salamandră de apă.

triturateur *m. (tehn.)* fărîmător.

triturer *vt. (tehn.)* a tritura, a măcina, a fărîmiţa.

triumvir [—ɔm—] *m. (la romani)* triumvir.

triumvirat [—ɔm—] *m. (ist.)* triumvirat.

trivalent, ~e *adj. (chim.)* trivalent.

trivi/al, ~e *(m.pl. -aux) adj.* **1.** trivial, vulgar, ordinar. **2.** scabros, obscen. — **trivialement** *adv.*

trivialité *f.* **1.** trivialitate, vulgaritate. **2.** necuviinţă, neruşinare.

troc *m.* troc, schimb în natură.

trochaïque [—ka—] *adj., m. (metr.)* trohaic.

trochée *m. (metr.)* troheu.

trochet *m. (bot.)* ciorchine (de flori, de fructe).

troglodyte *m.* troglodit.

trognon *m. (la legume, fructe)* inimă; cotor; cocean.

troïka *f.* troică.

trois I. *num. card.* trei; *(mat.) règle de ~* regula de trei simplă. **II.** *num. ord.* al treilea; a treia; *page ~* pagina a treia, pagina trei. **III.** *m.* **1.** (cifra) trei. **2.** ziua a treia (a lunii).

trois-étoiles *m.* asterisc.

troisième I. *num. ord. (le, la ~)* al treilea, a treia. **II.** *m.f.* al treilea, a treia (într-o clasă, într-un rînd). **III.** *m. (fam.)* etajul al treilea. **IV.** *f. (la şcoală)* clasa a treia.

trois-quarts *m. invar.* (pardesiu) troacar.

trolley *m. (el.)* troleu.

trolleybus *m. (angl.)* troleibuz.

trombe *f.* trombă, coloană de apă // *(fam.) en ~* în goană, val-vîrtej.

trombone *m. (muz.)* **1.** trombon. **2.** trombonist.

tromboniste *m. (muz.)* trombonist.

trompe *f.* **1.** *(vîn.)* goarnă. **2.** *(zool.)* trompă. **3.** *(auto)* claxon. **4.** *(tehn.)* ventilator hidraulic.

trompe-l'oeil *m. invar.* aparenţă înşelătoare; iluzie.

tromper I. *vt.* **1.** a înşela; a trage pe sfoară. **2.** a se sustrage (de la), a scăpa de // *~ le temps* a omorî timpul. **II.** *vr.* a greşi, a se înşela; *si je ne me trompe...* dacă nu mă înşel...

tromperie *f.* **1.** înşelătorie, înşelăciune. **2.** fraudă.

trompeter I. *vi.* a trîmbiţa. **II.** *vt. (fam.)* a trîmbiţa, a răspîndi (ştiri, veşti).

trompette I. *f.* trompetă; trîmbiţă // *nez en ~* nas în vînt. **II.** *m.* **1.** *(mil.)* trîmbiţaş, trompet. **2.** *(muz.)* trompetist.

tromp/eur, -euse I. *adj.* înşelător; amăgitor. **II.** *m.f.* escroc // *à ~, ~ et demi* a-şi găsi naşul. — **trompeusement** *adv.* **(I).**

tronc [trɔ̃] *m.* **1.** trunchi. **2.** *(bot.)* tulpină.

tronçon *m.* tronson.

tronconique *adj. (geom.)* tronconic.

tronçonnement *m.* ciopîrţire, îmbucătăţire, sfîrtecare.

tronçonner *vt.* a tăia în bucăţi; a ciopîrţi, a sfîrteca.

tronçonneuse *f. (tehn.)* maşină de retezat.

trône *m.* tron.

trôner *vi.* **1.** a guverna, a domni. **2.** *(fig.)* a trona, a domina; *(fam.)* a-şi da ifose.

tronquer *vt.* **1.** a trunchia; a reteza; a ciunti. **2.** *(fig.)* a suprima. — **tronqué, ~e** *adj.* **(1).**

trop *adv.* **1.** prea; *de ~* de prisos; superflu, prea mult; *en ~* excesiv, prea mult; *c'est par ~ fort* prea-i de tot. **2.** prea mult.

trope *m. (stil.)* trop.

trophée *m.* trofeu // *faire ~ de...* a se făli cu...

tropique I. *m.* **1.** *(astr.)* tropic. **2.** *(la pl.)* tropice, zonă tropicală. **II.** *adj.* tropical.

trop-plein *(pl. ~-~s) m.* **1.** prea-plin; prisos. **2.** *(maş.)* conductă deversoare. **3.** *(metal.)* revărsare (din forme).

troque *f.* v. **troc.**

troquer *vt.* a face schimb (în natură), a face troc.

trot *m.* trap; *au ~* **a.** la trap; **b.** *(fig.)* fuga, fuguţa; *piste de ~* pistă de trap.

trotte *f. (fam.)* drum, cursă // *tout d'une ~* fără oprire.

trotter *vi.* **1.** *(despre cai)* a merge la trap. **2.** *(fam., despre oameni)* a merge, a umbla (pe jos) repede şi mult.

trott/eur, -euse I. *m.f., adj.* **1.** (cal) trăpaş. **2.** (persoană) care umblă repede şi mult. **II.** *f. (la ceasuri, pendule)* secundar. **III.** *adj.* troter; (bun) de mers.

trottinement *m.* mers mărunt.

trottiner *vi.* **1.** *(despre cai)* a merge în trap scurt. **2.** a merge cu paşi mărunţi.

trotinette *f.* trotinetă.

trottoir *m.* trotuar.

trou *m.* **1.** gaură. **2.** groapă. **3.** vizuină. **4.** *(fig., fam.)* colţ, loc izolat. **5.** *(fig.)* lacună, lipsă. **6.** *(fam.)* hîrtop, hop.

troubadour *m. (ist., lit.)* trubadur.

troublant, ~e *adj.* tulburător; emoţionant.

trouble I. *m.* **1.** tulburare, frămîntare. **2.** anomalie (în funcţionare); perturbaţie. **3.** dezbinare, neînţelegere. **4.** zarvă; tumult. **5.** lipsă de claritate; netransparenţă. **6.** *(la pl.)* insurecţie; răzmeriţă. **II.** *adj.* **1.** tulbure; netransparent. **2.** *(fig.)* neclar; confuz. **3.** *(fig.)* suspect. **4.** *(fig.)* nesigur. **5.** *(despre cer, vreme, timp)* întunecat, posomorît.

trouble-fête *m. invar. (fam.)* persoană care strică dispoziţia altuia; om supărător, inoportun.

troubler I. *vt.* **1.** a tulbura. **2.** *(fig.)* a instiga, a agita. **3.** a deranja, a stînjeni; a întrerupe. **4.** *(fig.)* a intimida; a impresiona; a frămînta, a turmenta. **II.** *vr.* **1.** *(despre cer)* a se înnora, a se întuneca. **2.** *(despre apă, lichide)* a se tulbura. **3.** *(despre oameni)* a se zăpăci, a se încurca; a se intimida. **4.** *(despre minte, vedere)* a se tulbura, a deveni confuz. — **troublé, ~e** *adj.* **(I 3, 4, II 3).**

trouée *f.* deschizătură; gaură (în).

trouer *vt. vr.* a (se) găuri; a (se) perfora. — **troué, ~e** *adj.*

troupe *f.* **1.** ceată; bandă. **2.** *(mil.)* trupă. **3.** turmă, cîrd (de animale). **4.** roi (de muște, de viespi). **5.** stol (de păsări).

troupeau *m.* **1.** turmă, cireadă; tîrlă. **2.** *(fig.)* mulțime; ceată.

troupier *m.* *(fam.)* militar, soldat.

trousse *f.* **1.** mănunchi. **2.** trusă // *aux ~s de qn.* pe urmele cuiva.

trousser I. *vt.* **1.** a sufleca; a ridica *~ ses manches* a-și sufleca mînecile. **2.** *(fig.)* a expedia, a face ceva la repezeală, a da rasol. **3.** *(fam.)* a spinteca, a omorî. **II.** *vr.* a-și ridica, a-și sufleca poalele. — **troussé, ~e** *adj.* **(I 1, 3).**

troussis *m.* îndoitură, pliu, cută (pentru scurtare).

trouvaille *f.* descoperire (fericită).

trouvé, ~e *adj.* găsit; *enfant ~* copil găsit, copil abandonat // *tout ~* de-a gata; *expression ~e* **a.** expresie fericită, (bine) nimerită; **b.** expresie originală.

trouver I. *vt.* **1.** a găsi; *(fam.) ~ à dire (à redire)* a găsi cusur, nod în papură. **2.** a descoperi, a inventa. **3.** a găsi că; a considera, a socoti; *~ bon de (que)...* a găsi de cuviință, a socoti bine să... // *~ qn. en chemin* a întîlni pe cineva (în drum); *~ qn. en faute* a prinde pe cineva cu șoalda. **II.** *vr.* **1.** a se găsi, a se afla, a fi. **2.** a se întîlni (cu cineva). **3.** a se simți; *se ~ mal* a se simți rău, a-i veni rău. **III.** *v. impers.* **1.** a exista, a fi, a se afla; *il se trouve* se află, există. **2.** a se întîmpla; *il se trouve que...* se întîmplă să...

trouvère *m.* *(ist., lit.)* truver.

truand, ~e *m.f.* *(în evul mediu)* cerșetor.

trublion *m.* *(lit.)* element de dezordine.

truc *m.* *(fam.)* **1.** truc, stratagemă. **2.** *(fig.)* dibăcie; abilitate. **3.** *(tehn.)* perforator de mînă.

trucage *m.* v. **truquage.**

truchement *m.* **1.** intermediar. **2.** intermediu; *par le ~ de...* prin intermediul...

trucher *vi.* *(pop.)* a cerși.

truculent, ~e *adj.* **1.** *(despre obraz)* aprins. **2.** *(despre limbaj)* fără perdea; brutal.

truelle *f.* mistrie.

truffe *f.* **1.** *(bot.)* trufă. **2.** *(la cîini)* nas. **3.** trufă de ciocolată.

truffer I. *vt.* **1.** *(culin.)* a garnisi, a umple cu trufe. **2.** *(fig.)* a presăra, a împăna. **3.** *(înv.)* a înșela, a duce de nas. **II.** *vr.* *(înv.,* + **de)** a-și bate joc (de). — **truffé, ~e** *adj.* **(I 1, 2).**

truie *f.* scroafă.

truite *f.* *(iht.)* păstrăv.

trumeau *m.* *(constr.)* întregol.

truquage *m.* trucaj; trucare.

truquer I. *vt.* *(fam.)* a truca, a contraface; a falsifica. **II.** *vi.* a se folosi de trucuri, de stratageme. — **truqué, ~e** *adj.* **(I).**

trust [trœst] *m.* *(ec. pol.)* trust.

tsar, ~ine *m.f.* *(ist.)* țar.

tsarévitch *m.* *(ist.)* fiu al țarului, țarevici.

tsarisme *m.* țarism.

tsariste *adj., m.f.* țarist.

tsé-tsé *f.* *(entom.)* musca-țețe.

tu *pron. pers. (pers. 2 sg. nom.)* tu.

tuant, ~e *adj.* *(fam.)* **1.** obositor; extenuant. **2.** plictisitor; insuportabil; penibil.

tub *m.* **1.** cadă de (baie). **2.** lighean (de spălat).

tubage *m.* *(med.)* tubaj.

tube *m.* **1.** tub; *(anat.) le ~ digestif* tubul digestiv. **2.** *(tehn.)* țeavă, burlan. **3.** conductă // *(chim.) ~ à essai* eprubetă; *(tehn.) ~ flexible* furtun flexibil.

tubercule *m.* *(anat., bot.)* tubercul.

tubercul/eux, -euse *adj., m.f.* *(med.)* tuberculos.

tuberculiser *vt. vr.* a (se) tuberculiza. — **tuberculisé, ~e** *adj.*

tuberculose *f.* *(med.)* tuberculoză.

tubéreuse *f.* *(bot.)* tuberoză, chiparoasă.

tubérosité *f.* *(anat., la oase)* protuberanță; tumoare.

tubulaire *adj.* tubular.

tubulé, ~e *adj.* *(tehn.)* prevăzut cu (mai multe) tuburi.

tubulure *f.* *(tehn.)* tubulură; stuț (tubular).

tudesque *adj.* (vechi-)german.

tue-mouche *m. invar.* hîrtie (rulou, praf) de omorît muște.

tuer I. *vt.* **1.** a omorî, a ucide; a asasina. **2.** *(fig.)* a ruina; a discredita. **3.** *(fig.)* a plictisi de moarte; a pisălogi. **II.** *vr.* **1.** a se omorî, a se sinucide. **2.** *(fig.)* a se trudi, a-și vătăma sănătatea (muncind, învățînd) // *se ~ à...* a se sili, a-și da osteneala; *se ~ de...* a repeta (ceva) cu perseverență, a insista asupra; *on s'y tue!* e moarte de om! — **tué, ~e** *adj.* **(I 1, 2).**

tuerie *f.* măcel, masacru.

tue-tête *adv.* *à ~* foarte tare; foarte zgomotos.

tu/eur, -euse *m.f.* asasin.

tue-vent *m. invar.* adăpost împotriva vîntului.

tuile *f.* **1.** *(constr.)* țiglă; olan. **2.** *(fam.)* pacoste belea.

tuilerie *f.* țiglărie.

tuilier *m., adj. m.* țiglar.

tulipe *f.* lalea.

tulle *m.* *(text.)* tul.

tuméfaction *f.* *(med.)* tumefacție, umflătură.

tuméfier *vt. vr.* a (se) tumefia, a (se) umfla. — **tuméfié, ~e** *adj.*

tumeur *f.* *(med.)* tumoare.

tumulaire *adj.* tumular; funerar; de mormînt.

tumulte *f.* **1.** tumult, larmă, vacarm. **2.** *(fig.)* agitație. **3.** zbucium (sufletesc) // *en ~* în dezordine.

tumultu/eux, -euse *adj.* **1.** tumultuos; zgomotos, gălăgios. **2.** *(despre ape)* învolburat; năvalnic. **3.** *(despre sentimente, manifestări)* tumultuos, pătimaș. **4.** *(despre viață)* agitat; aventuros. — **tumultueusement** *adv.*

tumulus [—lys] *m.* *(arh.)* tumulus, gorgan.

tunique *f.* **1.** tunică. **2.** *(anat., bot.)* membrană, înveliș.

tunisien, ~ne, tunisois, ~e *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* tunisian, (locuitor) din Tunisia.

tunnel *m.* tunel.

turban *m.* turban.

turbine *f.* *(tehn.)* turbină.

turbopropulseur *m.* *(av.)* turbopropulsor.

turboréacteur *m.* *(av.)* turboreactor.

turbot *m.* *(iht.)* calcan.

turbulence *f.* turbulenţă.

turbulent, ~e *adj.* *(despre oameni, atitudini, manifestări)* turbulent; gălăgios.

turc, turque I. *adj.* turc, turcesc, din Turcia; *à la turque* **a.** după moda turcească, după obiceiurile turceşti; **b.** (în chip) aspru, dur, hain. **II.** *m.* limba turcă. **III.** *m.f.* *(cu maj.)* turc, locuitor din Turcia // *fort comme un ~* puternic ca un taur; *tête de ~* cal de bătaie.

turf *m.* **1.** hipodrom, turf. **2.** hipism.

turfiste *m.f.* amator de hipism.

turion *m.* *(bot.)* mugur gros, cap.

turlututu I. *m.* *(fam.)* fluier, trişcă. **II.** *interj.* (pune-ţi) pofta-n cui!

turpitude *f.* turpitudine, mîrşăvie; faptă josnică.

turquoise *f.* *(mineral.)* turcoază, peruzea.

tutélaire *adj.* **1.** *(jur.)* tutelar. **2.** *(fig.)* protector, ocrotitor.

tutelle *f.* **1.** *(jur.)* tutelă. **2.** *(fig.)* protecţie, sprijin; supraveghere.

tuteur, -trice I. *m.f.* *(jur.)* tutore. **II.** *m.* *(agr.)* arac, proptea pentru pomi.

tuteurage *m.* *(agr.)* arăcire.

tuteurer *vt.* *(agr.)* a arăci.

tutoiement, tutoîment *m.* tutuit, tutuire.

tutoyer *vt.* a tutui.

tutu *m.* fustă din tul scurtă şi încreţită (purtată de dansatoare, balerine).

tuyau *m.* **1.** ţeavă; tub; *(auto.)* *~ d'échappement* ţeavă de eşapament. **2.** *(constr.)* conductă; canal. **3.** *(constr.)* burlan. **4.** furtun; *~ d'arrosage* furtun de stropit. **5.** *(fam.)* informaţie, ştire (confidenţială), pont // *~ de cheminée* coş de sobă.

tuyère *f.* **1.** *(tehn.)* galerie de aerisire. **2.** *(metal.)* gură de vînt. **3.** *(maş.)* duză.

tweed [twid] *m.* *(text.)* stofă de lînă, tuid.

twist [twist] *m.* *(cor.)* ţuist.

tympan *m.* **1.** *(anat.)* timpan. **2.** *(tehn.)* pinion dinţat. **3.** *(tehn.)* roată hidraulică.

tympanon *m.* *(muz.)* timpanon; ţambal.

type I. *m.* **1.** tip, formă, model; original. **2.** tip, figură; caracteristică. **3.** *(poligr.)* tip, caracter tipografic. **4.** *(fam.)* tip, ins, individ. **II.** *adj.* tipic.

typha *m.* *(bot.)* papură.

typhique I. *adj.* tific, de tifos. **II.** *m.f.* bolnav de tifos.

typhoïde I. *adj. f.* *fièvre ~* febră tifoidă. **II.** *f.* tifoidă, tifos. — **typhoïdique** *adj.*

typhon *m.* taifun; uragan violent.

typhus [—fys] *m.* *(med.)* tifos. — **typhique** *adj.*

typique *adj.* tipic, caracteristic, specific. — **typiquement** *adv.*

typographe *m.f.*, *adj.* (muncitor) tipograf.

typographie *f.* tipografie; imprimerie. — **typographique** *adj.*

tyran *m.* tiran, despot.

tyrannie *f.* tiranie; domnie despotică.

tyrannique *adj.* tiranic, despotic. — **tyranniquement** *adv.*

tyranniser *vt.* **1.** a tiraniza; a asupri. **2.** a teroriza. — **tyranisé, ~e** *adj.*

tyrine *f.* caseină.

tyrolien, ~ne I. *adj.* tirolez, din Tirol. **II.** *f.* *(muz.)* arie tiroleză. **III.** *m.f.* *(cu maj.)* tirolez, locuitor din Tirol.

tzar, ~ine *m.f.* v. **tsar.**

tzarévitch *m.* v. **tsarévitch.**

tzarisme *m.* v. **tsarisme.**

tzariste *adj.*, *m.f.* v. **tsariste.**

tzigane I. *adj.* ţigan, ţigănesc. **II.** *m.* limba ţigănească. **III.** *m.f.* **1.** ţigan. **2.** lăutar ţigan.

U

ubac *m.* versant umbrit, adăpostit de soare.

ubiquité *f.* ubicuitate.

uhlan *m.* *(ist.)* ulan.

ukase *m.* **1.** *(ist.)* edict. **2.** *(fam.)* ucaz; poruncă.

ulcération *f.* *(med.)* ulcerație; ulcer.

ulcère *m.* *(med.)* ulcer.

ulcéré, ~e *adj.* **1.** *(med.)* ulcerat. **2.** *(fig.)* jignit, vexat; indignat, ofensat.

ulcér/eux, -euse *adj.* *(med.)* ulceros.

uliginaire, uligin/eux, -euse *adj.* *(bot.)* oleaginos.

ulite *f.* *(med.)* gingivită.

ultérieur, ~e *adj.* ulterior; următor.

ultérieurement *adv.* ulterior, (mai) apoi, după aceea.

ultimatum [—ɔm] *m.* **1.** *(pol.)* ultimatum. **2.** *(fig.)* hotărîre definitivă; ultimul cuvînt.

ultime *adj.* *invar.* ultim, final.

ultimo *adv.* **1.** în ultimul rînd; în ultimă instanță. **2.** în sfîrșit.

ultra^1- *elem. de comp.* ultra-.

ultra^2 **I.** *m.* *(pol.)* extremist. **II.** *adv.* ultra, peste măsură de..., foarte.

ultra-court, ~e *adj.* *(el.)* ultrascurt.

ultramontain, ~e *adj.* de dincolo de munți.

ultra-son *(pl. ~-~s)* *m.* *(fiz.)* ultrasunet.

ultra-sonore *adj.* *invar.* ultrasonor.

ultraviolet, ~te *adj.* *(fiz.)* ultraviolet.

ululement *m.* țipăt (al păsărilor răpitoare de noapte).

ululer *vi.* *(despre păsările răpitoare de noapte)* a țipa.

un, une **I.** *num. card.* unu, una; *(cînd însoțește un subst.)* un, o. **II.** *num. ord.* primul, prima; întîiul, întîia. **III.** *art. nehot.* un, o; *il était une fois...* a fost o dată... **IV.** *pron. nehot.* unul, una; *les ~s..., les autres...* **a.** unii..., alții...; **b.** toată lumea; *~ à ~* **a.** unul cîte unul; **b.** unul după altul // *comme pas ~* ca nimeni altul; *l'~ l'autre* reciproc. **V.** *adj.* unic; unul singur; *la vérité est une* adevărul e unul singur. **VI.** *m.* **1.** (cifra) unu. **2.** *(la jocul de cărți)* as. **VII.** *f. art.* *(fam.)* *la ~* prima pagină a unui jurnal.

unanime *adj.* unanim, general; (în) comun, al tuturor.

unanimement *adv.* în unanimitate; într-un singur glas.

unanimité *f.* unanimitate; *à l'~* în unanimitate.

unau *m.* *(zool.)* leneș.

underground [œndərgraund] *adj.* *invar.* **1.** *(despre spectacole, opere literare)* de avangardă. **2.** *(în cinema)* în afara circuitului comercial obișnuit.

unciné, ~e *adj.* (prevăzut) cu cîrlig.

ungué/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* privitor la unghie, de unghie.

unguifère [—gyi—] *adj.* cu unghii.

uni^1- *pref.* **1.** uni-. **2.** mono-.

uni^2, ~e **I.** *adj.* **1.** neted, nivelat. **2.** simplu; fără ornamente; *(fig.)* *style ~* stil simplu. **3.** unit, împreunat; îmbinat. **4.** *(fig.)* monoton. **II.** *m.* stofă, țesătură de o singură culoare.

unicellulaire *adj.* *(biol.)* unicelular.

unicité *f.* unicitate.

unicolore *adj.* unicolor, de (cu) o singură culoare.

unifica/teur, -trice *adj., m.f.* unificator.

unification *f.* unificare.

unifier *vt. vr.* a (se) unifica, a (se) îngloba într-un sistem. — **unifié, ~e** *adj.*

uniforme **I.** *adj.* **1.** uniform, la fel. **2.** constant; egal. **II.** *m.* uniformă (militară, școlară). — **uniformément** *adv.* **(I).**

uniformisation *f.* uniformizare.

uniformiser *vt.* a uniformiza. — **uniformisé, ~e** *adj.*

uniformité *f.* **1.** uniformitate. **2.** *(fig.)* statornicie.

unilatér/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* unilateral. — **unilatéralement** *adv.*

uniment *adv.* **1.** deopotrivă, în același fel, (în mod) egal. **2.** fără înconjur, pe șleau.

union *f.* **1.** uniune. **2.** unire; asociație; *en ~ avec* în unire cu, în înțelegere cu; *(gram.)* *trait d'~* liniuță de unire, cratimă. **3.** căsătorie, mariaj. **4.** *(tehn.)* contopire, fuziune; joncțiune.

unipersonnel, ~le *adj.* *(gram.)* unipersonal.

unique *adj.* **1.** unic; fără pereche, fără seamăn. **2.** *(fig.)* rar, excepțional; incomparabil. **3.** *(fam.)* ciudat, extravagant.

uniquement *adv.* exclusiv, numai, doar.

unir **I.** *vt.* **1.** a uni; a lega, a împreuna, a îmbina. **2.** a netezi, a nivela. **3.** *(tehn.)* a poliza, a șlefui. **II.** *vr.* **1.** a se uni, a se asocia. **2.** a se căsători.

unisexué, ~e, unisexuel, ~le *adj.* *(bot.)* unisexuat.

unisson *m.* **1.** *(muz.)* unison. **2.** *(fig.)* acord, înțelegere deplină.

unitaire *adj.* unitar; omogen.

unité *f.* **1.** unitate. **2.** unitate de măsură; etalon. **3.** unitate, acord. **4.** unicitate. **5.** formație economică, administrativă; *~ productive* unitate productivă.

univalent, ~e *adj.* *(chim.)* monovalent, cu o singură valență.

univers *m.* **1.** univers, cosmos. **2.** pămînt, glob pămîntesc. **3.** *(fig.)* mediu, cerc, lume (în care trăiește cineva).

universalisation *f.* universalizare; generalizare.

universaliser *vt.* a universaliza, a generaliza. — **universalisé,** ~e *adj.*

universalisme *m.* **1.** universalism. **2.** universalitate.

universalité *f.* **1.** universalitate. **2.** totalitate, generalitate.

universel, ~**le** *adj.* universal, general. — **universellement** *adv.*

universitaire I. *adj.* universitar. **II.** *m.f.* profesor universitar.

université *f.* universitate.

uppercut [ypərkyt] *m.* *(la box)* upercut.

uranifère *adj.* *(geol.)* uranifer.

uraninite *f.* *(mineral.)* pehblendă.

uranographe *m.* (cercetător; savant) uranograf.

uranographie *f.* uranografie, descrierea cerului.

uranographique *adj.*

uranium [—ɔm] *m.* *(chim.)* uraniu. — **uranique** *adj.*

urbain, ~e *adj.* **1.** urban, orășenesc. **2.** *(fig.)* politicos, binecrescut, civilizat.

urbanisation *f.* **1.** urbanizare. **2.** urbanistică.

urbaniser *vt.* a urbaniza. — **urbanisé,** ~e *adj.*

urbanisme *m.* urbanism, urbanistică.

urbaniste I. *m.* urbanist. **II.** *adj.* edilitar.

urbanité *f.* urbanitate, politețe, bună-cuviință.

urée *f.* *(biol., chim.)* uree.

urémie *f.* *(med.)* uremie. — **urémique** *adj.*

urétéral, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* *(anat.)* ureteral.

uretère *m.* *(anat.)* ureter.

urétr/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* uretral.

urètre *m.* *(anat.)* uretră.

urgence *f.* urgență, grabă; *d'* ~, *de toute* ~ de urgență; imediat.

urgent, ~e *adj.* urgent, grabnic; presant.

urine *f.* urină.

uriner *vt.* a urina.

urinoir *m.* vespasiană.

urique *adj.* *(med. chim.)* *acide* ~ acid uric.

urne *f.* urnă.

urographie *(med.)* urografie.

urologie *f.* urologie. — **urologique** *adj.*

urologue *m.* urolog.

urticaire *f.* *(med.)* urticarie.

urticant, ~e *adj.* urticant; usturător, urzicător.

urus [—ys] *m.* *(zool.)* bour; zimbru.

us [ys] *m.pl.* *(jur.)* datini, obiceiuri // *(jur.)* *les* ~ *et les coutumes* datinile și obiceiurile.

usage *m.* **1.** folosință; întrebuințare; uz; *à l'* ~ *de...* pentru..., destinat..., spre folosința...; *hors d'* ~ uzat, scos din uz. **2.** obicei, datină, tradiție; uzanță; *contraire à l'* ~ contrar uzanțelor; *selon les* ~*s* conform obiceiului // *faire* ~ *(de)* a folosi, a întrebuința, a uza (de); *manquer d'* ~ a fi lipsit de bună-cuviință.

usagé, ~e *adj.* uzat, tocit, deteriorat (prin folosință).

usé, ~e *adj.* **1.** *(despre obiecte de îmbrăcăminte)* uzat, învechit; purtat. **2.** *(fig.)* consumat; istovit, vlăguit. **3.** *(fig.)* răsuflat.

user I. *vi.* (+ **de**) **1.** a uza de, a (se) folosi (de), a se servi de; a întrebuința. **2.** *(fig.)* a recurge la. **II.** *vt.* **1.** a consuma. **2.** a uza, a roade, a toci (îmbrăcămintea). **3.** *(fig.)* a slăbi, a distruge (încetul cu încetul); a submina. **III.** *vr.* **1.** *(despre îmbrăcăminte)* a se uza, a se deteriora, a se toci. **2.** *(despre vedere)* a slăbi.

usinage *m.* *(tehn.)* uzinare, prelucrare (cu mașini-unelte).

usine *f.* uzină.

usini/er, -ère I. *adj.* de uzină. **II.** *m.* industriaș.

usité ~e *adj.* uzitat, (folosit în mod) curent, obișnuit.

ustensile *m.* ustensilă; unealtă.

usuel, ~**le** *adj.* uzual, (folosit în mod) obișnuit; frecvent, de mare uz; *termes* ~*s* termeni uzuali.

usuellement *adv.* **1.** de obicei. **2.** frecvent.

usufruit *m.* *(jur.)* uzufruct.

usufruiti/er, -ère *m.f., adj.* *(jur.)* uzufructuar.

usuraire *adj.* cămătăresc. — **usurairement** *adv.*

usure *f.* **1.** camătă. **2.** uzură, uzaj. **3.** *(fig.)* slăbire, consumare; epuizare.

usuri/er, -ère *m.f.* cămătar; uzurar.

usurpa/teur, -trice *adj., m.f.* uzurpator.

usurpation *f.* uzurpare.

usurpatoire *adj.* uzurpator.

usurper I. *vt.* a uzurpa; a pune mîna (în mod abuziv). **II.** *vi.* (+ **sur**) a uzurpa, a încălca (drepturile cuiva).

utérin, ~**ne** *adj.* *(anat.)* uterin.

utérus [—ys] *m.* *(anat.)* uter, mitră.

utile I. *adj.* util, folositor; *juger* ~ *de...* **a.** a considera util să...; **b.** a considera necesar să... **II.** *m. art.* utilul; *joindre l'* ~ *à l'agréable* a îmbina utilul cu plăcutul. — **utilement** *adv.*

utilisation *f.* utilizare, folosire; *en* ~ în folosință.

utiliser *vt.* a utiliza, a folosi, a întrebuința.

utilitaire *adj.* utilitar.

utilitarisme *m.* *(fil.)* utilitarism. — **utilitariste** *adj., m.f.*

utilité *f.* utilitate, folos.

utopie *f.* utopie. — **utopique** *adj.*

utopiste *adj., m.f.* utopist.

utricule *m.* **1.** *(bot.)* utricul, pungulită. **2.** *(anat.)* utriculă.

uv/al, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* *cure* ~*e* cură de struguri.

uvette *f.* *(bot.)* cîrcel.

uvule *m.* *(anat.)* omușor, uvulă.

V

va *interj.* du-te! pleacă! şterge-o! ~ *pour...* treacă de la mine, accept, fie.

vacance *f.* **1.** loc liber, post vacant. **2.** *(la pl.)* vacanţă; concediu.

vacant, ~e *adj.* vacant, neocupat; liber, disponibil; *poste* ~ post liber, vacant.

vacarme *m.* hărmălaie, larmă; tărăboi.

vaccin *m.* *(med.)* vaccin.

vaccination *f.* *(med.)* vaccinare.

vacciner *vt.* **1.** *(med.)* a vaccina; a inocula. **2.** *(fam.)* a imuniza. — **vacciné, ~e** *adj.*

vaccinier *m.* *(bot.)* afin.

vache I. *f.* **1.** vacă. **2.** carne de vacă // *manger de la* ~ *enragée* a trage mîţa de coadă. **II.** *adj.* *(pop.)* **1.** sever. **2.** scîrbos.

vachement *adv.* *(pop.)* **1.** (excesiv de) mult. **2.** foarte.

vach/er, -ère *m.f.* văcar.

vacherie *f.* **1.** grajd de vaci. **2.** crescătorie de (vite) cornute. **3.** *(pop.)* răutate; măgărie.

vachette *f.* **1.** box de vită. **2.** *(la pl.)* vaşete (pentru mobile, automobile).

vacillant, —e [—sijã şi —silã] *adj.* **1.** *(despre lumini, flăcări)* tremurător. **2.** *(despre caractere, atitudini)* nesigur; şovăielnic; nehotărît.

vacillation [—sijã şi —silã] *f.* **1.** tremurătură, clătinătură. **2.** legănare, oscilare (a unei nave). **3.** *(fig.)* nesiguranţă; ezitare.

vacillement [—sij(ə)mã şi —sil(ə)mã] *m.* **1.** tremurare, clătinare. **2.** legănare, oscilare (a unei nave).

vaciller [—sije şi —sile] *vi.* **1.** a se clătina; a se legăna, a oscila. **2.** *(fig.)* a ezita, a şovăi.

vacive *f.* *(zool.)* mioară.

vacuum [—ɔm] *m.* *(fiz.)* vacuum, gol; vid.

vade-mecum [—demekɔm] *m. invar.* vademecum, îndreptar, ghid.

va-et-vient *m. invar.* **1.** (mişcare de) du-te-vino; oscilaţie. **2.** *(fig.)* alergătură, agitaţie.

vagabond, ~e *adj.*, *m.f.* **1.** vagabond. **2.** *(fam.)* hoinar.

vagabondage *m.* **1.** vagabondaj. **2.** *(fam.)* hoinăreală.

vagabonder *vi.* **1.** a vagabonda. **2.** *(fam.)* a hoinări.

vagin *m.* *(anat.)* vagin.

vaginal, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* *(anat.)* vaginal.

vagir *vi.* *(despre copii)* a scînci.

vagissement *m.* scîncet (de copil).

vague I. *adj.* **1.** vag, nedesluşit. **2.** nelămurit, confuz, obscur // *terrain* ~ loc viran. **II.** *f.* val, talaz.

vaguement *adv.* în termeni vagi.

vaguelette *f.* vălurel, văluşor.

vaguer *vi.* **1.** a rătăci. **2.** *(fig.)* a hoinări.

vaillance *f.* vitejie, curaj; îndrăzneală.

vaillant, ~e *adj.* viteaz, curajos // *n'avoir pas un sou* ~ a nu avea o leţcaie; a fi sărac lipit pămîntului. — **vaillamment** *adv.*

vain, ~e *adj.* **1.** *(despre speranţe, iluzii)* zadarnic, fără rost, neîntemeiat. **2.** *(despre acţiuni, eforturi)* van, fără efect; *en* ~ în van, în zadar, degeaba. **3.** *(despre distracţii, plăceri)* frivol, futil // ~*e pâture* islaz, imaş; *esprit* ~ om îngîmfat; ~*e gloire* glorie iluzorie.

vainement *adv.* zadarnic, în zadar.

vaincre I. *vt.* **1.** a învinge, a birui; a triumfa. **2.** *(fig.)* a înnăbuşi, a reprima (un sentiment). **II.** *vr.* a se învinge, a se înfrîna; a se stăpîni. — **vaincu, ~e** *adj.*, *m.f.*

vairon *adj.* *(despre ochi)* ceacîr.

vaisseau *m.* **1.** vapor, navă. **2.** *(arhit.)* navă, naos // *brûler ses* ~*x* a-şi tăia craca de sub picioare; ~ *de ligne* cuirasat; *capitaine de* ~ comandor; ~ *à voiles* corabie; ~ *spatial* rachetă cosmică.

vaisselier *m.* dulap pentru vase.

vaisselle *f.* veselă; vase.

val *(pl.* ~*s* şi *vaux)* *m.* *(geogr.)* vale largă, depresiune // *par monts et par vaux* pretutindeni.

valable *adj.* valabil; admis, acceptat. — **valablement** *adv.*

valaque *adj.*, *m.f.* *(ist.)* valah.

valence *f.* *(chim.)* valenţă.

valériane *f.* *(farm.)* valeriană.

valet *m.* **1.** servitor, slugă; ~ *de ferme* argat. **2.** fecior, valet. **3.** *(la jocul de cărţi)* valet. **4.** *(tehn.)* clamă // *tel maître tel* ~ cum e turcul şi pistolul.

valétudinaire *adj.*, *m.f.* bolnăvicios, maladiv.

valeur *f.* **1.** *(fil., mat., ec. pol.)* valoare. **2.** preţ. **3.** *(com.)* bun, marfă. **4.** *(com.)* rentabilitate; productivitate. **5.** *(fin.)* valoare, titlu (de bursă, de bancă). **6.** *(fig.)* eficacitate. **7.** *(fig.)* importanţă, însemnătate; *attacher de la* ~ *à...* a da importanţă... **8.** semnificaţie; *la* ~ *juste des mots* semnificaţia exactă a cuvintelor. **9.** *(muz.)* durată // *mise en* ~ valorificare; *mettre en* ~ a scoate în relief; *la* ~ *de...* circa..., cam...

valeur/eux, -euse *adj.* **1.** valoros, de preţ. **2.** curajos, viteaz. — **valeureusement** *adv.*

validation *f.* *(jur.)* validare.

valide *adj.* **1.** valid; sănătos; viguros, apt. **2.** *(jur.)* valid, valabil. — **validement** *adv.*

valider *vt. (jur.)* a valida, a confirma. — **validé, ~e** *adj.*

validité *f. (jur.)* validitate.

valise *f.* valiză, geamantan.

valkyrie *f. (mit.)* valkirie.

vallée *f.* vale, depresiune.

vallon *f.* vîlcea.

vallonnée, ~e *adj. (geogr.)* vălurit, cu ondulații de teren.

vallonnement *m. (geogr.)* val, ondulație de teren.

valoir I. *vi.* **1.** a valora, a prețui, a face; *(fig.) ~ son pesant d’or* a avea o mare valoare (morală). **2.** a echivala, a egala, a face cît... **3.** a merita, a face; *cela n’en vaut pas la peine* nu merită osteneala! // *le jeu ne vaut pas la chandelle* mai mare daraua decît ocaua; *vaille que vaille* **a.** de bine de rău; **b.** la noroc, la întîmplare; *rien qui vaille* nimic important; nimic bun; *(se) faire ~* **a.** a (se) pune în valoare, în lumină; **b.** a(-și) susține drepturile; *(fin.) à ~* în contul. **II.** *vt.* **1.** a procura, a aduce. **2.** a ține loc de, a echivala. **III.** *v. impers. il vaut mieux* e preferabil; *autant vaut (vaudrait)...* tot atîta ar fi să...; *mieux vaut tard que jamais* mai bine mai tîrziu decît niciodată; *c’est une affaire faite ou autant vaut...* **a.** e ca și făcut; **b.** aproape...

valorisation *f.* valorificare.

valoriser *vt.* a valorifica, a pune în valoare. — **valorisé, ~e** *adj.*

valse *f.* vals.

valser *vi.* a valsa.

vals/eur, -euse *m.f., adj.* valsator.

value *f. (com.) plus-~* plus-valoare.

valvaire *adj.* valvar.

valve *f.* **1.** *(tehn.)* valvă, supapă. **2.** *(auto.)* ventil.

valvé, ~e *adj.* prevăzut cu valve.

valvule *f. (anat.)* valvulă.

vamp *f.* vampă, femeie fatală.

vampire *m.* **1.** *(zool.)* vampir. **2.** *(mit.)* vampir. **3.** *(fig.)* exploatator.

van *m. (agr.)* vînturătoare, dîrmon.

vandale *m. (ist.)* vandal.

vandalisme *m. (fig.)* vandalism.

vandoise *f. (iht.)* biban.

vanille *f. (bot.)* vanilie.

vanillé, ~e *adj.* vanilat.

vanillier *m. (bot.)* vanilier.

vanilline *f. (chim.)* vanilină.

vanité *f.* **1.** vanitate, mîndrie; trufie. **2.** deșertăciune, nimicnicie. **3.** *(la pl.)* frivolități.

vanit/eux, -euse *adj., m.f.* vanitos, îngîmfat, înfumurat; trufaș. — **vaniteusement** *adv.*

vannage *m. (agr.)* vînturare.

vanne *f.* **1.** *(tehn., hidr.)* vană. **2.** *(hidr.)* stavilă; ecluză // *(tehn.) ~ de vidage* robinet de golire.

vanneau *m. (ornit.)* nagîț.

vanner *vt. (agr.)* a vîntura.

vannure *f. (agr.)* pleavă.

vantail *(pl. -aux) m. (constr.)* canat, batant.

vantard, ~e *adj.* lăudăros.

vantardise *f.* lăudăroșenie.

vanter I. *vt.* a lăuda. **II.** *vr.* a se lăuda, a se făli.

va-nu-pieds *m. invar. (fam.)* coate-goale, sărăntoc, calic.

vapeur I. *f.* **1.** abur, vapori. **2.** *(fig., la pl.)* fumuri // *à toute ~* în viteză (mare), la iuțeală. **II.** *m.* vapor, navă.

vapor-eux, -euse *adj.* **1.** vaporos. **2.** *(despre cer, lumină)* aburit, umbrit (de ceață). **3.** *(despre țesături)* diafan, străveziu. **4.** *(despre stil)* obscur, nebulos.

vaporisage *m. (text.)* aburire, vaporizare.

vaporisateur *m.* vaporizator, pulverizator.

vaporisation *f.* **1.** *(fiz.)* vaporizare. **2.** *(tele.)* pulverizare.

vaporiser *vt. vr.* **1.** a (se) vaporiza, a (se) preface în vapori. **2.** a (se) pulveriza.

vaquer *vi.* **(+ à)** a se ocupa de..., a se îndeletnici cu...

vareuse *f.* bluzon de pînză groasă.

varia *m.pl.* varia, colecție, culegere bibliografică (de scrieri).

variabilité *f.* variabilitate.

variable I. *adj.* variabil. **II.** *f. (mat.)* variabilă. — **(I) variablement** *adv.*

variant, ~e I. *adj.* schimbăcios, schimbător, nestatornic. **II.** *f. (lit., filol.)* variantă.

variation *f.* **1.** variație, schimbare. **2.** *(muz.)* variațiune. **3.** *(la pl.)* transformări, schimbări.

varice *f. (med.)* varice.

varicelle *f. (med.)* varicelă, vărsat de vînt.

varié, ~e *adj.* variat, felurit, diferit.

varier I. *vt.* a varia, a schimba. **II.** *vi.* a varia, a se schimba. **2.** a-și schimba părerea; a fi de părere diferită. **3.** *(mat.)* a(-și) schimba valoarea.

variété *f.* **1.** varietate, diversitate. **2.** *(în științele naturale)* specie. **3.** *(la pl.)* spectacol de estradă, varieteu.

variole *f. (med.)* variolă, vărsat.

variolé, ~e *m.f. adj.* ciupit de vărsat.

variqu/eux, -euse *adj. (med.)* varicos.

vasard, ~e *adj.* mîlos, mocirlos.

vasculaire *adj. (anat.)* vascular.

vascularisation *f. (anat.)* vascularizație.

vascularisé, ~e *adj. (anat.)* vascularizat.

vase I. *f.* nămol, mîl. **II.** *m.* **1.** vas; oală, castron. **2.** vas de flori // *en ~ clos* izolat.

vaseline *f.* vaselină.

vas/eux, -euse *adj.* **1.** nămolos, mîlos. **2.** *(fig., despre oameni)* molatic; lipsit de energie. **3.** *(fig., despre scrieri)* obscur, confuz, de neînțeles.

vasière *f.* teren mlăștinos.

vasistas [—ta:s] *m.* ferestruică, ochi (într-o ușă, fereastră).

vaso-constricteur *adj., m. (despre medicamente)* vazoconstricor.

vaso-dilatateur *adj., m. (despre medicamente)* vazodilatator.

vassal, ~e *(m.pl. -aux) m.f., adj. (în epoca feudală)* vasal.

vassaliser *vt.* a supune, a aservi; a subjuga.

vassalité *f.* **vasselage** *m.* **1.** *(în epoca feudală)* vasalitate. **2.** *(fig.)* servitute, supunere; servilism.

vaste *adj.* **1.** vast, întins. **2.** *(fig.)* bogat, complex. — **vastement** *adv.*

vaudeville *m. (teatru)* vodevil.

vaudevilliste *m. (teatru)* vodevilist.

vau-l’eau *adv. à ~* în dezordine, în debandadă; *s’en aller à ~* a se risipi, a se duce pe gîrlă.

vaurien, ~ne *m.f., adj.* derbedeu, om fără căpătîi.

vautoir *m.* *(text.)* urzitoare.

vautour *m.* **1.** *(ornit.)* vultur. **2.** *(fam.)* uzurar, cămătar.

vautrer *vr.* **1.** a se tăvăli, a se bălăci (în noroi). **2.** a se lăfăi, a se afunda (într-un fotoliu).

veau *m.* **1.** vițel. **2.** carne de vițel. **3.** *(fam.)* prostănac; *faire le ~* a face pe prostul // *(zool.)* *~ marin* focă.

vecteur *adj. m.* *(fiz., mat.)* vector.

vectoriel, ~le *adj.* *(mat.)* vectorial.

vedette *f.* **1.** *(mar.)* vedetă, șalupă. **2.** *(fig.)* vedetă (de teatru, cinema); stea // *être (se mettre) en ~* a se expune privirilor; a se pune în evidență.

végétal, ~e *(m. pl. -aux)* **I.** *adj.* vegetal. **II.** *m.* plantă vegetală.

végétarien, ~ne *adj.; m.f.* vegetarian.

végétat/if, -ive *adj.* vegetativ; *(anat.) système nerveux ~* sistem nervos vegetativ.

végétation *f.* **1.** vegetație. **2.** *(med.)* vegetații, polipi.

végéter *vi.* **1.** *(despre plante)* a crește, a se dezvolta. **2.** *(fig., despre oameni)* a vegeta, a trăi fără perspective.

véhémence *f.* **1.** vehemență, violență. **2.** înfocare; impetuozitate.

véhément, ~e *adj.* **1.** vehement, violent. **2.** înfocat; impetuos.

véhicule *m.* **1.** vehicul, mijloc de transport. **2.** *(fig.)* mijloc de propagare.

véhiculer *vt.* **1.** a transporta. **2.** *(fig.)* a vehicula, a transmite, a difuza.

veille *f.* **1.** veghe; veghere. **2.** priveghere, priveghi. **3.** ajun. **4.** trezie. **5.** *(mil.)* strajă, pază // *être à la ~ de...* a fi pe punctul de a..., a fi gata de...

veillée *f.* **1.** seară, timpul dintre cină și culcare. **2.** șezătoare, clacă.

veiller I. *vi.* **1.** a veghea; a sta treaz. **2.** a păzi, a sta de veghe. **3.** (+ **à, sur**) a supraveghea. **II.** *vt.* **1.** a veghea (un bolnav). **2.** a priveghea (un mort).

veill/eur, -euse I. *m.f.* **1.** supraveghetor. **2.** paznic; strajă. **II.** *f.* **1.** candelă. **2.** lampă de pat; lampă mică.

veinard, ~e *adj.* *(fam.)* norocos, băftos.

veine *f.* **1.** *(anat.)* venă. **2.** *(hidr.)* vînă. **3.** *(mine)* filon, vînă. **4.** *(bot.)* nervură. **5.** *(fig.)* inspirație poetică. **6.** *(pop.)* noroc, baftă.

veiné, ~e *adj.* cu vine, cu vinișoare.

vein/eux, -euse *adj.* **1.** vînos. **2.** *(anat.)* venos.

veinule *f.* *(anat.)* vinișoară.

vêlage *m.* *(la vaci)* fătare.

vélaire *adj., f.* *(fon.)* velar(ă).

vêler *vi.* *(despre vaci)* a făta.

vélin I. *m.* **1.** pergament (din piele de vițel). **2.** hîrtie velină. **II.** *adj.* *papier ~* hîrtie velină.

velléitaire *adj.* veleitar.

velléité *f.* veleitate.

vélo *m.* *(fam.)* bicicletă.

véloce *adj.* *invar.* iute, rapid; sprinten.

vélocité *f.* viteză, rapiditate.

vélodrome *m.* velodrom.

vélomoteur *m.* motoretă.

velours *m.* catifea; velur; *~ à côtes* catifea reiată // *(fam.) sur le ~* fără efort; *à pas de ~* tiptil.

velouté, ~e I. *adj.* **1.** catifelat. **2.** *(fig.)* plăcut; cald, mîngîietor. **II.** *m.* **1.** catifelare. **2.** parfum, gust, aromă (a unui fruct, a unui vin).

veloutement *m.* catifelare; moliciune de catifea.

velouter *vt.* **1.** a catifela. **2.** *(fig.)* a alina, a îndulci.

velu, ~e *adj.* **1.** păros, acoperit cu păr. **2.** mucegăit.

velum [—lɔm] *m.* cort mare (de circ, baracă).

venaison *f.* *(culin.)* vînat.

vénal, ~e *(m.pl. -aux)* *adj.* venal, interesat.

vénalité *f.* venalitate.

venant *m.* *à tout ~* primului venit, oricui.

vendable *adj.* vandabil, ușor de vîndut.

vendange *f.* **1.** culesul viilor; *faire la ~* a culege via. **2.** recoltă de struguri (la un cules).

vendangeoir *m.* coș, tîrnă (pentru culesul strugurilor).

vendanger *vt.* **1.** a culege via. **2.** *(fig.)* a culege, a-și însuși profituri necinstite.

vendangeur, -euse *m.f.* culegător (de struguri).

vendetta *f.* vendetă, răzbunare.

vend/eur, -euse *m.f.* vînzător.

vendre I. *vt.* **1.** a vinde; *à ~* de vînzare; *(fam.) ~ la peau de l'ours* a vinde pielea ursului din pădure. **2.** a face negoț. **3.** *(fig.)* a vinde, a trăda (pe bani); *~ la mèche* a trăda, a divulga un secret. **II.** *vr.* a se vinde; *se ~ comme des petits pains* a se vinde ca pîinea caldă. — **vendu, ~e** *adj.*

vendredi *m.* vineri.

venelle *f.* străduță, ulicioară.

vénén/eux, -euse *adj.* otrăvitor, veninos.

vénérable *adj.* venerabil, respectabil. — **vénérablement** *adv.*

vénération *f.* **1.** venerație; respect adînc. **2.** venerare.

vénérer *vt.* a venera, a respecta; a cinsti (în cel mai înalt grad).

vénérien, ~ne *adj.* *(med.)* veneric.

venette *f.* *(fam.)* spaimă, frică.

vengeance *f.* răzbunare; *tirer ~ de qn.* a se răzbuna pe cineva.

venger I. *vt.* a răzbuna. **II.** *vr.* (+ **de**) a se răzbuna (împotriva, pentru).

veng/eur, -eresse *m.f.; adj.* răzbunător.

venim/eux, -euse *adj.* **1.** *(despre animale)* veninos, otrăvitor. **2.** *(fig.)* răutăcios, dușmănos; perfid.

venimosité *f.* *(fig.)* răutate, dușmănie, perfidie.

venin *m.* **1.** venin, otravă. **2.** *(fig.)* răutate perfidă; dușmănie.

venir I. *vi.* **1.** a veni, a sosi. **2.** (+ **à**) a veni, a ajunge (pînă) la; *~ à rien* a nu ajunge la nimic. **3.** (+ **de**) a veni din, a proveni; *~ de ce que...* a (pro)veni din faptul că... **4.** (+ **de**) a se trage din; a descinde. **5.** *(lingv.,* + **de***)* a deriva (din) // *~ à... (+ inf.)* a se întîmpla să...; *faire ~* **a.** a chema, a convoca; **b.** a comanda; *voir ~* a vedea unde bate; *en ~ à...* **a.** a ajunge la...; **b.** a fi constrîns să...; **c.** a recurge la...; *en ~ aux mains (aux coups)* a se lua la bătaie, a se încăiera; *~ au monde* a se naște; *~ à bien* a reuși; *~ à bout* a triumfa (de), a veni de hac; a izbuti; *à ~* viitor; *~ de... (+ inf., formează trecutul apropiat) il vient d'entrer* adineauri a intrat. **II.** *v. impers.* a se naște, a se forma; a se produce //

il me vient l'idée que... îmi trece prin gînd că...; *d'ou vient que...?* cum de...? *de là vient que...* asta este cauza pentru care...

vénitien, ~ne *adj.*; *m.f. (cu maj.)* venețian, (locuitor) al Veneției.

vent *m.* **1.** vînt. **2.** aer. **3.** *(vîn.)* miros (de animal sălbatic) // *avoir ~ de qch.* a simți, a mirosi ceva; *coup de ~* rafală; *entrer en coup de ~* a da buzna; *(muz.) instrument à ~* instrument de suflat; *(fam.) c'est du ~ !* e apă de ploaie! *avoir du ~ dans les voiles* a-i merge (cuiva) bine.

ventage *m. (agr.)* vînturare.

ventail *(pl. -aux) m.*, **ventaille** *f.* vizieră (la coifuri).

vente *f.* **1.** vînzare; *(objet) en ~* (obiect) de vînzare; *mise en ~* punere în vînzare; *~ aux enchères* (vînzare la) licitație.

venté, ~e *adj.* bătut de vînt.

venter I. *vi.* a face vînt. **II.** *v. impers. (despre vînt)* a bate, a sufla // *qu'il pleuve, qu'il vente...* întîmplă-se ce-o vrea..., fie ce-o fi... **III.** *vt.* a expune la vînt.

vent/eux, -euse *adj.* vîntos; bîntuit de vînt(uri).

ventilateur *m.* ventilator.

ventilation *f.* **1.** ventilație; ventilare. **2.** *(mine)* aerisire.

ventiler *vt.* a ventila; a aerisi.

ventilleuse *f.* (albină) ventilatoare.

ventis *m.pl.* copaci doborîți de vînt.

ventouse *f.* ventuză // *(tehn.) ~ d'air* supapă.

ventre *m.* **1.** *(anat.)* pîntece, abdomen, burtă; *à plat ~* pe burtă. **2.** *(fam.)* stomac. **3.** *(tehn.)* burtă. **4.** *(fiz., el.)* ventru // *~ à terre* în goana mare; *à ~ déboutonné* pe rupte, pe ghiftuite.

ventrebleu *interj. (fam.)* drace!

ventricule *m. (anat.)* ventricul.

ventrière *f.* chingă.

ventriloque *m.f.*, *adj.* ventriloc.

ventripotent, ~e, ventru, ~e *adj.* burtos, pîntecos.

venu, ~e I. *adj.* reușit, bine executat // *être bien (mal) ~(e)* a fi bine (prost) primit. **II.** *m.f. (art.) le premier ~* primul venit, cineva, un oarecare.

venue *f.* **1.** sosire, venire. **2.** *(la plante)* creștere, dezvoltare.

vénusté *f.* grație, eleganță, farmec.

vêpres *f.pl. (bis.)* vecernie.

ver *m.* **1.** *(zool.)* vierme; *~-à-soie* vierme-de-mătase // *~-de-terre* rîmă *~-solitaire* tenie, panglică; *(entom.) ~ luisant* licurici; *tirer (à qn.) les ~s du nèz* a trage de limbă (pe cineva).

véracité *f.* **1.** veracitate. **2.** sinceritate.

véraison *f. (la fructe)* pîrguială.

véranda *f.* verandă.

verbal, ~e *(m.pl. -aux) adj.* **1.** verbal, prin viu grai, oral; din gură în gură. **2.** *(gram.)* verbal, propriu-verbului. — **verbalement** *adv.* **(1).**

verbalisation *f. (jur.)* încheiere a unui proces-verbal.

verbaliser *vi. (jur.)* a încheia un proces-verbal.

verbalisme *m.* beție de cuvinte.

verbe *m.* **1.** *(gram.)* verb. **2.** cuvînt; vorbă, expresie orală // *avoir le ~ haut* **a.** a vorbi cu glas tare; **b.** *(fig.)* a vorbi cu autoritate.

verb/eux, -euse *adj.* vorbăreț, limbut; vorbă-lungă.

verbiage *m. (fam.)* vorbărie, sporovăială.

verbiager *vi. (fam.)* a sporovăi, a flecări.

verbosité *f. (fam.)* vorbărie, flecăreală.

verdâtre *adj.* verzui.

verdeur *f.* **1.** sevă (din lemn verde). **2.** aciditate (a vinului). **3.** *(fig.)* vigoare, vitalitate. **4.** cruzime, asprime (în cuvinte). **5.** libertate, deșănțare (în vorbire).

verdict *m.* **1.** *(jur.)* verdict, sentință. **2.** *(fam.)* apreciere.

verdier *m. (ornit.)* scatiu.

verdir I. *vt.* a înverzi, a da culoarea verde. **II.** *vi.* **1.** *(despre arbori)* a înverzi, a înfrunzi. **2.** *(despre natură, locuri din natură)* a înverzi, a se acoperi cu verdeață. **3.** *(fig.)* a (se) înverzi.

verdissage, verdissement, verdoiement *m.* înverzire.

verdoyant, ~e *adj.* **1.** care înverzește. **2.** înverzit.

verdoyer *vi.* a înverzi.

verdure *f.* **1.** verdeață; vegetație. **2.** *(culin.)* verdeață; legume, zarzavaturi.

vér/eux, -euse *adj.* **1.** viermănos. **2.** *(fig.)* suspect; necinstit.

verge *f.* **1.** vergea, vargă, nuia. **2.** bară. **3.** *(mar.)* fusul ancorei. **4.** *(anat.)* membru.

vergé, ~e *adj.* vărgat, cu dungi.

verger *m.* livadă.

vergeté, ~e *adj*, dungat, vărgat; brăzdat.

vergette *f.* **1.** vergeluță. **2.** perie de haine.

verglacé, ~e *adj. (despre drumuri, șosele)* cu polei.

verglacer *v. impers.* a (se) face polei.

verglas *m.* polei.

vergogne *f. sans ~* fără rușine.

vergue *f. (mar.)* vergă.

véridique *adj.* veridic; adevărat, real. — **véridiquement** *adv.*

vérificateur *adj.*, *m.f.* verificator; controlor.

vérification *f.* verificare; control.

vérifier I. *vt.* a verifica, a controla, a revizui. **II.** *vr.* a se verifica, a se confirma. — **vérifié, ~e** *adj.*

vérin *m. (maș.)* **1.** cric. **2.** vinci.

véritable *adj.* **1.** veritabil, adevărat. **2.** real; autentic. — **véritablement** *adv.*

vérité *f.* **1.** adevăr; *en ~* într-adevăr. **2.** sinceritate, bună-credință // *dire (à qn.) les quatre ~s* a spune (cuiva) verde în față; *à la ~* ce-i drept.

verjus [—ʒy] *m.* zeamă de aguridă.

verjuté, ~e *adj.* **1.** *(culin.)* acrit cu zeamă de aguridă. **2.** acru (ca agurida).

vermeil, ~le I. *adj.* **1.** roșu-închis. **2.** *(despre fructe)* roșu, rumen. **II.** *m.* argint aurit.

vermicelle *m. (culin.)* fidea.

vermiculaire, vermiforme *adj.* vermicular, vermiform.

vermifuge *adj. m. (med.)* vermifug.

vermiller *vi. (despre porci, mistreți)* a rîma.

vermillon *m.* (culoarea) roșu-aprins.

vermillonner I. *vi. (despre bursuci)* a scormoni, a scurma. **II.** *vt.* a vopsi cu chinovar.

vermin/eux, -euse *adj.* păduchios.

vermisseau *m.* **1.** viermișor. **2.** *(fig.)* ființă plăpîndă și mizerabilă.

vermouth [—mut] *m.* (băutură) vermut.

vern/al, ~e *(m.pl. -aux) adj.* primăvăratic, de primăvară.

vernalisation *f. (bot.)* iarovizare.

vernier *m. (tehn.)* vernier.

vernir *vt.* **1.** a lăcui. **2.** a vopsi. — **verni, ~e** *adj.*

vernis *m.* **1.** *(chim.)* firnis, lac. **2.** *(fig.)* lustru, spoială.

vernissage *m.* **1.** vernisare, lăcuire. **2.** *(pict.)* vernisaj.

vernissé, ~e *adj.* **1.** vernisat, lăcuit. **2.** lustruit.

vernisser *vt.* a smălţui oale.

verniss/eur, -euse *m.f.* lăcuitor, smălţuitor.

vérole *f. (med.)* sifilis // *petite ~* vărsat, variolă.

verrat *m. (zool.)* vier.

verre *m.* **1.** sticlă. **2.** geam. **3.** pahar; conţinutul unui pahar. **4.** lentilă (de ochelari) // *papier de ~* glaspapir.

verré, ~e *adj. papier ~* glaspapir.

verrerie *f.* **1.** sticlărie, fabrică de sticlă; magazin de sticlărie. **2.** obiecte, articole de sticlă.

verrier *m.* sticlar.

verrière *f.* **1.** geam de protecţie (la tablouri). **2.** *(arhit.)* vitraliu. **3.** *(hort.)* verieră.

verrine *f.* **1.** glob de sticlă pentru lămpi mici. **2.** *(mar.)* lampa timonierului. **3.** *(mar.)* verină.

verroterie *f.* obiecte mici (de podoabă) din sticlă.

verrou *m.* zăvor // *sous les ~s* la închisoare, la arest.

verrouillage *m.* zăvorîre, încuiere.

verrouiller *vt. vr.* a zăvorî, a încuia (cu zăvor). — **verrouillé, ~e** *adj.*

verrucosité *f. (med.)* verucozitate.

verrue *f. (med.)* verucă, neg.

verruqu/eux, -euse *adj. (med.)* verucos, plin de negi.

vers^{1} *m. (lit.)* vers.

vers^{2} *prep.* **1.** *(local)* spre, către. **2.** *(temporal)* în jur de, pe la; *~ la fin du siècle* pe la sfîrşitul secolului.

versant *m. (geogr.)* versant, povîrniş.

versatile *adj.* versatil, nestatornic, schimbător.

versatilité *f.* versatilitate, nestatornicie.

verse *f.* **1.** vărsare, turnare. **2.** *(despre grîne)* culcare la pămînt // *il pleut à verse* plouă cu găleata, toarnă.

versé, ~e *adj.* (+**dans**) versat (în); priceput, experimentat.

versement *m.* **1.** vărsămînt, plată (de bani). **2.** livrare de mărfuri.

verser **I.** *vt.* **1.** a vărsa, a turna (lichide). **2.** *(fin.)* a vărsa, a face un vărsămînt, a plăti. **3.** *(agr.)* a culca la pămînt. **II.** *vi.* **1.** *(despre vehicule)* a se răsturna, a se da peste cap. **2.** *(despre grîne)* a se culca la pămînt.

verset *m.* verset.

verseuse *f.* ibric.

versicolore *adj.* de mai multe culori.

versicule, versiculet *m. (lit.)* vers scurt.

versificateur *m.* versificator.

versification *f.* versificare; versificaţie.

versifier **I.** *vi.* a versifica; a face, a scrie versuri. **II.** *vt.* a versifica, a transpune în versuri. — **versifié, ~e** *adj.* **(II)**.

version *f.* **1.** versiune, traducere. **2.** versiune, interpretare.

verso *m.* verso, dos (al unei pagini).

versoir *m. (la plug)* cormană.

verste *f. (ist.)* verstă.

vert, ~e **I.** *adj.* **1.** verde. **2.** *(despre lemn)* verde, cu sevă. **3.** *(despre legume)* proaspăt. **4.** *(despre fructe)* crud, necopt. **5.** *(fig., despre persoanele în vîrstă)* verde, în putere, viguros. **6.** *(fig.)* aspru, sever. **7.** *(despre vin)* acrişor, acid // *langue ~e* argou; *donner le feu ~ à qn.* a da cuiva (toată) libertatea de acţiune; *tapis ~* **a.** masă de jocuri de noroc; **b.** masă de conferinţe internaţionale. **II.** *m.* **1.** culoare verde. **2.** nutreţ verde. **III.** *f. (fam.) en conter des ~es* a spune anecdote decoltate.

vert-de-gris m. cocleală.

vert-de-grisé, ~e *adj.* coclit.

vertébr/al, ~e *(m.pl. -aux) adj. (anat.)* vertebral.

vertèbre *f. (anat.)* vertebră.

vertébré, ~e **I.** *adj.* vertebrat. **II.** *m.pl. (zool.)* vertebrate.

vertement *adv.* **1.** (în mod) energic, cu vivacitate. **2.** verde, în faţă, răspicat.

vertic/al, ~e *(m.pl. -aux)* **I.** *adj.* vertical. **II.** *f.* (linie) verticală. — **verticalement** *adv.* **(I)**.

vertige *m.* **1.** ameţeală. **2.** *(fig.)* zăpăceală.

vertigin/eux, -euse *adj.* vertiginos, ameţitor de repede.

vertigo *m. (med. vet.)* capie.

vertu *f.* **1.** virtute, calitate; *en ~ de...* **a.** în virtutea..., în baza...; **b.** ca urmare a... **2.** virtute; castitate.

vertu/eux, -euse *adj.* **1.** virtuos. **2.** cinstit; cast. — **vertueusement** *adv.*

verve *f.* vervă, însufleţire, avînt.

verveine *f. (bot.)* verbină, urzicuţe // *~-citronnelle* lămîiţă.

verveux *m.* vintir (de pescuit).

vésicule *f. (anat.)* **1.** veziculă. **2.** vezică.

vésicul/eux, -euse *adj. (anat.)* vezicular.

vespasienne *f.* vespasiană, closet public.

vespér/al, ~e *(m.pl. -aux) adj.* vesperal, de seară, al serii.

vessie *f.* **1.** *(anat.)* vezică. **2.** *(la peşti)* băşică înotătoare. **3.** *(sport)* cameră de minge.

vestale *f. (ist.)* vestală.

veste *f.* vestă (bărbătească).

vestiaire *m.* vestiar.

vestibulaire *adj. (anat.)* vestibular.

vestibule *m.* **1.** *(constr.)* vestibul, antreu; tindă. **2.** *(anat.)* vestibul.

vestige *m.* vestigiu, urmă.

vestimentaire *adj.* vestimentar.

veston *m.* veston, haină (bărbătească); sacou.

vêtement *m.* haină, veşmînt // *~s de dessous* lenjerie, rufe de corp.

vétéran *m.* **1.** *(mil.)* veteran. **2.** *(fig.)* om bătrîn.

vétérinaire *adj., m.* (medic) veterinar.

vétille *f. (fig.)* bagatelă, fleac; *s'occuper de ~s* a se ţine de fleacuri.

vétiller *vi.* **1.** a sîcîi, a şicana. **2.** a se ţine de fleacuri.

vétill/eux, -euse *adj. (despre oameni)* minuţios.

vêtir *vt. vr.* a (se) îmbrăca.

veto *m. invar.* **I.** *(ist., pol.)* veto; *droit de ~* drept de veto; *mettre son ~ à...* a se opune prin veto la... **2.** *(fam.)* refuz, opoziţie.

vétuste *adj.* **1.** vetust, vechi. **2.** demodat, învechit.

vétusté *f.* stare de deteriorare, de dărăpănare.

veuf, veuve *adj., m.f.* văduv(ă).

veule *adj.* *(fam.)* moale; lipsit de energie, de vlagă.

veulerie *f.* *(fam.)* moliciune; lipsă de energie, de vlagă.

veuvage *m.* văduvie.

veuve *f.* v. **veuf.**

vexant, ~**e, vexa/teur, -trice** *adj.* vexant, jignitor.

vexation *f.* vexare; vexație, jignire, ofensă.

vexatoire *adj.* vexant, jignitor, ofensator.

vexer I. *vt.* a vexa, a jigni, a ofensa. **II.** *vr.* a se ofensa, a se supăra.

via *prep.* pe la; pe drumul, (trecînd) prin.

viabilité *f.* *(biol.)* viabilitate.

viable *adj.* *(despre ființe)* viabil; *(fig.)* durabil.

viaduc [~dyk] *m.* *(constr.)* viaduct.

viag/er, -ère I. *adj.* *(jur.)* viager, pe viață. **II.** *m.* rentă viageră; *en ~* sub formă de rentă viageră.

viande *f.* carne; ~ *blanche* **a.** carne de vițel; **b.** carne de pasăre; ~ *fumée* carne afumată; afumătură.

viatique *m.* **1.** bani de drum. **2.** provizii de drum. **3.** *(fig.)* mijloc de a parveni. **4.** *(bis.)* împărtășanie de moarte.

vibord *m.* *(mar.)* parapet.

vibrage *m.* *(tehn.)* vibrare.

vibrant, ~**e I.** *adj.* **1.** vibrant. **2.** *(fig.)* vibrant, emoționant, patetic. **II.** *f.* *(fon.)* (consoană) vibrantă.

vibrateur *m.* *(constr.)* vibrator (pentru beton).

vibratile *adj.* vibratil.

vibration *f.* *(tehn.)* vibrare; vibrație.

vibratoire *adj.* vibratoriu; vibrator, vibrant.

vibrer *vi.* **1.** a vibra, a trepida; a tremura. **2.** *(fig.)* a palpita, a fremăta // *faire ~ qn.* a emoționa pe cineva.

vibreur *m.* *(tehn.)* vibrator.

vibrisse *f.* **1.** *(la păsări)* pană filiformă; tulei. **2.** *(la unele mamifere)* păr tactil, mustață.

vicaire *m.* *(bis.)* vicar; *le ~ de Jésus-Christ* Papa.

vicariat *m.* *(bis.)* vicariat.

vice-[1] *elem. de comp.* vice-.

vice[2] *m.* **1.** viciu, cusur, defect. **2.** neajuns, lipsă.

vice-président *(pl. ~-~s)* *m.* vicepreședinte, vicepreședinte.

vice-recteur *m.* prorector; vicerector.

viciable *adj.* viciabil.

vicia/teur, -trice *adj.* viciant; poluant.

viciation *f.* viciere, alterare, stricare.

vicier I. *vt.* **1.** a vicia, a altera, a strica. **2.** *(fig.)* a strica, a corupe, a deprava. **II.** *vr.* a deveni vicios, a se deprava. — **vicié,** ~**e** *adj.*

vici/eux, -euse I. *adj.* **1.** vicios; defectuos; *cercle ~* *(fam.)* cerc vicios. **2.** *(fig.)* corupt; depravat, desfrînat. **3.** *(jur.)* cu viciu de formă, de procedură. — **vicieusement** *adv.* (1).

vicinal, ~**e** *(m.pl. -aux)* *(despre drumuri)* **1.** lateral. **2.** de legătură.

vicissitude *f.* **1.** vicisitudine. **2.** instabilitate; schimbare (în rău). **3.** *(fig.)* necaz, suferință.

vicomte *m.* viconte.

vicomté *f.* *(ist.)* domeniu stăpînit de un viconte.

vicomtesse *f.* vicontesă.

victimaire *m.* *(în antichitate)* sacrificator.

victime *f.* *(în antichitate)* **1.** victimă, jertfă (adusă zeilor). **2.** *(fig.)* victimă.

victoire *f.* **1.** victorie, izbîndă, biruință. **2.** *(fig.)* succes, rezultat bun.

victori/eux, -euse *adj.* victorios; triumfător. — **victorieusement** *adv.*

victuailles *f.pl.* *(fam.)* merinde; hrană rece.

vidage *m.* golire, deșertare.

vidange *f.* **1.** golire. **2.** vidanjare.

vidanger *vt.* **1.** a goli. **2.** a vidanja. — **vidangé,** ~**e** *adj.*

vidangeur *m.* vidanjor.

vide I. *adj.* **1.** gol; *(fig.)* lipsit de (sens, interes, farmec). **2.** sec. **II.** *m.* **1.** gol, vid; *à ~* în gol, degeaba. **2.** *(fiz.)* vid. **3.** gol, neant.

vide-cave *m.* *invar.* *(tehn.)* pompă hidraulică (folosită la inundații).

vide-citron *(pl. ~-~s)* *m.* storcătoare de lămîie.

videlle *f.* **1.** cîrpitură, țesătură (a unei găuri). **2.** *(culin.)* rotiță de tăiat coca. **3.** *(culin.)* unealtă de scos sîmburii.

vide-ordures *m.* *invar.* *(la imobile)* instalație pentru gunoi.

vider I. *vt.* **1.** a goli, a deșerta. **2.** a evacua (săli, clădiri, spitale). **3.** *(culin.)* a scoate măruntaiele (la păsări, pești) // ~ *les lieux* a pleca; a părăsi locul. **II.** *vr.* a se goli, a se deșerta.

vie *f.* **1.** viață, existență, trai; *(fam.)* *faire sa ~* a-și trăi viața; *entre la ~ et la mort* între viață și moarte; *à la ~ à la mort* pe viață și pe moarte. **2.** viață, însuflețire, vioiciune. **3.** viață, biografie // *pour la ~* pe veci; *de ma ~* niciodată; *jamais de la ~* **a.** niciodată; **b.** cu nici un preț.

vieil *adj. m.* v. **vieux.**

vieillard *m.* bătrîn, moș, moșneag.

vieille *f.* v. **vieux.**

vieillerie *f.* **1.** vechitură; haină veche; obiect uzat. **2.** *(fig.)* idee, părere învechită.

vieillesse *f.* **1.** bătrînețe. **2.** vechime.

vieilli, ~**e** *adj.* **1.** îmbătrînit. **2.** învechit, depășit.

vieillir (+ aux. **avoir** cînd exprimă o acțiune și + aux. **être** cînd exprimă o stare). **I.** *vi.* **1.** a îmbătrîni. **2.** *(fig., despre modă)* a (se) trece. **II.** *vt. vr.* a (se) îmbătrîni.

vieillissant, ~**e** *adj.* care îmbătrînește; pe cale de îmbătrînire.

vieillissement *m.* îmbătrînire.

vieillot, ~**te** *adj.* *(fam.)* bătrînicios; trecut, veștejit, zbîrcit.

vierge I. *f.* **1.** *(bis., cu maj.)* Fecioara Maria. **2.** fecioară, virgină. **3.** *(pict.)* madonă. **II.** *adj.* *(fig.)* virgin, neîntinat; neatins.

vietnamien, ~**ne** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* vietnamez, (locuitor) din Vietnam.

vieux *(m. sg. înainte de vocală)* **vieil, vieille I.** *adj.* **1.** bătrîn; vîrstnic, în etate. **2.** vechi, de altădată, de demult; învechit; neactual. **3.** vechi, uzat // *se faire ~* a îmbătrîni. **II.** *m.* **1.** *(art.)* vechiul, elementul vechi; *le ~ cède la place au nouveau* vechiul face loc noului. **2.** bătrîn; moș; babă; *(fam.)* *la vieille* bătrîna, mama.

vif, vive I. *adj.* **1.** viu, în viață. **2.** viu, vioi; plin de energie. **3.** *(despre oameni)* iute (la mînie), coleric. **4.** *(despre culori)* viu, aprins. **5.** *(fig.)* ascuțit; pătrunzător // *à vive allure* cu viteză;

chaux vive var nestins; *vive eau* maree, flux și reflux; *vent* ~ vînt tăios, înțepător; *de vive force* a. cu silă; b. cu violență. II. *m.* 1. carne vie. 2. *(fig.)* miez; element important // *piquer (toucher) au* ~ a ofensa; *prendre sur le* ~ a reproduce după natură.

vif-argent *m.* *(chim.)* argint viu, mercur.

vigie *f.* *(mar.)* observator pe coastă; foișor de observație.

vigilance *f.* vigilență.

vigilant, ~e *adj.* vigilent. — **vigilamment** *adv.*

vigne *f.* *(bot.)* viță-de-vie // *être dans les ~s du Seigneur* a fi cherchelit, a fi beat.

vigneron, ~ne *m.f.* podgorean, vier.

vignette *f.* *(poligr.)* vinietă.

vignettiste *m.f.* *(poligr.)* desenator de viniete.

vignoble *m.* 1. vie, podgorie. 2. viță-de-vie.

vigour/eux, -euse *adj.* 1. viguros, robust. 2. *(despre colorit)* viu, tare. 3. *(fig.)* energic. — **vigoureusement** *adv.* (1, 3).

vigueur *f.* 1. vigoare, putere fizică. 2. vitalitate; energie (morală). 3. *(jur.)* vigoare, valabilitate; *en* ~ în vigoare; în uz // *remèttre en* ~ a restabili.

vil, ~e *adj.* 1. de mică valoare; *à* ~ *prix* pe un preț de nimic. 2. *(fig.)* josnic, abject. — **vilement** *adv.* (2).

vilain, ~e I. *adj.* 1. murdar, necinstit. 2. *(despre oameni)* rău. 3. urît; dezagreabil, neplăcut. 4. periculos. 5. indecent; *de ~s mots* cuvinte indecente. II. *m.* 1. *(înv.)* mojic, bădăran. 2. *(pop.)* scandal, ceartă. — **vilainement** *adv.* (I 1).

vilbrequin *m.* 1. *(maș.)* vilbrochen. 2. *(tehn.)* coarbă.

vilenie *f.* 1. josnicie, mîrșăvie. 2. mojicie, grosolănie; (vorbă de) ocară.

vilipender *vt.* a ponegri, a defăima.

villa *f.* vilă.

village *m.* sat.

villageois, ~e I. *m.f.* sătean. II. *adj.* țărănesc.

ville [vil] *f.* oraș // ~ *d'eau* stațiune climaterică, termală.

villégiateur *m.* *(fam.)* vilegiaturist.

villégiature *f.* vilegiatură.

villégiaturer *vi.* *(fam.)* a fi în vilegiatură.

vill/eux, -euse [—lə] *adj.* păros.

villosité [—lɔ—] *f.* suprafață păroasă; părul care acoperă pielea.

vin *m.* vin // *avoir le* ~ *gai* a fi vesel la băutură; *porter bien le* ~ a ține la băutură; *chaque* ~ *a sa lie* nu e pădure fără uscături; *boire le* ~ *du marché* a bea aldămașul; *accepter un pot-de-*~ a primi bacșiș; *esprit-de-*~ spirt.

vinaigre *m.* oțet.

vinaigrer *vt.* a asezona cu oțet; a pune oțet (în).

vinaigrerie *f.* oțetărie.

vinaigrette *f.* *(culin.)* vinegretă.

vinasse *f.* *(fam.)* poșircă.

vindicat/if, -ive *adj.* vindicativ, răzbunător.

vinée *f.* recoltă de vin.

vingt [vɛ̃] I. *num. card.* douăzeci. II. *num. ord.* al douăzecilea, a douăzecea. III. *m.* numărul (cifra) douăzeci.

vingtaine [vɛ̃tɛnə] *f.* aproximativ douăzeci, vreo douăzeci.

vingtième [vɛ̃tjɛmə] *num. ord.* *(le, la* ~*)* al douăzecilea, a douăzecea.

vinicole *adj.* vinicol.

viniculture *f.* viniculturǎ.

vinifère *adj.* vinifer.

vinification *f.* vinificare.

viol *m.* viol; violare; siluire.

violabilité *f.* *(jur.)* violabilitate.

violable *adj.* *(jur.)* violabil.

violacé, ~e *adj.* 1. violaceu, vînăt. 2. învinețit.

violacer *vi.* *vr.* a (se) învineți.

viola/teur, -trice *m.f.* 1. violator, siluitor; profanator. 2. *(jur.)* infractor.

violation *f.* 1. violare, siluire (a unei femei). 2. *(jur.)* violare, încălcare (a legii).

violâtre *adj.* *(despre culori)* care bate în violet, liliachiu.

viole *f.* *(muz.)* violă.

violence *f.* 1. violență, intensitate, tărie. 2. violență, constrîngere; brutalitate; *se faire* ~ a se sili, a se constrînge. 3. violentare, siluire. 4. nestăpînire (în vorbe, în fapte), vehemență. 5. *(la pl.)* vorbe violente; acte de violență.

violent, ~e *adj.* 1. violent, puternic, intens. 2. *(despre culori)* izbitor, țipător, viu. 3. *(despre oameni și manifestările lor)* coleric, nestăpînit; brutal; excesiv. 4. violent, silnic; *mort ~e* a. moarte violentă, produsă prin accident; b. moarte subită. — **violemment** *adv.* (1, 3).

violenter *vt.* a violenta, a constrînge, a sili, a forța.

violer *vt.* 1. a viola, a încălca, a nesocoti (o lege, o poruncă). 2. a viola, a pătrunde cu forța, a deschide prin abuz. 3. a viola, a silui, a necinsti (o femeie). 4. *(fig.)* a pîngări, a profana. — **violé ~e** *adj.* (3, 4).

violet, ~te I. *adj.* liliachiu. II. *f.* *(bot.)* violetă, toporaș.

violon *m.* 1. vioară. 2. violonist.

violoncelle *m.* 1. violoncel. 2. violoncelist.

violoncelliste *m.f.* violoncelist.

violoniste *m.f.* violonist.

vipère *f.* 1. viperă. 2. *(fig.)* viperă, năpîrcă.

vipérin, ~e I. *adj.* viperin; *(fig.)* *langue ~e* limbă otrăvită, perfidă. II. *f.* *(zool.)* năpîrcă.

virage *m.* 1. viraj; ocolire, cotire. 2. viraj, curbă de șosea. 3. *(fig.)* schimbare de direcție.

virago *f.* *(fam., peior.)* femeie bărbătoasă.

vire *f.* brînă (de munte).

virée *f.* 1. *(silv.)* evaluare (a unei păduri). 2. *(fam.)* plimbare.

virement *m.* *(com., fin.)* virament // ~ *de compensation* cliring.

virer I. *vi.* 1. a întoarce, a coti, a vira. 2. (+ *à*) a tinde spre // *tourner et* ~ a șovăi; a se tocmi. II. *vt.* *(com., fin.)* a vira (o sumă).

vireur *m.* *(tehn.)* disc de viraj (pe arborele unei mașini).

vir/eux, -euse *adj.* 1. otrăvitor. 2. *(despre miros)* grețos, pestilențial.

virgin/al, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* 1. virginal, fecioreInic. 2. *(fig.)* candid, pur.

virginité *f.* 1. virginitate, feciorie. 2. *(fig.)* puritate, candoare, nevinovăție.

virgule *f.* virgulă.

virguler *vt.* a pune virgule.

viril, ~e *adj.* 1. viril, bărbătesc. 2. *(fig.)* viril, viguros, energic. — **virilement** *adv.*

virilité *f.* 1. virilitate, bărbăţie. 2. *(fig.)* energie, vigoare, forţă.

virole *f.* *(tehn.)* inel; verigă.

virtualité *f.* virtualitate.

virtuel, ~le *adj.* virtual. — **virtuellement** *adv.*

virtuose *m.* *(muz.)* virtuos.

virtuosité *f.* *(muz.)* virtuozitate.

virulence *f.* 1. *(med.)* virulenţă. 2. *(fig.)* violenţă.

virulent, ~e *adj.* 1. *(med.)* virulent, produs de un virus. 2. *(fig.)* virulent, violent, aspru.

virus *m.* *(biol.)* virus.

vis *m.* *(tehn.)* şurub // *escalier à ~* scară în spirală; *(maş.)* *~ sans fin* melc.

visa *m.* 1. viză. 2. ştampilă, parafă.

visage *m.* 1. faţă, obraz. 2. expresie // *changer de ~* a păli, a se tulbura; *à ~ découvert* sincer, fără gînduri ascunse.

vis-à-vis **I.** *adv.* vizavi, peste drum (faţă) în faţă. **II.** *prep.* faţă de, în raport cu, în comparaţie cu.

viscères *m. pl.* *(anat.)* viscere; măruntaie.

viscose *f.* *(chim.)* viscoză.

viscosité *f.* *(chim.)* viscozitate.

visée *f.* 1. ochire, ţintire. 2. *(fig.)* ţintă, scop; intenţie.

viser **I.** *vt.* 1. a ţinti, a ochi. 2. *(fig.)* a umbla după...; a avea în vedere. 3. a pune o viză, o ştampilă, o semnătură. **II.** *vi.* *(fig. +* **à***)* a năzui la... // *des mesures visant à...* măsuri privind...

viseur *m.* *(mil., foto)* vizor.

visibilité *f.* vizibilitate.

visible *adj.* 1. vizibil. 2. *(fig.)* evident, vădit, neîndoielnic. — **visiblement** *adv.*

visière *f.* 1. *(ist., mil.)* vizieră. 2. *(la chipie, şepci)* cozoroc.

vision *f.* 1. percepţie vizuală. 2. *(fig.)* concepţie, imagine. 3. halucinaţie, vedenie; fantasmagorie, nălucă. 4. vizionare (a unui film, a unui spectacol).

visionnaire *adj., m.f.* vizionar.

visionner *vt.* a viziona (un film, un spectacol).

visite *f.* 1. vizită. 2. *(med.)* vizită, consultaţie. 3. inspecţie; cercetare, examen minuţios.

visiter *vt.* 1. a vizita. 2. a inspecta; a cerceta, a controla.

visit/eur, -euse *m.f.* vizitator.

vison *m.* 1. *(zool.)* vizon. 2. blană de vizon.

visqu/eux, -euse 1. *adj.* vîscos. 2. cleios, lipicios.

vissage *m.* *(tehn.)* înşurubare.

visser *vt.* 1. *(tehn.)* a înşuruba. 2. *(fam.)* a constrînge (prin ameninţare).

visserie *f.* şurubărie.

visuel, ~le *adj.* vizual, de vedere. — **visuellement** *adv.*

vital, ~e *(m. pl. -aux)* *adj.* 1. vital; *intérêts — aux* interese vitale. 2. *(fig.)* fundamental, esenţial, de bază.

vitalité *f.* vitalitate, vigoare.

vitamine *f.* vitamină.

vitaminé, ~e *adj.* cu vitamine; vitaminizat.

vite **I.** *adj.* 1. repede, iute, rapid. 2. *(sport, despre mişcări, lovituri, riposte)* prompt. **II.** *adv.* 1. cu viteză, în viteză. 2. în grabă, la repezeală; (în mod) precipitat. **III.** *interj.* fuga! grăbeşte-te!

vitesse *f.* 1. viteză, rapiditate, iuţeală, repeziciune; *à toute ~* în plină viteză; *en ~* în grabă, în goană, la iuţeală. 2. *(fiz., tehn.)* *boîte de ~s* cutie de viteze; *(auto)* *levier de ~* schimbător de viteză.

viticole *adj.* viticol.

viticulteur *m.* viticultor, podgorean.

viticulture *f.* viticultură.

vitrage *m.* 1. punere a geamurilor. 2. vitraj; geamlîc. 3. transperant.

vitr/ail *(pl. -aux)* *m.* vitraliu.

vitre *f.* geam, sticlă.

vitré, ~e *adj.* 1. transparent (ca un geam). 2. cu geamuri // *(anat.)* *humeur ~e* umoare sticloasă.

vitrer *vt.* a pune geamuri.

vitrerie *f.* 1. fabrică de geamuri. 2. geamuri; marfa geamgiului.

vitr/eux, -euse *adj.* 1. ca sticla, sticlos. 2. *(despre ochi, privire)* sticlos; fix; fără expresie.

vitrier *m.* geamgiu.

vitrine *f.* vitrină.

vitriol *m.* *(chim.)* vitriol, acid sulfuric // *~ vert* calaican; *~ bleu* piatră vînătă.

vitriolé, ~e *adj.* *(chim.)* atacat de vitriol.

vitrioler *vt.* a arunca cu vitriol (asupra cuiva).

vitupéra/teur, -trice *adj.* defăimător, ponegritor.

vitupération *f.* critică violentă; defăimare, ponegrire.

vitupérer *vt.* a critica violent; a defăima, a ponegri.

vivace *adj.* 1. *(despre plante)* vivace. 2. *(fig.)* vivace, vioi, ager, plin de viaţă. 3. *(fig.)* persistent.

vivacité *f.* 1. vivacitate; vioiciune; promptitudine (în mişcări). 2. *(fig.)* agerime (de spirit, de imaginaţie). 3. intensitate, ardoare (a sentimentelor).

vivant, ~e **I.** *adj.* 1. viu, în viaţă; *(lingv.)* *langue ~e* limbă vie, în circulaţie. 2. *(fig.)* viu, vioi. 3. *(despre oraşe, cartiere)* animat, însufleţit. 4. *(despre portrete, înfăţişări)* leit, aidoma, asemănător. **II.** *m.* persoană în viaţă // *du ~ de...* pe cînd trăia..., pe vremea...; *de (en) son ~* în timpul vieţii lui; *bon ~* om vesel, chefliu.

vivat [—vat] **I.** *interj.* vivat! trăiască! **II.** *m.* aclamaţie.

vive^1 *adj. f.* v. **vif.**

vive^2 *interj.* vivat! trăiască!

vivement 1. *adv* (în mod) vivace, cu intensitate. 2. cu promptitudine. 3. cu vioiciune; cu ardoare. 4. (în mod) adînc, profund.

viveur *m.* *(fam.)* petrecăreţ, chefliu.

vivier *m.* heleşteu.

vivifiant, ~e, vivifica/teur, -trice *adj.* care însufleţeşte, întremează, întăreşte.

vivification *f.* înviorare, însufleţire.

vivifier *vt.* a înviora, a însufleţi. — **vivifié, ~e** *adj.*

vivipare *adj., m.f.* *(zool.)* vivipar.

viviparité *f.* *(zool.)* viviparitate.

vivisection *f.* *(fiziol.)* vivisecţie.

vivoter *vi.* *(fam.)* a-şi trăi viaţa de azi pe mîine, a-şi ţine zilele.

vivre **I.** *vi.* 1. a trăi, a vieţui; a fi în viaţă. 2. (+ **à**) a trăi, a locui (la, în). 3. (+ **à**) a trăi, a-şi duce viaţa; *~ au jour le jour* a trăi de azi pe mîine. 4. (+ **de**) a-şi cîştiga existenţa (prin), a se întreţine; a trăi din. 5. *(fig.)* a dăinui, a dura; a se perpetua. 6. (+ **pour**) a trăi pentru...

a-şi închina, a-şi consacra viaţa // *cesser de* ~ a înceta din viaţă, a muri; *âme qui vive* ţipenie (de om); *savoir* ~ a avea simţul convenienţelor sociale; *qui vivra verra* **a.** a se vedea la timpul său; o să vedem; **b.** urma alege. **II.** *vt.* ~ *sa vie* a se bucura de viaţă; a-şi trăi viaţa.

vivres *m. pl.* **1.** hrană, alimente. **2.** ajutor, subsidii.

vizir *m.* vizir.

vizirat *m.* vizirat.

vlan, v'lan *interj.* poc, pleosc.

vocable *m.* vocabulă; cuvînt.

vocabulaire *m.* vocabular.

voc/al, ~e *(m. pl. -aux) adj.* vocal. — **vocalement** *adv.*

vocalique *adj.* vocalic.

vocalisation *f.* *(muz.)* vocalizare.

vocalise *f.* *(muz.)* vocaliză.

vocaliser *vi.* *(muz.)* a vocaliza.

vocalisme *m.* *(lingv.)* vocalism.

vocatif *m.* *(gram.)* vocativ.

vocation *f.* vocaţie, chemare.

vocifération *f.* vociferare.

vociférer *vi. vt.* a vocifera.

vodka *f.* vodcă.

vœu *m.* **1.** legămînt, jurămînt; promisiune. **2.** dorinţă, voinţă. **3.** *(la pl.)* urări (de sănătate, fericire).

vogue *f.* **1.** vogă; reputaţie, faimă. **2.** credit; trecere. **3.** modă.

voguer *vi.* a pluti.

voici *prep.* **1.** iată, uite (aici); ~ *pourquoi* iată de ce.

voie *f.* **1.** cale, drum; *être sur la bonne* ~ a fi pe drumul cel bun, pe calea cea dreaptă; *être en* ~ *de...* a fi pe cale să...; *sur la* ~ *du...* pe calea... **2.** *(fig.)* cale, mijloc. **3.** *(fig.)* vocaţie. **4.** *(tehn.)* ecartament (între roţi). **5.** *(mine)* galerie. **6.** *(c.f.)* linie; ~ *d'accès* linie de acces // *(jur.)* ~ *de fait* (act de) violenţă; *(jur.)* ~*s d'accommodement* înţelegere, cădere la învoială.

voilà *prep.* **1.** iată, uite (colo) // *en* ~ *assez!* destul!

voile^1 *m.* **1.** văl. **2.** văl de doliu, zăbranic. **3.** *(text.)* voal. **4.** *(foto.)* voalare (a clişeului). **5.** *(fig.)* văl, ascunziş // *prendre le* ~ a se călugări; *mettre (jeter) un* ~ a ascunde, a acoperi; *sous le* ~ *de...* sub masca..., sub aparenţa...

voile^2 *f. (mar.)* **1.** velă, pînză (de corabie); corabie. **2.** sportul cu vele // *faire* ~ a naviga; *bateau à* ~*s* velier, ambarcaţiune cu pînze; *(fam.) mettre les* ~*s* a o întinde, a o şterge.

voiler^1 **I.** *vt.* **1.** a voala, a acoperi cu voal. **2.** *(fig.)* a ascunde, a masca. **3.** *(foto.)* a voala, a strica (un clişeu). **II.** *vr.* a se voala. — **voilé, ~e** *adj.*

voiler^2 *vt.* *(mar.)* a pune velele unei corăbii.

voilette *f.* voaletă.

voilier *m.* velier, corabie cu pînze.

voilure *f.* *(mar.)* vele, velatură.

voir **I.** *vt.* **1.** a vedea; ~ *le jour* a vedea lumina zilei; *(fig.)* a se naşte; *c'est à* ~! rămîne de văzut! **2.** a fi martor, a asista (la). **3.** *(despre medici)* a vedea, a consulta (un pacient). **4.** a privi, a observa; a scruta, a examina; ~ *au microscope* a examina la microscop. **5.** a umbla, a cutreiera, a vizita, a străbate; ~ *du pays* a cutreiera prin lume. **6.** a încerca, a verifica. **7.** a remarca, a observa; a-şi da seama. **8.** a pătrunde, a judeca; *tout homme a sa manière de* ~ fiecare om judecă în felul lui. **9.** *(fig.)* a prevedea; a-şi închipui // *faire* ~ **a.** a arăta; **b.** a demonstra; **c.** a da dovadă; **d.** a duce la consultaţie (la medic); *laisser* ~ a trăda, a lăsa să se întrevadă; ~ *venir* a ghici, a înţelege (ce se urmăreşte, unde se bate); ~ *du monde* a frecventa lume; *aller* ~ a se informa. **II.** *vi.* a înţelege, a sesiza // ~ *à...* a lua seama la..., a avea grijă să...; *n'avoir rien à* ~ *à...* a nu avea nimic de-a face (de împărţit) cu...; ~ *de loin* a prevedea; *pour* ~ **a.** pentru a-şi da seama; **b.** de încercare. **III.** *vr.* **1.** a se vedea, a se privi. **2.** *(fig.)* a se judeca, a se aprecia, a se cîntări. **3.** a fi în relaţii, a se întîlni // *se* ~ *dans l'obligation de...* a fi în situaţia de a...; *cela se voit* **a.** a se înţelege; **b.** se întîmplă.

voire *adv.* **1.** respectiv. **2.** (ba) chiar.

voisin, ~e **I.** *adj.* **1.** vecin, învecinat. **2.** apropiat, înrudit. **3.** asemănător, analog. **II.** *m.f.* vecin.

voisinage *m.* vecinătate; împrejurimi.

voisiner *vi.* a fi vecin (cu), a se învecina (cu).

voiturage *m.* cărăuşie.

voiture *f.* **1.** vehicul (pe roţi). **2.** automobil, maşină. **3.** vagon de cale ferată. **4.** căruţă, car (cu încărcătură) // *(com., c.f.) lettre de* ~ scrisoare de trăsură, fraht; *(mil.)* ~ *blindée* tanc, blindată.

voiturer *vt.* a căra, a transporta (cu căruţa, cu carul).

voiturier *m.* cărăuş.

voïvode, voïévode *m.* *(ist.)* voievod.

voïvodie, voïévodie *f.* *(ist.)* voievodat.

voix *f.* **1.** voce, glas. **2.** *(fig.)* chemare, impuls. **3.** *(fig.)* voce, opinie, părere; *la* ~ *publique* opinia publică. **4.** vot, sufragiu; *donner sa* ~ a-şi da votul. **5.** *(gram.)* diateză. **6.** *(muz.)* voce // *à* ~ *basse* pe şoptite; *de vive* ~ prin viu grai; oral; *sans* ~ mut; *tout d'une* ~ în unanimitate.

vol^1 *m.* **1.** zbor; *(fig.) saisir au* ~ a prinde din zbor. **2.** stol. **3.** *(fig.)* avînt, elan // *à* ~ *d'oiseau* în linie dreaptă.

vol^2 *m.* **1.** furt; ~ *avec effraction* furt prin spargere; *commettre un* ~ a fura. **2.** lucru de furat.

volage *adj.* nestatornic.

volaille *f.* pasăre de curte, orătanie.

volant *m.* **1.** *(mec.)* volant. **2.** *(la rochii, bluze)* volan. **3.** *(auto, mec.)* volan; *tenir le* ~ a sta la volan, a conduce. **4.** *(text.)* bătător.

volant, ~e *adj.* **1.** volant, zburător; *poisson* ~ peşte zburător. **2.** volant, mobil; *feuille* ~*e* foaie volantă // *pont* ~ pod demontabil; *(fiz.) fusée* ~*e* rachetă.

volatil, ~e *adj.* *(chim.)* volatil.

volatilisable *adj.* *(chim.)* volatilizabil.

volatilisation *f.* *(chim.)* volatilizare.

volatiliser **I.** *vt.* **1.** *(chim.)* a volatiliza. **2.** *(fam.)* a şterpeli, a subtiliza, a fura. **II.** *vr.* **1.** *(chim.)* a se volatiliza. **2.** *(fig.)* a se face nevăzut, a dispărea.

volatilité *f.* *(chim.)* volatilitate.

volcan *m.* *(geol.)* vulcan; *être sur un* ~ a sta ca pe un vulcan.

volcanique *adj.* **1.** vulcanic. **2.** *(fig.)* impetuos, nestăpînit, năvalnic.

volée *f.* **1.** zbor; *à la ~* din zbor. **2.** stol, cîrd (de păsări). **3.** *(mil.)* salvă. **4.** *(fam.)* (ploaie de) lovituri. **5.** glas, dangăt (de clopot). **6.** cruce (la căruţă). **7.** *(tehn.)* braţ al macaralei. **8.** *(fam.)* rang; calitate. **9.** *(sport)* voleu; *(la tenis) ~ d'opposition* voleu stopat.

voler^1 **I.** *vt.* **1.** a fura; a prăda. **2.** *(fig.)* a uzurpa (un nume, un titlu) // *(fam.) il ne l'a pas volé!* merită (ce-a păţit!)

voler^2 *vi.* **1.** a zbura. **2.** *(av.)* a zbura, a pluti. **3.** *(fig., despre timp)* a se scurge, a trece. **4.** *(fig.,* + **vers)** a alerga, a goni (spre cineva, în ajutorul cuiva). **5.** *(despre vorbe, idei)* a se propaga, a se întinde (cu rapiditate) // *~ en éclats* a se face ţăndări; *~ de ses propres ailes* a trăi independent, pe picioarele sale.

volerie *f.* hoţie, furtişag.

volet *m.* **1.** voleu, oblon; *(la pl.)* jaluzele. **2.** *(constr., av.)* volet.

voleter *vi.* *(despre păsări)* a zburătăci.

vol/eur, -euse *adj., m.f.* hoţ; *au ~!* (săriţi) hoţii!

volière *f.* colivie mare.

volley-ball [—lɛboːl] *m.* *(sport)* volei.

volley/eur, -euse *m.f.* *(sport)* voleibalist.

volontaire I. *adj.* **1.** *(despre manifestări, acţiuni)* voluntar, de bunăvoie, nesilit. **2.** *(despre caractere)* voluntar; autoritar. **3.** *(despre copii)* încăpăţînat, îndărătnic. **II.** *m.* (soldat) voluntar. — **volontairement** *adv.* **(I 1).**

volonté *f.* **1.** voinţă; *bonne ~* bunăvoinţă; *à ~* după voie, după poftă; la discreţie. **2.** dorinţă.

volontiers *adv.* bucuros, cu dragă inimă.

volt *m.* *(fiz., el.)* volt.

voltage *m.* *(fiz., el.)* voltaj.

voltaïque *adj.* *(fiz., el.)* voltaic.

voltaire *m.* fotoliu cu spătar înalt.

volte *f.* *(sport., mar.)* voltă.

volte-face *f.* *faire ~* **a.** a face stînga-mprejur; **b.** a-şi schimba radical purtarea, concepţia.

voltige *f.* **1.** *(la călărie)* voltijă. **2.** *(la gimnastică)* exerciţii la trapez; acrobaţii aeriene.

voltigement *m.* **1.** fluturat, fîlfîit. **2.** zbor în zigzag.

voltiger *vi.* **1.** a zbura de colo-colo. **2.** a pluti, a fîlfîi (în voia vîntului).

voltigeur *m.* acrobat de circ.

volubile *adj.* **1.** *(bot.)* volubil. **2.** *(fam., despre oameni)* volubil, vorbăreţ.

volubilis *m.* *(bot.)* zorele.

volubilité *f.* volubilitate, locvacitate.

volucelle *f.* *(entom.)* bărzăun.

volume *m.* **1.** volum, tom, carte. **2.** *(geom.)* volum, spaţiu (ocupat de un corp). **3.** *(fiz.)* volum, masă (a unui corp). **4.** *(muz.)* volum, amploare, nivel de intensitate.

volumin/eux, -euse *adj.* **1.** voluminos, gros. **2.** cuprinzător; întins. **3.** *(despre persoane)* corpolent, gras.

volupté *f.* voluptate, plăcere, desfătare.

volupt/eux, -euse *adj., m.f.* voluptos. — **voluptueusement** *adv.*

voluptuosité *f.* voluptuozitate.

volute *f.* **1.** *(arhit.)* volută. **2.** spirală. **3.** rotocol (de fum).

vomir *vt.* **1.** a vărsa, a voma, a vomita. **2.** a împroşca (cu); a profera (injurii, ocări).

vomissement *m.* *(med.)* vomitare, vomare.

vomissure *f.* *(med.)* vărsătură.

vomitif *m.* *(med.)* vomitiv.

vorace *adj.* vorace, lacom, mîncăcios. — **voracement** *adv.*

voracité *f.* voracitate, lăcomie.

vos *adj. pos.* v. **votre.**

votant, ~e I. *adj.* **1.** votant, care votează. **2.** cu drept de vot. **II.** *m.f.* votant.

vote *m.* **1.** vot. **2.** hotărîre (luată prin vot). **3.** votare.

voter *vi., vt.* a vota.

vot/if, -ive *adj.* votiv.

votre *(pl. vos) adj. pos.* vostru, voastră.

vôtre *(le, la ~; pl. les ~s)* **I.** *pron. pos.* **1.** al vostru, a voastră. **2.** a(l) dumneavoastră. **3.** a(l) dumitale. **II.** *m.* **1.** bunul, avutul vostru (dumneavoastră, dumitale). **2.** *(la pl.)* rudele, părinţii, prietenii (voştri, dumneavoastră, dumitale); *(fam.)* ai voştri (dumneavoastră, dumitale).

vouer I. *vt.* **1.** a făgădui, a promite (prin legămînt). **2.** *(bis.)* a consacra, a închina **3.** *(fig.)* a dedica. **4.** *(fig.)* a sorti; *~ à la mort* a sorti pierzaniei, morţii. **II.** *vr.* **1.** a se dedica, a se consacra, a se pune în slujba... // *(fam.) ne savoir à quel saint se ~* a nu mai şti ce să te faci, la ce mijloace să recurgi.

vouloir^1 **I.** *vt.* **1.** a vrea, a voi. **2.** a cere, a pretinde; *(gram.) ~l'accusatif* a cere acuzativul. **3.** a dori; *~ du bien (du mal) à qn.* a dori binele (răul) cuiva; *faites comme vous voudrez* faceţi cum doriţi. **4.** (+ *adv.* **bien)** a consimţi, a binevoi, a accepta; *(fam.)* a catadicsi// *que voulez-vous que ça me fasse?* ce-mi pasă? *sans le ~* din nebăgare de seamă; *~ dire* a însemna. **II.** *vi.* **1.** **(+ à)** *en ~ à qn.* a purta pică cuiva, a avea necaz pe cineva. **2.** **(+ de)** a primi, a accepta; a consimţi.

vouloir^2 *m.* voinţă, intenţie; *bom ~* bunăvoinţă; *mauvais ~* rea-voinţă; *de son bon ~* de bună voie.

vous, *pron. pers.* **I.** *(nom.)* **1.** voi; dumneavoastră. **2.** dumneata; dumneavoastră. **II.** *(dat.)* **1.** vouă (dumneavoastră), vă vi. **2.** dumitale, îţi, ţi. **III.** *(ac.)* **1.** (pe) voi, (pe) dumneavoastră, vă. **2.** (pe) dumneata, te.

voussoir *m.* **1.** *(constr.)* bolţar. **2.** *(geogr.)* horst.

vousseure *f.* *(constr., arhit.)* vută.

voûte *f.* boltă; *~ azurée (étoilée, céleste)* boltă cerească, firmament; *(anat.) ~ du palais* boltă palatină, palat, cerul gurii.

voûter I. *vt.* a bolti. **II.** *vr.* *(despre oameni)* a se încovoia, a se gîrbovi. — **voûté, ~e** *adj.*

voyage *m.* voiaj, călătorie; drumeţie; drum; *partir en ~* a pleca în călătorie; *bon ~!* drum bun!

voyager *vi.* a voiaja, a călători; a drumeţi.

voyag/eur, -euse *m.f., adj.* voiajor, călător.

voyant, ~e I. *adj.* bătător la ochi, ţipător. **II.** *m.f.* **1.** prezicător. **2.** vizionar. **III.** *m.* **1.** *(tele.)* ochi. **2.** *(mar.)* semnal (de geamandură, de far plutitor).

voyelle *f.* *(fon.)* vocală.

voyou *m.* lichea, secătură; vagabond.

vrac *m. en* ~ **a.** cu grămada, una peste alta; **b.** talmeș-balmeș, în dezordine.

vrai, ~**e I.** *adj.* **1.** adevărat. **2.** veritabil, autentic. **3.** sincer, leal, franc. **4.** principal, esențial. **II.** *m.* adevăr; *au* ~ într-adevăr // *pour de* ~ de-a binelea; de tot; *à dire* ~ la drept vorbind; ca să fiu sincer; *de* ~ *!* zău!

vraiment *adv.* cu adevărat, într-adevăr.

vraisemblable *adj.* verosimil, posibil; plauzibil. — **vraisemblablement** *adv.*

vraisemblance *f.* verosimilitate.

vrille *f.* **1.** *(tehn.)* burghiu, sfredel. **2.** *(bot., text.)* cîrcel. **3.** *(av.)* vrilă.

vrillé, ~**e** *adj.* **1.** *(bot., despre coarde)* cu cîrcei. **2.** (ră)sucit, încolăcit, încîrligat.

vriller I. *vt.* a găuri, a sfredeli. **II.** *vi.* a se răsuci, a se încolăci, a se înfășura.

vrillette *f.* *(entom.)* cariu, gîndac de scoarță.

vrombir *vi.* **1.** *(despre insecte)* a bîzîi, a zumzăi (puternic). **2.** *(despre sirene, motoare)* a zbîrnîi; a suna.

vrombissement *m.* **1.** zumzăit; bîzîit (de insecte). **2.** zbîrnîit, vîjîit (de sirene, motoare).

vu, vue I. *adj.* **1.** văzut. **2.** *(fig.)* considerat, apreciat (ca, drept) // ~ *que...* avînd în vedere că..., considerînd că...; *ni* ~ *ni connu* nu știu, habar n-am. **II.** *m.* văz; *au* ~ *et au su de tous* în văzul și auzul tuturor. **III.** *f.* **1.** vedere, văz; *être en vue* **a.** a fi în vedere; **b.** a fi cu vază; *avoir en vue* **a.** a avea în vedere; **b.** a spera; *perdre de vue* a pierde din vedere; a neglija. **2.** ochi, privire. **3.** *(fig.)* examen, control, cercetare. **4.** vedere, priveliște. **5.** vedere, (carte poștală) ilustrată. **6.** punct de vedere; opinie. **7.** fotografie. **8.** *(la pl.)* proiecte, intenții // *avoir la vue courte* **a.** a fi miop; **b.** a fi lipsit de perspicacitate; *prise de vue* filmare; *en vue de..., à la vue de...* **a.** ținînd seama de...; **b.** cu scopul de...

vulcanisateur *m.* *(tehn.)* vulcanizator.

vulcanisation *f.* *(tehn.)* vulcanizare.

vulcaniser *vt.* *(tehn.)* a vulcaniza. — **vulcanisé,** ~**e** *adj.*

vulgaire I. *adj.* **1.** *(despre oameni)* vulgar, trivial; josnic. **2.** *(despre vorbe, atitudini)* grosolan, ordinar, bădărănos. **3.** comun, obișnuit; simplu, banal. **4.** *(despre limbi)* vorbit de popor; *le latin* ~ latina vulgară. **II.** *m.* vulg, plebe. — **vulgairement** *adv.* **(I 1, 2).**

vulgarisation *f.* **1.** vulgarizare. **2.** popularizare, răspîndire.

vulgariser *vt.* **1.** a vulgariza. **2.** a populariza, a răspîndi. — **vulgarisé,** ~**e** *adj.*

vulgarité *f.* vulgaritate, grosolănie, bădărănie, mitocănie.

vulnérabilité *f.* vulnerabilitate.

vulnérable *adj.* vulnerabil; *(fig.) point* ~ punct vulnerabil, nevralgic.

vultu/eux, -euse *adj.* *(med., despre față)* congestionat.

vultuosité *f.* *(med.)* **1.** congestionare a feței. **2.** față congestionată.

vulvaire *adj.* *(anat.)* de vulvă.

vulve *f.* *(anat.)* vulvă.

W

wagage [va—] *m.* nămol de rîu.

wagon [va—] *m.* **1.** vagon de cale ferată. **2.** *(constr.)* olan.

wagon-citerne *(pl.* ~*s-* ~*s) m.* vagon-cisternă.

wagon-de-marchandises *m.* vagon de marfă.

wagon-frigorifique *m.* vagon-frigorifer.

wagon-lit *(pl.* ~*s-* ~*s] m.* vagon de dormit.

wagonnage *m.* vagonetaj; transport efectuat cu vagonul.

wagonnet *m.* vagonet.

wagonnier *m.* frînar.

wagon-poste *(pl.* ~*s-* ~*s) m.* vagon poștal.

wagon-restaurant *(pl.* ~*s-* ~*s) m.* vagon-restaurant.

wallon, ~**ne** [wa —] *adj.; m.f. (cu maj.)* valon, (locuitor) din sudul Belgiei.

water-polo [watɛr- ~] *m.* water-polo, polo pe apă.

waterproof [wa-pruf] *m.* manta de ploaie, impermeabil.

watt [wat] *m. (el.)* watt.

watt-heure, wattheure [wat ~] *(pl.* ~*s-* ~*s) m. (el.)* wattoră.

wattman [watman] *(pl. wattmen) m.* vatman, manipulant.

week-end [wikɛnd] *(pl.* ~*-*~*s) m.* sfîrșit de săptămînă.

western [wɛ ~] *m,* film de aventuri (originar din America).

wharf [warf] *m.* debarcader.

whisky [wiski] *m.* whisky, rachiu de cereale.

whist [wist] *m.* vist, joc de cărți înrudit cu bridge-ul.

wisigoth, ~**e** [vi —] **I.** *adj.* **1.** referitor la vizigoți. **2.** *(fam.)* incult, grosolan. **II.** *m.* **1.** *(cu maj.) (ist.)* vizigot. **2.** *(fam.)* (om) sălbatic, necivilizat, incult; *quel* ~ *!* ce sălbatic! — **wisigothique** *adj.* **(I).**

X

X, x [iks] *m.* **1.** (litera) X, x. **2.** *(în algebră)* necunoscută. **3.** *(cu maj.)* (cifra) zece roman // *(fam.) être fort 'en* ~ a fi tare la matematici; *tête à* ~ cap de matematician.

xaraffe *m. (înv.)* zaraf.

xénophile *adj., m.f.* xenofil.

xénophilie *f.* xenofilie.

xénophobe *adj., m.f.* xenofob.

xénophobie *f.* xenofobie.

xéranthème *m. (bot.)* imortelă.

xylographe *m. (poligr.)* xilograf.

xylographie *f. (poligr.)* xilografie. — **xylographique** *adj.*

xylogravure *f. (poligr.)* xilogravură.

xylol *m. (chim.)* xilen brut.

xylométrie *f.* cubaj al lemnului.

xylophone *m. (muz.)* xilofon.

Y

Y, y I. *m.* **1.** (litera) Y, y. **2.** *(în algebră)* necunoscută. **II.** *adv.* acolo; *vas* ~ *!* du-te acolo // *il* ~ *a* este, se află, există; ~ *aller de ...* a fi vorba despre...; *n'* ~ *être pour rien* a nu avea nici un amestec, nici o vină. **III.** *pron. pers. (pers. 3)* într-însul; *ne vous* ~ *fiez pas* nu vă încredeți într-însul. **IV.** *pron. dem.* acest; *j'* ~ *réfléchirai* mă voi gîndi la acest lucru.

yacht [jak și jakt] *m.* iaht.

yachting [jaktiŋ] *m.* **1.** (numele unui) sport nautic. **2.** plimbare (de plăcere) pe mare cu iahtul.

yack *m. (zool.)* iac.

yaki, yaki-mono *m.* olărie japoneză.

yankee [— ki] *m.* iancheu.

yaourt *m.* v. **yogourt(h).**

yard [jard] *m.* *(metr.)* iard.

yatagan *m.* iatagan.

yeux *m.* *pl.* v. **œil.**

yiddisch *m.* *(lingv.)* idiş.

yoga *m.* *(fil.)* iogism, ioga.

yogi *m.* *(fil.)* iogist, ioga.

yogourt(h) *m.* iaurt.

yole *f.* iolă.

youfte *m.* *(text.)* iuft.

yougoslav *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* iugoslav, (locuitor) din Iugoslavia.

yourte *f.* iurtă.

ysopet *m.* culegere de fabule esopice.

Z

zakouski *m.* *pl.* *(culin.)* zacuscă.

zanzibar *m.* zanzibar, joc de zaruri.

zazou *m.* *(fam.)* tînăr excentric.

zèbre *m.* **1.** zebră. **2.** *(pop.)* individ.

zébré, **~e** *adj.* zebrat, vărgat, dungat (ca zebra) // *figure ~e* faţă brăzdată, zbîrcită.

zébrer *vt.* a vărga, a zebra // *les éclairs zébrent le ciel* fulgerele brăzdează cerul.

zébrure *f.* dungă, dîră; cută (pe piele).

zébu *m.* *(zool.)* zebu.

zélat/eur, -trice **I.** *adj.* zelos, plin de rîvnă. **II.** *m.f.* *(ist.)* zelot.

zèle *m.* zel, sîrguinţă; *(fam)* *faire du ~* a face exces de zel.

zélé, **~e** *adj.* zelos, sîrguitor.

zénana *m.* *(text.)* zenana.

zénith *m.* **1** *(astr.)* zenit. **2.** *(fig.)* punct culminant, apogeu.

zéphire *m.* *(text.)* zefir.

zéphyr *m.* **1.** zefir; adiere de vînt. **2.** *(text.)* zefir.

zéphyrien, **~ne** *adj.* blînd, dulce, plăcut (ca zefirul).

zéphyrine *f.* *(text.)* zefirină.

zeppelin *m.* zepelin.

zero *m.* **1.** zero; nimic; *(avoir)* *~ franc, ~ centime* (a avea) zero lei, zero bani. **2.** *(mat.)* (cifra) zero. **3.** *(fig.)* om de nimic, nulitate.

zest **I.** *interj.* **1.** zexe! aiurea! **2.** iacă! **II.** *m.* *(fam.)* *entre le zist et le ~* **a.** aşa şi aşa, ceac-pac; **b.** nici în car, nici în căruţă.

zeste *m.* **1.** coajă de lămîie, de portocală. **2.** *(fig.)* fleac, lucru de nimic // *cela ne vaut pas un ~* nu face (nici cît) o ceapă degerată.

zester *vt.* a curăţa şi a tăia coaja (la portocale, la lămîi).

zététique *adj.* *(despre metode de investigaţie)* inchizitorial.

zeugma *(pl. zeugmi)* *m.* *(gram.)* zeugmă.

zézaiement *m.* pelticie.

zézayer *vi.* a vorbi peltic.

zibeline *f.* **1.** *(zool.)* zibelină, samur. **2.** blană de zibelină.

zigzag *m.* zigzag; *en ~* **a.** în zigzag, cu cotituri; **b.** *(fam.)* pe două cărări.

zigzagué, **~e** *adj.* în zigzag.

zigzaguer *vi.* a face zigzaguri; *(fam.)* a merge pe două cărări.

zinc [zɛ:g] *m.* *(chim.; met.)* zinc.

zincage *m.* v. **zingage.**

zincographe *m.* zincograf.

zincographie, zincogravure *f.* zincografie.

zingage *m.* *(tehn.)* zincare, galvanizare cu zinc.

zinguer *vt.* a zinca, a galvaniza cu zinc.

zist *m.* v. **zest.**

zizanie *f.* **1.** *(bot.)* neghină. **2.** *(fig.)* zîzanie, discordie; vrajbă; *semer la ~* a produce discordie.

zloty *m.* *(ec. fin.)* zlot.

zodiac/al, **~e** *(m. pl. -aux)* *adj.* zodiacal.

zodiaque *m.* zodiac.

zona *m.* *(med.)* *~ zoster* zona zoster.

zon/al, **~e** *(m. pl. -aux)* *adj.* zonal.

zone *f.* zonă.

zoni/er, -ère *adj.* zonal.

zoo *m.* *(fam.)* grădină zoologică.

zoologie *f.* zoologie. — **zoologique** *adj.*

zoologiste, zoologue *m.* (cercetător) zoolog.

zoophage *adj.* zoofag.

zoophagie *f.* zoofagie.

zoophobie *f.* zoofobie.

zoophyte *m.* *(zool.)* zoofit, celenterat.

zoospore *m.* *(bot.)* zoospor.

zootechnicien, **~ne** [—tɛk —] *adj.*, *m.f.* zoohennician.

zootechnie [—tɛk—] *f.* zootehnie. — **zootechnique** *adj.*

zouave *m.* *(mil.)* zuav.

zut *interj.* drace! la naiba! hait!

zygoma *m.* *(anat.)* zigomă. — **zygomatique** *adj.*

zygote *m.* *(biol.)* zigot.

zymotique *adj.* *(înv., despre boli)* infecţios.

DICȚIONAR ROMÂN-FRANCEZ

DICTIONNAIRE ROUMAIN-FRANÇAIS

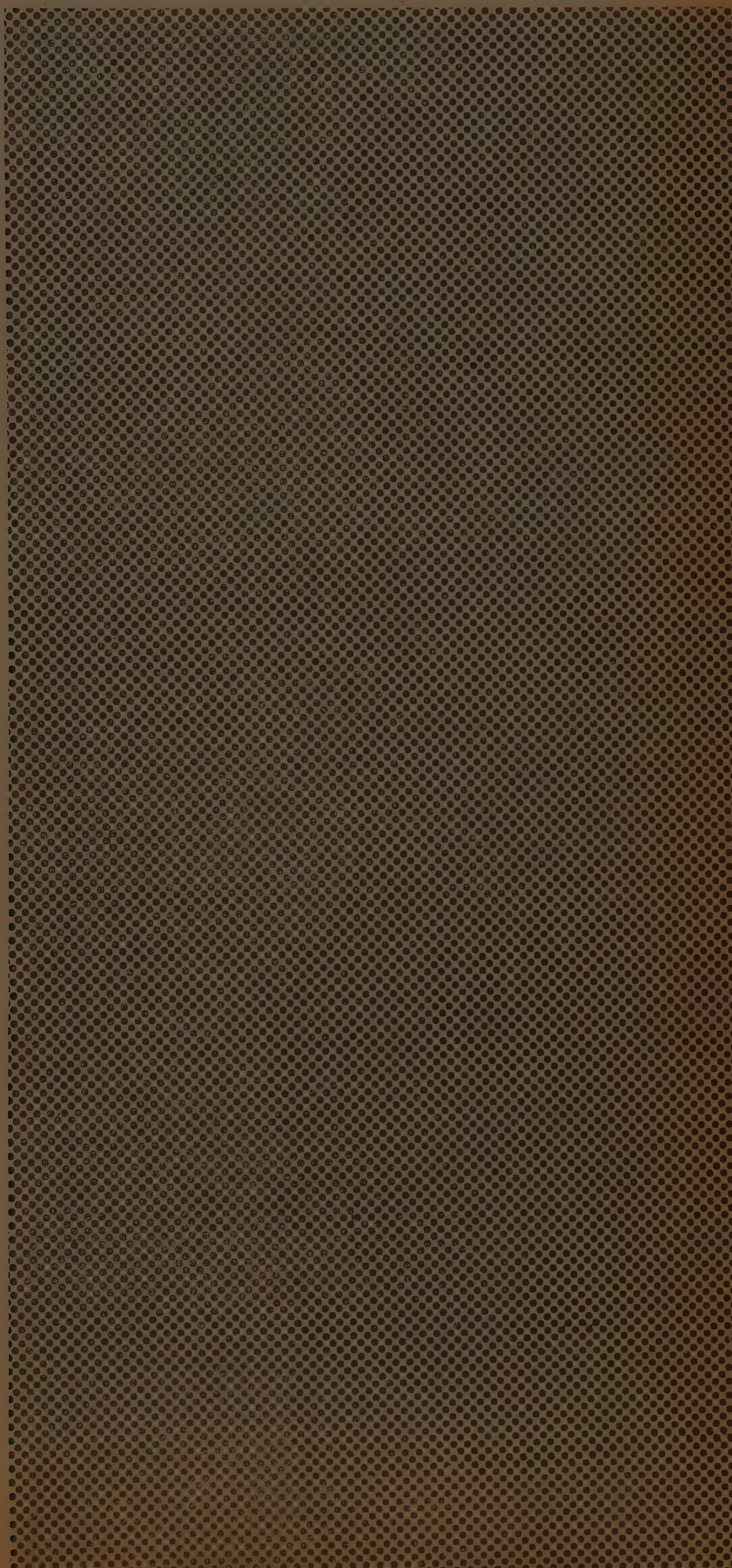

A

a¹ *interj.* **1.** ah! oh! **2.** tiens!

a² (pers. 3 sg. de la *avea)* a; (la perf. comp.) ~ *răspuns* il (elle) a répondu.

a³ *art. pos.* v. **al.**

a⁴ *adj. dem.* v. **ăl.**

a⁵ *prep.* **1.** à; *a semăna* ~... ressembler à... **2.** de; *nu-i ~ bine (bună)* ça n'est pas de bon signe // *a mirosi* ~... sentir le... (la...).

abạ *f.* (vêtement de) bure *f.*

abạc *n. (text.)* abaque *f.*

abạcă *f. (arhit.)* abaque *f.*

abagerịe *f.* fabrique (boutique) de bure.

abagịu *m.* fabriquant (marchand) de (vêtements de) bure.

abajụr *n.* abat-jour *m.*

abandọn *n. (jur., sport)* abandon *m.*

abandonạ *vt.* **1.** abandonner; quitter. **2.** renoncer à...; délaisser.

abandonạre *f.* v. **abandọn.**

abanọs *m.* **1.** *(bot.)* ébénier *m.* **2.** (bois d')ébène *f.*

abatạj *n. (tehn.)* abattage *m.*

abạte¹ *m.* abbé *m.*

abạte² **I.** *vt. vr.* **1.** (s')écarter, (s')éloigner (de). **2.** (se) détourner; dévier (du chemin); (faire) faire détour // *a se ~ de la...* **a.** faire exception à la...; **b.** faire digression de...; **c.** enfreindre; manquer à..., faillir à... **II.** *vi. (fam.) a i se ~ să...* être (subitement) pris(e) par l'envie de...

abạtere *f.* **1.** déviation *f.*; écart *m.* **2.** dérivation (des eaux) *f.* **3.** faute *f.*; infraction *f.* **4.** *(gram.)* exception *f.* // *~ de la subiect* digression *f.*

abatọr *n.* abattoir *m.*

abațịe *f.* abbaye *f.*

abătụt, ~ă *adj.* abattu, ~e; déprimé, ~e; découragé, ~e.

abcẹs *n. (med.)* abcès *m.*

abdicạ *vi.* abdiquer (le, la).

abdicạre *f.* **1.** *(ist.)* abdication *f.* **2.** renoncement *m.*

abdomẹn *n.* abdomen *m.*

abdominạl, ~ă *adj.* abdominal, ~e.

abecedạr *n.* abécédaire *m.*; *(fam.)* ABC *m.*

aberạnt, ~ă *adj.* aberrant, ~e; absurde; dénaturé, ~e.

aberạție *f.* **1.** aberration *f.*; absurdité *f.* **2.** *(opt.)* astigmatisme *m.*

abiạ *adv.* **1.** à peine, presque pas; *de-~* **a.** au moins...; **b.** à grand' peine. **2.** difficilement.

abịl, ~ă I. *adj.* **1.** habile; adroit, ~e. **2.** *(peior.)* malin, -igne. **II.** *adv.* **1.** habilement, adroitement. **2.** *(peior.)* avec ruse.

abilitạte *f.* habileté *f.*; adresse *f.* // *cu ~* habilement.

abịs *n.* abîme *m.*; gouffre *m.*

abisạl, ~ă *adj.* abyssal, ~e.

abitịr *adv. (fam.) mai ~* **a.** (bien) mieux; **b.** plus.

abjẹct, ~ă I. *adj.* abject, ~e; vil, ~e; ignoble. **II.** *adv.* abjectement, ignoblement.

abjẹcție *f.* abjection *f.*; bassesse *f.*

abjurạ *vt.* abjurer.

abjurạre *f.* abjuration *f.*

ablatịv *n. (gram.)* ablatif *m.*

ablațiụne *f. (chir.)* **1.** ablation *f.* **2.** amputation *f.*

abnegạție *f.* abnégation *f.*; dévouement *m.*

abolị *vt. (jur.)* abolir, annuler; supprimer.

abolịre *f. (jur.)* abolition *f.*; suppression *f.*

abominạbil, ~ă I. *adj.* abominable; odieux, -euse. **II.** *adv.* abominablement.

abonạ *vt., vr.* (s')abonner.

abonamẹnt *n.* abonnement *m.*

abonạre *f.* abonnement *m.*

abonạt, ~ă *adj., m.f.* abonné, ~e.

abordạ I. *vi. (mar.)* aborder. **II.** *vt. (fig.)* attaquer (un problème); entamer (une discussion).

abordạbil, ~ă *adj.* **1.** abordable; accessible. **2.** *(despre oameni)* accueillant, ~e; bienveillant, ~e.

abordạj *n. (mar.)* abordage *m.*

aborigẹn, ~ă *adj.* aborigène, indigène.

abracadabrạnt, ~ă *adj.* abracadabrant; ~e; bizarre.

abrạș, ~ă *adj.* **1.** *(despre cai)* rétif, -ive. **2.** *(fig.)* méchant, ~e; violent, ~e; *(fam.)* endiablé, ~e.

abraziụne *f.* **1.** abrasion *f.* **2.** *(geol.)* érosion *f.*

abrazịv, ~ă *adj.* abrasif, -ive.

abrevịa *vt.* abréger.

abreviạt, ~ă *adj.* abrégé, ~e.

abreviẹre *f.* abréviation *f.*; abrègement *m.*

abrogạ *vt. (jur.)* abroger.

abrogạre *f. (jur.)* abrogation *f.*

abrogạt, ~ă *adj. (jur.)* abrogé, ~e.

abrụpt, ~ă *adj.* abrupt, ~e; à pic.

abrutizạ *vt. vr.* (s')abrutir.

abrutizạnt, ~ă *adj.* abrutissant, ~e.

abrutizạre *f.* abrutissement *m.*

abrutizạt, ~ă *adj.* abruti, ~e.

absẹnt, ~ă I. *adj., m.f.* absent, ~e. **II.** *adj.* distrait, ~e; indifférent, ~e.

absentạ *vi.* **1.** s'absenter. **2.** manquer.

absenteịst, ~ă *m.f.* absentéiste.

absẹnță *f.* **1.** absence *f.* **2.** *(fig.)* indifférence *f.*; distraction *f.*

absolụt, ~ă I. *adj.* **1.** absolu, ~e; illimité, ~e; *putere ~ă* pouvoir absolu. **2.** complet, -ète; total, ~e. **II.** *adv.* **1.** d'une manière absolue, absolument; sans limite. **2.** complètement, totalement.

absolutịsm *n.* *(pol.)* absolutisme *m.*

absolutịst, ~ă *adj.* *(pol.)* absolutiste.

absolvẹnt, ~ă *adj., m.f.* (personne) qui a terminé un cycle d'études.

absolvẹnță *f.* (examen de) fin d'études.

absolvị *vt.* **1.** terminer un cycle d'études. **2.** *(jur.)* acquitter; absoudre.

absolvịre *f.* **1.** fin d'un cycle d'études. **2.** *(jur.)* acquittement *m.*; absolution *f.*

absorbạnt, ~ă *adj.* *(fiz.)* absorbant, ~e.

absorbị *vt.* **1.** absorber. **2.** *(fig.)* captiver.

absorbịre *f.* absorbtion *f.*

absorbịt, ~ă *adj.* **1.** absorbé, ~e. **2.** *(fig.)* préoccupé, ~e; captivé, ~e (par...).

absorbitọr, -oạre *adj.* v. **absorbạnt.**

absọrbție *f.* *(fiz.)* absorbtion *f.*

abstinẹnt, ~ă *adj., m.f.* abstinent, ~e.

abstinẹnță *f.* abstinence *f.*

abstrạct, ~ă I. *adj.* abstrait, ~e. **II.** *n.* abstrait *m.* **III.** *adv.* abstraitement.

abstractizạ *vi.* rendre abstrait.

abstrạcție *f.* abstraction *f.*; *a face ~ de...* faire abstraction de...

absụrd, ~ă I. *adj.* absurde, illogique; stupide. **II.** *n.* absurde *m.* // *prin ~* absurdement.

absurditạte *f.* absurdité *f.*; stupidité *f.*

abțịne *vr.* s'abstenir; se retenir.

abțịnere *f.* abstention *f.*; retenue *f.*

abundạ *vi.* abonder; affluer.

abundẹnt, ~ă I. *adj.* **1.** abondant, ~e. **2.** *(fig.)* riche. **II.** *adv.* en abondance; abondamment.

abundẹnță *f.* **1.** abondance *f.*; profusion *f.* **2.** richesse *f.*, opulence *f.* // *din (în) ~* abondamment.

ạbur *m.* **1.** vapeur *f.* **2.** *(fig.)* fumée *f.*

aburẹală *f.* **1.** buée *f.* **2.** haleine *f.*; souffle *m.* **3.** brise *f.*; souffle léger.

aburị I. *vr.* a se voiler, se couvrir de vapeur (de buée). **II.** *vt.* embuer; exposer à la vapeur. **III.** *vi.* dégager (exhaler) de la vapeur.

aburịre *f.* **1.** fumigation *f.* **2.** brise *f.*

aburịt, ~ă *adj.* embué, ~e.

abụz *n.* **1.** abus *m.*; excès *m.* **2.** désordre *m.* **3.** illégalité *f.*

abuzạ *vi.* abuser (de...).

abuzịv, ~ă I. *adj.* **1.** abusif, -ive; extrême. **2.** injuste. **II.** *adv.* abusivement.

ac *n.* **1.** aiguille *f.* **2.** *(zool.)* aiguillon *m.*; *(la albine)* dard *m.* // *~ cu gămălie* épingle *f.*; *~ de siguranță* épingle de nourrice; *ca prin urechile ~ului* comme par miracle; à grand' peine; *a sta ca pe ~e* être sur des charbons.

acadeạ *f.* berlingot *m.*, sucre d'orge *m.*

acadẹmic, ~ă I. *adj.* académique. **II.** *adv.* académiquement.

academiciạn *m.* académicien *m.*

acajụ *m.* acajou *m.*

acalmịe *f.* accalmie *f.*

acaparạ *vt.* accaparer; monopoliser; s'emparer de...

acaparạre *f.* accaparement *m.*; monopolisation *f.*

acaparatọr, -oạre *adj., m.f.* accapareur, -euse; monopolisateur, -trice.

acạr *m.* *(c.f.)* aiguilleur *m.*

acarẹturi *n.pl.* **1.** dépendance *f.*; communs *m.pl.* **2.** bien-fonds *m.pl.*

acạsă *adv.* à la maison; chez soi // *(fam.) așa mai vii de ~* je commence à te comprendre; *a se întoarce ~* rentrer; *a pleca de ~* sortir; partir.

acatịst *n.* **1.** prière à la Vierge. **2.** litanie *f.*

acătării *adj. invar.* *(fam.)* bon; beau; comme il faut.

accelerạ *vt.* accélérer.

accelerạre *f.* accélération *f.*

accelerạt, ~ă I. *adj.* accéléré, ~e. **II.** *n.* *(c.f.)* rapide *m.*

acceleratọr *n.* *(tehn.)* accélérateur *m.*

accelerạție *f.* accélération *f.*

accẹnt *n.* **1.** accent *m.*; *~ul este un semn grafic* l'accent est un signe graphique. **2.** accent *m.*, intonation *f.* // *a pune ~ul pe...* insister, appuyer sur...

accentuạ I. *vt. vr.* (s')accentuer; *(fig.)* (s')intensifier. **II.** *vt.* *(fig.)* insister (sur...).

accentuạre *f.* accentuation *f.*; *(fig.)* intensification *f.*; *~ a instabilității economice mondiale* l'accentuation de l'instabilité économique mondiale.

accentuạt, ~ă *adj.* **1.** accentué, ~e; *(fig.)* intensifié, ~e. **2.** *(fig.)* mis(e) en évidence; souligné, ~e.

accẹpt *n.* *(fin.)* lettre de change.

acceptạ *vt.* accepter; admettre, consentir à...

acceptạbil, ~ă *adj.* acceptable; convenable.

acceptạre *f.* *(fin.)* acceptation *f.*

accẹpție *f.* acception *f.*, sens *m.*

accẹs^1 *n.* **1.** accès *m.*; entrée *f.* **2.** accession *f.*

accẹs^2 *n.* *(med.)* accès *m.*, attaque *f.*; crise *f.* // *~ de tuse* quinte de toux.

accesịbil, ~ă *adj.* **1.** accessible, abordable. **2.** compréhensible. **3.** facile, simple.

accesibilitạte *f.* accessibilité *f.*

accesọriu, -ie I. *adj.* accessoire; auxiliaire; annexe. **II.** *n.* accessoire *m.*

accidẹnt *n.* **1.** accident *m.* **2.** malheur *m.* **3.** aspérité (du sol) *f.* **4.** *(muz.)* accident *m.*

accidentạl, ~ă I. *adj.* **1.** accidentel, ~le; fortuit, ~e. **2.** secondaire. **II.** *adv.* accidentellement; par hasard.

accidentạt, ~ă *adj.* *(despre drumuri, soluri)* inégal, ~e; varié, ~e.

acẹl, aceạ *(pl. acei, acele)*, **acela, acẹea** *(pl. aceia, acelea)* *adj. dem.* ce (cet), cette *(pl.* ces)... là.

acẹla, acẹea *(pl. aceia, acelea)* *pron. dem.* celui, celle *(pl.* ceux, celles)... là // *(tocmai) de aceea* (și în forma) *de aia* **a.** voilà pourquoi, c'est pourquoi...; **b.** aussi; et pour cause; *afară de (pe lîngă) aceea* en outre; *după aceea* après, ensuite.

acẹlași, acẹeași *(pl. aceiași, aceleași)* **I.** *adj. dem.* le, la même *(pl.* les mêmes). **II.** *pron. dem.* celui-là, celle-là même *(pl.* ceux-là, celles-là mêmes).

acẹrb, ~ă *adj.* **1.** acerbe; aigre. **2.** *(fig.)* mordant, ~e; caustique.

acẹst, aceạstă *(pl. acẹști, aceste) adj. dem.* ce (cet), cette *(pl.* ces)... ci // (în forma *ăst, astă) de astă dată* cette fois-ci.

acẹsta, aceạsta *(pl. acẹștia, acestea) pron. dem.* **1.** celui, celle *(pl.* ceux, celles)... ci. **2.** ceci, cela; *(fam.)* ça // *după aceasta* après quoi, ensuite; *în afară de aceasta* en outre, de plus; (în forma *ăsta, asta) cu toate astea* malgré cela; pourtant, cependant.

acetạt *m. (chim.)* acétate *m.*

acetilẹnă *f. (chim.)* acétylène *m.*

acetọnă *f. (chim.)* acétone *f.*

achitạ I. *vt.* **1.** acquitter. **2.** *(fam.)* tuer. **II.** *vr.* s'acquitter de...

achitạre *f.* acquittement *m.*

achitạt **~ă** *adj. (jur.)* acquitté, ~e.

achizitọr *m.* **1.** acquéreur *m.* **2.** chef d'approvisionnement.

achizịție *f.* **1.** acquisition *f.* **2.** *(fam.)* achat *m.*, emplette *f.*

achiziționạ *vt.* **1.** acquérir; procurer. **2.** *(fam.)* acheter.

achiziționạre *f.* acquisition *f.*

acị *adv.* v. **aici.**

acịd, ~ă I. *adj.* **1.** acide; aigre. **2.** *(fig.)* acerbe, mordant, ~e. **II.** *m. (chim.)* acide *m.*

aciditạte *f.* acidité *f.*

acidulạ *vt.* aciduler.

acidulạt, ~ă *adj.* acidulé, ~e.

aciuạ *vr.* **1.** se refugier. **2.** se nicher.

aclamạ *vt.* acclamer; ovationner.

aclamạre, aclamạție *f.* acclamation *f.*; ovation *f.*

aclimatizạ *vt. vr.* (s')acclimater.

aclimatizạre *f.* acclimatation *f.*

aclimatizạt, ~ă *adj.* acclimaté, ~e.

acnẹe *f. (med.)* acné *f.*

acolạdă *f.* accolade *f.*

acolịt *m. (peior.)* acolyte *m.*; compagnon *m.*

acọlo *adv.* là, là-bas, y // *(fam.) fugi de ~!* allons donc!

acomodạ *vr.* **1.** s'accommoder, s'adapter. **2.** s'entendre.

acomodạbil **~ă** *adj.* accommodable.

acomodạre *f.* accommodement *m.*

acomodạt, ~ă *adj.* accommodé, ~e; habitué, ~e (à...).

acompaniạ *vt.* **1.** *(muz.)* accompagner. **2.** escorter; suivre.

acompaniamẹnt *n. (muz.)* accompagnement *m.*

acompaniatọr, -oạre *m.f. (muz.)* accompagnateur, -trice.

acọnt *n.* acompte *m.*, avances *f.pl.*

acontạ *vt.* donner un acompte.

acoperị I. *vt. vr.* (se) couvrir; (s')envelopper. **II.** *vt.* **1.** recouvrir. **2.** *(fig.)* dissimuler.

acoperịre *f.* recouvrement *m.*; couverture *f.* // *a avea ~* être à couvert.

acoperịș *n.* toit *m.*, toiture *f.*

acoperịt, ~ă I. *adj.* **1.** (re)couvert, ~e. **2.** *(fig.)* caché, ~e; dissimulé, ~e. **II.** *adv.* secrètement, en cachette.

acọrd *n.* **1.** *(muz.)* accord *m.*; harmonie *f.* **2.** entente *f.* **3.** assentiment *m.* // *muncă în ~* travail à la tâche; *de (comun) ~ cu...* de concert avec...

acordạ *vt.* **1.** *(muz.)* accorder. **2.** octroyer.

acordạre *f.* **1.** *(muz.)* accordage *m.* **2.** octroi *m.*; permission *f.*

acordeọn *n.* accordéon *m.*

acordeonịst *m.* accordéoniste *m.*

acordọr I. *m.* accordeur *m.* **II.** *n.* accordoir *m.*

acostạ I. *vi. (mar.)* accoster. **II.** *vt.* aborder qn.

acostamẹnt *n.* accotement *m.*

acreạlă *f.* **1.** acidité *f.*; aigreur *f.* **2.** *(fig.)* acrimonie *f.*; mauvaise humeur.

acreditạ *vt.* accréditer (auprès de...).

acreditạre *f. scrisori de ~* lettres de créance.

acreditạt, ~ă *adj.* accrédité, ~e (auprès de...).

acreditiv *n. (ec.)* accréditif *m.*

acrị I. *vt.* **1.** aigrir; aciduler. **2.** *(fig.)* rendre amer; écœurer. **II.** *vr.* s'aigrir // *(fam.) a i se ~ cuiva (de) cu...* en avoir assez de..., en avoir marre.

acrịme *f.* aigreur *f.*; acidité *f.*

acrișọr, -oạră *adj.* aigrelet, ~te.

acrịt, ~ă *adj.* **1.** aigri, ~e; acidulé, ~e. **2.** *(fig.)* altéré, ~e.

acritụri *f.pl.* aliments confits (dans du vinaigre).

acrobạt, ~ă *m.f.* acrobate.

acrobạtic, ~ă *adj.* acrobatique.

acrobạție *f.* acrobatie *f.*

ạcru^1 *m. (metrol.)* acre *f.*

ạcru^2, -ră *adj.* **1.** aigre. **2.** *(fig., despre oameni, caractere)* acariâtre // *castraveți acri* cornichons confits; *varză acră* chou-croute *f.*; *lapte ~* lait caillé; *struguri acri* raisins surs.

acrylạte *n. (chim.)* acrylate *m.*

act *n.* **1.** acte *m.*, fait *m.*, action *f.*; *~ terorist* acte terroriste. **2.** acte *m.*; document *m.* **3.** *(teatru)* acte *m.* // *~ disperat* coup de tête; *a lua ~ (de...)* **a.** constater; **b.** prendre note (de...); *cu ~e în regulă* avec des papiers en règle.

actịv, ~ă I. *adj.* actif, -ive; laborieux, -euse; *(gram.) diateză ~ă* voix active. **II. 1.** *n.* (groupe de) militants *m.pl.* **2.** *(ec., fin.)* actif *m.*

activạ I. *vi.* agir. **II.** *vt.* activer; aviver; intensifier; *a ~ circulația sîngelui* activer la circulation du sang. **III.** *vr.* entrer dans les cadres actifs de l'armée.

activist, ~ă *m.f.* militant *m.* // *~ de partid* membre militant.

activitạte *f.* activité *f.*

activizạ *vt.* stimuler l'activité.

actọr *m.* comédien *m.*, acteur *m.*

actorạș *m. (peior.)* cabotin *m.*

actrịță *f.* actrice *f.*, comédienne *f.*

actuạl, ~ă *adj.* actuel, ~le; contemporain, ~e.

actualitạte *f.* actualité *f.*

actualizạ *vt.* actualiser.

actualizạre *f.* actualisation *f.*

actualmẹnte *adv.* actuellement; de nos jours.

acționạ I. *vi.* actionner; agir. **II.** *vt. (tehn.)* actionner, mettre en mouvement // *(jur.) a ~ în judecată* intenter une action (à...).

acționạr, ~ă *m.f. (fin.)* actionaire.

acționạre *f. (tehn.)* mise en mouvement.

acțiụne *f.* **1.** action *f.*; acte *m.* **2.** *(fin.)* action *f.* // *om de ~* personne entreprenante; *a pune în ~* mettre en mouvement; *a trece la ~* passer aux faits.

acụ *adv.* v. **acum.**

acuarẹlă *f.* aquarelle *f.*

acuarelịst, ~ă *m.f.* aquarelliste.

acuitạte *f.* acuité *f.*

acụm(a) *adv.* maintenant; à présent; actuellement // *chiar* ~ **a.** tout de suite, sur le champ; **b.** de ce pas; ~... ~ tantôt... tantôt; *de pe* ~ d'ores et déjà; ~ *un an* il y a un an; *de* ~ *înainte* désormais.

acumulạ *vt. vr.* (s')accumuler, (s')amasser.

acumulạre *f.* acccumulation *f.*; amas *m.*

acumulatọr *n.* *(tehn.)* accumulateur *m.*; *(fam.)* acu *m.*

acuplạ *vt.* (ac)coupler.

acuplạj *n.* *(mec.)* couplage *m.*

acuplạre *f.* accouplement *m.*

acupunctọr *m.* *(med.)* acuponcteur *m.*

acupunctụră *f.* *(med.)* acuponcture *f.* // *specialist în* ~ acuponcteur *m.*

acuratẹțe *f.* exactitude *f.*; soin *m.*; précision (dans le travail) *f.*

acụstic, ~**ă** *adj.*, *f.* acoustique.

acusticiạn, ~**ă** *m.f.* acousticien, ~ne.

acụt, ~**ă** *adj.* **1.** aigu, ~ë; violent, ~e. **2.** *(muz.)* strident, ~e.

acuzạ *vt.* accuser.

acuzạre *f.* accusation *f.* // *(jur.) martọr al acuzării* témoin à charge.

acuzạt, ~**ă** *m.f.* *(jur.)* accusé, ~e; inculpé, ~e.

acuzatịv *n.* *(gram.)* accusatif *m.*

acuzatọr, -oạre *adj.*, *m.f.* accusateur, -trice.

acuzạție *f.* **1.** *(jur.)* accusation *f.* **2.** *(fam.)* reproche *m.*

acvafọrte *f.* (estampe à) eauforte *f.*

acvamarịn *n.* *(mineral.)* aiguemarine *f.*

acvạriu *n.* aquarium *m.*

acvạtic, ~**ă** *adj.* aquatique.

ạcvilă *f.* *(ornit.)* aigle *m.*

acvilịn, ~**ă** *adj.* aquilin, ~e.

adạos *n.* supplément *m.*; annexe *f.*

adaptạ I. *vt.* **1.** adapter; ajuster. **2.** *(tehn.)* monter. **II.** *vr.* s'adapter, s'accommoder.

adaptạbil, ~**ă** *adj.* adaptable.

adaptạre *f.* adaptation *f.*; accommodation *f.*

adăpạ *vt. vr.* (s')abreuver.

adăpạre *f.*, **adăpạt** *n.* abreuvement *m.*, abreuvage *m.*

adăpătoạre *f.* auge *f.*

adăpọst *n.* abri *m.*; refuge *m.*; *a (se) pune la* ~ (se) mettre à l'abri, en sûreté; s'abriter // *a cere* ~ demander asile.

adăpostị *vt. vr.* (s')abriter.

adăpostịre *f.* abri *m.*; refuge *m.*

adăugạ I. *vt. vr.* (s')ajouter; (se) joindre. **II.** *vt.* compléter.

adăugạre *f.* addition *f.*

adăugịt, ~**ă** *adj.* **1.** ajouté, ~e; joint, ~e. **2.** augmenté, ~e.

adecvạt, ~**ă** *adj.* adéquat, ~e; propre à...

ademenị *vt.* **1.** tenter. **2.** séduire.

ademenịre *f.* **1.** tentation *f.* **2.** séduction *f.*

ademenịt, ~**ă** *adj.* **1.** tenté, ~e. **2.** séduit, ~e.

ademenitọr, -oạre *adj.* **1.** tentant, ~e. **2.** séduisant, ~e.

adẹpt, ~**ă** *m.f.* adepte; partisan, ~e // *a face adepți* faire école.

aderạ *vi.* (+ **la**) adhérer (à...).

aderare *f.* adhésion *f.*

aderẹnt, ~**ă I.** *adj.* *(tehn., med.)* adhérent, ~e. **II.** *m* *(pol.)* adhérent *m.*

aderență *f.* *(tehn., med.)* adhérence *f.*

adẹsea, adẹseori *adv.* souvent, fréquemment, (à) maintes fois.

adevăr *n.* **1.** vérité *f.*; *într* ~ en vérité, en effet, vraiment. **2.** véracité *f.*, véridicité *f.*

adevărạt, ~**ă I.** *adj.* **1.** vrai, ~e. **2.** sincère; fidèle. **II.** *adv.* vraiment; effectivement // *cu* ~ pour de bon; *nu este mai puțin* ~ *că...* toujours est-il que...

adeverị I. *vt. vr.* (se) confirmer. **II.** *vt.* certifier; attester.

adeverịnță *f.* **1.** attestation *f.* **2.** reçu *m.*, quittance *f.*

adeverịre *f.* confirmation *f.*

adeziụne *f.* **1.** *(fiz.)* adhésion *f.* **2.** affiliation *f.* **3.** consentement *m.*

adezịv, ~**ă** *adj.* adhésif, -ive.

adiạ *vi.* *(despre vînt)* souffler légèrement.

adiacẹnt, ~**ă** *adj.* attenant, ~e; contigu, ~ë; *(geom.)* adjacent, ~e.

adịcă *adv.* c'est-à-dire // *și* ~ *(ce)?* et puis quoi? *la o* ~ au bout de compte; au besoin.

adiẹre *f.* brise *f.*; souffle léger.

adineạuri *adv.* tout à l'heure; tantôt.

ad-ịnterim *adj. invar.* par intérim; intérimaire.

adịo *interj.* adieu; *a-și lua* ~ *(de la...)* **a.** faire ses adieux (à...), prendre congé (de...); **b.** *(fam.)* renoncer (à...).

adipọs, -oạsă *adj.* *(anat.)* adipeux, -euse; gras, ~se.

aditịv *n.* *(ec.)* additif *m.*

adiționạ *vt.* additionner; ajouter.

adiționạl, ~**ă** *adj.* additionnel, ~le; ajouté(e) en sus.

adînc, ~**ă I.** *adj.* profond, ~e. **II.** *adv.* profondément. **III.** *n.* profondeur *f.*

adîncị I. *vt.* approfondir. **II.** *vr.* (+ **în**) se plonger, s'absorber (dans).

adîncịme *f.* profondeur *f.*

adîncịre *f.* **1.** creusement *m.* **2.** *(fig.)* approfondissement *m.*

adîncịt, ~**ă** *adj.* **1.** creusé, ~e. **2.** *(fig.)* approfondi, ~e. **3.** *(fig.)* plongé, ~e (dans...).

adîncitụră *f.* creux *m.*; cavité *f.*; fosse *f.*

adjectịv *n.* *(gram.)* adjectif *m.*

adjectivạl, ~**ă** *adj.* *(gram.)* adjectival, ~e.

adjudecạ *vt.* *(jur.)* adjuger.

adjudecạre *f.* *(jur.)* adjudication *f.*

adjụnct, ~**ă I.** *adj.* adjoint, ~e. **II.** *m.* adjoint *m.*; suppléant *m.*; lieu-tenant *m.*

adjutạnt *m.* aide-de-camp *m.*

administrạ *vt.* **1.** administrer; gérer. **2.** administrer, donner (un médicament).

administrạre *f.* administration *f.*

administrạt, ~**ă** *adj.* administré, ~e; géré, ~e.

administratịv, ~**ă** *adj.* administratif, -ive.

administrạtor, -oạre *m.f.* administrateur, -trice; gérant, ~e.

administrạție *f.* administration *f.*; gérance *f.*

admirạ *vt.* admirer.

admirạbil, ~**ă I.** *adj.* admirable; merveilleux, -euse, excellent, ~e. **II.** *adv.* admirablement.

admiratịv, ~**ă I.** *adj.* admiratif, -ive. **II.** *adv.* admirativement.

admiratọr, -oạre *m.f.* **1.** admirateur, -trice. **2.** *(fam.)* soupirant, ~e.

admirạție *f.* admiration *f.*; enthousiasme *m.*

admisịbil, ~ă *adj.* admissible, acceptable.

admịte *vt.* **1.** admettre, accepter, permettre. **2.** reconnaître; concéder. **3.** recevoir, accueillir (favorablement); agréer.

admịtere *f.* **1.** admission *f.* **2.** réception *f.* **3.** (examen, concours d')entrée *f.*

admonestạ *vt.* admonester, réprimander.

admonestạre *f.* admonestation *f.*, réprimande *f.*

adnotạ *vt.* annoter; commenter.

adnotạre *f.* annotation *f.*; commentaire *m.*

adnotạt, ~ă *adj.* *(despre texte)* annoté, ~e; commenté, ~e.

adnotạție *f.* v. **adnotạre.**

adolescẹnt, ~ă *adj., m.f.* adolescent, ~e.

adolescẹnță *f.* adolescence *f.*

adoptạ *vt.* **1.** adopter. **2.** *(fig.)* s'approprier; accepter.

adoptạre *f.* **1.** adoption *f.* **2.** acceptation *f.*

adoptịv, ~ă *adj.* adoptif, -ive.

adọpție, adopțiụne *f.* v. **adoptạre.**

adorạ *vt.* adorer, aimer passionnément.

adorạbil, ~ă *adj.* adorable, charmant, ~e; délicieux, -euse.

adorạre *f.* v. **adorạție.**

adorạt, ~ă *adj., m.f.* adoré, ~e.

adoratọr, -oạre *m.f.* adorateur, -trice.

adorạție *f.* **1.** adoration *f.*; amour passionné. **2.** vénération *f.*; culte *m.*

adormị I. *vi.* **1.** s'endormir. **2.** *(fig.)* mourir. **II.** *vt.* **1.** endormir. **2.** *(med.)* anesthésier.

adormịt, ~ă I. *adj.* **1.** endormi, ~e. **2.** somnolent, ~e. **3.** *(fig.)* mort, ~e. **II.** *m.f.* *(fam.)* mollasson, -onne.

adormitọr, -oạre *adj.* **1.** endormant, ~e; soporifique. **2.** *(fam.)* ennuyeux, -euse.

adresạ I. *vt.* adresser; destiner, envoyer. **II.** *vr.* s'adresser à...; faire appel à...

adresạnt, ~ă *m.f.* destinataire.

adrẹsă *f.* **1.** adresse *f.* **2.** note officielle.

aducătọr, -oạre *m.f.* porteur, -euse.

adụce I. *vt.* **1.** apporter. **2.** amener; *a ~ vorba despre...* amener la conversation sur...; *ce vînt te ~?* quel bon vent vous amène? **3.** *(fig.)* causer, provoquer; *a ~ nenorocire* provoquer le malheur. **4.** rapporter // *a ~ la realitate* ramener à la réalité; *a o ~ din condei* s'exprimer habilement; *a ~ la îndeplinire* réaliser; accomplir; *a ~ ghinion* porter malheur; *(jur.) a ~ martori* produire des témoins. **II.** *vi.* *a ~ a (cu)...* ressembler à...

adụcere *f.* *~-aminte* souvenir *m.*; *~ la cunoștință* **a.** information *f.*; **b.** notification *f.*; **c.** avertissement *m.*; *~ la îndeplinire* exécution *f.*

adụcție *f.* *(tehn.)* adduction *f.*

adulạ *vt.* aduler.

adulạre *f.* adulation *f.*

adulatọr, -oạre *adj., m.f.* adulateur, -trice.

adulmecạ *vt.* **1.** *(despre animale)* flairer. **2.** *(fig.)* pressentir; *(fam.)* avoir vent (de qch.).

adulmecạre *f.* flair *m.*

adụlt, ~ă *adj., m.f.* adulte.

adultẹr, ~ă *adj., n.* adultère.

adulterịn, ~ă *adj.* adulterin, ~e.

adumbrit, ~ă *adj.* ombragé, ~e; à l'ombre.

adunạ I. *vt.* **1.** amasser; accumuler. **2.** réunir, assembler; grouper. **3.** *(mat.)* additionner // *a ~ de pe jos* ramasser; *a-și ~ gîndurile* se recueillir. **II.** *vr.* **1.** s'assembler; se réunir. **2.** se concentrer // *spune-mi cu cine te aduni ca să-ți spun cine ești* qui se ressemble s'assemble.

adunạre *f.* **1.** assemblée *f.*; réunion *f.* **2.** *(mat.)* addition *f.*

adunătụră *f.* *(peior.)* amas *m.*; ramassis *m.*

adụs, ~ă *adj.* *~ din umeri* voûté, ~e.

adverb *n.* *(gram.)* adverbe *m.*

adverbiạl, ~ă *adj.* *(gram.)* adverbial, ~e.

advẹrs, ~ă *adj.* **1.** adverse; contraire. **2.** hostile.

adversạr, ~ă *m.f.* **1.** adversaire; ennemi, ~e. **2.** *(sport)* concurrent, ~e.

adversatịv, ~ă *adj.* *(gram.)* adversatif, -ive.

adversitạte *f.* adversité *f.*

ạer *n.* **1.** air *m.* **2.** atmosphère *f.* **3.** physionomie *f.*; air *m.*, mine *f.*; *a avea ~ul să...* avoir l'air de...; faire semblant de...; *a-și da ~e* prendre des airs.

aerạ *vt.* aérer.

aerạj *n.* *(mine)* aérage *m.*

aerạție *f.* *(mine)* ventilation *f.*

aeriạn, ~ă *adj.* **1.** aérien, ~ne. **2.** *(fig.)* transparent, ~e; diaphane; vaporeux, -euse.

aeriseạlă *f.* v. **aerisịre.**

aerisị *vt.* aérer, donner de l'air.

aerisịre *f.* aération *f.*, aérage *m.*

aerodinạm *n.* autorail *m.*

aerodinạmic, ~ă *adj., f.* aérodynamique.

aerodrọm *n.* aérodrome *m.*

aerofagịe *f.* *(med.)* aérophagie *f.*

aerogạră *f.* aérogare *f.*

aerolịt *m.* *(astr., geol.)* aérolithe *m.*

aeromodẹl *n.* *(av.)* aéromodèle *m.*

aeromodelịsm *n.* *(av.)* aéromodélisme *m.*

aeronaụt *m.* aéronaute *m.*

aeronaụtic, ~ă *adj., f.* aéronautique.

aeronạvă *f.* aéronef *m.*

aeroplạn *n.* avion *m.*, aéroplane *m.*

aeropọrt *n.* aéroport *m.*

aeropurtạt, ~ă *adj.* aéroporté ~e; transporté(e) par avion.

aerosọl *m.* *(chim.; med.)* aérosol *m.*

aerostạt *n.* aérostat *m.*, ballon *m.*

afabil, ~ă I. *adj.* affable, courtois, ~e. **II.** *adv.* affablement.

afabilitạte *f.* affabilité *f.*, courtoisie *f.*

afabulạție *f.* affabulation *f.*; intrigue de roman.

afạcere *f.* affaire *f.*; *om de afaceri* brasseur d'affaires // *(fam.) nu-i nici o ~* ce n'est pas convenable.

afacerịsm *n.* *(peior.)* affairisme *m.*

afacerịst, ~ă *m.f.* *(peior.)* affairiste.

afară I. *adv.* à l'extérieur, dehors; *a da ~* **a.** mettre dehors, chasser; **b.** congédier // *în ~ de...* au surplus; *~ de...* excepté; sauf, hormis; *din cale ~* **a.** extraordinairement; **b.** par trop (fort). **II.** *interj.* **1.** hors d'ici! ouste! **2.** *(sport)* out!

afạzic, ~ă *adj.* *(med.)* aphasique.

afazịe *f.* *(med.)* aphasie *f.*

afẹct *n.* réaction émotive.

afectạ I. *vt.* **1.** affecter; émouvoir; chagriner. **2.** destiner; attribuer. **II.** *vi.* feindre.

afectạre *f.* **1.** affectation *f.*; manque de naturel. **2.** destination *f.*; attribution *f.*

afectạt, ~ă *adj.* **1.** affecté, ~e; ému, ~e; chagriné, ~e. **2.** feint, ~e; hypocrite. **3.** *(fam.)* compassé, ~e.

afectịv, **~ă** *adj.* affectif, -ive; plein(e) d'affection.

afectivitạte *f.* affectivité *f.*; sensibilité *f.*

afectuọs, -oạsă *adj.* affectueux, -euse; cordial, ~e.

afecțiụne *f.* **1.** affection *f.*, attachement *m.*, amitié tendre. **2.** *(med.)* affection *f.*; maladie *f.*

afemeiạt *adj. m.* coureur; débauché.

aferạt, **~ă** *adj.* affairé, ~e.

aferẹnt, **~ă** *adj.* afférent, ~e.

aferẹză *f.* *(lingv.)* aphérèse *f.*

afẹt *n.* *(mil.)* affût *m.*

afiliạ *vr.* s'affilier, s'associer à...

afiliạt, **~ă** *adj.* affilié, ~e.

afiliạție, afiliẹre *f.* affiliation *f.*

ạfin *m.* *(bot.)* myrtille *f.*

afinạ *vt.* *(metal.)* affiner.

afinạj, *n.*, **afinạre** *f.* *(metal.)* affinage *m.*

afinạtă *f.* liqueur de myrtilles.

ạfină *f.* myrtille *f.*

afinitạte *f.* affinité *f.*

afinọr *m.* *(metal.)* affineur *m.*

afirmạ **I.** *vt.* affirmer; déclarer fermement. **II.** *vr.* se manifester; se faire remarquer.

afirmạre *f.* affirmation *f.*

afirmatịv, **~ă** *adj.* affirmatif, -ive.

afirmạție *f.* affirmation *f.*

afịș *n.* affiche *f.* // *cap de ~* (en) vedette.

afișạ **I.** *vt.* **1.** afficher. **2.** placarder. **3.** *(fig.)* rendre public; faire parade (de...). **II.** *vr.* s'afficher, se faire remarquer.

afișạj *n.* affichage *m.*; *(sport) tabelă de ~* tableau d'affichage.

afișiẹr *n.* placard *m.*; affichier *m.*

afișọr *m.* afficheur *m.*

afịx *n.* *(lingv.)* affixe *m.*

afînạ *vt.* ameublir (la terre).

afînạre *f.* ameublissement (de la terre) *m.*

afînạt, **~ă** *adj.* *(despre pămînt)* ameubli, -e.

aflạ **I.** *vt.* **1.** apprendre. **2.** trouver; découvrir // *(absolut) s-a aflat* on a eu vent. **II.** *vr.* **1.** se trouver, (y) être; exister. **2.** y avoir // *(fam.) a se ~ în treabă* faire la mouche du coche.

aflạre *f.* trouvaille *f.*; découverte *f.*

afluẹnt *m.* *(geogr.)* affluent *m.*

afluẹnță *f.* **1.** affluence *f.* **2.** abondance *f.*

aflụx *n.* **1.** affluence *f.* **2.** *(med.)* afflux *m.*

afọn, **~ă** *adj.* aphone // *(lingv.) consoană ~ă* consonne sourde.

aforịsm *n.* aphorisme *m.*

aforịstic, **~ă** *adj.* aphoristique.

afretạ *vt.* *(mar.)* affréter.

afretạre *f.* *(mar.)* affrètement *m.*

africạn, **~ă** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* africain, ~e.

africạtă *adj. f.*, *f.* *(lingv.)* affriquée.

afrodiziạc, **~ă** *adj.* aphrodisiaque.

afrọnt *n.* affront *m.*, outrage *m.*

ạftă *f.* *(med.)* aphte *m.*

afumạ **I.** *vt.* **1.** enfumer; fumer (de la viande). **2.** saurer (du poisson). **3.** fumiger; brûler des senteurs. **II.** *vr.* **1.** s'enfumer. **2.** *(fam., despre ọameni)* se griser.

afumạre *f.* **1.** fumage *m.* **2.** fumigation *f.*

afumạt, **~ă** *adj.* **1.** enfumé, ~e. **2.** sauré, ~e. **3.** *(fam., despre oameni)* gris, ~e.

afumătọare *f.* fumoir à viande.

afumătụră *f.* viande fumée.

afụnd, **~ă** **I.** *adj.* profond, ~e. **II.** *adv.* **1.** profondément. **2.** à fond. **III.** *n.* fond *m.*

afundạ **I.** *vt.* immerger. **II.** *vr.* **1.** plonger; s'enfoncer. **2.** *(fig.)* disparaître.

afundạre *f.* **1.** immersion *f.* **2.** enfoncement *m.*

afurisẹnie *f.* **1.** anathème *m.* **2.** malédiction *f.* // *(fam.) nici măcar de ~* pas du tout.

afurisị **I.** *vt.* **1.** anathématiser. **2.** maudir, damner. **II.** *vr.* jurer.

afurisịt, **~ă** **I.** *adj.* maudit, ~e. **II.** *m.* *(fam.)* vaurien *m.*

agạle *adv.* nonchalamment.

agạpă *f.* agape *f.*

agasạ *vt.* agacer, enerver.

agasạnt, **~ă** *adj.* agaçant, ~e; importun, ~e.

agạt *n.* *(mịneral.)* agate *f.*

agățạ **I.** *vt.* **1.** suspendre; accrocher. **2.** *(fam.)* aborder, accoster (qn.). **3.** faire un accroc. **II.** *vr.* (+ **de**) grimper, s'agripper (à...); *(fig.)* se cramponer (à...).

agățạre *f.* **1.** accrochement *m.* **2.** accrochage *m.*

agățătọr, -oạre **I.** *adj.* grimpant, ~e. **II.** *f.* anneau *m.*, ganse (pour accrocher) *f.*, attache *f.*

ageamịu, -ịe **I.** *adj.* débutant, ~e; novice; naïf, naïve. **II.** *m.f.* mazette *f.*, blanc-bec *m.*

agẹndă *f.* **1.** agenda *m.* **2.** ordre du jour.

agẹnt *m.* agent *m.*

agentụră *f.* **1.** agence (de commerce) *f.* **2.** *(peior.)* officine *f.*

agẹnție *f.* agence *f.*, succursale *f.*

ạger, **~ă** *adj.* **1.** agile, alerte. **2.** *(despre privire)* perçant, ~e; aigu, ~ë // *~ la minte* intelligent, ~e; perspicace.

agerịme *f.* agilité *f.*, vivacité *f.*; promptitude *f.* // *~ de minte* intelligence *f.*; perspicacité *f.*

agheạsmă *f.* *(bis.)* eau bénite.

aghiotạnt *m.* aide-de-camp *m.*

aghiụță *m.* *(fam.)* diable *m.*

agịl, **~ă** **I.** *adj.* leste, agile. **II.** *adv.* agilement, lestement.

agilitạte *f.* agilité *f.*; adresse *f.*

agitạ **I.** *vt.* agiter, remuer, secouer. **II.** *vr.* **1.** s'agiter. **2.** *(fig.)* se tourmenter.

agitạt, **~ă** *adj.* **1.** agité, ~e; *(despre oameni)* tourmenté, ~e. **2.** *(despre ape)* houleux, -euse // *viață ~ă* vie tumultueuse.

agitatọr, -oạre *m.f.* agitateur, -trice; propagandiste.

agitạție *f.* **1.** agitation *f.*; inquiétude *f.* **2.** propagande *f.*

aglomerạ **I.** *vr.* s'entasser. **II.** *vt.* *(tehn.)* agglomérer.

aglomerạre *f.* *(tehn.)* conglomération *f.*

aglomerạt, **~ă** *adj.* **1.** aggloméré, ~e. **2.** surpeuplé, ~e.

aglomerạție *f.* agglomération *f.*; foule *f.*

aglutinạ *vr.* s'agglutiner.

aglutinạnt, **~ă** *adj.* agglutinant, ~e.

aglutinạre *f.* agglutination *f.*

agonịe *f.* agonie *f.*

agoniseạlă *f.* économies *f.pl.*; *(fam.)* pécule *m.*

agonisị *vt.* économiser.

agonisịtă *f.* v. **agoniseală.**

agonizạ *vi.* agoniser.

agonizạnt, **~ă** *adj.* agonisant, ~e; moribond, ~e.

agrạfă *f.* agrafe *f.*

agramạt, ~**ă** *adj., m.f.* illetré, ~e; ignare.
agrạr, ~**ă** *adj.* agraire.
agravạ *vt. vr.* (s')aggraver; empirer.
agravant, ~**ă** *adj.* aggravant, ~e.
agravạre *f.* aggravation *f.*
agreạ *vt.* **1.** agréer; sympathiser. **2.** consentir.
agreạbil, ~**ă** **I.** *adj.* agréable; plaisant, ~e. **II.** *adv.* agréablement.
agregạ *vr.* *(tehn.)* s'agréger.
agregạre *f.* *(tehn.)* agrégation *f.*
agregạt **I.** *n.* *(tehn.)* agrégat *m.* **II.** *m.* *(înv.)* agrégé (de l'Université) *m.*
agremẹnt *n.* **1.** agrément *m.*, distraction *f.* **2.** consentement *m.*
agresiụne *f.* agression *f.*
agresịv, ~**ă** *adj.* agressif, -ive.
agresivitạte *f.* agressivité *f.*
agresọr, -oạre *m.f.* agresseur *m.*
agrịcol, ~**ă** *adj.* agricole.
agricultọr, -oạre *m.f.* agriculteur *m.*
agricultụră *f.* agriculture *f.*
agrimensọr *m.* *(topogr.)* arpenteur *m.*
agrimensụră *f.* *(topogr.)* arpentage *m.*
ạgriș *m.* *(bot.)* groseiller (à maquereau) *m.*
ạgrișă *f.* *(bot.)* groseille (à maquereau) *f.*
agro-alimentạr, ~**ă** *adj.* agro-alimentaire; *industrie* ~*ă* industrie agro-alimentaire.
agronọm *m.* agronome *m.*, ingénieur agricole.
agronọmic, ~**ă** *adj.* agronomique.
agronomịe *f.* agronomie *f.*
agrotẹhnic, ~**ă** **I.** *adj.* agrotechnique. **II.** *f.* technique agricole.
agurịdă *f.* raisin vert.
ahạ *interj.* eh bien!
ahọ *interj.* ohé! holà!
ahtiạt, ~**ă** *adj.* avide, assoiffé, ~e (de...) // ~ *după bani* âpre au gain.
ai *interj.* **1.** ah! aïe! **2.** hein!
ạia *pron. dem.* v. **ăla.**
aịci *adv.* ici, là; *pînă* ~ **a.** jusqu'ici; **b.** assez! // *de* ~ *înainte* désormais, dorénavant; ~*i-* ~ voilà le hic; (în forma **aci**) ~... ~ tantôt... tantôt; *cît p-* ~ il s'en faut de peu.
aịdoma *adv.* (tout) semblable; tel quel.
aiẹvea *adv.* réellement; en vérité.
aiurạ *vi.* **1.** *(med.)* délirer. **2.** divaguer; battre la campagne.
aiurạre *f.* **1.** *(med.)* délire *m.* **2.** divagation *f.*
aiụrea **I.** *adv.* ailleurs // *într-* ~ au hasard; *a vorbi (într-)* ~ divaguer. **II.** *adj* *(fam.)* étourdi, ~e. **III.** *interj.* *(fam.)* à d'autres! sans blague!
aiureạlă *f.* *(fam.)* absurdité *f.*, aberration *f.*, sornette *f.*
aiurịt, ~**ă** *adj., m.f.* ahuri, ~e; étourdi, ~e.
ajụn *n.* veille *f.*
ajunạ *vi.* *(reg.)* jeûner; faire maigre.
ajụnge **I.** *vi.* **1.** arriver. **2.** parvenir, venir; *unde vrei să ajungi?* où voulez-vous en venir? *a* ~ *departe* parvenir, faire son chemin; *a* ~ *să (la)...* en venir à... **3.** atteindre; monter (descendre) jusqu'à... **4.** devenir; *(fam.)* *a* ~ *de rîsul lumii* devenir la risée des gens. **5.** suffire // *a-i* ~ *cuțitul la os* se trouver (être) à bout de...; *a* ~ *bine (rău)* bien (mal) tourner; *a* ~ *pe mîinile cuiva* tomber entre les mains de qn.; ~*!* assez! **II.** *vt.* **1.** rattraper, rejoindre. **2.** atteindre; *a-și* ~ *scopul* atteindre son but, arriver à ses fins. **III.** *vr.* *(peior.)* réussir, parvenir.
ajụns, ~**ă** **I.** *adj.* *(peior.)* parvenu, ~e. **II.** *n.* *de* ~ assez, suffisamment.
ajụr *n.* (broderie) ajour *m.*
ajurạ *vt.* ajourer; percer à jour.
ajurạt, ~**ă** *adj.* ajouré, ~e; percé(e) à jour.
ajustạ *vt.* ajuster.
ajustạj *n.* *(tehn.)* ajustage *m.*
ajustạre *f.* ajustement *m.*
ajustạt, ~**ă** *adj.* ajusté, ~e.
ajustọr, -oạre *m.f.* monteur, -euse.
ajutạ **I.** *vt.* **1.** aider, secourir. **2.** seconder, assister // *a nu* ~ *la (cu) nimic* ne servir à rien; *(mai) de Doamne-ajută* (plus) convenable. **II.** *vr.* *(reciproc)* s'entraider.
ajutătọr, -oạre *adj.* auxiliaire.
ajutọr^{1} *n.* **1.** aide *f.*, secours *m.* **2.** concours *m.*; appui *m.*; assistance *f.* **3.** subside *m.* // *a cere o mînă de* ~ faire appel à...; *a da o mînă de* ~ prêter main forte; *cu* ~*ul...* grâce à...; *a veni în* ~ secourir.
ajutọr^{2}**, -oạre** *m.f.* assistant, ~e.
ajutorạ *vt. vr.* v. **ajutạ.**
ajutorạre *f.* v. **ajutọr**^{1} **(1).**
al, a *(pl. ai, ale)* *art. pos.* **1.** le, la *(pl.* les); ~ *tău* le tien; *a ta* la tienne; *ai voștri (ale voastre)* les vôtres. **2.** *(formează gen.)* à; de; *cîinele cel mare este* ~ *lui (ei)* le grand chien est à lui (elle); ~ *copilului* de l'enfant. **3.** *(înaintea unui num. ord.)* ~ *nouălea (a noua)* le (la) neuvième // *de-ale gurii* provisions de bouche.
ala-bạla *m. invar.* *ce mai* ~ n'en parlons plus.
alabạstru *n.* *(geol.)* albâtre *m.*
alại *n.* **1.** pompe *f.* **2.** suite *f.*, escorte *f.*; cortège *m.*
alạltăieri *adv.* avant-hier.
alạltăseară *adv.* avant-hier soir.
alạmă *f.* **1.** cuivre jaune; laiton *m.* **2.** *(muz., la pl.)* cuivres *f. pl.*
alambịc *n.* alambic *m.*
alambicạ *vt.* distiller.
alambicạt, ~**ă** *adj.* *(fig.)* alambiqué, ~e; subtil, ~e.
alandạla *adv.* en désordre; sens dessus-dessous // *a vorbi* ~ parler à tort et à travers.
alarmạ *vt. vr.* (s')alarmer; (s')inquiéter.
alarmạnt, ~**ă** *adj.* alarmant, ~e; inquiétant, ~e.
alarmạt, ~**ă** *adj.* alarmé, ~e; inquiété, ~e.
alạrmă *f.* **1.** alarme *f.*; alerte *f.* **2.** inquiétude *f.*; panique *f.* // *a da alarma* donner l'éveil; *a fi în (stare de)* ~ être sur le qui vive.
alarmịst, ~**ă** *adj., m.f.* alarmiste.
alaụn *(chim.)* alun *m.*
alămạr *m.* dinandier *m.*
alămărịe *f.* dinanderie *f.*
alăptạ *vt.* allaiter.
alăptạre *f.*, **alăptạt** *n.* allaitement *m.*
alăturạ **I.** *vt.* **1.** joindre. **2.** rapprocher. **II.** *vr.* se rallier (à...).
alăturạre *f.* rapprochement *m.*; connexion *f.*
alăturạt, ~**ă** *adj.* joint(e) à...; attenant(e) à...
alăturea, alături *adv.* (au)près de...; côte-à-côte // ~ *de cineva* solidaire avec qn.; *a nimeri* ~

manquer le but; *(fam.) a fi ~ cu drumul* dérailler, divaguer.

alb, ~ă I. *adj.* blanc, blanche // *(despre obraz) ~ ca varul* livide; pâle; *nici ~ă, nici neagră* ni chiar, ni poisson; *a scoate cuiva peri ~i* rendre à qn. la vie amère; *de cînd cu lupii ~i* depuis (très) longtemps; *pînă în pînzele ~e* jusqu'au bout. **II.** *m.f.* Blanc, Blanche; personne blanche. **III.** *n.* blanc *m.*, couleur blanche; *a semna în ~* signer en blanc // *negru pe ~* **a.** par écrit; **b.** évident.

albanẹz, ~ă *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* albanais, ~e.

albạstru, -tră I. *adj.* **1.** bleu, ~e. **2.** *(fig.)* triste, mélancolique. **II.** *adv.* *(fam.)* *(este) cam ~* ça tourne mal. **III.** *n.* bleu *m.*, couleur bleue.

albatrọs *m.* *(ornit.)* albatros *m.*

albăstreạ *f.* *(bot.)* bleuet *m.*

albăstreạlă *f.* bleu de lessive.

albăstrị I. *vt.* passer le linge au bleu. **II.** *vi.* répandre une lueur bleuâtre.

albăstrịță *f.* v. **albăstreạ.**

albăstrịu, -ịe, albăstrụi, -ịe I. *adj.* bleuâtre. **II.** *n.* couleur bleuâtre.

albeạță *f.* **1.** blancheur *f.* **2.** *(med.)* taie *f.*, cataracte *f.*

albị I. *vr. vi. vt.* blanchir. **II.** *vi.* *(fig.)* vieillir.

albiciọs, -oạsă *adj.* blanchâtre.

ạlbie *f.* **1.** auge *f.* **2.** (lit de) rivière // *(fam.) a face ~ de porci* insulter grossièrement.

albilịță *f.* *(entom.)* papillon des choux.

albịnă *f.* abeille *f.*; *~ matcă* abeille mère.

albinărịe *f.* rucher *m.*

albinărịt *n.* apiculture *f.*

albịt, ~ă *adj.* *(despre oameni)* grisonnant, ~e; *(fig.)* vieilli, ~e.

albitụră *f.* **1.** *(tipogr.)* interligne *m.* **2.** *(iht.)* menu fretin. **3.** racine de persil et de panais. **4.** *(la pl.)* lingerie *f.*

albụm *n.* album *m.*

albumẹn *n.* *(chim.)* albumen *m.*

albumịnă *f.* *(chim.)* albumine *f.*

albuminoịd, ~ă I. *adj.* albuminoïde. **II.** *n. pl.* protéines *f. pl.*

albuminọs, -oạsă *adj.* albumineux, -euse.

alburịu, -ịe *adj.* blanchâtre, pâle.

albụrn *n.* *(bot.)* aubier *m.*

albụș *n.* blanc d'œuf.

alcalịn, ~ă *adj.* *(chim.)* alcalin, ~e.

alcalinitạte *f.* *(chim.)* alcalinité *f.*

alcaliniză *vt.* *(chim.)* alcaliser.

alcalinizạre *f.* *(chim.)* alcalisation *f.*

alcạliu *n.* *(chim.)* alcali *m.*

alcaloịd *m.* *(chim.)* alcaloïde *m.*

alcătuị *vt. vr.* (se) former; (se) constituer // *a ~ liste* dresser des listes; *a ~ planuri* élaborer des plans.

alcătuịre *f.* **1.** formation *f.*; constitution *f.* **2.** composition *f.*; structure *f.*

alcătuitọr, -oạre *adj.* constitutif, -ive; constituant, ~e.

alchimịe *f.* alchimie *f.*

alchimịst *m.* alchimiste *m.*

alcoọl I. *m.* alcool *m.* **II.** *n.* boisson alcoolique.

alcoọlic, ~ă *adj.*, *m.f.* alcoolique.

alcoolịsm *n.* alcoolisme *m.*

alcoolizạ *vr.* devenir alcoolique.

alcoolizạre *f.* alcoolisation *f.*

alcọv *n.* alcôve *f.*

aldămạș *n.* tournée *f.* // *a da ~* payer à boire.

ạlde *art. invar.* *(pop.)* **1.** les; *~ Ionescu* les Ionesco. **2.** tels, telles; pareils, -eilles // *ca (de-) ~* ... comme...

aldịn, ~ă I. *adj.* *(tipogr.)* gras, grasse. **II.** *f.* caractère gras.

aleạn *n.* **1.** peine *f.*, chagrin *m.* **2.** nostalgie *f.*

aleatọriu, ~ie *adj.* *(jur.)* aléatoire.

alẹe *f.* allée *f.*

alegạ *vt.* *(jur.)* alléguer.

alegạție *f.* *(jur.)* allegation *f.*

alegătọr, -oạre *m.f.* électeur, -trice.

alẹge I. *vt.* **1.** choisir. **2.** élire; *a ~ un deputat* élire un député. **3.** trier; séparer; discerner. **II.** *vr.* **1.** s'élire (député, président). **2.** (+ **cu**) en être quitte (avec). **3.** se séparer; se distinguer // *a se ~ praf și pulbere* s'en aller en poussière; *urma ~* rira bien qui rira le dernier.

alẹgere *f.* **1.** choix *m.*; *la ~* au choix. **2.** élection *f.* **3.** trim.

alegọric, ~ă I. *adj.* allégorique. **II.** *adv.* allégoriquement.

alegorịe *f.* allégorie *f.*

alẹne *adv.* nonchalamment.

alergạ *vi.* **1.** courrir. **2.** *(fig.)* s'adresser à...; avoir recours à... // *leneșul mai mult aleargă, scumpul mai mult păgubește* qui trop lésine, mal profite.

alergạre *f.* course *f.*

alergătoạre *f.* *(tehn.)* dévidoire *m.*

alergătọr, -oạre I. *adj.* *pas ~* pas de course. **II.** *m.f.* *(sport)* coureur, -euse.

alergătụră *f.* va et vient; démarches *f. pl.*

alẹrt, ~ă *adj.* alerte, agile.

alertạ *vt.* alerter, donner l'alerte.

alẹrtă *f.* alerte *f.*

alẹs, -eạsă I. *adj.* **1.** choisi, ~e. **2.** d'élite // *mai ~* **a.** notamment; **b.** surtout; *vin ~* vin fin. **II.** *m.f.* **1.** élu, ~e. **2.** notable *m.* **III.** *n.* *pe ~e* au choix.

alesătụră *f.* ornements (motifs) en couleurs (dans les tissus).

alezạ *vt.* *(tehn.)* aléser.

alezạj *n.* *(tehn.)* alésage *m.*

alezọr *n.* *(tehn.)* alésoir *m.*

alfabẹt *n.* alphabet *m.*

alfabẹtic, ~ă I. *adj.* alphabétique. **II.** *adv.* alphabétiquement.

alfabetizạ *vt.* enseigner l'alphabet (à qn.).

alfabetizạre *f.* alphabétisation *f.*

ạlgă *f.* *(bot.)* algue *f.*

algẹbră *f.* algèbre *f.*

algẹbric, ~ă I. *adj.* algébrique. **II.** *adv.* algébriquement.

algeriạn, ~ă *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* algérien, ~ne.

aliạ I. *vr.* s'allier. **II.** *vt.* *(metal.)* allier.

aliạj *n.* *(metal.)* alliage *m.*

aliạnță *f.* alliance *f.*, union *f.*

aliạt, ~ă *adj.*; *m.f.* allié, ~e.

alibị *n.* alibi *m.*; justification *f.*

alịcă *f.* plomb de chasse.

alienạ *vt.* *(jur.)* aliéner.

alienạbil, ~ă *adj.* *(jur.)* aliénable.

alienạre *f.* *(jur.)* aliénation *f.*

alienạt, ~ă *adj., m.f.* aliéné, ~e; dément, ~e.
alienạție *f.* aliénation *f.*; folie *f.*
alifịe *f.* onguent *m.*, pommade *f.*
aligatọr *m.* *(zool.)* alligator *m.*
alimẹnt *n.* aliment *m.*; *(la pl.)* nourriture *f.*, vivres *m. pl.*; denrées *f. pl.*
alimentạ *vt.* **1.** alimenter, nourir. **2.** approvisionner.
alimentạr, ~ă I. *adj.* alimentaire. **II.** *f.* magasin de denrées alimentaires.
alimentạre *f.* approvisionnement *m.*, ravitaillement *m.*
alimentạție *f.* alimentation *f.*
alinạ *vt.* **1.** calmer, alléger. **2.** *(med.)* lénifier.
alinạre *f.* apaisement *m.*
alinạt, ~ă *adj.* calmé, ~e; apaisé, ~e; tranquillisé, ~e.
alineạt *n.* alinéa *m.*
aliniạ *vt.* *vr.* (s')aligner.
aliniamẹnt *n.* alignement *m.*
aliniạt, ~ă *adj.* aligné, ~e.
aliniẹre *f.* alignement *m.*
alịnt *n.* *(poetic)* caresse *f.*
alintạ I. *vt.* **1.** caresser; cajoler. **2.** gâter, satisfaire tous les désirs. **II.** *vr.* minauder.
alintătọr, -oạre *adj.* caressant, ~e; cajoleur, -euse.
alintătụră *f.* caresse *f.*; dorlotement *m.*
alipị I. *vt.* *vr.* (se) joindre (à...), (s')attacher (à...). **II.** *vt.* *(pol.)* annexer.
alipịre *f.* **1.** jonction *f.* **2.** *(pol.)* annexion *f.*
alipịt, ~ă *adj.* **1.** joint, ~e, attaché, ~e. **2.** *(pol.)* annexé, ~e.
alișverịș *n.* *(fam.)* affaires *f. pl.*
aliterạție *f.* *(stil.)* allitération *f.*
almanạh *n.* almanach *m.*
alocạ *vt.* allouer; attribuer.
alocạre, alocạție *f.* allocation *f.*
alọcuri *adv.* *pe ~* par-ci, par-là; par endroits.
alocuțiụne *f.* allocution *f.*
alọe *f.* *(bot.)* aloès *m.*
alogẹn, ~ă *adj.* allogène.
alọnjă *f.* *(box)* allonge *f.*
alpacạ *f.* *(metal.)* argentan *m.*
alpịn, ~ă *adj.* alpin, ~e.
alpinịsm *n.* alpinisme *m.*
alpinịst, ~ă *m.f.* alpiniste.
alt, ~ă *adj.* **1.** autre. **2.** nouveau, -velle // *și cîte ~e* beaucoup encore.
altạr *n.* autel *m.*
altădạtă *adv.* **1.** jadis, naguère. **2.** une prochaine fois.
ạltceva *pron. nehot.* autre chose.
ạltcineva *pron. nehot.* un (une) autre, qn. d'autre.
ạltcum *adv.* autrement.
ạlteori *adv.* d'autres fois.
alterạ I. *vt.* *vr.* (s')altérer, (se) gâter. **II.** *vt.* **1.** corrompre. **2.** *(fig.)* dénaturer, falsifier. **3.** *(fon., muz.)* modifier.
alterạbil, ~ă *adj.* altérable.
alterạre *f.* **1.** altération *f.*; dénaturation *f.* **2.** *(fon., muz.)* modification *f.*
alterạt, ~ă *adj.* **1.** altéré, ~e; dénaturé, ~e. **2.** *(fon., muz.)* modifié, ~e. **3.** *(despre alimente)* aigri, ~e; fermenté, ~e.
altercạție *f.* altercation *f.*, dispute *f.*, querelle *f.*
altẹrn, ~ă *adj.* *(geom.)* alterne.
alternạ *vi.* alterner.
alternạnt, ~ă *adj.* alternant, ~e.
alternạnță *f.* alternance *f.*
alternatịv, ~ă I. *adj.* alternatif, -ive. **II.** *adv.* alternativement.
alternatịvă *f.* alternative *f.*
altẹță *f.* altesse *f.*
ạltfel I. *adv.* **1.** autrement; *cu totul ~* tout à fait autrement. **2.** sinon; sans quoi // *de ~* du reste; d'ailleurs; en outre. **II.** *adj.* différent, ~e.
altịst, ~ă *m.f.* *(muz.)* contralto.
altitụdine *f.* altitude *f.*
altịță *f.* épaulette brodée (en couleurs) de la chemise paysanne.
altmịnteri *adv.* **1.** autrement, différemment. **2** sinon, sans quoi. **3.** à part cela, outre cela.
ạlto *m.* *(muz.)* **1.** alto *m.*, contralto *m.* **2.** viole *f.*
altọi[1] *n.* *(bot.)* **1.** greffe *f.* **2.** greffon *m.*
altoị[2] *vt.* **1.** *(bot.)* greffer. **2.** *(fam.)* frapper.
altoịre *f.* *(bot.)* greffage *m.*
altoịt, ~ă *adj.* *(bot.)* greffé, ~e.
altruịsm *n.* altruisme *m.*
altruịst, ~ă *adj., m.f.* altruiste.
ạltul, ạlta *pron. nehot.* un (une) autre; autrui // *unul după ~* à la queue leu leu; *pînă una-alta* pour l'instant; en attendant; *una după alta* coup sur coup; *nici una, nici alta* **a.** aucune; **b.** à tout prix; **c.** sans hésiter; *cum nu e ~ (alta)* sans pareil(le).
aluạt *n.* **1.** pâte (de farine) *f.* **2.** levain *m.*, ferment *m.*
alumịniu *n.* *(metal.)* aluminium *m.*
alụn *m.* *(bot.)* noisetier *m.*
alụnă *f.* *(bot.)* noisette *f.* // *alune americane* cacahuètes *f. pl.*
alunecạ *vi.* glisser; *a ~ printre degete* glisser entre les doigts.
alunecạre *f.* glissement *m.*, glissade *f.*
alunecătọr *n.* *(tehn.)* glissière *f.*
alunecọs, -oạsă *adj.* glissant, ~e.
alunecụș *n.* **1.** verglas *m.* **2.** glissoire *f.*
alungạ *vt.* **1.** chasser, bannir, expulser. **2.** pourchasser; mettre en fuite.
alungạre *f.* **1.** bannissement *m.*; expulsion *f.* **2.** mise en fuite.
alungịt, ~ă *adj.* allongé, ~e.
alunịș *n.* coudraie *f.*
alunịță *f.* grain de beauté.
alunizạ *vi.* alunir.
alunizạre *f.* alunissage *m.*
alụră *f.* allure *f.*
aluvionạr, ~ă *adj.* alluvionnaire.
aluviụne *f.* alluvion *f.*
alụzie *f.* allusion *f.*
alveolạr, ~ă *adj.* *(anat.)* alvéolaire.
alveọlă *f.* *(anat.)* alvéole *m.*
alvịță *f.* nougat turc.
amạbil, ~ă *adj.* aimable, courtois, ~e; complaisant, ~e.
amabilitạte *f.* **1.** amabilité *f.*, courtoisie *f.*; politesse *f.* **2.** compliment *m.*
amalgạm *n.* **1.** amalgame *m.* **2.** *(fig.)* confusion *f.*; pêle-mêle *m.*
amanẹt *n.* gage *m.*; nantissement *m.*
amanetạre *f.* mise en gage.
amạnt, ~ă *m.f.* amant, ~e; bien-aimé, ~e

amạr, ~ă I. *adj.* **1.** amer, -ère. **2.** *(fig.)* triste, douloureux, -euse. **II.** *adv.* amèrement. **III.** *n.* **1.** goût amer. **2.** *(fig.)* amertume *f.* // *după atîta ~ de ani* après tant d'années. **IV.** *interj. vai și- ~!* malheur!

amạră *f.* *(mar.)* amarre *f.*

amạrnic, ~ă I. *adj.* méchant, ~e; cruel, ~le; terrible. **II.** *adv.* cruellement; terriblement.

amatọr, -oạre *m.f.* amateur, -trice.

amatorịsm *n.* *(sport)* amateurisme *m.*

amazoạnă *f.* amazone *f.*

amăgeạlă *f.* tromperie *f.*, leurre *m.*

amăgị I. *vt.* tromper. **II.** *vr.* se leurrer.

amăgịre *f.* illusion *f.*

amăgịt, ~ă *adj.* trompé, ~e; dupé, ~e.

amăgitọr, -oạre *adj.* illusoire.

amănụnt *n.* détail *m.* // *cu de- ~ ul* **a.** de fond en comble; **b.** minutieusement.

amănunțịt, ~ă I. *adj.* détaillé, ~e; *analiză ~ă* analyse détaillée. **II.** *adv.* minutieusement, par le menu.

amărăciụne *f.* amertume *f.*; *(fig.)* chagrin *m.*

amăreạlă *f.* goût amer; aigreur *f.*

amărị̂ I. *vr.* **1.** *(despre alimente)* devenir amer. **2.** *(fig.)* se chagriner, s'affliger. **II.** *vt.* **1.** rendre amer. **2.** *(fig.)* peiner, navrer.

amărị̂t, ~ă I. *adj.* affligé, ~e; triste. **II.** *m.f.* malheureux, -euse; misérable.

amărụi, -ie *adj.* légèrement amer.

ambalạ¹ *vt.* emballer, empaqueter; faire des paquets.

ambalạ² I. *vt.* *(tehn.)* emballer. **II.** *vr.* *(fig.)* s'emballer.

ambalạj *n.* emballage *m.*

ambalạt, ~ă *adj.* *(fam., despre oameni)* emballé, ~e; enflammé, ~e.

ambarcadẹr *n.* *(mar.)* embarcadère *m.*

ambarcạție *f.* *(mar.)* **1.** embarcation *f.* **2.** cargaison *f.*

ambasạdă *f.* ambassade *f.*

ambasadọr, -oạre *m.f.* ambassadeur, -drice.

ambiạnt, ~ă *adj.* ambiant, ~e.

ambiạnță *f.* ambiance *f.*, atmosphère *f.*

ambigẹn, ~ă *adj.* *(gram.)* neutre.

ambiguitạte *f.* ambiguité *f.*

ambịguu, -uă *adj.* ambigu, ~ë.

ambịție *f.* ambition *f.* // *(fam.) a pune la ~ (pe cineva)* **a.** stimuler (qn.); **b.** défier (qn.).

ambiționạ I. *vt.* stimuler. **II.** *vr.* s'obstiner, s'entêter.

ambițiọs, -oạsă *adj.* ambitieux, -euse.

ambranșamẹnt *n.* *(c.f., tehn.)* embranchement *m.*

ambrazụră *f.* *(mil.)* embrasure *f.*

ambreiạ *vt.* *(mec.)* embrayer.

ambreiạj *n.* *(tehn.)* embrayage *m.*

ambrọzie *f.* *(mitol.)* ambroisie *f.*

ambulạnt, ~ă *adj.* ambulant, ~e.

ambulạnță *f.* ambulance *f.*

ambuscạdă *f.* *(mil.)* embuscade *f.*

ameliorạ *vt. vr.* (s')améliorer.

ameliorạre *f.* amélioration *f.*; *~ continuă a ...* amèlioration continuelle de...

amenajạ *vt.* aménager.

amenajạre *f.* aménagement *m.*

amendạ *vt.* appliquer une amende.

amendamẹnt *n.* **1.** *(jur., agr.)* amendement *m.* **2.** modification *f.*

amendạre *f.* application d'une amende.

amẹndă *f.* amende *f.*

amenințạ *vt.* menacer.

amenințạre *f.* menace *f.*

amenințătọr, -oạre *adj.* menaçant, ~e.

americạn, ~ă *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* américain, ~e.

americanịsm *n.* *(lingv.)* américanisme *m.*

americanizạ *vt. vr.* (s')américaniser.

amẹrică *f.* *(text.)* calicot *m.*

americănẹsc, -eạscă *adj.* américain, ~e.

americănẹște *adv.* à l'américaine.

amerizạ *vi.* *(av.)* amerrir.

amerizạre *f.* *(av.)* amerrissage *m.*

amẹstec *n.* **1.** mélange *m.*; mixture *f.* **2.** *(fig.)* immixtion *f.* ingérence *f.* *(pol.) ~ în afacerile interne (ale...)* ingérence dans les affaires intérieures (de...) // *a nu avea nici un ~* n'y être pour rien.

amestecạ I. *vt.* **1.** mêler; mêlanger. **2.** émbrouiller; confondre. **II.** *vr.* **1.** se mêler. **2.** intervenir, s'immiscer.

amestecạt, ~ă *adj.* mélangé, ~e; hétérogène.

amestecătọr *n.* *(tehn.)* malaxeur *m.*

amestecătụră *f.* pêle-mêle *m.*

ametịst *n.* *(mineral.)* améthyste *f.*

amețeạlă *f.* vertige *m.*

amețị I. *vi.* avoir le vertige. **II.** *vr.* *(fam.)* se griser. **III.** *vt.* **1.** étourdir. **2.** *(fam.)* griser.

amețịt, ~ă *adj.* **1.** étourdi, ~e; ébloui, ~e. **2.** *(fam.)* gris, ~e.

amețitọr, -oạre *adj.* **1.** vertigineux, -euse. **2.** *(fam.)* enivrant, ~e; grisant, ~e.

amfiteạtru *n.* amphithéâtre *m.*

amfitriọn, -oạnă *m.f.* amphitryon *m.*

ạmforă *f.* amphore *f.*

amiạbil, ~ă *adj.* amiable; conciliant, ~e.

amiạntă *f.* *(mineral.)* amiante *m.*

amiạză *f.* **1.** midi *m.*; *este trecut de ~* il est midi sonné. **2.** zénith *m.* // *ziua-n amiaza mare* en plein jour.

amịc, ~ă *m.f.* ami, ~e.

amicạl, ~ă I. *adj.* amical, ~e. **II.** *adv.* amicalement.

amicịție *f.* amitié *f.*

amidọn *n.* amidon *m.*, fécule *f.*

amigdạlă *f.* *(anat.)* amygdale *f.*

amigdalịtă *f.* *(med.)* amygdalite *f.*

amịn *interj.* amen; ainsi soit-il.

aminobenzẹn *n.* *(chim.)* aminobenzène *m.*, aniline *f.*

amịnte *adv.* *a-și aduce ~* se souvenir; *a lua ~* faire attention.

amintị I. *vr.* se rappeler (de); se souvenir (de). **II.** *vt.* **1.** rappeler. **2.** évoquer.

amintịre *f.* **1.** souvenir *m.* **2.** évocation *f.* **3.** *(la pl.)* mémoires *m. pl.*; *în ~ a...* à la mémoire de...

amirạl *m.* *(mar.)* amiral *m.*

amiralitạte *f.* *(mar.)* amirauté *f.*

amînạ *vt.* **1.** ajourner; remettre (à...) **2.** temporiser.

amînạre *f.* ajournement *m.*; renvoi *m.* // *fără ~* sans délai.

amîndọi, -dọuă *num. col.* tous (les) deux, toutes (les) deux.

amnạr *n.* briquet *m.*

amnezịe *f.* *(med.)* amnésie *f.*

amnistịa *vt.* *(jur.)* amnistier.

amnistịe, amnistiẹre *f. (jur.)* amnistie *f.*
amoniạc *n. (chim.)* ammoniaque *m.*
amọniu *n. (chim.)* ammonium *m.*
amọr *n.* amour *m.*
amorạl, ~ă *adj.* amoral, ~e.
amoralitạte *f.* manque de moralité.
amorezạ *vr.* s'amouracher, tomber amoureux.
amorezạt, ~ă *adj.* amoureux, -euse; épris, ~e.
amọrf, ~ă *adj.* **1.** amorphe. **2.** *(fig.)* hétérogène.
amorsạ *vt. (tehn.)* amorcer.
amorsạre *f. (tehn.)* amorçage *m.*
amọrsă *f.* **1.** *(pesc.)* amorce *f.*, appât *m.* **2.** *(tehn.)* capsule *f.*
amortismẹnt *n. (fin.)* amortissement *m.*
amortizạ *vt.* **1.** *(fin.)* amortir. **2.** atténuer.
amortizạbil, ~ă *adj. (fin.)* amortissable.
amortizạre *f.* **1.** *(fin.)* amortissement *m.* **2.** atténuation (d'un choc, d'un bruit) *f.*
amortizọr *n. (tehn.)* amortisseur *m.*
amorțeạlă *f.* engourdissement *m.*; torpeur *f.*
amorțị *vi.* **1.** engourdir. **2.** *(fig.)* mettre en torpeur. **3.** *(fig.)* diminuer; perdre la force, l'intensité.
amorțịre *f.* **1.** engourdissement *m.*; torpeur *f.* **2.** *(fig.)* indifférence *f.*, inertie *f.*
amorțịt, ~ă *adj.* **1.** engourdi, ~e. **2.** *(fig.)* diminué, ~e; atténué, ~e. **3.** *(fig.)* las, lasse.
amovịbil, ~ă *adj. (jur.)* amovible.
amovibilitạte *f. (jur.)* amovibilité *f.*
ampenạj *n. (av.)* empennage *m.*
ampẹr *m. (el.)* ampère *m.*
amperạj *n. (el.)* ampérage *m.*
ampermẹtru *n. (el.)* ampermètre *m.*
amplasạ *vt.* emplacer.
amplasamẹnt *n.* emplacement *m.*
amplificạ *vt. vr.* (s')amplifier; (s')intensifier.
amplificạre *f.* amplification *f.*, agrandissement *m.*, augmentation *f.*, intensification *f.*
amplificạt, ~ă *adj.* amplifié, ~e; agrandie, ~e; augmenté, ~e; intensifié, ~e.
amplificatọr *n. (tehn.)* amplificateur *m.*
amplitụdine *f. (fiz.)* amplitude *f.*
amploạre *f.* ampleur *f.*
ạmplu, -lă *adj.* ample, large.
amprẹntă *f.* empreinte *f.*; marque *f.*
amputạ *vt. (chir.)* amputer.
amputạre, amputạție *f. (chir.)* amputation *f.*
amulẹtă *f.* amulette *f.*
amụrg *n.* crépuscule *m.*
amuțị *vi.* **1.** perdre la voix; devenir muet. **2.** *(fig.)* demeurer court.
amuțịre *f.* mutisme *m.*
amuțịt, ~ă *adj.* **1.** muet, ~te. **2.** *(fig.)* interloqué, ~e.
amuzạ *vt. vr.* (s')amuser; (se) divertir.
amuzamẹnt *n.* amusement *m.*; divertissement *m.*
amuzạnt, ~ă *adj.* amusant, ~e; divertissant, ~e.
amvọn *n. (bis.)* chaire *f.*
an *m.* **1.** an *m.*, année *f.*; *~ de ~* chaque année, annuellement; *mai ~* **a.** il y a quelques années; **b.** récemment. **2.** âge *m.*; *cîți ~i ai?* quel âge avez-vous? **3.** *(la pl.)* époque *f.*; période de temps // *de ~i și ~i* depuis longtemps; *la mulți ~i!* bon anniversaire!
anacrọnic, ~ă *adj.* anachronique.
anacronịsm *n.* anachronisme *m.*
anacrụză *f. (muz.)* anacrouse *f.*
anạfură *f.* pain bénit.
anagrạmă *f. (linv.)* anagramme *f.*
anahorẹt *m.* anachorète *m.*, ermite *m.*
anạl, ~ă *adj. (anat.)* anal, ~e.
anạle *f. pl.* annales *f. pl.*; chroniques *f. pl.*
analẹcte *f. pl.* anthologie *f.*; chrestomathie *f.*
analfabẹt, ~ă *adj., m.f.* illettré, ~e, analphabète.
analfabetịsm *n.* analphabétisme *m.*
analgẹsic, ~ă *adj. (med.)* analgésique, calmant, ~e.
analịst^1 *m. (înv.)* annaliste *m.*
analịst^2, ~ă *m.f. (mat., psih.)* analyste.
analịtic, ~ă *adj.* analytique.
analizạ *vt.* analyser.
analizạbil, ~ă *adj.* analysable.
analizạre *f.* v. **analịză.**
analizatọr *n. (tehn.)* analyseur *m.*
analịză *f.* analyse *f.* // *în ultimă ~* en définitive.
analọg, ~ă *adj.* analogue.
analọgic, ~ă *adj.* analogique.
analogịe *f.* analogie *f.*
ananạs *m. (bot.)* ananas *m.*
anạnghie *f.* embarras *m.* // *a fi la (mare) ~* être aux abois.
anạpoda *adv.* de travers; à l'envers.
anạrhic, ~ă *adj.* anarchique.
anarhịe *f.* anarchie *f.*
anarhịsm *n.* anarchisme *m.*
anarhịst, ~ă *m.f.* anarchiste.
anasị̂na *f. cu ~* de force.
anasọn *m.* **1.** *(bot.)* anis *m.* **2.** anisette *f.*, liqueur d'anis.
anatẹmă *f.* anathème *f.*; malédiction *f.*
anatemizạ *vt.* anathématiser.
anatọmic, ~ă *adj.* anatomique.
anatomịe *f.* anatomie *f.*
anatomịst, ~ă *m.f.* anatomiste.
anatoxịnă *f. (chim., med.)* anatoxine *f.*
ancablụră *f. (mar.)* encablure *f.*
ancadramẹnt *n. (arhit.)* encadrement *m.*; bordure *f.*
ancestrạl, ~ă *adj.* ancestral, ~e.
anchetạ *vt.* anquêter.
anchetatọr, -oạre *m.f.* enquêteur, -euse.
anchẹtă *f.* **1.** enquête *f.* **2.** investigation *f.*; recherche *f.*
anchilozạ *vr.* s'ankyloser.
anchilozạt, ~ă *adj.* ankylosé, ~e.
anchilọză *f.* ankylose *f.*
ancorạ **I.** *vi. (mar.)* ancrer, amarrer. **II.** *vt. (constr.)* fixer.
ancorạj *n.* **1.** *(mar.)* ancrage *m.* **2.** *(constr.)* chaînage *m.*
ạncoră *f.* **1.** ancre *f.* **2.** *(tehn.)* harpon *m.*; étai *m.*
ancrasạ *vt. vr.* (s')encrasser.
ancrasạre *f. (tehn.)* encrassement *m.*
ancrasạt, ~ă *adj. (despre motoare)* encrassé, ~e.
andịvă *f. (bot.)* endive *f.*
andosạ *vt. (ec., fin.)* endosser.
andosạre *f. (ec., fin.)* endos *m.*, endossement *m.*
andreạ *f.* (longue) aiguille à tricoter.
androgịn, ~ă *adj. (bot., zool.)* androgyne; hermaphrodite.
anecdọtă *f.* anecdote *f.*
anemiạ *vt. vr.* (s')anémier.

anemiạt, ~ă *adj*, anémié, ~e; affaibli, ~e.

anẹmic, ~ă *adj*. anémique.

anemịe *f*. *(med.)* anémie *f*.

anemọnă *f*. *(bot.)* anémone *f*. // *(zool.)* *~-de-mare* actinie *f*.

anesteziạ *vt*. anesthésier.

anestẹzic, ~ă *adj*., *n*. anesthésique.

anestezịe *f*. anesthésie *f*.

anevọie *adv*. difficilement; péniblement.

anevoiọs, -oạsă I. *adj*. difficile; pénible. **II.** *adv*. à grand-peine; péniblement.

anexạ *vt*. annexer.

anexạre *f*. annexion *f*.

anexạt, ~ă *adj*. annexé, ~e; joint, ~e.

anẹxă *f*. annexe *f*.

anexiụne *f*. *(pol.)* annexion *f*.

anfiladă *f*. *(mil.)* enfilade *f*.

angajạ I. *vt*. **1.** engager; attacher à son service. **2.** louer, retenir (d'avance). **II.** *vr*. s'engager.

angajamẹnt *n*. **1.** engagement *m*., obligation *f*. **2.** contrat (de travail) *m*.

angajạre *f*. engagement *m*.; embauchage *m*.

angajạt, ~ă *m.f*. engagé, ~e; embauché, ~e.

angarạ *f*. charge *f*., fardeau *m*.; *(la pl.)* tracas *m*.

angẹlic, ~ă *adj*. angélique.

anghinạre *f*. *(bot.)* artichaut *m*.

anghịnă *f*. *(med.)* angine *f*.

anglicạn, ~ă *adj*. *(bis.)* anglican, ~e.

anglicanịsm *n*. *(bis.)* anglicanisme *m*.

angọra *f*. angora *f*.

angrenạ *vt*. *vr*. (s')engrener.

angrenạj *n*. *(tehn.)* engrenage *m*.

angrenạre *f*. **1.** engrènement *m*. **2.** *(la bicicletă)* transmission *f*. **3.** *(fig.)* participation *f*.; entraînement *m*.

angrọ *adv*. en gros.

angrosịst, ~ă *m.f*. marchand(e) de gros.

angulạr, ~ă *adj*. angulaire.

anihilạ *vt*. annihiler; anéantir.

anihilạre *f*. annihilation *f*.; anéantissement *m*.

anilịnă *f*. *(chim.)* aniline *f*., aminobenzène *m*.

animạ *vt*. *vr*. (s')animer; (s')aviver.

animạl, ~ă I. *adj*. animal, ~e. **II.** *n*. animal *m*., bête *f*.

animạlic, ~ă *adj*. d'animal; *(fig.)* brutal, ~e.

animaliẹr, ~ă *adj*. animalier, -ère.

animalitạte *f*. animalité *f*.

animạre *f*. animation *f*.

animạt, ~ă *adj*. animé, ~e; plein(e) d'animation.

animatọr, -oạre *adj*. animateur, -trice.

animạție *f*. animation *f*.; entrain *m*.

animozitạte *f*. animosité *f*.

aninạ *vt*. *vr*. (s')accrocher; (se) suspendre.

aninạre *f*. accrochage *m*.

aninạt, ~ă *adj*. accroché, ~e; suspendu, ~e.

aniversạ *vt*. fêter un anniversaire.

aniversạre *f*. anniversaire *m*.

anọd *m*. *(el.)* anode *m*.

anọdic, ~ă *adj*. *(el.)* anodique.

anodịn, ~ă *adj*. anodin, ~e; innoffensif, -ive.

anofẹl *adj*. *m*. *țînțar ~* anophèle *m*.

anomalịe *f*. **1.** anomalie *f*. **2.** difformité *f*.

anonịm, ~ă I. *adj*. anonyme. **II.** *f*. lettre anonyme.

anonimạt *n*. anonymat *m*.

anorgạnic, ~ă *adj*. anorganique; minéral, ~e.

anormạl, ~ă *adj*. anormal, ~e.

anọst, ~ă *adj*. fade, insipide.

anotịmp *n*. saison *f*.

ansạmblu *n*. **1.** ensemble *m*.; *~ folcloric* ensemble folklorique. **2.** totalité *f*.

antablamẹnt *n*. *(arhit.)* entablement *m*.

antagọnic, ~ă *adj*. antagonique.

antagonịsm *n*. antagonisme *m*.

antagonịst, ~ă *adj*. antagoniste; contraire; adverse.

antạntă *f*. *(pol.)* entente *f*.

antạrctic, ~ă *adj*. *(geogr.)* antarctique, austral, ~e.

ante- *elem. de comp*. anté-.

antebẹlic, ~ă *adj*. d'avantguerre.

antebrạț *n*. avant-bras *m*.

antecedẹnte *n*. *pl*. antécédents *m*. *pl*.

antecesọr *m*. prédécesseur *m*.; précurseur *m*.

antedatạ *vt*. antédater.

antediluviạn, ~ă *adj*. **1.** antédiluvien, ~ne. **2.** *(fig.)* périmé, ~e.

antemeridiạn, ~ă *adj*. antéméridien, ~ne.

antẹnă *f*. *(entom., radio)* antenne *f*.

anteproiẹct *n*. avant-projet *m*.

anteriọr, -oạră I. *adj*. antérieur, ~e. **II.** *adv*. antérieurement.

anteriụ *n*. soutane *f*.

antẹt *n*. en-tête *m*.

antetrẹn *n*. *(mil.)* avant-train *m*.

antetrụpiță *f*. rasette *f*., pelloir *m*.

ạnti- *elem. de comp*. anti-.

antialcoọlic, ~ă *adj*. antialcoolique.

antibiọtic, ~ă *adj*., *n*. antibiotique.

antịc, ~ă *adj*. antique; ancien, ~ne.

anticạmeră *f*. antichambre *f*.

anticạr^1 *adj*. *invar*. *(mil.)* antichar.

anticạr^2 *m*. bouquiniste *m*.; antiquaire *m*.

anticariạt *n*. magasin du bouquiniste.

antichitạte *f*. antiquité *f*.

anticipạ *vt*. *vi*. anticiper; devancer.

anticipạre *f*. anticipation *f*.

anticipạt, ~ă I. *adj*. anticipé, ~e. **II.** *adv*. par anticipation.

anticipạție *f*. *cu ~* par anticipation, par avance.

antidọt *n*. antidote *m*., contrepoison *m*.

antifascịst, ~ă *adj*., *m.f*. antifasciste.

antilọpă *f*. (peau d')antilope *f*.

antinevrạlgic, ~ă *adj*., *n*. *(farm.)* antinévralgique.

antipạtic, ~ă *adj*. antipathique.

antipatịe *f*. antipathie *f*.

antipirẹtic, ~ă *adj*., *n*. *(farm.)* fébrifuge.

antipọd *m*. antipode *m*., position diamétralement opposée.

antiregalịst, ~ă *adj*. antimonarchique.

antisemịt, ~ă *adj*., *m.f*. antisémite.

antistatạl, ~ă *adj*. dirigé(e) contre l'Etat.

antitạnc *adj*. *invar*. antitank, antichar.

antolọgic, ~ă *adj*. anthologique.

antologịe *f*. anthologie *f*., chrestomathie *f*.

antiștiințịfic, ~ă *adj*. contraire à la science.

antonịm *n*. antonyme *m*.

antonimịe *f*. antonymie *f*.

antracịt *n*. *(mineral.)* anthracite *m*.

antrạct *n*. **1.** *(teatru)* entracte *m*. **2.** intermède musical.

antrẹn *n.* entrain *m.*, animation *f.*
antrenạ *vt. vr.* (s')entraîner.
antrenamẹnt *n.* entraînement *m.*
antrenạnt, ~ă *adj.* entraînant, ~e.
antrenọr, -oạre *m.f.* entraîneur, -euse; *~ federal* entraîneur d'état.
antrepọzit *n.* entrepôt *m.*
antreprenọr, -oạre *m.f.* *(constr.)* entrepreneur, -euse.
antreprịză *f.* *(constr.)* entreprise *f.*
antretoạză *f.* *(constr.)* entretoise *f.*
antrẹu *n.* vestibule *m.*
antricọt *n.* entrecôte *f.*, côtelette *f.*
antropofạg, ~ă *m.f.* anthropophage, cannibale.
antropofagịe *f.* antropophagie *f.*, cannibalisme *m.*
anturạj *n.* entourage *m.*, société *f.*
anuạl, ~ă *adj.* annuel, ~le.
anuạr *n.* annuaire *m.*
anuitạte *f.* annuité *f.*
anulạ *vt.* **1.** annuler; supprimer. **2.** *(jur.)* abolir, abroger.
anulạre *f.* **1.** annulation *f.* **2.** *(jur.)* abolition *f.*, abrogation *f.*
anụme I. *adv.* **1.** exprès **2.** à savoir; notamment. **3.** exactement. **II.** *adj.* certain, ~e; tel, ~le.
anumịt, ~ă *adj.* **1.** certain, ~e; déterminé, ~e; précis, ~e. **2.** particulier, ~e; spécial, ~e.
anụnţ *n.* annonce *f.*; avis *m.*
anunţạ *vt. vr.* s'annoncer.
ạnus *n.* *(anat.)* anus *m.*
anvelọpă *f.* enveloppe *f.*
anvergụră *f.* *(av.)* envergure *f.* // *de mare ~* **a.** vaste; **b.** en grand.
anxietạte *f.* anxiété *f.*, angoisse *f.*; inquiétude *f.*
aolẹu *interj.* aïe!
aọrtă *f.* *(anat.)* aorte *f.*
apanạj *n.* **1.** *(ist.)* apanage *m.* **2.** *(fig.)* lot *m.*
aparạt *n.* appareil *m.*; machine *f.*
aparatạj *n.* outillage *m.*
aparatụră *f.* *(tehn.)* appareillage *m.*
apareiạj *n.* *(mar.)* appareillage *m.*
aparẹnt, ~ă I. *adj.* **1.** apparent, ~e. **2.** visible; évident, ~e. **II.** *adv.* en apparence.
aparẹnţă *f.* apparence *f.* // *aparenţele înşală* l'air ne fait pas la chanson.
aparịţie *f.* **1.** apparition *f.* **2.** parution *f.*, publication d'un livre (en librairie).
apartamẹnt *n.* appartement *m.*
apạrte I. *adv.* à part, séparément; en aparté. **II.** *adj.* différent, ~e.
apartenẹnţă *f.* appartenance *f.*
apartẹu *n.* *(teatru)* aparté *m.*
aparthẹid [-haid] *n.* *(pol.)* apartheid *m.*
aparţịne *vi.* appartenir (à); faire partie (de).
apạş *m.* apache *m.*
apạtic, ~ă *adj.* apathique; passif, -ive; indifférent, ~e.
apatịe *f.* apathie *f.*; abattement *m.*; passivité *f.*, indifférence *f.*
apatrịd, ~ă *m.f.* apatride.

ạpă *f.* **1.** eau *f.* **2.** masse d'eau. **3.** lac *m.*; fleuve *m.*; rivière *f.*; *pe malul apei* au bord de la rivière (du lac, du fleuve). **4.** *(la pl.)* limpidité (des pierres précieuses) *f.* **5.** *(la pl.)* veines (du marbre) *f. pl.* // *a bate apa-n piuă* rabâcher; *a fi (toţi) o ~ şi-un pămînt* être du même acabit; *a intra la ~* **a.** *(despre ţesături)* (se) rétrécir au lavage; **b.** être dans de mauvais draps; *sîngele ~ nu se face* bon sang ne peut mentir; *~ la plămîni* pleurésie *f.*; *a-i lăsa cuiva gura ~ (după...)* désirer ardemment, convoiter; *~ de ploaie!* balivernes! sornettes! *ca pe ~, ca apa* couramment; *a nu fi în apele sale* ne pas être dans son assiette; *a lua cuiva apa de la moară* couper à qn. l'herbe sous les pieds; *a face ape, ape* briller; *a fi numai o ~* être en nage, en sueur; *în josul apei* en aval; *în susul apei* en amont.
apărạ I. *vt.* **1.** défendre. **2.** soutenir (un point de vue). **3.** protéger // *a ~ onoarea* sauvegarder l'honneur. **II.** *vr.* se défendre.
apărạie *f.* (grande) flaque d'eau.
apărạre *f.* **1.** défense *f.* **2.** protection *f.* **3.** *(jur.)* plaidoyer *m.* // *~ a drepturilor şi libertăţilor democratice* la sauvegarde des droits et des libertés démocratiques.
apărătọr, -oạre I. *m.f.*, *adj.* protecteur, -trice. **II.** *f.* *(la ferestre, uşi)* auvent *m.* // *apărătoare de muşte* chassemouches *m.*
apărẹa *vi.* **1.** apparaître, surgir. **2.** *(despre publicaţii)* paraître.
apăsạ I. *vi.* (+ **pe**) **1.** appuyer, presser, peser (sur). **2.** *(fig.)* accentuer (sur). **II.** *vt.* *(fig.)* opprimer, oppresser.
apăsạre *f.* **1.** pression *f.* **2.** *(fig.)* oppression *f.*
apăsạt, ~ă *adj.* **1.** pesant, ~e; lourd, ~e; **2.** autoritaire, énergique; impérieux, -euse **3.** *(fig.)* opprimé, ~e.
apăsătọr, -oạre *adj.* **1.** accablant, ~e; opprimant, ~e. **2.** *(fig.)* oppressif, -ive.
apedụct *n.* *(constr.)* aqueduc *m.*
apẹl *n.* **1.** *(jur.)* appel *m.* **2.** invitation *f.* // *(fam.) fără ~* irrévocable.
apelạ *vi.* **1.** faire appel à...; en appeler à... **2.** *(jur.)* recourir.
apelatịv *n.* nom *m.*, qualificatif *m.*
apẹndice *n.* **1.** *(anat.)* appendice *m.* **2.** prolongement *m.* **3.** annexe *f.*; supplément *m.*
apendicịtă *f.* *(med.)* appendicite *f.*
aperceptịv, ~ă *adj.* aperceptif, -ive.
apercẹpţie *f.* aperception *f.*
aperitịv *n.* hors-d'œuvre *m.*; apéritif *m.*
apetisạnt, ~ă *adj.* appétissant, ~e.
apicạl, ~ă *adj.* *(med., lingv.)* apical, ~e.
apịcol, ~ă *adj.* apicole.
apicultọr, -oạre *m.f.* apiculteur *m.*
apicultụră *f.* apiculture *f.*
aplanạ *vt.* aplanir, apaiser, calmer.
aplanạre *f.* apaisement *m.*; conciliation *f.*, accommodement *m.*
aplaudạ *vt. vi* applaudir.
aplaudạre *f.* applaudissement *m.*
aplecạ *vt. vi.* (se) pencher; (s')incliner, se plier // *a i se ~* avoir une indigestion.
aplecạre *f.* **1.** inclinaison *f.* **2.** *(fig.)* inclination *f.*, penchant *m.*; prédisposition *f.*
aplecạt, ~ă *adj.* **1.** incliné, ~e, penché, ~e. **2.** *(fig.)* disposé, ~e; porté(e) sur...; enclin à...
aplicạ *vt.* **1.** appliquer; faire adhérer (à..., sur...). **2.** mettre en application; utiliser.
aplicạbil, ~ă *adj.* applicable.

aplicạre *f.* application *f.*; utilisation *f.* // *punere în* ~ mise en pratique.
aplicạt, ~ă *adj.* appliqué, ~e; mis(e) en pratique.
aplicạție *f.* **1.** application *f.*; mise en pratique. **2.** *(fig.)* talent *m.*, aptitude *f.*
apocalịps *n.* apocalypse *f.*
apocalịptic, ~ă *adj.* apocalyptique.
apocrịf, ~ă *adj.* apocryphe.
apofịză *f.* *(anat.)* apophyse *f.*
apogẹu *n.* **1.** *(astr.)* apogée *m.* **2.** *(fig.)* point culminant.
apọi *adv.* **1.** ensuite, après (quoi), puis; *și* ~*?* et puis (après)? **2.** alors, dans ce cas.
apologẹt *m.* apologiste *m.*
apologẹtic, ~ă *adj.*, *f.* apologétique.
apologịe *f.* **1.** apologie *f.* **2.** défense *f.*; justification *f.*
apomẹtru *n.* compteur d'eau.
apoplẹctic, ~ă *adj.* *(med.)* apoplectique.
apoplexịe *f.* *(med.)* apoplexie *f.*
apọrt *n.* contribution *f.*
apọs, -oạsă *adj.* aqueux, -euse.
apostạt *m.* apostat *m.*; renégat *m.*; rebelle *m.*
apostazịe *f.* *(fil.)* apostasie *f.*
apostịlă *f.* apostille *f.*
apọstol *m.* apôtre *m.*; *(fig.)* missionnaire *m.*
apostolạt *n.* apostolat *m.*
apostolẹsc, -eạscă *adj.* apostolique.
apostolẹște *adv.* *(fam.)* *a merge* ~ aller, marcher à pied.
apostrọf *n.* *(gram.)* apostrophe *f.*
apostrofạ *vt.* apostropher.
apostrofạre *f.* réprimande *f.*; reproche *m.*
apoteọză *f.* apothéose *f.*; glorification *f.*
apozịție *f.* *(gram.)* apposition *f.*
apreciạ *vt.* **1.** évaluer; *(fig.)* apprécier. **2.** considérer.
apreciạbil, ~ă I. *adj.* appréciable. **II.** *adv.* sensiblement.
apreciạt, ~ă *adj.* apprécié, ~e; estimé, ~e.
apreciẹre *f.* **1.** appréciation *f.*; évaluation *f.* **2.** considération *f.*
aprehensiụne *f.* appréhension *f.*; crainte (vague) *f.*
aprẹt *n.* apprêt *m.*; cati *m.*
apretạ *vt.* apprêter, empeser (le linge); catir (les tissus).
aprig, ~ă I. *adj.* **1.** vif, vive; impétueux, -euse; fugueux, -euse. **2.** implacable, impitoyable. **II.** *adv.* **1.** vivement. **2.** implacablement.
aprịlie *m.* avril *m.*
aprịnde I. *vt.* **1.** allumer. **2.** incendier // *a-și* ~ *paie în cap* se créer des ennuis. **II.** *vr.* **1.** prendre feu. **2.** *(despre cereale)* s'échauffer, fermenter // *a se* ~ *la față* s'empourprer; *a se* ~ *de mînie* se mettre en colère; *a i se* ~ *cuiva călcîiele după...* s'éprendre de...
aprịndere *f.* **1.** allumage *m.* **2.** *(fig.)* exaltation *f.* // *cu* ~ passionnément; *(pop.)* ~ *de plămîni* congestion pulmonaire.
aprịns, ~ă *adj.* **1.** allumé, ~e; flambant, ~e. **2.** *(despre cereale)* échauffé, ~e. **3.** *(despre culori)* cru, ~e; vif, vive. **4.** *(fig.)* ardent, ~e; animé, ~e; excité, ~e.
aprinzătọr *n.* *(tehn.)* allumoir *m.*
aproạpe I. *adv.* **1.** (tout) près, proche; *de* ~ **a.** de près; **b.** intimement; ~ *să* ... **a.** tout près de..., sur le point de ...; **b.** presque... **2.** à peu près, presque; environ. **II.** *m. art.* le prochain, le pareil, le semblable.
aprobạ *vt.* **1.** approuver. **2.** agréer.
aprobạre *f.* approbation *f.*
aprobatịv, ~ă *adj.* approbatif, -ive.
aprobatọr, -oạre *adj.* approbateur, -trice.
aprofundạ *vt.* approfondir.
aprofundạre *f.* approfondissement *m.*
aprofundạt, ~ă *adj.* approfondi, ~e.
apropiạ *vt.* *vr.* (s')approcher, (se) rapprocher; (s')avancer vers...
apropiạt, ~ă *adj.* **1.** rapproché, ~e; proche; voisin, ~e. **2.** *(fig.)* intime.
apropiẹre *f.* **1.** rapprochement *m.* **2.** approche *f.* // *în* ~ dans le voisinage; tout près; *prin* ~ aux environs.
apropọ I. *adv.* à propos. **II.** *n.* allusion malveillante.
apropriạ *vt.* s'approprier.
apropriẹre *f.* appropriation *f.*
aprovizionạ *vt.* *vr.* **1.** (s')approvisionner, (se) ravitailler; a *(se)* ~ *cu...* (se) ravitaller en... **2.** (se) munir, (se) pourvoir (de...).
aprovizionạre *f.* **1.** approvisionnement *m.*, ravitaillement *m.*; ~ *cu...* ravitaillement en... **2.** service d'approvisionnement *m.*
aproximatịv, ~ă I. *adj.* approximatif, -ive. **II.** *adv.* approximativement, environ.
aproximạție *f.* approximation *f.* // *cu* ~ approximativement.
apt, ~ă *adj.* apte, capable; propre à...
aptitụdine *f.* aptitude *f.*; prédisposition *f.*
apucạ I. *vt.* **1.** saisir; empoigner. **2.** *(fig.)* (parvenir à) attraper; réussir à... // *pe apucate* **a.** à la hâte; **b.** au hasard; *n-apucă să...* à peine...; *ce te-a apucat?* quelle mouche t'a piqué? **II.** *vr.* **1.** s'accrocher; se tenir à... **2.** commencer à, s'engager à, se mettre à // *a se* ~ *de...* **a.** attaquer; entreprendre; **b.** entamer, commencer. **III.** *vt.* *vi.* s'engager sur une voie // *a (o)* ~ *la...* prendre à...; se diriger vers...; *a (o)* ~ *înainte* prendre les devants, devancer.
apucạre *f.* empoigne *f.*
apucạt, ~ă I. *adj.* **1.** possédé, ~e. **2.** capricieux, -euse. **II.** *n.* *pe* ~*e* sur le pouce.
apucătọr *n.* *(tehn.)* mâchoire *f.*
apucătụră *f.* **1.** empoigne *f.* **2.** *(fig., la pl.)* manières; mauvaises habitudes.
apụne *vi.* **1.** *(despre aștri)* disparaître; se coucher. **2.** *(fig.)* pâlir.
apuntamẹnt *n.* *(mar.)* appontement *m.*
apụs, ~ă I. *adj.* disparu, ~e; éteint, ~e; passé, ~e. **II.** *n.* **1.** coucher du soleil. **2.** *(fig.)* décadence *f.*, déclin *m.*; fin *f.* **3.** couchant *m.*, ouest *m.*; Occident *m.* // *din* ~ occidental, ~e.
apuseạn, ~ă *adj.* occidental, ~e.
ar *m.* *(metrol.)* are *m.*
arạ *vt.* labourer.
arạb, ~ă *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* arabe.
arabẹsc *n.* arabesque *f.*
arạbil, ~ă *adj.* arable.
arạc *m.* échalas *m.*; rame *f.*
aragạz *n.* **1.** (gaz) butane *m.* **2.** réchaud à butane.
arahịdă *f.* *(bot.)* cacahuète *f.*
arạmă *f.* **1.** airain *m.*, cuivre *m.* **2.** *(la pl.)* ustensiles en cuivre // *a-și da arama pe față* lever le masque.

aranjạ **I.** *vt.* **1.** arranger, ranger, mettre en ordre. **2.** *(fam.)* dénigrer, discréditer (qn.). **II.** *vr.* **1.** s'arranger, se parer. **2.** *(fam.)* se créer une belle situation.

aranjamẹnt *n.* **1.** arrangement *m.* **2.** accord *m.*, transaction *f.*

aranjạre *f.* mise en ordre.

aranjạt, ~ă *adj.* **1.** arrangé, ~e, rangé, ~e. **2.** *(fig., despre oameni)* bien situé(e).

arạt, ~ă **I.** *adj.* *(despre pămînt)* labouré, ~e. **II.** *n.* labourage *m.*

arăbẹsc, -eạscă *adj.* arabe.

arăbẹşte *adv.* à l'arabe.

arăcị *vt.* *(vit.)* échalasser; accoler.

arăcịt, ~ă **I.** *adj.* *(despre viţă, legume)* ramé, ~e. **II.** *n.* *(vit.)* échalassement *m.*; accolage *m.*

arămạr *m.* chaudronnier *m.*

arămărịe *f.* **1.** chaudronnerie *f.* **2.** ustensiles en cuivre.

arămị *vt.* cuivrer.

arămịre *f.* cuivrage *m.*

arămịu, -ịe *adj.* *(fig.)* cuivré, ~e; bronzé, ~e, basané, ~e.

arăpoạică *f.* *(pop.)* femme noire.

arătạ **I.** *vt.* **1.** montrer, indiquer. **2.** présenter, exhiber. **3.** expliquer, démontrer. **4.** témoigner (envers); manifester. **5.** dénoter, révéler; dénoncer. **II.** *vr.* se montrer // *(pop.)* *a se ~ la doctor* consulter un médecin; *după cum (cît) se arată* à ce qu'il paraît. **III.** *vi.* *a ~ ca...* avoir l'air de...; *a ~ bine (rău)* avoir bonne (mauvaise) mine.

arătạre *f.* **1.** indication *f.* **2.** hallucination *f.*, fantôme *m.*

arătătọr **I.** *n.* *(tehn.)* index *m.*; aiguille *f.* **II.** *adj.* *deget ~* index *m.*

arătọs, -oạsă *adj.* **1.** *(despre fiinţe)* beau, belle; de belle prestance. **2.** majestueux, -euse.

arătụră *f.* **1.** labourage *m.* **2.** champ labouré.

arbitrạ *vt.* *(jur., sport)* arbitrer.

arbitrạj *n.* *(jur., sport)* arbitrage *m.*

arbitrạl, ~ă *adj.* *(jur., sport)* arbitral, ~e.

arbitrạr, ~ă **I.** *adj.* arbitraire; abusif, -ive. **II.** *adv.* arbitrairement.

arbịtru *m.* *(sport)* juge-arbitre *m.*

arborạ *vt.* **1.** arborer. **2.** élever, hisser.

arborạdă *f.* *(mar.)* mâture *f.*

ạrbore *m.* **1.** arbre *m.*; *(mec.)* *~ de transmisie* arbre de transmission, arbre moteur. **2.** *(mar.)* mât *m.*

arborẹt *n.* *(silv.)* peuplement *m.*

arboricultọr *m.* arboriculteur *m.*

arboricultụră *f.* arboriculture *f.*

arbụst *m.* arbuste *m.*, arbrisseau *m.*

arc *n.* **1.** *(ist.)* arc *m.* **2.** *(geom.)* arc *m.*, portion d'une courbe. **3.** *(arhit.)* arc *m.*, voûte *f.* **4.** *(tehn.)* ressort *m.*

arcạdă *f.* **1.** arcade *f.*; porche *m.*; arche (de pont) *f.* **2.** *(anat.)* arcade.

arcạn *n.* lasso *m.*

arcạş *m.* *(înv.)* archer *m.*

ạrctic, ~ă *adj.* *(geogr.)* arctique; boréal, ~e; septentrional, ~e.

arcuị *vt.* *vr.* (s')arquer; (se) cambrer; (se) voûter.

arcuịre *f.* courbure *f.*; cambrure *f.*; voussure *f.*

arcuịt, ~ă *adj.* arqué, ~e; cambré, ~e; *(despre construcţii)* en arcades.

arculẹţ *n.* arceau *m.*

arcụş *n.* archet *m.*

ạrde **I.** *vi.* **1.** brûler; flamber. **2.** *(fig.)* briller, luire // *(fam.)* *a-i ~de...* désirer (ardemment)...; *a nu-i ~ de...* n'avoir pas le cœur à..., n'avoir pas envie de... **II.** *vt.* **1.** brûler. **2.** chauffer. **3.** cautériser. **4.** *(despre soare, vînt)* hâler, basaner // *a ~ cu fierul roşu* **a.** marquer au fer rouge; **b.** flêtrir; *a ~ o palmă* flanquer une gifle. **III.** *vr.* se brûler.

ardẹi *m.* *(bot.)* piment *m.*; poivron *m.*

ardeiạt, ~ă *adj.* pimenté, ~e.

ardeleạn^{1}**, ~ă** *adj.* v. **ardelenẹsc.**

ardeleạn^{2}**, ~că** *m.f.* Transylvain, ~e.

ardelenẹsc, -eạscă *adj.* transylvain, ~e.

ardelenẹşte *adv.* à la manière des Transylvains.

ạrdere *f.* **1.** chauffage *m.* **2.** combustion *f.* **3.** cautérisation *f.* **4.** *(chim.)* oxydation *f.*

ardẹzie *f.* *(geol.)* ardoise *f.*

ardoạre *f.* ardeur *f.*; *cu ~* ardemment.

arẹnă *f.* **1.** arène *f.*; amphithéâtre *m.* **2.** *(fig.)* domaine d'action.

arendạ *vt.* affermer; donner (prendre) à bail.

arendạre *f.* affermage *m.*

arendạş *m.* fermier *m.*

arẹndă *f.* bail *m.*; *a da (a lua) în ~* donner (prendre) à bail.

areomẹtru *n.* *(tehn.)* aréomètre *m.*

arẹst *n.* **1.** arrestation *f.*, arrêt *m.* **2.** prison *f.*

arestạ *vt.* **1.** arrêter, mettre en état d'arrestation. **2.** emprisonner, détenir.

arestạre *f.* **1.** arrestation *f.*, prise de corps. **2.** emprisonnement *m.*, détention *f.*

arestạt, ~ă *adj.*, *m.f.* détenu, ~e.

argăseạlă *f.* tannage *m.*

argăsị *vt.* tanner.

argăsịre *f.*, **argăsịt** *n.* tannage *m.*

argentifẹr, ~ă *adj.* argentifère.

argịlă *f.* *(geol.)* argile *f.*, (terre) glaise *f.*

argilọs, -oạsă *adj.* argileux, -euse, glaiseux, -euse.

argịnt **I.** *n.* argent *m.*, *~-viu* vif argent, mercure *m.* **II.** *m. pl.* *(fam.)* argent *m.*, monnaie *f.*

argintạ *vt.* argenter.

argintạr *m.* orfèvre *m.*

argintạre *f.* argentage *m.*

argintạt, ~ă *adj.* argenté, ~e.

argintărịe *f.* argenterie *f.*

argintịu, -ịe *adj.* **1.** argenté, ~e. **2.** *(fig.)* argentin, ~e, cristallin, ~e.

argonạut *m.* *(mitol.)* argonaute *m.*; *(fam.)* navigateur *m.*

argọtic, ~ă *adj.* *(lingv.)* argotique.

argọu *n.* *(lingv.)* argot *m.*, langue verte.

argumẹnt *n.* argument *m.*; preuve *f.*

argumentạ *vt.* argumenter.

argumentạre *f.* argumentation *f.*

arhạic, ~ă *adj.* **1.** archaïque, ancien, ~ne. **2.** désuet, -ète.

arhaịsm *n.* *(lingv.)* archaïsme *m.*

arhaizạn, ~ă *adj.* archaïsant, ~e.

arhạnghel *m.* archange *m.*

arheolọg *m.* archéologue *m.*

arheolọgic, ~ă *adj.* archéologique.

arheologịe *f.* archéologie *f.*

arhetịp *n.* archétype *m.*, modèle *m.*

ạrhi- *elem. de comp.* archi-.

arhidụce, -ducẹsă *m.f.* archiduc, -duchesse.

arhiepịscop *m.* archevêque *m.*

arhiepiscopạl, **~ă** *adj.* archiépiscopal, ~e.

arhiepiescopạt *n.*, **arhiepiscopịe** *f.* archevêché *m.*; diocèse *m.*

arhierẹu *m.* prélat *m.*

arhimandrịt *m.* archimandrite *m.*

arhipelạg *n.* *(geogr.)* archipel *m.*

arhiplịn, **~ă** *adj.* *(fam.)* plein(e) à craquer.

arhitẹct, **~ă** *m.f.* architecte.

arhitectọnic, **~ă** *adj.*, *f.* architectonique.

arhitecturạl, **~ă** *adj.* architectural, ~e.

arhitectụră *f.* **1.** architecture *f.* **2.** structure *f.*; facture *f.*

arhivạr *m.* archiviste *m.*

arhịvă *f.* archives *f.pl.*

ariạn, **~ă** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* aryen, ~ne.

arịci *m.* *(zool.)* hérisson *m.*

arịd. **~ă** *adj.* aride; stérile.

ariditạte *f.* aridité *f.*; stérilité *f.*; sécheresse *f.*

ạrie¹ *f.* **1.** *(agr.)* aire de battage. **2.** *(geom.)* superficie *f.*

ạrie² *f.* *(muz.)* air *m.*, mélodie *f.*

arierạt, **~ă** *adj.* arriéré, ~e.

ariergạrdă *f.* arrière-garde *f.*

arimạj *n.*, **arimạre** *f.* *(mar.)* arrimage *m.*

ạripă *f.* **1.** aile *f.* **2.** *(iht.)* nageoire *f.* **3.** *(sport)* flanc *m.* **4.** *(la biciclete, motociclete etc.)* garde-boue *m.* // *a prinde aripi* **a.** devenir indépendent(e); **b.** manifester de l'enthousiasme, de l'élan; *a tăia aripile (cuiva)* briser l'élan (de qn.), décourager (qn.).

aripioạră *f.* **1.** aileron *m.* **2.** *(av.)* ailette *f.*

aristocrạt, **~ă** **I.** *m.f.* noble, aristocrate. **II.** *adj.* distingué, ~e; d'élite.

aristocrạtic, **~ă** *adj.* aristocratique, noble.

aristocraţịe *f.* aristocratie *f.*, noblesse *f.*

aritmẹtic, **~ă** *adj.*, *f.* arithmétique.

arivịsm *n.* arrivisme *m.*

arivịst, **~ă** *m.f.* arriviste.

arlechịn *m.* arlequin *m.*

armạ *vt.* *(mar., mine)* armer.

armamẹnt *n.* armement *m.*

armạre *f.* *(mine)* boisage *m.*; soutènement *m.*

armạt, **~ă** *adj.* armé, ~e.

armạtă *f.* armée *f.*

armatọr *m.* armateur *m.*

ạrmă *f.* arme *f.*; engin *m.*; *a depune armele* **a.** rendre les armes, capituler; **b.** céder.

armăsạr *m.* étalon *m.*; coursier *m.*

armătụră *f.* *(tehn.)* armature *f.*

armeạn, **~ă (~că)** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* arménien, ~ne.

armenẹsc, -eạscă *adj.* arménien, ~ne.

armenẹşte *adv.* **1.** à l'arménienne. **2.** en arménien.

armistịţiu *n.* armistice *m.*, cessez-le-feu *m.*; *comịsie de ~* commission d'armistice.

armọnic, **~ă** **I.** *adj.* harmonieux, -euse; harmonique. **II.** *f.* accordéon *m.* // *a se face ~ă* se tasser; s'aplatir; *~ă de gură* harmonica *m.*

armonịe *f.* harmonie *f.*

armoniọs, -oạsă **I.** *adj.* harmonieux, -euse. **II.** *adv.* harmonieusement.

armonizạ *vt.* *vr.* (s')harmoniser; (se) marier, (s')assortir.

armonizạre *f.* harmonie *f.*

armụră *f.* armure *f.*

armuriẹr *m.* armurier *m.*

arnịci *n.* fil de coton teint.

arogạ *vt.* s'arroger.

arogạnt, **~ă** *adj.* arrogant, ~e; hautain, ~e.

arogạnţă *f.* arrogance *f.*

aromạt, **~ă** **I.** *adj.* **1.** parfumé, ~e; embaumé, ~e. **2.** aromatique. **II.** *n.* *pl.* épice *f.*

aromạtic, **~ă** *adj.* aromatique.

arọmă *f.* arôme *m.*

arpacạş *n.* *(bot.)* orge perlé, gruau *m.*

arpagịc *n.* *(bot.)* cive *f.*, civette *f.*, ciboulette *f.*

arpẹgiu *n.* *(muz.)* arpège *m.*

arpentạj *n.* *(tehn.)* arpentage *m.*

ars, **~ă** **I.** *adj.* **1.** *(despre mîncăruri)* brûlé, ~e. **2.** hâlé(e) par le vent, le soleil // *a sări ca ~* **a.** sursauter; **b.** bondir. **II.** *n.* roussi *m.*; *a mirosi a ~* sentir le roussi.

arsenạl *n.* arsenal *m.*

arsụră *f.* brûlure *f.*

arşịc *n.* osselet *m.*

ạrşiţă *f.* **1.** chaleur torride. **2.** *(pop.)* fièvre *f.*

ạrtă *f.* art. *m.*; *operă de ~* œuvre d'art.

artẹl *n.* *(ec. pol.)* artel *m.*

artẹră *f.* *(anat.)* artère *f.*

arteriạl, **~ă** *adj.* *(anat.)* artériel, ~le.

arterioscleṛọză *f.* *(med.)* artériosclérose *f.*

arteziạn, **~ă** *adj.* *fîntînă ~ă* puits artésien.

artịcol *n.* article *m.*

articolạş *n.* entrefilet *m.*

articulạ **I.** *vt.* **1.** articuler. **2.** *(gram.)* ajouter l'article (aux noms). **II.** *vr.* *(anat.)* s'emboîter.

articulạre *f.* **1.** articulation *f.* **2.** *(anat.)* emboîtement *m.*

articulạt, **~ă** *adj.* *(gram.)* articulé, ~e.

articulạţie *f.* **1.** *(anat.)* articulation *f.*, jointure *f.* **2.** *(mec.)* joint *m.*

artificiạl, **~ă** **I.** *adj.* artificiel, ~le. **2.** *(fig.)* affecté, ~e. **II.** *adv.* artificiellement.

artificialitạte *f.* manque de naturel; affectation *f.*

artifịciu *n.* **1.** artifice *m.*; ruse *f.*, subtilité *f.* **2.** *(la pl.)* feu d'artifice.

artilẹrie *f.* artillerie *f.*

artilerịst *m.* artilleur *m.*

artịst, **~ă** *m.f.* artiste; acteur, -trice.

artịstic, **~ă** **I.** *adj.* artistique. **II.** *adv.* artistiquement; artistement.

artizạn *m.* artisan *m.*

artizanạt *n.* artisanat *m.*

artrịtă *f.* *(med.)* arthrite *f.*

artrịtic, **~ă** *adj.*, *m.f.* *(med.)* arthritique.

artritịsm *n.* *(med.)* arthritisme *m.*

ạrţag *n.* *(fam.)* acariâtreté *f.*, hargne *f.*

arţăgọs, -oạsă *adj.* acariâtre, hargneux, -euse.

aruncạ **I.** *vt.* **1.** jeter. **2.** lancer // *a-i ~ cuiva ceva în faţă* reprocher qch. à qn.; *a ~ în aer* **a.** faire sauter; **b.** détruire; *(la baschet) a ~ la coş* shooter. **II.** *vr.* **1.** se jeter. **2.** se lancer; s'élancer; se précipiter (dans). **3.** se ruer (sur).

aruncạre *f.* **1.** jet *m.* **2.** *(sport)* lancement *m.* **3.** *(la baschet)* tịr *m.*, shoot *m.* // *~ liberă* coup franc.

aruncătọr, -oạre **I.** *m.f.* *(sport)* lanceur, -euse. **II.** *n.* *(cu determinări)* lance-mines *m.*

aruncătụră *f.* jet *m.* // *~ de ochi* coup d'œil.

arzătọr, -oạre I. *adj.* ardent, ~e; brûlant, ~e; *(fig.)* pressant, ~e. **II.** *n.* bec à gaz.

as *m.* **1.** as *m.* **2.** *(la tenis)* ace *m.*

asạlt *n.* assaut *m.*; *a lua cu* ~ prendre d'assaut, conquérir.

asaltạ *vt.* assaillir, prendre d'assaut.

asamblạ *vt.* assembler.

asamblạj *n.* assemblage *m.*

asamblạre *f.* assamblage *m.*

asanạ *vt.* assainir; désinfecter.

asanạre *f.* assainissement *m.*

asasịn, ~ă *m.f.* assassin *m.*

asasinạ *vt.* assassiner.

asasinạt *n.* assassinat *m.*, meurtre *m.*

ascendẹnt, ~ă I. *adj.* ascendant, ~e. **II.** *n.* **1.** ascendant *m.*, autorité *f.* **2.** influence *f.* **III.** *m. pl.* aïeuls *m.pl.*

ascendẹnță *f.* ascendance *f.*, origine *f.*

ascensiụne *f.* **1.** ascension *f.* **2.** *(fig.)* essor *m.*

ascensọr *n.* ascenseur *m.*; *(mine)* cage *f.*, benne *f.*

ascẹt *m.* ascète *m.*; ermite *m.*

ascẹtic, ~ă *adj.* ascétique.

ascetịsm *n.* ascétisme *m.*

ascultạ *vt.* **1.** écouter. **2.** obéir. **3.** *(med.)* ausculter. **4.** examiner, interroger (un élève). **5.** satisfaire, exaucer (un désir).

ascultạre *f.* obéissance *f.* // *a da* ~ **a.** obéir (à); **b.** écouter; **c.** exaucer (un désir, une prière); **d.** prêter l'oreille.

ascultătọr, -oạre *adj.* obéissant, ~e; soumis, ~e.

ascụnde *vt. vr.* (se) cacher; (se) dissimuler // *(fam.) a se ~ după deget* chercher des faux fuyants.

ascụns, ~ă I. *adj.* **1.** caché, ~e; dissimulé, ~e. **2.** secret, -ète. **II.** *n. pe ~, într-~* **a.** en cachette; **b.** secrètement.

ascunzătoạre *f.* cachette *f.*

ascunzịș *n.* **1.** cache *f.* **2.** *(fig.)* secret *m.* // *cu ~uri* **a.** secrètement; **b.** sans sincérité.

ascuțị I. *vt.* **1.** aiguiser. **2.** *(fig.)* accentuer, intensifier; aggraver. **II.** *vr.* **1.** devenir (plus) tranchant. **2.** *(fig.)* s'accentuer, s'intensifier.

ascuțịme *f.* **1.** acuité *f.* **2.** *(fig.)* sagacité *f.*

ascuțịre *f.* **1.** aiguisage *m.*; affilage *m.* **2.** *(fig.)* accentuation *f.*; aggravation *f.*

ascuțịș *n.* tranchant *m.*

ascuțịt, ~ă I. *adj.* **1.** aiguisé, ~e; tranchant, ~e; *tăiș* ~ lame (de couteau) aiguisée. **2.** aigu, ~ë; pointu, ~e; *creion* ~ crayon pointu. **3.** *(fig.)* fin, ~e; sagace. **4.** *(fig.)* intensifié, ~e; accentué, ~e; aggravé, ~e // ~ *la minte* intelligent; *a avea limba ~ă* avoir la langue bien affilée. **II.** *n.* aiguisage *m.*

ascuțitoạre *f.* taille-crayon *m.*

aseară *adv.* hier (au) soir.

asediạ *vt.* assiéger.

asediạt, ~ă *adj.* assiégé, ~e.

asediatọr, -oạre *adj.* assiégeant, ~e.

asẹdiu *n.* siège *m.*

aselenizạ *vi.* alunir.

aselenizạre *f.* alunissage *m.*

asemănạ I. *vt.* comparer. **II.** *vr.* **1.** se ressembler; être semblable à... **2.** se comparer à...

asemănạre *f.* **1.** ressemblance *f.*; similitude *f.* **2.** analogie *f.*; comparaison *f.* // *fără* ~ sans égal, incomparable.

asemănătọr, -oạre *adj.* ressemblant, ~e; semblable.

asẹmenea I. *adj. invar.* pareil, ~le; similaire; tel, ~le. **II.** *adv.* également; de même; *(fam.)* itou // *de* ~ en outre, de plus.

asemuị *vt.* **1.** comparer. **2.** confondre.

asemuịre *f.* **1.** comparaison *f.* **2.** ressemblance *f.*

asentimẹnt *n.* assentiment *m.*, approbation *f.*

aserțiụne *f.* assertion *f.*, affirmation *f.*

aservị *vt.* asservir; soumettre, subjuguer.

aservịre *f.* asservissement *m.*

aservịt, ~ă *adj.* asservi, ~e; subjugué, ~e.

asesọr, -oạre *m.f.* *(jur.)* assesseur *m.*

asezonạ *vt.* assaisonner.

asfạlt *n.* asphalte *m.*

asfaltạ *vt.* asphalter.

asfaltạre *f.* asphaltage *m.*

asfaltạt, ~ă *adj.* asphalté, ~e.

asfințị *vi.* **1.** *(despre aștri)* se coucher. **2.** *(fig.)* décliner.

asfințịt *n.* **1.** *(astr.)* couchant *m.* **2.** *(fig.)* déclin *m.* **3.** *(poetic)* occident *m.*, ouest *m.*

asfixiạ *vt. vr.* (s')asphyxier; (se) suffoquer.

asfixiạnt, ~ă *adj.* asphyxiant, ~e; étouffant, ~e.

asfixiạt, ~ă *adj.* asphyxié, ~e; suffoqué, ~e; étouffé, ~e.

asfixịe, asfixiẹre *f.* asphyxie *f.*; étouffement *m.*

asiạtic, ~ă *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* asiatique.

asiduitạte *f.* assiduité *f.* // *cu* ~ obstinément.

asịduu, -uă *adj.* assidu, ~e, persévérant, ~e.

asigurạ I. *vt.* assurer, garantir. **II.** *vr.* (s')assurer.

asigurạre *f.* **1.** assurance *f.*, garantie *f.* **2.** assurence *f.*; *contract de ~ pe viață* contrat d'assurence en cas de vie.

asimẹtric, ~ă *adj.* asymétrique.

asimetrịe *f.* asymétrie *f.*

asimilạ *vt.*, *vr.* (s')assimiler.

asimilạbil, ~ă *adj.* assimilable.

asimilạre *f.* assimilation *f.*

asimilạție *f.* assimilation *f.*, absorption *f.*

asịn *m.* âne *m.*

asistạ I. *vi.* assister, prendre part. **II.** *vt.* assister, donner assistance.

asistẹnt, ~ă *adj.*, *m.f.* assistant, ~e.

asistẹnță *f.* **1.** auditoire *m.*; assemblée *f.* **2.** assistance *f.*, appui *m.*, aide *f.*; ~ *medicală* assistance médicale.

asmuțị *vt.* **1.** ameuter. **2.** *(fig.)* inciter.

asmuțịre *f.* **1.** ameutement *m.* **2.** *(fig.)* incitation *f.*

asociạ *vt. vr.* (s')associer (à); (s')unir, (se) joindre.

asociạt, ~ă *m.f.* associé *m.*

asociatịv, ~ă *adj.* associatif, -ive.

asociạție *f.* **1.** association *f.*; ~ *de idei* association d'idées. **2.** ordre *m.*; union *f.*

asociẹre *f.* association *f.*

asolamẹnt *n.* *(agr.)* assolement *m.*

asonạnță *f.* *(stil.)* assonance *f.*

asortạ I. *vt. vr.* (s')assortir. **II.** *vr.* *(despre culori)* se marier.

asortạre *f.* assortiment *m.*

asortạt, ~ă *adj.* assorti, ~e.

asortimẹnt *n.* assortiment *m.*

aspẹct *n.* **1.** aspect *m.*; apparence *f.* **2.** point de vue.

aspectuọs, -oạsă *adj.* **1.** d'agréable aspect. **2.** imposant, ~e.

asperitạte *f.* aspérité *f.*

aspersiụne *f.* aspersion *f.*

aspịc *n.* gelée *f.*

aspịdă *f.* *(fig.)* mégère *f.*

aspirạ **I.** *vt.* aspirer. **II.** *vi.* aspirer à...

aspirạnt, ~ă *adj., m.f.* aspirant, ~e.

aspirạt, ~ă *adj.* *(fon.)* aspiré, ~e.

aspiratọr *n.* aspirateur *m.*, balai électrique.

aspirạţie *f.* **1.** aspiration *f.* **2.** *(fig.)* désir *m.*

aspirịnă *f.* *(farm.)* aspirine *f.*

asprị **I.** *vt.* rendre rude (rugueux). **II.** *vr.* devenir rude (rugueux).

asprịme *f.* **1.** rugosité *f.*; aspérité *f.* **2.** *(fig.)* rudesse *f.* **3.** *(fig.)* sévérité *f.* // *cu ~* sévèrement.

asprịt, ~ă *adj.* durci, ~e.

ạspru, -ră **I.** *adj.* **1.** dur, ~e; rude; âpre. **2.** *(fig.)* sévère // *ger ~* froid vif; *păr ~* cheveux raides. **II.** *adv.* sévèrement; durement.

ạstăzi *adv.* **1.** aujourd'hui. **2.** de nos hours // *de ~ înainte* dorénavant, désormais.

astẹnic, ~ă *adj., m.f.* *(med.)* asthénique.

astenịe *f.* *(med.)* asthénie *f.*

astereạlă *f.* *(constr.)* voligeage *m.*

asterịsc *n.* astérisque *m.*

asteroịd *m.* *(astr.)* astéroïde *m.*

ạstfel **I.** *adv.* de cette manière, ainsi // *~ încît* **a.** de sorte que...; **b.** par conséquent. **II.** *adj. invar.* tel, ~le.

astigmạtic, ~ă *adj., m.f.* astigmate.

astigmatịsm *n.* astigmatisme *m.*

astîmpăr *n.* calme *m.*, repos *m.* // *fără ~* **a.** sans cesse, sans trêve; **b.** turbulent, ~e.

astîmpărạ **I.** *vt. vr.* (s')apaiser, (se) calmer. **II.** *vr.* se tenir tranquille.

astîmpărạt, ~ă *adj.* apaisé, ~e; calmé, ~e; tempéré, ~e.

astmạtic, ~ă *adj., m.f.* *(med.)* asthmatique.

ạstmă *f.* *(med.)* asthme *m.*

astrahạn *n.* (fourrure d')astrakan *m.*

astringẹnt, ~ă *adj.* astringent, ~e.

astringẹnţă *f.* astringence *f.*

astrofịzică *f.* astrophysique *f.*

astrolọg *m.* astrologue *m.*

astrolọgic, ~ă *adj.* astrologique.

astrologịe *f.* astrologie *f.*

astronạutică *f.* astronautique *f.*

astronạvă *f.* astronef *m.*

astronọm *m.* astronome *m.*

astronọmic, ~ă *adj.* **1.** astronomique. **2.** *(fam.)* fabuleux, -euse; exagéré, ~e.

astronomịe *f.* astronomie *f.*

ạstru *m.* astre *m.*

astupạ *vt.* **1.** boucher (une bouteille, une fenêtre). **2.** obstruer, obturer (une fente); combler (un trou); remblayer. **3.** barrer (un chemin).

astupạre *f.* **1.** obturation *f.* **2.** *(tehn., med.)* engorgement *m.*

asudạ *vi.* **1.** transpirer, suer. **2.** *(fig.)* se fatiguer.

asudạt, ~ă *adj.* **1.** transpiré, ~e. **2.** couvert(e) de buée.

asumạ *vt.* assumer; se charger de..., prendre sur soi.

asụpra *prep.* **1.** sur; *a lua ~ sa* prendre sur soi, assumer. **2.** concernant; au sujet de. **3.** vers.

asuprị *vt.* opprimer; persécuter.

asuprịre *f.* oppression *f.*

asuprịt, ~ă *adj.* opprimé, ~e; persécuté, ~e.

asupritọr, -oạre **I.** *adj.* oppressif, -ive. **II.** *m.* oppresseur *m.*, tyran *m.*

asurzị *vt.* **1.** assourdir. **2.** *(fig.)* étourdir.

asurzịre *f.* assourdissement *m.*

asurzitọr, -oạre *adj.* assourdissant, ~e; *(fam.)* à tout rompre.

aş *interj.* bah!

aşạ **I.** *adj. invar.* tel, ~le; pareil, ~le. **II.** *adv.* **1.** ainsi, comme cela; *ca să zicem ~* pour ainsi dire; *şi ~ mai departe* et ainsi de suite. **2.** si, tellement // *şi ~...* de toute façon; quand même; *nici ~ nici ~* d'aucune manière; *cum ~?* comment donc? *nu-i ~,* n'est-ce pas? *~-i!* c'est ça! *~şi ~* comme-ci, comme-ça; *~ o fi* peut-être; *~ că...* donc, par conséquent; *~ încît* de sorte que.

aşadạr *adv.* donc, par conséquent.

ạşchie *f.* copeau *m.*; éclat *m.*

aşezạ **I.** *vr.* **1.** s'asseoir, prendre place. **2.** s'installer, s'établir. **3.** *(despre vin)* se clarifier. **4.** *(despre vreme)* s'améliorer // *a se ~ la masă* s'attabler; *a se ~ în pat* s'aliter; *a se ~ la lucru* se mettre au travail. **II.** *vt.* **1.** poser. **2.** ranger, arranger.

aşezạre *f.* **1.** rangement *m.* **2.** situation *f.*; position *f.* **3.** *(tehn.)* fixation *f.* **4.** établissement *m.*; cité *f.*, habitat *m.*

aşezạt, ~ă *adj.* **1.** *(geogr.)* sis, ~e; situé, ~e. **2.** *(despre oameni)* assis, ~e; installé, ~e. **3.** *(fig., despre oameni)* sage, sérieux, -euse.

aşezămînt *n.* *~ cultural* établissement de culture.

aşteptạ **I.** *vt.* **1.** attendre. **2.** patienter. **II.** *vr.* (+ **la**) s'attendre à...; prévoir; conter sur...

aşteptạre *f.* attente *f.*; *în ~a...* dans l'attente de..., en attendant... // *a fost peste aşteptări* cela a dépassé toute espérance.

aştẹrne **I.** *vt.* **1.** étendre. **2.** étaler // *cum îţi vei ~, aşa vei dormi* on moissonne selon qu'on a semé; *a ~ pe hîrtie* coucher sur le papier. **II.** *vr.* s'étendre, se déposer // *a se ~ pe drum* se mettre en route.

aşternụt *n.* literie *f.*

atạc *n.* **1.** *(mil.)* attaque *f.*; assaut *m.* **2.** *(fig.)* critique violente, accusation *f.* // *~ (armat) împotriva băncilor* hold-up *m.*

atacạ *vt.* **1.** *(mil.)* attaquer, assaillir. **2.** *(fig.)* attaquer, critiquer.

atạre *adj. invar.* tel, ~le; semblable // *ca ~* ainsi, par conséquent.

atạş *n.* attache *f.* // *~ de motocicletă* side-car *m.*

ataşạ *vt. vr.* (s')attacher.

ataşamẹnt *n.* attachement *m.*, affection *f.*

ataşạre *f.* jonction *f.*, accolement *m.*

ataşạt, ~ă **I.** *adj.* attaché, ~e; dévoué, ~e. **II.** *m.* attaché (culturel, commercial) *m.*

atạvic, ~ă *adj.* atavique; primitif, -ive.

atavịsm *n.* atavisme *m.*

ateịsm *n.* athéisme *m.*

atelạj *n.* attelage *m.*

atẹlă *f.* *(chir.)* attelle *f.*

ateliẹr *n.* atelier *m.*

atenạnsă *f.* dépendances *f. pl.*

atenẹu *n.* athénée *m.*

ateniạn, ~ă *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* athénien, ~ne.

atẹnt, ~ă I. *adj.* **1.** attentif, -ive. **2.** aimable, bienveillant, ~e. **II.** *adv.* **1.** attentivement. **2.** aimablement.

atentạ *vi.* (+ **la**) attenter (à...).

atentạt *n.* attentat *m.*

atẹnţie *f.* **1.** attention *f.* **2.** préoccupation *f.* **3.** soin *m.*; sollicitude *f.*; égards *m. pl.* **4.** cadeau *m.*

atenuạ *vt. vr.* (s')atténuer; (se) diminuer.

atenuạnt, ~ă *adj.* atténuant, ~e.

atenuạre *f.* atténuation *f.*; diminution *f.*

aterịnă *f.* *(iht.)* athérine *f.*

aterizạ *vi.* *(av.)* atterrir.

aterizạre *f.* **1.** *(av.)* atterrissage *m.*; *tren de ~* train d'atterrissage. **2.** *(sport)* arrivée (au sol) *f.*

atestạ *vt.* attester, certifier; confirmer.

atestạre *f.* attestation *f.*, certification *f.*; témoignage *m.*

atẹu *m.* athée *m.*

atịnge *vt.* **1.** toucher. **2.** atteindre (un but). **3.** impressionner // *a ~ în treacăt* effleurer; *(fam.) a ~ pe cineva* frapper qn.

atịngere *f.* **1.** contact *m.* **2.** effleurement *m.*, frôlement *m.*

atịns, ~ă *adj.* **1.** touché, ~e. **2.** *(fig.)* ému, ~e. **3.** *(fig.)* ofensé, ~e, choqué, ~e.

atitụdine *f.* **1.** attitude *f.*, tenue *f.* **2.** conduite *f.*, comportement *m.* // *om de ~* **a.** homme de caractère; **b.** homme de courage.

atîrnạ I. *vi.* **1.** pendre. **2.** *(fig.)* dépendre // *a ~ la cîntar* peser. **II.** *vt. vr.* (s')accrocher.

atîrnạre *f.* **1.** accrochement *m.* **2.** *(fig.)* dépendance *f.*

atît¹, atîta *adv.* (au)tant; si; tellement // *~ îţi spun* tiens-le toi pour dit; *~ doar... (numai...)* à condition de... (que...); *cu ~ mai bine (rău)!* tant mieux (pis)! *(pînă) într-~* à tel point; *~ cît...* aussi longtemps que...

atît², atîta *adj. nehot.* si, tant; *(de) atîtea ọri*; tant de fois, si souvent // *de ~ a...* à force de...; *ce (mai) ~ a...?* trêve de...

atît³, atîta *pron. nehot.* ça; ce, celà; *doar ~* seulement ça; *nici ~* pas même ça; moins que ça; *numai ~* rien que ça.

atlạs *n.* *(geogr., lingv.)* atlas *m.*

atlẹt, ~ă *m.f.* athlète *m.*

atlẹtic, ~ă *adj.* athlétique.

atletịsm *n.* athlétisme *m.*

atmosfẹră *f.* **1.** atmosphère *f.*; air *m.* **2.** *(fig.)* ambiance *f.*

atmosfẹric, ~ă *adj.* atmosphérique.

atọm *m.* atome *m.*

atọmic, ~ă *adj.* atomique.

atomịst *m.* (savant) atomiste *m.*

atomizạ *vt.* atomiser.

atomizatọr *n.* atomiseur *m.*

atọn, ~ă *adj.* *(lingv.)* atone, sans accent.

atonalitạte *f.* *(muz.)* atonalité *f.*

atọnic, ~ă *adj.* *(anat.)* atonique, sans élasticité.

atonịe *f.* *(anat.)* atonie *f.*

atotbiruitọr, -oạre *adj.* triomphant, ~e, victorieux, -euse.

atotcuprinzător, -oạre *adj.* vaste.

atotputẹrnic, ~ă *adj.* omnipotent, ~e, tout-puissant, ~e.

atotputernicịe *f.* omnipotence *f.*

atotştiutọr, -oạre *adj.* omniscient, ~e.

atractịv, ~ă *adj.* attractif, -ive, attrayant, ~e.

atrạcţie *f.* **1.** *(fiz.)* attraction *f.* **2.** *(fig.)* charme *m.*, (force de) séduction *f.* **3.** *(fig.)* penchant *m.*, faiblesse *f.* **4.** *(la pl.)* distractions *f. pl.* // *punct de ~* clou *m.*

atrạge *vt. vr.* (s')attirer.

atrạgere *f.* attraction *f.*

atrăgătọr, -oạre *adj.* attractif, -ive, séduisant, ~e; *(fam.)* sexy.

atribuị *vt.* **1.** attribuer. **2.** décerner.

atribuịre *f.* **1.** attribution *f.* **2.** décernement.

atribụt *n.* **1.** attribut *m.*, symbole *m.*; emblème *m.* **2.** *(gram.)* complément de nom.

atributịv, ~ă *adj.* *(gram.)* attributif, -ive.

atribụţie *f.* **1.** attribution *f.* **2.** compétence *f.*; charge *f.*, tâche *f.*

atrọce *adj. invar.* atroce; affreux, -euse.

atrocitạte *f.* atrocité *f.*

atrofiạ *vr.* *(despre ţesuturi, organe)* s'atrophier.

atrofiạt, ~ă *adj.* *(despre ţesuturi, organe)* atrophié, ~e.

atrofịe *f.* *(biol.)* atrophie *f.*

atrofiẹre *f.* *(biol.)* atrophie *f.*

atropịnă *f.* *(farm.)* atropine *f.*

atụ *n.* atout *m.*

atụnci *adv.* alors // *de ~* depuis; *pînă ~* jusqu'à ce moment-là; *tot ~* en même temps.

ạţă *f.* fil *m.* // *a întinde aţa* dépasser la mesure.

aţịne I. *vt.* barrer la route (à...). **II.** *vr.* s'apprêter (à...) // *(fam.) aţine-te!* tiens bon! sois prêt!

aţintị *vt.* **1.** (+ **asupra**) fixer, river (les yeux, les regards) sur... **2.** *(mil.)* mettre en joue, viser.

aţintịt, ~ă *adj.* *(despre ochi, privire)* fixé(e), braqué(e) sur...

aţipeạlă *f.* assoupissement *m.*

aţipị *vi.* s'assoupir; sommeiller.

aţipịre *f.* assoupissement *m.*

aţipịt, ~ă *adj.* assoupi, ~e.

aţîţạ *vt.* **1.** attiser, aviver (le feu). **2.** ameuter (les chiens). **3.** *(fig.)* exciter (les esprits); inciter (à la révolte); fomenter (la guerre) // *a ~ curiozitatea* piquer la curiosité.

aţîţạre *f.* incitation *f.*; instigation *f.*

aţîţătọr, -oạre *adj., m.f.* provocateur, -trice; instigateur, -trice.

aţọs, -oạsă *adj.* fibreux, -euse.

audiạ *vt.* **1.** *(jur.)* soumettre à un interrogatoire. **2.** écouter des conférences, de la musique.

audiẹnţă *f.* audience *f.*

audiẹre *f.* *(jur.)* audition d'un témoin, interrogatoire *m.*

audio-vizuạl, ~ă *adj.* *(despre metode de învăţămînt)* audio-visuel, ~le.

auditịv, ~ă *adj.* auditif, -ive.

auditọr, -oạre *m.f.* auditeur, -trice.

auditọriu *n.* auditoire *m.*

audịţie *f.* *(muz.)* audition *f.*

augmentatịv, ~ă *adj., n.* augmentatif, -ive.

augụr I. *m.* *(ist.)* augure *m.* **II.** *n.* présage *m.*, augure *m.*

ạugust¹ *m.* août *m.*

aụgụst², ~ă *adj.* auguste; *(fig.)* majestueux, -euse.

ạulă *f.* amphithéâtre *m.*

ạur *n.* **1.** or *m.*; *de ~* en or; doré(e); *ca ~ul* doré(e). **2.** fil d'or. **3.** *(fig.)* grande fortune.

aurạr *m.* **1.** orfèvre *m.* **2.** orpailleur *m.*, chercheur d'or (dans les fleuves). **3.** ouvrier dans les mines d'or.

aurărịe *f.* **1.** objets en or. **2.** *(pop.)* mine d'or.

aureolạt, ~ă *adj.* auréolé, ~e.

aurèọlă *f.* auréole *f.*, nimbe *m.*

aurị *vt.* dorer.

aurịcul *n.* *(anat.)* oreillette *f.*

auriculạr, ~ă *adj.* *(anat.)* auriculaire.

aurịculă *f.* *(anat.)* auricule *f.*

aurifẹr, ~ă *adj.* aurifère.

aurịre *f.* dorage *m.*; dorure *f.*

aurịt, ~ă *adj.* **1.** doré, ~e. **2.** brodé(e) en fil d'or.

aurịu, -ịe *adj.* doré, ~e.

aurọră *f.* aurore *f.*; aube *f.*

auscultạ *vt.* *(med.)* ausculter.

auscultạţie *f.* *(med.)* auscultation *f.*

auspịciu *n.* auspices *m. pl.* // *sub auspiciile...* sous la protection de...

austẹr, ~ă *adj.* austère, sobre.

austeritạte *f.* austérité *f.*, sobriété *f.*

australiạn, ~ă *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* australien, ~ne.

austriạc, ~ă *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* autrichien, ~ne.

aut *adv.* *(sport)* out.

autạrhic, ~ă *adj.* autarcique.

autarhịe *f.* autarcie *f.*

autẹntic, ~ă *adj.* authentique, vrai, ~e.

autenticitạte *f.* authenticité *f.*, véracité *f.*

autentificạ *vt.* *(jur.)* authentifier, légaliser.

autentificạre *f.* *(jur.)* légalisation *f.*

autentificạt, ~ă *adj.* *(jur.)* authentifié, ~e, légalisé, ~e.

auto- *elem. de comp.* auto-.

autoapărạre *f.* défense personnelle, autodéfense *f.*

autoaprịndere *f.* allumage spontané.

autobiogrạfic, ~ă *adj.* autobiographique.

autobiografịe *f.* autobiographie *f.*

autoblindạt *n.* automobile blindée.

autobụz *n.* autobus *m.*

autocamiọn *n.* camion automobile, poids lourd.

autocạr *n.* autocar *m.*

autocistẹrnă *f.* camion-citerne *m.*

autoconservạre *f.* conservation individuelle.

autocrạt, ~ă I. *adj.* autocratique. **II.** *m.* autocrate *m.*

autocrạtic, ~ă *adj.* despotique; absolu, ~e.

autocraţịe *f.* **1.** autocratie *f.* **2.** absolutisme *m.*

autodeterminạre *f.* autodétermination *f.*

autodidạct *m.* autodidacte *m.*

autodrọm *n.* autodrome *f.*

autodụbă *f.* fourgonnette *f.*

autofinanţạre *f.* autofinancement *m.*

autogạră *f.* gare routière.

autogẹnă *adj. f.* *sudură ~* soudure autogène.

autogestiụne *f.* *(ec.)* autogestion *f.*

autoghidạre *f.* *(tehn.)* autoguidage *m.*

autogrạf *n.* autographe *m.*

autohtọn, ~ă *adj.* autochtone, aborigène.

automạt, ~ă I. *adj.* *(mec.)* automatique. **II.** *adv.* automatiquement. **III.** *n.* **1.** automate *m.* **2.** *(fig.)* automate *m.*, robot *m.*

automạtică *f.* **1.** *(tele.)* automatique *f.* **2.** *(în cibernetică)* automatism *m.*

automatizạ *vt.* automatiser.

automatizạre *f.* **1.** automation *f.* **2.** automatisation *f.*

automobịl *n.* automobile *f.*; *(fam.)* auto *f.*, voiture *f.*

automobilịsm *n.* automobilisme *m.*

automobilịst, ~ă *m.f.* automobiliste.

automotọr *n.* automotrice *f.*; autorail *m.*

autonọm, ~ă *adj.* autonome.

autonomịe *f.* autonomie *f.*

autoobservạre *f.* introspection *f.*

autoportrẹt *n.* autoportrait *m.*

autoprogramạre *f.* *(în cibernetică)* (auto)programmation *f.*

autoprogramatọr *n.* *(în cibernetică)* (auto)programmeur *m.*

autopropụlsie *f.* *(tehn.)* autopropulsion *f.*

autopropulsọr *n.* *(tehn.)* autopropulseur *m.*

autopsịe *f.* autopsie *f.* // *a face autopsia* autopsier.

autọr, -oạre *m.f.* auteur *m.*

autoreglạj *n.*, **autoreglạre** *f.* *(tehn.)* réglage automatique.

autoritạr, ~ă I. *adj.* autoritaire. **II.** *adv.* autoritairement.

autoritạte *f.* **1.** autorité *f.* **2.** *(fig.)* ascendant *m.* **3.** *(la pl.)* administration *f.*; représentants du pouvoir.

autorizạ *vt.* autoriser; donner pouvoir; permettre.

autorizạţie *f.* autorisation *f.*; permission *f.*

autoservịre *f.* libre-service *m.*

autostọp *n.* auto-stop *m.*

autostopịst, ~ă *m.f.* *(fam.)* auto-stoppeur, -euse.

autostrạdă *f.* autoroute *f.*

autosugẹstie *f.* autosuggestion *f.*

autotracţiụne *f.* traction automobile.

autoturịsm *n.* auto(mobile) *f.*, voiture *f.* // *~ de teren* tout-terrain *m.*

ạutsaider *m.* *(sport)* outsider *m.*

auxiliạr, ~ă *adj.* auxiliaire.

aụz *n.* ouïe *f.*

auzị *vt.* **1.** entendre, ouïr; *a ~ despre...* entendre parler de...; être informé de... **2.** écouter; faire attention à... **3.** apprendre, être avisé de // *să auzim de bine* à bientôt; *cine are urechi de auzit să audă* à bon entendeur, salut; *aud?* plaît-il? *auzi colo!* en voilà une idée!

auzịt *n.* *din ~e* par ouï-dire.

avalạnşă *f.* avalanche *f.*

avạn, ~ă I. *adj.* *(reg.)* **1.** terrible, formidable. **2.** *(despre oameni)* cruel, ~le. **II.** *adv.* terriblement; cruellement.

avangạrdă *f.* *(mil.)* avant-garde *f.*

avanpọst *n.* *(mil.)* avant-poste *m.*

avanpremiẹră *f.* avant-première *f.*

avạns *n.* avance *f.*

avansạ I. *vt.* promouvoir, donner de l'avancement. **II.** *vi.* **1.** avancer. **2.** *(fig.)* progresser.

avansạre *f.* avancement *m.*

avansạt, ~ă *adj.* avancé, ~e.

avanscẹnă *f.* avant-scène *f.*

avantạj *n.* **1.** avantage *m.* **2.** *(sport)* avance *f.*

avantajạ *vt.* avantager, favoriser.

avantajọs, -oạsă *adj.* avantageux, -euse; convenable.

avantrẹn *n.* avant-train *m.*

avạr, ~ă *adj.* avare, ladre.

avariạ *vt.* *vr.* (s')avarier, (se) détériorer.

avariạt, ~ă *adj.* avarié, ~e; détérioré, ~e.

avarịe *f.* avarie *f.*, dégât *m.*

avariẹre *f.* avarie *f.*, détérioration *f.*

avarịție *f.* avarice *f.*

aveạ I. *v. aux.* **1.** (formează *perf. compus*) *bine ați venit!* soyez les bien venus! **2.** (formează modul *condițional*) *dacă m-ați fi anunțat, aș fi...* si vous m'aviez annoncé, j'aurais... **3.** (urmat de *conjunctiv*, formează *viitorul familiar*) *degeaba aveți să...* en vain allez-vous (+ **inf.**). **II.** *vt.* **1.** avoir, posséder. **2.** disposer de...; *a ~ un moment de...* disposer d'un moment de... **3.** être; *ce zi avem astăzi?* quel jour sommes-nous aujourd'hui? **4.** (urmat de *inf.*, *conjunctiv*, *supin*; + **să, de**) devoir // *a ~ de unde* disposer; *n-ai decît!* essayez! *a nu ~ încotro* y être obligé; *ce-am avut și ce-am pierdut* peu m'importe, ça m'est égal; *(fam.) a ~ pe cineva la mînă* tenir qn.; *a nu ~ nimic cu...* ne pas en vouloir à...; *n-are cine să...* il n'y a personne pour...; *(unipers.) n-are nimic* cela ne fait rien. **III.** *vr.* être; *a se ~ bine (rău) cu...* être en bons (mauvais) termes avec...

aventurạ *vr.* s'aventurer; risquer.

aventụră *f.* aventure *f.*

aventuriẹr, ~ă *m.f.* aventurier, -ère.

aventurọs, -oạsă *adj.* aventureux, -euse.

avẹre *f.* fortune *f.*, richesse *f.*

avẹrsă *f.* averse *f.*

avertismẹnt *n.* avertissement *m.*

avertizạ *vt.* avertir, prévenir; informer.

avertizạre *f.* avertissement *m.*

avertizọr *n.* *(tehn.)* avertisseur *m.*

aviạtic, ~ă *adj.* aéronautique.

aviatọr, -oạre *m.f.* aviateur, -trice.

aviạție *f.* aviation *f.*

avicultọr, -oạre *m.f.* aviculteur *m.*

avicultụră *f.* aviculture *f.*

avịd, ~ă *adj.* avide.

aviditạte *f.* avidité *f.*

avion *n.* avion *m.*

avitaminọză *f.* *(med.)* avitaminose *f.*

avịz *n.* avis *m.*

avizạ I. *vt.* aviser, avertir; informer. **II.** *vi.* décider.

avizạre *f.* avis *m.*, avertissement *m.*; information *f.*

avînt *n.* **1.** élan *m.*, enthousiasme *m.* **2.** essor *m.*, progrès (rapide) *m.*

avînta *vr.* s'élancer, prendre son essor.

avîntạt, ~ă *adj.* enthousiasmé, ~e.

avocạt, ~ă *m.f.* avocat, ~e.

avocatụră *f.* profession d'avocat.

avọrt *n.* avortement *m.*

avortạ *vi.* avorter.

avortọn *m.* avorton *m.*

avụt, ~ă I. *adj.* riche; opulent, ~e. **II.** *n.* fortune *f.*; avoir *m.*

avuțịe *f.* richesse *f.*; opulence *f.*

ax *n.* *(tehn.)* axe *m.*, essieu *m.*

axạ *vt.* *(tehn.)* axer; centrer (sur).

axạre *f.* *(tehn.)* centrage *m.*

ạxă *f.* **1.** *(geom.)* axe *m.* **2.** *(tehn.)* arbre *m.*

axiạl, ~ă *adj.* *(tehn.)* axial, ~e.

axilạr, ~ă *adj.* *(anat.)* axillaire.

axiomạtic, ~ă *adj.* axiomatique.

axiọmă *f.* axiome *m.*

azalẹe *f.* *(bot.)* azalée *f.*

azbẹst *n.* *(mineral.)* asbeste *m.*

ạzi *adv.* aujourd'hui; *de ~ înainte (încolo)* dès aujourd'hui; désormais // *în ziua de ~* **a.** de nos jours; **b.** par le temps qui court; *a trăi de ~ pe mîine* vivre au jour le jour; *~-mîine* bientôt.

azịl *n.* asile *m.*

ạzimă *f.* pâte sans levain.

azọt *m.* *(chim.)* azote *m.*; nitrogène *m.*

azotạt *m.* *(chim.)* azotate *m.*; nitrate *m.*

azụr *n.* azur *m.*

azurịu, -ịe *adj.* bleuâtre; bleuté, ~e.

azvîrlị I. *vt.* lancer, jeter; projeter. **II.** *vr.* s'élancer; se jeter sur...; se précipiter sur...

azvîrlịre *f.* lancement *m.*

azvîrlitụră *f.* **1.** portée *f.* **2.** jet *m.*

Ă

ăl, a *adj. dem.* v. **cel.**

ặla, ạia *pron. dem.* v. **acẹla.**

ặlălalt, ạialaltă *pron. dem.* v. **cẹlălalt.**

ăst, ạsta *adj. dem.* v. **acẹst.**

ặsta, ạsta *pron. dem.* v. **acẹsta.**

ặstălalt, ạstălaltă *pron. dem.* *(fam.)*. **1.** celui-ci, celle-ci. **2.** l'autre.

B

ba *adv.* **1.** non, nullement; ~ *nu* nullement. **2.** mais, au contraire; ~ *da* mais oui, mais si fait // ~ *nu zău!* vraiment? en vérité? ~ *bine că nu!* certainement, sans doute; ~ *una,* ~ *alta* tantôt ceci, tantôt cela.

babalîc *m.* *(fam.)* vieillard *m.*, vieux *m.*

babă *f.* vieille (femme) *f.* // *de-a baba-oarba* à colin-maillard.

babilonie *f.* babélisme *m.*; confusion *f.*

babord *n.* *(mar., av.)* babord *m.*

babornită *f.* *(fam.)* vielle femme; sorcière *f.*

bac *n.* traille *m.*, bac *m.*

bacalaureat, ~**ă** **I.** *m.f.* bachelier, -ère. **II.** *n.* baccalauréat *m.*, bachot *m.*

bacantă *f.* bacchante *f.*; *(fig.)* femme lubrique.

bacara^1 *f.* (cristal de) baccarat *m.*

bacara^2 *f.* (jeu de) baccara *m.*

bacceli *vr.* *(peior.)* se ramollir.

bachelită *f.* bakélite *f.*

baci *m.* maître-berger *m.*

bacil *m.* bacille *m.*

bacilar, ~**ă** *adj.* bacillaire.

baciloză *f.* *(med.)* bacillose *f.*

baclava *f.* feuilletage (aux noix et au miel) *m.*

bacșiș *n.* pourboire *m.*; ~*ul inclus* le pourboire y compris.

bacterie *f.* bactérie *f.*

bacteriolog *m.* bactériologiste *m.*

bacteriologic, ~**ă** *adj.* bactériologique.

bacteriologie *f.* bactériologie *f.*

bade *m.* *(pop.)* oncle *m.*

badijona *vt.* badigeonner.

badijonaj *n.*, **badijonare** *f.* badigeonnage *m.*

baftă *f.* *(fam.)* chance *f.*, veine *f.*

baga *f.* écaille (de tortue) *f.*

bagaj *n.* bagage *m.*

bagatelă *f.* bagatelle *f.*

bagateliza *vt.* minimiser.

baghetă *f.* **1.** baguette *f.*, verge *f.* **2.** *(tehn.)* tige (de métal) *f.*

bahic, ~**ă** *adj.* bacchique.

bai *n.* *(reg.)* ennui *m.*, embêtement *m.* // *nu-i* ~ il n'y a pas de mal.

baiaderă *f.* bayadère *f.*

baie *f.* **1.** bain *m.*; ~ *de aburi* bain turc. **2.** baignoire *f.* **3.** salle de bains. **4.** *(la pl.)* ville d'eau; station balnéaire. // ~ *de sînge* carnage *m.*

baieră *f.* cordonnet *m.*, ganse *f.*

baionetă *f.* baïonnette *f.*

bairam *n.* **1.** baïram *m.* **2.** *(fam.)* fête *f.*

baiț *n.* **1.** brou de noix (pour le bois). **2.** mordant (pour les tissus) *m.*

bajoaier *n.* *(tehn.)* bajoyer *m.*

bal *n.* bal *m.* // *dacă-i* ~, ~ *să fie!* tant qu'on y est!

baladă *f.* *(lit., muz.)* ballade *f.*

balador *n.* *(tehn.)* train baladeur.

balalaică *f.* balalaïka *f.*

balama *f.* **1.** gond *m.*, charnière *f.* **2.** *(fam., la pl.)* articulations *f. pl.*, jointure (des os) *f.*

balamuc *n.* **1.** hospice d'aliénés. **2.** *(fig.)* scandale *m.*; ennui *m.*, embarras *m.*; *a-și lua* ~ *pe cap* se créer des embarras.

balans *n.* balancement *m.*

balansa **I.** *vr.* se balancer. **II.** *vt.* balancer (un compte).

balansare *f.* balancement *m.*

balansier *n.* balancier (d'une pendule) *m.*

balansoar *n.* fauteuil à bascule; balançoire *f.*

balansor *n.* balancier (d'un mécanisme) *m.*

balanță *f.* balance *f.*; *a pune în* ~ mettre en balance, opposer le pour et le contre.

balaoacheș, ~**ă** *adj.* *(ir.)* noiraud, ~e.

balast *n.* **1.** *(c.f.)* ballast *m.* **2.** *(mar., av.)* lest *m.* **3.** *(fig.)* fardeau *m.*, poids *m.*

balaur *m.* dragon *m.*

balcanic, ~**ă** *adj.* balkanique.

balcon *n.* balcon *m.*

baldachin *n.* baldaquin *m.*, dais *m.*

bale *f. pl.* bave *f.*

baleiaj *n.* *(tehn.)* balayage *m.*

balenă *f.* baleine *f.*

balenieră *f.* baleinière *f.*, baleinier *m.*

balercă *f.* *(reg.)* baril *m.*, barrique *f.*

balerin *m.* danseur *m.*

balerină *f.* ballerine *f.*, danseuse *f.*

balet *n.* ballet *m.*

baletist *m.* v. **balerin.**

baletistă *f.* v. **balerină.**

baligă *f.* crotte *f.*; bouse *f.*

balistic, ~**ă** *adj.* *(mec.)* balistique.

balistică *f.* *(mec.)* balistique *f.*

balivernă *f.* baliverne *f.*

baliza *vt.* *(topogr.)* baliser.

balizaj *n.* *(topogr.)* balisage *m.*

baliză *f.* *(topogr.)* balise *f.*

balnear, ~**ă** *adj.* balnéaire.

balneo-climateric, ~**ă** *adj.* balnéaire et climatique; *stațiune* ~*ă* **a.** station balnéaire; ville d'eaux; **b.** station climatique.

balneolọg *m.* médecin spécialisé en balnéothérapie.

balneolọgic, ~ă *adj.* balnéologique.

balneologịe *f.* balnéologie *f.*

balneoterapịe *f.* balnéothérapie *f.*

balọn *n.* **1.** ballon *m.*; aérostat *m.* **2.** bulle de savon. **3.** *(sport)* ballon *m.*, balle *f.* // *a lua pe cineva în* ~ se payer la tête de qn., se moquer de qn.

balonạ *vr.* se ballonner, se gonfler.

balonạre *f.* ballonnement *m.*

balonạș *n.* ballonnet *m.*

balonạt, ~ă *adj.* ballonné, ~e.

balọt *n.* ballot *m.*

balotạj *n.* (scrutin de) ballottage *m.*

balsạm *n.* **1.** baume *m.* **2.** *(fig.)* consolation *f.*, apaisement *m.*

baltạg *n.* hachereau *m.*

bạltă *f.* **1.** marais *m.*, étang *m.* **2.** flaque (d'eau) *f.* // *a da cu bîta-n* ~ faire une gaffe; *a rămîne* ~ tomber à l'eau; *a lăsa* ~ laisser en plan, laisser tomber.

balustrạdă *f.* balustrade *f.*, gardefou *m.*

balụstru *m.* balustre *m.*; pilier (de balustrade) *m.*

bạmă *f.* *(bot.)* gombo *m.*

bạmbus *n.* *(bot.)* bambou *m.*

ban¹ *m.* **1.** monnaie *f.*; *~i de hîrtie* papier-monnaie; *~i mărunți* de la (menue) monnaie. **2.** *(la pl.)* argent *m.*; *~i de buzunar* argent de poche. **3.** *(la pl.)* fortune *f.*; *a face ~i* faire fortune, s'enrichir // *a nu avea nici un* ~ être sans le sou; *a da cu ~ul* jouer à pile ou face; *~ la ~ trage* l'eau s'en va toujours à la rivière.

ban² *m.* *(înv.)* titre de haut dignitaire.

banạl, ~ă *adj.* banal, ~e; commun, ~e.

banalitạte *f.* banalité *f.*

banalizạ **I.** *vr.* devenir banal. **II.** *vt.* banaliser, rendre banal.

banạn *m.* *(bot.)* bananier *m.*

banạnă *f.* **1.** *(bot.)* banane *f.* **2.** *(tehn.)* fiche banane.

bananiẹr *m.* v. **banạn.**

banc¹ *n.* **1.** banc (langue) de sable. **2.** banc de poissons.

banc² *n.* *(tehn.)* établi *m.*, banc *m.*; *~ de probă* banc d'essai.

banc³ *n.* *(fam.)* plaisanterie *f.*, blague *f.*

bancạr, ~ă *adj.* bancaire.

bạncă¹ *f.* banc *m.*

bạncă² *f.* **1.** *(fin.)* banque *f.* **2.** *(la unele jocuri de cărți)* banco *m.*, enjeu *m.*

banchẹr *m.* banquier *m.*

banchẹt *n.* banquet *m.*, festin *m.*

banchẹtă *f.* banquette *f.*

banchịză *f.* banquise *f.*

bancnọtă *f.* billet de banque, papier-monnaie *m.*

bancrụtă *f.* *(ec., fin.)* banqueroute *f.*

bandạj *n.* bandage *m.*, pansement *m.*

bandajạ **I.** *vt.* appliquer un bandage. **II.** *vr.* (se) bander.

bạndă¹ bande *f.*, groupe *m.*; troupe *f.*

bạndă² *f.* bande *f.*, lanière *f.*; *lucru la (pe)* ~ travail à la chaîne, en bande roulante.

banderọlă *f.* brassard *m.*; banderole *f.*

bandịt *m.* bandit *m.*, brigand *m.*

banditẹsc, -eạscă *adj.* de bandit.

banditẹște *adv.* à la manière des bandits.

banditịsm *n.* banditisme *m.*

banduliẹră *f.* bandoulière *f.*; *în* ~ en bandoulière; en écharpe.

bạniță *f.* boisseau *m.* // *(fam.) cap cît o* ~ grosse tête.

banjọ *n.* *(muz.)* banjo *m.*

bạntă *f.* **1.** bande (d'étoffe, de papier) *f.* **2.** liséré *m.*, passepoil *m.*

baptịsm *n.* baptisme *m.*

baptịst *m.* baptiste *m.*

bar *n.* bar *m.*, cabaret (de luxe) *m.*

barạ *vt.* **1.** barrer (la route, la circulation). **2.** biffer, rayer (une phrase).

baracamẹnt *n.* baraquement *m.*

barạcă *f.* baraque *f.*

barạj *n.* **1.** barrage *m.*; retenue *f.* **2.** entrave *f.*, barrière *f.*, obstacle *m.*

barạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre drumuri)* barré, ~e; interdit, ~e. **2.** *(despre texte scrise)* annulé, ~e; rayé, ~e, biffé, ~e.

bạră *f.* barre *f.* // *(auto) ~ de șoc* pare-chocs *m.*

barbạr, ~ă **I.** *m.* barbare *m.* **II.** *adj.* grossier, -ère; sauvage, inhumain, ~e. **III.** *adv.* sauvagement, cruellement.

barbarịe *f.* barbarie *f.*

barbarịsm *n.* *(lingv.)* barbarisme *m.*

bạrbă *f.* **1.** barbe *f.*; *a rîde în* ~ rire dans sa barbe, rire sous cape. **2.** *(anat.)* menton *m.* // *a șopti în* ~ marmonner; *a pune bărbi* mentir.

barbẹtă *f.* **1.** *(la pl.)* favoris *m. pl.* **2.** *(mar.)* bosse *f.*

barbișọn *n.* barbiche *f.*

barbụt *n.* sorte de jeu de dés.

barcagịu *m.* batelier *m.*

barcarọlă *f.* *(muz.)* barcarolle.

barcạz *n.* embarcation de pêche.

bạrcă *f.* barque *f.*, canot *m.*

bard *n.* bard *m.*; poète national.

bạrdă *f.* hache *f.* // *a da cu barda în lună* être toqué.

bạrem¹ *adv.* *(fam.)* au moins, du moins.

barẹm² *n.* barème *m.*

barẹtă *f.* barrette *f.*

barhẹt *n.* *(text.)* futaine *f.*

baricadạ *vt. vr.* (se) barricader.

baricạdă *f.* barricade *f.*

bariẹră *f.* barrière *f.* // *~ de cale ferată* passage à niveau.

barịton *m.* baryton *m.*

bạriu *n.* *(chim.)* baryum *m.*

barọc, ~ă *adj.* baroque.

baromẹtric, ~ă *adj.* barométrique.

baromẹtru *n.* baromètre *m.*

barọn, ~eạsă *m.f.* baron, ~ne.

baronẹt *m.* baronnet *m.*

baronịe *f.* baronnie *f.*

barọs *n.* masse *f.*; casse-pierres *m.*

barosạn, ~ă *adj.* *(fam.)* gros, ~se; grand, ~e; lourd, ~e.

barọu *n.* *(jur.)* barreau *m.*

bạrză *f.* *(ornit.)* cigogne *f.*

bas *m.* *(muz.)* basse *f.*

bạscă *f.* (béret) basque *m.*

bạschet *n.* *(sport)* basket-ball *m.* // *jucător de* ~ basketteur *m.*

baschetbalịst, ~ă *m.f.* *(sport)* basketteur, -euse.

basculạ *vi.* basculer; se balancer.

basculạnt, ~ă *adj.* basculant, ~e // *camion ~* camion à bascule.

basculạre *f.* basculement *m.*; balancement *m.*

basculatọr *n.* *(tehn.)* basculeur *m.*, culbuteur *m.*

bascụlă *f.* **1.** bascule *f.* **2.** appareil basculant; balançoire *f.*

basẹt *m.* *(zool.)* basset *m.*

basịst *m.* *(muz.)* basse *m.*; contrebassiste *m.*, contrebassier *m.*

basm *n.* **1.** conte bleu; récit merveilleux. **2.** invention *f.* // *a se face de ~* devenir la risée du monde.

basmạ *f.* foulard *m.*, fichu *m.* // *a ieși ~ curată* sortir blanc comme neige.

basoreliẹf *n.* bas-relief *m.*

bạsta *adv.* assez // *și cu asta ~* un point c'est tout.

bastạrd *m.* **1.** bâtard *m.* **2.** *(bot., zool.)* hybride *m.*

bastimẹnt *n.* bâtiment *m.*

bastiọn *n.* bastion *m.*

bastọn *n.* canne *f.*, bâton *m.*

bạșca *(fam.)* **I.** *adv.* **1.** séparément. **2.** autrement // *una vorbim și ~ ne înțelegem* parler sans se comprendre. **II.** *prep.* hormis, sans compter.

bạștină *f.* *de ~* autochtone, indigène.

batạl *m.* bélier châtré.

bataliọn *n.* bataillon *m.*

batạnt, ~ă *adj.* battant, ~e; *ușă ~ă* porte battante.

bạte **I.** *vt.* **1.** battre, frapper. **2.** *(mil.)* vaincre. **3.** *(sport)* avoir le dessus; gagner // *a ~ pasul pe loc* **a.** piétiner; **b.** ne pas progresser; *a ~ cîmpii* divaguer; *a ~ toba* ébruiter; (cu *dat.*) *a-și ~ capul* se creuser la tête; *a ~ capul cuiva* casser la tête à qn.; *a-și ~ joc (de...)* se moquer (de...), persifler. **II.** *vi.* **1.** battre; *a ~ în retragere* **a.** *(mil.)* battre en retraite, se replier; **b.** céder; *a ~ din palme* **a.** battre des mains; **b.** applaudir. **2.** frapper; *a ~ la ușă* frapper à la porte. **3.** *(reg., despre cîini)* aboyer // *cît ai ~ din palme* en un clin d'œil; *~ ceasul* l'horloge sonne; *(impers.)* *~ vîntul* il fait vent. **III.** *vr.* *(fam.)* combattre, faire la guerre // *(fam.) a se ~ după...* en raffoler; *a se ~ cu pumnii în piept* **a.** s'enorgueillir; **b.** se repentir; *a se ~ cap în cap* se contredire.

baterịe *f.* **1.** batterie (d'artillerie) *f.* **2.** seau à glace (pour les boissons) // *~ electrică* pile électrique.

batịr *n.* fil à bâtir (à faufiler).

batiscạf *n.* *(mar.)* bathyscaphe *m.*

batisfẹră *f.* *(mar.)* bathysphère *f.*

batịst *n.* *(text.)* batiste *f.*

batịstă *f.* mouchoir *m.*

batjocorị *vt.* **1.** railler, se moquer. **2.** insulter; humilier.

batjocorịre *f.* **1.** persiflage *m.* **2.** humiliation *f.*

batjocoritọr, -oạre *adj.* persifleur, -euse, moqueur, -euse.

batjọcură *f.* **1.** moquerie *f.*, risée *f.* **2.** insulte *f.*, outrage *m.* // *făcut în ~* bâclé; *a fi (a ajunge, a se face) de ~* devenir la risée du monde.

batọg *n.* poisson fumé.

batọn *n.* bâton (de cire, de chocolat) *m.*

batọză *f.* batteuse *f.*

batraciạn *m.* *(zool.)* batracien *m.*

bavụră *f.* *(tehn.)* bavure *f.*

bazạ *vr.* (+ **pe**) se baser (sur); se fier (à), compter (sur).

bazacọnie *f.* **1.** bizarrerie *f.* **2.** baliverne *f.*

bazạlt *n.* *(geol.)* basalte *m.*

bazạltic, ~ă *adj.* *(geol.)* basaltique.

bazạr *n.* bazar *m.*

bạză *f.* **1.** base *f.*; fondement *m.* **2.** principe *m.* **3.** soutien *m.* **4.** *(chim.)* base *f.* // *pe baza...* conformément à...; *de ~* fondamental, ~e; essentiel, ~le; *în baza...* en vertu de...; *a pune bazele* fonder.

bạzic, ~ă *adj.* *(chim.)* basique.

bazịlică *f.* basilique *f.*

bazịn *n.* bassin *m.*

bazinẹt *n.* *(anat.)* bassinet *m.*

bazọn *n.* basane *f.*, double fond d'un pantalon.

băbătịe *f.* *(ir.)* vieille femme.

băbẹsc, -eạscă *adj.* vieillot, ~te // *leacuri băbești* remèdes de bonne femme; *socoteală -ească* **a.** compte simpliste; **b.** raisonnement faux.

băbẹște *adv.* *a socoti ~* calculer d'une manière simpliste.

băcạn *m.* *(înv.)* épicier *m.*

băcănịe *f.* épicerie *f.*

bădărạn *m.* rustre *m.*, malotru *m.*

bădărănịe *f.* grossièreté *f.*

băgạ **I.** *vt.* **1.** introduire; fourrer. **2.** mettre; *(fam.) a ~ pe cineva în buzunar* **a.** mettre qn. au pied du mur; **b.** disposer de qn. **3.** *(fig.)* faire entrer, faire pénétrer. **4.** enfoncer // *a ~ plîngere* porter plainte; *a ~ automobilul în garaj* garer la voiture; *a-și ~ mințile în cap* devenir raisonnable; *a ~ mîna în foc* se porter garant; *a ~ frica în cineva* épouvanter qn.; *a o ~ pe mînecă* prendre peur; *a ~ vrajbă* semer la discorde. **II.** *vr.* **1.** s'engager (dans une action, dans un travail). **2.** *(fam., despre oameni)* se mêler // *a se ~ sub pielea cuiva* s'insinuer auprès de qn.; *a se ~ în sufletul cuiva* importuner qn. **III.** *vi.* *a ~ de seamă* **a.** faire attention à, prendre garde à; **b.** observer, s'apercevoir.

băgạre *f.* *cu ~ de seamă* attentivement, soigneusement; *a fi cu ~ de seamă* être sur ses gardes; faire attention.

băgărẹț, -eạță *adj.* indiscret, -ète; touche-à-tout.

băiạș *m.* garçon de bain.

băiạt *m.* **1.** garçon *m.*; *(fam.) hai, băieți!* venez, les gars! **2.** fils *m.* **3.** adolescent *m.* **4.** commis *m.*, vendeur *m.*, employé de commerce // *bun ~!* brave type!

băiẹș *m.* *(reg.)* mineur *m.*, orpailleur *m.*

băiețạndru *m.* adolescent *m.*

băiețạș, băiețẹl *m.* garçonnet *m.*

băiețẹsc, -eạscă *adj.* de garçon.

băiețẹște *adv.* à la manière des garçons, à la garçonne.

băițuị *vt.* passer une couche de fond; teindre au brou de noix.

băițuịt *n.* teinturage *m.*

bălại, ~e *adj.* **1.** *(despre oameni)* blond, ~e. **2.** *(despre animale)* blanc, -che // *ori laie ori ~e* il faut en finir, il faut se décider; *nici laie, nici ~e* ni chair, ni poisson.

bălạn, ~ă *adj.* **1.** *(despre oameni)* blond, ~e. **2.** *(despre animale)* blanc, -che.

bălăbăneạlă *f.* ballottement *m.*, balancement *m.*

bălăbănị **I.** *vt. vr.* (se) balancer. **II.** *vr.* *(fig. fam.)* se chamailler.

bălăceạlă *f.* pataugeage *m.*

bălăcị *vr. vi.* patauger (dans l'eau).

bălăcịt *n.* v. **bălăceạlă.**

bălăiọr, -oạră *adj., m.f.* blondin, ~e.

bălăngănị *vr.* se balancer, se dandiner.

bălărịe *f.* bruyère *f.*; mauvaises herbes.

băligạ *vr.* bouser; fienter.

băligạr **1.** *n.* crottin *m.*; bouse *f.* **2.** *(agr.)* fumier *m.*

bălmăjeạlă *f.* embrouillement *m.*; embarras *m.*, confusion *f.*

bălmăjị *vt.* **1.** embrouiller les choses. **2.** marmotter, bredouiller.

bălọs, -oạsă *adj.* baveux, -euse; couvert(e) de bave.

băltoạcă *f.* bourbier *m.*; mare *f.*, flaque *f.*

băltọs, -oạsă *adj.* marécageux, -euse; bourbeux, -euse.

bălțạt, **~ă** *adj.* **1.** *(despre animale)* tacheté, ~e; grivelé, ~e. **2.** *(despre îmbrăcăminte)* bigarré, ~e, bariolé, ~e.

bălțătụră *f.* bariolage *m.*, bigarrure *f.*

bănạt *n.* *(fam.)* *nu vă fie cu ~* ne vous en déplaise.

bănẹsc, -eạscă *adj.* d'argent, pécuniaire.

bănẹște *adv.* concernant l'argent; du point de vue argent.

bănẹt *n.* forte somme d'argent; grande fortune (en numéraire).

bănișọri *m. pl.* *(fam.)* argent comptant.

bănọs, -oạsă *adj.* *(despre ocupații, meserii)* productif, -ive, lucratif, -ive.

bănuị *vt.* **1.** supposer, présumer. **2.** soupçonner // *a da de bănuit* inspirer de la méfiance.

bănuiạlă *f.* soupçon *m.*, suspicion *f.*; *a trezi ~* éveiller des soupçons.

bănuitọr, -oạre *adj.* méfiant, ~e; soupçonneux, -euse.

bănụț *m.* **1.** centime *m.*; *(fam., la pl.)* beaucoup d'argent. **2.** *(bot.)* pâquerette *f.*

bărăgạn *n.* steppe *f.*; lande *f.*

bărbạt *m.* **1.** homme *m.* **2.** époux *m.*, mari *m.*

bărbătẹsc, -eạscă *adj.* **1.** masculin, ~e; d'homme. **2.** énergique; viril, ~e; fort, ~e.

bărbătẹște *adv.* énergiquement; vigoureusement.

bărbățịe *f.* **1.** âge viril, force de l'âge. **2.** virilité *f.*; énergie *f.*; courage *m.*

bărbịe *f.* menton *m.*

bărbiẹr *m.* barbier *m.*

bărbiereạlă *f.* *(fam.)* vantardise *f.*

bărbierị **I.** *vt. vr.* (se) raser, (se) faire la barbe. **II.** *vr.* *(fam.)* conter des balivernes.

bărbịță *f.* bavette *f.*

bărbọs *adj., m.* barbu.

bărcụță *f.* barquette *f.*

bărdịță *f.* hachette *f.*

bărzăụn *m.* *(entom.)* bourdon *m.*

bășcălịe *f.* *(fam.)* *a lua în ~* se moquer, tourner en ridicule.

bășicạ *vr.* se couvrir d'ampoules.

bășicạt, **~ă** *adj.* couvert(e) d'ampoules.

bășịcă *f.* **1.** *(anat.)* vessie *f.*, vésicule *f.* **2.** *(med.)* ampoule *f.*, cloque *f.* // *bășica fierii* la poche du fiel; *~ de săpun* bulle de savon; *ploaie cu bășici* pluie à verse.

băștinạș, **~ă** *adj., m.f.* indigène, autochtone, aborigène.

bătạie *f.* **1.** volée (de coups) *f.*, raclée *f.* **2.** lutte *f.*; altercation *f.*, rixe *f.* **3.** battement *m.*; *bătăi de inimă* battements de cœur, palpitation. **4.** *(tehn.)* cognement *m.* **5.** coup *m.*; *~ de clopot* coup de cloche; *~ în ușă* coup frappé à la porte. **6.** *(vîn.)* battue *f.* **7.** *(mil.)* tir *m.*, portée *f.* **8.** *(sport)* appel *m.* **9.** *(sport)* détente *f.* // *a pune la ~* **a.** offrir pour être consommé en commun; **b.** risquer; *a da ~* **a.** se hâter; **b.** accélérer; *~ de cap* préoccupation *f.*, souci *m.*, tracas *m.*; *~ de joc* dérision *f.*, raillerie *f.*; *făcut în ~ de joc* baclé; *~ a motorului* ronflement du moteur; *~ în gol* chasse à vide; *a se lua la ~* en venir aux mains; se battre; *~ cu pumnii* pugilat *m.*

bătăiọs, -oạsă *adj.* batailleur, -euse; violent, ~e, impulsif, -ive.

bătălịe *f.* bataille *f.*, combat *m.*, lutte *f.*

bătătọr, -oạre **I.** *adj.* *~ la ochi* qui saute aux yeux; voyant, ~e. **II.** *n.* palette (pour battre les tapis) *f.*

bătătorị **I.** *vt.* **1.** piétiner. **2.** *(constr.)* pilonner. **II.** *vr.* *(despre piele)* devenir calleuse.

bătătorịt, **~ă** **I.** *adj.* *teren ~* terrain foulé; *mîini ~e* mains calleuses; *drum ~* terrain très fréquenté. **II.** *n.* foulage *m.*, piétinement *m.*

bătătụră *f.* **1.** terrain foulé; cour *f.* **2.** durillon *m.*; cor *m.* **3.** callosité *f.* **4.** *(text.)* trame *f.*, duite *f.*

bătăụș, **~ă** *adj., m.f.* batailleur, -euse; bagareur, -euse.

băteạlă *f.* *(text.)* trame *f.*, duite *f.*

bătrîiọr, -oạră *adj.* vieillot, ~te.

bătrîn, **~ă** **I.** *adj.* vieux (vieil), vieille; âgé, ~e; sur l'âge. **II.** *m.f.* vieux, vieille; vieillard // *din ~i* des temps anciens.

bătrînẹl, -ịcă *m.f.* *(fam.)* petit vieux, petite vieille.

bătrînẹsc, -eạscă *adj.* ancien, ~ne; vieillot, ~te; du temps jadis // *cîntec ~* chanson d'autrefois, d'antan; *vorbă -ească* proverbe *m.*, dicton *m.*

bătrînẹște *adv.* à la manière des vieux; comme dans le vieux temps.

bătrînẹțe *f.* vieillesse *f.* // *la ~* sur ses vieux jours.

bătrîniciọs, -oạsă *adj.* vieillot, ~te.

bătucị **I.** *vt.* battre, fouler; tasser. **II.** *vr.* **1.** se durcir. **2.** *(despre fructe)* s'abîmer.

bătucịt, **~ă** *adj.* **1.** *(despre drumuri)* battu, ~e; foulé, ~e; *(despre pămînt)* tassé, ~e. **2.** *(despre palme, tălpi)* durci, ~e.

bătụt^1 *n.* battage *m.*; *~ul porumbului* le battage du maïs.

bătụt^2**,** **~ă** *adj.* battu, ~e; frappé, ~e // *~ în cap* sot, bête, toqué; *drum ~* voie passante, frayée; *flori ~e* fleurs doubles; *lapte ~* babeurre *m.*; *fruct ~* fruit blet.

băț *n.* **1.** bâton *m.*; *a pune bețe în roate* mettre des bâtons dans les roues. **2.** *(fig., la pl.)* coups de bâton; bastonnade *f.* **3.** baguette *f.* // *~ de chibrit* allumette *f.*

bățọs, -oạsă *adj.* **1.** raide, roide. **2.** *(despre persoane)* rigide, cassant, ~e; infatué, ~e. **3.** *(despre plante)* fibreux, -euse.

băụt, -ă *adj.* *(despre oameni)* gris, ~e; ivre.

băutọr *m.* *(peior.)* buveur *m.*; ivrogne *m.*

băutụră *f.* boisson *f.*; breuvage *m.*

băuturịcă *f.* *(fam.)* boisson alcoolique.

bea *vt.* **1.** boire. **2.** boire des boissons alcooliques *// a-i plăcea să ~* aimer la bouteille; *a ~ în sănătatea cuiva* porter un verre à la santé de qn.; *a ~ pe cineva* fêter qn.; *(pop.) a ~ tutun* fumer.

beat, ~ă *adj.* ivre; *(fig.) ~ de fericire* ivre de bonheur, au comble du bonheur.

beatitụdine *f.* béatitude *f.*

bec *n.* ampoule *f.*

becạr *m.* *(muz.)* bécarre *m.*

becạță *f.* *(ornit.)* bécasse *f.*

becațịnă *f.* *(ornit.)* bécassine *f.*

bechẹr *m.* *(fam.)* célibataire *m.*, (vieux) garçon *m.*

bẹci *n.* **1.** cave *f.* **2.** *(fam.)* prison (située au sous-sol) *f.*

becịsnic, ~ă **I.** *adj.* **1.** faible, pitoyable, chétif, -ive. **2.** mauvais, ~e; veule. **II.** *m.* **1.** incapable *m.*; misérable *m.* **2.** gredin *m.*

becisnicịe *f.* **1.** faiblesse physique. **2.** imbécillité *f.*, niaiserie *f.*

begọnie *f.* *(bot.)* begonia *m.*

behăị *vi.* *(despre oi, capre)* bêler.

behăịt *n.* bêlement *m.*

behăitọr, -oạre *adj.* bêlant, ~e.

bej *adj.* *invar.* beige.

bel *m.* *(fiz.)* bel *m.*

beladọnă *f.* *(farm.)* belladone *f.*

belciụg *n.* anneau de métal; anel *m.*

beleạ *f.* désagrément *m.*; embêtement *m.* *// a-și găsi ~ua, a da de ~* se fourrer dans une mauvaise affaire; *a vîrî (a băga) pe cineva în ~* mettre qn. dans le pétrin; *a scăpa de ~* se tirer d'embarras (d'affaire).

bele-ạrte *f. pl.* *(inv.)* beaux-arts *m. pl.*

beletrịstic, ~ă **I.** *adj.* littéraire. **II.** *f.* littérature *f.*, belles-lettres *f. pl.*

belgiạn, ~ă *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* belge.

belșụg *n.* abondance *f.*, richesse *f.*; *din ~* en abondance, abondamment; à foison.

belvedẹre *n.* belvédère *m.*

bẹmọl *m.* *(muz.)* bémol *m.*

bẹnă *f.* *(tehn.)* benne *f.*, caisse basculante.

benchetuị *vi.* festoyer, banqueter; faire ripaille.

benchetuiạlă *f.* bombance *f.*, ripaille *f.*

beneficiạ *vi.* bénéficier; jouir (de).

beneficiạr, ~ă *m.f.* bénéficiaire.

benefịciu *n.* bénéfice *m.*; gain *m.*; *(ec.) participare la beneficii* participation aux bénéfices.

benevọl, ~ă *adj.* bénévole.

bẹnghi *n.* *(pop.)* grain de beauté; mouche *f.*

bẹnign, ~ă *adj.* *(despre boli)* bénin, -igne.

bentịță *f.* petite bande de tissu (bordant une pièce de vêtement).

benzẹn *m.* *(chim.)* benzène *m.*

benzẹnic, ~ă *adj.* *(chim.)* benzénique.

benzịnă *f.* essence *f.*

benzọl *m.* *(chim.)* benzol *m.*

berărịe *f.* brasserie *f.*

berbeleạcul *n. art.* *de-a ~* en culbutant; *a se da de-a ~* culbuter.

berc, beạrcă *adj.* *(despre animale)* sans queue.

bẹre *f.* bière *f.*

berechẹt *adv.* en abondance; à profusion.

beregată *f.* *(pop.)* gosier *m.*, gorge *f.*

berẹtă *f.* béret *m.*

bergamọtă *f.* (poire) bergamote *f.*

berịl *n.* *(mineral.)* béryl *m.*

beriliu *n.* *(metal)*. beryllium *m.*, glucinium *m.*

berlịnă *f.* *(inv.)* berline *f.*

berlinẹz, ~ă *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* berlinois, ~e.

bẹrnă *f.* *pavilion în ~* pavillon en berne.

bestiạl, ~ă *adj.* bestial, ~e; féroce.

bestialitạte *f.* **1.** bestialité *f.*; férocité *f.* **2.** action bestiale.

bẹstie *f.* **1.** bête sauvage. **2.** brute *f.*

bẹst-seller *n.* best-seller *m.*

beșteleạlă *f.* *(fam.)* remontrance *f.*

beștelị *vt.* *(fam.)* passer un savon à qn.

beteạg, ~ă *adj.*, *m.f.* **1.** infirme, estropié, ~e. **2.** *(reg.)* malade.

beteạlă *f.* fils d'or ou d'argent qui parent la coiffure de la mariée.

betejeạlă *f.* v. **beteșụg.**

betejị **I.** *vt.* rendre infirme; estropier. **II.** *vr.* *(reg.)* tomber malade.

betelịe *f.* ceinture *f.*

beteșụg *n.* infirmité *f.*; tare *f.*; *(reg.)* maladie *f.*

betọn *n.* béton *m.*

betonạ *vt.* *vi.* bétonner.

betonạre *f.* bétonnage *m.*

betoniẹr *m.* v. **betonịst.**

betoniẹră *f.* bétonnière *f.*, malaxeur à beton.

betonịst *m.* ouvrier en bétonnage.

bețịe *f.* ivresse *f.*, ébriété *f.* *// a avea darul ~i* s'adonner à la boisson; *~ de cuvinte* redondance *f.*

bețịv, bețivạn *m.* ivrogne *m.*

bezeạ *f.* **1.** baiser *m.* **2.** *(culin.)* meringue *f.*

bezmẹtic, ~ă *adj.* écervelé, ~e; étourdi, ~e.

bẹznă *f.* ténèbres *f.pl.* *// întuneric ~* nuit noire.

bianuạl, ~ă semestriel, ~le.

bibạn *m.* *(iht.)* perche *f.*

bibelọu *n.* bibelot *m.*

bịber *m.* (fourrure de) castor *m.*

biberọn *n.* biberon *m.*

bibịc *m.* *(fam.)* petit chéri.

bibilịcă *f.* **1.** *(ornit.)* pintade *f.* **2.** *(bot.)* damier *m.*

bịblic, ~ă *adj.* biblique.

bịblie *f.* Bible *f.*

bibliofịl, ~ă *adj.* bibliophile.

bibliofilịe *f.* bibliophilie *f.*

bibliogrạf *m.* bibliographe *m.*

bibliogrạfic, ~ă *adj.* bibliographique.

bibliografịe *f.* **1.** bibliographie *f.* **2.** index bibliographique.

bibliorạft *n.* classeur *m.*

bibliotecạr, ~ă *m.f.* bibliothécaire.

bibliotẹcă *f.* bibliothèque *f.*

bicamerạl, ~ă *adj.* bicaméral, ~e.

bicarbonạt *m.* *(chim.)* bicarbonate *m.*

bicefạl, ~ă *adj.* bicéphale.

bịceps *m.* *(anat.)* biceps *m.*

bịci *n.* **1.** fouet *m.* **2.** coup de fouet.

biciclẹtă *f.* bicyclette *f.*; *(fam.)* vélo *m.* *// cameră de ~* chambre à air.

biciclịst, ~ă *m.f.* cycliste.

biciuị *vt.* **1.** fouetter, cingler. **2.** *(fig.)* fustiger.

bịciuiạlă, biciuịre *f.* fouettement *m.*

biciuitọr, -oạre *adj.* *(fig.)* cinglant, ~e; sarcastique.

biciụșcă *f.* cravache *f.*

bicolọr, ~ă *adj.* bicolore.

biconcav, ~ă *adj.* biconcave.

biconvex, ~ă *adj.* biconvexe.

bideu *n.* bidet *m.*

bidinea *f.* brosse à badigeonner les murs.

bidiviu *m.* jeune cheval de race; coursier *m.*

bidon *n.* bidon *m.*, gourde *f.*

bie *n.* biais *m.*; *în* ~ de biais; en biais; obliquement.

bielă *f.* *(tehn.)* bielle *f.*

bienal, ~ă *adj.* biennal, ~e.

biet, biată *adj.* **1.** malheureux, -euse; pauvre. **2.** *(depr.)* lamentable, piètre, pitoyable.

bifa *vt.* biffer, pointer.

biftec *n.* *(culin.)* bifteck *m.*, steak *m.*

bifurca *vr.* bifurquer.

bifurcare, bifurcație *f.* bifurcation *f.*; fourche *f.*; *(c.f.)* enfourchure *f.*

bigam, ~ă *adj.*, *m.f.* bigame.

bigamie *f.* bigamie *f.*

bigă *f.* *(tehn.)* bigue *f.*

bigot, ~ă *adj.*, *m.f.* bigot, ~e.

bigotism *n.* bigotisme *m.*, bigoterie *f.*

bigudiu *n.* bigoudi *m.*

bijuterie *f.* bijou *m.*, joyau *m.*

bijutier *m.* bijoutier *m.*, joaillier *m.*

bilanț *n.* bilan *m.*

bilateral, ~ă *adj.* bilatéral, ~e; *colaborare ~ă* collaboration bilatérale.

bilă^1 *f.* *(anat.)* bile *f.*, fiel *m.*

bilă^2 *f.* bille *f.*

bilă^3 *f.* *(constr.)* billot *m.*, baliveau *m.*

bilet *n.* billet *m.* // ~ *de tren* ticket de chemin de fer.

biliar ~ă *adj.* biliaire; *vezica ~ă* la vésicule biliaire.

biliard *n.* billard *m.*

bilingv, ~ă *adj.* bilingue.

bilingvism *n.* bilinguisme *m.*

bilion *n.* billion *m.*, milliard *m.*

bilunar, ~ă *adj.* bimensuel, ~le.

bimbașa *m.* *(fam.)* *a trăi ca un* ~ vivre comme un coq en pâte.

bimotor *adj.*, *n.* bimoteur.

bina *f.* chantier *m.*

bine I. *adv.* **1.** bien, convenablement; comme il se doit; *e* ~ **a.** c'est bien; **b.** c'est bon. **2.** agréablement, confortablement. **3.** exactement; justement. **4.** beaucoup, très // *a mirosi* ~ sentir bon; ~ *că...* heureusement que...; *a-i merge cuiva* ~ réussir; *a se face* ~ guérir, se remettre; *a prinde* ~ être utile; *a sta* ~ **a.** être riche; **b.** *(despre obiecte de îmbrăcăminte)* aller bien; *a-i veni cuiva* ~ *să...* profiter de l'occasion, saisir le moment de... (pour...); *mai* ~ ...plutôt, mieux; *dar* ~ *...?* **a.** voyons!; **b.** pourquoi? *a pune* ~ **a.** mettre de côté; **b.** mettre en lieu sûr; *a vedea* ~ *că...* voir clairement que...; *vezi* ~ *(că...)* certainement, sans doute; *mai* ~ *de...* plus de...; ~ *ați venit!* soyez les bienvenus! *(rămîi) cu* ~! adieu. **II.** *n. sg.* **1.** contentement *m.*; bonheur *m.* **2.** avantage *m.* **3.** bien *m.*; bonne action // *a face (un)* ~ aider; *fă* ~ *și...* aie l'obligeance de...; *de* ~, *de rău* tant bien que mal; *a vorbi de* ~ louer; *a lua cu ~le* prendre par la douceur; *de-a ~lea* tout à fait; pour de bon; *om de* ~ homme de coeur, homme généreux.

binecrescut, ~ă *adj.* bien élevé, ~e.

binecuvînta *vt.* bénir.

binecuvîntare *f.* bénédiction *f.* // *(fam.)* *a-și da ~a* être d'accord, donner son consentement.

binecuvîntat, ~ă *adj.* **1.** *(bis.)* béni, ~e. **2.** *(fig.)* favorisé(e) par la nature. **3.** salutaire. **4.** *(fam.)* bien fondé, ~e; legitime.

binefacere *f.* **1.** bienfaisance *f.* **2.** *(fig., la pl.)* bienfait *m.*; avantage *m.*

binefăcător, -oare I. *adj.* bienfaisant, ~e; utile; bon, ~ne. **II.** *m.f.* bienfaiteur, -trice.

bineînțeles *adv.* certainement; cela va sans dire; évidemment.

binemerita *vi.* mériter.

binețe *f.pl.* *(reg.)* *a(-și) da* ~ (se) saluer, (se) dire bonjour.

binevenit, ~ă *adj.* bienvenu, ~e; arrivé(e) à propos; *fiți ~(ă)!* soyez le(la) bienvenu (e)!

binevoi *vt.* vouloir (bien); daigner // *binevoiți a primi...* veuillez agréer...

binevoitor, -oare *adj.*, *m.f.* bienveillant, ~ e; bien intentionné, ~e.

binișor I. *adv.* **1.** passablement, pas mal. **2.** sagement. **II.** *n.* *a lua cu ~ul* procéder amicalement, en douce.

binoclu *n.* binocle *m.*, jumelles *f.pl.*

binom *n.* *(mat.)* binôme *m.*

bio- *elem. de comp.* bio-

biochimie *f.* biochimie *f.*

biochimist, ~ă *m.f.* biochimiste.

biograf *m.* biographe *m.*

biografic, ~ă *adj.* biographique.

biografie *f.* biographie *f.*

biolog *m.* biologiste *m.*

biologic, ~ă *adj.* biologique.

biologie *f.* biologie *f.*

biosferă *f.* biosphère *f.*

bioxid *m.* *(chim.)* bioxyde *m.*

bipartit, ~ă *adj.* biparti, ~e.

biped, ~ă *adj.*, *m.f.* bipède.

biplan *n.* *(av.)* biplan *m.*

bipolar, ~ă *adj.* *(el.)* bipolaire.

bipolaritate *f.* *(el.)* bipolarité *f.*

bir *n.* *(înv.)* impôt *m.* // *a da* ~ *cu fugiții* se sauver, s'enfuir.

birjar *m.* cocher *m.*

birjă *f.* fiacre *m.*

birlic *m.* *(pop., la cărțile de joc)* as *m.*

birocrat *m.* bureaucrate *m.*

birocratic, ~ă *adj.* bureaucratique.

birocratism *n.*, **birocrație** *f.* bureaucratie *f.*

birocratiza I. *vt.* bureaucratiser. **II.** *vr.* devenir bureaucratique.

birocratizare *f.* bureaucratisation *f.*

birou *n.* bureau *m.*

birt *n.* (petit) restaurant *m.*, estaminet *m.*, bistrot *m.*

birtaș *m.* gargotier *m.*; rôtisseur *m.*

birui *vt.* **1.** vaincre, l'emporter sur. **2.** *(fig.)* maîtriser; surmonter. **3.** être à même de, venir à bout de.

biruință *f.* victorie *f.*, triomphe *m.*

biruitor, -oare I. *adj.* victorieux, -euse; triomphant, ~e. **II.** *m.* vainqueur *m.*

bis *adv.* bis.

bisa *vt.* bisser.

biscuit *m.* biscuit *m.*

bisẹct *adj.m.* bissextile.

bisectoạre *f.* *(géom.)* bissectrice *f.*

bisẹrică *f.* église *f.* // *a nu fi dus (de multe ori) la* ~ ne pas se conformer aux usages établis; *a nu fi ușă de* ~ être malhonnête.

bisericẹsc, -eạscă *adj.* d'église, ecclésiastique; religieux, -euse // *slujbă -ească* office divin.

bisericọs, -oạsă *adj.* *(despre oameni)* pieux, -euse; dévot, ~e; bigot, ~e.

bisericụță *f.* **1.** chapelle *f.* **2.** *(fig.)* coterie *f.*, clan *m.*

bịsmut *n.* *(chim., farm.)* bismuth *m.*

bisturịu *n.* bistouri *m.*, scapel *m.*

bịtnic *m.* beatnic *m.*

bitum *m.* *(chim.)* bitume *m.*

bitumạ *vt.* *(constr.)* bitumer.

bitumạj *n.* *(constr.)* bitumage *m.*

bivalẹnt, ~ă *adj.* *(chim.)* bivalent, ~e.

bivạlv, ~ă *adj.* bivalve.

bịvol *m.* **1.** *(zool.)* buffle *m.* **2.** *(fig.)* lourdaud *m.*

bịvoliță *f.* *(zool.)* bufflonne *f.*

bivuạc *n.* *(mil.)* bivouac *m.*

bivuacạ *vi.* *(mil.)* bivouaquer.

bizantịn, ~ă *adj.* **1.** byzantin, ~e. **2.** *(fig.)* corrompu, ~e; perfide.

bizantinolọg *m.* byzantinologue *m.*

bizantinologịe *f.* byzantinologie *f.*; études byzantines.

bizạr, ~ă I. *adj.* bizarre, étrange, extravagant, ~e. **II.** *adv.* bizarrement, étrangement.

bizarerịe *f.* bizarrerie *f.*, extravagance *f.*

bizọn *m.* *(zool.)* bison *m.*

bizuị *vr.* **1.** se fier à; compter sur. **2.** oser, se faire fort de.

bîiguị *vi.* **1.** parler à tort et à travers, divaguer. **2.** balbutier.

bîiguiạlă *f.* balbutiement *m.*

bîjbîị *vi.* tâtonner.

bîjbîiạlă *f.* tâtonnement *m.*

bîjbîịt *n.* *pe ~e* à tâtons.

bîlbîị *vi. vr.* bégayer, bredouiller.

bîlbîiạlă *f.* bégaiement *m.*

bîlbîịt, ~ă *adj., m.f.* bègue, bredouilleur, -euse.

bîlci *n.* **1.** foire *f.* **2.** *(fam.)* vacarme *m.*, confusion *f.*

bîldîbîc *interj.* paf! pan!

bîntuị I. *vi.* sévir, faire rage. **II.** *vt.* dévaster, ravager.

bîrfeạlă *f.* cancan *m.*, médisance *f.*

bîrfị *vt.* diffamer, médire.

bîrfịre *f.* diffamation *f.*, calomnie *f.*

bîrfitọr, -oạre *adj., m.f.* cancanier, -ère; médisant, ~e.

bîrlọg *n.* tanière *f.*, repaire *m.*, gîte *m.*

bîrnă *f.* poutre *f.*; solive *f.*

bîrzọi *adv.* *cu părul* ~ avec les cheveux dressés sur la tête; *cu coada* ~ avec la quene en trompette.

bîtă *f.* **1.** gourdin *m.*, massue *f.*, matraque *f.* **2.** coup de bâton; rossée *f.*

bîtlạn *m.* *(ornit.)* héron *m.*

bîțîị *vi. vr.* *(pop.)* se trémousser; s'agiter.

bîțîiạlă *f.* *(pop.)* trémoussement *m.*; frétillement *m.*

bîzdị̂c *n.* *(fam.)* *a-i sări ~ul* se fâcher; *a-i veni (a-l apuca) ~ul* piquer une crise de nerfs.

bîzîị *vi.* **1.** *(despre insecte)* bourdonner. **2.** *(despre oameni)* chantonner. **3.** *(despre copii)* pleurnicher.

bîzîiạlă *f.* bourdonnement *m.*

bîzîịt *n.* pleurnicherie *f.*

blagoslovị *vt.* bénir.

blagoslovịre *f.* bénédiction *f.*

blagoslovịt, ~ă *adj.* béni, ~e.

blajịn, ~ă I. *adj.* doux, douce; calme, paisible. **II.** *adv.* doucement; calmement.

blam *n.* blâme *m.*, désapprobation *f.*, réprobation *f.*

blamạ *vt.* blâmer, réprouver.

blamạre *f.* v. **blam.**

blạnă¹ *f.* (manteau de) fourrure *f.*, pelisse *f.*

blạnă² *f.* *(reg.)* grosse planche; ais *m.*, madrier *m.*

blanchẹtă *f.* imprimé *m.*; formulaire *m.*

blazạ *vr.* devenir blasé(e); se blâser.

blazạre *f.* blasement *m.*, ennui *m*; dégoût *m.*

blazạt, ~ă *adj.* blasé, ~e; dégoûté, ~e.

blazọn *n.* blason *m.*, emblème *m.*, armoiries *f. pl.*

blănạr *m.* fourreur *m.*, pelletier *m.*

blănăreạsă *f.* femme fourreur.

blănărịe *f.* (atelier, magasin de) pelleterie *f.*

blefarịtă *f.* *(med.)* blépharite *f.*

blẹg, bleạgă I. *adj.* **1.** *(despre urechi)* pendantes, flasques. **2.** *(despre oameni)* stupide; niais, ~e; mollasse. **II.** *m.f.* nigaud, ~e.

blegị *vr.* **1.** *(despre oameni)* s'amollir, s'affaiblir. **2.** *(despre urechi)* s'affaisser.

blẹndă *f.* *(mineral.)* blende *f.*

bleojdị I. *vt.* laisser pendre (la tête, les oreilles). **II.** *vr.* *(despre oameni)* s'amollir.

bleojdịre *f.* affaissement *m.*

bleojdịt, ~ă *adj.* **1.** *(despre cap, urechi)* pendant, ~e. **2.** aplati, ~e; affaissé, ~e.

blestẹm *n.* **1.** malédiction *f.*, anathème *m.* **2.** *(în basme)* sortilège *m.*, maléfice *m.*

blestemạ I. *vt.* maudire, damner. **II.** *vi.* proférer des injures; blasphémer.

blestemạt, ~ă I. *adj.* **1.** maudit, ~e; misérable. **2.** *(despre copii)* espiègle. **3.** malheureux, -euse; défavorable. **4.** *(în superstiții)* maléfique. **II.** *m.f.* polisson, ~ne.

blestemățịe *f.* **1.** infamie *f.* **2.** parole injurieuse.

bleu *adj. invar.* bleu, ~e.

bleumarịn *adj. invar.* bleu marine.

blid *n.* *(pop.)* **1.** terrine *f.*; écuelle *f.* **2.** *(pop., la pl.)* vaisselle *f.*

blindạ *vt.* blinder.

blindạj *n.* blindage *m.*

blindạt, ~ă I. blindé, ~e. **II.** *f.* *(mil.)* blindé *m.*, engin blindé, char (de combat) *m.*

blịț *n.* *(foto.)* flash *m.*

blînd, ~ă I. *adj.* **1.** doux, douce; calme, aimable, tendre; *soare* ~ soleil doux, caressant. **2.** *(despre animale)* apprivoisé, ~e; docile. **II.** *adv.* tendrement; doucement.

blîndẹțe *f.* douceur *f.*; calme *m.*; indulgence *f.* // *cu duhul blîndeții* **a.** doucement; **b.** hypocritement.

bloc *n.* **1.** bloc *m.* **2.** immeuble collectif, building *m.* **3.** groupement politique // *în* ~ ensemble, en commun.

blocạ I. *vt. vr.* *(tehn.)* (se) bloquer; (s')arrêter; (s')immobiliser. **II.** *vi.* *(sport)* contrer.

blocạdă *f.* *(mil., pol.)* blocus *m.*

blocạj *n.* *(tehn.)* **1.** blocage *m.* **2.** *(sport)* contre *m.* **3.** *(la tir)* verrouillage *m.*

blọcnotes *n.* bloc-notes *m.*

blond, ~ă *adj., m.f.* blond, ~e.

blụf *n.* bluff *m.*

blufạ *vi.* bluffer.

blụgi *m. pl.* blue-jean *m.*

bluzạt, ~ă *adj.* bouffant, ~e.

blụză *f.* **1.** corsage *m.*, blouse *f.*, chemisier *m.* **2.** blouson *m.*, veste courte (pour hommes).

bọa *m.* *(zool.)* boa *m.*

boạbă *f.* grain *m.* // *mazăre boabe* petits pois; *a nu ști (pricepe)* ~ ne rien comprendre, n'entendre goutte.

boạcă *f.* *a nu ști (pricepe)* ~ ne rien comprendre.

boạcăn, ~ă *adj.* *(fam.)* *a face una ~ă* commettre une gaffe; *asta-i prea ~ă!* c'est trop fort!

boạlă *f.* maladie *f.* // ~ *de zahăr* diabète *m.*; *(fam.)* *de* ~ par caprice.

boạre *f.* **1.** brise *f.* **2.** *(fig.)* parfum *m.*; arôme *m.*

boạrfe *f. pl.* frusques *f. pl.*

bob^1 *m.* *(bot.)* fève *f.*; féverole *f.*

bob^2 *n.* *(sport)* bobsleigh *m.*; *(fam.)* bob *m.*

bob^3 I. *n.* **1.** grain *m.* **2.** *(fig.)* goutte *f.*, goutelette *f.* // ~ *cu* ~ soigneusement, patiemment; *din* ~ *în* ~ en détail. **II.** *m.* ~ *numărat* exactement.

bob^4 *n.* *(tehn.)* treuil *m.*, grue *f.*

bobinạ *vt.* *(el., text.)* bobiner.

bobinạj *n.*, **bobinạre** *f.* *(el., text.)* bobinage *m.*

bobinatọr, -oạre *m.f.* bobineur, -euse.

bobịnă *f.* *(el., text.)* bobine *f.*

bobịță *f.* **1.** petit grain. **2.** grain de beauté; mouche *f.* // *rochie cu bobițe* robe à pois.

bobîrnạc *n.* chiquenaude *f.*; *a da un* ~ **a.** donner une chiquenaude; **b.** réprimander.

bobọc *m.* **1.** bouton *m.*; ~ *de trandafir* bouton de rose. **2.** *(fam.)* débutant *m.*; recrue *f.*; blanc-bec *m.* // *un* ~ *de fată* un beau prin de fille; ~ *de gîscă* oison *m.*; ~ *de rață* caneton *m.*

bọbslei *n.* v. **bob^2**.

bocạnc *m.* gros soulier; brodequin *m.*

bocăneạlă *f.* heurt *m.*, coup *m.*

bocănị *vi.* marteler; heurter, cogner.

bocănịt *n.* martèlement *m.*

bocceạ *f.* baluchon *m.*, ballot *m.*

boccịu, -ịe *adj.* moche.

boceạlă *f.* lamentation *f.*, plainte *f.*

bọcet *n.* **1.** lamentation *f.* **2.** chant funèbre.

bocị I. *vi. vr.* pleurer, se lamenter. **II.** *vt.* pleurer (qn.) en se lamentant; plaindre.

bocịt *n.* lamentation *f.*

bocitoạre *f.* pleureuse *f.*

bọcnă *f.* *a fi (a se face, a îngheța)* ~ être tout(e) gelé(e).

bodẹgă *f.* bistrot *m.*

bodogăneạlă *f.* grommellement *m.*

bodogănị *vi.* grommeler; rouspeter.

boẹm, ~ă *adj., m.f.* bohème.

bogạt, ~ă *adj.* **1.** riche. **2.** ample; large; abondant, ~e. **3.** *(despre lucruri)* luxueux, -euse; éclatant, ~e // *(despre oameni)* *putred de* ~ cousu d'or.

bogătạș, ~ă *m.f.* richard *m.*

bogățịe *f.* **1.** richesse *f.*, fortune *f.* **2.** abondance *f.*, opulence *f.*

bogdaprọste *interj.* *(înv.)* merçi.

boị I. *vt.* *(reg.)* teindre. **II.** *vt. vr.* *(peior.)* (se) farder, (se) maquiller.

boiạ *f.* **1.** *(reg.)* couleur *f.*, teinture *f.*; fard *m.* **2.** piment rouge en poudre.

boiangerịe *f.* (atelier, commerce de) teinturerie *f.*

boiangịu *m.* teinturier *m.*

boicọt *n.* boycottage *m.*

boicotạ *vt.* boycotter.

boicotạre *f.* v. **boicọt.**

boiẹr *m.* *(ist.)* **1.** boyard *m.*, boïar *m.* **2.** propriétaire foncier. **3.** maître *m.*

boierẹsc, -eạscă *adj.* *(ist.)* de boyard; appartenant à un boyard.

boierẹște *adv.* à la manière des boyard // *a trăi* ~ rouler carrosse.

boierịe *f.* *(ist.)* noblesse *f.*

boierịme *f.* *(ist.)* noblesse *f.*, aristocratie *f.*; *(ir.)* haute volée *f.*

boiernạș *m.* *(înv.)* boyard d'un rang peu élevé; nobliau *m.*

boieroạică *f.* femme de boyard.

boierọs, -oạsă *adj.* prétentieux, -euse; exigent, ~e; capricieux, -euse.

bọiler *n.* réservoir à eau chaude.

boịt *n.* **1.** *(reg.)* teinture *f.* **2.** *(peior.)* maquillage *m.*

bojdẹucă *f.* *(reg.)* bicoque *f.*

bojọci *m. pl.* *(pop.)* poumons *m. pl.*

bol *n.* ~ *alimentar* bol alimentaire.

bolboroseạlă *f.* bougonnement *m.*, grommellement *m.*

bolborosị I. *vt.* balbutier, grommeler. **II.** *vi.* *(despre lichide)* bouillonner.

bolborosịre *f.* bouillonnement (d'un liquide) *m.*

bold *n.* *(reg.)* **1.** épingle *f.* **2.** pointe *f.* **3.** clou (en métal) *m.* **4.** aiguillon *m.*

boldị *(reg.)* **I.** *vr.* regarder fixement. **II.** *vt.* *a(-și)* ~ *ochii* écarquiller les yeux.

bolerọ *n.* boléro *m.*

bolẹșniță *f.* *(pop.)* maladie contagieuse; épidémie *f.*

bolị *vi.* *(pop.)* être (longtemps) malade, garder (longtemps) le lit.

bolịd *m.* *(astr.)* bolide *m.*; *(fam.)* *ca un* ~ très vite, en vitesse.

bolnạv, ~ă *adj., m.f.* malade, souffrant, ~e.

bolnăviciọs, -oạsă *adj.* **1.** maladif, -ive; souffreteux, -euse. **2.** *(fig.)* anormal, ~e; pathologique.

bolovạn *m.* **1.** grosse pierre. **2.** bloc (de) *m.*

bolovănị *vr.* s'entasser, s'amasser.

bolovănịș *n.* terrain pierreux.

bolovănọs, -oạsă *adj.* pierreux, -euse; rocailleux, -euse.

bolșevịc, ~ă *adj., m.f.* bolchevique, bolcheviste.

bolșevịsm *n.* bolchevisme *m.*

bọltă *f.* **1.** coupole *f.*, voûte *f.*; cintre *m.*; *bolta cerului* la voûte céleste. **2.** passage voûté; arcade *f.* // ~ *de viță* treille *f.*

boltị *vr.* se voûter.

boltịre *f.* cintrage *m.*; voussure *f.*

boltịt, ~ă *adj.* voûté, ~e; arqué, ~e; cintré, ~e.

boltitụră *f.* voûte *f.*; cintre *m.*

bolț *n.* *(tehn.)* boulon *m.*

bombạ *vt.* bomber.

bombardạ *vt.* bombarder.

bombardamẹnt *n.* bombardement *m.*

bombardiẹr *n.* *(av.)* bombardier *m.*

bombạstic, ~ă *adj.* emphatique; ampoulé, ~e; boursouflé, ~e.

bombạt, ~ă *adj.* bombé, ~e; voûté, ~e; cintré, ~e.

bọmbă *f.* **1.** bombe *f.* **2.** *(fam.)* nouvelle sensationnelle.

bombăneạlă *f.* grommellement *m.*, marmottement *m.*

bombănị *vt. vi.* bougonner, maugréer; grommeler.

bombănịt *n.* marmottement *m.*, bougonnement *m.*

bombẹu *n.* bout arrondi des chaussures.

bombịță *f.* bille *f.*; petite sphère.

bomboạnă *f.* bonbon *m.*

bomboneriẹ *f.* bonbonnerie *f.*

bon *n.* bon (de caisse) *m.*; ticket *m.*

bọnă *f.* bonne *f.*

boncăị, boncăluị *vi.* *(despre cerbi)* bramer; beugler, mugir.

bondạr *m.* *(entom.)* bourdon *m.*

bondọc, -oạcă *adj.* trapu, ~e.

bonẹtă *f.* bonnet *m.*; coiffe *f.*

bonețịcă *f.* têtière *f.*

boniẹr *n.* carnet à souche; carnet de décharge.

bonificạre, bonificạție *f.* *(com.)* bonnification *f.*, rabais *m.*, remise *f.*

bonọm *m.* bonhomme *m.*

bonomiẹ *f.* bonhomie *f.*

bont, boạntă *adj.* épointé, ~e // *cuțit* ~ couteau émoussé; *degete boante* doigts carrés.

bor *n.* bord (d'un chapeau) *m.*

borangịc *n.* (tissu de) soie écrue.

bọrax *n.* *(chim., farm.)* borax *m.*

borcạn *n.* pot *m.*

borcănạt, ~ă *adj.* gros, ~se; gonflé, ~e.

borceạg I. *m.* *(bot.)* vesce comune. **II.** *n.* fourrage *m.*

bord *n.* bord *m.*; *(auto, av.) tablou de* ~ tableau de bord // *a arunca peste* ~ se débarrasser.

bordẹi *n.* hutte *f.*, chaumière *f.* // *cîte ~e, atîtea obiceie* autant de têtes, autant d'avis.

borderọu *n.* bordereau *m.*

bordọ *adj. invar.* bordeaux; lie de vin.

bordụră *f.* bordure *f.*

boreạl, ~ă *adj.* *(geogr.)* boréal, ~e; septentrional, ~e; arctique.

borfạș *m.* cambrioleur *m.*

borhọt *n.* drêche *f.*

bọric *adj. invar.* *(chim., farm.) acid* ~ acide borique.

bọrmașină *f.* machine à percer, perforatrice *f.*

bọrnă *f.* borne *f.*

boroboạță *f.* bêtise *f.*, bévue *f.*; frasque *f.*

boronị *vt.* *(agr.)* herser.

boronịt *n.* *(agr.)* hersage *m.*

borș *n.* **1.** sorte de soupe aigre. **2.** eau aigrie par la fermentation du son. **3.** *(fig.)* mauvais vin, piquette *f.* // *(fam.) a se face* ~ se fâcher tout rouge.

borșị *vr.* s'aigrir, fermenter; s'altérer.

bọrtă *f.* *(reg.)* trou *m.*

borțọs, -oạsă *adj.* *(pop.)* ventru, ~e; *(despre femei)* enceinte.

boschẹt *n.* bosquet *m.*

boscorodeạlă *f.* grommellement *m.*

boscorodị I. *vi.* marmotter, grommeler. **II.** *vt.* gronder; tracasser.

bostạn *m.* **1.** *(reg.)* citrouille *f.* **2.** *(fam., ir.)* caboche *f.*

bostangịu, bostănạr *m.* cultivateur (marchand) de melons.

bostănăriẹ *f.* melonnière *f.*

bọston *n.* (valse) boston *m.*

bosumflạ *vr.* se renfrogner, se fâcher; bouder.

bosumflạre *f.* bouderie *f.*

bosumflạt, ~ă *adj.* de mauvaise humeur; renfrogné, ~e.

boșorọg *m.* gâteaux *m.*, vieille carcasse.

boșorogeạlă *f.* ramollissement *m.*

boșorogị *vr.* se ramollir.

bot *n.* **1.** *(la mamifere și pești)* museau *m.* **2.** *(la animale carnasiere)* gueule *f.* **3.** mufle (du bœuf, du lion) *m.* **4.** *(fam.)* bouche *f.* **5.** bout *m.*; pointe *f.* // *a face* ~ faire la moue; *a pune pe cineva cu ~ul pe labe* clouer le bec à qn.; dompter, mater qn.; *a se șterge pe* ~ *(de)* s'en torcher le bec.

botạnic, ~ă *adj.* botanique.

botạnică *f.* botanique *f.*

botanịst, ~ă *m.f.* botaniste.

botẹz *n.* baptême *m.*

botezạ *vt.* **1.** baptiser. **2.** *(fam.)* surnommer // *(fam.) a* ~ *vinul* couper le vin.

botfọr *m.* botte forte (à l'usage des paysans, des militaires).

bọtniță *f.* muselière *f.* // *(fam.) a pune* ~ *la gură* clouer le bec.

botọs, -oạsă *adj.* **1.** lippu, ~e. **2.** *(fig.)* maussade.

boț *n.* boulette *f.* // *a face* ~ chiffonner.

boțị *vt.* *(reg.)* **1.** chiffonner, froisser, friper. **2.** rider.

boțịt, ~ă *adj.* *(reg.)* **1.** *(despre stofe)* chiffonné, ~e; fripé, ~e. **2.** *(despre piele)* ridé, ~e.

bọu *n.* bœuf *m.* // *a nu-i fi (toți) boii acasă* ne pas être dans son assiette; *a lăsa pe cineva în boii lui* laisser qn. tranquille; *~ul-Domnului (pop.)* coccinelle *f.*, bête à bon Dieu.

bouạr *m.* bouvier *m.*

bouleạn *m.* bouvillon *m.*

bọur *m.* *(zool.)* aurochs *m.*

bovịn, ~ă *adj.* bovin, ~e.

box *n.* **1.** boxe *f.* **2.** coup-de-poing *m.*

boxạ *vi.* boxer.

bọxă *f.* **1.** box *m.*; compartiment (cloisonné) *m.* **2.** loge (de concierge) *f.*

boxẹr *m.* boxeur *m.*, pugiliste *m.*

brac *m.* (chien d'arrêt) braque *m.*

braconạj *n.* braconnage *m.*

braconiẹr *m.* braconnier *m.*

brad *m.* sapin *m.*

brạgă *f.* bosan *m.*

brạmă *f.* *(tehn.)* brame *m.*

brạmbura *adv.* sans queue ni tête // *a umbla* ~ flâner; *a vorbi* ~ parler à tort et à travers.

brancạrdă *f.* brancard *m.*, civière *f.*

brancardiẹr *m.* brancardier *m.*

brand *n.* *(mil.)* (projectile du) lance-mines *m.*

brạnhie *f.* *(iht.)* branchie *f.*

branșạ *vt.* *(tehn.)* brancher.

branșamẹnt *n.* *(tehn.)* branchement *m.*

brạnșă *f.* branche *f.*, spécialité *f.*; *de* ~ spécialiste.

branţ *n.* semelle *f.*
bras *n.* *(sport)* brasse *f.*
brasạj *n.* *(tehn.)* brassage *m.*
brasạrdă *f.* brassard *m.*
brasiẹră *f.* brassière *f.*
braşoạvă *f.* *(fam.)* baliverne *f.*, blague *f.*
braţ *n.* **1.** bras *m.*; *în ~e* dans les bras; *~ la ~, de ~* bras dessus, bras dessous; *~ de fluviu* bras de fleuve. **2.** brassée *f.*; *un ~ de flori* une brassée de fleurs // *a lua pe cineva în ~e* protéger (défendre) qn.; *~e de muncă* main d'œuvre; *~ de balanţă* fléau de balance; *~ de macara* flèche de grue; *~ de manivelă* coude de manivelle.
brav, ~ă *adj.* brave; vaillant, ~e; intrépide; courageux, -euse.
bravạ *vt.* braver, défier.
bravạdă *f.* bravade *f.*, défi *m.*
brạvo *interj.* bravo! très bien!
bravụră *f.* acte de courage; bravoure *f.*, vaillance *f.*
brạzdă *f.* sillon *m.* // *a se da pe ~* **a.** prendre le pli, s'accommoder; **b.** se corriger; *~ de iarbă* glèbe *f.*; *~ de iarbă cosită* fauchée *f.*; *~ de flori* plate-bande *f.*; *~ de legume* carré (plant) de légumes.
brădẹt *n.* sapinière *f.*
brăţạră *f.* **1.** bracelet *m.* **2.** *(tehn.)* douille *f.*, collier *m.* **3.** *(arhit.)* tore *m.*
brăzdạ **I.** *vt.* sillonner. **II.** *vr.* *(despre faţa omului)* se rider.
brăzdạr *n.* soc *m.*
brăzdạt, ~ă *adj.* **1.** sillonné, ~e. **2.** *(fig.)* ridé ~e.
breạslă *f.* corporation *f.*, corps de métier.
breaz, ~ă *adj.* **1.** *(despre animale)* qui a une pelote sur le front. **2.** *(ir.)* capable, calé, ~e // *cal ~* arzel *m.*; *cunoscut ca un cal ~* connu comme le loup blanc.
brebenẹl *m.* *(bot.)* corydale *m.*
brẹc *n.* *(la tenis)* break *m.*
brelọc *n.* breloque *f.*
breslạş *m.* membre d'une corporation.
brẹşă *f.* brèche *f.*
breteạ *f.* bretelle *f.*
bretọn[1] *n.* frange (de cheveux) sur le front.
bretọn[2]**, ~ă** *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* breton, ~ne.
brevẹt *n.* brevet *m.*
brevetạ *vt.* breveter.
breviạr *n.* bréviaire *m.*
bric *n.* *(mar.)* brick *m.*
briceạg *n.* canif *m.*
brichẹtă[1] briquet *m.*
brichẹtă[2] briquette (combustible) *f.*
brịci *n.* rasoir *m.*
brịdă *f.* **1.** bride *f.*, boutonnière *f.* **2.** *(med.)* adhérence *f.*
bridge *n.* (jeu de) bridge *m.*
brigạdă *f.* **1.** *(mil.)* brigade *f.* **2.** groupe d'ouvriers. **3.** sousunité d'administration forestière.
brigadiẹr *m.* **1.** membre d'une équipe d'ouvriers. **2.** garde forestier.
briliạnt *n.* **1.** brillant *m.*, diamant à facettes. **2.** *(tipogr.)* caractère de trois points.
briọşă *f.* brioche *f.*
brịşcă *f.* cabriolet *m.*
britạnic, ~ă *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* britannique, anglais, ~e.
brịză *f.* brise *f.*
brizbịz *n.* brise-bise *m.*
brîncă[1] *f.* *(med.)* erysipèle *m.*
brîncă[2] *f.* **1.** *(reg.)* main *f.* **2.** *(la pl.)* poussée *f.*, bourrade *f.*
brîndụşă *f.* *(bot.)* **1.** safran *m.* **2.** colchique *m.*
brînză *f.* fromage *m.*; *~ de vacă* fromage blanc // *a nu face nici o ~* **a.** ne rien faire qui vaille; **b.** faire buisson creux; *~ de oaie* fromageon salé.
brînzărịe *f.* fromagerie *f.*
brînzị *vr.* *(despre lapte)* se coaguler, se cailler; s'altérer.
brînzịt, ~ă *adj.* *(despre lapte)* coagulé, ~e, caillé, ~e; altéré, ~e.
brînzoạică *f.* brioche au fromage.
brîu *n.* **1.** ceinture (portée par les paysans roumains) *f.* **2.** *(fig.)* raie *f.*, bande (qui forme un cercle) *f.* **3.** taille (humaine) *f.* // *~ de munţi* chaîne de montagnes; *a sta cu mîinile-n ~* rester les bras croisés.
broạscă *f.* **1.** *(zool.)* grenouille *f.* **2.** *(la uşă)* serrure *f.* // *~-rîioasă (-buboasă)* crapaud *m.*; *~-ţestoasă* tortue *f.*
broboạdă *f.* châle (ample) *m.*
broboạnă *f.* **1.** (grosse) goutte de sueur. **2.** *(pop.)* bouton *m.*, pustule *f.*
brobonị *vt.* *vr.* perler.
brocạrt *n.* *(text.)* brocart *m.*
brodạ *vt.* broder.
brodạt, ~ă *adj.* brodé, ~e.
broderịe *f.* **1.** broderie *f.* **2.** *(muz.)* fioritures *f. pl.*
brodẹză *f.* brodeuse *f.*
brodị **I.** *vt.* tomber à point; réussir par hasard. **II.** *vr.* *s-a brodit...* cela s'est trouvé..., le hasard a voulu que...
brom *n.* *(chim.)* brome *m.*
bromụră *f.* *(farm.)* bromure *m.*
bronhiạl, ~ă *adj.* *(anat.)* bronchial, ~e.
brọnhie *f.* *(anat.)* bronche *f.*
bronhopneumonịe *f.* *(med.)* broncho-pneumonie *f.*
bronşịtă *f.* *(med.)* bronchite *f.*
bronz *n.* bronze *m.*
bronzạ *vt.* **1.** bronzer. **2.** *(fig., despre soare)* hâler, brunir.
bronzạre *f.* **1.** bronzage *m.* **2.** *(fig.)* hâle (de soleil) *m.*, brunissement *m.*
bronzạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre obiecte)* bronzé, ~e. **2.** *(despre oameni)* hâlé, ~e, bruni, ~é (par le soleil).
broscọi *m.* **1.** crapaud *m.* **2.** *(fam.)* marmot *m.*, bambin *m.*
broşạ *vt.* **1.** brocher (un livre). **2.** *(tehn.)* percer, aléser.
broşạre *f.*, **broşạt** *n.* **1.** brochage (des livres) *m.* **2.** *(tehn.)* alésage *m.*
broşạt, ~ă *adj.* broché, ~e.
brọşă *f.* broche *f.*
broşụră *f.* brochure *f.*
bruftuị *vt.* *(fam.)* brusquer, rudoyer.
bruftuiạlă *f.* *(fam.)* brusquerie *f.*; volée de coups.
bruftuluị *vt.* v. **bruftuị**.
bruiạ *vt.* *(radio)* brouiller.
bruiạj *n.* *(radio)* brouillage *m.*

bruịon *n.* brouillon *m.*

brumạt, ~ă *adj.* **1.** couvert(e) de gelée blanche. **2.** recouvert(e) de buée. **3.** *(despre fructe, plante)* velouté, ~e.

brụmă *f.* **1.** gelée blanche, frimas *m.* **2.** *(pop.)* givre *m.* **3.** *(fig.)* très petite quantité, pincée *f.*

brun, ~ă *adj.* *(despre oameni, ten)* **1.** brun, ~e. **2.** noiraud, ~e.

brunẹt, ~ă *adj.* brun, ~e, brunet, ~te.

brusc, ~ă I. *adj.* brusque. **II.** *adv.* brusquement.

bruscạ *vt.* brusquer.

bruschẹțe *f.* brusquerie *f.*

brụsture *m.* *(bot.)* bardane *f.*

brut, ~ă *adj.* brut, ~e.

brutạl, ~ă I. *adj.* brutal, ~e; violent, ~e. **II.** *adv.* brutalement.

brutalitạte *f.* brutalité *f.*

brutalizạ *vt.* brutaliser, maltraiter.

brutạr *m.* boulanger *m.*

brụtă *f.* brute *f.*

brutăreạsă *f.* boulangère *f.*

brutărịe *f.* boulangerie *f.*

bụbă *f.* **1.** bouton *m.*; abcès *m.*, furoncle *m.* **2.** *(fig.)* difficulté *f.*, inconvénient *m.*; obstacle *m.* // *bube-dulci* croûtes de lait; impétigo *m.*; *(fam.)* gourme *f.*

bubọi *n.* furoncle *m.*, abcès *m.*

bubọs, -oạsă *adj.* couvert(e) de boutons; boutonneux, -euse.

bubuị *vi.* tonner, gronder.

bubuịt *n.* roulement *m.*, grondement *m.*

bubuitọr, -oạre *adj.* tonnant, ~e; retentissant, ~e.

bubuitụră *f.* v. **bubuịt.**

buburụz *n.* boulette *f.*

buburụză *f.* *(entom.)* coccinelle *f.*, bête à bon Dieu.

bucạl, ~ă *adj.* buccal, ~e.

bucạtă *f.* **1.** morceau *m.*, fragment *m.* **2.** pièce *f.* // *a face bucăți* mettre en pièces; *o ~ de vreme* un bout (un laps) de temps; *cu bucata* au détail, à la pièce; *a-i face cuiva bucata* jouer un mauvais tour à qn.; *om dintr-o ~* homme intègre.

bucạte *f. pl.* **1.** plat *m.*, mets *m.* **2.** céréales *f. pl.* // *listă de ~* **a.** menu *m.*; **b.** carte *f.*

bụcă *f.* **1.** joue *f.* **2.** fesse *f.*

bucălạt, ~ă *adj.* rondelet, ~te, joufflu, ~e, dodu, ~e.

bucătạr *m.* cuisinier *m.*

bucătăreạsă *f.* cuisinière *f.*

bucătărịe *f.* cuisine *f.*

bucățịcă *f.* petit morceau.

bụche *f.* lettre *f.*; alphabet *m.*; *~a cărții* à la lettre, littéralement.

buchẹt *n.* **1.** bouquet *m* **2.** bosquet *m.*

buchiseạlă *f.* *(fig.)* piochage *m.*

buchisị *vt. vi.* *(fam.)* lire avec difficulté; s'efforcer, s'épuiser à la tâche.

bụcium *n.* cor (du berger) *m.*

buciumạ *vi.* sonner du cor.

buclạ *vt. vr.* (se) boucler.

buclạt, ~ă *adj.* *(despre păr)* bouclé, ~e; mis(e) en boucles.

bụclă *f.* boucle *f.*

buclục *n.* ennui *m.*, tracas *m.*, embarras *m.*

buclucạș, ~ă *adj.* **1.** embêtant, ~e. **2.** chicanier, -ère.

bucọlic, ~ă *adj.* bucolique, pastoral, ~e.

bucọlică *f.* bucolique *f.*; églogue *f.*, idylle *f.*

bụcșă *f.* *(tehn.)* **1.** douille *f.*, manchon *m.* **2.** mortaise *f.*

bucurạ I. *vr.* **1.** se réjouir. **2.** (+**de**) jouir (de) bénéficier (de). **II.** *vt.* faire plaisir à..., satisfaire.

bucureșteạn, ~ă (~că) *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* bucarestois, ~e.

bucurịe *f.* joie *f.*, gaîté *f.* // *cu ~* de tout cœur, volontiers.

bucurọs, -oạsă I. *adj.* (très) content, ~e; joyeux, -euse; enchanté, ~e. **II.** *adv.* volontiers; avec joie; de bon gré.

budịncă *f.* pouding *m.*

budịsm *n.* bouddhisme *m.*

budịst, ~ă *adj.*, *m.f.* bouddhiste.

budoạr *n.* boudoir *m.*

bufạnt, ~ă *adj.* bouffant, ~e.

bufẹt *n.* **1.** buffet *m.*, meuble pour garder la vaisselle. **2.** buffet *m.*, buvette *f.*

bufetiẹr, ~ă *m.f.* buffetier, -ère.

bufnị *vi.* **1.** éclater, craquer; tonner. **2.** *(fam.)* pester; s'emporter; *bufnind și trăsnind* en pestant // *a ~ în rîs* pouffer de rire.

bufnitụră *f.* bruit sourd.

bụfniță *f.* **1.** *(ornit.)* hibou *m.* **2.** *(reg.)* chouette *f.*

bufọn *m.* pantin *m.*, bouffon *m.*

bufonerịe *f.* bouffonnerie *f.*

bugẹt *n.* budget *m.*

bugetạr, ~ă *adj.* budgétaire.

buhăị *vr.* se boursoufler, bouffir.

buhăiạlă *f.* bouffissure *f.*

buhăịt, ~ă *adj.* *(despre oameni)* bouffi, ~e.

buiandrụg *m.* *(constr.)* linteau *m.*

buiẹstru, -iạstră I. *(despre cai)* rétif, -ive; vif, vive. **II.** *n.* amble *m.*

buimạc, ~ă *adj.* ahuri, ~e; étourdi, ~e.

buimăceạlă *f.* confusion *f.*; ahurissement *m.*

bujịe *f.* *(tehn.)* bougie *f.*

bujọr *m.* *(bot.)* pivoine *f.*

bụlă *f.* **1.** *(ist.)* bulle *f.* **2.** globe *m.*, sphère (de métal, de verre) *f.* **3.** globule (d'air, de gaz) *f.*

bulb *m.* *(bot.)* bulbe *m.*

bulboạnă *f.* gouffre *m.*, tourbillon (d'eau) *m.*

bulbọs, -oạsă *adj.* bulbeux, -euse.

bulbục *m.* bulle (d'eau, d'écume, de savon) *f.*

bulbucạ I. *vr.* *(despre ochi)* s'écarquiller. **II.** *vi. vr.* *(despre apă)* bouillonner, faire des bulles.

bulbucạt, ~ă *adj.* **1.** bombé, ~e. **2.** *(despre ochi)* à fleur de tête.

bulbucătụră *f.* protubérance *f.*

bulbuceạlă *f.* bouillonnement *m.*

bulbucị *vi.* *(despre apă)* bouillonner, faire des bulles.

buldọzer *n.* bulldozer *m.*

buletịn *n.* bulletin *m.*; *~ de știri* bulletin d'informations // *~ de identitate* carte d'identité.

bulevạrd *n.* boulevard *m.*

bulevardiẹr, ~ă *adj.* **1.** boulevardier, -ère. **2.** *(despre opere dramatice)* superficiel, ~le; frivole.

bulgạr, ~ă I. *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* bulgare. **II.** *f. art.* le bulgare, la langue bulgare.

bụlgăre *m.* **1.** motte (de terre) *f.* **2.** boule (de neige) *f.*

bulgărẹsc, -eạscă *adj.* bulgare.

bulgărẹşte *adv.* à la manière des Bulgares; *a vorbi* ~ parler (le) bulgare.

bulgăroạică *f.* femme bulgare.

bulimịe *f.* *(med.)* boulimie *f.*

bulịn *n.* cachet *n.* // *rochie cu* ~*e* robe à pois.

buliọn *n.* **1.** jus de tomates en conserve. **2.** consommé *m.*, bouillon de viande.

bulọn *n.* *(tehn.)* boulon *m.*

bulonạ *vt.* *(tehn.)* boulonner.

bulục *adv.* en masse, en foule // *a se repezi* ~ se précipiter, s'élancer tous à la fois.

bulumạc *m.* pilier *m.*

bụmb *m.* *(reg.)* bouton *m.*

bumbạc **I.** *m.* *(bot.)* cotonnier *m.* **II.** *n.* coton *m.* // *industria* ~*ului* industrie cotonnière; *ţesătură de* ~ cotonnade *f.*

bumbăcărịe *f.* cotonnerie *f.*

bumbăcẹl *n.* fil de coton à broder.

bumerạng *n.* boumerang *m.*

bun, ~**ă** **I.** *adj.* **1.** bon, ~ne; généreux, -euse; *de* ~*ă voie* de bon gré; ~*ă purtare* conduite bonne, décente; *a fi în toane* ~*e* être de bonne humeur. **2.** capable; *(fam.)* talentueux, -euse; *inginer* ~ ingénieur capable. **3.** aimable, serviable. **4.** *(despre copii)* sage; obéissant, ~e. **5.** agréable, satisfaisant, ~e, convenable. **6.** *(despre mîncăruri)* exquis, ~e. **7.** riche, abondant, ~e; *recoltă* ~*ă* moisson abondante. **8.** tranquille, calme. **9.** authentique, véritable; valable. **10.** grand, ~e; considérable; entier, -ère; *o* ~*ă parte din...* un grand nombre de...; *în* ~*ă parte* en grande partie // ~ *specialist* spécialiste entendu; *(fam.)* ~ *de gură* beau parleur; bavard, ~e; *na-ţi-o* ~*ă!* en voilà une histoire! *a şti una şi* ~*ă* avoir une idée fixe, soutenir mordicus; *văr* ~ cousin germain; *cu* ~*ă ştiinţă* en connaissance de cause. **II.** *adv.* (c'est) bon, (c'est) bien, (c'est) entendu. **III.** *n.* **1.** bien *m.*; *bunuri de consum* biens de consommation. **2.** vertu *f.*; qualité *f.*

bună-credịnţă *f.* sincérité *f.*, conviction *f.*, bonne foi.

bunăcuviịnţă *f.* décence *f.*; civilité *f.*

bunăoạră *adv.* par exemple, ainsi.

bunăstạre *f.* prospérité *f.*, aisance *f.*, bien-être *m.*

bunătạte *f.* **1.** bonté *f.* **2.** bienveillance *f.*, amabilité *f.* **3.** bienfait *m.* **4.** *(la pl.)* bons mets, friandises *f. pl.* **5.** *(la pl.)* richesse *f.*

bunăvọie *f. de* ~ de bon gré, volontiers.

bunăvoịnţă *f.* **1.** bienveillance *f.*; indulgence *f.* **2.** bonne volonté.

bụncăr *n.* **1.** silo pour le charbon. **2.** *(mar.)* soute *f.* **3.** *(mil.)* casemate *f.*

bun-gụst *n.* bon goût.

bunịc *m.* grand-père *m.*; *(la pl.)* aïeuls *m. pl.*; ancêtres *m. pl.*

bunịcă *f.* grand-mère *f.*, grand-maman *f.*

bunicẹl, -eạ (-ịcă), bunişọr, -oạră *adj.* **1.** assez bon, ~ne. **2.** assez grand, ~e.

bun-sịmţ *n.* bon sens.

burạ *vi.* bruiner.

bụră *f.* bruine *f.*

burdụf *n.* **1.** outre *f.*, sac en peau de bouc. **2.** soufflet (entre deux wagons de chemin de fer, à un appareil photographique) *m.* **3.** *(zool.)* baudruche *f.* // *(fam.)* ~ *de carte* un puits de science; *a lega* ~ garotter.

burduhạn *n.* **1.** *(zool.)* panse *f.* **2.** *(fam.)* ventre *m.*, bedaine *f.*

burduşị **I.** *vt.* **1.** bourrer, remplir. **2.** *(fam.)* bourrer de coups, rosser. **II.** *vr.* *(despre tencuială)* s'écailler; gauchir.

burduşịt, ~**ă** *adj.* **1.** bourré, ~e; entassé, ~e. **2.** *(despre tencuială)* écaillé, ~e, gondolé, ~e.

burẹt *n.* *(text.)* bourrette *f.*

burẹte *m.* **1.** *(bot.)* champignon *m.* **2.** *(zool.)* éponge *f.*; *a şterge cu* ~*le* **a.** effacer à l'éponge; **b.** passer l'éponge sur, pardonner.

burghẹz, ~**ă** *adj., m.f.* bourgeois, ~e.

burghezị *vr.* s'embourgeoiser.

burghezịe *f.* bourgeoisie *f.*

burghịu *n.* *(tehn.)* vrille *f.*, foret *f.*

burịc *n.* *(anat.)* nombril *m.*, ombilic *m.* // ~*ul degetului* le bout du doigt; *(fam.)* ~*ul pămîntului* le centre de la terre.

burjụi *m.* *(fam.)* bourgeois *m.*

burlạc *m.* célibataire *m.*

burlạn *n.* **1.** tuyau (de poêle) *m.* **2.** gouttière *f.*; descente *f.* **3.** conduit (pour la canalisation) *m.*

burlăcịe *f.* célibat *m.*

burlẹsc, -ẹscă *adj.* burlesque, grotesque.

burniţạ *vi.* bruiner, pleuvasser.

bụrniţă *f.* bruine *f.*

bụrsă^{1} *f.* bourse d'enseignement.

bụrsă^{2} *f.* *(fin.)* bourse *f.*

bursiẹr *m.* boursier *m.*

bursục *m.* *(zool.)* blaireau *m.*

bụrtă *f.* ventre *m.*

burtăvẹrde *m.* *(fam.)* bourgeois *m.*; personne terre à terre.

burtiẹră *f.* gaine *f.*, ceinture *f.*

burtọs, -oạsă *adj.* ventru, ~e.

buruiạnă *f.* mauvaise herbe // *buruiẹni de leac* simples *m. pl.*

burzuluị *vr.* **1.** s'emporter, prendre feu. **2.** *(fig., despre vreme)* se gâter.

burzuluiạlă *f.* irritation *f.*

burzuluịt, ~**ă** *adj.* irrité, ~e, furieux, -euse.

busculạ *vt. vr.* (se) bousculer.

busọlă *f.* boussole *f.*; *(fam.)* *a-şi pierde busola* perdre la boussole, perdre le nord.

bust *n.* *(anat.)* buste *m.*

busuiọc *n.* *(bot.)* basilic *m.*, herbe royale // *(fam.)* *a drege* ~*ul* réparer une gaffe.

buşeạlă *f.* coup de poing, bourrade *f.*

bụşi^{1} *m. pl. de-a* ~*lea* à quatre pattes.

buşị^{2} *vt.* frapper, rosser.

buşitụră *f.* v. **buşeạlă.**

buşọn *n.* *(tehn.)* bouchon *m.*

buşteạn **I.** *m.* souche *f.*, billot *m.* **II.** *adv. a dormi* ~ dormir à poings fermés; *a (se) lămuri* ~ ne pas réussir à (faire) comprendre.

but^{1} *n.* quartier *m.*, gigot *m.*

but^{2} *n.* *(la rugby)* but *m.*

butạdă *f.* boutade *f.*, mot d'esprit.

butạn *n.* *(chim.)* butane *m.*

butạş *m.* *(agr.)* bouture *f.*

butăşị *vt.* *(agr.)* bouturer.

butăşịre *f.* *(agr.)* bouturage *m.*

bụte *f.* tonneau *m.*, fût *m.*

butẹlcă *f.* *(reg.)* bouteille *f.*

butẹlie *f.* bouteille *f.*

butọi *n.* tonneau *m.*; barrique *f.*

butoiạş *n.* baril *m.*

butọn I. *n.* bouton *m.*; ~ *de sonerie* bouton de sonnette. **II.** *m.* bouton *m.*; *~i de manșetă* boutons de manchettes.

butoniẹră *f.* boutonnière *f.*

butục *m.* **1.** bûche *f.*; souche *f.* **2.** *(ist.)* billot *m.* // *~ de viță* cep de vigne; *~ul roții* moyeu *m.*

butucănọs, -oạsă *adj.* grossier, -ère, lourd, ~e.

buturụgă *f.* souche *f.*; bûche *f.* // *buturuga mică răstoarnă carul mare* petite pluie abat grand vent.

bụză *f.* **1.** lèvre *f.* **2.** bord *m.*; bordure *f.* // *a sufla în buze* rester bredouille; *a-i crăpa cuiva buza (după ceva)* être aux abois; *a-și mușca buzele* se repentir.

bụzăr *n.* *(tehn.)* trembleur *m.*

buzdugạn *n.* massue *f.*

bụzna *adv.* *(fam.)* *a da* ~ entrer en coup de vent, faire irruption.

buzunạr *n.* poche *f.*

buzunăreạlă *f.* *(fam.)* vol à la tire.

buzunărẹl *n.* gousset *m.*

buzunărị *vt.* *(fam.)* voler à la tire.

C

ca I. *adv.* **1.** comme; pareil à...; aussi, de même que... **2.** près de...; environ, dans les... **3.** que // ~ *exemplu* à titre d'exemple; ~ *mîine* bientôt; ~ *ieri* récemment; ~ *ce?* à quoi bon? **II.** *conj.* **(+să)** pour que; afin que.

cabạlă *f.* *(fig.)* machination *f.*, intrigue *f.*

cabalịstic, ~ă *adj.* cabalistique.

cabạnă *f.* cabane *f.* ; hutte *f.*

cabanịer *m.* gérant de cabane.

cabanọs *m.* sorte de saucisson.

cabarẹt *n.* cabaret *m.*; boîte (de nuit) *f.*

cabestạn *n.* *(tehn.)* cabestan *m.*

cabịnă *f.* cabine *f.*

cabinẹt *n.* **1.** cabinet *m.*, bureau *m.* **2.** ministère *m.*; gouvernement *m.*

cablogrạmă *f.* câblogramme *m.*

cạblu *n.* *(tehn.)* câble *m.*; ligne; ~ *telefonic* ligne téléphonique.

cabotạj *n.* *(mar.)* cabotage *m.*

cabotiẹr *n.* *(mar.)* caboteur *m.*

cabotịn, ~ă *m.f.* cabotin, ~e.

cabotinịsm *n.* cabotinage *m.*

cabrạ *vi.* se cabrer.

cabriolẹtă *f.* cabriolet *m.*

cacạo *f.* *(bot.)* cacao *m.*

cacealmạ *f.* bluff *m.*

cacofonịe *f.* cacophonie *f.*

cạctus *m.* *(bot.)* cactus *m.*

cadastrạ *vt.* cadastrer.

cadastrạl, ~ă *adj.* cadastral, ~e.

cadạstru *n.* cadastre *m.*

cadavẹric, ~ă *adj.* cadavérique.

cadạvru *n.* cadavre *m.*

cạdă *f.* baignoire *f.*

cadențạt, ~ă I. *adj.* cadencé, ~e; rythmé, ~e. **II.** *adv.* en cadence.

cadẹnță *f.* cadence *f.*; *în* ~ en cadence ; cadencé, ~ e.

cadẹt *m.* *(mil.)* cadet *m.*

cadînă *f.* *(înv.)* odalisque *f.*

cadọu *n.* cadeau *m.*, présent *m.*

cadrạ *vi.* cadrer, correspondre.

cadrạn *n.* cadran *m.*

cạdre *n.pl.* cadres *m. pl.*; personnel *m.*; *a promova* ~ promouvoir des cadres; *nevoie de* ~ besoin en cadres.

cadril *n.* *(cor.)* quadrille *m.*

cadrilạt, ~ă *adj.* à carreaux, quadrillé, ~e.

cạdru *n.* **1.** cadre *m.* **2.** tableau encadré. **3.** châssis *m.*; embrasure (de fenêtre) *f.* **4.** *(fig.)* milieu *m.*, ambiance *f.* **5.** *(tehn.)* squelette *m.*; charpente *f.*

cadục, ~ă *adj.* *(jur.)* caduc, -que.

cafeạ *f.* café *m.* // *arbore de* ~ cafeier *m.*

cafegịu *m.* **1.** *(înv.)* cafétier *m.* **2.** *(fam.)* amateur de café.

cafeịnă *f.* *(farm.)* caféine *f.*

cafeneạ *f.* café *m.*

cafenịu, -ịe *adj.* marron; brun, ~e.

caiạc *n.* kayak *m.*

caịc *n.* *(mar.)* caïque *m.*; canot *m.*

cạier *n.* quenouille *f.*

caiẹt *n.* **1.** cahier *m.* **2.** revue *f.*; publication (périodique) *f.*

caimạc *n.* **1.** crème (de lait bouilli) *f.* **2.** *(la bere, cafea)* mousse *f.* **3.** *(fig.)* élite *f.*

caịs *m.* *(bot.)* abricotier *m.*

caisă *f.* *(bot.)* abricot *m.*

cal *m.* **1.** cheval *m.*; *~ul de dar nu se caută la dinți* à cheval donné on ne regarde pas à la bouche; *(tehn.)* *~-putere* cheval-vapeur *m.* **2.** *(la șah)* cavalier *m.* // *cai verzi pe pereți* contes à dormir debout; *nici ~, nici măgar* ni chair, ni poisson; *(entom.)* *~-ul-dracului* libellule *f.*; *(iht.)* *~-de-mare* hippocampe *m.*

calạ *vt.* *(mec.)* caler; bloquer.

calabalîc *n.* *(fam.)* bagage *m.*; *cu tot ~ul* avec armes et bagages.

calafạt *n.* étoupe *f.*

calaicạn *n.* *(chim.)* sulfate de fer.

calambụr *n.* calembour *m.*

calamitạte *f.* calamité *f.*, fléau *m.*

calạndru *n.* *(text., tipogr.)* calandre *m.*

calapọd *n.* embauchoir *m.* // *pe același* ~ de la même manière.

cạlă *f.* *(mar.)* cale *f.*

calc *n.* calque *m.*; ~ *lingvistic* calque linguistique //*hîrtie de* ~ papier à calquer.

calcạn¹ *m.* *(iht.)* turbot *m.*

calcạn² *n.* mur aveugle.

calcạr *n.* *(geol.)* calcaire *m.*

calcarọs, -oạsă *adj.* calcarifère.

calcedọnie *f.* *(geol.)* calcédoine *f.*

calchiạ *vt.* calquer.

calcifiạ, calcificạ *vr.* *(med.)* subir le processus de calcification.

calcificạt, ~ă *adj.* *(med.)* calcifié ~e.

calcifiẹre *f.* *(med.)* calcification *f.*

calcinạ *vt.* calciner.

calcinạre *f.* calcination *f.*

calcinạt, ~ă *adj.* calciné, ~e.

calcio-vẹcchio *n.* mouchetis *m.*
cạlciu *n.* *(chim.)* calcium *m.*
cạlcul^1 *m.* *(med.)* lithiase *f.*, calcul *m.*
cạlcul^2 *n.* *(mat.)* calcul *m.*, compte *m.*
calculạ *vt.* calculer // *(fam.)* *a ~ din ochi* évaluer, apprécier (à première vue).
calculạt, ~ă *adj.* *(fig.)* pondéré, ~e; mesuré, ~e.
calculatọr, -oạre **I.** *m.f.* calculateur, -trice. **II.** *n.* tables de calcul // *~ electronic* ordinateur *m.*
calculạţie *f.* calcul *m.*
cald, ~ă *adj.* **1.** chaud, ~e. **2.** *(fig.)* chaleureux, -euse; affectueux, -euse // *pîine ~ă* pain frais; *nu-mi ţine nici de ~, nici de rece* cela m'indiffère complètement.
caldarîm *n.* pavé *m.*
cạle *f.* **1.** chemin *m.*, route *f.*; voie *f.*; *(fig.)* *pe ~a* ... sur la voie du... (de la...). **2.** voyage *m.* **3.** *(fig.)* moyen *m.* // *~ de cinci zile* à cinq jours de marche; *a pune la ~* comploter; *a găsi cu ~* juger à propos; *din ~-afară* excessivement; *(fam.)* *ce mai ~a-valea* bref.
caleạşcă *f.* *(înv.)* calèche *f.*
caleidoscọp *n.* kaléidoscope *m.*
calendạr *n.* calendrier *m.* // *a-i face cuiva capul ~* bourrer le crâne à qn.; *a se uita ca pisica în ~ (la..., în...)* n'y rien comprendre.
calendarịstic, ~ă *adj.* selon le calendrier.
cạlfă *f.* compagnon *m.*
calibrạ *vt.* **1.** calibrer. **2.** *(agr.)* trier; assortir.
calibrạre *f.* calibrage *m.*
calịbru *n.* **1.** calibre *m.* **2.** *(fig.)* qualité *f.*; espèce *f.*
calịc, ~ă *adj.*, *m.f.* **1.** pauvre; gueux, -euse. **2.** avare, ladre.
calicị *vr.* lésiner.
calicịe *f.* **1.** pauvreté *f.*; misère *f.* **2.** lésine *f.*, ladrerie *f.*
calicịme *f.* *(peior.)* gueusaille *f.*
calịciu *n.* *(bot.)* calice *m.*
calịf *m.* calife *m.*
calificạ **I.** *vr.* **1.** acquérir un titre, une qualification. **2.** *(sport)* se qualifier; *a se ~ în finală* se qualifier pour la finale. **II.** *vt.* qualifier, caractériser (de...); considérer (comme).
calificạre *f.* qualification *f.*; *(sport)* *~ sportivă* qualification sportive.
calificạt, ~ă *adj.* qualifié, ~e.
calificatịv, ~ă **I.** *adj.* qualificatif, -ive. **II.** *n.* **1.** qualificatif *m.*, épithète *f.* **2.** note *f.*, mention *f.*
caligrạf, ~ă *m.f.* calligraphe.
caligrafịa *vt.* calligraphier.
caligrạfic, ~ă **I.** *adj.* calligraphique. **II.** *adv.* calligraphiquement.
caligrafịe *f.* calligraphie *f.*
calitạte *f.* **1.** qualité *f.* **2.** propriété *f.* // *în ~ de...* à titre de..., en tant que...; comme; *de primă ~* de marque.
calitatịv, ~ă *adj.* qualitatif, -ive.
calm, ~ă **I.** *adj.* calme, tranquille; paisible. **II.** *n.* calme *m.*; *a-şi păstra ~ul* garder son calme, son sang froid // *cu ~* calmement.
calmạ *vt.* *vr.* (se) calmer, (s')apaiser.
calmạnt, ~ă **I.** *adj.* calmant, ~e, lénitif, -ive. **II.** *n.* calmant *m.*, lénitif *m.*
calomniạ *vt.* calomnier.
calomniatọr, -oạre **I.** *adj.* calomnieux, -euse. **II.** *m.f.* calomniateur, -trice.
calomnịe *f.* calomnie *f.*
calọric, ~ă *adj.* calorique.
calorịe *f.* calorie *f.*
calorifẹr *n.* chauffage central.
calọs, -oạsă *adj.* *(anat.)* calleux, -euse.
calọtă *f.* calotte *f.*
caltabọş *m.* boudin *m.*
calụp *n.* *(pop.)* moule *f.*, forme *f.* // *~ de săpun* pain de savon.
calvạr *n.* calvaire *m.*
calvinịsm *n.* calvinisme *m.*
calvinịst *m.* calviniste *m.*
calviţịe *f.* calvitie *f.*
cam *adv.* environ; à peu près // *~ rău* assez mal; *~ aşa* c'est cela.
camarạd, ~ă *m.f.* camarade; collègue; ami, ~e; copain, copine.
camaraderẹsc, -eạscă *adj.* collégial, ~e; amical, ~e.
camaraderẹşte *adv.* amicalement; loyalement.
camaraderịe *f.* camaraderie *f.*; amitié *f.*
camarịlă *f.* camarilla *f.*, coterie *f.*
cạmătă *f.* usure *f.*
cạmbie *f.* *(com.)* traite *f.*
cambụză *f.* *(mar.)* cambuse *f.*
camẹe *f.* camée *m.*
cameleọn *m.* *(zool.)* caméléon *m.*
camẹlie *f.* *(bot.)* camélia *m.*
cameramạn *m.* *(cinema, tele.)* cameraman *m.*
cạmeră *f.* **1.** chambre *f.*; pièce *f.* **2.** *(foto, cinema, televiziune)* caméra *f.* // *Camera deputaţilor* Chambre des députés; *~ de lucru* cabinet de travail, bureau *m.*; *~ de bicicletă* boyau *m.*; *~ de comandă* cabine de manœuvre; *~ de minge* vessie *f.*
camerịstă *f.* femme de chambre *f.*
cạmfor *n.* *(chim., farm.)* camphre *m.*
camilạfcă *f.* toque *f.*, bonnet cylindrique (des moines orthodoxes).
camiọn *n.* camion *m.*; fourgon *m.*; poids lourd.
camionagịu *m.* camionneur *m.*
camionạj *n.* camionnage *m.*
camionẹtă *f.* camionnette *f.*; fourgonnette *f.*
campạ *vi.* camper; bivouaquer.
campamẹnt *n.* campement *m.*; bivouac *m.*
campạnie *f.* campagne *f.* // *pat de ~* lit de camp.
campanịlă *f.* *(arhit.)* campanille *f.*
campanụlă *f.* *(bot.)* campanule *f.*
campiọn, -oạnă *m.f.* *(sport)* champion, ~ne; *~ european* champion d'Europe.
campionạt *n.* championnat *m.*; *~ femenin* championnat féminin.
camuflạ **I.** *vt.* **1.** camoufler. **2.** *(fig.)* cacher, dissimuler. **II.** *vr.* *(fig.)* se cacher; se déguiser.
camuflạj *n.* **1.** *(mil.)* camouflage *m.* **2.** *(fig.)* black-out *m.*
camuflạt, ~ă *adj.* **1.** camouflé ~e. **2.** *(fig.)* dissimulé, ~e; caché, ~e; déguisé, ~e.
canadiạn, ~ă *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* canadien, ~ne.
canạf *n.* pompon *m.*
canạl *n.* canal *m.* // *(hidr.)* *~ de scurgere* **a.** émissaire *m.*; **b.** égout *m.*
canạlie *f.* canaille *f.*, crapule *f.*
canalizạ *vt.* **1.** canaliser. **2.** *(fig.)* diriger, orienter (vers).

canalizạre *f.* canalisation *f.*; réseau de canaux.
canalizạt, ~ă *adj.* **1.** canalisé, ~e. **2.** *(fig.)* dirigé, ~e (vers), orienté, ~e (vers).
canalizatọr, -oạre *adj.* canalisateur, -trice.
canapeạ *f.* canapé *m.*, sofa *m.*
canạr *m.* *(ornit.)* canari *m.*
canạt *n.* battant (de la porte) *m.*
canavạ *f.* *(text.)* canevas *m.*
cạnă *f.* broc *m.*
cancạn *n.* *(fam.)* cancan *m.*, médisance *f.*
cancelạr *m.* chancelier *m.*
cancelariạt *n.* chancelariat *m.*
cancelạrie *f.* chancellerie *f.*
cạncer *n.* *(med.)* cancer *m.*, néoplasme *m.*
cancerọs, -oạsă *adj.* *(despre oameni)* cancéreux, -euse.
cạndel *n.* sucre candi.
candelạbru *n.* candélabre *m.*; lustre *m.*
cạndelă *f.* **1.** veilleuse *f.* **2.** *(fiz.)* bougie nouvelle. **3.** *(constr.)* montant *m.*
candịd, ~ă *adj.* candide; innocent, ~e.
candidạ *vi.* poser sa candidature.
candidạt, ~ă *m.f.* candidat, ~e.
candidatụră *f.* candidature *f.*
candoạre *f.* candeur *f.*; ingénuité *f.* // *cu* ~ candidement.
candrịu, -ịe *adj.* *(fam.)* toqué, ~e.
caneạ *f.* cannelle *f.*
canelụră *f.* cannelure *f.*
canevạs *n.* **1.** canevas *m.* **2.** esquisse *f.*, croquis *m.*
cạnge *f.* gaffe *f.*; serres *f.pl.*
cangrenạ *vr.* se gangrener.
cangrenạt, ~ă *adj.* gangrené, ~e.
cangrẹnă *f.* gangrène *f.*
cangrenọs, -oạsă *adj.* *(despre țesuturi)* gangreneux, -euse.
cạngur *m.* *(zool.)* kangourou *m.*
canibạl, ~ă *m.f.* cannibale, anthropophage.
canibạlic, ~ă *adj* de cannibale.
canibalịsm *n.* cannibalisme *m.*, anthropophagie *f.*
caniculạr, ~ă *adj.* caniculaire.
canịculă *f.* canicule *f.*; chaleur torride.
canịstră *f.* bidon *m.*; jerrican *m.*
canọe *f.* *(sport)* canoë *m.*
canọn *n.* **1.** *(bis., muz.)* canon *m.* **2.** règle *f.*; norme *f.* **3.** *(fig.)* supplice *m.*, torture *f.*
canoneạlă *f.* *(pop.)* effort *m.*; tourment *m.*, torture *f.*
canonị *vt.vr.* *(pop.)* (se) tourmenter, (se) torturer.
canọnic, ~ă **I.** *adj.* canonique. **II.** *m.* chanoine *m.*
canoniẹră *f.* *(mar.)* canonnière *f.*
canonizạ *vt.* *(bis.)* canoniser.
canonizạre *f.* *(bis.)* canonisation *f.*
canotạj *n.* canotage *m.*, aviron *m.*
cant *n.* bord *m.*, bordure *f.*
cantalụp *m.* *(bot.)* cantaloup *m.*
cantarịdă *f.* *(entom.)* cantharide *f.*
cantạtă *f.* *(muz.)* cantate *f.*
cantịnă *f.* cantine *f.*
cantitạte *f.* quantité *f.*
cantitatịv, ~ă *adj.* quantitatif, -ive.
cạnto *n.* chant *m.*
cantọn *n.* **1.** guérite de garde-barrière; maison de garde-forestier. **2.** *(forest.)* unité administrative. **3.** canton (suisse) *m.*
cantonạ *vi.* *(mil.)* cantonner.
cantonamẹnt *n.* *(mil., sport)* cantonnement *m.*
cantoniẹr, ~ă *m.f.* *(c.f.)* cantonnier *m.*
canțonẹtă *f.* chansonnette *f.*
caolịn *n.* *(mineral.)* kaolin *m.*
cap^{1} *n.* **1.** tête *f.*; *(pînă) peste* ~ jusque par-dessus la tête, à satiété; *a nu-și (mai) vedea ~ul de..., a nu ști unde-i stă ~ul* ne plus savoir où donner de la tête. **2.** chef *m.*, dirigeant *m.* **3.** extrémité *f.*, bout *m.* // *a se da peste* ~ **a.** culbuter; **b.** *(fig.)* se démener; *a da ceva peste* ~ **a.** renverser; **b.** *(fig.)* bâcler; expédier; *a nu-l durea (nici) ~ul* ne pas s'en soucier; *a sta pe ~ul cuiva* **a.** importuner qn.; **b.** insister auprès de qn.; *~ul face, ~ul trage* qui casse les verres, les paie; ~ *sau pajură* pile ou face; *odată cu ~ul* jamais de la vie; *în ruptul ~ului* pour rien au monde; *a-și face de* ~ faire les cent coups.
cap^{2} *n.* *(geogr.)* cap *m.*, promontoire *m.*
capạbil, ~ă *adj.* capable; doué, ~e.
capạc *n.* couvercle *m.* // *ouă la* ~ œufs sur le plat?; *asta pune ~ (la toate)* c'est le comble.
capacitạte *f.* **1.** capacité *f.* **2.** faculté *f.*; compétence *f.*
cạpă *f.* cape *f.*, pèlerine *f.*
cạpăt *n.* **1.** bout *m.*, extrémité *f.* **2.** fragment *m.*; reste *m.* // *a o scoate la ~, a-i da de* ~ mener à bien (à bon terme), se tirer d'affaire; *(a scrie) de la* ~ (passer) à la ligne; ~ *de țigare* mégot *m.*
capcạnă *f.* **1.** piège *m.*, quet-apens *m.* **2.** *(fig.)* ruse *f.*, feinte *f.*
capelạn *m.* *(bis.)* chapelain *m.*
capẹlă^{1} *f.* *(bis.)* chapelle *f.*; oratoire *m.*
capẹlă^{2} *f.* *(mil., înv.)* bonnet *m.*, calot *m.*
capẹlă^{3} *f.* **1.** petit orchestre. **2.** fanfare *f.*
cạperă *f.* *(bot.)* câpre *f.*
capișọn *n.* capuchon *m.*; bonnet *m.*, coiffe *f.*
capitạl^{1} *n.* capital *m.*, fonds *m. pl.*
capitạl^{2}, ~ă **I.** *adj.* capital, ~e; essentiel, ~le. **II.** *f.* lettre capitale, majuscule *f.*
capitạlă *f.* (ville) capitale *f.*; chef-lieu *m.*
capitalịsm *n.* capitalisme *m.*
capitalist, ~ă *adj.*, *m.f.* capitaliste.
capitalizạ *vt.* capitaliser; thésauriser.
capitẹl *n.* *(arhit.)* chapiteau *m.*
capitonạ *vt.* capitonner; tapisser.
capitonạt, ~ă *adj.* capitonné, ~e; tapissé, ~e.
capitulạ *vi.* *(mil.)* capituler; *(fig.)* céder, abandonner.
capitulạnt, ~ă *m.f.* capitulard, ~e; lâche.
capitulạre *f.* **1.** *(mil.)* capitulation *f.* **2.** *(fig.)* abandon *m.*
cạpiu, -ie *adj.* **1.** *(despre animale)* atteint(e) de tournis. **2.** *(fam., despre oameni)* étourdi, ~e; toqué, ~e.
capodọperă *f.* chef-d'œuvre *m.*
caporạl *m.* *(mil.)* caporal *m.*
capọt *n.* robe de chambre pour femmes.
capotạ *vi.* *(av., auto)* capoter.
capọtă *f.* *(auto)* capote *f.*
cạpră *f.* **1.** *(zool.)* chèvre *f.*; *(fam.) a împăca și capra și varza* ménager la chèvre et le chou. **2.** siège (de voiture à cheval) *m.* **3.** *(sport)* cheval de bois // *~-neagră* chamois *m.*
capriciọs, -oạsă **I.** *adj.* capricieux, -euse. **II.** *adv.* capricieusement.

caprịciu *n.* caprice *m.*; toquade *f.*
caprifọi *m.* *(bot.)* chèvrefeuille *m.*
capsạ *vt.* agrafer.
cạpsă *f.* **1.** bouton-pression *m.* **2.** agrafe *f.*, crampon (métallique) *m.* **3.** *(mil.)* amorce *f.* **4.** *(la tir)* capsule *f.*
captạ *vt.* **1.** capter, collecter (des liquides, des gazes). **2.** *(fig.)* attirer, gagner (la bienveillance, la sympathie).
captạre *f.* captage *m.*
captịv, ~ă *adj.* captif, -ive.
captivạ *vt.* captiver, séduire, charmer.
captivạnt, ~ă *adj.* captivant, ~e; charmant, ~e; séduisant, ~e.
captivạt, ~ă *adj.* captivé, ~e; charmé, ~e; séduit, ~e.
captivitạte *f.* **1.** captivité *f.* **2.** emprisonnement *m.*
capturạ *vt.* capturer.
capturạt, ~ă *adj.* capturé, ~e.
captụră *f.* capture *f.*
car[1] *m.* *(entom.)* vrillette *f.*
car[2] *n.* chariot *m.*; char *m.* // *nici în ~, nici în căruță* **a.** indécis, ~e, douteux, -euse, incertain, ~e; **b.** (toujours) mécontent, ~e; *un ~ de...* une charretée de...; *Carul mare (mic)* la Grande (Petite) Ourse.
carabịnă *f.* *(mil.)* carabine *f.*
carabiniẹr *m.* *(înv.)* carabinier *m.*
caracạtiță *f.* *(zool.)* pieuvre *f.*
caractẹr *n.* caractère *m.*
caracterịstic, ~ă *adj.* caractéristique, particulier, -ère.
caracterịstică *f.* caractéristique *f.*, particularité *f.*
caracterizạ **I.** *vt.* caractériser. **II.** *vt.* *vr.* (se) caractériser, (se) distinguer (par).
caracụdă *f.* *(iht.)* **1.** carassin *m.* **2.** fretin *m.*
caraghiọs, -oạsă *adj.* drôle; ridicule.
caraghioslîc *n.* drôlerie *f.*; bouffonnerie *f.*
carambọl, carambolạj *n.* carambolage *m.*
caramẹlă *f.* caramel *m.*, berlingot *m.*
carantịnă *f.* quarantaine *f.*
carapạce *f.* *(zool.)* carapace *f.*
carạs *m.* *(iht.)* carassin *m.*
caravạnă *f.* caravane *f.*
carbọn *n.* *(chim.)* carbone *m.*
carbonạt *m.* *(chim.)* carbonate *m.*
carbọnic, ~ă *adj.* *(chim.)* carbonique.
carbonifẹr, ~ă *adj.* carbonifère.
carbonizạ *vr.* se carboniser.
carburạnt *m.* *(tehn.)* carburant *m.*
carburạre *f.* *(tehn.)* carburation *f.*
carburatọr *n.* *(tehn.)* carburateur *m.*
carbụră *f.* *(chim.)* carbure *f.*
carcạsă *f.* **1.** squelette *m.* **2.** *(tehn.)* carcasse *f.*; *(constr.)* charpente *f.*
cạrceră *f.* cachot *m.*
cardạ *vt.* *(text.)* carder.
cạrdă *f.* *(text.)* cardeuse *f.*, carde *f.*
cardiạc, ~ă *adj.*, *m.f.* *(med.)* cardiaque.
cardinạl, ~ă **I.** *adj.* cardinal, ~e, principal, ~e, essentiel, ~le. **II.** *m.* *(bis.)* cardinal *m.*
cardiologịe *f.* cardiologie *f.*
cardioscopịe *f.* cardioscopie *f.*
cardiovasculạr, ~ă *adj.* cardio-vasculaire.
cạre *pron.* *rel.-interog.* qui; lequel, laquelle; quel, ~le // *~ mai de ~* à qui mieux mieux; *(să) nu ~ cumva să...* il ne faut pas..., gardez-vous (bien) de...; *~ va să zică* ce qui veut dire ...; *nu ~ cumva...?* est-ce que...?
carẹnă *f.* *(mar.)* carène *f.*
carẹnță *f.* carence *f.*, manque *m.*
carẹtă *f.* carrosse *m.*, coupé *m.*
carẹu *n.* carré *m.*
carevạ *pron.* *nehot.* quelqu'un(e); on.
cargobọt *n.* *(mar.)* cargo *m.*
cariạ *vr.* se carier.
cariạt, ~ă *adj.* *(despre dinți)* carié, ~e.
caricaturạl, ~ă *adj.* caricatural, ~e.
caricatụră *f.* caricature *f.*
caricaturịst, ~ă *m.f.* caricaturiste.
caricaturizạ *vt.* caricaturer.
caricaturizạre *f.* caricature *f.*
cạrie *f.* *(med.)* carie *f.*
cariẹră[1] *f.* carrière (de pierre) *f.*
cariẹră[2] *f.* carrière *f.*, profession *f.* // *a face ~* s'assurer une bonne situation.
carierịsm *n.* *(peior.)* arrivisme *m.*
carierịst, ~ă *adj.*, *m.f.* *(peior.)* arriviste.
caritạbil, ~ă *adj.* charitable.
caritạte *f.* charité *f.* // *soră de ~* infirmière *f.*
carîmb *m.* tige (de botte) *f.*
carlịngă *f.* *(av.)* carlingue *f.*
carnạție *f.* *(rar)* carnation *f.*
carnavạl *n.* carnaval *m.*
cạrne *f.* **1.** chair *f.* *în ~ și oase* en chair et en os, en personne. **2.** viande *f.* **3.** *(bot.)* pulpe *f.* // *a tăia în ~ vie* **a.** couper le mal dans sa racine; **b.** frapper en plein.
carnẹt *n.* calepin *m.* // *~ de elev* livret scolaire.
carnivọr, ~ă *adj.* carnivore.
carọ *n.* *(la cărțile de joc)* carreau *m.*
carosạbil, ~ă *adj.* carrossable.
caroserịe *f.* carrosserie *f.*
carọtă *f.* *(bot.)* carotte *f.*
carọu *n.* *(text.)* carreau *m.*
carpạtic, ~ă *adj.* carpatique.
carpẹtă *f.* carpette *f.*
cạrtă *f.* charte *f.*
cạrte *f.* **1.** livre *m.* **2.** *(fig.)* culture *f.*, instruction *f.* **3.** carte *f.*; *~ de membru* carte de membre; *~ de vizită (poștală)* carte de visite (postale); *(fam.) a da în cărți* tirer les cartes. **4.** livret *m.*; *~ de muncă* livret de travail. **5.** *(înv.)* ordre *m.*; document *m.* // *om de ~* savant *m*; *cum scrie la ~* conformément aux règles; *~ de intrare* permis *m.*, billet d'entrée.
cartẹl *n.* *(ec. pol.)* cartel *m.*
cartelạ *vr.* *(ec. pol.)* s'associer pour former un cartel.
cartẹlă *f.* carte de rationnement.
cartiẹr *n.* quartier *m.*
cartilaginọs, -oạsă *adj.* *(anat.)* cartilagineux, -euse.
cartilạj *n.* *(anat.)* cartilage *m.*
cạrting *n.* *(sport)* karting *m.*
cartọf *m.* pomme de terre; *~i prăjiți* (pommes) frites *f. pl.* **2.** *(fam.)* patate *f.* // *rondele de ~i prăjiți* chips *m. pl.*; *zahăr de ~i* glucose *f.*
cartogrạf, ~ă *m.f.* cartographe.
cartografiạ *vt.* dresser des cartes topographiques.
cartogrạfic, ~ă *adj.* cartographique.
cartografịe *f.* cartographie *f.*
cartọn *n.* carton *m.*
cartonạ *vt.* cartonner.

cartonạj *n.* cartonnage *m.*
cartonạt, ~ă *adj. (despre cărți, publicații)* cartonné, ~e; relié, ~e.
cartotẹcă *f.* classeur *m.*, cartonnier *m.*
cartụș *n.* **1.** *(mil.)* cartouche *f.* **2.** *(min.)* amorce *f.*
cartușiẹră *f.* *(mil.)* cartouchière *f.*
carụră *f.* carrure *f.*; *~ de atlet (atletică)* carrure d'athlète.
casạ *vt.* *(jur.)* casser.
casạbil, ~ă *adj.* cassable.
casạnt, ~ă *adj.* cassant, ~e; fragile.
casạp *m.* *(reg.)* boucher *m.*
casạre *f.* *(jur.)* cassation *f.*
casạtă *f.* *(culin.)* glace panachée.
cạsă¹ *f.* **1.** maison *f.* **2.** logis *m.*; domicile *m.* **3.** *(fig.)* ménage *m.* **4.** établissement commercial *m.* // *de-al casei* familier *m.*; *a avea ~ deschisă* tenir table ouverte; *rochie de ~* robe de chambre; *pantofi de ~* pantoufles *m.pl.*; *ai casei* (les membres de) la famille.
cạsă² *f.* **1.** coffre fort. **2.** caisse *f.*; guichet *m.*
cascạdă *f.* cascade *f.*, chute d'eau.
cạscă *f.* casque *m.*
caschẹtă *f.* casquétte *f.*
casẹtă *f.* cassette *f.*
casiẹr, ~ă *m.f.* caissier, -ère.
casierịe *f.* (bureau de) caisse *f.*
casierịță *f.* caissière *f.*
cạsnic, ~ă *adj.* **1.** domestique; ménager, -ère. **2.** *(despre oameni)* casanier, -ère.
cast, ~ă *adj.* chaste, pur, ~e.
castạn *m.* *(bot.)* marronnier *m.*, châtaigner *m.*
castạnă *f.* *(bot.)* marron *m.*; châtaigne *f.*
castaniẹtă *f.* castagnette *f.*
castanịu, -ịe *adj.* châtain, ~e.
cạstă *f.* caste (de prêtres, de guerriers) *f.*
castẹl *n.* château *m.*
castelạn, ~ă *m.f.* châtelain, ~e.
castitạte *f.* chastetè *f.*
cạstor *m.* *(zool.)* castor *m.*
castrạ *vt.* châtrer.
castravẹte *m.* concombre *m.* // *~ acru* cornichon *m.*
castrọn *n.* soupière *f.*
castronạș *n.* bol *m.*
caș *n.* fromageon *m.*
cașalọt *m.* *(zool.)* cachalot *m.*
cașcavạl *n.* sorte de fromage salé.
cașẹtă *f.* cachet *m.*, capsule *f.*
cașexịe *f.* *(med.)* cachexie *f.*
cașmịr *n.* *(text.)* cahemire *m.*
cat *n.* étage *m.*
cataclịsm *n.* cataclysme *m.*
catacọmbă *f.* catacombes *f.pl.*, souterain *m.*
catadicsị *vt.* *(fam.)* daigner.
catafạlc *n.* catafalque *m.*
cataịf *n.* crème fouettée en gâteau.
catalịge *f.pl.* échasses *f.pl.*
catalịtic, ~ă *adj.* *(chim.)* catalytique.
catalizạ *vt.* *(chim.)* catalyser.
catalizatọr *n.* *(chim.)* catalyseur *m.*
catalịză *f.* *(chim.)* catalyse *f.*
catalọg *n.* catalogue *m.*
catalogạ *vt.* cataloguer.
catapeteạsmă *f.* *(bis.)* iconostase *m.*
cataplạsmă *f.* cataplasme *m.*
catapụltă *f.* catapulte *f.*
catạr *n.* *(med.)* catarrhe *m.*
catarạctă¹ *f.* cataracte *f.*, cascade *f.*
catarạctă² *f.* *(med.)* cataracte *f.*
catarạmă *f.* boucle (de ceinture) *f.* // *prieten la ~* ami intime, copain *m.*
catạrg *n.* *(mar.)* mât *m.*
catastịf *n.* *(înv.)* registre *m.*
catastrofạl, ~ă *adj.* catastrophique.
catastrọfă *f.* catastrophe *f.*
catedrạlă *f.* cathédrale *f.*
catẹdră *f.* chaire *f.*
categọric, ~ă **I.** *adj.* catégorique. **II.** *adv.* catégoriquement.
categorịe *f.* **1.** catégorie *f.* **2.** *(sport)* poids *m.*
categorisị *vt.* *(fam.)* **1.** classer. **2.** qualifier; traiter de.
catehịsm *n.* *(rel.)* catéchisme *m.*
caterịncă *f.* *(înv.)* orgue de Barbarie *m.*
catẹtă *f.* *(geom.)* cathète *f.*
catetomẹtru *n.* *(tehn.)* cathétométre *m.*
catifeạ *f.* *(text.)* velours *m.*
catifelạt, ~ă *adj.* velouté, ~e; *(fig.)* agréable; enveloppant, ~e.
catîr *m.* bardot *m.*
catîrcă *f.* mule *f.*
catọd *m.* *(el.)* cathode *f.*
catọdic, ~ă *adj.* *(el.)* cathodique.
catọlic, ~ă *adj.*, *m.f.* catholique // *mai ~ decît papa* plus royaliste que le roi.
catolicịsm *n.* catholicisme *m.*
catrafụse *f.pl.* *(fam.)* bagages *m.pl.*; *a-și lua ~le* plier bagage.
catrạn *n.* goudron *m.* // *~ de...* très, extrêmement.
catrẹn *n.* *(lit.)* quatrain *m.*
catrịnță *f.* jupe paysanne.
cațavẹică *f.* manteau paysan (doublé de fourrure).
cạță *f.* *(fam.)* chipie *f.*
cauciục *n.* **1.** caoutchouc *m.* **2.** pneu *m.*
caụstic, ~ă **I.** *adj.* **1.** *(chim.)* caustique, corrosif, -ive. **2.** *(fig.)* mordant, ~e; narquois, ~e. **II.** narquoisement.
causticitạte *f.* *(chim.)* causticité *f.*
cautẹr *n.* *(med.)* cautère *m.*
cauterizạ *vt.* *(med.)* cautériser.
cauterizạre *f.* *(med.)* cautérisation *f.*
cauțiụne *f.* *(jur.)* caution *f.*
caụza *vt.* causer, provoquer.
cauzạl, ~ă *adj.* *(gram.)* causal, ~e.
cauzalitạte *f.* *(fil.)* causalité *f.*
caụză *f.* **1.** cause *f.*, motif *m.*; *din cauza...* à cause de..., en raison de...; *în cunoștință de ~* en connaissance de cause. **2.** *(jur.)* cause *f.*; procès *m.*; *a pune în ~* mettre en cause, impliquer. **3.** *(pol.)* cause *f.*; intérêt; part *m.*; *a susține cauza Socialismului* soutenir la cause du socialisme // *din ~ că...* parce que.
cavạl *n.* flûte champêtre.
cavalcạdă *f.* cavalcade *f.*; chevauchée *f.*
cavalẹr *m.* **1.** *(ist.)* chevalier *m.* **2.** jeune homme (célibataire). **3.** homme généreux.
cavalerẹsc, -eạscă *adj.* chevaleresque.
cavalerẹște *adv.* loyalement, sincèrement.
cavalẹrie *f.* *(mil.)* cavalerie *f.*

cavalerịsm *n.* attitude (conduite) chevaleresque.

cavalerịst *m.* *(mil., înv.)* soldat de cavalerie.

cavẹrnă *f.* **1.** caverne *f.*, grotte *f.* **2.** *(med.)* caverne.

cavernọs, -oạsă *adj.* **1.** caverneux, -euse. **2.** *(despre voce, sunete)* sourd, ~e.

cavitạte *f.* cavité *f.* // *~ toracică* thorax *m.*

cavọu *n.* caveau *m.*, sépulture *f.*

caz *n.* **1.** cas *m.*, circonstance *f.*, conjoncture *f.*; *în tot ~ul* en tout cas; *de la ~ la ~* suivant les circonstances; *în numeroase cazuri* dans de nombreux cas. **2.** évènement *m.*; accident *m.* **3.** cas *m.*; *(gram.)* *~ul nominativ* le (cas) nominatif; *(med.)* *~ de...* cas de... // *a nu face ~ de...* faire bon marché de...

cazạ *vt.* loger (provisoirement).

cazạcă *f.* (blouse) casaque *f.*

cazạn *n.* **1.** chaudière *f.* **2.** *(geogr.)* cirque *m.*; défilé *m.* // *~ de rufe* lessiveuse *f.*; *~ de țuică* alambic *m.*; *~ de baie* chauffe-bain *m.*

cazangerịe *f.* chaudronnerie *f.*

cazangịu *m.* chaudronnier *m.*

cazạnie *f.* **1.** sermon *m.* **2.** livre de sermons.

cazạrmă *f.* caserne *f.*

cazeịnă *f.* caséine *f.*

cazemạtă *f.* *(mil.)* casemate *f.*

caziẹr *n.* *(jur.)* casier *m.*

cazinọu *n.* casino *m.*

cazmạ *f.* bêche *f.*

cạznă *f.* **1.** *(înv.)* torture *f.* **2.** *(fam.)* peine *f.*, effort *m.*

cazuạl, ~ă *adj.* casuel, ~le; accidentel, ~le, fortuit, ~e.

că *conj.* que; *cred ~ totul va merge bine* je pense que tout ira bien; *pentru ~* car, parce que; *cu toate ~* malgré, quoique.

căci *conj.* parce que, puisque, car.

căcịulă *f.* **1.** bonnet de fourrure. **2.** *(fam.)* individu *m.*, personne *f.* // *a fi cu musca pe ~* se sentir coupable.

căciuleạlă *f.* courbette (obséquieuse) *f.*

căciulị *vr.* faire des courbettes (obséquieuses).

cădeạ **I.** *vi.* **1.** tomber; *(fam.)* *a ~ de acord* tomber d'accord, convenir; *a ~ la pat* tomber malade. **2.** s'affaler; se renverser // *a ~ la un examen* échouer à un examen; *(despre îmbrăcăminte)* *a ~ bine (rău)* aller bien (mal); *a ~ în grija (sarcina, competența) cuiva* incomber, revenir à qn. **II.** *vr.* **1.** seoir, convenir. **2.** revenir à ... // *cum se cade* comme il faut.

cădelnițạ *vi.* encenser.

cădẹlniță *f.* encensoir *m.*

cădẹre *f.* **1.** chute *f.*; *~ de apă* chute d'eau, cascade *f.* **2.** affaissement *m.*; renversement *m.* **3.** *(med.)* ptôse *f.* **4.** compétence *f.*; ressort *m.* **5.** *(fig.)* échec // *~ de acord* entente *f.*; *la ~a nopții* à la tombée de la nuit; *~a unui regim politic* l'effondrement d'un régime politique.

căị *vr.* se repentir.

căinạ **I.** *vt.* plaindre, déplorer. **II.** *vr.* se lamenter, se plaindre.

căinạre *f.* lamentation *f.*, plainte *f.*

căịnță *f.* repentir *m.*

călạre *adv.* à cheval; à califourchon.

călăfătuị *vt.* calfater.

călăfătuịre *f.* calfatage *m.*

călărạș *m.* v. **călărẹț** (2).

călăreạță *f.* amazone *f.*

călărẹț *m.* **1.** cavalier *m.* **2.** *(înv.)* soldat de cavalerie.

călărị *vi.* monter à cheval; chevaucher.

călărịe *f.* équitation *f.*; chevauchement *m.*

călărịme *f.* *(înv.)* cavalerie *f.*

călărịt *n.* v. **călărịe.**

călătọr, -oạre **I.** *m.f.* voyageur, -euse; passager, -ère. **II.** *adj.* **1.** voyageur, -euse. **2.** migrateur, -trice; *păsări -toare* oiseaux migrateurs.

călătorị *vi.* voyager.

călătorịe *f.* voyage *m.*

călău *m.* **1.** bourreau *m.* **2.** *(fig.)* tyran *m.*

călăụză *f.* **1.** guide *m.* **2.** *(fig.)* conseiller *m.*

călăuzị **I.** *vt.* guider. **II.** *vt. vr.* *(fig.)* (se) diriger.

călăuzitọr, -oạre *adj.* qui guide.

călcạ **I.** *vt.* **1.** fouler; *a ~ în picioare* fouler aux pieds. **2.** *(despre vehicule)* écraser. **3.** *(fig.)* envahir (un pays); ravager; piller (une maison). **4.** enfreindre (la loi). **5.** repasser (le linge) // *(fam.)* *a ~ pe cineva* venir (aller) voir qn. (à l'improviste); *a-și ~ cuvîntul* manquer à sa parole; *a ~ consemnul* forcer la consigne. **II.** *vi.* marcher; mettre le pied sur...; *(fam.)* *a ~ în străchini* mettre les pieds dans le plat // *a-și ~ pe inimă* **a.** agir à contrecœur; **b.** se dominer; *a ~ pe urmele cuiva* imiter qn.

călcạre *f.* **1.** violation (d'une loi) *f.*; *~a regulamentului* infraction aux règles. **2.** déviation *f.*, écart (d'un principe) *m.* **3.** invasion (d'un pays) *f.*; pillage (d'une maison) *m.*

călcạt *n.* repassage (du linge) *m.*

călcătorịe *f.* atelier de repassage.

călcîi *n.* talon *m.* // *a-i sfîrîi (cuiva) ~ele alergînd (fugind)* courir (s'enfuir) à toute vitesse, à toutes jambes; *a i se aprinde (cuiva) ~ele (după cineva)* tomber amoureux (de qn.).

căldạre *f.* **1.** *(tehn.)* chaudière *f.* **2.** seau *m.* **3.** *(geol.)* cirque *m.* dépression *f.*

căldărạr *m.* chaudronnier *m.*

căldụră *f.* **1.** chaleur *f.* **2.** *(fig.)* ardeur *f.*, passion *f.* // *cu ~* chaleureusement.

căldurọs, -oạsă **I.** *adj.* **1.** chaud, ~e. **2.** *(fig.)* chaleureux, -euse, affectueux, -euse. **II.** *adv.* chaleureusement, affectueusement.

căldụț, ~ă *adj.* tiède.

călị **I.** *vt.* **1.** *(tehn.)* tremper (des métaux). **2.** *(culin.)* faire mijoter (des aliments) dans de la graisse. **II.** *vt. vr.* *(fig.)* (s')endurcir, (s')affermir.

călimạră *f.* encrier *m.*

călịre *f.* *(fig.)* endurcissement *m.*

călịt, ~ă *adj.* **1.** *(despre metale)* trempé, ~e. **2.** *(despre alimente)* mijoté, ~e, (dans de la graisse). **3.** *(fig.)* endurci, ~e, affermi, ~e.

călụgăr *m.* moine *m.*

călugărẹsc, -eạscă *adj.* monacal, ~e // *ghiveci ~* macédoine de légumes.

călugărị **I.** *vr.* entrer dans les ordres; *(despre femei)* prendre le voile. **II.** *vt.* ordonner moine.

călugărịe *f.* vie monastique.

călụgăriță *f.* **1.** nonne *f.*, religieuse *f.* **2.** *(entom.)* mante religieuse.

călụș *n.* bâillon *m.*

călușẹi *m. pl.* carrousel *m.*

cămạră *f.* resserre (pour les aliments) *f.*

cămạșă *f.* **1.** chemise *f.* **2.** enveloppe *f.*; étui // *~ de zale* cotte de mailles; *pe unde scoți cămașa?* comment s'en tirer d'affaire?

cămărụță *f.* chambrette *f.*

cămătạr *m.* usurier *m.*

cămătărẹsc, -ẹască *adj.* usuraire.

cămătărẹște *adv.* usurairement.

cămătărịe *f.* usure *f.*

cămịlă *f.* *(zool.)* chameau *m.*; *(text.) păr de ~* poil de chameau.

cămịn *n.* **1.** cheminée *f.* **2.** *(fig.)* foyer *m.* // *~ cultural* maison de culture; *~ de zi* (école) maternelle *f.*

cănị *vt.* teindre (les cheveux) en noir.

cănịță *f.* **1.** cruchon *m.* **2.** cruchée *f.*

căpăstru *n.* bride *f.*

căpăta *vt.* **1.** obtenir; gagner. **2.** recevoir // *a ~ o boală* contracter (attraper) une maladie.

căpătạt *n.* *de ~* **a.** reçu en cadeau; **b.** reçu en aumône.

căpătîi *n.* **1.** chevet *m.*; *carte de ~* livre de chevet. **2.** support *m.* **3.** extremité *f.*; bout *m.* // *a nu avea nici un ~* n'avoir ni feu, ni lieu; *fără ~* sans occupation, sans métier; *a o scoate la ~, a da de ~* **a.** mener à bonne fin; **b.** démêler, débrouiller.

căpătuị **I.** *vr.* **1.** s'établir. **2.** *(fam.)* se marier. **II.** *vt.* **1.** établir qn., caser. **2.** pourvoir qn.

căpătuiạlă, căpătuịre *f.* **1.** établissement *m.* **2.** fortune *f.*

căpătuịt, ~ă *adj.* **1.** (bien) établi, ~e. **2.** *(fam.)* marié, ~e.

căpățînă *f.* **1.** tête d'animal (détachée du corps). **2.** *(ir.)* tête *f.*, caboche *f.* // *~ de zahăr* pain de sucre; *~ de ceapă* bulbe d'oignon; *~ de varză* pomme de chou.

căpățînọs -oạsă *adj.* *(fam., despre oameni)* têtu, ~e, obstiné, ~e.

căpcăụn *m.* **1.** *(mit.)* ogre *m.* **2.** *(fig.)* homme méchant.

căpetẹnie *f.* commandant *m.*; chef *m.* // *de ~* principal, ~e.

căpiạ *vi.* **1.** *(despre animale)* avoir le tournis. **2.** *(fam., despre oameni)* perdre la raison.

căpiạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre animale)* atteint(e) de tournis. **2.** *(fam., despre oameni)* toqué, ~e.

căpitạn *m.* *(mil.)* capitaine *m.*

căpịță *f.* meule *f.*

căprioạră *f.* *(zool.)* chevrette *f.*; biche *f.*

căpriọr *m.* **1.** *(zool.)* chevreuil *m.* **2.** *(constr.)* chevron *m.*

căprịță *m.* *(zool.)* chevrette *f.*

căprụi, -ie *adj.* *(despre ochi)* brun, ~e.

căpșụn *m.* *(bot.)* fraisier *m.*

căpșụnă *f.* *(bot.)* fraise *f.*

căptușeạlă *f.* **1.** doublure (de vêtement) *f.* **2.** *(tehn., constr.)* revêtement *m.*; placage *m.*

căptușị *vt.* **1.** doubler (un vêtement). **2.** *(tehn., constr.)* revêtir; plaquer. **3.** *(fam.)* remplir, entasser.

căptușịt, ~ă *adj.* **1.** *(despre haine)* doublé, ~e. **2.** *(tehn., constr.)* plaqué, ~e. **3.** *(fam.)* rempli, ~e; bourré, ~e.

căpuitọr *n.* *(tehn.)* rivoir *m.*

căpụșă *f.* **1.** *(zool.)* tique *f.* **2.** *(bot.)* ricin *m.* // *ce-i în gușă și-n ~* le cœur sur la main

căputạ *vt.* mettre des empeignes.

căpụtă *f.* empeigne *f.*

cărạ **I.** *vt.* charroyer, transporter. **II.** *vr.* *(fam.)* décamper.

cărạre *f.* **1.** sentier *m.*; chemin *m.* **2.** raie (dans les cheveux) *f.* // *pe toate cărările* partout; *a închide (a tăia) cuiva cărările* barrer la route à qn.; entraver qn.; *a umbla pe două cărări* tituber, être entre deux vins.

cărạt *n.* charriage *m.*, transport *m.*

cărăbănị *vr.* *(fam.)* décamper, filer.

cărăbụș *m.* *(entom.)* hanneton *m.*

cărămidạr *m.* briquetier *m.*

cărămịdă *f.* brique *f.*

cărămidărie *f.* briqueterie *f.*

cărămizịu, -ịe *adj.* rougeâtre.

cărătụră *f.* charroi *m.*, transport *m.*

cărăụș *m.* charretier *m.*

cărăușị *vi.* charroyer, charrier.

cărăușịe *f.* charroi *m.*, voiturage *m.*

cărbunạr *m.* **1.** charbonnier *m.* **2.** mineur *m.*

cărbunărịe *f.* charbonnière *f.*

cărbụne *m.* charbon *m.* // *a se face ~* se carboniser.

cărnọs, -oạsă *adj.* charnu, ~e.

cărpănọs, -oạsă *adj.* ladre, avare.

cărpănoșịe *f.* ladrerie *f.*, avarice *f.*

cărpinịș *n.* *(bot.)* charmille *f.*

cărturạr *m.* savant *m.*, érudit *m.*

cărturăreạsă *f.* tireuse de cartes, diseuse de bonne aventure.

cărturărẹsc, -ẹască *adj.* livresque.

căruciọr *n.* **1.** (petite) voiture *f.*; charrette à bras. **2.** *(tehn.)* chariot *m.* // *~ de copii* landau *m.*

cărụnt, ~ă *adj.* gris, ~e; *(despre oameni)* grisonnant, ~e.

căruntẹțe *f.* *(fig.)* âge mûr.

cărụț *n.* v. **căruciọr.**

cărutạș *m.* charretier *m.*

cărụță *f.* chariot *m.* // *(fam.) a rămîne de ~* **a.** rater l'occasion; **b.** rester en panne.

căsătorị *vt.* *vr.* (se) marier.

căsătorịe *f.* **1.** mariage *m.* **2.** vie conjugale // *a lua în ~* épouser.

căsătorịt, ~ă *adj.* marié, ~e.

căscạ **I.** *vt.* ouvrir; *a ~ gura* ouvrir la bouche // *a ~ ochii* écarquiller les yeux. **II.** *vi.* bâiller. **III.** *vr.* s'entrebâiller, s'entr'ouvrir.

căscạt^{1} *n.* bâillement *m.*

căscạt,^{2} **~ă** *adj.* **1.** (grand) ouvert, ~e; béant, ~e. **2.** *(despre ochi)* écarquillé. **3.** *(despre oameni)* étourdi, ~e; benêt // *a rămîne cu gura ~ă* rester bouche bée.

căscioạră *f.* v. **căsụță.**

căsnicịe *f.* mariage *m.*, vie conjugale.

căsoạie *f.*, **căsọi** *m.* grande maison.

căsụță *f.* **1.** maisonnette *f.* **2.** *(tipogr.)* cassetin *m.* // *~ poștală* boîte postale.

cășărịe *f.* fromagerie *f.*

cășunạ *vi.* *a-i ~ (împotriva ..)* **a.** s'en prendre (à...), en vouloir (à...); **b.** avoir une fantaisie.

cătạnă *f.* *(reg.)* soldat *m.*

cătạre *f.* *(mil.)* guidon *m.*

cătănịe *f.* *(reg.)* service militaire.

cătinẹl *adv.* doucement.

cătrănị **I.** *vt.* goudronner. **II.** *vr.* *vt.* *(fig.)* (se) faire du mauvais sang.

cătrănit, ~ă *adj.* **1.** *(despre oameni)* peiné, ~e; **2.** courroucé, ~e. **3.** *(fig.)* vénéneux, -euse.

către *prep.* **1.** *(local)* vers. **2.** envers, pour; *~ mine* envers moi // *de ~* **a.** par; **b.** de, du côté de.

cătụn *n.* hameau *m.*

cătụșe *f. pl.* menottes *f. pl.*, fers *m. pl.*

cățărạ *vr.* **1.** grimper. **2.** *(despre plante)* s'accrocher (à...).

cățărạre *f.* **1.** grimpage *m.* **2.** grimpade *f.*

cățărătọr, -oạre *adj.* grimpant, ~e.

cățeạ *f.* **1.** chienne *f.* **2.** *(fig.)* mégère *f.*

cățẹl *m.* chiot *m.* // *~ de usturoi* gousse d'ail; *cu ~, cu purcel* avec armes et bagages.

cățelạn, cățelạndru *m.* jeune chien.

cățelụș *m.* chiot *m.*

cățụie *f.* cassolette *f.*

căụș *n.* auget *m.*

căutạ I. *vt.* **1.** chercher; se mettre à la recherche de...; *(fam.) a ~ ceartă* chercher querelle. **2.** rechercher; fouiller; explorer. **3.** tâcher, essayer, s'efforcer (de) // *a ~ în coarne (cuiva)* faire les quatre volontés (de qn.). **II.** *vi.* **1.** chercher, fouiller. **2.** regarder; *a ~ (drept) în ochii cuiva* regarder qn. (bien) en face. **3.** soigner, prendre soin de...; surveiller // *a-și ~ de treabă* vaquer à ses affaires; *a-și ~ de drum* continuer sa route; aller son chemin. **III.** *vr.* **1.** chercher; *se caută...* on cherche... **2.** se faire soigner (par un médecin).

căutạre *f.* recherche *f.*; *în ~a...* à la recherche de..., en quête de... // *a avea ~* être recherché(e), apprécié(e).

căutạt, ~ă *adj.* **1.** recherché, ~e, apprécié, ~e. **2.** *(despre gesturi, stil)* pédant, ~e, précieux, -euse.

căutătụră *f.* **1.** regard *m.*; coup d'œil *m.* **2.** air *m.*, mine *f.*

căzătọr, -oạre *adj.* *stea -oare* étoile filante.

căzătụră *f.* chute *f.*

căznị I. *vr.* se donner la peine (de), s'efforcer. **II.** *vt.* torturer, tourmenter.

ce I. *pron. interog.* **1.** que; *~ vrea?* que veut-il? **2.** quoi; *~ mai nou?* quoi de neuf? *pentru ~?* pourquoi? **3.** comment? **II.** *pron. relat.* **1.** qui; *omul ~ vine* l'homme qui vient. **2.** quoi; *n-aveți pentru ~* (il n'y a) pas de quoi // *pe zi ~ trece* de jour en jour. **III.** *pron. nehot.* quelque chose. **IV.** *adj.* quel, ~le; *~ vînt te aduce?* quel bon vent vous amène? **V.** *adv.* **1.** comme. **2.** combien // *cît pe ~ să...* il s'en est fallu de peu...

ceạfă *f.* *(anat.)* nuque *f.* // *cînd mi-oi vedea ceafa* au grand jamais.

ceai *n.* **1.** *(bot.)* théier *m.* **2.** thé *m.*; *o ceașcă de ~* une tasse de thé // *~ de tei* tisane de tilleul; *~ de mușețel* infusion de camomille.

ceạinic *n.* théière *f.*, bouilloire *f.*

ceạlaltă *pron. dem.* v. **cẹlălalt.**

ceạpă *f.* **1.** oignon *m.* **2.** bulbe *m.* // *a nu face nici (cît) o ~ degerată* ne pas valoir grand-chose.

ceaprạz *n.* galon *m.*, brandebourg *m.*

ceaprazạr *m.* passementier *m.*

ceaprăzărịe *f.* passementerie *f.*

ceạră *f.* **1.** cire *f.* **2.** *(anat.)* cérumen *m.*

ceạrcăn *n.* **1.** cerne (autour des yeux) *m.* **2.** *(astron.)* halo *m.*

ceạrdaș *n.* *(cor.)* csardas *f.*

cearșạf *n.* drap *m.*

ceạrtă *f.* querelle *f.*, noise *f.*; différend *m.*

ceas *n.* **1.** heure *f.*; *cît e ~ul?* quelle heure est-il? *(fam.) (să fie) într-un ~ bun!* à la bonne heure! **2.** montre *f.*; *~ de mînă* montre-bracelet *m.* **3.** pendule *f.* **4.** moment; *în acel ~* à ce moment-là; *~ bun (rău)* moment favorable (néfaste).

ceasọrnic *n.* v. **ceas (2).**

ceasornicạr *m.* horloger *m.*

ceasornicărịe *f.* horlogerie *f.*

ceạșcă *f.* tasse *f.*

ceạtă *f.* bande *f.*, groupe *m.*

ceạță *f.* brouillard *m.*, brume *f.*

ceaụn *n.* chaudron *m.*

cec^1 *n.* chèque *m.*; *carnet de cecuri* carnet de chèques.

cec^2 *n.* *(anat.)* caecum *m.*

cedạ I. *vt.* céder. **II.** *vi.* **1.** céder à...; se soumettre à... **2.** *(med.)* se calmer, perdre l'intensité. **3.** *(despre obiecte)* fléchir, plier (sous...); rompre.

cedạre *f.* cession *f.*

cẹdru *m.* *(bot.)* cèdre *m.*

cefeerịst *m.* cheminot *m.*

cẹgă *f.* *(iht.)* sterlet *m.*

ceh, ~ă *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* tchèque.

cehoslovạc, ~ă *adj.* tchécoslovaque.

cel, cea *(pl. cei, cele)* **I.** *adj. dem.* ce (cet), cette *(pl. ces.)*. **II.** *pron. dem.* celui, celle *(pl.* ceux, celles) // *toate cele* tout. **III.** *art. adjectival* **1.** le, la *(pl.* les); *Mircea ~ Bătrîn* Mircea le Vieux. **2.** *(formează superl.)* *~ mai...* le plus... // *~ mult* tout au plus; *~ puțin* au moins; *în cele din urmă...* au bout du compte, à la fin.

cẹla, cẹea *(pl. ceia, celea)* **I.** *adj. dem.* ce (cet)... là, cette... là *(pl., ces... là)*. **II.** *pron. dem.* celui-là, celle-là *(pl.* ceux-là, celles-là) // *ceea ce...* ce que...

celălạlt, ceạlaltă *pron. dem.* l'autre.

celebrạ *vt.* célébrer.

celebrạre *f.* célébration *f.*

celebritạte *f.* célébrité *f.*

celẹbru, -ră *adj.* célèbre, fameux, -euse; illustre.

celibạt *n.* célibat *m.*

celibatạr *m.* célibataire *m.*

celofạn *n.* cellophane *f.*

celofịbră *f.* *(text.)* fibranne *f.*

celulạr, ~ă *adj.* *(anat.)* cellulaire.

celụlă *f.* cellule *f.*

celuloịd *m.* *(chim).* celluloïd *m.*

celulọză *f.* cellulose *f.*

cemẹnt *n.* *(metal.)* cément *m.*

cementạ *vt.* *(metal.)* cémenter.

cementạre *f.* *(metal.)* cémentation *f.*

cenạclu *n.* cénacle *m.*

centạur *m.* *(mit.)* centaure *m.*

centenạr *n.* (anniversaire d'un) centenaire *m.*

centịmă *f.* *(rar)* centime *m.*; *(fam.)* sou *m.*

centimẹtru I. *m.* centimètre *m.* **II.** *n.* centimètre *m.*

centirọn *n.* ceinturon *m.*

centrạ *vt. vi.* *(tehn., sport)* centrer.

centrạl, **~ă** I. *adj.* 1. central, ~e. 2. *(fig.)* principal, ~e. II. *f.* institution centrale; *(tehn.)* centrale *f.*

centralịsm *n.* centralisme *m.*; ~ *democratic* centralisme démocratique.

centralizạ *vt.* 1. centraliser. 2. concentrer, réunir.

centralizạre *f.* 1. centralisation *f.* 2. concentration *f.*

centralizatọr, -oạre *adj.* centralisateur, -trice.

centrạre *f.* *(tehn., sport)* centrage *m.*

centrạt, **~ă** *adj.* centré, ~e.

centrifụg, **~ă** *adj.* centrifuge.

cẹntru I. *n.* 1. *(geom.)* centre *m.* 2. point central; milieu *m.*; *~l orașului* le centre de la ville. 3. *(fig.)* siège (principal) *m.* II. *m.* *(anat.)* centre (nerveux) *m.*

centru-înaintạş *m.* *(sport)* avant-centre *m.*

centụră *f.* ceinture *f.*; ceinturon *m.*

cenụşă *f.* cendre *f.* // *a-şi pune ~ în cap* se repentir.

cenuşăreạsă *f.* cendrillon *f.*

cenuşịu, -ịe *adj.* gris, ~e; grisâtre; cendré, ~e.

cẹnzor *m.* censeur *m.*

cenzurạ *vt.* censurer.

cenzurạt, **~ă** *adj.* censuré, ~e.

cenzụră *f.* censure *f.*

cep *n.* 1. fausset *m.*, perce *f.*; *a da ~* mettre en perce. 2. *(tehn.)* tenon *m.*; emmanchement *m.*; broche *f.*

cer¹ *m.* *(bot.)* chêne chevelu.

cer² *n.* 1. ciel *m.*; voûte céleste, firmament *m.* 2. air *m.*, atmosphère *f.*; *sub ~ul liber* a. en plein air; b. à la belle étoile. 3. *(fig.)* providence *f.* 4. *(fig.)* paradis *m.* // *nu se face gaură în ~* il n'y a pas de mal; *a fi în al nouălea ~* être aux anges; *(a fi) cu o falcă în ~ şi cu alta în pămînt* (être) furibond (e); *(anat.)* *~ul-gurii* le palais.

cerạmică *f.* 1. céramique *f.* 2. poterie *f.*

ceramịst, **~ă** *m.f.* céramiste *m.*

cerạt, **~ă** *adj.* ciré, ~e.

cerb *m.* cerf *m.* // *pui de ~* faon *m.*

cẹrber *m.* cerbère *m.*

cerbicịe *f.* ténacité *f.*

cerboạică *f.* biche *f.*

cerc *n.* 1. cercle *m.*; circonférence *f.*; *în ~* en cercle, en rond. 2. cerceau *m.*; *a se juca cu ~ul* jouer au cerceau. 3. bandage (de roue) *m.* 4. réunion *f.*, association *f.*; milieu *m.*, société *f.*

cercẹl *m.* boucle d'oreille.

cercetạ *vt.* 1. examiner, observer attentivement. 2. chercher, faire des recherches. 3. s'informer. 4. *(jur.)* questionner; enquêter.

cercetạre *f.* 1. examen *m.* 2. inspection *f.*, contrôle *m.* 3. recherche scientifique; étude *f.* 4. *(jur.)* enquête *f.*, investigation *f.*

cercetạş *m.* *(mil., înv.)* éclaireur *m.*

cercetătọr, -oạre I. *adj.* investigateur, -trice. II. *m.f.* chercheur scientifique.

cercevẹa *f.* châssis *m.*

cerculẹţ *n.* nervure *f.*

cerdạc *n.* véranda *f.*; balcon *m.*

cẹre I. *vt.* 1. demander; solliciter, prier. 2. exiger, prétendre; revendiquer. 3. demander en mariage. II. *vr.* être recherché(e).

cereạlă *f.* céréale *f.*; *(la pl.)* grains *m. pl.*

cerealịer, **~ă** *adj.* qui produit des céréales; qui a rapport aux céréales.

cerealịst *m.* grainetier *m.*

cerebẹl *n.* *(anat.)* cervelet *m.*

cerebrạl, **~ă** *adj.* 1. cérébral, ~e; *activitate ~ă* activité cérébrale, intellectuelle. 2. cérébelleux, -euse.

ceremoniạl *n.* cérémonial *m.*

ceremonịe *f.* cérémonie *f.*; *fără ~* sans cérémonie, sans façon.

ceremoniọs, -oạsă *adj.* cérémonieux, -euse.

cẹrere *f.* 1. demande *f.*; sollicitation *f.* 2. prétention *f.*, exigence *f.*; revendication *f.* 3. requête *f.*, pétition *f.*

cerẹsc, -eạscă *adj.* 1. céleste. 2. *(fig.)* divin, ~e.

cẹrgă *f.* couverture *f.*; housse *f.*

cerịnţă *f.* 1. besoin *m.*, nécessité *f.* 2. prétention *f.*, exigence *f.*

cẹrne I. *vt.* 1. bluter; sasser. 2. *(fig.)* passer au crible; discerner. II. *vr.* *(despre lumină)* filtrer (à travers...). III. *vi.* bruiner.

cerneạlă *f.* encre *f.*

cẹrnere *f.* blutage *m.*, sassement *m.*

cernịt, **~ă** *adj.* 1. teint(e) en noir, noirci, ~e. 2. *(despre oameni)* en deuil; *haine ~e* vêtements de deuil.

cernụt *n.* v. **cẹrnere.**

cerşetọr, -oạre *m.f.* mendiant, ~e.

cerşetorịe *f.* mendicité *f.*

cerşị I. *vi.* *vt.* mendier. II. *vi.* solliciter humblement.

cerşịt *n.*v. **cerşetorịe.**

cert, **~ă** *adj.* certain, ~e, sûr, ~e, indiscutable.

certạ I. *vr.* se quereller, se disputer; se brouiller. II. *vt.* gronder, réprimander, admonester.

certărẹţ, -eạţă *adj.* querelleur, -euse, chamailleur, -euse.

certificạ *vt.* certifier, attester.

certificạre *f.* certification *f.*, attestation *f.*

certificạt *n.* certificat *m.*; ~ *medical* certificat médical; ~ *de studii* certificat d'études.

certitụdine *f.* certitude *f.*, conviction *f.*

cerụi *vt.* cirer (le parquet, les meubles).

ceruịre *f.*, **ceruịt** *n.* cirage *m.*

cesionạ *vt.* *(jur.)* céder, faire cession (d'un bien).

cesionạr, **~ă** *m.f.* *(jur.)* cessionnaire.

cesiụne *f.* *(jur.)* cession *f.*, transfert *m.*

cetạte *f.* château-fort *m.*; citadelle *f.*

cetăţeạn, **~ă** *m.f.* citoyen, ~ne.

cetăţenẹsc, -eạscă *adj.* civique.

cetăţẹnie *f.* citoyenneté *f.*

cetăţụie *f.* (petite) forteresse *f.*; fort *m.*

cẹteră *f.* violon *m.*

cẹtină *f.* 1. branche de sapin. 2. sapin *m.*; conifère *m.*

cetinịş *n.* sapinière *f.*

ceţọs, -oạsă *adj.* brumeux, -euse.

cevạ I. *pron. nehot.* quelque chose. II. *adj. nehot.* certain, ~e; quelque. III. *adv.* un peu; en quelque sorte, à peu près.

cẹzar *m.* àesar *m.*, empereur *m.*

cezụră *f.* *(vers.)* césure *f.*

cheạg *n.* 1. *(zool.)* caillette *f.* 2. caillot (de sang) *m.* 3. *(fig.)* fonds *m.*, capital *m.* // *a avea ~* être riche.

chef *n.* **1.** ripaille *f.*, bombe *f.* **2.** désir *m.*, envie *f.*; caprice *m.* // *a fi cu* ~ etre un peu gris(e); *a face* ~ faire la noce.

chefal *m.* *(iht.)* cabot *m.*

chefliu, -ie *adj.* noceur, -euse, fêtard.

chefui *vi.* faire la noce, faire bombance.

chei *n.* **1.** *(mar.)* quai *m.* **2.** rampe (de chargement) *f.* **3.** digue *f.*

cheie *f.* **1.** clef *f.* **2.** *(geogr., la pl.)* gorges *f. pl.*

chel, cheală *adj.* chauve.

chelălăi *vi.* *(despre cîini)* japper.

chelălăială *f.*, **chelălăit** *m.*, **chelălăitură** *f.* jappement *m.*

chelfăneală *f.* *(fam.)* volée de coups; réprimande *f.*

chelfăni *vt.* *(fam.)* administrer une volée de coups; réprimander.

cheli *vi.* devenir chauve.

chelie *f.* calvitie *f.*

chelner *m.* garçon (de restaurant) *m.*, serveur *m.*

chelneriță *f.* serveuse *f.*

cheltui *vt.* **1.** dépenser. **2.** *(peior.)* gaspiller. **3.** *(fig.)* consommer; *a* ~ *energie* consommer de l'énergie.

cheltuială *f.* **1.** dépense *f.*, frais *m.* **2.** *(peior.)* gaspillage *m.* // *bani de* ~ argent de poche; *obrazul subțire cu* ~ *se ține* noblesse oblige.

cheltuitor, -oare *adj.* prodigue.

chema I. *vt.* **1.** appeler, mander. **2.** convoquer, inviter // *a* ~ *în judecată* citer en justice. **II.** *vt.*, *vr.* (s')appeler. **III.** *vr.* *(fam.)* signifier; *se cheamă că* cela signifie, c'est-à-dire.

chemare *f.* **1.** appel *m.* **2.** invitation *f.*, convocation *f.* **3.** *(fig.)* inclination *f.*, vocation *f.*

chenar *n.* **1.** bord *m.*; bordure *f.*, marge *f.* **2.** vignette *f.*, cartouche *m.*

cheotoare *f.* **1.** bride *f.* **2.** boutonnière *f.*

chepeng *n.* trappe *f.*

chercheli *vr.* *(fam.)* se griser.

cherchelit, ~ă *adj.* *(fam.)* gris, ~e; un peu ivre.

cherci *m.* hareng saur.

cherem *n.* *a fi la ~ul cuiva* être à la discrétion de qn.

cherestea *f.* bois scié, bois de charpente; sciage *m.*

chermesă *f.* kermesse *f.*

cheson *n.* *(mil.)* caisson *m.*

chestie *f.* *(fam.)* chose *f.*, objet *m.*

chestiona *vt.* questionner, interroger.

chestionar *n.* questionnaire *m.*

chestiune *f.* question *f.*, problème *m.*

chetă *f.* quête *f.*, collecte *f.*

chezaș *m.* garant *m.*

chezășie *f.* garantie *f.*; gage *m.*

chezășui *vt.* garantir, se porter garant.

chiabur, ~ă I. *adj.* cossu, ~e, riche. **II.** *m.* paysan cossu.

chiar *adv.* **1.** même, voire; ~ *și*... voire...; *nici* ~ pas même; ~ *dacă* même si. **2.** juste, justement; ~ *așa* c'est exactement cela; ~ *eu* moi-même.

chibrit *n.* allumette *f.*

chibzui *vt.*, *vi.* réfléchir, méditer.

chibzuială *f.* réflexion *f.*, méditation *f.*; *a sta la* ~ **a.** méditer; **b.** hésiter.

chibzuință *f.* réflexion *f.*

chibzuit, ~ă *adj.* réfléchi, sage; modéré, ~e, équilibré, ~e.

chică *f.* chevelure *f.*

chichineață *f.* taudis *m.*

chichiță *f.* *(fam.)* subterfuge *m.*, finasserie *f.*

chicinetă *f.* petite cuisine.

chiciură *f.* givre *m.*, frimas *m.*

chicot *n.*, **chicoteală** *f.* éclat de rire.

chicoti *vi.* pouffer de rire; rire sous cape.

chiflă *f.* petit pain.

chiftea *f.* boulette de viande hachée.

chihlimbar *m.* ambre jaune, succin *m.*

chil *n.* *(fam.)* kilo *m.*, kilogramme *m.*

chilă *f.* *(mar.)* quille *f.*

chilie *f.* **1.** cellule (dans un couvent) *f.* **2.** *(fam.)* chambrette *f.*

chilipir *n.* aubaine *f.*; bonne affaire.

chiloți *m. pl.* culotte *f.* // ~ *de baie* slip *m.*

chimen *m.* *(bot.)* cumin *m.*

chimic, ~ă *adj.* chimique.

chimicale *f. pl.* produits chimiques.

chimie *f.* chimie *f.*

chimir *n.* large ceinture paysanne en cuir.

chimist, ~ă *m.f.* chimiste.

chin *n.* souffrance *f.*; torture *f.*, supplice *m.*

chindie *f.* couchant *m.*, crépuscule *m.*

chinez, ~ă *adj.* chinois, ~e, de Chine. **II.** *m.* Chinois *m.* **III.** *f.* le chinois, la langue chinoise.

chinezesc, -ească *adj.* chinois, ~e.

chinezește *adv.* à la manière des chinois.

chinezoaică *f.* Chinoise *f.*

chingă *f.* sangle *f.*; *a strînge în chingi* **a.** sangler; **b.** *(fig.)* contraindre.

chinină *f.* *(farm.)* quinine *f.*

chintesență *f.* quintessence *f.*

chinui *vt.*, *vr.* (se) tourmenter; (se) torturer.

chinuit, ~ă *adj.* tourmenté, ~e; torturé, ~e.

chinuitor, -oare *adj.* torturant, ~e.

chiolhan *n.* festin *m.*, bombance *f.*

chiondorîș *adv.* *a se uita* ~ regarder de travers.

chior, chioară *adj.* **1.** borgne. **2.** *(despre lumină)* faible // *apă chioară* **a.** lavasse; **b.** paroles en l'air, bavardage (vain); *a nu avea para chioară* n'avoir pas le sou.

chiorî I. *vi.* devenir borgne. **II.** *vt.* éborgner.

chiorîș *adv.* *a se uita* ~ **a.** loucher; **b.** regarder de travers.

chioșc *n.* kiosque *m.*, pavillon *m.*

chiot *n.* cri *m.*; clameur (de joie, d'allégresse) *f.*

chip I. *n.* **1.** visage *m.*, figure *f.*; physionomie *f.* **2.** air *m.*; apparence *f.*; image *f.*; *după ~ul și asemănarea*... à l'image de...; pareil à... **3.** manière *f.*, façon *f.*; *în fel și* ~ de toute façon; *în (cu) ~ul acesta, în acest* ~ de cette manière; *în (cu) nici un* ~ aucunement, d'aucune manière // *cu orice* ~ à tout prix. **II.** *adv.* *(fam., la pl.)* *~urile* soit disant, pour ainsi dire.

chiparoasă *f.* *(bot.)* tubéreuse *f.*

chiparos *m.* *(bot.)* cyprès *m.*

chipeș, ~ă *adj.* de belle mine, de belle allure.

chipiu *n.* képi *m.*; casquette *f.*

chirci *vr.* **1.** *(despre oameni)* se recroqueviller. **2.** *(despre plante)* se ratatiner.

chircit, ~ă *adj.* **1.** *(despre oameni)* recroquevillé, ~e. **2.** *(despre plante)* ratatiné, ~e.

chiriaș, ~ă *m.f.* locataire.

chirịe *f.* loyer *m.*; location *f.*; *cu* ~ à loyer.

chirụrg *m.* chirurgien *m.*

chirurgicạl, **~ă** *adj.* chirurgical, ~e.

chirurgịe *f.* chirurgie *f.*

chișịță *f.* pâturon *m.*

chiștọc *n.* mégot *m.*

chit^{1} *adv.* *(fam.)* *a fi* ~ *cu cineva* être (faire) quitte à quitte avec qn.; ~ *că...* même si ...

chit^{2} *n.* mastic (des vitriers) *m.*

chitạnță *f.* reçu *m.*, récépissé *m.*

chitanțiẹr *n.* registre à souches.

chitạră *f.* guitare *f.*

chitarịst *m.* guitariste *m.*

chitịc *m.* *a tăcea* ~ ne souffler mot, se tenir coi.

chituị *vt.* mastiquer, boucher au mastic.

chițibụș *n.* **1.** bagatelle *f.* **2.** subterfuge *m.*, ruse *f.*

chițibușạr *m.* chicaneur *m.*

chițibușărịe *f.* **1.** minutie *f.*, méticulosité *f.* **2.** chicane *f.*

chiu *n.* *cu* ~ *cu vai* à grand-peine.

chiuị *vi.* pousser des cris de joie.

chiuịt *n.*, **chiuitụră** *f.* cri *m.*

chiul *n.* *(fam.)* duperie *f.* // *a(-i) trage (cuiva) ~ul* duper (qn.).

chiulị *vi.* tirer au flanc; faire l'école buissonnière.

chiuvẹtă *f.* lavabo *m.*

chivernisẹală *f.* fortune *f.*, aisance *f.*

chivernisị **I.** *vt.* **1.** organiser (bien). **2.** économiser. **II.** *vr.* s'enrichir.

chivernisịre *f.* v. **chivernisẹală.**

chivernisịt, **~ă** *adj.* (bien) pourvu, ~e; parvenu, ~e.

chivọt *n.* *(bis.)* ciboire *m.*, ostensoir *m.*

chix *n.* *(fam.)* fiasco *m.*, échec *m.*

ci *conj.* mais.

cianụră *f.* *(chim.)* cyanure *m.*

cicatrịce *f.* cicatrice *f.*

cicatrizạ *vr.* se cicatriser.

cicatrizạre *f.* cicatrisation *f.*

cịcă *adv.* on dit que, à ce que l'on dit, il paraît que.

cicălẹală *f.* chicane *f.*

cicălị *vt.* tracasser, chicaner.

cicălitọr, -oạre *adj.* tracassier, -ère, chicaneur, -euse.

cicerọne *m.* cicérone *m.*, guide *m.*

ciclạmă *f.* *(bot.)* cyclamen *m.*

cịclic, **~ă** *adj.* cyclique.

ciclịsm *n.* cyclisme *m.*

ciclịst *m.* cycliste *m.* // ~ *de pistă* pistard *m.*

ciclọn *n.* cyclone *m.*, ouragan *m.*

cịclu *n.* **1.** cycle *m.* **2.** période *f.*

cicoạre *f.* chicorée *f.*

cịdru *n.* cidre *m.*

cifrạ **I.** *vr.* *(+* la) monter à un certain chiffre; évaluer (à). **II.** *vt.* chiffrer (un texte).

cifrạt, **~ă** *adj.* *(despre texte)* chiffré, ~e.

cịfră *f.* chiffre *m.*

cịfric, **~ă** *adj.* numérique.

cịfru *n.* chiffre *m.*

cilịndric, **~ă** *adj.* cylindrique.

cilịndru *m.* **1.** cylindre *m.* **2.** *(tehn.)* rouleau *m.*, corps de pompe *m.*

cịmbru *m* *(bot.)* sarriette *f.*

cimẹnt *n.* ciment *m.*

cimentạ **I.** *vt.* cimenter. **II.** *vt.* *vr.* *(fig.)* (s')affermir, (se) consolider.

cimentạre *f.* **1.** cimentation *f.* **2.** *(fig.)* affermissement *m.*; consolidation *f.*

cimilitụră *f.* devinette *f.*

cimitịr *n.* cimetière *m.*

cimpanzẹu *m.* *(zool.)* chimpanzé *m.*

cimpọi *n.* cornemuse *f.*

cimpoiạș, cimpoiẹr *m.* cornemuseur *m.*

cinạ *vi.* dîner; souper.

cịnă *f.* dîner *m.*; souper *m.*

cịnci **I.** *num. card.*, *m.* cinq. **II.** *num. ord.* (le, la) cinquième; *etajul* ~ le cinquième étage.

cịncilea, cịncea *num. ord. al* ~, *a cincea* le, la cinquième.

cincinạl, **~ă** **I.** *adj.* quinquennal, ~e.; *plan* ~ plan quinquennal. **II.** *n.* quinquennat *m.*

cịncisprezẹce **I.** *num. card.*, *m.* quinze. **II.** *num. ord.* (le, la) quinzième.

cịncisprezecelea, cịncisprezecea *num. ord. al* ~, *a cincisprezecea* le, la quinzième.

cincizẹci **I.** *num. card.*, *m.* cinquante. **II.** *num. ord.* (le, la) cinquantième.

cincizẹcilea, cincizẹcea *num. ord. al* ~, *a cincizecea* le, la cinquantième.

cine **I.** *pron. interog.* qui? **II.** *pron. rel.* celui qui. **III.** *pron. nehot.* chacun; n'importe qui.

cineạst *m.* cinéaste *m.*

cinefịl *m.* cinéphile *m.*

cinemạ *n.* cinéma *m.*, ciné *m.*

cinemascọp *n.* cinémascope *m.*

cinematẹcă *f.* cinémathèque *f.*

cinemạtică *f.* cinématique *f.*

cinematogrạf *n.* cinématographe *m.*

cinematografiạ *vt.* cinématographier, filmer.

cinematogrạfic, **~ă** *adj.* cinématographique.

cinematografịe *f.* cinématographie *f.*

cinevạ **I.** *pron. nehot.* quelqu'un, on. **II.** *m.f.* *(fam.)* personne de mérite; personne importante, considérable.

cingătoạre *f.* ceinture *f.*; cordon *m.*

cịnic, **~ă** *adj.* cynique.

cinịsm *n.* cynisme *m.*

cịnste *f.* **1.** honnêteté *f.*, probité *f.* **2.** honneur *m.*; *pe ~a mea* (ma) parole d'honneur // *a face* ~ offrir une tournée; *(fam.)* *pe* ~ remarquable, formidable; *a-i face* ~ *(cuiva)* honorer (qn.)

cinstị **I.** *vt.* **1.** honorer, respecter. **2.** *(fam.)* régaler; offrir une tournée. **II.** *vr.* *(fam.)* boire.

cinstịre *f.* considération *f.*

cinstịt, **~ă** *adj.* **1.** honnête, probe, de bonne foi. **2.** fidèle. **3.** vertueux, -euse, chaste. **4.** honorable, estimé, ~e; digne de respect.

cintẹz, **~ă** *m.f.*, **cintezọi** *m.* *(ornit.)* pinson *m.*

cioạră *f.* *(ornit.)* corneille *f.*

ciọb *n.* débris *m.*; vieux pot cassé.

ciobạn *m.* berger *m.*

ciobănạș, ciobănẹl *m.* jeune berger, pastoureau *m.*

ciobănẹsc, -eạscă *adj.* pastoral, ~e.

ciobănẹște *adv.* pastoralement.

ciobănịe *f.*, **ciobănịt** *n.* métier de berger.

ciobănịță *f.* bergère *f.*

ciobị *vt.* ébrécher.

ciọc *n.* **1.** *(ornit.)* bec *m.* **2** barbichon *m.*

ciocạn *n.* marteau *m.*; *a fi între* ~ *și nicovală* se trouver entre le marteau et l'enclume; ~ *pneumatic* marteau-piqueur *m.*

ciocănạr *m.* **1.** marteleur *m.* **2.** *(peior.)* bricoleur *m.*

ciocănạș *m.* tailleur de sel.

ciocănị *vi.* **1.** cogner. **2.** marteler, frapper à coups de marteau.

ciocănịt *n.* **1.** cognement *m.* **2.** coup de marteau.

ciocănitoạre *f.* *(ornit.)* pic *m.*

ciocănitụră *f.* v. **ciocănit.**

ciocîrlạn *m.* *(ornit.)* cochevis *m.*

ciocîrlịe *f.* *(ornit.)* alouette *f.*

ciọclu *m.* croque-mort *m.*

ciocnị **I.** *vr.* **1.** se cogner, se heurter. **2.** s'entrechoquer; se tamponner. **3.** *(fig. despre idei, interese)* s'affronter. **4.** *(despre armate)* se battre. **II.** *vt.* **1.** fêler. **2.** *(fam.)* trinquer.

ciocnịre *f.* **1.** heurt *m.*; choc *m.* **2.** collision *f.* **3.** *(fig.)* conflit *m.* **4.** bataille *f.*

ciocnịt, **~ă** *adj.* fêlé, ~e.

ciocọi *m.* (boyard) parvenu *m.*

ciocolạtă *f.* chocolat *m.*

cioflingạr *m.* vagabond *m.*

ciolạn *n.* os *m.*

ciolănọs, -oạsă *adj.* osseux, -euse.

ciomạg *n.* gourdin *m.*, massue *f.*

ciomăgạr, ciomăgạș *m.* assommeur *m.*

ciomăgeạlă *f.* bastonnade *f.*; raclée *f.*

ciomăgị *vt.* rouer de coups; rosser.

ciondăneạlă *f.* altercation *f.*, dispute *f.*

ciondănị *vr.* se chamailler.

ciopîrțeạlă *f.* dépècement *m.*, dépeçage *m.*

ciopîrțị *vt.* **1.** dépecer; mettre en pièces. **2.** *(fig.)* mutiler.

cioplị **I.** *vt.* **1.** ciseler. **2.** sculpter. **II.** *vr.* *(fig.)* civiliser.

cioplịre *f.*, **cioplịt** *n.* ciselage *m.*

cioplitọr *m.* tailleur (de pierre, de bois) *m.*; sculpteur *m.*

cioplitụră *f.* éclats *m. pl.*

ciorạp *m.* bas *m.*; chaussette *f.*

ciọrbă *f.* potage aigre // *a se băga în ciorba altuia* se mêler des affaires d'autrui.

ciorchịne *m.* grappe *f.*

ciordị *vt.* *(fam.)* voler, chiper; *(pop.)* chouraver.

ciọrnă *f.* brouillon *m.*

ciorọi *m.* *(ornit.)* corneille mâle.

ciorovăị *vr.* se disputer; se chamailler; *(fam.)* avoir une prise de bec (avec).

ciorovăịală, ciorovăịre *f.* chamaillerie *f.*; *(fam.)* prise de bec.

ciortạn *m.* *(iht., reg.)* carpe *f.*

ciot *n.* **1.** bout (d'une branche cassée, coupée) *m.* **2.** moignon *m.*, extrémité d'un membre amputé.

cioturọs, -oạsă *adj.* noueux, -euse.

ciozvîrtă *f.* gros morceau de viande.

cipịc *m.* chausson *m.*

cirạc *m.* *(inv.)* disciple *m.*, apprenti *m.*

circ *n.* (spectacle de) cirque *m.*

cịrca *adv.* environ, à peu près.

cịrcă *f.* *(fam.)* **1.** commissariat *m.* **2.** circonscription (financière, médicale) *f.*

circuịt *n.* *(el.)* circuit *m.*

circulạ *vi.* circuler.

circulạnt, **~ă** *adj.* circulant, ~e.

circulạr, **~ă** **I.** *adj.* circulaire. **II.** *adv.* en cercle. **III.** *f.* circulaire *f.*, ordre écrit, disposition écrite.

circulatọr, -oạre *adj.* circulatoire.

circulạție *f.* circulation *f.*; *(anat.)* *circulația sîngelui* la circulation du sang // *de mare ~* très fréquent(e), très répandu(e); *a fi în ~* **a.** être d'usage; **b.** circuler.

circumferịnță *f.* *(geom.)* circonférence *f.*

circumflẹx *adj. n.* *(gram.)* circonflexe.

circumlocuție *f.* circonlocution *f.*

circumscrịe *vt.* *(geom.)* circonscrire.

circumscrịere *f.* *(geom.)* circonscription *f.*

circumscrịpție *f.* circonscription (financière, médicale) *f.*

circumscrịs, **~ă** *adj.* *(geom.)* circonscrit, ~e.

circumspẹct, **~ă** *adj.* circonspect, ~e.

circumspẹcție *f.* circonspection *f.*

circumstạnță *f.* circonstance *f.*

circumstanțiạl, **~ă** *adj.* *(gram.)* circonstanciel, ~le.

circumvolụție *f.* *(anat.)* circonvolution *f.*

cireạdă *f.* troupeau *m.*

cireạșă *f.* *(bot.)* cerise *f.* // *cireșe negre* guignes *f. pl.*

cirẹș *m.* *(bot.)* cerisier *m.*

ciripị *vi.* pépier, gazouiller.

ciripịt *n.* pépiement *m.*, gazouillement *m.*

cirọză *f.* *(med.)* cirrhose *f.*

cistẹrnă *f.* citerne *f.*

cistịtă *f.* *(med.)* cystite *f.*

cistoscopịe *f.* *(med.)* cystoscopie *f.*

cișmeạ *f.* fontaine (publique) *f.*

citạ *vt.* **1.** invoquer; mentionner. **2.** *(jur.)* citer.

citadẹlă *f.* citadelle *f.*

citạre *f.* **1.** *(jur.)* citation *f.* **2.** mention (d'un nom, d'un fait) *f.* // *semnele citării* guillemets *m.pl.*

citạt *n.* citation *f.*, passage cité.

citạție *f.* *(jur.)* citation *f.*

cịteră *f.* cithare *f.*

citẹț, -eạță *adj.* lisible.

citị *vt.* **1.** lire. **2.** *(muz.)* déchiffrer. **3.** *(fig.)* apprendre; s'instruire.

citịre *f.*, **citịt** *n.* lecture *f.*

citịt, **~ă** *adj.* *(despre oameni)* cultivé, ~e, instruit, ~e.

cititọr, -oạre *m.f.* lecteur, -trice.

cịtric, **~ă** *adj.* citrique.

ciubăr *n.* baquet *m.*

ciubọtă *f.* *(reg.)* botte *f.*

ciuboțịcă *f.* bottine *f.* // *(bot.)* *ciuboțica-cucului* primevère *f.*, primule *f.*

ciubục *n.* **1.** pipe à long tuyau. **2.** *(fam.)* gain illicite. **3.** *(arhit.)* corniche *f.*

ciuciulẹte *m.* *ud ~* trempé jusqu'aux os.

ciụcure *m.* pompon *m.*, frange *f.* // *~ de ...* surchargé de ...

ciudạt, **~ă** **I.** *adj.* bizarre, insolite, étrange // *om ~* homme capricieux. **II.** *adv.* bizarrement, étrangement.

ciụdă *f.* dépit *m.*; *în ciudă...* en dépit de ..., malgré...

ciudățẹnie *f.* bizarrerie *f.*, excentricité *f.*, extravagance *f.*

ciuf *n.* houppe *f.*, toupet *m.*

ciufulị *vt.* décoiffer; ébouriffer.

ciufulịt, **~ă** *adj.* décoiffé, ~e; ébouriffé, ~e.

ciufụt, **~ă** *adj.* **1.** *(despre oameni)* ladre. **2.** *(despre firi, caractere)* grincheux, -euse; capricieux, -euse.

ciugulị *vt.* 1. *(despre păsări)* picorer, becqueter. 2. *(fig., despre oameni)* manger du bout des lèvres.
ciulamạ *f.* *(culin.)* blanquette *f.*
ciulị *vt.* *a ~ urechile* **a.** *(despre animale)* dresser les oreilles; **b.** *(despre oameni)* écouter attentivement.
ciulịn *m.* *(bot.)* chardon *m.*
ciumạt, ~ă *adj., m.f.* pestiféré, ~e.
ciumă *f.* 1. peste *f.* 2. *(fig., fam.)* chipie *f.*, mégère *f.*
ciumăfạie *f.* *(bot.)* stramoine *f.*
ciung, ~ă *adj.* *(despre oameni)* manchot, ~e.
ciuntị *vt.* 1. tronquer; rompre. 2. mutiler; amputer (un membre).
ciuntịre *f.* mutilation *f.*; amputation *f.*
ciupeạlă *f.* 1. pincement *m.*, pinçade *f.* 2. *(fig.)* larcin *m.*
ciupercă *f.* *(bot.)* champignon *m.*
ciupị I. *vt.* 1. pincer. 2. *(despre păsări)* picorer. 3. *(fam.)* chiper. 4. *(fam.)* taquiner; agacer. II. *vr.* *(fig.)* s'émécher, se griser.
ciupịt, ~ă I. *adj.* 1. pincé, ~e. 2. troué, ~e. 3. *(fig., despre oameni)* éméché, ~e; gris, ~e. II. *n.* pincement *m.*, pinçade *f.*
ciupitụră *f.* 1. piqûre *f.* 2. marque *f.*, cicatrice *f.*
ciur *n.* 1. crible *m.* 2. *(zool.)* bonnet (des ruminants) *m.* // *a da prin ~ și prin dîrmon* critiquer; *trecut prin ~ și prin dîrmon* **a.** examiné de près; **b.** *(despre oameni)* qui en a vu de toutes les couleurs.
ciurục *n.* 1. déchet *m.* 2. rebut *m.*
ciuruị^1 I. *vt.* cribler, passer au crible. II. *vt. vr.* (se) trouer, (se) percer.
ciuruị^2 *vi* *(despre lichide)* couler.
ciută *f.* *(zool.)* biche *f.*
ciutụră *f.* seau *m.*
cịvic, ~ă *adj.* civique.
civịl, ~ă *adj., m.* civil, ~e.
civilizạ *vt. vr.* (se) civiliser.
civilizạre *f.* civilisation *f.*
civilizạt, ~ă *adj.* civilisé, ~e.
civilizatọr, -oạre *adj.* civilisateur, -trice.
civilizạție *f.* civilisation *f.*
civịsm *n.* civisme *m.*
cizelạ *vt.* 1. ciseler. 2. polir.
cizelạre *f.* 1. cisèlement *m.* 2. polissage *m.*
cizelạt, ~ă *adj.* 1. ciselé, ~e. 2. poli, ~e.
cizmạr *m.* cordonnier *m.*, bottier *m.*
cịzmă *f.* botte *f.*
cizmărịe *f.* cordonnerie *f.*, botterie *f.*
cizmulịță *f.* bottillon *m.*
cîine *m.* 1. chien *m.* 2. *(fig.)* homme méchant // *a tăia frunză la cîini* se tourner les pouces.
cîinẹsc, -ẹască *adj.* canin, ~e.
cîinẹște *adv.* comme les chiens.
cîinọs, -oạsă *adj.* méchant, ~e; cruel, ~le.
cîmp *n.* 1. champ *m.*; *flori de ~* fleurs de champs; *a lucra la cîmp* labourer les champs. 2. campagne *f.*; plaine *f.* 3. *(fig.)* domaine (d'activité) *m.* 4. *(pict.)* fond *m.* // *a-și lua cîmpii* être au désespoir; *a bate cîmpii* divaguer, déraisonner.
cîmpenẹsc, -ẹască *adj.* champêtre; rustique.
cîmpịe *f.* (rase) campagne *f.*; plaine *f.*
cînd I *adv.* quand? à quel moment? // *~ și ~* parfois; *din ~ în ~* de temps en temps; *~ ... ~* tantôt ... tantôt. II. *conj.* quand, lorsque // *pe ~ ...* pendant que..., tandis que ...; *de ~ ...* depuis que ...; *de pe ~ ...* du temps où ...; *ca și ~ ...* comme si ...
cîndvạ *adv.* une fois.
cînepă *f.* *(bot.)* chanvre *m.*
cînepịște *f.* chènevière *f.*
cînt *n.* chant *m.*
cîntạ I. *vi.* 1. *(din gură)* chanter. 2. *(la un instrument)* jouer. II. *vt.* 1. *(fig.)* louer, célébrer. 2. *(ir.)* chanter, dire des mensonges.
cîntạr *n.* balance (romaine) // *a trage la ~* **a.** peser lourd; **b.** compter, avoir de l'importance.
cîntạre *f.* chant *m.*, chanson *f.*
cîntărẹț *m.* 1. chanteur *m.* 2. *(fig.)* poète. 3. *(bis.)* chantre *m.*
cîntăreạță *f.* chanteuse *f.* // *~ de operă* cantatrice *f.*
cîntărị I. *vt.* peser // *a ~ în mînă* soupeser; *a ~ din ochi* examiner, apprécier. II. *vi.* peser, avoir un certain poids; *a ~ greu* peser lourd, compter.
cîntărịre *f.* pesage *m.*, pesée *f.*
cîntec *n.* 1. chant *m.*; chanson *f.* 2. song *m.* // *~ de dor* complainte *f.*; *~ de leagăn* berceuse *f.*; *~ bătrînesc* ballade populaire.
cîrc *interj.* *a nu zice nici ~* ne pas souffler mot.
cîrcă *f.* *a lua (a duce) în ~* porter sur son dos.
cîrcẹl *m.* 1. crampe *f.* 2. *(bot.)* vrille *f.*
cîrciumạr *m.* cabaretier *m.*
cîrciumă *f.* bistrot *m.*
cîrciumăreạsă *f.* 1. cabaretière *f.* 2. *(bot.)* zinnia *m.*
cîrciumioạră *f.* estaminet *m.*, bistrot *m.*
cîrcotạș, ~ă *adj.* querelleur, -euse; chicaneur, -euse.
cîrd *n.* 1. troupeau (d'animaux) *m.*; volée (d'oiseaux) *f.* 2. *(fam.)* groupe *m.*; bande *f.* // *~ de copii* ribambelle d'enfants; *de un ~ de ani* depuis plusieurs années.
cîrdășịe *f.* coterie *f.*
cîrîị I. *vi.* 1. *(despre ciori)* croasser; *(despre găini)* caqueter. 2. *(fig., despre oameni)* rouspéter. II. *vr.* *(fam.)* se chamailler.
cîrîịt *n.* croassement *m.*; caquetage *m.*
cîrjă *f.* béquille *f.*
cîrlịg *n.* crochet *m.* // *~ de ușă* tourniquet *m.*; *~ de undiță* hameçon *m.*; *~ de rufe* pince à linge; *a se face ~* se recroqueviller.
cîrliọnț *m.* boucle (de cheveux) *f.*
cîrlionțạt, ~ă *adj.* *(despre păr)* bouclé, ~e, ondulé, ~e; *(despre oameni)* aux cheveux bouclés.
cîrmạci *m.* 1. *(înv.)* timonier *m.* 2. *(la canotaj)* barreur *m.*
cîrmă *f.* 1. *(mar.)* gouvernail *m.*; *(înv.)* timon *m.* 2. *(fig.)* commande *f.*
cîrmị *vi.* virer, changer de direction.
cîrmîz *n.* *(pop.)* carmin *m.*
cîrmuị I. *vt. vr.* 1. (se) conduire, (se) diriger. II. *vt.* tenir les commandes.
cîrmuịre *f.* 1. conduite *f.* 2. gouvernement *m.*
cîrmuitọr *m.* dirigeant *m.*; gouverneur *m.*
cîrn, ~ă *adj.* *(despre nas)* retroussé, en l'air; *(despre oameni)* camard, ~e, camus, ~e.
cîrnạt *m.* saucisse *f.*
cîrnățạr, -ăreạsă *m.f.* charcutier, -ère.
cîrnățărịe *f.* charcuterie *f.*
cîrpạci *m.* 1. ravaudeur *m.*; savetier *m.* 2. mauvais ouvrier.

cîrpă *f.* **1.** chiffon *m.*; loque *f.* **2.** torchon *m.*; serviette *f.* **3.** *(fig.)* personne sans volonté.

cîrpăceạlă *f.* ravaudage *m.*; rafistolage *m.*

cîrpăcị *vt.* revauder; rafistoler.

cîrpị *vt.* raccommoder; réparer; refaire // *a ~ o palmă* flanquer une gifle.

cîrpịt *n.* raccommodage *m.*

cîrpitụră *f.* réparation *f.*; raccommodage *m.*

cîrteạlă *f.* rouspétance *f.*; récrimination *f.*

cîrtị *vi.* **1.** rouspéter, trouver à redire, rechigner. **2.** protester.

cîrtire *f.* protestation *f.*; critique *f.*

cîrtiță *f.* *(zool.)* taupe *f.*

cîștịg *n.* **1.** gain *m.* **2.** profit *m.*; avantage *m.*

cîștigạ *vt.* **1.** gagner. **2.** tirer profit, profiter.

cîștigătọr, -oạre **I.** *adj.* gagnant, ~e. **II.** *m.f.* gagneur, -euse.

cît^1 **I.** *adv.* combien, comme // *cu ~..., cu atît...* plus..., plus...; *~ colo* au loin, très loin; *~ de ~* tant soit peu, tant bien que mal. **II.** *conj.* (tant) que, autant que // *cu ~* au fur et à mesure que ...; *era ~ pe ce (pe-aci)* il s'en est fallu de peu. **III.** *prep.* que, comme // *~ despre* ... quant à...

cît^2 *n.* *(mat.)* quotient *m.*

cît^3, ~ă **I.** *num. nehot.* *(la pl.)* tous ceux (celles) qui. **II.** *adj. nehot.* que de ... **III.** *pron. nehot.* *~e și mai ~e* toute sorte de choses; *nu știu ~e* un grand nombre. **IV.** *pron. interog.* quel, *~le?* combien? *în ~e sîntem azi?* le combien sommes-nous aujourd'hui?

cîte *prep.* à raison de ..., par; *două ~ două* deux par deux // *~ trei o dată* trois à la fois.

cîtelea, cîta *num. nehot.* (precedat de art. *al, a*) le combien?

cîteodạtă *adv.* parfois; de temps à autre.

cîtuși *adv.* *~ de puțin* **a.** tant soit peu; **b.** pas du tout.

cîtvạ, cîtăvạ **I.** *num. nehot.*, *adj. nehot.* quelque. **II.** *adv.* peu.

clạcă *f.* **1.** *(înv.)* corvée *f.* **2.** veillée à la campagne pour le travail en commun. **3.** prestation (occasionnelle) *f.* // *vorbe de ~* paroles inutiles; bavardage *m.*

clạie *f.* **1.** meule (de foin) *f.* **2.** *(fig.)* tas *m.* // *~ peste grămadă* pêle-mêle.

clạmă *f.* **1.** *(tehn.)* pince *f.* **2.** épingle à cheveux. **3.** agrafe (de bureau) *f.*

clan *n.* **1.** clan *m.*, tribu *f.* **2.** *(fig.)* coterie *f.* clique *f.*

clandestịn, ~ă *adj.* clandestin, ~e.

clandestinitạte *f.* **1.** clandestinité *f.* **2.** *(pol.)* illégalité *f.*

clạnță *f.* loquet *m.* // *(fam.)* *a se lua la ~ (cu cineva)* se chamailler (avec qn.); *tacă-ți clanța!* (ferme) ta gueule!

clạpă *f.* **1.** touche (de machine à écrire, de piano) *f.* **2.** *(tehn.)* clapet *m.* **3.** patte (de poche) *f.* // *a trage clapa cuiva* duper qn.

clapọn *m.* *(ornit.)* chapon *m.*

clar, ~ă **I.** *adj.* **1.** clair, ~e, limpide; transparent, ~e. **2.** distinct, ~e; précis, ~e. **II.** *n.* clair *m.* **III.** *adv.* clairement, nettement.

clarificạ *vt.* clarifier; tirer au clair.

clarificạre *f.* clarification *f.*; explication *f.*

clarinẹt *n.* *(muz.)* clarinette *f.*

clarinetịst *m.* *(muz.)* clarinettiste *m.*

claritạte *f.* **1.** clarté *f.*, limpidité *f.*; transparence *f.* **2.** précision *f.* // *cu ~* clairement; de manière précise.

clarobscụr *n.* clair-obscur *m.*

clarvăzătọr, -oạre *adj.* clairvoyant, ~e; perspicace.

clarviziụne *f.* clairvoyance *f.*; perspicacité *f.*

clasạ **I.** *vt.*: *vr.* (se) classer **II.** *vt.* classifier.

clasamẹnt *n.* classement *m.*

clasạre *f.* classification *f.*

clasạt, ~ă *adj.*, *m.f.* *(sport.)* classé, ~e.

clạsă *f.* **1.** classe *f.* **2.** *(șt. nat.)* ordre *m.*; division *f.* **3.** salle de classe, salle d'étude. **4.** catégorie *f.*; rang *m.* // *de (mare) ~* de première qualité, de premier choix.

clạsic, ~ă **I.** *adj.* **1.** classique. **2.** typique, caractéristique. **II.** *m.* (écrivain, peintre) classique *m.*

clasicịsm *n.* *(lit., pict.)* classicisme *m.*

clasificạ *vt.* classifier; ranger par classes.

clasificạre *f.* classification *f.*

clasificatọr, -oạre *m.f.* classificateur, -trice.

clasificạție *f.* v. **clasificạre.**

clasọr *n.* classeur *m.*

clạuză *f.* *(jur.)* clause *f.*, stipulation *f.*

clavecịn *n.* *(muz.)* clavecin *m.*

claviatụră *f.* *(muz.)* clavier *m.*

claviculạr, ~ă *adj.* *(anat.)* claviculaire.

clavịculă *f.* *(anat.)* clavicule *f.*

claxọn *n.* corne d'appel, klakson *m.*

claxonạ *vi.* corner, klaxonner.

clăbục *m.* **1.** mousse de savon. **2.** bave mousseuse. **3.** écume (à la surface des liquides agités) *f.*

clăcạș *m.* *(înv.)* serf *m.*

clădị *vt.* **1.** construire, bâtir. **2.** *(fig.)* édifier.

clădịre *f.* construction *f.*, bâtisse *f.*, édifice *m.*

clămpăneạlă *f.* **1.** claquement *m.* **2.** *(fam.)* bavardage *m.*

clămpănị *vi.* **1.** claquer. **2.** *(despre berze)* craqueter. **3.** *(fig., despre oameni)* jaser.

clămpănịt *n.* v. **clămpăneạlă.**

clănțănị *vi.* **1.** cliqueter. **2.** claquer (des dents). **3.** *(fig.)* jaser.

clănțănịt *n.* cliquetis *m.*

clănțău *m.* *(fam.)* clabaudeur *m.*

clăpăụg, ~ă *adj.* *urechi ~e* oreilles pendantes.

clătị *vt.* rincer.

clătinạ **I.** *vt.* agiter, secouer // *a ~ din cap* hocher la tête. **II.** *vr.* **1.** vaciller, osciller; se balancer. **2.** *(despre oameni)* chanceler; tituber. **3.** *(fig.)* hésiter.

clătinạre *f.* branle *m.*; vacillement *m.*

clătinătụră *f.* branlement *m.*

clătịre *f.*, **clătịt** *n.* rinçage *m.*

clătịtă *f.* *(culin.)* crêpe *f.*

clefăị *vi.* mâcher avec bruit.

clefăịt *n.* mâchonnement bruyant.

clei *n.* colle *f.*; glu *f.*

cleiọs, -oạsă *adj.* collant, ~e; gluant, ~e; visqueux, -euse.

clemẹnt, ~ă *adj.* *(rar)* clément, ~e, indulgent, ~e.

clemẹnță *f.* *(rar)* clémence *f.*

clẹnci *n.* **1.** crochet *m.* **2.** *(fig.)* motif de querelle. **3.** *(fig.)* dessous (d'une affaire) *m.*

cleptomạn *m.* cleptomane *m.*

cleptomanịe *f.* cleptomanie *f.*

cler *n.* clergé *m.*

clẹric *m.* ecclésiastique *m.*

clericạl, ~e *adj.* clérical, ~e, ecclésiastique.

clericalịsm *n.* cléricalisme *m.*

cleştạr *n.* *(poetic)* cristal *m.*

clẹşte *m.* **1.** *(tehn.)* pince *f.*, tenaille(s) *f.* *(pl.).* **2.** pincette(s) *f.* *(pl.)* // *a prinde (a strînge, a apuca) (ca) în(tr-un)* ~ acculer; *a scoate cu ~le* arracher.

cleştişọr *m.* brucelles *f. pl.*

cleveteạlă *f.* médisance *f.*

clevetị *vt* médire de ...

clevetịre *f.* v. **cleveteạlă.**

clevetitọr, -oạre *m.f.* médisant, ~e.

clịcă *f.* *(peior.)* clique *f.*

cliẹnt, ~ă *m.f.* client, ~e.

clientẹlă *f.* clientèle *f.*

climat *n.* **1.** climat *m.*; *(fig.)* ~ *de înţelegere şi pace* climat de compréhension et de paix. **2.** *(fig.)* milieu *m.*, ambiance *f.*

climatẹric, ~ă *adj.* climatique.

clịmă *f.* climat *m.*

clin *m.* empiècement (en biais) *m.* // *a nu avea nici în ~, nici în mînecă cu...* n'avoir rien de commun avec...

clinchet *n.* cliquetis *m.*

clịnic, ~ă *adj.*, *f.* clinique.

clinicịan *m.* (médecin) clinicien *m.*

clintị **I.** *vt.* *vr.* (se) déplacer légèrement; (s')ébranler. **II.** *vt.* *(fig.)* ébranler.

clịpă *f.* instant *m.*; *într-o* ~ à l'instant; en un clin d'œil; immédiatement // *în clipa aceea...* à ce moment-là..., au moment où...

clipị *vi.* **1.** cligner (des yeux). **2.** *(despre lumină)* clignoter // *cît ai ~ (din ochi)* en un clin d'œil, immédiatement.

clipịre *f.*, **clipịt** *n.* clignement *m.*

clipịtă *f.* v. **clịpă.**

clipocị *vi.* *(despre ape)* clapoter.

clipocịt *n.* clapotis *m.*

clịsă *f.* argile *f.*

clịsmă *f.* lavement *m.*

clisọs, -oạsă *adj.* argileux, -euse.

clişẹu *n.* **1.** *(fot.)* cliché *m.* **2.** *(tipogr.)* stéréotype *m.*

cloạcă *f.* cloaque *m.*

clocị **I.** *vi.* *vt.* *(despre păsări)* couver. **II.** *vi.* *(fig., despre oameni)* paresser. **III.** *vr.* *(despre alimente)* croupir; s'altérer. **IV.** *vt.* *(fig.)* ruminer; ourdir.

clocịt, ~ă **I.** *adj.* **1.** *(despre ouă)* couvi. **2.** *(despre alimente)* croupi, ~e; altéré, ~e. **II.** *n.* couvaison *f.*, couvage *m.*

clocitoạre *f.* couveuse *f.*

clọcot *n.* **1.** ébullition *f.* **2.** *(fig.)* (grande) agitation *f.*, effervescence *f.*

clocotị *vi.* **1.** bouillonner. **2.** *(fig.)* s'agiter, écumer de ...

clocotịt, ~ă *adj.* bouillant, ~e.

clocotitọr, -oạre *adj.* **1.** bouillonnant, ~e. **2.** *(fig.)* tumulteux, -euse.

cloncănị *vi.* glousser.

cloncănịt *n.* gloussement *m.*

clondir *n.* *(reg.)* bouteille *f.*; carafe *f.*

clondiraş *n.* carafon *m.*

clonţ *n.* **1.** *(reg.)* bec *m.* **2.** *(ir.)* bouche *f.*, gueule *f.*

clonţọs, -oạsă *adj.* *(fam., despre oameni)* hargneux, -euse.

clọpot *n.* **1.** cloche *f.* **2.** couvercle en forme de cloche // ~ *mare* bourdon *m.*

clopotạr *m.* sonneur de cloches.

clopọtniţă *f.* clocher *m.*; campanile *f.*

clopoţẹl *m.* **1.** clochette *f.* **2.** *(bot., la pl.)* campanule *f.*

clor *n.* *(chim.)* chlore *m.*

clorat *m.* *(chim.)* chlorate *m.*

clorhịdric, ~ă *adj.* *(chim.)* chlorhydrique.

clorofịlă *f.* *(bot.)* chlorophylle *f.*

clorofọrm *n.* *(farm.)* chloroforme *m.*

cloroformizạ *vt.* *(med.)* chloroformer.

clorọtic, ~ă *adj.* *(despre oameni)* chlorotique; pâle, anémique.

clorụră *f.* *(chim.)* chlorure *m.*

closẹt *n.* cabinet d'aisance.

clọşcă *f.* couveuse *f.*

clovn *m.* clown *m.*

clovnerịe *f.* bouffonnerie *f.*

cnọcaut *n.* *(la box)* knock-out *m.*; *a face* ~ mettre knock-out.

co- *elem. de comp.* co-.

coabitạ *vi.* cohabiter.

coabitạre *f.* cohabitation *f.*

coạcăz *m.* *(bot.)* groseillier *m.*

coạcăză *f.* *(bot.)* groseille *f.*

coạce **I.** *vt.* **1.** cuire (au four). **2.** *(fig.)* ourdir, machiner. **II.** *vr.* **1.** mûrir. **2.** *(despre oameni)* étouffer (de chaleur). **III.** *vi.* *(despre răni, abcese)* arriver à suppuration.

coạcere *f.* **1.** cuisson (au four) *f.* **2.** mûrissement *m.* **3.** *(fig.)* maturation *f.*

coạdă *f.* **1.** queue *f.*; *a da din* ~ **a.** remuer la queue; **b.** *(despre oameni)* faire des platitudes. **2.** natte (de cheveux) *f.*, tresse *f.* **3.** *(bot.)* tige *f.*; pédoncule *m.* **4.** traîne (des robes) *f.*; basque (de frac) *f.* **5.** manche (d'outil, de balai) *m.* **6.** *(iht.)* nageoire caudale. **7.** fin *f.*, bout *m.* **8.** file *f.*; *a se aşeza la* ~ prendre la file. // *a călca pe cineva pe* ~ froisser qn.; *a trage mîţa (pe dracul) de* ~ être (vivre) dans une grande gêne; *cu coada între picioare* tout penaud; *coada ochiului* le coin de l'œil; ~ *de topor* instrument de l'ennemi.

coafạ *vt.* *vr.* (se faire) coiffer.

coafạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre oameni)* coiffé, ~e. **2.** *(despre păr)* ondulé, ~e, frisé, ~e.

coafọr, -fẹză *m.f.* coiffeur, -euse.

coafụră *f.* coiffure *f.*

coagulạ *vr.* se coaguler.

coagulant, ~ă *adj.*, *m.* coagulant, ~e.

coagulạre *f.* coagulation *f.*

coagulạt, ~ă *adj.* coagulé, ~e.

coạjă *f.* **1.** écorce (d'arbre) *f.* **2.** zeste (du citron, de l'orange) *m.* **3.** peau (de banane) *f.* **4.** pelure (de pomme de terre, d'oignon) *f.* **5.** coque, coquille (d'œuf) *f.* **6.** croûte (de pain) *f.*

coạlă *f.* feuille *f.*

coalịţie *f.* coalition *f.*

coalizạ *vr.* se coaliser.

coalizạre *f.* v. **coalịţie.**

coạmă *f.* **1.** crinière (de cheval, de lion) *f.* **2.** cîme (de rochet, de montagne) *f.*

coạpsă *f.* *(anat.)* cuisse *f.*, hanche *f.*

coạrbă *f. (tehn.)* manivelle de foret; foret *m.*
coạrdă *f.* **1.** corde *f.*; *(geom.) coarda arcului* la corde de l'arc; *instrumente cu coarde* instruments à cordes; *(fam.) a întinde coarda* tendre la corde, dépasser les bornes. **2.** *(tehn.)* ressort *m.* **3.** *(vit.)* sarment *m.* // *a atinge (pe cineva) la coarda sensibilă* appuyer sur la chanterelle.
coạrnă *f. (bot.)* corne *f.*, cornouille *f.*
coạsă *f.* **1.** faux *f.* **2.** fauchage *m.*, fauchaison *f.* **3.** fauchée *f.*
coạse *vt.* **1.** coudre. **2.** *(chir.)* suturer.
coạstă *f.* **1.** *(anat.)* côte *f.* **2.** flanc *m.* **3.** pente *f.*, versant *m.* **4.** rivage *m.*, côte *f.*; *Coasta de Azur* la Côte d'Azur // *a-i sta (cuiva) în ~* gêner (qn.); *a pune (cuiva) sula-n ~* obliger, forcer (qn. à faire qch.).
coate-goạle *m. (fam.)* gueux *m.*
cobại *m.* cobaye *m.*
cobạlt *n.* cobalt *m.*
cọbe *f.* **1.** *(ornit.)* pépie *f.* **2.** oiseau de mauvais augure; porte-malheur *m.*
cobị *vi.* être de mauvais présage.
cọbiliță *f.* palanche *f.*
coborî **I.** *vi. vt.* **1.** descendre; *a ~ din(tr-)* **a.** descendre de; **b.** *(fig.)* tirer son origine de. **2.** baisser // *a ~ în grabă* dégringoler; *noaptea coboară* la nuit tombe. **II.** *vr.* **1.** descendre. **2.** *(fig.)* s'abaisser, s'humilier.
coborîre *f.* descente *f.*
coborîș *n.* pente *f.*
coborîtọr, -oạre *adj., m.f.* descendant, ~e.
cọbră *f. (zool.)* cobra *m.*
cobzạr *m.* joueur de luth.
cọbză *f.* (sorte de) lut m. // *(fam.) a duce cu cobza* berner.
coc *n.* chignon *m.*
cocaịnă *f. (farm.)* cocaïne *f.*
cocainomạn, ~ă *m.f.* cocaïnomane.
cocạrdă *f.* cocarde *f.*
cọcă *f.* **1.** pâte *f.* **2.** colle de pâte.
coceạn *m.* **1.** tige de maïs *f.* **2.** épi de maïs (sans grains) // *~ de varză* trognon de chou; *~ de măr* cœur de pomme.
cochẹt, ~ă *adj.* coquet, ~te. **II.** *adv.* coquettement.
cochetạ *vi.* coqueter.
cochetărịe *f.* coquetterie *f.*
cochịlie *f.* **1.** *(zool.)* coquille *f.* **2.** *(tehn.)* moule métallique.
cọcină *f.* porcherie *f.*
cocioạbă *f.* taudis *m.*, bicoque *f.*
cocîrjạ *vr.* se voûter.
cocîrjạt, ~ă *adj.* voûté, ~e.
coclạuri *m. pl. a umbla pe ~* errer sans but.
cocleạlă *f.* vert-de-gris *m.*
coclị *vi. vr.* se couvrir de vert-de-gris; s'oxyder.
coclịt, ~ă *adj.* vert-de-grisé, ~e; oxydé, ~e.
cocoạșă *f.* bosse *f.*
cocolọș *n.* **1.** boule *f.*; boulette *f.* **2.** grumeau *m.*
cocolọșị **I.** *vt.* **1.** étouffer une affaire. **2.** choyer, cajoler. **3.** chiffonner, mettre en boule. **II.** *vt. vr.* (s')emmitoufler.
cocọr *m. (ornit.)* grue *f.*
cocostîrc *m. (ornit.)* cigogne *f.*
cocọș *m.* **1.** coq *m.*; *~ sălbatic* coq de bruyère. **2.** chien de fusil.
cocoșạ **I.** *vr.* se courber, se voûter. **II.** *vt. a ~ în bătăi* rouer de coups.
cocoșạt, ~ă *adj., m.f.* bossu, ~e.
cocoșẹl *m.* cochet *m.*
cocotiẹr *m. (bot.)* cocotier *m.*
cocoțạ *vt. vr.* (se) jucher.
cocs *n. (mineral.)* coke *m.*
cocserịe *f.* cokerie *f.*
cocsificạ *vt.* cokefier.
cọctail *n.* cocktail *m.*
cocụță *f. (fam.)* bébé *m.*
cod *n. (jur.)* code *m.*
codạj *n.* codage *m.*
codạnă *f.* gamine *f.*
codạș, ~ă *m.f., adj.* retardataire // *elev ~* cancre *m.*
codeạlă *f.* v. **codịre.**
codị *vr.* hésiter.
codicịl *n. (jur.)* codicille *m.*
codificạ *vt. (jur.)* codifier.
codificạre *f. (jur.)* codification *f.*
codịre *f.* hésitation *f.*; indécision *f.*
codirịșcă, codirịște *f.* manche de fouet.
codobạtură *f. (ornit.)* hochequeue *m.*
codọș, -oạșă *m.f.* proxénète *m.*
cọdru *m.* vieille forêt // *~ de pîine* quignon *m.*
coechipiẹr, ~ă *m.f.* coéquipier, -ère.
coeficiẹnt *m.* coefficient *m.*
coercịbil, ~ă *adj.* coercible.
coercitịv, ~ă *adj.* coercitif, -ive.
coercịție *f.* coercition *f.*
coerẹnt, ~ă *adj.* cohérent, ~e.
coerẹnță *f.* cohérence *f.*
coexistạ *vi.* coexister.
coexistẹnță *f.* coexistence *f.*; *(pol.) ~ pașnică* coexistence pacifique.
coeziụne *f.* cohésion *f.*
cọfă *f.* seille *f.*
cofetạr *m.* pâtissier *m.*
cofetărịe *f.* pâtisserie *f.*
cofẹturi *n. pl.* sucreries *f. pl.*
cofrạj *n. (constr.)* coffrage *m.*
cofrẹt *n. (el.).* coffret *m.*
cogeạmite *adj. invar.* gigantesque.
cohọrtă *f. (ist.)* cohorte *f.*
cọif *n. (ist.)* heaume *m.*
coincịde *vi.* coïncider.
coincidẹnță *f.* coïncidence *f.*
cointeresạ *vt.* coïntéresser.
cojeạlă *f.* v. **cojịre.**
cojị **I.** *vt.* **1.** écorcer. **2.** *(despre fructe, legume)* peler. **II.** *vr.* **1.** *(despre piele)* se desquamer. **2.** *(despre pereți, tencuială)* s'écailler.
cojịre *f.* écorçage *m.*
cojịt, ~ă *adj.* **1.** écorcé, ~e. **2.** *(despre fructe, legume)* pelé, ~e. **3.** *(despre piele)* desquamé, ~e. **4.** *(despre pereți, tencuială)* écaillé, ~e.
cojọc *n.* touloupe *f.*
cojocạr *m.* pelletier *m.*
cojocărịe *f.* pelleterie *f.*
cojocẹl *n.* touloupe courte.
colaborạ *vi.* collaborer.
colaborạre *f.* collaboration *f.*; *~ bilaterală* collaboration bilatérale.
colaboratọr, -oạre *m.f.* collaborateur, -trice.
colaboraționịst, ~ă *m.f.* collaborateur avec les fascistes.

colạc *m.* **1.** gimblette *f.* **2.** anneau *m.*; ceinture *f.* **3.** margelle *f.* // *~ de salvare* bouée de sauvetage; *~ peste pupăză* pour surcroît (de malheur); *a se face ~* se recroqueviller.

colạn *n.* **1.** collier *m.* **2.** ceinture *f.*

colạps *n.* *(med.)* collapsus *m.*

colaterạl, *~ă adj.* *(jur.)* collatéral, ~e.

colaționạ *vt.* collationner.

colaționạre *f.* collationnement *m.*

colaționạt, *~ă adj.* collationné, ~e.

colb *n.* *(reg.)* poussière *f.*

colbăịt, *~ă adj.* *(reg.)* poussiéreux, -euse.

colcăị *vi.* *(despre o mulțime)* grouiller, fourmiller.

colcăịală *f.* grouillement *m.*, fourmillement *m.*

colẹa *adv.* (tout) près // *ba ici, ba ~* tantôt ci, tantôt là.

colecịst *n.* *(anat.)* cholécyste *m.*, vesicule biliaire.

colecistịtă *f.* *(med.)* cholécystite *f.*

colecistografịe *f.* *(med.)* cholécystographie *f.*

colectạ *vt.* **1.** collecter. **2.** quêter.

colectạre *f.* collecte *f.*

colẹctă *f.* quête *f.*

colectịv, *~ă* **I.** *adj.* **1.** collectif, -ive; *(gram.) substantiv ~* nom collectif. **2.** (réalisé, effectué) en commun. **3.** commun, ~e; social, ~e. **II.** *n.* collectif *m.*; corps *m.*; *în ~* **a.** collectif, -ive; **b.** collectivement // *~ de redacție* bureau de rédaction; *muncă în ~* travail d'équipe.

colectivịsm *n.* collectivisme *m.*

colectivitạte *f.* collectivité *f.*

colectivizạ *vt.* collectiviser.

colectivizạre *f.* collectivisation *f.*

colectọr¹ **I.** *n.* *(tehn.)* collecteur *m.* **II.** *adj.* *canal ~* égout (collecteur) *m.*

colectọr² *m.* collecteur *m.*

colẹcție *f.* collection *f.*; recueil *m.*

colecționạ *vt.* collectionner.

colecționạr *m.* collectionneur *m.*

colẹg, *~ă m.f.* collègue *m.*, camarade *m.*

colegiạl, *~ă adj.* collégial, ~e.

colegialitạte *f.* attitude collégiale; camaraderie *f.*

colẹgiu *n.* **1.** association *f.* **2.** *(înv.)* collège *m.*, lycée *m.*

coleoptẹre *n. pl.* *(entom.)* coléoptères *m. pl.*

colẹric, *~ă adj.* *(despre oameni)* colérique.

colesterọl *n.* *(med.)* cholestérol *m.*

colẹt *n.* colis *m.*

coletărịe *f.* messagerie *f.*

colhọz *n.* kolkhoze *m.*

colhọznic, *~ă adj., m.f.* kolkhozien, ~ne.

colibacịl *m.* *(med.)* colibacille *m.*

colibacilọză *f.* *(med.)* colibacillose *f.*

colịbă *f.* chaumière *f.*

colibrị *m.* *(ornit.)* colibri *m.*

coliẹr *n.* collier *m.*

colilịu, -ịe *adj.* blanc, -che (comme neige).

colimatọr *n.* *(opt.)* collimateur *m.*

colịnă *f.* coline *f.*

colịnd *n.* cantique de Noël.

colindạ **I.** *vi.* **1.** chanter des noëls. **2.** errer, vagabonder. **II.** *vt.* *(fam.)* battre le pavé.

colindătọr *m.* chanteur de noëls.

colịtă *f.* *(med.)* colite *f.*

colịvă *f.* gâteau (de blé et de noix) distribué à la mémoire des morts.

colivịe *f.* **1.** cage *f.* **2.** *(tehn.)* monte-charge *m.*

coliziụne *f.* collision *f.*

colmatạre *f.* *(tehn.)* colmatage *m.*

colnịc *n.* colline *f.* **2.** clairière *f.*

cọlo *adv.* là, là-bas; *de ~ (pînă) ~* de ci, de là; ci et là; *ici și ~* çà et là // *a arunca cît ~* jeter au loin, rejeter; *cît de ~* de loin.

coloạnă *f.* **1.** colonne *f.* **2.** ligne de flanc, file *f.*

colocatạr, *~ă m.f.* colocataire.

colọcviu *n.* colloque *m.*; *~ de sociologie* colloque de sociologie.

colonạdă *f.* colonnade *f.*

colonẹl *m.* colonel *m.*

coloniạl, *~ă adj.* *(pol.)* colonial, ~e.

coloniạle *f. pl.* produits d'épicerie, denrées coloniales.

colonialịsm *n.* *(pol.)* colonialisme *m.*

colonialịst, *~ă adj., m.* *(pol.)* colonialiste.

colonịe¹ *f.* colonie *f.*

colọnie² *f.* eau de Cologne *f.*

colonịst *m.* colon *m.*

colonizạ *vt.* coloniser.

colonizạre *f.* colonisation *f.*

colonizatọr *m.* colonisateur *m.*

colorạ *vt.* **1.** donner une couleur (à), colorer, teindre. **2.** appliquer des couleurs sur, colorier. **3.** *(fig.)* nuancer; mettre en relief.

colorạnt, *~ă adj.* colorant, ~e.

colorạre *f.* **1.** coloration *f.* **2.** coloriage *m.*

colorạt, *~ă adj.* **1.** coloré. ~e. **2.** colorié, ~e. **3.** *(fig.)* imagé, ~e; expressif, -ive.

colorịt *n.* coloris *m.*; couleur f.

colọs *m.* colosse *m.*

colosạl, *~ă adj.* colossal, ~e; gigantesque.

colportạ *vt.* colporter, propager (de fausses nouvelles).

colportạj *n.* colportage *m.*

colportọr *m.* colporteur (de fausses nouvelles) *m.*

cọlț **I.** *n.* **1.** coin *m.*, recoin *m.* **2.** *(la fotbal)* corner *m.*, coin *m.*; *lovitură de ~* corner *m.* // *a da din ~ în ~* être affolé(e), être aux abois; *în toate ~urile* partout; *din toate ~urile* de toutes parts. **II.** *m.* **1.** *(zool.)* croc *m.*, défense *f.* **2.** dent (d'un outil) *f.* **3.** dent de broderie. **4.** *(la bocanci)* crochet *m.*, crampon *m.* **5.** pic (de montagne, de rocher) *m.* **6.** pointe (de l'herbe) *f.* **7.** mèche (de cheveux) sur le front.

colțọs, -oạsă *adj.* hargneux, -euse; récalcitrant, ~e.

colțunạși *m. pl.* *(culin.)* ravioli *m.* pl.

colțurạt, *~ă,* **colțurọs, -oạsă** *adj.* couvert(e) d'aspérités.

colụmnă *f.* *(înv.)* colonne *f.*

comandạ *vt.* commander, ordonner, intimer (un ordre, une disposition).

comandamẹnt *n.* **1.** commandement *m.*; quartier général *m.* **2.** *(fig.)* loi *f.*, précepte *m.*

comandạnt *m.* commandant *m.*

comạndă *f.* **1.** commandement *m.* **2.** *(tehn.)* organe (poste) de commande. **3.** commande (de marchandise) *f.* // *ton de ~* ton impérieux (d'autorité); *la ~* sur ordre; *îmbrăcăminte de ~* habits sur mesure.

comasạ *vt.* concentrer, masser.

comasạre *f.* concentration *f.*; fusion *f.*

cọmă *f.* coma *m.*; agonie *f.*

combatạnt, ~ă *adj., m.f.* combattant, ~e; *(fig.)* militant, ~e.

combạte *vt.* combattre; lutter contre...

combạtere *f.* combat *m.*; lutte *f.*

combatịv, ~ă *adj.* combatif, -ive.

combativitạte *f.* combativité *f.*

combinạ *vt.* **1.** combiner. **2.** *(fig.)* arranger, ourdir.

combinạre *f.* v. **combinạție.**

combinạt *n.* combinat (industriel) *m.*

combinạție *f.* **1.** combinaison *f.* **2.** *(fam.)* arrangement *m.*, plan *m.* // *a intra în ~ cu cineva* s'associer avec qn.

combịnă *f.* moissonneuse-batteuse *f.*

combinezọn *n.* combinaison *f.*

combustịbil *m.* combustible *m.*

combụstie *f.* combustion *f.*

comediạnt *m.* **1.** *(înv.)* comédien *m.*; saltimbanque *m.* **2.** *(fig.)* charlatan *m.*

comedịe^1 *f.* comédie *f.*

comẹdie^2 *f.* **1.** spectacle forain. **2.** *(fam.)* histoire *f.*; folie *f.*

comemorạ *vt.* commémorer.

comemorạre *f.* commémoration *f.*

comemorativ, ~ă *adj.* commémoratif, -ive.

comenduịre *f.* *(mil.)* commandement de garnison.

comentạ *vt.* **1.** commenter. **2.** interpréter.

comentạriu *n.* **1.** commentaire *m.* **2.** interprétation *f.*

comentatọr, -oạre *m.f.* commentateur, -trice.

comerciạl, ~ă *adj.* commercial, ~e.

comercializạ *vt.* commercialiser.

comercializạre *f.* commercialisation *f.*

comerciạnt *m.* commerçant *m.*, marchand *m.*

comẹrț *n.* commerce *m.* // *~ clandestin* trafic clandestin, marché noir.

comestịbil, -ă *adj.* comestible.

comẹtă *f.* comète *f.*

cọmic^1 *m.* (acteur) comique *m.*

cọmic^2**, ~ă I.** *adj.* comique; humoristique; ridicule. **II.** *s.n.* comique *m.*

comicărịe *f.* drôlerie *f.*, bouffonnerie *f.*

comịs-voiajor *m.* commis-voyageur *m.*

comisạr *m.* *(înv.)* commisaire *m.*

comịsie *f.* commission *f.*

comisiọn *n.* **1.** commission *f.*; *a face un ~* faire une commission. **2.** commission *f.*; pourcentage *m.*; *(com.) mărfuri în ~* marchandises placées en commission.

comisionạr *m.* commissionnaire *m.*

comitẹt *n.* comité *m.*; *~ de redacție* comité éditorial.

comoară *f.* **1.** trésor *m.* **2.** fortune *f.*, richesse *f.*, biens *m. pl.*

comọd, ~ă I. *adj.* commode, confortable, agréable. **II.** *adv.* *(fam.)* à son aise.

comoditạte *f.* commodité *f.*, confort *m.*

comọție *f.* commotion *f.*, choc *m.*

compạct, ~ă *adj.* compact, ~e; dense.

compạnie^1 *f.* compagnie *f.*; société *f.*

compạnie^2 *f.* *(mil.)* compagnie *f.*

comparạ *vt.* comparer.

comparạbil, ~ă *adj.* comparable.

comparạre *f.* comparaison *f.*

comparạt, ~ă *adj.* comparé, ~e.

comparatịv, ~ă *adj.* comparatif, -ive.

comparạție *f.* comparaison *f.*; rapprochement *m.*, analogie *f.*, rapport *m.*; *în ~ cu...* par rapport à ... // *a nu suferi ~* être hors de pair, hors ligne.

compartimẹnt *n.* **1.** compartiment *m.* **2.** domaine d'activité.

compartimentạ *vt.* compartimenter.

compạs *n.* compas *m.* // *(fam.) a-și pierde ~ul* perdre le nord, s'affoler.

compasạt, ~ă *adj.* *(despre oameni, atitudini)* compassé, ~e; affecté, ~e.

compatịbil, ~ă *adj.* compatible.

compatibilitạte *f.* compatibilité *f.*

compatriọt, -oạtă *m.f.* compatriote.

compărẹa *vi.* comparaître.

compătimị I. *vt.* plaindre. **II.** *vi.* compatir à.

compătimịre *f.* compassion *f.* pitié *f.*

compătimitọr, -oạre *adj.* compatissant, ~e.

compẹndiu *n.* compendium *m.*, abrégé *m.*

compensạ *vt.* compenser; dédommager.

compensạre *f.* compensation *f.*; dédommagement *m.*

compensatọr, -oare *adj.* compensatoire; compensateur, -trice.

compensạție *f.* compensation *f.*; indemnité *f.*, réparation *f.*

competẹnt, ~ă *adj.* compétent, ~e; entendu, ~e.

competẹnță *f.* **1.** compétence *f.*; capacité *f.* **2.** *(fam.)* personne compétente.

competitọr, -oạre *m.f.* compétiteur, -trice, concurrent, ~e.

competịție *f.* compétition *f.*, concours *m.*

compilạ *vt.* compiler.

compilạre *f.* compilation *f.*

compilatọr, -oạre I. *m.f.* compilateur, -trice. **II.** *n.* *(în automatică)* (auto)programmeur *m.*

compilạție *f.* compilation *f.*

complăcẹa *vr.* se complaire.

completamẹnte *adv.* complètement, totalement.

complemẹnt *n.* complément *m.*; *(gram.) ~ direct* complément d'objet direct.

complementạr, ~ă *adj.* complémentaire.

complẹt, ~ă *adj.* complet, -ète.

completạ *vt.* compléter // *a ~ un formular* remplir un formulaire.

completạre *f.* complétement *m.*

completịvă *adj. f.*, *f.* (proposition) complétive.

complẹx^1 *n.* ensemble *m.*; *(com., ind.)* complexe *m.*

complẹx^2**, ~ă** *adj.* complexe.

complexitạte *f.* complexité *f.*

complezẹnt, ~ă *adj.* complaisant, ~e, obligeant, ~e, aimable.

complezẹnță *f.* complaisance *f.*, obligeance *f.*, amabilité *f.*

complicạ *vt. vr.* (se) compliquer; (s')aggraver.

complicạt, ~ă *adj.* **1.** compliqué, ~e. **2.** confus, ~e; inintelligible.

complicạție *f.* **1.** complication *f.* **2.** aggravation *f.*

complịce *m.* complice *m.*

complicitạte *f.* complicité *f.*; connivence *f.*

complimẹnt *n.* **1.** compliment *m.* **2.** *(la pl.)* civilités *f. pl.*, hommages *m. pl.*

complimentạ *vt.* complimenter.

complimentạr *v.* **complementạr.**

complinị *vt.* compléter.

complọt *n.* complot *m.*, conjuration *f.*

complotạ *vi.* comploter; tramer, manigancer.

complotịst *m.* comploteur *m.*, conspirateur *m.*

componẹnt, **~ă I.** *adj.* composant, ~e. **II.** *n.* *(chim.)* composant *m.*; *~ele apei* les composants de l'eau. **III.** *f.* *(mat.)* composante *f.*

componẹnță *f.* composition *f.*, structure *f.*

comportạ I. *vr.* se comporter, se conduire. **II.** *vt.* comporter, comprendre.

comportạre *f.* comportement *m.*, conduite *f.*

compọt *n.* compote *f.*

compotiẹră *f.* compotier *m.*

compozitọr, -oạre *m.f.* compositeur, -trice.

compozịție *f.* **1.** composition *f.*; structure *f.* **2.** morceau de musique.

comprehensiụne *f.* compréhension *f.*

comprehensịv, **~ă** *adj.* compréhensif, -ive.

comprẹsă *f.* compresse *f.*

compresịbil, **~ă** *adj.* *(fiz.)* compressible.

compresibilitạte *f.* *(fiz.)* compressibilité *f.*

compresiụne *f.* *(fiz.)* compression *f.*

compresọr *n.* **1.** compresseur *m.* **2.** rouleau compresseur. **3.** *(med.)* appareil compresseur.

comprimạ *vt.* **1.** comprimer; presser. **2.** *(fig.)* restreindre, réduire.

comprimabịl, **~ă** *adj.* comprimable.

comprimạre *f.* **1.** compression *f.* **2.** *(fig.)* réduction *f.*

comprimạt, **~ă I.** *adj.* comprimé, ~e. **II.** *n.* *(farm.)* comprimé *m.*

compromis, **~ă I.** *adj.* compromis, ~e; discrédité, ~e. **II.** *n.* compromis *m.*; accommodement *m.*

compromịte I. *vt.* *vr.* (se) compromettre, (se) discréditer. **II.** *vt.* **1.** péricliter, mettre en danger. **2.** gâcher; détruire.

compromitere *f.* compromission *f.*

compromițătọr, -oạre *adj.* compromettant, ~e.

compụne I. *vt.* *vr.* (se) composer. **II.** *vt.* **1.** constituer, former. **2.** créer; écrire.

compụnere *f.* **1.** composition *f.* **2.** structure *f.*

compụs, **~ă I.** *adj.* composé, ~e; combiné, ~e. **II.** *m.* *(chim.)* corps composé.

comụn, **~ă** *adj.* **1.** commun, ~e; collectif, -ive; général, ~e; *de ~ acord* d'un commun accord, de concert. **2.** ordinaire, fréquent, ~e. **3.** banal, ~e, médiocre.

comunal, **~ă** *adj.* communal, ~e.

comụnă *f.* commune *f.*

comunicạ I. *vt.* communiquer; transmettre, informer. **II.** *vi.* être en communication, en rapport.

comunicạnt, **~ă** *adj.* communicant, ~e.

comunicare *f.* **1.** communication *f.*; information *f.*, renseignement *m.* **2.** exposé *m.*, rapport *m.*

comunicat *n.* communiqué *m.*

communicatịv, **~ă** *adj.* communicatif, -ive.

comunicạție *f.* communication *f.*

comunism *n.* *(pol.)* communisme *m.*

comunist, **~ă** *adj.*, *m.f.* communiste.

comunitạte *f.* communauté *f.*; collectivité *f.*

comuniụne *f.* communion *f.*

comutạ *vt.* *(jur.)* commuer.

comutạbil, **~ă** *adj.* *(jur.)* commuable.

comutạre *f.* *(jur.)* commutation *f.*

comutatọr *n.* *(el., tehn.)* commutateur *m.*; interrupteur *m.*

con *n.* *(bot., geom.)* cône *m.*

conạc *n.* manoir *m.*

conaționạl *m.* compatriote *m.*

concasạ *vt.* concasser.

concasạre *f.* concassage *m.*

concasọr *n.* *(tehn.)* concasseur *m.*

concạv, **~ă** *adj.* concave.

concavitạte *f.* concavité *f.*

concediạ *vt.* congédier, licencier.

concediẹre *f.* renvoi *m.*, licenciement *m.*

concediu *n.* congé *m.*, vacances *f. pl.*

concentrạ I. *vt.* *vr.* (se) concentrer, (se) rassembler. **II.** *vr.* se concentrer, se plonger dans la réflexion.

concentrạre *f.* concentration *f.*

concentrạt, **~ă** *adj.* *(chim.)* concentré, ~e.

concentrạție *f.* *(chim.)* concentration *f.*

concẹntric, **~ă** *adj* *(geom.)* concentrique.

concẹpe I. *vt.* **1.** concevoir, imaginer, inventer. **2.** comprendre. **3.** formuler // *de neconceput* inconcevable, inimaginable. **II.** *vi.* *(despre femei)* concevoir, devenir enceinte.

concẹpere *f.* conception *f.*

concẹpt *n.* **1.** concept *m.* **2.** brouillon *m.*

conceptuạl, **~ă** *adj.* conceptuel ~le; abstrait, ~e.

concẹpție *f.* conception *f.*

concẹrn *n.* *(ec.)* trust *m.*

concẹrt *n.* **1.** concert *m.*; *sală de ~e* salle de concerts. **3.** concerto *m.*; *~ pentru pian și orchestră* concerto pour piano et orchestre. **3.** *(fig.)* accord *m.*

concertạ *vi.* donner des concerts.

concertịst, **~ă** *m. f.* concertiste.

concẹsie *f.* concession *f.*, faveur *f.*

concesionạ *vt.* donner en concession.

concesionạr *m.* concessionnaire *m.*

concesionạre, concesiụne *f.* *(jur.)* concession *f.*

concesịv, **~ă** *adj.* concessif, -ive; indulgent, ~e, tolérant, ~e.

concetățẹan, **~ă** *m.f.* concitoyen, ~ne.

conchide *vt.* *vi.* conclure, tirer des conclusions.

cọnchistador *m.* conquistador *m.*

cọnci *n.* chignon *m.*

conciliạ *vt.* concilier.

conciliạbul *n.* conciliabule *m.*

conciliạnt, **~ă** *adj.* conciliant, ~e.

conciliẹre *f.* conciliation *f.*; accommodement *m.*

concịs, **~ă** *adj.* concis, ~e; succinct, ~e; lapidaire.

concizie *f.* concision *f.*

conclạv *n.* *(bis.)* conclave *m.*

concludẹnt, **~ă** *adj.* concluant, ~e, édifiant, ~e.

conclụzie *f.* conclusion *f.*; *în ~* en conclusion, en conséquence.

concomitẹnt, **~ă I.** *adj.* concomitant, ~e, simultané. ~e. **II.** *adv.* en même temps, simultanément.

concordạ *vi.* concorder, correspondre.

concordạnt, **~ă** *adj.* concordant, ~e.

concordạnță *f.* concordance *f.*, accord *m.*; *în ~ cu...* en concordance avec...

concrẹt, ~ă *adj.* **1.** concret, -ète; positif, -ive. **2.** précis, ~e.

concretizạ *vt. vr.* (se) concrétiser.

concretizạre *f.* matérialisation *f.*

concrețiụne *f.* *(geol.)* concrétion *f.*

concubịn, ~ă *m.f.* concubin, ~e.

concubinạj *n.* concubinage *m.*

concurạ I. *vi.* (+ **la**) concourir, participer (à). **II.** *vi. vt. vr.* être en concurrence (en commerce), concurrencer.

concurẹnt, ~ă *adj., m.f.* concurent, ~e, compétiteur, -trice.

concurẹnță *f.* **1.** concurrence *f.*; compétition *f.* **2.** concurrence *f.*; rivalité *f.*

concụrs *n.* **1.** concours *m.*, compétition *f.* **2.** examen *m.* **3.** aide *f.*, appui *m.* **4.** contribution *f.*, collaboration *f.* // *~ de împrejurări* conjoncture *f.*

condamnạ *vt.* **1.** *(jur.)* condamner. **2.** *(fig.)* blâmer.

condamnạbil, ~ă *adj* *(fig.)* condamnable; blâmable.

condamnạre *f.* **1.** *(jur.)* condamnation *f.* **2.** **2.** *(fig.)* blâme *m.*, désapprobation *f.*

condamnạt, ~ă *m.f.* *(jur.)* condamné, ~e.

condẹi *n.* porte-plume *m.* // *dintr-un ~* d'un seul coup, d'un trait.

condensạ *vt. vr.* (se) condenser.

condensạbil, ~ă *adj.* *(fiz.)* condensable.

condensạre *f.* *(fiz.)* condensation *f.*

condensạt, ~ă *adj.* *(fiz.)* condensé, ~e.

condensatọr *n.* *(fiz.)* condensateur *m.*

condensọr *m.* *(fiz.)* condenseur *m.*

condescendẹnt, ~ă *adj.* condescendant, ~e.

condescendẹnță *f.* condescendance *f.*; considération *f.*

cọndică *f.* **1.** registre *m.*, livre de comptes. **2.** *(înv.)* code *m.*

condimẹnt *n.* *(culin.)* condiment *m.*

condimentạ *vt.* *(culin.)* assaisonner.

condịție *f.* condition *f.*; *cu condiția (ca) să...* à condition que (de).

condiționạ *vt.* conditionner.

condiționạl, ~ă *adj.* conditionnel, ~le; *modul ~* mode conditionnel.

condiționạre *f.* conditionnement *m.*

condiționạt, ~ă *adj.* conditionné, ~e.

condoleạnțe *f. pl.* condoléances *f. pl.*

conducătọr, -oạre I. *adj.* **1.** dirigeant, ~e. **2.** *(fiz.)* conducteur, -trice // *idee -oare* idée maîtresse. **II.** *m.* dirigeant *m.*, chef *m.*

condụce *vt. vr.* (se) diriger; (se) conduire; (se) guider // *a ~ un stat* gouverner un Etat; *a ~ o armată* commander une armée.

condụcere *f.* direction *f.* // *a lua ~a* prendre la barre.

condụctă *f.* **1.** conduit *m.*; pipe-line *m.* **2.** câble électrique.

conductibilitạte *f.* (*el.*) conductibilité *f.*

conductọr I. *m.* **1.** contrôleur (de train, d'autobus) *m.* **2.** conducteur *m.*, directeur de travaux. **II.** *n.* conducteur électrique.

condụită *f.* conduite *f.*, comportament *m.*

conectạ *vt.* *(el.)* connecter.

conectạre *n.* *(el.)* connexion *f.*

conectọr *n.* *(el.)* connecteur *m.*

conẹx, ~ă *adj.* connexe.

conexạ *vt.* mettre en connexion.

conexạre *f.* connexion *f.*

conexiụne *f.* connexion *f.*

confẹcție *f.* **1.** confection *f.* **2.** prêt-à-porter *m.*

confecționạ *vt.* confectionner.

confecționạre *f.* confection *f.*

confederatịv, ~ă *adj.* (con)féderativ, -ive.

confederạție *f.* (con)fédération *f.*

conferențiạ *vi.* donner des conférences.

conferențiạr *m.* **1.** conférencier *m.* **2.** *(în învățămîntul universitar)* maître de conférences.

conferị *vt.* conférer (un titre, une décoration).

conferịnță *f.* **1.** conférence *f.*; *(a da o) ~ de presă* (donner une) conférence de presse. **2.** *(pol.)* réunion *f.*, séance *f.*

confesionạl, ~ă *adj.* confessionel, ~le.

confesiụne *f.* **1.** aveu *m.* **2.** confession *f.*, religion *f.*

confẹti *f. pl.* confetti *m. pl.*

confidẹnt, ~ă *m.f.* confident, ~e.

confidẹnță *f.* confidence *f.*

confidențiạl, ~ă I. *adj.* confidentiel, ~le, secret, -ète. **II.** *adv.* confidentiellement, secrètement.

configurạție *f.* configuration *f.*

confirmạ *vt.* **1.** confirmer, attester // *a ~ primirea* accuser réception. **2.** *(jur.)* ratifier.

confirmạre *f.* confirmation *f.*

confiscạ *vt.* confisquer.

confiscạre *f.* confiscation *f.*

conflagrạție *f.* conflagration *f.*

conflịct *n.* conflit *m.*, désaccord *m.* // *a intra în ~ (cu)* se disputer, se brouiller (avec); *~ armat* guerre *f.*

confluẹnt, ~ă *adj.* *(geogr.)* confluent, ~e.

confluẹnță *f.* *(geogr.)* point de jonction.

confọrm, ~ă I. *adj.* **1.** conforme, identique. **2.** correspondant, ~e; adéquat, ~e. **II.** *adv.* conformément à.

conformạ *vr.* se conformer; se soumettre.

conformạre *f.* conformité *f.*

conformạt, ~ă *adj.* *(despre corp sau părți ale corpului)* conformé, ~e.

conformạție *f.* conformation *f.*, constitution *f.*

conformịsm *n.* conformisme *m.*

conformịst, ~ă *m.f.* conformiste.

conformitạte *f.* conformité *f.* // *în ~ cu...* conformément à...

confọrt *n.* confort *m.*; aises *f.pl.*

confortạbil, ~ă I. *adj.* confortable; commode. **II.** *adv.* confortablement.

confrạte *m.* confrère *m.*

confruntạ *vt.* confronter.

confruntạre *f.* confrontation *f.*

confundạ *vt.* confondre, prendre pour.

confụz, ~ă *adj.* confus, ~e, vague.

confụzie *f.* confusion *f.*

congelạ *vt.* congeler.

congelạre *f.* congélation *f.*

congelạt, ~ă *adj.* congelé, ~e.

congenitạl, ~ă *adj.* congénital, ~e.

congẹstie *f.* *(med.)* congestion *f.*

congestionạ *vr.* se congestionner.

congestionạre *f.* congestion *f.*

congestionạt, ~ă *adj* *(despre oameni, părți ale trupului)* congestionné, ~e.

conglomerạt *n.* *(geol.)* conglomérat *m.*

congregạție *f.* *(bis.)* congrégation *f.*

congrẹs *n.* congrès *m.*

congresịst, ~ă *m.f.* congressiste.

congruẹnt, ~ă *adj. (geom.)* congruent, ~e.

congruẹnță *f. (mat.)* congruence *f.*

coniạc *n.* cognac *m.*

cọnic, ~ă *adj. (geom.)* conique.

conifẹr *n. (la pl.)* conifères *m.pl.*

conivẹnță *f. de ~ (cu...)* de connivence (avec).

conjugạ *vt. vr.* (se) conjuguer.

conjugạl, ~ă *adj.* conjugal, ~e.

conjugạre *f. (gram.)* conjugaiseon *f.*

conjugạt, ~ă *adj. (fiz., mat.)* conjugué, ~e.

conjunctịv, ~ă *adj.* **1.** *(anat.)* conjonctif, -ive. **2.** *(gram.) modul ~* mode subjonctif.

conjunctịvă *f. (anat.)* conjonctive *f.*

conjunctụră *f.* conjoncture *f.*

conjụncție *f. (gram., astron.)* conjonction *f.*

conjurạ *vt.* conjurer, implorer.

conjurạt, ~ă *m.f.* conspirateur, -trice.

conjurạție *f.* conjuration *f.*, conspiration *f.*

conlocuị *vi.* cohabiter.

conlocuire *f.* cohabitation *f.*

conlocuitọr, -oạre *adj.* cohabitant, ~e.

conlucrạ *vi.* collaborer, coopérer.

conlucrạre *f.* collaboration *f.*, coopération *f.*

conopịdă *f. (bot.)* chou-fleur *m.*

consacrạ **I.** *vt. vr.* (se) consacrer; (se) dédier, (se) vouer à... **II.** *vt.* ratifier, confirmer.

consacrạre *f.* confirmation *f.*, ratification *f.*

consacrạt, ~ă *adj.* **1.** consacré, ~e; voué, ~e, dédié, ~e. **2.** ratifié, ~e.

consăteạn *m.* personne originaire du même village qu'une autre.

consecịnță *f.* conséquence *f.*; *în ~* **a.** en conséquence; en raison de; **b.** par conséquent, donc.

consecutịv, ~ă *adj.* consécutif, -ive.

consecụție *f. (gram.) consecuția timpurịlor* la concordance des temps.

consecvẹnt, ~ă *adj.* conséquent, ~e.

consecvẹnță *f.* constance *f.*

consẹmn *n.* **1.** *(mil.)* consigne *f.* **2.** instruction formelle.

consemnạ *vt.* **1.** consigner, enregistrer, noter. **2.** mettre en dépût, en garantie. **3.** *(mil.)* imposer la consigne.

consemnạre *f.* observation écrite, note *f.*

conservạ *vt.* **1.** conserver (des aliments). **2.** *(fig.)* ménager.

conservạre *f.* conservation *f.*

conservatịsm *n. (pol. peior.)* conservatisme *m.*

conservatọr, -oạre **I.** *adj., m.f.* conservateur, -trice, **II.** *n.* conservatoire *m.*

conservatorịsm *n.* conservatorisme *m.*

consẹrvă *f.* conserve *f.*

consfătuị *vr.* se consulter, délibérer.

consfătuịre *f.* délibération *f.*, consultation *f.*

consfințị *vt.* consacrer, ratifier.

consfințịre *f.* consécration *f.*, ratification *f.*

considerạ **I.** *vt. vr.* (se) considérer // *considerînd că* vu que. **II.** *vt.* envisager.

considerạbil, ~ă *adj.* **1.** considérable, remarquable; *~ de...* considérablement, extrêmement. **2.** très grand(e).

considerạre *f.* **1.** considération *f.* **2.** étude *f.*, examen *m.*

considerạție *f.* **1.** considération *f.*; *a lua în ~* prendre en considération, tenir compte. **2.** *(la pl.)* réflexions *f.pl.*; considérations *f.pl.*

considerẹnt *n.* considération *f.*, point de vue.

consignạție *f.* consignation *f.*

consiliẹr *m.* conseiller *m.*

consịliu *n.* conseil *m.*

consimțămînt *n.* consentement *m.*

consimțị *vt. vi.* consentir.

consimțịre *f.* consentement *m.*

consistạ *vi.* consister; être formé de.

consistẹnt, ~ă *adj.* **1.** consistant, ~e, solide. **2.** *(despre alimente)* nourrissant, ~e, substantiel, ~le.

consistẹnță *f.* consistance *f.*, solidité *f.*

consistọriu *n. (bis.)* consistoire *m.*

consoạnă *f. (fon.)* consonne *f.*

consoạrtă *f. (fam.)* femme *f.*, épouse *f.*

consolạ *vt. vr.* (se) consoler.

consolạre *f.* consolation *f.*

consọlă *f.* console *f.*

consolidạ *vt. vr.* (se) consolider.

consolidạre *f.* consolidation *f.*

consonạnt, ~ă *adj. (muz.)* consonant, ~e; harmonieux, -euse.

consonạntic, ~ă *adj. (fon.)* consonantique.

consonantịsm *n. (fon.)* consonantisme *m.*

consonạnță *f.* **1.** *(muz.)* consonance *f.* **2.** *(fig.)* harmonie *f.*

consọrțiu *n. (ec., fin.)* consortium *m.*

conspẹct *n.* **1.** résumé *m.*, abrégé *m.* **2.** vue d'ensemble.

conspectạ *vt.* résumer.

conspirạ *vi.* conspirer, comploter.

conspiratịv, ~ă *adj* illégal, ~e, clandestin, ~e.

conspiratọr, -oạre *m.f.* conspirateur, -trice.

conspirạție *f.* conspiration *f.*, complot *m.*

constạ *vi.* consister, résider en.

constạnt, ~ă **I.** *adj.* constant, ~e, invariable; ferme. **II.** *f. (mat.)* constante *f.*

constạnță *f.* constance *f.*

constatạ *vt.* constater; prendre connaissance.

constatạre *f.* constatation *f.*

constelạție *f.* constellation *f.*

consternạ *vt.* consterner.

consternạre *f.* consternation *f.*

consternạt, ~ă *adj.* consterné, ~e.

constipạ *vt. (despre alimente)* constiper.

constipạnt, ~ă *adj. (despre alimente)* constipant, ~e.

constipạt, ~ă *adj. (despre oameni)* **1.** constipé, ~e. **2.** *(fam.)* rébarbatif, -ive; peu traitable.

constipạție *f.* constipation *f.*

constituạnt, ~ă *adj.* constituant, ~e.

constituị **I.** *vt.* **1.** constituer composer. **2.** représenter. **II.** *vr.* se constituer, s'instituer, se former.

constituịre *f.* organisation *f.*, établissement *m.*

constitutịv, ~ă *adj.* constitutif, -ive.

constitụție^{1} *f.*, constitution *f.*, structure physique.

constitụție^{2} *f.*, constitution *f.*, loi fondamentale d'une nation.

constituționạl, ~ă *adj.* constitutionnel, ~le.

constrînge *vt.* contraindre; forcer la main.

constrîngere *f.* contrainte *f.*; obligation *f.*, rigueur *f.*

constructịv, ~ă *adj.* constructif, -ive; *dialog ~* dialogue constructif.

constrụctor, -oạre *m.f., adj.* constructeur, -trice

constrụcție *f.* **1.** construction *f.*, édification *f.*; *construcția socialismului* l'édification du socialisme. **2.** bâtiment *m.*

construị *vt.* construire, édifier // *a ~ o figură geometrică* tracer une figure géométrique.

construịre *f.* **1.** construction *f.* **2.** édification *f.*; *~a socialismului* l'édification du socialisme.

cọnsul *m.* *(în diplomație)* consul *m.*

consulạr, ~ă *adj.* consulaire.

consulạt *n.* consulat *m.*

consụlt *n.* *(med.)* consultation *f.*; *a face un ~* appeler en consultation.

consultạ I. *vt.* consulter. **II.** *vr.* prendre conseil.

consultạre *f.* consultation *f.*

consultatịv, ~ă *adj.* consultatif, -ive.

consultạție *f.* consultation *f.*

consụm *n.* consommation *f.*

consumạ I. *vt.* consommer; employer, user. **2.** *(despre foc)* détruire; épuiser. **II.** *vr.* *(fig.)* se consumer, dépérir.

consumạre *f.* consommation *f.*; achèvement *m.*, fin *f.*

consumatọr, -oạre *m.f.* consommateur, -trice.

consumạție *f.* **1.** consommation *f.* **2.** usage *m.*

conștiẹnt, ~ă *adj.* conscient, ~e.

conștiinciọs, -oạsă I. *adj.* consciencieux, -euse; correct, ~e. **II.** *adv.* consciencieusement, scrupuleusement.

conștiinciozitạte *f.* sérieux *m.*

conștiịnță *f.* conscience *f.*; *proces de ~* cas de conscience // *mustrare de ~* remords *m.*; *cu mîna pe ~* en toute sincérité, franchement.

cont *n.* compte *m.*; *în ~ul* ... au compte de ... // *a nu ține ~ de* ... passer sur ...

contạ *vi.* **1.** **(+ pe)** compter (sur); avoir confiance (en); faire confiance (à). **2.** avoir de l'importance, importer.

contạbil, ~ă *adj., m.f.* comptable.

contabilitạte *f.* comptabilité *f.*

contabilizạ *vt.* comptabiliser.

contạct *n.* **1.** contact *m.* **2.** *(fig.)* rapport *m.*, relation *f.*

contagiọs, -oạsă *adj.* *(med.)* contagieux, -euse.

contagiụne *f.* *(med.)* contagion *f.*, contamination *f.*

contaminạ *vt.* *(med.)* contaminer, infecter.

contaminạbil, ~ă *adj.* *(med.)* contaminable.

contaminạre *f.* *(med.)* contamination *f.*, contagion *f.*

cọnte *m.* comte *m.*

contemplạ *vt.* contempler.

contemplạre *f.* contemplation *f.*

contemplatịv, ~ă *adj.* contemplatif, -ive.

contemplạție *f.* contemplation *f.*

contemporạn, ~ă *adj., m.f.* contemporain, ~e.

contemporaneitạte *f.* époque contemporaine; actualité *f.*

contenciọs *n.* contentieux *m.*

contenị *vi.* cesser.

contenịre *f.* cesse *f.*, répit *m.*

contẹsă *f.* comtesse *f.*

contestạ *vt.* contester; mettre en doute.

contestạbil, ~ă *adj.* contestable.

contestạție *f.* contestation *f.*

contẹxt *n.* contexte *m.*

continẹnt *n.* continent *m.*

continentạl, ~ă *adj.* continental, ~e.

contingẹnt *n.* *(mil.)* contingent *m.*

contingẹnță *f.* contingence *f.*, rapport *m.*

continuạ I. *vi.* continuer. **II.** *vt.* poursuivre; prolonger.

continuạre *f.* **1.** continuation *f.*, suite *f.*; *în ~* **a.** de suite, sans interruption; **b.** continuellement; **c.** par la suite. **2.** prolongement *m.*

continuatọr, -oạre *m.f.* continuateur, -trice.

continuitạte *f.* continuité *f.*

contịnuu, -uă *adj.* continu, ~e; ininterrompu, ~e; courant, ~e.

contondẹnt, ~ă *adj.* contondant, ~e.

contopị *vr.* fusionner.

contopịre *f.* fusion *f.*

contọr *n.* compteur (de gaz, d'eau) *m.*

contorsionạt, ~ă *adj.* contorsionné, ~e; crispé, ~e.

contorsiụne *f.* contorsion *f.*; crispation *f.*

cọntra^1 **I.** *elem. de comp.* contre-. **II.** *prep.* **1.** contre; *pentru sau ~* pour ou contre. **2.** en échange, en retour (de). **III.** *adv.* *din ~ (contră)* au contraire.

cọntra^2 *vi. vt.* *(sport.)* contrer.

contraatạc *n.* *(mil. sport)* contre-attaque *f.*, contre-offensive *f.*

contraatacạ *vi.* *(mil., sport)* contre-attaquer.

contrabalansạ *vt.* contrebalancer.

contrabạndă *f.* contrebande *f.*

contrabandịst *m.* contrebandier *m.*

contrabạs *n.* *(muz.)* contrebasse *f.*

contrabasịst *n.* *(muz.)* contrebassiste *m.*

contrạct *n.* *(jur.)* contrat *m.*

contractạ^1 *vt.* **1.** *(jur.)* contracter. **2.** attraper (une maladie).

contractạ^2 *vt. vr.* (se) contracter, (se) resserrer.

contranctạnt, ~ă *adj.* *(jur.)* contractant, ~e.

contractạre^1 *f.* *(jur.)* engagement contractuel.

contractạre^2 *f.* contraction *f.*, resserrement *m.*

contractuạl, ~ă *adj.* *(jur.)* contractuel, ~le.

contrạcție *f.* **1.** contraction *f.*, crispation *f.* **2.** diminution (de volume) *f.*

contradictọriu, -ie *adj.* contradictoire.

contradịcție *f.* contradiction *f.*

contrafạce *vt.* contrefaire; falsifier.

contrafạcere *f.* contrefaçon *f.*; falsification *f.*

contrafọrt *n.* *(constr.)* contrefort *m.*

contrạge *vr.* *(lingv.)* se contracter.

contrạgere *f.* *(lingv.)* contraction *f.*

contrạltă *f.*, **contrạlto** *n.* *(muz.)* contralto *m.*

contramạistru *m.* contremaître *m.*

contramandạ *vt.* contremander.

contraofensịvă *f.* *(mil., sport)* contre-offensive *f.*, contre-attaque *f.*

contrapạgină *f.* dos d'une page, verso *m.*

contrapụnct *n.* *(muz.)* contrepoint *m.*

contrạr I. *adj.* contraire; opposé, ~e // *în caz ~* autrement, sinon. **II.** *adv.* contrairement.

contrarevolụție *f.* contre-révolution *f.*

contrarevoluționạr, ~ă *adj., m.f.* contre-révolutionnaire.

contrariạ *vt.* contrarier.

contrariạt, ~ă *adj.* contrarié, ~e.

contrarietạte *f.* contrariété *f.*

contrạriu *n.* contraire *m.*

contrasemnạ *vt.* contresigner.

contrasemnătụră *f.* contreseing *m.*

contraspionạj *n.* contre-espionnage *m.*

contrạst *n.* contraste *m.*

contrastạ *vi.* contraster; trancher.

contrastạnt, ~ă *adj.* contrastant, ~e; tranchant, ~e.

contratịmp *m.* *(muz.)* contretemps *m.* // *în* ~ mal à propos.

contravenị *vi.* contrevenir; enfreindre.

contravenient, ~ă *m.f.* contrevenant, ~e.

contravẹnție *f.* contravention *f.*

contrazịce *vt.* *vr.* (se) contredire.

contrazịcere *f.* contradiction *f.*; opposition *f.*

contribuạbil, ~ă *m.f.* contribuable.

contribuị *vi.* contribuer.

contribuție *f.* **1.** contribution *f.* **2.** impôt *m.*

contrọl *n.* **1.** contrôle *m.*, vérification *f.* **2.** contrôle *m.*, surveillance *f.* // *lucrare de* ~ épreuve écrite.

controlạ *vt.* **1.** contrôler, vérifier. **2.** contrôler, surveiller.

controlọr, -oạre *m.f.* contrôleur, -euse.

controversạt, ~ă *adj.* controversé, ~e.

controvẹrsă *f.* controverse *f.*

contumacịe *f.* contumace *f.*; *în* ~ par contumace; en état de contumace.

contụr *n.* contour *m.*

conturạ **I.** *vt.* **1.** tracer le contour. **2.** *(fig.)* mettre en évidence. **II.** *vr.* se dessiner; se préciser.

conturạre *f.* mise en évidence.

contụzie *f.* contusion *f.*

contuzionạ *vt.* contusionner.

conțịne *vt.* contenir.

conțịnụt *n.* **1.** contenu *m.* **2.** fond *m.*

convalescẹnt, ~ă *m.f.* convalescent, ~e.

convalescẹnță *f.* convalescence *f.*

convenạbil, ~ă **I.** *adj.* convenable; satisfaisant, ~e. **II.** *adv.* convenablement.

convenị *vi.* convenir // *dacă-ți convine!* c'est à prendre ou à laisser!; *a* ~ *cu cineva* s'arranger, se mettre d'accord avec qn.

conveniẹnță *f.* convenance *f.*; conventions *f. pl.*

convẹnție *f.* **1.** convention *f.*; accord *m.* **2.** *(pol.,* S.U.A., *cu maj.)* Convention, *f.*, congrès.

convențional, ~ă *adj.* **1.** conventionnel, ~le; *(mil.)* *forțe ~le* forces conventionnelles. **2.** artificiel, ~le.

convenționalịsm *n.* conventionnalisme *m.*

convẹrge *vi.* *(fiz.)* converger.

convergẹnt, ~ă *adj.* *(fiz.)* convergent, ~e.

convergẹnță *f.* *(fiz.)* convergence *f.*

conversạ *vi.* converser.

conversạție *f.* conversation *f.*

conversiụne *f.* *(ec.)* conversion *f.*

convertị **I.** *vt.* *vr.* (se) convertir, (faire) changer d'opinion (religieuse). **II.** *vt.* *(ec.)* convertir une valeur (en une autre).

convertịbil, ~ă *adj.* *(ec.)* convertible.

convertịre *f.* *(rel., ec.)* conversion *f.*

convertizọr *n.* *(tehn.)* convertisseur *m.*

convẹx, ~ă *adj.* convexe.

convexitạte *f.* convexité *f.*

conviețuị *vi.* cohabiter.

conviețuịre *f.* vie en commun, cohabitation *f.*

convingătọr, -oạre *adj.* convaincant, ~e.

convịnge *vt.* *vr.* (se) convaincre.

convịngere *f.* **1.** conviction *f.*; certitude *f.* **2.** persuasion *f.* // *cu* ~ fermement, résolument; *fără* ~ sans enthousiasme.

convịns, ~ă *adj.* convaincu, ~e; persuadé, ~e.

convocạ *vt.* convoquer.

convocạre *f.* convocation *f.*

convọi *n.* convoi *m.*

convorbịre *f.* conversation *f.*, entretien *m.*; *(la pl.)* pourparlers *m. pl.*

convụlsie *f.* convulsion *f.*

convulsịv, ~ă *adj.* convulsif, ~e // *tuse ~ă* coqueluche *f.*

cooperạ *vi.* coopérer.

cooperạnt, ~ă *adj.* coopérant, ~e.

cooperạre *f.* coopération *f.*

cooperatịvă *f.* coopérative *f.*; ~ *agricolă de producție* coopérative agricole de production.

cooperativizạ *vt.* coopérativiser.

cooperativizạre *f.* coopérativisation *f.*

cooperatọr, -oạre *m.f.* coopérateur, -trice.

cooperạție *f.* coopération *f.*

cooptạ *vt.* coopter.

cooptạre *f.* cooptation *f.*

coordonạ *vt.* coordonner.

coordonạre *f.* coordination *f.*

coordonạt, ~ă *adj.* coordonné, ~e; mis(e) d'accord.

coordonạte *f. pl.* *(geom., geogr.)* coordonnées *f. pl.*

coordonatọr, -oạre *adj., m.f.* coordonnateur, -trice.

copạc *m.* arbre *m.*

copạie *f.* pétrin *m.*

copăcẹl *m.* arbuste *m.*

copărtạș, ~ă *m.f.* copartageant, ~e.

cọpcă[1] *f.* **1.** agrafe *f.* **2.** *(chir.)* point de suture.

cọpcă[2] *f.* trou dans la glace d'une rivière // *a se duce pe* ~ s'en aller à vau-l'eau.

copẹrtă *f.* couverture (de livre) *f.*; reliure *f.*

copiạ *vt.* **1.** copier; reproduire. **2.** imiter; *(peior.)* plagier.

copiạt *n.* v. **copiẹre.**

cọpie *f.* **1.** copie *f.*; double *m.* **2.** imitation *f.*; *(peior.)* plagiat *m.*

copiẹre *f.* **1.** transcription *f.* **2.** reproduction *f.*; imitation *f.*

copịl *m.* **1.** enfant *m.* **2.** *(fam.)* gamin *m.*; gosse *m.* **3.** *(bot.)* rejeton *m.* // ~ *de țîță* nourrisson *m.*; ~ *mic* bébé *m.*; *de (mic)* ~ depuis l'enfance; *(ist.)* ~ *de casă* page *m.*

copilạș *m.* bébé *m.*, bambin *m.*, poupon *m.*

copịlă *f.* fillette *f.*, gamine *f.*; jeune fille.

copilărẹsc, -eạscă *adj.* enfantin, ~e; puéril, ~e.

copilărẹște *adv.* comme les enfants, puérilement.

copilărị *vi.* passer son enfance (quelque part, avec qn.).

copilărịe *f.* **1.** enfance *f.* **2.** enfantillage *m.*, puérilité *f.*

copilărọs, -oạsă *adj.* enfantin, ~e; puéril, ~e.

copilị *vt.* ébourgeonner.

copilịt *n.* ébourgeonnement *m.*

copiọs, -oạsă copieux, -euse, abondant, ~e.

copịst *m.* copiste *m.*

copịtă *f.* sabot *m.*

copleșị *vt.* **1.** combler; *coplesit de fericire* comblé de bonheur. **2.** accabler; *copleșit de nenorocire* accablé de malheur.

copleșịre *f.* **1.** comblement *m.* **2.** accablement *m.*

coplesitọr, -oạre *adj.* acablant, ~e.

copọi *m.* **1.** *(zool.)* lévrier *m.* **2.** *(fig.)* limiter *m.*

coprodụcţie *f.* coproduction *f.*

coproprietạr *m.* copropriétaire *m.*

coproprietạte *f.* copropriété *f.*

copt, coạptă I. *adj.* **1.** *(despre fructe, legume)* mûr, ~e; *minte coaptă* esprit mûr. **2.** *(culin.)* cuit, ~e. **3.** *(despre abcese)* abouti, ~e // *(fam.)* *mort-* ~ à tout prix. **II.** *n.* **1.** mûrissement *m.* **2.** *(culin.)* cuisson *f.* // *a da în* ~ commencer à mûrir.

copulatịv, ~ă *adj.* copulatif, -ive.

cọpulă *f.* *(gram.)* copule *f.*

cor *n.* chœur *m.* // *a face* ~ *cu* faire chorus avec.

corạbie *f.* navire *m.*, bateau *m.*

corạl^{1} *m.* **1.** *(zool.)* corail *m.* **2.** couleur corail.

corạl^{2} *n.* choral (religieux) *m.*

corạl^{3}**, ~ă** *adj.* choral, ~e.

corăbiẹr *m.* marin *m.*, matelot *m.*

corb *m.* *(ornit.)* corbeau *m.* // *negru ca pana* *~ului* noir comme le jais.

corcị *vr.* *(despre animale, plante)* se croiser, étisser.

corcịre *f.* métissage (des animaux, des plantes) *m.*

corcịt, ~ă *adj.* croisé, ~e; métis, ~se.

corcitụră *f.* bâtard, ~e *m.f.*; métis, ~se *m.f.*

corcodụş *m.* *(bot.)* mirabellier *m.*

corcodụşă *f.* *(bot.)* mirabelle *f.*

cord *n.* *(anat.)* cœur *m.*

cordiạl, ~ă I. *adj.* cordial, ~e; affectueux, -euse. **II.** *adv.* cordialement.

cordialitạte *f.* cordialité // *cu* ~ cordialement.

cordọn *n.* ceinture *f.*

corẹct, ~ă I. *adj.* correct, ~e. **II.** *adv.* correctement.

corectạ *vt.* corriger.

corectạre *f.* correction (des fautes) *f.*

corectitụdine *f.* **1.** correction *f.* *~a traducerii* correction de la traduction. **2.** droiture *f.*; honnêteté *f.*

corectịv *n.* correctif *m.*; rectification *f.*

corẹctor *m.* *(tipogr.)* correcteur (d'épreuves) *m.*

corectụră *f.* *(tipogr.)* **1.** correction *f.* **2.** épreuve *f.*

corẹcţie *f.* punition *f.*, châtiment *m.*

corecţionạl, ~ă I. *adj.* correctionnel, ~le. **II.** *adv.* correctionnellement.

coregrạfic, ~ă *adj.* chorégraphique.

coregrafịe *f.* chorégraphie *f.*

corelatịv, ~ă *adj.* corrélatif, -ive.

corelativitạte *f.* corrélativité *f.*

corelạţie *f.* corrélation *f.*

corespondạ *vi.* correspondre.

corespondẹnt *m.* correspondant (d'un journal); *(sport)* chroniqueur *m.*

corespondẹnţă *f.* **1.** correspondance *f.*; *a fi în* ~ *cu cineva* entretenir une correspondance avec qn. **2.** rapport *m.*, relation *f.* // *(gram.)* *corespondenţa timpurilor* la concordance des temps.

corespụnde *vi.* correspondre; être conforme à…

corespunzătọr, -oạre *adj.* correspondant, ~e; conforme à.

corịdă *f.* corrida *f.*

coridọr *n.* corridor *m.*, couloir *m.*

corifẹu *m.* coryphée *m.*

corigẹnt, ~ă *m.f.* élève ajourné(e); *a rămîne* ~ être ajourné(e).

corigẹnţă *f.* examen de repêchage.

corijạ *vt.* *vr.* (se) corriger, (s')améliorer.

corijạre *f.* correction *f.*, amélioration *f.*

corịst, ~ă *m.f.* choriste.

cormorạn *m.* *(ornit.)* cormoran *m.*

corn^{1} *m.* *(bot.)* cornouiller *m.*

corn^{2} *m.* **1.** *(muz.)* cor *m.* **2.** cornet *m.*; cor de chasse.

corn^{3} *n.* *(zool.)* corne *f.* // *coarne de cerb* bois *m.*, ramure *f.*; *a lua în coarne* **a.** encorner; **b.** rudoyer; *a scoate coarne* devenir agressif(-ive); *(fam.)* *a pune coarne* tromper, cocufier; *(pop.)* *cel cu coarne* le diable; *coarnele plugului* les mancherons de la charrue.

corn^{4} *n.* *(culin.)* croissant *m.*

cornẹe *f.* *(anat.)* cornée *f.*

cọrner *n.* *(la fotbal)* corner *m.*

cornẹt *n.* cornet (en papier) *m.*

cornịşă *f.* *(constr.)* corniche *f.*

cornọs, -oạsă *adj.* corné, ~e.

cornụt, ~ă *adj.* cornu, ~e, encorné, ~e // *vite* *~e* bêtes à cornes.

coroạnă *f.* couronne *f.*

coborạ *vt.* corroborer.

coroborạre *f.* corroboration *f.*

coroiạt, ~ă *adj.* crochu, ~e, aquilin, ~e.

corolạr *n.* corollaire *m.*

corọlă *f.* corolle *f.*

coropịşniţă *f.* *(entom.)* taupe-grillon *m.*

corosịv, ~ă *adj.* **1.** *(chim.)* corrosiv, -ive, corrodant, ~e. **2.** *(fig.)* virulent, ~e.

coroziụne *f.* *(chim.)* corrosion *f.*

corp *n.* **1.** corps *m.* **2.** collectivité *f.* **3.** *(jur.)* corpus *m.*, recueil de lois.

corpolẹnt, ~ă *adj.* corpulent, ~e.

corpolẹnţă *f.* corpulence *f.*

corporạl, ~ă *adj.* corporel, ~le.

corporạţie *f.* corporation *f.*

corsạj *n.* corsage *m.*

corsạr *m.* corsaire *m.*; pirate *m.*

corsẹt *n.* corset *m.*, ceinture *f.*

cort *n.* tente *f.*

cortẹgiu *n.* cortège *m.*

cortịnă *f.* rideau *m.*

corupătọr, -oare *adj.*, *m.f.* corupteur, -trice.

corụpe *vt.* **1.** corrompre, séduire. **2.** déformer; pervertir; *(lingv.)* alterer. **3.** soudoyer.

corụpere *f.* **1.** corruption *f.* **2.** séduction *f.*

corụpt, ~ă *adj.* corrompu, ~e; immoral, ~e, dépravé, ~e // *funcţionar* ~ prévaricateur *m.*; *(lingv.)* *forme ~e* mots altérés.

coruptịbil, ~ă *adj.* corruptible.

corụpţie *f.* corruption *f.*

corvạdă *f.* corvée *f.*

corvẹtă *f.* *(mar.)* corvette *f.*

cosạş *m.* faucheur *m.*

cosecạntă *f.* *(geom.)* cosécante *f.*

cosị *vt.* faucher.

cọsinus *n.* *(geom.)* cosinus *m.*

cosịt *n.* fauchage *m.*, fauchaison *f.*

cositoạre *f.* faucheuse *f.*, machine à faucher.

cositọr *n.* *(chim., metal.)* étain *m.*

cositorị *vt.* étamer.

cositorịre *f.* étamage *m.*

cositorịt, ~ă *adj.* étamé, ~e // *tablă ~ă* ferblanc *m.*

cositụră *f.* fenaison *f.*

cosịţă *f.* natte *f.*, tresse *f.*

cosmẹtic, ~ă I. *adj.* cosmétique. **II.** *f.* cosmétologie *f.* // *salon de ~* institut de beauté.
cosmeticiạnă *f.* esthéticienne *f.*
cọsmic, ~ă *adj.* cosmique; *spaţiu ~* espace cosmique.
cosmogọnic, ~ă *adj.* cosmogonique.
cosmogonịe *f.* cosmogonie *f.*
cosmologịe *f.* cosmologie *f.*
cosmonaụt *m.* cosmonaute *m.*
cosmopolịt, ~ă *adj.* cosmopolite.
cosmopolitịsm *n.* cosmopolitisme *m.*
cọsmos *n.* cosmos *m.*
cosọr *n.* serpe *f.*
cost *n.* coût *m.* // *sub ~* à perte; *în ~* à prix coûtant.
costạ *vi.* coûter, valoir.
costelịv, ~ă *adj.* efflanqué, ~e; *(fam., despre persoane)* décharné, ~e.
costisitọr, -oạre *adj.* coûteux, -euse; onéreux, -euse.
costịşă *f.* pente *f.*, versant *m.*
costụm *n.* costume *m.* // *~ bărbătesc* complet *m.*
costumạ *vr.* se costumer, se travestir.
costumạt, ~ă *adj.* costumé, ~e, travesti, ~e.
coş^{1} *n.* **1.** corbeille *f.*; panier *m.* **2.** (tuyau de) cheminée *f.* // *~ de nuiele* gabion *m.*; *~ul pieptului* thorax *m.*, poitrine *f.*
coş^{2} *n.* bouton *m.*
coşạr *m.* **1.** ramoneur *m.* **2.** vannier *m.*
coşciụg *n.* cercueil *m.*, bière *f.*
coşcogeạ(mite) *adj. invar. (fam.)* énorme, formidable.
coşcoveạlă *f.* écaillure *f.*
coşcovị *vr. (despre pereţi)* s'écailler; *(despre lemn)* gauchir.
coşcovịt, ~ă *adj. (despre pereţi)* écaillé, ~e.
coşmạr *n.* cauchemar *m.*
cọşniţă *f.* panier *m.*; *(fam.) a fura de la ~* faire danser l'anse du panier // *bani de ~* argent pour le ménage.
coşulẹţ *n.* corbillon *m.*
coşulẹţ *n.* corbillon *m.*
cot I. *n.* **1.** *(anat.)* coude *m.* **2.** tournant *m.*, angle *m.*; *la ~ul străzii* au tournant de la rue. // *a arăta ~ul* refuser; *mă doare în ~* je m'en moque. **II.** *m.* coudée *f.*
cotạ *vt. (fig.)* coter, apprécier.
cotangẹntă *f. (geom.)* cotangente *f.*
cotạre *f.* évaluation *f.*
cọtă *f.* **1.** quota *m.*, quotité *f.* **2.** contribution *f.*; écot *m.*, quote-part *f.* **3.** ration *f.*, portion *f.* **4.** *(geogr.)* cote *f.*, altitude *f.* **5.** cote de classement (dans les bibliothèques publiques).
cotcodăceạlă *f.* caquetage *m.*
cotcodăcị *vi. (despre găini)* caqueter.
cotcodăcịt *n.* v. **cotcodăceạlă.**
cotẹţ *n.* **1.** poulailler *m.* **2.** niche (à chien) *f.*
cotị *vi.* tourner.
cotidiạn, ~ă I. *adj.* quotidien, ~ne. **II.** *n.* (journal) quotidien *m.*
cotiẹră *f. (la hockei)* protège-coude *m.*
cotiledọn *n. (bot., anat.)* cotylédon *m.*
cotiledonạt, ~ă *adj. (bot.)* cotylédoné, ~e.
cotịt, ~ă *adj.* sinueux, -euse.
cotitụră *f.* tournant *m.*, courbe *f.*
cotizạ *vi.* cotiser, payer une cotisation.
cotizạţie *f.* cotisation *f.*; quote-part *f.*
cotlẹt *n.* **1.** côtelette *f.* **2.** *(la pl., fam.)* favoris *m. pl.*
cotlọn *n.* (re)coin *m.*
cotọi *m.* matou *m.*
cotonogeạlă *f.* rossée *f.*, bastonnade *f.*
cotonogị *vt.* rosser, rouer de coups.
cotọr *n.* **1.** *(bot.)* tige *f.* **2.** trognon (d'un fruit, d'un légume) *m.* **3.** souche *f.*, talon *m.*
cotoroạnţă *f.* mégère *f.*
cotrobăị *vi.* fureter, fouiller.
cotropị *vt.* envahir.
cotropịre *f.* envahissement *m.*, invasion *f.*
cotropitọr, -oạre I. *adj.* envahissant, ~e. **II.** *m.* envahisseur *m.*
coţcạr *m.* charlatan *m.*, filou *m.*
coţcărịe *f.* charlatanerie *f.*, filouterie *f.*
coţofạnă *f. (ornit.)* pie *f.*
covạtă *f.* pétrin *m.*
covăsị *vt.* coaguler le lait.
covăsịt *adj. m. lapte ~* lait caillé.
covẹrtă *f.* pont supérieur d'un navir.
coviltịr *n.* bâche *f.*
covîrşị *vt.* surpasser, dépasser; accabler.
covîrşitọr, -oạre *adj.* dominant, ~e; écrasant, ~e; accablant, ~e.
covọr *n.* tapis *m.*
covrịg *m.* craquelin rond // *a se face ~* se recroqueviller; *a ieşi la ~i* être réduit à la misére.
coxalgịe *f. (med.)* coxalgie *f.*
cozonạc *m.* sorte de brioche.
cozorọc *n.* visière *f.*
crab *m. (zool.)* crabe *m.*
crac *m.* jambe de pantalon.
crạcă *f.* branche *f.*, rameau *m.*
crah *n.* krach *m.*
crại *m.* **1.** *(poetic)* roi *m.*, souverain *m.* **2.** *(fam.)* coureur *m.*, séducteur *m.* // *Crai-nou* nouvelle lune.
crạinic, ~ă I. *m.f.* speaker, ~ine. **II.** *m. (înv.)* héraut *m.*
crạmă *f. (vit.)* pressoir *m.*
crạmpă *f. (med., la pl.)* crampe *f.*
crampọn *n. (tehn., sport)* crampon *m.*
crampo nạ *vr.* se cramponner.
cramponạre *f.* cramponnement *m.*
craniạn, ~ă *adj. (anat.)* crânien, ~ne.
crạniu *n. (anat.)* crâne *m.*
crap *m. (iht.)* carpe *f.*
crạter *n.* cratère *m.*
crạtimă *f.* trait d'union.
crạtiţă *f.* casserole *f.*
cravaşạ *vt.* cravacher.
cravạşă *f.* cravache *f.*
cravạtă *f.* cravate *f.*
crăcạnă *f.* branche fourchue.
crăcănạ *vr. vt.* écarter les jambes.
Crăciụn *n.* Noël *m.*
crăiạsă *f. (poetic)* reine *f.*, princesse *f.*
crănţănị *vi.* croquer.
crăpạ I. *vi.* **1.** *(despre obiecte din sticlă, din lemn)* craquer; se fêler. **2.** crever. **3.** *(fam.)* bâfrer, bouffer. **4.** *(fam.)* mourir; claquer // *a-i ~ cuiva obrazul de ruşine* rougir de honte; *(fam.) a ~ de ciudă* enrager (de dépit). **II.** *vt.* **1.** fendre (du bois). **2.** entrouvrir, entrebâiller (une porte, une fenêtre). **III.** *vr. se crapă de ziuă* le jour point.

crăpạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre obiecte din sticlă, din lemn)* craqué, ~e, fêlé, ~e. **2.** *(despre lemne)* fendu, ~e. **3.** *(despre uşi, porţi)* entrouvert, ~e, entrebâillé, ~e. **4.** *(fam.)* mort, ~e.

crăpătụră *f.* **1.** fente *f.*; fissure *f.* **2.** entrebâillement *m.*

creạ *vt.* **1.** créer. **2.** inventer, imaginer. **3.** fonder, établir.

creạngă *f.* branche *f.*, rameau *m.*

creạnţă *f.* *(fin., jur.)* créance *f.*

creạre *f.* **1.** création *f.* **2.** fondation *f.*; institution *f.*

creạstă *f.* creature crête *f.*

creatọr, -oạre *adj.*, *m.f.* **1.** créateur, -trice. **2.** initiateur, -trice; fondateur, -trice.

creatụră *f.*, être *m.*

creạţie *f.* création *f.*

crẹde I. *vt.* **1.** croire, tenir pour vrai. **2.** penser, estimer, imaginer // *a nu şti ce să crezi* ne pas savoir à quoi s'en tenir; *dacă credeţi* si bon vous semble; *de necrezut* incroyable, inimaginable. **II.** *vr.* être présomptueux (-euse); s'en fairé accroire. **III.** *vi.* ajouter foi; avoir confiance.

credịbil, ~ă *adj.* crédible.

credibilitạte *f.* crédibilité *f.*

credinciọs, -oạsă I. *adj.* **1.** fidèle, dévoué, ~e. **2.** croyant, ~e. **II.** *m. f.* **1.** fidèle *m.* **2.** personne de confiance.

credịnţă *f.* **1.** conviction *f.* **2.** confiance *f.*, foi *f.*; *de bună (rea)* ~ de bonne (mauvaise) foi. **3.** fidélité *f.*, dévouement *m.* **4.** foi (religieuse) *f.*, religion *f.* // *cu bună* ~ loyalement.

crẹdit *n.* *(fin.)* crédit *m.*

creditạ *vt.* *(fin.)* créditer.

creditạre *f.* *(fin.)* crédit *m.*

creditọr, -oạre *adj.*, *m.f.* *(fin.)* créditeur *m.*

credụl, ~ă *adj.* crédule, naïf, -ïve.

credulitạte *f.* crédulité *f.*, naïveté *f.*

crẹier *m.* **1.** *(anat.)* cerveau *m.* **2.** *(culin.)* cervelle *f.*; ~ *prăjit în unt* cervelle au beurre noir // *~ul mic* le cervelet.

creiọn *n.* crayon *m.*

creionạ *vt.* crayonner, esquisser.

creionạre *f.* crayonnage *m.*

crem *adj.* *invar.* crème.

cremaliẹră *f.* *(tehn.)* crémaillère *f.*

crematọriu *n.* **1.** crématorium *m.* **2.** four crématoire.

crẹmă *f.* crème *f.*; ~ *de ciocolată* crème au chocolat // ~ *de ghete* cirage *m.*

crẹmene *f.* silex *m.*

crenẹl *n.* **1.** *(ist.)* créneau *m.* **2.** *(mil.)* meurtrière *f.*

crenelạt, ~ă *adj.* crénelé, ~e.

crengụţă *f.* ramereau *m.*

creọl, ~ă *m.f.* créole.

crep *n.* *(text.)* crêpe *m.*

crepụscul *n.* crépuscule *m.*

crepusculạr, ~ă *adj.* crépusculaire.

crescătọr^{1}**, -oạre** *adj.* croissant, ~e.

crescătọr^{2}**, -oạre** *m.f.* éleveur, -euse (de bétail).

crescătorịe *f.* ferme (pour l'élevage du bétail) *f.*

crescẹndo *adv.* *(muz.)* crescendo.

cresọn *n.* *(bot.)* cresson *m.*

crescụt, ~ă *adj.* *bine (prost)* ~ bien (mal) élevé, ~e.

crestạ *vt.* entailler, inciser.

crestạt, ~ă *adj.* **1.** entaillé, ~e, incisé, ~e. **2.** *(despre frunze)* crénelé, ~e, dentelé, ~e.

crestătụră *f.* entaille *f.*

crestomaţịe *f.* chrestomathie *f.*

crẹşă *f.* crèche *f.*

crẹşte I. *vi.* **1.** croître, grandir, augmenter. **2.** se développer. **3.** *(despre plante)* pousser. **4.** *(despre aluat)* lever. **5.** *(fig.)* évoluer (professionnellement, politiquement) // *a-i* ~ *(cuiva) inima* ressentir une grande satisfaction, une grande joie. **II.** *vt.* **1.** éduquer; former. **2.** élever (du bétail).

crẹştere *f.* **1.** accroissement *m.*, augmentation *f.* **2.** développement *m.* **3.** *(fig.)* évolution *f.* **4.** crue (d'une rivière) *f.* **5.** éducation *f.* **6.** élevage (du bétail) *m.* // *~a nivelului economic* l'élévation du niveau économique; *~a preţurilor* hausse des prix.

crẹştet *n.* **1.** sommet de la tête. **2.** sommet *m.*, cime *f.*

creştịn, ~ă I. *adj.*, *m.f.* chrétien, ~ne. **II.** *m.f.* *(fam.)* personne.

creştinạ I. *vt.* christianiser. **II.** *vr.* passer a christianisme.

creştinạre *f.* baptême *m.*

creştinătạte *f.* chrétienté *f.*

creştinịsm *n.* christianisme *m.*

crẹtă *f.* craie *f.*

cretin, ~ă *m.f.* crétin, ~e.

cretinịsm *n.* crétinisme *m.*

cretọn *n.* *(text.)* cretonne *f.*

creţ, creạţă I. *adj.* **1.** *(despre păr)* crépu, ~e, bouclè, ~e, ondulé, ~e. **2.** *(despre textile)* froncé, ~e, **II.** *n.* **1.** boucle *f.* **2.** pli *m.*, fronce *f.* **3.** ride *f.*

crevẹtă *f.* *(iht.)* crevette *f.*

crez *n.* *(fam.)* conviction *f.*, opinion *f.*, credo *m.*

crezạre *f.* confiance *f.*, foi *f.*; *a da* ~ ajouter foi.

cric *n.* *(tehn.)* cric *m.*

crimă *f.* *(jur.)* crime *m.*

criminạl, ~ă *adj.*, *m.f.* *(jur.)* criminel, ~le.

criminalist *m.* *(jur.)* criminaliste *m.*

criminalitạte *f.* *(jur.)* criminalité *f.*

criminologịe *f.* *(jur.)* criminologie *f.*

crin *m.* *(bot.)* lis *m.*

crịptă *f.* crypte *f.*; caveau *m.*

criptolọg *m.* cryptologue *m.*

criptolọgic, ~ă *adj.* cryptologique.

criptologịe *f.* cryptologie *f.*

crispạ *vr.* se crisper, se contracter.

crispạre *f.* crispation *f.*, contraction *f.*

crispạt, ~ă *adj.* crispé, ~e, contracté, ~e.

cristạl *n.* cristal *m.*

cristalịn^{1} *n.* *(anat.)* cristalin *m.*

cristalịn^{2}**, ~ă** *adj.* cristallin, ~e, limpide, transparent, ~e.

cristalizạ *vi.* *vr.* (se) cristalliser.

cristalizạre *f.* cristallisation *f.*

cristalografịe *f.* cristallographie *f.*

cristẹlniţă *f.* fonts baptismaux *m. pl.*

critẹriu *n.* critère *m.*

crịtic^{1} *m.* critique *m.*

crịtic^{2}**, ~ă** *adj.* critique.

criticạ *vt.* critiquer.

criticạbil, ~ă *adj.* critiquable.

crịtică *f.* **1.** critique *f.*; blâme *m.* **2.** critique (littéraire et artistique) *f.*
crịvăț *n.* vent du nord, bise *f.*
crizantẹmă *f.* *(bot.)* chrysanthème *m.*
criză *f.* crise *f.*
crîcnị *vi.* *(fam.)* rouspéter // *fără a ~* sans broncher.
crîcnịre *f.* protestation *f.*
crîmpẹi *n.* fragment *m.*, bout *m.*
crîncen, ~ă *adj.* féroce; acharné, ~e; *luptă ~ă* combat acharné.
crîng *n.* taillis *m.*
croaziẹră *f.* croisière *f.*
crocạnt, ~ă *adj.* croquant, ~e, croustillant, ~e.
crochẹt *n.* *(sport)* croquet *m.*
crochẹte *n.pl.* *(culin.)* croquettes *f.pl.*
crochịu *n.* croquis *m.*
crocodịl *m.* *(zool.)* crocodile *m.*
croị *vt.* **1.** tailler, couper; façonner. **2.** *(fam.)* rosser, bâtonner // *a-și ~ drum* se frayer un passage, un chemin.
croiạlă *f.* coupe (d'un habit) *f.*, façon *f.*
croitọr *m.* tailleur *m.*
croitoreạsă *f.* couturière *f.*
croitorịe *f.* **1.** couture *f.*; *a face ~* faire de la couture. **2.** maison de couture *f.*
crom *n.* *(chim., metal.)* chrome *m.*
cromạ *vt.* chromer.
cromạj *n.* chromage *m.*
cromạt, ~ă *adj.* chromé, ~e.
cromạtic, ~ă *adj.*, *f.* chromatique.
cromozọm *m.* *(biol.)* chromosome *m.*
croncănị *vi.* croasser.
croncănịre *f.*, **croncănịt** *n.* croassement *m.*
crọnic, ~ă *adj.* chronique.
cronicạr *m.* chroniqueur *m.*; annaliste *m.*
crọnică *f.* **1.** *(în ziare)* chronique *f.*; article *m.* **2.** chronique f.; annales *f.pl.*
cronogrạf *n.* *(tehn.)* chronographie *m.*
cronolọgic, ~ă *adj.* chronologique.
cronologịe *f.* chronologie *f.*
cronometrạ *vt.* chronométrer.
cronometrạj *n.*, **cronometrạre** *f.* chronométrage *m.*
cronomẹtric, ~ă *adj.* chronométrique.
cronometrịe *f.* chronométrie *f.*
cronomẹtru *n.* chronomètre *m.* // *(sport) alergare contra ~* course contre la montre.
cros *n.* *(sport)* cross-country *m.*
crọsă *f.* *(sport)* crosse *f.* // *~ de hochei pe gheață* stick *m.*
croșetạ *vt.* faire du crochet.
croșẹtă *f.* crochet *m.*
croșẹu *n.* *(la box)* crochet *m.*
crụce *f.* **1.** croix *f.* **2.** foi chrétienne, christianisme *m.* **3.** carrefour *m.*, croisement de route // *a-și face ~* se signer; *a pune ~ (la...)* en faire, son deuil...
crucị *vr.* *(fam.)* s'étonner, rester bouche bée.
cruciạdă *f.* *(ist.)* croisade *f.*
cruciạl, ~ă *adj.* crucial, ~e; fondamental, ~e; décisif, -ive.
cruciạt *m.* *(ist.)* croisé *m.*
crucificạ *vt.* crucifier.
crucificạre *f.* crucifiement *m.*
crucifịx *n.* crucifix *m.*
crucịș *adv.* en croix, obliquement, en diagonale // *a se uita ~* loucher; *în ~ și (în) curmeziș* de long en large.
crucișătọr *n.* *(mil.)* croiseur *m.*
crud, ~ă *adj.* **1.** *cru*, ~e. **2.** vert, ~e. **3.** non façonné(e), rudimentaire. **4.** *(fig.)* cruel, ~le, inhumain, ~e.
crunt, ~ă *adj.* féroce, sanguinaire.
crup *n.* *(med.)* croup *m.*
crụpă *f.* *(zool.)* croupe *f.*
crustacẹu *n.* *(zool.)* crustacé *m.*
crụstă *f.* crôte *f.*
cruțạ *vt.* épargner, ménager.
cruțạre *f.* **1.** méaagement *m.* **2.** grâce *f.*, pardon *m.* // *fără ~* sans merci, impitoyablement.
cruzịme *f.* cruauté *f.*; férocité *f.*, atrocité *f.*
ctitor *m.* fondateur *m.*
ctitorị *vt.* fonder (une église, un monastère, une association).
ctitorịe *f.* fondation *f.*, établissement *m.*
cu *prep.* **1.** avec. **2.** à; *a lucra ~ ziua* travailler à la journée. **3.** de; *o ceașcă ~ cafea* une tasse de café; *~ mult* de beaucoup // *~ tot (toată)...* malgré...; bien que; *~ binișorul* doucement; *~ toții* (tous) ensemble; *de față ~...* en présence de...; *~ toate că...* quoique...
cuarț *n.* *(geol.)* quartz *m.*
cuaternạr, ~ă *adj.* quaternaire.
cub *n.* *(geom.)* cube *m.*
cubạj *n.* *(geom.)* cubage *m.*
cụbic, ~ă *adj.* *(geom.)* cubique.
cubilọu *n.* *(metal.)* cubilot *m.*
cubịsm *n.* cubisme *m.*
cubịst, ~ă *adj.* cubiste.
cuc *m.* *(ornit.)* coucou *m.* // *singur ~* tout seul.
cucerị **1.** couquérir. **2.** soumettre, subjuguer **3.** *(fig.)* gagner; séduire.
cucerịre *f.* **1.** conquête *f.* **2.** occupation *f.* **3.** *(fig.)* réalisation *f.*
cuceritor, -oare *adj.*, *m.f.* **1.** conquérant, ~e. **2.** séducteur, -trice.
cucẹrnic, ~ă *adj.* pieux, -euse, dévot, ~e.
cucernicịe *f.* piété *f.*, dévotion *f.*
cucoạnă *f.* *(înv.)* dame *f.*; madame *f.*
cucụi *n.* bosse *f.*
cucụtă *f.* *(bot.)* ciguë *f.*
cucuvạie, cucuveạ *f.* *(ornit.)* chouette *f.*
cụfăr *n.* coffre *m.*, malle *f.*
cufărạș *n.* mallette *f.*
cufundạ **I.** *vt.* plonger, immerger. **II.** *vr.* se plonger, s'enfoncer.
cufundạre *f.* plongeon *m.*
cụget *n.* **1.** esprit *m.*, pensée *f.* **2.** conscience *f.* // *a te mustra ~ul* avoir des remords.
cugetạ *vi.* réfléchir, méditer.
cugetạre *f.* **1.** pensée *f.*, idée *f.* **2.** réflexion *f.*, méditation *f.*
cugetătọr, -oạre *m.f.* penseur *m.*; philosophe *m.*
cui *n.* clou *m.* // *(fam.) a-și pune pofta-n ~* renoncer à...
cuib *n.* **1.** nid *m.* **2.** repaire *m.*; *~ de hoți* repaire de brigands. **3.** *(agr.)* poquet *m.*
cuibar *n.* pondoir *m.*
cuibărị *vr.* **1.** se nicher. **2.** *(fig.)* se blottir. **3.** *(fig.)* s'abriter, se loger.
cuiẹr *n.* portemanteau *m.*

cuirasạt *n. (mil., mar.)* cuirassé *m.*

cuirạsă *f. (mil.)* cuirasse *f.*

cuișoạre *n. pl.* clous de girofle.

culạsă *f. (maș.)* culasse *f.*

culbutọr *n. (tehn.)* culbuteur *m.*

culcạ *vt. vr.* (se) coucher, (se) mettre au lit *// a ~ la pămînt* **a.** abattre; **b.** tuer.

culcạre *f.* (l'heure du) coucher *m.*

culcạt, ~ă *adj.* couché, ~e, étendu, ~e.

culcụș *n.* **1.** nid *m.*, gîte *m.* **2.** *(fig.)* demeure *f.*; abri *m.*

culegătọr, -oạre *m.f.* moissonneur, -euse.

culẹge *vt.* **1.** ramasser; *a ~ castane (de pe jos)* ramasser des marrons. **2.** cueillir; *a ~ flori* cueillir des fleurs. **3.** récolter; *cine seamănă vînt ~ furtună* qui sème le vent récolte la tempête. **4.** collectionner; *a ~ poezii populare* collectionner des poésies populaires.

culẹgere *f.* **1.** collection *f.* **2.** recueil *m.*; *~ de poeme* recueil de poèmes.

culẹs *n.* **1.** cueillette *f.*; récolte *f.* **2.** vendange *f.*

culinạr, ~ă *adj.* culinaire.

culịsă *f.* **1.** *(teatru, la pl.)* coulisses. **2.** *(tehn.)* coulisse *f.*, rainure *f.*

cụlme *f.* **1.** cime *f.*, sommet *m.* **2.** *(fig.)* apogée *m. // la ~* extrèmement, au possible: *~a culmilor! asta-i ~a!* c'est le comble! c'est trop fort!

culminạ *vi.* culminer, atteindre l'apogée.

culminạnt, ~ă *adj.* culminant, ~e.

culminạție *f.* culmination *f.*

culoạr *n.* couloir *m.*

culoạre *f.* **1.** couleur *f.* **2.** matière colorante *// (despre țesături) a-și pierde ~a* se décolorer.

culpạbil, ~ă *adj. (jur.)* coupable, fautif, -ive.

culpabilitạte *f. (jur.)* culpabilité *f.*

cụlpă *f. (jur.)* faute *f.*

cult^{1} *n.* culte *m.*; religion *f.*; *(fig., peior.) ~ul personalității* le culte de la personnalité.

cult^{2}**, ~ă** *adj.* cultivé, ~e, instruit, ~e.

cultivạ I. *vt. (agr.)* cultiver. **II.** *vr.* se cultiver, s'instruire.

cultivạbil, ~ă *adj. (agr.)* cultivable.

cultivạre *f.* **1.** culture (de la terre) *f.* **2.** éducation *f.*, instruction *f.*

cultivạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre pămînt)* cultivé, ~e. **2.** *(despre oameni)* cultivé, ~e, instruit, ~e.

cultivatọr I. *m.* cultivateur *m.*, agriculteur *m.* **II.** *n.* cultivateur *m.*

culturạl, ~ă *adj.* culturel, ~le.

culturalizạ *vt.* instruire, cultiver.

culturalizạre *f.* instruction *f.*; diffusion de la culture.

cultụră *f.* **1.** culture *f.*, instruction *f.* **2.** culture (de la terre) *f.* **3.** terrain cultivé.

cum I. *adv.* **1.** comment? de quelle manière?; *~ de...?* comment se fait-il que...; *~ (să, de) nu!* comment donc! **2.** combien? **3.** comme *// apoi ~* certainement! bien sûr! **II.** *conj.* comme, comment; *ca și ~* comme si *// după ~* ainsi que; *de ~* dès que.

cumătră *f. (pop.)* **1.** marraine *f.* **2.** commère *f.*

cumătru *m. (pop.)* **1.** parrain *m.* **2.** compère *m.*

cuminecạ *vr. vt. (bis.)* communier.

cuminecătụră *f. (bis.)* **1.** communion *f.* **2.** eucharistie *f.*

cumịnte *adj. invar.* **1.** sage, obéissant, ~e. **2.** raisonnable.

cumințẹnie *f.* sagesse *f.*

cumințị *vt. vr.* (s')assagir.

cumințịt, ~ă *adj.* assagi, ~e.

cumnạt *m.* beau-frère *m.*

cumnạtă *f.* belle-sœur *f.*

cụmpănă *f.* **1.** balance *f.* **2.** épreuve *f.*; danger *m. // în ~* en équilibre; *a fi (a sta) în ~* hésiter, osciller; *cumpăna nopții* minuit *m.*

cumpănị I. *vt.* **1.** peser. **2.** tenir en équilibre. **II.** *vt. vi. (fig.)* estimer, juger. **III.** *vr.* se balancer (en marchant), se dandiner.

cumpănịre *f.* équilibre *m.*

cumpănịt, ~ă *adj. (despre oameni)* équilibré, ~e.

cumpărạ *vt.* acheter.

cumpărạre *f.* achat *m.*; *(ec.) putere de ~* pouvoir d'achat.

cumpărătọr, -oạre *m.f.* **1.** acheteur, -euse. **2.** client, ~e.

cumpărătụră *f.* emplette *f.*; acquisition *f.*

cụmpăt *n.* contenance *f.*; *a-și pierde ~ul* perdre contenance, perdre la tête.

cumpătạre *f.* modération *f.*, mesure *f.*; sobriété *f.*

cumpătạt, ~ă *adj.* modéré, ~e; sobre.

cumplịt, ~ă I. *adj.* affreux, -euse. **II.** *adv.* terriblement.

cumsecạde *adj. invar.* comme il faut; honnête.

cụmul *n.* cumule *m.*

cumulạ *vt.* cumuler.

cumulạrd, ~ă *m.f.* cumulard *m.*

cumulạre *f.* v. **cụmul.**

cumulatịv, ~ă *adj. (jur.)* cumulatif, -ive.

cumvạ *adv.* **1.** d'une certaine manière. **2.** peut-être, éventuellement *// (să) nu (care) ~ să...* gardez-vous *(bien)* de...

cunoạște I. *vt.* **1.** connaître; *a face cunoscut* **a.** faire connaître; **b.** prevenir, avertir. **2.** savoir; *a ~ limba franceză* savoir le français. **3.** se rendre compte, comprendre. **4.** reconnaître; identifier. **II.** *vr.* se remarquer.

cunoạștere *f.* connaissance *f.*

cunoscătọr, -oạre I. *adj.* connaisseur, -euse. **II.** *m.* expert *m.*

cunoscụt, ~ă I. *adj.* **1.** connu, ~e. **2.** célèbre. **II.** *m.f.* connaissance *f.*

cunoștịnță *f.* **1.** connaissance *f.*, notion *f.*; *(la pl.)* savoir *m.*; *în ~ de cauză* en connaissance de cause. **2.** connaissance, conscience de sa propre existence. **3.** connaissance *f.*; personne connue *// a aduce la ~* faire connaître, informer; *a-și pierde cunoștința* s'évanouir.

cununạ *vt. vr.* (se) marier.

cununạt, ~ă *adj.* marié, ~e.

cunụnă *f.* couronne *f.*

cununịe *f.* mariage *m.*, noce *f.* *// a lua cu ~* épouser.

cụpă^{1} *f.* coupe *f.*

cụpă^{2} *f. (la jocul de cărți)* cœur *m.*

cuplạ *vt. (tehn.)* (ac)coupler.

cuplạj *n. (tehn.)* couplage *m.*

cuplạre *f. (tehn.)* accouplement *m.*

cuplạt, ~ă *adj. (tehn.)* (ac)couplé, ~e.

cuplẹt *n.* couplet *m.*

cụplu *n.* couple *m.*

cupọlă *f.* coupole *f.*

cupọn *n.* coupon *m.*

cuprịnde I. *vt.* **1.** entourer, embrasser. **2.** envelopper (du regard). **3.** *(fig., despre idei, mişcări sociale)* gagner. **4.** *(fig., despre stări, sentimente)* prendre, s'emparer (de). **5.** renfermer, contenir; englober. **II.** *vr.* devenir riche, s'enrichir.

cuprịns, ~ă I. *adj. (despre oameni)* riche, aisé, ~e. **II.** *n.* **1.** contenu *m.* **2.** étendue *f.*; *pe tot ~ul...* sur toute l'étendue...

cuprinzătọr, -oạre *adj.* large, étendu, ~e // *scurt şi ~* bref.

cụpru *n. (metal.)* cuivre *m.*

cuptọr *n.* **1.** four *m.* **2.** *(fig.)* canicule *f.* // *a sta (a zăcea) pe ~* fainéanter; *luna lui ~* le mois de juillet.

curạj *n.* courage *m.* // *a da ~* encourager.

curajọs, -oạsă *adj.* courageux, -euse; intrépide.

curạt, ~ă I. *adj.* **1.** propre. **2.** *(fig.)* pur, ~e; immaculé, ~e. **3.** *(fig., despre oameni, caractere)* loyal, ~e; honnête // *aer ~* air frais. **II.** *adv.* vraiment.

curatịv, ~ă *adj.* curatif, -ive.

cụră *f.* cure *f.*; *~ de slăbire* cure d'amaigrissement.

curăţạ I. *vt.* **1.** nettoyer. **2.** purifier. **3.** *(fam.)* tuer // *a ~ de noroi* décrotter; *a ~ de pete* enlever les taches; *a ~ fructe (legume)* éplucher (peler) des fruits (des légumes); *a ~ peşte* écailler du poisson; *(fam.) a ~ pe cineva de bani* laisser qn. à sec. **II.** *vr.* **1.** *(bis.)* se purifier. **2.** *(fam.)* mourir. **3.** *(fam.)* se ruiner.

curăţạt *n.* nettoyage *m.*

curăţẹl, -ică *adj. (fam., despre oameni)* propret, ~te; présentable.

curăţẹnie *f.* **1.** propreté *f.*; netteté *f.* **2.** *(fig.)* pureté *f.*; innocence *f.* **3.** nettoyage *m.* **4.** purgatif *m.*

curăţị *vt. vr.* v. **curăţạ.**

curăţịre *f.* **1.** nettoyage *m.* **2.** *(fig.)* purification *f.*, épuration *f.*

curăţịt *n.* v. **curăţạt.**

curb, ~ă *adj.* courbe; arqué, ~e.

curbạ *vt. vr.* (se) courber; ployer.

curbạt, ~ă *adj.* recourbé, ~e; ployé, ~e.

cụrbă *f. (geom.)* courbe *f.*

curbụră *f.* courbure *f.*

curcạn *m.* **1.** *(ornit.)* dindon *m.* **2.** *(argou)* flic *m.*

cụrcă *f. (ornit.)* dinde *f.* // *rîd şi curcile* **a.** c'est stupide; **b.** c'est ridicule.

curcubẹu *n.* arc-en-ciel *m.*

cureạ *f.* lanière *f.*; corde *f.*; cordon *m.*; ceinture *f.* // *a-l ţine ~ua* oser; *(tehn.) ~ de transmisie* courroie de transmission.

curelạr *m.* bourrelier *m.*

curelărịe *f.* **1.** bourrellerie *f.* **2.** articles de bourrellerie.

curẹnt¹ I. *m.* **1.** courant d'air. **2.** *(el.)* courant. *m.* **II.** *n.* courant *m.*, mouvement d'opinions.

curẹnt², ~ă I. *adj.* **1.** courant, ~e. **2.** usuel, ~le **II.** *adv.* couramment.

curentạ *vt.* électriser.

curgătọr, -oạre I. *adj.* **1.** courant, ~e. **2.** coulant, ~e; facile; *stil ~* style facile, aisé. **II.** *adv.* couramment.

cụrge *vi.* **1.** *(despre lichide)* couler. **2.** *(despre sînge)* circuler. **3.** *(fig., despre viaţă, timp)* s'écouler. **4.** laisser échapper, fuir // *a ~ către...* affluer vers...; *a ~ şiroaie* ruisseler.

cụrgere *f.* cours *m.*, flux *m.*; écoulement *m.*

curiẹr *m.* courrier *m.*; messager *m.*

curiọs, -oạsă I. *adj.* **1.** curieux, -euse; indiscret, -ète. **2.** bizarre, étrange. **II.** *adv.* curieusement.

curiozitạte *f.* **1.** curiosité *f.*; indiscrétion *f.* **2.** étrangeté *f.*, bizarrerie *f.*

curînd *adv.* **1.** bientôt, prochainement. **2.** tout de suite, immédiatement. **3.** vite, rapidement // *mai ~* **a.** plus tôt; **b.** plutôt; *de ~* récemment.

curmạ I. *vt.* **1.** *(despre sfori, legături)* serrer fort; meurtrir (la chair). **2.** interrompre; mettre fin. **II.** *vt. vr.* **1.** (se) briser **2.** *(fig.)* (s')interrompre; (se) terminer. **III.** *vr. (despre oameni)* se plier, se courber.

curmạl *m. (bot.)* dattier *m.*

curmạlă *f. (bot.)* datte *f.*

curmạre *f.* interruption *f.*; fin *f.*

curmătụră *f. (geogr.)* dépression *f.*

curmẹi *n.* corde (en écorce de tilleul) *f.*

curmezịş *adv.* obliquement, de travers.

cụrpen *m. (bot.)* sarment *m.*

curs¹ *n.* **1.** cours *m.*, mouvement des eaux. **2.** *(fig.)* durée *f.* **3.** *(ec., fin.)* valeur *f.*; prix actuel // *în ~ul...* pendant, durant; *a da ~* prendre en considération; *în ~ de dezvoltare* en voie de developpement.

curs² *n.* **1.** cours *m.*; *~ de algebră* cours d'algèbre. **2.** traité spécial.

cursạnt, ~ă *m.f.* personne qui suit un cours.

cụrsă¹ *f.* **1.** course *f.*; trajet (de la course) *m.* **2.** *(sport)* épreuve de vitesse; *(la pl.)* turf *m.* **3.** *(tehn.)* mouvement rectiligne.

cụrsă² *f.* **1.** piège *m.* **2.** *(fig.)* embûche *f.*, guet-apens *m.* // *~ de şoareci* souricière *f.*

cursịv, ~ă I. *adj.* **1.** cursif, -ive; coulant, ~e. **2.** *(despre caractere de tipar)* italique. **II.** *f.pl.* (lettres) italiques *f.pl.*

curtạ *vt.* courtiser.

cụrte *f.* **1.** cour *f.*; *(fam.) a face ~ cuiva* faire la cour à qn.; *~ de păsări* basse-cour *f.* **2.** palais *m.* **3.** *(jur.) Curte de apel* Cour d'appel // *păsări de ~* volailles *f.pl.*; *cîine de ~* chien de garde.

curtenitọr, -oạre I. *adj.* courtois, ~e. **II.** *adv.* courtoisement.

curtezạn *m.* admirateur *m.*, galant *m.*

curtezạnă *f.* courtisane *f.*

curticịcă *f.* courette *f.*

curtoazịe *f.* courtoisie *f.*

cusătụră *f.* couture *f.*

cuscụtă *f. (bot.)* cuscute *f.*

custọde *m.* surveillant *m.*, intendant *m.*

custodịe *f. (jur.) a da (a avea) în ~* confier (avoir) la garde de...

cusụr *n.* défaut *m.*, imperfection *f.* // *a găsi ~* trouver à redire; *a căuta ~ (cu orice preţ)* chercher la petite bête.

cusurgịu, -gioạică *m.f. (fam.)* rouspéteur, -euse.

cusụt *n.* couture *f.*

cụşcă *f.* cage *f.*

cuşcụş *n. (culin.)* couscous *m.*

cụşmă *f.* bonnet de fourrure.

cutanạt, ~ă *adj.* cutané, ~e.

cutạre *proh. nehot.* (un) tel, (une) telle.

cutạt, ~ă *adj.* à plis.

cụtă *f.* pli *m.*; fronce *f.*

cụte *f.* queux *f.*

cutezạ *vt.* oser, se permettre (de).

cutezạnță *f.* audace *f.*

cutezătọr, -oạre *adj.* audacieux, -euse; téméraire.

cutịe *f.* boîte *f.*; ~ *de scrisori* boîte aux lettres; *(auto)* ~ *de viteze* boîte de vitesses // *cutia mesei* le tiroir de la table.

cụtră *f.* hypocrite *m.*, intrigant *m.*

cụtreierạ *vt.* 1. parcourir. 2. errer, vagabonder.

cutrẹmur *n.* tremblement de terre.

cutremurạ *vr.* 1. trembler. 2. frémir, frissonner.

cutremurạre *f.* frémissement *m.*

cutremurătọr, -oạre *adj.* épouvantable, terrible.

cuțịt *n.* couteau *m.*; *a fi (certat) cu cineva la ~e* être à couteaux tirés avec qn. // ~ *de tăiat hîrtie* coupe-papier *m.*; ~ *de plug* coutre *m.*; ~ *de altoit* greffoir *m.*; ~ *de cizmar* tranchet *m.*

cuțitạr *m.* 1. coutelier *m.* 2. *(fam.)* bagarreur *m.*

cuțitạș *n.* canif *m.*

cuvenị *vr.* 1. revenir; mériter. 2. convenir, seoir; *se cuvine (să...)* il convient (de...); *(impers.) cum se cuvine* comme il sied.

cuvenịt, ~ă *adj.* dû, ~e; mérité, ~e.

cuvertụră *f.* couverture *f.*

cuviincịos, -oạsă *adj.* bienséant, ~é; décent, ~e; poli, e.

cuviịnță *f.* 1. bienséance *f.*; décence *f.* 2. convenance *f.*, civilité *f.* // *după* ~ comme il faut, comme il se doit; *a găsi (a crede, a socoti) de* ~ trouver bon.

cuviọs, -oạsă *adj.* pieux, -euse, dévot, ~e.

cuviọșịe *f.* *(bis.)* dévotion *f.*

cuvị̂nt *n.* 1. mot *m.*, parole *f.*; ~ *cu* ~ mot à mot; *într-un* ~ en un mot; ~ *de onoare* parole d'honneur; ~ *greu* parole décisive; *purtător de* ~ porte-parole *m.* 2. discours *m.*; conférence *f.* 3. opinion *f.*, point de vue // *a lua ~ul* parler (dans une réunion); *schimb de cuvinte* altercation *f.*; ~ *introductiv* préface *f.*; *în puține cuvinte* bref; *cu alte cuvinte* autrement dit; *a pune un* ~ *(bun)* intervenir pour...; *om de* ~ homme d'honneur; *sub* ~ *că...* sous prétexte de...; *cu drept* ~ à juste titre.

cuvîntạ *vt.* parler, dire; discourir.

cuvîntạre *f.* discours *m.*; allocution *f.*

cuzinẹt *m.* *(tehn.)* coussinet *m.*

cvadrạnt *(geom.)* *m.* quadrant *m.*

cvadrạt *m.* *(tipogr.)* interligne *f.*, espace *m.*

cvadratụră *f.* *(geom.)* quadrature *f.*; *cvadratura cercului* la quadrature du cercle; problème insoluble.

cvadruplạ *vt.* quadrupler.

cvạrtă *f.* *(muz.)* quarte *f.*

cvartẹt *n.* *(muz.)* quatuor *m.*

cvạsi *adj.* *invar.* quasi.

cvịntă *f.* *(muz.)* quinte *f.*

cvintẹt *n.* *(muz.)* quintette *m.*

D

da[1] *adv.* oui // *ba ~* mais si.

da[2] **I.** *vt.* **1.** donner. **2.** remettre; *a ~ un pachet destinatarului* remettre un paquet au destinataire; *(cu dat.) a-și ~ demisia* remettre sa démission. **3.** offrir; faire don de. **4.** distribuer, répartir. **5.** *(fam.)* vendre // *a ~ un examen* passer un examen; *(fam.) passez-moi une cigarette!* dă-mi o țigară! *a ~ un premiu* décerner un prix; *a ~ gata* **a.** liquider, terminer; **b.** impressionner; *a ~ viață* **a.** créer; **b.** animer; *cum dai strugurii?* combien les raisins? *a ~ un telefon* telephoner; *a ~ de veste* annoncer; informer; *a ~ raportul* rapporter; *a ~ înapoi* restituer; *(cu dat.) a-și ~ osteneală* se donner la peine; *a-și ~ seama* se rendre compte. **II.** *vr.* **1.** se donner, s'abandonner. **2.** s'adonner à; se vouer à. **3.** céder // *a se ~ înapoi* reculer; *a se ~ jos* descendre; *a se ~ la o parte* **a.** s'écarter; **b.** s'effacer. **III.** *vi.* **1.** **(+de, peste)** tomber sur...; trouver. **2.** *(despre frunze, flori)* pousser // *a ~ din cap* hocher la tête; *a ~ din umeri* hausser les épaules; *a ~ din coate* jouer des coudes; *a ~ cu piciorul* dédaigner; *a-i ~ mîna să...* avoir les moyens de...; *a ~ să...* essayer; chercher à...; *a ~ înapoi* **a.** regresser; **b.** battre en retraite; *a ~ din coadă* remuer la queue.

dac, ~ă *adj. m.f. (cu maj.)* dace.

dạcă *conj.* **1.** puisque, si. **2.** au cas où, supposé que.

dạcic, ~ă *adj.* dacique.

dacoromân, ~ă *adj.* daco-roumain, ~e.

dactilograf, ~ă *m.f.* dactylographe.

dactilografiạ *vt.* dactylographier.

dactilografiạt[1] *n.* dactylographie *f.*

dactilografiạt[2]**, ~ă** *adj.* dactylographié, ~e.

dactilografịe *f.* dactylographie *f.*

dạfin *m. (bot.)* laurier *m.*

daghereotip *n. (fot.)* daguerréotype *m.*

daghereotipịe *f. (fot.)* daguerréotypie *f.*

daibọj *n. (argou) pe ~* gratis, pour rien.

dalạc *n. (med. vet.)* anthrax *m.*

dalạj *n.* dallage *m.*

dạlă *f.* dalle *f.*

dalb, ~ă *adj.* blanc, -che.

dạlie *f. (bot.)* dahlia *m.*

dạltă *f.* ciseau *m.*

dạmă *f.* **1.** dame *f.* **2.** femme de mauvaises mœurs. **3.** *(la șah)* reine *f.*

damblạ *f.* **1.** *(pop.)* apoplexie *f.*, paralysie *f.* **2.** *(fam.)* manie *f.*

damblagị *vi. (pop.)* être atteint de paralysie.

damblagịt, ~ă *adj. (pop.)* paralysé, ~e.

damigeană *f.* dame-jeanne *f.*

dandana *f.* **1.** (gros) ennui *m.* **2.** tapage *m.* // *ce ~!* quelle histoire!

danẹz, ~ă *adj. m.f. (cu maj.)* danois, ~e.

dạngăt *n.* son de cloches, tintement *m.*

dans *n.* danse *f.*

dansạ **I.** *vi. vt.* danser. **II.** *vt.* faire danser.

dansạnt, ~ă *adj.* dansant, ~e.

dansatọr, -oạre *m.f.* danseur, -euse.

dantelạ *vt.* denteler.

dantelạt, ~ă *adj.* dentelé, ~e.

dantẹlă *f.* dantelle *f.*

dantelărịe *f.* (quantité de) dentelles *f.pl.*

dantelụră *f. (arhit.)* dentelure *f.*

dantụră *f.* denture *f.*

danubiạn, ~ă *adj.* danubien, ~ne.

dar[1] *conj.* **1.** mais. **2.** cependant, pourtant. **3.** par conséquent, donc.

dar[2] *n.* **1.** cadeau *m.*, présant *m.* **2.** talent *m.*, aptitude *f.*, don *m.* // *a avea (a lua) ~ul beției* être adonné (s'adonner) à la boisson.

darạ *f.* tare *f.* // *mai mare ~ua decît ocaua* le jeu n'en vaut pas la chandelle.

darạc *n.* carde *f.*; peigneuse (mécanique) f.

daravẹră *f. (fam.)* **1.** mésaventure *f.* **2.** affaire *f.*

dạrămite *conj.* d'autant plus; à plus forte raison.

dạre *f.* *~ de seamă* **a.** compte rendu *m.*; **b.** reportage *m.*; *~ la lumină* publication *f.*; *~ în vileag (pe față)* divulgation *f.*; *cu ~ de mînă* riche.

dạrnic, ~ă *adj.* généreux, -euse.

dạscăl *m.* **1.** chantre (d'église) *m.* **2.** *(înv.)* instituteur *m.*

dat, ~ă *adj.* **1.** donné, ~e; *la un moment ~* à un moment donné, **2.** livré, ~e; transmis, ~e // *~ fiind că* vu que, puisque; *~ dracului* rusé, ~e; fine mouche.

datạ **I.** *vt.* dater (un acte, une lettre). **II.** *vi.* dater, remonter à.

datạre *f.* datation (d'un acte, d'une lettre) *f.*

datạt, ~ă *adj. (despre acte, scrisori)* daté, ~e.

dạtă[1] *f.* fois *f.* // *dintr-o singură ~* d'un seul coup; *pe ~ (ce...)* aussitôt (que...); *de la prima ~* d'emblée; *o ~ cu...* en même temps que...; *o ~ cu capul* pour rien au monde; *încă o ~* à nouveau; *o ~ ce...* du moment que...

dạtă² *f.* **1.** date *f.*; *a pune dạta* mettre la date. **2.** *(la pl.)* données *f.pl.*

dạtină *f.* coutume *f.*; tradition *f.*

datịv *n.* *(gram.)* datif *m.*

datọr, -oạre *adj.* **1.** débiteur, -trice, redevable. **2.** **(+să)** tenu à, obligé de // ~ *vîndut* criblé de dettes.

datorạ **I.** *vt.* devoir; avoir l'obligation de. **II.** *vr.* être dû.

datorịe *f.* **1.** dette *f.*; *a contracta datorii* s'endetter; *contractare de datorii* endettement *m.* **2.** devoir *m.*, obligation *f.*; tâche *f.*; *a fi de datoria...* (+ **dat.**) être du devoir de...

datorịtă *prep.* **1.** par suite de, du fait de, à cause de. **2.** grâce à.

datọrnic, ~ă *m.f.* débiteur, -trice.

dạună *f.* perte *f.* // *în dauna...* au détriment de..., au dépens de...

dădạcă *f.* bonne d'enfants.

dădăceạlă *f.* *(fam.)* soins exagérés.

dădăcị *vt.* **1.** soigner un petit enfant. **2.** *(fam., ir.)* diriger, conseiller.

dăinuị *vi.* durer, persister.

dăinuịre *f.* durée, *f.*, persistance *f.*

dăltuị *vt.* ciseler; tailler au ciseau.

dăltuịt, ~ă *adj.* *(despre piatră, metale)* ciselé, ~e; travaillé(e) au ciseau.

dărăcị *vt.* carder.

dărăcịre *f.*, **dărăcịt** *n.* cardage *m.*

dărăcịt, ~ă *adj*, cardé, ~e.

dărăcitọr *m.* cardeur *m.*

dărăpănạ *vr.* se délabrer, tomber en ruine.

dărăpănạre *f.* écroulement *m.*

dărăpănạt, ~ă *adj.* délabré, ~e; tombé(e) en ruine.

dărăpănătụră *f.* ruine *f.*

dărîmạ **I.** *vt.* démolir, abattre; démanteler. **II.** *vr.* **1.** s'écrouler. **2.** tomber en ruine, se délabrer.

dărîmạre *f.* démolition *f.*

dărîmạt, ~ă *adj.* **1.** démoli, ~e. **2.** écroulé; ~e. **3.** tombé(e) en ruine.

dărîmătụră *f.* *(la pl.)* décombres *f.pl.*; ruines *f.pl.*

dărnicịe *f.* générosité *f.*, magnanimité *f.*

dăruị **I.** *vt.* **1.** faire jon; doter. **2.** accorder; donner. **II.** *vt.* *vr.* (se) consacrer, (se) dédier.

dăruịre *f.* ~ *de sine* dévouement *m.*

dăscăleạlă *f.* *(fam.)* remontrance *f.*, sermon *m.*

dăscălị *vt.* *(fam.)* **1.** conseiller. **2.** gronder, sermonner.

dăunạ *vi.* préjudicier; nuire.

dăunătọr, -oạre **I.** *adj.* nuisible, nocif, -ive. **II.** *m.* insecte (animal) nuisible.

de **I.** *conj.* **1.** si, au cas où. **2.** *(optativ)* pourvu que. **II.** *prep.* **1.** de; *om ~ geniu* homme de génie. **2.** depuis; ~ *cînd...* depuis que... **3.** à; ~ *probă* à titre d'essai. **4.** dès; ~ *mîine...* dès demain... **5.** en; ~ *mătase* en soie. **6.** par; *a luà ~ mînă* prendre par la main. **7.** pour; *pregătit ~ drum* préparé pour le voyage. **8.** après; *a întreba ~ cineva* demander après qn. // *aşa ~...* tellement..., si...; ~ *acum înainte* désormais; ~ *curînd* récemment. **III.** *interj.* que faire! voilà!

deal *n.* colline *f.*

deambulatọriu *n.* *(constr.)* déambulatoire *m.*

deasụpra *adv.*, *prep.* dessus, au-dessus de; *pe ~* **a.** par dessus, au-dessus; **b.** de plus, par-dessus le marché; **c.** superficiellement.

debandạdă *f.* débandade *f.*, désordre *m.*

debarạ *f.* débarras *m.*

debarasạ *vt.* *vr.* *(fam.)* se débarrasser (de); se défaire (de).

debarcạ **I.** *vi.* débarquer, descendre (d'un bateau). **II.** *vt.* *(fam.)* destituer.

debarcadẹr *n.* débarcadère *m.*

debarcạre *f.* débarquement *m.*

debil, ~ă *adj.* débile, faible.

debilitạ *vt.* *vr.* (se) débiliter, (s')affaiblir.

debilitạre *f.* débilitation *f.*

debilitạte *f.* débilité *f.*

dẹbit *n.* **1.** bureau de tabac. **2.** débit (d'énergie, d'un cours d'eau) *m.* **3.** *(cont.)* ~ *şi credit* le débit et le crédit, le doit et l'avoir.

debitạ *vt.* **1.** débiter, vendre au détail; *(fam.)* *a ~ minciuni* débiter des mensonges. **2.** découper en planches (le bois). **3.** *(el.)* produire, fournir. **4.** *(cont.)* passer au débit d'un compte.

debitạnt, ~ă, *m.f.* débitant, ~e.

debitạt, ~ă *adj.* *(conj.)*débité, ~e.

debitọr, -oạre *adj.*, *m.f.* débiteur, -trice.

deblẹu *n.* déblai *m.*

deblocạ *vt.* débloquer.

deblocạre *f.* déblocage *m.*

debordạ *vi.* **1.** *(despre recipiente)* déborder. **2.** *(despre oameni)* vomir.

debreiạ *vi.* *(tehn.)* débrayer.

debuşẹu *n.* *(com.)* débouché *m.*

debụt *n.* début *m.*

debutạ *vi.* débuter.

debutạnt, ~ă *m.f.* débutant, ~e.

decạdă *f.* décade *f.*

decadẹnt, ~ă *adj.* décadent, ~e.

decadẹnţă *f.* décadence *f.*, déclin *m.*

decalạj *n.* décalage *m.*

decạlc *n.* *(lingv.)* calque *m.*

decalcạ *vt.* *(lingv.)* calquer.

decalcạre *f.* *(lingv.)* calquage *m.*, calque *m.*

decalcạt, ~ă *adj.* *(lingv.)* calqué, ~e.

decalcifiạ, decalcificạ *vt.* décalcifier.

decalcificare, decalcifiẹre *f.* décalcification *f.*

decalịtru *m.* décalitre *m.*

decamẹtru *m.* décamètre *m.*

decạn *m.* doyen *m.*

decanạt *n.* décanat *m.*

decantạ *vt.* décanter.

decantạre *f.* décantation *f.*, décantage *m.*

decapitạ *vt.* décapiter; trancher la tête.

decapitạre *f.* décapitation *f.*

decapotạbil, ~ă *adj.* décapotable.

decatlọn *n.* *(la atletism)* décathlon *m.*

decavạ **I.** *vt.* décaver. **II.** *vt.* *vr.* *(fam.)* (se) ruiner.

decavạt, ~ă *adj.* *(fam., despre oameni)* décavé, ~e, ruiné, ~e.

decădeạ *vi.* déchoir.

decădẹre *f.* **1.** décadence *f.*, déclin *m.* **2.** *(jur.)* déchéance *f.*

decăzụt, ~ă *adj.* **1.** en déclin; corrompu, ~e. **2.** *(jur., +* **din)** déchu, ~e.

decedạ *vi.* décéder, mourir.

decedạt, ~ă *adj.*, *m.f.* décédé, ~e.

decẹmbrie *m.* décembre *m.*

decẹniu *n.* décennie *f.*

decẹnt, ~ă *adj.* décent, ~e; bienséant, ~e.

decẹnţă *f.* décence *f.*; bienséance *f.*

decẹpţie *f.* déception *f.*

decepţionạ *vt.* décevoir.

decepţionạt, ~ă *adj.* déçu, ~e.

decernạ *vt.* décerner (un prix).

decernạre *f.* décernement (d'un prix) *m.*

decẹs *n.* décès *m.*

dẹci *conj.* donc, par conséquent.

decịde I. *vi.* *vt.* décider. **II.** *vr.* prendre une décision, se résoudre; prendre parti. **III.** *vt.* déterminer, convaincre.

decimạ *vt.* décimer (une armée, une population).

decimẹtru *m.* décimètre *m.*

decịs, ~ă *adj.* décidé, ~e, déterminé, ~e; ferme.

decisiv, ~ă *adj.* décisif, -ive.

decịzie *f.* **1.** décision *f.*, résolution *f.* **2.** arrêté *m.*, ordonnance *f.*

decị̂t^{1} *adv.* que; *n-ai* ~ să... vous n'avez qu'a...; libre à vous de...

decị̂t^{2} *prep.* (plutôt) que.

declamạ *vt.* déclamer.

declamạre *f.* déclamation *f.*

declamatọr, -oạre *adj.* déclamatoire, déclamateur, -trice; emphatique, pompeux, -euse.

declamạţie *f.* déclamation *f.*

declanşạ *vt.* *(tehn.)* déclencher.

declanşạre *f.* *(tehn.)* déclenchement *m.*

declanşatọr, declanşọr *n.* *(tehn.)* déclencheur *m.*

declarạ I. *vt.* déclarer // *a ~ grevă* se mettre en grève. **II.** *vr.* **1.** se déclarer; se prononcer. **2.** s'avouer. **3.** *(despre incendii, epidemii)* éclater.

declarạre *f.* déclaration *f.*

declarạt, ~ă *adj.* déclaré, ~e.

declarạţie *f.* **1.** déclaration *f.*, affirmation *f.* **2.** témoignage *m.*

declasạ *vr.* *(despre oameni)* déchoir.

declasạt, ~ă *adj.* *(despre oameni)* déclassé, ~e, déchu, ~e.

declịc *n.* *(tehn.)* déclic *m.*

declịn *n.* **1.** *(astron.)* déclin *m.* **2.** *(fig.)* décadence *f.*

declinạ *vt.* **1.** *(gram.)* décliner. **2.** refuser, rejeter. // *a-şi ~ identitatea* se présenter.

declinạbil, ~ă *adj.* *(gram.)* déclinable.

declinạre *f.* *(gram.)* déclinaison *f.*

declinạţie *f.* *(astron.)* déclinaison *f.*

decọct *n.* décoction *f.*

decodạ, decodificạ *vt.* décoder, décripter.

decodạre, decodificạre *f.* décodage *m.*

decolạ *vi.* *(av.)* décoller.

decolạre *f.* *(av.)* décollage *m.*; envol *m.*; *pistă de ~* piste d'envol.

decolorạ *vt.* *vr.* (se) décolorer; (s')effacer.

decolorạnt, ~ă *adj.*, *m.* décolorant, ~e.

decolorạre *f.* décoloration *f.*

decolorạt, ~ă *adj.* décoloré, ~e, déteint, ~e.

decoltạ *vt.* décolleter.

decoltạt, ~ă *adj.* **1.** décolleté, ~e. **2.** *(fig.)* salé, ~e; pimenté, ~e.

decoltẹu *n.* décolleté *m.*

decomandạ *vt.* décommander.

deconcertạ *vt.* déconcerter, dérouter.

deconcertạnt, ~ă *adj.* déconcertant, ~e.

deconcertạt, ~ă *adj.* déconcerté, ~e, désorienté, ~e.

deconectạ *vt.* *(el.)* débrancher.

deconectạre *f.* *(el.)* débranchement *m.*

decongelạ *vt.* décongeler.

decọnt *n.* décompte *m.*

decontạ *vt.* décompter.

decontạre *f.* décompte *m.*

decọr *n.* **1.** décor *m.* **2.** *(fig.)* cadre *m.*

decorạ *vt.* **1.** décorer, ornementer. **2.** conférer un ordre, une décoration.

decorạre *f.* **1.** décoration *f.*, ornementation *f.* **2.** remise d'une décoration.

decorạt, ~ă *adj.* décoré, ~e, orné, ~e.

decorativ, ~ă *adj.* décoratif, -ive.

decoratọr, -oạre *m.f.* décorateur, -trice.

decorạţie *f.* décoration *f.*

decorticạ *vt.* *(agr.)* décortiquer.

decorticạre *f.* *(agr.)* décortication *f.*; décorticage *m.*

decorticạt, ~ă *adj.* *(agr.)* décortiqué, ~e.

decovịl *n.* decauville *m.*

decrepịt, ~ă *adj.* décrépit, ~e.

decrepitụdine *f.* décrépitude *f.*

decrẹt *n.* décret *m.*

decretạ *vt.* décréter.

decroşạ *vt.* *vr.* *(tehn.)* (se) décrocher.

decroşạre *f.* *(tehn.)* décrochage *m.*

decupạ *vt.* découper.

décupạre *f.* découpage *m.*

decupạt, ~ă *adj.* découpé, ~e.

decuplạ *vt.* *(tehn.)* désaccoupler.

decuplạre *f.* *(tehn.)* désaccouplement *m.*

decuplạt, ~ă *adj.* *(tehn.)* désaccouplé, ~e.

decurge *vi.* **1.** résulter; s'ensuivre. **2.** se dérouler.

decụrs *n.* *în ~ de...* pendant, au cours de...

dedạ *vr.* **1.** **(+ cu)** s'habituer (à); *(fam.)* se faire (à); **2.** se consacrer (à). **3.** **(+ la)** prendre de mauvaises habitudes.

dedạt, ~ă *adj.* **(+ cu, la)** **1.** adonné, ~e (à). **2.** porté, ~e (sur).

dedesụbt I. *adv.* dessous, au-dessous // *a lucra pe ~* agir en sous-main, miner. **II.** *n.* **1.** dessous *m.* **2.** *(fig.)* fonds *m.*, tréfonds *m.*

dedesụbtul *prep.* sous, en desous.

dedicạ vt. *tr.* (se) dédier.

dedicạţie *f.* dédicace *f.*

dedụce *vt.* déduire.

deductịv, ~ă *adj.* déductif, -ive.

dedụcţie *f.* déduction *f.*

dedụs, ~ă *adj.* déduit, ~e.

defalcạ *vt.* **1.** défalquer. **2.** diviser, répartir.

defalcạre *f.* **1.** défalcation *f.* **2.** division *f.*, répartition *f.*

defavoạre *f.* *în ~a...* au désavantage de...

defavorạbil, ~ă *adj.* défavorable.

defazạj *n.* *(el.)* dephasage *m.*

defăimạ *vt.* diffamer, calomnier.

defăimạre *f.* diffamation *f.*, calomnie *f.*

defăimạt, ~ă *adj.* diffamé, ~e, calomnie, ~e.

defăimătọr, -oạre I. *adj.* diffamant, ~e. **II.** *m.f.* diffamateur, -trice.

defẹct, ~ă I. *adj.* défectueux, -euse; détérioré, ~e; déréglé, ~e. **II.** *n.* défaut *m.*

defectạ *vt. vr.* (se) détériorer; (se) dérégler.

defectạre *f.* détérioration *f.*; déréglage *m.*

defectạt ~**ă** *adj.* v. **defẹct I.**

defectịv, ~**ă** *adj. (gram.)* défectif, -ive.

defectuọs, -oạsă *adj.* défectueux, -euse.

defecţiụne *f.* défection *f.*

defensịv, ~**ă** *adj.* défensif, -ive.

defensịvă *f.* défensive *f.*

deferẹnt, ~**ă** *adj.* déférent, ~e, respectueux, -euse.

deferẹnţă *f.* déférence *f.*, respect *m.*

deferị *vt. (jur.)* déférer; *a* ~ *justiţiei* déférer en justice.

defetism *n.* défaitisme *m.*

defetịst, ~**ă** *adj., m.f.* défaitiste.

deficiẹnt, ~**ă** *adj.* déficient, ~e.

deficiẹnţă *f.* déficience *f.*

deficịt *n.* déficit *m.*

deficitạr, ~**ă** *adj.* déficitaire.

defilạ *vi.* défiler.

defilạre *f.* **1.** défilé (de troupes, de manifestants) *m.* **2.** *(sport)* parade *f.*

defilẹu *n. (geogr.)* défilé *m.*

definị *vt.* définir, donner la définition (de).

definịre *f.* définition *f.*

definit, ~**ă** *adj.* défini, ~e.

definitịv, ~**ă I.** *adj.* définitif, -ive; irrévocable. **II.** *adv.* définitivement // *în* ~ après tout.

definitivạ *vt.* rendre définitif.

definitivạre *f.* mise au point, finissage *m.*

definịţie *f.* définition *f.*

deformạ I. *vt. vr.* (se) déformer. **II.** *vt. (fig.)* dénaturer; fausser.

deformạbil, ~**ă** *adj.* déformable.

deformạre *f.* déformation *f.*

deformạt, ~**ă** *adj.* **1.** déformé, ~e. **2.** *(fig.)* dénaturé, ~e; faussé, ~e.

deformạţie *f.* déformation *f.*

defraudạ *vt.* dilapider, détourner des fonds.

defraudạre *f.* dilapidation *f.*, détournement de fonds.

defraudạt, ~**ă** *adj.* dilapidé, ~e.

defraudatọr, -oạre *m.f.* dilapidateur, -trice.

defrişạ *vt.* défricher.

defrişạre *f.* défrichement *m.*

defrişạt, ~**ă** *adj.* défriché, ~e.

defulạ *vt. vr. (fam.)* (se) défouler.

defụnct, ~**ă** *adj., m.f.* défunt, ~e.

degajạ I. *vt.* **1.** dégager, exhaler. **2.** débarrasser **II.** *vr.* se dégager.

degajạre *f.* dégagement *m.*

degajạt, ~**ă** *adj.* **1.** *(despre persoane)* détendu, ~e. **2.** *(despre gesturi)* dégagé, ~e; assuré, ~e.

degeạba *adv.* en vain, vainement, inutilement // *pe* ~ gratuitement.

degenerạ *vi.* dégénérer.

degenerạre *f.* dégénération *f.*, dégénérescence *f.*

degenerạt, ~**ă** *adj.* dégénéré, ~e.

degenerescẹnt, ~**ă** *adj.* dégénérescent, ~e.

degenerescẹnţă *f.* dégénérescence *f.*

degerạ *vi.* geler.

degerạre *f.* gelure *f.*

degerạt, ~**ă** *adj.* **1.** gelé. ~e. **2.** *(despre plante, fructe)* touché(e) par le froid.

degerătụră *f.* engelure *f.*

dẹget *n.* doigt *m.* // *~ul arătător* l'index *m.*; *~ul mare* le pouce; *~ul inelar* l'annulaire *m.*; *~ul mijlociu* le médius; *~ul mic* l'auriculaire *m.*; *~ de la picior* orteil *m.*; *a juca (a purta, a învîrti) pe cineva pe ~e* mener qn. par le bout du nez.

degetạr *n.* dé *m.*

deghizạ *vt. vr.* (se) déguiser, (se) travestir.

deghizạt, ~**ă** *adj.* **1.** déguisé, ~e, travesti, ~e. **2.** *(fig.)* caché, ~e; camouflé, ~e.

degrạbă *adv.* vite, en hâte, rapidement // *mai* ~ **a.** plus tôt; **b.** plutôt.

degradạ I. *vt.* **1.** dégrader. **2.** *(fig.)* avilir. **II.** *vr.* **1.** *(despre oameni)* déchoir, s'avilir. **2.** *(despre lucruri)* se déteriorer.

degradạnt, ~**ă** *adj.* dégradant, ~e.

degradạre *f.* **1.** dégradation *f.* **2.** avilissement *m.* **3.** détérioration *f.*

degradạt, ~**ă** *adj.* **1,** *(despre oameni)* dégradé, ~e; déchu, ~e. **2.** *(despre lucruri)* détérioré, ~e.

degradẹu *n.* dégradé *m.*

degresạ *vt.* dégraisser.

degresạnt, *m.* dégraissant *m.*

degresạre *f.* dégraissage *m.*

degrevạ *vt.* dégrever, décharger (de).

degrevạre *f.* dégrèvement *m.*

degrevạt, ~**ă** *adj.* exempt, ~e (de).

degustạ *vt.* déguster.

deịsm *n. (fil.)* déisme *m.*

deịst, ~**ă** *adj. (fil.)* déiste.

deîmpărţịt *m. (mat.)* dividende *m.*

deînmulţịt *m. (mat.)* multiplicande *m.*

dejạ *adj.* déjà.

dejẹcţie *f. (fiziol.)* déjection *f.*; selles *f.pl.*

dejucạ *vt.* déjouer; contrecarrer.

dejucạre *f.* annihilation *f.*

dejugạ *vt.* dételer.

dejugạre *f.*, **dejugạt,** *n.* dételage *m.*

dejụn *n.* déjeunner *m.*

dejunạ *vi.* déjeuner.

delapidạ *vt.* dilapider; détourner.

delapidạre *f.* dilapidation *f.*; malversation *f.*

delapidatọr, -oạre *m.f.* dilapidateur, -trice.

delatọr, -oạre *m.f.* délateur, -trice; *(fam.)* mouchard, ~e.

delaţiụne *f.* délation *f.*; *(fam.)* mouchardage *m.*

delăsạ *vr.* se désintéresser.

delăsạre *f.* indifférence *f.*; négligence *f.*

delectạ *vt. vr.* (se) délecter.

delectạre *f.* délectation *f.*, régal *m.*

delegạ *vt.* déléguer.

delegạt, ~**ă** *m.f.* délégué, ~e.

delegạţie *f.* **1.** délégation *f.* **2.** mandat *m.*

delfịn *m. (zool.)* dauphin *m.*

deliberạ *vi.* délibérer.

deliberạnt, ~**ă** *adj.* délibérant, ~e.

deliberạre *f.* délibération *f.*; débats *m.pl.*

deliberạt, ~**ă** *adj. în mod* ~ délibérément, exprès.

deliberatịv, ~**ă** *adj.* délibératif, -ive.

delicạt, ~**ă I.** *adj.* **1.** délicat, ~e, gracieux, -euse; fragile. **2.** *(despre nuanţe, culori)* discret, -ète, atténué, ~e. **II.** *adv.* délicatement.

delicatẹse *f. pl.* aliments fins, choisis.

delicatẹţe *f.* délicatesse *f.*

delicios, -oasă *adj.* **1.** *(despre mîncăruri, băuturi)* délicieux, -euse, exquis, ~e. **2.** *(fig.)* charmant, ~e.

deliciu *n.* délice *m.*

delict *n.* *(jur.)* délit *m.*; infraction *f.*

delimita *vt.* délimiter.

delimitare *f.* délimitation *f.*

delincvent, ~ă *m.f.* *(jur.)* délinquant, ~e.

delir *n.* **1.** délire *m.* **2.** *(fig.)* exaltation *f.*, extase *f.*

delira *vi.* délirer, divaguer.

delirant, ~ă *adj.* délirant, ~e; frénétique.

deltă *f.* delta *m.*

deluros, -oasă *adj.* *(despre terenuri)* inégal, ~e; accidenté, ~e; montueux, -euse.

demachia *vt. vr.* (se) démaquiller.

demachiere *f.* démaquillage *m.*

demagog *m.* démagogue *m.*

demagogic, ~ă *adj.* démagogique.

demagogie *f.* démagogie *f.*

demara *vi.* démarrer.

demaraj *n.*, **demarare** *f.* démarrage *m.*

demarca *vt.* délimiter; séparer.

demarcație *f.* démarcation *f.*; délimitation *f.*

demasca *vt. vr.* (se) démasquer, (se) trahir.

dement, ~ă *adj.* dément, ~e, aliéné, ~e.

demență *f.* démence *f.*, folie *f.*

demers *n.* démarche *f.*; intervention *f.*

demilitariza *vt.* démilitariser.

demilitarizare *f.* démilitarisation *f.*

demilitarizat, ~ă *adj.* démilitarisé, ~e.

demisie *f.* démission *f.*

demisiona *vi.* démissionner.

demisol *n.* sous-sol (d'une maison) *m.*; demi-sol *m.*

demite *vt.* démettre; destituer.

demitere *f.* destitution *f.*; révocation *f.*

demiurg *m.* démiurge *m.*

demivoleu *n.* *(la tenis)* demi-volée *f.*

demn, ~ă *adj.* **1.** *(despre acțiuni)* digne (de...), méritoire. **2.** *(despre oameni)* digne; honorable, respectable.

demnitar *m.* dignitaire *m.*

demnitate *f.* **1.** dignité *f.*; attitude digne. **2.** haute fonction.

demobiliza *vt.* **1.** *(mil.)* démobiliser. **2.** *(fig.)* abattre le courage.

demobilizare *f.* **1.** *(mil.)* démobilisation *f.* **2.** *(fig.)* découragement *m.*

demobilizat, ~ă *adj.* *(mil.)* démobilisé, ~e.

demobilizator, -oare *adj.* décourageant, ~e.

democrat, ~ă *m.f.*, *adj.* démocrate.

democratic, ~ă *adj.* démocratique.

democratism *n.* démocratisme *m.*

democratiza *vt.* démocratiser.

democratizare *f.* démocratisation *f.*

democrație *f.* démocratie *f.*

democda *vr.* se démoder, passer de mode.

demodat, ~ă *adj.* démodé, ~e.

demograf *m.* démographe *m.*

demografic, ~ă *adj.* démographique.

demografie *f.* démographie *f.*

demon *m.* démon *m.*, diable *m.*

demonetiza *vt. vr.* **1.** *(fin.)* (se) démonétiser, (se) dévaluer. **2.** *(fig.)* (se) discréditer.

demonetizare *f.* **1.** *(fin.)* démonétisation *f.*, dévaluation *f.* **2.** *(fig.)* discrédit *m.*

demonic, ~ă *adj.* diabolique.

demonstra **I.** *vt.* démontrer, prouver. **II.** *vi.* manifester.

demonstrabil, ~ă *adj.* démontrable.

demonstrare *f.* démonstration *f.*

demonstrativ, ~ă *adj.* démonstratif, -ive.

demonstrație *f.* **1.** démonstration *f.*; raisonnement *m.* **2.** manifestation (politique) *f.* **3.** (sport) exhibition *f.*

demonta *vt.* démonter.

demontabil, ~ă *adj.* démontable.

demontare *f.*, **demontat** *n.* démontage *m.*

demoraliza *vt.* démoraliser, décourager, déprimer.

demoralizant, ~ă *adj.* démoralisant, ~e, décourageant, ~e, déprimant, ~e.

demoralizare *f.* démoralisation *f.*, découragement *m.*, dépression *f.*

demoralizat, ~ă *adj.* démoralisé, ~e, découragé, ~e, déprimé, ~e.

demoralizator, -oare *adj.* démoralisateur, -trice.

demult *adv.* depuis longtemps.

denatura *vt.* dénaturer, déformer; falsifier.

denaturare *f.* dénaturation *f.*; falsification *f.*

denaturat, ~ă *adj.* dénaturé, ~e.

denigra *vt.* dénigrer, discréditer.

denigrare *f.* dénigrement *m.*

denigrator, -oare *m.f.* dénigreur, -euse.

denota *vt.* dénoter, indiquer; prouver.

dens, ~ă *adj.* dense; épais, ~se.

densitate *f.* densité *f.*

dentar, ~ă *adj.* dentaire.

dentist, ~ă *m.f.* dentiste; stomatologiste.

dentistică *f.* stomatologie *f.*

denumi *vt.* (dé)nommer.

denumire *f.* dénomination *f.*

denumit, ~ă *adj.* (dé)nommé, ~e.

denunț *n.* dénonciation *f.*; délation *f.*

denunța *vt.* **1.** dénoncer. **2.** *(jur.)* résilier, rompre (un contrat).

denunțare *f.* **1.** dénonciation *f.*; délation *f.* **2.** *(jur.)* annulation *f.*, rupture (d'un contrat) *f.*

denunțător, -oare *m.f.* dénonciateur, -trice, délateur, -trice.

deoarece *conj.* parce que, vu que.

deocamdată *adv.* pour l'instant, provisoirement.

deocheat, ~ă *adj.* *(fam.)* **1.** *(despre vorbe, glume)* pimenté, ~e, leste. **2.** *(despre prețuri)* exagéré, ~e.

deochi *n.* mauvais œil.

deodată *adv.* **1.** tout à coup, soudain, subitement. **2.** simultanément.

deodorant *n.* *(chim.)* déodorant *m.*

deontologic, ~ă *adj.* déontologique.

deontologie *f.* déontologie *f.*

deoparte *adv.* à l'écart // *a pune* ~ économiser, épargner.

deopotrivă *adv.* également.

deosebi **I.** *vr.* **1.** différer, être différent. **2.** se distinguer, se faire remarquer. **II.** *vt.* discerner.

deosebire *f.* différence *f.*, distinction *f.* // *fără* ~ sans exception; *spre* ~ *de* à la différence de.

deosebit, ~ă **I.** *adj.* **1.** différent, ~e; divers, ~e. **2.** exceptionnel, ~le; hors ligne, remarquable. **3.** séparé, ~e. **II.** *adv.* **1.** très, extrêmement, particulièrement. **2.** à part, en dehors de.

departajạ *vt.* départager.
departamẹnt *n.* département *m.*; ministère *m.*
departamentạl, **~ă** *adj.* départemental, ~e; ministériel, ~le.
depạrte *adv.* loin // *pe* ~ d'une manière indirecte; *nici pe* ~ pas du tout; *nu mai* ~ *decît...* pas plus tard que...
depănạ *vt.* 1. dévider. 2. *(fig.)* poursuivre; égrener.
depănạre *f.*, **depănạt** *n.* dévidage *m.*
depănạt, **~ă** *adj.* dévidé, ~e.
depănătoạre *f.* dévidoir *m.*
depărtạ **I.** *vr.* s'éloigner, s'écarter. **II.** *vt.* chasser, exclure.
depărtạre *f.* 1. éloignement *m.* 2. distance *f.* // *în* ~ au loin, dans le lointain.
depărtạt, **~ă** *adj.* éloigné, ~e; lointain, ~e.
depășị *vt.* dépasser // *a* ~ *un vehicul* doubler un véhicule.
depășịre *f.* dépassement *m.*; *(ec.)* *~a planului* dépassement du plan.
depășit, **~ă** *adj.* périmé, ~e, suranné, ~e.
depeizạt, **~ă** *adj.* dépaysé, ~e.
dependẹnt, **~ă** *adj.* dépendant, ~e, subordonné, ~e.
dependẹnță *f.* dépendance *f.*, subordination *f.*
dependịnțe *f.pl.* annexes *f. pl.*; communs *m.pl.*
depịnde *vi.* 1. dépendre; tenir à... 2. relever de.
depistạ *vt.* dépister.
depistạre *f.* détection *f.*, découverte *f.*
deplasạ **I.** *vt. vr.* (se) déplacer. **II.** *vr.* *(geol.)* glisser.
deplasamẹnt *n.* *(mar.)* déplacement *m.*
deplasạre *f.* déplacement *m.* // *(sport) a juca în* ~ jouer à l'extérieur.
deplasạt, **~ă** *adj.* *(fig.)* inconvenant, ~e.
deplịn, **~ă** **I.** *adj.* entier, -ère; accompli, ~e.; **II.** *adv.* entièrement, pleinement.
deplinătạte *f.* plénitude *f.*
deplị̂nge *vt. vi.* déplorer; plaindre.
deplorạbil, **~ă** *adj.* déplorable, lamentable.
depopulạ *vt.* dépeupler.
depopulạre *f.* dépeuplement *m.*
depopulạt, **~ă** *adj.* dépeuplé, ~e.
deportạ *vt.* déporter.
deportạre *f.* déportation *f.*
deportạt, **~ă** *adj.*, *m.f.* déporté, ~e.
deposedạ *vt.* déposséder.
deposedạre *f.* dépossession *f.*
depọu *n.* dépôt *m.*
depọzit *n.* 1. dépôt *m.*; stoc *m.*; *în* ~ en dépôt, à garder. 2. sédiment *m.*
depozitạ *vt.* déposer, mettre en dépôt.
depozitạr *m.* dépositaire *m.*
depozịție *f.* *(jur.)* déposition *f.*
depravạ *vr.* se pervertir, se corrompre.
depravạre *f.* dépravation, *f.*, corruption *f.*
depravạt, **~ă** *adj.* dépravé, ~e. corrompu, ~e.
depreciạ **I.** *vt.*, *vr.* (se) déprécier. **II.** *vt.* rabaisser la valeur // *a* ~ *o monedă* dévaloriser une monnaie.
depreciạt, **~ă** *adj.* déprécié, ~e. // *monedă ~ă* monnaie dévalorisée.
depreciatịv, **~ă** *adj.* dépréciatif, -ive.
depreciẹre *f.* 1. dépréciation *f.* 2. dévalorisation (d'une monnaie) *f.*
depresiụne *f.* 1. dépression *f.* 2. *(fig.)* découragement *m.*, abattement *m.*
depresịv, **~ă** *adj.* dépressif, -ive.
deprimạ *vt.* déprimer; décourager.
deprimạnt, **~ă** *adj.* déprimant, ~e.
deprimạre *f.* dépression *f.*; découragement *m.*
deprimạt, **~ă** *adj.* déprimé, ~e; abattu, ~e.
deprị̂nde **I.** *vr. vt.* (s')habituer, (s')adapter // *a se* ~ *cu...* se faire à...; *a-și* ~ *mîna* se faire la main. **II.** *vt.* apprendre.
deprị̂ndere *f.* habitude *f.*
deprị̂ns, **~ă** *adj.* habitué, ~e, accoutumé, ~e.
depụne **I.** *vt.* déposer // *a* ~ *o cerere* adresser une demande; *a* ~ *armele* se rendre, mettre bas les armes; *a* ~ *jurămînt* prêter serment; *a* ~ *o muncă* fournir un travail; *a* ~ *efort* se donner de la peine. **II.** *vr.* former des dépôts.
depụnere *f.* 1. dépôt d'argent. 2. dépôt *m.*, sédiment *m.*
depuratịv, **~ă** *adj.*, *m.* dépuratif, -ive.
deputạt *m.* député *m.*
deraiạ *vi.* 1. dérailler. 2. *(fig.)* déraisonner, divaguer.
deraiẹre *f.* déraillement *m.*
derạnj *n.* 1. désordre *m.* 2. trouble *m.*, perturbation *f.*
deranjạ **I.** *vt.* 1. déranger. 2. importuner, incommoder. **II.** *vr.* se déranger.
deranjamẹnt *n.* dérangement *m.* // *(fam.)* ~ *de stomac* indigestion *f.*
deranjạre *f.* dérangement *m.*
deranjạt, **~ă** *adj.* dérangé, ~e; en désordre.
derapạ *vi.* déraper.
derapạre *f.* dérapage *m.*
derbedẹu *m.* vaurien *m.*, voyou *m.*
dẹrbi *n.* *(sport)* derby *m.*
deretiçạ *vi. vt.* ranger, mettre en ordre.
deretiçạre *f.*, **deretiçạt** *n.* rangement *m.*
deretiçạt, **~ă** *adj.* rangé, ~e, mis(e) en ordre.
derivạ **I.** *vi.* dériver, provenir. **II.** *vr.* détourner, faire dériver.
derivạre *f.* dérivation *f.*
derivạt, **~ă** *adj.* 1. *(lingv.)* dérivé, ~e; formé(e) par dérivation. 2. *(tehn.)* détourné, ~e.
derivạtă *f.* *(mat.)* dérivée *f.*
derivạție *f.* dérivation *f.*
derịvă *f.* *(mar., av.)* dérive *f.*
derizọriu, -ie *adj.* *(despre valori)* dérisoire.
derị̂dere *f.* dérision *f.*; *a lua în* ~ tourner en dérision.
dermatolọg *m.* dermatologiste *m.*
dermatolọgic, **~ă** *adj.* dermatologique.
dermatologịe *f.* dermatologie *f.*
dẹrmă *f* *(anat.)* derme *m.*
dẹrmic, **~ă** *adj.* dermique.
derogạ *vi.* déroger.
derogạre *f.* dérogation *f.*
derutạ *vt.* dérouter; désorienter.
derutạnt, **~ă** *adj.* déroutant, ~e.
derutạt, **~ă** *adj.* dérouté, ~e; désorienté, ~e.
derụtă *f.* déroute *f.*
des, deạsă **I.** *adj.* 1. épais, ~se; dense. 2. fréquent, ~e. **II.** *adv.* fréquemment, souvent.
desạgă *f.* besace *f.*
desărạ *vt.* dessaler.
desărcinạ *vt.* décharger, démettre.
desăvîrșị *vt.* perfectionner, parfaire.

desăvîrșịre *f.* achèvement *m.*; perfectionnement *m.*; parachèvement *m.*

desăvîrșịt, **~ă** *adj.* parfait, ~e, accompli, ~e.
descalificạ *vt.* *(sport)* disqualifier.
descalificạre *f.* *(sport)* disqualification *f.*; exclusion *f.*
descălțạ *vr.* *vt.* (se) déchausser.
descălțạt, **~ă** *adj.* v. **descụlț.**
descărcạ *vt.* *vr.* **1.** (se) décharger. **2.** *(fig.)* (se) libérer; *a-și ~ conștiința* libérer sa conscience, soulager son âme // *a-și ~ obida* déverser sa bile.

descărcạre *f.* **1.** décharge *f.* **2.** *(fig.)* soulagement *m.*
descărcạt *n.* déchargement *m.*
descărcătụră *f.* décharge *f.*
descărnạ *vr.* se décharner.
descărnạt, **~ă** *adj.* décharné, ~e.
descătărămạ *vt.* déboucler.
descătușạ **I.** *vt.* ôter les menottes **II.** *vt.* *vr.* *(fig.)* (se) libérer, (s') affranchir.
descătușạre *f.* libération *f.*, affranchissement *m.*
descendẹnt, **~ă** *adj.*, *m.f.* descendant, ~e.
descendẹnță *f.* descendance *f.*
descentrạ *vt.* décentrer.
descentralizạ *vt.* décentraliser.

descentralizạre *f.* décentralisation *f.*
descheiạ *vt.* déboutonner.
descheiạt, **~ă** *adj.* déboutonné, ~e.
deschịde **I.** *vt.* **1.** ouvrir. **2.** décacheter // *a ~ vorba despre...* aborder un sujet, amener la conversation sur...; *a ~ brațele* tendre les bras; *a-și ~ drum* se frayer un passage; *a ~ o paranteză* faire une digression. **II.** *vr.* **1.** s'ouvrir. **2.** *(despre pămînt)* se fendre, crever. **3.** *(bot., despre flori)* s'épanouir. **4.** *(despre culori)* s'éclaircir // *a se ~ spre...* donner sur...
deschịdere *f.* **1.** ouverture *f.* **2.** brèche *f.*, fente *f.* // *ședință de ~* séance inaugurale; *~a școlilor* la rentrée des classes.
deschịs, **~ă** **I.** *adj.* **1.** ouvert, ~e. **2.** découvert, ~e. **3.** *(fig.)* franc, -che, sincère. **4.** *(despre culori)* clair, ~e // *ședință ~ă* séance publique; *~ la minte* intelligent; *cu ochii deschiși* vigilant, sur ses gardes. **II.** *adv.* sincèrement, ouvertement.
deschizătọr *m.* *~ de drumuri* pionnier *m.*; précruseur *m.*
deschizătụră *f.* ouverture *f.*
descifrạ *vt.* déchiffrer.
descifrạbil, **~ă** *adj.* déchiffrable.
descifrạre *f.* déchiffrement *m.*; déchiffrage *m.*
descịnde *vi.* descendre.
descịndere *f.* *(jur.)* descente de justice.
descîlcị *vt.* **1.** démêler. **2.** *(fig.)* tirer au clair.
descîntạ *vi.* faire des incantations.
descîntec *n.* incantation *f.*, charme *m.*, sortilège *m.*
descleiạ **I.** *vt.* *vr.* **1.** (se) décoller. **II.** *vt.* *(text.)* dégommer.
descleștạ *vt.* *vr.* **1.** (se) desserrer. **2.** (se) dégager.
descleștạre *f.* **1.** desserrage *m.* **2.** dégagement *m.*
descoạse *vt.* découdre.
descojị *vt.* écorcer (un arbre); peler (un fruit); décortiquer (des grains).
descolăcị *vr.* se dérouler.
descompletạ *vt.* *vr.* (se) décompléter.
descompụne **I.** *vt.* décomposer. **II.** *vr.* se décomposer, pourrir.
descompụnere *f.* **1.** décomposition *f.*; *pe cale de ~* en voie de décomposition. **2.** altération *f.*
descompụs, **~ă** *adj.* **1.** décomposé, ~e. **2.** altéré, ~e; pourri, ~e.
descongestionạ *vt.* **1.** décongestionner. **2.** *(fig.)* dégager.
descongestionạre *f.* dégagement *m.*
desconsiderạ *vt.* mépriser.
desconsiderạre, **desconsiderạție** *f.* déconsidération *f.*, mépris *m.*
descoperị **I.** *vt.* **1.** découvrir. **2.** trouver; tomber sur... // *a ~ un complot* éventer un complot; *a ~ un secret* dévoiler (divulguer) un secret. **II.** *vr.* se découvrir, ôter son chapeau.
descoperịre *f.* découverte *f.*
descoperịt, **~ă** *adj.* découvert, ~e; à découvert.
descoperitọr, **-oạre** *m.f.* découvreur, e-use.
descotorosị *vr.* *vt.* (se) débarasser.
descreierạt, **~ă** *adj.*, *m.f.* écervelé, ~e; étourdi, ~e.
descrẹște *vi.* décroître diminuer.
descrẹștere *f.* décroissance *f.*, diminution *f.*
descrețị **I.** *vt.* *vr.* (se) dérider. **II.** *vt.* défroncer.
descrețịre *f.* défroncement *m.*
descrețịt, **~ă** *adj.* **1.** défroncé, ~e. **2.** *(fig.)* déridé, ~e.
descrịe *vt.* **1.** décrire. **2.** *(geom.)* tracer.
descrịere *f.* description *f.*
descriptịv, **~ă** *adj.* descriptif, -ive.
descuamạ *vr.* se desquamer.
descuamạre *f.* desquamation *f.*
descuiạ *vt.* ouvrir (une serrure).
descụlț, **~ă** *adj.* pieds nus, nupieds.
descumpănị *vt.* déconcerter, décontenancer.
descumpănịre *f.* désorientation *f.*
descumpănịt, **~ă** *adj.* déconcerté, ~e; décontenancé, ~e.
descurajạ *vt.* *vr.* (se) décourager.
descurajạre *f.* découragement *m.*, abattement *m.*
descurajạt, **~ă** *adj.* découragé, ~e; accablé, ~e.
descurajatọr, **-oạre** *adj.* décourageant, ~e.
descurcạ **I.** *vt.* **1.** démêler; débrouiller. **2.** *(fig.)* éclaircir, élucider; mettre au point. **II.** *vr.* *(fig.)* se débrouiller, sortir d'embarras.
descurcărẹț, **-eạță** *adj.* débrouillard, ~e.
deseạră *adv.* ce soir.
desẹcạre *f.* dessiccation *f.*
desemnạ *vt.* désigner.
desemnạre *f.* désignation *f.*
desẹn *n.* dessin *m.*
desenạ **I.** *vt.* dessiner. **II.** *vr.* se profiler.
desenatọr, **-oạre** *m.f.* dessinateur, -trice.
dẹseori *adv.* souvent; fréquemment.
desẹrt *n.* dessert *m.*
deservị *vt.* desservir.
deservịre *f.* *~a clienților* service de vente.
desfạce **I.** *vt.* *vr.* **1.** (se) défaire; (se) détacher. **2.** (se) séparer. **II.** *vt.* **1.** vendre; *a ~ mărfuri*

vendre, placer des marchandises. **2.** *(jur.)* annuler. **3.** ouvrir. **4.** déplier.

desfạcere *f.* **1.** *(jur.)* annulation *f.* **2.** vente *f.*; liquidation *f.*

desfăcụt, ~ă *adj.* **1.** défait, ~e; détaché, ~e. **2.** annulé, ~e. **3.** ouvert, ~e. **4.** déplié, ~e.

desfășạ *vt.* démailloter.

desfășạt, ~ă *adj.* démailloté, ~e.

desfășurạ *vt. vr.* (se) dérouler; (se) déployer.

desfășurạre *f.* déroulement *m.*, déploiement *m.*

desfășurạt, ~ă *adj.* déroulé, ~e, déployé, ~e; étalé, ~e.

desfătạ I. *vr.* se délecter. **II.** *vt.* enchanter.

desfătạre *f.* **1.** plaisir *m.* **2.** enchantement *m.*; délice *m.*

desfătătọr, -oạre *adj.* agréable; délicieux, -euse.

desfide *vt.* défier; provoquer.

desfigurạ *vt.* défigurer.

desfigurạre *f.* enlaidissement *m.*

desfigurạt , ~ă *adj.* défiguré, ~e.

desființạ *vt.* **1.** supprimer. **2.** abolir; annuler.

desființạre *f.* **1.** suppression *f.*; ~ *de (a unor) locuri de muncă* suppression de postes de travail. **2.** abolissement *m.*; annulation *f.* **3.** *(fam.)* démantelement *m.*

desființạt, ~ă *adj.* **1.** supprimé, ~e. **2.** aboli, ~e; annulé, ~e.

desfrînạre *f.* débauche *f.*

desfrînạt, ~ă *adj.* débauché, ~e.

desfrîu *n.* débauche *f.*

desfrunzị *vr. vt.* (s')effeuiller.

desfrunzịre *f.* effeuillaison *f.*

desfrunzịt, ~ă *adj.* effeuillé, ~e.

desfundạ *vt.* **1.** défoncer. **2.** déboucher (une bouteille). **3.** désobstruer (un canal).

desfundạre *f.* **1.** défoncement *m.* **2.** débouchement (d'une bouteille) *m.* **3.** désobstruction *f.*

desfundạt, ~ă *adj.* **1.** défoncé, ~e. **2.** débouché, ~e. **3.** désobstrué, ~e.

deshidratạ *vt.* déshydrater.

deshidratạre *f.* déshydratation *f.*

deshumạ *vt.* exhumer.

deshumạre *f.* exhumation *f.*

desịgur *adv.* bien sûr, certainement.

desime *f.* épaisseur *f.*

desinẹnță *f.* *(gram.)* désinence *f.*

desiș *n.* fourré *m.*

deslușị *vt.* **1.** distinguer. **2.** déchiffrer. **3.** expliquer; tirer au clair.

deslușịre *f.* explication *f.*, éclaircissement *m.*

deslușịt, -ă I. *adj.* distinct, ~e; explicite. **II.** *adv.* distinctement; explicitement.

desolidarizạ *vr.* se désolidariser.

desolidarizạre *f.* rupture de la solidarité.

despachetạ *vt.* déballer.

despachetạre *f.* déballage *m.*

despădurị *vt.* déboiser.

despădurịre *f.* déboisement *m.*

despădurịt, ~ă *adj.* déboisé, ~e.

despăgubị *vt. vr.* (se) dédommager.

despăgubịre *f.* dédommagement *m.*

despărțị I. *vr.* **1.** se séparer; se diviser. **2.** se détacher. **3.** divorcer. **II.** *vt.* diviser, désunir.

despărțịre *f.* **1.** séparation *f.* **2.** divorce *m.* **3.** division *f.*, partage *m.*

despărțịt, ~ă *adj.* **1.** séparé, ~e; isolé, ~e. **2.** détaché, ~e. **3.** divorcé, ~e.

despărțitọr, -oạre *adj.* séparateur, -trice.

despărțitụră *f.* **1.** compartiment *m.* **2.** clôture *f.* **3.** case *f.*

desperạ *vi.* désespérer, perdre l'espoir.

desperạre *f.* désespoir *m.*; *la* ~ en désespoir de cause // *cu* ~ désespérément.

desperạt, ~ă *adj.* **1.** désespéré, ~e. **2.** sans issue.

desperecheạ *vt.* **1.** désaccoupler. **2.** dépareiller.

despicạ *vt.* fendre.

despicạre *f.* fendage *m.*

despicạt, ~ă *adj.* fendu, ~e.

despicătụră *f.* fente *f.*

despletị *vt. vr.* (se) dénatter.

despọt *m.* despote *m.*

despọtic, ~ă I. *adj.* despotique. **II.** *adv.* despotiquement; en despote.

despotịsm *n.* **1.** despotisme *m.* **2.** autocratie *f.*

dẹspre *prep.* **1.** de **2.** sur. **3.** au sujet de // ~ *care* dont; *cît* ~... quant à...; ~ *ziuă* vers l'aube.

despresurạ *vt.* *(mil.)* lever le siège.

despresurạre *f.* *(mil.)* levée d'un siège.

desprịnde I. *vt. vr.* (se) détacher. **II.** *vr.* *(fig.)* résulter.

desprịndere *f.* détachement *m.*

despuiạ *vt. vr.* (se) dépouiller.

despuiạt, ~ă *adj.* depouillé, ~e; nu, ~e.

despuiẹre *f.* dépouillement *m.*

destăinuị I. *vt.* révéler; avouer. **II.** *vr.* se confesser.

destăinuịre *f.* révélation *f.*, aveu *m.*

destin *n.* destin *m.*, destinée *f.*

destinạ *vt.* **1.** destiner, affecter. **2.** *(fig.)* vouer à...

destinatạr, ~ă *m.f.* destinataire.

destinạție *f.* **1.** destination *f.* **2.** usage *m.*

destịnde I. *vt. vr.* (se) détendre, (se) relâcher. **II.** *vr.* *(fig.)* se relaxer, se décontracter.

destịndere *f.* **1.** détente *f.*, relâchement *m.* **2.** *(fig.)* calme *m.*

destịns, ~ă *adj.* **1.** détendu, ~e, relâché, ~e. **2.** relaxé, ~e, décontracté, ~e.

destituị *vt.* destituer, démettre.

destituịre *f.* destitution *f.*, révocation *f.*

destoinic, ~ă *adj.* capable; apte, propre à.

destoinicịe *f.* capacité *f.*; adrese *f.*

destrăbălạ *vr.* se dévergonder.

destrăbălạre *f.* débauche *f.*; dévergondage *m.*

destrăbălạt, ~ă *adj.* dévergondé, ~e; immoral, ~e.

destrămạ I. *vr. vt.* (s')effilocher. **II.** *vr.* *(fig.)* se démembrer, se dissoudre.

destrămạre *f.* **1.** effilage *m.*; effilochage *m.* **2.** *(fig.)* démembrement *m.*, dissolution *f.*

destrămạt, ~ă *adj.* effiloché, ~e; effilé, ~e.

destrămătọr *n.* *(tehn.)* effilocheuse *f.*

destrămătụră *f.* charpie *f.*

destụl, ~ă I. *adj.* suffisant, ~e. **II.** *adv.* assez; suffisamment; ~*!* assez! trêve de...!

destupạ *vt.* **1.** déboucher. **2.** ouvrir.

destupạre *f.* **1.** débouchement *m.* **2.** ouverture *f.*

desțelenị *vt.* défricher.

desțelenịre *f.* défrichement *m.*

desuẹt, ~ă *adj.* désuet, -ète.

desuetụdine *f.* désuétude *f.*

deșănțạt, ~ă *adj.* dévergondé, ~e.

deșelạ **I.** *vt., vr.* (se) casser les reins. **II.** *vt., (fig.)* éreinter.

deșelạt *n. pe ~e* sans selle.

deșẹrt^1 *n.* **1.** désert *m.* **2.** vide *m.*, néant *m.* // *în ~* en vain, vainement.

deșẹrt^2, -ạrtă *adj.* **1.** vide, désert, ~e. **2.** *(fig.)* vain, ~e; illusoire.

deșertạ *vt. vr.* (se) vider.

deșertạre *f.*, **deșertạt** *n.* vidage *m.*

deșertăciụne *f.* inutilité *f.*; vanité *f.*

deșẹu *n.* déchet *m.*

deșị *conj.* quoique, bien que.

deșirạ *vr. vt.* **1.** *(despre mărgele)* (se) désenfiler. **2.** *(despre împletituri)* (se) démailler.

deșirạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre împletituri)* démaillé, ~e. **2.** *(fig., despre oameni)* démesurément, long, ~ue. **3.** *(despre gînduri, cugetări)* sans suite; désordonné, ~e.

deștẹpt, -ẹaptă *adj.* **1.** intelligent, ~e. **2.** *(fam.)* éveillé, ~e.

deșteptạ *vt. vr.* **1.** (se) réveiller. **2.** (s')éveiller.

deșteptạre *f.* réveil *m.*

deșteptăciụne *f.* intelligence *f.*

deșteptătọr *n. (ceas)* ~ réveille-matin *m.*, réveil *m.*

deșuchẹat, ~ă *adj.* **1.** toqué, ~e, timbré, ~e. **2.** éhonté, ~e.

deșurubạ *vt. (tehn.)* dévisser; démonter.

deșurubạt, ~ă *adj. (tehn.)* dévissé, ~e; démonté, ~e.

detaliạ *vt.* détailler.

detaliạt, ~ă **I.** *adj.* détaillé, ~e. **II.** *adv.* en détail, par le menu.

detạliu *n.* détail *m.*

detașạ **I.** *vt. vr.* (se) détacher; (se) séparer. **II.** *vr.* ressortir.

detașạbil, ~ă *adj.* séparable.

detașamẹnt *n. (mil., sport)* detachement *m.*

detașạre *f.* **1.** séparation *f.* **2.** *(fig.)* indifférence *f.* **3.** *(c.f.)* désaccouplement *m.* **4.** détachement *m.*, affectation temporaire (d'un fonctionnaire).

detașạt, ~ă *adj.* détaché, ~e; séparé, ~e.

detectạ *vt. (tehn.)* détecter.

detectạre *f. (tehn.)* détection *f.*

detectịv *m.* détective *m.*

detectọr *n. (tehn.)* détecteur *m.*

detẹcție *f.* détection *f.*; *(av., mil.) ~ aeriană* détection aérienne.

detẹntă *f. (la box)* détente *f.*

detențiụne *f. (jur.)* détention *f.*

detergẹnt, ~ă *adj., m. (chim.)* détergent, ~e.

deteriorạ *vt. vr.* (se) détériorer; (s')abîmer, (se) dégrader.

deteriorạre *f.* détérioration *f.*, dégradation *f.*

deteriorạt, ~ă *adj.* détérioré, ~e, abîmé, ~e.

determinạ *vt.* **1.** déterminer, causer. **2.** établir, fixer // *a ~ pe cineva să...* décider qn. à...

determinạbil, ~ă *adj.* déterminable.

determinạnt, ~ă **I.** *adj.* déterminant, ~e; décisif, -ive. **II.** *m. (mat.)* déterminant *m.*

determinạre *f.* détermination *f.*

determinạt, ~ă *adj.* **1.** déterminé, ~e. **2.** précisé, ~e, fixé, ~e.

determinatịv *n. (gram.)* déterminatif *m.*

detestạ *vt. vr.* (se) détester.

detestạbil, ~ă *adj.* détestable.

detonạnt, ~ă *adj.* détonant, ~e.

detonatọr *n. (chim., mec.)* détonateur *m.*

detonạție *f.* détonation *f.*; explosion *f.*

detracạ *vr.* se détraquer.

detracạre *f.* détraquement *m.*

detracạt, ~ă *adj., m.f.* détraqué, ~e.

detrimẹnt *n. în ~ul* au détriment de...

detrịtic, ~ă *adj. (geol.)* détritique.

detrịtus *n. (geol.)* détritus *m.*

detronạ *vt.* détrôner.

detronạre *f.* détrônement *m.*

detronạt, ~ă *adj.* détrôné, ~e.

detunạ *vi. (la pers. 3 sg.)* tonner, retentir fortement.

detunătọr, -oạre *adj.* tonnant, ~e; retentissant, ~e.

detunătụră *f.* détonation *f.*

deturnạ *vt. (jur.)* détourner; dilapider.

deturnạre *f. (jur.)* détournement *m.*; dilapidation *f.*

dețịne *vt.* détenir; posséder.

dețịnere *f.* détention *f.*; possession *f.*

deținụt, ~ă *m.f. (jur.)* détenu, ~e.

deụnăzi *adv.* l'autre jour.

devạle *adv.* en descendant la pente; en aval.

devalizạ *vt.* dévaliser.

devalorizạ *vt.* dévaloriser; dévaluer.

devalorizạre *f.* dévalorisation *f.*; dévaluation *f.*

devalorizạt, ~ă *adj.* dévalorisé, ~e; dévalué, ~e.

devastạ *vt.* **1.** dévaster. **2.** piller.

devastạre *f.* **1.** dévastation *f.* **2.** pillage *m.*

devastạt, ~ă *adj.* **1.** dévasté, ~e. **2.** pillé, ~e;

devastatọr, -oạre *adj., m.f.* dévastateur, -trice. destructeur, -trice.

devălmășịe *f.* **1.** *(înv.)* possession en commun. **2.** travail en commun.

developạ *vt. (fot.)* développer.

developạre *f. (fot.)* développement *m.*

developạt, ~ă *adj. (fot.)* développé, ~e.

developatọr *n. (chim.)* développateur *m.*

devenị *vi.* devenir // *(fam.) ce a devenit...?* que c'est-il passé (avec)...; *cum devine...?* comment cela va-t-il? comment se présente la situation...?

devenịre *f. în ~* en cours de transformation.

dẹver *n.* 1 chiffre d'affaires. **2.** *(fam.)* vente *f*

deviạ *vi.* dévier.

deviatọr, -oạre *m.f. (pol.)* déviationniste.

deviạție, deviẹre *f.* **1.** déviation *f.* **2.** écart *m.*

deviaționịst, ~ă *adj., m.f. (pol.)* déviationniste.

devịz *n.* devis *m.*

devịză *f.* devise *f.*

devịze *n.pl. (ec., fin.)* devises *f.pl.*

devorạ *vt.* dévorer.

devotạ *vr.* se dévouer; se consacrer.

devotamẹnt *n.* dévoûment *m.*

devotạt, ~ă *adj.* dévoué, ~e.

devrẹme *adv.* de bonne heure, tôt.

dexteritạte *f.* dextérité *f.*, adresse *f.*

dezacọrd *n.* désaccord *m.*, mésentente *f.*

dezacordạ *vr. (muz.)* se désaccorder.

dezacordạt, ~ă *adj. (despre instrumente muzicale)* désaccordé, ~e, discord *adj. m.*

dezagreạbil, ~ă *adj.* désagréable.

dezagrega *vr.* se désagréger.

dezagregạre *f.* désagrégation *f.*

dezagregạt, ~ă *adj.* désagrégé, ~e.

dezamăgị *vt.* décevoir; désappointer.

dezamăgịre *f.* désillusion *f.*, déception *f.*

dezamăgịt, **~ă** *adj.* déçu, ~e, désappointé, ~e.

dezamăgitọr, -ọare *adj.* décevant, ~e.

dezaprobạ *vt.* désapprouver, réprouver.

dezaprobạre *f.* désapprobation *f.*, réprobation *f.*

dezaprobatọr, -ọare *adj.* désaprobateur, -trice, réprobateur, -trice.

dezarmạ *vt.* désarmer.

dezarmạre *f.* désarmement *m.*

dezarmạt, **~ă** *adj.* **1.** désarmé, ~e. **2.** *(fig.)* sans défense.

dezarticulạ **I.** *vt.* *(anat., chir.)* déboîter. **II.** *vt.* *vr.* (se) disloquer.

dezarticulạre *f.* **1.** démembrement *m.* **2.** dislocation *f.*

dezarticulạt, **~ă** *adj.* **1.** démembré, ~e; disloqué, ~e. **2.** *(fig.)* sans équilibre, déséquilibré, ~e.

dezarticulạție *f.* v. **dezarticulare.**

dezạstru *n.* désastre *m.*

dezastruọs, -ọasă *adj.* désastreux, -euse.

dezavantạj *n.* **1.** désavantage *m.* **2.** *(sport)* handicap *m.*

dezavantajạ *vr.* désavantager.

dezavantajọs, -ọasă *adj.* désavantageux, -euse.

dezaxạ **I.** *vt.* *(tehn.)* désaxer. **II.** *vr.* *(despre oameni)* perdre l'équilibre moral, se déséquilibrer.

dezaxạt, **~ă** adj. **1.** *(tehn.)* désaxé, ~e. **2.** *(fig., despre oameni)* déséquilibré, ~e; *(fam.)* timbré, ~e.

dezbạte *vt.* débattre, discuter.

dezbạtere *f.* débat *m.*, discussion *f.*

dezbărạ *vr.* **1.** se déshabituer. **2.** se défaire (de), se débarrasser.

dezbinạ *vt.* désunir; semer la discorde.

dezbinạre *f.* discorde *f.*; dissension *f.*

dezbinạt, **~ă** *adj.* désuni, ~e; en désaccord.

dezbrăcạ *vt.* *vr.* (se) déshabiller, (se) dévêtir.

dezbrăcạre *f.* déshabillage *m.*

dezbrăcạt, **~ă** *adj.* déshabillé, ~e, dévêtu, ~e.

dezechilibrạ **I.** *vr.* perdre l'équilibre. **II.** *vt.* déséquilibrer.

dezechilibrạre *f.* perte de l'équilibre.

dezechilibrạt, **~ă** *adj.* **1.** *(despre bugete)* déficitaire. **2.** *(despre oameni)* déséquilibré, ~e.

dezechilịbru *n.* déséquilibre *m.*

dezertạ *vi.* **1.** *(mil.)* déserter. **2.** *(fig.)* se soustraire à...

dezertạre *f.* *(mil.)* désertion *f.*

dezertọr *m.* *(mil.)* déserteur *m.*

dezghẹț *n.* dégel *m.*

dezghețạ *vt.* *vr.* **1.** (se) dégeler. **2.** *(fig.)* (se) dégourdir.

dezghețạt, **~ă** *adj.* **1.** dégelé, ~e. **2.** *(fig., despre oameni)* dégourdi, ~e; vif, vive.

dezghiocạ *vt.* égrener (du maïs).

dezghiocạre *f.*, **dezghiocạt** *n.* égrenage (du maïs) *m.*

dezghiocạt, **~ă** *adj.* *(agr.)* égrené, ~e.

dezgolị *vt.* *vr.* (se) découvrir; (se) dénuder; (se) mettre à nu.

dezgolịre *f.* dénudation *f.*

dezgolịt, **~ă** *adj.* découvert, ~e; dénudé, ~e; nu, ~e.

dezgropạ *vt.* déterrer.

dezgropạre *f.*, **dezgropạt** *n.* déterrement *m.*

dezgụst *n.* dégout *m.*

dezgustạ *vt.* dégoûter, écœurer.

dezgustạt, **~ă** *adj.* dégoûté, ~e, écœuré, ~e.

dezgustătọr, -ọare *adj.* dégoûtant, ~e, écœurant, ~e.

dezịce *vt.* *vr.* (se) dédire, (se) rétracter.

dezịcere *f.* dénégation *f.*, rétraction *f.*

dezilụzie *f.* désillusion *f.*

deziluzionạ *vt.* désillusionner.

deziluzionạt, **~ă** *adj.* désillusionné, ~e.

dezinfectạ *vt.* désinfecter.

dezinfectạnt, **~ă** *adj.*, *n.* désinfectant, ~e.

dezinfectạre *f.* désinfection *f.*

dezinfectạt, **~ă** *adj.* désinfecté, ~e.

dezintegrạ *vt.* *vr.* *(fiz.)* (se) désintégrer.

dezintegrạre *f.* *(fiz.)* désintégration *f.*

dezintegrạt, **~ă** *adj.* *(fiz.)* désintégré, ~e.

dezinterẹs *n.* indifférence *f.*, manque d'intérêt.

dezinteresạ *vr.* se désintéresser; *(fam.)* laisser tomber.

dezinteresạre *f.* désintéressement *m.*

dezinteresạt, **~ă** *adj.* désintéressé, ~e.

dezintoxicạ *vt.* désintoxiquer.

dezintoxicạre *f.* désintoxication *f.*

dezinvọlt, **~ă** *adj.* désinvolte.

dezinvoltụră *f.* désinvolture *f.*; *(fam.)* sans-gêne *m.*

dezlănțuị **I.** *vr.* se déchaîner. **II.** *vt.* déclencher.

dezlănțuịre *f.* **1.** déchaînement *m.* **2.** déclenchement *m.*

dezlănțuịt, **~ă** *adj.* **1.** déchaîné, ~e. **2.** déclenché, ~e.

dezlegạ *vt.* **1.** délier, dénouer. **2.** détacher. **3.** *(mat.)* résoudre. **4.** *(fig.)* déchiffrer. **5.** *(bis.)* absoudre // *(fam.)* *a ~ pe cineva de...* relever qn. de...

dezlegạre *f.* **1.** déliement *m.* **2.** *(mat.)* solution *f.*; résolution *f.* **3.** consentement *m.*, permission *f.* **4.** *(bis.)* absolution *f.*

dezlegạt, **~ă** *adj.* **1.** délié, ~e. **2.** *(despre probleme)* résolu, ~e; *(fig.)* solutionné, ~e.

dezlipị *vt.* *vr.* (se) décoller.

dezlipịt, **~ă** *adj*, décollé, ~e.

dezlînạt, **~ă** **I.** *adj.* *(fig.)* décousu, ~e; prolixe. **II.** *adv.* difusément, sans queue ni tête.

dezmặț *n.* débauche *f.*

dezmățạt, **~ă** *adj.* dévergondé, ~e, débauché, ~e

dezmembrạ *vt.* *vr.* (se) démembrer.

dezmembrạre *f.* démembrement *m.*

dezmeticị *vr.* reprendre ses esprits, se ressaisir.

dezmeticịre *f.* dégrisement *m.*

dezmierdạ *vt.* caresser, cajoler.

dezmierdạre *f.* **1.** caresse *f.*, cajolerie *f.* **2.** jouissance *f.*, volupté.

dezmierdạt, **~ă** *adj.* caressé, ~e, cajolé, ~e.

dezmierdătọr, -ọare *adj.* caressant, ~e, cajoleur, -euse.

dezmințị *vt.* *vr.* (se) démentir.

dezmințịre *f.* démenti *m.*

dezmiriștị *vt.* déchaumer.

dezmiriștịre *f.*, **dezmiriștịt** *n.* déchaumage *m.*

dezmorțeạlă *f.* dégourdissement *m.*

dezmorţị *vr.* *vt.* **1.** (se) dégourdir. **2.** *(despre pămînt)* (se) dégeler.

dezmorţịre *f.* dégourdissement *m.*

dezmorţịt, ~ă *adj.* dégourdi, ~e.

dezmoştenị *vt.* déshériter.

dezmoştenịre *f.* déshéritement *m.*

dezmoştenịt, ~ă *adj.* déshérité, ~e.

deznădăjduị *vi.* désespérer.

deznădăjduịt, ~ă *adj.* désespéré, ~e.

deznădẹjde *f.* désespoir *m.*

deznodạ *vt.* démouer.

deznodămînt *n.* fin *f.*, dénouement *m.*

dezobişnuị *vt.* *vr.* (se) déshabituer.

dezodorizạnt, ~ă *adj.*, *n.* *(chim.)* désodorisant, ~e.

dezolạnt, ~ă *adj.* désolant, ~e.

dezolạre *f.* désolation *f.*

dezolạt, ~ă *adj.* désolé, ~e.

dezonoạre *f.* déshonneur *m.*

dezonorạ *vt.* *vr.* (se) déshonorer.

dezonorạnt, ~ă *adj.* déshonorant, ~e.

dezonorạt, ~ă *adj.* déshonoré, ~e.

dezọrdine *f.* **1.** désordre *m.* **2.** révolte *f.*, trouble *m.*

dezordonạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre oameni)* désordonné, ~e, négligent, ~e. **2.** *(despre lucruri)* en désordre.

dezorganizạ *vt.* désorganiser.

dezorganizạre *f.* désorganisation *f.*

dezorganizạt, ~ă *adj.* désorganisé, ~e.

dezorientạ *vt.* désorienter, déconcerter.

dezorientạre *f.* désorientation *f.*

dezorientạt, ~ă *adj.* désorienté, ~e, déconcerté, ~e.

dezrădăcinạ *vt.* déraciner.

dezrădăcinạre *f.* déracinement *m.*

dezrădăcinạt, ~ă *adj.* déraciné, ~e.

dezrăsucị *vt.* détordre.

dezrobị **I.** *vt.* *vr.* (s')affranchir. **II.** *vt.* libérer.

dezrobịre *f.* affranchissement *m.*; délivrance *f.*

dezrobitọr, -oạre *adj.* libérateur, -trice.

dezumflạ *vt.* *vr.* (se) désenfler; (se) dégonfler.

dezumflạre *f.* désenflure *f.*; dégonflement *m.*

dezumflạt, ~ă *adj.* désenflé, ~e; dégonflé, ~e.

dezvăluị *vt.* dévoiler; révéler, divulguer.

dezvăluịre *f.* révélation (d'un sentiment, d'un secret) *f.*

dezvăţ *n.* désaccoutumance *f.*

dezvăţạ **I.** *vt.* *vr.* (se) déshabituer. **II.** *vr.* désapprendre.

dezvelị *vt.* *vr.* (se) découvrir.

dezvinovăţị *vr.* se disculper, se justifier.

dezvinovăţịre *f.* disculpation *f.*, justification *f.*

dezvoltạ **I.** *vr.* se développer; croître. **II.** *vt.* **1.** développer, amplifier. **2.** *(fig.)* exposer, expliquer.

dezvoltạre *f.* développement *m.*

dezvoltạt, ~ă *adj.* **1.** développé, ~e. **2.** détaillé, ~e.

diabẹt *n.* *(med.)* diabète *m.*

diabẹtic, ~ă *adj.*, *m.f.* diabétique.

diabọlic, ~ă **I.** *adj.* diabolique. **II.** *adv.* diaboliquement.

diạcon *m.* *(bis.)* diacre *m.*

diacrịtic *adj.* *n.* *semn* ~ signe diacritique.

diacrọnic, ~ă *adj.* évolutif, -ive; historique.

diademă *f.* diadème *m.*

diafạn, ~ă *adj.* **1.** diaphane. **2.** délicat, ~e; pâle.

diafrạgmă *f.* *(anat., fot., tehn.)* diaphragme *m.*

diagnọstic *n.*, **diagnọză** *f.* *(med.)* diagnostic *m.*

diagnosticạ *vt.* *(med.)* diagnostiquer.

diagonạl, ~ă **I.** *adj.* diagonal, ~e. **II.** *f.* diagonale *f.*; *în ~ă* en diagonale, diagonalement // *(sport)* *pasă pe ~* passe croisée.

diagrạmă *f.* diagramme *m.*

dialẹct *n.* dialecte *m.*

dialectạl, ~ă *adj.* dialectal, ~e.

dialẹctic, ~ă *adj.*, *f.* *(fil.)* dialectique.

dialecticiạn, ~ă *m.f.* *(fil.)* dialecticien, ~ne.

dialectolọg *m.* dialectologue *m.*

dialectologic, ~ă *adj.* qui se rapporte à la dialectologie.

dialectologịe *f.* dialectologie *f.*

dialọg *n.* dialogue *m.*

diamạnt *n.* diamant *m.*

diametrạl, ~ă **I.** *adj.* *(geom.)* diamétral, ~e. **II.** *adv.* diamétralement.

diamẹtru *n.* *(geom.)* diamètre *m.*

diapazọn *n.* *(muz.)* diapason *m.*

diapozitịv *n.* *(fot.)* diapositive *f.*

diarẹe *f.* *(med.)* diarrhée *f.*

diatermịe *f.* diathermie *f.*

diatẹză *f.* *(gram.)* voix *f.*

diatrịbă *f.* diatribe *f.*, pamphlet *m.*

diạvol *m.* diable *m.*

diavolẹsc, -eạscă *adj.* diabolique.

diavolẹşte *adv.* diaboliquement.

diạvoliţă *f.* diablesse *f.*

dibạci, -ce **I.** *adj.* adroit, ~e, habile. **II.** *adv.* adroitement, habilement.

dibăcị *vt.* **1.** parvenir à comprendre; tomber juste. **2.** dénicher, découvrir.

dibăcịe *f.* adresse *f.*; habileté *f.*

dibuị *vi.* **1.** tâtonner. **2.** dénicher // *pe dibuite* è tâtons.

dibuiạlă, dibuịre *f.* tâtonnement *m.*

dibuịt, ~ă *adj.* déniché, ~e; découvert, ~e.

dichịs *n.* attirail *m.* // *cu* ~ soigneusement, avec ordre.

dichiseạlă *f.* attifement *m.*

dichisị **I.** *vt.* *vr.* (se) parer, (s')attifer. **II.** *vt.* fignoler.

dichisịt, ~ă *adj.* **1.** attifé, ~e. **2.** fignolé, ~e.

dictạ *vt.* **1.** dicter (un texte). **2.** ordonner; *(fig.)* déterminer.

dictạndo *n.* *caiet de* ~ cahier réglé.

dictạre *f.* dictée *f.*

dictạt *n.* *(pol.)* diktat *m.*

dictatọr *m.* *(pol.)* dictateur *m.*

dictatoriạl, ~ă *adj.* *(pol.)* dictatorial, ~e.

dictatụră *f.* *(pol.)* dictature *f.*

dictọn *n.* dicton *m.*; sentence *f.*

dicţionạr *n.* dictionnaire *m.*

dicţiụne *f.* diction *f.*

didạctic, ~ă *adj.* didactique.

didạctică *f.* didactique *f.*

diẹdru *n.* *(geom.)* dièdre *m.*

dierẹză *f.* *(fon.)* diérèse *f.*

diẹsel *n.* *(maş.)* diesel *m.*

diẹtă^{1} *f.* diète (alimentaire) *f.*

diẹtă^{2} *f.* *(ist.)* diète *f.*

dietẹtic, **~ă** *adj.*, *f.* diététique.

dieteticiạn, **~ă** *m.f.* (médecin) diététicien.

diẹz *m.*, *adj.* *(muz.)* dièse.

diferẹnd *n.* différend *m.*, désaccord *m.*

diferẹnță *f.* **1.** différence *f.* **2.** *(mat.)* reste *m.* // *cu o mică* ~ à peu de chose près.

diferențịa **I.** *vr.* différer, se distinguer. **II.** *vt.* différencier.

diferențiạl, **~ă** *adj.* différentiel, ~le.

diferențiạlă *f.* *(mat.)* différentielle *f.*

diferențiẹrd *f.* **1.** distinction *f.*; séparation *f.* **2.** différenciation *f.*

diferị *vi.* différer.

diferịt, **~ă** **I.** *adj.* différent, ~e; divers, ~e. **II.** *adv.* différemment.

dificịl, **~ă** *adj.* **1.** difficile; compliqué, ~e. **2.** *(despre ọameni)* difficile; exigeant, ~e; susceptible.

dificultạte *f.* **1.** difficulté *f.*; *a se lovi de o mare* ~ se heurter à une grande difficulté. **2.** obstacle *m.*

difọrm, **~ă** *adj.* difforme.

diformitạte *f.* difformité *f.*

diftẹric, **~ă** *adj.*, *m.f.* *(med.)* diphtérique.

difterịe *f.* *(med.)* diphtérie *f.*

diftịnă *f.* *(text.)* duvetine *f.*

diftọng *m.* *(fon.)* diphtongue *f.*

diftongạ *vt.* *vr.* *(despre vocale)* (se) diphtonguer.

diftongạre *f.* *(fon.)* diphtongaison *f.*

diftongạt, **~ă** *adj.* *(despre vocale)* diphtongué, ~e.

difụz, **~ă** *adj.* diffus, ~é; vague.

difuzạ **I.** *vt.* diffuser, propager, répandre. **II.** *vi.* *(despre molecule)* se répandre.

difuzạre *f.* diffusion *f.*, propagation *f.*

difuzịbil, **~ă** *adj.* *(despre gaze, lichide)* diffusible.

difuzibilitạte *f.* diffusibilité (des gas, des liquides) *f.*

difuziụne *f.* diffusion (des molécules) *f.*

difuzọr *n.* *(tehn.)* **1.** haut-parleur *m.* **2.** diffuseur *m.*

dig *n.* digue *f.*; môle *m.*

digerạ *vt.* digérer.

digerạbil, **~ă** *adj.* digestible.

digẹstie *f.* digestion *f.*

digestịv, **~ă** *adj.* digestif, -ive.

digitạl, **~ă** *adj.* digital, ~e.

digitạție *f.* *(muz.)* doigté *m.*

digresiụne *f.* digression *f.*

dihại *adv.* *(fam.)* *mai* ~ encore mieux.

dihạnie *f.* monstre *m.*

dihọr *n.* *(zool.)* putois *m.*

dilatạ *vt.* *vr.* (se) dilater.

dilatạbil, **~ă** *adj.* dilatable.

dilatạre *f.* dilatation *f.*

dilatạt, **~ă** *adj.* dilaté, ~e.

dilatatọr, **-oạre** *adj.* dilatateur, -trice.

dilatạție *f.* dilatation *f.*

dilẹmă *f.* dilemme *m.*; embarras *m.*

diletạnt *m.* dilettante *m.*, amateur *m.*

diletantịsm *n.* dilettantisme *m.*

diligẹnță¹ *f.* diligence *f.*, soin *m.*, application zélée.

diligență² *f.* *(înv.)* (voiture de) diligence *f.*

diluạ *vt.* diluer.

diluạre *f.* dilution *f.*

diluạt, **~ă** *adj.* dilué, ~e.

diluțiẹ *f.* *(chim.)* dilution *f.*

diluviạn, **~ă** *adj.* *(geol.)* diluvien, ~ne.

dimensiụne *f.* dimension *f.*

dimineạță *f.* matin *m.*, matinée *f.*; *de* ~ **a.** dès le matin; **b.** de bon matin; *azi* ~ ce matin.

diminuạ *vt.* diminuer.

diminuạre *f.* diminution *f.*

diminutịv *n.* *(lingv.)* diminutif *m.*

dimpotrịvă *adv.* (tout) au contraire; (tout) autrement.

dimprejụr *adv.* des environs.

dimprejụrul *prep.* d'autour de...

dimpreụnă *adv.* ensemble, avec.

din *prep.* **1.** de; ~ *vedere* de vue; ~ *zi în zi* d'un jour à l'autre; ~ *loc în loc* **a.** de-ci, de-là; **b.** par-ci, par-là. **2.** du côté de. **3.** en; ~ *fugă* **a.** en passant; **b.** en vitesse. **4.** dès, depuis; ~ *copilărie* dès l'enfance. **5.** par; ~ *auzite* par ouï-dire. **6.** à; ~ *cauza* à cause de. **7.** sur; *3* ~ *5 sînt elevi buni* 3 sur 5 sont de bons élèves; ~ *ordinul medicului...* sur l'ordre du médecin... **8.** parmi; *am ales* ~ *cărțile mele...* j'ai choisis parmi mes livres...

dinadịns *adv.* à dessein, exprèss.

dinafạră *adv.* *a rămîne pe* ~ rester en dehors, hors de ...; *pe* ~ par cœur.

dinạinte *adv.* **1.** devant; *pe* ~ par devant. **2.** d'avance, par avance // ~ *de* ... d'avant ...

dinạintea *prep.* **1.** devant. **2.** d'avant.

dinạm *n.* *(el.)* dynamo *f.*

dinạmic, **~ă** *adj.* dynamique.

dinạmică *f.* *(mec.)* dynamique *f.*; *(fig.)* *dinamica dezvoltării economice* la dynamique du développement économique.

dinamịsm *n.* dynamisme *m.*

dinamitạ *vt.* dynamiter.

dinamitạre *f.* dynamitage *m.*

dinamịtă *f.* dynamite *f.*

dinamizạ *vt.* rendre plus dynamique; stimuler.

dinamizạre *f.* stimulation *f.*

dinapọi *adv.* derrière; *de* ~ de derrière; *pe* ~ par derrière.

dinapọia *prep.* derrière..., après...

dinạr *m.* *(ec., fin.)* dinar *m.*

dinạstic, **~ă** *adj.* dynastique.

dinastịe *f.* dynastie *f.*

dinăụntru *adv.* de l'intérieur.

dịncoace *adv.* de ce côté-ci.

dịncolo *adv.* **1.** de l'autre côté, au-(par-, en-)delà; *pe* ~ de l'autre côté. **2.** dans l'autre monde, dans l'au-delà.

dincotrọ *adv.* d'où? de quel côté?

dindărạt *adv.* (par, de) derrière.

dindărạtul *prep.* derrière.

dinẹu *n.* dîner *m.*

dịnspre *prep.* du côté de.

dịnte *m.* dent *f.* // *a se ține cu dinții de...* se cramponner à...; *a-și lua inima în dinți* prendre son courage à deux mains.

dintîi **I.** *adj.* *invar.* (+ **cel, cea**) le (la) preimer (-ère). **II.** *adv.* tout d'abord, premièrement.

dintotdeaụna *adv.* depuis toujours.

dịntre *prep.* **1.** entre; *unul* ~ *voi* quelqu'un d'entre vous. **2.** parmi; *care* ~ *voi vrea să...?* qui parmi vous, veut...?

dịntru *prep.* de; dès; *dintr-o dată* **a.** d'un (seul) coup, d'un seul trait; **b.** tout à coup, brusquement; ~ *început* dès le début; d'emblée, de prime abord; *~-ntîi* tout d'abord, en premier (lieu).

dinţạ *vt.* *(tehn.)* denteler; denter.

dinţạt, ~ă *adj.* *(tehn.)* dentelé, ~e; denté, ~e.

dinţişọr *m.* *(fam.)* quenotte *f.*

dioptrịe *f.* *(fiz.)* dioptrie *f.*

diorạmă *f.* diorama *m.*

diplomạt[1]**, ~ă** *adj.* diplômé, ~e, pourvu(e) d'un diplôme.

diplomạt[2]**, ~ă I.** *adj.* diplomate; habile. **II.** *m.* diplomate *m.*

diplomạtic, ~ă I. *adj.* diplomatique; *pe cale ~ă* par voie diplomatique. **II.** *adv.* diplomatiquement.

diplomaţịe *f.* **1.** diplomatie *f.* **2.** habileté *f.*; tact *m.* **3.** corps diplomatique.

diplọmă *f.* diplôme (d'études) *m.*

dirẹct, ~ă I. *adj.* direct, ~e; droit, ~e; *(gram.) complement ~* complément direct. **II.** *adv.* directement, tout droit. **III.** *f.* *(la box)* coup direct.

directịvă *f.* directive *f.*

dirẹctor, -oạre *adj.*, *m.f.* directeur, -trice.

directoriạl, ~ă *adj.* directorial, ~e.

dirẹcţie *f.* **1.** direction *f.*, sens *m.* **2.** administration *f.*, direction *f.*

dirigenţịe *f.* conduite d'une classe (dans une école).

dirigịnte *m.f.* **1.** maître (-esse) de classe. **2.** chef d'un bureau de poste, de douane.

diriguị *vt.* diriger, conduire.

diriguitọr, -oạre *adj.*, *m.f.* dirigeant, ~e.

dirijạ *vt.* diriger; conduire, guider.

dirijạbil *n.* *(av.)* dirigeable *m.*

dirijạre *f.* direction *f.*, conduite *f.*

dirijạt, ~ă *adj.* dirigé, ~e; conduit, ~e, guidé, ~e.

dirijọr *m.* chef d'orchestre.

disc *n.* disque *m.*

discernămịnt *n.* discernement *m.*

discẹrne *vt.* discerner, distinguer.

disciplinạ *vt.* discipliner.

disciplinạr, ~ă I. *adj.* disciplinaire. **II.** *adv.* disciplinairement.

disciplinạt, ~ă *adj.* discipliné, ~e.

disciplịnă *f.* discipline *f.*

discịpol *m.* disciple *m.*, élève *m.*

discobọl *m.* *(sport)* discobole *m.*

discontinuitạte *f.* discontinuité *f.*

discontịnuu, -uă *adj.* discontinu, ~e.

discopatịe *f.* *(med.)* discopathie *f.*

discordạnt, ~ă *adj.* discordant, ~e.

discordạnţă *f.* discordance *f.*

discọrdie *f.* discorde *f.*, dissension *f.*

discotẹcă *f.* discothèque *f.*

discreditạ I. *vt.* discrediter. **II.** *vr.* perdre son crédit.

discreditạre *f.* discrédit *m.*

discreditạt, ~ă *adj.* qui a perdu tout crédit.

discrepạnţă *f.* discordance *f.*, désaccord *m.*

discrẹt, ~ă I. *adj.* discret, -ète. **II.** *adv.* discrètement.

discrẹţie *f.* discrétion *f.*; *a fi la discreţia cuiva* être à la discrétion de qn., dépendre (entièrement) de qn.; *la ~* à discrétion, à volonté.

discriminạre *f.* discrimination *f.*; *~ rasială* discrimination raciale.

discriminatọriu, -ie *adj.* discriminatoire.

disculpạ I. *vr.* se disculper, se justifier. **II.** *vt.* innocenter.

disculpạre *f.* disculpation *f.*

discụrs *n.* discours *m.*

discursịv, ~ă *adj.* discursif, -ive.

discursivitạte *f.* caractère discursif.

discutạ I. *vi.* **1.** discuter, délibérer. **2.** causer, converser. **II.** *vt.* débattre.

discutạbil, ~ă *adj.* discutable.

discutạre *f.* discussion *f.*

discutạt, ~ă *adj.* discuté, ~e, commenté, ~e.

discụţie *f.* **1.** discussion *f.*, conversation *f.*, entretien *m.* **2.** controverse *f.*, dispute *f.* // *a aduce în ~* mettre sur le tapis; *fără ~* **a.** indiscutablement; **b.** sans réplique; **c.** catégoriquement.

dis-de-dimineạţă *adv.* de bon matin; à l'aube.

disecạ *vt.* **1.** disséquer. **2.** *(fig.)* analyser minutieusement.

disecạre *f.* dissection *f.*, étude minutieuse.

disẹcţie *f.* *(chir.)* dissection *f.*

diseminạre *f.* dissémination *f.*

disensiụne *f.* dissension *f.*, désaccord *m.*

disertạţie *f.* dissertation *f.*

disidẹnt, ~ă *adj.*, *m.f.* *(pol.)* dissident, ~e.

disidẹnţă *f.* *(pol.)* dissidence *f.*

disimilạ *(fon.)* *vr.* se modifier.

disimilạre, disimilạţie *f.* *(fon.)* dissimilation *f.*

disimulạ *vt.* dissimuler; camoufler.

disimulạt, ~ă *adj.* dissimulé, ~e; camouflé, ~e.

disjunctịv, ~ă *adj.* *(gram.)* disjonctif, -ive.

disjunctọr *n.* *(el.)* disjoncteur *m.*

disjụnge *vt.* *(jur.)* disjoindre.

dislocạ I. *vt.* *vr.* (se) disloquer. **II.** *vt.* *(despre trupe)* déplacer.

dislocạre *f.* **1.** dislocation *f.* **2.** déplacement *m.*

dislocạt, ~ă *adj.* **1.** disloqué, ~e. **2.** déplacé, ~e.

disociạ *vt.* *vr.* (se) dissocier.

disociạt, ~ă *adj.* *(chim.)* disocié, ~e.

disociạţie, disociẹre *f.* *(chim.)* dissociation *f.*

disonạnt, ~ă *adj.* *(muz.)* dissonant, ~e.

disonạnţă *f.* *(muz., lingv.)* dissonance *f.*

disparạt, ~ă *adj.* disparate.

disparịţie *f.* disparition *f.*

dispărẹa *vi.* **1.** disparaître. **2.** périr, s'éteindre. **3.** *(fig.)* mourir.

dispărụt, ~ă *adj.* **1.** disparu, ~e. **2.** éteint, ~e. **3.** *(fig.)* mort, ~e.

dispẹcer *m.* dispatcher *m.*

dispensạ I. *vr.* se dispenser de..., renoncer à ... **II.** *vt.* dispenser, exempter (de).

dispensạr *n.* dispensaire *m.*

dispensạt, ~ă *adj.* dispensé, ~e; exempt, ~e (de).

dispẹnsă *f.* dispense *f.*

dispepsịe *f.* *(med.)* dyspepsie *f.*

disperạ *vi.* v. **desperạ.**

dispersạ *vt.* *vr.* (se) disperser.

dispersạre *f.* dispersion *f.*; éparpillement *m.*

dispersạt, ~ă *adj.* dispersé, ~e.

displăcẹa *vi.* déplaire.

dispnẹe *f. (med.)* dyspnée *f.*

disponịbil, ~ă I. *adj.* disponible // *a pune în cadrul ~* mettre en disponibilité, congédier. **II.** *n.* disponibilités *f.pl.*

disponibilitạte *f.* disponibilité *f.* // *a pune în ~* congédier.

dispozitiv *n. (tehn., mil.)* dispositif *m.*

dispozịție *f.* **1.** disposition *f.*, ordre *m.*; arrêt *m.* **2.** arrangement *m.* **3.** humeur *f.*, état d'esprit; *a fi în bună ~* être de bonne humeur.

disprẹț *n.* dédain *m.*, mépris *m.* // *cu ~* dédaigneusement.

disprețuị *vt.* dédaigner, mépriser.

disprețuịre *f.* v. **disprẹț.**

disprețuịt, ~ă *adj.* dédaigné, ~e, méprisé, ~e.

disprețuitọr, -oạre *adj.* dédaigneux, -euse, méprisant, ~e.

dispropọrție *f.* disproportion *f.*

disproporționạt, ~ă *adj.* disproportionné, ~e.

dispụne I. *vt.* **1.** décider; ordonner. **2.** arranger; disposer. **II.** *vi.* disposer de. **III.** *vr.* s'égayer; devenir dispos(e).

dispụs, ~ă *adj. a fi bine (prost) ~* être de bonne (mauvaise) humeur.

disputạ I. *vt.* (+ **dat**) (se) disputer, rivaliser, lutter pour ... **II.** *vr.* se disputer.

dispụtă *f.* **1.** dispute *f.*, controverse *f.*; querelle *f.* **2.** *(sport.)* compétition *f.*

distạnt, ~ă *adj.* distant, ~e; froid, ~e.

distanțạ I. *vt.* distancer. **II.** *vr.* devancer, depasser, surpasser.

distanțạre *f.* éloignement *m.*

distạnță *f.* distance *f.* // *(de) la mare ~* (de) loin.

distịh *n. (vers.)* distique *m.*

distilạ *vt.* distiller.

distilạre *f.* distillation *f.*

distilạt, ~ă I. *adj.* distillé, ~e. **II.** *n.* distillat *m.*

distilatọr *n.* distillateur *m.*

distilerịe *f.* distillerie *f.*

distịnct, ~ă *adj.* **1.** différent, ~e. **2.** distinct, ~e, précis, ~e.

distinctịv, ~ă *adj.* distinctif, -ive; caractéristique.

distịncție *f.* **1.** distinction *f.*, différence *f.* **2.** finesse *f.*, élégance *f.*

distịnge I. *vt.* **1.** distinguer, faire la distinction. **2.** observer; remarquer. **3.** percevoir (des bruits). **II.** *vr.* se distinguer, se signaler (par).

distịns, ~ă *adj.* **1.** distingué, ~e. **2.** élégant, ~e, fin, ~e.

distonạ *vi.* contraster.

distonạnt, ~ă *adj.* discordant, ~e.

distrạ *vt. vr.* (se) distraire, (se) divertir.

distractịv, ~ă *adj.* distrayant, ~e, amusant, ~e; divertissant, ~e.

distrạcție *f.* **1.** distraction *f.*, amusement *m.*; divertissement *m.* **2.** inattention *f.*; dissipation *f.* // *din ~* par inadvertance.

distrạge *vt.* distraire, détourner l'attention.

distrạt, ~ă *adj.* inattentif, -ive; dissipé, ~e.

distribuị *vt.* distribuer.

distribuịre *f.* distribution *f.*, partage *m.*

distribuitọr *n. (tehn.)* distributeur *m.*

distributịv, ~ă *adj. numeral ~* adjectif numéral distributif.

dustribụție *f.* distribution *f.*

distrịct *n.* district *m.*

distrugătọr, -oạre I. *adj.* destructeur, -trice. **II.** *n. (mar.)* destroyer *m.*

distrụge *vt.* détruire.

distrụgere *vt.* destruction *f.*

distrụs, ~ă *adj.* détruit, ~e.

ditại *adj. invar. (fam.)* très grand(e).

ditirạmb *m. (lit.)* dithyrambe *m.*

ditirạmbic, ~ă *adj. (lit.)* dithyrambique.

diurẹtic, ~ă *adj.* diurétique.

diurẹză *f.* diurèse *f.*

diụrn, ~ă *adj.* diurne.

diụrnă *f.* indemnité *f.*

divagạ *vi.* divaguer.

divagạre, divagạție *f.* divagation *f.*

divạn *n.* divan *m.*, sofa *m.*

divergẹnt, ~ă *adj.* divergent, ~e.

divergẹnță *f.* divergence *f.*

divẹrs, ~ă *adj.* divers, ~e, varié, ~e.

diversificạ *vt.* diversifier.

diversificạre *f.* diversification *f.*

diversitạte *f.* diversité *f.*, variété *f.*

diversiụne *f.* diversion *f.*

divertismẹnt *n.* divertissement *m.*

dividẹnd *n. (fin.)* dividende *m.*; *a plăti dividende* payer des dividendes.

divịn, ~ă I. *adj.* **1.** *(bis.)* divin, ~e. **2.** *(fig.)* merveilleux, -euse. **II.** *adv.* divinement, à la perfection.

divinitạte *f.* divinité *f.*

divinizạ *vt.* diviniser.

divinizạre *f.* divinisation *f.*

divinizạt, ~ă *adj.* divinisé, ~e.

divizạ I. *vt. vr.* **1.** (se) diviser. **2.** *(fig.)* (se) désunir. **II.** *vt. (mat.)* partager.

divizạt, ~ă *adj.* divisé, ~e, partagé, ~e.

divizịbil, ~ă *adj.* divisible.

divizibilitạte *f.* divisibilité *f.*

divịzie *f. (mil.)* division *f.*

divizionạr, ~ă *adj. monedă ~ă* monnaie divisionnaire.

diviziụne *f.* **1.** division *f. (ec.) ~a muncii* la division du travail. **2.** *(fig.)* désunion, discorde.

divizọr *m. (mat.)* diviseur *m.*

divọrț *n.* divorce *m.* // *a da ~* divorcer.

divorțạ *vi.* divorcer (d'avec).

divorțạt, ~ă *adj.* divorcé, ~e.

divulgạ *vt.* divulguer.

divulgạre *f.* divulgation *f.*

dizạin *n. (tehn., ec.)* design *m.*

dizenterịe *f. (med.)* dysenterie *f.*

dizgrațiạ *vt.* disgracier.

dizgrațiạt, ~ă *adj.* disgracié, ~e.

dizgrạție *f.* disgrâce *f.*

dizgrațiọs, -oạsă *adj.* disgracieux, -euse.

dizolvạ I. *vt. vr. (chim.)* (se) dissoudre. **II.** *vt. (fig.)* dissoudre, supprimer.

dizolvạnt, ~ă *adj., m. (chim.)* dissolvant, ~e.

dizolvạre *f. (chim.)* dissolution *f.*

dizolvạt, ~ă *adj. (chim.)* dissous, -oute.

dîmb *n.* colline *f.*

dîmbulẹț *n.* monticule *m.*

dînsa *pron. pers.* elle.

dînsul *pron. pers.* il, lui.

dîră *f.* **1.** traînée *f.*; trace *f.*; sillage *m.* **2.** *(fig.)* rayon (de lumière) *m.*

dîrdîị *vi.* trembler, grelotter.

dîrdîiạlă *f.*, **dîrdîịt** *n.* tremblement *m.*, grelottement *m.*

dîrlọg *m.* rêne *f.*, bride *f.*

dîrmọn *n.* crible *m.*

dîrvạlă *f.* corvée *f.*

dîrz, ~ă *adj.* **1.** téméraire, hardi, ~e. **2.** ferme; acharné, ~e; opiniâtre.

dîrzẹnie *f.* **1.** témérité *f.*, hardiesse *f.* **2.** fermeté *f.*; opiniâtreté *f.*

do *m.* *(muz.)* do *m.*

doạgă *f.* douve *f.* // *a-i lipsi cuiva o ~* être (un peu), timbré(e).

doamnă *f.* **1.** dame *f.*, madame *f.* **2.** *(înv.)* princesse *f.*

doar *adv.* **1.** rien que, seulement. **2.** après tout, au fond. **3.** exclusivement// *~ dacă ...* à moins que...; *~ că nu ...* il s'en est fallu de peu; c'est tout juste si ...; *fără ~ și poate* sans faute, à coup sûr; *într-o ~ă* au hasard.

dobitọc, -oạcă **I.** *m.f.* imbécile, andouille *f.* **II.** *n.* animal *m.*, bête *f.*

dobitocẹște *adv.* stupidement.

dobitocịe *f.* bêtise *f.*, stupidité *f.*

dobîndă *f.* *(ec., fin.)* intérêt *m.*; *împrumut cu ~* prêt à intérêt.

dobîndị *vt.* obtenir, acquérir.

dobîndịre *f.* obtention *f.*, acquisition *f.*

doborî *vt.* **1.** abattre. **2.** vaiacre; *(fig.)* terrasser.

doborîre *f.* abattage *m.*

doborît, ~ă *adj.* **1.** abattu, ~e. **2.** vaincu, ~e; *(fig.)* anéanti, ~e, terrasse, ~e.

doc^1 *n.* *(text.)* coutil *m.*

doc^2 *n.* **1.** *(mar.)* dock *m.* **2.** entrepôt *m.*

docẹnt *m.* agrégé *m.*

docẹnță *f.* agrégation *f.*

dochẹr *n.* docker *m.*

docịl, ~ă **I.** *adj.* docile. **II.** *adv.* docilement.

docilitạte *f.* docilité *f.*

doct, ~ă *adj.* docte, érudit, ~e.

dọctor *m.* **1.** médecin *m.* **2.** docteur *m.*; *~ în litere* docteur ès lettres. **3.** *(pop.)* toubib *m.* // *(glumeț) a fi ~ în ...* être calé dans... passer maître dans...

doctorạl, ~ă *adj.* doctoral, ~e; pédant, ~e.

doctorạt *n.* doctorat *m.*

doctorịe *f.* médicament *m.*

dọctoriță *f.* doctoresse *f.*

doctrinạr, ~ă *adj.*, *m.* doctrinaire.

doctrịnă *f.* doctrine *f.*

documẹnt *n.* document *m.*

documentạ *vr.* s'informer; aller aux sources.

documentạr, ~ă *adj.* documentaire.

documentạre *f.* documentation *f.*

documentarịst, ~ă *m.f.* documentaliste.

documentạt, ~ă *adj.* documenté, ~e.

documentạție *f.* documentation *f.*

dọdii *f. pl.* *a vorbi în ~* parler à tort et à travers.

doftoricị *vt.* *(fam.)* soigner un malade d'une manière empirique.

doftoroạie *f.* *(fam.)* guérisseuse *f.*

dog *m.* *(zool.)* dogue *m.*

dogạr *m.* tonnelier *m.*

dogărịe *f.* tonnellerie *f.*

dọge *m.* *(ist.)* doge *m.*

dogị *vr.* se fêler.

dogịt, ~ă *adj.* **1.** *(despre butoaie)* creux, -euse. **2.** *(despre sunete, voce)* fêlé, ~e, enroué, ~e.

dogmạtic, ~ă *adj.* dogmatique.

dogmatịsm *n.* dogmatisme *m.*

dọgmă *f.* *(rel.)* dogme *m.*

dogoạre, dogoreạlă *f.* chaleur brûlante.

dogorị *vi.* **1.** répandre une forte chaleur. **2.** brûler.

dogoritọr, -oạre *adj.* brûlant, ~e, torride.

doi, dọuă **I.** *num. card.* deux; *la ~ pași* à deux pas, tout près; *pe din două (în două)* **a.** en deux parties égales; **b.** par moitié, // *una, două...* à tout moment; *a nu se lăsa cu una cu două* ne pas céder facilement. **II.** *num. ord.* le (la) deuxième; *etajul ~* le deuxième étage. **III.** *m.* deux *m.*

dọică *f.* nourrice *f.*

dọilea, dọua *num. ord.* *al ~ (a doua)* le (la) deuxième, le (la) second(e); *în al ~ rînd* en second lieu // *de mîna a doua* **a.** de qualité inférieure; **b.** peu important(e).

doịme *f.* *(mat.)* moitié *f.*

dọină *f.* complainte *f.*

doinị *vi.* *vt.* chanter des complaintes.

dọisprezece, dọuăsprezece *num. card.* douze.

dọisprezecelea, dọuăsprezecea *num. ord.* *al ~ (a) douăsprezecea* le (la) douzième.

dojạnă *f.* observation *f.*, réprimande *f.*

dojenị *vt.* gronder, réprimander.

dojenịre *f.* remontrance *f.*

dojenitọr, -oạre *adj.* réprobateur, -trice; de reproche.

dọldora *adj. invar.* bourré, ~e, blondé, ~e.

doleạnță *f.* doléances *f. pl.*

dọliu *n.* deuil *m.*

dolofạn, ~ă *adj.* dodu, ~e, grassouillet, ~te.

dom *n.* **1.** dôme *m.*, cathédrale *f.* **2.** coupole *f.*

domẹniu *n.* domaine *m.*

domẹstic, ~ă *adj.* *(despre animale)* domestique.

domesticị *vt.* apprivoiser.

domesticịre *f.* apprivoisement *m.*

domesticịt, ~ă *adj.* *(despre animale)* apprivoisé, ~e.

domiciliạ *vi.* domicilier.

domicịliu *n.* domicile *m.*, demeure *f.*

dominạ **I.** *vi.* prédominer, prévaloir. **II.** *vt.* *vr.* (se) dominer, (se) maîtriser.

dominạnt, ~ă *adj.* dominant, ~e, prédominant, ~e.

dominạre, dominạție *f.* domination *f.*

dominicạn *m.* (moine) dominicain *m.*

dominiọn *n.* *(înv.)* dominion *m.*

domn *m.* **I.** monsieur *m.* **2.** maître *m.* **3.** *(înv.)* prince régnant // *vezi doamne* sous prétexte de; soi-disant.

domnẹsc, -eạscă *adj.* princier, -ère.

domnẹște *adv.* princièrement.

domnị *vi.* régner.

domnịe *f.* **1.** règne *m.* **2.** pouvoir *m.* // *domnia-ta (-voastrặ)* vous; *domnia-sa* lui, il, elle.

domnișoạră *f.* mademoiselle *f.*, demoiselle *f.*

domnișọr *m.* jeune homme; *(peior.)* damoiseau *m.*

domnitọr, -oạre **I.** *adj.* régnant, ~e. **II.** *m.* prince régnant; monarque *m.*

domnịță *f.* *(înv.)* princesse *f.*

domọl, -oạlă **I.** *adj.* **1.** lent, ~e. **2.** calme; tranquille. **3.** modéré, ~e; doux, douce. **II.** *adv.*

1. lentement. 2. tranquillement; tout doux // *a o lăsa mai* ~ baisser le ton.

domolị *vt. vr.* (se) calmer, (s')apaiser; (se) modérer.

domolịre *f.* apaisement *m.*

domolịt, ~ă *adj.* calmé, ~e, apaisé, ~e.

donạ *vt.* faire une donation.

donatạr, ~ă *m.f.* *(jur.)* donataire.

donatọr, -oạre *m.f.* *(jur.)* donateur, -trice.

donạție *f.* *(jur.)* donation *f.*

dọniță *f.* seille *f.*

donjọn *n.* *(constr.)* donjon *m.*

donjuạn *m.* *(fam.)* coureur *m.*

dop *n.* bouchon *m.*

dopaj *n.*, **dopạre** *f.* *(sport)* doping *m.*

dọping *n.* *(sport)* doping *m.*

dor *n.* 1. nostalgie *f.* 2. désir *m.* // ~ *de țară* mal du pays; *a duce* ~*ul* regretter, soupirer après; *cu* ~ tendrement.

dorị *vt.* 1. désirer. 2. souhaiter, aspirer à; *e de dorit* il est à souhaiter // *cum doriți* à votre guise.

dorịnță *f.* 1. désir *m.* 2. souhait *m.*, aspiration *f.* // *ultima* ~ dernière volonté.

dorịt, ~ă *adj.* 1. désiré, ~e. 2. souhaité, ~e. 3. espéré, ~e; attendu, ~e.

doritọr, -oạre *adj.* désireux, -euse.

dormị *vi.* dormir; *a* ~ *buștean* dormir à poings fermés // *a* ~ *de-a-n picioarele* tomber de sommeil; *a* ~ *tîrziu dimineața* faire la grasse matinée.

dormịt *n.* sommeil *m.*, somme *m.*

dormitạ *vi.* sommeiller, somnoler.

dormitọr *n.* 1. chambre à coucher. 2. dortoir *m.*

dorn *n.* *(tehn.)* poinçon *m.*

dọrnic, ~ă *adj.* désireux, -euse; impatient, ~e.

dos *n.* 1. *(anat.)* dos *m.*, derrière *m.* 2. revers *m.*, verso *m.* 3. envers (d'une étoffe) *m.* // *(fam.)* *a da* ~*ul* s'enfuir; *toate merg pe* ~ tout va de travers.

dosạr *n.* 1. dossier *m.* 2. chemise *f.*

dosị *vt. vr.* (se) cacher.

dosịre *f.* recel *m.*

dosịt, ~ă *adj.* 1. caché, ~e. 2. recelé, ~e.

dọsnic, ~ă *adj.* retiré, ~e, à l'écart.

dospeạlă *f.* 1. fermentation *f.* 2. levain *m.*

dospị *vi.* 1. *(despre aluaturi)* lever. 2. fermenter.

dospịre *f.* fermentation *f.*

dospịt, ~ă *adj.* 1. *(despre aluat)* levé, ~e. 2. fermenté, ~e.

dotạ *vt.* doter.

dotạl, ~ă *adj.* *(jur.)* dotal, ~e

dotạre *f.* dotation *f.*

dotạt, ~ă *adj.* 1. *(despre oameni)* doué, ~e. 2. *(tehn.)* doté, ~e

dọtă *f.* *(jur.)* dot *f.*

dọua *num. ord.* v. **dọilea.**

dọuă *num. card.* v. **doi.**

douăzẹci *num. card.* vingt.

douăzẹcilea, douăzẹcea *num. ord.* *al* ~ *(a douăzecea)* le (la) vingtième.

dovạdă *f.* 1. preuve *f.* 2. reçu *m.*, quittance *f.* // *ca* ~ en signe de.

dovedị I. *vt.* 1. prouver, faire preuve de; dénoter; témoigner de. 2. vaincre; surpasse. II. *vr.* se révéler, s'avérer.

dovedịre *f.* confirmation *f.*; preuve *f.*

doveditọr, -oạre *adj.* probant, ~e.

dovleạc *m.* courge *f.*, citrouille *f.*

dovlecẹl *m.* courgette *f.*

dozạ *vt.* doser.

dozạj *n.*, **dozạre** *f.* dosage *m.*

dọză¹ *f.* dose *f.*; quantité déterminée.

dọză² *f.* *(el.)* lecteur *m.*

drac *m.* diable *m.*, démon *m.*; *să fiu al* ~*ului dacă...* du diable si... // *a avea* ~*i* être de mauvaise humeur; *e tot un* ~ c'est la même chose; *a băga pe cineva în* ~*i* a. effrayer qn.; b. mener qn. rudement; *a da de* ~*ul* trouver son maître; *a se teme ca* ~*ul de tămîie* avoir une peur bleue; *a face pe* ~*ul în patru* se mettre en quatre; ~*ul știe?* qui sait? ~*e!* diantre! fichtre!

dracọnic, ~ă *adj.* draconien, ~ne.

drag, ~ă I. *adj.* cher, -ère; aimé, ~e, chéri, ~e // *cînd ți-e lumea mai* ~*ă* au plus doux moment; *cu* ~*ă inimă* (bien) volontiers. II. *m.f.* *(fam.)* bien-aimé(e). III. *n.* plaisir *m.*; *cu* ~ avec plaisir // *de* ~ par amour; *de mai mare* ~*ul* à ravir.

dragạ *vt.* *(mar., tehn.)* draguer.

dragạj *n.*, **dragạre** *f.* *(mar., tehn.)* dragage *m.*

dragă *f.* *(mar., tehn.)* drague *f.*

dragọn *m.* *(mil., mitol.)* dragon *m.*

dragọr *n.* *(mar.)* dragueur de mines, bateau dragueur.

drạgoste *f.* tendresse *f.*; amour *m.* // *cu toată* ~*a* a. (bien) volontiers; b. (bien) tendrement.

drahmă *f.* *(ec., fin.)* drachme *f.*

drạiv *n.* *(la tenis)* coup à l'effet, drive *m.*

drajẹu *n.* 1. dragée *f.* 2. pilule *f.*

dram *n.* ancienne mesure (de poids, de capacité) // *un* ~ *de* un peu de, un soupçon de.

dramạtic, ~ă I. *adj.* dramatique. II. *adv.* dramatiquement.

dramatịsm *n.* 1. intensité d'un conflit dramatique. 2. *(fig.)* situation émouvante.

dramatizạ *vt.* 1. *(lit.)* dramatiser, adapter à la scène. 2. *(fig.)* dramatiser, rendre dramatique.

dramatizạre *f.* *(lit.)* adaptation à la scène.

dramatụrg *m.* dramaturge *m.*

dramaturgịe *f.* dramaturgie *f.*

drạmă *f.* 1. drame *m.* 2. *(fig.)* catastrophe *f.* // *a face o* ~ *din...* prendre au tragique.

drapạ *vt. vr.* (se) draper.

drapạre *f.* drapage *m.*

drapẹl *n.* drapeau *m.* // *a ține sus* ~*ul* combattre pour une idée.

draperịe *f.* draperie *f.*

drạstic, ~ă *adj.* sévère, énergique.

drăcẹsc, -eạscă *adj.* diabolique.

drăcẹște *adv.* diaboliquement.

drăcịe *f.* tour *m.*; espièglerie *f.*

drăcoạică *f.* diablesse *f.*

drăcọs, -oạsă *adj.* espiègle; vif, vive; endiablé, ~e.

drăcovẹnie *f.* 1. diablerie *f.* 2. bizarrerie *f.*, drôlerie *f.*

drăcuị *vt.* envoyer au diable; pester.

drăcușọr *m.* diablotin *m.*, polisson *m.*

drăgălạș, ~ă I. *adj.* gentil, ~le, mignon, ~ne. II. *adv.* gentiment, gracieusement.

drăgălășẹnie, drăgălășịe *f.* gentillesse *f.*; *(la pl.)* attentions *f. pl.*, égards *m. pl.*

drăgăstọs, -oạsă I. *adj*. affectueux, -euse, tendre. II. *adv*. affectueusement, tendrement.

drăgostị *vt*. cajoler, câliner.

drăgụț, ~ă I. *adj*. 1. gentil, ~le, mignon, ~ne; agréable. 2. aimable, complaisant, ~e. 3. *(fam.)* *sexy* // *fii ~ și...* ayez l'amabilité de... II. *adv*. *a se purta ~* être gentil, se montrer aimable.

drămuị *vt*. peser, mesurer.

drămuịre *f*. pesage *m*.

drẹge *vt*. 1. réparer, raccommoder. 2. corriger, arranger // *a-și ~ glasul* éclaircir sa voix; *(ir.)* *a ~ vinul* falsifier le vin.

dren *n*. *(chir., tehn.)* drain *m*.

drenạ *vt*. *(chir., tehn.)* drainer.

drenạj *n*., **drenạre** *f*. *(chir., tehn.)* drainage *m*.

drept, dreaptă I. *adj*. 1. droit, ~e; rectiligne. 2. *(fig.)* juste. 3. intègre. 4. équitable; légitime. 5. *(fig., despre privire)* franc, -che. 6. (în opoziție cu *stîng, ~ă)* droit, ~e // *(gram.)* *complement ~* complément direct; *cu ~ cuvînt* à bon droit, à juste titre. II. *adv*. 1. en ligne droite; directement. 2. justement // *a spune ~* dire la vérité; *la ~ vorbind* à vrai dire; *ce-i ~* à vrai dire, on doit reconnaître; III. *prep*. 1. pour, en guise de. 2. comme, en tant que // *~ care...* en conséquence... IV. *n*. *(jur.)* droit *m*. // *de-a ~ul* a. directement; b. sans façons; *de ~* légitimement. V. *f*. 1. *(geom.)* ligne droite. 2. *(art.)* la main droite. 3. partie droite; côté droit; *pe dreapta* sur la droite.

dreptạci, -ce *adj., m.f.* droitier, -ère.

dreptạte *f*. 1. justice *f*.; *a face ~* rendre justice. 2. raison *f*.; *pe bună ~* à juste raison, à juste titre; *a avea ~* avoir raison // *cu (după) ~* légalement; équitablement.

dreptụnghi *n*. *(geom.)* rectangle *m*.

dreptunghiulạr, ~ă *adj*. *(geom.)* rectangulaire.

dres, dreạsă I. *adj*. 1. réparé, ~e. 2. *(fam.)* maquillé, ~e. II. *n*. 1. réparation *f*. 2. *(la pl.)* fard *m*., cosmétique *m*.

dresạ¹ *vt*. 1. dresser (les animaux). 2. *(fig.)* styler, former.

dresạ² *vt*. dresser, rédiger (des actes).

dresạj *n*., **dresạre** *f*. dressage (des animaux) *m*.

dresạre *f*. rédaction (d'un acte) *f*.

dresạt, ~ă *adj*. *(despre animale)* dressé, ~e.

dresọr, -oạre *m.f.* dresseur, -euse (d'animaux).

drezịnă *f*. draisine *f*., autorail *m*.

driblạ *vi*. *vt*. *(sport)* dribbler.

driblạre *f*., **drịbling** *n*. *(sport)* dribble *m*., dribbling *m*.

driblẹr *(sport)* dribbleur *m*.

dric *n*. corbillard *m*.

dricạr *m*. entrepreneur de pompes funèbres.

drịșcă *f*. taloche (de maçon) *f*.

drișcuị *vt*. lisser (à la taloche) le plâtre.

drișcuịre *f*. lissage (à la taloche) *m*.

drîmbă *f*. guimbarde *f*.

droaie *f*. foule *f*., bande *f*.

drob *m*. *~ de sare* bloc de sel.

drog *n*. drogue *f*.

drogherịe *f*. droguerie *f*.

droghịst, ~ă *m.f.* droguiste.

drọjdie *f*. 1. lie (de vin) *f*. 2. marc (de café) *m*. levure *f*.; *~ de bere* levure de bière. 4. eau-de-vie de marc // *a fi pe ~* être à sec.

dromadẹr *m*. *(zool.)* dromadaire *m*.

drọpică *f*. *(pop.)* hydropisie *f*.

drọpie *f*. *(ornit.)* outarde *f*.

drot *n*. arc *m*., ressort *m*.

drug *m*. barre *f*., barreau (en fer, en bois) *m*.

drum *n*. 1. chemin *m*., route *f*., voie *f*.; *a porni la ~* se mettre en route. 2. parcours *m*.; itinéraire *m*. 3. voyage *m*.; *~ bun!* bon voyage! // *peste ~* en face, vis-à-vis; *pe toate ~urile* partout; *în ~* au vu et au su de tous; *a se găti de ~* s'apprêter à partir; *a rămîne pe ~uri* rester sans abri; *a da ~ul* a. relâcher; b. mettre (un mécanisme) en marche; *a se întoarce din ~* revenir sur ses pas.

drumeạg *n*. sentier *m*.

drumẹț *m*. passant *m*., voyageur *m*.

drumețịe *f*. voyage *m*.; tourisme *m*.

drụșcă *f*. *(reg.)* demoiselle d'honneur.

dualitạte *f*. dualité *f*.

dụbă *f*. 1. fourgon *m*., fourgonnette *f*. 2. *(fig.)* prison *f*., cachot *m*.

dubiọs, -oạsă *adj*. douteux, -euse; suspect, ~e.

dubitatịv, ~ă *adj*. *(gram.)* dubitatif, -ive.

dụbiu *n*. doute *m*., incertitude *f*. // *a fi (a sta) în ~* hésiter.

dublạ I. *vt. vr.* (se) doubler. II. *vt*. remplacer un acteur.

dublạj *n*. doublage *m*.

dublạre *f*. redoublement *m*.

dublẹ *n*. *(met.)* doublé *m*.

dublẹt *n*. doublet *m*.

dụblu, ~lă *adj., n.* double.

dublụră *f*. doublure *f*.

ducạl, ~ă *adj*. ducal, ~e.

ducạt I. *m*. *(ec., fin.)* ducat *m*. II. *n*. duché *m*.

dụcă *f*. *a se găti de ~* se préparer à partir; *pe picior de ~* prêt à partir; *a fi pe ~* toucher (tirer) à sa fin.

dụce¹ *m*. duc *m*.

dụce² I. *vt*. 1. porter; transporter. 2. conduire; mener. 3. vivre. 4. tracer (un cercle, une droite) // *a ~ cu sine* emmener; *a ~ tratative* engager des pourparlers; *a ~ cu vorba* berner; *a o ~ bine* être à son aise; *dus pe gînduri* plongé dans ses pensées. II. *vr*. 1. s'en aller, partir. 2. *(despre vești)* se répandre // *s-a dus!* a. c'est fini! b. *(despre oameni)* il est mort. III. *vi*. résister, durer.

dụcere *f*. 1. aller *m*. 2. départ *m*.

ducẹsă *f*. duchesse *f*.

ductịl, ~ă *adj*. *(metal.)* ductile.

ductibilitạte *f*. *(metal.)* ductilité *f*.

dud *m*. *(bot.)* mûrier *m*.

dụdă *f*. *(bot.)* mûre *f*.

dudụcă *f*. *(reg., înv.)* mademoiselle *f*.; madame *f*.

duduị *vi*. 1. *(despre foc)* crépiter. 2. *(despre motoare)* vrombir.

dudụie *f*. *(reg.)* mademoiselle *f*.

duduịt *n*. 1. crépitement (du feu) *m*. 2. vrombissement (des moteurs) *m*.

duẹl *n*. duel *m*.

duelạ *vi*. *vr*. se battre en duel.

duelgịu *m*. *(fam.)* spadassin *m*.

duẹt *n*. *(muz.)* duo *m*.

dugheạnă *f. (reg.)* boutique *f.*, échoppe *f.*

duh *n.* **1.** esprit *m.*, revenant *m.*, fantôme *m.* **2.** âme *f.*; *a-şi da ~ul* rendre l'âme. **3.** esprit *m.*, intelligence *f.*; *vorbă de ~* propos spirituel, trait d'esprit // *cu ~* spirituel, ~le; subtil, ~e; *slab cu ~ul* niais, ~e; *cu ~ul blîndeţii* avec douceur.

duhnị *vi.* puer.

duhoạre *f.* **1.** puanteur *f.* **2.** air vicié.

duhọvnic *m.* confesseur *m.*

duiọs, -oạsă I. *adj.* **1.** tendre. **2.** émouvant, ~e. **3.** mélancolique, triste. **II.** *adv.* tendrement.

duioşịe *f.* **1.** tendresse *f.* **2.** mélancolie *f.*, tristesse *f.*

duiụm *n.* foule *f.*, multitude *f.*; *cu ~ul* en foule.

dulạp *n.* armoire *f.* // *~ în perete* placard *m.*

dulău *m.* mâtin *m.*; chien de garde.

dụlce I. *adj.* doux, douce; sucré, ~e // *caş ~* fromageon frais; *peşti de apă ~* poissons de rivière; *climă ~* climat modéré. **II.** *n.* **1.** plat sucré. **2.** *(la pl.)* sucreries *f. pl.*; friandises *f. pl.* // *(bis.) zi de ~* jour gras.

dulceạg, ~ă I. *adj.* **1.** douceâtre; doucereux, -euse. **2.** fade. **II.** *adv.* doucereusement.

dulceạţă *f.* **1.** douceur *f.* **2.** *(fig.)* joie *f.*, plaisir *m.*, délice *m.* **3.** confiture *f.*

dulcegărịe *f.* fadaise *f.*

dulghẹr *m.* charpentier *m.*

dulgherịe *f.* charpenterie *f.*

dulịe *f. (el.)* douille *f.*

dumbrạvă *f.* taillis *m.*

dumerị I. *vr.* comprendre, s'expliquer, saisir. **II.** *vt.* faire comprendre; convaincre.

dumicạ *vt.* mâcher, mastiquer.

dumicạt *m.* bouchée *f.*

duminicạl, ~ă *adj.* dominical, ~e.

dumịnică *f.* dimanche *m.*

dumneaẹi *pron. pers.* elle.

dumnealụi *pron. pers.* il, lui.

dumneatạ, dumneavoạstră *pron. pers.*, vous.

dumnezeiẹsc, -iạscă *adj.* **1.** merveilleux, -euse, superbe. **2.** *(rel.)* divin, ~e.

dumnezeiẹşte *adv.* merveilleusement.

Dumnezẹu *m.* Dieu *m.* // *cum va da ~* au petit bonheur; *n-are nici un ~* cela n'a ni rime, ni raison.

dụmping [dam-] *n. (com.)* dumping *m.*

dụnă *f. (geogr.)* dune *f.*

dụnăre *f. (fam.) a fi ~ de mînios (de supărare)* jeter feu et flammes.

dunăreạn, ~ă *adj.* danubien, ~ne.

dungạt, ~ă *adj.* rayé, ~e; à rayures.

dụngă *f.* **1.** raie *f.*, rayure *f.*, bande *f.*; *în dungi* à rayures. **2.** bord *m.*, côté latéral // *dunga pantalonului* le pli du pantalon.

duodẹn *n. (anat.)* duodénum *m.*

duodenạl, ~ă *adj. (anat.)* duodénal, ~e.

dụpă *prep.* **1.** derrière. **2.** après. **3.** d'après, selon // *a se lua ~ cineva* **a.** poursuivre qn.; **b.** imiter qn; *a striga ~ ajutor* crier au secours; *a muri ~ cineva* mourir d'amour pour qn; *a muri ~ ceva* désirer ardemment qch.; *~ ora trei* passé trois heures; *~ prînz* dans l'après-midi; *~ plac* à sa guise, selon son bon plaisir.

dụplex *n.* duplex *m.*

duplicạt *n.* duplicata *m.*

duplicitạte *f.* duplicité *f.*, mauvaise foi.

dur, ~ă *adj.* **1.** dur, ~e. **2.** *(fig.)* inflexible, implacable.

durạ^{1} *vt.* fabriquer, construire.

durạ^{2} *vi.* durer, résister; persister.

durạbil, ~ă I. *adj.* durable; solide. **II.** *adv.* durablement.

durabilitạte *f.* durabilité *f.*, résistance *f.*

durạtă *f.* durée *f.*

durdulịu, -ịe *adj.* potelé, ~e, grassouillet, ~te.

dureạ *vt.* **1.** avoir mal, ressentir une douleur; *mă doare capul* j'ai mal à la tête. **2.** *(fig.)* faire mal, faire souffrir // *fără să-l doară (măcar) capul* sans le moindre souci; *fiecare ştie unde-l doare* chacun sait où le bât le blesse; *a atinge pe cineva unde-l doare* mettre le doigt sur la plaie.

durẹre *f.* **1.** douleur *f.*, mal *m.*; *~ de cap* mal de tête. **2.** *(fig.)* chagrin *m.*, souffrance *f.*

durerọs, -oạsă I. *adj.* douloureux, -euse. **II.** *adv.* douloureusement.

duritạte *f.* dureté *f.*

duruị *vi.* rouler (avec bruit).

duruịt *n.*, **duruitụră** *f.* roulement *m.*

duş *n.* douche *f.*

dụşcă *f.* gorgée *f.*

duşmạn, ~că *m.f.* ennemi, ~e; *~ de clasă* ennemi de classe.

duşmănị *vt.* haïr.

duşmănịe *f.* inimitié *f.*, hostilité *f.*

duşmănọs, -oạsă I. *adj.* haineux, -euse; hostile. **II.** *adv.* haineusement, hostilement.

duşumeạ *f.* plancher *m.*

dụză *f. (tehn.)* ajustage *m.*

duzịnă *f.* douzaine *f.* // *de ~* inférieur, ~e; médiocre.

E

ea *pron. pers.* elle.

eboșạ *vt. (tehn.)* ébaucher.

eboșạre *f. (tehn.)* ébauchage *m.*

ebrạic, ~ă I. *adj.* hébraïqué. **II.** *f. art.* le hébreu, la langue hébraïque.

ebrietạte *f.* ébriété *f. // în stare de ~* en état d'ivresse.

ebulịție *f. (fiz.)* ébullition *f.*

ecarisạj *n.* équarrissage *m.*, équarrissement *m.*

ecartamẹnt *n. (c.f.)* écartement *m.*

echẹr *n.* équerre *f.*

echidistạnt, ~ă *adj. (geom.)* équidistant, ~e.

echidistạnță *f. (geom.)* équidistance *f.*

echilaterạl, ~ă *adj. (geom.)* équilatéral, ~e.

echilibrạ *vt. vr.* (s')équilibrer.

echilibrạre *f.* équilibre *m.*

echilibrạt, ~ă *adj.* **1.** équilibré, ~e. **2.** *(fig.)* pondéré, ~e.

echilibrịst *m.* équilibriste *m.*, acrobate *m.*

echilibrịstică *f.* équilibre *m.*

echilịbru *n.* **1.** équilibre *m.* **2.** *(fig.)* pondération *f.*; harmonie *f.*

echimọză *f. (med.)* ecchymose *f.*

echinọcțiu *n.* équinoxe *m.*

echipạ *vt. vr.* (s')équiper.

echipạj *n. (av., mar.)* équipage *m.*

echipamẹnt *n.* équipement *m.*

echipạre *f.* équipement *m.*

echipạt, ~ă *adj.* équipé, ~e.

echịpă *f.* équipe *f.*; team *m.*; *~ oaspete* équipe invitée; *spirit de ~* esprit d'équipe.

echipiẹr *m. (sport.)* équipier *m.*

echitạbil, ~ă *adj.* équitable, juste; *pe baze echitabile* sur des bases équitables.

echitạte *f.* équité *f.*

echitạție *f.* équitation *f.*

echivalạ *vi. vt.* équivaloir.

echivalạre *f.* équivalence *f.*

echivalẹnt, ~ă *adj.* équivalent, ~e.

echivalẹnță *f.* équivalence *f.*

echivọc, ~ă I. *adj.* équivoque, ambigu, ~ë, à double sens. **II.** *n.* équivoque *f.*

ecleziạstic, ~ă *adj.* ecclésiastique.

eclipsạ I. *vt.* **1.** *(la pers. 3 sg.)* éclipser, obscurcir. **2.** *(fig.)* ombrager. **II.** *vr. (fam.)* disparaître, filer à l'anglaise.

eclipsạre *f.* **1.** obscurcissement *m.* **2.** *(fig.)* disparition *f.*

eclịpsă *f.* éclipse *f.*

eclịsă *f. (tehn.)* éclisse *f.*

eclụză *f. (mar.)* écluse *f.*

ecolọgic, ~ă *adj.* écologique.

ecologịe *f.* écologie *f.*

econọm, -oạmă I. *adj.* économe; regardant, ~e; *(peior.)* parcimonieux, -euse. **II.** *m.f.* économe; administrateur, -trice.

economạt *n.* économat *m.*

econọmic, ~ă I. *adj.* économique. **II.** *adv.* économiquement.

economicọs, -oạsă *adj.* économique.

economịe *f.* **1.** économie *f.*; *~ politică* économie politique; *~ națională* économie nationale. **2.** épargne *f.* **3.** *(la pl.)* économies *f.pl.*, argent épargné. **4.** ordre dans le plan d'un ouvrage, d'une loi.

economisị *vt.* économiser, épargner.

economisịre *f.* économie *f.*

economịst *m.* économiste *m.*

ecosẹz *adj. invar.* écossais, ~e.

ecọu *n.* écho *m.*

ecrạn *n.* écran *m.*; *mịcul ~* le petit ecran, la télévision.

ecuatọr *n.* équateur *m.*

ecuatoriạl, ~ă *adj.* équatorial, ~e.

ecuạție *f. (mat.)* équation *f.*

ecumẹnic, ~ă *adj. (bis.)* œcuménique.

eczẹmă *f. (med.)* eczéma *m.*

edẹc *n. (mar.)* câble *m.*, cordage *m.*

edẹm *n. (med.)* œdème *m.*

edẹn *n.* éden *m.*, paradis *m.*

edịct *n.* **1.** *(ist.)* édit *m.* **2.** *(fam.)* ukase *m.*

edificạ I. *vt.* édifier, construire. **II.** *vt. vr.* (s')édifier, (se) renseigner.

edificạre *f.* édification *f.*, construction *f.*

edificatọr, -oạre *adj.* édificateur, -trice.

edifịciu *n.* édifice *m.*

edilitạr, ~ă *adj.* édilitaire.

edilitạte *f.* édilité *f.*

editạ *vt.* éditer, publier.

editạre *f.* édition *f.*, publication *f.*

editọr *m.* éditeur *m.*

editoriạl, ~ă *adj., n.* éditorial, ~e.

editụră *f.* maison d'édition.

edịție *f.* **1.** édition *f.* **2.** *(sport)* compétition périodique.

educạ *vt.* éduquer.

educạre *f.* éducation *f.*

educatịv, ~ă *adj.* éducatif, -ive.

educatọr, -oạre I. *adj.* éducateur, -trice. **II.** *m.f.* pedagogue. **III.** *f.* monitrice (d'école maternelle) *f.*

educạție *f.* éducation *f.* // *a face* ~ éduquer; *fără* ~ malapris, ~e.

efẹb *m.* éphèbe *m.*

efẹct *m.* **1.** effet *m.*, résultat *m.*, conséquence *f.* **2.** *(la pl.)* effets (de commerce, militaires) *m. pl.* // *a face* ~ impressionner; *de* ~ impressionnant, ~e.

efectịv¹ *n.* effectif *m.*

efectịv², ~ă I. *adj.* effectif, -ive, réel, ~le, vrai, ~e. **II.** *adv.* effectivement.

efectuạ *vt.* effectuer, accomplir, réaliser.

efectuạre *f.* exécution *f.*, accomplissement *m.*, réalisation *f.*

efemẹr, ~ă *adj.* éphémère; temporaire.

efemẹră *f.* *(entom.)* éphémère *m.*

efervescẹnt, ~ă *adj.* **1.** effervescent, ~e. **2.** *(fig.)* tumultueux, -euse; bouillonnant, ~e.

efervescẹnță *f.* **1.** effervescence *f.* **2.** *(fig.)* agitation *f.*

eficạce *adj. invar.* efficace.

eficacitạte *f.* efficacité *f.*

eficiẹnt, ~ă *adj.* efficient, ~e.

eficiẹnță *f.* efficience *f.*

efịgie *f.* effigie *f.*

efọrt *m.* effort *m.*; peine *f.* // *cu* ~ péniblement.

efrạcție *f.* effraction *f.*, cambriolage *m.*

efuziụne *f.* effusion *f.*, épanchement *m.*

egạl, ~ă I. *adj.* égal, ~e; *fără* ~ sans égal, unique, incomparable. **II.** *adv.* également.

egalạ *vt. vi.* **1.** égaler. **2.** *(sport)* compenser; égaliser.

egalạbil, ~ă *adj.* égalable.

egalạre *f.* mise à égalité.

egalạt, ~ă *adj.* **1.** égalé, ~e. **2.** nivelé, ~e, uniformisé, ~e.

egalitạte *f.* égalité *f.*; parité *f.*

egalizạre *f.* égalisation *f.*

egalizatọr, -oạre *adj.* égalisateur, -trice.

egịdă *f.* égide *f.*, protection *f.*

egipteạn, ~ă *adj., m.f.* *(cu maj.)* égyptien, ~ne.

egoịsm *n.* égoïsme *m.*

egoịst, ~ă *adj., m.f.* égoïste.

egrenạ *vt.* *(text.)* égrener (le coton).

egrenạre *f.*, **egrenạt** *n.* égrenage *m.*

egrẹtă *f.* aigrette *f.*

egụmen, ~ă *m.f.* *(bis.)* prieur, ~e.

eh, ehẹi *interj.* ça alors!

ei¹ *interj.* e bien!

ei² *pron. pers.* v. **el, ea.**

ejectọr *n.* éjecteur *m.*

el, ea *pron. pers.* il, elle; *(accentuat)* lui, elle // *gen.* (în formele *(al, a, ai, ale) lui, ei*; *pl. lor*, cu val. posesivă) à lui, à elle; à eux, à elles; *cărțile sînt ale lui (ei)* les livres sont à lui (à elle); *cărțile sînt ale lor* les livres sont à eux (à elles); *cărțile lor* leurs livres // *dat.* (în formele *lui, ei, îi, -i; pl. lor, le li)* lui; *pl.* leur // *ac.* (în formele *îl, -l, o; pl. îi, -i, le)* le, la; *îl văd* je le vois; *o văd* je la vois; *îi văd* je les vois // *ai lui, ai ei* les siens, sa famille.

elaborạ *vt.* élaborer.

elaborạre *f.* élaboration *f.*

elạn¹ *m.* *(zool.)* élan *m.*

elạn² *n.* élan *m.*, enthousiasme *m.*

elạstic, ~ă I. *adj.* **1.** élastique, flexible. **2.** *(despre oameni)* souple. **II.** *n.* élastique *m.*

elasticitạte *f.* élasticité *f.*

electịv, ~ă *adj.* électif, -ive.

electorạl, ~ă *adj.* électoral, ~e.; *(pol.) corpul* ~ le corps éléctoral.

elẹctric, ~ă I. *adj.* électrique, **II.** *f.* *(fam.)* électricité *f.* **III.** *adv.* à l'électricité.

electriciạn *m.* électricien *m.*

electricitạte *f.* **1.** électricité *f.* **2.** éclairage électrique.

electrificạ *vt.* électrifier.

electrificạre *f.* électrification *f.*

electrizạ *vt.* électriser.

electrizạre *f.* électrisation *f.*

electrizạt, ~ă *adj.* électrisé, ~e; *(fig.)* animé, ~e; exalté, ~e.

electrocardiogrạmă *f.* *(med.)* électrocardiogramme *m.*

electrocautẹr *n.* *(med.)* électrocautère *m.*

electrocutạ *vt.* électrocuter.

electrocutạre *f.* électrocution *f.*

electrodinạm *n.* dynamo *f.*, machine dynamo-électrique.

electrodinạmică *f.* électrodynamique *f.*

electrolịtic, ~ă *adj.* électrolytique.

electrolịză *f.* électrolyse *f.*

electromagnẹti *m.* électro-aimant *m.*

electromagnẹtic, ~ă *adj.* électromagnétique.

electromagnetịsm *n.* électromagnétisme *m.*

electromecạnică *f.* électromécanique *f.*

electromotọr, -oạre I. *adj.* électromoteur, -trice. **II.** *n.* moteur électrique.

electrọn *m.* électron *m.*

electrọnic, ~ă *adj.* électronique // *calculator* ~ ordinateur *m.*

electrotẹhnică *f.* électrotechnique *f.*

elefạnt *n.* éléphant *m.*

elegạnt, ~ă I. *adj.* élégant, ~e; *(fam.)* smart. **II.** *adv.* élégamment.

elegạnță *f.* élégance *f.*

elegiạc, ~ă *adj.* élégiaque; triste.

elegịe *f.* *(lit.)* élégie *f.*

elemẹnt *n.* **1.** élément *m.* **2.** *(la pl.)* notions fondamentales.

elementạr, ~ă *adj.* **1.** élémentaire, essentiel, ~le, fondamental, ~e. **2.** *(fig.)* élémentaire, simple.

elẹn, ~ă *adj.* hellénique; grec, grecque.

elenịsm *n.* hellénisme *m.*

elenịst *m.* helléniste *m.*

elenịstic, ~ă *adj.* hellénistique.

elẹv *m.f.* **1.** élève. **2.** disciple.

elevatọr *n.* *(tehn.)* élévateur *m.*

elevạție *f.* *(tehn.)* élévation *f.*

eliberạ I. *vt.* **1.** mettre en liberté; libérer; affranchir. **2.** relâcher (un prisonnier); élargir. **3.** délivrer (un acte). **4.** livrer (une marchandise) // *a* ~ *din funcție* licencier. **II.** *vr.* **1.** se libérer; s'affranchir. **2.** se dégager (de).

eliberạre *f.* **1.** libération *f.*; affranchissement *m.* **2.** délivrance (d'un acte) *f.* **3.** livraison (d'une marchandise) *f.* **4.** élargissement *m.*

eliberatọr, -oạre *adj., m.f.* libérateur, -trice.

elịce *f.* *(tehn.)* hélice *f.*

elicoptẹr *n.* hélicoptère *m.*, autogyre *m.*

elida *vt.* élider.

eligibil, ~ă *adj.* éligible.

eligibilitate *f.* éligibilité *f.*

eliminạ *vt.* **1.** éliminer; écarter. **2.** supprimer.

eliminạre *f.* élimination *f.* **2.** *(sport)* exclusion *f.*, disqualification *f.*

eliminatọriu, -ie *adj.* éliminatoire; *(sport) joc ~* jeu eliminatoire.

elịpsă *f.* *(geom., gram.)* ellipse *f.*

elipsoidạl, ~ă *adj.* *(geom.)* ellipsoïdal, ~e.

elịptic, ~ă I. *adj.* *(gram., geom.)* elliptique. **II.** *adv.* elliptiquement.

elịtă *f.* élite *f.*, haute volée.

elịxir *n.* **1.** *(med.)* élixir *m.* **2.** *(fig.)* nectar *m.*, liqueur exquise.

elizịune *f.* *(gram.)* élision *f.*

elocuțiune *f.* élocution *f.*

elocvẹnt, ~ă I. *adj.* **1.** éloquent, ~e. **2.** expressif, -ive, significatif, -ive. **II.** *adv.* éloquemment.

elocvẹnță *f.* éloquence *f.*

elogiạ *vt.* faire l'éloge (de ...).

elogiẹre *f.* éloge *m.*

elogiọs, -oạsă *adj.* élogieux, -euse.

elọgiu *n.* éloge *m.*

elucidạ *vt.* élucider, tirer au clair.

elucidạre *f.* élucidation *f.*, explication *f.*

elucubrạție *f.* élucubration *f.*

eluda *vt.* éluder, se dérober, se soustraire à.

eludạre *f.* dérobade *f.*

elvețiạn, ~ă *adj., m.* *(cu maj.)* suisse.

elvețiạncă *f.* Suissesse *f.*

emạil *n.* émail *m.*

emailạ *vt.* émailler.

emailare *f.* émaillage *m.*

emailạt, ~ă *adj.* émaillé, ~e.

emanạ I. *vt.* dégager, exhaler. **II.** *vi.* émaner, provenir de.

emanạre, emanạție *f.* émanation *f.*, dégagement *m.*

emancipạ *vr. vt.* (s')émanciper.

emancipạre *f.* émancipation *f.*

emancipạt, ~ă *adj.* émancipé, ~e; devenu(e) indépendant(e).

embargọ *n.* embargo *m.*

emblẹmă *f.* emblème *m.*

embolịe *f.* *(med.)* embolie *f.*

embriologịe *f.* embryologie *f.*

embriọn *m.* **1.** embryon *m.* **2.** *(fig.)* germe *m.*; origine *f.*

embrionạr, ~ă *adj.* embryonnaire.

emerịt, ~ă *adj.* émérite.

emfạtic, ~ă I. *adj.* emphatique; *(despre stil)* ampoulé, ~e; boursouflé, ~e. **II.** *adv.* emphatiquement, avec emphase.

emfază *f.* emphase *f.*

emfizẹm *n.* *(med.)* emphysème *m.*

emigrạ *vi.* émigrer, s'expatrier.

emigrạnt, ~ă *m.f.* émigrant, ~e.

emigrạre *f.* émigration *f.*, expatriation. *f.*

emigrạt, ~ă *m.f.* émigré, ~e.

emigrạție *f.* émigration *f.*

eminamẹnte *adv.* éminemment, essentiellement.

eminẹnt, ~ă *adj.* éminent, ~e, exceptionnel, ~le, remarquable.

emisạr *m.* émissaire *m.*

emisfẹră *f.* hémisphère *m.*

emisiụne *f.* émission *f.*

emịte *vt.* émettre.

emitẹnt, ~ă *adj.* émetteur, -trice.

emịtere *f.* émission *f.*

emițătọr, -oạre I. *adj.* émetteur, -trice. **II.** *n.* émetteur *m.*, station émettrice.

emoliẹnt, ~ă *adj.* émollient, ~e.

emotịv, ~ă *adj.* émotif, -ive; impressionnable.

emotivitạte *f.* émotivité *f.*

emọție *f.* émoi *m.*, émotion *f.* trouble *m.*

emoționạ I. *vt.* émouvoir, toucher; émotionner. **II.** *vr.* s'émouvoir, se troubler.

emoționạnt, ~ă *adj.* émouvant, ~e.

emoționạt, ~ă *adj.* ému, ~e, émotionné, ~e.

empịric, ~ă *adj.* empirique.

empirịsm *n.* empirisme *m.*

emụl *m.* émule *m.*; concurrent *m.*

emulạție *f.* émulation *f.*; concurrence *f.*

emụlsie *f.* émulsion *f.*

emulsionạ *vi. vt.* émulsionner.

encefạl *n.* *(anat.)* encéphale *m.*

encefalịtă *f.* *(med.)* encéphalite *f.*

enciclopẹdic, ~ă *adj.* encyclopédique.

enciclopedịe *f.* encyclopédie *f.*

enciclopedịst *m.* encyclopédiste *m.*

enclạvă *f.* *(geol.)* enclave *f.*

enclịtic, ~ă *adj.* *(gram.)* enclitique.

endẹmic, ~ă *adj.* *(med.)* endémique.

endemịe *f.* *(med.)* endémie *f.*

endocrịn, ~ă *adj.* endocrine.

endocrinọlog, ~ă *m.f.* (spécialiste) endocrinologue.

endocrinologịe *f.* endocrinologie *f.*

energẹtic, ~ă *adj.* énergétique.

enẹrgic, ~ă I. *adj.* énergique. **II.** *adv.* énergiquement.

energịe *f.* énergie *f.*

enervạ I. *vt.* énerver; irriter; agacer. **II.** *vr.* s'énerver, s'emporter.

enervạnt, ~ă *adj.* énervant, ~e; irritant, ~e; agaçant, ~e.

enervạre *f.* énervement *m.*; irritation *f.*

enervạt, ~ă *adj.* énervé, ~e; irrité, ~e.

englẹz, ~ă I, *adj.* anglais, ~e; britannique. **II.** *f. art.* l'anglais, la langue anglaise.

englẹz, -oạică *m.f.* Anglais, ~e.

englezẹsc, -eạscă *adj.* anglais, ~e.

englezẹște *adv.* à l'anglaise.

enigmạtic, ~ă *adj.* énigmatique; mystérieux, -euse.

enịgmă *f.* énigme *f.*

enoriạș, ~ă *m.f.* paroissien, ~ne.

enọrm, ~ă I. *adj.* énorme, immense. **II.** *adv.* énormément, extrêmement.

enormitạte *f.* énormité *f.*; absurdité *f.*

enterịtă *f.* *(med.)* entérite *f.*

enterocolịtă *f.* *(med.)* entérocolite *f.*

entitạte *f.* entité *f.*

entomolọg *m.* entomologiste *m.*

entomolọgic, ~ă *adj.* entomologique.

entomologịe *f.* entomologie *f.*

entọrsă *f.* entorse *f.*, foulure *f.*

entrọpic, ~ă *adj.* *(fiz.)* entropique.

entropịe *f.* *(fiz.)* entropie *f.*

entuziạsm *n.* enthousiasme *m.*

entuziasmạ **I.** *vt.* *vr.* (s')enthousiasmer. **II.** *vr.* *(fam.)* s'emballer.

entuziasmạt, **~ă** *adj.* enthousiasmé, ~e.

entuziạst, **~ă** *adj.*, *m.f.* enthousiaste.

enumerạ *vt.* énumérer.

enumerạre *f.* énumération *f.*

enumeratịv, **~ă** *adj.* énumératif, -ive.

enunțạ *vt.* énoncer, formuler, exposer.

enunțạre *f.* énoncé *m.*, exposition *f.*

eparhịe *f.* diocèse *m.*

epatạ *vt.* *(fam.)* épater.

epạvă *f.* *(mar.)* épave *f.*

epentẹtic, **~ă** *adj.* *(fon.)* épenthétique.

epentẹză *f.* *(fon.)* épenthèse *f.*

ẹpic, **~ă** *adj.* **1.** épique. **2.** *(fig.)* éxtraordinaire, grandiose.

epicẹntru *n.* épicentre *m.*

epicuriạn, **~ă** *adj.* épicurien, ~ne.

epidẹmic, **~ă** *adj.* épidémique.

epidemịe *f.* épidémie *f.*

epidemiologịe *f.* épidémiologie *f.*

epidẹrmă *f.* épiderme *m.*

epidẹrmic, **~ă** *adj.* épidermique.

epigọn *m.* épigone *m.*

epigrạf *n.* épigraphe *f.*

epigrafịe *f.* épigraphie *f.*

epigrạmă *f.* épigramme *f.*

epilạ *vt.* épiler.

epilạre, epilạție *f.* épilation *f.*

epilepsịe *f.* *(med.)* épilepsie *f.*

epilẹptic, **~ă** *adj.* *(med.)* épileptique.

epilọg *n.* épilogue *m.*

epịscop *m.* évêque *m.*

episcopạl, **~ă** *adj.* épiscopal, ~e.

episcopạt *n.* épiscopat *m.*

episcopịe *f.* évêché *m.*, diocèse *m.*

episọd *n.* épisode *m.*

episọdic, **~ă** *adj.* épisodique; accidentel, ~le.

epistolạr, **~ă** *adj.* épistolaire.

epịstolă *f.* **1.** lettre. **2.** épître *f.*

epitạf *n.* épitaphe *f.*

epitẹt *n.* épithète *f.*

epocạl, **~ă** *adj.* qui fait époque; retentissant, ~e.

ẹpocă *f.* époque *f.*; période *f.*; âge *m.*

epolẹt *m.* épaulette *f.*

epọnj *n.* tissu éponge.

epopẹe *f.* épopée *f.*

eprubẹtă *f.* éprouvette *f.*

epuizạ **I.** *vt.* épuiser, terminer. **II.** *vr.* s'exténuer, s'épuiser.

epuizạre *f.* épuisement *m.*

epuizạt, **~ă** *adj.* **1.** épuisé, ~e. **2.** exténué, ~e.

epurạ *vt.* épurer.

epurạre *f.* épuration *f.*

epụră *f.* **1.** épure *f.* **2.** diagramme *m.*

erạtă *f.* errata *m.*

ẹră *f.* ère *f.*; âge *m.*

erbivọr, **~ă** *adj.*, *m.f.* herbivore.

ereditạr, **~ă** *adj.* héréditaire.

ereditạte *f.* **1.** hérédité *f.* **2.** *(jur.)* héritage *m.*, succession *f.*

erẹș *n.* préjugé *m.*; superstition *f.*

erẹte *m.* *(ornit.)* épervier *m.*, autour *m.*

erẹtic, **~ă** *m.f.* *(rel.)* hérétique.

erezịe *f.* **1.** *(rel.)* hérésie *f.* **2.** faute *f.*, erreur *f.*

erijạ *vr.* (+ **în**) s'ériger (en).

ermẹtic, **~ă** **I.** *adj.* hermétique. **II.** *adv.* hermétiquement.

ermetịsm *n.* *(lit.)* hermétisme *m.*

eroạre *f.* erreur *f.*, méprise *f.*

erọic, **~ă** **I.** *adj.* héroïque. **II.** *adv.* héroïquement.

eroịnă *f.* héroïne *f.*

eroịsm *n.* héroïsme *m.*

eronạt, **~ă** *adj.* erroné, ~e, faux, fausse.

erọtic, **~ă** *adj.* érotique.

erotịsm *n.* érotisme *m.*

erọu *m.* héros *m.*

eroziụne *f.* érosion *f.*

erozịv, **~ă** *adj.* érosif, -ive.

erudịt, **~ă** *adj.* érudit, ~e.

erudịție *f.* érudition *f.*

erụpe *vi.* *(despre sonde, vulcani)* faire (entrer en) éruption.

eruptịv, **~ă** *adj.* éruptif, -ive.

erụpție *f.* éruption *f.*

escạdră *f.* *(mar.)* escadre *f.*

escadrịlă *f.* *(av., mar.)* escadrille *f.*

escadrọn *n.* *(mil.)* escadron *m.*

escaladạ *vt.* escalader.

escaladạre *f.* escalade *f.*

escạlă *f.* *(av., mar.)* escale *f.*

escamotạ *vt.* **1.** escamoter, faire disparaître. **2.** *(fig.)* dénaturer, falsifier.

escamotạbil, **~ă** *adj.* escamotable.

escamotạre *f.* escamotage *m.*

escapạdă *f.* escapade *f.*; aventure *f.*

eschimọs *m.* Esquimau *m.*

eschivạ *vr.* **1.** se dérober (à ...). **2.** s'esquiver.

eschịvă *f.* *(la box.)* esquive *f.*

escortạ *vt.* escorter.

escọrtă *f.* escorte *f.*

escrọc, **-oạcă** *m.f.* escroc *m.*; charlatan *m.*, imposteur *m.*

escrocạ *vt.* escroquer.

escrocherịe *f.* escroquerie *f.*

eseịst *m.* *(lit.)* essayiste *m.*

esẹnță *f.* essence *f.*

esențiạl, **~ă** *adj.* essentiel, ~le, fondamental, ~e, capital, ~e.

esẹu *n.* *(lit.)* essai *m.*

esofạg *n.* *(anat.)* œsophage *m.*

esotẹric, **~ă** *adj.* **1.** *(fil.)* ésotérique. **2.** secret, -ète, caché, ~e.

esplanạdă *f.* esplanade *f.*

est *n.* est *m.*; orient *m.*, levant *m.*

estẹt *m.* esthète *m.*

estẹtic, **~ă** *adj.*, *f.* esthétique.

esteticiạn *m.* esthéticien *m.*

estimạ *vt.* estimer, évaluer.

estimạre *f.* estimation *f.*

estompạ *vt.* **1.** estomper. **2.** *(fig.)* adoucir, voiler.

estompạre *f.* **1.** estompage *m.*, estompement *m.* **2.** *(fig.)* atténuation *f.*

estompạt, **~ă** *adj.* **1.** estompé, ~e. **2.** *(fig.)* vague, imprécis, ~e.

estọmpă *f.* estompe *f.*

estorcạ *vt.* extorquer.

estrạdă *f.* estrade *f.*

estuạr *n.* *(geogr.)* estuaire *m.*

eșafọd *n.* échafaud *m.*

eșafodạj *n.* échafaudage *m.*

eșalọn *n.* *(mil.)* échelon *m.*

eșalonạ *vt.* échelonner.

eșalonạre *f.* échelonnement *m.*

eșantiọn *n.* échantillon *m.*

eșapamẹnt *n.* *(tehn.)* échappement *m.*

eșạrfă *f.* écharpe *f.*

eșẹc *n.* échec *m.*, insuccès *m.*

eșuạ *vi.* **1.** *(mar.)* échouer. **2.** *(fig.)* subir un échec.

etạj *n.* étage *m.*

etajạ *vt.* *vr.* (s')étager.

etajẹră *f.* étagère *f.*

etalạ *vt.* étaler.

etalạj *n.*, **etalạre** *f.* étalage *m.*

etalọn *n.* *(metrol.)* étalon *m.*

etamịnă *f.* *(text.)* étamine *f.*

etạn *n.* *(chim.)* éthane *m.*

etạnș, ~ă *adj.* *(tehn.)* étanche.

etanșạ *vt.* *(tehn.)* étancher.

etanșạre *f.* *(tehn.)* étanchement *m.*

etanșeitạte *f.* *(tehn.)* étanchéité *f.*

etạpă *f.* étape *f.*, phase *f.*; période *f.*; *în etape* par étapes, par degrés.

etạte *f.* âge m. // *în* ~ vieux, vieille.

etatizạ *vt.* étatiser.

etatizạre *f.* étatisation *f.*

etcẹtera *adv.* et caetera, etc.

etẹr *m.* *(chim.)* éther *m.*

etẹric, ~ă *adj.* étherique.

etẹrn, ~ă I. *adj.* éternel, ~le; impérissable. **II.** *adv.* éternellement.

eternitạte *f.* éternité *f.*

eternizạ I. *vt.* éterniser. **II.** *vr.* *(fam.)* s'éterniser, se perpétuer.

eterogẹn, ~ă *adj.* hétérogène.

ẹtic, ~ă *adj.*, *f.* éthique.

etichetạ *vt.* étiqueter.

etichetạt, ~ă *adj.* étiqueté, ~e.

etichẹtă *f.* **1.** étiquette *f.* **2.** *(fig.)* titre *m.*, qualificatif *m.* **3.** cérémonial *m.*

etilẹnă *f.* *(chim.)* éthylène *f.*

etilẹnic, ~ă *adj.* *(chim.)* éthylénique.

etịlic, ~ă *f.* *(chim.)* éthylique.

etimolọgic, ~ă *adj.* étymologique.

etimologịe *f.* étymologie *f.*

etimologịst *m.* étymologiste *m.*

etiolọgic, ~ă *adj.* *(med.)* étiologique.

etiologịe *f.* *(med.)* étiologie *f.*

etnogrạf *m.* ethnographe *m.*

etnogrạfic, ~ă *adj.* ethnographique.

etnografịe *f.* ethnographie *f.*

etnolọg *m.* ethnologue *m.*

etnolọgic, ~ă *adj.* ethnologique.

etnologịe *f.* ethnologie *f.*

etụvă *f.* étuve *f.*

eu *pron. pers.* **1.** je; *(accentuat)* moi. **2.** *dat* (în forma *mie)* à moi; (în forma *îmi, -mi)* me; (în forma *îmi, -mi*, cu valoare posesivă) mon, ma; *îmi iau cartea* je prends mon livre. **3.** *ac.* *(+* **pe, de,** în forma *mine)* moi; de moi; (în forma *mă*, cu valoare reflexivă) me.

eucalịpt *m.* *(bot.)* eucalyptus *m.*

eufẹmic, ~ă *adj.* *(lingv.)* euphémique.

eufemịsm *n.* *(lingv.)* euphémisme *m.*

eufemịstic, ~ă *adj.* *(lingv.)* euphémique.

eufọnic, ~ă *adj.* euphonique.

eufonịe *f.* euphonie *f.*

eufọric, ~ă *adj.* euphorique.

euforịe *f.* euphorie *f.*, béatitude *f.*

euharịstic, ~ă *adj.* *(bis.)* eucharistique.

euharistịe *f.* *(bis.)* eucharistie *f.*, communion *f.*

eunục *m.* eunuque *m.*

europeạn, ~ă *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* européen, ~ne.

europenẹsc, -eạscă *adj.* européen, ~ne.

europenẹște *adv.* à l'europénne.

europenizạ *vt.* européaniser.

ev *n.* époque *f.*, ère *f.*

evacuạ *vt.* évacuer.

evacuạre *f.* évacuation *f.*

evadạ *vi.* s'évader, s'enfuir.

evadạre *f.* évasion *f.*

evadạt, ~ă *adj.*, *m.f.* évadé, ~e.

evaluạ *vt.* évaluer, estimer, apprécier.

evaluạre *f.* évaluation *f.*; calcul *m.*

evangheliạr *n.* évangéliaire *m.*

evanghẹlic, ~ă *adj.* **1.** évangélique. **2.** reformé, ~ e; protestant, ~e.

evanghẹlie *f.* évangile *m.*

evantại *n.* éventail *m.*

evaporạ *vr.* **1.** s'évaporer. **2.** *(fam.)* s'esquiver.

evaporạre *f.* évaporation *f.*

evazịv, ~ă I. *adj.* évasif, -ive; vague. **II.** *adv.* évasivement.

evenimẹnt *n.* événement *m.*

eventuạl, ~ă I. *adj.* éventuel, ~le. **II.** *adv.* eventuellement.

eventualitạte *f.* éventualité *f.*

evidẹnt, ~ă I. *adj.* évident, ~e; manifeste. **II.** *adv.* évidemment.

evidẹnță *f.* évidence *f.*; *a scoate în* ~ mettre en évidence, souligner.

evidențiạ I. *vr.* se distinguer; se reliefer. **II.** *vt.* **1.** reconnaître les mérites de qn. **2.** mettre en évidence.

evidențiẹre *f.* distinction *f.*

evitạ *vt.* **1.** éviter. **2.** empêcher.

evitạbil, ~ă *adj.* évitable.

evlạvie *f.* dévotion *f.*, piété *f.*

evlaviọs, -oạsă *adj.* pieux, -euse.

evocạ *vt.* évoquer.

evocạre *f.* évocation *f.*

evocatọr, -oạre *adj.* évocateur, -trice.

evoluạ *vi.* évoluer.

evoluạt, ~ă *adj.* évolué, ~e; développé, ~e; avancé, ~e.

evolutịv, ~ă *adj.* évolutif, -ive.

evolụție *f.* **1.** évolution *f.*; développement *m.*; progrès *m.* **2.** déplacement *m.*

evreiẹsc, -iạscă *adj.* juif, -ive; hébreu, hébraïque; israélite.

evrẹu, evrẹică *m.f.* Juif, -ive; Israélite.

exacerbạ *vt.* exacerber, accentuer, intensifier.

exacerbạt, ~ă *adj.* exacerbé, ~e, accentué, ~e, intensifié, ~e.

exạct, ~ă I. *adj.* **1.** exact, ~e; juste. **2.** ponctuel, ~le. **II.** *adv.* **1.** exactement. **2.** ponctuellement.

exactitạte *f.* **1.** exactitude *f.* **2.** ponctualité *f.*

exagerạ *vt.* exagérer; *(fam.)* forcer la note.

exagerạre *f.* exagération *f.*

exagerạt, ~ă I. *adj.* exagéré, ~e; excessif, -ive. II. *adv.* exagérément.
exalạ *vt.* exhaler.
exaltạ *vt. vr.* (s')exalter; (s')enthousiasmer.
exaltạre *f.* exaltation *f.*; enthousiasme *m.*
exaltạt, ~ă *adj., m.f.* 1. exalté, ~e; enthousiasmé, ~e. 2. *(fam.)* loufoque, déséquilibré, ~e.
exạmen *n.* examen *m.*
examinạ *vt.* 1. examiner. 2. faire passer un examen; interroger.
examinạre *f.* examen *m.*; *supus examinării...* soumis à l'examen de ...
examinatọr, -oạre *adj., m.f.* examinateur, -trice.
exasperạ *vt.* exaspérer; mettre hors de soi.
exasperạnt, ~ă *adj.* exaspérant, ~e.
exasperạre *f.* exaspération *f.*
exasperạt, ~ă *adj.* exaspéré, ~e; hors de soi.
excavạ *vt.* *(tehn.)* excaver.
excavạre *f.* *(tehn.)* excavation *f.*
excavatọr *n.* *(tehn.)* excavateur *m.*
excavạție *f.* *(tehn.)* excavation *f.*
excedẹnt *n.* *(fin.)* excédent *m.*
excedentạr, ~ă *adj.* *(fin.)* excédentaire.
excelạ *vi.* exceller, se distinguer.
excelẹnt, ~ă I. *adj.* excellent, ~e; admirable. II. *adv.* excellement; admirablement.
excelẹnță *f.* excellence *f.*; *prin* ~ par excellence, au plus haut degré.
excẹntric, ~ă *adj.* 1. *(geom.)* excentrique. 2. *(fig.)* original, ~e; extravagant, ~e.
excentricitạte *f.* 1. *(geom.)* excentricité *f.* 2. *(fig.)* originalité *f.*; extravagance *f.*
exceptạ *vt.* excepter; exclure.
excẹpție *f.* exception *f.*; *cu excepția...* à l'exception de..., excepté...
excepționạl, ~ă I. *adj.* exceptionnel, ~le. II. *adv.* exceptionnellement, hors ligne.
excẹs *n.* excès *m.*, abus *m.*
excesịv, ~ă *adj.* excessif, -ive; exagéré, ~e.
excitạ *vt.* exciter; irriter.
excitạbil, ~ă *adj.* excitable; irritable.
excitabilitạte *f.* excitabilité *f.*
excitạnt, ~ă *adj., n.* excitant, ~e.
excitạre *f.* v. **excitație.**
excitạt, ~ă *adj.* excité, ~e; stimulé, ~e.
excitạție *f.* excitation *f.*
exclamạ *vt.* (s')exclamer, s'écrier.
exclamạre, exclamạție *f.* exclamation *f.*
exclụde *vt.* exclure, éliminer.
exclụdere *f.* 1. exclusion *f.*, élimination *f.* 2. *(sport)* disqualification *f.*
exclụs, ~ă I. *adj.* éliminé, ~e; écarté, ~e. II. *adv.* impossible.
exclusịv, ~ă I. *adj.* exclusif, -ive. II. *adv.* exclusivement.
exclusivịsm *n.* exclusivisme *m.*
exclusivitạte *f.* exclusivité *f.* // *în* ~ exclusivement.
excomunicạ *vt.* *(bis.)* excommunièr.
excomunicạre *f.* *(bis.)* excommunication *f.*
excremẹnt *n.* excrément *m.*, matières fécales.
excrescẹnță *f.* excroissance *f.*
excretạ *vt.* excréter.
excrẹție *f.* excrétion *f.*
excụrsie *f.* excursion *f.*
excursionịst, ~ă *m.f.* excursionniste, touriste.
execrạbil, ~ă *adj.* exécrable, détestable.
executạ I. *vt.* 1. exécuter; faire; accomplir. 2. confectionner; fabriquer. 3. *(jur.)* exécuter; purger. II. *vr.* se soumettre.
executạnt, ~ă *adj., m.f.* exécutant, ~e.
executạre *f.* exécution *f.*; réalisation *f.*
executịv, ~ă *adj.* exécutif, -ive.
execụție *f.* exécution (capitale) *f.*, mise à mort.
exegẹză *f.* exégèse *f.*, commentaire *m.*
exemplạr¹ *n.* exemplaire *m.*
exemplạr², ~ă *adj.* exemplaire; parfait, ~e.
exemplificạ *vt.* illustrer par des exemples, démontrer.
exemplificạre *f.* démonstration (illustration) à l'aide d'exemples.
exẹmplu *n.* exemple *m.*; *de* ~ par exemple.
exercitạ *vt.* exercer, pratiquer (une profession); *a ~ o influență* exercer une influence.
exercitạre *f.* exercice *m.*; pratique (d'une profession) *f.*
exercịțiu *n.* exercice *m.*; *exerciții de gimnastică* exercices gymniques.
exersạ *vi. vt.* (s')exercer, faire des exercices.
exersạre *f.* étude *f.*
exhaustịv, ~ă *adj.* exhaustif, -ive.
exhibạ *vt.* exhiber; faire parade de.
exhibịție *f.* exhibition *f.*; étalage *m.*
exhumạ *vt.* exhumer, déterrer (un mort).
exhumạre *f.* exhumation (d'un mort) *f.*
exigẹnt, ~ă *adj.* exigeant, ~e; sévère.
exigẹnță *f.* 1. exigence *f.*, prétention *f.* 2. besoin *m.*, nécessité *f.*
exịl *n.* exil *m.*, bannissement *m.*
exilạ I. *vt.* exiler, bannir. II. *vr.* s'expatrier.
exilạre *f.* exil *m.*
exilạt, ~ă *adj., m.f.* exilé, ~e, banni, ~e.
existạ *vi.* 1. exister, vivre. 2. se trouver // *nu există* il n'y a pas.
existẹnță *f.* 1. existence *f.* 2. vie *f.*
existențialịsm *n.* *(fil.)* existentialisme *m.*
existențialịst, ~ă *adj., m.f.* *(fil.)* existentialiste.
exọd *n.* exode *m.*, émigration *f.*
exorbitạnt, ~ă *adj.* éxorbitant, ~e.
exọrdiu *n.* exorde *m.*; préface *f.*, introduction *f.*
exortạție *f.* *(înv.)* exhortation *f.*, encouragement *m.*
exotẹric, ~ă *adj.* *(fil.)* 1. exotérique. 2. public, -ique.
exotẹrmic, ~ă *adj.* *(fiz.)* exothermique.
exọtic, ~ă *adj.* exotique.
exotịsm *n.* exotisme *m.*
expansịbil, ~ă *adj.* expansible.
expansibilitạte *f.* expansibilité *f.*
expansionịsm *n.* expansionnisme *m.*, politique d'expansion.
expansionịst, ~ă *adj.* d'expansion; expansionniste.
expansiụne *f.* 1. *(pol., fiz.)* expansion *f.*; *(fig.)* *~ economică* expansion économique. 2. *(fig.)* expansivité *f.*
expansịv, ~ă *adj.* *(despre oameni)* expansif, -ive; communicatif, -ive.
expansivitạte *f.* expansivité *f.*
expatriạ *vr.* s'expatrier.
expatriạt, ~ă *adj., m.f.* expatrié, ~e.
expatriẹre *f.* expatriation *f.*
expectatịvă *f.* expectative *f.*, attente *f.*
expectorạ *vt.* expectorer, cracher.

expectorạnt, **~ă** *adj.*, *n.* expectorant, ~e.
expectorạre *f.* expectoration *f.*
expediạ *vt.* expédier, envoyer // *(fam.) a ~ pe cineva* se débarrasser de qn.; *a ~ o lucrare* bâcler un travail.
expedient *n.* expédient *m.*
expediẹre *f.* expédition *f.*, envoi (de journaux, de correspondance) *m.*
expedịtiv, **~ă** **I.** *adj.* expéditif, -ive. **II.** *adv.* expéditivement.
expeditọr, -oạre *m.f.*, *adj.* expéditeur, -trice.
expedịție *f.* expédition *f.*
expedițiọnar, **~ă** *adj.* *(mil.)* expéditionnaire.
experiẹnță *f.* **1.** expérience *f.* **2.** essai *m.*, expérimentation *f.*; *~ atomică* essai atomique.
experimẹnt *n.* expérimentation *f.*
experimentạ *vt.* expérimenter.
experimentạl, **~ă** **I.** *adj.* expérimental, ~e. **II.** *adv.* expérimentalement.
experimentạre *f.* expérimentation *f.*
experimentạt, **~ă** *adj.* expérimenté, ~e; expert, ~e.
experimentatọr, -oạre *m.f.* expérimentateur,-trice.
expẹrt, **~ă** **I.** *m.f.* expert *m.* **II.** *adj.* expert, ~e; compétent, ~e.
expertịză *f.* expertise *f.*
expirạ **I.** *vt.* expirer (de l'air). **II.** *vi.* **1.** expirer, prendre fin. **2.** *(fig.)* s'éteindre, périr; mourir.
expirạre *f.* expiration (d'un délai, d'un mandat) *f.*
expletịv, **~ă** *adj.* *(despre cuvinte)* explétif, -ive.
explicạ **I.** *vt.* expliquer. **II.** *vi.* *vt.* éclaircir (un problème, un phénomène). **III.** *vr.* **1.** s'expliquer. **2.** se justifier.
explicạbil, **~ă** *adj.* explicable.
explicạre *f.* explication *f.*
explicatịv, **~ă** *adj.* explicatif, -ive.
explicạție *f.* **1.** explication *f.*, éclaircissement *m.* **2.** exposé *m.* **3.** cause *f.*, raison *f.*
explicịt, **~ă** **I.** *adj.* **1.** explicite, clair, ~e. **2.** net, ~te; catégorique. **II.** *adv.* **1.** explicitement, clairement. **2.** catégoriquement.
explicitạ *vt.* expliciter, clarifier.
exploatạ *vt.* **1.** exploiter. **2.** mettre en valeur. **3.** *(fig.)* profiter.
exploatạre *f.* exploitation *f.*
exploatạt, **~ă** *adj.* **1.** *(despre oameni)* exploité, ~e; asservi, ~e. **2.** mis(e) en valeur.
exploatatọr, -oạre **I.** *m.f.*, *adj.* exploiteur, -euse; *clasă ~oare* classe exploiteuse. **II.** *m.* exploitant *m.*
explodạ *vi.* **1.** exploser, faire explosion; détoner. **2.** *(fig.)* donner libre cours à sa colère.
explodạre *f.* explosion *f.*
explorạ *vt.* **1.** explorer. **2.** *(fam.)* chercher.
explorạre *f.* exploration *f.*
exploratọr, -oạre *m.f.* explorateur, -trice.
explozịbil, **~ă** *adj.*, *n.* explosif, -ive.
explọzie *f.* **1.** explosion *f.* **2.** *(fig.)* éclat *m.*
explozịv, **~ă** *adj.*, *n.* explosif, -ive.
exponẹnt, **~ă** **I.** *m.f.* représentant, ~e. **II.** *m.* *(mat.)* exposant *m.*
expọrt *n.* exportation *f.* // *firmă de import-~* maison d'import-export.
exportạ *vt.* exporter.
exportạbil, **~ă** *adj.* exportable.
exportạt, **~ă** *adj.* exporté, ~e.
exportatọr, -oạre *adj.*, *m.f.* exportateur, -trice.
expozẹu *n.* exposé *m.*
expozịție *f.* exposition *f.*
exprẹs¹, **~ă** *adj.*, *n.* *tren ~* train express.
exprẹs², **~ă** **I.** *adj.* exprès, -esse; formel, ~le. **II.** *adv.* exprès, à dessein.
exprẹsie *f.* expression *f.*
expresionịsm *n.* *(arte)* expressionnisme *m.*
expresionịst, **~ă** *adj.*, *m.f.* *(arte)* expressionniste.
expresịv, **~ă** *adj.* expressif, -ive; éloquent, ~e.
expresivitạte *f.* expressivité *f.*
exprimạ *vt.* *vr.* (s')exprimer.
exprimạre *f.* **1.** expression *f.* **2.** manifestation (des sentiments) *f.*
expropriạ *vt.* exproprier.
expropriẹre *f.* expropriation *f.*
expụlsie *f.* expulsion *f.*; élimination *f.*
expulzạ *vt.* expulser; exclure.
expulzạre *f.* expulsion *f.*, exclusion *f.*
expulzạt, **~ă** *adj.* expulsé, ~e; éliminé, ~e.
expụne **I.** *vt.* exposer; présenter. **II.** *vr.* s'exposer, se mettre en péril.
expụnere *f.* **1.** exposé *m.*; récit *m.*; *~ asupra...* exposé concernant... **2.** exposition (d'un objet, d'une marchandise) *f.* **3.** mise en danger.
extạz *n.* **1.** extase *f.* **2.** (grande) admiration *f.*; adoration *f.*
extaziạ *vr.* **1.** s'extasier. **2.** admirer; adorer.
extaziạt, **~ă** *adj.* *(fam.)* extasié, ~e, ravi, ~e, enchanté, ~e.
extaziẹre *f.* v. **extạz.**
extensịbil, **~ă** *adj.* extensible.
extensibilitạte *f.* extensibilité *f.*
extensiụne *f.* **1.** extension *f.* **2.** accroissement *m.*
extensịv, **~ă** *adj.* extensif, -ive.
extenuạ *vt.* *vr.* (s')exténuer, (s')épuiser.
extenuạnt, **~ă** *adj.* exténuant, ~e, épuisant, ~e.
extenuạre *f.* exténuation *f.*, épuisement *m.*
extenuạt, **~ă** *adj.* exténué, ~e, épuisé, ~e.
exteriọr, -oạră **I.** *adj.* extérieur, ~e; externe. **II.** *adv.* extérieurement. **III.** *n.* **1.** extérieur *m.*; façade *f.*; dehors *m.* **2.** *(fig.)* apparence *f.*; aspect *m.*
exteriorizạ *vt.* *vr.* extérioriser, manifester, exprimer (une pensée, un sentiment).
exteriorizạre *f.* extériorisation *f.*, manifestation *f.*; expression *f.*
exteriorizạt, **~ă** *adj.* extériorisé, ~e, manifesté, ~e.
exteritorialitạte *f.* exterritorialité *f.*
exterminạ *vt.* exterminer; massacrer.
exterminạre *f.* extermination *f.*; massacre *m.*
exterminạt, **~ă** *adj.* exterminé, ~e; massacré, ~e.
exterminatọr, -oạre *adj.* exterminateur, -trice.
extẹrn, **~ă** *adj.* externe; extérieur, ~e.
externạt *n.* externat *m.*
extinctọr *n.* *(tehn.)* extincteur *m.*
extịnde *vt.* donner de l'extension; élargir.
extịndere *f.* extension *f.*; élargissement *m.*
extirpạ *vt.* extirper.
extirpạre *f.* extirpation *f.*
ẹxtra-¹ *elem. de comp.* extra-.
ẹxtra² *adj.* *invar.* *(fam.)* extra, de qualité supérieure.
extrabugetạr, **~ă** *adj.* extra-budgétaire.
extrạct *n.* extrait *m.*

extractịv, ~ă *adj*, extractif, -ive.
extrạcţie *f.* **1.** extraction *f.*, arrachement *m.* **2.** *(fig.)* provenance *f.*
extrafịn, ~ă *adj.* extra-fin, ~e.
extrạge *vt.* extraire.
extrạgere *f.* extraction *f.*
extraordinạr, ~ă **I.** *adj.* extraordinaire; formidable. **II.** *adv.* extraordinairement.
extrạs *n.* extrait (d'un livre) *m.*
extraşcolạr, ~ă *adj.* en dehors de l'école.
extraterẹstru, -stră I. *adj.*, extraterrestre. **II.** *m.f.* extraterrien, ~ne *m.f.*
extraurbạn, ~ă *adj.* (situé, ~e) extra-muros, hors de la ville.
extravagạnt, ~ă *adj.* extravagant, ~e; excentrique.
extravagạnţă *f.* extravagance *f.*; excentricité *f.*
extrădạ *vt.* extrader.
extrădạre *f.* extradition *f.*
extrẹm, ~ă **I.** *adj.* extrême; *la* ~ à l'extrême; extrêmement. **II.** *adv.* extrêmement. **III.** *m. pl.* *(mat.)* extrêmes *m. pl.* **IV.** *f.* extrême *m.*, (dernière) limite *f.*
extremịsm *n.* *(pol.)* extrémisme *m.*
extremịst, ~ă *adj.*, *m.f.* *(pol.)* extrémiste.
extremitạte *f.* **1.** *(anat.)* extrémité *f.* **2.** bout *m.*, fin *f.*
exuberạnt, ~ă *adj.* exubérant, ~e; vif, vive; expansif, -ive.
exuberạnţă *f.* exubérance *f.*
ezitạ *vi.* hésiter.
ezitạre *f.* hésitation *f.*; indécision *f.*

F

fa *m.* *(muz.)* fa *m.*

fabricạ *vt.* fabriquer; faire, confectionner.

fabricạnt *m.* fabricant *m.*

fabricạre *f.* v. **fabricạție.**

fabricạt *n.* produit manufacturé.

fabricạție *f.* fabrication *f.*

fạbrică *f.* fabrique *f.* // *(fam.) a lụa în ~* réprimander.

fạbulă *f.* fable *f.*

fabulịst *m.* fabuliste *m.*

fabulọs, -oạsă *adj.* **1.** fabuleux, -euse; fantastique. **2.** légendaire.

fạce I. *vt.* **1.** faire; *a ~ cinste* faire honneur à... honorer; *a ~ cunoscut* faire connaître; populariser; *a ~ avere* faire fortune, s'enrichir; *nu ~ nimic* ça ne fait rien; (il n'y a) pas de mal; **(+ dat)** *a-și ~ inimă rea* se faire du mauvais sang. **2.** fabriquer; confectionner. **3.** créer; composer; écrire; *a ~ poezii* écrire des vers. **4.** construire. **5.** faire faire; commander. **6.** **(+ adj.)** rendre; *a ~ fericit* rendre heureux. **7.** **(+ subst.)** donner; *a ~ sete* donner soif. **8.** *(despre plante, arbori)* produire. **9.** pratiquer, exercer (un métier). **10.** **(+ să)** causer, provoquer. **11.** **(+ să)** déterminer, obliger à... **12.** **(+ de)** nommer, traîter (de...) // *a ~ la loc* refaire; *a i-o ~ cuiva* jouer un mauvais tour à qn.; *a ~ arhitectura* étudier l'architecture; *ce-are a ~?* **a.** qu'importe? **b.** quel rapport y a-t-il (entre)? *ce ~?* qu'est-ce que tu dis? *ce mai faci?* comment allez-vous? *a ~ copii* procréer, engendrer; *(despre mamifere) a ~ pui* mettre bas; *(despre păsări) a ~ ouă* pondre; *a-și ~ griji* s'inquiéter; *a-și ~ de lucru* s'affairer. **II.** *vr.* **1.** se faire. **2.** se passer; arriver. **3.** marcher; avancer. **4.** s'arranger. **5.** devenir; *a se ~ doctor* devenir médecin. **6.** se rendre; *a se ~ de rîs* se rendre ridicule. **7.** faire semblant; *a se ~ că...* faire semblant de..., simuler... **8.** *(despre drumuri, văi)* se former; s'ouvrir // *cum se ~ că...?* comment est-il posible...? *a se ~ stăpîn pe...* s'emparer de...; *s-a făcut!* d'accord! *(impers.) se ~ ziuă* le jour point; *se făcea că ...* il semblait que... **III.** *vi.* **1.** **(+ pe)** feindre; simuler. **2.** coûter; valoir; *cît ~?* combien cela vaut-il? **3.** *(fam.)* dire; répliquer; *da, făcu el* oui, dit-il // *a ~ cu ochiul.* **a.** cligner de l'œil; **b.** tenter.

fạcere *f.* **1.** création *f.*; accomplissement *m.* **2.** accouchement *m.*

fachịr *m.* fakir *m.*

faciạl, ~ă *adj.* *(anat.)* facial, ~e.

facilitạ *vt.* faciliter.

facilitạte *f.* facilité *f.*

fạclă *f.* torche *f.*; flambeau *m.*

facsimịl *n.* fac-similé *m.*

factitịv, ~ă *adj.* *(gram.)* factitif, -ive.

fạctor^1 *m.* **1.** facteur *m.*, cause *f.*; *(mat.) ~ prim* facteur premier. **2.** facteur *m.*, élément *m.*; *~ constructiv* facteur (élément) constructif.

factọr^2 *m.* facteur (des postes) *m.*

factọtum *m.* *invar.* factotum *m.*

facturạ *vt.* *(com.)* facturer.

facturạre *f.* *(com.)* facturation *f.*

factụră^1 *f.* facture *f.*, structure *f.*, constitution *f.*

factụră^2 *f.* *(com.)* facture *f.*

facturiẹr *n.* *(com.)* facturier *m.*

facultạte *f.* **1.** aptitude. *f.* **2.** faculté *f.*

facultatịv, ~ă *adj.* facultatif, -ive, bénévole.

fad, ~ă *adj.* fade, insipide.

faetọn *n.* phaéton *m.*

fag *m.* *(bot.)* hêtre *m.*

fagọt *n.* *(muz.)* basson *m.*

fạgure *m.* rayon de miel.

fai *n.* *(text.)* faille *f.*

faiạnță *f.* faïence *f.*

fạimă *f.* renom *m.*, renommée *f.*

faimọs, -oạsă *adj.* fameux, -euse, réputé, ~e.

fain, ~ă *adj.* *(fam.)* excellent, ~e.

fair-plạy [fer-pleĭ] *m.* sportivité *f.*; **fair-play** *m.*

fạlạngă^1 *f.* *(anat.)* phalange *f.*

falạngă^2 *f.* *(ist.)* phalange *f.*

fạlă *f.* **1.** orgueil *m.* **2.** gloire *f.*

fạlcă *f.* *(anat.)* mâchoire *f.*; mandibule *f.* // *cu o ~ în cer și cu alta în pămînt* furibond, ~e.

fald *n.* pli (d'une étoffe) *m.*

falẹză *f.* falaise *f.*

fạlie *f.* *(geol.)* faille *f.*

falimẹnt *n.* **1.** *(ec.)* faillite *f.*; *a da ~* faire faillite. **2.** *(fig.)* échec *m.*

falimentạr, ~ă *adj.* **1.** *(ec.)* insolvable, en faillite. **2.** *(fig.)* voué(e) à l'échec.

falịt, ~ă *adj.*, *m.* *(ec.)* failli, ~e.

fạlnic, ~ă *adj.* **1.** *(despre lucruri)* imposant, ~e; superbe, magnifique. **2.** *(despre persoane)* orgueilleux, -euse, fier, -ère.

fals, ~ă I. *adj.* **1.** faux, fausse; simulé, ~; contrefait, ~e // *om ~* homme hypocrite. **2.** postiche. **II.** *adv.* faussement. **III.** *n.* faux *m.*

falsificạ *vt.* **1.** falsifier; contrefaire. **2.** dénaturer.

falsificạre *f.* **1.** falsification *f.* **2.** dénaturation *f.*

falsificạt, ~ă *adj.* **1.** falsifié, ~e; contrefait, ~e. **2.** dénaturé, ~e.

falsificatọr, -oạre *m.f.* faussaire.

falsitạte *f.* fausseté *f.*; hypocrisie *f.*

familiạl, ~ă *adj.* familial, ~e.

familiạr, ~ă *adj.* **1.** familier, -ère. intime. **2.** connu, ~e, habituel, ~le.

familiarịsm *n.*, **familiaritạte** *f.* familiarité *f.*

familiarizạ *vt. vr.* (se) familiariser; (s')habituer.

familiarizạre *f.* accoutumance *f.*

familiarizạt, ~ă *adj.* familiarisé, ~e, habitué, ~e.

famịlie *f.* famille *f.*

fan *m.* *(sport)* fan *m.*

fanariọt, ~ă *adj.*, *m.* *(ist.)* phanariote.

fanạtic, ~ă *adj.* fanatique.

fanatịsm *n.* fanatisme *m.*

fandạ *vi.* *(sport)* se fendre.

fandoseạlă *f.* affectation *f.*; minauderie *f.*

fandosị *vr.* minauder.

fandosịre *f.* v. **fandoseạlă.**

fandosịt, ~ă *adj.* affecté, ~e.

fanfạră *f.* fanfare *f.*

fanfarọn, -oạnă *m.f.* fanfaron, ~ne; vantard, ~e.

fanfaronạdă *f.* vanterie *f.*, vantardise *f.*

faniọn *n.* fanion *m.*

fantasmagọric, ~ă *adj.* fantasmagorique; aberrant, ~e.

fantasmagorịe *f.* fantasmagorie *f.*; aberration *f.*

fantạsmă *f.* fantasme *m.*

fantạstic, ~ă I. *adj.* **1.** fantastique, imaginaire. **2.** incroyable, extraordinaire. **3.** admirable, grandiose. **II.** *adv.* fantastiquement, incroyablement.

fạntă *f.* *(tehn.)* fente *f.*

fạnte *m.* valet (au jeu de cartes) *m.*

fantezịe *f.* **1.** fantaisie *f.*, imagination *f.* **2.** caprice *m.* **3.** invention *f.*

fantezịst, ~ă *adj.* fantaisiste.

fantomạtic, ~ă *adj.* **1.** fantomatique. **2.** *(fig.)* vague, imprécis, ~e.

fantọmă *f.* fantôme *m.*, spectre *m.*

fapt *n.* **1.** fait *m.*; *~ e că...* le fait est que...; *de ~* en fait, en réalité, au fond; *traducere în ~e* traduction dans les faits. **2.** phénomène *m.*

fạptă *f.* acte *m.*, action *f.*

fạptic, ~ă *adj.* fondé, ~e (basé, ~e) sur les faits.

far *n.* *(mar., auto)* phare *m.*; *~ de marșarier* phare de recul.

farafastîc *n.* *(înv., la pl.)* **1.** colifichet *m.*; fanfreluche *f.* **2.** façons *f. pl.*, minauderies *f. pl.*

faraọn *m.* pharaon *m.*

fard *n.* fard *m.*

fardạ *vt. vr.* (se) farder, (se) maquiller.

fardạt, ~ă *adj.* fardé, ~e; maquillé, ~e.

farfurịe *f.* assiette *f.*, plat *m.* // *~ zburătoare* soucoupe volante.

farfurioạră *f.* soucoupe *f.*

farịnge *n.* *(anat.)* pharynx *m.*

faringiạn, ~ă *adj.* *(anat.)* pharyngien, ~ne.

faringịtă *f.* *(med.)* pharyngite *f.*

farisẹic, ~ă *adj.* pharisaïque, hypocrite.

fariseịsm *n.* pharisaïsme *m.*, hypocrisie *f.*

farisẹu *m.* **1.** pharisien *m.* **2.** *(fig.)* hypocrite *m.*

farmacẹutic, ~ă *adj.* pharmaceutique.

farmacịe *f.* pharmacie *f.*

farmacịst, ~ă *m.f.* pharmacien, ~ne.

farmacọlog *m.* pharmacologiste *m.*

farmacologịe *f.* pharmacologie *f.*

farmacopẹe *f.* pharmacopée. *f.*

fạrmec *n.* **1.** sortilège *m.*, envoûtement *m.*, ensorcellement *m.* **2.** charme *m.*; *plin de ~* plein de charme, charmant. **3.** enchantement *m.*; *ca prin ~* comme par enchantement.

fạrsă *f.* farce *f.*; *a face o ~* faire une farce, jouer un tour.

farsọr *m.* farceur *m.*

fascịcul *n.* faisceau *m.*

fascịculă *f.* fascicule *m.*

fascinạ *vt.* fasciner; charmer, séduire.

fascinạnt, ~ă *adj.* fascinant, ~e; séduisant, ~e.

fascinạție *f.* fascination *f.*; séduction *f.*, enchantement *m.*

fascịsm *n.* *(pol.)* fascisme *m.*

fascịst *m.* *(pol.)* fasciste *m.*

fascizạ *vt.* *(pol.)* introduire le fascisme.

fasọle *f.* *(bot.)* haricot *m.*; *~ uscată* haricots blancs.

fasọn *n.* **1.** *(în croitorie)* façon *f.*, modèle *m.*, coupe *f.* **2.** *(la pl.)* manières *f. pl.*, façons *f. pl.* // *(fam.) a nu avea nici un ~* n'avoir l'air de rien.

fasonạ *vt.* façonner.

fasonạre *f.*, **fasonạt** *n.* façonnement *m.*, façonnage *m.*

fast *n.* faste *m.*, pompe *f.*

fastidiọs, -oạsă *adj.* fastidieux, -euse, ennuyant, ~e.

fastuọs, -oạsă *adj.* fastueux, -euse.

fạsung *n.* *(tehn.)* douille *f.*

fạșă *f.* **1.** lange *f.* **2.** bande *f.* // *din ~* dès l'âge le plus tendre.

fatạl, ~ă I. *adj.* **1.** fatal, ~e. **2.** inévitable. **II.** *adv.* fatalement.

fatalịsm *n.* fatalisme *m.*

fatalịst, ~ă *adj.*, *m.f.* fataliste.

fatalitạte *f.* **1.** fatalité *f.*; sort *m.*, destin *m.* **2.** coïncidence malencontreuse.

fatalmẹnte *adv.* fatalement, inévitablement.

fạtă *f.* (jeune) fille *f.* // *~ în casă* bonne *f.*, femme de chambre.

fatịdic, ~ă *adj.* fatidique, prophétique.

fațạdă *f.* *(constr.)* façade *f.*

fạță *f.* **1.** face *f.*, figure *f.*, visage *m.* **2.** surface *f.* **3.** aspect *m.* **4.** endroit (d'une étoffe). *m.* **5.** *(înv.)* personne *f.*, personnage *m.* // *în fața...* devant...; *de ~* présent, ~e; *de ~ cu...* en présence de ...; *a pune de ~* confronter; *~ în ~* vis-à-vis; *pe ~* ouvertement, honnêtement; *~ de (cu)* par rapport à; à l'égard de; *a (se) da pe ~* (se) démasquer; *a-și întoarce fața de la cineva* abandonner qn.; *a face ~* **a.** correspondre; **b.** résister, tenir tête; *la fața locului* sur les lieux; *a juca (cu cărțile) pe ~* jouer franc jeu; *cu două fețe* hypocrite, à double face; *~ de masă* nappe *f.*; *~ de pernă* taie d'oreiller.

fațẹtă *f.* facette *f.*

fạul(t) *adv.* *(sport)* foul *m.*; faute *f.*

faultạ *vt.* *(sport)* faire un foul.

fạun *m.* *(mitol.)* faune *m.*

fạună *f.* faune *f.*

fạur *m.* *(reg.)* forgeron *m.*

favoạre *f.* faveur *f.*

favorạbil, ~ă *adj.* favorable, propice.

favorịt, ~ă *adj.* favori, ~e; préféré, ~e.

favoritịsm *n.* favoritisme *m.*

favorizạ *vt.* favoriser; protéger.

fazan *m.* *(ornit.)* faisan *m.*

fază *f.* phase *f.*; étape *f.*

făcătọr, -oạre *m.f.* créateur, -trice // *~-de-bine* bienfaiteur *m.*; *~-de-rele* malfaiteur *m.*

făcătură *f.* sortilège *m.*, ensorcellement *m.*

făclịe *f.* cierge *m.*; flambeau *m.*; torche *f.*

făcụt^1 *n.* **1.** réalisation *f.*, accomplissement *m.*; exécution *f.* **2.** ensorcellement *m.* **3.** destin *m.*, sort *m.* // *parcă-i un* ~ on dirait (un) fait exprès.

făcụt^2, ~ă *adj.* **1.** fait, ~e, exécuté, ~e, effectué, ~e. **2.** *(despre băuturi)* falsifié, ~e, frelaté, ~e. **3.** *(fam., despre oameni)* gris, ~e, ivre.

făgạș *n.* **1.** ornière *f.* **2.** *(fig.)* voie *f.*, chemin *m.*

făgăduị *vt.* promettre.

făgăduiạlă, făgăduịnță *f.* promesse *f.*

făgẹt *n.* hêtraie *f.*

făịnă *f.* farine *f.*

făinọs, -oạsă **I.** *adj.* farineux, -euse. **II.** *f. pl.* pâtes alimentaires.

fălcọs, -oạsă *adj.* qui a de fortes mâchoïres.

fălị *vr.* tirer vanité; faire parade.

fălọs, -oạsă *adj.* hautain, ~e, fier, -ère.

fălțuị *vt.* **1.** écharner (la peau). **2.** rainer (une planche). **3.** *(tipogr.)* plier.

fălțuịre *f.*, **fălțuịt** *n.* **1.** écharnage (des peaux) *m.* **2.** *(tipogr.)* pliure *f.* **3.** rainure (des planches) *f.*

fălțuịt, ~ă *adj.* **1.** *(despre piei)* écharné, ~e. **2.** *(despre coli tipărite)* plié, ~e. **3.** *(despre scînduri)* rainé, ~e.

fălțuitọr^1 *n.* bouvet *m.*

fălțuitọr^2**, -oạre** *m.f.* *(tipogr.)* plieur, -euse.

făptạș *m.* délinquant *m.*, coupable *m.*

făptuị *vt.* commettre, accomplir.

făptụră *f.* créature *f.*; être *m.*

făraș *n.* pelle *f.*

fără **I.** *prep.* sans, moins; ~ *doar și poate* **a.** sans faute; **b.** incontestablement. **II.** *conj.* sans.

fărădelẹge *f.* infamie *f.*

fărîmạ *vt.* **1.** briser, mettre en pièces; broyer. **2.** *(fig.)* anéantir.

fărîmạre *f.* brisement *m.*; broyage *m.*

fărîmạt, ~ă *adj.* **1.** brisé, ~e; broyé, ~e. **2.** *(fig.)* anéanti, ~e.

fărîmă *f.* bribe *f.*, miette *f.*; débris *m. pl.*; *o ~ de...* un brin de..., un tout petit peu de ...

fărîmătọr *n.* broyeur *m.*

fărîmătụră *f.* *(reg.)* miette (de pain) *f.*

fărîmiciọs, -oạsă *adj.* friable.

fărîmițạ *vt.* émietter.

fărîmițạre *f.* émiettement *m.*

fărîmițạt, ~ă *adj.* émietté, ~e; broyé, ~e.

fărîmịță *f.* brin *m.*

făt *m.* **1.** fœtus *m.* **2.** *(pop.)* garçon *m.*; fils *m.* // *Făt-frumos* le prince charmant.

fătạ *vt.* *(despre animale)* mettre bas.

fătạt *n.* mise bas, parturition *f.*

fățarnịc, ~ă *adj.*, *m.f.* hypocrite.

fățărnicịe *f.* hypocrisie *f.*

fățịș, ~ă **I.** *adv.* ouvertement. **II.** *adj.* manifeste, évident, ~e

fățuị *vt.* **1.** raboter (une planche); polir (un objet). **2.** écharner. **3.** *(tipogr.)* plier.

fățuiạlă, fățuịre *f.*, **fățuịt** *n.* **1.** rabotage *m.*, rabotement *m.*; polissage *m.* **2.** *(tipogr.)* pliure *f.*

fățuịt, ~ă *adj.* raboté, ~e; poli, ~e.

fățuitoạre *f.* taloche *f.*

fățuitọr^1 *n.* *(tehn.)* **1.** rabot plat. **2.** écharnoir *m.*

fățuitọr^2**, -oạre** *m.f.* *(tipogr.)* plieur, -euse.

făurạr *m.* v. **fạur.**

făurărịe *f.* *(reg.)* forge *f.*

făurị *vt.* créer, réaliser; *(fig.)* édifier.

făurịre *f.* création *f.*, réalisation *f.*; *(fig.)* édification *f.*

făuritọr, -oạre *m.f.* créateur, -trice.

fẹbră *f.* **1.** fièvre *f.* **2.** *(fig.)* émotion *f.*, agitation *f.* // *(sport)* *~ de start* trac *m.*

febrifụg *n.* *(farm.)* fébrifuge *m.*

febrịl, ~ă **I.** *adj.* fébrile. **II.** *adv.* fébrilement.

febrilitạte *f.* fébrilité *f.*

februạrie *m.* février *m.*

fecioạră *f.* vierge *f.*

feciọr *m.* **1.** fils *m.* **2.** garçon *m.*; jeune homme. **3.** valet *m.*

feciorẹlnic, ~ă *adj.* virginal, ~e, chaste, pur, ~e.

feciorịe *f.* **1.** virginité *f.* **2.** *(fig.)* pureté *f.*, innocence *f.*

fecụlă *f.* fécule *f.*

fecụnd, ~ă *adj.* fécond, ~e, prolifique.

fecundạ *vt.* féconder.

fecundạre, fecundạție *f.* fécondation *f.*

fecunditạte *f.* fécondité *f.*

fedelẹș *n.* barillet *f.* // *a lega* ~ garrotter.

federạl, ~ă *adj.* *(pol.)* fédéral, ~e.

federalịsm *n.* *(pol.)* fédéralisme *m.*

federalịst, ~ă *adj.*, *m.f.* *(pol.)* fédéraliste.

federatịv, ~ă *adj.* *(pol.)* fédératif, -ive.

federạție *f.* *(pol.)* fédération *f.*

fẹed-back [fi:d-] *n. invar.* *(în cibernetică)* feed-back *m.*

feẹric, ~ă *adj.* féerique.

feerịe *f.* féerie *f.*

fel *n.* **1.** sorte *f.*, variété *f.*, espèce *f.*, genre *m.*; *~ de ~ de ...* toute sorte de ...; *un ~ de* une sorte de ... **2.** façon *f.*, manière *f.* **3.** habitude *f.*, coutume *f.* // *~ de mîncare* plat *m.*, mets *m.*; *de multe ~uri* différent(e)s; *nici un ~ de ...* point de ...; *(fam.) a-i face cuiva ~ul* liquider qn.

fẹlcer, -rịță *m.f.* aide-chirurgien.

fẹldmareșal *m.* feld-maréchal *m.*

fẹldspat *m.* *(mineral.)* feldspath *m.*

felegeạn *n.* *(înv.)* petite tasse à café (sans anse).

felicitạ *vt.*, *vr.* (se) féliciter.

felicitạre *f.* **1.** félicitation *f.*; vœux *m. pl.* **2.** lettre de félicitation.

felịe *f.* tranche *f.*

felịn, ~ă **I.** *adj.* félin, ~e; souple. **II.** *f. pl.* félidés *m. pl.*

felinạr *n.* réverbère *m.*; lanterne *f.*

felurịme *f.* diversité *f.*

felurịt, ~ă **I.** *adj.* différent, ~e; divers, ~e. **II.** *adv.* différemment, diversement.

femẹie *f.* femme *f.*

femeiẹsc, -iạscă *adj.* féminin, ~e.

femeiẹște *adv.* à la manière des femmes.

femeiụșcă *f.* **1.** petite femme (vive, gentille). **2.** femelle *f.*
feminịn, ~ă *adj.* féminin, ~e.
feminitạte *f.* féminité.
femụr *n.* *(anat.)* fémur *m.*
fẹnic *adj. m.* *(chim.)* phénique; *acid* ~ acide phénique, phénol *m.*
fenịl *m.* *(chim.)* phényl *m.*
fenilamịnă *f.* *(chim.)* phénylamine *f.*
fenọl *m.* *(chim.)* phénol *m.*
fenomẹn *n.* phénomène *m.*
fenomenạl, ~ă *adj.* phénoménal, ~e.
fentạ *vi. vt.* *(sport)* feinter.
fẹntă *f.* *(sport.)* feinte *f.*
ferạtă *adj. f.* *cale* ~ chemin de fer.
ferăstrău *n.* scie *f.*
fercheș, ~ă *adj.* *(fam.)* pimpant, ~e; tiré(e) à quatre épingles.
ferchezuị *vt. vr.* (se) parer.
ferchezuịt, ~ă *adj.* paré, ~e.
fereạstră *f.* fenêtre *f.*
ferecạ *vt.* **1.** ferrer, embattre (une roue). **2.** (+ **cu, în**) plaquer, sertir (en or, en argent). **3.** enchaîner. **4.** verrouiller (une porte).
ferecạre *f.*, **ferecạt** *n.* **1.** ferrage *m.*, embattage *m.* **2.** sertissage *m.*
ferecạt, ~ă *adj.* **1.** ferré, ~e, embattu, ~e. **2.** *(despre obiecte prețioase)* serti, ~e, enchâssé, ~e. **3.** *(despre uși)* verrouillé, ~e.
ferecătụră *f.* sertissage *m.*, embattage *m.*
ferestrụică *f.* lucarne *f.*; soupirail *m.*
fẹrfeniță *f.* *a face (a rupe)* ~ mettre en pièces, en loques.
ferfenițị *vt.* mettre en pièces, en lambeaux.
ferfenițọs, -oạsă *adj.* en haillons, en lambeaux.
ferị **I.** *vt. vr.* (se) protéger, (se) défendre. **II.** *vr.* **1.** s'esquiver, éviter. **2.** se méfier. **III.** *vi.* *Doamne ferește!* **a.** à Dieu ne plaise! **b.** pour rien au monde!
feribọt *n.* ferry-boat *m.*
fẹric, ~ă *adj.* *(chim.)* ferrique.
ferịce *adj. invar.* *(poetic)* heureux, -euse.
fericịre *f.* bonheur *m.*, félicité *f.*; *din* ~ **a.** par bonheur, heureusement; **b.** par chance.
fericịt, ~ă *adj.* heureux, -euse.
ferịgă *f.* *(bot.)* fougère *f.*
ferịt, ~ă *adj.* protégé, ~e; à l'abri.
ferm, ~ă **I.** *adj.* ferme; inébranlable. **II.** *adv.* fermement; ~ *convins că...* fermement convaincu que...
fẹrmă *f.* ferme *f.*
fermecạ *vt.* **1.** charmer, enchanter, ravir. **2.** ensorceler.
fermecạre *f.* **1.** enchantement *m.*, ravissement *m.* **2.** ensorcellement *m.*
fermecạt, ~ă *adj.* **1.** enchanté, ~e, ravi, ~e, charmé, ~e. **2.** ensorcelé, ~e.
fermecătọr, -oạre *adj.* ravissant, ~e, charmant, ~e.
fermẹnt *m.* ferment *m.*
fermentạ *vi.* fermenter, entrer en fermentation.
fermentạre *f.* v. **fermentație.**
fermentạt, ~ă *adj.* **1.** fermenté, ~e. **2.** altéré, ~e.
fermentạție *f.* fermentation *f.*
fermiẹr *m.* fermier *m.*
fermitạte *f.* fermeté *f.*, constance *f.*; *(fam.)* cran *m.*
fermoạr *n.* **1.** fermeture-éclair *f.* **2.** fermoir *m.*
fero- *elem. de comp.* ferro-.
ferọce *adj. invar.* féroce, sauvage, sanguinaire.
ferocitạte *f.* férocité *f.*, sauvagerie *f.*
feromagnẹtic, ~ă *adj.* ferromagnétique.
feromagnetịsm *n.* ferromagnétisme *m.*
ferọs, -oạsă *adj.* *(chim., mineral.)* ferreux, -euse.
feroviạr, ~ă **I.** *adj.* ferroviaire. **II.** *m.* cheminot *m.*
fertịl, ~ă *adj.* *(agr.)* fertile.
fertilitạte *f.* *(agr.)* fertilité *f.*
fertilizạ *vt.* *(agr.)* fertiliser.
feruginọs, -oạsă *adj.* *(chim.)* ferrugineux, -euse.
fervẹnt, ~ă *adj.* fervent, ~e; enthousiaste.
fes *n.* fez *m.*
fẹstă *f.* farce *f.*, tour *m.*
festịn *n.* festin *m.*
festịv, ~ă *adj.* de fête; d'apparat.
festivạl *n.* festival *m.*; ~ *internațional* festival international.
festivitạte *f.* festivité *f.*, fête *f.* // *(sport)* ~ *de deschidere* ouverture (de la compétition); ~ *de închidere* cérémonie de clôture.
festọn *n.* feston *m.*
festonạ *vt.* festonner.
festonạt, ~ă *adj.* festonné, ~e.
feștelị *vt.* *(reg.)* tacher, souiller // *a o* ~ commettre une gaffe.
feștelịt, ~ă *adj.* *(reg.)* taché, ~e, souillé, ~e.
feștịlă *f.* mèche *f.*
fetịd, ~ă *adj.* fétide, nauséabond, ~e.
fetịș *n.* fétiche *m.*
fetișcạnă *f.* jeune fille.
fetișịsm *n.* fétichisme *m.*
fetịță *f.* fillette *f.*
fẹtru *n.* *(text.)* feutre *m.*
fẹtus *m.* *(biol.)* fœtus *m.*
feudạl, ~ă **I.** *adj.* féodal, ~e. **II.** *m.* seigneur féodal.
feudalịsm *n.*, **feudalitạte** *f.* féodalité *f.*
feụdă *f.* fief *m.*
fi *vi.* **I.** *(predicativ)* **1.** être, exister; *o* ~*!* c'est possible; *a* ~ *în stare să...* être à même de (faire) ...; *(fam.) este?* n'est-ce pas? *a nu* ~ *a bine (bună)* être de mauvais augure. **2.** se trouver. **3.** provenir. **4.** persister, durer. **5.** avoir lieu, arriver, se passer. **6.** coûter, valoir // *fie!* soit! *fie ce-o* ~*!* advienne que pourra! *ce este?* qu'est-ce qu'il y a? *ce-ar* ~ *dacă ...?* que diriez-vous si...? *sînt multe...* il y (en) a beaucoup de ... **II.** *(copulativ)* **1.** être; *(impers.) e bine* c'est bien. **2.** faire; *(impers.) este cald* il fait chaud; *nu* ~*i copil!* ne fais pas l'enfant! **3.** devoir; falloir; *este de așteptat (să)...* il faut s'attendre à ce que...; *ce era să fac?* qu'est-ce que je devais faire? **4.** avoir; *mi-e foame* j'ai faim; *ce este de făcut?* qu'y a-t-il à faire? **III.** *(auxiliar)* **1.** être. **2.** avoir.
fiạră *f.* fauve *m.*, animal sauvage.
fiạsco *n.* fiasco *m.*, échec *m.*
fịbră *f.* fibre *f.*; *fibre izolante* fibres isolantes.
fibrọs, -oạsă *adj.* fibreux, -euse.
fịbulă *f.* *(arh. ist.)* fibule *f.*
ficạt *m.* *(anat.)* foie *m.* // *(fam.) a-l roade (a-l seca) (pe cineva) la ficați* se faire de la bile.

fictịv, ~ă *adj.* fictif, -ive; imaginaire.

ficţiụne *f.* fiction *f.*; invention *f.*

fidẹa *f.* vermicelle *m.*

fidẹl, ~ă *adj.* fidèle. **II.** *adv.* fidèlement.

fidelitạte *f.* fidélité *f.*

fịe *conj.* soit que // ~ *şi* ... ne serait-ce que...

fiecạre **I.** *pron. nehot.* chacun, ~e. **II.** *adj. nehot.* chaque; tout, ~e.

fiecẹ *adj. nehot.* v. **fiecạre (II).**

fiecịne *pron. nehot.* quiconque, n'importe qui.

fiẹf *n.* fief *m.*

fiẹr *n.* **1.** *(metal.)* fer *m.*; ~ *de călcat* fer à repasser; *drum de* ~ chemin de fer. **2.** *(la pl.)* chaînes *f. pl.*; menottes *f. pl.* // ~ *vechi* ferraille *f.*

fierạr *m.* forgeron *m.*

fierărịe *f.* **1.** forge *f.* **2.** ferronnerie *f.*

fiẹrbe **I.** *vi.* **1.** bouillir. **2.** cuire. **3.** *(despre vin)* fermenter // *nu-ţi băga nasul unde nu-ţi* ~ *oala* mêle-toi de ce qui te regarde; *a* ~ *de mînie* bouillonner de colère. **II.** *vt.* faire bouillir.

fiẹrbere *f.* **1.** *(fiz.)* ébuillition *f.* **2.** effervescence *f.*; bouillonnement *m.* **3.** *(fig.)* agitation *f.*; irritation *f.*

fierbịnte **I.** *adj.* **1.** bouillant, ~e; brûlant, ~e. **2.** *(fig.)* ardent, ~e, passionné, ~e. **II.** *adv.* *(fig.)* ardemment, passionnément.

fierbinţeạlă *f.* **1.** chaleur *f.* **2.** *(fig.)* ardeur *f.*; feu *m.* **3.** fièvre *f.*

fiẹre *f.* **1.** fiel *m.*, bile *f.* **2.** *(fig.)* amertume *f.* **3.** *(anat.)* poche du fiel, vésicule biliaire.

fiert^1 *n.* bouillonnement *m.* // *a da în* ~ commencer à bouillir.

fiert^2**, fiạrtă** *adj.* bouilli, ~e; cuit, ~e.

fiertụră *f.* bouillie *f.*

figurạ *vi.* figurer.

figurạnt, ~ă *m.f.* *(teatru)* figurant, ~e.

figurạt, ~ă *adj.* figuré, ~e.

figuratịv, ~ă *adj.* figuratif, -ive.

figurạţie *f.* *(teatru)* figuration *f.*

figụră *f.* **1.** figure *f.*, visage *m.*; *(fig.)* air *m.*, contenance *f.* **2.** image *f.*; représentation *f.*

figurịnă *f.* figurine *f.*

fịică *f.* fille *f.*

fiịndcă *conj.* parce que, puisque, vue que, comme.

fiinţạ *vi.* exister.

fiịnţă *f.* **1.** être *m.*, créature *f.* **2.** existence *f.*, vie *f.* // *a fi în* ~ exister; *a da* ~ donner naissance, créer.

filamẹnt *n.* *(el.)* filament *m.*

filamentọs, -oạsă *adj.* *(el.)* filamenteux, -euse.

filantrọp, -oạpă *m.f.* philanthrope.

filantrọpic, ~ă *adj.* philanthropique.

filantropịe *f.* philanthropie *f.*

filatẹlic, ~ă *adj.* philatélique.

filatelịe *f.* philatélie *f.*

filatelịst, ~ă *m.f.* philatéliste.

filatọr, -oạre *m.f.* *(text.)* fileur, -euse.

filatụră *f.* *(text.)* filature *f.*

fịlă *f.* feuille (de papier) *f.*

fịldeş **I.** *n.* ivoire *m.* **II.** *m.* *(zool.)* défense *f.*

filẹt *n.* *(tehn.)* filet *m.*

filetạ *vt.* *(tehn.)* fileter.

filetạre *f.* *(tehn.)* filetage *m.*

filetạt, ~ă *adj.* *(tehn.)* fileté, ~e.

filẹu *n.* filet *m.*

filiạl, ~ă *adj.* filial, ~e.

filiạlă *f.* filiale *f.*

filiạţie *f.* **1.** filiation *f.*; lignée *f.*, descendance *f.* **2.** *(fig.)* suite *f.*, succession *f.*

filiẹră *f.* filière *f.*

filifọrm, ~ă *adj.* filiforme.

filigrạn *n.* filigrane *m.*

filigranạt, ~ă *adj.* filigrané, ~e.

film *n.* film *m.*

filmạ *vt.* filmer.

filmạre *f.* tournage *m.*

filmotẹcă *f.* cinémathèque *f.*

filo- *pref.* philo-.

filolọg *m.* philologue *m.*

filolọgic, ~ă *adj.* philologique.

filologịe *f.* philologie *f.*

filon *n.* *(mineral.)* filon *m.*, veine *f.*

filọtim, ~ă *adj.* généreux, -euse.

filotimịe *f.* générosité *f.*

filoxẹră *f.* *(entom.)* phylloxera *m.*

filozọf, -oạfă *m.f.* philosophe *m.*

filozofạ *vi.* *(fam.)* philosopher, raisonner.

filozọfic, ~ă *adj.* philosophique.

filozofịe *f.* philosophie *f.*

filtrạ *vt. vr.* filtrer.

filtrạbil, ~ă *adj.* filtrant, ~e.

filtrạnt, ~ă *adj.* filtrant, ~e.

filtrạre *f.* filtrage *m.*

filtrạt, ~ă *adj.* filtré, ~e.

fịltru *n.* *(tehn.)* filtre *m.*

fin^1**, ~ă** **I.** *adj.* **1.** fin, ~e, délicat, ~e. **2.** *(fig.)* subtile; sensible. **3.** distingué, ~e. **II.** *adv.* finement, délicatement.

fin^2**, ~ă** *m.f.* filleul, ~e.

finạl, ~ă **I.** *adj.* final, ~e; dernier, -ère. **II.** *n.* *(muz.)* final. *m.* **III.** *f.* *(sport)* finale *f.*

finalịsm *n.* *(fil.)* finalisme *m.*

finalịst, ~ă *m.f.* *(sport)* finaliste; classée, ~e *m.f.*

finalitạte *f.* *(fil.)* finalité *f.*

financiạr, ~ă **I.** *adj.* financier, -ère. **II.** *m.* financier *m.*; banquier *m.*

finanţạ *vt.* financer.

finanţạre *f.* financement *m.*

finạnţe *f. pl.* finances *f. pl.* // *om de* ~ financier *m.*

fịne *n.* fin *f.* // *în* ~ enfin.

finẹt *n.* *(text.)* finette *f.*

finẹţe *f.* **1.** finesse *f.*, délicatesse *f.* **2.** *(fig.)* subtilité *f.*

finisạ *vt.* *(tehn.)* effectuer le finissage.

finisạj *n.*, **finisạre** *f.* *(tehn.)* finissage *m.*, finition *f.*; *lucrări de* ~ travaux de finition.

finisạt, ~ă *adj.* *(tehn.)* terminé avec soin.

finisọr, -oạre *m.f.* *(tehn.)* finisseur, -euse.

finịş *n.* *(sport)* finish *m.*

finịt, ~ă *adj.* limité, ~e // *produse* ~*e* produits finis.

finlandẹz, ~ă *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* finlandais, ~e.

fiọlă *f.* fiole *f.*; ampoule *f.*

fiọr *m.* frisson *m.*; frémissement *m.*

fiorọs, -oạsă *adj.* terrible, épouvantable.

fir *n.* **1.** fil *m.* **2.** *(fig.)* suite (ininterrompue) *f.*, enchaînement *m.* // ~ *de iarbă* brin d'herbe; ~ *de nisip* grain de sable; ~ *cu* ~ un à un; *de-a* ~ *a păr* par le menu, minutieusement; ~ *călăuzitor* ligne de conduite.

firạv, ~ă *adj.* frêle; sans force.

fịre *f.* **1.** nature *f.* **2.** caractère *m.*, tempérament *m.*, naturel *m.* **3.** esprit *m.*, raison *f.*; *în toată ~a* **a.** à l'âge de raison; **b.** sain d'esprit; *a-şi veni în ~* retrouver ses esprits // *a scoate din ~* exaspérer, pousser à bout; *a-şi ieşi din ~* se mettre dans tous ses états; *a-şi ţine ~a* se maîtriser; *peste ~* outre mesure.

firẹsc, -eạscă I. *adj.* **1.** naturel, ~le. **2.** habituel, ~le, normal, ~e. **II.** *adv.* naturellement. **III.** *n.* naturel *m.*

firẹşte *adv.* naturellement; sans doute.

firẹt *n.* **1.** galon *m.* **2.** broderie en fils d'or ou d'argent.

firicẹl *n.* brin *m.*

firịdă *f.* niche *f.*

firimitụră *f.* miette *f.*

firişọr *n.* v. **firicẹl.**

firmamẹnt *n.* firmament *m.*

fịrmă *f.* **1.** enseigne (de commerce) *f.* **2.** firme *f.*

fịsă *f.* fiche *f.*, jeton *m.*

fisc *n.* fisc *m.*

fiscạl, ~ă *adj.* fiscal, ~e.; *fraudă ~ă* fraude fiscale.

fiscalitạte *f.* fiscalité *f.*

fisịbil, ~ă *adj.* *(fiz.)* fissible.

fisionạ *vt.* *(fiz.)* produire une fission.

fisionạbil, ~ă *adj.* fissionable.

fisiụne *f.* *(fiz.)* fission *f.*

fistịc I. *m.* pistachier *m.* **II.** *n.* pistache *f.*

fistichịu, -ịe *adj.* baroque, bizarre.

fịstulă *f.* *(med.)* fistule *f.*

fisurạ *vt.* *vr.* (se) fissurer.

fisụră *f.* fissure *f.*

fişạ *vt.* ficher.

fịşă *f.* fiche *f.* // *~ personală* dossier personnel.

fişiẹr *n.* fichier *m.*

fişịu *n.* fichu *m.*

fit *n.* *(fam.)* *a trage la ~* faire l'école buissonnière.

fitịl *n.* mèche *f.* // *(fam.)* *a băga un ~* semer la discorde.

fitopatologịe *f.* phytopathologie *f.*

fitoterapịe *f.* phytothérapie *f.*

fịţe *f. pl.* *(fam.)* chichis *m. pl.*

fiţụică *f.* bout de papier.

fiu *m.* fils *m.*

fix, ~ă I. *adj.* **1.** fixe; immobile. **2.** précis, ~e // *idee ~ă* marotte *f.* **II.** *adv.* fixement.

fixạ I. *vt.* **1.** fixer. **2.** établir. **II.** *vr.* se décider.

fixạre *f.* **1.** fixation *f.* **2.** *(fot.)* fixage *m.* **3.** établissement *m.*

fixatịv *n.* fixatif *m.*

fixatọr *m.* *(fot.)* fixateur *m.*

fixitạte *f.* fixité *f.*, immobilité *f.*

fịzic, ~ă I. *adj.*, physique. **II.** *n.* physique *m.*, physionomie *f.*; *~ plăcut* physique agréable. **III.** *f.* physique *f.*

fizicẹşte *adv.* physiquement.

fizicịan, ~ă *m.f.* physicien, ~ne.

fiziolọg *m.* physiologiste *m.*

fiziolọgic, ~ă *adj.* physiologique.

fiziologịe *f.* physiologie *f.*

fizionomịe *f.* physionomie *f.*

fizionomịst, ~ă *m.f.* physionomiste.

fizioterapie *f.* physiothérapie *f.*

fîlfîị *vi.* **1.** *(despre păsări)* battre des ailes. **2.** *(despre pînze, steaguri)* flotter.

fîlfîịre *f.*, **fîlfîịt** *n.* battement d'ailes.

fîn *n.* foin *m.*

fînạţ *n.*, **fîneạţă** *f.* pâturage *m.*; pré *m.*

fîntînă *f.* puits *m.*, fontaine *f.*

fîrnîị *vi.* nasiller.

fîsîị *vi.* siffler.

fîsîiạlă, fîsîitụră *f.* sifflement *m.*

fîstîceạlă *f.* confusion *f.*

fîstîcị *vr.* s'intimider.

fîşịe *f.* **1.** bande *f.* **2.** lambeau *m.*

fîşîị *vi.* **1.** *(despre frunze)* bruire. **2.** *(despre mătăsuri)* froufrouter.

fîşîiạlă *f.*, **fîşîịt** *n.* **1.** bruissement *m.*, frémissement (des feuilles) *m.* **2.** froufrou (de la soie) *m.* **3.** froissement (du papier) *m.*

fîţîị *vr.* **1.** *(despre oameni)* se trémousser. **2.** *(despre animale)* frétiller.

fîţîiạlă *f.* *(fam.)* va-et-vient *m.*

flạcără *f.* **1.** flamme *f.*; *(sport)* *~ olimpică* flambeau olympique. **2.** *(fig.)* ardeur *f.*

flacọn *n.* flacon *m.*

flagẹl *n.* fléau *m.*; calamité *f.*; *~ul războaielor* le fléau des guerres.

flagelạ *vt.* flageller.

flagelạre *f.* flagellation *f.*

flagrạnt, ~ă *adj.* flagrant, ~e, incontestable.

flamạnd, ~ă *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* flamand, ~e.

flambạ *vt.* flamber.

flambạj *n.* **1.** *(tehn.)* flambage *m.* **2.** *(med.)* stérilisation par la flamme.

flạmură *f.* oriflamme *f.*, bannière *f.*

flanạ *vi.* **1.** flâner; errer sans but. **2.** *(fam.)* perdre son temps.

flanc *n.* **1.** *(mil.)* flan *m.* **2.** *(tipogr., culinar)* flan *m.* // *în ~* en file indienne; *de ~* latéral, ~e.

flanẹlă *f.* flanelle *f.*

flạnşă *f.* *(tehn.)* bride *f.*

flasc, ~ă *adj.* flasque; *(fig.)* sans vigueur.

flaş *n.* *(cinema, foto.)* flash *m.*

flatạ *vt.* flatter.

flatạt, ~ă *adj.* flatté, ~e.

flạut *n.* *(muz.)* flûte *f.*

flautịst *m.* flûtiste *m.*

flăcăiạndru *m.* gars *m.*

flăcăiạş *m.*, garçonnet *m.*

flăcărụie *f.* flamèche *f.*

flăcău *m.* jeune homme.

flămînd, ~ă *adj.* affamé, ~e.

flămînzị *vi.* avoir faim, être affamé.

fleạc *n.* **1.** bagatelle *f.* **2.** *(la pl.)* balivernes *f. pl.*

fleạşcă *f.* *a se face ~* **a.** *(despre zăpadă)* s'amollir.; **b.** *(despre oameni)* devenir mollasse.

flebịtă *f.* *(med.)* phlébite *f.*

flecạr, ~ă *adj.* bavard, ~e.

flecăreạlă *f.* babillage *m.*, bavardage *m.*

flecărị *vi.* babiller, jaser.

flegmạtic, ~ă *adj.* flegmatique, imperturbable, impassible.

flẹgmă^{1} *f.* *(med.)* flegme *m.*

flegmă^{2} *f.* flegme *m.*, sang-froid *m.*

flegmọn *n.* *(med.)* phlegmon *m.*

flẹică *f.* flanchet *m.*

fler *n.* flair *m.*

fleşcăị *vr.* s'amollir.

fleşcăịt, ~ă *adj.* amolli, ~e.

fleșcărạie *f.* **1.** boue abondante. **2.** neige boueuse.

flexịbil, **~ă** *adj.* **1.** flexible, souple. **2.** *(gram.)* flexionnel, ~le.

flexibilitạte *f.* flexibilité *f.*

flexionạr, **~ă** *adj.* *(gram.)* flexionnel, ~le.

flexiụne *f.* flexion *f.*

flịntă *f.* *(înv.)* mousquet *m.*

flirt *n.* flirt *m.*

flirtạ *vi.* flirter.

floạre *f.* **1.** fleur *f.*; *în* ~ **a.** fleuri(e), en fleur; **b.** à l'apogée. **2.** fleurs (du vin) *f. pl.* **3.** *(tipogr.)* œil *m.* **4.** tête du clou. **5.** *(fig.)* élite *f.*, crème *f.* // *~ la ureche* bagatelle *f.*; *de florile mărului* inutilement, en vain; *~a-soarelui* tournesol *m.*, hélianthe *f.*; *~-de-colț* edelweiss *m.*; *~a-paștelui* pâquerette *f.*

floc *n.* flocon *m.*

flocọs, -oạsă *adj.* velu, ~e, poilu, ~e.

florạl, **~ă** *adj.* floral, ~e.

florạr *m.* fleuriste *m.*

flọră *f.* flore *f.*

florăreạsă *f.* fleuriste *f.*, bouquetière *f.*

florărịe *f.* **1.** boutique du fleuriste. **2.** serre *f.*

florẹtă *f.* fleuret *m.*

floricică *f.* fleurette *f.*

flotạnt, **~ă** *adj.* **1.** *(despre oameni)* de passage. **2.** flottant, ~e.

flọtă *f.* flotte *f.*

flotịlă *f.* *(mar.)* flottille *f.*

flotọr *n.* *(av.)* flotteur *m.*

fluctuạ *vi.* osciller.

fluctuạnt, **~ă** *adj.* flottant, ~e, instable.

fluctuạție *f.* fluctuation *f.*; oscillation *f.*

fluịd, **~ă** *adj.*, *n.* fluide.

flụier *n.* **1.** flûte de berger. **2.** (coup de) sifflet *m.* **3.** *(tehn.)* sirène *f.* **4.** sifflement *m.* // *~ul piciorului* le tibia.

fluierạ *vi.* siffler.

fluierạș *m.* joueur de flûte.

fluierạt *n.*, **fluierătụră** *f.* sifflement *m.*

fluọr *n.* *(chim.)* fluor *m.*

fluorescẹnt, **~ă** *adj.* flourescent, ~e.,

fluorescẹnță *f.* fluorescence *f.*

flușturạtic, **~ă** *adj.* inconstant, ~e; folâtre, frivole.

fluturạ **I.** *vi.* **1.** voltiger; battre des ailes. **2.** *(fig.)* flotter, ondoyer. **II.** *vt.* agiter.

fluturạre *f.* **1.** battement d'ailes. **2.** ondoiement *m.*

fluturạș *m.* paillette *f.*

fluturătọr, -oạre *adj.* flottant, ~e, ondoyant, ~e.

flụture *m.* *(entom.)* papillon *m.*

fluviạl, **~ă** *adj.* fluvial, ~e.

fluviomẹtru *f.* fluviomètre *m.*

flụviu *n.* fleuve *m.*

flux *n.* flux *m.*

foạie *f.* **1.** feuille *f.* **2.** *(înv.)* journal *m.*; revue *f.* **3.** *(la pl.)* jupe *f.* // *~ de zestre* acte dotal; *~ de cort* toile de tente; *foi de ceapă* pelures d'oignon; *foi de plăcintă* pâte feuilletée; *a întoarce foaia* **a.** tourner la page; **b.** *(fig.)* changer de note.

foaier *n.* foyer *m.*

foale *n.* **1.** *(la pl.)* soufflet (de forge) *m.* **2.** *(fam.)* ventre *m.*

foạme *f.* faim *f.* // *a face ~* manger de la vache enragée.

foạmete *f.* famine *f.*, disette *f.*

foạrfece *n.* ciseaux *m. pl.*

foạrte *adv.* **1.** *(formează superl. absolut)* très. **2.** fort; extrêmement. **3.** *(pop.)* vachement // *~ puțin* fort peu; *~ mult* beaucoup; *nici prea prea, nici ~ ~* comme ci, comme ça.

fobịe *f.* phobie *f.*

foc *n.* **1.** feu *m.*; *a lua ~* **a.** prendre feu; **b.** s'emporter; **c.** s'enflammer, s'enthousiasmer; *a se face ~ și pară* jeter feu et flamme. **2.** incendie *m.* **3.** *(mil.)* (coup de) feu *m.*; salve *f.* **4.** *(mil.)* lutte *f.*, combat *m.*; *a intra în ~* entrer en lutte. **5.** *(fig.)* ardeur *f.*; fougue *f.*; enthousiasme *m.* **6.** *(fig.)* tourment *m.*; grand ennui // *cu ~* ardemment, passionnément; *a-și vărsa ~ul* soulager son âme; *(fam.) că doar n-o fi ~* ce n'est pas un crime; *a pune pe cineva pe ~* insister trop auprès de qn., harceler qn.; *~ de scump* très cher.

focạl, **~ă** *adj.* *(fiz.)* focal, ~e.

focạr *n.* **1.** *(fiz., geom.)* foyer *m.* **2.** *(fig.)* source *f.*

fọcă *f.* *(zool.)* phoque *m.*

fochịst *m.* chauffeur (d'une chaudière) *m.*

focọs[1] *n.* fusée (du projectile) *f.*

focọs[2], **-oạsă** *adj.* ardent, ~e, passionné, ~e; fougueux, -euse.

fofeạză *f.* **1.** battant (de la porte, de la fenêtre) *m.* **2.** aile (du moulin à vent) *f.*

fofilạ *vr.* se faufiler.

foị **I.** *vi.* fourmiller. **II.** *vr.* s'agiter.

foiạlă *f.* va-et-vient *m.*

foiletọn *n.* feuilleton *m.*

foiọs *n.* *(zool.)* feuillet *m.*

foișọr *n.* kiosque *m.* // *~ de foc* beffroi *m.*

foịță *f.* papier pelure.

folclọr *n.* folklore *m.*

folclọric, **~ă** *adj.* folklorique.

folclorịst *m.* folkloriste *m.*

folclorịstic, **~ă** *adj.* v. **folclọric.**

folịcul *m.* *(anat.)* follicule *m.*

folịculă *f.* *(bot.)* follicule *m.*

foliculịnă *f.* *(biol., farm.)* folliculine *f.*

fọlio *n.* *(tipogr.)* folio *m.*

folọs *n.* **1.** utilité *f.* **2.** avantage *m.*, profit *m.*; bénéfice *m.* // *cu ~* avantageusement; utilement; *fără ~* en vain; *de ~* profitable, utile; *ce ~?* à quoi bon?

folosị **I.** *vt.* utiliser, faire usage de, se servir de. **II.** *vi.* **(+ la)** aider, servir (à). **III.** *vr.* **(+ de)** profiter, tirer profit (de).

folosịnță *f.* **1.** profit *m.* **2.** *(jur.)* usufruit *m.* // *a pune în ~* mettre en service.

folosịre *f.* emploi *m.*, utilisation *f.*

folositọr, -oare *adj.* utile, profitable.

fond *n.* **1.** fond *m.*; *în ~* en réalité, au fond. **2.** capital *m.*, fonds *m.* **3.** *(în atletism)* fond *m.*; course de fond.

fondạnt *n.* *(tehn.)* fondant *m.*

fondạntă *adj. f.*, *f.* *(bomboană)* ~ (bonbon) fondant *adj. m.*, *m.*

fondatọr, -oare *m.f. adj.* fondateur, -trice.

fondịst, **~ă** *m.f.* *(sport)* coureur (-euse) de fond.

fonẹm *n.* *(lingv.)* phonème *m.*

fonematic, **~ă** *adj.* *(lingv.)* phonématique.

fonẹtic, **~ă** *adj.*, *f.* phonétique.

foneticiạn, ~ă *m.f.* phonéticien, ~ne.
fonf, foạnfă *adj.* nasillard, ~e.
fonfăị *vi.* nasiller.
fonfăịt, ~ă *adj.* nasillard, ~e.
fọnic, ~ă *adj.* **1.** phonique. **2.** sonore.
fonogrạf *n.* phonographe *m.*
fonolọg, -oạgă *m.f.* phonologue.
fonolọgic, ~ă *adj.* phonologique.
fonologịe *f.* phonologie *f.*
fontanẹlă *f.* *(anat.)* fontanelle *f.*
fọntă *f.* *(metal.)* fonte *f.*
for *n.* **1.** *(ist.)* forum *m.* **2.** autorité *f.*, instance *f.* // *~ interior* conscience *f.*
forạ *vt.* *(tehn.)* forer, percer.
forạibăr *n.* tourniquet *m.*
forạj *n.* *(tehn.)* forage *m.*
fọrceps *n.* forceps *m.*
forestiẹr, ~ă *adj.* forestier, -ère.
forfẹ *n.* *(sport)* forfait *m.*
forfecạ *vt.* *(fig.)* critiquer, déchirer à belles dents.
forfetạr, ~ă *adj.* forfaitaire.
fọrfotă, forfoteạlă *f.* fourmillement *m.*; va-et-vient *m.*
forjạ *vt.* forger.
forjạbil, ~ă *adj.* forgeable.
forjạre *f.* forgeage *m.*
forjạt, ~ă *adj.* *(despre metale)* forgé, ~e.
fọrjă *f.* forge *f.*
formạ I. *vt. vr.* **1.** (se) former. **2.** (se) constituer; (s')organiser. **II.** *vt.* éduquer, instruire // *a ~ obiectul...* faire l'objet de...
formạl, ~ă I. *adj.* **1.** de pure forme. **2.** formel, ~le, catégorique. **II.** *adv.* **1.** à première vue. **2.** formellement.
formalịsm *n.* formalisme *m.*
formalịst, ~ă *m.f.*, *adj.* formaliste.
formalitạte *f.* formalité *f.*
formalizạ *vr.* se formaliser, se vexer.
formạre *f.* **1.** formation *f.*; constitution *f.* **2.** instruction *f.*, éducation *f.* **3.** *(fig.)* création *f.*; naissance *f.*
formạt, ~ă I. *adj.* **1.** instruit, ~e, éduqué, ~e. **2.** mûr, ~e. **II.** *n.* format *m.*
formạție *f.* **1.** formation *f.* **2.** constitution *f.* **3.** *(sport)* alignement *m.* // *~ artịstică* ensemble artistique.
fọrmă *f.* **1.** forme *f.*; *de ~* par pure forme; *a fi în ~* être en forme. **2.** aspect *m.* **3.** moule *m.* // *~ de viață* mode de vie.
formidạbil, ~ă *adj.* formidable, extraordinaire.
formọl *n.* *(farm.)* formol *m.*, formaldéhyde *m.*
formulạ *vt.* formuler; exprimer; *a ~ în scris* formuler par écrit.
formulạr *n.* formulaire *m.*
formulạre *f.* expression *f.*; rédaction *f.*
formụlă *f.* **1.** formule *f.* **2.** *(fam.)* moyen *m.*, solution *f.*
fọrsing *n.* *(sport)* forcing *m.*
fort *n.* *(mil.)* fort *m.*
fortăreạță *f.* forteresse *f.*; place forte; *~ zburătoare* forteresse volante, superforteresse *f.*
fọrte I. *adj. invar.* fort, ~e, robuste, vigoureux, -euse; énergique. **II.** *adv.* *(muz.)* forte.
fortifiạnt, ~ă *adj.*, *n.* fortifiant, ~e; tonique.
fortificạ *vt.* **1.** tonifier (l'organisme). **2.** *(constr., mil.)* fortifier. **3.** renforcer.
fortificạre *f.* **1.** tonification (de l'organisme) *f.* **2.** *(constr., mil.)* fortification *f.*
fortificạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre oameni)* fortifié, ~e; tonifié, ~e. **2.** *(despre locuri)* entouré(e) de fortifications.
fortificạție *f.* *(mil.)* fortification *f.*
fortuịt, ~ă *adj.* fortuit, ~e, imprévu, ~e.
forțạ I. *vt.* **1.** forcer, obliger, contraindre. **2.** rompre, briser. **II.** *vr.* s'efforcer (de).
forțamẹnte *adv.* forcément.
forțạre *f.* forcement *m.*
forțạt, ~ă *adj.* **1.** forcé, ~e. **2.** peu naturel(le).
fọrță *f.* **1.** force *f.*, vigueur *f.*, énergie *f.*; *cu forța* de force, par force. **2.** violence *f.*, contrainte *f.* **3.** *(fiz.)* potentiel *m.* // *nerecurgere la ~* non-recours à la force.
fosfạt *m.* *(chim.)* phosphate *m.*
fosfatạ *vt.* *(agr.)* phosphater (un terrain).
fọsfor *n.* *(chim.)* phosphore *m.*
fosforescẹnt, ~ă *adj.* phosphorescent, ~e.
fosforescẹnță *f.* phosphorescence *f.*
fosịlă *f.* fossile *m.*
fọșnet *n.* bruissement *m.*, frémissement *m.*
foșnị *vi.* **1.** *(despre frunze, arbori)* bruire. **2.** *(despre mătăsuri)* froufrouter.
foșnịt *n.* v. **fọșnet.**
foșnitor, -oạre *adj.* bruissant, ~e.
foșnitụră *f.* v. **fọșnet.**
fọtă *f.* tablier (jupe) du costume des paysannes.
fọtbal *n.* football *m.*
fotbalịst *m.* footballeur *m.*
fotocọpie *f.* photocopie *f.*
fotoelẹctric, ~ă *adj.* photoélectrique.
fotoelectricitạte *f.* photo-électricité *f.*
fotogẹnic, ~ă *adj.* photogénique.
fotografiạ *vt.* photographier.
fotogrạfic, ~ă *adj.* photographique.
fotografịe *f.* photographie *f.*; photo *f.*
fotografiẹre *f.* prise de photos.
fotogrametrịe *f.* photogrammétrie *f.*
fotọliu *n.* fauteuil *m.*
fotomontạj *n.* photomontage *m.*
fotoreportạj *n.* reportage photographique.
fotorepọrter *m.* reporter photographe.
fox, fọxteriẹr *m.* (chien) fox-terrier *m.*
foxtrot *n.* fox-trot *m.*
frac *n.* habit *m.*, frac *m.*
fracturạ *vt.* fracturer.
fracturạt, ~ă *adj.* fracturé, ~e.
fractụră *f.* fracture *f.*
frạcție *f.* *(mat.)* fraction *f.*
fracționạ *vt.* fractionner.
fracționạr, ~ă *adj.* *(mat.)* fractionnaire.
fracționạre *f.* fractionnement *m.*
fracționạt, ~ă *adj.* fractionné, ~e.
fracționịsm *n.* *(pol.)* fractionnisme *m.*
fracționịst, ~ă I. *adj.* fractionnel, ~le. **II.** *m.f.* *(pol.)* fractionniste.
fracțiụne *f.* fraction *f.*, partie *f.*
frag *m.* *(bot.)* fraisier des bois.
frạgă *f.* *(bot.)* fraise des bois.
frạged, ~ă *adj.* tendre; frêle // *piele ~ă*-peau fine, veloutée.
fragil, ~ă *adj.* fragile.
fragilitạte *f.* fragilité *f.*
fragmẹnt *n.* fragment *m.*, fraction *f.*, partie *f.*
fragmentạ *vt.* fragmenter, fractionner.

fragmentạr, ~**ă** *adj.* fragmentaire.

fragmentạre *f.* fragmentation *f.*

frạier *m.* *(fam.)* gogo *m.*, poire *f.*

franc^{1} *m.* *(fin.)* **1.** franc *m.* **2.** *(fam., la pl.)* pognon *m.*

franc^{2}, ~**ă** *adj.* franc, -che, sincère.

francạ *vt.* affranchir; *a ~ o scrisoare* affranchir, timbrer une lettre.

francạre *f.* affranchissement (d'une lettre) *m.*

francạt, ~**ă** *adj.* *(despre scrisori)* affranchi, ~e.

francez, ~**ă** **I.** *adj., m.* *(cu maj.)* français, ~e. **II.** *f. art.* le français, la langue française; *în ~ă* en français.

franchẹțe *f.* franchise *f.*, sincérité *f.*

francmasọn *m.* franc-maçon *m.*

francmasonerịe *f.* franc-maçonnerie *f.*

francmasọnic, ~**ă** *adj.* franc-maçonnique.

franctirọr *m.* franc-tireur *m.*

franglẹ *n.* *(lingv.)* franglais *m.*

frạnjuri *n. pl.* franges *f. pl.*

franțụz *m.* *(pop.)* Français *m.*

franțuzẹsc, -eạscă *adj.* français, ~e.

franțuzẹște *adv.* à la française; *a vorbi ~* parler (le) français.

franțuzịsm *n.* mot (expression) emprunté(e) à la langue française.

franțuzoạică *f.* Française *f.*

franzẹlă *f.* pain blanc, baguette *f.*

franzelărịe *f.* boulangerie (de pain blanc) *f.*

franzelụță *f.* petit pain.

frapạ *vt.* **1.** frapper. **2.** *(fam.)* produire de l'effet.

frapạnt, ~**ă** *adj.* frappant, ~e.

frạsin *m.* *(bot.)* frêne *m.*

frạte *m.* **1.** frère *m.*; *frați buni* frères germains; *frați vitregi* demi-frères; *frați gemeni* frères jumeaux. **2.** *(pop.)* frangin *m.* // *~ mai mic* (frère) cadet *m.*; *~ mai mare* (frère) aîné *m.*; *~ mijlociu* (frère) puîné *m.*

fraternitạte *f.* fraternité *f.*

fraternizạ *vi.* fraterniser.

fraternizạre *f.* fraternisation *f.*

fratricịd *n.* fratricide *m.*

fraudạ *vt.* frauder.

frạudă *f.* fraude *f.*, malversation *f.*, détournement *m.*; *~ fiscală* fraude fiscale.

fraudulọs, -oạsă *adj.* frauduleux, -euse.

frạză *f.* *(gram.)* phrase *f.*

frazeolọg *m.* phraseur *m.*

frazeolọgic, ~**ă** *adj.* phraséologique.

frazeologịe *f.* phraséologie *f.*

frăgezị **I.** *vr.* *(despre carne)* s'attendrir. **II.** *vt.* attendrir, rendre tendre.

frăgezịme *f.* **1.** tendreté (de la viande) *f.* **2.** fragilité *f.*, délicatesse *f.*, finesse *f.* // *~ a pielii* fraîcheur de la peau.

frămîntạ **I.** *vt.* pétrir; malaxer. **II.** *vr.* *(fig.)* se tourmenter; s'agiter // *a-și ~ mintea* se creuser la tête; *a-și ~ mîinile* se tordre les mains.

frămîntạre *f.* **1.** agitation *f.*; va et vient *m.* **2.** trouble *m.*; inquiétude *f.*; tourment *m.*

frămîntạt, ~**ă** **I.** *adj.* tourmenté, ~e; inquiet, -ète // *~ de gînduri* obsédé (tourmenté) par les pensées. **II.** *n.* pétrissement *m.*, malaxage (de la pâte) *m.*

frăsinẹt *n.* *(bot.)* frênaie *f.*

frățẹsc, -eạscă *adj.* fraternel, ~le.

frățẹște *adv.* fraternellement.

frăție *f.* **1.** fraternité *f.* **2.** *(fam.)* amitié étroite.

frățiọr *m.* petit frère, frérot *m.*

freạmăt *n.* frémissement *m.*

frecạ **I.** *vt. vr.* (se) frotter; *(fam.)* *a ~ cuiva ridichea* frotter les oreilles à qn. **II.** *vt.* *(fig.)* harceler.

frecạre *f.*, **frecạt** *n.* frottement *m.*

frecạt, ~**ă** *adj.* frotté, ~e.

frecụș *n.* frottement *m.* // *(fam.)* *a trage cuiva un ~* passer un savon à qn.

frecvẹnt, ~**ă** **I.** *adj.* fréquent, ~e // *în mod ~* fréquemment, usuellement. **II.** *adv.* usuellement, fréquemment.

frecventạ *vt.* fréquenter.

frecventạre *f.* fréquentation *f.*

frecvẹnță *f.* **1.** fréquence *f.* **2.** présence (aux cours) *f.*

fredonạ *vt.* fredonner.

fregạtă *f.* *(mar.)* frégate *f.*

fremătạ *vi.* **1.** *(despre frunze, copaci)* frémir. **2.** *(despre oameni)* frisonner; s'agiter.

fremătạre *f.* v. **freạmăt.**

frenẹtic, ~**ă** **I.** *adj.* frénétique. **II.** *adv.* frénétiquement.

frenezịe *f.* frénésie *f.*

frẹscă *f.* fresque *f.*

frez *adj. invar.* fraise.

frezạ *vt.* *(tehn.)* fraiser.

frezạre *f.* *(tehn.)* fraisure *f.*

frẹză^{1} *f.* *(tehn.)* **1.** fraise *f.* **2.** fraiseuse *f.*

frẹză^{2} *f.* *(fam.)* coiffure *f.*

frẹzmașină *f.* v. **frẹză^{1}.**

frezọr *m.* *(tehn.)* fraiseur *m.*

friạbil, ~**ă** *adj.* friable.

friabilitạte *f.* friabilité *f.*

fricatịv, ~**ă** *adj.* *(fon.)* fricatif, -ive, spirant, ~e.

frịcă *f.* peur *f.*, crainte *f.*; *~ mare* peur bleue; *fără (nici o) ~* sans crainte, courageusement // *cu ~* peureusement, craintivement; *nici de ~* pas le moins du monde.

fricọs, -oạsă *adj.* peureux, -euse, craintif, -ive.

fricționạ *vt.* frictionner.

fricțiụne *f.* **1.** friction *f.* **2.** *(fig.)* divergence *f.* désaccord *m.*

frig *n.* **1.** froid *m.* **2.** *(la pl.)* fièvre *f.*; malaria *f.*

friganeạ *f.* pain perdu.

frigạre *f.* broche *f.*

frigărụie *f.* brochette *f.*

frịge **I.** *vt.* **1.** rôtir; griller. **2.** brûler. **II.** *vr.* **1.** se brûler. **2.** *(fam.)* se tromper; perdre. **III.** *vi.* **1.** *(despre corpuri fierbinți)* irradier (une grande chaleur); brûler. **2.** *(despre soare)* taper dur.

frigịd, ~**ă** *adj.* frigide.

frigidẹr *n.* réfrigérateur *m.*

frigorifẹr *n.* frigorifique *m.*

frigorịfic, ~**ă** *adj.* frigorifique, réfrigérant, ~e.

frigurọs, -oạsă *adj.* **1.** *(despre locuințe)* froid, ~e. **2.** *(despre oameni)* frileux, -euse.

fript, ~**ă** *adj.* *(despre alimente)* rôti, ~e; grillé, ~e; frit, ~e // *(fam.)* *a mînca pe cineva ~* causer la perte de qn.; *a-i face cuiva zile ~e* rendre la vie dure à qn.

friptụră *f.* rôti *m.* // *~ la grătar* grillade *f.*

frịșcă *f.* crème fouettée.

frivọl, **~ă** *adj.* frivole.
frivolitạte *f.* **1.** frivolité *f.* **2.** *(la pl.)* choses peu sérieuses.
frizạ *vt.* friser, crêper (les cheveux).
frịză *f.* *(arhit.)* frise *f.*
frizẹr *m.* coiffeur *m.*
frizerịe *f.* salon de coiffure.
frizerịță *f.* coiffeuse *f.*
frizụră *f.* coiffure *f.*
frînạ *vt.* **1.** freiner. **2.** ralentir (la vitesse). **3.** *(fig.)* entraver; modérer.
frînạr *m.* *(c.f.)* serre-freins *m.*
frînạre *f.* **1.** freinage *m.* **2.** *(fig.)* inhibition *f.*
frînă *f.* **1.** frein *m.* **2.** *(fig.)* entrave *f.*, obstacle *m.* **3.** *(sport)* frainage *m.*
frînge **I.** *vt.* casser, briser, rompre // **(+ dat)** *a-și* ~ *gîtul* **a.** trouver la mort; **b.** se ruiner; *a-și* ~ *mîinile* se tordre les mains. **II.** *vr.* *(fig.)* de courber, se plier.
frîngere *f.* brisement *m.*, cassure *f.*
frînghịe *f.* corde *f.*
frînghioạră *f.* cordelette *f.*
frînt, **~ă** *adj.* **1.** brisé, ~e, rompu, ~e. **2.** *(fig.)* plié, ~e, courbé, ~e.
frîntụră *f.* fragment *m.*
frîu *n.* frein *m.*; bride *f.*, rène *f.*; *a ține (pe cineva) în* ~ tenir la bride haute (à qn.) // *fără* ~ sans retenue; effréné, ~e.
frọndă *f.* *(ist.)* Fronde *f.* // *de* ~ frondeur, -euse.
fronsạ *vt.* froncer; *a* ~ *o fustă* froncer une jupe.
fronsạt, **~ă** **I.** *adj.* *(despre fuste, rochii)* froncé, ~e. **II.** *n.* froncement *m.*
fronsẹu *n.* *(în croitorie)* fronce *f.*
front *n.* *(mil.)* front *m.* // *în* ~ à l'alignement.
frontạl, **~ă** *adj.* frontal, ~e.
frontiẹră *f.* frontière f. // *de* ~ frontalier, -ère.
frontispịciu *n.* frontispice *m.*
frontọn *n.* fronton *m.*
fruct *n.* **1.** fruit *m.* **2.** *(fig.)* résultat *m.*
fructărịe *f.* fruiterie *f.*
fructiẹră *f.* compotier *m.*; vase à fruits.
fructifẹr, **~ă** *adj.* fruitier, -ère.
fructificạ *vi.* *(despre capitaluri)* fructifier; rapporter.
fructificạre *f.* production de bénéfices, fructification *f.*
fructuọs, **-oạsă** *adj.* fructueux, -euse; profitable.
frumọs, **-oạsă** **I.** *adj.* beau, belle; joli, ~e. **II.** *adv.* **1.** joliment, gentiment. **2.** convenablement, comme il faut // *a cînta* ~ chanter bien; *nu-i* ~ ce n'est pas convenable. **III.** *n.* *art.* *(fil.)* le beau // *a lua cu* ~*ul* prendre par la douceur.
frumusẹțe *f.* beauté *f.* // *o* ~, *de toată* ~*a* très beau.
frumușẹl, **-ịcă** **I.** *adj.* joli, ~e; mignon, ~ne. **II.** *adv.* joliment; gentiment.
fruntạș, **~ă** **I.** *adj.* d'élite. **II.** *m.* **1.** *(mil.)* caporal *m.* **2.** notable (du village) *m.* // ~ *în muncă* travailleur d'élite.
frụnte *f.* **1.** front *m.* **2.** *(fig., art.)* la fleur, l'élite // *în* ~ en tête, au premier rang; *de* ~ de premier choix; marquant, ~e.
frụnză *f.* feuille *f.* // *cîtă* ~ *și iarbă* innombrable; *a tăia* ~ *la cîini* se tourner les pouces.
frunzărị *vt.* feuilleter; lire superficiellement.
frunzịș *n.* feuillage *m.*
frustrạ *vt.* frustrer.
frustrạre, **frustrạție** *f.* frustration *f.*
ftịzic, **~ă** *adj.* phtisique, poitrinaire.
ftizịe *f.* *(med.)* phtisie *f.*, tuberculose pulmonaire.
ftiziolọg *m.* phtisiologue *m.*
ftiziologịe *f.* *(med.)* phtisiologie *f.*
fudụl, **~ă** *adj.* orgueilleux, -euse, hautain, ~e, infatué, ~e // *(fam.)* *a fi* ~ *de-o ureche* être dur d'oreille.
fudulị *vr.* s'enorgueillir; se pavaner, faire l'important.
fugạr, **~ă** **I.** *m.f.* fuyard, ~e; transfuge *m.*; déserteur *m.* **II.** *adj.* fuyard, ~e // *privire* ~*ă* regard fugitif.
fụgă[1] **I.** *f.* fuite *f.*, course *f.* // *în* ~ à toute jambes; *pe* ~ à la hâte; *din* ~ en passant; *a pune pe* ~ chasser; *a o lua la* ~ s'enfuir, se sauver. **II.** *adv.* (în forma *fuga*) en courant; vite.
fụgă[2] *f.* *(muz.)* fugue *f.*
fugărị **I.** *vt.* *vr.* (se) poursuivre. **II.** *vt.* pourchasser.
fugị *vi.* **1.** fuir, courir. **2.** s'enfuir. **3.** s'évader, se sauver // *a fugi de* ... éviter ...; *(fam.)* *fugi de-aici!* va-t-en! *fugi de-acolo* pas possible!
fugitịv, **~ă** *adj.* **1.** fugitiv, -ive; passager, -ère. **2.** rapide. **3.** superficiel, ~le.
fuiọr *n.* **1.** tortis *m.* **2.** toile (de chanvre ou de lin) *f.*
fulạr *n.* foulard *m.*, cache-col *m.*
fulẹu *n.* *(sport)* foulée *f.*
fulg *m.* **1.** duvet *m.*; plume *f.* **2.** flocon (de neige, d'avoine, de maïs) *m.*
fụlger *n.* éclair *m.* // *ca* ~*ul* rapidement, en coup de vent; subitement.
fulgerạ **I.** *v. impers.* *fulgeră* il éclaire. **II.** *vi.* **1.** *(fam., despre oameni)* *a tuna și a* ~ fulminer, jeter feu et flamme. **2.** *(fig.)* briller, étinceler (comme l'éclair). **III.** *vt.* foudroyer; *a* ~ *cu privirea* foudroyer du regard.
fulgerạre *f.* éclair *m.*; étincellement *m.*
fulgerătọr, **-oạre** *adh.* foudroyant, ~e, fulgurant, ~e.
fulguị *vi.* neiger à flocons rares.
fulguịală, **fulguịre** *f.* neige qui tombe à flocons rares.
fulmicotọn *n.* *(chim.)* fulmicoton *n.*
fulminạnt, **~ă** *adj.* **1.** *(chim.)* fulminant, ~e; explosif, ~e. **2.** *(fig.)* menaçant, ~e; violent, ~e.
fum *n.* **1.** fumée *f.* **2.** *(fig., la pl.)* vanité *f.*; prétentions *f. pl.* **3.** conduit de fumée (à l'intérieur d'un poêle) // *a scoate* ~ fumer.
fumạ *vt.* *vi.* fumer.
fumạt *n.* habitude de fumer.
fumărịe, **fumărạie** *f.* fumée épaisse.
fumărịt *n.* *(ist.)* fouage *m.*
fumătọr, **-oạre** *m.f.* fumeur, -euse.
fumegạ *vi.* **1.** fumer, dégager de la fumée. **2.** *(despre lămpi cu gaz)* filer.
fumegọs, **-oạsă** *adj.* fumant, ~e.
fumigạție *f.* fumigation *f.*
fumigẹn, **~ă** *adj.* fumigène.
fumoạr *n.* fumoir *m.*
fumurịu, **-ịe** *adj.* **1.** gris, ~e. **2.** *(fig.)* sombre, morne.

funciạr, ~**ă** *adj.* foncier, -ère.

funcție, funcțiụne *f.* fonction *f.*; *a intra în* ~ entrer en fonction, en service; ~ *administrativă* fonction publique, charge.

funcționạ *vi.* fonctionner.

funcționạl, ~**ă** *adj.* fonctionnel, ~le.

funcționạr, ~**ă** *m.f.* fonctionnaire, employé, ~e.

funcționạre *f.* fonctionnement *m.*

fund *n.* **1.** fond *m.*; profondeur *f.* **2.** fond (d'un récipient) *m.*, base *f.* **3.** tranchoir *m.*, plateau de bois // *fără* ~ **a.** insatiable; **b.** inépuisable; *a se da la* ~ **a.** faire le plongeon; **b.** disparaître.

fundạ *vt.* fonder, instituer.

fundạc *m.* *(ornit.)* grèbe *m.*

fundạl *n.* fond *m.*

fundamẹnt *n.* **1.** *(constr.)* fondement *m.*; fondation *f.* **2.** *(tipogr.)* marbre *m.* **3.** *(fig.)* base *f.*

fundamentạ *vt.* documenter; appuyer sur des bases solides.

fundamentạl, ~**ă** *adj.* fondamental, ~e; essentiel, ~le.

fundamentạre *f.* consolidation *f.*

fundạre *f.* fondation *f.*

fundạș *m.* *(sport)* arrière *m.*

fundạție *f.* **1.** *(constr.)* fondation *f.*; fondement *m.* **2.** établissement d'intérêt public.

fụndă *f.* nœud de ruban.

fundătụră *f.* cul-de-sac *m.*, impasse *f.*

funẹbru, -ră *adj.* **1.** funèbre. **2.** *(fig.)* lugubre, sombre.

funerạlii *n.pl.* funèrailles *f.pl.*

funerạr, ~**ă** *adj.* funéraire.

funẹst, ~**ă** *adj.* **1.** funeste, néfaste. **2.** triste.

fungicịd *n.* fongicide *m.*

funiculạr *n.* funiculaire *m.*

fụnie *f.* corde *f*,. // *a-i ajunge (cuiva) funia de par* **a.** tirer à sa fin, toucher à son terme; **b.** être dans le pétrin; ~ *de usturoi* tresse d'aïls; ~ *de ceapă* chapelet d'oignons.

funịngine *f.* suie *f.*

funioạră *f.* cordelette *f.*

furạ *vt.* **1.** voler, dérober. **2.** soustraire, détourner (de l'argent). **3.** enlever, ravir; *(fig.) a* ~ *inima cuiva* ravir (séduire) qn. // *a te* ~ *somnul* se laisser pris(e) de sommeil, s'assoupir.

furạj *n.* *(agr.)* fourrage *m.*

furajẹr, ~**ă** *adj.* *(agr.)* fourrager, -ère.

furạt *n.* vol *m.* // *de* ~ volé, ~e.

fụrcă *f.* **1.** *(agr.)* fourche *f.* **2.** quenouille (pour filer) *f.* // *a se certa* ~ se disputer violemment; *a da de* ~ donner du fil à retordre (à); *a avea de* ~ *cu* ... avoir maille à partir avec...

furcọi *n.* fourche-fière *f.*

furculịță *f.* fourchette *f.*

furgọn *n.* fourgon *m.*

furibụnd, ~**ă** *adj.* furibond, ~e.

fụrie *f.* **1.** fureur *f.*, rage *f.* **2.** *(fig.)* impétuosité *f.*, passion (aveugle) *f.* // *cu* ~ impétueusement.

furiẹr *m.* *(mil.)* fourrier *m.*

furiọs, -oạsă **I.** *adj.* *(despre oameni)* furieux, -euse. **2.** *(despre elemente ale naturii)* violent, ~e, impétueux, -euse. **II.** *adv.* furieusement, impétueusement.

furịș, ~**ă** *adj.* furtif, -ive; clandestin, ~e // *pe* ~ à la dérobée, en cachette, furtivement; *a o șterge pe* ~ filer à l'anglaise.

furișạ *vr.* se glisser, s'introduire, se faufiler (furtivement).

furișạre *f.* intrusion *f.*

furișạt, ~**ă** *adj.* faufilé, ~e; caché, ~e; inaperçu, ~e.

furlandisị *vr.* *(fam.)* se rengorger, se pavaner.

furnạl *n.* haut fourneau.

furnalịst *m.* ouvrier qui travaille à un haut fourneau.

furnicạ *vi.* fourmiller.

furnicạr¹ *m.* *(ornit.)* guêpier *m.*

furnicạr² *n.* fourmillière *f.*

furnicạre *f.* fourmillement *m.*

furnịcă *f.* *(entom.)* fourmi *f.*

furnicătụră *f.* fourmillement *m.*, picotement *m.*

furnịr *n.* placage *m.*

furnitụră *f.* fourniture *f.*

furnizạ *vt.* fournir.

furnizạre *f.* fourniture *f.*

furnizọr, -oạre *m.f.* fournisseur *m.*

furọri *m.pl.* *(fam.) a face* ~ faire sensation.

fursẹc *n.* petit four.

furt *n.* vol *m.*, cambriolage *m.*

furtụn *n.* tuyau d'arrosage.

furtụnă *f.* orage *m.*, tempête *f.*

furtunọs, -oạsă **I.** *adj.* orageux, -euse. **II.** *adv.* tumultueusement, orageusement.

furụncul *n.* *(med.)* furoncle *m.*

furunculọză *f.* *(med.)* furonculose *f.*

fus *n.* **1.** *(text.)* fuseau *m.* **2.** *(tehn.)* arbre moteur; essieu *m.* **3.** *(arhit.)* fût *m.*

fụstă *f.* jupe *f.*

fuzẹe *f.* *(mil.)* fusée *f.*

fuzelạj *n.* *(av.)* fuselage *m.*

fuzẹtă *f.* *(tehn.)* fusée à pivot.

fuzịbil, ~**ă** *adj.* *(metal.)* fusible.

fuzibilitạte *f.* *(metal.)* fusibilité *f.*

fuzionạ *vi.* fusionner.

fuzionạre *f.* fusionnement *m.*

fuziụne *f.* **1.** *(fiz. ec.)* fusion *f.* **2.** *(fig.)* alliance *f.*

G

gabạră *f.* *(mar.)* gabare *f.*

gabardịnă *f.* *(text.)* gabardine *f.*

gabarịt *n.* **1.** *(tehn.)* gabarit *m.*, modèle *m.* **2.** *(fig.)* dimension *f.*

gabiọn *n.* *(tehn.)* gabion *m.*

gạfă¹ *f.* maladresse *f.*; *(fam.)* gaffe *f.*

gạfă² *f.* *(mar.)* gaffe *f.*

gag *n.* *(fam.)* gag *m.*

gạdget *n.* [-get] gadget *m.*

gạică *f.* **1.** martingale *f.* **2.** patte de ceinture. **3.** boutonnière (en passementerie) *f.*

gạie *f.* *(ornit.)* milan *m.* // *l-a luat gaia* le voilà dans de beaux draps.

gạiță *f.* **1.** *(ornit.)* geai *m.* **2.** *(fig.)* femme bavarde, pie *f.*

gaj *n.* gage *m.*; garantie *f.*

galạctic, ~ă *adj.* galactique.

galạnt, ~ă I. *adj.* **1.** galant, ~e, courtois, ~e. **2.** généreux, -euse, large. **II.** *adv.* galamment.

galantạr *n.* devanture *f.*, étalage *m.*, vitrine *f.*

galanterịe *f.* **1.** galanterie *f.*, courtoisie *f.* **2.** commerce de bonneterie.

galantịnă *f.* *(culin.)* galantine *f.*

galantọm, -oạmă *adj.* *(fam.)* généreux, -euse, large.

galantomịe *f.* *(fam.)* générosité *f.*, largesse *f.*

galantọn, -oạnă *adj.* v. **galantọm.**

galaxịe *f.* galaxie *f.*

gạlă *f.* gala *m.*; *de ~* de gala.

gạlben¹ *m.* pièce d'or.

gạlben², ~ă I. *adj.* jaune // *~ la față* pâle, blafard, ~e, blême; *păr ~* cheveux blonds; *~ ca ceara* pâle comme la mort. **II.** *n.* (couleur) jaune *m.*

galẹnă *f.* *(chim.)* galène *f.*

galẹră *f.* *(ist.)* galère *f.*

galerịe *f.* **1.** galerie *f.*; corridor *m.* **2.** musée *m.*; collection (de tableaux) *f.* **3.** balcon (d'un théâtre) *m.* **4.** *(mine)* couloir (souterrain) *m.* **5.** tringle (à rideaux) *f.* // *(fam.) a face ~* acclamer.

gạleș, ~ă I. *adj.* langoureux, -euse; tendre. **II.** *adv.* tendrement; langoureusement // *a privi ~* faire les yeux doux.

galicịsm *n.* gallicisme *m.*

galọn *n.* galon *m.*

galọp *n.* galop *m.*

galopạ *vi.* galoper.

galọș *m.* (soulier en) caoutchouc *m.*

galvạnic, ~ă *adj.* *(el.)* galvanique // *element ~* pile voltaïque.

galvanizạ *vt.* galvaniser.

galvanizạre *f.* galvanisation *f.*

galvanizạt, ~ă *adj.* galvanisé, ~e.

galvanocautẹr *n.* *(el.)* galvanocautère *m.*

galvanomẹtru *n.* *(el.)* galvanomètre *m.*

galvanoplạstic, ~ă *adj.* galvanoplastique.

galvanoplastịe *f.* galvanoplastie *f.*

galvanoscọp *n.* *(el.)* galvanoscope *m.*

galvanoterapịe *f.* *(med.)* galvanothérapie *f.*

galvanotipịe *f.* *(tipogr.)* galvanotypie *f.*

gạmă *f.* *(muz.)* gamme *f.*

gạmbă *f.* **1.** *(anat.)* jambe *f.* **2.** *(zool.)* jarret *m.*

gamẹlă *f.* gamelle *f.*

gang *n.* couloir *m.*, corridor *m.*

gangliọn *n.* *(anat.)* ganglion *m.*

ganglionạr, ~ă *adj.* *(anat.)* ganglionnaire.

gạngster *m.* gangster *m.*

garạ *vt.* garer.

garạfă *f.* carafe *f.*

garạj *n.* garage *m.*; remise (pour véhicules) *f.*

garạnt, ~ă *m.f.* *(ec., fin.)* garant, ~e.

garantạ *vt. vi.* garantir; se porter garant.

garantạre *f.* garantie *f.*

garantạt, ~ă I. *adj.* garanti, ~e. **II.** *adv.* *(fam.)* sûr et certain.

garanțịe *f.* **1.** garantie *f.* **2.** caution *f.* // *a lua pe ~* se porter garant.

garạre *f.* garage *m.*

garạt, ~ă *adj.* *(despre vehicule)* garé, ~e, mis(e) au garage.

gạră *f.* *(c.f.)* gare *f.*, station *f.*

gard *n.* **1.** clôture *f.*; haie *f.* **2.** *(sport, la pl.)* haies *f. pl.*, obstacles *m.pl.* // *~ de lemn* palissade *f.*; *~ de fier* grille *f.*; *a lega la ~* duper.

gạrdă *f.* garde *f.*; faction *f.*; service *m.*; *a se pune în ~* se mettre en garde, être sur ses gardes; *a fi de ~* monter la garde; être de service.

gardẹnie *f.* *(bot.)* gardénia *m.*

garderọb *n.* garde-robe *f.*

garderọbă *f.* **1.** vestiaire *m.* **2.** garde-robe *f.*

garderobiẹr, ~ă *m.f.* préposé(e) au vestiaire.

gardiạn *m.* gardien *m.*, garde *m.*

garf *n.* côtes premières (du porc).

gargạră *f.* gargarisme *m.*

gargarisị *vr.* se gargariser.

garnisị *vt.* garnir, orner.

garnisịre *f.* garnissage *m.*

garnitụră *f.* **1.** garniture *f.*; accessoire *m.* **2.** *(tehn.)* coussinet *m.* **3.** assortiment complet //

~ *de pạt* literie *f.*; ~ *de tren* convoi de chemin de fer.

gạrniță *f.* bidon (à lait) *m.*

garnizoạnă *f.* (ville de) garnison *f.*

garoạfă *f.* œillet *m.*

garsonierẹ̆ *f.* studio *m.*, garçonnière *f.*

gạstric, ~ă *adj.* gastrique.

gastrịtă *f.* *(med.)* gastrite *f.*

gastrointestinạl, ~ă *adj.* gastro-intestinal, ~e.

gastronọm, -oạmă *m.f.* gastronome.

gastronọmic, ~ă *adj.* gastronomique.

gastronomịe *f.* gastronomie *f.*

gạșcă *f.* bande *f.*, clique *f.*

gạta I. *adj. invar.* **1.** fini, ~e; terminé, ~e. **2.** prêt, prête // *haine de* ~ confections *m.pl.*, prêts-à-porter *m.pl.*; *a da* ~ terminer; liquider; venir à bout (de); *a da pe cineva* ~ **a.** anéantir, détruire qn.; **b.** *(fam.)* stupéfier, épater; *a fi* ~ *să* ... être sur le point de ... **II.** *adv., interj.* **1.** assez! (ça) suffit! **2.** plus un mot!

gạter *n.* scie mécanique.

gạură *f.* trou *m.*, orifice *m.*

gaz^{1} *n.* *(text.)* gaze *f.*, voile *m.*

gaz^{2} *n.* **1.** *(chim.)* gaz *m.* **2.** pétrole lampant // *a arde ~ul (de pomană)* perdre son temps.

gazạ *vt.* gazer.

gazạre *f.* gazage *m.*

gazạt, ~ă *adj.* gazé, ~e.

gạzdă *f.* amphytrion *m.*, hôte, -esse *m.f.*; maître(-esse)-de maison // *a sta în* ~ *la cineva* être en pension chez qn.

gazẹlă *f.* *(zool.)* gazelle *f.*

gazetạr *m.* journaliste *m.*

gazẹtă *f.* gazette *f.*, journal *m.*, feuille *f.*

gazetărẹsc, -eạscă *adj.* journalistique.

gazetărịe *f.* journalisme *m.*

gazificạ *vt.* gazéifier.

gazificạre *f.* gazéification *f.*

gazọn *n.* gazon *m.*

gazọrniță *f.* bidon à pétrole.

gazọs, -oạsă *adj.* gazeux, -euse.

găgăụță *f.* niais *m.*, balourd *m.*

găinạr *m.* **1.** marchand de volailles. **2.** *(fig.)* chapardeur *m.*, maraudeur *m.*

găinạț *n.* fiente *f.*

găịnă *f.* poule *f.*

găinărịe *f.* **1.** poulailler *m.* **2.** *(fig.)* larcin *m.*

găinụșă *f.* poulette *f.*

găitạn *n.* passement *m.*, ganse *f.*, brandebourg *m.*

gălăgịe *f.* bruit *m.*, vacarme *m.*, tapage *m.*

gălăgiọs, -oasă *adj.* bruyant, ~e, tapageur, -euse.

gălbejeạlă *f.* pâleur *f.*, lividité *f.*

gălbejị *vr.* devenir pâle.

gălbejịt, ~ă *adj.* pâle, blême.

gălbenạre *f.* v. **gălbinạre.**

gălbeneạlă *f.* pâleur *f.*, lividité *f.*

gălbenụș *n.* jaune d'œuf.

gălbinạre *f.* *(pop., med.)* ictère *m.*, jaunisse *f.*

gălbiọr, -oạră *adj.* **1.** jaune pâle. **2.** blondinet, ~ette.

gălbụi, -ie *adj.* jaunâtre.

găleạtă *f.* seau *m.* // *a ploua cu găleata* pleuvoir à verse.

găligạn *m.* *(peior.)* escogriffe *m.*, homme de haute taille.

gălụșcă *f.* *(culin.)* quenelle *f.*, boulette *f.*

gămălịe *f.* tête d'épingle.

găoạce *f.* coquille *f.*, coque (d'œuf, de noix) *f.*

gărgărịță *f.* *(entom.)* charançon *m.*, calandre *m.*

gărgăụn *m.* *(entom.)* frelon *m.* // *a avea ~i* avoir des idées extravagantes.

găsị I. *vt.* **1.** trouver; *a ~ pricină* trouver prétexte; trouver à redire. **2.** rencontrer; tomber sur; découvrir. **3.** croire, estimer (que)...; être d'avis. **II.** *vi.* *ți-ai găsit!* allons donc! il n'en est pas question! **III.** *vr.* *(reciproc)* se trouver // *s-a găsit cine să* ... ça lui va de...

găteạlă *f.* ajustement *m.*; atours *m.pl.*; parure *f.*

gătẹj *n.* brindille *f.*

gătị I. *vr. vt.* (s')habiller, (se) parer. **II.** *vr.* **(+de)** se disposer à, s'apprêter à. **III.** *vt.* cuisiner, faire la cuisine; accommoder, apprêter, un plat.

gătịt, ~ă I. *adj.* **1.** *(despre persoane)* paré, ~e. **2.** *(despre mîncăruri)* préparé, ~e; cuisiné, ~e. **II.** *n.* préparation des plats; cuisine *f.*

găunọs, -oạsă *adj.* **1.** creux, creuse. **2.** *(despre măsele)* carié, ~e.

găurẹle *f.pl.* broderie à jour.

găurị *vt.* trouer; perforer.

găurịre *f.*, **găurịt** *n.* perforation *f.*; forage *m.*

găurịt, ~ă *adj.* troué, ~e; perforé, ~e.

găvạn *n.* écuelle *f.*; plat de bois.

găzduị I. *vt.* héberger, loger qn. **II.** *vi.* loger chez qn.

găzduịre *f.* hébergement *m.*; hospitalité *f.*

geam *n.* **1.** vitre *f.* **2.** fenêtre *f.* **3.** verre de montre.

geamandụră *f.* *(mar.)* bouée *f.*; balise *f.*

geamantạn *n.* valise *f.*

geạmăn, ~ă *adj.* jumeau, jumelle.

geạmăt *n.* gémissement *m.*; plainte *f.*; geignement *m.*

geambạș *m.* maquignon *m.*

geamgịu *m.* vitrier *m.*

geamịe *f.* mosquée *f.*

geamlịc *n.* veranda *f.*, galerie vitrée.

geạnă *f.* cil *m.* // ~ *de lumină* filet de lumière.

geạntă *f.* **1.** serviette *f.* **2.** sac (à main) *m.*

gel *n.* *(chim.)* gel *m.*

gelatịnă *f.* gélatine *f.*

gelatinọs, -oạsă *adj.* gélatineux, -euse.

gelọs, -oạsă *adj.* jaloux, -ouse.

gelozịe *f.* jalousie *f.*

geluị *vt.* raboter.

geluịre *f.* rabotage *m.*

geluịt, ~ă *adj.* raboté, ~e.

gem *n.* marmelade *f.*

gẹmă *f.* gemme *f.*

gẹme *vi.* **1.** gémir, geindre. **2.** *(fig.)* être surchargé, bondé.

geminạt, ~ă *adj.* géminé, ~e.

geminạție *f.* gémination *f.*

gemụt *n.* v. **geạmăt.**

gen *n.* genre *m.*

genealọgic, ~ă *adj.* généalogique.

genealogịe *f.* généalogie *f.*

genealogịst *m.* *(rar.)* généalogiste *m.*

generạ *vt.* engendrer, donner naissance; produire; avoir pour effet.

generạl^{1} *m.* *(mil.)* général *m.*

generạl^{2}, ~ă *adj.* général, ~e; *în* ~ en général, généralement // *în linii ~e* en grand; *privire ~ă (asupra ...)* vue d'ensemble (sur ...)

generalịsim *m. (mil.)* généralissime *m.*

generalịst *m. (med.)* généraliste *m.*

generalitạte *f.* **1.** généralité *f.* **2.** *(la pl.)* idées générales, généralités *f. pl.*

generalizạ *vt. vr.* (se) généraliser.

generalizạre *f.* généralisation *f.*

generalizạt, **~ă** *adj.* généralisé, ~e.

generalizatọr, -oạre *adj.* généralisateur, -trice.

generạre *f.* engendrement *m.*

generatoạre *f. (geom.)* génératrice *f.*

generatọr *n.* générateur *m.*

generațịe *f.* génération *f.*

gẹnere *n.* *în ~* en général, généralement.

genẹric, **~ă** *adj., n.* générique.

generọs, -oạsă *adj.* généreux, -euse, magnanime.

generozitạte *f.* générosité *f.*, magnanimité *f.*

genẹtic, **~ă** *adj., f.* génétique.

geneticiạn, **~ă** *m.f.* généticien, ~ne.

genẹză *f.* genèse *f.*

geniạl, **~ă** **I.** *adj.* génial, ~e, **II.** *adv.* génialement.

genialitạte *f.* gualité de ce qui est génial.

genitạl, **~ă** *ad.* v. génital, ~e.

genitịv *n. (gram.)* génitif *m.*

gẹniu *n.* génie *m.*

genocịd *n.* génocide *m.*

gentịl, **~ă** *adj.* gentil, ~le, aimable.

gentilẹțe *f.* gentillesse *f.*, amabilité *f.*

gentilọm *m.* gentilhomme *m.*

gențiạnă *f. (bot.)* gentiane *f.*

genụnchi *m.* genou *m.*; *în ~* à genoux.

genunchiẹră *f.* genouillère (élastique) *f.*

genụne *f. (poet.)* abîme *m.*, gouffre *m.*

geo- *elem. de comp.* geo-.

geọdă *f. (geol.)* géode *f.*

geodẹzic, **~ă** *adj.* géodésique.

geodezịe *f.* géodésie *f.*

geofịzic, **~ă** *adj., f.* géophysique.

geogrạf *m.* géographe *m.*

geogrạfic, **~ă** *adj.* géographique.

geografịe *f.* géographie *f.*

geolọg *m.* géologue *m.*

geolọgic, **~ă** *adj.* géologique.

geologịe *f.* géologie *f.*

geomẹtric, **~ă** **I.** *adj.* géométrique. **II.** *adv.* geométriquement.

geometrịe *f.* géométrie *f.*

geomẹtru *m.* **1.** géomètre *m.* **2.** topographe *m.*

geosfẹră *f.* géosphère *f.*

ger *n.* gel *m.* // *~ul bóbotezii* froid de loup.

gerạ *vt.* gérer, administrer.

gerạnt *m.* gérant *m.*, administrateur (d'un bien-fonds) *m.*

gerạre *f.* gérance *f.*

germạn, **~ă** **I.** *adj., m.f. (cu maj.)* allemand, ~e. **II.** *f. art.* l'allemand, la langue allemande.

germạnic, **~ă** *adj.* germanique.

germanịst, **~ă** *m.f.* germaniste.

germanịstică *f.* philologie germanique.

germanofịl, **~ă** *adj.* germanophile.

germanofọb, **~ă** *adj.* germanophobe.

gẹrmen(e) *m.* **1.** germe *m.*; *în ~* en germe. **2.** *(fig.)* principe *m.*, origine *f.*, source *f.*

germicịd *m.* substance germicide.

germinạ *vi.* germer.

germinạre *f.* v. **germinațịe.**

germinatịv, **~ă** *adj.* germinatif, -ive.

germinatọr, -oạre **I.** *adj.* germinateur, -trice. **II.** *n.* germoir *m.*

germinațịe *f.* germination *f.*

gerọs, -oạsă *adj.* glacial, ~e,; glacé, ~e; de glace.

geruiạlă *f.* grand froid, froid vif.

gerundịv *n. (gram.)* gérondif *m.*

gerụnziu *n. (gram.)* participe présent.

gest *n.* geste *m.*

gestațịe *f.* gestation *f.*; grossesse *f.*

gesticulạ *vi.* gesticuler.

gestionạr, **~ă** **I.** *adj.* gestionnaire. **II.** *m.f.* gérant, ~e.

gestiụne *f.* gestion *f.*; gérance *f.*

get-begẹt *adj. invar.* authentique.

gheạră *f.* griffe *f.*; serres *f. pl.*; *a cădea în ghearele cuiva* tomber entre les griffes de qn.

gheạtă *f.* bottine *f.*; chaussure *f.*

gheạță *f.* **1.** glace *f.*; *(fig.) de ~* de glace, insensible, indifférent, ~e. **2.** *(reg.)* grêle *f.* **3.** *(bot.)* herbe à la glace // *a fi sloi de ~* être transi(e) de froid; *a se da pe ~* glisser, patiner.

gheb *n.* **1.** bosse *f.* **2.** *(fig.)* colline *f.*

ghebọs, -oasă *adj.* bossu, ~e.

gheboșạ *vr.* se courber; se voûter.

gheboșạt, **~ă** *adj.* courbé, ~e; voûté, ~e.

ghẹizer *n.* geyser *m.*

ghem^1 *n.* pelote *f.*, peloton *m.* // *a se face ~* se pelotonner, se blottir.

ghem^2 *n. (la tenis)* game *m.*, jeu *m.*

ghemotọc *n.* boule *f.*; tapon *m.*

ghemuị *vr.* se pelotonner, se blottir.

ghepạrd *m. (zool.)* guepard *m.*

gherẹtă *f.* guérite *f.*

gherghef *n.* tambour à broder.

gherghịnă *f. (bot.)* dahlia *m.*

gherịlă *f. (pol.)* guérilla *f.*

ghes *n.* *a da ~* **a.** pousser du coude; **b.** stimuler, encourager.

ghetọu *n.* ghetto *m.*

ghẹtră *f.* guêtre *f.*

ghețạr *m.* glacier *m.*

ghețărịe *f.* glaciére *f.*

ghețụș *m.* **1.** verglas *m.* **2.** glissoire (pour les enfants) *f.*

ghibọrț *m. (iht.)* grémille *f.*

ghicị *vt.* **1.** deviner. **2.** *(fig.)* prévoir, prédire.

ghicịt *n.* *~ în palmă* chiromancie *f.*; *pe ~e* au hasard, à l'aventure.

ghicitoạre *f.* **1.** devinette *f.* **2.** diseuse de bonne aventure // *~ în palmă* chiromancienne *f.*

ghicitọr *m.* devineur *m.*; devin *m.*

ghid *m., n.* guide *m.*

ghidạ *vt. vr.* (se) guider, (se) diriger.

ghidạj *n. (tehn.)* guidage *m.*

ghidọn *n.* guidon (de vélo) *m.*

ghidụș, **~ă** *adj.* espiègle, farceur, -euse.

ghidușịe *f.* espièglerie *f.*, farce *f.*

ghiftuị *vt. vr.* (se) bourrer, (se) gaver.

ghiftuịt, **~ă** *adj.* bourré, ~e, empiffré, ~e.

ghilimẹle *f. pl.* guillemets *m. pl.*

ghilotinạ *vt.* guillotiner.

ghilotinạre *f.* guillotinement *m.*

ghilotịnă *f.* guillotine *f.*, échafaud *m.*

ghimpạt, **~ă** *adj.* *sîrmă ~ă* fil de fer barbelé.

ghịmpe *m.* épine *f.*; aiguillon *m.* // *a sta (ca) pe ghimpi* être sur des charbons ardents.

ghimpọs, -oạsă *adj.* épineux, -euse.

ghịndă *f.* 1. *(bot.)* gland *m.* 2. *(la jocul de cărți)* trèfle *m.*

ghiniọn *n.* guigne *f.*, malchance *f.*, déveine *f.*

ghinionịst, ~ă *m.f.* personne malchanceuse; déveinard, ~e.

ghioạgă *f.* massue *f.*, gourdin *m.*

ghiọc *n.* coquillage *m.*

ghiocẹl *m.* *(bot.)* perce-neige *m.*

ghiọl *n.* 1. lac *m.* 2. étang *m.*; marécage *m.*

ghionoạie *f.* *(ornit.)* pic *m.*

ghiont *m.* bourrade *f.*

ghiontị *vt. vr.* (se) bousculer.

ghiorăị *vi.* gargouiller.

ghiorăiạlă *f.* gargouillement *m.*

ghiọtură *f.* *cu ghiotura* à foison, à profusion.

ghiozdạn *n.* cartable *m.*

ghips *n.* gypse *m.*, plâtre *m.*

ghirlạndă *f.* guirlande *f.*

ghișẹu *n.* guichet *m.*

ghiuleạ *f.* boulet *m.*

ghivẹci¹ *n.* pot à fleurs.

ghivẹci² *n.* *(culin.)* macédoine de légumes.

ghivẹnt *n.* *(tehn.)* filet *m.*; pas de vis.

ghizd *n.* margelle *f.*

gibọn *m.* *(zool.)* gibbon *m.*

gigạnt *m.* géant *m.*

gigạntic, ~ă *adj.* gigantesque, colossal, ~e.

gigea *adj. invar.* *(fam.)* joli, ~e; gentil, ~le.

gimnạst *m.* gymnaste *m.*

gimnạstic, ~ă I. *adj.* gymnastique; *pas ~* pas gymnastique. II. *f.* 1. gymnastique *f.* 2. *(în atletism)* gymnique *f.*

gimnạziu *n.* *(înv.)* lycée *m.*

ginecolọg *m.* (médecin) gynécologue *m.*, gynécologiste *m.*

ginecolọgic, ~ă *adj.* gynécologique.

ginecologịe *f.* gynécologie *f.*

gịnere *m.* gendre *m.*, beau-fils *m.*

gingạș, ~ă *adj.* délicat, ~e, fin, ~e; mignon, ~ne; fragile.

gingășịe *f.* finesse *f.*, fragilité *f.*

gingịe *f.* *(anat.)* gencive *f.*

gingivịtă *f.* *(med.)* gingivite *f.*

gịntă *f.* gent *f.*

gioạrsă *f.* *(fam.)* nippes *f. pl.*

gir *n.* *(fin.)* 1. endos *m.*, endossement *m.* 2. *(fig.)* caution *f.* // *a-și da ~ul* endosse ; garantir; avaliser.

girạ *vt.* 1. *(fin.)* endosser. 2. *(fig.)* garantir, cautionner, avaliser.

girạfă *f.* *(zool.)* girafe *f.*

girạnt¹ *m.* v. **gerạnt.**

girạnt² *m.* *(fin.)* endosseur *m.*

giugiuleạlă *f.* caresse *f.*, mignardise *f.*

giugiulị *vt.* caresser, câliner, mignarder.

giụlgiu *n.* linceul *m.*

giumbușlục *n.* espièglerie *f.*, farce *f.*

giuvaẹr *n.* bijou *m.*, joyau *m.*

giuvaergerịe *f.* joaillerie *f.*, bijouterie *f.*

giuvaergịu *m.* joaillier *m.*, bijoutier *m.*

giuvaericạle *f. pl.* bijoux *m. pl.*, joyaux *m. pl.*

gîde *m.* *(înv.)* bourreau *m.*

gîdilạ *vt.* chatouiller.

gîdilạre, gîdilătụră *f.* chatouillement *m.*

gîdiliciọs, -oạsă *adj.* chatouilleux, -euse.

gîfîị *vi.* haleter.

gîfîiạlă *f.*, **gîfîịt** *n.* halètement *m.*; essoufflement *m.*

gîlcă *f.* *(pop.)* inflammation des ganglions.

gîlceạvă *f.* dispute *f.*, querelle *f.*

gîlcevị *vr.* se quereller, se chamailler.

gîlcevitọr, -oạre *adj.* querelleur, -euse; hargneux, -euse.

gîlgîị *vi.* gargouiller.

gîlgîịt *n.* glouglou *m.*

gîlgîitọr, -oạre *adj.* qui gargouille.

gîlmă *f.* 1. monticule *m.* 2. *(med.)* enflure *f.*, inflammation *f.*

gînd *n.* 1. pensée *f.*; idée *f.* 2. réflexion *f.* 3. esprit *m.* 4. projet *m.* // *a pune pe ~uri* inquiéter; *a sta pe ~uri* a. réfléchir, méditer; b. hésiter; *a avea de ~ să* ... avoir l'intention de ..., compter ...; *nici ~* pas le moins du monde; *a avea ~uri negre* broyer du noir; *a-și lua (muta) ~ul (de la)* renoncer (à).

gîndạc *m.* blatte *f.* // *~-de-casă (-de-bucătărie, -negru)* cafard *m.*; *~-de-mătase* ver à soie, bombyx *m.*

gîndị *vi. vr.* 1. penser. 2. réfléchir, méditer. 3. croire; espérer // *dacă ne gîndim bine* toute réflexion faite, tout compte fait; *pe negîndite* soudain; à l'improviste.

gîndịre *f.* 1. pensée *f.* 2. réflexion *f.*, méditation *f.* 3. idée *f.*

gînditọr, -oạre I. *adj.* pensif, -ive; préoccupé, ~e; rêveur, -euse. II. *m.* penseur *m.*

gîngạnie *f.* insecte *m.*; bestiole *f.*

gîngav, ~ă *adj.* bègue.

gîngăveạlă *f.* bégaiement *m.*, bredouillage *m.*

gîngăvị *vi. vt.* bégayer, bredouiller.

gîngurị *vi.* 1. *(despre copii)* gazouiller. 2. *(despre porumbei)* roucouler.

gîngurịt *n.* 1. gazouillement *m.* 2. roucoulement *m.*

gîrbạci *n.* fouet *m.*

gîrbov, ~ă *adj.* *(despre oameni)* voûté, ~e.

gîrbovị *vr.* *(despre oameni)* se voûter.

gîrbovịt, ~ă *adj.* v. **gîrbov.**

gîrlă *f.* ruisseau *m.* // *a curge ~* couler à flots; *a se duce pe ~* tomber à l'eau.

gîrlịci *n.* échappée *f.*; entrée de cave.

gîscạn *m.* jars *m.*

gîscă *f.* 1. oie *f.* 2. *(fam.)* dinde *f.*, sotte *f.* // *a strica orzul pe gîște* jeter des perles aux pourceaux.

gîsculịță *f.* *(fam.)* tête de linotte.

gît *n.* 1. *(anat.)* cou *m.* 2. gorge *f.*; *a avea dureri în ~* avoir mal à la gorge. 3. *(la unele obiecte)* goulot *m.*, col *m.* // *a fi sătul pînă în ~* en avoir assez, en avoir par-dessus les oreiles; *a lua pe cineva de ~* saisir qn. au collet; *a strînge de ~* étrangler.

gîtạr *n.* *(la ham)* collier *m.*

gîtlẹj *n.* *(anat.)* gosier *m.*

gîtuị *vt.* 1. étrangler, tordre le cou. 2. *(fig.)* étouffer, mettre obstacle (à).

gîtuịre *f.* 1. étranglement *m.*, strangulation *f.* 2. embouteillage *m.* 3. *(fig.)* étouffement *m.*

gîtuịt, ~ă *adj.* étranglé, ~e.

gîtuitụră *f.* strangulation *f.*

gîză *f.* insecte *m.*

glaciạl, ~ă *adj.* glacial, ~e.

gladiatọr *m.* *(ist.)* gladiateur *m.*

gladiọlă *f.* *(bot.)* glaïeul *m.*

glaf *n.* *~ul ferestrei* l'accoudoir de la fenêtre.

glạndă *f.* *(anat.)* glande *f.*

glandulạr, ~ă *adj.* *(anat.)* glandulaire.

glandulọs, -oạsă *adj.* glanduleux, -euse.

glanț *n.* poli *m.*, éclat *m.*

glas *n.* voix *f.*; *a ridica ~ul.* **a.** hausser la voix; **b.** *(fig.)* protester // *într-un* ~ tous à la fois, à l'unanimité.

glasạt, ~ă *adj.* **1.** glacé, ~e. **2.** *(tehn.)* verni, ~e luisant, ~e.

glạspapir *n.* papier de verre.

glạstră *f.* pot (à fleurs) *m.*; vase (à fleurs) *m.*

glạsvand *n.* vitrage *m.*

glaucọm *n.* *(med.)* glaucome *m.*

glazụră *f.* **1.** croûte de sucre. **2.** *(în ceramică)* glaçure *f.*

glăsuị *vi.* parler, dire, exprimer.

glẹznă *f.* *(anat.)* cheville *f.*

gleznierặ *f.* protège-cheville *m.*

glicerịnă *f.* *(farm., chim.)* glycérine *f.*

glicịnă *f.* *(bot.)* glycine *f.*

glịe *f.* *(pop.)* **1.** glèbe *f.*, champ *m.* **2.** *(fig.)* patrie *f.*

glisạ *vi.* *(tehn.)* glisser, coulisser.

glisạnt, ~ă *adj.* *(tehn.)* glissant, ~e, coulissant, ~e.

glisạre *f.* *(tehn.)* glissement *m.*; coulissement *m.*

glisiẹră *f.* *(tehn.)* glissière *f.*, coulisse *f.*

gloạbă *f.* rosse *f.*, mazette *f.*

gloạtă *f.* foule *f.*, multitude *f.*, cohue *f.*

glob *n.* globe *m.*

globạl, ~ă *adj.* global, ~e; total, ~e.

globalizạ *vt.* globaliser.

globalizạre *f.* globalisation *f.*

glọbtroter *m.* globe-trotter *m.*

globulạr, ~ă *adj,* globulaire.

globụlă *f.* globule *m.*

globulịnă *f.* *(biol.)* globulin *m.*

glod *n.* *(reg.)* boue *f.*

glodurọs, -oạsă *adj.* *(reg.)* boueux, -euse.

glọnte, glonț *n.* balle *f.*, projectile *m.* // *a se duce glonț* filer d'un trait.

glọrie *f.* gloire *f.*

glorificạ *vt.* glorifier.

glorificạre *f.* glorification *f.*

glorios, -oạsă *adj.* glorieux, -euse.

glosạ *vt.* **1.** gloser. **2.** annoter (un texte).

glosạr *n.* glossaire *m.*

glosatọr *m.* glossateur *m.*

glọsă *f.* **1.** *(lit.)* glose *f.* **2.** commentaire *m.*; note *f.*

glotạl, ~ă *adj.* *(anat.)* glottique.

glọtă *f.* *(anat.)* glotte *f.*

glucọză *f.* *(chim.)* glucose *m.*

glụgă *f.* capuchon *m.*

glụmă *f.* **1.** plaisanterie *f.*, blague *f.*; *(fam.)* gag *m.* **2.** badinage *m.* // *nu-i de* ~ c'est sérieux; *a lua în* ~ prendre à la légère; *a (nu) ști de* ~ (ne pas) avoir le sens de l'humour; *fără* ~ sérieusement.

glumẹț, -eạță *adj.* badin, ~e, plaisant, ~e.

glumị *vi.* plaisanter, badiner, blaguer.

glutẹn *n.* gluten *m.*

gnọmic, ~ă *adj.* *(despre scrieri)* gnomique.

gnọstic, ~ă *adj.* gnostique.

gnosticịsm *n.* gnosticisme *m.*

goạnă *f.* course *f.*, fuite *f.*; poursuite *f.* // *în goana mare* au grand galop; *a pune pe* ~, *a lua la* ~ chasser.

goạrnă *f.* clairon *m.*, trompette *f.*

goelẹtă *f.* *(mar.)* goélette *f.*

gofrạ *vt.* gaufrer.

gofrạj *n.* gaufrage *m.*

gogoạșă *f.* **1.** *(culin.)* beignet soufflé. **2.** *(bot.)* noix de galle. **3.** (la viermi de mătase) cocon *m.* **4.** *(la pl., fig.)* balivernes *f. pl.*

gogomạn *m.* nigaud *m.*, benêt *m.*, sot *m.*

gogomănịe *f.* niaiserie *f.*, sottise *f.*

gogonạt, ~ă *adj.* enflé, ~e, gonflé, ~e; *(fig.)* exagéré, ~e // *minciună ~ă* conte à dormir debout.

gogoneạ *f.* *(bot.)* tomate verte.

gogonẹț, -eạță *adj.* rond, ~e; gonflé, ~e.

gọgoriță *f.* ogre *m.*, loup-garou *m.*

gogoșạr *m.* *(bot.)* piment-tomate *m.*

gol¹ *n.* *(sport.)* but *m.*, goal *m.*

gol², **goạlă I.** *adj.* **1.** nu, nue; *în capul* ~ nu-tête; *cu picioarele goale* nu-pieds. **2.** vide; creux, -euse // *vorbe goale* paroles vaines; *pîine goală* pain sec; *pe inima goală* à jeun. **II.** *n.* **1.** vide *m.* **2.** cavité *f.*; creux *m.* **3.** lacune *f.* // *a se da de* ~ se trahir.

golạn, ~că *m.f.* gueux, -euse.

golạș, ~ă *adj.* **1.** nu, nue; dénudé, ~e. **2.** *(despre păsări)* déplumé, ~e. **3.** *(despre regiuni)* sans végétation. **4.** *(despre arbori)* effeuillé, ~e.

golaverạj *n.* *(sport)* goal-average *m.*

golănịe *f.* muflerie *f.*

golănịme *f.* gueusaille *f.*

goldạn *m.* *(bot.)* pruneautier *m.*

goldạnă *f.* *(bot.)* (prune) reineclaude *f.*

golf¹ *n.* *(sport)* golf *m.*

golf² *n.* *(geogr.)* golfe *m.*; baie *f.* // ~ *mic* anse *f.*, crique *f.*

gọlgheter *m.* *(sport)* scorer *m.*

golị I. *vt.* vider; évacuer. **II.** *vr.* se vider.

goliciụne *f.* nudité *f.*

golịre *f.* vidage *m.*, évacuation *f.*

gologạn *m.* sou *m.*, liard *m.*

gondọlă *f.* gondole *f.*

gondoliẹr *m.* gondolier *m.*

gong *n.* gong *m.*

gonị I. *vt.* chasser, bannir, expulser. **II.** *vi.* courir.

goniomẹtric, ~ă *adj.* goniométrique.

goniometrịe *f.* goniométrie *f.*

goniomẹtru *n.* goniomètre *m.*

gorgạn *n.* tumulus *m.*

gorịlă *f.* gorille *m.*

gornịst *m.* clairon *m.*, trompette *m.*, trompettiste *m.*

gorụn *m.* *(bot.)* rouvre *m.*

gorunịș *n.* rouvraie *f.*

gospodạr *m.* **1.** fermier *m.* **2.** *(fig.)* administrateur *m.*, gérant *m.*

gospodărẹște *adv.* soigneusement, sagement.

gospodărị I. *vt.* organiser, administrer. **II.** *vi.* s'occuper du ménage. **III.** *vr.* s'établir.

gospodărịe *f.* **1.** ménage *m.*; foyer *m.* **2.** soins du ménage. **3.** ferme *f.*

gospodărịre *f.* administration *f.*

gospodịnă *f.* **1.** maîtresse de maison. **2.** bonne ménagère.

gọtic, **~ă** *adj.* gothique.

grạbă *f.* hâte *f.*; vitesse *f.*; urgence *f.*; *în (mare) ~* **a.** précipitamment; **b.** à la hâte, en hâte; *în graba mare* en toute vitesse.

grạben *m.* *(geol.)* graben *m.*

grạbnic, **~ă** **I.** *adj.* hâtif, -ive; pressant, ~e; urgent, ~e // *însănătoșire ~ă* prompte guérison. **II.** *adv.* vite, hâtivement, d'urgence.

grad *n.* **1.** degré *m.*; *~ Celsius* degré Celsius; *(gram.) ~ de comparație* degré de comparaison. **2.** grade *m.*; *~ militar* grade militaire; *a urca în ~* monter en grade.

gradạ *vt.* **1.** graduer. **2.** proportionner. **3.** nuancer.

gradạre *f.* graduation *f.*

gradạt, **~ă** **I.** *adj.* gradué, ~e. **II.** *m.* *(mil.)* gradé *m.*

gradạție *f.* **1.** gradation *f.*, accroissement progressif. **2.** *(tehn.)* graduation *f.*

grạfic, **~ă** **I.** *adj.* graphique. **II.** *n.* graphique *m.*, diagramme *m.* **III.** *f.* arts graphiques.

graficiạn, **~ă** *m.f.* personne qui s'occupe des arts graphiques.

grafịe *f.* graphie *f.*

grafịt *n.* *(chim.)* graphite *m.*, plombagine *f.*

grafolọg, -oạgă *m.f.* graphologue.

grafolọgic, **~ă** *adj.* graphologique.

grafologịe *f.* graphologie *f.*

grại *n.* **1.** voix *f.*; *prin viu ~* oralement, de vive voix. **2.** langage *m.* **3.** langue *f.* **4.** patois *m.* // *a-i pieri (cuiva) ~ul* perdre la parole.

grajd *n.* écurie *f.*; étable *f.*

gram *n.* gramme *m.*

gramaticạl, **~ă** *adj.* grammatical, ~e.

gramạtică *f.* (manuel de) grammaire *f.*

gramofọn *n.* phonographe *m.*

grandilocvẹnt, **~ă** *adj.* grandiloquent, ~e.

grandilocvẹnță *f.* grandiloquence *f.*

grandiọs, -oạsă *adj.* grandiose.

grandoạre *f.* grandeur *f.*

grandomạn, **~ă** *m.f.* mégalomane.

grandomanịe *f.* mégalomanie *f.*

grangụr *m.* **1.** *(ornit.)* loriot *m.* **2.** *(fam.)* gros bonnet.

granịt *n.* *(geol.)* granite *m.*

granịtic, **~ă** *adj.* granitique.

grạniță *f.* frontière *f.*

granulạr, **~ă** *adj.* granulaire.

granulạre *f.* granulation *f.*

granulạt, **~ă** *adj.* granulé, ~e.

granulạție *f.* granulation *f.*

grạnulă *f.* granule *m.*

granulọm *n.* *(med.)* granulome *m.*

granulọs, -oạsă *adj.* granuleux, -euse.

grạpă¹ *f.* herse *f.*

grạpă² *f.* *(bot.)* grappe *f.*

grapịnă *f.* grappin *m.*

gras, **~ă** *adj.* gras, grasse; gros; grosse // *femeie ~ă* femme forte; *bacșiș ~* bon pourboire.

graseiạ *vi.* grasseyer.

graseiẹre *f.* grasseyement *m.*

grạtie *f.* barreau *m.*

gratificạție *f.* gratification *f.*

grạtis *adv.* gratuitement, pour rien.

gratuịt, **~ă** **I.** *adj.* gratuit, ~e. **II.** *adv.* gratuitement; à titre gracieux.

grațiạ *vt.* *(jur.)* gracier.

grạție **I.** *f.* **1.** grâce *f.* **2.** gentillesse *f.*, délicatesse *f.* **3.** *(la pl.)* appas *m. pl.* **4.** *(înv.)* remise de peine; grâce *f.* **II.** *prep.* grâce à..., suite à la ..., par suite de la ...

grațiẹre *f.* grâce *f.*

grațiọs, -oạsă **I.** *adj.* gracieux, -euse. **II.** *adv.* gracieusement.

grațiozitạte *f.* gracieuseté *f.*

grạur *m.* *(ornit.)* étourneau *m.*

grav, **~ă** **I.** *adj.* **2.** grave; important, ~e. **2.** solennel, ~le. **3.** *(despre boli)* dangereux, -euse // *situația este ~ă* la situation est sérieuse. **II.** *adv.* gravement.

gravạ *vt.* graver.

gravạt, **~ă** *adj.* gravé, ~e.

gravidă *adj. f.* enceinte, grosse.

graviditạte *f.* gravidité *f.*, grossesse *f.*

gravitạ *vi.* graviter.

gravitạte *f.* **1.** gravité *f.*, état dangereux. **2.** *(fiz.)* pesanteur *f.*, gravitation *f.* // *cu ~* gravement, sérieusement.

gravitạție *f.* gravitation *f.*

gravọr *m.* graveur *m.*

gravụră *f.* **1.** gravure *f.* **2.** image *f.*; estampe *f.*

grăbi **I.** *vr. vi. vt.* (se) hâter, (se) presser. **II.** *vt.* accélérer.

grăbịre *f.* *cu ~* de toute urgence, rapidement.

grăbịt, **~ă** *adj.* pressé, ~e.

grădinạr *m.* **1.** jardinier *m.* **2.** maraîcher *m.*

grădịnă *f.* jardin *m.* // *~ de flori* parterre *m.*; *~ de pomi fructiferi* verger *m.*; *~ de zarzavat* potager *m.*; *(fam.) o ~ de om* une personne charmante.

grădinăreạsă *f.* **1.** jardinière *f.* **2,** maraîchère *f*

grădinărịe *f.*, **grădinărịt** *n.* jardinage *m.*

grădinịță *f.* **1.** jardinet *m.* **2.** jardin d'enfants, garderie *f.*, (école) maternelle *f.*

grăị *vi.* dire, parler.

grăitọr, -oạre *adj.* éloquent, ~e; probant, ~e.

grăjdạr *m.* palefrenier *m.*

grămạdă *f.* **1.** tas *m.*, amas *m.*; pile *f.* **2.** foule *f.* **3.** *(sport)* mêlée *f.*

grămădeạlă *f.* agglomération *f.*; cohue *f.*

grămătịc *m.* *(înv.)* copiste *m.*

grănicẹr *m.* garde-frontière *m.*

grăpạ *vt.* herser.

grăpạt *n.* hersage *m.*

grăsịme *f.* **1.** graisse *f.* **2.** embonpoint *m.*

grăsulịu, -ie, grăsụn, ~ă, grăsụț, ~ă *adj.* grassouillet, ~te, rondelet, ~te, dodu, ~e, potelé, ~e.

grătạr *n.* **1.** grille *f.* **2.** gril *m.* **3.** décrottoir *m.* **4.** *(constr.)* armature (du béton) *f.* // *friptură la ~* grillade *f.*

grăụnte *m.* **1.** grain *m.*, graine *f.* **2.** *(fig.)* brin *m.*

grăụnțe *f. pl.* grains *m. pl.*

greạbăn *n.* *(zool.)* garrot *m.*

greạță *f.* **1.** nausée *f.*, mal au cœur. **2.** *(fig.)* dégoût *m.*, répugnance *f.*

greblạ *vt.* **1.** râteler. **2.** ratisser; niveler (avec le râteau).

greblạt *n.* **1.** râtelage *m.* **2.** ratissage *m.*

grẹblă *f.* râteau *m.*

grec, greạcă I. *adj., m.f. (cu maj.)* grec, grecque. **II.** *f. art.* le grec, la langue grecque.

grecẹsc, -eạscă *adj.* grec, greque.

grecẹște *adv.* à la manière des Grecs; *a vorbi* ~ parler (le) grec.

grecoạică *f.* femme grecque, Grecque.

grẹco-catọlic, ~ă *adj., m.f.* uniate.

grefạ *vt. (med.)* faire une greffe.

grẹfă[1] *f.* greffe (d'un tribunal) *m.*

grẹfă[2] *f. (med.)* greffe *f.*

grefiẹr *m.* greffier *m.*

grẹier *m.* grillon *m.*, cricri *m.*, cigale *f.*

grenạdă *f.* grenade *f.*

grenadiẹr *m.* grenadier *m.*

greọi, -oạie *adj.* lourdaud, ~e, pataud, ~e.

grẹpfrut *n. (bot.)* grape-fruit *m.*, pamplemousse *f.*

gresạ *vt. (maș., mec.)* graisser.

gresạj *n. (maș., mec.)* graissage *m.*

grẹsie *f. (geol.)* grès *m.*

gresọr *n. (tehn.)* graisseur *m.*

greș *n. (înv.)* défaut *m.*; erreur *f.*; faute *f.*; *fără* ~ sans faute, sûrement // *a da* ~ échouer.

greșeạlă *f.* faute *f.*, erreur *f. (sport)* ~ *repetată* faute consécutive // *fără* ~ impeccablement, parfaitement; *din* ~ par mégarde.

greșị I. *vi.* **1.** commettre une faute. **2.** se tromper; avoir tort. **3.** pêcher. **II.** *vt.* **1.** se tromper de. **2.** manquer (le but, le coup) // *a* ~ *drumul* s'égarer.

greșịt, ~ă *adj.* **1.** erroné, ~e; faux, fausse. **2.** manqué, ~e, raté, ~e.

grețọs, -oạsă *adj.* écœurant, ~e, dégoûtant, ~e.

greu, grea I. *adj.* **1.** lourd, ~e. **2.** pesant, ~e. **3.** difficile; pénible. **4.** *(pop. despre femei)* enceinte // *aur* ~ or massif; *aliment* ~ aliment indigeste; *cuvînt* ~ parole décisive; *muncă grea* travail dur; *iarnă grea* hiver rigoureux. **II.** *adv.* **1.** lourdement. **2.** pesamment. **3.** difficilement; péniblement // *nu-i chiar atît de* ~ ce n'est pas la mer à boire; *a-i veni (cuiva)* ~ *să...* avoir du mal à... **III.** *n.* **1.** peine *f.*, difficulté *f.*; *cu* ~ à grand-peine. **2.** charge *f.*, poids *m.*

greutạte *f.* **1.** poids *m.* **2.** charge *f.*, fardeau *m.* **3.** *(sport)* haltère *m.*; poids *m.* **4.** *(fig.)* difficulté *f.*, obstacle *m.*, ennui *m.* // *cu mare* ~ à grand-peine; *om cu* ~ personne influente; potentat *m.*

grevạ *vt.* grever.

grẹvă *f.* grève *f.*; *a declara* ~ se mettre en grève.

gri *adj. invar.* gris, ~e.

grịjă *f.* **1.** souci *m.*, appréhension *f.*, inquiétude *f.* **2.** soin *m.*, préoccupation *f.*, sollicitude *f.*; *a avea* ~ *de* **a.** prendre soin de, soigner; **b.** faire attention à // *a sta cu* ~ être inquiet, soucieux; *a da (a lăsa) în* ~ confier.

grijị *vt. (reg.)* soigner.

grijulịu, -ịe *adj.* prévenant, ~e.

grilạj *n.* grille *f.*; grillage *m.*

grịlă *f.* **1.** *(radio)* grille *f.* **2.** grillage *m.*

grimạ *vt. vr.* (se) grimer, (se) maquiller.

grimạre *f.* grimage *m.*

grimạsă *f.* grimace *f.*

grimạt, ~ă *adj.* grimé, ~e, maquillé, ~e.

grịmă *f.* maquillage *m.*

grịndă *f.* poutre *f.*

grindẹi *n.* **1.** age (de charrue) *m.* **2.** petite poutre.

grịndină *f.* grêle *f.*; *cade* ~ il grêle.

gripạ *vr. (tehn.)* se gripper.

gripạre *f. (tehn.)* grippage *m.*

gripạt, ~ă *adj.* grippé, ~e.

grịpă *f. (med.)* grippe *f.*, influenza *f.*

griș *n.* semoule *f.*

grizụ *n. (chim., mineral.)* grisou *m.*

grînạr *n.* grenier *m.*, grange *f.*

grîne *f. pl.* céréales *f. pl.*, grains *m.pl.*

grîu *n.* **1.** blé *m.* **2.** grain de blé. **3.** champ de blé.

groạpă *f.* **1.** fosse *f.*, trou *m.* **2.** tombeau *m.* // *dă în gropi (de prost)* bête à manger du foin.

groạză *f.* effroi *m.*, angoisse *f.*, épouvante *f.*, terreur *f.* // *a umple de* ~, *a băga în* ~ épouvanter; *o* ~ *de ...* quantité de ...

groạznic, ~ă I. *adj.* affreux, -euse, épouvantable; terrible; abominable. **II.** *adv.* affreusement, épouvantablement; terriblement.

grobiạn, ~ă *adj.* grossier, -ère.

grog *n.* grog *m.*

grohăị *vi. (despre porci)* grogner, grommeler.

grohăịt *n.* grognement *m.*

grohotịș *n.* moraine *f.*

gropạr *m.* **1.** fossoyeur *m.* **2.** *(entom.)* nécrophore *m.*

gropịță *f.* fossette *f.*

gros, groạsă I. *adj.* **1.** gros, grosse; volumineux, -euse. **2.** épais, ~se. **3.** *(despre lichide)* visqueux, -euse; dense // ~ *la pungă* riche; ~ *de obraz* impertinent; malotru; *glas* ~ voix grave. **II.** *adv.* gros; *a cîștiga* ~ gagner gros. **III.** *n.* gros *m.* // *din* ~ à profusion.

grosịme *f.* grosseur *f.*; épaisseur *f.*

grosolạn, ~ă *adj.* **1.** grossier, -ère, brut, ~e. *(despre oameni, atitudini)* rustre, balourd, malotru.

grosolănịe *f.* grossièreté *f.*

grọtă *f.* grotte *f.*, caverne *f.*

grotẹsc, -ẹscă *adj., n.* grotesque; ridicule.

grozạv, ~ă I. *adj.* **1.** terrible. **2.** colossal, ~e; formidable // *e* ~*!* c'est épatant! *a se crede* ~ faire l'important. **II.** *adv.* **1.** remarquablement; extraordinairement. **2.** rudement; bigrement.

grozăvẹnie *f.* **1.** atrocité *f.* **2.** *(fam.)* foule *f.*, profusion *f.*; tas *m.*

grozăvị *vr. (fam.)* faire l'important.

grozăvịe *f.* **1.** horreur *f.*; monstruosité *f.* **2.** *(fam.)* chose extraordinaire.

grụi *n. (reg.)* colline *f.*; sommet *m.*, crête *f.*

grumạz *m.* cou *m.*; nuque *f.*

grund *n.* première couche de couleur; (couleur de) fond *m.*

grunjọs, -oạsă, grunzurọs, -oạsă *adj.* grumeleux, -euse.

grup *n.* **1.** groupe *m.*; *în* ~ en groupe; *în* ~*uri* par groupes. **2.** groupement (politique) *m.*

grupạ I. *vt. vr.* (se) grouper, (se) réunir. **II.** *vi.* se joindre. **III.** *vt.* répartir (par groupes).

grupạre *f.* groupement *m.*

grụpă *f.* groupe (organisé) *m.*

guạșă *f. (pict.)* gouache *f.*

gudrọn *n.* goudron *m.*

gudronạ *vt.* goudronner.

gudronạre *f.* goudronnage *m.*

gudronạt, ~ă *adj.* goudronné, ~e.

gudurạ *vr.* **1.** *(despre cîini)* frétiller. **2.** *(fig.) despre oameni)* faire le chien couchant; s'humilier; flatter.

guguștiục *m.* **1.** *(ornit.)* tourterelle (à collier) *f.* **2.** *(fig.)* jobard *m.*, benêt *m.*

guițạ *vi.* *(despre porci)* grogner.

guițạt *n.* grognement *m.*

gụlaș *n.* *(culin.)* goulasch *m.*

gụler *n.* col *m.*, collet *m.*; *a lua (pe cineva) de ~* prendre (qn) au collet.

gulerạt, ~ă *adj.* *(fam.)* arrogant, ~e, insolent, ~e.

guliẹ *f.* *(bot.)* chou-rave *m.*

gumạ *vt.* gommer.

gumạt, ~ă *adj.* gommé, ~e.

gụmă *f.* **1.** gomme *f.* **2.** élastique *m.* // *~ de mestecat* chewing-gum *m.*

gunọi *m.* **1.** ordure *f.*; *ladă de ~* poubelle *f.*, boîte aux ordures. **2.** fumier *m.*; fumure *f.* **3.** *(fig.)* impureté *f.*

gunoị *vt.* engraisser la terre.

gunoiẹr *m.* éboueur *m.*

gunoịt, ~ă *adj.* *(agr.)* engraissé(e) par l'engrais.

guralịv, ~ă *adj.* bavard, ~e, loquace.

gụră *f.* **1.** bouche *f.*; *de-ale gurii* provisions de bouche, vivres *m.pl.* **2.** orifice *m.*, ouverture *f.* **3.** bouches *f. pl.*, embrouchure (d'un fleuve) *f.* **4.** *(pop.)* gueule *f.*; *tacă-ți gura!* fermes ta ~! *(bot.) gura-leului* gueule-de-lion *f.* // *o ~ de vin* une gorgée de vin; *a lua ceva în ~* prendre qch., manger un morceau; *a fi bun de ~* avoir bon bec, avoir la langue bien pendue; *~ spartă* indiscret (-ète); *~-cască* badaud *m.*, musard *m.*; *a face ~* faire du tapage; *a tăcea din ~* se taire; *a lăsa (pe cineva) cu gura căscată* laisser (qn.) pantois.

gụreș, ~ă *adj.* babillard, ~e.

gurgụi *n.* **1.** bout recourbé d'une sandale paysanne. **2.** goulotte *f.* **3.** mamelon *m.* **4.** sommet (de colline, de montagne) *m.*

gurịță *f.* *(fam.)* baiser *m.*

gust *n.* **1.** goût *m.*, saveur *f.* **2.** *(fig.)* inclination *f.*, penchant *m.* **3.** plaisir *m.*; envie *f.*; caprice *m.* // *a-și face ~ul (un ~)* se passer une fantaisie, se payer le luxe de...

gustạ I. *vt. vi.* **1.** goûter; *a ~ ceva* goûter à qch. **2.** déguster. **II.** *vt.* *(fig.)* savourer, apprécier.

gustạre *f.* goûter *m.*, collation *f.*

gustọs, -oạsă *adj.* *(despre mîncăruri și băuturi)* savoureux, -euse: succulent, ~e.

gușạt, ~ă *adj., m.f.* goitreux, -euse.

gụșă *f.* **1.** *(ornit.)* jabot *m.*, poche *f.* **2.** *(med.)* goitre *m.* **3.** double menton.

gụșter *m.* *(zool.)* lézard (vert) *m.*

gutapẹrcă *f.* gutta-percha *f.*

gụtă *f.* *(med.)* goutte *f.*

gutọs, -oạsă *adj.* goutteux, -euse.

gutụi *m.* *(bot.)* cognassier *m.*

gutụie *f.* *(bot.)* coing *m.*

guturại *n.* rhume *m.*

guturạl, ~ă *adj., f.* *(fon.)* **1.** guttural, ~e. **2.** vélaire.

guvẹrn *n.* gouvernement *m.*

guvernạ *vt.* gouverner.

guvernamentạl, ~ă *adj.* gouvernemental, ~e.

guvernạntă *f.* gouvernante *f.*

guvernạre *f.* gouvernement *m.*

guvernatọr *m.* gouverneur *m.*

guvernămînt *n.* gouvernement *m.*

guvịd *m.* *(iht.)* gobie noir.

guzgạn *m.* *(zool.)* rat *m.*

H

habạr *n.* souci *m.*, cure *f.* // *a nu avea* ~ *de* **a.** se soucier pas mal de; *(pop.)* ne pas s'en faire; **b.** ignorer.

habọtnic, ~**ă** *adj.*, *m.f.* bigot, ~e.

habotnicịe *f.* dévotion *f.*, bigotisme *m.*

hac *n.* *a-i veni (cuiva) de* ~ venir à bout de (qn.)

hạchițe *f. pl.* caprice *m.*

hagiogrạf *m.* hagiographe *m.*

hagiogrạfic, ~**ă** *adj.* hagiographique.

hagiografịe *f.* hagiographie *f.*

hagịu *m.* pélerin *m.*, hadji *m*,

hahalẹră *f.* *(fam.)* étourdi *m.*, écervelé *m.*

hại *interj.* allons! allons-y!

hạida *interj.* ~ *de!* allons donc! à d'autres!

haidamạc *m.* **1.** vaurien *m.*, vagabon *m.* **2.** escogriffe *m.*

hạide *interj.* allons! viens!

haidục *m.* **1.** haïdouc *m.*, hors-la-loi *m.* **2.** *(înv.)* mercenaire *m.*

haiducẹsc, -eạscă *adj.* de haïdouk.

haiducẹşte *adv.* à la manière des haïdouks.

haiducịe *f.* vie de haïdouk.

haihụi, -ie I. *adj.* ahuri, ~e, étourdi, ~e. **II.** *adv. a umbla* ~ vagabonder, flâner.

haimanạ *f.* vagabond *m.*, rôdeur *m.*, voyou *m.*

haimanalîc *n.* vagabondage *m.*

hạin, ~**ă I.** *adj.* méchant, ~e; impitoyable. **II.** *adv.* méchamment; impitoyablement // *a se purta* ~ *cu cineva* rendre la vie dure à qn.

hạină *f.* **1.** veston *m.* **2.** manteau *m.* **3.** *(la pl.)* vêtements *m. pl.* // *rînd de haine* costume *m.*, complet *m.*; ~ *îmblănită* pelisse; *f.*; *haine vechi* frusques *f.pl.*

hait *interj.* zut! flûte!

hạită *f.* **1.** meute *f.* **2.** *(fig.)* bande *f.*

hal *n.* (mauvais) état *m.*; (mauvaise) posture *f.*; *într-un* ~ *fără de* ~ dans un état lamentable.

halạj *n.* *(mar.)* halage *m.*

halạl *interj.* *(fam.)* bravo! // ~ *să-ți fie!* félicitations!

halạt *n.* **1.** robe de chambre; peignoir *m.* **2.** vêtement de protection // ~ *de baie* sortie-de-bain *f.*

hạlă *f.* **1.** halle *f.*; marché *m.* **2.** salle d'usine.

hạlbă *f.* chope *f.*

hạlcă *f.* gros morceau.

haleạlă *f.* *(fam.)* mangeaille *f.*; *(pop.)* bouffe *f.*

halebạrdă *f.* *(ist.)* hallebarde *f.*

halebardiẹr *m.* *(ist.)* hallebardier *m.*

halị *vt.* *(fam.)* bouffer, bâfrer.

halimạ *f.* péripéties *f. pl.* // *ce* ~*!* quelle histoire!

halọ *n.* *(fiz.)* halo *m.*

halogẹn *m.* *(chim.)* halogène *m.*

halogenạre *f.* *(chim.)* halogénation *f.*

hạltă *f.* halte *f.*, petite gare.

hạlteră *f.* *(sport)* haltère *m.*

halterofil, ~**ă** *m. f.* *(sport)* haltérophile.

halucinạnt, ~**ă** *adj.* hallucinant, ~e.

halucinạt, ~**ă** *m.f.* halluciné, ~e.

halucinạție *f.* hallucination *f.*

ham *n.* harnais *m.*; harnachement *m.* // *a trage la* ~ travailler dur.

hamạl *m.* porteur *m.*, portefaix *m.* // *a munci ca un* ~ travailler comme une bête de somme.

hamalîc *n.* travail épuisant.

hambạr *n.* grenier *m.*, grange *f.*

hamẹi *n.* *(bot.)* houblon *m.*

hamsịe *f.* *(iht.)* anchois *m.*

han^1 *m.* *(ist.)* khan *m.*

han^2 *n.* auberge *f.*, hôtellerie *f.*

hạndbal *n.* *(sport)* handball *m.*

handicạp *n.* **1.** *(sport)* handicap *m.* **2.** *(fig.)* difficulté *f.*, obstacle *m.*

handicapạ *vt.* handicaper.

handralặu *m.* *(peior.)* gars *m.*

hang *n.* *a ține* ~*ul* **a.** accompagner; **b.** *(fig.)* faire chorus (avec).

hangạr *n.* hangar *m.*

hangẹr *n.* kandjar *m.*

hangịu, -ịță *m.f.* aubergiste.

hanorạc *n.* anorak *m.*

hạnță *f.* *(reg.)* haillons *m.pl.*, loques *f.pl.*

hạos *n.* **1.** chaos *m.* **2.** *(fig.)* confusion *f.*, désordre *m.*

haọtic, ~**ă** *adj.* chaotique.

hap *n.* *(pop., fam.)* pilule *f.*, cachet *m.*; *(fig.)* *a înghiți un* ~ avaler la pilule, essuyer un affront.

hạplea *m.* niais *m.*, nigaud *m.*

hạppy-end [hepi-] *n.* happy-end *m.*

hapsịn, ~**ă** *adj.* **1.** avide; avare, ladre. **2.** méchant, ~e.

har *n.* grâce divine.

harabạ *f.* *(reg.)* grand chariot.

harababụră *f.* confusion *f.*, désordre *m.*; remue-ménage *m.*

harachịri *n.* hara-kiri *m.*

harạm *n.* *de* ~ *a venit, de* ~ *s-a dus* bien mal acquis ne profite jamais.

harạpnic *n.* *(reg.)* fouet *m.*

harbụz *m.* *(reg.)* pastèque *f.*

hạrcea-pạrcea *adv. (fam.) a face* ~ mettre en pièces, réduire en miettes.

hardughịe *f.* veille baraque.

harẹm *n.* harem *m.*

hạrfă *f.* v. **hạrpă.**

harnașamẹnt *n.* harnachement *m.*

hạrnic, ~ă *adj.* travailleur, -euse, actif, -ive, laborieux, -euse; studieux, -euse.

harpagọn *m.* harpagon *m.*, avare *m.*

hạrpă *f. (muz.)* harpe *f.*

hạrpie *f. (mitol.)* harpie *f.*

harpọn *n.* harpon *m.*

hartạn *n.* **1.** quartier de viande. **2.** guenille *f.*, lambeau *m.*

hạrtă *f.* carte *f.*

hạrță *f.* dispute *f.*, querelle *f.* // *a se lua la* ~ avoir une prise de bec.

hạrți *m. pl.* jours de carême où il est permis de faire gras.

hasmațụchi *m. (bot.)* cerfeuil *m.*

hașịș *n. (bot.)* hachisch *m.*

hașurạ *vt.* hachurer.

hașurạt, ~ă *adj.* hachuré, ~e.

hașụri *f. pl.* hachures *f.pl.*

hat *n.* sentier de bornage; borne *f.*, limite *f.*

hạtie *f.* clyonnage *m.*

hatị̂r *n.* concession *f.*, faveur *f.*

havaiạnă *f.* guitare hawaiienne.

havạnă *f.* cigare *m.*, havane *m.*

havẹză *f. (tehn.)* haveuse *f.*

havụz *n.* bassin à jet d'eau.

haz *n.* **1.** gaieté *f.*, joie *f.* **2.** charme *m.*, attrait *m.* // *vorbe de* ~ mots d'esprit; *cu* ~ **a.** agréable; **b.** drôle, rigolo; cocasse; *a face* ~ s'amuser; *a avea* ~ **a.** avoir de l'humour; **b.** être plein de charme; *a face ~ de necaz* faire bonne mine à mauvais jeu.

hazạrd *n.* hasard *m.*, chance *f.*

hazardạ *vr.* se hasarder, s'aventurer.

hazardạt, ~ă *adj.* hasardé, ~e, hasardeux, -euse, risqué, ~e.

hazlịu, -ịe *adj.* comique, drôle; *(pop.)* rigolo, marrant, ~e.

haznạ *f.* cloaque *m.*

hăbăục, ~ă *adj.* hébété, ~e, ahuri, ~e; stupide.

hăcuị *vt. (reg.)* hacher (menu), mettre en pièces, dépecer.

hăcuịre *f. (reg.)* hachage *m.*

hădărạg *m.* clapet (du moulin) *m.*

hăis *interj.* dia!

hăitạr, hăitạș *m.* rabatteur *m.*, traqueur *m.*

hăituị *vt.* rabattre le gibier; *(fig.)* traquer.

hăituiạlă *f.* rabattage *m.*; traque *f.*

hălăduị *vi.* loger, habiter, demeurer.

hămăị *vi. (despre cîini)* aboyer, japper.

hămăiạlă *f.*, **hămăịt** *n.*, **hămăitụră** *f.* aboiement *m.*, jappelment *m.*

hămeseạlă *f. (fam.)* faim insatiable.

hămesịt, ~ă *adj. (fam.)* affamé, ~e, mort(e) de faim.

hăpăị *vt.* happer; engloutir, ingurgiter.

hărăzị *vt. (înv.)* destiner, consacrer, vouer.

hărmălạie *f.* tapage *m.*, vacarme *m.*

hărnicịe *f.* application *f.*, zèle (au travail) *m.*

hărtănị *vt.* mettre en pièces; déchirer, déchiqueter.

hărtănịt, ~ă *adj.* **1.** déchiré, ~e, déchiqueté, ~e. **2.** loqueteux, -euse.

hărțuị I. *vt.* harceler, tracasser. **II.** *vr.* se chamailler; se colleter.

hărțuiạlă *f.* **1.** tracasserie *f.*, harcèlement *m.* **2.** dispute *f.*, altercation *f.*

hărțuịt, ~ă *adj.* tracassé, ~e, harcelé, ~e.

hăt *adv. (reg.)* tout à fait, très bien; ~ *tîrziu* très tard; ~ *departe* bien loin.

hătmănịe *f. (înv.)* dignité (fonction) d'hatman.

hăț *n.* guide *f.*, bride *f.* // *a scăpa ~urile din mînă* ne plus être maître de la situation.

hățịș *n.* broussaille *f.*, maquis *m.*

hău *n.* abîme *m.*, gouffre *m.* // *cît e ~ul* jamais; pour rien au monde.

hăuị *vi.* retentir, résonner.

hăuịt *n.* retentissement (prolongé) *m.*

hăulị *vi. (despre oameni)* crier; héler.

hăulịre *f.* cri d'appel; retentissement *m.*

hăulịt *n.* cri de joie; appel *m.*

hebdomadạr *adj.*, *n.*, hebdomadaire.

hecatọmbă *f.* hécatombe *f.*

hectạr *n.* hectare *m.*

hectogrạm *n.* hectogramme *m.*

hectolịtru *m.* hectolitre *m.*

hectomẹtru *m.* hectomètre *m.*

hegemọn *m.* dirigeant *m.*; force dirigeante.

hegemonịe *f.* hégémonie *f.*, suprématie *f.*

hẹi *interj.* hé! holà!

heleștẹu *n.* étang *m.*, vivier *m.*

heliogrạf *n.* héliographe *m.*

heliografịe *f.* héliographie *f.*

heliogravụră *f.* héliogravure *f.*

heliomẹtru *n.* héliomètre *m.*

helioscọp *n.* hélioscope *m.*

heliostạt *n.* héliostat *m.*

helioterapịe *f.* héliothérapie *f.*

heliotipịe *f.* héliotypie *f.*, phototypie *f.*

heliotrọp *m. (bot.)* héliotrope *m.*

heliotropịsm *n. (bot.)* héliotropisme *m.*

hẹliu *n. (chim.)* hélium *m.*

hematịe *f. (biol.)* hématie *f.*

hematọm *n. (med.)* hématome *m.*

hematọză *f. (biol.)* hématose *f.*

hematozoạr *n. (zool.)* hématozoaire *m.*

hemi- *elem. de comp.* hemi-.

hemiplegịe *f. (med.)* hémiplégie *f.*

hemo- *elem. de comp.* hemo-.

hemoglobịnă *f. (biol.)* hémoglobine *f.*

hemogrạmă *f.* hémogramme *m.*

hemoptizịe *f. (med.)* hémoptysie *f.*

hemoragịe *f. (med.)* hémorragie *f.*

hemoroịzi *m. pl.* hémorrïdes *f. pl.*

hemostạtic, ~ă *adj. (med.)* hémostatique.

hemostạză *f. (med.)* hémostase *f.*

hemoterapịe *f. (med.)* hémothérapie *f.*

hends *n. (sport)* faute de main.

hepạtic, ~ă *adj. (anat.)* hépatique.

hepatịtă *f. (med.)* hépatite *f.*

herạldic, ~ă *adj. (înv.)* héraldique.

herạldică *f.* (science) héraldique *f.*

herghelịe *f.* haras *m.*

hẹring *m. (iht.)* hareng *m.*

hermịnă *f.* (fourrure de) hermine *f.*

hernịe *f. (med.)* hernie *f.*

hẹrpes *n.* *(med.)* herpès *m.*
heruvịm *n.* chérubin *m.*
heteroclịt, **~ă** *adj.* hétéroclite.
hexagọn *n.* hexagone *m.*
hexagonạl, **~ă** *adj.* hexagonal.
hexamẹtru *m.* hexamètre *m.*
hiacịnt *n.* *(mineral.)* hyacinthe *f.*
hiạt *n.* *(fon.)* hiatus *m.*
hịbă *f.* *(reg.)* défaut *m.*; lacune *f.*
hibernạ *vi.* hiberner.
hibernạre *f.* hibernation *f.*
hibrịd, **~ă** *adj.* *(biol.)* hybride.
hibriditạte *f.* hybridité *f.*, hybridisme *m.*
hidạtic *adj.* *n.* *(med.)* *chist* ~ kyste hydatique.
hidọs, **-oạsă** *adj.* hideux, -euse; horrible.
hidoşẹnie *f.* hideur *f.*
hidrạt *m.* *(chim.)* hydrate *m.*
hidratạ *vr.* *(chim.)* s'hydrater.
hidratạre *f.* *(chim.)* hydratation *f.*
hidraụlic, **~ă** **I.** *adj.* hydraulique; *presă ~ă* presse hydraulique. **II.** *f.* hydraulique *f.*
hịdră *f.* **1.** *(zool.)* hydre *f.* **2.** *(mitol.)* monstre *m.*
hidro- *elem. de comp.* hydro-; hydr-.
hidroaviạţie *f.* hydraviation *f.*
hidroaviọn *n.* hydravion *m.*
hidrocentrạlă *f.* centrale hydroélectrique.
hidrodinạmic, **~ă** **I.** *adj.* qui a rapport à l'hydrodynamique. **II.** *f.* hydrodynamique *f.*
hidrofobịe *f.* *(med.)* hydrophobie *f.*
hidrofọr *n.* surpresseur *m.*
hidrogẹn *n.* *(chim.)* hydrogène *m.*
hidrogeologịe *f.* hydrogéologie *f.*
hidroglisọr *n.* *(mar.)* hydroglisseur *m.*
hidrogrạf *m.* hydrographe *m.*
hidrografịe *f.* hydrographie *f.*
hidrolịză *f.* *(chim.)* hydrolyse *f.*
hidrolọg *m.* hydrologue *m.*, hydrologiste *m.*
hidrolọgic, **~ă** *adj.* hydrologique.
hidrologịe *f.* hydrologie *f.*
hidromecạnic, **~ă** *adj.*, *f.* hydromécanique.
hidromẹl *n.* hydromel *m.*
hidrosfẹră *f.* hydrosphère *f.*
hidrostạtic, **~ă** *adj.*, *f.* hydrostatique.
hidrotẹhnic, **~ă** *adj.*, *f.* hydrotechnique.
hidrotehniciạn *m.* hydraulicien *m.*
hidroterapịe *f.* *(med.)* hydrothérapie *f.*
hiẹnă *f.* *(zool.)* hyène *f.*
hierạtic, **~ă** *adj.* hiératique.
hieroglịfă *f.* hiéroglyphe *m.*
hieroglịfic, **~ă** *adj.* hiéroglyphique.
hil *n.* *(anat.)* hile *m.*
hilạr, **~ă** *adj.* *(anat.)* hilaire.
hịmen *n.* *(anat.)* hymen *f.*
himẹră **1.** chimère *f.*, illusion *f.* **2.** *(mitol.)* monstre *m.*
himẹric, **~ă** *adj.* chimérique.
hindụs, **~ă** *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* indien, ~ne; hindou, ~e.
hiper- *elem. de comp.* hyper-.
hipẹrbolă *f.* *(mat., stil.)* hyperbole *f.*
hiperbọlic, **~ă** *adj.* *(mat., stil.)* hyperbolique.
hipersensịbil, **~ă** *adj.* hypersensible.
hipersensibilitạte *f.* hypersensibilité *f.*
hipertensiụne *f.* *(med.)* hypertension *f.*
hipertensịv, **~ă** *adj.* *(med.)* hypertensif, -ive.
hipertrofiạ *vr.* s'hypertrophier.
hipertrofịe *f.* hypertrophie *f.*
hịpic, **~ă** *adj.* hippique.
hipịsm *n.* hippisme *m.*
hipnọtic, **~ă** *adj.* hypnotique.
hipnotịsm *n.* hypnotisme *m.*
hipnotizạ *vt.* hypnotiser.
hipnotizatọr *m.* hypnotiseur *m.*
hipnọză *f.* hypnose *f.*
hipo- *elem. de comp.* hypo-.
hipocọndru *n.* *(anat.)* hypocondre *m.*
hipodrọm *n.* hippodrome *m.*
hipofịză *f.* *(anat.)* hypophyse *f.*
hipogạstric, **~ă** *adj.* *(anat.)* hypogastrique.
hipogạstru *n.* *(anat.)* hypogastre *m.*
hipopotạm *m.* *(zool.)* hippopotame *m.*
hipostạză *f.* hypostase *f.*
hipotensiụne *f.* *(med.)* hypotension *f.*
hipotensịv, **~ă** *adj.* *(med.)* hypotensif, -ive.
hipotrofịe *f.* *(med.)* hypotrophie *f.*
hippy *adj.*, *m.f.* hippie.
hirotonisị *vt.* ordonner un prêtre.
hirotonisịre *f.* *(bis.)* ordination *f.*
histologịe *f.* histologie *f.*
hit *n.* *(în muzica uşoară)* hit *m.*
hîd, **~ă** *adj.* hideux, -euse; horrible.
hîdoşẹnie *f.* hideur *f.*, horreur *f.*
hîị *vr.* pencher, être hors d'aplomb.
hîịt, **~ă** *adj.* penché, ~e; hors d'aplomb.
hîr *interj.* *că ~, că mîr* explications confuses.
hîră *f.* *(reg.)* mésentente *f.*, discorde *f.*
hîrb *n.* **1.** tesson *m.*, pot cassé. **2.** *(fig.)* patraque *f.*
hîrbuị *vt.* abîmer, détraquer.
hîrbuịt, **~ă** *adj.* usé, ~e, abîmé, ~e.
hị̂rcă *f.* **1.** crâne *m.* **2.** vieille sorcière.
hîrciọg *m.* *(zool.)* hamster *m.*
hîrdău *n.* baquet *m.*, tine *f.*
hîrîị **I.** *vi.* *(despre mecanisme)* grincer; *(despre oameni)* grailler; râler; *(despre cîini)* grogner. **II.** *vr.* *(fam.)* se chamailler.
hîrîiạlă *f.* râle *m.*; toux sèche.
hîrîịt^{1} *n.* **1.** grincement *m.* **2.** grognement *m.*
hîrîịt^{2}**,** **~ă** *adj.* *(despre glas, sunete)* fêlé, ~e, rauque.
hîrîitụră *f.* **1.** râle *m.*; voix rauque. **2.** grognement *m.*
hîrjoạnă, **hîrjoneạlă** *f.* chamaillerie *f.*; ébats *m. pl.*
hîrjonị *vr.* s'ébattre; lutiner.
hîrlẹţ *n.* bêche *f.*
hîrşị **I.** *vi.* crisser, grincer. **II.** *vt.* égratigner; érafler.
hîrşiịre *f.*, **hîrşiịt** *n.* grincement *m.*, crissement *m.*
hîrşiịt, **~ă** *adj.* égratigné, ~e; éraflé, ~e.
hîrtịe *f.* **1.** papier *m.*; *~ oficială* avis *m.*, papier officiel; *~ de (prins) muşte* papier tue-mouches. **2.** acte *m.*, document *m.* **3.** billet de banque // *a aşterne (a pune) pe ~* écrire; rédiger.
hîrtiụţă *f.* bout de papier.
hîrtọp *n.* fondrière *f.*; ravin *m.*
hîrţoạgă *f.* paperasse *f.*
hîrzọb *n.* *(reg.)* câble *m.*; corde *f.* // *coborît cu ~ul din cer* sorti de la cuisse de Jupiter.
hîtru, **~ră** *adj.* **1.** jovial, ~e; amusant, ~e; *(fam.)* rigolo, ~te. **2.** finaud, ~e.
hîţ *interj.* *~ în sus şi ~ în jos* (tirailler) de-ci, de-là; (entraîner) d'un côté et de l'autre.

hîța *interj.* ~-~ clopin-clopant.
hîțînạ **I.** *vt.* **1.** secouer. **2.** balancer; faire osciller. **II.** *vr.* se balancer.
hlamịdă *f.* chlamyde *f.*
hlizị *vr.* *(fam.)* rire bêtement, rigolet.
hm *interj.* hum! heu!
ho *interj.* holà! assez!
hoạrdă *f.* horde *f.*
hoạșcă *f.* mégère *f.*, vieille peste.
hoạță *f.* voleuse *f.*
hobạn *n.* *(av.)* hauban *m.*
họbby *n.* hobby *m.*
họchei *n.* hockey *m.*
hocheịst *m.* hockeyeur *m.*
hodoroạgă *f.* *(fam.)* bagnole *f.*, guimbarde *f.*
hodorọg *m.* baderne *f.*
hodorogeạlă *f.* tintamarre *m.*
hodorogị **I.** *vi.* *(despre vehicule)* faire un bruit de ferraille. **II.** *vr.* **1.** *(despre obiecte)* se détraquer, se délabrer. **2.** *(fig., despre oameni)* perdre la vigueur, la santé.
hodorogịt, ~ă *adj.* **1.** *(despre obiecte)* usé, ~e, délabré, ~e. **2.** *(fig., despre oameni)* usé, ~e; décrépit, ~e.
hodorọnc-tronc *interj.* patatras!
hogeạg *n.* *(reg.)* conduit *m.*
họhot *n.* **1.** éclat de rire. **2.** sanglot *m.*
hohotị *vi.* **1.** rire aux éclats, s'esclaffer. **2.** sangloter.
hohotịt *n.* **1.** éclat de rire. **2.** sanglots *m. pl.*
hohotitọr, -oạre *adj.* bruyant, ~e, sonore // *plîns* ~ gros sanglots.
hoinạr, ~ă *adj.* errant, ~e; vagabond, ~e.
hoinăreạlă *f.* flânerie *f.*; vagabondage *m.*
hoinărị *vi.* flâner; vagabonder.
họit *n.* **1.** charogne *f.*; cadavre *m.* **2.** *(fam.)* carcasse *f.*
họima *adv.* *(reg.)* sans cesse, sans arrêt.
hol *n.* hall *m.*
holbạ **I.** *vr.* écarquiller les yeux. **II.** *vt.* *a ~ ochii* écarquiller les yeux.
holbạt, ~ă *adj.* *(despre ochi)* écarquillés; *(despre oameni)* les yeux grands ouverts; ébahi, ~e.
họldă *f.* champs ensemencé.
họlding *n.* *(ec., fin.)* holding *m.*
họld-up [-ap] *n.* hold-up *m.*
holẹndru *n.* filtre à manches // ~ *de rafinare* pile raffineuse.
holẹră *f.* *(med.)* choléra *m.*
holẹric, ~ă *m.f.* *(med.)* cholérique.
holocạust *n.* holocauste *m.*
holtẹi *m.* célibataire *m.*
homạr *m.* *(zool.)* homard *m.*
homeopạt *m.* (médecin) homéopathe *m.*
hemeopạtic, ~ă *adj.* homéopathique.
homeopatịe *f.* homéopathie *f.*
homẹric, ~ă *adj.* homérique.
homosexuạl *m.* homosexuel *m.*, inverti *m.*
homosexualitạte *f.* homosexualité *f.*
hop *n.* **1.** accident de terrain. **2.** *(fig.)* difficulté *f.*, obstacle *m.*
họp(a) *interj.* hop! hop-là!
họră *f.* ronde paysanne roumaine.
horăị *vi.* *(fig.)* ronfler.
horăịt *n.*, **horăitụră** *f.* ronron(nement) *m.*, ronflement *m.*
họrbotă *f.* *(reg.)* dentelle *f.*
horcăị *vi.* **1.** râler. **2.** ronfler.
horcăiạlă *f.*, **horcăịt** *n.*, **horcăitụră** *f.* râle *m.*
horẹț *n.* *(pesc.)* nasse *f.*
horị *vi.* **1.** chanter des rondes. **2.** danser la ronde.
hormọn *m.* *(biol.)* hormone *f.*
hormonạl, ~ă *adj.* *(biol.)* hormonal, ~e.
horn *n.* tuyau (de cheminée) *m.*, conduit *m.*
hornạr *m.* ramoneur *m.*
hornblẹndă *f.* *(mineral.)* hornblende *f.*
horoscọp *n.* horoscope *m.*
hortatịv, ~ă *adj.* *(gram.)* exhortant, ~e.
hortẹnsie *f.* *(bot.)* hortensia *m.*
hortịcol, ~ă *adj.* horticole.
horticultọr, -oạre *m.f.* horticulteur, -trice.
horticultụră *f.* horticulture *f.*
hotạr *n.* **1.** frontière *f.*, limite *f.*, démarcation *f.* **2.** grande propriété; domaine *m.* // *a pune* ~ mettre un terme; *fără* ~ sans fin.
hotạrnic *adj.* *(înv.)* *inginer* ~ arpenteur *m.*
họtă *f.* *(constr.)* hotte *f.*
hotărị̂ **I.** *vr.* *vt.* (se) décider, (se) résoudre, (faire) prendre une décision. **II.** *vt.* établir, fixer (un terme, un délai).
hotărị̂re *f.* **1.** décision *f.*, résolution *f.*, détermination *f.* **2.** fermeté *f.*, énergie *f.* **3.** décret *m.* **4.** *(jur.)* sentence *f.*, arrêt *m.* // *cu* ~ résolument, fermement.
hotărị̂t, ~ă *adj.* **1.** décidé, ~e, résolu, ~e. **2.** ferme, inflexible. **3.** fixé, ~e; stipulé, ~e. **4.** destiné, ~e. **5.** sûr, ~e, indiscutable // *(gram.)* *articol* ~ article défini.
hotărîtọr, -oạre *adj.* décisif, -ive; déterminant, ~e.
hotărnicị *vt.* **1.** délimiter, borner. **2.** cadastrer.
hotărnicịe *f.* **1.** délimitation *f.*, démarcation *f.* **2.** cadastre *m.*
họt-dog *n.* hot-dog *m.*
hotẹl *n.* hôtel *m.*
hoteliẹr *m.* hôtelier *m.*
hoț *m.* **1.** voleur *m.*; ~ *de buzunare* pickpocket *m.*, voleur à la tire. **2.** *(fam.)* polisson *m.*
hoțẹsc, -eạscă *adj.* de voleur; *(fam.)* malin, -igne.
hoțẹște *adv.* furtivement, à la derobée.
hoție *f.* **1.** vol *m.*; larcin *m.* **2.** fraude *f.*; détournement *m.*
hoțoạică *f.* *(fam.)* polisonne *f.*
hoțomạn, ~că *m.f.* *(fam.)* polisson, ~ne.
hoțomănịe *f.* vol *m.*, pillage *m.*
hram *n.* patron (d'une église) *m.* // *(pop.)* *ce ~ poartă?* qu'est-ce qu'il manigance?
hrạnă *f.* **1.** nourriture *f.*, aliments *m. pl.*, vivres *m. pl.* **2.** subsistance *f.*
hrăni *vt.*, *vr.* (se) nourrir, (s')alimenter.
hrănire *f.* alimentation *f.*
hrănitọr, -oạre *adj.* nourrissant, ~e, nutritif, -ive.
hrăpărẹț, -eạță *adj.* avide, rapace.
hrean *m.* *(bot.)* raifort *m.*
hrib *m.* *(bot.)* bolet *m.*
hrișcă *f.* *(bot.)* sarrasin *m.*, blé noir.
hrụbă *f.* cave *f.*, caveau *m.*; souterrain *m.*
hughenọt *m.* *(ist.)* huguenot *m.*, calviniste *m.*
huhurẹz *m.* *(ornit.)* hulotte *f.*, chat-huant *m.*

// *a trăi ca un* ~ vivre comme un hibou; *a se scula ca* ~*ii* se lever au petit jour.

huiduị *vt.* huer, conspuer.

huiduiạlă *f.* huée *f.*

huidụmă *f.* *(fam.)* escogriffe *m.*

hụiet *n.* rumeur *f.*; grondement *m.*; retentissement *m.*

huilă *f.* *(mine)* houille *f.*

hụlă¹ *f.* **1.** opprobre *m.*, blâme *m.* **2.** diffamation *f.*

hụlă² *f.* *(mar.)* houle *f.*

hulị *vt.* **1.** blâmer, jeter l'opprobre. **2.** dénigrer, diffamer.

huligạn *m.* fauteur de désordres, factieux *m.*

hulịre *f.* blâme *m.*, opprobre *m.*

hụlpav, ~ă *adj.* glouton, ~ne, goulu, ~e.

hulụb *m.* *(reg.)* pigeon *m.*

hulụbă *f.* brancard *m.*

hulubărịe *f.* *(reg.)* pigeonnier *m.*

hụmă *f.* argile *f.*, terre glaise.

humerạl, ~ă *adj.* huméral, ~e.

hụmerus *n.* *(anat.)* humérus *m.*

humorẹscă *f.* *(muz.)* humoresque *f.*

humuị *vt.* glaiser, enduire de terre glaise.

hụmus *n.* *(geol.)* humus *m.*

hụntă *f.* junte *f.*

hurducạ *vt.* *(reg.)* ballotter, cahoter, secouer.

hurducạre *f.* *(reg.)* cahotement *m.*, ballottement *m.*

hurducătụră *f.* *(reg.)* secousse *f.*, cahot *m.*

hurmụz *n.* perle fausse *f.*; verroterie *f.*

huruị *vi.* vrombir.

huruịt *n.*, **huruitură** *f.* vrombissement (d'un moteur) *m.*; roulement (des roues) *m.*

hụsă *f.* housse *f.*

hụța *interj.* *a (se) da* ~ (se) balancer.

huzụr *n.* existence de tout repos; vie opulente et oisive.

huzurị *vi.* vivre dans l'opulence et dans l'oisiveté; *(fam.)* se la couler douce.

ia *interj.* **1.** voyons! **2.** en voilà! tiens! **3.** bah! **4.** donc; ~ *zi* dis donc.

iacạ *f. a feșteli ~ua* se couvrir de ridicule.

iạcă *interj.* **1.** tiens! **2.** (en) voici. **3.** voilà que; soudain. **4.** non! // *iac-așa!* tout simplement; sans y penser.

iad *n.* enfer *m.*

iạdă *f.* *(zool.)* chevrette *f.*

iahnịe *f.* *(culin.)* ragoût *m.*

iaht *n.* yacht *m.*

iạma *f. art. a da ~* **a.** se ruer; **b.** gaspiller; dévaster.

iamb *m.* *(stil.)* ïambe *m.*

iạmbic, ~**ă** *adj.* *(stil.)* ïambique.

ianuạrie *m.* janvier *m.*

iạpă *f.* jument *f.* // ~ *tînără* pouliche *f.*

iar **I.** *adv.* encore; à nouveau. **II.** *conj.* **1.** mais; tandis que, alors que. **2.** et.

iạrbă *f.* **1.** herbe *f.* **2.** gazon *m.* // *din pămînt, din ~ verde* à tout prix; *ca frunza și ca iarba* innombrable; *(bot.) iarba-fiarelor* **a.** dompte-venin *m.*; **b.** *(fig.)* herbe magique.

iard *m.* *(metrol.)* yard *m.*

iarmarọc *n.* foire *f.*

iạrnă *f.* hiver *m.*; *la ~* l'hiver prochain; *astă ~* l'hiver dernier; *iarna...* en hiver...

iạscă *f.* amadou *m.*

iasomie *f.* *(bot.)* jasmin *m.*

iatac *n.* *(reg.)* alcôve *f.*

iatagạn *n.* yatagan *m.*

iạtă *interj.* voici! regarde! // ~ *că...* tout à coup..., soudain...

iaurgerie *f.* crémerie (où l'on vend du yogourt) *f.*

iaurgiu *m.* crémier *m.*, marchand de yogourt.

iaurt *n.* yogourt *m.*

iavạș *adv.* ~-~ *(fam.)* lentement.

iạz *n.* **1.** étang *m.* **2.** bief *m.* **3.** digue *f.*, barrage *m.*

ibẹric, ~**ă** *adj.* ibérique.

ịbis *m.* *(ornit.)* ibis *m.*

ibọvnic, ~**ă** *m.f.* *(pop.)* amant, ~e, amoureux, -euse.

ibric *n.* coquemar *m.*; verseuse *f.*

ibrịșin *n.* cordonne *m.*; (fil de) soie torse.

ici *adv.* *(pop.)* ici // *pe ~, pe colo* par ci, par là; ~ *și colo* çà et là.

icneạlă *f.*, **ịcnet** *n.* **1.** ahan *m.*; gémissement *m.* **2.** hoque *m.*

icnị *vi.* **1.** ahaner; gémir, geindre. **2.** hoqueter.

icnitụră *f.* v. **icneạlă.**

icoạnă *f.* **1.** icône *f.* **2.** *(fig.)* image *f.*

iconạr *m.* peintre d'icônes.

iconoclạst *m.* iconoclaste *m.*

iconogrạf *m.* iconographe *m.*

iconogrạfic, ~**ă** *adj.* iconographique.

iconografịe *f.* iconographie *f.*

iconostạs *n.* *(bis.)* iconostase *f.*

ịcre *f. pl.* œufs de poison // ~ *negre* caviar *m.*; ~ *moi* caviar frais.

ịcter *n.* *(med.)* ictère *m.*; jaunisse *f.*

ideạl, ~**ă** **I.** *adj.* idéal, ~e; parfait, ~e. **II.** *n.* idéal *m.*

idealịsm *n.* *(fil.)* idéealisme *m.*

idealịst, ~**ă** *adj., m.f.* *(fil.)* idéaliste.

idealizạ *vt.* idéaliser.

idealizạre *f.* idéalisation *f.*

idealizạt, ~**ă** *adj.* idéalisé, ~e.

idẹe *f.* **1.** idée *f.* **2.** *(fil.)* notion *f.*; concept *m.* **3.** avis *m.*; opinion *f.* **4.** intention *f.*, plan *m.* // *dă-mi o ~* donne-moi un conseil.

idẹntic, ~**ă** *adj.* identique.

identificạ *vt. vr.* (s')identifier (avec).

identificạre *f.* identification *f.*

identitạte *f.* identité *f.*

ideogrạfic, ~**ă** *adj.* idéographique.

ideografịe *f.* idéographie *f.*

ideogrạmă *f.* idéogramme *m.*

ideolọg *m.* idéologue *m.*

ideolọgic, ~**ă** *adj.* idéologique.

ideologịe *f.* idéologie *f.*

idịlă *f.* idylle *f.*

idiọm *n.* *(lingv.)* idiome *m.*

idiomạtic, ~**ă** *adj.* *(lingv.)* idiomatique.

idiosincrasịe *f.* idiosyncrasie *f.*

idiọt, -oạtă *adj., m.f.* idiot, ~e; crétin, ~e.

idioțẹnie *f.* bêtise *f.*; imbécillité *f.*

idioțịe *f.* idiotie *f.*; débilité mentale.

ịdol *m.* idole *f.*

idolatrịe *f.* idolâtrie *f.*; *(fig.)* adoration *f.*

idolatrizạ *vt.* idolâtrer; *(fig.)* adorer.

idolatrizạre *f.* *(fig.)* adoration *f.*

idolạtru, -ră *adj., m.f.* idolâtre.

ịe *f.* blouse paysanne brodée.

ied *m.* *(zool.)* chevreau *m.*

iẹderă *f.* *(bot.)* lierre *m.*

iẹftin, ~**ă** **I.** *adj.* **1.** bon marché; convenable. **2.** *(fig.)* commun, ~e, grossier, -ère. **II.** *adv.* à bon compte.

ieftinị *vt.* baisser le prix.

ieftinịre *f.* baisse des prix; rabais *m.*

iẹle *f. pl.* *(mitol.)* méchantes fées.

ienicẹr *m.* *(ist.)* janissaire *m.*

ienụpăr *m.* *(bot.)* genévrier *m.*

ienụperă *f.* *(bot.)* genièvre *m.*

iepurạş *m.* *(zool.)* levraut *m.*; lapereau *m.*

iẹpure *m.* *(zool.)* lièvre *m.* // *~ de casă* lapin *m.*

iepurẹşte *adv.* peureusement // *a dormi ~* ne dormir que d'un œil.

iepuroạică *f.* *(zool.)* hase *f.*; lapine *f.*

ierạrh *m.* *(bis.)* prélat *m.*

ierạrhic, ~ă *adj.* hiérarchique // *pe cale ~ă* hiérachiquement.

ierarhịe *f.* hiérarchie *f.*

ierarhizạ *vt.* hiérarchiser.

ierbạr^1 *n.* herbier *m.*

ierbạr^2 *n.* *(zool.)* rumen *m.*

ierbărịe *f.* mauvaises herbes.

ierbọs, -oạsă *adj.* **1.** herbu, ~e. **2.** herbacé, ~e.

ieremiạdă *f.* jérémiade *f.*, lamentation *f.*

iẹri *adv.* hier; *de ~* **a.** depuis hier; **b.** d'antan // *de azi, de ~* depuis peu; *a căuta ziua de ~* chercher midi à quatorze heures.

iernạ *vi.* hiverner.

iernạt *n.* hivernage (des troupeaux) *m.*

iernạtic, ~ă I. *adj.* hivernal, ~e. **II.** *n.* **1.** étable (pour l'hiver) *f.* **2.** fourrage (pour l'hiver) *m.*

ieromonạh *m.* moine ordonné prêtre.

iertạ *vt.* **1.** pardonner; excuser. **2.** remettre (une dette). **3.** absoudre // *(este) de neiertat!* c'est impardonnable.

iertạre *f.* **1.** pardon *m.* **2.** absolution *f.*; grâce *f.*

iertăciụne *f.* *(înv.)* pardon *m.* // *(fam.)* *să fie cu ~* sauf votre respect.

iertătọr, -oạre *adj.* clément, ~e; magnanime.

ierụncă *f.* *(ornit.)* gélinotte *f.*

iẹsle *f.* crèche *f.*

ieşị *vi.* **1.** sortir. **2.** surgir; émerger. **3.** apparaître; se manifester. **4.** *(despre cereale)* lever. **5.** *(despre ţesături)* déteindre, se décolorer // *a nu ~ din cuvîntul cuiva* respecter strictement les dispositions de qn.; *a-i ~ cuiva sufletul* haleter; *a-şi ~ din minţi* perdre la raison; *a ~ profesor* devenir professeur; *a ~ în relief* **a.** saillir; **b.** se faire remarquer; *a ~ afară* aller à la selle.

ieşịnd *n.* *(constr.)* proéminence *f.*; saillant *m.*

ieşịre *f.* **1.** sortie *f.*, issue *f.*; *(fig.)* *fără ~* sans issue, sans solution. **2.** *(fig.)* algarade *f.* // *~ la mare* accès à la mer.

ieşitụră *f.* *(constr.)* proéminence *f.*

iẹzer *n.* lac alpin.

iezuịt *m.* **1.** jésuite *m.* **2.** *(fig.)* hypocrite *m.*

iezuitịsm *n.* jésuitisme *m.*; hypocrisie *f.*

ifọs *n.* *(fam.)* infatuation *f.* // *a-şi da ~e* se donner des airs.

igiẹnă *f.* hygiène *f.*

igiẹnic, ~ă *adj.* hygiénique.

iglịţă *f.* crochet *m.*

ignifụg, ~ă *adj.* ignifuge.

ignorạ *vt.* **1.** ignorer; ne pas savoir. **2.** négliger; passer outre.

ignorạnt, ~ă *adj.*, *m.f.* ignorant, ~e.

ignorạnţă *f.* ignorance *f.*; inculture *f.*

ignorạre *f.* omission volontaire (de).

igrasịe *f.* humidité (des murs) *f.*

igrasiọs, -oạsă *adj.* *(despre ziduri, pereţi)* humide.

iguạn *m.* *(zool.)* iguane *m.*

ihtiolọgic, ~ă *adj.* ichtyologique.

ihtiologịe *f.* ichtyologie *f.*

ilariạnt, ~ă *adj.* hilarant, ~e.

ilaritạte *f.* hilarité *f.*

ilegạl, ~ă *adj.* illégal, ~e.

ilegalịst, ~ă *m.f.* *(pol.)* combattant(e) dans la clandestinité.

ilegalitạte *f.* **1.** acte illégal. **2.** *(pol.)* illégalité *f.*, clandestinité *f.*; *a lupta în ~* combattre dans la clandestinité.

ileọn *n.* *(anat.)* iléon *m.*

iliạc, ~ă *adj.* *(anat.)* iliaque.

iluminạ I. *vt.* illuminer, éclairer. **II.** *vr.* *(fig.)* s'illuminer.

iluminạre *f.*, **iluminạt** *n.* **1.** illumination *f.* **2.** lumières (décoratives) *f.pl.*

iluminạt, ~ă *adj.* illuminé, ~e, éclairé, ~e.

iluminạţie *f.v.* **iluminạre.**

ilustrạ I. *vt.* **1.** illustrer, éclaircir (un texte) par des commentaires, des notes. **2.** enluminer. **II.** *vr.* se rendre illustre; se distinguer.

ilustrạt, ~ă I. *adj.* *(despre publicaţii, texte)* illustré, ~e. **II.** *f.* carte postale (illustrée) *f.*

ilustratịv, ~ă *adj.* démonstratif, -ive.

ilustrạţie *f.* illustration *f.*

ilụstru, ~ă *adj.* illustre, fameux, -euse, célèbre.

ilụzie *f.* illusion *f.*; *(fiz.)* *~ optică* illusion d'optique; *(fig.)* *a-şi face iluzii* nourrir des illusions, s'abuser.

iluzọriu, ~ie *adj.* illusoire; trompeur, -euse.

imaculạt, ~ă *adj.* immaculé, ~e, sans tache.

imaginạ *vt.* **1.** imaginer, inventer. **2.** croire, penser, supposer.

imaginạbil, ~ă *adj.* imaginable.

imaginạr, ~ă *adj.* imaginaire.

imaginạt, ~ă *adj.* imaginé, ~e; inventé, ~e.

imaginatịv, ~ă *adj.* imaginatif, -ive.

imaginạţie *f.* imagination *f.*, fantaisie *f.*

imạgine *f.* **1.** image *f.*; aspect *m.* **2.** *(mat.)* symbole *m.*

imanẹnt, ~ă *adj.* immanent, ~e.

imanẹnţă *f.* immanence *f.*

imạş *n.* pâturage *m.*; pâtis *m.*

imateriạl, ~ă *adj.* immatériel, ~le.

imaterialitạte *f.* immatérialité *f.*

imbatạbil, ~ă *adj.* imbattable.

imbecịl, ~ă *adj.*, *m.f.* imbécile.

imbecilitạte *f.* **1.** imbécillité *f.* **2.** ineptie *f.*

imbẹrb I. *adj.* *m.* imberbe. **II.** *m.* blanc-bec *m.*

imbọld *n.* impulsion *f.*; stimulant *m.*, encouragement *m.*

imediạt, ~ă I. *adj.* immédiat, ~e; instantané, ~e. **II.** *adv.* immédiatement, à l'instant; sans délais.

imemoriạl, ~ă *adj.* immémorial, ~e.

imẹns, ~ă I. *adj.* immense; démesuré, ~e. **II.** *adv.* immensément; énormément.

imensitạte *f.* immensité *f.*

imersiụne *f.* immersion *f.*

imigrạ *vi.* immigrer.

imigrạnt, ~ă *m.f.* immigrant, ~e; immigré, ~e.

imigrạre *f.*, **imigrạţie** *f.* immigration *f.*

iminẹnt, ~ă *adj.* imminent, ~e.

iminẹnţă *f.* imminence *f.*

imitạ *vt.* **1.** imiter. **2.** reproduire (fidèlement); copier. **3.** *(peior.)* contrefaire.

imitạbil, ~ă *adj.* imitable.

imitạre *f.* imitation *f.*

imitatịv, ~ă *adj.* imitatif, -ive.

imitạție *f.* **1.** imitation *f.*; copie *f.* **2.** *(peior.)* contrefaçon *f.*

imixtiụne *f.* immixtion *f.*, ingérence *f.*

imn *n.* hymne *m.*

imobịl, ~ă I. *adj.* immobile, fixe. **II.** *n.* immeuble *m.*

imobiliạr, ~ă *adj.* immobilier, -ère.

imobilịsm *n.* immobilisme *m.*

imobilitạte *f.* immobilité *f.*

imobilizạ *vt.* immobiliser.

imobilizạre *f.* immobilisation *f.*

imobilizạt, ~ă *adj.* immobilisé, ~e.

imorạl, ~ă *adj.* immoral, ~e.

imoralitạte *f.* immoralité *f.*

imortalizạ *vt.* immortaliser.

impacientạ *vr.* s'impatienter.

impạr, ~ă *adj.* *(mat.)* impair, ~e.

imparisilạbic, ~ă *adj.* imparisyllabique.

imparțiạl, ~ă *adj.* impartial, ~e.

imparțialitạte *f.* impartialité *f.*

impạs *n.* impasse *f.*, situation sans issue.

impasịbil, ~ă *adj.* impassible; flegmatique.

impasibilitạte *f.* impassibilité *f.*; flegme *m.*

impecạbil, ~ă *adj.* impécable.

impedimẹnt *n.* obstacle *m.*, entrave *f.*

imperatịv, ~ă I. *adj.* impératif, -ive; catégorique; *(gram.) modul* ~ le mode impératif. **II.** *n.* impératif *m.*; nécessité *f.*

imperceptịbil, ~ă I. *adj.* imperceptible. **II.** *adv.* imperceptiblement.

imperfẹct, ~ă I. *adj.* imparfait, ~e. **II.** *n.* *(gram.)* imparfait *m.*

imperfecțiụne *f.* imperfection *f.*

imperiạl, ~ă *adj.* impérial, ~e.

imperialịsm *n.* *(pol.)* impérialisme *m.*

imperialịst, ~ă *adj.*, *m.f.* *(pol.)* impérialiste.

imperiọs, -oạsă I. *adj.* impérieux, -euse. **II.** *adv.* impérieusement.

impẹriu *n.* empire *m.*

impermeạbil, ~ă I. *adj.* imperméable. **II.** *n.* (vêtement) impermeable *m.*

impermeabilitạte *f.* imperméabilité *f.*

impersonạl, ~ă *adj.* impersonnel, ~le.

impertinẹnt, ~ă *adj.*, *m.f.* impertinent, ~e; impoli, ~e.

impertinẹnță *f.* impertinence *f.*; impolitesse *f.*

imperturbạbil, ~ă *adj.* imperturbable; calme.

impetuọs, -oạsă *adj.* impétueux, -euse; fougueux, -euse.

impetuozitạte *f.* impétuosité *f.*; fougue *f.*

impiegạt *m.* *(c.f.)* employé au trafic ferroviaire.

impietạ *vi.* (+ **asupra**) empiéter (sur).

implacạbil, ~ă *adj.* implacable.

implicạ *vt.* impliquer, entraîner, comporter.

implicạție *f.* implication *f.*

implicịt, ~ă I. *adj.* implicite. **II.** *adv.* implicitement.

implorạ *vt.* implorer, supplier.

implorạre *f.* imploration *f.*, supplication *f.*

impolitẹțe *f.* impolitesse *f.*; grossièreté *f.*

imponderạbil, ~ă *adj.* impondérable.

impọrt *n.* importation *f.* // *marfă de* ~ marchandise importée.

importạ^1 *vt.* importer (des marchandises).

importạ^2 *vi.* importer, être d'importance.

importạnt, ~ă *adj.* **1.** important, ~e, d'importance. **2.** *(despre oameni)* célèbre, illustre.

importạnță *f.* importance *f.*

importạre *f.* importation *f.*

importạt, ~ă *adj.* importé, ~e, d'importation.

importatọr, -oạre *m.f.* importateur, -trice.

imposịbil, ~ă I. *adj.* impossible. **2.** *(fam., despre oameni)* insupportable. **II.** *n.* *(art.)* l'impossible.

imposibilitạte *f.* impossibilité *f.*

impostọr *m.* imposteur *m.*; charlatan *m.*

impostụră *f.* imposture *f.*; tromperie *f.*

impotẹnt, ~ă *adj.* impuissant, ~e.

impotẹnță *f.* *(med.)* impuissance *f.*

impozạbil, ~ă *adj.* *(fin.)* imposable.

impozạnt, ~ă *adj.* imposant, ~e.

impọzit *n.* *(fin.)* impôt *m.*

impracticạbil, ~ă *adj.* *(despre drumuri)* impracticable: raviné, ~e.

imprecạție *f.* imprécation *f.*

impregnạ *vt.* *vr.* (s')imprégner.

impregnạre *f.* imprégnation *f.*

impregnạt, ~ă *adj.* imprégné, ~e.

impresạr *m.* impresario *m.*; manager *m.*

imprẹsie *f.* impression *f.*; *a face* ~ *(asupra)* faire (une forte) impression (sur), impressionner.

impresionạ *vt.* impressionner.

impresionạbil, ~ă *adj.* impressionnable, émotif, -ive.

impresionạnt, ~ă *adj.* impressionnant, ~e; troublant, ~e.

impresionạt, ~ă *adj.* impressionné, ~e.; ému, ~e.

impresionịsm *n.* *(arte, lit.)* impressionnisme *m.*

impresionịst, ~ă *adj.*, *m.f.*, impressionniste.

imprevizịbil, ~ă *adj.* imprévisible.

imprimạ I. *vt.* **1.** imprimer. **2.** *(fig.)* communiquer, transmettre; déterminer. **II.** *vr.* se graver, se fixer (sur).

imprimạre *f.* impression *f.*; empreinte *f.*

imprimạt, ~ă I. *adj.* imprimé, ~e. **II.** *n.* **1.** imprimé *m.*; formulaire *m.* **2.** *(la pl.)* ouvrages imprimés.

imprimerịe *f.* imprimerie *f.*, typographie *f.*

imprimẹu *n.* tissu imprimé.

imprọpriu, -ie *adj.* impropre; inexact, ~e; faux, fausse.

improvizạ *vt* improviser.

improvizạre *f.* v. **improvizạție.**

improvizạt, ~ă *adj.* improvisé, ~e.

improvizạție *f.* improvisation *f.*

imprudẹnt, ~ă I. *adj.* imprudent, ~e. **II.** *adv.* imprudemment.

imprudẹnță *f.* imprudence *f.*

impụdic, ~ă *adj.* impudique.

impụls *n.*, **impụlsie** *f.* impulsion *f.*

impulsịv, ~ă *adj.* impulsif, -ive.

impulsivitạte *f.* impulsivité *f.*

impunătọr, -oạre *adj.* imposant, ~e.

impụne I. *vt.* **1.** imposer; obliger à. **2.** mettre un impôt sur; imposer. **II.** *vr.* s'imposer; s'affirmer; se distinguer // *se* ~ *să...* il s'avère nécessaire de... **III.** *vi.* inspirer le respect.

impụnere *f.* impôt *m.*

imputạ *vt.* imputer; reprocher.

imputạbil, ~ă *adj.* imputable.

imputare, imputație *f.* imputation *f.*; reproche *m.*
imuạbil, **~ă** *adj.* immuable.
imuabilitạte *f.* immuabilité *f.*
imụn, **~ă** *adj.* *(med.)* réfractaire à l'infection.
imunitạte *f.* immunité *f.*
imunizạ *vt.* *(med.)* immuniser.
imunizạt, **~ă** *adj.* *(med.)* immunisé, ~e.
imunizạre *f.* immunisation *f.*
in *n.* lin *m.*
inabordạbil, **~ă** *adj.* inabordable.
inacceptạbil, **~ă** *adj.* inacceptable.
inaccesịbil, **~ă** *adj.* inaccessible.
inactịv, **~ă** *adj.* inactif, -ive.; désœuvré, ~e.
inactivitạte *f.* inactivité *f.*; désœuvrement *m.*
inactuạl, **~ă** *adj.* inactuel, ~le.
inadmisịbil, **~ă** *adj.* inadmissible; intolérable.
inadvertẹnță *f.* inadvertance *f.*
inalienạbil, **~ă** *adj.* *(jur.)* inaliénable.
inamịc, **~ă** *adj.*, *m.f.* ennemi, ~e.
inamovịbil, **~ă** *adj.* *(jur.)* inamovible.
inamovibilitạte *f.* *(jur.)* inamovibilité *f.*
inanịție *f.* inanition *f.*
inạpt, **~ă** *adj.* inapte à (pour); impropre à; incapable de.
inaugurạ *vt.* inaugurer.
inaugurạl, **~ă** *adj.* inaugural, ~e.
inaugurạre *f.* inauguration *f.*
incalculạbil, **~ă** *adj.* incalculable.
incandescẹnt, **~ă** *adj.* incandescent, ~e.
incandescẹnță *f.* incandescence *f.*
incapạbil, **~ă** *adj.* incapable.
incapacitạte *f.* incapacité *f.*; inaptitude *f.*
incarnạ *vt.* incarner; *(fig.)* matérialiser, personnifier.
incarnạre *f.* *(fig.)* personnification *f.*, matérialisation *f.*
incarnạt, **~ă** *adj.* incarné, ~e; *(fig.)* matérialisé, ~e, personnifié, ~e.
incendiạ *vt.* incendier.
incendiạr, **~ă** *adj.* **1.** incendiaire. **2.** *(fig.)* séditieux, -euse.
incẹndiu *n.* incendie *m.*
incẹrt, **~ă** *adj.* incertain, ~e; douteux, -euse.
incertitụdine *f.* incertitude *f.*; doute *m.*
incẹst *n.* inceste *m.*
incestuọs, -oasă *adj.* incestueux, -euse.
inchizitọr *m.* *(ist.)* inquisiteur *m.*
inchizitoriạl, **~ă** *adj.* *(fig.)* inquisitorial, ~e.
inchizịție *f.* *(ist.)* inquisition *f.*
incidẹnt *n.* incident *m.*
incidentạl, **~ă** **I.** *adj.* accidentel, ~le, occasionnel, ~le. **II.** *adv.* incidemment, accidentellement.
incidẹnță *f.* *(fiz.)* incidence *f.*
incinerạ *vt.* incinérer.
incinerạre *f.* incinération *f.*
incịntă *f.* enceinte *f.*
incipiẹnt, **~ă** *adj.* de début; à ses débuts.
incisịv, **~ă** *adj* incisif, -ive; mordant, ~e.
incịzie *f.* **1.** *(med.)* incision *f.* **2.** *(silv.)* entaille *f.*
inclụde *vt.* **1.** inclure, contenir. **2.** insérer, englober.
inclụdere *f.* inclusion *f.*
inclụs, **~ă** *adj.* inclus, ~e; compris, ~e.
inclusịv *adv.* inclusivement, y compris.
incluziụne *f.* inclusion *f.*
incoerẹnt, **~ă** *adj.* incohérent, ~e.
incoerẹnță *f.* incohérence *f.*
incọgnito *adv.* incognito.
incolọr, **~ă** *adj.* **1.** incolore. **2.** *(fig.)* fade, insipide.
incomensurạbil, **~ă** *adj.* incommensurable; immense.
incomọd, **~ă** **I.** *adj.* **1.** incommode. **2.** *(fig.)* fâcheux, -euse, gênant, ~e. **II.** *adv.* incommodément.
incomodạ *vt.* incommoder, déranger.
incomparạbil, **~ă** **I.** *adj.* incomparables, hors pair. **II.** *adv.* incomparablement.
incompatịbil, **~ă** *adj.* incompatible.
incompatibilitạte *f.* incompatibilité *f.*
incomplẹt, **~ă** **I.** *adj.* incomplet, -ète. **II.** *adv.* incomplètement.
inconsecvẹnt, **~ă** *adj.* inconséquent, ~e.
inconsecvẹnță *f.* inconséquence *f.*
inconsistẹnt, **~ă** *adj.* inconsistant, ~e.
inconsistẹnță *f.* inconsistance *f.*
inconștiẹnt, **~ă** **I.** *adj.* **1.** inconscient, ~e. **2.** irréfléchi, ~e; déraisonnable. **II.** *adv.* inconsciemment.
inconștiẹnță *f.* inconscience *f.*
incontestạbil, **~ă** **I.** *adj.* incontestable, indéniable. **II.** *adv.* incontestablement.
inconvẹnient *n.* inconvénient *m.*
incorẹct, **~ă** **I.** *adj.* **1.** incorrect, ~e. **2.** malhonnête. **II.** *adv.* incorrectement.
incorectitụdine *f.* incorrection *f.*
incorigịbil, **~ă** *adj.* incorrigible.
incoruptịbil, **~ă** *adj.* incorruptible, intègre.
incriminạ *vt.* incriminer, mettre en cause.
incriminạre *f.* incrimination *f.*
incriminạt, **~ă** *adj.* incriminé, ~e; mis(e) en cause.
incrustạ *vt.* *vr.* (s')incruster.
incrustạt, **~ă** *adj.* **1.** incrusté, ~e. **2.** orné(e) d'incrustations.
incrustạție *f.* incrustation *f.*
incubatọr *n.* couveuse *f.*
incubạție *f.* **1.** couvaison *f.* **2.** *(med.)* incubation *f.*
inculpạ *vt.* *(jur.)* inculper.
inculpạre *f.* *(jur.)* inculpation *f.*
inculpạt, **~ă** *m.f.* *(jur.)* inculpé, ~e.
incụlt, **~ă** *adj.* sans instruction, inculte, ignare.
incultură *f.* manque de culture, ignorance *f.*
incumbạ *vi.* incomber, revenir obligatoirement à.
incunạbul *n.* incunable *m.*
incurạbil, **~ă** *adj.* incurable.
incursiụne *f.* incursion *f.*
indecẹnt, **~ă** *adj.* indécent, ~e.
indecẹnță *f.* indécence *f.*
indefinịt, **~ă** *adj.* indéfini, ~e.; indéterminé, ~e.
indelicatẹțe *f.* indélicatesse *f.*
indemnizạție *f.* indemnité *f.*, indemnisation *f.*
independẹnt, **~ă** indépendant, ~e.
independẹnță *f.* indépendance *f.*
indescifrạbil, **~ă** *adj.* indéchiffrable.
indescriptịbil, **~ă** *adj.* indescriptible.
ịndex *n.* index *m.* // *pus la* ~ mis au rancart.
indezirạbil, **~ă** *adj.* indésirable.
indiạn, **~ă** **I.** *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* indien, ~ne. **II.** *n.* *(text.)* indienne *f.*

indicạ *vt.* indiquer, désigner.

indicạre *f.* indication *f.*

indicạt, ~ă *adj.* **1.** indiqué, ~e. **2.** adéquat, ~e.

indicatịv *adj.* *(gram.) modul* ~ mode indicatif.

indicatọr *n.* indicateur *m.*; ~ *de kilometraj* indicateur kilométrique.

indicạție *f.* indication *f.*; recommandation *f.*; renseignement *m.*

ịndice I. *m.* indice *m.* **II.** *n.* **1.** index *m.* **2.** aiguille (d'un cadran) *f.*

indịciu *n.* **1.** indice *m.*, signe *m.* **2.** trace *f.*

indiferẹnt, ~ă *adj.* indifférent, ~e // ~ *dacă* sans égard à; ~ *de* sans tenir compte de.

indiferẹnță *f.* indifférence *f.*

indigẹn, ~ă *adj.*, *m.f.* indigène, autochtone.

indigẹst, ~ă *adj.* indigeste.

indigẹstie *f.* indigestion *f.*

indignạ *vt.* *vr.* (s')indigner.

indignạre *f.* indignation *f.*

indignạt, ~ă *adj.* indigné, ~e.

indirẹct, ~ă I. *adj.* indirect, ~e. **II.** *adv.* indirectement.

indisciplịnă *f.* indiscipline *f.*

indiscrẹt, ~ă *adj.* indiscret, -ète.

indiscrẹție *f.* indiscrétion *f.*

indiscutạbil, ~ă *adj.* indiscutable.

indisolụbil, ~ă *adj.* indissoluble. **II.** *adv.* indissolublement.

indispensạbil, ~ă I. *adj.* indispensable. **II.** *adv.* indispensablement. **III.** *m.* *pl.* caleçon *m.*

indisponịbil, ~ă *adj.* indisponible.

indisponibilitạte *f.* indisponibilité *f.*

indispozịție *f.* indisposition *f.*; malaise *m.*

indispụne I. *vt.* contrarier, mécontenter. **II.** *vr.* perdre sa bonne humeur.

indispụs, ~ă *adj.* **1.** contrarié, ~e, mécontent, ~e. **2.** mal à l'aise; indisposé, ~e, souffrant, ~e.

indivịd *m.* **1.** individu *m.* **2.** *(pop.)* type *m.*; mec *m.* **3.** *(biol.)* exemplaire *m.*

individuạl, ~ă I. *adj.* individuel, ~le. **II.** *adv.* individuellement.

individualịsm *n.* individualisme *m.*

individualịst, ~ă *adj.*, *m.f.* individualiste.

individualitạte *f.* individualité *f.*; personnalité *f.*

individualizạ *vt.* individualiser.

individualizạre *f.* individualisation *f.*

individualizạt, ~ă *adj.* individualisé, ~e; spécifique.

indivịz, ~ă *adj.* *(jur.)* indivis, ~e.

indivizịbil, ~ă *adj.* indivisible.

indivizibilitạte *f.* indivisibilité *f.*

indiviziụne *f.* *(jur.)* indivision *f.*

indolẹnt, ~ă *adj.* indolent, ~e; indifférent, ~e; apathique.

indolẹnță *f.* indolence *f.*; indifférence *f.*; apathie *f.*

indụce *vt.* *(el.)* induire; *(fig.) a ~ în eroare* induire en erreur, tromper.

inductịv, ~ă *adj.* inductif, -ive.

inductọr *n.* *(el.)* inducteur *m.*

indụcție *f.* induction *f.*

indulgẹnt, ~ă *adj.* indulgent, ~e.

indulgẹnță *f.* indulgence *f.*

industriạl, ~ă *adj.* industriel, ~le.; *centru* ~ centre industriel.

industrializạ *vt.* industrialiser.

industrializạre *f.* industrialisation *f.*

industriạș *m.* industriel *m.*

industrịe *f.* industrie *f.*

inedit, ~ă *adj.* **1.** inédit, ~e. **2.** nouveau, -elle; inusité, ~e.

ineficạce *adj.* *invar.* inefficace.

ineficacitạte *f.* inefficacite *f.*

inegạl, ~ă *adj.* **1.** inégal, ~e. **2.** inconstant, ~e.

inegalạbil, ~ă *adj.* sans égal.

inegalitạte *f.* inégalité *f.*

inẹl *n.* **1.** bague *f.*, anneau *m.* **2.** *(tehn.)* boucle de fer // *tras ca prin* ~ mince, svelte.

inelạr, ~ă I. *adj.* annulaire. **II.** *n.* annulaire *m.*, quatrième doigt.

inẹpție *f.* ineptie *f.*, absurdité *f.*; sottise *f.*

inepuizạbil, ~ă *adj.* inépuisable, sans fin.

inerẹnt, ~ă *adj.* inhérent, ~e.

inẹrt, ~ă *adj.* inerte, sans vigueur; apathique.

inẹrție *f.* **1.** *(fiz.)* inertie *f.* **2.** *(fig.)* indolence *f.*; apathie *f.*

inestẹtic, ~ă *adj.* inesthétique.

inestimạbil, ~ă *adj.* inestimable.

inevitạbil, ~ă I. *adj.* inévitable. **II.** *adv.* inévitablement.

inexạct, ~ă *adj.* inexact, ~e.

inexactitạte *f.* inexactitude *f.*; erreur *f.*, faute *f.*

inexistẹnt, ~ă *adj.* inexistant, ~e.

inexistẹnță *f.* inexistence *f.*

inexorạbil, ~ă I. *adj.* inexorable. **II.** *adv.* inexorablement.

inexplicạbil, ~ă *adj.* inexplicable; étrange, bizarre.

inexpresịv, ~ă *adj.* inexpressif, -ive.

inexprimạbil, ~ă *adj.* inexprimable.

infailịbil, ~ă *adj.* infaillible; parfait, ~e.

infạm, ~ă *adj.* infâme; ignoble.

infamạnt, ~ă *adj.* infamant, ~e.

infamịe *f.* infamie *f.*

infantẹrie *f.* infanterie *f.*

infanterịst *m.* fantassin *m.*

infantịl, ~ă *adj.* **1.** infantile. **2.** *(fig.)* enfantin, ~e.

infạrct *n.* *(med.)* infarctus *m.*

infẹct, ~ă *adj.* infect, ~e; répugnant, ~e.

infectạ *vt.* *vr.* **1.** (s')infecter. **2.** (se) contaminer.

infectạre *f.* *(med.)* **1.** infection *f.* **2.** contamination *f.*

infectạt, ~ă *adj.* **1.** infecté, ~e. **2.** contaminé, ~e.

infẹcție *f.* **1.** *(med.)* infection *f.* **2.** puanteur *f.*

infecțiọs, -oasă *adj.* infectieux, -euse; contagieux, -euse.

inferiọr, -oară I. *adj.* inférieur, ~e. **II.** *m.* subordonné *m.*

inferioritạte *f.* **1.** infériorité *f.* **2.** *(fig.)* désavantage *m.*

infẹrn *n.* enfer *m.*

infernạl, ~ă *adj.* infernal, ~e.

infidẹl, ~ă *adj.* **1.** infidèle. **2.** inexact, ~e.

infidelitạte *f.* infidélité *f.*

infiltrạ *vr.* s'infiltrer.

infiltrạre *f.* infiltration *f.*

infiltrạt *n.* *(med.)* infiltrat *m.*

infiltrạție *f.* v. **infiltrare.**

infịm, ~ă *adj.* infime, minuscule; dérisoire.

infinịt, ~ă I. *adj.* infini, ~e. **II.** *adv.* infiniment. **III.** *n. (art.)* l'infini *m.*; *la* ~ à l'infini, indéfiniment.

infinitạte *f.* infinité *f.*

infinitịv *n. (gram.)* infinitif *m.*

infịrm, ~ă *adj., m.f.* infirme.

infirmạ *vt. (jur.)* infirmer.

infirmạre *f. (jur.)* infirmation *f.*

infirmerịe *f.* infirmerie *f.*

infirmiẹr, ~ă *m.f.* infirmier, -ère.

infịx *n. (lingv.)* infixe *m.*

inflamạ *vr. (med.)* s'enfler.

inflamạbil, ~ă *adj.* inflammable.

inflamạre *f.* inflammation *f.*

inflamạt, ~ă *adj. (med.)* enflé, ~e.

inflamatọr, -oạre *adj.* inflammatoire.

inflamạție *f. (med.)* inflammation *f.*

inflạție *f. (fin.)* inflation *f.*

inflaționịst, ~ă *adj. (ec., fin.)* inflationniste.

inflexịbil, ~ă *adj.* **1.** inflexible. **2.** *(fig.)* inexorable, ferme.

inflexiụne *f.* inflexion *f.*

inflorescẹnță *f.* inflorescence *f.*

influẹnt, ~ă *adj.* influent, ~e.

influențạ *vt. vi.* influencer, influer.

influențạbil, ~ă *adj.* influençable.

influẹnță *f.* influence *f.* // *cu* ~ influent, ~e.

in-fọlio *adj. invar.* in-folio.

infọrm, ~ă *adj.* **1.** informe. **2.** *(fig.)* imparfait, ~e; incomplet, -ète.

informạ *vt. vr.* (s')informer, (se) renseigner // *a* ~ *pe cineva* mettre qn. au fait.

informạre *f.* information *f.*

informạt, ~ă *adj.* informé, ~e, renseigné, ~e; documenté, ~e.

informạtică *f.* informatique *f.*

informatọr, -oạre *m.f.* informateur, -trice.

informạție *f.* information *f.*, renseignement *m.*

infractọr, -oạre *m.f. (jur.)* infracteur, -trice.

infracțiụne *f. (jur.)* infraction *f.*

infrarọșu, -ie *adj. (despre radiații)* infrarouge.

infrastructụră *f.* infrastructure *f.*

infrasunet *n. (fiz.)* infrason *m.*

infructuọs, -oạsă *adj.* infructueux, -euse; inutile, vain, ~e.

infụzie *f.* infusion *f.*

infuzọr *m. (zool.)* infusoires *m. pl.*

ingeniọs, -oạsă *adj.* ingénieux, -euse.

ingeniozitạte *f.* ingéniosité *f.*

ingẹnuu, -uă *adj.* ingénu, ~e, candide, naïf, -ive.

ingerịnță *f.* ingérence *f.*

inginẹr, ~ă *m.f.* ingénieur *m.*

inginerịe *f.* profession de l'ingénieur.

ingrạt, ~ă *adj., m.f.* ingrat, ~e.

ingrediẹnt *n. (culin.)* ingrédient *m.*, épice *f.*, aromates *m. pl.*

inhalạ *vt.* inhaler.

inhalạre *f.* v. **inhalạție.**

inhalatọr *n.* (appareil) inhalateur *m.*

inhalạție *f.* inhalation *f.*; aspiration *f.*

inhibịție *f.* inhibition *f.*

ịnimă *f.* **1.** *(anat.)* cœur *m.*; *din (cu) toată inima* **a.** de grand cœur, volontiers; **b.** avec zèle; *cît îți cere inima* tant que le cœur vous en dit; *a nu-l lăsa inima (pe cineva) să...* n'avoir pas le cœur de ... **2.** *(fig.)* centre *m.*; *în inima orașului* au centre de la ville // *bătaie de* ~ palpitation *f.*; *pe inima goală* à jeun; *a-și face* ~ *rea* se faire du mauvais san (de la bile); *a pune la* ~ prendre au tragique; *cu* ~ **a.** courageusement; **b.** énergiquement.

inimọs, -oạsă *adj.* **1.** courageux, -euse; brave. **2.** généreux, -euse, magnanime. **3.** passionné, ~e.

inițiạ I. *vt. vr.* (s')initier. **II.** *vt.* commencer, organiser.

inițiạl, ~ă I. *adj.* initial, ~e. **II.** *adv.* initialement, dès le début.

inițiạlă *f.* initiale *f.*

inițiạt, ~ă *adj.* initié, ~e; instruit, ~e.

inițiatịvă *f.* initiative *f.* ; *la inițiativa...* sur l'initiative de...

inițiẹre *f.* initiation *f.*

injectạ I. *vt.* injecter; faire une piqûre. **II.** *vr.* s'injecter.

injectạt, ~ă *adj. (despre ochi)* injecté, ~e.

injectọr *n. (tehn.)* injecteur *m.*

injẹcție *f.* piqûre *f.*

injụrie *f.* injure *f.*

injuriọs, -oạsă *adj.* injurieux, -euse.

inocẹnt, ~ă *adj.* **1.** innocent, ~e, naïf, -ïve. **2.** *(fig.)* ignorant, ~e.

inocẹnță *f.* innocence *f.* naïveté *f.*

inoculạ *vt.* **1.** inoculer. **2.** *(fig.)* inculquer.

inoculạre *f.* inoculation *f.*

inodọr, ~ă *adj.* inodore.

inofensịv, ~ă *adj.* inoffensif, -ive.

inoperạbil, ~ă *adj.* inopérable.

inoperạnt, ~ă *adj.* inopérant, ~e.

inopinạt, ~ă *adj.* inopiné, ~e, imprévu, ~e.

inoportụn, ~ă *adj.* inopportun, ~e, mal à propos, à contretemps.

inospitaliẹr, ~ă *adj.* inhospitalier, -ère.

inovạ *vi.* innover.

inovatọr, -oạre *adj. m.f.* innovateur, -trice.

inovạție *f.* innovation *f.*

inoxidạbil, ~ă *adj. (despre metale)* inoxydable.

ins *m.* individu *m.*, personne *f.*

insalụbru, -ră *adj.* insalubre, malsain, ~e.

inscrịpție *f.* **1.** inscription *f.* **2.** *(arh., la pl.)* graffiti *m. pl.*

insẹctă *f.* insecte *m.*

insecticịd *n.* insecticide *m.*

insectivọr, ~ă *adj.* insectivore.

insensịbil, ~ă *adj.* **1.** insensible. **2.** *(fig.)* indifférent, ~e.

insensibilitạte *f.* **1.** insensibilité *f.* **2.** *(fig.)* indifférence *f.*

insensibilizạ *vt.* insensibiliser.

inseparạbil, ~ă *adj.* inséparable.

inserạ *vt.* insérer, introduire.

inserạre *f.* insertion *f.*

insesizạbil, ~ă *adj.* insaisissable.

insidiọs, -oạsă *adj.* insidieux, -euse.

insịgnă *f.* insigne *m.*

insinuạ *vt. vr.* (s')insinuer.

insinuạnt, ~ă *adj.* insinuant, ~e.

insinuạre *f.* insinuation *f.*

insipịd, ~ă *adj.* insipide.

insistạ *vi.* insister.

insistẹnt, ~ă I. *adj.* insistant, ~e. **II.** *adv.* instamment, avec insistance.

insistẹnță *f.* insistance *f.* // *cu* ~ instamment.

insolạţie *f.* insolation *f.*, coup de soleil.

insolẹnt, ~ă I. *adj.* insolent, ~e; impertinent, ~e. **II.** *adv.* insolemment, avec insolence.

insolẹnţă *f.* insolence *f.*, effronterie *f.*

insolịt, ~ă *adj.* insolite.

insolụbil, ~ă *adj.* **1.** insoluble. **2.** *(fig.)* sans solution.

insomnịe *f.* insomnie *f.*

insonọr, ~ă *adj.* insonore.

insonorizạ *vt.* insonoriser.

insonorizạnt, ~ă *adj.* *(despre fibre, materiale)* insonorisant, ~e.

inspectạ *vt.* inspecter.

inspectạre *f.* inspection *f.*

inspẹctor, -oạre *m.f.* inspecteur, -trice.

inspectorạt *n.* inspectorat *m.*

inspẹcţie *f.* inspection *f.*; contrôle *m.*

inspirạ I. *vi.* inspirer. **II.** *vt.* *(fig.)* inspirer, insuffler; suggérer. **III.** *vr.* **(+ de la, din)** s'inspirer, prendre son inspiration (de).

inspiratọr, -oạre I. *m.f.* inspirateur, -trice. **II.** *adj.* inspirant, ~e.

inspirạţie *f.* **1.** inspiration *f.* **2.** *(fig.)* idée (solution) inattendue.

instabịl, ~ă *adj.* instable, variable; précaire.

instabilitạte *f.* instabilité *f.*; variabilité *f.*

instalạ I. *vt.* **1.** *(tehn.)* monter, mettre en place. **2.** installer. **II.** *vr.* s'installer; se fixer.

instalạre *f.* **1.** *(tehn.)* montage *m.* **2.** installation *f.*

instalatọr *m.* *(tehn.)* installateur *m.* // ~ *de apă* plombier *m.*; ~ *de lumină* électricien *m.*; ~ *de gaze* gazier *m.*

instalạţie *f.* *(tehn.)* installation *f.*

instantanẹu, -ẹe I. *adj.* instantané, ~e. **II.** *adv.* instantanément. **III.** *n.* instantané *m.*

instạnţă *f.* instance *f.* // *în ultimă* ~ finalement.

instaurạ *vt.* instaurer, établir.

instaurạre *f.* instauration *f.*

instigạ *vt.* instiguer, inciter.

instigạre *f.* instigation *f.*, incitation *f.*

instigatọr, -oạre *m.f.* instigateur, -trice.

instịnct *n.* instinct *m.*

instinctịv, ~ă I. *adj.* instinctif, -ive. **II.** *adv.* instinctivement.

instituị *vt.* instituer, créer.

instituịre *f.* institution *f.*, création *f.*

institụt *n.* institut *m.*

institutọr, -oạre *m.f.* *(înv.)* instituteur, -trice.

institụţie *f.* **1.** établissement public. **2.** institution *f.*

instructạj *n.* instructions *f. pl.*, directives *f. pl.*

instructịv, ~ă *adj.* instructif, -ive.

instrụctor, -oạre *m.f.* **1.** instructeur *m.* **2.** *(sport)* moniteur, -trice; ~ *federal* moniteur fédéral // ~ *sportiv* maître de sport.

instrụcţie *f.* **1.** enseignement *m.* **2.** instruction (judiciaire, militaire) *f.*

instrucţiụne *f.* *(la pl.)* instructions *f. pl.*, ordres *m. pl.*, directives *f. pl.*

instruị I. *vt.* **1.** instruire; éduquer. **2.** *(jur.)* enquêter. **II.** *vr.* s'instruire, se cultiver.

instruịre *f.* instruction *f.*

instruịt, ~ă *adj.* instruit, ~e, cultivé, ~e.

instrumẹnt *n.* **1.** *(tehn.)* instrument *m.*; outil *m.*; *(fig.) schimb de ~e de ratificare* échange des instruments de ratification. **2.** *(muz.)* instrument *m.*

instrumentạl, ~ă *adj.* instrumental, ~e.

instrumentịst, ~ă *m.f.* instrumentiste *m.*

insuccẹs *n.* insuccès *m.*, échec *m.*

insuficiẹnt, ~ă I. *adj.* insuffisant, ~e. **II.** *adv.* insuffisamment.

insuficiẹnţă *f.* insuffisance *f.*

insuflạ *vt.* **1.** insuffler. **2.** *(fig.)* inspirer.

insulă *f.* île *f.*

insulịţă *f.* îlot *m.*

insultạ *vt.* insulter; offenser.

insụltă *f.* insulte *f.*, outrage *m.*

insultătọr, -oạre *adj.* insultant, ~e.

insuportạbil, ~ă I. *adj.* insupportable. **II.** *adv.* d'une manière insupportable.

insurẹcţie *f.* insurrection *f.*

insurgẹnt, ~ă *m.f.* insurgé, ~e.

intạct, ~ă *adj.* intact, ~e.

intangịbil, ~ă *adj.* intangible.

integrạ *vt.* *vr.* (s')intégrer.

integrạl, ~ă I. *adj.* intégral, ~e. **II.** *adv.* intégralement. **III.** *f.* *(mat.)* intégrale *f.*

integrạntă *adj. f. parte* ~ partie intégrante.

integrạre *f.* intégration *f.*; *~a în …* l'intégration à…

integratọr *n.* *(mat.)* intégrateur *m.*

integritạte *f.* **1.** intégrité *f.*; ~ *teritorială* intégrité territoriale. **2.** probité *f.*

intẹgru, -ră *adj.* intègre, probe.

intelẹct *n.* intellect *m.*

intelectuạl, ~ă *adj.*, *m.f.* intellectuel, ~le.

intelectualicẹşte *adv.* intellectuellement.

intelectualitạte *f.* intellectualité *f.* **2.** *(art.)* intelligentsia *f.*

inteligẹnt, ~ă *adj.* intelligent, ~e.

inteligẹnţă *f.* intelligence *f.*

inteligịbil, ~ă *adj.* intelligible; clair, ~e.

intendẹnt *m.* intendant *m.*; régisseur (d'un domaine) *m.*

intẹns, ~ă I. *adj.* intense. **II.** *adv.* intensément.

intensificạ I. *vt.* intensifier. **II.** *vr.* devenir plus intense.

intensificạre *f.* intensification *f.*, accroissement *m.*

intensitạte *f.* intensité *f.* // *fără* ~ faiblement.

intensịv, ~ă *adj.* intensif, -ive.

intentạ *vt.* *(jur.)* intenter (un procès).

intẹnţie *f.* intention *f.* // *cu* ~ intentionnellement, à dessein.

intenţionạ *vt.* **(+ să)** avoir l'intention (de).

intenţionạt, ~ă I. *adj.* intentionnel, ~le; délibéré, ~e. **II.** *adv.* exprès, intentionnellement.

inter- *elem. de comp.* inter-.

intercalạ *vt. vr.* (s')intercaler.

intercalạre *f.* intercalation *f.*

interceptạ *vt.* intercepter.

interceptạre, intercẹpţie *f.* interception *f.*

intercontinentạl, ~ă *adj.* intercontinental, ~e.

intercostạl, ~ă *adj.* intercostal, ~e.

interdịcţie *f.* *(jur.)* interdiction *f.*

interẹs *n.* **1.** intérêt *m.*; *a purta cuiva* ~ témoigner de l'intérêt à qn. **2.** avantage *m.*, profit *m.* // *ce ~ aş avea?* à quoi cela me servirait-il? *fără* ~ négligemment.

interesạ I. *vt.* intéresser; susciter l'intérêt // *nu te interesează!* cela ne te concerne pas! **II.** *vr.* **1.** s'intéresser à… **2.** s'enquérir, s'informer.

interesạnt, **~ă** *adj.* intéressant, ~e.
interesạt, **~ă** *adj.* intéressé, ~e.
interferạ *vi.* interférer.
interferẹnță *f.* interférence *f.*
interimạr, **~ă** *adj.* intérimaire, par intérim.
interiọr, -oạră **I.** *adj.* intérieur, ~e; interne. **II.** *n.* intérieur *m.*, dedans *m.*
interjẹcție *f.* interjection *f.*
interlocutọr, **-oạre** *m.f.* interlocuteur, -trice.
interlọp, **~ă** *adj.* interlope; équivoque.
interlụdiu *n.* *(muz.)* interlude *m.*
intermediạr, **~ă** **I.** *adj.* intermédiaire. **II.** *m.* intermédiaire *m.*, médiateur *m.*
intermẹdiu *n.* *prin ~l cuiva* par l'intermédiaire (l'entremise) de qn.
intermẹzzo *n.* *(muz.)* intermezzo *m.*
interminạbil, **~ă** *adj.* interminable; infini, ~e.
intermitẹnt, **~ă** **I.** *adj.* intermittent, ~e. **II.** *adv.* par intermittence, de temps en temps.
intermitẹnță *f.* intermittence *f.*; *cu intermitențe* par intermittence, de temps en temps.
intẹrn, **~ă** **I.** *adj.* interne, intérieur, ~e. **II.** *m.f.* interne.
internạ *vt.* **1.** hospitaliser (un malade). **2.** interner (dans un asile, dans un camp de concentration).
internạre *f.* **1.** hospitalisation *f.* **2.** internement *m.*
internạt *n.* internat *m.*
internaționạl, **~ă** **I.** *adj.* international, ~e. **II.** *f.* (association) internationale *f.*
internaționalịsm *n.* internationalisme *m.*; *~ proletar* internationalisme prolétarien.
internaționalịst, **~ă** *adj.*, *m.*, internationaliste.
internịst, **~ă** *adj.* *medic ~* médecin spécialiste des maladies internes généraliste *m.*
interogạ *vt* interroger.
interogạre *f.* interrogation *f.*
interogatịv, **~ă** *adj.* interrogatif, -ive.
interogatọriu *n.* interrogatoire *m.*
interpelạ *vt.* interpeller.
interpelạre *f.* interpellation *f.*
interplanetạr, **~ă** *adj.* interplanétaire; *rachetă ~ă* fusée interplanétaire.
interpolạ *vt.* *(mat.)* interpoler.
interpolạre *f.* *(mat.)* interpolation *f.*
interprẹt, **~ă** *m.f.* interprète.
interpretạ *vt.* **1.** interpréter; commenter, expliquer. **2.** *(muz.)* exécuter.
interpretạre *f.* **1.** interprétation *f.*; commentaire *m.*, explication *f.* **2.** *(muz.)* exécution *f.*
interpretatịv, **~ă** *adj.* interprétatif, -ive.
interpụne *vr.* s'interposer, s'entremettre.
interpụs *m.* intermédiaire *m.*, médiateur *m.*
interrẹgn *n.* *(ist., pol.)* interrègne *m.*
intersectạ *vt.* *vr.* (s')entrecroiser, (se) croiser.
intersẹcție *f.* intersection *f.*
interstịțiu *n.* interstice *m.*; (petit) intervalle *m.*
interurbạn, **~ă** *adj.* interurbain, ~e; *telefon ~* téléphone interurbain.
intervạl *n.* intervalle *m.*
intervenị *vi.* **1.** intervenir; s'immiscer. **2.** survenir, se produire.
intervẹnție *f.* intervention *f.*
intervenționịsm *n.* *(pol.)* interventionnisme *m.*
intervenționịst, **~ă** *adj.*, *m.f.* *(pol.)* interventionniste.
intervertị *vt.* intervertir.
intervertịre *f.* interversion *f.*
intervievạ *vt.* interviewer, soumettre à une interview.
intervịu *n.* interview *f.*
interzịce *vt.* interdire, défendre.
interzịcere *f.* interdiction *f.*, défense *f.*
interzịs, **~ă** *adj.* interdit, ~e, défendu, ~e.
intestịn *n.* *(anat.)* intestin *m.*
intestinạl, **~ă** *adj.* intestinal, ~e.
intịm, **~ă** *adj.* **1.** intime. **2.** familier, -ère.
intimạ *vt.* *(jur.)* intimer.
intimidạ **I.** *vt.* intimider, décontenancer. **II.** *vr.* se troubler, se sentir mal à l'aise.
intimidạre *f.* intimidation *f.*
intimidạt, **~ă** *adj.* intimidé, ~e.
intimitạte *f.* intimité *f.*
intitulạ *vt.* *vr.* (s')intituler.
intitulạt, **~ă** *adj.* intitulé, ~e.
intolerạbil, **~ă** *adj.* intolérable.
intolerạnt, **~ă** *adj.* intolérant, ~e.
intolerạnță *f.* intolérance *f.*
intonạ *vt.* **1.** *(muz.)* entonner. **2.** accentuer en parlant; marquer d'un certain ton.
intonạție *f.* intonation *f.*
intoxicạ *vt.* *vr.* (s')intoxiquer, (s')empoisonner.
intoxicạție *f.* intoxication *f.*; empoisonnement *m.*
intrạ *vi.* **1.** entrer, s'introduire; *(despre legi, dispoziții) a ~ în vigoare* entrer en vigueur. **2.** pénétrer// *a ~ într-o asociație* adhérer à une association; *(despre țesături) a ~ la apă* **a.** (se) rétrécir; **b.** *(fig.)* être dans de beaux draps; *a ~ în serviciu* prendre un emploi; *(fig.) a ~ în horă* s'engager dans une action; *a ~ la cheltuială* se mettre en frais.
intra- *elem. de comp.* intra-.
intraductịbil, **~ă** *adj.* intraduisible.
intramusculạr, **~ă** *adj.* intramusculaire.
intransigẹnt, **~ă** *adj.* intransigeant, ~e.
intransigẹnță *f.* intransigeance *f.*
intranzitịv, **~ă** *adj.* *(gram.)* intransitif, -ive.
intrạre *f.* **1.** entrée *f.* **2.** cul-de-sac. *m.* // *~a interzisă!* défense d'entrer!
intrigạ *vt.* intriguer.
intrigạnt, **~ă** *m.f.* intrigant, ~e.
intrigạt, **~ă** *adj.* intrigué, ~e.
ịntrigă *f.* intrigue *f.*
intrinsẹc, **~ă** *adj.* intrinsèque.
intrînd *n.* enfoncement *m.*
introduce *vt.* *vr.* (s')introduire.
introdụcere *f.* **1.** introduction *f.* **2.** préface *f.*, avant-propos *m.*
introductịv, **~ă** *adj.* introductif, -ive.
introspectịv, **~ă** *adj.* *(psih.)* introspectif, -ive.
introspẹcție, introspecțiụne *f.* *(psih.)* introspection *f.*
intrụs, **~ă** *m.f.* intrus, ~e; importun, ~e.
intuị *vt.* connaître par intuition; avoir l'intuition de.
intuitịv, **~ă** *adj.* intuitif, -ive.
intuịție *f.* intuition *f.*
inumạn, **~ă** *adj.* inhumain, ~e.
inundạ *vt.* inonder, submerger.
inundạție *f.* inondation *f.*, débordement des eaux.
inutịl, **~ă** **I.** *adj.* inutile, vain, ~e. **II.** *adv.*

inutilement, vainement.

inutilitạte *f.* inutilité *f.*

inutilizạbil, ~ă *adj.* inutilisable.

invadạ *vt.* envahir.

invadạre *f.* envahissement *m.*

invadator, -oare *adj., m.f.* envahisseur, -euse.

invalịd, ~ă *adj., m.f.* invalide, infirme.

invalidạ *vt.* *(jur.)* invalider, infirmer, annuler.

invalidare *f.* *(jur.)* invalidation *f.*

invaliditate *f.* invalidité *f.*, infirmité *f.*

invariạbil, ~ă **I.** *adj.* invariable. **II.** *adv.* invariablement.

invariabilitạte *f.* invariabilité *f.*; constance *f.*

invạzie *f.* invasion *f.*

invectivạ *vt.* invectiver.

invectịvă *f.* invective *f.*

inventạ *vt.* inventer.

inventạr *n.* inventaire *m.*

inventariạ *vt.* inventorier, faire l'inventaire.

inventariẹre *f.* inventaire *m.*

inventatọr, -oạre *m.f.* inventeur, -trice.

inventịv, ~ă *adj.* inventif, -ive.

inventivitạte *f.* esprit inventif.

invẹnție *f.* invention *f.*

ịnvers, ~ă **I.** *adj.* inverse, contraire. **II.** *adv.* inversement, contrairement.

inversạ *vt.* inverser, renverser (l'ordre).

inversạre *f.* inversion *f.*

inversiụne *f.* *(gram.)* inversion *f.*

invertị *vt.* *(chim.)* invertir.

investị *vt.* investir, placer des fonds.

investigạție *f.* investigation *f.*, recherche *f.*

investịre *f.* v. **investiție**.

investịt, ~ă *adj.* *(despre fonduri)* investi, ~e, placé, ~e.

investịție *f.* investissement (de fonds) *m.*, placement *m.*

inveterạt, ~ă *adj.* invétéré, ~e.

invidiạ *vt.* envier.

invịdie *f.* envie *f.*

invidiọs, -oạsă *adj.* envieux, -euse.

invincịbil, ~ă *adj.* invincible.

inviolạbil, ~ă *adj.* inviolable.

inviolabilitạte *f.* inviolabilité *f.*; *~a frontierelor* l'inviolabilité des frontières.

invitạ *vt.* inviter // *a fi invitat să participi la...* être prié d'assiter à...

invitạt, ~ă *m.f.* invité, ~e.

invitạție *f.* **1.** invitation *f.* **2.** convocation *f.*

invizịbil, ~ă *adj.* invisible.

invocạ *vt.* invoquer.

invocạție *f.* invocation *f.*

involuntạr, ~ă **I.** *adj.* involontaire. **II.** *adv.* involontairement, sans intention.

involụție *f.* *(biol.)* involution *f.*

invulnerạbil, ~ă *adj.* invulnérable.

iobạg *m.* serf *m.*

iobăgịe *f.* servage *m.*

ioc *adv.* *(fam.)* rien de rien, point.

iod *n.* *(chim.)* iode *m.*

iofcạ *f.* *(reg.)* nouilles *f. pl.*

iọlă *f.* yole *f.*

iọn *m.* *(chim.)* ion *m.*

iọnic^{1}, ~ă *adj.* *(arhit.)* ionique.

iọnic^{2}, ~ă *adj.* *(chim.)* ionique.

ionizare *f.* *(chim.)* ionisation *f.*

ionosfẹră *f.* ionosphère *f.*

iọtă *f.* *nici o ~* pas un iota, rien du tout.

ipocrịt, ~ă *adj.* hypocrite.

ipocrịzie *f.* hypocrisie *f.*

ipohondrịe *f.* hypocondrie *f.*

ipohọndru, -ră *adj., m.f.* hypocondriaque.

ipotecạ *vt.* hypothequer.

ipotecạt, ~ă *adj.* hypothéqué, ~e.

ipotẹcă *f.* hypothèque *f.*

ipotenụză *f.* *(geom.)* hypoténuse *f.*

ipotẹtic, ~ă *adj.* hypothétique; problématique.

ipotẹză *f.* hypothèse *f.*, supposition *f.*

ipsos *n.* plâtre *m.*

iradiạ *vt.* irradier; rayonner.

iradiạnt, ~ă *adj.* irradiant, ~e; rayonnant, ~e.

iradiạție *f.* irradiation *f.*; rayonnement *m.*

irascịbil, ~ă *adj.* irascible.

irațional, ~ă *adj.* **1.** irrationnel, ~le. **2.** déraisonnable.

iraționalịsm *n.* *(fil.)* irrationalisme *m.*

ireạl, ~ă *adj.* irréel, ~le, imaginaire, chimérique.

irealitạte *f.* irréalité *f.*

irealizạbil, ~ă *adj.* irréalisable.

ireconciliạbil, ~ă *adj.* irréconciliable.

ireductịbil, ~ă *adj.* *(chim., mat.)* irréductible.

iremediạbil, ~ă **I.** *adj.* irrémédiable. **II.** *adv.* irrémédiablement.

ireparạbil, ~ă *adj.* irréparable.

ireproșạbil, ~ă **I.** *adj.* irréprochable. **II.** *adv.* irréprochablement.

irespirạbil, ~ă *adj.* irrespirable; suffocant, ~e.

iresponsạbil, ~ă *adj.* irresponsable.

iresponsabilitạte *f.* irresponsabilité *f.*

ireverențiọs, -oạsă **I.** *adj.* irrévérencieux, -euse. **II.** *adv.* irrévérencieusement.

ireversịbil, ~ă *adj.* irréversible.

ireversibilitạte *f.* irréversibilité *f.*

irevocạbil, ~ă **I.** *adj.* irrévocable. **II.** *adv.* irrévocablement, sans retour.

irezistịbil, ~ă **I.** *adj.* irrésistible. **II.** *adv.* irrésistiblement.

irigạ *vt.* irriguer.

irigạbil, ~ă *adj.* irrigable.

irigạre, irigạție *f.* irrigation *f.*

ịris **I.** *n.* *(anat.)* iris *m.* **II.** *m.* *(bot.)* iris *m.*

irita *vt., vr.* **1.** *(med.)* (s')irriter. **2.** (s')énerver.

iritạbil, ~ă *adj.* irritable.

iritabilitạte *f.* irritabilité *f.*

iritạnt, ~ă *adj.* **1.** *(med.)* irritant, ~e. **2.** énervant, ~e; agaçant, ~e.

iritare *f.* irritation *f.*; énervement *m.*; agacement *m.*

iritạt, ~ă *adj.* **1.** *(med.)* irrité, ~e; (légèrement) congestionné, ~e. **2.** énervé, ~e; agacé, ~e.

iritạție *f.* *(med.)* irritation *f.*; (légère) congestion *f.*, inflamation *f.*

irlandẹz, ~ă *adj., m.f.* *(cu maj.)* irlandais, ~e.

irọnic, ~ă **I.** *adj.* ironique, railleur, -euse. **II.** *adv.* ironiquement.

ironịe *f.* ironie *f.*, raillerie *f.*

ironizạ *vt.* ironiser, railler.

irosẹală *f.* gaspillage *m.*

irosị *vt.* gaspiller.

irosịre *f.* v. **irosẹală**.

irụpe *vi* faire irruption; jaillir.

irụpere *f.* irruption *f.*; jaillissement *m.*

iscạ I. *vr.* survenir, se produire. **II.** *vt.* susciter, provoquer.

iscălị *vi. vt. vr.* signer.

iscălịt, ~ă *adj. (despre texte, documente)* signé, ~e.

iscălitụră *f.* signature *f.*

iscoạdă *f. (înv.)* espion *m.*

iscodị *vt. (fam.)* espionner, épier; s'informer.

iscusịnță *f.* adresse *f.*, habileté *f.*; ingéniosité *f.*

iscusịt, ~ă *adj.* adroit, ~e; habile; ingénieux, -euse.

islandẹz, ~ă *adj., m.f. (cu maj.)* islandais, ~e.

isọn *n. (muz.)* accompagnement *m.* // *a ține ~ul* faire chorus.

isoscẹl *adj. n. (geom.)* isocèle.

ispășị *vt.* expier.

ispășịre *f.* expiation *f.*

ispășitọr, -oạre *adj. (fam.) țap* ~ bouc émissaire.

ispịtă *f.* tentation *f.*

ispitị *vt.* **1.** tenter. **2.** *(înv.)* mettre à l'épreuve. **3.** *(înv.)* interroger (insidieusement).

ispitịre *f.* tentation *f.*

ispitịt, ~ă *adj.* séduit, ~e, tenté, ~e.

ispititọr, -oạre *adj.* séduisant, ~e, tentant, ~e.

isprạvă *f.* **1.** (haut) fait *m.*; exploit *m.* **2.** résultat *m.*; réussite *f.*; *fără nici o* ~ sans résultat // *om de* ~ brave homme.

isprăvị *vt. vr.* (se) terminer, (s')achever, finir; *pe isprăvite* **a.** sur le point de finir; **b.** sur le point de s'épuiser; *(fam.) s-a isprăvit!* c'est fini! rien à faire!

istẹric, ~ă *adj., m.f.* hystérique.

istericạle *f. pl. (fam.)* crise de nerfs.

isterịe *f. (med.)* hystérie *f.*

istẹț, -eạță *adj.* éveillé, ~e, dégourdi, ~e; perspicace, sagace.

istețịme *f.* finesse d'esprit, perspicacité, *f.*, sagacité *f.*

istm *n. (geogr.)* isthme *m.*

istọric, ~ă I. *adj.* historique. **II.** *adv.* historiquement. **III.** *m.* historien *m.*; historiographe *m.* **IV.** *n. (fam.)* historique *m.*, exposé *m.*

istọrie *f.* **1.** histoire *f.* **2.** narration *f.*, récit *m.* **3.** *(fam.)* aventure *f.*; mésaventure *f.*

istorioạră *f.* historiette *f.*

istoriogrạf *m.* historiographe *m.*

istoriografịe *f.* historiographie *f.*

istorisị *vt.* raconter, relater.

istorisịre *f.* récit *m.*, relation *f.*

istọv *n. fără* ~ sans arrêt.

istoveạlă *f.* épuisement *m.*

istovị *vt. vr.* (s')épuiser, (s')exténuer.

istovịt, ~ă *adj.* exténué, ~e, épuisé, ~e.

istovitọr, -oạre *adj.* exténuant, ~e, épuisant, ~e.

italiạn, ~ă (~că) I. *adj., m.f. (cu maj.)* italien, ~ne. **II.** *f. art.* (în forma *~ă*) l'italien, la langue italienne.

itạlic, ~ă *adj.* italique.

italienẹsc, -eạscă *adj.* italien, ~ne.

italienẹște *adv.* **1.** en langue italienne, en italien. **2.** à la manière des Italiens.

itinerạr *n.* itinéraire *m.*; trajet *m.*

ițạri *m. pl.* pantalon collant porté par les paysans.

ịță *f.* **1.** lisse *f.* **2.** chaîne *f.*, fil de toile // *(fam.) s-au încurcat ițele* tout va de travers; *a descurca ițele* démêler une affaire.

ițị *vt.* **1.** se montrer pendant un instant. **2.** regarder furtivement.

iubị I. *vt. vr.* (s')aimer (d'amour). **II.** *vt.* affectionner.

iubịre *f.* **1.** amour *m.* **2.** tendresse *f.*, affection *f.*

iubịt, ~ă I. *adj.* (bien-)aimé, ~e, chéri, ~e; cher, chère. **II.** *m.f.* amoureux, -euse, amant, ~e.

iubitọr, -oạre *adj.* aimant, ~e, tendre, affectueux, -euse.

iudạic, ~ă *adj.* judaïque.

iụdă *f.* traître *m.*

iudẹu *m.* Juif *m.*

iuft *n.* cuir de Russie.

iugoslạv, ~ă *adj., m.f. (cu maj.)* yougoslave.

iụlie *m.* juillet *m.*

iụnie *m.* juin *m.*

iụreș *n.* assaut *m.*, attaque *f.* // *a da (un)* ~ se ruer.

iụtă *f. (text.)* jute *m.*

iụte I. *adj.* **1.** rapide; leste, agile, alerte. **2.** *(despre miros, gust)* piquant, ~e; âcre; rance // *ardei* ~ piment fort; ~ *la treabă* expéditif, -ive; *cal* ~ cheval fougueux; ~ *la mînie* violent, ~e; colérique. **II.** *adv.* vite, rapidement.

iuțeạlă *f.* vitesse *f.*, rapidité *f.* // *la* ~ rapidement.

iuțị I. *vt.* presser, hâter, accélérer; *a* ~ *pasul* presser le pas. **II.** *vr.* **1.** se presser, se hâter. **2.** *(fig.)* s'emporter. **3.** *(despre alimente)* rancir, fermenter.

ịvăr *n.* **1.** loquet *m.* **2.** verrou *m.*

iveạlă *f. a ieși la* ~ surgir, apparaître; *a scoate (a da) la* ~ faire voir, dévoiler.

ivị *vr.* se montrer, apparaître (brusquement), surgir.

ivịre *f.* apparition *f.* // *la ~a zorilor* à l'aube.

ịz *n.* relent *m.*, odeur *f.*

izbelịște *f. de* ~ abandonné, ~e.

izbị I. *vt. vr.* (se) cogner, (se) heurter. **II.** vt. *(fig.)* impressionner, surprendre. **III.** *vi.* percuter.

izbitọr, -oạre *adj.* frappant, ~e, surprenant, ~e.

izbitụră *f.* **1.** choc *m.*, heurt *m.* **2.** percussion *f.*

izbîndă *f.* victoire *f.*; réussite *f.*, succès *m.*

izbîndị *vi.* vaincre, remporter la victoire; réussir.

izbucnị *vi.* **1.** éclater; *a ~ în rîs* éclater de rire. **2.** jaillir; se déchaîner.

izbucnịre *f.* **1.** éclat *m.*; explosion *f.* **2.** jaillissement *m.*

izbutị *vi. vt.* réussir; mener à bonne fin.

izbutịt, ~ă, *adj.* réussi, ~e, couronné(e) de succès.

izgonị *vt.* **1.** chasser, renvoyer. **2.** expulser, bannir.

izgonịre *f.* **1.** renvoi *m.* **2.** expulsion *f.*, bannissement *m.*

izlạz *n.* pâturage *m.*

ịzmă *f. (bot.)* menthe *f.*

izmeneạlă *f. (fam.)* affectation *f.*, minauderies *f. pl.*

izmenị *vr.* *(fam.)* minauder, faire des façons.

izmenịt, ~**ă** *adj.* *(fam.)* affecté, ~e.

izolạ I. *vt.* isoler, séparer. **II.** *vr.* *(despre oameni)* s'isoler, vivre loin du monde.

izolạnt, ~**ă** *adj.* isolant, ~e; *fibre ~e* fibres isolantes.

izolạre *f.* **1.** isolement *m.* **2.** éloignement *m.*

izolạt, ~**ă** *adj.* **1.** isolé, ~e; solitaire. **2.** éloigné, ~e, écarté, ~e.

izolatọr, -oạre *adj.* isolateur, -trice; isolant, ~e.

izolạție *f.* couche isolante.

izolaționịsm *n.* *(pol.)* isolationnisme *m.*

izolaționịst, ~**ă** *adj.*, *m.f.* *(pol.)* isolationniste.

izotọp *m.* *(chim.)* isotope *m.*

izraelịt, ~**ă** *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* israélite; juif, -ive.

izvọr *n.* **1.** source *f.* **2.** document (historique, scientifique) *m.* **3.** *(fig.)* cause *f.*

izvorî *vi.* **1.** jaillir, prendre sa source. **2.** *(fig.)* prendre naissance, provenir.

îi *pron. pers.* v. **el, ea.**
îmbarcạ *vr.* (s')embarquer.
îmbarcạre *f.* embarquement *m.*
îmbăiạ *vt. vr.* (se) baigner.
îmbălsămạ *vt.* embaumer.
îmbălsămạre *f.* embaumement *m.*
îmbălsămạt, **~ă** *adj.* embaumé, ~e.
îmbărbătạ *vt. vr.* (s')encourager, (se) donner du courage.
îmbărbătạre *f.* encouragement *m.*, réconfort *m.*
îmbărbătạt, **~ă** *adj.* encouragé, ~e; réconforté, ~e.
îmbătạ *vr.* **1.** s'enivrer. **2.** *(fig.)* se leurrer d'illusions // *a se ~ criță* se soûler.
îmbătạre *f.* **1.** ivresse *f.*; enivrement *m.* **2.** *(fig.)* enchantement *m.*
îmbătătọr, -oạre *adj.* **1.** enivrant, ~e. **2.** *(fig.)* troublant, ~e; grisant, ~e.
îmbătrînị *vi.* **1.** vieillir. **2.** *(despre materiale)* se dégrader, s'user.
îmbătrînịre *f.* **1.** vieillissement *n.* **2.** dégradation *f.*, usure *f.*
îmbătrînịt, **~ă** *adj.* **1.** vieilli, ~e. **2.** *(despre materiale)* dégradé ~e; usé, ~e.
îmbelșugạre *f.* abondance *f.*; ressources considérables.
îmbelșugạt, **~ă** *adj.* **1.** abondant, ~e. **2.** copieux, -euse.
îmbiạ **I.** *vt.* (+ **la**) inviter (à), engager (à). **II.** *vr.* s'inviter (réciproquement).
îmbibạ *vt. vr.* (+ **de**) **1.** (s')imbiber, (s')imprégner (de). **2.** *(fig.)* (se) pénétrer (de).
îmbibạre *f.* imbibition *f.*
îmbibạt, **~ă** *adj.* imbibé, ~e; imprégné, ~e.
îmbiẹre *f.* invitation *f.*; invite *f.*
îmbietọr, -oạre *adj.* tentant, ~e; *(fam.)* aguichant, ~e; séduisant, ~e.
îmbinạ **I.** *vt. vr.* (se) combiner; (se) joindre; (s') assembler; (s')unir. **II.** *vt.* *(tehn.)* raccorder; abouter.
îmbinạre *f.* **1.** assemblage *m.*; jonction *f.* **2.** *(tehn.)* raccord *m.*
îmbinạt, **~ă** *adj.* **1.** uni, ~e; joint, ~e. **2.** *(tehn.)* raccordé, ~e.
îmbîcseạlă *f.* encrassement *m.*
îmbîcsị *vt. vr.* (s')encrasser.
îmbîcsịt, **~ă** *adj.* encrassé, ~e.
îmblạciu *n.* *(agr.)* fléau *m.*
îmblănị *vt.* doubler de fourrure.
îmblănịt, **~ă** *adj.* doublé(e) de fourrure.
îmblățị *vt.* *(agr.)* battre a fléau.
îmblînzị *vt.* **1.** apprivoiser, dompter (un animal sauvage). **2.** *(fig.)* apaiser; calmer.
îmblînzịre *f.* **1.** apprivoisement *m.*, domptage (d'un animal sauvage) *m.* **2.** *(fig.)* apaisement *m.*
îmblînzịt, **~ă** *adj.* **1.** *(despre animale sălbatice)* apprivoisé, ~e; dompté, ~e. **2.** *(fig.)* apaisé, ~e; calmé, ~e.
îmblînzitọr *m.* apprivoiseur *m.*, dompteur (d'animaux sauvages) *m.*
îmbobocị *vi.* **1.** *(despre plante)* bourgeonner; pousser des boutons. **2.** *(despre muguri)* s'épanouir.
îmbobocịt, **~ă** *adj.* *(despre plante)* bourgeonnant, ~e; couvert(e) de bourgeons.
îmbogățị **I.** *vr.* s'enrichir; faire fortune. **II.** *vt.* agrandir, développer.
îmbogățịre *f.* **1.** enrichissement *m.* **2.** développement *m.*, agrandissement *m.*
îmbogățịt, **~ă** *adj.* **1.** enrichi, ~e. **2.** développé, ~e; agrandi, ~e.
îmboldị *vt.* **1.** presser, toucher (le bétail). **2.** *(fig.)* inciter, stimuler.
îmboldịre *f.* **1.** aiguillon *m.* **2.** *(fig.)* stimulant *m.*
îmbolnăvị *vr.* tomber malade; contracter une maladie.
îmbrăcạ **I.** *vt. vr.* (s')habiller, (se)vêtir; endosser. **II.** *vt.* (re)couvrir (un objet) d'or ou d'argent. // *a ~ o bluză* passer une blouse.
îmbrăcạt, **~ă** *adj.* **1.** *(despre oameni)* habillé, ~e; vêtu, ~e. **2.** *(despre obiecte)* recouvert, ~e (d'or ou d'argent).
îmbrăcămịnte *f.* **1.** costume *m.*, vêtement *m.* **2.** couverture (d'un objet) *f.*; recouvrement *m.*
îmbrățișạ **I.** *vt. vr.* (s')étreindre; (se) serrer dans les bras. **II.** *vt.* *(fig.)* adopter, s'approprier (une idée, un système).
îmbrățișạre *f.* embrassade *f.*, étreinte *f.*
îmbrîncị *vt. vr.* (se) bousculer.
îmbrobodị **I.** *vt. vr.* (s')emmitoufler. **II.** *vt.* *(fam.)* embobiner, tromper, berner.
îmbrobodịt, **~ă** *adj.* **1.** emmitouflé, ~e. **2.** *(fam.)* berné, ~e.
îmbucạ **I.** *vt.* manger hâtivement. **II.** *vt. vr.* *(tehn.)* (s')emboucher; (s')emboîter; (s)unir.
îmbucătățị *vt.* mettre en pièces; sectionner.
îmbucătățịre *f* dépeçage *m.*; sectionnement *m.*
îmbucătụră *f.* **1.** bouchée *f.* **2.** *(tehn.)* emboitement *m.*; emboitage *m.*
îmbucurătọr, -oạre *adj.* réjouissant, ~e; heureux, -euse.

îmbufnạ *vr.* se fâcher; faire la moue. bouder.
îmbufnạre *f.* bouderie *f.*; renfrognement *m.*
îmbufnạt, **~ă** *adj.* fâché, ~e; boudeur, -euse.
îmbuibạ *vr.* se gaver, s'empiffrer.
îmbuibạre *f.* gavage *m.*
îmbuibạt, **~ă** *adj.* **1.** gavé, ~e; bourré, ~e. **2.** *(fig.)* riche à l'excès.
îmbujorạ *vr.* *(despre oameni)* rougir.
îmbujorạt, **~ă** *adj.* *(despre obraji, oameni)* haut en couleurs; rougissant, ~e.
îmbulzeạlă *f.* **1.** cohue *f.*; bousculade *f.* **2.** agglomération *f.*, foule (confuse) *f.*
îmbulzị *vr.* se bousculer; s'entasser.
îmbulzịre *f.* v. **îmbulzeạlă.**
îmbulzịt, **~ă** *adj.* bousculé, ~e; entassé, ~e; serré(e) de près.
îmbunạ *vt.* *vr.* (se) calmer, (se) radoucir.
îmbunạre *f.* apaisement *m.*, radoucissement *m.*
îmbunạt, **~ă** *adj.* calmé, ~e; amadoué, ~e.
îmbunătățị *vt.* *vr.* (s')améliorer.
îmbunătățịre *f.* amélioration *f.*
îmi *pron. pers. pos.* v. **eu.**
împachetạ *vt.* **1.** empaqueter, emballer; envelopper. **2.** faire ses bagages.
împachetạre *f.*, **împachetạt** *n.* empaquetage *m.*; emballage *m.*
împăcạ **I.** *vt.* *vr.* **1.** (se) réconcilier, (se) raccommoder. **2.** (se) calmer, (s')apaiser. **II.** *vt.* contenter; satisfaire. **III.** *vr.* **1.** tomber d'accord; s'entendre. **2.** (+ **cu**) s'habituer (à). **3.** (+ **cu**) se résigner (à); accepter.
împăcạre *f.* **1.** réconciliation *f.*, raccommodement *m.* **2.** accord *m.*, entente *f.*
împăcạt, **~ă** *adj.* **1.** (ré)concilié, ~e; en paix (avec). **2.** satisfait, ~e; content, ~e; d'accord. **3.** consolé, ~e; apaisé, ~e.
împăciuitọr, -oạre *adj.* **1.** conciliant, ~e. **2.** conciliateur, -trice.
împădurị *vt.* boiser (un terrain).
împădurịre *f.* boisement (d'un terrain) *m.*
împădurịt, **~ă** *adj.* *(despre regiuni, terenuri)* boisé, ~e; couvert(e) de forêts.
împăiạ *vt.* empailler.
împăiạt, **~ă** *adj.* *(despre păsări, animale)* empaillé, ~e.
împăienjenị *vr.* *(despre ochi, vedere)* se voiler; se troubler.
împăienjenịt, **~ă** *adj.* **1.** couvert(e) de toiles d'araignées. **2.** *(fig., despre ochi, vedere)* voilé, ~e; trouble.
împămîntenị *vr.* **1.** se faire naturaliser. **2.** s'établir dans un pays. **3.** *(fig.)* s'acclimater, s'adapter.
împămîntenịre *f.* naturalisation *f.*
împănạ *vt.* **1.** entrelarder; piquer de lard, d'ail. **2.** *(fig.)* bourrer; entasser. **3.** *(tehn.)* coincer.
împănạre *f.* *(tehn.)* coinçage *m.*
împărạt *m.* empereur *m.*
împărăteạsă *f.* impératrice *f.*
împărătẹsc, -eạscă *adj.* impérial, ~e.
împărătẹște *adv.* impérialement; très bien, admirablement.
împărățị *vi.* *(pop.)* régner, gouverner.
împărățịe *f.* empire *m.*
împărtășạnie *f.* *(bis.)* communion *f.*; eucharistie *f.*

împărtășị **I.** *vt.* **1.** communiquer, faire part de. **2.** être d'accord; partager. **3.** *(bis.)* administrer les sacrements. **II.** *vr.* *(bis.)* communier.
împărțeạlă *f.* partage *m.*, distribution *f.*
împărțị **I.** *vt.* **1.** partager, distribuer. **2.** *(mat.)* diviser. **II.** *vt.* *vr.* (se) séparer.
împărțịre *f.* **1.** partage *m.*; distribution *f.* **2.** *(mat.)* division *f.*
împărțịt, **~ă** *adj.* **1.** partagé, ~e; distribué, ~e. **2.** répandu, ~e, propagé, ~e. **3.** *(mat.)* divisé, ~e.
împărțitọr *m.* *(mat.)* diviseur *m.*
împătrị *vt.* *vr.* (se) quadrupler.
împătrịt, **~ă** *adj.* quadruplé, ~e; quadruple.
împăturị *vt.* plier.
împăturịre *f.* pliage *m.*
împăturịt, **~ă** *adj.* plié, ~e.
împăunạ *vr.* *(fam.)* se pavaner; faire l'important.
împăunạre *f.* *(fam.)* pose *f.*, affectation *f.*
împerecheạ **I.** *vt.* *vr.* (s')assortir, (s')appareiller. **II.** *vr.* *(despre animale)* s'accoupler.
împerecheạt, **~ă** *adj.* **1.** assorti, ~e. **2.** *(despre animale)* accouplé, ~e.
împerechẹre *f.* **1.** assortiment *m.* **2.** accouplement *m.*; reproduction *f.*
împestrițạ *vt.* barioler.
împestrițạre *f.* bariolage *m.*
împestrițạt, **~ă** *adj.* bariolé, ~e.
împestrițătụră *f.* **1.** bariolage *m.* **2.** mélange (de couleurs, de choses hétéroclites) *m.*
împiedicạ **I.** *vr.* **1.** buter, se heurter (contre); trébucher (sur). **2.** se prendre le pied, s'embarrasser (dans). **II.** *vt.* **1.** entraver (un animal). **2.** enrayer (une roue). **3.** *(mil.)* mettre le cran d'arrêt. **4.** *(fig.)* empêcher. **5.** contrecarrer (une action).
împiedicạt **~ă** *adj.* **1.** *(despre animale)* entravé, ~e. **2.** *(despre roți)* enrayé, ~e.
împielițạt, **~ă** **I.** *adj.* endiablé, ~e // ***drac*** ~ polisson *m.* **II.** *m. art.* *(pop.)* le diable.
împietrị **I.** *vr.* **1.** se pétrifier, se durcir. **2.** *(fig., despre oameni)* s'endurcir, devenir insensible. **II.** *vi.* *(fig., despre oameni)* demeurer sidéré, se figer.
împietrịre *f.* **1.** pétrification *f.* **2.** *(fig.)* endurcissement *m.*
împietrịt, **~ă** *adj.* **1.** figé, ~e; pétrifié, ~e. **2.** *(fig.)* endurci, ~e; insensible. **3.** *(în basme)* pétrifié, ~e; changé en pierre.
împilạ *vt.* opprimer, persécuter.
împilạre *f.* oppression *f.*, persécution *f.*
împilạt, **~ă** *adj.* opprimé, ~e; persécuté, ~e.
împilatọr, -oạre **I.** *adj.* opprimant, ~e. **II.** *m.* oppresseur *m.*, tyran *m.*
împịnge **I.** *vt.* **1.** pousser; presser. **2.** *(fig.)* stimuler, inciter. **3.** bousculer. **II.** *vr.* se bousculer (réciproquement).
împịngere *f.* **1.** pousée *f.*; pression *f.* **2.** bousculade *f.*
împînzị *vt.* *vr.* (s')étendre; (se) répandre.
împletị **I.** *vt.* **1.** tresser, natter (les cheveux). **2.** entrelacer. **3.** tricoter. **II.** *vr.* **1.** aller de pair, se combiner (avec). **2.** se mêler à. **3.** s'entrecroiser.
împleticị *vr.* tituber, vaciller; s'empêtrer // *a i se ~ (cuiva) limba în gură* bégayer.

împleticịt, **~ă** *adj.* *(despre oameni)* chancelant, ~e, titubant, ~e; empêtré, ~e.

împletịre *f.*, **împletit** *n.* **1.** tressage *m.*; entrelacement *m.* **2.** tricotage *m.*

împletịt, **~ă** *adj.* **1.** tresé, ~e; entrelacé, ~e. **2.** *(despre păr)* natté, ~e. **3.** tricoté, ~e.

împletitọr *m.* tresseur *m.* // *~ de scaune* canneur *m.*; *~ de coşuri* vannier *m.*; *~ de rogojini* nattier *m.*

împletitụră *f.* **1.** treillage *f.*; lacerie *f.* **2.** tricotage *m.*

împlinị **I.** *vt.* **1.** accomplir; réaliser. **2.** atteindre (un certain âge). **3.** compléter; achever // *a ~ o condiţie* remplir une condition. **II.** *vr.* **1.** se réaliser, s'accomplir. **2.** *(despre oameni)* prendre de l'embonpoint // *s-au împlinit trei ani...* voilà trois ans que..., il y a trois années...

împlinịre *f.* **1.** accomplissement *m.*, réalisation *f.* **2.** (par)achèvement *m.*

împlinịt, **~ă** *adj.* **1.** accompli, ~e; réalisé, ~e; *fapt ~* fait accompli. **2.** *(despre timp)* révolu, ~e. **3.** *(despre oameni)* potelé, ~e; grassouillet, ~te.

împlîntạ *vt.* planter; enfoncer.

împlîntạre *f.* implantation *f.*; fixation *f.*

împodobị *vt. vr.* (se) parer, (s')orner.

împodobịre *f.* décoration *f.*, ornementation *f.*

împodobịt, **~ă** *adj.* **1.** paré, ~e. **2.** décoré, ~e; pavoisé, ~e.

împopoţonạ *vt. vr.* (s')attifer.

împopoţonạre *f.* attifement *m.*

împopoţonạt, **~ă** *adj.* attifé, ~e; endimanché, ~e.

împotmolị *vr.* s'enliser, s'embourber.

împotmolịre *f.* enlisement *m.*

împotrivạ *prep.* contre, contrairement à; à l'encontre de; en dépit de.

împotrịvă *adv.* contre, en opposition avec // *a se pune ~* s'opposer; tenir tête; *a vorbi ~* contredire.

împotrivị *vr.* **1.** s'opposer; tenir tête. **2.** se rebiffer, se dresser contre.

împotrivịre *f.* **1.** opposition *f.*; résistance *f.* **2.** refus *m.* **3.** entrave *f.*, obstacle *m.*

împovărạ *vt.* (sur)charger.

împovărạre *f.* chargement *m.*; charge *f.*

împovărạt, **~ă** *adj.* (sur)chargé, ~e.

împovărătọr, -oạre *adj.* pesant, ~e; accablant, ~e; onéreux, -euse.

împrăştiạ *vt. vr.* **1.** (s')éparpiller; (se) disperser. **2.** (se) disséminer; (se) répandre, (se) propager.

împrăştiạt, **~ă** *adj.* **1.** éparpillé, ~e; parsemé, ~e; dispersé, ~e. **2.** *(despre idei, doctrine)* disseminé, ~e; diffusé, ~e; propagé, ~e. **3.** *(despre mulţimi, armate)* dissipé, ~e; mis(e) en fuite. **4.** *(fam., despre oameni)* distrait, ~e; étourdi, ~e. **5.** *(despre gesturi, manifestări)* déréglé, ~e; désordonné, ~e.

împrăştiẹre *f.* **1.** éparpillement *m.* **2.** dissémination *f.*

împrejmuị *vt.* clôturer, enclore (un lieu, un terrain).

împrejmuịre *f.* clôture (d'un lieu, d'un terrain) *f.*

împrejmuịt, **~ă** *adj.* *(despre locuri, terenuri)* clôturé, ~e; enclos, ~e.

împrejụr *adv.* autour; *de jur ~* tout autour.

împrejurạre *f.* **1.** circonstance *f.*; conjoncture *f.* **2.** événement *m.* // *după împrejurări* selon le cas; *într-o astfel de ~* en l'occurrence; *în orice ~* à tout propos.

împrejurịmi *f. pl.* alentours *m. pl.*, environs *m. pl.*, voisinage *m.* // *prin ~* à proximité.

împrejụrul *prep.* autour de.

împresurạ *vt.* **1.** cerner, entourer. **2.** *(mil.)* assiéger.

împresurạre *f.* **1.** investissement *m.* **2.** *(mil.)* siège *m.*

împreunạ *vt. vr.* **1.** (s')unir, (se) réunir. **2.** (s') accoupler.

împreunạre *f.* **1.** jonction *f.* **2.** *(tehn.)* raccord *m.*; *(c.f.)* raccordement *m.* **3.** accouplement *m.* // *~ de drumuri* croisée de chemins.

împreunạt, **~ă** *adj.* **1.** joint, ~e. **2.** *(tehn.)* connexé, ~e; raccordé, ~e.

împreụnă *adv.* ensemble; conjointement // *~ cu* de pair avec.

împrietenị *vr.* se lier d'amitié; devenir amis.

împroprietărị *vt.* mettre les paysans en possession des terres.

împroprietărịre *f.* distribution des terres aux paysans.

împrospătạ *vt. vr.* (se) rafraîchir; (se) renouveler.

împrospătạre *f.* rafraîchissement *m.*; renouvellement *m.*

împrospătạt, **~ă** *adj.* **1.** rafraîchi, ~e; renouvellé, ~e. **2.** remis(e) à neuf.

împroşcạ *vt.* **1.** asperger, éclabousser. **2.** *(fig.)* agonir, accabler (d'insultes).

împroşcạre *f.* éclaboussement *m.*

împrumụt *n.* **1.** prêt *m.*; *a da cu ~* prêter. **2.** emprunt *m.*; *a lua cu ~* emprunter.

împrumutạ *vt.* **1.** prêter (qch. à qn.). **2.** emprunter (qch. de qn.).

împrumutạt, **~ă** *adj.* **1.** prêté, ~e. **2.** emprunté, ~e.

împuiạ *vt.* *a-i ~ cuiva capul (urechile)* **a.** rebattre les oreilles à qn.; **b.** importuner qn.

împụnge *vt.* **1.** piquer, aiguillonner, percer. **2.** *(despre animale)* donner des coups de cornes. **3.** *(fig.)* persifler // *a o ~ la (de) fugă* déguerpir, filer.

împunsătụră *f.* **1.** piqûre *f.* **2.** *(fig.)* allusion méchante; pointe *f.*

împurpurạ *vr.* rougir, s'empourprer.

împuşcạ **I.** *vi.* faire feu, tirer un coup de fusil. **II.** *vt.* fusiller // *(fam.) a ~ francul* être à sec. **III.** *vr.* se suicider (à l'aide d'une arme à feu), se brûler la cervelle.

împuşcạre *f.* **1.** fusillade *f.* **2.** exécution *f.*

împuşcạt, **~ă** *adj.* *a fugi ca ~* se sauver à toute vitesse.

împuşcătụră *f.* coup de feu.

împuternicị *vt.* autoriser, accréditer.

împuternicịre *f.* **1.** autorisation *f.* **2.** *(jur.)* pleins pouvoirs; mandat *m.*; plénipotence *f.* // *din ~a...* chargé par...

împuternicịt *m.* *(jur.)* fondé de pouvoirs; mandataire *m.*

împuţị *vr.* s'altérer, pourrir.

împuţinạ *vr.* s'amoindrir, diminuer.

împuţinạre *f.* décroissement *m.*; diminution *f.*

împuţịt, **~ă** *adj.* **1.** fétide. **2.** *(fig.)* sale.

în *prep.* **1.** dans; *a intra ~ cameră* entrer dans la chambre; *a fi ~ încurcătură* être dans l'embarras. **2.** en; *a pune ~ vînzare* mettre en vente; *~ România* en Roumanie ; *~ taină* en cachette. **3.** sur; *a rămîne ~ loc* rester sur place; *cheia este ~ ușă* la clef est sur la porte. **4.** à; *din zi ~ zi* **a.** d'un jour à l'autre; **b.** chaque jour; *~ cui* au clou; *~ loc să...* au lieu de... **5.** par; *~ scris* par écrit; *~ toată lumea* de par le monde. **6.** entre; *~ mîinile mele* entre mes mains // *~ fiecare zi* chaque jour; *~ picioare* debout; *~ timp ce...* pendant (tandis) que...; *doctor ~ litere* docteur ès lettres.

înadins *adv.* exprès, à dessein.

înaintạ **I.** *vi.* avancer, aller en avant // *a ~ în vîrstă* vieillir, prendre de l'âge. **II.** *vt.* **1.** avancer, promouvoir. **2.** présenter (un acte, une requête).

înaintạre *f.* **1.** marche en avant. **2.** avancement *m.* **3.** *(sport)* ligne d'attaque.

înaintạș *m.* **1.** précurseur *m.* **2.** *(sport)* avant *m.*

înaintạt, ~ă *adj.* **1.** avancé, ~e. **2.** *(fig.)* progressiste // *~ în vîrstă* âgé.

înaịnte *adv.* **1.** (au, par) devant, en face. **2.** avant, plus tôt // *mai ~* il y a quelque temps; auparavant; *~ vreme* jadis, autrefois; *(mai) ~ de toate* au préalable, préalablement; *de azi ~* dorénavant, à l'avenir, désormais.

înaịntea *prep.* **1.** devant; avant; *~ ochilor* devant les yeux, sous les yeux. **2.** en présence de...

înạlt, ~ă *adj.* **1.** haut, ~e; élévé, ~e; *frunte ~ă* front haut; *(el.) ~ă frecvență* haute fréquence. **2.** de marque, distingé, ~e. **II.** *n.* *~ul cerului* le ciel, le firmament.

înapọi *adv.* en arrière // *a da ~* **a.** rendre, restituer; **b.** reculer, lâcher pied; **c.** céder; **d.** régresser; *a veni (a se întoarce) ~* revenir; rentrer; *a fi ~ la ora...* être de retour à... heures; *a se trage ~* se retirer; *a-și lua vorba ~* se dédire; se rétracter.

înapọia *prep.* derrière, en arrière.

înapoiạ **I.** *vt.* rendre, restituer. **II.** *vr.* revenir, rentrer (chez soi).

înapoiạt, ~ă *adj.* **1.** arriéré, ~e; sous-développé, ~e. **2.** rétrograde, réactionnaire.

înapoiẹre *f.* **1.** remboursement *m.* **2.** retour *m.* **3.** *(fig.)* sous-développement *m.*

înaripa **I.** *vt.* donner de l'élan; entraîner, enthousiasmer. **II.** *vr.* prendre son essor.

înaripạt, ~ă *adj.* **1.** ailé, ~e. **2.** *(fig.)* animé, ~e; plein(e) d'élan.

înarmạ **I.** *vt. vr.* (s')armer. **II.** *vr.* *(despre popoare, oameni)* s'armer, se munir d'armes.

înarmạre *f.* armement *m.*; *cursa înarmărilor* la course aux armements.

înarmạt, ~ă *adj.* armé, ~e.

înavuțị *vr.* s'enrichir.

înăcrị *vr.* *(despre alimente)* s'altérer, se gâter // *a i se ~ cuiva (de...)* en avoir assez (de...).

înăcrịre *f.* aigrissement *m.*

înăcrịt, ~ă *adj.* **1.** aigri, ~e. **2.** *(despre alimente)* altéré, ~e; gâté, ~e. **3.** *(despre oameni)* aigri, ~e; maussade.

înălbị *vt.* blanchir.

înălbịt, ~ă *adj.* blanchi, ~e.

înălțạ **I.** *vt. vr.* **1.** (se) dresser; (se) lever. **2.** (s') élever, monter. **II.** *vr.* croître; augmenter. **III.** *vt.* **1.** construire; bâtir. **2.** ériger; *(fig.) a ~ în rang* ériger à un rang supérieur. **3.** surhausser (un mur) // *a ~ din umeri* hausser les épaules; *a ~ drapelul* hisser le drapeau.

înălțạre *f.* **1.** élévation *f.*; haussement *m.* **2.** érection *f.* **3.** progrès *m.*

înălțătọr, -oạre *adj.* *(fig.)* exaltant, ~e.

înălțịme *f.* **1.** hauteur *f.*; altitude *f.*; *doi metri ~* deux mètres de haut; *(fam.) a fi la ~* être à la hauteur; être capable. **2.** éminence *f.*; élévation *f.* **3.** *(fig.)* sommet *m.* **4.** *(la pl.)* ciel *m.*

înăsprị **I.** *vt. vr.* **1.** (se) durcir; rendre (devenir) âpre. **2.** *(fig.)* (s')aggraver; (s')envenimer. **II.** *vr.* **1.** *(despre vreme)* devenir (plus) froid, empirer. **2.** *(despre vin)* surir. **3.** *(despre trăsăturile feței)* se durcir, s'accentuer.

înăsprịre *f.* **1.** durcissement *m.* **2.** *(fig.)* aggravation *f.*

înăsprịt, ~ă *adj.* **1.** durci, ~e. **2.** *(fig.)* endurci, ~e. **3.** *(despre băuturi)* aigri, ~e; suri, ~e.

înăụntru *adv.* à l'intérieur, (en) dedans.

înăụntrul *prep.* au dedans, dans l'intérieur.

încadrạ **I.** *vt.* encadrer. **II.** *vt. vr.* **1.** (s')inclure, (s')intégrer. **2.** (s')encadrer, (s')engager (dans une institution publique).

încadrạre *f.* **1.** encadrement *m.*; nomination *f.* **2.** intégration *f.*

încạltea *adv.* (tout) au moins, du moins.

încarcerạ *vt.* incarcérer.

încarcerạre *f.* incarcération *f.*

încartiruị *vt.* cantonner (les troupes).

încartiruịre *f.* cantonnement (des troupes) *m.*

încasạ *vt.* encaisser, toucher (de l'argent).

încasạre *f.* encaissement (d'argent) *m.*

încasatọr *m.* encaisseur *m.*, receveur *m.*

încazarmạ *vt.* caserner.

încazarmạre *f.* casernement *m.*

încă *adv.* encore, de plus // *~ pe atît* autant, le double; *dar ~* à plus forte raison; *și ~ cum!* et comment! *~ din..., ~ de...* dès..., depuis...

încăierạ *vr.* en venir aux mains, se battre.

încăierạre *f.* bagarre *f.*, rixe *f.*

încălcạ *vt.* **1.** envahir (un territoire). **2.** *(fig.)* violer, empiéter sur // *(jur.) a ~ legea* enfreindre la loi.

încălcạre *f.* **1.** invasion *f.*, envahissement *m.* **2.** *(fig.)* empiètement *m.* **3.** *(jur.)* violation *f.*; usurpation *f.*

încălecạ **I.** *vt.* monter à cheval. **II.** *vi.* monter à califourchon.

încălecạre *f.* chevauchement *m.*

încălecạt, ~ă *adj.* superposé, ~e; en surplomb.

încălțạ *vt. vr.* (se) chausser, (se) botter.

încălțạt, ~ă *adj.* chaussé, ~e; botté, ~e.

încălțămịnte *f.* chaussure *f.*

încălțătoạre *f.*, **încălțătọr** *n.* chausse-pied *m.*

încălzị *vt. vr.* **1.** (se) chauffer, (se) réchauffer. **2.** *(fig.)* (s')enflammer; (s')exciter. **3.** *(sport)* (s') échauffer.

încălzịre *f.*, **încălzịt** *n.* **1.** chauffage *m.*; *~ centrală* chauffage central. **2.** échauffement *m.* *(tehn.) ~a unei piese* l'echauffement d'une pièce. // *(sport) cursă de ~* course à s'échauffer.

încălzịt, ~ă *adj.* **1.** chauffé, ~e; échauffé, ~e, réchauffé, ~e. **2.** exité, ~e. **3.** *(fig.)* enthousiasmé, ~e.

încălzitọr *n.* réchaud *m.*

încăpătọr, -oạre *adj.* vaste; spacieux, -euse.

încăpățînạ *vr.* s'entêter, s'obstiner.

încăpățînạre *f.* entêtement *m.*, obstination *f.*

încăpățînạt, ~ă *adj.* têtu, ~e; entêté, ~e; obstiné, ~e.

încăpeạ *vi.* (+ în) contenir, avoir de la place (dans) // *a ~ pe...* entrer par...; *a nu-și mai ~ în piele* crever d'orgueil; *nu încape îndoială* il n'y a pas de doute; *nu încape vorbă* cela va sans dire; *a ~ pe mîna cuiva* tomber entre les pattes de qn.

încăpẹre *f.* pièce *f.*, chambre *f.*

încărcạ *vt.* **1.** charger. **2.** *(fig.)* exagérer, amplifier // *a-și ~ stomacul* manger trop.

încărcạre *f.*, **încărcạt** *n.* chargement *m.*

încărcạt, ~ă *adj.* chargé, ~e // *atmosferă ~ă* **a.** atmosphère lourde; **b.** (état de) tension; *~ de ani* très âgé, très vieux.

încărcătọr *n.* **1.** *(mil.)* chargeur *m.*

încărcătụră *f.* **1.** charge *f.*, fardeau *m.* **2.** chargement *m.* **3.** *(mar.)* cargaison *f.*; fret *m.* **4.** *(el.)* potentiel *m.*

încărunțị *vi.* grisonner.

încărunțịre *f.* grisonnement *m.*

încărunțịt, ~ă *adj.* **1.** grisonnant, ~e. **2.** *(fig.)* vieillissant, ~e.

încătărămạ *vt.* boucler (une ceinture).

încătușạ *vt.* **1.** mettre des menottes, enchaîner. **2.** *(fig.)* assujetir.

încătușạre *f.* enchaînement *m.* **2.** *(fig.)* sujétion *f.*, assujettissement *m.*

încătușạt, ~ă *adj.* enchaîné, ~e.

începătọr, -oạre *m.f.* débutant, ~e.

începẹ **I.** *vi.* commencer; débuter. **II.** *vt.* **1.** commencer, entreprendre, se mettre à. **2.** entamer (un gâteau, un pâté).

începẹre *f.* *cu ~ de la (din)...* à partir de...

începụt *n.* **1.** commencement *m.*; début *m.* **2.** *(înv.)* origine *f.*; *la ~* (tout) d'abord, à l'origine.

încercạ *vt.* **1.** essayer; faire un essai. **2.** vérifier. **3.** *(fig.)* tenter. **4.** tâcher, s'efforcer de... **5.** éprouver (un sentiment, une sensation) // *a-și ~ norocul* courir sa chance.

încercạre *f.* **1.** essai *m.*; *(sport) ~ reușită* essai valable. **2.** épreuve *f.*; *a pune la ~* mettre à l'épreuve. **3.** tentative *f.* **4.** *(fig.)* déboire *m.*; tourment *m.*

încercạt, ~ă *adj.* *(despre oameni)* expérimenté, ~e; expert, ~e; habile.

încercuị *vt.* **1.** encercler. **2.** *(mil.)* cerner, investir.

încercuịre *f.* **1.** encerclement *m.* **2.** *(mil.)* investissement *m.*

încẹt, -eạtă **I.** *adj.* **1.** lent, ~e. **2.** calme, tranquille. **II.** *adv.* **1.** lentement, doucement. **2.** bas; *a vorbi ~* parler bas.

încetạ *vi.* cesser, prendre fin // *a ~ din viață* mourir.

încetạre *f.* cesse *f.*; fin *f.*; *fără ~* sans cesse, sans arrêt // *~ din viață* décès *m.*

încetățenị *vt.* *vr.* (se faire) naturaliser.

încetățenịre *f.* naturalisation *f.*

încetățenịt, ~ă *adj.* naturalisé, ~e.

încetineạlă *f.* lenteur *f.*

încetinị *vt.* **1.** ralentir. **2.** retarder; ajourner.

încetinịre *f.* **1.** ralentissement *m.* **2.** retardement *m.*; ajournement *m.*

încetinịt, ~ă *adj.* ralenti, ~e.

încetinitọr *n.* ralentisseur *m.* // *cu ~ul* au ralenti.

încetișọr *adv.* lentement, (tout) doucement.

încețoșạ *vr.* s'embrumer.

încețoșạt, ~ă *adj.* brumeux, -euse.

închegạ *vr.* **1.** *(despre lapte)* se cailler. **2.** *(despre lichide)* se coaguler. **3.** *(fig.)* se dessiner, ressortir.

închegạre *f.* **1.** coagulation *f.* **2.** caillement *m.* **3.** solidification *f.*

închegạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre lapte)* caillé, ~e. **2.** *(despre lichide)* coagulé, ~e; épaissi, ~e; solidifié, ~e.

încheiạ *vt.* **1.** boutonner. **2.** *(tehn.)* joindre, ajuster; fixer. **3.** terminer, achever. **4.** conclure (une affaire); clore (un marché, un compte).

încheiạt, ~ă **I.** *adj.* **1.** fermé, ~e; boutonné, ~e. **2.** *(tehn.)* joint, ~e; ajusté, ~e; **3.** terminé, ~e, fini, ~e. **4.** conclu, ~e; clos, ~e; parachevé, ~e. **II.** *n.* **1.** boutonnage *m.* **2.** *(tehn.)* montage *m.*, ajustement *m.*

încheiẹre *f.* **1.** (par) achèvement *m.* **2.** conclusion *f.*

încheietụră *f.* **1.** *(anat.)* attache *f.*, jointure *f.*, articulation *f.* **2.** *(tehn.)* point de jonction.

închịde **I.** *vt.* **1.** fermer. **2.** fermer par une clôture, clôturer. **3.** barrer. **4.** clôre (un débat, une séance) // *a ~ un geamantan* boucler une valise; *a ~ lumina (apa, gazul)* couper le courant (l'eau, le gaz). **II.** *vt.* *vr.* (s')enfermer, (se) renfermer // *a se ~ în sine* se replier sur soi-même; *(fam.)* *a se ~ în casă (în cameră)* se claquemurer. **III.** *vr.* **1.** *(despre culori, obiecte colorate)* perdre son éclat, ternir. **2.** *(med..)* se cicatriser.

închịdere *f.* **1.** fermeture *f.* **2.** clôture *f.* // *~ a unui dosar* classement d'une affaire judiciaire.

închinạ **I.** *vr.* **1.** prier (Dieu). **2.** se signer. **3.** s'incliner; se prosterner. **4.** *(fig.)* se soumettre; *(fam.)* céder, se rendre. **II.** *vt.* dédier, consacrer // *a ~ un pahar* toaster; *a ~ steagul* capituler. **III.** *vi.* porter un toast; toaster.

închinạre *f.* **1.** prière *f.* **2.** révérence *f.* **3.** consécration *f.*; dédicace *f.*

închinăciụne *f* *(înv.)* révérence profonde.

închingạ **I.** *vt.* sangler (un cheval). **II.** *vr.* serrer sa ceinture.

închingạt, ~ă *adj.* *(despre cai)* sanglé, ~e.

închipuị **I.** *vr.* *(cu dat.)* s'imaginer; se figurer. **II.** *vt.* représenter; symboliser.

închipuịre *f.* **1.** imagination *f.*, fantaisie *f.* **2.** fiction *f.*; chimère *f.*

închipuịt, ~ă **1.** *adj.* imaginaire; fictif, -ive **II.** *adj.*, *m.f.* infatué, ~e.

închiriạ *vt.* louer; prendre en location.

închiriẹre *f.* **1.** louage *m.* **2.** location *f.*

închịs, ~ă *adj.* **1.** fermé, ~e; clos, ~e; clôturé, ~e; *cu ochii închiși* **a.** les yeux fermés; **b.** sans difficulté. **2.** *(despre oameni)* peu communicatif (-ive); retiré, ~e, isolé, ~e. **3.** *(despre culori)* foncé, ~e.

închisoạre *f.* **1.** prison *f.* **2.** détention *f.*

închistạ *vr.* s'enkyster.

închistạre *f.* enkystement *m.*

închizătoạre *f.* **1.** fermeture *f.* **2.** fermoir *m.*

încincị *vt.* *vr.* (se) quintupler.

încincịt, ~ă *adj.* quintuplé, ~e.

încịnge^1 **I.** *vr.* **1.** *(despre foc)* flamber. **2.** *(fig.)* se manifester âprement; s'engager. **3.** *(despre cereale)* fermenter. **4.** s'échauffer fortement. **II.** *vt.* surchauffer.

încịnge^2 *vt.* **1.** ceindre; ceinturer. **2.** *(fig.)* cerner, entourer (de tous côtés).

încịngere *f.* **1.** *(agr.)* fermentation *f.* **2.** échauffement *m.*

încịns^1, **~ă** *adj.* **1.** brûlant, ~e; surchauffé, ~e. **2.** *(despre cereale)* fermenté, ~e.

încịns^2, **~ă** *adj.* ***(despre oameni)*** ceinture, ~e; ***(despre centuri, cordoane)*** serré(e) autour de la taille.

înciudạ *vr.* se faire du mauvais sans, de la bile.

înciudạre *f.* dépit *m.*

înciudạt, **~ă** *adj.* dépité, ~e.

încîlceạlă *f.* brouillamini, *m.*; *(fig.)* confusion *f.*

încîlcị *vt.* **1.** enchevêtrer. **2.** *(fig.)* embrouiller; mettre de la confusion.

încîlcịt, **~ă** *adj.* **1.** enchevêtré, ~e. **2.** *(fig.)* tortueux, -euse; confus, ~e.

încîntạ **I.** *vt.* enchanter, charmer. **II.** *vt. vr.* (se) leurrer, (se) bercer d'illusions.

încîntạre *f.* enchantement *m.*, ravissement *m.*

încîntạt, **~ă** *adj.* enchanté, ~e; ravi, ~e; charmé, ~e.

încîntătọr, **-oạre** *adj.* charmant, ~e; ravissant, ~e.

încît *conj.* que; de sorte que.

încleiạ *vt. vr.* **1.** (se) coller. **2.** *(tehn.)* (s')encoller.

încleiạt, **~ă** *adj.* **1.** collé, ~e. **2.** *(tehn.)* encollé, ~e.

încleiẹre *f.* **1.** collage *m.* **2.** *(tehn.)* encollage *m.*

încleștạ *vt. vr.* (se) serrer (fortement); (se) cramponer (à); (s')accrocher (à).

încleștạre *f.* **1.** serrement *m.* **2.** cramponnement *m.*

încleștạt, **~ă** *adj.* **1.** serré, ~e. **2.** cramponné, ~e.

înclinạ **I.** *vr.* **1.** s'incliner. **2.** *(fig.)* céder; se rendre. **II.** *vi.* *(fig.)* être enclin à; incliner vers.

înclinạre *f.* **1.** *(geom.)* inclinaison *f.* **2.** *(fig.)* penchant *m.*, inclination *f.*

înclinạt, **~ă** *adj.* **1.** *(geom.)* incliné, ~e; penché, ~e. **2.** *(fig.,* + **spre)** attiré(e) par; disposé(e) pour.

înclinạție *f.* **1.** *(geom.)* incliaaison *f.* **2.** vocation *f.*, disposition (pour).

încoạce *adv.* **1.** ici, de ce côté-ci. **2.** par ici // ***~ și încolo*** çà et là; ***mai ~ de*** plus près de; en de ça de.

încolăcị *vt. vr.* (s')enrouler, (s')entortiller.

încolăcịre *f.* enroulement *m.*, entortillement *m.*

încolăcịt, **~ă** *adj.* enroulé, ~e; entortillé, ~e.

încọlo *adv.* **1.** là, de ce côté-là. **2.** par là. **3.** désormais, dorénavant; *de azi ~* désormais, à partir d'aujourd'hui. **4.** à part cela, de plus.

încolonạ *vr.* former une colonne; entrer dans les rangs.

încolțị **I.** *vi.* *(despre plante)* germer. **II.** *vt.* *(despre animale)* mordre. **2.** *(fig.)* mettre au pied du mur; acculer.

încolțịre *f.*, **încolțịt** *n.* germination *f.*

încondeiạ *vt.* **1.** orner de dessins (à la plume). **2.** *(fig.)* dénigrer.

încondeiạt, **~ă** *adj.* **1.** orné, ~e. **2.** *(fig.)* dénigré, ~e.

încondeiẹre *f.* **1.** ornament *m.*, fioriture *f.* **2.** *(fig.)* dénigration *f.*

încọnjur *n.* détour *m.*; *fără ~* **a.** tout droit, sans détour; **b.** *(fig.)* sincèrement, ouvertement.

încọnjura **I.** *vt.* **1.** contourner, faire le tour de. **2.** cerner, investir. **3.** enclore. **II.** *vt. vr.* (s')entourer (de). **III.** *vi.* faire des détours.

înconjurătọr, **-oạre** *adj.* environnant, ~e.

încontịnuu *adv.* continuellement, sans cesse; constamment.

încopcịa *vt.* agrafer.

încopcịere *f.* agrafage *m.*

încordạ **I.** *vt.* tendre; bander. **II.** *vr.* **1.** se raidir, s'arc-bouter; (cu *dat.)* ***a-și ~ mușchii*** raidir, bander ses muscles. **2.** *(fig.)* se concentrer.

încordạre *f.* **1.** raidissement *m.* **2.** tension *f.* // *cu ~* intensément; de toutes forces.

încordạt, **~ă** *adj.* **1.** raidi, ~e. **2.** *(despre arcuri)* bandé, ~e. **3.** ***(despre instrumente muzicale)*** accordé, ~e. **4.** *(fig.)* tendu, ~e // ***a fi cu atenția ~ă*** être sur ses gardes.

încornorạ *vt.* **1.** exagérer; dénaturer. **2.** *(fam.)* tromper, cocufier.

încornorạt, **~ă** **I.** *adj.* **1.** *(despre soți)* trompé, ~e; *(fam.)* cocu, ~e. **2.** *(fig.)* exagéré, ~e; dénaturé, ~e. **II.** *m. art.* le diable.

încoronạ **I.** *vr.* monter sur le trône, ceindre la couronne. **II.** *vt.* **1.** couronner. **2.** *(fig.)* achever, accomplir.

încoronạre *f.* **1.** couronnement *m.* **2.** *(fig.)* achèvement *m.*

încoronạt, **~ă** *adj.* couronné, ~e // ***cap ~*** souverain *m.*

încorporạ *vt.* **1.** *(mil.)* incorporer. **2.** annexer; englober.

încorporạre *f.* *(mil.)* incorporation *f.*

încorsetạt, **-ă** *adj.* *(fam.)* rigide.

încotoșmănạ *vr.* s'emmitoufler.

încotoșmănạt, **~ă** *adj.* emmitouflé, ~e.

încotrọ *adv.* (par) où, de quel côté // ***a nu avea ~*** n'avoir pas d'autre issue; ***-ori ~*** n'importe où.

încovoiạ **I.** *vt. vr.* (se) courber, ployer. **II.** *vr.* *(fig.)* s'humilier.

încovoiẹre *f.* courbement *m.*, ploiement *m.*

încovoietụră *f.* courbure *f.*

încrẹde *vr.* **1.** se fier, avoir confiance en; compter sur. **2.** faire l'important, se rengorger.

încrẹdere *f.* confiance *f.*, foi *f.*

încredințạ **I.** *vt.* confier. **II.** *vr.* s'assurer, se convaincre.

încredințạre *f.* **1.** assurance *f.*; conviction *f.*; certitude *f.* **2.** assignation (d'une tâche, d'une mission) *f.*

încredințạt, **~ă** *adj.* *a fi (a rămîne) ~ că* être sûr que

încremenị *vi.* **1.** demeurer stupéfait(e), interdit(e). **2.** se figer.

încremenịre *f.* **1.** immobilité *f.* **2.** stupéfaction *f.*, stupeur *f.*

încremenịt, **~ă** *adj.* **1.** immobile. **2.** stupéfait, ~e, interdit, ~e; consterné, ~e.

încrengătụră *f.* embranchement *m.*

încrețị *vt. vr.* **1.** (se) froncer. **2.** (se) rider. **3.** (se) friser.

încrețire *f.* **1.** froncement *m.*; fronce *f.* **2.** ride *f.*

încrețit, **~ă** *adj.* **1.** froncé, ~e. **2.** ridé, ~e. **3.** *(despre păr)* frisé, ~e.

încrețitură *f.* fronce *f.*, pli *m.*

încrezător, -oare **I.** *adj.* *(despre oameni)* confiant, ~e; crédule. **II.** *adv.* crédulement.

încrezut, **~ă** *adj.* *(despre oameni)* infatué, ~e; présomptueux, -euse.

încrîncena *vr.* se crisper.

încrîncenat, **~ă** *adj.* **1.** crispé, ~e. **2.** *(fig.)* terrible, impitoyable.

încropi *vt.* **1.** attiédir. **2.** *(fig.)* acquérir, amasser (péniblement).

încropit, **~ă** *adj.* *(despre lichide)* tiède; attiédi, ~e.

încrucișa **I.** *vt.* croiser. **II.** *vt. vr.* (s')entrecroiser.

încrucișare *f.* croisement *m.*

încrucișat, **~ă** *adj.* croisé, ~e; entrecroisé, ~e; *cu mîinile ~e* **a.** les bras croisés; **b.** *(fig.)* inactif, -ive; oisif, -ive. **2.** *(despre ochi, privire)* louche, bigle.

încrunta *vr.* froncer les sourcils.

încruntare *f.* froncement des sourcils.

încruntat, **~ă** *adj.* *(despre oameni)* sombre; asombri, ~e.

încuia *vt.* **1.** fermer à clef, donner un tour de clef. **2.** enfermer à clef.

încuiat, **~ă** *adj.* **1.** *(despre uși, încăperi)* fermé(e) à clef. **2.** *(despre oameni)* enfermé(e) à clef. **3.** *(fam. despre oameni)* insociable; désagréable.

încuiba *vr.* **1.** se nicher. **2.** *(fig.)* s'établir; s'énraciner. **3.** *(fig.)* s'insinuer.

încuibat, **~ă** *adj.* enraciné, ~e; établi, ~e.

încuietoare *f.* fermeture *f.*, loquet *m.*

încumeta *vr.* se hasarder, oser.

încunoștința *vt.* **1.** communiquer; informer, aviser. **2.** avertir.

încunoștințare *f.* communication *f.*; avis *m.* **2.** avertissement *m.*

încununa *vt.* couronner.

încununare *f.* couronnement *m.*

încuraja *vt.* encourager; stimuler.

încurajare *f.* encouragement *m.*; stimulation. *f.*

încurajat, **~ă** *adj.* encouragé, ~e; stimulé, ~e.

încurajator, -oare *adj.* encourageant, ~e; stimulant, ~e.

încurca **I.** *vt.* **1.** entortiller, embrouiller (des fils). **2.** mettre (qn). dans l'embarras; troubler. **3.** géner; emttre des obstacles (à qch.) // *a ~ locul* être de trop. **II.** *vr.* **1.** s'embrouiller (dans des explications). **2.** s'embarrasser, s'empêtrer. **3.** *(fig.)* se troubler. **4.** *(fam.)* s'attarder (quelque part); se laisser entraîner. **5.** *(fam.)* s'accoquiner (avec).

încurcat, **~ă** *adj.* **1.** *(despre ață, fire)* enchevêtré, ~e; embrouillé, ~e. **2.** *(despre oameni)* confus, ~e; déconcerté, ~e; gêné, ~e // *(fam.)* *las-o ~ă!* laisses tomber!

încurcă-lume *m.* *(fam.)* bon à rien, mouche de coche.

încurcătură *f.* **1.** embarras *m.*; tracas *m.*; ennui *m.*; *a fi în ~* être dans l'embarras. **2.** confusion *f.*; brouillamini *m.* // *a pune în ~* confondre; *a ieși din ~* se tirer d'affaire; *(pop.)* *~ de mațe* occlusion intestinale.

încuscri *vr.* s'apparenter (par mariage).

încuscrire *f.* apparentage (par mariage) *m.*

încuviința *vt.* approuver; consentir à.

încuviințare *f.* approbation *f.*; consentement *m.*

îndată *adv.* immédiatement, tout de suite, à l'instant // *ne vedem ~* on se verra tout à l'heure; *de ~ ce* aussitôt que, dès que.

îndatora *vt.* obliger; rendre service. **II.** *vr.* s'endetter.

îndatorat, **~ă** *adj.* **1.** obligé, ~e; redevable (à). **2.** *(despre oameni)* endetté, ~e.

îndatorire *f.* **1.** devoir *m.*; obligation (morale) *f.* **2.** tâche *f.*

îndatoritor, -oare *adj.* serviable; complaisant, ~e; prévenant, ~e.

îndărăt *adv.* **1.** derrière; en arrière; *a da ~* **a.** reculer; **b.** *(despre vehicule)* faire marche-arrière; **c.** *(despre oameni)* déchoir; *a da ceva ~* rendre qch.; *a se întoarce ~* revenir sur ses pas

îndărătnic, **~ă** *adj.* obstiné, ~e; opiniâtre.

îndărătnici *vr.* s'obstiner, s'entêter.

îndărătnicie *f.* **1.** obstination *f.*, entêtement *m.* **2.** persévérence *f.*

îndărătul *prep.* derrière.

îndeajuns *adv.* assez, suffisamment.

îndeaproape *adv.* **1.** de près. **2.** minutieusement.

îndelete *adv.* *pe ~* sans hâte, à loisir.

îndeletnici *vr.* (+ **cu**) s'occuper (de), employer son temps (à).

îndeletnicire *f.* **1.** occupation *f.* **2.** métier *m.*; profession *f.*

îndelung *adj.* de longue durée. **II.** *adv.* longuement.

îndelungat, **~ă** **I.** *adj.* **1.** de longue durée; prolongé, ~e. **2.** beaucoup. **II.** *adv.* longuement.

îndemînare *f.* adresse *f.*, dextérité *f.*

îndemînatic, **~ă** *adj.* adroit, ~e; habile.

îndemînă *adv.* *la ~* sous la main; accessible.

îndemn *n.* **1.** impulsion *f.* **2.** encouragement *m.*, exhortation *f.* // *din ~ul...* encouragé(e) par..., incité(e) par...

îndemna *vt.* (+ **la**) **1.** stimuler (à), engager (à). **2.** instiguer (à), inciter (à). **II.** *vr.* se stimuler, s'encourager (réciproquement).

îndeobște *adv.* habituellement, généralement.

îndeosebi *adv.* surtout, particulièrement.

îndepărta *vt. vr.* (s')éloigner, (s')écarter (de).

îndepărtare *f.* éloignement *m.*, écartement *m.*

îndepărtat, **~ă** *adj.* **1.** éloigné, ~e; reculé, ~e. **2.** lointain, ~e.

îndeplini **I.** *vt.* accomplir; mener à bien. **II.** *vr.* se réaliser.

îndeplinire *f.* **1.** accomplissement *m.* **2.** réalisation *f.*; *~a planului (de muncă)* la réalisation du plan (de travail) // *a aduce la ~* exécuter.

îndesa **I.** *vt.* (en)tasser. **II.** *vr.* **1.** se serrer, se presser (les uns contre les autres). **2.** s'épaissir.

îndesat, **~ă** *adj.* (en)tassé, ~e // *cu vîrf și ~* à profunsion; *(fam.)* *om ~* homme trapu.

îndesi *vr.* **1.** s'épassir. **2.** devenir plus nombreux, plus fréquent. **3.** augmenter, s'accroître.

îndesit, **~ă** *adj.* épaissi, ~e; épai, ~se.

îndestula **I.** *vt.* **1.** rassasier. **2.** satisfaire. **II.** *vr.* se rassasier.

îndestulare *f.* **1.** satiété *f.* **2.** aisance *f.*; abondance *f.*

îndestulạt, ~ă *adj.* **1.** rassasié, ~e. **2.** assouvi, ~e; satisfait, ~e.

îndestulătọr, -oạre **I.** *adj.* satisfaisant, ~e; suffisant, ~e. **II.** *adv.* suffisamment.

îndiguị *vt.* endiguer.

îndiguịre *f.* endiguement *m.*

îndiguịt, ~ă *adj.* endigué, ~e.

îndîrjị *vr.* s'obstiner; s'acharner.

îndîrjịre *f.* obstination *f.*; acharnement *m.* // *cu* ~ obstinément.

îndîrjịt, ~ă *adj.* obstiné, ~e; acharné, ~e.

îndobitocị *vt.* *vr.* (s')abrutir.

îndobitocịre *f.* abrutissement *m.*

îndobitocịt, ~ă *adj.* abruti, ~e.

îndoctrinạ *vt.* endoctriner.

îndoctrinạre *f.* endoctrinement *m.*

îndoctrinạt, ~ă *adj.* endoctriné, ~e.

îndoị^1 **I.** *vt.* **1.** courber, rendre courbe. **2.** plier (une chose souple). **II.** *vr.* **1.** se plier, fléchir. **2.** *(fig.)* douter; hésiter.

îndoị^2 *vt.* *vr.* (se) (re)doubler.

îndoiạlă *f.* **1.** doute *m.*, hésitation *f.*; *fără* ~ sans doute; *a sta la* ~ douter. **2.** incertitude *f.*

îndoiẹlnic, ~ă *adj.* douteux, -euse; improbable.

îndoịre *f.* pliage *m.*, ploiement *m.*

îndoịt^1, ~ă *adj.* **1.** plié, ~e. **2.** courbé, ~e. **3.** *(fig.)* hésitant, ~e; incertain, ~e.

îndoit^2, ~ă *adj.* double // ~ *cu* mélangé avec.

îndoitụră *f.* **1.** pli *m.* **2.** courbure *f.*; courbe *f.*

îndoliạ *vt.* **1.** endeuiller. **2.** *(fig.)* attrister.

îndoliạt, ~ă *adj.* **1.** en deuil. **2.** *(fig.)* attristé, ~e; triste.

îndopạ *vt.* *vr.* (se) gaver, (s')empiffrer.

îndopạre *f.*, **îndopạt** *n.* gavage *m.*

îndopạt, ~ă *adj.* empiffré, ~e, gavé, ~e.

îndrăcịt, ~ă *adj.* *(fam.)* furieux, -euse; terrible. **2.** endiablé, ~e; plein(e) de verve.

îndrăgị *vt.* **1.** prendre en amitié (en affection). **2.** devenir amoureux.

îndrăgịt, ~ă *adj.* aimé, ~e; affectionné, ~e.

îndrăgostị *vr.* s'éprendre, tomber amoureux.

îndrăgostịt, ~ă *adj.* épris, ~e; amoureux, -euse.

îndrăzneạlă *f.* **1.** hardiesse *f.*, audace *f.* **2.** insolence *f.* **3.** témérité *f.* // *a avea* ~ avoir du cran.

îndrăznẹț, -eạță *adj.* **1.** hardi, ~e; audacieux, -euse. **2.** intrépide, téméraire. **3.** insolent, ~e; impertinent, ~e.

îndrăznị *vt.* **1.** oser. **2.** risquer.

îndreptạ *vt.* *vr.* **1.** (se) redresser; (se) remettre d'aplomb. **2.** (se) corriger; (se) retoucher; *(fig.)* (s')améliorer. **3.** (se) guider; **(+spre)** se diriger (vers). **4.** *(med.)* (se) rétablir // *a-și ~privirea spre...* porter son regard vers...

îndreptạr *n.* guide *m.*

îndreptạre *f.* **1.** amélioration *f.*; amendement *m.* **2.** correction *f.*; rectification *f.*

îndreptạt, ~ă *adj.* **1.** redressé, ~e; remis(e) d'aplomb. **2.** rectifié, ~e; corrigé, ~e.

îndreptățị *vt.* justifier; autoriser.

îndreptățịre *f.* justification *f.*; autorisation *f.*

îndreptățịt, ~ă *adj.* justifié, ~e; autorisé, ~e.

îndrugạ *vt.* marmotter; caqueter // *a* ~ *verzi și uscate* en conter de belles.

îndrugạre *f.* jacasserie *f.*; paroles vaines.

îndrumạ *vt.* diriger, guider.

îndrumạre *f.* conseil *m.*

îndrumătọr, -oạre **I.** *adj.* dirigeant, ~e. **II.** *m.f.* guide.

înduioșạ *vt.* *vr.* (s')attendrir, (s')émouvoir.

înduioșạre *f.* attendrissement *m.*; (mouvement de) compassion *f.*, tendresse *f.*

înduioșạt, ~ă *adj.* attendri, ~e; ému, ~e; touché, ~e.

înduioșătọr, -oare *adj.* attendrissant, ~e; émouvant, ~e; touchant, ~e.

îndulcị **I.** *vt.* **1.** sucrer. **2.** *(fig.)* amadouer, adoucir. **II.** *vr.* *(fig.)* s'adonner à; prendre goût à.

îndulcịre *f.* *(fig.)* adoucissement *m.*

îndulcịt, ~ă *adj.* **1.** sucré, ~e. **2.** *(fig.)* adouci, ~e.

înduplecạ **I.** *vt.* convaincre; déterminer. **II.** *vr.* consentir (à); céder.

îndurạ **I.** *vr.* **1.** s'apitoyer (sur), compâtir (à). **2.** *(ir.)* daigner. **3.** **(+ să)** se décider (à), consentir (à). **II.** *vt.* pâtir, supporter, subir.

îndurạre *f.* miséricorde *f.*, compassion *f.*

îndurătọr, -oạre *adj.* **1.** miséricordieux, -euse; compatissant, ~e. **2.** endurant, ~e; patient, ~e.

îndurerạ *vt.* chagriner; affliger.

îndurerạre *f.* chagrin *m.*; affliction *f.*

îndurerạt, ~ă *adj.* chagriné, ~e; affligé, ~e.

înẹc *n.* **1.** noyade *f.* **2.** inondation *f.* **3.** *(med.)* suffocation *f.*

înecạ **I.** *vr.* **1.** *(despre ființe)* se noyer. **2.** *(despre nave)* couler, faire naufrage. **3.** *(fig.)* étouffer, suffoquer. **II.** *vt.* *(despre ape)* inonder; submerger.

înecạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre ființe)* noyé, ~e. **2.** *(despre ambarcațiuni)* naufragé, ~e. // ~ *în datorii* criblé de dettes.

înecăciọs, -oạsă *adj.* suffocant, ~e; étouffant, ~e.

înfăptuị *vt.* réaliser, effectuer, accomplir.

înfăptuịre *f.* réalisation *f.*

înfășạ *vt.* emmailloter.

înfășạre *f.* emmaillotement *m.*

înfășạt, ~ă *adj.* *(despre copii mici)* emmailloté, ~e.

înfășurạ *vt.* **1.** envelopper; enrouler. **2.** bandager; bander.

înfășurạre *f.* enveloppement *m.*; enroulement *m.*

înfățạ *vt.* *a* ~ *patul, plapuma* changer la literie.

înfățạt, ~ă *adj.* *(despre perne)* couvert d'une taie d'oreiller; *(despre plăpumi)* doublé d'un drap.

înfățișạ **I.** *vr.* **1.** se présenter; comparaître. **2.** (cu *dat.*) s'imaginer, croire. **II.** *vt.* représenter, montrer; exposer.

înfățișạre *f.* **1.** présentation *f.* **2.** *(jur.)* comparution *f.* **3.** aspect *m.*, allure *f.*

înfeudạ **I.** *vr.* s'inféoder, s'affilier (à une idée, à une action). **II.** *vt.* soumettre, asservir.

înfeudạre *f.* **1.** inféodation *f.*, affiliation *f.* **2.** soumission *f.* asservissement *m.*

înfiạ *vt.* adopter (un enfant).

înfiạt, ~ă *adj.* *(despre copii)* adopté, ~e.

înfierạ *vt.* flétrir, stigmatiser.

înfierạre *f.*, **înfierạt^1** *n.* flétrissure *f.*; blâme *m.*

înfierạt^2, ~ă *adj.* stigmatisé, ~e; blâmé, ~e.

înfierbîntạ **I.** *vt.* échauffer, chauffer à blanc. **II.** *vr.* *(fig.)* **1.** s'échauffer; se laisser entraîner. **2.** s'exciter.

înfierbîntạt, ~ă *adj.* **1.** (é)chauffé, ~e; brûlant, ~e. **2.** *(fig.)* échauffé, ~e; ardent, ~e.

înfiẹre *f.* adoption (d'un enfant).

înfịge I. *vt.* ficher; enfoncer. **II.** *vr.* *(fig.)* **1.** attaquer (qn.) vaillamment. **2.** *(fam.)* se mettre en avant.

înființạ *vt.* créer; fonder; instituer.

înființạre *f.* création *f.*; fondation *f.*; institution *f.*

înfiorạ I. *vr.* frémir, frissonner. **II.** *vt.* faire frémir; donner la chair de poule.

înfiorạre *f.* **1.** frémissement *m.*; frisson *m.* **2.** peur *f.*, effroi *m.*

înfiorạt, ~ă *adj.* frémissant, ~e.

înfiorătọr, -oạre I. *adj.* effroyable, épouvantable. **II.** *adv.* effroyablement, épouvantablement.

înfipt, ~ă I. *adj.* fiché, ~e; fixé, ~e. **3.** *(fam., despre oameni)* hardi, ~e. **II.** *adv.* crânement, résolument.

înfiripạ I. *vt.* improviser, réaliser (avec des moyens de fortune). **II.** *vr.* **2.** prendre consistance. **2.** *(fam., despre oameni)* se remettre, se rétablir (d'une maladie); guérir.

înfiripạre *f.* *(fam.)* rétablissement *m.*; guerissement *m.*

înfiripạt, ~ă *adj.* **1.** réalisé(e) avec peine. **2.** *(fam., despre oameni)* remis, ~e; rétabli, ~e; guéri, ~e.

înflăcărạ *vt. vr.* (se) passionner; (s')enthousiasmer.

înflăcărạre *f.* ardeur *f.*, enthousiasme *m.*

înflăcărạt, ~ă *adj.* ardent, ~e; enthousiasmé, ~e.

înflorạt, ~ă *adj.* *(despre țesături)* ornementé(e) de motifs floraux.

înflorị I. *vi.* **1.** fleurir. **2.** *(fig.)* prospérer. **II.** *vt.* **1.** ornementer de motifs flonaux. **2.** *(fig.)* enjoliver, exagérer.

înflorịre *f.* **1.** floraison *f.* **2.** *(fig.)* épanouissement *m.* **3.** *(fig.)* prospérité *f.*

înflorịt, ~ă *adj.* **1.** fleuri, ~e. **2.** en fleur. **3.** orné(e) de motifs floraux.

înfloritọr, -oạre *adj.* **1.** florissant, ~e. **2.** prospère.

înfloritụră *f.* fioriture *f.*

înfocạre *f.* ardeur *f.*, passion *f.* // *cu* ~ passionnément.

înfocạt, ~ă *adj.* ardent, ~e; enthousiaste; passionné, ~e.

înfofolị *vt.* (s')emmitoufler.

înfofolịt, ~ă *adj.* emmitouflé, ~e.

înfoiạ *vr.* **1.** *(despre păr, pene, blana animalelor)* s'ébouriffer, se hérisser. **2.** *(despre rochii, haine)* bouffer.

înfoiạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre păr, pene, blana animalelor)* ébouriffé ~e; hérissé, ~e. **2.** *(despre rochii, haine)* ample; bouffant, ~e.

înfometạ *vt.* affamer.

înfometạre *f.* **1.** manque de vivres; famine *f.* **2.** contrainte par la faim.

înfometạt, ~ă *adj.* **1.** affamé, ~e. **2.** *(fig.)* avide.

înfrățị *vr.* fraterniser.

înfrățịre *f.* fraternisation *f.*

înfrățịt, ~ă *adj.* lié(e) fraternellement.

înfricoșạ *vt. vr.* (s')effrayer, (s')épouvanter.

înfricoșạre *f.* frayeur *f.*, épouvante *f.*

înfricoșạt, ~ă *adj.* effrayé, ~e; épouvanté, ~e.

înfricoșătọr, -oạre I. *adj.* effroyable, épouvantable. **II.** *adv.* effroyablement, épouvantablement.

înfrigurạre *f.* fièvre *f.*; zèle *m.* // *cu* ~ fébrilement.

înfrigurạt, ~ă *adj.* **1.** frissonnant, ~e. **2.** *(fig.)* fiévreux, -euse; fébrile.

înfrînạ I. *vt.* **1.** retenir; maîtriser. **2.** *(fig.)* dominer. **II.** *vr.* se contenir, se maîtriser.

înfrînạre *f.* **1.** modération *f.* **2.** abstinence *f.*

înfrînge *vt.* **1.** vaincre, défaire. **2.** *(jur.)* enfreindre, violer.

înfrîngere *f.* **1.** defaite *f.*, échec *m.* **2.** *(jur.)* violation *f.*

înfrînt, ~ă *adj.* vaincu, ~e; défait, ~e.

înfrumusețạ *vt. vr.* embellir, (se) parer.

înfrumusețạre *f.* embellissement *m.*

înfrumusețạt, ~ă *adj.* embelli, ~e; paré, ~e.

înfruntạ *vt.* tenir tête; défier, affronter; faire face à.

înfruntạre *f.* **1.** bravade *f.*, défi *m.* **2.** choc *m.*, affrontement *m.*

înfrunzị *vi.* feuiller, se garnir de feuilles.

înfrunzịt, ~ă *adj.* feuillé, ~e.

înfruptạ *vr.* **1.** déguster. **2.** *(ir.)* profiter.

înfulecạ *vt.* *(fam.)* dévorer.

înfumurạre *f.* présomption *f.*, infatuation *f.*

înfumurạt, ~ă *adj.* *(despre oameni, atitudini)* présompteux, -euse; infatué, ~e.

înfundạ I. *vt.* **1.** foncer (un tonneau). **2.** boucher (une bouteille). **3.** enfoncer // *(fam.) a ~ pe cineva* mettre qn. au pied du mur. **II.** *vr.* **1.** s'enfoncer. **2.** *(despre canale, țevi)* s'obstruer // *(fam.) a i se ~ cuiva* être fichu(e).

înfundạre *f.* bouchage (d'une bouteille) *m.*; fonçage (d'un tonneau) *m.*

înfundạt, ~ă *adj.* **1.** foncé(e) hermétiquement; *(despre sticle)* cacheté, ~e; bouché, ~e. **2.** *(despre sunete, zgomote)* étouffé, ~e.

înfundătụră *f.* *(geogr.)* cuvette *f.*, dépression de terrain fermée.

înfuriạ *vt. vr.* (se) mettre en colère, (s')emporter.

înfuriạt, ~ă *adj.* furieux, -euse; furibond, ~e.

îngăduị I. *vt.* **1.** permettre, consentir; tolérer. **2.** accorder un répit; ajourner. **II.** *vr.* s'entendre (réciproquement). **III.** *vi.* attendre; temporiser.

îngăduiạlă, îngăduịnță *f.* **1.** consentement *m.* **2.** indulgence *f.* **3.** compréhension (réciproque) *f.*

îngăduitọr, -oạre *adj.* **1.** indulgent, ~e; tolérant, ~e. **2.** bienveillant, ~e.

îngăimạ *vt.* balbutier.

îngăimạre *f.* balbutiement *m.*

îngăimạt, ~ă *adj.* *(despre vorbe, rostire)* balbutié, ~e; confus, ~e; évasif, -ive.

îngălbenị *vr. vi.* **1.** jaunir. **2.** *(fig.)* blêmir. **3.** *(bot.)* se faner.

îngălbenịre *f.* **1.** jaunissement *m.* **2.** *(fig.)* pâleur *f.*

îngălbenịt, ~ă *adj.* **1.** jauni, ~e. **2.** *(fig.)* flétri, ~e; fané, ~e.

îngenuncheạ I. *vi.* s'agenouiller. **II.** *vt.* *(fig.)* soumettre, asservir.

îngenuncheạt, ~ă *adj.* **1.** agenouillé, ~e. **2.** *(fig.)* soumis, ~e; asservi, ~e.

îngenunchẹre *f.* **1.** agenouillement *m.*; génuflexion *f.* **2.** *(fig.)* soumission *f.*, asservissement *m.*

înger *n.* ange *m.*

îngerạș *m.* angelot *m.*

îngerẹsc, -eạscă *adj.* angélique.

îngerẹște *adv.* angéliquement.

înghesuị *vt.* *vr.* (se) presser, (se) tasser (les uns contre les autres).

înghesuiạlă *f.* **1.** agglomération *f.* **2.** bousculade *f.*

înghesuịt, ~ă *adj.* **1.** entassé, ~e; serré, ~e. **2.** aggloméré, ~e; bondé, ~e.

înghẹț *n.* gel *m.*

înghețạ **I.** *vi.* geler, se congeler. **II.** *vt.* glacer.

înghețạre *f.* gelée *f.* // *~a salariilor* le blocage des salaires.

înghețạt, ~ă *adj.* glacé, ~e; (con)gelé, ~e.

înghețạtă *f.* glace *f.*

înghiontị *vt.* *vr.* (se) pousser du coude, (se) bousculer.

înghiontịre *f.* bousculade *f.*

înghițị *vt.* **1.** avaler, ingurgiter. **2.** engloutir // *a-și ~ lacrimile* refouler (ravaler) ses larmes; *(fam.) a nu putea ~ pe cineva* ne pas gober qn.

înghițitụră *f.* **1.** bouchée (d'un aliment) *f.* **2.** gorgée (d'un liquide) *f.*, lampée *f.*

îngîmfạ *vr.* se rengorger, se pavaner.

îngîmfạre *f.* rengorgement *m.*; présomption *f.*

îngîmfạt, ~ă *adj.* présomptueux, -euse; infatué, ~e.

îngînạ **I.** *vt.* **1.** singer, imiter (par moquerie). **2.** murmurer; bredouiller. **II.** *vr.* se confondre, se mélanger // *cînd se îngînă ziua cu noaptea* **a.** à la pointe du jour; **b.** entre chien et loup.

îngîndurạ *vt.* **1.** donner à réflechir (à qn.). **2.** inquiéter.

îngîndurạre *f.* **1.** inquiétude *f.*, trouble *m.* **2.** préoccupation *f.*

îngîndurạt, ~ă *adj.* **1.** pensif, -ive; préoccupé, ~e. **2.** inquiet, -ète.

înglobạ *vt.* englober.

înglobạre *f.* inclusion *f.*

înglodạ *vr.* s'enliser // *(fig.) a se ~ în datorii* s'endetter.

înglodạre *f.* enlisement *m.*

îngoldạt, ~ă *adj.* enlisé, ~e // *~ în datorii* endetté, accablé de dettes.

îngrădị *vt.* **1.** clôturer. **2.** *(fig.)* limiter, restreindre.

îngrădịre *f.* **1.** clôture *f.*, enclos *m.* **2.** *(fig.)* limitation *f.*, restriction *f.*

îngrăditụră *f.* clôture *f.*, palissade *f.*

îngrămădeạlă *f.* **1.** agglomération *f.* **2.** cohue *f.*; bousculade *f.*

îngrămădị *vt.* *vr.* (s')ammasser; (s')amonceler; (s')empiler.

îngrămădịre *f.* entassement *m.*; amoncellement *m.*

îngrășạ **I.** *vr.* engraisser, prendre de l'embonpoint. **II.** *vt.* *(agr.)* fertiliser.

îngrășạre *f.* **1.** engraissement *m.* **2.** *(agr.)* fertilisation *f.*

îngrășạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre animale)* engraissé, ~e. **2.** *(despre pămînt)* fertilisé, ~e.

îngrășămînt *n.* *(agr.)* engrais *m.*

îngrețoșạ **I.** *vr.* se dégoûter. **II.** *vt.* écœurer, insipirer du dégoût.

îngrețoșạre *f.* **1.** dégoût *m.* **2.** nausée *f.*

îngreunạ *vt.* **1.** (sur)charger. **2.** alourdir. **3.** entraver (une action); aggraver (une situation).

îngreunạre *f.* **1.** surcharge *f.* **2.** oppression *f.*

îngreunạt, ~ă *adj.* chargé, ~e; surchargé, ~e.

îngrijạt, ~ă *adj.* v. **îngrijorạt.**

îngrijị **I.** *vt.* soigner. **II.** *vi.* (+de) veiller (sur). **III.** *vr.* **1.** se soigner. **2.** (+de) pourvoir (à); s'occuper (de).

îngrijịre *f.* **1.** soin *m.* **2.** sollicitude *f.*

îngrijịt, ~ă *adj.* **1.** soigné, ~e. **2.** propre; net, ~te. **3.** executé (e) avec soin.

îngrijitọr, -oạre *m.f.* intendant, ~e.

îngrijorạ **I.** *vt.* *vr.* (s')inquiéter; (s')alarmer. **II.** *vr.* se tourmenter (pour).

îngrijorạre *f.* inquiétude *f.*; anxiété *f.*

îngrijorạt, ~ă *adj.* inquiet, -ète; inquiété, ~e.

îngrijorătọr, -oạre *adj.* inquiétant, ~e; alarmant, ~e.

îngropạ *vt.* enterrer.

îngropạre *f.*, **îngropạt** *n.* enterrement *m.*

îngropạt, ~ă *adj.* enterré, ~e.

îngroșạ *vr.* **1.** grossir. **2.** s'épaissir // *(fam.) se îngroașă gluma* **a.** ça devient sérieux; **b.** les choses tournent mal.

îngroșạre *f.* **1.** grossissement *m.* **2.** épaississement *m.*

îngroșạt, ~ă *adj.* **1.** gros, grosse. **2.** épais, ~se.

îngrozị *vt.* *vr.* (s')épouvanter, (s')effrayer.

îngrozịt, ~ă *adj.* épouvanté, ~e; tremblant(e) d'effroi.

îngrozitọr, -oạre **I.** *adj.* affreux, -euse; épouvantable. **II.** *adv.* affreusement.

îngụst, ~ă *adj.* étroit, ~e.

îngustạ *vt.* *vr.* (se) rétrécir; (se) resserrer.

îngustạre *f.* rétrécissement *m.*; resserrement *m.*

îngustạt, ~ă *adj.* rétréci, ~e.

îngustịme *f.* étroitesse *f.*

înhămạ *vt.* atteler, harnacher.

înhămạre *f.*, **înhămạt** *n.* harnachement *m.*

înhămạt, ~ă *adj.* harnaché, ~e.

înhățạ *vt.* saisir, empoigner.

înhățạre *f.* empoignement *m.*; prise *f.*

înhumạ *vt.* inhumer.

înhumạre *f.* inhumation *f.*; sépulture *f.*

înhumạt, ~ă *adj.* inhumé, ~e.

înjghebạ *vt.* improviser.

înjghebạt, ~ă *adj.* improvisé, ~e.

înjosị *vt.* *vr.* (s')abaisser, (s')avilir, (s')humilier.

înjosịre *f.* abaissement *m.*, humiliation *f.*

înjosịt, ~ă *adj.* humilié, ~e.

înjositọr, -oạre *adj.* dégradant, ~e; humiliant, ~e.

înjugạ *vt.* atteler (les bœufs).

înjugạt, ~ă *adj.* *(despre boi)* mis au joug.

înjunghiạ *vt.* **1.** poignarder. **2.** abbattre le bétail.

înjurạ **I.** *vt.* injurier, invectiver. **II.** *vi.* jurer, blasphémer.

înjurătụră *f.* juron *m.*, invective *f.*

înlăcrimạt, ~ă *adj.* en larmes; larmoyant, ~e.

înlănțuị *vt.* *vr.* (s')enchaîner.

înlănțuịre *f.* enchaînement *m.*

înlănțuịt, ~ă *adj.* enchaîné, ~e.

înlăturạ *vt.* **1.** écarter; éloigner; évincer. **2.** supprimer; éliminer.

înlemnị *vi.* **1.** se figer (de stupeur; de peur). **2.** s'immobiliser.

înlemnịre *f.* **1.** stupéfaction *f.*; stupeur *f.* **2.** raidissement *m.*

înlemnịt, ~ă *adj.* figé, ~e; stupéfait, ~e.

înlesnị *vt.* 1. faciliter. 2. aider // *a ~ cu bani* prêter de l'argent.
înlesnịre *f.* 1. facilité *f.* 2. aide *m.*
înlocuị *vt.* remplacer; suppléer.
înlocuịre *f.* remplacement *m.*; substitution *f.*
înlocuitọr, -oạre I. *adj.* remplaçant, ~e; de remplacement. II. *m.f.* suppléant, ~e.
înmagazinạ *vt.* 1. emmagasiner. 2. *(fig.)* accumuler.
înmagazinạre *f.* 1. emmagasinage *m.* 2. *(fig.)* accumulation *f.*
înmatriculạ *vt.* immatriculer.
înmatriculạre *f.* immatriculation *f.*
înmănuncheạ I. *vt.* réunir en faisceau. II. *vr.* *(fig.)* s'assembler, se réunir.
înmănușạt, ~ă *adj.* ganté, ~e.
înmărmurị *vi.* se pétrifier, être frappé(e) de stupeur, de peur.
înmărmurịt, ~ă *adj.* pétrifié, ~e; cloué(e) sur place.
înmiị *vt.* multiplier par mille; *(fig.)* augmenter indéfiniment.
înmiịt, ~ă I. *adj.* mille fois supérieur(e). II. *adv.* infiniment plus.
înmiresmạt, ~ă *adj.* embaumé, ~e.
înmînạ *vt.* remettre en mains propres.
înmînạre *f.* remise *f.*, livraison *f.*
înmormîntạ *vt.* mettre au tombeau; ensevelir.
înmormîntạre *f.* 1. enterrement *m.*; sépulture *f.* 2. funérailles *f. pl.*
înmormîntạt, ~ă *adj.* enseveli, ~e.
înmugurị *vi.* bourgeonner.
înmugurịre *f.* bourgeonnement *m.*
înmugurịt, ~ă *adj.* couvert(e) de bourgeons; bourgeonnant, ~e.
înmuiạ *vt.* 1. mouiller, tremper. 2. amollir. 3. *(fig.)* attendrir.
înmuiạt, ~ă *adj.* 1. mouillé, ~e; trempé ~e. 2. *(fig.)* attendri, ~e.
înmulțị I. *vt. vr.* (se) multiplier, (s')accroître. II. *vr.* se reproduire.
înmulțịre *f.* 1. *(mat.)* multiplication *f.* 2. reproduction *f.*
înmulțịt, ~ă *adj.* multiplié, ~e; accrû, ~e.
înmulțitọr *n.* *(mat.)* multiplicateur *m.*
înnăbușeạlă *f.* chaleur étouffante; atmosphère lourde.
înnăbușị *vt.* 1. étouffer, suffoquer. 2. *(fig.)* réprimer, maîtriser.
înnăbușịre *f.* 1. étouffement *m.*, suffocation *f.* 2. répression *f.*
înnăbușịt, ~ă *adj.* 1. *(despre voce, sunete)* étouffé, ~e; éteint, ~e. 2. *(despre alimente)* braisé, ~e.
înnăbușitọr, -oạre *adj.* étouffant, ~e; suffocant, ~e.
înnădị I. *vt.* 1. rallonger. 2. abouter; mettre bout à bout. II. *vr.* *(fam.)* prendre l'habitude de...
înnădịt, ~ă *adj.* 1. abouté, ~e; bout à bout. 2. rallongé, ~e.
înnăditụră *f.* rallonge *f.*
înnăscụt, ~ă *adj.* inné, ~e; congénital, ~e.
înnebunị I. *vi.* devenir fou // *(fam.) nu mă-nnebuni!* c'est incroyable! *ai înnebunit?* tu n'es pas sérieux! II. *vr.* *(fam.,* + **după**) raffoler (de).
înnebunịt, ~ă *adj.* affolé, ~e.
înnebunitọr, -oạre *adj.* affolant, ~e.
înnegrị I. *vt.* teindre en noir; noircir. II. *vr.* *(despre oameni)* se bronzer, brunir.
înnegrịt, ~ă *adj.* 1. noirci, ~e; noir, ~e. 2. *(despre oameni)* bruni, ~e; bronzé, ~e.
înnegurạ *vr.* 1. *(despre cer, atmosferă)* s'embrumer. 2. *(despre oameni)* s'assombrir.
înnegurạt, ~ă *adj.* 1. *(despre cer, atmosferă)* brumeux, -euse. 2. *(despre oameni)* assombri, ~e.
înnobilạ *vt.* 1. *(chim., biol.)* anoblir; améliorer. 2. *(fig.)* ennoblir.
înnobilạre *f.* 1. *(chim., biol.)* anoblissement *m.*, amélioration *f.* 2. *(fig.)* ennoblissement *m.*
înnobilạt, ~ă *adj.* 1. *(chim., biol.)* anobli, ~e; amélioré, ~e. 2. *(fig.)* ennobli, ~e.
înnodạ *vt. vr.* (se) nouer.
înnodạre *f.* nouement *m.*
înnoị *vt.* renouveler.
înnoịre *f.* 1. remise à neuf; restauration *f.* 2. *(fig.)* régénération *f.*
înnoịt, ~ă *adj.* remis(e) à neuf; restauré, ~e.
înnoptạ I. *vr.* *(impers.)* *se înnoptează* la nuit tombe; il fait nuit. II. *vi.* *(despre oameni)* passer la nuit hors de chez soi.
înnorạ *vr.* *(impers.)* *se înnorează* le ciel se couvre; le temps se brouille.
înnorạre *f.* rembrunissement *m.*
înnorạt, ~ă *adj.* *(despre cer)* nuageux, -euse; sombre.
înọt I. *n.* nage *f.*; natation *f.* II. *adv.* à la nage.
înotạ *vi.* nager.
înotătoạre *f.* *(iht.)* nageoire *f.*
înotătọr, -oạre I. *adj.* *(despre animale)* aquatique. II. *m.f.* nageur, -euse.
înrădăcinạ *vr.* *(despre obiceiuri)* s'enraciner, s'implanter.
înrădăcinạre *f.* implantation (d'une habitude) *f.*
înrădăcinạt, ~ă *adj.* *(despre obiceiuri)* enraciné, ~e; implanté, ~e.
înrămạ *vt.* encadrer.
înrămạt, ~ă *adj.* encadré, ~e.
înrăutățị *vt. vr.* (s')aggraver, empirer.
înrăutățịre *f.* aggravation *f.*
înrăutățịt, ~ă *adj.* aggravé, ~e; empiré, ~e.
înregimentạ *vr.* 1. s'enrégimenter, s'enrôler. 2. *(fig.)* s'affilier (à une doctrine, à un groupe).
înregimentạre *f.* 1. s'enrôlement *m.* 2. *(fig.)* affiliation *f.*
înregistrạ *vt.* (faire) enregistrer.
înregistrạre *f.* enregistrement *m.*
înrîurị *vt.* influencer, influer (sur).
înrîurịre *f.* influence *f.*
înrobị *vt.* assujettir, asservir.
înrobịre *f.* assujettissement *m.*, asservissement *m.*
înrobịt, ~ă *adj.* 1. assujetti, ~e; asservi, ~e. 2. *(fig.)* subjugué, ~e.
înrobitọr, -oạre *adj.* asservissant, ~e.
înrolạ *vr.* v. **înregimentạ (1).**
înrolạre *f.* v. **înregimentạre (1).**
înroșị *vt. vr.* rougir; (s')empourprer.
înroșịt, ~ă *adj.* rougi, ~e; empourpré, ~e.
înrourạt, ~ă *adj.* couvert(e) de rosée.
înrudị *vr.* (+ **cu**) s'apparenter (à).
înrudịre *f.* parenté *f.*
înrudịt, ~ă *adj.* (+ **cu**) apparenté, ~e (à).
însa *pron. pers.* v. **însul.**

însă *conj.* mais, pourtant, toutefois.

însăilạ *vt.* faufiler, bâtir.

însăilạre *f.* faufilure *f.*; bâti *m.*

însăilạt, ~ă *adj.* faufilé, ~e; bâti, ~e.

însămi *pron.* v. **însumi.**

însămînțạ *vt.* 1. *(agr.)* ensemencer. 2. *(iht.)* peupler (un lac).

însămînțạre *f.*, **însămînțạt** *n.* 1. *(agr.)* ensemencement *m.*; semailles *f. pl.* 2. *(iht.)* alevinage *m.* 3. fécondation (artificielle) *f.*

însămînțạt, ~ă *adj.* *(agr.)* ensemencé, ~e.

însănătoșị *vr.* guérir; se remettre d'une maladie.

însănătoșịre *f.* guérison *f.*; retablisement (de la santé) *m.*

însănătoșịt, ~ă *adj.* guéri, ~e; retabli, ~e.

însărcinạ *vt.* *vr.* (se) charger (de).

însărcinạre *f.* tâche *f.*; mandat *m.*

însărcinạt *m.* *~ cu afaceri* chargé d'affaires.

însărcinạtă *adj. f.* *(despre femei)* enceinte.

înscăunạ *vt.* *vr.* *(înv.)* (faire) monter sur le trône.

înscăunạre *f.* *(înv.)* avènement aur trône.

înscenạ *vt.* 1. *(teatru)* mettre en scène. 2. *(fig.)* machiner.

înscenạre *f.* 1. *(teatru)* mise en scène. 2. *(fig.)* machination *f.*

înscrịe *vt.* *vr.* (s')inscrire; *a (se) ~pe ordinea de zi* (s')inscrire à l'ordre du jour.

înscrịere *f.* inscription *f.*

înscrịs *n.* écrit *m.*, acte *m.*; document *m.*

însemnạ *vt.* 1. signifier; représenter. 2. noter. 3. marquer. 4. délimiter // *asta nu înseamnă nimic* cela ne veut rien dire.

însemnạre *f.* 1. note *f.* 2. marquage *m.*

însemnạt, ~ă *adj.* 1. important, ~e; remaquable; notable. 2. marqué, ~e.

însemnătạte *f.* 1. importance *f.*, valeur *f.* 2. signification *f.*

înseninạ *vr.* 1. *(despre vreme, cer)* s'éclaircir. 2. *(fig.)* se rasséréner.

înseninạre *f.* 1. éclaircissement (du ciel) *m.* 2. *(fig.)* rassérénement *m.*

înserạ I. *vr.* *(impers.) se înserează* le soir descend (tombe). II. *vi.* *(despre oameni)* passer la soirée hors de chez soi.

înserạre *f.* crépuscule *m.*

însetạt, ~ă *adj.* assoiffé, ~e.

însilozạ *vt.* ensiler.

însilozạre *f.* ensilage *m.*

însilozạt, ~ă *adj.* ensilé, ~e.

însîngerạ *vt.* ensanglanter.

însîngerạt, ~ă *adj.* ensanglanté, ~e; tout(e) en sang.

însorịt, ~ă *adj.* 1. ensoleillé, ~e. 2. *(fig.)* gai, ~e; lumineux, -euse.

însoțị I. *vt.* accompagner. II. *vr.* 1. s'associer (avec). 2. *(pop.)* se marier. 3. *(despre animale)* s'accoupler.

însoțịre *f.* accompagnement *m.*

însoțitọr, -oạre *m.f.* compagnon *m.*; guide *m.*

înspăimîntạ *vt.* *vr.* (s')effrayer, (s')épouvanter.

înspăimîntạt, ~ă *adj.* effrayé, ~e; épouvanté, ~e.

înspăimîntătọr, -oạre *adj.* effrayant, ~e; épouvantable.

înspicạ *vi.* *(despre graminee)* (se) former en épi.

înspicạt, ~ă *adj.* 1. *(despre plante)* épié, ~e. 2. *(despre părul oamenilor)* poivre et sel; grisonnant, ~e. 3. *(despre țesături)* chiné, ~e.

înspre *prep.* vers // *~ bine* mieux.

înspumạt, ~ă *adj.* écumant, ~e.

înstărị *vr.* s'enrichir.

înstărịt, ~ă *adj.* riche; enrichi, ~e; cossu, ~e.

înstelạt, ~ă *adj.* étoilé, ~e.

înstrăinạ I. *vr.* 1. s'exiler; s'expatrier. 2. *(fig.)* s'éloigner. II. *vt.* 1. *(jur.)* aliéner (un bien). 2. détourner, soustraire.

înstrăinạre *f.* 1. exil (volontaire) *m.* 2. *(jur.)* aliénation (d'un bien) *f.* 3. détournement (des fonds de l'Etat) *m.* 4. *(fig.)* éloignement *m.*

înstrunạ *vt.* 1. accorder (un instrument de musique). 2. serrer la gourmette (d'un cheval). 3. *(fig.)* maîtriser; freiner.

însuflețị I. *vt.* 1. animer; enthousiasmer. 2. stimuler, encourager. II. *vr.* s'animer, reprendre courage.

însuflețịre *f.* animation *f.*; entrain *m.*

însuflețịt, ~ă *adj.* 1. animé, ~e; vivant, ~e. 2. plein(e) d'élan; vivace. 3. enthousiaste; enflammé, ~e.

însuflețitọr, -oạre *adj.* animateur, -trice.

însul, însa *pron. pers.* *într- ~* en lui-même; *dintr- ~* de lui; *printr- ~* par lui (-même).

însumạ *vt.* totaliser.

însumi, însămi *pron.* *eu ~* moi-même.

însurạ *vr.* *(despre bărbați)* se marier.

însurạt *adj. m.* *(despre bărbați)* marié.

însurătoạre *f.* mariage (d'un homme) *m.*

însurățẹl *m.* jeune marié; *(la pl.)* nouveaux mariés.

însușị *vt.* (cu *dat.*) s'approprier // *a-și ~ un drept* s'arroger un droit; *a-și ~ cunoștințe* assimiler des connaissances; *a-și ~ o critică* accepter une critique; *a-și ~ un punct de vedere* adopter un point de vue.

însușịre *f.* 1. appropriation (d'un bien) *f.* 2. assimilation *f.* 3. trait de caractère; qualité *f.*; don *m.*

însutị *vt.* centupler.

însutịt, ~ă *adj.* centuplé, ~e; au centuple.

înșelạ I. *vt.* 1. tromper, induire en erreur. 2. *(fam.)* berner, duper // *a ~ buna credință a...* abuser de la confiance de...; *a ~ așteptările* décevoir; *a ~ la joc* tricher. II. *vr.* se tromper, se leurrer // *dacă nu mă înșel...* sauf erreur...

înșelạt, ~ă *adj.* trompé, ~e; *(fam.)* cocu, ~e.

înșelăciụne *f.* tromperie *f.*; escroquerie *f.*; fraude *f.*

înșelătọr, -oạre *adj.* trompeur, -euse; décevant, ~e.

înșelătorịe *f.* v. **înșelăciụne.**

înșeuạ *vt.* seller (un cheval), mettre la selle.

înșeuạt, ~ă *adj.* *(despre cai)* sellé, ~e.

înșfăcạ *vt.* empoigner.

înșfăcạre *f.* empoigne *f.*

înșirạ I. *vt.* *vr.* 1. (se) mettre à la file. 2. (s')aligner. II. *vt.* enfiler (des perles) // *a ~ la minciuni* débiter des mensonges.

înșirạre *f.* 1. enfilage *m.* 2. alignement *m.* 3. enfilade *f.*, succession *f.*

înșirạt, ~ă *adj.* 1. *(despre perle, mărgele)* enfilé, ~e. 2. aligné, ~e.

înșiruị *vt.* v. **înșirạ.**

înşiruịre *f.* v. **înşirạre**.

înştiinţạ *vt.* 1. informer, annoncer; communiquer. 2. avertir; prévenir.

înştiinţạre *f.* 1. information *f.*; avis *m.* 2. avertissement *m.*

înşurubạ *vt.* *(tehn.)* visser.

întărị I. *vr.* 1. *(despre substanţe)* se solidifier. 2. se consolider. 3. s'intensifier. II. *vt.* 1. consolider. 2. *(jur.)* légaliser; certifier.

întărịre *f.* 1. solidification *f.* 2. consolidation *f.* 3. *(fig.)* réconfort *m.*; appui *m.* 4. *(jur.)* légalisation *f.*; confirmation *f.*

întărịt, ~ă *adj.* 1. *(despre substanţe)* solidifié, ~e. 2. consolidé, ~e. 3. *(fig.)* réconforté, ~e. 4. *(jur.)* légalisé, ~e; confirmé, ~e.

întăritọr, -oạre *adj.* *(despre medicamente)* fortifiant, ~e; réconfortant, ~e.

întăritură *f.* *(mil.)* fortification *f.*; retranchement *m.*

întărîtạ I. *vt.* 1. exciter, irriter. 2. inciter. II. *vr.* 1. s'enflammer, se monter. 2. (s')acharner (contre).

întărîtạre *f.* 1. excitation *f.* 2. acharnement *m.*

întărîtạt, ~ă *adj.* 1. exicté, ~e; furieux, -euse. 2. acharné, ~e (contre).

întemeiạ I. *vt.* fonder, instituer; établir. II. *vr.* *(fig., + pe)* se fonder, se baser (sur).

întemeiạt, ~ă *adj.* 1. fondé, ~e; basé, ~e. 2. *(despre fapte, argumente)* sûr, ~e, certain, ~e.

întemeiẹre *f.* fondation *f.*

întemeietọr, -oạre *m.f.* fondateur, -trice.

întemniţạ *vr.* emprisonner, incarcérer.

întemniţạre *f.* emprisonnement *m.*, incarcération *f.*

întemniţạt, ~ă *adj.* emprisonné, ~e; incarcéré, ~e.

înteţị *vr.* s'intensifier.

întinạ *vt.* *vr.* *(reg.)* (se) souiller.

întinạre *f.* *(reg.)* souillure *f.*

întinạt, ~ă *adj.* *(reg.)* souillé, ~e.

întịnde I. *vt.* 1. tendre; *a ~ mîna* a. tendre la main; b. *(fig.)* venir en aide. 2. allonger; étendre // *a ~ arcul* bander l'arc; *a ~ cortul* monter la tente; *(mar.) a ~ pînzele* appareiller; *a o ~ la drum* se mettre en route. II. *vr.* 1. se répandre, se propager. 2. durer; se prolonger. 3. s'allonger; s'étendre; *a se ~ pe pat* s'allonger sur le lit.

întịndere *f.* 1. extension *f.* 2. étendue *f.* 3. surface *f.*, superficie *f.*

întinerị *vi.* rajeunir.

întinerịre *f.* rajeunissement *m.*

întinerịt, ~ă *adj.* rajeuni, ~e.

întịnge *vt.* tremper son pain dans le plat.

întịns, ~ă I. *adj.* tendu, ~e; étendu, ~e // *cu pînzele ~e* toutes voiles dehors; *farfurie ~ă* assiette plate; *pe scară ~ă* sur une vaste échelle. II. *adv.* d'un trait. III. *n.* étendue *f.*; superficie *f.*

întinsoạre *f.* *într-o ~* d'une traite.

întinzătọr *n.* extenseur *m.*

întipărị *vr.* s'imprimer, se graver.

întipărịre *f.* impression *f.*

întîi¹ *adv.* premièrement, (tout) d'abord, avant tout.

întîi², -îia I. *num. ord.* premier, -ère; *(fam.) clasa ~a* de -ère qualité, excellent, ~e. II. *m.* *~ul-născut* le premier né, l'aîné.

întîietạte *f.* priorité *f.*

întîlnị *vt., vr.* (se) rencontrer.

întîlnịre *f.* 1. rencontre *f.* 2. rendez-vous *m.*

întîmpinạ *vt.* 1. aller au devant de, accueillir. 2. *(înv.)* répliquer, répondre.

întîmpinạre *f.* 1. accueil *m.* 2. *(jur.)* contestation *f.*

întîmplạ *vr.* arriver, survenir; avoir lieu // *s-a întîmplat să...* par hasard...; *dacă se întîmplă să...* s'il vient à...

întîmplạre *f.* événement *m.* // *din ~* par hasard, d'aventure; *la ~* à tout hasard; *pentru orice ~* pour toute éventualité.

întîmplătọr, -oạre I. *adj.* accidentel, ~le; occasionnel, ~le; fortuit, ~e. II. *adv.* occasionnellement, fortuitement.

întîrziạ *vi.* être en retard; s'attarder.

întîrziạt, ~ă *adj.* *(mil.) bombă cu explozie întîrziată* bombe (engin) à retardement.

întîrziẹre *f.* retard *m.*; retardement *m.*; *a fi în ~* être en retard; *cu ~* à retardement; *fără ~* sans retard.

întoạrce I. *vt. vr.* 1. (se) retourner; (faire) revenir; *a se ~ înapoi* revenir sur ses pas. 2. (faire) changer la direction. 3. (faire) tournoyer; (se) tordre // *a se ~ (în) pe loc* a. faire demi-tour; b. faire volte-face. II. *vt.* remonter un ressort // *a ~ pe dos* mettre sens dessus dessous; *a ~ vorba* a. se raviser, reprendre sa parole; b. répliquer, riposter; *a ~ foaia* changer d'attitude; *(agr.) a ~ fînul* faner.

întoạrcere *f.* retour *m.*

întọcmai *adv.* 1. exactement, justement. 2. identiquement.

întocmị *vt.* 1. établir. 2. élaborer, rédiger. 3. organiser, monter.

întocmịre *f.* 1. disposition *f.*; arrangement *m.* 2. élaboration *f.*

întọrs, -toạrsă I. *adj.* revenu, ~e; rentré, ~e // *a face cale-ntoarsă* rebrousser chemin. II. *n.* retour *m.*; *dus-~* aller (et) retour // *~ul fînului* fanage *m.*

întorsătură *f.* 1. tournant *m.*; sinuosité *f.* 2. *(fig.)* tournure *f.*; *~ de frază* tournure de phrase; *afacerea ia o ~ bună* l'affaire prend une bonne tournure.

întortocheạ *vt.* entortiller.

întortocheạt, ~ă *adj.* tortueux, -euse // *stil ~* style entortillé.

întortochẹre *f.* 1. entortillement *m.* 2. *(fig.)* complication *f.*

întovărăşị I. *vt.* accompagner. II. *vr.* (+ **cu**) s'allier (à), s'associer (avec).

întovărăşịre *f.* association *f.*

întovărăşịt, ~ă *adj., m.f.* associé, ~e.

într-adịns *adv.* v. **înadins**.

întraripạt, ~ă *adj.* 1. aillé, ~e. 2. *(fig.)* plein(e) d'élan, d'enthousiasme.

întrẹ *prep.* entre, parmi; *~ timp* pendant ce temps, entre-temps.

întrebạ *vt. vr.* (se) demander; (s')interroger.

întrebạre *f.* demande *f.*; question *f.*

întrebătọr, -oạre *adj.* interrogateur, -trice.

întrebuinţạ I. *vt.* utiliser, se servir de. II. *vr.* s'employer; être en usage.

întrebuinţạre *f.* 1. utilisation *f.*, emploi *m.* 2. usage *m.*

întrebuinţạt, ~ă *adj.* **1.** utilisé, ~e; employé, ~e. **2.** usé, ~e.

întrẹce I. *vt.* **1.** dépasser, devancer. **2.** surpasser; l'emporter sur. **II.** *vr.* rivaliser, entrer en compétition // *a se ~ cu gluma* passer les bornes.

întrecẹre *f.* compétition *f.*; concours *m.* // *~ socialistă* émulation socialiste.

întrecụt *n. pe ~e* à qui mieux mieux.

întredeschịde *vt.* entrouvrir.

întredeschịs, ~ă *adj.* entrouvert, ~e.

întrẹg, -eạgă I. *adj.* **1.** (tout) entier, -ère; complet, -ète. **2.** intact, ~e // *o lume~-eagă* tout le monde; *om ~* homme accompli. **II.** *n. pe de-a-~ul* tout entier.

întregị *vt.* compléter.

întregịme *f. în ~* complètement; tout à fait.

întregịre *f.* complètement *m.*

întregịt, ~ă *adj.* complété, ~e.

întreị *vt. vr.* (se) tripler.

întreịt, ~ă *adj.* triplé, ~e; triple.

întremạ *vr.* se remettre; reprendre des forces.

întremạre *f.* rétablissement *m.*; guérison *f.*

întremạt, ~ă *adj.* rétabli, ~e; guérie, ~e.

întrepătrụnde *vr.* s'interpénétrer.

întrepătrụndere *f.* interpénétration *f.*

întreprịnde *vt.* entreprendre.

întreprịndere *f.* établissement *m.*; entreprise *f.*

întreprinzătọr, -oạre *adj.* entreprenant, ~e.

întrerupătọr *n.* *(el.)* commutateur *m.*; interrupteur *m.*

întrerụpe *vt.* **1.** interrompre; couper. **2.** suspendre.

întrerụpere *f.* interruption *f.*; arrêt *m.*

întrerụpt, ~ă *adj.* **1.** interrompu, ~e; coupé, ~e. **2.** suspendu, ~e.

întretăịa *vr.* se croiser; s'entrecroiser.

întretăiẹre *f.* croisement *m.*; intersection *f.*

întretẹse *vt.* entretisser.

întretịne I. *vt.* entretenir, maintenir en bon état. **II.** *vr.* **1.** s'entretenir; gagner sa vie. **2.** conserver, causer (avec qn.).

întretịnere *f.* entretien *m.*; soin *m.*

întrevăzụt, ~ă *adj.* entrevu, ~e; aperçu, ~e.

întrevedeạ *vt.* **1.** entrevoir; discerner. **2.** *(fig.)* soupçonner.

întrevedẹre *f.* entrevue *f.*

întrezărị *vt.* apercevoir.

întristạ *vt. vr.* (s')attrister.

întristạre *f.* tristesse *f.*; peine *f.*

întristạt, ~ă *adj.* attristé, ~e; peiné, ~e.

întristătọr, -oạre *adj.* attristant, ~e.

întroienị *vt.* enneiger.

întroienịt, ~ă *adj.* enneigée, ~e.

întru *prep.* **1.** en, dans. **2.** de // *~-una* tout le temps, sans cesse.

întruchipạ *vt.* **1.** incarner. **2.** représenter; symboliser.

întruchipạre *f.* **1.** incarnation *f.* **2.** représentation *f.*; symbole *m.*

întrucît I. *conj.* étant donné que, attendu que. **II.** *adv.* dans la mesure où, en tant que.

întrucîtvạ *adv.* en quelque sorte.

întrunị *vt. vr.* (se) réunir, (se) rassembler // *a ~ condiţiile necesare pentru...* remplir les conditions exigées pour...

întrunịre *f.* réunion *f.*

întrupạ *vr.* se concrétiser.

întrupạre *f.* personnification *f.*

întunecạ *vr.* **1.** s'obscurcir, devenir sombre. **2.** *(despre soare)* se voiler // *(impers.) se întunecă* la nuit tombe; *a se ~ la faţă* se rembrunir; *a i se ~ mintea* perdre la raison.

întunecạre *f.* obscurcissement *m.*; *(fig.)* perte d'éclat.

întunecạt, ~ă *adj.* **1.** sombre; obscure. **2.** *(fig.)* maussade. **3.** *(despre culori)* foncé, ~e.

întunecịme *f.* ténêbres *f. pl.*, obscurité *f.*

întunecọs, -oạsă *adj.* ténèbreux, -euse; sombre.

întunẹric *n.* obscurité *f.*, ténèbres *f. pl.*; *în (pe) ~* dans le noir, dans l'obscurité.

înturnạ *vt. vr.* v. **întoạrce.**

înţărcạ *vt.* **1.** sevrer. **2.** *(fig.)* déshabituer.

înţărcạre *f.*, **înţărcạt** *n.* sevrage *m.*

înţărcạt, ~ă *adj.* sevré, ~e.

înţelegătọr, -oạre *adj.* **1.** compréhensif, -ive. **2.** raisonnable; docile // *a se ạrăta ~* entendre raison.

înţelẹge I. *vt.* **1.** comprendre; saisir. **2.** entendre; *a lăsa să se înţeleagă* laisser entendre // *a nu ~ nimic din...* ne profiter guère de... **II.** *vr.* s'entendre; *(fam.)* faire bon ménage // *a se ~ cu cineva* tomber d'accord avec qn.; se concerter avec qn.; *se ~ de la sine* cela va de soi.

înţelẹgere *f.* **1.** entendement *m.*, compréhension *f.* **2.** bienveillance *f.* **3.** entente *f.*, accord *m.*; concertation *f.*

înţelepciụne *f.* sagesse *f.*, réflexion (mûre) // *cu ~* raisonnablement.

înţelẹpt, -eạptă *adj.* *(despre oameni, acţiuni)* raisonnable; sensé, ~e; avisé, ~e.

înţelẹpţeşte *adv.* sagement, raisonnablement.

înţelẹs, -eạsă *adj.* **I.** entendu, ~e; compris, ~e; *e de la sine ~* il va de soi, il est bien entendu. **II.** *n.* **1.** sens *m.*, signification *f.*; *cu două ~uri* à double entente, à double sens. **2.** *(lingv.)* acception *f.* // *pe ~* à la portée de tout le monde.

înţepạ *vt.* **1.** piquer. **2.** *(fig.)* critiquer malicieusement.

înţepạt, ~ă *adj.* *(fam.)* piqué, ~e; vexé, ~e; froissé, ~e.

înţepătọr, -oạre *adj.* **1.** *(despre băuturi, mîncăruri)* piquant, ~e; âcre; fort, ~e. **2.** *(fig.)* mordant, ~e; sarcastique.

înţepătụră *f.* **1.** piqûre *f.* **2.** *(fig.)* ironie *f.*, point *f.*

înţepenị I. *vi.* se raidir, se roidir. **II.** *vt.* fixer; consolider.

înţepenịt, ~ă *adj.* **1.** raide. **2.** fixé, ~e; consolidé, ~e.

înţesạ *vt.* entasser; bourrer.

înţesạre *f.* entassement *m.*

înţesạt, ~ă *adj.* entassé, ~e; bondé, ~e; très plein, ~e.

învălmăşeạlă *f.* **1.** cohue *f.*; pêle-mêle *m.* **2.** *(fig.)* désordre *m.*; confusion *f.* **3.** mêlée *f.*, bagarre *f.*

învălmăşịt, ~ă *adj.* **1.** pêle-mêle, en désordre. **2.** *(fig.)* confus, ~e.

învăluị *vt.* envelopper // *a ~ cu privirea* embrasser du regard.

învăluịre *f.* enveloppement *m.*

învăluịt, ~ă *adj.* enveloppé, ~e; couvert, ~e.

învăluitọr, -oạre *adj.* enveloppant, ~e; protecteur, -trice.
învăpăiạ *vr.* rougeoyer, s'empourprer.
învăpăiạt, ~ă *adj.* rougeoyant, ~e; empourpré, ~e.
învăpăiẹre *f.* flambée *f.*; feu *m.*
învặţ *n.* habitude *f.*
învăţạ **I.** *vt.* **1.** prendre des leçons; suivre des cours. **2.** étudier, s'instruire. **3.** enseigner. **4.** conseiller // *a învăţa ceva din...* tirer profit de...; *(fam.) a ~ pe cineva minte* mettre qn. à la raison. **II.** *vr.* s'habituer, s'accoutumer à.
învăţạre *f.* *~ de minte* assagissement *m.*
învăţạt, ~ă **I.** *adj.* instruit, ~e; savant, ~e; docte. **II.** *m.* érudit *m.*, savant *m.*
învăţăcẹl *m.* *(înv.)* disciple *m.*
învăţămînt *n.* **1.** leçon *f.*; précepte *m.* **2.** enseignement *m.*, instruction *f.*
învăţătọr, -oạre **I.** *m.f.* maître (-esse) d'école; instituteur, -trice. **II.** *m.* initiateur *m.*; maître *m.*
învăţătụră *f.* **1.** enseignement *m.*, étude *f.*, instruction *f.* **2.** doctrine *f.*, principe *m.* // *~ de minte* bonne leçon, leçon tirée de l'expérience; *a-i fi cuiva de ~* servir d'avertissement à qn.
învechị *vr.* **1.** vieillir; se déteriorer, se dégrader, s'user. **2.** passer de mode.
învechịt, ~ă *adj.* **1.** vieilli, ~e; désuet, -ète. **2.** usé, ~e, déterioré, ~e. **3.** tombé(e) en désuétude, passé(e) de mode.
învecinạ *vr.* avoisiner; voisiner avec; confiner à.
învecinạt, ~ă *adj.* avoisinant, ~e; limitrophe.
învederạ *vt.* démontrer; prouver.
învederạt, ~ă **I.** *adj.* visible; évident, ~e; manifeste. **II.** *adv.* évidemment; de façon positive.
învelị *vt.* *vr.* (se) couvrir, (se) recouvrir.
învelịş *n.* **1.** enveloppe *f.*; couverture *f.* **2.** toit *m.*
învelitoạre *f.* **1.** couverture *f.* **2.** toiture *f.*
înveninạ *vt.* *vr.* **1.** (s')envenimer; (s')infecter. **2.** *(fig.)* se faire du mauvais sang.
înveninạre *f.* envenimement *m.*; empoisonnement *m.*
înveninạt, ~ă *adj.* venimeux, -euse; envenimé, ~e.
înverşunạ *vr.* s'acharner.
înverşunạre *f.* acharnement *m.* // *cu ~* passionément, furieusement.
înverşunạt, ~ă *adj.* acharné, ~e; furieux, -euse.
înverzị **I.** *vi.* verdir. **II.** *vt.* verdir, rendre vert; tacher de vert. **III.** *vi.* *vr.* *(fig.)* blêmir.
înverzịre *f.* verdissement *m.*, verdoiement *m.*
înverzịt, ~ă *adj.* reverdi, ~e; redevenu(e) vert(e).
înveselị *vt.* *vr.* (s')égayer; (se) réjouir; (se) divertir.
înveselịt, ~ă *adj.* réjoui, ~e; agaillardi, ~e.
înveselitọr, -oạre *adj.* amusant, ~e; égayant, ~e.
învestị *vt.* investir.
învestịre *f.* confirmation (dans une dignité) *f.*
învestitụră *f.* investiture *f.*
înviạ *vi.* ressusciter.
înviẹre *f.* **1.** résurrection *f.* **2.** *(fig.)* renouveau *m.*
învineţị **I.** *vr.* devenir bleu; bleuir. **II.** *vt.* meurtrir, couvrir de bleus.
învineţịt, ~ă *adj.* **1.** bleui, ~e. **2.** *(despre ochi)* poché, ~e.
învingătọr, -oạre *adj.* **1.** victorieux, -euse. **2.** triomphant, ~e.
învịnge *vt.* *vi.* **1.** vaincre. **2.** triompher. **3.** *(fig.)* surmonter; *a ~ o criză* surmonter une crise.
învinovăţị **I.** *vt.* accuser, incriminer. **II.** *vr.* s'accuser, se reprocher (réciproquement).
învinovăţịre *f.* v. **învinuịre.**
învịns, ~ă *adj.* vaincu, ~e; défait, ~e.
învinuị *vt.* **1.** *(jur.)* inculper, incriminer. **2.** accuser.
învinuịre *f.* **1.** *(jur.)* inculpation *f.* **2.** accusation *f.*
înviorạ **I.** *vt.* *vr.* (s')animer; (se) ranimer. **II.** *vt.* aviver.
înviorạre *f.* animation *f.*
înviorạt, ~ă *adj.* animé, ~e; réconforté, ~e.
înviorătọr, -oạre *adj.* réconfortant, ~e; rafraîchissant, ~e.
învîlvorạ *vr.* *(despre foc)* flamber.
învîlvorạre *f.* flamboiement (du feu) *m.*
învîrteạlă *f.* *(fig.)* arrangement *m.*
învîrtị **I.** *vt.* *vr.* (faire) tourner. **II.** *vr.* **1.** tournoyer. **2.** *(fam.)* se débrouiller.
învîrtịre *f.* tour *m.*; mouvement circulaire.
învîrtịt, ~ă **I.** *adj.* tourné, ~e; entortillé, ~e. **II.** *m.* *(mil.)* embusqué *m.*
învîrtitụră *f.* tour (sur soi-même) *m.*; pirouette *f.*
învîrtoşạ *vr.* se solidifier; se durcir.
învoị *vr.* **1.** tomber d'accord; s'entendre. **2.** consentir, accepter.
învoiạlă *f.* accord *m.*; transaction *f.*; arrangement *m.*; *a cădea la ~* tomber d'accord, s'entendre.
învoịre *f.* accord *m.*; consentement *m.*
învolburạ *vr.* *(despre apă)* tourbillonner.
învolburạre *f.* tourbillonnement *m.*, tourbillon *m.*
învolburạt, ~ă *adj.* *(despre ape)* tourbillonnant, ~e.
învrăjbị **I.** *vr.* se brouiller (réciproquement); devenir ennemis. **II.** *vt.* brouiller; semer la discorde.
învrăjbịre *f.* discorde *f.*
învrednicị *vr.* **1.** parvenir à; réussir à. **2.** *(fam.)* daigner.
înzăpezị **I.** *vr.* **1.** se couvrir de neige; être couvert(e) par le neige. **2.** *(despre vehicule)* se bloquer, s'immobiliser dans la neige. **II.** *vt.* *(despre zăpadă)*. **1.** bloquer. **2.** ensevelir.
înzăpezịre *f.* enneigement *m.*
înzăpezịt, ~ă *adj.* enneigé, ~e; bloqué(e) par la neige.
înzdrăvenị *vr.* se rétablir; reprendre ses forces.
înzdrăvenịre *f.* rétablissement (des forces) *m.*
înzecị *vt.* *vr.* (se) décupler.
înzecịre *f.* décuplement *m.*
înzecịt, ~ă *adj.* décuplé, ~e.
înzestrạ *vt.* **1.** doter, pourvoir d'une dot. **2.** pourvoir (de), équiper. **3.** *(tehn.)* outiller.
înzestrạre *f.* **1.** dotation *f.* **2.** équipement *m.* **3.** outillage *m.* **4.** *(fig.)* don *m.*
înzestrạt, ~ă *adj.* **1.** doté, ~e. **2.** *(tehn.)* outillé, ~e.
înzorzonạ *vt.* *vr.* (s')attifer, (se) chamarrer.
înzorzonạt, ~ă *adj.* attifé, ~e; chamarré, ~e.
îţi *pron. pers.*, *pron. pos.* v. **tu.**

J

jabọu *n.* jabot *m.*

jachẹtă *f.* jaquette *f.*

jad *n.* *(mineral.)* jade *m.*

jaf *n.* **1.** pillage *m.*, déprédation *f.* **2.** *(fig.)* gaspillage *m.*

jaguạr *m.* *(zool.)* jaguar *m.*

jạlbă *f.* *(înv.)* pétition *f.*, supplique *f.* // *(fam.)* *a umbla cu jalba în proțap* quémander, solliciter.

jạle *f.* désolation *f.*, affliction *f.* // *vrednic de ~* pitoyable, lamentable, à plaindre; *a ~* plaintif.

jạlnic, ~ă **I.** *adj.* lamentable; pitoyable, piteux, -euse. **II.** *adv.* lamentablement; piteusement.

jalọn *n.* jalon *m.*

jalonạ *vt.* jalonner.

jaluzẹa *f.* jalousie *f.*; persienne *f.*; store *m.*

jambiẹră *f.* **1.** jambière *f.* **2.** guêtre *f.* **3.** *(la hockei)* protège-tibia *m.*

jambọn *n.* jambon *m.*

jandạrm *m.* gendarme *m.*

jandarmerịe *f.* (poste de) gendarmerie *f.*

janghinọs, -oạsă *adj.* *(pop., fam.)* crasseux, -euse; galeux, -euse.

jạntă *f.* jante *f.* // *a fi (a rămîne) pe ~* **a.** (despre vehicule) être à plat; **b.** *(despre oameni)* être (rester) sans le sou, à sec.

jạpca *f. art.* *a lua cu ~* prendre de force, s'emparer.

japonẹz, ~ă **I.** *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* japonais, ~e. **II.** *f. art.* le japonais, la langue japonaise.

jar *n.* **1.** braise *f.*; brasier *m.* **2.** *(fig.)* ardeur *f.* // *a sta pe ~* être sur des charbons ardents; *a mînca ~* être plein de fougue.

jardiniẹră *f.* jardinière *f.*

jargọn *n.* *(lingv.)* jargon *m.*

jartiẹră *f.* jarretière *f.*, jarretelle *f.*

jasp *n.* *(mineral.)* jaspe *m.*

jạvră *f.* **1.** cabot *m.* **2.** *(fig.)* roquet *m.*; *(peior.)* canaille *f.*

jaz *n.* (orchestre de) jazz *m.*

jạzband *n.* jazz-band *m.*

jărạtic *n.* v. **jar.**

jder *m.* *(zool.)* martre *f.*

jecmăneạlă *f.* pillage *m.*, spoliation *f.*

jecmănị *vt.* piller, spolier.

jẹep [dʒip] *m.* jeep *m.*

jefuị *vt.* **1.** saccager, piller; mettre à sac. **2.** extorquer de l'argent.

jefuịre *f.* v. **jaf.**

jefuitọr, -oạre **I.** *adj.* pilleur, -euse. **II.** *m.f.* pillard, ~e.

jeg *n.* crasse *f.*

jegọs, -oạsă *adj.* crasseux, -euse.

jelạnie *f.* lamentation *f.*, plainte *f.*, jérémiade *f.*

jelẹu *n.* *(culin.)* gelée *f.*

jelị **I.** *vr.* se plaindre, se lamenter, geindre. **II.** *vt.* pleurer (un mort); déplorer, plaindre. **III.** *vi.* pleurer.

jelịre *f.* lamentation *f.*

jeluị *vr.* *(pop.)* porter plainte; réclamer.

jeluịre *f.* *(pop.)* com(plainte) *f.*; jérémiade *f.*

jeluitọr, -oạre *m.f.* *(pop.)* quémendeur, -euse; pétitionnaire.

jenạ **I.** *vt.* gêner, incommoder, embarrasser. **II.** *vr.* se gêner.

jenạnt, ~ă *adj.* gênant, ~e; incommode; désagréable.

jenạt, ~ă *adj.* gêné, ~e; mal à l'aise. // *a fi ~* être dans l'embarras.

jẹnă *f.* **1.** gêne *f.* **2.** malaise *m.*

jep *m.* *(bot.)* pin rampant (des montagnes).

jẹrbă *f.* gerbe *f.*

jerpelị *vr.* *(despre haine, cărți)* s'user, se détériorer.

jerpelit, ~ă *adj.* **1.** *(despre haine)* usé, ~e; râpé, ~e. **2.** *(despre oameni)* loqueteux, -euse.

jersẹu *n.* *(text.)* jersey *m.*

jẹrtfă *f.* **1.** offrande *f.*, immolation *f.* **2.** sacrifice *m.* **3.** *(fig.)* victime *f.* // *a cădea ~* mourir.

jertfị **I.** *vt.* sacrifier, immoler. **II.** *vr.* se sacrifier.

jertfịre *f.* sacrifice *m.*, immolation *f.* // *~ de sine* abnégation *f.*

jetọn *n.* jeton *m.*

jgheạb *n.* **1.** auge (servant d'abreuvoir) *f.* **2.** caniveau (pour l'écoulement des eaux) *m.* **3.** rigole (d'irrigation) *f.* **4.** gouttière *f.*, chéneau *m.*

jigăreạlă *f.* *(fam.)* maigreur *f.*, délabrement *m.*

jigărị *vr.* *(fam.)* s'affaiblir, dépérir.

jigărịt, ~ă *adj.* *(fam.)* maigre; amaigri, ~e; malingre.

jignị *vt.* offenser, vexer, blesser.

jignịre *f.* offense *f.*, affront *m.*, vexation *f.*

jignịt, ~ă *adj.* offensé, ~e; vexé, ~e.

jignitọr, -oạre *adj.* offensant, ~e; vexant, ~e; blessant, ~e.

jigodịe *f.* **1.** maladie des jeunes chiens. **2.** *(fam.)* canaille *f.*, crapule *f.*

jigọu *n.* *(culin.)* gigot *m.*

jịlav, ~ă *adj.* humide, moite.

jilăveạlă *f.* humidité *f.*, moîteur *f.*
jilăvị *vr.* s'humecter, devenir humide.
jilẹtcă *f.* *(reg.)* gilet *m.*
jilț *n.* fauteuil *m.*
jịmblă *f.* pain blanc.
jind *n.* *a se uita cu* ~ regarder avec convoitise.
jinduị *vi.* convoiter, être avide de.
jinduịre *f.* **1.** envie *f.* **2.** désir *m.*
jintuị *vt.* pétrir le fromage pour en extraire le petit-lait.
jintuiạlă *f.* **1.** pétrissage du fromage. **2.** petit-lait *m.*
jir *m.* *(bot.)* faine *f.*
jiu-jịtsu *n.* *(sport)* jiu-jitsu *m.*
jivịnă *f.* bête (sauvage) *f.*, fauve *m.*
joạcă *f.* jeu *m.*, amusement *m.*
joạgăr *n.* scie (mécanique) *f.*
jobẹn *n.* (chapeau) haut de forme *m.*
joc *n.* **1.** jeu *m.*; ~ *de noroc* jeu de hasard; *(fig.) a face ~ul cuiva* faire le jeu de qn. **2.** amusement *m.*, distraction *f.*, divertissement *m.* **3.** danse (populaire) *f.* **4.** *(sport)* jeu *m.*, game *m.* *// (mec.) a avea* ~ osciller; *a-și bate* ~ se moquer; *bătaie de* ~ dérision *f.*; *(sport)* ~ *dublu* double *m.*; *~uri eliminatorii* éliminatoires *f. pl.*
jochẹu *m.* jockey *m.*
joi *f.* jeudi *m.* *// de ~ pînă mai apoi* aux calendes grecques.
joncțiụne *f.* jonction *f.*
jonglạ *vi.* jongler.
jonglẹr *m.* jongleur *m.*
jonglerịe *f.* jonglerie *f.*, tour d'adresse *m.*
jos, joạsă **I.** *adj.* bas, basse *// voce joasă* voix grave (profonde). **II.** *adv.* en bas; *de sus în* ~ de haut en bas; *cu capul în* ~ **a.** la tête en bas; **b.** tête basse; **c.** à l'envers *// de sus pînă* ~ entier, de fond en comble; *a da* ~ renverser; descendre; abattre; *a cădea* ~ tomber; *a se da* ~ descendre; *a sta* ~ **a.** s'asseoir; **b.** être assis(e); *pe* ~ (par) terre; *a merge pe* ~ aller à pied. **III.** *n.* *în ~ul apei* en aval. **IV.** *interj.* à bas!
jọsnic, ~ă **I.** *adj.* abject, ~e; ignoble, vil, ~e. **II.** *adv.* bassement, ignoblement.
josnicịe *f.* bassesse *f.*; vilénie *f.*
joviạl, ~ă **I.** *adj.* jovial, ~e. **II.** *adv.* jovialement.
jovialitạte *f.* jovialité *f.*
jubilạ *vi.* jubiler, exulter.
jubilẹu *n.* jubilé *m.*
jubiliạr, ~ă *adj.* jubilaire.
jucạ **I.** *vr.* **1.** jouer. **2.** s'amuser, se divertir. **II.** *vt.* **1.** jouer; *a ~ șah* jouer aux échecs; *a ~ fotbal* jouer au football. **2.** danser (une danse). **3.** *(teatru)* jouer, représenter (une pièce); intepréter (tenir) un rôle. **III.** *vi.* **1.** *(sport.)* jouer. **2.** *(tehn.)* avoir du jeu; branler, osciller.
jucărịe *f.* jouet *m.*, joujou *m.*
jucătọr, -oạre *m.f.* joueur, -euse.
jucăụș, ~ă *adj.* folâtre, espiègle.
judecạ **I.** *vt.* **1.** juger, considérer; apprécier. **2.** juger, rendre la justice; *(fig.)* blâmer, critiquer. **II.** *vi.* juger, raisonner.
judecạtă *f.* **1.** raisonnement *m.*, raison *f.* **2.** jugement *m.*, procès *m.*; *dare în* ~ mise en jugement.
judecătọr *m.* **1.** juge *m.*, magistrat *m.* **2.** arbitre *m.*
judecătorẹsc, -eạscă *adj.* judiciaire.
judecătorịe *f.* tribunal civil.
judẹț *n.* **1.** district *m.*, département *m.* **2.** *(înv.)* jugement *m.* *// capitală de* ~ chef-lieu *m.*
județeạn, ~ă *adj.* départemental, ~e.
judiciạr, ~ă *adj.* judiciaire.
judiciọs, -oạsă **I.** *adj.* judicieux, -euse. **II.** *adv.* judicieusement.
jụdo *n.* *(sport)* judo *m.*
jug *n.* joug *m.*
julị *vt. vr.* (s')écorcher, (s')égratigner.
julịt, ~ă *adj.* écorché, ~e; égratigné, ~e.
julitụră *f.* écorchure *f.*, égratignure *f.*
jumạri *f. pl.* **1.** rillons *m. pl.* **2.** œufs brouillés.
jumătạte *f.* **1.** moitié *f.*, demie *f.*, demi *m.*; *la ~a drumului* à moitié chemin, à mi-chemin; *o ~ de oră* une demiheure; *pe* ~ à demi. **2.** *(fam.)* épouse *f.*, femme *f.*
jumuleạlă *f.* v. **jumulịre.**
jumulị *vt.* **1.** plumer. **2.** *(fam.)* spolier.
jumulịre *f.* **1.** plumaison *f.* **2.** *(fig.)* spoliation *f.*
jumulịt, ~ă *adj.* **1.** *(despre păsări)* (dé)plumé, ~e. **2.** *(fam.) (despre oameni)* spolié, ~e.
junc, juncạn *m.* bouvillon *m.*
juncạnă, jụncă *f.* génisse *f.*
jụne, jụnă **I.** *adj.* *(fam.)* jeune. **II.** *m.* jeune homme; célibataire*// (fam.)* ~ *-prim* play-boy *m.*
junẹțe *f.* *(fam.)* jeunesse *f.*
junghẹr *n.* poignard *m.*, stylet *m.*
jụnghi *n.* point de côté, élancement *m.*
jụnglă *f.* jungle *f.*
juniọr *m.* **1.** puîné *m.*, cadet *m.* **2.** *(sport)* junior *m.*
jupîn *m.* *(înv.)* **1.** maître *m.*; messire *m.* **2.** patron *m.*
jupîneạsă *f.* servante *f.*
jupọn *n.* jupon *m.*
jupuị **I.** *vt.* écorcher. **2.** *(fig.)* dépouiller. **II.** *vr.* s'égratigner, s'écorcher.
jupuiạlă, jupuịre *f.* échorchement *m.*
jupuịt, ~ă **I.** *adj.* écorché, ~e. **II.** *n.* écorchement *m.*
jupuitụră *f.* écorchure *f.*
jur *n.* *în* ~ autour; *prin* ~ aux abords; *de ~ împrejur* de tous côtés, tout autour.
jurạ *vt. vr.* jurer; prêter serment *// a ~ fals (strîmb)* se parjurer.
jurămînt *n.* serment *m.*
jurịdic, ~ă *adj.* juridique.
juridicẹște *adv.* juridiquement.
jurisconsụlt *m.* jurisconsulte *m.*
jurisdịcție *f.* juridiction *f.*
jurisprụdență *f.* jurisprudence *f.*
jurịst *m.* juriste *m.*, homme de loi.
jụriu *n.* jury *m.*
jurnạl *n.* journal *m.*; gazette *f.*
jurnalịsm *n.* journalisme *m.*
jurnalịst *m.* journaliste *m.*

jurubịță *f.* écheveau (de fil, de coton) *m.*
just, ~ă I. *adj.* **1.** juste; équitable. **2.** conforme à. **II.** *adv.* justement, équitablement.
justẹțe *f.* **1.** justesse *f.* **2.** précision *f.*, exactitude *f.*
justificạ I. *vt.* justifier. **II.** *vr.* se justifier, s'innocenter.
justificạbil, ~ă *adj.* justifiable.
justificạre *f.* justification *f.*
justificạt, ~ă *adj.* justifié, ~e.
justificatịv, ~ă *adj.* justificatif, -ive.
justițiạbil, ~ă *m.f.* justiciable.
justițịe *f.* justice *f.*
juvăț *n.* nœud coulant, lacet *m.*
juvenịl, ~ă *adj.* juvénile.
juvẹte *m.* fretin *m.*; menu poisson *m.*
juxtalineạr, ~ă *adj.* juxtalinéaire.
juxtapụne *vt.* juxtaposer.
juxtapụnere *f.* juxtaposition *f.*
juxtapụs, ~ă *adj.* juxtaposé, ~e.

K

kakị *adj. invar.* kaki.
kạliu *m.* *(chim.)* potassium *m.*
kantiạn, ~ă *adj.* *(fil.)* kantien, ~ne.
kantianịsm *n.* *(fil.)* kantisme *m.*
kẹtchup [ke-tʃap] *n.* *(culin.)* ketchup.
kịlo, kilogrạm *n.* kilo(gramme) *m.*
kilogrammẹtru *m.* kilogrammètre *m.*
kilolịtru *m.* kilolitre *m.*
kilometrạ *vt.* kilométrer.
kilometrạj *n.* kilométrage *m.*
kilomẹtric, ~ă *adj.* kilométrique.
kilomẹtru *m.* kilomètre *m.*
kilowạtt *m.* kilowatt *m.*
kola *m.* *(bot.)* kola *m.*, kolatier *m.*

L

la¹ *prep.* **1.** à; ~ *școală* à l'école; ~ *Paris* à Paris; *pînă* ~ jusqu'à. **2.** chez; ~ *noi* chez nous; *pe* ~ ... **a.** chez...; **b.** vers... **3.** dans; ~ *anul* dans une année; *ca* ~ ... dans les..., environ...; presque // ~ *iarnă* cet hiver; l'hiver prochain; *de* ~ de; depuis; ~ *invitația*... sur l'invitation de...

la² *m.* *(muz.)* la *m.*

lạbă *f.* patte *f.* // *(fam.) bate laba!* topes!

labiạl, ~ă *adj.*; *f.* *(fon.)* labiale.

labializạre *f.* *(fon.)* labialisation *f.*

labiạt, ~ă *adj.* *(bot.)* labié, ~e.

labịl, ~ă *adj.* labile.

labirịnt *n.* **1.** labyrinthe *m.* **2.** *(fig.)* complication inextricable.

laborạnt, ~ă *m.f.* laborantin, ~e; assistant(e) de laboratoire.

laboratọr *n.* laboratoire *m.*

laboriọs, -oạsă *adj.* laborieux, -euse; long(ue) et difficile.

laburịst, ~ă *adj.* *m.f.* *(pol.)* travailliste.

lac¹ *n.* **1.** lac *m.* **2.** faque *f.* // *a cădea (a da) din ~ în puț* aller de mal en pis.

lac² *n.* vernis *m.*, flaque *f.*

lạcăt *n.* cadenas *m.*

lachẹrdă *f.* pélamyde (en saumure) *f.*

lachẹu *m.* laquais *m.*

lạcom, ~ă I. *adj.* **1.** glouton, ~ne; goulu, ~e; gourmand, ~e. **2.** *(fig.)* avide, insatiable // ~ *de bani* cupide. **II.** *adv.* avidement.

lacọnic, ~ă I. *adj.* laconique. **II.** *adv.* laconiquement.

lacrimạl, ~ă *adj.* *(anat.)* lacrymal, ~e.

lạcrimă *f.* **1.** larme *f.*; *a izbucni în lacrimi* fondre en larmes. **2.** *(la pl.)* pleur *m.* // *curat ca lacrima* pur, ~e; clair, ~e; limpide.

lacrimogẹn, ~ă *adj.* **1.** lacrymogène. **2.** *(ir.)* larmoyant, ~e.

lactạt, ~ă *adj.* lacté, ~e; laitier, -ère; *produse ~e* produits laitiers; laitages *m. pl.*

lạctic *adj.* *n.* *acid* ~ acide lactique.

lactomẹtru *n.* lactomètre *m.*

lactọză *f.* *(chim.)* lactose *m.*

lacunạr, ~ă *adj.* lacuneux, -euse; incomplet, -ète.

lacụnă *f.* lacune *f.*

lacụstru, -tră *adj.* lacustre.

lạdă *f.* caisse *f.*; coffre *m.*

lạgăr *n.* camp *m.*, campement *m.* **2.** *(tehn.)* palier *m.*

lagụnă *f.* lagune *f.*

lạibăr *n.* veste *f.*, gilet *m.*

lạic, ~ă *adj.*, *m.f.* laïque.

laicizạ *vt.* laïciser.

laicizạre *f.* laïcisation *f.*

laicizạt, ~ă *adj.* laïcisé, ~e.

lạitmotiv *n.* leitmotive *m.*

laleạ *f.* tulipe *f.*

lạmă¹ *f.* **1.** lame *f.*; ~ *de ras* lame de rasoir. **2.** lamelle *f.* // ~ *de cuțit* fer de couteau.

lạmă² *f.* *(zool.)* lama *m.*

lambrịu *n.* lambris *m.*

lamelạr, ~ă *adj.* lamellaire.

lamelạt, ~ă *adj.* lamellé, ~e; lamelleux, -euse.

lamẹlă *f.* lamelle *f.*

lamentạ *vr.* se lamenter, se plaindre.

lamentạbil, ~ă I. *adj.* **1.** lamentable, pitoyable. **2.** *(fam.)* mauvais, ~e. **II.** *adv.* lamentablement, déplorablement.

lamentạre *f.* lamentation *f.*; jérémiade *f.*

laminạ *vt.* *(metal.)* laminer.

laminạre *f.* **laminạt** *n.* *(metal.)* laminage *m.*

laminạt, ~ă *adj.* *(metal.)* laminé, ~e.

laminatọr *m.* *(metal.)* lamineur *m.*

laminọr *n.* *(metal.)* laminoir *m.*

laminorịst *m.* *v.* **laminator.**

lampadạr *n.* lampadaire *m.*

lampạnt *adj.* *petrol* ~ pétrole lampant.

lạmpas *n.* soutache *f.*

lạmpă *f.* lampe *f.*; ~ *de sudat* lampe à souder.

lampịon *n.* lampion *m.*

lan *n.* champ cultivé, ensemencé.

lạnce *f.* lance *f.*

landọu *n.* landau *m.*

langurọs, -oạsă I. *adj.* langoureux, -euse. **II.** *adv.* langoureusement.

langụstă *f.* *(zool.)* langouste *f.*

lanolịnă *f.* lanoline *f.*

lansạ I. *vt.* *vr.* (se) lancer. **II.** *vt.* *(fig.)* mettre en vedette; faire connaître.

lansạre *f.* lancement *m.*

lantẹrnă *f.* lanterne *f.*; réverbère *m.* // ~ *venețiană* lampion *m.*

lanț *n.* **1.** chaîne *f.* **2.** chaînette *f.*, gourmette *f.* // *a se ține* ~ se succéder; *în* ~ à la file; *a pune în ~uri* enchaîner.

lanțẹtă *f.* *(chim.)* lancette *f.*

laolạltă *adv.* ensemble, en commun.

lapidạ *vt.* lapider.

lapidạr, ~ă *adj.* lapidaire; bref, brève.

lapislạzuli *n.* *(mineral.)* lapislazuli *m.*, pierre d'azur.

lapọn, ~ă *adj.; m.f. (cu maj.)* lapon, ~ne.

lạpoviţă *f.* giboulée *f.*; neige boueuse.

lạpsus *n.* **1.** lapsus *m.* **2.** faute *f.*, erreur *f.*

lạpte *n.* lait *m.*; ~ *acru* lait caillé; ~ *praf* lait en poudre // preparate de ~ laitages *m. pl.*

lạpţi *m. pl. (iht.)* laitance *f.*, laite *f.*

larg, ~ă I. *adj.* **1.** large, vaste, étendu, ~e. **2.** ample, évasé, ~e // ~ *de mînă, cu mînă ~ă* généreux; *pe* ~ amplement, en détail. **II.** *n.* largeur *f.*, étendue *f.* // *a se simţi la (în) ~ul său* être à son aise, comme un poisson dans l'eau.

larghẹţe *f.* largesse *f.*, générosité *f.*, prodigalité *f.* // *cu* ~ libéralement.

lạrgo *adv. (muz.)* largo.

laringạl, ~ă *adj. (fon.)* laryngal, ~e.

larịnge *n. (anat.)* larynx *m.*

laringịtă *f. (med.)* laryngite *f.*

laringolọg *m.* (médecin) laryngologiste *m.*

lạrmă *f.* grabuge *m.*, vacarme *m.*, (grand) bruit *m.*

larvạr, ~ă *adj.* larvaire.

lạrvă *f.* larve *f.*

lascịv, ~ă I. *adj.*, lascif, -ive. **II.** *adv.* lascivement.

lạser *n. (fiz.)* laser *m.*

laş, ~ă *adj.*, *m.f.* lâche, couard, ~e, poltron, ~ne.

laşitạte *f.* lâcheté *f.*; poltronnerie *f.*, couardise *f.*

lat, ~ă I. *adj.* large // *(fam.) a o face ~ă* **a.** faire une bévue; **b.** faire ripaille; *a cădea* ~ tomber de tout son long. **II.** *n.* largeur *f.* // *de-a ~ul* en travers.

latẹnt, ~ă *adj.* latent, ~e.

laterạl, ~ă I. *adj.* latéral, ~e // *(sport) linie ~ă* ligne de touche. **II.** *adv.* latéralement.

latifundiạr, ~ă *m.f.* grand(e) propriétaire foncier (-ère).

latifụndiu *n.* grande propriété foncière.

latịn, ~ă I. *adj.* latin, ~e: **II.** *f. (art.)* le latin *m.*, la langue latine.

latinẹsc, -eạscă *adj.* latin, ~e.

latinịsm *n. (lingv.)* latinisme *m.*

latinịst, ~ă *m.f.* latiniste.

latinitạte *f.* latinité *f.*

latinizạ *vt.* latiniser.

latinizạre *f.* latinisation *f.*

latitụdine *f.* **1.** *(geogr.)* latitude *f.* **2.** *(fig.)* liberté (pouvoir) d'agir.

latrinạr *m.* vidangeur *m.*

latrịnă *f.* latrines *f. pl.*, lieux d'aisances.

lạtură *f.* **1.** côté *m.* **2.** partie *f.*; direction *f.* **3.** *(fig.)* aspect *m.* // *a nu se da în lături* ne pas hésiter, (y) aller carrément; *pe de lături* en marge.

laţ *n.* **1.** nœud coulant. **2.** *(fig.)* piège *m.* // *a cădea în* ~ donner dans le panneau.

lạţe *f. pl.* mèches de cheveux en désordre.

lạudă *f.* louange *f.*, éloge *m.*

lạur *m. (bot.)* **1.** laurier *m.* **2.** stramoine *f.* // *doar n-am mîncat ~i!* je ne suis pas fou!

laureạt, ~ă *adj.* lauréat, ~e.

lavạbil, ~ă *adj.* lavable.

lavabọu *n.* lavabo *m.*

lavaliẹră *f.* (cravate) lavallière *f.*

lavạndă *f.* *apă de* ~ eau de lavande.

lạvă *f.* lave (volcanique) *f.*

lavịnă *f.* avalanche (de neige) *f.*

lạviţă *f.* banc rudimentaire.

lavoạr *n.* lavabo *m.*

laxatịv, ~ă *adj.*, *n.* laxatif, -ive.

lazarẹt *n.* lazaret *m.*; infirmerie *f.*

lăbărţạ *vr.* **1.** se relâcher, se déformer. **2.** *(fam.)* s'avachir.

lăbărţạre *f.* relâchement *m.*

lăbărţạt, ~ă *adj.* relaché, ~e; déformé, ~e.

lăboạie *f.* patoche *f.*

lăcărịe *f.* mare *f.*, flaque *f.*

lăcătụş *m.* serrurier *m.*

lăcătuşerịe *f.* serrurerie *f.*

lăcomị *vi. vr.* convoiter; étre avide de.

lăcomịe *f.* **1.** gourmandise *f.* **2.** *(fig.)* avidité *f.*, convoitise *f.*

lăcrimạ *vi.* **1.** *(despre oameni)* pleurer. **2.** *(despre ochi)* larmoyer.

lăcrimạre *f.* larmoiement *m.*

lăcrimioạră *f.* *(bot.)* muguet *m.*

lăcuị *vt.* vernir, laquer.

lăcuịre *f.* vernissage *f.*, laquage *m.*

lăcuịt, ~ă *adj.* verni, ~e; laqué, ~e.

lăcuitọr *m.* vernisseur *m.*; laqueur *m.*

lăcụstă *f.* *(entom.)* sauterelle *f.*

lădịţă *f.* caissette *f.*; coffret *m.*, mallette *f.*

lăfăị *vr.* **1.** se prélasser. **2.** vivre dans l'opulence.

lălăị *vt.* *(fam.)* fredonner, chantonner.

lălîu, -îie *adj.*, *m.f.* balourd, ~e.

lămị̂i *m.* citronnier *m.*, limonier *m.*

lămị̂ie *f.* citron *m.*, limon *m.*

lămị̂iţă *f.* *(bot.)* citronnelle *f.*, verveine *f.*

lămurị I. *vt.* **1.** faire comprendre, expliquer. **2.** tirer au clair. **II.** *vr.* **1.** s'édifier. **2.** s'expliquer (avec qn).

lămurịre *f.* explication *f.*; élucidation *f.* // *muncă de* ~ travail d'éclaircissement.

lămurịt, ~ă I. *adj.* **1.** *(despre oameni)* édifié, ~e; éclairé, ~e. **2.** *(despre probleme, situaţii)* élucidé, ~e; tiré(e) au clair. **3.** distinct, ~e: clair, ~e. **II.** *adv.* **1.** clairement; nettement; distinctement. **2.** formellement, expressement.

lămuritọr, -oạre *adj.* explicatif, -ive.

lănţişor *n.* chaînette *f.*; gourmette *f.*

lăpăị *vi.* laper.

lăptạr, -ăreạsă *m.f.* laitier, -ère.

lăptărịe *f.* **1.** laiterie *f.*; crémerie *f.* **2.** *(la pl.)* laitages *m. pl.*

lăptişọr *m.* ~ *de matcă* gelée royale.

lăptọs, -oạsă *adj.* **1.** laitier, -ère. **2.** laiteux, -euse.

lăptụcă *f.* *(bot.)* laitue *f.*

lărgị *vt. vr.* **1.** (s')élargir, (s')étendre. **2.** (s')évaser. **3.** *(fig.)* (s')amplifier.

lărgịme *f.* largeur *f.*; ampleur *f.*

lărgịre *f.* élargissement *m.*; extension *f.*

lărgịt, ~ă *adj.* **1.** élargi, ~e; étendu, ~e. **2.** *(fig.)* amplifié, ~e.

lăsạ I. *vt.* **1.** laisser; *a ~ pe cineva în pace* **a.** laisser qn. tranquille; **b.** ne s'occuper (ne se mêler) pas des affaires de qn. **2.** permettre; autoriser. **3.** délaisser; abandonner; quitter // *a ~ în jos* baisser, abaisser; *a ~ din mînă* **a.** poser; déposer; **b.** lâcher (prise); *a ~ liber* rendre la liberté, mettre en liberté; *a ~ la naiba*

(dracului) renoncer; *a ~ la o parte* **a.** négliger; **b.** omettre, passer sur...; *a ~ în urmă* **a.** dépasser; **b.** *(fig.)* devancer; surpasser; *lasă vorba!* trêve de paroles! *a ~ în seama (grija)...* confier à...; *a ~ impresie (bună) proastă* produire (bonne) mauvaise impression; *vă las cu bine* au revoir. **II.** *vr.* **1.** (+ **pe**) se poser (sur). **2.** tomber; *se lasă ceață* le brouillard tombe. **3.** se laisser choir; s'affaisser. **4.** *(despre arcuri, resorturi)* se détendre; fléchir. **5.** s'abandonner, s'adonner à... // *a se ~ în jos* descendre; *a nu se ~ (cu una cu două)* **a.** tenir bon, résister; **b.** persister; *a se ~ de* ... renoncer à..., abandonner; *a se ~ convins* céder; *a se ~ pradă...* s'abandonner à... **III.** *vi.* (+ **din**) baisser, diminuer; *a ~ din preț* baisser le prix // *lasă!* **a.** ne t'en fais pas; **b.** allons! **c.** ce n'est rien.

lăsạre *f.* *(mil.)* *~ la vatră* renvoi dans les foyers.

lăsạt *n.*, **lăsạtă** *f.* *art.* *~ul (lăsata) secului* mardi gras.

lăsătọr, -oạre *adj.* indolent, ~e; négligent, ~e.

lăscạie *f.* liard *m.*, sou *m.*

lăstạr *m.* *(bot.)* rejet(on) *m.*, surgeon *m.*

lăstărịș *n.* cépée *f.*

lăstụn *m.* *(ornit.)* martinet *m.*

lătrạ *vi.* aboyer; japper.

lătrạt *n.*, **lătrătụră** *f.* aboi *m.*, aboiement *m.*

lăturạlnic, ~ă *adj.* **1.** latéral, ~e; secondaire. **2.** *(despre drumuri)* détourné, ~e; écarté, ~e. **3.** *(fig.)* isolé, ~e.

lătụri *f. pl.* lavure *f.*, rinçure *f.*

lățị *vi.* **1.** s'aplatir. **2.** s'élargir. **3.** *(fig.)* se répandre, se propager.

lățịme *f.* largeur *f.*

lățịre *f.* **1.** aplatissement *m.* **2.** élargissement *m.*; extension *f.* **3.** *(fig.)* expansion *f.*, propagation *f.*

lățịt, ~ă *adj.* **1.** aplati, ~e. **2.** élargi, ~e.

lățọs, -oạsă *adj.* **1.** *(despre animale)* à long poil. **2.** *(despre oameni)* mal peigné(e).

lăudạ **I.** *vt.* louer, louanger. **II.** *vr.* se vanter, s'enorgueillir (de); fanfaronner // *(fam.)* *cum te mai lauzi?* comment ça va?

lăudạbil, ~ă *adj.* louable, méritoire.

lăudărọs, -oạsă *adj.* vantard, ~e; fanfaron, ~ne.

lăudăroșẹnie *f.* vantardise *f.*, fanfaronnade *f.*

lăụntric, ~ă *adj.* intérieur, ~e; interne.

lăutạr *m.* ménétrier *m.*

lăụtă *f.* luth *m.*

lăutărẹsc, -eạscă *adj.* particulier aux ménétriers.

lăutărẹște *adv.* à la manière des ménétriers.

leac *n.* remède *m.*, médicament. *m.* // *a(-i) da de ~, a găsi ~ul* trouver la solution; *fără ~* **a.** incurable, irrémédiable; **b.** incorrigible; *nici de ~* pas un soupçon de...

leạfă *f.* **1.** salaire *m.*, appointements *m. pl.*, traitement *m.* **2.** *(mil.)* solde *f.* **3.** gages (d'un domestique) *m. pl.*

leạgăn *n.* **1.** berceau *m.* **2.** crèche *f.*; orphélinat *m.* **3.** balançoire *m.*

leạl, ~ă *adj.* loyal, ~e; probe.

lealitạte *f.* loyauté *f.*, probité *f.*

leạndru *m.* *(bot.)* laurier rose.

leạpșă *f.* *(pop.)* tape *f.*

leạsă *f.* **1.** clayon *m.*, claie *f.* **2.** nasse (pour prendre le poisson) *f.* **3.** écrille (pour arrêter le poisson) *f.*

leat[1] *m.* *(înv., fam)* soldat *m.*

leat[2] *n.* **1.** *(înv.)* an *m.*, année *f.* **2.** *(pop.)* contingent *m.* // *a fi ~ cu...* être du même age que...

lẹbădă *f.* cygne *m.*

lẹbărvurșt *m.* saucisse de foie (de porc) *m.*

lẹctică *f.* litière *f.*

lẹctor *m.f.* chargé(e) de cours.

lectorạt *n.* fonction du chargé de cours.

lectụră *f.* lecture *f.* // *a face ~* lire.

lẹcție *f.* leçon *f.* // *a scoate (un elev) la ~* interroger (un élève); *a da lecții particulare* donner des répétitions.

lecuị **I.** *vt.* *vr.* (se) soigner; guérir. **II.** *vr.* *(fig.)* en avoir assez; avoir son compte.

lecuịre *f.* guérison *f.*

lefegịu *m.* **1.** *(înv.)* mercenaire *m.* **2.** *(fam.)* salarié *m.*, fonctionnaire *m.*

lẹftẹr, ~ă *adj.* *(fam.)* décavé, ~e; à sec.

legạ[1] **I.** *vt.* **1.** lier; *a ~ fedeleș* lier solidement, ligoter; *(fig.)* *a ~ prietenie cu...* se lier d'amitié avec... **2.** bander; panser. **3.** nouer; joindre, unir. **4.** attacher, mettre à l'attache // *a ~ cu sfoară* ficeler; *a ~ la ochi* duper; *a ~ cărți* relier des livres; *a ~ pe cineva de mîini și de picioare* immobiliser qn.; empêcher qn. d'agir. **II.** *vr.* **1.** *(fig.)* se lier, s'attacher (à). **2.** (+ **să**) s'engager à...; s'obliger à... **3.** (+ **de**) s'en prendre à... **4.** *(despre siropuri, dulcețuri)* épaissir. **III.** *vi.* *(bot.)* nouer.

legạ[2] *vt.* *(jur.)* léguer.

legạl, ~ă **I.** *adj.* *(jur.)* légal, ~e. **II.** *adv.* légalement.

legalitạte *f.* *(jur.)* légalité *f.*

legalizạ *vt.* *(jur.)* légaliser.

legalizạre *f.* *(jur.)* légalisation *f.*

legalizạt, ~ă *adj.* *(jur.)* légalisé, ~e.

legalmẹnte *adv.* légalement.

legạre *f.* liage *m.*

legạt[1] *n.* **1.** liage *m.* **2.** reliure *f.*

legạt[2] *n.* *(jur.)* legs *m.*

legạt[3], **~ă** **I.** *adj.* **1.** lié, ~e; attaché, ~e; noué, ~e. **2.** *(fig.)* engagé, ~e; contraint, ~e. **3.** *(despre oameni)* vigoureux, -euse; solide. **4.** *(despre cărți)* relié, ~e. **5.** *(despre siropuri, dulcețuri)* épaissi, ~e. **II.** *adv.* de manière cohérente.

legatạr, ~ă *m.f.* *(jur.)* légataire.

legạție *f.* légation *f.*

legămînt *n.* **1.** promission solennelle; engagement *m.* **2.** pacte *m.*

legănạ **I.** *vt.* bercer. **II.** *vr.* *(despre oameni)* **1.** se balancer. **2.** se dandiner.

legănạre *f.*, **legănạt** *n.* **1.** bercement *m.* **2.** balancement *m.* **3.** dandinement *m.*

legănạt, ~ă *adj.* *mers ~* démarche onduleuse.

legătọr, -oạre *m.*, *f.* relieur, -euse.

legătorịe *f.* atelier de reliure.

legătụră *f.* **1.** lien *m.*; attache *f.* **2.** baluchon *m.*; ballot *m.* **3.** botte (de légumes) *f.* **4.** fagot (de branchages) *m.* **5.** reliure (d'un livre) *f.* **6.** bandage *m.* **7.** liaison (aérienne, télégraphique) *f.* **8.** correspondance (des trains, des métros) *f.* **9.** *(mec.)* couplage *m.*; connection *f.* **10).** *(fig.)* relation *f.*, liaison *f.* **11.** *(el.)* contact *m.* **12.** *(mat.)* corrélation *f.* // *a se pune în ~ cu...* se mettre en rapport avec...; *în ~ cu...* à propos de...,

concernant..., quant à...; *fără ~ (cu...)* indépendamment (de...)

lege *f.* **1.** loi *f.*; *în afara legii* hors la loi. **2.** règle *f.* **3.** tradition *f.*, coutume *f.*, usage *m.* **4.** religion *f.*, foi *f.*; *pe ~a mea!* par ma foi! parole d'honneur! // *(fam.) în ~* copieusement; *în ~a lui* à sa manière, à sa façon.

legendar, ~ă *adj.* légendaire.

legendă *f.* légende *f.*

leghe *f.* lieue *f.*

legifera *vt.* légiférer.

legionar *m.* légionnaire romain.

legislativ, ~ă *adj.* législatif, -ive.

legislator *m.* législateur *m.*

legislatură *f.* législature *f.*

legislație *f.* législation *f.*

legist *adj. m. medic ~* médecin légiste.

legitim, ~ă *adj.* légitime.

legitima I. *vt.* **1.** établir l'identité (de qn.). **2.** *(jur.)* légitimer. **3.** *(fig.)* justifier. **II.** *vr.* présenter ses papiers.

legitimare *f.* **1.** légitimation *f.* **2** *(fig.)* justification *f.*

legitimație *f.* pièce d'identité, papiers *m. pl.*

legitimitate *f.* légitimité *f.*

legiui *vt.* *(înv.)* légiférer.

legiuitor, -oare *adj.* législatif, -ive.

legiune *f.* légion romaine.

legumă *f.* légume *m.*

legumicol, ~ă *adj.* légumier, -ère; maraîcher, -ère.

legumicultor, -oare *m.f.* maraîcher, -ère.

legumicultură *f.* culture maraîchère.

leguminos, -oasă *adj.* légumineux, -euse.

lehamite *f.* dégoût *m.*, écoeurement *m.*; *a-i fi (a i se face) cuiva ~* en avoir marre.

lehuză *f.* accouchée *f.*

lehuzie *f.* période qui suit les couches.

leit, ~ă *adj.* pareil, ~le; (tout) semblable, identique // *e ~ frate-său* c'est son frère tout craché.

lela *adv.* *a umbla ~* flâner.

lemn *n.* bois *m.* // *a îngheța ~* devenir raide de froid; *a rămîne (ca) de ~* demeurer stupéfait.

lemnar *m.* menuisier *m.*, charpentier *m.*

lemnărie *f.* **1.** amas de bois. **2.** boiserie *f.*; charpente *f.* **3.** charpenterie *f.*, menuiserie *f.*

lemnos, -oasă *adj.* ligneux, -euse.

lenaj *n.* lainage *m.*, tissu de laine.

lene *f.* paresse *f.*, fainéantise *f.*

leneș, ~ă I. *adj.* paresseux, -euse, fainéant, ~e. **II.** *m.* *(zool.)* paresseux *m.*

lenevi *vi.* paresser, fainéanter.

lenevie *f.*, **lenevire** *f.* paresse *f.*, fainéantise *f.*

leninism *n.* léninisme *m.*

leninist, ~ă *adj.* léniniste.

lenitiv, ~ă *adj.* *(despre substanțe)* lénitif, -ive.

lenjereasă *f.* lingère *f.*

lenjerie *f.* linge *m.*, lingerie *f.*

lent, ~ă *adj.* lent, ~e. **II.** *adv.* lentement.

lentilă *f.* **1.** *(fig.)* lentille *f.* **2.** *(tehn.)* loupe *f.*

lento *adv.* *(muz.)* lento.

leoaică *f.* *(zool.)* lionne *f.*

leoarcă *adj. invar.* mouillé, ~e; trempé, ~e.

leopard *m.* *(zool.)* léopard *m.*

lepăda I. *vt.* **1.** lâcher. **2.** (re)jeter; mettre au rebut // *nu e de lepădat* ce n'est pas à dédaigner. **II.** *vr.* **1.** se débarasser. **2.** renier; abjurer.

lepădare *f.* reniement *m.*, désaveu *m.*

lepădătură *f.* *(fig.)* canaille *f.*, crapule *f.*

lepră *f.* **1.** *(med.)* lèpre *f.* **2.** *(fam.)* canaille *f.*, crapule *f.*

lepros, -oasă *adj.*, *m.f.* lepreux, -euse.

leprozerie *f.* léproserie *f.*

lescaie *f.*v. **lăscaie.**

lesne *adv.*, *adj. invar.* aisément, sans peine, commodément // *~-crezător* crédule.

lesnicios, -oasă *adj.* aisé, ~e, commode.

lespede *f.* dalle *f.*

lest *n.* *(mar.)* lest *m.*

leș *n.* cadavre *m.*, dépouille (mortelle) *f.*

leșesc, -ească *adj.* *(înv.)* polonais, ~e.

leșește *adv.* *(înv.)* à la polonaise.

leșie *f.* lessive *f.*

leșietic, ~ă *adj.* insipide; saumâtre.

leșin *n.* **1.** évanouissement *m.* **2.** defaillance *f.*

leșina *vi.* s'évanouir, perdre connaissance; défaillir // *a ~ de rîs* se tordre (se pâmer) de rire.

leșinat, ~ă *adj.* **1.** évanoui, ~e. **2.** défaillant, ~e.

letargic, ~ă *adj.* *(med.)* léthargique.

letargie *f.* *(med.)* léthargie *f.*

leton, ~ă *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* letton, ~ne.

letopiseț *n.* annales *f. pl.*; chronique *f.*

lețcaie *f.* v. **lăscaie.**

leu^1 *m.* *(zool.)* lion *m.*

leu^2 *m.* unité monétaire roumaine (lécu).

leucă *f.* *(fam.)* *a fi lovit cu leuca (în cap)* être toqué.

leucemie *f.* *(med.)* leucémie *f.*

leucocită *f.* *(biol.)* leucocyte *m.*

leucocitoză *f.* *(med.)* leucocytose *f.*

leuștean *m.* *(bot.)* livèche f.

leva *f.* unité monétaire bulgare.

levată *f.* pli (au jeu de cartes) *m.*

levănțică *f.* *(bot.)* lavande *f.*

levuloză *f.* lévulose *m.*, fructose *m.*

lexic *n.* lexique *m.*, vocabulaire *m.*

lexical, ~ă *adj.* lexical, ~e.

lexicograf, ~ă *m.f* lexicographe

lexicografic, ~ă *adj.* lexicographique.

lexicografie *f.* lexicographie *f.*

lexicolog *m.* lexicologue *m.f.*

lexicologic, ~ă *adj.* lexicologique.

lexicologie *f.* lexicologie *f.*

lexicon *n.* dictionnaire *m.*

leza *vt.* **1.** léser, faire tort, porter préjudice (à). **2.** *(fig.)* offenser.

lezare *f.* préjudice *m.*

leziune *f.* lésion *f.*; plaie *f.*

lezmajestate *f.* lèse-majesté *f.*

liană *f.* *(bot.)* liane *f.*

liant *m.* *(constr.)* liant *m.*

libație *f.* libation *f.*

libelulă *f.* *(entom)* libellule *f.*

liber, ~ă I. *adj.* **1.** libre, indépendant, ~e. **2.** libre, disponible. **3.** dégagé, ~e, exempt (e) de; affranchi, ~e //*timp ~* loisir *m.*; *în aer ~* en plein (au grand) air; *a dormi sub cerul ~* coucher à la belle étoile; *cu ochiul ~* à l'œil nu; *~-cugetător* athée *m.*; *post ~* poste vacant; *(sport) lovitură ~ă* coup franc, coup de pénalité. **II.** *adv.* librement; *a vorbi ~* parler librement, sans texte.

liberạl, ~ă I. *adj.* **1.** libéral, ~e. **2.** généreux, -euse; large. **II.** *adv.* **1.** libéralement. **2.** largement.

liberalịsm *n.* libéralisme *m.*

liber-arbịtru *m.* libre arbitre *m.*

libertạte *f.* **1.** liberté *f.*; *a pune în* ~ libérer, mettre en liberté; *punere în* ~ élargissement *m.*, mise en liberté. **2.** indépendance *f.*

libertịn, ~ă *adj.* libertin, ~e; débauché, ~e.

libertinạj *n.* libertinage *m.*; débauche *f.*

libidinọs, -oạsă *adj.* libidineux, -euse.

librạr *m.* libraire *m.*

librărịe *f.* librairie *f.* // *succes de* ~ best-seller *m.*

librẹt *n.* *(muz.)* libretto *m.*

librețịst *m.* *(muz.)* librettiste *m.*

licărị *vi.* **1.** luire faiblement, clignoter. **2.** étinceler, scintiller.

licărịre *f.*, **licărịt** *n.* lueur *f.*

licăritọr, -oạre *adj.* clignotant, ~e.

liceạn, ~ă *m.f.* lycéen, ~ne; collégien, ~ne.

licẹnță *f.* **1.** (diplôme de) licence *f.* **2.** permis *m.*; autorisation *f.*; brevet *m.*

licențịa *vt.* licencier.

licențiạt, ~ă *m.f.* licencié, ~e, grandué(e) de l'Université // ~ *în litere* licencié ès lettres; ~ *în drept* licencié en droit.

licențiẹre *f.* licenciement *m.*

licențiọs, -oạsă *adj.* licencieux, -euse; indécent, ~e; immoral, ~e.

licẹu *n.* lyçée *m.*; collège *m.*

lichẹa *f.* gredin *m.*, fripouille *f.*

lichefịa *vt.* *vr.* (se) liquéfier.

lichefiạt, ~ă *adj.* liquéfié, ~e.

lichefiẹre *f.* liquéfaction *f.*

lichelịsm *n.* fripouillerie *f.*; bassesse *f.*

lichen *m.* *(bot.)* lichen *m.*

lichịd, ~ă I. *adj.* liquide // *bani lichizi* argent comptant. **II.** *n.* liquide *m.*

lichidạ *vt.* **1.** liquider, terminer. **2.** régler, résoudre. **3.** *(peior.)* tuer; assassiner.

lichidạre *f.* **1.** liquidation *f.*; *în* ~ en cours de liquidation. **2.** suppression *f.* **3.** *(fam.)* demantèlement *m.*

lichiọr *n.* liqueur *f.*

licịt, ~ă *adj.* licite, permis, ~e.

licitạ *vi.* enchérir.

licitạnt *m.* enchérisseur *m.*

licitạre *f.* enchère *f.*

licitạție *f.* vente aux enchères, encan *m.*; *(a vinde la)* ~ (vendre) à l'encan.

licoạre *f.* potion *f.*

licurịci *m.* ver luisant, luciole *f.*

lider *m.* *(pol.)* leader *m.*

lift *n.* ascenseur *m.*

liftạ *vt.* *vi.* *(sport)* lifter; *minge liftată* balle liftée.

lịftă *f.* métèque *m.*

liftiẹr *m.* garçon d'ascenseur, liftier *m.*

ligamẹnt *n.* *(anat.)* ligament *m.*

ligatụră *f.* *(chir.)* ligature *f.*

lịgă *f.* ligue *f.*, confédération *f.*

ligheạn *n.* bassine *f.*

lighioạnă *f.* **1.** bête sauvage. **2.** volaille *f.* **3.** insecte (nuisible) *m.*

lignịt *n.* lignite *m.*

lihnịt, ~ă *adj.* affamé, ~e.

lilạ *adj. invar.* lilas, mauve.

liliạc *m.* *(bot.)* **1.** lilas *m.* **2.** *(zool.)* chauve-souris *f.*

liliachịu, -ịe *adj.* v. **lilạ.**

limạn *n.* **1.** rivage *m.*, bord *m.* **2.** *(fig.)* refuge *m.* // *a ieși la* ~ arriver à bon port.

limb *n.* *(bot.)* limbe *m.*

limbạj *n.* langage *m.*

lịmbă *f.* **1.** *(anat.)* langue *f.*; *a-și mușca limba* se mordre la langue; *a-i sta cuiva ceva pe* ~ avoir qch. sur le bout de la langue. **2.** langue *f.*, language *m.*; *limba română* la langue roumaine, le roumain // *(fam.) a trage pe cineva de* ~ tirer les vers du nez à qn.; *limbile ceasului* les aiguilles de la montre; ~ *de clopot* battant de cloche; ~ *de cuțit* lame de couteau; ~ *de pantofi* chaussepied *m.*; ~ *de pămînt* bande de terre; *limbi de foc* flambées *f. pl.*; *a avea mîncărime de* ~ parler sans arrêt.

limbrịc *m.* *(zool.)* ascaride *m.*, ver intestinal.

limbụt, ~ă *adj.* bavard, ~e; loquace.

limbuțịe *f.* loquacité *f.*, bavardage *m.*

limfạtic, ~ă *adj.* lymphatique.

limfatịsm *n.* lymphatisme *m.*

lịmfă *f.* *(biol.)* lymphe *f.*

limfocịtă *f.* *(biol.)* lymphocyte *f.*

limfocitoză *f.* *(med.)* lymphocytose *f.*

limitạ *vt.* *vr.* **1.** (se) limiter; (se) borner. **2.** (se) restreindre.

limitạre *f.* **1.** limitation *f.*; délimitation *f.* **2.** restriction *f.*

limitạt, ~ă *adj.* **1.** (dé)limité, ~e; borné, ~e. **2.** restreint, ~e.

limitatịv, ~ă *adj.* limitatif, -ive.

lịmită *f.* **1.** limite *f.*, extrémité *f.*, bout *m.*; *(fig.) la limita puterilor* à bout des forces. **2.** frontière *f.*, confins *m. pl.*

limitrọf, ~ă *adj.* limitrophe.

limonạdă *f.* limonade *f.*

lịmpede I. *adj.* **1.** *(despre lichide)* clair, ~e; limpide, transparent, ~e. **2.** *(despre cer, timp, atmosferă)* serein, ~e; lumineux, -euse; pur, ~e. **3.** *(despre sunete, glas)* net, nette; distinct, ~e. **4.** *(despre minte, spirit)* précis, ~e; lucide. **5.** *(despre idei, fapte)* évident, ~e; explicite. **II.** *adv.* **1.** clairement; simplement, nettement. **2.** explicitement.

limpezeạlă *f.* v. **limpezịre.**

limpezị I. *vr.* **1.** *(despre lichide)* se clarifier. **2.** *(despre atmosferă)* s'éclaircir. **II.** *vt.* rincer.

limpezịme *f.* **1.** limpidité *f.* **2.** sérénité *f.* **3.** précision *f.*, netteté *f.*

limpezịre *f.* **1.** clarification *f.*; *(fig.)* éclaircissement *m.* **2.** rinçage *m.*

limpezịt, ~ă *adj.* **1.** rendu(e) limpide, clair, ~e; *(fig.)* élucidé, ~e. **2.** rincé, ~e.

limuzịnă *f.* limousine *f.*

lin^{1} *m.* *(iht.)* tanche *f.*

lin^{2}**, ~ă I.** *adj.* **1.** calme, paisible, tranquille. **2.** *(despre sunete, lumină)* doux, douce; tendre. **II.** *adv.* calmement, tranquillement.

linchị *vt.* lécher, lapper.

linciurị *vr.* patauger.

lịndină *f.* lente *f.*

lineạl *n.* règle graduée.

lịngav, ~ă *adj.* **1.** difficile sur la nourriture. **2.** faible; maladif, -ive.

lingăụ *m.* flatteur *m.*; flagorneur *m.*

lịnge I. *vt. vr.* (se) lécher // *(fam.) a-și ~ buzele* se pourlécher. **II.** *vt. (fam.)* flatter, flagorner.

linge-blịde *m. (fam.)* pique-assiette *m.*

lingoạre *f. (pop.)* fièvre typhoïde.

lingotiẹră *f.* lingotière *f.*

lingọu *f.* lingot *m.*

linguạl, ~ă *adj. (anat.)* lingual, ~e.

lịngură *f.* **1.** cuillère *f.*, cuiller *m.* **2.** cuillerée *f.* // *(anat.) lingura-pieptului* épigastre *m.*; *~ de supă* louche *f.*; *a mînca banii cu lingura* faire grande chère et bon feu.

lingurịță *f.* cuillère à café.

lingurọi *h.* louche *f.*; cuillère à pot.

lingușeạlă *f.* v. **lingușịre.**

lingușị *vt.* flagorner, flatter.

lingușịre *f.* flagornerie *f.*, (basse) flatterie *f.*

lingușitọr, -oạre *adj.*, *m.f.* flatteur, -euse; flagorneur, -euse.

lingvịst, ~ă *m.f.* linguiste.

lingvịstic, ~ă *adj.* linguistique.

lingvịstică *f.* linguistique *f.*

linịa *vt.* tracer des lignes; ligner; régler.

liniamẹnt *n.* linéament *m.*

liniạr, ~ă *adj. (geom.)* linéaire.

liniạt, ~ă *adj.* rayé(e) de lignes droites.

liniatụră *f.* réglage (d'un papier, d'un cahier) *m.*

lịnie *f.* **1.** ligne *f.*; *în ~ dreaptă* en ligne droite; à vol d'oiseau. **2.** *(fig.)* succession *f.*; filiation *f.* **3.** *(mil.)* formation *f.*; front *m.* **4.** rails *m.*; tracé *m.*; route *f.* **5.** *(la pl.)* aspect *m.*; traits *m.pl.* **6.** *(fig.)* orientation *f.*; direction (juste) *f.* **7.** règle *f.* **8.** subdivision *f.* // *pe ~ de...* sur le plan de...; *în linii generale* en grand.

liniẹre *f.* réglage (du papier) *m.*

linioạră *f.* v. **liniụță.**

lịniște *f.* **1.** silence *m.* **2.** accalmie *f.*; calme *m*; tranquillité *f.* // *în ~* calmement; tranquillement; *~ sufletească* quiétude *f.*

liniștị *vt. vr.* (se) calmer, (s')apaiser.

liniștịre *f.* apaisement *m.*

liniștịt, ~ă I. *adj.* **1.** calme, tranquille, paisible. **2.** silencieux, -euse // *mare ~ă* mer plate. **II.** *adv.* **1.** calmement, tranquillement; paisiblement. **2.** silencieusement. **3.** placidement.

liniștitọr, -oạre *adj.* calmant, ~e; tranquillisant, ~e; apaisant, ~e.

liniụță *f.* tiret *m.*; trait d'union.

linolẹum *n.* linoléum *m.*

linotịp *n.* linotype *f.*

linotipịe *f.* linotypie *f.*

linotipịst *m.* linotypiste *m.*

linọu *n. (text.) ~ de olandă* linon *m.*

lins, ~ă *adj. (despre păr)* lisse; plat, ~e.

linșạ *vt.* lyncher.

linșạj *n.*, **linșạre** *f.* lynchage *m.*

lịnte *f. (bot.)* lentille *f.*

lịntiță *f. (bot.)* lentille d'eau.

lințọliu *n.* linceul *m.*

linx *m. (zool.)* lynx *m.*

lịotă *f.* ribambelle *f.*

lipạn¹ *m. (iht.)* ombre *m.*

lipạn² *m. (bot.)* bardanne *f.*

lipăị *vi. (despre cîini)* laper.

lipăịt *n.* lapement *m.*

lịpcă *adv. a sta ~ (pe capul cuiva)* insister (auprès de qn.), importuner (qn); *a se ține ~ de...* se cramponner à...

lipị I. *vt.* **1.** coller, faire adhérer. **2.** *(tehn.)* soudre. **3.** glaiser // *a ~ un timbru* appliquer un timbre; *(fam.) a ~ o palmă* flanquer une gifle (à). **II.** *vr.* se coller, s'attacher; se cramponner.

lipịci *n.* **1.** colle *f.*, glu *m.* **2.** *(fam.)* charme *m.*, attrait *m.*

lipiciọs, -oạsă *adj.* **1.** adhérent, ~e, collant, ~e. **2.** visqueux, -euse. **3.** *(fam., despre oameni)* attrayant, ~e; charmant, ~e.

lipịre *f.*, **lipịt** *n.* **1.** adhésion *f.*, adhérence *f.*, collage *m.* **2.** glaisage *m.*

lipịt, ~ă *adj.* **1.** collé, ~e; adhérent, ~e. **2.** *(tehn.)* soudé, ~e. **3.** contigue, ~e; attenant, ~e.

lipitoạre *f.* **1.** *(zool.)* sangsue *f.* **2.** *(fig.)* exploiteur *m.*

lipitụră *f.* **1.** collage *m.* **2.** (point de) jonction *f.* **3.** soudage *m*; (point de) soudure *f.*

lipọm *n. (med.)* lipome *m.*

lipsă *f.* **1.** absence *f.* **2.** manque *m.*; besoin *m.* **3.** lacune *f.*, défaut *m.* **4.** pénurie *f.*, pauvreté *f.* **5.** *(la pl.)* insuffisances *f. pl.* // *a trăi în (mare) ~* vivre dans la gêne; *a duce ~ de...* manquer de..., être à court de; *mai bine ~!* mieux vaut s'en passer! *în ~ de altceva* faute de mieux.

lipsị I. *vi.* **1.** être absent, (s')absenter. **2.** manquer, faire défaut; *a ~ de la întîlnire* manquer au rendez-vous; *a nu-i ~ cuiva nimic* ne manquer de rien // *puțin a lipsit* il s'en est fallu de peu. **II.** *vr.* renoncer à; se passer de; se priver de. **III.** *vt.* priver.

lipsịt, ~ă *adj.* (+**de**) dépourvu, ~e (de); privé, ~e (de) // *~ de mijloace* pauvre.

lịră¹ *f. (muz.)* lyre *f.*

lịră² *f. (fin.)* lire *f.*; livre *f.*

lịric, ~ă *adj.* lyrique.

lịrică *f.* genre lyrique.

lirịsm *n.* lyrisme *m.*

lịsă *f. (constr.)* rambarde *f.*

lịstă *f.* liste *f.* // *~ de bucate* carte *f.*

lișịță *f. (ornit.)* foulque *f.*

litạnie *f. (bis.)* litanies *f.pl.*

literạl, ~ă *adj.* littéral, ~e; à la lettre.

literalmẹnte *adv.* littéralement; exactement.

literạr, ~ă *adj.* littéraire.

literạt *m.* lettré *m.*; homme de lettres.

literatụră *f.* littérature *f.*; lettres *f.pl.*

lịteră *f.* **1.** lettre *f.* **2.** *(la pl.)* sciences humanistes *pl.*; belles-lettres // *~ mică* minuscule *f.*; *~ mare* majuscule *f.*

litiạză *f. (med.)* lithiase *f.*

litiẹră *f.* litière *f.*

litigiọs, -oạsă *adj.* litigieux, -euse.

litịgiu *n.* litige *m.*

litogrạf *m.* lithographe *m.*

litografiạ *vt.* lithographier.

litografiạt, ~ă *adj.* lithographié, ~e.

litogrạfic, ~ă *adj.* lithographique.

litografịe *f.* lithographie *f.*; estampe lithographiée.

litorạl *n.* littoral *m.*

litosfẹră *f.* lithosphère *f.*

litọtă *f.* *(stil.)* litote *f.*
litră *f.* quart de litre.
litru *m.* litre *m.*
liturghie *f.* liturgie *f.*, messe *f.*
liturghiẹr *n.* missel *f.*
litụrgic, **~ă** *adj.* liturgique.
liță *f.* *(el.)* fil multiple.
livạdă *f.* **1.** verger *m.* **2.** pré *m.*, prairie *f.*
livịd, **~ă** *adj.* livide, blême.
lividitạte *f.* lividité *f.*
lịvingrum *n.* living-room *m.*
livrạ *vt.* **1.** livrer. **2.** fournir, procurer.
livrạbil, **~ă** *adj.* livrable.
livrạre *f.* livraison *f.*
livrẹa *f.* livrée *f.*
livrẹsc, **-eạscă** *adj.* livresque.
livrẹt *n.* ~ *militar* livret (militaire) individuel.
lizịbil, **~ă** *adj.* lisible. **II.** *adv.* lisiblement.
liziẹră *f.* lisière (d'un champ, d'une forêt) *f.*
lînă *f.* **1.** laine *f.*, toison *f.* **2.** *(text.)* lainage *m.* **3.** fil de laine // *(fam.)* *~ în ~* véritable, authentique.
lînărịe *f.* filature de laine.
lîncezeạlă *f.* langueur *f.*, apathie *f.*, abattement *m.*
lîncezị *vi.* **1.** *(despre oameni)* languir, dépérir. **2.** *(despre acțiuni, activități)* traîner (en longueur), stagner.
lîncezịre *f.* v. **lîncezeạlă.**
lîngă *prep.* (au) près de, à côté de // *pe ~* **a.** aux alentours, aux environs; **b.** comparé à, par rapport à; **c.** en plus; **d.** à proximité de; *pe ~ că...* outre que...
lînịcă *f.* laine fine (à broder).
lînọs, **-oạsă** *adj.* laineux, -euse.
lob^1 *m.* *(anat., bot.)* lobe *m.*
lob^2 *n.* *(la tenis)* lob *m.*
lobạt, **~ă** *adj.* *(anat., bot.)* lobé, ~e.
lọbodă *f.* *(bot.)* bonne dame *f.*, follette *f.*
loc *n.* **1.** lieu *m.*; *la fața ~ului* sur les lieux; *în tot ~ul* en tous lieux, partout; *a avea ~* avoir lieu, se produire; *în ~ de...* au lieu de...; en guise de... **2.** place *f.*; *la ~* en place. **3.** endroit *m.*; *din ~ în ~* par endroits; çà et là. **4.** terrain *m.* **5.** emplacement *m.*; parages *m.pl.*; contrée *f.*; *prin partea ~ului* dans les parages. **6.** poste *m.*, emploi *m.* // *la un ~* ensemble; en commun; *(despre oameni) la ~ul lui (ei)* comme il faut; *a ține ~ de...* remplacer; *de ~* pas du tout, nullement; *a bate pasul pe ~* marquer le pas; *din partea ~ului* local, ~e; originaire de; *~ citat* passage cité (d'un texte); *a muta din ~* déplacer; *a-și face ~* se frayer passage; *din capul ~ului* dès le début, d'emblée.
locạl, **~ă** *adj.* local, ~e. **II.** *n.* local public, restaurant *m.*
localitạte *f.* localité *f.* // *din ~* de l'endroit.
localizạ *vt.* **1.** localiser. **2.** *(lit.)* adapter.
localizạre *f.* **1.** localisation *f.* **2.** *(lit.)* adaptation *f.*
localizạt, **~ă** *adj.* **1.** localisé, ~e, fixé, ~e. **2.** *(despre opere literare)* adapté, ~e.
locạlnic, **~ă** *m.f.* indigène.
locạș *n.* *(poet.)* demeure *f.*, logis *m.*; gîte *m.* // *~ sfînt* église *f.*, monastère *m.*
locatạr, **~ă** *m.f.* locataire.
locatịv, **~ă** *adj.* locatif, -ive.
locạție *f.* location *f.*, loyer *m.*
locomobịl, **~ă** *adj.* locomobile.
locomotịvă *f.* locomotive *f.*
locomotọr, **-oạre** **I.** *adj.* locomoteur, -trice. **II.** *n.* locomotive électrique.
locomọție *f.* locomotion *f.*
locotenẹnt *m.* lieutenant *m.*
locțiitọr, **-oạre** *m.f.* remplaçant, ~e; suppléant, ~e; adjoint, ~e.
locuị *vt.* habiter, loger; domicilier.
locuịbil, **~ă** *adj.* logeable, habitable.
locuịnță *f.* **1.** logement *m.*, domicile *m.* **2.** maison *f.*, appartement *m.*
locuịt, **~ă** *adj.* habité, ~e.
locuitọr, **-oạre** *m.f.* habitant, ~e.
locuțiụne *f.* locution *f.*, expression *f.*
lọden *n.* *(text.)* loden *m.*
logarịtm *m.* *(mat.)* logarithme *m.*
logarịtmic, **~ă** *adj.* *(mat.)* logarithmique; *calcul ~* calcul logarithmique.
lọgic, **~ă** *adj.* logique; juste. **II.** *adv.* logiquement.
lọgică *f.* logique *f.*
logiciạn, **~ă** *m.f.* logicien, -ienne.
logodị *vt.* *vr.* (se) fiancer.
logọdnă *f.* fiançailles *f.pl.*
logọdnic, **~ă** *m.f.* fiancé, ~e; promis, ~e.
logofặt *m.* **1.** intendant (d'un domaine) *m.* **2.** *(ist.)* chancelier *m.*
lọgos *n.* **1.** *(ir.)* discours *m.*, laïus *m.* **2.** *(fil.)* logos *m.*
loiạl, **~ă** *adj.* loyal, ~e; sincère.
loialitạte *f.* loyauté *f*; sincérité *f.*
lọjă *f.* loge (de salle de spectacle) *f.* // *~ de rangul întîi* baignoire *f.*
lombạr, **~ă** *adj.* *(anat.)* lombaire.
longevitạte *f.* longévité *f.*
longitudinạl, **~ă** *adj.* longitudinal, ~e.
longitụdine *f.* *(geogr.)* longitude *f.*
lopạtă *f.* **1.** pelle *f.*; *cu lopata* **a.** à la pelle; **b.** en abondance. **2.** rame *f.*, aviron *m.*
lopătạ *vi.* ramer.
lopătạr *m.* **1.** rameur *m.*, canotier *m.* **2.** *(ornit.)* spatule *f.*
lopătạre *f.* canotage *m.*
lopățịcă *f.* **1.** pelle à feu. **2.** spatule *f.* **3.** *(chir.)* éclisse *f.*, attelle *f.*
lor *pron. pers.* v. **el, ea.**
lord *m.* lord *m.*
lostopạn *n.* *(reg.)* **1.** motte (de terre) *f.* **2.** bloc de pierre. **3.** bloc de glace, glaçon *m.*
lot *n.* **1.** lot *m.*, parcelle de terre. **2.** lot (de marchandises) *m.*, stock *m.*
lọtcă *f.* barque de pêche.
loterịe *f.* loterie *f.*
lọto *n.* **1.** loto *m.* **2.** loterie *f.*
lọtru *m.* *(înv.)* voleur *m.*, bandit *m.*
lọtus *m.* *(bot.)* lotus *m.*
loțiụne *f.* lotion *f.*
lovị **I.** *vi.* *vr.* heurter; (se) cogner. **II.** *vt.* **1.** frapper; battre. **2.** atteindre. **II.** *vi.* (+ **în**) porter préjudice à... **IV.** *vr.* *(fam.)* s'assortir; s'accorder; rimer.
lovịre *f.* **1.** coup *m.* **2.** choc *m.*, heurt *m.*
lovitụră *f.* **1.** coup *m.*; *(fam.)* *a da o ~* réussir un coup de maître; *(sport)* *~ de început* coup d'envoi. **2.** *(fig.)* (grand) ennui *m.*; chagrin *m.* **3.** attaque *f.* // *(sport)* *~ de colț* corner *m.*;

~ *de pedeapsă* penalty *m.*

loz *n.* billet de loterie.

lozịncă *f.* mot d'ordre, slogan *m.*

luạ **I.** *vt.* prendre; *a ~ de mînă* prendre par la main; *a ~ parte* prendre part; *a ~ cu chirie* prendre à bail // *a ~ înapoi* reprendre; *a ~ cu sine* emmener; emporter; *a ~ de pe jos* ramasser; *a-i ~ cuiva ceva* retirer qch. à qn.; *a ~ bani* toucher de l'argent; *a ~ de suflet* adopter; *a ~ de bărbat* épouser; *a ~ la goană* (pour)chasser; *a ~ la bătaie* battre, rosser; *a o ~ pe departe* tourner autour du pot; *a-și ~ nădejdea* perdre tout espoir; *a-și ~ răspunderea* assumer la responsabilité; *a o ~ din loc* décamper; *a o ~ la dreapta (stînga)* tourner à droite (à gauche); *a ~ ființă* naître. **II.** *vr.* **1.** se prendre; *a se ~ de păr* se prendre aux cheveux. **2.** (+ **cu**) s'entraîner, se laisser entraîner // *a se ~ după* **a.** se fier à; **b.** suivre l'exemple de; immiter; **c.** (pour)suivre; *a se ~ de gînduri* s'inquiéter; *a se ~ la ceartă (cu)* se quereller, se disputer (avec).

luạre *f.* prise *f.*; ~ *în seamă* prise en considération.

lui *pron. pers.* v. **el.**

lubenịță *f.* *(reg.)* pastèque *f.*, melon d'eau *m.*

lubric, ~ă *adj.* lubrique.

lubricitạte *f.* lubricité *f.*

lubrifiạ *vt.* *(tehn.)* lubrifier.

lubrifiạnt *m.* lubrifiant *m.*

lubrifiẹre *f.* lubrification *f.*

lucạrnă *f.* lucarne *f.*

luceạfăr *m.* **1.** nom populaire de la planète Vénus; *(fam.)* l'étoile du matin. **2.** *(fig.)* homme exceptionnel, génie *m.*

lucẹrnă *f.* *(bot.)* luzerne *f.*

lucị *vi.* briller, scintiller; luire.

lucịd, ~ă **I.** *adj.* lucide. **II.** *adv.* lucidement, avec lucidité.

luciditạte *f.* lucidité *f.*

luciọs, -oạsă *adj.* (re)luisant, ~e; chatoyant, ~e.

lucịre *f.* reflet (brillant) *m.*; éclat *m.*; chatoiement *m.*

lucitọr, -oạre *adj.* **1.** étincelant, ~e; brillant, ~e; lumineux, -euse. **2.** (re)luisant, ~e. **3.** *(despre ochi)* expressif, -ive.

lụciu^1 *n.* éclat *m.*

lụciu^2**, -ie** *adj.* **1.** brillant, ~e; reluisant, ~e. **2.** poli, ~e; lisse.

lucrạ **I.** *vi. vt.* travailler. **II.** *vt.* exécuter; confectionner; faire. **2.** broder; coudre. **3.** *(fam.)* dénigrer.

lucrạre *f.* **1.** travail *m.*; activité *f.* **2.** ouvrage *m.*; oeuvre *f.* // ~ *scrisă* épreuve écrite.

lucratịv, ~ă *adj.* lucratif, -ive.

lucrătọr, -oạre *adj.* laborieux, -euse; actif, -ive // *zi ~oare* jour ouvrable. **II.** *m.f.* ouvrier, -ère.

lucrătụră *f.* **1.** broderie *f.*; point (d'un ouvrage) *m.* **2.** *(fam.)* intrigue *f.*; manigance *f.*

lụcru *n.* **1.** objet *m.*; chose *f.*; *e același* ~ c'est la même chose; cela revient au même. **2.** *(la pl.)* effets *m.pl.*, biens *m.pl.* **3.** question *f.*, problème *m.* **4.** travail *m.*; activité *f.*, besogne *f.*; *a se pune pe* ~ se mettre au travail, à l'oeuvre // *zi de* ~ jour ouvrable; *în* ~ en cours d'exécution; *a avea de* ~ **a.** travailler, avoir à faire; **b.** avoir des difficultés (avec...); *a-și face de* ~ **a.** s'affairer; **b.** se donner prétexte; *a da de* ~ donner du fil à retordre; ~ *de nimic* vétille *f.*

lugụbru, -bră **I.** *adj.* lugubre, sinistre. **II.** *adv.* lugubrement, sinistrement.

lụjer *m.* tige *f.*

luleạ *f.* pipe *f.* // *amorezat* ~ éperdument amoureux, fou d'amour.

lumbạgo *n.* *(med.)* lumbago *m.*

lụme **1.** monde *m.*; univers *m.*; cosmos *m.* **2.** globe terrestre, terre *f.*; *pe* ~ sur la terre. **3.** humanité *f.*; population *f.*; public *m.*; gens *m.pl.* **4.** milieu *m.*; monde *f.*; société *f.*; *ca toată ~a* comme tout le monde; *a ieși în* ~ sortir, voir du monde, aller en société; *~a artiștilor* le milieu des artistes // *a veni pe* ~ voir le jour, naître; *a umbla prin* ~ voir du pays; *a-și lua ~a în cap* s'enfuir; s'en aller à tous les diables; *cît e ~a și pămîntul* **a.** au grand jamais; **b.** éternellement; *ca ~a* **a.** comme il faut; **b.** qui vaille; *a ajunge de rîsul lumii* se couvrir de ridicule.

lumẹsc, -ească *adj.* **1.** terrestre. **2.** laïque, profane. **3.** mondain, ~e.

luminạ **I.** *vi.* briller, luire; rayonner. **II.** *vt.* **1.** éclairer, illuminer. **2.** *(fig.)* instruire, éduquer. **II.** *vr.* *(fam.)* comprendre, s'édifier // *se luminează de ziuă* le jour se lève; *a se ~ la față* se rasséréner.

luminạre *f.* **1.** éclairage *m.* **2.** *(fig.)* édification *f.*

luminạt, ~ă **I.** *adj.* **1.** éclairé, ~e; illuminé, ~e. **2.** lumineux, -euse. **3.** *(fig., despre oameni)* sage; instruit, ~e; progressiste. **II.** *n.* éclairage *m.*

luminatọr *n.* fenêtre (à tabatière) *f.*; jour *m.*

lumịnă *f.* **1.** lumière *f.*; lueur *f.* **2.** jour *m.*; *pe* ~ en plein jour, pendant la journée. **3.** éclat *m.*; reflet *m.* // ~ *de lună* clair de lune; *a pune în* ~ mettre en évidence, faire ressortir; *a vedea lumina tiparului* être imprimé (publié); *lumina ochilor* prunelle *f.*, pupille *f.*; *a scoate la* ~ tirer au clair.

luminescẹnt, ~ă *adj.* luminescent, ~e.

luminescẹnță *f.* luminescence *f.*

luminịș *n.* clairière *f.*

luminọs, -oasă *adj.* **1.** lumineux, -euse. **2.** clair, ~e; (bien) éclairé, ~e. **3.** *(fig.)* serein, ~e.

luminozitạte *f.* luminosité *f.*

lumînạre *f.* cierge *m.* // ~ *de spermanțet* chandelle *f.*

lunạr, ~ă **I.** *adj.* mensuel, ~le. **II.** *adv.* mensuellement.

lunạtic, ~ă *adj.* **1.** somnambule. **2.** *(fam.)* toqué, ~e, timbré, ~e.

lụnă *f.* **I.** **1.** lune *f.*; ~ *plină* clair de lune. **2.** lunaison *f.* **3.** mois *m.*; *pe* ~ par mois, mensuellement // *a povesti cîte în ~ și în soare* raconter monts et merveilles; *curat* ~ très propre.

lụncă *f.* **1.** pré *m.*, prairie *f.*, herbage *m.* **2.** forêt au bord d'une rivière.

lunecạ *vi.* glisser.

lunecạre *f.* glissement *m.*; glissade *f.*

lunecọs, -oạsă *adj.* glissant, ~e.
lunecụș *n.* **1.** verglas *m.* **2.** glissoire *f.*
lunẹtă *f.* lunette *f.*
lung, ~ă I. *adj.* long, -gue. **II.** *adv.* longuement. **III.** *n.* long *m.*, longueur *f.*; *în ~ și în lat* de long en large; *în ~ul..., de-a ~ul...* le long de...; au fil de... // *a merge de-a ~ul cheiului* suivre le quai.
lungạn, ~ă *m.f.* *(fam.)* grande perche, escogriffe *m.*
lungị *vt. vr.* **1.** (s')allonger, (se) rallonger. **2.** (s')étirer; (s')étendre, traîner en longueur // *(fam.) a i se ~ cuiva urechile de foame* être affamé; *a ~ pasul* hâter (presser) le pas; *a ~ vorba* prolonger la discussion.
lungịme *f.* longueur *f.*
lungịt, ~ă *adj.* *(despre oameni)* couché, ~e; étendu, ~e.
lungurẹț, -iạță *adj.* oblong, -gue.
lụni *f.* lundi *m.*
luntrạș *m.* canotier *m.*; rameur *m.*; batelier *m.*
lụntre *f.* barque (à rames) *f.*, canot *m.* // *a se face (pune) ~ și punte* remuer ciel et terre, se mettre en quatre.
lup *m.* loup *m.*; *~ul păru-și schimbă dar năravul ba* le loup mourra dans sa peau; *a intra în gura ~ului* se mettre dans la gueule du loup.
lupạn *m.* *(reg.)* louveteau *m.*
lupanạr *n.* lupanar *m.*, maison de tolérance.
lụpă *f.* *(opt.)* loupe *f.*
lụping *n.* *(av.)* looping *m.*
lupoạică *f.* louve *f.*
luptạ *vr. vi.* **1.** lutter, combattre. **2.** *(fig.)* se débattre.
lụptă *f.* **1.** lutte *f.*, combat *m.*; *(fig.) lupta pentru pace* la lutte pour la paix. **2.** conflit *m.* **3.** guerre *f.* // *fără ~* sans coup férir.
luptătọr, -oạre *m.f.* **1.** combattant, ~e. **2.** militant, ~e.
lustragịu *m.* cireur de chaussures.
lụstră *f.* v. **lustru^2.**
lustrịn *n.* *(text.)* lustrine *f.*
lụstru^1 *n.* **1.** lustre *m.* **2.** éclat *m.*, poli *m.*
lụstru^2 *n.* suspension *f.*, lustre *m.*
lustruị *vt.* polir, vernir.
lustruịt, ~ă *adj.* poli, ~e; luisant, ~e.
lustruitọr *m.* polisseur *m.*
lut *n.* argile *f.*; glaise *f.*
luterạn, ~ă *adj.* luthérien, ~ne.
luteranịsm *n.* luthéranisme *m.*
lutọs, -oạsă *adj.* argileux, -euse; glaiseux, -euse.
lutru *n.* (fourrure de) loutre *m.*
lux *n.* luxe *m.* // *de ~* luxueux, -euse; *~ de amănunte* profusion de détails.
luxạ *vt.* luxer, déboîter un os.
luxạție *f.* luxation *f.*; entorse *f.*
luxọs, -oạsă I. *adj.* luxueux, -euse. **II.** *adv.* luxueusement.
luxuriạnt, ~ă *adj.* *(despre vegetație)* luxuriant, ~e; riche, abondant, ~e.

M

mac *m.* *(bot.)* pavot *m.* // ~ *sălbatic* coquelicot *m.*
macạbru, -bră *adj.* macabre, lugubre; funèbre.
macagịu *m.* *(c.f.)* aiguilleur *m.*
macarạ *f.* grue *f.*
macaragịu *m.* grutier *m.*
macaroạne *f. pl.* macaroni *m. invar.*
macạt *n.* *(rar)* couvre-lit *m.*; courtepointe *f.*
macạz *n.* *(c.f.)* aiguille *f.* // *(fam.) a schimba ~ul* tourner casaque.
macedonẹan, ~ă *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* macédonien, ~ne.
macedoneạncă *f.* Macédonienne *f.*
macerạ *vt.* (faire) macérer.
macerạre *f.* v. **macerạţie.**
macerạt, ~ă *adj.* macéré, ~e.
macerạţie *f.* macération *f.*
machẹtă *f.* 1. *(arhit., constr.)* maquette *f.* 2. *(tipogr.)* tirage d'épreuve.
machị *n.* *(pol.)* maquis *m.*
machiạ *vt. vr.* (se) maquiller; (se) farder; (se) grimer.
machiaj *n.* maquillage *m.*
machiạt, ~ă *adj.* maquillé, ~e; fardé, ~e; grimé, ~e.
machiavẹlic, ~ă *adj.* machiavélique; perfide.
machiavelịsm *n.* machiavélisme *m.*
machiẹre *f.* v. **machiạj.**
machiọr *m.* maquilleur *m.*
mạcră *adj. f. carne ~* viande maigre.
mạcro- *elem. de comp.* macro-.
macrocọsm *n.* macrocosme *m.*
macromoleculạr, ~ă *adj.* macromoléculaire.
macromolecụlă *f.* macromolécule *f.*
macroscọpic, ~ă *adj.* macroscopique.
maculatọr *n.* (cahier) brouillon *m.*
maculatụră *f.* 1. maculature *f.* 2. *(fig.)* production littéraire sans valeur.
madạm *f.* invar. *(fam.)* madame *f.*
madọnă *f.* madone *f.*
madrigạl *n.* *(lit., muz.)* madrigal *m.*
maẹstru *m.* maître *m.*; ~ *emerit al artei* maître émérite ès arts.
mag *m.* mage *m.*, astrologue *m.*, magicien *m.*
magazịe *f.* remise *f.*, dépôt *m.*
magazịn *n.* 1. magasin *m.* 2. magazine *m.*, revue périodique.
magazinạj *n.* magasinage *m.*
magazinẹr, magazionẹr *m.* magasinier *m.*
maghẹrniţă *f.* taudis *m.*, échoppe *f.*
maghiạr, ~ă *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* hongrois, ~e; magyar, ~e.
magịc, ~ă I. *adj.* 1. magique, occulte. 2. *(fig.)* merveilleux, -euse; charmant, ~e; féerique. **II.** *adv.* magiquement.
magiciạn *m.* magicien *m.*, sorcier *m.*
magịe *f.* 1. magie *f.*; sorcellerie *f.* 2. *(fig.)* enchantement *m.*; charme *m.*
magistrạl, ~ă I. *adj.* magistral, ~e; parfait, ~e; accompli, ~e. **II.** *adv.* 1. magistralement. 2. d'un ton magistral. **III.** *f.* rue (route) principale.
magistrạt *m.* magistrat *m.*, juge *m.*
magistratụră *f.* *(inv.)* magistrature *f.*; corps des magistrats.
magịstru *m.* *(livresc)*, professeur *m.* maître *m.*
magiụn *n.* marmelade de prunes.
mạgmă *f.* *(geol.)* magma *f.*
magnạt *m.* 1. *(ist.)* magnat *m.* grand propriétaire foncier. 2. (grand) capitaliste *m.*; richard *m.*
magnẹt *m.* aimant *m.*
magnẹtic, ~ă *adj.* magnétique.
magnetịsm *n.* magnétisme *m.*
magnetizạ *vt.* magnétiser, aimanter.
magnetizạre *f.* magnétisation *f.*, aimantation *f.*
magnetofọn *n.* magnétophone *m.*
magnetọu *n.* *(el.)* magnéto *f.*
magnẹzie *f.* *(chim.)* magnésie *f.*
magnẹziu *n.* *(met.)* magnésium *m.*
magnịfic, ~ă *adj.* magnifique, grandiose.
magnọlie *f.* *(bot.)* 1. magnolia *f.* 2. magnolier *m.*
mahalạ *f.* faubourg *m.*, banlieue *f.*
mahalagioạică *f.* commère *f.*
mahalagịsm *n.* commérage *m.*
mahalagịu *m.* malotru *m.*, homme grossier, rustre *m.*
mahmụr, ~ă *adj.* 1. grognon, ~ne; mal en train. 2. *(pop.)* avec une gueule de bois; en train de cuver son vin.
mahomedạn, ~ă *adj.* mahométan, ~e; musulman, ~e.
mahomedanịsm *n.* mahométisme *m.*
mahọn *m.* (bois d')acajou *m.*
mahọrcă *f.* tabac de qualité inférieure.
mai^{1} *adv.* 1. *(formează comparativul)* plus; ~ *frumos* plus beau; *ceva ~...* un peu plus... 2. (+ *art.*, **cel, (cea)** ~, *formează superlativul)* le (la) plus... 3. presque; à peu près. 4. davantage; encore. 5. de (en) plus; en outre; à part... // ~

...; ~ ... tantôt..., tantôt...; *ce (de) ~ ...!* ce qu'il y en a de...! ~ *întîi* (tout) d'abord; ~ *înainte* avant; ~ *apoi* après, ensuite; ~ *cu seamă* surtout; ~ *de mult* jadis; ~ *bine* **a.** mieux; **b.** plutôt; *(fam.)* ~ *e vorbă?* cela va sans dire.

mai^2 *m.* (mois de) mai *m.*

mai^3 *n.* **1.** maillet *m.* **2.** pilon (pour aplanir ou écraser) *m.*

maiạ *f.* levain *m.*

mạică *f.* **1.** *(fam.)* mère *f.*; petite mère. **2.** religieuse *f*, nonne *f.*

maidạn *n.* terrain vague.

maiestạte *f.* majesté *f.*, aspect imposant.

maiestuọs, -oạsă **I.** *adj.* **1.** majestueux, -euse; imposant, ~e. **2.** solennel, ~le. **II.** *adv.* **1.** majestueusement. **2.** solennellement.

maimụță *f.* singe *m.*

maimuțăreạlă *f.* singerie *f.*; *(fam., la pl.)* afféteries *f.pl.*

maimuțărị **I.** *vt.* singer. **II.** *vr.* grimacer.

maimuțoi *m.* **1.** gros singe. **2.** *(fam.)* homme très laid.

maionẹză *f.* mayonnaise *f.*

maiọr *m.* commandant *m.*

maiọu *n.* maillot (de corps) *m.*, tricot *m.*, sous-vêtement *m.*

mạistru *m.* contremaître *m.*

majọr, ~ă *adj.* **1.** majeur, ~e. **2.** principal, ~e; (très) important, ~e.

majorạ *vt.* majorer, augmenter.

majorạre *f.* majoration *f.*, hausse *f.*, augmentation *f.*

majorạt *n.* (âge de la) majorité *f.*

majordọm *m.* majordome *m.*

majoritạr, ~ă *adj.* majoritaire.

majoritạte *f.* majorité *f.*

majụsculă **I.** *f.* majuscule *f.*, capitale *f.* **II.** *adj. f.* *literă* ~ lettre majuscule.

mal *n.* **1.** bord *m.*, rivage *m.*; rive *f.* **2.** ravin *m.* // *mare cît ~ul* énorme; *a se îneca la ~* échouer au port.

malạc *m.* **1.** *(zool.)* buffletin *m.* **2.** *(fam.)* gros bêta.

malacọv *n.* crinoline *f.*

maladịe *f.* maladie *f.*

maladịv, ~ă *adj.* maladif, -ive.

malạrie *f.* *(med.)* malaria *f.*, paludisme *m.*

malaxạ *vt.* malaxer.

malaxạre *f.* malaxage *m.*

malaxọr *n.* malaxeur *m.*

mạldăr *n.* tas *m.*; monceau *m.*; amas *m.*

maleạbil, ~ă *adj.* **1.** *(despre metale)* malléable. **2.** *(fig., despre oameni)* souple, docile; complaisant, ~e.

maleabilitạte *f.* **1.** malléabilité *f.* **2.** *(fig.)* souplesse *f.*, docilité *f.*

malịgn, ~ă *adj.* *(despre boli)* malin, -igne; pernicieux, -euse.

malițiọs, -oạsă **I.** *adj.* **1.** mordant, ~e; caustique; sarcastique. **2.** malicieux, -euse. **II.** *adv.* **1.** sarcastiquement. **2.** malicieusement.

malițiozitạte *f.* malice *f.*, ircnie mordante.

maltratạ *vt.* maltraiter, malmener.

maltratạre *f.* mauvais traitement; brutalité *f.*

maltratạt, ~ă *adj.* maltraité, ~e; malmené, ~e.

malț *n.* malt *m.*

malțificạ *vt.* malter.

malțificạre *f.* maltage *m.*

mamạie *f.* *(reg.)* maman *m.*

mamạr, ~ă *adj.* *(anat.)* mammaire.

mạmă *f.* mère *f.*; maman *f.* // ~ *vitregă* marâtre *f.*, belle-mère *f.*; *~-mare* grand-mère *f.*; *o ~ de bătaie* une bonne râclée; *mama pădurii* vieille sorcière; *iubire de ~* amour maternel; *de mama focului* très fort; avec ardeur.

mamẹlă *f.* *(anat.)* mamelle *f.*

mamelọn *n.* **1.** *(anat.)* mamelon *m.*, tétin *m.* **2.** *(geogr.)* butte *f.*

mamifẹr *n.* mammifère *m.*

mạmoș *m.* (médecin) gynécologue *m.*

mamụt *m.* *(zool.)* mammouth *m.*

manạgement [-nei-] *n.* *(ec. tehn.)* management *m.*

manạger *m.* manager *m.*; organizateur *m.*; impresario *m.*

mạnă *f.* **1.** *(bot.)* manne *f.* **2.** fruit *m.*; produit végétal. **3.** *(fig.)* abondance *f.* **4.** *(fig.)* bienfait *m.* **5.** *(vit.)* mildiou *m.*

mạncă *f.* *(reg.)* nourrice *f.*

mandarịn *m.* *(bot.)* mandarinier *m.*

mandarịnă *f.* *(bot.)* mandarine *f.*

mandạt *n.* mandat *m.*

mandatạr, ~ă *m.f.* mandataire.

mandịbulă *f.* *(zool.)* mandibule *f.*, mâchoire inférieure.

mandolịnă *f.* mandoline *f.*

mandrịnă *f.* *(tehn.)* mandrin *m.*

manechịn *n.* mannequin *m.*

manẹj *n.* **1.** manège *m.* **2.** piste (d'un cirque) *f.*

manẹtă *f.* *(mec.)* manette *f.*

manevrạ **I.** *vi.* **1.** *(despre trenuri, nave)* exécuter des manœuvres **2.** *(despre trupe)* manœuvrer. **3.** *(fig.)* manigancer. **II.** *vt.* **1.** manœuvrer. **2.** manipuler (de l'argent).

manevrạbil, ~ă *adj.* manœvrable.

manevrạre *f.* **1.** manœuvre *f.* **2.** maniement (d'argent) *m.*

manẹvră *f.* **1.** *(mil.)* manœuvre *f.* **2.** *(fig.)* manigance *f.*, intrigue *f.*

mangafạ *f.* *(fam.)* pitre *m.*; imbécile *m.*

mangạl *n.* charbon de bois.

mangạn *n.* *(met.)* manganèse *m.*

mangạnic, ~ă *adj.* *(met.)* manganique.

maniạc, ~ă *m.f.* maniaque.

manichiụră *f.* soin des mains (des ongles).

manichiurịstă *f.* manucure *f.*

manịe *f.* manie *f.*

manierạt, ~ă *adj.* *(despre oameni)* courtois, ~e; poli, ~e.

maniẹră *f.* manière *f.*; *de așa ~...* de manière à...

manierịsm *n.* *(lit.)* maniérisme *m.*

manifẹst^1 *n.* manifeste *m.*; déclaration *f.*; tract *m.*

manifẹst^2, ~ă **I.** *adj.* manifeste; évident, ~e. **II.** *adv.* manifestement.

manifestạ **I.** *vt.*, *vr.* (se) manifester; (se) faire connaître. **II.** *vi.* manifester, faire une démonstration publique.

manifestạnt, ~ă *m.f.* manifestant, ~e.

manifestạre *f.* manifestation *f.*, expression (du sentiment, de la pensée) *f.*

manifestạţie *f.* manifestation *f.*, démonstration collective.

manipulạ *vt.* **1.** manipuler. **2.** manier.

manipulạnt *m.* **1.** conducteur *m.*, mécanicien *m.* **2.** manipulateur *m.*

manipulạre *f.* manipulation *f.*

manipulatọr *n.* *(tehn.)* manipulateur *m.*

manivẹlă *f.* manivelle *f.*

manomẹtric, ~ă *adj.* manométrique.

manomẹtru *n.* manomètre *m.*

manọperă *f.* façon *f.*; main d'œuvre; exécution (d'un travail) *f.*

mansardạt, ~ă *adj.* *(constr.)* mansardé, ~e.

mansạrdă *f.* *(constr.)* mansarde *f.*

mạnşă *f.* *(av.)* manche *f.*

manşẹtă *f.* **1.** manchette *f.*, poignet de chemise. **2.** revers *m.*, manchette de pantalon. **3.** *(tehn.)* garniture (de caoutchouc ou de cuir) *f.*

manşọn *n.* **1.** manchon de fourrure. **2.** *(tehn.)* manchon *m.*

mantạ *f.* **1.** manteau *m.*, paletot *m.* **2.** *(tehn.)* enveloppe *f.*, chemise *f.* // *~ cu glugă* caban *m.*; *~ de ploaie* imperméable *m.*; *~ de vreme rea* pis aller.

mantie *f.* *(fig.)* mante *f.*, chape *f.*

mantịlă *f.* **1.** pèlerine *f.*, mantelet *m.* **2.** mantille *f.*

mantinẹlă *f.* *(la hochei pe gheaţă)* bordure *f.*, bande *f.*

mantọu *n.* manteau (de femme) *m.*

manuạl, ~ă I. *adj.* manuel, ~le. **II.** *n.* manuel *m.*, ouvrage didactique.

manufacturạ *vt.* manufacturer.

manufacturạt, ~ă *adj.* manufacturé, ~e.

manufactụră *f.* **1.** manufacture *f.* **2.** textiles *m. pl.*; tissus *m.pl.*

manufacturiẹr, ~ă *adj.* manufacturier, -ère.

manuscrịpt, manuscrịs *n.* manuscrit *m.*

manutạnţă *f.* manutention *f.*

mapamọnd *n.* mappemonde *f.*

mạpă *f.* **1.** sous-main *m.* **2.** portefeuille *m.*; serviette *f.*

marafẹturi *f. pl.* **1.** manières *f.pl.*; chichis *m. pl.* **2.** fanfreluches *f. pl.*

marạmă *f.* long voile de gaze porté par les paysannes roumaines.

marạsm *n.* marasme *m.*

maratọn *n.* *(sport)* (course de) marathon *m.*

maratonịst *m.* *(sport)* coureur de marathon.

marcạ *vt.* **1.** marquer; poinçonner. **2.** *(fig.)* marquer, indiquer.

marcạj *n.* marque *f.*

marcạnt, ~ă *adj.* marquant, ~e; de marque.

marcạre *f.* marquage *m.*

marcasịt *n.* *(chim.)* marcassite *f.*

marcạt, ~ă *adj.* marqué, ~e.

mạrcă^1 *f.* **1.** marque *f.*, signe *m.* **2.** type *m.*, modèle *m.* **3.** timbre-poste *m.*

mạrcă^2 *f.* *(ec., fin.)* mark *m.*

marchetărịe *f.* marqueterie *f.*

marchịz, ~ă I. *m.f.* marquis, ~e. **II.** *f.* marquise *f.*, véranda *f.*

marchizẹt *n.* *(text.)* fine toile de coton.

mardeạlă *f.* *(argou)* raclée *f.*, rossée *f.*

mardị *vt.* *(argou)* rosser, rouer de coups.

mạre^1 *adj.* **1.** grand, ~e; volumineux, -euse; *în ~* **a.** en grand; **b.** en général; **c.** en résumé; *mai ~ dragul să...* on a grand plaisir à... **2.** étendu, ~e; large. **3.** vaste; spacieux, -euse. **4.** long, ~ue; *cît e ziua de ~* tout le long de la journée; *păr ~* des cheveux longs. **5.** *(fig.)* fort, ~e; vif, vive; intense; *lumină ~* lumière intense; *frig ~* froid vif. **6.** *(despre oameni)* adulte; mûr, mûre. **7.** *(despre oameni)* illustre; célèbre; influent, ~e; *~ şi tare* influent, ~e. **8.** *(despre acţiuni, descoperiri, invenţii)* valeureux, -euse; précieux, -euse; extraordinaire. **9.** important, ~e; décisif, -ive; *zi ~* jour de fête, jour important // *(fam.)* *prostie ~* bêtise monumentale; *în gura ~* à haute voix; *~ la inimă* généreux, -euse; *(despre ape)* *a veni ~* **a.** grossir; **b.** inonder; *a se face ~* grandir; *a fi tare şi ~* faire la pluie et le beau temps; *la mai ~!* félicitations!

mạre^2 *f.* mer *f.* // *a făgădui ~a cu sarea* promettre monts et merveilles; *a cerca ~a cu degetul* tenter l'impossible; *(fig.)* *o ~ de...* un océan de...

marẹe *f.* *(geogr.)* marée *f.*

mareşạl *m.* maréchal *m.*

mareşalạt *n.* maréchalat *m.*

mạrfă *f.* marchandise *f.*

margarẹtă *f.* marguerite *f.*

margarịnă *f.* *(culin.)* margarine *f.*

marginạl, ~ă *adj.* **1.** marginal, ~e. **2.** *(fig.)* secondaire.

mạrgine *f.* **1.** bord *m.*; marge *f.* **2.** lisière (de bois) *f.*; limite (d'un pays) *f.*; périphérie (de la ville) *f.*; *de ~* périphérique; *fără (de) margini* sans limites, sans bornes; infini, ~e.

mariạj *n.* mariage *m.*

marịn, ~ă *adj.* marin, ~e.

marinạ *vt.* mariner (du poisson).

marinạr *m.* marin *m.*, matelot *m.*

marinạtă *f.* (poisson en) marinade *f.*

marịnă *f.* marine *f.*

marinărẹsc, -eạscă *adj.* marin, ~e; marinier, -ère.

marionẹtă *f.* marionnette *f.*, pantin *m.*, fantoche *m.*

maritạl, ~ă *adj.* marital, ~e.

marịtim, ~ă *adj.* maritime.

mạrjă *f.* marge *f.*

mạrketing *n.* *(com.)* marketing *m.*

marmelạdă *f.* marmelade *f.*

marmịtă *f.* marmite *f.*

marmorạ *vt.* marbrer.

marmorạj *n.* marbrure *f.*

marmorạt, ~ă *adj.* marbré, ~e.

mạrmoră, mạrmură *f.* marbre *m.* // *de ~* **a.** marmoréen, ~ne; **b.** insensible; imperturbable.

marọ *adj. invar.* brun, ~e; marron.

marochịn *n.* maroquin *m.*

marochinărịe *f.* maroquinerie *f.*

marọtă *f.* marotte *f.*

marsuịn *m.* *(iht.)* marsouin *m.*

marş *n.* *(mil., muz.)* marche *f.*

marşariẹr *n.* *(auto)* *far de ~* phare de recul.

mạrtie *m.* (mois de) mars *m.*

martịr, ~ă *m.f.* martyr, ~e.

martirạj, martịriu *n.* martyre *m.*

martirizạ *vt.* martyriser.
martor, ~ă *m.f. (jur.)* témoin *m.*; déposant, ~e.
marț *m. (fam.)* bredouille *f.*
marțiạl, ~ă *adj.* martial, ~e; solennel, ~le; grave.
marxịsm *n. (fil.)* marxisme *m.*
marxịsm-leninịsm *n. (fil.)* marxisme-léninisme *m.*
marxịst, ~ă *adj., m.f. (fil.)* marxiste.
marxịst- leninịst *adj., m.f. (fil.)* marxiste-léniniste.
masạ¹ *vt.* masser, frictionner.
masạ² *vt.* masser, concentrer; grouper.
masacrạ *vt.* massacrer.
masạcru *n.* massacre *m.*, tuerie *f.*
masạj *n.* massage *m.*
mạsă¹ *f.* **1.** table *f.* **2.** repas *m.* // *a pune masa* mettre le couvert; *a strînge masa* desservir; *cu (pe) nepusă* ~ brusquement, à l'improviste; *masa de dimineață* le petit déjeuner; *masa de prînz* le déjeuner; *masa de seară* le dîner; *înainte de* ~ le matin; *după* ~ (dans) l'après midi; ~ *de lucru* bureau *m.*
mạsă² *f.* masse *f.*; *în* ~ en masse, en grand nombre; *organizație de* ~ organisation de masse.
mascạ *vt.* **1.** masquer. **2.** *(fig.)* cacher, disimuler, camoufler.
mascaradă *f.* mascarade *f.*
mascạt, ~ă *adj.* **1.** masqué, ~e; travesti, ~e. **2.** *(fig.)* caché, ~e; dissimulé, ~e.
mạscă *f.* masque *m.*
mascọtă *f.* mascotte *f.*; fétiche *m.*, porte-bonheur *m.*
mascụl *m.* mâle *m.*
masculịn, ~ă *adj.* masculin, ~e.
masẹză *f.* masseuse *f.*
masịv, ~ă I. *adj.* **1.** massif, -ive. **2.** grand, ~e; imposant, ~e; solide. **II.** *adv.* en grand nombre, en masse. **III.** *n.* massif (montagneux) *m.*
masivitạte *f.* massiveté *f.*
mạslu *n.* messe officiée pour une personne gravement malade.
masọn *m.* franc-maçon *m.*
masonerịe *f.* franc-maçonnerie *f.*
masọnic, ~ă *adj.* franc-maçonnique.
masọr *m.* masseur *m.*
mass-mẹdia *n.* mass-media *m.pl.*
masticạție *f.* mastication *f.*
mastodọnt *m. (zool.)* mastodonte *m.*
mastoidịtă *f. (med.)* mastoïdite *f.*
mașinạ *vi.* machiner, tramer; comploter.
mașinạl, ~ă I. *adj.* machinal, ~e. **II.** *adv.* machinalement.
mașinalicẹște *adv.* machinalement, automatiquement.
mașinạție *f.* machination *f.*, manigance *f.*, trame *f.*
mașịnă *f.* **1.** machine *f.*; *~unealtă* machine-outil *f.* **2.** *(fam.)* auto(mobile) *f.*, voiture *f.* // ~ *de gătit* fourneau de cuisine; ~ *de tocat carne* hacheviande.
mașinărịe *f.* **1.** machinerie *f.*, mécanisme *m.* **2.** machine *f.*
mașinịst *m.* mécanicien *m.*
mașinuță *f.* voiturette *f.*
mat¹ *n. (fam.) a face pe cineva* ~ **a.** faire échec et mat; **b.** *(fig.)* obliger qn. à s'avouer vaincu.
mat², ~ă *adj.* mat, ~e; terne, sans éclat.
matạ *pron. pers. (reg.,)* vous.
matadọr *m.* matador *m.*
matahạlă *f.* colosse *m.*; monstre *m.*
mạtcă *f.* **1.** lit (de rivière) *m.* **2.** *(înv.)* origine *f.*, souche *f.* **3.** reine des abeilles, abeille mère // *lăptișor de* ~ gelée royale.
matelọt *m.* matelot *m.*
matemạtic, ~ă I. *adj.* **1.** mathématique. **2.** *(fig.)* (très) précis, ~e; (rigoureusement) exact, ~e. **II.** *adv.* mathématiquement.
matemạtică *f.* mathématiques *f.pl.*
matematicẹște *adv.* **1.** mathématiquement. **2.** *(fig.)* exactement, avec une exactitude rigoureuse.
matematiciạn, ~ă *m.f.* mathématicien, ~ne.
materiạl, ~ă I. *adj.* **1.** matériel, ~le; *bază ~ă* base matérielle. **2.** concret, -ète; réel, ~le. **II.** *n.* **1.** matériel *m.* **2.** matériaux *m.pl.*
materialicẹște *adv.* matériellement.
materialịsm *n. (fil.)* matérialisme *m.*
materialịst ~ă *adj., m.f. (fil.)* matérialiste.
materialitạte *f.* matérialité *f.*
materializạ *vt. vr.* (se) matérialiser; (se) concrétiser.
materializạre *f.* matérialisation *f.*
materializạt, ~ă *adj.* concrétisé, ~e; incarné, ~e.
materialmẹnte *adv.* matériellement.
matẹrie *f.* **1.** matière *f.* **2.** matériel *m.* **3.** matière *f.*, domaine de recherches; sujet d'étude; *în* ~ *de* ... **a.** en matière de..., en fait de...; **b.** en ce qui concerne...
matẹrn, ~ă *adj.* maternel, ~le.
maternitạte *f.* maternité *f.*
matinạl, ~ă *adj.* matinal, ~e.
matinẹu *m. (teatru)* matinée *f.*
matostạt *n. (mineral.)* jaspe *m.*
matracụcă *f. (pop.)* laideron *m.*
matrapazlîc *n.* charlatanerie *f.*, escroquerie *f.*
matrịce *f. (anat.)* matrice *f.*, utérus *m.*
matrịcol *adj. m. număr* ~ numméro matricule.
matrịcolă *f.* matricule *f.*
matrimoniạl, ~ă *adj. (livresc)* matrimonial, ~e.
matrịță *f.* **1.** matrice *f.*, moule *m.* **2.** *(tipogr.)* flan *m.* **3.** *(la mașinile de scris)* stencil *m.*
matrițẹr *m.* estampeur *m.*
matroạnă *f. (ir.)* matrone *f.*
matrọz *m.* matelot *m.*, marin *m.*
matụr, ~ă *adj.* adulte, mûr, mûre; *după o ~ă chibzuință* après mûre rèflexion, tout bien considéré.
maturitạte *f.* maturité *f.*
maturizạ *vr.* venir à maturité, devenir mûr.
maturizạre *f.* maturation *f.*
mạțe *n. pl.* intestins *m. pl.*, tripes *f. pl.* // ~ *fripte* grippe-sou *m.*
maur I. *adj.* maure, mauresque; *stil* ~ style mauresque. **II.** *m.* Maure *m.*, Sarrazin *m.*
mausolẹu *n.* mausolée *m.*
maxilạr *n. (anat.)* maxillaire *m.*, mâchoire *f.*
mạxim, ~ă *adj., n.* maximum, -ma.
maximạl, ~ă *adj.,* maximal, ~e.
mạximă *f.* maxime *f.*, aphorisme *m.*

mạximum I. *n.* maximum *m.* **II.** *adv.* au maximum, tout au plus.
mạzăre *f.* (petit) pois *m.*
mazilị *vt.* **1.** *(înv.)* détrôner; bannir. **2.** *(fam.)* destituer, révoquer, limoger (un fonctionnaire).
mazilịe, mazilịre *f.* *(înv.)* disgrâce *f.*, destitution *f.*; révocation *f.*
mazilịt, ~ă *adj.* **1.** *(înv.)* tombé(e) en disgrâce; disgracié, ~e. **2.** *(ir.)* révoqué, ~e; destitué, ~e.
mazụrcă *f.* *(cor., muz.)* mazurka *f.*
mă *pron. refl.* v. **eu.**
măcạr *adv.* au-moins, du moins, tout au moins // *~ că* bien que.
măcăị *vi.* *(despre rațe)* cancaner.
măcăịt *n.*, **măcăitụră** *f.* coincoin (du canard) *m.*
măcẹl *n.* carnage *m.*, boucherie *f.*; massacre *m.*
măcelạr *m.* boucher *m.*
măcelărị *vt.* massacrer; égorger.
măcelărịe *f.* boucherie *f.*
măcelărịre *f.*, **măcelărịt** *n.* massacre *m.*
măcelărịt, ~ă *adj.* massacré, ~e; mis(e) en pièces.
măcẹș *m.* *(bot.)* églantier *m.* // *floare de ~* églantine *f.*
măcinạ I. *vt.* moudre, broyer. **II.** *vr.* **1.** s'effriter. **2.** *(fig.)* se tourmenter, se faire du mauvais sang.
măcinạre *f.* **1.** mouture *f.* **2.** *(fig.)* effritement *m.*, usure *f.*
măcinạt, ~ă I. *adj.* moulu, ~e; transformé(e) en poudre. **II.** *n.* mouture *f.*
măciụcă *f.* gros gourdin; massue *f.* // *... de ți se face părul ~...* à faire dresser les cheveux sur la tête.
măciulịe *f.* pommeau *m.*
măcrịș *n.* *(bot.)* oseille *f.* // *sare de ~* acide oxalique.
mădulạr *n.* membre (du corps) m.
mạduvă *f.* *(anat.)* mœlle *f.*
măgạr *m.* **1.** âne *m.*; bourrique *f.* **2.** *(fig.)* homme insolent; mufle *m.*, goujat *m.*
măgărẹsc, -ẹască *adj.* *tuse -ească* coqueluche *f.*
măgărẹște *adv.* grossièrement, insolemment.
măgărịe *f.* insolence *f.*, impudence *f.*, goujaterie *f.*
măgărịță *f.* ânesse *f.*
măgărụș *m.* ânon *m.*, bourriquet *m.*
măgulẹală *f.* flatterie *f.*
măgulị I. *vt.* flatter. **II.** *vr.* *(înv.)* s'illusionner.
măgulitọr, -oạre I. *adj.*, *m.f.* flatteur-euse. **II.** *adv.* flatteusement.
mạgură *f.* colline isolée; éminence *f.*, mamelon *m.*
măi *interj.* eh!, holà!
măiculịță *f.* petite mère; mémère *f.*
măicụță *f.* **1.** petite mère. **2.** nonnette *f.*
măiestrịe *f.* maîtrise *f.*, adresse *f.*, compétence *f.* // *cu ~* de main de maître.
maiẹstru, -iạstră *adj.* adroit, ~e; habile; ingénieux, -euse. // *pasăre -iastră* oiseau bleu.
mălại *n.* farine de maïs.
mălăiẹț, -ẹață *adj.* blet, blette.
mạlură *f.* nielle *f.*, charbon *m.*; carie *f.*
mămălịgă, mămăligụță *f.* **1.** polenta *f.*; gaude *f.* **2.** *(fig.)* mollasson *m.*

mămịcă *f.* maman *f.*
mănạ *vr.* *(despre plante)* être gâté par le mildiou.
mănạt, ~ă *adj.* *(despre plante)* gâté(e) par le mildiou.
mănăstịre *f.* monastère *m.*, couvent *m.*; cloître *m.*
mănăstirẹsc, -ẹască *adj.* de monastère; abbatial, ~e.
mănọs, -oạsă *adj.* fertile, féconde.
mănțălụță *f.* mantelet *m.*
mănụnchi *n.* bouquet *m.*, gerbe *f.*, botte *f.* // *a face ~* botteler, gerber.
mănușạr *m.* gantier *m.*
mănụșă *f.* gant *m.*; *a se purta cu mănuși* prendre des gants (avec); *a se potrịvi ca o ~* convenir parfaitement.
măr I. *m.* pommier *m.* // *de florile -ului* en vain, inutilement. **II.** *n.* pomme *f.*; *~ul nu cade departe de pom* tel père, tel fils; *a bate ~* rouer de coups.
mărạr *m.* fenouil *m.*
mărăcịne *m.* ronce *f.*
mărăcinịș *n.* ronceraie *f.*, épinaie *f.*, broussaille *f.*
mărẹț, -eạță I. *adj.* grandiose; majestueux, -euse; magnifique. **II.** *adv.* richement, luxueusement.
mărẹție *f.* **1.** grandeur *f.*, majesté *f.* **2.** faste *m.*
mărgărịt *n.* **1.** perle *f.* **2.** *(bot.)* muguet *m.*
mărgăritạr *n.* **1.** perle (fine) *f.* **2.** gravier *m.* **3.** *(bot.)* muguet *m.*
mărgẹa *f.* perle (en verre) *f.*
mărgeạn *n.* corail *m.*
mărgịcă *f.* v. **mărgẹa.**
mărginạș, ~ă *adj.* **1.** périphérique. **2.** limitrophe.
mărginị *vr.* **1.** (+ **cu**) confiner (à), s'avoisiner (avec). **2.** *(fig.,* + **lạ**) se borner (à); s'en tenir (à), se contenter (de).
mărginịre *f.* **1.** limitation *f.* **2.** *(fig.)* incompétence *f.*, bêtise *f.*
mărginịt, ~ă *adj.* **1.** limité, ~e; restreint, ~e. **2.** *(fig.)* borné, ~e.
mărị I. *vr.* grandir, croître. **II.** *vt.* augmenter, intensifier.
măricẹl, -cẹa (-cịcă) *adj.* grandelet, ~te.
mărịme *f.* **1.** volume *m.* **2.** dimension *f.* **3.** taille *f.*; *după ~* d'après (selon) la taille. **4.** grandeur *f.*, grosseur *f.* **5.** étendue *f.* **6.** *(ir.)* gros bonnet, grosse légume.
mărinimịe *f.* générosité *f.*, magnanimité *f.*
mărinimọs, -oạsă *adj.* bon, ~ne; généreux, -euse; magnanime.
mărịre *f.* **1.** agrandissement *m.*, augmentation *f.* **2.** *(fig.)* grandeur *f.*, puissance *f.*, autorité *f.* // *~a prețurilor* la hausse des prix.
mărișọr, -oạră *adj.* v. **măricẹl.**
mărịt, ~ă *adj.* augmenté, ~e; agrandi, ~e.
măritạ I. *vr.* *(despre femei)* se marier, épouser. **II.** *vt.* marier (une jeune fille) à.
măritạt *n.* v. **măritịș.**
măritată *adj. f.* *(despre fete, femei)* mariée.
măritịș *n.* mariage (des femmes) *m.*
mărșăluị *vi.* *(fam.)* marscher.

mărturịe *f.* 1. *(jur.)* témoignage *m.* 2. preuve *f.*; attestation *f.*

mărturisị I. *vt.* 1. avouer, reconnaître. 2. déclarer, affirmer. II. *vr.* *(bis.)* se confesser.

mărturisịre *f.* 1. aveu *m.*; confidence *f.* 2. *(jur.)* témoignage *m.*, déposition *f.* 3. *(bis.)* confession *f.*, confesse *f.*

mărụnt, ~ă *adj.* 1. petit, ~e; *cu paşi mărunţi* à petits pas. 2. menu, ~e; *cheltuieli ~e* menus frais. 3. fin, ~e; *pulbere ~ă* poussière fine. 4. *(fig.)* insignifiant, ~e; négligeable // *bani mărunţi* monnaie divisionnaire.

măruntạie *f. pl.* entrailles *f.pl.*, viscères *m. pl.*; tripes *f. pl.*

mărunţị *vt.* émietter.

mărunţịş *n.* 1. *(la pl.)* bagatelles *f. pl.*, riens *m. pl.*; *(fig.)* *a-şi pierde vremea cu ~uri* perdre son temps à des riens. 2. monnaie divisionnaire // *magazin de ~uri* mercerie *f.*

măscărịci *m.* bouffon *m.*, saltimbanque *m.*

măseạ *f.* molaire *f.*, dent *f.* // *nici pe-o ~* très peu, insuffisamment.

măslịn *m.* *(bot.)* olivier *m.*

măslịnă *f.* *(bot.)* olive *f.*

măslinịu -ịe *adj.* olivâtre.

măsluị *vt.* truquer, falsifier, fausser.

măsluịre *f.* truquage *m.*

măsluịt, ~ă *adj.* truqué, ~e; falsifié, ~e.

măsluitọr, -oạre *m.f.* tricheur, -euse.

măsurạ I. *vt.* 1. mesurer. 2. *(constr.)* métrer. 3. *(fig.)* scruter; sonder, examiner. 4. *(fig.)* tempérer, modérer (les mots, les gestes). II. *vr.* se comparer, se mesurer, entrer en compétition (avec).

măsurạbil, ~ă *adj.* mesurable.

măsurạre *f.*, **măsurạt** *n.* v. **măsụră.**

măsurạt, ~ă I. *adj.* 1. mesuré, ~e; limité, ~e. 2. *(fig.)* modéré, ~e; équilibré, ~e; pondéré, ~e. 3. *(despre mers, paşi)* régulier, -ère; uniforme. II. *adv.* modérément, posément.

măsụră *f.* mesure *f.*; *peste ~* outre mesure, extrêmement; *pe ~ ce...* au fur et à mesure... // *a răspunde cu aceeaşi ~* a. payer de la même monnaie; b. répondre du tac au tac; *cu ~* avec réserve, modérément; *în măsura posibilului* dans les limites du possible; *a întrece măsura* dépasser les bornes; *a fi în ~ să...* être à même de...; *în aceeaşi ~* également.

măsurătoạre *f.* mesurage *m.*; arpentage *m.*

măsurătọr *n.* mesureur *m.*; arpenteur *m.*

măsụţă *f.* petite table, guéridon *m.*

mătạnie *f.* 1. génuflexion *f.* 2. *(la pl.)* chapelet *m.*, rosaire *m.*

mătạse *f.* soie *f.*

mătăhălọs, -oạsă *adj.* volumineux, -euse; difforme.

mătăsọs, -oạsă *adj.* soyeux, -euse.

mătrăgụnă *f.* *(bot.)* belladone *f.*, mandragore *f.*

mătrăşị *vt.* *(pop.)* chasser, mettre à la porte; se débarrasser (de).

mătreạţă *f.* pellicule *f.*

măturạ *vt.* 1. balayer; donner un coup de balai. 2. *(fig.)* éloigner, chasser // *a ~ coşurile (caselor)* ramoner.

măturạt *n.* balayage *m.*, balaiement *m.*

mătură *f.* balai *m.*

măturătoạre *f.* balayeuse (mécanique) *f.*

măturịcă *f.* balayette *f.*

măturọi *n.* grand balai.

mătụşă *f.* tante *f.*

măzărịche *f.* grésil *m.*; *a cădea ~* grésiller.

mea *adj. pron. pos.* v. **meu.**

meạndru *n.* méandre *m.*, sinuosité *f.*

mecạnic, ~ă I. *adj.* 1. mécanique. 2. machinal, ~e; automatique. II. *adv.* mécaniquement; machinalement, automatiquement. III. *m.* mécanicien *m.*, *(pop.)* mécano *m.*; machiniste *m.* IV. *f.*, mécanique *f.*

mecanịsm *n.* mécanisme *m.* // *~ administrativ* rouages administratifs.

mecanizạ *vt.* mécaniser.

mecanizạre *f.* mécanisation *f.*; *grad de ~* degré de mécanisation.

mecanizạt, ~ă *adj.* mécanisé, ~e.

mecăị *vi* *(despre capre)* bêler.

mẹci *m.* match *m.*; *~ de antrenament* match d'entraînement; *~ de calificare* match classificateur.

medaliạt, ~ă *adj.* médaillé, ~e.

medạlie *f.* médaille *f.*

medaliẹr *n.* médallier *m.*; collection de médailles.

medaliọn *n.* médaillon *m.*

mediạ *vi.* s'entremettre; servir de médiateur.

mediạl, ~ă *adj.*, *f.* *(lingv., despre vocale)* médial, ~e.

mediạn, ~ă *adj.*, *f.* médian, ~e.

mediatọr, -oạre *m.f.* médiateur, -trice.

mediạţie *f.* médiation *f.*

mẹdic *m.* 1. médecin *m.*, docteur *m.* 2 *(pop.)* toubib *m.*

medicạl, ~ă *adj.* médical, ~e.

medicamẹnt *n.* médicament *m.*, remède *m.*

medicamentọs, -oạsă *adj.* médicamenteux, -euse.

medicạţie *f.* médication *f.*; traitement *m.*

medicinạl, ~ă *adj.* médicinal, ~e; *plante ~e* plantes médicinales.

medicịnă *f.* médecine *f.*

medicinist, ~ă *m.f.* étudiant(e) en médecine.

medico-legạl, ~ă *adj.* médico-légal, ~e.

mẹdie *f.* moyenne *f.*; *în ~* en moyenne.

medievạl, ~ă *adj.* médiéval, ~e; *(fam.)* moyenâgeux, -euse.

mediocritạte *f.* 1. médiocrité *f.* 2. personne médiocre.

mediọcru, -ră I. *adj.* médiocre, sans valeur; moyen, ~ne. II. *adv.* médiocrement; passablement.

meditạ I. *vi.* méditer, réfléchir. II. *vt.* donner des répétitions (à un élève).

meditạre *f.* méditation *f.*, réflexion *f.*

meditatịv, ~ă *adj.* méditatif, -ive; pensif, -ive; rêveur, -euse.

meditatọr *m.* (maître) répétiteur *m.*

meditạţie *f.* 1. méditation *f.*, réflexion *f.* 2. répétition *f.*, préparation *f.*; leçon particulière // *sală de ~* salle d'études.

mediteraneạn, ~ă *adj.* méditerranéen, ~ne.

mẹdiu^{1} *n.* milieu *m.*; ambiance *f.*

mẹdiu^{2}**, -ie** *adj.* moyen, ~ne // *învăţămînt ~* enseignement secondaire.

medụză *f.* *(zool.)* méduse *f.*

mẹeting [mi-] *n.* meeting *m.*

mefistofẹlic, ~ă *adj.* méphistophélique; diabolique; perfide.

megafọn *m.* mégaphone *m.*; amplificateur *m.*; diffuseur *m.*

megalomạn, ~ă *adj.* mégalomane.

megalomanịe *f.* mégalomanie.

megiẹş, ~ă *adj.* *(reg.)* voisin, ~e.

mei *n.* *(bot.)* millet *m.*, mil *m.*

melancọlic, ~ă I. *adj.* mélancolique. **II.** *adv.* mélancoliquement, tristement.

melancolịe *f.* mélancolie *f.*

melạnj *n.* mélange *m.*

melạsă *f.* mélasse *f.*

melc *m.* **1.** *(zool.)* escargot *m.* **2.** *(anat.)* limaçon *m.* **3.** *(tehn.)* vis sans fin. // *ca ~ul* en colimaçon, en spirale.

meleạguri *n.pl.* contrée *f.*, région *f.*, parages *m. pl.*; pays *m.*

meliţạ I. *vt.* teiller (le lin ou le chanvre). **II.** *vi.* *(fig.)* jacasser.

meliţạre *f.*, **meliţạt** *n.* teillage *m.*

mẹliţă *f.* teilleuse *f.* // *(fam.)* *a da cu meliţa* parler à tort et à travers.

melọdic, ~ă *adj.* mélodieux, -euse; harmonieux, -euse.

melodịe *f.* mélodie *f.*, chanson *f.*, air *m.*

melodiọs, -oạsă I. *adj.* mélodieux, -euse. **II.** *adv.* mélodieusement; harmonieusement.

melodramạtic, ~ă *adj.* mélodramatique.

melodrạmă *f.* mélodrame *m.*

melomạn, ~ă *m.f.* mélomane.

melomanịe *f.* mélomanie *f.*

melọn *n.* (chapeau) melon *m.*

membrạnă *f.* membrane *f.*

mẹmbru I. *m.* **1.** membre (d'un corps politique, d'un groupement) *m.*; *~ fondator* membre fondateur. **2.** *(mat.)* expression (d'une équation) *f.* **II.** *n.* *(anat.)* membre *m.*

memorạ *vt.* apprendre par coeur; retenir, fixer dans la mémoire.

memorạbil, ~ă *dj.* mémorable.

memorạndum *n.* mémorandum *m.*

memorạre *f.* v. **memorizạre.**

memoriạl, ~ă *adj.*, *m.* mémorial, ~e.

memorialịst *m.* mémorialiste *m.*

memọrie I. *f.* mémoire *f.*; *din ~* de mémoire, par cœur; *în memoria* ... à la mémoire, en souvenir de... **II.** *n.pl.* mémoires *f.pl.*, chroniques *f. pl.*

memorizạ *vt.* mémoriser.

memorizạre *f.*, **memorizạt** *n.* mémorisation *f.*

mẹnaj *n.* **1.** ménage *m.* **2.** vie conjugale.

menajạ I. *vt.* ménager; avoir des égards (pour). **II.** *vr.* prendre soin de sa santé; se ménager.

menajamẹnt *n.*, **menajạre** *f.* **1.** ménagement *m.*, égards *m.pl.* **2.** précaution *f.*

menajẹr, ~ă *adj.*, *f.* ménajer, -ère.

menajerịe *f.* ménagerie *f.*

mẹndre *f. pl.* *(fam.)* caprice *m.*, fantaisie *f.* // *a-şi face ~le* n'en faire qu'à sa tête.

mẹnghină *f.* étau *m.*

menị I. *vt.* **1.** (pré)destiner, vouer (à). **2.** ensorceler. **II.** *vi.* **1.** prédire, présager. **2.** *(înv.)* souhaiter, former des voeux.

menịnge *n.* *(anat.)* méninge *f.*

meningịtă *f.* *(med.)* méningite *f.*

menịre *f.* **1.** mission *f.*, tâche *f.* **2.** vocation *f.* **3.** destinée *f.*, sort *m.*

menịt, ~ă *adj.* **1.** destiné (e) à..., voué(e) à... **2.** ensorcelé, ~e.

menịu *n.* menu *m.*, carte (de mets) *f.*

menopạuză *f.* ménopause *f.*, retour d'âge.

menstruạl, ~ă *adj.* menstruel, ~le.

menstruạţie *f.* menstruation *f.*, règles *f.pl.*

mentạl, ~ ă *adj.* v. **mintạl.**

mentalitạte *f.* mentalité *f.*

mẹntă *f.* v. **mịntă.**

mentol *n.* *(chim., farm.)* menthol *m.*

mẹntor *m.* mentor *m.*, précepteur *m.*, éducateur *m.*

menţịne *vt. vr.* (se) maintenir.

menţịnere *f.* maintien *m.*, conservation *f.*

menţionạ *vt.* **1.** mentionner; signaler. **2.** spécifier.

menţionạre *f.* mention *f.*

menţiụne *f.* **1.** mention *f.*; spécification *f.* **2.** distinction *f.*

menuẹt *n.* *(cor., muz.)* menuet *m.*

mercantịl, ~ă *adj.* mercantile.

mercantilịsm *n.* mercantilisme *m.*

mercenạr *m.* (soldat) mercenaire *m.*

merceologịe *f.* science des marchandises.

mercerịe *f.* mercerie *f.*

mercerizạ *vt.* *(text.)* merceriser.

mercerizạre *f.* *(text.)* mercerisage *m.*

mercerizạt, ~ă *adj.* *(text.)* mercerisé, ~e.

mercụr *n.* *(met.)* mercure *m.*; *(pop.)* vif-argent *m.*

meremẹt, *n.*, **meremetiseạlă** *f.* **1.** réparation (d'un mur, d'une maison) *f.* **2.** arrangement *m.*; (re) mise en ordre.

meremetisị *vt.* **1.** réparer (un mur, une maison). **2.** (re)mettre en ordre; arranger.

merẹu *adv.* toujours, sans cesse, continuellement // *tot ~* sans trêve, sans arrêt, à tout propos.

mẹrge *vi.* **1.** marcher. **2.** aller; *a ~ pe jos* aller à pied; *(fam.) cum ~?* comment cela va-t-il? **3.** (+ **cu**) accompagner. **4.** (+ **la**) se rendre (à). **5.** circuler; se déplacer; *a ~ cu maşina* **a.** rouler en voiture; **b.** circuler en voiture. **6.** *(despre culori)* se marier, s'harmoniser. **7.** *(despre bani)* avoir cours. 8. *(despre mecanisme)* fonctionner// *(fam.) treacă-meargă!* passe encore! soit!; *a ~ înainte* avancer; *a ~ înapoi* reculer; a *~ bine (rău)* évoluer bien (mal).

meridiạn *n.* *(geogr.)* méridien *m.*

meridionạl, ~ă *adj.* méridional, ~e, du midi.

merịnde *f. pl.* vivres *m.pl.*, provisions (de bouche) *f.pl.*

mẹrit *n.* mérite *m.*; *de (mare) ~* de (grande) valeur, de (grand) mérite.

meritạ *vt.* mériter // *merită (să...)* cela vaut la peine (de...); ça (en) vaut la chandelle.

meritạt, ~ă *adj.* mérité, ~e.

meritọriu, -ie *adj.* méritoire, louable.

merituọs, -oạsă *adj.* de mérite; méritant, ~e.

mers *n.* **1.** marche *f.* **2.** démarche *f.*, allure *f.* **3.** *(fig.)* marche *f.*, cours *m.*, évolution *f.*, développement *m.* // *~ul trenurilor* l'horaire des trains-l'indicateur des chemins de fer.

mẹsa *adv.* *(fam.)* *a băga* ~ créer une situation difficile (à); mettre dans le pétrin; *a intra (a cădea)* ~ se laisser duper.

mesạdă *f.* fourrure garnissant l'intérieur d'un manteau.

mesagẹr *m.* messager *m.*, émissaire *m.*

mesagerịe *f.* *(c.f.)* messagerie *f.*

mesạj *n.* message *m.*

meschịn, ~ă *adj.* mesquin, ~e.

meschinărịe *f.* mesquinerie *f.*

meseriạş *m.* artisan *m.*

meserịe *f.* métier *m.*, profession *f.*; occupation *f.*

mesteạcăn *m.* *(bot.)* bouleau *m.*

mestecạ¹ *vt.* mâcher, mastiquer // *a ~ greu* mâchonner.

mestecạ² *vt.* *vi.* mélanger, mêler.

mestecănịş *n.* boulaie *f.*

mẹşă *f.* *(med.)* mèche *f.*

meşịnă *f.* basane *f.*

mẹşter, ~ă **I.** *adj.* adroit, ~e; expert, ~e; habile. **II.** *m.* ouvrier qualifié; contremaître.

meşterị *vt.* *(fam.)* **1.** arranger, mettre au point. **2.** bricoler.

meşteşụg *n.* **1.** métier *m.*, profession *f.*; occupation *f.* **2.** procédé *m.*, méthode *f.* **3.** habileté *f.*, adresse *f.*

meşteşugạr *m.* ouvrier *m.*; artisan *m.*

meşteşugărẹsc, -eạscă *adj.* artisanal, ~e.

meşteşugị *vt.* **1.** travailler habilement. **2.** manigancer, tramer, ourdir.

meşteşugịre *f.* **1.** arrangement *m.*, mise au point. **2.** ruse *f.*, machination *f.*

meşteşugịt, ~ă *adj.* **1.** *(despre acţiuni, vorbe)* habile. **2.** fait(e) avec art, avec adresse.

metabọlic, ~ă *adj.* *(med.)* métabolique.

metabolịsm *n.* *(med.)* métabolisme *m.*

metacạrp *n.* *(anat.)* métacarpe *m.*

metafịzic, ~ă *adj.*, *f.* métaphysique.

metafizicịan *m.* métaphysicien *m.*

metafonịe *f.* métaphonie *f.*

metạforă *f.* *(stil.)* métaphore *f.*

metafọric, ~ă *adj.* *(stil.)* métaphorique; figuré, ~e.

metạl *n.* métal *m.*

metạlic, ~ă **I.** *adj.* **1.** métallique. **2.** *(fig.)* dur, ~e; aigu, ~e. **II.** *adv.* métalliquement.

metalifẹr, ~ă *adj.* métallifère.

metalizạ *vt.* métalliser.

metaloịd *m.* métalloïde *m.*

metalụrgic, ~ă *adj.* métallurgique.

metalurgịe *f.* métallurgie *f.*

metalurgịst *m.* métallurgiste *m.*

metamọrfic, ~ă *adj.* métamorphique.

metamorfịsm *n.* métamorphisme *m.*

metamorfozạ *vr.* *(fam.)* se métamorphoser, se transformer, changer.

metamorfozạre *f.* **1.** métamorphose *f.* **2.** *(fig.)* transformation *f.*, changement *m.*

metamorfọză *f.* métamorphose *f.*

metạn *n.* *(chim.)* méthane *m.*; *(înv.)* formène *m.* // *gaz* ~ gaz des marais.

metastạză *f.* *(med.)* métastase *f.*

metatạrs *n.* *(anat.)* métatarse *m.*

metatẹză *f.* *(fon.)* métathèse *f.*

meteạhnă *f.* **1.** défaut *m.*, tare *f.*; côté faible. **2.** maladie *f.*; infirmité *f.*

metempsihọză *f.* métempsycose *f.*

meteọr *m.* météore *m.*

meteọric, ~ă *adj.* météorique.

meteorịt *m.* météorite *f.*

meteorọlog *m.* météorologiste *m.*, météorologue *m.*

meteorolọgic, ~ă *adj.* météorologique; *buletin* ~ buletin météorologique.

meteorologịe *f.* météorologie *f.*

meterẹz *n.* *(înv.)* **1.** parapet *m.*, rempart *m.* **2.** créneau *m.*

meticulọs, -oạsă **I.** *adj.* meticuleux, -euse; minutieux, -euse. **II.** *adv.* méticuleusement; scrupuleusement.

meticulozitạte *f.* méticulosité *f.*

metịl *m.* *(chim.)* méthyle *m.*

metilẹn *m.* *(chim.)* méthylène *m.*

metọdă *f.* méthode *f.*; procédé *m.* // *cu* ~ méthodiquement.

metọdic, ~ă **I.** *adj.* méthodique. **II.** *adv.* méthodiquement, avec méthode.

metodolọgic, ~ă *adj.* méthòdologique.

metodologịe *f.* méthodologie *f.*

metonịmic, ~ă *adj.* *(stil.)* métonymique.

metonimịe *f.* *(stil.)* méthonymie *f.*

metrạj *n.* métrage *m.*

metrẹsă *f.* maîtresse *f.*, amante *f.*

mẹtric, ~ă *adj.*, *f.* métrique.

metrọ *n.* métropolitain *m.*, métro *m.*

metrologịe *f.* métrologie *f.*

metronọm *n.* métronome *m.*

metrọpolă *f.* métropole *f.*, capitale d'un pays.

mẹtru *m.* **1.** mêtre *m.* **2.** mètre *m.*, rythme (des vers) *m.*; cadence *f.*

meu, mea **I.** *adj.*, *pos.* mon, ma *(pl.* mes). **II.** *pron. pos. al ~, a mea* le mien, la mienne *(pl.* les miens, les miennes); *ai mei* les miens, ma famille.

mexicạn, ~ă *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* mexicain, ~e.

mezaliạnţă *f.* mésalliance *f.*

mezanịn *n.* mezanine *f.*, entresol *m.*

mezạt *n.* *a scoate (a vinde) la* ~ vendre aux enchères.

mezẹluri *n.pl.* charcuterie *f.*

mezelạr *m.* charcutier *m.*

mezelărịe *f.* charcuterie *f.*

mezịn, ~ă *m.f.* cadet, ~te; benjamin, ~e.

mezzo-soprạnă *f.* mezzo-soprano *f.*

mi *m.* *(muz.)* mi *m.*

miạ *f.* agnelle *f.*

miạsmă *f.* miasme *m.*, relent *m.*

miazănoạpte *f.* nord *m.*; *de (din)* ~ du nord; septentrional, nordique.

miazăzị *f.* sud *m.*, midi *m.*; *de (din)* ~ du sud, du midi, méridional.

mic¹ *m.* v. **mititel. (III).**

mic² **mịcă** *adj.* **1.** petit, ~e; menu, ~e; *(fam.)* petiot, ~e. **2.** *(fig.)* insignifiant, ~e // *~ la suflet* mesquin; *mai* ~ réduit, diminué.

mịcă *f.* *(mineral.)* mica *m.*

michidụţă *m.* *(fam.)* diablotin *m.*

micịme *f.* **1.** petitesse *f.*, modicité *f.* **2.** *(fig.)* mesquinerie *f.*; bassesse *f.*

micolọg *m.* mycologue *m.*

micologịe *f.* mycologie *f.*

micọză *f.* mycose *f.*

mịcro- *elem. de comp.* micro-.
micrọb *m.* microbe *m.*
microbiạn, ~ă *adj.* microbien, ~ne.
microbiolọg *m.* (médecin, chercheur) microbiologiste *m.*
microbiolọgic, ~ă *adj.* microbiologique.
microbiologịe *f.* microbiologie *f.*
microbụz *n.* microbus *m.*
microcọsm *n.* microcosme *m.*
microfịlm *n.* microfilm *m.*
microfọn *n.* microphone *m.*
microorganịsm *n.* micro-organisme *m.*
microscọp *n.* microscope *m.*
microscọpic, ~ă *adj.* **1.** microscopique. **2.** *(fig.)* minuscule.
microscopịe *f.* microscopie *f.*
microsiọn *n.* microsillon *m.*
micsạndră *f.* *(bot.)* giroflée *f.*
micșorạ *vt.* **1.** amoindrir, diminuer, réduire. **2.** baisser.
micșorạre *f.* amoindrissement *m.*, diminution *f.*; rabais *m.*
micșorạt, ~ă *adj.* réduit, ~e; diminué, ~e; amoindri, ~e.
micșuneạ, micșunịcă *f.* *(bot.)* violette *f.*
micțiụne *f.* miction *f.*
micụț, ~ă *adj.* petiot, ~e; tout(e) petit(e), tout(e) jeune.
mịdie *f.* *(iht.)* moule *f.*
mịe¹ I. *num. card.* mille. **II.** *f.* millier *m.*; *mii de...* des milliers de... // *cu miile...* beaucoup de...
mie² *pron. pers.* v. **eu.**
miẹd *n.* hydromel *m.*
miẹl *m.* agneau *m.*; *blînd ca un* ~ doux comme un agneau; *blană de* ~ peau d'agneau.
mielușẹl, mielụț *m.* agnelet *m.*
miẹrcuri *f.* mercredi *m.*
miẹre *f.* miel *m.*
miẹrlă *f.* *(ornit.)* merle *m.*
mierọs, -oạsă *adj.* **1.** mielleux, -euse; doucereux, -euse. **2.** *(fig.)* hypocrite; onctueux, -euse.
mieunạ *vt.* miauler.
mieunạt *n.*, **mieunătụră** *f.* miaulement *m.*
miẹz *n.* **1.** pulpe (de fruit) *f.* **2.** amande (de noix). *f.* **3.** mie (du pain) *f.* **4.** *(fig.)* fond *m.*; substance *f.* // *în ~ul problemei* dans le vif du sujet; *cu* ~ substantiel, ~le; *fără* ~ superficiel, ~le; *(tehn.)* *~ de turnătorie* noyau de coulée; *~ul nopții* minuit; *~ul zilei* midi.
migạlă, migăleạlă *f.* minutie *f.*, méticulosité *f.*
migălị *vt.* travailler méticuleusement; fignoler.
migălọs, -oạsă I. *adj.* **1.** *(despre persoane)* méticuleux, -euse. **2.** *(despre muncă, lucru)* minutieux, -euse. **II.** *adv.* **1.** méticuleusement. **2.** minutieusement.
migdạl *m.* *(bot.)* amandier *m.*
migdalạt, ~ă *adj.* *(despre ochi)* en amande.
migdạlă *f.* *(bot.)* amande *f.*
migrạ *vi.* effectuer une migration.
migratọr, -oạre *adj.* **1.** migrateur, -trice. **2.** migratoire.
migrațiụne *f.* migration *f.*
migrẹnă *f.* *(med.)* migraine *f.*
miịme *f.* millième *m.*
mijị *vi.* **1.** *(despre iarbă)* germer. **2.** poindre; paraître; *mijește de ziuă* le jour point.
mijloc *n.* **1.** milieu *m.*, centre *m.* **2.** (tour de) taille. *f.* **3.** moyen *m.*, procédé *m.*, méthode *f.* // *în mijlocul...* au sein de...; *~ de convingere* voie de persuasion; *a nu avea nici un* ~ n'avoir aucune possibilité; *mijloace puține* ressources maigres; *în ~ul zilei* en plein jour; *este ceva la* ~ il y a anguille sous roche; *a se pune la* ~ s'interposer; *a-și pune capul la* ~ mettre sa main au feu; *de* ~ **a.** moyen, ~ne; **b.** médiocre; **c.** intermédiaire.
mijlocạș *adj.*, *m.* *(sport)* *jucător* ~ demi *m.*
mijlocị *vt.* intercéder, s'entremettre.
mijlocịre *f.* médiation *f.*, entremise *f.*, intercession *f.*
mijlocitọr, -oạre *m.f.* intermédiaire, médiateur, -trice.
mijlocịu, -ie I. *adj.* moyen, ~ne; *talie -ie* taille moyenne. **II.** *n. art.* médius *m.*, troisième doigt.
mịlă¹ *f.* **1.** pitié *f.*; compassion *f.*, apitoiement *m.*; *cu* ~ avec compassion; *de* ~ par pitié; *fără (de)* ~ sans pitié, impitoyablement. **2.** charité *f.*, aumône *f.* // *a i se face ~ de ...* s'apitoyer sur...; *fără* ~ impitoyablement.
mịlă² *f.* *(metr.)* mille *m.*
milenạr, ~ă *adj.* millénaire.
milẹniu *n.* millénaire *m.*
miliạrd *num. card.* milliard.
miliardạr, ~ă *adj.*, *m.f.* milliardaire.
miligrạm *n.* milligramme *m.*
milililịtru

mịnă^1 *f.* **1.** mine *f.*, exploitation souterraine. **2.** mine *f.*, engin explosif. **3.** mine de crayon.

mịnă^2 *f.* mine *f.*, aspect *m.*, apparence *f.*

mincinọs, -oạsă I. *adj.* mensonger, -ère // *martor* ~ faux témoin. **II.** *m.f.* menteur, -euse.

minciụnă *f.* **1.** mensonge *m.* **2.** invention *f.*, fiction *f.*

minciunẹle *f. pl. (culin.)* sorte de petits beignets soufflés.

mindịr *n.* paillase *f.*

mịne *pron. pers.* v. **eu.**

minẹr *m.* mineur *m.*

minerạl, ~ă I. *adj.* minéral, ~e; *apă ~ă* eau minérale. // *ulei* ~ huile lourde. **II.** *n.* minéral *m.*

mineralizạ *vr.* se minéraliser.

mineralizạre *f.* minéralisation *f.*

mineralizạt, ~ă *adj.* transformé(e) en minéral.

mineralizatọr, -oạre *adj.* minéralisateur, -trice.

mineralọg *m.* (chercheur, ingénieur) minéralogiste *m.*

mineralọgic, ~ă *adj.* minéralogique.

mineralogịe *f.* minéralogie *f.*

minerẹu *n.* minerai *m.*

minerịt *n.* exploitation minière.

mịnge *f.* balle *f.*, ballon *m.* // *(sport)* ~ *de meci* matchball *m.*; ~ *de set* setball *m.*

miniaturạl, ~ă *adj.* minuscule.

miniatụră *f.* **1.** miniature *f.* **2.** enluminure *f.*

miniaturịst *m.* (peintre) miniaturiste *m.*

miniaturizạ *vt.* miniaturiser; *a ~ un emițător radio* miniaturiser un émetteur radio.

miniaturizạt, ~ă *adj.* miniaturisé, ~e; *emițător radio* ~ émetteur radio miniaturisé.

miniẹr, ~ă *adj.* minier, -ère.

minifụstă, minijụpă *f.* minijupe *f.*

mịnim, ~ă I. *adj.* minime; modique. **II.** *n.* minimum *m.*

minimạl, ~ă *adj.* minimal, ~e.

minimalizạ *vt.* minimiser.

minimalizạt, ~ă *adj.* minimisé, ~e.

minimụm *n.* v. **minim (II).**

ministẹr *n.* ministère *m.*

ministeriạl, ~ă *adj.* ministériel, ~le.

minịstru *m.* ministre *m.*

minọr, ~ă I. *adj.* **1.** *(despre persoane)* mineur, ~e. **2.** moindre; inférieur, ~e; de petite importance. **II.** *m.f.* mineur, ~e.

minoritạr, ~ă *adj.* minoritaire.

minoritạte *f.* minorité *f.*; *în* ~ en minorité.

mintạl, ~ă *adj.* mental, ~e.

mịntă *f.* *(bot.)* menthe *f.*

mịnte *f.* **1.** raison *f.*; *fără* ~ déraisonnable. **2.** sagesse *f.*; bon sens. **3.** intelligence *f.*; esprit *m.*; ~ *ageră* esprit vif // *a-și frămînta ~ a* se creuser la cervelle; *a-l ajunge ~a (pe cineva)* comprendre, saisir; *a se învăța* ~ s'assagir; savoir à quoi s'en tenir; *a-și pierde mințile* devenir fou (folle); *a nu fi în toate mințile* ne pas avoir toute sa tête; *a-și pune ~a cu...* **a.** prendre au sérieux; **b.** tenir tête à...; *a ține* ~ **a.** se souvenir; **b.** mémorer; *îți stă ~a-n loc!* c'est à perdre son latin!

mintọs, -oạsă *adj.* *(fam.)* sage, raisonnable; sensé, ~e.

mințị I. *vi.* mentir. **II.** *vt.* tromper; induire en erreur.

minunạ *vt.*, *vr.* (s')émerveiller; (s')étonner.

minunạre *f.* émerveillement *m.*; étonnement *m.*

minunạt, ~ă I. *adj.* **1.** merveilleux, -euse; admirable; excellent, ~e. **2.** miraculeux, -euse; étrange // *suflet* ~ cœur d'or. **II.** *adv.* admirablement; merveilleusement.

minunățịe *f.* merveille *f.*

minụne *f.* **1.** merveille *f.* **2.** miracle *m.*, prodige *m.*; *este o adevărată* ~ cela tient du prodige; *copil* ~ enfant prodige // *de* ~ **a.** très bien, admirablement; **b.** très bon.

mịnus I. *n.* **1.** *(mat.)* moins *m.* **2.** déficit *m.*; manque *m.* **II.** *adv.* moins; en moins.

minụscul, ~ă I. *adj.* minuscule; menu, ~e. **II.** *f.* (lettre) minuscule *f.*

minụt *n.* **1.** minute *f.*; *la* ~ à la minute. **2.** moment *m.*, instant *m.*; *din ~ în ~* d'un moment à l'autre; *într-un* ~ à l'instant, tout de suite.

minutạr *n.* aiguille (d'une montre) *f.*

minụtă *f.* *(jur.)* résumé des débats d'une séance, minute *f.*

minuțiọs, -oạsă I. *adj.* méticuleux, -euse; scrupuleux, -euse. **II.** *adv.* minutieusement; scrupuleusement.

minuțiozitạte *f.* méticulosité *f.*; minutie *f.*

mioạră *f.* brebis *f.*

miocạrd *n.* *(anat.)* myocarde *m.*

miocardịtă *f.* *(med.)* myocardite *f.*

miọp, mioạpă *adj.* myope; *a fi* ~ être myope; *(fig.)* être borné.

miopịe *f.* **1.** myopie *f.* **2.** *(fig.)* esprit borné.

miorịță *f.* agnelle *f.*

miorlăị *vi.* **1.** *(despre pisici)* miauler. **2.** *(fam., despre oameni)* geindre; pleurnicher.

miorlăiạlă *f.*, **miorlăịt**^{1} *n.* miaulement *m.*

miorlăịt^2, **~ă** *adj.* *(fam., despre oameni)* pleurnicheur, -euse.

miorlăitụră *f.* v. **miorlăială.**

miozotịs *m.* *(bot.)* myosotis *m.*

mir *n.* huile sacrée // *de* ~ laïque.

mirạ I. *vr.* **1.** s'étonner. **2.** se demander, vouloir savoir; *mă mir ce...* je me demande ce que... // *te miri ce* moins que rien. **II.** *vt.* surprendre; étonner.

mirạcol *n.* miracle *m.*; prodige *m.*

miraculọs, -oạsă *adj.* miraculeux, -euse, prodigieux, -euse; extraordinaire.

mirạj *n.* **1.** mirage *m.* **2.** *(fig.)* charme *m.*, attrait *m.*

mirạre *f.* étonnement *m.*, surprise *f.*

mirạt, ~ă *adj.* *(despre oameni)* étonné, ~e; surpris, ~e.

mịră *f.* *(tehn.)* **1.** mire (de nivellement) *f.* **2.** cran de mire.

mịre *m.* **1.** marié *m.* **2.** *(la pl.)* jeunes mariés.

mireạn *m.* laïque *m.*

mireạsă *f.* mariée *f.*

mireạsmă *f.* arôme *m.*, parfum *m.*

miriapọd *n.* *(zool.)* mille-pattes *m.*, mille-pieds *m.*

mirịfic, ~ă *adj.* mirifique.

mirodẹnie *f.* **1.** épice *f.*; *(la pl.)* aromates *m. pl.*; ingrédient *m.* **2.** parfum *m.*, arôme *m.*

mironosịță *f.* *(ir.)* femme prude et hypocrite, sainte-nitouche *f.*

mirọs *n.* 1. odeur *f.*, senteur *f.* 2. odorat *m.*; flair *m.* 3. *(la pl.)* aromates *m. pl.* // *~ greu* relent *m.*

mirosị I. *vi.* 1. sentir; *ce bine miroase!* que ça sent bon! 2. *(fig.)* soupçonner. II. *vt.* humer, flairer.

mirositọr, -oạre *adj.* odorant, ~e; parfumé, ~e.

mirt *m.* *(bot.)* myrte *m.*

mirụi *vt.* 1. *(bis.)* oindre. 2. *(fig.)* assommer.

miruịt *n.* *(bis.)* onction *f.*

miscelanẹu *n.* *(livresc)* miscellanées *f. pl.*

misionạr *m.* missionnaire *m.*

misịt *m.* intermédiaire *m.*; courtier *m.*

misitịe *f.* courtage *m.*

misiụne *f.* 1. mission *f.*, tâche *f.*; charge *f.* 2. délégation *f.*

misịvă *f.* *(înv.)* missive *f.*

misogịn *m.* misogyne *m.*

mistẹr *n.* mystère *m.*; secret *m.*

misteriọs, -oạsă I. *adj.* 1. mystérieux, -euse. 2. *(despre persoane)* énigmatique. II. *adv.* mystérieusement.

mịstic, ~ă *adj.* mystique.

misticịsm *n.* mysticisme *m.*

mistificạ *vt.* induire en erreur; tromper.

mistificạre *f.* mystification *f.*, tromperie *f.*

mistificatọr, -oạre *adj.*, *m.f.* falsificateur, -trice; trompeur, -euse.

mistrẹţ *m.* *(zool.)* sanglier *m.*

mistrịe *f.* truelle *f.*

mistuị I. *vt.* 1. digérer (les aliments.). 2. *(fig.)* tolérer, supporter. 3. *(fig., despre foc, calamităţi)* détruire. 4. *(fig.)* consumer, miner. II. *vr.* *(fig.)* disparaître; se cacher.

mistuitọr, -oạre *adj.* dévorant, ~e.

mişcạ I. *vr.* 1. bouger, remuer. 2. se déplacer. 3. *(fig., despre mase)* s'agiter; se révolter. 4. *(despre trenuri)* s'ébranler. II. *vi.* bouger // *a ~ din cap* hocher la tête. III. *vt.* 1. bouger, remuer; déplacer. 2. *(tehn.)* mettre en mouvement, faire marcher. 3. *(fig.)* impressionner, émouvoir; troubler.

mişcạre *f.* 1. mouvement *m.*; *~ muncitorească* mouvement ouvrier. 2. déplacement *m.* 3. mouvement politique, social. 4. agitation *f.* // *în doi timpi şi trei mişcări* en un tournemain; *în ~* en pleine activité; *a (se) pune în ~* a. (se) mettre en marche; b. (faire) entrer en action; c. *(despre trenuri)* (s')ébranler, (se) mettre en branle; *a face ~* se promener, prendre de l'exercice.

mişcạt, ~ă *adj.* *(fig.)* ému, ~e; touché, ~e; troublé, ~e.

mişcătọr, -oạre *adj.* 1. mouvant, ~e; remuant, ~e; mobile. 2. *(fig.)* touchant, ~e; émouvant, ~e; pathétique.

mişẹl *adj.* *m.*, *m.* infâme, scélérat, misérable; lâche.

mişelẹsc, -eạscă *adj.* infâme, ignoble, lâche.

mişelẹşte *adv.* lâchement, ignoblement.

mişelịe *f.* infâmie *f.*, vilenie *f.*

mişunạ *vi.* fourmiller, grouiller.

mişunạre *f.* fourmillement *m.*

mit *n.* 1. mythe *m.* 2. invention *f.*, conte *m.*

mită *f.* *a da ~* graisser la patte.

mịtic, ~ă *adj.* mythique, légendaire.

mịting *n.* *(pol.)* meeting *m.*

mititẹl, -eạ (-ică) I. *adj.* 1. menu, ~e; mignon, ~ne; *(fam.)* petiot, ~e. 2. très jeune, en bas âge. II. *m.f.* gosse, mioche. III. *m.* *(la pl.)* boulettes de viande hachée, roties sur le gril.

mitocạn *m.* homme grossier; goujat *m.*, rustre *m.*

mitocạncă *f.* commère *f.*; femme vulgaire.

mitocănẹsc, -eạscă *adj.* grossier, -ère; vulgaire.

mitocănẹşte *adv.* vulgairement, grossièrement.

mitocănịme *f.* racaille *f.*

mitocănịe *f.* grossièreté *f.*; vulgarité *f.*

mitolọgic, ~ă *adj.* mythologique.

mitologịe *f.* mythologie *f.*

mitraliạ *vt.* mitrailler.

mitraliẹră *f.* mitrailleuse *f.*

mitraliọr *m.* mitrailleur *m.*

mịtră^1 *f.* mitre (des prélats) *f.*

mịtră^2 *f.* *(anat.)* matrice *f.*, utérus *m.*

mitropolịe *f.* 1. église métropolitaine orthodoxe. 2. palais métropolitain.

mitropolịt *m.* métropolite *m.*

mituị *vt.* corrompre, graisser la patte.

mituiạlă, mituịre *f.* corruption *f.*

mituitọr, -oạre *m.f.* corrupteur, -trice.

mixt, ~ă *adj.* mixte; hétérogène.

mixtụră *f.* mixture *f.*

mizạ *vt.* *(la jocurile de noroc)* miser // *a ~ totul pe o singură carte* jouer le tout pour le tout; *a ~ pe...* tabler sur..., compter sur...

mizantrọp *m.* misanthrope *m.*

mizantrọpic, ~ă *adj.* misanthropique.

mizantropịe *f.* misanthropie *f.*

mịză *f.* mise *f.*, enjeu m.

mizẹr, ~ă *adj.* lamentable, pitoyable, précaire.

mizerạbil, ~ă *adj.* 1. *(despre oameni)* misérable, infâme. 2. *(despre lucruri)* de qualité inférieure; en mauvais état.

mizericọrdie *f.* *(livresc)* miséricorde *f.*

mizẹrie *f.* 1. misère *f.* 2. *(la pl.)* misères *f. pl.*; ennuis *m.pl.*

mîhnị *vt.* chagriner, peiner.

mîhnịre *f.* chagrin *m.*, peine *f.*

mîhnịt, ~ă *adj.* peiné, ~e; chagriné, ~e; navré, ~e.

mîine *adv.* demain; *de ~ încolo* à partir de demain; à l'avenir; *pe ~!* à demain!

mîl *n.* limon *m.*, vase *f.*, bourbe *f.*

mîlc *adv.* *a tăcea ~* se tenir coi, ne souffler mot.

mînạ *vt.* mener, conduire (des animaux).

mînạt *n.* conduite (des bêtes) *f.*

mînă *f.* 1. main *f*; *din ~ în ~* de main en main; *pe sub ~* (en) sous main, sous le manteau; *a se spăla pe mîini* s'en laver les mains, décliner toute responsabilité; *a întinde (a da) cuiva o ~ de ajutor* donner un coup de main; prêter main forte à qn. 2. poignée *f.* // *de mîna întîi* de première qualité; de premier ordre; *de ~* manuel, ~le; *~-n ~* de concert; *a-şi muşca mîinile* regretter amèrement; *a pune mîna* a. aider; b. voler; *una la ~* et d'un; *~ liberă* carte blanche; *a pune ~ de la ~* se cotiser; *a-i da mîna să...* se permettre de...; *a întinde mîna* mendier; *~ spartă* panier percé; *a fi în mîna cuiva* être à la merci de qn.; *peste ~* difficile; incommode.

mîncạ I. *vt.* **1.** manger, se nourrir, s'alimenter. **2.** prendre un repas; déjeuner; diner; *(fam.)* casser la croûte (la graine). **3.** *(despre insecte)* piquer. **4.** *(despre ape, rugină)* attaquer; ronger, éroder. **5.** démanger; *îl mănîncă nasul* le nez lui démange. **6.** *(fig.)* miner // *a ~ din ochi* couver des yeux; *a ~ cu ochii* dévorer des yeux; *a ~ bani (averi)* dissiper, gaspiller de l'argent (des fortunes); *a ~ bătaie* recevoir une raclée; *a ~ cu poftă* croquer à belles dents. **II.** *vr.* *(fig.)* se nuire réciproquement.

mîncạre *f.* **1.** manger *m.*; nourriture *f.*, aliment *m.* **2.** plats *m. pl.*, mets *m. pl.* // *de-ale mîncării* des vivres; *poftă de ~* appétit *m.*

mîncạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre alimente)* consumé, ~e. **2.** *(despre bani)* dépensé, ~e; gaspillé, ~e. **3.** *(despre materiale)* rongé, ~e; miné, ~e.

mîncăcịọs, -oạsă *adj.* gourmand, ~e.

mîncărịcă *f.* ragoût *m.*

mîncărịci *n.* *(fam.)* *a avea ~ pe limbă* être bavard(e).

mîncărịme *f.* démangeaison *f.*

mîncătorịe *f.* *(fam.)* intrigue *f.*, manigance *f.*

mîncặu *m.* gros mangeur, glouton *m.*

mîndrẹțe *f.* beauté *f.*, splendeur *f.* // *o ~ de fată* un beau brin de fille.

mîndrị *vr.* se vanter (de); s'enorgueillir.

mîndrịe *f.* fierté *f.*, orgueil *m.*; infatuation *f.*

mîndru, -dră I. *adj.* **1.** fier, -ère; orgueilleux, -euse; hautain, ~e; infatué, ~e. **2.** splendide, magnifique; grandiose. **II.** *m. f.* bien-aimé, ~e. **III.** *f.* belle jeune fille; belle femme.

mîndrulịță, mîndrụță *f.* *(pop.)* bien-aimée *f.*

mịnecă *f.* manche *f.* // *a o băga pe ~* **a.** prendre peur; **b.** être fichu(e); *a scoate din ~* improviser; *(tehn.)* *~ de vînt* **a.** *(mar.)* manche à vent; **b.** *(av.)* priză de aer.

mînecụțe *f. pl.* manches de lustrine.

mînẹr *n.* **1.** manche (d'outil, d'instrument) *m.* **2.** poignée *f.* **3.** *(sport)* arçon *m.*

mîngîiạ I. *vt.* **1.** caresser; cajoler. **2.** *(fig.)* apaiser, consoler, réconforter. **II.** *vr.* se consoler (de...)

mîngîiẹre *f.* **1.** caresse *f.* **2.** *(fig.)* encouragement *m.*, réconfort *m.* **3.** consolation *f.*

mîngîietọr, -oạre *adj.* **1.** caressant, ~e. **2.** consolant, ~e; encourageant, ~e.

mîngîịos, -oạsă *adj.* tendre, agréable.

mîniạ *vr.* *vt.* (s')irriter, (se) mettre en colère, (se) courroucer.

mîniạt, ~ă *adj.* irrité, ~e; courroucé, ~e; en colère.

mînịe *f.* colère *f.*, fureur *f.*, courroux *m.*; *iute la ~* prompt(e) à la colère; irascible; avec la tête près du bonnet.

mîniọs, -oạsă *adj.* furibond, ~e; furieux, -euse.

mînjị *vt.* *vr.* (se) salir, (se) tacher; (se) souiller.

mînjịre, *f.* saleté *f.*; souillure *f.*

mînjịt, ~ă *adj.* souillé, ~e; sali, ~e; taché, ~e.

mîntuị I. *vt.* sauver, délivrer. **II.** *vt.* *vr.* (se) terminer, (s')achever, finir.

mîntuiạlă *f.* *de ~* **a.** superficiellement; **b.** bâclé(e).

mîntuịre *f.* **1.** délivrance *f.*, salut *m.* **2.** *(rel.)* rédemption *f.*

mînuị *vt.* manier, manipuler.

mînuịre *f.* maniement *m.*, manipulation *f.*

mînuitọr, -oạre *m.f.* manieur, -euse // *~ de bani publici* caissier *m.*

mînușịță *f.* menotte *f.*

mînz *m.* poulain *m.*

mînzẹște *adv.* *a rîde ~* rire jaune.

mîrîị *vi.* **1.** *(despre cîini)* grogner. **2.** *(despre pisici)* feuler. **3.** *(despre oameni)* grogner, grommeler.

mîrîiạlă *f.*, **mîrîịt** *n.*, **mîrîitụră** *f.* grognement *m.*

mîrlạn *m.* rustre *m.*, goujat *m.*

mîrșạv, ~ă *adj.* infâme, détestable, ignoble.

mîrșăvịe *f.* infamie *f.*, ignominie *f.*

mîrțoạgă *f.* haridelle *f.*

mîț *m.* chaton *m.*

mîță *f.* chat *m.* // *a prinde (pe cineva) cu mîța în sac* prendre (qn.) sur le fait, pincer qn.; *a trage mîța de coadă* tirer le diable par la queue.

mîzgă *f.* vase *f.*, boue visqueuse.

mîzgăleạlă *f.* v. **mîzgălitụră.**

mîzgălị *vt.* griffonner, gribouiller.

mîzgălịre *f.* gribouillage *m.*

mîzgălịt, ~ă *adj.* gribouillé, ~e.

mîzgălitụră *f.* griffonnage *m.*, gribouillage *m.*

mlạdă *f.* *(bot.)* pousse *f.*, rejet(on) *m.*, sarment *m.*

mlạștină *f.* mare *f.*, marais *m.*, marécage *m.*

mlădiạ *vr.* **1.** *(despre corpuri flexibile)*, ondoyer, plier. **2.** *(fig.)* s'adapter, se plier à...

mlădiẹre *f.* **1.** ondoiement *m.* **2.** modulation *f.*, inflexion (de la voix) *f.* **3.** *(fig.)* souplesse *f.*

mlădiọs, -oạsă *adj.* **1.** souple, flexible. **2.** *(fig.)* malléable. **3.** *(despre glas, sunete)* mélodieux, -euse; harmonieux, -euse.

mlădịță *f.* **1.** *(bot.)* sarment *m.*; pousse *f.* **2.** *(fig.)* rejeton *m.*, descendant *m.*

mlădịu, -ịe *adj.* *v.* **mlădiọs.**

mlăștinọs, -oạsă *adj.* marécageux, -euse; bourbeux, -euse.

moạle I. *adj.* *invar.* **1.** mou (mol), molle. **2.** soyeux, -euse; tendre; velouté, ~e. **3.** souple; moelleux, -euse. **4.** doux, douce; agréable. **5.** lent, ~e; calme, paisible; *mers ~* démarche lente, à pas feutrés. **6.** *(despre oameni)* indolent, ~e; mollasse // *metal ~* métal ductile. **II.** *adv.* **1.** doucement. **2.** mollement // *a nu-i fi cuiva ~* ne pas en mener large. **III.** *n.* *a trăi pe ~* se la couler douce; *(art.)* *~le capului* *(anat.)* la fontanelle.

moar *n.* *(text.)* moire *f.*

moạră *f.* moulin *m.*; *(fam.)* *a-i da cuiva apă la ~* porter de l'eau au moulin de qn.; faciliter la tâche à qn. // *(pe rînd) ca la ~* chacun son tour.

moạre *f.* *(reg.)* eau de saumure.

moạrte *f.* mort *f.*, décès *m.* // *a fi pe ~* se mourir, être à l'agonie; *(fam.)* *~ de om* grande agglomération, bousculade *f.*; *(despre lucruri)* *fără ~* inusable; *a face ~ de om* tuer.

moạșă *f.* sage-femme *f.*, accoucheuse *f.*

moạște *f. pl.* reliques *f. pl.*

mobịl, ~ă I. *adj.* **1.** mobile. **2.** variable; changeant, ~e; inconstant, ~e. **3.** *(jur.)* meuble; *bunuri ~e* des biens meubles. **II.** *n.* mobile *m.*, motif *m.*, raison *f.*

mobilạ *vt.* meubler.

mobilạre *f.* ameublement *m.*

mobilạt, ~ă *adj.* meublé, ~e // *(fam.) cameră ~ă* (un) garni *m.*

mọbilă *f.* **1.** meuble *m.* **2.** ameublement *m.*, mobilier *m.*

mobiliạr, ~ă *adj.* *(jur.)* mobilier, -ère; *valoare ~ă* valeur mobilière.

mobilitạte *f.* mobilité *f.*

mobilizạ *vt.* mobiliser.

mobilizạbil, ~ă *adj.* mobilisable.

mobilizạre *f.* mobilisation *f.*; *(fig.) ~a maselor* la mobilisation des masses.

mobilizạt, ~ă *adj.* mobilisé, ~e.

mobilizatọr, -oạre *adj.* entraînant, ~e; stimulant, ~e.

mocạn *m.* pâtre *m.*; montagnard *m.*

mocăị *vr.* traînasser, traîner; lambiner.

mocăiạlă *f.* lenteur *f.*, traînerie *f.*

mocăịt, ~ă *adj.* *(despre oameni, gesturi, mișcări)* lent, ~e; traînard, ~e; lambin, ~e.

mochẹtă *f.* *(text.)* moquette *f.*

mocịrlă *f.* bourbier *m.*, boue épaisse; fange *f.*

mocirlọs, -oạsă *adj.* bourbeux, -euse; fangeux, -euse.

mocneạlă *f.* engourdissement *m.*, apathie *f.*; torpeur *f.*

mocnị *vi.* *(despre foc)* couver (sous la cendre).

mocnịt, ~ă *adj.* *(despre foc)* qui couve (sous la cendre).

mocofạn *m.* niais *m.*, nigaud *m.*

mod *n.* mode *m.*, façon *f.*, manière *f.*; *~ de exprimare* manière de s'exprimer; *~ de întrebuințare* mode d'emploi; *adverb de ~* adverbe de manière; *în ~ul acesta* de cette manière; *(gram.) ~ul indicativ* le mode indicatif; *(muz.) ~ul minor (major)* le mode mineur (majeur) // *în ~ fatal* fatalement.

modạl, ~ă *adj.* *(gram.)* modal, ~e.

modalitạte *f.* modalité *f.*, moyen *m.*; possibilité *f.*

mọdă *f.* mode *f.*; *ultima ~* la dernière mode, le dernier cri, à la page.

modẹl *n.* **1.** modèle *m.*; *a lua ~ (de la, după)* prendre (pour) modèle, prendre modèle (sur...), imiter. **2.** patron *m.* **3.** *(fig.)* exemple *m.*

modelạ *vt.* modeler; façonner.

mọdelạj *n.* *(tehn.)* modelage *m.*

modelạre *f.* modelage *m.*

modelạt, ~ă *adj.* modelé, ~e; façonné, ~e.

modelatọr *m.* modeleur *m.*

moderạ *vt.* modérer, tempérer.

moderạre *f.* modération *f.*

moderạt, ~ă *adj.* *(despre oameni, gesturi, mișcări)* modéré, ~e; tempéré, ~e.

moderạto *adv.* *(muz.)* moderato.

moderatọr *n.* *(tehn.)* modérateur *m.*

moderạție *f.* modération *f.*, pondération *f.*; tempérance *f.*; sobriété *f.*

modẹrn, ~ă *adj.* moderne; à la mode.

modernịsm *m.* modernisme *m.*

modernịst, ~ă *adj.* moderniste.

modernizạ *vt.* moderniser; mettre à la mode.

modernizạre *f.* modernisation *f.*

modernizạt, ~ă *adj.* modernisé, ~e.

modẹst, ~ă **I.** *adj.* modeste; simple. **II.** *adv.* modestement.

modestịe *f.* modestie *f.*; simplicité *f.* // *cu ~* modestement.

mọdic, ~ă *adj.* modique.

modificạ *vt. vr.* (se) modifier, (se) transformer; changer.

modificạre *f.* modification *f.*, changement *m.*, transformation *f.*

modificạt, ~ă *adj.* modifié, ~e; transformé, ~e; changé, ~e.

modificatọr, -oạre *adj.* modificateur, -trice; transformateur, -trice.

modịstă *f.* modiste *f.*

modụl *m.* *(mat.)* module *m.*

modulạ *vt.* *(fiz.)* moduler.

modulạre *f.* *(fiz.)* modulation *f.*

modulạt, ~ă *adj.* *(despre sunete)* modulé, ~e.

modulatọr *n.* *(fiz.)* modulateur *m.*

modulạție *f.* *(fiz.)* modulation *f.*

mofẹtă *f.* *(geol.)* moffette *f.*

moflụz *m.* *a rămîne ~* **a.** faire faillite; **b.** rester bredouille, desillusionné(e).

moft *n.* **1.** bagatelle *f.*, rien *m.* **2.** *(la pl.)* simagrées *f.pl.*, minauderies *f.pl.*; *a face ~uri* faire des façons, des chichis; *a umbla cu ~uri* conter des sornettes.

mofturọs, -oạsă *adj.* capricieux, -euse; dificile.

mohaịr *n.* *(text.)* mohair *m.*

mohorị̂ *vr.* *(fig.)* se rembrunir, s'assombrir.

mohorị̂t, ~ă *adj.* sombre, assombri, ~e // *față ~ă* visage triste.

mọină *f.* dégel *m.*, temps mou.

mojịc, ~ă **I.** *adj.* grossier, -ère. **II.** *m.f.* **1.** rustre *m.* **2.** *(înv.)* paysan, ~ne.

mojicịe *f.* grossièreté *f.*, impertinence *f.*; muflerie *f.*

mojicịme *f.* roture *f.*; populace *f.*

molạtec, molạtic, ~ă *adj.* mou (mol), molle; mollasse.

mọlcom, ~ă **I.** *adj.* tranquille, calme, paisible. **II.** *adv.* calmement, doucement, tranquillement // *(fam.) a tăcea ~* ne pas souffler mot.

molcomeạlă *f.* lenteur *f.*; apaisement *m.*

molcomị *vt. vr.* (se) tranquilliser, (se) calmer, (s')apaiser.

molcụț, ~ă *adj.* **1.** mou (mol), molle; mollet, ~te; tendre. **2.** *(fam.)* soyeux, -euse; doux, douce.

moldạv, ~ă *adj.* *(înv.)* moldave.

moldoveạn, ~că *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* moldave.

moldovenẹsc, -eạscă *adj.* moldave.

moldovenẹște *adj.* à la manière des Moldaves; à la moldave.

moleculạr, ~ă *adj.* moléculaire.

molecụlă *f.* molécule *f.*

molestạ *vt.* molester, brutaliser, maltraiter.

moleșeạlă *f.* torpeur *f.*, mollesse *f.*

moleșị *vt. vr.* (s')alanguir, (s')amollir.

moleșịt, ~ă *adj.* **1.** alangui, ~e; amolli, ~e. **2.** nonchalant, ~e; paresseux, -euse.

moleșitọr, -oạre *adj.* alanguissant, ~e; amollissant, ~e.

moletiẹră *f.* molletière *f.*

molfăị *vt.* **1.** mâchonner. **2.** *(fig.)* balbutier, mâchonner ses mots.

molfăiạlă *f.*, **molfăịt** *n.*, **molfăitụră** *f.* mâchonnement *m.*

moliciụne *f.* **1.** mollesse *f.*, amollissement *m.*; paresse *f.* **2.** torpeur *f.*; défaillance *f.*, faiblesse *f.*

mọlie *f.* *(entom.)* mite *f.*

mọlimă *f.* épidémie *f.*

molipsị *vt.* *vr.* (se) contaminer.

molipsịre *f.* contamination *f.*; contagion *f.*

molipsitọr, -oạre *adj.* contagieux, -euse.

molịtvă *f.* *(bis.)* absoute *f.*

molitvẹlnic *n.* *(bis.)* rituel *m.*

molị̂u, -ị̂ie *adj.* mollasse, apathique; sans vigueur.

molọz *n.* plâtras *m.*, gravats *m.* *pl.*; décombres *m.* *pl.*

moltọn *n.* *(text.)* molleton *m.*

molụscă *f.* *(zool.)* mollusque *m.*

momeạlă *f.* **1.** amorce *f.*, appât *m.* **2.** *(fig., la pl.)* leurre *m.*, tromperie *f.*

momẹnt *n.* moment *m.*, instant *m.*, minute *f.*; *în tot ~ul* **a.** à tout moment, à chaque instant; **b.** à tout propos; *pe ~* sur le coup, à l'instant // *la ~* immédiatement, tout de suite; *din ~ în ~* sous peu, tout à l'heure; *de ~* passager, éphémère; *pentru ~* provisoirement; *în ~ul de față* à l'heure presente; *din primul ~* du premier abord.

momentạn, ~ă **I.** *adj.* momentané, ~e; passager, -ère; transitoire. **II.** *adv.* dès à présent; momentanément.

momị *vt.* **1.** apâter, amorcer, allécher. **2.** *(fig.)* tenter, leurrer, séduire.

momịțe *f.* *pl.* ris (de veau ou d'agneau) *m.pl.*

momîie *f.* épouvantail *m.*

monạh *m.* moine *m.*, religieux *m.*

monahạl, ~ă, monahicẹsc, -eạscă *adj.* monacal, ~e.

monạrh *m.* monarque *m.*, souverain *m.*

monạrhic, ~ă *adj.* monarchique.

monarhịe *f.* monarchie *f.*

monarhịst, ~ă *adj.*, *m.f.* monarchiste.

monạstic, ~ă *adj.* *(înv.)* monastique.

monden, ~ă *adj.* mondain, ~e.

mondenitạte *f.* mondanité *f.*

mondiạl, ~ă *adj.* mondial, ~e.

monẹdă *f.* monnaie *f.*

monetạr, ~ă *adj.* monétaire.

monetărịe *f.* entreprise d'Etat pour la fabrication de la monnaie.

mongọl, ~ă **I.** *adj.* mongol, ~e; mongolique. **II.** *m.f.* Mongole, ~e.

mọno- *elem. de comp.* mono-.

monoblọc *n.* (système, appareil, dispositif) monobloc *m.*

monọclu *n.* monocle *m.*

monocrọm, ~ă, monocromạtic, ~ă *adj.* monochrome.

monocromịe *f.* monochromie *f.*

monoftọng *m.* *(fon.)* monophtongue *f.*

monografịc, ~ă *adj.* monographique.

monografịe *f.* monographie *f.*

monogrạm *n.*, **monogrạmă** *f.* monogramme *f.*, chiffre *m.*

monolịt *m.* monolithe *m.*

monolịtic, ~ă *adj.* **1.** monolithe. **2.** *(fig.)* unitaire, homogène.

monolọg *n.* monologue *m.*

monologạ *vi.* monologuer.

monọm *n.* monôme *m.*; *(fam.)* *în ~* en monôme, en file indienne, à la queue leu-leu.

monoplạn *n.* *(av.)* monoplan *m.*

monopọl *n.* monopole *m.* // *a pune ~* monopoliser.

monopolịst *m.* monopolisateur *m.*

monopolizạ *vt.* **1.** monopoliser. **2.** *(fig.)* accaparer.

monosilạb *n.* *(gram.)* monosyllabe *m.*

monosilạbic, ~ă *adj.* *(gram.)* monosyllabique.

monoteịsm *n.* *(rel.)* monothéisme *m.*

monoteịst, ~ă *m.f.* *(rel.)* monothéiste.

monotịp *n.* *(tipogr.)* monotype *f.*

monotọn, ~ă *adj.* monotone; ennuyeux, -euse, uniforme.

monotonịe *f.* monotonie *f.*; uniformité ennuyeuse.

monovalẹnt, ~ă *adj.* *(chim.)* monovalent, ~e.

mọnstru *m.* monstre *m.*

monstruọs, -oạsă **I.** *adj.* **1.** monstrueux, -euse; anormal, ~e; difforme. **2.** méchant, ~e. **II.** *adv.* monstrueusement.

monstruozitạte *f.* **1.** monstruosité *f.* **2.** cruauté *f.*, horreur *f.*

mont *m.* moignon *m.*

montạ *vt.* **1.** *(tehn.)* monter, ajuster, assembler; *a ~ o mașină* monter une auto. **2.** enchâsser, sertir (des pierres précieuses). **3.** *(teatru)* monter, mettre en scène. **4.** *(fig.)* exciter; monter la tête (à).

montạj *m.* *(tehn.)* montage *m.*

montạn, ~ă *adj.* montagneux, -euse.

montạre *f.* **1.** *(tehn.)* montage *m.* **2.** *(teatru)* mise en scène. **3.** *(fig.)* incitation *f.*, instigation *f.*

montatọr, montọr *m.* *(tehn.)* monteur *m.*

montụră *f.* *(tehn.)* monture *f.*

monumẹnt *n.* monument *m.*

monumentạl, ~ă *adj.* monumental, ~e; grandiose.

mops *m.* (chien) bouledogue *m.*

morạl, ~ă **I.** *adj.* moral, ~e. **II.** *n.* moral *m.* **III.** *f.* **1.** morale *f.*; moralité *f.* **2.** remontrance *f.*

moralicẹște *adv.* v. **moralmente.**

moralịst, ~ă *m.f.* **1.** moraliste. **2.** moralisateur, -trice.

moralitạte *f.* moralité *f.*, conduite morale.

moralizạ *vt.* moraliser.

moralizatọr, -oạre *adj.* moralisateur, -trice.

moralmẹnte *adv.* moralement.

morạr *m.* meunier *m.*, minotier *m.*

moratọriu *n.* moratoire *m.*

morạvuri *n.* *pl.* moeurs *f.* *pl.*

morăreạsă *f.* v. **morărịță.**

morărịt *n.* meunerie *f.*, minoterie *f.*

morărịță *f.* meunière *f.*

morb *n.* maladie *f.*, mal *m.*

morbịd, ~ă *adj.* morbide.

morbidẹțe *f.* *(livresc)* morbidesse *f.*

morbiditạte *f.* morbidité.

mọrcov *m.* carotte *f.*

morẹnă *f.* *(geol.)* moraine *f.*

morfẹm *n.* *(gram.)* morphème *m.*

morfịnă *f.* *(farm.)* morphine *f.*

morfinomạn, ~ă *m.f.* morphinomane.

morfolị *vt.* **1.** mâchonner. **2.** tourner et retourner un objet dans tous les sens // *a ~ tutun* chiquer du tabac.

morfolọgic, ~ă *adj.* morphologique.

morfologịe *f.* morphologie *f.*

morganạtic, ~ă *adj.* *căsătorie ~ă* mariage morganatique.

mọrgă^{1} *f.* morgue *f.*

mọrgă^{2} *f.* morgue *f.*, orgueil *m.* // *plin de* ~ hautain.

morịşcă *f.* moulinet *m.*; crécelle *f.* // ~ *de vînt* girouette *f.*

mormạn *n.* monceau *m.*, tas *m.*, amas *m.*

mormăị **I.** *vi.* *(despre urşi)* grogner. **II.** *vt.* *(despre oameni)* marmonner, grommeler; balbutier; rouspéter.

mormăiạlă *f.*, **mormăịt** *n.* grognement (de l'ours) *m.*

mormăịt, ~ă *adj.* *(despre cuvinte)* marmonné, ~e; grommelé, ~e.

mormînt *n.* tombe *f.*, tombeau *m.*, sépulcre *m.*

mormolọc *m.* 1. *(zool.)* têtard *m.* **2.** *(fig.)* mollasse *m.* **3.** *(fam.)* mioche *m.*, marmot *m.*

morocănọs, -oạsă *adj.* morose, maussade, bourru, ~e.

mọrsă *f.* *(zool.)* morse *m.*

mọrse *n.* (alphabet) morse *m.*

mort, moạrtă **I.** *adj.* mort, ~e; défunt, ~e; décédé, ~e; feu, ~e // *a o lăsa moartă în păpuşoi* laisser en plan, abandonner la partie; *a fi ~ după...* désirer ardemment..., être avide de...; *nici ~* à aucun prix, pour rien au monde; *~-copt* **a.** à tout prix; **b.** bon gré, mal gré; *culoare moartă* couleur terne; *a ajunge la un punct ~* aboutir à une impasse; *linie moartă* voie de garage; *frunze moarte* feuilles sèches, flétries; *braţ ~* bras paralysé. **II.** *m.f.* mort, ~e; défunt, ~e // *a face pe ~ul în păpuşoi* ni vu, ni connu.

mortạl, ~ă *adj.* mortel, ~le.

mortalitạte *f.* mortalité *f.*

mortạr *n.* *(constr.)* mortier *m.*

mortăciụne *f.* charogne *f.*

mortẹză *f.* *(tehn.)* mortaise *f.*

mortiẹr *n.* *(mil.)* mortier *m.*

mortificạ *vt.* mortifier.

mortificạre *f.* mortification *f.*

mortificạt, ~ă *adj.* **1.** mortifié, ~e. **2.** *(despre ţesuturi organice)* gangrené, ~e; mort, ~e.

mortuạr, ~ă *adj.* mortuaire, funéraire.

morţịş *adv.* à tout prix; mordicus.

morụn *m.* *(iht.)* esturgeon *m.*

moschẹe *f.* mosquée *f.*

moscovịt, ~ă *adj.* moscovite; russe.

mosọr *n.* bobine *f.*; roquette *f.*

mosorẹl *n.* roquetin *m.*

mọstră *f.* échantillon *m.*; modèle *m.*

moş *m.* **1.** vieux *m.*, vieillard *m.* **2.** *(reg.)* oncle *m.* **3.** aïeul *m.* // *tata-~u'* grand-père; *din ~i strămoşi* des temps immémoriaux, du plus loin qu'il m'en souvienne.

moşị **I.** *vt.* accoucher. **II.** *vr.* *(fam.)* traînasser, traîner.

moşịe *f.* **1.** domaine *m.*, propriété foncière. **2.** *(înv.)* patrie *f.*

moşiẹr, -eạsă *m.f.* grand(e) propriétaire foncièr(e).

moşioạră *f.* petit domaine.

moşmoạnă *f.* *(bot.)* nèfle *f.*

moşmọn *m.* *(bot.)* néflier *m.*

moşneạg *m.* vieillard *m.*

moştenị *vt.* hériter.

moştenịre *f.* héritage *m.* // *~ de la părinţi* patrimoine *m*; *a lăsa ~* léguer.

moştenịt, ~ă *adj.* **1.** hérité, ~e. **2.** héréditaire.

moştenitọr, -oạre *m.f.* héritier, -ère; successeur *m.*

motạn *m.* matou *m.*

motẹl *n.* motel *m.*

motịv *n.* **1.** motif *m.*, cause *f.*; mobile *m.* **2.** thème *m.* // *pentru ~ul că...* vu que..., étant donné que...; *a da ~* donner l'occasion; *fără ~* sans raison; *a găsi ~* trouver un prétexte; *sub nici un ~* pour rien au monde; *a avea ~ să...* avoir lieu de...

motivạ *vt.* motiver; justifier.

motivạre *f.* justification *f.*

mọto *n.* épigraphe *f.*; motto *m.*

motocẹl *m.* pelotte *f.*, peloton *m.*

motociclẹtă *f.* motocyclette *f.*; *(fam.)* moto *f.*

motociclịst *m.* motocycliste *m.*

motocultụră *f.* motoculture *f.*, agriculture mécanisée.

motoflẹte *m.* *(fam.)* benêt *m.*

motomecanizạre *f.* mécanisation *f.*

motomecanizạt, ~ă *adj.* mécanisé, ~e.

motonạvă *f.* motor-ship *m.*

motopọmpă *f.* *(tehn.)* motopompe *f.*

motọr, -oạre **I.** *adj.* moteur, -trice. **II.** *n.* moteur *m*; *~ cu ardere internă* moteur à combustion interne; *~ cu explozie* moteur à explosion.

motorẹtă *f.* cyclomoteur *m.*; vélomoteur *m.*

motorịnă *f.* *(chim.)* gas-oil *m.*

motorizạ *vt.* motoriser.

motorizạt, ~ă *adj.* motorisé, ~e.

mototọl, -oạlă *adj.* mollasse; benêt, ~e; bêta.

mototolị *vt.* *vr.* (se) chiffonner, (se) friper.

mototolịt, ~ă *adj.* *(despre ţesături, hîrtie)* froissé, ~e; chiffonné, ~e; fripé, ~e.

motrịce *adj. invar.* motrice.

moţ *n.* **1.** toupet *m.* **2.** touffe *f.*, houppe *f.* **3.** noeud de ruban (dont on attache les cheveux); gland (d'un bonnet) *m.* **4.** *(la pl.)* bigoudis *m. pl.* **5.** huppe (des oiseaux) *f.*

moţạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre păsări)* huppé, ~e. **2.** *(fig., despre oameni)* hardi, ~e.

moţăị *vi.* somnoler, s'assoupir // *a ~ din cap* incliner (hocher) la tête.

moţăiạlă *f.*, **moţăịt** *n.* assoupissement *m.*

moţiụne *f.* *(pol.)* motion *f.*

mov *adj. invar.* mauve.

movịlă *f.* **1.** tertre *m.*, monticule *m.* **2.** amas (de terre) *m.*; monceau (de pierres) *m.*

movilịţă *f.* petite butte.

mozaịc *n.* **1.** mosaïque *f.* **2.** *(fig.)* mélange *m.* // *în ~* bigarré(e).

mozaicạr *m.* mosaïste *m.*

mozolị *vt.* mâchonner.

mreạjă *f.* **1.** sorte de filet de pêche // *a prinde în ~* ensorceler. **2.** *(fig.)* piège *m.*

mreạnă *f.* *(iht.)* barbeau *m.*

muc^{1} *m.* *(pop., la pl.)* morve *f.*

muc^{2} *n.* mèche *f.* // *~ de lumînare* bout de chandelle; *~ de ţigară* mégot *m.*

mucalịt, ~ă *adj.* badin, ~e; drôle; pince-sans-rire *m.*

mucavạ *f.* papier mâché.

mụced, ~ă *adj.* moisi, ~e.

mucegại *n.* moisissure *f.*, moisi *m.*

mucegăị *vi.* *vr.* moisir.

mucegăịt, ~ă *adj.* v. **mụced.**

mucenịc, ~ă *m.f.* martyr, ~e.

mucenicịe *f.* martyre *m.*

mucezeạlă *f.* moisi *m.*, moisissure *f.*
mucezị *vi. vr.* **1.** moisir. **2.** *(fig.)* languir, végéter.
mucezịre *f.* v. **mucezeạlă.**
mucezịt, ~ă *adj.* v. **muced.**
mụchie *f.* **1.** arête *f.* **2.** marge *f.* **3.** dos (du couteau) *m.* **4.** crête *f.*, cime *f.* **5.** *(la patine)* carre *f.* // *cusătură pe ~* couture surjetée; *(fam.) bani bătuţi pe ~* argent comptant; *a fi pe ~ de cuţit* être en grand danger, tenir à un fil.
mucoạsă *f.* *(anat.)* muqueuse *f.*
mucọs, -oạsă *adj.* **1.** morveux, -euse. **2.** muqueux, -euse.
mucozitạte *f.* mucosité *f.*
mụfă *(tehn.)* manchon *m.*
mụflă *f.* *(tehn.)* moufle *f.*
muflọn *m.* *(zool.)* mouflon *m.*
mụget *n.* **1.** mugissement *m.* **2.** bramement (des cerfs) *m.* **3.** rugissement (des lions) *m.*
mugị *vi.* **1.** *(despre boi, vaci)* mugir; *(despre cerbi)* bramer; *(despre lei)* rugir. **2.** *(fig., despre oameni)* hurler. **3.** *(despre ape, vînt)* hurler, gronder.
mụgur *m.* *(bot.)* bourgeon *m.*, bouton *m.*
muịa I. *vt.* **1.** mouiller; tremper; imbiber, imprégner. **2.** amollir. **3.** *(fig.)* attendrir; calmer. **II.** *vr.* **1.** se calmer. **2.** céder; s'adoucir. **3.** s'affaiblir.
muiạt, ~ă I. *adj.* **1.** mouillé, ~e, trempé, ~e; imbibé, ~e. **2.** amolli, ~e; affaibli, ~e. **3.** *(fig.)* morne, découragé, ~e. **II.** *n.* mouillage *m.*, trempage *m.*
muiẹre^1 *f.* *(pop.)* **1.** femme *f.* **2.** épouse *f.*
muiẹre^2 *f.* **1.** *(lingv.)* mouillure *f.* **2.** mouillage *m.*
muierẹsc, -eạscă *adj.* *(pop.)* féminin, ~e; de femme.
muierụşcă *f.* *(peior.)* femmelette *f.*
mujdẹi *n.* *~ de usturoi* mousse d'ail.
mulạ *vt. vr.* (se) mouler.
mulạj *n.* **1.** moulage *m.* **2.** patron *m.*
mulạre *f.* moulage *m.*
mulạtru, -ră *m.f.* mulâtre.
mụlge *vt.* **1.** traire. **2.** *(fig.)* exploiter.
mụlgere *f.*, **muls** *n.* traite *f.*
mult, ~ă I. *adj.*, *num. nehot.* en grande quantité, en grand nombre; nombreux, -euse // *de ~e feluri* de plusieurs espèces; *în ~e feluri* de plusieurs manières; *de (mai) ~e ori* souvent, maintes fois; *(de) ~ă vreme* (depuis) longtemps; *a nu şti ~e* **a.** ne pas y aller par quatre chemins; **b.** prendre facilement la mouche. **II.** *adv.* **1.** beaucoup; *~ mai bine* beaucoup mieux. **2.** très; fort // *foarte ~* énormément, extrêmement; *mai ~* davantage; surtout; *prea ~* (par) trop; *cel ~* tout au plus; *aşa (de) ~* tant, tellement, si; *mai ~ sau mai puţin* plus ou moins; *nici mai ~, nici mai puţin* ni plus ni moins; *de ~* depuis longtemps; *mai de ~* jadis, autrefois; *nu de ~* tantôt, récemment; *(fam.) mai ~ ca sigur* sûr et certain; *~ şi bine* bel et bien.
multicẹl, -ẹa(-ịcă) *adj.* assez de, pas mal de. **II.** *adv.* *(fam.) de ~* depuis (assez) longtemps.
multicolọr, ~ă *adj.* multicolore.
multifọrm, ~ă *adj.* multiforme.
multilaterạl, ~ă *adj.* multiforme; multiple.
multinaţionạl, ~ă *adj.* multinationale, ~e; *(com.) firmă ~ă* firme multinationale.
multilateralitạte *f.* diversité *f.*
multiplicạ I. *vt.* **1.** *(mat.)* multiplier. **2.** augmenter; accroître. **II.** *vr.* devenir plus nombreux; se multiplier.
multiplicạre *f.* **1.** *(mat.)* multiplication *f.* **2.** augmentation *f.*
multiplicatịv, ~ă *adj.* *(mat.)* multiplicatif, -ive.
multiplicatọr *n.* *(tehn.)* multiplicateur *m.*
multiplicitạte *f.* **1.** multiplicité *f.* **2.** quantité (de).
multịplu, -plă I. *adj.* multiple; nombreux, -euse. **II.** *m.* *(mat.)* multiple *m.*
multişọr, -oạră I. *adj.* assez; en quantité suffisante. **II.** *adv.* *de ~* il y a un certain temps (depuis), il y a pas mal de temps.
multitụdine *f.* (+ **de**) multitude *f.*, grand nombre (de).
mulţịme *f.* **1.** (+ **de**) grand nombre (de...) **2.** foule *f.*, agglomération *f.*, masse *f.*
mulţumị I. *vi.* remercier, rendre grâce; *(vă, îţi) mulţumesc!* je vous (en) remercie! merci! **II.** *vt.* *(fam.)* **1.** récompenser. **2.** satisfaire, contenter. **III.** *vr.* (+ **cu**) se contenter (de).
mulţumịre *f.* **1.** remerciement *m.* **2.** gratitude *f.*; *în semn de ~* comme marque de gratitude. **3.** recompense *f.* **4.** satisfaction *f.*; contentement *m.* // *a privi cu ~* considérer avec joie.
mulţumịt, ~ă *adj.* content, ~e; satisfait, ~e; aise.
mulţumitọr, -oạre *adj.* satisfaisant, ~e; *în chip ~* d'une manière satisfaisante.
mumịe *f.* *(arh.)* momie *f.*
mumificạ *vt. vr.* (se) momifier.
mumificạt, ~ă *adj.* momifie, ~e; desséché, ~e.
mụncă *f.* **1.** travail *m.*; occupation *f.*, activite *f.*; *forţe de ~* forces de travail; *(ec.) diviziunea (planificarea) muncii* la division (planification) du travail; *~ grea* travail pénible, dur labeur; *~ silnică* travaux forcés. **2.** *(la pl.)* travaux agricoles. **3.** peine *f.*, effort *m.* **4.** *(fig.)* épargne *f.*, économies *f. pl.*; *~ de-o viaţă* les économies d'une vie entière. **5.** *(înv., la pl.)* torture *f.*, peine corporelle // *oamenii muncii* les travailleurs; *loc de ~* emploi *m.*
muncẹl *n.* colline *f.*, tertre *m.*
muncị I. *vi.* travailler; *a ~ la cîmp* travailler aux champs; *cei ce muncesc* les travailleurs; *a ~ din greu* travailler dur, peiner. **II.** *vr.* **1.** se tourmenter. **2.** s'efforcer // *a-şi ~ mintea* se creuser la tête. **III.** *vt.* labourer.
muncịt, ~ă *adj.* *scris ~* style laborieux.
muncitọr, -oạre I. *adj.* **1.** travailleur, -euse; laborieux, -euse; ouvrier, -ère; *clasa ~oare* la classe ouvrière. **2.** actif, -ive; zélé, ~e; appliqué, ~e. **II.** *m.f.* ouvrier, -ère // *~ necalificat* manœuvre *m.*
muncitorẹsc, -eạscă *adj.* ouvrier, -ère; *partid ~* parti ouvrier.
muncitorịme *f.* classe ouvrière; les ouvriers *m. pl.*
municipạl, ~ă *adj.* municipal, ~e.
municipalitạte *f.* municipalité *f.*
municịpiu *n.* municipe *m.*
munịţie *f.* *(mil.)* munition *f.*
mụnte *m.* **1.** mont *m.*, montagne *f.* **2.** *(fig.)* tas *m.*, monceau *m.* // *om de la ~* montagnard *m.*; *~ de gheaţă* iceberg *m.*
munteạn, -că *m.f.* montagnard, ~e.
muntenẹsc, -eạscă *adj.* de (la) montagne; montagnard, ~e.

muntọs, -oạsă *adj.* montagneux, -euse.

mur *m.* *(bot.)* mûrier *m.*

murạ *vt.* **1.** saumurer, confire. **2.** *(fig.)* mouiller, tremper.

murạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre alimente)* saumuré, ~e; confit, ~e. **2.** *(fig.)* mouillé, ~e; trempé, ~e.

mụră *f.* *(bot.)* mûre *f.*

murătụri *f. pl.* légumes saumurés; pickles *m. pl.*

murdạr, ~ă *adj.* **1.** sale, malpropre; crasseux, -euse; sordide; *locuință ~ă* logis malpropre (sordide). **2.** *(fig.)* mesquin, ~e; ignoble // *caiet ~* cahier maculé; *încălțăminte ~ă* chaussures crottées; *față ~* visage barbouillé; *lumină ~* lumière trouble.

murdărị *vt.* **1.** salir. **2.** *(fig.)* souiller // *a-și ~ fața* barbouiller son visage.

murdărịe *f.* **1.** saleté *f.* **2.** ordure *f.*, immondice *f.* **3.** *(fig.)* vilenie *f.* **4.** obscénité *f.*

murị *vi.* **1.** mourir, décéder; *a ~ cu zile* mourir prématurément. **2.** périr; *(fam.)* crever, claquer; *a ~ de rîs* crever de rire. **3.** *(despre plante)* sécher, se flétrir. **4.** *(fig.)* s'éteindre, dépérir // *a ~ de somn* tomber de sommeil; *a ~ de urît* dépérir, languir; *a ~ de curiozitate* brûler de curiosité; *a ~ după...* raffoler de.., en raffoler.

muribụnd, ~ă *m.f.* moribond, ~e; mourant, ~e.

muritọr, -oạre I. *adj.* mortel, ~le; périssable. **II.** *m.* être humain.

mụrmur *n.* **1.** murmure *m.*, chuchotement *m.* **2.** susurrement (de l'eau) *m.* **3.** frémissement (du vent) *m.*

murmurạ I. *vi.* *vt.* murmurer, chuchoter. **II.** *vi.* susurer.

musafịr *m.* hôte *m.*, invité *m.*

mụsai *adv.* *(reg.)* à tout prix; nécessairement.

mụscă *f.* mouche *f.*; *a muri ca muștele* tomber comme des mouches, mourir par milliers; *a fi ca musca la arat* faire la mouche du coche.

muscẹl *n.* colline à pente douce.

muschẹtă *f.* *(înv.)* mousquet *m.*

muscọi *m.* *(entom.)* bourdon *m.*

musculạr, ~ă *adj.* musculaire.

musculatụră *f.* musculature *f.*

musculịță *f.* moucheron *m.*

musculọs, -oạsă *adj.* musculeux, -euse; musclé, ~e.

muselịnă *f.* *(text.)* mousseline *f.*

musọn *m.* (vent) mousson *f.*

must *m.* **1.** moût *m.*; *~ de struguri* moût de raisins. **2.** jus *m.*, sève *f.*

mustạță *f.* **1.** moustache *f.* **2.** antennes (des insectes) *f. pl.*

mustăciọs, -oạsă *adj.* moustachu, ~e.

mustărịe *f.* lieu où l'on prépare, où l'on vend du moût.

mustị *vi.* suinter.

mustịre *f.* suintement *m.*

mustọs, -oạsă *adj.* juteux, -euse.

mustrạ *vt.* sermonner, gronder, semoncer // *a te ~ cugetul* avoir des remords.

mustrạre *f.* **1.** réprimande *f.*, reproche *m.* **2.** avertissement officiel (adressé à un employé) // *~ de cuget* remords *m.*, repentir *m.*

mustrătọr, -oạre I. *adj.* réprobateur, -trice. **II.** *adv.* avec réprobation.

musulmạn, ~ă I. *adj.* musulman, ~e. **II.** *m.f.* Turc, Turque.

mușamạ *f.* toile cirée // *a face ~* étouffer une affaire.

mușamalizạ *vt.* *(fam.)* étouffer une affaire malpropre; passer au bleu.

mușcạ *vt.* mordre; *(fig.)* *a-și ~ mîinile (degetele)* se mordre les doigts, se repentir.

mușcạtă *f.* *(bot.)* geranium *m.*

mușcătọr, -oạre *adj.* **1.** mordant, ~e. **2.** caustique.

mușcătụră *f.* morsure *f.*

mușchetạr *m.* *(ist.)* mousquetaire *m.*

mușchị¹ *m.* *(bot.)* mousse *f.*

mușchi² *m.* **1.** *(anat.)* muscle *m.* **2.** filet *m.*, faux-filet *m.* // *~ de vacă* bifteck *m.*, steak *m.*; *~ de porc (la grătar)* château *m.*

mușchiulẹț *n.* *(culin.)* faux-filet *m.*

mușețẹl *m.* camomille *f.*

muștạr *n.* moutarde *f.*; *sos de ~* sauce à la moutarde; *(fam.)* *a-i sări ~ul* lui monter la moutarde au nez, prendre la mouche.

mușterịu *m.* acheteur *m.*, client *m.*

muștiục *n.* bec (d'un instrument de musique) *m.*

muștruluị *vt.* **1.** mener à la baguette. **2.** gronder, réprimander; *(pop.)* laver la tête.

muștruluiạlă *f.* réprimande *f.*, semonce *f.*

mușurọi *n.* fourmilière *f.*; taupinière *f.*

mușurọi *vt.* *(agr.)* butter, chausser (une plante).

mușuroịre *f.*, **mușuroịt** *n.* *(agr.)* buttage *m.*

mut, ~ă I. *adj.* muet, ~te // *a rămîne ~* rester bouche bée, rester coi. **II.** *m.f.* *(fam.)* *să i-o spui lui ~u'!* à d'autres!

mutạ I. *vt.* **1.** déplacer. **2.** transférer // *a-și ~ gîndul* se raviser; renoncer. **II.** *vr.* déménager; changer de domicile.

mutạbil, ~ă *adj.* **1.** amovible. **2.** modificable, transformable.

mutabilitạte *f.* mutabilité *f.*

mutạre *f.*, **mutạt** *n.* déménagement *m.*; déplacement *m.*

mutatọr *n.* *(tehn. el.)* mutateur *m.*

mutạție *f.* mutation *f.*, changement *m.*

mutẹște *adv.* **1.** en silence. **2.** par gestes.

mutilạ *vt.* mutiler; estropier.

mutilạre *f.* mutilation *f.*

mutilạt, ~ă *adj.* mutilé, ~e; estropié, ~e.

mutịsm *n.* mutisme *m.*, silence opiniâtre.

mụtră *f.* *(fam.)* figure *f.*, visage *m.* // *a face mutre* faire des embarras, des façons; faire la moue; *~ simpatică* frimousse sympathique, agreable.

mutrișoạră *f.* minois *m.*

mutuạl, ~ă *adj.* mutuel, ~le; réciproque; *respect ~* respect mutuel.

muțẹnie *f.* **1.** mutisme *m.* **2.** silence *m.*

mutunạche *m.* marionnette *f.*

mụză *f.* muse *f.*

muzẹu *n.* musée *m.* // *piesă de ~* **a.** objet précieux; **b.** antiquaille *f.*

muzicạl, ~ă *adj.* **1.** musical, ~e. **2.** mélodieux, -euse; harmonieux, -euse.

muzicalitạte *f.* harmonie *f.*

muzicạnt, ~ă *m.f.* musicien, ~ne.

muzicolọg *m.* musicologue *m.*

muzicologie *f.* musicologie *f.*

muzicụță *f.* (petite) harmonica *f.*

N

na *interj.* **1.** tiens! voilà! prends! **2.** oh là, là!

nabạb *m.* nabab *m.*

nacafạ *f.* *(înv., fam.)* caprice *m.*

nacẹlă *f.* *(av.)* nacelle *f.*

nạdă¹ *f.* **1.** *(peşc.)* amorce *f.*, appât *m.* **2.** *(fig.)* piège *m.*

nạdă² *f.* rapiéçage *m.*, rallonge *f.*

naftalịnă *f.* *(farm.)* naphtalène *m.*

nagîţ *m.* *(ornit.)* vanneau *m.*

nai *n.* flûte de Pan *f.*

naiạdă *f.* *(mit.)* naïade *f.*

naịba *f.* *art.* diable *m.* // *a nu avea nici pe* ~ se porter à merveille; *al naibii!* formidable! *al naibii de ...* diablement...; *a vedea pe* ~ trouver son compte.

nạilon *n.* nylon *m.*

naịv, ~ă I. *adj., m.f.* **1.** naïf, -ive; ingénu, ~e. **2.** crédule. **II.** *adv.* naïvement.

naivitạte *f.* **1.** naïveté *f.*, ingénuité *f.* **2.** *(la pl.)* paroles naïves.

nạlbă *f.* *(bot.)* mauve *f.* // ~ *-mare* guimauve *f.*

nạmilă *f.* colosse *m.*

nạnă *f.* *(reg.)* **1.** tante *f.* **2.** marraine *f.*

nạni *interj.* *(fam.)* dodo *m.*

nạos *n.* *(bis.)* naos *m.*, nef *m.*

nap *m.* *(bot.)* navet *m.*

napạlm *n.* *(chim. mil.)* napalm *m.*

narạ *vt.* narrer, raconter.

naratịv, ~ă *adj.* narratif, -ive.

naraţiụne *f.* narration *f.*, récit *m.*

nạră *f.* **1.** *(anat.)* narine *f.* **2.** *(zool.)* naseau *m.*

narcịs *m.*, **narcịsă** *f.* *(bot.)* narcisse *f.* // ~ *galbenă* jonquille *f.*

narcọtic, ~ă *adj., n.* *(med.)* narcotique, somnifère.

narcotizạ *vt* *(med.)* narcotiser.

narcọză *f.* *(med.)* narcose *f.*

nas *n.* **1.** nez *m.*; *a vorbi pe* ~ parler du nez; *(fam.) a rîde în ~ul cuiva* rire au nez de qn; ~ *în vînt* nez retroussé. **2.** odorat *m.* **3.** *(fam.)* flair *m.* // *a-şi cunoaşte lungul ~ului* se mesurer à son aune; *a umbla cu ~ul pe sus* être arrogant(e); *a da cuiva peste* ~ remettre qn. à sa place, rabattre le caquet à qn.; *cu ~ul de ceară* très susceptible; *a strîmba din* ~ **a.** faire la grimace; **b.** trouver à redire; *a scoate cuiva ceva pe* ~ reprocher qch. à qn.

nạsture *m.* bouton *m.*

naş *m.* parrain *m.* // *a-şi găsi ~ul* trouver son maître.

nạşă *f.* marraine *f.*

nạşte I. *vt.* donner naissance à..., mettre au monde; accoucher de... **II.** *vr.* venir au monde, naître. **III.** *vi.* *(fig.)* engendrer.

nạştere *f.* **1.** naissance *f.* **2.** couches *f. pl.*; accouchement *m.* // *a da* ~ **a.** mettre au monde; **b.** créer; produire; **c.** provoquer; engendrer.

nat *n.* *(fam.)* *tot ~ul* **a.** tout le monde; **b.** chacun.

natạl, ~ă *adj.* natal, ~e.

natalitạte *f.* natalité *f.*

natạţie *f.* natation *f.*

natịv, ~ă *adj.* *(metal.)* natif, -ive; à l'état pur.

nạtriu *n.* *(chim.)* sodium *m.*, natrium *m.*

naturạl, ~ă I. *adj.* naturel, ~le // *mărime ~ă* grandeur nature. **II.** *adv.* **1.** naturellement. **2.** bien entendu.

naturalẹţe *f.* naturel *m.*

naturalịsm *n.* naturalisme *m.*

naturalịst, ~ă *adj., m.* naturaliste.

naturalizạ *vt. vr.* (se faire) naturaliser.

naturalizạre *f.* naturalisation *f.*

natụră *f.* **1.** nature *f.* **2.** monde *m.*, univers *m.* **3.** caractère *m.*, tempérament *m.* **4.** qualité *f.* // *ştiinţele naturii* les sciences naturelles; *de ~ să...* capable de...; propre à...

nạţie *f.* v. **naţiụne.**

naţionạl, ~ă *adj.* national, ~e.

naţionalịsm *n.* *(pol.)* nationalisme *m.*

naţionalịst, ~ă *adj., m.f.* *(pol.)* nationaliste.

naţionalitạte *f.* **1.** nationalité *f.*, caractère national. **2.** citoyenneté *f.*

naţionalizạ *vt.* *(ec. pol.)* nationaliser.

naţionalizạre *f.* *(ec. pol.)* nationalisation *f.*

naţionalizạt, ~ă *adj.* *(ec. pol.)* nationalisé, ~e.

naţiụne *f.* nation *f.*

naufragiạ *vi.* naufrager, faire naufrage; *(fam.)* couler.

naufragiạt, ~ă I. *adj., m.f.* naufragé, ~e. **II.** *m.f.* *(fig.)* raté, ~e.

naufrạgiu *n.* naufrage *m.*

naụtic, ~ă *adj.* nautique; *sporturi nautice* sport nautique; *schi* ~ ski nautique.

navạl, ~ă *adj.* naval, ~e.

nạvă *f.* **1.** navire *m.* **2.** *(arhit.)* nef *f.* // ~ *aeriană* aéronef *f.*; ~ *cosmică* vaisseau cosmique, engin spatial.

navẹtă *f.* navette *f.*; *a face naveta* faire la navette.

navigạ *vi.* **1.** *(mar.)* naviguer. **2.** *(av.)* voler; planer.

navigạbil, ~ă *adj. (despre ape)* navigable.

navigatọr, -oạre *m.f.* navigateur, -trice.

navigạție *f.* navigation *f.*

navlosị *vt. (mar.)* affréter.

navlosịre *f. (mar.)* affrètement *m.*

nạvlu *n. (mar.)* affret *m.*

nazạl, ~ă I. *adj.* nasal, ~e. **II.** *f. (fon.)* consonne nasale.

nazalitạte *f. (fon.)* nasalité *f.*

nazalizạ *vt. (fon.)* nasaliser.

nazalizạre *f. (fon.)* nasalisation *f.*

nạzuri *n. pl.* caprices *m. pl. // a face ~* faire des chichis.

năbădại *f. pl. (fam.) a-l apuca (a-l găsi) pe cineva (toate) ~le* **a.** se mettre en colère; piquer une crise; s'irriter; **b.** s'effrayer; *a băga în ~ pe cineva* épouvanter qn.

năbădăiọs, -oạsă *adj. (despre oameni)* **1.** colérique. **2.** capricieux, -euse.

năbușẹală *f.* chaleur étouffante.

năclăị I. *vt. vr.* (se) salir, (se) souiller. **II.** *vr. (despre sînge)* coaguler.

năclăịt, ~ă *adj.* **1.** poisseux, -euse; sale. **2.** *(despre sînge)* coagulé, ~e.

nădăjduị *vi. vt.* espérer.

nădẹjde *f.* espoir *m.*, espérance *f.*; *a trage ~* nourrir un espoir, espérer *// a pune (a avea) ~ în...* compter sur...; *de ~* de (toute) confiance; *cu ~* très bien; *slabă ~!* il y a peu de chances.

nădrạgi *m. pl. (pop.)* pantalon *m.*

nădụf *n.* **1.** *(pop.)* chaleur accablante; suffocation *f.* **2.** dépit *m.*; *a vorbi cu ~* parler avec dépit.

nădușẹală *f.* transpiration *f. // a-l trece (pe cineva) toate nădușelile* **a.** être en nage; **b.** suer sang et eau.

nădușị *vi.* transpirer.

nădușịt, ~ă *adj.* transpiré, ~e; en sueur.

năfrạmă *f.* fichu *m.*, écharpe *f.*

nălụcă *f.* **1.** fantôme *m.* **2.** chimère *f.*, vaine illusion *// ca năluca* comme l'éclair.

nămẹți *m. pl.* congères *f. pl.*

nămiạză *f.* midi *m. // ziua nămiaza mare* au grand jour.

nămọl *n.* **1.** boue *f.* **2.** limon *m.*

nămolọs, -oạsă *adj.* **1.** boueux, -euse. **2.** limoneux, -euse.

năpạstă *f.* **1.** malheur *m.*, calamité *f.* **2.** calomnie *f.*

năpădị I. *vt.* **1.** envahir; cerner. **2.** *(fig.)* accabler. **II.** *vi. (despre ape)* faire irruption.

năpădịre *f.* **1.** invasion *f.*; envahissement *m.* **2.** irruption *f.*

năpăstuị *vt.* **1.** opprimer; persécuter. **2.** dénigrer.

năpăstuịre *f.* **1.** oppression *f.*, persécution *f.* **2.** dénigrement *m.*, calomnie *f.*; injustice *f.*

năpăstuịt, ~ă *adj., m.f.* **1.** opprimé, ~e. **2.** dénigré, ~e.

năpîrcă *f. (zool.)* orvet *m. // pui de ~* personne perfide, vipère *f.*

năpîrlị *vi. (despre animale)* muer.

năpîrlịre *f.* mue *f.*

năpîrlịt, ~ă *adj. (despre animale)* mué, ~e.

năpîrstọc *m. (fam.)* gosse *m.*, mioche *m.*

năprạsnic, ~ă I. *adj.* **1.** imprévu, ~e; subit, ~e. **2.** impétueux, -euse; violent, ~e. **II.** *adv.* **1.** subitement. **2.** violemment.

năpustị *vr.* (+ **asupra**) se ruer (sur); foncer (sur); se précipiter (sur).

năpustịre *f.* **1.** irruption *f.* **2.** invahissement *m.*; assaut *m.*

nărạv *n.* vice *m.*; mauvaise habitude *// ~ul din fire n-are lecuire* qui a bu, boira.

nărăvạș, ~ă *adj. (despre cai)* rétif, -ive.

nărăvị *vr. (despre oameni)* contracter de mauvaises habitudes.

nărăvịt, ~ă *adj.* **1.** *(despre oameni)* qui a de mauvais plis. **2.** *(despre cai)* rétif, -ive.

năruị *vr.* **1.** s'écrouler, s'effondre; tomber en ruine. **2.** *(fig.)* s'affaisser, tomber.

năruire *f.* effondrement *m.*

năruịt, ~ă *adj.* éffondré, ~e; en ruines.

năsălịe *f.* civière pour le transport des morts.

născạre *f. din ~* de naissance.

născocẹală *f.* v. **născocịre.**

născocị *vt.* **1.** inventer; imaginer; **2.** *(fam.)* forger de toutes pièces, mentir.

născocịre *f.* invention *f.*; *(fam.)* mensonge *m.*

născocitọr, -oạre I. *adj.* inventif, -ive. **II.** *m.f.* *(fam.)* menteur, -euse.

năstrụșnic, ~ă *adj.* **1.** étrange, bizarre. **2.** extraordinaire, formidable *// ce idee ~ă!* quelle drôle d'idée.

nătăflẹț, -eạță *adj., m.f.* niais, ~e; propre à rien.

nătărău *adj. m., m.* **1.** borné. **2.** balourd; lourdaud.

nătîng, ~ă *adj.* empoté, ~e; maladroit, ~e; gauche.

năục, ~ă I. *adj.* **1.** hébété, ~e; abasourdi, ~e. **2.** *(fam.)* ébloui, ~e. **II.** *m.f. (fam.)* fou, folle; ahuri, ~e.

năucị *vt.* **1.** hébéter; abasourdir. **2.** *(fam.)* éblouir; stupéfier.

năucịre *f.* **1.** stupeur *f.* **2.** *(fam.)* éblouissement *m.*

năucịt, ~ă *adj.* v. **năục (I).**

năụt *n. (bot.)* pois chiche.

năvạlă *f.* **1.** assaut *m.*; agression *f.* **2.** *(fig.)* irruption *f.*; ruée *f. // a da ~* foncer sur...

năvạlnic, ~ă I. *adj.* impétueux, -euse; fougueux, -euse; vif, vive. **II.** *adv.* impétueusement, avec impétuosité.

năvălị I. *vi.* **1.** fondre, foncer sur...; se précipiter sur... **2.** envahir; faire irruption. **3.** *(despre lichide)* affluer (impétueusement). **II.** *vt.* assaillir; attaquer.

năvălịre *f.* v. **năvạlă.**

năvălitọr, -oạre I. *adj.* envahissant, ~e. **II.** *m.f.* envahisseur *m.*

năvọd *n.* filet de pêche.

năvodạr *m.* pêcheur au filet.

năzărị I. *vi. vr.* surgir. **II.** *vr.* **1.** s'imaginer (que); *(fam.)* avoir la berlue. **2.** prendre ombrage *// ce ți se năzare?* quelle mouche te pique?

năzărịre *f.* hallucination *f.*

năzbîtie *f.* facétie *f.*; farce *f.*, polissonnerie *f.*

năzdrăvạn, ~ă *adj. (fam.)* **1.** extraordinaire. **2.** drôle; rigolo.

năzdrăvănịe *f. (fam.)* **1.** plaisanterie *f.* **2.** extravagance *f.*

năzuị *vi.* aspirer à...; prétendre à...

năzuịnță *f.* aspiration *f.*; tendence (vers) *f.*

năzurọs, -oạsă *adj.* capricieux, -euse; difficile.

ne¹- *elem. de comp.* **1.** in-, im-. **2.** non-.

ne² *pron.pers.* v. **noi.**

nea¹ *f. (reg.)* neige *f.*

nea² *m.* v. **nẹne.**

neabătụt, **~ă** *adj.* ferme; téméraire.

neaccesịbil, **~ă** *adj.* inaccessible.

neacoperịt, **~ă** *adj.* découvert, ~e; nu, ~e.

neadevăr *n.* inexactitude *f.*; mensonge *m.*

neadevărạt, **~ă** *adj.* erroné, ~e; faux, fausse.

neadormịt, **~ă** *adj. (fig.)* vigilent, ~e.

neagresiụne *f.* non-agression *f.*

neajụns *n.* **1.** désagrément *m.*; ennui *m.* **2.** défaut *m.*, inconvénient *m.*

neajutorạt, **~ă** *adj.* **1.** gauche; maladroit, ~e. **2.** pauvre, miséreux, -euse.

nealineạt, **~ă** *adj., m.f. (pol.)* non-aligné, ~e.

neam¹ *adv. (fam.)* nullement, pas du tout.

neam² *n.* **1.** nation *f.*, peuple *m.* **2.** origine *f.*, lignée *f.* **3.** parent *m.*; *~ de aproape* proche parent. **4.** genre *m.*, espèce *f.* // *de tot ~ul* de toute sorte; *~ de ~ul meu (tău, său etc.)...* personne, aucun, nul.

neamẹstec *n.* non-ingérence *f.*, non-intervention *f.*

neamţ *m. (pop.)* Allemand *m.*

neạnt *n.* néant *m.*

neạoş, **~ă** *adj.* **1.** autochtone, indigène. **2.** authentique, véritable.

neapărạt *adv.* à tout prix; absolument, sans faute.

neascultạre *f.* désobeissance *f.*, insoumission *f.*

neasemănạt, **~ă,** **neasemuịt,** **~ă** *adj.* incomparable, sans égal (e), sans pareil (le).

neastîmpăr *n.* impatience *f.*; pétulence *f.*

neastîmpărạt, **~ă** *adj.* agité, ~e; *(despre copii)* folâtre.

neaşteptạt, **~ă** **I.** *adj.* imprévu, ~e; surprenant, ~e. **II.** *n. pe ~e* **a.** au dépourvu; **b.** inopinément; **c.** à l'improviste. **III.** *adv. ~ de...* étonnamment...

neatent, **~ă** *adj. a fi ~ cu...* n'avoir pas d'égards envers...

neatịns, **~ă** *adj.* intact, ~e; entier, -ère.

neatîrnạre *f.* indépendance *f.*

neavenịt, **~ă** *adj. (jur.)* non avenu(e).

nebăgạre *f. din ~ de seamă* par mégarde, par inadvertance.

nebiruịt, **~ă** *adj. de ~* invincible.

nebulọs, **-oạsă** **I.** *adj.* **1.** *(astr).* nébuleux, -euse. **2.** vague, confus, ~e. **II.** *f. (astr.)* nébuleuse *f.*

nebulozitạte *f.* **1.** *(în meteorologie)* nébulosité *f.* **2.** *(fig.)* confusion *f.*

nebụn, **~ă** **I.** *adj.* **1.** fou, folle; dément, ~e; *a fi ~ după...* être fou de... **2.** *(fam.)* toqué, ~e; timbré, ~e; *cam ~!* un peu toqué! **3.** irréfléchi, ~e; imprudent, ~e. **4.** *(fam.).* formidable, extraordinaire; *a face un lux ~* étaler un luxe extraordinaire // *fugă ~ă* course effrénée. **II.** *m.f.* fou, folle; aliéné, ~e.

nebunạtic, **~ă** *adj.* folâtre; turbulent, ~e.

nebunẹsc, **-eạscă** *adj.* insensé, ~e; irréfléchi, ~e.

nebunẹşte *adv.*, follement, ardemment; à l'excés, à l'extrême.

nebunịe *f.* folie *f.*, démence *f.*; *la ~* follement, éperdument.

necạz *n.* **1.** peine *f.*, chagrin *m.*; amertume *f.* **2.** tracas *m.*, ennui *m.* **3.** dépit *m.*, ressentiment *m.* // *a avea ~ pe cineva* en vouloir à qn.

necăjị **I.** *vt.* **1.** irriter; agacer. **2.** *(fam.)* taquiner. **3.** peiner, faire de la peine. **II.** *vr.* **1.** se faire du mauvais sang. **2.** s'efforcer; *(pop.)* trimer.

necăjịt, **~ă** *adj.* **1.** peiné, ~e. **2.** irrité, ~e; agacé, ~e; *(fam.)* embêté, ~e. **3.** besogneux, -euse; pauvre.

necăsătorịt, **~ă** *adj.* célibataire.

necesạr, **~ă** *adj.* nécesaire // *strictul ~* l'indispensable; *a considera ~ să...* juger utile de...

necesitạ *vt.* nécessiter; exiger.

necesitạte *f.* nécessité *f.*, besoin *m.* // *de primă ~* indispensable.

nechemạt, **~ă** *adj.* incompétent, ~e; ignorant, ~e.

nechezạ *vi. (despre cai)* hennir.

nechezạt *n.*, **nechezătụră** *f.* hennissement *m.*

nechibzuịnţă *f.* **1.** irréflexion *f.* **2.** imprudence *f.*; légèreté *f.*

nechibzuịt, **~ă** *adj.* **1.** irréfléchi, ~e. **2.** imprudent, ~e; insensé, ~e // *vorbe ~e* propos inconsidérés.

necịnste *f.* **1.** déshonneur *m.* **2.** insulte *f.*; offense *f.*

necinstị **I.** *vt. vr.* (se) déshonorer; *(fam.)* (se) couvrir de honte. **II.** *vt.* profaner.

necinstịre *f.* **1.** déshonneur *m.* **2.** profanation *f.*

necinstịt, **~ă** **I.** *adj.* incorrect, ~e; déloyal, ~e; malhonnête. **II.** *adv.* incorrectement; malhonnêtement.

necioplịt, **~ă** *adj.* **1.** grossière-ment travaillé(e). **2.** *(fig., despre oameni)* malappris, ~e; grossier, -ère.

necitẹţ, **-eạţă** *adj.* illisible.

neclạr, **~ă** *adj.* confus, ~e.

neclintịre *f.* immobilité *f.*, fixité *f.*

neclintịt, **~ă** **I.** *adj.* **1.** immobile, fixe. **2.** *(fig.)* ferme, inébranlable. **II.** *adv.* fermement, inébranlablement.

necondiţionạt, **~ă** *adj.* sans conditions.

necontenịt, **~ă** **I.** *adj.* ininterrompu, ~e; continuel, ~le. **II.** *adv.* continuellement, sans cesse.

necontestạt, **~ă** *adj. de ~* incontestable; évident, ~e.

necọpt, **-coạptă** *adj.* **1.** *(despre fructe, legume)* cru, ~e; vert, ~e. **2.** *(despre alimente)* mal cuit(e). **3.** *(fig.)* (trop) jeune; sans expérience; novice.

necredinciọs, **-oạsă** **I.** *adj.* **1.** infidèle. **2.** mécréant, ~e. **II.** *m.f.* athée.

necredịnţă *f.* **1.** infidélité *f.* **2.** athéisme *m.*

necrezụt, **~ă** *adj. de ~* inimaginable, extraordinaire.

necrolọg *n.* nécrologue *m.*

necrọpolă *f.* **1.** *(ist.)* nécropole *f.* **2.** caveau *m.*

necrozạ *vr. (despre ţesuturi)* se nécroser.

necrozạre, **necrọză** *f.* nécrose *f.*

necruţătọr, **-oạre** *adj.* implacable.

nectạr *n.* **1.** *(bot.)* nectar *m.* **2.** *(fig.)* boisson exquise.

necugetạre *f.* irréflexion *f.*; légèreté *f.*

necugetạt, **~ă** *adj.* irréflechi, ~e; léger, -ère.

necụm *adv.* d'autant moins; aucunement, nullement.

necumpătạt, ~ă *adj*. 1. intempérant, ~e. 2. irréfléchi, ~e; inconsidéré, ~e.

necumpătạre *f*. intempérance *f*.

necunoscụt, ~ă I. *adj*. inconnu, ~e; ignoré, ~e. **II.** *f*. *(mat.)* inconnue *f*. **III.** *n*. *art*. l'inconnu *m*.

necuprịns, ~ă *adj*. *(poetic)* infini, ~e; immense.

necurạt, ~ă I. *adj*. malhonnête; impur, ~e. **II.** *m*. *art*. le diable.

necuviincịos, -oạsă *adj*. impoli, ~e; irrespectueux, -euse; impertinent, ~e.

necuviịnță *f*. impolitesse *f*.; impertinence *f*., grossièreté *f*.

nedefinịt, ~ă *adj*. indéfini, ~e; vague.

nedelicatẹțe *f*. indélicatesse *f*.

nedeslușịt, ~ă *adj*. confus, ~e; imprécis, ~e.

nedespărțịt, ~ă *adj*. inséparable.

nedezlipịt, ~ă *adj*. *de* ~ **a.** indissoluble; **b.** inséparable.

nedezmințịt, ~ă *adj*. *dragoste (prietenie) ~ă* amour (amitié) à toute épreuve.

nedrẹpt, -eạptă I. *adj*. injuste // *(gram.) complement* ~ complément d'objet indirect. **II.** *n*. *pe* ~ injustement.

nedreptạte *f*. injustice *f*., iniquité *f*.; tort *m*.

nedreptățị *vt*. faire tort (à...), léser (dans ses droits, dans ses intérêts).

nedumerịre *f*. étonnement *m*., perplexité *f*.

nedumerịt, ~ă *adj*. étonné, ~e; perplexe.

nefạst, ~ă *adj*. néfaste; fatal, ~e; funeste.

nefavorạbil, ~ă *adj*. défavorable.

nefericịre *f*. malheur *m*; *din* ~ par malheur, malheureusement.

nefericịt, ~ă *adj*., *m.f*. malheureux, -euse.

nefiịnță *f*. non-être *m*.; néant *m*.

nefirẹsc, -eạscă I. *adj*. anormal, ~e; contre-nature; artificiel, ~le. **II.** *adv*. anormalement; artificiellement.

nefrịtă *f*. *(med.)* néphrite *f*.

nefrịtic, ~ă *adj*. *(med.)* néphrétique.

neg *m*. verrue *f*.

negạ *vt*. nier; contester.

negạre *f*. négation *f*.; contestation *f*.

negatịv, ~ă I. *adj*. 1. négatif, -ive. 2. *(fig.)* destructif, -ive // **II.** *adv*. négativement. **III.** *n*. négatif *m*.

negativịsm *n*. négativisme *m*.

negativịst, ~ă *adj*., *m.f*. négateur, -trice.

negạție *f*. négation *f*.

neghịnă *f*. *(bot.)* ivraie *f*.; *a alege grîul din* ~ séparer le bon grain de l'ivraie // *a semăna* ~ semer la discorde.

neghiọb, -oạbă *adj*., *m.f*. sot, sotte; stupide.

neghiobịe *f*. bêtise *f*.; stupidité *f*.

neglijạ *vt*. *vr*. (se) négliger.

neglijạbil, ~ă *adj*. négligeable, sans importance.

neglijạre *f*. omission *f*.

neglijẹnt, ~ă I. *adj*. 1. négligent, ~e; peu soigné, ~e. 2. indolent, ~e. **II.** *adv*. 1. négligemment. 2. avec indifférence.

neglijẹnță *f*. 1. négligeance *f*., laisser-aller *m*. 2. mise négligée // *cu* ~ négligemment.

neglijẹu *n*. négligé *m*., déshabillé *m*.

negociạ *vt*. 1. négocier; traiter. 2. monnayer (des valeurs).

negociạbil, ~ă *adj*. négociable.

negociatọr, -oạre *m.f*. négociateur, -trice.

negociẹre *f*. négociation *f*.; pourparlers *m. pl*.

negọț *n*. négoce *m*., commerce *m*.

negrăịt, ~ă *adj*. ~ *de*... indiciblement..., extraordinairement...

negreạlă *f*. 1. noir *m*. 2. teinture noire.

negrẹsă *f*. Negresse *f*.

negreșịt *adv*. assurément, sans faute.

negriciọs, -oạsă *adj*. noirâtre, noiraud, ~e; brun, ~e.

nẹgru, neạgră I. *adj*. noir, ~e // *vin* ~ vin rouge; *noapte neagră* nuit obscure; *a fi* ~ *în cerul gurii* être méchant. **II.** *n*. 1. noir *m*.; *scris* ~ *pe alb* écrit noir sur blanc. 2. teinture noire // *a i se face cuiva* ~ *înaintea ochilor* **a.** voir rouge; **b.** avoir des vertiges. **III.** *m*. Noir *m*., Nègre *m*.

negrụț, ~ă *adj*. noiraud, ~e.

nẹgură *f*. 1. brouillard *m*., brume *f*. 2. *(fig.)* tenèbres *f. pl*.

negurọs, -oạsă *adj*. 1. brumeux, -euse; nébuleux, -euse. 2. *(fig.)* sombre; ténébreux, -euse.

negustọr, -eạsă *m.f*. commerçant, ~e; marchand, ~e.

negustorẹsc, -eạscă *adj*. commercial, ~e.

negustorịe *f*. négoce *m*.; commerce *m*.

nehotărîre *f*. indécision *f*.; hésitation *f*.

nehotărît, ~ă I. *adj*. 1. *(despre oameni)* irrésolu, ~e. 2. vague; imprécis, ~e. 3. *(gram.)* indefini, ~e. **II.** *adv*. vaguement, confusément.

neiertătọr, -oạre *adj*. impitoyable, implacable.

neintervẹnție *f*. *(pol.)* non-intervention *f*.

neintervenționịst, ~ă *adj*. *(pol.)* non-interventionniste.

neisprăvịt, ~ă *adj*., *m.f*. *(fam.)* incapable; propre à rien.

neistovịt, ~ă *adj*. 1. intense. 2. continue, ~e.

neîmplinịt, ~ă *adj*. 1. incomplet, -ète. 2. *(fig.)* non réalisé, ~e.

neîncepụt, ~ă *adj*. intact, ~e.

neîncetạt, ~ă I. *adj*. perpétuel, ~le; incessant, ~e. **II.** *adv*. sans cesse, sans relâche.

neînchipuịt, ~ă I. *adj*. inimaginable. **II.** *adv*. (+ **de**) extrêmement.

neîncrẹdere *f*. méfiance *f*.; soupçon *m*.

neîncrezătọr, -oạre *adj*. méfiant, ~e; soupçonneux, -euse.

neîndemînạre *f*. maladresse *f*.

neîndemînạtic, ~ă I. *adj*. maladroit, ~e; gauche. **II.** *adv*. maladroitement, gauchement.

neîndoiọs, -oạsă I. *adj*. hors de doute; indubitable. **II.** *adv*. indubitablement.

neînduplecạt, ~ă *adj*. implacable; inflexible.

neîndurạre *f*. cruauté *f*.; *cu* ~ impitoyablement, sans pitié.

neîndurător, -oạre *adj*. v. **neînduplecạt.**

neînfricạt, ~ă, neînfricoșạt, ~ă *adj*. courageux, -euse; hardi, ~e.

neîngăduịt, ~ă *adj*. défendu, ~e.

neînsemnạt, ~ă *adj*. sans importance, négligeable; insignifiant, ~e.

neînsuflețịt, ~ă *adj*. 1. inanimé, ~e. 2. mort, ~e.

neînsurạt *adj*. *m*. célibataire.

neîntemeiạt, ~ă *adj*. sans fondement, non fondé, ~e.

neîntinạt, ~ă *adj*. immaculé, ~e; pur, ~e.

neîntîrziạt *adv.* immédiatement; sur le champ.
neîntrecụt, ~ă *adj.* inégalable, sans égal.
neîntrerụpt, ~ă I. *adj.* continu, ~e. **II.** *adv.* continuellement; sans trêve; incessament.
neînțelẹgere *f.* **1.** mésentente *f.*, malentendu *m.* **2.** discorde *f.*, différend *m.*
neînțelẹs, -eạsă *adj.* **1.** incompris, ~e. **2.** confus, ~e // *de* ~ **a.** inexplicable; **b.** incompréhensible.
nelămurịre *f.* incertitude *f.*, doute *m.*
nelămurịt, ~ă *adj.* confus, ~e; vague; indistinct, ~e.
nelegitịm, ~ă *adj.* illégitime.
nelegiuịre *f.* **1.** infamie *f.*, forfait *m.* **2.** sacrilège *m.*
nelegiuịt, ~ă *adj.* infame; criminel, ~le.
nelimitạt, ~ă *adj.* illimité, ~e; immense.
nelinịște *f.* trouble *m.*; agitation *f.*
neliniștị *vt. vr.* (s')inquiéter; se troubler.
neliniștịt, ~ă *adj.* inquiet, -ète; agité, ~e; troublé, ~e.
nemaipomenịt, ~ă I. *adj.* extraordinaire, inouï, ~e. **II.** *adv.* extraordinairement.
nemărginịre *f.* **1.** infini *m.*; infinité *f.* **2.** immensité *f.*
nemărginịt, ~ă I. *adj.* illimité, ~e; sans bornes. **II.** *adv.* infiniment.
nemăritạtă *adj. f.* célibataire.
nemăsurạt, ~ă *adj.* démesuré, ~e; illimité, ~e.
nemẹrnic, ~ă I. *adj.* infame, scélerat, ~e. **II.** *m.f.* canaille *f.*; misérable.
nemernicie *f.* infamie *f.*
nemijlocịt, ~ă I. *adj.* sans intermédiaire; direct, ~e. **II.** *adv.* directement.
nemilọs, -oạsă, nemilostịv, ~ă *adj.* impitoyable; dur, ~e; cruel, ~le.
nemiluịta *f. art. cu* ~ à foison.
nemîncạt, ~ă I. *adj.* affamé, ~e; à jeun. **II.** *m.f.* *(peior.)* gueux, -euse. **III.** *n. pe* ~*e* à jeun.
nemîngîiạt, ~ă *adj.* inconsolable.
nemțẹsc, -eạscă *adj.* **1.** allemand, ~e. **2.** *(fam. peior.)* tudesque.
nemțẹște *adv.* à l'allemande; *a vorbi* ~ parler l'allemand.
nemțoạică *f.* *(pop.)* Allemande *f.*
nemulțumị *vt.* mécontenter.
nemulțumịre *f.* **1.** mécontentement *m.* **2.** désagrément *m.*, ennui *m.*
nemulțumịt, ~ă *adj.* mécontent, ~e // *a fi mereu* ~ trouver toujours qch. à redire.
nemurịre *f.* **1.** immortalité *f.* **2.** *(fig.)* renom *m.*
nemuritọr, -oạre *adj.* **1.** immortel, ~le. **2.** *(fig.)* éternel, ~le.
nẹne *m.* *(fam.)* oncle *m.*
nenorọc *n.* malchance *f.*; *(fam.)* guigne *f.*
nenorocị *vt. vr.* (se) rendre malheureux.
nenorocịre *f.* **1.** malheur *m.*; *din* ~ par malheur, malheureusement. **2.** calamité *f.*; désastre *m.*
nenorocịt, ~ă *adj., m.f.* malheureux, -euse; misérable.
nenorocọs, -oạsă *adj.* malchanceux, -euse; néfaste.
nenumărạt, ~ă *adj.* innombrable, sans nombre.
neo- *elem. de comp.* néo-.
neobișnuịt, ~ă *adj.* inaccoutumé, ~e; inusité, ~e; rare; insolite.
neobosịt, ~ă I. *adj.* infatigable, très actif (-ive). **II.** *adv.* infatigablement.
neobrăzạre *f.* impudence *f.*, effronterie *f.* // *cu* ~ impudemment.
neobrăzạt, ~ă *adj.* impudent, ~e; effronté, ~e.
neocapitalịsm *n.* *(pol.)* néo-capitalisme *m.*
neocapitalịst, ~ă *adj., m.f.* *(pol.)* néo-capitaliste.
neoclạsic, ~ă *adj.* *(arhit., arte)* néoclassique.
neoclasicịsm *n.* *(arhit., arte)* néoclassicisme *m.*
neocolonialịsm *n.* *(pol.)* néo-colonialisme *m.*
neocolonialịst, ~ă *adj., m.f.* *(pol.)* néo-colonialiste.
neofascịsm *n.* *(pol.)* néo-fascisme *m.*
neofascịst, ~ă *adj., m.f.* *(pol.)* néo-fasciste.
neofịt *m.* néophyte *m.*
neogrẹc, -greạcă *adj.* néogrec, -que.
neolatịn, ~ă *adj.* néolatin, ~e.
neolịtic, ~ă *adj.* *(geol.)* néolithique.
neolọgic, ~ă *adj.* *(despre cuvinte)* néologique.
neologịsm *n.* *(lingv.)* néologisme *m.*
neọm *m. a face (a deveni) din om* ~ (se) ruiner; (se) dégrader.
neomenẹsc, -eạscă *adj.* sauvage, inhumain, ~e.
neomenẹște *adv.* inhumainement, sauvagement.
neomenịe *f.* méchanceté *f.*, cruauté *f.*
neomenọs, -oạsă *adj.* sans pitié, impitoyable, cruel, ~le.
neọn *n.* néon *m.*
neoplạsm *n.* *(med.)* néoplasme *m.*, cancer *m.*
neorînduiạlă *f.* désordre *m.*, confusion *f.*
nepărtinịre *f.* impartialité *f.*; objectivité *f.*
nepărtinitọr, -oạre I. *adj.* impartial, ~e; juste, objectif, -ive. **II.** *adv.* impartialement.
nepăsạre *f.* indifférence *f.*, indolence *f.*; *cu* ~ négligemment, avec indifférence.
nepăsătọr, -oạre *adj.* **1.** indifférent, ~e; impassible. **2.** insouciant, ~e; nonchalant, ~e.
nepătạt, ~ă *adj.* propre, sans tache; *(fig.)* pur, ~e; immaculé, ~e.
nepătrụns, ~ă *adj. de* ~ impénétrable, mystérieux, -euse.
nepieritọr, -oạre *adj.* impérissable; *(fig.)* éternel, ~le; immortel, ~le.
neplạtă *f.* non-paiement *m.*
neplăcẹre *f.* désagrément *m.*, ennui *m.* // *cu* ~ à contrecoeur.
nepoạtă *f.* **1.** nièce *f.* **2.** petite-fille *f.* **3.** descendante *f.*
nepoftịt, ~ă *adj.* intrus, ~e; indésirable.
nepọt *m.* **1.** neveu *m.* **2.** petit-fils *m.* **3.** descendant *m.*
nepotịsm *n.* népotisme *m.*, favoritisme *m.*
nepotolịt, ~ă *adj.* inapaisé, ~e; inassouvi, ~e.
nepotrivịre *f.* **1.** dissemblance *f.*, incompatibilité *f.*, discordance *f.* **2.** disproportion *f.*
nepotrivịt, ~ă I. *adj.* **1.** incompatible. **2.** disproportionné, ~e // *vorbă ~ă* mot déplacé. **II.** *adv.* mal à propos, hors de propos.
neprecupețịt, ~ă *adj., adv.* sans réserve, sans restriction.
nepregătịt *n. pe* ~*e* au pied levé.
nepretențiọs, -oạsă *adj.* modeste, sans prétentions; *(despre stil, limbă)* simple; naturel, ~le.
neprețuịt, ~ă *adj.* inappréciable, sans prix, inestimable.
neprevăzụt, ~ă I. *adj.* imprévu, ~e; inattendu, ~e // *de* ~ imprévisible. **II.** *n. art.* l'imprévu *m.*
nepricẹpere *f.* ignorance *f.*, incompétence *f.*

nepricepụt, ~ă I. *adj.* inhabile, maladroit, ~e; incapable. **II.** *m.f.* naïf, -ive; niais, ~e.

nepricopsịt, ~ă *adj.* *(fam.)* raté, ~e; incapable, imbécile.

neprịelnic, ~ă *adj.* défavorable, peu propice.

neprietenẹsc, -eạscă *adj.* hostile, inamical, ~e.

neprietenọs, -oạsă I. *adj.* peu aimable. **II.** *adv.* hostilement.

neprihănịt, ~ă *adj.* sans tache; immaculé, ~e.

nepụsă *adj. f. pe ~ masă* à l'improviste; inopinément.

neputinciọs, -oasă *adj.*, *m.f.* **1.** faible; incapable. **2.** infirme.

neputịnță *f.* **1.** faiblesse *f.*; incapacité *f.* **2.** infirmité. **3.** impossibilité *f.* // *cu ~* impossible.

nerăbdạre *f.* impatience *f.*; nervosité *f.* // *cu ~* impatiemment.

nerăbdătọr, -oare *adj.* impatient, ~e; inquiet, -ète; nerveux, -euse // *sînt ~ să...* il me tarde de...

nerecunoscătọr, -oạre *adj.* ingrat, ~e // *a se arăta ~* payer d'ingratitude.

nerecunoștịnță *f.* ingratitude *f.*

nerecụrgere *f. ~ la forță* non-recours à la force.

neregularitạte *f.* irrégularité *f.*

neregulạt, ~ă *adj.* irrégulier, -ère. **II.** *adv.* irrégulièrement.

nerẹgulă *f.* **1.** désordre *m.* **2.** irrégularité *f.* // *este ceva în ~* il y a quelque chose qui cloche.

nereușịtă *f.* échec *m.*

nerezolvạt, ~ă *adj. de ~* insoluble.

nerọd, -oạdă *adj.*, *m.f.* niais, ~e; sot, sotte.

neroditọr, -oạre *adj.* *(despre regiuni, terenuri)* infertile.

nerozịe *f.* **1.** sottise *f.*, bêtise *f.* **2.** faute *f.*

nerușinạre *f.* effronterie *f.*, impudence *f.*

nerușinạt, ~ă *adj.* **1.** effronté, ~e; sans vergogne. **2.** impudique, indécent, ~e.

nerv *m.* nerf *m.* // *a-și stăpîni ~ii* se dominer; *a avea ~i* être nerveux, avoir ses nerfs.

nervọs, -oạsă I. *adj.* nerveux, -euse; irascible. **II.** *adv.* nerveusement.

nervozitạte *f.* **1.** nervosité *f.*; irritation *f.* **2.** impatience *f.*

nervụră *f.* nervure *f.*

nesạț *n.* avidité *f.* // *cu ~* avidement.

nesăbuịnță *f.* **1.** irréflexion *f.* **2.** folie *f.*

nesăbuịt, ~ă *adj.* irréfléchi, ~e; insensé, ~e.

nesățiọs, -oạsă *adj.* **1.** *(despre oameni)* insatiable, avide. **2.** *(despre mîncăruri)* peu nourrisant, ~e.

nesecạt, ~ă *adj.* intarissable, inépuisable.

neseser *n.* necessaire (de toilette) *m.*

nesfîrșịt, ~ă I. *adj.* infini, ~e; sans fin. **II.** *n.* infini *m.*; *la ~* à l'infini, toujours.

nesịgur, ~ă *adj.* **1.** *(despre oameni)* indécis, ~e; désorienté, ~e. **2.** *(despre manifestări ale oamenilor)* incertain, ~e, hésitant, ~e; douteux, -euse, suspect, ~e.

nesigurạnță *f.* incertitude *f.*; doute *m.*

nesimțịre *f.* **1.** défaillance *f.*, évanouissement *m.* **2.** incivilité *f.*, impolitesse *f.* // *a cădea în ~* perdre connaissance, s'évanouir.

nesimțịt, ~ă I. *adj.*, *m.f.* malotru, ~e; malappris, ~e. **II.** *n. pe ~e.* **a.** en douce; **b.** discrètement.

nesimțitọr, -oạre *adj.* **1.** insensible. **2.** malotru, ~e; grossier, -ère.

nesocotị *vt.* ne pas tenir compte (de); ignorer, mépriser.

nesocotịnță *f.* **1.** irréflexion *f.* **2.** légèreté *f.*, imprudence *f.*

nesocotịre *f.* **1.** transgression *f.* **2.** mépris *m.*, déconsideration *f.*

nesọmn *n.* insomnie *f.*

nespụs, ~ă *adj.* *~ de ...* indiciblement..., extrêmement...

nestabịl, ~ă *adj.* instable.

nestabilitạte *f.* instabilité *f.*

nestatọrnic, ~ă *adj.* inconstant, ~e, variable.

nestatornicịe *f.* inconstance *f.*, variabilité *f.*

nestăvilịt, ~ă *adj.* impétueux, -euse; irrésistible // *de ~* indomptable.

nestemạtă I. *adj. f. piatră ~* pierre précieuse; gemme *f.* **II.** *f. pl.* joyaux *m. pl.*

nestingherịt *adv.* **1.** sans entrave, sans contrainte. **2.** tranquillement.

nestịns, ~ă *adj. var ~* chaux vive; *de ~* inextinguible.

nestrămutạt, ~ă I. *adj.* inébranlable; *(fig.)* ferme. **II.** *adv.* inébranlablement.

nesuferịt, ~ă *adj.* insupportable.

nesupụnere *f.* insoumission *f.*

neșạnsă *f.* malchance *f.*; *(fam.)* guigne *f.*

neștẹrs, -eạrsă *adj. de ~* ineffaçable; inoubliable.

neștiịnță *f. ~ de carte* analphabétisme *m.*

neștịre *f. în ~* inconsciemment.

neștiutọr, -oạre *m.f. ~ de carte* analphabète, illettré, ~e.

net, ~ă I. *adj.* net, nette. **II.** *adv.* nettement.

netăgăduịt, ~ă *adj.* indubitable; indiscutable, incontesté, ~e // *de ~* incontestablement.

nẹted, ~ă *adj.* lisse; poli, ~e.

netezị *vt.* **1.** niveler. **2.** lisser. **3.** repasser légèrement au fer chaud. **4.** passer la main sur...; arranger // *a ~ calea* faciliter le chemin (à).

netezịt, ~ă *adj.* *(despre drumuri, terenuri)* aplani, ~e; nivélé, ~e.

netrẹbnic, ~ă *adj.* misérable, (propre) à rien, salaud, ~e.

netrebnicịe *f.* vilenie *f.*, canaillerie *f.*

nețărmurịt, ~ă *adj.* sans bornes, illimité, ~e.

neuitạt, ~ă *adj. de ~* inoubliable.

neurastẹnic, ~ă *adj.*, *m.f.* *(med.)* neurasthénique.

neurastenịe *f.* *(med.)* neurasthénie *f.*

neurastenizạ *vr.* devènir neurasthénique.

neurolọg *m.* (médecin) neurologiste *m.*

neurologịe *f.* neurologie *f.*

neutralitạte *f.* *(pol.)* neutralité *f.*

neutralizạ *vt.* *(chim.)* neutraliser.

neutralizạnt, ~ă *adj.* *(chim.)* neutralisant, ~e.

neutralizạre *f.* *(chim.)* neutralisation *f.*

neutralizạt, ~ă *adj.* *(chim.)* neutralisé, ~e.

neutrọn *m.* *(fiz.)* neutron *m.*

neụtru, -ră *adj.* *(gram., pol.)* neutre.

nevạstă *f.* **1.** *(pop.)* femme mariée. **2.** épouse *f.*

nevăstuịcă *f.* *(zool.)* belette *f.*

nevătămạt, ~ă *adj.* indemne // *viu și ~* sain et sauf.

nevăzụt, ~ă I. *adj.* invisible // *a se face ~* disparaître. **II.** *n. pe ~e* à l'aveuglette.

neverosịmil, ~ă I. *adj.* invraisemblable. II. *n.* invraisemblance *f.*
nevertebrạt, ~ă *adj.* *(zool.)* invertébré, ~e.
nevindecạt, ~ă *adj.* *de* ~ inguérissable.
nevinovạt, ~ă *adj.* 1. innocent, ~e. 2. pur, ~e; candide.
nevinovățịe *f.* 1. innocence *f.* 2. candeur *f.*; naïveté *f.* // *cu* ~ innocemment.
nevoị I. *vt.* *(numai la pasiv)* être obligé (contraint) // *a fost nevoit să...* force lui a été de... II. *vr.* *(înv.)* se donner la peine de.
nevoiạș, ~ă *adj.* pauvre, misérable, nécessiteux, -euse.
nevọie *f.* 1. nécessité *f.*, besoin *m.*; *la* ~ au besoin, à la rigueur. 2. embarras *m.*, difficulté *f.* 3. misère *f.*, pauvreté *f.* 4. *(la pl.)* affaires *f. pl.* // *nu-i* ~ *să...* ce n'est pas la peine de...; *de* ~ obligatoirement; *(fam.)* *zor-*~ à tout prix; *în* ~ dans la gêne; *(ir.)* *deștept* ~ *mare* très intelligent; *dacă ar fi fost* ~ *să...* s'il avait fallu...
nevoịt, ~ă *adj.* obligé, ~e.
nevọlnic, ~ă *adj.* faible; incapable.
nevralgịc, ~ă *adj.* névralgique.
nevralgịe *f.* névralgie *f.*
nevrẹdnic, ~ă *adj.* 1. indigne. 2. paresseux, -euse.
nevrednicịe *f.* indignité *f.*
nevricạle *f. pl.* *(fam.)* crise de nerfs.
nevricọs, -oạsă *adj.* *(fam.)* nerveux, -euse; irritable.
nevrịtă *f.* *(med.)* névrite *f.*
nevropạt, ~ă *adj.*, *m.f.* névropathe.
nevrọtic, ~ă *adj.* névrotique.
nevrọză *f.* *(med.)* névrose *f.*
nezdruncinạt, ~ă *adj.* *de* ~ inébranlable, ferme.
ni *pron. pers.* v. **nọi.**
nicăịeri *adv.* nulle part.
nịchel *n.* *(met.)* nickel *m*
nichelạ *vt.* *(metal.)* nickeler.
nichelạj *n.*, **nichelạre** *f.* *(metal.)* nickelage *m.*
nichelạt, ~ă *adj.* nickelé, ~e.
nịci I. *adv.* 1. point; pas même; ~ *că...* il n'est pas possible de... 2. (+ *pron. nehot.*) ~ *unul (una)* aucun(e). 3. (+ *art. nehot.*) ~ *un (o)* ... pas le moindre ... II. *conj.* *(repetat)* ni... ni; ~ *cal* ~ *măgar* ni chair ni poisson.
nicicînd *adv.* jamais.
nicidecụm *adv.* pas du tout, nullement.
niciodạtă *adv.* (au grand) jamais.
nicotịnă *f.* nicotine *f.*
nicovạlă *f.* enclume *f.*; *a fi între ciocan și* ~ être entre l'enclume et le marteau.
nimb *n.* nimbe *m.*, auréole f.
nịmeni *pron. neg.* personne; nul, nulle; aucun, ~e.
nimereạlă *f.* *la* ~ au hasard.
nimerị I. *vt.* 1. toucher; atteindre. 2. trouver (par hasard). II. *vr.* 1. se trouver (par hasard). 2. s'accorder, s'assortir // *cum s-o* ~ à la fortune du pot. III. *vi.* *(fam.)* arriver, tomber juste; *a* ~ *bine (prost)* tomber à pic (mal).
nimerịt, ~ă I. *adj.* 1. convenable. 2. juste; judicieux, -euse. 3. opportun, ~e; à propos. II. *n.* *pe* ~*e* au hasard, au petit bonheur.
nịmfă *f.* *(mit., entom.)* nymphe *f.*
nimịc(a) I. *pron. neg.* rien; *pe* ~ à vil prix; pour rien; *pentru (un)* ~ pour (un) rien // *într-u* ~ d'aucune manière; (pas) du tout. II. *n.* rien *m.*, bagatelle *f.* III. *f.* *nimica toată* un rien; *pe nimica toată* pour moins que rien, à peu de frais.
nimicị *vt.* anéantir.
nimicịre *f.* anéantissement *m.*
nimicịt, ~ă *adj.* anéanti, ~e.
nimicitọr,-oạre *adj.* destructif, -ive.
nimicnicịe *f.* inutilité *f.*; vanité *f.*
ninge *vi.* neiger.
nins, ~ă *adj.* 1. enneigé, ~e. 2. *(fig.)* blanchi, ~e; grisonnant, ~e.
ninsoạre *f.* 1. chute de neige. 2. neige *f.*
nipọn, ~ă *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* japonais, ~e.
nịscai, niscaivạ *adj.* *nehot.* *(pop.)* quelques, certains, -aines.
nisẹtru *m.* *(ith.)* esturgeon *m.*
nisịp *n.* sable *m.* // *ca* ~*ul (mării)* innombrables.
nisipọs, -oạsă *adj.* sablonneux, -euse.
nịșă *f.* niche (dans un mur) *f.*
nịște *art. nehot.* 1. du; de la. 2. *(la pl.)* certains, -aines; quelques; des.
nit *n.* *(tehn.)* rivet *m.*
nitạm-nisạm *adv.* *(fam.)* 1. inopinément, à l'improviste. 2. sans rime ni raison.
nitrạt *m.* *(chim.)* nitrate *m.*, azotate *m.*
nitrogẹn *m.* *(chim.)* azote *m.*; nitrogène *m.*
nitroglicerịnă *f.* *(chim.)* nitroglycérine *f.*
nituị *vt.* *(tehn.)* river, riveter.
nituịre *f.* *(tehn.)* rivement *m.*, rivetage *m.*
nituịt, ~ă *adj.* *(tehn.)* rivé, ~e; riveté, ~e.
nituitọr *m.* *(tehn.)* riveur *m.*
nițẹl, -ịcă *adj.* un peu; ~ *cîte* ~ peu à peu, graduellement.
nivẹl *n.* 1. niveau *m.* 2. *(fig.)* échelon *m.*, degré *m.* // ~ *de viață (de trai)* standard de vie, stading *m.*; *întîlnire la* ~ *înalt* réunion au sommet.
nivelạ *vt.* 1. niveler, mettre de niveau. 2. *(fig.)* rendre égal, uniforme.
nivelạre *f.* nivellement *m.*
nivelạt, ~ă *adj.* 1. *(despre terenuri)* nivelé, ~e; aplani, ~e. 2. *(fig.)* égalisé, ~e; uniformisé, ~e.
niznại *adv.* *(fam.)* *a se face* ~ faire semblant de ne rien savoir, n'avoir l'air de rien.
noạdă *f.* *(pop.)* coccyx *m.*
noạpte *f.* nuit *f.*; *peste* ~ a. pendant la nuit; b. du jour au lendemain // *de cu* ~ dès l'aube; *cu* ~*a în cap* au point du jour.
nọbil, ~ă I. *adj.* noble; généreux, -euse // *(chim.)* *metal* ~ métal précieux; *gaz* ~ gaz rare. II. *adv.* noblement. III. *m.f.* noble, aristocrate.
nobiliạr, ~ă *adj.* nobiliaire.
nobilịme *f.* noblesse *f.*, aristocratie *f.*
noblẹțe *f.* noblesse *f.*, distinction *f.*
nocịv, ~ă *adj.* nocif, -ive; nuisible.
noctambụl, ~ă *m.f.* noctambule.
noctụrn, ~ă I. *adj.* nocturne. II. *f.* *(muz.)* nocturne *f.*
nod *n.* noeud *m.* // *a căuta* ~ *în papură* chercher la petite bête.
nodụl *m.* nodule *m.*
nodurọs, -oạsă *adj.* 1. noueux, -euse. 2. osseux, -euse.

nọi *pron. pers.* **1.** nous; *la* ~ chez nous, à la maison. **2.** *(dat.*, în forma **ne, ni, nouă,** cu val. *posesivă)* à nous. **3.** *(dat.* și *ac.*, în forma **ne,** cu val. de *pron. refl.)* nous; *să ne spălăm* lavons nous.

noiạn *n.* **1.** immensité *f.* **2.** multitude *f.*, tas *m.*

noịembrie *m.* (mois de) novembre *m.*

nọimă *f.* sens *m.*, signification *f.* // *fără* ~ absurde; sans rime ni raison; *ce* ~ *are* ... que signifie...

noịță *f.* lunule *f.*

nojịță *f.* lacet (des sandales paysannes) *m.*

nomạd, ~**ă** *adj.*, *m.f.* nomade.

nomenclatọr *n.* tableau (d'objets, de matériaux) *m.*

nomenclatụră *f.* nomenclature *f.*

nominạl, ~**ă** *adj.* nominal, ~e. // *valoare* ~*ă* valeur officielle.

nominatịv *n.* *(gram.)* nominatif *m.*, cas sujet.

nonbeligerạnt, ~**ă** *adj.*, *m.f.* *(pol.)* non-belligérant, ~e.

nonbeligerạnță *f.* *(pol.)* non-belligérance *f.*

nonconformịsm *n.* *(în artă, literatură)* non-conformisme *m.*

nonconformịst, ~**ă** *adj.*, *m.f.* *(în artă, literatură)* non-conformiste.

nonsẹns *n.* non-sens *m.*; absurdité *f.*

non-stọp *adj. invar. (cinema, tele. etc.)* non-stop *adj. invar.*, continue, ~e.

noptiẹră *f.* table de chevet, table de nuit.

nor *m.* nuage *m.*, nue *f.*, nuée *f.*; *(fam.) a cădea din* ~*i* tomber des nues // *a trăi cu capul în* ~*i* ne pas avoir le sens des réalités, être dans la lune.

nọră *f.* bru *f.*, belle-fille *f.*

nord *n.* nord *m.*

nord-americạn, ~**ă** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* nord-américain, ~e.

nord-ẹst *n.* nord-est *m.*

nọrdic, ~**ă** *adj.* nordique, septentrional, ~e.

nord-vẹst *n.* nord-ouest *m.*

normạ *vt.* fixer l'unité de temps d'un travail; réglementer, régler.

normạl, ~**ă** **I.** *adj.* **1.** normal, ~e. **2.** ordinaire // *în mod* ~ normalement. **II.** *adv.* normalement.

normalizạ *vt. vr.* (se) normaliser.

normalizạre *f.* normalisation *f.*

normạre *f.* réglementation de l'unité de temps d'un travail.

normatịv, ~**ă** **I.** *adj.* normatif, -ive. **II.** *n.* tableau des normes de travail.

normatọr *m.* personne qualifiée pour établir les normes de travail.

nọrmă *f.* **1.** norme *f.*; règle *f.* **2.** temps de travail; *cu* ~ *întreagă* à temps plein; *cu jumătate de* ~ à mi-temps.

norọc *n.* **1.** fortune *f.*, destin (favorable) *m.* **2.** chance *f.*, veine *f.*; ~ *bun!* bonne chance! // ~ *că...* heureusement que..., il est heureux que...; ~*!* **a.** bonjour! **b.** à votre santé; ~*ul tău* tant mieux pour toi; *joc de* ~ jeu de hasard.

norocọs, -oạsă *adj.* *(fam.)* veinard, ~e.

norọd *n.* *(înv.)* **1.** peuple *m.*, foule *f.* **2.** *(la pl.)* nations *f. pl.*, peuples *m.pl.*

norọi *n.* boue *f.*, crotte *f.* // *a împroșca pe cineva cu* ~ calomnier, dénigrer qn.

noroiọs, -oạsă *adj.* boueux, -euse.

norọs, -oạsă *adj.* **1.** nuageux, -euse. **2.** *(fig.)* sombre, maussade.

norvegiạn, ~**ă** *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* norvégien, ~ne.

nostạlgic, ~**ă** *adj.* nostalgique.

nostalgịe *f.* nostalgie *f.*

nọstim, ~**ă** *adj.* **1.** drôle. **2.** sympathique, agréable. **3.** cocasse. **4.** *(pop.)* rigolo, ~te.

nostimạdă *f.* drôlerie *f.*; plaisanterie *f.* // *de toată nostimada* très drôle.

nọstru, **noạstră** **I.** *adj. pos.* notre *(pl.* nos) // *din partea noastră...* quant à nous. **II.** *pron. pos. al* ~, *a noastră* le (la) nôtre *(pl.* les nôtres).

notạ *vt.* noter; prendre note.

notạbil, ~**ă** *adj.* notable, remarquable.

notabilitạte *f.* notabilité *f.*, personnage important; *(la pl.)* notabilités (de la ville) *f. pl.*

notạr *m.* notaire (public) *m.*

notạre *f.* notation *f.*

notariạt *n.* bureau du notaire (public), notariat *m.*

notạție *f.* **1.** note *f.* **2.** notation *f.*

nọtă *f.* **1.** note *f.* **2.** *(la pl.)* notes *f. pl.*, commentaires *m. pl.*, remarques *f. pl.* **3.** nuance *f.*, trait *m.*; ~ *caracteristică* trait caractéristique. **4.** *(in școală)* note *f.*, point *m.* **5.** addition (au café, au restaurant) *f.* // *a lua* ~ prendre acte.

notẹs *n.* bloc-notes *m.*, calepin *m.*

notificạ *vt.* *(jur.)* notifier, signifier.

notificạre *f.* *(jur.)* notification *f.*, signification *f.*

notịță *f.* **1.** note *f.* **2.** annotation *f.*; commentaire sommaire.

notorietạte *f.* notoriété *f.*, renom *m.*

notọriu, ~**ie** *adj.* notoire.

noțịune *f.* **1.** notion *f.* **2.** idée *f.*; *(la pl.)* connaissances sur qch., éléments *m. pl.*

nọu, **nọuă** *adj.* **1.** nouveau (nouvel), nouvelle; neuf, neuve; ~*-nouț* tout neuf, flambant neuf; *Anul Nou* le Nouvel An; *(fam.) ce mai (e)* ~*?* quoi de neuf? **2.** contemporain, ~e; actuel, ~le. **3.** *(despre oameni)* novice, inexpérimenté, ~e // *din* ~ de nouveau, encore une fois.

nọuă¹ *pron. pers.* v. **noi.**

nọuă² **I.** *num. card.* neuf. **II.** *num. ord.* (le, la) neuvième; *etajul* ~ le neuvième étage. **III.** *m.* neuf *m.*

nouălẹa, **nọua** *num. ord. al* ~ *(a noua)* le (la) neuvième.

nọuăsprezece *num. card.* dix-neuf.

nouăsprezẹcelea, **nouăsprezẹcea** *num. ord. al* ~ *(a nouăsprezecea)* le (la) dix-neuvième.

nouăzẹci *num. card.* quatrevingt-dix.

nouăzẹcilea, **nouăzẹcea** *num. ord. al* ~ *(a nouăzecea)* le (la) quatre-vingt-dixième.

noutạte *f.* **1.** nouveauté *f.* **2.** *(la pl.)* nouvelles *f.pl.*

novịce *m.* **1.** débutant *m.* **2.** novice (d'un monastère) *m.*

noviciạt *n.* noviciat *m.*

novocaịnă *f.* *(fatm.)* novocaïne *f.*

nu *adv.* ne... pas; non; *nu cînta fals!* ne chantes pas faux! *încă* ~ pas encore; *sigur că* ~ bien sûr que non; ~ *de mult* il n'y a pas longtemps // *cum de* ~*?* comment donc?

nuanțạ *vt.* nuancer.

nuanțạt, ~ă *adj.* nuancé, ~e.

nuạnță *f.* nuance *f.*, teinte *f.*

nubịl, ~ă *adj.* nubile.

nuc *m.* (bois de) noyer *m.*

nụcă *f.* noix *f.* // *se potrivește ca nuca-n perete* cela ne rime à rien.

nucẹt *n.* noiseraie *f.*

nucleạr, ~ă *adj.* *(biol., fiz.)* nucléaire; *bọmbă ~ă* engin (bombe) nucléaire.

nuclẹu *n.* **1.** *(fiz., chim.)* noyau *m.* **2.** *(biol.)* nucléus *m.*

nucșoạră *f.* noix muscade.

nucșọr *m.* *(bot.)* muscadier *m.*

nud, ~ă I. *adj.* nu, nue; dévêtu, ~e. **II.** *n.* nu *m.*

nudịsm *n.* nudisme *m.*

nudịst, ~ă *m.f.* nudiste.

nụfăr *m.* *(bot.)* nénuphar *m.*

nugạ *f.* nougat *m.*

nuiạ *f.* **1.** verge *f.*, baguette *f.* **2.** coup de verge // *gard de nuiele* haie *f.*

nuielụșă *f.* petite verge.

nul, ~ă *adj.* nul, nulle, sans valeur // *a declara ~* annuler.

nulitạte *f.* nullité *f.*

nụmai I. *adv.* seulement, uniquement // *~ pentru* à seule fin de; *~ așa* pour la forme, inutilement; *~ și ~* exclusivement. **II.** *conj.* cependant // *~ că* mais; *~ să* à condition que; *~ de* pourvu que; *nu ~* non seulement; *afară ~ dacă* sauf; à moins que; *~ că nu...* c'est tout juste si...

numaidecît *adv.* **1.** immédiatement, tout de suite, à l'instant. **2.** à tout prix.

nụmăr *n.* **1.** nombre *m.*; *în ~ de* au nombre de; en tout; *fără (de) ~* innombrable, sans nombre. **2.** numéro *m.* **3.** poiture *f.* // *~ul unu* excellent, ~e; hors pair; *ca ~* numériquement; *~ de automobil* plaque minéralogique, plaque d'immatriculation.

numărạ *vt.* **1.** compter. **2.** (+ **printre**) englober, inclure (parmi).

numărạre *f.* dénombrement *m.*

numărạt, ~ă I. *adj.* compté, ~e; calculé, ~e. **II.** *n.* comptage *m.*

numărătoạre *f.* compte *m.*; calcul *m.*; *numărătoare inversă* compte à rebours.

numărătọr *m.* *(mat.)* numérateur *m.*

nu-mă-uitạ *f.* *(bot.)* myosotis *m.*

nụme *n.* **1.** nom *m.* // *~ de botez* prénom *m.*; *a spune lucrurilor pe ~* parler carrément; *a-i scorni cuiva ~ rău* discréditer, diffamer qn.; *(numai) cu ~le* pour la forme; *~ predicativ* prédicat *m.* **2.** surnom *m.*, sobriquet *m.*

numerạl *n.* (adjectif) numéral *m.*

numerạr *n.* numéraire *m.* // *în ~* au comptant, en espèces.

numẹric, ~ă *adj.* numérique.

numerọs, -oạsă *adj.* en grand nombre, nombreux, -euse.

numerotạ *vt.* numéroter.

numerotạre *f.* numérotage *m.*

numerotạt, ~ă *adj.* numéroté, ~e.

numerotạție *f.* v. **numerotạre.**

numị I. *vt. vr.* **1.** (s')appeler. **2.** (s')intituler. **II.** *vt.* **1.** dénommer. **2.** nommer, instituer en qualité de; angager.

numịre *f.* **1.** nom *m.* **2.** qualificatif *m.*, titre *m.* **3.** nomination *f.*

numismạt *m.* numismate *m.*

numismạtic, ~ă *adj.*, *f.* numismatique.

numitọr *m.* *(mat.)* dénominateur *m.*; *a aduce la același ~* **a.** réduire au même dénominateur; **b.** *(fam.)* uniformiser.

nun *m.* parrain (au mariage religieux) *m.*

nụnă *f.* marraine (au mariage religieux) *f.*

nuntạș *m.* participant à une noce.

nụntă *f.* noce *f.*, mariage *m.*

nụnțiu *m.* nonce *m.*

nupțiạl, ~ă *adj.* nuptial, ~e.

nụri *m. pl.* charme *m.*, attrait *m.*

nụrcă *f.* (fourrure de) vison *m.*

nut' *n.* mortaise *f.*

nutrẹț *n.* fourrage *m.*

nutrị *vt. vr.* (se) nourrir, (s')alimenter.

nutrịre *f.* alimentation *f.*

nutritịv, ~ă *adj.* nourrissant, ~e; nutritif, -ive.

nutrịție *f.* nutrition *f.*

nuvẹlă *f.* *(lit.)* nouvelle *f.*

nuvelịst *m.* *(lit.)* auteur de nouvelles.

O

o¹ *interj.* oh!, ô!

o² *pron. nehot.* v. **un.**

oạcheş, **~ă** *adj.* brun, ~e; brunet, ~te; moricaud, ~e.

oạie *f.* brebis *f.*, mouton *m.* // *a o face de ~* faire une gaffe.

oạlă *f.* pot *m.*, marmite *f.*; *a plăti oalele sparte* payer les pots cassés // *a se amesteca unde nu-i fierbe oala* se mêler de ce qui ne le regarde pas.

oạră *f.* fois *f.*; *de multe ori* bien des fois, souvent; *ori de cîte ori...* chaque fois que...

oạre *adv.* vraiment? est-ce que ...? // *de ce ~?* pourquoi donc?

oarecạre **I.** *adj. nehot.* **1.** certain, ~e. **2.** quelconque. **II.** *m.f. art.* quidam.

oarecụm *adv.* en quelque sorte, plus ou moins.

oạspete *m.* **1.** hôte *m.*, invité *m.* **2.** convive *m.*

oạste *f.* *(înv.)* **1.** armée *f.*, troupe *f.* **2.** service militaire.

oạză *f.* oasis *f.*

obạdă *f.* jante *f.* **2.** *(înv., la pl.)* fers *m. pl.*, menottes *f. pl.*

ọbcină *f.* **1.** crête carrossable d'une montagne entre deux sommets. **2.** héritage *m.*

obelịsc *n.* obélisque *m.*

ọberliht *n.* vasistas *m.*

obẹz, **~ă** *adj.* obèse.

obezitạte *f.* obésité *f.*

obicẹi *n.* **1.** habitude *f.*; *din ~* par habitude. **2.** *(la pl.)* usage *m.*; moeurs *f. pl.*; *după ~* selon l'usage // *de ~* généralement, usuellement.

obịdă *f.* affliction *f.*; accablement *m.*; abattement *m.*

obidị *(înv.)* **I.** *vr. vi.* pleurer (sur), se lamenter. **II.** *vt.* **1.** affliger, peiner. **2.** opprimer.

obidịre *f.* *(înv.)* **1.** souffrance *f.*, peine *f.* **2.** opression *f.*, vexation *f.*

obidịt, **~ă** *adj.*, *m.f.* *(pop.)* opprimé, ~e; persécuté, ~e.

obiẹct *n.* **1.** objet *m.* **2.** *(fig.)* but *m.*; fin *f.* // *~e de îmbrăcăminte* pièces de vêtements.

obiectạ *vt.* **1.** objecter; invoquer des prétextes. **2.** rétorquer.

obiectịv, **~ă** **I.** *adj.* objectif, -ive; impartial, ~e. **II.** *n.* **1.** objectif *m.* **2.** *(fig.)* fin *f.*, but *m.*

obiectivịsm *n.* objectivisme *m.*

obiectivịst, **~ă** *adj.* objectiviste.

obiectivitạte *f.* objectivité *f.*; impartialité *f.*

obiẹcţie *f.* **1.** objection *f.* **2.** réplique *f.*

obişnuị *vt. vr.* (s')habituer, (s')accoutumer, (se) familiariser (à, avec) // *se obişnuieşte să...* il est d'usage de...

obişnuịnţă *f.* habitude *f.*; *din ~* par habitude.

obişnuịt, **~ă** **I.** *adj.* **1.** commun, ~e; ordinaire; courant, ~e. **2.** coutumier, -ère; usuel, ~le, habituel, ~le. **3.** *(despre oameni)* accoutumé, ~e // *în mod ~* usuellement, d'habitude. **II.** *m.f.* familier, -ère. **III.** *adv.* **1.** habituellement; d'habitude. **2.** fréquemment, usuellement.

obîrşịe *f.* origine *f.*, souche *f.*

oblẹţ *m.* *(iht.)* ablette *f.*

ọblic, **~ă** **I.** *adj.* oblique; incliné, ~e. **II.** *adv.* obliquement; de biais.

obligạ *vt. vr.* (s')obliger, (s')imposer; (se) contraindre (à).

obligạt, **~ă** *adj.*, *m.f.* obligé, ~e; reconnaissant, ~e.

obligatọriu, **-ie** **I.** *adj.* obligatoire, de rigueur. **II.** *adv.* obligatoirement; forcément.

obligạţie *f.* **1.** obligation *f.*, devoir *m.* **2.** engagement *m.*

obliterạ *vt.* oblitérer; annuler.

obliterạre, **obliterạţie** *f.* oblitération *f.*

oblînc *n.* pommeau *m.*; arçon *m.*

oblojeạlă *f.* *(pop.)* cataplasme *m.*, emplâtre *m.*

oblojị *vt.* *(pop.)* **1.** panser. **2.** *(fig.)* soigner (avec excès).

oblojịre *f.* *(pop.)* pansement *m.*; cataplasme *m.*

oblojịt, **~ă** *adj.* *(pop.)* pansé, ~e.

oblọn *n.* **1.** volet *m.*; persienne *f.* **2.** rideau (d'un magasin) *m.*

oblọng, **~ă** *adj.* oblong, -gue.

ọblu, **oạblă** *(reg.)* **I.** *adj.* **1.** droit, ~e; plan, ~e. **2.** *(despre urcuşuri)* escarpé, ~e; abrupt, ~e. **II.** *adv.* directement; en ligne droite.

obọi *n.* *(muz.)* hautbois *m.*

oboịst *m.* *(muz.)* hautboïste *m.*

obọl *n.* obole *f.*, contribution *f.*

obọr *n.* marché (aux bestiaux) *m.*

oborọc *n.* boisseau *m.*

oboseạlă *f.* fatigue *f.*, surmenage *m.* // *mort de ~* éreinté.

obosị **I.** *vi. vr.* se fatiguer, se surmener. **II.** *vt.* fatiguer, lasser; épuiser.

obosịt, **~ă** *adj.* fatigué, ~e; las, lasse // *foarte ~* exténué

obositọr, **-oạre** *adj.* **1.** fatigant, ~e; exténuant, ~e. **2.** *(fig. fam.)* assommant, ~e; embêtant, ~e.

obrạz *m.* **1.** joue *f.* **2.** visage *m.*, figure *f.*, face *f.* **3.** *(înv.)* personne *f.*; personnage *m.* // *~ul subțire cu cheltuială se ține* noblesse oblige; *a-și pune ~ul* garantir; *a scăpa cu ~ul curat* se tirer d'embarras; *a-i crăpa ~ul de rușine* mourir de honte; *a fi fără ~* être sans vergogne; *a avea ~ul să...* avoir le front de...

obrạznic, ~ă **I.** *adj.* impertinent, ~e, insolent, ~e, effronté, ~e. **II.** *adv.* impertinemment, insolemment.

obrăjọr *m.* *(fam.)* minois *m.*

obrăznicătụră *f.* *(fam.)* personne impertinente, insolente.

obrăznicị **I.** *vr.* devenir impertinent. **II.** *vt.* *(fam.)* réprimander.

obrăznicịe *f.* impertinence *f.*, insolence *f.*, effronterie *f.*

obrinteạlă *f.* *(pop.)* inflammation (d'une plaie) *f.*

obrintị *vr.* *vi.* *(pop., despre răni)* s'enflammer, s'irriter.

obrọc *n.* v. **oborọc.**

obscẹn, ~ă *adj.* obscène; indécent, ~e.

obscenitạte *f.* obscénité *f.*

obscụr, ~ă **I.** *adj.* **1.** obscur, ~e; sombre; noir, ~e; ténébreux, -euse. **2.** *(fig.)* confus, ~e; incompréhensible. **II.** *adv.* obscurément.

obscurantịsm *n.* obscurantisme *m.*

obscurantịst, ~ă *adj.*, *m.f.* obscurantiste.

obscuritạte *f.* obscurité *f.*

obsedạ *vt.* obséder; hanter.

obsedạnt, ~ă *adj.* obsédant, ~e.

obsedạt, ~ă *adj.* *(despre oameni)* obsédé, ~e; hanté, ~e.

observạ **I.** *vt.* **1.** observer, remarquer. **2.** faire une remarque. **3.** guetter. **II.** *vr.* se surveiller.

observạre *f.* v. **observạție.**

observatọr, -oạre **I.** *adj.*, *m.f.* observateur, -trice. **II.** *n.* observatoire *m.*

observạție *f.* **1.** observation *f.*, remarque *f.*; constatation *f.* **2.** reflexion *f.* **3.** remontrance *f.*; reproche *m.*

obsẹsie *f.* obsession *f.*, idée fixe.

obstacọl *n.* **1.** obstacle *m.* **2.** difficulté *f.*

obstructịv, ~ă *adj.* obstructif, -ive.

obstrụcție *f.* obstruction *f.*, opposition acharnée.

obstrucționịsm *n.* obstructionnisme *m.*

obstrucționịst, ~ă *adj.*, *m.f.* obstructionniste.

ọbște *f.* **1.** collectivité *f.*; public *m.*; peuple *m.*; *de ~* commun, général, public. **2.** *(înv.)* assemblée *f.*

obștẹsc, -eạscă *adj.* **1.** commun, ~e; collectif, -ive; général, ~e. **2.** civique.

obturạ *vt.* obturer, obstruer.

obturạre, obturạție *f.* obturation *f.*

obtụz, ~ă *adj.* **1.** *(geom.)* obtus, ~e. **2.** *(fig.)* borné, ~e.

obțịne *vt.* obtenir; acquérir; gagner.

obțịnere *f.* obtention *f.*

obụz *n.* *(mil.)* obus *m.*

obuziẹr *n.* *(mil.)* obusier *m.*

ocạ *f.* *a prinde cu ~ua mică* prendre en faute.

ocạră *f.* **1.** réprimande *f.* **2.** insulte *f.*, affront *m.* // *a ajunge (a fi, a rămîne) de ~* devenir la risée (la fable) de tous.

ocạzie *f.* occasion *f.* // *cu altă ~* une autre fois; *a da ~* occasionner, donner lieu (à).

ocazionạl, ~ă **I.** *adj.* occasionnel, ~le; de circonstance. **II.** *adv.* occasionnellement.

ocărî *vt.* **1.** gronder, réprimander. **2.** insulter, dénigrer.

occidẹnt *n.* Occident *m.*, Ouest *m.*

occidentạl, ~ă *adj.*, *m.f.* occidental, ~e.

occipitạl, ~ă *adj.* *(anat.)* occipital, ~e.

occipụt *m.* *(anat.)* occiput *m.*

oceạn *n.* océan *m.*

oceạnic, ~ă *adj.* océanique.

oceanogrạfic, ~ă *adj.* océanographique.

oceanografịe *f.* océanographie *f.*

ocheạdă *f.* oeillade *f.*, coup d'œil *m.*

ocheạn *n.* lunette *f.*, longue-vue *f.*

ocheạnă *f.* *(iht.)* gardon *m.*

ochelạri *m.* lunettes *f. pl.*

ochi[1] **I.** *m.* **1.** *(anat.)* œil *m.*; *cît ai clipi din ~, cît te-ai șterge la ~* en un clin d'œil; *sub ~i noștri* **a.** sous nos yeux; **b.** actuellement; *a fi numai ~ și urechi* être tout yeux, tout oreilles; *ca ~i din cap* comme la prunelle de ses yeux. **2.** regard *m.*; *a-și arunca ~i asupra...* jeter ses regards sur ... **3.** *(bot.)* bouton *m.*; bourgeon *m.* // *medic de ~* oculiste *m.*; *cît vezi cu ~i* à perte de vue; *încotro vezi cu ~i* par tout; *a iubi ca sarea-n ~* détester; *a lua la ~* **a.** viser; mettre en joue; **b.** suspecter; **c.** surveiller; *plin ~* à ras-bord; *cu ~ și cu sprîncene* cousu(e) de fil blanc; *a fi cu ~i în patru* être sur ses gardes. **II.** *n.* **1.** vitre *f.*; carreau (de fenêtre). **2.** éclaircie *f.* **3.** maille *f.* **4.** feu (d'une cuisinière) *m.* **5.** œuf sur le plat. **6.** tourbillon (dans la rivière) *m.*; trou *m.*

ochị[2] *vt.* **1.** *(mil.)* viser, mettre en joue. **2.** remarquer, apercevoir. **3.** convoiter.

ochịre *f.*, **ochịt** *n.* **1.** coup d'œil *m.*; œillade *f.* **2.** pointage (d'une arme à feu) *m.* **3.** *(la tir)* visée *f.*

ochitọr *m.* pointeur *m.*

ọcină *f.* *(înv.)* hoirie *f.*

ocîrmuị *vt.* *(înv.)* diriger; gouverner; administrer.

ocîrmuịre *f.* *(înv.)* gouvernement *m.*; administration *f.*

oclusịvă *adj.*, *f.* *(fon.)* occlusive.

oclụzie, ocluziụne *f.* **1.** occlusion *f.*, fermeture *f.* **2.** *(med.)* oblitération *f.*

ocnạș *m.* forçat *m.*, bagnard *m.*

ọcnă *f.* **1.** mine de sel, saline *f.* **2.** bagne *m.*; travaux forcés.

ocọl *n.* **1.** tour *m.*, détour *m.*; *a da ~* tourner autour; *a face un ~* faire un détour. **2.** parc à bestiaux. **3.** *(înv.)* circonscription (administrative) *f.*

ocolị *vt.* **1.** contourner. **2.** faire un détour. **3.** éviter; éluder.

ocolịre *f.* tour *m.*, détour *m.*

ocolịș *n.* **1.** détour *m.* **2.** *(fig.)* biais *m.* // *cu ~uri* indirectement.

ocolịt, ~ă *adj.* détourné, ~e; *drum ~* chemin détourné // *pe căi ~e* **a.** indirectement; **b.** en usant de subterfuge.

ocrotị *vt.* défendre, protéger; soutenir.

ocrotịre *f.* défense *f.*, protection *f.*; soutien *m.*

ocrotitọr, -oạre *adj.*, *m.f.* protecteur, -trice.

ọcru *n.* (couleur) ocre *f.*

octạvă *s.f.* *(muz.)* octave *f.*

octogenạr, ~ă *adj.*, *m.f.* octogénaire.

octogonạl, ~ă *adj*. octogonal, ~e.

octọmbrie *m*. (mois d')octobre *m*.

oculạr, ~ă *adj*. oculaire.

oculịst *m*. (medecin) ocùliste *m*.

ocụlt, ~ă *adj*. occulte; caché, ~e; secret, -ète.

ocultịsm *n*. occultisme *m*.

ocupạ I. *vt*. **1.** *(mil.)* occuper, conquérir. **2.** détenir. **II.** *vr*. **1.** **(+ cu)** s'occuper (de). **2.** **(+de)** se consacrer (à).

ocupạre *f*. occupation *f*.

ocupạt, ~ă *adj*. **1.** *(despre teritorii, orașe)* occupé, ~e; conquis, ~e. **2.** *(despre persoane)* (très) pris, ~e, occupé, ~e.

ocupạție *f*. **1.** occupation *f*., activité *f*. **2.** emploi *m*.

odạie *f*. chambre *f*.; pièce *f*.

odalịscă *f*. odalisque *f*.

odạtă *adv*. **1.** autrefois, jadis, naguère. **2.** à l'avenir. **3.** immédiatement; tout à coup, brusquement // *~ și ~* un beau jour; finalement, à la fin des fins.

ọdă *f*. *(lit.)* ode *f*.

odăjdii *f*. *pl*. vêtements sacerdotaux.

odgọn *n*. (grosse) corde *f*.; câble *m*.; amarre *f*.

odịhnă *f*. **1.** repos *m*. **2.** calme *m*., délassement *m*. **3.** palier (d'un escalier) *m*. // *fără ~* sans trêve; *(sport) timp de ~* temps mort, time-out *m*.

odihnị I. *vr*. **1.** se reposer, prendre du repos; se délasser. **2.** dormir. **II.** *vi*. dormir son dernier someil // *aici odihnește* ci-gît.

odihnịt, ~ă *adj*. reposé, ~e; délassé, ~e; remis, ~e.

odihnitọr, -oạre *adj*. reposant, ~e; réconfortant, ~e.

odinioạră *adv*. autrefois, jadis.

odiọs, -oạsă *adj*. odieux, -euse; détestable.

odisẹe *f*. odyssée *f*.

odọr *n*. **1.** trésor *m*.; joyau *m*. **2.** *(la pl.)* vêtements sacerdotaux. **3.** *(fig.)* être cher, personne aimée.

odrạslă *f*. rejeton *m*., descendant *m*., progéniture *f*.

of *interj*. ouf!

ofensạ I. *vt*. offenser, insulter. **II.** *vr*. *(fam.)* se fâcher.

ofensatọr, -oạre *adj*. offensant, ~e; insultant, ~e; blessant, ~e.

ofẹnsă *f*. offense *f*.; insulte *f*., affront *m*.

ofensịv, ~ă I. *adj*. offensif, -ive. **II.** *f*. *(mil.)* offensive *f*., attaque *f*.

oferị *vt*. *vr*. (s')offrir, (se) mettre à la disposition (de qn., pour qch.).

ofertạnt *m*. offrant *m*.

ofẹrtă *f*. offre *f*.

oficiạ *vt*. officier, célébrer (l'office divin).

oficiạl, ~ă I. *adj*. **1.** officiel, ~le. **2.** *(fig.)* réservé, ~e; distant, ~e; froid, ~e. **II.** *adv*. officiellement.

oficialitạte *f*. **1.** autorités (d'une ville, d'un pays) *f*. *pl*. **2.** attitude officielle.

oficializạ *vt*. rendre officiel (~le).

oficiẹre *f*. office *m*., célébration *f*.

oficiọs, -oạsă I. *adj*. officieux, -euse. **II.** *n*. publication officieuse.

ofịciu *n*. **1.** (bureau d')office *m*. **2.** fonction *f*.; emploi *m*. **3.** office *f*. **4.** *(la pl.)* services *m*. *pl*.; assistance *f*.

ofilị *vr*. **1.** se flétrir, se faner. **2.** *(fig.)* dépérir.

ofilịre *f*. **1.** étiolement *m*., flétrissure *f*. **2.** *(fig.)* dépérissement *m*.

ofilịt, ~ă *adj*. **1.** *(despre plante)* flétri, ~e; fané, ~e. **2.** *(despre oameni)* pâle, maigre; épuisé, ~e.

ofițẹr *m*. officier *m*.

ofițerẹsc, -eạscă *adj*. d'officier.

ofițerẹște *adv*. comme les officiers, en officier.

ofrạndă *f*. offrande *f*.

ọfsaid *n*. *(sport)* hors-jeu *m*.; off-side *m*.

ọfset *n*. *(tehn. poligr.)* offset.

oftạ *vi*. soupirer.

oftalmolọg *m*. ophtalmologiste *m*., ophtalmologue *m*.; oculiste *m*.

oftalmolọgic, ~ă *adj*. ophtalmologique.

oftalmologịe *f*. ophtalmologie *f*.

oftalmoscọp *n*. ophtalmoscope *m*.

oftạre *f*., **oftạt** *n*. soupir *m*.; gémissement *m*.

oftică I. *vr*. devenir phtisique (poitrinaire). **2.** *vt*. *(fig.)* rendre la vie dure (à).

ọftică *f*. *(pop.)* tuberculose *f*., phtisie.

ofticọs, -oạsă *adj*., *m.f.* *(pop.)* phtisique, tuberculeux, -euse, poitrinaire.

ogạr *m*. (chien) lévrier *m*.

ogạrcă *f*. *(rar)* levrette *f*.

ogivạl, ~ă *adj*. ogival, ~e; en ogive.

ogịvă *f*. *(arhit.)* ogive *f*.

oglịndă *f*. miroir *m*., glace *f*.

oglindị I. *vr*. **1.** se refléter. **2.** *(despre oameni)* se mirer. **II.** *vt*. *vr*. (se) réfléchir.

oglindịre *f*. miroitement *m*.; *(fig.)* reflet *m*.

ogọr *n*. champ labouré, glèbe *f*.; labours *m*. *pl*.

ogorî *vt*. labourer.

ogorît *n*. labourage *m*., labour *m*.

ogrạdă *f*. cour *f*., enclos *m*.; basse-cour *f*.

oiẹr *m*. berger *m*., pâtre *m*.

oierịe *f*. **1.** bergerie *f*. **2.** élevage des moutons.

oierịt *n*. **1.** élevage des moutons. **2.** *(înv.)* impôt sur le droit de pacage.

ọină *f*. jeu de balle roumain.

ọiște *f*. timon *m*.

oịță *f*. brebis *f*.; agnelle *f*.

olạn *n*. **1.** tuile *f*. **2.** conduit d'eau.

olạndă *f*. *(text.)* toile de lin.

olandẹz, ~ă *adj*., *m.f.* *(cu maj.)* hollandais, ~e.

olandịnă *f*. *(text.)* sorte de cotonade.

olạr *m*. potier *m*.

olạt *n*. *(înv.)* **1.** province *f*., région *f*. **2.** grande ferme.

olăcărịe *f*. *(reg.)* épithalame *m*.

olănărịe *f*. **1.** tuilerie *f*. **2.** four à tuiles.

olărịe *f*., **olărịt** *n*. poterie *f*.

oleạcă *adv*. *(reg.)* un peu.

oleaginọs, -oạsă *adj*. oléagineux, -euse; uliginaire, uligineux, -euse.

olecụță *adv*. un tout petit peu.

olfactịv, ~ă *adj*. olfactif, -ive.

oligạrh *m*. oligarque *m*.

oligạrhic, ~ă *adj*. oligarchique.

oligarhịe *f*. oligarchie *f*.

olimpiạdă *f*. jeux olympiques, olympiade *f*.

olimpiạn, ~ă *adj*. olympien, ~ne; *(fig.)* majestueux, -euse.

olịmpic, ~ă *adj*. *jocuri ~e* jeux olympiques.

olmạz *n*. *(rar)* diamant *m*.

olọg, -oạgă *adj.* estropié, ~e; infirme // *fasole ~oagă* haricot nain.

ologeạlă *f. (reg.)* paralysie *f.*

ologị *vt.* estropier.

om *m.* homme *m.*; individu *m.*; être humain // *~de zăpadă* bonhomme de neige; *oamenii muncii* les travailleurs; *ca ~ul* comme tout un chacun; *ca oamenii* convenablement, raisonnaeblement; *a face pe cineva ~* **a.** établir qn., fair-une situation à qn.; **b.** éduquer, instruire, former qn.; *nici țipenie de ~* pas un chat; *la mintea ~ului* évidemment, clairement; *~ul dracului* mauvais sujet.

omagiạ *vt.* rendre hommage.

omagiạl, ~ă *adj.* qui rend hommage.

omạgiu *n.* hommage *m.*; marque de respect.

omăt *n. (reg.)* neige *f.*

ombilịc *n. (anat.)* ombilic *m.*, nombril *m.*

omenẹsc, -eạscă **I.** *adj.* **1.** humain, ~e. **II.** *n. art.* caractère humain.

omenẹște *adv.* humainement.

omenịe *f.* politesse *f.*, égard *m. pl.*; bonté *f.*

omenịre *f.* humanité *f.*; genre humain.

omenọs, -oạsă *adj.* humain, ~e; indulgent, ~e; bon, ~ne.

omidă *f. (entom.)* chenille *f.*

omilịe *f. (bis.)* sermon *m.*

omịs, ~ă *adj.* **1.** omis, ~e; oublié, ~e. **2.** négligé, ~e.

omịte *vt.* omettre; négliger.

omịtere *f.* omission *f.*; oublim.

omlẹtă *f.* omlette *f.*

omnibụs *n.* omnibus *m.*

omnipotẹnt, ~ă *adj.* omnipotent, ~e.

omnipotẹnță *f.* omnipotence *f.*

omnivọr, ~ă *adj.* omnivore.

omogẹn, ~ă *adj.* homogène.

omogenitạte *f.* homogénéité *f.*

omogenizạ *vt.* uniformiser.

omolọg, -oạgă *adj.* homologue.

omologạ *vt.* homologuer.

omologạre *f.* homologation *f.*

omonịm *n. (lingv.)* homonyme *m.*

omonimịe *f. (lingv.)* homonymie *f.*

omoplạt *m. (anat.)* omoplate *f.*

omọr *n.* meurtre *m.*, assassinat *m.*, crime *f.*

omorî **I.** *vt.* tuer, assassiner // *nu mă ~!* pas possible! **II.** *vr.* se suicider // *a se ~ cu firea* se donner beaucoup de peine; *a se ~ de rîs* rire à se tordre.

omucịdere *f. (jur.)* homicide *m.*

omulẹț *m.* nain *m.*

omușọr *m. (anat.)* uvule *f.*, luette *f.*

oncolọgic, ~ă *adj. (med.)* oncologique.

oncologịe *f. (med.)* oncologie *f.*

onctuọs, -oạsă *adj.* onctueux, -euse; *(fig.)* insinuant, ~e.

onctuozitạte *f.* onctuosité *f.*

ondogrạf *n. (el.)* ondemètre *m.*

ondulạ **I.** *vt.* onduler. **II.** *vi.* ondoyer.

ondulạre *f.* **1.** ondulation *f.* **2.** ondoiement *m.*

ondulạt, ~ă *adj.* **1.** ondulé, ~e. **2.** ondoyant, ~e; sinueux, -euse.

ondulatọriu, -ie *adj.* ondulatoire.

ondulạție *f.* ondulation *f.*, boucle *f.*; repli *m.* // *~ permanentă* indéfrisable *f.*, permanente *f.*

onerọs, -oạsă *adj.* onéreux, -euse.

onẹst, ~ă *adj.* honnête; correct, ~e.

onestitạte *f.* honnêteté *f.*, probité *f.*

ọnix *n. (mineral.)* onyx *m.*

onoạre *f.* honneur *m.*; *pe cuvîntul meu de ~, pe ~a mea* (ma) parole d'honneur; *a face ~* faire honneur à, honorer // *în ~a cuiva* à l'intention de qn.; *președinte de ~* président honorifique.

onomạstic, ~ă *adj., f.* onomastique // *zi ~ă* fête (de qn.).

onomatopẹe *f.* onomatopée *f.*

onomatopẹic, ~ă *adj.* onomatopéique.

onọr *n. (la pl.)* honneurs *m. pl.*, dignités *f. pl.*

onorạ *vt.* **1.** honorer, faire honneur à. **2.** respecter.

onorạbil, ~ă I. *adj.* honorable. **II.** *adv.* honorablement.

onorarịu *n.* honoraires *m. pl.*

onorạt, ~ă *adj.* honoré, ~e; respecté, ~e.

onorịfic *adj.* honorifique, honoraire.

op *n.* œuvre *f.*; ouvrage *m.*

opạc, ~ă *adj.* **1.** opaque. **2.** *(fig.)* borné, ~e.

opacifiạ *vr.* devenir opaque; s'opacifier.

opacitạte *f.* **1.** opacité *f.* **2.** *(fig.)* incapacité de comprendre.

opacizạ *vt.* augmenter l'opacité d'un corps; opacifier.

opạiț *n.* petite lampe paysanne, lumignon *m.*

opạl *n.* **1.** *(mineral.)* opale *m.* **2.** cotonnade (fine, transparente) *f.*

opalescẹnță *f.* opalescence *f.*

opăreạlă *f.* **1.** échaudage *m.* **2.** *(med.)* échauffure *f.*

opărị **I.** *vt.* **1.** échauder. **2.** *(fig., fam.)* accabler. **II.** *vr.* **1.** se brûler (avec). **2.** *(despre sugaci)* faire des échauffures. **3.** *(despre cereale)* fermenter, s'altérer.

opărịre *f.* échaudage *m.*

opăritụră *f.* échauffaison *f.*

operạ **I.** *vt.* **1.** faire, effectuer; accomplir, réaliser. **2.** opérer (un malade). **3.** *(cont.)* inscrire, enregistrer. **II.** *vi.* entreprendre des opérations militaires.

operạbil, ~ă *adj. (med.)* opérable.

operạnt, ~ă *adj.* efficace; efficient, ~e.

operatịv, ~ă *adj.* actif, -ive; opérationnel, ~le.

operativitạte *f.* efficacité *f.*; efficience *f.* // *cu ~* opérativement.

operatọr *m.* **1.** *(tehn.)* opérateur *m.* **2.** *(med.)* chirurgien *m.* // *~ de cinema (televiziune)* cameraman *m.*

operatọriu, -ie *adj.* opératoire.

operạție *f. (mat., med., mil.)* opération *f.*

ọperă^1 *f.* oeuvre *f.*; ouvrage *m.*

ọperă^2 *f. (muz.)* opéra *m.*

operẹtă *f. (muz.)* opérette *f.*

opinạ *vt. vi.* opiner.

opincạr *m.* **1.** paysan *m.* **2.** fabricant de sandales portées par les paysans roumains.

opịncă *f.* sandale portée par les paysans roumains.

opịnie *f.* opinion *f.*; avis *m*; *curent de ~* courant d'opinion; *schimb de opinii* échange d'opinions.

opinteạlă *f.* effort *m.*

opintị *vr.* s'arc-bouter; s'efforcer // *a se ~ din răsputeri* donner à plein collier.

opintịre *f.* grand effort.

ọpis *n. (înv.)* registre *m.*; répertoire *m.*

ọpiu *n. (farm.)* opium *m.*

oploșị **I.** *vr.* se réfugier. **II.** *vt.* donner refuge; protéger.
oploșịt, **~ă** *adj.* réfugié, ~e; abrité, ~e.
oponẹnt *m.* opposant *m.*
oportụn, **~ă** *adj.* opportun, ~e; favorable; *la momentul* ~ à point nommé, à propos, opportunément.
oportunịsm *n.* opportunisme *m.*
oportunịst, **~ă** *m.f.* opportuniste.
oportunitạte *f.* opportunité *f.*
opozạbil, **~ă** *adj.* opposable.
opozạnt, **~ă** *m.f., adj.* opposant, ~e.
opozịție *f.* **1.** opposition *f.*; contraste *m.* **2.** obstacle *m.*, empêchement *m.*
opreạlă *f.* *(înv.) a pune (pe cineva) la* ~ arrêter, jeter (qn.) en prison.
oprẹliște *f.* défense *f.*, interdiction *f.*
opresịune *f.* oppression *f.*
opresịv, **~ă** *adj.* oppressif, -ive.
opresọr *m.* oppresseur *m.*
oprị **I.** *vt.* **1.** arrêter; interrompre. **2.** empêcher. **3.** interdire; défendre. **4.** retenir (pour soi); réserver. **II.** *vr.* **1.** s'arrêter. **2.** s'interrompre, cesser de... **III.** *vi.* s'arrêter; stopper.
oprimạ *vt.* opprimer.
oprimạre *f.* oppression *f.*
oprimạt, **~ă** *adj.* opprimé, ~e; exploité, ~e.
oprịre *f.* **1.** arrêt *m.*; interruption *f.*; *fără* ~ **a.** sans arrêt, sans interruption; **b.** sans trève, sans répit. **2.** stationnement *m.*; station *f.*
oprịt, **~ă** *adj.* **1.** interdit, ~e. **2.** réservé, ~e.
opritoạre *f.* **1.** frein *m.*, sabot *m.* **2.** barrage *m.*, digue *f.*
oprọbriu *n.* opprobre *m.*
opt **I.** *num. card., m.* huit. **II.** *num. ord.* (le, la) huitième; *etajul* ~ le huitième étage.
optạ *vi.* opter; choisir.
optatịv, **~ă** **I.** *adj.* optatif, -ive; conditionnel, ~le. **II.** *n.* mode optatif.
ọptic, **~ă** *adj., f.* optique.
opticiạn *m.* opticien *m.*
ọptim, **~ă** *adj.* optimal, ~e; optime.
optịme *f.* **1.** *(mat.)* huitième *m.* **2.** *(muz.)* croche *f.*
optimịsm *n.* optimisme *m.*
optimịst, **~ă** *adj., m.f.* optimiste.
ọptsprezece *num. card., m.* dix-huit.
optulea, **ọpta** *num. ord. al* ~ *(a opta)* le (la) huitième.
optzẹci *num. card. m.*, quatre-vingts.
opțiụne *f.* option *f.*, choix *m.*
opulẹnt, **~ă** *adj.* opulent, ~e; abondant, ~e; volumineux, -euse.
opulẹnță *f.* opulence *f.*, (grande) richesse.
opụne **I.** *vt.* opposer; mettre en contraste. **II.** *vr.* s'opposer, faire opposition.
opụnere *f.* opposition *f.*
opụs, **~ă** *adj.* opposé, ~e; contraire, antagoniste.
or *conj.* or; mais, donc.
orạcol *n.* oracle *m.*
orạl, **~ă** **I.** *adj.* oral, ~e. **II.** *adv.* oralement; de vive voix.
orangutạn *m.* orang-outan *m.*
orạnj *adj. invar.* orange.
oranjạdă *f.* orangeade *f.*, jus d'orange.
orạr *n.* **1.** *(c.f.)* horaire *m.* **2.** *(la școli)* programme *m.*
orạș *n.* ville *f.*, cité *f.*
oratọr *n.* orateur *m.*
oratọric, **~ă** *adj.* oratoire.
oratorịe *f.* éloquence *f.*
oratọriu *n.* *(muz.)* oratorio *m.*; cantate *f.*
orạție *f.* *(pop.)* épithalame *m.*
ọră *f.* heure *f.*; *de ultimă* ~ de la dernière heure; *la ora actuală* à l'heure actuelle, présentement.
orăcăị *vi.* **1.** *(despre broaște)* coasser. **2.** *(fam., despre copii)* pleurnicher, vagir.
orăcăiạlă *f.*, **orăcăịt** *n.* coassement *m.*; *(fam.)* vagissement *m.*
orășeạn, **~că** *m.f.* citadin, ~e.
orășenẹsc, **-eạscă** *adj.* urbain, ~e.
orășenẹște *adv.* à la manière des citadins.
orătặnii *f. pl.* volaille *f.*
orb^{1} *n. a avea ~ul găinilor* avoir la berlue.
orb^{2}, **-oạrbă** **I.** *adj.* aveugle // *fereastră oarbă* fausse fenêtre; *cartuș* ~ cartouche à blanc; *(min.) puț* ~ bure *f.* **II.** *m.f.* aveugle.
orbecăị *vi.* tâtonner.
orbecăịre *f.* tâtonnement *m.*
orbẹște *adv.* *(fig.)* aveuglément; à tâtons; au hasard.
orbẹte *m.* *(zool.)* rat-taupe *m.*
orbị **I.** *vi.* devenir aveugle, perdre la vue. **II.** *vt.* **1.** aveugler. **2.** *(fig.)* éblouir.
orbịre *f.* **1.** aveuglement *m.*, cécité *f.* **2.** *(fig.)* égarement de l'esprit; inconscience *f.*
orbitạl, **~ă** *adj.* orbital, ~e; orbitaire.
orbịtă *f.* **1.** *(astr.)* orbite *f.* **2.** *(fig.)* sphère d'influence.
orbitọr, **-oạre** *adj.* aveuglant, ~e; éblouissant, ~e.
orchestrạ *vt.* orchestrer.
orchestrạl, **~ă** *adj.* orchestral, ~e.
orchestrạnt *m.* *(rar)* instrumentiste *m.*
orchestrạre, **orchestrạție** *f.* orchestration *f.*
orchẹstră *f.* orchestre *m.*
ordin *n.* **1.** ordre *m.*; commandement *m.*; *a da* ~ donner l'ordre (de...), ordonner, commander. **2.** décoration *f.* **3.** classe *f.*; catégorie f.; *(zool.)* *~ul coleopterelor* l'ordre, la classe des coléoptères. **4.** corps social; compagnie (d'honneur, religieuse) *f.* // *la* ~ à la disposition (de); *de prim* ~ **a.** de premier rang, de première catégorie; **b.** de première importance; **c.** de première qualité.
ordinal *adj. m. numeral* ~ adjectif numéral ordinal.
ordinar, **~ă** *adj.* ordinaire; vulgaire.
ordinatọr *n.* *(tehn.)* ordinateur *m.*
ọrdine *f.* **1.** ordre *m.*; *la ~a zilei* à l'ordre du jour; *noua* ~ *economică* nouvel ordre économique. **2.** discipline *f.*
ordonạ *vt.* **1.** ordonner, commander. **2.** ranger, mettre en ordre.
ordonanțạ *vt.* *(fin.)* ordonnancer.
ordonanțạre *f.* *(fin.)* ordonnancement *m.*
ordonạnță *f.* **1.** ordonnance *f.*, décision *f.* **2.** ordre *m.*; ~ *de plată* ordre de paiement.
ordonạt, **~ă** *adj.* *(despre oameni)* ordonné, ~e; *(despre obiecte)* en ordre; rangé, ~e.
ordonatọr *m.* ordonnateur *m.*
oreiọn *n.* *(med.)* oreillons *m. pl.*

orez *n.* riz *m.*

orezărie *f.* rizière *f.*

orfan, ~ă *adj.* orphelin, ~e.

orfelinat *n.* orphelinat *m.*

organ *n.* **1.** *(anat.)* organe *m.* **2.** *(fig.)* instrument *m.*, moyen (de communication d'action) *m.* **3.** journal *m.*, publication *f.* **4.** *(tehn.)* pièce (d'une machine) *f.*

organdi *n.* *(text.)* organdi *m.*

organic, ~ă *adj.* organique.

organism *n.* organisme *m.*

organist *m.* *(muz.)* organiste *m.*

organiza *vt.* *vr.* (s')organiser.

organizare *f.* organisation *f.*; *~a muncii* l'organisation du travail.

organizat, ~ă **I.** *adj.* organisé, ~e. **II.** *adv.* d'une manière organisée.

organizator, -oare **I.** *adj.* organisateur, -trice. **II.** *m.* manager *m.*

organizatoric, ~ă **I.** *adj.* **1.** d'organisation. **2.** organisationnel, ~le; *activitate ~ă* activité organisationnelle. **II.** *m.* organisateur *m.*

organizạție *f.* organisation *f.* // *~ de bază* celulle du parti.

ọrgă *f.* *(muz.)* orgue *m.*

orgịe *f.* **1.** orgie *f.*, débauche *f.* **2.** *(fig.)* profusion (de).

orgoliọs, -oạsă *adj.* orgueilleux, -euse; vaniteux, -euse.

orgọliu *n.* orgueil *m.*, vanité *f.*

orhidẹe *f.* orchidée *f.*

ori *conj.* **1.** ou (bien), sinon. **2.** soit; *~ unul, ~ altul* soit l'un, soit l'autre.

orịbil, ~ă *adj.* horrible; épouvantable.

oricạre *pron. nehot.* chacun, ~e // *~ ar fi* quel qu'il soit, qui que ce soit.

oricẹ *pron. nehot.* n'importe quoi // *~ ar fi* quoi que ce soit.

oricịne *pron. nehot.* **1.** n'importe qui, chacun, ~e. **2.** tout le monde.

oricînd *adv.* **1.** n'importe quand; toujours. **2.** jamais; *mai … (decît) ca ~* plus… que jamais.

oricît **I.** *adj.* *(pron.)* *nehot.* tant (que). **II.** *adv.* n'importe combien, (au)tant que // *~ de puțin* tant soit peu.

oricụm *adv.* **1.** n'importe comment, de toute manière. **2.** tout de même.

oriẹnt *n.* Orient *m.*, Est *m.*

orientạ *vt.* *vr.* (s')orienter; (se) guider.

orientạl, ~ă *adj.*, *m.f.* *(cu maj.)* oriental, ~e.

orientalịsm *n.* orientalisme *m.*

orientalịst *n.* orientaliste *m.*

orientalịstică *f.* études orientales.

orientạre *f.* **1.** orientation *f.* **2.** direction *f.*; sens *m.*

orifịciu *n.* orifice *m.*

originạl, ~ă **I.** *adj.* **1.** original, ~e. **2.** *(despre oameni, atitudini)* bizarre, excentrique. **II.** *adv.* originalement.

originalitạte *f.* **1.** originalité *f.* **2.** bizarrerie *f.*, extravagance *f.*

originạr, ~ă *adj.* originaire; primitif, -ive; initial, ~e.

orịgine *f.* origine *f.*; source *f.*; appartenance *f.*

oriîncotrọ *adv.* où que ce soit.

oriụnde *adv.* n'importe où.

orizọnt *n.* horizon *m.*

orizontạl, ~ă **I.** *adj.* horizontal, ~e. **II.** *adv.* horizontalement. **III.** *f.* horizontale *f.*

orînduị **I.** *vt.* **1.** mettre en ordre; ranger, arranger. **2.** décider, disposer, ordonner. **3.** désigner; investir. **II.** *vr.* s'arranger, s'organiser.

orînduiạlă *f.* ordre *m.*, arrangement *m.*, discipline *f.*

orînduịre *f.* **1.** organisation *f.* **2.** régime *m.* **3.** arrangement *m.*, ordre *m.*

ornạ *vt.* orner; décorer; parer.

ornamẹnt *n.* ornement *m.*

ornamentạ *vt.* ornementer; décorer.

ornamentạl, ~ă *adj.* ornemental, ~e; décoratif, -ive.

ornamentạre, ornamentạție *f.* ornementation *f*

ornạnt, ~ă *adj.* v. **ornamentạl.**

ornạre *f.* ornementation *f.*; décoration *f.*

ọrnic *n.* *(înv.)* pendule *f.*, horloge *f.*

ornitolọg *m.* ornithologue *m.*, ornithologiste *m.*

ornitolọgic, ~ă *adj.* ornithologique.

ornitologịe *f.* ornithologie *f.*

ornitorinc *m.* *(zool.)* ornithorynque *m.*

oroạre *f.* horreur *f.*; répulsion *f.*, aversion *f.*, dégoût *m.*

orolọgiu *n.* *(înv.)* horloge *f.*, pendule *f.*

oropsị *vt.* opprimer; persécuter.

oropsịre *f.* oppression *f.*; persécution *f.*

oropsịt, ~ă *adj.* opprimé, ~e; persécuté, ~e; maltraité, ~e.

ortạc *m.* *(reg.)* compagnon *m.*, copain *m.*

ortodọx, ~ă *m.f.*, *adj.* orthodoxe.

ortodoxịe *f.* orthodoxie *f.*

ortodoxịsm *n.* orthodoxie *f.*; religion orthodoxe.

ortografiạ *vt.* orthographier.

ortogrạfic, ~ă *adj.* orthographique.

ortografịe *f.* orthographe *f.*

ortopẹd *m.* (médecin) orthopédiste *m.*

ortopẹdic, ~ă *adj.* orthopédique.

ortopedịe *f.* orthopédie *f.*

orz *n.* *(bot.)* orge *f.* // *(fam.)* *a strica ~ul pe gîște* jeter des perles aux pourceaux.

orzărịe *f.* champ d'orh

os *n.* os *m.* // *~ul pieptului* sternum *m.*; *~ de pește* arête *f.*; *pînă la oase* jusqu'à la moœlle.

osanạle *f. pl.* *(fam.)* acclamations *f. pl.*, ovations *f.pl.*

osatụră *f.* **1.** *(anat., arhit.)* ossature *f.*, carcasse *f.* **2.** *(fig.)* structure *f.*

oscilạ *vi.* **1.** osciller; se balancer. **2.** *(fig.)* hésiter.

oscilạnt, ~ă *adj.* **1.** oscillant, ~e. **2.** *(fig.)* hésitant, ~e; indécis, ~e; irrésolu, ~e.

oscilạre *f.* **1.** oscillation *f.*; balancement *m.* **2.** *(fig.)* indécision *f.*, hésitation *f.* **3.** *(fig.)* fluctuation *f.*

oscilatọr *n.* *(tehn.)* oscillateur *m.*

oscilatọriu, -ie *adj.* oscillatoire.

oscilạție *f.* **1.** oscillation *f.* **2.** *(fig.)* indécision *f.*, hésitation *f.* **3.** *(fig.)* fluctuation *f.*

oscilogrạf *n.* *(tehn.)* oscillographe *m.*, oscillomètre *m.*

osemịnte *n.pl.* ossements *m. pl.*

ọsie *f.* essieu *m.* // *a unge osia* graisser la patte.

osificạ *vr.* s'ossifier.

osificạre *f.* ossification *f.*

osificạt, ~ă *adj.* **1.** ossifié, ~e. **2.** *(fig.)* squelettique.

osificạție *f.* v. **osificạre.**

osîndă *f.* *(pop.)* **1.** condamnation *f.*, peine *f.* **2.** *(fig.)* malheur *m.*, calamité *f.*

osîndị *vt.* **1.** condamner. **2.** *(fig.)* juger sévèrement.

osîndịre *f.* condamnation *f.*

osîndịt, ~ă *adj.* condamné, ~e.

osînză *f.* graisse de porc; saindoux *m.* // *(fam.)* *a pune* ~ engraisser.

osîrdie *f.* *(înv.)* ardeur *f.*, zèle *m.*, persévérance *f.*

osmọtic, ~ă *adj.* osmotique.

osmọză *f.* osmose *f.*

osọs, -oạsă *adj.* **1.** osseux, -euse. **2.** ossu, ~e.

ospătạ **I.** *vt.* régaler, offrir à manger. **II.** *vi.* prendre un repas. **III.** *vr.* se nourrir.

ospătạr *m.* garçon (de restaurant) *m.*

ospătărịe *f.* hôtellerie *f.*, auberge *f.*

ospătărịță *f.* serveuse (dans un restaurant) *f.*; fille de salle.

ospặț *n.* banquet *m.*, festin *m.*

ospiciu *n.* hospice (d'aliénés) *m.*, maison de fous.

ospitaliẹr, ~ă *adj.* hospitalier, -ère; accueillant, ~e.

ospitalitạte *f.* hospitalité *f.*

ostạș *m.* soldat *m.*; militaire *m.*

ostạtic *m.* otage *m.*

ostășẹsc, -eạscă *adj.* militaire.

ostășẹște *adv.* militairement.

osteneạlă *f.* **1.** fatigue *f.*, lassitude *f.* **2.** peine *f.*, effort *m.*; *a-și da* ~ se donner la peine, se donner du mal.

ostenị **I.** *vi.* se fatiguer. **II.** *vt.* fatiguer, harasser, soumettre à un effort. **III.** *vr.* **1.** s'efforcer, se donner de la peine. **2.** se déranger.

ostenịt, ~ă *adj.* fatigué, ~e; las, lasse.

ostenitọr, -oạre *adj.* fatigant, ~e; exténuant, ~e.

ostentatịv, ~ă **I.** *adj.* ostensible; démonstratif, -ive. **II.** *adv.* ostensiblement.

ostentạție *f.* ostentation *f.*, parade *f.* // *cu* ~ ostensiblement.

ostịl, ~ă *adj.* hostile.

ostilitạte *f.* hostilité *f.*, inimitié *f.* // *cu* ~ hostilement.

ostoị *vt. vr.* *(pop.)* (s')apaiser; (se) calmer.

ostoịre *f.* apaisement *m.*, calme *m.* // *fără* ~ sans relâche, sans répit.

ostracịsm *n.* ostracisme *m.*

ostracizạ *vt.* bannir, ostraciser, proscrire.

ostracizạre *f.* banissement *m.*, proscription *f.*; exil *m.*

ostrẹț *n.* **1.** latte *f.* **2.** *(la pl.)* treillis *m.*, claie (pour attraper le poisson des rivières) *f.*

ostropẹl *n.* plat (de poulet, d'agneau) à l'ail et au vinaigre.

ostrọv *n.* îlot (au milieu d'une rivière) *m.*

osuạr *n.* ossuaire *m.*

oșteạn *m.* *(înv.)* soldat *m.*, militaire *m.*

oștịre *f.* *(înv.)* armée *f.*

otạrie *f.* *(zool.)* otarie *f.*

otịtă *f.* *(med.)* otite *f.*

otomạn, ~ă *adj.* *(înv.)* ottoman, ~e; turc, turque.

otorinolaringolọg *m.* (médecin) oto-rhino-laryngologiste *m.*

otorinolaringologịe *f.* *(med.)* oto-rhino-laryngologie *f.*

ọtova **I.** *adj.* **1.** uniforme; uni, ~e; égal, ~e. **2.** informe, sans forme. **II.** *adv.* uniformément, tout d'une pièce.

otrạvă *f.* **1.** poison *m.* **2.** *(fig.)* fiel *m.*, venin *m.* **2.** *(fig., fam.)* amertume *f.*, chagrin *m.*

otrăvị *vt. vr.* **1.** (s')empoisonner. **2.** *(fig.)* (s')envenimer. **3.** *(fig.)* (se) corrompre, (se) pervertir.

otrăvịre *f.* **1.** empoisonnement *m.* **2.** *(fig.)* corruption *f.*

otrăvịt, ~ă *adj.* **1.** empoisonné, ~e. **2.** *(fig.)* chagriné, ~e; tourmenté, ~e; rempli(e) d'amertume.

otrăvitọr, -oạre *adj.* **1.** toxique; vénéneux, -euse. **2.** *(fig.)* nuisible, nocif, -ive.

otreạpă *f.* **1.** torchon *m.* **2.** *(fig.)* vaurien *m.*, crapule *f.*, fripouille *f.*

otuzbịr *n.* *(inv.)* *cu ~ul* de vive force, par violence.

oțăreạlă *f.* **1.** irritation *f.*, indignation *f.* **2.** frisson (de dégoût) *m.*; grimace (de mécontentement) *f.*

oțărî *vr.* **1.** s'irriter, se fâcher, s'emporter. **2.** faire la grimace // *a se ~ la cineva* brusquer, rudoyer qn.

oțărît, ~ă *adj.* **1.** en colère; irrité, ~e. **2.** aigri, ~e; maussade.

oțẹl *n.* *(metal.)* acier *m.*

oțelạr *m.* aciériste *m.*, fondeur *m.*

oțelărịe *f.* aciérie *f.*, fonderie *f.*

oțelị **I.** *vt.* **1.** aciérer. **2.** recouvrir d'acier. **II.** *vr.* *(fig.)* s'endurcir à la peine.

oțelịre *f.* *(fig.)* trempe *f.*, affermissement *m.*

oțelịt, ~ă *adj.* *(fig.)* fortifié, ~e; endurci, ~e.

oțẹt *n.* vinaigre *m.* // *a face pe cineva cu ou și cu ~* laver la tête à qn., passer un savon à qn.; *încetul cu încetul se face ~ul* petit à petit l'oiseau fait son nid.

oțetị *vr.* s'aigrir, devenir aigre; surir.

oțetịre *f.* aigrissement *m.*; acétification *f.*

oțetịt, ~ă *adj.* **1.** aigri, ~e; sur, ~e. **2.** *(fig.)* revêche, grognon, ~ne.

ou *n.* **1.** œuf; *~ moale* œuf à la coque; *~ tare* œuf dur; *~ă jumări* œufs brouillés; *~ă ochiuri* œufs sur le plat, œufs pochés.

ouạ *vi. vr.* *(despre păsări)* pondre.

ouạt *n.* ponte *f.*; pondaison *f.*

ouătoạre *adj. f.* *(despre păsări)* pondeuse.

oụtsider [aut-saidər] *m.* *(sport)* outsider *m.*

ovạl, ~ă *adj.* ovale.

ovạr *n.* *(anat., bot.)* ovaire *m.*

ovạție *f.* ovation *f.*, acclamation *f.*

ovaționạ *vt.* ovationner, acclamer.

ovăz *n.* *(bot.)* avoine *f.*

ovifọrm, **~ă** *adj.* oviforme.
ovoịd, **~ă** *adj.* ovoïde.
ovoidạl, **~ă** *adj.* ovoïdal, ~e.
ovụl *n. (biol.)* ovule *m.*
oxịd *m.* oxyde *m.*
oxidạ *vt. vr.* (s')oxyder.
oxidạbil, **~ă** *adj.* oxydable.
oxidạnt, **~ă** *adj., m.* oxydant, ~e.
oxidạre *f.* oxydation *f.*
oxidạt, **~ă** *adj.* oxydé, ~e.
oxigẹn *n.* oxygène *m.*
oxigenạ **I.** *vr. (despre substanțe chimice)* se combiner avec l'oxygène. **II.** *vt.* décolorer à l'eau oxygénée.
oxigenạre *f.* oxygénation *f.*
oxigenạt, **~ă** *adj.* oxygéné, ~e.
ozọn *n.* ozone *m.*
ozonạt, **~ă** *adj.* ozonisé, ~e; ozoné, ~e.
ozonizạ *vt.* ozoniser.
ozonizạre *f.* ozonisation *f.*

P

pa *interj.* *(fam.)* au revoir.

pạce *f.* **1.** paix *f.*; *a încheia* ~ conclure la paix; *(fam.)* *a face* ~ se réconcilier, faire la paix. **2.** harmonie *f.*; accord *m.*; *în bună* ~ en bonne entente, en harmonie. **3.** calme *m.*, tranquillité *f.* **II.** *(fam.)* *fii pe* ~ ne vous en faites pas, soyez tranquille; *a da* ~, *a lăsa în* ~ laisser tranquille; *(fam.)* ficher la paix (à).

pachebọt *n.* *(mar.)* paquebot *m.*

pachẹt *n.* paquet *m.*, colis *m.* // *a face* ~ emballer.

paciẹnt, **~ă** *m.f.* *(med.)* patient, ~e; malade.

pacịfic, **~ă** *adj.* pacifique.

pacificạ *vt.* pacifier; rétablir la paix.

pacificạre *f.* pacification *f.*

pacificatọr, **-oạre** *adj.*, *m.f.* pacificateur, -trice.

pacifịsm *n.* pacifisme *m.*

pacifịst, **~ă** *m.f.* pacifiste.

pạcoste *f.* malheur *m.*, calamité *f.*

pact *n.* *(pol.)* pacte *m.*; convention *f.*

pactizạ *vi.* pactiser (avec).

padişạh *m.* padischah *m.*

padọc *n.* paddock *m.*

paf *interj.* paf! // *(fam.)* *a rămîne* ~ rester bouche bée; *a face* ~ éblouir, épater.

paftạ *f.* boucle *f.*, agrafe *f.*

pagạie *f.* *(sport)* pagaie *f.*

paginạ *vt.* **1.** *(tipogr.)* mettre en pages. **2.** paginer.

paginạre *f.* *(tipogr.)* mise en pages.

paginatọr *m.* *(tipogr.)* metteur en pages.

paginạţie *f.* pagination *f.*

pạgină *f.* page *f.*; *(tipogr.)* *a pune în* ~ mettre en pages.

pagọdă *f.* pagode *f.*

pạgubă *f.* **1.** dommage *m.*, préjudice *m.*; détriment *m.*; *în paguba*... au détriment de..., au préjudice de... **2.** dégât *m.* // *atîta* ~*!*, *nici o* ~*!* tant pis! *a lucra în* ~ travailler en (pure) perte.

pahạr *n.* **1.** verre *m.* **2.** *(pop.)* ventouse *f.*

pahạrnic *m.* *(ist.)* échanson *m.*

pahidẹrm *m.* *(zool.)* pachyderme *m.*

pai *n.* paille *f.* // *acoperiş de* ~*e* toit de chaume; *foc de* ~*e* sentiment passager; *a pune* ~*e peste foc* verser de l'huile sur le feu.

paiạntă *f.* **1.** mur en treillis. **2.** palançon *m.*

paiạţă *f.* **1.** arlequin *m.*, bouffon *m.* **2.** pantin *m.*

paiẹtă *f.* paillette *f.*

pạisprezece **I.** *num. card.*, *m.* quatorze. **II.** *num. ord.* (le, la) quatorzième.

pạisprezecelea, **pạisprezecea** *num. ord.* *al* ~ *(a-paisprezecea)* le (la) quatorzième.

paj *m.* page *m.*

pạjişte *f.* pré *m.*, prairie *f.*

pạjură *f.* aigle impérial *m.* // *cap sau* ~ pile ou face.

pal, **~ă** *adj.* **1.** pâle. **2.** *(fig.)* terne, sans éclat. **3.** faible.

palạt *n.* **1.** *(anat.)* palais *m.*; voûte palatine. **2.** palais *m.*, château *m.*; maison somptueuse.

palatạl, **~ă** *adj.* *(fon.)* palatal, ~e.

palatalizạ *vt.* *(fon.)* palataliser.

palatalizạre *f.* *(fon.)* palatalisation *f.*

palatalizạt, **~ă** *adj.* *(fon.)* palatalisé, ~e.

palatịn, **~ă** *adj.* *(anat.)* palatin, ~e.

palavragịu, **-gioạică** *m.f.* bavard, ~ e; babillard, ~e.

palạvre *f. pl.* balivernes *f. pl.*; sornettes *f. pl.*

pạlă^1 *f.* andain *m.*, fauchée *f.* // ~ *de vînt* coup (rafale) de vent.

pạlă^2 *f.* *(av., tehn.)* pale *f.*

paleogrạf *m.* paléographe *m.*

paleogrạfic, **~ă** *adj.* paléographique.

paleografịe *f.* paléographie *f.*

paleoslạv, **~ă** *adj.* vieux slave.

palẹtă *f.* **1.** palette (de peintre) *f.* **2.** *(sport)* raquette *f.* **3.** *(tehn.)* pale (de roue, de hélice) *f.*

paliatịv, **~ă** **I.** *adj.* palliatif, -ive. **II.** *n.* palliatif *m.*, expédient *m.*

pạlid, **~ă** *adj.* **1.** *(despre oameni)* pâle. **2.** *(despre lucruri)* sans éclat; terne, fade.

paliditạte *f.* pâleur *f.*

paliẹr^1 *n.* *(tehn.)* palier *m.*

paliẹr^2 *n.* palier *m.*, plate-forme (d'escalier) *f.*

palịncă *f.* *(reg.)* eau-de-vie *f.*

palisạ *vt.* *(hort.)* palisser.

palisạdă *f.* *(constr.)* palissade *f.*

palisạj *n.* *(hort.)* palissage *m.*

palisạndru *m.* *(bot.)* palissandre *m.*

palmarẹs *n.* palmarès *m.*

palmạt, **~ă** *adj.* *(bot., zool.)* palmé, ~e.

pạlmă^1 *f.* **1.** paume *f.* **2.** soufflet *m.*, gifle *f.*; *(fam.)* taloche *f.* // *cît ai bate din palme, bătînd din palme* en un tour de main; en un clin d'œil; très vite; *ca în* ~ net, nette; uni, ~e; plat, ~e; *a lua la palme* gifler; *de o* ~ très petit.

pạlmă^2 *f.* *(înv.)* *palme academice* palmes académiques.

palmiẹr *m.* *(bot.)* palmier *m.*

palmifọrm, **~ă** *adj.* *(bot.)* palmiforme.

palmipẹd *n.* *(ornit.)* palmipède *m.*

paloạre *f.* pâleur *f.*

palọş *n.* glaive *m.*

palpạ *vt.* palper.

palpạbil, ~ă *adj.* **1.** palpable. **2.** *(fig.)* évident, ~e; manifeste.

palpạre *f.* palpation *f.*

palpitạ *vi.* palpiter.

palpitạnt, ~ă *adj.* palpitant, ~e; passionnant, ~e.

palpitạţie *f.* palpitation *f.*

pạltin *m.* *(bot.)* sycomore *m.*

paltọn *n.* paletot *m.*; manteau d'hiver.

palụdic, ~ă *adj.* *(med.)* paludéen, ~ne.

paludịsm *n.* *(med.)* paludisme *m.*

palụstru, -tră *adj.* **1.** paludéen, ~ne. **2.** palustre.

pamflẹt *n.* pamphlet *m.*

pamfletạr, pamfletịst *m.* pamphlétaire *m.*

pan- *elem. de comp.* pan-.

panacẹu *n.* *(med.)* panacée *f.*

panafricạn, ~ă *adj.* *(pol.)* panafricain, ~e.

panafricanịsm *n.* *(pol.)* panafricanisme *m.*

panamạ *f.* **1.** *pălărie de ~* chapeau de panama. **2.** *(text.)* étamine *f.*

panamericạn, ~ă *adj.* *(pol.)* panaméricain, ~e.

panamericạnism *n.* *(pol.)* panaméricanisme *m.*

panarạb, ~ă *adj.* *(pol.)* panarabe.

panarabịsm *n.* *(pol.)* panarabisme *m.*

panarịţiu *n.* *(med.)* panaris *m.*

panạş *n.* *(mil.)* panache *m.*

pạnă¹ *f.* **1.** plume *f.*, duvet *m.* **2.** *(la pl.)* plumage *m.* **3.** plumet *m.* **4.** *(fig.)* style *m.* **5.** *(tehn.)* coin *m.* **6.** garrot (de scie) *m.* **7.** *(mar.)* aileron de gouvernail. **8.** *(muz.)* anche *f.*, languette *f.* // *a se umfla în pene* se rengorger; *(sport) categorie ~* catégorie légère.

pạnă¹ *f.* *(tehn., maş.)* panne *f.*; *a fi (a rămîne) în ~* tomber (rester) en panne.

pancạrtă *f.* pancarte *f.*

pancreạs *n.* *(anat.)* pancréas *m.*

pancreạtic, ~ă *adj.* *(anat.)* pancréatique.

pandalịi *f. pl.* *(reg.)* mauvaise humeur; crise de nerfs, lubies *f. pl.*

pandantịv *n.* pendentif *m.*, sautoir *m.*

pandẹcte *f. pl.* pandectes *f. pl.*

pandişpạn *n.* pain d'Espagne.

pandụr *m.* *(ist.)* pandour *m.*

panegịric *n.* panégyrique *m.*; éloge (exagéré) *m.*, apologie *f.*

panẹr *n.* panier *m.*

panglicạr *m.* charlatan *m.*, escroc *m.*

pạnglică *f.* **1.** ruban *m.* **2.** roulette (d'arpenteur) *f.*

panglicărịe *f.* charlatanerie *f.*, escroquerie *f.*

pạnică *f.* panique *f.*; *a stîrni ~* semer la panique.

panificạ *vt.* panifier.

panificạţie *f.* panification *f.*

panoplịe *f.* panoplie *f.*; collection d'armes.

panorạmă *f.* panorama *m.*; vue *f.*

panorạmic, ~ă *adj.* panoramique; *ecran ~* écran panoramique.

panọu *n.* *~ de onoare* tableau d'honneur.

pansạ *vt.* panser.

pansamẹnt *n.* pansement *m.*

panseạ *f.* pensée *f.*

panslạv, ~ă *adj.* panslave.

panslavịsm *n.* *(pol.)* panslavisme *m.*

pantalọn *m.* **1.** pantalon *m.* **2.** *(tehn.)* culotte *f.*

pạntă *f.* pente *f.*; *în ~* **a.** en pente, abrupt, ~e; **b.** obliquement, de travers.

panteịsm *n.* *(fil.)* panthéisme *m.*

panteịst *adj.*, *m.* *(fil.)* panthéiste.

panteọn *n.* panthéon *m.*

pantẹră *f.* *(zool.)* panthère *f.*

pantọf *m.* soulier *m.*

pantofạr *m.* cordonnier *m.*, bottier *m.*

pantomịm *m.* mime *m.*

pantomịmă *f.* pantomime *f.*

pap *n.* colle *f.*

papagạl *m.* perroquet *m.*

papagalicẹşte *adv.* *(fam.)* automatiquement, mécaniquement.

papainoạge *n. pl.* échasses *f. pl.*

papạl, ~ă *adj.* papal, ~e.

papalitạte *f.* papalité *f.*

papanạş *m.* beignet au fromage.

papạră *f.* **1.** panade au fromage. **2.** *(reg.)* omelette *f.* // *(fam.) a mînca (o) ~* recevoir une réprimande.

paparụdă *f.* femme (vêtue de façon) ridicule.

pạpă¹ *f.* *(în vorbirea copiilor)* nourriture *f.*

pạpă² *m.* pape *m.*

papă-lạpte *m.* blanc-bec *m.*

papetărịe *f.* papeterie *f.*

papilạr, ~ă *adj.* *(anat.)* papillaire.

papịlă *f.* *(anat.)* papille *f.*

papiọn *n.* (cravate en forme de) papillon *m.*

papiọtă *f.* **1.** papillote *f.* **2.** bigoudi *m.*

papịrus *n.* papyrus *m.*; manuscrit *m.*

papistạş, ~ă *m.f.* *(depr.)* catholique.

papistăşẹsc, -eạscă *adj.* *(depr.)* catholique.

papistăşịe *f.* *(depr.)* catholicisme *m.*

paporniţă *f.* cabas *m.*

pạpricaş *n.* ragoût préparé au paprika.

pạprică *f.* *(reg.)* paprika *m.*

papục *m.* **1.** pantoufle *f.*, mule *f.* **2.** *(înv.)* chaussure *f.* // *~i de pîslă* chaussons *m. pl.*; *a fi sub ~* être tenu en lisière; *(tehn.) ~ de pilot* pointe du pieu.

papugịu *m.* voyou *m.*, fripon *m.*

pạpură *f.* (canne de) jonc *m.*

par¹ *adj. n.* *(mat.)* pair.

par² *m.* **1.** pieu *m.*, pilotis *m.* **2.** jalon (d'alignement) *m.* **3.** gourdin *m.*

para-¹ *elem. de comp.* para-.

parạ² *f.* **1.** ancienne monnaie turque. **2.** centime *m.*, liard *m.*, sou *m.*; *pînă într-o ~* jusqu'au dernier centime. **3.** *(la pl.)* argent *m.*; fortune *f.*; *a face ~le* **a.** *(despre oameni)* faire fortune; **b.** *(despre obiecte)* valoir // *a lua la trei ~le* demander raison (à...), demander compte.

parạ³ *vt.* *(sport)* parer, éviter (un coup).

parạbolă¹ *f.* *(geom.)* parabole *f.*

parạbolă² *f.* parabole *f.*, allégorie *f.*

paraclịs *n.* chapelle *f.*, oratoire *m.*

paraclisẹr *m.* sacristain *m.*, bedeau *m.*

parạdă *f.* revue militaire; parade *f.*; *de ~* **a.** de parade; **b.** pour la forme; *a face ~ de...* faire parade (étalage) de..., exhiber.

paradịgmă *f.* *(gram.)* paradigme *m.*

paradịs *n.* paradis *m.* // *ca în ~* très heureux.

paradiziạc, ~ă *adj.* paradisiaque; merveilleux, -euse; délicieux, -euse.

paradọs *n.* *(mil.)* parados *m.*

paradọx *n.* paradoxe *m.*

paradoxạl, ~ă *adj.* **1.** paradoxal, ~e. **2.** incompréhensible, bizarre // *în mod ~* paradoxalement.

parafạ *vt.* **1.** parapher, apposer la paraphe. **2.** parapher, apposer sa signature. **3.** sceller (un registre).

parafạre *f.* apposition du paraphe.

parafạt, ~ă *adj.* paraphé, ~e.

parạfă *f.* paraphe *m.*; *a-și pune parafa* apposer son paraphe.

parafịnă *f.* *(farm.)* paraffine *f.*

parafrazạ *vt.* paraphraser.

parafrạză *f.* paraphrase *f.*

parạgină *f.* *în ~* **a.** à l'abandon; **b.** délabré, ~e; ruiné, ~e.

paragrạf *n.* **1.** *(jur.)* paragraphe *m.* **2.** section (d'un texte) *f.*

paralẹl, ~ă I. *adj.* **1.** parallèle. **2.** concomitant, ~e; simultané, ~e. **II.** *adv.* parallèlement. **III.** *f.* **1.** *(geogr.)* parallèle *m.* **2.** *(sport, la pl.)* barres parallèles. **3.** *(fig.)* parallèle *m.*, comparaison *f.*

paralelipipẹd *n.* *(geom.)* parallélépipède *m.*

paralelipipẹdic, ~ă *adj.* *(geom.)* parallélépipédique.

paralelịsm *n.* parallélisme *m.*

paralelogrạm *n.* *(geom.)* parallélogramme *m.*

paralịtic, ~ă *m.f., adj.* *(med.)* paralytique.

paralizạ *vi. vt.* *(med.)* paralyser; *(fig.)* *a ~ o acțiune* paralyser une action.

paralizạnt, ~ă *adj.* paralysant, ~e.

paralizạt, ~ă *adj.* *(med.)* paralysé, ~e.

paralizịe *f.* *(med.)* paralysie *f.*

paramẹnt *n.* *(constr.)* parement *m.*

paramẹtru *m.* *(mat.)* paramètre *m.*; *(fig.)* *a realiza parametri prevăzuți* réaliser les paramètres prévus.

paranọia *f.* *(med.)* paranïoa *f.*

paranọic, ~ă *adj. m.f.* *(med.)* paranoïaque.

parantẹză *f.* parenthèse *f.* // *~ dreaptă* crochet *m.*; *(fig.)* *a face o ~* faire une digression.

parapẹt *n.* *(constr.)* parapet *m.*, garde-fou *m.*

parạpon *n.* dépit *m.*, amertume *f.*

paraponisị *vr.* *(fam.)* prendre la mouche; se fâcher.

paraponisịt, ~ă *adj.* *(fam.)* fâché, ~e; dépité, ~e; déçu, ~e.

parasọl *n.* **1.** *(reg.)* parasol *m.*, ombrelle *f.* **2.** *(tehn.)* parasoleil *m.*

parastạs *n.* requiem *m.*, obit *m.*

parașutạ *vt.* parachuter.

parașutạre *f.* parachutage *m.*

parașụtă *f.* parachute *m.*

parașutịsm *n.* parachutisme *m.*

parașutịst *m.* parachutiste *m.*

paratrạsnet *n.* *(fiz.)* paratonnerre *m.*, parafoudre *m.*

paravạn *n.* paravent *m.*, cloison *f.*

paravînt *n.* paravent *m.*

parazịt, ~ă *adj.*, *m.* parasite.

parazitạr, ~ă *adj.* parasitaire.

parazitịsm *n.* parasitisme *m.*

parazitolọg *m.* spécialiste en parasitologie.

parazitologịe *f.* parasitologie *f.*

pạră^1 *f.* flamme *f.*; flambée *f.*; *(fam.)* *a se face foc și ~* jeter feu et flammes.

pạră^2 *f.* **1.** poire *f.* **2.** *(tehn.)* convertisseur *m.*

parbrịz *n.* *(auto, av.)* parebrise *m.*

parc *n.* **1.** parc *m.*, jardin public; *~ național* parc national. **2.** parking *m.*

parcạ *vt.* parquer, garer (les véhicules).

parcạj *n.*, **parcạre** *f.* parcage *m.* // *loc de ~* parking *m.*

pạrcă *adv.* **1.** on dirait que; il semble que. **2.** tout de même. **3.** comme si; *de ~...* c'est comme si...

parcelạ *vt.* lotir, parceller.

parcelạre *f.* lotissement *m.*, parcellement *m.*

parcelạt, ~ă *adj.* loti, ~e; parcellé, ~e.

parcẹlă *f.* lot *m.*, parcelle *f.*

parchẹt^1 *n.* **1.** parquet *m.*; (lames formant le) plancher *m.* **2.** *(forest.)* parcelle *f.*

parchẹt^2 *n.* *(jur.)* parquet *m.*

parchetạ *vt.* **1.** parqueter. **2.** *(forest.)* diviser en parcelles.

parchetạr *m.* parqueteur *m.*

parchetạre *f.* *(forest.)* division en parcelles.

parchetạt, ~ă *adj.* **1**, *(despre încăperi)* parqueté, ~e. **2.** *(forest.)* divisé(e) en parcelles.

parcụrge *vt.* **1.** parcourir. **2.** *(fig.)* feuilleter (un texte); *(fam.)* *a ~ un ziar* parcurir, feuilleter un journal.

parcụrs *n.* parcours *m.*, trajet *m.* // *pe ~* en cours de...; en route, chemin faisant.

pardesịu *n.* pardessus *m.*; manteau *m.*

pardọn I. *interj.* pardon! excusez-moi! **II.** *n.* *a cere ~* demander pardon, faire des excuses.

pardoseạlă *f.* **1.** plancher *m.* **2.** dallage *m.*; carrelage *m.*

pardosị *vt.* **1.** parqueter. **2.** daller, carreler.

pardosịt, ~ă *adj.* dallé, ~e; carrelé, ~e.

parẹză *f.* *(med.)* parésie *f.*

parfụm *n.* parfum *m.*, arôme *f.*

parfumạ *vt. vr.* (se) parfumer.

parfumạt, ~ă *adj.* parfumé, ~e; embaumé, ~e.

parfumerịe *f.* parfumerie *f.*

pariạ *vi.* **1.** parier. **2.** gager.

paricịd *n.* parricide *m.*

parisilạbic, ~ă *adj.* parisyllabique.

paritạte *f.* parité *f.*

parịu *n.* pari *m.*; *a face un ~* faire un pari, parier.

parịzer *n.* *(culin.)* mortadelle *f.*

pariziạn, ~ă (~că) *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* parisien, ~ne.

parîmă *f.* *(mar.)* filin *m.*; cordage *m.*, câble *m.*

parlamẹnt *n.* Parlement *m.*

parlamentạ *vi.* *(fam.)* parlementer, discuter.

parlamentạr, ~ă *adj.*, *m.* parlementaire; *sesiune ~* session parlementaire.

parlamentarịsm *n.* parlementarisme *m.*

parloạr *n.* *(înv.)* parloir *m.*

parmạc *m.* balustre *m.*

parmezạn *n.* parmesan *m.*

parnasiạn, ~ă *adj.*, *m.* parnassien, ~ne.

parodịa *vt.* parodier; imiter.

parodịe *f.* **1.** parodie *f.* **2.** contrefaction (grotesque) *f.*; caricature *f.*

parọh *m.* curé de paroisse.

parohiạl, ~ă *adj.* paroissial, ~e.

parohịe *f.* paroisse *f.*

parọlă *f.* **1.** *(mil.)* mot de passe. **2.** mot d'ordre.

paronịm *n.* *(lingv.)* paronyme *m.*

paronimịe *f.* *(lingv.)* paronymie *f.*

paroxịsm *n.* paroxysme *m.*; *la* ~ au paroxysme, au plus haut degré.

paroxịstic, ~**ă** *adj.* paroxystique.

parşịv, ~**ă I.** *adj.* infâme, ignoble. **II.** *m.* salaud *m.*

partạj *n.* *(jur.)* partage *m.*

pạrte *f.* **1.** part *f.*, partie *f.*; *în nici o* ~ nulle part; *(pe) de o* ~ ... *(pe) de altă* ~ ... d'une part... d'autre part...; *a face* ~ *din...* faire partie de..., appartenir à... **2.** part *f.*, portion *f.*, morceau *m.*; fraction *f.* **3.** région *f.*, côté *m.*; *de prin părţile noastre* de notre région, de nos parages. **4.** catégorie *f.* // *fiecare în* ~ séparément; *în cea mai mare* ~ pour la plupart, pour la majorité; *a treia* ~ le tiers; *a patra* ~ le quart; *a lua* ~ *la...* participer à...; *a avea* ~ *de...* jouir de...; *în toate părţile* partout; *în altă* ~ ailleurs; *a da la o* ~ repousser, écarter; *a se da la o* ~ s'effacer; *din (despre)* ~*a mea...* en ce qui me concerne...; *cam într-o* ~ *(despre oameni)* un peu timbré; *a fi din* ~*a locului* être du pays; *zăcînd pe o* ~ couché(e) sur le flanc.

partenẹr, ~**ă** *m.f.* partenaire.

partẹr *n.* **1.** rez-de-chaussée *m.* **2.** *(teatru)* parterre *m.*

participạ *vi.* **1.** participer, prendre part; collaborer. **2.** contribuer.

participạnt, ~**ă** *m.f.* **1.** participant, ~ e. **2.** assistant, ~ e. **3.** *(sport)* concurrant, ~e.

participạre *f.* **1.** participation *f.*; collaboration *f.* **2.** contribution *f.*

particịpiu *n.* *(gram.)* participe *m.*

particulạr, ~**ă** *adj.* **1.** particulier, -ère. **2.** individuel, ~le; privé, ~e. **3.** propre. **4.** spécial, ~e // *în* ~ confidentiellement.

particularịsm *n.* particularisme *m.*

particularitạte *f.* particularité *f.*, caractéristique *f.*

partịculă *f.* particule *m.*

partịd *n.* parti *m.*; *membru de* ~ membre du parti.

partịdă *f.* **1.** partie *f.*; *a pierde partida* **a.** perdre la partie; **b.** *(fig.)* souffrir un échec. **2.** *(fam.)* mariage *m.* **3.** *(înv.)* lot (de marchandises) *m.*

partịnic, ~**ă** *adj.* **1.** de parti. **2.** dans l'esprit du parti.

partinitạte *f.* esprit de parti.

partitịv *adj. m., n.* *(gram.)* partitif.

partitụră *f.* *(muz.)* partition *f.* // *(a cînta) fără* ~ (jouer) de mémoire.

partizạn, ~**ă** *m.f.* **1.** partisan, ~e; adepte. **2.** maquisard *m.*

parţiạl, ~**ă I.** *adj.* partiel, ~le. **II.** *adv.* en partie, partiellement.

parvenị *vi.* **1.** parvenir; arriver. **2.** s'élever // *a* ~ *la...* accéder à...; réussir.

parvenịt, ~**ă** *m.f.* parvenu, ~e; arriviste; nouveau riche.

parvenitịsm *n.* arrivisme *m.*

pas^{1} *m.* **1.** pas *m.*; démarche *f.*; *la tot* ~*ul, la fiecare* ~ **a.** à chaque pas, à tout moment; **b.** partout; **c.** toujours. **2.** pas *m.*, (longueur d'une) enjambée *f.*; *la doi paşi de...* à deux pas de...; *(tehn.)* ~ *de filet* pas de filet; ~ *de dinţare* pas d'engrenage // *a fi în* ~ *cu...* suivre...

pas^{2} *n.* *(geogr.)* défilé *m.*, col *m.*, gorge *f.*

pasạ *vt.* *(sport)* passer.

pasạbil, ~**ă** *adj.* *(fam.)* passable; acceptable.

pasagẹr, ~**ă** *m.f.* passager, -ère; voyageur, -euse.

pasạj *n.* **1.** passage (entre deux rues) *m.*, passe *f.* **2.** fragment (littéraire, musical) *m.*

pasarẹlă *f.* *(mar., c.f.)* passerelle *f.*

pạsă *f.* **1.** *(sport)* passe (du ballon) *f.*; passing *m.* **2.** tour (au jeu de cartes) *m.*

pạsămite *adv.* il paraît que.

pạsăre *f.* oiseau *m.* // ~ *de curte* volaille *f.*; *toată* ~*a pe limba ei piere* on est puni par où l'on a péché.

pasịbil, ~**ă** *adj.* passible; *a fi* ~ *de...* être passible de...; encourir.

pasiẹnţă *f.* patience *f.*, réussite *f.*

pasionạ *vt. vr.* (se) passionner (de, pour).

pasionạl, ~**ă** *adj.* passionnel, ~le.

pasionạnt, ~**ă** *adj.* passionnant, ~e; palpitant, ~e.

pasionạt, ~**ă** *adj.* passionné, ~e.

pasiụne *f.* passion *f.* // *cu* ~ passionnément.

pasịv, ~**ă I.** *adj.* passif, -ive; *(gram.) diateză* ~*ă* forme (voix) passive. **II.** *n.* *(gram., fin.)* passif *m.*

pasivitạte *f.* passivité *f.*

pasmanterịe *f.* passementerie *f.*

paspoạl *n.* passepoil *m.*, liséré *m.*

pạssing *n.* *(sport)* passing *m.*; *(la tenis)* ~ *de rever* passing de revers.

pạstă *f.* pâte *f.*; ~ *de dinţi* pâte dentifrice.

pasteurizạ *vt.* pasteuriser.

pasteurizạre *f.* pasteurisation *f.*

pastịlă *f.* tablette *f.*, pastille *f.*

pastişạ *vt.* *(lit. arte, peior.)* pasticher.

pastịşă *f.* *(lit. arte, peior.)* pastiche *f.*

pạstor *m.* pasteur *m.*, prêtre protestant.

pastorạl, ~**ă I.** *adj.* champêtre, rustique. **II.** *f.* *(lit.)* pastorale *f.*, idylle *f.*

pastrạmă *f.* viande fumée et salée.

paşapọrt *n.* passeport *m.* // *(fam.) a da cuiva* ~*ul* chasser qn., envoyer qn. promener.

pạşă *m.* pacha *m.*; *a trăi ca un* ~ se la couler douce.

pạşnic, ~**ă I.** *adj.* **1.** paisible. **2.** pacifique. **II.** *adv.* **1.** paisiblement. **2.** pacifiquement.

pạşte I. *vi. vt.* *(despre vite)* paître; brouter. **II.** *vt.* conduire au pâturage; garder son troupeau (qui broute).

pạşti *f. pl.* Pâques *m. pl.* // *din an în* ~ rarement, de loin en loin; *la* ~*le cailor* au grand jamais, aux calendes grecques.

pat *n.* **1.** lit *m.*; *a face (a aşterne)* ~*ul* faire le lit; *a strînge* ~*ul* ranger le lit; *a sta în* ~ **a.** faire la grasse matinée; **b.** garder le lit, être alité; ~ *de campanie,* ~ *pliant* lit de camp // ~ *de fîn* litière *f.*; ~ *pentru răsaduri* planche de terreau; ~*ul puştii* la crosse du fusil; *(tehn.)* ~*ul strungului* l'arbre de la tour.

patalamạ *f.* *(ir.)* diplôme *m.*

pạtă *f.* tache *f.*; *(fig.) fără* ~ sans tache, immaculé, ~e; pur, ~e.

patefọn *n.* phonographe *m.*

patẹnt, ~**ă** *adj.* **1.** *(despre încuietori, lacăte)* de sûreté. **2.** patent, ~e; évident, ~e; manifeste.

patentạ *vt.* breveter (une invention), patenter.

patentạt, ~**ă** *adj.* *(despre invenţii)* breveté, ~e, patenté, ~e.

patẹntă *f.* brevet (d'invention) *m.*, patente *f.*

patẹrn, ~ă *adj.* paternel, ~le.

paternitạte *f.* paternité *f.*

patẹtic, ~ă I. *adj.* pathétique. **II.** *adv.* pathétiquement.

patetịsm *n.* pathétisme *m.*

patẹu *n.* *(culin.)* pâté *m.*

pạtimă *f.* passion *f.*; *cu* ~ **a.** avec parti-pris; **b.** passionnément.

patinạ *vi.* **1.** *(despre oameni)* patiner. **2.** *(despre vehicule)* déraper.

patinạj *n.* **1.** patinage *m.*; ~ *artistic* patinage artistique. **2.** dérapage *m.*

patinatọr, -oạre *m.f.* patineur, -euse.

patịnă *f.* **1.** *(chim.)* patine *f.* **2.** *(la pl.)* patins *m. pl.* // *(tehn.)* ~ *de ascensor* rainure à glissière.

patinoạr *n.* patinoire *f.*

patiserịe *f.* pâtisserie *f.*

patogẹn, ~ă *adj.* pathogène.

patogenẹtic, ~ă *adj.* pathogénique.

patogenịe *f.* pathogénie *f.*

patolọgic, ~ă *adj.* pathologique; morbide.

patologịe *f.* pathologie *f.*

pạtos *n.* pathos *m.*, emphase *f.* // *cu* ~ emphatiquement.

patrafịr *n.* *(bis.)* étole *f.*; chasuble *f.*

patriạrh *m.* **1.** *(bis.)* patriarche *m.* **2.** *(fig.)* vieillard respectable.

patriarhạl, ~ă *adj.* patriarcal, ~e; calme, paisible.

patriarhịe *f.* **1.** patriarchie *f.* **2.** résidence du patriarche.

patriciạn *m.* sorte de saucisse.

pạtrie *f.* **1.** patrie *f.* **2.** lieu d'origine.

patrimoniạl, ~ă *adj.* patrimonial, ~e.

patrimọniu *n.* **1.** *(jur.)* patrimoine *m.* **2.** bien public.

patriọt, -oạtă *adj.*, *m.f.* patriote.

patriọtic, ~ă *adj.* patriotique.

patriotịsm *n.* patriotisme *m.*

patrọn¹ *n.* *(reg.)* cartouche *f.*

patrọn², -oạnă *m.f.* **1.** patron ~ne. **2.** (saint) protecteur *m.*

patronạ *vt.* patronner; soutenir, protéger.

patronạj *n.* patronage *m.*; soutien *m.*, protection *f.* // *sub ~ul* sous l'égide (de).

patronạt *n.* *(ec.)* patronnat *m.*

patronịmic *adj.*, *n.* *(nume)* ~ (nom) patronymique *m.*

patrọntaș *n.* *(înv.)* cartouchière *f.*

pạtru I. *num. card.* quatre; *a tăia firul în* ~ couper le cheveu en quatre; *la (ora)* ~ à quatre heures; *între* ~ *ochi* en secret, en tête-à-tête, entre quatre yeux. **II.** *m.* quatre. **III.** *num. ord.* (le, la) quatrième; *etajul* ~ le quatrième étage.

patrulạ *vi.* patrouiller, faire la ronde.

patrulạre *f.* reconnaissance *f.*, ronde (de surveillance) *f.*

patrulatẹr *n.* quadrilatère *m.*

patrụlă *f.* **1.** patrouille *f.*, ronde (de surveillance) *f.* **2.** faction *f.*

pạtrulea, patra *num. ord. al* ~ *(a patra)* le (la) quatrième.

patrupẹd *n.* quatrupède *m.*

patruzẹci *num. card.*, *m.* quarante.

patruzẹcilea, patruzẹcea *num. ord. al* ~ *(a patruzecea)* le (la) quarantième.

pạtvagon *n.* wagon à bagages, fourgon *m.*

paupẹr, ~ă *adj.* *(livresc)* pauvre.

pauperịsm *n.* paupérisme *m.*

pauperizạ *vt.* réduire à la misère.

pauperizạre *f.* paupérisation *f.*, appauvrissement *m.*

paupertạte *f.* *(jur.)* *act de* ~ certificat d'indigence.

paușạl *n.* système de paiement à forfait.

pạuză *f.* **1.** *(la școală)* pause *f.*, récréation *f.* **2.** *(la teatru)* entracte *m.* **3.** *(muz.)* silence *m.*; soupir *m.* **4.** *(sport)* mi-temps *f.*

pavạ *vt.* paver; carreler.

pavạj *n.* pavage *m.*; carrelage *m.*; macadam *m.*

pavạre *f.*, **pavạt¹** *n.* pavement *m.*, pavage *m.*

pavạt², ~ă *adj.* pavé, ~e.

pạvăză *f.* **1.** bouclier *m.* **2.** *(fig.)* défense *f.*

paveạ *f.* pavé *m.*; carreau *m.*

paviliọn *n.* **1.** pavillon *m.*; kiosque *m.* **2.** (petit) drapeau (d'un navire, d'une association sportive) *m.*

pavoạz *n.*, *(mar.)* pavois *m.*

pavoazạ *vt.* **1.** pavoiser. **2.** orner, décorer.

pavoazạre *f.* pavoisement *m.*

pạză *f.* **1.** garde *f.*; surveillance *f.*; *a sta de* ~ monter la garde, être en faction. **2.** gardien *m.*, escorte *f.* // *paza bună trece primejdia rea* prudence est mère de sûreté.

paznic *m.* gardien *m.*; garde *m.*

păcạt *n.* **1.** péché *m.*; *a intra (a cădea) în* ~ commettre un péché. **2.** faute *f.*; *a-și ispăși ~ele* expier ses fautes // *a vorbi cu* ~ accuser injustement; *m-a împins ~ul să…* c'est le diable qui m'a poussé de…; ~ *că…* il est regrettable que…; *ce păcat!* quel dommage!

păcăleạlă *f.* farce *f.*, tour *m.*, facétie *f.*

păcălị I. *vt.* jouer un tour (à…); tromper, duper, rouler. **II.** *vr.* se tromper.

păcănị *vi.* cliqueter.

păcătọs, -oạsă *adj.*, *m.f.* **1.** pécheur, -eresse. **2.** *(fig., fam.)* pauvre, pitoyable, misérable.

păcătoșị *vr.* s'encanailler.

păcătuị *vi.* **1.** pécher. **2.** faillir, manquer à.

pặcură *f.* mazout *m.*

pădụche *m.* pou *m.* // ~ *-de-lemn* punaise *f.*

păduchiọs, -oạsă *adj.* pouilleux, -euse.

pădurạr *m.* garde-forestier *m.*

pădụre *f.* forêt *f.*, bois *m.* // *a căra lemne la* ~ porter de l'eau à la rivière.

pădurẹț, -eạță *adj.* *(despre pomi, fructe)* sauvage // *m-am săturat ca de mere ~e* j'en ai par-dessus la tête.

pădurịce *f.* petit bois; bosquet *m.*

pădurọs, -oạsă *adj.* *(despre locuri)* boisé, ~e; couvert(e) de forêts.

păgîn, ~ă *m.f.* païen, ~ ne; infidèle.

păgînịsm *n.* paganisme *m.*

păgubạș, ~ă *m.f.* personne lésée; perdant, ~e // *a se lăsa* ~ en faire son deuil, renoncer.

păgubị I. *vi.* perdre. **II.** *vt.* léser, porter préjudice (à).

păgubịre *f.* préjudice *m.*; tort *m.*

păgubitọr, -oạre *adj.* préjudiciable; nuisible.

păgubọs, -oạsă *adj.* malchanceux, -euse.

păhărụț *n.* ~ *de ou* coquetier *m.*

păi *adv.* dame! parbleu! // ~ *cum!* comment donc!

păiạnjen *m.* **1.** *(entom.)* araignée *f.* **2.** *(la pl.)* toile d'araignée.

păienjenịș *n.* **1.** toile d'araignée. **2.** *(fig.)* lacis *m.*

păiọs, -oạsă **I.** *adj.* *(despre plante)* dont la tige est une paille. **II.** *n. pl.* graminées *f. pl.*

pălălạie *f.* (grande) flambée *f.*

pălămịdă *f.* *(iht.)* pélamide *f.*, bonite *f.*

pălărịe *f.* chapeau *m.* // *a-și pune pălăria* se couvrir; *a-și scoate pălăria* se découvrir.

pălărịer *m.* chapelier *m.*

pălăvrăgeạlă *f.* bavardage *m.*

pălăvrăgị *vi.* bavarder.

pălị *vi.* **1.** *(despre oameni)* pâlir. **2.** *(despre surse luminoase)* s'éteindre, perdre l'éclat, se ternir.

pălimạr[1] *n.* pilier de véranda. **2.** véranda *f.* **3.** palissade *f.*

pălimạr[2] *n.* câble *m.*, cordage *m.*

pălịre *f.* flétrissure (des plantes) *f.*

pălịt, ~ă *adj.* **1.** *(despre plante)* fané, ~e; jauni, ~e. **2.** *(despre țesături)* décoloré, ~e.

pălmuị *vt.* gifler, souffleter.

păltinịș *n.* bois de sycomores.

pămătụf *n.* **1.** blaireau *m.*; pinceau à barbe. **2.** plumeau (à épousseter) *m.* **3.** houppe *f.*, houppette *f.*

pămînt *n.* **1.** *(geogr.)* terre *f.*, continent *m.* **2.** terre *f.*, sol *m.*; *la ~* **a.** à même la terre; **b.** déprimé, ~e. **3.** terre glaise, argile *f.* **4.** sol arable, terrain cultivé. **5.** territoire *m.*; région *f.* **6.** monde *m.*; *la capătul ~ului* au bout du monde // *culcat la ~* à plat ventre; *~ negru* terreau *m.*; *a se face ca ~ul* blêmir; *a fi cu picioarele pe ~* avoir le sens des réalités; *a șterge (a rade) de pe fața ~ului, a face una cu ~ul* détruire, anéantir; *obiceiul ~ului* les us et les coutumes.

pămînteạn, ~ă (~că) *adj., m. f.* **1.** terrien, ~ne. **2.** indigène, autochtone. **3.** *(fig.)* mortel, ~le.

pămîntẹsc, -eạscă *adj.* **1.** terrestre. **2.** mortel, ~le; humain, ~e. **3.** laïque, civil, ~e.

pămîntịu, -ịe *adj.* terreux, -euse; blême.

pănụșă *f.* feuille de maïs.

păpa *vt.* **1.** *(fam.)* manger. **2.** *(fig.)* gaspiller.

păpădịe *f.* pissenlit *m.*

păpurịș *n.* terre couverte de joncs.

păpușạr *m.* **1.** manieur de marionnettes. **2.** cabotin *m.*

păpụșă *f.* **1.** poupée *f.* **2.** *(entom.)* nymphe *f.* // *teatru de păpuși* théâtre de marionnettes; *~ de bumbac* pelotte de coton.

păpușọi *m.* *(reg.)* **1.** maïs *m.* **2.** champ de maïs // *a face pe mortul în ~* se tenir coi.

păr[1] *m.* *(bot.)* poirier *m.*

păr[2] *m.* **1.** cheveu *m.*, cheveux *m. pl.*; chevelure *f.*; *tras de ~* tiré par les cheveux, sans logique; *a avea păr (lung) pe ceafă* avoir de (longs) cheveux dans le cou. **2.** poil *m.*; *~ de cămilă* poil de chameau // *cît ~ în palmă* point du tout; *a atîrna de un fir de ~* ne tenir qu'à un fil; *în doi peri* **a.** évasivement; **b.** ni chair ni poisson; *toți în ~* tous au complet.

părăduị *vt.* *(reg.)* gaspiller, dissiper.

părăginị *vr.* **1.** *(despre terenuri agricole)* rester en friche. **2.** *(despre clădiri)* se délabrer, tomber en ruine.

părăginịre *f.* délabrement *m.*, ruine *f.*

părăginịt, ~ă *adj.* **1.** *(despre pămînt)* abandonné, ~e; inculte. **2.** *(despre clădiri)* ruiné, ~e; délabré, ~e.

părălụță *f.* *(bot.)* pâquerette *f.*

părăsị *vt.* quitter, abandonner, délaisser.

părăsịre *f.* abandon *m.*; délaissement *m.*; *(lăsat, rămas) în ~* abandonné.

părăsịt, ~ă *adj.* abandonné, ~e; délaissé, ~e.

păreạ **I.** *vi.* paraître, sembler, avoir l'air (de) // *a-i ~ bine* se réjouir; *a-i ~ rău* regretter. **II.** *vr.* *mi se pare că...* il me semble que; *pe (după) cît se pare* à ce qu'il paraît, selon toute apparence.

părẹre *f.* **1.** opinion *f.*, avis *m.*; *după ~a mea* à mon avis. **2.** idée *f.*; point de vue // *a fi de aceeași ~* être d'accord; *~ de bine* contentement *m.*; satisfaction *f.*; *~ de rău* regret *m.*, repentir *m*

părịnte *m.* **1.** père *m.* **2.** *(la pl.)* parents *m. pl.*; ancêtres *m. pl.* **3.** *(fig.)* fondateur *m.*, créateur *m.* **4.** prêtre *m.*, curé *m.*

părintẹsc, -eạscă *adj.* **1.** paternel, ~le. **2.** patrimonial, ~e. **3.** ancestral, ~e.

părintẹște *adv.* paternellement.

părọs, -oạsă *adj.* velu, ~e; poilu, ~e.

părtạș, ~ă *m.f.* **1.** participant, ~e; associé, ~e. **2.** complice.

părticịcă *f.* parcelle *f.*

părtinị *vt.* avantager; favoriser.

părtinịre *f.* partialité *f.* // *fără ~* objectivement, impartialement.

părtinitọr, -oạre *adj.* partial, ~e.

păruị *vr.* se prendre aux cheveux (réciproquement).

păruiạlă *f.* *(fam.)* rixe *f.*, bagarre *f.*

păs *n.* ennui *m.*; déboire *m.*; *fiecare își știe ~ul* chacun sait où le bât le blesse; *a-și spune ~ul* ouvrir son cœur.

păsạ *vi.* (+ *dat.*) s'inquiéter, se soucier (de) // *ce-mi pasă?* que m'importe? cela m'est égal; *puțin îmi pasă!* je m'en moque (comme de l'an quarante)! *puțin să-ți pese!* ne t'en fais pas! *puțin a-i ~ de...* faire fi de...

păsărạr *m.* **1.** oiseleur *m.* **2.** oiselier *m.*

păsărẹsc, -eạscă *adj.* *limbă -ească* language argotique.

păsărẹște *adv.* *a vorbi ~* parler argot.

păsărịcă *f.* **1.** oiselet *m.* **2.** *(fam.)* marotte *f.*

păscụt *n.* pâturage *m.*

păstạie *f.* *(bot.)* cosse *f.*; gousse *f.*

păstîrnạc *m.* *(bot.)* panais *m.*

păstọr *m.* **1.** berger *m.*; pâtre *m.* **2.** *(fig.)* pasteur *m.*, prêtre *m.*

păstorẹsc, -eạscă *adj.* pastoral, ~e.

păstorị *vt.* garder les troupeaux; faire paître des troupeaux.

păstorịt *n.* occupation du berger, du pâtre.

păstorịță *f.* bergère *f.*

păstrạ *vt.* **1.** prendre soin (de); maintenir en bon état; soigner. **2.** observer (les coutumes). **3.** garder (le secret, le souvenir). **4.** conserver; faire durer // *a ~ tăcere* se taire.

păstrạre *f.* **1.** garde *f.* **2.** maintien *m.* // *la ~* en lieu sur.

păstrạt *n.* conservation *f.*

păstrătọr, -oạre *adj. (despre oameni)* économe.
pặstrăv *m. (iht.)* truite *f.*
păstrụgă *f. (iht.)* variété d'esturgeon.
păsuị¹ *vt.* accorder un délai, un sursis.
păsuị² *vt. (tehn.)* ajuster.
păsuiạlă, păsuịre *f.* délai *m.*, sursis *m.*
păsuịt, ~ă *adj. (tehn.)* ajusté, ~e.
păşị *vi.* marcher // *a ~ peste* ... surmonter; *a ~ peste prag* franchir le seuil; *a ~ pe calea...* s'acheminer dans la voie de...; *a ~ înainte* avancer.
păşunạ *vt.* v. **pạşte.**
păşunạt *n.* pacage *m.*, herbagement *m.*
păşụne *f.* pâturage *m.*, herbage *m.*
pătạ *vt. vr.* **1.** (se) tacher, (se) salir. **2.** *(fig.)* (se) déshonorer.
pătạt, ~ă *adj.* **1.** taché, ~e; tacheté, ~e. **2.** *(fig.)* souillé, ~e; déshonoré, ~e.
pătimạş, ~ă I. *adj.* passionné, ~e. **II.** *adv.* passionnément.
pătimị *vt.* pâtir, souffrir; endûrer.
pătimịre *f.* souffrance *f.*; tourment *m.*
pătlạgină *f. (bot.)* plantain *m.*
pătlăgeạ, pătlăgịcă *f. ~ roşie* tomate *f.*; *~ vînătă* aubergine *f.*
pătrạr *n.* quart *m.*; quartier *m.*
pătrạt, ~ă *adj., n.* carré, ~e.
pătrățẹl *n.* carreau *m.*
pătrịme *f.* quart *m.*
pătrişọr *n. (tipogr.)* cadratin *m.*
pătrụnde I. *vi.* **1.** pénétrer. **2.** (trans)percer. **3.** *(fig., despre idei, concepţii)* se répandre. **II.** *vt. (fig.)* saisir, comprendre. **III.** *vr.* **1.** se pénétrer de... **2.** s'émouvoir de...
pătrụndere *f.* pénétration *f.* // *putere de ~* perspicacité *f.*, sagacité *f.*
pătrunjẹl *m. (bot.)* persil *m.*
pătrunzătọr, -oạre *adj.* pénétrant, ~e; *minte ~ -oare* esprit perspicace.
pătục *n.* couchette *f.*
pătụl *n. (agr.)* **1.** grenier *m.* **2.** couche *f.*
pặtură *f.* **1.** couverture *f.*; plaid *m.* **2.** *(fig.)* catégorie sociale // *pături-pături* en couches.
păturị *vt.* plier.
păturịt, ~ă *adj.* plié, ~e.
pățạnie *f.* mésaventure *f.*; *(la pl.)* péripéties *f.pl.*
pățị *vt.* pâtir; souffrir, endurer // *ce-ai pățit?* que vous est-il arrivé? *a ~ o ruşine* essuyer une honte.
pățịt, ~ă I. *adj. (despre oameni)* expérimenté, ~e; eprouvé, ~e (par la vie). **II.** *n. din ~e* par expérience.
păụn, ~ịță *m.f. (ornit.)* paon, ~ne.
păzeạ *interj. (fam.)* gare! attention!
păzị I. *vt.* **1.** garder; (sur) veiller. **2.** respecter, observer (les lois). **II.** *vr.* **1.** se préserver (de...). **2.** se tenir en garde (contre...).
păzịt, ~ă *adj.* **1.** gardé(e) à vue; surveillé, ~e; sous garde. **2.** protégé, ~e; mis(e) à l'abri.
păzitọr, -oạre *m.f.* gardien, ~ne.
pe *prep.* **1.** sur; *~ loc* sur place. **2.** par; *se vede ~ fereastră* on voit par la fenêtre; *~ lună (săptămînă)* par mois (semaine). **3.** à; *~ jumătate* à moitié; *a merge ~ jos* aller à pied; *~ mîine* à demain. **4.** en; *~ franţuzeşte* en français; *~ ascuns* en cachette. **5.** dans; *~ stradă* dans la rue.; *a săruta pe cineva pe gît* embrasser qn. dans le cou; *~ ceafă* dans le cou. **6.** pour; *~ totdeauna* pour toujours // *~ urmă* après, ensuite; *~ cînd...* **a.** pendant que...; **b.** tandis que...; *~ care (cine)?* lequel? *unul ~ altul* l'un l'autre.
pecẹte *f.* sceau *m.*, cachet *m.*, scellé *m.*
pecetluị *vt.* sceller, mettre les scellés; cacheter.
pecetluịre *f.* apposition des scellés.
pecetluịt, ~ă *adj.* **1.** scellé, ~e; cacheté, ~e. **2.** *(fig.)* stigmatisé, ~e.
pechinẹz *m.* (chien) pékinois *m.*
pecịngine *f. (med.)* dartre; impétigo *m.*
pecinginọs, -oạsă *adj. (med.)* dartreux, -euse.
pectorạl, ~ă *adj. (anat.)* pectoral, ~e.
pecuniạr, ~ă *adj.* pécuniaire.
pedagọg, -oạgă *m.f.* pédagogue; éducateur, -trice.
pedagọgic, ~ă *adj.* pédagogique.
pedagogịe *f.* pédagogie *f.*
pedalạ *vi.* pédaler.
pedạlă *f.* pédale *f.*
pedạnt, ~ă *adj., m.f.* pédant, ~e.
pedanterịe *f.* pédanterie *f.*
pedantịsm *n.* pédantisme *m.*
pedeạpsă *f.* **1.** punition *f.*, châtiment *m.* **2.** peine *f.*, sanction *f.* **3.** *(fig.)* tourment *m.*, malheur *m.* **4.** *(sport.)* pénalité *f.*, penalty *m.*; *lovitură de ~* penalty *m.*
pedepsị *vt.* **1.** punir, châtier. **2.** *(jur.)* condamner, sanctionner. **3.** *(sport)* pénaliser.
pedepsịre *f.* **1.** punition *f.* **2.** *(jur.)* condamnation *f.*, sanction *f.*
pedepsịt, ~ă *adj.* **1.** puni, ~e. **2.** *(jur.)* condamné, ~e; châtié, ~e.
pederạst *m.* pédéraste *m.*, homosexuel *m.*
pederastịe *f.* pédérastie *f.*, homosexualité *f.*
pedestrạş *m. (înv.)* fantassin *m.*
pedestrịme *f. (înv.)* infanterie *f.*
pedẹstru, -tră *adj.* pédestre, à pied.
pediatrịe *f.* pédiatrie *f.*
pediạtru *m.* (medecin) pédiatre *m.*
pedichiụră *f.* métier du pédicure.
pedichiurịst, ~ă *m.f.* pédicure.
pedigrịu *n.* pedigree *m.*
pehblẹndă *f. (mineral.)* uraninite *f.*
pehlivạn *m.* **1.** charlatan *m.*, escroc *m.* **2.** *(fam.)* drôle *m.*
pehlivănịe *f.* charlatanerie *f.*; charlatanisme *m.*
peioratịv, ~ă I. *adj.* péjoratif, -ive; dépréciateur, -trice. **II.** *adv.* péjorativement.
peisạj *n.* **1.** paysage *m.* **2.** description littéraire.
pelạgic, ~ă *adj.* pélagique; marin, ~e.
pelạgră *f. (med.)* pellagre *f.*
pelerịn *m.* pèlerin *m.*
pelerinạj *n.* pèlerinage *m.*
pelerịnă *f.* pèlerine *f.*, cape *f.*
pelicạn *m. (ornit.)* pélican *m.*
pelịculă *f.* pellicule *f.*; film *m.*
pelịn *n. (bot.)* absinthe *f.*
pelịncă *f. (reg.)* lange *m.*, couche *f.*
pelteạ *f.* **1.** gelée (de fruits) *f.* **2.** *(fam.)* verbiage *m.*
peltịc, ~ă I. *adj., m.f.* (personne) qui zaize. **II.** *adv.* en zézayant.
pelụză *f.* pelouse *f.*
pembẹ *adj. invar.* rose; rosé, ~e.

penạj *n.* **1.** plumage *m.* **2.** pennage *m.* **3.** panache (d'un casque) *m.*

penạl, ~ă *adj.* *(jur.)* pénal, ~e.

penalicẹşte *adv.* *(jur.)* pénalement.

penalitạte *f.* **1.** *(jur.)* pénalité *f.* **2.** *(sport)* penalty *f.*

penalizạ *vt.* *(jur.)* pénaliser.

penalizạre *f.* *(jur.)* pénalisation *f.*

penạlti *n.* *(sport)* penalty *m.*

penạr *n.* plumier *m.*

penạt, ~ă *adj.* penné, ~e.

pendịnte *adj.* dépendant, ~e.

pendụl *n.* balancier *m.*, pendule *m.*

pendulạ *vi.* se balancer; osciller.

pendulạre *f.* oscillation (d'un pendule) *f.*; balancement *m.*

pendụlă *f.* pendule *f.*

penẹl *n.* pinceau *m.*

penetrạbil, ~ă *adj.* pénétrable.

penetrabilitạte *f.* pénétrabilité *f.*

penetrạţie *f.* pénétration *f.*

penịbil, ~ă I. *adj.* pénible. **II.** *adv.* péniblement.

penicilịnă *f.* *(farm.)* péniciline *f.*

penịnsulă *f.* péninsule *f.*, presqu'île *f.*

penitenciạr *n.* pénitencier *m.*, prison *f.*

penitẹnt, ~ă *m.f.* pénitent, ~e.

penitẹnţă *f.* *(rel.)* **1.** pénitence *f.* **2.** repentir *m.*

penịţă *f.* plume (pour écrire) *f.*

pẹnsă *f.* *(tehn., med.)* pince *f.*

pensẹtă *f.* pincette *f.*

pẹnsie *f.* pension *f.*, retraite *f.*; *la* ~ à la retraite.

pensiọn *n.* pensionnat *m.*

pensionạ *vt.* *vr.* (faire) passer à la retraite.

pensionạr, ~ă *m.f.* **1.** retraité, ~e. **2.** pensionnaire (d'asile, d'hôpital).

pensionạre *f.* (mise à la) retraite *f.*

pensionạt *n.* v. **pensiọn.**

pensiụne *f.* pension *f.*

pensulạ *vt*)badigeonner.

pensulạre, pensulạţie *f.* badigeonnage *m.*

pẹnsulă *f.* pinceau *m.*

pentagọn *n.* *(geom.)* pentagone *m.*

pentagonạl, ~ă *adj.* *(geom.)* pentagonal, ~e.

pentatlọn *n.* *(sport)* pentathlon *m.*; ~ *modern* pentathlon moderne.

pẹntru *prep.* **1.** pour; ~ *moment* pour l'instant; ~ *nimic în lume* pour rien au monde; ~ *ce?* pour quelle raison? pourquoi? **2.** pour, en faveur de... **3.** à cause de... **4.** en vue de... **5.** contre; ~ *dureri de cap* contre les maux de tête // *cît* ~ ... quant à...; ~ *că* parce que; puisque; *doar* ~ *a...* à seule fin de...; ~ *puţin* il n'y a pas de quoi.

penụltim, ~ă *adj.* pénultième; avant-dernier, -ère.

penụmbră *f.* pénombre *f.*, clair-obscur *m.*

penurịe *f.* pénurie *f.*

pepenărịe *f.* melonnière *f.*

pẹpene *m.* ~ *galben* melon *m.*; ~ *verde* melon d'eau; pastèque *m.*

pepiniẹră *f.* pépinière *f.*

pepịt, ~ă *adj.* *(despre ţesături)* pied-de-poule.

per *prep.* par; pour chaque.

percẹpe^{1} *vt.* *(fil.)* percevoir, saisir par les sens.

percẹpe^{2} *vt.* percevoir, recueillir, lever (les impôts).

percẹpere^{1} *f.* *(fil.)* perception *f.*

percẹpere^{2} *f.* recouvrement (des impôts) *m.*

perceptịbil, ~ă *adj.* perceptible.

perceptibilitạte *f.* perceptibilité *f.*

perceptịv, ~ă *adj.* perceptif, -ive.

perceptọr *m.* percepteur *m.*

percẹpţie^{1} *f.* *(fil.)* perception *f.*

percẹpţie^{2} *f.* *(înv.)* bureau des contributions.

perchezịţie *f.* perquisition *f.*

perchezịţionạ *vt.* perquisitionner.

perciụni *m. pl.* favoris *m. pl.*

percutạ *vt.* percuter.

percutạnt, ~ă *adj.* *(mil.)* percutant, ~e// *(tehn.)* *perforator* ~ marteau perforateur.

percutạre *f.* percussion *f.*

percutọr *n.* *(mil.)* percuteur *m.*

percụţie *f.* *(mil.)* percussion *f.*

perdạf *n.* *(fam.)* *a da (a trage) cuiva un* ~ flanquer un savon à qn.

perdeạ *f.* rideau *m.* // *cu* ~ discrètement, à mots couverts; *fără* ~ **a.** sans détour, sans gêne; **b.** inconvenant, ~e; trivial, ~e; *a se da după* ~ se soustraire, s'esquiver.

perdịţie *f.* perdition *f.*, débauche *f.*

perẹche *f.* **1.** paire *f.* **2.** couple *m.* **3.** partenaire *m.* compagnon *m.* **4.** pareil *m.*; *fără* ~ sans pareil.

peregrịn *m.* *(înv.)* voyageur *m.*

peregrinạ *vi.* voyager dans des pays lointains.

peregrinạre *f.* **1.** pérégrination *f.* **2.** *(fam.)* flânerie *f.*

peremptọriu, -ie *adj.* péremptoire; évident, ~e.

peremptiụne *f.* *(jur.)* péremption *f.*

perẹn, ~ă *adj.* pérenne, durable, stable.

perenitạte *f.* pérennité *f.*, durabilité *f.*

perẹte *m.* **1.** mur *m.*, muraille *f.* **2.** paroi *f.* // ~ *de scînduri* cloison *f.*; *între patru pereţi* **a.** à l'abri; **b.** en secret; ~ *de stînci* massif de rochers.

perfẹct, ~ă I. *adj.* parfait, ~e; accompli, ~e; complet, -ète // *tăcere ~ă* silence absolu, total. **II.** *adv.* très bien, parfaitement, excellemment. **III.** *n.* *(gram.)* parfait *m.*, passé *m.*; *~ul simplu* le passé simple; *~ul compus* le passé composé.

perfectạ *vt.* parachever, parfaire.

perfectạre *f.* parachèvement *m.*

perfectịbil, ~ă *adj.* perfectible.

perfẹcţie *f.* perfection *f.* // *la* ~ parfaitement.

perfecţionạ *vt.* *vr.* (se) perfectionner.

perfecţionạre *f.* perfectionnement *m.*

perfecţionạt, ~ă *adj.* perfectionné, ~e.

perfịd, ~ă *adj.* perfide, hypocrite.

perfidịe *f.* perfidie *f.*, déloyauté *f.*

perforạ *vt.* *vr.* (se) perforer; (se) percer.

perforạnt, ~ă *adj.* perforant, ~e; perceur, -euse.

perforạre *f.*, **perforạt** *n.* perforation *f.*

perforạt, ~ă *adj.* perforé, ~e; percé, ~e.

perforatọr^{1} *n.* *(tehn.)* perforatrice *f.*

perforatọr^{2} *m.* *(tehn.)* poinçonneur *m.*

perforạţie *f.* perforation *f.*, percement *m.*

performạnţă *f.* performance *f.*

performẹr *m.* *(sport)* performeur *m.*

pergamẹnt *n.* parchemin *m.*

pẹrgolă *f.* pergola *f.*

periạ *vt.* **1.** brosser, donner un coup de brosse. **2.** *(fig. fam.)* flatter, flagorner. **3.** carder la laine.

periạt, ~ă I. *adj.* **1.** brossé, ~e; peigné, ~e. **2.** *(despre lînă)* cardé, ~e. **II.** *n.* brossage *m.*

pericạrd *n. (anat.)* péricarde *m.*

pericạrp *n. (bot.)* péricarpe *m.*

periclitạ *vt.* péricliter, mettre en péril.

perịcol *n.* péril *m.*, danger *m.*; *în* ~ en danger.

periculọs, -oạsă I. *adj.* périlleux, -euse; dangereux, -euse. **II.** *adv.* périlleusement; dangereusement.

pẹrie *f.* **1.** brosse *f.* **2.** *(tehn.)* balai *m.*

periẹre *f.* brossage *m.*

perifẹric, ~ă *adj.* **1.** périphérique. **2.** *(fig.)* secondaire.

periferịe *f.* périphérie *f.*, banlieue *f.*; faubourg *m.*

perifrạstic, ~ă *adj.* périphrastique.

perifrạză *f.* périphrase *f.*

perigẹu *n. (astr.)* périgée *m.*

perimạ *vr.* **1.** vieillir, se démoder. **2.** *(jur.)* se périmer.

perimạre *f.* **1.** vieillissement *m.* **2.** *(jur.)* péremption *f.*

perimạt, ~ă *adj.* **1.** vieilli, ~e; démodé, ~e; suranné, ~e. **2.** *(jur.)* périmé, ~e; caduc, -duque.

perimẹtru *n.* périmètre *m.*; contour *m.*

perindạ *vr.* se succéder; défiler.

perindạre *f.* succession *f.*; défilé *m.*

perinẹu *n. (anat.)* périnée *m.*

perioạdă *f.* période *f.*, époque *f.*; intervalle (de temps) *m.*

periọdic, ~ă I. *adj.* périodique, cyclique. **II.** *adv.* périodiquement. **III.** *n.* périodique *m.*, publication périodique.

periodicitạte *f.* périodicité *f.*

periodizạ *vt.* diviser (une époque) en périodes.

peripeție *f.* péripétie *f.*

perisạbil, ~ă *adj.* périssable, altérable.

periscọp *n. (tehn.)* périscope *m.*

perișoạră *f.* boulette de viande hachée.

peritonẹu *n. (anat.)* péritoine *m.*

peritonịtă *f. (med.)* péritonite *f.*

periụță *f. (fam.)* flagorneur *m.*

perlạt, ~ă *adj.* perlé, ~e.

pẹrlă *f.* perle (fine) *f.*

permanẹnt, ~ă I. *adj.* permanent, ~e; continu, ~e; constant, ~e; *ondulație ~ă* indéfrisable *f.*, permanente *f.* **II.** *adv.* en permanence; à demeure.

permanentizạ *vt.* rendre permanent.

permanẹnță *f.* permanence *f.*; *în* ~ en permanence, sans interruption, toujours.

permeạbil, ~ă *adj.* perméable.

permeabilitạte *f.* perméabilité *f.*

permịs, ~ă I. *adj.* permis, ~e; toléré, ~e; admis, ~e. **II.** *n.* permis *m.*, autorisation *f.*

permịsie *f. (mil.)* permission *f.*; congé *m.*

permisiụne *f.* consentement *m.*; acquiescement *m.*

permịte *vt.* **1.** permettre; tolérer. **2.** *(cu dat.)* oser.

permutạ *vt.* **1.** permuter; changer. **2.** *(mat.)* effectuer une permutation.

permutạre *f. (mat.)* permutation *f.*

pẹrnă *f.* oreiller *m.*; coussin *m.* // *~ electrică* thermophore *m.*

perniciọs, -oạsă *adj.* pernicieux, -euse; nuisible.

pernịță *f.* coussinet *m.* // *~ de ace* pelote *f.*

perọn *n.* **1.** *(c.f.)* quai *m.* **2.** *(constr.)* perron *m.*

perorạ *vi. (ir.)* pérorer, discourir.

perorạție *f. (ir.)* péroraison *f.*

perpelị I. *vt.* rôtir; rissoler. **II.** *vr. (despre oameni)* se tourmenter; se démener.

perpendiculạr, ~ă I. *adj.* perpendiculaire. **II.** *adv.* perpendiculairement, à angle droit. **III.** *f.* perpendiculaire *f.*

perpetuạ *vt. vr.* (se) perpétuer.

perpetuạre *f.* perpétuation *f.*

perpẹtuu, -uă I. *adj.* perpétuel, ~le; éternel, ~le. **II.** *adv.* à perpétuité, pour toujours.

perplẹx, ~ă *adj.* perplexe; confus, ~e; stupéfait, ~e.

perplexitạte *f.* perplexité *f.*; confusion *f.*, stupéfaction *f.*

persecutạ *vt.* persécuter.

persecutạre *f.* persecution *f.*

persecutạt, ~ă *adj.* persécuté, ~e.

persecụție *f.* persécution *f.*

perseverạ *vi.* persévérer.

perseverẹnt, ~ă *adj.* persévérant, ~e; tenace.

perseverẹnță *f.* persévérance *f.*, ténacité *f.*

persiflạ *vt.* persifler, tourner en ridicule, railler.

persiflạj *n.*, **persiflạre** *f.* persiflage *m.*; raillerie *f.*

persistạ *vi.* persister.

persistẹnt, ~ă *adj.* persistant, ~e; durable.

persistẹnță *f.* persistance *f.*

persoạnă *f.* personne *f.*, individu *m.*; *în* ~ en personne, (moi-, toi-, lui-, elle-) même.

personạj *n.* personnage *m.* // *(fam.) ~ important (de vază)* grosse légume.

personạl, ~ă I. *adj.* personnel, ~le; propre, individuel, ~le. **II.** *adv.* personnellement; directement. **III.** *n.* **1.** personnel *m.* **2.** *(av.)* équipage *m.* // *~ administrativ* corps administratif.

personalitạte *f.* **1.** personnalité *f.*; *cultul personalității* le culte de la personalité. **2.** individualité *f.*, originalité *f.*

personificạ *vt.* personnifier.

personificạre *f.* **1.** personnification *f.* **2.** type *m.*

personificạt, ~ă *adj.* personnifié, ~e.

perspectịvă *f.* perspective *f.*; *în* ~ en perspective // *cu perspective* qui promet; *plan de ~* plan à long terme.

perspicạce *adj. invar.* perspicace; intelligent, ~e; clairvoyant, ~e.

perspicacitạte *f.* perspicacité *f.*; intelligence *f.*; clairvoyance *f.*;

persuasiụne *f.* persuasion *f.*

persuasịv, ~ă *adj.* persuasif, -ive; convaincant, ~e.

pertractạ *vt.* traiter; mener des pourparlers.

pertractạre *f.* pourparlers *m. pl.*

perturbạ *vt.* perturber, troubler.

perturbạre, perturbạție *f.* perturbation *f.*

perụcă *f.* perruque *f.*

peruchiẹr *m.* perruquier *m.*

peruzẹa *f. (mineral.)* turquoise *f.*

pervạz *n.* **1.** châssis *m.*, encadrement (de porte, de fenêtre) *m.* **2.** appui (d'une fenêtre) *m.*

pervẹrs, ~ă *adj.*, *m.f.* pervers, ~e; dépravé, ~e.

perversitạte *f.* **1.** perversité *f.* **2.** méchanceté *f.*

perversiụne *f.* action perverse; perversion *f.*
pervertị *vt.* pervertir, corrompre.
pervertịre *f.* pervertissement *m.*
pervertịt, ~ă *adj.* *(despre oameni, obiceiuri)* perverti, ~e; corrompu, ~e.
pescạj *n.* tirant d'eau.
pescạr *m.* pêcheur *m.*
pescărẹsc, -eạscă *adj.* pêcheur, -euse.
pescărịe *f.* **1.** pêcherie *f.* **2.** différents plats de poissons.
pescărụș *m.* *(ornit.)* sterne *f.*, mouette *f.*
pescuị *vt.* *vi.* pêcher.
pescuịt *n.* pêche *f.*
pescuitọr *m.* pêcheur *m.*
pesẹmne *adv.* probablement, à ce qu'il paraît.
pesimịsm *n.* pessimisme *m.*
pesimịst, ~ă *adj.*, *m.f.* pessimiste.
pesmẹt *m.* **1.** biscotte *f.* **2.** biscuit *m.*
pẹste *prep.* **1.** sur. **2.** outre, au delà de; ~ *măsură* outre mesure; ~ *așteptări* au-delà de toute attente // ~ *drum* en face, vis-à-vis; ~ *tot* **a.** partout; **b.** en tout, en bloc; *una ~ alta* en tout, en totalité; ~ *fire* surnaturel, ~le; extraordinaire; ~ *puteri* au-dessus des forces; ~ *poate*, ~ *putință* impossible; *a se da ~ cap* **a.** faire la culbute; **b.** faire l'impossible; *a avea pînă ~ cap* en avoir par-dessus la tête; ~ *puțin* sous peu; ~ *o săptămînă* dans une semaine; d'ici une semaine.
pestilẹnt, ~ă *adj.* **1.** pestilent, ~e. **2.** pestilentiel, ~le.
pestilențịal, ~ă *adj.* **1.** pestilentiel, ~le. **2.** *(fig.)* dégoûtant, ~e; infecte.
pestrịț, ~ă *adj.* **1.** bigarré, ~e; moucheté, ~e. **2.** *(fig.)* méchant, ~e; haineux, -euse.
peșchẹș *n.* *(înv.)* cadeau *m.*, don *m.*
peșịn **I.** *adv.* au comptant. **II.** *adj.*, *invar.* *bani* ~ argent en espèces.
pẹște *m.* poisson *m.* // *untură de* ~ huile de foie de morrue; ~ *mic (mărunt)* frétin *m.*; *cît ai zice* ~ en un clin d'œil, en un tournemain.
pẹșteră *f.* grotte *f.*
petạlă *f.* pétale *m.*
petạrdă *f.* pétarde *f.*
pẹtic *n.* bout d'étoffe, lambeau *m.* haillon *m.*; loque *f.* // *a-și da în* ~ montrer son faible; ~ *de hîrtie* acte sans valeur; ~ *de moșie* lopin de terre; *cum e sacul (e) și ~ul* tel maître, tel valet.
pẹtică *f.* chiffon *m.*, lambeau *m.*
peticị *vt.* rapiécer.
peticịre *f.* rapiéçage *m.*
peticịt, ~ă *adj.* rapiécé, ~e.
petịție *f.* pétition *f.*; requête *f.*
petiționạr, ~ă *m.f.* pétitionnaire.
petrecạnie *f.* *(pop.)* festin *m.*, bombance *f.* // *(fam.) a-i face cuiva de* ~ tuer qn.
petrecărẹț, -eạță *adj.*, fêtard, ~e; noceur, -euse.
petrẹce **I.** *vt.* **1.** *(cu dat.)* passer le temps, vivre (à). **2.** accompagner, conduire // *a ~ cu ochii* suivre des yeux. **II.** *vr.* se passer, arriver; avoir lieu. **III.** *vi.* se divertir, s'amuser.
petrẹcere *f.* **1.** distraction *f.* **2.** réunion entre amis.
petrificạ *vr.* se pétrifier.
petrificạre *f.* pétrification *f.*
petrificạt, ~ă *adj.* pétrifié, ~e.
petrochịmic, ~ă *adj.* pétrochimique.
petrochimịe *f.* pétrochimie *f.*
petrochimịst, ~ă *m.f.* pétrochimiste.
petrodolạr *m.* *(ec., fin.)* pétrodollar *m.*
petrogrạf, ~ă *m.f.* pétrographe.
petrogrạfic, ~ă *adj.* pétrographique.
petrografịe *f.* pétrographie *f.*
petrọl *n.* *(geol.)* pétrole *m.*
petroliẹr, ~ă **I.** *adj.* pétrolier, -ère; *industrie ~ă* industrie pétrolière. **II.** *n.* (navire) pétrolier *m.*, tanker *m.*
petrolifẹr, ~ă *adj.* *(geol.)* pétrolifère; *teren* ~ terrain pétrolifère.
petụnie *f.* *(bot.)* pétunia *m.*
pețị *vt.* demander une fille en mariage.
pețiọl *n.* *(bot.)* pétiole *m.*
pețiolạt, ~ă *adj.* *(bot.)* petiolé, ~e.
pețịre *f.*, **pețịt** *n.* demande en mariage.
pețitọr, -oạre *m.f.* marieur, -euse.
pețitorịe *f.* **1.** demande en mariage. **2.** métier de marieur.
pi *n.* *(mat.)* pi *m.*
piạn *n.* piano *m.*
pianịst, ~ă *m.f.* pianiste.
piạtră *f.* **1.** pierre *f.*; *ger de crapă pietrele* gel à pierre fendre; ~ *de construcție* pierre de taille; ~ *prețioasă* pierre précieuse; gemme *f.* **2.** caillou *m.* **3.** grêle *f.*; *a cădea* ~ grêler. **4.** tartre *m.* **5.** *(med.)* calcul *m.*; ~ *la rinichi* calcul rénal, gravelle *f.* // ~ *cubică* pavé *m.*; ~ *kilometrică* borne kilométrique; ~ *de temelie* principe essentiel; *inimă de* ~ cœur impitoyable; *tare ca piatra* fort comme le roc; *a avea o ~ pe inimă* avoir un poids sur le cœur; ~ *de moară* meule *f.*; *~-acră* alun *m.*; *~-vînătă* cuivre sulfaté.
piạță *f.* **1.** marché *m.*; *a face piața* faire le marché. **2.** place publique.
piạză *f.* *~-rea* **a.** porte-malheur; **b.** mauvais présage.
pic^{1} *n.* goutte *f.*, brin *m.* // *un ~ de...* un petit peu de..., un soupçon de...; *nici (un) ~ (de)* pas du tout, pas l'ombre de; ~ *cu* ~ peu à peu, petit à petit.
pic^{2} *n.* *(tehn.)* pic (d'abattage) *m.*
picạ^{1} **I.** *vi.* **1.** couler goutte à goutte. **2.** *(reg.)* tomber; s'écrouler, s'affaisser; *a ~ de somn* tomber de sommeil. **3.** *(fam.)* arriver, survenir; *a ~ pe neașteptate* arriver à l'improviste // *(fam.) dacă nu curge, pică* cela ne va ni trop bien, ni trop mal. **II.** *vt.* *nici să-l pici cu ceară!* pour rien au monde! à aucun prix!
picạ^{2} *vi.* *(despre avioane)* piquer.
picạj *n.* *(av.)* vol en piqué.
picạnt, ~ă *adj.* *(despre mîncăruri)* piquant, ~e; condimenté, ~e // *(fam.) glumă ~ă* anecdote légère.
picanterịe *f.* anecdote légère.
pịcă^{1} *f.* rancune *f.*, ressentiment *m.*; *a-i purta cuiva ~, a avea ~ pe cineva* porter rancune à qn., en vouloir à qn.
pịcă^{2} *f.* *(la cărțile de joc)* pique *m.*
picătụră *f.* **1.** goutte *f.*; gouttelette *f.*; ~ *cu* ~ goutte à goutte; peu à peu. **2.** *(fig.)* brin *m.* // *printre picături* de temps à autre.
picățẹle *f. pl.* *cu ~ (despre țesături)* moucheté; *nostimă și cu ~ (glumeț, despre femei)* piquante, amusante, attrayante.

pichẹr *m. (c.f.)* piqueur *m.*

pichẹt^{1} *m.* piquet *m.*

pichẹt^{2} *n. (text.)* piqué *m.*

pichẹt^{3} *m.* piquet *m.*, pieu *m.*

pichẹt^{4} *n.* détachement de soldats garde-frontières.

pichetạ *vt.* piqueter.

pichetạre *f.* piquetage *m.*

pịci *m. (fam.)* gosse *m.*, gamin *m.*

piciọr *n.* **1.** pied *m.*; *a călca în picioare* **a.** fouler aux pieds; **b.** détruire, anéantir; **c.** mépriser, déconsiderer. **2.** jambe *f.*; *~ peste ~* les jambes croisées; *a lua pe cineva peste ~* traiter qn. par-dessus la jambe, se payer la tête de qn. // *iute de ~* rapide; vif, vive; agile; *în picioare* (restant) debout; *a da cu ~ul* dédaigner, mépriser; *a se pune pe picioare* **a.** se remettre d'une maladie, se rétablir; **b.** refaire sa fortune; *a se topi pe picioare* maigrir, dépérir; *a sări într-un ~ de bucurie* ne pas se tenir de joie; *a o lua la ~* s'enfouir; *a trăi pe ~ mare* mener grand train; *nici ~ de ...* pas l'ombre de...; *a bate din ~* ordonner; *a pune ~ul în prag* imposer sa volonté.

picioroạnge *f. pl.* échasses *f. pl.*

picnị *vt.* frapper juste, atteindre.

picnịc *n.* pique-nique *m.*

pịcol *m. (înv.)* (jeune) garçon (de restaurant) *m.*

picọn *n. (tehn.)* barre à pointe.

picoteạlă *f.* assoupissement *m.*, torpeur *f.*

picotị *vi.* sommeiller; s'assoupir.

pictạ *vt.* peindre.

pịctor *m.* peintre *m.*

pictorịță *f.* femme peintre.

picturạl, ~ă *adj.* pictural, ~e.

pictụră *f.* **1.** peinture *f.* **2.** tableau *m.*

picụp *n.* pick-up *m.*, électrophone *m.*, tourne-disque *m.*

pịcur *m.* **1.** goutte *f.* **2.** égouttage *m.*

picurạ **I.** *vi.* **1.** dégoutter; s'égoutter; *picură la streașină* la gouttière s'égoutte. **2.** *(despre ploaie)* bruiner. **II.** *vt.* verser.

picurạre *f.* égouttement *m.*

pidọsnic, ~ă *adj.* bizarre.

piedestạl *n.* piédestal *m.*

piẹdică *f.* **1.** obstacle *m.*; empêchement *m.*, difficulté *f.* **2.** accroc *m.*; *(fam.)* anicroche *f.*, croc-en-jambe *m.* **3.** entrave *f.*, abot *m.* **4.** frein *m.*; sabot (de roue) *m.* **5.** détente (de fusil) *f.*

pieịre *f.* **1.** mort *f.* **2.** *(fig.)* tuerie *f.*

pielạr *m.* **1.** maroquinier *m.* **2.** tanneur *m.* **3.** pelletier *m.*

pielărịe *f.* **1.** maroquinerie *f.* **2.** tannerie *f.* **3.** pelleterie *f.*

piẹle *f.* **1.** peau *f.*; *n-aș vrea să fiu în ~a lui* je ne voudrais pas être dans sa peau; *a-și pune ~a în saramură* **a.** se saigner aux quatre veines; **b.** risquer sa peau; s'exposer. **2.** cuir *m.* // *în ~a goală* tout(e) nu(e); *a simți pe ~a lui* supporter personnellement (les conséquences); *a rămîne numai cu ~a* rester sur la paille; *a-și vinde scump ~a* vendre chèrement sa vie; *a-și ieși din ~* **a.** sortir de ses gonds; **b.** déborder de joie; *a i se face cuiva ~a de găină* avoir la chair de poule.

pielịță *f.* **1.** peau (du visage) *f.* **2.** membrane *f.* **3.** épicarpe *m.*

piept **I.** *n.* **1.** poitrine *f.* **2.** gorge *f.*; seins *m. pl.* // *coșul ~ului* le thorax; *~ de găină* blanc de poulet; *a strînge la ~* embrasser, serrer contre son cœur; *a pune mîinile pe ~* mourir; *a da ~ (cu...)* faire face à, affronter...; *a lua de ~* prendre au collet; *a ține ~* tenir tête, tenir bon; *boală de ~* phtisie *f.*; *bolnav de ~* poitrinaire *m.* phtisique *m.* **II.** *m.* plastron de chemise; devant (d'un vêtement) *m.*

pieptạr *n.* **1.** veste (fourrée) sans manches. **2.** *(ist.)* cuirasse *f.*; cotte de mailles. **3.** plastron *m.*, devant de chemise. **4.** bricole (pour les chevaux) *f.*; poitrail *m.*

pieptănạ **I.** *vt. vr.* (se) peigner, (se) coiffer. **II.** *vt.* **1.** carder (la laine). **2.** *(fam.)* rosser.

pieptănạt, ~ă **I.** *adj.* **1.** *(despre păr)* peigné, ~e; coiffé, ~e; *(despre oameni)* les cheveux arrangés. **2.** *(despre fire textile)* cardé, ~e. **II.** *n.* coiffure *f.*

pieptănătoạre *f. (text.)* peigneuse *f.*

pieptănătụră *f.* **1.** coiffure *f.* **2.** *(text.)* étoupe *f.*

piẹptene *m.* peigne *m.*

pieptịș *adv.* **1.** en pente raide. **2.** tout droit, directement.

pieptọs, -oạsă *adj.* **1.** *(despre bărbați)* à larges épaules; fort, costaud. **2.** *(despre femei)* à forte poitrine.

piẹrde **I.** *vt.* **1.** perdre; *(fam.) a-și ~ viața* perdre la vie, mourir; *a-și ~ forțele* perdre ses forces, s'éteindre; *a-și ~ capul* perdre sa tête, s'affoler; *a ~ din vedere* perdre de vue, omettre. **2.** égarer; *a-și ~ pălăria* égarer son chapeau. **3.** *(fig.)* anéantir; tuer // *a ~ ocazia* rater l'occasion; *a ~ trenul* manquer le train. **II.** *vr.* **1.** se perdre, s'égarer. **2.** *(fig.)* se fourvoyer; se troubler, perdre la tête.

piẹrdere *f.* **1.** perte *f.*; *în ~* à perte, en déficit. **2.** dégât *m.*; destruction *f.* // *fără ~ de vreme* sans délai, aussitôt, instantanément.

pierde-vạră *m.* musard *m.*, paresseux *m.*

pierdụt, ~ă *adj.* **1.** *(despre bunuri, obiecte)* perdu, ~e; égaré, ~e. **2.** *(despre oameni)* égaré, ~e; disparu, ~e. **3.** *(despre zgomote, sunete)* éloigné, ~e; éteint, ~e. **4.** *(despre culori)* terne, pâle // *timp ~* temps gâché; *avere ~ă* fortune gaspillée; *cu ochi pierduți* avec des yeux hagards.

pierị *vi.* **1.** mourir (de mort violente). **2.** périr; disparaître. **3.** *(despre vegetație)* se faner, dépérir // *(fam.) piei (din fața mea) !* va-t-en!

pierịt, ~ă *adj. (fig., despre oameni).* **1.** pâle; maigre. **2.** découragé, ~e, désespéré, ~e.

pieritọr, -oạre *adj.* **1.** mortel, ~le. **2.** périssable, éphémère.

piẹrsic *m.* pêcher *m.*

piẹrsică *f.* pêche *f.*

pierzạnie *f.* **1.** perte (de biens, de vies humaines). *f.*, désastre *m.* **2.** déchéance *f.*, perdition *f.*

piẹsă *f.* **1.** *(tehn.)* pièce *f.*, partie démontable. **2.** monnaie *f.* **3.** *(jur.)* acte *m.*, document (d'un dossier). *m.* **4.** objet de musée, exemplaire (d'art) *m.* **5.** *(constr.)* chambre *f.* **6.** pièce de théâtre.

pietạte *f.* piété *f.*, dévotion *f.*

pietọn *m.* piéton *m.*; passant *m.*

pietonạl, ~ă *adj.* piétonnier, -ère; *stradă ~ă* rue piétonnière.

pietrạr *m.* tailleur de pierre.

pietrărịe *f.* carrière *f.*

pietricịcă *f.* caillou *m.*

pietrịş *n.* gravier (des rivières) *m.* // *~ mărunt* gravillon *m.*

pietrọs, -oạsă *adj.* **1.** *(despre drumuri)* caillouteux, -euse. **2.** *(despre pămînt)* pierreux, -euse; dur, ~e; ferme. **3.** *(despre oameni, animale)* fort, ~e; robuste.

pietruị *vt.* paver; empierrer.

pietruịre *f.* pavage *m.*; empierrement *m.*

pietruịt, ~ă *adj.* *(despre drumuri)* pavé, ~e; empierré, ~e.

piezịş, ~ă I. *adj.* **1.** oblique, de biais. **2.** abrupt, ~e; escarpé, ~e; en pente. **II.** *adv.* obliquement, de travers, en biais.

piftịe *f.* aspic *m.*; gelée de viande.

pigmẹnt *m.* pigment *m.*

pigmentạ *vr.* *(despre piele)* se pigmenter.

pigmentạre *f.* pigmentation *f.*

pigmentạt, ~ă *adj.* *(despre piele)* pigmenté, ~e.

pigmentạţie *f.* pigmentation *f.*

pigulẹală *f.* fignolage *m.*

pigulị *vt.* picorer, becqueter.

pijamạ *f.* pyjama *m.*

pilạf *n.* *(culin.)* pilaf *m.*

pilạstru *m.* pilastre *m.*

pịlă *f.* **1.** lime *f.*; *~ de unghii* lime à ongles. **2.** pile *f.*; *~ electrică* pile électrique // *(fam.) a pune o ~* intervenir (en faveur de...); *a avea pile* avoir du piston.

pịldă *f.* modèle *m.*; exemple *m.*; *de ~* par exemple.

pilduitọr, -oạre *adj.* **1.** exemplaire. **2.** éloquent, ~e; convaincant, ~e.

pilẹală *f.* *(fam.)* cuite *f.*, griserie *f.*

pilị^1 *vt.* limer.

pilị^2 *vr.* *(fam., despre oameni)* prendre une cuite, se griser.

pilịre *f.* limage *m.*

pilịt^1, ~ă *adj.* limé, ~e.

pilịt^2, ~ă *adj.* *(fam., despre oameni)* gris, ~e; grisé, ~e.

pilitụră *f.* limaille *f.*

pilọn *m.* *(constr.)* pylône *m.*

pilọr *n.* *(anat.)* pylore *m.*

pilọt^1 *m.* *(mar., av.)* pilote *m.*

pilọt^2 *m.* pilot *m.*, pieu (de pilotis) *m.*

pilotạ *vt.* piloter (un navire, un avion).

pilotạj *n.*, **pilotạre** *f.* pilotage (d'un navire, d'un avion) *m.*

pịlotă *f.* *(reg.)* édredon *m.*

pilụlă *f.* pilule *f.*

pin *m.* *(bot.)* pin *m.* / *teren plantat cu ~i* pinière *f.*

pinacotẹcă *f.* pinacothèque *f.*

pingeạ *f.* semelle *f.*

pingelị *vt.* ressemeler (les chaussures).

pingelịt, ~ă *adj.* *(despre încălţăminte)* ressemelé, ~e.

ping-pong *n.* ping-pong *m.*

pinguịn *m.* *(ornit.)* pingouin *m.*

piniọn *n.* *(mec.)* pignon *m.*

pịnten *m.* **1.** éperon *m.* **2.** ergot (du coq, du cheval) *m.* **3.** saillie (d'une pièce de bois, de fer) *f.*

piolẹt *m.* piolet *m.*

piọn *m.* pion *m.*

pionierạt *n.* mission de pionnier.

piọs, -oạsă *adj.* pieux, -euse; dévot, ~e.

pịpă *f.* **1.** pipe *f.* **2.** *(tehn.)* tuyau (d'aération) *m.*

pipăị I. *vt.* *vr.* (se) tâter, (se) palper. **II.** *vt.* tâtonner.

pipăiạlă, pipăịre *f.* tâtonnement *m.*

pipăịt *n.* **1.** tâtonnement *m.* **2.** toucher *m.*

pipẹr *m.* **1.** *(bot.)* poivrier *m.* **2.** poivre *m.* // *~ roşu* piment rouge (en poudre).

piperạ *vt.* poivrer.

piperạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre mîncăruri)* poivré, ~e; piquant, ~e. **2.** *(despre mirosuri)* pénétrant, ~e; excitant, ~e. **3.** *(fig., despre prẹţuri)* cher comme poivre. **4.** *(despre glume, anecdote)* piquant, ~e; corsé, ~e.

pipernicị *vr.* se ratatiner; se tasser (en se déformant).

pipernicịt, ~ă *adj.* *(fam.)* chétif, -ive; malingre.

pipẹtă *f.* pipette *f.*, compte-goutte *m.*

pipotă *f.* gésier *m.*

piramidạl, ~ă *adj.* pyramidal, ~e; énorme, formidable.

piramịdă *f.* pyramide *f.*

piramidọn *n.* *(farm.)* pyramidon *m.*

pirạt *m.* pirate *m.*, flibustier *m.*

piraterịe *f.* piraterie *f.* // *a face ~* pirater.

pirẹu *n.* purée *f.*

pirifọrm, ~ă *adj.* piriforme.

pirịtă *f.* *(chim.)* pyrite *f.*

pirọgă *f.* pirogue *f.*

pirogrạf *n.* *(el. tehn.)* pyrographe *m.*

pirogravạ *vt.* pyrograver.

pirogravạre *f.* pyrogravure *f.*

pirogravạt, ~ă *adj.* pyrogravé, ~e.

pirogravọr *m.* pyrograveur *m.*

pirogravụră *f.* pyrogravure *f.*

pirọn *n.* gros clou; clou à crochet // *(fam.) a face piroane* grelotter; *a tăia (la) piroane* mentir comme un arracheur de dents.

pironị *vt.* fixer (par des clous), clouer.

pironịt, ~ă *adj.* immobilisé, ~e; figé, ~e.

piroscạf *n.* *(mar.)* pyroscaphe *m.*

piroscọp *n.* *(tehn.)* pyroscope *m.*

pirosfẹră *f.* *(geol.)* pyrosphère *f.*

pirostạt *n.* *(tehn.)* pyrostat *m.*

pirostrịe *f.* **1.** trépied *m.*, chevrette (de cuisine) *f.* **2.** couronne de mariée // *(fam.) a-şi pune pirostriile (pe cap)* se marier.

pirotẹală *f.* assoupissement *m.*, somnolence *f.*

pirotẹhnic, ~ă *adj.* pyrotechnique.

pirotehniciạn *m.* pyrotechnicien *m.*

pirotehnịe *f.* pyrotechnie *f.*

pirotị *vi.* sommeiller; somnoler.

pirpirịu, -ịe *adj.* **1.** chétif, -ive; malingre. **2.** *(fam.)* trop légèrement vêtu(e).

piruẹtă *f.* pirouette *f.* // *a face piruete* pirouetter.

pis *interj.* *a nu zice nici ~* ne pas souffler mot; *cît ai zice ~* en moins de rien.

pisạ *vt.* **1.** piler, broyer. **2.** *(fam.)* rosser, rouer de coups. **3.** *(fig.)* rebattre les oreillers, embêter.

pisạre *f.*, **pisạt^1** *n.* pilage *m.*; broyage *m.*

pisạt^2, ~ă *adj.* broyé, ~e.

pisălọg, -oạgă I. *adj., m.f. (fam.)* tracassier, -ère. **II.** *n.* pilon *m.*

pisălogeạlă *f. (fam.)* tracasserie *f.*

pisălogị *vt. (fam.)* tracasser; rebattre les oreilles (à).

pisc *n.* pic (de montagne) *m.*; cime *f.*, sommet *m.*

piscịcol, ~ă *adj.* piscicole.

piscicultọr *m.* pisciculteur *m.*

piscicultụră *f.* pisciculture *f.*

piscịnă *f.* piscine *f.*

pisịc *m.* chaton *m.*, minet *m.*

pisịcă *f.* **1.** chat *m.*; *cînd pisica nu-i acasă şoarecii joacă pe masă* absent le chat, les souris dansent; *a trăi ca şoarecele cu pisica* vivre comme chien et chat. **2.** fourrure de chat. **3.** *(tehn.)* chariot de grue; élévateur *m.* // *ce naşte din ~ soareci mănîncă* chasser de race.

pisicụţă *f.* v. **pisịc.**

pisọi *m.* chat (mâle) *m.*

pịstă *f.* **1.** *(sport)* piste *f.* **2.** *(fig.)* trace *f.*; cours *m.*, direction *f.* // *~ de dans* podium *m.*

pistịl^1 *n. (bot.)* pistil *m.*, gynécée *m.*

pistịl^2 *n.* pâte de fruits (séchée).

pistọl *n.* pistolet *m.*; revolver *m.* // *cum e turcul şi ~ul* tel maître, tel valet.

pistọn *n. (tehn.)* piston *m.*

pistrụi *m.pl.* taches de rousseur.

pistruiạt, ~ă *adj. (despre oameni)* piqueté(e) de taches de rousseur.

pişcạ *vt.* **1.** pincer; piquer. **2.** *(fam.)* chiper, chaparder.

pişcạre *f.* pincement *m.*

pişcătọr, -oạre *adj.* **1.** *(despre insecte)* qui pique. **2.** *(despre băuturi)* piqué, ~e; *(despre mîncăruri)* piquant, ~e. **3.** *(fig.)* mordant, ~e; caustique.

pişcătụră *f.* **1.** pincement *m.* **2.** *(fig.)* ironie *f.*, propos mordant. **3.** piqûre (faite par un insecte) *f.*

pişcot *n.* biscotte *f.*; biscuit *m.*

pişichẹr *m.* malin *m.*; finassier *m.*

pitạc *m. (înv.)* menue monnaie.

pitịr *m. (reg.)* boulanger *m.*

pịtă *f. (reg.)* pain *m.*

pitărịe *f. (reg.)* boulangerie *f.*

pitị *vr.* se cacher, se tapir.

pitịc, ~ă I. *adj., m.f.* nain, ~e. **II.** *m.* pygmée *m.*

pitịş *adv.* furtivement, à pas de loup.

pitọn *m. (zool.)* pýthon *m.*

pitorẹsc, -eạscă *adj.* **1.** pittoresque. **2.** *(fig.)* coloré, ~e; expressif, -ive.

pitpalạc *m. (ornit.)* caille *f.*

pitulạ *vr.* **1.** se tapir, se blottir. **2.** se cacher.

pitulạt, ~ă *adj.* **1.** tapi, ~e; blotti, ~e. **2.** caché, ~e.

pitulịce *f. (ornit.)* fauvette *f.*

piţicạto *adv. (muz.)* pizzicato.

piţigăiạt, ~ă *adj. (despre voce)* aigu, ~ë; strident, ~e.

piţigọi *m. (ornit.)* mésange.

pịuă *f.* moulin à foulon // *a da la ~* fouler.

piuị *vi. (despre păsări, pui)* piauler.

piuịt *n.* piaulement *m.*, pépiement *m.* // *a-i pieri ~ul* rester muet(te); *a lua ~ul* réduire au silence.

piulịţă *f.* **1.** mortier *m.*; égrugeoir *m.* **2.** écrou *m.*

piunẹză *f.* punaise *f.*

pivnicẹr *m.* sommelier *m.*

pịvniţă *f.* cave *f.*, cellier *m.*

pivọt *n.* **1.** *(tehn., sport)* pivot *m.* **2.** *(fig.)* base *f.*; agent principal.

pivotạ *vi. (tehn.)* pivoter.

pivotạnt, ~ă *adj. (tehn.)* pivotant, ~e.

pix *n.* stylobille *m.*

pizmạş, ~ă *adj.* **1.** envieux, -euse; convoiteur, -trice. **2.** méchant, ~e; hostile.

pịzmă *f.* **1.** envie *f.* **2.** rancune *f.*

pizmuị *vt.* envier; jalouser.

pizmuịre *f.* envie *f.*, convoitise *f.*

pịzza *f. (culin.)* pizza *f.*

pîclă *f.* **1.** brouillard *m.*; brume légère. **2.** temps couvert et étouffant.

pîclọs, -oạsă *adj.* brumeux, -euse; embrumé, ~e.

pîine *f.* **1.** pain *m.*; *~ neagră* pain bis; *~ caldă* pain frais (tendre); *~ rece* pain rassis. **2.** *(reg.)* céréales *f. pl.*; récolte *f.* // *a avea ~a şi cuţitul* faire la pluie et le beau temps; *a-şi cîştiga ~a* gagner sa vie; *a băga pe cineva în ~* procurer une place à qn.

pîinişoạră *f.* petit pain.

pîlc *n.* **1.** groupe *m.* **2.** volée *f.*

pîlnie *f.* entonnoir *m.*

pîlpîị *vi. (despre flăcări)* trembler, vaciller, clignoter.

pîlpîiạlă, pîlpîịre *f.*, **pîlpîịt** *n.* vacillement *m.*; lueur *f.*

pîlpîitọr, -oạre *adj. (despre lumină)* vacillant, ~e; clignotant, ~e.

pînă *conj., prep.* jusque, jusqu'à ce que; *~-n zori* **a.** jusqu'à l'aube; **b.** avant l'aube // *~ nu...* **a.** avant que...; **b.** tant que...; *~ dincolo de...* au delà de...; *~ dincoace de...* en deça de...; *~ la urmă* en fin de compte, finalement; *de sus ~ jos* complètement, tout à fait; *de colo ~ colo* de ci, de là; partout; *~ una alta* en attendant.

pîndạr *m.* **1.** garde (forestier, champêtre) *m.* **2.** gardien *m.* **3.** *(mil.)* observateur *m.*

pîndă *f.* guet *m.*; *a sta la ~* faire le guet, guetter.

pîndị *vt.* guetter; épier.

pîngărị *vt.* **1.** salir, souiller. **2.** profaner.

pîngărịre *f.* profanation *f.*

pîngărịt, ~ă *adj.* profané, ~e; déshonoré, ~e.

pîngăritọr, -oạre *adj.* **1.** profanateur, -trice. **2.** diffamateur, -trice.

pîntece *n.* ventre *m.*; *(fam.)* panse *f.*

pîntecọs, -oạsă *adj.* **1.** ventru, ~e. **2.** *(despre obiecte)* gonflé ~e; arrondi, ~e.

pînză *f.* toile *f.* // *a vedea ca printr-o ~* voir trouble; *a urmări pînă în pînzele albe* poursuivre sans pitié, jusqu'au bout; *~ de corabie* voile *f.*; *pînza ferăstrăului* la lame de la scie; *~ de apă* nappe phréatique.

pînzẹturi *n. pl.* **1.** cotonnades *f. pl.*, tissus *m. pl.* **2.** linge *m.*, draps *m. pl.*

pîră *f.* plainte *f.*, accusation *f.*; délation *f.*

pîrdạlnic, ~ă *adj.* satané, ~e; endiablé, ~e.

pîrghie *f.* levier *m.*; bras de balance.

pîrguị *vr. (despre fructe)* commencer à mûrir (à tourner).

pîrguiạlă *f.* mûrissement *m.*

pîrguịt, ~ă *adj. (despre fructe)* mûrissant, ~e.

pîrî *vt.* **1.** porter plainte (contre), réclamer. **2.** dénoncer.

pîrîị *vi.* **1.** *(despre lemne care ard)* pétiller. **2.** *(despre gheaţă)* craquer, craqueter. **3.** *(despre flăcări)* crépiter.

pîrîịt *n.*, **pîrîitụră** *f.* craquement *m.*; crépitement *m.*, crépitation *f.*

pîrît, ~ă *adj.*, *m.f.* *(jur.)* accusé, ~e; inculpé, ~e.

pîrîtọr, -oạre **I.** *adj.* **1.** accusateur, -trice. **2.** délateur, -trice. **II.** *m.* *(fam.)* mouchard *m.*

pîrîu *n.* ruisseau *m.*

pîrjoạlă *f.* boulette de viande hachée.

pîrjọl *n.* **1.** (grand) incendie *m.* **2.** *(fig.)* calamité *f.*; fléau *m.*

pîrjolị *vt.* **1.** incendier, détruire (par le feu). **2.** *(fig.)* mettre à feu et à sang.

pîrleạlă *f.* brûlure superficielle; flambage *m.* // *(fam.)* *a-şi scoate pîrleala* se dédommager, se rattraper (sur).

pîrleạz *n.* échalier *m.*

pîrlị **I.** *vt.* flamber, roussir. **II.** *vr.* **1.** *(fam., despre oameni)* se laisser hâler (par le soleil). **2.** *(despre cîmp, vegetaţie)* sécher, flétrir.

pîrlịt, ~ă **I.** *adj.* **1.** flambé, ~e; roussi, ~e; brûlé, ~e (superficiellement). **2.** *(fam., despre oameni)* hâlé, ~e; bronzé, ~e. **3.** *(despre cîmp, vegetaţie)* flétri, ~e; séché, ~e. **4.** *(fam., despre oameni)* pauvre, misérable. **II.** *n.* flambage. **III.** *m.f.* pauvre hère, misérable.

pîrloạgă *f.* jachère *f.*; terre en friche.

pîrnạie *f.* *(fam.)* prison *f.*, geôle. *f.*

pîrpălị **I.** *vt.* *(culin.)* passer au feu; griller; rissoler. **II.** *vr.* *(fam.)* se réchauffer (au soleil, au feu).

pîrpălịt, ~ă *adj.* *(culin.)* grillé, ~e; rissolé, ~e.

pîrtie *f.* **1.** passage ouvert dans la neige. **2.** piste (pour les sports d'hiver) *f.* **3.** sentier *m.*

pîslă *f.* *(text.)* feutre *m.*

pîslị *vr.* *(text.)* se feutrer.

plac *n.* plaisir *m.*, gré *m.*; goût *m.* // *pe (după)* ~ à sa guise; *a fi la bunul ~ al cuiva* être à la merci de qn.

placạ¹ *vt.* plaquer (un métal, une pièce de bois).

placạ² *vt.* *(sport)* plaquer, arrêter (l'adversaire).

placạj *n.* placage *m.*

placạrdă *f.* placard *m.*

placạre *f.* *(sport)* placage *m.*

plạcă *f.* plaque *f.* // *~ de patefon* disque *m.*; *(fam.) a schimba placa* changer de sujet.

placẹntă *f.* *(anat., bot.)* placenta *m.*

plachịe *f.* *(culin.)* plat de poisson à l'oignon.

placịd, ~ă **I.** *adj.* placide, calme, apathique. **II.** *adv.* placidement, calmement.

placiditạte *f.* placidité *f.*; impassibilité *f.*; indifférence *f.*

plafọn *n.* *(constr.)* plafond *m.*

plafonạ *vt.* *(ec., fin.)* fixer le plafond, plafonner.

plafonạre *f.* *(ec., fin.)* plafonnage *m.*

plafonạt, ~ă *adj.* *(despre sume bugetare)* plafoné, ~e; limité, ~e.

plafonịeră *f.* plafonnier *m.*

plạgă *f.* **1.** plaie *f.* **2.** *(fig.)* malheur *m.*, calamité *f.*

plagiạ *vt.* plagier.

plagiạt *n.* plagiat *m.*

plagiatọr, -oạre *m.f.* plagiaire.

plại *n.* **1.** plateau herbeux, alpage *m.* **2.** *(poet.)* plaine *f.*; contrée *f.*, parages *m.pl.*

plaivạz *n.* *(înv.)* crayon *m.*

plạjă *f.* plage *m.*, gréve *f.* // *a face ~* prendre des bains de soleil.

plan¹ *n.* **1.** plan *m.*, projet *m.*; *~ cincinal* plan quinquennal. **2.** *(geom.)* surface plane. **3.** *(constr.)* plan *m.*, esquisse (à l'échelle) *f.* // *pe ~* ... dans le domaine..., en ce qui concerne...; *a fi pe primul ~* être de première importance, de première urgence.

plan², **~ă** *adj.* plan, ~e.

planạ *vi.* planer.

planạre *f.* planage *m.*

planctọn *n.* *(biol.)* plancton *m.*

planetạr, ~ă *adj.* *(astr.)* planétaire.

planẹtă *f.* *(astr.)* planète *f.*

planificạ *vt.* **1.** *(ec.)* planifier. **2.** organiser; diriger.

planificạre *f.* *(ec.)* planification *f.*, planning *m.*; *~a muncii* la planification du travail.

planificạt, ~ă *adj.* *(ec.)* planifié, ~e.

planificatọr, -oạre *m.f.* *(ec.)* planificateur, -trice.

planiglọb *n.* planisphère *m.*

planọr *n.* planeur *m.*

planorịsm *n.* vol à voile.

planorịst *m.* pilote de planeur.

plạnşă *f.* planche *f.*, estampe *f.*

planşẹtă *f.* planche à dessin.

planşẹu *n.* *(constr.)* plancher *m.*

plantạ **I.** *vt.* planter. **II.** *vr.* *(fam.)* *a se ~ în faţa...* se planter, se poster devant...

plantạre *f.*, **plantạt** *n.* plantage *m.*

plantạţie *f.* plantation *f.* // *~ de protecţie* rideau de protection.

plạntă *f.* plante *f.*

plantọn *n.* planton *m.* // *a fi de ~* monter la faction.

planturọs, -oạsă *adj.* *(despre oameni)* gros, grosse; fort, ~e.

plạpumă *f.* couverture de lit, édredon *m.* // *întinde-te cît ţi-e plapuma* mesures ton vol à tes ailes.

plasạ **I.** *vt.* placer // *a ~ bani* investir de l'argent; *a ~ mărfuri* vendre des marchandises; *(sport) a ~ mingea* poster la balle. **II.** *vr.* se placer; se situer.

plasamẹnt *n.* placement (des fonds) *m.*

plasạre *f.* placement *m.*; *~ de fonduri* placement, investissement des fonds; *birou de ~* bureau de placement.

plasatọr, -oạre *m.f.* *(în sălile de spectacol)* placeur, -euse.

plạsă¹ *f.* filet *m.* // *~ pentru păr* résille *f.*

plạsă² *f.* *(înv.)* arrondissement *m.*

plạsmă *f.* *(biol.)* plasma *m.*

plạstic, ~ă *adj.* plastique; *artă ~ă* arts plastiques // *artist ~* plasticien *m.*; *evocare ~ă* évocation suggestive; *expresie ~ă* expression imagée.

plasticiạn, ~ă *adj.* plasticien, ~ ne.

plasticitạte *f.* plasticité *f.*

plastogrạf, ~ă *m.f.* faussaire.

plastografiạ *vt.* contrefaire, falsifier.

plastografiạt, ~ă *adj.* contrefait, ~e; falsifié, ~e.

plastografịe *f.* faux (en écriture) *m.*

plastrọn *n.* plastron *m.*, devant de chemise (d'homme).

plạsture *m.* emplâtre *m.*

plat, ~ă *adj.* aplati, ~e; plat, ~e.

platạn¹ *m.* *(bot.)* platane *m.*

platạn² *n.* plateau (de balance) *m.*

plạtă *f.* **1.** paye *f.*, payement *m.*; *(ec., fin.)* *balanță de plăți* balance de paiements. **2.** rémunération *f.* // *cu* ~ pour de l'argent; payant; *fără* ~ à titre gracieux; *(fam.)* *a lăsa în plata domnului* **a.** abandonner à son sort; **b.** laisser agir à sa guise.

plạtcă *f.* empiècement (de chemise, de robe) *m.*

platfọrmă *f.* plate-forme *f.* // ~ *plutitoare* ponton *m.*

platinạ *vt.* platiner.

platinạre *f.* platinage *m.*

platinạt, ~ă *adj.* platiné, ~e.

plạtină *f.* **1.** *(met.)* platine *m.* **2.** *(maș.)* platine *f.*

platitụdine *f.* **1.** platitude *f.*, banalité *f.*, fadaise *f.* **2.** médiocrité *f.*

plạtnic, ~ă *m.f.* *bun* ~ bon payeur, solvable.

platọnic, ~ă I. *adj.* **1.** platonique. **2.** sans effet; formel, ~le. **II.** *adv.* platoniquement.

platonịsm *n.* platonisme *m.*

plạtoșă *f.* cuirasse *f.*

platọu *n.* *(geogr.)* plateau *m.*

plạur *m.* île flottante (dans le delta du Danube).

plauzịbil, ~ă *adj.* plausible, vraisemblable.

plạy-back [pleĭ-bec] *m.* *(cinema, tele.)* play-back *m.*

plạy-boy [pleĭ-boi) *m.* play-boy *m.*

plăceạ *vi.* plaire, convenir; *a-i ~ cuiva undeva* s'y plaire // *dacă-ți place!* c'est à prendre ou à laisser; *îmi place să cred* j'aime à croire; j'espère que...; *știi că-mi placi?* en voilà une idée! c'est un peu fort!

plăcẹre *f.* plaisir *m.*; *de* ~ par (pur) plaisir // *cu* ~ volontiers; *fără* ~ à contre cœur, de mauvais gré.

plăcintạr *m.* **1.** pâtissier *m.* **2.** marchand de galettes.

plăcịntă *f.* pâtisserie *f.*; galette *f.*

plăcintărịe *f.* pâtisserie *f.*

plăcụt, ~ă *adj.* agréable; sympathique // *persoană ~ă* personne avenante.

plămạdă, plămădeạlă *f.* levain *m.*

plămădị *vi.* préparer le levain.

plămîn *m.* *(anat.)* poumon *m.* // *bolnav de ~i* phtisique *m.*, poitrinaire *m.*

plănuị *vt.* **1.** projeter, faire des plans (des projets). **2.** tramer, combiner.

plăpînd, ~ă *adj.* délicat, ~e; frêle; chétif, -ive.

plăpumạr, -ăreạsă *m.f.* matelassier, -ère.

plăseạ *f.* manche (du couteau) *m.*

plăsmuị *vt.* **1.** créer, engendrer. **2.** inventer, imaginer. **3.** falsifier, contrefaire.

plăsmuịre *f.* **1.** création *f.* **2.** imagination *f*; fantaisie *f.* **3.** falsification *f.*; faux *m.*

plăsmuịt, ~ă *adj.* **1.** créé, ~e. **2.** inventé, ~e; imaginé, ~e. **3.** falsifié, ~e; contrefait, ~e.

plăsmuitọr *m.* falsificateur *m.*; faussaire (d'actes) *m.*

plătị I. *vt.* **1.** payer, acquitter; régler (une note, une consommation). **2.** rétribuer. **II.** *vi.* valoir, faire // *a ~ cu aceeași monedă* rendre la pareille. **III.** *vr.* s'acquitter (envers).

plătịbil, ~ă *adj.* payable.

plătịcă *f.* *(iht.)* brème *f.*

pleạsnă *f.* **1.** mèche *f.*, lanière (de fouet) *f.* **2.** *(la pl.)* aphte *m.*

pleạșcă *f.* *(fam.)* aubaine *f.*

pleạvă *f.* balle (de blé) *f.* // *pleava societății* la lie de la société.

plẹbe *f.* **1.** *(ist.)* plèbe *f.* **2.** *(fig.)* populace *f.*, racaille *f.*

plebiscịt *n.* *(pol.)* plébiscite *m.*

plecạ¹ *vi.* partir, s'en aller // *(fam.)* *hai, pleacă!* sauvez-vous!

plecạ² I. *vr.* **1.** s'incliner, se courber, (se) pencher. **2.** *(fig.)* céder; se soumettre. **II.** *vt.* baisser // *a-și ~ capul* se soumettre; *a-și ~ urechea* prèter l'oreille (à...).

plecạre *f.* **1.** départ *m.*; *la* ~ au (moment du) départ; *a lua drept punct de* ~ prendre pour point de départ. **2.** *(sport)* start *m.* // *gata de* ~ sur le point de partir.

plecạt, ~ă *adj.* penché, ~e; courbé, ~e.

plecăciụne *f.* courbette *f.*, révérence *f.*

pled *n.* plaid *m.*, couverture *f.*

pleda *vi.* *(jur.)* plaider.

pledoarịe *f.* **1.** plaidoirie *f.* **2.** *(jur.)* plaidoyer *m.*

pleiạdă *f.* **1.** *(lit.)* pléiade *f.* **2.** *(fig.)* groupe de personnes remarquables.

plenạr, ~ă I. *adj.* plénier, -ère; *ședință ~ă* séance plénière. **II.** *f.* assemblée plénière.

plenipotẹnță *f.* pleins pouvoirs *m. pl.*

plenipotențiạr, ~ă *adj.* plénipotentiaire // *puteri ~e* pleins pouvoirs *m. pl.*

plenitụdine *f.* **1.** plénitude *f.* **2.** totalité *f.*

pleoạpă *f.* *(anat.)* paupière *f.*

pleonạsm *n.* pléonasme *m.*

pleonạstic, ~ă *adj.* pléonastique.

pleosc *interj.* plouf! vlan!

pleoscăị *vi.* clapoter.

pleoscăịt *n.* clapotis *m.*; clapotement *m.*

pleoștị *vt. vr.* **1.** (s')aplatir, (se) déformer. **2.** *(fig.)* (se) déprimer; (s')affaisser.

pleoștịre *f.* accablement *m.*, dépression *f.*

pleoștịt, ~ă *adj.* **1.** mou (mol), molle; pendant, ~e. **2.** *(fig.)* déprimé, ~e; abattu, ~e.

plescăị *vi.* **1.** *(despre oameni)* clapper. **2.** *(despre ape)* clapoter.

plescăịre *f.*, **plescăịt** *n.* **1.** clappement (de la langue) *m.* **2.** clapotis (de l'eau) *m.*

plescăitụră *f.* claquement (de fouet) *m.*

plesnị I. *vi.* **1.** crever, se fendre; éclater. **2.** *(despre benzi, coarde)* se casser. **3.** claquer, cingler (du fouet) // *cît ai ~ din bici* immédiatement, en un clin d'œil; *a ~ de...* être (trop) plein de...; *a-i ~ cuiva obrazul de rușine* mourir de honte; *(fam.)* *a o ~ bine* parler à propos. **II.** *vt.* **1.** cingler, fouetter. **2.** frapper; cogner. **III.** *vr.* **1.** heurter. **2.** se fendre; se fêler.

plesnịre *f.* **1.** éclatement *m.* **2.** claquement *m.* **3.** crevaison *f.*

plesnịt, ~ă *adj.* **1.** fêlé, ~e. **2.** craqué, ~e; crevé, ~e.

plesnitụră *f.* **1.** coup *m.*; claquement *m.* **2.** fêlure *f.*

pleșcạr *m.* *(fam.)* profiteur *m.*

pleşuv, **~ă** *adj.* **1.** *(despre oameni)* chauve. **2.** *(despre sol, munţi, copaci)* dégarni, ~e (de).

pleşuvịe *f.* calvitie *f.*

plete *f. pl.* mèches de cheveux (qui flottent sur les épaules).

pleţọs, -oạsă *adj.* **1.** *(despre oameni)* chevelu, ~e; à longs cheveux. **2.** *(despre plante)* pleureur, -euse.

pleurạl, **~ă** *adj.* *(anat.)* pleural, ~e.

plẹură *f.* *(anat.)* plèvre *f.*

pleurezịe *f.* *(med.)* pleurésie *f.*

pleurịtă *f.* *(med.)* pleurite *f.*

plevụşcă *f.* *(iht.)* fretin *m.*; alevin *m.*

plex *n.* *(anat.)* plexus *m.*

plẹxiglas *n.* plexiglas *m.*

pliạ *vt. vr.* (se) plier.

pliạbil, **~ă, pliạnt,** **~ă** *adj.* pliant, ~e.

plic *n.* enveloppe *f.*; *în ~* sous enveloppe; cacheté, ~e.

plicticọs, -oạsă *adj.* ennuyeux, -euse; embêtant, ~e.

plictịs *n.* *(fam.)* ennui *m.*, cafard *m.*

plictiseạlă *f.* **1.** ennui *m.*, cafard *m.* **2.** désagrément *m.*, embarras *m.*

plictisị **I.** *vr.* s'ennuyer. **II.** *vt.* *(fam.)* embêter agacer.

plictisịt, **~ă** *adj.* *(despre oameni)* **1.** ennuyé, ~e. **2.** *(fam.)* embêté, ~e.

plictisitọr, -oạre *adj.* **1.** ennuyeux, -euse; fade, insipide. **2.** *(fam.)* embêtant, ~e; agaçant, ~e.

pliẹre *f.* pliage *m.*

plimbạ *vr.* se promener; *(fam.)* se balader.

plimbạre *f.* promenade *f.*, tour *m.* // *(fam.)* *a trimite pe cineva la ~* se débarrasser de qn.

plimbărẹţ, -eạţă *adj.* *(despre oameni)* flâneur, -euse.

plimbărịcă *f.* *(fam.)* petite promenade.

plin, **~ă** **I.** *adj.* **1.** plein, ~e; rempli, ~e. **2.** comble; bondé, ~e. **3.** massif, -ive; compact, ~e. **4.** dodu, ~e; potelé, ~e. **5.** *(fig.)* ample, intense // *~ de forţă* vigoureux; *~ de sine* infatué; *profesor ~* professeur titulaire; *în ~ (ă)...* au milieu de... **II.** *n.* plein *m.* // *din ~* **a.** à profusion; **b.** pleinement; *a lovi în ~* atteindre le but.

plinătạte *f.* plénitude *f.*

plinụţ, **~ă** *adj.* rondelet, ~te; potelé, ~e.

plisạ *vt.* plisser.

plisạre *f.* plissage *m.*, plissement *m.*

plisạt, **~ă** *adj.* plissé, ~e.

plisc *n.* **1.** *(ornit.)* bec *m.* **2.** *(fam.)* gueule *f.*

plisẹu *n.* plissé *m.*

plịtă *f.* fourneau de cuisine.

plịu *n.* pli *m.*

plivị *vt.* **1.** sarcler. **2.** tailler, ébourgeonner (la vigne).

plivịre *f.*, **plivịt** *n.* sarclage *m.*

plivịt, **~ă** *adj.* *(despre culturi)* sarclé, ~e; *(despre viţa de vie)* taillé, ~e; ébourgeonné, ~e.

plivitọr *m.* sarcleur *m.*

plîngăciọs, -oạsă, plîngărẹţ, -eạţă *adj.* pleurnicheur, -euse.

plîngătọr, -oạre *adj.* plaintif, -ive; dolent, ~e // *salcie -oare* saule pleureur.

plînge **I.** *vi.* pleurer // *(fig.)* *a-i ~ cuiva de milă* avoir grande pitié de qn. **II.** *vr.* **1.** se plaindre, se lamenter. **2.** réclamer, porter plainte.

plîngere *f.* **1.** plainte *f.*, lamentation *f.* **2.** réclamation *f.*

plîns *n.* pleurs *m. pl.*; lamentation *f.* // *de ~* lamentable, déplorable.

plînset *n.* larmes *f. pl.*; pleurs *m. pl.*

ploạie *f.* pluie *f.* // *~ măruntă* bruine *f.*; *~ repede* averse *f.*; *apă de ~* **a.** eau pluviale; **b.** *(fam.)* de la blague en bouteille.

plocọn *n.* cadeau *m.*, présent *m.*

ploconeạlă *f.* **1.** courbette *f.*, révérence *f.* **2.** *(fig.)* flatterie *f.*; adulation *f.*

ploconị *vr.* **1.** s'incliner (humblement), faire de (plattes) courbettes (devant...). **2.** *(fig.)* flatter, aduler.

plod *m.* *(fam.)* marmot *m.*, mioche *m.*

ploiọs, -oạsă *adj.* pluvieux, -euse.

plombạ *vt.* plomber, obturer.

plombạt *n.* plombage *m.*, obturation *f.*

plọmbă *f.* plombage *m.* // *a pune o ~* plomber.

plonjạ *vi.* plonger.

plonjọn *n.* *(sport)* plongeon *m.*

plop *m.* peuplier *m.*

plọscă *f.* **1.** gourde *f.* **2.** urinal *m.*

plọşniţă *f.* punaise *f.*

plouạ *vi.* pleuvoir; *plouă cu găleata* il pleut à verse // *plouă ca prin sită* il bruine.

plouạt, **~ă** *adj.* **1.** trempé, ~e (par la pluie). **2.** *(fig.)* penaud, ~e; triste; abattu, ~e.

plug *n.* charrue *f.* // *~ nivelator* niveleur *m.*; *~ de zăpadă* chasseneige *m.*

plugạr *m.* agriculteur *m.*

plugărị *vi.* labourer.

plugărịe *f.* agriculture *f.*

plugărịme *f.* la masse des laboureurs.

plugărịt *n.* labourage *m.*

plumb *m.* **1.** *(met.)* plomb *m.* **2.** *(mil.)* balle *f.*; projectile *m.*

plombifẹr, **~ă** *adj.* plombifère.

plumbuị *vt.* **1.** plomber, mettre les scellés. **2.** plomber, recouvrir de plomb.

plumbuịt, **~ă** **I.** *adj.* **1.** plombé, ~e; scellé, ~e. **2.** recouvert(e) (d'une couche de plomb). **II.** *n.* plombage *m.*

plumburịu, -ie *adj.* *nori -ii* nuages plombés.

plurạl *n.* *(gram.)* pluriel *m.*

pluralịsm *n.* *(fil.)* pluralisme *m.*

pluralitạte *f.* **1.** pluralité *f.*, multiplicité *f.* **2.** diversité *f.*

plụri. *elem. de comp.* pluri-.

plus *n.* **1.** surplus *m.*, excédent *m.* // *în ~* en outre, en sus. **2.** *(mat.)* plus *m.*

plusprodụs *n.* plus-produit *m.*

plusvaloạre *f.* plus-value *f.*

pluş *n.* *(text.)* peluche *f.*

pluşạt, **~ă** *adj.* **1.** *(despre mobile)* tapissé(e) de peluche. **2.** *(despre ţesături)* pelucheux, -euse.

plutạş *m.* batelier *m.*

plụtă¹ *f.* radeau *m.* // *(sport)* *a face pluta* faire la planche.

plụtă² *f.* **1.** *(bot.)* peuplier pyramidal. **2.** liège *m.* **3.** flotte *f.*, flotteur *m.*

plutărị *vi.* **1.** voguer sur (un) radeau. **2.** transporter sur radeaux.

plutărịe *f.*, **plutărịt** *n.* transport sur radeaux.

plutị *vi.* **1.** *(despre obiecte)* flotter. **2.** *(despre ambarcațiuni)* voguer. **3.** *(despre păsări)* planer (dans les airs).

plutịre *f.* flottement *m.*, flottage *m.*

plutitọr, -oạre *adj.* flottant, ~e.

plutocrạt *m.* *(pol.)* plutocrate *m.*

plutocrațịe *f.* *(pol.)* plutocratie *f.*

plutọn *n.* *(mil., sport)* peloton *m.*

plutoniẹr *m.* *(mil.)* adjudant *m.*

plutọniu *n.* *(met.)* plutonium *m.*

pluviạl, ~ă *adj.* pluvial, ~e.

pluviomẹtru *n.* pluviomètre *m.*

pnẹu *n.* pneu *m.*

pneumạtic, ~ă *adj.* pneumatique.

pneumonịe *f.* *(med.)* pneumonie *f.*

pneumotorạx *n.* *(med.)* pneumothorax *m.*

poạlă *f.* **1.** pan *m.*, bas (de jupe) *m.* **2.** *(la pl.)* jupe *f.* // *a ține în ~* tenir sur ses genoux; *poale-n brîu* galette au fromage; *poalele muntelui* le pied de la montagne; *poalele pădurii* l'orée de la forêt.

poạmă *f.* **1.** fruit *m.* **2.** *(la pl.)* fruits séchés. **3.** *(reg.)* raisin *m.* **4.** *(fig.)* crapule *m.*, gredin *m.*

poansọn *n.* *(tehn.)* poinçon *m.*

poansonạ *vt.* *(tehn.)* poinçonner.

poansonạre *f.* *(tehn.)* poinçonnage *m.*

poansònẹză *f.* *(tehn.)* poinçonneuse *f.*

poạntă *f.* pointe *f.*, trait d'esprit.

poạrtă *f.* **1.** porte *f.* **2.** *(sport)* but *m.*; goal *m.* // *a sta (a rămîne, a se uita) ca vițelul la poarta nouă* être désorienté(e), dépaysé(e).

poạte *adv.* peut-être.

poc *interj.* pan!

pocạl *n.* grand verre; gobelet *m.*

pocăị *vt.* **1.** *(bis.)* faire pénitence; se repentir. **2.** *(fam.)* regretter.

pocăịnță, pocăịre *f.* **1.** repentir *m.* **2.** *(bis.)* pénitence *f.*

poceạlă *f.* laideur *f.*; enlaidissement *m.*

pọcher *n.* poker *m.*

pocị *vt. vr.* (se) défigurer; (s')abîmer.

pocinọg *n.* mésaventure *f.*; bévue *f.*; frasque *f.* // *a face cuiva un ~* **a.** provoquer un ennui à qn.; **b.** jouer un mauvais tour à qn.

pocịt, ~ă *adj.* **1.** *(despre ființe)* laid, ~e; défiguré, ~e; estropié, ~e. **2.** *(despre lucruri)* en mauvais état; *(fam.)* moche.

pocitạnie, pocitụră *f.* magot *m.*, monstre *m.*

poclạdă *f.* couverture paysanne en laine brute.

pọcnet *n.* détonation *f.*; coup *m.*; éclat *m.*

pocnị **I.** *vi.* **1.** éclater; crever. **2.** tonner, retentir (fortement). **3.** (faire) claquer. **II.** *vt.* **1.** frapper. **2.** gifler; *(fam.)* flanquer.

pocnitoạre *f.* pétard *m.*

pocnitụră *f.* **1.** détonation *f.* **2.** craquement *m.*; claquement *m.*

pod *n.* **1.** pont *m.*; *(tehn.)* *~-basculă* pont basculant; *~ rulant* pont roulant. **2.** grenier *m.* // *a cădea din ~* tomber des nues; *~ umblător* bac *m.*; *~ul palmei* la paume, le creux de la main.

podạgră *f.* *(înv.)* podagre *f.*, goutte *f.*

podeạ *f.* *(constr.)* plancher *m.*

podẹț *n.* passerelle *f.*

podgoreạn *m.* viticulteur *m.*; vigneron *m.*

podgọrie *f.* vignoble *m.*

podị *vt.* planchéier (une chambre).

podidị *vt.* *a te ~ plînsul* fondre en larmes; *a te ~ rîsul* éclater de rire.

pọdină *f.* planche (pour le plancher) *f.*

podịș *n.* *(geogr.)* plateau *m.*

podịșcă *f.* **1.** passerelle *f.* **2.** plateforme *f.*

podịt, ~ă **I.** *adj.* planchéié, ~e. **II.** *n.* planchéiage *m.*

pọdium *n.* podium *m.*, estrade *f.*

podoạbă *f.* ornement *m.*; parure *f.*

poẹm *n* poème *m.*

poẹt, ~ă *mf.* poète, poétesse

poetạstru, poetạș *m.* *(depr.)* poétereau *m.*

poẹtic, ~ă **I.** *adj.* **1.** poétique. **2.** *(fig.)* merveilleux, -euse; enchanteur, -trice. **II.** *adv.* poétiquement. **III.** *f.* poétique *f.*; système poétique.

poetizạ *vt.* **1.** poétiser. **2.** *(fig.)* embellir, idéaliser.

poetizạre *f.* idéalisation *f.*

poezịe *f.* poésie *f.*

pofịdă *f.* dépit *m.*; mépris *m.* // *în pofida...* malgré...

pọftă *f.* **1.** désir *m.*, envie *f.* **2.** caprice *m.* **3.** appétit *m.*; *~ bună!* bon appétit! // *cu ~* de tout cœur, avec grand plaisir; *a-și pune pofta-n cui* en faire son deuil; *fără ~* à contre-cœur.

poftị **I.** *vt.* **1.** désirer, avoir envie de. **2.** inviter, prier; *a ~ la masă* inviter (prier) à dîner (à déjeuner). **3.** souhaiter; *a ~ ziua bună* souhaiter le bonjour. **II.** *vr.* s'inviter, se prier (réciproquement).

poftiçiọs, -oạsă *adj.* **1.** gourmand, ~e. **2.** avide.

poftịm *interj.* **1.** je vous prie; s'il vous plaît. **2.** vous dites? plaît-il? **3.** allons donc! **4.** essayez un peu! **5.** prenez // *~ la masă* le dîner (le déjeuner) est servi; *~ în casă* veuillez entrer.

poftịre *f.* invitation *f.*

pogọn *n.* unité de mesure agraire.

pogorị *vr.* *(înv.)* descendre.

pogrọm *n.* pogrom(e) *m.*

poiạnă *f.* clairière *f.*

poiạtă *f.* *(reg.)* **1.** poulailler *m.* **2.** hangar *m.*, remise *f.*

pọimîine *adj.* après demain // *mîine-~* bientôt, sous peu.

pojạr *n.* **1.** *(med.)* rougeole *f.* **2.** fournaise *f.*, chaleur excessive.

pojghịță *f.* couche (mince) *f.*

pol *m.* *(geogr.)* pôle *m.*

polạr, ~ă *adj.* polaire; *climă ~ă* climat polaire, glacial.

polaritạte *f.* *(fiz.)* polarité *f.*

polarizạ *vt.* **1.** *(fig.)* polariser. **2.** *(fig.)* concentrer, rassembler (autour de...).

polarizạnt, ~ă *adj.* *(fiz.)* polariseur, -euse; polarisant, ~e.

polarizạre *f.* *(fiz.)* polarisation *f.*

polarizatọr, -oạre *adj.* *(fiz.)* polarisateur, -trice.

polarizọr *n.* *(fiz.)* polariseur *m.*

polạtră *f.* *(reg.)* cellier (d'une maison paysanne) *m.*

polẹi^1 *n.* verglas *m.*

poleị^2 *vt.* **1.** dorer. **2.** *(fig.)* faire reluire, donner de l'éclat.

poleiạlă, poleịre *f.* **1.** dorure *f.* **2.** *(peior.)* clinquant *m.*, vernis *m.*

poleịt, **~ă** *adj.* doré, ~e.

polẹmic, **~ă** *adj.*, *f.* polémique.

polemịst *m.* polémiste *m.*

polemizạ *vi.* polémiquer (contre).

polẹn *n.* *(bot.)* pollen *m.*

polenizạ *f.* pollinisation *f.*

pọli- *elem. de comp.* poly-.

poliarticulạr, **~ă** *adj.* polyarticulaire.

poliartrịtă *f.* *(med.)* polyarthrite *f.*

policạndru *n.* candélabre *m.*, lustre *m.*

policẹr *n.* rayon (d'étagère) *m.*; planchette *f.*

policioạră *f.* petite étagère (suspendue).

policlịnică *f.* (poly)clinique *f.*

policrọm, **~ă** *adj.* polychrome.

policromịe *f.* polychromie *f.*

polifọnic, **~ă** *adj.* polyphonique.

polifonịe *f.* polyphonie *f.*

poligạm *m.* polygame.

poligạmie *f.* polygamie *f.*

poliglọt, **~ă** *adj.* polyglotte.

poligọn *n.* *(mil.)* polygone *m.*, champ de tir.

poligonạl, **~ă** *adj.* polygonal, ~e.

poligrạfic, **~ă** *adj.* polygraphique.

poligrafịe *f.* polygraphie *f.*

poliloghịe *f.* prolixité *f.*, verbiage *m.*

polimẹr *m.* *(chim.)* polymère *m.*

polimerizạ *vt.* *(chim.)* polymériser.

polimerizạre *f.* *(chim.)* polymérisation *f.*

polimọrf, **~ă** *adj.* *(chim.)* polymorphe.

polimorfịsm *n.* *(chim.)* polymorphisme *m.*

polinọm *n.* *(mat.)* polynôme *m.*

poliomielịtă *f.* *(med.)* poliomyélite *f.*

polịp *m.* *(zool., med.)* polype *m.*

polisemạntic, **~ă** *adj.* *(lingv.)* polysémantique.

polisemịe *f.* *(lingv.)* polysémie *f.*

polisilạbic, **~ă** *adj.* polysyllabe, polysyllabique.

politẹhnic, **~ă** *adj.*, *f.* polytechnique.

politehniciạn *m.* *(fam.)* polytechnicien *m.*

politẹțe *f.* politesse *f.*; civilité *f.*

polịtic, **~ă** *adj.*, *f.* politique.

politicẹște *adv.* politiquement.

politiciạn *m.* *(peior.)* politicien *m.*

politicọs, -oạsă **I.** *adj.* poli, ~e; bien élevé, ~e; courtois, ~e. **II.** *adv.* poliment, courtoisement.

politizạ *vt.* politiser.

politizạre *f.* politisation *f.*

polițại *m.* *(înv.)* **1.** chef de police. **2.** gardien de la paix; *(fam.)* poulet *m.*; *(peior.)* flic *m.*

pọliță [1] *f.* tablette suspendue; rayon *m.*, étagère *f.*

pọliță[2] *f.* lettre de change, traite *f.* // *(fam.) a plăti polița* rendre la monnaie (de sa pièce à...).

polițịe *f.* *(înv.)* police *f.*; sécurité publique.

polițienẹsc, -eạscă *adj.* *(peior.)* policier, -ère.

polițịst, **~ă** **I.** *adj.* *(peior.)* policier, -ère. **II.** *m.* *(înv.)* agent de police; policier *m.*; *(peior.)* flic *m.*

polivalẹnt, **~ă** *adj.* polyvalent, ~e.

polivalẹnță *f.* polyvalence *f.*

polizọr *n.* *(tehn.)* polissoir *m.*

pọlo *n.* *(sport)* polo *m.*; *~ pe apă* water-polo *m.*

polobọc *n.* tonneau *m.*, fût *m.*, futaille *f.*

polobocẹl *n.* tonnelet *m.*

polọg[1] *n.* fauchée *f.*, gerbe de foin.

polọg[2] *n.* **1.** bâche *f.* **2.** dais *m.*, baldaquin *m.*

pologị *vt.* **1.** faucher. **2.** réunir en gerbes.

polọn, **~ă** *adj.* polonais, ~e.

polonẹz, **~ă** **I.** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* polonais, ~e. **II.** *f. art.* le polonais *m.*, la langue polonaise.

polonịc *n.* louche *f.*

polọniu *n.* *(met.)* polonium *m.*

poltrọn, -oạnă *adj.* poltron, ~ne; lâche.

poltronerịe *f.* poltronnerie *f.*, lâcheté *f.*

poluạ *vt.* *(despre substanțe toxice)* polluer; *a ~ atmosfera* polluer l'atmosphère.

poluạnt, **~ă** **I.** *adj.* *(chim., despre substanțe)* polluant, ~e. **II.** *m.* (produit) polluant *m.*

poluạre *f.* pollution *~a aerului (a apelor, a atmosferei)* la pollution de l'air (des eaux, de l'atmosphère).

pom *m.* arbre (fruitier) *m.*

pomạdă *f.* pommade *f.*

pomanagịu, -oạică *m.f.* profiteur, -euse; quémandeur, -euse.

pomạnă *f.* **1.** aumône *f.*, charité *f.*; *a da de ~* faire la charité. **2.** repas funéraire // *a cere de ~* mendier; *(fam.) de ~* pour rien.

pomẹlnic *n.* **1.** *(rel.)* obituaire *m.* **2.** *(ir.)* litanie *f.*

pomeneạlă *f.* *nici ~* **a.** pas l'ombre de...; **b.** pas question de...

pomenị **I.** *vt.* *vi.* **1.** rappeler, mentionner, citer. **2.** parler de; se souvenir de // *(fam.) are să mă pomenească!* il aura de mes nouvelles! **II.** *vr.* **1.** se passer, arriver, survenir. **2.** se trouver inopinément dans une situation quelconque. **3.** *(impers.)* parler de..., mentionner // *unde se pomenește?* pas du tout; *te pomenești că...* **a.** est-ce-que par hasard...; **b.** il se peut que...

pomenịre *f.* **1.** souvenir *m.*; mémoire *f.* **2.** commémoration *f.*; *spre ~* en souvenir de, en commémoration // *(rel.) veșnica ~* de profundis.

pomenịt, **~ă** *adj.* cité, ~e; mentionné, ~e.

pomẹt *n.* **1.** verger *m.* **2.** *(la pl.)* (grande quantité de) fruits variés.

pomẹți *m.pl.* *(anat.)* pommettes *f.pl.*

pomịcol, **~ă** *adj.* arboricole.

pomicultọr *m.* pomiculteur *m.*, arboriculteur *m.*

pomicultụră *f.* arboriculture *f.*

pọmină *f.* renom *m.*; renommée *f.* // *(fam., ir.) de ~* **a.** mémorable; **b.** fameux, -euse; *a se face de ~* se compromettre.

pomișọr *m.* arbrisseau *m.*

pomolọg *m.* (spécialiste, naturaliste) pomologue *m.*; pomologiste *m.*

pomolọgic, **~ă** *adj.* pomologique.

pomologịe *f.* pomologie *f.*

pompạ *vt.* pomper // *a ~ bani* extorquer de l'argent.

pompạre *f.* pompage *m.*

pọmpă[1] *f.* *(tehn.)* pompe *f.*

pọmpă[2] *f.* pompe *f.*, faste *m.*; somptuosité *f.* // *cu ~* fastueusement.

pompiẹr *m.* pompier *m.*

pompọn *n.* pompon *m.*

pompọs, -oạsă **I.** *adj.* pompeux, -euse; fastueux, -euse // *stil ~* style prétentieux, solennel. **II.** *adv.* pompeusement.

pọnce *adj.* *piatră ~* pierre ponce.

pọncio *n.* poncho *m.*

poncịș, **~ă** **I.** *adj.* **1.** *(despre ochi)* louche, bigle **2.** *(despre terenuri)* en pente; abrupt. **II.** *adv.* obliquement, de travers // *a se uita ~* loucher.

ponderạbil, **~ă** *adj.* pondérable.

ponderạt, ~ă *adj.* *(despre oameni, gesturi, atitudini)* pondéré, ~e; modéré, ~e.

ponderatọr, -oạre *adj.* pondérateur, -trice.

pọndere *f.* **1.** poids *m.* **2.** *(fig.)* importance *f.*; valeur *f.*

ponegrị *vt.* médire, diffamer, dénigrer.

ponegrịre *f.* médisance *f.*, diffamation *f.*, dénigrement *m.*

ponegritọr, -oạre I *adj.* *(despre scrieri, discursuri)* diffamatoire. **II.** *adj.*, *m.f.* diffamateur.

ponẹi *m.* *(zool.)* poney *m.*

ponọr *n.* escarpement *m.*, pente *f.*; ravin *m.*

ponọs *n.* **1.** conséquence désagréable; ennui *m.*, désagrément *m.*; *a trage ponoasele* souffrir des conséquences désagréables. **2.** insulte *f.*, calomnie *f.*

ponosị *vt.* **1.** user, détériorer (les vêtements). **2.** *(fig.)* diffamer, dénigrer.

ponosịre *f.* **1.** détérioration *f.* **2.** *(fig.)* diffamation *f.*, dénigrement *m.*

ponosịt, ~ă *adj.* *(despre îmbrăcăminte)* usé, ~e; râpé, ~e; piteux, -euse.

pontạ I. *vt.* pointer (la présence). **II.** *vi.* ponter, miser (au jeu de cartes).

pontạj *n.*, **pontạre** *f.* **1.** pointage *m.* **2.** mise (au jeu de cartes) *f.* // *fișă de* ~ fiche de présence.

pontatọr *m.* **1.** pointeur *m.* **2.** ponte (au jeu de cartes) *m.*

pọntă *f.* ponte (des oeufs) *f.*

pontịf *m.* évêque *m.*; prélat *m.* // *suveranul* ~ le pape.

pontificạl, ~ă *adj.* pontifical, ~e; papal, ~e.

pontọn *n.* ponton *m.*

pontoniẹr *m.* pontonnier *m.*

pop *m.* étai *m.*, etançon *m.*

pọp-art *n.* pop'art *m.*

popạs *n.* (lieu d') arrêt *m.*; halte *f.*; *a face* ~ faire halte, s'arrêter.

pọpă *m.* **1.** pope (orthodoxe) *m.*; prêtre *m.* **2.** *(la jocul de cărți)* roi *m.*

popẹsc, -eạscă *adj.* **1.** ecclésiastique. **2.** *(fam.)* grand, ~e; intense.

popẹște *adv.* à la manière des prêtres, comme les prêtres.

popị *vt.* *(fam.)* ordonner prêtre.

popịc *n.* **1.** quille *f.* **2.** étai *m.*, étançon *m.*

popịe *f.* *(fam.)* prêtrise *f.*, sacerdoce *m.*

popịme *f.* clergé *m.*; gens d'église.

popîndặu *m.* *(zool.)* hamster *m.*

poplịn *n.* *(text.)* popeline *f.*

poponẹț I. *m.* espèce de rat des champs. **II.** *n.* **1.** lumignon *m.*; chandelier *m.* **2.** épouvantail (pour les oiseaux) *m.* **3.** *(fam.)* derrière *m.*

popọr *n.* **1.** peuple *m.* **2.** foule *f.*, multitude *f.* // *~ụl muncitor* les travailleurs, les masses laborieuses.

poporạl, ~ă, poporạn, ~ă *adj.* *(înv.)* populaire.

poposị *vi.* s'arrêter, faire halte.

popọtă *f.* *(mil.)* popote *f.*

popreạlă *f.* *(înv.)* **1.** arrêt *m.*; interdiction *f.* **2.** détention préventive.

poprị *vt.* **1.** retenir; interdire. **2.** mettre sous séquestre. **3.** arrêter, mettre en état d'arrestation.

poprịre *f.* **1.** interdiction *f.* **2.** retenue (sur le salaire) *f.* **3.** séquestre *m.*

populạ *vt.* peupler; coloniser.

populạr, ~ă *adj.* populaire.

popularitạte *f.* popularité *f.*; renom *m.*

popularizạ *vt.* populariser; vulgariser; répandre.

popularizạre *f.* vulgarisation *f.*

popularizạt, ~ă *adj.* popularisé, ~e; vulgarisé, ~e.

populạt, ~ă *adj.* *(despre regiuni, locuri)* peuplé, ~e; habité, ~e.

populạție *f.* population *f.*

por *m.* *(anat.)* pore *m.*

porc *m.* **1.** porc *m.*, cochon *m.*; pourceau *m.*; *carne de* ~ viande de porc. **2.** *(fam.)* canaille *f.* // *mezeluri de* ~ charcuterie *f.*; *a face pe cineva albie de ~i* agonir d'injures; *~-sălbatic* sanglier *m.*; *(iht.)* *~-de-mare* scorpion de mer.

porcạr *m.* porcher *m.*

porcărịe *f.* **1.** porcherie *f.*; élevage de porcs. **2.** *(fig.)* cochonnerie *f.*, saloperie *f.*

porcẹsc, -eạscă *adj.* de porc; porcin, ~e // *(fam.)* *noroc* ~ veine de pendu.

porcịn, ~ă *adj.* porcin, ~e.

porcọs, -oạsă *adj.* indécent, ~e, obscène, grossier, -ère.

porẹclă *f.* surnom *m.*, sobriquet *m.*

poreclị *vt.* surnommer.

poreclịt, ~ă *adj.* *(despre oameni)* surnommé, ~e.

porfịr *n.* *(geol.)* porphyre *m.*

porfirịu, -ịe *adj.* pourpre; écarlate.

pornị I. *vi.*, *vr.* **1.** *(despre oameni)* se mettre en route; s'en aller. **2.** *(despre mijloace de locomoție)* se mettre en branle, s'ébranler; *(auto)* démarrer. **3.** *(despre mașini, aparate)* fonctionner; se mettre en marche. **4.** *(fig.)* éclater, se déchaîner. **5.** *(fam., despre oameni)* se mettre à..., commencer. **II.** *vt.* mettre en marche, en branle // *(jur.)* *a ~ proces* intenter procès, appeler en justice.

pornịre *f.* **1.** départ *m.*; *la* ~ au départ. **2.** *(auto)* démarrage *m.*; *(tehn.)* déclenchement *m.*, mise en fonction. **3.** *(fig.)* impulsion *f.*, élan *m.* **4.** *(fam.)* parti pris.

pornịt, ~ă *adj.* **1.** prêt(e) à, sur le point de. **2.** *(fig.)* fâché, ~e; furieux, -euse; acharné(e) contre... // *~ pe* ... **a.** enclin à..., **b.** disposé pour...

pornogrạf *m.* pornographe *m.*

pornogrạfic, ~ă *adj.* pornographique.

pornografịe *f.* pornographie *f.*

porọs, -oạsă *adj.* poreux, -euse.

porozitạte *f.* porosité *f.*

port^1 *n.* *~ de arme* port d'armes.

port^2 *n.* costume *m.*, habit *m.*

port^3 *n.* port *m.*, havre *m.*

portạbil, ~ă *adj.* portable, transportable.

portạl *n.* portail (d'un édifice) *m.*

portaltọi *n.* *(bot.)* porte-greffe *m.*

portạr *m.* **1.** portier *m.*, concierge *m.* **2.** *(sport)* gardien de but, goalkeeper *m.*

portạrmă *f.* porte-arme *m.*

portatịv^1 *n.* *(muz.)* portée *f.*

portatịv^2**, ~ă** *adj.* portatif, -ive; transportable // *dicționar* ~ dictionnaire de poche.

portăreạsă *f.* concierge *f.*, portière *f.*

portărẹl *m.* *(jur.)* huissier *m.*

portbagạj *n.* porte-bagages *m.*

portdrapẹl *m.* porte-étendard *m.*, porte-drapeau *m.*
portiẹră *f.* portière (d'une automobile) *f.*
portịţă *f.* portillon *m.* // ~ *de scăpare* issue *f.*
portjartiẹr *n.* porte-jarretelles *f. pl.*; ceinture *f.*
portmantọu *n.* portemanteau *m.*
portmonẹu *n.* porte-monnaie *m.*; bourse *f.*
portocạl *m.* *(bot.)* oranger *m.*
portocạlă *f.* *(bot.)* orange *f.*
portocalịu, -ịe *adj.* orange.
portofẹl *n.* portefeuille *m.*
portrẹt *n.* portrait *m.*
portretịst *m.* portraitiste *m.*
portţigarẹt *n.* **1.** porte-cigarettes *m.* **2.** fume-cigarettes *m.*
portuạr, ~**ă** *adj.* portuaire.
portughẹz, ~**ă I.** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* portugais, ~e. **II.** *f. art.* le portugais, la langue portugaise.
portuneạltă *f.* porte-outil *f.*
portvizịt *n.* *(înv.)* porte-cartes *m.*
porţelạn *n.* porcelaine *f.*
pọrţie *f.* portion *f.*; ration *f.*
porţiụne *f.* portion *f.*, fragment *m.*, fraction *f.*
porụmb I. *m.* **1.** maïs *m.* **2.** épi de maïs (avec ses grains). **3.** grains de maïs. **II.** *n.* champ de maïs.
porumbạc, ~**ă** *adj.* *(despre păsări)* tacheté, ~e; moucheté, ~e.
porumbạr *n.* pigeonnier *m.*, colombier *m.*
porumbẹl *m.* pigeon *m.*; colombe *f.*
porumbịşte *f.* champ de maïs.
porumbịţă *f.* colombe *f.*
porụncă *f.* ordre *m.*; *la ~!* ordonnez! a vos ordres! **2.** *(rel.)* commandement *m.*
poruncị *vt.* ordonner, commander, intimer.
poruncitọr, -oạre *adj.* *(despre glas, atitudine)* autoritaire; impératif, -ive.
posạc, ~**ă** *adj.* taciturne; maussade.
posedạ *vt.* **1.** posséder. **2.** *(fig.)* savoir, connaître à fond.
posedạre *f.* possession *f.*
posẹsie *f.* *(jur.)* possession *f.*; *a intra în ~* prendre possession (de).
posesiụne *f.* *(ec. pol.)* possession *f.*, colonie *f.*
posesịv, ~**ă** *adj.* possessif, -ive.
posesọr *m.* **1.** possesseur *m.*, propriétaire *m.* **2.** possédant.
posịbil, ~**ă I.** *adj.* possible. **II** *n. a face tot ~ul* faire tout son possible.
posibilitạte *f.* possibilité *f.*, moyen *m.* // *a da ~a să...* mettre en mesure (à même) de...; *în limita posibilităţilor* dans la limite du possible.
posolọgic, ~**ă** *adj.* *(med.)* posologique.
posologịe *f.* *(med.)* posologie *f.*
posomoreạlă *f.* tristesse *f.*; maussaderie *f.*
posomorî *vr.* **1.** s'attrister; se renfrogner. **2.** *(despre cer)* s'obscurcir, se couvrir de nuages.
posomorît, ~**ă** *adj.* **1.** *(despre oameni)* triste; maussade; de mauvaise humeur. **2.** *(fig.)* sombre. **3.** *(despre cer, vreme)* nuageux, -euse.
pospại *n.* **1.** couche légère (de). **2.** *(fig.)* superficialité *f.*, légèreté *f.*; apparence *f.* // *de ~* superficiellement
pospăị *vt.* **1.** saupoudrer; enduire (de). **2.** *(fig.)* bâcler (un travail).
pospăiạlă *f.* *v.* **pospại.**
post[1] *n.* **1.** poste *m.*; ~ *de observaţie* poste de surveillance; lieu de guet. **2.** emploi *m.*
post[2] *n.* jeûne *m.* // *a ţine ~* jeûner, faire maigre; *~ul cel mare* le carême *m.*
post-[3] *elem. de comp.* post-.
postạ *vt. vr.* (se) poster, (se) placer.
postamẹnt *n.* **1.** socle *m.*, piédestal *m.* **2.** estrade *f.*
postạv *n.* *(text.)* drap *m.*
postăvạr *m.* fabricant (marchand) de drap.
postăvărịe *f.* draperie *f.*; manufacture de drap.
postbẹlic, ~**ă** *adj.* d'après-guerre.
postdatạ *vt.* postdater.
postdiluviạn, ~**ă** *adj.* postdiluvien, ~ne.
posteriọr, -oạră *adj.* **1.** postérieur, ~e. **2.** ultérieur, ~e.
posterioritạte *f.* postériorité *f.*
posteritạte *f.* postérité *f.*
postfạţă *f.* postface *f.*
postị *vi.* faire maigre; jeûner.
postmeridiạn, ~**ă** *adj.* postméridien, ~ne; de l'après-midi.
post-mọrtem *adv.*, *adj.* post mortem.
post-restạnt *n.* poste-restante *m.*
post-scrịptum *n.* post-scriptum *m.*
postulạnt, ~**ă** *m.f.* postulant, ~e; solliciteur, -trice; aspirant, ~e.
postulạt *n.* postulat *m.*, norme *f.*, principe *m.*
postụm, ~**ă** *adj.* posthume.
postụră *f.* **1.** posture *f.*, etat *m.*, situation *f.* 2 *(sport)* tenue *f.*
poşẹtă *f.* sac (à main) *m.*
poşidịc *n.* *(fam.)* marmaille *f.*, ribambelle (d'enfants) *f.*
poşịrcă *f.* boisson de mauvaise qualité.
poştạl, ~**ă** *adj.* postal, ~e // *oficiu ~* bureau de poste.
poştaliọn *n.* *(înv.)* **1.** diligence *f.*, voiture de poste *f.* **2.** cheval de poste.
poştạr, poştạş *m.* facteur *m.*
pọştă *f.* **1.** poste *f.*; *vagon de ~* wagon-poste *m.* **2.** courrier *m.*; *poşta redacţiei* le courrier du journal. **3.** *(metr., înv.)* lieue *f.* // *cal de ~* cheval de relais.
poştărịţă *f.* facteur femme.
potạbil, ~**ă** *adj.* potable.
potạie *f.* roquet *m.*; *(fam.)* cabot *m.*
potạsiu *n.* *(chim.)* potassium *m.*
potcạp *n.* bonnet cylindrique porté par les prêtres orthodoxes.
potcoạvă *f.* fer à cheval; *a umbla după potcoave de cai morţi* chercher midi à quatorze heures.
potcovạr *m.* maréchal-ferrant *m.*
potcovărịe *f.* maréchalerie *f.*
potcovị *vt.* **1.** ferrer (un cheval). **2.** *(fig.)* tromper, duper.
potcovịre *f.*, **potcovịt** *n.* ferrure *f.*
potẹcă *f.* sentier *m.* // ~ *în pădure* laie *f.*
potecụţă *f.* sente *f.*
potentạt *m.* potentat *m.*; despote *m.*
potenţiạl, ~**ă I.** *adj.* **1.** *(fiz.)* potentiel, ~le. **2.** *(fig.)* possible, potentiel, ~le; *creştere ~ă* accroissement potentiel. **II.** *n.* *(fiz.)* potentiel *m.*; *(fig.)* ~ *material şi uman* potentiel matériel et humain; ~ *productiv* potentiel productif; ~ *economic* potentiel économique.

potențialitạte *f.* *(fiz.)* potentialité *f.*

potențiomẹtru *n.* *(el.)* potentiomètre *m.*

poterạș *m.* *(înv.)* gendarme *m.*

pọteră *f.* *(înv.)* troupe de gendarmes.

poticneạlă *f.* faux-pas *m.*

poticnị *vr.* **1.** *(despre oameni)* buter, trébucher. **2.** *(despre animale)* broncher. **3.** *(fig.)* échouer.

poticnịre *f.* v. **poticneạlă.**

potịr *n.* **1.** *(bot.)* calice *m.* **2.** timbale *f.*

potîrnịche *f.* *(ornit.)* perdrix *m.*

potlogạr *m.* filou *m.*; charlatan *m.*

potlogărịe *f.* filouterie *f.*; escroquerie *f.*

potolị *vt., vr.* **1.** (se) calmer, (s')apaiser. **2.** (se) diminuer.

potolịre *f.* **1.** apaisement *m.*; calme *m.* **2.** réduction (d'intensité) *f.*

potolịt, ~ă **I.** *adj.* paisible, calme. **II.** *adv.* calmement, doucement; tranquillement.

potọp *n.* **1.** déluge *m.*; pluie torrentielle. **2.** *(fig.)* ravage *m.*, fléau *m.*, calamité *f.*

potopị *vt.* **1.** *(despre ape)* inonder, submerger. **2.** *(fig.)* ravager, anéantir.

potopịre *f.* *(fig.)* ravage *m.*, destruction *f.*

potopịt, ~ă *adj.* **1.** inondé, ~e; submergé, ~e. **2.** *(fig.)* ravagé, ~e; détruit, ~e.

potopitọr, -oạre *adj.* envahissant, ~e; anéantissant, ~e.

potou *n.* *(sport)* poteau *m.*

potpurịu *n.* *(muz.)* pot-pourri *m.*

potricạlă *f.* (sorte de) poinçon *m.*

potricălị *vt.* poinçonner.

potrịvă *f.* *pe (de) potriva...* pareil à...

potriveạlă *f.* **1.** ressemblance *f.* **2.** conformité *f.*, accord *m.* **3.** coïncidence *f.*

potrivị **I.** *vr.* **1.** s'assortir, s'harmoniser. **2.** s'accorder; s'accommoder. **3.** se ressembler. **4.** *(fam.)* aller; *nu se potrivește* cela ne va pas; *se potrivește* c'est vrai; ça va! **5.** s'appliquer // *nu te ~!* ne prends pas au sérieux! *dacă te-ai ~!* si on prenait (ça) à la lettre! **II.** *vt.* **1.** apparier, assortir. **2.** ajuster; régler, mettre au point; *a-și ~ ceasul* régler sa montre. **3.** *(fig.)* combiner, arranger.

potrivịre *f.* **1.** concordance *f.*, correspondance *f.*; accord *m.* **2.** similitude *f.*

potrivịt^1 *n.* arrangement *m.*

potrivịt^2**, ~ă** *adj.* **1.** assorti, ~e. **2.** conforme à, propre à, apte pour; approprié, ~e. **3.** *(despre mecanisme, aparate)* ajusté, ~e; réglé, ~e. **4.** modéré, ~e; moyen, ~ne; *talie ~ă* taille moyenne // *la momentul ~* en temps opportun; *~ cu...* conformément à...; par rapport à...

potrịvnic, ~ă *adj.* **1.** hostile; ennemi, ~e. **2.** défavorable; contraire.

potrọc *n.* **1.** soupe aigre de volaille. **2.** *(la pl.)* abattis de volaille.

povạră *f.* faix *m.*; fardeau *m.*, charge *f.* // *animal de ~* bête de somme.

povạță *f.* conseil *m.*, avis *m.*

povățuị *vt.* conseiller; guider.

povățuitọr, -oạre *m.f.* conseiller, -ère.

povẹste *f.* **1.** conte *m.* **2.** *(fam.)* invention *f.*, récit forgé de toutes pièces. **3.** histoire *f.*, événement *m.* // *dacă-i așa ~a...* s'il en est ainsi...; *ca în povești* merveilleux, fabuleux; *nici ~* pas question; pas l'ombre de; *a ajunge (a se face) de ~* devenir sujet de risée.

povestị **I.** *vt.* conter; raconter; relater (un fait). **II.** *vi.* bavarder.

povestịre *f.* **1.** récit *m.*; narration *f.* **2.** conte *m.*

povestitọr, -oạre *m.f.* narrateur, -trice.

povîrnị *vr.* **1.** s'incliner, se pencher. **2.** se courber, se voûter.

povîrnịș *n.* pente *f.*; versant *m.*

povîrnịt, ~ă *adj.* en pente.

pozạ **I.** *vi.* **1.** poser (pour se faire peindre). **2.** se tenir dans une attitude affectée. **II.** *vt.* *(fam.)* photographier. **III.** *vr.* *(fam.)* se faire photographier.

pọză *f.* **1.** pose *f.*, attitude *f.* **2.** *(fam.)* photographie *f.*

pozitịv, ~ă *adj.* **1.** *(mat., fiz.)* positif, -ive. **2.** concret, -ète, pratique. **3.** *(fig.)* utile; profitable. **4.** *(despre oameni)* pratique, réaliste // *științe ~e* sciences exactes.

pozitivịsm *n.* positivisme *m.*

pozitivịst, ~ă *adj., m.f.* positiviste.

pozịție *f.* **1.** position *f.*, situation *f.*; orientation *f.* **2.** attitude *f.*, tenue *f.* **3.** condition *f.*, rang social // *a lua ~* **a.** *(mil.)* se mettre au garde à vous; **b.** se prononcer (pour ou contre); *(fam)* *~ socială (bună)* standing *m.*

poznạș, ~ă *adj., m.f.* drôle, espiègle.

pọznă *f.* farce *f.*, espièglerie *f.* // *a se ține de pozne* jouer de bons tours; *mare ~!* quelle histoire!

prạctic, ~ă **I.** *adj.* **1.** pratique; utile. **2.** *(despre oameni)* pratique; habile, capable. **II.** *adv.* pratiquement.

practicạ *vt.* pratiquer; exercer, professer // *a ~ sportul* faire du sport.

practicạbil, ~ă *adj.* praticable.

practicạnt, ~ă **I.** *m.f.* **1.** stagiaire. **2.** apprenti, ~e. **II.** *adj.* en activité.

prạctică *f.* **1.** pratique *f.*, usage *m.*; *a pune în ~* mettre en pratique, appliquer. **2.** procédé *m.* // *a-și face practica* faire son apprentissage.

practiciạn *m.* (médecin) praticien *m.*

prạdă *f.* **1.** pillage *m.*; mise à sac. **2.** butin (de guerre) *m.* **3.** proie *f.*; *a cădea ~* être la proie de; *(fig.)* être en proie à la...; *pasăre de ~* oiseau de proie.

praf *n.* **1.** poussière *f.* **2.** poudre *f.*; *lapte ~* lait en poudre // *a șterge ~ul* épousseter; *a face ~* **a.** épuiser, anéantir; **b.** *(fam.)* épater; *un ~ de zahăr* une pincée de sucre.

prag *n.* **1.** seuil *m.*; *în ~ul...* **a.** sur le seuil de..., sur le pas de...; **b.** *(fig.)* au début de... **2.** porte *f.* **3.** *(sport)* planche d'appel // *~ul de sus* le linteau; *a pune piciorul în ~* faire opposition; résister; imposer sa volonté.

pragmạtic, ~ă *adj.* pragmatique.

pragmatịsm *n.* pragmatisme *m.*

pralịnă *f.* praline *f.*

pramạtie *f.* gredin *m.*, crapule *f.*

prạpur *m.* **1.** *(înv.)* étendard *m.*, bannière *f.* **2.** *(pop.)* fraise *f.*

prạșilă *f.* *(agr.)* binage *m.*

prạștie *f.* fronde *f.* // *ca din ~* comme un jet, à tire-d'aile.

prạvilă *f.* *(înv.)* **1.** loi *f.* **2.** code *m.*

praz *m.* *(bot.)* poireau *m.* // *(fam.)* *adio și-un ~ verde!* fiche-moi le camp!

prạznic *n.* **1.** repas mortuaire. **2.** festin *m.* **3.** jour de fête, anniversaire (d'un événement) *f.*

prăbușị *vr.* **1.** s'écrouler, s'effondrer. **2.** *(despre oameni)* s'affaisser, s'affaler.

prăbușịre *f.* **1.** écroulement *m.*, effondrement *m.* **2.** *(fig.)* affaissement *m.*, (grand) découragement *m.*

prăbușịt, **~ă** *adj.* **1.** effondré, ~e; écroulé, ~e. **2.** *(fig.)* (très) découragé, ~e; affaissé, ~e.

prădạ *vt.* **1.** piller, mettre à sac. **2.** dévaliser.

prădạre *f.*, **prădạt^1** *n.* pillage *m.*; mise à sac.

prădạt^2, **~ă** *adj.* **1.** pillé, ~e; mis(e) à sac. **2.** dépouillé, ~e; dévalisé, ~e.

prăfărịe *f.* poussière *f.*

prăfọs, -oạsă *adj.* poussiéreux, -euse; poudreux, -euse.

prăfuị **I.** *vt.* *vr.* (se) couvrir de poussière. **II.** *vt.* pulvériser.

prăfuịt, **~ă** *adj.* **1.** poussiéreux, -euse; couvert(e) de poussière. **2.** *(despre materiale)* pulvérisé, ~e.

prăjeạlă *f.* **1.** friture *f.* **2.** *(culin.)* roux *m.*

prăjị *vt.* **1.** frire, rôtir; *a ~ cartofi* frire des pommes de terre; *a ~ cafea* torréfier du café. **2.** griller; *(tehn.) a ~ un minereu* griller un minerai; *a ~ pîine* griller des tranches de pain.

prăjịnă *f.* **1.** perche *f.*, gaule *f.*; *(sport) săritură cu prăjina* saut á la perche. **2.** *(tehn.)* tige *f.* // *a lua cu prăjina* chasser à coups de bâtons.

prăjịre *f.* **1.** friture *f.*, rôtissage *m.* **2.** torréfaction (du café) *f.* **3.** *(tehn.)* grillage *m.*

prăjịt, **~ă** *adj.* frit, ~e; rôti, ~e; *cartofi prăjiți* pommes (de terre) frites // *pîine ~ă* pain grillé; *cafea ~ă* café torréfié; *(glumeț) răbdări prăjite* des nèfles.

prăjitoạre *f.* *~ de pîine* grille-pain *m.*; *~ de cafea* torréfacteur *m.*

prăjitụră *f.* pâtisserie *f.*; gâteau *m.*

prăpạstie *f.* abîme *m.*, précipice *m.*, gouffre *m.* // *a spune prăpăstii* conter des histoires à dormir debout.

prăpăd *n.*, **prăpădẹnie** *f.* **1.** ravage *m.*, désastre *m.*; calamité *f.* **2.** *(fig.)* foule *f.*; surabondance *f.*; excès *m.* **3.** anéantissement *m.*, ruine *f.*

prăpădị **I.** *vt.* **1.** détruire, anéantir. **2.** tuer. **3.** *(reg.)* gaspiller. **II.** *vr.* mourir // *a se ~ după* ...(en) raffoler, être fou de...; *(fam.) a se ~ de rîs* rire à se tordre; *a nu se ~ cu firea* ne pas s'en faire.

prăpădịt, **~ă** **I.** *adj.* miné, ~e; misérable; a bout de forces. **II.** *m.f.* pauvre diable.

prăpăstiọs, -oạsă *adj.* **1.** *(despre munți, văi)* abrupt, ~e; à pic. **2.** *(despre oameni)* pessimiste; qui broie du noir.

prăsị **I.** *vr.* *(despre animale)* se reproduire; proliférer. **II.** *vt.* élever des animaux pur sang.

prăsịlă *f.* réproduction d'animaux de race // *cal de ~* étalon *m.*

prăsịre *f.*, **prăsịt** *n.* *(zoot.)* réproduction *f.*

prășị *vt.* *(agr.)* sarcler, biner.

prășịre *f.*, **prășịt** *n.* *(agr.)* sarclage *m.*, binage *m.*

prășitoạre *f.* *(agr.)* sarcloir *m.*; bineuse *f.*

prășitọr *m.* sarcleur *m.*

prășitụră *f.* *(agr.)* champ biné.

prăștịnă *f.* *(reg.)* eau-de-vie de marc.

prăvălị **I.** *vr.* **1.** dévaler (en roulant); se précipiter; *(fam.)* dégringoler. **2.** *(despre ziduri, clădiri)* s'écrouler. **3.** *(despre ființe)* s'affaiser; tomber. **II.** *vt.* **1.** abattre. **2.** flanquer (par terre).

prăvălịe *f.* magasin *m.*

prăvălioạră *f.* échoppe *f.*; boutique *f.*

prăvălịre *f.* **1.** chute *f.*; *(fam.)* dégringolade *f.* **2.** *(fig.)* débâcle *m.* **3.** écroulement (de terrains, de murs) *m.*

prăvălit, -ă *adj.* *(despre construcții, ziduri)* écroulé, ~e.

prăznuị *vt.* célébrer, féter.

prăznuịre *f.* festin *m.*

prea *adv.* **1.** très; trop. **2.** extremement; outremesure. **3.** (+ **nu, nici**) guère // *e ~ din cale-afară, e ~ de tot* cela dépasse la mesure (les bornes); *se ~ poate* c'est possible; *nici ~-~, nici foarte-foarte* couci-couça.

preacinstịt, **~ă** *adj.* *(fam.)* honorable, respectable.

preạjmă *f.* *în ~* aux environs; auprès de; autour de; *în preajma* à l'approche de..., vers...

prealạbil, **~ă** *adj.* préalable; *în ~* au préalable, préalablement.

preamărị *vt.* glorifier; *(fam.)* chanter des louanges.

preamărịre *f.* glorification *f.*

preambụl *n.* **1.** préambule *m.* **2.** exorde *m.*

preavịz *n.* préavis *m.*, avis préalable.

precạr, **~ă** *adj.* précaire; incertain, ~e.

precaụt, **~ă** *adj.* prudent, ~e; circonspect, ~e.

precaụție *f.* précaution *f.*; circonspection *f.*

precădẹre *f.* priorité *f.*; préférence *f.*; *cu ~* **a.** de préférence, avant tout; **b.** specialement.

precedạ *vt.* précéder.

precedẹnt, **~ă** *adj.* précédent, ~e; antérieur, ~e. **II.** *n.* précédent *m.*; *fără ~* sans précédent, inouï; unique.

precedẹnță *f.* précedent *m.*

precẹpt *n.* précepte *m.*, règle *f.*, commandement *m.*

preceptọr *m.* *(înv.)* éducateur *m.*, précepteur *m.*

precipitạ *vt.* *vr.* (se) précipiter.

precipitạnt *n.* *(chim.)* précipitant *m.*

precipitạre *f.* précipitation *f.*

precipitạt, **~ă** **I.** *adj.* précipité, ~e. **II.** *adv.* précipitamment. **III.** *n.* *(chim.)* précipité *m.*

precipitạție *f.* *precipitații atmosferice* précipitations atmosphériques.

precịs, **~ă** **I.** *adj.* **1.** précis, ~e; juste. **2.** sûr, ~e; catégorique. **3.** exact, ~e; fixe. **II.** *adv.* précisément; exactement.

precizạ *vt.* **1.** préciser. **2.** déterminer.

precizạre *f.* **1.** précision *f.* **2.** détermination (exacte) *f.* **3.** éclaircissement *m.*

precịzie *f.* précision *f.*, exactitude rigoureuse.

precọce *adj.* *invar.* précoce.

precocitạte *f.* précocité *f.*

preconcepụt, **~ă** *adj.* *idee ~ă* idée préconçue.

preconizạ *vt.* **1.** préconiser; recommander. **2.** emettre (une hypothèse, une idée).

precụm **I.** *conj.* **1.** ainsi que. **2.** comme; *~ urmează* comme suit; *~ vezi* comme vous voyez. **II.** *adv.* (comme) par exemple; tel (que).

precumpănị **I.** *vi.* l'emporter sur; prévaloir. **II.** *vt.* *vr.* (se) compenser; (s')équilibrer.

precumpănitọr, -oạre *adj.* prépondérant, ~e; prédominant, ~e.

precupẹț, -ẹață *m.f.* marchand(e) des quatre saisons.
precupețị *vt.* marchander // *a nu ~ nimic* ne rien épargner, ne se ménager en rien.
precupețịre *f.* marchandage *m.*
precursọr *m.* précurseur *m.*
precuvîntạre *f.* *(înv.)* introduction *f.*, avant-propos *m.*
predạ I. *vt.* **1.** livrer (une marchandise). **2.** transmettre (un message). **3.** remettre (un objet, une lettre). **4.** enseigner. **II.** *vr.* capituler, se rendre.
predạre *f.* **1.** livraison (des marchandises) *f.* **2.** remise (d'une lettre, d'un paquet) *f.* **3.** enseignement *m.* **4.** *(mil.)* capitulation *f.*, reddition *f.*
predecesọr *m.* prédécesseur *m.*; précurseur *m.*
predestinạ *vt.* prédestiner, réserver d'avance.
predestinạre *f.* prédestination *f.*
predestinạt, ~ă *adj.* prédestiné, ~e.
predestinạție *f.* prédestination *f.*
predicạ *vi.* *(rel.)* prêcher.
predicạt *n.* *(gram.)* prédicat *m.*
predicatịv, ~ă *adj.* *(gram.)* *verb ~* verbe en attribut; *nume ~* attribut *m.*
predicatọr *m.* prédicateur *m.*
prẹdică *f.* prêche *m.*, sermon *m.*
predilẹcție *f.* prédilection *f.*, préférence *f.* // *de ~* préféré, ~e.
predispozịție *f.* **1.** prédisposition *f.*, aptitude *f.* **2.** inclination *f.*, penchant *m.*
predispụne *vt. vi.* prédisposer.
predispụs, ~ă *adj.* (+ **la, spre**) prédisposé, ~e (à)
predominạ *vi.* prédominer; prévaloir.
predominạnt, ~ă *adj.* prédominant, ~e.
predominạre *f.* prédominance *f.*
prefabricạ *vt.* préfabriquer.
prefabricạre *f.* préfabrication *f.*
prefabricạt, ~ă I. *adj.* préfabriqué, ~e. **II.** *n.* produit préfabriqué.
prefạce I. *vt.* **1.** refaire, transformer. **2.** *(fig.)* métamorphoser. **II.** *vr.* feindre, simuler; faire semblant de...
prefạcere *f.* **1.** changement *m.*, transformation *f.* **2.** évolution *f.*, métamorphose *f.* **3.** renouvellement *m.*
prefațạ *vt.* préfacer.
prefạță *f.* préface *f.*; introduction *f.*
prefăcătorịe *f.* dissimulation *f.*; feinte *f.*; hypocrisie *f.*
prefăcụt, ~ă I. *adj.* **1.** *(despre oameni)* hypocrite. **2.** *(despre lucruri)* falsifié, ~e; contrefait, ~e. **II.** *m.* *(fam.)* tartufe *m.*
prefẹct *m.* préfet *m.*
prefectụră *f.* préfecture *f.*
preferạ *vt.* préférer; *de preferat* à préférer, préférable.
preferạbil, ~ă *adj.* préférable.
preferențịal, ~ă *adj.* préférentiel, ~le.
preferịnță *f.* préférence *f.*; priorité *f.* // *de ~* particulièrement, surtout.
prefịx, *n.* *(gram.)* préfixe *m.*
pregătị I. *vt.* **1.** préparer. **2.** apprêter (le manger) // *a ~ cadre* former des cadres; *a ~ un elev* donner des répétitions à un élève. **II.** *vr.* se préparer, se disposer (à).
pregătịre *f.* **1.** préparation *f.*; *(la pl.)* préparatifs *m. pl.* **2.** instruction *f.*, formation *f.*
pregătịt, ~ă *adj.* **1.** *(despre oameni)* instruit, ~e; formé, ~e. **2.** *(despre alimente)* apprêté, ~e.
pregătitọr, -oạre *adj.* préparatoire; préliminaire.
prẹget *n.* répit *m.*, cesse *f.*; repos *m.*; *fără (de) ~* **a.** sans cesse, sans répit; **b.** sur le champ, immédiatement.
pregetạ *vi.* hésiter; tarder.
pregetạre *f.* hésitation *f.*; retardement *m.*
pregnạnt, ~ă *adj.* prégnant, ~e; frappant, ~e; expressif, -ive.
pregnạnță *f.* prégnance *f.*
preistọric, ~ă *adj.* **1.** préhistorique. **2.** *(glumeț)* très ancien, ~ne; suranné, ~e.
preistọrie *f.* préhistoire *f.*
preîntîmpinạ *vt.* **1.** prévenir. **2.** contrecarrer.
preîntîmpinạre *f.* prévention *f.*
prejọs *adv.* *mai ~ de(cît)* inférieur à, au-dessous de.
prejudecată *f.* **1.** préjugé *m.* **2.** parti pris *m.*
prejudiciạ *vt.* porter des préjudices; nuire à.
prejudiciạbil, ~ă *adj.* préjudiciable, nuisible
prejudịciu *n.* préjudice *m.*, tort *m.*; *a crea prejudicii grave* causer de fâcheux préjudices.
prelạt *m.* prélat *m.*
prelạtă *f.* bâche *f.*
prelẹgere *f.* conférence *f.*, cours *m.*
preliminạr, ~ă *adj.* préliminaire, préalable.
preliminạrii *m. pl.* préliminaires *m. pl.*; préambule *m.*
prelịnge *vr.* suinter; tomber goutte à goutte.
prelịns, ~ă *adj.* *(despre lichide)* suinté, ~e.
preluạ *vt.* assumer.
prelucrạ *vt.* **1.** usiner (le métal). **2.** façonner (le marbre, le bois). **3.** refaire, remanier; perfectionner. **4.** interpréter (un texte). **5.** *(fam.)* chercher à convaincre. **6.** ordonner systématiquement (un matériel documentaire).
prelucrạre *f.* **1.** usinage (d'une matière première) *m.* **2.** adaptation (d'un texte) *f.* **3.** commentaire (d'un texte) *m.* **4.** classification *f.*, arrangement systématique (d'un matériel documentaire).
prelucrạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre metale)* usiné, ~e. **2.** *(despre piatră)* taillé, ~e; poli, ~e. **3.** *(despre scrieri, texte)* commenté, ~e; expliqué, ~e.
prelụdiu *n.* **1.** *(muz.)* prélude *m.* **2.** *(fig.)* indice *m.*; signe *m.*
prelụng, ~ă I. *adj.* **1.** oblong, -gue. **2.** allongé, ~e. **3.** prolongé. ~e. **II.** *adv.* longuement.
prelungị *vt. vr.* **1.** (se) prolonger. **2.** (s')allonger; croître, augmenter.
prelungịre *f.* **1.** prolongement *m.* **2.** prolongation *f.*
prelungịt, ~ă *adj.* **1.** prolongé, ~e. **2.** allongé, ~e.
prematụr, ~ă *adj.* prématuré, ~e.
premeditạ *vt.* préméditer; *crimă premeditată* crime prémédité.
premeditạre *f.* préméditation *f.*; *cu ~* avec préméditation.
premergătọr, -oạre I. *adj.* antérieur, ~e. **II.** *m.* précurseur *m.*, prédécesseur *m.*
premiạ *vt.* décerner un prix.
premiạnt, ~ă *m.f.* élève qui a reçu un prix.
premiạt, ~ă *adj.* lauréat, ~e.

premiẹră *f. (teatru)* première *f.*

premiẹre *f.* décernement de prix.

premilitạr, ~ă *adj.* prémilitaire.

premịsă *f.* **1.** *(fil.)* prémisse *f.* **2.** base *f.*; condition fondamentale; point de départ.

prẹmiu *n.* prix *m.*

prenụme *n.* prénom *m.*, petit nom.

preocupạ *vt. vr.* (se) préoccuper.

preocupạre *f.* **1.** préoccupation *f.* **2.** intérêt *m.*

preocupạt, ~ă *adj. (despre oameni)* préoccupé, ~e; soucieux, -euse; absorbé, ~e.

preopinẹnt, ~ă *m.f.* préopinant, ~e.

prẹot *m.* prêtre *m.*, curé *m.*

preoteạsă *f. (în antichitate)* prêtresse *f.*

preoțẹsc, -eạscă *adj.* sacerdotal, ~e; ecclésiastique.

preoțịe *f.* sacerdoce *m.*

preoțịme *f.* clergé *m.*

preparạ I. *vt.* **1.** préparer. **2.** apprêter (des mets). **II.** *vr.* se préparer (pour un examen).

preparạre *f.*, **preparạt** *n.* préparation *f.*

preparatịve *f. pl.* préparatifs *m. pl.*

preparatọr, -oạre *m.f.* préparateur, -trice.

prepelicạr *m.* chien d'arrêt; braque *m.*

prẹpeliță *f. (ornit.)* caille *f.*

preponderạ *vi.* prédominer; l'emporter sur.

preponderẹnt, ~ă *adj.* prépondérant, ~e; dominant, ~e.

preponderẹnță *f.* prépondérance *f.*; prédominance *f.*

prepozițịe *f. (gram.)* préposition *f.*

prepoziționạl, ~ă *adj. (gram.)* prépositif, -ive.

prerogatịvă *f.* prérogative *f.*; privilège *m.*

preromạntic, ~ă *adj.* préromantique.

preromantịsm *n.* préromantisme *m.*

presạ *vt.* **1.** présser, comprimer (des matériaux). **2.** pressurer (des fruits).

presạnt, ~ă *adj.* pressant, ~e; urgent, ~e.

presạre *f.* pression *f.*; compression *f.*

presạt, ~ă I. *adj.* pressé, ~e; comprimé, ~e. **II.** *n.* **1.** pressage (des matériaux) *m.* **2.** pressurage (des fruits) *m.*

prẹsă^{1} *f.* presse *f.*, journalisme *m.*; *a lucra în ~* faire du journalisme; *libertatea presei* la liberté de la presse; *(a da o) conferință de ~* (donner une) conférence de presse.

prẹsă^{2} *f.* **1.** pressoir *m.* **2.** presse (à imprimer) *f.*

presărạ *vt.* **1.** saupoudrer. **2.** éparpiller, parsemer.

preschimbạ I. *vt.* échanger. **II.** *vt. vr.* (se) transformer.

preschimbạre *f.* **1.** changement *m.* **2.** transformation *f.*

prescrịe I. *vt. (med.)* préscrire, ordonner. **II.** *vr. (jur.)* se préscrire.

prescrịpție *f. (jur., med)* préscription *f.*

prescụră *f. (rel.)* pain bénit.

prescurtạ *vt.* **1.** abréger (un mot). **2.** résumer, écourter (un texte).

prescurtạre *f.* **1.** abréviation (d'un mot) *f.* **2.** abrègement (d'un texte) *m.*

prescurtạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre cuvinte)* abrégé, ~e. **2.** *(despre texte)* résumé, ~e.

presentimẹnt *n.* pressentiment *m.*; prémonition *f.*

presimțị *vt.* pressentir.

presimțịre *f.* pressentiment *m.*; prémonition *f.*

prẹsing *n. (sport)* pressing *m.*

presiụne *f.* **1.** pression *f.* **2.** *(fig.)* contrainte *f.*

prestạ *vt.* déployer une activité // *a ~ jurămînt* prêter serment.

prestabilị *vt.* préétablir.

prestabilịt, ~ă *adj.* préétabli, ~e.

prestạnță *f.* prestance *f.*

prestạre *f. (jur.)* prestation *f.*; *~ de jurămînt* prestation de serment.

prestạție *f.* prestation (d'un service) *f.*

prestidigitatọr *m.* prestidigitateur *m.*

prestidigitạție *f.* prestidigitation *f.*

prestịgiu *n.* prestige *m.*, considération *f.*

presupụne *vt.* supposer, présumer; *presupunînd că...* à supposer que...; *e de presupus că...* il est à présumer que...

presupụnere *f.* supposition *f.*; hypothèse *f.*

presụs *adv. mai ~ de (decît)* par-dessus (de); au-dessus (de).

preș *n.* tapis *m.* // *~ de papură* paillasson *m.*

președịnte, -tă *m.f.* président, ~e.

președințiạl, ~ă *adj.* présidentiel, ~le.

președințịe *f.* présidence *f.*

pretạ *vr.* se prêter, consentir (à).

pretendẹnt, ~ă *m.f.* prétendant, ~e; aspirant, ~e.

pretẹnție *f.* prétention *f.* // *plin de pretenții* prétentieux, -euse; *fără pretenții* modestement.

pretențiọs, -oạsă *adj.* prétentieux, -euse; exigeant, ~e.

pretẹxt *n.* **1.** prétexte *m.*; *sub ~ că...* sous prétexte que... **2.** stimulant *m.* // *a căuta ~e* chercher des faux-fuyants.

pretextạ *vt.* **1.** prétexter; objecter. **2.** prétendre.

pretimpurịu, -ịe *adj.* précoce; prématuré, ~e.

pretịnde I. *vt.* **1.** réclamer, exiger, revendiquer. **2.** prétendre, soutenir, affirmer. **II.** *vr.* se considérer.

pretutịndeni *adv.* partout, en tous lieux; *de ~* de partout.

preț *n.* prix *m.*; *de ~* de prix, précieux, -euse; *cu orice ~* à tout prix, coûte que coûte; *cu nici un ~* à aucun prix, pour rien au monde // *a pune ~ pe...* accorder (une grande) valeur à...; *(fam.) ~ de...* environ...

prețiọs, -oạsă *adj.* de prix, précieux, -euse // *stil ~* style affecté, recherché.

prețuị I. *vt.* **1.** estimer, évaluer; fixer le prix. **2.** reconnaître la valeur; apprécier. **II.** *vi.* valoir; *a ști cît prețuiește...* savoir ce que... vaut.

prețuịre *f.* **1.** évaluation *f.*, estimation *f.* **2.** *(fig.)* appréciation *f.*, estime *f.*

prevalạ I. *vi.* prévaloir, prédominer. **II.** *vr.* se prévaloir (de); faire valoir.

prevăzătọr, -oạre *adj.* **1.** prévoyant, ~e. **2.** prudent, ~e; circonspect, ~e.

prevedeạ *vt.* **1.** prévoir. **2.** *(despre legi)* prescrire, spécifier. **3.** **(+cu)** pourvoir, nantir (de); munir; équiper.

prevedẹre *f.* prévoyance *f.*, prévision *f.*; *lipsă de ~* manque de prévoyance; imprévoyance *f.*, *(ec.) prevederile de plan* les prévisions du plan.

prevenị *vt.* **1.** prévenir; avertir. **2.** éviter.

prevenịre *f.* prévention *f.*

prevenitọr, -oạre *adj.* prévenant, ~e; aimable; serviable.

preventịv, ~ă *adj.* préventif, -ive.

preventọriu *n.* préventorium *m.*

prevẹnție *f.* *(jur.)* prévention *f.*

prevestị *vt.* **1.** prédire; présager. **2.** *(fig.)* annoncer.

prevestịre *f.* prédiction *f.*, présage *m.*; augure *m.*

prevestịt, ~ă *adj.* prédit, ~e; présagé, ~e.

prevestitọr, ~oạre *adj.* annonciateur, -trice; prémonitoire.

previzịbil, ~ă *adj.* prévisible.

previziụne *f.* prévision *f.*

prezbịt, ~ă *adj.*, *m.f.* *(med.)* presbyte.

prezbịter *m.* *(înv.)* prêtre *m.*

prezbitẹriu *n.* conseil des prêtres.

prezbitịsm *n.*, **prezbițịe** *f.* *(med.)* presbytie *f.*

prezẹnt¹ *n.* *(înv.)* présent *m.*, cadeau *m.*, don *m.*

prezẹnt², ~ă **I.** *adj.* présent, ~e; actuel, ~le; contemporain, ~e. **II.** *m.* *pl.* les présents. **III.** *n.* présent *m.*; actualité *f.* // *în* ~ actuellement, à l'heure actuelle.

prezentạ **I.** *vt.* **1.** présenter, introduire (dans une société, dans un cercle). **2.** donner; tendre. **3.** montrer. **4.** *(fig.)* offrir, représenter (un avantage, un intérêt). **II.** *vr.* **1.** venir; *(jur.)* comparaître. **2.** se présenter, décliner son nom // *a se ~ la post* rejoindre son poste.

prezentạbil, ~ă *adj.* présentable.

prezentạre *f.* **1.** présentation *f.* **2.** production (de documents) *f.* **3.** exposé (d'un problème) *m.*

prezẹnță *f.* présence *f.*; *în prezența* en présence de; *~ de spirit* présence d'esprit.

prezervạ *vt.* préserver; mettre à l'abri.

prezervạre *f.* préservation *f.*; défense *f.*

prezervatịv *n.* préservatif *m.*

prezịce *vt.* prédire; dire la bonne aventure.

prezịcere *f.* prédiction *f.*, prophétie *f.*

prezidạ *vt.* présider.

prezidẹnt *m.* v. **preșẹdinte.**

prezidențiạl, ~ă *adj.* présidentiel, ~le.

prezịdiu *n.* présidium *m.*

preziụă *f.* *în preziua...* à la veille de...

prezumtịv, ~ă *adj.* présomptif, -ive; hypothétique.

prezumțịe *f.* **1.** présomption *f.*; supposition *f.* **2.** fatuité *f.*; suffisance *f.*

prezumțiọs, -oạsă *adj.* *(despre oameni, atitudini)* présomptueux, -euse; infatué, ~e.

pribeạg, ~ă *adj.*, *m.f.* exilé, ~e; émigré, ~e.

pribegị *vi.* **1.** errer. **2.** émigrer, s'expatrier.

pribegịe *f.* **1.** errance *f.* **2.** exil *m.*; émigration *f.*

pribọi¹ *n.* mandrin *m.*, poinçon *m.*

pribọi² *vt.* poinçonner.

priboịre *f.* perçage *m.*; poinçonnage *m.*

pricăjịt, ~ă *adj.* **1.** *(reg.)* rabougri, ~e. **2.** *(fam.)* piteux, -euse.

pricẹpe **I.** *vt.* comprendre, saisir. **II.** *vr.* s'y connaître, s'y entendre; savoir s'y prendre / *a se ~ bine la...* être très calé(e) en...

pricẹpere *f.* **1.** compréhention *f.*; pénétration d'esprit. **2.** habileté *f.*, adresse *f.*

pricepụt, ~ă *adj.* **1.** capable; avisé, ~e; *(fam.)* calé, ~e. **2.** habile, adroit, ~e.

prichịci *n.* *(reg.)* rebord *m.*; appui (de la fenêtre) *m.*; manteau (de la cheminée) *m.*

prichindẹl *m.* nabot *m.*

pricịnă *f.* **1.** cause *f.*, motif *m.*; raison *f.*; *fără ~* sans cause, sans raison; *din ~ că...* à cause de..., parce que. **2.** controverse *f.*, querelle *f.*; *(înv.)* procès *m.* // *a căuta ~* chercher noise; *persoana cu pricina* la personne en question.

pricinuị *vt.* causer, provoquer; susciter.

pricomigdạlă *f.* *(culin.)* amandine *f.*

pricopseạlă *f.* **1.** gain *m.*; profit *m.* **2.** *(ir.)* prouesse *f.* // *nici o ~!* bon à rien! *ce (mai) ~!* la belle affaire!

pricopsị *vt.* *vr.* (faire) parvenir, (s')enrichir.

pricopsịt, ~ă *adj.* *(ir.)* parvenu, ~e; enrichi, ~e.

pridịdị *vt.* venir à bout; (parvenir à) achever.

pridvọr *n.* (sorte de) balcon *m.*, véranda *f.*

priẹlnic, ~ă *adj.* favorable; avantageux, -euse.

priẹten, ~ă *m.f.* **1.** ami, ~e; *(fam.)* copain, copine. **2.** bienaimé, ~e // *(fam.) ce mai faci, ~e?* comment ça va, mon vieux?

prietenẹsc, -eạscă *adj.* **1.** amical, ~e. **2.** bienveillant, ~e.

prietenẹște *adv.* amicalement, à l'amiable.

prietenịe *f.* amitié *f.*

prietenọs, -oạsă **I.** *adj.* amical, ~e; affable, aimable. **II.** *adv.* amicalement.

prigoạnă *f.* persécution *f.*, oppression *f.*

prigonị *vt.* **1.** persécuter, opprimer. **2.** poursuivre, tourmenter.

prigonịre *f.* persécution *f.*, oppression *f.*

prigonịt, ~ă *adj.* persécuté, ~e; opprimé, ~e.

prigonitọr *m.* persécuteur *m.*; oppresseur *m.*

prihạnă *f.* *fără (de)* ~ pur, ~e; immaculé, ~e; innocent, ~e.

priị *vi.* convenir, être favorable (à); (en) profiter.

priinciọs, -oạsă *adj.* favorable, propice.

prilẹj *n.* **1.** occasion *f.*; *a da ~* fournir l'occasion, donner lieu (à); *cu ~ul...* à l'occasion de ... **2.** motif *m.*, cause f.

prilejuị *vt.* occasionner; causer.

prim, ~ă *num. ord.* premier, -ère; prime; *în ~ul rînd* tout d'abord, en premier lieu; *de ~ul rang* de tout premier ordre; excellent, ~e; *(mat.) număr ~* nombre prime // *post de ~ ajutor* secourisme *m.*

primạ *vi.* primer, l'emporter sur.

primadọnă *f.* prima donna.

primạr¹ *m.* maire *m.*

primạr², ~ă *adj.* initial, ~e; originaire; primaire // *judecată ~ă* jugement simpliste; *văr ~* cousin germain; *medic ~* médecin en chef.

primạt *n.* primat *m.*; priorité *f.*

prịmă *f.* prime (au rendement) *f.*

primărịe *f.* mairie *f.*, hôtel de ville *m.*

primăvạră *f.* printemps *m.* // *de ~* printanier, -ère.

primăvărạtic, ~ă *adj.* printanier, -ère.

primẹjdie *f.* péril *m.*, danger *m.*

primejdiọs, -oạsă *adj.* périlleux, -euse; *(despre persoane)* dangereux, -euse; redoutable.

primejduị *vt.* péricliter; mettre en danger.

primejduịt, ~ă *adj.* périclité, ~e; en danger.

primeneạlă *f.* changement de linge; *(la pl.)* linge de rechange.

primenị **I.** *vr.* mettre du linge frais. **II.** *vt.* *(fig.)* renouveler, régénérer.

primenịre *f.* *(fig.)* renouvellement *m.*; régénération *f.*

primenịt, ~ă *adj.* **1.** vêtu(e) de linge frais. **2.** *(fig.)* renouvélé, ~e; rafraîchi, ~e.

primị *vt.* **1.** recevoir; *a ~ un telefon* recevoir un coup de fil. **2.** accepter, consentir; agréer. **3.** toucher (des appointements). **4.** admettre (dans une école). **5.** accueillir // *a nu ~* refuser, rejeter.

primịre *f.* **1.** réception (d'un objet, d'une marchandise) *f.* **2.** réception (des invités) *f.*, accueil *m.* **3.** admission (à un examen, dans une société) *f.* // *a da în ~* remettre; *a lua în ~* réceptionner; *zile de ~* jours d'audience.

primitịv, ~ă *adj.* primitif, -ive; rudimentaire.

primitivịsm *n.*, **primitivitạte** *f.* primitivité *f.*, état primaire.

primitọr, -oạre *adj.* hospitalier, -ère; accueillant, ~e.

prịmo *adv.* primo.

primordiạl, ~ă *adj.* primordial, ~e; principal, ~e; essentiel, ~le.

primordialitạte *f.* priorité *f.*

primụlă *f.* *(bot.)* primule *f.*

prịmus *n.* réchaud à essence; lampe à pétrole.

prin *prep.* **1.** par; *~ urmare* par conséquent, ainsi donc; *ce se înțelege ~...?* qu'entend-on par...? **2.** à travers. **3.** dans. **4.** pendant; durant; *~ somn* pendant le sommeil // *de ~...* **a.** *(temporal)* vers...; depuis...; **b.** *(local)* de...

prịnceps *adj. invar. ediție ~* édition princeps.

princiạr, ~ă *adj.* **1.** princier, -ère. **2.** *(fig.)* riche, somptueux, -euse.

principạl, ~ă I. *adj.* principal, ~e. **II.** *n. art.* l'essentiel.

principạt *n.* principauté *f.*

prịncipe *m.* prince *m.*

principẹsă *f.* princesse *f.*

principiạl, ~ă I. *adj.* de principe. **II.** *adv.* par principe, en principe.

principialitạte *f.* **1.** respect des principes. **2.** esprit de principe.

principiu *n.* **1.** principe *m.*; *în ~* **a.** en principe; théoriquement; **b.** de principe; *din ~* par principe. **2.** élément fondamental; idée de base; principe *m.*; *~l muncii colective* le principe du travail collectif, du travail d'équipe. **3.** règle (de conduite) *f.*

prịnde I. *vt.* **1.** prendre; *a ~ în brațe* prendre dans ses bras; *a ~ curaj* prendre courage. **2.** saisir; attraper; s'emparer de...; *(fam.) a ~ momentul* saisir l'occasion. **3.** rattraper, rejoindre; *a ~ din urmă* rattraper; *(fam.) a ~ puteri* reprendre, rattraper ses forces. **4.** attraper (le train, la tram, la balle). **5.** surprendre; *a ~ asupra faptului* prendre sur le fait, surprendre; *m-a prins ploaia* la plui m'a surpris(e). **6.** fixer, attacher. **7.** *(fig.)* comprendre; percevoir. **8** *(despre îmbrăcăminte, culori; fig., despre atitudini, gesturi)* seoir, aller // *a ~ carne* engraisser; *a ~ un hoț* arreter, capturer un voleur; *a ~ rădăcină* **a.** *(despre plante)* s'enraciner; **b.** *(despre oameni)* se fixer; *a ~ viață* s'animer. **II.** *vr.* **1.** se prendre. **2.** se fixer; s'accrocher (à); se suspendre (à). **3.** *(fig.)* s'associer, se lier. **4.** (+**să**) s'engager (à); s'obliger (à). **5.** parier. **6.** *(despre lapte)* cailler, se coaguler // *a se ~ în horă* entrer dans la danse. **III.** *vi.* **1.** (+ **să, a**) commencer (à); se mettre (à). **2.** *(fam.)* réussir, avoir de l'effet. **3.** *(despre plante)* prendre // *a ~ bine* être utile; *a ~ de veste* **a.** apprendre, avoir vent (de...); **b.** être informé (à temps); *pînă să prindă de veste...* **a.** en un clin d'œil; **b.** avant (même) de se rendre compte.

prịndere *f.* attache *f.*; fixation *f.*

prinọs *n.* **1.** offrande *f.* **2.** *(fig.)* hommage *m.*, reconnaissance *f.*

prins, ~ă *adj.* *(despre oameni)* arrêté, ~e; prisonnier, -ère // *lapte ~* lait caillé; *(fam. despre oameni) foarte ~* très occupé.

prinsoạre *f.* pari *m.* // *a face ~* parier.

prịntre *prep.* **1.** parmi, entre. **2.** à travers.

prịntru *prep.* par; à travers.

prinț *m.* prince *m.* // *a trăi ca un ~* mener grand train.

prințẹsă *f.* princesse *f.*

prioritạr, ~ă *adj.* prioritaire // *în mod ~* prioritairement.

prioritạte *f.* priorité *f.* // *cu ~* prioritairement.

pripạs *n.* *de ~* sans feu ni lieu.

prịpă *f.* *în ~* à la hâte.

pripășị *vr.* se nicher; se réfugier.

pripeạlă *f.* hâte *f.*, précipitation *f.*

pripị *vr.* **1.** procéder, se manifester à la hâte, sans jugement. **2.** se hâter, se presser.

pripịt, ~ă I. *adj.* **1.** *(despre gesturi, mișcări)* pressé, ~e; hâtif, -ive. **2.** *(despre oameni)* peu réfléchi, ~e. **II.** *adv.* **1.** à la hâte, précipitamment. **2.** sans réfléchir, sans jugement.

pripọn *n.* piquet (pour attacher les animaux, les embarcation) *m.*

priponị *vt.* attacher (les animaux, les embarcations) à un piquet.

prisạcă *f.* rucher *m.*

prisăcạr *m.* apiculteur *m.*

prislọp *n.* défilé *m.*

prịsmă *f.* *(geom.)* prisme *m.*

prisọs *n.* surplus *m.*, excédent *m.* // *de ~* **a.** inutile; superflu, ~e; **b.** inutilement.

prisosị *vi.* surabonder; être de trop.

prisosịnță *f.* profusion *f.*, surplus *m.*; *cu ~* abondamment, en profusion.

prịspă *f.* terrasse des maisons paysannes.

pritọc *n.*, **pritoceạlă** *f.* transvasement *m.*

pritocị *vt.* transvaser.

privạ *vt. vr.* (se) priver.

privạre *f.* privation *f.*

privạt, ~ă *adj.* privé, ~e; particulier, -ère; individuel, ~le.

privạtă *f.* *(pop.)* latrines *f. pl.*

privatịv, ~ă *adj.* *(jur.)* privatif, -ive.

privațiụne *f.* privation *f.*

privegheạ *vi. vt.* veiller; surveiller.

priveghẹre *f.* surveillance *f.*, garde *f.*

privẹghi *n.* veillée (près d'un mort) *f.*

privẹliște *f.* vue *f.*; paysage *m.*

privị *vt.* **1.** regarder. **2.** *(fig.)* considérer (comme). **3.** intéresser, concerner, toucher; *asta nu te privește* cela ne te concerne pas; *în (ceea) ce privește...* **a.** en ce qui concerne, quant à...; **b.** au sujet de...; *a lua măsuri privind...* prendre des mesures visant (à...).

privighetoạre *f.* rossignol *m.*

privilegiạ *vt.* favoriser.

privilegiạt, ~ă *adj.* privilégié, ~e; favorisé, ~e.

privilegiu *n.* privilège *m.*

privịnţă *f. într-o* ~ d'un certain point de vue; à un certain égard; *în privinţa...* par rapport à; au sujet de; concernant...

privịre *f.* **1.** regard *m.* **2.** vue *f.*; ~ *generală (asupra...)* vue d'ensemble (sur...). **3.** *(fig.)* considération *f.* // *cu* ~ *la...* concernant...; *dintr-o* ~ d'un coup d'œil.

privitọr, -oạre I. *adj.* ~ *la...* concernant..., au sujet de..., relatif à... **II.** *m.f.* spectateur, -trice.

prịză *f. (el.)* prise *f.*; *(fig., fam.) a avea (a fi cu)* ~ *(în mase)* avoir prise (sur les masses). // *a pune în* ~ brancher.

prizărịt, ~ă *adj.* malingre; chétif, -ive.

prizoniẹr, ~ă *m.f.* **1.** prisonnier, -ère; captif, -ive. **2.** *(jur).* détenu, ~e.

prizonierạt *n.* captivité *f.*

prînz *n.* déjeuner *m.*; repas *m.* // *la* ~ à midi; *înainte de* ~ le matin, avant-midi; *după* ~ après-midi.

prînzị *vi.* déjeuner.

prîslea *m. art.* le cadet, le benjamin.

prîsnel *n.* **1.** toupie *f.* **2.** enfant espiègle // *ca ~ul* très agile.

pro- *pref.* pro-.

proạspăt, ~ă I. *adj.* **1.** frais, fraiche; pur, ~e; *aer* ~ air pur; *apă ~ă* eau fraîche. **2.** *(fig.)* de fraîche date, récent, ~e. **II.** *adv.* récemment; fraîchement.

proạşcă *f. a da proaşca prin (în, între)...* **a.** ravager; **b.** semer la mort parmi...

probạ *vt.* **1.** essayer. **2.** vérifier, mettre à l'épreuve.

probạbil, ~ă I. *adj.* probable, vraisemblable, plausible. **II.** *adv.* probablement; vraisemblablement.

probabilitạte *f.* probabilité *f.*; *după toate probabilităţile* selon toutes probabilités.

probatọriu, -ie I. *adj.* probatoire. **II.** *n.* acte probatoire.

prọbă *f.* **1.** *(tehn.)* preuve *f.*, essai *m.*; vérification *f.* **2.** *(în croitorie)* essayage *m.* **3.** épreuve *f.*; ~ *scrisă* épreuve écrite. **4.** échantillon *m.* **5.** *(jur.)* preuve *f.*, témoignage *m.* **6.** *(sport)* épreuve *f.*

probitạte *f.* probité *f.*, honnêteté *f.*

problemạtic, ~ă I. *adj.* problématique; douteux, -euse; incertain, ~e. **II.** *f.* ensemble des problèmes concernant le même sujet.

problẹmă *f.* problème *m.*; question (difficile) *f.*; *a pune o* ~ soulever une question; ~ *controversată* problème controversé.

procedạ *vi.* **1.** procéder. **2.** commencer à... **3.** passer à...//*a* ~ *cu precauţie* user de prudence; *a* ~ *deschis* y aller rondement.

procedạre *f.* procédé *m.*, systhème d'action.

procedẹu *n.* procédé *m.*, manière *f.*, méthode *f.*

procedụră *f. (jur.)* procédure *f.*

procẹnt *n.* **1.** pourcentage *m.* **2.** pour-cent *m.*; taux *m.*; ~ *de randament* taux de rendement.

procentạj *n.* pourcentage *m.*

procẹs *n.* **1.** transformation *f.*; processus (d'évolution) *m.*; *~ul de desăvîrşire a...* le processus de l'édification du... (de la...). **2.** *(jur.)* procès *m.*; *~-verbal* procès-verbal *m.* // *a face ~ul cuiva* critiquer sévèrement qn.; *a-şi face ~e de conştiinţă* **a.** regreter; **b.** se reprocher (qch.)

procesiụne *f. (rel.)* procession *f.*

proclamạ *vt.* **1.** proclamer. **2.** soutenir, affirmer.

proclamạre *f.* déclaration *f.*; affirmation (solennelle) *f.*

proclamạţie *f.* proclamation *f.*

proclịtic, ~ă *adj. (gram.)* proclitique.

procreạ *vt.* procréer.

procreạre, procreạţie *f.* procréation *f.*

procurạ *vt.* **1.** procurer, acquérir. **2.** causer, produire.

procurạre *f.* acquisition *f.*

procuratọr *m.* **1.** pourvoyeur *m.* **2.** mandataire *m.*

procuratụră *f. (jur.)* parquet *m.*

procụră *f.* **1.** *(jur.)* procuration *f.* **2.** mandat *m.*

procurịst *m.* fondé de pouvoir; mandataire *m.*

procurọr *m.* procureur *m.*

prodecạn *m.* vice-doyen *m.*

prodigiọs, -oạsă I. *adj.* prodigieux, -euse; extraordinaire. **II.** *adv.* prodigieusement.

producătọr, -oạre I. *adj.* productif, -ive. **II.** *m.f.* producteur, -trice.

prodụce I. *vt.* **1.** produire (de biens). **2.** faire; créer; *(fam.) a* ~ *impresie* faire impression. **3.** causer; provoquer. **4.** *(despre pămînt)* rapporter. **II.** *vr.* **1.** se produire; se réaliser. **2.** se manifester.

prodụcere *f.* **1.** réalisation *f.* **2.** fabrication *f.*

productịv, ~ă *adj.* **1.** productif, -ive; *forţe productive* forces productives. **2.** fécond, ~e.

productivitạte *f.* **1.** productivité *f.*; rendement *m.* **2.** fertilité *f.*

prodụcţie *f.* production *f.*; *mijloace de* ~ moyens de production.

prodụs *n.* **1.** produit *m.* **2.** résultat *m.*, suite *f.*; effet *m.*

proeminẹnt, ~ă *adj.* **1.** proéminent, ~e. **2.** *(fig.)* remarquable; exceptionnel, ~le.

proeminẹnţă *f.* proéminence *f.*

profạn, ~ă *adj.* **1.** profane; novice; inexpérimenté, ~e. **2.** *(rel.)* profane, laïque.

profanạ *vt.* **1.** *(bis.)* profaner. **2.** *(fig.)* dégrader, avilir.

profanạre *f.* profanation *f.*

proferạ *vt.* proférer // *a* ~ *blesteme* blasphémer.

profesạ *vt.* **1.** professer (un métier). **2.** manifester, soutenir ouvertement (une idée, une opinion). **3.** pratiquer (une religion).

profesionạl, ~ă I. *adj.* professionnel, ~le. **II.** *adv.* professionnellement.

profesionịst, ~ă *m.f.* professionnel, ~le.

profesiụne *f.* profession *f.*; métier *m.*

profesọr, -oạră *m.f.* maître, maîtresse; professeur // *toţi ~ii* tous les enseignants; ~ *de educaţie fizică* moniteur *m.*; ~ *de şcoală elementară* maître d'école, instituteur *m.*

profesorạl, ~ă *adj.* professoral, ~e.

profesorạt *n.* professorat *m.*

profẹt *m.* prophète *m.*

profẹtic, ~ă *adj.* prophétique.

profetizạ, profeţị *vt.* prophétiser; prédire.

profeţịe *f.* prophétie *f.*; prédiction *f.*

profịl *n.* **1.** profil (d'une personne) *m.* **2.** profil *m.*, aspect *m.*, forme *f.* // *~ul unei instituţii* la structure, l'organisation d'une institution.

profilạ *vt. vr.* (se) profiler.

profilạctic, ~ă *adj. (med.)* prophylactique, préventif, ~e.

profilạre *f.* **1.** organisation (selon un certain plan) *f.* **2.** façonnement *m.*, façonnage *m.*

profilaxịe *f. (med.)* prophylaxie *f.*

profịt *n.* profit *m.*, gain *m.*, bénéfice *m.*; *în ~ul...* au bénéfice de...; *a trage ~ (din)* (en) faire son profit.

profitạ *vi.* profiter; mettre à profit; tirer profit; bénéficier // *a ~ de ocazie* saisir l'occasion.

profitạbil, ~ă *adj.* profitable; avantageux, -euse.

profitọr, -oạre *m.f.* profiteur, -euse.

profụnd, ~ă I. *adj.* profond, ~e. **II.** *adv.* profondément.

profunzịme *f.* profondeur *f.*

profuziụne *f.* profusion *f.*; abondance *f.*

progenitură *f.* progéniture *f.*; rejeton *m.*

prognọză *f.* pronostic *m.*

progrạm *n.* programme *m.*

programạ *vt.* programmer; planifier.

programạre *f.* **1.** planification *f.* **2.** *(radio, tele.)* programmation *f.*

progrẹs *n.* **1.** progrès *m.*; *factor de ~* facteur de progrès. **2.** augmentation *f.*; développement *m.* // *a face (a realiza) un ~* progresser, s'améliorer.

progresạ *vi.* progresser, se développer; réaliser des progrès.

progrẹsie *f.* progression (arithmétique, géométrique) *f.*

progresịst, ~ă *adj. (pol.)* progressiste.

progresịv, ~ă I. *adj.* progressif, -ive. **II.** *adv.* progressivement.

progresivitạte *f.* progressivité *f.*

prohạb *n.* braguette *f.*

prohibị *vt.* prohiber.

prohibịre *f.* prohibition *f.*; interdiction *f.*

prohibịt, ~ă *adj.* prohibé, ~e; interdit, ~e.

prohibitịv, ~ă *adj.* prohibitif, -ive.

prohibịţie *f.* prohibition *f.*

proiẹct *n.* **1.** projet (technique) *m.*; épure *f.* **2.** projet *m.*, plan *m.*, intention *f.*; *a face ~e de viitor* échafauder des projets pour l'avenir.

proiectạ I. *vt.* **1.** projeter, échafauder des projets, former des desseins. **2.** lancer. **3.** *(geom.)* projeter, effectuer une projection. **4.** *(tehn.)* projeter, élaborer un projet // *a ~ un film* passer un film. **II.** *vr.* **1.** se projeter; se refléter. **2.** se profiler.

proiectạnt, ~ă *m.f.* ingénieur qui effectue des projets techniques.

proiectạre *f.* **1.** projet technique, étude *f.* **2.** projection (cinématographique) *f.* **3.** lancement (d'un corps) *m.*

proiectịl *n.* projectile *m.*

proiectọr *n.* projecteur *m.*

proiẹcţie *f.* projection *f.*

proletạr, ~ă I. *adj.* prolétarien, ~ne. **II.** *m.f.* prolétaire.

proletariạt *n.* prolétariat *m.*

proletarizạ *vt. (pol.)* prolétariser.

proletarizạre *f. (pol.)* prolétarisation *f.*

proliferạre *f.* **1.** *(biol.)* prolifération *f.* **2.** procréation *f.*, reproduction *f.*

prolịfic, ~ă *adj.* prolifique.

prolịx, ~ă *adj.* prolixe.

prolixitạte *f.* prolixité *f.*

prolọg *n.* prologue *m.*; avant-propos *m.*, introduction *f.*

promenadă *f. (înv.)* promenade *f.*

promiscuitạte *f.* promiscuité *f.*

promisiụne *f.* promesse *f.*

promịte *vt.* promettre.

promiţătọr, -oạre *adj.* prometteur, -euse; plein(e) de promesses.

promontọriu *n. (geogr.)* promontoire *m.*

promoroạcă *f.* givre *m.*

promotọr, -oạre *m.f.* promoteur, -trice; animateur, -trice.

promọţie *f.* promotion *f.*; *colegi de ~* camarades de promotion.

promovạ *vt.* **1.** promouvoir; avancer. **2.** soutenir (une idée, une politique). **3.** *(despre elevi, studenţi)* passer dans la classe supérieure; *(despre profesori)* déclarer un élève reçu dans la classe supérieure.

promovạre *f.* **1.** promotion (à un grade supérieur, dans une classe supérieure) *f.*; avancement *m.* **2.** développement *m.* **3.** stimulation (d'une idée, d'une méthode) *f.*

prompt, ~ă I. *adj.* prompt, ~e. **II.** *adv.* promptement; immédiatement.

promptitụdine *f.* promptitude *f.*; rapidité *f.* // *cu ~* promptement.

promulgạ *vt. (jur.)* promulguer.

promulgạre *f. (jur.)* promulgation *f.*

pronạos *n. (bis.)* pronaos *m.*

pronie *f.* providence *f.*

pronominạl, ~ă *adj. (gram.)* pronominal, ~e.

pronostịc *n.* pronostic *m.*

pronosticạ *vt.* pronostiquer.

pronụme *n. (gram.)* pronom *m.*

pronunţạ I. *vt.* **1.** prononcer, articuler. **2.** *(jur.)* décider. **II.** *vr.* se prononcer, donner son avis.

pronunţạre *f.* **1.** prononciation *f.*, articulation *f.* **2.** *(jur.)* prononcé *m.*

pronunţạt, ~ă *adj.* (fortement) marqué, ~e; accusé, ~e; *trăsături ~e* traits accusés.

pronụnţie *f.* prononciation *f.*, articulation *f.*

propagạ *vt. vr.* (se)propager, (se) répandre, (se) transmettre.

propagạndă *f.* propagande *f.*

propagandịst, ~ă *m.f.* propagandiste.

propagạre *f.* propagation *f.*; transmission *f.*

propagatọr, -oạre *m.f.* propagateur, -trice.

propăşị *vi.* progresser, prospérer.

propăşịre *f.* progrès *m.*, prospérité *f.*

propice *adj. invar.* propice, favorable.

propọrţie *f.* proportion *f.*; *în ~ cu* en proportion de, selon; par rapport à; *a lua proporţii* **a.** prendre des proportions, se développer; **b.** *(fam., despre oameni)* prendre de l'embonpoint; *de mari proporţii* de grande envergure.

proporţionạ *vt.* proportionner, mettre en proportion.

proporţionạl, ~ă *adj.* proportionnel, ~le.

proporţionạre *f.* mise en proportion.

proporţionạt, ~ă *adj.* proportionné, ~e; harmonieux, -euse; *~ cu...* proportionné à...

propovăduị *vt.* prêcher; propager.

propovăduịre *f.* propagation (d'une doctrine) *f.*

propovăduitọr, -oạre *m.f.* propagateur, -trice (d'une doctrine).

propozịţie *f. (gram.)* proposition *f.*

proprietạr, ~ă *m.f.* propriétaire.

proprietạte *f.* **1.** propriété *f.*; bien-fonds *m.* **2.** caractère propre; faculté *f.* // *în ~ particulară* en propre.

proprietăreạsă *f.* propriétaire *f.*

prọpriu, -ie *adj.* **1.** propre; personnel, ~le. **2.** caractéristique, spécifique. **3.** bon à (pour) // *~-zis* à proprement parler.

propteạ *f.* **1.** étançon *m.*; étai *m.* **2.** *(fam.)* protection *f.*, soutien *m.*

proptị I. *vt.* étayer, étançonner; appuyer. **II.** *vr.* (+ **de**) s'appuyer (sur).

proptịre *f.* étayage *m.*

propulsạ *vt.* *(mec.)* propulser.

propulsạre, propụlsie *f.* *(mec.)* propulsion *f.*

propulsọr *n.* *(mec.)* propulseur *m.*

propụne *vt.* **1.** proposer; suggérer. **2.** presenter, soumettre (à l'examen). **3.** (cu *dat.)* se proposer, s'offrir; *a-și ~ să iasă (la plimbare)* se proposer de sortir.

propụnere *f.* proposition *f.*; suggestion *f.*

prọră *f.* *(mar.)* proue *f.*

prorẹctor *m.* vice-recteur *m.*

prorọc *m.* prophète *m.*

prorocị *vt.* prophétiser; prédire.

prorocịe, prorocịre *f.* prophétie *f.*; prédiction *f.*

prorogạ *vt.* *(jur.)* proroger, reporter à une date ultérieure.

prorogạre *f.* *(jur.)* prorogation *f.*

proscrịe *vt.* *(înv.)* proscrire, bannir, exiler.

proscrịs, ~ă *adj.*, *m.f.* *(înv.)* proscrit, ~e; banni, ~e; exilé, ~e.

proslăvị *vt.* prôner, glorifier.

proslăvịre *f.* glorification *f.*; louange *f.*

prosọp *n.* serviette-éponge *f.*, essuie-mains *m.*

prospẹct *n.* prospectus *m.*

prospectạ *vt.* prospecter.

prospectạre, prospecțiụne *f.* prospection *f.*

prospẹr, ~ă *adj.* prospère.

prosperạ *vi.* prospérer; progresser.

prosperạre *f.* progrès *m.*

prosperitạte *f.* prospérité *f.*

prospețịme *f.* fraîcheur *f.*

prost, proạstă I. *adj.* **1.** sot, sotte; bête; stupide; imbécile; *~ de dă în gropi* bête à manger du foin. **2.** ignorant, ~e; dépourvu(e) d'instruction. **3.** mauvais, ~e; sans valeur; *vreme proastă* mauvais temps; *glumă proastă* plaisanterie de mauvais goût. **II.** *m.f.* sot, sotte; niais, ~e // *ești un ~ dacă...* tu es bien naïf si... (de...); *ca ~ul* bêtement. **III.** *adv.* mal; *a se simți ~* **a.** se sentir mal; **b.** être gêné(e); *a vorbi ~ franțuzește* parler mal le français, parler français incorrectement.

prostạtă *f.* *(anat.)* prostate *f.*

prostălặu *m.* sot *m.*, nigaud *m.*

prostănạc, ~ă *adj.* bête; simplet, ~te.

prosternạre *f.* prosternation *f.*

prostẹsc, -eạscă *adj.* stupide, bête.

prostẹște *adv.* stupidement, bêtement, sottement // *a râde ~* rire sans motif.

prostị I. *vr.* **1.** *(despre oameni)* faire l'imbécile. **2.** *(despre lucruri)* se dégrader. **II.** *vt.* *(fam.)* faire marcher, berner, rouler.

prostịe *f.* **1.** sottise *f.*, bêtise *f.* **2.** absurdité *f.*, ineptie *f.*

prostịt, ~ă *adj.* **1.** hébété, ~e; abruti, ~e. **2.** *(fam.)* trompé, ~e, berné, ~e.

prostituạ I. *vr.* se prostituer. **II.** *vt.* *(fig.)* profaner, dégrader.

prostituạtă *f.* prostituée *f.*

prostitụție *f.* prostitution *f.*

prostrạție *f.* prostration *f.*; apathie *f.*

prostụț, ~ă *adj.*, *m.f.* *(fam.)* bébête; simplet, ~te.

protagonịst, ~ă *m.f.* **1.** *(în teatru)* protagoniste. **2.** promoteur, -trice; initiateur, -trice.

protẹctor, -oạre *adj.*, *m.f.* protecteur, -trice.

protectorạt *n.* *(pol.)* protectorat *m.*

protẹcție *f.* protection *f.* // *(fam.)* *a avea ~* avoir du piston, se faire pistonner.

protecționịsm *n.* *(ec. pol.)* protectionnisme *m.*

protecționịst, ~ă *adj.*, *m.* *(ec. pol.)* protectionniste.

proteguị *vt.* *(rar)* protéger.

proteguitọr, -oạre *adj.* *(rar)* protecteur, -trice.

protẹic, ~ă *adj.* *(chim.)* protéique, instable.

proteịnă *f.* *(chim.)* protéine *f.*

protejạ I. vt. **1.** protéger. **2.** *(fam.)* favoriser, pistonner. **II.** *vr.* se défendre, se mettre à l'abri.

protejạre *f.* protection *f.*; défense *f.*

protejạt, ~ă *adj.*, *m.f.* protégé, ~e.

protẹst *n.* protestation *f.*

protestạ I. *vi.* **1.** protester, s'élever contre. **2.** rouspéter // *(fam.)* *a ~ cu vehemență* se récrier, regimber. **II.** *vt.* *a ~ o poliță* protester une traite.

protestạnt, ~ă *adj.*, *m.f.* *(rel.)* protestant, ~e.

protestantịsm *n.* *(rel.)* protestantisme *m.*

protestạre *f.* protestation *f.*; récrimination *f.*

protestatạr, ~ă *adj.*, *m.f.* **1.** protestataire. **2.** non-conformiste.

protẹtic, ~ă *adj.* *(fon.)* prohétique.

protẹză *f.* *(med., fon.)* prothèse *f.* // *~ dentară* ratelier *m.*

protipendạdă *f.* *(fam.)* haute volée.

protocọl *n.* **1.** protocole *m.* **2.** cérémonial *m.*, étiquette *f.*

protocolạr, ~ă *adj.* protocolaire.

protọn *m.* proton *m.*

protọnic, ~ă *adj.* *(chim., lingv.)* protonique.

protoplạsmă *f.* *(biol.)* protoplasme *m.*

protopọp *m.* archiprêtre *m.*

protopopịe *f.* archidiocèse *m.*

prototịp *n.* prototype *m.*

protuberạnt, ~ă *adj.* protubérant, ~e.

protuberạnță *f.* protubérance *f.*

proțạp *n.* **1.** timon *m.*, flèche *f.* **2.** perche *f.* **3.** bâillon *m.*

proțăpị *vr.* *(fam.)* se planter, se camper (devant).

prọvă *f.* v. **prọră.**

provenị *vi.* provenir (de); résulter; dériver, découler (de) // *provenit din...* en provenance de...

proveniẹnță *f.* provenance *f.*; origine *f.*, source *f.*

provẹrb *n.* proverbe *m.*

proverbiạl, ~ă *adj.* proverbial, ~e.

providẹnță *f.* *(rel.)* Providence *f.*, Dieu *m.*; grâce divine.

providențiạl, ~ă *adj.*, providentiel, ~le.

provinciạl, ~ă *adj.* *m.f.* provincial, ~e.

provincialism *n.* *(lingv.)* provincialisme *m.*

provịncie *f.* province *f.*

provịzie *f.* **1.** *(la pl.)* provisions *f. pl.*, denrées alimentaires. **2.** ration *f.*; *~ de lemne* ration de bois. **3.** réserve *f.*, stock *m.* // *a face provizii de...* s'approvisionner en...

provizorạt *n.* provisoire *m.*

provizọriu, -ie I. *adj.* provisoire; temporel, ~le; passager, -ère, transitoire. **II.** *adv.* provisoirement; momentanément.

provocạ *vt.* **1.** provoquer. **2.** instiguer. **3.** causer, déterminer.

provocạre *f.* provocation *f.*; défi *m.*

provocatọr, -oạre I. *adj.* provocant, ~e; provocateur, -trice; *agent* ~ agent provocateur. **II.** *m.f.* provocateur, -trice.

prọxim, ~ă *adj.* prochain, ~e; *cu proxima ocazie* à la prochaine occasion.

proximitạte *f.* *(rar)* proximité *f.*, voisinage *m.*

prozạic, ~ă *adj.* **1.** prosaïque. **2.** banal, ~e; commun, ~e.

prozatọr *m.* prosateur *m.*

prọză *f.* **1.** prose *f.* **2.** *(fig.)* banalité *f.*, platitude *f.*

prudẹnt, ~ă I. *adj.* prudent, ~e; circonspect, ~e; réfléchi, ~e // *a fi* ~ user de prudence. **II.** *adv.* prudemment.

prudẹnţă *f.* prudence *f.*, précaution *f.*, circonspection *f.*

prun *m.* prunier *m.* // ~ *sălbatic* prunellier *m.*

prụnă *f.* prune *f.* // ~ *uscată* pruneau *m.*

prunc *m.* **1.** nourrisson *m.*, bébé *m.* **2.** *(reg.)* marmot *m.*, mioche *m.*

pruncịe *f.* première enfance.

prund, prundịş *n.* **1.** gravier *m.* **2.** grève *f.*; cailloutis *m.*

prurịt *n.* *(med.)* prurit *m.*, démangeaison *f.*

prusạc, ~ă, prusian, ~ă *adj.* prussien, ~ne.

prụsic *adj.* *acid* ~ acide prussique, acide cyanhydrique.

psalm *m.* psaume *m.*

psalmodịa *vt.* psalmodier, réciter des psaumes.

psalt *m.* chantre (au lutrin) *m.*

psaltịre *f.* psautier *m.*

pseudonịm *n.* pseudonyme *m.*

psihanalịst *m.* *(fil.)* psychanalyste *m.*

psihanalịtic, ~ă *adj.* *(fil.)* psychanalytique.

psihanalịză *f.* *(fil.)* psychanalyse *f.*

psihiatrịe *f.* *(med.)* psychiatrie *f.*

psihiạtru *m.* (médecin) psychiatre *m.*

psịhic, ~ă *adj.* psychique.

psiholọg *m.* psychologue *m.*

psiholọgic, ~ă *adj.* psychologique.

psihologịe *f.* psychologie *f.*

psihopạt *m.* *(med.)* psychopathe *m.*

psihopạtic, ~ă *adj.* *(med.)* psychopathique.

psihopatịe *f.* *(med.)* psychopathie *f.*

psihọză *f.* *(med.)* psychose *f.*

ptọză *f.* *(med.)* ptôse *f.*

pụber, ~ă *adj.* pubère.

pubertạte *f.* puberté *f.*

pụblic, ~ă I. *adj.* public, -que // *învăţămînt* ~ enseignement d'Etat. **II.** *adv.* publiquement, en public. **III.** *n.* public *m.*, foule *f.*; *în* ~ en public, publiquement.

publicạ *vt.* publier.

publicạbil, ~ă *adj.* publiable.

publicạre, publicạţie *f.* publication *f.*

publicịst *m.* publiciste *m.*

publicịstică *f.* journalisme *m.*

publicitạte *f.* publicité *f.*; *birou de* ~ agence de publicité // *mica* ~ les petites annonces.

puc *n.* balle pour le hockey.

pụci *n.* putsch *m.*

pucioạsă *f.* *(pop.)* soufre *m.*

pụdel *m.* (chien) caniche *m.*

pụdic, ~ă I. *adj.* pudique. **II.** *adv.* pudiquement.

pudicitạte *f.* pudicité *f.*

pudoạre *f.* pudeur *f.*

pudrạ *vt.* poudrer.

pudrạt, ~ă *adj.* poudré, ~e.

pụdră *f.* poudre *f.*; *zahăr-* ~ sucre en poudre.

pudriẹră *f.* poudrier *m.*

puericultụră *f.* puériculture *f.*

puerịl, ~ă I. *adj.* puéril, ~e; enfantin, ~e; naïf, -ive. **II.** *adv.* puérilement, naïvement.

puf *n.* duvet *m.* // *a creşte în* ~ avoir une enfance douillette; ~ *de pudră* houppette *f.*; *plapumă de* ~ édredon de plumes.

pufăị *vi.* **1.** *(despre oameni)* pousser (avec bruit) la fumée de la cigarette. **2.** *(despre locomotive)* souffler (bruyamment).

pufăịt *n.* bouffée de fumée (éliminée par le fumeur).

pufnị *vi.* **1.** pouffer; *a* ~ *în (de) rîs* pouffer de rire. **2.** *(despre animale)* renifler. **3.** *(despre maşini, motoare)* éliminer, bruyamment (la vapeur, le gaz).

pufnitụră *f.* reniflement *m.*

pufoạică *f.* veste matelassée.

pufọs, -oạsă *adj.* **1.** duveteux, -euse; duveté, ~e. **2.** *(fig.)* mœlleux, -euse.

pugilịsm *n.* boxe *f.*

pugilịst *m.* pugiliste *m.*, boxeur *m.*

pụhav, ~ă *adj.* flasque; bouffi, ~e.

puhọi *n.* **1.** torrent *m.*; ravine *f.* **2.** *(fig.)* foule *f.*

pui *m.* **1.** petit *m.*, jeune animal. **2.** poulet *m.*; poussin *m.*; ~ *la frigare* poulet à la broche. **3.** *(fig.)* bien-aimé *m.* // ~ *de bogdaproste* **a.** enfant malingre; **b.** enfant mendiant; *~ul mamei* le chouchou de maman; ~ *de pernă* coussinet *m.*; ~ *de mămăligă* petite polenta; *a trage un* ~ *de somn* faire un (bon) somme.

pụică *f.* **1.** poulette *f.* **2.** *(fig.)* bien-aimée *f.*

puiẹt *m.* *(bot.)* plant *m.*

puişọr *m.* **1.** poussin *m.*; oisillon *m.* **2.** petit oreiller, coussinet *m.* // *~ul mamei!* mon petit chou!

pulberărịe *f.* *(mil.)* poudrerie *f.*

pụlbere *f.* **1.** poussière *f.* **2.** poudre à canon // *a se face (a se alege) praf şi* ~ périr, s'en aller à vau-l'eau.

pulmonạr, ~ă *adj.* pulmonaire.

pulọver *n.* pull-over *m.*, chandail *m.*

pulpạnă *f.* pan *m.*, basque (de vêtement) *f.*

pụlpă *f.* **1.** mollet *m.* **2.** cuisse *f.* **3.** pulpe (des fruits) *f.*

puls *n.* pouls *m.*

pulsạ *vi.* **1.** *(despre sînge)* circuler. **2.** battre, palpiter.

pulsạţie *f.* pulsation *f.*

pulverizạ *vt.* pulvériser.

pulverizạre *f.* pulvérisation *f.*

pulverizạt, ~ă *adj.* pulvérisé, ~e.

pulverizatọr *n.* **1.** vaporisateur *m.*, spray *m.* **2.** pulvérisateur *m.*

pumn *m.* **1.** poing *m.* **2.** coup de poing. **3.** poignée *f.* // *a rîde în ~i* rire sous cape; *a plînge în ~i* pleurer en cachette.

pumnạl *n.* poignard *m.*

punct *n.* point *m.*; ~ *și virgulă* point-virgule; *două ~e* deux points; *~e, ~e* points de suspension; *a pune ~ul pe i* mettre les points sur les i; *~ de plecare* point de départ; *a fi pe ~ul de a...* être sur le point de..., être prêt à...; *~ de vedere* point de vue; *a pune la ~* **a.** régler, mettre au point; **b.** remettre à sa place; *(sport) victorie la ~e* victoire aux points // *a fi pus la ~* être bien mis; *pînă la un ~* jusqu'à une certaine limite (mesure); *marfă pe ~e* marchandise rationalisée.

punctạ *vt.* **1.** pointiller. **2.** ponctuer, souligner. **3.** *(sport)* marquer.

punctạj *n.* **1.** pointage *m.* **2.** *(sport)* score *m.* // *(sport) tabelă de ~* table de cotation, de barême.

punctạre *f.* **1.** pointillage *m.* **2.** *(cont.)* contrôle *m.*

punctạt, ~ă *adj.* **1.** marqué, ~e; pointé, ~e. **2.** ponctué, ~e; pointillée, ~e.

punctatọr *n.* *(tehn.)* pointeau *m.*

punctuạl, ~ă I. *adj.* ponctuel, ~le; exact, ~e. **II.** *adv.* ponctuellement.

punctualitạte *f.* ponctualité *f.*; exactitude *f.*; *cu ~* ponctuellement.

punctuạție *f.* *(gram)* ponctuation *f.*

pụncție *f.* *(med.)* ponction *f.*

pụne I. *vt.* **1.** poser; placer; *a ~ cartea pe masă* poser, placer le livre sur la table; *a ~ o întrebare* poser une question. **2.** mettre; *a-și ~ capul pentru...* **a.** mettre sa main au feu pour...; **b.** être absolument certain de...; *a ~ problema, a ~ pe tapet* mettre en discussion; *a ~ în scenă* monter (une pièce de théâtre), mettre en scène. **3.** **(+ să)** obliger (à), faire faire // (cu *dat.*) *a-și ~ iscălitura* apposer sa signature, signer; *a ~ ochii pe...* **a.** avoir en vue; épier; **b.** convoiter; *a ~ stăpînire pe...* s'emparer de..., conquérir; *a ~ umărul* donner un coup d'épaule; *a ~ o vorbă pentru...* intervenir en faveur de...; *unde mai pui că...* sans compter que...; *(cu sensul imprimat de complinire) a ~ foc* incendier; *a ~ pe seama ...* attribuer à...; *a ~ în primejdie* exposer; *a ~ preț pe...* **a.** estimer; **b.** tenir à...; *a ~ la adăpost* abriter; *a ~ pariu* parier; *a ~ nume* surnommer. **II.** *vr.* **1.** se poser, se placer. **2. (+ pe)** se mettre à..., entreprendre; *a se ~ pe lucru* se mettre à travailler (au travail) // *(fam.) a se ~ cu...* entrer en compétition (concurrence) avec... **III.** *vi.* *a fi pus pe...* être prêt à..., être disposé à...

pụnere *f.* mise *f.*; *~ în scenă* mise en scène.

pungạș *m.* **1.** voleur *m.* **2.** fripon *m.*

pụngă *f.* **1.** sachet *m.*; sacoche *f.*, sac (à main) *m.* **2.** bourse *f.*, argent *m.*; *a fi gros la ~* être très riche, avoir la bourse bien garnie. **3.** poche *f.*, enflure *f.*; *pungi sub ochi* des poches sous les yeux.

pungălị *vi.* coudre négligemment.

pungălitură *f.* couture négligente.

pungășeạlă *f.* friponnerie *f.*

pungășị *vt.* **1.** voler, filouter. **2.** escroquer, tromper.

pungășịe *f.* **1.** vol *m.* **2.** friponnerie *f.*, escroquerie *f.*

pungășoạică *f.* **1.** voleuse *f.* **2.** *(fam.)* friponne *f.*

pungị *vt.* *a-și ~ gura* serrer les lèvres.

pụnte *f.* **1.** passerelle *f.*; pont *m.* **2.** pont-levis *m.* // *a se face luntre și ~* remuer ciel et terre, se mettre en quatre.

pupạ I. *vt.* **1.** *(fam.)* embrasser **2.** *(în construcții negative)* obtenir; recevoir. **II.** *vr.* s'embrasser (réciproquement).

pupạt *n.* baiser *m.*; *(fam.)* bécot *m.*

pụpă¹ *f.* *(mar.)* poupe *f.*, arrière *m.*

pụpă² *f.* *(zool.)* chrysalide *f.*, nymphe *f.*

pupătụră *f.* *(fam.)* embrassade *f.*, baiser *m.*; bécot *m.*

pụpăză *f.* **1.** *(ornit.)* huppe *f.* **2.** *(fam.)* femme mal attifée.

pupịc *m.* *(fam.)* bise *f.*, becot *m.*

pupịlă *f.* *(anat.)* pupille *f.*

pupịtru *n.* pupitre *m.*

pur, ~ă I. *adj.* **1.** pur, ~e. **2.** immaculé, ~e; limpide. **3.** *(fig.)* innocent, ~e; chaste. **II.** *adv.* purement, chastement; *~ și simplu* purement et simplement, tout simplement.

purceạ *f.* jeune truie.

purcẹde *vi.* **1.** *(pop.)* partir, s'en aller. **2. (+ să)** se mettre en train (de), procéder (à). **3.** *(despre stări, acțiuni)* provenir, tirer son origine.

purcẹl *m.* cochonnet *m.*, porcelet *m.* // *~ de lapte* goret *m.*

purcọi *n.* monceau *m.*, amas *m.*

purgatịv *n.* purgatif *m.*, purge *f.*

purgatọriu *n.* *(rel.)* purgatoire *m.*

puricạ *vt.* **1.** épucer. **2.** *(fig.)* examiner minutieusement, éplucher.

pụrice *m.* puce *f.* // *a i se face cuiva inima cît un ~* sentir son cœur se glacer (de peur); *a nu face (mulți) purici undeva* ne pas s'attarder quelque part; *(glumeț) mînca-te-ar puricii!* allez au bon diable! va te faire pendre!

purificạ *vt.* **1.** purifier (les métaux). **2.** épurer (la langue). **3.** assainir (l'atmosphère).

purificạre *f.* **1.** purification (des métaux) *f.* **2.** épuration (de la langue) *f.* **3.** assainissement (de l'atmosphère) *m.*

purificatọr, -oạre *adj.* purificatoire.

puritạn, ~ă *adj.*, *m.f.* puritain, ~e.

puritanịsm *n.* **1.** *(rel.)* puritanisme *m.* **2.** *(fig.)* rigueur exagérée.

puritạte *f.* pureté *f.*

purjạ *vt.* *(tehn.)* purger.

purọi *n.* pus *m.*

pụrpură *f.* pourpre *m.*

purpurịu, -ịe *adj.* pourpré, ~e.

purtạ I. *vt.* **1.** porter, transporter; *a ~ în brațe* porter dans ses bras. **2.** porter, être en état de gestation // *a ~ la (cu) sine* avoir sur soi; *a ~ vorbe* colporter des ragots; *a ~ cu vorba* payer de paroles, de promesses; *a ~ dușmănie* en vouloir à; *a ~ interes* s'intéresser à; *a ~ de grijă* **a.** prendre soin de; **b.** s'inquieter sur le sort de; *a ~ doliu* prendre le deuil. **II.** *vr.* se conduire, se comporter // *se poartă* c'est à la mode.

purtạre *f.* comportement *m.*, conduite *f.* // *haine de ~* vêtements de tous les jours.

purtạt, ~ă *adj.* *(despre îmbrăcăminte)* usé, ~e; usagé, ~e.

purtătọr *m.* *~ de cuvînt* porte-parole *m.*, porte-voix *m.*

purulẹnt, ~ă *adj.* purulent, ~e.

pụrurea, pụruri *adv.* toujours, éternellement.

pus, ~ă I. *adj. cu (pe) nepusă masă* **a.** inopinément, à l'improviste.; **b.** contre son gré. **II.** *n.* pose *f.*; mise *f.*

pustietạte *f.* **1.** désert *m.*; lieu isolé. **2.** isolement *m.*

pustiị *vt.* dévaster; ravager.

pustiịre *f.* **1.** ravage *m.* **2.** ruine *f.*

pustiitọr, -oạre *adj.* dévastateur, -trice; anéantissant, ~e.

pustịu, -ịe I. *adj. (despre ţinuturi, regiuni)* **1.** désert, ~e; désolé, ~e. **2.** inhabité, ~e; abandonné, ~e // *inimă -ie* cœur vide; âme en peine. **II.** *n.* **1.** désert *m.* **2.** *(fig.)* solitude *f.*; ennui *m.* // *ducă-se pe pustii!* qu'il aille au diable!

pụstnic *m.* ermite *m.*

pustnicịe *f.* **1.** vie d'ermite. **2.** *(fig.)* solitude *f.*

puşcạş *m.* fusilier *m.*; chasseur *m.*

pụşcă *f.* fusil *m.* // *gol* ~ nu comme un ver; *a se duce* ~ filer commer une flèche.

puşcăriạş *m.* forçat *m.*, bagnard *m.*

puşcărịe *f.* prison *f.*, geôle *f.*, bagne *f.*

puşcheạ *f.* *(pop.)* pustule *f.* // ~ *pe limbă-ţi!* ne parle pas malheur!

puşlamạ *f.* *(fam.)* vaurien *m.*; fripon *m.*

puştạn, ~că *m.f.* *(fam.)* gamin, ~e.

pụşti *m.* *(fam.)* gosse *m.*; polisson *m.*

puteạ I. *vt.* pouvoir; avoir la possibilité de...; être capable de...; *a nu mai* ~ *de...* ne plus pouvoir résister à...; *a nu mai* ~ *după...* ne pas pouvoir se passer de...; *a nu mai* ~ *fără...* ne plus pouvoir se priver de... // *peste poate* **a.** impossible; **b.** inadmissible; *fără doar şi poate* indubitablement, à coup sûr. **II.** *vr. se (prea) poate* c'est (fort) possible; *se poate?* est-ce permis? *cum se poate?* comment est-ce possible? *cît se poate de...* excessivement, extrêmement.

putẹre *f.* **1.** pouvoir *m.*; *puteri depline* plein-pouvoir *m.*; ~ *de cumpărare* pouvoir (puissance) d'achat. **2.** *(fiz., tehn.)* puissance *f.* **3.** force *f.*; ~ *de muncă* force (capacité) de travail; *din toate puterile* **a.** de toutes (ses) forces; **b.** avec toute (son) énergie // *în* ~, *în toată* ~*a* en pleine vigueur; *după puteri* selon les moyens (les possibilités); *cu de la sine* ~ arbitrairement, abusivement; *în* ~*a nopţii* en pleine nuit, au fort de la nuit.

putẹrnic, ~ă *adj.* **1.** fort, ~e; vigoureux, -euse; solide. **2.** profond, ~e; intense. **3.** *(despre oameni)* important, ~e; influent, ~e.

pụtină *f.* baril *m.*; tinette *f.* // *lapte de* ~ lait caillé; *(fam.) a spăla putina* plier bagages.

putinẹi *n.* baratte *f.*

putịnţă *f.* possibilité *f.* // *cu* ~ possible; *peste* ~ au delà du possible; impossible; *după* ~ selon les moyens.

putoạre *f.* puanteur *f.*; mauvaise odeur.

pụtred, ~ă *adj.* **1.** pourri, ~e; putréfie, ~e. **2.** *(fig.)* corrompu, ~e // ~ *de bogàt* cousu d'or; *e ceva* ~ *(la mijloc)* il y a (quelque) anguillee sous roche.

putrefạcţie *f.* putréfaction *f.*

putregại *n.* pourriture *f.*

putregăịt, ~ă *adj.* *(despre materii vegetale)* pourri, ~e; putréfié, ~e.

putrezị *vi.* **1.** *(despre materii organice)* putréfier; pourrir. **2.** *(fig., despre oameni)* moisir.

putreziciụne *f.* **1.** charogne *f.* **2.** *(la pl.)* pourritures *f. pl.* **3.** *(fig.)* déchéance *f.*

putrezịre *f.* **1.** putréfaction *f.* **2.** *(fig.)* désagrégation *f.*

putrezịt, ~ă *adj.* pourri, ~e; putréfie, ~e; décomposé, ~e.

puturọs, -oạsă *adj.* **1.** puant, ~e; nauséabond, e; infect, ~e. **2.** *(despre oameni)* paresseux, -euse; fainéant, ~e.

puturoşẹnie *f.* **1.** puanteur *f.*, infection *f.* **2.** *(fam.)* fainé-antise *f.*; paresse *f.*

puţ *n.* puits *m.* // ~ *absorbant* puisard *m.*

puţị *vi.* puer, empester.

puţịn, ~ă I. *adj.* **1.** peu; *după* ~ *timp* peu de temps après; *peste* ~ *(timp)* sous peu; *cît de* ~ tant soit peu; ~ *cîte* ~ peu à peu. **2.** petit, ~e; *(fig.)* insignifiant, ~e, négligeable. **3.** court, ~e // *om* ~ *la trup* homme maigre, frêle. **II.** *adv.* peu // *cel* ~ au moins, du moins; *pe* ~ au minimum, pour le moins; *cîtuşi de* ~ pas le moins du monde, pas du tout; *nu mai* ~ pareillement, aussi, de même; *mai* ~ *de* moins de; *mai mult sau mai* ~ plus ou moins. **III.** *n.* peu *m.* // ~ *a lipsit* il s'en est fallu de peu; *pentru* ~ de rien; pas de quoi.

puzdẹrie *f.* **1.** poussière (restée après le teillage du lin ou du chanvre) *f.* **2.** *(fig.)* grande quantité, grand nombre; multitude *f.*

R

rabạt *n.* rabais *m.*, bonification *f.*

rabatọr *n.* *(agr.)* rabattoir *m.*

rạbie *f.* *(med.)* rage *f.*

rạbin *m.* rabbin *m.*

rablagị *vr.* **1.** *(fam., despre ființe)* perdre ses forces, devenir patraque. **2.** *(despre obiecte)* se détériorer, se délabrer.

rablagịt, ~ă *adj.* **1.** *(fam., despre ființe)* faible, patraque. **2.** *(despre obiecte)* abîmé, ~e; détérioré, ~e; délabré, ~e.

rạblă *f.* *(fam.)* patraque *f.*

rabotạ *vt.* *(tehn.)* raboter.

rabotạj *n.* *(tehn.)* rabotage *m.*, rabotement *m.*

rabotẹză *f.* *(tehn.)* raboteuse *f.*

rabotọr *m.* *(tehn.)* raboteur *m.*

rac I. *m.* *(iht.)* écrevisse *f.* **II.** *n.* **1.** tire-bouchon *m.* **2.** *(med., pop.)* cancer *m.*

rachẹtă *f.* **1.** *(sport)* raquette *f.* **2.** *(av., mil.)* roquette *f.*, fusée *f.*; missile *m.*; engin *m.*; *~ cosmică* engin spatial (cosmique); *~ balistică intercontinentală* engin de portée intercontinentale; *~ antitanc* roquette antichar; *~ cu mai multe trepte* fusée multiple; *~ teleghidată* missile (télé-)guidé.

rachịu *n.* eau-de-vie *f.*

racịlă *f.* **1.** mal incurable, maladie sourde. **2.** *(fig.)* défaut *m.*, tare *f.* **3.** *(fig.)* aversion *f.*, haine *f.*

raclạ *vt.* racler.

raclạj *n.*, **raclạre** *f.* raclage *m.*

rạclă *f.* **1.** cercueil *m.* **2.** *(pop.)* boîte *f.*, coffre *m.*

raclọr *n.* racloir *m.*

racọrd *n.* *(tehn.)* raccord *m.*

racordạ *vt.* *(tehn.)* raccorder, faire des raccords.

racordạre *f.* **1.** *(tehn.)* raccord *m.*; raccordement *m.* **2.** jonction *f.*, aboutement *m.*

radạr *n.* *(fiz.)* radar *m.*

rạdă *f.* *(mar.)* rade *f.*

rạde I. *vt.* *vr.* (se) raser; (se) faire la barbe. **II.** *vt.* racler, gratter (un mot, un mur) // *a ~ pe răzătoare* râper.

rạdere *f.* *(fam.)* défaite générale.

radiạ^1 **I.** *vt.* *(fiz.)* irradier, émettre des rayons. **II.** *vi.* *(fig.)* rayonner.

radiạ^2 *vt.* *(jur.)* radier, rayer.

radiạl, ~ă *adj.* radial, ~e.

radiạnt, ~ă *adj.* radiant, ~e.

radiạr, ~ă *adj.* radiaire.

radiatọr *n.* radiateur *m.*

radiạție *f.* *(fiz.)* radiation *f.*; rayonnement *m.*

radicạl, ~ă I. *adj.* radical, ~e; complet, -ète. **II.** *n.* **1.** *(mat.)* racine carrée; radical *m.* **2.** *(lingv.)* racine *f.* **III.** *adv.* radicalement.

radicalịsm *m.* *(pol.)* radicalisme *m.*

radicalizạre *f.* *(pol.)* radicalisation *f.*

radiẹră *f.* gomme (élastique) *f.*

radiẹre^1 *f.* *(fiz.)* radiation *f.*; rayonnement *m.*

radiẹre^2 *f.* *(jur.)* radiation *f.*

rạdio-^{1} *elem. de comp.* radio-.

rạdio^2 *n.* radio *f.*

radioactịv, ~ă *adj.* radioactif, -ive.

radioactivitạte *f.* radioactivité *f.*

radiocomunicạție *f.* radiocommunication *f.*, communication par la radio.

radioconductọr *n.* *(el., tehn.)* radioconducteur *m.*

radiodifuzạ *vt.* radiodiffuser.

radiodifuziụne *f.* radiodiffusion *f.*

radioemịsie, radioemisiụne *f.* émission radiophonique.

radioemițătọr *n.* radio-émetteur *m.*, poste d'émission radiophonique.

radioficạ *vt.* pourvoir d'un relais radiophonique.

radioficạre *f.* établissement d'un relais radiophonique.

radioficạt, ~ă *adj.* pourvu(e) d'un relais radiophonique.

radiofọnic, ~ă *adj.* radiophonique.

radiofonịe *f.* radiophonie *f.*

radiografiạ *vt.* *(med.)* radiographier.

radiogrạfic, ~ă *adj.* *(med.)* radiographique.

radiografịe *f.* *(med.)* radiographie.

radiogrạmă *f.* *(în telecomunicații)* radiogramme *m.*

radiojurnạl *n.* radio-journal *m.*, journal parlé.

radiolọg *m.* (médecin, spécialiste) radiologue *m.*, radiologiste *m.*

radiologịe *f.* radiologie *f.*

radionavigạție *f.* radioguidage *m.*

radioreportạj *n.* radio-reportage *m.*; transmision radiophonique.

radiọs, -oạsă *adj.* *(fam.)* radieux, -euse; heureux, -euse; enchanté, ~e.

radioscọpic, ~ă *adj.* radioscopique.

radioscopịe *f.* *(med.)* radioscopie *f.*

radiotelefonịe *f.* radiotéléphonie *f.*, téléphonie sans fil.

radiotelegrạfic, ~ă *adj.* relatif (-ive) à la radiotélégraphie.

radiotelegrafie *f.* radiotélégraphie *f.*, télégraphie sans fil.

radiotelegrafiere *f.* transmission par radiotélégraphie.

radiotelegrafist *m.* radiotélégraphiste *m.*

radio(tele)gramă *f.* radiogramme *f.*

radioterapie *f.* *(med.)* radiothérapie *f.*

radiotransmisiune *f.* transmission par radio.

radiu *n.* *(chim.)* radium *m.*

rafală *f.* **1.** rafale *f.*, bourrasque *f.* **2.** *(mil.)* rafale.

rafie *f.* *(bot.)* raphia *m.*

rafina *vt.* *vr.* (se) raffiner.

rafinament *n.* *(fig.)* raffinement *m.*

rafinare *f.* raffinage *m.*

rafinat, ~ă *adj.* **1.** raffiné, ~e. **2.** *(fig., despre oameni)* raffiné, ~e; *(peior.)* perfide; rusé, ~e.

rafinărie *f.* raffinerie *f.*

rafinor *m.* raffineur *m.*

raft *n.* rayon *m.*; étagère *f.*

rage *vi.* mugir, meugler; *(despre lei)* rugir; *(despre tigri)* feuler; *(despre măgari)* braire; *(despre elefanți)* barrir.

raglan *n.* (manteau) raglan *m.*

rahat *n.* *(culin.)* rahat-lokoum *m.*

rahianestezie *f.* *(med.)* rachianesthésie *f.*

rahidian, ~ă *adj.* *(anat.)* rachidien, ~ne.

rahitic, ~ă *adj.* rachitique.

rahitism *n.* *(med.)* rachitisme *m.*

rai *n.* éden *m.*, paradis *m.*

raid *n.* *(av.)* raid *m.*

raion *n.* **1.** arrondissement (d'une ville) *m.* **2.** district (territorial) *m.* **3.** rayon (de magasin) *m.*

raional, ~ă *adj.* qui appartient à un arrondissement; d'arrondissement.

raionare *f.* division en arrondissements.

raită *f.* tour *m.*, tournée *f.*; *a da (a trage) o ~* faire un tour.

rajah *m.* rajah *m.*

ralia *vr.* **1.** se rallier. **2.** adhérer à.

raliere *f.* **1.** ralliement *m.* **2.** adhésion *f.*

raliu *n.* *(sport)* rallye *m.*; *~ automobilistic* rallye automobile.

rama *vi.* ramer, tirer à la rame; canoter.

ramazan *n.* *(fam.)* *a-l tăia pe cineva la ~* avoir la fringale, avoir très faim.

ramă^1 *f.* cadre *m.*, châssis *m.*

ramă^2 *f.* aviron *m.*, pale *f.*

rambleia *vt.* *(constr.)* remblayer.

rambleiaj *n.*, **rambleiere** *f.* *(constr.)* remblayage *m.*

rambleu *n.* *(constr.)* remblai *m.*, terrassement *m.*

ramburs *n.* remboursement *m.*

rambursa *vt.* rembourser, restituer (une somme due).

rambursabil, ~ă *adj.* remboursable.

rambursare *f.* remboursement *m.*

ramer *m.* *(sport)* rameur *m.*, rowingman *m.*

ramifica *vr.* se ramifier.

ramificare *f.* ramification *f.*

ramificat, ~ă *adj.* ramifié, ~e.

ramificație *f.* **1.** ramification *f.* **2.** (sub)division *f.* **3.** *(c.f.)* embranchement *m.*

ramoleală *f.* ramolissement *m.*

ramoli *vr.* se ramollir.

ramolit, ~ă *adj.*, *m.f.* ramolli, ~e; gâteux, -euse.

rampă *f.* **1.** rampe *f.*, balustrade *f.* **2.** *(mar.)* rambarde. **3.** avant-scène *f.* **4.** *(c.f.)* quai de chargement.

ramură *f.* **1.** rameau *m.*, branche *f.* **2.** *(fig.)* embranchement *m.*; ramification *f.* **3.** *(fig.)* subdivision *f.*, branche *f.*; *~ a economiei* branche de l'économie.

rană *f.* **1.** blessure *f.*; plaie *f.* **2.** *(fig.)* souffrance morale, tourment *m.* // *bun de pus la ~* bon comme du pain frais.

ranchiună *f.* rancune *f.*

ranchiunos, -oasă *adj.* *(despre oameni, caractere)* rancunier, -ère; rancuneux, -euse; vindicatif, -ive.

randament *n.* **1.** rendement *m.*; *~ maxim* maximum de rendement. **2.** profit *m.*, bénéfice *m.*

rang *n.* rang (dans une hiérarchie) *m.*

rangă *f.* barre de fer.

raniță *f.* havresac *m.*

rapace *adj. invar.* rapace, avide de gain.

rapacitate *f.* rapacité *f.*, cupidité *f.*

rapanghel *n.* *a lua la ~* gronder, réprimander.

rapăn *n.* *(pop.)* crasse *f.*

rapid, ~ă *adj.*, *n.* rapide.

rapiditate *f.* rapidité *f.*; promptitude *f.*

rapiță *f.* *(bot.)* colza *m.*

raport^1 *n.* rapport *m.*, relation *f.*; *în ~ cu...* par rapport à... // *a fi în ~uri bune (rele) cu cineva* être en bons (mauvais) termes avec qn.

raport^2 *n.* rapport *m.*, compte rendu, exposé (sommaire) *m.*

raporta^1 *vt.* rapporter, produire des bénéfices.

raporta^2 **I.** *vt.* *(mat.)* rapporter. **II.** *vr.* se reporter, se référer (à).

raporta^3 *vt.* rapporter, relater, rendre compte.

raportor *n.* *(geom.)* rapporteur *m.*

rapsod *m.* **1.** *(în Grecia antică)* rhapsode *m.* **2.** poète épique.

rapsodie *f.* *(lit., muz.)* rhapsodie *f.*

rapt *n.* rapt *m.*; enlèvement *m.*

rar **I.** *adj.* **1.** rare; dispersé, ~e; clairsemé, ~e. **2.** inusité, ~e; exceptionnel, ~le. **3.** précieux, -euse; *piatră ~ă* pierre précieuse // *pînză ~ă* toile lâche; *(fam.)* *foarte ~* rarissime; *cu pași ~i* lentement, à grands pas. **II.** *adv.* rarement // *a vorbi ~* parler distinctement.

rarefia *vt.* *vr.* (se) raréfier.

rarefiat, ~ă *adj.* *(despre aer, gaze)* raréfié, ~e.

rarefiere *f.* raréfaction *f.*

rareori *adv.* rarement.

rarificat, ~ă *adj.* v. **rarefiat.**

rarisim, ~ă *adj.* *(fam.)* rarissime.

rariște *f.* clairière *f.*; éclaircie *f.*

raritate *f.* **1.** rareté *f.* **2.** curiosité *f.*

rariță *f.* *(agr.)* buttoir *m.*, butteur *m.*

ras, ~ă **I.** *adj.* **1.** *(despre păr, barbă)* ras, ~e; rasé, ~e. **2.** *(despre recipiente)* plein(e) jusqu'aux bords; ras, ~e // *(fam.)* *~, tuns și frezat* fichu. **II.** *n.* rasage *m.*

rasă^1 *f.* race *f.*, lignée *f.*

rasă^2 *f.* froc *m.*

rasial, ~ă *adj.* racial, ~e.

rasism *n.* *(pol.)* racisme *m.*

rasist, ~ă *adj.*, *m.f.* *(pol.)* raciste.

rasọl *n.* pot-au-feu *m.*; bœuf (poisson) bouilli // *(fam.) a da ~* bâcler.

rasolị *vt. (fam.)* bâcler.

rasolịt, ~ă *adj. (fam.)* bâclé, ~e.

rastẹl *n.* râtelier *m.*

raşchetạ *vt.* racler (au moyen d'un racloir).

raşchẹta *f.* racloir *m.*

rạşpel *n. (tehn.)* tiers-point *m.*

ratạ *vt. vi.* rater, échouer; perdre l'occasion.

ratạre *f.* insuccès *m.*, échec *m.*

ratạt, ~ă *adj., m.f.* raté, ~e.

rạtă *f.* **1.** terme *m.* **2.** tranche *f.*; quote-part *f.* // *în rate* à tempérament; *~ lunară* mensualité *f.*; *~ anuală* annuité *f.*

ratẹu *n.* raté (d'une arme à feu, d'un moteur) *m.*

ratificạ *vt. (jur.)* ratifier.

ratificạre *f. (jur.)* ratification *f.*; *(pol.) instrument de ~* instruments de ratification.

ratinạ *vt. (text.)* ratiner.

ratinạt, ~ă *adj. (text.)* ratiné, ~e.

rạţă *f.* cane *f.*, canard *m.*; *~-sălbatică* canard sauvage.

rạţie *f.* **1.** ration *f.* **2.** *(mat.)* raison *f.*

raţionạ **I.** *vi.* raisonner. **II.** *vt.* rationer.

raţionạl, ~ă *adj.* raisonnable.

raţionalịsm *n. (fil.)* rationalisme *m.*

raţionalịst, ~ă *adj., m.f. (fil.)* rationaliste.

raţionalizạ *vt.* **1.** rationaliser; organiser scientifiquement (le travail, la production). **2.** rationner.

raţionalizạre *f.* **1.** rationalisation *f.*; organisation scientifique (du travail, de la production). **2.** rationnement *m.*

raţionalizạt, ~ă *adj.* rationné, ~e.

raţionamẹnt *n.* raisonnement *m.*

raţionạre *f.* rationnement *m.*

raţionạt, ~ă *adj.* v. **raţionalizạt.**

raţiụne *f.* **1.** raison *f.* **2.** *(fig.)* motif *m.*; fondement *m.*

ravạgiu *n.* ravage *m.*

raz *n. (tehn.)* **1.** barre (de forage) *f.* **2.** racloir *m.*, grattoir *m.*

razạnt, ~ă *adj.* rasant, ~e; frôlant, ~e.

rạză *f.* **1.** rayon *m.*; *(geom.) raza cercului* le rayon du cercle. **2.** *(fiz.)* radiation *f.* // *raze X* ondes électromagnétiques; *~ de speranţă* lueur d'espoir.

rạzie *f.* rafle (faite par la police) *f.*

rạzna *adv. (fam.) a o lua ~* divaguer, déraisonner.

răbdạ **I.** *vi.* **1.** endurer, subir. **2.** *(despre obiecte)* résister à l'usage // *a ~ în tăcere* ronger son frein. **II.** *vt.* souffrir, permettre, tolérer // *a nu te ~ inima să...* ne pas avoir le cœur de...

răbdạre *f.* patience *f.*; *a avea ~* prendre patience; se résigner; *a pierde ~a* perdre patience, s'impatienter // *(fam.) răbdări prăjite* fausses espérances; *a scoate din răbdări* pousser à bout; *a-şi ieşi din răbdări* sortir de ses gonds.

răbdătọr, -oạre *adj.* **1.** patient, ~e. **2.** persévérant, ~e.

răbọj *n.* encoche (sur une taille) *f.* // *a lua (a da) pe ~* prendre (donner) à crédit.

răbufneạlă *f.* bruit sourd (provoqué par un choc).

răbufnị *vi.* **1.** produire (en tombant) un bruit sourd. **2.** *(despre gaze, lichide)* jaillir (avec force). **3.** *(fig., despre oameni)* donner libre cours à ses sentiments, éclater.

răbufnịre *f.* **1.** bruit sourd et violent. **2.** jaillissement (de l'air, d'un liquide) *m.* **3.** *(fig.)* explosion de colère.

răcạn *n. (depr.)* recrue *f.*

răceạlă *f.* **1.** froid *m.* **2.** *(fig.)* froideur *f.*, indifférence *f.* **3.** refroidissement *m.* // *cu ~* froidement.

răchịtă *f. (bot.)* osier *m.*

răcị **I.** *vr.* **1.** se refroidir, devenir froid. **2.** *(despre lichide, băuturi)* se rafraîchir. **3.** *(fig.)* devenir indifférent; être en froid avec qn. **II.** *vt.* refroidir, réfrigérer // *(fam.) a-şi ~ gura degeaba* parler inutilement. **III.** *vi. (med.)* prendre froid.

răcịre *f.*, **răcịt** *n.* **1.** *(med.)* refroidissement *m.* **2.** raffraîchissement *m.* **3.** réfrigération *f.*

răcịt, ~ă *adj. (despre oameni)* refroidi, ~e.

răcitọr *n.* glacière *f.*

răcitụri *f.pl.* **1.** assiette anglaise. **2.** aspic *m.*

rặcnet *n.* rugissement *m.*, hurlement *m.*

răcnị *vi.* **1.** rugir, mugir; hurler. **2.** *(fam.)* vociférer.

răcoạre *f.* **1.** froid agréable; fraîcheur *f.*, air frais. **2.** *(la pl.)* frissons *m. pl.* // *a băga în răcori* épouvanter; *pe ~* à la fraîche; *e (cam) ~* il fait frisquet.

răcorị *vr.* **1.** se rafraîchir, devenir plus frais. **2.** *(fig.)* se calmer.

răcoritọr, -oạre **I.** *adj.* rafraîchissant, ~e. **II.** *f.pl.* boissons rafraîchissantes; rafraîchissements *m. pl.*

răcorọs, -oạsă *adj.* frais, fraîche.

rădăcịnă *f.* racine *f.*; *(fig.) a prinde rădăcini* prendre racine, s'implanter; *(mat.) ~ pătrată* racine carrée.

răfuị *vr.* (+ **cu**) demander compte (à); se disputer (avec).

răfuiạlă *f. (fam.)* semonce *f.*; savon *m.*; règlement de comptes.

răgạz *n.* **1.** loisir *m.*, temps disponible, répit *m.*; *moment de ~* moment de répit. **2.** repos *m.*; *fără ~* sans repos. **3.** délai *m.*, trêve *f.*; *a da ~* accorder un délai.

răget *n.* mugissement *m.*, meuglement *m.*

răguşeạlă *f.* enrouement *m.*

răguşị *vi.* s'enrouer.

răguşịt, ~ă *adj.* **1.** *(despre oameni)* enroué, ~e. **2.** *(despre voce)* rauque.

rămạs *n.* surplus *m.*, excédant *m.* // *~ bun, bun ~* adieu, au revoir; *a-şi lua ~ bun* prendre congé.

rămăşạg *n.* pari *m.*

rămăşịţă *f.* **1.** reste *m.*, vestige *m.*; trace *f.* **2.** résidu *m.*, déchet *m.*

rămîne *vi.* **1.** rester, demeurer; *apa trece, pietrele rămîn* l'eau coule, les pierres demeurent; *~ de văzut* (ça) reste à voir. **2.** se conserver; persister, subsister // *rămîi cu bine* au revoir, adieu; *a nu ~ mai prejos* tenir le pas, ne pas se laisser surpasser; *a ~ baltă* tomber à l'eau.

rămînere *f.* séjour *m.* // *~ în urmă* retard *m.*; *~ pe loc* stagnation *f.*

rămurịcă *f.* ramille *f.*; *(la pl.)* broutilles *f.pl.*

rămurịş *n.* branchage *m.*, ramée *f.*

rămurọs, -oạsă *adj.* rameux, -euse; touffu, ~e. branchu, ~e.

răni I. *vt. vr.* (se) blesser. II. *vt. (fig.)* offenser.

rănit, ~ă I. *adj., m.f.* blessé, ~e. II. *adj. (fig.)* offensé, ~e.

răpăi *vi. (despre ploaie, grindină)* crépiter, craquer.

răpăială *f.*, **răpăit** *n.* crépitement *m.*, craquement *m.*

răpănos, -oasă *adj. (pop.)* galeux, -euse; crasseux, -euse.

răpciugă *f.* 1. morve *f.* 2. *(fig.)* cheval sans vigueur.

răpciugos, -oasă *adj. (despre animale)* morveux, -euse.

răpi *vt.* 1. enlever (de force), ravir; kidnapper. 2. usurper, spolier. 3. enchanter, charmer; captiver.

răpire *f.* 1. enlèvement *m.*, rapt *m.*; kidnapping *m.* 2. spoliation *f.*, usurpation *f.*

răpitor, -oare I. *adj.* 1. *(fig.)* ravissans, ~e. 2. *(despre unele animale)* rapace // *pasăre răpitoare* oiseau de proie. II. *m.f.* ravisseur, -euse.

răposa *vi.* trépasser, mourir, décéder.

răposat, ~ă I. *adj., m.f.* mort, ~e; défunt, ~e; décédé, ~e. II. *adj.* feu, ~e.

răpune *vt.* 1. tuer, exterminer. 2. dominer, vaincre; avoir raison de...

răpunere *f.* 1. extermination *f.* 2. défaite *f.*

răpus, ~ă *adj.* 1. tué, ~e; abattu, ~e. 2. vaincu, ~e; défait, ~e.

rări I. *vr.* devenir (plus) rare; se raréfier. II. *vt.* *(fig.)* espacer.

rărire *f.*, **rărit** *n.* 1. raréfaction *f.* 2. *(agr.)* démariage *m.*

rărit, ~ă *adj.* devenu (rendu) plus rare; clairsemé, ~e.

răritură *f.* 1. éclaircie (dans une forêt) *f.* 2. *(text.)* défaut *m.*

rărunchi *m. (pop.)* rein *m.* // *pînă în ~* profondément; *a avea seu la ~* être très riche.

răsad *n.* 1. *(bot.)* plant *m.* 2. *(fig.)* lignée *f.*, souche *f.*

răsadniță *f.* planche de fumier; couche *f.*

răsădi *vt.* replanter, repiquer; transplanter.

răsădire *f.* repiquage *m.*; transplantation *f.*

răsări *vi.* 1. *(despre aștri)* se lever, paraître, poindre. 2. *(despre plante)* lever, germer, pousser. 3. *(fig.)* surgir, apparaître (soudainement). 4. sortir en évidence. 5. *(pop.)* sursauter, tressaillir.

răsărit, ~ă I. *adj.* 1. *(despre plante)* germé, ~e, poussé, ~e. 2. *(despre copii)* grandelet, ~te. II. *n.* 1. lever (d'un astre) *m.* 2. est *m.*, orient *m.*, levant *m.*

răsăritean, ~ă *adj.* de l'Orient, oriental, ~e.

răsciti *vt.* relire un grand nombre de fois.

răscoace *vt. vr.* trop cuire; (se) brûler.

răscoală *f.* émeute *f.*, insurrection *f.*; sédition *f.*

răscoli I. *vt.* 1. mettre sens dessus dessous. 2. *(fig.)* bouleverser, agiter. II. *vi.* fouiller (dans).

răscolit, ~ă *adj. (agr.) pămînt ~* terre labourée.

răscolitor, -oare *adj.* troublant, ~e; bouleversant, ~e.

răscopt, -coaptă *adj.* 1. *(despre alimente)* trop cuit(e); brûlé, ~e. 2. *(despre plante, fructe)* blet, ~te // *ou ~* œuf dur.

răscroi *vt.* échancrer (l'encolure, les manches d'un vêtement).

răscroială, răscroitură *f.* échancrure (de l'encolure, des manches d'un vêtement) *f.*

răscroit, ~ă *adj. (despre îmbrăcăminte)* échancré, ~e (aux manches, à l'encolure).

răscruce *f.* 1. carrefour *m.* 2. *(fig.)* moment crucial.

răscula I. *vr.* se révolter, se soulever. II. *vt.* ameuter, soulever.

răsculat, ~ă *adj., m.f.* insurgé, ~e; rebelle.

răscumpăra *vt.* 1. racheter. 2. *(fig.)* compenser.

răscumpărare *f.* 1. rachat *m.*; récupération *f.* 2. *(jur.)* rançon *f.*

răscunoscut, ~ă *adj. (fam.)* très connu, ~e; archi-connu, ~e; notoire.

răsfăț *n.* gâterie *f.* // *a trăi în ~* vivre dans l'abondance.

răsfăța I. *vt.* choyer, gâter. II. *vr.* 1. minauder, faire l'enfant gâté. 2. se prélasser, vivre dans l'opulence.

răsfățat, ~ă *adj.* 1. choyé, ~e, gâté, ~e. 2. capricieux, -euse.

răsfira I. *vt.* 1. déployer; étaler. 2. éparpiller. II. *vr.* se disperser.

răsfirare *f.* 1. éparpillement *m.* 2. dispersion *f.*

răsfirat, ~ă *adj.* 1. *(despre păr, barbă)* déployé, ~e. 2. *(despre lucruri)* épars, ~e; dispersé, ~e.

răsfoi *vt.* feuilleter.

răsfrînge I. *vt.* 1. refléter (la lumière). 2. répercuter (les sons). 3. retrousser, plier (les manches). II. *vr.* 1. *(fiz.)* se réfléchir. 2. *(fiz.)* se repercuter. 3. se plier.

răsfrîngere *f.* 1. réflexion *f.*; reflet *m.* 2. radiation *f.* 3. éclat *m.*

răsfrînt, ~ă *adj.* retroussé, ~e; rabattu, ~e; *guler ~* col rabattu.

răspăr *n.* *în ~* a. à contrepoil, à rebours; de travers; b. hostile; c. équivoque; *a lua pe cineva în ~* a. se moquer de qn.; b. brusquer, tancer qn.

răspicat, ~ă I. *adj.* 1. *(despre pronunțare, vorbe)* clair, ~e; précis, ~e. 2. *(despre afirmații)* résolu, ~e; énergique. II. *adv.* *a vorbi ~* a. parler carrément, sans équivoque, sans ambages; b. parler avec energie, avec fermeté.

răspîndi *vt. vr.* 1. (se) répandre, (se) disperser. 2. (se) propager, (se) diffuser.

răspîndire *f.* 1. dispersion *f.* 2. propagation *f.*; diffusion *f.*

răspîndit, ~ă *adj.* 1. épars, ~e; dispersé, ~e. 2. propagé, ~e; répandu, ~e. 3. *(fig.)* fréquent, ~e.

răspîntie *f.* carrefour *m.*

răsplată *f.* récompense *f.* // *după faptă și ~* à tout méfait son châtiment.

răsplăti *vt.* 1. récompenser. 2. dédommager.

răsplătire *f.* v. **răsplată**.

răspunde *vi.* 1. répondre (à). 2. répliquer, riposter. 3. satisfaire; correspondre. 4. communiquer avec, ouvrir sur. 5. rendre compte, répondre (pour, de).

răspundere *f.* responsabilité *f.* // *a trage la ~* rendre responsable; demander compte; *pe ~a...* a. sous la garantie de...; b. aux risques de...

răspuns *n.* 1. réponse *f.* 2. riposte *f.*, réplique *f.* 3. *(fig.)* solution *f.* // *a duce* ~ porter message; *a trimite* ~ faire dire (qch. à...).

răspunzătọr, -oạre *adj.* responsable; garant, ~e.

răsputẹri *f. pl. din* ~ à toute force; *a munci din* ~ travailler d'arrache-pied.

răstălmăcị *vt.* fausser le sens, dénaturer.

răstălmăcịre *f.* fausse interprétation *f.*

răstălmăcịt, ~ă *adj.* mal interprété, ~e; dénaturé, ~e.

răstị *vr.* rudoyer, rabrouer.

răstignị *vt.* crucifier.

răstignịre *f.* crucifiement *m.*, crucifixion *f.*

răstịmp *n.* (intervalle de) temps *m.*; *în* ~ ... pendant ce temps...

răstịt, ~ă *adj.* *(despre glas, voce)* brusque, rude.

răsturnạ *vt.* 1. renverser // *a* ~ *brazda* creuser des sillons, labourer. 2. *(fig.)* bouleverser, mettre sens dessus dessous.

răsturnạre *f.* 1. renversement *m.* 2. *(fig.)* bouleversement *m.*

răsuceạlă *f.* torsion *f.*, spirale *f.*

răsucị I. *vt.* 1. (re)tordre (des fils). 2. (re)tourner. 3. rouler. II. *vr.* *(despre oameni)* *a se* ~ *în loc* faire volte-face, faire demi-tour; pivoter sur ses talons.

răsucịre *f.* torsion (des fils) *f.*

răsucịt, ~ă *adj.* 1. tordu, ~e; retors, ~e. 2. en spirale. 3. roulé, ~e.

răsuflạ I. *vi.* 1. respirer. 2. souffler, haleter. 3. *(despre recipiente)* avoir une fuite. 4. *(fig.)* s'épancher, ouvrir son cœur. 5. *(fig.)* transpirer // *pe nerăsuflate* sans reprendre haleine; *a* ~ *ușurat* redevenir tranquille, se rassurer. II. *vr.* *(despre alimente)* s'altérer.

răsuflạre *f.* 1. respiration *f.* 2. souffle *m.*, haleine *f.*; *dintr-o* ~ tout d'une haleine. 3. exhalaison *f.*

răsuflạt, ~ă *adj.* 1. *(despre băuturi)* éventé, ~e; évaporé, ~e; *(fam.)* *știri* ~*e* nouvelles éventées. 2. *(fig.)* caduc, -duque.

răsuflătoạre *f.* évent *m.*, soupirail *m.*; ventilateur *f.*

răsunạ *vi.* 1. se faire entendre. 2. résonner, retentir; *răsună valea* la vallée retentit.

răsunătọr, -oạre *adj.* 1. retentissant, ~e; résonnant, ~e; vibrant, ~e. 2. impressionant, ~e; troublant, ~e.

răsụnet *n.* 1. retentissement *m.*, bruit *m.* 2. interêt *m.*; (grande) impression *f.*; *a avea (a găsi)* ~ susciter l'interêt.

răsụră *f.* *(bot.)* 1. églantier *m.* 2. églantine *f.*

rășchirạ *vt. vr.* 1. (s')éparpiller, (se) disperser; (s')étaler. 2. (s')écarter.

rășchirạt, ~ă *adj.* écarté, ~e; disjoint, ~e.

rășịnă *f.* résine *f.*

rășinọs, -oạsă *adj.* résineux, -euse.

rășluị *vt.* 1. décortiquer (des grains). 2. *(fam.)* ravir, s'emparer de.

rășluịt, ~ă *adj.* *(despre semințe, grăunțe)* décortiqué, ~e; détaché, ~e.

rășpăluị *vt.* limer.

rătăcị I. *vt. vr.* (se) perdre; (s')égarer. II. *vi.* errer, vagabonder.

rătăcịre *f.* 1. égarement *m.* 2. vagabondage *m.* 3. *(fig.)* erreur *f.*, faute *f.* 4. *(fig.)* confusion d'esprit.

rătăcịt, ~ă *adj.* égaré, ~e; perdu, ~e; *(fig.)* fourvoyé, ~e.

rătăcitọr, -oạre *adj.* errant, ~e; vagabond, ~e.

rățọi^1 *n.* canard *m.*

rățoị^2 *vr.* *(fam.)* monter sur ses grands chevaux; tancer.

rățoiạlă *f.* algarade *f.*, rudoiement *m.*

rățụșcă *f.* caneton *m.*

rău, rea I. *adj.* 1. *(despre oameni, manifestări)* méchant, ~e; dur, ~e. 2. mauvais, ~e; *a-și face sînge* ~ se faire du mauvais sang; *nume* ~ mauvaise réputation. 3. désagréable. 4. *(despre copii)* désobéissant, ~e; indiscipliné, ~e. 5. inapte à; impropre à; sans valeur. 6. *(despre meseriași, artiști)* incapable; maladroit, ~e // *drum* ~ route défoncée; *faptă rea* méfait *m.*; *în cel mai* ~ *caz...* au pis aller; *inimă rea* chagrin *m.*; *ceas* ~ moment fatal. II. *adv.* 1. méchamment. 2. désagréablement. 3. fort, fortement // *cum e mai* ~ de la pire manière; *de bine de* ~ tant bien que mal; *din* ~ *în mai* ~ de mal en pis; *a vorbi de* ~ médire (de); *a-ți părea* ~ regretter; *a-i sta (veni) cuiva* ~ *(o haină, o culoare)* ne pas seoir à qn. III. *n.* 1. mal *m.*; *a face un* ~ faire du mal, causer un tort (à); ~ *de mare* mal de mer. 2. ennui *m.*, désagrément *m.* 3. souffrance *f.*; maladie *f.* // *tot* ~*ul spre bine* à qch. malheur est bon; *cu părere de* ~ à regrèt; *de* ~*ul ...* à cause de...; *atîta* ~! tant pis!

răufăcătọr, -oạre I. *adj.* malfaisant, ~e. II. *m.f.* malfaiteur, -trice.

răutạte *f.* 1. méchanceté *f.*, perversité *f.* 2. méfait *m.* // *cu* ~ méchamment.

răutăciọs, -oạsă *adj.* *(despre oameni)* méchant, ~e; *(despre vorbe, aluzii)* malicieux, -euse; mordant, ~e.

răuvoitọr, -oạre *adj.* de mauvaise volonté; malveillant, ~e.

răvạș *n.* *(înv.)* lettre *f.*, billet *m.*

răvășeạlă *f.* (grand) désordre *m.*

răvășị *vt.* mettre sens dessus-dessous; bouleverser.

răvășịre *f.* bouleversement *m.*

răvășịt, ~ă *adj.* 1. en désordre, en vrac; dispersé, ~e; épars, ~e. 2. *(fig.)* troublé, ~e; désorienté, ~e.

răzătoạre *f.* 1. râpe *f.*, racloir *m.* 2. décrottoir *m.*

răzătụră *f.* 1. éffaçure *f.* 2. raclure *f.*

răzbạte *vi.* 1. se frayer un chemin. 2. parcourir; errer. 3. pénétrer; percer. 4. parvenir (à).

răzbătătọr, -oạre *adj.* *(despre oameni)* débrouillard, ~e.

răzbị I. *vi.* 1. se frayer un chemin; atteindre à; parvenir (à). 2. *(fig.)* réussir. II. *vt.* surmonter, vaincre, venir à bout de // *răzbit de oboseală* fourbu, éreinté; *răzbit de frig* transi de froid; *răzbit de foame* très affamé.

răzbọi^1 *n.* 1. guerre *f.*; lutte *f.*, combat *m.*; *(pol.)* ~ *rece* guerre froide. 2. *(fam.)* mésentente *f.*, querelle *f.* // *a fi în* ~ *cu...* avoir des démêlés avec...

răzbọi^2 *n.* métier à tisser.

războị^3 *vr.* guerroyer; se battre.

războịnic, ~ă I. *adj.* **1.** guerrier, -ère; belliqueux, -euse. **2.** *(fam.)* combatif, -ive. **II.** *m.* guerrier *m.*

răzbunạ *vt. vr.* (se) venger (de); (se) faire justice.

răzbunạre *f.* vengeance *f.*

răzbunătọr, -oạre *adj.* *(despre oameni, caractere)* vindicatif, -ive.

răzgîịa *vt.* gâter (un enfant).

răzgîịală *f.* gâterie *f.*

răzgîịat, ~ă *adj.* *(despre copii)* gâté, ~e.

răzgîndị *vr.* changer d'avis, se raviser.

răzlẹț, -eạță I. *adj.* **1.** *(despre ființe)* écarté, ~e; isolé, ~e; solitaire. **2.** *(despre sunete, vorbe)* sans continuité; rare. **3.** *(despre obiecte)* épars, ~e; dispersé, ~e; **II.** *adv.* à l'écart.

răzlețị *vr.* **1.** se détacher; s'écarter. **2.** se disperser; se répandre.

răzlețịre *f.* éloignement *m.*, éparpillement *m.*

răzmerịță *f.* soulèvement *m.*, émeute *f.*

răzọr *n.* **1.** guéret *m.* **2.** carré (de fleurs) *m.*; plate-bande *f.*

răzuị *vt.* racler, gratter.

răzuịt, ~ă *adj.* gratté, ~e; raclé, ~e.

răzuitoạre *f.*, **răzuitọr** *n.* racloir *m.*, grattoir *m.*

răzvrătị *vr.* se soulever; se révolter.

răzvrătịre *f.* soulèvement *m.*; révolte *f.*

răzvrătịt, ~ă *adj., m.f.* insurgé, ~e; rebelle.

re *m.* *(muz.)* ré *m.*

reabilitạ *vt. vr.* (se) réhabiliter.

reabilitạre *f.* réhabilitation *f.*

reabilitạt, ~ă *adj.* réhabilité, ~e.

rea-credịnță *f.* mauvaise foi.

reactịv, ~ă *adj., m.* *(chim.)* réactif, -ive.

reactivạre *f.* réintégration (dans son ancienne profession) *f.*

reactọr *n.* *(fiz.)* réacteur *m.*; *~ nuclear* réacteur nucléaire.

reạcție *f.* *(fiz., chim.)* réaction *f.*

reacționạ *vi.* réagir; répliquer; se rebiffer.

reacționạr, ~ă *adj., m.f.* *(pol.)* réactionnaire.

reacționarịsm *n.* *(pol.)* conception (attitude) réactionnaire.

reacțiụne *f.* réaction (politique) *f.*

readaptạ *vt. vr.* (se) réadapter.

readụce *vt.* ramener.

reạl, ~ă *adj.* **1.** réel, ~le. **2.** effectif, -ive; véritable.

realẹge *vt.* réélire.

realẹgere *f.* réélection *f.*

realịsm *n.* réalisme *m.*

realịst, ~ă *adj., m.f.* réaliste.

realitạte *f.* réalité *f.*; *în ~* en réalité, réellement; de fait.

realizạ I. *vt.* **1.** réaliser, effectuer. **2.** accomplir. **3.** gagner (en échange), acquérir; obtenir. **4.** *(fam.)* se rendre compte (de). **II.** *vr.* *(despre oameni)* mettre ses aptitudes en valeur; se développer pleinement.

realizạbil, ~ă *adj.* réalisable.

realizạre *f.* réalisation *f.*; accomplissement *m.*

realmẹnte *adv.* réellement, effectivement.

reamintị *vt. vr.* (se) rappeler; (se) remémorer.

reangajạ *vr.* *(mil.)* se rengager.

reangajạt *m.* *(mil.)* rengagé *m.*

reanimạ *vt.* réanimer, ranimer.

reanimạre *f.* réanimation *f.*

reaparịție *f.* réapparition *f.*

reapărẹa *vi.* réapparaître, reparaître.

reașezạ *vt.* rajuster; *a ~ prețurile* rajuster les prix.

reașezạre *f.* rajustement *m.*; *~a prețurilor* le rajustement des prix.

reạvăn, ~ă *adj.* **1.** *(despre pămînt)* humide. **2.** frais, fraîche.

rea-voịnță *f.* mauvaise volonté.

reazẹm *n.* **1.** support *m.*, soutien *m.* **2.** *(fig.)* aide *f.*, protection *f.* **3.** *(constr.)* étai *m.* // *fără ~* sans fondement.

rebarbatịv, ~ă *adj.* rébarbatif, -ive.

rebegeạlă *f.* engourdissement *m.*

rebegịt, ~ă *adj.* transi(e) de froid; grelottant, ~e.

rebẹl, ~ă *adj., m.f.* rebelle; insoumis, ~e.

rebeliụne *f.* rébellion *f.*, émeute *f.*

rẹbus *n.* **1.** rébus *m.* **2.** énigme *f.*, charade *f.*

rebụt *n.* rebut *m.* // *dat la ~* mis au rancart.

recalcitrạnt, ~ă *adj.* **1.** *(despre oameni)* récalcitrant, ~e. **2.** *(despre animale)* retif, -ive.

recalcitrạnță *f.* entêtement *m.*, obstination *f.*

recalculạ *vt.* recalculer.

recalculạre *f.* nouveau calcul // *~a prețurilor* le rajustement des prix.

recalificạ *vr.* obtenir une nouvelle qualification profesionnelle.

recalificạre *f.* nouvelle qualification professionnelle.

recapitulạ *vt.* **1.** récapituler. **2.** se remémorer.

recapitulạre *f.* récapitulation.

recapitulatịv, ~ă *adj.* récapitulatif, -ive.

recăpătạ *vt.* récupérer, rentrer en possession de.

rẹce I. *adj. invar.* **1.** froid, ~e; frais, fraîche; *a fi ~ cu...* battre froid à... **2.** glacé, ~e; glacial, ~e. **3.** *(fig.)* insensible, imperturbable // *om ~* homme flegmatique (réservé). **II.** *adv.* avec froideur, froidement. **III.** *n.* froid; *asta nu-mi face nici cald nici ~* cela ne me fait ni chaud ni froid, cela me laisse indifférent // *a judeca la ~* examiner sans parti pris.

recensămînt *n.* recensement *m.*

recẹnt, ~ă I. *adj.* récent, ~e; de fraîche date. **II.** *adv.* récemment.

recenzạ *vt.* **1.** recenser. **2.** rendre compte (d'un ouvrage littéraire ou scientifique).

recenzẹnt, ~ă *m.f.* auteur d'un compte-rendu (qui analyse un œuvre).

recẹnzie *f.* compte-rendu (d'une œuvre littéraire ou scientifique) *m.*

recenzọr *m.* recenseur *m.*

receptạ *vt.* *(fiz., radio)* capter.

receptạcul *n.* *(bot.)* réceptacle *m.*

receptạre *f. vt.* *(fiz., radio)* captation *f.*, réception *f.*

receptịv, ~ă *adj.* **1.** réceptif, -ive. **2.** prédisposé, ~e (à).

receptivitạte *f.* **1.** réceptivité *f.* **2.** prédisposition *f.*

receptọr, -oạre I. *adj.* *(tehn.)* récepteur, -trice. **II.** *n.* *~ telefonic* écouteur téléphonique, récepteur *m.*; combiné *m.*

recẹpție *f.* **1.** réception (d'un produit, d'un ouvrage) *f.*; *a confirma recepția...* accuser réception (de...) **2.** réception *f.*, réunion (d'un caractère solennel) *f.*

recepționa *vt.* **1.** réceptionner (un matériel, un ouvrage technique). **2.** *(fiz., radio)* capter.

recepționare *f. (fiz., radio)* réception *f.*

recesiune *f. (ec. fin.)* recession *f.*

rechema *vt.* rappeler.

rechemare *f.* rappel *m.*

rechin *m. (iht.)* requin *m.*; squale *m.*

rechizite *f. pl.* accessoires *m. pl.*; fournitures (scolaires) *f. pl.*

rechizitoriu *n. (jur.)* réquisitoire *m.*

rechiziție *f.* réquisition *f.*

rechiziționa *vt.* réquisitionner.

rechiziționare *f.* réquisition *f.*

rechiziționat, ~ă *adj.* réquisitionné, ~e.

recicla *vt. vr.* (se) recycler.

reciclaj *n.*, **reciclare** *f.* recyclage.

recidiva *vi. (jur., med.)* récidiver.

recidivă *f.* **1.** *(jur.)* récidive *f.* **2.** *(med.)* rechute *f.*

recidivist, ~ă *m.f. (jur.)* récidiviste.

recipient *n.* récipient *m.*

recipisă *f.* récépissé *m.*, reçu *m.*, quittance *f.*

reciproc, ~ă I. *adj.* réciproque. **II.** *adv.* réciproquement, mutuellement.

reciprocitate *f.* réciprocité *f.*

recita *vt.* réciter.

recital *n. (muz.)* récital *m.*

recitare *f.* récitation *f.*, déclamation *f.*

recitativ *n.* récitatif *m.*

reciti *vt.* relire.

recîștiga *vt.* regagner; rattraper.

recîștigare *f.* récupération *f.*

reclama *vt.* **1.** réclamer, porter plainte. **2.** revendiquer. **3.** demander, exiger.

reclamant, ~ă *m.f. (jur.)* plaignant, ~e.

reclamat, ~ă I. *adj.* **1.** réclamé, ~e; revendiqué, ~e; exigé, ~e. **2.** *(jur.)* dénoncé, ~e; traduit(e) en justice. **II.** *m.f. (jur.)* intimé, ~e.

reclamație *f.* réclamation *f.*; plainte *f.*

reclamă *f.* réclame *f.* // *a-și face* ~ se mettre en vedette.

recluziune *f. (jur.)* réclusion *f.*

recolta *vt.* **1.** récolter; moissonner. **2.** *(med.)* recueillir (du sang, de l'urine).

recoltare *f.* récolte *f.*; moisson *f.*

recoltat, ~ă *adj.* récolté, ~e; moissonné, ~e.

recoltă *f.* récolte *f.*, moisson *f.*

recomanda I. *vt.* **1.** recommander, conseiller. **2.** indiquer, proposer. **3.** présenter (qn). **II.** *vr.* décliner son nom, se nommer.

recomandabil, ~ă *adj.* recommandable.

recomandare *f.* v. **recomandație.**

recomandat, ~ă *adj.* recommandé, ~e; conseillé, ~e.

recomandație *f.* recommandation *f.*, conseil *m.*; avis *m.*

recompensa *vt.* récompenser.

recompensat, ~ă *adj.* récompensé, ~e.

recompensă *f.* récompense *f.*; gratification *f.*

recompune *vt.* recomposer.

reconcilia *vt. vr.* (se) réconcilier, (se) remettre.

reconciliabil, ~ă *adj.* réconciliable.

reconciliere *f.* réconciliation *f.*

recondiționa *vt.* restaurer; remettre à neuf.

recondiționare *f.* restauration *f.*; réparation *f.*

recondiționat, ~ă *adj.* ramené(e) à l'état initial; restauré, ~e; réparé, ~e.

reconforta *vt.* **1.** réconforter; relever le moral. **2.** fortifier.

reconfortant, ~ă I. *adj.* réconfortant, ~e; fortifiant, ~e. **II.** *n.* fortifiant *m.*

reconfortare *f.* réconfort *m.*; consolation *f.*

reconfortat, ~ă *adj. (despre oameni)* réconforté, ~e; fortifié, ~e.

reconsidera *vt.* reconsidérer; examiner sous un jour nouveau.

reconsiderare *f.* revalorisation (d'une idée, d'une théorie) *f.*

reconstituant *n. (med.)* tonique *m.*, fortifiant *m.*

reconstitui *vt.* reconstituer, refaire.

reconstituire *f.* reconstitution *f.*

reconstrucție *f.* reconstruction *f.*

reconstrui *vt.* reconstruire.

reconstruire *f. (lingv.)* reconstruction *f.*

record *n.* record *m.*

recordman, ~ă *m.f.* recordman *m.*

recrea *vr.* se récréer, se détendre, se délasser.

recreare *f.* délassement *m.*; passetemps *m.*; récréation *f.*

recreativ, ~ă *adj.* récréatif, -ive.

recreație *f.* **1.** récréation *f.* **2.** délassement *m.*; divertissement *m.*

recrudescență *f.* récrudescence *f.*, regain *m.*

recrut *m. (mil.)* recrue *f.*

recruta *vt. vi. (mil.)* recruter, enrôler.

recrutare *f.* recrutement *m.*, enrôlement *m.*

rect *n. (anat.)* rectum *m.*

rectal, ~ă *adj. (anat.)* rectal, ~e.

rectifica *vt.* rectifier.

rectificare *f.* rectification *f.*

rectificator, -oare *adj.* rectificatif, -ive.

rectiliniu, ~ie *adj.* rectiligne.

recto *n.* recto *m.*

rector *m.* recteur *m.*

rectorat *n.* rectorat *m.*

recul *n.* recul *m.*

reculege *vr.* se recueillir.

reculegere *f.* recueillement *m.*

recunoaște I. *vt.* **1.** reconnaître. **2.** admettre, tenir pour valable. **3.** avouer, confesser. **II.** *vr.* se reconnaître (réciproquement).

recunoaștere *f.* **1.** reconnaissance *f.* **2.** aveu *m.*

recunoscător, -oare *adj.* reconnaissant, ~e; *a fi (a rămîne)* ~ savoir (bon) gré à qn.

recunoscut, ~ă *adj.* **1.** reconnu, ~e; considéré, ~e (valable). **2.** *(despre fapte, greșeli)* avoué, ~e; confessé, ~e // *poet* ~ poète consacré.

recunoștință *f.* reconnaissance *f.*, gratitude *f.*

recupera *vt.* récupérer.

recuperabil, ~ă *adj.* récupérable.

recuperare *f.* récupération *f.*

recuperator *n. (tehn).* récupérateur *m.*

recurge *vi.* recourir à, avoir recours à, en appeler à.

recurs *n. (jur.)* recours *m.*

recuza *vt. (jur.)* récuser.

recuzită *f.* accesoires (de théâtre, de cinéma) *m. pl.*

reda *vt.* **1.** rendre, restituer. **2.** exprimer, représenter, reproduire (par des moyens artistiques).

redacta *vt.* rédiger (un texte).

redactare *f.* rédaction (d'un texte) *f.*

redactạt, ~ă *adj.* *(despre articole, acte oficiale)* rédigé, ~e; écrit, ~e.

redactọr, -oare *m.f.* rédacteur, -trice; *prim* -~, ~-*șef* rédacteur en chef.

redạcție *f.* rédaction *f* //*comitet de* ~ comité éditorial.

redacționạl, ~ă *adj.* rédactionnel, ~le.

redạre *f.* 1. restitution *f.* 2. représentation *f.*, reproduction *f.* 3. description *f.*

redeșteptạ I. *vt.* réveiller, faire revivre; évoquer. II. *vr.* *(fig.)* se rallumer.

redeșteptạre *f.* *(fig.)* éveil *m.*; réveil *m.*

redevenị *vi.* redevenir.

redevẹnță *f.* *(fin.)* redevance *f.*

redobîndị *vt.* regagner, récupérer.

redresạ *vt.* *vr.* (se) redresser.

redresạre *f.* redressement *m.*

redresọr *n.* *(tehn.)* redresseur *m.*

redụce *vt.* 1. réduire, diminuer. 2. (+ la) restreindre, limiter (à).

redụcere *f.* 1. réduction *f.*, diminution *f.* 2. baisse (des prix) *f.* // *a acorda o* ~ accorder un rabais.

reductịbil, ~ă *adj.* réductible.

reductọr *n.* *(tehn.)* réducteur *m.*

redụs, ~ă *adj.* 1. réduit, ~e. 2. *(fam.)* borné, ~e; sot, sotte.

redutạbil, ~ă *adj.* redoutable.

reeditạ *vt.* rééditer, réimprimer (un texte).

reeditạre *f.* réédition *f.*, réimpression *f.*

reeducạ *vt.* rééduquer.

reeducạre *f.* rééducation *f.*

refạce I. *vt.* 1. refaire, réparer, remettre en état. 2. rétablir. II. *vr.* 1. se redresser, se rétablir. 2. *(despre țesuturi)* se régénérer.

refạcere *f.* 1. reconstruction *f.* 2. redressement *m.*

refăcụt, ~ă *adj.* 1. *(despre lucruri)* refait, ~e; réparé, ~e; restauré, ~e. 2. *(despre oameni)* redressé, ~e; rétabli, ~e; remis, ~e.

refẹc *n.* *(fam.)* *a lua pe cineva la* ~ gronder qn.; *(fam.)* passer un savon à qn.

referạt *n.* 1. compte-rendu *m.*, rapport *m.*, exposé *m.* 2. résolution (apposée sur un acte, une pétition) *f.*

referẹndum *n.* référendum *m.*; plébiscite *m.*

referẹnt *m.* rapporteur *m.*; expert *m.*

referị I. *vr.* (+ la) se référer (à), se rapporter (à), se repporter (à). II. *vi.* faire un rapport; référer, rapporter.

referịnță *f.* référence *f.*

referịre *f.* référence *f.* // *cu* ~ *la...* se référant à... relativement à..., au sujet de...

referitọr, -oare *adj.* relatif à // ~ *la...* relativement à..., quant à..., au sujet de..., concernant...

reflectạ I. *vt.* refléter, renvoyer. II. *vi.* réfléchir, penser, méditer.

reflectạre *f.* 1. reflet *m.* 2. réflexion *f.*

reflectọr *n.* réflecteur *m.*

reflẹcție *f.* réflexion *f.*, méditation *f.*, pensée *f.*

reflẹx, ~ă I. *adj.* réflexe. II. *n.* 1. réflexe *m.* 2. reflet *m.*

reflẹxie *f.* *(fiz.)* réflexion *f.*

reflexịv, ~ă *adj.* réfléchi, ~e; *(gram.)* *verb* ~ verbe réfléchi, pronominal.

reflụx *n.* reflux *m.*, marée basse.

reformạ *vt.* réformer.

reformạt, ~ă *adj.* 1. *(despre lucruri)* réformé, ~e; mis(e) à la reforme. 2. *(bis.)* protestant, ~e.

reformatọr, -oare *adj.*, *m.f.* réformateur, -trice.

refọrmă *f.* 1. réforme *f.*, changement *m.* 2. rebut *m.*, rancart *m.*

reformịsm *n.* réformisme *m.*

reformịst, ~ă *adj.*, *m.f.* réformiste.

refractạ *vr.* *(fiz.)* se réfracter.

refractạr, ~ă *adj.* 1. *(despre materiale)* réfractaire. 2. *(fig., despre oameni)* récalcitrant, ~e.

refractạt, ~ă *adj.* *(fiz.)* réfracté, ~e.

refrạcție *f.* *(fiz.)* réfraction *f.*

refrẹn *n.* refrain *m.*

refrigerạ *vt.* réfrigérer *f.*

refrigerạre *f.* réfrigération *f.*

refugiạ *vr.* 1. se réfugier, chercher refuge. 2. se mettre à l'abri, s'abriter.

refugiạt, ~ă *adj.*, *m.f.* réfugié, ~e.

refụgiu *n.* 1. refuge *m.* 2. abri *m.*

refulạ *vt.* 1. refouler (un sentiment). 2. *(tehn.)* refouler, repousser; comprimer (un fluide).

refulạre *f.* refoulement *m.*

refụz *n.* refus *m.* // *(plin) pînă la* ~ très plein, archi-bondé.

refuzạ *vt.* 1. refuser. 2. (cu *dat.*) se priver de, renoncer à // *a* ~ *o ofertă* décliner une offre.

regạl, ~ă I. *adj.* 1. royal, ~e. 2. *(fig.)* majestueux, -euse. II. *n.* 1. *(tipogr.)* tréteau *m.* 2. *(înv.)* festin *m.*

regalạ *vt.* *vr.* *(fam.)* (se) régaler.

regalịsm *n.* royalisme *m.*

regalịst, ~ă *adj.*, *m.f.* royaliste, monarchiste.

regalitạte *f.* royauté *f.*

regạt *n.* royaume *m.*

regạtă *f.* 1. *(mar.)* régate *f.* 2. *(sport)* course à l'aviron.

regăsị I. *vt.* retrouver. II. *vr.* *(fig.)* se recueillir.

rẹge *m.* roi *m.*

regenerạ *vt.* *vr.* (se) régénérer.

regenerạre *f.* 1. régénération *f.* 2. régénérescence *f.*

regenerạt, ~ă *adj.* *(despre organe, țesuturi)* régénéré, ~e.

regeneratọr, -oare *adj.* régénérateur, -trice.

regẹnt, ~ă I. *adj.* régent, ~e // *(gram.)* *propoziție* ~*ă* proposition principale. II. *m.* régent *m.*

regẹnță *f.* régence *f.*

regẹsc, -ească *adj.* royal, ~e.

regẹște *adv.* royalement.

rẹgie *f.* 1. *(teatru)* mise en scène. 2. *(ec., fin.)* régie *f.*, (mode de) géstion *f.* // *cheltuieli de* ~ frais d'execution.

regịm *n.* régime *m.*

regimẹnt *n.* régiment *m.*

regịnă *f.* reine *f.*; *(entom.)* *regina albinelor* la reine des abeilles // *(bot.)* *regina-nopții* belle de nuit.

regionạl, ~ă *adj.* régional, ~e.

regionalịsm *n.* 1. *(pol.)* régionalisme *m.* 2. *(lingv.)* parler régional.

regionalịst, ~ă *adj.*, *m.f.* *(pol.)* régionaliste.

registratụră *f.* (bureau d')enregistrement *m.*

regịstru *n.* 1. registre *m.*, livre de comptes. 2. *(muz.)* registre *m.*, étendue d'une voix, d'un instrument.

regiụne *f.* région *f.*; contrée *f.*

regizạ *vt.* **1.** mettre en scène. **2.** *(fig.)* machiner (un plan).

regizọr *m.* **1.** *(teatru)* metteur en scène. **2.** *(cinema)* réalisateur *m.*

regizorạl, **~ă** *adj.* relatif (-ive) à la mise en scène.

regizorạt *n.* (art de la) mise en scène.

reglạ *vt.* *(tehn.)* régler; régulariser.

reglạbil, **~ă** *adj.* réglable.

reglạre *f.* *(tehn.)* réglage *m.*

reglementạ *vt.* réglementer, organiser.

reglementạr, **~ă** *adj.* réglementaire.

reglementạre *f.* réglementation *f.*; organisation *f.*; disposition *f.*

reglẹt *n.* *(tipogr.)* réglet *m.*; interligne *f.*

regn *n.* *(biol.)* règne *m.*

regrẹs *n.* régression *f.*; recul *m.*

regresạ *vi.* régresser; reculer; déchoir.

regresịv, **~ă** *adj.* régressif, -ive.

regrẹt *n.* regret *m.*; repentir *m.*; *cu* **~** à regret.

regretạ *vt.* regretter; se repentir.

regretạbil, **~ă** *adj.* regrettable; fâcheux, -euse.

regrupạ *vt.* *vr.* (se) regrouper.

regrupạre *f.* regroupement *m.*

regulạ *vt.* **1.** *(tehn.)* régler. **2.** arranger, mettre en ordre. **3.** *(jur.)* régulariser.

regulamẹnt *n.* **1.** règlement *m.* **2.** disposition *f.*, ordonnance *f.*; statut *m.* **3.** code *m.*; **~** *de circulaţie* code de la route.

regulamentạr, **~ă** *adj.* réglementaire.

regularitạte *f.* *cu* **~** régulièrement; uniformément.

regulạt, **~ă** **I.** *adj.* régulier, -ère; ordonné, ~e; normal, ~e. **II.** *adv.* régulièrement.

regulatọr *n.* *(tehn.)* régulateur *m.*

rẹgulă *f.* **1.** règle *f.*; ordre *m.*; *în* **~** en règle; *în bună* **~** en bon ordre. **2.** ligne de conduite *f.* // *de* **~** d'habitude, habituellement, en règle générale. **3.** *(la pl.)* lois *f. pl.*; principes *m. pl.*

reiạt, **~ă** *adj.* *(despre ţesături)* rayé, ~e; à rayures.

reieşị *vi.* résulter, ressortir.

reimprimạ *vt.* réimprimer.

reimprimạre *f.* réimpression *f.*

reintegrạ *vt.* réintégrer.

reintegrạre *f.* réintégration *f.*

reintegrạt, **~ă** *adj.* reintégré, ~e.

reîmprospătạ *vt.* rafraîchir, faire retrouver la fraîcheur // *a* **~** *memoria (cuiva)* rappeler au souvenir (de...), remémorer (à...).

reînarmạ *vt.* *vr.* (se) réarmer.

reînarmạre *f.* réarmement *m.*

reîncẹpe *vt.* *vi.* recommencer, reprendre; revenir à la charge.

reîncẹpere *f.* recommencement *m.*; reprise *f.*

reînnoị **I.** *vt.* **1.** renouveler. **2.** *(jur.)* proroger. **II.** *vr.* se répéter, reprendre.

reînnoịre *f.* renouvellement *m.*

reîntinerị *vi.* rajeunir.

reîntinerịre *f.* rajeunissement *m.*

reîntoạrce *vr.* revenir (sur ses pas).

reîntoạrcere *f.* retour *m.*

reînviạ **I.** *vi.* **1.** ressusciter. **2.** *(fig.)* renaître. **II.** *vt.* renouveler, faire revivre.

reînviẹre *f.* **1.** résurrection *f.* **2.** *(fig.)* renouvellement *m.*, renouveau *m.*

relạns *n.* *(la jocul de cărţi)* relance *f.*

relansạ *vt.* relancer.

relansạre *f.* **1.** relance *f.* **2.** *(ec., pol.)* relancement *m.*

relạş *n.* relâche *m.*

relatạ *vt.* relater, raconter.

relatạre *f.* relation *f.*, récit *m.*; narration *f.*

relatịv, **~ă** **I.** *adj.* relatif, -ive; qui se rapporte à. **II.** *adv.* relativement; à peu près, plus ou moins.

relativitạte *f.* relativité *f.*

relạţie *f.* **1.** relation *f.*, rapport *m.*; *(ec.) relaţii de producţie* relations de production. **2.** *(la pl.)* relations *f. pl.*, rapports (d'amitié) *m. pl.* **3.** récit *m.*, narration *f.* // *a da relaţii* informer; relater (des faits).

relaxạ **I.** *vt.* *vr.* (se) détendre, (se) décontracter. **II.** *vt.* *(tehn.)* relâcher.

relaxạre *f.* **1.** relâchement *m.* **2.** détente *f.*

relaxạt, **~ă** *adj.* relâché, ~e; décontracté, ~e.

relẹu *n.* *(tehn.)* relais *m.*

relevạ *vt.* *vr.* (se) relever, (se) mettre en évidence, (se) faire remarquer.

relevẹu *n.* *(top.)* relèvement *m.*

relicvă *f.* **1.** relique *f.* **2.** souvenir *m.*

reliẹf *n.* relief *m.*; *în* **~** en relief; convexe; saillant, ~e; *a scoate în* **~** mettre en relief, en évidence.

reliefạ *vt.* mettre en relief; souligner; accentuer.

reliefạt, **~ă** *adj.* souligné, ~e; accentué, ~e.

religie *f.* religion *f.*; culte *m.*

religiọs, -oasă *adj.* **1.** religieux, -euse. **2.** *(despre oameni, manifestări)* pieux, -euse.

religiozitạte *f.* **1.** religiosité *f.* **2.** *(fig.)* recueillement *m.* // *cu* **~** religieusement.

reluạ *vt.* **1.** ressaisir. **2.** recommencer.

reluạre *f.* reprise *f.*; **~***a ostilităţilor* la reprise des hostilités.

remaiạ *vt.* rem(m)ailler.

remaiẹză *f.* rem(m)ailleuse *f.*

remaniạ *vt.* remanier (un gouvernement).

remaniẹre *f.* remaniement (d'un gouvernement) *m.*

remarcạ *vt.* *vr.* (se faire) remarquer, (se) distinguer.

remarcạbil, **~ă** *adj.* remarcable; de marque.

remediạ *vt.* remédier (à), porter remède.

remẹdiu *n.* remède *m.*

rememorạ *vt.* (cu *dat.*) se remémorer, se rappeler, se souvenir.

reminiscẹnţă *f.* réminiscence *f.*

remịte *vt.* **1.** remettre; livrer. **2.** renoncer (à une dette), tenir quitte.

remịtere *f.* remise *f.*; livraison *f.*

remịză *f.* **1.** remise *f.*; rabais (sur le prix) *m.* **2.** remise (pour voitures, outils) *f.*

remontạ *vt.* *vr.* **1.** *(faire)* reprendre courage; (se) remonter. **2.** (faire) reprendre des forces, (se) raffermir.

remọntă *f.* *(mil.)* remonte *f.*

remorcạ *vt.* remorquer.

remorcạre *f.* remorquage *m.*

remọrcă *f.* remorque *f.*; *la* **~** à la remorque; remorqué, ~e.

remorchẹr *n.* *(mar.)* remorqueur *m.*

remunerạ *vt.* rémunérer, rétribuer.

remunerạre, remunerạţie *f.* rémunération *f.*, rétribution *f.*; salaire *m.*

remuşcạre *f.* remords *m.*; repentir *m.*

ren *m.* *(zool.)* renne *m.*

renạl, ~ă *adj.* *(anat.)* rénal, ~e.

renạşte *vi.* renaître.

renạştere *f.* renaissance *f.*

renegạ *vt.* renier // *a ~ pe cịneva* désavouer qn.; *a ~ credinţa* abjurer la foi.

renegạre *f.* reniement *m.*

renegạt, ~ă *m.f.* *(pol.)* renégat, ~e.

renglọtă *f.* (prune) reine-claude *f.*

renovạ *vt.* **1.** rénover; remettre à neuf. **2.** transformer.

renovạre *f.* rénovation *f.*, remise à neuf.

renovatọr, -oạre *adj.*, *m.f.* rénovateur, -trice.

rentạ *vi.* **1.** rapporter (des bénéfices). **2.** *(fam.)* valoir la peine, mériter.

rentạbil, ~ă *adj.* rentable; payant, ~e.

rentabilitạte *f.* *(fin.)* rentabilité *f.*

rẹntă *f.* *(fin.)* rente *f.*

renụme *m.* renom *m.*, renommée *f.*; réputation *f.*

renumịt, ~ă *adj.* renommé, ~e; fameux, -euse.

renunţạ *vi.* renoncer (à).

renunţạre *f.* renoncement *m.*

reorganizạ *vt.* réorganiser.

reorganizạre *f.* réorganisation *f.*

reparạ *vt.* **1.** réparer. **2.** *(constr.)* restaurer. **3.** raccomoder (du linge); repriser (des bas). **4.** *(fig.)* corriger. **5.** *(fig.)* compenser; remédier (à).

reparạbil, ~ă *adj.* réparable.

reparạre *f.*, **reparạt** *n.*, **reparạţie** *f.* réparation *f.*

repartịţie *f.* **1.** répartition *f.* **2.** distribution *f.*; partage *m.*

repartizạ *vt.* **1.** répartir. **2.** distribuer; partager.

repartizạre *f.* v. **repartịţie.**

repatriạ *vt.* *vr.* (se) rapatrier.

repatriẹre *f.* rapatriement *m.*

repạus *n.* **1.** repos *m.* **2.** trêve *f.*

repauzạ **I.** *vr.* se reposer. **II.** *vi.* mourir, décéder.

rẹpede **I.** *adj.* *invar.* **1.** rapide; vite. **2.** *(despre ape)* impétueux, -euse. **3.** *(despre dealuri, planuri)* abrupt, ~e // *cu paşi repezi* prestement, rapidement. **II.** *adv.* **1.** rapidement, prestement, en vitesse. **2.** immédiatement. **3.** brusquement, soudainement.

repẹr *n.* repère *m.*

reperạ *vt.* **1.** repérer. **2.** *(fam.)* découvrir (qch.); reconnaître (qn.)

repercusiụne *f.* répercussion *f.*; conséquence *f.*

repercutạ *vr.* **1.** *(despre unde)* se réfléchir. **2.** *(fig.)* se répercuter.

repertọriu *n.* répertoire *m.*

repetạ **I.** *vt.* **1.** répéter. **2.** *(despre elevi)* redoubler (la classe). **II.** *vr.* **1.** se répéter; se renouveler. **2.** *(fam.)* revenir (sur).

repetạre *f.* répétition *f.*

repetẹnt, ~ă *adj.* *(despre elevi)* qui redouble la classe.

repetịţie *f.* **1.** répétition *f.* **2.** récapitulation (des leçons déjà apprises) *f.*

repezeạlă *f.* rapidite *f.*, hâte *f.*, précipitation *f.*; *la ~* à la hâte.

repezị **I.** *vr.* s'élancer, se précipiter, foncer (sur). **II.** *vt.* **1.** rudoyer, rabrouer, brusquer (en paroles). **2.** jeter.

repeziciụne *f.* vitesse *f.*, rapidité *f.*

repezịt, ~ă *adj.* *(fam., despre oameni, gesturi)* brusque; impulsif, -ive.

replicạ *vt.* répliquer; riposter.

rẹplică *f.* réplique *f.*; riposte *f.*; *a fi tare în replici* avoir la réplique prompte, être prompt à la riposte; *fără ~* sans réplique, définitif, -ive.

repọrt *n.* *(cont.)* report *m.*

reportạ *vt.* *(cont.)* reporter.

reportạj *n.* reportage *m.*; *~ televizat* reportage télévisé.

reportạre *f.* v. **repọrt.**

repọrter *m.* reporter *m.*

reprehensịbil, ~ă *adj.* répréhensible.

reprehensiụne *f.* répréhension *f.*

represạlii *f.* *pl.* représailles *f.* *pl.*

represiụne *f.* répression *f.*

represịv, ~ă *adj.* répressif, -ive.

reprezentạ *vt.* représenter.

reprezentạnt, ~ă *m.f.* représentant, ~e.

reprezentạnţă *f.* succursale *f.*, filiale *f.*; agence *f.*

reprezentạre *f.* représentation *f.*

reprezentatịv, ~ă *adj.* représentatif, -ive.

reprezentạţie *f.* représentation (d'une pièce de théâtre) *f.*, spectacle *m.*

reprimạ *vt.* réprimer.

reprimạre *f.* **1.** répression *f.* **2.** refoulement *m.*

reprịză *f.* *(sport)* reprise *f.*, manche *f.* // *~ de box* round *m.*; *~ de fotbal* mi-temps *f.*; *în (mai) multe reprize* successivement.

reprobạ *vt.* réprouver, désaprouver.

reprobạbil, ~ă *adj.* réprouvable

reprobạre *f.* réprobation *f.*, blâme sévère.

reprobatọr, -oạre *adj.* réprobateur, -trice.

reprodụce **I.** *vt.* reproduire; imiter fidèlement. **II.** *vr.* se reproduire, se perpétuer (par engendrement).

reprodụcere *f.* reproduction *f.*; imitation fidèle; copie (d'une œuvre d'art) *f.*

reproductịbil, ~ă *adj.* reproductible.

reproductịv, ~ă *adj.* *(biol.)* reproductif, -ive.

reproductọr, -oạre **I.** *adj.* *(biol.)* reproducteur, -trice. **II.** *n.* *(tehn.)* reproducteur *m.*

reprodụcţie *f.* *(biol.)* reproduction *f.*

reprọş *n.* reproche *m.* // *a face ~uri* reprocher.

reproşạ *vt.* reprocher, faire de reproches.

reptịlă *f.* *(zool.)* reptile *m.*

republicạn, ~ă *adj.*, *m.f.* *(pol.)* républicain, ~e.

republicanịsm *n.* *(pol.)* républicanisme *m.*

repụblică *f.* république *f.*

repudiạ *vt.* répudier; rejeter, repousser.

repudiẹre *f.* répudiation *f.*

repugnạ *vi.* répugner (à) inspirer de la répugnance; *îmi repugnă să...* il me répugne à...

repụlsie *f.* **1.** répugnance *f.*; aversion *f.* **2.** *(fiz.)* répulsion *f.*

repurtạ *vt.* remporter, gagner, obtenir (des victoires, des succès).

reputạt, ~ă *adj.* réputé, ~e; notoire.

reputạţie *f.* réputation *f.*; renom *m.*

resemnạ *vr.* se résigner, prendre son parti.

resemnạre *f.* résignation *f.*

resemnạt, ~ă *adj.* résigné, ~e.

resentimẹnt *n.* ressentiment *m.*

resimțị *vr.* se ressentir (d'un mal ancien).

resorbị *vr.* *(med.)* se résorber.

resọrbție *f.* *(med.)* résorption *f.*

resọrt *n.* **1.** *(tehn.)* ressort *m.* **2.** *(fig.)* compétence *f.*

respẹct *n.* respect *m.*; déférence *f.*; *a ține la ~* tenir en respect, garder les distances.

respectạ **I.** *vt.* **1.** respecter; avoir égard à. **2.** s'acquitter d'un engagement; tenir ses engagements. **II.** *vr.* se respecter.

respectạbil, ~ă *adj.* **1.** respectable. **2.** *(fam.)* considérable; important, ~e.

respectạre *f.* respect *m.*; considération *f.*, estime *f.*

respectạt, ~ă *adj.* respecté, ~e; honoré, ~e.

respectịv, ~ă **I.** *adj.* **1.** respectif, -ive. **2.** relatif à. **II.** *adv.* respectivement; c'est à dire.

respectuọs, -oasă **I.** *adj.* repectueux, -euse. **II.** *adv.* respectuesement.

respingătọr, -oare *adj.* repoussant, ~e; répugnant, ~e.

respịnge *vt.* repousser, rejeter // *a ~ un candidat la examen* refuser un candidat.

respingere *f.* **1.** refus *m.* **2.** rejet (d'une loi) *m.* **3.** *(fiz.)* répulsion *f.*

respirạ **I.** *vi.* *vt.* respirer. **II.** *vt.* *(fig.)* émaner, dégager.

respiratọr, -torie *adj.* respiratoire.

respirạție *f.* **1.** respiration *f.* **2.** souffle *m.*, haleine *f.*

responsạbil, ~ă **I.** *adj.* responsable // *în mod ~* avec responsabilité. **II.** *m.f.* responsable; gérant, ~e.

responsabilitạte *f.* responsabilité *f.*

rest *n.* **1.** reste *m.*, trace *f.*, vestige *m.*; débris *m.pl.* **2.** monnaie *f.*; *a da ~ul* rendre la monnaie. **3.** *(mat.)* reste *m.*; différence *f.*

restabilị **I.** *vt.* rétablir; remettre en vigueur. **II.** *vr.* *(med.)* se rétablir, se remettre.

restabilịre *f.* *(med.)* rétablissement *m.*, guérison *f.*

restạnt, ~ă *adj.* *(fin.)* restant, ~e.

restạnță *f.* **1.** travail qui reste à faire. **2.** *(fam.)* examen à passer. **3.** dette *f.*; arriéré *m.*

restanțiẹr, ~ă *adj.*, *m.f.* retardataire.

restaurạ *vt.* restaurer, réparer (un monument, une œuvre d'art).

restaurạnt *n.* restaurant *m.*

restaurạre *f.* restauration (d'un monument, d'une peinture) *f.*

restauratọr, -oare *adj.*, *m.f.* (artiste) restaurateur, -trice.

restaurạție *f.* *(pol.)* restauration (d'un gouvernement, d'une dynastie) *f.*

restituị *vt.* restituer, rendre.

restituịre *f.* restitution *f.*

restrictịv, ~ă *adj.* restrictif, -ive.

restrịcție *f.* restriction *f.* // *fără ~* sans réserve; sans limite.

restrịște *f.* calamité *f.* // *vremuri de ~* temps durs.

restrînge *vt.* *vr.* (se) limiter; se restreindre; (se) réduire.

restrîngere *f.* restriction *f.*, limitation *f.*

restrîns, ~ă *adj.* restreint, ~e; limité, ~e.

restructurạ *vt.* réorganiser.

restructurạre *f.* réorganisation *f.*

resụrse *f. pl.* **1.** ressources *f. pl.*; possibilités *f. pl.* **2.** argent *m.*

reședịnță *f.* residence *f.*

reșọu *n.* réchaud (à gaz, à électricité) *m.*

retẹnție *f.* *(med., jur.)* rétention *f.*

retevẹi *n.* gourdin *m.*

retezạ *vt.* **1.** trancher. **2.** suspendre; couper net (court) à.

retezạre *f.*, **retezạt** *n.* coupe *f.*

retezạt, ~ă *adj.* coupé, ~e; tranché, ~e.

reticẹnță *f.* réticence *f.*; attitude réservée.

reticụl *n.* *(fiz.)* réticule *m.*

retịnă *f.* *(anat.)* rétine *f.*

retipărị *vt.* réimprimer.

retipărịre *f.* réimpression *f.*

retọr *m.* rhéteur *m.*; orateur *m.*

retọric, ~ă **I.** *adj.* oratoire; *(peior.)* emphatique. **II.** *f.* **1.** rhétorique *f.* **2.** *(peior.)* déclamation emphatique.

retorịsm *n.* *(peior.)* éloquence emphatique.

retractạ **I.** *vt.* se dédire, désavouer. **II.** *vr.* *(despre mușchi, țesuturi, tendoane)* se rétracter; se contracter.

retractạre *f.* rétractation *f.*

retrạcție *f.* rétraction *f.*; contraction *f.*

retrạge **I.** *vr.* **1.** se retirer; partir. **2.** *(despre ape curgătoare)* rentrer dans son lit; baisser // *(fam.) a se ~ la țară* aller planter ses choux; *(sport) a se ~ din competiție* déclarer forfait. **II.** *vt.* retirer; reprendre.

retrạgere *f.* **1.** retrait *m.* **2.** retraite *f.*; *a bate în ~* battre en retraite; se retirer.

retransmịsie *f.* retransmission (d'une émission radiophonique) *f.*

retransmịte *vt.* retransmettre (une émission radiophonique).

retransmịtere *f.* v. **retransmisie.**

retranșạ *vr.* *(mil.)* se retrancher.

retranșamẹnt *n.* *(mil.)* retranchement *m.*

retrạs, ~ă *adj.* **1.** *(despre oameni)* solitaire, peu sociable. **2.** *(despre străzi, locuri)* retiré, ~e; peu fréguenté(e); écarté, ~e.

retribuị *vt.* rétribuer, rémunérer.

retribuịre, retribụție *f.* rétribution *f.*, rémunération *f.*; *~ reală* rémunération réelle.

retroactịv, ~ă *adj.* rétroactif, -ive.

retroactivitạte *f.* rétroactivité *f.*

retrocedạ *vt.* *(jur.)* rétrocéder.

retrocedạre, retrocesiụne *f.* *(jur.)* rétrocession *f.*

retrogrạd, ~ă *adj.* rétrograde; réactionnaire.

retrogradạ *vt.* rétrograder.

retrogradạre *f.* rétrogradation *f.*

retrogradạție *f.* *(astr.)* mouvement rétrograde.

retrospectịv, ~ă *adj.*, *f.* rétrospectif, -ive.

retroversiụne *f.* retraduction dans la langue originelle du texte.

retrovizọr *n.* rétroviseur *m.*

retụr *n.* retour *m.*

retụș *n.* retouche *f.*

retușạ *vt.* **1.** retoucher, corriger. **2.** perfectionner.

retușạre *f.* retouche *f.*

rețẹa *f.* **1.** réseau *m.* **2.** filet *m.*

rețẹtă *f.* **1.** recette (de cuisine) *f.* **2.** *(med.)* prescription *f.*, ordonnance *f.*

rețịne I. *vt. vr.* (se) retenir. **II.** *vt.* réserver.

rețịnere *f.* retenue *f.*, modération *f.*

rețịnut, ~ă *adj.* *(despre oameni)* sobre, modéré, ~e; réservé, ~e.

reumạtic, ~ă *adj.* rhumatismal, ~e; rhumatisant, ~e.

reumatịsm *n.* *(med.)* rhumatisme *m.*

reunị *vt. vr.* **1.** (se) réunir, (se) grouper. **2.** (se) joindre (à), (s')associer.

reunịre *f.* groupement *m.*

reuniụne *f.* assemblée *f.*

reușị I. *vi.* **1.** réussir; *totul îi reușește* tout lui réussit. **2.** parvenir, aboutir (à). **II.** *vt.* mener à bien.

reușịt, ~ă *adj.* réussi, ~e // *(sport) încercare ~ă* essai valable.

reușịtă *f.* réussite *f.*; succès *m.*

revanșạ *vr.* se revancher, rendre la pareille.

revanșạrd, ~ă *adj.* revanchard, ~e.

revạnșă *f.* revanche *f.*; *cu drept de ~* à charge de revanche.

revărsạ I. *vr.* **1.** *(despre ape)* déborder, dépasser les bords; inonder. **2.** *(despre lumină, căldură, sunete)* se répandre; se disperser. **3.** *(despre mulțimi)* déferler // *se revarsă de ziuă* le jour point. **II.** *vt.* répandre.

revărsạre *f.* **1.** débordement *m.*; inondation *f.* **2.** *(fig.)* irruption (en grand nombres) *f.* **3.** diffusion (de la lumière, de la chaleur) *f.*

revărsạt, ~ă I. *adj.* **1.** *(despre ape curgătoare)* débordant, ~e. **2.** répandu, ~e; épars, ~e; étalé, ~e. **II.** *adv.* en abondance; richement. **III.** *n.* *~ul zorilor* la pointe du jour.

revăzụt, ~ă *adj.* *(despre lucrări, texte)* revu, ~e; remanié, ~e.

revedeạ I. *vt. vr.* (se) revoir. **II.** *vt.* reviser, examiner à nouveau, remanier (un texte).

revedẹre *f.* **1.** revoir *m.*; *la ~* au revoir. **2.** rencontre *f.*; *~ neașteptată* rencontre imprévue.

revelạ *vt.* révéler, faire connaître.

revelatọr *n.* *(foto)* révélateur *m.*

revelạție *f.* révélation *f.*

reveliọn *n.* réveillon (de la Saint-Sylvestre) *m.* // *a serba ~ul* réveillonner.

revendicạ *vt.* **1.** revendiquer. **2.** exiger.

revendicạre *f.* revendication *f.*

revenị *vi.* **1.** revenir. **2.** reparaître; se produire de nouveau; reprendre. **3.** (+ **asupra**) en revenir (à), répéter; insister (sur). **4.** changer d'opinion, se dédire, révoquer. **5.** revenir de droit à..., être réparti, atribué à... **6.** être de la compétence de, incomber à. **7.** coûter // *a ~ la sentimente mai bune* se radoucir, s'amadouer.

revenịre *f.* **1.** retour *m.* **2.** *(metal.)* revenu *m.*

revẹr *n.* revers *m.*

reverẹnță *f.* révérence *f.*

reverențiọs, -oạsă *adj.* révérencieux, -euse; cérémonieux, -euse.

reverịe *f.* rêverie *f.*

revẹrs *n.* revers (de médaille, de monnaie) *m.*

reversịbil, ~ă *adj.* réversible.

revirimẹnt *n.* revirement *m.*; amélioration *f.*

revịstă *f.* **1.** revue *f.*, publication périodique. **2.** spectacle de variétés.

revịzie *f.* revision *f.*, vérification *f.*

revizionịsm *n.* *(pol.)* révisionisme *m.*

revizionịst, ~ă *m.f.* *(pol.)* revisionniste.

revizọr, revịzor *m.* réviseur *m.*; inspecteur *m.*

revizorạt *n.* inspectorat *m.*

revizuị *vt.* réviser, revoir, réexaminer; reconsiderer.

revizuịre *f.* révision *f.*, réexamination (et modification) *f.*

revizuịt, ~ă *adj.* révisé, ~e; revu(e) et corrigé(e).

revocạ *vt.* **1.** révoquer, abroger, annuler (une loi, une disposition). **2.** destituer, déposer.

revocạbil, ~ă *adj.* révocable.

revocạre *f.* révocation *f.*

revocạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre oameni)* déposé, ~e; renvoyé, ~e, destitué, ~e. **2.** *(despre acte, legi, dispoziții)* annulé, ~e; abrogé, ~e.

revọltạ I. *vr.* se révolter, se soulever; se rebeller. **II.** *vt. vr.* *(fig.)* (se) révolter, (s')indigner.

revoltạt, ~ă *adj.* révolté, ~e; outré, ~e; indigné, ~e.

revọltă *f.* **1.** soulèvement (contre l'autorité) *m.* **2.** *(fig.)* révolte *f.*, vive indignation.

revoltătọr, -oạre *adj.* révoltant, ~e.

revolụție *f.* **1.** révolution *f.* **2.** *(geom.)* rotation *f.* **3.** *(fig.)* changement (complet) *m.*, transformation (radicale) *f.*

revoluționạ *vt.* **1.** révolutionner, mettre en révolution. **2.** *(fig.)* transformer radicalement.

revoluționạr, ~ă *adj.*, *m.f.* révolutionnaire.

revoluționạre *f.* révolution *f.*, changement radical.

revolvẹr *n.* *(mil.)* revolver *m.*

revụlsie *f.* *(med.)* révulsion *f.*

revulsịv, ~ă *adj.* *(med.)* révulsif, -ive.

rezẹcție *f.* *(chir.)* résection *f.*

rezemạ *vr.* s'appuyer // *a se ~ cu cotul* s'accouder.

rezemătoạre *f.* **1.** appui *m.* **2.** dossier (de chaise) *m.* **3.** bras (de fauteuil) *m.*

rezervạ *vt.* **1.** réserver. **2.** *(fig.)* destiner.

rezervạre *f.* réservation *f.*

rezervạt, ~ă *adj.* **1.** réservé, ~e; retenu(e) d'avance. **2.** *(despre oameni)* discret, -ète; circonspect, ~e.

rezervạție *f.* réserve (pour la protection des plantes, des animaux rares) *f.*

rezẹrvă *f.* **1.** réserve *f.*, dépôt *m.* **2.** *(fig.)* réserve *f.*, retenue *f.*; restriction *f.*; *fără rezerve* **a.** sans réserve, sans restriction; **b.** sans exception. **3.** espace réservé // *piese de ~* pièces de rechange; *trupe de ~* troupes de renfort.

rezervịst *m.* *(mil.)* réserviste *m.*

rezervọr *n.* réservoir *m.*; *toc ~* porte-plume réservoir, stylo(graphe) *m.*

rezidạ *vi.* (+**în**) résider (dans); *dificultatea rezidă în...* la dificulté réside en...

rezidẹnt *m.* résident *m.*

reziduạl, ~ă *adj.* résiduel, ~le.

rezịduu *n.* résidu *m.*, reste *m.*

reziliạ *vt.* *(jur.)* résilier, annuler.

reziliẹre *f.* *(jur.)* résiliation *f.*, annulation *f.*

rezistạ *vi.* **1.** résister. **2.** *(fig.)* ne pas céder, tenir bon; *(fam.)* tenir le coup.

rezistẹnt, ~ă I. *adj.* résistent, ~e; solide, durable. **II.** *m.* *(pol.)* maquisard *m.*

rezistẹnţă *f.* **1.** *(tehn.)* résistance *f.* **2.** *(fig.)* opposition *f.*; *(pol.)* maquis *m.* // *luptător din ~* maquisard *m.*

rezolụţie *f.* **1.** résolution *f.*, décision *f.* **2.** solution (donnée à une pétition) *f.*

rezolvạ *vt.* résoudre; solutionner.

rezolvạre *f.* solution *f.*, résolution *f.*

rezonạ *vi.* *(înv.)* raisonner.

rezonạbil, ~ă *adj.* raisonnable.

rezonạnţă *f.* *(fiz.)* résonance *f.*

rezonatọr *m.* *(fiz.)* résonateur *m.*

rezorcịnă *f.* *(chim.)* résorcine *f.*

rezultạ *vi.* **(+din)** résulter (de), s'ensuivre (de), découler (de); *(impers.)* *(din aceasta) rezultă că...* il en résulte que...

rezultạt *n.* résultat *m.*; *fără ~* sans résultat, inutilement.

rezumạ I. *vt.* résumer, synthétiser. **II.** *vr.* **(+la)** se limiter (à); se contenter (de).

rezumạt *n.* résumé *m.*; *în ~* en résumé, en bref.

rezumatịv, ~ă *adj.* succint, ~e; bref, brève.

ricịn *n.* *(bot.)* ricin *m.*; *ulei de ~* huile de ricin.

ricịnă *f.* huile de ricin.

ricoşạ *vi.* ricocher.

ricoşẹu *n.* ricochet *m.* // *prin ~* indirectement.

rịctus *n.* rictus *m.*

rid *n.* ride *m.*

ridicạ I. *vt.* **1.** soulever (un fardeau, un couvercle). **2.** relever; ramasser; *a ~ o batistă* ramasser un mouchoir. **3.** relever, redresser, remettre debout (verticalement, droit). **4.** lever; élever; *a ~ ochii* lever les yeux; *(ec.) a ~ nivelul economic* élever le niveau de l'économie. **5.** écarter; *(fig.)* annuler, suspendre; supprimer. **6.** construire, bâtir (une maison); ériger (un monument). **7.** *(fig.)* créer; édifier. **8.** *(fig.)* soulever; causer provoquer; *a ~ o problemă* **a.** soulever un problème; **b.** poser un problème, une question //*a ~ pretenţii* prétendre; éxiger, réclamer; *a-şi ~ pălăria* saluer, tirer son chapeau; *a ~ cuiva viaţa* tuer; ôter la vie à qn.; *a(-şi) ~ nasul* devenir insolent(e); *a ~ receptorul* décrocher; *a ~ moralul* remonter, encourager; *a ~ preţul* renchérir; porter à...; *a ~ mîna asupra...* porter la main sur...; *a ~ bani* toucher de l'argent. **II.** *vr.* **1.** se (re)lever; se mettre debout; se (re)dresser; *a se ~ în capul oaselor* se dresser sur son séant. **2.** *(despre ape)* monter **3.** *(fig.)* grandir, pousser; augmenter, (s')accroître. **4.** *(fig.)* se soulever, se révolter. **5.** *(fig.)* apparaître // *a i se ~ cuiva o piatră de pe inimă* se soulager le cœur; *a se ~ după o boală* se remettre d'une maladie. **III.** *vt. vr.* **1.** (s')élever. **2.** (se) developper; (se) former. **3.** (faire) progresser. **IV.** *vi.* (+ **din**) lever; *a ~ din umeri* lever (hausser) les épaules.

ridicạre *f.* **1.** relèvement *m.*; redressement *m.* **2.** élèvement *m.* **3.** levée *f.*; *~ în masă* levée en masse. **4.** *(în topografie)* lever *m.*, levé *m.* **5.** *(mat.)* élévation *f.* **6.** hausse *f.*; augmentation *f.* **7.** construction (d'un édifice) *f.*; érection (d'un monument) *f.* **8.** *(înv.)* soulèvement *m.*

ridicạt, ~ă I. *adj.* *(despre oameni)* **1.** redressé, ~e; debout. **2.** *(despre perdele, învelitori, capace)* enlevé, ~e; soulevé, ~e. **3.** *(despre mîneci)* retroussé, ~e. **4.** *(despre oameni)* rétabli, ~e; remis, ~e (d'une maladie). **5.** *(despre glas, voce)* haut, ~e; élevé, ~e. **II.** *n.* relevage *m.*, relèvement *m.*; soulèvement *m.* **III.** *f. art. cu ridicata* en bloc; en grande quantité.

ridicătụră *f.* monticule *m.*; tertre *m.*; colline *f.*

ridịche *f.* radis *m.*

ridịcol, ~ă I. *adj.* ridicule; *a se face ~* se rendre ridicule, devenir la risée du monde. **II.** *n.* *a cădea în ~* tomber dans le ridicule.

ridiculizạ *vt.* ridiculiser, tourner en ridicule.

rigịd, ~ă *adj.* rigide; *(fig.)* dur, inflexible.

rigiditạte *f.* **1.** rigidité *f.* **2.** *(fig.)* raideur *f.* **3.** *(fig.)* engourdissement *m.*

riglă *f.* règle *f.*

rigoạre *f.* rigueur *f.*; *de ~* de rigueur, obligatoire; *la ~* à la rigueur, au pis aller.

rigọlă *f.* rigole *f.*

rigurọs, -oạsă *adj.* rigoureux, -euse; sévère.

rigurozitạte *f.* sévérité *f.*, dureté *f.* // *cu ~* rigonreusement.

rimạ *vi.* rimer.

rịmă *f.* rime *f.*, vers *m.*

rimẹl *n.* rimmel *m.*

rindeạ *f.* rabot *m.* // *a da la ~* raboter.

rindeluịre *f.* rabotage *m.*

ring *n.* *(sport)* ring *m.*

rinịchi *m.* **1.** *(anat.)* rein *m.* **2.** *(culin.)* rognon *m.*

rinocẹr *m.* *(zool.)* rhinocéros *m.*

ripostạ *vi.* **1.** riposter. **2.** répliquer.

ripọstă *f.* **1.** riposte *f.* **2.** réplique *f.*

risc *n.* risque *m.*; *cu ~ul de a...* au risque de... // *cu orice ~* coûte que coûte.

riscạ I. *vi.* risquer (de), tenter (en s'exposant à). **II.** *vt. vi.* (faire) courir un risque; (se) mettre en danger. **III.** *vr.* *(înv.)* se hasarder, oser.

riscạnt, ~ă *adj.* risqué, ~e; qui comporte un risque; exposé(e) au risque.

riscạt, ~ă *adj.* incertain, ~e; dangereux, -euse.

risịpă *f.* **1.** gaspillage *m.*; prodigalité *f.* **2.** *(fig.)* abondance *f.*, profusion *f.* // *~ de forţe* éparpillement de forces.

risipị I. *vt.* **1.** éparpiller, disperser. **2.** gaspiller (son argent). **II.** *vr.* **1.** se dissiper. **2.** *(fig.)* s'évanouir.

risipịre *f.* **1.** gaspillage *m.* **2.** dispersion *f.* **3.** *(fig.)* dissipation *f.*

risipịt, ~ă *adj.* **1.** dispersé, ~e; éparpillé, ~e. **2.** *(despre bani, averi)* gaspillé, ~e.

risipitọr, -oạre *adj.* prodigue; gaspilleur, -euse.

rit *n.* **1.** rite (religieux) *m.* **2.** règle *f.*, norme *f.*

ritm *n.* rythme *m.* // *(fam.)* *în ~ul ăsta ...* à ce train-là...; *în ~ul de...* à la cadence de...

ritmạ *vt.* **1.** rythmer. **2.** scander.

ritmạt, ~ă *adj.* **1.** rythmé, ~e. **2.** scandé, ~e.

rịtmic, ~ă *adj.* rythmique.

rịtmică *f.* eurythmie *f.*; science du rythme.

ritọs *adv.* formellement, expressément; catégoriquement.

rituạl *n.* **1.** rituel *m.* **2.** rite *m.*

rivạl, ~ă *m.f.* rival, ~e; *fără ~* sans rival inégalable.

rivalitạte *f.* rivalité *f.*

rivalizạ *vi.* **1.** rivaliser (avec). **2.** être en compétition. **3.** se comparer à.

riverạn, ~ă *adj.* riverain, ~e; *ţări riverane* pays ~s.

rizọm *m.* *(bot.)* rhizome *m.*

rị̂că *f. (reg.)* dispute *f.*, querelle *f.* // *a căuta ~* chercher noise.

rîcîị *vt.* **1.** gratter, fouiller (dans la terre). **2.** *(fig.)* ronger, tourmenter. **3.** racler (avec les ongles).

rîcîịre *f.*, **rîcîịt** *n.* grattage *m.*; raclage *m.*

rîde *vi.* **1.** rire; *a ~ cu (în) hohote* rire aux éclats, s'esclaffer; *a ~ pe sub mustață (în barbă)* rire sous cape. **2.** *(fam.)* rigoler; s'amuser. **3.** se réjouir; *a-i ~ cuiva în față (în nas, în obraz)* défier qn.; *a-și ~ de...* s'amuser sur le compte de...

rîgîị, *vi.* éructer, roter.

rîgîiạlă *f.*, **rîgîịt** *n.* éructation *f.*, renvoi *m.*

rîie *f.* gale *f.*, rogne *f.* // *(fam.) a se ține ca rîia de om* se cramponner.

rîiọs, -oạsă *adj.* galeux, -euse.

rîmă *f. (zool.)* lombric *m.*, ver de terre.

rînă *f. (anat.)* côté *m.*; flanc *m.*

rînced, ~ă *adj.* rance.

rîncezeạlă *f.* rancissement *m.*

rîncezị *vi. vr.* devenir rance.

rînd *n.* **1.** rang *m.*, rangée *f.* **2.** file *f.*; *(fam.)* queue *f.*; *la ~* à la file, dans l'ordre; *în ~ cîte unul* en file indienne, à la queue leu leu; *de-a ~ul* à la file, successivement. **3.** ligne (écrite) *f.* **4.** fois *f.*, reprise *f.*; *în mai multe ~uri* à plusieurs reprises, plusieurs fois; *de ~ul ăsta* cette fois (-ci) // *~ de haine* costume *m.*, complet *m.*; *om de ~* homme quelconque; *în ~ul oamenilor* rangé, ~e; *pe ~, ~ pe ~* à tour de rôle; *cu ~ul* alternativement; *în primul ~* **a.** d'abord; **b.** avant tout, surtout; **c.** au premier chef; *de ~* commun, ~e.

rîndạș *m.* valet d'écurie; homme de peine.

rînduị *vt.* **1.** ranger, arranger; mettre en ordre. **2.** *(fig.)* disposer, décider, fixer.

rînduiạlă *f.* **1.** directive *f.*, disposition *f.* **2.** règle *f.*; loi *f.*; *(fam.) după ~* selon l'usage, d'après la règle. **3.** ordre *m.*; *a face ~* mettre bon ordre.

rîndunịcă *f. (ornit.)* hirondelle *f.*

rînị *vt.* nettoyer, enlever le fumier.

rînjet *n.* ricanement *m.*

rînjị *vi.* **1.** *(despre cîini, lupi)* montrer les dents. **2.** *(despre oameni)* ricaner.

rị̂ntaș *n. (culin.)* roux *m.*

rị̂nză *f.* gésier (de volaille) *m.*

rị̂pă *f.* ravin *m.*; précipice *m.* // *a se da (duce) de ~* se ruiner.

rîpọs, -oạsă *adj.* escarpé, ~e; raviné, ~e.

rîs^1 *m.* (peau de) lynx *m.*

rîs^2 *n.* **1.** rire *m.*; *a muri de ~* étouffer de rire, rire aux éclats. **2.** risée *f.*, moquerie *f.* // *de ~* risible, comique, ridicule; *a face pe cineva de ~* ridiculiser qn.; *a se face de ~* se donner en spectacle; *a lua în ~* se moquer (de).

rîset *n.* rire *m.*

rîșnị *vt.* moudre.

rîșnịță *f.* **1.** moulin à bras; meule *f.* **2.** moulin à café, à poivre.

rît *m. (zool.)* groin *m.*

rîu *n.* **1.** rivière *f.*, cours d'eau. **2.** flot *m.*, torrent *m.* // *~ri- ~ri* en grand nombre, sans fin.

rîulẹț *n.* ruisseau *m.*

rị̂vnă *f.* zèle *m.*, ardeur *f.* // *cu ~* ardemment, avec enthousiasme.

rîvnị *vi.* convoiter, aspirer à; envier.

rîvnịt, ~ă *adj.* convoité, ~e; envié, ~e.

rîzătọr, -oạre *adj.* rieur, -euse.

roạbă^1 *f.* v. **rob.**

roạbă^2 *f.* brouette *f.*

roạde *vt.* **1.** ronger. **2.** *(tehn.)* corroder. **3.** *(despre încălțăminte)* blesser. **4.** *(fig.)* tourmenter, miner. **5.** *(geol.)* éroder.

roạdere *f.* **1.** rongement *m.* **2.** *(tehn.)* corrosion *f.* **3.** *(geol.)* érosion *f.*

roạsă *adj. f.* v. **ros.**

roạtă *f.* **1.** roue *f.* **2.** cercle *m.*; mouvement circulaire; *a sta (a se aduna) ~* former un cercle; entourer // *~ de cașcaval* meule de fromage; *~ de frînghie* rouleau de corde; *a merge (ca) pe roate* aller comme sur des roulettes.

rob, roạbă *m.f.* **1.** esclave; serf, serve. **2.** *(fig.)* personne très soumise.

rọbă *f.* robe (de magistrat) *f.*

robị **I.** *vt.* **1.** réduire à l'esclavage. **2.** subjuguer (politiquement, économiquement); asservir, exploiter. **3.** *(fig.)* captiver, fasciner. **II.** *vi.* travailler dur.

robịe *f.* **1.** esclavage *m.* **2.** dépendance (politique, sociale, économique) *f.*; assujettissement *m.*, servitude *f.*

robinẹt *n.* robinet *m.*

robịre *f.* dépendance *f.*; assujettissement *m.*

robịt, ~ă *adj.* **1.** exploité, ~e. **2.** *(fig.)* subjugué, ~e; charmé, ~e.

robọt *m. (tehn.)* robot *m.*

roboteạlă *f.* menus travaux.

robotị *vi.* vaquer aux soins du ménage.

robụst, ~ă *adj.* robuste, fort, ~e.

robustẹțe *f.* robustesse *f.*; force *f.*

rocạdă *f. (la șah)* rocade *f.*

rọcă *f. (geol.)* roche *f.*

rọchie *f.* robe *f.*

rochịță *f.* robe d'enfant // *(bot.) rochița-rîndunelei* liseron *m.*, clochette (des champs) *f.*

rococọ *adj. invar.* **1.** rococo. **2.** *(fam.)* extravagant, ~e.

rod *n.* **1.** fruit *m.* **2.** récolte *f.*

rodạ *vt. (mec.)* roder.

rodạj *n. (mec.)* rodage *m.*

rodạt, ~ă *adj. (mec.)* adapté(e) par rodage.

rodị *vi.* **1.** *(despre pomi fructiferi)* donner des fruits. **2.** *(despre pămînt)* donner des récoltes.

rọdie *f. (bot.)* grenade *f.*

roditọr, -oạre *adj. (despre pămînt, regiuni)* fertile, fécond, ~e; productif, -ive.

rọdiu *m. (bot.)* grenadier *m.*

rọdnic, ~ă *adj.* fructueux, -euse, fertile.

rododẹndron *m. (bot.)* rhododendron *m.*

rọentgen [roent-gən] *m. (fiz.)* roentgen *m.*

rọentgenterapie [roent-gən-] *f. (med.)* roentgenthérapie *f.*

rogojinạr *m.* nattier *m.*

rogojịnă *f.* paillasson *m.*, natte de roseaux.

rọi^1 *n. (apic.)* essaim *m.*

roị^2 *vi.* **1.** *(apic.)* essaimer. **2.** *(fig.)* tourbillonner, voltiger.

rọib *m.* (cheval) alezan *m.*

rọiniță *f.* **1.** *(bot.)* mélisse *f.* **2.** *(apic.)* panier pour la capture des essaims.

roịt *n. (apic.)* essaimage *m.*

rol *n.* **1.** *(în teatru)* rôle *m.* **2.** *(fin.)* catalogue *m.*, registre (des contribuables, des contributions) *m.* **3.** *(jur.)* liste (des causes) *f.*; rôle *m.* **4.** *(fig.)* fonction *f.*; mission *f.*

rọlă *f.* *(tehn.)* galet *m.*

rom *n.* rhum *m.*

romạn^{1} *n.* roman *m.*; *autor de ~e* auteur de romans, romancier *m.*

romạn^{2}**,** **~ă** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* romain, ~e.

romancịer, **~ă** *m.f.* romancier, -ère.

romạnic, **~ă** *adj.* **1.** romain, ~e. **2.** latin, ~e; roman, ~e; *popoare ~e* peuples latins; *limbi ~e* langues romanes.

romanist, **~ă** *adj.*, *m.f.* (philologue, linguiste) romaniste.

romanistică *f.* étude des langues romanes.

romanịță *f.* *(bot.)* camomille *f.*

romạntic, **~ă** *adj.*, *m.f.* romantique // *fire ~ă* nature romanesque.

romantịsm *n.* *(lit.)* romantisme *n.*, école romantique.

romanțạ *vt.* *(lit.)* romancer.

romanțạt, **~ă** *adj.* *(lit.)* romance, ~e; *viață ~ă* vie romancée.

romạnță *f.* *(muz.)* romance *f.*

romanțiọs, -oạsă *adj.* *(fam.)* romanesque; rêveur, -euse.

romận^{1}**,** **~ă I.** *adj.* roumain, ~e. **II.** *f.* *art.* la langue roumaine, le roumain.

romận^{2}**,** **~că I.** *m.f.* Roumain, ~e. **II.** *m.* **1.** mari *m.* **2.** homme *m.*

românẹsc, -eạscă *adj.* roumain, ~e.

românẹște *adv.* en roumain // *a vorbi ~* parler (le) roumain; *(fam.) a o spune ~* dire les choses vertement.

romb *n.* *(geom.)* rhombe *m.*

rọmbic, **~ă** *adj.* *(geom.)* rhombique.

rond *n.* **1.** parterre de fleurs (de forme ronde); plate-bende *f.* **2.** ronde *f.*; inspection *f.* **3.** rond-point *m.*

rọndă *adj. f.* *scriere ~* écriture ronde.

rondẹl *n.* *(lit.)* rondel *m.*

rondẹlă *f.* *(tehn.)* rondelle *f.*

rondọ *n.* *(muz.)* rondeau *m.*

rondọu *n.* rond-point *m.*

ronțăị *vt.* croquer, grignoter.

ronțăiạlă *f.*, **ronțăịt** *n.* grignotement *m.*

rọpot *n.* *~ de ploaie* averse (violente) *f.*; *~ de aplauze* salve d'applaudissements.

ros, roạsă *adj.* **1.** rongé, ~e. **2.** érodé, ~e (par les eaux, par la pluie). **3.** *(despre haine, ghete)* râpé, ~e; usé, ~e. **4.** miné, ~e (par la maladie); tourmenté, ~e (par le souci).

rosătụră *f.* érosion *f.*

rọsbif *n.* *(culin.)* rosbif *m.*

rost *n.* **1.** sens *m.*; raison (d'être) *f.*; justification *f.* **2.** but *m.* **3.** plan *m.*, arrangement *m.* **4.** *(fam.)* occupation *f.*; emploi *m.*, poste *m.* **5.** *(constr.)* joint *m.* // *cu ~* en bon ordre; judicieusement; *a(-i) da de ~* saisir, comprendre; *ce ~ au toate astea?* à quoi rime tout cela?; *a face ~ (de)* (se) procurer, pourvoir (à); *pe de ~* par cœur; *a lua la ~* demander compte (à).

rostị *vt.* **1.** prononcer, articuler. **2.** parler.

rostogọl *n.* culbute *f.*, dégringolade *f.*; *de-a ~ul* en culbutant, en dégringolant.

rostogolị I. *vr.* faire la culbute, dégringoler. **II.** *vt.* (faire) rouler.

rostogolịre *f.* **1.** culbute *f.*, dégringolade *f.* **2.** roulement *m.*

rostuị *vt.* **1.** (ar)ranger, organiser. **2.** caser qn.; établir qn. **3.** (se) procurer. **4.** *(constr.)* jointoyer.

rostuịre *f.* **1.** ordre *m.*; (ar)rangement *m.* **2.** *(constr.)* jointoiement *m.*

roşcạt, **~ă** *adj.* rougeâtre.

rọşcov *m.* *(bot.)* caroubier *m.*

roşcovạn, **~ă** *adj.* *(fam.)* rougeâtre; roux, rousse.

rọşcovă *f.* *(bot.)* caroube *f.*

roşeạţă *f.* **1.** couleur rouge; rougeoiement *m.* **2.** rougeur *f.*; rousseur *f.*

roşị I. *vr.* rougir; rougeoyer. **II** *vi.* *(despre oameni)* rougir, s'empourprer.

roşiạtic, **~ă** *adj.* rougeâtre.

rọşu, -ie I. *adj.* **1.** rouge; *a se face ~ de mînie* se fâcher tout rouge. **2.** *(despre păr)* roux, rousse; cuivré, ~e. **3.** *(despre figurile oamenilor)* empourpré, ~e. **4.** *(despre metale)* incandescent, ~e // *~ la faţă* haut en couleur. **II.** *n.* rouge *m.* // *~ închis* vermeil, ~le.

rotạr *m.* **1.** charron *m.* **2.** *(tipogr.)* tourneur *m.*

rotatịv, **~ă I.** *adj.* **1.** rotatif, -ive. **2.** circulaire. **II.** *f.* *(tipogr.)* rotative *f.*

rotạţie *f.* **1.** rotation *f.* **2.** *(agr.)* assolement *m.* // *prin ~* successivement; alternativement.

rotărịe *f.*, **rotărịt** *n.* charronnage *m.*

rotị I. *vr.* **1.** tourner en rond, décrire des cercles. **2.** se tourner, pirouetter. **3.** *(despre păuni)* faire la roue; se pavanner. **II.** *vt.* *a ~ ochii (privirea)* rouler les yeux.

rotịlă *f.* roulette *f.*

rotịre *f.*, **rotịt** *n.* rotation *f.*, mouvement circulaire.

rotịţă *f.* **1.** roulette *f.* **2.** rondelle *f.*

rotocọl *n.* **1.** disque *m.*, circonférence *f.* **2.** (mouvement de) rotation *f.*

rotofẹi, -ẹie *adj.* potelé, ~e; dodu, ~e.

rotọndă *f.* *(constr.)* rotonde *f.*

rotọr *n.* *(tehn.)* rotor *m.*

rotụlă *f.* *(anat.)* rotule *f.*

rotụnd, **~ă** *adj.* **1.** rond, ~e. **2.** arrondi, ~e. **3.** sphérique.

rotunjị I. *vt.* arrondir, rendre rond. **II.** *vr.* *(fam.)* engraisser, prendre de l'embonpoint.

rotunjịme *f.* rondeur *f.*

rotunjịre *f.* arrondissement *m.*

rotunjịt, **~ă** *adj.* **1.** arrondi, ~e. **2.** accru, ~e; augmenté, ~e.

rotunjọr, -oạră *adj.* *(fam.)* rondelet, ~te; dodu, ~e.

rọuă *f.* rosée *f.*

rourụscă *f.* *(bot.)* vigne commune.

roz *adj.* *invar.*, *n.* rose.

rọză *f.* rose *f.*

rozătọr, -oạre I. *adj.* *(zool.)* rongeur, -euse. **II** *n.* *pl.* rongeurs *m.pl.*

rozẹtă *f.* **1.** *(bot.)* réséda *m.* **2.** *(arhit.)* rosette *f.*

rozmarịn *m.* *(bot.)* romarin *m.*

rubedẹnie *f.* *(pop.)* parent *m.*; *(la pl.)* parenté éloignée.

rubicọnd, **~ă** *adj.* rubicond, ~e.

rubịn *n.* rubis *m.*

rubinịu, -ịe *adj.* rouge foncé.

rụblă *f.* *(fin.)* rouble *f.*

rụbrică *f.* **1.** colonne (dans un registre) *f.* **2.** rubrique (dans un journal) *f.*; *~ sportivă* rubrique de sport.

rụcsac *n.* havresac *m.*, sac à dos, sac de montagne.

rụdă *f.* parent *m.* // *pe ~ pe sămînţă* **a.** tous, sans exception; **b.** tout à fait, complètement.

rudẹnie *f.* **1.** parent *m.* **2.** parenté *f.*; lignage *m.*

rudimentạr, ~ă *adj.* rudimentaire.

rụfă *f.* linge *m.* // *rufe de pat* literie *f.*

rufărịe *f.* lingerie *f.*

rufọs, -oạsă *adj.* loqueteux, -euse; en haillons.

rug^1 *m.* *(bot.)* **1.** ronce *f.* **2.** églantier *m.* // *~-de-zmeură* framboisier *m.*

rug^2 *n.* bûcher *m.*

rugạ *vt. vr.* prier, solliciter // *a se ~ de iertare* demander pardon; *a se ~ fierbînte* supplier; *mă rog* s'il vous plaît.

rụgă *f.* prière *f.*; demande instante.

rugăciụne *f.* prière *f.*

rugămịnte *f.* prière *f.*; sollicitation *f.*, requête *f.*

rugătọr, -oạre *adj.* *(despre glas, ton)* suppliant, ~e; implorant, ~e.

rụgbi *n.* *(sport)* rugby *m.*; *jucător de ~* rugbyman *m.*

rugbịst *m.* *(sport)* rugbyman *m.*

rugịnă *f.* rouille *f.*; rouillure *f.*

ruginị *vi.* rouiller, se couvrir de rouille.

ruginịt, ~ă *adj.* 1 rouillé, ~e. **2.** *(fig.)* vieilli, ~e. **3.** *(fig.)* rétrograde.

ruginịu, -ịe *adj.* couleur de rouille.

ruinạ *vt. vr.* **1.** (se) ruiner; (se) dégrader. **2.** (se) ruiner, (faire) perdre la fortune.

ruinạre *f.* dégradation *f.*; destruction *f.*

ruinạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre construcţii)* tombé(e) en ruine; délabré, ~e. **2.** *(despre oameni)* ruiné, ~e.

ruịnă *f.* ruine *f.*; décombres *m. pl.*

ruinătọr, -oạre *adj.* ruineux, -euse.

ruj *n.* rouge à lèvres.

rujạ *vr.* se mettre du rouge, se farder.

rujeọlă *f.* *(med.)* rougeole *f.*

rulạ **I.** *vt.* **1.** rouler, mettre (plier) en rouleau. **2.** *(fin.)* faire circuler; rouler. **II.** *vi.* *(despre filme)* passer; se dérouler.

rulạdă *f.* pâte roulée.

rulạnt, ~ă *adj.* roulant, ~e; *bandă ~ă* bande roulante.

rulẹtă *f.* **1.** mètre à raban. **2.** roulette *f.*

rulịu *n.* *(av., mar.)* roulis *m.*

rulmẹnt *m.* **1.** *(tehn.)* roulement à billes. **2.** *(fin.)* *fond de ~* fonds de roulement.

roulọu *n.* **1.** rouleau *m.* **2.** store *m.*, persienne *f.*

rumegạ *vt.* ruminer; *(fig.)* *a ~ un plan* ruminer un projet.

rumegạre *f.* rumination *f.*, ruminement *m.*

rumegătọr, -oạre **I.** *adj.* *(despre animale)* ruminant, ~e. **II.** *n. pl.* ruminants *m. pl.*

rumegụş *n.* sciure (de bois) *f.*

rụmen^1 *n.* rumen *m.*, panse (des ruminants) *f.*

rụmen^2**, ~ă** *adj.* *cu obraji ~i, ~ la faţă* haut en couleur; *pîine ~ă* du pain doré.

rumeneạlă *f.* **1.** rougeur *f.* **2.** *(fam.)* fard *m.*

rumenị **I.** *vt.* **1.** rendre rouge. **2.** *(culin.)* roussir, rissoler. **II.** *vr.* **1.** devenir rouge, rougir. **2.** *(fam.)* se farder.

rumenịre *f.* **1.** roussissement *m.* **2.** dorure *f.*

rumenịt, ~ă *adj.* **1.** rougi, ~e. **2.** doré, ~e; rôti(e) à point. **3.** *(fam.)* fardé, ~e.

rumoạre *f.* rumeur *f.* // *a produce (a stîrni) ~* faire sensation.

rụndă *f.* *(sport.)* reprise *f.*

rụpe **I.** *vt. vr.* **1.** (se) rompre; (se) déchirer. **2.** (se) casser; (se) briser (en morceaux). **3.** *(fig.)* (faire) perdre tout contact (avec). **4.** (se) disperser // *a (se) ~ în bucăţi* (se) déchiqueter. **II.** *vt.* **1.** cueillir (des fleurs, des fruits). **2.** user, élimer (les vêtements) // *(fam.)* *a o ~ la fugă* décamper au plus vite, prendre ses jambes à son cou.

rụpere *f.* **1.** rupture *f.* **2.** déchirement *m.*

rupẹstru, -stră *adj.* *(despre plante)* rupestre.

rupt, ~ă **I.** *adj.* **1.** rompu, ~e; déchiré, ~e; en morceaux. **2.** *(despre îmbrăcăminte)* usé, ~e. **3.** *(fig.)* brisé, ~e; cassé, ~e // *(fam.)* *~ă din soare* très belle. **II.** *n.* *nici în ~ul capului* pour rien au monde; *pe rupte, pe ruptele(a)* d'arrache pied.

ruptụră *f.* **1.** rupture *f.*, déchirure *f.*; accroc *m.* **2.** vêtement hors d'usage.

rurạl, ~ă *adj.* rural, ~e.

rus, ~ă **I.** *adj.* russe. **II.** *m.* Russe *m.* **III.** *f. art.* le russe *m.*, la langue russe.

rusẹsc, -eạscă *adj.* russe.

rusẹşte *adv.* **1.** à la manière des Russes. **2.** en russe.

rusoạică *f.* femme russe, Russe *f.*

rụstic, ~ă *adj.* **1.** rustique. **2.** *(fig.)* grossier, -ère.

ruşinạ *vr.* avoir honte; se sentir gêné.

ruşinạt, ~ă **I.** *adj.* honteux, -euse; confus, ~e; gêné, ~e. **II.** *adv.* honteusement.

ruşịne *f.* **1.** honte *f.*; déshonneur *m.*; *mai mare ~a* c'est une honte, c'est honteux; *să-ţi fie ~!* tu devrais avoir honte! **2.** offense *f.*, affront *m.* **3.** pudeur *f.* // *fără ~* sans vergogne; éhonté, ~e.

ruşinọs, -oạsă *adj.* **1.** honteux, -euse; déshonorant, ~e. **2.** timide, pudique.

rụtă *f.* **1.** voie *f.*; tracé *m.* **2.** parcours *m.*; itinéraire *m.*

rutiẹr, ~ă *adj.* routier, -ère.

rutịnă *f.* routine *f.*

S

sa *adj., pron. pos.* v. **său.**

sabạt *n.* sabbat *m.*

sạbie *f.* **1.** *(ist.)* sabre *m.* **2.** épée *f.*; *a trece prin foc și ~* passer au fil de l'épée.

sablạ *vt.* *(metal.)* sabler.

sablạre *f.* *(metal.)* sablage *m.*

sabọrd *n.* *(mar.)* sabord *m.*

sabordạ *vt.* *(mar.)* saborder.

sabordạj *n.* *(mar.)* sabordage *m.*

sabọt *m.* **1.** *(tehn.)* sabot *m.* **2.** *(la pl.)* sabots *m.pl.*; *(fam.)* cliques *f. pl.*

sabotạ *vt.* saboter; entraver une action.

sabotạj *n.*, **sabotạre** *f.* sabotage *m.*

sabotọr, -oạre *adj., m.f.* saboteur, -trice.

sabrẹr *m.* *(sport)* sabreur *m.*

sac *m.* **1.** sac *m.*, poche *f.* **2.** contenu d'un sac // *~ fără fund* personne insatiable.

sacạ *f.* tonneau (sur roues) pour le transport de l'eau.

sacadạt, ~ă *adj.* *(despre gesturi, pronunțare)* saccadé, ~e.

sacagịu *m.* *(înv.)* vendeur d'eau en tonneau.

sacerdotạl, ~ă *adj.* *(bis.)* sacerdotal, ~e.

sacerdọțiu *n.* *(bis.)* sacerdoce *m.*

sacîz *n.* **1.** *(muz.)* colophane *f.* **2.** mastic *m.*

sacọșă *f.* sacoche *f.*, sac à main.

sacọu *n.* veston (d'homme) *m.*, sakko *m.*

sacralizạ *vt.* *(bis.)* sacraliser.

sacralizạre *f.* *(bis.)* sacralisation *f.*

sacramẹnt *n.* *(bis.)* sacrement *m.*

sacramentạl, ~ă *adj.* *(bis.)* sacramentel, ~le.

sacrificạ I. *vt.* sacrifier. **II.** *vr.* **1.** se sacrifier, se dévouer. **2.** *(fig.)* renoncer.

sacrificạt, ~ă *adj.* sacrifié, ~e.

sacrifịciu *n.* **1.** sacrifice *m.* **2.** dévouement *m.* **3.** *(fig.)* renoncement *m.*

sacrilẹgiu *n.* sacrilège *m.*

sacrosạnct, ~ă *adj.* *(bis.)* sacro-saint, ~e.

sạcru, -cră *adj.* **1.** sacré, ~e. **2.** saint, ~e. **3.** *(fig.)* cher, chère // *foc ~* vocation *f.*

sạcrum *n.* *(anat.)* sacrum *m.*

sadeạ I. *adj. invar.* pur, ~e; véritable. **II.** *adv.* **1.** tout court; simplement. **2.** exactement.

sạdic, ~ă I. *adj.* **1.** *(despre oameni)* sadique. **2.** *(despre acțiuni)* cruel, ~le. **II.** *m.* sadique *m.*

sadịsm *n.* sadisme *m.*

safịr *n.* *(mineral.)* saphir *m.*

safteạ *f.* **1.** *(com.)* première vente, étrenne *f.* **2.** *(fig.)* commencement heureux // *a face ~ua* étrenner.

saftiạn *n.* maroquin *m.*

sagạce *adj. invar.* sagace, perspicace; vif, vive.

sagacitạte *f.* sagacité *f.*, perspicacité *f.*, pénétration d'esprit.

saiạ *f.* faufilure *f.*

saivạn *n.* abri d'hiver pour les moutons.

salahọr *m.* **1.** homme de peine. **2.** manœuvre *m.*, travailleur manuel (journalier).

salahorịe *f.* *(fig.)* travail dur; grande peine.

salahorị *vi.* *(fig.)* travailler dur; peiner; trimer.

salạm *n.* salami *m.*, sorte de mortadelle roumaine.

salamạndră *f.* *(zool.)* salamandre *f.*

salạr *n.* v. **salạriu.**

salariạ *vt.* v. **salarizạ.**

salariạt, ~ă *adj., m.f.* salarié, ~e.

salạriu *n.* salaire *m.*, rétribution *f.*, gages *m. pl.* // *~ de lucrător* paie (d'ouvrier) *f.*; *~ de funcționar de stat* traitement (de fonctionnaire d'État) *m.*; *~ de militar* solde (militaire) *f.*

salarizạ *vt.* salarier; rétribuer, rémunérer.

salarizạre *f.* salaire *m.*; rétribution *f.*, rémunération *f.*

salạtă *f.* salade *f.* // *~ verde* laitue *f.*

salatiẹră *f.* saladier *m.*

sạlă *f.* **1.** salle *f.* **2.** vestibule *m.*, entrée *f.* **3.** corridor *m.*

sạlbă *f.* collier *m.*

sạlcie *f.* *(bot.)* saule *m.*; *~-plîngătoare (-pletoasă)* saule pleureur.

salcîm *m.* *(bot.)* acacia *m.*

salẹu *n.* *(culinar)* bâton salé.

salicilạt *n.* *(farm.)* salicylate *m.*

salicịlic, ~ă *adj.* *(chim.)* salicylique.

salịn, ~ă *adj.* salin, ~e.

salịnă *f.* saline *f.*

salinitạte *f.* salinité *f.*

salivạr, ~ă *adj.* *(anat.)* salivaire.

salivạție *f.* *(anat.)* salivation *f.*

salịvă *f.* *(anat.)* salive *f.*

salọn *n.* **1.** salon *m.* **2.** salle d'hôpital.

salonạș *n.* petit salon.

salopẹtă *f.* salopette *f.*, combinaison *f.*, bleu (de travail) *m.*

salpẹtru *n.* *(chim.)* salpêtre *m.*

salt *n.* saut *m.*, bond *m.*; *(fig.) cu (în) ~uri* par bonds, par à-coups; *(sport) ~ calitativ* bond calitatif.

salteạ *f.* matelas *m.* // *~ de paie* paillasse *f.*; *~ de puf* lit de plumes.

saltimbạnc *m.* saltimbanque *m.*, bouffon *m.*

salubritạte *f.* salubrité *f.*

salụbru, -bră *adj.* salubre.

salụt *n.* salut *m.*, salutation *f.*

salutạ *vt.* saluer; *a ~ scoțîndu-și pălăria* tirer son chapeau (à).

salutạr, ~ă *adj.* salutaire.

salutạre *f.* salut *m.*

salvạ *vt. vr.* (se) sauver.

salvạre *f.* **1.** sauvegarde *f.* **2.** sauvetage *m.*; *colac de ~* ceinture de sauvetage. **3.** service médical d'urgence; secourisme *m.* **4.** *(fig.)* salut *m.*

salvatọr, -oạre I. *adj.* salvateur, -trice. **II.** *m.* sauveur *m.*

sạlvă *f.* *(mil.)* salve *f.*; feu de salve.

salvgardạ *vt.* sauvegarder.

salvgardạre *f.* sauvegarde *f.*

samạr *n.* bât *m.*

samavọlnic, ~ă *adj.* arbitraire; abusif, -ive.

samavolnicịe *f.* action abusive; abus *m.*

samovạr *n.* samovar *m.*

samsạr *m.* courtier *m.*, intermédiaire *m.*

samsarlị̂c *n.* courtage *m.*

samụr *m.* (fourrure de) zibeline *f.*

sanatọriu *n.* maison de santé; clinique privée; sanatorium *m.*

sanchịu, -ịe *adj.* **1.** sombre; maussade, morose. **2.** têtu, ~e.

sanctificạ *vt.* sanctifier.

sanctuạr *n.* sanctuaire *m.*

sancționạ *vt.* 1. *(jur.)* sanctionner, confirmer, ratifier. **2.** punir, châtier.

sancționạre *f.* **1.** *(jur.)* sanction *f.* **2.** punition *f.*, châtiment *m.*

sancțiụne *f.* 1. *(jur.)* sanction *f.*, confirmation (d'une loi). **2.** peine *f.*; messures répressives.

sandạ, sandạlă *f.* sandale *f.*

sạndvici, sạndviș *n.* sandwich *m.*

sanguịn, sangvịn, ~ă *adj.* sanguin, ~e // *temperament ~* tempérament sanguin, impulsif.

sạnie *f.* 1. traîneau *m.* **2.** *(tehn.)* chariot *m.*, porte-outil *m.*

sanitạr, ~ă *adj.* sanitaire.

sanscrịt, ~ă *adj.* sanskrit, ~e.

santinẹlă *f.* sentinelle *f.*, factionnaire *m.* // *a fi de ~* être en (de) faction.

santonịnă *f.* *(farm.)* santonine *f.*

sạpă *f.* **1.** pioche *f.*, bêche *f.* **2.** binage *m.* // *a ieși la ~* biner; *a ajunge (a aduce) în ~ de lemn* (se) ruiner.

saponificạ *vr.* *(chim.)* saponifier.

saponificạre *f.* *(chim.)* saponification *f.*

sarailịe *f.* gâteau feuilleté (aux noix et miel).

saramụră *f.* **1.** saumure *f.* **2.** sauce salée (assaisonnée d'ail ou de vinaigre) // *a-și pune pielea în ~* s'imposer des sacrifices, se saigner aux quatre veines.

sarcạsm *n.* sarcasme *m.*

sarcạstic, ~ă *adj.* sarcastique // *a vorbi ~* parler sarcastiquement.

sạrcină *f.* **1.** poids *m.*, fardeau *m.*, charge *f.* **2.** tâche *f.*, mission *f.*, responsabilité *f.*; *a-și lua sarcina de a...* assumer la tâche de... **3.** grossesse *f.*; gestation *f.* // *a pune în ~ cuiva de a...* rendre qn. responsable de...; *~ de lemne* fagot *m.*, brassée de bois.

sarcofạg *n.* sarcophage *m.*

sarcọm *n.* *(med.)* sarcome *m.*

sardeạ *f.* *(iht.)* sardine *f.*

sạre *f.* sel *m.*; *~-gemă* sel gemme (de cuisine) // *a mînca pîine și ~ cu cineva* partager l'éxistence de qn., cohabiter; *a da (a pune) ~* saler; *a promite marea cu ~a* promettre monts et merveilles; *a iubi pe cineva ca ~a în ochi* détester qn.; *fără ~* dénuée d'esprit; *~-de-lămîie* acide citrique; *~-de-măcriș* sel d'oseille.

sạrică *f.* manteau de pâtre.

sarmạ *f.* boulette de viande hachée, enveloppée dans une feuille de vigne ou de chou.

sarsaịlă *m. art.* *(fam.)* le diable.

sart *n.* *(mar.)* câble *m.*, cordage *m.*

sașẹu *n.* sachet *m.*

sașịu, -ịe I. *adj. m.f.* bigle. **II.** *adv. a se uita ~* loucher, bigler.

sat *n.* village *m.*, bourgade *f.*

satạna *f.* art. Satan *m.*

satạnic, ~ă *adj.* satanique; *(fam.)* satané, ~e.

satelịt, ~ă *(astr.)* **I.** *adj.* satellite; *(fig.) țară ~ă* pays satellite. **II.** *m.* satellite *m.*; *~ artificial* satellite artificiel, spoutnik *m.*

satin *n.* *(text.)* satin *m.*

satinạ *vt.* satiner.

satinạt, ~ă *adj.* satiné, ~e; soyeux, -euse.

satịr *m.* *(mit.)* satyre *m.*

satịră, sạtiră *f.* *(lit.)* satire *f.*

satiric, ~ă *adj.*, *m.f.* *(lit.)* satirique.

satirizạ *vt.* satiriser, railler.

satirizạre *f.* raillerie satirique.

satisfạce *vt.* satisfaire, contenter.

satisfạcere, satisfạcție *f.* satisfaction *f.*

satisfăcătọr, -oạre *adj.* satisfaisant, ~e.

satisfăcụt, ~ă *adj.* **1.** *(despre oameni)* satisfait, ~e; content, ~e. **2.** *(despre dorințe)* réalisé, ~e.

satị̂r *n.* couperet *m.*, hache *f.*

satrạp *m.* *(ist.)* satrape *m.*

saturạ *vt.* *(fiz., chim.)* saturer.

saturạre *f.* *(fiz., chim.)* saturation *f.*

saturạt, ~ă *adj.* *(fiz., chim.)* saturé, ~e.

saturạție *f.* saturation *f.*; *pînă la ~* **a.** *(chim.)* jusqu'au point de saturation; **b.** *(fig.)* à saturation, à n'en plus pouvoir // *a ajunge la ~* en avoir assez.

sạț *n.* **1.** satiété *f.*, assouvissement *m.* **2.** *(fig.)* dégoût *m.* // *fără ~* insatiable.

sau *conj.* ou, ou bien.

sạulă *f.* *(mar.)* filin *m.*

savạnă *f.* *(geogr.)* savane *f.*

savạnt, ~ă *adj.*, *m.f.* savant, ~e; lettré, ~e; érudit, ~e.

savarịnă *f.* *(culin.)* savarin *m.*

savoạre *f.* saveur *f.*; goût *m.*

savoniẹră *f.* boîte à savon.

savurạ *vt.* 1. savourer. **2.** *(fig.)* se délecter, jouir de.

savụră *f.* **1.** *(constr.)* gravillon *m.* **2.** *(mar.)* lest *m.*

savurọs, -oạsă *adj.* **1.** savoureux, -euse. **2.** *(fig.)* agréable, charmant, ~e.

saxofọn *n.* *(muz.)* saxophone *m.*

saxofonịst *m.* jouer de saxophone, saxophoniste *m.*

saxọn, ~ă *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* saxon, ~ne.

să *conj.* **1.** *(semn al conjunctivului)* que; *~ plece* qu'il parte. **2.** *(formează viitorul) am ~ mor* je vais mourir, je mourrai. **3.** *(formează infini-*

tivul) nu vrea ~ vină il ne veut pas venir. **4.** de; *spune-i ~ plece* dis-lui de partir // *măcar ~...* même si...; *numai ~...* pourvu que...; à condition que..., si; *pentru ca ~...* pour...; *fără ~...* sans (que)...

sădị *vt.* **1.** planter. **2.** *(fig.)* inculquer.

sădịre *f.*, **sădịt** *n.* plantation (d'un arbre, d'une fleur) *f.*

săgeạtă *f.* **1.** flèche *f.* **2.** *(fig.)* trait *m.*, dard *m.*; *a porni ~* partir comme un trait.

săgetạ I. *vi.* **1.** tirer à l'arc. **2.** *(fig.)* se déplacer rapidement; jaillir. **II.** *vt.* **1.** frapper d'une flèche. **2.** *(fig.)* darder // *a ~ cu privirea* percer du regard, foudroyer; *mă săgeată un junghi* j'ai un point de côté; *(fam.) a-i ~ cuiva inima* percer le cœur de qn.

săgetạt, ~ă *adj.* percé(e) de flèches.

săgetătọr, -oạre I. *m.* archer *m.* // *(astr.) zodia ~ului* le signe du sagittaire. **II.** *adj.* **1.** *(despre priviri)* perçant, ~e; scrutateur, -trice. **2.** *(despre raze, lumini)* fulgurant, ~e.

săgetătụră *f.* *(fig.)* douleur fulgurante.

sălạș *n.* **1.** abri rudimentaire (pour le bétail). **2.** demeure *f.*; gîte *f.*; logis *m.* **3.** village *m.*; bourgade *f.*

sălășluị I. *vi.* loger, habiter. **II.** *vr.* s'établir; s'installer à demeure.

sălbạtic, ~ă I. *adj.*, *m.f.* sauvage. **II.** *adv.* sauvagement.

sălbăticị *vr.* **1.** *(despre animale)* redevenir sauvage, retourner à l'état sauvage. **2.** *(despre oameni)* devenir sauvage, farouche.

sălbăticịe *f.* **1.** sauvegerie *f.*; état sauvage. **2.** cruauté *f.*, barbarie *f.*; *cu ~* sauvagement.

sălbăticịt, ~ă *adj.* (re)devenu(e) sauvage.

sălbăticiụne *f.* **1.** animal sauvage, fauve *m.* **2.** endroit sauvage.

sălcịu, -ịe *adj.* insipide, fade, saumâtre.

săltạ I. *vi.* *vr.* se hausser; se soulever. **II.** *vi.* **1.** (re)bondir; jaillir; *(fig.) a-i ~ cuiva inima de bucurie* bondir de joie. **2.** *(despre oameni)* sauter; sautiller. **III.** *vt.* soulever. **IV.** *vr.* *(despre copii)* grandir.

săltạt, ~ă *adj.* *mers ~* démarche sautillante.

săltărẹț, -eạță *adj.* sautillant, ~e.

sămị̂nță *f.* semence *f.*; grain *m.*; graine *f.*; *grîu de ~* blé de semence // *de ~* de reproduction; *nici ~ de...* pas l'ombre de,..; *a avea ~ de vorbă* être bavard(e).

sănătạte *f.* santé *f.*; *casă de ~* maison de santé, sanatorium *m.*; *a bea în ~a cuiva* boire à la santé de qn., porter un toast // *(fam.) ~ bună!* rien à faire! tant pis!

sănătọs, -oạsă I. *adj.* **1.** sain, ~e; bien portant, ~e. **2.** solide. **3.** salubre; salutaire // *a fi ~ tun* se porter à ravir; *a se face ~* guérir, se remettre; *a nu fi ~ la cap (la minte)* être toqué (timbré); *a-și pune capul ~ sub evanghelie* se fourrer dans une mauvaise affaire; *sfat ~* bon conseil; *rămîi ~* au revoir, adieu; *du-te (mergi) ~* bon voyage. **II.** *f.* *a o lua la sănătoasa* décamper, détaler; filer.

săniụș *n.* glissoire (pour les luges) *f.*

săniụță *f.* luge *f.*

săpạ *vt.* **1.** creuser, piocher. **2.** fouiller; excaver; *(în arheologie)* faire des fouilles. **3.** *(agr.)* bêcher, biner. **4.** graver (sur). **5.** *(despre rîuri, ape)* éroder, ronger, miner // *a ~ pe cineva* saper qn.; *a ~ urme* laisser des traces.

săpạt, ~ă I. *adj.* **1.** *(despre pămînt)* pioché, ~e; labouré, ~e; *(despre plante)* biné, ~e. **2.** *(despre terenuri)* érodé, ~e. **3.** gravé, ~e. **II.** *n.* *(agr.)* binage *m.*, bêchage *m.*; piochage *m.*

săpălịgă *f.* serfouette *f.*

săpătọr, -oạre *m.f.* piocheur, -euse; bêcheur, -euse.

săpătụră *f.* **1.** piochage *m.*; coup de pioche **2.** *(la pl.)* excavations *f. pl.*; fouilles (archéologiques) *f.pl.*

săptămînạl, ~ă *adj.*, *n.* hebdomadaire.

săptămînă *f.* semaine *f.*

săpụn *n.* savon *m.*

săpuneạlă *f.* **1.** savonnage *m.* **2.** *(fig.)* remontrance *f.*, réprimande *f.*; *(fam.)* savon *m.* // *(fam.) a trage cuiva o ~* laver la tête à qn.; réprimander qn.

săpunẹl *n.* suppositoire *m.*

săpunị *vt.* **1.** savonner. **2.** *(fig.)* réprimander; *(fam.)* passer un savon à qn.

săpunịt, ~ă I. *adj.* savonné, ~e. **II.** *n.* savonnage *m.*

sărạ *vt.* saler; mettre du sel.

sărạc, ~ă I. *adj.* **1.** pauvre; *(fam.) ~ cu duhul* pauvre d'esprit, simple. **2.** misérable; infortuné, ~e; malheureux, -euse // *pămînt ~* terre inféconde, infertile. **II.** *m.f.* pauvre, -esse; mendiant, ~e.

sărạt, ~ă I. *adj.* **1.** salin, ~e. **2.** salé, ~e; *scrumbie ~ă* hareng salé // *anecdotă ~ă* anecdote piquante. **II** *n.* salaison *n.*

sărăcạn, ~ă *adj.* pauvre; malheureux, -euse; *(fam.) ~ de mine!* pauvre de moi!

sărăcăciọs, -oạsă *adj.* minable, misérable, pitoyable // *pămînt ~* terre infertile.

sărăcị I. *vi.* devenir pauvre. **II.** *vt.* appauvrir, réduire à la misère; ruiner.

sărăcịe *f.* pauvreté *f.*, misère *f.*; gène *f.*

sărăcịme *f.* les pauvres *m. pl.*; les misérables *m. pl.*

sărăcịre *f.* appauvrissement *m.*, ruine *f.*

sărăcịt, ~ă *adj.* appauvri, ~e; ruiné, ~e.

sărăcụț, ~ă *adj.* *(fam.)* pauvret, ~te.

sărăntọc, -oạcă *adj.* *(fam.)* pauvre.

sărbătoạre *f.* **1.** fête *f.*; *de ~* de fête; beau, belle; éclatant, ~e; *haine de ~* habits du dimanche (de gala); *zi de ~* jour férié. **2.** festivité *f.*, solennité *f.*, cérémonie *f.*

sărbătoresc, -eạscă *adj.* solennel, ~le.

sărbătorẹște *adv.* solennellement.

sărbătorị *vt.* fêter, célébrer.

sărbătorịre *f.* fête *f.*, célébration *f.*

sărbătorịt, ~ă *adj.*, *m.f.* fêté, ~e; honoré, ~e.

sărbezeạlă *f.* **1.** altération (d'un aliment) *f.* **2.** fadeur *f.*

sărbezị *vr.* **1.** *(despre lapte)* s'altérer. **2.** *(despre culori)* se faner.

sărị I. *vi.* **1.** sauter; *a ~ de la una la alta* sauter d'un sujet à l'autre; *a ~ în sus* sauter aux nues (de joie, de colère). **2.** bondir, s'élancer // *a ~ la cineva* se précipiter sur qn.; *a ~ în aer* faire explosion; *a ~ în ajutor* **a.** secourir; **b.** venir à la rescousse; *săriți!* **a.** accourez! au secours!

b. (allez) vite! *a ~ peste* passer par dessus; *a-i ~ cuiva țandăra* prendre la mouche; *a ~ peste cal* exagérer; *a ~ cu gura* intervenir, prendre (vivement) la parole. **II.** *vt.* sauter, franchir; enjamber // *pe sărite* **a.** en sautant...; **b.** en omettant...

sărịt, ~ă I. *adj.* *(despre oameni)* toqué, ~e; cinglé, ~e // *a fi cam ~* avoir une araignée dans le plafond. **II.** *n.* saut *m.* **III.** *f. a-și ieși din sărite, a-și pierde sărita* s'emporter, sortir de ses gonds; *a scoate pe cineva din sărite* exaspérer qn., pousser qn. à bout.

săritọr, -oạre I. *adj.* **1.** bondissant, ~e. **2.** *(fig., despre oameni)* serviable, obligeant, ~e. **II.** *m.* *(sport) ~ cu prăjina* sauteur à la perche.

săritụră *f.* saut *m.*; bond *m.*

sărmạn, ~ă *adj.*, *m.f.* pauvre; malheureux, -euse.

sărụt *n.* baiser *m.*

sărutạ *vt.* baiser, embrasser.

sărutạre *f.*, **sărutạt** *n.* baiser *m.*, embrassade *f.*

săteạn, ~că *m.f.* villageois, ~e; paysan, ~e.

sătẹsc, -eạscă *adj.* villageois, ~e; rustique.

sătục *n.* petit village, hameau *m.*

sătụl, ~ă *adj.* **1.** rassasié, ~e; gorgé, ~e (de). **2.** *(fig.)* dégoûté, ~e; las, lasse // *a fi ~ (pînă în gît)* en avoir pardessus la tête.

săturạ *vt. vr.* **1.** (se) rassasier. **2.** *(fig.)* en avoir assez // *a mînca pe săturate* manger à sa faim; *(fam.) te satur eu!* je vous en ferai voir de toutes les couleurs!

săturạt, ~ă *adj.* rassasié, ~e; assouvi, ~e.

sățiọs, -oạsă *adj.* *(despre alimente)* qui rassasie; nourrissant, ~e.

său, sa I. *adj. pos.* son, sa *(pl.* ses). **II.** *pron. pos. al ~, a sa* le sien, la sienne *(pl.* les siens, les siennes).

săvîrșị I. *vt.* **1.** exécuter; réaliser. **2.** accomplir; terminer. **3.** commettre. **II.** *vr.* *(înv.)* mourir.

săvîrșịre *f.* **1.** réalisation *f.* **2.** accomplissement *m.*

scạbie *f.* *(med.)* gale *f.*

scabrọs, -oạsă *adj.* scabreux, -euse; indécent, ~e.

scadẹnt, ~ă *adj.* échéant, ~e.

scadẹnță *f.* échéance *f.*

scafạndru 1. *m.* scaphandrier *m.*, plongeur *m.* **2.** *n.* scaphandre *m.*

scạfă *f.* **1.** écuelle en bois. **2.** plateau de balance.

scạị *m.* *(bot.)* chardon *m.*; bardane *f.* // *a se ține ca ~ul de cineva* s'accrocher à qn., ne pas lâcher qn. d'une semelle.

scaiẹte *m.* *(bot.)* chardon *m.*

scạlă *f.* échelle (de radio) *f.*

scamatọr *m.* escamoteur *m.*; prestidigitateur *m.*

scamatorịe *f.* prestidigitation *f.*; tour de passe-passe.

scạmă *f.* duvet *m.*; effilochure *f.*

scandạ *vt.* scander.

scandạl *n.* **1.** scandale *m.*; bagarre *f.* **2.** tapage *m.* vacarme *m.*

scandalagịu, -oạică *m.f.* querelleur, -euse.

scandalizạ *vt. vr.* (se) scandaliser, (s')indigner, (se) révolter.

scandalizạt, ~ă *adj.* *(despre oameni)* scandalisé, ~e: indigné, ~e; révolté, ~e.

scandalọs, -oạsă I. *adj.* *(despre fapte, atitudini)* scandaleux, -euse. **II.** *adv.* scandaleusement.

scandinạv, ~ă *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* scandinave.

scạpulă *f.* *(anat.)* omoplate *f.*

scarabẹu *m.* *(entom.)* scarabée *m.*

scạră *f.* **1.** échelle *f.*; *(fig.) pe (o) ~ întinsă* à une grande échelle; *(top.) la ~* à l'échelle. **2.** escalier *m.*; *~ în spirală* escalier en colimaçon; *~ rulantă* escalier roulant. **3.** marchepied (de véhicule) *m.* **4.** étrier (de selle) *m.*

scarlatịnă *f.* *(med.)* scarlatine *f.*

scatịu *m.* *(ornit.)* tarin *m.*

scatoạlcă *f.* *(fam.)* gifle *f.*

scạun *n.* **1.** siège *m.*, chaise *f.* **2.** *(înv.)* trône *m.* // *(ist.) a se coborî din ~* abdiquer; *cetate de ~* capitale *f.* **3.** selles *f. pl.*; défécation *f.*

scădeạ I. *vi.* baisser, diminuer, se réduire; *ziua scade* le jour diminue (décroît); *lumina scade* la lumière baisse. **II.** *vt.* **1.** défalquer, retrancher. **2.** réduire; faire une soustraction.

scădẹre *f.* **1.** baisse *f.*, réduction *f.*, diminution *f.*; *~ a prețurilor* baisse des prix; rabais *m.* **2.** soustraction *f.*; défalcation *f.* **3.** défaut *m.*, imperfection *f.*; déficience *f.*

scăfîrlịe *f.* *(fam.)* crâne *m.*; tête. *f.*

scăldạ *vt. vr.* (se) baigner; *(faire)* prendre un bain // *a o ~* **a.** tourner autour du pot, biaiser; **b.** mettre de l'eau dans son vin; *în ce ape se scaldă?* de quel bois se chauffe-t-il?

scăldạt *n.* baignade *f.*, bain *m.*

scăldătoạre *f.* baignoire *f.*

scălîmbạ, scălîmbăịạ *vt. vr.* **1.** (se) tordre, (se) déformer. **2.** grimacer.

scălîmbăiạlă *f.* grimace *f.*

scălîmbăiạt, ~ă *adj.* déformé, ~e; tordu, ~e; difforme.

scălîmbăietụră *f.* v. **scălîmbăiạlă.**

scămoșạ *vt. vr.* (s')effilocher.

scămoșạre *f.* effilochage *m.*

scămoșạt, ~ă *adj.* effiloché, ~e.

scăpạ I. *vi.* **1.** (s')échapper, (s')évader, se sauver. **2.** *(fig.)* se libérer, réchapper; se délivrer (de). **3.** (+ de) se débarrasser (de) // *a ~ teafăr* se tirer d'affaire. **II.** *vt.* lâcher; laisser tomber // *a ~ ocazia* rater l'occasion; *a ~ trenul* manquer le train; *a nu ~ din ochi* ne pas quitter des yeux, ne pas perdre de vue; *a ~ din vedere* omettre.

scăpạre *f.* *(fig.)* salut *m.*, délivrance *f.* // *fără ~* sans issue; *~ din vedere* omission *f.*; inadvertance *f.*

scăpărạ *vi.* **1.** luire, étinceler. **2.** *(despre ochi)* briller.

scăpărạre *f.* éclair *m.*; étincellement *m.* // *~ de geniu* trait de génie.

scăpărătọr, -oạre I. *adj.* étincelant, ~e. **II.** *f.* *(fam.)* briquet *m.*

scăpătạ *vi.* **1.** *(despre aștri)* décliner, se coucher. **2.** *(fig.)* se ruiner, s'appauvrir.

scăpătạre *f.* **1.** décadence (morale et physique) *f.* **2.** pauvreté *f.*

scărmănạ *vt.* **1.** écharper, carder. **2.** *(fam.)* maltraiter, houspiller.

scărmănạre *f.*, **scărmănạt** *n.* défeutrage *m.*, cardage *m.*

scărmănạt, ~ă *adj.* *(despre lînă)* cardé, ~e.

scărmănătọr, -oạre I. *m.f.* cardeur, -euse. **II.** *f.* cardeuse *f.*, peigne à carder.

scărmănătụră *f.* **1.** cardage *m.* **2.** *(fig.)* raclée *f.*

scărmănẹală *f.* raclée *f.*, rossée *f.*

scărpinạ *vt. vr.* (se) gratter.

scăunạş, scăunẹl *n.* tabouret *m.*, escabeau *m.*

scăzămînt *n.* diminution *f.*, déduction *f.*; rabais *m.*

scăzătọr *m.* *(mat.)* nombre à soustraire, terme soustractif.

scăzụt, ~ă *adj.* baissé, ~e; diminué, ~e; décru, ~e // *cu voce ~ă* à voix basse.

scelerạt *m.* scélerat *m.*

scenarịst, ~ă *m.f.* scénariste.

scenạriu *n.* scénario *m.*

scẹnă *f.* scène *f.*; *pe ~* en scène, sur le plateau; *a pune în ~* mettre en scène.

scẹnic, ~ă *adj.* scénique.

scenogrạf, ~ă *m.f.* scénographe.

scenogrạfic, ~ă *adj.* scénographique.

scenografịe *f.* scénographie *f.*

scẹptic, ~ă *adj.*, *m.f.* sceptique.

scepticịsm *n.* scepticisme *m.*

scẹptru *n.* sceptre *m.*

schẹci *n.* sketch *m.*

schẹlă *f.* **1.** charpente *f.*, échaffaudage *m.* **2.** exploitation pétrolière.

schelălăị *vi.* *(despre cîini)* glapir.

schelărịe *f.* ensemble des échaffaudages.

schelẹt *n.* *(anat.)* squelette *m.*; *~ul unei construcţii* le squelette d'une construction.

schelẹtic, ~ă *adj.* squelettique.

schemạtic, ~ă I. *adj.* schématique. **II.** *adv.* schématiquement.

schematịsm *n.* schématisme *m.*

schematizạ *vt.* schématiser.

schematizạre, schẹmă *f.* schéma *m.*, schème *m.*

schẹpsis *n.* *(fam.)* *cu ~* **a.** avec un sens caché; **b.** bien tourné, ~e.

schẹrzo *adv.*, *n.* *(muz.)* scherzo.

scheunạ *vi.* *(despre cîini)* japper.

scheunạre *f.*, **scheunạt** *n.*, **scheunătụră** *f.* glapissement *m.*; jappement *m.*

schi *n.* ski *m.*

schiạ *vi.* skier; faire du ski.

schịf *n.* *(sport)* skiff *m.*

schịjă *f.* éclat d'obus.

schilọd, -oạdă *adj.* estropié, ~e; infirme; mutilé, ~e.

schilodẹală *f.* v. **schilodịre.**

schilodị *vt.* mutiler, estropier.

schilodịre *f.* mutilation *f.*

schilodịt, ~ă *adj.* v. **schilọd.**

schimb *n.* **1.** (é)change *m.*; *~uri economice* échanges commerciaux. **2.** *(la pl.)* effets de rechange // *piese de ~* (pièces de) rechange *m.*; *~ în natură* troc *m.*; *în ~* en revanche, en compensation; *cu ~ul* alternativement, à tour de rôle.

schimbạ I. *vt.* **1.** changer; *a-şi ~ părerea* changer d'avis. **2.** échanger (contre). **3.** modifier; transformer; remanier // *lupul îşi schimbă părul, dar năravul ba* le loup mourra dans sa peau; *a-şi ~ vocea* contrefaire sa voix; *a ~ în natură* troquer; *a ~ sensul* altérer le sens. **II.** *vr.* **1.** changer de linge, de vetements; se changer. **2.** se transformer.

schimbạre *f.* **1.** changement *m.*; modification *f.*, transformation *f*; *schimbări de ordin calitativ* changements d'ordre qualitatif. **2.** change *f.* **3.** troc *m.* // *~ de dispoziţie* saute d'humeur.

schimbạt, ~ă *adj.* **1.** change, ~e; transformé, ~e; modifié, ~e. **2.** échangé(e) contre // *bani schimbaţi* de la (menue) monnaie; *glas ~* voix altérée.

schimbătọr, -oạre I. *adj.* changeant, ~e; variable; inconstant, ~e. **II.** *n.* *(tehn.)* échangeur *m.* // *~ de viteză* levier de vitesse.

schịmnic *m.* ermite *m.*, anachorète *m.*

schimnicịe *f.* ascétisme *m.*

schimonosẹală *f.* **1.** contorsion *f.* **2.** simagrée *f.*, mines *f.pl.*

schimonosị I. *vt.* déformer; défigurer. **II.** *vr.* grimacer.

schimonosịre *f.* déformation *f.*, contorsion *f.*

schimonosịt, ~ă *adj.* déformé, ~e; défiguré, ~e; enlaidi, ~e.

schingiuị *vt.* maltraiter, torturer.

schingiuịre *f.* torture *f.* supplice *m.*; tourment *m.*

schiọr, -oạră *m.f.* skieur, -euse.

schismạtic, ~ă *adj.* schismatique.

schịsmă *f.* *(rel.)* schisme *m.*

schit *n.* **1.** ermitage *m.* **2.** couvent *m.*

schiţạ *vt.* esquisser, ébaucher.

schiţạre *f.* esquisse *f.*, ébauche *f.*

schịţă *f.* **1.** esquisse *f.*, ébauche *f.*, croquis *m.* **2.** *(lit.)* nouvelle *f.*, récit *m.*

schizofrenịe *f.* *(med.)* schizophrénie *f.*

sciạtic, ~ă I. *adj.* sciatique. **II.** *m.* nerf sciatique. **III.** *f.* sciatique *f.*

scientịsm *n.* scientisme *m.*

scientịst, ~ă *adj.*, *m.f.* scientiste.

scindạ *vt.* scinder, diviser, fractioner.

scindạre *f.* scission *f.*

scintigrafịe *f.* *(med.)* scintigraphie *f.*

scintigrạmă *f.* *(med.)* scintigramme *f.*

scizionịst, ~ă *adj.*, *m.f.* scissioniste, scissionnaire.

scîlciạ *vt.* **1.** tourner (ses chaussures), éculer. **2.** *(fig.)* estropier (un mot).

scîlciạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre încălţăminte)* tourné, ~e; éculé, ~e. **2.** *(fig.)* estropié, ~e; déformé, ~e.

scîlcietụră *f.* déformation *f.*

scîncẹală *f.*, **scîncet** *n.* gémissement *m.*, pleurnicherie *f.*

scîncị *vi. vr.* pleurnicher, geindre, se plaindre.

scîncit *n.* v. **scîncet.**

scîncitọr, -oạre *adj.* pleurnicheur, -euse; geignard, ~e.

scîndură *f.* planche *f.*, ais *m.*; *(la pl.)* plancher *m.*

scîndurịcă *f.* planchette *f.*

scînteiạ, *vi.* briller, luire; étinceler, scintiller.

scîntẹie *f.* étincelle *f.* // *a scoate scîntei* scintiller.

scînteiẹre *f.* étincellement *m.*; scintillement *m.*

scînteietọr, -oạre *adj.* **1.** étincelant, ~e; scintillant, ~e. **2.** brillant, ~e.

scị̂rbă *f.* **1.** dégoût *m.*, répulsion *f.*, aversion; *a-i fi (a i se face cuiva) ~* être pris de dégoût; être écœuré, ~e. **2.** *(fam.)* salaud *m.* **3.** chagrin *m.*, peine *f.*

scîrbị **I.** *vt.* écoeurer, dégoûter. **II.** *vr.* *(înv.)* s'attrister, s'affliger.

scîrbịt, **~ă** *adj.* **1.** dégoûté, ~e. **2.** *(înv.)* peiné, ~e; attristé, ~e.

scîrbọs, -oạsă *adj.* **1.** dégoûtant, ~e. **2.** exécrable, ignoble.

scîrnav, **~ă** *adj.* **1.** malpropre, immonde **2.** honteux, -euse; obscène.

scîrnăvịe *f.* ordure *f.*, immondice *f.*

scîrţ *interj.* *(fam.)* quelle blague!

scîrţa-scîrţa *m.* *(ir.)* *~ pe hîrtie* gratte-papier *m.*

scîrţîị *vi.* **1.** grincer. **2.** crépiter, craquer. **3.** *(fam., fig.)* clocher.

scîrţîịt *n.* grincement *m.*; craquement *m.*; crépitement *m.*

sclav, **~ă** *m.f.* esclave.

sclavagịsm *n.* *(pol.)* esclavagisme *m.*

sclavagịst, **~ă** *adj.* *(pol.)* esclavagiste.

sclavịe *f.* esclavage *m.*

sclerọtică *f.* *(anat.)* sclérotique *f.*; blanc de l'œil.

sclerọză *f.* *(med.)* sclérose *f.*

sclifoseạlă *f.* **1.** pleurnicherie *f.* **2.** minauderie *f.*, manière affectée.

sclifosị *vr.* **1.** pleurnicher. **2.** faire des façons.

sclifosịt, **~ă** *adj.* minaudier, -ère; façonnier, -ère.

sclipeạlă *f.* v. **sclipịre.**

sclipị *vi.* **1.** scintiller, briller; étinceler. **2.** jetter un vif éclat.

sclipịre *f.* **1.** éclat *m.*, scintillement *m.* **2.** chatoiement *m.*, luisance *f.*

sclipịt *n.* v. **sclipịre.**

sclipitọr, -oạre *adj.* **1.** luisant, ~e; brillant, ~e. **2.** étincelant, ~e; chatoyant, ~e.

scliviseạlă *f.* **1.** toilette *f.*, atours *m. pl.* **2.** polissage *m.*, lustre *m.*

sclivisị *vr.* se pomponner.

sclivisịt, **~ă** *adj.* *(despre oameni)* tiré(e) à quatre épingles.

scoạbă *f.* **1.** crampon *m.*, crochet (d'assemblage) *m.*, harpon *m.* **2.** racloir *m.*, raclette *f.* **3.** niche *f.*

scoạrţă *f.* **1.** écorce *f.*; *~ de copac* écorce d'arbre; *~ cerebrală* écorce cérébrale. **2.** couverture d'un livre, d'un cahier. **3.** tapis *m.* // *din ~ în ~* d'un bout à l'autre.

scoạte *vt.* **1.** tirer; *a ~ din încurcătură* tirer d'embarras: *a ~ la lumină* tirer au clair; mettre au jour; *a ~ pălăria* tirer le chapeau; *a ~ o copie* tirer une copie. **2.** (faire) sortir; *a ~ capul pe fereastră* sortir la tête par la fenêtre; *a ~ pe cineva din fire (răbdări, sărite)* faire sortir qn. de ses gonds; pousser qn. à bout. **3.** ôter, mettre hors (de...); *(el.) a ~ din circuit* mettre hors circuit, débrancher. **4.** enlever; *a ~ o pată* enlever une tache. **5.** arracher; *a ~ un dinte* arracher une dent. **6.** éliminer (de). **7.** *(despre drumuri, cărări)* conduire, mener. **8.** émaner, exhaler (de la fumée, des vapeurs). **9.** extraire; *a ~ un pasaj din...* extraire un passage de... // *a-şi ~ hainele* se déshabiller; *a-şi ~ încălţămintea* se déchausser; *a ~ cuiva peri albi* rendre la vie dure à qn., en faire voir de toutes les couleurs; *a ~ pe cineva din minţi* **a.** mettre hors de soi; **b.** séduire; tourner la tête à qn.; *a ~ în evidenţă* mettre en évidence; faire ressortir; étaler; *a ~ afară* chasser, mettre à la porte; *a-i ~ cuiva sufletul* agacer qn.; *a-i ~ cuiva ochii* faire de vifs reproches; *a ~ (o plantă) cu rădăcină cu tot* extirper (une plante); *a ~ o revistă (o carte)* faire paraître, publier une revue (un livre); *a nu şti pe unde să scoţi cămaşa* ne pas savoir à quel saint se vouer; *(tipogr.) a ~ corecturile* corriger en métal (sur plomb); *a ~ din slujbă* destituer, révoquer; *a ~ la pensie* mettre à la retraite; *(fam.) a ~ bani* gagner de l'argent; *a-şi ~ cheltuielile* rentrer dans ses frais; *a nu ~ o vorbă* ne souffler mot, se tenir coi; *fără a ~ o vorbă* sans mot dire; *a o ~ la capăt* venir à bout.

scoạtere *f.* **1.** élimination *f.* **2.** extraction *f.*

scobị **I.** *vt.* creuser; excaver. **II.** *vr.* *a se ~ în dinţi* se curer les dents.

scobịt, **~ă** *adj.* creusé, ~e; excavé, ~e; creux, creuse.

scobitoạre *f.* cure-dent *m.*

scobitụră *f.* **1.** creux *m.*, cavité *f.*; excavation *f* **2.** *(tehn.)* mortaise *f.*

scoc *n.* **1.** canal *m.*, buse *f.* **2.** glissoir (pour faire descendre les arbres abattus dans la montagne) *m.* **3.** couloir (pour le minerai) *m.*

scofạlă *f.* *(ir.)* résultat *m.*, effet *m.* // *mare ~!* la belle affaire! *nu-i mare ~* ce n'est pas malin.

scofîlcị *vr.* **1.** maigrir, s'émacier. **2.** se décharner. **3.** *(despre obiecte)* se déformer; se bosseler.

scofîlcịt, **~ă** *adj.* **1.** *(despre oameni)* décharné, ~e; émacié, ~e. **2.** *(despre obiecte)* déformé, ~e; bosselé, ~e // *obraji scofîlciţi* joues caves.

scofîlcitụră *f.* creux (des joues maigres) *m.*; émaciation *f.*

scọică *f.* **1.** coquillage *m.* **2.** coquille *f.*, écaille (d'huître) *f.* // *~-de-mărgăritar* huître perlière.

sconcs *m.* **1.** *(zool.)* (fourure de) mouffette *f.* **2.** sconse *m.*

scont *n.* *(com.)* escompte *m.*

scontạ *vt.* *(com.)* escompter.

scontạt, **~ă** *adj.* *(com.)* escompté, ~e.

scop *n.* but *m.*, dessein *m.*, fin *f.*; *în ~ul...* pour, dans le but de; *în acest ~* dans ce but, à cet effet, à cette fin.

scopị *vt.* châtrer; hongrer (un cheval).

scopịre *f.* castration *f.*

scopịt *adj. m.* castré, châtré; *(despre cai)* hongre.

scor *n.* *(sport)* score *m.* // *a deschide ~ul* ouvrir la marque.

scọrbură *f.* **1.** creux (d'un arbre) *m.* **2.** grotte *f*

scorburọs, -oạsă *adj.* creux, -euse.

scọrie *f.* scorie *f.*

scormonị **I.** *vi.* **1.** fouiller. **2.** creuser // *a ~ în foc* attiser le feu. **II.** *vt.* **1.** *(vîn.)* troubler, débusquer. **2.** travailler la terre; labourer; bêcher. **3.** *(despre păsări, găini)* gratter (la terre). **4.** *(fig.)* percer du regard; scruter.

scormonịre *f.* **1.** fouille *f.* **2.** grattage *m.* **3.** labourage *m.*

scorneạlă *f.* *(fam.)* invention *f.*, élucubration *f.*, mensonge *m.*

scornị *vt.* **1.** inventer. **2.** lever (le gibier), forlancer.

scornịt, **~ă** *adj.* **1.** inventé, ~e; forgé(e) de toutes pièces. **2.** faux, fausse.

scorojeạlă *f.* écaillage *m.*

scorojị *vr.* **1.** s'écailler; s'écorcer; **2.** gauchir (se) voiler.

scorojịt, ~ă *adj.* **1.** abîmé, ~e; détérioré, ~e. **2.** écaillé, ~e; écorcé, ~e. **3.** voilé, ~e; courbé, ~e // *zid* ~ mur décrépi.
scọrpie *f.* **1.** *(pop.)* scorpion *m.* **2.** *(fig.)* chipie *f.*, mégère *f.*
scorpiọn *m.* *(zool.)* scorpion *m.*
scorţişoạră *f.* cannelle *f.*
scorţọs, -oạsă *adj.* **1.** rugueux, -euse; calleux, -euse. **2.** *(fig.)* rigide, raide.
scọtch [skotʃĭ] *n.* scotch *m.*, wisky *m.*
scotocị *vi.* *vt.* fouiller, fureter.
scoţiạn, ~ă *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* écossais, ~e.
scrẹmet *n.* épreinte *f.*
scrẹper *n.* *(tehn.)* excavateur *m.*, scrapeur *m.*
scrib *m.* scribe *m.*
scrịe I. *vt.* *vi.* **1.** écrire; *(impers.)* *(ţi)* *este scris* c'est écrit, c'est décidé (par le destin). **2.** s'exprimer par écrit; rédiger; composer; *a ~ o cerere* rédiger une pétition. **3.** écrire à..., communiquer par écrit; correspondre (par lettre). **II.** *vt.* **1.** compléter un formulaire (avec...) **2.** *(fig.)* imprimer; marquer. **3.** inscrire // *a ~ versuri* faire des vers. **III.** *vr.* s'inscrire.
scrịere *f.* **1.** écriture. *f.* **2.** *(la pl.)* écrit *m.*; ouvrage *m.*
scriitọr, -oạre *m.f.* écrivain; homme (femme) de lettres.
scriitorạş *m.* écrivassier *m.*, scribe *m.*
scriitoricẹsc, -eạscă *adj.* propre aux écrivains; littéraire.
scriitorịme *f.* le monde des lettres.
scrijelị *vt.* égratigner; strier.
scrijelịre *f.* égratignure *f.*; écorchure *f.*
scrijelịt, ~ă *adj.* égratigné, ~e; écorché, ~e; strié, ~e.
scrijelitụră *f.* égratignure *f.*; striure *f.*; entaille *f.*
scrịmă *f.* *(sport)* escrime *f.*
scrimẹr *m.* *(sport)* escrimeur *m.*
scrin *n.* commode *f.*
scripcạr *m.* **1.** *(reg.)* ménétrier (de campagne) *m.* **2.** *(péior.)* violoneux *m.*
scrịpcă *f.* *(reg.)* violon *m.*
scrịpete *m.* roue à gorge; poulie *f.*
scrịpte *f. pl.* registres *m. pl.*
scriptolọg *m.* bureaucrate *m.*, paperassier *m.*
scriptologịe *f.* bureaucratie *f.*, paperasserie *f.*
scriptụră *f.* les Ecritures.
scris, ~ă I. *adj.* écrit, ~e. **II.** *n.* **1.** écriture *f.*; calligraphie *f.* **2.** écrit *m.*; *în ~* par écrit. **3.** épreuve écrite. **4.** *(pop.)* document *m.*
scrisoạre *f.* **1.** lettre *f.*, épître *f.* **2.** missive *f.*
scrisorịcă *f.* billet *m.*
scrînciob *n.* balançoire *f.*
scrînteạlă *f.* *(fam.)* trouble mental, toquade *f.*
scrîntị I. *vt.* luxer; se donner une entorse // *a o ~* faire une gaffe. **II.** *vr.* *(fig.)* perdre la raison, se toquer.
scrîntịre *f.* luxation *f.*
scrîntịt, ~ă *adj.* **1.** *(despre braţe, picioare)* luxé, ~e; foulé, ~e. **2.** *(fam., despre oameni)* timbré, ~e; toqué, ~e.
scrîntitụră *f.* entorse *f.*, foulure *f.*
scrîşnet *n.* grincement *m.*
scrîşnị *vi.* grincer; *a ~ din dinţi* grincer des dents.
scrîşnire *f.*, **scrîşnịt** *n.* grincement *m.*
scroạfă *f.* truie *f.*
scrob *n.* œufs brouillés.
scrobeạlă *f.* amidon *m.*, empois *m.* // *~ albastră* bleu d'azurage.
scrobị *vt.* amidonner, empeser (le linge).
scrobịt, ~ă I. *adj.* **1.** *(despre rufe)* amidonné, ~e; apprêté, ~e. **2.** *(fam., despre oameni)* guindé, ~e; rigide. **II.** *n.* amidonnage *m.*, apprêtage *m.*
scrọfule *f. pl.* *(med.)* scrofules *f. pl.*; écroulles *f. pl.*
scrofulọs, -oạsă *adj.* *(med.)* scrofuleux, -euse.
scrum *n.* cendre *f.*; *a face ~* être réduit en cendres // *a se alege ~ul de...* s'en aller en eau de boudin; *a face ~* calciner.
scrumbịe *f.* *(iht.)* hareng *m.* // *~-albastră (-de-mare)* maquereau *m.*
scrumiẹră *f.* cendrier *m.*
scrụpul *n.* scrupule *m.*; *fără (lipsit de) ~(e)* sans scrupule(s).
scrupulọs, -oạsă I. *adj.* scrupuleux, -euse; méticuleux, -euse // *în mod ~* religieusement, scrupuleusement. **II.** *adv.* scrupuleusement.
scrupulozitạte *f.* soin scrupuleux; exactitude minutieuse; scrupule *m.* // *cu ~* scrupuleusement.
scrutạ *vt.* scruter (des yeux); examiner.
scrutătọr, -oạre *adj.* *(despre ochi, priviri)* scrutateur, -trice.
scrutịn *n.* scrutin *m.*; *tur de ~* tour de scrutin // *~ public* vote à main levée.
scuar *n.* square *m.*
scụfă, scufịe *f.* bonnet *m.*, coiffe *f.*
scufịţă *f.* têtière *f.*, bonnet *m.*; chaperon *m.*
scufundạ I. *vr.* **1.** (+ **în**) plonger, s'enforcer (dans). **2.** *(mar.)* sombrer, couler (à fond). **3.** s'affaisser. **4.** *(fig., despre aştri)* se coucher. **II.** *vt.* (+ **în**) plonger, enfoncer (dans).
scufundạre *f.* **1.** plongeon *m.* **2.** submerssion *f.*, naufrage *m.* **3.** affaissement *m.*
scufundătọr *m.* scaphandrier *m.*, plongeur *m.*
scufundătụră *f.* affaissement (du sol) *m.*
scuipạ *vt.* *vi.* **1.** cracher. **2.** expectorer.
scuipạt, ~ă I. *adj.* craché, ~e; expectoré, ~e. **II.** *n.* *~ul oprit* défense de cracher. **III.** *m.* crachat *m.*, salive *f.*
scuipătoạre *f.* crachoir *m.*
scuipătụră *f.* crachat *m.*
scul *n.* écheveau *m.*
sculạ I. *vr.* **1.** se réveiller. **2.** quitter le lit, se lever. **3.** se (re)lever, se (ré)dresser; *a se ~ în picioare* se lever, se mettre debout. **4.** *(pop.)* commencer une action; se mettre en mouvement. **5.** se soulever. **6.** *(pop.)* apparaître, naître // *cine se scoală de dimineaţă departe ajunge* premier vient, premier prend; *a se ~ din morţi* ressusciter. **II.** *vt.* **1.** réveiller. **2.** faire quitter le lit.
sculạt, ~ă I. *adj.* **1.** (r)éveillé, ~e. **2.** levé, ~e; relevé, ~e; redressé, ~e. **II.** *n.* lever *m.*
scụlă *f.* outil *m.*, instrument *m.*, ustensile *m.*
sculărịe *f.* outillage *m.*
sculẹr *m.* outilleur *m.*
scụll *n.* *(sport)* scull *m.*
sculptạ *vt.* sculpter; modeler.
sculptạt, ~ă *adj.* sculpté, ~e; modelé, ~e.
scụlptor *m.* sculpteur *m.*, modeleur *m.*
scụlptoriţă *f.* femme-sculpteur.
sculpturạl, ~ă *adj.* sculptural, ~e.

sculptụră *f.* **1.** sculpture *f.* **2.** ouvrage (ornement) sculpté.

scump, ~ă I. *adj.* **1.** cher, chère; coûtueux, -euse, précieux, -euse; de grand prix. **2.** cher, chère; chéri, ~e // *a fi ~ (ă) la vorbă* être peu communicatif (-ive). **II.** *adv.* **1.** cher; *a costa ~* coûter cher. **2.** chèrement // *a-i fi cuiva ceva ~* chérir qch. **III.** *m.f.* chéri, ~e // *~ul mai mult păgubește* qui trop lésine mal profite.

scumpẹte *f.* **1.** cherté *f.*; vie chère. **2.** *(fam.)* personne chérie.

scumpị I. *vt.* augmenter le prix; renchérir. **II.** *vr.* **1.** *(despre mărfuri)* enchérir. **2.** *(despre oameni)* lésiner, (trop) marchander.

scumpịre *f.* renchérissement *m.*; hausse des prix.

scund, ~ă *adj.* **1.** *(despre oameni)* de petite taille. **2.** bas, basse.

scụrge I. *vr.* **1.** s'écouler; se vider. **2.** *(despre timp)* s'écouler, passer. **3.** *(despre vehicule, mulțimi)* se succéder; se dissiper // *a i se ~ cuiva ochii după...* manger des yeux. **II.** *vt.* vider; mettre à sec // *a ~ brînza* égoutter le fromage.

scụrgere *f.* **1.** écoulement (d'un liquide) *m.* **2.** fuite (d'un gaz) *f.*

scurmạ *vt.* gratter, fouiller, creuser la terre (avec les griffes, le groin).

scursoạre, scursụră *f.* **1.** liquide qui s'écoule; flaque d'eau, fange *f.* **2.** *(la pl.)* immondices *f. pl.*

scurt, ~ă I. *adj.* **1.** court, ~e; *vedere ~ă* vue courte, myopie *f.* **2.** bref, brève; *(lingv.) vocală ~ă* voyelle brève // *în ~ă vreme* en peu de temps, bientôt; *~ și îndesat* trapu. **II.** *adv.* *~!* trève de paroles! *a tăia ~* couper ras. **III.** *n. pe ~* **a.** bref, enfin; **b.** en un mot, en bref; *a ține din ~* tenir la bride haute, mener à la baguette; *a lua din ~* serrer de près.

scurtạ I. *vt.* **1.** raccourcir. **2.** abréger (un récit, un histoire) // *a ~ părul* écourter les cheveux. **II.** *vr.* se raccourcir.

scurtạre *f.* **1.** raccourcissement *m.* **2.** abrégement *m.*

scurtạt, ~ă *adj.* raccourci, ~e; abrégé, ~e.

scụrtă^1 *f.* vêtement chaud qui s'arrête au-dessus des genoux.

scụrtă^2 *f.* *a face ~ la mînă* se fatiguer le bras (en faisant qch.).

scurtătụră *f.* **1.** gourdin *m.* **2.** raccourci *m.*, chemin de traverse.

scurtcircuịt *n.* *(el.)* court-circuit *m.*

scurtcircuitạ *vt.* *(fam.)* court-circuiter.

scurtẹică *f.* jaquette fourrée.

scut *n.* **1.** bouclier *m.* **2.** *(fig.)* égide *f.*, tutelle *f.*

scutec *n.* lange *f.*; *(la pl.)* layette *f.*

scutị *vt.* **1.** dispenser. **2.** exempter (du service militaire). **3.** ménager, préserver.

scutiẹr *m.* *(ist.)* écuyer *m.*

scutịre *f.* dispense *f.*

scutịt, ~ă I. *adj.* dispensé, ~e. **II.** *adj. m.* exempt (du service militaire).

scuturạ I. *vt.* **1.** secouer; agiter. **2.** *(despre vehicule)* cahoter // *a ~ de praf* épousseter; *a-i ~ cuiva mîna* serrer la main à qn.; *a ~ pe cineva* tancer vertement qn. **II.** *vi.* *a ~ în casă* faire les chambres. **III.** *vr.* **1.** se secouer. **2.** *(despre flori, arbori)* s'effeuiller.

scuturạt, ~ă I. *adj.* **1.** *(despre mobile, camere, locuințe)* propre; épousseté, ~e. **2.** *(despre arbori)* effeuillé, ~e. **II.** *n.* **1.** secouement *m.* **2.** époussetage *m.*

scuturătoạre *f.* époussette *f.*

scuturătụră *f.* secousse *f.*, cahotement *m.*

scuzạ *vt. vr.* (s')excuser, (se) disculper; *scuzați (vă rog)!* excusez-moi (s'il vous plaît)! pardon!

scuzabịl, ~ă *adj.* excusable.

scụză *f.* excuse *f.* // *a-și cere scuze* s'excuser.

se *pron. refl.* **1.** se. **2.** *(intră în alcătuirea verb. refl.) a ~ înțelege între ei* s'entendre; *a ~ îmbolnăvi* se rendre malade. **3.** on; *~ zice* on dit.

seạmă *f.* *de bună ~* certainement; assurément; *mai cu ~* surtout, notamment; *a-și da seama* se rendre compte; *a lua seama* faire attention, observer; *a ține seama de...* tenir compte de...; *ținînd seama de...* eu égard à...; *pe seama sa* à son (propre) compte; *a da (a lăsa) pe (în) seama...* confier à..., s'en remettre à...; *om de ~* homme de grande valeur, personnage respectable; *conducător de ~* dirigeant marquant; *de o ~* du même âge; *a-și face seama* se suicider; *o ~ de...* un certain nombre de...; *fără (peste) ~* outre mesure, excessivement; *dare de ~* compte-rendu *m.*

seạmăn *m.* semblable *m.*, prochain *m.* // *fără (de) ~* sans égal, hors (de) pair.

seạră I. *f.* **1.** soir *m.*; *de cu ~* depuis la veille au soir; *către (spre, înspre, pe) ~* vers le soir; *bună seara* bonsoir. **2.** soirée *f.* **II.** *adv.* pendant le soir; dans la soirée.

seạrbăd, ~ă *adj.* **1.** sans saveur; fade, insipide. **2.** *(fig.)* plat, ~e; *stil ~* style plat; *vin ~* du vin aigrelet.

sec, seạcă I. *adj.* **1.** sec, sèche; *tuse seacă* toux sèche; *ton ~* ton sec, cassant. **2.** tari, ~e; desséché, ~e. **3.** *(fig.)* aride. **4.** creux, creuse; vide; *(fam.) cap ~* tête creuse, imbécile. **II.** *n.* *în ~* sans résultat, sans effet, inutilement; *(fig.) a înghiți în ~* ravaler son dépit. **III.** *adv.* **1.** sèchement. **2.** *(fig.)* rudement.

secạ I. *vi.* sécher, tarir; se desécher. **II.** *vt.* **1.** mettre à sec. **2.** *(fig.)* épuiser. // *(despre dureri) a ~ la inimă* miner, ronger.

secạntă *f.* *(geom.)* sécante *f.*

secạră *f.* *(bot.)* seigle *m.*

secạre *f.* asséchement *m.*, desséchement *m.*, tarissement *m.*

secạt, ~ă *adj.* **1.** mis(e) à sec. **2.** tari, ~e; asséché, ~e; desséche, ~e.

secărịcă *f.* (sorte d')anisette *f.*

secătuị *vt.* épuiser (les ressources), tarir.

secătuịre *f.* épuisement *m.*, tarissement *m.*

secătuịt, ~ă *adj.* épuisé, ~e; tari, ~e.

secătụră *f.* homme de rien, faquin *m.*, gredin *m.*

secerạ *vt.* **1.** moissonner. **2.** *(fig.)* faucher; ravager.

secerạt *n.* moisson *f.*

sẹceră *f.* **1.** faucille *f.* **2.** moissonnage *m.*, moisson *f.*

secerătoạre *f.* moissonneuse *f.*, machine à moissonner; *~ -treierătoare* moissonneusebatteuse *f.*; *~ -legătoare* moissonneuse-lieuse *f.*

secerătọr, -oạre *m.f.* moissonneur, -euse.

secerătụră *f.* moisson *f.*, récolte moissonnée.

seceriș *n.* moisson *f.*, faucillage *m.*, fauchage *m.*

secetă *f.* **1.** sécheresse *f.*, temps sec. **2.** *(fam.)* disette *f.*

secetos, -oasă *adj.* **1.** *(despre timp)* sec, sèche. **2.** *(despre regiuni)* privé(e) d'eau.

sechelă *f.* *(med.)* séquelle *f.*

sechestra *vt.* *(jur.)* séquestrer, mettre sous séquestre.

sechestrare *f.* *(jur.)* séquestration *f.*

sechestru *n.* *(jur.)* séquestre *m.*; *a pune sub ~* mettre sous séquestre.

secol *n.* **1.** siècle *m.* **2.** *(fig. fam.)* éternité *f.*

secret, ~ă I. *adj.* secret, -ète; *ușă ~ă* porte secrète, dérobée // *în ~* secrètement; confidentiellement. **II.** *n.* secret *m.* // *a descoperi ~ul* découvrir le pot aux roses; *a băga (a pune) pe cineva la ~* emprisonner qn.

secreta *vt.* sécréter.

secretar, ~ă *m.f.* secrétaire; *~ de redacție* secrétaire de rédaction; *~ de stat* secrétaire d'Etat; ministre *m.*

secretariat *n.* secrétariat *m.*

secreție *f.* sécrétion *f.*; *glandă cu ~ internă* glande à sécretion interne, glande endocrine.

sectar, ~ă *m.f.* sectaire.

sectarism *n.* *(fil.)* sectarisme *m.*

sectă *f.* *(fil.)* secte *f.*

sector *n.* **1.** secteur *m.*, domaine *m.*; *~ de activitate* domaine d'activité; *~ productiv* secteur productif. **2.** arrondissement *m.*, circonscription administrative (dans une grande ville).

secție *f.* section *f.* // *~ de miliție* commissariat de milice.

secționa *vt.* **1.** sectionner; diviser. **2.** couper.

secționare *f.* sectionnement *m.*; division *f.*

secționat, ~ă *adj.* sectionné, ~e.

secțiune *f.* **1.** section *f.* **2.** coupure *f.*; coupe *f.*

secular, ~ă *adj.* séculaire.

seculariza *vt.* séculariser.

secularizare *f.* sécularisation *f.*

secund, ~ă I. *adj.* deuxième, second, ~e. **II.** *m.* oficier en second (d'un navire).

secunda *vt.* seconder; aider.

secundar, ~ă I. *adj.* secondaire. **II.** *n.* trotteuse *f.*, aiguille marquant les secondes.

secundă *f.* seconde *f.*; *într-o ~* en (dans) une seconde, très vite.

secure *f.* hache *f.*

securit *n.* triplex *m.*, verre de sécurité.

securitate *f.* **1.** sécurité *f.*, sûreté *f.* **2.** protection *f.*; défense *f.*

secvență *f.* séquence *f.*

sedativ, ~ă I. *adj.* sédatif, -ive. **II.** *n.* sédatif *m.*

sedentar, ~ă *adj.* sédentaire.

sedilă *f.* cédille *f.*

sediment *n.* *(geol.)* sédiment *m.*

sedimenta *vr.* *(geol.)* former un sédiment.

sedimentar, ~ă *adj.* *(geol.)* sédimentaire.

sedimentare *f.* *(geol.)* sédimentation *f.*; *(med.) viteză de ~* vitesse de sédimentation.

sedițios, -oasă *adj.* *(rar)* séditieux, -euse.

sedițiune *f.* *(rar)* sédition *f.*; révolte *f.*, émeute *f.*

sediu *n.* **1.** siège *m.*, (lieu de) résidence *f.* **2.** *(fig.)* centre *m.*, foyer *m.*

seducător, -oare I. *adj.* séduisant, ~e; captivant, ~e. **II.** *m.* séducteur *m.*

seduce *vt.* **1.** séduire. **2.** corrompre.

seducere *f.* **1.** séduction *f.* **2.** corruption *f.*

sef *n.* v. **seif.**

segment¹ *m.* *(tehn.)* segment *m.*

segment² *n.* *(geom.)* segment *m.*; fragment *m.*

segmenta *vt.* segmenter.

segmentar, ~ă *adj.* segmentaire.

segmentare, segmentație *f.* segmentation *f.*

segregare, segregație *f.* **1.** *(tehn.)* ségrégation *f.* **2.** discrimination *f.*; *~ rasială* discrimination raciale.

seif *n.* coffre-fort *m.*, safe *m.*

seism *n.* **1.** séisme *m.* **2.** secousse *f.*

seismic, ~ă *adj.* sismique.

seismograf *n.* sismographe *m.*

seismogramă *f.* sismogramme *f.*

seismologie *f.* sismologie *f.*

select, ~ă *adj.* *(fam.)* select, ~e; d'élite.

selecta *vt. vi.* sélectionner.

selectiv, ~ă *adj.* sélectif, -ive.

selectivitate *f.* sélectivité *f.*

selector *n.* *(tehn.)* sélecteur *m.*

selecție *f.* sélection *f.*, tri *m.*, choix *m.*

selecționa *vt.* sélectionner, trier; choisir.

selecționare *f.* sélection *f.*

selecționat, ~ă I. *adj.* sélectionné, ~e; trié, ~e; choisi, ~e. **II.** *f.* équipe sportive sélectionnée.

selecționer, ~ă *m.f.* sélectionneur, -euse *m.f.*

semafor *n.* (électro)sémaphore *m.*

semantic, ~ă *adj., f.* *(lingv.)* sémantique.

semantism *n.* *(lingv.)* **1.** sémantisme *m.* **2.** sens, valeur du mot.

semasiolog *m.* (linguiste, philologue) sémantiste *m.*, sémasiologue *m.*

semasiologic, ~ă *adj.* *(lingv.)* sémasiologique, sémantique.

semasiologie *f.* *(lingv.)* sémasiologie *f.*; sémantique *f.*

semăna¹ *vt.* **1.** semer; *a ~ cereale* semer des céréales. **2.** ensemencer; *a ~ cîmpul* ensemencer le champ. **3.** *(fig.)* propager.

semăna² *vi* (se) ressembler; *a ~ cu* ressembler à, tenir de // *a ~ a...* donner l'impression, paraître.

semănat *n.* semis *m.*; semailles *f. pl.*

semănător, -oare I. *m.f.* semeur, -euse. **II.** *f.* semeuse *f.*, semoir *m.*

semănătură *f.* **1.** ensemencement *m.*, semailles *f. pl.* **2.** semis *m.* // *~ de grîu* emblave *f.*

semen *m.* v. **seamăn (1).**

semestrial, ~ă I. *adj.* semestriel, ~le. **II.** *adv.* par semestre.

semestru *n.* semestre *m.*

semeț, -eață I. *adj.* **1.** orgueilleux, -euse; fier, fière. **2.** arrogant, ~e; insolent, ~e. **3.** magnifique; grandiose. **II.** *adv.* **1.** fièrement, orgueilleusement. **2.** insolemment.

semeți *vr.* **1.** s'enhardir. **2.** devenir arrogant.

semeție *f.* **1.** fierté *f.*, superbe *f.* **2.** courage *m.*; audace *f.* // *cu ~* courageusement, audacieusement.

semi- *pref.* **1.** semi-. **2.** demi-.

semicerc *n.* demi-cercle *m.*

semicircular, ~ă *adj.* demi-circulaire.

semiconsoană, semiconsonantă *f.* *(fon.)* semi-consonne *f.*

semidọct *m.* faux savant *m.*

semifabricạt *n.* semi-œuvré *m.*, demi-produit *m.*

semifinạlă *f.* *(sport)* demi-finale *f.*

semifluịd, ~ă *adj.* semi-fluide.

semifọnd *n.* *(sport)* demi-fond *m.*

semiîntunẹric *n.* pénombre *f.*, clair-obscur *m.*

semilụnă *f.* croissant (de la lune) *m.*

seminạl, ~ă *adj.* *(biol.)* séminal, ~e.

seminạr *n.* séminaire *m.*, conférence *f.* // *ore de ~* travaux pratiques.

semințịe *f.* **1.** nation *f.*, peuple *m.* **2.** lignée *f.*; descendance *f.*, postérité *f.*

semiobscuritạte *f.* pénombre *f.*

semiologịe *f.* *(med.)* sémiologie *f.*

semiolọgic, ~ă *adj.* *(med.)* sémiologique.

semiọtică *f.* **1.** *(med.)* semiologie *f.* **2.** *(în logica matematică)* sémiotique *f.*

semịt, ~ă, semịtic, ~ă *adj.* sémitique.

semitọn *n.* *(muz.)* demi-ton *m.*, semi-ton *m.*

semivocạlă *f.* semi-voyelle *f.*, voyelle consonantique.

semizẹu *m.* demi-dieu *m.*

semn *n.* **1.** signe *m.*, indice *m.*, marque *f.*, trace *f.* **2.** signe *m.*; geste *m.*, mouvement *m.*; *a se înțelege prin ~e* s'entendre par gestes (par signes). **3.** emblème *m.*, égide *f.* // *în (ca) ~* comme preuve, en souvenir; *~ bun* de bon augure; *~ rău (prost)* mauvais présage; *~ de hotar* borne *f.*; *~ de carte* signet *m.*; *~ele citării* guillemets *m. pl.*; *a trage la ~* tirer à la cible; *dare la ~* tir *m.*; *~ de întrebare* point d'interrogation.

semnạ *vt.* signer, apposer sa signature // *a ~ de primire* accuser réception.

semnạl *n.* **1.** signal *m.* **2.** signalisation *f.*

semnalạ *vt.* signaler, attirer, l'attention (sur).

semnalizạ *vt.* signaler, annoncer par signaux.

semnalizạre *f.* signalisation *f.*

semnalizatọr I. *m.* signaleur *m.* **II.** *n.* sémaphore *m.*

semnalmẹnte *n. pl.* signalements *m. pl.*

semnạre *f.* signature *f.*

semnạt, ~ă *adj.* signé, ~e; paraphé, ~e.

semnatạr, ~ă *m.f.* signataire.

semnătụră *f.* signature *f.*

semnificatịv, ~ă *adj.* significatif, -ive.

semnificạție *f.* signification *f.*; sens *m.*

senil, ~ă *adj.* sénile.

senilitạte *f.* sénilité *f.*

senịn, ~ă I. *adj.* serein, ~e; clair, ~e; pur, ~e; calme; *cer ~* ciel serein. **II.** *n.* ciel pur; beau temps // *(așa ca) din ~* **a.** soudain, tout à coup; **b.** sans raison.

seninătạte *f.* sérénité *f.* // *cu ~* avec calme.

seniọr[1] *m.* **1.** aîné *m.* **2.** *(sport)* senior *m.*

seniọr[2] *m.* *(ist.)* seigneur *m.*, noble *m.*

sens *n.* **1.** sens *m.*, acception *f.*, signification *f.*; *cu dublu ~* equivoque, à double sens; *fără ~* dépourvu de sens, sans rime ni raison. **2.** sens *m.*, direction *f.*; *în ~ unic* à sens unique.

sensịbil, ~ă *adj.* sensible // *în mod ~* sensiblement.

sensibilitạte *f.* sensibilité *f.* // *cu ~* sensiblement.

sensibilizạ *vt.* sensibiliser.

sensibilizạre *f.* sensibilisation *f.*

sentențiọs, -oạsă I. *adj.* sentencieux, -euse. **II.** *adv.* d'un ton sentencieux; sentencieusement.

sentimẹnt *n.* sentiment *m.* // *a avea ~ul că...* avoir l'impression de...

sentimentạl, ~ă *adj.* sentimental, ~e.

sentimentalịsm *n.* sentimentalisme *m.*

sentimentalitạte *f.* sentimentalité *f.*

sentinẹlă *f.* v. **santinẹlă**

sentịnță *f.* **1.** *(jur.)* sentence *f.*, jugement *m.* **2.** maxime *f.*

senzạție *f.* sensation *f.* // *de ~* sensationnel, ~le.

senzaționạl, ~ă *adj.* sensationnel, ~le.

senzitịv, ~ă *adj.* sensitif, -ive.

senzoriạl, ~ă *adj.* sensorial, ~e.

senzuạl, ~ă *adj.* sensuel, ~le.

senzualitạte *f.* sensualité *f.*

sepạlă *(bot.)* *f.* sépale *m.*

separạ *vt.* **1.** séparer; isoler. **2.** désunir.

separạbil, ~ă *adj.* séparable.

separạre *f.* séparation *f.*

separạt, ~ă *adj.* **1.** séparé, ~e. **2.** distinct, ~e.

separatọr *n.* *(tehn.)* séparateur *m.*

separạție *f.* séparation *f.*

sẹpie *f.* *(zool.)* seiche *f.*

septẹmbrie *m.* (mois de) septembre *m.*

septentrionạl, ~ă *adj.* septentrional, ~e.

sẹptic, ~ă *adj.* septique.

septicemịe *f.* *(med.)* septicémie *f.*

sepulcrạl, ~ă *adj.* sépulcral, ~e.

ser *n.* sérum *m.*

serạfic, ~ă *adj.* **1.** séraphique; angélique. **2.** candide, pur, ~e.

serafịm *n.* séraphin *m.*

serại *n.* sérail *m.*

serạl, ~ă *adj.*, du soir; *curs ~* cours du soir.

serạtă *f.* soirée *f.*

sẹră *f.* serre *f.*

serbạ *vt.* fêter, célébrer.

serbạre *f.* fête *f.*, festivité *f.*

serenạdă *f.* sérénade *f.*

sergẹnt *m.* **1.** *(mil.)* sergent *m.* **2.** *(înv.)* sergent de ville, gardien de la paix.

seriạ *vt.* sérier, classer.

seriạt, ~ă *adj.* classé(e) par séries.

sericịcol, ~ă *adj.* séricicole.

sericicultọr *m.* sériciculteur *m.*

sericicultụră *f.* sériciculture *f.*

sẹrie *f.* série *f.*; *de ~* fabriqué(e) en série; *în ~* en série.

serịngă *f.* seringue *f.*

seriọs, -oạsă I. *adj.* sérieux, -euse; *om ~* homme rangé, sérieux. **II.** *adv.* sérieusement // *~?* sans blague! bien vrai? **III.** *n.* *a lua în ~* prendre au sérieux; *în ~* sérieusement.

seriozitạte *f.* **1.** sérieux *m.* **2.** gravité *f.* // *cu ~* sérieusement.

serj *n.* *(text.)* serge *f.*

serolọgic, ~ă *adj.* sérologique.

serologịe *f.* sérologie *f.*

serọs, -oạsă *adj.* séreux, -euse.

seroterapịe *f.* *(med.)* sérothérapie *f.*

serozitạte *f.* *(biol.)* sérosité *f.*

serpentịnă *f.* **1.** lacet (d'une route) *m.*; *în serpentine* en lacet. **2.** serpentin (de papier coloré) *m.* **3.** *(tehn.)* serpentin *m.*

sertạr *n.* tiroir (d'un meuble) *m.*

serv, ~ă *m.f.* *(ist.)* serf, serve.

servạnt *m. (mil.)* servant *m.*, canonnier *m.*

servạntă *f.* servante *f.*, crédence *f.*

servị **I.** *vt. vr.* (se) servir. **II.** *vt.* **1.** rendre service. **2.** servir, payer (une rente, des intérêts). **III.** *vi.* *(+* **de, drept)** servir, fonctionner comme; être utilisé comme. **IV.** *vr.* **1.** (+**de)** user de. **2.** utiliser.

serviạbil, ~ă *adj.* serviable; obligeant, ~e.

servịciu *n.* **1.** service *m.*; *a face cuiva un ~* servir qn., rendre (un) service à qn.; *~ contra ~* service pour service, donnant donnant; *a se pune în ~l cuiva* se mettre au service de qn.; *scară de ~* escalier de service. **2.** emploi *m.*, charge *f.* **3.** service *m.*, fonctionnement organique. **4.** service *m.*, assortiment de vaisselle // *om de ~* domestique, homme de peine; *~ divin* messe *f.*

serviẹtă *f.* serviette *f.*; porte-documents *m.*

servịl, ~ă *adj.* servile, obséquieux, -euse.

sevilịsm *n.* servilism *m.*, servilité *f.*

servitọr, -oạre *m.f.* domestique.

servitụte *f.* servitude *f.*; esclavage *m.*

sesiụne *f.* session *f.*

sesizạ **I.** *vt.* **1.** saisir, comprendre, se rendre compte. **2.** signaler un fait (aux organes administratifs ou judiciaires). **II.** *vr.* s'en apercevoir.

sesizạre *f.* **1.** compréhension *f.* **2.** réclamation *f.*

set *n. (sport)* set *m.*

sẹte *f.* **1.** soif, *f.*; *a-i fi cuiva ~* avoir soif. **2.** *(fig.)* désir *m.* // *cu ~* ardemment, fortement.

setọs, -oạsă *adj.* **1.** assoiffé, ~e; altéré, ~e; **2.** *(fig.)* avide.

sẹtter *m. (zool.)* setter *m.*

seu *n.* suif *m.* // *lumînare de ~* chandelle *f.*; *a prinde ~* devenir riche, s'enrichir.

sẹvă *f. (bot.)* sève *f.*

sevẹr, ~ă *adj.* sévère; rigoureux, -euse.

severitạte *f.* sévérité *f.*; rigueur *f.*

sex *n.* sexe *m.*

sextạnt *m. (opt. mar.)* sextant *m.*

sẹxtă *f. (muz.)* sixte *f.*

sextẹt *n. (muz.)* sextuor *m.*

sexuạl, ~ă *adj.* sexuel, ~le.

sexualitạte *f.* sexualité *f.*

sexuạt, ~ă *adj. (biol.)* sexué, ~e.

sẹxy *adj., invar.* **1.** *(fam., despre oameni)* sexy. **2.** *(despre filme, reviste)* érotique.

sezọn *n.* saison *f.*

sezoniẹr, ~ă *adj.* saisonnier, -ère.

sfạdă *f.* dispute *f.*, altercation *f.*, chamaille *f.*

sfanț *m. a nu avea (nici un) ~* être sans le sou.

sfạră *f.* (colonne de) fumée *f.* // *a da ~ în țară* répandre une nouvelle.

sfat *n.* **1.** conseil *m.*, avis *m.*; opinion *f.* **2.** conseil *m.*, débat *m.*; *a ține ~* tenir conseil. **3.** assemblée délibérante // *(fam.) a sta la ~* faire la causette.

sfădị *vr.* se quereller, se disputer, se chamailler.

sfărîmạ **I.** *vt. vr.* **1.** (se) casser, (se) briser. **2.** *(fig.)* (se) détruire, (s')anéantir; **II.** *vr. (fig.)* se tourmenter; se donner beaucoup de mal.

sfărîmạt, ~ă *adj.* brisé, ~e; broyé, ~e.

sfărîmătọr *n. (tehn.)* broyeuse *f.*

sfărîmătụră *f.* débris *m.*

sfărîmiciọs, -oạsă *adj.* friable.

sfătọs, -oạsă *adj.* disert, ~e; causeur, -euse.

sfătuị **I.** *vt.* conseiller, donner conseil. **II.** *vr.* demander conseil; se conseiller. **III.** *vi.* converser; faire la causette.

sfătuitọr *m.* conseiller *m.* // *noaptea este cel mai bun ~* la nuit porte conseil.

sfẹclă *f. (bot.)* betterave *f.*

sfeclị *vt. a o ~* **a.** être en mauvaise posture; **b.** se déconcerter.

sfẹră *f. (geom.)* sphère *f.*; *(fig.) ~ de activitate* sphère d'activité.

sfẹric, ~ă *adj. (geom.)* sphérique.

sfert *n.* quart *m.*, quartier *m.*; *un ~ de oră* un quart d'heure.

sfẹșnic *n.* chandelier *m.*, bougeoir *m.*

sfeteriseạlă *f. (fam.)* filouterie *f.*

sfeterisị *vt. (fam.)* filouter, chiper.

sfẹtnic *m.* conseiller *m.*

sfiạlă *f.* timidité *f.*; réserve *f.*

sfidạ *vt.* défier, braver.

sfidạre *f.* défi *m.*; provocation *f.*

sfidătọr, -oạre *adj.* provocant, ~e; provocateur, -trice.

sfiẹlnic, ~ă *adj.* v. **sfiọs.**

sfiị *vr.* se gêner.

sfințẹnie *f.* sainteté *f.* // *(fam.) cu ~* **a.** religieusement; **b.** exactement, scrupuleusement.

sfințị *vt.* sanctifier; consacrer // *omul sfințește locul* tant vaut l'homme, tant vaut la terre.

sfințịre *f.* sanctification *f.*; consécration *f.*

sfințịt, ~ă *adj.* sacré, ~e; béni, ~e.

sfiọs, -oạsă **I.** *adj.* timide; réservé, ~e. **II.** *adv.* timidement.

sfînt, ~ă **I.** *adj.* saint, ~e; sacré, ~e. **II.** *m.f.* Divinité *f.* // *ferit-a ~ul!* pas du tout! jamais de la vie! *parcă ți-a ieșit un ~ din gură* tu as parler d'or; *a se jura pe toți sfinții* jurer ses grands dieux.

sfîrc *n.* **1.** bout *m.*, pointe *f.* **2.** mamelon *m.*, tétin *m.* // *~ul urechii* le lobe de l'oreille; *~ul biciului* la mèche du fouet.

sfîrîị *vt.* **1.** grésiller. **2.** bourdonner // *a-i ~ cuiva călcîiele* **a.** courir à toutes jambes; **b.** être épris(e) (de...)

sfîrîiạlă *f.*, **sfîrîịt** *n.* grésillement *m.*

sfîrleạză *f.* **1.** toupie *f.*; toton *m.* **2.** girouette *f.* // *ca o ~, ca sfîrleaza* très vite.

sfîrșeạlă *f.* faiblesse *f.*; défaillance *f.*

sfîrșị **I.** *vr.* finir, achever; terminer // *a o ~ cu* ... rompre avec... **II.** *vr.* **1.** prendre fin, se terminer. **2.** s'épuiser. **3.** mourir, décéder.

sfîrșịt^{1} *n.* **1.** fin *f.*; *a fi pe ~e* tirer à sa fin; *fără ~* sans fin, à n'en plus finir; *în ~!* enfin! *a lua ~* prendre fin, se terminer. **2.** conclusion *f.* **3.** issue *f.* **4.** mort *f.*, décès *m.* // *a-și da ~ul* mourir, décéder.

sfîrșịt^{2}**, ~ă** *adj.* épuisé, ~e; éreinté, ~e // *~ de oboseală* rompu de fatigue.

sfîrticạ *vt.* **1.** déchiqueter, écarteler; mettre en pièces; lacérer. **2.** *(fig.)* critiquer sévèrement.

sfîrticạre *f.* écartèlement *m.*

sfîrticạt, ~ă *adj.* écartelé, ~e; déchiqueté, ~e.

sfîșiạ *vt.* lacerér, déchirer, mettre en lambeaux.

sfîșiạt, ~ă *adj.* lacéré, ~e; écartelé, ~e.

sfîșiẹre *f.* **1.** déchirure *f.* **2.** *(fig.)* déchirement *m.*

sfîșietọr, -oạre *adj. (fig.)* déchirant, ~e; navrant, ~e.

sfîșietụră *f.* déchirure *f.*; lambeau *m.*
sfoạră *f.* ficelle *f.* // *a lega cu* ~ ficeler; *a veni* ~ rentrer tout droit (à); *a trage pe* ~ tromper, duper; *a trage sforile* manigancer, machiner; ~ *groasă* corde *f.*; ~ *de moșie* lopin de terre.
sforạr *m.* *(fig.)* intrigant *m.*
sforăị *vi.* **1.** *(despre oameni)* ronfler. **2.** *(despre cai)* renâcler.
sforăiạlă *f.*, **sforăịt** *n.* ronflement *m.*
sforăitọr, -oạre *adj.* *(fig., fam.)* ronflant, ~e; redondant, ~e.
sforăitụră *f.* ronflement *m.*
sforărịe *f.* *(fig., fam.)* manigance *f.*, machination *f.*
sforțạ *vr.* s'efforcer.
sforțạre *f.* effort *m.*
sfrẹdel *n.* perçoir *m.*, foret *m.*
sfredelị *vt.* perforer; percer.
sfredelịt *n.* percement (avec la vrille) *m.*; perforage *m.*
sfredelitọr, -oạre *adj.* perçant, ~e; aigu, ~e.
sfrijị *vr.* *(despre oameni)* maigrir (outre mesure); se rabougrir.
sfrijịt, ~ă *adj.* très maigre; desséché, ~e; ratatiné, ~e.
sfruntạre *f.* provocation *f.*; impertinence *f.*, effronterie *f.*
sfruntạt, ~ă *adj.* insolent, ~e; effronté, ~e; sans vergogne.
shọw [ʃoo] *n.* show *m.*
si *m.* *(muz.)* si *m.*
siamẹz, ~ă I. *adj.* siamois. ~e; *frați ~i* frères siamois. **II.** *m.f.* Siamois, ~e.
siberiạn, ~ă *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* sibérien, ~ne.
sibilạnt, ~ă *adj.* *(lingv., despre consoane)* sifflant, ~e.
sibịlă *f.* sibylle *f.*
sibịlic, ~ă *adj.* sibyllin, ~e.
sịc *adv.* sic.
sicomọr *m.* *(bot.)* sycomore *m.*
sicrịu *n.* **1.** cercueil *m.*, bière *f.* **2.** caisse *f.*, coffre *m.*
sidẹf *n.* nacre *f.*
sidefịu, -ịe *adj.* nacré, ~e.
siderạl, ~ă *adj.* sidéral, ~e.
siderụrgic, ~ă *adj.* sidérurgique.
siderurgịe *f.* sidérurgie *f.*
siderurgịst *m.* sidérurgiste *m.*
siẹstă *f.* sieste *f.*
siẹși *pron. refl.* à soi-même, à lui (elle) même.
sịfilis *n.* *(med.)* syphilis *f.*
sifilịtic, ~ă *adj.*, *m.f.* *(med.)* syphilitique.
siflạnt, ~ă *adj.* **1.** *(med.)* sibilant, ~e. **2.** *(lingv.)* sifflant, ~e.
sifọn *n.* **1.** eau gazeuse, eau de Seltz, soda *m.* **2.** *(tehn., anat.)* siphon *m.*
sigilạ *vt.* sceller, apposer les scellés; cacheter.
sigilạre *f.*, **sigilạt** *n.* application des scellés.
sigilạt, ~ă *adj.* scellé, ~e; mis(e) sous scellés.
sigịliu *n.* **1.** sceau *m.*, cachet *m.* **2.** scellé *m.*
sịglă *f.* sigle *m.*
sịgur, ~ă I. *adj.* **1.** sûr, ~e; certain, ~e; indubitable. **2.** qui inspire confiance, de tout repos. **3.** efficace; *medicament* ~ médicament efficace // *a se simți* ~ se sentir rassuré; *a fi* ~ *de sine* ne pas hésiter; *a merge la* ~ aller droit au but, sans risque; *a lua la* ~ mettre au pied du mur. **II.** *adv.* sûrement, assurément; certainement; *(fam.)* *mai mult ca* ~ plus que certain, incontestable.
sigurạnță *f.* **1.** sûreté *f.*; sécurité *f.* **2.** certitude *f.*, fermeté *f.* **3.** *(el.)* plomb *m.*, coupeci-rcuit *m.* // *a fi în* ~ être à l'abri; *cu* ~ à coup sûr; sûrement.
sihạstru *m.* ermite *m.*, anachorète *m.*
sihăstrị *vi.* *vr.* s'isoler, se retirer du monde.
sihăstrịe *f.* **1.** isolement *m.*, solitude *f.* **2.** ermitage *m.*
silạbă *f.* syllabe *f.*
silạbic, ~ă *adj.* syllabique.
silabisị *vt.* épeler (syllabe par syllabe).
silabisịre *f.*, **silabisịt** *n.* épellation *f.*
sịlă *f.* **1.** dégout *m.* **2.** *(fig.)* aversion *f.*; répulsion *f.* **3.** abus *m.*, contrainte *f.* // *în* ~ à contrecœur; *a rîde în* ~ rire jaune; *cu (de-a) sila, în (cu, de)* ~ **a.** contre son gré; **b.** de (vive) force.
silențịos, -oạsă *adj.* *(despre motoare)* silencieux, -euse.
silfịdă *f.* sylphide *f.*
silị I. *vt.* obliger; contraindre, forcer la main. **II.** *vi.* *vr.* s'efforcer, se donner de la peine.
silicạt *m.* *(chim.)* silicate *m.*
silịce *f.* *(chim.)* silice *f.*
silịciu *n.* *(chim.)* silicium *m.*
silicọs, -oạsă *adj.* *(chim.)* siliceux, -euse.
silịnță *f.* effort *m.*, application *f.* // *a-și da toată silința* faire de son mieux.
silịt, ~ă *adj.* *(despre oameni, gesturi, acțiuni)* forcé, ~e; contraint, ~e; obligé, ~e.
silitọr, -oạre *adj.* *(despre oameni)* appliqué(e) à l'étude; zélé, ~e; diligent, ~e.
silnicị *vt.* contraindre, forcer; violenter.
silnicịe *f.* violence *f.*, contrainte *f.*
silogịsm *n.* syllogisme *m.*
silogịstic, ~ă *adj.* syllogistique.
silọz *n.* (grand) entrepôt *m.*
siluẹtă *f.* silhouette *f.* // *(fam.)* *a avẹa* ~ avoir de la ligne; *a face* ~ maigrir; devenir svelte.
siluị *vt.* **1.** violenter, faire viollence. **2.** violer.
siluịre *f.* **1.** contrainte *f.* **2.** viol *m.*
sịlvic, ~ă *adj.* sylvicole // *inginer* ~ ingénieur forestier.
silvicultọr *m.* sylviculteur *m.*, ingénieur forestier.
silvicultụră *f.* sylviculture *f.*
simandicọs, -oạsă *adj.* *(ir.)* de qualité, notable.
simbiọză *f.* *(biol.)* symbiose *f.*
simbọl *n.* symbole *m.*
simbọlic, ~ă *adj.* symbolique.
simbolịsm *n.* *(lit.)* symbolisme *m.*
simbolịst, ~ă *adj.*, *m.f.* *(lit.)* symboliste.
simbolizạ *vt.* symboliser.
simbolizạre *f.* symbolisation.
simbriạș *m.* *(înv.)* salarié *m.*
simbrịe *f.* *(înv.)* gages *m. pl.*; salaire *m.*
simẹtric, ~ă I. *adj.* symétrique. **II.** *adv.* symétriquement // *a fi așezat* ~ faire pendant à...
simetrịe *f.* symétrie *f.*
simfọnic, ~ă *adj.* symphonique.
simfonịe *f.* symphonie *f.*
simigerịe *f.* *(înv.)* boulangerie *f.*
similạr, ~ă *adj.* similaire.

siminichịe *f.* *(bot.)* séné *m.*

simpatịc, ~ă *adj.* sympatique.

simpatịe *f.* **1.** sympathie *f.* **2.** *(fam.)* béguin *m.*, caprice *m.*

simpatizạ *vt.* sympathiser.

simplicitạte *f.* simplicité *f.*, naïveté *f.*

simplificạ *vt.* simplifier.

simplificạre *f.* simplification *f.*

simplịst, ~ă *adj.* simpliste.

simplitạte *f.* **1.** simplicité *f.* **2.** naïveté, *f.*, niaiserie *f.*

sịmplu, -plă I. *adj.* simple // ~ *muritor* un (homme) quelconque; *suflet* ~ âme naïve, sincère. **II.** *adv.* simplement. **III.** *n.* *(sport)* single *m.*, simple *m.*

simpoziọn, simpọzion *m.* symposium *m.*, colloque *m.*

simptọm *n.* symptôme *m.*

simptomạtic, ~ă *adj.* symptomatique.

simptomatolọgic, ~ă *adj.* symptomatologique.

simptomatologịe *f.* symptomatologie.

simț *n.* **1.** sens *m.* **2.** sentiment *m.* // *a avea bun* ~ avoir de la mesure; ~ *estetic* (bon) goût *m.*; ~ *practic* esprit pratique.

simțămînt *n.* sentiment *m.*

simțị I. *vt.* **1.** sentir. **2.** ressentir, éprouver. **3.** s'apercevoir; se rendre compte, comprendre // *a* ~ *nevoia să...* désirer... **II.** *vr.* **1.** se sentir. **2.** se porter; *cum te simți?* comment vous portez-vous? // *a se* ~ *la largul său* se trouver à l'aise; *a se* ~ *vinovat* se savoir coupable; *se simte că...* on voit bien que...

simțịre *f.* **1.** sens *m.* **2.** sentiment *m.*; sensation *f.* // *a-și pierde* ~*a* s'évanouir, défaillir; *a-și veni în* ~ revenir à soi.

simțịt, ~ă *adj.* *(despre oameni)* sensé, ~e; *(fam.)* comme il faut.

simțitọr, -oạre I. *adj.* **1.** *(despre oameni)* sensible, impressionnable; susceptible. **2.** considérable; importante, ~e; *progres* ~ progrès considérable, visible. **II.** *adv.* sensiblement.

simulạ *vt.* simuler; feindre.

simulạcru *n.* simulacre *m.*

simulạre *f.* simulation *m.*

simultạn, ~ă I. *adj.* simultané, ~e. **II.** *adv.* simultanément.

simultaneitạte *f.* simultanéité *f.*

sinagọgă *f.* synagogue *f.*

sịncer, ~ă I. *adj.*, sincère; franc, -che. **II.** *adv.* sincèrement.

sinceritạte *f.* sincérité *f.*; franchise *f.* // *cu* ~ loyalement; sincèrement.

sinchiseạlă *f.* égard *m.*; soin *m.*

sinchisị *vr.* (+ **de**) se soucier (de), avoir égard (à).

sincopạt, ~ă *adj.* *(muz.)* syncopé, ~e.

sincọpă *f.* *(med., muz.)* syncope *f.*

sincrọn, ~ă *adj.* synchrone.

sincrọnic, ~ă *adj.* synchronique; simultané, ~e.

sincronịsm *n.* synchronisme *m.*, simultanéité *f.*

sincronizạ *vt.* *(cinema)* syncroniser.

sincronizatọr *n.* *(cinema)* synchroniseur *m.*

sindicạl, ~ă *adj.* syndical, ~e.

sindicalịsm *n.* syndicalisme *m.*

sindicalịst, ~ă *adj.*, *m.f.* syndicaliste.

sindicạt *n.* syndicat *m.*

sindrofịe *f.* *(fam., ir)* soirée *f.*

sindrọm *n.* *(med.)* syndrome *m.*

sịne *pron. refl.* **1.** soi, lui. **2.** (+ **însuși**) soi-même; lui-même // *de la* ~ spontanément; *se înțelege de la* ~ cela va de soi, naturellement; *a veni de la* ~ se produire sans effort; *a duce cu* ~ emmener; *a aduce cu* ~ amener.

sịnea *f. art.* *în* ~ *mea (ta, lui)* dans mon (ton, son) for intérieur.

sinecdọcă *f.* *(stil.)* synecdoque *f.*

sinecụră *f.* sinécure *f.*

singulạr, ~ă I. *adj.* *(gram.)* singulier, -ère. **II.** *n.* singulier *m.*

singularizạ *vr.* se singulariser; se distinguer.

sịgur, ~ă *adj.* seul, ~e; unique, exclusif, -ive; *(fam.)* *de unul* ~ **a.** (tout) seul; **b.** par ses propres forces.

singurạtic, ~ă *adj.*, isolé, ~e; retiré, ~e; solitaire.

singurătạte *f.* isolement *m.*; solitude *f.*

singurẹl, -ịcă *adj.* *(fam.)* seulet, ~te.

sinilịu, -ịe *adj.* *(reg.)* bleuâtre.

sinistrạt, ~ă *adj.*, *m.f.* sinistré, ~e.

sinịstru, -tră I. *adj.* sinistre. **II.** *n.* sinistre *m.*, calamité *f.*

sinọd *n.* synode *m.*

sinodạl, sinọdic, ~ă *adj.* synodal, ~e; synodique.

sinolọg *m.* sinologue *m.*

sinolọgic, ~ă *adj.* sinologique.

sinologịe *f.* sinologie *f.*

sinonịm *n.* *(lingv.)* synonyme *m.*

sinonimịe *f.* *(lingv.)* synonymie *f.*

sinọptic, ~ă *adj.* synoptique.

sintạctic, ~ă *adj.* *(gram.)* syntaxique.

sintạgmă *f.* *(lingv.)* syntagme *f.*

sintạxă *f.* *(gram.)* syntaxe *f.*

sintẹtic, ~ă *adj.* synthétique.

sintetizạ *vt.* synthétiser.

sintetizạre *f.* synthèse *f.*

sintetizạt, ~ă *adj.* synthétisé, ~e.

sintẹză *f.* synthèse *f.*; exposé synoptique.

sinucịde *vt.* se suicider, se tuer.

sinucịdere *f.* suicide *m.*

sinucigạș, ~ă *m.f.* suicidé, ~e.

sinuọs, -oạsă *adj.* sinueux, -euse; tortueux, -euse.

sinuozitạte *f.* sinuosité *f.*

sịnus *n.* *(anat., geom.)* sinus *m.*

sinusoidạl, ~ă *adj.* *(geom.)* sinusoïdal, ~e.

sinuzịtă *f.* *(med.)* sinusite *f.*

sionịsm *n.* *(pol.)* sionisme *m.*

sionịst *adj.*, *m.f.* *(pol.)* sioniste.

sịpet *n.* coffre *m.*

sirẹnă *f.* *(tehn.)* sirène *f.*

sirọp *n.* sirop *m.*

siropọs, -oạsă *adj.* **1.** sirupeux, -euse. **2.** *(fig.)* doucereux, -euse.

sistạ *vt.* suspendre, interrompre.

sistạre *f.* suspension *f.*, interruption *f.*

sistẹm *n.* **1.** système *m.* **2.** manière (de travailler) *f.*, méthode *f.* **3.** *(tehn.)* modèle, marque *f.*

sistemạtic, ~ă I. *adj.* systématique; méthcdique. **II.** *adv.* systématiquement, méthodiquement.

sistematizạ *vt.* systématiser.

sistematizạre *f.* **1.** systématisaticn *f.* **2.** classement *m.*

sistematizạt, ~ă *adj.* **1.** systématisé, ~e. **2.** classé, ~e.

sịstolă *f.* *(med.)* systole *f.*

sitạr *m.* *(ornit.)* bécasse *f.*

sịtă *f.* **1.** sas *m.*; tamis *m.* **2.** treillis métallique (pour proteger les fenêtres, les placards) // *plouă ca prin* ~ il bruine; *a vedea ca prin* ~ voir à peine, voir trouble.

sitronạdă *f.* limonade *f.*

situạ *vr.* **1.** se situer, se placer; se trouver. **2.** *(sport)* se classer.

situạre *f.* situation *f.*; position *f.*

situạt, ~ă *adj.* sis, sise; situé, ~e; emplacé, ~e.

situạție *f.* **1.** situation *f.*; position *f.*; *a fi la înălțimea ~i* être à la hauteur de la situation; *a fi stăpîn pe* ~ dominer la situation. **2.** état *m.*; rapport *m.* // *a fi în situația de a...* être à même de...

sîcîị *vt.* tracasser, harceler; tourmenter.

sîcîitọr, -oạre *adj.* agaçant, ~e: énervant, ~e.

sîmbătă *f.* samedi *m.* // *a se duce pe apa sîmbetei* disparaître, se perdre; *a purta cuiva sîmbetele* porter rancune à qn.

sịmbure *m.* **1.** noyau *m.*, pépin *m.* **2.** grain *m.*

sîn I. *n.* sein *m.*, poitrine *f.* // *cu frica în* ~ la mort dans l'âme; *a sta cu mîinile în* ~ rester les bras croisés (à ne rien faire). **II.** *m.* mamelle *f.*; gorge *f.*

sịnge *n.* sang *m.*; *a-și face ~ rău* se faire du mauvais sang, se faire de la bile; *(ir.) a fi de ~ albastru* avoir du sang bleu, être noble // *a-i curge cuiva ~ din nas* saigner du nez; *pierdere de* ~ hémorragie *f.*; *friptură în* ~ rôti saignant; *la* ~ à outrance; *vărsare de* ~ massacre *m.*

sîngerạ I. *vi.* saigner. **II.** *vt.* ensanglanter.

sîngerạre *f.* saignée *f.*

sîngerînd, ~ă *adj.* saignant, ~e.

sîngerọs, -oạsă *adj.* **1.** *(despre oameni)* cruel, ~le; sanguinaire, ~e. **2.** *(despre evenimente)* sanglant, ~e. **3.** sanguin, ~e.

sîrb, ~ă *adj.; m.f. (cu maj.)* serbe.

sîrbă *f.* danse populaire roumaine.

sîrbẹsc, -eạscă *adj.* serbe.

sîrbẹște *adv.* **1.** comme les Serbes. **2.** dans la langue serbe, en serbe.

sîrg *n. cu* ~ en hâte; immédiatement.

sîrguinciọs, -oạsă *adj.* v. **sîrguitọr.**

sîrguịnță *f.* diligence *f.*, assiduité *f.*

sîrguitọr, -oạre *adj.* assidu, ~e; diligent, ~e; appliqué, ~e.

sîrmă *f.* fil de fer (d'acier, de cuivre) // *~ ghimpată* barbelé *m.*

sîsîị *vi.* **1.** *(despre gîște, șerpi)* siffler. **2.** *(despre oameni)* zézayer, bléser.

sîsîịt, ~ă I. *adj.* *(despre oameni)* qui zézaie, qui blèse. **II.** *n.* **1.** sifflement (des oies, des serpents) *m.* **2.** zézaiement *m.*, blésement *m.*

sîsîitụră *f.* sifflement (des oies, des serpents) *m.*

slab, ~ă *adj.* **1.** maigre; efflanqué, ~e; décharné, ~e. **2.** *(fig.)* faible, débile, frêle. **3.** *(fig.)* mauvais, ~e; médiocre // *cu mintea ~ă* faible d'esprit; *~ de înger* mou; *(fam.)* veule; *~ă nădejde!* il y a peu de chance! *nod* ~ nœud lâche; *vin* ~ vin léger.

slạlom *n.* *(sport)* slalom *m.*

slạnă *f.* *(reg.)* lard *m.*

slạtină *f.* (source d')eau salée.

slav, ~ă I. *adj.; m.f. (cu maj.)* slave. **II.** *f. art.* la langue slave.

slạvă *f.* **1.** firmament *m.* **2.** *(fig.)* magnificence *f.*, gloire *f.* // *a ridica în* ~ porter aux nues, chanter des louanges; *~ Domnului!* grâce au ciel!

slavịsm *n.* mot (expression) emprunté(e) à une langue slave.

slavịst, ~ă *m.f.* slavisant, ~e.

slavịstică *f.* science des langues slaves.

slavizạ *vt.* slaviser.

slavọn, ~ă, slavonẹsc, -eạscă *adj.* slavon, ~e; *limba ~ă* le slavon, le vieux slave ecclésiastique.

slavonẹște *adv.* en slavon.

slavonịsm *n.* slavonisme *m.*

slăbănọg, -oạgă *adj.* maigre, malingre; sans force; *(fam.)* veule.

slăbị I. *vi.* **1.** maigrir; devenir maigre. **2.** faiblir; perdre les forces. **3.** *(despre vedere)* baisser // *ritmul a slăbit* le rythme a ralenti. **II.** *vt.* relâcher; détendre // *a nu ~ pe cineva* serrer qn. de près, presser qn.; *a nu ~ din ochi* garder à vue; *(fam.) slăbește-mă!* fiche-moi la paix! *a nu mai ~ pe cineva cu...* ennuyer qn. de... **III.** *vr.* *(tehn., despre sisteme)* être prêt(e) à céder.

slăbiciụne *f.* **1.** maigreur *f.*; faiblesse *f.* **2.** *(fig.)* faible *m.*; *a avea ~ pentru...* avoir un faible pour... // *a fi cuprins de* ~ se sentir défaillir; *a da dovadă de* ~ se montrer faible.

slăbịre *f.* amaigrissement *m.*; débilité *f.*

slăbịt, ~ă *adj.* (a)maigri, ~e; faible, sans forces.

slănịnă *f.* lard *m.*

slăvị *vt.* glorifier; *(fam.)* porter aux nues.

slăvịre *f.* glorification *f.*; louange *f.*

slăvịt, ~ă *adj.* **1.** glorifié, ~e; loué, ~e; *(fam.)* porté(e) aux nues. **2.** *(înv.)* illustre; fameux, -euse.

sleị I. *vr.* se figer, se congeler. **II.** *vt.* *(fig.)* épuiser.

sleịre *f.* **1.** congélation *f.* **2.** épuisement *m.*

sleịt, ~ă *adj.* **1.** figé, ~e; congelé, ~e. **2.** *(fig.)* épuisé, ~e (de fatigue): exténué, ~e.

slin *n.* *(reg.)* crasse *f.*

slinọs, -oạsă *adj.* *(reg.)* crasseux, -euse.

slịp *n.* slip *m.*

slọbod, ~ă I. *adj.* *(pop.)* **1.** libre, en liberté. **2.** exempt de... // *~ să...* il est permis de...; *~ la gură* avoir son franc parler. **II.** *adv.* *(pop.)* librement, franchement.

slobozị *vt.* *(pop.)* **1.** libérer; mettre en liberté; élargir. **2.** (re)lâcher, laisser échapper.

slobozịre *f.* *(pop.)* libération *f.*, élargissement *m.*

slogạn *n.* slogan *m.*

sloi *n.* glaçon *m.* // *a fi ~ de gheață* être transi de froid.

slovạc, ~ă *adj., m.f. (cu maj.)* slovaque.

slọvă *f.* *(înv.)* **1.** lettre *f.* **2.** texte *m.*, écrit *m.*

slugạrnic, ~ă I. *adj.* servile. **II.** *adv.* servilement.

slụgă *f.* **1.** serviteur *m.* **2.** servante *f.* **3.** *(la pl.)* domestique *m.*; domesticité *f.* **4.** *(fig.)* homme servile.

slugărị *vi. vt.* servir (comme domestique).

slugărnicịe *f.* servilité *f.*, servilisme *m.*

slụger *m.* *(înv.)* écuyer *m.*

sluj *n.* *a face (a sta)* ~ **a.** *(despre cîini)* faire le beau; **b.** *(despre oameni)* flatter, aduler.

slujbaș, ~**ă** *m.f.* employé, ~e; fonctionnaire.

slujbă *f.* **1.** emploi *m.*, service *m.*, poste *m.*; *în slujba...* au service de... **2.** service divin; messe *f.* // *a fi în* ~ être en place.

sluji *vi.* **1.** servir. **2.** officier le service divin.

slujitor, -oare *(înv.)* domestique.

slujnică *f.* *(înv.)* servante *f.*, bonne *f.*

slut, ~**ă** *adj.* difforme; laid, ~e; *(fam.)* moche.

slutenie *f.* laideur *f.*

sluți *vt. vr.* (se) mutiler; (s')estropier, (se) défigurer.

sluțire *f.* **1.** mutilation *f.* **2.** enlaidissement *m.*

sluțit, ~**ă** *adj.* **1.** mutilé, ~e; estropié, ~e. **2.** enlaidi, ~e.

smalț *n.* émail *m.*

smarald *n.* émeraude *f.*

smălțui *vt.* émailler.

smălțuire *f.* émaillage *m.*

smălțuit, ~**ă** *adj.* émaillé, ~e.

smălțuitor, -oare émailleur, -euse.

smead, ~**ă** *adj.* *(despre piele, ten)* brun(e) mat; pâle.

smeci *n.* *(la tenis)* smash *m.*

smecia *vi.* *(la tenis)* smacher, faire un smash.

smerenie *f.* **1.** humilité *f.* **2.** respect *m.* **3.** dévotion *f.*, piété *f.*

smeri *vr.* s'humilier; s'abaisser.

smerit, ~**ă** *adj.* **1.** humble, modeste. **2.** respectueux, -euse.

sminteală *f.* trouble mental, folie *f.*

sminti I. *vr.* perdre la raison. **II.** *vt.* déplacer, déranger // *a* ~ *în bătăi* rouer de coups.

smintit, ~**ă** *adj.* fou, folle; toqué, ~e.

smiorcăi I. *vi.* renifler. **II.** *vr.* pleurnicher.

smiorcăială *f.*, **smiorcăit** *n.* **1.** reniflement *m.* **2.** pleurnichement *m.*

smirnă¹ *adv.* *a sta* ~ se tenir droit comme un piquet (devant qn.).

smirnă² *f.* myrrhe *f.*

smîntînă *f.* crème *f.* // *a lua smîntîna* écrémer.

smîntîni *vt.* écrémer, ôter la crème.

smîntînit *n.* écrémage *m.*

smîrc *n.* bourbier *m.*, marécage *m.*

smîrcos, -oasă *adj.* marécageux, -euse.

smoală *f.* goudron *m.*, bitume *m.*

smoc *n.* touffe *f.*; houppe *f.* // ~ *de iarbă* poignée d'herbe.

smochin *m.* *(bot.)* figuier *m.*

smochină *f.* *(bot.)* figue *f.*

smoching *n.* smoking *m.*

smochini *vr.* *(despre oameni)* se rider; se ratatiner.

smochinit, ~**ă** *adj.* ridé, ~e; ratatiné, ~e; flétri, ~e.

smog *n.sg.* smog *m.*

smoli *vt.* goudronner; bitumer.

smolire *f.* goudronnage *m.*

smolit, ~**ă** *adj.* goudronné, ~e; bitumé, ~e.

smuceală *f.* v. **smucitură.**

smuci I. *vt.* arracher brusquement; tirer en secouant. **II.** *vr.* se débattre (pour se détacher, se libérer).

smucitură *f.* mouvement brusque.

smulge *vt. vr.* (s')arracher, (se) détacher.

smulgere *f.*, **smuls** *n.* arrachement *m.*

snoavă *f.* historiette amusante, anecdote *f.*

snob, snoabă *adj.*, *m.f.* snob.

snobism *n.* snobisme *m.*

snop *m.* gerbe *f.*

snopeală *f.* volée de coups, raclée *f.*

snopi *vt.* rouer de coups; rosser.

soacră *f.* belle-mère *f.*

soare *m.* soleil *m.* // *sub* ~ sur la terre; ~ *cu dinți* beau temps froid; *a promite cîte în lună și în* ~ promettre monts et merveilles; ~*-răsare* levant *m.*, Est *m.*, Orient *m.*; ~ *-apune* couchant *m.*, Ouest *m.*, Occident *m.*

soartă *f.* sort *m.*, destin *m.*; fatalité *f.* // *în voia soartei* au hasard.

soață *f.* *(fam.)* femme *f.*, épouse *f.*

sobar *m.* poêlier *m.*, fabricant de poêles.

sobă *f.* poêle *m.*

sobol *m.* *(zool.)* taupe *f.*

sobor *n.* *(înv.)* concile *m.*, assemblée *f.*

sobrietate *f.* sobriété *f.*; *(fig.)* retenue *f.*, modération *f.*

sobru, ~**ă** *adj.* sobre; *(fig.)* modéré, ~e; pondéré, ~e.

soc *m.* *(bot.)* sureau *m.*

sociabil, ~**ă** *adj.* sociable.

sociabilitate *f.* sociabilité *f.*

social, ~**ă** *adj.* social, ~e

social-democrat, ~**ă** *adj.*, *m.f.* social-démocrate.

social-democrație *f.* sociale-démocratie *f.*

socialism *n.* socialisme *m.*

socialist, ~**ă** *adj.*, *m.f.* socialiste.

socializa *vt.* socialiser.

socializare *f.* socialisation *f.*

socializat, ~**ă** *adj.* socialisé, ~e.

socialmente *adv.* socialement; sous le rapport social.

societate *f.* **1.** société *f.*, corps social. **2.** société *f.*, association *f.* // *în* ~ dans le monde.

socio-cultural, ~**ă** *adj.* socio-culturel, ~le; *dezvoltare* ~*ă* developpement socio-culturel.

sociolog *m.* sociologue *m.*, sociologiste *m.*

sociologic, ~**ă** *adj.* sociologique.

sociologie *f.* sociologie *f.*

soclu *n.* socle *m.*, piédestal *m.*

socoteală *f.* **1.** compte *m.*, calcul *m.*; *a ține socotelile* tenir les comptes; *a-și face socotelile* **a.** faire ses comptes; **b.** peser le pour et le contre; *a da* ~ *(de)* répondre, rendre compte (de). **2.** affaire *f.*, histoire *f.*; *altă* ~! une autre histoire! une autre paire de manches! // *a ieși la* ~ en venir à bout, réussir; *fără* ~ à la légère; *pe socoteala...* aux frais de..., aux dépens de...; *după socoteala mea* à mon avis.

socoti I. *vt.* **1.** calculer; compter. **2.** *(fig.)* penser; considérer. **3.** *(fig.)* croire; estimer, tenir pour...; s'imaginer que. **II.** *vr.* **1.** régler les comptes. **2.** *(fig.)* peser le pour et le contre. **3.** *(fig.)* se considérer, se croire.

socotință *f.* *(înv.)* opinion *f.*, avis *m.*

socotit, ~**ă** **I.** *adj.* *(despre oameni, atitudini)* prudent, ~e; sage. **II.** *n.* calcule *m.*, compte *m.*

socri *vt.* *(fam.)* gronder.

socru *m.* beau-père *m.*

sodă *f.* *(chim.)* soude *f.*

sodiu *n.* *(chim.)* sodium *m.*

sofa *f.* sofa *m.*, lit de repos.

sofism *n.* sophisme *m.*

sofistic, ~**ă** *adj.* *f.* sophistique.

sofisticărie *f.* *(fam.)* raisonnement sophistiqué.

soi^{1} *n.* **1.** sorte *f.*; variété *f.*; espèce *f.* **2.** qualité *f.*; acabit *m.* // *(fam.)* ~ *rău* mauvais sujet.

soi^{2} *n.* *(rar)* crasse *f.*

soiọs, -oasă *adj.* sale; crasseux, -euse.

sol^{1} *m.* *(muz.)* sol *m.*

sol^{2} *m.* messager *m.*, ambassadeur *m.*

sol^{3} *n.* sol *m.*; ~ *argilos* sol argileux.

solạr, ~ă *adj.* solaire.

solạriu *n.* solarium *m.*

sold *n.* *(com.)* solde *m.*

soldạ I. *vt.* *(com.)* **1.** solder, calculer le solde. **2.** vendre au rabais. **II.** *vr.* *(fig.)* se solder par... aboutir à...

soldạt *m.* soldat *m.*

sọldă *f.* *(mil.)* solde *f.*

soldăţẹsc, -ească *adj.* de soldat; *(peior.)* soldatesque.

soldăţẹşte *adv.* militairement.

solẹmn, ~ă I. *adj.* solennel, ~le. **II.** *adv.* solennellement.

solemnitạte *f.* solennité *f.*

solfegiạ *vi.* solfier.

solfẹgiu *n.* solfège *m.*

solicitạ *vt.* solliciter.

solicitạnt, ~ă *m. f.* solliciteur, -trice.

solicitạre *f.* sollicitation *f.*

solicitatọr, -oare *m.f.* v. **solicitạnt.**

solicitụdine *f.* sollicitude *f.*

solịd, ~ă *adj.* **1.** solide. **2.** robuste; vigoureux, -euse.

solidạr, ~ă I. *adj.* solidaire. **II.** *adv.* solidairement.

solidaritạte *f.* solidarité *f.*; *mişcare (acţiune) de* ~ mouvement de solidarité.

solidarizạ *vr.* se solidariser, s'unir.

solidarizạre *f.* v. **solidaritạte.**

solidificạ *vr.* se solidifier.

solidificạre *f.* solidification *f.*

solidificạt, ~ă *adj.* solidifié, ~e.

soliditạte *f.* solidité *f.*

solịe *f.* *(înv.)* **1.** mission *f.*; message *m.* **2.** ambassadeur *m.*, émissaire *m.*

solịst, ~ă *m.f.* *(muz.)* soliste.

solitạr, ~ă I. *adj.* solitaire; seul, ~e; à l'ecart. **II.** *adv.* solitairement; en solitaire.

sọlniţă *f.* salière *f.*

sọlo *(muz.)* **I.** *n.* solo *m.* **II.** *m.* soliste *m.*

solstịţiu *n.* solstice *m.*

solụbil, ~ă *adj.* soluble.

solubilitạte *f.* solubilité *f.*

solụţie *f.* solution *f.*

soluţionạ *vt.* solutionner; donner une solution; résoudre.

soluţionạre *f.* solution *f.*

solvạbil, ~ă *adj.* solvable.

solvabilitạte *f.* solvabilité *f.*

solvẹnt *m.* *(fiz.)* solvant *m.*, dissolvant *m.*

solvị *vt.* *(chim.)* dissoudre.

solvịre *f.* *(chim.)* dissolution *f.*

solz *m.* écaille (de poisson, de reptile) *f.*

solzişọr *m.* écaillette *f.*

solzọs, -oasă *adj.* écailleux, -euse.

somạ *vt.* *(jur.)* sommer.

somạţie *f.* *(jur.)* sommation *f.*

somiẹră *f.* sommier *m.*

somitạte *f.* sommité *f.*

somn^{1} *m.* *(iht.)* silure *m.*

somn^{2} *n.* sommeil *m.*; *a-ţi fi* ~ avoir sommeil // *a trage un pui de* ~ *(fam.)* piquer un somme; *a nu avea* ~ ne pas pouvoir dormir, ne pas pouvoir fermer l'œil; ~ *uşor!* bonne nuit! ~ *de iarnă (hibernal)* état d'hibernation.

somnambụl, ~ă *m.f.* somnambule.

somnambulịsm *n.* somnambulisme *m.*

somnifẹr, ~ă *adj. n.* somnifère, soporifique.

somnolẹnt, ~ă *adj.* somnolent, ~e.

somnolẹnţă *f.* somnolence *f.*

somnorọs, -oasă *adj.* somnolent, ~e; ensommeillé, ~e.

somọn *m.* *(iht.)* saumon *m.*

somptuọs, -oasă I. *adj.* somptueux, -euse. **II.** *adv.* somptueusement.

somptuozitạte *f.* somptuosité *f.*

sonạntă *adj. f.* *(lingv., despre consoane)* sonnante.

sonạt, ~ă *adj.* *(fam.)* sonné, ~e.

sonạtă *f.* *(muz.)* sonate *f.*

sonatịnă *f.* *(muz.)* sonatine *f.*

sondạ *vt.* **1.** *(tehn., med.)* sonder. **2.** *(fig.)* sonder, tâter.

sondaj *n.* *(tehn., med.)* sondage *m.*

sọndă *f.* **1.** puits de pétrole. **2.** sonde *f.*

sondẹză *f.* *(tehn.)* sondeuse *f.*

sondọr *m.* sondeur *m.*

sonerịe *f.* sonnette (électrique) *f.*

sonẹt *n.* *(lit.)* sonnet *m.*

sonẹtă *f.* *(tehn.)* sonnette *f.*

sọnic, ~ă *adj.* sonique.

sonọr, ~ă *adj.* sonore.

sonoritạte *f.* sonorité *f.*, résonance *f.*

sonorizạ *vt.* sonoriser, rendre sonore.

sọră *f.* **1.** sœur *f.*; *surori bune* sœurs germaines. **2.** sœur *f.*, religieuse *f.* **3.** infirmière *f.*, garde-malade *f.* **4.** *(pop.)* frangine *f.*// *(bot.)* *sora-soarelui* tournesol *m.*

sorb *n.* **1.** tourbillon d'eau. **2.** *(tehn.)* piston de pompe.

sorbị *vt.* **1.** siroter. **2.** boire, avaler (d'un trait); engloutir // *(fig.)* *a* ~ *aerul* humer l'air, aspirer.

sorbịre *f.* absorption *f.*

sorbitụră *f.* gorgée *f.* // *dintr-o (singură)* ~ d'un seul trait.

sọrcovă *f.* baguette ornée de rubans et de fleurs artificielles, utilisée le jour de l'an pour souhaiter la bonne année.

sordịd, ~ă *adj.* sordide; (très) sale.

soreạn *m.* *(iht.)* ablette *f.*

sorọc *n.* **1.** échéance *f.*, terme *m.*; délai *m.* **2.** *(fig.)* destin *m.*, destinée *f.* // *a i se împlini cuiva* ~*ul* mourir.

sorocị *vt.* fixer un terme; décider.

sorocịt, ~ă *adj.* **1.** fixé, ~e; établi, ~e; **2.** *(fig.)* prédestiné, ~e; ensorcelé, ~e.

sort *n.* sorte *f.*, catégorie *f.*, espèce *f.*

sortạ *vt.* assortir; arranger par catégories.

sortạre *f.* tri *m.*, triage *m.*

sortị *vt.* destiner, prédestiner; vouer à...

sortimẹnt *n.* assortiment *m.*

sortịt, ~ă *adj.* destiné, ~e, prédestiné, ~e.

sọrţi *m. pl.* sort *m.*; chance *f.*; hasard *m.*; *a trage la* ~ tirer au sort; ~ *de izbîndă* chance de succès.

sos *m.* sauce *f.*

sosị *vi.* arriver // *a sosit timpul să...* il est temps de...

sosiẹră *f.* saucière *f.*
sosịre *f.* arriveé *f.*
sosịt *n. bun ~!* soyez le bienvenu!
sotẹ *n.* *(culin.)* sauté *m.*
soț *m.* époux *m.*, mari *m.* // *(număr) cu ~* (nombre) pair; *(număr) fără ~* (nombre) impair.
soțịe *f.* femme *f.*, épouse *f.*
soviẹtic, ~ă *adj.*; *m. f.* *(cu maj.)* soviétique.
spadasịn *m.* spadassin *m.*
spạdă *f.* **1.** *(înv.)* glaive *f.* **2.** *(sport)* épée *f.*
spagạt *n.* grosse corde.
spaghẹte *f. pl.* spaghetti *m. pl.*
spạimă *f.* effroi *m.*, terreur *f.*, épouvante *f.*; *a băga spaima în...* jeter l'épouvante, semer la terreur dans...; *de ~* épouvantable.
spaliẹr *n.* **1.** espalier *m.* **2.** échelle fixée au mur (pour la gymnastique).
spanạc *n.* **1.** épinard *m.* **2.** *(fig.)* navet *m.*
spaniọl, ~ă I. *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* espagnol, ~e. **II.** *f.* *(art.)* l'espagnol *m.*, la langue espagnole.
spaniolẹsc, -eạscă *adj.* *(înv.)* espagnol, ~e.
spaniolẹște *adv.* **1.** à la manière des Espagnols. **2.** en espagnol.
sparạnghel *m.* *(bot.)* asperge *f.*
spạrge I. *vt. vr.* **1.** (se) casser; (se) briser; (se) fendre. **2.** crever. **3.** (se) dissoudre. **4.** *(înv.)* (se) dissiper; (se) disperser // *a ~ o ușă* enfoncer une porte; *a-și ~ capul* **a.** se fracasser la tête; **b.** *(fig.)* se creuser la tête; *a-și ~ pieptul* s'égoisiller; *a se ~ de rîs* rire aux éclats; *(fam.)* *a se ~ în capul cuiva* retomber sur qn. **II.** *vi.* *(despre abcese)* percer, crever.
spạrgere *f.* **1.** cassage *m.* **2.** bris (de la glace) *m.* **3.** *(jur.)* effraction *f.*; cambriolage *m.* **4.** *(fig.)* scission *f.*
spargheẹț *n.* brise-glace *m.*
spart, ~ă I. *adj.* brisé, ~e; cassé, ~e; fendu, ~e; crevé, ~e // *a fi mînă ~ă* être dépensier (prodigue). **II.** *n.* fin (d'une activité) *f.*; *la ~ul tîrgului* à la fin de la foire; *a ajunge la ~ul tîrgului* arriver trop tard.
spartạn, ~ă *adj.* spartiate.
spasm *n.* *(med.)* spasme *m.*
spasmọdic, ~ă *adj.* spasmodique.
spạtă *f.* omoplate *f.*, épaule *f.*
spạte *n.* **1.** dos *m.*, région dorsale; *a întoarce ~le* tourner le dos. **2.** échine *f.* **3.** partie postérieure; derrière *m.* **4.** dossier (de chaise) *m.* **5.** arrière *m.* // *a duce în ~* **a.** porter sur ses épaules; **b.** avoir à sa charge; *pe la ~* **a.** par derrière; **b.** dans l'ombre; *a cădea pe ~* tomber à la renverse; *a nu ști nici cu ~le* n'en avoir aucune idée.
spatụlă *f.* *(tehn.)* spatule *f.*
spațịa *vt.* **1.** espacer. **2.** *(tipogr.)* séparer par des espaces.
spațiạl, ~ă *adj.* spatial, ~e.
spațiạt, ~ă *adj.* espacé, ~e.
spațiọs, -oạsă *adj.* spacieux, -euse; vaste.
spațịu *n.* espace *m.*; *~ cosmic* espace cosmique. // *~ locativ* surface logeable.
spălạ *vt. vr.* (se) laver // *a ~ vasele* faire la vaisselle; *a ~ rufe* faire la lessive; *a ~ putina* décamper; *(fam.) spală-te pe cap!* débrouille-toi! tire-toi s'affaire!
spălạt, ~ă I. *adj.* **1.** lavé, ~e; *(despre rufe)* blanchi, ~e. **2.** *(fig., despre oameni)* soigné, ~e. **II.** *n.* lavage *m.*; *a ieși la ~* **a.** *(despre țesături)* se décolorer, passer au lavage; **b.** *(despre pete)* se nettoyer, disparaître // *mașină de ~* lessiveuse *f.*; laveuse *f.*
spălăcị *vr.* se décolorer.
spălăcịre *f.* décoloration *f.*
spălăcịt, ~ă *adj.* décoloré, ~e; sans éclat, pâle.
spălăcitụră *f.* lavure *f.*, eau de vaisselle.
spălător I. *m.* laveur *m.*, blanchisseur *m.* **II.** *n.* **1.** lavabo *m.* **2.** *(tehn.)* installation de lavage.
spălătoreạsă *f.* blanchisseuse *f.*
spălătorịe *f.* **1.** blanchisserie *f.* **2.** buanderie *f.*
spălătụră *f.* **1.** lavage *m.*, blanchissage *m.* **2.** *(med.)* lavement *m.*
spălățẹl, -ea (-ică) *adj.* *(fam.)* propret, ~te; soigné, ~e.
spărgătọr I. *m.* cambrioleur *m.* // *~ de grevă* briseur de grève. **II.** *n.* *~ de nuci* casse-noix *m.*; *~ de gheață* brise-glace *m.*
spărtụră *f.* **1.** fente *f.*, brèche *f.* **2.** crevasse *f.*, trou *m.* **3.** brisure *f.*, cassure *f.* **4.** fragment *m.*, débris *m.* **5.** *(fig.)* dissension *f.*
spătạr[1] *m.* *(ist.)* *mare-~* chef de l'armée; connétable *m.*
spătạr[2] *n.* dossier (de chaise, de banc) *m.*
spătọs *adj. m.* large d'épaules, robuste, costaud.
speciạl, ~ă I. *adj.* spécial, ~e. **II.** *adv.* spécialement, particulièrement // *în ~* en particulier.
specialịst, ~ă *adj.*, *m.f.* spécialiste.
specialitạte *f.* spécialité *f.* // *de ~* **a.** spécialisé, ~e; **b.** spécialiste; *revistă (presă) de ~* revue (presse) spécialisée.
specializạ *vr.* se spécialise (en..., dans...).
specializạre *f.* spécialisation *f.*
specializạt, ~ă *adj.* spécialisé, ~e.
spẹcie *f.* espèce *f.*, sorte *f.*
specịfic, ~ă *adj.* spécifique, caracteristique, propre à.
specificạ *vt.* spécifier; déterminer.
specificạre, specificạție *f.* spécification *f.*; mention spéciale.
specimẹn *n.* spècimen *m.* // *(fam.) ce mai ~!* quel type!
spectạcol *n.* *(teatru)* spectacle *m.*; *(fam.) a se da în ~* se donner en spectacle.
spectaculọs, -oạsă *adj.* spectaculaire; impressionnant, ~e.
spectatọr, -oạre I. *m.f.* spectateur, -trice. **II.** *adj.* *publicul ~* les spectateurs, le public.
spectrạl, ~ă *adj.* spectral, ~e.
spectroscọp *n.* *(tehn.)* spectroscope *m.*
spectroscọpic, ~ă *adj.* spectroscopique.
spectroscopịe *f.* spectroscopie *f.*
spectrogrạf *n.* *(în electromecanică)* spectrographe *m.*
spectrogrạfic, ~ă *adj.* spectrographique.
spectrografie *f.* spectrographie *f.*
spẹctru *n.* **1.** *(fiz.)* spectre *m.* **2.** *(fam.)* fantôme *m.*
speculạ I. *vt.* **1.** tirer profit de; exploiter; tirer parti de. **2.** vendre à prix élevé. **II.** *vi.* **1.** *(fin.)* spéculer. **2.** *(fig.)* faire des spéculation, raisonner.

speculạnt, ~ă *m.f.* mercanti, ~e; spéculateur, -trice.

speculatịv, ~ă *adj.* spéculatif, -ive.

speculạție *f.* spéculation *f.*; raisonnement *m.*

spẹculă *f.* *(com.)* spéculation illicite.

spelb, ~ă *adj.* *(despre oameni)* blême, hâve.

spẹlcă *f.* *(reg.)* épingle à cheveux.

speleologịe *f.* spéléologie *f.*

spelụncă *f.* **1.** *(înv.)* grotte *f.*, caverne *f.* **2.** *(peior.)* taverne *f.*, cabaret *m.*

speolọg *m.* spéléologue *m.*

speolọgic, ~ă *adj.* spéléologique.

sperạ *vt.* espérer.

sperạnță *f.* espérance *f.*, espoir *m.*

sperịa *vt.* *vr.* (s')effrayer, (s)effarer, (s')affoler // *de speriat!* **a.** extraordinaire, fantastique; **b.** effarant, ~e.

sperịat, ~ă *adj.* effrayé, ~e; apeuré, ~e.

sperietoạre *f.* épouvantail *m.*

sperietụră *f.* frayeur *f.*, épouvante *f.*

speriẹți *m. pl.* *a băga în ~* remplir d'effroi.

speriọs, -oạsă *adj.* craintif, -ive; peureux, -euse; ombrageux, -euse.

sperjụr *n.* *m.* parjure *m.*

spermanțẹt *n.* *(chim.)* stéarine *f.*

spermạtic, ~ă *adj.* *(biol.)* spermatique.

spermatozoịd *m.* *(biol.)* spermatozoïde *m.*

spermă *f.* *(biol.)* sperme *m.*

speteạză *f.* dossier (de siège, de banc) *m.*

spetị *vr.* **1.** *(despre animale de tracțiune)* s'échiner, s'éreinter. **2.** *(despre oameni)* se tuer au travail.

spetịt, ~ă *adj.* *(despre oameni)* fourbu, ~e; éreinté, ~e; *(fam.)* esquinté, ~e.

spẹță *f.* espèce *f.*; *în ~* en l'espèce, en ce cas.

spẹze *f. pl.* frais *m. pl.*; dépenses *f. pl.*

spic *n.* *(bot.)* épi *m.* // *ca ~ul grîului* blond doré; *~ de porumb* panicule *m.*

spịcher, ~ịță *m.f.* *(radio, tele.)* speaker *m.*, speakerine *f.*

spicuị *vt.* glaner.

spiculẹț *n.* épillet *m.*

spilcuị *vr.* *(fam.)* se pomponner.

spilcuịt, ~ă *adj.* *(fam.)* tiré(e) à quatre épingles.

spin *m.* **1.** épine *f.*; aiguillon *m.* // *a fi (a sta) ca un ~ în ochii (inima, coasta) cuiva* incommoder qn. par sa présence. **2.** *(bot.)* chardon *m.*

spinạre *f.* dos *m.* // *șira spinării* la colonne vertébrale, l'échine *f.*; *adus de ~* (homme) voûté; *a duce (a purta) în ~* avoir à sa charge; *a trăi pe ~a cuiva* vivre aux crochets de qn.

spinọs, -oạsă *adj.* **1.** épineux, -euse. **2.** *(fig.)* ardu, ~e; difficile; compliqué, ~e.

spintecạ *vt.* **1.** fendre. **2.** éventrer. **3.** lacérer.

spintecạt, ~ă *adj.* **1.** fendu, ~e. **2.** éventré, ~e.

spintecătụră *f.* fente *f.*; déchirure *f.*

spion, -oạnă *m.f.* espion, ~ne; *(fam.)* mouchard, ~e.

spionạ *vt.* espionner; épier, guetter.

spionạj *n.*, **spionạre** *f.* espionnage *m.*

spirạlă *f.* *(geom.)* spirale *f.*

spirạnt, ~ă *adj.* *n.*, *f.* *(fon.)* spirant, ~e.

spịră *f.* *(geom.)* spire *f.*

spiridụș, *m.* diablotin *m.*; esprit malin; *(fam.)* farfadet *m.*

spịrit *n.* **1.** esprit *m.*; *~ de dreptate* esprit de justice; *în ~ul vremii* dans l'esprit du temps (du siècle). **2.** trait d'esprit, plaisanterie *f.*; *a face ~e* faire de l'esprit. **3.** fantôme *m.*

spiritịsm *n.* spiritisme *m.*

spirituạl, ~ă I. *adj.* **1.** spirituel, ~le. **2.** religieux, -euse; incorporel, ~le. **II.** *adv.* spirituellement.

spiritualitạte *f.* spiritualité *f.*

spiritualizạ *vt.* spiritualiser.

spiritualizạre *f.* spiritualisation *f.*

spiritualizạt, ~ă *adj.* spiritualisé, ~e; immatériel, ~le.

spirochẹt *m.* *(biol.)* spirochète *m.*

spirt I. *n.* alcool *m.*; esprit-de-vin *m.* **II.** *adj.* *(fig.)* vif, vive.

spirtiẹră *f.* lampe à alcool.

spirtọs, -oạsă *adj.* spiritueux, -euse; alcoolique.

spitạl *n.* hôpital *m.* // *a interna la ~* hospitaliser.

spitalizạ *vt.* hospitaliser.

spitalizạre *f.* hospitalisation *f.*

spitalizạt, ~ă *adj.* hospitalisé, ~e.

spịță *f.* **1.** *(la roți)* rai *m.*, rayon *m.* **2.** *(la scări)* échelon *m.*, barreau *m.* **3.** *(fig.)* race *f.*, lignée *f.*

spițẹr *m.* *(pop.)* pharmacien *m.*, apothicaire *m.*

spițerịe *f.* *(pop.)* pharmacie *f.*

spîn, ~ă *adj.*, *m.* glabre, imberbe.

spînzurạ *vt.* *vr.* **1.** (se) pendre. **2.** (se) suspendre; (s')accrocher // *a tăia și a ~* **a.** faire la pluie et le beau temps; **b.** abuser de son autorité; *a ~ banii* dépenser follement.

spînzurạre *f.* pendaison *f.*

spînzurạt, ~ă *adj.* **1.** pendu, ~e. **2.** suspendu, ~e; accroché, ~e.

spînzurătoạre *f.* **1.** pendaison *f.* **2.** potence *f.*, gibet *m.*

splai *n.* quai *m.*

splendịd, ~ă I. *adj.* splendide. **II.** *adv.* splendidement.

splendoạre *f.* splendeur *f.*, magnificence *f.*; éclat *m.*

splịnă *f.* *(anat.)* rate *f.*

spoị *vt.* blanchir à la chaux, badigeonner.

spoiạlă *f.* **1.** badigeonnage *m.* **2.** *(fam.)* fard *m.* **3.** *(fig.)* faux lustre; vernis *m.*

spoịre *f.*, **spoịt** *n.* badigeonnage (des maissons) *m.*

spoịt, ~ă *adj.* **1.** blanchi(e) à la chaux; badigeonné, ~e. **2.** *(fam., despre oameni)* fardé, ~e.

spoliạ *vt.* spolier.

spoliatọr, -oạre *m.f.* spoliateur, -trice.

spoliẹre *f.* spoliation *f.*

spondilọză *f.* *(med.)* spondylose *f.*

spongiọs, -oạsă *adj.* spongieux, -euse.

spongiozitạte *f.* spongiosité *f.*

spontạn, ~ă I. *adj.* spontané, ~e. **II.** *adv.* spontanément.

spontaneitạte *f.* spontanéité *f.*

spor^{1} *m.* *(biol.)* spore *f.*

spor^{2} *n.* **1.** progrès *m.*, rendement *m.*; *fără ~* sans rendement. **2.** prospérité *f.*, profit *m.*; gain *m.* **3.** augmentation *f.*, surplus *m.*, supplément *m.* // *a lucra cu ~* travailler avec succès, fructueusement

sporạdic, ~ă I. *adj.* discontinu, ~e; intermittent, ~e. **II.** *adv.* par intermittence.

sporạnge *n. (bot.)* sporange *m.*

sporị *vi. vt.* (faire) augmenter; (faire) croître.

sporịre *f.* **1.** augmentation *f.*; accroissement *m.* **2.** progrès *m.*

sporịt, ~ă *adj.* augmenté, ~e; accru, ~e; multiplié, ~e.

sporovăị *vi. (fam.)* bavarder, jaser.

sporovăiạlă *f. (fam.)* bavardage *m.*, causerie *f.*

sport *n.* sport *m.*; *maestru al ~ului* maître es sports; *~uri de iarnă* sports d'hiver.

sportịv, ~ă *adj.*, m. *f.* sportif, -ive.

sportivitạte *f. sg.* **1.** sportivité *f.*; fair-play *m.* **2.** *(fig.)* loyauté *f.*

spovedạnie *f.* confession *f.*

spovedị *vt. vr.* (se) confesser.

spovedịre *f.* confession *f.*

spre *prep.* **1.** vers, du côté (de). **2.** pour; afin de. **3.** à; *spre mirarea lui* à sa grande surprise, à son étonnement // *~ exemplu* par exemple; *spre bine* mieux.

sprẹi *n.* spray *m.*

sprijịn *n.* **1.** appui *m.*, soutien *m.*; *în ~ul...* à l'appui de... **2.** aide *f.*; protection *f.* **3.** concours *m.*, assistance *f.*; *~ reciproc* assistance mutuelle.

sprijinị I. *vt.* **1.** soutenir, appuyer, étayer. **2.** aider, seconder // *a se ~ reciproc* s'entraider; *a ~ o politică* avaliser une politique. **II.** *vr.* s'appuyer // *a se ~ în coate* s'accouder; *a se ~ cu spatele* s'adosser.

sprijinịre *f.* v. **sprijin.**

sprịnt *n. (sport.)* sprint *m.*

sprịnter *m. (sport)* sprinter *m.*

sprịnten, ~ă *adj.* agile, alerte, leste // *~ la minte* intelligent, sagace.

sprințạr, ~ă *adj.* folâtre; volage, frivole.

sprînceạnă *f.* **1.** sourcil *m.*; *a ridica din sprîncene* froncer le sourcil. **2.** crête (d'une colline) *f.* // *a alege pe ~* trier sur le volet; *cu ochi și cu sprîncene* cela saute aux yeux, c'est cousu de fil blanc.

spụlber *n.* tempête (de neige) *f.*

spulberạ I. *vt.* éparpiller (la poussière, les feuilles, la neige). **II.** *vr. (fig.)* s'envoler.

spulberạre *f.* **1.** éparpillement *m.* **2.** *(fig.)* anéantissement *m.*; destruction *f.*

spulberạt, ~ă *adj.* **1.** éparpillé, ~e. **2.** *(fig.)* anéanti, ~e.

spụmă *f.* écume *f.*

spumegạ *vi.* écumer; *(despre oameni) a ~ de furie* écumer de colère.

spumọs, -oạsă *adj.* **1.** écumeux, -euse; couvert(e) d'écume. **2.** *(fig.)* léger, -ère; diaphane; vaporeux, -euse // *vervă -oasă* verve étincelante; *vin ~* vin mousseux.

spụne I. *vt.* **1.** dire; *ușor de spus* c'est bientôt dit, c'est facile à dire; *a-și ~ părerea* dire son opinion, donner son avis. **2.** énoncer, déclarer. **3.** *(fam.)* raconter, débiter. **4.** relater, rapporter // *a ~ vorbe dulci* conter fleurette. **II.** *vi.* nommer, appeler; *cum îți ~?* comment t'appelles-tu? *mi se ~* ...on m'appelle... **III.** *vr. se ~ că...* on dit (on afirme, on prétend) que...; *pe cît se ~* à ce qu'on dit; *mai mult decît se poate ~* au-delà de toute expression.

spurcạ *vt.* **1.** souiller. **2.** profaner. **3.** injurier, accabler de gros mots.

spurcạt, ~ă *adj.* **1.** souillé, ~e. **2.** *(fig.)* dégoûtant, ~e; repoussant, ~e; immonde; *(despre vorbe)* obscène. **3.** profané, ~e; impur, ~e.

spurcăciụne *f.* **1.** souillure *f.* **2.** impureté *f.*; immondice *f.* **3.** trivialité *f.*

spụsă *f.* afirmation *f.*, propos *m.*

spụtnic *m.* spoutnik *m.*

spụză *f.* cendre chaude.

spuzeạlă *f.* éruption *f.*, eczéma *m.*

spuzị *vr.* avoir une éruption sur la peau.

sta *vi.* **1.** *(despre oameni)* se tenir, se trouver, rester (debout, assis). **2.** *(despre mecanisme, aparate)* s'interrompre; se bloquer. **3.** habiter, demeurer; *a ~ la țară* habiter (à) la campagne. **4.** *(despre vînt)* tomber. **5.** *(despre ploaie, ninsoare)* cesser. **6.** *(despre treburi, situații)* se présenter; s'agir; *iată cum stau lucrurile* voilà de quoi il s'agit. **7.** *(despre culori, îmbrăcăminte)* aller; séoir. **8.** *(fig.)* consister; résider (en). **9.** *(despre vehicule)* stationner, faire halte // *(fam.) cum stai cu sănătatea?* comment allez-vous? *a ~ în cale* barrer le chemin; *a ~ de vorbă* causer, bavarder; *a ~ la îndoială* hésiter; *a ~ împotrivă* résister; s'opposer; *a ~ gata să...* être prêt à...; être sur le point de...; *dacă stai să... (și...)* si l'on considère... (de plus près); à tout prendre...; *a ~ la tocmeală* marchander (longuement).

stabịl, ~ă *adj.* **1.** stable. **2.** solide; ferme // *domiciliu ~* domicile fixe, permanent.

stabilị I. *vt.* **1.** établir; fixer; déterminer; *a ~ legături cu...* établir des contacts (des raports) avec... **2.** décider. **3.** instituer. **II.** *vr.* se fixer; s'installer.

stabilimẹnt *n.* établissement *m.*

stabilịre *f.* **1.** détermination *f.*, fixation *f.* **2.** réalisation *f.*

stabilitạte *f.* stabilité *f.*

stabilizạ *vr. vt.* stabiliser.

stabilizạre *f.* stabilisation *f.*

stabilizatọr *n. (tehn.)* stabilisateur *m.*

stabulạție *f. (agr.)* stabulation *f.*

stacạn *n.*, **stacạnă** *f.* (grand) gobelet *m.*, (grande) cruche *f.*

stadiọn *n. (sport)* stade *m.*; *~ acoperit* stade couvert.

stạdiu *n.* stade *m.*; étape *f.*

stafịdă *f.* raisin sec.

stafidị *vr.* **1.** *(despre fructe, struguri)* se dessécher. **2.** *(fig., despre oameni)* se ratatiner, se rider.

stafidịt, ~ă *adj.* **1.** *(despre fructe, struguri)* desséché, ~e. **2.** *(fig., despre oameni)* ridé, ~e, ratatiné, ~e.

stafịe *f.* fantôme *m.*, revenant *m.*

stafilocọc *m.* staphylocoque *m.*

stagiạr, ~ă I. *adj.* stagiaire. **II.** *m.f.* pratiquant, ~e.

stagiu *n.* stage *m.* // *~ militar* service militaire obligatoire.

stagiụne *f.* saison théâtrale.

stagnạ *vi.* stagner.

stagnạre *f.* stagnation *f.*; *~ economică* stagnation économique.

stal *n. (teatru)* parterre *m.*

stalactịtă *f. (geol.)* stalactite *f.*

stalagmịtă *f. (geol.)* stalagmite *f.*

stạmbă *f. (text.)* cotonnade *f.*, calicot *m.*

stamịnă *f. (bot.)* étamine.

stạmpă *f.* estampe *f.*

stạnă *f.* ~ *de piatră* (bloc de) pierre *f.*; *a rămîne ~ de piatră* rester pétrifié(e).

stand *n.* stand (dans une exposition) *m.*

standạrd *n.* standard *m.*; étalon *m.*

standardizạ *vt.* standardiser.

standardizạre *f.* standardisation *f.*

standardizạt, ~ă *adj.* **1.** standardisé. ~e. **2.** *(peior.)* commun, ~e: banal, ~e.

stạnding *n. (fam.)* **1.** standing *m.*, position sociale; rang *m.* **2.** confort *m.*; luxe *m.*

staniọl *n.* papier d'étain.

stạniu *n. (met.)* étain *m.*

star *n.* star *m.*, vedette de cinéma.

stạre *f.* **1.** état *m.*; *în ~ bună (proastă)* en bon (mauvais) état. **2.** disposition *f.*, humeur *f.* **3.** situation matérielle; aisance *f.* // *cu ~* riche; *a fi în ~ de (să)* être capable de; être de force à.

stạreț, ~ă *m.f.* prieur, ~e.

stạroste *m. (înv.)* prévôt (d'une corporation) *m.*

start *n.* (ligne de) départ *m.*; start *m.*

stạrter *m. (av. sport)* starter *m.*

stat^1 *n.* Etat *m.*

stat^2 *n.* état *m.*; liste *f.*, tableau *m.* // *~ de plată* feuille de paie.

stat^3 *n.* stature *f.*; taille *f.*

statạl, ~ă *adj.* de l'Etat, appartenant à l'Etat.

stạtic, ~ă *adj.* statique; sans énergie, sans dynamisme.

statistic, ~ă *adj. f.* statistique.

statisticiạn, ~ă *m.f.* statisticien, ~ne.

statịv *n.* porte-éprouvettes *m.*

statọrnic, ~ă *adj.* **1.** constant, ~e; fidèle. **2.** stable, ferme, fixe. **3.** durable; permanent, ~e.

statornicị *vt. vr.* (s')établir, (s')installer; (se) fixer.

statornicịe *f.* constance *f.*, fidélité *f.*; stabilité *f.*

statornicịre *f.* établissement *m.*

statuạ *vt. (jur.)* statuer.

statuạr, ~ă *adj. (jur.)* statuaire.

statuẹtă *f.* statuette *f.*

statụie *f.* statue *f.*

statụră *f.* stature *f.*, taille *f.*

statụt *n. (jur.)* statut *m.*

statutạr, ~ă *adj.* statutaire.

stạție *f.* station *f.* // *~ de cale ferată* gare *f.*

staționạ *vi.* stationner.

staționạr, ~ă **I.** *adj.* stationnaire. **II.** *n.* dispensaire *m.*

staționạre *f.* stationnement *m.*

stațiụne *f.* station *f.* // *~ balneo-climaterică* station balnéaire et climatique; ville d'eau.

stạul *n.* étable *f.*; bergerie *f.*

stạvilă *f.* obstacle *m.*; *fără ~* **a.** sans trêve; **b.** sans limite // *a pune ~* **a.** empêcher; **b.** mettre fin, mettre un terme.

stavrịd *m. (iht.)* chinchard *m.*

stạză *f. (med.)* stase *f.*

stămbạr *m.* marchand de calicot.

stămbărịe *f.* grande quantité de calicot.

stăncụță *f. (ornit.)* choucas *m.*

stănoạgă *f. (tipogr.)* tréteau *m.*

stănọg *n.* **1.** box *m.*, stalle *f.* **2.** piquet (pour attacher un animal) *m.*

stăpîn, ~ă *m.f.* **1.** maître, -esse; *a fi ~ pe sine* être maître de soi, garder son sang-froid. **2.** patron, ~ne. **3.** maître (-esse) de maison. **4.** propriétaire // *a fi ~ pe situație* avoir la situation en mains; *a fi (a intra) la ~* être (entrer, se mettre) en service.

stăpînị **I.** *vt.* **1.** posséder (des biens). **2.** maîtriser, dominer (qn.) // *a ~ meseria* bien connaître son métier; *a-și ~ mînia* contenir sa rage; *a-și ~ lacrimile* ravaler ses larmes. **II.** *vr.* se dominer, se maîtriser.

stăpînịre *f.* **1.** propriéte *f.*, possession *f.*; *a avea (a lua) în ~* avoir (prendre) en possession. **2.** *(înv., art.)* les autorités, le gouvernement // *a pune ~ pe...* s'emparrer de...; *a avea ~ asupra* dominer, avoir prise sur; *~ de sine* maîtrise de soi.

stăpînịt, ~ă *adj. (despre oameni, manifestări)* contenu, ~e; modéré, ~e.

stăpînitọr, -oạre **I.** *adj.* dominateur, -trice; dominant, ~e; *clasa -oare* la classe dominante. **II.** *m.* maître *m.*, possesseur *m.*

stărețịe *f.* **1.** dignité du prieur. **2.** habitation du prieur.

stăruị *vi.* **1.** insister. **2.** persévérer. **3.** persister, se maintenir.

stăruịnță *f.* **1.** insistance *f.*; instance *f.* **2.** persévérance *f.*; ténacité *f.* **3.** assiduité *f.*

stăruitọr, -oạre **I.** *adj.* persévérant, ~e; ferme. **II.** *adv.* avec insistance.

stătătọr, -oạre *adj. apă -oare* eau stagnante; *de sine ~* indépendant, ~e, autonome.

stătụt, ~ă *adj. (despre alimente)* rance; *(despre băuturi, apă)* croupi, ~e.

stăvilạr *n.* barrage *m.*, écluse *f.*

stăvilị *vt.* **1.** endiguer (unde rivière); entraver. **2.** *(fig.)* réprimer. **3.** *(fig.)* arrêter.

stăvilịre *f.* **1.** endiguement *m.* **2.** *(fig.)* répression *f.*

steạ *f.* **1.** étoile *f.*; *~ua polară* l'étoile polaire; *~ căzătoare* étoile filante, météorite *m.* **2.** vedette *f.*, star *m.* **3.** *(tipogr.)* astérisque *m.* // *~ cu coadă* comète *f.*; *a vedea stele verzi* voir trente six chandelles; *a crede în ~ua sa* être optimiste; *(ir.) a fi cu ~ în frunte* faire le fendant.

steạg *n.* **1.** drapeau *m.*; étendard *m.*, enseigne *f.*; *a ridica ~ul* arborer le drapeau, hisser le pavillon; *a coborî ~ul* baisser pavillon; *(fig.)* s'avouer vaincu. **2.** *(c.f.)* fanion (de signal) *m.*

stegạr *m.* porte-drapeau *m.*

stegulẹț *n.* fanion *m.*, flamme *f.*; pavillon *m.*

stei *n.* roche *f.*, rocher *m.*

stejạr *m. (bot.)* chêne *m.*

stejărịș *n.*, **stejărịște** *f.* chênaie *f.*

stelạj *n.* étagère *f.*

stelạr, ~ă *adj.* stellaire.

stẹlă *f.* stèle *f.*

stelụță *f.* petite étoile // *~ de cinema* starlette *f.*

stẹmă *f.* **1.** insigne *m.*, blason *m.*, armes *f. pl.*, emblème *m.* **2.** *(înv.)* couronne *f.*, diadème *m.*

stenahorịe *f. (fam.)* inquiétude *f.*, anxiété *f.*

stenodactilogrạf, ~ă *m.f.* sténodactylo(graphe).

stenodactilografịe *f.* sténodactylographie *f.*

stenograf, ~ă *m.f.* sténographe.
stenografiạ *vt.* sténographier; *(fam.)* prendre en sténo.
stenogrạfic, ~ă *adj.* sténographique.
stenografịe, stenografiẹre *f.* sténographie *f.*; *(fam.)* sténo *f.*
stenogrạmă *f.* sténogramme *m.*
stenotịp *n.* sténotype *m.*
stenotipịe *f.* sténotypie *f.*
stenotipịst, ~ă *m.f.* sténotypiste.
stenọză *f.* *(med.)* sténose *f.*
stẹpă *f.* *(geogr.)* steppe *f.*
ster *m.* *(metr.)* stère *m.*
stereofọnic, ~ă *adj.* stéréophonique.
stereofonịe *f.* stéréophonie *f.*
stereometrịe *f.* *(geom.)* stéréométrie *f.*
stereomẹtru *n.* *(tehn.)* stéréomètre *m.*
stereoscọp *n.* *(tehn.)* stéréoscope *m.*
stereotịp, ~ă I. *adj.* 1. stéréotype; stéréotypé, ~e. 2. *(fig.)* banal, ~e; commun, ~e. II. *n.* stéréotype *m.*, cliché *m.*
stereotipạ *vt.* stéréotyper.
stereotịpic, ~ă *adj.* invariable, toujours le (la) même.
stereotipịe *f.* stéréotypie *f.*
stereotipịst *m.* stéréotypeur.
sterịl, ~ă *adj.* stérile.
sterilitạte *f.* stérilité *f.*
sterilizạ *vt.* 1. stériliser. 2. châtrer.
sterilizạre *f.* 1. stérilisation *f.* 2. castration *f.*
sterilizạt, ~ă *adj.* stérilisé, ~e.
stern *n.* *(anat.)* sternum *m.*
sternạl, ~ă *adj.* *(anat.)* sternal, ~e.
sterp, ~ă *adj.* stérile; aride.
stetoscọp *n.* *(med.)* stéthoscope *m.*
stetoscopịe *f.* *(med.)* stéthoscopie *f.*
stẹvie *f.* *(bot.)* radiaire *f.*
stịbiu *n.* *(chim.)* antimoine *m.*
sticlạr *m.* verrier *m.*
sticlă *f.* 1. verre *m.* 2. bouteille *f.*, carafe *f.* // *fabrică de ~* verrerie *f.*
sticlărịe *f.* 1. objets de verre. 2. verrerie *f.*; fabrique de verre.
sticlẹte *m.* *(ornit.)* chardonneret *m.*
sticlị *vi.* briller, étinceler, scintiller.
sticlịre *f.* éclat *m.*, scintillement *m.*
sticlọs, -oạsă *adj.* *ochi sticloși* **a.** des yeux vifs; **b.** des yeux fixes, vitreux; *(anat.)* *umoare -oasă* humeur vitrée.
stigmạt *n.* stigmate *m.*, marque *f.*
stigmatizạ *vt.* stigmatiser.
stigmatizạre *f.* stigmatisation *f.*
stigmatizạt, ~ă *adj.* *(despre oameni)* stigmatisé, ~e; deshonoré, ~e.
stih *n.* 1. vers *m.* 2. verset *m.*
stihịe *f.* mauvais génie, revenant *m.*; fantôme *m.*; chimère *f.*
stihuitọr *n.* versificateur *m.*, poète *m.*
stil *n.* style *m.*, manière (d'écrire, d'executer, de travailler) *f.* // *în ~ mare* en grand.
stilạt, ~ă *adj.* *(despre oameni, gesturi, atitudini)* stylé, ~e; instruit, ~e.
stilẹt *n.* stylet *m.*
stilịst *m.* styliste *m.*
stilịstic, ~ă I. *adj.* rapporté(e) au style, de style. II. *f.* stylistique *f.*
stilizạ *vt.* 1. faire du style; rédiger en bon style. 2. *(pict.)* styliser.
stilizạre *f.* *(pict.)* stylisation *f.*
stilizạt, ~ă *adj.* 1. rédigé correctement du point de vue du style. 2. *(pict.)* stylisé, ~e.
stilọu *n.* stylo(graphe) *m.*
stimạ *vt.* estimer, respecter, honorer; avoir des égards (pour).
stimạbil, ~ă *adj.* *(ir.)* estimable, respectable.
stimạt, ~ă *adj.* estimé, ~e; respecté, ~e.
stịmă *f.* égards *m. pl.*, estime *f.* // *cu toată stima* avec le plus profond respect, avec toute la considération.
stịmul *n.* v. **stimulẹnt.**
stimulạ *vt.* 1. stimuler. 2. *(fig.)* aiguillonner.
stimulạnt, ~ă *adj.* stimulant, ~e; stimulateur, -trice.
stimulạre *f.* stimulation *f.*
stimulẹnt *n.* 1. stimulant *m.*, impulsion *f.*, poussée *f.* 2. *(med.)* produit stimulant.
stindạrd *n.* étendard *m.*, drapeau *m.*
stingătoạre *f.* pare-étincelles *m.*
stingătọr *n.* extincteur *m.*
stịnge I. *vt.* 1. éteindre. 2. *(fig.)* exterminer // *(fam.)* *a ~ pe cineva în bătaie* rouer qn. de coups; *mănîncă de ~ (pămîntul)* il mange comme un ogre; *fură de ~* c'est un voleur de première classe. II. *vr.* s'éteindre, disparaître (petit à petit); se mourir.
stịngere *f.* 1. extinction (du feu, d'une flamme, d'une lumière) *f.* 2. *(fig.)* anéantissement *m.*, destruction *f.*
stinghẹr, ~ă *adj.* 1. *(despre obiecte)* dépareillé, ~e. 2. *(despre oameni)* isolé, ~e; seul, ~e.
stinghereạlă *f.* gêne *f.*, trouble *m.*, embarras *m.*
stingherị *vt.* déranger; incommoder; importuner.
stingherịt, ~ă *adj.* *(despre oameni)* 1. gêné, ~e; intimidé, ~e. 2. incommodé, ~e.
stinghịe *f.* latte *f.*, traverse *f.*
stins, ~ă I. *adj.* 1. éteint, ~e. 2. *(despre sunete)* voilé, ~e; étouffé, ~e. 3. *(despre culori)* pâle, terne. 4. *(jur.)* clos, ~e; classé, ~e. II. *n.* extinction *f.*
stipendiạ *vt.* subventionner, financer; stipendier.
stipendiạt, ~ă *adj.* subventioné, ~e; financé, ~e; stipendié, ~e.
stipulạ *vt.* stipuler, énoncer une clause.
stipulạție *f.* stipulation *f.*, clause *f.*
stiuardẹsă *f.* hotesse de l'air.
stivă *f.* pile *f.*; amas d'objets; monceau *m.*
stivuị *vt.* empiler, mettre en pile.
stivuịre *f.* empilement *m.*
stivuitọr *m.* empileur *m.*
stîlcị *vt.* contusionner, meurtrir // *a ~ în bătaie* battre à plate couture; *a ~ cuvintele* écorcher les mots; *a ~ o limbă* massacrer une langue.
stîlp *m.* 1. pilier *m.*, poteau *m.*, pilastre *m.*; *~ de telegraf* poteau télégraphique; *(fam.)* *~ de cafenea* pilier d'estaminet. 2. montant *m.* // *(fam.)* *~ul casei* le chef de la famille.
stînă *f.* bergerie *f.*
stîncă *f.* 1. roc *m.*, roche *f.*, rocher *m.* 2. récif *m.*, rocher à fleur d'eau (dans la mer).
stîncọs, -oạsă *adj.* rocheux, -euse.
stîng, ~ă *adj.*, *f.* gauche; *a face la stînga* **a.** tourner à gauche; **b.** *(fam.)* voler, filouter;

din (de la, de-a, în) stînga du côté gauche, sur la gauche.

stîngạci, ~e I. *adj.* **1.** gaucher, -ère. **2.** *(fig.)* maladroit, ~e; malhabile, gauche. **II.** *adv.* gauchement.

stîngăcịe *f.* gaucherie *f.*, maladresse *f.* // *cu ~* gauchement, maladroitement.

stîngịsm *n.* *(pol.)* gauchisme *m.*

stîngịst, ~ă *adj.*, *m.f.* *(pol.)* gauchiste.

stînjen *m.* *(metr.)* toise *f.*

stînjeneạlă *f.* gêne *f.*; embarras *m.*

stînjenẹl *m.* *(bot.)* iris *m.*

stînjenị *vt.* gêner, déranger, incommoder.

stînjenịt, ~ă *adj.* *(despre oameni, atitudini)* embarrassé, ~e; intimidé, ~e.

stînjenitọr, -oạre *adj.* importun, ~e; embarrassant, ~e.

stîrc *m.* *(ornit.)* héron *m.*

stîrcị *vr.* **1.** se blottir, se tapir. **2.** *(despre plante)* s'accroupir.

stîrcịt, ~ă *adj.* **1.** blotti, ~e; tapi, ~e. **2.** *(despre plante)* accroupi, ~e.

stîrnị I. *vt.* **1.** *(vîn.)* lever (le gibier). **2.** déclencher; provoquer (le rire, l'étonnement). **II.** *vr.* *(despre conflicte, războaie)* se déchaîner, se déclencher.

stîrpị *vt.* **1.** extirper; *a ~ răul din rădăcină* extirper le mal dans sa racine. **2.** massacrer. **3.** détruire.

stîrpịre *f.* anéantissement *m.*; extermination *f.*

stîrpitụră *f.* nabot *m.*; avorton *m.*

stîrv *n.* charogne *f.*; cadavre *m.*

stoạrce *vt.* **1.** tordre; *a ~ rufe* tordre du linge. **2.** presser; *a ~ o lămîie* presser un citron. **3.** *(fig.)* extorquer, pressurer // *a ~ de puteri (de vlagă)* épuiser, éreinter; *a ~ mărturisiri* arracher des aveux; *a ~ lacrimi* tirer les larmes.

stoạrcere *f.* expression *f.*, extorsion *f.*

stoc *n.* stock *m.*; *a avea în ~* avoir en stock.

stocạ *vt.* stocker.

stocạj *n.*, **stocạre** *f.* stockage *m.*

stọfă *f.* étoffe *f.*; tissu *m.*

stog *n.* meule (de foin, de blé) *f.*

stọic, ~ă I. *m.* stoïcien *m.* **II.** *adj.* stoïque. **III.** *adv.* stoïquement.

stoicịsm *n.* stoïcisme *m.*

stol *n.* nuée *f.*; vol *m.*; volée *f.*; *~ de păsări* volée d'oiseaux; *~ de lăcuste* nuage de sauterelles.

stolọn *n.* *(bot.)* stolon *m.*

stomạc *n.* *(anat.)* estomac *m.* // *a-și pune ~ul la cale* apaiser sa faim, se restaurer; *a nu avea pe cineva la ~* ne pas digérer qn., être indisposé contre qn.

stomacạl, ~ă *adj.* *(anat.)* stomacal, ~e.

stomatịtă *f.* *(med.)* stomatite *f.*

stomatolọg *m.* (médecin) stomatologiste *m.*

stomatologịe *f.* stomatologie *f.*

stop I. *interj.* stop. **II.** *n.* sémaphore (pour la circulation) *m.*

stopa¹ *vi.* *(despre vehicule)* stopper, s'arrêter.

stopa² *vt.* stopper, rentraire (un tissu).

stor *n.* store *m.*

storcătoạre *f.* presse *f.*, pressoir *m.*

stors, stoạrsă I. *adj.* **1.** tordu, ~e; essoré, ~e. **2.** pressé, ~e; pressuré, ~e; épreint, ~e // *~ de muncă* épuisé par le travail. **II.** *n.* essorage *m.*, pressurage *m.*

strabịsm *n.* *(med.)* strabisme *m.*

strạchină *f.* écuelle *f.*, terrine *f.* // *a călca în străchini* mettre les pieds dans le plat.

strạdă *f.* rue *f.* // *a arunca pe cineva în ~* **a.** mettre qn. à la porte; **b.** ruiner qn.

stradẹlă *f.* ruelle *f.*

strai *n.* vêtement *m.*, constume *m.*

strạjă *f.* **1.** garde *f.*, surveillance *f.*; *a sta (a face) de ~* faire le guet, monter la garde. **2.** garde *m.*, sentinelle *f.*, ronde *f.*, patrouille *f.*

strạnă *f.* stalle d'église.

strangulạ *vt.* **1.** étrangler, comprimer. **2.** *(fig.)* empêcher; juguler.

strangulạre *f.* **1.** strangulation *f.*, étranglement *m.* **2.** rétrécissement *m.* **3.** *(med.)* occlusion intestinale.

strangulạt, ~ă *adj.* étranglé, ~e // *(med.) hernie ~ă* étranglement herniaire.

strạniu, -ie I. *adj.* étrange, bizarre; insolite. **II.** *adv.* étrangement, bizarrement.

strapontịn *n.* strapontin *m.*

strạșnic, ~ă I. *adj.* **1.** formidable, épatant, ~e. **2.** admirable, merveilleux, -euse; fameux, -euse. **3.** terrible; sévère; rigoureux, -euse. **II.** *adv.* **1.** admirablement. **2.** énormément.

strat *n.* **1.** couche *f.*; *~ de zăpadă* couche de neige. **2.** *(geol.)* lit *m.*, sédiment *m.* **3.** classe sociale. **4.** carré (de légumes ou de fleurs) *m.* **5.** support *m.*

stratagẹmă *f.* stratagème *m.*

stratẹg *m.* *(mil.)* stratège *m.*

stratẹgic, ~ă *adj.* *(mil.)* stratégique; *arme strategice* armes stratégiques.

strategịe *f.* *(mil.)* stratégie *f.*

stratificạ *vt.* *vr.* (se) stratifier.

stratificạre *f.* stratification *f.*

stratificạt, ~ă *adj.* stratifié, ~e.

stratosfẹră *f.* stratosphère *f.*

stratosfẹric, ~ă *adj.* stratosphérique.

străbạte I. *vt.* **1.** traverser. **2.** percer; fendre. **3.** parcourir // *(despre vapoare) a ~ mările* sillonner les mers; *a ~ lumea* courir le monde. **II.** *vi.* **1.** (+ **pînă**) pénétrer (jusque). **2.** (+ **prin**) percer (à travers). **3.** *(fig.)* arriver, parvenir. **4.** se frayer un chemin.

străbụn, ~ă I. *m. f.* arrière grand-père (-mère), aïeul, ~e; ancêtre *m.* **II.** *adj.* ancestral, ~e.

străbunịc, ~ă *m.f.* arrière grand-père (-mère).

strădạnie *f.* effort *m.*; peine *f.*

străduị *vr.* se donner de la peine (du mal); s'efforcer à.

străduịnță *f.* v. **strădạnie.**

străfulgerạ *vi.* lancer des éclairs; scintiller. étinceler.

străfulgerạre *f.* étincellement *m.*, scintillement *m.*

străfụnd *n.* fond *m.*, profondeur *f.*

străịn, ~ă I. *adj.* étranger, -ère; *limbă ~ă* langue étrangère // *fără corpuri ~e* pur, non mélangé. **II.** *m.f.* étranger, -ère // *printre ~i* loin de chez soi.

străinătạte *f.* étranger *m.*; *în ~* à l'étranger.

străjẹr *m.* gardien *m.*, sentinelle *f.*; garde champêtre.

străjuị *vt.* (sur)veiller; monter la garde.

străjuịre *f.* veille *f.*, faction *f.*, garde *f.*

strălucị *vi.* **1.** briller; scintiller, étinceler. **2.** (re)luire; miroiter. **3.** resplendir. **4.** *(fig., despre oameni, acțiuni)* se distinguer (par).

strălucịre *f.* **1.** éclat *m.*, resplendissement *m.* **2.** scintillement (des étoiles) *m.* **3.** *(la pietre prețioase)* eau *f.* **4.** *(fig.)* splendeur *f.*, faste *m.*

strălucịt, ~ă *adj.* *(fig.)* brillant, ~e; splendide; *carieră ~ă* brillante carrière.

strălucitọr, -oạre *adj.* **1.** étincelant, ~e. **2.** *(fig.)* fastueux, -euse.

strămọș *m.* aïeul *m.*, ancêtre *m.*

strămoșẹsc, -eạscă *adj.* ancestral, ~e.

strămutạ *vt. vr.* (faire) changer de place (de demeure, d'activité); (se) déplacer, (se) transférer.

strămutạre *f.* transfert *m.*, permutation *f.*; déplacement *m.*

strănepọt, -oạtă *m. f.* **1.** arrière petit-fils (petite-fille). **2.** arrière petit-neveu (petite-nièce). **3.** *(la pl.)* postérité *f.*

strănụt *n.* éternuement *m.*

strănutạ *vi.* éternuer.

strănutạt *n.* v. **strănut.**

străpungătọr, -oạre *adj.* perçant, ~e; aigu, ~e.

străpụnge *vt.* (trans)percer.

străpụngere *f.* perforation *f.*, percement *m.*

străpụns, ~ă *adj.* (trans)percé, ~e; perforé, ~e.

strășnicịe *f.* sévérité *f.*, rigueur *f.*; rigidité *f.*; *cu ~* **a.** sévèrement, formellement; **b.** très fort.

străvẹchi, -che *adj.* (très) ancien, ~ne; (archi-) vieux, vieille; immémorial, ~e // *din vremuri ~* depuis les temps les plus reculés.

străvezịu, -ie *adj.* transparent, ~e; diaphane.

streạșină *f.* **1.** avant-toit *m.*, auvent *m.* **2.** gouttière *f.*

strẹche *f.* *(entom.)* **1.** taon *m.* **2.** *(fig.)* rage *f.*; *(fam.) a dat ~a în el, l-a lovit ~a* il est affolé; il est devenu fou.

strecurạ **I.** *vr.* **1.** s'écouler, se filtrer. **2.** *(fig.)* se faufiler, se glisser, s'insinuer. **II.** *vt.* **1.** filtrer. **2.** glisser // *a ~ o privire* jeter un regard à la dérobée.

strecurạt, ~ă **I.** *adj.* filtré, ~e; égoutté, ~e. **II.** *n.* filtrage *m.*

strecurătoạre *f.* passoire *f.*, tamis *m.*

strepezeạlă *f.* agacement des dents (produit par un fruit acide).

strepezị *vr.* *(despre dinți)* être agacé, ~e (par des fruits acides).

strepezịt, ~ă *adj.* *(despre dinți)* agacé, ~e (par des fruits acides).

streptocọc *m.* *(biol.)* streptocoque *m.*

streptomicịnă *f.* *(farm.)* streptomycine *f.*

stres *n.* *(psih.)* stress *m.*

striạt, ~ă *adj.* strié, ~e.

striạție *f.* strie *f.*

stricạ **I.** *vt.* **1.** gâter; abîmer. **2.** détériorer; endommager. **3.** briser; casser. **4.** *(fig.)* corrompre; pervertir. **5.** *(înv.)* tuer // *a ~ socotelile* faire échouer, contrecarrer les plans (les projets); *a ~ prietenia cu cineva* se brouiller avec qn.; *a ~ totul* gâcher tout; *n-ar ~ să...* il ne serait pas mauvais de... **II.** *vr.* **1.** *(despre alimente)* s'altérer. **2.** *(despre vreme)* se gâter. **3.** *(despre mașini, mecanisme)* se détraquer // *a se ~ de rîs* se tordre de rire.

stricạre *f.*, **stricạt** *n.* **1.** endommagement *m.*; destruction *f.* **2.** *(fig.)* rupture *f.*

stricạt, ~ă **I.** *adj.* **1.** brisé, ~e; cassé, ~e. **2.** *(despre aparate, mecanisme)* détraqué, ~e; détérioré, ~e. **3.** abîmé, ~e; endommagé, ~e. **4.** *(fig.)* corrompu, ~e; vicieux, -euse ; pervers, ~e // *dinți stricați* dents gâtées; *alimente ~e*; aliments altérés. **II.** *m. f.* dévergondé, ~e; dépravé, ~e.

stricăciụne *f.* **1.** dégât *m.*; détérioration *f.*; avarie *f.* **2.** *(fig.)* dépravation *f.*, corruption *f.*

stricătọr, -oạre *adj.* nuisible.

strict, ~ă **I.** *adj.* strict, ~e. **II.** *adv.* strictement // *~ necesar* indispensable.

strictẹțe *f.* rigueur (extrême) *f.*

stridẹnt, ~ă *adj.* **1.** strident, ~e. **2.** *(despre culori)* violent, ~e; cru, crue; criard, ~e.

stridẹnță *f.* stridence *f.*

strịdie *f.* *(iht.)* huître *f.*

strigạ **I.** *vi.* **1.** crier; *a ~ la...* **a.** crier après (contre)...; **b.** tancer qn. **2.** clamer, vociférer. **II.** *vt.* héler, appeler.

strigạre *f.* ban *m.*

strigạt *n.* **1.** cri *m.*, clameur *f.* **2.** appel *m.*

strịgăt *n.* **1.** appel *m.* **2.** cri *m.*, clameur *f.*; vociférations *f. pl.*; *~ de indignare* cri d'indignation, tollé général.

strigătọr, -oạre *adj.* **1.** criant, ~e. **2.** *(fig.)* choquant, ~e.

strigătụră *f.* vers satiriques improvisés.

strigọi *m.* revenant *m.*, fantôme *m.*

stringẹnt, ~ă *adj.* impérieux, -euse; pressant, ~e; urgent, ~e.

strivị *vt. vr.* (s') écraser; (se) meurtrir.

strivịre *f.* écrasement *m.*, meurtrissure *f.*

strivịt, ~ă *adj.* écrasée, ~e; meurtri, ~e.

strîmb, ~ă **I.** *adj.* **1.** *(despre lucruri)* déformé, ~e; difforme. **2.** *(despre oameni)* courbé, ~e; vouté, ~e. **3.** *(despre drumuri, cărări)* tortueux, -euse; sinueux, -euse; dévié, ~e. **4.** penché, ~e; incliné, ~e. **5.** *(fig.)* faux, fausse. **6.** *(fig.)* injuste; inique // *picioare ~e* jambes torses; *gură ~ă* bouche tordue. **II.** *adv.* de travers // *a jura ~* faire faux serment; *a rîde ~* rire jaune; *(fam.) a călca ~* se malconduire.

strîmbạ **I.** *vt.* **1.** tordre; courber. **2.** déformer; fausser. **3.** (faire) dévier; mettre de travers. **4.** *(fam.)* singer. **II.** *vr.* **1.** se tordre; se courber; *(fig.) a se ~ de rîs* se tordre de rire. **2.** faire des grimaces, grimacer.

strîmbạt, ~ă *adj.* déformé, ~e; de travers.

strîmbătụră *f.* grimace *f.*; moue *f.*; *(fam., la pl.)* simagrées *f. pl.*

strîmt, ~ă *adj.* **1.** *(despre locuri, străzi)* étroit, ~e. **2.** *(despre îmbrăcăminte)* serré, ~e; collant, ~e; ajusté, ~e. **3.** *(fig.)* borné, ~e; sot, sotte.

strîmtạ *vt. vr.* **1.** (se) rétrécir. **2.** (se) resserrer.

strîmtoạre *f.* *(geogr.)* défilé *m.*, pas *m.*; *(mar.)* détroit *m.* // *(fam.) a fi la ~* se trouver dans l'embarras; *a prinde la ~* serrer de près; *în ~* à l'étroit.

strîmtorạ *vt.* **1.** gêner, serrer, presser. **2.** *(fig.)* obliger, contraindre.

strîmtorạre *f.* **1.** contrainte *f.* **2.** *(fig.)* embarras *m.*, gêne *f.*

strîmtorạt, ~ă *adj.* gêné, ~e; dans le besoin; dans la gêne // ~ *de bani* être à court d'argent.

strîngătọr, -oạre *adj.* *(despre oameni)* économe; parcimonieux, -euse.

strînge I. *vt.* **1.** serrer, resserrer; *a ~ mîna cuiva* serrer la main à qn., saluer qn.; *(fig.) a ~ legăturile de prietenie* resserer les liens d'amitié. **2.** presser, étreindre; *a ~ la piept* étreindre, embrasser. **3.** *(tehn.)* fixer. **4.** *(tehn.)* visser. **5.** *(despre încălţăminte)* serrer, blesser. **6.** (re)plier; *(fam.) a-şi ~ catrafusele* plier bagage. **7.** (re) cueillir: ramasser; *a ~ recolta* cueillir, rentrer la récolte. **8.** mettre de l'ordre, ranger // *a ~ cu uşa* contraindre; *a ~ de gît* étrangler; *a te ~ în spate* avoir le frisson; *a ~ bani* économiser, épargner; *a ~ impozitele* percevoir les impôts; *a ~ patul* faire le lit; *a ~ masa* desservir. **II.** *vr.* **1.** se réunir, s'assembler. **2.** se pelotonner, se blottir. **3.** *(despre lapte)* se cailler // *(fam.) a se ~ de pe drumuri* se ranger, devenir sérieux. **III.** *vi.* *a ~ din buze* plisser les lèvres; *a ~ din umeri* hausser les épaules; *a ~ prin casă* mettre de l'ordre, ranger.

strîngere *f.* **1.** serrement *m.*; *(fig.) ~ de inimă* serrement de cœur. **2.** étreinte *f.* **3.** consolidation *f.* **4.** cueillette *f.* **5.** accumulation (de biens) *f.* // *~ de mînă* pignée de main; *~ de gît* étranglement *m.*; *~ a dărilor* levée des impôts; *~ a recoltei* moisson *f.*

strîns, ~ă I. *adj.* **1.** serré, ~e; *(fig.) cu inima ~ă* le cœur serré. **2.** étroit, ~e; *raporturi ~e* des rapports étroits. **3.** (ré)uni, ~e. **4.** *(despre recoltă)* cueilli, ~e; ramassé, ~e. **5.** *(fam.)* rangé, ~e; en ordre. **6.** *(fig.)* mis(e) de côté; mis(e) en lieu sûr // *~ la pungă* parcimonieux, regardant. **II.** *adv.* étroitement; solidement. **III.** *n.* **1.** moisson *f.*, cueillette *f.* **2.** mise en ordre.

strînsoạre *f.* **1.** pression *f.*, étreinte *f.* **2.** *(fig.)* contrainte *f.*, oppression *f.*

strînsụră *f.* *(peior.)* réunion *f.*, rassemblement *m.*, ramassis *m.*

strọfă *f.* strophe *f.*

strop *m.* **1.** goutte *f.*; *nici un ~ de...* pas une goutte(lette) de... **2.** pincée *f.*

stropẹală *f.* arrosage *m.*, aspersion *f.*

stropị *vt.* asperger, arroser.

stropịre *f.*, **stropịt** *n.* arrosage *m.*, aspersion *f.*

stropịt, ~ă *adj.* *(fig.)* moucheté, ~e; tacheté, ~e.

stropitoạre *f.* **1.** arrosoir *m.* **2.** arroseuse *f.*

stropitụră *f.* **1.** tache *f.*, moucheture *f.* **2.** goutte *f.*; gouttelette *f.*

stropşị *vr.* brusquer, rudoyer; *(pop.)* engueuler.

stropşịre *f.* rudoiement *m.*; *(pop.)* engueulement *m.*

structurạ *vt.* structurer.

structurạl, ~ă *adj.* structural, ~e.

structuralịsm *n.* *(lingv.)* structuralisme *m.*

structuralịst, ~ă *adj.* *(lingv.)* structuraliste.

structụră *f.* **1.** structure *f.*; *~ sufletească* structure morale; *~ administrativ-teritorială* structure administrative-territoriale. **2.** constitution physique.

strụgure *m.* raisin *m.*

strujạn *m.* *(reg.)* tige de maïs.

strujị *vt.* égrainer (le maïs).

strujịre *f.* *(agr.)* égrainage *m.*

strujịt, ~ă *adj.* *(despre porumb)* égrainé, ~e.

strụnă *f.* corde (d'un instrument de musique) *f.* // *a-i cînta (a-i bate) cuiva în ~* faire chorus avec qn.; *merge ~* ça va comme sur des roulettes.

strung *n.* *(tehn.)* tour *m.*; *a da la ~* travailler au tour.

strungạr *m.* tourneur *m.*

strụngă *f.* **1.** parc à brebis, bercail *m.* **2.** *(geogr.)* défilé *m.*, gorge *f.*

strunị *vt.* **1.** serrer la bride à un cheval (pour le retenir). **2.** *(fig.)* mener à la baguette; tenir en laisse.

strunjị *vt.* *(tehn.)* travailler au tour.

struţ *m.* *(ornit.)* autruche *f.*

stucatụră *f.* *(constr.)* stucage *m.*

studẹnt, ~ă *m.f.* étudiant, ~e.

studenţẹsc, -eạscă *adj.* estudiantin, ~e.

studenţẹşte *adv.* à la manière des étudiants.

studenţịe *f.* vie d'étudiant.

studenţịme *f.* l'ensemble des étudiants.

studiạ *vt.* étudier.

studiạt, ~ă *adj.* *(fig.)* étudié, ~e; affecté, ~e; feint, ~e.

studiẹre *f.* étude *f.*

studiọ *n.* atelier *m.*, studio *m.*

studiọs, -oạsă *adj.* studieux, euse; appliqué, ~e.

stụdiu *n.* étude *f.*; *~ critic* étude critique.

stuf *n.* *(bot.)* roseau *m.*

stufărịe *f.*, **stufărịş** *n.* cannaie *f.*

stufọs, -oạsă *adj.* touffu, ~e.

stup *m.* ruche (d'abeilles) *f.*

stupạr *m.* apiculteur *m.*

stupărịe *f.* v. **stupịnă.**

stupărịt *n.* apiculture *f.*

stupefạcţie *f.* stupéfaction *f.*, stupeur *f.*; étonnement *m.*

stupefiạ *vt.* **1.** stupéfier. **2.** *(fig.)* paraliser d'etonnement.

stupefiạnt *n.* *(farm.)* stupéfiant *m.*

stupefiạt, ~ă *adj.* stupéfait, ~e; ébahi, ~e.

stupịd, ~ă I. *adj.* **1.** stupide, absurde. **2.** niais, ~e. **II.** *adv.* stupidement, sottement.

stupiditạte *f.* **1.** stupidité *f.*; caractère stupide. **2.** sottise *f.*

stupịnă *f.* rucher *m.*

stupizẹnie *f.* v. **stupiditạte.**

stupoạre *f.* stupeur *f.*; stupéfaction *f.*

sturlubạtic, ~ă *adj.* folâtre, espiègle.

sturz *m.* *(ornit.)* grive *f.*

suạv, ~ă I. *adj.* suave; délicat, ~e. **II.** *adv.* suavement; avec douceur.

suavitạte *f.* suavité *f.*; délicatesse *f.*, finesse *f.*; douceur *f.*

sub *prep.* **1.** sous, dessous; au-dessous; *pe ~ mînă* en sousmain; *~ nici un cuvînt* **a.** à aucun prix, jamais de la vie; **b.** sous aucun prétexte; *~ cuvînt (motiv, pretext) că...* sous prétexte que... **2.** moins de; *~ 7 ani* moins de sept ans // *~ titlu de* à titre de.

sub- *elem. de comp.* **1.** sous-. **2.** sub-.

subadministrạtor *m.* sous-administrateur *m.*

subalimentạ *vt.* *vr.* (se) sous-alimenter.

subalimentạre *f.* v. **subalimentạţie.**

subalimentạt, ~ă *adj.* *(despre oameni)* sous-alimenté, ~e.

subalimentạţie *f.* sous-alimentation *f.*

subalpịn, ~ă *adj.* subalpin, ~e.

subaltẹrn, ~ă *adj.*, *m. f.* subalterne, subordonné, ~e.

subapreciạ *vt.* sous-estimer, sous-évaluer.

subcarpạtic, ~ă *adj.* subkarpatique.

subchiriạş, ~ă *m. f.* sous-locataire.

subconştiẹnt *n.* subconscient *m.*

sub-dirẹctor *m.* sous-directeur *m.*

subdiviziụne *f.* sousdivision *f.*

subestimạ *vt.* sous-estimer.

subevaluạ *vt.* sous-évaluer.

subiacẹnt, ~ă *adj.* subjacent, ~e.

subiẹct *n.* sujet *m.*; *a se îndepărta de ~* sortir de la question, s'éloigner du sujet // *a intra în (a veni la) ~* entrer dans les faits.

subiectịv, ~ă I. *adj.* subjectif, -ive; personnel, ~le. **II.** *adv.* subjectivement.

subiectivịsm *n.* *(fil.)* subjectivisme *m.*

subiectivitạte *f.* subjectivité *f.*

subịt, ~ă I. *adj.* subit, ~e. **II.** *adv.* subitement.

subîmpărţị *vt.* subdiviser, sousdiviser.

subîmpărţịre *f.* subdivision *f.*

subînchiriạ *vt.* sous-louer.

subînchiriẹre *f.* sous-location *f.*

subînţelẹge *vt.* *vr.* sous-entendre.

subînţelẹs, ~ă I. *adj.* sous-entendu, ~e. **II.** *n.* sous-entendu *m.*

subjonctịv I. *adj.* *m.* *(gram.)* subjonctif. **II.** *n.* le mode subjonctif.

subjugạ *vt.* **1.** subjuguer, soumettre. **2.** *(fig.)* dominer.

subjugạre *f.* **1.** sujétion *f.* **2.** assujetissement *m.*

sublịm, ~ă I. *adj.* sublime; élevé, ~e; grandiose. **II.** *adv.* sublimement. **III.** *n.* sublime *m.*

sublimạ *vi*, *vt.* *(chim.)* sublimer.

sublimạre *f.* *(chim.)* sublimation *f.*

sublimạt *m.* *(chim.)* sublimé *m.*

sublinguạl, ~ă *adj.* *(anat.)* sublingual, ~e.

subliniạ *vt.* souligner.

subliniẹre *f.* soulignement *m.*

sublocotenẹnt *n.* sous-lieutenant *m.*

submarịn, ~ă I. *adj.* sous-marin, ~e. **II.** *n.* sous-marin *m.*, submersible *m.*

submersịbil, ~ă I. *adj.* submersible. **II.** *n.* *(mar.)* sous-marin *m.*, submersible *m.*

submersiụne *f.* submersion *f.*

subminạ *vt.* miner; agir en sous-main.

subminạre *f.* (activité de) sape *f.*

subnutrịt, ~ă *adj.* v. **subalimentạt.**

subnutrịţie *f.* v. **subalimentạţie.**

subofiţẹr *m.* sous-officier *m.*

subọrdine *f.* *în ~* en sous-ordre.

subordonạ *vt.* subordonner.

subordonạre *f.* subordination *f.*; dépendance *f.*

subordonạt, ~ă I. *adj.* subordonné, ~e. **II.** *m.f.* subalterne.

subpămîntẹan, ~ă *adj.* souterrain, ~e.

subpopulạt, ~ă *adj.* *(despre ţări, regiuni)* sous-peuplé, ~e.

subprefẹct *m.* *(înv.)* sous-préfet *m.*

subprefectụră *f.* *(înv.)* sous-préfecture *f.*

subrạţ *n.* *(anat.)* aisselle *f.*

subrẹtă *f.* soubrette *f.*

subscrịe *vt.* *vi.* **1.** souscrire. **2.** signer.

subscrịpţie *f.* souscription *f.*

subsẹcţie *f.* sous-section *f.*

subsemnạt, ~ă *m.f.* soussigné, ~e.

subsidiạr, ~ă I. *adj.* subsidiaire. **II.** *n.* *în ~* subsidiairement, en second lieu. **III.** *adv.* subsidiairement.

subsịdiu *n.* de obicei *(la pl.)* subside *m.*

subsọl *n.* sous-sol *m.* // *note explicative la ~* notes explicatives au bas de la page; *articol de ~ într-un ziar* article-feuilleton d'un journal.

substantịv *n.* *(gram.)* nom *m.*, substantif *m.*; *ca ~* substantivement.

substantivạl, ~ă I. *adj.* de nom; comme un nom. **II.** *adv.* substantivement.

substantivạt, ~ă *adj.* *(despre părţi de vorbire)* employé(e) comme nom.

substạnţă *f.* substance *f.* // *în ~* en abrégé.

substanţiạl, ~ă I. *adj.* **1.** substantiel, ~le; nourrissant, ~e. **2.** *(fig.)* essentiel, ~le; capital, ~e. **II.** *adv.* substantiellement.

substituị *vt.* *vr.* (se) substituer.

substituịre, substitụţie *f.* substitution *f.*

substrạt *n.* substrat *m.*

subsumạ *vt.* inclure, renfermer; subordonner.

subsumạre *f.* inclusion *f.*

subsuoạră *f.* aisselle *f.*, gousset *m.* // *a lua la ~* prendre sous le bras.

subterạn, ~ă I. *adj.* souterrain, ~e. **II.** *f.* souterrain *m.*

subterfụgiu *n.* subterfuge *m.*

subtịl, ~ă I. *adj.* subtil, ~e. **II.** *adv.* subtilement.

subtilitạte *f.* subtilité *f.*

subtilizạ *vt.* *(fam.)* subtiliser, dérober.

subtilizạre *f.* subtilisation *f.*

subtitlu *n.* sous-titre *m.*

subtropicạl, ~ă *adj.* sous-tropical, ~e.

subţiạ I. *vr.* **1.** s'amincir. **2.** *(fig.)* s'affiner, se raffiner. **II.** *vt.* **1.** amincir. **2.** diluer // *a ~ un sos* allonger une sauce; *a-şi ~ buzele* pincer les lèvres.

subţiạt, ~ă *adj.* **1.** aminci, ~e. **2.** *(fig.)* affiné, ~e; raffiné, ~e. **3.** dilué, ~e.

subţiẹre *f.* **1.** amincissement *m.* **2.** *(fig.)* raffinement *m.*

subţioạră *f.* v. **subsuoạră.**

subţirạtic, ~ă *adj.* mince, svelte.

subţịre I. *adj.* *invar.* **1.** mince: élancé, ~e. **2.** fin, ~e; délicat, ~e. **3.** subtil, ~e; rusé, ~e // *talie ~* taille déliée; *~ la trup* svelte; *glas ~* voix grêle; *~ la pungă* **a.** dans le besoin; **b.** parcimonieux, -euse; avare; *vînt ~* vent cinglant. **II.** *adv.* subtilement; délicatement.

subţirẹi, -ịcă I. *adj.* **1.** *(despre fiinţe)* fluet, ~te. **2.** *(despre voce)* grêle. **II.** *adv.* *(fam.)* subtilement, adroitement.

subţirịme *f.* **1.** sveltesse *f.* **2.** *(fig.)* finesse *f.*

subunitạte *f.* *(mil.)* sous-division *f.*

suburbạn, ~ă *adj.* suburbain, ~e // *comună ~ă* banlieue *f.*

suburbie *f.* faubourg *m.*

subvẹnţie *f.* subvention *f.*

subvenţionạ *vt.* subventionner.

subvenţionạre *f.* v. **subvẹnţie.**

subvenţionạt, ~ă *adj.* subventionné, ~e.

subversiụne *f.* subversion *f.*

subversịv, ~ă *adj.* subversif, -ive.

subzistạ *vi.* **1.** subsister. **2.** *(fam.)* surnager.

subzistẹnţă *f.* subsistance *f.*, nourriture *f.* // *mijloace de ~* moyens d'existence.

suc *n.* jus *m.*

sucạlă *f.* touret *m.* // *în* ~ en spirale.

succedạ *vi. vr.* (se) succéder.

succedạre *f.* succession *f.*

succẹs *n.* succès *m.*; *a avea* ~ avoir du succès, réussir.

succesiụne *f.* **1.** succession *f.*, suite *f.* **2.** *(jur.)* succession *f.*, héritage *m.*

succesịv, ~ă I. *adj.* successif, -ive. **II.** *adv.* successivement.

succesọr *m.* *(jur.)* successeur *m.*

succesorạl, ~ă *(jur.) adj.* successoral, ~e.

succịnt, ~ă I. *adj.* succinct, ~e. **II.** *adv.* succinctement, brièvement.

sucị I. *vt.* **1.** rouler. **2.** tordre, tortiller (une fibre textile). **3.** tourner (un bouton) // *a-şi ~ piciorul* se fouler le pied; *a ~ vorbele* dénaturer les paroles; *a-i ~ cuiva capul (mintea, minţile)* monter la tête à qn. **II.** *vr.* se (re)tourner.

sucịre *f.* torsion *f.*, entortillement *m.*

sucịt, ~ă *adj.* **1.** tors, ~e; tordu, ~e; tortillé, ~e. **2.** (en) roulé, ~e. **3.** *(fig.)* bizarre; contraire au bon sens, à la raison.

sucombạ *vi.* succomber, mourir.

sucuḷẹnt, ~ă *adj.* succulent, ~e.

suculẹnţă *f.* succulence *f.*

sucursạlă *f.* *(com.)* succursale *f.*

sud I. *n.* *(geogr.)* sud *m.*, midi *m.* **II.** *adj. m. polul* ~ le pôle sud.

sudạ *vt. vr.* *(metal.)* (se) souder, (s')unir.

sudạbil, ~ă *adj.* *(metal.)* soudable.

sud-africạn, ~ă *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* sud-africain, ~e.

sudạj *n.* *(metal.)* soudage *m.*; soudure *f.*

sudạlmă *f.* *(pop.)* injure *f.*, juron *m.*

sud-americạn, ~ă *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* sud-américain, ~e.

sudạre *f.*, **sudạt** *n.* v. **sudạj.**

sudạt, ~ă *adj.* *(metal.)* soudé, ~e // *(fig.)* *echipă ~ă* équipe unitaire.

sudạţie *f.* *(med.)* sudation *f.*, suée *f.*

sụdic, ~ă *adj.* méridional, ~e; du sud; vers le sud.

sudoạre *f.* **1.** sueur *f.* **2.** *(fig.)* peine *f.*

sudọr *m.* *(metal.)* soudeur *m.*

suduị *vi.* *(pop.)* injurier, invectiver.

suduitụră *f.* injure *f.*, juron *m.*

sudụră *f.* *(metal.)* soudure *f.*

suedẹz, ~ă *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* suédois, ~e.

suferị I. *vi.* **1.** souffrir, endurer. **2.** *(fig.)* languir. **II.** *vt.* **1.** souffrir. **2.** *(jur.)* subir. **3.** admettre; tolérer; *nu suferă întîrziere* aucun retard n'est admissible, n'est toléré. **4.** supporter, endurer // *a nu putea ~ pe cineva* ne pas pouvoir sentir qn., avoir qn. en grippe.

suferịnd, ~ă *adj.*, *m.f.* souffrant ~e; malade.

suferịnţă *f.* souffrance *f.*; malaise *m.* // *(fam.)*. *a fi în ~ de bani* être à court d'argent.

suficiẹnt, ~ă I. *adj.* suffisant, ~e. **II.** *adv.* assez, suffisamment.

suficiẹnţă *f.* suffisance *f.*, présomption *f.*, infatuation *f.*

sufịx *n.* *(gram.)* suffixe *m.*

suflạ I. *vi.* **1.** souffler. **2.** respirer; *a ~ greu* respirer difficilement, haleter // *a ~ în foc* attiser le feu; *a-i ~ cuiva în borş* se mêler des affaires de qn.; *a-i ~ cuiva ceva de sub nas* enlever qch. à la barbe de qn.; *a-şi ~ nasul* se moucher. **II.** *vt.* *a ~ cu aur (argint)* dorer (argenter).

suflạre *f.* **1.** souffle *m.*; haleine *f.*; respiration *f.*; *dintr-o ~* d'une seule haleine. **2.** souffle du vent, brise *f.* // *toată ~a (omenească)* tout le monde; *fără ~* essoufflé, ~e.

suflătoạre *f.* tuyau de la cornemuse.

suflătọr I. *n.* *(tehn.)* canne de verrier. **II.** *m.* souffleur *m.*

suflecạ *vt.* (re)trousser; *a-şi ~ mînecile* retrousser ses manches.

suflecạt, ~ă *adj.* *(despre mîneci)* (re)troussé, ~e; relevé, ~e.

suflẹr *m.* souffleur (au théâtre) *m.*

sụflet *n.* **1.** haleine *f.*; souffle *m.*; *a-şi trage ~ul* reprendre haleine. **2.** âme *f.*; *a-şi da ~ul* rendre l'âme; *a fi trup şi ~ cu cineva* être corp et âme avec qn. **3.** cœur *m.*; *~ nobil* noble cœur; *om de ~* homme de cœur; *din ~* du (fond du) cœur; *a ţi se rupe ~ul de milă* c'est à fendre le cœur // *a veni într-un ~* accourir; *a avea ceva pe ~* avoir qch. sur la conscience; *a-i veni cuiva ~ul la loc* se rassurer, se tranquilliser; *a-i scoate cuiva ~ul* tourmenter, torturer qn.; *copil de ~* enfant adoptif; *a lua de ~* adopter (un enfant).

sufletẹsc, -eạscă *adj.* **1.** moral, ~e; spirituel, ~le. **2.** affectif, -ive.

sufletẹşte *adv.* moralement, spirituellement.

suflẹu *n.* *(culin.)* soufflé *m.*

sụflu *n.* respiration *f.*, souffle *m.* // *a pierde ~l* perdre haleine.

sufocạ *vt. vr.* (se) suffoquer, (s')étouffer.

sufocạnt, ~ă *adj.* suffocant, ~e; étouffant, ~e.

sufocạre, sufocạţie *f.* suffocation *f.*, étouffement *m.*

sufragerịe *f.* salle à manger.

sufrạgiu *n.* *(pol.)* suffrage *m.*; approbation *f.*

sugạci *m.* (bébé) nourrisson *m.*

sugatịvă *adj. f.* *hîrtie ~* papier buvard.

sụge I. *vt.* **1.** *(despre sugaci)* téter. **2.** sucer (des sucreries). **3.** absorber (des liquides); *(fam.)* boire. **4.** *(fig.)* extorquer, exploiter. **II.** *vr.* *a se ~ la faţă* devenir hâve.

sugerạ *vt.* **1.** suggérer. **2.** inspirer; *(fig.)* insinuer.

sụgere *f.* **1.** tétée *f.* **2.** sucement *m.* **3.** absorption *f.*

sugẹstie *f.* suggestion *f.*

sugestionạ *vt.* suggestionner.

sugestịv, ~ă *adj.* suggestif, -ive.

sughịţ *n.* **1.** hoquet *m.* **2.** sanglot *m.*

sughiţạ *vi.* **1.** avoir le hoquet. **2.** *(fam.)* sangloter.

sugrumạ *vt.* **1.** étrangler. **2.** *(fig.)* empêcher.

sugrumạre *f.* étranglement *m.*; strangulation *f.*

sugrumạt, ~ă *adj.* étranglé, ~e; *(fig.)* *cu glas ~* d'une voix étranglée.

suhạt *n.* pâturage *m.*, pré *m.*

suị I. *vi. vr.* monter, gravir // *a (se) ~ pe munţi* escalader les montagnes; *a se ~ într-un copac* grimper sur (dans) un arbre. **II.** *vt.* **1.** faire monter. **2.** gravir (une colline, un escalier).

suịre *f.* *~ pe tron* avènement au trône.

suịş *n.* **1.** montée *f.*; ascension *f.* **2.** (terain en) pente *f.*

suịtă *f.* cortège *m.*; suite *f.*

sul *n.* **1.** cylindre *m.* **2.** traversin (au chevet du lit) *m.* **3.** rouleau *m.*; *a face (a strînge) ~* mettre en rouleau; rouler.

sụlă *f.* tire-point *m.*, poinçon *m.*

sulcịnă *f.* v. **sulfịnă.**

sulf *n.* *(chim.)* soufre *m.*; *floare-de-* ~ fleur de soufre.

sulfamịdă *f.* *(farm.)* sulfamide *m.*

sulfạt *m.* *(chim.)* sulfate *m.*

sulfịnă *f.* *(bot.)* mélilot jaune (et blanc).

sulfurạt, ~**ă** *adj.* *(chim.)* sulfureux, -euse; sulfuré, ~e.

sulfụră *f.* *(chim.)* sulfure *f.*

sulfụric, ~**ă** *adj.* *(chim.)* sulfurique.

sulfurọs, -oạsă *adj.* *(chim.)* sulfureux, -euse.

sulimạn *n.*, sulimeneală *f.*; *(fam.)* fard *m.*

sulimenị *vr.* *(fam.)* se farder, se maquiller.

sulimenịre *f.* *(fam.)* maquillage *m.*

sulimenịt, ~**ă** *adj.* *(fam.)* fardé, ~e; maquillé, ~e.

sulițạr, sulițạș *m.* *(înv.)* lancier *m.*, piquier *m.*

sụliță *f.* **1.** lance *f.*, pique *f.* **2.** *(sport)* javelot *m.*

sultạn, ~**ă** *m.f.* sultan, ~e.

sultanạt *n.* sultanat *m.*

sumạn *n.* bure *f.*

sumạr, ~**ă I.** *adj.* sommaire. **II.** *adv.* sommairement. **III.** *n.* sommaire *m.*, abrégé *m.*

sụmă *f.* **1.** somme *f.* **2.** total *m.*, totalité *f.* // *(fam.)* *a-și face suma* arrondir sa pelote.

sụmbru, -bră *adj.* **1.** sombre. **2.** *(fig.)* morose.

sumecạ *vt.* v. **suflecạ.**

sumedẹnie *f.* grand nombre, grande quantité; foule *f.*, masse *f.*

sunạ I. *vi.* **1.** sonner, tinter. **2.** résonner, retentir. **II.** *vt.* sonner // *(fam.)* *a ~ la telefon* appeler au téléphone, passer un coup de fil (à).

sunạt *n.* sonnerie *f.*

sunătoạre *f.* *(bot.)* herbe de Saint-Jean.

sunătọr, -oạre *adj.* **1.** sonnant, ~e; sonore. **2.** *(fig.)* retentissant, ~e; ronflant, ~e.

sụnet *n.* **1.** son *m.*; ton *m.*, timbre *m.* **2.** retentissement *m.*

supạpă *f.* soupape *f.*

sụpă *f.* soupe *f.*, potage *m.* // *~ de carne* consommé *m.*, bouillon (gras) *m.*

supărạ I. *vt.* **1.** flâcher, contrarier. **2.** déranger, importuner // *a ~ tare* chagriner, faire de la peine. **II.** *vr.* **1.** s'irriter. **2.** (**+ pe**) se fâcher (contre), en vouloir (à) // *dacă nu te superi* ne vous en déplaise; *a se ~ ușor* prendre facilement la mouche.

supărạre *f.* **1.** irritation *f.*, mécontentement *m.*; dépit *m.* **2.** gêne *f.*, ennui *m.*, désagrément *m.* **3.** ressentiment *m.* **4.** brouille *f.*, fâcherie *f.* // *~ mare* **a.** peine *f.*, chagrin *m.*; **b.** colère *f.*, fureur *f.*; *să nu (vă) fie cu ~* ne vous en déplaise, soit dit sans vous fâcher; *fără ~* sans rancune.

supărạt, ~**ă** *adj.* **1.** fâché, ~e. **2.** contrarié, ~e; ennuyé, ~e. **3.** irrité, ~e; énervé, ~e // *~ foc* furieux; *a fi ~ cu cineva* être brouillé avec qn.

supărăciọs, -oạsă *adj.* irascible, irritable; suceptible.

supărătọr, -oạre I. *adj.* ennuyeux, -euse; fâcheux, -euse; contrariant, ~e. **II.** *adv.* fâcheusement; désagréablement.

super- *elem. de comp.* super-.

supẹrb, ~**ă** *adj.* superbe; magnifique.

superficiạl, ~**ă I.** *adj.* superficiel, ~le. **II.** *adv.* superficiellement.

superficialitạte *f.* superficialité *f.*

superflụ, -ụă *adj.* superflu, ~e; inutile.

superiọr, -oạră *adj.*, *m.f.* supérieur, ~e.

superioritạte *f.* supériorité *f.*

superlatịv, ~**ă** *adj.*, *n.* *(gram.)* superlatif, -ive.

supersọnic, ~**ă** *adj.* supersonique.

superstiție *f.* superstition *f.*

superstițiọs, -oạsă *adj.*, *m.f.* superstitieux, -euse.

supervizạ *vt.* superviser.

supervizạre, superviziụne *f.* supervision *f.*

supịn *n.* *(gram.)* supin *m.*

supleạnt, ~**ă** *adj.* suppléant, ~e; remplaçant, ~e.

supletịv, ~**ă** *adj.* *(gram.)* supplétif, -ive.

suplẹțe *f.* souplesse *f.*; flexibilité *f.*

suplịcă *f.* *(înv.)* supplique *f.*, requête *f.*

suplịciu *n.* supplice *m.*, torture *f.*

suplimẹnt *n.* supplément *m.*

suplimentạr, ~**ă** *adj.* supplémentaire.

suplinị *vt.* suppléer, remplacer.

suplinịre *f.* suppléance *f.*

suplinitọr, -oạre *adj.*, *m.f.* (professeur) suppléant, ~e.

sụplu, -plă *adj.* **1.** souple, flexible, maniable; liant, ~e. **2.** *(fig., despre oameni, caractere)* docile; soumis, ~e; malléable.

supọrt *n.* **1.** support. *m.* **2.** *(fig.)* appui *m.*, soutien *m.*

suportạ *vt.* **1.** supporter, souffrir; endurer, résister. **2.** tolérer, admettre. **3.** *(constr.)* soutenir // *nu mai pot ~* je ne peux plus y tenir.

suportạbil, ~**ă** *adj.* supportable, tolérable, acceptable.

supọrter *m.* *(sport)* supporter *m.*, fan *m.*

supozitọr *n.* suppositoire *m.*

supozițịe *f.* supposition *f.*

sụpra- *elem. de comp.* **1.** sur-. **2.** super-.

supraabundẹnt, ~**ă** *adj.* surabondant, ~e.

supraabundẹnță *f.* surabondance *f.*

supraalimentạ *vt.* *vr.* (se) suralimenter.

supraalimentạre, supraalimentạție *f.* suralimentation *f.*

supracopẹrtă *f.* jaquette *f.*

supraestimạ *vt.* surestimer, surévaluer.

supraestimạre *f.* surestimation *f.*

suprafạță *f.* surface *f.*, superficie *f.*, aire *f.*; *~ arabilă* superficie arable; *a ieși la ~* faire surface.

supraîncălzị *vt.* surchauffer.

supraîncălzịre *f.* surchauffe *f.*

supraîncălzịt, ~**ă** *adj.* surchauffé, ~e.

supraîncărcạ *vt.* surcharger.

supraîncărcạre *f.* surcharge *f.*; surcroît de charge.

supraîncărcạt, ~**ă** *adj.* surchargé, ~e.

supralicitạ *vi.* surenchérir.

supralicitạre, supralicitạție *f.* surenchère *f.*

supranaturạl, ~**ă** *adj.* surnaturel, ~le; extraordinaire.

supranumerạr, ~**ă** *adj.* surnuméraire.

supranumị *vt.* surnommer.

supraomenẹsc, -eạscă *adj.* surhumain, ~e.

supraprẹț *n.* prix excessif.

supraprodụcție *f.* *(ec. pol.)* surproduction *f.*

supraprofịt *n.* *(ec. pol.)* surprofit *m.*

suprapụne *vt.* superposer.

suprapụnere *f.* *(mat.)* superposition *f.*

suprapụs, **~ă** *adj.* *(mat.)* superposé, ~e.

suprarealịsm *n.* surréalisme *m.*

suprarealịst, **~ă** *adj.*, *m.f.* surréaliste.

suprasaturạt, **~ă** *adj.* sursaturé, ~e.

suprasaturạție *f.* sursaturation *f.*

suprasensịbil, **~ă** *adj.* extrasensible, ultrasensible.

suprastructụră *f.* superstructure *f.*

suprataxạ *vt.* surtaxer.

supratạxă *f.* surtaxe *f.*

supraveghẹa *vt.* surveiller, veiller sur.

supraveghẹre *f.* surveillance *f.*

supraveghetọr, -oạre *m.f.* surveillant, ~e.

supraviețuị *vi.* survivre.

supraviețuịre *f.* survivance *f.*, survie *f.*

supraviețuitọr, -oạre *m.f.* survivant, ~e; rescapé, ~e.

suprẹm, **~ă** *adj.* suprême // *comandant ~* commandant en chef.

supremațịe *f.* suprématie *f.*; prépondérance *f.*

suprimạ *vt.* supprimer // ***a*** *~ o lege* annuler (abolir) une loi; *a ~ un ziar* suspendre un journal; ***a*** *~ tutunul* renoncer au tabac; ***a*** *~ un om* tuer un homme.

suprimạre *f.* suppression *f.*; élimination *f.*

suprimạt, **~ă** *adj.* **1.** supprimé, ~e; éliminé, ~e **2.** *(jur.)* aboli, ~e.

supt^{1} *n.* tétée *f.*

supt^{2}**,** **~ă** *adj.* *(despre oameni)* maigre; décharné, ~e; *(despre figură, obraz)* émacié, ~e.

supụne I. *vt.* **1.** soumettre; *a ~ la...* **a.** imposer; **b.** soumettre à; assujettir à. **2.** subjugeur, asservir; *a ~ un popor* subjuguer pn peuple. **3.** *(înv.)* dompter (un animal). **II.** *vr.* se soumettre,

supụnere *f.* **1.** soumission *f.* **2.** asservissement *m.* **3.** assujettissement *m.* **4.** docilité *f.*, obéissance *f.*, respect *m.*

supurạ *vi.* *(despre răni)* suppurer.

supurạție *f.* suppuration *f.*

supụs, **~ă I.** *adj.* **1.** *(despre țări, popoare)* asservi, ~e; soumis, ~e. **2.** assujetti, ~e (à une taxe). **3.** *(despre ființe)* docile, obéissant, ~e; humble. **II.** *m.f.* sujet, ~te; citoyen, ~ne; *(la pl.)* habitants (d'un Etat) *m.pl.*

sur, **~ă** *adj.* gris, ~e; poivre et sel,

surạtă *f.* *(pop.)* amie *f.*, compagne *f.*

surcẹa *f.* v. **surcịcă.**

surcịcă *f.* bûchette *f.*, brindille *f.*; éclat de bois.

surd, **~ă I.** *adj.* **1.** *(despre oameni)* sourd, ~e; *~ toacă* sourd comme un pot. **2.** sourd, ~e; étouffé, ~e; peu sonore: *zgomot ~* bruit sourd. **II.** *adv.* sourdement. **III.** *m.f.* *a face pe ~ul* faire la sourde oreille // *de-a surda* inutilement, vainement.

surdịnă *f.* sourdine *f.*; *în ~* en sourdine; *(fig.)* à voix basse, à mi-voix.

surdomụt, **~ă** *adj.*, *m.f.* sourd-muet, sourde-muette.

surescitạ *vt.* surexciter.

surescitạre *f.* surexcitation *f.*

surescitạt, **~ă** *adj.* surexcité, ~e.

sụrf [sœrf] *n.* *(sport)* surf *m.*

surfilạ *vt.* surfiler.

sụrfing [sœr-] *m.* *(sport)* surfing *m.*

surghiụn *n.* *(înv.)* exil *m.*, bannissement *m.*

surghiunị *vt.* *(înv.)* exiler, bannir.

surghiunịre *f.* v. **surghiụn.**

surioạră *f.* *(fam.)* sœurette *f.*

surîde *vi.* sourire; *(fam.) dacă îți ~* si cela vous sourit, si cela vous chante.

surîs *n.* sourire *m.*

surîzătọr, -oạre *adj.* souriant, ~e.

surîzînd, **~ă** *adj.* souriant, ~e; amical, ~e.

sụrlă *f.* trompette *f.* // *cu surle și trîmbițe* à grand bruit, à cor et à cri.

surmenạ *vt.* *vr.* (se) surmener; (s')exténuer.

surmenạj *n.*, **surmenạre** *f.* surmenage *m.*; épuisement *m.*

surmenạt, **~ă** *adj.* surmené, ~e; épuisé, ~e.

surogạt *n.* ersatz *m.*, succédané *m.*

surpạ I. *vr.* s'écrouler, s'effondrer. **II.** *vt.* faire crouler, détruire, renverser.

surpạre *f.* **1.** écroulement *m.* **2.** *(fig.)* renversement *m.*; ruine *f.*; chute *f.*

surpạt, **~ă** *adj.* écroulé, ~e; renversé, ~e.

surpătụră *f.* escarpement de faille; ravin *m.*

surplụs *n.* surplus *m.*, excédent *m.*

surprịnde *vt.* surprendre; *a ~ asupra faptului* prendre sur le fait; *care ~* surprenant, ~e.

surprịndere *f.* surprise *f.*, étonnement *m.*; *spre ~a...* à l'étonnement de...; *prin ~* par surprise, à l'improviste.

surprịns, **~ă** *adj.* **1.** surpris, ~e; étonné, ~e. **2.** pris(e) au dépourvu.

surprinzătọr, -oạre *adj.* **1.** surprenant, ~e; étonnant, ~e. **2.** inattendu, ~e.

surprịză *f.* surprise *f.*; *a face o ~* faire (ménager) une surprise.

sụrsă *f.* source *f.*

surtục *n.* veston *m.*

surtucạr *m.* *(depr.)* citadin *m.*, bourgeois *m.*

surugịu *m.* postillon *m.*

survenị *vi.* survenir.

survolạ *vt.* *(av.)* survoler.

surzẹnie *f.* surdité *f.*

surzị *vi.* devenir sourd.

surzịre *f.* v. **surzẹnie.**

sus I. *adv.* **1.** haut; (tout) en haut; *de jos în ~* de bas en haut; *de ~* d'en haut. **2.** (au-)dessus; *mai ~* ci-dessus // *etajul de ~* l'étage supérieur; *mai ~ de...* (plus) au nord (de, que); *(muz.) note de ~* sons aigus; *(urcînd, mergînd) în ~* en montant...; *de la... în ~* à partir de...; *a sări în ~* bondir; *(despre oameni) cu fața în ~* étendu(e) sur le dos; *cu capul (fruntea) ~* courageusement; *a lua pe ~* emmener de force; *~ și tare* fermement, catégoriquement; *de ~ pînă jos* du fond en comble. **II.** *n.* *în ~ul apei* en amont; *a răsturna cu ~ul în jos* mettre sens dessus dessous.

susạn *m.* **1.** *(bot.)* sésame *m.* **2.** gâteau préparé avec du sésame.

susceptịbil, **~ă** *adj.* susceptible.

susceptibilitạte *f.* susceptibilité *f.*

suscitạ *vt.* susciter, donner naissance à; provoquer.

sus-citạt, **~ă, sus-menționạt,** **~ă** *adj.* susmentionné, ~e; précité, ~e.

sus-numịt, **~ă** *adj.* susdit, ~e; susnommé, ~e.

suspẹct, **~ă** *adj.* **1.** suspect, ~e. **2.** *(fam.)* louche // *~ de...* soupçonné de...

suspectạ *vt.* suspecter, tenir pour suspect.

suspendạ *vt.* suspendre; différer, interrompre.

suspendạre *f.* **1.** suspension *f.* **2.** *(jur.)* sursis *m.* **3.** révocation (temporaire) *f.* **4.** cessation (de payements) *f.*

suspendạt, ~ă *adj.* suspendu, ~e; *pod ~* pont suspendu.

suspẹnsie *f.* suspension *f.*, interruption *f.*; arrêt *m.*; *puncte de ~* points de suspension, points suspensifs; *în ~* en suspens.

suspensịv, ~ă *adj.* suspensif, -ive.

suspensọr *n.* **1.** suspensoir *m.* **2.** suspenseur *m.*

suspiciụne *f.* suspicion *f.*; souppçon *m.*

suspịn *n.* soupir *m.* // *a plînge cu ~e* sangloter.

suspinạ *vi.* **1.** soupirer. **2.** sangloter.

suspinạre *f.* v. **suspịn.**

sus-pụs, ~ă *adj.* haut-placé, ~e.

sustrạge I. *vt.* **1.** soustraire, soutirer. **2.** détourner. **3.** *(fig.)* déranger, empêcher. **II.** *vr.* se soustraire, se dérober; s'esquiver (à une obligation).

sustrạgere *f.* **1.** soustraction *f.* **2.** détournement *m.*

susţinătọr *m.* soutien *m.*, appui *m.*

susţịne *vt.* soutenir, appuyer // *a ~ cu bani* subventionner; *a ~ un examen* subir un examen.

susţịnere *f.* **1.** soutien *m.* **2.** soutenance *f.* **3.** entretien (de la famille) *m.*

susţinụt, ~ă *adj.* *(fig.)* constant, ~e; persévérant, ~e.

sụsur *n.* susurrement *m.*, susurration *f.*

susurạ *vi.* susurrer.

sutạnă *f.* soutane *f.*

sutạr *m.* *(fam.)* billet de cent lei.

sụtă I. *num. card.* cent; *la ~* pour-cent. **II.** *num. ord.* (le, la) centième; *cu prîlejul aniversării a o ~ de ani de la...* à l'occasion du centième anniversaire de... **III.** *f.* billet de cent lei.

sụtălea, sụta *num. ord. al ~ (a suta)* le (la) centième.

sutiẹn *n.* soutien-gorge *m.*

sutịme *f.* centième *m.*

suturạ *vt.* *(chir.)* suturer.

sutụră *f.* *(chir.)* suture *f.*

suvẹică *f.* *(text.)* navette *f.*

suvenịr *n.* souvenir *m.*

suverạn, ~ă I. *adj.* **1.** souverain, ~e; suprême. **2.** absolu, ~e, total, ~e. **II.** *m.f.* souverain, ~e; monarque.

suveranitạte *f.* souveraineté *f.*

suzerạn *m.* suzerain *m.*

suzeranitạte *f.* suzeraineté *f.*

svẹter *n.* chandail *m.*; sweater *m.*

svịng *n.* *(cor. sport)* swing *m.*

Ş

şa *f.* **1.** selle *f.* **2.** siège (de bicyclette, de motocyclette) *m.* // *(fam.) a pune ~ua pe cineva* soumettre qn. **3.** *(geogr.)* dépression entre deux éminences.

şạbăr *n.* *(tehn.)* racloir *m.*

şablọn *n.* **1.** moule *m.*, calibre *m.* **2.** *(fig.)* cliché *m.*

şacạl *m.* *(zool.)* chacal *m.*

şạgă *f.* *(reg.)* plaisanterie *f.*, badinage *m.* // *fără ~* sérieusement, blague à part.

şah¹ *m.* chah *m.*, souverain de l'Iran.

şah² *n.* échecs *m. pl.*; *(fig.) a ţine în ~* tenir en échecs, sous pression // *tablă de ~* échiquier *m.*

şahịst, ~ă *m.f.* joueur, (-euse) d'échecs.

şạibă *f.* *(tehn.)* rondelle *f.*

şạisprezece *num. card.* seize.

şạisprezecelea, şạisprezecea *num. ord. al ~ (a șaisprezecea)* le (la) seizième.

şaizẹci *num. card.* soixante.

şaizẹcilea, şaizẹcea *num. ord. al ~ (a șaizecea)* le (la) soixantième.

şal *n.* châle *m.*, fichû *m.*

şalạnj *n.* challenge *m.*

şalạnd *n.* *(mar.)* chaland *m.*

şalạnger *m.* *(sport)* challenger.

şalău *m.* *(iht.)* sandre *f.*

şạle *f. pl.* *(anat.)* lombes *m. pl.*; région lombaire; *(fam.)* reins *m. pl.*

şạltăr *n.* interrupteur *m.*, commutateur *m.*

şalụpă *f.* *(mar.)* chaloupe *f.*; canot à moteur.

şalvạri *m. pl.* culotte (turque) très large, serrée à la cheville.

şambelạn *m.* *(înv.)* chambellan *m.*

şamotạ *vt.* revêtir de briques réfractaires.

şamọtă *f.* chamotte *f.*, brique réfractaire.

şampạnie *f.* champagne *m.*

şampanizạ *vt.* champagniser (les vins).

şampọn *n.* shampooing *m.*

şan *n.* embauchoir *m.*

şạncru *n.* *(med.)* chancre *m.*

şandramạ *f.* **1.** baraque *f.* **2.** bâtiment délabré, bicoque *f.*

şạnsă *f.* chance *f.*; *(fam.)* veine *f.*

şansonẹtă *f.* chansonette *f.*

şansonịst, ~ă *m.f.* chansonnier, -ère.

şantagịst *m.* maître chanteur.

şantạj *n.* chantage *m.*

şantajạ *vt.* faire chanter.

şantajạre *f.* v. **şantạj.**

şantạn *n.* café concert.

şantiẹr *n.* chantier *m.*

şanţ *n.* **1.** fossé *m.*, tranchée *f.* **2.** douve (d'un château-fort) *f.* **3.** *(tehn.)* rainure *f.*; gorge (de poulie) *f.*

şạpcă *f.* casquette *f.* // *~ cu urechi (legate sub bărbie)* serre-tête *m.*

şapirogrạf *n.* ronéotype *m.*; duplicateur *m.*

şapirografiạ *vt.* ronéotyper, multiplier (à l'aide d'un duplicateur).

şạpte I. *num. card.*, *m.* sept // *cît ~* comme quatre. **II.** *num. ord.* (le, la) septième; *etajul ~* le septième étage. **III.** *m.* sept *m.*

şạptelea, şạptea *num. ord. al ~ (a șaptea)* le (la) septième.

şạptesprezece *num. card.* dix-sept.

şạptesprezecelea, şạptesprezecea *num. ord. al ~ (a șaptesprezecea)* le (la) dix-septième.

şaptezẹci *num. card.* soixante-dix.

şaptezẹcilea, şaptezẹcea *num. ord. al ~ (a șaptezecea)* le (la) soixante-dixième.

şarạdă *f.* charade *f.*; rébus *m.*

şarẹtă *f.* charette *f.*

şarjạ I. *vi.* exagérer. **II.** *vt.* *(mil.)* charger.

şạrjă *f.* **1.** *(metal.)* charge *f.* **2.** *(mil.)* ataque impétueuse, charge *f.* **3.** *(fig.)* caricature *f.*

şarlatạn *m.* charlatan *m.*, imposteur *m.*, chenapan *m.*

şarlatanẹsc, -eạscă charlatanesque.

şarlatanịe *f.* charlatanerie *f.*, escroquerie *f.*

şarpạntă *f.* *(constr.)* charpente *f.*

şạrpe *m.* serpent *m.* // *pui de ~* serpenteau *m.*

şạse I. *num. card.*, *m.* six. **II.** *num. ord.* (le, la) sixième; *etajul ~* le sixième étage. **III.** *m.* six *m.*

şạselea, şạsea *num. ord. al ~ (a șasea)* le (la) sixième.

şasịu *n.* *(tehn.)* châssis *m.*

şaşịu, -ịe *adj.* bigle, louche.

şatẹn, ~ă *adj.* châtain, ~e.

şạtră *f.* campement (tente) de Bohémiens nomades.

şăgạlnic, ~ă *adj.* badin, ~e; facétieux, -euse.

şchiọp, şchioạpă I. *adj.* boiteux, -euse. **II.** *f.* empan *m.* // *de-o șchioapă* très petit.

şchiopătạ *vi.* boiter, clopiner.

şchiopătụră *f.* **1.** boitement *m.* **2.** boiterie (d'un animal) *f.*

şcoạlă *f.* **1.** école *f.* **2.** *(fig.)* mouvement *m.*; doctrine *f.* **3.** manière (artistique) *f.*

şcolạr, ~ă I. *adj.* scolaire; *an* ~ année scolaire // *vîrstă ~ă* âge d'aller en classe. **II.** *m.* écolier élève.
şcolaritạte *f.* scolarité *f.*
şcolarizạ *vt.* encadrer dans une école.
şcolarizạre *f.* scolarisation *f.*
şcolărẹsc, -eạscă *adj.* scolaire; écolier, -ère.
şcolărẹşte *adv.* à la manière des écoliers.
şcolărịţă *f.* écolière *f.*, élève *f.*
şedeạ *vi.* **1.** être assis(e). **2.** s'asseoir; *şedeţi!* asseyez-vous! prenez place! **3.** s'arrêter, faire halte; s'attarder. **4.** rester; *a ~ în picioare* rester debout; *a ~ jos* rester assis(e). **5.** demeurer, habiter. **6.** seoir; convenir; *nu şade bine să...* il n'est pas convenable de..., il ne sied pas de... // *a ~ în pat* garder le lit.
şedẹre *f.* séjour *m.*
şedịnţă *f.* **1.** séance *f.*; réunion *f.*; ~ *plenară* séance plénière. **2.** audience (au tribunal) *f.*
şef *m.* **1.** chef *m.*, dirigent *m.* **2.** *(fam.)* patron *m.* // ~ *de catedră* titulaire d'une chaire universitaire.
şeịc *m.* cheik *m.*
şelạr *m.* sellier *m.*
şelărịe *f.* sellerie *f.*
şeminẹu *n.* cheminée *f.*
şemizẹtă *f.* chémisette *f.*
şenịlă *f.* *(maş.)* chenille *f.*
şepcạr *m.* casquettier *m.*
şeptẹl *n.* *(agr.)* cheptel *m.*
şerb *m.* *(ist.)* serf *m.*
şerbẹt *n.* **1.** jus de fruits (préparé) en confiture. **2.** *(înv.)* sorbet *m.*
şerbịe *f.* *(ist.)* servage *m.*
şerbịre *f.* *(ist.)* servitude *f.*
şẹrlac *n.* gomme laque.
şerpạr *n.* large ceinture de cuir (munie de pochettes).
şerpuị *vi.* serpenter.
şerpuịre *f.* sinuosité *f.*, méandre *m.*
şerpuịt, ~ă *adj.* *(despre drumuri, ape)* sinueux, -euse; tortueux, -euse.
şerpuitọr, -oạre *adj.* qui serpente; serpentin, ~e.
şervẹt *n.* serviette *f.*
şes, şeasă I. *adj.* plat, ~e; uni, ~e; *loc* ~ lieu plat. **II.** *n.* plaine *f.*, rase campagne: *~ul Dunării* la plaine du Danube.
şevalẹt *n.* *(pict.)* chevalet *m.*
şeviọt *n.* *(text.)* cheviotte *f.*
şevrọ *n.* (cuir de) chevreau *m.*
şezătoạre *f.* **1.** veillée *f.* **2.** réunion littéraire.
şezlọng *n.* chaise pliante (en toile), transatlantique *f.*
şezụt *n.* *(fam.)* séant *m.*; derrière *m.*
şfịchi *n.* **1.** mèche de fouet. **2.** coup de fouet. **3.** *(fig.)* ironie *f.* // *a lua în* ~ ironiser, railler.
şfichiuị *vt.* **1.** cingler. **2.** *(fig.)* railler; ironiser.
şfichiuitọr, -oạre *adj.* *(fig.)* cinglant, ~e; caustique.
şi I. *conj.* **1.** et. **2.** aussi; ~ *eu* moi aussi. **3.** *(mat.)* plus. **4.** mais; *privesc ~ nu văd...* je regarde mais je ne vois pas... **5.** *(accentuînd o întrebare)* donc // *ca ~ cînd (cum)* comme si...; *ei ~?* et puis? et alors? **II.** *adv.* **1.** en effet; justement. **2.** déjà; ainsi // ~ *mai...* encore (plus)...; ~ *mai* ~ de plus belle.

şiạc *n.* *(text.)* drap grossier.
şic *n.* chic *m.*, cachet *m.*
şicanạ *vt.* chicaner; faire des chicanes, tracasser.
şicạnă *f.* chicane *f.*, tracasserie *f.*, petite misère.
şifọn *n.* *(text.)* madapolam *m.*
şifonạ *vt.* *vr.* **1.** chiffonner, froisser. **2.** *(fam.)* (se) fâcher, (s')irriter.
şifonạt, ~ă *adj.* *(despre ţesături, haine)* chiffonné, ~e; froissé, ~e.
şifonịer *n.* **1.** armoire (à linge) *f.* **2.** garde-robe *f.*
şịnă *f.* rail *m.*
şindrịlă *f.* échandole *f.*, latte *f.*
şindrilị *vt.* couvrir un toit d'échandoles, de lattes.
şindrilịt, ~ă *adj.* *(despre acoperişuri, case)* couvert d'échandoles, de lattes.
şinşịlă *f.* (fourrure de) chinchilla *m.*
şịpcă *f.* aisseau *m.*, latte *f.*
şịpot *n.* **1.** source *f.* **2.** tuyau pour capter les sources. **3.** gouttière *f.*
şịr *n.* **1.** file *f.*, rangée *f.*; enfilade *f.*; *în* ~ **a.** successivement, à la file; en enfilade; **b.** sans cesse, sans interruption. **2.** série *f.* **3.** suite *f.*, fil (des idées) *m.*; *vorbe fără* ~ mots sans suite, incohérents, propos sans queue ni tête // ~ *de mărgele* collier *m.*
şirạg *n.* v. **şir (1).**
şịră *f.* meule *f.* // *şira spinării* l'épine dorsale, la colonne vertébrale.
şirẹt^1 *n.* lacet *m.*, ganse *f.*
şirẹt^2, -eạtă I. *adj.* malin, -igne; finaud, ~e; rusé, ~e. **II.** *adv.* malicieusement. **III.** *m.f.* fine mouche.
şiretẹnie *f.*, **şiretlịc** *n.* malice *f.*, ruse *f.*
şirọi^1 *n.* flot *m.*, torrent *m.*
şiroị^2 *vi.* couler à flots, ruisseler.
şiroịre *f.* ruissellement *m.*
şiş *n.* **1.** *(înv.)* poignard *m.* **2.** *(arg.)* surin *m.*
şlạgăr *n.* chanson à la mode.
şlạmpăt, ~ă *adj.* *(fam.)* négligent, ~e; désordoné, ~e.
şleạhtă *f.* bande *f.*, clique *f.*
şleau *n.* *a vorbi (a spune) pe* ~ parler carrément, sans ambages.
şlefuị *vt.* **1.** polir. **2.** *(fig.)* ciseler.
şlefuịre *f.*, **şlefuịt** *n.* **1.** polissage *m.* **2.** *(fig.)* retouche *f.*
şlefuịt, ~ă *adj.* **1.** poli, ~e. **2.** *(fig.)* ciselé, ~e; retouché, ~e.
şlefuitọr *m.* polisseur *m.*
şlep *n.* *(mar.)* chaland *m.*
şlịboviţă *f.* eau-de-vie de prunes.
şliţ *n.* **1.** *(tehn.)* rainure *f.* **2.** braguette *f.*; fente *f.*
şmẹcher, ~ă I. *adj.* *(despre oameni)* rusé, ~e; malin, -igne. **II.** *m. f.* finassier, -ère; débrouillard, ~e.
şmecherẹsc, -eạscă *adj.* *(fam., despre priviri, vorbe)* polisson, ~ne; canaille.
şmecherẹşte *adv.* malicieusement.
şmecherị I. *vt.* duper, rouler (qn). **II.** *vr.* *(fam.)* devenir rusé(e).
şmecherịe *f.* **1.** astuce *f.*; finasserie *f.* **2.** truc *m.*
şmirghel *n.* (papier d')émeri *m.*
şmotrị *vt.* *(reg.)* houspiller.
şnapan *m.* chenapan *m.*; canaille *f.*
şniţel *n.* escalope panée.

şnur *n.* ganse *f.*, cordonnet *m.*

şoạldă *f. a umbla cu şoalda* chercher à tricher.

şoạptă *f.* chuchotement *m.*; murmure *m.* // *a vorbi în* ~ chuchoter.

şoạrece *m.* souris *f.* // ~ *de bibliotecă* rat de bibliothèque.

şobolan *m.* rat *m.*

şoc *n.* **1.** choc *m.* **2.** boulversement *m.*, coup *m.*

şocạ *vt.* choquer, scandaliser.

şocạt, ~ă *adj. (fig., despre oameni)* choqué, ~e; offusqué, ~e.

şocolạtă *f.* chocolat *m.*

şodrọn *n.* marelle *f.*

şofẹr *m.* chauffeur *m.*

şofrạn *m. (bot.)* safran *m.*, colchique *m.*

şoim *m.* **1.** *(ornit.)* faucon *m.* **2.** *(fig.)* vaillant *m.*; aigle *m.* // *pui de* ~ fauconneau *m.*

şoimạr *m.* fauconnier *m.*

şiomărẹsc, -eạscă *adj. (fig.)* vaillant, ~e; brave.

şold *n. (anat.)* hanche *f.*

şoldan *m. (zool.)* levraut *m.*

şoldịş *adv.* en boitant, clopin-clopant.

şoldịu, -ịe *adj.* **1.** infirme, déhanché, ~e. **2.** *(fig.)* de travers.

şoltịc, ~ă *adj.* espiègle, malicieux, -euse.

şolticărịe *f.* espièglerie *f.*; tour *m.*

şomạ *vi. (ec.)* chômer.

şomạj *n. (ec.)* chômage *m.*; *cotă (procent) de* ~ taux de chômaje.

şomẹr *m. (ec.)* chômeur *m.*

şomoiọg *n.* bouchon de paille.

şontịc *adv.* ~ - ~ clopin-clopant.

şontorọg, -oạgă *adj.* faible, sans force.

şopăị *vi. (fam.)* chuchoter.

şopăiạlă *f. (fam.)* chuchotement *m.*

şopîrlă *f. (zool.)* lézard *m.*

şọpot *n.* murmure (des rivières) *m.*, susurrement (du vent, des feuillages) *m.*

şopotị *vi. (despre ape, vînt, frunze)* murmurer, susurrer.

şoprọn *n.* hangar *m.*, remise *f.*

şopteạlă *f.* chuchotement *m.*

şoptị *vt.* chuchoter; *pe şoptite* en chuchotant; en secret.

şoptịt, ~ă I. *adj.* chuchoté, ~e; murmuré, ~e. **II.** *n.* chuchotement *m.*; murmure *m.* // *pe ~e* en secret, secrètement; furtivement.

şoricạr *m.* **1.** chien souricier, basset *m.* **2.** *(ornit.)* milan *m.*

şoricẹl *m. (zool.)* souriceau *m.*

şoricẹsc, -eạscă *adj.* souriquois, ~e.

şorịci *n.* couenne *f.*

şoricioạică *f. (chim., farm.)* acide arsenieux; mort-aux-rats *f.*

şort *n. (sport)* short *m.*

şorţ *n.* tablier *m.*

şoseạ *f.* (grande) route *f.*, chaussée *f.*

şosẹtă *f.* chaussette *f.*

şoşẹle *f. pl. a umbla cu ~ şi cu momele* user d'artifices.

şoşọn *m.* chausson *m.*

şọtie *f.* farce., plaisanterie *f.*, tour *m.*

şovăị *vi.* **1.** chanceler, tituber. **2.** *(fig.)* hésiter.

şovăiạlă *f.* **1.** chancellement *m.* **2.** *(fig.)* hésitation *f.*; doute *f.*

şovăiẹlnic, ~ă *adj.* v. **şovăitọr.**

şovăịre *f. (fig)* hésitation *f.* // *fără~* sans hésiter, avec fermeté; courageusement.

şovăitọr, -oạre *adj.* **1.** chancelant, ~e; mal assuré, ~e. **2.** *(fig.)* indécis, ~e; irrésolu, ~e; hésitant, ~e.

şovịn, ~ă *adj., m.f.* chauvin, ~e.

şovinịsm *n.* chauvinisme *m.*

şovinịst, ~ă *adj., m.f.* v. **şovịn.**

şpạclu *n. (constr.)* riflard *m.*

şpalt *n. (tipogr.)* épreuve *f.*; colonne *f.*

şpan *n.* copeau (de bois, de métal) *m.*

şparlị *vt. (fam.)* voler, chiper.

şpăcluị *vt.* travailler au riflard.

şperạclu *n.* passe-partout *m.*; crochet *m.*

şperţ *n.* pourboire *m.*; pot-de-vin *m.*

şperţuị *vt.* graisser la patte, soudoyer.

şperţuiạlă *f.* v. **şperţ.**

şpiţ *m.* (chien) loulou *m.*

şpraiţuị *vt. (constr.)* entretoiser.

şpraiţuịre *f. (constr.)* entretoisement *m.*

şpriţ *n.* vin coupé d'eau gazeuse.

şpriţuị *vt.* **1.** projeter un liquide. **2.** peindre au pistolet.

ştab *m. (fam.)* gros bonnet; chef *m.*

ştachẹtă *f. (sport)* latte *f.*; barre (de saut) *f.*

ştafẹtă *f.* **1.** *(înv.)* estafette *f.* **2.** *(sport)* course de (par) relais // *schimbare a ştafetei* passage du témoin.

ştaif *n.* **1.** contrefort (d'une chaussure) *m.* **2.** toile pour renforcer un col.

ştampilạ *vt.* appliquer un cachet, cacheter; estampiller.

ştampilạre *f.* estampillage *m.*

ştampịlă *f.* **1.** estampille *f.*, cachet *m.* **2.** sceau *m.*

ştand *n.* stand *m.*

ştạngă *f.* barreau *m.*

ştanţạ *vt.* matricer.

ştanţạre *f.* matriçage *m.*

ştạnţă *f.* matrice *m.*

ştẹcăr *n. (el)* broche (de prise) *f.*

ştergạr *n.* essuie-mains *m.*, serviette *f.*

ştergătoạre *f.* décrottoir *m.*

ştergătọr *n.* torchon *m.* // *de parbriz* essuie-glace *m.*

ştẹrge I. *vt.* **1.** essuyer; *a ~ apa care a curs pe masă* essuyer l'eau qui a coulé sur la table. **2.** effacer; rayer; annuler. **3.** *(rar)* frôler; effleurer // *(fam.) a o* ~ filer; s'éclipser; *a ~ praful* épousseter; *a ~ cu buretele* passer l'éponge (sur); oublier; *a ~ de pe faţa pămîntului* anéantir. **II.** *vr.* **1.** s'essuyer; *a se ~ la gură* s'essuyer la bouche. **2.** *(fig.)* s'effacer; s'estomper. **3.** *(despre culori)* pâlier; se faner.

ştẹrgere *f.* **1.** effacement *m.* **2.** annulation *f.*

şterpeleạlă *f. (fam.)* chapardage *m.*

şterpelị *vt. (fam.)* chiper.

şters, şteạrsă *adj.* **1.** *(despre oameni)* médiocre. **2.** *(despre culori, nuanţe)* pâle, terne // *(tipogr.) litere ~e* lettres usées.

ştersătụră *f.* effaçure *f.*; rature *f.*

ştẹvie *f. (bot.)* radiaire *f.*

şti I. *vt.* **1.** savoir; *a ~ pe de rost* savoir par cœur. **2.** apprendre; entendre dire. **3.** connaître. **4.** pouvoir, être en état (être capable) de. **5.** comprendre. **6.** être sur de // *a nu* ~ ignorer;

ştii ceva? écoute! *nu-i cine ştie ce* **a.** cela ne vaut pas grand'chose; **b.** ce n'est pas la mer à boire. **II.** *vi.* (+ **de**) **1.** tenir compte de. **2.** s'intéresser à // *a nu ~ de glumă* ne pas avoir le sens de l'humour. **III.** *vr.* **1.** savoir; *(impers.) se ştie* on sait, c'est chose connue. **2.** se connaître (réciproquement) // *a se ~ vinovat* se reconnaître (se sentir) coupable.

ştift *n. (tehn.)* goupille *f.*

ştiịnţă *f.* **1.** science *f.* **2.** connaissances *f. pl.* // *om de ~* scientifique *m.*; savant *m.*; *a avea ~ de carte* savoir lire et écrire; *cu (bună) ~* à bon escient, sciemment; *fără ştiinţa cuiva* à l'insu de qn.

ştiinţifico-fantastic *adj.* science-fiction.

ştiinţịfic, ~ă **I.** *adj.* scientifique. **II.** *adv.* scientifiquement.

ştir *m. (bot.)* amarante *f.*

ştirb, ~ă *adj. (despre oameni)* édenté, ~e.

ştirbị *vt.* **1.** ébrécher. **2.** *(fig.)* porter atteinte à; amoindrir.

ştirbịre *f.* **1.** ébréchement *m.* **2.** *(fig.)* amoindrissement *m.*

ştirbịt, ~ă *adj.* **1.** *(despre obiecte)* ébréché, ~e; cassé, ~e. **2.** *(fig.)* amoindri, ~e; diminué, ~e; lésé, ~e.

ştirbitură *f.* écornure *f.*

ştịre *f.* **1.** nouvelle *f.*, information *f.* **2.** connaissance *f.*; renseignement *m.* // *a avea ~* savoir, être au courant; *fără ~a cuiva* à l'insu de qn.

ştiubẹi *n. (apic.)* ruche *f.*

ştiụcă *f. (iht.)* brochet *m.*

ştiulẹte *m.* épi de maïs.

ştraif *n.* raie *f.*; bande *f.*

ştrand *n.* plage aménagée (au bord de l'eau); piscine *f.*

ştreang *n.* corde (de potence) *f.*

ştrengar *m.* polisson *m.*

ştrengărịe *f.* gaminerie *f.*; polissonnerie *f.*

ştrengărịţă *f.* polissonne *f.*

ştrụdel *n.* gâteau feuilleté.

şụbă *f.* pelisse fourrée (pour hommes).

şụbler *n. (tehn.)* pied à coulisse.

şụbred, ~ă *adj.* **1.** *(despre oameni)* débile, malingre. **2.** *(despre lucruri)* fragile, frêle // *sănătate ~ă* petite santé.

şubrezẹnie *f.* débilité *f.*; faiblesse *f.*

şubrezị *vr.* **1.** *(despre oameni)* dépérir. **2.** *(despre clădiri, lucruri)* se détériorer, se délabrer.

şubrezịt, ~ă *adj.* v. **şubred.**

şuẹtă *f. (fam.)* causette *f.*

şugubăţ, -eaţă *adj.* amusant, ~e; drôle, espiègle.

şui, şụie *adj. (fam.)* toquée, ~e, dingo.

şuierạ *vi. vt.* siffler.

şuierạt *n.* sifflement *m.*

şuierătọr, -oạre *adj.* sifflant, ~e.

şuierătụră *f.* v. **şuierạt.**

şụiet *n.* bruissement (du vent, des feuilles) *m.*

şulạr *n.* faufilure *f.*

şụncă *f.* jambon *m.*

şụră *f.* hangar *m.*, remise *f.*

şurụb *n. (tehn.)* vis *f.*

şurubărị *vi. (fam.)* manigancer, tripoter.

şurubărịe *f. (fam.)* supercherie *f.*; truc *m.*

şurubẹlniţă *f. (tehn.)* tournevis *m.*

şuşoteạlă *f.* chuchotement *m.*

şuşotị *vi.* chuchoter.

şut *n. (sport)* shoot *m.*

şutạ *vt. (sport)* shooter.

şutẹr *m. (sport)* shooteur *m.*

şuvịţă *f.* mèche *f.*; *~ de păr* mèche de cheveux // *~ de lumină* rayon de lumière; *~ de apă* filet d'eau; *~ de pămînt* bande (étroite) de terre.

şuvọi *n.* flot *m.*; courant (d'eau) *m.*

şvab *m. (entom)* cafard *m.*

şvạiţer *n. (culin.)* gruyère *m.*

şvarţ *n.* café-filtre *m.*

T

ta *adj. pron. pos.* v. **tău**^{2}.

tabạc *n.* tabac (à priser) *m.*

tabachẹră *f.* tabatière *f.*, porte-cigarettes *m.*

tabạgic, ~ă *adj.* de tabagisme.

tabagịsme *n.* tabagisme *m.*

tạbără *f.* **1.** bivouac *m.*, camp *m.* **2.** campement *m.*; étape *f.*

tabẹl *n.*, **tabẹlă** *f.* tableau (de noms, de chiffres) *m.*, table *f.*; *(sport) ~ de marcaj* tableau de marque.

tabernạcol *n.* *(bis.)* tabernacle *m.*

tabiẹt *n.* habitude *f.*; routine *f.*

tạblă^{1} *f.* **1.** tôle *f.*, fer-blanc *m.*; *acoperiș de ~* toit en tôle. **2.** plaque *f.* **3.** tableau noir. **4.** table (de noms, de dates, de chiffres) *f.*; *tabla înmulțirii* la table de multiplication.

tạblă^{2} *f.* *(la pl.)* trictrac *m.*

tablẹtă *f.* **1.** cachet *m.*, pastille (médicinale) *f.* **2.** tablette *f.*

tablọu *n.* **1.** tableau *m.*, toile *f.*, peinture *f.* **2.** liste méthodique (de personnes, de noms). **3.** *(tehn.)* tableau *m.*, plaque (de contrôle, de commande) *f.* // *a rămîne ~* rester interdit(e).

tabụ *n.* tabou *m.*

tabulạr, ~ă *adj.* tabulaire.

taburẹt *n.* escabeau *m.*

tac *n.* queue de billiard.

tachẹt *n.* *(tehn.)* taquet *m.*

tachinạ *vt.* taquiner.

tachinạre *f.* taquinerie *f.*

tacịt, ~ă I. *adj.* tacite; sousentendu, ~e. **II.** *adv.* tacitement.

tacitụrn, ~ă *adj.* taciturne.

tacîm *n.* **1.** couvert *m.* **2.** assortiment complet; service *m.*

taclạle *f. pl.* *(fam.)* causerie *f.*

tact *n.* **1.** mesure *f.*, cadence *f.*, rythme *m.* **2.** *(fig.)* tact *m.*

tạctică *f.* *(mil.)* tactique *f.*

tacticiạn *m.* *(mil.)* tacticien *m.*

tacticọs, -oạsă I. *adj.* calme; mesuré, ~e. **II.** *adv.* **1.** avec calme et mesure. **2.** commodément.

taftạ *f.* *(text.)* taffetas *m.*

tạgmă *f.* **1.** corporation *f.*, ordre *m.* **2.** *(fam.)* clique *f.*

tahicardịe *f.* *(med.)* tachycardie *f.*

tahîn *n.* farine de sésame.

tạică *m.* *(pop.)* père.

taifạs *n.* bavardage *m.*, causerie *f.* // *a sta la ~* faire un brin de causette, bavarder.

taifụn *n.* typhon *m.*

taigạ *f.* *(geogr.)* taïga *f.*

tạim-aut *n.* *(sport)* time-out *m.*

tạin *n.* **1.** ration *f.* **2.** quote-part *f.*

tạină *f.* **1.** mystère *m.* **2.** secret *m.* // *în (mare) ~* en cachette, confidentiellement.

tạinic, ~ă I. *adj.* **1.** mystérieux, -euse. **2.** caché, ~e; intime. **II.** *adv.* **1.** mystérieusement. **2.** en cachette, secrètement.

tạiniță *f.* *(înv.)* lieu secret, cave *f.*; oubliette *f.*

taiọr *n.* costum tailleur.

tạlamus *m. sg.* *(anat.)* thalamus *m.*

talạngă *f.* sonnaille *f.*

talạș *n.* sciure (de bois), copeaux *m. pl.*

talạz *n.* vague *f.*, lame *f.*

talc *n.* talc *m.*

talciọc *n.* marché aux puces.

talẹnt *n.* talent *m.*, aptitude *f.*, don *m.*

talentạt, ~ă *adj.* doué, ~e; *(fam.)* talentueux, -euse.

tạler^{1} *m.* *(fin.)* thaler *m.*, écu *m.*

tạler^{2}**, tạlger** *n.* **1.** assiette *f.* **2.** plateau de balance. **3.** *(muz.)* cymbale *f.*

tạlie *f.* taille *f.*; stature (du corps) *f.* // *a fi de aceeași ~ cu...* avoir la même valeur que...

taliọn *n.* talion *m.*

talismạn *n.* talisman *m.*

tạliu *n.* *(chim.)* thalium *m.*

tạlmeș-bạlmeș *n.* pêle-mêle *m.*, méli-mélo *m.*

talmụd *n.* Talmud *m.*

talmudịc, ~ă *adj.* talmudique.

talọn *n.* talon *m.*, souche (de carnet, de registre) *f.*

talonẹr *m.* *(la rugby)* talonneur *m.*

tạlpă *f.* **1.** *(anat.)* plante (du pied) *f.* **2.** semelle (de la chaussure, du bas) *f.* **3.** *(fig.)* base *f.*, fondement *m.* **4.** patin (du traîneau) *m.* // *(fam.)* *talpa gîștei* patte de mouche.

talụz *n.* talus *m.*

tamạn *adv.* justement, précisément; tout-à-fait.

tambụchi *n.* *(mar.)* écoutille *f.*

tambụr *n.* *(muz., arhit.)* tambour *m.*

tamburịnă *f.* tambourin *m.*

tam-nisạm *adv.* *(fam.)* inopinément, à l'improviste.

tampọn *n.* *(c.f., med.)* tampon *m.*

tamponạ *vt. vr.* **1.** (se) tamponner, (se) heurter. **2.** *(med.)* boucher avec un tampon.

tamponạre *f.* tamponnement *m.*

tamponạt, ~ă *adj.* tamponné, ~e.

tam-tạm *n.* *(fam.)* tam-tam *m.*, vacarme *m.*, scandale *m.*

tanạnt *m.* substance tannante; *(la pl.)* tannants *m. pl.*

tanc *n.* **1.** *(mil.)* tank *m.*, char de combat; voiture blindée. **2.** citerne *f.*

tanchẹtă *f.* *(mil.)* char léger.

tanchịst *m.* militaire des unités de chars.

tandrẹțe *f.* tendresse *f.*

tạndru, -dră *adj.* tendre; affectueux, -euse.

tangạj *n.* *(mar.)* tangage *m.*

tangẹnt, ~ă **I.** *adj.* *(geom.)* tangent, ~e. **II.** *f.* *(geom.)* tangente *f.*; *(în)* *~ă* tangentiellement.

tangẹnță *f.* *(geom.)* tangence *f.*

tangențiạl, ~ă **I.** *adj.* *(geom.)* tangentiel, ~le. **II.** *adv.* *(fig.)* en passant; indirectement.

tangịbil, ~ă *adj.* tangible.

tangọu *n.* *(cor., muz.)* tango *m.*

tanịn *n.* *(bot.)* tanin *m.*

taninọs, -oạsă *adj.* tannique.

tạnti *f.* tante *f.*

tantiẹmă *f.* tantième *m.*, pourcentage (convenu) *m.*

tapạ *vt.* *(fam.)* taper, emprunter de l'argent (à).

tapạj *n.* tapage *m.*

tapẹt *n.* papier de tenture, papier peint // *a pune pe* ~ mettre sur le tapis.

tapetạ *vt.* tapisser (les murs d'une chambre).

tapiọcă *f.* *(culin.)* tapioca *m.*

tapịr *m.* *(zool.)* tapir *m.*

tapisạ *vt.* tapisser (des meubles).

tapisạt, ~ă *adj.* *(despre mobile)* tapissé, ~e.

tapiserịe *f.* **1.** tapisserie *f.* **2.** partie capitonnée (d'un meuble).

tapițẹr *m.* tapissier *m.*

tapițerịe *f.* v. **tapiserịe.**

tarabagịu *m.* marchand forain.

tarạbă *f.* éventaire *m.*; étalage *m.*

tarạf *n.* petit orchestre tzigane.

taramạ *f.* rogue salée.

tarantẹlă *f.* *(cor., muz.)* tarantelle *f.*

tạră^{1} *f.* tare *f.*, contrepoids *m.*

tạră^{2} *f.* tare *f.*, défaut *m.*; vice *m.*

tardịv, ~ă **I.** *adj.* tardif, -ive. **II.** *adv.* tardivement.

tạre **I.** *adj.*, *invar.* **1.** fort, ~e; solide; résistant, ~e. **2.** dur, ~e; consistant, ~e. **3.** *(fig.)* vigoureux, -euse; energique, ferme. **4.** *(fam.)* ferré, ~e; calé, ~e // *culori tari* couleurs vives; *guler* ~ faux-col empesé; ~ *și mare* tout(e) puissant(e); *vorbe tari* paroles outrageantes; ~ *de ureche* sourd, ~e. **II.** *adv.* **1.** avec intensité, fortement. **2.** solidement, extrêmement // *a citi (cu voce)* ~ lire à haute voix; *(fam.) a se ține* ~ avoir du cran; *a cînta* ~ chanter fort. **III.** *n.* *a dormi pe* ~ coucher sur le dure.

tạrgă *f.* brancard *m.*, civière *f.* // *a trage* ~ *pe uscat* être à court d'argent.

tarhọn *m.* *(bot.)* estragon *m.*

tarịf *n.* *(ec., fin.)* tarif *m.*

tarifạ *vt.* *(ec., fin.)* tarifer.

tarifạr, ~ă *adj.* *(despre taxe, prețuri)* tarifaire.

tarifạre *f.* *(ec. fin.)* tarification *f.*

tarlạ *f.* parcelle (labourée) *f.*; plate-bande *f.*

tars *m.* *(anat.)* tarse *m.*

tarsiạn, ~ă *adj.* *(anat.)* tarsien, ~ne.

tạrtă *f.* *(culin.)* tarte *f.*

tartịnă *f.* tartine *f.*; sandwich *m.*

tạrtor *m.* **1.** diable *m.* **2.** *(fig.)* instigateur *m.* **3.** *(fam.)* tyran *m.*

tạrtoriță *f.* **1.** diablesse *f.* **2.** *(fig.)* mégère *f.*

tạrtru *n.* tartre *m.*

tasạ *vr.* *(despre terenuri)* se tasser.

tasạre *f.* tassement *m.*

tạșcă *f.* sacoche *f.* // ~ *de tutun* blague à tabac.

tatạie *m.* *(reg.)* **1.** père *m.* **2.** grand-père *m.*

tạtă *m.* père *m.*; papa; *m.*; ~ *vitreg* beau-père *m.*; *~-mare* grand-père *m.*

tatonạ *vt.* tâtonner, sonder.

tatonạre *f.* tâtonnement *m.*

tatuạ *vr.* *vt.* (se) tatouer.

tatuạj *n.*, **tatuạre** *f.* tatouage *m.*

tatuạt, ~ă *adj.* tatoué, ~e.

tạur *m.* taureau *m.*

tautolọgic, ~ă *adj.* *(stil.)* tautologique.

tautologịe *f.* *(stil.)* tautologie *f.*

tavạn *n.* plafond *m.*

tạvă *f.* **1.** plateau *m.* **2.** plat *m.*

tavẹrnă *f.* taverne *f.*

taxạ *vt.* **1.** taxer, soumettre à une taxe. **2.** *(fig.)* qualifier (comme).

taxạre *f.* taxation *f.*; *(fin.)* ~ *asupra profiturilor* taxation des profits.

taxatọr, -oạre *m.f.* taxateur, -trice; receveur, -euse.

tạxă *f.* taxe *f.*

taxị *n.* taxi *m.*

tăbăcạr *m.* tanneur *m.*, corroyeur *m.*

tăbăcărịe *f.* tannerie *f.*; industrie du tannage.

tăbăcẹală *f.* v. **tăbăcịt.**

tăbăcị *vt.* **1.** tanner, corroyer. **2.** *(fam.)* user // *(fam.) a* ~ *pe cineva* molester qn., rouer qn. de coups.

tăbăcịre *f.*, **tăbăcịt^{1}** *n.* tannage *m.*

tăbăcịt^{2}, ~ă *adj.* tanné, ~e; corroyé, ~e.

tăbărî *vi.* **1.** (+ **asupra**) se jeter (impétueusement) sur...; fondre, foncer (sur). **2.** *(înv.)* bivouaquer.

tăblịe *f.* panneau *m.*

tăblịță *f.* **1.** petite plaque, tablette (pour écrire, pour graver) *f.* **2.** ardoise *f.*

tăceạ **I.** *vi.* **1.** se taire, garder le silence. **2.** cesser de parler // *a face pe cineva să tacă* réduire qn. au silence; *a nu-i (mai)* ~ *gura* jaser; *a* ~ *chitic* se tenir coi, ne souffler mot. **II.** *vt.* taire, passer sous silence.

tăcẹre *f.* **1.** silence *m.* **2.** *(fig.)* apathie *f.*; indifférence *f.* // *în* ~ silencieusement.

tăciụne *m.* **1.** tison *m.* **2.** *(bot.)* nielle *f.*

tăcụt, ~ă *adj.* silencieux, -euse; taciturne // *pe ~e* **a.** en silence ; **b.** en cachette.

tăfălọg, -oạgă *adj.* *(reg.)* lourdaud, ~e.

tăgạdă *f.* négation *f.*, désaveu *m.*

tăgăduị *vt.* nier, contester; désavouer // *de netăgăduit* c'est incontestable; incontestablement.

tăgăduiạlă *f.* contestation *f.*, négation *f.*

tăgîrță *f.* besace *f.*

tăiạ **I.** *vt.* **1.** couper; trancher. **2.** tailler. **3.** fendre (du bois). **4.** *(fig.)* supprimer; annuler. **5.** rayer, barrer. **6.** tuer, abattre (des animaux) // *a* ~ *brazde* sillonner; *a* ~ *vița de vie* abouter la vigne; *a* ~ *cuiva aripile* casser bras et jambes à qn.; *a* ~ *vorba* interrompre; *a* ~ *gîtul* égorger; *a* ~ *pe cineva* vaincre qn.; (+ **dat.**) *a-și* ~ *drum* se frayer un chemin. **II.** *vr.* se

couper // *a i se ~ cuiva picioarele* (se sentir) défaillir; *a i se ~ cuiva pofta de...* perdre l'envie de...; *a-l ~ pe cineva capul* **a.** être de taille à...; **b.** comprendre; *s-a tăiat laptele* le lait a tourné.

tăiẹre *f.* **1.** coupe *f.* **2.** abattage (des bestiaux) *m.*

tăietọr *m.* coupeur *m.* // *~ de lemne* bûcheron *m.*; *~ de vite* abatteur *m.*

tăietụră *f.* **1.** coupe *f.* **2.** *(chir.)* incision *f.* **3.** coupure *f.* **4.** rayure *f.*, fragment barré.

tăifăsuị *vi.* faire la causette, bavarder.

tăinuị *vt.* taire; tenir secret; cacher.

tăinuịt, ~ă *adj.* **1.** tenu(e) secret(-ète), caché, ~e. **2.** discret, -ète.

tăiọs, -oạsă *adj.* **1.** *(despre obiecte)* tranchant, ~e; affilé, ~e; aiguisé, ~e. **2.** *(despre vînt, ger)* vif, vive. **3.** *(despre glas, privire)* dur, ~e; sévère. **4.** *(fig.)* mordant, ~e; caustique.

tăịş *n.* taille *f.*, tranchant (de couteau, d'outil) *m.*

tăiţeị *m. pl.* vermicelles *f. pl.*

tălăzuị *vi. vr.* *(despre ape, mări)* se soulever; déferler.

tălăzuịt, ~ă *adj.* *(despre ape, valuri)* soulevé(e) par le vent.

tălmạci *m.* interprète *m.*

tălmăcị *vt.* **1.** interpréter; expliquer. **2.** traduire.

tălmăcịre *f.* **1.** explication *f.*, interprétation *f.* **2.** traduction *f.*

tălpăşịţa *f. art.* *(fam.)* *a-şi lua ~* décamper, filer.

tălpịg *n.* **1.** marche (du métier à tisser) *f.* **2.** patin (de traîneau) *m.*

tălpuị *vt.* ressemeler (les chaussures).

tălpuịre *f.*, **tălpuịt** *n.* ressemelage *m.*

tămăduị *vt.* guérir.

tămăduịre *f.* guérison *f.*

tămăduitọr, -oạre *adj.* guérisseur, -euse.

tămbălặu *n.* vacarme *m.*, tapage *m.*

tămîiạ *vt.* **1.** encenser, brûler de l'encens. **2.** *(fig.)* flatter.

tămîie *f.* encens *m.*

tămîiẹre *f.* **1.** encensement *m.* **2.** *(fig.)* flatterie *f.*

tămîiọs, -oạsă **I.** *adj.* qui a le parfum de l'encens. **II.** *n.* vin muscat.

tăpşạn *n.* versant de colline, pente *f.*

tărăboạnţă *f.* brouette *f.*

tărăbọi *n.* grabuge *m.*, tapage *m.*

tărăgănạ *vt.* **1.** traîner, tirer en longueur. **2.** tergiverser; différer.

tărăgănạt, ~ă *adj.* tiré(e) en longueur; traîné, ~e.

tărăgăneạlă *f.* ajournement *m.*

tărăşẹnie *f.* *(fam.)* histoire *f.*, embarras *m.*

tărbạcă *f.* *(fam.)* *a lua în ~* prendre en risée, se gausser (de).

tărcạ *vt.* bigarrer, barioler.

tărcạt, ~ă *adj.* rayé, ~e; bariolé, ~e.

tărcătụră *f.* bariolage *m.*, bigarrure *f.*

tărịe *f.* **1.** force *f.*, vigueur *m.* **2.** solidité *f.* **3.** *(fig.)* énergie *f.* // *cu ~* **a.** fermement; **b.** avec autorité.

tărîm *n.* **1.** région *f.*; contrée *f.* **2.** *(fig.)* domaine d'activité.

tărîţe *f. pl.* **1.** *(agr.)* son *m.* **2.** sciure (de bois) *f.*

tărtăcụţă *f.* **1.** courge *f.* **2.** *(fam.)* tête *f.*

tătạr, ~că *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* tatar, ~e.

tătărẹsc, -eạscă *adj.* tatar, ~e.

tătărẹşte *adv.* à la manière des Tatars.

tatîn *m.* *(pop.)* père *m.*

tău^1 *n.* *(reg.)* marais *m.*, étang *m.*

tău^2**, ta** **I.** *adj. pos.* ton, ta *(pl.* tes). **II.** *pron. pos.* *al ~, a ta* le tien, la tienne *(pl.* les tiens, les tiennes).

tăụn *m.* *(entom.)* taon *m.*

tăurạş *m.* taurillon *m.*

tăvăleạlă *f.* *a o duce la ~* **a.** *(despre oameni)* être dur à la peine; **b.** *(despre lucruri)* durer; résister.

tăvălị **I.** *vr.* se rouler par terre // *a se ~ de rîs* se tordre de rire. **II.** *vt.* **1.** traîner par terre. **2.** rosser. **3.** salir (les vêtements).

tăvălụg *m.* **1.** *(agr.)* rouleau *m.* **2.** *(tehn.)* boucharde *f.*

teạcă *f.* **1.** fourreau *m.*, étui *m.* **2.** *(bot.)* gousse *f.*; cosse *f.*

teạfăr, ~ă *adj.* bien portant(e); sain(e) et sauf (sauve).

teạmă *f.* inquiétude *f.*, appréhension *f.* // *a fi fără ~* être impavide; *de ~ că...* de peur que...

teanc *n.* **1.** tas *m.*, pile *f.* **2.** liasse (de papiers) *f.*

teạpă *f.* **1.** *(peior.)* trempe *f.* espèce *f.*; calibre *m.* **2.** condition sociale; rang *m.*, état *m.* // *de aceeaşi ~* du même acabit.

teasc *n.* presse (à bras) *f.*, pressoir *m.*

teatrạl, ~ă **I.** *adj.* théâtral, ~e. **II.** *adv.* théâtralement.

teạtru *n.* théâtre *m.* // *(fam.)* *a juca ~* feindre, simuler.

tẹchel *m.* *(zool.)* teckel *m.*

tectọnică *f.* tectonique *f.*

tegumẹnt *n.* *(anat.)* tégument *m.*

tegumentạr, ~ă *adj.* *(anat.)* tégumentaire.

tẹhnic, ~ă *adj.*, *f.* technique.

tehnicẹşte *adv.* techniquement.

tehniciạn, ~ă *m.f.* technicien, ~ne.

tehnicitạte *f.* technicité *f.*; niveau technique.

tehnicolọr, ~ă *adj.* en couleurs.

tehnolọg *n.* spécialiste en technologie.

tehnolọgic, ~ă *adj.* technologique.

tehnologịe *f.* technologie *f.*

tehnoredactạre, tehnoredạcţie *f.* révision technique d'un manuscrit.

tei *m.* *(bot.)* tilleul *m.* // *a nu putea lega două în ~* ne pas pouvoir joindre les deux bouts.

tejgheạ *f.* comptoir (des marchands) *m.*

tel *n.* **1.** fouet à œufs. **2.** ressort *m.*

telạl *m.* marchant de vieux habits, brocanteur *m.*

tele- *elem. de comp.* télé-.

telecomạndă *f.* télécommande *f.*

telecomunicạţie *f.* télécommunication *f.*

teledinạmic, ~ă *adj.*, *f.* télédynamique.

telefẹric *n.* téléphérique *m.*, funiculaire *m.*

telefọn *n.* téléphone *m.*; *a da un ~* donner un coup de téléphone; téléphoner; *(fam.)* passer un coup de fil // *~ public* taxiphone *m.*

telefonạ *vt.* téléphoner, donner un coup de téléphone; *(fam.)* passer un coup de fil.

telefọnic, ~ă **I.** *adj.* téléphonique. **II** *adv.* par téléphone.

telefonịe *f.* téléphonie *f.*

telefonịst, ~ă *m.f.* téléphoniste, standardiste.

telefotografịe *f.* téléphotographie *f.*

telegạr *m.* cheval de trait.

telegẹnic, ~ă *adj.* télégénique.

teleghidạ *vt.* téléguider.

teleghidạj *n.* téléguidage *m.*

teleghidạt, ~**ă** *adj.* *(despre avioane, sateliți)* téléguidé, ~e.

teleghidạre *f.* téléguidage *m.*

telegrạf *n.* télégraphe *m.*

telegrafiạ *vt.* télégraphier

telegrạfic, ~**ă** **I.** *adj.* télégraphique. **II.** *adv.* télégraphiquement.

telegrafịe *f.* télégraphie *f.*

telegrafịst, ~**ă** *m.f.* télégraphiste.

telegrạmă *f.* télégramme *m.*; *(fam.)* dépêche *f.*

telelẹu *adv.* *a umbla* ~ flâner; traîner les rues.

teleimprimatọr *n.* téléimprimeur *m.*

teleinformạtică *f.* téléinformatique *f.*

telemạtic, ~**ă** *adj.* *(în informatică)* télématique; *sistem* ~système télématique.

telemeạ *f.* sorte de fromage blanc.

telemecạnic, ~**ă** *adj., f.* télémécanique.

telemẹtric, ~**ă** *adj.* télémétrique.

telemetrịe *f.* télémétrie *f.*

telemẹtru *n.* télémètre *m.*

teleobiectịv *n.* téléobjectif *m.*

telepạtic, ~**ă** *adj.* télépathique.

telepatịe *f.* télépathie *f.*

teleprelucrạre *f.* *(în informatică)* ~ *a datelor* télématique *f.*

telereceptọr *n.* télérecepteur *m.*

telescạun *n.* téléski *m.*, remonte-pente *m.*

telescọp *n.* téléscope *m.*

telescrịptor *n.* *(tehn., tele.)* téléscripteur *m.*

telespectatọr, -oạre *m.f.* téléspectateur, -trice.

televizạt, ~**ă** *adj.* télévisé, ~e.

televiziụne *f.* télévision *f.*

televizọr *n.* téléviseur *m.*

tẹlex *n.* télex *m.*

telụric, ~**ă** *adj.* tellurien, ~ne; tellurique.

temạtic, ~**ă** **I.** *adj.* **1.** conforme à un thème proposé. **2.** *(gram.)* thématique. **II.** *f.* thème essentiel.

tẹmă *f.* **1.** thème *m.*, sujet *m.* **2.** devoir *m.*; exercice *m.* **3.** *(lingv.)* racine (d'un mot) *f.* **4.** *(muz.)* motif *m.*

temătọr, -oạre *adj.* peureux, -euse; craintif, -ive.

tembẹl, ~**ă** *adj.* **1.** indolent, ~e. **2.** nonchalant, ~e.

tembelịsm *n.* **1.** indolence *f.* **2.** nonchalance *f.*

tẹme *vr.* avoir peur; redouter // *mă tem că...* je crois que..., il me semble...; *de temut* redoutable.

temẹi *n.* **1.** base *f.*, fondement *m.*, fond *m.* **2.** cause *f.*, motif *m.* // *a pune* ~ *pe...* se baser sur..., compter sur...; *de* ~ sérieux, -euse; *fără* ~ non fondé, ~e; fictif, -ive; *cu* ~ **a.** tout à fait, pour de bon; **b.** raisonnable, sensé.

temẹinic, ~**ă** **I.** *adj.* **1.** durable. **2.** fondamental, ~e. **3.** sérieux, -euse; fondé, ~e // *cunoștințe* ~*e* connaissances solides. **II.** *adv.* très fort; solidement; sérieusement.

temeinicịe *f.* solidité *f.*, bienfondé *m.* // *cu* ~ solidement, sérieusement.

temelịe *f.* *(constr.)* fondation *f.*, base *f.* // *din* ~ de fond en comble.

temeneạ *f.* *(fam.)* courbette *f.*, révérence *f.*

temerạr, ~**ă** *adj.* téméraire; hardi, ~e.

tẹmere *f.* crainte *f.*, appréhension *f.*

temeritạte *f.* témérité *f.*

temnicẹr *m.* geôlier *m.*

tẹmniță *f.* cachot *m.*, geôle *f.*

temperạ *vt.* tempérer, modérer; atténuer.

temperamẹnt *n.* **1.** tempérament *m.* **2.** fougue *f.*, élan *m.*

temperamentạl, ~**ă** *adj.* de tempérament.

temperạnt, ~**ă** *adj.* tempérant, ~e.

temperạnță *f.* tempérance *f.*, modération *f.*; sobriété *f.*

temperạt, ~**ă** *adj.* **1.** *(despre climă)* tempéré, ~e. **2.** *(fig.)* modéré, ~e; sobre.

temperatụră *f.* température *f.* **2.** *(med.)* fièvre *f.*

tẹmple *n.* temple *m.*

tẹmpo *n.* *(muz.)* **1.** tempo *m.* **2.** rythme *m.*, cadence *f.*

temporạr, ~**ă** **I.** *adj.* temporaire. **II.** *adv.* temporairement.

temporizạ *vt.* temporiser; retarder, différer.

temporizạre *f.* temporisation *f.*; tergiversation *f.*

ten *n.* teint *m.*

tenạce *adj. invar.* **1.** tenace; persévérant, ~e. **2.** *(tehn.)* résistant, ~e.

tenacitạte *f.* ténacité *f.*; persévérance *f.*, fermeté *f.*

tencuị *vt.* crépire.

tencuială *f.* **1.** crépi *m.* **2.** crépissure *f.*

tencuịre *f.*, **tencuịt** *n.* crépissage *m.*

tencuịt, ~**ă** *adj.* crépi, ~e.

tendențiọs, -oạsă *adj.* tendancieux, -euse.

tẹnder *n.* *(c.f.)* tender *m.*

tendịnță *f.* **1.** tendance *f.* **2.** *(fig.)* inclination *f.*

tendọn *n.* *(anat.)* tendon *m.*

tenẹbre *f. pl.* *(livresc)* ténèbres *f. pl.*

tenebrọs, -oạsă *adj.* *(livresc)* ténébreux, -euse; sombre.

tẹnie *f.* *(zool.)* ténia *m.*

tẹnis *n.* *(sport)* tennis *m.*; ~ *de masă* ping-pong *m.*; tennis de table.

tenọr *n.* *(muz.)* ténor *m.*

tensiomẹtru *n.* **1.** *(tehn.)* tensiomètre *m.* **2.** *(med.)* oscilomètre *m.*

tensiụne *f.* **1.** *(el.)* tension *f.*, voltage *m.* **2.** *(fiz., med.)* pression *f.* **3.** *(fig.)* attention soutenue; attente impatiente. **4.** *(fam.)* rapports tendus; désacord *m.*

tentạ *vt.* tenter; séduire.

tentạcul *n.* *(zool.)* tentacule *m.*

tentaculạr, ~**ă** *adj.* *(zool.)* tentaculaire.

tentatịvă *f.* tentative *f.*, essai *m.*

tentạție *f.* tentation *f.*

tẹntă *f.* teinte *f.*; nuance *f.*

teocrạt *m.* théocrate *m.*

teocrạtic, ~**ă** *adj.* théocratique.

teocrạție *f.* théocratie *f.*

teodolịt *n.* *(tehn.)* théodolite *m.*

teogọnic, ~**ă** *adj.* *(rel.)* théogonique.

teogonịe *f.* *(rel.)* théogonie *f.*

teolọg *m.* théologien *m.*

teolọgic, ~**ă** *adj.* théologique.

teologịe *f.* théologie *f.*

teorẹmă *f.* *(mat.)* théorème *m.*

teorẹtic, ~**ă** **I.** *adj.* théorique. **II.** *adv.* théoriquement.

teoreticiạn *m.* théoricien *m.*
teoretizạ *vt.* formuler des principes.
teorịe *f.* théorie *f.*
teozọf *m.* théosophe *m.*
teozọfic, **~ă** *adj.* théosophique.
teozofịe *f.* théosophie *f.*
teracọtă *f.* terre cuite *f.*
terapeụtic, **~ă I.** *adj.* thérapeutique. **II.** *f.* thérapeutique *f.*, thérapie *f.*
terapịe *f.* thérapie *f.*, thérapeutique *f.*
terasamẹnt *n.* terrassement *m.*; *(c.f.)* remblai *m.*
terạsă *f.* terrasse *f.*
terchea-bẹrchea *m.* *(fam.)* vaurien *m.*
tẹrci *n.* bouillie de farine, de maïs (très délayée).
terciuị *vt.* réduire en bouillie.
terebentịnă *f.* térébenthine *f.*
terẹn *n.* **1.** terrain *m.*; *~ de joc* terrain de jeu. **2.** *(fig.)* champ d'activité; domaine *m.* **3.** *(sport)* stade *m.* **4.** *(agr.)* terroir *m.* **5.** piste *f.*; *~ de antrenament* piste d'entraînemment // *(sport)* *afară din ~* hors-jeu *m.*; off-side *m.*
terẹstru, -tră *adj.* terrestre.
terfelị *vt.* **1.** souiller. **2.** *(fig.)* insulter; traîner dans la boue.
terfelịt, **~ă** *adj.* **1.** sali, ~e; souillé, ~e. **2.** *(fig.)* compromis, ~e.
tergạl *n.* *(text.)* tergal *m.*
tergiversạ *vt.* tergiverser; remettre, différer.
tergiversạre *f.* tergiversation *f.*; ajournement *m.*; détours *m. pl.*
terịbil, **~ă I.** *adj.* terrible. **II.** *adv.* teriblement; excessivement.
teritoriạl, **~ă** *adj.* territorial, ~e.
teritọriu *n.* territoire *m.*
termạl, **~ă** *adj.* *(despre izvoare minerale)* thermal, ~e.
tẹrme *f. pl.* thermes *m. pl.*, établissement thermal.
tẹrmen¹ *m.* terme *m.*, mot *m.*, expression *f.*; *a fi în ~i buni cu...* être en bons termes avec..., vivre en bonne intelligence avec...
tẹrmen² *n.* terme *m.*, délai *m.*; *în (la) ~* à terme, à temps; *în ~ de...* dans le délai de...
tẹrmic, **~ă** *adj.* thermique.
terminạ *vt. vr.* (se) terminer, finir, (s')achever // *(fam.) s-a terminat cu el!* c'en est fait de lui!
terminạl, **~ă** *adj.* terminal, ~e.
terminạre *f.* achèvement *m.*
terminạție *f.* *(gram.)* terminaison *f.*; desinence *f.*
terminolọgic, **~ă** *adj.* terminologique.
terminologịe *f.* terminologie *f.*
tẹrmo- *elem. de comp.* thermo-.
termocautẹr *n.* thermocautère *m.*
termocentrạlă *f.* centrale thermique.
termodinạmică *f.* thermodynamique *f.*
termoelẹctric, **~ă** *adj.* thermoélectrique.
termoelectricitạte *f.* thermoélectricité *f.*
termoficạre *f.* (installation de) chauffage par circulation de vapeur.
termofọr *n.* bouillotte *f.*
termogrạf *n.* thermographe *m.*
termomẹtru *n.* thermomètre *m.*
termonucleạr, **~ă** *adj.* thermonucléaire.
termoregulatọr, **termostạt** *n.* thermostat *m.*
tẹrmos *n.* thermos *f.*
tern, **~ă** *adj.* **1.** terne. **2.** *(fig.)* morne; monotone.
teroạre *f.* terreur *f.*
terorist, **~ă** *adj., m.f.* terroriste.
terorizạ *vt.* terroriser.
tertịp *n.* subterfuge *m.*, ruse *f.*
terț, **~ă** *adj.* tiers, tierce.
terțẹt *n.* *(muz.)* tercet *m.*, trio *m.*
tescovịnă *f.* eau-de-vie de marc *m.*
tescuị *vt.* pressurer (des raisins, des fruits).
tescuịre *f.* pressurage (des raisins, des fruits) *m.*
tescuịt, **~ă** *adj.* *(despre struguri, fructe)* pressuré, ~e.
test *n.* test *m.*, épreuve *f.*
testạ *vt.* *(jur.)* tester.
testamẹnt *n.* testament *m.*
testamentạr, **~ă** *adj.* testamentaire.
testạre *f.* *(jur.)* legs *m.*
testatọr *m.* *(jur.)* testateur *m.*
testịcul *n.* *(anat.)* testicule *m.*
teşchereạ *f.* *(fam.)* bourse *f.*
teşị *vt. vr.* (s')aplatir.
teşịt, **~ă** *adj.* aplati, ~e.
tetạnic, **~ă** *adj.* *(med.)* tétanique.
tetanịe *f.* *(med.)* tétanie *f.*
tetạnos *n.* *(med.)* tétanos *m.*
teu *n.* *(tehn.)* té *m.*
tevatụră *f.* remue-ménage *m.*; tapage *m.*
text *n.* texte *m.*
textịl, **~ă I.** *adj.* textile. **II.** *f.* *(la pl.)* produits textiles *m. pl.*
textilịst, **~ă** *m.f.* ouvrier, -ère (dans l'industrie textile).
textuạl, **~ă I.** *adj.* textuel, ~le. **II.** *adv.* textuellement.
tezạur *n.* trésor *m.*
tezaurizạ *vt.* *(fam.)* thésauriser, amasser de l'argent.
tezaurizạre *f.* *(fam.)* thésaurisation *f.*
tẹză *f.* **1.** thèse *f.* **2.** épreuve écrite.
tiạră *f.* tiare *f.*; triple couronne.
tibia *f.* *(anat.)* tibia *m.*
tic *n.* tic *m.*; *a avea ~uri* avoir des tics, des manies.
ticăị *vi.* **1.** *(despre inimă)* palpiter. **2.** *(despre mecanisme)* faire tic tac.
ticălọs, -oạsă I. *adj.* **1.** indigne, misérable. **2.** *(înv.)* pauvre. **II.** *m.f.* canaille.
ticăloşị *vr.* **1.** s'acoquiner, s'encanailler. **2.** *(înv.)* tomber dans la misère.
ticăloşịe *f.* **1.** (état de) décadence morale, indignité *f.* **2.** *(înv.)* pauvreté *f.*, infortune *f.*
tichẹt *n.* ticket *m.*
tichịe *f.* calotte *f.*; bonnet *m.*
ticluị *vt.* **1.** arranger, disposer. **2.** inventer; tourner les choses (pour induire en erreur); forger de toutes pièces. **3.** rédiger (rapidement); *(fam.)* bâcler.
ticsị *vt.* entasser.
ticsịt, **~ă** *adj.* bondé, ~e; bourré, ~e.
tịfic, **~ă** *adj.* *(med.)* typhique.
tịflă *f.* *a da cu tifla* faire la nique.
tifoịdă *f.* *(med.)* *febră ~* fièvre typhoïde.
tifọn *n.* gaze (hydrophile) *f.*
tịfos *n.* *(med.)* typhus *m.*
tigạie *f.* poêle (à frire) *f.*
tighẹl *n.* piqûre *f.*, arrière point *m.*
tighelị *vt.* coudre à point arrière.
tighelịre *f.* couture à point arrière.
tighelịt, **~ă** *adj.* cousu(e) à point arrière.
tigru *m.* *(zool.)* tigre *m.*

tigvă *f.* **1.** crâne *m.*, tête *f.* **2.** *(bot.)* calebasse *f.*

tịhnă *f.* calme *m.*, tranquillité *f.*; aise *f.* **2.** loisir *m.*, repos *m.* // *în* ~ **a.** tranquillement, paisiblement; **b.** à loisir.

tihnị *vi.* *(cu dat.)* jouir (tranquillement) de; se sentir à l'aise.

tihnịt, **~ă** *adj.* calme; paisible.

tịjă *f.* **1.** *(bot.)* tige *f.* **2.** *(tehn.)* tige *f.*, barre *f.*

tim *n.* *(sport)* team *m.*

timbrạ *vt.* timbrer, mettre un timbre-poste // *a ~ o scrisoare* affranchir une lettre.

timbrạre *f.* timbrage *m.*

timbrạt, **~ă** *adj.* marqué d'un timbre // *scrisoare ~ă* lettre affranchie.

tịmbru^{1} *n.* timbre-poste *m.*

tịmbru^{2} *n.* *(muz.)* timbre *m.*

timịd, **~ă I.** *adj.* timide. **II.** *adv.* timidement.

timiditạte *f.* timidité *f.*

timọl *m.* *(med.)* thymol *m.*

timọnă *f.* *(mar.)* gouvernail *m.*; timon *m.*

timonerịe *f.* *(mar.)* timonerie *f.*

timoniẹr *m.* *(mar.)* timonier *m.*

timorạt, **~ă** *adj.* timoré, ~e.

timp I. *n.* **1.** temps *m.*; *la (din)* ~ à temps, au bon moment; *în același* ~ **a.** en même temps; simultanément; **b.** ensemble; *peste cîtva* ~ d'ici quelque temps; *între* ~ entre temps; dans l'intervalle; *(sport)* ~ *de odihnă* temps mort, time-out *m.* **2.** époque *f.* // *mult* ~ longtemps; *cu ~ul* **a.** petit à petit; **b.** à la longue; *în scurt* ~ à bref délai; *(în) tot ~ul* sans cesse; *în (pe) ~ul...* durant, pendant; *pe ~uri* autre fois, jadis; *cît ~...* tant que... **II.** *m.* *(tehn.)* temps *m.*

timpạn *n.* **1.** *(anat.)* tympan *m.* **2.** *(muz.)* timbale *f.*

timpurịu, **-ịe I.** *adj.* précoce; prématuré, ~e. **II.** *adv.* **1.** de bonne heure. **2.** prématurément.

tịnă *f.* *(reg.)* boue *f.*, fange *f.*

tinctụră *f.* *(farm.)* teinture *f.*

tịndă *f.* *(pop.)* **1.** vestibule *m.* **2.** galerie ouverte (qui entoure les maisons paysannes).

tịnde *vi.* tendre (vers), aspirer (à).

tịne *pron. pers.* v. **tu.**

tinerẹl, **-ịcă I.** *adj.* assez jeune; *(fam.)* jeunet, ~te. **II.** *m.* jouvenceau *m.*

tinerẹsc, **-eạscă** *adj.* jeune.

tinerẹște *adv.* à la manière des jeunes.

tinerẹt *n.* jeunesse *f.*; l'ensemble des jeunes.

tinerẹțe f. jeunesse *f.*

tinerịme *f.* v. **tinerẹt.**

tingịre *f.* casserolle (en cuivre) *f.*; bassine *f.*

tinicheạ *f.* **1.** fer-blanc *m.*, tôle *f.* **2.** bidon *m.* récipient (en fer-blanc) *m.* // *(fam.) a fi (a rămîne)* ~ être fauché(e), être sans le sou.

tinichigerịe *f.* ferblanterie *f.*

tinichigịu *m.* ferblantier *m.*

tip^{1} *m.* *(fam.)* type *m.*, individu *m.*; mec *m.*

tip^{2} *n.* type *m.*, modèle *m.*

tipạr *n.* **1.** imprimerie *f.*, presse *f.*; *sub* ~ sous presse. **2.** moule *f.*, matrice *f.*; patron *m.* // *a da la* ~ faire imprimer; publier; *a ieși de sub* ~ paraître.

tiparnịță *f.* *(înv.)* typographie *f.*

tipărị *vt.* **1.** imprimer; publier, éditer. **2.** marquer une empreinte.

tipărịre *f.* impression *f.*

tipăritụră *f.* ouvrage imprimé; publication *f.*

tipic, **~ă I.** *adj.* typique, caractéristique; spécifique. **II.** *adv.* typiquement. **III.** *n.* **1.** habitude *f.* **2.** formule stéréotypée. **3.** rituel *m.*

tipicạr, **~ă** *adj.* *(despre oameni)* formaliste; méticuleux, -euse.

tipizạ *vt.* **1.** *(lit.)* rendre typique. **2.** *(în industrie)* standardiser.

tipizạre *f.* standardisation (des produits industriels) *f.*

tipizạt, **~ă** *adj.* *(despre produse industriale)* standardisé, ~e.

tipogrạf *m.* typographe *m.*; imprimeur *m.*

tipogrạfic, **~ă I.** *adj.* typographique; *întreprindere ~ă* entreprise typographique. **II.** *adv.* typographiquement.

tipografịe *f.* typographie *f.*; imprimerie *f.*

tipsịe *f.* **1.** plateau *m.* **2.** cymbale *m.*

tiptịl *adv.* **1.** furtivement, à pas de loup. **2.** en cachette.

tir *n.* *(sport)* tir *m.*

tirạdă *f.* *(teatru)* tirade *f.*

tirạj *n.* tirage (d'une publication) *m.*

tirạn *m.* tyran *m.*

tirạnic, **~ă I.** *adj.* tyrannique. **II.** *adv.* tyranniquement.

tiranịe *f.* tyrannie *f.*

tiranizạ *vt.* tyranniser.

tirạnt *m.* *(constr.)* tirant *m.*

tirbușọn *n.* tire-bouchon *m.*

tirfọn *n.* *(tehn.)* tire-fond *m.*

tiroịdă *adj.*, *f.*, (glande) thyroïde.

tiroidiạn, **~ă** *adj.* thyroïdien, ~ne *f.*

tirolẹz, **~ă** *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* tyrolien, ~ne.

titạn *n.* *(met.)* titane *m.*

titạnic, **~ă** *adj.* *(mit.)* titanesque, titanique.

titirẹz *n.* toupie *f.*

tịtlu *n.* **1.** titre *m.* **2.** grade *m.*, qualification *f.* // *a da (un)* ~ intituler; *cu ~ de...* en qualité de...

titrạt, **~ă** *adj.* titré, ~e.

titulạr, **~ă** *adj.* titulaire.

titulatụră *f.* titre *m.*

tiv *n.* ourlet *m.*

tivị *vt.* ourler.

tivitụră *f.* **1.** ourlet *m.* **2.** bordure *f.*

tiz, **~ă** *m. f.* homonyme.

tizạnă *f.* tisane *f.*

tîlc *n.* sens *m.*, signification *f.* // *cu* ~ **a.** sensément, judicieusement; **b.** sous-entendu, ~e.

tîlcuị *vt.* expliquer, interpréter.

tîlcuịre *f.* interprétation *f.*; traduction *f.*

tîlhạr *m.* **1.** brigand *m.*, bandit *m.* **2.** *(fam.)* gamin *m.*, polisson *m.*

tîlhărịe *f.* brigandage *m.*

tîmp, **~ă** *adj.* stupide, idiot, ~e.

tîmpẹnie *f.* bêtise *f.*, stupidité *f.*, imbecillité *f.*

tîmpị *vt. vr.* (s')abêtir, (s')idiotiser; (s')abrutir.

tîmpịre *f.* abrutissement *m.*, abêtissement *m.*

tîmpịt, **~ă** *adj.* **1.** abruti, ~e. **2.** idiot, ~e.

tîmplạr *m.* menuisier *m.*

tîmplă^{1} *f.* *(anat.)* tempe *f.*

tîmplă^{2} *f.* *(bis.)* rétable *m.*

tîmplărịe *f.* menuiserie *f.*

tînăr, **~ă** *adj.*, *m.f.* jeune.

tîndălị *vi.* lambiner, musarder; perdre son temps.

tînguị *vt.* *vr.* (se) plaindre, (se) lamenter.

tînguiạlă *f.* plainte *f.*

tînguiọs, -oạsă *adj.* *(poet.)* triste; plaintif, -ive.

tînguịre *f.*, **tînguịt** *n.* *(poet.)* lamentation *f.*; plainte *f.*

tînguitọr, -oạre *adj.* *(poet.)* douloureux, -euse; suppliant, ~e.

tînjạlă *f.* *a se lăsa pe* ~ se laisser aller à la paresse, paresser.

tînjị *vi.* **1.** *(despre oameni)* languir. **2.** *(despre plante)* se faner.

tîrcọl *n.* *a da tîrcoale* tourner autour..., rôder.

tîrfă *f.* prostituée *f.*

tîrg *n.* **1.** ville *f.* **2.** marché *m.*, foire *f.* **3.** *(fam.)* transaction *f.* // *a face* ~*ul* tomber d'accord.

tîrgovẹț, -eạță *m.f.* citadin, ~e.

tîrguị **I.** *vt.* acheter, faire des achats. **II.** *vr.* marchander.

tîrguiạlă *f.* **1.** achat *m.*, emplette *f.* **2.** marchandage *m.*

tîrgușọr *n.* petite bourgade.

tîrî **I.** *vt.* **1.** traîner. **2.** entraîner, mener avec soi; emporter. **II.** *vr.* **1.** *(despre oameni)* se traîner. **2.** *(despre animale)* ramper. **3.** traîner, pendre (jusqu'à terre).

tîrîie-brîu *m.* *(fam.)* vaurien *m.*

tîrîș *adv.* en traînant, en rampant // ~*-grăpiș* cahin-caha.

tîrîtọr, -oạre *adj.* *(despre plante, animale)* rampant, ~e.

tîrîtụră *f.* être abject; femme de mauvaise vie.

tîrnăcọp *n.* pic *m.*, pioche *f.*

tîrnosị *vt.* consacrer une église.

tîrnosịre *f.* consécration d'une église.

tîrșị *vt.* traîner les pieds.

tîrșîịt, ~ă *adj.* *(despre mers, picioare)* traînant, ~e.

tîrtịță *f.* croupion *m.*

tîrzịu, -ịe **I.** *adj.* tardif, -ive. **II.** *n.* *într-un* ~ **a.** au bout d'un certain temps; **b.** sur le tard. **III.** *adv.* tard, tardivement; *prea* ~ trop tard; après coup.

toalẹtă *f.* **1.** toilette *f.* **2.** cabinet d'aisance.

toạmnă *f.* automne *m.*; *de* ~ **a.** automnal; **b.** pour l'automne.

toạne *f.* *pl.* caprices *m.* *pl.* // *cu* ~ capricieux, -euse; *în* ~ *bune* de bonne humeur.

toạrce *vi.* **1.** tordre, filer. **2.** *(despre pisici)* ronronner.

toạrtă *f.* **1.** anse *f.* **2.** anneau (de métal) *m.* // *prieteni la* ~ de grand amis.

toạst *n.* toast *m.*; ~ *de bun-sosit* toast de bien-venue; *a închina un* ~ *(în cinstea...)* porter un toast (à...), toaster.

toastạ *vi.* toaster, porter un toast.

tọbă *vf.* **1.** tambour *m.* **2.** treuil *m.*, tambour à cable. **3.** charcuterie *f.* **4.** carreau (au jeu de cartes) *m.* // *a bate toba* **a.** tambouriner; **b.** ébruiter, crier sur les toits.

tobogạn *n.* toboggan *m.*

tobośạr *m.* **1.** tambour *m.* **2.** tambourineur *m.*

toc¹ *n.* **1.** étui *m.* **2.** cadre *m.*, huisserie (d'une porte, d'une fenêtre) *f.* **3.** porte-plume *m.* // ~ *rezervor* stylo *m.*; ~ *cu pastă* stylobille *m.*

toc² *n.* talon (de chaussure) *m.*

tocạ **I.** *vt.* hacher (menu) // *a* ~ *la verzi și uscate (cîte-n lună și-n stele)* conter des blagues; *(fam.)* *a* ~ *bani* gaspiller; *a* ~ *la cap* rompre la tête, rebattre les oreilles (à). **II.** *vi.* tirer les cloches; sonner l'angelus.

tocạnă *f.* ragoût *m.*

tocạt, ~ă *adj.* haché(e) menu; broyé, ~e.

tocạtă *f.* *(muz.)* toccata *f.*

tọcă *f.* toque *f.*

tocătọr *n.* hachoir *m.*, tranchoir *m.*

tocatụră *f.* hachis *m.*

tocị **I.** *vt.* *vr.* **1.** (s')émousser; (s')épointer. **2.** *(fig.)* (s')user. **II.** *vi.* *(fam.)* piocher (ses leçons).

tocilạr **I.** *m.* rémouleur *m.*, repasseur *m.* **II.** *adj.* *(fig.)* bûcheur, -euse.

tocịlă *f.* meule *f.*, pierre à aiguiser; *a da la* ~ (faire) aiguiser.

tocilărịe *f.* atelier du rémouleur.

tocịre *f.* épointement *m.*

tocịt, ~ă *adj.* **1.** émoussé, ~e; épointé, ~e. **2.** *(fig.)* usé, ~e; *îmbrăcăminte* ~*ă* vêtements élimés.

tọcmai *adv.* **1.** juste, justement, precisément. **2.** exactement, tout à fait // ~ *bine* **a.** à point; **b.** très à propos.

tocmeạlă *f.* **1.** marchandage *m.* **2.** arrangement *m.*, accord *m.*

tocmị **I.** *vr.* **1.** marchander. **2.** s'engager. **II.** *vt.* engager, prendre à gages.

tọgă *f.* *(ist.)* toge *f.*

toi *n.* point culminant, beau milieu (d'une action) // *petrecerea e în* ~ la fête bat son plein.

toiạg *n.* bâton *m.*, verge *f.*

tolănị *vr.* se prélasser.

tọlbă *f.* **1.** carquois *m.* **2.** *(fam.)* sacoche *f.*

tolerạ *vt.* **1.** tolérer; permettre. **2.** supporter; admettre.

tolerạbil, ~ă *adj.* **1.** tolérable. **2.** supportable.

tolerạnt, ~ă *adj.* tolérant, ~e; indulgent, ~e.

tolerạnță *f.* tolérance *f.*; indulgence *f.*

tom *n.* tome *m.*, volume *m.*

tomạtă *f.* *(reg.)* tomate *f.*

tọmbolă *f.* tombola *f.*

tomnạtic, ~ă *adj.* **1.** automnal, d'automne. **2.** tardif, -ive; attardé, ~e. // *flăcău* ~ vieux garçon.

ton¹ *m.* *(iht.)* thon *m.*

ton² *n.* **1.** ton *m.*, inflexion de la voix. **2.** tonalité *f.*

tonạj *n.* tonnage *m.* // *mare* ~ poids lourd.

tonalitạte *f.* tonalité *f.*

tọnă *f.* *(metr.)* tonne *f.*

tọnic, ~ă *adj.* tonique; fortifiant.

tonicitạte *f.* tonicité *f.*

tonificạ *vt.* tonifier; fortifier.

tont, toạntă *adj.*, *m.f.* nigaud, ~e; benêt, ~e.

top¹ *n.* rame (de papier) *f.*

top² *n.* *(la concursurile de șlagăre)* top *m.*

topạz *n.* *(mineral.)* topaze *f.*

topẹnie *f.* *(fam.)* désastre *m.*, ruine *f.*

topị **I.** *vr.* fondre, se dissoudre // *a se* ~ *(pe picioare)* **a.** dépérir; **b.** sécher sur pied; *a se* ~ *de dragul...* être fou de... **II.** *vt.* **1.** fondre. **2.** *(fig.)* consumer // *a* ~ *cînepă* rouir du chanvre.

tọpic, **~ă** **I.** *adj.* **1.** topique. **2.** toponymique. **II.** *f.* *(lingv.)* topique *f.*

topịre *f.*, **topịt¹** *n.* fonte *f.*; fusion *f.*

topịt², **~ă** *adj.* **1.** fondu, ~e; dissous, -oute. **2.** *(fig.)* épuisé, ~e.

topitọr *m.* fondeur *m.*

topitorịe *f.* fonderie *f.*

topogrạf *m.* topographe *m.*

topogrạfic, **~ă** **I.** *adj.* topographique. **II.** *adv.* topographiquement.

topografịe *f.* topographie *f.*

topometrịe *f.* arpentage *m.*

topomẹtru *m.* arpenteur *m.*; géométre *m.*

toponịmic, **~ă** *adj.* toponymique.

toponimịe *f.* **1.** toponomastique *f.* **2.** toponymie *f.*

topọr *n.* hache *f.*; *din ~* grossier, taillé à coups de hache.

toporạș *m.* *(bot.)* violette *f.*

toporịșcă *f.* herminette *f.*

toptạn *n.* *cu ~ul* en gros, en bloc; à foison.

torace *n.* *(anat.)* thorax *m.*

toracic, **~ă** *adj.* *(anat.)* thoracique.

torcător, **-oare** *m.f.* fileur, -euse.

torcătorịe *f.* filature *f.*

torcătụră *f.* tordage *m.*

toreadọr *m.* toréador *m.*, toréro *m.*

torent *n.* torrent *m.*, courant d'eau violent.

torențiạl, **~ă** *adj.* **1.** *(despre ploaie)* torrentiel, ~le; à verse. **2.** *(despre rîuri, fluvii)* rapide; violent, ~e; tumultueux, -euse.

torịd, **~ă** *adj.* torride, brûlant, ~e.

toroipạn *n.* *(reg.)* massue *f.*

toropeạlă *f.* **1.** torpeur *f.*; somnolence *f.* **2.** *(fig.)* apathie *f.*

toropị *vt.* alanguir; engourdir.

toropịre *f.* alanguissement *m.*; engourdissement *m.*

toropịt, **~ă** *adj.* alangui, ~e; languissant, ~e; amolli, ~e.

toropitọr, **-oạre** *adj.* amollissant, ~e; languissant, ~e.

torpilạ *vt.* **1.** *(mil., mar.)* torpiller. **2.** *(fig.)* faire échouer.

torpịlă *f.* *(mil., mar.)* torpille *f.*

torpilọr *n.* *(mil., mar.)* torpilleur *m.*

torș¹ *n.* *(text.)* filage *m.*

tors² *n.* *(anat.)* torse *m.*

torsạdă *f.* torsade *f.*

torsiune *f.* *(med.)* torsion *f.*

tort¹ *n.* **1.** fil retors. **2.** toile (de lin, de chanvre) *f.*

tort² *n.* gâteau (de forme ronde) *m.*; tarte *f.*

torturạ *vt.* **1.** torturer. **2.** *(fig.)* tourmenter (vivement).

torturạre *f.* torture *f.*

torturat, **~ă** *adj.* *(fig.)* torturé, ~e; tourmenté, ~e (par).

tortụră *f.* **1.** torture *f.*, supplice *m.* **2.** *(fig.)* tourment *m.*

tọrță *f.* torche *f.*, flambeau *m.*, brandon *m.*

tos *adj. invar.* *zahăr ~* sucre cristallisé, semoule de sucre.

tot, **toạtă** **I.** *adj.* tout, ~e; entier, -ère *(fig.)* *lume de toată mîna* toute sorte de gens // *pentru nimica toată* pour moins que rien; *e ~ aia* c'est (toujours) la même chose; *~ omul* chacun; *cu toate acestea* **a.** pourtant, cependant; **b.** n'empêche; *de toată ziua* journalier, -ère; quotidien, -enne; *în ~ locul* partout. **II.** *pron. nehot.* tout; *cu toții* tous; *cu ~ul* **a.** au total, en totalité; **b.** tout à fait, complètement // *cu ~ul și cu ~ul* entièrement; *cu toate că...* quoique, malgré. **III.** *adv.* **1.** souvent; toujours. **2.** sans cesse sans trève. **3.** de plus en plus. **4.** exclusivement. **5.** seulement, rien que. **6.** de même, pareillement. **7.** pourtant; quand même // *de ~* **a.** complètement, tout à fait; **b.** pour de bon; *~ e bine că...* c'est encore heureux que...; *prea de ~* (c'est) trop fort; *să ~ aibă...* il doit avoir dans les... **IV.** *n.* tout *m.*; *~ul este să...* le tout est de... // *să facem ~ul pentru a...* il faut mettre tout en œuvre pour...

totạl, **~ă** **I.** *adj.* entier, -ère; complet, -ète. **II.** *n.* total *m.*, montant *m.*

totalitạr, **~ă** *adj.* totalitaire.

totalitạte *f.* totalité *f.*

totalizạ *vt.* totaliser; compter au total.

totalmẹnte *adv.* totalement, entièrement.

totdeaụna *adv.* toujours // *din ~* de tout temps; *pentru ~* à jamais.

totodạtă *adv.* en même temps, simultanément.

tọtuna *adv.* pareillement, égal // *este ~* c'est tout comme, c'est kif-kif.

tọtuși *adv.* toutefois, néanmoins, pourtant; à tout prendre.

tovarạș, **~ă** *m.f.* **1.** camarade. **2.** compagnon *m.*; *(fam.)* copain, copine. **3.** associé, ~e.

tovărășẹsc, **-eạscă** *adj.* de camarade; amical, ~e.

tovărășịe *f.* **1.** camaraderie *f.* **2.** compagnie *f.* // *a face ~* **a.** se lier d'amitié; **b.** s'associer (dans un but commun).

tọxic, **~ă** *adj.* toxique.

toxicitạte *f.* toxicité *f.*

trabục *n.* cigare *f.*

trac *n.* *(fam.)* *a avea ~* avoir le trac.

tracasạ *vt.* tracasser; harceler.

tracasạre *f.* tracasserie *f.*; tracas *m.*

tracasạt, **~ă** *adj.* tracassé, ~e; harcelé, ~e.

tractọr *n.* tracteur *m.*

tractorịst, **~ă** *m.f.* tractoriste.

tracțiune *f.* traction *f.*

tradițịe *f.* tradition *f.*

tradiționạl, **~ă** **I.** *adj.* traditionnel, ~le. **II.** *adv.* traditionnellement.

tradiționalism *n.* traditionalisme *m.*

tradiționalịst, **~ă** *adj., m.f.* traditionaliste.

traducătọr, **-oare** *m.f.* traducteur, -trice.

tradụce *vt.* **1.** traduire; *(fig.)* *a ~ în fapte* traduire dans les faits. **2.** *(fig.)* représenter, exprimer.

tradụcere *f.* **1.** traduction *f.* **2.** interprétation *f.*

traductịbil, **~ă** *adj.* traduisible.

trafịc *n.* **1.** trafic *m.* **2.** vente illicite; marché noir.

traficạ *vi.* trafiquer.

traficạnt, **~ă** *m.f.* trafiquant, ~e; trafiqueur, -euse.

trạge **I.** *vt.* **1.** tirer, allonger. **2.** (en)traîner (avec soi). **3.** arracher, extraire (d'un contenant). **4.** *(fig.)* endurer, supporter; pâtir. **5.** frapper: asséner des coups. **6.** tracer (des lignes), dessiner. **7.** *(mil.)* tirer; *a ~ un foc de revolver* tire un coup de revolver // *a ~ perdeaua* **a.** relever le rideau; **b.** baisser le rideau; *a ~ profit* profiter; *a ~ sforile* machiner; *a ~ pe sfoară* duper; rouler; *a ~ la răspundere* demander compte (à); *a ~ în piept* inhaler, absorber; *(fam.) a ~ un somn* faire un somme; *a ~ un chef* faire ripaille; *a ~ o palmă* flanquer une gifle, souffleter. **II.** *vi.* **1.** (+ **la**) se diriger vers... **2.** aspirer à...; *a ~ a bine* aspirer au bien-être. **3.** (+ **la**) s'arrêter; prendre gîte, descendre (chez) // *a ~ cu urechea* espionner, épier; *a ~ cu ochiul* regarder à la dérobée; *a ~ cu buretele* passer à l'éponge. **III.** *vr.* **1.** se traîner. **2.** (+ **din**) provenir (de), dériver (de); descendre (de) // *a se ~ la față* maigrir; *a se ~ înapoi* se retirer, reculer.

tragediạn, ~ă *m.f.* tragédien, ~ne.

tragedịe *f. (lit.)* tragédie *f.*

trạgere *f.* tirage *m.* // *~ pe sfoară* tromperie *f.*, duperie *f.*; *~ de inimă* zèle *m.*, ardeur *f.*; *fără ~ de inimă* à contrecœur.

trạgic, ~ă *adj.* tragique.

tragicomedịe *f.* tragi-comédie *f.*

tragicọmic, ~ă *adj.* tragi-comique.

tragịsm *n.* caractère tragique.

trahẹe *f. (anat.)* trachée-artère *f.*

traheịtă *f. (med.)* trachéite *f.*

trai *n.* **1.** existence *f.*, vie *f.* **2.** train de vie, aise *f.* **3.** vie en commun; cohabitation *f.*

traiẹct *n.* trajet *m.*; tracé *m.*

traiectọrie *f. (mil.)* trajectoire *f.*

trạilă *f.* pont de bateau, bac *m.*

trạinic, ~ă *adj.* durable, solide; résistant, ~e.

trạistă *f.* besace *f.*

trambalạ *vi.* se déplacer (inutilement) d'un endroit à l'autre.

trambulịnă *f.* tremplin *m.*

trạmpă *f.* troc *m.*; *a face trampa* troquer.

tramvại *n.* tramway *m.*, *(fam.)* tram *m.*

tranc *interj.* crac! vlan!

trandafịr *m.* **1.** rosier *m.* **2.** rose *f.*

trandafirịu, -ịe *adj.* rose; *a vedea viața în ~* voir la vie en rose.

trans- *elem. de comp.* trans-.

transalpịn, ~ă *adj.* transalpin, ~e.

transatlạntic, ~ă *adj.*, *n.* transatlantique.

trạnsă *f.* transe *f.*, état d'hypnose.

transbordạ *vt. (c.f. mar.)* transborder.

transbordạre *f. (c.f. mar.)* transbordement *m.*

transbordọr *n. (c.f. mar.)* transbordeur *m.*

transcarpạtic, ~ă *adj.* transkarpatique.

transcendẹnt, ~ă *adj. (fil.)* transcendant, ~e.

transcendentạl, ~ă *adj.* **1.** *(fil.)* transcendantal, ~e. **2.** métaphysique.

transcendẹnță *f. (fil.)* transcendance *f.*

transcrịe *vt.* transcrire; copier.

transcriẹre *f.* transcription *f.*; copie *f.*

transfẹr *n.* **1.** transfert *m.* **2.** transfèrement *m.* **3.** mutation *f.*, changement *m.*

transferạ **I.** *vt. vr.* (se) transférer. **II.** *vt. (jur.)* transmettre.

transferạre *f.* **1.** transfert *m.* **2.** transmission *f.*

transferạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre funcționari)* transféré, ~e. **2.** *(jur., despre bunuri)* transmis, ~e.

transfigurạ *vt. vr.* (se) transfigurer.

transfigurạre *f.* transfiguration *f.*

transfigurạt, ~ă *adj.* transfiguré, ~e.

transformạ **I.** *vt. vr.* (se) transformer. **II.** *vt. vi. (la rugbi)* transformer.

transformạbil, ~ă *adj.* transformable.

transformạre *f.* **1.** transformation *f.* **2.** changement *m.*

transformatọr, -oạre **I.** *adj.* transformateur, -trice. **II.** *n. (tehn.)* transformateur *m.*

transformẹr *m. (la rugbi)* transformeur *m.*

transformịsm *n. (biol.)* transformisme *m.*; évolutionisme *f.*

transfụg *m.* transfuge *m.*

transfụzie *f. (med.)* transfusion *f.*

transgresiụne *f.* transgression *f.*

transhumạnt, ~ă *adj.* transhumant, ~e.

transhumạnță *f.* transhumance *f.*

transilvănẹan, ~că **I.** *adj.* transylvain, ~e. **II.** *m.f.* Transylvanien, ~ne.

transịstor *n. (radio)* transistor *m.*

translạtor, -oạre *m.f.* interprète, traducteur, -trice.

translạție *f. (geom.)* translation *f.*; déplacement *m.*

transliterạție *f. (filol.)* translitération *f.*, transcription (dans un autre alphabet) *f.*

translucịd, ~ă *adj.* translucide.

translucidităte *f.* translucidité *f.*

transmisịbil, ~ă *adj.* transmisible.

transmisibilitạte *f.* transmissibilité *f.*

transmịsie, transmisiụne *f.* transmission *f.* // *~ radiofonică* émission radiophonique.

transmịte *vt.* **1.** transmettre. **2.** *(jur.)* transférer. **3.** *(fig.)* communiquer; répandre, propager.

transmịtere *f.* **1.** transmission *f.* **2.** émission *f.*

transmițătọr, -oạre *adj. (tehn.)* transmetteur, -trice.

transmutạție *f. (chim.)* transmutation *f.*

transparẹnt, ~ă *adj.* **1.** transparent, ~e. **2.** *(fig.)* diaphane.

transparẹnță *f.* transparence *f.*

transperạnt *n.* store *m.*, jalousie *f.*

transpirạ *vi.* transpirer.

transpirạt, ~ă *adj.* trempé(e) de sueur.

transpirạție *f.* transpiration *f.*, sueur *f.*

transplạnt *n. (chir.)* greffe *f.*

transplantạ *vt.* transplanter // *(chir.) a ~ un organ* faire une greffe.

transplantạre *f.* transplantement *i.*

transplantạt, ~ă *adj.* **1.** transplanté, ~e. **2**; *(chir.)* greffé, ~e.

transpọrt *n.* **1.** transport *m.* **2.** *(fig.)* enthousiasme *m.*; délire *m.*

transportạ **I.** *vt*; transporter, véhiculer. **II.** *vr.* se transporter; se rendre (sur..., dans...).

transportạbil, ~ă *adj.* transportable.

transportạre *f.* transport *m.*; transportation *f.*

transportạt, ~ă *adj. (despre oameni)* transporté, ~e; enthousiasmé, ~e; en délire.

transportọr *n. (tehn.)* transporteur *m.*

transpụne *vt.* **1.** transposer. **2.** *(muz.)* changer de tonalité.

transpụnere *f.* **1.** transposition *f.* **2.** *(muz.)* changement de tonalité.

transvazạ *vt.* transvaser.

transvazạre *f.* transvasement *m.*,

transversạl, ~ă *adj.* transversal, ~e.

tranșạ **I.** *vt.* trancher (un conflict, une situation difficile). **II.** *vi. (fig., fam.)* contraster; trancher.

transạnt, ~ă *adj.* **1.** tranchant, ~e; catégorique; décisif, -ive. **2.** *(despre culori)* contrastant, ~e.

trạnșă *f.* tranche *f.*; portion *f.*

tranșẹe *f.* *(mil.)* tranchée *f.*

tranzạcție *f.* transaction *f.*; convention *f.*

tranzacționạl, ~ă *adj.* transactionnel, ~le.

trạnzit *n.* transit *m.*

tranzitạ *vt.* transiter, passer en transit.

tranzitịv, ~ă *adj.* *(gram., despre verbe)* transitif, -ive.

tranzitọriu, -ịe *adj.* transitoire.

tranzịție *f.* transition *f.*

trap *n.* trot *m.*; *(fam.) la ~!* au trot! vite!

trạpă *f.* **1.** trappe *f.* **2.** *(fig.)* piège (à bascule) *m.*

trapẹz *n.* *(geom.)* trapèze *m.*

trapẹză *f.* réfectoire d'un monastère.

tras, ~ă *adj.* *(despre oameni) ~ la față* amaigri, émacié; fatigué.

trasạ *vt.* tracer // *a ~ cuiva o sarcină* charger qn. d'une tâche, assigner une tâche à qn.

trasạre *f.* tracement *m.*

trasatọr *n.* traçoir *m.*

trasẹu *n.* *(în transporturi)* tracé *m.*; ligne *f.*

trasọr *n.* v. **trasatọr.**

tratạ *vt.* traiter.

tratamẹnt *n.*, **tratạre** *f.* traitement *m.*

tratạt *n.* **1.** *(jur.)* traité *m.*, accord *m.*, pacte *m.* **2.** traité *m.*, ouvrage spécial.

tratatịve *f. pl.* négociations *f. pl.*; pourparlers *m. pl.*

tratạție *f.* *(fam.)* tournée *f.*

trạtă *f.* traite *f.*, lettre de change.

traumạtic, ~ă *adj.* traumatique.

traumatịsm *n.* traumatisme *m.*

traumatologịe *f.* traumatologie *f.*

traversạ *vt.* traverser; passer à travers...

traversạre *f.* passage *m.*

travẹrsă *f.* *(constr.)* traverse *f.*, poutre transversale.

travestị *vt. vr.* (se) travestir.

travestịre *f.* travestissement *m.*

travestịt, ~ă *adj.* travesti, ~e; déguisé, ~e.

trădạ I. *vt. vr.* (se) trahir. **II.** *vt.* **1.** manquer à... **2.** *(fig.)* tromper.

trădạre *f.* trahison *f.*, traîtrise *f.*

trădătọr, -oạre *m.f.* **1.** traître, tresse. **2.** *(fig.)* hypocrite.

trăgạci *n.* gâchette (des armes à feu) *f.*

trăgătọr^{1} *n.* tire-ligne *m.*

trăgătọr^{2} *m.* **1.** *(mil.)* tireur *m.* **2.** *(la volei)* attaquant *m.* // *(sport) ~ la poartă* buteur *m.*

trăị I. *vi.* **1.** vivre; *om ~ și-om vedea* qui vivra verra. **2.** subsister; durer // *să tot trăiești!* que la vie est belle! *a ~ bine (rău) cu cineva* faire bon (mauvais) ménage avec qn. **II.** *vt.* *(fam.) a-și ~ traiul* jouir de la vie.

trăinicịe *f.* durabilité *f.*, résistance *f.*

trăncăneạlă *f.* **1.** bavardage *m.* **2.** cliquetis *m.*

trăncănị *vi.* **1.** bavarder, papoter. **2.** cliqueter.

trăncănịt *n.* v. **trăncăneạlă.**

trăpạș *adj.*, *m.* (cheval) trotteur *m.*

trăsătụră *f.* trait *m.*; *~ de caracter* trait de caractère; *~ de unire* trait d'union.

trăscău *n.* eau-de-vie très forte.

trăsnạie *f.* caprice *m.*, coup de tête.

trăsneạlă *f.* lubie *f.*, folie *f.*

trăsnet *n.* foudre *f.* // *a rămîne ca lovit de ~* rester pétrifié.

trăsnị I. *vi.* **1.** foudroyer. **2.** *(despre arme de foc)* se décharger (avec fracas) // *cum îi trăsnește prin cap* à sa tête, a sa guise. **II.** *vt.* frapper (fort); *(fam.)* porter des coups. **III.** *vr.* *(fam.)* perdre la raison.

trăsnịt, ~ă *adj.* **1.** foudroyé, ~e; frappé(e) de la foudre. **2.** *(fam., despre oameni)* toqué, ~e; timbré, ~e. **3.** *(fig., despre oameni)* pétrifié, ~e; stupéfait, ~e.

trăsụră *f.* voiture *f.*

trăsurịcă *f.* **1.** voiture légère, voiturette *f.* **2.** voiture d'enfant.

treạbă *f.* **1.** travail *m.*, activité *f.*; occupation *f.* **2.** affaire *f.*, intérêt *m.*; *a-și căuta de ~* s'occuper de ses (propres) affaires; *treaba mea!* c'est mon affaire! cela me regarde! **3.** fait *m.*, exploit *m.* **4.** *(fam.)* besogne *f.*; boulot *m.*; *a se apuca de ~* se mettre à la besogne. **5.** *(la pl.)* affaires publiques // *a se afla în ~* se donner de l'importance; *om (fẹmeie) de ~* brave homme (femme); *a avea ~* avoir à faire, être occupé (e); *a face ~* travailler; s'occuper de; *de ~* comme il faut.

treạcăt *n.* *în ~* **a.** en passant; **b.** sans approfondir; *din ~* rapidement.

treạnță *f.* loque *f.*, haillon *m.*

treạptă *f.* **1.** marche *f.* **2.** échelon *m.* **3.** *(fig.)* degré *m.*, rang *m.* **4.** état *m.*, position *f.* // *~ socială* couche sociale.

treạz, ~ă *adj.* **1.** à l'etat de veille; éveillé, ~e. **2.** *(fig.)* vif, vive; alerte. **3.** attentif, -ive; vigilant, ~e.

trebăluị *vi.* *(fam.)* bricoler.

trebuị *vi.* **1.** avoir besoin (de). **2.** être nécessaire. **3.** devoir. **4.** falloir; *trẹbuie* il (le) faut; *cum trebuie* bien; comme il faut; *dacă ar fi trebuit să...* s'il avait fallu... // *atîta i-a trebuit* il n'attendait que cela; *așa-ți trebuie* tu n'as qué ce que tu mérites; *atîta-ți trebuie!* gare à toi!

trebuinciọs, -oạsă *adj.* nécéssaire, utile.

trebuịnță *f.* **1.** besoin *m.* **2.** utilité *f.*; nécessité *f.* // *de (mare) ~* absolùment nécessaire.

trebuitọr, -oạre *adj.* v. **trebuinciọs.**

trecătoạre *f.* passage *m.*; défilé *m.*, col *m.*, pas *m.*

trecătọr, -oạre I. *adj.* **1.** passager, -ère. **2.** temporaire. **3.** *(fig.)* ephémère, périssable. **II.** *adv.* temporairement. **III.** *m.* passant *m.* piéton *m.*

trẹce I. *vi.* **1.** passer; *a ~ peste...* passer outre; *(fig.)* ne pas tenir compte de...; *a ~ drept...* passer pour... **2.** (+ de) dépasser. **3.** se transmettre, se communiquer. **4.** prendre fin; disparaître. **5.** *(despre unități de timp)* s'écouler, passer // *n-a trecut mult și...* et peu après...; *a trecut de...* il est plus de...; *nu e timpul trecut* il n'est pas trop tard; *apa ~, pietrele rămîn* l'eau conle, les pierres demeurent; *a ~ la...* proceder à... **II.** *vt.* **1.** passer; *a ~ munții* passer la montagne. **2.** passer à travers // *a ~ în condică (în registru)* inscrire; enregistrer; *a ~ cuiva averea (drepturile)* céder ses biens (ses droits); *a ~ cu vederea* **a.** omettre, négliger; **b.** fermer l'œil; *(fam.) a ~ hopul* s'en tirer; *a ~ drumul* traverser. **III.** *vr.* **1.** se faner, se flétrir. **2.** s'user. **3.** *(fig.)* vieillir // *a se ~ cu firea* prendre trop à cœur; *a se ~ cu gluma* dépasser les bornes.

trẹcere *f.* **1.** passage *m.* **2.** passe (des oiseaux migrateurs) *f.* **3.** mutation (à une autre fonction) *f.* **4.** influence *f.*; crédit *m.*; *om cu ~* personne influente // *~ cu vederea* omission *f*; *în ~* en passant; *~a unui termen* expiration d'un délai; *~ în registru* enregistrement *m.*; *~ din viaţă* décès *m.*, mort *f.*

trecụt, **~ă** **I.** *adj.* **1.** passé, ~e; d'autrefois. **2.** dernier, -ère; *anul ~* l'année dernière. **3.** vieilli, ~e; flétri, ~e. **II.** *n.* passé *m.* // *în ~* jadis, naguère; *din ~* d'autrefois, d'antan.

trefilạ *vt.* *(tehn.)* tréfiler.

trefilạre *f.*, **trefilạt** *n.* *(tehn.)* tréfilage *m.*

trefilatọr *m.* *(tehn.)* tréfileur *m.*

trẹflă *f.* trèfle *f.*

trei **I.** *num. card.*, trois. **II.** *num. ord.* (le, la) troisième; *etajul ~* le troisième étage. **III.** *m.* trois *m.*

trẹier *n.* v. **treierạt.**

treierạ *vt.* battre les céréales, égrener.

treierạt *n.* battage des céréales, égrenage *m.*

treierătoạre *f.* batteuse (pour égrener les céréales) *f.*

treierịş *n.* v. **treierạt.**

trẹilea, **trẹia** *num. ord.* *al ~ (a treia)* le (la) troisième.

treịme *f.* **1.** tiers *m.* **2.** *(rel.)* trinité *f.*

trẹisprezece *num. card.*, *m.* treize.

trẹisprezecelea, **trẹisprezecea** *num. ord.* *al ~ (a treisprezecea)* le (la) treizième.

treizẹci *num. card.*, *m.* trente.

treizẹcilea, **treizẹcea** *num. ord.* *al ~ (a treizecea)* le (la) trentième.

trẹmă *f.* tréma *m.*

tremọlo *n.* trémolo *m.*

trẹmur *n.* tremblement *m.*; frémissement *m.*

tremurạ *vi.* **1.** trembler. **2.** grelotter. **3.** frémir. **4.** *(despre lumină, flăcări)* vaciller // *a-i ~ cuiva inima de...* mourir de...

tremurạt, **~ă** **I.** *adj.* *lumină ~ă* lumière vacillante; *voce ~ă* voix tremblante; *scris ~* écriture tremblée. **II.** *n.* tremblement *m.*

tremurătọr, **-oạre** *adj.* tremblant, ~e; frémissant, ~e.

tremurịci *n.* tremblement *m.*; frisson *m.*

tremurînd, **~ă** *adj.* tremblant, ~e.

tren *n.* train *m.*; *a scăpa ~ul* **a.** manquer le train; **b.** manquer l'occasion; *(av.) ~ de aterizare* train d'atterissage // *~ subteran* métro *m.*; *(tehn.) ~ de laminare* banc d'étirage; *~ rapid* express *m.*

trenạ *vi.* traîner (en longueur).

trẹnă *f.* traîne *f.*; queue *f.*

trẹnci *n.* imperméable *m.*

trẹning *n.* survêtement des sportifs; training *m.*

trepạn *n.* *(chir., tehn.)* trépan *m.*

trepanạ *vt.* *(chir.)* trepaner.

trepanạre, **trepanạţie** *f.* *(chir.)* trépanation *f.*

trepădạ *vi.* **1.** s'affairer, s'agiter. **2.** *(despre cai)* trotter.

trepădụş *m.* homme servile; *(fam.)* saute-ruisseau *m.*

trepidạ *vi.* trépider.

trepidạnt, **~ă** *adj.* trépidant, ~e.

trepidạţie *f.* trépidation *f.*

trepiẹd *n.* trépied *m.*

treptạt, **~ă** **I.** *adj.* graduel, ~le. **II.** *adv.* graduellement, par degrés, par étapes.

trẹsă *f.* *(mil.)* galon *m.*

tresăltạ *vi.* tressaillir (de joie).

tresăltạre *f.* tressaillement (de joie) *m.*

tresărị *vi.* sursauter.

tresărịre *f.* tressaillement *m.*, haut-le-corps *m.*, sursaut *m.*

trẹstie *f.* *(bot.)* **1.** roseau *m.*, jonc *m.* **2.** canne *f.*; *~-de-zahăr* canne à sucre.

trezị **I.** *vt.* *vr.* **1.** (se) réveiller. **2.** *(fig.)* (faire) sortir de... **3.** (se) dégriser // *a ~ interesul* eveiller l'intérêt. **II.** *vr.* **1.** revenir à soi. **2.** *(fig.)* se rendre compte. **3.** *(despre alimente)* s'altérer.

trezịre *f.* **1.** réveil *m.* **2.** dégrisement *m.*

trezịt, **~ă** *adj.* *(despre alimente)* éventé, ~e.

trezorerịe *f.* trésorerie *f.*

tri- *elem. de comp.* tri-.

triạ *vt.* trier; sélectionner.

triạj *n.* triage *m.*, tri *m.*

triạnglu *n.* *(muz.)* triangle *m.*

trib *n.* tribu *f.*

tribạl, **~ă** *adj.* tribal, ~e.

tribọrd *n.* *(mar.)* tribord *m.*

tribulạţie *f.* tribulation *f.*

tribụn *m.* *(ist.)* tribun *m.*

tribunạl *n.* tribunal *m.*

tribụnă *f.* tribune *f.*

tribụt *n.* tribut *m.* // *a-şi da (a-şi aduce) ~ul* contribuer (à...).

tributạr, **~ă** *adj.* tributaire, soumis(e) à..., dépendant(e) de...

trịceps *m.* *(anat.)* triceps.

trichịnă *f.* *(biol.)* trichine *f.*

trichinọză *f.* *(med.)* trichinose *f.*

tricicletă *f.*, **tricịclu** *n.* tricycle *m.*

tricolọr, **~ă** **I.** *adj.* tricolore. **II.** *n.* drapeau à tois couleurs.

tricọt *n.* *(text.)* tricot *m.*

tricotạ *vt.* *(text.)* tricoter.

tricotạj *n.* *(text.)* tricotage *m.*

tricotạre *f.*, **tricotạt** *n.* *(text.)* tricotage *m.*

tricotạt, **~ă** *adj.* *(despre obiecte de îmbrăcăminte)* tricoté, ~e.

tricọu *n.* (chemise, blouse en) tricot *m.*

tridẹnt *n.* *(mit.)* trident *m.*

tridimensionạl, **~ă** *adj.* tridimensionnel, ~le.

triẹdru *n.* *(geom.)* trièdre *m.*

trienạl, **~ă** *adj.* triennal, ~e.

triẹre *f.* v. **triạj.**

trifazạt, **~ă,** **trifạzic,** **~ă** *adj.* *(el.)* triphasé, ~e.

trifọi *m.* trèfle *m.*

trifọişte *f.* tréflière *f.*

triftọng *n.* *(lingv.)* triphtongue *f.*

trigẹmen *adj. m.* *(anat.)* *nerv ~* nerf trijumeau.

trigọn *n.* gâteau de forme triangulaire (aux noix et au sirop).

trigonomẹtric, **~ă** *adj.* *(mat.)* trigonométrique.

trigonometrịe *f.* *(mat.)* trigonométrie *f.*

tril *n.* *(muz.)* trille *m.*

trilịngv, **~ă** *adj.* trilingue.

trilobạt, **~ă** *adj.* *(bot.)* trilobé, ~e.

trilogịe *f.* *(lit.)* trilogie *f.*

trimestriạl, **~ă** **I.** *adj.* trimestriel, ~le. **II.** *adv.* trimestriellement.

trimẹstru *n.* trimestre *m.*

trimịs *m.* envoyé *m.*, délégué *m.*; messager *m.*; *~ special* envoyé spécial.

trimịte *vt.* envoyer, expédier // *a ~ după cineva* faire appeler (venir) qn.; *a ~ vorbă* faire dire (à...); *a ~ pe lumea cealaltă* tuer; assommer.

trimịtere *f.* envoi *m.*, expédition *f.*; *~ de bani* envoi d'argent // *~ în judecată* mise en jugement.

trimițătọr, -oạre *adj.*, *m. f.* expéditeur, -trice.

trimotọr *adj. m.*, *n.* (avion) trimoteur *m.*

trinọm *n. (mat.)* trinôme *m.*

trịo *n.* trio *m.*

triolẹt *n.* triolet *m.*

triọr *n. (agr.)* trieur *m.*

tripartịt, ~ă *adj.* triparti, ~e; tripartite.

triplạ *vt.* tripler.

triplạre *f.* triplement *m.*

trịplu, -plă *adj.* **1.** triple. **2.** *(fig.)* très.

tripotạj *n.* tripotage *m.*, malversation *f.*

tripọu *n.* tripot *m.*

triptịc *n.* triptyque *m.*

trisepạl, ~ă *adj. (bot.)* trisépal, ~e.

trisilạbic, ~ă *adj.* trisyllabe, trissyllabique.

trist, ~ă **I.** *adj.* **1.** triste. **2.** *(fig.)* pénible; désolant, ~e. **II.** *adv.* **1.** tristement. **2.** *(fig.)* péniblement.

tristẹțe *f.* tristesse *f.*

trișạ *vi.* **1.** tricher. **2.** *(fam.)* tromper.

trișạre *f.* **1.** tricherie *f.* **2.** *(fam.)* fraude *f.*

trișọr *m.* tricheur *m.*

triụmf *n.* **1.** triomphe *m.* **2.** *(mil.)* victoire *f.* **3.** *(fig.)* succès *m.* // *în ~* triomphalement.

triumfạ *vi.* **1.** triompher, remporter une victoire. **2.** *(fig.)* jubiler.

triumfạl, ~ă **I.** *adj.* triomphal, ~e. **II.** *adv.* triomphalement.

triumfătọr, -oạre **I.** *adj.* triomphant, ~e; victorieux, -euse. **II.** *adv.* triomphalement.

triumvịr *n. (ist.)* triumvir *m.*

triumvirạt *n. (ist.)* triumvirat *m.*

triụnghi *n. (geom.)* triangle *m.*; *~ ascuțitụnghi* triangle acutangle.

triunghiulạr, ~ă *adj.* triangulaire.

trivalẹnt, ~ă *adj. (chim.)* trivalent, ~e.

triviạl, ~ă **I.** *adj.* trivial, ~e; grossier, -ère. **II.** *adv.* trivialement.

trivialitạte *f.* trivialité *f.*

trịmbă *f.* tourbillon (de poussière, de neige) *m.*

trîmbițạ **I.** *vi.* sonner de la trompe. **II.** *vt.* *(fig.)* **1.** claironner; faire sonner. **2.** *(fam.)* crier sur (tous) les toits.

trîmbițạș *m.* trompette *m.*, clairon *m.*

trîmbiță *f.* trompette *f.* // *cu surle și trîmbițe* avec ostentation.

trîndav, ~ă *adj.* oisif, -ive; fainéant, ~e.

trîndăveală *f.* oisiveté *f.*

trîndăvị *vi.* paresser, fainéanter.

trîndăvịe *f.* paresse *f.*, fainéantise *f.* // *în ~* oisivement.

trîntă *f.* lutte corps à corps.

trînteạlă *f.* *(fam.)* rixe *f.*

trîntị **I.** *vt.* renverser violemment; *(pop.)* flanquer par terre // *a ~ ușa* claquer la porte; *a ~ o minciună* lancer un mensonge. **II.** *vi.* *a ~ și a bufni* être furieux (-euse); pester. **III.** *vr.* **1.** se laisser tomber. **2.** lutter corps à corps.

trîntor, ~ịță **I.** *m.f.* fainéant, ~e; parasite. **II.** *m.* *(entom.)* faux bourdon.

troạcă *f.* **1.** baquet *m.*, auge *f.* **2.** *(la pl.)* effets *m. pl.*; *(pop.)* frusques *f. pl.*

troc *n.* troc *m.*

trofẹu *n.* trophée *m.*

troglodịt *m.* **1.** troglodyte *m.* **2.** rustre *m.*; rétrograde *m.*

trohạic *adj. m.*, *n.* (vers, mètre) trochaïque.

trohẹu *m.* (pied de vers) trochée *m.*

troiạn *n.* amas de neige.

trọică *f.* troïka *f.*

troienị *vt.* **1.** enneiger; couvrir de neige. **2.** *(despre zăpadă)* bloquer.

troienịre *f.* enneigement *m.*

troienịt, ~ă *adj.* enneigé, ~e.

trọiță *f.* croix votive.

troleibụs *n.* trolleybus *m.*

trolẹu *n.* trolley *m.*

trolịu *n.* treuil *m.*

trọmbă *f.* **1.** trombe d'eau. **2.** tourbillon de vent. **3.** colonne de fumée (de poussière).

trombọn *n.* trombone *m.*

trombonịst *m.* tromboniste *m.*

trombọză *f.* *(med.)* thrombose *f.*

trọmpă *f.* *(zool.)* trompe *f.*

trompẹt *m.* trompettiste *m.*

trompẹtă *f.* trompette *f.*

trompetịst *m.* v. **trompẹt.**

tron *n.* trône *m.*

tronạ *vi.* **1.** trôner. **2.** *(fig.)* dominer.

tronc *interj.* v'lan! crac!

trop *m.* *(stil.)* trope *m.*

tropăị *vi.* **1.** trépigner. **2.** *(despre cai)* piaffer.

tropăială *f.*, **tropăịt** *n.* **1.** piaffement *m.* **2.** trépignement *m.*

trọpic *n.* *(geogr.)* tropique *m.*

tropicạl, ~ă *adj.* *(geogr.)* tropical, ~e.

tropịsm *n.* *(biol.)* tropisme *m.*

trọpot *n.* piétinement *m.*, martèlement (produit par des chaussures d'hommes ou des sabots de cheval) *m.*

trọsnet *n.* craquement *m.*

trosnị *vi.* **1.** craquer, crépiter. **2.** heurter; claquer.

trosnịre, trosnitụră *f.* craquement *m.*, crépitement *m.*

trotinẹtă *f.* trotinette *f.*

trotuạr *n.* trottoir *m.*

trubadụr *m.* troubadour *m.*

truc *n.* truc *m.*, stratagème *m.*; ruse *f.*

trụdă *f.* effort (pénible) *m.*, peine *f.*, fatigue *f.*; *cu ~* avec (grand) effort.

trudị *vi.* *vr.* peiner; s'efforcer; se donner de la peine; s'exténuer.

trudịt, ~ă *adj.* *(despre oameni)* fatigué, ~e; épuisé, ~e; exténué, ~e.

trudnic, ~ă *adj.* exténuant, ~e; épuisant, ~e.

trufandạ *f.* primeurs *f. pl.*

trufạș, ~ă *adj.* *(despre oameni, atitudini)* orgueilleux, -euse; arrogant, ~e.

trufịe *f.* arrogance *f.*, orgueil *m.*

trụnchi *n.* **1.** tronc *m.*, fût (d'un arbre) *m.* **2.** billot (pour fendre le bois, pour couper la viande) *m.* **3.** *(anat.)* tronc *m.*

trunchiạ *vt.* **1.** tronquer. **2.** *(fig.)* mutiler.

trunchiạt, ~ă *adj.* **1.** tronqué, ~e. **2.** *(fig.)* mutilé, ~e.

trup *n.* **1.** corps (humain) *m.* **2.** tronc *m.* **3.** torse *m.* // *~ din ~ul lui (ei)* chiar de sa chair; *a fi ~ și suflet pentru...* prendre fait et cause pour...; *~ de moșie* lopin de terre.

trụpă *f.* troupe (de soldats, de comédiens) *f.*

trupẹsc, -eạscă *adj.* physique, corporel, ~le; charnel, ~le.

trụpeș, ~ă *adj.* solide; bien en chair.

trupẹște *adv.* corporellement; charnellement.

trụsă *f.* **1.** trousse (médicale) *f.* **2.** nécessaire (de voyage) *m.*

trusọu *n.* trousseau (de mariée) *m.*

trust *n.* *(ec. fin.)* trust *m.*

tu I. *pron. pers.* tu; *(accentuat)* toi // *(dat.*, în forma **ție***)* à toi; (în forma **îți, -ți**) te // *(ac.*, + **pe, de**; în forma **tine**) toi; de toi. **II.** *pron. refl.* (în forma **te**) te. **III.** *pron. pos.* (în forma **îți, -ți**) ton, ta; *ia-ți cartea* prends ton livre.

tub *n.* tube *m.*, tuyau *m.*

tubạj *n.* tubage *m.*

tubạ *vt.* *(tehn.)* tuber.

tụbă *f.* *(muz.)* tuba *m.*

tubẹrcul *m.* *(bot.)* tubercule *m.*

tuberculizạ *vr.* se tuberculiser; devenir tuberculeux.

tuberculọs, -oạsă *adj., m.f.*, tuberculeux, -euse; phtisique.

tuberculọză *f.* *(med.)* tuberculose *f.*, phtisie *f.*

tuberọză *f.* *(bot.)* tubéreuse *f.*

tubulạr, ~ă *adj.* tubulaire.

tụci *n.* **1.** fonte *f.* **2.** marmite *f.*

tuciurịu, -ịe *adj.* *(fam.)* très noir; basané, ~e.

tụfă *f.* touffe *f.*, buisson *m.* // *(glumeț) ~ (de Veneția)* **a.** rien de rien; **b.** absolument personne.

tufịș *n.* buisson *m.* bosquet *m.*

tufọs, -oạsă *adj.* touffu, ~e; buissonneux, -euse.

tuịd *n.* *(text.)* tweed *m.*

tuịst *n.* *(cor.)* twist *m.*

tul *n.* *(text.)* tulle *m.*

tulburạ I. *vt. vr.* **1.** (se) troubler; (se) brouiller. **2.** (se) tourmenter. **II.** *vt.* **1.** troubler, bouleverser. **2.** déranger.

tulburạre *f.* **1.** trouble *m.*, agitation *f.* **2.** perturbation *f.*

tulburạt, ~ă *adj.* troublé, ~e; agité, ~e.

tulburătọr, -oạre *adj.* troublant, ~e; bouleversant, ~e.

tụlbure *adj. invar.* **1.** trouble. **2.** *(fig.)* confus, ~e // *lumină ~* lumière terne.

tulburẹl *n.* vin nouveau.

tulẹi *n.* duvet *m.*

tulị *vt.* *(fam.) a o ~ (la sănătoasa, la fugă)* décamper, filer.

tulpạn *n.* **1.** *(text.)* mousseline *f.* **2.** fichu *m.*

tulpịnă *f.* *(bot.)* **1.** tronc *m.* **2.** tige *f.*

tụmbă *f.* culbute *f.*; *a se da (de-a) tumba* faire la culbute.

tumefạcție *f.* tuméfaction *f.*, tumescence *f.*

tumefiạ *vr.* se tuméfier.

tumefiạt, ~ă *adj.* tuméfié, ~e.

tumefiẹre *f.* v. **tumefạcție.**

tumoạre *f.* *(med.)* tumeur *f.*

tumụlt *n.* tumulte *m.*, vacarme *m.*; agitation *f.*

tumultuọs, -oạsă I. *adj.* tumultueux, -euse. **II.** *adv.* tumultueusement.

tun *n.* canon *m.* // *înghețat ~* complètement gelé; *a dormi ~* dormir à poings fermés; *sănătos ~* très bien portant.

tunạ *vi. impers.* tonner // *(fam.) a ~ și a fulgera* jeter feu et flamme.

tunạr *m.* *(mil.)* canonnier *m.*, artilleur *m.*

tunătọr, -oạre *adj.* **1.** tonnant, ~e. **2.** *(fig.)* tonitruant, ~e.

tụnde I. *vt. vr.* (se) couper les cheveux. **II.** *vt.* tondre (le gazon, les animaux) // *(fam.) a o ~* se sauver, déguerpir.

tụndră *f.* *(geogr.)* toundra *m.*

tunẹl *n.* tunnel *m.*

tụnet *n.* (coup de) tonnerre *m.*

tụngsten *n.* *(met.)* tungstène *m.*

tunịcă *f.* tunique *f.*

tuns, ~ă I. *adj.* tondu, ~e; aux cheveux coupés (court). **II.** *n.* **1.** coupe des cheveux. **2.** tonte *f.*, tondaison *f.* **3.** tondage *m.*

tunsoạre *f.* **1.** coupe des cheveux. **2.** tonte *f.*

tupẹu *n.* toupet *m.*, aplomb *m.*

tupilạ *vr.* **1.** se tapir. **2.** se faufiler.

tur^{1} *n.* tour *m.* // *~-retur* aller et retour.

tur^{2} *n.* *(fam.)* fond du pantalon.

turạție *f.* *(tehn.)* tour *m.*, giration *f.*

tura-vụra *interj.* et patati et patata // *ce mai ~?* trêve de paroles.

tụră^{1} *f.* (durée d'une) relève *f.*

tụră^{2} *f.* *(la șah)* tour *f.*

turbạ *vi.* **I. 1.** contracter la rage. **2.** enrager, entrer en fureur. **II.** *vt.* *(fam.)* faire enrager.

turbạn *n.* turban *m.*

turbạre *f.* **1.** rage *f.* **2.** transport furieux; violence *f.*, acharnement *m.*

turbạt, ~ă *adj.* **1.** *(despre animale)* enragé, ~e; malade de la rage. **2.** *(fig.)* enragé, ~e; emporté, ~e; furieux, -euse.

turbịnă *f.* *(tehn.)* turbine *f.*

turbocompresọr *n.* *(tehn.)* turbocompresseur *m.*

turbopropulsọr *n.* *(tehn.)* turbopropulseur *m.*

turboreactọr *n.* *(tehn.)* turboréacteur *m.*

turbulẹnt, ~ă *adj.* turbulent, ~e.

turbulẹnță *f.* turbulence *f.*

turc, ~ă *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* turc, turque // *doar nu dau ~ii!* le feu n'est pas à la maison! *cum e ~ul și pistolul* tel maître, tel valet.

turcẹsc, -eạscă *adj.* turc, turque.

turcẹște *adj.* à la (manière) turque.

turcoạică *f.* femme turque, Turque *f.*

turcoạză *f.* *(mineral.)* turquoise *f.*

turẹlă *f.* tourelle *f.*

turịsm *n.* **1.** tourisme *m.* **2.** automobile de tourisme.

turịst, ~ă *m.f.* touriste.

turịstic, ~ă *adj.* touristique.

tụrlă *f.* **1.** tour *f.*; donjon *m.* **2.** clocher (d'église) *m.*

tụrmă *f.* troupeau (d'animaux) *m.*

turmentạt, ~ă *adj.* *(despre oamẹni)* pris(e) de vin; gris, ~e.

turn *n.* tour *f.* // *~ de sondă* derick *m.*

turnạ^{1} **I.** *vt.* **1.** verser. **2.** mouler, jeter en moule. **3.** fondre; couler. **4.** *(fam.)* moucharder // *ca turnat* comme un gant; *a ~ la minciuni* mentir (beaucoup). **II.** *vi.* *(impers.)* pleuvoir à verse.

turnạ^{2} *vt.* *a ~ un film* filmer, tourner un film.

turnạnt, ~ă *adj.* tournant, ~e.

turnạre^{1} coulage *m.*, fonte d'un (objet en) métal.

turnạre^{2} *f.* tournage (d'un film) *m.*

turnătọr, -oạre *m.f.* *(fam.)* mouchard, ~e; indic *m.*

turnătorịe *f.* fonderie *f.*

turnẹu *n.* **1.** tournée *f.* (de theâtre). **2.** *(sport)* tournoi *m.*

turnụră *f.* tournure *f.*; ~ *de frază* tournure de phrase.

turpitụdine *f.* turpitude *f.*

tụrtă *f.* tourteau *m.* // ~ *dulce* pain d'épice; *beat* ~ ivre mort.

turtị **I.** *vt.* aplatir, tasser. **II.** *vr.* *(fam.)* s'affaisser.

turtịt, ~**ă** *adj.* aplati, ~e; tassé, ~e.

turturẹa, turturịcă *f.* *(ornit.)* tourterelle *f.*

turuị *vi.* **1.** jacasser, verbiager. **2.** *(despre porumbei și turturele)* roucouler.

turuiạlă *f.* verbiage *m.*

tụse *f.* toux *f.*

tuș *n.* encre de Chine.

tụșă^{1} *f.* *(fam.)* tante *f.*

tụșă^{2} *f.* *(pict.)* touche *f.*

tụșă^{3} *f.* *(sport)* (ligne de) touche *f.*

tușẹu *n.* *(med.)* toucher *m.*, palpation (d'un organe) *f.*

tușị *vi.* tousser, toussoter.

tutelạ *vt.* *(jur.)* exercer une tutelle; protéger.

tutelạr, ~**ă** *adj.* *(jur.)* tutélaire.

tutẹlă *f.* *(jur.)* tutelle *f.*

tutọre *m.* *(jur.)* tuteur *m.*

tutuị *vt.* *vr.* (se) tutoyer (réciproquement).

tutuiạlă *f.*, **tutuịt** *n.* tutoiement *m.*

tutụn *n.* tabac *m.*

tutungerịe *f.* bureau de tabac, débit *m.*

tutungịu, -oạică *m.f.* débitant, ~e (de tabac).

T

țaglă *f.* **1.** *(tehn.)* billette *f.* **2.** pointe de pieu.
țambạl *n.* tympanon *m.*
țambalagịu *m.* musicien qui joue du tympanon.
țanc *n. la* ~ à point, à temps; *a sosi la* ~ *(fam.)* tomber à pic, à propos.
țạndără *f.* éclat (de bois) *m.*; brisure *f.*; *a se face țăndări* voler en éclats // *a-i sări cuiva țandăra* prendre la mouche.
țạnțoș, ~ă *adj.* arrogant, ~e; rogue // *a umbla* ~ se pavaner, parader.
țap *m.* **1.** *(zool.)* bouc *m.* **2.** bock (de bière) *m.*
țạpină *f.* pic (de flotteur) *m.*
țar *m.* *(ist.)* tsar *m.*
țạră *f.* **1.** pays *m.*, patrie *f.* **2.** terre *f.*, territoire *m.*, contrée *f.* **3.** campagne *f.*; *om de la* ~ paysan *m.*, campagnard *m.* // *a pune țara la cale* **a.** gouverner; **b.** *(fam.)* deviser; *a se pune rău cu țara* entrer en conflit avec tout le monde; *te joci cu țara în bumbi?* tu plaisantes avec ça?
țarc *n.* parc à moutons (à bestiaux), bergerie *f.*
țạrcă *f.* *(ornit.)* pie *f.*
țarină *f.* **1.** champ labouré. **2.** *(pop.)* territoire d'un village.
țạță *f.* **1.** *(pop.)* tante *f.* **2.** *(peior.)* commère *f.*
țarịnă *f.* *(ist.)* tsarine *f.*
țăcălịe¹ *f.* barbiche *f.*
țăcălịe² *f.* *(tehn.)* frette *f.*
țăcănị **I.** *vi.* cliqueter. **II.** *vr.* *(fam.)* devenir maboul.
țăcănịt¹ *n.* cliquetis *m.*; crépitement *m.*
țăcănịt², ~ă *adj.* *(fam.)* timbré, ~e; toqué, ~e, sonné, ~e.
țăcănitụră *f.* v. **țăcănịt¹**.
țăpọi *n.* grande fourche.
țărạn, ~că *m.* paysan, ~ne; villageaois, ~e.
țărănẹsc, -ẹască *adj.* paysan, ~ne; rustique.
țărănẹște *adv.* rustiquement.
țărănịme *f.* paysannerie *f.*
țărcuị *vt.* **1.** enfermer les bestiaux dans un enclos. **2.** entourer d'une clôture; clôturer.
țărînă *f.* poussière *f.*
țărm *n.* **1.** rive *f.*, rivage *m.*; littoral *m.*, bord *m.* **2.** *(fig.)* contrée *f.*
țărụș *m.* piquet *m.*, pieu *m.*
țẹapă *f.* **1.** pal *m.* **2.** broche *f.* **3.** *(bot.)* aiguillon *m.*, épine *f.*, piquant *m.* **4.** écharde *f.* // *a trage în* ~ empaler.
țẹapăn, ~ă *adj.* **1.** rigide, raide; inerte. **2.** solide, ferme.
țẹastă *f.* *(pop.)* (voûte du) crâne *m.*
țẹavă *f.* tube *m.*, tuyau *m.*, conduit *m.*
țel *n.* but *m.*, dessein *m.*; intention *f.*
țẹlină¹ *f.* jachère *f.*
țẹlină² *f.* *(bot.)* céleri *m.*
țepụșă *f.* **1.** pieu *m.*, piquet *m.* **2.** épine *f.*
țesạlă *f.* **1.** étrille (pour frotter les chevaux) *f.* **2.** (petite) herse *f.*
țesălạ *vt.* étriller.
țesătọr *m.* tisserand *m.*, tisseur *m.*
țesătorịe *f.* tissage *m.*
țesătụră *f.* tissu *m.*, toile *f.* // ~ *de bumbac* cotonnade *f.*; ~ *de lînă* lainage *m.*
țẹse *vt.* **1.** tisser. **2.** *(fig.)* manigancer. **3.** *(despre păianjeni)* filer. **4.** raccomoder, repriser.
țesut *n.* **1.** tissage *m.* **2.** *(anat.)* tissu *m.*
țevărịe *f.* tuyauterie *f.*; tuyautage *m.*
țiclău *n.* crête de montagne; pic *m.*
țịcling *n.* racloir *m.*, raclette *f.*
țicnẹală *f.* toquade *f.*; manie *f.*
țicnị *vr.* **1.** se fêler. **2.** *(fam.)* se toquer.
țicnịt, ~ă *adj.* *(fig.)* toqué, ~e; timbré, ~e; dingo.
țidụlă *f.* *(reg., fam.)* billet *m.*, reçu *m.*
ție *pron. pers.* v. **tu.**
țigạie *adj. invar. oaie* ~ race de moutons.
țigạn, ~că *m.f.* Bohémien, ~ne; Tzigane; Gitan, ~ne // *ca ~ul cu cortul* sans feu ni lieu.
țigạră *f.* cigarette *f.* // ~ *de foi* cigare *m.*
țigarẹtă *f.* **1.** cigarette *f.* **2.** fume-cigarette *f.*
țigăncușă *f.* *(fam.)* noiraude *f.*
țigănẹsc, -ẹască *adj.* bohémien, ~ne.
țigănẹște *adv.* à la manière des Bohémiens // *a vorbi* ~ parler (le) tzigane.
țigănị *vr.* *(fam.)* marchander, lésiner.
țiglạr *m.* tuilier *m.*
țiglă *f.* tuile *f.*
țiglărịe *f.* tuilerie *f.*
țignal *n.* **1.** signal *m.* **2.** sifflet *m.*
țincvais *n.* blanc de zinc.
țịne **I.** *vt.* **1.** tenir. **2.** soutenir; *(fam.) a o* ~ *una și bună* soutenir mordicus. **3.** retenir. **4.** maintenir; garder; *a* ~ *un secret* garder un secret. **5.** conserver; entretenir; soigner. **6.** détenir. **7.** observer, respecter (la loi, les jours de fête). **8.** (+ **de**) tenir pour, considérer // *a-și* ~ *firea* se maîtriser; *a* ~ *calea cuiva* barrer la route à qn.; guetter qn. au passage; *mă* ~ *un junghi* j'ai un point (de coté); *a* ~ *un discurs* faire un discours; *a* ~ *sfat* déliberer; *a* ~ *minte* se souvenir; *a* ~ *fruntea sus* porter le front haut. **II.** *vr.* **1.** se tenir (réciproquement). **2.** s'abstenir. **3.** (urmat de *adj.* la *comp.*) se croire, se

considerer // *a se ~ că...* croire..., s'imaginer (que)...; *a se ~ singur* vivre de ses propres moyens, gagner sa vie, s'entretenir seul; *a se ~ doar într-o aţă* ne tenir qu'à un fil; *a se ~ în pas cu vremea* être à la page; *a se ~ de text* suivre le texte; *a se ~ bine* résister; faire face; *amenajarea casei mă ~...* l'aménagement de la maison me coûte... **III.** *vi.* **1.** **(+ de)** tenir. **2.** durer, se maintenir. **3.** **(+ la)** aimer, être attaché (à...). **4.** contenir; avoir la capacité de... // *a ~ cu...* prendre le parti de...; *a ~ cu orice preţ* avoir à cœur.

ţịnere *f.* *~ de minte* mémoire *f.*

ţîngău *m.* *(fam.)* gamin *m.*

ţintaş *m.* *(bon)* tireur *m.*

ţintă *f.* **1.** petit clou, pointe *f.* **2.** cible *f.* **3.** *(fig.)* but *m.* // *a se uita ~* regarder fixement; *(a merge) fără ~* (aller) au hasard.

ţintị *vt.* **1.** viser, braquer. **2.** *(fig.)* poursuivre; aspirer (à).

ţintịre *f.* but *m.*; dessein *m.*; aspiration *f.*

ţintịt, ~ă *adj.* *(despre ochi, priviri)* fixé, ~e, braqué, ~e (sur).

ţintuị *vt.* **1.** clouer, fixer par des clous. **2.** immobiliser.

ţintuịt, ~ă *adj.* cloué, ~e; rivé, ~e.

ţinụt^1 *n.* territoire *m.*, région *f.*, contrée *f.*

ţinụt^2, ~ă *adj.* *(despre oameni)* obligé, ~e, contraint, ~e (de...).

ţinụtă *f.* **1.** tenue *f.*; *~ de gală (de seară)* habit (tenue) de gala. **2.** attitude *f.*; *~ rezervată* attitude reservée.

ţipạ *vi.* crier, pousser des cris // *a ~ în gura mare* clamer à haute voix.

ţipăt *n.* cri *m.*

ţipătọr, -oạre *adj.* **1.** criard, ~e. **2.** *(despre culori, nuanţe)* voyant, ~e.

ţipẹnie *f.* *nici ~ (de om)* (il n'y a) personne, pas un chat.

ţiplă *f.* **1.** baudruche *f.* **2.** collophane *f.*

ţiteră *f.* cithare *f.*

ţiţẹi *n.* pétrole *m.*

ţiuị *vi.* siffler, tinter.

ţiuịt *n.* sifflement *m.*, tintement *m.*

ţiuitoạre *f.* sifflet *m.*

ţiuitụră *f.* v. **ţiuịt.**

ţîfnă *f.* **1.** humeur querelleuse. **2.** *(med. vet.)* pépie *f.* // *(fam.) a-i sări (cuiva) ţîfna* prendre la mouche.

ţîfnọs, -oạsă *adj.* *(fam.)* irascible.

ţîmburục *n.* bouton *m.*, poussoir (d'un appareil) *m.*

ţînc *m.* gosse *m.*, mioche *m.*

ţînţạr *m.* *(entom.)* moustique *f.* // *a face din ~ armăsar* faire d'une mouche un éléphant.

ţîr *m.* sorte de hareng // *slab ca un ~* maigre comme un clou.

ţîrcọvnic *m.* bedeau *m.*, sacristain *m.*

ţîrîị *vi.* **1.** dégoutter, s'égoutter. **2.** *(despre ploaie)* bruiner, pleuvasser. **3.** *(despre insecte, păsări)* crisser. **4.** tinter.

ţîrîịt *n.* **1.** petit bruit produit par l'eau, par la bruine. **2.** crissement *m.* **3.** tintement *m.*

ţîrîịta *f.* *art.* *cu ~* peu à peu, à petits coups

ţîşnị *vi.* **1.** jaillir. **2.** bondir, faire irruption.

ţîşnịre *f.* jaillissement *m.*

ţîţă *f.* mamelle *f.*, sein *m.*

ţîţînă *f.* charrière *f.*, gond *m.*; *(fig.) a-şi ieşi din ţîţîni* sortir de ses gonds, s'emporter.

ţoạle *f.* *pl.* *(pop.)* **1.** vêtement *m.* **2.** haillons *m. pl.*

ţoạpă *f.* balourd *m.*; mufle *m.*

ţocăị *vr.* *(fam.)* s'embrasser (réciproquement).

ţocăịt *n.* **1.** *(fam.)* baiser *m.* **2.** bruit d'un baiser.

ţol *n.* *(pop.)* cuverture *f.*

ţopăị *vi.* **1.** sauter, sautiller. **2.** *(ir.)* danser.

ţopăiạlă *f.*, **ţopăịt** *n.* sautillement *m.*

ţugụi *n.* **1.** pointe *f.* **2.** pic (de montagne) *m.*

ţuguiạ *vr.* se terminer en pointe.

ţuguiạt, ~ă *adj.* en pointe; pointu, ~e.

ţụică *f.* eau-de-vie (de prunes) *f.*

ţurlọi *n.* *(fam.)* tibia *f.*, jambe *f.*

ţụrţur *m.* glaçon *m.*, baguette de glace.

U

ucenịc I. *m.* **1.** apprenti *m.* **2.** *(fam.)* disciple *m.* **II.** *f.* *(în croitorie)* petite-main *f.*
ucenịci *vi.* être en apprentissage.
ucenicịe *f.* apprentissage *m.*
ucịde *vt.* **1.** tuer, assassiner. **2.** *(fig.)* anéantir.
ucịdere *f.* meurtre *m.*, assassinat *m.*
ucigạș *m.* assassin *m.*, meurtrier *m.*, criminel *m.*
ucigătọr, -oạre *adj.* meurtrier, -ère; criminel, ~le.
ucraineạn *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* ukrainien, ~ne.
ud, ụdă I. *adj.* **1.** trempé, ~e; (très) mouillé, ~e; (très) humide. **2.** *(despre ochi)* pleins de larmes; en larmes. **II.** *n.* urine *f.*
udạ I. *vt.* **1.** imbiber; mouiller, tremper. **2.** humecter. **3.** arroser. **II.** *vr.* **1.** uriner. **2.** se tremper.
udạt, ~ă I. *adj.* **1.** trempé, ~e; mouillé, ~e. **2.** humecté, ~e. **3.** arrosé, ~e; baigné, ~e (par). **II.** *n.* **1.** mouillage *m.* **2.** humectation *f.* **3.** arrosage *m.*
udătụră *f.* **1.** arrosage *m.*; trempage *m.* **2.** *(pop.)* boisson (alcoolique). *f.*
udeạlă *f.* eau *f.*; humidité *f.*
uf *interj.* ouf!
ụger *n.* pis *m.*
uguị *vi.* *(despre porumbei, turturele)* roucouler.
uguịre *f.*, **uguịt** *n.* roucoulement *m.*
uimị *vt.* **1.** étonner, surprendre; stupéfier. **2.** *(fam.)* épater.
uimịre *f.* étonnement *m.*; stupeur *f.*, stupéfaction *f.*
uimịt, ~ă *adj.* **1.** frappé(e) d'étonnement; stupéfait, ~e. **2.** *(fam.)* étapé, ~e; ébaubi, ~e.
uimitọr, -oạre *adj.* **1.** stupéfiant, ~e, éblouissant, ~e. **2.** admirable, merveilleux, -euse. **3.** *(fam.)* épatent, ~e.
uitạ I. *vt.* **1.** oublier. **2.** omettre, négliger. **3.** pardonner; *asta n-am s-o uit niciodată!* ça, je ne le pardonnerai jamais! // *de neuitat* **a.** inoubliable; **b.** mémorable. **II.** *vi.* (+ **de**) oblier; négliger. **III.** *vr.* **1.** regarder. **2.** examiner; observer // *a nu se ~ la...* mépriser; *a se ~ cu ochi răi* porter envie.
uitạre *f.* oubli *m.* // *a da uitării* oublier; *~ de sine* **a.** moment de rêverie; **b.** abnégation *f.*
uitătụră *f.* regard *m.*, coup d'œil *m.*
uitục, ~ă *adj.* *(despre oameni)* oublieux, -euse.
ulceạ, ulcịcă *f.* petit pot (en terre), broc *m.* // *a-i pune cuiva ulcica* jeter des sorts.
ụlcer *n.* *(med.)* ulcère *m.*; ulcération *f.*
ulcerạ *vt.* *vr.* (s')ulcérer.
ulcerạt, ~ă *adj.* *(despre țesuturi)* ulcéré, ~e.
ulcerạtie *f.* *(med.)* ulcération *f.*
ulcerọs, -oạsă *adj.* (despre țesuturi) ulcéreux, -euse.
ulẹi *n.* huile *f.*
uleiọs, -oạsă *adj.* huilleux, -euse; gras, grasse.
ulicioạră *f.* venelle *f.*
ụliță *f.* rue (étroite) *f.*; ruelle *f.*
ụliu *m.* *(ornit.)* autour *m.*, épervier *m.*
ulm *m.* *(bot.)* orme *m.*
ulteriọr, -oạră I. *adj.* ultérieur, ~e. **II.** *adv.* ultérieurement.
ultim, ~ă *adj.* dernier, -ère; ultime; final, ~e.
ultimatịv, ~ă *adj.* ultimatif, -ive.
ultimạtum *n.* ultimatum *m.*
ultrạ- *elem. de comp.* ultra-.
ultragiạ *vt.* outrager; insulter.
ultrạj *n.* outrage *m.*; insulte (grave) *f.*
ultrascụrtă *adj. f.* *raze ultrascurte* rayons ultracourts.
ultrasụnet *n.* ultra-son *m.*
ultraviọlet, ~ă *adj.* ultra-violet, ~te; *raze ~e* rayons ultra-violets.
ulục *n.* **1.** auge *f.*, trémie *f.* **2.** gouttière *f.* **3.** buse (de moulin) *f.* **4.** rigole *f.*
ulụcă *f.* ais *m.*, planche *f.*; *(la pl.)* palissade *f.*
uluị I. *vt.* **1.** éblouir; stupéfier. **2.** *(fam.)* épater. **II.** *vr.* s'ébaubir, perdre la tête.
uluiạlă, uluịre *f.* stupeur *f.*, ahurissement *m.*
uluịt, ~ă *adj.* **1.** ébloui, ~e; stupéfié, ~e. **2.** *(fam.)* estomaqué, ~e; éberlué, ~e.
uluitọr, -oạre *adj.* stupéfiant, ~e; ahurissant, ~e; impensable, extraordinaire.
umạn, ~ă *adj.* humain, ~e; bienveillant, ~e; indulgent, ~e.
umanịsm *n.* humanisme *m.*
umanịst, ~ă *adj.*, *m.f.* humaniste.
umanịstic, ~ă *adj.* humaniste; *studii ~e* études humanistes // *științe ~e* sciences humaines.
umanitạr, ~ă *adj.* humanitaire.
umanitarịsm *n.* humanitarisme *m.*
umanitarịst, ~ă *adj.*, *m.f.* humanitaire.
umanitạte *f.* **1.** humanité *f.*; genre humain. **2.** humanitarisme *m.*
umanizạ *vt.* *vr.* (s')humaniser.
ụmăr *m.* épaule *f.*; *~ la ~* **a.** côte à côte, épaule contre épaule; **b.** *(fig.)* solidaires; *a pune ~ul* donner un coup d'épaule; *a da (a strînge, a ridica) din umeri* hausser les épaules // *~ de haine* cintre *m.*, support à vêtements; *umerii obrajilor* les pommettes.
umblạ I. *vi.* **1.** aller, marcher. **2.** circuler. **3.** voyager. **4.** *(despre vehicule)* rouler. **5.** *(despre nave)*

naviguer. **6.** *(reg., despre mecanisme)* fonctionner; marcher. **7.** *(fam.,* + **să)** chercher à...; s'efforcer à... // *a ~ de colo pînă colo* flâner; *a ~ cu o armă* manipuler une arme; *umblă sănătos!* bon voyage!

umblạre *f.*, **umblạt** *n.* allée *f.*, marche *f.*

umblạt, ~ă *adj.*, *drum ~* chemin fréquenté (battu).

ụmblet *n.* (dé)marche *f.*; allure *f.*

umbrar *n.* abri (contre le soleil) *m.*, tonnelle *f.*

ụmbră *f.* ombre *f.*; ombrage *m.* // *a pune în ~* éclipser; *fără ~ de...* sans le (la) moindre...

umbrẹlă *f.* **1.** ombrelle *f.*; parasol *m.* **2.** parapluie *m.*

umbrị *vt.* **1.** ombrager; projeter de l'ombre. **2.** *(fig.)* éclipser.

umbrịt, ~ă *adj.* **1.** ombragé, ~e. **2.** *(pict.)* ombré, ~e.

umbrọs, -oạsă *adj.* ombreux, -euse.

ụmed, ~ă *adj.* **1.** humide. **2.** moite; *mîini ~e* mains moites.

umerạl, ~ă *adj.* huméral, ~e.

umerạș *n.* cintre (pour vêtements) *m.*

umezẹală *f.* humidité *f.*

umezị *vt. vr.* (s')humecter, (devenir) rendre humide.

umezịre *f.* humectation *f.*

umezịt, ~ă *adj.* **1.** humide. **2.** *(despre ochi)* pleins de larmes.

umflạ I. *vt.* **1.** enfler; gonfler. **2.** *(fam.)* amplifier; exagérer. **3.** *(fam.)* s'emparer de... // *a-l ~ pe cineva rîsul* pouffer de rire. **II.** *vr.* **1.** *(despre lichide)* se gonfler; monter. **2.** *(med.)* se ballonner // *a se ~ în pene* se pavener; *(despre păuni)* faire la roue.

umflạre *f.* **1.** gonflage *m.*, gonflement *m.* **2.** *(med.)* ballonnement *m.*

umflạt, ~ă *adj.* **1.** enflé, ~e; gonflé, ~e. **2.** *(med.)* ballonnée, ~e // *cifre ~e* des chiffres exagérés; *vorbe ~e* paroles vaines.

umflătụră *f.* **1.** enflure *f.*; gonflement *m.* **2.** boursouflure *f.* **3.** *(med.)* inflammation *f.*

umidificạre *f.* humidification *f.*

umiditạte *f.* humidité *f.*

umịl, ~ă *adj.* humble; modeste.

umilị *vt. vr.* (s')hummilier; (s')abaisser.

umilịnță, umilịre *f.* humiliation *f.*; humilité *f.* // *cu ~* humblement.

umilit, ~ă *adj.* *(despre oameni)* humilié, ~e.

umilitọr, -oạre *adj.* *(despre situații, acțiuni)* humiliant, ~e.

umọr *n.* humour *m.*

umorịst *m.* (écrivain) humoriste *m.*

umorịstic, ~ă *adj.* humoristique.

umple I. *vt.* **1.** (r)emplir. **2.** *(constr.)* combler. **3.** *(culin.)* farcir. **4.** (+ **de)** salir, éclabousser (de) // *(fam.) a-și ~ burta* s'empiffrer; *a(-i) ~ cuiva capul cu...* monter la tête à qn. avec... **II.** *vr.* s'emplir, se remplir.

umplere *f.*, **umplụt** *n.* remplissage *m.*

umplutụră *f.* **1.** *(culin.)* farce *f.* **2.** *(constr.)* remblai *m.*, (matériel de) remplissage *m.*

un, o *art. nehot.* un, une *(pl.* des); *o dată* une fois; *nici un...* pas un..., aucun...

unanịm, ~ă I. *adj.* unanime. **II.** *adv.* unanimement.

unanimitạte *f.* unanimité *f.*; *cu (în) ~* à l'unanimité.

ụnchi *m.* oncle *m.*

unchiạș *m.* **1.** vieillard *m.* **2.** *(reg.)* oncle *m.*

ụncie *f.* *(metr.)* once *f.*

ụndă *f.* **1.** onde *f.*, flot *m.*; torrent *m.* **2.** *(fig.)* onde *f.*, vibration *f.*; *lungime de ~* longueur d'onde // *~ seismică* tremblement de terre; *~ de aer* brise (d'air) *f.*

ụnde *adv., conj.* où; *~ s-a mai pomenit să...* où a-t-on jamais vu... // *de ~ știi?* comment le sait-tu? *~ și ~* ça et là; par-ci, par-là; *de ~ (și) pînă ~?* **a.** comment? de quelle manière? **b.** à quel titre? *da de ~!* mais pas du tout! pas question de...! *de ~...* alors que..., quoique...; *(că) de ~ nu...* si non, sans quoi...

undevạ *adv.* quelque part.

ụndiță *f.* ligne (de pêche) *f.* // *~ de aruncat* canne à lancer.

undreạ *f.* aiguille à tricoter.

unduị *vi.* *(despre ape)* ondoyer.

unduiọs, -oạsă *adj.* **1.** ondoyant, ~e; onduleux, -euse. **2.** *(despre sunete)* modulé, ~e; mélodieux, -euse.

unduịre *f.* **1.** ondoiement *m.*, ondulation *f.* **2.** *(fig.)* modulation *f.*

uneạltă *f.* outil *m.*, ustensile *m.*; instrument *m.*

uneltị *vt.* tramer, comploter, intriguer (contre), ourdir.

uneltịre *f.* trame *f.*, complot *m.*, intrigue *f.*

uneọri *adv.* parfois, quelque fois; de temps en temps.

ungạr, ~ă *adj.* hongrois, ~e.

ụnge *vt.* **1.** enduire, lubrifier, graisser; *(fig.) a ~ osia* graisser la patte. **2.** badigeonner (de). **3.** *(ist.)* oindre, sacrer; investir // *a ~ cu ulei* huiler; *a ~ cu gudron* goudronner; *a ~ la inimă* faire grand plaisir, donner grande satisfaction; *a(-și) ~ schiurile* farter les skis.

ụngere *f.* **1.** graissage *m.*, lubrification *f.* **2.** badigeonnage *m.* **3.** *(ist.)* onction *f.*

unghẹr *n.* **1.** coin *m.*; encoignure *f.* **2.** recoin *m.*

ụnghi *n.* **1.** *(geom.)* angle *m.* **2.** coin *m.*, recoin *m.* **3.** *(fig.)* point de vue // *în (prin, din) toate unghiurile* (de) partout, de (en) toute part.

ụnghie *f.* **1.** ongle *m.* **2.** *(la păsări de pradă)* serre *f.* **3.** *(la cai)* sabot *m.* // *a-și arăta unghiile* montrer ses griffes.

unghiulạr, ~ă *adj.* angulaire.

unguẹnt *n.* *(farm.)* onguent *m.*

ụngur, -oạică *m.f.* Hongrois, ~e.

ungurẹsc, -eạscă *adj.* hongrois, ~e.

ungurẹște *adv.* comme les Hongrois, à la manière des Hongrois // *a vorbi ~* parler (le) hongrois.

unị I. *vt.* (ré)unir, assembler; joindre. **II.** *vr.* se rallier, se mettre d'accord.

unịc, ~ă *adj.* unique; seul, ~e.

unicelulạr, ~ă *adj.* unicellulaire.

unificạ *vt.* unifier, rendre unitaire.

unificạre *f.* unification *f.*

unificạt, ~ă *adj.* **1.** unifié, ~e. **2.** (ré)uni, ~e.

unificatọr, -oạre *adj.* unificateur, -trice.

unifọrm, ~ă I. *adj.* **1.** uniforme. **2.** égal, ~e. **II.** *f.* uniforme *f.* **III.** *adv.* uniformément.

uniformitạte *f.* uniformité *f.*

uniformizạ *vt.* uniformiser.

uniformizạre *f.* uniformisation *f.*

uniformizạt, ~ă *adj.* uniformisé, ~e; uniforme.

unilaterạl, ~ă I. *adj.* unilatéral, ~e. **II.** *adv.* unilatéralement.

unilateralitạte *f.* caractère (qualité) de ce qui est unilatéral.

unipersonạl, ~ă *adj.* *(gram.)* unipersonnel, ~le.

unire *f.* **1.** union *f.* **2.** *(fig.)* mariage *m.*

unisexuạt, ~ă *adj.* unisexuel, ~le; unisexué, ~e.

unisọn *n.* *la* ~ à l'unisson; d'accord (avec).

unịt, ~ă *adj.* **1.** (ré)uni, ~e; joint, ~e. **2.** assemblé, ~e. **3.** solidaire.

unitạr, ~ă *adj.* unitaire, omogène.

unitạte *f.* unité *f.*; *(ec., com.)* ~ *productivă* unité productive // ~ *de producție* capacité de production; ~ *comercială* entreprise *f.*

uniụne *f.* union *f.*

univẹrs *n.* **1.** univers *m.*; cosmos *m.* **2.** globe terrestre, terre *f.* **3.** monde *f.*; milieu *m.*

universạl, ~ă I. *adj.* universel, ~le. **II.** *adv.* universellement.

universalitạte *f.* universalité *f.*

universitạr, ~ă *adj.* universitaire.

universitạte *f.* Université *f.*

uns, ~ă *adj.* **1.** enduit, ~e; graissé, ~e. **2.** sali, ~e; sale. **3.** *(ist.)* oint, ~e.

unsoạre *f.* **1.** enduit gras, graisse *f.* **2.** *(med.)* onguent *m.*

ụnsprezece I. *num. card.*, *m.* onze. **II.** *num. ord.* (le, la) onzième.

unsprezẹcelea, unsprezẹcea *num. ord.* *al* ~ *(a unsprezecea)* le (la) onzième.

unsurọs, -oạsă *adj.* **1.** gras, grasse; graisseux, -euse. **2.** sale.

unt *n.* beurre *m.* // *ca* ~*ul* sans effort; *a unge cu* ~ beurrer.

untdelẹmn *n.* huille *f.*

untiẹră *f.* beurrier *m.*

untụră *f.* graisse (animale) *f.*; saindoux *m.* // ~ *de peşte* huile de foie de morue.

ụnu, ụna (o) I. *num. card.* un, une; *treizeci și* ~ trente-et-un // *de* ~*l singur* seul; *pînă la* ~*l* **a.** à l'unanimité; **b.** tous; *a o ține una (și bună).* persévérer; *într-una* sans cesse, continuellement. **II.** *num. ord.* premier, -ère; *(fam.) clasa una* de première qualité, admirable. **III.** *adj.* unique; seul, ~e. **IV.** *m.* (chiffre) un *m.* **V.** *m.f.* ~*l cîte* ~*l* à la file, successivement.

ụnul, ụna I. *pron. nehot.* **1.** un, une; ~... *altul...* **a.** l'un... l'autre...; **b.** le premier... le second... **2.** quelqu'un, ~e. **II.** *adj.* *(la pl.)* certains, ~es; quelques.

ụpercut *n.* *(la box)* uppercut *m.*

ụra *interj.* hourra!

urạ *vt.* souhaiter.

uragạn *n.* ouragan *m.*, tempête *f.*

urangutạn *m.* *(zool.)* orang-outan *m.*

uranifẹr, ~ă *adj.* *(geol.)* uranifère.

uranogrạf *m.* uranographe *m.*

uranogrạfic, ~e *adj.* *(astr.)* uranographique.

uranografịe *f.* *(astr.)* uranographie *f.*

urạniu *n.* *(met.)* uranium *m.*

urạre *f.*, **urạt** *n.* souhait *m.*, voeu *m.*

ụră *f.* haine *f.*

urbạn, ~ă *adj.* **1.** urbain, ~e. **2.** *(fig.)* poli, ~e; civilisé, ~e // *comună* ~*ă* ville *f.*

urbanịsm *n.* **1.** urbanisme *m.* **2.** *(fig.)* politesse *f.*, bienséance *f.*

urbanịstic, ~ă I. *adj.* urbaniste, édilitaire. **II.** *f.* urbanisme *m.*

urbanizạ *vt.* urbaniser.

urbanizạre *f.* urbanisation *f.*

ụrbe *f.* *(înv.)* ville *f.*

urcạ I. *vi. vr.* **1.** monter (sur). **2.** se hisser. **3.** *(despre plante)* grimper (à, sur). **4.** *(despre prețuri, cheltuieli)* s'élever; (se) hausser. **II.** *vt.* **1.** monter, gravir (un escalier, une colline). **2.** escalader (un mur). **3.** hisser (un fardeau).

urcạre *f.* montée *f.*; *(fig.)* hausse *f.*

urciọr^1 *n.* cruche *f.*, jarre *f.*, broc *m.*

urciọr^2 *n.* *(med.)* orgelet *m.*

urcụș *n.* montée *f.*, pente *f.*; *drum în* ~ route en pente; montée *f.*

urdoạre *f.* chassie *f.*

urdurọs, -oạsă *adj.* *(despre ochi)* chassieux, -euse.

urẹche *f.* **1.** oreille *f.*; *a fi numai urechi* dresser l'oreille, écouter attentivement. **2.** pavillon de l'oreille. **3.** ouïe *f.* **4.** chas *m.*, trou (de l'aiguille) *m.* **5.** *(la pl.)* branchies *f. pl.* **6.** œillet (pour passer un lacet) *m.* **7.** anse *f.*, anneau *m.*, tirant *m.* // *a asculta numai cu o* ~ écouter distraitement; *a fi tare de o* ~ être sourd(e); *a fi într-o* ~ être toqué(e); *(fam.)* avoir une araignée dans le plafond; *a-i ajunge cuiva la* ~ avoir vent de...; *a scăpa ca prin urechile acului* l'échapper belle; *pînă peste urechi* pardessus la tête.

urechea *vt.* tirer les oreilles.

urecheală *f.* *(fam.)* rossade *f.*

urechẹlniță *f.* **1.** *(entom.)* forficule *f.* **2.** *(bot.)* perce-feuille *f.*

urẹe *f.* *(med.)* urée.

urẹmic, ~ă *adj.* *(med.)* urémique.

uremịe *f.* *(med.)* urémie *f.*

uretẹr *n.* *(anat.)* uretère *m.*

ureterạl, ~ă *adj.* *(anat.)* urétéral, ~e.

uretrạl, ~ă *adj.* *(anat.)* urétral, ~e.

urẹtră *f.* *(anat.)* urètre *m.*

urgẹnt, ~ă I. *adj.* urgent, ~e. **II.** *adv.* d'urgence.

urgentạ *vt.* précipiter, hâter, accélérer.

urgẹnță *f.* urgence *f.*; *de* ~ d'urgence, immédiatement.

urgịe *f.* calamité *f.*, fléau *m.*

urgisị *vt.* **1.** persécuter; opprimer. **2.** *(înv.)* bannir, proscrire; honnir.

urgisịre *f.* persécution *f.*; haine *f.*

urgisịt, ~ă *adj.* **1.** opprimé, ~e; accablé, ~e; persécuté, ~e. **2.** *(fam.)* rejeté, ~e; déconsidéré, ~e.

uriạș, ~ă I. *m.* géant *m.*, titan *m.*, colosse *m.* **II.** *adj.* énorme, gigantesque, colossal, ~e.

ụric *adj. m.* *(chim.; med.)* *acid* ~ acide urique.

urinạ *vi.* uriner.

urinạr, ~ă *adj.* urinaire.

urinạre *f.* urination *f.*

urịnă *f.* urine *f.*

urî I. *vt.* haïr; détester. **II.** *vr.* *a i se* ~ *cuiva cu (de)...* en avoir assez; *(fam.)* en avoir marre.

urîciọs, -oạsă *adj.* desagréable; morose, maussade.

urîciụne *f.* *(fam.)* personne laide, monstre *m.*

urît, ~ă I. *adj.* **1.** laid, ~e; désagréable à voir; *(fam.)* moche. **2.** vil, ~e; vilain, ~e; odieux, -euse. **II.** *adv.* *a se uita* ~ regarder de travers. **III.**

n. ennui *m.*; *(fam.)* embêtement *m.* // *a-i fi cuiva* ~ s'ennuyer, *(fam.)* s'embêter.

urîțenie *f.* **1.** laideur *f.* **2.** *(fam.)* monstre *m.*

urîți **I.** *vt.* enlaidir. **II.** *vr.* devenir laid(e).

urîțire *f.* enlaidissement *m.*

urîțit, **~ă** *adj.* enlaidi, ~e; devenu(e) laid(e).

urla *vi.* **1.** hurler. **2.** *(fam.)* gueuler. **3.** *(despre unele animale sălbatice)* brailler. **4.** *(despre vînt, ape)* mugir.

urlătoare *f.* torrent *m.*; cascade *f.*

urlet *n.* **1.** hurlement *m.* **2.** mugissement *m.*

urlui *vt.* moudre gros les céréales (pour en nourrir le bétail).

urluială *f.* grains moulus gros (destinés au bétail).

urma **I.** *vt.* **1.** suivre; *(fig.) a ~ cursurile de limba franceză* suivre, fréquenter les cours de français. **2.** continuer. **3.** *(fig.)* persévérer. **4.** s'ensuivre, résulter; *de unde urmează că...* d'où il résulte que... **5.** signifier. **II.** *vi.* (cu **dat.**) succéder (à...). **III.** *vr.* se suivre, se succéder.

urmare *f.* **1.** suite *f.*; continuation *f.* **2.** succession *f.* **3.** conséquence *f.* // *prin ~* par conséquent, conséquemment; il s'ensuit que; *a da ~* donner cours, se conformer.

urmaș, **~ă** **I.** *m.f.* **1.** descendant, ~e; successeur *m.* **2.** héritier, -ère. **3.** continuateur, -trice. **II.** *m. pl.* descendance *f.*; générations futures *f. pl.*

urmă *f.* **1.** trace *f.*; *a merge (a călca) pe urmele cuiva* **a.** marcher sur les traces de qn.; **b.** *(fig.)* imiter la conduite de qn. **2.** piste *f.* **3.** *(med., la pl.)* séquelles *f. pl.* **4.** ornière *f.* **5.** *(mar.)* sillage *m.* **6.** *(fig.)* empreinte *f.*; impression *f.* **7.** *(la pl.)* vestiges *m. pl.*; restes *m. pl.* // *a ajunge din ~* rejoindre; *cel (mai) de pe ~* le (tout) dernier; *în urma...* à la suite de...; *acum în ~* tout dernièrement; *în ~...* ensuite, par la suite; *pe ~...* ensuite, plus tard; *(mai) la ~* **a.** à la fin, finalement; **b.** en définitive; *în cele din ~* après tout, finalement; *pînă la ~* en fin de compte, en somme.

urmări **I.** *vt.* **1.** suivre; *a ~ un hoț* suivre (filer, traquer) un voleur; *(fig.) a ~ un raționament* suivre un raisonnement. **2.** poursuivre (un but). **3.** suivre de près; surveiller. **4.** accompagner (du regard, de la pensée). **5.** *(fig.)* obséder, hanter.

urmărire *f.* poursuite *f.*, filature *f.*

urmăritor *m.* poursuivant *m.*

următor, **-oare** **I.** *adj.* suivant, ~e; prochain, ~e. **II.** *m.* *(înv.)* successeur *m.* // *~ul!* le suivant!

urnă *f.* urne *f.*

urni **I.** *vr.* **1.** démarrer, s'ébranler; se mettre en branle. **2.** *(fam.)* bouger. **II.** *vt.* ébranler, mettre en branle.

urnire *f.* démarrage *m.*; déplacement *m.*

urologic, **~ă** *adj.* *(med.)* urologique; *examen ~* investigation urologique.

urologie *f.* urologie *f.*

uroscopie *f.* uroscopie *f.*

urotropină *f.* *(farm.)* urotropine *f.*

urs *m.* ours *m.* // *pui de ~* ourson *m.*; *blană de ~* oursin *m.*; *a se uita ca la ~* regarder curieusement.

ursi *vt.* destiner, prédestiner (par des sortilèges).

ursit, **~ă** *adj.* voué, ~e; prédestiné, ~e.

ursită *f.* sort *m.*, destin *m.*; fatalité *f.*

ursitoare *f.* fée (qui préside à la naissance d'un enfant) *f.*

ursoaică *f.* ourse *f.*

urson *n.* *(text.)* ourson *m.*

ursuleț *m.* *(zool.)* ourson *m.*

ursuz, **~ă** *adj.* maussade, morose, revêche.

urticarie *f.* *(med.)* urticaire *f.*

urzeală *f.* **1.** *(text.)* chaîne *f.*; ourdissage *m.*; trame *f.* **2.** *(fig.)* intrigue *f.*

urzi *vt.* **1.** *(text.)* ourdir. **2.** *(fig.)* comploter, machiner // *a ~ gînduri* forger des projets; *a ~ o răzbunare* projeter une vengeance.

urzica *vt.* **1.** *(despre urzici)* piquer. **2.** *(fig.)* satiriser.

urzică *f.* *(bot.)* ortie *f.*

urzicător, **-oare** *adj.* **1.** urticant, ~e. **2.** *(fig.)* mordant, ~e; satirisant, ~e.

urzire *f.* **1.** *(text.)* ourdissage *m.* **2.** *(fig.)* machination *f.*

usca **I.** *vt.* **1.** (faire) sécher; dessécher. **2.** déshydrater (des plantes, des légumes). **3.** *(fig., fam.)* ruiner. **II.** *vr.* **1.** sécher. **2.** *(fig.)* s'atrophier, dépérir // *a i se ~ cuiva gîtul de sete* avoir très soif.

uscare *f.* **1.** séchage *m.* **2.** dessèchement *m.*

uscat, **~ă** **I.** *adj.* **1.** sec, sèche; *(fig.)* aride. **2.** séché, ~e; desséché, ~e // *frunze ~e* feuilles mortes; *față ~ă* visage émacié. **II.** *n.* **1.** terre (ferme) *f.* **2.** séchage *m.* // *(fam.) a fi dracul pe ~* être le diable en personne.

uscăciune *f.* sécheresse *f.*

uscător, **-oare** **I.** *adj.* desséchant, ~e; dessicatif, -ive. **II.** *n.* sécheur *m.*, séchoir *m.*

uscătorie *f.* sécherie *f.*

uscături *f. pl.* bois mort, petit bois.

uscățele *f. pl.* gâteaux secs.

uscățiv, **~ă** *adj.* maigre; décharné, ~e; sec, sèche.

ustensilă *f.* ustensile *m.*, outil *m.*

ustura *vt.* cuire, piquer; *(fig.) a ~ cu vorba* piquer par les paroles.

usturător, **-oare** *adj.* *(fig.)* cuisant, ~e; âpre; aigu, ~e.

usturime *f.* cuisson *f.*

usturoi *m.* ail *m.*; *cățel de ~* gousse d'ail.

ușă *f.* **1.** porte *f.* **2.** *(înv.)* huis *m.*; *cu ușile închise* à huis clos // *~ de automobil* portière *f.*; *a strînge cu ușa* mettre au pied du mur.

ușier *m.* huissier *m.*

ușor¹ *m.* montant (d'une porte) *m.*

ușor², **-oară** **I.** *adj.* **1.** léger, -ère. **2.** facile; aisé, ~e. **3.** *(fig.)* doux, douce // *somn ~!* dormez bien! *cu inima -oară* sans souci. **II.** *adv.* **1.** légèrement; à la légère. **2.** aisément; sans difficulté. **3.** *(fig.)* doucement, insensiblement.

ușura **I.** *vt.* **1.** alléger, soulager; faciliter. **2.** atténuer // *a-și ~ inima* s'épancher. **II.** *vr.* se soulager.

ușurare *f.* **1.** allégement *m.*, soulagement *m.* **2.** atténuation *f.*

ușuratic, **~ă** *adj.* volage, frivole.

ușurător, **-oare** *adj.* atténuant, ~e.

ușurel, **-rică** **I.** *adj.* léger, -ère. **II.** *adv.* légèrement.

ușurință *f.* **1.** facilité *f.* **2.** légèreté *f.*, frivolité *f.*; *cu ~* **a.** facilement, sans effort; **b.** avec indif férence, à la légère; **c.** étourdiment; imprudemment.

ụter *n. (anat.)* utérus *m.*, matrice *f.*

uterịn, **~ă** *adj. (anat.)* utérin, ~e.

utịl, **~ă I.** *adj.* utile. **II.** *n. art. a uni ~ul cu plăcutul* joindre l'utile à l'agréable. **III.** *adv.* utilement.

utilạ *vt. (tehn.)* outiller, équiper (une usine).

utilạj *n. (tehn.)* outillage *m.*

utilạre *f. (tehn.)* équipement (d'une usine) *m.*

utilạt, **~ă** *adj. (despre uzine, întreprinderi)* doté, ~e; outillé, ~e.

utilitạr, **~ă** *adj.* utilitaire.

utilitạte *f.* utilité *f.*

utilizạ *vt.* utiliser.

utilizạbil, **~ă** *adj.* utilisable.

utilizạre *f.* utilisation *f.*

utọpic, **~ă** *adj.* utopique; chimérique.

utopịe *f.* utopie *f.*; idéal chimérique.

utopịst, **~ă** *m.f.* utopiste.

uvertụră *f. (muz.)* ouverture *f.*

uvụlă *f. (anat.)* uvule *f.*, luette *f.*

uz *n.* usage *m.*, emploi *m.*; *a face ~ de* faire usage de; *scos (ieșit) din ~* hors d'usage.

uzạ I. *vt.* user, détériorer (par l'usage). **II.** *vi.* user, se servir de; faire usage de.

uzạj *n.* usure *f.*, détérioration *f.*

uzạnță *f.* us *m. pl.*, usage *m.*, coutume *f.*

uzạt, **~ă** *adj.* **1.** usé, ~e; dégradé, ~e; détérioré, ~e. **2.** *(fig.)* fatigué, ~e; épuisé, ~e.

uzinạj *n.*, **uzinare** *f.* usinage *m.*

uzịnă *f.* usine *f.*

uzitạ *vt.* user, employer couramment.

uzitạt, **~ă** *adj.* usuel, ~le; fréquent, ~e; usité, ~e; habituel, ~le.

uzufrụct *n. (jur.)* usufruit *m.*

uzufructuạr, **~ă** *m.f. (jur.)* usufruitier, -ère.

uzụră *f.* **1.** usure *f.*, détérioration (par l'usage) *f.* **2.** *(fig.)* épuisement *m.*; fatigue *f.*

uzurpạ *vt.* usurper.

uzurpạre *f.* usurpation *f.*

uzurpatọr, -oạre *m.f.* usurpateur, -trice.

V

vacạnt, **~ă** *adj.* vacant, ~e.
vacạnță *f.* vacances *f. pl.*,; congé *m.*
vacạrm *n.* vacarme *m.*; grabuge *m.*
vạcă *f.* vache *f.* // *~ -de-mare* morse *f.*; *vaca-domnului* coccinelle *f.*
vaccịn *n.* vaccin *m.*
vaccinạ *vt.* vacciner.
vaccinạre *f.* vaccination *f.*
vacs *n.* cirage (pour les chaussures) *m.*
vạcuum *n.* *(fiz.)* vacuum *m.*, vide *m.*
vad *n.* **1.** lit (de rivière) *m.* **2.** gué (de passage) *m.* **3.** *(fig.)* lieu très fréquenté (favorable au commerce).
vạdră *f.* seau *m.*, baquet *m.*
vag, **~ă** **I.** *adj.* vague; imprécis, ~e // *în termeni ~i* vaguement. **II.** *adv.* vaguement.
vagabọnd *m.* vagabond *m.*, rôdeur *m.*
vagabondạ *vi.* vagabonder.
vagabondạj *n.* vagabondage *m.*
vagịn *n.* *(anat.)* vagin *m.*
vaginal, **~ă** *adj.* *(anat.)* vaginal, ~e.
vagọn *n.* *(c.f.)* wagon *m.*, voiture *f.* // *~ de bagaje* fourgon *m.*
vagonẹt *n.* **1.** wagonnet *m.* **2.** *(min.)* berline *f.*, benne *f.*
vai **I.** *interj.* malheur! hélas! // *ca ~ de el* lamentablement; *ca ~ de lume* péniblement, piteusement. **II.** *n.* *~ și amar* malheur *!* désastre! *cu chiu cu ~* à grand-peine.
vạiet *n.* gémissement *m.*; plainte *f.*, lamentation *f.*
vạjnic, **~ă** *adj.* *(fam.)* **1.** énergique; fort, ~e. **2.** vaillant, ~e; acharné, ~e.
val *n.* **1.** vague *f.*, flot *m.*; lame *f.* **2.** rouleau *m.*, cylindre (à usages divers) *m.* **3.** fortification *f.* // *~ de nebunie* accès de folie; *~uri - ~uri, în ~uri* successivement.
valạbil, **~ă** *adj.* **1.** valable. **2.** acceptable, admissible.
valabilitạte *f.* valabilité *f.*
valạh, **~ă** *adj.*, *m.f.* valaque
vạle *f.* vallée *f.* // *a porni la ~* dévaler, dégringoler; *mai de ~, de ~ de...* plus loin en descendant; *cînd la deal, cînd la ~* **a.** tantôt en haut, tantôt en bas; **b.** tantôt ci, tantôt là; *(fam.) a-și lua ~a* décamper, détaler; *mai la ~* plus bas.
valẹnță *f.* *(chim.)* valence *f.*
valet *m.* valet *m.*
valịd, **~ă** *adj.* **1.** valide; sain, ~e. **2.** *(jur.)* valide, valable.
validạ *vt.* *(jur.)* valider; confirmer (un acte, une procédure).
validạre *f.* *(jur.)* validation *f.*
validitạte *f.* **1.** validité *f.* **2.** *(jur.)* validité *f.*, valabilité *f.*
valịză *f.* valise *f.*
vạlmă *f.* *de-a valma* pêle-mêle, en bloc.
valoạre *f.* **1.** valeur *f.* **2.** mérite *m.* // *a pune în ~* mettre en relief; *(lingv.) ~a cuvintelor* sens *m.*, acception (des mots) *f.*
valorạ *vi.* valoir.
valorificạ *vt.* **1.** valoriser, mettre en valeur, faire valoir. **2.** valoriser, rendre productif; exploiter.
valorificạre *f.* **1.** valorisation *f.*, mise en valeur. **2.** exploitation (d'un bien) *f.*
valorọs, **-oạsă** *adj.* **1.** de grande valeur; précieux, -euse. **2.** *(fig.)* méritant, ~e; valeureux, -euse.
vals *n.* valse *f.*; *(fam.) a face un ~* valser.
valsạ *vi.* valser.
valtrạp *n.* tapis de selle; chabraque *f.*
valț *n.* **1.** cylindre *m.* **2.** mandin *m.*
valụtă *f.* *(fin.)* devises *f. pl.*, value *f.*
valvạr, **~ă** *adj.* valvaire.
vạlvă *f.* **1.** valve *f.* **2.** *(tehn.)* soupape *f.*
valvîrtẹj **I.** *n.* tourbillon *m.* **II.** *adv.* en coup de vent, en trombe.
valvulạr, **~ă** *adj.* *(anat.)* valvulaire.
vạlvulă *f.* *(anat.)* valvule *f.*
vamạl, **~ă** *adj.* douanier, -ère; de douane.
vạmă *f.* douane *f.*
vạmeș *n.* douanier *m.*
vampịr *m.* vampire *m.*
van, **~ă** *adj.* *(livresc)* vain, ~e; *în ~* en vain, vainement.
vạnă *f.* **1.** *(reg.)* baignoire *f.* **2.** *(tehn.)* vanne *f.*
vanịlie *f.* **1.** vanille *f.* **2.** *(bot.)* vanillier *m.*
vanilịnă *f.* vaniline *f.*
vanitạte *f.* **1.** vanité *f.*, orgueil *m.* **2.** *(la pl.)* néant *m.*
vanitọs, **-oạsă** *adj.* vaniteux, -euse; *(peior.)* suffisant, ~e
vapọr *n.* bateau *m.*, navire *m.*
vapọri *m. pl.* *(fiz.)* vapeur *f.*
vaporạș *n.* bateau-mouche *m.*
vaporizạ *vr.* se vaporiser.
vaporizare *f.* vaporisation *f.*
vaporizatọr *n.* *(fiz.)* vaporisateur *m.*
vaporọs, **-oạsă** *adj.* vaporeux, -euse; flou, ~e.
var *n.* *(chim.)* chaux *f.*; lait de chaux.

vạră^1 *f.* été *m.*
vạră^2 *f.* cousine *f.*; ~ *primară* cousine germaine.
vạrgă *f.* **1.** verge *f.*; barre *f.*, baguette *f.* **2.** raie *f.*, rayure *f.* // *a tremura ~ (ca varga)* trembler comme une feuille.
variạ *vi.* varier, différer.
variạbil, **~ă** *adj.* variable; changeant, ~e.
variabilitạte *f.* variabilité *f.*
variạntă *f.* *(lingv.)* variante *f.*
variạt, **~ă** *adj.* varié, ~e; divers, ~e.
variạție *f.* **1.** variation *f.*; diversité *f.* **2.** *(muz., la pl.)* variations *f. pl.*
varịce *f. pl.* *(med.)* varice *f.*
varicẹlă *f.* *(med.)* varicelle *f.*
varicọs, **-oạsă** *adj.* variqueux, -euse.
varietạte *f.* variété *f.*, diversité *f.*
varietẹu *n.* café-concert *m.*, café-chantant *m.*
variọlă *f.* *(med.)* variole *f.*, petite vérole *f.*
vạrniță *f.* four à chaux.
vạrză *f.* chou *m.*
vas *n.* **1.** récipient *m.*, vase *m.*; *(la pl.)* vaisselle *f.* **2.** bâtiment *m.*, vaisseau *m.*, (grand) navire *m.* **3.** *(biol.)* vaisseau *m.*; *~e de sînge* vaisseaux sanguins.
vasạl *m.* *(ist.)* vassal *m.*
vasalitạte *f.* *(ist.)* vassalité *f.*
vasculạr, **~ă** *adj.* vasculaire; vasculeux, -euse.
vaselịnă *f.* vaseline *f.*
vasoconstrictọr, **-oạre** *adj.* vasoconstricteur, -trice.
vasoconstrịcție *f.* constriction vasculaire.
vasodilatạre *f.* v. **vasodilatạție.**
vasodilatatọr, **-oạre** *adj.* vasodilatateur, -trice.
vasodilatạție *f.* dilatation vasculaire.
vasomotọr, **-oạre** *adj.* vaso-moteur, -trice.
vast, **~ă** *adj.* **1.** vaste. **2.** *(fig.)* d'envergure, d'ampleur.
vạtă *f.* ouate *f.*
vatelịnă *f.* ouatine *f.* // *a dubla cu ~* ouatiner.
vạtră *f.* **1.** âtre *m.*, cheminée *f.* **2.** foyer *m.*, maison *f.*; lieu d'origine // *vatra satului* le centre du village; *(mil.) a lăsa la ~* démobiliser.
vạză^1 *f.* considération *f.*, estime *f.*, prestige *m.* // *de ~* de marque; *cu ~* influent, ~e.
vạză^2 *f.* vase *m.*
vă *pron. pers.* v. **voi.**
văcạr *m.* vacher *m.*
văcsuị *vt.* *(pop.)* cirer les chaussures.
văcsuịt, **~ă** *adj.* *(pop., despre încălțăminte)* ciré, ~e.
văcsuitọr *m.* *(pop.)* cireur de bottes.
vădị **I.** *vt.* montrer, indiquer; prouver, témoigner de. **II.** *vr.* s'avérer // *se vădește că...* il apparaît que...
vădịt, **~ă** **I.** *adj.* manifeste; évident, ~e. **II.** *adv.* visiblement, clairement.
văduv, **~ă** *adj.*, *m.f.* veuf, veuve.
văduvịe *f.* veuvage *m.*
văgăụnă *f.* ravin *m.*
văicăreạlă *f.* lamentation *f.*, plainte *f.*; jérémiade *f.*
văicărị *vr.* se lamenter, geindre.
văitạ *vr.* se plaindre, gémir.
văitạre, **văităturặ** *f.* cri de douleur; plainte *f.* gémissement *m.*
văl *n.* voile *m.*; *(anat.)* *~ul palatului* voile du palais.
vălătục *m.* rouleau *m.* // *a strînge ~* enrouler.
vălmășạg *n.* cohue *f.*, mêlée *f.*
vălțuị *vt.* *(tehn.)* cylindrer; laminer.
vălțuịre *f.* *(tehn.)* cylindrage *m.*
vălțuitọr, **-oạre** *m. f.* cylindreur, -euse.
vămuị *vt.* percevoir des droits de douane.
vămuịre *f.* perception des droits de douane.
văpạie *f.* **1.** flamme *f.*, flambée *f.* **2.** *(fig.)* ardeur *f.*, feu *m.*
văr *m.* cousin *m.*; ~ *primar* cousin germain.
văratic, **~ă** *adj.* estival, ~e.
vărgạ *vt.* rayer, strier.
vărgạt, **~ă** *adj.* rayé, ~e; strié, ~e.
vărọs, **-oạsă** *adj.* calcaire.
vărsạ **I.** *vt.* **1.** (ren)verser (un récipient); répandre (un liquide). **2.** vomir, rendre. **II.** *vr.* **1.** se renverser; se répandre. **2.** *(despre ape curgătoare)* se jeter.
vărsạre *f.* **1.** effusion *f.*; versement *m.* **2.** *(geogr.)* embouchure *f.*, confluent *m.* // *~ de sînge* massacre *m.*, tuerie *f.*
vărsạt, **~ă** **I.** *adj.* *vin ~* vin non embouteillé. **II.** *n.* *(med.)* variole *f.*, // *~-de-vînt* varicelle *f.*; *(despre oameni) ciupit de ~* grêlé par la vérole.
vărsămînt *n.* *(fin.)* versement *m.*
vărsătụră *f.* vomissement *m.*
văruị *vt.* chauler, blanchir à la chaux.
văruiạlă *f.* échaudage *m.*
văruịt, **~ă** *adj.* chaulé, ~e.
văsărịe *f.* vaisselle *f.*; ustensiles de cuisine.
vătạf *m.* intendant *m.*
vătămạ *vt.* **1.** faire du mal, blesser. **2.** abîmer, endommager. **3.** *(fig.)* nuire, porter préjudice.
vătămạre *f.* **1.** dommage *m.*, dégât *m.* **2.** *(fig.)* tort *m.*, préjudice *m.*
vătămạt, **~ă** *adj.* blessé, ~e.
vătămătọr, **-oạre** *adj.* nuisible.
vătrại *n.* attisoir *m.*
vătuị *vt.* ouater, ouatiner.
vătuịt, **~ă** *adj.* ouaté, ~e; doublé(e) de ouate.
văz *n.* vue *f.*; vu *m.*; *în ~ul lumii* au vu et au su de tout le monde.
văzdụh *n.* **1.** atmosphère *f.*, air *m.* **2.** ciel *m.*; nue *f.*
veac *n.* **1.** siècle *m.* **2.** ère *f.*, époque *f.*, âge *m.*; temps *m.* // *în ~, pe veci, în vecii vecilor* à (tout) jamais, éternellement; *de cînd ~ul, de ~uri* depuis toujours.
vecẹrnie *f.* vêpres *f. pl.*
vẹchi, **vẹche** *adj.* vieux, vieille; ancien, ~ne; suranné, ~e // *lumea veche* **a.** l'antiquité *f.*; **b.** *(peior.)* les rétrogrades; *vorbă veche* proverbe *m.*; *alimente vechi* aliments altérés.
vechịme *f.* ancienneté *f.*; antiquité *f.* // *în ~* aux temps d'autrefois; *din ~* du temps jadis.
vechitụră *f.* **1.** antiquaille *f.* **2.** *(la pl.)* nippes *f. pl.*, friperie *f.*
vecịe *f.* éternité *f.*; *pe ~* pour l'éternité, pour toujours, éternellement.
vecịn, **~ă** *adj.*, *m. f.* voisin, ~e // *prin (în) ~i* dans le voisinage.
vecinătạte *f.* voisinage *m.*, proximité *f.*
vedeạ **I.** *vt.* **1.** voir; apercevoir. **2.** considérer. **3.** se rendre compte. **4.** *(med.)* examiner, ausculter // *pe nevăzute* au hasard, à l'aveuglette; *cît vezi cu ochii* à perte de vue; *văzînd cu ochii* à

vue d'oeil; *cum te văd și cum mă vezi* **a.** clair, ~e; sûr, ~e; **b.** c'est évident; *nu văd ce rost are...* je ne comprends pas à quoi ça rime. **II.** *vr.* se voir (réciproquement) // *se vede că...* il paraît que...; il este probable que...; *să ne vedem sănătoși* au revoir; adieu; *după cum se vede...* apparemment; *vezi bine!* certainement! **III.** *vi.* **1.** (+ **la**) veiller à; faire attention à. **2.** (+ **de**) s'occuper de... // *vezi să nu...* prends garde, aie soin de ne pas...

vedẹnie *f.* vision *f.*, hallucination *f.*; fantôme *m.*

vedẹre *f.* **1.** vue *f.*, regard *m.*; *la prima* ~ à première vue, de prime abord. **2.** entrevue *f.* **3.** vue *f.*, paysage *m.* **4.** *(fam.)* carte postale illustrée // *a scoate la* ~ exposer; *a pune în* ~ avertir; *a trece cu* ~*a* **a.** omettre; **b.** passer sous silence; *avînd în* ~ *(că)* eu égard (à), puisque; *(fam.) la bună* ~ au revoir.

vedẹtă *f.* vedette *f.*

vegetạ *vi.* *(despre plante)* végéter.

vegetạl, ~ă *adj.* végétal, ~e.

vegetạre *f.* *(fig.)* vie terne, sans éclat.

vegetariạn, ~ă *adj., m. f.* végétarien, ~ne.

vegetatịv, ~ă *adj.* végétatif, -ive.

vegetạție *f.* végétation *f.*

vẹghe *f.* (état de) veille *f.* // *a sta de* ~ veiller, surveiller.

vegheạ *vi. vt.* veiller.

veghẹre *f.* v. **vẹghe.**

vehemẹnt, ~ă I. *adj.* véhément, ~e. **II.** *adv.* véhémentement, avec véhémence.

vehemẹnță *f.* **1.** véhémence *f.* **2.** impétuosité *f.*, ardeur *f.*

vehịcul *n.* véhicule *m.*

vehiculạ *vt.* véhiculer (des idées, des théories).

velạr, ~ă *adj.* *(lingv., despre consoane)* vélaire.

velatụră *f.* *(mar.)* voilure *f.*

vẹlă *f.* *(mar.)* voile *f.*

veleạt *n.* *(înv.)* date *f.*, terme *m.*; délai *m.*

veleitạr, ~ă *adj.* velléitaire.

veleitạte *f.* velléité *f.*

velịn, ~ă *adj.* vélin, ~e.

velịnță *f.* *(pop.)* **1.** tapis *m.* **2.** couvre-lit *m.*

velodrọm *n.* vélodrome *m.*

venal, ~ă *adj.* vénal, ~e; corruptible; interessé, ~e.

venalitạte *f.* venalité *f.*; corruption *f.*

vẹnă *f.* v. **vînă (1).**

vendẹtă *f.* vendetta *f.*

venerạ *vt.* vénérer.

venerạbil, ~ă *adj.* vénérable.

venerạre *f.* vénération *f.*

venerạt, ~ă *adj.* vénére, ~e; respecté, ~e.

venerạție *f.* vénération *f.*, respect (profond) *m.*

venẹric, ~ă *adj.* *(med.)* vénérien, ~ne.

venerologịe *f.* vénérologie *f.*

venetịc *m.* étranger *m.*; *(peior.)* métèque *m.*

venị *vi.* **1.** venir. **2.** survenir; arriver // *fii bine venit!* soyez le bien venu!; *venit din...* en provenance de...; *a avea pe vịno-ncoace* avoir du charme; *a* ~ *pe lume* naître; *a* ~ *la putere* accéder au pouvoir; *dụ-te-vino* va-et-vient; *a* ~ *din...* **a.** provenir de...; **b.** *(lingv.)* dériver; *a(-ți)* ~ *pe cap* tomber sur les bras; *a(-ți)* ~ *greu să...* en coûter de...; avoir peine à;...; *ce-ți vine?* qu'est-ce qu'il te prend? *ce-ți* ~*?* en voilà une idée! *vorba vine* c'est une manière de parler; *(despre obiecte de îmbrăcăminte) a* ~ *bine (rău)* aller bien (mal).

venịn *n.* **1.** venin *m.*, poison *m.* **2.** *(pop.)* fiel *m.*; bile *f.*; *a-și face* ~ se faire du mauvais sang, de la bile.

veninọs, -oạsă *adj.* **1.** venimeux, -euse; fielleux, -euse. **2.** vénéneux, -euse. **3.** *(fig.)* méchant, ~e; cruel, ~le.

venịre *f.* venue *f.*, arrivée *f.*

venịt^{1} *n.* revenu *m.*, rente *f.*; ~ *real* revenu réel.

venịt^{2} *m.* *nou* ~ nouveau venu.

venọs, -oạsă *adj.* *(anat.)* veiueux, -euse.

ventịl *n.* **1.** soupape *f.* **2.** valve *f.*

ventilạ I. *vt.* ventiler, aérer. **II.** *vr.* *(fig.)* être colporté(e); s'agiter.

ventilatọr *n.* ventilateur *m.*

ventilạție *f.* ventilation *f.*, aération *f.*, aérage *m.*

ventrịcul *n.* *(anat.)* ventricule *m.*

ventriculạr, ~ă *adj.* *(anat.)* ventriculaire.

ventrilọc, ~ă *m.f.* ventriloque.

ventụză *f.* ventouse *f.*; *a pune ventuze* appliquer des ventouses.

veracitạte *f.* véracité *f.*

verạndă *f.* veranda *f.*

verb *n.* *(gram.)* verbe *m.*

verbạl, ~ă I. *adj.* verbal, ~e. **II.** *adv.* verbalement.

vẹrde I. *adj. invar.* **1.** vert, ~e. **2.** *(despre legume. fructe)* cru, ~e. **3.** *(fig.)* vigoureux, -euse; robuste // ~ *la față* blême, pâle. **II.** *adv.* vertement, carrément. **III.** *n.* vert *m.*; couleur verte; *stopul e pe* ~ c'est le feu vert, le signal est au vert; *bătînd în* ~ verdâtre; *a îndruga verzi și uscate* dire des vertes et des pas mûres, dire des balivernes; *a i se face cuiva* ~ *înaintea ọchilor* être pris(e) de vertige.

verdeạță *f.* **1.** verdure *f.* **2.** végétations *f.*; feuilles vertes. **3.** *(culin.)* fines herbes *f. pl.*

verdịct *n.* *(jur.)* verdict *m.*

veresịe *f.* *(fam.)* crédit *m.*; *pe* ~ à crédit à l'œil.

vergeạ *f.* **1.** verge *f.*, barre *f.* **2.** baguette *f.*

verịdic, ~ă I. *adj.* véridique. **II.** *adv.* véridiquement.

verif *n.* *în* ~ en (de) biais.

verificạ *vt.* vérifier; contrôler.

verificạre *f.* vérification *f.*; contrôle *m.*

verificạt, ~ă *adj.* *(despre oameni)* vérifié, ~e; capable; éprové, ~e.

verificatọr, -oạre *m.f.* *(ec., fin.)* contrôleur, -euse.

verịgă *f.* anneau *m.*, chaînon *m.*, maille *f.*

verighẹtă *f.* alliance *f.*

veritabil, ~ă *adj.* véritable, authentique.

vermifọrm, ~ă *adj.* vermiforme.

vermifụg *n.* *(farm.)* vermifuge *m.*

vernisạ *vt.* vernir.

vernisạj *n.*, **vernisạre** *f.* vernissage *m.*

verọs, -oạsă *adj.* malhonnête, véreux, -euse.

verosịmil, ~ă *adj.* vraisemblable, plausible.

vers *n.* vers *m.*; *(la pl.)* poésie *f.*

versạnt *n.* versant *m.* // ~ *însorit* adret *m.*; ~ *umbrit* ubac *m.*, envers *m.*

versạt, ~ă *adj.* *(despre oameni)* versé, ~e; expérimenté, ~e.

versẹt *n.* verset *m.*

versificạ *vt. vi.* versifier.

versificạre *f.* v. **versificație.**

versificạt, *~ă adj.* versifié, ~e; rimé, ~e.

versificatọr, -oạre *m. f* versificateur, -trice.

versificạție *f.* versification *f.*

versiụne *f.* version *f.*; variante (d'un texte, d'un récit) *f.*

vẹrso *n.* verso *m.*

verstă *f. (metr.)* verste *f.*

vertebrạl, ~ă *adj.* vertébral, ~e.

vertebrạt, ~ă **I.** *adj. (anat., zool.)* vertébré, ~e **II.** *n. pl.* vertébrés *m. pl.*

vertẹbră *f. (anat., zool.)* vertèbre *f.*

verticạl, ~ă **I.** *adj. (geom.)* vertical, ~e. **II.** *f. (geom.)* verticale *f.* **III.** *adv.* verticalement.

vertiginọs, -oạsă I. *adj.* vertigineux, -euse. **II.** *adv.* vertigineusement.

vẹrvă *f.* verse *f.*; *a fi în* ~ être en verve, *(fam.)* en forme.

verzạlă *f. (tipogr.)* capitale *f.*, majuscule *f.*

verzụi, -ie *adj.* verdâtre.

vẹsel, ~ă *adj.* gai, ~e; joyeux, -euse; allègre.

vesẹlă *f.* vaisselle *f.*

veselị *vt. vr.* (se) réjouir; (s')amuser, (se) divertir.

veselịe *f.* joie *f.*, gaieté *f.*; allégresse *f.*

vest *n.* ouest *m.*, occident *m.*

vẹstă *f.* gilet *m.*

vẹste *f.* **1.** nouvelle *f.* **2.** information *f.* // *fără (de)* ~ inopinément; à l'improviste; *a prinde de* ~ apprendre; avoir vent de qch.; *a da de* ~ avertir, prévenir.

vestị I. *vt.* **1.** annoncer; informer. **2.** avertir, prévenir. **3.** présager. **II.** *vr. se vestește* on prévoit.

vestiạr *n.* vestiaire *m.*

vestibụl *n.* vestibule *m.*

vẹstic, ~ă *adj.* de l'ouest, occidental, ~e.

vestịgiu *n. (livresc)* vestige *m.*, reste *m.* ; *vestigii arheologice* vestiges archéologiques.

vestimentạr, ~ă *adj.* vestimentaire.

vestịre *f.* **1.** annonce *f.*; avertissement *m.* **2.** message *m.*

vestịt, ~ă *adj.* renommé, ~e; célèbre, illustre.

vestmînt *n.* v. **veșmînt.**

vestọn *n.* **1.** veston *m.* **2.** *(mil.)* tunique *f.*

vẹșmînt *n.* vêtement *m.*

vẹșnic, ~ă **I.** *adj.* éternel, ~le; perpétuel, ~le. **II.** *adv.* éternellement.

veșnicịe *f.* éternité *f.*

vẹșted, ~ă *adj.* **1.** fané, ~e; séché, ~e. **2.** *(fig.)* flétri, ~e // *frunze ~e* feuilles mortes.

veștejị I. *vr.* se faner, se flétrir. **II.** *vt. (fig.)* flétrir, stygmatiser.

veterạn *m.* vétéran *m.*

veterinạr, ~ă *adj., m.* vétérinaire.

vẹto *n.* veto *m.*

vetụst, ~ă *adj. (livresc)* vétuste; désuet, -ète.

veverịță *f. (zool.)* écureuil *m.*

vexạ *vt.* vexer, offenser.

vexạt, ~ă *adj. (despre oameni)* vexé, ~e; offensé, ~e.

vexatọriu, -ie *adj.* vexatoire; offensant, ~e.

vexațiune *f.* vexation *f.*

vezịcă *f. (anat.)* vessie *f.*

vezịculă *f. (anat.)* vésicule *f.*

vi *pron. pers.* v. **voi.**

viạbil, ~ă *adj.* viable.

viabilitạte *f.* viabilité *f.*; vitalité *f.*

viadụct *n. (constr.)* viaduc *m.*

viagẹră *adj. f. pensie* ~ pension viagère (à la vie).

viạță *f.* vie *f.*, existence *f.*; *a fi în* ~ être vivant, être en vie, exister // *din* ~ de son vivant; *rămas în* ~ survivant; *fără* ~ **a.** mort, ~e; inanimé, ~e; **b.** sans entrain, terne; *putere de* ~ vitalité *f.*; *om de* ~ bon viveur *m.*

vibrạ *vi.* **1.** *(despre corpuri elastice)* vibrer; osciller. **2.** *(despre sunete)* résonner. **3.** *(fig., despre oameni)* palpiter.

vibrạnt, ~ă *adj.* **1.** vibrant, ~e. **2.** *(fig.)* palpitant, ~e; émouvant, ~e.

vibrạre *f.* v. **vibrație.**

vibratọr, -oạre I. *adj.* vibratoire. **II.** *n. (constr., tehn.)* vibrateur *m.*

vibrạție *f.* vibration *f.*; oscillation *f.*

vicạr *m.* grand vicaire.

vicariạt *n.* vicariat *m.*

vịce- *elem. de comp.* vice-.

viceamirạl *m.* vice-amiral *m.*

viceconsul *m.* vice-consul *m.*

vicepreședinte *m.* vice-président *m.*

vicevẹrsa *adv.* vice versa; réciproquement.

viciạ *vt.* **1.** vicier (l'air). **2.** *(fig.)* corrompre.

viciạbil, ~ă *adj.* viciable.

viciạnt, ~ă *adj. (despre substanțe)* viciateur, -trice, polluant, ~e.

viciạt, ~ă *adj.* (despre aer, atmosferă) vicié, ~e; gaté, ~e; pollué, ~e.

viciẹre *f.* viciation *f.*

vicinạl, ~ă *adj. (despre drumuri)* vicinal, ~e.

viciọs, -oạsă *adj. (despre oameni)* vicieux, -euse; corrompu, ~e; dépravé, ~e.

vicisitụdine *f.* vicissitude *f.*

vịciu *n.* vice *m.*; tare *f.*

viclẹan, ~ă *adj.* perfide, fourbe.

viclenịe *f.* vicleșug *n.*, perfidie *f.*; astuce *f.*, ruse *f.*

vicọnte, -tẹsă *m. f.* vicomte, -esse.

vịctimă *f.* victime *f.*

victọrie *f.* victoire *f.*

victoriọs, -oạsă *adj.* victorieux, -euse.

vid *n. (fiz.)* vide.

vidanjạ *vt.* vidanger.

vidanjọr *m.* vidangeur *m.*

vịdră *f. (zool.)* loutre *f.*

vie *f.* vignoble *m.* // *viță de* ~ vigne; *f.*; *cules de* ~ vendange *f.*

vienẹz, ~ă *adj.*; *m. f. (cu maj.)* viennois, ~e.

vier^1 *m.* vigneron *m.*

vier^2 *m.* **1.** verrat *m.* **2.** sanglier *m.*

vierịt *n.* culture des vignes.

viermănọs, -oạsă *adj.* véreux, -euse.

viẹrme *m.* ver *m.*; ~ *de-mătase* ver à soie, bombyx *m.*

viermụi *vi.* grouiller, fourmiller.

vermuiạlă *f.* grouillement *m.*, fourmillement *m.*

viẹrs *m. (pop.)* mélodie *f.*, air *m.*

viespạr I. *n.* guêpier *m.* **II.** *m. (entom.)* frelon *m.*

viẹspe *f.* **1.** guêpe *f.* **2.** *(fig.)* chipie *f.*

vietạte *f.* **1.** être (vivant) *m.* **2.** animal *m.*

vietnamẹz, ~ă *adj.*; *m.f.* *(cu maj.)* viétnamien, ~ne.
viețuị *vi.* vivre; exister.
viețuịre *f.* existence *f.*; manière de vivre.
viẹzure *m.* blaireau *m.*
vịfor *n.* orage *m.*, tempête *f.*
vifọrniță *f.* tempête de neige; tourmente *f.*
viforọs, -oạsă **I.** *adj.* **1.** orageux, -euse. **2.** *(fig.)* impétueux, -euse. **II.** *adv.* *(fig.)* orageusement.
vigilẹnt, ~ă *adj.* vigilant, ~e.
vigilẹnță *f.* vigilance *f.*
vigoạre *f.* vigueur *f.*; énérgie *f.*, vitalité *f.*; *(jur.)* *în ~* en vigueur, en application; *a repune în ~* remettre en vigueur, rétablir.
vigurọs, -oạsă **I.** *adj.* vigoureux, -euse. **II.** *adv.* vigoureusement.
viitọr, -oạre **I.** *adj.* futur, ~e; prochain, ~e; à venir // *(gram.)* *timpul ~* le futur. **II.** *n.* **1.** avenir *m.*; *pe (în) ~* à l'avenir. **2.** *(gram.)* futur *m.*
vijelịe *f.* ouragan *m.*, tempête *f.* // *ca o ~* en coup de vent.
vijeliọs, -oạsă **I.** *adj.* **1.** orageux, -euse; tempétueux, -euse. **2.** *(fig.)* violent, ~e; impétueux, -euse; emporté, ~e. **II.** *adv.* orageusement, tempétueusement; violemment.
vịlă *f.* villa *f.*
vilbrochẹn *n.* *(tehn.)* vilebrequin *m.*
vileag *n.* *în ~* publicuement; *a da în ~* rendre public, divulguer.
vilegiatụră *f.* villégiature *f.*
vin *n.* vin *m.*; *~ de desert* vin doux; *~ negru* vin rouge; *~ de mere* cidre *m.*
vịnă *f.* **1.** faute *f.*, culpabilité *f.*; *din vina...* par la faute de..., à cause de... **2.** *(jur.)* infraction *f.*, délit *m.* // *(a fi) de ~* (être) coupable, fautif, -ive; *fără ~* irréprochable; innocent, ~e; *a da vina pe...* accuser, incriminer.
vịnci *n.* vérin *m.*, treuil *m.*, cabestan *m.*
vịnclu *n.* équerre *f.*
vịnde **I.** *vt.* **1.** vendre. **2.** débiter // *a-și ~ țara* trahir son pays. **II.** *vr.* *cu cît se ~?* qu'est-ce que ça coute? ça vaut combien?
vindecạ *vt.* *vi.* guérir.
vindecạre *f.* guérison *f.*, rétablissement *m.* // *fără ~* incurable.
vindecạt, ~ă *adj.* guéri, ~e; rétabli, ~e; remis, ~e.
vịndere *f.* vente *f.*
vindicatịv, ~ă *adj.* vindicatif, -ive.
vịneri *f.* vendredi *m.*
vinețịu, -ịe *adj.* violacé, ~e; violâtre.
vinicọl, ~ă *adj.* vinicole.
viniẹtă *f.* *(tipogr.)* vignette *f.*
vinificạ *vt.* effectuer la vinification.
vinificạre, vinificạție *f.* vinification *f.*
vinovạt, ~ă *adj.* fautif, -ive; coupable.
vinovăție *f.* culpabilité *f.*
vioạră *f.* violon *m.*
viọi, vioạie *adj.* vif, vive; vivace; pétulant, ~e; alérte.
vioiciụne *f.* vivacité *f.*, pétulance *f.*
viọl *n.* viol *m.*
violạ *vt.* **1.** *(jur.)* violer, enfreindre (la loi). **2.** *(fig.)* profaner.
violạre *f.* **1.** violation *f.* **2.** viol *m.*
viọlă *f.* *(muz.)* viole *f.*
violẹnt, ~ă **I.** *adj.* **1.** violent, ~e; brutal, ~e. **2.** *(fig.)* intense; excessif, -ive. **II.** *adv.* violemment, avec violence.
violentạ *vt.* violenter; forcer la main.
violẹnță *f.* violance *f.*; brutalité *f.*
violẹt, ~ă **I.** *adj.* violet, ~te. **II.** *f.* *(bot.)* violette *f.*
violịnă *f.* violon *m.*
violoncẹl *n.* violoncelle *m.*
violoncelịst *m.* violoncelliste *m.*
violonịst *m.* violoniste *m.*
viorẹa, -rịcă *f.* *(bot.)* violette *f.*
viorịst *m.* v. **violonịst.**
viorịu, -ịe *adj.* violet, ~te; violacé, ~e.
vipẹră *f.* *(zool.)* vipère *f.* // *(fam.)* *pui de ~* chipie *f.*
vipụșcă *f.* passepoil *m.*
virạ *vi.* *(despre vehicule)* virer.
virạj *n.* *(auto)* virage *m.*
viramẹnt *n.* *(com., fin.)* virement *m.*, transfert *m.*
virạn *adj.* *teren (loc) ~* terrain vague.
virạre *f.* **1.** virage *m.* **2.** virement *m.*
virgịn, ~ă *adj.* vierge.
virginạl, ~ă *adj.* virginal, ~e.
vịrgulă *f.* virgule *f.*
virịl, ~ă *adj.* **1.** viril, ~e. **2.** mâle, énergique.
virilitạte *f.* virilité *f.*, vigueur masculine.
viroạgă *f.* ravin *m.*; ravine *f.*
virọză *f.* *(med.)* virose *f.*
virtụal, ~ă **I.** *adj.* virtuel, ~le. **II.** *adv.* virtuellement.
virtualitạte *f.* virtualité *f.*
virtuọs^1; -oạsă *adj.* vertueux, -euse.
virtuọs^2, -oạsă *m.f.* *(muz.)* virtuose.
virtuozitạte *f.* virtuosité *f.*
virtụte *f.* vertu *f.*; *în ~a...* en vertu de...
virulẹnt, ~ă *adj.* virulent, ~e.
virulẹnță *f.* virulence *f.*
vịrus *n.* *(biol.)* virus *m.*
vis *n.* **1.** rêve *m.*, songe *m.* **2.** *(fig.)* rêverie *f.*, illusion *f.*, chimère *f.* // *ca prin ~* vaguement; *~ urît* cauchemar *m.*; *de ~* irréel, ~le.
visạ *vt.* **1.** rêver, songer. **2.** rêvasser.
visạre *f.* **1.** rêverie *f.* **2.** rêvasserie *f.*
visạt, ~ă *adj.* *(fig.)* rêvé, ~e; (ardement) désiré, ~e.
visătọr, -oạre **I.** *adj.*, *m. f.* rêveur, -euse. **II.** *adv.* rêveusement.
vịscol *n.* tempête de neige.
viscolịre *f.* **1.** raffale de neige. **2.** *(fig.)* tourbillon *m.*
viscolị **I.** *vt.* **1.** *(despre vînt)* tourbilloner la neige. **2.** *(despre zăpadă)* enneiger. **II.** *vi.* faire gros temps.
viscolịt, ~ă *adj.* **1.** *(despre zăpadă)* tourbillonée (par le vent). **2.** *(despre locuri)* enneigé, ~e.
vistierịe *f.* **1.** *(înv.)* trésor (public) *m.* **2.** trésorerie (de l'Etat) *f.*
vistiẹrnic *m.* *(înv.)* trésorier général.
vịșin *m.* *(bot.)* griottier *m.*
vișinạtă *f.* liqueur de griottes.
vịșină *f.* *(bot.)* griotte *f.*
vișinịu, -ịe *adj.* bordeaux.
vitạl, ~ă *adj.* **1.** vital, ~e. **2.** *(fig.)* fondamental, ~e.

vitalitạte *f.* vitalité *f.*

vitamịnă *f.* vitamine *f.*

vịtă *f.* animal *m.*; bête *f.*

viteạz, ~ă *adj., m.f.* brave, intrépide.

vitejẹsc, -eạscă *adj* héroïque.

vitejẹște *adv.* bravement; héroïquement.

vitejịe *f.* bravoure *f.*; héroïsme *m.*

vitẹză *f.* vitesse *f.*; *în* ~ en vitesse, à toute vitesse; *(auto) schimbător de* ~ levier de vitesse.

vitịcol, ~ă *adj.* viticole.

viticultọr *m.* viticulteur *m.*

viticultụră *f.* viticulture *f.*

vịtreg, ~ă *adj.* hostile, adverse // *mamă ~ă* belle-mère *f.*, marâtre *f.*; *frate* ~ demi-frère *m.*; *condiții ~e* conditions défavorables; *soartă ~ă* sort cruel.

vitregị *vt.* persécuter.

vitregịe *f.* hostilité *f.*

vitrịnă *f.* vitrine *f.*

vịță *f.* **1.** vigne *f.* **2.** tige (des plantes grimpantes ou rampantes) *f.* // *(fam.) de ~ veche* de vieille souche.

vițẹl *m.* veau *m.*

vițịcă *f.* génisse *f.*

vịu, vịe I. *adj.* **1.** vivant, ~e; *de* ~ vivant. **2.** vif, vive; *a tăia în carne vie* trancher (couper) dans le vif // *prin ~ grai* oralement; *culoare vie* couleur éclatante; *ochi vii* des yeux brillants; *sentiment* ~ sentiment intense. **II.** *adv.* vivement. **III.** *m.f.* vivant, ~e; être vivant.

vivạce *adj. invar.* vivace.

vivạcitạte *f.* vivacité *f.*

vizạ[1] *vt.* viser, apposer un visa.

vizạ[2] *vt.* viser; *(fig.)* faire allusion à.

vizavị *adv.* vis-à-vis.

vịză *f.* visa *m.*

vizẹtă *f.* judas *m.*

vizịbil, ~ă I. *adj.* **1.** visible. **2.** évident, ~e; indubitable. **II.** *adv.* visiblement.

vizibilitạte *f.* visibilité *f.*

viziẹră *f.* visière *f.*

vizionạ *vt.* visionner, voir (un film, un spectacle).

vizitạ *vt.* visiter, rendre visite.

vịzită *f.* visite *f.*

vizitịu *m.* cocher *m.*

viziụne *f.* **1.** vues *f. pl.*, opinion *f.* **2.** vision *f.*; fantôme *m.*

vizọn *m.* (fourrure de) vison *m.*

vizọr *n.* *(fiz.)* viseur *m.*

vizuạl, ~ă *adj.* visuel, ~le.

vizuịnă *f.* tanière *f.*; repaire *m.*

vîjîị *vi.* **1.** *(tehn.)* vrombir; bouillonner. **2.** *(despre vînt)* siffler. **3.** *(despre ape, valuri)* mugir.

vîjîiạlă *f.* sifflement (du vent) *m.*

vîjîịt *n.* vrombissement *m.*

vîjîitọr, -oạre *adj.* vrombissant, ~e; *(despre vînt)* sifflant, ~e.

vîlcẹa *f.* **1.** vallon *m.* **2.** ruisseau *m.*

vîltoạre *f.* **1.** tourbillon *m.* **2.** *(fig.)* tumulte *m.*

vîlvă *f.* **1.** bruit *m.*; agitation *f.* **2.** *(fam.)* grabuge *m.*

vîlvătạie *f.* (grande) flambée *f.*

vîlvoạre *f.* tourbillon *m.*

vîlvọi *adv.* en désordre; *păr* ~ cheveux ébouriffés.

vînạ *vt.* **1.** chasser. **2.** *(fig.)* guetter, pourchasser.

vînạt *n.* **1.** chasse *f.* **2.** gibier *m.*; venaison *f.*

vînă *f.* **1.** *(anat.)* veine *f.* **2.** *(fam.)* nerf *m.*, tendon *m.*, filament *m.* **3.** veinure du marbre. **4.** *(bot.)* nervure *f.* **5.** *(min.)* veine *f.*, filon *m.* // *~ de apă* source souterraine; *pe vine* à croupetons.

vînăt, ~ă *adj.* **1.** violacé, ~e. **2.** livide, blême.

vînătạie *f.* bleu *m.*; meurtrissure *f.*

vînătoạre *f.* chasse *f.*

vînătọr *m.* chasseur *m.*

vînătorẹsc, -eạscă *adj.* de chasse; de chasseur.

vînătorẹște *adv.* à la manière des chasseurs.

vîndụt, ~ă I. *adj.* vendu, ~e. **II.** *m.* traître *m.*

vînjọs, -oạsă *adj.* vigoureux, -euse; robuste, solide.

vînt *n.* vent *m.*; *bate ~ul* **a.** il vente, il fait du vent; **b.** *(fig.)* il n'y a personne (rien); *ce ~ (bun) te aduce?* quel bon vent vous amène? *a vorbi în* ~ parler en l'air; *a-și face* ~ **a.** s'éventer; **b.** prendre son élan.

vîntuị *vi.* venter, faire du vent.

vînturạ *vt.* **1.** *(agr.)* éventer; vanner. **2.** *(fig).* agiter.

vînturătoạre *f.* cribleuse *f.*

vînzạre *f.* **1.** vente *f.*; *de* ~ à vendre, en vente. **2.** *(fig.)* trahison *f.*

vînzătọr, -oạre *m.f.* vendeur, -euse.

vînzoleạlă *f.* *(fam.)* agitation *f.*; tourment *m.*

vînzolị *vt. vr.* *(fam.)* (s')agiter; (se) tourmenter.

vîrf *n.* **1.** sommet *m.*; cime *f.* **2.** pointe (de l'aiguille) *f.* **3.** *(fam., la pl.)* chefs *m. pl.*, dirigents *m. pl.* **4.** pincée *f.*; *un ~ de sare* une pincée de sel; *din ~ul buzelor* du bout des lèvres; *cu* ~ comble, jusqu'aux bords.

vîrfuị *vt.* remplir jusqu'aux bords.

vîrfuịt, ~ă *adj.* plein(e) jusqu'aux bords.

vîrị I. *vt.* **1.** introduire, fourrer; *(fig.) a-i ~ cuiva ceva în cap* faire comprendre, fourrer à qn., une idée en tête. **2.** enfoncer // *a ~ vrajbă* semer la discordie; *(fam.) a ~ în boale (în sperieți)* épouvanter. **II.** *vr.* entrer, s'introduire // *a se ~ în sufletul cuiva* importuner qn; *a se ~ sub pielea cuiva* s'insinuer auprès de qn.

vịrstă[1] *f.* âge *m.*

vịrstă[2] *f.* *(reg.)* raie *f.*, rayure *f.*

vịrstnic, ~ă *adj.* âgé, ~e; d'un certain âge.

vîrtẹj *n.* **1.** tourbillon *m.*, trombe *f.* **2.** *(tehn.)* treuil *m.*

vîrtẹlniță *f.* **1.** dévidoir *m.* **2.** bobinneuse *f.*

vîrtọs, -oạsă I. *adj.* **1.** solide, raide. **2.** *(despre oameni)* vigoureux, -euse; robuste, ferme. **II.** *adv.* vigoureusement; fermement // *cu atît mai* ~ d'autant plus.

vîsc *n.* *(bot.)* gui *m.*

vîscọs, -oạsă *adj.* visqueux, -euse.

vîslạș *m.* rameur *m.*

vịslă *f.* rame *f.*, aviron *m.*

vîslị *vi.* ramer, tirer à la rame; canoter.

vlạgă *f.* vigueur *f.*, énergie *f.*

vlăguị *vt.* affaiblir; éreinter, épuiser.

vlăguịt, ~ă *adj.* affaibli, ~e; éreinté, ~e; épuisé, ~e.

vlăjgạn *m.* gaillard *m.*

vlăstạr *n.* **1.** *(bot.)* rejeton *m.*; rameau *m.*, pousse *f.* **2.** *(fig.)* descendant *m.*, progéniture *f.*

voạl *n.* voile *m.*

voalạ *vt. vr* (se) voiler.

voalạt, ~ă *adj.* **1.** voilé, ~e. **2.** *(fig.)* couvert, ~e.

voalẹtă *f.* voilette *f.*

vocabulạr *n.* vocabulaire *m.*, lexique *m.*

vocạbulă *f.* *(livresc)* vocable *m.*; mot *m.*

vocạl, ~ă *adj.* vocal, ~e.

vocạlă *f.* *(fon.)* voyelle *f.*

vocạlic, ~ă *adj.* *(fon.)* vocalique.

vocalịsm *n.* *(fon.)* vocalisme *m.*

vocalizạ *vt. vi.* *(muz.)* vocaliser.

vocatịv *n.* *(gram.)* vocatif *m.*

vocạție *f.* vocation *f.*; inclination *f.*

vọce *f.* voix *f.*

vociferạ *vi.* vociférer.

vociferạre *f.* vociférations *f. pl.*

vọdă *m.* *(înv., ist.)* prince régnant.

vodevịl *n.* *(lit.)* vaudeville *m.*

vodevilịst *m.* *(lit.)* vaudevilliste *m.*

vọgă *f.* vogue *f.*; *în* ~ en vogue.

vọi¹ *pron. pers.* **1.** vous; *la* ~ chez vous. **2.** *(dat.*, în forma **vouă, vă, vi,** cu valoare *posesivă)* à vous. **3.** *(dat.* și *ac.*, în forma **vă,** cu valoare de *pron. refl.)* vous; *să vă spălați* lavez vous.

voi² *vt. vi.* **1.** vauloir. **2.** consentir, accepter.

voiạj *n.* voyage *m.*

voiajạ *vi.* voyager.

voiajọr *m.* voyageur *m.*

vọie *f.* **1.** vouloir *m.*; volonté *f.*; intention *f.*; *după* ~ **a.** à volonté; **b.** à sa guise. **2.** désir *m.*; gré *m.*; *cu* ~ *(sau) fără* ~ bon gré mal gré. **3.** permission *f.*, autorisation *f.* // *în* ~ à l'aise; *fără (de)* ~ involontairement; ~ *bună* bonne humeur; *a da* ~ permettre.

voievọd *m.* *(înv.)* voïvode *m.*

voinịc, ~ă I. *adj.* courageux, -euse; fort, ~e; vaillant, ~e. **II.** *m.* (jeunne homme) brave *m.*; *(fam.)* gars *m.*

voinicẹsc, -ẹască *adj.* brave // *luptă -ească* lutte corps à corps; *faptă -ească* prouesse *f.*

voinicẹște *adv.* bravement; vigoureusement; vaillamment.

voinicịe *f.* vaillance *f.*, bravoure *f.*; prouesse *f.*

voịnță *f.* **1.** volonté *f.*, vouloir *m.* **2.** décision *f.*; résolution *f.* **3.** intention *f.*, projet *m.* **4.** désir *m.* **5.** autorisation *f.*, consentement *m.* // *rea -* ~ malveillance *f.*

voiọs, -oạsă *adj.* **I.** allègre, de bonne humeur, joyeux, -euse. **II.** *adv.* allègrement.

voioșịe *f.* bonne humeur, entrain *m.* allégresse *f.*

voịt, ~ă *adj.* intentionnel, ~le; fait(e) à dessein.

volạn¹ *n.* volant (de robe, de blouse) *m.*

volạn² *n.* *(auto)* volant *m.*

volạnt¹ *m.* *(tehn.)* volant *m.*

volạnt², ~ă *adj.* volant, ~e; mobile.

volatịl, ~ă *adj.* *(chim.)* volatil, ~e.

volatilitạte *f.* *(chim.)* volatilité *f.*

volatilizạ *vr.* **1.** se volatiliser *f.* **2.** *(fig.)* disparaître.

volatilizạbil, ~ă *adj.* *(chim.)* volatilisable.

volatilizạre *f.* *(chim.)* volatilisation *f.*

volatilizạt, ~ă *adj.* volatilisé, ~e

volbură *f.* **1.** tourbillon *m.*; trombe *f.* **2.** *(bot.)* [illegible] des champs; liseron *m.*

volburọs, -oạsă *adj.* tourbillonnant, ~e.

volẹi *n.* *(sport)* volley-ball *m.*

voleibalịst *m.* *(sport)* volleyeur *m.*

volẹu *n.* *(la tenis)* volée *f.*; ~ *stopat* volée d'opposition.

vọlt *m.* *(fiz.)* volt *m.*

voltạic, ~ă *adj.* *(fiz.)* voltaïque.

voltạj *n.* *(fiz.)* voltage.

vọltă *f.* **1.** volte *f.* **2.** *(fig.)* volte-face *f.*

volụbil, ~ă *adj.* *(despre oameni)* voluble.

volubilitạte *f.* volubilité *f.*

volụm *n.* **1.** volume *m.* **2.** *(fig.)* quantité *f.* **3.** volume *m.*; tome *m.*

voluminọs, -oạsă *adj.* volumineux, -euse.

voluntạr, ~ă I. *adj.* volontaire; bénévole. **II.** *m.* *(mil.)* volontaire *m.*

voluptạte *f.* volupté *f.* // *cu* ~ avec passion; voluptueusement.

voluptọs, -oạsă I. *adj.* voluptueux, -euse. **II.** *adv.* voluptueusement.

vomạ *vt.* vomir.

vomạre *f.* vomissement *m.*

vomitạ *vt.* v. **vomạ.**

vomitịv, ~ă I. *adj.* vomitif, -ive. **II.** *n.* vomitif *m.*

vopsẹa *f.* teinture *f.*; couleur *f.*

vopsị I. *vt.* teindre; peindre. **II.** *vr.* *(fam.)* se farder.

vopsịt, ~ă I. *adj.* teint, ~e; peint, ~e. **II.** *n.* teinture *f.*; peinture *f.*

vopsitọr *m.* teinturier *m.*

vorạce *adj. invar.* vorace; avide.

voracitạte *f.* voracité *f.*; avidité *f.*

vọrbă *f.* **1.** mot *m.*, parole *f.*; propos *m.*; *a se ține de* ~ tenir sa parole. **2.** *(la pl.)* sornettes *f. pl.* // *să nu zici* ~ *mare* il ne faut jurer de rien; *(fam.)* ~ *lungă* bavard, ~e; *fără* ~ *(multă)* bref; *între noi fie vorba* entre nous soit dit; ~ *să fie* **a.** il n'en est pas question; **b.** c'est une façon de parler; *din* ~ *în* ~ de fil en aiguille; *nici* ~ **a.** certes, bien entendu; **b.** (il n'en est) pas question; *a sta de* ~ causer, faire la causette; *a întoarce vorba* répliquer, rétorquer; *a lăsa* ~ faire dire; *a fi vorba să (de)...* s'agir de...

vorbărẹț, -ẹață *adj.* *(despre oameni)* loquace; bavard, ~e.

vorbărịe *f.* loquacité *f.*; bavardage *m.*

vorbị I. *vi.* **1.** parler; dire; *la drept vorbind* à vrai dire, à franchement parler. **2.** converser, causer. **3.** (cu *dat.)* s'adresser (à). **4.** (+ **pentru**) confirmer; avérér. **5.** prononcer un discours. **6.** (+ **în**) s'exprimer (en, dans). **II.** *vt.* **1.** dire, exprimer. **2.** commenter. **III.** *vr.* se mettre d'accord, s'entendre // *(impers.) se vorbește...* on dit...

vorbịre *f.*, **vorbịt** *n.* **1.** parler *m.* **2.** langage *m.*

vorbịt, ~ă *adj.* parlé, ~e; exprimé, ~e; dit, ~e // *film* ~ film parlant.

vorbitọr, -oạre I. *adj.* parlant, ~e. **II.** *m.* orateur *m.*, conférencier *m.* **III.** *n.* parloir *m.*

vọrnic *m.* *(înv. ist.)* gouverneur *m.*

vọstru, voạstră I. *adj., pos.* votre; *(pl.* vos) // *din partea voastră...* quant à vous... **II.** *pron. pos. al* ~, *a voastră* le (la) vôtre (*pl.* les vôtres).

vot *n.* vote *m.* // ~ *universal* suffrage universel;

~ *consultativ* voix consultative; ~ *secret* scrutin secret; *a pune la* ~ mettre aux voix.

votạ *vt. vi.* voter.

votạre *f.* votation *f.*

vọtcă *f.* vodka *f.*

votịv, **~ă** *adj.* votif, -ive; voué, ~e.

vọuă *pron. pers.* v. **voi**¹.

vrạbie *f.* moineau *m.*; piaf *m.*

vrạci *m.* *(înv.)* **1.** médecin *m.* **2.** sorcier *m.*

vraf *n.* **1.** tas *m.*, amas *m.*, monceau *m.*, pile *f.* **2.** liasse (de papiers) *f.*

vrạiște **I.** *f.* désordre *m.*, débandade *f.* **II.** *adv.* sens dessus-dessous; en vrac.

vrạjă *f.* **1.** sorcellerie *f.*, sortilège *m.* **2.** *(fig.)* charme *m.*, attrait *m.*

vrạjbă *f.* dissension *f.*, désaccord *m.*, discorde *f.*

vrăfuị *vt.* **1.** éparpiller. **2.** amonceler.

vrăjị **I.** *vi.* jeter un sort; envoûter. **II.** *vt.* *(fig.)* charmer, séduire.

vrăjịre *f.* ensorcellement *m.*, enchantement *m.*

vrăjịt, **~ă** *adj* ensorcelé, ~e; enchanté, ~e.

vrăjitọr, **-oạre** *m. f.* sorcier, -ère; magicien, ~ne.

vrăjitorẹsc, **-eạscă** *adj.* magique.

vrăjitorịe *f.* sorcellerie *f.*; sortilège *m.*

vrăjmạș, **~ă** **I.** *adj.* hostile. **II.** *m.* ennemi *m.*

vrăjmășịe *f.* hostilité *f.*, inimitié *f.*

vreạ *vt.* (+ **să**) **1.** vouloir. **2.** demander; prétendre. **3.** avoir envie; désirer. **4.** consentir; être d'accord // *vrînd-nevrînd* de gré ou de force; *(în forma va) va să zică...* **a.** cela veut dire (que); **b.** donc, par conséquent.

vreạsc *n.* brindille *f.*, bois mort.

vrẹdnic, **~ă** *adj.* actif, -ive; diligent, ~e; capable; méritoire // *a se face* ~ *de* se rendre digne de; ~ *de laudă* louable; ~ *de jale* déplorable.

vrednicịe *f.* application *f.*, diligence *f.*; capacité *f.*

vrej *n.* *(bot.)* sarment *m.*

vrẹme *f.* **1.** temps *m.*; *multă* ~ longtemps. **2.** intervalle de temps; moment *m.*; *pînă la o* ~ jusqu'à un certain moment; *într-o* ~ à un moment donné; un jour // *în ~a noastră (de azi)* de nos jours; *cu ~a* à la longue; *în* ~ *ce* pendant que; *de* ~ *ce* puisque, vu que; *după o bucată de* ~, *la scurtă* ~ à bref délai; *înainte* ~ jadis, autrefois; *în ~a nopții* de nuit, nuitamment; *mersul vremii* bulletin météorologique; *e* ~ *bună* il fait beau.

vremẹlnic, **~ă** *adj.* passager, -ère; temporaire, provisoire; éphémère.

vremuị *vi.* faire mauvais temps.

vreodạtă *adv.* **1.** parfois; autrefois. **2.** à l'avenir. **3.** à un moment donné // *ai auzit ~...?* as-tu jamais entendu...?

vreụn, **vreọ** **I.** *adj. nehot.* **1.** quelque, quelconque. **II.** *adv* environ; à peu près; près de...

vreụnul, **vreụna** *pron. nehot.* quelqu'un, ~e.

vrịlă *f.* *(av.)* vrille *f.*

vrụtă *f.* vouloir *m.*; volonté *f.* // *nu-i pe vrute* on n'a pas le choix; *vrute și nevrute* galimatias *m.*; *a spune vrute și nevrute* parler à tort et à travers.

vuị *vi.* **1.** gronder; mugir. **2.** vrombir. **3.** résonner, retentir; frémir // *(fam.) orașul vuiește* toute la ville en parle.

vụiet *n.* **1.** rumeur *f.* **2.** grondement (prolongé) *m.*; mugissement *m.* **3.** vrombissement *m.*

vulcạn *n.* volcan *m.*

vulcạnic, **~ă** *adj.* volcanique.

vulcanizạ *vt.* *(tehn.)* vulcaniser.

vulcanizạre *f.* *(tehn.)* vulcanisation *f.*

vulcanizạt, **~ă** *adj.* *(tehn.)* vulcanisé, ~e.

vulg *n.* plèbe *f.*, peuple *m.*

vulgạr, **~ă** **I.** *adj.* **1.** vulgaire; grossier, -ère. **2.** commun, ~e; ordinaire. **II.** *adv.* vulgairement.

vulgaritạte *f.* vulgarité *f.*; *(la pl.)* vulgarisme *m.*

vulgarizạ *vt.* vulgariser.

vulgarizạre *f.* vulgarisation *f.*

vulnerạbil, **~ă** *adj.* vulnérable.

vụlpe *f.* *(zool.)* renard *m.* // *a tocmi ~a din pădure* vendre la peau de l'ours avant de l'avoir tué.

vulpọi *m.* **1.** *(zool.)* renard *m.* **2.** *(fig.)* fine mouche; vieux renard.

vụltur *m.* *(ornit.)* vautour *m.*, aigle *m.*

vulturạș *m.* aiglon *m.*

W

warạnt *n.* *(ec., fin.)* warrant *m.*
watẹr-polo *n.* *(sport)* water-polo *m.*
wạtt *m.* *(el.)* watt *m.*
wattmẹtru *m.* *(tehn.)* wattmètre *m.*
wattọră *f.* *(el.)* watt-heure *m.*
week-end [uik-] *n.* week-end *m.*
whịsky *n.* whisky *m.*

X

xenofọb, **~ă** *adj.* xénophobe.
xilẹn *m.* *(chim.)* xilène *m.*
xilofạg, **~ă** *adj.* *(despre insecte)* xylophage.
xilofọn *n.* *(muz.)* xylophone *m.*
xilogrạf *m.* *(tipogr.)* xylographe *m.*
xilogrạfic, **~ă** *adj.* *(tipogr.)* xylographique.
xilografịe *f.* *(tipogr.)* xylographie *f.*
xilogravụră *f.* xylogravure *f.*

Z

za *f.* cotte de mailles.

zacụscă *f.* zakouski *m. pl.*

zadạr *n. în* ~ en vain; vainement.

zadạrnic, ~ă I. *adj.* inutile, vain, ~e; sans profit. **II.** *adv.* en vain, inutilement; vainement.

zaharicạle *f. pl.* bonbons *m. pl.*, sucreries *f. pl.*; friandises *f. pl.*

zaharificạ *vt. (chim.)* saccharifier.

zaharificạre *f. (chim.)* saccharification *f.*

zaharịnă *f. (chim.)* saccharine *f.*

zaharisị *vr.* **1.** *(despre miere, dulcețuri)* se cristalliser. **2.** *(fam., despre oameni)* devenir ramolli.

zaharisịt, ~ă *adj.* **1.** *(despre miere, dulcețuri)* cristallisé, ~e; *fructe ~e* fruits confits (glacés). **2.** *(fam., despre oameni)* ramolli, ~e; gâteux, -euse.

zahạrniță *f.* sucrier *m.*

zaharọs, -oạsă *adj. produse -oase* produits de confiserie.

zạhăr *n.* sucre *m.* // ~ *ars* caramel *m.*; *(fig.) om de* ~ personne aimable, gentille.

zaiafẹt *n. (fam.)* bombance *f.*, ripaille *f.*

zambịlă *f.* jacinthe *f.*

zạpis *n. (înv.)* acte *m.*, document *m.*

zar *n.* dé *m.*

zạră *f.* babeurre *m.*

zạre *f.* **1.** horizon *m.*; *în* ~ à l'horizon. **2.** *(fig., fam.)* lueur *f.*

zạrvă *f.* tumulte *m.*, tapage *m.*

zarzavagịu, -oạică *m.f.* marchand(e) de légumes.

zarzavạt *n.* légumes, plantes potagères.

zạrzăr *m.* abricotier (commun) *m.*

zạrzără *f.* abricot *m.*

zaț¹ *n. (tipogr.)* composition *f.*

zaț² *n.* **1.** résidu *m.* **2.** marc (de café) *m.*

zăbạlă *f.* mors *m.*

zăbạvă *f.* loisir *m.*; délai *m.* // *un bob* ~ immédiatement, à l'instant.

zăbovị *vi.* s'attarder.

zăbrạnic *n.* voile de deuil.

zăbreạ *f.* barreau (d'une grille, d'une balustrade) *m.*

zăbrelị *vt.* pourvoir de grilles.

zăbụn *n.* manteau de paysan.

zăcămînt *n. (min.)* gisement *m.*

zăceạ *vi.* **1.** reposer; *(înv.)* gésir. **2.** être alité, ~e; garder le lit; être malade // *a zace de...* souffrir de...; *nu știi ce zace în...* on ne peut pas savoir ce qu'il y a caché dans...

zăcẹre *f.* alitement *m.*, maladie *f.*

zădărî *vt. (fam.)* irriter, harceler, taquiner.

zădărnicị *vt.* faire échouer; saboter.

zădărnicịe *f.* **1.** inutilité *f.*; futilité *f.* **2.** frivolité *f.*, vanité *f.*

zădărnicịre *f.* empêchement *m.*

zădụf *n.* **1.** chaleur étouffante, canicule *f.* **2.** *(fig., fam.)* dépit *m.*

zăgạz *n.* **1.** barrage *m.*, écluse *f.* **2.** digue *f.*

zăgăzuị *vt.* endiguer.

zăgăzuịre *f.* endiguement *m.*; barrage *m.*

zăgăzuịt, ~ă *adj.* barré, ~e; retenu, ~e.

zăhărẹl *n. (fam.) a duce cu ~ul* tromper; *(pop.)* faire marcher.

zălọg *n. (înv.)* **1.** gage *m.*, nantissement *m.*; *a pune* ~ mettre en gage. **2.** *(pol.)* otage *m.*

zălụd, ~ă *adj., m.f. (fam.)* **1.** toqué, ~e; fou, folle. **2.** naïf, naïve.

zămislị *vt.* **1.** concevoir. **2.** enfanter. **3.** *(fig.)* créer; produire.

zămislịre *f. (înv.)* enfantement *m.*, conception *f.*

zănạtic, ~ă *adj., m.f. (fam.)* écervelé, ~e; toqué, ~e; timbré, ~e.

zăngănị *vi.* tinter, cliqueter; sonner.

zăngănịre *f.*, **zăngănịt** *n.*, **zăngănitụră** *f.* tintement *m.*, cliquetis *m.*

zănoạgă *f.* **1.** *(geogr.)* cirque *m.* **2.** pré *m.* prairie *f.*

zăpạdă *f.* neige *f.*; *om de* ~ bonhomme de neige.

zăpăceạlă *f.* confusion *f.*, désordre *m.*; pagaille *f.*

zăpăcị I. *vt.* **1.** abasourdier, ahurir; déconcerter, désorienter. **2.** embrouiller; mettre en désordre. **II.** *vr.* se troubler; s'embrouiller; perdre la tête.

zăpăcịt, ~ă *adj., m.f.* **1.** étourdi, ~e; ahuri, ~e. **2.** désorienté, ~e; perplexe // *ca un* ~ étourdiment.

zăplaz *n. (reg.)* palissade *f.*

zăpọr *n.* barrage *m.*

zăpușeạlă *f.* chaleur torride et étouffante.

zăpușitọr, -oạre *adj.* suffocant, ~e; étouffant, ~e.

zărị I. *vt.* apercevoir; entrevoir. **II.** *vr.* se montrer, paraître // *se zărește* on distingue.

zău *interj.* (par) ma foi, vraiment // ~ *că* je vous assure que; *zic* ~ en vérité, vraiment; *ba nu* ~ sans blague.

zăvọd *m.* chien de berger.

zăvọi *n.* bocage (au bord d'une rivière) *m.*

zăvọr *n.* verrou *m.*

zăvorị̂ *vt.* fermer au verrou; verrouiller.

zăvorị̂re *f.* verrouillage *m.*

zbanghịu, -ịe *adj. (despre ochi)* louche, bigle.

zbạte *vr.* **1.** se débattre. **2.** se démener, s'agiter.

zbạtere *f.* *(fig.)* tourment *m.*; agitation *f.*

zbengụi *vr.* s'ébattre; folâtrer.

zbenguiạlă *f.* ébats *m. pl.*

zbicị **I.** *vr.* sécher (au vent); devenir sec. **II.** essorer.

zbicịre *f.* séchage *m.*

zbicịt, ~ă *adj.* séché, ~e; sec, sèche.

zbierạ *vi.* **1.** *(despre animale)* pousser des cris; hurler. **2.** *(despre oameni)* vociférer.

zbiẹret *n.* **1.** cri *m.* **2.** vocifération *f.*

zbịr *m.* sbire *m.*; homme féroce.

zbînțụi *vr.* batifoler, folâtrer.

zbînțuiạlă *f.* batifolage *m.*, folâtrerie *f.*

zbînțuịt, ~ă *m.f.*, *adj.* pétulant, ~e; folâtre.

zbîrcị *vr.* **1.** se recroqueviller, se racornir. **2.** *(despre oameni)* se rider, se ratatiner.

zbîrcịt, ~ă *adj.* ridé, ~e.

zbîrcitụră *f.* ride *f.*

zbîrlị **I.** *vr.* **1.** *(despre pene, păr)* se dresser, se hérisser. **2.** *(fig., despre oameni)* se fâcher, prendre la mouche. **3.** *(fam., despre vreme)* se gâter. **II.** *vt.* ébouriffer; emmêler.

zbîrlịt, ~ă *adj.* **1.** *(despre pene, păr)* ébouriffé, ~e; hérissé, ~e. **2.** *(fig., despre oameni)* fâché, ~e; irrité ~e.

zbîrnîị *vi.* **1.** bourdonner, vrombir. **2.** *(despre sonerii)* tinter // *(fam.)* *să zbîrnîie!* que ça barde! que ça gaze!

zbîrnîiạlă *f.* vrombissement *m.*

zbîrnîịt *n.* **1.** bourdonnement *m.* **2.** tintement *m.*

zbor *n.* vol *m.*, volée *f.*; *(fig.)* essor *m.*; *a-și lua ~ul* **a.** prendre son vol, s'envoler; **b.** partir; s'enfuir; *a prinde din ~* saisir au vol.

zborșị *vr.* **1.** *(fam., despre oameni)* s'emporter, se mettre en colère. **2.** *(despre alimente)* s'altérer, s'aigrir; *(despre lichide)* surir, fermenter // *a se ~ la cineva* rudoyer qn.

zbụcium *n.* **1.** tourment *m.*; peine *f.* **2.** tumulte *m.*, agitation *f.*

zbuciumạ *vr.* **1.** se tourmenter. **2.** se démener; s'agiter.

zbuciumạt, ~ă *adj.* tourmenté, ~e; agité, ~e.

zbughị *vt.* *(fam.)* *a o ~* se sauver, s'enfuir.

zburạ **I.** *vi.* **1.** voler. **2.** s'envoler. **3.** voltiger // *a ~ deasupra...* survoler; *nu tot ce zboară se mănîncă* tout ce qui brille n'est pas or. **II.** *vt.* enveler, renverser (d'un seul coup) // *a-și ~ creierii* se brûler la cervelle.

zburătăcị *vi.* *(despre păsări)* voltiger, voleter.

zburătọr, -oạre *adj.* volant, ~e.

zburda *vi.* gambader, folâtrer; badiner.

zburdalnịc, ~ă *adj.* vif, vive; pétulant, ~e; folâtre.

zburdălnicịe *f.* pétulance *f.*; gaminerie *f.*

zdrạvăn, ~ă **I.** *adj.* **1.** vigoureux, -euse; robuste, solide. **2.** bien portant(e) // *a nu fi ~ (la cap)* être toqué, timbré; *foc ~* feu vif. **II.** *adv.* fortement.

zdrăngănị *vi.* tinter, cliqueter // *(fam.)* *a ~ la vioară* racler du violon; *a ~ la pian* pianoter.

zdrăngănịt *n.* cliquetis *m.*, tintement *m.*

zdreạnță *f.* haillon *m.*, lambeau *m.*, loque *f.*

zdrelị *vt.*, *vr.* (s') érafler, (s') égratigner.

zdrelịre *f.* égratignure *f.*; éraflure *f.*

zdrelịt, ~ă *adj.* écorché, ~e; égratigné, ~e.

zdrențărọs, -oasă, zdrențọs, -oasă *adj.* *(despre haine)* en quenilles; *(despre oameni)* loqueteux, -euse.

zdrențụi *vr.* se déchirer, tomber en lambeaux.

zdrențuịt, ~ă *adj.* déchiré, ~e.; en lambeaux; déguenillé, ~e.

zdrobị *vt.* **1.** casser, briser; écraser, broyer. **2.** *(fig.)* anéantir, détruire. **3.** *(fam.)* battre en brèche.

zdrobịre *f.* **1.** brisement *m.* **2.** *(fig.)* anéantissement *m.*

zdrobịt, ~ă *adj.* **1.** écrasé, ~e; brisé, ~e; *(fig.)* anéanti, ~e; détruit, ~e. **2.** *(despre oameni)* exténué, ~e; épuisé, ~e; *(fig.)* démoralisé, ~e.

zdrobitọr, -oạre **I.** *adj.* **1.** écrasant, ~e. **2.** *(fig.)* accablant, ~e. **II.** *n.* *(tehn.)* broie *f.*, macque *f.*

zdruncinạ *vt.* **1.** cahoter, secouer. **2.** *(fig.)* affaiblir; ébranler, subminer.

zdruncinạre *f.* cahot *m.* cahotement *m.*; secousse *f.*

zdruncinạt, ~ă *adj.* **1.** cahoté, ~e; sécoué, ~e. **2.** *(fig.)* ébranlé, ~e; affaibli, ~e.

zdruncinătụră *f.* *(fig.)* ébranlement *m.*; trouble *m.*

zdup **I.** *interj.* vlan plouf! **II.** *n.* *(pop.)* prinson *f.*

zeạmă *f.* **1.** soupe *f.* *ou cu ~* œuf à la coque. **2.** jus *m.* // *~ de varză* saumure aigrie par la fermentation des choux; *(pop.)* *~ de prune* eau-de-vie *f.*

zẹbră *f.* *(zool.)* zèbre *m.*

zẹce **I.** *num. card.*, dix. **II.** *num. ord.* dixième; *etajul ~* le dixième étaje. **III.** *m.* dix *m.*

zẹcelea, zẹcea *num. ord.* *al ~*, *a zecea* le, la dixième.

zecimạl, ~ă *adj.* décimal, ~e.

zecịme *f.* dixième *m.*

zeciụi *vt.* *(înv.)* dîmer; lever la dîme.

zeciuiạlă, zeciuịre *f.* *(înv.)* dîme *f.*

zefịr[1] *m.* zéphyr *m.*, brise *f.*

zefịr[2] *n.* *(text.)* zéphyr *m.*

zeflemeạ *f.* ironie *f.*, moquerie *f.*, persiflage *m.* // *(fam.)* *a lua în ~* persifler; *în ~* ironiquement.

zeflemisị *vt.* persifler, railler; se gausser (de).

zeflemịst, ~ă *adj.*, *m.f.* moqueur, -euse; blagueur, -euse.

zẹghe *f.* **1.** manteau de paysan. **2.** bure *f.*

zeitạte *f.* divinité (païenne) *f.*

zeịță *f.* déesse *f.*

zel *n.* zèle *m.*; *a face exces de ~* faire du zèle.

zelọs, -oạsă *adj.* zélé, ~é; assidu, ~é; diligent, ~e.

zemọs, -oạsă *adj.* juteux, -euse; succulent, ~e.

zenanạ *f.* *(text.)* zénana *m.*

zenịt *n.* zénith *m.*; apogée *m.*

zepelịn *n.* zeppelin *m.*

zer *n.* petit-lait *m.*

zẹro *n.* **1.** *(mat.)* zero *m.* **2.** *(fig.)* nulité *f.*

zẹstre *f.* dot *f.*

zețạr *m.* *(tipogr.)* typographe *m.*, compositeur *m.*

zețărịe *f.* *(tipogr.)* (atelier de) composition *f.*

zețụi *vt.* *(tipogr.)* lever la lettre, composer.

zețuịre *f.* *(tipogr.)* composition *f.*

zeu *m.* divinité *f.*, idole *f.*

zevzẹc *adj.*, *m.f.* bêta, bon à rien.

zgạibă *f.* *(pop.)* **1.** excoriation *f.*; égratignure *f.* **2.** *(fam.)* bouton *m.*, furoncle *m.*

zgạrdă *f.* collier (de chien) *m.*, laisse *f.*

zgîị **I.** *vr.* braquer les yeux sur... **II.** *vt.* écarquiller (les yeux).

zgîlțîị *vt.* secouer.

zgîlțîịt *n.* tremblement *m.*; mouvement convulsif.

zgîndărị *vt.* **1.** attiser; raviver. **2.** *(fig.)* irriter, exciter.

zgîrcẹnie *f.* avarice *f.*, ladrerie *f.*

zgị̂rci *n.* *(anat.)* cartilage *m.*; tendon *m.*

zgîrcị *vr.* **1.** se contracter, se crisper; se ratatiner. **2.** *(fig., fam.)* lésiner (sur)...

zgîrcioạbă *f.* *(fam.)* avare *m.*, ladre *m.*

zgîrcịt, ~ă **I.** *adj.*, *m.f.* avare, ladre. **II.** *adj.* crispé, ~e; contracté, ~e; ratatiné, ~e.

zgîrịa **I.** *vt.* écorcher; égratigner, griffer // *a ~ pămîntul* labourer superficiellement; *a ~ hîrtia* griffonner, gribouiller. **II.** *vr.* s'écorcher.

zgîriạt, ~ă *adj.* écorché, ~e; éraflé, ~e.

zgîrie-brînză *m.* fesse-mathieu *m.*, harpagon *m.*

zgîrie-nọri *m.* gratte-ciel *m.*

zgîrietọr, -oạre *adj.* *(despre sunete)* criard, ~e; strident, ~e.

zgîrietụră *f.* écorchure *f.*; égratignure *f.*; coup de griffe.

zglobịu, -ịe *adj.* espiègle, folâtre.

zgọmot *n.* bruit *m.*, vacarme *m.*, tapage *m.*; *mult ~ pentru nimic* beaucoup de bruit pour rien.

zgomotọs, -oạsă **I.** *adj.* bruyant, ~e; tapageur, -euse; tumultueux, -euse. **II.** *adv.* bruyamment, tumultueusement.

zgribulị *vi.* *vr.* grelotter.

zgribulịt, ~ă *adj.* grelottant, ~e.

zgripțuroạică *f.* **1.** sorcière *f.* **2.** chipie *f.*, mégère *f.*

zgrunțurọs, -oạsă *adj.* grumeleux, -euse.

zguduị *vt.* **1.** secouer violemment, ébranler. **2.** *(fig.)* émouvoir.

zguduịre *f.* **1.** secousse *f.*; *(fig.)* convulsion *f.* **2.** *(fig.)* trouble *m.*; émotion *f.*

zguduịt, ~ă *adj.* **1.** secoué, ~e; ébranlé, ~e. **2.** *(fig.)* ému, ~e; troublé, ~e.

zguduitọr, -oạre *adj.* *(fig.)* émouvant, ~e; troublant, ~e.

zguduitụră *f.* **1.** secousse (violente) *f.* **2.** *(fig.)* ébranlement *m.*

zgụră *f.* **1.** scorie *f.* **2.** cendrée *f.*; *(sport) pistă de ~* piste en cendrée.

zi, ziụă *f.* jour *m.*, journée *f.*; *într-una din ~le, într-o bună ~* un beau jour; *în toate ~lele, ~ de ~* tous les jours; journellement; *de la o ~ la alta, de pe o ~ pe alta* **a.** d'un jour à l'autre; **b.** du jour au lendemain // *bună ziua* bonjour; *a-și lua ziua bună* prendre congé; *~ aniversară* anniversaire *f.*; *ziua numelui* la fête (de qn.); *cît toate ~lele* énorme, immense; *la ~* à terme; *dinspre ziuă* à l'aube; *a vedea lumina ~lei* naître; *a scăpa cu ~le* l'échapper belle; *a doua ~* le lendemain; *a treia ~* le surlendemain; *în ziua de azi* **a.** aujourd'hui; **b.** par le temps qui court; *ziua de ieri* **a.** hier; **b.** le passé; *ziua de mîine* **a.** demain; **b.** l'avenir; *cameră de ~* living-room *m.*

ziạr *n.* journal *m.*, quotidien *m.*, gazette *f.*

ziarịst, ~ă *m.f.* journaliste.

ziarịstică *f.* journalisme *m.*

zibẹlină *f.* (fourrure de) zibeline *f.*

zicạlă, zicătoạre *f.* dicton *m.*; proverbe *m.*

zịce **I.** *vt.* **1.** dire; exprimer; parler; *ca să zic așa* pour ainsi dire; *între noi fie zis* entre nous soit dit; *va să zică* c'est-à-dire, donc; *(se) ~ că...* on dit que... **2.** déclarer; prétendre. **3.** raconter // *a ~ da* approuver, consentir; *să zicem că...* **a.** mettons que...; admettons que...; **b.** par exemple; *mai bine zis* **a.** à proprement parler; **b.** plutôt. **II.** *vr.* *se ~* **a.** on pretend; **b.** le bruit court; *cum s-ar ~* comme qui dirait. **III.** *vi.* (+ **din**) jouer d'un instrument // *a ~ din gură* chanter.

zid *n.* mur *m.*, muraille *f.*; rempart *m.* // *a face ~ în jurul cuiva* se solidariser avec qn.; *a pune la ~* mettre au pilori, condamner.

zidạr *m.* maçon *m.*

zidărịe *f.*, maçonnerie *f.*

zidị *vt.* **1.** murer; maçonner. **2.** construire, bâtir. **3.** *(fig.)* fonder, créer.

zidịre *f.* **1.** construction *f.*; bâtisse *f.*; bâtiment *m.* **2.** édification *f.* **3.** *(bis.)* création *f.*

zidịt, ~ă *adj.* **1.** muré, ~e. **2.** maçonné, ~e // *om bine ~* homme solide, vigoureux.

zidulẹț *n.* muret *m.*, murette *f.*

zigzạg *n.* zigzag *m.*; *în ~* zigzagué, en zigzag.

zilẹr, ziliẹr *m.* journalier *m.*; manœuvre *m.*

zịlnic, ~ă **I.** *adj.* journalier, -ère; quotidien, ~ne. **II.** *adv.* journellement, quotidiennement.

zịmbru *m.* bison d'Europe *m.*

zịmți *m. pl.* **1.** grènetis *m.*, crénelage *m.* **2.** dents (d'une roue dentée) *f. pl.* **3.** *(înv.)* créneaux *m. pl.*

zimțuị *vt.* créneler.

zimțuịt, ~ă *adj.* dentelé, crénelé, ~e.

zinc *n.* *(metal.)* zinc *m.*

zincạ *vt.* zinguer.

zincạre *f.* zingage *m.*

zincạt, ~ă *adj.* zingué, ~e.

zincogrạf *m.* zingueur *m.*

zincografịe, zincogravụră *f.* zincographie *f.*

zincuị *vt.* v. **zincạ.**

zincuịre *f.* v. **zincạre.**

zircọniu *n.* *(metal.)* zircon(ium) *m.*

zis, ~ă **I.** *adj.* dit, ~e; surnommé, ~e; alias // *așa-zis* soi-disant. **II.** *f.* **1.** *(la pl.)* dire *m.*; affirmation *f.* **2.** dicton *m.*, maxime *f.*

ziụă *f.* v. **zi.**

ziulịcă *f.* *(fam.)* *toată ziulica, cît e ziulica de mare* toute la journée, tout le temps.

zizạnie *f.* *(bot.)* ivraie *f.*

zị̂mbărẹț, -eạță *adj.* *(fam.)* gai, gaie; souriant, ~e.

zîmbet *n.* sourire *m.*

zîmbị *vi.* sourire.

zîmbitọr, -oare *adj.* souriant, ~e; radieux, -euse.

zîmbre *f. pl.* *a face ~* brûler d'envie.

zị̂nă *f.* fée *f.*

zîzạnie *f.* zizanie *f.*, intrigue *f.*

zloạtă *f.* giboulée *f.*

zlọt *m.* *(fin.)* zloty *m.*

zmeu **I.** dragon *m.* // *a (se) lupta ca un ~* combattre vaillamment. **II.** *n.* cerf-volant *m.*

zmẹur *m.* framboisier *m.*

zmẹură *f.* framboise *f.*

zmeurịș *n.* terrain couvert de framboisiers.

zmeurịu, -ịe *adj.*, *n.* (couleur) framboise.

zmîngălị *vt.* **1.** gribouiller, barbouiller (le papier). **2.** mal écrire, mal peindre.

zoạie *f. pl.* lavure *f.*

zob *n. a face ~* casser, briser; mettre en pièces.

zodiạc *n. (astr.)* zodiaque *m.*

zodiacạl, **~ă** *adj.* zodiacal, ~e.

zọdie *f.* (signe du) zodiaque *m.*, constellation zodiacale.

zoiọs, -oạsă *adj.* sale; crasseux, -euse.

zonạl, **~ă** *adj.* zonal, ~e.

zọnă *f. (geom., geogr.)* zone *f.*

zoolọg *m.* zoologiste *m.*, zoologue *m.*

zoolọgic, **~ă** *adj.* zoologique.

zoologịe *f.* zoologie *f.*

zootẹhnic, **~ă** *adj.* zootechnique.

zootehniciạn *m.* zootechnicien *m.*

zootehnịe *f.* zootechnie *f.*

zor *n.* **1.** hâte *f.*, presse *f.*, urgence *f.*; *a avea ~* être pressé; *a da ~* **a.** se presser, se hâter; **b.** persister. **2.** nécessité urgente, grand besoin // *a nu avea ~ să...* n'avoir nul intérêt à; *a lua la ~* rabrouer, réprimander.

zorẹle *f. pl. (bot.)* liseron *m.*

zọri *m. pl.* aube *f.*, aurore *f.*; petit matin.

zorị **I.** *vi. vr.* se hâter, se presser. **II.** *vt.* **1.** faire hâter *(fam.)*. **2.** contraindre, obliger.

zornăị *vi. vt.* (faire) résonner, tinter, cliqueter.

zornăịt *n.* tintement *m.*; cliquetis *m.*

zorzoạne *f. pl.* colifichets *m. pl.*, fanfreluches *f. pl.*

zugrạv *m.* peintre en bâtiment.

zugrăveạlă *f.* peinture murale.

zugrăvị **I.** *vt.* **1.** peindre (un mur). **2.** *(fig.)* décrire, dépeindre. **II.** *vr.* *(fig.)* se refléter, s'extérioriser.

zugrăvịre *f. (fig.)* description *f.*

zugrăvịt^{1} *n.* peinture (d'un bâtiment) *f.*; ravalement (d'une façade) *m.*

zugrăvịt^{2}, **~ă** *adj.* peint, ~e.

zulụf *m.* boucle (de cheveux) *f.*

zumzăị *vi. (despre insecte)* bourdonner.

zụmzet *n.* **1.** bourdonnement (des insectes) *m.* **2.** vrombissement (des moteurs) *m.* **3.** *(fig.)* bruissement *m.*, murmure *m.*

zurbagịu *m.* tapageur *m.*; casseur d'assiettes.

zurgălău *m.* grelot *m.* clochette *f.*

zurlịu, -ịe *adj.* **1.** folâtre, espiègle. **2.** *(fam.)* toqué, ~e.

zvăpăiạt, **~ă** *adj.* folâtre, frivole.

zvelt, **~ă** *adj.* svelte, élancé, ~e.

zveltẹțe *f.* sveltesse *f.*

zvîcneạlă *f.* palpitation *f.*

zvîcnị *vi.* **1.** *(despre inimă)* palpiter; battre violemment. **2.** *(despre oameni)* bondir, s'élancer brusquement.

zvîcnịre *f.*, **zvîcnịt** *n.*, **zvîcnitụră** *f.* **1.** palpitation *f.* **2.** tressautement brusque.

zvîntạ **I.** *vt.* **1.** faire sécher, (faire) dessécher. **2.** *(fig.)* épuiser, tarir, mettre à sec. **3.** *(fig.)* anéantir, exterminer. **II.** *vr.* sécher.

zvîntạt^{1} *n.* séchage *m.*, dessèchement *m.*

zvîntạt^{2}, **~ă** *adj.* séché, ~e; sec, sèche; éventé, ~e.

zvîrcoleạlă *f.* **1.** tortillement *m.*, contorsion *f.* **2.** agitation *f.*; trouble *m.*

zvîrcolị *vr.* **1.** se tortiller, se tordre. **2.** s'agiter; se tourmenter.

zvîrlị **I.** *vt. vi.* jeter, lancer. **II.** *vr.* s'élancer, se précipiter, se ruer (sur).

zvîrlitụră *f. la o ~ de băț* à un jet de pierre.

zvîrlụgă *f. (iht.)* loche de rivière // *ca o ~* **a.** leste, agile; **b.** frétillant, ~e.

zvon *n.* **1.** (faux) bruit *m.*; (fausse) nouvelle *f.*; rumeur *f.* **2.** murmure *m.*

zvonị *vr. (despre vești, știri)* se répandre // *(impers.) se zvonește...* le bruit court...

LISTA ABREVIERILOR/

ABRÉVIATIONS UTILISÉES DANS LE DICTIONNAIRE

adj.	adjectiv, adjectif
adv.	adverb, adverbe
agr.	agricultură, agronomie; agriculture, agronomie
anat.	anatomie, anatomie
apic.	apicultură, apiculture
arh.	arheologie, archéologie
arhit.	arhitectură, architecture
art.	articol, articulat; article
astr.	astronomie, astronomie
auto	auto(mobilistică), auto(mobile)
av.	aviaţie, aviation
biol.	biologie, biologie
bot.	botanică, botanique
card.	(numeral) cardinal, (adj. numéral) cardinal
c.f.	căi ferate, chemins-de-fer
chim.	chimie, chimie
chir.	chirurgie, chirurgie
cibern.	cibernetică, cibernétique
col.	colectiv, collectif
com.	comerţ, commerce
conj.	conjuncţie, conjonction
constr.	construcţie, construction
cont.	contabilitate, comptabilité
contr.	contras, prin contracţie; par contraction
cor.	coregrafie, chorégraphie
culin.	culinar, culinaire
dat.	dativ, datif
dem.	demonstrativ, démonstratif
ec.	economie, économie
el.	electrotehnică, electricitate; électrotechnique, électricité
electron.	electronică, électronique
entom.	entomologie, entomologie
f.	feminin, féminin
fam.	familiar, familier
farm.	farmacologie, farmacologie
fig.	figurat, figuré
fil.	filozofie, philosophie
fin.	finanţe, finances
fiz.	fizică, physique
fiziol.	fiziologie, physiologie
fon.	fonetică, phonétique
foto.	fotografie, photographie
geogr.	geografie, géographie
geol.	geologie, géologie
geom.	geometrie, géométrie
gram.	gramatică, grammaire
hidr.	hidraulică, hydraulique
hort.	horticultură, horticulture
hot.	hotărît, défini
iht.	ihtiologie, ichtyologie
impers.	impersonal, impersonnel
ind.	indicativ, indicatif
industr.	industrie, industrie
inform.	informatică, informatique
interj.	interjecţie, interjection
interog.	interogativ, interrogatif
ir.	ironic, ironique
ist.	istorie, histoire
înv.	învechit, vieilli
jur.	juridic, juridique
lingv.	lingvistică, linguistique
lit.	literatură, littérature
loc.	locutiune, locution
log.	logică, logique
m.	masculin, masculin
mar.	marină, marine
maş.	maşini, machines
mat.	matematică, mathématiques
mec.	mecanică, mécanique
med.	medicină, médecine
met.	metale, métaux
metal.	metalurgie, métallurgie
metr.	metrologie, métrologie
mil.	termen militar, terme militaire
mine	minerit, exploitation minière
mineral.	mineralogie, minéralogie
mit.	mitologie, mythologie
muz.	muzică, musique
n.	neutru, neutre
neg.	negativ, négatif
nehot.	nehotărît, indéfini
num.	numeral (adj.) numéral
opt.	optică, optique
ord.	ordinal, ordinal
ornit.	ornitologie, ornithologie
part.	participiu, participe
peior.	peiorativ, péjoratif
pers.	personal, persoană; personnel, personne
pict.	pictură, peinture
piel.	pielărie, maroquinerie
pl.	plural, pluriel
poet.	poetic, poétique
pol.	politică, politique
poligr.	poligrafie, polygraphie
pop.	popular, populaire
pos.	posesiv, possessif
pref.	prefix, préfixe
prep.	prepoziţie, préposition
pron.	pronume, pronominal; pronom, pronominal
psih.	psihologie, phychologie
qch.	ceva, quelque chose

qn	cineva, quelqu'un
reg.	regional, régional
rel.	religie, réligion
relat.	relativ, relatif
sg.	singular, singulier
silv.	silvicultură, silviculture
stil.	stilistică, stylistique
tehn.	tehnică, technique
tele.	telecomunicaţii, télécommunications
text.	textile, textiles
tipogr.	tipografie, typographie
top.	topografie, topographie
unipers.	unipersonal, unipersonnel
v.	vezi; voyez, voir
val.	valoare, valeur
v. aux.	verb auxiliar, verbe auxiliaire
vers.	versificaţie, versification
vet.	veterinar, vétérinaire
vi.	verb intranzitiv, verbe intransitif
vit.	viticultură, viticulture
vîn.	vînătoare, chasse
voc.	vocativ, vocatif
vr.	verb reflexiv, verbe pronominal
vt.	verb tranzitiv, verbe transitif
vulg.	vulgar, vulgaire(ment)
zool.	zoologie, zoologie

BIBLIOGRAFIE/

BIBLIOGRAPHIE

Grand Larousse encyclopédique (XX Siècle), Paris, 1960—1964.

Larousse de Poche, Librairie Larousse, Paris, 1967; 1964.

Petit Larousse, Dictionnaire encyclopédique pour tous, Librairie Larousse, Paris, 1967; 1970; 1975.

Micro-Robert, Dictionnaire du français primordial, Paris, 1971.

Bailly, René, *Dictionnaire des Synonymes de la langue française*, Librairie Larousse, Paris, 1967.

Dictionnaire classique français-allemand et allemand-français, Larousse, Paris, 1963.

G. Mauger, *Grammaire pratique du français d'aujourd'hui — Langue parlée, langue écrite*, Librairie Hachette, Paris, 1968.

Dicţionar francez-român, Editura ştiinţifică, Bucureşti, 1972.

Dicţionar român-francez, Editura ştiinţifică, Bucureşti, 1972.

Dicţionarul limbii române moderne, Editura Academiei R.P.R., Bucureşti, 1958.

Dicţionar tehnic poliglot, Editura tehnică, Bucureşti, 1963.

Dicţionar tehnic francez-român, Editura tehnică, Bucureşti, 1969.

Dicţionar de neologisme, ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Editura ştiinţifică, Bucureşti, 1966.

Îndreptar ortografic, ortoepic şi de punctuaţie, ediţia a II-a, Editura Academiei R.S.R., Bucureşti, 1971.

Dicţionar sportiv poliglot, Editura Stadion, Bucureşti, 1978.

Dicţionarul explicativ al limbii române, Editura Academiei R.S.R., Bucureşti, 1975.

Dicţionar de neologisme, Editura Academiei R.S.R., Bucureşti, 1978.

Cours pratique de traductions politiques, Universitatea din Bucureşti, Facultatea de limbi romanice, clasice şi orientale, Catedra de limbă franceză, Bucureşti, 1977.

ISBN 973-44-0010-x Lei 500